فهرس الجلد الاول

٤	سورة الفاتحة
٦	سورة البقرة
٨٧	سورة آل عمران
١٣٤	سورة النساء
١٨٢	سورة المائدة
٢١٨	سورة الانعام
٢٥٤	سورة الاعراف
٢٩٩	سورة الانفال
٣٣٧	سورة التوبه
٣٥٠	سورة يونس
٣٧١	سورة هود
٣٩٣	سورة يوسف
٤١٨	سورة الرعد
٤٢٨	سورة ابراهيم
٤٣٨	سورة الحجر
٤٤٨	سورة النحل
٤٦٩	سورة الاسرا

خطا وصواب جدوليدر

صحیفه	آیة	خطا	صواب
١٤	٣٧	..	فَاِمّا يَأْتِيَنَّكُمْ
١٥	٤٩	اَغرَقنا	اَغْرَقْنا
٣٢	١١٨	آیتك ایكنجی سطرنده لَا يَعْلَمُونَ كلمه سی قالقوب قَالَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ اوله جقدر	
٦٤	٢٢٩	حدُودُ الله	حُدُودُ الله
٨٥	٢٨٤	فليؤدالذى	فليؤدّ الّذى
١٣١	١٨٦	اُنفُسِكُمْ	اَنفُسِكُمْ
١٧٣	١٣٢	ثَوبَ	ثَوَابَ
١٩٣	٣٤	لِيُرِيَهُ	لِيُرِيَهُ
٢٠٠	٥٧	تحبهم	يحبهم
٢٠٢	٦٤	وَقَدْخَرَجُوا	وَهُمْ قَدْ خَرَجُوا
٢٠٥	٧٥	ومأويه	ومأويه النّارَ
٢٢٥	٣٧	يبرط	يَطِيرُ
٢٣٠	٦٦	وْمُكَ	قَوْمُكَ
٢٥٦	١٥	اغويتنى	اغويتنى
٢٧٣	٩٤	الحسنةِ	الحسنةَ
٢٨١	١٤٠	مَنْ ربكم	مِنْ ربكم
٢٩٧	١٩٥	وَلِيِّيَ	وِلِيِّيَ
٣٠٩	٤٤	وَاَنَّ	وَاِنَّ
٣٣٧	٨٥	ولاتقم	ولاتقم
٣٥٣	١٦	ماتلونه	ماتلوته
٣٩٠	١٠٣	لاتُكَلِّم	لاتَكَلَّم
٤٢٠	٨	كُلَّ	كُلٌّ
٤٣٤	٣٣	تُعَدُّوا	تَعُدُّوا
٤٥٣	٣٥	المبينَ	المبينُ

خواجكان ديوان معلا اركانندن اسمعيل فرخ افنديك
مواكب اسميله تسميه ايلديكى تفسير
مواهب ترجمه سيدر

بسم الله الرحمن الرحيم

حمد وسپاس لایحصی اول شیرازه بند نسخهٔ اثبات وامحا تقدس وتعالی جنابنه شایان وروادر که کمسراغ بیابان کفر وضلال اولان کروه جهالت اشتمالی ارسال رسل وانزال کتب ایله سوق دبستان علم وایمان ایلدی * ودرود متوالی الورود اول محشیه فرمای متون امر معبود علیه ازکی صلوات الودود افندیمز حضرتلرینك نثارخاك روضهٔ عنبرآلودلری قلنورکه شاکرد معلمخانهٔ فرمانبری وانقیاد اولان بندکان اخلاص معتادی تدریس علوم ایقان ایله تخلیص نادانئ کفر وعصیان ایلدی * وآل واولاد واصحاب علیهم رضوان رب الارباب وسائر مفسرین ومصنفین مؤمنین صبت علیهم قطرات رحمة رب العالمین حضراتنه ترتیب مقدمات رضا قلنورکه جمله سی استاد مبتدیان علم وادب وپیشوای منتهیان فضل وارب اولمشلردر * بیت *

پس از حمد خدا ونعت پاك سید اخیار * چنین میکوید این عبد قباحتکار وبیمقدار وان شبابتدنبرو اکثر عربی وفارسی وترکی تفاسیر مطالعه سیله امرار اوقات اولنوب بونلرك اکثری خصوصا ترکی ترجمه لر کلمه وکلم بیان وتعبیر ایدلمش اولدیغندن جمع وخلاصه وربطی عوامه امر عسیر اولدیغی قرین ادراك فقیر اولمغله نیسا بوری روشنده آیات کریمه تماما تسطیر وذیلنه علی قدر الطاقه معنالری مرتب تحریر اولنه رق هم علم عربیه یه انتما وانتسابی اولمینلره فهم واذعانده بسرت وهم ختم شریف تلاوتی مراد ایدنلره بوندن مصحف شریف مثللو ختم ایتمکده سهولت اوله جق وجهله مختصرجه بر تفسیر ترجه سنه صرف یارای وسع ومقدرت ایتمك آرزوسی چوقدنبرو پیرامن کرد خیالخانهٔ فقیر ایسه ده (الامور مرهونة باوقاتها) مفادنجه وقت مقدره تعلیق اولنمشیدی بو اثناده حسین واعظ مرحومك مواهب عنوانیله معنون تفسیرینك لسان فارسیدن زبان عذب البیان ترکی یه منوال محرر اوزره نقل وتحویلنه

میل وخواهش اولنوب جناب مسهل الامورك اعانه واقداربنه استنادا مع قلة البضاعه ترجمه سنه دستترن خامهٔ شروع اولندی اکرچه تفسیر مذکور مأخذ اتخاذ اولندیسه ده تبیان وبیضاوی وکشاف وخازن تفاسیریله تطبیق وتوفیق اولنه رق اسباب نزول آیات وبعض مفسرینك نقش صحیفهٔ تعبیر وبیان ایلدکلری حکایات زیر معانئ آیاته تزبیر ومقصد اصلی اولان فهم عوامه واستنساخه سهولت ایچون الفاظ منشیانه دن صرف نظرله بروجه اختصار قباجه لسان ترکی اوزره تعبیر اولنوب مأخذی اولان مواهبه لاجل المرافقه (مواکب) اسمیله تسمیه اولندی فی نفس الامر عن اصل عدیم البضاعه والاستطاعه اولدیغمدن بشقه (لکیلا یعلم بعد علم شیئا) مصداقنجه مختل الذهن اولان اوان پیری وناتوانیده کشیدهٔ سلك تحریر اولندیغندن ذوات اولی النهادن التماس کردهٔ فقیرانه مدرکه مرتسم صفحهٔ وقوع اولان قصوری منظور عین اهلیتلری اولدقده کنار بنه اشارت زحمتندن اجتناب بیورمیه لر

ومن الله التوفیق والعنایة عند البدایة والنهایة

(أَعُوذُ بِاللهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ)

(اجلال القرآن اعوذ بالله من الشیطان الرجیم ومفتاح القرآن بسم الله الرحمن الرحیم) بیورلدیغی ابن عباس رضی الله عنهمادن مرویدر دیو جواهر التفسیرده مسطوردر یعنی اولا استعاذه وتطهیر قلب له قرآن عظیم الشانی اجلال بعده مفتاح خزائن قرآن اولان بسمله یه اشتغالدر * اکابردن بری بیورمشدر که وظیفهٔ ادب وطریقهٔ حرمت انی اقتضا ایدر که اول استعاذه سپورکه سیله میدان قلبی وساوس نفس وشیطاندن تطهیر ایتملو که تا جمال سلطان بسم الله منظرهٔ دلده چهره نما اوله بو کامثال لا اله الا الله کلمهٔ طیبه سیدر که آینهٔ سینه دن صیقل لا ایله زنك ماسوا محو وانوار جمال الا الله باقی قالور بناء علیه (فاذا قرأت القرآن فاستعذ بالله من الشیطان الرجیم) آیت کریمه سنه اتباعا حسین کاشفی رحمه الله تفسیرنده اعوذ بالله من الشیطان الرجیم دیو استعاذه ایله بدأ ایلمشدر * جنتدن سورلمش شیطانك شر ووسوسه سندن الله عظیم الشانه صغنورم * تفسیر ینابیعده امیر المؤمنین علی کرم الله وجهه حضرتلرندن استعاذه معناسنی بو وجهله نقل ایدر که انساندن قوی اولان شیطان شرندن اندن اقوی اولان الله عظیم الشان جل جلاله وعم نواله حضرتلرینه صغنورم بیورمشلر

سورة الفاتحة وهى سبع آيات مكية

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

خلقه وجود وحيات بخش ايديجى و بقا احسان ايديجى وخوفدن محافظه ايديجى جناب معبود بالحق حضرتلرينك اسم شريفلريله تلاوت قرآنه بدأ ايدرم بو بابده مفسر مرحوم بعض علمانك ايكيسى دخى برمعنايه‌در ديدكارينه نظرا رحمن ورحيمك معنالرينى بربرندن چندان فرق ايتدرمامش "كشافده" بو ايكى اسم برمعنايه‌در اما اسم رحمانده مبالغه واردر كه زياده حرف زياده معنايه دلالت ايدر ديمش لكن جواهر التفسيرده محرردركه اكثر علما رحمن اسم خاص ورحيم اسم عامدر زيرا اسم رحيمى جناب حقدن غيرى يه اطلاق ممكندر ديمشلر خواجه پارسا وامام اجل رحمهما الله بيورمشلر كه رحمن جمله‌نك رزقنى احسان ايديجيدر رحيم مؤمنلرك كناهنى عفو ايديجيدر رزق باننده رحمانلغنه اعتماد ايله كندو كسبكه طيانمه اما كسبى دخى براقه كه كاهل اولميه‌سن كناهنك عفونده رحيملكنه اعتماد ايله كندو عملكه طيانمه اما عملى دخى ترك ايلمه كه غافل اولميه‌سن امام زجاج معانى القرآنده رحمن عبرانى ورحيم عربيدر ديمش غالبا زمان جاهليتده قريش رحمن لغتنى بيلمزلر ايمش * تبيانده (الرحمن) دنياده كافهٔ خلقه رزق ونفع ايصاليله رحمت ايديجيدر (الرحيم) قيامتده خاصة مؤمنلرك عفوينه مستحقلرينى عفو وجنته ايصاليله رحمت ايديجيدر ديمش

(١) اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۞ ازلدن تا ابده دك جمله اولمش واوله‌جق حمد وثنا تمام وكماليله جميع عالملر يكه انس وجن ووحوش وطيور وسباع وسائر حيوانات برى وبحريى پراديجى وبسليجى وايشلرينى ترتيب ايديجى الله عظيم الشانه‌در (٢) اَلرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ * افنادنصكره تكرار آخرتده وجود ويريجى وتكرار مرحمة مؤمنلره جنت احسان ايديجى (٣) مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ ۞ مالك وحاكم يوم جزا وقاضىٔ عادل محكمهٔ كبرا كه اول كونده قوللرينه حق اوزره حكم ايدوب جزا ومكافاتلرينى ويريجيدر (٤) اِيَّاكَ نَعْبُدُ وَاِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ۞ انجق سكا عبادت ايدرزكه سندن غيرى عبادته لايق ومستحق يوقدر وعبادت وسائر حوائجده خاصة سندن ياردم وعنايت طلب ايدرز (٥) اِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ۞ بزى اعتقاد وافعال واقوال واخلاقده افراط وتفريط بيننده متوسط اولان طوغرى يوله هدايت ايله ودين اسلام وسنت سيد انام عليه الصلوة والسلام اولان صراط مستقيمده بزى ثابت ايله * حضرت قطب العارفين

غوث الواصلين ناصر الحق والدين خواجه عبيدالله قدس الله سره العزيز بومعناده برنكته بيورمشلردركه بزه طوغرى يولى كوستريعنى كندوذاتنك محبتيله مشرف طوت تا كندومزك وغيرك التفاتندن آزاد اولهلم تماما سنك كرفتارك اولهلم سندن غيرى‌يى بيلميه‌لم وكورميه‌لم ودوشنميه‌لم (٦) صِرَاطَ الَّذِينَ اَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ ۞ اول كمسنه‌لرك يولينه كه انلرى كندو فضل واحسانكله نبوت ورسالت وولايت وصديقيت وشهادت وصلاحيت وظاهرا قبول شريعت وباطنا اطلاع اسرار حقيقت نعمتنه نيل ايله معزز ومكرم قيلدك (٧) غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ۞ انلرك طريقى دكل كه انلر مقدم سنك معرض غضبكده بولنوب كفره اقدام ايلمشلرايدى ياخود يهودلرك طريقيكه تمردلرى سببيله معانده ومكابره وقتل انبيا وحرق كتب ايلملريله اوزرلرينه خشم واقع اولمشيدى وانلرك طريقى دخى دكل كه وجوده كلدكلرندنصكره طرق مختلفه‌يه دوچار اولمشلر ياخود نصارى يولكه شان حضرت مسيحده افراط وباب حضرت فخر كائنات صلوات الله عليهما وسلامه‌ده تفريط واسطه‌سيله ضلالته دوشمشلرايدى ۞ آمِينَ ۞ بويله اولسون (جواهر التفسيرده) فاتحهٔ شريفه ايچون يكرمى التى اسم تحرير ايدر ١ سورهٔ فاتحه ٢ سورة الحمد ٣ سورة الشكر ٤ سورهٔ ام القرآن ٥ سورهٔ ام الكتاب ٦ سورة المنه ٧ سورة القرآن العظيم ٨ سورهٔ وافيه ٩ سورة الكافيه ١٠ سورهٔ مجزيه ١١ سورهٔ منجيه ١٢ سورة الاساس ١٣ سورة الشفاء ١٤ سورة الرقيه ١٥ سورة السؤال ١٦ سورة الدعاء ١٧ سورهٔ تعلم المسئله ١٨ سورة التلقين ١٩ سورة السر ٢٠ سورة الصلوة ٢١ سورة المكافاة ٢٢ سورة الواقيه ٢٣ سورهٔ مجمع الاسما ٢٤ سورة الثناء ٢٥ سورة الكنز ٢٦ سورهٔ سبع المثانى * اشبو سبع المثانى تسميه‌سى يدى آيت اولديغنده اتفاق اولنوب انجق مثانى قولنده بعضيلر ايكى دفعه نازل اولديكه اولا مكهٔ مكرمه‌ده بعده مدينهٔ منوره‌ده ياخود مدينهٔ منوره‌ده فضيلت سوره بيان اولندى ديمشلر والحاصل بومثانى قولنده اقوال واختلاف كثيره اولمغله بومختصرده بوقدرجه رمز اولندى امايدى آيت اولديغنده لدى الاتفاق بسمله سوره‌دن اولديغنده اختلاف واقعدر مدينه وبصره وشام قرارى بسمله فاتحه‌دن اولميوب (انعمت عليهم) ده وقف ايدوب آيت عد ايتمشلردر حنفى ومالك بوكا ذاهبلردر ومكه وكوفه قرارى بسمله فاتحه‌دن اولوب (انعمت عليهم) آيت عد اولنمز ديمشلر شافعى وحنبلى بوكا ذاهبلردر

(سورة البقرة مدنية وآيها مائتان وسبع وثمانون)

بسم الله الرحمن الرحيم

مدينه ده نازل اولمشدر تبيانده (فاعفوا واصفحوا) الى آخره ودخى (ليس عليك هديهم) الى آخره بو ايكى آيت مكه ده نازل اولمشدر ديمش (جواهر التفسيرده) كوفه امامارى قولنجه ايكيوز سكسان التى آيتدر يالكز (واتقوا يوما) آيتى الى آخره مكه ده مناده نازل اولمشدر

(١) الم ۞ (جواهر التفسيرده) ينابيعدن نقل ايدر كه حضرت فاروق رضى الله عنهدن بو حروفك معناسى سؤال اولندقده اگر بو حروفلردن كلام سويلرسم متكلف اولمش اولورم زيرا پيغمبرمز صلى الله تعالى عليه وسلم وما انا من المتكلفين جوابنى ويرمكله مأمور اولدى بيورمش ابن عباس رضى الله تعالى عنهما الف انا ولام الله وميم اعلم اشارتلرى اولوب انا الله اعلم ديمك اوله ديمش وبعضيلر بو حروف مقطعه نك جملهسى اسم سوره اولمق كرك ديمش بونده وسائر سورهلر اوائلنده اولان حروفانده اقوال وتوجيهك وفرتى اولمغله بو مختصرده بوقدرجه قيد اولندى

(٢) ذلك الكتاب لا ريب فيه هدى للمتقين ۞ بو كتابده يعنى قرآنده قطعا شك وشبهه يوقدر كه جناب حق كتب متقدمهده انزاليله وعد ايلديكى كتاب كاملدر متقيلر ايچون يعنى كبائر وفواحشدن صاقنانلر ايچون دليل ويول كوستريجيدر

(٣) الذين يؤمنون بالغيب ويقيمون الصلوة ومما رزقناهم ينفقون ۞ اول كسنهلر كه غيبه يعنى حق تعالايه وملائكه وقيامته وقضا وقدره كورمكسزين اينانورلر وبش وقت نمازى شرائط وآدابيله ادا ايدرلر وانلره احسان ايلديكمز رزقلردن اهل وعيال واقربا وقوكشولرينه وسائر مستحقلره نفقه ويررلر

(٤) والذين يؤمنون بما انزل اليك وما انزل من قبلك وبالآخرة هم يوقنون ۞ واول كسنهلر كه سكا كوندريلنه يعنى قرآنه وسندن مقدمكى پيغمبرلره كوندريلنه يعنى توريه وزبور وانجيل وصحف سائرهيه وآخرته كه قيامتدر شبههسز يقينا اينانورلر

(٥) اولئك على هدى من ربهم واولئك هم المفلحون ۞ بوذكر اولنان كسنهلر ربلرى جل شانهنك توفيق ومددندن طوغرى يول اوزرهدرلر واول گروه عقابدن فلاح ونجات بولوب درجات ثوابه نائل اولنلردر بو كچن آيات شريفهلر اهل اسلام واهل كتابدن عبد الله بن سلام

واصحابى رضى الله عنهم كبى مؤمنلر شاننده وارددر بو مؤمنلرى مدحدنصكره كفارك ذمنده بيورر (جواهر التفسيرده) بوندنصكره كلهجك اون درت آيات كريمه مشرك ومنافق وكفار حقنده اون درت ذميمه وعقايد خبيثهلرينى كه دعواى باطل الدائق مرض قلب جهل خلاف افساد سفاهت طغيان استهزا سرگردانلق زيانكارلق صاغرلق داسزلك كورلك حاللرينى شاملدر ديو محرردر

(٧) ان الذين كفروا سواء عليهم ءانذرتهم ام لم تنذرهم لا يؤمنون ۞ تحقيق اول كيمسنهلر كه نور ايمانى ظلمت شركايله عناد يوزندن ستر ايلديلر سن انلرى عذابله اخافه ايلمشسين ياخود ايلمامشسين برابردر انلر ايمان ايتمزلر

(٨) ختم الله على قلوبهم وعلى سمعهم وعلى ابصارهم غشاوة ولهم عذاب عظيم ۞ الله عظيم الشان انلرك قلبلرى وقولقلرى وكوزلرى اوزرينه مهر وضعيله پرده چكمشدر كه راه حق فهم ايتميهلر وايشتميهلر وكورميهلر وانلر ايچون عذاب عظيم واردر كه دنياده قتل واسر وعقباده زجر وقهر كبى ۞ دينلديكه بو آيت ابو جهل ومقتولان روز بدر كبى كفار ومشركلرك حقندهدر كه موتلرى كفر اوزره اوله جغى معلوم علام الغيوب ايدى

(٩) ومن الناس من يقول آمنا بالله وباليوم الآخر وما هم بمؤمنين ۞ ناسدن بعضلرى بز اللهه وقيامت كوننه ايناندق ديرلر حالبوكه انلر ايمان ايديجيلردن دكللردر (تبيانده) بو آيت ايله اشاغى اون اوچ آيت يهوددن منافقلر حقنده نازل اولمشدر كه انلر مسلمانلردن خوفله كفرلرينى ستر ايله ظاهرا مسلمانلق كوستررلر ايدى ديو تحرير ايدر

(١٠) يخادعون الله والذين آمنوا وما يخدعون الا انفسهم وما يشعرون ۞ زعملرنجه قلبلرنده اولان كفرى ستر ايله كويا بارى تعالايى ومؤمنلرى يعنى صحابه يى آلدادرلر بيلمزلر كه انجق كندو نفسلرينى الداتيوب وبالى كندولره عائد اوله جقدر

(١١) فى قلوبهم مرض فزادهم الله مرضا ولهم عذاب اليم بما كانوا يكذبون ۞ انلرك قلبلرنده نفاق وحسد خستهلكى واردر الله تعالى دائما قرآن انزاليله انلرك شك وحقد وحسد مرضلرينى زياده ايدر وخلاف سويلدكلرى سببيله انلر ايچون شدتلو عذاب واردر

(١٢) واذا قيل لهم لا تفسدوا فى الارض قالوا انما نحن مصلحون ۞

انلره یر یوزنده کفر ومعصیت ومؤمنلری الداتمق ایله فساد ایتمیك دینلدکده
انلر بزم کارمز انجق صلاح وطاعتدر دیرلر
(١٣) اَلَا اِنَّهُمْ هُمُ الْمُفْسِدُونَ وَلٰكِنْ لَا يَشْعُرُونَ ۞ آگاه اولك که
تحقیق منافقلر کندولرینی کفرله وناسی ایماندن تعویقله افساد
ایدیجیلردر ولکن کندولرینك مفسد ایدوکنی بیلمزلر
(١٤) وَاِذَا قِيلَ لَهُمْ اٰمِنُوا كَمَا اٰمَنَ النَّاسُ قَالُوا اَنُؤْمِنُ كَمَا اٰمَنَ السُّفَهَاءُ اَلَا اِنَّهُمْ
هُمُ السُّفَهَاءُ وَلٰكِنْ لَا يَعْلَمُونَ ۞ انلره مهاجر وانصارك ایمان ایتدکلری
کبی سز دخی ایمان ایدك دینلدکده انلر کندو بینلرنده کندولرینی اعلم اعتقاد
ایتملریله بز دخی عقلسز جاهللر کبی ایمانمی ایدهلم دیرلر ایدی آگاه اولك که انلر عاقبتنه
نظر ایتمز وآخرتی فکر ایتمز عقلسز نادانلردر ولکن بر شئ بیلدکلرینی بیلمزلر
(١٥) وَاِذَا لَقُوا الَّذِينَ اٰمَنُوا قَالُوا اٰمَنَّا وَاِذَا خَلَوْا اِلٰى شَيَاطِينِهِمْ قَالُوا اِنَّا
مَعَكُمْ اِنَّمَا نَحْنُ مُسْتَهْزِؤُنَ ۞ صحابه دن مؤمنلره ملاقی اولدقلرنده بزلر ده
سزك کبی مؤمنلرز دیرلر چقان انلری الدایجی انسان شیطانلری اولان دوستلریله
خلوت ایتدکلرنده بز سزکله دینده وآیینده برابرز انجق بز مؤمنلری استهزا
ایدیجیلرز دیرلر * سبب نزول آیت کریمه بو وجهله محرردر که عبد الله بن
ابی وتوابعی بر کون صدیق وفاروق ومرتضی رضی الله تعالی عنهمی کوردیلر
وخوش آمد یوزندن مدحلرنده اولدیلر مرتضی رضی الله تعالی عنه یا ابن ابی
اللهدن قورق نفاق ایله دیدی ابن ابی یا ابا الحسن بزی نفاقه نسبت بیورمه
بزده سزك کبی مؤمن ومصدقز دیدی حق تعالی خبر ویردیکه انلر
مؤمنلری کوردکلرنده سزك کبی ایمان طوترز دیرلر
(١٦) اَللّٰهُ يَسْتَهْزِئُ بِهِمْ وَيَمُدُّهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ۞ الله عظیم
الشان انلره دنیاده نعمت اعطاسیله استهزالرینه مجازات ایدر وطغیانلرنده
یعنی جهل وتکبرلرنده ترکله مهلت ویروب عدم بصیرتله تردد وحیرتده قالورلر
(١٧) اُولٰئِكَ الَّذِينَ اشْتَرَوُا الضَّلَالَةَ بِالْهُدٰى فَمَا رَبِحَتْ تِجَارَتُهُمْ وَمَا كَانُوا
مُهْتَدِينَ ۞ انلر اول کمسنه لردر که ضلالتی صاتون الوب هدایته بدل
ایدرلر یعنی ایمانی ترکله کفری وجنتی فدا ایله جهنمی الدیلر انلرك
تجارتلری فائده ایتمدی وهدایته ایریجی اولمدیلر
(١٨) مَثَلُهُمْ كَمَثَلِ الَّذِي اسْتَوْقَدَ نَارًا فَلَمَّا اَضَاءَتْ مَا حَوْلَهُ ذَهَبَ اللّٰهُ
بِنُورِهِمْ وَتَرَكَهُمْ فِي ظُلُمَاتٍ لَا يُبْصِرُونَ ۞ انلرك مثالی شول کمسنه لر

کبیدرکه قورقولو بیابانده آتش یاقارلر وقتاکه اول آتش اطرافنی روشن
ایدرکن الله تعالی انلرك آتشنك نورینی اخذ ایله انلری ظلماتده اطرافنی
کورمیه رك خائف ومتحیر ترك ایدر
(١٨) صُمٌّ بُكْمٌ عُمْيٌ فَهُمْ لَا يَرْجِعُونَ ۞ صاغرلردر یعنی حق صحبتی
ایشتمزلر دلسزلردر یعنی ایمانی اقرار ایتمزلر کورلردر یعنی دیدهٔ بصیرتله
حقی فرق ایتمزلر انلر بو حاللرندن رجوع ایتمیوب بو وجهله حشر اولورلر
(١٩) اَوْ كَصَيِّبٍ مِنَ السَّمَاءِ فِيهِ ظُلُمَاتٌ وَرَعْدٌ وَبَرْقٌ يَجْعَلُونَ اَصَابِعَهُمْ
فِي اٰذَانِهِمْ مِنَ الصَّوَاعِقِ حَذَرَ الْمَوْتِ وَاللّٰهُ مُحِيطٌ بِالْكَافِرِينَ ۞ یاخود
انلرك مثالی شول کمسنه لر کبیدرکه کوکدن یغمور یاغرکن اول اثناده کوك
کورلر ویلدرم ظاهر اولور اول کمسنه لر صاعقه دن کندولره موت وهلاك
وقوعی خوفیله ایشتمامك ایچون پارمقلرینی قولاقلرینه قیارلر الله تعالینك علمی
اول کافرلرك اقوال وافعالنی احاطه ایدیجیدر وقتنده عذابدن خلاص اولمزلر
(٢٠) يَكَادُ الْبَرْقُ يَخْطَفُ اَبْصَارَهُمْ كُلَّمَا اَضَاءَ لَهُمْ مَشَوْا فِيهِ وَاِذَا اَظْلَمَ
عَلَيْهِمْ قَامُوا وَلَوْ شَاءَ اللّٰهُ لَذَهَبَ بِسَمْعِهِمْ وَاَبْصَارِهِمْ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ
شَيْءٍ قَدِيرٌ ۞ یقین اولور که انلرك کوزلرینك نورینی یلدرم چالوب
قاشدرر هر بارکه یلدرم شعله ویردکجه اول ضیا ایله یوررلر چقان یلدرمك
ضیاسی کسیلوب قراکلق اولدقجه حیرتده قالورلر اکر الله تعالی مراد ایدیدی
انلرك باطننده کی صاغرلق وکورلکلری کبی ظاهرده دخی صمم وعمی ویرر ایدی
تحقیق الله عظیم الشان هر شیئه قادردر * بو مثللرده مفسرین وافر مناسب
تشبیهلر تحریر ایتمشلر ایسه ده بو مختصرده مختصرجه بو تشبیه تسطیر اولندیکه
العلم عند الله یغموردن مراد اسلامکه سبب حیات قلوبدر وظلمات انده اولان
تکالیف شرعیه وجهاد وترك ریا وترك ادیان قدیمه درکه منافقینه قرانکولقدر
ورعد انده کی وعید وشدایددر وبرق انده کی اولان وعد وفتح وغنیمت وبیان
جنتدر وصاعقه ده پارمقلرینی قولاقلرینه سد ایتملری اسلامده اولان جهاد
وسائر کبی تکالیف شرعیه یی کوردکلرنده خوفلرندن ایمان باطنی عدم
قبول ایله ایشتمملری یلدرم کوزلرینی قاشدرمسی بعضا شعلهٔ اسلام نظرلرنده
پارلدقده اول ضیا ایله یورلر یعنی مال غنیمت وحصول عافیته نیللرنده دین
اسلامی بکنورلر اما شقاوت ازلیه لری موجبنجه ینه شعلهٔ برقی غائب ایدوب
تأخر وتردده اولورلر

(٢١) يَا اَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ❊ اى عامهٔ انسان سزى وسزدن مقدم اولنلرى يوقدن وار ايدوب خلق ايدن ربكز عزشانه يه اول رجا ايله عبادت وطاعت ايدك كه متقيلردن اولوب عذابندن خلاص اوله سز (تبيانده) ابن عباس رضى الله عنهمادن رواية بو خطاب عموم ناسه در بوندنصكره قرأنده نه محلده (ياايها الناس) خطابى كلورسه مراد اهل مدينه در ديو تحرير ايدر

(٢٢) اَلَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْاَرْضَ فِرَاشًا وَ السَّمَاءَ بِنَاءً وَ اَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَاَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ فَلَا تَجْعَلُوا لِلّٰهِ اَنْدَادًا وَ اَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ❊ اول الله تعالى يريوزينى سزك نفع وفائده وراحتكز ايچون دوشه دى وسمايى سزه سقف بنا ايلدى واول كوكدن سزه فائده لو صو كوندرديكه انكله سزه رزق ايچون انواع ميوه ونبات چيقاردى امدى حق تعالى ايچون قطعا شريك طوتميه سز بيلورسزكه انك مثل ونظيرى يوقدر

(٢٣) وَاِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِمَّا نَزَّلْنَا عَلَى عَبْدِنَا فَاْتُوا بِسُورَةٍ مِنْ مِثْلِهِ وَادْعُوا شُهَدَاءَكُمْ مِنْ دُونِ اللّٰهِ اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ❊ بزم بنده مزه يعنى محمد صلى الله عليه وسلمه كوندرديكمز شيدن يعنى قرأندن اكرسز شك وشبهه ده ايسه كز اول قرأن كبى فصاحت و بلاغتده برسوره كتورك والله تعالادن غيرى بتلريكز وشعرا ومعاون وشاهدلريكزى دعوت ايدك كه انك كبى برسوره كتوره لر اكر بو كلام بشردر ديديككزده صادقلر ايسه كز

(٢٤) فَاِنْ لَمْ تَفْعَلُوا وَلَنْ تَفْعَلُوا فَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِي وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ اُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ ❊ چون مقدم معارضه ايله انك مثلى برسوره كتوره مديكز و بوندنصكره دخى قادر دكل سز امدى اول آتشدن صاقنك كه انك طوتشديره جق حطبى كافر انسانلر وزياده حار كبريت طاشلريدر كه كفار ايچون آماده در (تبيانده) نار الآن مخلوقه اولديغنه بو آيت كريمه دليلدردير

(٢٥) وَ بَشِّرِ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ اَنَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ كُلَّمَا رُزِقُوا مِنْهَا مِنْ ثَمَرَةٍ رِزْقًا قَالُوا هٰذَا الَّذِي رُزِقْنَا مِنْ قَبْلُ وَاُتُوا بِهِ مُتَشَابِهًا وَلَهُمْ فِيهَا اَزْوَاجٌ مُطَهَّرَةٌ وَهُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ❊ يا محمد ايمان كتوروب واعمال صالحه ايشليانلره مژده ايله كه تحقيق انلر ايچون آخرتده هر نوع ميوه لر ايله مزين جنتلر واردر كه التلرندن ايرمقلر اقار هر بار اول ميوه لردن رزقلنوب اطعام اولنسه لر بز بونى مقدم دنياده اكل

ايتمشيدك ديه لر زيرا جنتلرك ميوه لرينك لذتلرى كلى مختلف والذ ايسه ده لونلرى دنيا ميوه لرينه مشابهدر وجنتده انلر ايچون عيب و آفتدن پاك و پاكيزه حورى ونسالر واردر وانلر اول جنتلرده مؤبد ومخلد قالجيلردر

(٢٦) اِنَّ اللّٰهَ لَا يَسْتَحْيِي اَنْ يَضْرِبَ مَثَلًا مَا بَعُوضَةً فَمَا فَوْقَهَا فَاَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا فَيَعْلَمُونَ اَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ وَ اَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَيَقُولُونَ مَاذَا اَرَادَ اللّٰهُ بِهٰذَا مَثَلًا يُضِلُّ بِهِ كَثِيرًا وَ يَهْدِي بِهِ كَثِيرًا وَمَا يُضِلُّ بِهِ اِلَّا الْفَاسِقِينَ ❊ تحقيق الله تعالى سورى سكك واندن بيوك شيله حقى بيان ايچون مثل ضربنى يعنى مثال كتورمكى ترك ايتمز اول كمسنه لركه ايمان كتورديلر انلر بو مثل ربلرى طرفندن حق اولديغنى بيلورلر اما كافرلر عناد يوزندن بو مثل ايله الله تعالى نه مراد ايتدى ديرلر حق تعالى كافرلرك بو مثلى تكذيبلرى سببيله اكثرينى خذلانه براغور ومؤمنلرك تفكرلرى سببيله چوغنى هدايته ايرشدير جناب بارى بو مثل ايله انجق كبائرى ارتكاب ايدن فاسقلرى ضلالته انداخته ايدر * مرويدركه * قرأن كريمده سكك واورمجك ايله ضرب مثل اولنديغنى يهوديلر ايشيدوب حق تعالى بويله اشياى خسيسه يى ذكر ايتمكدن نه حاصل بو الله كلامنه بكزمز ديه لريله انلرك واهى سوزلرينى رد ايله بو آيت كريمه نازل اولمشدر

(٢٧) اَلَّذِينَ يَنْقُضُونَ عَهْدَ اللّٰهِ مِنْ بَعْدِ مِيثَاقِهِ وَ يَقْطَعُونَ مَا اَمَرَ اللّٰهُ بِهِ اَنْ يُوصَلَ وَ يُفْسِدُونَ فِي الْاَرْضِ اُولٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ❊ اول فاسقلر كه پيمان وتأكيد ايتدكلرندنصكره عهد اللهى قيرديلر وعبدك ربسنه وصل اولمق بابنده الله تعالينك امر ايلديكى شيئى قطع ايدرلر ويريوزنده فساد ايدرلر انلر دنياده وعقباده ضرر وزيان ايديجيلردر بو عهداللهدن مراد يوم ميثاقده الست بربكم سؤالنه جواب عهدى اوله ياخود بنى اسرائيلك توريه موجبنجه آخر الزمان پيغمبرينه تبعيتلرى عهدى اوله وعبدك ربسنه وصلى قطعدن مراد مؤمنلر ايله دوستلغى قطع ايلمك باخصوص جمله قبيلهٔ عربك و يهود دخى حضرت اسمعيل واسحق عليهما السلام جهتيله اول حضرت صلى الله تعالى عليه وسلمه قرابت ووصلى وار ايكن تفرقه وامر اللهه مخالفتله قطع رحم ايدرلر

(٢٨) كَيْفَ تَكْفُرُونَ بِاللّٰهِ وَ كُنْتُمْ اَمْوَاتًا فَاَحْيَاكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ ثُمَّ اِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ❊ نه كيفيتله سز اللهى انكار له كفر ايدرسز حال بو كه

مقدم نطفه وعلقه ایکن موتالر ایدیکز نفخ روحله سزی دیرلتدی صکره اجلکز کلدکده سزی اولدیرر صکره نفخهٔ صورده حشر ایچون تکرار دیرلدر بعده مجازات ایچون انك طرفنه رجوع ایدرسز

﴿۲۹﴾ هُوَ الَّذِي خَلَقَ لَكُمْ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ اسْتَوَى إِلَى السَّمَاءِ فَسَوَّيهُنَّ سَبْعَ سَمَوَاتٍ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ۞ اول الله تعالی سزك انتفاعکز ایچون یریوزنده جمله حیوان ونبات ومعدن وایرمقلری یراتدی صکره سمانی خلقه قصد ایدوب یدی کوکلری اکریلك وعلتی اولمیه‌رق طوغری وصحیح یراتدی اول الله تعالی هرشیئی بیلیجی ویرادیجیدر

﴿۳۰﴾ وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً قَالُوا أَتَجْعَلُ فِيهَا مَنْ يُفْسِدُ فِيهَا وَيَسْفِكُ الدِّمَاءَ وَنَحْنُ نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ قَالَ إِنِّي أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ ۞ یامحمد یاد ایله شول وقتیکه سنك ربك جل شانه جمله ملکلره یاخود مقدم روی ارضه اجلا اولنان بنی الجاندنصکره یریوزنده ساکن ملکلره بن یریوزنده خلیفه خلق ایده جکم دیدی ایدی اول ملکلر کندوعقل وعصمتلرنده مرکوز خاصه‌لرندن یالوح محفوظده اوقودقلرندن یاخود اخبار الهیدن ناشی استکشاف حکمت یوزندن آیا یریوزنده فساد ایده جك و بغیر حق قان دوکه جك کیمسه‌می خلق ایده جکسك حال بوکه بز سنك حمد کله تسبیح و ذکر کله سنی تقدیس ایده رز دیدیلر حق تعالی بو خلیفه‌یی یراتمقده اولان حکمتلریمی بن بیلورم سز انی بیلمزسکز بیوردی

﴿۳۱﴾ وَعَلَّمَ آدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَى الْمَلَائِكَةِ فَقَالَ أَنْبِئُونِي بِأَسْمَاءِ هَؤُلَاءِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۞ جناب باری آدم علیه السلامه جمیع مخلوقاتك اسملرینی تعلیم ایلدی صکره اول ملکلره اول اسمانك سؤالنی عرض ایدوب اکر سز صادقلرایسه‌کز بونلرك اسملرینی بکا خبر ویرك دیو بیوردی

﴿۳۲﴾ قَالُوا سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ۞ ملکلر جهللرینی اعتراف واعتذار یوزندن یاربنا بز سنی هرشیدن تنزیه ایده رز بز سنك الهام ایتدیککدن غیری برشی بیلمزز تحقیق سن ایشکی بیلیجی وحکمت بالغه‌کی اجرا ایدیجیسك دیدیلر

﴿۳۳﴾ قَالَ يَا آدَمُ أَنْبِئْهُمْ بِأَسْمَائِهِمْ فَلَمَّا أَنْبَأَهُمْ بِأَسْمَائِهِمْ قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ إِنِّي أَعْلَمُ غَيْبَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَأَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ ۞ حق تعالی آدم علیه السلامه اسماء موجوداتی ملکلره خبر ویر دیو بیوردی

آدم علیه السلام دخی ملکلره اول اسمایی خبر ویردکده جناب علام الغیوب ملکلره عتاب یوزندن بن سزه دیدمیکه تحقیق بن سموات وارضك احوال مغیباتنی بیلورم ومقدم سزك یریوزنده فساد ایتمکه خلیفه خلق ایدرمیسك دیو ظاهر سؤالکزی ورویِ زمینده حکومتدن عزلکزی قلبکزده مکتوم استدیککزی بیلورم بیوردی

﴿۳٤﴾ وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَى وَاسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ ۞ وانی دخی یاد ایله که بز جمیع ملکلره آدمه سجده ایدك دیو امر ایتدك جمله ملکلر سجده ایلدیلر انجق ابلیس سجده دن اباوتکبر ایتمکله کافرلردن اولدی ابلیسك اصلی قوم جاندن واسمی سریانیه ده عزازیل وعربیه ده حارث ایدی بوعصیانی سببیله اسم وصورتی تغییر اولنوب رحمة اللهدن مأیوس معناسنه ابلیس دینلدی

﴿۳۵﴾ وَقُلْنَا يَا آدَمُ اسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ وَكُلَا مِنْهَا رَغَدًا حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ ۞ وبز آدمه یا آدم سن وزوجه‌ك جنتده ساکن اولك وانده استدیککز کبی رفاه حالله جنت میوه‌لرندن اکل ایدك لکن بواغاجه یقین اولمیك اکر اکا یقین اولورسه‌کز ایکیکز دخی نفسکزه ظلم ایدیجیلردن اولورسکز دیدك بواغاج بغدای یااوزم یاانجیراغاجی ایدی دینلمش

﴿۳۶﴾ فَأَزَلَّهُمَا الشَّيْطَانُ عَنْهَا فَأَخْرَجَهُمَا مِمَّا كَانَا فِيهِ وَقُلْنَا اهْبِطُوا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ وَلَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَاعٌ إِلَى حِينٍ ۞ آدم وحوایی شیطان جنتدن قایدردی طاوس ایله یلان اعانتیله دینلدی وانلری اولدقلری کرم ونعمتدن چیقاردی وبز آدم وحوا وابلیس وماره یره اینوك وبربریکزه دشمن اولك وسزك ایچون یریوزنده قرارکاه واجللریکز کلنجیه دك منفعت وتعیش واردر دیدك

﴿۳۷﴾ فَتَلَقَّى آدَمُ مِنْ رَبِّهِ كَلِمَاتٍ فَتَابَ عَلَيْهِ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ۞ آدم علیه السلام ربندن کلمات مخصوصه‌یی اخذ وقبول ایله توبه ونیاز ایتمکله حق تعالی توبه‌سنی قبول ایتدی الله تعالی تائب قوللرینه عفوبتدن رجوع ایله مغفرت ومرحمت ایدیجیدر بوآیت کریمه ده مسطور کلمات قول مشهور اوزره (ربنا ظلمنا انفسنا وان لم تغفر لنا وترحمنا لنکونن من الخاسرین) کلمه‌لریدر آدم علیه السلام سرندیبه اندکده ایکیوز یل آغلدی طرف باریدن بوکلمات تلقین اولنوب مداومت ایتمکله توبه‌سی قبوله قرین اولدی

(٣٨) قلنا اهبطوا منها جميعا فاما يأتينكم مني هدى فمن تبع هداى فلا خوف عليهم ولا هم يحزنون ❊ بز انلره جمله كز ده اينوك ديدك چقان بندن سزه هدايت يعنى رسل وكتب وشرع يعث كلدكده كيمكه بنم بو هدايتمه تابع اولورسه انلر ايچون قطعا خوف يوقدر ومطلوبلرى فوت اولور ديو اصلا حزن وغم ايتمزلر

(٣٩) والذين كفروا وكذبوا بآياتنا اولئك اصحاب النار هم فيها خالدون ❊ انلركه كافر اولوب آيتلرمزى تكذيب ايتديلر اول كمسه لر قيامتده اهل نار وآتشده دائملردر اندن چيقمازلر

(٤٠) يا بنى اسرائيل اذكروا نعمتى التى انعمت عليكم واوفوا بعهدى اوف بعهدكم واياى فارهبون ❊ اى اسرائيل اوغللرى (اسرائيل حضرت يعقوب عليه السلامك لقبيدر) سزه انعام ايتديكم نعمتلرى ذكر ايدك وبكا ايمان وطاعت ايدك وتوريتده شان پيغمبر عليه السلامده سزه بيان ايتديكم عهده وفا ايدك كه بنده سزك وفاكزه مجازات ايدهيم ونقض عهدده بندن قورقك

(٤١) وآمنوا بما انزلت مصدقا لما معكم ولا تكونوا اول كافر به ولا تشتروا بآياتى ثمنا قليلا واياى فاتقون ❊ وكوندرديكم قرآنه سزكله اولان توريته توحيد ووعد ووعيدده موافق اولمغله تصديق ايديجى اولديغكز حالده ايمان ايدك واول قرآنه كافر اولنلرك اولكيسى سز اولميك وبنم كتابم آيتلرينى حظوظ دنيا ايچون قليل بها ايله بدل ايتميك وكتابمى اشترا وتحريفده بندن قورقك * كعب بن اشرف وامثالى كبى علماء يهود بعض هديه ايله توريه آيتلرينى تحريف وشان محمد عليه السلامى ستر ايتدكلرى ايچون انلره خطاب ورديلمش

(٤٢) ولا تلبسوا الحق بالباطل وتكتموا الحق وانتم تعلمون ❊ كندو اختراعكز اوزره باطلى حق ايله قارشدرميك وپيغمبر عليه السلامك وصفى توريتده بولمدق ديو حقى كتم ايتميك حال بوكه سز انك نعمتنى كتم ايتديككزى بيلورسز

(٤٣) واقيموا الصلوة وآتوا الزكوة واركعوا مع الراكعين ❊ مسلمانلرك نمازى كبى نماز قيلك وانلرك طريقى اوزره زكات ويرك وركوع ايديجى جماعت مسلمين ايله ركوع ايدك يهود نمازنده ركوع اولمامغله الله اعلم انى ايما اوله

حزب ٢

(٤٤) أتأمرون الناس بالبر وتنسون انفسكم وانتم تتلون الكتاب افلا تعقلون ❊ ناسه خير ايشلمكى امر ايدوب كندو نفسكزى اونودرميسكز حال بوكه توريتى اوقورسكز كندو قبحكزى تعقل ايتمزميسكز * بعض مدينه يهوديلرينك حقنده دركه دوستلرينى احكام شرع محمدى يه ترغيب ايدوب

كندولرى مسلمانلق يولنه سلوكدن صاقنورلردى

(٤٥) واستعينوا بالصبر والصلوة وانها لكبيرة الا على الخاشعين ❊ اداء طاعتده ياخود صومده صبر ايله ونماز فريضه ايله الله تعاليدن استعانه ايدك اول طاعت وصوم وصلوة الله تعاليدن قورقانلردن غيرى يه مشقت كبيره در

(٤٦) الذين يظنون انهم ملاقوا ربهم وانهم اليه راجعون ❊ اول قورقانلر انلردركه ربلرينك جزاسنه ملاقى اوله جقلرينى وعاقبت اكا راجع اوله جقلرينى بيلورلر

(٤٧) يا بنى اسرائيل اذكروا نعمتى التى انعمت عليكم وانى فضلتكم على العالمين ❊ اى يعقوب اوغللرى سزه ويرديكم نعمتلرى ذكر ايدك وسزك اجدادكزى اولوقتك انسانلرى اوزرينه تفضيل ايتدم

(٤٨) واتقوا يوما لا تجزى نفس عن نفس شيئا ولا يقبل منها شفاعة ولا يؤخذ منها عدل ولا هم ينصرون ❊ ودخى شول عذاب كونندن قورقك كه اولكونده بر نفس مؤمنه بر نفس كافره دن برشيئه مجازات ايدهمز يعنى نفس مؤمنه نك نفس كافره يه شفاعتى قبول اولنمز واول نفس كافره دن عذاب ايچون عوض النمز واولكونده اول كافرلرك دفع عذابيچون ياردم دخى اولنمز * بو آيت كريمه يهودك بز حضرت ابراهيم واسحق اولادلرندنز ديو افتخارلرى حالنده نازل اولمشدر

(٤٩) واذ نجيناكم من آل فرعون يسومونكم سوء العذاب يذبحون ابناءكم ويستحيون نساءكم وفى ذلكم بلاء من ربكم عظيم ❊ اى بنى اسرائيل انى دخى ذكر ايدك كه آل فرعون سزى واجدادكزى رنج ومحنت تكليفيله اشد عذابده قوللنورلكن ونسالريكزى حياتده براغوب اوغللركزى قتل ايدرلكن بز سزى خلاص ايلدك وبو رنج وتكليفده سزه ربكز طرفندن بيوك ابتلا وتجربه واردر * فرعون بنى اسرائيلدن بر ولد طوغوب قبطيلرك هلاك وخرابنه سبب اوله جغنى ايما ايدر رؤيا كورمكله بنى اسرائيلك اولادلرينى ذبح ايدردى

(٥٠) واذ فرقنا بكم البحر فانجيناكم واغرقنا آل فرعون وانتم تنظرون ❊ دخى شونى ياد ايدك وقتا كه سز فرعوندن فرار ايله سويش دكزينه كلدكلريكزده دشمن ارقه كزده ايكن بز سزكچون بحرى شقله سزى خلاص وآل فرعونى غرق ايلدك اوحالده سز انلرى كورر ايديكز

(٥١) واذ واعدنا موسى اربعين ليلة ثم اتخذتم العجل من بعده وانتم

ظالِمُونَ ❁ وانی دخی ذکر ایدك که بز موسایه طورده قرق کیجه وعده ویرمشیدك اول طوره کتدکدنصکره سز بوزاغی یی تکری اخذ ایتدیکز وبوحالله اللهدن غیری یه عبادت ایتمکله ظالملردن اولدیکز

(٥٢) ثُمَّ عَفَوْنَا عَنْكُمْ مِنْ بَعْدِ ذٰلِكَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ❁ سزدن صدور ایدن منکر عملکزه توبه کزدن صکره عفو ایتدك شاید که نعمت عفوه شکر ایده سز

(٥٣) وَاِذْ اٰتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَالْفُرْقَانَ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ❁ دخی یاد ایده سز که بز موسایه توزیتی وحقله باطلی فرق ایدر حجتی ویردك اوله که اول کتاب وحجتله طوغری یولی بوله سز

(٥٤) وَاِذْ قَالَ مُوسٰى لِقَوْمِهِ يَا قَوْمِ اِنَّكُمْ ظَلَمْتُمْ اَنْفُسَكُمْ بِاتِّخَاذِكُمُ الْعِجْلَ فَتُوبُوا اِلٰى بَارِئِكُمْ فَاقْتُلُوا اَنْفُسَكُمْ ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ عِنْدَ بَارِئِكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ اِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ❁ وخاطره کتورك انی دخی که موسی علیه السلام عجله طپان قومنه دیدیکه ای قوم تحقیق سز عجله طاپمغله نفسکزه ظلم ایتدیکز امدی تضرع ونیازله ربکز جل شانه یه توبه ورجوع ایدك دخی نفسکزی قتل ایدك یاخود کوساله یه طپانی طاپمیان اولدرسون بو مقاتله کز ربکز عندنده سزك ایچون خیرلودر بعد المقاتله توبه کز قبول اولدی تحقیق باری تعالی تائب قوللرینی عذابندن رجوعله مغفرت ورحمت ایدیجیدر * علی قول بونلرك توبه لری بو وجهله اولدیکه عبدهٔ عجل صحرایه کیدوب دیز اوزره باش اشاغی طوردیلر هرون علیه السلام اون ایکی بیك آدم اللرنده قلیجلریله کلوب صباحدن اخشامه دك یتمش بیك آدم قتلدنصکره عفو غفور ظهور ایلدی

(٥٥) وَاِذْ قُلْتُمْ يَا مُوسٰى لَنْ نُؤْمِنَ لَكَ حَتّٰى نَرَى اللّٰهَ جَهْرَةً فَاَخَذَتْكُمُ الصَّاعِقَةُ وَاَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ❁ انی دخی ذکر ایدککه یا موسی بز سکا اینانمیز تا الله تعالایی آشکار کورمینجه دیدیکز اول انده کوکدن آتش صاعقه سزی اخذ ایتدی سز دخی انی کوردیکز * دینلدیکه اول قومك اخیارندن طوره کیدن یتمش کشی ایدیکه حقك کلامنی ایشتدکدنصکره کورمك استدکاری کستاخلقلر ایچون انلره صاعقه ایندی وبو صاعقه سمادن بر مهیب صدا ایدی اول کسه لر انی ایشتدکلرنده جمله سی میت اولدیلر موسی علیه السلام انلری بویله میت کوردکده متحیر اولوب یا رب بنی اسرائیل اخیارلرمز نیجه اولدی دیدکلرنده نه جواب ویره یم دیدی حق تعالی انلری دیریلدوب بیوردیکه

(٥٦) ثُمَّ بَعَثْنَاكُمْ مِنْ بَعْدِ مَوْتِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ❁ صاعقه دن سزی اولدردکدنصکره تکرار احیا ایلدم شاید که بو حیات نعمتنه شکر ایده سز

(٥٧) وَظَلَّلْنَا عَلَيْكُمُ الْغَمَامَ وَاَنْزَلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّ وَالسَّلْوٰى كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَمَا ظَلَمُونَا وَلٰكِنْ كَانُوا اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ❁ صحرای تیهده بز سزك اوزریکزه بولتله کولکه ایلدك وسزه قدرت حلواسی وبلدرجین کوندردك وبو حلال رزقزدن اکل ایدك دیدك انلر عدم الطاعتله بزه ظلم ایتمدیلر انجق کندو نفسلرینه ظلم ایتدیلر * تفسیر منیرده * اول قوشلر اوتلو قلرك داللرنده خوش نغمه لرله ظهور ایدوب روزکار انلرین قنادلرینی دوکر وکموکسز کباب اولوب بنی اسرائیل انلری قدرت حلواسیله قارشدیررلر ایدی دیو تحریر ایدر چونکه بو حلال رزق کندولره کلور ایدی انی اکل ایدوب ادخار ایتمامالری امر اولنمشیدی امره مخالفت ایدوب ادخار ایچون صاقلادقلری قوردلنوب بعده قوشلر دخی کلمز اولدی بناء علیه نفسلرینه ظلم ایتدیلر

(٥٨) وَاِذْ قُلْنَا ادْخُلُوا هٰذِهِ الْقَرْيَةَ فَكُلُوا مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ رَغَدًا وَادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا وَقُولُوا حِطَّةٌ نَغْفِرْ لَكُمْ خَطَايَاكُمْ وَسَنَزِيدُ الْمُحْسِنِينَ ❁ ویاد ایدککه بز سزه شو قریه یه کیرك واول کویدن استدیککز طعاملری رفاه حال ایله اکل ایدك واول قریه قپوسنه سجده ایدرك کیرك وکناهکزدن استغفار ایدك که کناهلریکزی عفو ایده لم واحسان ایدیجیلره بز فضلمزدن ثوابی زیاده ایده رز دیدك (تبیانده) بو امر تیهدنصکره ایدی واول قریه قدس شریف یا اریحا ایدی انده جبارندن عاد بقیه سی عمالقه قومی ساکن اولورلردی ورئیسلری عوج بن عنق ایدی وانلر موسی علیه السلام حیاتنده بیت المقدسه کیرمامشلر ایدی دیو تحریر ایدر

(٥٩) فَبَدَّلَ الَّذِينَ ظَلَمُوا قَوْلًا غَيْرَ الَّذِي قِيلَ لَهُمْ فَاَنْزَلْنَا عَلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا رِجْزًا مِنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ❁ اول نفسلرینه ظلم ایدنلر امر اولندقلری قولی تبدیل وتغییر ایتدیلر که استغفار معناسنه اولان حطه یی لغت نبطه او یدروب قرمزی بغدای دیو استهزا ایتدیلر امدی بو تغییر ایله نفسنه ظلم ایدنلرك حددن تجاوز فسقلری اولدیغیچون اوزرلرینه کوکدن عذاب وعقوبت انزال ایلدك اول عذاب اتش یا طاعون ایدیکه برساعتده یکرمی درت بیك کمسنه هلاك اولدی

(٦٠) وَاِذِ اسْتَسْقٰى مُوسٰى لِقَوْمِهِ فَقُلْنَا اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ فَانْفَجَرَتْ مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا قَدْ عَلِمَ كُلُّ اُنَاسٍ مَشْرَبَهُمْ كُلُوا وَاشْرَبُوا مِنْ رِزْقِ اللّٰهِ

وَلَا تَعْثَوْا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ☼ وانی دخی ذکر ایدککه موسی علیه السلام قومی ایچون من وسلوایی ییدکارندنصکره صو استدی بز موسایه (سکا شعیب علیه السلامدن قلان) عصاك ایله طاشه اور دیدك عصایی طاشه اور دقده اندن اسباط بنی اسرائیل عددنجه اون ایکی چشمه آقدی وهر اسباطك هر بری چشمه‌لرینی بیلدی امدی الله تعالینك رزقندن اولان من وسلوایی اکل ایدیکز و چشمه‌لردن ایچکز ویریوزنده فساد ایتمکله حدی تجاوز ایتمك دیدك ٭ اول طاش آدم باشی قدر مربع جنسدن موسی علیه السلامه کوندرلمشیدی یاخود بیاغی طاش ایدی دینلدی

(٦٠) وَإِذْ قُلْتُمْ يَا مُوسَى لَنْ نَصْبِرَ عَلَى طَعَامٍ وَاحِدٍ فَادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُخْرِجْ لَنَا مِمَّا تُنْبِتُ الْأَرْضُ مِنْ بَقْلِهَا وَقِثَّائِهَا وَفُومِهَا وَعَدَسِهَا وَبَصَلِهَا قَالَ أَتَسْتَبْدِلُونَ الَّذِي هُوَ أَدْنَى بِالَّذِي هُوَ خَيْرٌ اهْبِطُوا مِصْرًا فَإِنَّ لَكُمْ مَا سَأَلْتُمْ وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الذِّلَّةُ وَالْمَسْكَنَةُ وَبَاءُوا بِغَضَبٍ مِنَ اللَّهِ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَيَقْتُلُونَ النَّبِيِّينَ بِغَيْرِ الْحَقِّ ذَلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ☼ ویاد ایدککه سز یا موسی بز بر طعام اوزره صبر ایده میز ربکدن دعا ایله بزم ایچون یرك بتوردیکی بقله سندن وخیارندن و بغداینددن ومرجمکندن وصوغانندن عنایتیله اظهار ایده دیدیکز حق تعالی یاخود موسی علیه السلام سزه خیرلو اولان من وسلوایی بویله صوغان کبی ادنی شیئه تبدیل ایدرمیسکز مصره کیدك که سزك استدیککز شیلر انده در دیدی چونکه قسمتلرینه راضی اولمدیلر انلره ذلیلالك وفقر تحمیل اولندی والله تعالیدن غضبه مستحق اولدیلر انلرك ذل ومسکنت وحقارتلری الله تعالینك آیتلرینه کافر اولدقلری وناحق یره (زکریا ویحیی وشعیب وسائر) انبیایی قتل ایتدکاری سببیله اولدی انلر اول کفر وقتلری عصیانلری وحدلرینی تجاوز سببیله ایدی

(٦١) إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالنَّصَارَى وَالصَّابِئِينَ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ☼ شونلر که نفاق اوزره یالکز لسانا ایمان ایتدیلر و یهودیتله موسوی کادیلر ونصرانیتله عیسوی ایدیلر وصابئیتله هر دینندن برشی اخذ ایدوب ملائکه یه طاپدیلر انلردن خلوصله الله تعالی یه وآخرته ایمان کتوروب عمل صالح ایشلیانلر ایچون ربلری عندنده اجر واردر وانلره محشرده قورقو یوقدر واولکونده انلره حزن وغم دخی یوقدر

(٦٢) وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّورَ خُذُوا مَا آتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ وَاذْكُرُوا مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ☼ ذکر ایدك انی دخی که موسی علیه السلامه متابعت وتوریتك احکامیله عمل ایتمکزه سزدن عهد وپیمان اخذ ایلدك وسزك اوزریکزه جبل طوری رفع ایلدك امدی احکام شرعدن سزه ویردکمزی تمام قوت وسعیله اخذ ایدك وانده اولان ثواب وعقابی کرکی کبی یاد وفکر ایدك شایدکه عصیاندن حذر ایده سز ٭ دینلدیکه بنی اسرائیل بوتکلیفه تحمل ایده میز دیملریله حق تعالی جبل طوری یرندن خلع وبر آدم بویی قدر اوزرلرینه ایندردی واوکلرینه آتش واردلرینه دریا کتوروب طوردردی بر طرفلری آتش بر طرفلری دریا اولمغله فراره محل اولمدیغندن مجبورا اطاعت وطاغه نظر ایله بر یوزلری اوزره سجده ایلدیلر حالا سجده‌لری اول منوال اوزره در

(٦٣) ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ لَكُنْتُمْ مِنَ الْخَاسِرِينَ ☼ بو عهددنصکره امرمدن روکردان اولدیکز اکر الله تعالینك فضل ورحمتی سزك اوزریکزه اولمیدی البته سز زیانکارلردن اولوردیکز

(٦٤) وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ الَّذِينَ اعْتَدَوْا مِنْكُمْ فِي السَّبْتِ فَقُلْنَا لَهُمْ كُونُوا قِرَدَةً خَاسِئِينَ ☼ وتحقیق سز بیلورسکز که داود علیه السلام زماننده سزك قومکزدن سبت کونی بالق صیدندن منع اولنمشلر ایکن فرمانه مخالفت وحدی تجاوزلرینه مبنی بز انلره ذلیل وحقیر میمونلر اولك دیدك ٭ مرویدرکه ٭ سبت کونی صیاد اولمدیغندن بالقلر بحر اخضرك کنارینه کلوب آسایشده اولورلردی انلردن برکروه حیله ایله بحرك کنارینه طولاشق حوضلر انشا و بحری انلره اجرا ایتملریله سبت کونی ماهیلر اول حوضلره کیروب خروجه یول بولمامغله بازار کونی انلری صید ایدرلردی یاخود آغلرینی جمعه کون براغوب بازار کونی چکرلردی

(٦٥) فَجَعَلْنَاهَا نَكَالًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهَا وَمَا خَلْفَهَا وَمَوْعِظَةً لِلْمُتَّقِينَ ☼ بز اول عقوبتی انلرله حاضر اولوب کورنلره وانلردنصکره کلوب بو قصه‌یی ایشیدنلره بر عبرت وانلرك پرهیزکارلرینه یاخود امت محمد علیه السلامه پند ونصیحت قیلدق

(٦٦) وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تَذْبَحُوا بَقَرَةً قَالُوا أَتَتَّخِذُنَا هُزُوًا قَالَ أَعُوذُ بِاللَّهِ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ ☼ شونی دخی یاد ایدککه موسی علیه السلام کندو قومنه الله تعالی سزه بر صغر ذبح ایلمکزی امر ایلدی دیدکده انلر بزی استهزامی ایدرسن دیدیلر موسی علیه السلام مؤمنلری استهزا ایله جاهلاردن اولمقلغمه اللهه صغنورم دیدی ٭ روایت اولندیکه ٭

بنی اسرائیلده عامیل آدلو برغنی آدمی برفقیر عمزاده سی میراث طمعیله قتل ایدوب برمحله براقمشیدی قاتلی نامعلوم اولدیغندن قومی موسی علیه السلامدن قاتلی بیلمسنی طلب ایتمشلر ایدی موسی علیه السلام مأمورا بر بقره ذبح اولنوب بعض اعضاسیله مقتوله ضرب اولندقده میت دیریلوب قاتلنی خبر ویره جکی معلومی اولمغله بقره ذبحنی تکلیف ایتمشیدی بو خصوصده بقره ذبحنی قومی بعید کورمکله استهزا کلامی سویلمشلر ایدی صکره امر باری اولدیغنی بیلوب اول صغرک رنکی نه کونه اوله جق دیو سؤال ایلدیلر

(٦٧) قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ قَالَ اِنَّهُ يَقُولُ اِنَّهَا بَقَرَةٌ لَا فَارِضٌ وَلَا بِكْرٌ عَوَانٌ بَيْنَ ذٰلِكَ فَافْعَلُوا مَا تُؤْمَرُونَ ۞ بنی اسرائیل بزم ایچون ربکدن سؤال ایله اول صغرک سن وسنی نه مقدار ایدوکی بزه بیان اوله دیدیلر موسی علیه السلام الله تعالی اول کاونه پیر ونه جوان اوله بلکه ایکیسی بیننده اوله دیو بیوردی دیدی امدی امر اولندیغکز وجهله حرکت ایدک دیدی

(٦٨) قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا لَوْنُهَا قَالَ اِنَّهُ يَقُولُ اِنَّهَا بَقَرَةٌ صَفْرَاءُ فَاقِعٌ لَوْنُهَا تَسُرُّ النَّاظِرِينَ ۞ ربکدن بزم ایچون طلب ایله که رنکی نوجهله اولسون دیدیلر موسی علیه السلام خدای متعال اول صغرک اونی غایتده صاری اولسونکه کورنلرانک رنکندن سرور حاصل ایتسونلر بیوردی دیدی

(٦٩) قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ اِنَّ الْبَقَرَ تَشَابَهَ عَلَيْنَا وَاِنَّا اِنْ شَاءَ اللّٰهُ لَمُهْتَدُونَ ۞ انلر تکرار دیدیلرکه ربکدن نیاز ایله که کاولر یاش ورنک جهتیله بربرلرینه متشابه اولمغله اول مطلوب بقرک نه حالده ایدوکی بزه تبیین ایده که الله تعالی مراد ایدرسه تحقیق بز بو بابده راه هدایه نائل اولورز * مرویدرکه صاحب سعادت علیه السلام افندمز اکر بنی اسرائیل ان شاء الله دیمامش اولسه لر هرکز اول بقره یی بوله مزلر ایدی بیورمشلر

(٧٠) قَالَ اِنَّهُ يَقُولُ اِنَّهَا بَقَرَةٌ لَا ذَلُولٌ تُثِيرُ الْاَرْضَ وَلَا تَسْقِي الْحَرْثَ مُسَلَّمَةٌ لَا شِيَةَ فِيهَا قَالُوا الْاٰنَ جِئْتَ بِالْحَقِّ فَذَبَحُوهَا وَمَا كَادُوا يَفْعَلُونَ ۞ موسی علیه السلام دیدیکه جناب باری اول بر بقره درکه کسنه یه رام اولوب تارلا سورمامش واکین صولامامش بی عیب و باشلو باشنه کزر مسلمدر وانده جلدینک رنکنه مخالف رنک یوقدر بیوردی بنی اسرائیل شمدی صفتنی طوغری وروشن کتوردک دیدیلر انی بوغازادیلر اولحالده که انک بهاسی کران

اولدیغندن یاخود قاتل قبیله لرندن ظهوری خوفندن اول ایشه تقربده مضطرب اولدیلر * بو بقره خصوصنده بویله روایت اولنورکه بنی اسرائیلده برصالح کیمسه نک براوغلی وارایدی اول کیمسه بر بوزاغیسنی اورمانه کوتوروب وقتیله اوغلمه ویردیو الله تعالایه امانت ایلدی اول کیمسه وفاتنده اول بوزاغی طاغده قالدی بعد زمان اوغلان بیودکده اناسی فلان اورمانده بابانک سنک ایچون اللهه امانة بر بوزاغی براقمشیدی وارانی کتور صات دیدی اول بوزاغی کیمسه یه طوتمز و کیمسه نک یاننه اوغرامزکن اوغلان یاننه واردقده رام اولوب برابرجه کتوردی اناسی وارانی بازارده التی التونه صات لکن بازارلقده بکا طانش دیدی بازارده آدم صورتنده برملک انی دفعة التی دیناره استمکله کلوب اناسنه خبر ویردکده اناسی اول کیمسه ملکدر وارینه اول ملکه صاته یمی دیو طانش نه دیرسه اویله حرکت ایله دیمکله واروب سؤالنده ملک انی دریسی طاو التوندن نقصانه فروخت ایتمه دیدی تقدیر خدا ذبحیله امر اولنان بقره نک اوصافی غیریده بولنمامغله جلدی طلوسی التونله اشترا ایلدیلر

(٧١) وَاِذْ قَتَلْتُمْ نَفْسًا فَادَّارَأْتُمْ فِيهَا وَاللّٰهُ مُخْرِجٌ مَا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ ۞ شول وقتی دخی ذکر ایدککه سز برنفسی یعنی عامیلی قتل ایدوب قاتلنده اختلاف ایتدیکز الله عظیم الشان سزک کتم ایتدیککز شیئی ظاهره چیقارمجیدر

(٧٢) فَقُلْنَا اضْرِبُوهُ بِبَعْضِهَا كَذٰلِكَ يُحْيِي اللّٰهُ الْمَوْتٰى وَيُرِيكُمْ اٰيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ۞ بزانک بعض اعضاسیله میته اورک دیدک بونک کبی الله تعالی موتالری احیا ایدر و بو مقتولی احیا ایله سزه قدرتلرینی کوستررشایدکه فکر وتعقل ایده سز * اول بقره نک اعضاسندن اول میته ضرب اولنان قویرق کوکی یادیلی یاخود قولاغی اوله هرنه ایسه ضرب اولندقده مقتول دیریلوب قان سیلان ایدرک قاتلی اولان عمزاده سنی خبر ویروب ینه میت اولدی

(٧٣) ثُمَّ قَسَتْ قُلُوبُكُمْ مِنْ بَعْدِ ذٰلِكَ فَهِيَ كَالْحِجَارَةِ اَوْ اَشَدُّ قَسْوَةً وَاِنَّ مِنَ الْحِجَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ مِنْهُ الْاَنْهَارُ وَاِنَّ مِنْهَا لَمَا يَشَّقَّقُ فَيَخْرُجُ مِنْهُ الْمَاءُ وَاِنَّ مِنْهَا لَمَا يَهْبِطُ مِنْ خَشْيَةِ اللّٰهِ وَمَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ۞ بو قتیلک احیاسندنصکره سزک قلبکز طاش کبی بلکه طاشدن دخی غلیظ وقاتی اولدی تحقیق طاشک بعضیسندن ایرمقلر و بعضیسندن یاریلوب چشمه کبی صولر اقار و بعضیسی الله تعالیدن قورقوسندن طاغدن اشاغی اینر الله عظیم الشان

حزب ٣

سزك ايشلديككز عملاردن غافل دكلدر

(٧٤) أَفَتَطْمَعُونَ أَنْ يُؤْمِنُوا لَكُمْ وَقَدْ كَانَ فَرِيقٌ مِنْهُمْ يَسْمَعُونَ كَلَامَ اللّٰهِ ثُمَّ يُحَرِّفُونَهُ مِنْ بَعْدِ مَا عَقَلُوهُ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ۞ اى مؤمنلر سز يهوديلره نعت پيغمبر وحقيقت اسلامدن سويلديككزه انلر ايمان ايدر ديو طمع ايدرميسكز حال بوكه انلردن برفرقه سى الله تعالينك كلامنى ايشيدوب حكم حق تعقل ايتدكلرندنصكره كندولرينك كذبنى بيله رك كلامى تغيير وقوملرينى تخيير ايتديلر * بو تحريف خصوصنده ابن عباس رضى الله تعالى عنهدن بو آيتك سبب نزولى بويله مرويدركه موسى عليه السلام طوره كوتورديكى يتمش كيسه رجوعلرنده بركروهى كلام اللهى حقيقتى اوزره قوملرينه تبليغ ايتديلر و برصنفى كرچه ايشتدك لكن آخرنده بوامر ونهيى اكر قدرتكز اولورسه ادا ايدك قادر دكل ايسه كز ايشلمك دينلدى ديديلر

(٧٥) وَإِذَا لَقُوا الَّذِينَ آمَنُوا قَالُوا آمَنَّا وَإِذَا خَلَا بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ قَالُوا أَتُحَدِّثُونَهُمْ بِمَا فَتَحَ اللّٰهُ عَلَيْكُمْ لِيُحَاجُّوكُمْ بِهِ عِنْدَ رَبِّكُمْ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ۞ يهودك منافقلرى چيقان خالص مؤمنلره ملاقاتلرنده بزده سزك كبى مؤمنلرز ديرلردى وتنهاده بعض يهوديلر منافق يهوديلره سزك اوزريكزه تورية ده اللهك بيلديروب فتح ايلديكى نعت وصفت نبوى يى اصحابه سويلرميسكز كه انلر سزك ايچون ربكز عندنده مخاصمه وحجت اوله جغنى تعقل ايتزميسكز ديرلرايدى

(٧٦) أَوَلَا يَعْلَمُونَ أَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ۞ الله تعالى انلرك آشكار دوستلق كوستروب كزلو عداوتلرينى بيلديكنى يهوديلر بيلمزلرمى

(٧٧) وَمِنْهُمْ أُمِّيُّونَ لَا يَعْلَمُونَ الْكِتَابَ إِلَّا أَمَانِيَّ وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ ۞ ويهوديلردن تورينك نه ايدوكنى بيلمزلر وآكلمزلر جاهللر انجق علمالرينك جنتى انلره تخصيصلرى كذب ووعده لرينه بناء هوالرينه موافقت ايدرلر انلر همان ظن باطل وشبهه ده درلر

(٧٨) فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ يَكْتُبُونَ الْكِتَابَ بِأَيْدِيهِمْ ثُمَّ يَقُولُونَ هَٰذَا مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ لِيَشْتَرُوا بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا فَوَيْلٌ لَهُمْ مِمَّا كَتَبَتْ أَيْدِيهِمْ وَوَيْلٌ لَهُمْ مِمَّا يَكْسِبُونَ ۞ عقوبت عظيمه ياخود جهنمده كى ويل دره سى شونلر ايچوندركه انلر اللريله تحريف اولنمش كتابى يازوب صكره بو الله تعالينك طرفندندر ديو اخذ رشوت ايچون آز بهايله صاتارلر ويل انلر ايچوندركه انى تغيير ايدوب اللريله يازديلر وانكله رشوت وحرام كسب ايتديلر * مرويدركه مدينه يه

هجرت سعادتده علماء يهود رياستلرينك زوالى خوفيله تورية ده پيغمبر عليه السلامك وصفى اورته بويلو قره كوزلو بغداى رنكلو ديو مصرح ايكن اوزون بويلو ماوى كوزلو بياض لونلو ديه رك تحريف وتحرير ايتملرينه بناء عواملرى موعود پيغمبر بودكلدر ديو انكار ايتديلر

(٧٩) وَقَالُوا لَنْ تَمَسَّنَا النَّارُ إِلَّا أَيَّامًا مَعْدُودَةً قُلْ أَتَّخَذْتُمْ عِنْدَ اللّٰهِ عَهْدًا فَلَنْ يُخْلِفَ اللّٰهُ عَهْدَهُ أَمْ تَقُولُونَ عَلَى اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ۞ وانلر بزه نار جهنم طوقنمز مكر ايام معدوده ده اوله ديديلر يا محمد سن انلره ديكه سزه اول مدتدن زياده عذاب اولميه جغنه الله تعاليدن عهد ووعد الديكزمى كه الله تعالى عهدنده خلف ايتز ياخود بيلديككز شيده الله تعالايه افترامى سويلرسكز * اول ايام معدوده ديدكلرى مدت دنياده يدى بيك يل اولمغله هر بيك يل مقابلنده بر كونكه يدى كون ياخود بابالرى قرق كون بوزاغى يه طابشلر ايدى اول قرق كوندر اولقدار كون عذاب اولوب زياده اولميه ديرلردى

(٨٠) بَلَىٰ مَنْ كَسَبَ سَيِّئَةً وَأَحَاطَتْ بِهِ خَطِيئَتُهُ فَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ۞ كرچك بر كيمسه كناه وكفرى كسب ايدرسه اول كناه وكفرانك اطرافنى احاطه ايده اول كيمسه لر جهنم اربابيدرلر وانلر جهنمده مخلد ومؤبدلردر

(٨١) وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ۞ انلر كه ايمان كتوروب عمل صالح ايشلديلر انلر اصحاب جنتدر وانده مخلد ومؤبدلردر

(٨٢) وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا اللّٰهَ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَاكِينِ وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِنْكُمْ وَأَنْتُمْ مُعْرِضُونَ ۞ انى دخى ياد ايليك كه بز بنى اسرائيلدن عهد الدقكه كيمسه يه عبادت ايتيوب انجق اللهه عبادت ايدك وپدر ووالده كزه واقرباكزه ويتيملره وبيچاره فقرايه احسان ايدك وعامهٔ ناس ايچون دوستانه صحبت سويليك ونمازه شرائطيله قائم اولك وزكاتى حكم اولنديغى وجهله ادا ايدك دينلوب بونلرى قبول ايتمشديكز بوندنصكره بو عهددن رو كردان اولديكز انجق سزدن (عبد الله بن سلام واصحابى امثالى) آز كيمسه اول عهدده ثابت اولديلر حال بوكه سز اعراض ايديجى بر قوملرسز

(٨٣) وَاِذْ اَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ لَا تَسْفِكُونَ دِمَاءَكُمْ وَلَا تُخْرِجُونَ اَنْفُسَكُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ ثُمَّ اَقْرَرْتُمْ وَاَنْتُمْ تَشْهَدُونَ ❋ وذكر ايليك شول وقتيكه دينداشلريكزك قاننى دوكمك و بر بريكزى ظلمله ديارکزدن چیقارماق اوزره سزدن واسلافکزدن اخذ ميثاق ايتمشيدك بونلرى اقرار وقبول ايتديكز مع هذا اسلافکزك بو عهدينه سزدخى شهادت ايدرسز وتوريتده كورورسز

(٨٤) ثُمَّ اَنْتُمْ هٰؤُلَاءِ تَقْتُلُونَ اَنْفُسَكُمْ وَتُخْرِجُونَ فَرِيقًا مِنْكُمْ مِنْ دِيَارِهِمْ تَظَاهَرُونَ عَلَيْهِمْ بِالْاِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَاِنْ يَأْتُوكُمْ اُسَارٰى تُفَادُوهُمْ وَهُوَ مُحَرَّمٌ عَلَيْكُمْ اِخْرَاجُهُمْ اَفَتُؤْمِنُونَ بِبَعْضِ الْكِتَابِ وَتَكْفُرُونَ بِبَعْضٍ فَمَا جَزَاءُ مَنْ يَفْعَلُ ذٰلِكَ مِنْكُمْ اِلَّا خِزْيٌ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ يُرَدُّونَ اِلٰى اَشَدِّ الْعَذَابِ وَمَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ❋ بو قان دوكمك ومنزللرندن چيقارماق اوزره عهد واقرار دنصكره اى يهودلر سز اول كيمسه لرسزكه كندى آدملريكزى قتل ايدرسز وسزدن برفرقه يى خانه لرندن اخراج ايدوب اوزرلرينه ظلم وعدوانه دخى سعى ايدرسز واكر انلر اسير اولوب سزه كلورلرسه مال واسيرايله بدل ايدرسز مع هذا انلرى ديارلرندن اخراج سزه حرام قلنمشدر آيا توريةٔ احكامنك بعضيسنه ايمان ايدوب بعضيسنى انكارمى ايدرسز امدى سزدن بو عهد شكنلكى ايشليان كيمسه نك مجازاتى انجق دنياده خوار ورسوا ايلق وقيامتده اشد عذابه رد اولنمقلقدر الله تعالى سزك بو پيمان شكنلك عملكزدن غافل دكلدر * مرويدركه قبائل يهوددن بنو قريظه ايله بنونضير مقاتله اوزره ايديلر بنى قريظه اوس ايله و بنى نضير خزرج ايله مشترك و برلرينه معين اولوب مقاتله وبعد ازغلبه مغلوبلرينى اجلا وخانه لرينى خراب وطرفيندن اسير اولنلرى بدل ومال ايله خلاص ايدرلردى توريةٔ احكامنك بعضيسنه ايماندن مراد اسير تخليصيدر و بعضيسنى انكاردن مراد آيت اوليده اولان عهد وميثاقلرينه عدم وفا ايله مقاتله واجلا ايلدكلرى بيردينلمش

(٨٥) اُولٰئِكَ الَّذِينَ اشْتَرَوُا الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا بِالْاٰخِرَةِ فَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنْصَرُونَ ❋ اول كيمسه لركه حيات دنيايى نعمت آخرته بدل ايتديلر دنياده وآخرتده انلردن عذاب خفيف اولمز وانلره دار يندهيارده اولنمز

(٨٦) وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَقَفَّيْنَا مِنْ بَعْدِهِ بِالرُّسُلِ وَاٰتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ وَاَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ اَفَكُلَّمَا جَاءَكُمْ رَسُولٌ بِمَا لَا تَهْوٰى

اَنْفُسُكُمُ اسْتَكْبَرْتُمْ فَفَرِيقًا كَذَّبْتُمْ وَفَرِيقًا تَقْتُلُونَ ❋ و بز موسايه توريتى ويردك وموسادن صكره بر برى اردنجه (يوشع وداود وسليمان والياس وزكريا ويحيى عليهم السلام كبى) پيغمبرلر كوندردك وعيسى ابن مريم عليه السلامه احياء موتا وسائر كبى معجزات ظاهره ويردك وانى روح القدس يعنى پاك روح ياخود جبرائيل عليه السلام ايله قوتلندردك آيا هر بار سزه نفسكزك هواسنه مخالف رسول كلديسه تكبر وعناد ايتديكز رسوللردن برفرقه سنى (موسى وعيسى عليهما السلام كبى) تكذيب ايتديكز و برفرقه سنى (زكريا ويحيى عليهما السلام كبى) قتل ايتديكز

(٨٧) وَقَالُوا قُلُوبُنَا غُلْفٌ بَلْ لَعَنَهُمُ اللّٰهُ بِكُفْرِهِمْ فَقَلِيلًا مَا يُؤْمِنُونَ ❋ يهوديلر قرآنى فهم وبو كلامى قبولده بزم قلبمز غلافده يعنى مستوردر ديديلر اويله دكل بلكه الله تعالى انلرى كفرلرى سببيله لطف ومددندن طرد وابعاد ايلدى انلردن (ابن سلام واصحابى كبى) آز كيمسه ايمانه كلورلر

(٨٨) وَلَمَّا جَاءَهُمْ كِتَابٌ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَهُمْ وَكَانُوا مِنْ قَبْلُ يَسْتَفْتِحُونَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَمَّا جَاءَهُمْ مَا عَرَفُوا كَفَرُوا بِهِ فَلَعْنَةُ اللّٰهِ عَلَى الْكَافِرِينَ ❋ وقتا كه انلره حق تعالى طرفندن كندو توريتلرينى توحيد ونبوت وحشرده تصديق ايدیجى قرآن كريم كلدكده قبول ايتمديلر وايناغمديلر مع هذا مقدم مشركان عرب يهوديلره قصد ايدوب مضطر اولدقلرنده توريتده مصرح آخر زمان پيغمبرى كلوب بو مشركلر اوزرينه بزه ياردم ايده ايدى ديو استدعا ايدرلردى وقتا كه اول نعتى توريتده كوروب استدكلرى كلدكده بونى اسرائيلدن دكل بنى اسمعيلدن ديو انكار ايلديلر امدى الله عظيم الشانك لعنتى اول كافرلر اوزرينه در

(٨٩) بِئْسَمَا اشْتَرَوْا بِهِ اَنْفُسَهُمْ اَنْ يَكْفُرُوا بِمَا اَنْزَلَ اللّٰهُ بَغْيًا اَنْ يُنَزِّلَ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهِ عَلٰى مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ فَبَاؤُا بِغَضَبٍ عَلٰى غَضَبٍ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ مُهِينٌ ❋ نه قبيح شيدركه الله تعالى فضليله قوللرندن ديلديكى كيمسه يه نبوت احسان بيورديغنه حسد ايدوب انزال ايلديكى قرآنى انكار ايده واول سببله نفسنى ناره بيع وانداخته ايده امدى يهودلر جناب قهارك برغضبندن صكره (كه عيسى وانجيلى انكار ايتدكلرى ايچون) برغضبى اوزرينه دخى دوچار اولديلر (كه محمد عليه الصلوة والسلامى وقرآنى انكار ايتديلر) وكافرلر ايچون خوار وذليل ايدیجى عذاب واردر

(٩٠) وَاِذَا قِيلَ لَهُمْ اٰمِنُوا بِمَا اَنْزَلَ اللّٰهُ قَالُوا نُؤْمِنُ بِمَا اُنْزِلَ عَلَيْنَا وَيَكْفُرُونَ بِمَا وَرَاءَهُ وَهُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا لِمَا مَعَهُمْ قُلْ فَلِمَ تَقْتُلُونَ اَنْبِيَاءَ اللّٰهِ مِنْ قَبْلُ اِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ۞ چونکه یهودیلره الله تعالینك انزال ایلدیکی انجیل وقرآنه ایمان کتورك دینلسه انلر بزم اوزریمزه انزال اولنان توریته ایمان ایدهرز دیرلر واندن ماعدالری انکار ایدرلر مع هذا اول قرآن انلرله بیله اولان توریتی تصدیق ایدیجی حقدر یا محمد سن انلره دیکه چونکه توریته ایمان ایدرسز مقدم کلن انبیاء اللهی نیچون قتل ایتدیکز اکر مؤمنلر ایسه کز

(٩١) وَلَقَدْ جَاءَكُمْ مُوسٰى بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِهِ وَاَنْتُمْ ظَالِمُونَ ۞ موسی علیه السلام سزه طوغری خبر ومعجزاتله کلمشیکن موسی طوره کیتدکدنصکره سز بوزاغی یی اله اتخاذ ایدوب اولحالده ظالملردن اولدیکز

(٩٢) وَاِذْ اَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّورَ خُذُوا مَا اٰتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ وَاسْمَعُوا قَالُوا سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا وَاُشْرِبُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْعِجْلَ بِكُفْرِهِمْ قُلْ بِئْسَمَا يَاْمُرُكُمْ بِهِ اِيمَانُكُمْ اِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ۞ انی دخی یاد ایدك که سزدن عهد الدق وجبل طوری اوزریکزه رفع ایلدك وسزه ویردیکمز توریتی جد وسعیله اخذ ایدك وانده کی اوامری ایشیدوب موجبیله عمل ایدك دیدك انلر قولاغمزله ایشتدك وقلبمزله عصیان ایتدك دیدیلر زیرا کفرلری سببیله قلبلرنده عجل محبتی خلط اولنمشیدی یا محمد سن انلره دیکه اکر سز مؤمن اولسه کز ایمانکز سزه عجله طاپك وقرآنی انکار ایدك دیو قبحیاتی امر ایتمزیدی

(٩٣) قُلْ اِنْ كَانَتْ لَكُمُ الدَّارُ الْاٰخِرَةُ عِنْدَ اللّٰهِ خَالِصَةً مِنْ دُونِ النَّاسِ فَتَمَنَّوُا الْمَوْتَ اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۞ یا محمد سن انلره دیکه اکر جنت سزك دعوا کز اوزره ناسدن غیری کیمسه اولیوب طرف حقدن سزه مخصوص ایسه سز بونده صادقلر ایسه کز مونی تمنی ایدك * زیرا جنت مطلق کندوبه مأوی ایدوکنی جزم ایدن کیمسه البته انك لازمه سی اولان موتی آرزو ایدر

(٩٤) وَلَنْ يَتَمَنَّوْهُ اَبَدًا بِمَا قَدَّمَتْ اَيْدِيهِمْ وَاللّٰهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ۞ (انلر قتل انبیا وتحریف توریة کبی) اللرله تقدیم ایتدکلری وزر سببیله مستحق عذاب اولدقلرینی بیلورلکن البته ابدا موتی تمنی ایتمزلر الله عظیم الشان ظالملری بیلیجیدر

(٩٥) وَلَتَجِدَنَّهُمْ اَحْرَصَ النَّاسِ عَلٰى حَيٰوةٍ وَمِنَ الَّذِينَ اَشْرَكُوا يَوَدُّ اَحَدُهُمْ لَوْ يُعَمَّرُ اَلْفَ سَنَةٍ وَمَا هُوَ بِمُزَحْزِحِهِ مِنَ الْعَذَابِ اَنْ يُعَمَّرَ

وَاللّٰهُ بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ ۞ سن یهودیلری ومشرکلری حیات اوزرینه زیاده حریص بولورسین (بو مشرکلر مجوس مشرکلری دینلمشدر) انلردن بعضیسی بیك سنه یشامقلغی تمنی ایدر حالبوکه یشامغله عذابدن بعید اولمز الله تعالی انلرك عمللرینی کوریجیدر

(٩٦) قُلْ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِجِبْرِيلَ فَاِنَّهُ نَزَّلَهُ عَلٰى قَلْبِكَ بِاِذْنِ اللّٰهِ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَهُدًى وَبُشْرٰى لِلْمُؤْمِنِينَ ۞ یا محمد جبرائیل ایچون دشمن اولان کیمسه یه سویله که هرکیم اکا دشمن اوله غیظندن هلاك اولسون تحقیق جبرائیل مقدمکی کتب منزله یی تصدیق ایدیجی قرآنی الله تعالینك اذنیله سنك قلبك اوزرینه انزال ایلدی وقرآن کریم طوغری یول کوستریجی ومؤمنلر ایچون درجات ونجات مژده ایدیجیدر * مرویدرکه یهوددن بعضیسی محمد علیه السلامه وحی کتورن جبریلدن بزم اسلافمز چوق زحمت چکمشلردر اکر انك یرینه میکائیل اولیدی بز ابا القاسمه ایمان ایدردك دیمشلر

(٩٧) مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِلّٰهِ وَمَلٰئِكَتِهِ وَرُسُلِهِ وَجِبْرِيلَ وَمِيكَالَ فَاِنَّ اللّٰهَ عَدُوٌّ لِلْكَافِرِينَ ۞ برکیمسه که الله تعالایه وملکارینه ورسوللرینه وجبرائیله ومیکائیله عدو اوله تحقیق الله عظیم الشان اول کافرلر ایچون عداوت ایدر

(٩٨) وَلَقَدْ اَنْزَلْنَا اِلَيْكَ اٰيَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَمَا يَكْفُرُ بِهَا اِلَّا الْفَاسِقُونَ ۞ بز سکا احکامی بیان ایدر آیتلر انزال ایتدك اول آیتلری انجق الله تعالینك اطاعتندن خارجلر انکار ایدر

(٩٩) اَوَكُلَّمَا عَاهَدُوا عَهْدًا نَبَذَهُ فَرِيقٌ مِنْهُمْ بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ۞ هربارکه یهود بو عهدی ایتدیلر سه انلردن برفرقه سی اول عهدی بوزدیلر بلکه انلرك اکثری توریته اینانمزلر

(١٠٠) وَلَمَّا جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَهُمْ نَبَذَ فَرِيقٌ مِنَ الَّذِينَ اُوتُوا الْكِتَابَ كِتَابَ اللّٰهِ وَرَاءَ ظُهُورِهِمْ كَاَنَّهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ۞ وقتاکه طائفهٔ یهوده الله تعالی طرفندن انلرله بیله اولان توریتی تصدیق ایدیجی پیغمبر کلدکده کتاب ویریلنلردن برفرقه سی اللهك کتابنی یعنی توریة یا قرآنی اردلرینه براقدیلر کویا انك کتاب الله ایدوکنی بیلمزلردی

(١٠١) وَاتَّبَعُوا مَا تَتْلُوا الشَّيَاطِينُ عَلٰى مُلْكِ سُلَيْمَانَ وَمَا كَفَرَ سُلَيْمَانُ وَلٰكِنَّ الشَّيَاطِينَ كَفَرُوا يُعَلِّمُونَ النَّاسَ السِّحْرَ وَمَا اُنْزِلَ عَلَى الْمَلَكَيْنِ بِبَابِلَ هَارُوتَ وَمَارُوتَ وَمَا يُعَلِّمَانِ مِنْ اَحَدٍ حَتّٰى يَقُولَا اِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ

فَيَتَعَلَّمُونَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُونَ بِهِ بَيْنَ الْمَرْءِ وَزَوْجِهِ وَمَا هُمْ بِضَارِّينَ بِهِ مِنْ أَحَدٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللّٰهِ وَيَتَعَلَّمُونَ مَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَلَقَدْ عَلِمُوا لَمَنِ اشْتَرَاهُ مَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلَاقٍ وَلَبِئْسَ مَا شَرَوْا بِهِ أَنْفُسَهُمْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ۞

سلیمان علیه السلامك پادشاهلغی وقتنده شیطانلرك اوقودقلری شیئه بو یهودیلر تابع اولدیلر سلیمان علیه السلام سحر ایدوب کافر اولمدی لکن شیاطین کافر اولدیلرکه ناسه سحری تعلیم ایتدیلر وشهر بابلده واقع هاروت وماروت اسمنده ایکی ملکه نازل اولان شیئه دخی یهودیلر تابع اولدیلر اول ایکی ملك برکیمسه یه سحری تعلیم ایتمزلردی مکرکه اول کیمسه یه تعلیمدن مقدم بز خلقه جانب حقدن تجربه وابتلا یز سن سحری عامل اولوب کافر اوله دیرلر دی ناس زوجله زوجه بیننی تفریق ایدر شیئی اول ملکلردن تعلیم ایدرلردی اول ساحرلر سحر سببیله برکیمسه یه ضرر ایدیجی اولمدیلر مکرالله تعالینك قضا وقدریله اوله وانلر کندولره ضرر ایدر وهیچ نفع ایتمز شیئی اوکره نورلر وانلر بونی اشترا اوکندکاریچون آخرتده نصیب اولمدیغنی رعنا بیلورلر اول سحری اختیار ایله نفسلرینی نه قبیح شیئه صاتدیلر اکر بوز یانلرینی بیلورلر ایسه * مرویدرکه سلیمان علیه السلام وقتنده شیاطین حیله ومکرایله اولان شعبذه لرینی کاهنلره تعلیم ایتملریله اراذل بیننده بو علم سلیمانکدر انکله انس وجن وریحی تسخیر ایدیور دیو شایع وسلیمان علیه السلام مطلع اولمغله اول کاهنلرك اوراقلرینی کتوردوب کرسیسی التنه دفن ایلدی بعد وفاته شیاطین اول کتابلری چیقاروب بنی اسرائیل یدلرینه کچمکله طائفهٔ یهود سلیمان علیه السلامه ساحر ایمش دیو افترا ایلدکاری اجلدن پیغمبرمز علیه السلامك تشریفلرنده سلیمان علیه السلامی اندن تبرئه ایچون حق جل وعلا (وما کفر سلیمان ولکن الشیاطین کفروا) بیوردی * مرویدرکه بو ملکلر بنی آدمك کناه ایشلدکلرینه طعن ایلدیلر حق تعالی بنی ادمده نفس وهوا واردر اکر اول حالت سزده او لسه انلرك افعالندن قبیح حرکتکز ممکن ایدی بیوردی ملکلر فعل قبیحی کندولره بعید کورملریله جناب باری انلره نفس بشریه ویروب حکومتله یره ایندردی زهره نامنده برعورته عاشق اولوب اول سبیله شرب خمر وقتل ناحق وسجدهٔ صنم ایلدیلر حق تعالی انلری سمایه صعوددن منعله بوجهانده قیامته دك چاه بابلده صاچلرندن اصیلو عذابه کرفتار ایلدی انلرك علم سحر ایله نزوللرینه سبب بوجهتله ایدیکه اووقتده

سحارلر نبوت دعواسنده اولمرله بعضی عاقللر سحری ملکلردن تعلم ایله حقیقت سحره مطلع ودعوای نبوت ایدنلره معارض اولدیلر دینلدی

(١٠٢) وَلَوْ أَنَّهُمْ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَمَثُوبَةٌ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ خَيْرٌ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ۞ اکر انلر بیلسه لر وقرأن ومحمد علیه السلامه ایمان کتورسه لر ویهودیت وسحردن صاقنسه لر الله تعالینك ثوابی انلر ایچون خیراولوردی

(١٠٣) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقُولُوا رَاعِنَا وَقُولُوا انْظُرْنَا وَاسْمَعُوا وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۞ ای مؤمنلر سز پیغمبر علیه السلامه راعنا لفظنی دیمه کز انظرنا لفظنی سویله کز وحکم خدایی سمع قبولله دیکله کز بوراعنا کلمه سیله مذمت صورتنده سویلین کافرلر ایچون متمادی الملو عذاب واردر * عربیده راعنانك معناسی بزی کوزت رعایت ایله دیمك ایسه ده لسان عبرانیده سب ایتك معناسی اولمغله یهودلر پیغمبر علیه السلامه انی سویلر اولدیلر بنا علیه لفظ راعنا نهی اولنوب بزه نظر ایدك معناسنه اولان انظرنا دینلمکله امر اولندی

(١٠٤) مَا يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَلَا الْمُشْرِكِينَ أَنْ يُنَزَّلَ عَلَيْكُمْ مِنْ خَيْرٍ مِنْ رَبِّكُمْ وَاللّٰهُ يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ۞ اهل کتابدن اولان کافرلر ودخی مشرکلر ربکزدن سزك اوزریکزه خیر نازل اولدیغنی سومزلر واستمزلر الله تعالی نبوت ووحی رحمتیله دیلدیکی کیمسه یه تخصیص ایدر حق تعالی فضل عظیم صاحبیدر * آیت کریمه ده اولان خیر لفظندن مراد قرأن ووحی اوله طائفهٔ یهود وحی ونبوت حضرت اسمعیل علیه السلام طرفنه انتقالنی استمزلر ایدی مشرکلر دخی پیغمبرلك ولید بن مغیره یه ونعیم ثقفی یه اولمسنی ادعا ایدرلردی

حزب ٤

(١٠٥) مَا نَنْسَخْ مِنْ آيَةٍ أَوْ نُنْسِهَا نَأْتِ بِخَيْرٍ مِنْهَا أَوْ مِثْلِهَا أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللّٰهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۞ هرچند بعض مصالح ومقتضای وقتله آیتدن بعضیسنی ازاله یاخود تأخیر ایتدکده اندن خیر اوسنی یاخود انك مثلنی کتورز بیلمدکمی تحقیق الله عظیم الشان هر شیئه قادردر * نسخدن خیر اوسی سورهٔ انفالده یکرمی غازینك ایکیوز کافره مقاتله ده صبری امر اولنمشیکن صکره یوز صابر ایکیوز دشمنه مقابله ایله امر اولندیغی کبی واول نسخك مثلی قبله نك بیت المقدسدن مکه یه تحویلی کبیدر * بیضاوی بو آیت کریمه نك سبب نزولی مشرکلر یاخود یهود کورمیسزکه محمد اصحابنه برشیئی امر ایدر صکره اندن نهی ایدوب انك خلافنی

امر ایدر دیمکدر دیو تحریر ایدر

(١٠٦) أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللّٰهَ لَهُ مُلْكُ السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللّٰهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ✲ بیلمزمیسککه سموات وارضك پادشاهلغی الله تعالینکدر وسزك ایچون الله تعالیدن غیری سزه نافع خیر بر دوست ودافع ضرر بر معین اولمدی

(١٠٧) أَمْ تُرِيدُونَ أَنْ تَسْأَلُوا رَسُولَكُمْ كَمَا سُئِلَ مُوسٰى مِنْ قَبْلُ وَمَنْ يَتَبَدَّلِ الْكُفْرَ بِالْإِيمَانِ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ ✲ مقدم موسی علیه السلامدن طلب اولندیغی کبی سز دخی پیغمبرکزدن طلب ایتمکی مراد ایدرمیسکز ایمانی کفره تبدیل ایدن کیمسه تحقیق طوغری یولی غائب ایتمشدر * سبب نزول آیت کریمه یهودیلر پیغمبر علیه السلامه اگر پیغمبر ایسك بزه الله تعالی بی آشکار کوستر یاخود کوکدن موسی کبی بزه برکتاب کتوردیملر بدر دیو (تبیان) تحریر ایدر

(١٠٨) وَدَّ كَثِيرٌ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَوْ يَرُدُّونَكُمْ مِنْ بَعْدِ إِيمَانِكُمْ كُفَّارًا حَسَدًا مِنْ عِنْدِ أَنْفُسِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْحَقُّ فَاعْفُوا وَاصْفَحُوا حَتّٰى يَأْتِيَ اللّٰهُ بِأَمْرِهِ إِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ✲ اهل کتابدن چوق کیمسه لر که انلر ایچون حق اولان اسلام وقرآن ظاهر و بیان اولمشیکن نفسلرنده مرکوز حسدلرندن ناشی سزی ایمانکزدن صکره کفره رد ایتمك استرلر امدی ای مسلمانلر الله تعالی قتال یاجزیه امرنی کتورنجیه دك انلری عفو ایدوب روکردان اولك تحقیق الله عظیم الشان هرشیئه قادر در * اهل کتابدن مراد فنحاص ابن عازورا وزید بن قیس امثالی یهود دانشمندلری مسلمانلردن دوستلری اولان حذیفهٔ یمانی وعمار یاسری یهودیته دعوتلرینه مبنی بو آیتك نزولی (جواهر التفسیر) تحریر ایدر

(١٠٩) وَأَقِيمُوا الصَّلٰوةَ وَآتُوا الزَّكٰوةَ وَمَا تُقَدِّمُوا لِأَنْفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِنْدَ اللّٰهِ إِنَّ اللّٰهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ✲ ونمازه قائم ودائم اولك وزکاتی ورك وخیراتدن نفسلریکز ایچون هرنه که تقدیم ایدرسه کز نزد باریده انك ثوابنی بولورسکز الله تعالی ایشلدیککز خیراتی کورنجیدر

(١١٠) وَقَالُوا لَنْ يَدْخُلَ الْجَنَّةَ إِلَّا مَنْ كَانَ هُودًا أَوْ نَصَارٰى تِلْكَ أَمَانِيُّهُمْ قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ✲ یهودیلر جنته کیمسه کیرمز انجق یهود کیرر نصاری کذلك انجق نصاری کیرر دیدیلر بو آنلرك آرزوی باطللریدر یا محمد انلره دیکه اگر سز صادقلر ایسه کز

دعواکزه حجت کتورك

(١١١) بَلٰى مَنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلّٰهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَلَهُ أَجْرُهُ عِنْدَ رَبِّهِ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ✲ انلرك دیدکاری دکلدر بلکه هرکیم طاعت خدا ایچون عملنده محسن ومؤمن اولدیغی حالده قصد وصدقله کندوبی تسلیم ایلدی ایکچون ربسی عندنده اجروار در وانلره هیچ خوف یوقدر وانلر حزن وغم دخی ایتمزلر

(١١٢) وَقَالَتِ الْيَهُودُ لَيْسَتِ النَّصَارٰى عَلٰى شَيْءٍ وَقَالَتِ النَّصَارٰى لَيْسَتِ الْيَهُودُ عَلٰى شَيْءٍ وَهُمْ يَتْلُونَ الْكِتَابَ كَذٰلِكَ قَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ مِثْلَ قَوْلِهِمْ فَاللّٰهُ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ✲ یهودلر طائفهٔ نصاری امر دینده بر معتمد شی اوزره دکلدر دیدیلر و نصاری طائفهٔ یهود امر دینده معتمد برشی اوزره دکلدر دیدیلر حال بوکه یهود توریتی ونصاری انجیلی اوقورلر بونك کبی هیچ بیلیوب اهل کتاب اولمیان مجوس ومشرکان عرب دخی یهود ونصاری سویلدکاری کبی سویلرلر الله تعالی انلرك اختلاف ایتدکاری شیده قیامت کونی بینلرینی حکم ایله قضا ایدوب جهنمه القا ایدر * جواهر التفسیرده نجراندن رهبانلر ورؤسای نصاری ایلچیلك ایله مدینهٔ منورده حضور نبوی یه کلدکارنده مدینه نواحیسنده ساکن یهودیلرك عالملری دخی کلوب بو آیت کریمه ده بیان اولنان صورتله مجادله ومناظره لری وقوعنده حق تعالی بو آیت ایله انلرك ضلالتلرینی حکایت بیورمشدر دیو مسطوردر

(١١٣) وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ مَنَعَ مَسَاجِدَ اللّٰهِ أَنْ يُذْكَرَ فِيهَا اسْمُهُ وَسَعٰى فِي خَرَابِهَا أُولٰئِكَ مَا كَانَ لَهُمْ أَنْ يَدْخُلُوهَا إِلَّا خَائِفِينَ ✲ اول کیمسه دن زیاده ظالم کیم اولور که الله تعالینك مسجدلرنده اسمی ذکر اولنمقلغی منع ایدوب مساجدك خرابنه سعی ایده اول کیمسه لر ایچون اول مساجده دخول لایق اولمدی مگر قورقیجی اولدیغی حالده * حالا دولت اسلامیه ده کافرلر مسلمانلردن خوفله مساجده دخوله قدرت اولمدیغی صورتده ر بخت نصر یاططوس رومی بیت المقدسی خراب وسکنه سنی قتل ایتدیکنه ایما اوله

(١١٤) لَهُمْ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ✲ اول کافرلر ایچون دنیاده قتل وسبی وجزیه وآخرتده عذاب عظیم واردر

(١١٥) وَلِلّٰهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ فَأَيْنَمَا تُوَلُّوا فَثَمَّ وَجْهُ اللّٰهِ إِنَّ اللّٰهَ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ✲ مشرق ومغرب الله تعالینکدر قنغی طرفه توجه ایدرسه کز

همان الله تعالایه عبادت وطاعت جهتیدر الله عظیم الشان مغفرتی واسع ومصالح مسلمینه علیمدر * بوآیت کریمه‌نك سبب نزولی حضرت پیغمبر علیه السلامك لشکرلرندن برجمع بربلوتلو قراکلق کیجه سمت قبله‌ده اختلاف ایدوب هرکس تفکرله برطرفی محراب ایلدیلر وقتا که آیدنلق اولدقده محرابلری سمت قبله‌دن منحرف اولدیغی معلوملری اولوب مدینه‌یه کلدکلرنده نمازلرینك اعاده‌سنه حضرت رسالت علیه السلامدن اجازت طلب ایلدیلر بوآیتك نزولیله اعاده‌یه حاجت دکلدرکه جمله جهات الله تعالینکدر بیوردیلر

(١١٦) وَقَالُوا اتَّخَذَ اللّٰهُ وَلَدًا سُبْحَانَهُ بَلْ لَهُ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ كُلٌّ لَهُ قَانِتُونَ * یهود عزیری ونصاری مسیحی ومشرك ملکلری جناب باری ولد اتخاذ ایتدی دیدیلر الله تعالی اول ظالملرك قوللرندن منزهدر بلکه سموات وارضده اولان جمله اشیا وعزیر وعیسی وملکلر انك مملوکیدر جمله‌سی اکا منقاد وفرمانه مطیعلردر

(١١٧) بَدِيعُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَاِذَا قَضٰى اَمْرًا فَاِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ * الله تعالی کوکلری ویرلری بکیدن ایجاد ایدیجیدر قچان برایشك ایجادنی تقدیر ایلسه انجق اول دیو امر ایدر عقبنده اولور

(١١٨) وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ لَوْلَا يُكَلِّمُنَا اللّٰهُ اَوْ تَاْتِينَا اٰيَةٌ كَذٰلِكَ قَالَ الَّذِينَ ~~يعلمون~~ مِنْ قَبْلِهِمْ مِثْلَ قَوْلِهِمْ تَشَابَهَتْ قُلُوبُهُمْ قَدْ بَيَّنَّا الْاٰيَاتِ لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ * مشرکلرك جاهللری واهل کتاب کفره‌نك معندلری نوایدی الله بزه سنك رسالتکی سویلیدی یاخود سن بزه برعلامت کتوریدك دیدیلر بونك کبی بونلردن مقدم اولان یهود ونصاری بونلرك کلامی مثالی بزه اللهی آشکار کوستر وکوکدن مائده ایندر دیو سویلمشلر ایدی کفروعنادده قلبلری بربرینه مشابهدر تحقیق یقین طلب ایدن قوم ایچون بز آیات وعلامتلری بیان ایلدك

(١١٩) اِنَّا اَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَا تُسْئَلُ عَنْ اَصْحَابِ الْجَحِيمِ * یامحمد بز سنی حقله یعنی قرآنله مؤمنلری تبشیر وکافرلری تخویفه کوندردك سن رسالتی تبلیغ ایتدکدنصکره اهل جحیمك کفراوزره اصرارلرندن سؤال اولنمزسین

(١٢٠) وَلَنْ تَرْضٰى عَنْكَ الْيَهُودُ وَلَا النَّصَارٰى حَتّٰى تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ قُلْ اِنَّ هُدَى اللّٰهِ هُوَ الْهُدٰى وَلَئِنِ اتَّبَعْتَ اَهْوَاءَهُمْ بَعْدَ الَّذِي جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ مَا لَكَ

مِنَ اللّٰهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ * انلرك ملتلرینه تابع اولمدقجه یهود ونصاری سندن راضی اولمزلر یامحمد سن انلره دیکه هدایت یعنی طریق حق الله تعالینك کوستردیکی طریق هدایت رفیق اسلامدر شویله که سکا کلان علمدن یعنی وحی واسلامدنصکره اکر انلرك هوالرینه متابعت کوستررسك سنکچون عذاب اللهدن خلاصه هیچ برقریب نافع ومعین مانع یوقدر * بوخطاب صورة اول حضرته معنی جمیع امته‌در

(١٢١) اَلَّذِينَ اٰتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَتْلُونَهُ حَقَّ تِلَاوَتِهِ اُولٰئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِ وَمَنْ يَكْفُرْ بِهِ فَاُولٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ * اول کیمسه‌لرکه بز انلره کتاب ویردك انلر اول کتابی حق اولدیغی بیله‌رك اوقیدیلر انلر بلا تحریف کتابلرینه ایمان کتورنلردر هرکیمکه کتابه کافر اولوب احکامنی تغییر ایدرسه انلر دینلرنده زیان ایدیجیلردر * بوآیت کریمه اهل کتابدن ایمانه کلنلر یاخود عبد الله بن سلام واصحابی حقنده اوله‌دینلمش

(١٢٢) يَا بَنِي اِسْرَائِيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي اَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَاَنِّي فَضَّلْتُكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ * ای بنی اسرائیل سزك اوزریکزه انعام ایتدیکم نعمتلریمی ذکر ایدك وبن سزك اجدادیکزی اول عالمده بولنانلرك اوزرینه تفضیل ایتدم

(١٢٣) وَاتَّقُوا يَوْمًا لَا تَجْزِي نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَيْئًا وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا تَنْفَعُهَا شَفَاعَةٌ وَلَا هُمْ يُنْصَرُونَ * واول کوندن قورقك که اول کونده برکیمسه‌یه برشیله مجازات ایده‌مز یعنی برینك اوزرینه لازم کلن حقوقی برغیریسی قضا ایتمزواندن عذاب ایچون عوض قبول اولنمز وکافر اولدیغی حالده هیچ اکا شفاعت فائده ایتمز وانلره یاردم اولنوب عذابدن منع اولنمزلر

(١٢٤) وَاِذِ ابْتَلٰى اِبْرَاهِيمَ رَبُّهُ بِكَلِمَاتٍ فَاَتَمَّهُنَّ قَالَ اِنِّي جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ اِمَامًا قَالَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي قَالَ لَا يَنَالُ عَهْدِي الظَّالِمِينَ * ویاد ایله اول وقتکه حضرت ابراهیم علیه السلامه ربی کلمات ایله امر ایلدی ابراهیم علیه السلام اول کلماتی تمام ادا ایلدی حق تعالی بن سنی ناس ایچون امام ایده‌جکم دیدی یعنی امر دینده سکا اقتدا ایده‌لر ابراهیم علیه السلام بنم ذریتمی دخی امام ایله دیو نیاز ایلدی الله تعالی سنك ذریتکدن اولان ظالملر بنم عهدیمه نائل اولمزلر بیوردی * کلماتدن مراد نه ایدوکنده روایت کثیره اولمغله اوامر ونواهی یامناسك حج یاخود اون شیدرکه بشی باشده صاچلو ایسه صاچنی

ایکی طرفه بولمك و یعنی قیرقق و مضمضه واستنشاق و مسواك طوتمق بشی دخی بدنده که طرناق کسمك و قولتق یولمق وعانه یی تراش ایتمك و سنت اولمق وصو ایله استنجا ایتمك دیمشلر

(١٢٥) واذ جعلنا البيت مثابة للناس وامنا واتخذوا من مقام ابراهيم مصلى وعهدنا الى ابراهيم واسمعيل ان طهرا بيتي للطائفين والعاكفين والركع السجود ✻ وذکر ایله که بز خانهٔ کعبه یی ناس یعنی حجاج ایچون محل ثواب ومقام امین قیلدق وای مؤمنلر سز مقام ابراهیمی نمازگاه اخذ ایدك و بنم بیتم کعبه یی طواف ایدیجیلر ومقیم و معتکفلر ورکوع و سجود ایدیجیلر ایچون تطهیر ایدك دیو ابراهیم واسمعیل علیهما السلامه امر ایلدك (مثابه) یعنی هرسنه حجاجك کلوب ورجوعلر یدر (امنا) یعنی حرم شریفده قتلدن امیندرو (مقام ابراهیم) حضرت ابراهیم علیه السلام کعبه یی بنا ایدرکن قدم شریفلری التنه وضع اولنان حجر محلیدر یا اول موضعدر که انده طوروب ناسی حجه دعوت ایلدی

(١٢٦) واذ قال ابراهيم رب اجعل هذا بلدا امنا وارزق اهله من الثمرات من امن منهم بالله واليوم الاخر قال ومن كفر فامتعه قليلا ثم اضطره الى عذاب النار وبئس المصير ✻ وانی دخی یاد ایله که ابراهیم علیه السلام بو بنا ایلدیکم شهری آفتدن امین ایله واهالیسندن اللهه و یوم آخرته ایمان کتورنلری میوه لرله رزقلندر دیو دعا ایلدی حق تعالی اول کیمسه که کافر اولدی دنیانك قلیل وقتنده انی دخی رزقلندریرم بعده آخرتده انی اضطرار ایله ناره القایدرم اول جهنم نه قبیح مکاندر دیو بیوردی ✻ مرویدر که ابراهیم علیه السلامك (ثمرات ایله رزقلندر) دعاسیله حق تعالی جبریل علیه السلامه امر ایدوب شامدن برکثیر الثمره بلده یی یرندن قلع ایله مکه یه کتوروب بدی کره بیتی طواف ایتدیروب قریب محله وضع ایتمکله بیت شریفی طواف ایتدیکندن اسمی طائف اولمقله مشهوردر

(١٢٧) واذ يرفع ابراهيم القواعد من البيت واسمعيل ربنا تقبل منا انك انت السميع العليم ✻ و یاد ایله که ابراهیم و اسمعیل علیهما السلام بیتدن تملی قالدردیلر ودعا ایلدیلر که ای بزم ربمز بزدن بو خیرلو ایشی قبول ایله تحقیق سن دعامزی ایشیدیجی ونیتمزی بیلیجیسین ✻ مرویدر که حضرت اسمعیل طاش کتوررر حضرت ابراهیم علیه السلامه ویروب یاپرلردی

(١٢٨) ربنا واجعلنا مسلمين لك ومن ذريتنا امة مسلمة لك وارنا مناسكنا وتب علينا انك انت التواب الرحيم ✻ ای بزم ربمز بزی سنك ایچون تسلیم واخلاصده ثابت قیل وذریتمزدن برگروهی دخی سنك ایچون منقاد ومطیع قیل و بزه لوازم حج اولان احرام ایچون میقاتی ووقوف ایچون عرفاتی وقربان ایچون منایی کوستر وتقصیرمزی عفو ایله تحقیق سن توبه لری قبول ایدیجی ومؤمنلره مرحمت ایدیجیسین

(١٢٩) ربنا وابعث فيهم رسولا منهم يتلو عليهم اياتك ويعلمهم الكتاب والحكمة ويزكيهم انك انت العزيز الحكيم ✻ یا ربنا اول بنم ذریتمده اولان امت مسلمه دن رسول بعث ایله که انلره سنك آیات و نشان وحدانیتکی اوقورو وانلره قرآنی واحکامنی تعلیم ایدر وانلری گناهدن تطهیر ایدر تحقیق سن هرشیده قادرو غالب وحکمتکده عالمسین

(١٣٠) ومن يرغب عن ملة ابراهيم الا من سفه نفسه ولقد اصطفيناه في الدنيا وانه في الاخرة لمن الصالحين ✻ ابراهیم علیه السلامك ملتندن کیمسه نکول ایتمز مکر نفسنده سفیه و بی عقل اوله تحقیق بز ابراهیم علیه السلامی دنیاده شرف نبوت وکعبه یی عمارت ایله انتخاب وآخرتده صالحلردن ایلدك (تبیانده) بو آیت کریمه نك سبب نزولی عبدالله بن سلام قرنداشی اوغللری سلمه ومهاجری اسلامه دعوت ایدوب بیلورسز که توریتده حق جل وعلا اولاد اسمعیلدن برپیغمبر کوندرجکم اسمی احمددر کیمکه انکا ایمان کتوره هدایت بولور کتورمیان ملعون اولور بیورمشیدی دیدکده سلمه ایمانه کلوب مهاجر امتناع ایتدی دیو تسطیر ایدر

(١٣١) اذ قال له ربه اسلم قال اسلمت لرب العالمين ✻ ابراهیم علیه السلامه ربسی بنم امریمه تسلیم اول بیوردی ابراهیم علیه السلام کذلك اول عالملرك ربیچون اخلاص ایله تسلیم ایلدم دیدی

(١٣٢) ووصى بها ابراهيم بنيه ويعقوب يا بني ان الله اصطفى لكم الدين فلا تموتن الا وانتم مسلمون ✻ ابراهیم علیه السلام کندو اوغللرینه کندو دیننه یاخود تسلیم ایله ویعقوب علیه السلام دخی جدینه موافقتله کندو اوغللرینه وصیت ایلدیلر که ای اوغللرم تحقیق الله عظیم الشان راضی اولدیغی دین اسلامی سزك ایچون انتخاب ایلدی امدی سزه موت کلزدن مقدم مطلق مسلملردن بولنه سز

(١٣٣) اَمْ كُنْتُمْ شُهَدَاءَ اِذْ حَضَرَ يَعْقُوبَ الْمَوْتُ اِذْ قَالَ لِبَنِيهِ مَا تَعْبُدُونَ مِنْ بَعْدِي قَالُوا نَعْبُدُ اِلٰهَكَ وَاِلٰهَ آبَائِكَ اِبْرٰهِيمَ وَاِسْمٰعِيلَ وَاِسْحٰقَ اِلٰهاً وَاحِداً وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ❋ حضرت یعقوبه موت قریب اولدقده سز حاضرمیدکز اولوقتده یعقوب اوغللرینه بنم وفاتمدنصکره سزنیه طپارسکز دیدی انلر سنك الهکه و بابالرك ابراهیم واسمعیل واسحقك اللهی اولان اله واحده عبادت ایدهرز و بز اول الله ایچون مطیع و منقادز دیدیلر

(١٣٤) تِلْكَ اُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلَكُمْ مَا كَسَبْتُمْ وَلَا تُسْئَلُونَ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ❋ بو جماعت یعنی ابراهیم و یعقوب اولادلری کچدیلر انلرك کسبلری انلر ایچون و سزك کسبلر یکز سزك ایچوندر انلرك ایشلدکلرندن سز سؤال اولنمزسکز ❋ طائفهٔ یهود اعتقادلرنده بابالرینك عمل خیریله مثاب وکفریله معاقب اولنورز زعم ایدرلردی

(١٣٥) وَقَالُوا كُونُوا هُوداً اَوْ نَصَارٰى تَهْتَدُوا قُلْ بَلْ مِلَّةَ اِبْرٰهِيمَ حَنِيفاً وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ❋ اهل اسلامه یهودیلر بزم گروهمزدن اولك ونصاری دخی بزم دینمزده اولك که هدایت بولهسز دیدیلر سن دیکه بر ندن اولمیز بلکه حقه مائل ابراهیم علیه السلام مذهبندهیز زیرا ابراهیم علیه السلام مشرکلردن اولمدی

(١٣٦) قُولُوا آمَنَّا بِاللّٰهِ وَمَا اُنْزِلَ اِلَيْنَا وَمَا اُنْزِلَ اِلٰى اِبْرٰهِيمَ وَاِسْمٰعِيلَ وَاِسْحٰقَ وَيَعْقُوبَ وَالْاَسْبَاطِ وَمَا اُوتِيَ مُوسٰى وَعِيسٰى وَمَا اُوتِيَ النَّبِيُّونَ مِنْ رَبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ اَحَدٍ مِنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ❋ ای ملت ابراهیم علیه السلامه تابع اولنلر یهود و نصارانك سزی دعوتلرینه جواب اولهرق بو وجهله دیهسز که بز اللهه ایمان کتوردك و بزه نازل اولان قرآنه وابراهیم علیه السلامه منزل صحفه واول صحفله متعبد اسمعیل و اسحق وابراهیم علیه السلام اوغللرینه و نبیرهسی یعقوب علیه السلامه و انك اوغللری اسباطه و موسی و عیسی علیهما السلامه و یریلن توریة وانجیله و جمیع انبیایه ربلری طرفندن اعطا اولنان معجزات وکتابلره جملهاینه نه ایمان کتوردك انلرك برینی برندن فرق ایتمیز و بز اول الله تعالایه طاعت و تسلیم اوزرهیز

(١٣٧) فَاِنْ آمَنُوا بِمِثْلِ مَا آمَنْتُمْ بِهِ فَقَدِ اهْتَدَوْا وَاِنْ تَوَلَّوْا فَاِنَّمَا هُمْ فِي شِقَاقٍ فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللّٰهُ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ❋ امدی یهود و نصاری سزك بو وجهله ایمان ایتدیککز مثللو ایمان ایدرلرسه تحقیق هدایت بولدیلر واکر

اعراض ایدرلرسه انلر انجق مقام خلاف وعداوتدهدرلر یا محمد سن انلرك عداوتندن اندیشه ایلمه الله تعالی سکا کافیدر قریبا انلرك شربینی سندن دفع ایدر الله تعالی ایشیدیجی و بیلیجیدر

(١٣٨) صِبْغَةَ اللّٰهِ وَمَنْ اَحْسَنُ مِنَ اللّٰهِ صِبْغَةً وَنَحْنُ لَهُ عَابِدُونَ ❋ ای مسلمانلر دیکز که بزدین مستعان ومطهر مؤمنان اولان بو بویه تا بعز ومن طرف الله اولان دین وتطهیردن احسن کیم اولور و بز انکیچون عبادت ایدیجیلردنز (صبغة) لغتده بویه معناسنهدر دین و ملته دخی اطلاق اولنور کشافده تطهیر معناسنه حمل ایتمش بو صبغهدن مراد ختاندر که صاحبنی تطهیر ایدر دینلمش بعضیلر دخی کفار اولادلرینی کویا ختان مقامنده آب معمودیه ایله وافدیس ایدوب کفرده ثباتنه ذاهب اولدقلرینه بناءً اندن احترازا دین وفطرة الله وختانله امر اولندی دیمشلر

(١٣٩) قُلْ اَتُحَاجُّونَنَا فِي اللّٰهِ وَهُوَ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ وَلَنَا اَعْمَالُنَا وَلَكُمْ اَعْمَالُكُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُخْلِصُونَ ❋ یا محمد سن انلره دیکه بزمله دین اللهده واکا انتسابله اولویتده مجادله و مخاصمه می ایدرسز حال بو که اول بزم و سزك ربکزدر اکا عبودیت جملهیه واجبدر و بزم ایچون عملمزله مکافات و سزك ایچون دخی عملکزله مجازات واردر و بز انکیچون عمل واعتقادده مخلصلرز ❋ بو آیتك سبب نزولی (تبیانده) بویله تحریر ایدر که یهود انبیا بزدن و بزم دینمز اوزره ایدی بز اقدمز والله تعالایه اولایز اکر سن پیغمبر اولیدك بزدن اولوردك دیمشلردر

(١٤٠) اَمْ تَقُولُونَ اِنَّ اِبْرٰهِيمَ وَاِسْمٰعِيلَ وَاِسْحٰقَ وَيَعْقُوبَ وَالْاَسْبَاطَ كَانُوا هُوداً اَوْ نَصَارٰى قُلْ ءَاَنْتُمْ اَعْلَمُ اَمِ اللّٰهُ وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ كَتَمَ شَهَادَةً عِنْدَهُ مِنَ اللّٰهِ وَمَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ❋ ایا سز ابراهیم واسمعیل واسحق و یعقوب علیهم السلام واسباط یهود یا نصاری ایدی دیرمیسکز یا محمد سن انلره دیکه ادیان انبیایی سزمی زیاده بیلورسکز یوخسه بو دینیله بعث ایلدیکی انبیایی جناب باریمی اعلا بیلور اهل کتابدن اولهرق زیاده ظالم کیم اولور که الله تعالیدن کلن کتاب واسطهسیله بیلدیکی وعندنده ثابت اولدیغی خصوصك شهادتنی کتم ایلیه یعنی بیلورکن نبوت حضرت رسالتی انکار ایلیهندن اظلم اولمز سزك ایشلدیککز کتم وانکاردن الله عظیم الشان غافل دکلدر

(١٤١) تِلْكَ اُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلَكُمْ مَا كَسَبْتُمْ وَلَا تُسْئَلُونَ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ❋ بونلر بر قومدر که کچدیلر انلرك کسب ایتدکلری

انلر ايچوندر وسزك كسب ايتديككز دخى سزك ايچوندر انلرك ايشلدكلرندن سز سؤال اولنمز سكز بو آيتك تكررى تأكيد وتقرير ياخود تنبيه وتحذير ايچوندر

(١٤٢) سَيَقُولُ السُّفَهَاءُ مِنَ النَّاسِ مَا وَلَّاهُمْ عَنْ قِبْلَتِهِمُ الَّتِي كَانُوا عَلَيْهَا قُلْ لِلَّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ۞ مدينه نك يهود ومنافقلرندن سفيه وبى عقللرى يقينده ديرلر كه مسلمانلرنه جهتله اولدقلرى قبله لرندن يعنى بيت المقدسدن دونديلر سن انلره ديكه مشرق ومغرب الله تعالينكدر ديلديكنى طوغرى يوله هدايت ايدر * حضرت پيغمبر عليه السلام مكه ده نمازى كعبه يه متوجها قيلردى مدينه يه هجرتدنصكره بيت المقدسه توجهله مأمور اولمرايله يهود بو صورتدن مسرورا محمد بزم دينمزى طوتمزسه بارى بزم قبله مزه متوجه اولور ديملريله خاطر حضرت رسالت عليه السلام ملول اولدبغنه بناء كعبه طرفنه توجهله امر الهى صادر اولدقده جهود ومنافقان طعنه اغاز ايتملريله حق تعالى بو آيتله حاللرينى خبر ويردى

(١٤٣) وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا وَمَا جَعَلْنَا الْقِبْلَةَ الَّتِي كُنْتَ عَلَيْهَا إِلَّا لِنَعْلَمَ مَنْ يَتَّبِعُ الرَّسُولَ مِمَّنْ يَنْقَلِبُ عَلَى عَقِبَيْهِ وَإِنْ كَانَتْ لَكَبِيرَةً إِلَّا عَلَى الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُضِيعَ إِيمَانَكُمْ إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرَءُوفٌ رَحِيمٌ ۞ اى مسلمانلر سزك قبله كزى افضل قبله قيلديغم كبى سزى امت وسط يعنى عدل ومنتخب امت قيلدمكه منكر نبوت اولان ناس اوزرينه انبيانك حقانيتنه شاهدلر اوله سز ومحمد دخى سزك اوزريكزه شاهد عادل اولور وحالا سنك متوجه اولديغك كعبه يى انجق رسوله اتباع ايدنلر ايله كيرو دونلرى تميز ايلمك ايچون قبله قيلدم كرچه بو تحويل قبله بيوك وثقيل ايسه ده انجق الله تعالى هدايت ايتديكى كيمسه لر اوزرينه كران اولمز والله تعالى سزك ايمانكزى ضايع ايتمز تحقيق الله عظيم الشان ناسه مرحمتلودر اجرلرينى ضايع ايتمز وكناهلرينى عفو ايدبجيدر * مرويدركه يهود مسلمينه مقدم بيت المقدسه توجهكز طوغرى ايسه نيچون تحويل ايتديكز اكر ضلالت ايسه اولوقتده وفات ايدنلر يكز ضلالت اوزره وفات ايتديلر ديديلر مسلمانلر هدايت الله تعالينك امرينه تبعيت ضلالت اكا مخالفتدر جوابيله پيغمبر عليه السلامه واروب بيت المقدسه استقبال حالنده وفات ايدنلرك نمازلرندن سؤال ايلدكلرنده (ما كان الله ليضيع ايمانكم) يعنى سزك صلوتكزى ضايع ايتمز وارد اولدى

(١٤٤) قَدْ نَرَى تَقَلُّبَ وَجْهِكَ فِي السَّمَاءِ فَلَنُوَلِّيَنَّكَ قِبْلَةً تَرْضَاهَا فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُ وَإِنَّ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ ۞ يا محمد سنك وجهكك جهت آسمانه ترددينى بز كوريرز بو اجلدن بز سنى راضى اولديغك قبله يه تحويل ايده رز امدى يوزيكى مسجد حرام سمتنه صرف ايله وبر وبحر وشرق وغرب هر نه طرفده اولورسه كز يوزيكزى اول مسجد جانبنه چويرك تحقيق اول كندولره كتاب ويريلان كيمسه لر بو تحويل ربلرى طرفندن حق اولديغنى بيلورلر وانلرك بو تحويلى انكارلرى عمللرندن الله تعالى غافل دكلدر * مرويدركه بعد الهجره مدينه ده اون التى آى مقدارى نمازده بيت المقدسه متوجه ايديلر صكره نصف رجبده دوشنبه كونى بنوسلمه مسجدنده اصحابله ظهرك ايكى ركعتنى ادا دنصكره نمازده ايكن بو حكم نازل اولوب جمله ميزاب طرفنه توجه بيورديلر بناء عليه اول مسجده مسجد قبلتين دينلدى

(١٤٥) وَلَئِنْ أَتَيْتَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ بِكُلِّ آيَةٍ مَا تَبِعُوا قِبْلَتَكَ وَمَا أَنْتَ بِتَابِعٍ قِبْلَتَهُمْ وَمَا بَعْضُهُمْ بِتَابِعٍ قِبْلَةَ بَعْضٍ وَلَئِنِ اتَّبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ إِنَّكَ إِذًا لَمِنَ الظَّالِمِينَ ۞ اكر سن مثلا بو كتاب ويريلنلره يعنى يهود ونصارايه كلى معجزه وحجت ايله كلسك سنك قبله كه تابع اولمزلر وسن دخى انلرك قبله لرينه تابع اولمزسين وانلرك بعضيسى بعضيسنك قبله سنه تابع اولمزلر فرضا اكر سن قبله خصوصنده ابراهيم عليه السلامك قبله سى حق اولديغنى سكا ويريلن علمدنصكره انلرك آرزولرينه اويارسك بو تبعيتده سن ظالملردن اولورسين * ظاهرده خطاب پيغمبر عليه السلامه در اما معنيده امتلره راجعدر

(١٤٦) الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ كَمَا يَعْرِفُونَ أَبْنَاءَهُمْ وَإِنَّ فَرِيقًا مِنْهُمْ لَيَكْتُمُونَ الْحَقَّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ۞ بز توريتى ويرديكمز كيمسه لر پيغمبرى اوغللرينى بيلدكلرى كبى بيلورلر انلردن بر فرقه عوام واسافلدن حق كتم ايدرلر مع هذا كتم ايتدكلرينى بيلورلر * عمر بن الخطاب رضى الله عنه عبد الله بن سلام رضى الله عنه يه بو آيتده اولان معرفه يى بكا تعريف ايله ديدكده يا عمر بن پيغمبرى كورديكم انده اوغلمى بيلديكم كبى بلكه دخى محقق بيلدم زيرا توريتده وصفنى كوردم اما اوغلم ايچون احتمالدركه اناسى خيانت ايتمش اوله

(١٤٧) الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ ۞ سنك ربكدن اولان

جمله حق وكرچكدر امر قبله ده سن شك ايدجيلردن اولمه بودخى امته راجعدر

(١٤٨) ولكل وجهة هو موليها فاستبقوا الخيرات اينما تكونوا يأت بكم الله جميعا ان الله على كل شئ قدير ❊ هر امتك بر قبله سى واردر كه الله تعالى انك وجهنى اوجانبه صرف ايدر امدى اى مسلمانلر سز خير ايشلرنده سائرلره سبقت ايدك كه انك بريسى قبله يه توجهدر سز واهل كتاب نره ده اولورسه كز ونه جانبه توجه ايدرسه كز قيامتده جزا ايچون سزى جمع ايدر تحقيق الله عظيم الشان احضار وجمعدن هر شيئه قادردر

(١٤٩) ومن حيث خرجت فول وجهك شطر المسجد الحرام وانه للحق من ربك وما الله بغافل عما تعملون ❊ نه وقتكه بر محلدن چيقارسك نمازده يوزيكى مسجد حرام جانبنه چوير بو توجه امرى تحقيقدر بكدن حقدر والله تعالى سزك اعمالكزدن غافل دكلدر

(١٥٠) ومن حيث خرجت فول وجهك شطر المسجد الحرام وحيث ما كنتم فولوا وجوهكم شطره لئلا يكون للناس عليكم حجة الا الذين ظلموا منهم فلا تخشوهم واخشونى ولاتم نعمتى عليكم ولعلكم تهتدون ❊ نه زمان نه مكاندن چيقارسك نمازده يوزيكى مسجد محترم سمتنه دوندرو هر نه مكانده اولورسه كز يوزيكزى اول مسجد طرفنه دوندرك تاكه يهود ومشركلر ايچون سزك اوزريكزه حجت اولميه مگر انلردنكه عناد ومكابره ايله نفسلرينه ظلم ايتديلر كعبه يه توجهده انلردن خوف ايتميك بلكه بنم فرمانمه مخالفتدن قورقك وكعبه يه توجهكزله نعمتمى آخرتده ياخود ملت حنفيه يه اتباع ايله تمام ايده رم شايد كه راه هدايتده اولورسز * بو آيت كريمه ده حجت اولميه دن مراد الله اعلم جدال وخصومت اولميه كه توريتده محمد عليه السلام ك قبله سى كعبه اولديغى منعوت ايكن يهوديزم ديمزى منكر وقبله مزه معتقددر ومشركلر نيچون جدى ابراهيم عليه السلامك قبله سنى ترك ايتدى ديرلر ايدى امدى بو تحويل قبله ايله انلره حجت قالمدى ونفسلرينه ظلم ايله استثناء اولنان معندلر يهود مدينه كه كندو اقرباسنه ميل ايله مكه يه توجه ايتدى ومشرك مكه دخى محمد بزم حق اوزره اولديغمزى بيلوب بزم كعبه مزه توجه ايتدى ديو عناد اوزره اولديلر

(١٥١) كما ارسلنا فيكم رسولا منكم يتلوا عليكم آياتنا ويزكيكم ويعلمكم الكتاب والحكمة ويعلمكم ما لم تكونوا تعلمون ❊ نعمتمك اتمامى كبى

سزدن سزه رسول كوندردمكه سزه آيالتمزى يعنى قرآنى اوقور وسزى شرك وكنا هدن تطهير ايدر وسزه قرآنى وحلال وحرامى تعليم ايدر وسزه بيلديككز شرايع واحكامى تعليم ايدر

(١٥٢) فاذكرونى اذكركم واشكروا لى ولا تكفرون ❊ بنى طاعتله ذكر ايدك كه بندخى سزى مغفرتله ياد ايده يم وبكا طاعتله نعمتلريمه شكر ايدك ومعصيتله كفران ايتميك * اخبارده واردركه حق تعالى بنده لريمه (فاذكرونى اذكركم) كلامنى عنايت ايلديكمه اكر جبرائيل وميكائيله ويرمش اولايدم البته انلره تمام بيوك نعمت ويرمش اولوردم بيورمشدر ديو ابن عيينه رحمه اللهدن مرويدر

(١٥٣) يا ايها الذين آمنوا استعينوا بالصبر والصلوة ان الله مع الصابرين ❊ اى مؤمنلر صبر له وصلوتله الله تعاليدن معاونت طلب ايدك تحقيق الله عظيم الشان صبر ايدجيلرله بيله يعنى صابرلره حمايت ونصرت ايدجيدر

(١٥٤) ولا تقولوا لمن يقتل فى سبيل الله اموات بل احياء ولكن لا تشعرون ❊ سز فى سبيل الله قتل اولنلر ايچون موتالردر ديمكز بلكه انلر بزم حضورمزده ديريلردر ولكن سز انلرى بيلمزسكز زيرا انى ادراك عقلدن خارجدر * بو آيت كريمه بدرده مقتول شهدا حقنده نازل اولمشدركه اللى كيمسه مهاجريندن وسكز دخى انصاردن واقع شهدا ايچون بعضيلرى تحسر جهتيله فلان وفلان نعمت حيات ولذت نعيم دنيادن محروما وفات ايتديلر ديملريله حق جل وعلا انلره موتا ديمسندن منع ايلدى

(١٥٥) ولنبلونكم بشئ من الخوف والجوع ونقص من الاموال والانفس والثمرات وبشر الصابرين ❊ اى مؤمنلر مطيعى عاصيدن تميز ايچون سزى غزاده دشمندن خوفله وصوم يا قحط آچلغيله وزكات واصابت ضرردن مال نقصانلغيله ومرض وضعفدن نفس نقصانلغيله وآفات سماويه وارضيه دن ميوه لريكزك ياخود ميوه مثابه سنده اولان اولادلريكزك محو ونقصانلغيله امتحان ايده رم يا محمد سن صابرلره كرملريمى مژده ايله

(١٥٦) الذين اذا اصابتهم مصيبة قالوا انا لله وانا اليه راجعون ❊ اول كيمسه لر كه انلره بر مصيبت اصابت ايتديكى زمان انلر قلبا تسليم ورضا جهتيله تحقيق بز الله تعالينك عبد مملوكيز وبعد الوفات بعث ونشور ايله انك طرفلرينه رجوع ايدجيز ديديلر

(١٥٧) اولئك عليهم صلوات من ربهم ورحمة واولئك هم المهتدون ✵ اول كيمسه لركه مصائب وقوعنده (انا لله وانا اليه راجعون) ديديلر انلرك اوزرينه ربلرندن رحمت ونعمت وجنت واردر وانلر هدايتى بولمشلردندر * سعيد بن جبير رحمه الله بيورمشدركه بو انا لله وانا اليه راجعون كلامى يالكز بو امته اعطا بيورلمشدر يوخسه يعقوب عليه السلام يوسف عليه السلامى غائب ايتدكده (يااسفا) ديميوب بو كلامى ديرايدى حضرت فاروق رضى الله عنه بو آيت كريمه يى اوقودقده صلوات ورحمت نعم العدلان واهتدا نعم العلاوه بيورمشلر

(١٥٨) ان الصفا والمروة من شعائر الله فمن حج البيت او اعتمر فلا جناح عليه ان يطوف بهما ومن تطوع خيرا فان الله شاكر عليم ✵ تحقيق صفا ومروه بيت اللهده مناسك حج نشانلرندندر هر كيمكه بيت خداده حج قصدايده ياخود خاصة عمره ايله زيارت كعبه يه متوجه اوله اول كيمسه اوزرينه صفا ومروه يى طواف ايتمكده كناه يوقدر بركيمسه كه كرك فرض كرك نافله برخيرلو طاعت ايشليه تحقيق الله عظيم الشان انك طاعاتنى بيليجى ومكافاتنى احسان ايديجيدر * صفا ومروه مكهٔ مكرمه ده ايكى جبل اولمغله زمان جاهليتده صفا اوزرينه (اساف) نامنده برصنم ومروه اوزرينه (نائله) نام برصنم وضعيله مشركلر اول طاغلرى طواف ايدوب اول بتلرى مسح ايدرلردى بعد الفتح وكسر الاصنام اهل اسلام سعى مذكور افعال جاهليتدن اولديغنه مبنى انى ايشلمكه عار ايتمشلر ايدى اول سببدن (فلا جناح) امريله ينه بينهماده سعى اولنمسى وجوب مناسكدن اولدى

(١٥٩) ان الذين يكتمون ما انزلنا من البينات والهدى من بعد ما بيناه للناس فى الكتاب اولئك يلعنهم الله ويلعنهم اللاعنون ✵ شونلركه آشكار حكمدن وطوغرى يول كوسترمكدن انزال ايتديكمز شيئى كتم ايدرلر مع هذا بزانى توريتده ناس ايچون بيان ايتمشيدك (يعنى نعت محمد عليه السلامدر) الله تعالى اول كيمسه لرى رحمتندن رد ايدر وجمله مخلوقات انلره لعن ايدر

(١٦٠) الا الذين تابوا واصلحوا وبينوا فاولئك اتوب عليهم وانا التواب الرحيم ✵ مكر انلركه نعت نبوى يى كتمدن توبه ايتديلر وعمللرينى اصلاح ايتديلر وكتم ايتدكلرينى اظهار ايتديلر امدى انلرك توبه لرينى قبول وكناهلرينى عفو ايدرم وبن توبه لرى قبول ومبالغه ايله رحمت ايديجيم

(١٦١) ان الذين كفروا وماتوا وهم كفار اولئك عليهم لعنة الله

والملائكة والناس اجمعين ✵ شونلركه كتم وانكارله كافر اولديلر وبو كفرلرى حالنده فوت اولديلر الله تعالينك وملكلرين وجميع ناسك لعنتى انلرك اوزرينه در

(١٦٢) خالدين فيها لا يخفف عنهم العذاب ولا هم ينظرون ✵ انلر اول لعنت ونارده دائملردر انلردن عذاب خفيف اولمز وانلره مهلت ويرلمز واعتذارلرينه نظر اولنمز

(١٦٣) والهكم اله واحد لا اله الا هو الرحمن الرحيم ✵ وسزك الهكز معبود بالحق اولان بر اللهدر اندن غيرى اله يوقدر دنياده جميع نعمتلرى آخرتده مؤمنلره رحمت احسان ايديجيدر

(١٦٤) ان فى خلق السموات والارض واختلاف الليل والنهار والفلك التى تجرى فى البحر بما ينفع الناس وما انزل الله من السماء من ماء فاحيا به الارض بعد موتها وبث فيها من كل دابة وتصريف الرياح والسحاب المسخر بين السماء والارض لآيات لقوم يعقلون ✵ كواكبله مزين بلا عمد سمواتك وجبال وبحار ونباتات وسائرله معنون ارضك خلقتنده وليل ونهارك بربرينى تعقيب وضيا وظلمتنده وزياده ونقصانيتلرنده وناسك كندولرينى ومتاعلرينى تحميل ونفعلريله سفينه لر بحرده يوريملرنده وزمين قوريدقده نصكره الله تعالى كوكدن يغمور انزاليله زمينى نباتاتله احيا ايتمسنده واول ارضده هر نوع حيواناتى نشر وتفريق ايتمسنده وروزكارى هر طرفدن اسدرمسنده وسما ايله ارض بيننده بلوتلر امر وحكميله كتمسنده عقول تامه سى وفكر ونظر وتأملى اولان قوم ايچون صنعت وحكمت وقدرتنه علامات وعبرتلر واردر * كفار قريش بزم اوچيوز التمش اصنامز واريكن شهرلرمزك ايشنى كركى كبى اداره ايده مز ايكن محمد براللهم وار جمله عالمك مهمنى اداره ايدر ديور اكر بوكا برحجتى وار ايسه ابراز ايتسونكه طوغريلغنى اقرار ايده لم ديديلر بناء عليه سكز نشانه ايله بو آيت كريمه نازل اولدى خبرده كلمشدركه واى اول كيمسه يه كه بو آيتى اوقويه ده معناسنى تفكر ايتميه

(١٦٥) ومن الناس من يتخذ من دون الله اندادا يحبونهم كحب الله والذين آمنوا اشد حبا لله ولو يرى الذين ظلموا اذ يرون العذاب ان القوة لله جميعا وان الله شديد العذاب ✵ ناسدن بعضيلرى اللهدن غيرى يى يعنى بتلرى اللهه شريك اتخاذ ايدرلر والله تعالايه طاعت ايدركبى بتلره طاعت ومحبت ايدرلر وانلركه ايمان ايتديلر الله تعالى ايچون محبتلرى قوى

وثابتدر اكر اول شريك اتخاذيله نفسلرينه ظلم ايدنلر وقتنده كوره جكلرى عذابى بيلسه لر ومعاينه ايتسه لر ايدى تحقيق الله عظيم الشانك جميع قوت وقدرتنى وعذابنك شدتنى بيلورلر ايدى * اول ايمانله الله تعالايه محبتلرى قوى وثابت اولنلر (يحبهم ويحبونه) قول شريفى موجبنجه مقدم جناب بارى مؤمنلره محبت ايتمش اولمغله صكره مؤمنلرك محبتى رؤيت جمال آرزوسيله اقوى وادومدر

(١٦٦) إِذْ تَبَرَّأَ الَّذِينَ اتُّبِعُوا مِنَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا وَرَأَوُا الْعَذَابَ وَتَقَطَّعَتْ بِهِمُ الْأَسْبَابُ * وقتا كه متبوعلر تابعلرندن تبرى وقطع علاقه ايدوب بيزار اوله لر وتابع ومتبوع دخى عذابى كوره لر وبينلرنده اولان قرابت ومحبت وعهود اسبابى ورابطه سى قطع اوله

(١٦٧) وَقَالَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا لَوْ أَنَّ لَنَا كَرَّةً فَنَتَبَرَّأَ مِنْهُمْ كَمَا تَبَرَّءُوا مِنَّا كَذَٰلِكَ يُرِيهِمُ اللَّهُ أَعْمَالَهُمْ حَسَرَاتٍ عَلَيْهِمْ وَمَا هُمْ بِخَارِجِينَ مِنَ النَّارِ * چون تابعلر متبوعلرينك كندولردن تبرى وقطع علاقه ايلدكلرينى مشاهده ايتدكلرنده اكر بزم ايچون تكرار دنيا اولايدى متبوعلرمزك شمدى بزدن تبرى ايتدكلرى كبى بز دخى انلردن تبرى ايدردك ديه لر بو عذاب كوستردكى كبى الله تعالى انلرك ندامت وحسرت ويره جك عمللرينى انلره كوسترر والحال تابع ومتبوع جهنمدن چيقاجقلر دكلدر * بو عمللرى كندو زعملرنجه ايتدكلرى حج وخيرات وعبادت اوثان كبى حسنه ظن ايتدكلرى اوله ياخود قتل وغارت ودفن بنات كبى سيئه لرى اوله نه ايسه سبب حسرتلرى اوله جق

(١٦٨) يَا أَيُّهَا النَّاسُ كُلُوا مِمَّا فِي الْأَرْضِ حَلَالًا طَيِّبًا وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ * اى ناس ير يوزنده اولانك بعضيسنى حلال طيب اوله رق اكل ايدك وشيطانك ايزينه تابع اولميك كه مشركلر كاره حلالى حرام حرامى حلال ايتمشدر تحقيق شيطان سزك ايچون آشكاره دشمندر (كه آدم عليه السلامى منهى عنهى اكل ايله جنتدن اخراجه سبب اولمشدر)

(١٦٩) إِنَّمَا يَأْمُرُكُمْ بِالسُّوءِ وَالْفَحْشَاءِ وَأَنْ تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ * انجق شيطان سزه سوء وفحشايى يعنى ميل دنيا ومتابعت نفس وهوايى امر ايدر وتحليل وتحريمك خلافى جهتيله حق تعالى حقنده بيلمديككز شيئى سويلككزى امر ووسوسه ايدر

(١٧٠) وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا أَلْفَيْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا أَوَلَوْ كَانَ آبَاؤُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ شَيْئًا وَلَا يَهْتَدُونَ * قچان انلره الله تعالينك

كوندرديكى قرآنده اولان حلال وحرامه ايناڭ وتابع اولڭ دينلسه انلر بلكه بز پدرلرمزدن بولديغمز والفت ايتديكمز شيئه تابع اولورز ديرلر آيا انلر بابالرينه مى تابع اولورلر كه بابالرى جهلدن اولوب امور ديندن برشى فهم وتعقل ايتمزلر وطوغرى يوله كتمزلر ايدى

(١٧١) وَمَثَلُ الَّذِينَ كَفَرُوا كَمَثَلِ الَّذِي يَنْعِقُ بِمَا لَا يَسْمَعُ إِلَّا دُعَاءً وَنِدَاءً صُمٌّ بُكْمٌ عُمْيٌ فَهُمْ لَا يَعْقِلُونَ * شول كافرلر كه قرآنه واندن اولان حلال وحرامه ايناڭمديلر انلر اول چوبانك اغنام وكلابنه بكزرلر كه چوبانك كلامنى فهم ايتمزلر انجق صدا وندا سنى ايشيدرلر انلر صاغرلر ودلسزلر وكورلردر قرآنى ايشيدوب تعقل وتبصر ايتمزلر

(١٧٢) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَاشْكُرُوا لِلَّهِ إِنْ كُنْتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ * اى مؤمنلر سزه ويرديكم رزقلرك تميز وحلالندن اكل ايدك والله شكر ايدك اكر سز اكا خلوص ايله عبادت ايدرسه كز

(١٧٣) إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ وَلَحْمَ الْخِنْزِيرِ وَمَا أُهِلَّ بِهِ لِغَيْرِ اللَّهِ فَمَنِ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ * الله تعالى سزه انجق لحمى اكل اولنور حيوانلرك بوغازلنمدن اولمشنى وسيلان ايدن قانى وخنزير اتنى والله دن غيرى ايچون يعنى بتلر وسائر اسمنه ذبح اولنانلرى حرام قيلدى اول كيمسه كه تلف نفس اوله جق درجه جبره دوچار ويا نهايت مرتبه آچلغه كرفتار ايله مضطر اولسه وبو اضطرار وضرورتى (قطع طريق وخروج على السلطان كبى) بغى وظلمى ياخود مسلمانلر اوزرينه ناشرعى سفرى حالنده دكلسه بو محرماتدن سد رمق ايده جك قدر اكلده كناه يوقدر تحقيق الله عظيم الشان بو جهتله ضرورتده محرمات مذكوره دن تناول ايدن كيمسه يه مغفرت ومرحمت ايديجيدر

(١٧٤) إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ الْكِتَابِ وَيَشْتَرُونَ بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا أُولَٰئِكَ مَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ إِلَّا النَّارَ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ * شول علماء يهود كه اخذ رشوت ايله الله تعالينك كوندرديكى توريتدن نعت نبوى يى كتم ايتديلر واول كتم مقابلى دون بها الديلر روزجزاده انلرك اكل ايتدكلرى رشوت قارنلرنده انجق آتش اولور واولكونده الله تعالى انلره فائده لو تكلم ايتمز وكناهلرندن تطهير ايتمز وانلر ايچون المللو عذاب واردر

(١٧٥) اولئك الذين اشتروا الضلالة بالهدى والعذاب بالمغفرة فما اصبرهم على النار (١٧٦) ذلك بان الله نزل الكتاب بالحق وان الذين اختلفوا في الكتاب لفي شقاق بعيد ❋ شونلركه دنياده هدايته بدل ضلالتى اشترا ايلديلر وآخرتده مغفرته بدل عذابى الديلرنه شى انلرى نارابديه يه صبرايتدردى بو عذاب انلره الله تعالينك حقله كوندرديكى كتابك حكمنى كتم ايتدكارى سببله در وانلركه كتاب منزله نك بعضنى اقرار وبعضنى انكار ايله اختلاف ايتديلر انلر حقدن بعيد خلافده درلر

حزب ٢

(١٧٧) ليس البر ان تولوا وجوهكم قبل المشرق والمغرب ولكن البر من آمن بالله واليوم الآخر والملئكة والكتاب والنبيين وآتى المال على حبه ذوى القربى واليتامى والمساكين وابن السبيل والسائلين وفي الرقاب واقام الصلوة وآتى الزكوة والموفون بعهدهم اذا عاهدوا والصابرين في البأساء والضراء وحين البأس اولئك الذين صدقوا واولئك هم المتقون ❋

يوزيكزى مشرق ومغرب طرفنه دوندرمكز خير وطاعتدن دكلدر ولكن طاعت وخير وتهذيب الله تعالايه واخرته وملئكه يه وكتب منزله يه وانبيايه ايمان كتورمكدر ومحبتى اوزره اولديغى ياخود الله تعالايه محبتله مالنى كندو اقرباسنك فقراسنه وفقرا يتيملره ومحتاجلره وغريب يولجيلره ياخود كندو مسافرلرينه وسائل فقرايه ومكاتب يعنى بهاسى قطع اولنوب ادا ايتمكده اولان اسيرلره ياخود عتاق ايجون اسير اشتراسنه ويرمكدر ودخى نماز مفروضه يى وزكات مقرره يى ادا ايتمك وحقله عهد ايتدكارى حالده عهدلرينه وفا ايتمك وفقر وفاقه ده ورنج ومحنتده ووقت جهاد وغزا ومقاتله ده صبر ايتمكدر بو صفتلرله موصوف كيمسه لر حقه متابعتده صادقلر ورذائلدن صاقنيجيلر در ❋ محققلر كمالات انسانيه يى شعبه لريله اوچ شيئه انحصارا صحت اعتقاد وحسن معاشرت وتهذيب نفسدر ديمشلر بو ايت كريمه ده (من آمن) دن (والنبيين) ه كلنجه مؤمن بهى تصديق ايله صحت اعتقاددر (وآتى المال) دن (وفي الرقاب) ه دك حسن معاشرتدر (واقام الصلوة) دن (وحين البأس) ه دك تهذيب نفسدر بناء عليه بو خصالى جمع ايدن ايمان واعتقادينه نظرا صدقله وصف اولندى وخلقله معاشرت وحقله معامله سنه اعتبارا تقوا ايله مدح اولندى ❋ پيغمبرمز عليه السلام بر كيمسه بو آيتله عمل ايدرسه تحقيق استكمال ايمان ايتدى بيورمشدر

(١٧٨) يا ايها الذين آمنوا كتب عليكم القصاص في القتلى الحر بالحر والعبد بالعبد والانثى بالانثى فمن عفي له من اخيه شيء فاتباع بالمعروف واداء اليه باحسان ذلك تخفيف من ربكم ورحمة فمن اعتدى بعد ذلك فله عذاب اليم ❋ اى مؤمنلر سزك اوزريكزه قصدا مقتوللر ايچون قصاص فرض اولندى حر ايله حر عبد ايله عبد نسا ايله نسا قصاص اولنور يعنى مقتول مسلم اولديغى حالده قاتل حر وعبد وانثى هر كيم اولورسه (حنفيه كوره) قصاص اولنور امدى مقتولك برادرندن يعنى ورثه وولىسندن اول قاتل ايچون برشى عفو اولنسه يعنى شيدن مراد سقوط قصاصه بادى دمندن ياورثه دن بعضنك عفوى اوله بو عفو دنصكره ولى الدم اولان ورثه حقندن زياده اولميه رق معروف ايله ديت اخذينه تبعيت ايده وقاتل دخى وارث مقتوله ديت لازمه يى بلا تعويق حسن معامله ايله ادا ايده اشبو عفو ايله ديت اخذى ربكز جل شانه طرفندن سزه بر خفيفلك ومرحمتدر كيمكه بو عفو واخذ ديتدنصكره قاتل ياقرباسيله مخاصمه ومقاتله ايدرسه اول كيمسه ايچون آخرتده عذاب اليم واردر ❋ زمان جاهليتده ايكى قبيله بينده حرب ودم واقع اولوب قبيله نك برى شرفلو اولمغله ديكر قبيله دن عبد وانثى يرينه اركك وبر رجل بدلنه ايكى رجل قتل ايتمكه يمين ايتمشلر ايدى بعد از هجرت حضور نبويده بو ايكى قبيله مرافعه لرنده بو آيت كريمه نازل اولوب موجبنجه بالتراضى قطع نزاع ايلديلر

(١٧٩) ولكم في القصاص حيوة يا اولي الالباب لعلكم تتقون ❋
و بو قصاصده سزك ايچون حيات وبقا واردر اى عقول تامه صاحبلرى شايدكه ناحق قتلدن صاقنه سز ❋ بو آيت كريمه ده سزكچون حيات واردر ديو بيورلان بر كيمسه بر كيمسه يى قتله قصد ايتدكده قصاص خوفيله ترك ايدر بو سببله برى قتلدن برى قصاصدن قورتيلور

(١٨٠) كتب عليكم اذا حضر احدكم الموت ان ترك خيرا الوصية للوالدين والاقربين بالمعروف حقا على المتقين ❋ سزدن بريكزه علامات موت ظاهر اولدقده اكرچوق مال ترك ايدرسه پدر ووالده واقرباسنه معروفله يعنى ثلثدن زياده اولميه رق وصيت ايتمك فرض قيلندى بو وصيت والدين واقرباسنى محروم ايتمامك ايچون متقيلر اوزرينه حق اولدى ❋ زمان جاهليتده ريا جهتيله مالنى سائره وصيت ايدوب والدين واقرباسنى محروم ايدرلردى

حق تعالی انی منعله والدین واقربایه وصیتی امر ایلدی صکره منسوخ اولوب آیات مواریث ایله قرار بولدی

(١٨١) فمن بدله بعدما سمعه فانما اثمه على الذين يبدلونه ان الله سميع عليم ❊ اول کیمسه که میتك وصیتنی ایشتدکدنصکره انی تبدیل وتغییر ایده انك کناهی میته اولمیوب انجق تبدیل ایده نك اوزرینه در تحقیق الله عظیم الشان موصینك وصیتنی ایشیدیجی ووصینك تبدیلنی بیلیجیدر

(١٨٢) فمن خاف من موص جنفا او اثما فاصلح بينهم فلا اثم عليه ان الله غفور رحيم ❊ وارث ووصی وحاکمدن هر کیمکه وصیت ایدن کیمسه دن وصیتنده خطایه میلنی یاوارثه غدر صورتنی وسائر سهو حالتنی فهم وادراك ایدسه ونهج شرعی اوزره وصایاسنی ووارثلری بیننی اصلاح ایلسه اول کیمسه اوزرینه هیچ کناه یوقدر الله عظیم الشان حق اجرا ایده نی مغفرت وامرینه اطاعت ایده نه مرحمت ایدیجیدر

(١٨٣) يا ايها الذين آمنوا كتب عليكم الصيام كما كتب على الذين من قبلكم لعلكم تتقون ❊ ای مؤمنلر سزه اوروج طوتمق فرض قیلندی سزدن مقدم اولنلره فرض اولندیغی کبی شاید که صومله هوالر یکزه ضعف طاری اولوب معاصیدن اتقا ایده سز

(١٨٤) اياما معدودات فمن كان منكم مريضا او على سفر فعدة من ايام اخر وعلى الذين يطيقونه فدية طعام مسكين فمن تطوع خيرا فهو خير له وان تصوموا خير لكم ان كنتم تعلمون ❊ اول سزکچون فرض اولنان صیام صایلو کونلردر (که یکرمی طقوز یا اوتوزدر) اولکونلرده سزلردن کیمکه مریض یاسفرده اولوب افطار ایتدکده یعنی صائم اولمدقده اولکونلرك عددی قدر صحت وراحتی حالنده صائم اولور ودخی طاقتی اولوب تعبدن ناشی مفطر اولان کیمسه لره فدیه ویرمك یعنی برفقیری اطعام ایتمك واردر (وبو فدیه یاقول حنفی بغدای ایدن بشیوز یکرمی درهم وآرپه وسائردن بیك قرق درهمدر) هر کیمکه زیاده خیره سعی بلیغ ایده (یعنی فدیه یی زیادة ویره یاخود صیام ایله اطعامی جمع ایده) اول کیمسه ایچون زیاده خیر واردر وسزه بوفدیه وسائر ایله رخصت ویرلمشیکن ینه صائم اولسه کز بسزه خیرلودر اکر فضیلت صومی بیلورسه کز* بو آیت کریمه ده صیامه طاقتی وارایکن فدیه یه رخصت ویرلمسی اوائل اسلامده صومه ابتدا امر اولندقده معتادلری اولمیوب

موجب تعب اولدیغندن مساعده اولمش اوله صکره اشاغیکی آیتده اولان (فلیصمه) امری ایله بو نسخ اولمش* بعضیلر (یطیقونه) اولنده لاء نافیه مضمردر دیمشلر بوتقدیرجه نسخ اقتضا ایتمز

(١٨٥) شهر رمضان الذي انزل فيه القرآن هدى للناس وبينات من الهدى والفرقان فمن شهد منكم الشهر فليصمه ومن كان مريضا او على سفر فعدة من ايام اخر يريد الله بكم اليسر ولا يريد بكم العسر ولتكملوا العدة ولتكبروا الله على ما هديكم ولعلكم تشكرون ❊ بو ایام معدوده ماه رمضاندر انده قرآن نازل اولدی رمضانده لوح محفوظدن سماء دنیایه تماما نازل اولوب بعده جبرائیل علیه السلام وقتیله جسته جسته پیغمبر مز علیه السلامه ایندردی اول قرآن ناسی حقه هدایت ایدر وحلال وحرامده ودین واحکام وشرایعده حقی باطلدن فرق وتمییز ایدر سزلردن هر کیم شهر رمضان معلوم اولسه صائم اولسون اول ماهده مریض یاسفرده اولان کیمسه صائم اولمدیغی کونلرك عددنجه صحت واقامتنده صائم اولور الله تعالی سزه آسانلق مراد ایدر مریض ومسافره صوم امریله عسرت مراد ایتمز تاکه مرض وسفر کونلرنده اولان صومکزك صحت وحضرده تکمیلنی ادا ایده سز وسزی صومله راه حقه هدایت ایتدیکیچون الله تعالی یی تعظیم ایده سز شاید که اجر صومه نائل اولدیغکز نعمته شکر ایده سز

(١٨٦) واذا سألك عبادي عني فاني قريب اجيب دعوة الداع اذا دعان فليستجيبوا لي وليؤمنوا بي لعلهم يرشدون ❊ یا محمد قوللرم سکا بندن سؤال ایتدکلرنده بن علم واجابتله یقینم بکا دعا ایدیجیلر دعا ایتدکلرنده اجابت ایدرم امدی بندن اجابت طلب ایتسونلر وبکا ایماننده ثابت اولسونلر شاید که رشد حقه نائل اوله لر* اعرابیدن بری سؤال ایلدیکه یانبی الله تکری تعالی بکا یقین ایسه اکا کیزلو سویلیم اوزاق ایسه ندا ایده یم دیدکده بو آیت کریمه نازل اولدی

(١٨٧) احل لكم ليلة الصيام الرفث الى نسائكم هن لباس لكم وانتم لباس لهن علم الله انكم كنتم تختانون انفسكم فتاب عليكم وعفا عنكم فالآن باشروهن وابتغوا ما كتب الله لكم وكلوا واشربوا حتى يتبين لكم الخيط الابيض من الخيط الاسود من الفجر ثم اتموا الصيام الى الليل

وَلَا تُبَاشِرُوهُنَّ وَاَنْتُمْ عَاكِفُونَ فِي الْمَسَاجِدِ تِلْكَ حُدُودُ اللّٰهِ فَلَا تَقْرَبُوهَا كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ اٰيَاتِهِ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ۞ صيام كيجه‌سی نساكزله جماع سزه حلال قلندی نساكز سزه لباس وسز دخی انلره لباس سكز سز مباشرته عدم صبر ايله نفسكزه خيانت ايدر اولديغكزی الله تعالی بيلدی بناء عليه سزك اوزريكزه رحمتيله رجوع ايدوب كناهكزی عفو ايتدی شمدی نساكزله ليالیده مباشرت ايدك وسزه تقدير ايتديكنی طلب ايدك وتا كه فجردن يعنی نور صبحدن بياض ايپلك ايله سياه ايپلك سزه بيان ومعلوم اولنجيه دك اكل وشرب ايدك بوندنصكره صيامی كيجه‌يه دك تمام ايدك ومسجدلرده مقيم ومعتكف اولديغكز حالده نساكزه مباشرت ايتميك بو صيام بحثنده اولان ممنوعات من طرف الله حدود فاصله در اكا يقين اولميك بو احكام كبی الله تعالی اوامر ونواهيسنی بيان ايدر شايد كه اتقا اوزره اولوب حدی تجاوز ايتمه‌لر * اسلامك بدايتی حالنده كيجه‌لرده يتسو نمازينی قلنجيه‌دك ياخود اويونجيه‌دك اكل وشرب اولوب صكره‌سنه صيام ايدی وقتا كه بعد العشا وبعد النوم بعض صحابه غلبهٔ شهوت سببندن زوجه‌سنه قربان وقوعيله عمر الفاروق رضی الله عنه حضور نبويه بكا ايله كلوب حاللرينی عرض واعتذار ايتملريله بو آيتك اولنده‌كی (احل لكم) نزول بولدی * وخيط ابيض ايله خيط اسود فجر صادق ايله فجر كاذبه توجيه اولنوب انلری تبيين دينلمش

يعنی عقيب غروب شمس دن تمام ايدك

(۱۸۸) وَلَا تَأْكُلُوا اَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ وَتُدْلُوا بِهَا اِلَى الْحُكَّامِ لِتَأْكُلُوا فَرِيقًا مِنْ اَمْوَالِ النَّاسِ بِالْاِثْمِ وَاَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ۞ وبيڭزده بر بريكزك مالنی باطل ايله يعنی سرقه وقمار وغصب وامثاليله اكل ايتميك وناسك مالندن ظلمله يعنی شهادت زور ويمين كاذب ايله برفرقه‌يی اكل ايچون حكامه رشوت ويرميك مع هذا ظلم ايدوكنی بيلورسز * مرويدر كه عبدان الحضرمی امرئ القيس كنديدن بندن غصبله آلدی ديو بر ارض دعواسيله حضور نبويده محاكمه ايتدكلرنده عبداندن شاهد طلب اولنمغله عبدان شاهدم يوقدر يمين ايتسون ديدی امرئ القيس يمينه قصد ايتدكده پيغمبر عليه السلام (ان الذين يشترون بعهد الله وايمانهم ثمنا قليلا) آيت كريمه‌سنی قرائت بيوردقلرنده متأثر اولوب ارض مذكوری عبدانه تسليم ايلدی وبو آيت كريمه نازل اولوب يمين كاذبدن نهی اولندی

(۱۸۹) يَسْئَلُونَكَ عَنِ الْاَهِلَّةِ قُلْ هِيَ مَوَاقِيتُ لِلنَّاسِ وَالْحَجِّ وَلَيْسَ الْبِرُّ

بِاَنْ تَأْتُوا الْبُيُوتَ مِنْ ظُهُورِهَا وَلٰكِنَّ الْبِرَّ مَنِ اتَّقٰى وَأْتُوا الْبُيُوتَ مِنْ اَبْوَابِهَا وَاتَّقُوا اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ۞ يا محمد سكا هلاللردن يعنی يڭی آيلردن سؤال ايدرلر سن ديكه اول هلاللر ناسه صوم ووعدهٔ ديون وعدت نسا وسائر وموسم حج بيلمك ايچون اوقات علامتيدر وخانه‌لره ارقه‌سندن كيرمك خير دكلدر ولكن خير اولدر كه بر كيمسه محارمدن صاقنه وخانه‌لره قپوسندن كلوب كيدك والله تعاليدن قورقك شايد كه فلاح ونجات بوله‌سز * زمان جاهليتده حج ياعمره ايچون احرامه كيرن كيمسه شهرلو ايسه خانه‌سنك بام ديوارينی دلوب اندن كيرر چيقاردی چولده چادرلو ايسه خيمه‌سنك وراسندن امدشد ايدردی واعتقادلرنجه بونی عمل خير عد ايدوب تاركنه فاجر ديرلردی وبو عادت جميع اعرابده مرعی اولوب قريش وخزاعه وبنو عامر وثقيف وبعض قبيله‌لر كه دين وآيينده صلابتلری اولديغندن بونلر بو عادته اعتبار ايتمزلردی * بر كون ايام احرامده حضرت پيغمبر بر قپودن طشره چيقدی وعقبنده رفاعهٔ انصاری چيقدقده مهاجر وانصار رفاعه‌يه فاجر اولدك ديديلر پيغمبر عليه السلام رفاعه‌يه نيچه جسارت ايتدك ديدی رفاعه سكا اقتدا ايتدم ديدكده خواجهٔ عالم صلی الله تعالی عليه وسلم حضرتلری بن قريشی‌يم احمسلردنم سن دكلسون بيورديلر رفاعه دخی ای سيد عالميان بنم دينم سنك دينك بنم آيينم سنك آيينك اولمغله بن دخی احمسی‌يم ديدی اول آنده بو آيت كريمه نازل اولدی

(۱۹۰) وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللّٰهِ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوا اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ ۞ شونلر كه سزكله مقاتله ايدرلر سز انلرله في سبيل الله مقاتله وجهاد ايدك وانلر قتاله باشلمينجه سز بدأ ايدوب حدی تجاوز ايتميك الله تعالی حدی تجاوز ايدنلری سومز * فخر رسالت عليه السلام صحابه‌دن برجمعله عمره نيتيله مكه‌يه كتديلر مشركلر انلری مكه‌يه دخوله مانع اولديلر كله‌جك سنه مؤمنلر مكه‌يه كلملری ومراسم حجی ادا ايتملری ايچون مشركلر اوچ كون شهری تخليه ايتملری اوزره حديبيه‌ده صلح واقع اولدی سنهٔ آتيه‌ده قضاء عمره نيتيله چيقدقلرنده صحابه اكر قريش عهدلرينه عدم وفا ايله جنكه تصدی ايدرلرسه شهر حرام وبلدهٔ حرامده قتال نيجه اولور ديو تفكر ايتملريله بو آيت وديكر آيات آتيه‌لر نازل اولدی

(۱۹۱) وَاقْتُلُوهُمْ حَيْثُ ثَقِفْتُمُوهُمْ وَاَخْرِجُوهُمْ مِنْ حَيْثُ اَخْرَجُوكُمْ

وَالْفِتْنَةُ اَشَدُّ مِنَ الْقَتْلِ وَلَا تُقَاتِلُوهُمْ عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ حَتّٰى يُقَاتِلُوكُمْ فِيهِ فَاِنْ قَاتَلُوكُمْ فَاقْتُلُوهُمْ كَذٰلِكَ جَزَاءُ الْكَافِرِينَ ❊ انلرى حل وحرمده نرده بولورسه كز قتل ايدك وانلرى ديارلرندن اخراج ايدك انلر سزى مكه دن چيقاردقلرى كبى وانلرك شرك فتنه لرى قتلدن اشددر ومسجد حرام عندنده سز قتله مباشرت ايتميك تاكه اولمحلده انلر مقاتله يه بدأ ايتميجه اكر انلر مقاتله يه بدأ ايدرلرسه سز دخى انلرى قتل ايدك زيرا حرمت حرمى انلر هتك ايتمش اولورلر اشته كافرلرك جزالرى بويله در

(١٩٢) فَاِنِ انْتَهَوْا فَاِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ❊ اكر انلر قتال وشركدن فارغ اولورلرسه الله عظيم الشان مغفرت ورحمت ايديجيدر

(١٩٣) وَقَاتِلُوهُمْ حَتّٰى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ لِلّٰهِ فَاِنِ انْتَهَوْا فَلَا عُدْوَانَ اِلَّا عَلَى الظَّالِمِينَ ❊ ومشركلرله قتال ايدك تا شرك فتنه سندن اثر قالميوب عبادت وطاعت يالكز الله ايچون اوله اكر انلر شركدن فراغت ايدرلرسه انلره ظلم يوقدر اول جزا انجق ظالملر اوزرينه در

(١٩٤) اَلشَّهْرُ الْحَرَامُ بِالشَّهْرِ الْحَرَامِ وَالْحُرُمَاتُ قِصَاصٌ فَمَنِ اعْتَدٰى عَلَيْكُمْ فَاعْتَدُوا عَلَيْهِ بِمِثْلِ مَا اعْتَدٰى عَلَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاعْلَمُوا اَنَّ اللّٰهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ❊ كچن سنه ذى القعده آينده سزى منع ايتديلر ايدى بوسنه ماه مذكورده قضاء عمره يه كيدك يعنى انلر عام حديبيه ده شهر حرامك حرمتنى هتك ايتديلر سز دخى انلرك هتكنه مقابل اول شهرده قتال انلرك حرمتنى هتكدن مبالات ايتميك انلرك اول حرمتلرى ترك ايتدكلرينه مجازات وقصاص لازمدر اول كيمسه كه شهر حرامده ابتدا سزه ظلم وتجاوز ايده سزه ايتدكارى كبى سزده انلرله مقاتله ومجازاتلرينه سعى ايدك والله تعاليدن اتقا ايدك وبيلك تحقيق الله تعالى نصرت ومعاونتده متقيلرله برابردر

(١٩٥) وَاَنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللّٰهِ وَلَا تُلْقُوا بِاَيْدِيكُمْ اِلَى التَّهْلُكَةِ وَاَحْسِنُوا اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ❊ الله يولنده يعنى جهاد وسائر خيراته مالكزى صرف ايدك والكزله كنديكزى تهلكه يه يعنى بخل واسرافه القا ايتميك واخلاقكزى حسن ايدك ياخود غازيلره احسان ايدك تحقيق الله عظيم الشان احسان ايديجيلرى سور

(١٩٦) وَاَتِمُّوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلّٰهِ فَاِنْ اُحْصِرْتُمْ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ

وَلَا تَحْلِقُوا رُؤُسَكُمْ حَتّٰى يَبْلُغَ الْهَدْيُ مَحِلَّهُ فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَرِيضًا اَوْ بِهِ اَذًى مِنْ رَاْسِهِ فَفِدْيَةٌ مِنْ صِيَامٍ اَوْ صَدَقَةٍ اَوْ نُسُكٍ فَاِذَا اَمِنْتُمْ فَمَنْ تَمَتَّعَ بِالْعُمْرَةِ اِلَى الْحَجِّ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ ثَلٰثَةِ اَيَّامٍ فِي الْحَجِّ وَسَبْعَةٍ اِذَا رَجَعْتُمْ تِلْكَ عَشَرَةٌ كَامِلَةٌ ذٰلِكَ لِمَنْ لَمْ يَكُنْ اَهْلُهُ حَاضِرِي الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاعْلَمُوا اَنَّ اللّٰهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ❊ الله ايچون حج وعمره يى يعنى مناسك وحدود وفرائض وسنن وآدابنى تمام ايدك اكر سز مرض ياصداع ياعدم غدا ياخوف وسائر محذور ايله طوافدن منع اولنسه كز سزه كوچ قربادن يعنى ابل وبقر وغنمدن قنغيسى آسان ايسه واجب اولور وقربان محلنه يعنى منايه بالغ اولنجيه دك باشكزى تراش ايتميك سزدن هركيمكه مريض ياخود باشنده رنج وصداع اولوب تراش اولسه اول كيمسه يه اوچ كون صيام ياخود التى فقرايه يارمشر صاع بغداى صدقه ويرمك ياخود برقربان ذبحيله فديه واجب اولور وقچان مرض وخوف وسائر محذور واحصاردن امين اولسه كز اول كيمسه كه حجه دك عمره ايله فائدەلنسه انكچون شكرانه ميسر اولان قربانى ذبح لازم اولور اول كيمسه كه قربانى بولميه ياقادر اولميه اكا ايام حجده اوچ كون ووطننه رجعتده يدى كون كه كامل اون كوندر صائم اولمق واجب اولور بوحكم اهلى مسجد حرام مقيملرندن اولميانلر ايچوندر الله تعاليدن اتقا وصادر اولان حج احكامنى محافظه ايدك وبيلك كه الله عظيم الشان امر ونهيى محافظه ايتميانلر اوزرينه عقوبتى شديددر

(١٩٧) اَلْحَجُّ اَشْهُرٌ مَعْلُومَاتٌ فَمَنْ فَرَضَ فِيهِنَّ الْحَجَّ فَلَا رَفَثَ وَلَا فُسُوقَ وَلَا جِدَالَ فِي الْحَجِّ وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ يَعْلَمْهُ اللّٰهُ وَتَزَوَّدُوا فَاِنَّ خَيْرَ الزَّادِ التَّقْوٰى وَاتَّقُونِ يَا اُولِي الْاَلْبَابِ ❊ زمان حج معلوم آيلردر يعنى شوال وذى القعده وطقوز كون ذى الحجه در كيمكه اشهر معلومه ده حجى اوزرينه فرض ايده انكچون حجده جماع وملاعبهٔ نسوان وفسق يعنى سيئات وارتكاب محظورات وخادم ورفقاسى وسائرله جدال وخصومت يوقدر يعنى ايتمسون ونه كه خيردن ايشلرسه كز الله تعالى انى بيلور وآخرت ايچون ياخود حج ايچون ذخيره پيدا ايدك كه تحقيقا ذخيره نك خيرلوسى تقوى وترك تشويشدر واى عقل كامل صاحبى كيمسه لر بندن قورقك ❊ مرويدركه برقوم يمندن الله تعالايه توكل ايله زادسز حجه كلوب مكه ده ذخيره سزلكدن سائللك ايدوب ناسه ثقلت ويرملريله (وتزودوا) ايله امر اولنمش

(١٩٨) لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ اَنْ تَبْتَغُوا فَضْلاً مِنْ رَبِّكُمْ فَاِذَا اَفَضْتُمْ مِنْ عَرَفَاتٍ فَاذْكُرُوا اللّٰهَ عِنْدَ الْمَشْعَرِ الْحَرَامِ وَاذْكُرُوهُ كَمَا هَدٰيكُمْ وَاِنْ كُنْتُمْ مِنْ قَبْلِهِ لَمِنَ الضَّالّٖينَ ۞ موسم حجده تجارتله ربكزدن رزق طلب ايلمكزده سزه كناه يوقدر فچان عرفاتدن رجوعكزده مشعرالحرام نام محلده الله تعالايى تهليل وتلبيه ايله ذكر ايدك وانى ذكر ايدك نتكم سزه مناسك حج يولنى هدايت ايلدى مع هذا انك هدايتندن مقدم جاهللر ايديكز * عربدن برمقدار تجار حجه كلوب تجارت ايده مدكلرندن (هذا واج لاحاج) يعنى بيحاصل كلشدر ديدبلر بو آيتله مقصد اصلى حج اولمق شرطيله طلب رزقده بأس اولمديغنه اشارت اولندى

(١٩٩) ثُمَّ اَفِيضُوا مِنْ حَيْثُ اَفَاضَ النَّاسُ وَاسْتَغْفِرُوا اللّٰهَ اِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَحٖيمٌ ۞ ناس عرفاتدن رجوع ايتدكارى حالده سزده رجوع ايدك والله تعاليدن مغفرت طلب ايدك الله عظيم الشان مغفرت ورحمت ايديجيدر بو خطاب قريش وخلفالرى حقنده دركه عربلر عرفاتده ايكن قريش بز سكان حرمز ديو ترفعلرندن ناشى مزدلفه‌ده وقفه ايدوب بشقه يولدن رجوع ايدرلردى موقف ورجوعده برابر اولملريچون بو آيت كريمه نازل اولدى

(٢٠٠) فَاِذَا قَضَيْتُمْ مَنَاسِكَكُمْ فَاذْكُرُوا اللّٰهَ كَذِكْرِكُمْ اٰبَاءَكُمْ اَوْ اَشَدَّ ذِكْرًا فَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَقُولُ رَبَّنَا اٰتِنَا فِي الدُّنْيَا وَمَا لَهُ فِي الْاٰخِرَةِ مِنْ خَلَاقٍ ۞ وقتاكه سز لوازم حجى قضا وادا ايتديككزده بابالريكزى ذكر ايتديككز كبى بلكه دخى زياده واشد اوله‌رق الله تعالايى ذكر ايدك ناسدن بعضى كيمسه حجده يا ربنا بزه دنياده فلان وفلان شيئى ويرديو دعا ايدر اول كيمسه ايچون آخرتده نصيب يوقدر * ايام جاهليتده اشراف عرب اداى مناسك حجدنصكره پيشكاه حرمده طوروب رفعت نسب وشهرت آبا واجدادلرينى ياد ايله مفاخرت ايدرلردى و بعضيلرى دخى دنيا مالى طلبنده اولورلردى

(٢٠١) وَمِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ رَبَّنَا اٰتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْاٰخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ۞ وناسدن بعضيلرى دخى يا ربنا بزه دنياده توفيق وطاعت وآخرتده ثواب ورحمت احسان ايله و بزى عذاب جهنمدن حفظ ايله ديرلر

(٢٠٢) اُولٰئِكَ لَهُمْ نَصٖيبٌ مِمَّا كَسَبُوا وَاللّٰهُ سَرٖيعُ الْحِسَابِ ۞ انلر ايچون كسب ايتدكارى خير ودعادن نصيب واردر والله تعالى حسابده سرعت

ايديجيدر يعنى بر لمحه‌ده جمله خلايقك حسابنى رؤيت ايدر

(٢٠٣) وَاذْكُرُوا اللّٰهَ فٖي اَيَّامٍ مَعْدُودَاتٍ فَمَنْ تَعَجَّلَ فٖي يَوْمَيْنِ فَلَا اِثْمَ عَلَيْهِ وَمَنْ تَاَخَّرَ فَلَا اِثْمَ عَلَيْهِ لِمَنِ اتَّقٰى وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاعْلَمُوا اَنَّكُمْ اِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ۞ ايام معدوده‌ده يعنى ايام تشريقده الله تعالايى تكبير ايله ذكر ايدك بو ايام عيد اضحانك عرفه كونى صباحندن اوچنجى كونى عصره دك اولمغله يكرمى اوچ وقتده فرض عقيبنده اولور كيمكه تعجيل ايدوب ايكى كونده يعنى ذى الحجه‌نك اون برنجى اون ايكنجى كوننده منادن كيدرايسه اول كيمسه اوزرينه كناه يوقدر وكيمكه تأخير ايدوب منادن اوچ كيجه اولورسه اكا دخى هيچ كناه يوقدر بو ذكر اولنان احكام وتخيير اداى حجدنصكره آخر عمرينه دك اتقايى كندويه عادت ايدن كيمسه ايچوندر بقيهٔ عمركزده الله تعاليدن قورقك و بيلك كه تحقيق سز انك طرفنه حشر اولنوب مجازات اوله جقسكز

(٢٠٤) وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُعْجِبُكَ قَوْلُهُ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَيُشْهِدُ اللّٰهَ عَلٰى مَا فٖي قَلْبِهٖ وَهُوَ اَلَدُّ الْخِصَامِ ۞ ناسدن بعضيسنك سويلديكى فصاحت كلامى سنى اعجاب ومحظوظ ايدر وقولى قلبنده اولانه موافقدر ديو يمين ايله الله تعالايى شاهد طوتر مع هذا مسلمينه اشد خصومتده‌در

(٢٠٥) وَاِذَا تَوَلّٰى سَعٰى فِي الْاَرْضِ لِيُفْسِدَ فٖيهَا وَيُهْلِكَ الْحَرْثَ وَالنَّسْلَ وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ الْفَسَادَ ۞ قچان سنك حضوركدن كيدر يريوزنده فساد واكين وحيوانلرى هلاك ايتمك ايچون سعى ايدر الله تعالى فساد ومعصيته راضى اولمز

(٢٠٦) وَاِذَا قٖيلَ لَهُ اتَّقِ اللّٰهَ اَخَذَتْهُ الْعِزَّةُ بِالْاِثْمِ فَحَسْبُهُ جَهَنَّمُ وَلَبِئْسَ الْمِهَادُ ۞ نوقت اكا اللهدن قورق دينلسه حميت جاهليت انى كناه ارتكابنه اخذ ايدر امدى جهنم اكا كافيدر واول جهنم نه قبيح فراشدر * دينلديكه بو آيات اخنس ابن شريق الثقفى حقنده نازلدركه اول منافقك يوزنده طراوت وسوزنده حلاوت اولمغله حضور رسالتپناه عليه السلامه كلوب اسلام اظهار ايدر ومحبت كوسترر ايدى ومؤكد يمينلر ايدوب اينانديرر ايدى حضوردن چيقوب كتدكده معمور شهرلره اوغرايوب اكينلرينى احراق وحيوانلرينى هلاك ايدردى

(٢٠٧) وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَشْرٖى نَفْسَهُ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللّٰهِ وَاللّٰهُ رَؤُفٌ بِالْعِبَادِ ۞ ناسدن كيمسه واردركه الله تعالينك رضاسنى طلب ايله نفسنى بيع ايدر الله تعالى قوللرينه زياده مرحمت ايديجيدر * بو آيتك نزولنده مرويدركه

حزب ٣

يعنى ايام تشريقك اوچنجى كونى عصرينه دككه بو ابو يوسف قوليدر وابو حنيفه قتنده يوم نحرك عصرينه دكدركه سكز وقتدر لمحرره

قریشك مكراً استدعازینه مبنی صحابه‌دن عاصم بن ثابت الانصاری یه رفیقا حبیب بن عدی الانصاری ومعلوم الاسامی بش کیسه‌یی پیغمبر علیه السلام مکه‌یه کوندرمشیدی رجیع نام محله واردقلرنده یتمش سواری قریش کلوب حرب عظیم ایله بش صحابه‌یی شهید وحبیب ایله زید بن الدثنه‌یی اسیر ایتدیلر صکره زیدی دخی شهید وحبیبی حاصلب ایلدیلر حبیب مصلوبی داردن اخذ ایچون اذن پیغمبر علیه السلام ایله زبیر بن عوام ومقداد بن اسود رضی الله عنهما مدینه‌دن مکه‌یه کیدوب دار اطرافنده یتمش بکجی وارایکن حبیبی آلوب مدینه‌یه توجه‌لرنده وارلرندن یتمش کشی ارشد کلرنده حبیبی اسبدن زمینه وضع حالنده زمین حبیبی یوتغله (بلیع الارض) ملقب اولمشدر زید ایله مقداد اول تعقیب ایدنلرله جنك ایدرك خلاص اولوب مدینه‌یه کلدکلرنده اول ایکی صحابه حقنده بو آیت کریمه نازل اولمشدر دینلدی * بعضیلر صهیب رومی الله ورسولی رضاسیچون جمله مالنی مشرکلره ویروب مدینه‌یه هجرت ایتمکله انك حقنده نازل اولمشدر دیدی * وبعضیلر شب غارده حضرت علی رضی الله عنه پیغمبر علیه السلامك فراشنده غنوده وجاننی اوحضرته فدا ایتدوکنه مبنیدر دیدی

(٢٠٨) یا ایها الذین آمنوا ادخلوا فی السلم کافة ولا تتبعوا خطوات الشیطان انه لکم عدو مبین ۞ ای مؤمنلر جمله کز ظاهرا و باطنا بلا تمایل ثبات اسلامده اولك وشیطانك ازینه ووسوسه‌سنه تابع اولمیك تحقیق شیطان سزك ایچون آشکار دشمندر * یهوددن بعضی اسلامله مشرف اولدقلرك بنه توریة مطالعه سیله جمعه ایرتسنه اعتبار ولحم تناولندن احترازلرینه مبنی ایما اولنمشدر دینلمش

(٢٠٩) فان زللتم من بعد ما جاءتکم البینات فاعلموا ان الله عزیز حکیم ۞ اکر سزه حلال وحرام احکامنده بینات و برهان کلدکدنصکره جادۀ شرعدن میل ایدرسه کز بیلك که تحقیق الله عظیم الشان غالب وقادر وامرنده محکم ومتقندر

(٢١٠) هل ینظرون الا ان یأتیهم الله فی ظلل من الغمام والملئکة وقضی الامر والی الله ترجع الامور ۞ اول شیطانه تابع اولان کیمسه‌لر منتظر اولمزلر الا الله تعالیدن کله‌جك اینجه بیاض عذاب بلوطلرندن کولکه‌لره وعذاب ملکلرینه وهر کسك جزاسی قضا اولنه جق وقته منتظر اولورلر وامورك کلیسی الله تعالایه رجوع ایدر (والامر یومئذ لله)

(٢١١) سل بنی اسرائیل کم آتیناهم من آیة بینة ومن یبدل نعمة الله من بعد ما جاءته فان الله شدید العقاب ۞ یا محمد بنی اسرائیله سؤال ایله که بز انلرك آبا واجدادلرینه پیغمبر علیه السلامك شاننده نقدر نشان ظاهر ویرمشزدر کیمکه بو نشانلر کلوب بیلدکدنصکره الله تعالینك هدایت نعمتنی تبدیل ایده تحقیق الله عظیم الشانك بو نعمتی تبدیل وتغییر ایده‌نه دنیاده نفی واجلا وآخرتده عذاب بی منتهاسی واردر

(٢١٢) زین للذین کفروا الحیوة الدنیا ویسخرون من الذین آمنوا والذین اتقوا فوقهم یوم القیمة والله یرزق من یشاء بغیر حساب ۞ حیات دنیا کافرلره زینتلندیکه آنکله مغرور اولورلر واغنیالری اصحاب مؤمنینك فقراسنی استهزا ایدرلر حال بوکه اول فقرا مؤمنلرك متقیلری قیامتده انلرك فوقنده‌در یعنی مؤمنلر اعلای علیینده کافرلر اسفل سافلینده‌درلر الله تعالی دیلدیکنی حسابسز رزقلندیرر

(٢١٣) کان الناس امة واحدة فبعث الله النبیین مبشرین ومنذرین وانزل معهم الکتاب بالحق لیحکم بین الناس فیما اختلفوا فیه وما اختلف فیه الا الذین اوتوه من بعد ما جاءتهم البینات بغیا بینهم فهدی الله الذین آمنوا لما اختلفوا فیه من الحق باذنه والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم ۞ آدم ایله ادریس یا نوح علیه السلام بیننده ناس جمله بر امت و ملت ایدی صکره انلر بیننده اختلاف واقع اولمغله الله تعالی اهل طاعتی ثوابله مژده واهل معصیتی عذابله اخافه ایدیجی نبیلر کوندردی وناس بیننده اختلاف ایتدکلری شیئی حقله حکم ایتمك ایچون اول نبیلرله کتاب انزال ایلدی ویهود ونصارایه برهان ظاهر (که توریة وانجیل) کلدکدنصکره ظلم وحسدلرندن ناشی انجق انلر کتابلرینی تبدیل وتغییرله انکار واختلاف ایتدیلر اول حقدن اختلاف ایتدکلری شیده الله تعالی اذن وارادتیله ایمان کتورنلری راه راسته هدایت ایلدی الله تعالی دیلدیکنی طوغری یوله هدایت ایدر * بو صکره‌کی اختلاف نمازده کیمی مشرقه کیمی مغربه کیمی بیت المقدسه متوجه اولوب مؤمنلره کعبه هدایت اولندیغی یاخود مخالفت ایام که یهوده سبت نصارایه بازار مؤمنلره افضل ایام جمعه عنایت اولندیغیدر دینلمش

(٢١٤) ام حسبتم ان تدخلوا الجنة ولما یأتکم مثل الذین خلوا من قبلکم مستهم البأساء والضراء وزلزلوا حتی یقول الرسول والذین آمنوا معه

متى نصر الله الا ان نصر الله قريب ❋ مؤمنلر سز همان جنته كيره جككى ظن ايتديكزمى سزدن مقدم كچن الله دوستلرينه اولان اضطرار امثالى سزه كلمدى انلرى شدت فقر وامراض وآچلق وبلا مس ايتمشيدى واصابت ايدن بلايادن بردرجه مضطرب اولديلركه حتى پيغمبر وانكله برابر اولوب اكا ايمان كتورنلر الله تعالينك ياردمى نه زمان اوله جق ديرلرايدى آكاه اولك كه تحقيق الله عظيم الشانك نصرتى قريبدر * پيغمبرمز عليه السلام اصحابيله مدينه يى تشريفلرنده ديار واموال‌لرى مشركلرك ضبطنده وكندولرى بينوا قالدقلرندن ويهودك عداوت اظهارندن وبر كروهك سر انفاقلرندن زياده مغموم اولملريله جناب حق انلرك قلوبنى تطييب ضمننده بو آيت كريمه يى انزال ايلدى ديندى

(٢١٥) يسئلونك ماذا ينفقون قل ما انفقتم من خير فللوالدين والاقربين واليتامى والمساكين وابن السبيل وما تفعلوا من خير فان الله به عليم ❋ يا محمد سندن سؤال ايدرلركه نه شيئى انفاق وصدقه ايده لم وكيملره ويره لم سن ديكه سزك مالكزدن فى سبيل الله تصدق ايتديككز شى پدر ووالده كز واقرباكز ويتيملر وفقرا ويولجى مسافرلر ايچوندر سزكه خيردن بر شى ايشلرسه كز الله تعالى انى بيليجى ومكافاتنى ويريجيدر * اغنيادن عمرو بن الجموح نام پير افندمز عليه الصلوة والسلامدن مالم وار كيملره تصدق ايده يم ديو سؤالنده بو آيت كريمه نازل اولدى ديندى

(٢١٦) كتب عليكم القتال وهو كره لكم وعسى ان تكرهوا شيأ وهو خير لكم وعسى ان تحبوا شيأ وهو شر لكم والله يعلم وانتم لا تعلمون ❋ دشمن دين ايله مقاتله اوزريكزه فرض قيلندى حال بوكه اوقتال مقتضاى طبع بشرى سزكچون مكروه كورينور كاه برشيئى كريه كوررسزكه اول شى سزه خيراودر جهاد وغزا كبيكه طبع بشرده تلف مال وهلاك نفس كورينور لكن دنياده ظفر وغنيمت وآخرتده مخلد نعمت ورتبهٔ شهادت مهيادر وكاه برشيئه محبت ايدرسزكه واول شى سزكچون شردر جهاددن تخلف كبيكه هم غلبهٔ اعدا وهم غزا ثوابندن حرمانى موجب اولور الله تعالى سزك مصلحتكزى بيلورسز انى بيلمزسكز

(٢١٧) يسئلونك عن الشهر الحرام قتال فيه قل قتال فيه كبير وصد عن سبيل الله وكفر به والمسجد الحرام واخراج اهله منه اكبر عند الله

والفتنة اكبر من القتل ولا يزالون يقاتلونكم حتى يردوكم عن دينكم ان استطاعوا ومن يرتدد منكم عن دينه فيمت وهو كافر فاولئك حبطت اعمالهم فى الدنيا والآخرة واولئك اصحاب النار هم فيها خالدون ❋ شهر حرامده قتال نه حكمده در ديو سكا سؤال ايدرلر سن انلره ديكه اكرچه بو شهر حرامده مقاتله بيوك ايش ايسه ده كفر وانكارله ناسى الله يولنده طاعاتدن ومسجد حرمده طواف ونمازدن منع ايلمك واول مسجد اهلنى يعنى پيغمبر عليه السلام واصحابنى مكه دن اخراج ايتمك عندالله دخى بيوك والهه شرك قوشمق فتنه سيكه بونلرجمله سى مسلمانلرك اشهر حرمده ايتدكلرى قتلدن زياده بيوكدر اى مؤمنلر اكر مشركلر قادر اولورلرسه تا سزى دينكزدن دوندرمك زعميله دائما مقاتله دن منفك اولمزلر هر كيمكه دينندن دونوب مرتد اوله وكافر اولديغى حالده فوت اوله اول كيمسه لرك دنياده كى عملرى بطلانيله آخرتده خسرانه مستحق وانلر جهنم اصحابى اولوب اول آتشده دائم ومخلد اولورلر * مرويدركه پيغمبرمز عليه السلام مهاجريندن سكز كيمسه يه عبدالله بن جحشى امير ايدوب يدينه ايكى كون صكره آچوب اوقومق امريله ونتبيهيله بر بوكلمش كاغد ويردى ايكى كون كتدكلرندنصكره اول كاغدى كشاد وقرائتلرنده (بطن نخله نام محله واروب قريشدن كلان قافله يى بكليه سن) ديو تحرير بيورلمش امر موجبنجه اومحله واردقلرنده درت كيمسه ايله طائف قافله سى متاعيله كلدى لدى المحاربه انلردن عمرو بن الحضرمى قتل وحكم ابن كيسان وعثمان بن عبد اللهى اسير ايدوب بريسى فرار ايتدى وبو جنك كوننى صحابه سلخ جمادى الآخره عد ايدرلردى مكر غرهٔ رجب ايمش اسيرلرى ومتاعى مدينه يه كتورديلر قريش بو خبرى ايشتدكده محمد شهر حرامده قتالى حلال ايتدى كلامنى نشر ايتدكلرندن صحابه متأثر اولمغله بو آيت كريمه نازل اولدى صكره بو ايكى اسير سعد بن ابى وقاص وعتبة بن غزوان نام ايكى صحابه ايله مبادله اولنمش

(٢١٨) ان الذين آمنوا والذين هاجروا وجاهدوا فى سبيل الله اولئك يرجون رحمة الله والله غفور رحيم ❋ شول كيمسه لركه الله ورسولنه ايمان ايتديلر ووطنلرندن هجرت ايتديلر والله يولنده جهاد وغزا ايتديلر اول كيمسه لر اللهك رحمتنى رجا ايدرلر الله عظيم الشان مغفرت ورحمت ايديجيدر * وقتاكه عبدالله بن جحش ورفيقلرى يا رسول الله بو سفرمزده اولان

عفو اولندیسه اجر دخی رجا ایدرز دیملریله بو آیت نازل اولدی

(٢١٩) يَسْئَلُونَكَ عَنِ الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ قُلْ فِيهِمَا اِثْمٌ كَبِيرٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ وَاِثْمُهُمَا اَكْبَرُ مِنْ نَفْعِهِمَا وَيَسْئَلُونَكَ مَاذَا يُنْفِقُونَ قُلِ الْعَفْوَ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمُ الْاٰيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ ❋ یا محمد سکا خمر و میسردن (یعنی شراب و قماردن) سؤال ایدرلر سن دیکه ایکیسنده دخی کناه کبیر و ناس ایچون منفعت واردر (خمرده تشجیع و سخاوت و هضم طعام و قمارده بلا تعب کسب مال و مصادقهٔ فتیان کبی) و ایکیسنکده کناهی نفعلرندن زیاده بیو کدر و سندن سؤال ایدرلر که نه مالی تصدق و انفاق ایده لم سن دیکه محتاج اولدیغکزدن فضله سنی انفاق ایدك بو انفاق ماده سنی الله تعالی سزك ایچون مرحمت آیاتلریله بیان ایدر شاید که دنیا و آخرتده سزه انفع و اضرا اولانی تفکر ایده سز * بو خمرك مذمومیت و حرمتی حقنده درت آیات نازل اولمشدر اولکی سورهٔ نحلده (ومن النخیل والاعناب) آیتنده حرمته دائر برشی اولمامغله ناس انی ایچمکده ایدی ایکنجی کبار صحابه دن حضرت فاروق و معاذ بن جبل رضی الله عنهما کبی ذاتلر بو عقلی زائل و مالی سلب ایدن خمر و میسردن یا رسول الله بزه خبر ویر دیملریله بو آیت کریمه نازل اولدی بو وجهله خمری ناسك کیمی ایچر کیمی ایچمز اولدی اوچنجی عبد الرحمن بن عوف رضی الله عنه بعض کیمسه لری دعوتله اطعام و شرب خمر دنصکره بری نمازده سورهٔ کافرونی اوقور کن (لا اعبد ما تعبدون) ده لاء نافیه یی ترکله اعبد اوقومغله سورهٔ نساده (یا ایها الذین امنوا لا تقربوا الصلوة) آیتی نازل اولوب انی ایچر از کیمسه قالدی دردنجی عتبان بن مالك رضی الله عنه سعد بن ابی وقاص رضی الله عنه یی بعض کیمسه لرله دعوت ایدوب اکل و شربله سکر ظهورنده فخر و انشاده مشغول لر ایکن سعید رضی الله عنه انصاری هجوه دائر برشعر اوقیوب انصاریدن بری انی ایشتدکده برکوکله سعدك باشنه اوروب یاردی سعد رضی الله عنه اندن پیغمبر علیه السلامه شکایت ایتدکده عمر الفاروق رضی الله عنه انده حاضر ایدی الهی خمر حقنده بزه حکمکی بیان ایله دیو دعا ایتمکله سورهٔ مائده ده کی (انما الخمر والمیسر) آیتی (فهل انتم منتهون) ه دك نازل اولمغله عمر رضی الله عنه منتهی اولدق یاربنا دیدی * و بنه بو آیت کریمه ده انفاق بحثنده عمرو بن الجموح بوندن اوچ آیت مقدم (یسئلونك ماذا ینفقون) آیتنده مالنك کیمه تصدق ایده جکنی سؤالنده اربابی بیان

او لنمشیدی بو دفعه تصدقك مقدارندن سؤالنه مبنی (قل العفو) کلامی وارد اولدی دیو روایت اولندی

(٢٢٠) وَيَسْئَلُونَكَ عَنِ الْيَتَامٰى قُلْ اِصْلَاحٌ لَهُمْ خَيْرٌ وَاِنْ تُخَالِطُوهُمْ فَاِخْوَانُكُمْ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ الْمُفْسِدَ مِنَ الْمُصْلِحِ وَلَوْ شَاءَ اللّٰهُ لَاَعْنَتَكُمْ اِنَّ اللّٰهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ❋ یا محمد یتیملرك مالنك کیفیتنی سندن سؤال ایدرلر سن دیکه انلرك مالنی محافظه و حالنی اصلاح سزه خیرلودر اکرسز انلری محافظه ایله مخالطه و طعامکز برلکده اولورسه انلر سزك قرداشلریکزدر و حق تعالی انلرك مال و حاللرینی تباه ایدنلرله اصلاح ایدنلرك طورینی بیلور اکر الله تعالی سزه یتیملرله مخالطه یی مباح ایتمسه مشقته القا ایدردی تحقیق الله عظیم الشان ترك مشقت امرنده غالب و حکمنده دانادر * چونکه دیکر آیات قرآنیه ده مال ایتامی اکل و تضییعده زیاده تهدید واقع اولمغله اهل اسلام اموال ایتامدن غایتله تحاشی ایدرلردی حتی ایتام طعامنی بشقه طبخ ایدوب انلرك اکللرندن فضله لرینه ال اورمیوب ضایع اولوردی وهر خصوصده مخالطه دن افراط اجتناب ایتدکاری حضور نبوی یه عرض اولندقده بو آیت نازل اولدی

(٢٢١) وَلَا تَنْكِحُوا الْمُشْرِكَاتِ حَتّٰى يُؤْمِنَّ وَلَاَمَةٌ مُؤْمِنَةٌ خَيْرٌ مِنْ مُشْرِكَةٍ وَلَوْ اَعْجَبَتْكُمْ وَلَا تُنْكِحُوا الْمُشْرِكِينَ حَتّٰى يُؤْمِنُوا وَلَعَبْدٌ مُؤْمِنٌ خَيْرٌ مِنْ مُشْرِكٍ وَلَوْ اَعْجَبَكُمْ اُولٰئِكَ يَدْعُونَ اِلَى النَّارِ وَاللّٰهُ يَدْعُوا اِلَى الْجَنَّةِ وَالْمَغْفِرَةِ بِاِذْنِهِ وَيُبَيِّنُ اٰيَاتِهِ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ❋ زن مشرکه لری نکاحله المیك تا ایمانه کلنجیه دك جاریهٔ مؤمنه زن مشرکه دن خیرلودر اول مشرکه نك حسن و مالنه هرنقدر تعجب و آرزو ایدرسه کز دخی و مشرك رجله دخی نساء مؤمنه یی نکاح ایتدرمیك اول مشرك رجل ایمانه کلنجیه دك زیرا عبد مؤمن حر مشرکدن خیرلودر اول رجل مشرکك حسن و مالنه هرنقدر تعجب و آرزو ایدرسه کز دخی اول مشرکلر جهنم طرفنه متعلق عمله دعوت ایدرلر و الله تعالی اذن و ارادتی و رسوللریله جنت و مغفرت طرفنه دعوت ایدر و اوامر و نواهیسنی ناس ایچون بیان ایدر شاید که تفکرله متنصح اوله لر * روایت اولنور که پیغمبر علیه السلام مکه ده اولان مسلمانلری سرا اندن چیقارمق ایچون بهادرلردن مرثد غنوی یی مکه یه کوندردی مکه یه لدی الوصول زمان جاهلیتده بینلرنده علاقه و محبت اولدیغی عناق نام مشرکه ایله کورشدکده عناق وصلته طالب اولوب مرثد امتناعله اسلام بیمزه حائل

اولمشدر دیمکله عتاق باری بنی نکاحله ال دیدی مرثد خوش اولور لکن پیغمبردن اذنه محتاجدر دیو مدینه یه رجعت ایدوب بو خصوصی حضور نبوی یه عرض ایلدکده ورود ایدرکه بو اوقاتده عبدالله بن رواحه جاریه سنه بعض تقصیراتنه مبنی بر سله اورمغله شکایة حضور پیغمبر علیه السلامه کلدی اوحضرت علیه السلام دخی لطفله عبداللهدن جاریه نک حالنی سؤال ایتدکده نمازنده و صیامنده والله ورسولنی تصدیقده در اما حدتلودر دیدی اویله ایسه اول مؤمنه در انی خوشجه طوت دیو امر بیوردی بناء علیه انی ازاد وکندو یه نکاح ایلدی خلق انی جاریه تزوج ایتدی دیو طعن ایدوب حسندار ومالدار بر حرهٔ مشرکه عرض ایلدکلرنده بوخصوصلر ایچون بو آیت کریمه نازل اولدی

(٢٢١) وَيَسْئَلُونَكَ عَنِ الْمَحِيضِ قُلْ هُوَ اَذًى فَاعْتَزِلُوا النِّسَاءَ فِي الْمَحِيضِ وَلَا تَقْرَبُوهُنَّ حَتّٰى يَطْهُرْنَ فَاِذَا تَطَهَّرْنَ فَأْتُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ اَمَرَكُمُ اللّٰهُ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ ۞ سکا نسوانک حیض حالندن سؤال ایدرلرسن دیکه اول حیض نفرت اولنور بر کریه شیدر انلرك حیض زماننده مجامعتلرندن صاقنك ودم منقطع اولوب تمیز لنجیه دك جماعه قریب اولمیك تمیز لنوب غسل ایتدکاری زمان الله تعالینك امر ایتدیکی حیثیتله انلره مباشرت ایدك تحقیق الله عظیم الشان مناهیدن توبه ایدیجیلری وفواحشدن طهارت ایدیجیلری سور * یهود طائفه سی نسالرینك حیضی حالنده انلرله طعام وکلام ایتمزلردی نصاری ایسه بالعکس ملاعبت بلکه مباشرت ایدرلردی ثابت بن الدحداح حضرت پیغمبر علیه السلامدن بو خصوصی سؤال ایتمکله بو جواب ظهور ایلدی

(٢٢٢) نِسَاؤُكُمْ حَرْثٌ لَكُمْ فَأْتُوا حَرْثَكُمْ اَنّٰى شِئْتُمْ وَقَدِّمُوا لِاَنْفُسِكُمْ وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاعْلَمُوا اَنَّكُمْ مُلَاقُوهُ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ ۞ سزك نسوانکز سزك ایچون اولاد اکه جك تارلادر اول اولاد اوله جق تارلایه اقبال وادبار واستلقا طریقیله نصل دیلرسه کز اولصورتله زرع ایدك و نفسکز ایچون اعمال صالحه تقدیم ایدك یاخود ولد صالح طلب ایدك والله تعالینك امرینه مخالفتدن حذر ایدك و نیك وبد عملکزه و قتنده ملاقا تکز ی بیلك و یا محمد مؤمن کامللره نعیم ابد ایله مژده ایله * طائفهٔ یهود اکر مباشرت ظهر طرفندن اولورسه ولد احول اولورمش دیدکاری حضور نبوی یه حکایت

اولندقده بو آیتله جواب ویردی

(٢٢٣) وَلَا تَجْعَلُوا اللّٰهَ عُرْضَةً لِاَيْمَانِكُمْ اَنْ تَبَرُّوا وَتَتَّقُوا وَتُصْلِحُوا بَيْنَ النَّاسِ وَاللّٰهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ۞ بر وتقوی واصلاح ذات البین ایتمکه یمینکز ایچون الله تعالینك اسمنی مانع و حائل قیلمیك الله تعالی سزك یمینکزی ایشیدیجی ومافی الضمیرکزی بیلیجیدر * عبدالله بن رواحه همشیره سنك زوجی بشیر بن نعمانه انجنوب انکله تکلم ایتمامکه وحقنده ایولك ایتمامکه وهمشیره سیله بینی اصلاح ایتمامکه یمین بالله ایتمکله بو آیت نازل اولدی بوایتی استماعدنصکره بشیره شفقت ومرحمت اوزره اولدی

(٢٢٤) لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللّٰهُ بِاللَّغْوِ فِي اَيْمَانِكُمْ وَلٰكِنْ يُؤَاخِذُكُمْ بِمَا كَسَبَتْ قُلُوبُكُمْ وَاللّٰهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ ۞ الله تعالی سزی لغو ایله اولان یمینلریکزده مؤاخذه ایتمز لغو برماده یی طوغری ظنیله یمین ایدوب صکره خلاف ظهور ایتمسیدر یاخود بی اختیار اثنای کلامده صدور ایتمسیدر ومؤاخذه آخرتده عقاب یاخود دنیاده کفارت اوله ولکن قلبکز اسانکزه مطابق اوله رق خلافه یمین ایدرسه کز حق تعالی سزی مؤاخذه ایدر الله عظیم الشان لغو ایله یمین ایدنلری مغفرت ایدیجیدر وعمدله یمین ایدنلری توبه سنه تعلیقا حلم ایدیجیدر

(٢٢٥) لِلَّذِينَ يُؤْلُونَ مِنْ نِسَائِهِمْ تَرَبُّصُ اَرْبَعَةِ اَشْهُرٍ فَاِنْ فَاؤُا فَاِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۞ نسوانلرینه تقرب ایتمامکه یمین ایدنلر ایچون درت ماه انتظار واردر اکر یمین ایدن کیمسه رجوع ایله اول مدتده زنینه مباشرت ایدرسه تحقیق الله عظیم الشان بو صورتده یمینی شکست ایدنلری مغفرت ایدیجیدر وبو بابده یمینه مخالفت ایدنلره رحمت ایدیجیدر * زمان جاهلیتده بر کیمسه مرأه سنه میلی اولمیوب وسائرینه تنکیح اولمسون دیو تطلیق دخی ایتمیوب یمین ایدردیکه برمدت اکا تقرب ایتمیه بو وجهله اول زن نه مطلقه ونه خانه صاحبی اولوردی انلره مرحمة بو حکم وارد اولدی

(٢٢٦) وَاِنْ عَزَمُوا الطَّلَاقَ فَاِنَّ اللّٰهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ۞ یمین ایدنلر اکر بو مدتده طلاقه عزیمت ایدرسه لر الله تعالی انلرك عزم وقصدلرینی ایشیدیجی وبیلیجیدر

(٢٢٧) وَالْمُطَلَّقَاتُ يَتَرَبَّصْنَ بِاَنْفُسِهِنَّ ثَلٰثَةَ قُرُوءٍ وَلَا يَحِلُّ لَهُنَّ اَنْ يَكْتُمْنَ مَا خَلَقَ اللّٰهُ فِي اَرْحَامِهِنَّ اِنْ كُنَّ يُؤْمِنَّ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَبُعُولَتُهُنَّ اَحَقُّ بِرَدِّهِنَّ فِي ذٰلِكَ اِنْ اَرَادُوا اِصْلَاحًا وَلَهُنَّ مِثْلُ الَّذِي عَلَيْهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ

وللرجال عليهن درجة والله عزيز حكيم ❁ تطليق اولنان نسوان كندو نفسلريله اوچ دفعه حيض وتطهير اولنجيه دك انتظارده اولورلكه عدتى تماميدر واول نسالر ايچون الله تعالينك رحملرنده خلق ايتديكى اولادى كتم ايتمك حلال اولمز اكر الله تعالى يه وآخرته ايمان كتورمشلر ايسه وانلرك زوجلرينه بو مدت انتظارده انلرى رجعت ايله ينه المق لايق واحقدر اكر اول زوجلر او نسالرينك حاللرى صلاحنى مراد ايدرلرسه وزوجلرينك انلرده اولان حقوقى كبى اول نسوانك دخى زوجلرنده عفت وصيانتله حقوقلرى واردر وارككلر ايچون زوجهلرى اوزرينه مهر ونفقه وسائر جهتله رتبهٔ عليا واردر والله تعالى حكيم وغالبدر (كه رجاله عزت ونسايه فضيلت احسان ايدر)

(٢٢٨) الطلاق مرتان فامساك بمعروف او تسريح باحسان ولا يحل لكم ان تأخذوا مما آتيتموهن شيئا الا ان يخافا الا يقيما حدود الله فان خفتم الا يقيما حدود الله فلا جناح عليهما فيما افتدت به تلك حدود الله فلا تعتدوها ومن يتعد حدود الله فاولئك هم الظالمون ❁ طلاق رجعى ايكى كرهدر طلاق ثانيدنصكره رجعت ايچون شرعده معروف شيئله طوتمق ياخود احسانله عدتى تمامنه دك براقمقدر (بعد العده استرسه نكاح تازهلر و بردها تطليق ايدرسه باين اولور) ومرأهلره ويرديككز شيئى يعنى مهرى اخذ ايتمك سزك ايچون حلال دكلدر مكر ايكيسى دخى بينلرنده لازم اولان حقوق وحسن معاشرت خصوصنده حدود واحكام الهى يه مراعات ايدهمامك خوفنده اولهلر امدى اى حكام اكر زوج وزوجهنك حقوق زوجيتى حكم الهى موجبنجه ادا ايدهميهجكلرندن خوف ايدرسه كز اول زوج وزوجه ايچون اول مهرى ويرمك والمقلرنده وبال يوقدر بو مذكور امر ونهى الله تعالينك حدوديدر انى تجاوز ايتميه سز كيمكه حدود اللهى تجاوز ايدرسه انلر نفسلرينه ظلم ايديجيلردر

(٢٢٩) فان طلقها فلا تحل له من بعد حتى تنكح زوجا غيره فان طلقها فلا جناح عليهما ان يتراجعا ان ظنا ان يقيما حدود الله وتلك حدود الله يبينها لقوم يعلمون ❁ اكر زوج زوجهسنى ايكنجى طلاقدنصكره بردخى تطليق ايدرسه اول زوجه اول زوج ايچون حلال اولمز تا بر غيرى كيمسه اول مرأه يى نكاح ايتمينجه اكر صكره كى كيمسه بعد المباشره انى طوعا تطليق ايدرسه بعد العده رجعتله اولكى زوجيله نكاحلنمقلرنده ايكيسنه دخى اثم يوقدر

اكر حقوق زوجيتى الله تعالينك حكم وحدودى موجبنجه اقامت ايدهجكلرينى ظن ايدرلرسه بيلوب اينانان قوم ايچون بونلر الله تعالينك بيان ايلديكى اوامر ونواهينك حدود واحكاملريدر

(٢٣٠) واذا طلقتم النساء فبلغن اجلهن فامسكوهن بمعروف او سرحوهن بمعروف ولا تمسكوهن ضرارا لتعتدوا ومن يفعل ذلك فقد ظلم نفسه ولا تتخذوا آيات الله هزوا واذكروا نعمت الله عليكم وما انزل عليكم من الكتاب والحكمة يعظكم به واتقوا الله واعلموا ان الله بكل شيء عليم ❁ سز نسالريكزى تطليق ايتديككزده انلرى عدتلرى تمامنه قريب رضا وصلاحله رجعته اليقويك ياخود اويله عدتلرى تمام اولوب نفسلرينه مالك اولنجيه دك ترك ايدك وانلرى جبر ورنجله ظلم واذى ايچون اليقوميك كيمكه بو ضرر واذيتى ايدرسه تحقيق كندو نفسنه ظلم ايدر والله تعالينك حكملرينى عملده تهاون ايله افسانه اخذ ايتميك والله تعالينك سزك اوزرينزه اولان نعمتلرينى ذكر ايدك وسزه كوندرديكى قرآن واحكامى دخى ياد ايدك كه انكله سزه نصيحت ايدر وخلافندن اتقا ايدك و بيلك كه تحقيق الله عظيم الشان سزك اعماللرڭزدن هر شيئى بيليجيدر ✱ ثابت بن يسار مرأهسنى بعد التطليق عدتنه اوچ كون قالهرق مراجعت وينه تطليق ايدوب كذا وكذا اوچ كره طقوز ماه عدت بكلدوب رنجيده ايتمكله بو نهى صادر اولدى

(٢٣١) واذا طلقتم النساء فبلغن اجلهن فلا تعضلوهن ان ينكحن ازواجهن اذا تراضوا بينهم بالمعروف ذلك يوعظ به من كان منكم يؤمن بالله واليوم الآخر ذلكم ازكى لكم واطهر والله يعلم وانتم لا تعلمون ❁ سز مرأهكزى تطليق ايدوب عدتلرى تمام اولدقده اى مرأهنك وليلرى سز انلرى بينلرنده تراضى وحسن معاشرت وجواز اولديغى حالده زوجلرينه رجعتله نكاحدن منع ايتمك اشته بو نهى منع حكمى سزدن اللهه وآخرته ايمان ايدنلره وعظ ونصيحت اولنمشدر بو نصيحت سزه معاش جهتيله انفع وآثامدن تطهيردر الله تعالى سزك نفع وصلاحكزى بيلور سز بيلمزسكز ✱ معقل بن يسار همشيرهسنى عبد الله بن عاصم تزويج ايتمشيدى عبد الله انى تطليق ايدوب عدتى تمام اولمدن رجعته طالب اولدقده معقل راضى اولميوب الله حقيچون بر بريكزه ملاقات ايتدرمم ديمكله بو آيت كريمه نازل اولدى

حزب ٤

(٢٣٢) والوالدات يرضعن اولادهن حولين كاملين لمن اراد ان يتم الرضاعة وعلى المولود له رزقهن وكسوتهن بالمعروف لاتكلف نفس الا وسعها لاتضار والدة بولدها ولا مولود له بولده وعلى الوارث مثل ذلك فان ارادا فصالا عن تراض منهما وتشاور فلا جناح عليهما وان اردتم ان تسترضعوا اولادكم فلا جناح عليكم اذا سلمتم ما آتيتم بالمعروف واتقوا الله واعلموا ان الله بما تعملون بصير ✲ نسوان مطلقا تك كرك طلاقدن اول وكرك صكره طوغن چوجقلرك اول والده لرى والدلرينى امزرمه سنى تمام ايتمك مراد ايدن كيمسه ايچون ايكى سنهٔ كامله امزيرر واول چوجغك رزقى وكسوه سى اعتدال اوزره وسعى قدر باباسنك اوزرينه در هيچ برنفس وسعندن زياده يه تكليف اولنمز والده ولديله وباباده‌خى ولديله اضرار اولنمز يعنى ولدن اناسى راضى ايكن نه اناسندن فك ايچون ونه باباسنك اخذ وسائر مرضعه يه ويرلك ايچون جبر اولنمز وبابانك فوتيله ظهور ايدن وارث دخى رزق وكسوه واضرار خصوصنده بابا كبيدر اكر انا وبابا بينلرنده مشاوره ورضالريله ايكى سنه تمامندن مقدم ممه دن كسرلرسه انلرك اوزرينه هيچ وبال يوقدر اكرسز اولادكزى سودانايه ويرمك مراد ايدرسه كز اول سود اانك رضاسيله اجرتنى تسليم ايتديككز حالده سزك اوزريكزه هيچ كناه يوقدر بوخصوصلرده حكم اللهك خلافندن حذر ايده سز وبيله سزكه تحقيق الله عظيم الشان بواحوالده ايشلدكلريكزى كوريجيدر

(٢٣٣) والذين يتوفون منكم ويذرون ازواجا يتربصن بانفسهن اربعة اشهر وعشرا فاذا بلغن اجلهن فلا جناح عليكم فيما فعلن في انفسهن بالمعروف والله بما تعملون خبير ✲ سزدن اول كيمسه لركه وفات ايدوب زوجه لرينى ترك ايدرلر اول نسوانه بلاتزيين نفسلريله درت ماه اون كون عدت بكلمك لازمدر عدتلرى نهايت بولدقده اى حكام وصلحاء مسلمين سزك اوزريكزه اثم يوقدركه اول نسوانى كندونفسلرنده شرعه موافق تزيين وتكيحده اولان فعللرينه مساعده ايده سز الله تعالى سزك ايشلدكلريكزى بيليجى وخبرآكيجيدر

(٢٣٤) ولاجناح عليكم فيما عرضتم به من خطبة النساء او اكننتم في انفسكم علم الله انكم ستذكرونهن ولكن لاتواعدوهن سرا الا ان تقولوا

قولا معروفا (٢٣٥) ولاتعزموا عقدة النكاح حتى يبلغ الكتاب اجله واعلموا ان الله يعلم ما في انفسكم فاحذروه واعلموا ان الله غفور حليم ✲ زوجى وفات ايدن مرأه يى بعد العده نكاحله اخذه نيتكزا ولديغى صورتده (عدتى حالنده سنك كبى برزوجهٔ حسنايه محتاجم ياخود عدتك انقضاسنده بكاخبر كوندر ياخود بوكا بكزر) بلاتصريح نكاحى موهم كنايه ورمز واشارتله تكلمده وياخود نفسكزده مكتوم اولمرق سلام وهديه كوندرمكزده سزه كناه يوقدر الله تعالى بيلوركه سزانلرى يادايتمكه مجبورسز لكن انلرله نكاح ومجامعت وعده سنى سرا ايتمك مكركه تعريف اولنان رمز وكنايه ايله سويليه سز وتافرض اولنديغى اوزره عدتى تمام اولنجيه دك نكاح عقدينه قصد ايتميه سز وبيلك كه الله تعالى نفسكزده جائز اولميان شيئه عزمكزى بيلورايدى الله تعالينك عقوبتندن صاقنك وبيلك كه تحقيق خداى متعال عقوبتدن خوف ايدنى مغفرت وحلم ايله تأنى ايديجيدر

(٢٣٦) لاجناح عليكم ان طلقتم النساء ما لم تمسوهن او تفرضوا لهن فريضة ومتعوهن على الموسع قدره وعلى المقتر قدره متاعا بالمعروف حقا على المحسنين ✲ اكرسز قرب ايتميوب طوقنمديغكز ونكاحى ثمنى تقدير ايتمديككز زوجه كزى تطليق ايتسه كز مادامكه انده فرض وسنت يوقدر سزه انده كوچلك اولمز وانلرى شى اعطاسيله فائده مند ايليه سكز اولوجهله كه اغنيايه قدرتى قدر وفقرايه دخى قدرتى قدر اوله اوله فائده كه عرفا وشرعا مستحسن اوله واحسان ايديجيلر اوزرينه بوحكم حق اولدى ✲ برانصارى حين عقدده مهر بيان ايتميه رك برمرأه آلوب قبل الدخول تطليق ايتمكله فخر انبيا عليه السلام بوآيت كريمه منطوقنجه (متعها ولو بقلنسوتك) بيوردبلر يعنى عمامك ايله اولسون انى فائده لندر

(٢٣٧) وان طلقتموهن من قبل ان تمسوهن وقد فرضتم لهن فريضة فنصف ما فرضتم الا ان يعفون او يعفو الذي بيده عقدة النكاح وان تعفوا اقرب للتقوى ولاتنسوا الفضل بينكم ان الله بما تعملون بصير ✲ اكرسز حين عقدده مهرينك مقدارينى تعيين ايتديككز نسايى طوقنمدن مقدم تطليق ايدرسه كز اول مهرك نصفنى ويرمك واجب اولور مكر اول مرأه ياخود اول مرأه نك وليسى اول مهرك جمله سنى باغشليه وسزك بوباغشلمه كز تقوايه زياده قريبدر وسز بوبخش وعطا ايله بينلريكزده اولان فضلى

اونوتمیك الله عظیم الشان سزك ایشلدیككز فضل واحسانی كوریجیدر * بو آیت كریمه ده اولان (یعفو الذی بیده عقدة النكاح) كلام شریفنی محققین ولیسنه حمل ایتمیوب اول تطلیق ایدن زوجدر وانك عفوی مهرك جمله تمامنی ویرمكدر دیمشلر زیرا آیتك اشاغیسی (اقرب للتقوی ولا تنسوا الفضل بینكم) كلام شریفی دخی بو قولی ایما ایدر العلم عندالله

(٢٣٨) حَافِظُوا عَلَى الصَّلَوَاتِ وَالصَّلوٰةِ الْوُسْطٰى وَقُومُوا لِلّٰهِ قَانِتِينَ * صلوهٔ مفروضه نك وقت وار كانه رعایتله اداسنه مداومت ایدك علی الخصوص صلوهٔ وسطایه دقت ایدك والله تعالی ایچون اطاعتله نمازه قائم اولك * بو صلوهٔ وسطاده كیمی فجر كیمی عصر كیمی مغرب كیمی عشا اورته نمازدر دیو صحابه وعلمانك دلیللریله قوللری واردر كتب فقهیده اولمغله واقع حال انلره دقتله مطالعه بیوریله

(٢٣٩) فَاِنْ خِفْتُمْ فَرِجَالًا اَوْ رُكْبَانًا فَاِذَا اَمِنْتُمْ فَاذْكُرُوا اللّٰهَ كَمَا عَلَّمَكُمْ مَا لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ * اكر سز دشمن یاخود یرتیجی ومضر حیوان وحشیراندن خوفده اولسه كز یورركن وآت آرقه سنده كیدركن وتوجهكز نه جانبه اقتضا ایدرسه ركوع وسجودده ایماایله نمازكزی ادا ایدك چقان بو خوفلردن امین اولدیغكزده اللهی ذكر وشكرله نمازكزی اركانیله قیلك نته كه اركان صلوة واحكام شرایعدن بیلمدكلركزی سزه تعلیم ایتدیكی كبی

(٢٤٠) وَالَّذِينَ يُتَوَفَّوْنَ مِنْكُمْ وَيَذَرُونَ اَزْوَاجًا وَصِيَّةً لِاَزْوَاجِهِمْ مَتَاعًا اِلَى الْحَوْلِ غَيْرَ اِخْرَاجٍ فَاِنْ خَرَجْنَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا فَعَلْنَ فِي اَنْفُسِهِنَّ مِنْ مَعْرُوفٍ وَاللّٰهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ * سزدن وفات ایدوب زوجه لرینی ترك ایدن كیمسه لر وارثلرینه وصیت ایتسونلركه اول متروكه یی خانه لرندن چیقارمقسزین برسنه یه دك نفقه لرینی ویرسونلر ای حكام وورثه اكر اول نسوان اختیارلریله چیقوب شرعه موافق نفسلرنده تزیین وطلب زوج كبی عملده اولورلرسه سزكیچون وبال یوقدر والله تعالی امرینه مخالفت ایدنلره انتقام ایدیجی وامور عبادینه حكم ایدیجیدر * مرویدر كه اهل طائفدن حكیم بن الحارث ابوان وزوجه واولادیله مدینه یه هجرت وانده وفات ایدوب بو آیت كریمه نك نزولی حالنده پیغمبر علیه الصلوة والسلام تركه سنی ولد ووالدینه تقسیم ومرأیه برشی ویرمیوب برسنه زوجی خانه سنده انفاق ایتملرینی امر بیوردیلر بناء علیه ابتداء اسلامده بو وجهله برسنه نفقه سی ویریلور

ایدی صكره میراث آیتی نزولیله ترك اولندی

(٢٤١) وَلِلْمُطَلَّقَاتِ مَتَاعٌ بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى الْمُتَّقِينَ * هر مطلقه ایچون شرع شریفده معروف فائده ایله فائده اندرمك متقیلره حق اولدی

(٢٤٢) كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمْ اٰيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ * بو اوامر كبی الله تعالی سزكچون محتاج اولدیغكز احكامی بیان ایدر كه شاید سز انلری تعقل وتفكر ایده سز

نصف

(٢٤٣) اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِينَ خَرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَهُمْ اُلُوفٌ حَذَرَ الْمَوْتِ فَقَالَ لَهُمُ اللّٰهُ مُوتُوا ثُمَّ اَحْيَاهُمْ اِنَّ اللّٰهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ * یا محمد اول كیمسه لر طرفنه نكاه ایلمدكمی كه انلر نیچه بیكدن چوق كیمسه لر موتدن احترازا دیارلرندن چیقدیلر ایدی الله تعالی انلره جمله كز موتا اولك بیوردی صكره انلری دیرلتدی تحقیق الله عظیم الشان ناس اوزرینه فضل ورحمت صاحبیدر ولكن ناسك اكثری فرمان حقه تسلیم ایله شكر ایتمزلر * اكثر اهل تفسیر بو خصوصی بویله تحریر ایدرلر كه واسط حوالیسنده داوردان نام قریه ده طاعون ظهوریله انلردن بعضیلری فرار وبر مقداری قریه ده قرار ایتدیلر فرار بلرك جمله سی سالم وقرار بلرك اكثری موتله هلاك ومتألم اولدیلر سنهٔ آتیه ده ینه وبا وقوعیله جمیعی سكز اون بیك مقداری كیمسه لر فرار ایدوب بر وادی یه نزوللرنده برملك یوقاریلرندن وبرملك اشاغیدن موتوا دیو ندا ایتملریله جمله سی هلاك اولدیلر برمدت بویله موتا قالدقلرندن صكره انبیادن حضرت موسی علیه السلامك اوچنجی خلیفه سی حزقیل علیه السلام اوزرلرینه تصادف ایله تعجب وحق تعالیدن احیالرینی نیاز ودعا ایتمكله جمله سی دیرلدی

(٢٤٤) وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللّٰهِ وَاعْلَمُوا اَنَّ اللّٰهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ * الله یولنده دشمنله مقاتله ایدك وبیلك كه الله عظیم الشان مقاتله كزی ایشیدیجی وقلبكزده اولانی بیلیجیدر

(٢٤٥) مَنْ ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللّٰهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضَاعِفَهُ لَهُ اَضْعَافًا كَثِيرَةً وَاللّٰهُ يَقْبِضُ وَيَبْسُطُ وَاِلَيْهِ تُرْجَعُونَ * كیمدر اولكه الله تعالی یه خلوص نیتله قرض حسن ویره یعنی محتاج بنده لرینه من واذاسز صدقه ویره خدای متعال انكچون اضعاف كثیره ایله قات قات مكافات ایدر الله تعالی علم وحكمتیله بعض كیمسه نك قلبنی طارلشدرمغله خیره ساعی اولمز وبعضنك

قلبنی بسط وتوسیعله اقراض وانفاق وخیراته مالنی بذل ایدر یاخود بعضنك قسمتنی تنك وبعضنك كشاده ایدر ومجازات ایچون الله تعالی طرفنه رجعت اولنه جقسکز

(٢٤٦) اَلَمْ تَرَ اِلَى الْمَلَاِ مِنْ بَنِى اِسْرَائِيلَ مِنْ بَعْدِ مُوسٰى اِذْ قَالُوا لِنَبِىٍّ لَهُمُ ابْعَثْ لَنَا مَلِكًا نُقَاتِلْ فِى سَبِيلِ اللّٰهِ قَالَ هَلْ عَسَيْتُمْ اِنْ كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ اَلَّا تُقَاتِلُوا قَالُوا وَمَا لَنَا اَلَّا نُقَاتِلَ فِى سَبِيلِ اللّٰهِ وَقَدْ اُخْرِجْنَا مِنْ دِيَارِنَا وَاَبْنَائِنَا فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ تَوَلَّوْا اِلَّا قَلِيلًا مِنْهُمْ وَاللّٰهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ٭

یامحمد موسادنصکره بنی اسرائیلدن ارباب رأیك برجمعی مشاوره ایتدکلرینه واقف اولمدکیکه انلر (اشمویل) پیغمبرلرینه بزم ایچون بر پادشاه بعث وتعیین ایله که انك اعانتیله (جالوت) وانك عادقومندن بقیه (عمالقه) قومیله مقاتله ایدهلم دیدیلر اول پیغمبر شاید که سزك اوزریکزده قتال فرض اولنورسه مقاتله ایتمزسکز دیدی انلر نیچون الله یولنه مقاتله ایتمیهلم که بز مساکن واولادلریمزدن مهجورا اخراج اولنهدق دیدیلر وقتاکه انلره قتال فرض اولندقده اعراض ایدوب انجق قلیل کیمسهلرکه اوچیوز اون اوچ کشی مطیع اولدیلر الله تعالی جهاددن تخلف ایدن ظالملری بیلیجیدر ٭ جالوت بنی اسرائیلك ملوك اوغللرندن درتیوز قرق کیمسه یی اسیر ایلدی وچوغنی دخی خانهلرندن چیقاردی بونه علیه حربه مباشرت ایتدیلر جالوت عمالقهدن برجبار پادشاه ایدی مصر ایله فلسطین بیننده و بنی اسرائیل اوزره مستولی ایدی

(٢٤٧) وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ اِنَّ اللّٰهَ قَدْ بَعَثَ لَكُمْ طَالُوتَ مَلِكًا قَالُوا اَنّٰى يَكُونُ لَهُ الْمُلْكُ عَلَيْنَا وَنَحْنُ اَحَقُّ بِالْمُلْكِ مِنْهُ وَلَمْ يُؤْتَ سَعَةً مِنَ الْمَالِ قَالَ اِنَّ اللّٰهَ اصْطَفٰيهُ عَلَيْكُمْ وَزَادَهُ بَسْطَةً فِى الْعِلْمِ وَالْجِسْمِ وَاللّٰهُ يُؤْتِى مُلْكَهُ مَنْ يَشَاءُ وَاللّٰهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ٭

نبیلری اولان اشمویل علیه السلام انلره الله تعالی سزکچون طالوتی پادشاه کوندردی دیدی انلر انك پادشاهلغی بزه نیجه اولور که مالدن اکا وسعت و یرلمامشدرکه معاونتی اوله پادشاهلغه بزاندن مستحقز دیدیلر اشمویل علیه السلام جوابلرنده تحقیق حق جل وعلا انی سزك اوزریکزه اختیار ایلدی وعلمده وجسمده سزدن زیاده وسعتلو ایلدی دیدی الله عظیم الشان ملکنی دیلدیکی کیمسهیه اعطا ایدر فقیری وسعت ایله غنی ایدیجیدر وملکه شایان اولانی بیلیجیدر ٭ حق سبحانه وتعالی بونلرك پادشاه استدعالرنده اشمویل علیه السلامه برظرف ایچنده یاغ و برعصا کوندروب بیوردیکه خانه که هر کیمك دخولنده بو یاغ قاینارسه و بو عصانك قامتنه راست

کلورسه بو قومك پادشاهلغنه اول کیمسه سزاواردر اشمویل علیه السلام بوخبری اشاعه ایتدکده هرکس انك خانهسنه کلمکده اولوب هیچ کیمسه ایچون نه روغن جوش ایلدی ونه عصا کیمسهنك قامتنه مساوی اولدی برکون (شاول) نامنده سقایاخود دباغ اوله که طویل القامه اولدیغندن طالوت درلر ایدی خانهٔ نبی یه کیردکده فی الحال یاغ جوشه کلوب وعصاقامتنه راست کلدی

(٢٤٨) وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ اِنَّ اٰيَةَ مُلْكِهِ اَنْ يَاْتِيَكُمُ التَّابُوتُ فِيهِ سَكِينَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَبَقِيَّةٌ مِمَّا تَرَكَ اٰلُ مُوسٰى وَاٰلُ هٰرُونَ تَحْمِلُهُ الْمَلٰئِكَةُ اِنَّ فِى ذٰلِكَ لَاٰيَةً لَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ٭

نبیلری اشمویل علیه السلام انلره طالوتك سزه تابوتی کتورهکلکی پادشاهلغه نشاندر دیدی اول تابوتده ربکز جل شانه طرفندن سزه تسکین خاطر وآل موسی وهرونك ترك ایلدیکی شیدن بقیه واردرکه انی ملکلر تحمیلا کتورر تحقیق بوتابوتك سزه کلمهسی پیغمبرك قوانك صدقنه دلیلدر اکر سز ایمان کتورنلردن ایسهکز ٭ بوتابوتك وصفنده اقوال کثیره واردر بعضیلر شمشاد اغاجندن مطلا اولوب حق تعالی آدم علیه السلامه ایندرمشیدی اندن شیث علیه السلامه اندن اولاد آدمدن بربرلرینه انتقال ایدرك ابراهیم علیه السلامه اندن اسمعیل علیه السلامه اندن یعقوب علیه السلامه اندن بنی اسرائیل بیننده تداول ایدرك موسی علیه السلامه واصل اولوب ایچنه توریتی قودی اندن انبیایه نقل ایدرك اشمویل علیه السلامه واصل اولدی دیدیلر و بعضیلر اول تابوت ایچنده انسان چهرهسنه مشابه ایکی قنادلو حیوان شکلنده برصورت وار ایدی حین قتالده اندن برصوت عظیم ظهوریله دشمن متفرق اولوب نصرت واقع اولوردی و (سکینه) اول حیوانك اسمیدر دیدیلر وآل موسی وهرونك بقیهسی موسی علیه السلامك عصا وثیاب ونعلینی وهرون علیه السلامك عمامهسی وبنی اسرائیله تیهده اینن قدرت حلواسندن برمقدار وموسی علیه السلامه اعطا اولنان الواح پارچهسی ایدی دینلدی و بعضیلر بوتابوتی عمالقه بنی اسرائیلدن اخذله ولایتلرینه کتوردیلر هر محله وضع ایتدیلرسه اول موضعده آفت و بلا ظهور ایتمکله آخر الامر ناچار برمزبله یه دفن ایتدیلر حق تعالی ملکلره امر ایدوب انی اومحلدن اخذ واشمویل علیه السلامه تسلیم ایتدیلر دیدیلر

(٢٤٩) فَلَمَّا فَصَلَ طَالُوتُ بِالْجُنُودِ قَالَ اِنَّ اللّٰهَ مُبْتَلِيكُمْ بِنَهَرٍ فَمَنْ شَرِبَ مِنْهُ فَلَيْسَ مِنِّى وَمَنْ لَمْ يَطْعَمْهُ فَاِنَّهُ مِنِّى اِلَّا مَنِ اغْتَرَفَ غُرْفَةً بِيَدِهِ فَشَرِبُوا مِنْهُ

إِلَّا قَلِيلًا مِنْهُمْ فَلَمَّا جَاوَزَهُ هُوَ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ قَالُوا لَا طَاقَةَ لَنَا الْيَوْمَ بِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ قَالَ الَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُمْ مُلَاقُوا اللَّهِ كَمْ مِنْ فِئَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فِئَةً كَثِيرَةً بِإِذْنِ اللَّهِ وَاللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ ❊ وقتاكه طالوت عسكريله قدس شريفدن جهاد ايچون آيرلدی نبينك اخباری ياخود الهاميله عسكرينه طالوت ديديكه تحقيق الله تعالى سزی برنهرايله ابتلا وتجربه ايده جكدر كيمكه اندن ايچرسه بندن يعنی اتباعمدن دكلدر كيمكه اندن ايچمزسه اول بندندر مكركه اليله برآوج ايچه ايدی اول ايرمقدن كلبسی ايچديلر انجق انلردن آزكيمسه كه برآوج ايچديلر چونكه طالوت وايمان كتورن آز كيمسه برابر اول نهری كچديلر كندولری اقل قليل وجالوتك عسكری زياده كلی اولديغندن بوكون يعنی بوحالده بزانلره طاقت كتوره ميز ديديلر ينه انلردن بوجهادله الله تعالى يه تقرب وملاقاتلرين يقينا بيلنلر حق جل وعلانك اذن وارادتيله آزعسكر چوق عسكره غلبه ايده كلمشدر ديديلر الله عظيم الشانك نصرتی صبرايدنجيلرله در ❊ بونهر اردن ايله فلسطين بيننده در عسكرك بونهری عبوری زياده ايام حاره وقتنه تصادف ايتمكله كلبسی عدم تحمل ايله ايچديلر ايچدكچه طوداقلری قراروب صوسزلقلری زياده وحركته قدرتلری قالميه رق ساحل نهرده قالديلر وبرآوج صويه قناعت ايدن جزئی كيمسه لركه اوچ يوز اون اوچ كشی ايدی اول برغرفه ايله هم سيراب هم مطهره لری طولدی جالوتك عسكری التمش التی بيك ايدی ديو روايت اولنمشدر

(٢٥٠) وَلَمَّا بَرَزُوا لِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ قَالُوا رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَثَبِّتْ أَقْدَامَنَا وَانْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ❊ وقتاكه طالوت وتوابعی ظاهراولوب جالوت وعسكريله مقاتله يه مقابل اولديلر يارب نا اوزريمزه صبرافاضه ايله وقدملرمزه قوت وثبات احسان ايله وقوم كافرين اوزرينه بزه نصرت عنايت ايله ديديلر

(٢٥١) فَهَزَمُوهُمْ بِإِذْنِ اللَّهِ وَقَتَلَ دَاوُدُ جَالُوتَ وَآتَاهُ اللَّهُ الْمُلْكَ وَالْحِكْمَةَ وَعَلَّمَهُ مِمَّا يَشَاءُ وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لَفَسَدَتِ الْأَرْضُ وَلَكِنَّ اللَّهَ ذُو فَضْلٍ عَلَى الْعَالَمِينَ ❊ دعالرينك اجابتی والله تعالينك اذن ونصرتی ايله اول كافرلری بوزوب منهزم ايتديلر وداود عليه السلام جالوتی قتل ايتدی وحق تعالى داود عليه السلامه پادشاهلق ونبوت وبردی واكا علم پيغمبرانی ياخود زره صنعتنی يالسان طيوری ياز بوری ياصوت طيبه يی تعليم ايلدی اكرالله تعالى ناسك بعضيسی بعضيسيله يعنی مشركلری مؤمنلرله دفع ايتميدی

يريوزی ظلمت كفرايله فاسد وباطل اولوردی ولكن الله عظيم الشان عالملر اوزرينه فضل ورحمت صاحبيدر ❊ داود بن ايشا عليه السلام صپان طاشی آتمقده زياده مهارتی اولمغله اول جنكده بولنمشيدی طالوت هركيم جالوتی قتل ايدرسه اكاقزيمی ونصف ملكمی ويريرم ديو وعدا يتمشيدی داود عليه السلام جالوتی صپان طاشيله باشنه اوروب طاغيدوب قتل وعسكری متفرق ومنهزم اولدقده بروفق شرط قزينی ونصف ملكنی ويردی صكره جمله سنه مالك اولدی

(٢٥٢) تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ❊ بوقصه لر الله تعالينك قدرت نشانلريدركه انی سكا تلاوت ايدرز حق اولديغنی اهل كتاب تسليم ايدرلر وتحقيق يامحمد سن جمله خلائقه كوندرلمش پيغمبرسن

جزء ٣

(٢٥٣) تِلْكَ الرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ مِنْهُمْ مَنْ كَلَّمَ اللَّهُ وَرَفَعَ بَعْضَهُمْ دَرَجَاتٍ وَآتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ وَأَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا اقْتَتَلَ الَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمُ الْبَيِّنَاتُ وَلَكِنِ اخْتَلَفُوا فَمِنْهُمْ مَنْ آمَنَ وَمِنْهُمْ مَنْ كَفَرَ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا اقْتَتَلُوا وَلَكِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ ❊ بوسوره ده ذكر اولنان پيغمبرلرك بعضيسنی بعضيسی اوزرينه قصهٔ خاصه ايله تفضيل ايتدك وانلردن الله تعالى ايله بی واسطه تكلم ايتمش وار (طورده موسی عليه السلام ومعراجده پيغمبرمز عليه الصلوة والسلام كبی) وحق تعالى بعضيلرينك درجه لرينی رفع وعالی ايلدی (يعنی بعضيسنی ناسك برفرقه سنه وبعضيسنی تمامنه وبعضيسنی بزم پيغمبرمز عليه الصلوة والسلام كه انس وجنه بعث ايلدی وكيمی رؤيا كبی وحی كيمی كتب ايله مبعوث اولدی بعض مفسرين رفعدن مراد ادريس عليه السلامدر ديمش) وعيسی بن مريم عليه السلامه (ابرأ واكمه وابرص واحياء اموات كبی) معجزهٔ ظاهره لر ويردك وانی روح القدس (يعنی جبرائيل عليه السلام) ايله تأييد ايتدك اكرالله تعالى مراد ايديدی انبيادنصكره اولان امتلر انلره هدايته باعث بينات كلدكدنصكره قتال ايتمزلردی لكن انلردينلرنده اختلاف ايتديلر انلردن بعضيلری پيغمبرلری دينه ملازمتله مؤمن اولديلر وبعضيلری طريق حقدن اعراضله كافراولديلر اكر خدای متعال مراد ايديدی اختلاف وقتال ايتمزلردی ولكن الله تعالى مراد ايتديكی شيئی ايشلر

(٢٥٤) يا ايها الذين آمنوا انفقوا مما رزقناكم من قبل ان يأتي يوم لا بيع فيه ولا خلة ولا شفاعة والكافرون هم الظالمون ❋ اى مؤمنلر سزه ويرديكمز مالدن نفقه وزكات ويرك اولكون كلمزدن مقدم كه اولكونده بيع اولنوب ويريله جك مال وحمايت ايده جك دوست وبلا اذن الله شفاعت ايده جك كيمسه يوقدر كه سزى عذابدن خلاص ايده وكافرلر (زكاتى ترك ايله) ظالملردر

(٢٥٥) الله لا اله الا هو الحي القيوم (٢٥٦) لا تأخذه سنة ولا نوم له ما في السموات وما في الارض من ذا الذي يشفع عنده الا باذنه يعلم ما بين ايديهم وما خلفهم ولا يحيطون بشيء من علمه الا بما شاء وسع كرسيه السموات والارض ولا يؤده حفظهما وهو العلي العظيم ❋ الله تعالى خلقه معبود بالحقدر اندن غيرى عبادته مستحق يوقدر الا اودر حيات دائميده باقى ومخلوقاتك تدبيرنده قائمدر انى او يخونك اولى وآخرى اخذ ايتمز يعنى امر غنق واويومقدن منزهدر كوكلرده ويرلرده اولانلرك جملهسى انكچوندر انك ملكيدر كيمدر اول كيمسه كه قيامتده انك عندنده بر كيمسه يى شفاعتله قورتره اولمز مكر بنه انك اذنيله اوله آسمان وزمين اهلنك (امر دنياده) اوكلرنده اولانى و(امر آخرتده) اردلرنده اولانى بيلور وانك علمندن برشيئى مخلوقات احاطه ايتمزلر مكر كه بيلدرمسنى اول اراده ايده اول الله عظيم الشانك كرسيسى ياخود علمى سموات وارضى احاطه ايدر وكوكلرى ويرلرى حفظ ايتمك اكا مشقت ويرمز واول الله عظيم الشان وهم حددن اعلا وفهم ادرا كندن اعظمدر ❋ بو آيت كريمه آيات قرآنيهنك اشرفيدر حديث شريفده كلمشدركه بو آيت ساق عرشك يانده لسانيله حق تعالايى تقديس ايدر

(٢٥٧) لا اكراه في الدين قد تبين الرشد من الغي فمن يكفر بالطاغوت ويؤمن بالله فقد استمسك بالعروة الوثقى لا انفصام لها والله سميع عليم ❋ دينى قبولده اكراه يوقدر يعنى كيمسه يى اكراهله دينه ادخال ايتمك تحقيق بودين ضلالتدن طوغرى يولى يعنى كفردن ايمانى بيان وتميز ايتدى امدى هر كيمكه طاغوته يعنى شيطان واصنام وسائر غير اللهه طاپوب انكار واللهه ايمان ايدرسه تحقيق اعتماد وامنيت اولنور محكم بر قواپ قوى طوتدى كه (اول قرأندر) انكچون آيرلمق يوقدر الله عظيم الشان اول عروهٔ وثقايى نيت خالصه ايله طوتهنى ايشيدبجى وبيليجيدر ❋ مرويدركه ابو الحصين نام انصاريك ايكى اوغلى وارايدى شامدن مدينهيه بر نصرانى كلوب بونك

اوغللرينى اضلال ونصرانى ايدوب شامه كتديلر ابو الحصين پيغمبر عليه السلامدن اجازت طلب ايتديكه كيدوب انلرى زور ايله راه شرعه كتوره بو آيت كريمه نازل اولديكه كيمسه اكراهله دينه ادخال اولنميه ❋ ديتلديكه بو آيت كريمه اشارتيله يهود ونصارى ومجوس جزيه قبول ايتدكلرى حالده زور ايله دينه دعوت اولنميوب انجق مشركين عربه يا اسلام يا سيفله معامله اولنوردى صكره آيت قتال ايله منسوخ اولدى

(٢٥٨) الله ولي الذين آمنوا يخرجهم من الظلمات الى النور والذين كفروا اولياؤهم الطاغوت يخرجونهم من النور الى الظلمات اولئك اصحاب النار هم فيها خالدون ❋ مؤمنلرك دين ونصرت حيثيله اقرب ووليلرى الله تعاليدر انلرى ضلالت ظلماتندن هدايت نورينه اخراج ايدر كافرلرك مقربلرى اولان طاغوت انلرى فطرتلرى اولان نور اسلامدن ضلالات ظلماتنه چيقارررلر بو كفار ومرتدلر جهنم آتشى ملازملريدر انلر اول آتشده مخلد ودائملردر

(٢٥٩) الم تر الى الذي حاج ابراهيم في ربه ان آتاه الله الملك اذ قال ابراهيم ربي الذي يحيي ويميت قال انا احيي واميت قال ابراهيم فان الله يأتي بالشمس من المشرق فأت بها من المغرب فبهت الذي كفر والله لا يهدي القوم الظالمين ❋ ايا بصيرله نظر ايتمدكمى شول كيمسه طرفنه كه (اول نمرود در) الله تعالى اكا ملكى اعطا ايتمكله طغيان وكبرندن ربسى حقنده ابراهيم عليه السلامله مخاصمه ومجادله ايلدى اولوقتكه ابراهيم عليه السلام بنم ربم قدرتيله امواتى احيا وزنده يى اماته ايدر ديدكده نمرود بندخى ديرلدررواولدريرم ديدى ابراهيم عليه السلام انك تلبيسلكنى فهم ايدوب تكرار ربم الله تعالى كونشى هركون مشرقدن كتورر سن انى مغربدن كتور ديمكله نمرود كافر مبهوت متحير ومنقطع اولدى الله عظيم الشان قوم ظالمينه هدايت ايتمز ❋ ديتلديكه نمرود بر واجب القتل آدمى كتوروب آزاد ايتمكله اشته ميتى احيا ايلدم وبر بيكناه آدمى قتل ايتمكله اشته ديرى يى اولدردم ديديكنده ابراهيم عليه السلام شمسك عكسى طلوعنى تكليف ايلدى

(٢٦٠) او كالذي مر على قرية وهي خاوية على عروشها قال انى يحيي هذه الله بعد موتها فاماته الله مائة عام ثم بعثه قال كم لبثت قال لبثت يوما او بعض يوم

قَالَ بَلْ لَبِثْتَ مِائَةَ عَامٍ فَانْظُرْ اِلَى طَعَامِكَ وَشَرَابِكَ لَمْ يَتَسَنَّهْ وَانْظُرْ اِلَى حِمَارِكَ
وَلِنَجْعَلَكَ آيَةً لِلنَّاسِ وَانْظُرْ اِلَى الْعِظَامِ كَيْفَ نُنْشِزُهَا ثُمَّ نَكْسُوهَا لَحْمًا
فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُ قَالَ اَعْلَمُ اَنَّ اللّٰهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۞ (آیت اوله مربوط
اولمغله) یاخود خبر آلدیکی اول مثللو کیمسه دنکه اول کیمسه دیوارلری سقفلری
اوزرینه ییقلمش زیاده خراب برقریه یه اوغرادی (اول قریه یا قدس شریف
یا اکا ایکی فرسخ قریهٔ عنب اوله) اول کیمسه استعظام صورتیله الله تعالی
بو امواتی یاخود بو خرابانی بو حالدن صکره نیجه احیا وآبادان ایدر دیدی حق
جل وعلا اول کیمسه یی یوز سنه اماته ایدوب بعده احیا ایلدی واکا
بو محلده نقدر اکلندک دیدی یاخود بر ملک واسطه سیله سؤال ایلدی اول کیمسه
بر کون یاخود بر کونک بعض مقدارینی اکلندم دیدی بلکه یوز ییل اکلندک
طعامکه وشرابکه نظر ایله که هیچ تغیر ایلمامشدر وحمارکه نظر ایله که
سنی ناسه بر نشان وعبرت ایچون بویله ایلدک وحمارکک کموکلرینه نظر ایله که
انلری بر بری اوزرینه وضعله نیجه ترکیب ایدرز وانلره لحم کیدیروب نیجه احیا
ایدرز بیوردی وقتا که اول کیمسه یه آثار قدرت الهی بیان اولدقده بیلدمکه
تحقیق الله عظیم الشان احیای امواته وهر شیئه قادردر دیدی * بو آیت
کریمه تفسیرنده کیمسه دیو تسطیر اولنان خضر علیه السلام یاخود بعثی منکر بر کیمسه
ایدی دینلمش اما مشهور اولان عزیر بن شرخیادر اکا بر احباردن وتوریة
حفظنده ایدی بخت نصر بیت المقدسی خراب واهالیسنی اسیر ایتدکده
بو دخی اسیر اولوب بابله کتمشیدی بعد زمان مدید باریله خلاص وقدس
شریفه توجهنده اثناء یا قریة العنبده اغاچلردن بر مقدار انجیر واوزم
دوشیروب انجیردن بر نبذه اکل بقیه سنی بر سپته واوزمی صیقوب طلومه
وضع ومرکبنی اوکنه ربطایله ارقه سنی بر دیواره ویروب بو خرابه‌نک آبادانلغی
امکانی تخیل وتحیرده ایکن ضحی وقتی نائم وبو یوز سنه دنصکره غروب شمسده
صحوه کلمکله بر کون یاخود کونک بعضیسی ظن ایتمشیدی وامر خدا ایله مرکبنک
کموکلرینه نظر ایدرکن کموکلره وسائر متفرقه اجزاسنه جمع اولاک دیو ندایی
ایشتدکده فی الحال صورت بولوب قالقوب نعره اوردی وعزیری قوم وقبیله سنک
اختیارلری طانیوب چونکه بخت نصر جمله توریتی احراق ایتمکله بونک
توریة حافظی اولدیغی معلوم اولدیغندن انکله امتحان ومعروف اولدی
(٢٦١) وَاِذْ قَالَ اِبْرَاهِيمُ رَبِّ اَرِنِى كَيْفَ تُحْيِى الْمَوْتَى قَالَ اَوَلَمْ تُؤْمِنْ قَالَ
بَلَى وَلٰكِنْ لِيَطْمَئِنَّ قَلْبِى قَالَ فَخُذْ اَرْبَعَةً مِنَ الطَّيْرِ فَصُرْهُنَّ اِلَيْكَ ثُمَّ اجْعَلْ

عَلَى كُلِّ جَبَلٍ مِنْهُنَّ جُزْءًا ثُمَّ ادْعُهُنَّ يَأْتِينَكَ سَعْيًا وَاعْلَمْ اَنَّ اللّٰهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ۞
یاد ایله انیکه ابراهیم علیه السلام یارب موتایی نیجه احیا ایدرسن بکا کوستر
دیدی حق جل وعلا مرده‌یی زنده ایلدیکمه اینانمزمیسن دیدی ابراهیم
علیه السلام بلی کمالیله ایمان ایدرم ولکن قلبم مطمئن اولسون ایچون
سؤال ایدرم دیدی الله تعالی بیوردیکه قوشلردن درت جنس اخذ
ایله (بو قوشلر طاوس وخروس وکوکرجین وقارغه در دینلدی) واول قوشلری
صکره سکا شبهه اولمسون ایچون اشکال وهیئتلرینه کرکی کبی تأمل ایله کندی
الکله پاره لیوب اجزالرینی بر برلرینه خلط وجمع وباشلرینی یانکده حفظ ایله
صکره اول مخلوط اجزادن (درت یادی) طاغه بر مقدار تقسیم ووضع ایله
بعده اول قوشلری باذن الله کلک دیو دعوت ایله انلر سرعتله سکا کلورلر
وبیلکه الله عظیم الشان مراد ایتدیکی شیده غلبه سی وهر خصوصده
حکمت بالغه سی واردر * مرویدرکه ابراهیم علیه السلامک بو سؤالنه سبب
بو ایدیکه بر کون ابراهیم علیه السلام دریا کنارندن کچرکن بر میته یه راست
کلدیکه دکزک صوا اوغیله اول لاشه کاه دریایه کاه قره یه کیدوب کلدکده
قره یه چیقدقده انواع حیوان بری ودکزه کتدکجه اجناس حیوان بحری
اندن لقمه لقمه اکل ایله متفرق ومحو اولوردی ابراهیم علیه السلام متحیراً بیلورمکه
عدمدن ایجاد وخلقه قدرتک وار ایکن بونی جمع واحیا ایدرسن لکن
استرمکه انی نیجه احیا ایده جککی بکا کوستره سن دیو استدعا ایلمش
* قوشلر بحثنده بویله نقل اولنورکه ابراهیم علیه السلام امر الهیله اول طیوری
ذبح وتوکلرینی ولحومنی وکموکلرینی وجمله اجزالرینی پاره پاره وبلکه هاونده
کوفته ومزج ایدوب تمام اختلاطدنصکره درت یادی جباله تقسیم ووضع
وسرلرینی یانده حفظ ایدوب ای طاوس ای خروس ای کوکرجین ای قارغه
باشکز طرفنه کلک دیو ندا ایتدکده فرمان الهیله هر برینک اجزاسی بربرندن
ایریلوب کندو بدنلرینه اتصالله هیئت اصلیه‌لری تکمیل اولوب سرعتله
باشلری طرفنه کلدیلر وتمام احیا اولدیلر * محققلر بو درت طیرک ذبحنده
بویله اشارت ایتمشلردرکه طاوس مجمع زینتدر انک باشنی قوپار ودیدهٔ همتی
زینت دنیادن قاپه وخروس مائل شهوتدر انی بوغازله وشهوت بندندن
قورتول وکوکرجین دائما انسانله مأنوسدر انی اولدر وخلقدن الفتی کس
وقارغه منبع حرصدر انی قتل ایله وصفت حرصدن خلاص اول هر کیمکه

تیغ مجاهده ایله بو درت صفتی ذبح ایدرسه حیات ابدی‌یه واصل اولور دیمشلر
* ودیمشلرکه عناصر اربعه‌نك درت صفت ذمیمه‌سی طبیعت آدمده ظاهر
اولور انلری انلره مخالفت تیغیله ذبح ایتمك لازمدر اولا صورت کبرکه نتیجهٔ
آتشدر ثانیا داعیهٔ شهوتکه ثمرهٔ هوادر ثالثا تیرکیٔ امساکدرکه صفت خاکدر
رابعا تکاپوی حرصکه عادت آبدر بونلره مخالفت اخلاق حمیده‌دن اولور

(٢٦٢) مثل الذین ینفقون اموالهم فی سبیل الله کمثل حبة انبتت سبع سنابل
فی کل سنبلة مائة حبة والله یضاعف لمن یشاء والله واسع علیم * اول
کیمسه‌لرکهماللرینی جهاد وسائر خیراته فی سبیل الله انفاق وبذل ایدرلر
انلرك ماللری شول بر تخم دانه‌سنه بکزرکه اکلدکده یدی سنبله یعنی بشاق
بتوررکه هر بر سنبله‌ده یوز حبه اولور والله تعالی مراد ایتدیکی کیمسه ایچون
بونی قات قات زیاده ایدر والله عظیم الشان فضل وعطاسنده واسع
ومنفقك انفاقنی ونیتنی عالمدر

(٢٦٣) الذین ینفقون اموالهم فی سبیل الله ثم لا یتبعون ما انفقوا منا ولا اذی
لهم اجرهم عند ربهم ولا خوف علیهم ولا هم یحزنون * شول
کیمسه‌لرکه ماللرینی جهاد وسائر خیراته الله یولنده تصدق وانفاق ایده‌لرکه
صکره اول انفاق ایتدیکی شیئی سکا شونی ویردم دیو منت وفقرایه نیجه
بر تعجیز ایدرسن دیو اذیت ایتمکه تابع اولمیه‌لر انلر ایچون ربلری عندنده
مکافات واردر وانلره بو مکافات ضایع اولور خوفی وثوابدن محروم اولور حزنی
یوقدر * عثمان بن عفان رضی الله عنه جیش العسره‌ده فی سبیل الله
جمیع آلاتیله بیك دوه وعبد الرحمن بن عوف رضی الله عنه درت بیك درهم
تصدق ایتدلربله انلرك حقنده بو آیت کریمه نازل اولدی

(٢٦٤) قول معروف ومغفرة خیر من صدقة یتبعها اذی والله غنی حلیم *
فقرایه طاتلو سویلمك وصدقه طلبلرنده اولان الحاح وابراملرینی عفو ایتمك
آزار واذیتله سرزنش ایده‌رك صدقه ویرمکدن خیرلودر الله عظیم الشان منت
واذی ایله انفاق ایدنلرك تصدقلرندن غنی وانلرك عقوبتلرنده حلم ایدیجیدر

(٢٦٥) یا ایها الذین آمنوا لا تبطلوا صدقاتکم بالمن والاذی کالذی
ینفق ماله رئاء الناس ولا یؤمن بالله والیوم الآخر فمثله کمثل صفوان
علیه تراب فاصابه وابل فترکه صلدا لا یقدرون علی شیء مما کسبوا

والله لا یهدی القوم الکافرین * ای مؤمنلر صدقه‌لریکزك ثوابنی من
واذی ایله ابطال ایتمیك شول کیمسه‌نك ابطالی کبیکه مالنی ناس کورسونده
جومرد ایمش دیسونلر دیو انفاق وتصدق ایدر والله تعالایه وآخرته ایمان ایتمز
انك بو کوسترشنك مثالی بردوز قیانك اوزرنده بر مقدار طپراق اولوب اکا
بر شدتلو یغمور اصابتیله اول طپراغی یقایوب اول قیایی قاتی طاش ترك
ایدرکه انك کبی اول مرائی دخی تصدق ایتدیکی شیدن بر ثوابه قادر
اولمز الله عظیم الشان قوم کافرینه هدایت ایتمز

(٢٦٦) ومثل الذین ینفقون اموالهم ابتغاء مرضات الله وتثبیتا من انفسهم
کمثل جنة بربوة اصابها وابل فآتت اکلها ضعفین فان لم یصبها وابل
فطل والله بما تعملون بصیر * وشول کیمسه‌لرك مثالی که انلر الله تعالینك
رضاسنی طلب ونفسلرنده صدقه‌لرینك ثوابنی بوله‌جقلرینی تیقن وتثبیت ایده‌رك
خلوص واعتقاد ایله ماللرینی تصدق وانفاق ایدرلر شول مثال کبیدرکه
بر یوکسك محلده بر میوه‌دار بوستانه شدتلو یغمور اصابت ایتدیکی حالده
میوه‌لری قات اندر قات اولور واکر بویله باران اصابت ایتمزسه‌ده بلندلکی
سببیله لابد چسندی وچك وشبنم اصابت واکا کفایت ایتمکله ینه محصولنی
ویرر یعنی بلا ریا فی سبیل الله تصدق دخی بویله‌در تحقیق الله عظیم
الشان اخلاص وریا ایله ایشلدیککز عملی کوریجیدر

(٢٦٧) ایود احدکم ان تکون له جنة من نخیل واعناب تجری من
تحتها الانهار له فیها من کل الثمرات واصابه الکبر وله ذریة ضعفاء
فاصابها اعصار فیه نار فاحترقت کذلك یبین الله لکم الآیات لعلکم
تتفکرون * ایا سزدن بریکز سورمیسکزکه انك خرما واوزوم اغاچلری
والتندن ایرمقلر جاری بر بوستانی اوله وانده انکچون هر میوه‌لر بولنه وحال
بوکه اکا اختیارلق کلوب وکسبه قدرتسز واول بوستاندن تعیشه منحصر
اولادلری اوله امدی آتشلو باد سموم اسوب اول بوستانی احراق ایلدی
ایشته تصدق بابنده بومثللو آیات وعلامات ومثللری الله تعالی سزکچون بیان
ایدرکه شاید تفکر ایدوب مقتضاسیله عمل ایده‌سز * بو آیت کریمه دخی
صدقهٔ ارباب ریا واصحاب من واذی ایچون برمثلدر

(٢٦٨) یا ایها الذین آمنوا انفقوا من طیبات ما کسبتم ومما اخرجنا لکم

مِنَ الْاَرْضِ وَلَا تَيَمَّمُوا الْخَبِيثَ مِنْهُ تُنْفِقُونَ وَلَسْتُمْ بِاٰخِذِيهِ اِلَّا اَنْ تُغْمِضُوا فِيهِ وَاعْلَمُوا اَنَّ اللّٰهَ غَنِيٌّ حَمِيدٌ ❊ اى مؤمنلر كسب ايتديككز شيئك طيب وحلالندن وسزكچون يردن اخراج ايتديكمز حبوبات واثماردن الله يولنه تصدق وانفاق ايدك والحق ودنى شيدن نفقه ويرمكى قصد ايتميك وحال بوكه اول دنى شيئى سزه ويرسه‌لر المزسكز مكر جميع آله جغكز فوت اولور خوفيله اغماض عينله اخذ ايده سز وبيلك كه تحقيق الله عظيم الشان سزك تصدقكزدن مستغنى وانك قبوليله محموددر

(٢٦٩) اَلشَّيْطَانُ يَعِدُكُمُ الْفَقْرَ وَيَأْمُرُكُمْ بِالْفَحْشَاءِ وَاللّٰهُ يَعِدُكُمْ مَغْفِرَةً مِنْهُ وَفَضْلًا وَاللّٰهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ❊ وقلت انفاقده شيطان سزى فقر ايله اخافه ومنع صدقات وامساك ايله امر ايدر والله تعالى صدقه وزكاة ويرمكزله دنياده فزونئ مال وآخرتده مغفرتله مجازات وعد ايدر الله عظيم الشان منفقلره احسانى واسع وانفاقلرينى بيليجيدر

(٢٧٠) يُؤْتِي الْحِكْمَةَ مَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُؤْتَ الْحِكْمَةَ فَقَدْ اُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا وَمَا يَذَّكَّرُ اِلَّا اُولُوا الْاَلْبَابِ ❊ حق جل وعلا ديلديكنه علم نافع احسان ايدر كيمه كه حكمت ويريلور تحقيق خير كثير اعطا اولندى بو آيات وموعظه‌لرى انجق عقول كامله صاحبلرى تذكر وتفكر ايدرلر

(٢٧١) وَمَا اَنْفَقْتُمْ مِنْ نَفَقَةٍ اَوْ نَذَرْتُمْ مِنْ نَذْرٍ فَاِنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُهُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ اَنْصَارٍ ❊ آز يا چوق كيزلو يا اشكار رياء يا اخلاص اهرنه كه نفقه‌دن انفاق ايدر سز ياخود شرط باشرطسز طاعتده يا معصيتده نذردن برنذر ايدرسز الله تعالى انى بيلور نفقه‌يى ريا ومعاصيله ويرنلر ونذره وفا ايتميوب نفسلرينه ظلم ايدنلر ايچون آخرتده عذابدن تخليصه هيچ باردم ايدر يوقدر

(٢٧٢) اِنْ تُبْدُوا الصَّدَقَاتِ فَنِعِمَّا هِيَ وَاِنْ تُخْفُوهَا وَتُؤْتُوهَا الْفُقَرَاءَ فَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ وَيُكَفِّرُ عَنْكُمْ مِنْ سَيِّئَاتِكُمْ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ❊ اكر صدقه‌كزى اشكار ويرسه‌كز كوزل شيدر كه غيرىلره رغبتى موجب وبخيلاره عبرتى مستوجب اولور اكر صدقه‌كزى فقرايه كيزلوجه ويرسه‌كز اول سزكچون خيرلودر وسزك بعض كناهكزى محو ايدر الله عظيم الشان ظاهر وخفى صدقه‌كزى وسائر اعمالكزى بيليجيدر ❊ بو صدقه‌نك فرض اولانى زكوة وسائركبى اشكار ويرمك وتطوع اولانى كيزلو ويرمك خيرلودر

ديمشلر ابن عباس رضى الله تعالى عنهمادن روايتا صدقهٔ تطوعك اسرارى اظهارندن يتمش درجه افضلدر وصدقهٔ مفروضه اظهارى اسرارندن يكرمى بش مرتبه افضلدر ديمشلر

(٢٧٣) لَيْسَ عَلَيْكَ هُدَاهُمْ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ فَلِاَنْفُسِكُمْ وَمَا تُنْفِقُونَ اِلَّا ابْتِغَاءَ وَجْهِ اللّٰهِ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ يُوَفَّ اِلَيْكُمْ وَاَنْتُمْ لَا تُظْلَمُونَ ❊ ناسك هدايتى سنك اوزريكه واجب دكلدر بلكه هدايته دعوتدر ولكن الله تعالى ديلديكنى توفيقيله هدايت ايدر مالكزدن اول شيئى كه انفاق ايدرسكز (كرك اسلام كرك كافره) اول سزك نفسكز ايچوندر مؤمنلر انفاق ايتديككز شيئى انجق الله تعالينك رضا وثوابنى طلب ايچون ايتديكز ومالدن هرنه كه انفاق ايدرسه‌كز انك اجرى تمامها سزه ادا اولنور واصلا ثوابنك نقصانيله ظلم اولنمز سكز ❊ روايت اولندىكه انصاردن بعضيلرك اسلامدن مقدم يهود ايله مصاهرت ورضاعيتلرى اولمغله بعد الاسلام يهوديلره صدقه ونفقه ويرمكى كريه كوردىلر خصوص مذكور حضور حضرت نبوى يه عرض اولندقده بو آيت نازل اولدى

حزب ٢

(٢٧٤) لِلْفُقَرَاءِ الَّذِينَ اُحْصِرُوا فِي سَبِيلِ اللّٰهِ لَا يَسْتَطِيعُونَ ضَرْبًا فِي الْاَرْضِ يَحْسَبُهُمُ الْجَاهِلُ اَغْنِيَاءَ مِنَ التَّعَفُّفِ تَعْرِفُهُمْ بِسِيمَاهُمْ لَا يَسْئَلُونَ النَّاسَ اِلْحَافًا وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ فَاِنَّ اللّٰهَ بِهِ عَلِيمٌ ❊ بو سزك صدقه ونفقه‌كز حاللرى فى سبيل الله طاعت وجهاده منحصر اولوب يريوزنده سير ايله تجارته وقت وقدرتلرى اولميان فقرا ايچوندر انلرك سائللكدن عفت واستغنالرى سببيله جاهللر انلرى اغنيا ظن ايدرلر يا محمد سن انلرى سيمالرينك صفرتندن وبدنلرينك ضعفندن بيلورسن انلر عفتلرندن ناشى ناسدن ابرام والحاحله صدقه استمزلر مالكزدن بونلره انفاق ايدرسه‌كز تحقيق الله عظيم الشان ويرديككزى ونيچون ويرديككزى بيلور ❊ مرويدركه بو وصف اولنان كيمسه‌لر مهاجريندن عمار وبلال وابن مسعود وامثالى درت يوز قدر اصحاب رضى الله عنهم اولوب مسكنلرى اولمامغله كيجه‌لرده پيغمبر عليه الصلوة والسلامك مسجدى صفه‌سنده ساكن وكوندزلرده اول حضرته ملازم ايديلر

(٢٧٥) اَلَّذِينَ يُنْفِقُونَ اَمْوَالَهُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ سِرًّا وَعَلَانِيَةً فَلَهُمْ اَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ❊ شونلركه كيجه وكوندز كيزلو وآشكار مالارينى تصدق وانفاق ايدرلر انلرك اجرلرى كه نعيم جاودانيدر

ربلری عندنده مهیادر انلر ایچون اول وآخر قطعا خوف وحزن یوقدر
* بوآیت کریمه حضرت علی رضی الله تعالی عنه حقنده نازل اولمشدرکه درت
درهمی وارایدی برینی سرا برینی علنا وبرینی شب ظلمانیده وبرینی روز
روشنده تصدق ایلدی افندمز علیه السلام نیچون بومنوال اوزره تصدق
ایلدك دیو سؤالنده شاید بری قبول اولور امیدیله ویردم دیو جواب ایلدی
* صاحب کشاف دیمشکه حضرت صدیق رضی الله تعالی عنه بیك التون سرا
وبیك دخی علنا وبیك التون کیجه وبیك دخی کوندز بووجهله درت بیك التون
تصدق ایتمکله هرنه ایسه سبب نزول آیت بونلردر دینمش

(٢٧٦) اَلَّذِينَ يَأْكُلُونَ الرِّبٰوا لَا يَقُومُونَ اِلَّا كَمَا يَقُومُ الَّذِى يَتَخَبَّطُهُ
الشَّيْطَانُ مِنَ الْمَسِّ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَالُوا اِنَّمَا الْبَيْعُ مِثْلُ الرِّبٰوا وَاَحَلَّ اللّٰهُ
الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبٰوا فَمَنْ جَاءَهُ مَوْعِظَةٌ مِنْ رَبِّهِ فَانْتَهٰى فَلَهُ مَا سَلَفَ وَاَمْرُهُ
اِلَى اللّٰهِ وَمَنْ عَادَ فَاُولٰئِكَ اَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ * شول کیمسه لرکه
ربا یعنی اقچه مرابحه سی اکل ایدرلر انلر قبرلرندن انجق شیطان انلره
طوقنمسیله چارپلمش وصرعه طوتمش کبی قالقارلر (که جمله خلایق محشره ربا
خوار اولدقلری مشهود اولور) بونلره بوعقاب ورذالت بیع دخی ربا کبیدر
دیدکلری سببندندر حال بوکه الله تعالی بیعی حلال وربایی حرام قیلدی
کیمکه ربندن اکا نصیحت وزجر کلوب اندن منتهی یعنی ربا اکلندن
رجوع ایدرسه انکچون مقدم ایتدیکی اخذ ربا کناهی عفو ومغفرت اولنور
بوندنصکره اول کیمسه نك ایشی الله تعالینك حفظ وعصمتنه مفوضدر کیمکه
بو حرام اولان ربایی حلال طریقیله استعمالنه عودت ایدرسه اول کیمسه لر
جهنم ملازملریدرکه اول نارده ابدی دائملردر

(٢٧٧) يَمْحَقُ اللّٰهُ الرِّبٰوا وَيُرْبِى الصَّدَقَاتِ وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ كَفَّارٍ اَثِيمٍ *
الله تعالی مال ربایی برکتنی قطع ایله محو ایدر ومال صدقه یی برکت اعطاسیله
مزداد ایدر والله عظیم الشان ربا اکلی مرتکب کنهکارلردن راضی اولمز

(٢٧٨) اِنَّ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَاَقَامُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتَوُا الزَّكٰوةَ
لَهُمْ اَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ * شونلرکه مؤمن
اولوب عمل صالح ایشلدیلر وصلوة مفروضه یه قائم اولدیلر وزکات
ملزومه یی ویردیلر انلر ایچون ربلری عندنده اجرلری واردر وانلره
کله جکده خوف وکچمشده حزن یوقدر

(٢٧٩) يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَذَرُوا مَا بَقِىَ مِنَ الرِّبٰوا اِنْ كُنْتُمْ
مُؤْمِنِينَ * ای مؤمنلر اللهدن قورقك وخلقك ذمتنده مال ربادن بقیه کزی
ترك ایدك اکر حرمت ربایه ایمان کتورنلردن ایسه کز * بنی عمرو ثقفی ایله بنی
مغیرهٔ مخذومی بینلرنده معاملهٔ ربا اولمغله حضرت رسول صلی الله تعالی علیه
وسلم فتح مکه کونی حرمت ربایه فتوی ویرمشیدی بنی عمروك بنی مغیره ده
آله جغی اولمغله وقتنده ربا طلب ایلدکده بنی مغیره به کران کلوب نه بدبخت
کیمسه لر ایمشزکه خلقدن ربا قالقوب هنوز بز بو بلایه کرفتارز دیدکلری مکه
حاکمی اولان عتاب بن اسیده ارشد کده اولدخی صورت ماجرایی عرضحال ایله
جناب نبوتمآب جانبلرینه تحریرده بوآیت کریمه نازل اولدی (تبیانده)
حضرت عباس وعثمان بن عفان رضی الله عنهما ناسه سلف طریقیله خرما
ویرمشلرایدی وقتی کلدکده اول سلف التلر اکر سز خرمادن جمله حقکزی
آلورسکز عیالمزه کفایتمز قالمز رضا کزاولورسه نصفنی ویره لم نصفنی کله جك
سنه یه الیقویك که انی زیاده ویره لم دیدیلر بالتراضی زیاده یی تقدیر ایتدیلر
چون وقتی حلولیله اول زیاده یی مطالبه لرنده بوآیت کریمه نزولیله افندمز
علیه الصلوة والسلام انلری اول زیاده طلبندن نهی ایدوب انلردخی سمعا
وطاعة دیو رأس ماللرینی اخذ ایله اکتفا ایتدیلردو تسطیرایدر

(٢٨٠) فَاِنْ لَمْ تَفْعَلُوا فَاْذَنُوا بِحَرْبٍ مِنَ اللّٰهِ وَرَسُولِهِ وَاِنْ تُبْتُمْ فَلَكُمْ رُؤُسُ
اَمْوَالِكُمْ لَا تَظْلِمُونَ وَلَا تُظْلَمُونَ * اکر بقیهٔ ربا ترکنی ایتمزسه کز اکاه
اولك که اللهدن نار ورسولندن سیف ایله محاربسکز اکر اخذ ربادن توبه
ایدرسه کز مالکزك سرمایه سی سزك ایچوندر رأس مالدن زیاده استیه رك
سز کیمسه یه ظلم ایتمزسکز وسرمایه کزه نقصان ترتب ایتمامکله سزدخی ظلم اولنمزسکز

(٢٨١) وَاِنْ كَانَ ذُو عُسْرَةٍ فَنَظِرَةٌ اِلٰى مَيْسَرَةٍ وَاَنْ تَصَدَّقُوا خَيْرٌ لَكُمْ
اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ * اکر اول مدیون عسرت صاحبی یعنی ادایه قدرتسز
مفلس اولورسه امدی حکم اکا آسانلق وقتنه مهلت ویرمکدر وآله جغکزی
اکا تصدق ایتمك محل انتظاردن سزکچون خیراودر اکر آنده اولان اجر جزیلی بیلورسه کز

(٢٨٢) وَاتَّقُوا يَوْمًا تُرْجَعُونَ فِيهِ اِلَى اللّٰهِ ثُمَّ تُوَفّٰى كُلُّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ
وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ * شول کوندن قورقك که یوم قیامتدر اول کونده الله
تعالایه رجوع ایدرسکز صکره جمله نفسلره دنیاده کسب ایتدیکی خیر وشر
عملنك جزاسی ادا اولنور وانلر نقص ثواب وضعف عقابله ظلم اولنمزلر

* ابن عباس رضی الله عنهمادن مرویدر که بو آخر آیتدر که نازل اولدی بوندن صکره پیغمبرمز علیه الصلوة والسلام یکرمی بر یاطقوز ویادی کون یاخود اوچ ساعت حیاتده اولوب ربیع الاولك ایکنجی کونی یوم اثنینده وقت زوالده عالم بقایی تشریف ایتدی صلی الله علیه وسلم حین نزول آیتده جبریل علیه السلام بو آیتی سورهٔ بقره‌دن ایکیوز سکسان آیتك باشنه وضع ایله دیو توصیه ایلمش

بو روایتی بصریون و کوفیونك غیریلری اختیار ایتمشدر لمحرره

(٢٨٢) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا تَدَايَنْتُمْ بِدَيْنٍ إِلَى أَجَلٍ مُسَمًّى فَاكْتُبُوهُ وَلْيَكْتُبْ بَيْنَكُمْ كَاتِبٌ بِالْعَدْلِ وَلَا يَأْبَ كَاتِبٌ أَنْ يَكْتُبَ كَمَا عَلَّمَهُ اللَّهُ فَلْيَكْتُبْ وَلْيُمْلِلِ الَّذِي عَلَيْهِ الْحَقُّ وَلْيَتَّقِ اللَّهَ رَبَّهُ وَلَا يَبْخَسْ مِنْهُ شَيْئًا فَإِنْ كَانَ الَّذِي عَلَيْهِ الْحَقُّ سَفِيهًا أَوْ ضَعِيفًا أَوْ لَا يَسْتَطِيعُ أَنْ يُمِلَّ هُوَ فَلْيُمْلِلْ وَلِيُّهُ بِالْعَدْلِ وَاسْتَشْهِدُوا شَهِيدَيْنِ مِنْ رِجَالِكُمْ فَإِنْ لَمْ يَكُونَا رَجُلَيْنِ فَرَجُلٌ وَامْرَأَتَانِ مِمَّنْ تَرْضَوْنَ مِنَ الشُّهَدَاءِ أَنْ تَضِلَّ إِحْدَاهُمَا فَتُذَكِّرَ إِحْدَاهُمَا الْأُخْرَى وَلَا يَأْبَ الشُّهَدَاءُ إِذَا مَا دُعُوا وَلَا تَسْأَمُوا أَنْ تَكْتُبُوهُ صَغِيرًا أَوْ كَبِيرًا إِلَى أَجَلِهِ ذَلِكُمْ أَقْسَطُ عِنْدَ اللَّهِ وَأَقْوَمُ لِلشَّهَادَةِ وَأَدْنَى أَلَّا تَرْتَابُوا إِلَّا أَنْ تَكُونَ تِجَارَةً حَاضِرَةً تُدِيرُونَهَا بَيْنَكُمْ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَلَّا تَكْتُبُوهَا وَأَشْهِدُوا إِذَا تَبَايَعْتُمْ وَلَا يُضَارَّ كَاتِبٌ وَلَا شَهِيدٌ وَإِنْ تَفْعَلُوا فَإِنَّهُ فُسُوقٌ بِكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَيُعَلِّمُكُمُ اللَّهُ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ *

ای مؤمنلر برمعلوم ومعین وقته دك بر بریکزله اخذ وعطاده بورج معامله‌سی ایلسه‌کز انی یازك واول سندی مال ووقتده نقصان و زیاده اولمیه‌رق عدالله بینکزده بر کاتب یازسون وکاتب الله تعالینك تعلیم ایتدیکی کبی انی یازمقدن ابا وامتناع ایتمسون یازسون واوزرنده حق اولان کیمسه ذمتنده اولانی اقرار واملا ایتسون وربی اولان الله تعالیدن قورقسون واول حقدن برشی نقصان ایتمسون اکر اول اوزرنده حق اولان کیمسه ناقص العقل یاسفیه یاخود اختیار ومعتوه یاجنون ایله ضعیف العقل ایسه یاخود دلسز یالسان بیلمز وبومثللو کیمسه‌لر اولوب اقرار واملایه قدرتی اولمزسه وصی ووکیل ومترجمی صدق انصاف وعدلله انك مقامنه املا واقرار ایتسون و بومعامله کزده رجال مسلمیندن ایکی کیمسه‌یی شاهد طلب ایدك اکر ایکی رجل اولمزسه بر ارکك ایکی مرأه‌یی اشهاد ایدك که اول شاهدلر سزك مقبولکز وراضی اولدیغکز کمسه‌لردن اوله‌لر اول ایکی مرأه شاهدلرك بری شهادتی اونودر ایسه اول بریسی آنك

شهادتی خاطرینه کتوره (غالبا عقل نسوانده قلت اولدیغندن ناشی بو کلام وارداوله) وشاهدلر ادای شهادته دعوتلرنده ابا وامتناع ایتمیه‌لر و کوچك و بیوك حق نه ایسه وقتی حلولنه دك یازمغه اوشنمیك بو سزك کتابتکز عندالله زیاده عدالت وشهادتی اقامت ایچون دخی اقوندر و بورجك مقدار ومدتنده شك ایتمامکز ایچون اقربدر مکر بینکزده دائم دور ایتدیککز آشکار تجارت اولدیغی حالده انی یازمامقده سزکچون بأس یوقدر وبیع وشرا کزده شاهد طوتك وکاتب وشاهد نوجهله ایسه رنج واضرار اولنمسون اکر اضرار ونهی اولندیغکز شیئی ایشلرسکز اول فعل منهی سزه طاعتدن خروجدر الله تعالیدن اتقا ایدك والله تعالی سزه مصالح دینیه ودنیویه کزی تعلیم ایدر والله عظیم الشان هرشیئی بیلیجیدر

(٢٨٤) وَإِنْ كُنْتُمْ عَلَى سَفَرٍ وَلَمْ تَجِدُوا كَاتِبًا فَرِهَانٌ مَقْبُوضَةٌ فَإِنْ أَمِنَ بَعْضُكُمْ بَعْضًا فَلْيُؤَدِّ الَّذِي اؤْتُمِنَ أَمَانَتَهُ وَلْيَتَّقِ اللَّهَ رَبَّهُ وَلَا تَكْتُمُوا الشَّهَادَةَ وَمَنْ يَكْتُمْهَا فَإِنَّهُ آثِمٌ قَلْبُهُ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ * اکر سز سفرده اولوب کاتب بولمزسه‌کز سزکچون مدیوندن رهن قبض ایتمك واردر اکر بعضکز بعضکزدن یعنی بر بریکزدن امین اولوب رهن آلمزسه اول مدیون امین ذمتنده‌کی امانت دینی صاحبنه ادا ایتسون وربی الله تعالیدن خوف ایتسون وسز شهادتی کتم ایتمیك کیمکه شهادتی کتم ایدرسه انك قلبی یعنی ظاهرا و باطنا کناهکاردر الله تعالی سزك شهادتی ادا و کتمده اولان عملکزی بیلیجیدر

(٢٨٥) لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَإِنْ تُبْدُوا مَا فِي أَنْفُسِكُمْ أَوْ تُخْفُوهُ يُحَاسِبْكُمْ بِهِ اللَّهُ فَيَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ *

کوکده و یرده اولان مخلوقات وملك واشیا جمله الله تعالیه مخصوصدر اکر سز نفسکزده اولان سیئه ونیات وعزم وقصدی اظهار یا اخفا ایدرسکز دخی حق تعالی انکله سزه حساب و جزا ایدر دیلدیکی کیمسه‌یی مغفرت ودیلدیکنه عذاب ایدر الله عظیم الشان غفران وتعذیبدن هرشیئه قادردر * مرویدر که بو آیت کریمه نازل اولدقده صحابهٔ کرام مضمونی تأمل ایله بی طاقت اولدیلر حضرت صدیق وفاروق ومعاذ بن جبل واعیان انصاردن بعضیلری رضی الله عنهم حضور حضرت پیغمبر علیه الصلوة والسلامه واروب یا رسول الله طاقت کتوره میه جکمز عمل ایله تکلیف اولندق زیرا قلبمزك عنانی یدمزده اولمامغله اکرچه قوتدن فعله کتورمزسك دخی احیانا

احیانا خیال معاصی خاطره خطور ایدر بو صورتده (یحاسبکم به الله) کلام شریفیله قلبه کلن ایله حساب اولنورایسه‌ك حال مشکل اولور دیدیلر سید عالم علیه الصلوة والسلام سز بنی اسرائیل کبی (سمعنا وعصینا) دیمیه‌سکز (سمعنا واطعنا) دیرسکز بیوردقلرنده (سمعنا قوله واطعنا امره) دیه‌رك مطمئن القلب اولدیلر * ابن عباس رضی الله عنهمادن مرویدر که حق تعالی سزی محاسبه ایدر دینلدی یوخسه مؤاخذه ایدردینلمدی محاسبه مؤاخذه‌نك غیریدر بو تقدیر وجه قلبه کلیان عمل ایچون مؤاخذه اولنمامق فهم اولنور

﴿٢٨٦﴾ آمَنَ الرَّسُولُ بِمَا اُنْزِلَ اِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ آمَنَ بِاللّٰهِ وَمَلٰئِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ اَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ وَقَالُوا سَمِعْنَا وَاَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَاِلَيْكَ الْمَصِيرُ * محمد علیه الصلوة والسلام ومؤمنلر رب تعالیدن اکا انزال اولنان قرآنی تصدیق ایتدیلر محمد علیه الصلوة والسلام ومؤمنلرك کلیسی الله تعالینك وحدانیتنه وملکلرینه وکتب منزله‌لره وجمله پیغمبرلره ایناnوب تصدیق ایتدیلر والله تعالینك رسوللرندن برینك بینی فرق ایتمز دیدیلر ویاربنا قولکی اشتدك وامرکه اطاعت ایتدك سندن مغفرت استرز وبعد الموت سکا رجوع ایده‌جکیز

﴿٢٨٧﴾ لَا يُكَلِّفُ اللّٰهُ نَفْسًا اِلَّا وُسْعَهَا لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا اِنْ نَسِينَا اَوْ اَخْطَأْنَا رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا اِصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ وَاعْفُ عَنَّا وَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا اَنْتَ مَوْلٰينَا فَانْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ * الله تعالی بر نفسه انجق طاقتی مقدار تکلیف ایدر یعنی کیمسه‌یه قدرتی اولمیان شیئی تکلیف ایتمز نفسیچون کسب ایتدیکی خیرك اجر وثوابی واکتساب ایتدیکی شرك وزرك عقابی ینه نفسنه‌در شری کیمسه‌یه ضرر ایتمز یاربنا اگر بزدن نسیانله عمل خیر فوت اولدیسه یاخود خطاایله عمل شر وقوع بولدیسه بزی مؤاخذه ایلمه یاربنا بزدن مقدم اولنلره (یعنی یهود وسائره) تحمیل ایتدیکك کبی بارکرانی یاخود ذنب اصراری بزم اوزریمزه تحمیل ایلمه یاربنا بزم اول حوله‌یی تحمیله طاقتمز اولمیان شیئی یعنی حدیث نفس وسبب شهوتله استیلاء شیطان وشماتت اعدا کبی حاللری بزه یوکلندرمه وبزدن صدور ایدن خطالرمزی عفوایله وگناهلرمزی مغفرت ایله وطاعتلرمزی قبولله بزه رحمت ایله سن بزم ولی امورمز وحافظ وناصرمزسن امدی قوم کافرین اوزرینه بزه نصرت

وظفر احسان ایله * مرویدر که معاذ بن جبل بو سوره‌یی ختم ایتدکجه آمین دیرایمش * خبرده وارددر که حضرت سید عالم صلی الله علیه وسلم شب معراجده بو دعایی اوقومش ملکلر آمین دیمشلر جناب عز وجل اجابت بیورمش * صحیح مسلمده ابن مسعود رضی الله عنهدن روایة وارددر که حضرت فخر رسالت علیه السلامه لیلهٔ معراجده اوچ شی اعطا اولندی بش وقت نماز وسورهٔ بقره‌نك آخری وامت محمددن شرك کتورمیان کیمسه‌نك گناه کبائرینك عفوی (ینابیعده) وارددر که چونکه سید الکونین علیه السلام معراجه عروج ومنزل قربه وصول ایله مقام اوادنی وسلام وکلام الهیده مقابلهٔ تحیات حضرت رسالتپناهیده حق سبحانه وتعالی پیغمبرینی مدح ایله (آمن الرسول) بیوردی خواجهٔ عالم علیه السلام بو شربت کرم ایله بنم مؤمن امتلرم دخی مکرم اولسون دیو مناجات ایتمکله طرف باریدن (والمؤمنون کل آمن) الی آخره بیورلدی حق تعالی سؤال ایتدیکه سنك امتك بو احکامی قبولده نه دیرلر مفخر کائنات علیه السلام (سمعنا واطعنا) دیرلر دیدی خطاب کلدیکه بن انلری (لا یکلف الله نفسا الا وسعها) ایله تخفیف ایده‌رم بیورلدی (بیضاویده) مسطور حدیث شریفدر که حق تعالی خلایقی خلق ایتمزدن ایکی بیك یل مقدم بقره ذکر اولنان سوره‌نك آخرنده‌کی ایکی آیتی ید قدرتیله کتب ایدوب انی جنت خزینه‌سندن انزال ایلدی کیمکه اول آیتلری یتسودن صکره اوقورسه بتون کیجه عبادتله قائم اولمش ثوابیله جزا نور وینه حدیث شریفله مبینکه شول ایچنده بقره قصه‌سی ذکر اولنان سوره خیمهٔ قرآندر انی تعلیم ایدك تعلمی برکت وترکی حسرتدر انی اوقویانه ساحرلر سحره قادر اولمزلر

—٣— (سورهٔ آل عمران مدنیة وآیها مائتان)

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ الم * مفتاح سوره یا اسم سوره یاخود الف دنیاده جمله‌یه الاء الهی ولام عقباده مؤمنلره لقای ذی الجلالی ومیم هرآن اخص خواصه محبت لایزالی اوله والحاصل جمیع سوره اولنده اولان حروف مقطعات حقنده اقوال کثیره اولمغله العلم عند الله کافیدر

﴿٢﴾ اللّٰهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ * الله تعالی معبود بالحقدر عبادته مستحق هیچ کیمسه یوقدر الا حیات باقیده دائم وخلایقك امورنده قائم بالله

تعالیدر * اشبو سوره‌نك اولندن سكسان آیت مقداری كلام شریفك سبب نزولی بو وجهله روایت اولنمشدر كه نصارای نجراندن التمش كیسه باشلری عاقب وسید نام نصرانیلر ایدی حضرت عیسی علیه السلام حقنده مناظره ایچون پیغمبر علیه الصلوة والسلامه كلدیلر اوحضرته ملاقاتلرنده انلری اسلامه دعوت ایلدی انلر بز مقدم اسلامه كلمشز دیدیلر پیغمبر علیه الصلوة والسلام سزك حق تعالایه ولد اسنادیكز اسلامه مانعدر بیوردی نصاری بزم بو اسنادده حقمز واردر اگر عیسی انك اوغلی دكلسه باپدری كیمدر دیدیلر رسول الله علیه السلام سزك مذهبكزده دخی الله تعالایه موت وفنا یوقدرو بیلورسكز كه عیسی اجل شربتنی ایچه‌جكدر وعیسی اكل وشرب ونوم ایدر ایدوكنی بیلور وسو بیلورسكز وحق تعالی بو جمله دن منزهدر بیوردقلرنده ساكت اولدیلر

(٢) نَزَّلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَأَنْزَلَ التَّوْرٰيةَ وَالْإِنْجِيلَ (٣) مِنْ قَبْلُ هُدًى لِلنَّاسِ وَأَنْزَلَ الْفُرْقَانَ (٤) إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللّٰهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَاللّٰهُ عَزِيزٌ ذُو انْتِقَامٍ * حق جل وعلا قرآنی سكا حقله واخبارنده صدق ودلائل ایله تنزیل ایتدی اندن مقدم نازل اولان كتابلری توحید ونبوت ومعادو بعض شرایعده تصدیق ایدیجی اولدیغی حالده وقرآنی تنزیلدن مقدم یهود ونصارایه رهنما اولەرق توریة وانجیلی موسی وعیسایه انزال ایلدی وحقله باطلی فرق ایدر سائر كتب الهیه‌یی انزال ایتدی شونلر كه حق تعالینك كتب منزله‌سنی وآیات وقدرتلرینی انكار ایله كافر اولدیلر انلر ایچون عذاب شدید واردر والله عظیم الشان غالب عذاب كفاره قادر انتقام صاحبیدر

(٥) إِنَّ اللّٰهَ لَا يَخْفَىٰ عَلَيْهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ هُوَ الَّذِي يُصَوِّرُكُمْ فِي الْأَرْحَامِ كَيْفَ يَشَاءُ لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ * تحقیق الله تعالایه یرده وكوكده خفی برشی یوقدر جمله‌سنه علمی محیطدر (عیسی علیه السلام بعض مغیباته واقف ایسه‌ده انك تعلیمیله‌در ربوبیته سزادكلدر) اول الله تعالی رحم مادرده ولدی ذكروانثی حسن وقبیح دیلدیكی كبی تصویر ایدر اندن غیری اله یوقدر بیمثل وبینظیر غالب بی همتا حكیم وقادر ودانادر

(٦) هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ مِنْهُ آيَاتٌ مُحْكَمَاتٌ هُنَّ أُمُّ الْكِتَابِ وَأُخَرُ مُتَشَابِهَاتٌ فَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ ابْتِغَاءَ الْفِتْنَةِ وَابْتِغَاءَ تَأْوِيلِهِ وَمَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلَّا اللّٰهُ وَالرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ يَقُولُونَ

آمَنَّا بِهِ كُلٌّ مِنْ عِنْدِ رَبِّنَا وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُوا الْأَلْبَابِ * اول الله تعالی سكا قرآنی انزال ایتدی اول قرآنك بعضیسی نشان قوی وعلامت مبین ومفصلدر واول آیتلر قرآنك اصل واساسیدر وبعض آخری مجملاتدر كه ظاهرده متشابه ومعانی دقیقه‌یی شامل اولمغله تأمل واعانته محتاجدر اما قلبلرنده كلام الهیده شك وشبهه‌لری اولان كیسه‌لر آیتلری تأویل وفتنه طلبیله كندو زعمنجه قرآندن آیات متشابهاته تابع اولورلر حال بوكه آیات متشابهاتك تأویلنی اللهدن غیری كیسه بیلمز وعلمده ثبات ومتانتی اولانلر بز علمله ایناندق كه محكمات ومتشابهاتك كلیسی ربمزك طرفندندر دیرلر بونلری انجق عقول تامه صاحبلری تفكر وتذكر ایدر

(٧) رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ * اول علمده ثبات ومتانتی اولانلر دیرلر كه یا ربنا سن بزی راه حقه هدایت ایتدكدنصكره قلبلرمزی شك وظنه میل ایتدرمه وبزه عندكدن رحمت محض اولان استقامت اوزره توفیق بخش وعنایت ایله تحقیق سن جمله‌نك مرادلرینی ویریجیسن

(٨) رَبَّنَا إِنَّكَ جَامِعُ النَّاسِ لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ فِيهِ إِنَّ اللّٰهَ لَا يُخْلِفُ الْمِيعَادَ * یاربنا شول وقوعنده هیچ شك اولمیان كونده حساب ایچون سن ناسی جمع ایدیجیسن تحقیق الله عظیم الشان بعث ونشور وجمله وعدنده خلف ایتمز

(٩) إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ مِنَ اللّٰهِ شَيْئًا وَأُولٰئِكَ هُمْ وَقُودُ النَّارِ * شونلر یعنی كفار قریش كه انلر اموال واولادلریله تفاخر و پیغمبر علیه السلامك مال واولادی یوق دیو طعن ایدرلردی اول كافرلرك اموال واولادلری انلردن نه دنیا ونه آخرتده الله تعالینك عذابندن برشیئی دفع ایتمزلر انلر جهنمده حطب ناردر

(١٠) كَدَأْبِ آلِ فِرْعَوْنَ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَأَخَذَهُمُ اللّٰهُ بِذُنُوبِهِمْ وَاللّٰهُ شَدِيدُ الْعِقَابِ * اول كفارك رسول اللهی تكذیبی آل فرعونك موسی علیه السلامی تكذیبلری كبی وانلردن مقدم (قوم ثمود وسائر كبی) كه بزم آیتلرمزی تكذیب ایتدیلر الله تعالی انلره تكذیب وانكارلری سببیله عقاب ایتدی الله تعالینك كفاره عقابی شدیددر

(١١) قُلْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا سَتُغْلَبُونَ وَتُحْشَرُونَ إِلَىٰ جَهَنَّمَ وَبِئْسَ الْمِهَادُ * یا محمد اول شماتت ایدن كفار یهوده یقینده سز مغلوب وجهنمده حشر

اوله جقسكزدی اول جهنم نه قبيح قرارگاهدر * ابن عباس رضی الله عنهمادن مرويدركه پيغمبرمز عليه السلام بدر غزاسندن غالبا مدينه يه رجوعلرنده يهوديلره الله تعالينك عذابندن قورقك اسلامه گلك كه قريشك بدرده اوغراديغی مصيبته اوغرامیه سز مع هذا بنم نبوتمی كتابكزده كوروب بيلورسكز ديدی انلر يا محمد سن اكا الدانمه كه انلر حرب امورندن غافلدر بزی انلره قياسله اوزر بزه غالب اولورسن ظن ايتمه ديدلر ايله بو آيت كريمه نازل اولدی صكره قريظه قتل و بنونضير اجلا وخيبر فتح وسائرلره جزيه وضع اولندقده آيت كريمه ده مسطور وعدالله يرينی بولدی

(١٢) قَدْ كَانَ لَكُمْ آيَةٌ فِي فِئَتَيْنِ الْتَقَتَا فِئَةٌ تُقَاتِلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَأُخْرَى كَافِرَةٌ يَرَوْنَهُمْ مِثْلَيْهِمْ رَأْيَ الْعَيْنِ وَاللَّهُ يُؤَيِّدُ بِنَصْرِهِ مَنْ يَشَاءُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَعِبْرَةً لِأُولِي الْأَبْصَارِ * ای قريش مشركلری ويهوديلری تحقيق يوم بدرده ايكی فرقه‌نك بربرلرينه ملاقی اولملری محمد عليه الصلوة والسلامك صدق نبوتنه سزه چون بر علامت ونشان اولدی بر فرقه‌سی كه مؤمنلردر الله يولنه مقاتله ايدرلر وآخر فرقه‌سی مشركلردر مؤمنلر مشركلری كندولرينك ايكی مثل ومقدارنجه رأی العين كوردیلر الله عظيم الشان ديلديكنه ياردميله قوت ويرر بو قليلی كثير اوزره نصرتنده بصيرت صاحبلرينه عبرت واردر * بو بدر وقعه‌سی اهل اسلامك اول غزاسی اولمغله مهاجريندن يتمش يدی كيسه كه صاحب علملری علی بن ابی طالب رضی الله تعالی عنه ايدی وانصاردن ايكيوز اوتوز التی كشی كه صاحب علملری سعد بن عباده رضی الله تعالی عنه ايدی مؤمنلر جمعا اوچيوز اون اوچ كيسه اولوب مشركلر طقوز يوز اللی كافر رئيسلری عتبة بن ربيعه ايدی * اشبو (يرونهم مثليهم) تفسيرنده مؤمنلر مشركلری كندولرينك ايكی اوچ قاتی كوروب سورهٔ انفالده يوز مسلمان ايكيوز كافر ايله جنك وغلبه ايده جكلری منطوقنجه غيرت ومقاتله وغلبه ايتديلر ياخود مقدم مؤمنلر مشركلرك كوزلرينه اقل قليل كورنمكله بناء عليه جنكه جرأت ايتدكلری حالده بعناية الله المستعان مشركلره مؤمنلر اضعاف مضاعف كورينوب خوفلرندن مغلوب ومنهزم اولديلر * وبدايت آيت كريمه‌ده اولان خطاب مؤمنين ايچون ديمش وار ويهود ايچون دخی ديمش وار * ديلديكه اول غزاده يهودلردن برجماعت قنغی فرقه غالب اولور ديو حاضر ومنتظر ايديلر والله يعلم

(١٣) زُيِّنَ لِلنَّاسِ حُبُّ الشَّهَوَاتِ مِنَ النِّسَاءِ وَالْبَنِينَ وَالْقَنَاطِيرِ الْمُقَنْطَرَةِ

مِنَ الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ وَالْخَيْلِ الْمُسَوَّمَةِ وَالْأَنْعَامِ وَالْحَرْثِ ذَلِكَ مَتَاعُ الْحَيَوةِ الدُّنْيَا وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الْمَآبِ * نسادن واولاددن و قنطارلرله التون وكمشدن و تام الخلقه هنراو و نشانلو آتلردن ودوه و بقر وغنمدن و اكيندن اولان شهوت وآرزوی نفسه محبت ناس ايچون تزيين اولندی بونلر ايسه حيات دنيا متاعيدر و نهايت قرارگاه الله تعالی عندنده‌در (كازرونی) بو مشتهياتك مباحاتنه محبتی تزيين ايدن الله تعاليدر و محرماتنه تزيين ايدن شيطاندر ديو نقل ايلمش

(١٤) قُلْ أَؤُنَبِّئُكُمْ بِخَيْرٍ مِنْ ذَلِكُمْ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَأَزْوَاجٌ مُطَهَّرَةٌ وَرِضْوَانٌ مِنَ اللَّهِ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ * يا محمد مؤمنلره ديكه بو زينت دنيادن خيرلوسنی سزه خبر ويره‌يمی اول تزيينندن حذر ايدنلر ايچون ربلری عندنده اشجاری التندن ايرمقلر آقار جنتلر واردر انلر انده مؤبدلردر وعيوب ظاهره وباطنه‌دن طاهر زوجه‌لر واردر ونعمت اعظم اولان رضاء الله واردر الله عظيم الشان قوللرينك احوال واعمالنی كوريجيدر

حزب ٣

(١٥) الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا إِنَّنَا آمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ * اول متقيلر تضرع ايله يا ربنا تحقيق بز ايمان واطاعت ايتدك بزم كناهلرمزی مغفرت ايله وبزی عذاب ناردن حفظ ايله ديرلر

(١٦) الصَّابِرِينَ وَالصَّادِقِينَ وَالْقَانِتِينَ وَالْمُنْفِقِينَ وَالْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ * اول متقيلر شهواتی تركله طاعات ومصيباته صبر ايديجيلردر وقول وفعل ونيتلرنده صداقت ايديجيلردر والله تعالايه اطاعت ايديجيلردر وفی سبيل اللهماللرينی مستحقينه انفاق ايديجيلردر و وقت اجابت اولان هنگام سحرده استغفار واداء صلوة ايديجيلردر

(١٧) شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ وَأُولُو الْعِلْمِ قَائِمًا بِالْقِسْطِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ * الله تعالی كندودن غيری عبادته مستحق كيمسه اولمديغنی و وحدانيتنی نصب دلائل ايله اظهار ايلدی وملائكه دخی اقرار ايتديلر وعلم صاحبی مؤمنلر دخی ايمان كتورديلر اول الله تعالی امر ونهينده عدالتی اقامت ايتديكی حالده ياخود اول علم صاحبلری وحدانيت باری يه حجت اقامت ايتدكلری حالده اندن غيری آله يوقدر الا اول الله عظيم الشانكه توحيد ايتمينه منتقم وحدانيتنه شهادته حاكمدر * شامدن مدينه يه ايكی

يهود عالمى كاوب خواجهٔ عالم عليه الصلوة والسلامه كلام باريده اعظم كلمه واشرف شهادت ندرديديلر بو آيت كريمه نازل اولوب ايكيسى دخى اسلامه كلديلر

(١٨) ان الدين عند الله الاسلام وما اختلف الذين اوتوا الكتاب الا من بعد ما جاءهم العلم بغيا بينهم ومن يكفر بايات الله فان الله سريع الحساب ❊ تحقيق عند الله مقبول دين دين اسلامدر اول دين اسلامده كتاب ويريلن كيمسهلر اختلاف ايتديلر الا انلر انك حقيقتنى بيلدكلرندنصكره بينلرنده حسد وحقددن عدوللرندن ناشى اختلاف ايتديلر كيمكه الله تعالينك آيتلرينى انكار ايده تحقيق الله عظيم الشان انكار ايدنلرك مجازاتيچون حسابلرينه سرعت ايديجيدر

(١٩) فان حاجوك فقل اسلمت وجهى لله ومن اتبعن وقل للذين اوتوا الكتاب والاميين ءاسلمتم فان اسلموا فقد اهتدوا وان تولوا فانما عليك البلاغ والله بصير بالعباد ❊ يا محمد اكرامى دينده يهود ونصارى سنكله خصومت ايدرلرسه انلره ديكه بن كندمى بكا تابع اولنلرله بيله الله تعالايه تسليم ايتدم واول كتاب ويريلنلرو عرب مشركلرى ايچون سز اسلامه كلديكزمى ديو سويله اكر انلر اسلامله امر حقه انقياد ايدرلرسه تحقيق ضلالتدن خلاصله هدايت بولديلر اكر اسلامدن اعراض ايدرلرسه سنك اوزريكه لازم اولان انجق تبليغ رسالتدر الله تعالى قوللرينك تصديق وتكذيبنى كوريجيدر

(٢٠) ان الذين يكفرون بايات الله ويقتلون النبيين بغير حق ويقتلون الذين يأمرون بالقسط من الناس فبشرهم بعذاب اليم ❊ انلركه الله تعالينك آيتلرينه كافر اولديلر وانبيايى بغير حق قتل ايتديلر وناسدن عدالله امر ايدنلرى دخى قتل ايلديلر سن انلرى عذاب اليم ايله مژده ايله * مرويدركه حضرت پيغمبر عليه الصلوة والسلام بو آيتى قراءت ايتدنصكره (بنى اسرائيل بر كونك اولنده بر ساعتده قرق اوچ پيغمبر اولدرديلر واولكونك آخرنده انلره امر معروف ونهى منكر اراءه ايدن زهاد وعبادن يوز اون ايكى كيمسه قتل ايتديلر) ديو بيوردى

(٢١) اولئك الذين حبطت اعمالهم فى الدنيا والاخرة وما لهم من ناصرين ❊ اول قاتللرك عمللرى دنياده وآخرتده تباه وباطل اولدى وانلرايچون عذابى دفع ايدر يارديمجى يوقدر

(٢٢) الم تر الى الذين اوتوا نصيبا من الكتاب يدعون الى كتاب الله ليحكم

بينهم ثم يتولى فريق منهم وهم معرضون ❊ كتابدن يعنى توريتدن انلره برمقدار نصيب ويريلنلرى كورمزميسنكه بينلرنده حكم اولنمق ايچون كتاب اللهه دعوت اولنورلر صكره انلردن بر فرقهسى حقدن اعراض ايديجى اولدقلرى حالده يوز چويررلر * بونلر حكم رجمى انكار ايدن خيبر يهوديلرى قصهسيدركه سورهٔ مائدهده ذكر اولنهجقدر * دينلديكه حضرت پيغمبر عليه السلام يهوديلردن برجماعتى اسلامه دعوت ايلدى * نعمان بن ابى يا محمد بن سنكله سنك دينك علماسى حضورنده مناظره ايدهرم ديدى پيغمبر عليه السلام بنم نعت وصفتمى مشتمل توريتى كتورك انكله حكم اولنسون بيورملريله قوللرندن رجوع ايله توريتى كتورمديلر

(٢٣) ذلك بانهم قالوا لن تمسنا النار الا اياما معدودات وغرهم فى دينهم ما كانوا يفترون ❊ انلرك بو اعراضى بزه نار مس ايتمز انجق معدود ايام قليلهده ايدر ديو عذابى تسهيل ايدرلردى انلرى دينلرنده بابالرى شفاعت ايدر افترالرى مغرور ايلدى

(٢٤) فكيف اذا جمعناهم ليوم لا ريب فيه ووفيت كل نفس ما كسبت وهم لا يظلمون ❊ وقوعنده شك اولميان بر كون ايچون بزانلرى جمع ايتديكمزده حاللرى نيجه اولور اولكونده هر نفسك كسب ايتديكى عملك جزاسى ادا اولنور وانلر سيئاتندن زياده ايله ظلم اولنمزلر

(٢٥) قل اللهم مالك الملك تؤتى الملك من تشاء وتنزع الملك ممن تشاء وتعز من تشاء وتذل من تشاء بيدك الخير انك على كل شئ قدير ❊ يا محمد ديكه اى مالك الملك بارى خدا ديلديككه پادشاهلق ويررسن وديلديككدن ملكى آلورسن وايستديككى عزيز ايدرسن وديلديككى ذليل ايدرسن خير وشر سنك يد قدرتكدهدر تحقيق اعزاز واذلاله وهر شيئه قادرسن * روايت اولنديكه خندق غزاسنده پيغمبرمز عليه السلام هر اون صحابهيى قرق ذراع بر قازمغه تعيين بيورمشيدى برمقدار حفر دنصكره بر صخرهٔ عظيمه ظاهر اولديكه اكا قازمه كلنك تأثير ايتمدى اولحضرته سلمان رضى الله عنه ايله خبر كوندردكلرنده كلوب قازمه ايله بر كره اورديغى كبى بر ضوء پيدا اولوب طاغلره ضيا ويردى واول قيا يارلدى جمله تكبير كتورديلر پيغمبر عليه الصلاة والسلام بكا حيرهنك قصرلرى كوروندى ايكنجى كره اوردقده بكا روم ارضنده قرمزى قصرلر كوروندى ديدى اوچنجى دفعه قازمه ايله ضربنده صنعانك قصرلرى

كوردى بيوردى و بكا جبريل عليه السلام خبر ويرديكه بوكوردكلرمك جمله سنه امتم غالب اوله جقدر ديو تبشير ايلدى * منافقلر عجب وعد ايله سزى نيجه الدايور يثربدن حيرهنك قصر ينه الكريتشجك ديو خبر ويرر مع هذا سز خوفكزدن خندق قازه يورسز ديملر يله بو آيت كريمه نازل اولدى (تفسير بصائرده) مسطور دركه سلطان محمود غزنوى سومنات طرفنه عزيمتنده زمانك قطبى اولان امام مقرى غزنوى يه دعا رجاسيله كيدوب صف نعالده نشسته ايكن (تعز من تشاء وتذل من تشاء) تفسيرينك نكته سندن سؤال ايلدى خواجهٔ امام جوابنده بو آيت كريمه نك روشن معناسى بودركه سنى بيك بديبوز جنك فيلى و يوز بيك سوار ايله بشبيك فرسخ محلدن كتوروب بنم كبى كدانك صف نعالنده اوتوردر و بكا بو يله كهنه كليم و پاى برهنه ايله قناعت پادشاهلغى احسان ايدوب صدر آزاديده يرويرر ديدى * بو آيت كريمه ده (بيدك الخير) كلام شر بفنده خير وشر يد قدرتنده ايكن شر لفظى اولمديغى خير وشر اضداد دن اولمغله (سرابيل تقيكم الحر) كبى بريله اكتفا اولندى ياخود خير وجودى وشر عدمى اولمغله آمير شلرى اولمديغندن ونوعا مؤمنين بشارتنه مبنى اولديغندن شر منزل اولمدى زيرا حضرت پيغمبر عليه السلام بعض ادعيه لرنده (الخير كله بيدك والشر ليس اليك) ديرلردى

(٢٦) تُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَتُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَتُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَتُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَتَرْزُقُ مَنْ تَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ * كيجه يى كوندزه ادخال ايدرسن (حتى كونلر اوزانوب بعضا اون بش ساعت اولورو كيجه لر طقوز ساعت قالور) وكوندزى كيجه يه ادخال ايدرسن (حتى كيجه لر اوزايوب اون بش ساعت اولورو كونلر طقوز ساعت قالور) وميتدن ديرى وديريدن ميت چيقاررسن (مثلا نطفه دن حيوان وحيواندن نطفه ياخود يورطه دن قوش وطيردن بيضه وياخود كافردن مؤمن ومؤمندن كافر چيقاررسن) وديلديككه خزينهٔ رحمتكدن حسابسز رزق ويررسن

(٢٧) لَا يَتَّخِذِ الْمُؤْمِنُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَٰلِكَ فَلَيْسَ مِنَ اللَّهِ فِي شَيْءٍ إِلَّا أَنْ تَتَّقُوا مِنْهُمْ تُقَاةً وَيُحَذِّرُكُمُ اللَّهُ نَفْسَهُ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ * مؤمنلر مؤمنلردن ماعدا كافرلرى ولى ودوست اخذ ايتمسونلر كيمكه انلرله بو دوستلغى ايشلرسه اللهدن برشيده دكلدر يعنى عدو اللهه دوستلق دين حقدن دكلدر مكر دار الحربده يا حسب الضروره انلرك بيننده بولنوب

خوف اولنده قده اسانا مدارا اوله حق تعالى سزى كفارله دوستلق ايدوب منهى يى ارتكابدن عذابيله قورقودر ونهايت مرجعكز الله تعالايه در * ابن عباس رضى الله عنهمدن رواية منافقلردن عبد الله بن ابى واصحابى مشركلر ويهودلرله دوستلق ايدوب مسلمانلرك احوالنى انلره خبر ويررلر دى بو آيتك نزوليله بو افعالدن نهى اولندى

(٢٨) قُلْ إِنْ تُخْفُوا مَا فِي صُدُورِكُمْ أَوْ تُبْدُوهُ يَعْلَمْهُ اللَّهُ وَيَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ * صدر كزده اولان كفاره دوستلغكزى كرك اخفا كرك اظهار ايدرسكز الله تعالى بيلور ديو سويله وجمله كوكلرده ويرلرده اولان اشيايى بيلور والله عظيم الشان هر شيئه قادردر وقدرتى جميع مكوناتى احاطه وهر عمله مكافات ايدر

(٢٩) يَوْمَ تَجِدُ كُلُّ نَفْسٍ مَا عَمِلَتْ مِنْ خَيْرٍ مُحْضَرًا وَمَا عَمِلَتْ مِنْ سُوءٍ تَوَدُّ لَوْ أَنَّ بَيْنَهَا وَبَيْنَهُ أَمَدًا بَعِيدًا وَيُحَذِّرُكُمُ اللَّهُ نَفْسَهُ وَاللَّهُ رَءُوفٌ بِالْعِبَادِ * يوم قيامتده هر بر نفس دنياده خيردن وشردن ايشلديكى شيئى حاضر بولور مودت وتمنى ايدركه كاشكى انكله اول سوء عملك بيننده نهايت مسافهٔ بعيده اوليدى الله تعالى سزى عقوبتدن حذر ايله امر ايدر الله عظيم الشان عبادنه عقوبتدن حذر امريله زياده مهربان واسرگيجيدر

(٣٠) قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ * يا محمد يهود ونصارى يه سويله كه اكر سز اللهى سورسكز بكا تابع اولك كه الله تعالى دخى سزى سور وكناهلريكزى مغفرت ايدر الله عظيم الشان مغفرت ورحمت ايديجيدر

(٣١) قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْكَافِرِينَ * ديكه الله تعالايه ورسولنه اطاعت ايدك اكر بو اطاعتدن اعراض ايدرسكز سز كافرلرسز تحقيق الله تعالى كافرلرى سومز * مرويدركه يهود ونصارى بز الله تعالينك ابنا واحباسيوز ياخود وفد نجران بزم عيسى عليه السلامه عبادتمز الله تعالايه محبتمزدندر ديملريله (ان كنتم تحبون الله) آيتيله امر اولندقلر صكره عبد الله بن ابى اصحابنه محمد كندويه طاعتى الله تعالايه طاعت كبى ايدوب نصارينك عيسايه محبتى مثلاو كندويى سومزى بزه امر ايدر ديمسيله (قل اطيعوا الله) آيتى نازل اولدى

(٣٢) إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَىٰ آدَمَ وَنُوحًا وَآلَ إِبْرَاهِيمَ وَآلَ عِمْرَانَ عَلَى الْعَالَمِينَ * نصف

تحقیق الله تعالی آدم علیه السلامی ونوح علیه السلامی وآل ابراهیم علیه السلامی وآل عمرانی عالملر اوزرینه انتخاب واختیار ایتدی * بو آیت کریمه ده آل ابراهیمدن مراد ابراهیم علیه السلام کندیسیدر دینلدی یاخود اسمعیل واسحق علیهما السلام واولادلریدر که انلرده بزم پیغمبرمز علیه السلام داخلدر وآل عمراندن مراد موسی وهروندر بو ایکیسی عمران بن یصهر بن قاهث بن لاوی ابن یعقوب علیه السلام اوغللریدر یاخود آل عمراندن مراد عیسی علیه السلامدر اناسی مریم بنت عمران بن ماثاندر اشبو ایکی عمران بیننده بیك سکز یوز ییل کچمشدر

﴿٣٣﴾ ذُرِّيَّةً بَعْضُهَا مِنْ بَعْضٍ وَاللّٰهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ * بو پیغمبران بر ذریت اولدیغی حالده کزیده اوله رق بعضیسی بعضیسندن منشعبدر الله تعالی ناسك اقوالنی ایشیدیجی واعمالنی بیلیجیدر

﴿٣٤﴾ اِذْ قَالَتِ امْرَأَةُ عِمْرَانَ رَبِّ اِنِّي نَذَرْتُ لَكَ مَا فِي بَطْنِي مُحَرَّرًا فَتَقَبَّلْ مِنِّي اِنَّكَ اَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ * عمران بن ماثانك زوجه‌سی وعیسی علیه السلامك جده‌سی حنه بنت فاقود دیدیکه یارب قارنمده اولان شیئی آزادلو قول اوله رق سنك خدمتکه نذر ایتدم الهی اول نذرمی بندن قبول ایله تحقیق سن بنم نذرمی ایشیدیجی وبو نذردن نیتم نه ایدوکنی بیلیجی سن * بو حنه ایله ایشاع فاقودك قزلری اولوب ایشاع زکریا علیه السلامك وحنه عمرانك زوجه‌لری اولمغله بجناق ایدیلر اولوقتده ارکك اولادلرینی قدس شریف مسجدینه ویرمکه نذر ایتمك واولادلری دخی انقیاد ایتمك شرعلرنده ثواب عظیم ایدی حنه اختیاره وعاقر اولمغله برقوش کندو یاورسیله کزدیکنی کوروب ولده آرزوکش وبر ولدم اولورسه کنیسایه ویره یم دیو نذر ایله حق تعالیدن نیازمند اولمغله حامله اولمشیدی زوجی عمران حنه‌یه یازق سکا که طوغمزدن مقدم نذر ایلدك اکر حملك قز اولورسه مسجده شایان اولمز دیدی اول اثناده عمران وفات ایلدکده حنه فتقبل منی نیازنده اولدی

﴿٣٥﴾ فَلَمَّا وَضَعَتْهَا قَالَتْ رَبِّ اِنِّي وَضَعْتُهَا اُنْثٰى وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا وَضَعَتْ وَلَيْسَ الذَّكَرُ كَالْاُنْثٰى وَاِنِّي سَمَّيْتُهَا مَرْيَمَ وَاِنِّي اُعِيذُهَا بِكَ وَذُرِّيَّتَهَا مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ * وقتاکه حنه حملنی وضع ایتدکده یارب بن بونی قز طوغردم دیو محزون اولدی الله تعالی انك نه طوغردیغنی بیلور وکنیسا خدمتیچون ارکك قز کبی دکلدر واکا مریم تسمیه ایلدم یعنی لسانلرنده

امة الله دیمکدر ویارب انی وذریتنی رحمتکدن مطرود شیطانك وسوسه‌سندن سنك وقایه که اصمرلدم دیدی * حنه‌نك بو دعاسیله مریم وعیسی علیه السلام وسوسهٔ شیطاندن محفوظ اولدیلر * حدیث شریفده هر مولودك ولادتی وقتنده شیطان مس ایدوب بکا ایدر الا مریم واوغلنی مس ایتمامشدر بیورلدی

﴿٣٦﴾ فَتَقَبَّلَهَا رَبُّهَا بِقَبُولٍ حَسَنٍ وَاَنْبَتَهَا نَبَاتًا حَسَنًا وَكَفَّلَهَا زَكَرِيَّا كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا زَكَرِيَّا الْمِحْرَابَ وَجَدَ عِنْدَهَا رِزْقًا قَالَ يَا مَرْيَمُ اَنّٰى لَكِ هٰذَا قَالَتْ هُوَ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ اِنَّ اللّٰهَ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ * مریمی ربیسی کوزل قبول ایله قبول ایلدی وبیودی یعنی کوزل نشو ونما اوتربیه ایله نمالندردی وزکریا علیه السلامی اکا کفیل قیلدی هرقچانکه زکریا علیه السلام مریمك اولدیغی چارطاقه داخل اولسه مریمك یاننده رزق ووقتسز میوه‌لر بولوردی بونلر دیو سؤالنده مریم بو الله تعالی طرفندندر دیر ایدی تحقیق الله عظیم الشان دیلدکنی حسابسز رزقلندرر * روایت اولندیکه حنه مریمی طوغردقده بیت المقدسه کوتوروب احبارلره بو الله تعالیدن نذردر دیو تسلیم ایتدی انك تربیه‌سی خصوصنده احبار بیننده منازعه اولوب نهایت قرعه‌یه قرار ویردیلر یکرمی یدی کیسه توریة یازدقلری قلملرینی اخذله نهر اردنه واروب قلملرینی ایرمغه آتدیلرسه ارلرك قلملری باتوب زکریا علیه السلامك قلمی صو اوزرنده قالمغله انك کفالتنده قالدی دایه ایله انی بسلیوب حد طفولیت کچدکده انکیچون یالکز بر زدبان ایله چیقلور برچار طاق ترتیب ایدوب اکا وضعله کلیدلیوب ملازمه‌سنی کندو کورر ایدی وارد قجه مریمك یاننده شتاده یاز ویازده قیش میوه‌سی بولور ایدی بونلر دیو سؤالنده (هو من عند الله) دیمشدر

﴿٣٧﴾ هُنَالِكَ دَعَا زَكَرِيَّا رَبَّهُ قَالَ رَبِّ هَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ ذُرِّيَّةً طَيِّبَةً اِنَّكَ سَمِيعُ الدُّعَاءِ * زکریا علیه السلام بو میوه‌لری مشاهده ایتدکده همان کندو محرابنه کیروب یارب سنك عندکدن بکا بر ولد طیب ومبارك باغشله دیو ربنه دعا ونیاز ایلدی تحقیق سن دعایه اجابت ایدیجیسن

﴿٣٨﴾ فَنَادَتْهُ الْمَلٰئِكَةُ وَهُوَ قَائِمٌ يُصَلِّي فِي الْمِحْرَابِ اَنَّ اللّٰهَ يُبَشِّرُكَ بِيَحْيٰى مُصَدِّقًا بِكَلِمَةٍ مِنَ اللّٰهِ وَسَيِّدًا وَحَصُورًا وَنَبِيًّا مِنَ الصَّالِحِينَ * زکریا علیه السلام محرابده قائم نماز قیلارکن ملائکه یاخود جبریل علیه السلام ندا ایلدیکه تحقیق الله تعالی سنی کندودن کلن کلمه یی یعنی عیسی علیه السلامی تصدیق ایدیجی وقومنك سیدی ونفسنی شهواتدن حبس ایدیجی

وصالحلردن نبی اولدیغی حالده (یحیی نام بر ولد ایله) تبشیر ایلدی دیدی

(٣٩) قال رب انی یکون لی غلام وقد بلغنی الکبر وامرأتی عاقر قال کذلک الله یفعل ما یشاء (٤٠) قال رب اجعل لی آیة قال آیتک الا تکلم الناس ثلثة ایام الا رمزا واذکر ربک کثیرا وسبح بالعشی والابکار ❊ زکریا علیه السلام یارب بنم نیجه ولدم اولور که بکا پیرلک کلدی (زیرا طقسان طقوز یاشنده ایدی) وبنم زوجه‌م طوغرمز دیدی (زیرا طقسان سکز یاشنده ایدی) الله تعالی یاخود جبرائیل علیه السلام دیدیکه یا زکریا بویله در الله تعالی دیلدیکنی ایشلر زکریا علیه السلام یارب بنم ایچون بر علامت تعیین ایله (که زوجه‌مک حمل‌ندن آگاه اوله‌یم) دیدی جبرائیل علیه السلام طرف باریدن دیدیکه سکا نشان وعلامت اوچکون ناس ایله لساننکله تکلم ایتمه‌که قدرتک اولمیوب انجق رمز ایله (که ال وکوز وباش ایله) اشارت ایده‌سن ورببکی چوق ذکر ایله واخشام وصباحده دائما تسبیح ایله

(٤١) واذ قالت الملئکة یا مریم ان الله اصطفیک وطهرک واصطفیک علی نساء العالمین ❊ یاد ایله شول وقتیکه جبرائیل علیه السلام دیدیکه

یا مریم تحقیق الله تعالی سنی عبادت وعصمتله انتخاب واختیار ایتدی وسنی خصال ذمیمه وعادت قبیحه‌دن پاک ایتدی وسنی عالملرک نسوانی اوزرینه ترجیح ایتدی

(٤٢) یا مریم اقنتی لربک واسجدی وارکعی مع الراکعین ❊ یا مریم ربکه طاعته مداومت ایله وسجده ایله ورکوع ایدنلر ایله بیله رکوع ایله

(٤٣) ذلک من انباء الغیب نوحیه الیک وما کنت لدیهم اذ یلقون اقلامهم ایهم یکفل مریم وما کنت لدیهم اذ یختصمون ❊ اشبو قصهٔ مریم وزکریا ویحیی وعیسی علیهم السلام غیب خبرلرندندر که بز انی سکا وحی ایده‌رز سن انلرک یاننده دکل ایدک که انلر توریة یازدقلری قلملرینی قرعه اوله‌رق نهره براقدیلر که قنغیسی مریمک تربیه‌سنه تکفل ایده‌جک وانلرک مخاصمه‌لری وقتنده دخی حاضر دکل ایدک

(٤٤) اذ قالت الملئکة یا مریم ان الله یبشرک بکلمة منه اسمه المسیح عیسی ابن مریم وجیها فی الدنیا والآخرة ومن المقربین ❊ وانی دخی یاد ایله که ملائکه «یا مریم تحقیق الله تعالی کن کلمه‌سیله خلق اولنور اسمی مسیح عیسی ابن مریم بر ولدله سنی تبشیر ایلدی» دیدیلر دنیاده نبوت وآخرتده شفاعت درجه‌لریله تام القدر ونزد خداده مقربلردن اولدیغی حالده

(٤٥) ویکلم الناس فی المهد وکهلا ومن الصالحین ❊ وناسه بشکده

کلام سویلرکه معجزه ایدی ویکیتلکنده دخی یاخود سمادن نزولندنصکره سویلرکه دعوتدر حال بوکه عباد صالحیندندر

(٤٦) قالت رب انی یکون لی ولد ولم یمسسنی بشر قال کذلک الله یخلق ما یشاء اذا قضی امرا فانما یقول له کن فیکون ❊ مریم یارب بنم ایچون ولد نیجه اولور که بکا بر رجل مس ایتمدی دیدی جبرائیل علیه السلام کرچه بویله‌در رجل طوقنمدی لکن الله تعالی بر امرک حدوثنی مراد ایدرسه دیلدیکنی خلق ایدر انجق انک ارادلمسنده اول دیو امر ایدر عقبنده اولور دیدی

(٤٧) ویعلمه الکتاب والحکمة والتوریة والانجیل ورسولا الی بنی اسرائیل (٤٨) انی قد جئتکم بآیة من ربکم انی اخلق لکم من الطین کهیئة الطیر فانفخ فیه فیکون طیرا باذن الله وابرئ الاکمه والابرص واحیی الموتی باذن الله وانبئکم بما تأکلون وما تدخرون فی بیوتکم ان فی ذلک لآیة لکم ان کنتم مؤمنین ❊ حق تعالی اول مولوده صحف وکتاب منزله یی وحکمت شریعتی وخاصة توریة وانجیلی تعلیم ایدر وبنی اسرائیله پیغمبر ارسال ایدر وقتاکه بنی اسرائیلک انک رسالتندن سؤاللرنده انلره دیه‌که تحقیق ربکز طرفندن علامتله سزه کلدم سزکچون چاموردن قوش هیئتنده تصویر ایدوب اکا اوفوررم الله تعالینک اذنیله اول طیر اولور وانادن طوغمه اعمایی وبرص علتنی اوکولدرم وباذن الله موتایی دیریلدرم وخانه‌کزده اکل وادخار ایتدیککزی سزه خبر ویررم تحقیق بوبش معجزه سزکچون علامت وادعامه دلالتدر اکر سز بکا ایمان کتورنلردن اولور سکز * بو آیت کریمه‌ده اولان معجزه‌لرک روایتلری مختصر بحثله بو وجه اوزره‌درکه یاپحقدن تصویر ایدوب جان ویردیکی یاراسقوشیدر دینلمش * بعضیلری بر قوش ایدیکه خلقک نظرنده پرواز ایدوب صکره دوشوب میت اولدیکه فعل حقدن ممتاز اوله دیمشلر * موتایی احیا بحثنده عازر وابن العجوز وابنة العاشر وسام بن نوح علیهم السلامکه درت موتادر اوچی بعد الاحیا اجللری حلولنه دک تعیش ایتدیلر اما سام بن نوح علیه السلام عیسی علیه السلامک دعاسیله دیریلوب سؤال وجوابدنصکره ینه دعاسیله میت اولدی دینلدی * وبیتلرنده اکل اولنان وکرویه صاقلنلانی خبر ویرمسی مکتبده اطفاله بوکون باباکز واناکز فلان شیئی یدیلر وفلان شیئی یعنی طعامی فلان محله وضع ایتدیلر دیو خبر ویروب اطفال دخی اولمحلدن بولوب اکل ایدرلردی دینلدی

عیسی علیه السلامک بشکده تکلمی حبشده متداول اولان انجیلده مسطوردر لمحرره

(٤٩) وَمُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرٰيةِ وَلِأُحِلَّ لَكُمْ بَعْضَ الَّذِي حُرِّمَ عَلَيْكُمْ وَجِئْتُكُمْ بِاٰيَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطِيعُونِ * و بندن مقدم توريتده اولان شيئي تصديق ايديجي اولديغم حالده سزه كلدم وبعض شيلكه بقروغنمك شحمي وتعظيم يوم سبت كبي سزه انلر حرام ايدي انلري سزه حلال ايتمك ايچون كلدم وربكز طرفندن سزه ذكر اولنان آياتدنصكره آيت اخر ايله كلدم امدى الله تعاليدن قورقك وبكا دعوت حقده اطاعت ايدك

(٥٠) اِنَّ اللّٰهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ هٰذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ * تحقيق الله عظيم الشان بنم وسزك ربكزدر اكا عبادت ايدك اول بر طوغرى يولدركه اصحابنى مقصودينه نائل ايدر

حزب ٤

(٥١) فَلَمَّا اَحَسَّ عِيسٰى مِنْهُمُ الْكُفْرَ قَالَ مَنْ اَنْصَارِي اِلَى اللّٰهِ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ اَنْصَارُ اللّٰهِ اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَاشْهَدْ بِاَنَّا مُسْلِمُونَ * وقتاكه عيسى عليه السلام يهودلردن كفر حس وفهم ايتدى الله تعالى يولنده بكا ياردم ايدر كيمدر ديدى حواريلر بزدين اللهك انصاريوز اللهه ايمان كتوردك سن شاهد اول كه مسلمانلرز ديديلر

(٥٢) رَبَّنَا اٰمَنَّا بِمَا اَنْزَلْتَ وَاتَّبَعْنَا الرَّسُولَ فَاكْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ * يا ربنا انزال ايتديكك انجيله ايمان كتوردك ورسولكه تابع اولدق امدى بزى سنك وحدانيتكى وانبياكى اقرار وتصديق ايدنلردن ياز * مرويدركه عيسى عليه السلام يهوددن كفر وقتلنه قصد ايتدكلرينى حس ايدوب قدس شريفدن هجرتله سياحتده ايكن بر نهره تصادفنده بر مقدار كيمسه لر بالق صيد ايدرلر كوردكده كلك بكا تابع اولك كه انسان صيد ايدهلم ديدى انلرسن كيمسين ديديلر بن اللهك قولى وپيغمبرى يم ديدكده ايمان كتورديلركه حواريون انلردر دينلدى

(٥٣) وَمَكَرُوا وَمَكَرَ اللّٰهُ وَاللّٰهُ خَيْرُ الْمَاكِرِينَ * اول كفرلرينى حس ايتديكى يهودلر عيسى عليه السلامك قتلنه مكر وتدبير ايتديلر الله تعالى دخى عيسايى سمايه رفع وانلرك بركزيده لرينى انك صورتنه وضعله قتل ومكر ومجازات ايتدى والله عظيم الشان مكارلره مقابله وعقوبت ومكافات ايديجيدر

(٥٤) اِذْ قَالَ اللّٰهُ يَا عِيسٰى اِنِّي مُتَوَفِّيكَ وَرَافِعُكَ اِلَيَّ وَمُطَهِّرُكَ مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَجَاعِلُ الَّذِينَ اتَّبَعُوكَ فَوْقَ الَّذِينَ كَفَرُوا اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ ثُمَّ اِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ فَاَحْكُمُ بَيْنَكُمْ فِيمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ * ياد ايله كه حق تعالى عيسى عليه السلامه

«تحقيق بن سنى توفى يعنى تماما قبض ايدەرم ومقر ملائكه مه رفع ايدەرم وسكا قصد ايدن كافرلردن سنى تطهير وخلاص ايدەرم» بيوردى وسكا تابع ومؤمن اولانلرى تا قيامته دك كافرلرك فوقنده ايديجى يم صكره كرك تبعه وكرك كفارك رجوعى بنم طرفمه در جمله كزه امر دينده ايلديككز اختلافى بينكزده عدلله حكم ايدەرم * اشبو عيسى عليه السلامك توفيه سى بحثنده توفيه يى استيفا معناسنه تماما اخذ وقبض ايتمك اولور وبو تقديرجه يهودك قتلندن حفظ ايچون يردن سنى قبض ايتدم ديمك اوله دينلمش * وعين موت معناسنه اولوب اخر زمانده نزولندنصكره اماته ايدرم ديمكدر دينلمش * وعلى قول نائما رفع اولنمش اولمغله او ارالقده توفيه اوله دينلمش * ياخود سنى عالم ملكوته عروجه مانع اولور شهواتدن امساك يا اول شهواتى اماته ايدەرم ديمك اوله دينلمش * ياخود يدى ساعت وفاتندن صكره سمايه رفع اولندى دينلمش نصارى بوكا ذاهبدر

(٥٥) فَاَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَاُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ * اما شونلركه كافر اولديلر انلر دنياده قتل واسير وجزيه واخرتده مخلد نار ايله عذاب شديد ايدەرم وانلر ايچون عذابدن منعه هيچ ياردمجى يوقدر

(٥٦) وَاَمَّا الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيُوَفِّيهِمْ اُجُورَهُمْ وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ * اما انلركه مؤمن اولوب عملى صالح ايشلديلر بز انلره اجرلرينى تماما ادا ايدەرز الله عظيم الشان ظلمله كافر اولانلرى سومز

(٥٧) ذٰلِكَ نَتْلُوهُ عَلَيْكَ مِنَ الْاٰيَاتِ وَالذِّكْرِ الْحَكِيمِ * بو مذكور قصص انبياكه علامت نبوت ودلالت رسالتدن سكا وساطت جبريل ايله اوقودق وتطرق خللدن خالى ذكر محكم كه قرأندر انى ياد ايدك

(٥٨) اِنَّ مَثَلَ عِيسٰى عِنْدَ اللّٰهِ كَمَثَلِ اٰدَمَ خَلَقَهُ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ * تحقيق الله تعالينك عندنده عيسى عليه السلامك باباسز ايجاد اولنمقده مثلى ادم عليه السلامك باباسز واناسز ايجاد اولنمسى كبيدر حق تعالى آدمى طپراقدن خلق ايدوب صكره اكا بشر اول ديدى درعقب بشر اولدى

(٥٩) اَلْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُنْ مِنَ الْمُمْتَرِينَ * بحث عيسى عليه السلامده ربكدن سكا ويريلن خبر حق وثابتدر امدى انده شك ايدنلردن اولمه * بو خطاب كرچه پيغمبر عليه الصلوة والسلامه در لكن مقصد امتلريدر * مرويدركه عيسى عليه السلامك بو وجهله قصه سى بيان اولندقده نصاراى نجران

يا محمد نيچون عيسايه بنده لك ناميله دشنام ايده يورسن ديديلر خواجهٔ عالم عليه الصلوة والسلام عياذا بالله بنده لك اكا دشنام اولمز اول اللهك قولی و پيغمبری و مريمه القا اولنمش كلمه در بيوردی نصاری غضبلنوب هيچ پدرسز خلق اولنمش انسان كورلشميكه بوكا بنده ديديله ديدكلرنده بو (ان مثل عيسى) آيتی قرائت اولندی

(٦٠) فمن حاجك فيه من بعد ما جاءك من العلم فقل تعالوا ندع ابناءنا وابناءكم ونساءنا ونساءكم وانفسنا وانفسكم ثم نبتهل فنجعل لعنة الله على الكاذبين * عيسى عليه السلام الله تعالينك قولی ورسولی ايدوكی سكا علم وجهله كلدكدنصكره اولبابده كيمكه سنكله مجادله ايدر سه سن انلره ديكه كلك اولادلريمزی واولادلريكزی واعزه اهلمزی واهلكزی ونفسلريمزی ونفسلريكزی كتوره لم صكره تضرع ونياز ايله عيسى عليه السلام خصوصنده كاذبلره الله تعالينك لعنتی قيله لم * چونكه بو آيت كريمه نازل اولدی پيغمبرمز عليه السلام نصارای نجرانی طلب ايدوب (هرچند سزه حجت كتوردم ايسه سز عناد ونزاعی آرتورديكز شمدی كلك بو وجهله بد دعايه چيقالم كه صادق كاذبدن تمييز اوله) بيوردی نصاری بو صورته راضی اولوب زمان ومكان تعيين اولندی يوم اخرده حضرت فخر رسالت عليه السلام حسن وحسين وزهرا ومرتضى رضى الله تعالى عنهم ايله عازم وانلره (بن دعا ايده رم سز امين ديه سز) بيوردی بو طرفدن نصاری تأملات وافره دنصكره نادم اولديلر ايسه ده ينه پيغمبر عليه السلامه برابر كلوب صف باغلديلر باشلری اولان عاقب انلره (ای دوستلرم بو مباهله يعنی لعنت بد دعاسندن صاقنك بن بويله تيقن ايده يورمكه بونلر الله تعاليدن نياز ايتسلر طاغی يرندن قوپاره جقلر اكر مباهله ايدر سكز يريوزنده ديری نصاری قالمز) ديدی همان سنه ده ايكی بيك حله واوتوز زره ويرملری اوزره صلح وصلحنامه يی يازوب منزللرينه كتديلر حضرت پيغمبر عليه السلام اكر مباهله ايده لردی حق تعالى انلری مسخ ايدوب جمله اهل نجران ومنزللری سقفلرنده اولان طيور ايله هلاك اولورلردی بيوردی

(٦١) ان هذا لهو القصص الحق وما من اله الا الله وان الله لهو العزيز الحكيم * بو مذكور قصه لر تحقيق صادق وحق قصه لردر والله تعاليدن غيری اله يوقدر تحقيق الله عظيم الشان غالب وقوی وحكم ايديجی اولدر

(٦٢) فان تولوا فان الله عليم بالمفسدين * اكر انلر حقدن اباو وحدانيتدن اعراض ايدرلرسه تحقيق الله عظيم الشان اول مثللو اعتقاد فساد ايدر مفسدلری بيلور وجزالرينی ويرر

(٦٣) قل يا اهل الكتاب تعالوا الى كلمة سواء بيننا وبينكم الا نعبد الا الله ولا نشرك به شيئا ولا يتخذ بعضنا بعضا اربابا من دون الله فان تولوا فقولوا اشهدوا بانا مسلمون * سن سويله كه ای اهل كتاب اولان يهود ونصاری كتب سماويه ورسوللرده اختلاف اولميوب بزمله سزك بينكزده برابر اولان كلمه طرفنه كلك كه اول الله تعالينك غيری يه عبادت ايتميز وبر شيئی الله تعالی يه شريك طوتميز وبعضمز بعضيمزی الله تعاليدن غيری ارباب اخذ ايتميز (حاشا يهودك عزير ونصارانك مسيح كبی) اكر اهل كتاب بو كلمه دن عدول ايدرلرسه سز ديكزكه شاهد اولك بز تحقيق موحد ومسلمانز

(٦٤) يا اهل الكتاب لم تحاجون في ابراهيم وما انزلت التورية والانجيل الا من بعده افلا تعقلون * ای يهود ونصاری ابراهيم عليه السلامی هر بريكز كندو دينكزده زعميله نيچون مجادله ايدرسز حال بوكه تورية وانجيل نازل اولمامشيدی الا ابراهيم عليه السلامدنصكره نازل اولدی بو صورتده بزم دينمزده ايدی ديو ادعاكزك بطلاننی تعقل ايتمزميسكز * ابراهيم عليه السلام موسادن بيك يل عيسادن ايكی بيك يل اول كلمشدر

(٦٥) ها انتم هؤلاء حاججتم فيما لكم به علم فلم تحاجون فيما ليس لكم به علم والله يعلم وانتم لا تعلمون * سزلر اول قومسكز كه سز نيچون كتابكزده نعت پيغمبری بيلك وار ايكن عناد ايله تغيير وجدال ايتديكز يا كتابكزده اولميوب بيلمديككز دين ابراهيم عليه السلامدن نيچون جدال ايدرسكز ابراهيم عليه السلام سزك بريكزك دينده اولمديغنی الله تعالی بيلور حال بوكه سز انك حقيقتنی بيلمزسكز

(٦٦) ما كان ابراهيم يهوديا ولا نصرانيا ولكن كان حنيفا مسلما وما كان من المشركين * ابراهيم عليه السلام يهودی ونصرانی دكل ايدی بلكه پاك وموحد وعقايد رديه دن منحرف الله تعالی يه خالص مسلم ايدی ومشركلردن دخی دكل ايدی

﴿٦٧﴾ ان اولى الناس بابراهيم للذين اتبعوه وهذا النبى والذين آمنوا والله ولى المؤمنين ❊ تحقيق ناسك ابراهيم عليه السلامه اخص اقربى زماننده اكا تابع اولان امتلريدر وبو پيغمبر محمد عليه الصلوة والسلام واكا ايمان كتورن امتلريدر الله عظيم الشان مؤمنلرك ولىسى ونصيريدر

﴿٦٨﴾ ودت طائفة من اهل الكتاب لو يضلونكم وما يضلون الا انفسهم وما يشعرون ❊ اهل كتاب يعنى يهوددن بر كروه سزى اضلال ايدوب دينلرينه دوندره بيلورميز ديو آرزو ايدرلر انلر انجق نفسلرينى اضلال ايدرلر مع هذا انى بيلمزلر * مرويدركه معاذ بن جبل و حذيفة بن اليمانى وعمار بن ياسرى يهودلر دينلرينه دعوت ايتدكلرى انده بو آيت كريمه نازل اولمشدر

﴿٦٩﴾ يا اهل الكتاب لم تكفرون بآيات الله وانتم تشهدون ❊ اى اهل كتاب نيچون قرآن و محمد عليه الصلوة والسلامه كافر اولورسز مع هذا سز انك نعتنى توريتده وانجيلده كوررسز

﴿٧٠﴾ يا اهل الكتاب لم تلبسون الحق بالباطل وتكتمون الحق وانتم تعلمون ❊ اى اهل كتاب نيچون حقى باطل ايله قارشديررسز يا كتابلريكزى تحريف ايله خلط ايدرسز وحقى كتم ايدرسز مع هذا سز پيغمبرك وقرآنك حق اولديغنى بيلورسز

﴿٧١﴾ وقالت طائفة من اهل الكتاب آمنوا بالذى انزل على الذين آمنوا وجه النهار واكفروا آخره لعلهم يرجعون ❊ اهل كتابدن بر كروه ديكرلرينه ديديلركه مؤمنلر اوزرينه انزال اولنان قرآنده كى شيئه كونك اولنده ايمان ايدك وايمان ايتديككز خصوصى كونك آخرنده انكار ايدك كه شايد مؤمنلر شكه دوچار ايله دينلرندن رجوع ايده لر * مرويدركه تحويل قبله حالنده كعب بن اشرف ومالك بن ضيف اصحابلرينه اول نهارده كعبه يه توجه ايدك اخر نهارده بيت مقدسه طوغرى نماز قيلك ديمكله رجوعى مأمول ايده * وعلى قول احبار خيبردن اون ايكى كيمسه سائر يهودلر ايله مقاوله ايلديلركه اول روزده اسلامه داخل اوله لر وكونك آخرنده كتابمزه باقدق وعلمامز ايله مشاوره ايتدك توريتده اولان نعت ونشانلرى سزك پيغمبريكزده بولمدق ديه رك ينه انكار ايدك كه بو كيفيتله مؤمنلر شبهه يه واروب دينلرندن رجوع ايده لر ديدلر ايله حق تعالى بو آيت كريمه ايله انلرك مكرلرينى مؤمنلره بيان ايلدى

﴿٧٢﴾ ولا تؤمنوا الا لمن تبع دينكم قل ان الهدى هدى الله ان يؤتى احد مثل ما اوتيتم او يحاجوكم عند ربكم قل ان الفضل بيد الله يؤتيه من يشاء والله واسع عليم ❊ چونكه خيبر يهوديلرى مكرلرينك عدم نفوذينى فهم ايتديلر مدينه يهوديلرينه توصيه جهتيله ديديلركه كيمسه يه ايمان ايتميك الا سزك دينكزه تابع اولان كيمسه يه ايمان ايدك سن انلره سويله كه تحقيق دين حق دين اسلام واول هدايت الله تعاليدندر * بو (ان الهدى هدى الله) كلام شريفى جملۀ معترضه اولدى و بو خطاب الله اعلم پيغمبر عليه السلامه اوله واول يهود خيبريلر توصيه لرى تتمه سنده قلبكزده اولان يهوديتده ثابت اولك كه سزه ويريلن علم وحكمت ومن وسلوى وفلق بحر مثللو معجزات بر كيمسه يه ويرلمامشدر ياخود مؤمنلرك ربكز عندنده مخاصمه ايده جكلرينه اعتقاد ايتميك ديديلر سن ديكه تحقيق علم وحكمتده فضيلت وتوفيق وهدايت الله تعالينك يد قدرتنده دردلديكنه ويررو والله عظيم الشان هدايتك مستحقنى بيليجى كثير الاحساندر

﴿٧٣﴾ يختص برحمته من يشاء والله ذو الفضل العظيم ❊ الله تعالى ديلديكنه نبوت يا اسلامى تخصيص ايدر والله عظيم الشان دين اسلام اعطا ايتديكنه فضل عظيم صاحبيدر

نصف

﴿٧٤﴾ ومن اهل الكتاب من ان تأمنه بقنطار يؤده اليك ومنهم من ان تأمنه بدينار لا يؤده اليك الا مادمت عليه قائما ذلك بانهم قالوا ليس علينا فى الاميين سبيل ويقولون على الله الكذب وهم يعلمون ❊ اهل كتابدن كيمسه واردركه سن اكا امانتاً بر قنطار آلتون ويرسك بلا انكار انى سكا تأديه ايدر وانلردن كيمسه دخى واردركه بر آلتون ويرسك انى سكا ادا ايتمز مكر انك اوزرينه دائما اقدام ايله قيام ايده سن بونلرك بو خيانتلرينه سبب انلر بزه بو جاهل عربلرك مالنى اخذده كناه يوقدر ديرلر و بو ادعالرنده الله تعالى يه كذب ايدرلر وحال بوكه انلر خيانت حرام اولديغنى بيلورلر * مرويدركه بو اداى امانت ايدن عبد الله بن سلام كه قريشدن بريسى اكا بيك ايكيوز وقيه آلتون امانت ويرمشيدى انك تماما اداسيله ممدوح اولدى اول بر آلتونى ادا ايتميان فنحاص بن عازورا كيكه قريشدن بريسى اكا بر دينار امانت ويرمشيدى انى انكار ايله مذموم اولدى و بونلر توريته بيلسان ودينلرينه مخالف اولنلرك مالنى اخذده وبال يوقدر اعتقادنده درلر

(٧٥) بلى من اوفى بعهده واتقى فان الله يحب المتقين ❊ انلرك اعتقادلرى كبى دكلدر بلكه شول كيمسه كه الله تعالينك عهدينه وفا ايده وامانتى ادا ايده وحرامدن صاقنه تحقيق الله عظيم الشان اول پرهيزكارلرى سور

(٧٦) ان الذين يشترون بعهد الله وايمانهم ثمنا قليلا اولئك لا خلاق لهم فى الآخرة ولا يكلمهم الله ولا ينظر اليهم يوم القيمة ولا يزكيهم ولهم عذاب اليم ❊ شول كيمسه لركه الله تعالى ايله اولان عهدلرينى وانك اسمنه يمينلرينى دنيانك آزمتاعنه استبدال ايدرلر انلر ايچون نعيم آخرتدن بهره يوقدر والله تعالى انلره فرح ويرهجك سوز سويلمز وانلره قيامتده مرحمت نظريله باقمز وانلرى كناهدن پاك ايتمز وانلر ايچون عذاب اليم واردر ❊ دينلديكه بو آيت كريمه احبار يهود حقنده نازل اولمشدركه انلر مأكل ومنفعتلرينى صيانت واغنيالرندن اخذ رشوت ايله توريتده اولان نعت وعهدى كتم وتبديل وانك خلافنى كتب ايله بو من عند اللهدر ديو خلافنه يمين ايتملر يدر

(٧٧) وان منهم لفريقا يلوون السنتهم بالكتاب لتحسبوه من الكتاب وما هو من الكتاب ويقولون هو من عند الله وما هو من عند الله ويقولون على الله الكذب وهم يعلمون ❊ اهل كتابدن برفرقه واردر (يعنى كعب ابن الاشرف ومالك بن الضيف وحيى بن اخطب وابو ياسر وثعلبه بن عمرو كبى كيمسه لركه تحريف ايتدكلرى كتابى سزى توريتدن ظن ايتسون ديو اغزلرينى اكه رك بوكه رك اوقورلر حال بوكه اول كتابدن دكلدر وبو الله تعالى عندندندر ديرلر مع هذا من عند الله دكلدر وكلام اللهدن غيرى يى اكا اسناد ايله يلان سويلر مع هذا انك كذب ومنحرف اولديغنى كندولرى دخى بيلورلر

(٧٨) ما كان لبشر ان يؤتيه الله الكتاب والحكم والنبوة ثم يقول للناس كونوا عبادا لى من دون الله ولكن كونوا ربانيين بما كنتم تعلمون الكتاب وبما كنتم تدرسون ❊ الله تعالى كتاب وفهم وعلم ونبوت ويردكدنصكره ناسه اللهدن غيرى بكا بنده وعابد اولك ديمك بر بشر ايچون اولمدى ولايق دخى اولمدى ولكن دينده وعلم وعملده كامل وثابت اولك كه كتاب اللهى سائره تعليم وكندكز دخى درس وقرائت وموجبيله عمل ايده سز ديدى ❊ دينلديكه يهوددن ابو رافع القرظى ونصارادن سيد نام نجرانى يا محمد ديلرميسنكه سكا عبادت ايده لم ديديلر فخر رسالت عليه السلام معاذ الله كه الله تعاليدن غيرى يه عبادت امر ايده يم بنم بعث ومأموريتم بالكليه الله

تعالى يه عبادتدر بيورديلر بناء عليه بو آيت كريمه نازل اولدى

(٧٩) ولا يأمركم ان تتخذوا الملئكة والنبيين اربابا ايأمركم بالكفر بعد اذ انتم مسلمون ❊ واول كتاب ونبوت ويريلن بشر سزه ملائكه ونبيلرى ارباب اخذ ايتمكزى امر ايتمز هيچ سزه مسلمان اولدقدنصكره كفرله امر ايدرمى

(٨٠) واذ اخذ الله ميثاق النبيين لما آتيتكم من كتاب وحكمة ثم جاءكم رسول مصدق لما معكم لتؤمنن به ولتنصرنه قال ءاقررتم واخذتم على ذلكم اصرى قالوا اقررنا قال فاشهدوا وانا معكم من الشاهدين ❊ وياد ايدك شول وقتيكه الله تعالى انبيا وامتلرندن بو وجهله عهد وميثاق الديكه سزه ويرديكم كتاب وعلم وفهمدنصكره سزكا اولان كتاب وحكمتى تصديق ايدر سزه بر رسول كلدى (كه محمد عليه السلامدر حياتده بولنانلر يكرى دعوت ايدر) اكا البته ايمان ايده سز وحقى اظهار ايچون اكا نصرت ايده سز حق جل وعلا «انبيايه اقرار ايتديكزمى وبونك اوزرينه بنم عهدمى قبول ايتديكزمى» بيوردى انلر «اقرار ايلدك» ديديلر حق تعالى «امدى سز كندكز واتباعكز اوزره شاهد اولك بن دخى سزكله بيله شهادت ايديجيلردنم» بيوردى

(٨١) فمن تولى بعد ذلك فاولئك هم الفاسقون ❊ كيمكه بو اقراردنصكره اعراض ايدرسه انلر عاصيلر وايماندن خارجلردر

(٨٢) افغير دين الله يبغون وله اسلم من فى السموات والارض طوعا وكرها واليه يرجعون ❊ آيا الله تعالينك انتخاب ايتديكى دين اسلامدن غيرى دينى طلب ايدرلر مع هذا كوكلرده وير لرده اولنلر طوعا وكرها الله تعالى يه تسليم وانقياده اولديلر وجمله سى آخرتده اكا رجوع ايدرلر

(٨٣) قل آمنا بالله وما انزل علينا وما انزل على ابراهيم واسمعيل واسحق ويعقوب والاسباط وما اوتى موسى وعيسى والنبيون من ربهم لا نفرق بين احد منهم ونحن له مسلمون ❊ يا محمد سن ديكه بز الله تعالى يه ايمان كتوردك وبزه انزال اولنان قرآنه وابراهيم واسمعيل واسحق ويعقوب عليهم السلامه وابناء يعقوبه انزال اولننه دخى ايمان كتوردككه بو جمله سى ابراهيم عليه السلامه منزل صحف اولوب انك شريعتنده اولمغله اكا تابعلر ايدى كانه انلره نازل اولمشدر وموسى وعيسى عليهما السلامه ويريلن توريه وانجيله وسائر انبيا عليهم السلامه ربلرى طرفندن ويريلنلره ايمان كتوردك اول

ایلرانك نبوتلرندن برینك بیننی برندن تفریق ایتمزز واول الله تعالینك قوللغنده مسلمرز

(٨٤) وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْاِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْاٰخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ ٭ کیمکه اسلامدن غیری دین طلب ایدرسه اول مطلوبی اولان دین اندن قبول اولنمز اول کیمسه آخرتده زیان کور بجیلردندر

(٨٥) كَيْفَ يَهْدِي اللّٰهُ قَوْمًا كَفَرُوا بَعْدَ اِيمَانِهِمْ وَشَهِدُوا اَنَّ الرَّسُولَ حَقٌّ وَجَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ٭ الله تعالی اول قومه نیجه هدایت ایدرکه ایمانلرندنصکره کافر اولدیلر حال بوکه تحقیق محمد علیه السلامك رسالتنه وحق اولدیغنه شهادت ایتمشلریدی وانك صدقنه انلره قرآن کلمشیدی الله عظیم الشان ایمان صفتنی کوستروب صکره ارتداد ایله نفسلرینه ظلم ایدن قومه هدایت ایتمز

(٨٦) اُولٰئِكَ جَزَاؤُهُمْ اَنَّ عَلَيْهِمْ لَعْنَةَ اللّٰهِ وَالْمَلٰئِكَةِ وَالنَّاسِ اَجْمَعِينَ ٭ اول مرتدلرك جزالری تحقیق الله تعالیدن وملکلردن وجمیع ناسدن اوزرلرینه لعنت ورحمتدن طرد در

(٨٧) خَالِدِينَ فِيهَا لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ ٭ انلر اول لعنتك عقوبتنده مخلد اولوب انلردن عذابده خفت ومهلت ونظر مرحمت اولنمز

(٨٨) اِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِنْ بَعْدِ ذٰلِكَ وَاَصْلَحُوا فَاِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ٭ الا انلرکه بو حاللرندنصکره خلوصله توبه وفسادلرندن رجوعله صلاحه انابه ایده لر تحقیق الله عظیم الشان کفرایچنده اولمیانی مغفرت وخلوصله توبه ایدنلره مرحمت ایدیجیدر ٭ مرویدرکه بو آیتك شرف نزولنده ارتداد ده بولنان حارث بن سویدہ قرنداشی جلاس بو آیت کریمه نك مژده سیله مکه یه برامین آدم کوندردی وصولنده حارث بو آیتی قرائت وتأمل دنصکره اول امین آدمه دیدیکه بن سندن هیچ خلاف کلام ایشتمدم وبرادرم دخی رسول اللهه افترا ایلمزو رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم دخی خلاف سویلمز والله تعالی جمله وعدنده صادق وقوللرینه رحیمدر بو جمله ایله بن نیچون نا امید اوله یم دیو توبه ایله مدینه یه کلدکده توبه سی شرف قبول اولدی ٭ دینلدیکه حارث مکه دن توبه ایله مدینه یه عزیمتنده احبابندن اون بر کیمسه یه دخی توبه تکلیف ایتدکده انلر بز مکه ده حالا محمدك مغلوبیتنه منتظرز دیو توبه دن ابا ایتملریله اشبو آیات آتیه انلرك حقنده منزل اوله والله اعلم

(٨٩) اِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بَعْدَ اِيمَانِهِمْ ثُمَّ ازْدَادُوا كُفْرًا لَنْ تُقْبَلَ تَوْبَتُهُمْ

وَاُولٰئِكَ هُمُ الضَّالُّونَ ٭ شونلرکه ایمانلرندنصکره کافر اولدیلر وکفرلرنده ثباتله دخی زیاده ایلدیلر انلرك توبه لری قبول اولنمز انلر طریق هدایتدن بادیهٔ غوایته دوشمشلر انلردر

(٩٠) اِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ كُفَّارٌ فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْ اَحَدِهِمْ مِلْءُ الْاَرْضِ ذَهَبًا وَلَوِ افْتَدٰى بِهِ اُولٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ اَلِيمٌ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ٭ انلرکه کافر اولدیلر وکفرلری حالنده فوت اولدیلر انلرك برینك دنیا طولوسی التونی اولسه وانی کندوبی قورتارمق ایچون فدا ایتسه قبول اولوب خلاص اوله جق دکلدر انلر ایچون عذاب الیم واردر وانلری اول عذابدن تخلیصه یاردم ایدیجی بر کیمسه یوقدر

(٩١) لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتّٰى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ (٩٢) وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ شَيْءٍ فَاِنَّ اللّٰهَ بِهِ عَلِيمٌ ٭ سز خیر واسعه یاخود جنته نائل اوله مزسکز تا که سودیککز شیدن انفاق وصدقه ایتمینجه وهر شیدنکه انفاق وتصدق ایدرسکز تحقیق الله عظیم الشان اول شیدن ونیتکزدن بیلیجی ومکافات ایدیجیدر ٭ مرویدرکه بو آیت کریمه نك نزولندنصکره ابو طلحهٔ انصاری جناب رسالتپناه علیه السلامه کلوب یا رسول الله بنم یانمده زیاده سوکلو بر بوستانم واردر الله تعالینك حکمی اوزره انی تصدق ایده یم دیدی حضرت پیغمبر علیه السلام جوابنده پك خوش نفعلو برمالدر دیو اول باغی طلحه نك اقرباسنه تقسیم بیوردی

جزء ٤

(٩٣) كُلُّ الطَّعَامِ كَانَ حِلًّا لِبَنِي اِسْرَائِيلَ اِلَّا مَا حَرَّمَ اِسْرَائِيلُ عَلٰى نَفْسِهِ مِنْ قَبْلِ اَنْ تُنَزَّلَ التَّوْرٰيةُ قُلْ فَأْتُوا بِالتَّوْرٰيةِ فَاتْلُوهَا اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ٭ طعامك کلیسی بنی اسرائیل ایچون حلال ایدی الا یعقوب علیه السلام توریة نازل اولمزدن مقدم کندو نفسنه بعض شیئی حرام ایتدی سن انلره «صحیح توریتی کتورواوقویك اکر سز صادقلردن ایسکز» دیو سویله ٭ مرویدرکه یعقوب علیه السلامه مرض عارض اولوب اکر باری تعالی بکا شفا کرم ایدرسه محظوظ اولدیغی طعاملری اکل ایتمیم دیو نذر ایتدی حق سبحانه اکا افاقت کرم ایتمکله سودیکی طعاملردن دوه نك لحم وسودی اکلنی کندویه حرام ایدوب نذرینه وفا ایلدی یهودیلر کویا کامتا بعتله بعض شی اکلندن اجتناب ایدوب بو حرمت حکمی توریتده مسطوردر دیدیلر الله تعالی اویله دکلدر بلکه یعقوب علیه السلام نذری سببیله کندو نفسنه حرام ایلمشدر

توریتی کتورسونلر بوردقده توریتی کتوره میوب کذبلری جمله یه آشکار اولدی

(٩٤) فَمَنِ افْتَرَى عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ مِنْ بَعْدِ ذٰلِكَ فَاُولٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ۞ کیمکه بو حجت نصکره حل و حرمت حقنده الله تعالی یه کذب و افترا ایدرسه انلر نفسلرینه ظلم ایدیجیلردر

(٩٥) قُلْ صَدَقَ اللّٰهُ فَاتَّبِعُوا مِلَّةَ اِبْرٰهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ۞ سن دیکه خبر تحلیل و تحریمده الله تعالی صادق و یهودیلر کاذبدر دین اسلامده ثابت و غیریدن مائل اولان ابراهیم علیه السلامک دیننه تابع اولک که اول مشرکلردن اولمدی

(٩٦) اِنَّ اَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِى بِبَكَّةَ مُبَارَكًا وَهُدًى لِلْعَالَمِينَ ۞ تحقیق ناسه عبادت و زیارت ایچون اول وضع اولنان بیت مکه ده اولان بیتدر که نفع و خیری چوق عین برکت و عالملر ایچون قبله و عبادتخانه اولمغله محض هدایتدر

(٩٧) فِيهِ اٰيَاتٌ بَيِّنَاتٌ مَقَامُ اِبْرٰهِيمَ وَمَنْ دَخَلَهُ كَانَ اٰمِنًا وَلِلّٰهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ اِلَيْهِ سَبِيلًا وَمَنْ كَفَرَ فَاِنَّ اللّٰهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ ۞ اول بیت یا حرمده آشکار علامات واردر که جمله دن بری مقام ابراهیم علیه السلامدر و کیمکه اکا داخل اولسه امین اولور و یول جهتیله اول بیت شریفه کیتمکه قدرتی اولانه الله ایچون انی زیارته قصد و توجه و حج ایتمک ناس اوزرینه فرض اولدی کیمکه حجک وجوبنی اعتقاد ایتمیه یاخود حج اوزرینه واجب اولدقد نصکره عمدا حج ایتمیه تحقیق الله عظیم الشان عالملرک حج و عدم حجندن مستغنیدر * دینلدیکه بیت شریفده اولان علامات کرچه لا یعد ولا یحصادر اولا مقام ابراهیم علیه السلامده اولان طاشده قدم مبارکلرینک اثری و مدت مدیده بقاسی و اعادیدن محفوظ اولمسی و اکا التجا ایدن دست تطاولدن امین اولمسی نهایت علامت واضحه که سورهٔ فیلده مصرحدر * و بیت شریفه عزیمته قدرت شول وجهله بیان اولنمشدر که اولا طریقده امنیت اولمق شرط قلنمش بوندنصکره وجوبنده زد مالکیده مشیه قدرتی اولدیغی حالده طریقده اکتساب ممکن اولمسیدر شافعیده قدرت زاد و راحله در حنفیده زاد و راحله و صحت ایله واجب اولور

(٩٨) قُلْ يَا اَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَكْفُرُونَ بِاٰيَاتِ اللّٰهِ وَاللّٰهُ شَهِيدٌ عَلٰى مَا تَعْمَلُونَ ۞ سن دیکه ای اهل کتاب الله تعالینک وجوب حج حقنده اولان آیتلرینی نیچون

انکار ایدرسز حال بوکه الله عظیم الشان سزک اعمال و انکارکزه مطلعدر

(٩٩) قُلْ يَا اَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ مَنْ اٰمَنَ تَبْغُونَهَا عِوَجًا وَاَنْتُمْ شُهَدَاءُ وَمَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ۞ دیکه ای اهل کتاب ایمانه کلان کیمسه لری نیچون الله یولندن صرف و استقامتدن میل ایتمک استرسز مع هذا دین حق اسلام اولدیغنی بیلورسز الله عظیم الشان سزک مؤمنلری اسلامدن صرف ایچون ایتدیککز حیله دن غافل دکلدر

(١٠٠) يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا اِنْ تُطِيعُوا فَرِيقًا مِنَ الَّذِينَ اُوتُوا الْكِتَابَ يَرُدُّوكُمْ بَعْدَ اِيمَانِكُمْ كَافِرِينَ ۞ ای مؤمنلر اکر سز اهل کتابدن بر فرقه یه اطاعت ایدرسکز سزی ایمانکزدن صکره کفره رد ایدرلر * بو آیتک سبب نزولی بو وجهله منقولدر که (اوس و خزرج) ایکی قبیله دن برمقدار کیمسه لر بر محلده اوتوروب صحبتده ایکن اوزرلرینه شاس بن قیس الیهودی کلوب الفتلرینه حسد ایتمکله مقدما بو ایکی قبیله بیننده بعاث نام محلده حرب واقع اولوب اوس غالب اولمشیدی صکره مسلمان اولملریله اول خصومت محبته مبدل اولمغله شاس یهودی اکا حسدندن ناشی بر کیمسه یه امر و تعلیم ایلدیکه واروب یانلرنده اوتوروب اول حرب بعاثک قصیده سنی اوقیه اول کیمسه بر وجه تعلیم ادا ایتدکده قصیده مذمت خزرجده اولمغله خزرجلویه کران کلوب کفتکو دیر ایکن مجادله و مقاتله یه باعث اولدی درعقب پیغمبر علیه السلامه خبر ویرلمکله مهاجریندن برجماعتی استصحابله انلره واروب یا معشر مسلمین بن سزک بینکزده ایکن الله تعالی سزه اسلام احسان و سزی جاهلیتدن روکردان و الفت و مودت فرمان ایلمشیکن بو نه حالدر دیو بو آیت کریمه یی قرائت و بیان ایلدکده کید عدو اولدیغنی اذعان و سلاحلرینی طرد له استغفار و معانقه یه شتابان ایلدیلر جابر رضی الله تعالی عنه دیرکه هیچ اولکون کبی اولی اقبح آخری احسن برکون کورمدم

(١٠١) وَكَيْفَ تَكْفُرُونَ وَاَنْتُمْ تُتْلٰى عَلَيْكُمْ اٰيَاتُ اللّٰهِ وَفِيكُمْ رَسُولُهُ وَمَنْ يَعْتَصِمْ بِاللّٰهِ فَقَدْ هُدِىَ اِلٰى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ۞ سز نیجه کافر اولورسکز حال بوکه سزه الله تعالینک آیتلری یعنی قرآنی اوقنور و رسول الله ایچکزده در کیمکه دین اللهی محکم طوته تحقیق صراط مستقیمه هدایت اولنمش اولور

(١٠٢) يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ حَقَّ تُقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ اِلَّا وَاَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ۞ ای مؤمنلر اتقایه حق و سزا اولان تقوا ایله الله تعالیدن اتقا

ایدك وسز انجق مسلمان اولدیغکز حالده موتی بولك * بعضیلر عندنده بو آیت منسوخ دینلمش که زیرا حق اوزره تقوایه کیمسه‌نك قدرتی یوقدر عنایت الهی بومشقتی دفع ایچون (فاتقوا الله ما استطعتم) آیت کریمه سیله نسخ بیورلدی دیمشلر لکن بوقول صحیح دکلدر والعلم عندالله

(١٠٣) واعتصموا بحبل الله جمیعاً ولا تفرقوا واذكروا نعمت الله علیكم اذ كنتم اعداء فالف بین قلوبكم فاصبحتم بنعمته اخواناً وكنتم علی شفا حفرة من النار فانقذكم منها كذلك یبین الله لكم آیاته لعلكم تهتدون *

حبل الهی که دین اسلام یاقرآندر جمیعکز انی محکم طوتك وآندن ایرلمیك وسزك اوزریکزده اولان الله تعالینك اسلام نعمتنی ذکر ایدك که زمان جاهلیتده بربریکز ایله عدو اولوب مقاتله ایدر دیکز حق تعالی اسلام سببیله قلوبکزی تألیف ایدوب انك نعمتیله اخوت اوزره جمع اولدیکز وسز ناردن برچقور طرفنده ایدیکز اکر سز اوحالده فوت اولسیکز اول جهنمه دوشردیکز اسلامکز سببیله حق تعالی سزی اکا دوشمکدن قورتاردی بومذکورلر کبی دلائلنی حق جلا وعلا سزه بیان ایتدیکه شاید طریق هدایتده ثابت اوله سز

(١٠٤) ولتكن منكم امة یدعون الی الخیر ویأمرون بالمعروف وینهون عن المنكر واولئك هم المفلحون * سزدن ناسی خیره دعوت ایدر برجماعت اولسونکه معروفی یعنی کتاب وسنته موافقی امر ایدر ومنکری یعنی قرآن وحدیثه مخالفنی نهی ایدر اوله انلر فلاح بولیجیلردر

(١٠٥) ولا تكونوا كالذین تفرقوا واختلفوا من بعد ما جاءهم البینات واولئك لهم عذاب عظیم * ای مسلمین یهود ونصاری کبی فرقه فرقه اولمیك که انلره کتابلرنده دلائل ظاهره کلدکدنصکره دینلرنده اختلاف ایتدیلر انلر ایچون عذاب عظیم واردر

(١٠٦) یوم تبیض وجوه وتسود وجوه فاما الذین اسودت وجوههم اكفرتم بعد ایمانكم فذوقوا العذاب بما كنتم تكفرون * یوم قیامتده یوزلرك کیمی بیاض کیمی سیاه اولور اما یوزلری سیاه اولانلره دینورکه سز ایمانکزدنصکره کافرمی اولدیکز امدی کافر اولدیغکزشی سببیله عذاب جهنمی دادك * دینلدیکه ایماندنصکره کفردن مراد اهل کتابدرکه پیغمبر علیه السلامه کافر اولدیلر یاخود یوم میثاقده (الست بربكم) خطابنده بلی دیوب صکره کافر اولانلردر یاخود مرتدلردر

(١٠٧) واما الذین ابیضت وجوههم ففی رحمة الله هم فیها خالدون * واما انلرکه یوزلری بیاض اولدی امدی انلر الله تعالینك رحمتنده یعنی جنتده در انلر اول جنتده دائم ومخلدلردر

(١٠٨) تلك آیات الله نتلوها علیك بالحق وما الله یرید ظلماً للعالمین * بوالله تعالینك احکامنی مبین آیتلریدرکه انی سکا وحی واسطه سیله حقله اوقورز الله عظیم الشان عالملره ظلم اراده ایتمز

(١٠٩) ولله ما فی السموات وما فی الارض والی الله ترجع الامور * کوکلرده ویرلرده اولان اشیا جمله الله تعالینك مخلوقیدر وجمیع امور عباد الله تعالایه رجوع اولنوب جزاسی ویریلور

(١١٠) كنتم خیر امة اخرجت للناس تأمرون بالمعروف وتنهون عن المنكر وتؤمنون بالله ولو آمن اهل الكتاب لكان خیراً لهم منهم المؤمنون واكثرهم الفاسقون * سز ناس ایچون خلوتخانهٔ غیبدن یاخود لوح محفوظدن اخراج اولنمش خیر امت اولدیکز که شرعده مستحسن اولان معروفله امر ایدرسکز وشرعده مستقبح اولان منکردن نهی ایدرسکز والله تعالینك وحدانیتنه ایمان ایدرسکز اکر اهل کتاب دخی ایمان ایدهلردی انلر ایچون خیرلو اولوردی انلردن بعضیلری مؤمنلردر (عبدالله بن سلام واصحابی کبی) واکثری دائرهٔ دیندن خارجلردر

(١١١) لن یضروكم الا اذی وان یقاتلوكم یولوكم الادبار ثم لا ینصرون * انلر سزه ضرر ایده مز مکر لسان وطعنله اذیت ایدهلر اکر سزکله مقاتله ایتسهلر منهزم ماعودت ایدرلر بوندنصکره انلره کیمسه دن یاردم اولنمز

(١١٢) ضربت علیهم الذلة این ما ثقفوا الا بحبل من الله وحبل من الناس وباؤا بغضب من الله وضربت علیهم المسكنة ذلك بانهم كانوا یكفرون بآیات الله ویقتلون الانبیاء بغیر حق ذلك بما عصوا وكانوا یعتدون * انلرنه محلده بولنورلرسه قتل وسبی ایله اوزرلرینه ذلیلك وضع اولندی مکرکه جزیه ایله الله تعالیدن عهد وامان واذن باریله مؤمنلردن دخی امنیت اوله وانلر حقدن رجعت وغضب الهیده متمکن اولدیلر یعنی سزاوار غضب الهی اولدیلر وانلره فقر واحتیاج دخی وضع اولندی بوذلت ومسکنت وغضب الهی یه رجوعلرینه سبب الله تعالینك قرآن وصحیح توریتنی انکار

نصف

وبغير حق انبيايي قتل ايتدكارى اولدى بو كفر وقتل انلرك عصيانلرى وحدى تجاوز ايتدكارى سببيله ايدى

(١١٣) لَيْسُوا سَوَاءً مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ أُمَّةٌ قَائِمَةٌ يَتْلُونَ آيَاتِ اللَّهِ آنَاءَ اللَّيْلِ وَهُمْ يَسْجُدُونَ ❋ اهل كتابك مؤمنلرى كافرلر يله درجه ده برابر دكلدر اهل كتابدن بر كروه واردركه عبادت وطاعته قائملر كيجه نك ساعتلرنده نماز قيلر اولدقلرى حالده آيات اللهى اوقورلر

(١١٤) يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَأُولَئِكَ مِنَ الصَّالِحِينَ ❋ الله تعالينك وحدانيتنه واخرته حقيقت ايمان ايدرلر ومعروفله يعنى تصديق رسالت عليه السلامله خلقه امر ايدرلر ومنكردن يعنى تكذيب پيغمبر عليه السلامدن نهى ايدرلر وعمل خيرانده سرعت ايدرلر وبو صفتله متصف اولنلر عندالله صالحلردندر

(١١٥) وَمَا يَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَلَنْ يُكْفَرُوهُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالْمُتَّقِينَ ❋ خيردن اول شيئكه ايشلرلر كتم ونقصان اولنميوب مكافاتى ويريلور الله تعالى اهل تقوايى بيلور

(١١٦) إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ❋ شونلركه كافر اولديلر انلرك اموال واولادى الله تعالينك عذابندن برشيئى دفعه كفايت ايتمز وانلر نار جهنم ملازملريدر وانده دائملردر

(١١٧) مَثَلُ مَا يُنْفِقُونَ فِي هَذِهِ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَثَلِ رِيحٍ فِيهَا صِرٌّ أَصَابَتْ حَرْثَ قَوْمٍ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ فَأَهْلَكَتْهُ وَمَا ظَلَمَهُمُ اللَّهُ وَلَكِنْ أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ❋ بودنياده كافرلرك ريا وفخر وامثالى ايچون ويردكارى نفقه نك مثلى شول كفرله نفسلرينه ظلم ايدن قومك اكينلرينه رباد سخت اصابت ايدوب هلاك ايتديكى كبيدر الله تعالى انلرك اكينلرى هلاكيله انلره ظلم ايتمدى ولكن انلر كفرلريله نفسلرينه ظلم ايتديلر

(١١٨) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا بِطَانَةً مِنْ دُونِكُمْ لَا يَأْلُونَكُمْ خَبَالًا وَدُّوا مَا عَنِتُّمْ قَدْ بَدَتِ الْبَغْضَاءُ مِنْ أَفْوَاهِهِمْ وَمَا تُخْفِي صُدُورُهُمْ أَكْبَرُ قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ الْآيَاتِ إِنْ كُنْتُمْ تَعْقِلُونَ ❋ اى مؤمنلر سزدن اولان مؤمنلردن غيرى كفار ويهود ومنافقلرى دوست وسرداش اخذ ايتميك كه انلر سزك حالكزى افسادده قصور ايتمزلر سزه رنج ومشقت اصابتنى تمنى ايدرلر انلرك

اغزلرندن سزه اولان بغض وعداوتلرى ظاهر اولمقده درمع هذا قلبلرنده كزلدكارى دخى زياده در بوكدر اكرسز تعقل ايدرسكز مؤمنلر ايله دوستلق ومنكرلر ايله عداوتك وجوبى آياتنى سزه بيان ايتدك * بو آيت كريمه طائفۂ يهودك دائما اهل اسلام بينه القاى فساد ومشركلرك صورت اعانده اهل اسلامدن اسرار استراقيله اخوانلرينى اخبار ايتدوكنى مؤمننه بيان وتحذير اوله والله اعلم

(١١٩) هَا أَنْتُمْ أُولَاءِ تُحِبُّونَهُمْ وَلَا يُحِبُّونَكُمْ وَتُؤْمِنُونَ بِالْكِتَابِ كُلِّهِ وَإِذَا لَقُوكُمْ قَالُوا آمَنَّا وَإِذَا خَلَوْا عَضُّوا عَلَيْكُمُ الْأَنَامِلَ مِنَ الْغَيْظِ قُلْ مُوتُوا بِغَيْظِكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ❋ اى مؤمنلر كنديكزدن واول دوست وسرداش اولديغكز كفار ومشركلرك حالندن آكاه اولك كه سز انلرى سورسكز انلر سزى سومز سز كتابلرك كليسنه ايمان ايدرسز انلر سزه ملاقى اولدقده بزدخى ايمان ايتدك ديرلر چقان بربرلريله خلوت ايتدكلرنده سزه عداوت وخشم وكينلرندن پارمقلرينك اوجنى ايصررلر يا محمد سن ديكه بو خشم وكينه كزله هلاك اولك تحقيق الله عظيم الشان انلرك قلبلرنده خشم وكين وحسدلرينى بيلور وجزالرينى ويرر

(١٢٠) إِنْ تَمْسَسْكُمْ حَسَنَةٌ تَسُؤْهُمْ وَإِنْ تُصِبْكُمْ سَيِّئَةٌ يَفْرَحُوا بِهَا وَإِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا لَا يَضُرُّكُمْ كَيْدُهُمْ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ ❋ اكر سزه دشمنه غلبه وغنيمت كبى برحسنه واقع اولسه انلر منفعل وغمناك اولورلر واكر سزه هزيمت ومضرت كبى برسيئه اصابت ايتسه انلر انكله مسرور وفرحناك اولورلر اكر سز انلرك اذاسنه صبر والله تعالىدن خوف ايدرسكز انلرك مكر وكيدى سزه هيچ ضرر ايتمز تحقيق الله عظيم الشانك علمى سزك صبر وتقويكز عملنى محيطدر

(١٢١) وَإِذْ غَدَوْتَ مِنْ أَهْلِكَ تُبَوِّئُ الْمُؤْمِنِينَ مَقَاعِدَ لِلْقِتَالِ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ❋ يا محمد ياد ايله انيكه اهلك عايشه رضى الله تعالى عنهانك خانه سندن مؤمنلره قتال ايچون مكان حاضرلمغه برصباح چيقدك الله تعالى سزك اقوالكزى ايشيدر ونيتلريكزى بيلور * روايت اولنديكه هجرتك اوچنجى سنه سى شوالنك اون ايكنجى اربعا كونى ابوسفيان اوچ بيك سوار وپياده كه يديوز زره وايكيوز اسب ايله احد طرفنه كلديلر حضرت پيغمبر عليه السلام ديلديكه مدينه ده توقفله شهرده مقاتله ايده بدر غزاسنده بولنمين دلير اصحاب مدينه دن چيقمق رأينده مبالغه ايتديلر وحضرت عليه الصلوة والسلام مهاجر وانصاردن بيك

كشيله مقاتله يه توجه بيورديلر اثناى طريقده عبدالله ابن ابى اوچيوز منافقلر ايله رجعت ايدوب سيد عالم صلى الله تعالى عليه وسلم يديوز كيسه ايله دشمن برابرنده صف چكدى وعبدالله بن جبير رضى الله تعالى عنه بى اللى تيرانداز ايله احد طاغنك كديكنه تعيين واول محلى محافظه خصوصنده د قتله تنبيه بيوروب كندولرى تسويهٔ صف عسكره اقدام بيورديلر ❋ بو آيت كريمه ده مسطور قتال ايچون خانه لرندن خروجى حالى وكونى مختصرجه تحرير اولندى تفصيلى سير وتواريخده كوريله

(١٢٢) اِذْ هَمَّتْ طَائِفَتَانِ مِنْكُمْ اَنْ تَفْشَلَا وَاللّٰهُ وَلِيُّهُمَا وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ❋ سزدن ايكى طائفه مقاتله دن خوفله رجعت قصد ينى ايتديلر حال بوكه حق تعالى انلرك قلبلرينك حافظيدر مؤمنلر الله تعالى يه توكل ايتسونلركه انلره نصرت ايدر ❋ مرويدركه بو ايكى طائفه نك برى اوسدن بنوالحارث وخزرجدن بنوسلمه در عبد الله ابن ابى كيرو دوندكده بو ايكى طائفه دخى اكا تبعيتله دونمك قصد ينى ايتديلر حق تعالى قلبلرينه ثبات احسان ايدوب پيغمبر عليه السلامله برابر قالديلر

(١٢٣) وَلَقَدْ نَصَرَكُمُ اللّٰهُ بِبَدْرٍ وَاَنْتُمْ اَذِلَّةٌ فَاتَّقُوا اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ❋ تحقيق الله تعالى بدر غزاسنده سزه نصرت ايتدى حال بوكه سز انده دشمنه نسبتله حقير وقليل ايديكز الله تعاليدن اتقا ايدك و منافقلرك رجعتلرندن كدر ايتميك شايدكه سزه انعام اولنانه شكر ايده سز

(١٢٤) اِذْ تَقُولُ لِلْمُؤْمِنِينَ اَلَنْ يَكْفِيَكُمْ اَنْ يُمِدَّكُمْ رَبُّكُمْ بِثَلٰثَةِ اٰلَافٍ مِنَ الْمَلٰئِكَةِ مُنْزَلِينَ ❋ چونكه سن مؤمنلره ديرسنكه ربكز سزه اوچ بيك ملكلر انزاليله امداد ايتديكى كفايت ايتمزمى

(١٢٥) بَلٰى اِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا وَيَأْتُوكُمْ مِنْ فَوْرِهِمْ هٰذَا يُمْدِدْكُمْ رَبُّكُمْ بِخَمْسَةِ اٰلَافٍ مِنَ الْمَلٰئِكَةِ مُسَوِّمِينَ ❋ بلى اكر سز صبر ايدر سكزو پيغمبر عليه السلامه مخالفتدن صاقنورسكز ودشمنلر يكز سزه غضبله كلورلرسه شمدى ربكز سزه بشبيك نشانلو ملكلر ايله امداد ايدر ❋ مرويدركه يوم بدرده حق تعالى اول بيك صكره اوچ بيك واخر بشبيك ملائكه كوندرديكه بياض عمامه وطيلسان ايله نشانلو ايديلر

(١٢٦) وَمَا جَعَلَهُ اللّٰهُ اِلَّا بُشْرٰى لَكُمْ وَلِتَطْمَئِنَّ قُلُوبُكُمْ بِهِ وَمَا النَّصْرُ اِلَّا مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ❋ الله تعالى سزه بو امدادى انجق فتحى تبشير ووعد

نصرتله قلبلكز مطمئن اولسون ايچون قيلدى نصرت انجق اول غالب بكتا وحكيم بى همتا اولان الله عظيم الشان طرفندندر

(١٢٧) لِيَقْطَعَ طَرَفًا مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا اَوْ يَكْبِتَهُمْ فَيَنْقَلِبُوا خَائِبِينَ ❋ كافرلردن بر كروهى قطع وهلاك ياخود سرنكون والودهٔ خاك اولمق ايچون بدرده الله تعالى سزه نصرت ايلدى كه خائب وخاسر منهزما عودت ايلديلر

(١٢٨) لَيْسَ لَكَ مِنَ الْاَمْرِ شَيْءٌ اَوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ اَوْ يُعَذِّبَهُمْ فَاِنَّهُمْ ظَالِمُونَ ❋ انلرك استيصال و استصلاح امرندن سنكچون برشى يو قدر مالك امور انجق الله تعاليدر انلرى ديلرسه هلاك ايدر يا اسلامه كلورلرسه توبه لرينى قبول ايدر يا كفرلرنده مصر اولورلرسه عذاب ايدر زيرا انلر ظالملردر ❋ بو آيت كريمه نك سبب نزولنده مفسرين اختلاف ايتمشلردر بئرمعونه اهلنك حقنده ياخود يوم احدده اعدا حقنده بددعا ايتدككده يا ايتمك مراد ايتدكده نازل اولدى ديلمش

(١٢٩) وَلِلّٰهِ مَا فِى السَّمٰوَاتِ وَمَا فِى الْاَرْضِ يَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَاللّٰهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ❋ سموات وارضده اولان اشيانك كليسى الله تعالينك خلق وملكيدر قوللرندن ديلديكنى مغفرت ايدر ديلديكنه عذاب ايدر الله عظيم الشان مغفرت ومرحمت ايديجيدر

(١٣٠) يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا لَا تَأْكُلُوا الرِّبٰوا اَضْعَافًا مُضَاعَفَةً وَاتَّقُوا اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ❋ اى مؤمنلر قات قات ربايى اكل ايتميك الله تعاليدن قورقك كه عقوبت آخرتدن فلاح بوله سز

(١٣١) وَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِى اُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ ❋ وكافرلر ايچون آماده اولان ناردن قورقك ❋ نار جهنم كفار ايچون بالذات در كه تعذيب ودائميدر وعصاة مؤمنين ايچون بالعرضدر كه تأديب ومرويدر

(١٣٢) وَاَطِيعُوا اللّٰهَ وَالرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ❋ الله تعالينك حكم ايلديكنه ورسولنك امر ايلديكنه اطاعت ايدك كه شايد مرحمت اولنمشلردن اوله سز

حزب ٢

(١٣٣) وَسَارِعُوا اِلٰى مَغْفِرَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا السَّمٰوَاتُ وَالْاَرْضُ اُعِدَّتْ لِلْمُتَّقِينَ ❋ ربكز جل شانه نك مغفرتنى موجب اسلام واداء فرائض وجهاد كبى اعمال صالحه يه مسارعت ايدك وجنته لايق عمله دخى مبادرت

ایدك كه انك عرضی سموات وارض قدردر اول متقیلر ایچون تهیئه اولنمشدر
*بو كاوبو قاروكی آیتده (اعدت) كلام شریفنه نظرا جنت وجهنم حالا موجود
ومخلوق اولدیغی استدلال اولنور

(١٣٤) اَلَّذِينَ يُنْفِقُونَ فِي السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ وَالْكَاظِمِينَ الْغَيْظَ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ وَاللّٰهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ۞ اول كیمسه لركه مسرت ومضرتده
كثرت وقلتده واحوالك كلیسنده انفاق ایدرلر وغضبلرینی هضم ایدرلر
یعنی طارغنلغنی اجرایه قادر ایكن صبر وترك ایدرلر وناسدن مؤاخذه یه
مستحقلری عفو ایدرلر یعنی كندوتبعه لرندن ومستحق عقوبت اولنلری عفو
ایدرلر الله عظیم الشان احسان ایدیجیلری سور * مرویدركه امام حسین بن
علی رضی الله تعالی عنه مسافرلریله طعام باشنده ایكن كوله سی بر كاسه
سیجاق طعام ایله كلوركن ایاغی دوشه مه طولاشوب طعام مذكور حضرت
حسینك مبارك باشنه دوكلكله كوله سنه تأدیب یوزندن نظر ایتدكده بنده سی
(والكاظمین الغیظ) دیدی حضرت امام غضبی هضم ایتدم دیدی كوله
تكرار (والعافین عن الناس) دیدی اول حضرت عفو ایلدم بیوردی عبد
مذكور (والله یحب المحسنین) اوقودقده امام حسین رضی الله تعالی عنه
سنی مالمدن آزاد ایلدم بیوردیلر

(١٣٥) وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَاحِشَةً أَوْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللّٰهَ فَاسْتَغْفَرُوا لِذُنُوبِهِمْ وَمَنْ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا اللّٰهُ وَلَمْ يُصِرُّوا عَلَى مَا فَعَلُوا وَهُمْ يَعْلَمُونَ ۞
ودخی شونلركه فاحشه ایشلدكلری یاخود نفسلرینه ظلم ایتدكلری زمان الله
تعالینك وعید وعقابنی تذكر ایدوب كناهلرندن توبه ایدرلر وكناهلری مغفرت
ایدر انجق الله تعالی ایدوكنی بیلورلر وبو ایشلدكلری كناهه بعدزان مصر
اولوب ایشلمزلر وانلر كناهك عذابندن اصرارك عقوبتی زیاده ایدوكنی بیلورلر
*فاحشه دن مراد كناه كبائر وظلم نفسدن مراد صغائر یاخود فاحشه فعله اولان
وظلم نفس قوله اولان معاصیدر یاخود بری قصد بری خطا اوله دینلمش
*مرویدركه انصاردن خرما صاتیجی بنهان نام كیمسه نك دكاننه بر حسنا
مرأه كلوب خرما اخذینه طالب اولدقده بنهانك كوكلی اكا میل ایله خانه مده
تازه اعلا خرما واردر دیو كتدكلرنده مرأه یه بوسه زن اولمغله مرأه یا بنهان
اللهدن قورق بنم عرضمه تسلط ایتمه دیمسیله بنهانه ندامت كلوب عجله ایله
حضور نبوی یه روان وعرض احوال ایتدكده سید عالم علیه السلام بن سزك

اراكزده ایكن سز بویله ایش ایدرسكز دیو تهدیدنده حق تعالی طرفندن
امید ضمننده بو آیت نازل اولدی

(١٣٦) أُولَئِكَ جَزَاؤُهُمْ مَغْفِرَةٌ مِنْ رَبِّهِمْ وَجَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَنِعْمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ ۞ بو صفتله متصف كیمسه لرك مكافاتی
ربلرندن مغفرت واشجاری تحتلرندن نهرلر جریان ایدر جنتلردر كه انده دائم
اولدقلری حالده مخلدلردر بومذكورلری ایشلیجیلره نه كوزل اجره نائل اولورلر

(١٣٧) قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِكُمْ سُنَنٌ فَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ ۞ سزدن مقدم انواع ادیان وسنن شرایع كچدیكه كیمی رضا
وكیمی هلاكده اولدی امدی یریوزنده اقدامله كزوب (قوم عاد وثمود ولوط
كبیلرك محللرینه) عبرتله نظر ایدك كه كاذبلرك عاقبتی نه كیفیتده اولدی

(١٣٨) هَذَا بَيَانٌ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةٌ لِلْمُتَّقِينَ ۞ اشبو قرآن كریمده
اولان قصص عامهٔ ناسه كلام حق بیاندر وارواح وبصائره هدایت
ومتقیلر ایچون نصیحتدر

(١٣٩) وَلَا تَهِنُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَنْتُمُ الْأَعْلَوْنَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ۞ یوم
احدده اصابت ایدن شدتدن ضعف كتورمكز ومقتوللریكز ایچون محزون
اولمكز مع هذا شانده سز انلردن اعلی وحق اوزره سز كه قتالكز الله ومقتوللكز
جنتده در اكر سز وعد نصرته مؤمنلر ایسكز

(١٤٠) إِنْ يَمْسَسْكُمْ قَرْحٌ فَقَدْ مَسَّ الْقَوْمَ قَرْحٌ مِثْلُهُ وَتِلْكَ الْأَيَّامُ نُدَاوِلُهَا بَيْنَ النَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللّٰهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَيَتَّخِذَ مِنْكُمْ شُهَدَاءَ وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ ۞
اكر سزه (احدده) جرح والم اصابت ایتدیسه انلره دخی (بدرده انلك كبی) جرح
والم مس ایتدی بو حیات دنیاده اولان فرح وغمی ناس بیننده نقل ودور
ایتدیررز والله تعالی مؤمنلرك ثباتنی تمییز ومعركه ده صابرینلر ایچون سزدن
شاهدلر اخذ ایدر الله تعالی ظالملری سومز

(١٤١) وَلِيُمَحِّصَ اللّٰهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَيَمْحَقَ الْكَافِرِينَ ۞ الله تعالی مؤمنلره
واقع اولان غم واكدار سببیله ذنوبلرندن تطهیر ایدر وكافرلری رفته رفته محو
وهلاك ایدر

(١٤٢) أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَعْلَمِ اللّٰهُ الَّذِينَ جَاهَدُوا مِنْكُمْ وَيَعْلَمَ الصَّابِرِينَ ۞ ایا جنته كیرملككزی ظن ایدرمیسز الله تعالی

سزدن جهاد ایدنلری ومصائبه صبر ایدنلری بیلدیگی

(۱۴۳) وَلَقَدْ كُنْتُمْ تَمَنَّوْنَ الْمَوْتَ مِنْ قَبْلِ اَنْ تَلْقَوْهُ فَقَدْ رَاَيْتُمُوهُ وَاَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ۞ تحقیق سز جنکه ملاقی اولمزدن مقدم شهادت موتی تمنی ایدیکز آرزو ایدیکز مقاتله یی واخوانکزك شهید اولدقلرینی معاینه ونظر ایدردیکز * بونده بدر غزاسنده بولنیوب مدینه دن خروجه الحاح ایدنلره توبیخ واردر دینلدی

(۱۴۴) وَمَا مُحَمَّدٌ اِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ اَفَاِنْ مَاتَ اَوْ قُتِلَ انْقَلَبْتُمْ عَلَى اَعْقَابِكُمْ وَمَنْ يَنْقَلِبْ عَلَى عَقِبَيْهِ فَلَنْ يَضُرَّ اللّٰهَ شَيْئًا وَسَيَجْزِى اللّٰهُ الشَّاكِرِينَ ۞ محمد علیه السلام انجق اندن مقدم کچن رسوللر کبی رسولدر اکر اول وفات ایدر یا قتل اولنورسه سز دینکزدن یا جهاددن او کچه کز اوزره دونه جکمیسکز کیمکه بویله انقلاب ایده اوله الله تعالایه بر ضرر ایتمز بلکه ضرری کندو یه اولور الله عظیم الشان اسلام وثباتده شکر ایدنلره یقینده مجازات ایدر * مرویدر که یوم احدده مشرکلر منهزم اولمشیکن دربندده مأمور بیوریلن عبدالله بن جبیر رضی الله تعالی عنهك توابعی غنیمت طمعیله پراکنده اولمریله خالد بن الولید اول دربنددن کیروب مسلمینه انهزام واقع اولدیغندن ابن قمئة الحارثی بر طاشله پیغمبر علیه السلامك دیشنی شکست ایتدی مصعب بن عمیر رضی الله تعالی عنه انی دفع ایچون مقابله ایتدکده ابن قمئه انی شهید ایتمکله پیغمبر علیه السلام ظنیله محمدی قتل ایتدم دیو ندا ایتدی مسلمون انی ایشتدکده پراکنده اولوب اوتوز قدر کیمسه نزد پیغمبر علیه الصلوة والسلامده جمع اولدیلر بوندنصکره فرار ایدنلر کلوب اعتذارلرنده حق تعالی انلری توبیخ ضمننده بو آیت کریمه یی انزال بیوردی

(۱۴۵) وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ اَنْ تَمُوتَ اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ كِتَابًا مُؤَجَّلًا وَمَنْ يُرِدْ ثَوَابَ الدُّنْيَا نُؤْتِهِ مِنْهَا وَمَنْ يُرِدْ ثَوَابَ الْاٰخِرَةِ نُؤْتِهِ مِنْهَا وَسَنَجْزِى الشَّاكِرِينَ ۞ بر نفس ایچون موت کلمز الا الله تعالینك مشیت وفرمانیله که لوح محفوظده موقتا یازلدیغی اوزره اولور کیمکه دنیا ایچون سعی ایدرسه بز اکا دنیاده تقدیر ایتدیکمزی ویررز وکیمکه طاعتیله آخرت ثوابنی استرسه آرزو ایتدیکی جنتی ویررز ونعمته شکر ایدنلره بز آخرتده مکافاتنی ویررز * بو آیت کریمه ده اهل اسلامی جنك وجهاد وثباته تحریص واردر که عمر مقرر واجل مقدر اولدیغی بیلوب عمرك نقصان اولمیه جغنی جزمله مقاتله ده ثابت اوله لر

(۱۴۶) وَكَاَيِّنْ مِنْ نَبِىٍّ قَاتَلَ مَعَهُ رِبِّيُّونَ كَثِيرٌ فَمَا وَهَنُوا لِمَا اَصَابَهُمْ فِى سَبِيلِ اللّٰهِ

وَمَا ضَعُفُوا وَمَا اسْتَكَانُوا وَاللّٰهُ يُحِبُّ الصَّابِرِينَ ۞ انبیادن چوق کیمسه لر بیلسنجه اولان سپاه فراوان ایله راه حقده مقاتله ایلدیلر فی سبیل الله انلره اصابت ایدن جهاد شدتندن عجز ایتمدیلر وحربك کثرتندن ضعیف اولمدیلر واعدایه ذل وخضوع ایتمدیلر الله عظیم الشان جهادده صبر ایدنلری سور

(۱۴۷) وَمَا كَانَ قَوْلَهُمْ اِلَّا اَنْ قَالُوا رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَاِسْرَافَنَا فِى اَمْرِنَا وَثَبِّتْ اَقْدَامَنَا وَانْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ۞ اول ربیون اولان سپاهك کلاملری انجق شونی دیملریدر که یارب کناهلرمزی وفعلمزده واقع اسرافمزی مغفرت ایله واعدا ایله مقاتله مزده قدملرمزه ثبات کرم ایله وقوم کافرین اوزره بزه نصرت احسان ایله

(۱۴۸) فَاٰتَيهُمُ اللّٰهُ ثَوَابَ الدُّنْيَا وَحُسْنَ ثَوَابِ الْاٰخِرَةِ وَاللّٰهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ۞ بو دعالری وجنکده صبرلری سببیله الله تعالی انلره دنیاده نصرت وغنیمت وردی وآخرتده احسن نعمت اولان جنتی وردی الله عظیم الشان صبر وطاعت ایدن محسنلری سور

(۱۴۹) يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا اِنْ تُطِيعُوا الَّذِينَ كَفَرُوا يَرُدُّوكُمْ عَلَى اَعْقَابِكُمْ فَتَنْقَلِبُوا خَاسِرِينَ ۞ ای مؤمنلر اکر سز کافرلره اطاعت ایدرسکز سزی کیرو دینلرینه دوندررلر امدی ایکی جهانده خسرانه منقلب اولورسز (بیضاویده) منافقلرك احد هزیمتنده مؤمنلره «اخوانکز دیننه رجعت ایدك که اکر محمد نبی اولیدی قتل اولنمزدی» کلاملرنده بو آیت کریمه نازل اولدی دیو تحریر ایدر

(۱۵۰) بَلِ اللّٰهُ مَوْلٰيكُمْ وَهُوَ خَيْرُ النَّاصِرِينَ ۞ بلکه الله تعالی سزك مولی وناصر کزدر واول ناصرلرك خیرلوسیدر

(۱۵۱) سَنُلْقِى فِى قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا الرُّعْبَ بِمَا اَشْرَكُوا بِاللّٰهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِ سُلْطَانًا وَمَاْوٰيهُمُ النَّارُ وَبِئْسَ مَثْوَى الظَّالِمِينَ ۞ الله تعالی انلرك شرکلرینه حجت وبرهان تنزیل ایتمامشکن شریك کتورملری سببیله یقینده اول کافرلرك قلبلرینه خوف القا ایدرز انلرك مکانی ناردر اول نار ظالملرینه قبیح آرامکاه اولور * یوم احدده کفارده غلبه وار ایکن حق جل وعلا قلبلرینه القای رعبله کیرو دوندیلر

(۱۵۲) وَلَقَدْ صَدَقَكُمُ اللّٰهُ وَعْدَهُ اِذْ تَحُسُّونَهُمْ بِاِذْنِهِ حَتّٰى اِذَا فَشِلْتُمْ

وتنازعتم في الامر وعصيتم من بعد ما اريكم ما تحبون منكم من يريد الدنيا
ومنكم من يريد الآخرة ثم صرفكم عنهم ليبتليكم ولقد عفا عنكم والله
ذو فضل على المؤمنين * تحقیق حق تعالی سزه اولان وعدنی تصدیق
ایدوب اذنیله سزه عدویه استیصالی وظفر وغنیمتی کوستردکد نصکره پیغمبرکزه
وامیرکزه عصیانله امر حربده منازعه وجبانت ایتدیکز سزدن بعضکز
دنیایی مراد ایدوب نهب وغارته کیدر وبعضکز آخرتی استیوب جنکده
ثبات ایدر بعده یعنی سزک دشمنه غلبه کزدنصکره مصائب هزیمته صبرکزی
تجربه معامله سیچون دشمندن سزی دوندردی ورسول اللهه مخالفتدن
ندامتکزی بیلوب سزی استیصالدن عفو ایلدی الله عظیم الشان مؤمنلر
اوزرینه فضل ومرحمت صاحبیدر * دینلدیکه احددن مدینه یه رجوعلرنده
اصحابدن بعضیلر الله تعالینک بزه نصرتله وعدی وار ایکن بو مصیبت بزه ندن
اولدی دیملریله پیغمبر علیه الصلوة والسلامک امرینه مخالفت وعدم ثباتلرینی
بیان ضمننده بو آیت کریمه نازل اولدی

نصف

(١٥٣) اذ تصعدون ولا تلوون على احد والرسول يدعوكم في اخريكم
فاثابكم غما بغم لكيلا تحزنوا على ما فاتكم ولا ما اصابكم والله خبير بما
تعملون * شول وقتکه سز هزیمتده قاچوب طاغه چیقدیکز و بربریکزه
باقمدیکز ورسول علیه السلام یاننده اولان صحابه ایله سزک عقبیکزده بن
رسول اللهم بکا کلک دیو چاغردی کلمدیکز امدی حق جل وعلا سزه غم
اوزره غم ایله مجازات ایتدی (که غم اول هزیمت غم ثانی اندن اشد اوله رق
محمد علیه السلامک قتل اولندی صیحه سی اوله) صبر وثباتی معتاد ایدینوب
فوت اولمش فتح وغنیمتکز واصابت ایدن هزیمت ومقتوللریکز اوزره محزون اولمیه
سز الله عظیم الشان سزک اعماللکزی خبیر وعلیمدر

(١٥٤) ثم انزل عليكم من بعد الغم امنة نعاسا يغشى طائفة منكم وطائفة
قد اهمتهم انفسهم يظنون بالله غير الحق ظن الجاهلية يقولون هل لنا
من الامر من شيء قل ان الامر كله لله يخفون في انفسهم ما لا يبدون لك
يقولون لو كان لنا من الامر شيء ما قتلنا ههنا قل لو كنتم في بيوتكم لبرز
الذين كتب عليهم القتل الى مضاجعهم وليبتلي الله ما في صدوركم وليمحص
ما في قلوبكم والله عليم بذات الصدور * بو غمدن صکره الله تعالی سزک

اوزریکزه امنیتی موجب بر خفیف اویقو انزال ایلدیکه اول نوم سزدن
بر طائفه یی استیعاب ایتدی (دینلدیکه بو نوم خفیفه یدی کیسه یه واقع
اولدیکه مهاجریندن صدیق وفاروق ومرتضی وطلحه وسعد بن وقاص
وانصاردن حارث بن الصمه وسهل بن حنیف ایدی وبعضیلر زبیری دخی
دیمش رضوان الله تعالی علیهم اجمعین بو امر غم قلق انلره عود قوت ودفع
کلال اولمش) ومنافقلردن بر طائفه کندو نفسلری مهمنه دوشوب الله تعالی یه
ناحق ظنله اهل جاهلیتک (محمد علیه الصلوة والسلامک ایشی باشه چیقمز)
ظنی ایدوب دیرلردیکه بو وعدهٔ نصرت وظفر امرندن بزم ایچون برشی بو قدر
(یعنی ابو سفیان لشکرینه غلبه طمعی ایتمز) سن دیکه تحقیق غنیمت وهزیمت
امرینک کلیسی الله تعالینک فرمانیله در سکا اظهار ایتمدکاری شیئی نفسلرنده
کیزلرلر تنهاده بربرلرینه اکر بو وعدهٔ نصرت امرندن بزم ایچون برشی
اولیدی بزه هزیمت واحبابلرمزه قتل واقع اولمزدی دیرلر سن انلره دیکه
اکر سز خانه لریکزده اولیدیکز سزدن انلر ایچونکه قتل مقدر ولوح محفوظده
یازلمشدر انلر خانه لرندن چیقوب مقتلکاهه کیدرلردی الله تعالی سزک
قلبکزده اولان اخلاص ونفاقی اظهار ودرونکزده اولان نیتلریکزی پاک
وخالص ایتمک ووساوس شیطاندن تخلیص ایچون بویله اراده ایلدی الله
تعالی قلبلریکزده اولان سرلری بیلیجیدر

(١٥٥) ان الذين تولوا منكم يوم التقى الجمعان انما استزلهم الشيطان
ببعض ما كسبوا ولقد عفا الله عنهم ان الله غفور حليم * سزدن
شول کیسه لرکه ایکی جمعک ملاقاتی یعنی احد جنکی کونی یوز چویردیلر
انلر پیغمبر علیه السلامه مخالفت وغنیمته حرص کبی بعض عمللری سببیله انجق
شیطان انلرک ذلتنه طالب وانلر دخی انک رأینه راغب اولدیلر الله تعالی انلرک
توبه واعتذارلری جهتیله کناهلرینی عفو ایتدی تحقیق الله عظیم الشان ذنوبی
مغفرت ایدر ومذنبک توبه سنه تأخیر ایله عقوبتده عجله ایتمز

(١٥٦) يا ايها الذين امنوا لا تكونوا كالذين كفروا وقالوا لاخوانهم
اذا ضربوا في الارض او كانوا غزى لو كانوا عندنا ما ماتوا وما قتلوا
ليجعل الله ذلك حسرة في قلوبهم والله يحيي ويميت والله بما تعملون
بصير * ای مؤمنلر سز کافر ومنافقلر کبی اولمیک که انلر تجارته کیدوب
انده فوت یاخود جنکه کیدوب انده قتل اولان قرداش واحبابلری چون اکر بزم

یاتمزده اولیدیلر اولمزلر وقتل اولنمزلردی دیرلر الله تعالی انلرك بو قول واعتقادلرینی قلبلرنده غم وحسرت اولسق ایچون قیلدی الله تعالی مشیتیله کیمی گاه سفر وغزاده احیا ایدر وکیمی اقامت وحضرده اماته ایدر الله عظیم الشان اعمالکزه بصیردر

(١٥٧) وَلَئِنْ قُتِلْتُمْ فِي سَبِيلِ اللّٰهِ اَوْ مُتُّمْ لَمَغْفِرَةٌ مِنَ اللّٰهِ وَرَحْمَةٌ خَيْرٌ مِمَّا يَجْمَعُونَ ❊ اکر سز الله تعالی یولنده قتل اولنورسکز یاخود فراشکزده اجلکزله فوت اولورسکز کافرلرك دنیا منافعی جمعنده اولان حیاتلرندن البته سزه خیرلو الله تعالیدن مغفرت ورحمتدر

(١٥٨) وَلَئِنْ مُتُّمْ اَوْ قُتِلْتُمْ لَاِلَى اللّٰهِ تُحْشَرُونَ ❊ اکر سز فوت اولور یاخود فی سبیل الله قتل اولنورسکز البته عاقبت الله تعالایه حشر وثوابه نائل اولورسکز

(١٥٩) فَبِمَا رَحْمَةٍ مِنَ اللّٰهِ لِنْتَ لَهُمْ وَلَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانْفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ فِي الْاَمْرِ فَاِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ ❊ الله تعالیدن سکا بو کرم ورحمتدرکه احد منهزملرینه ملایمت ایتدك اکر بداخلاق اولوب سخت دل وبی مرحمت اولیدك انلر البته سنك اطرافکدن پراکنده اولورلردی امدی انلردن تقصیرلرینی عفو ایله وانلر ایچون بندن مغفرت طلب ایله وانلری تطییب ایچون امر محاربه ده مشاوره ایله اندنصکره ایشکه عزیمت ایلدککده الله تعالایه توکل ایله تحقیق الله عظیم توکل ایدنلری سور ❊ دینلدیکه احد غزاسنده رجعتده حضرت پیغمبر علیه الصلوة والسلام انلره نوازش والتفات بیورمغله حق تعالی بو آیت کریمه ده سنك انلره حسن خلق وملایمت ونوازشك بنم کرم ورحمتمدندر بیوردی

(١٦٠) اِنْ يَنْصُرْكُمُ اللّٰهُ فَلَا غَالِبَ لَكُمْ وَاِنْ يَخْذُلْكُمْ فَمَنْ ذَا الَّذِي يَنْصُرُكُمْ مِنْ بَعْدِهِ وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ❊ اکر الله تعالی یوم بدرده کی کبی سزه نصرت ایدرسه سزه غلبه ایدر اولمز واکر اول سزی یوم احدده کی کبی عدم نصرتله خوار وذلیل ترك ایدرسه صکره کیم سزه نصرت ایدر امدی مؤمنلر نصرت وکرم خدایه توکل ایتسونلر

(١٦١) وَمَا كَانَ لِنَبِيٍّ اَنْ يَغُلَّ وَمَنْ يَغْلُلْ يَأْتِ بِمَا غَلَّ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ثُمَّ تُوَفّٰى كُلُّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ❊ بر نبی ایچون مال غنایمه خیانت

ایتمك اولمادی کیمکه بو خیانتی ایدرسه قیامتده بوغازنده اول خیانت زنجیریله کتوریلور بعده نفسك کلیسی کسب ایتدیکی خیر وشرایله جزا نور واولکونده کیمسه لر ظلم اولنمزلر ❊ مروی یدرکه غنایم بدرده بر قرمزی قطیفه غائب اولمغله بعض منافقلر ظن ایده رزکه انی رسول الله آلمش اوله دیدیلر الله تعالی حبیبنك وسائر انبیانك خیانتدن ذمتلرینی تبریه ضمننده (وما كان لنبي ان يغل) بیوردی

(١٦٢) اَفَمَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَ اللّٰهِ كَمَنْ بَاءَ بِسَخَطٍ مِنَ اللّٰهِ وَمَأْوٰيهُ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ❊ الله تعالینك رضاسنه تبعیتله خیانتدن صاقنن کیمسه خیانتله اللهك غضبنه اوغراین کیمسه کبی اولورمیکه انلرك مکانلری محل قبیح اولان نار جهنمدر

(١٦٣) هُمْ دَرَجَاتٌ عِنْدَ اللّٰهِ وَاللّٰهُ بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ ❊ اول خیانتدن محترز امین کیمسه لره عند الله درجات رفیعه واردر الله تعالی امین وخائنی کوریجی وجزالرینی ویریجیدر

(١٦٤) لَقَدْ مَنَّ اللّٰهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ اِذْ بَعَثَ فِيهِمْ رَسُولًا مِنْ اَنْفُسِهِمْ يَتْلُوا عَلَيْهِمْ اٰيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَاِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ❊ تحقیق الله تعالی مؤمنلر اوزرینه زیاده انعام ایلدی زیرا انلرك کندو جنسدن رسول کوندردیکه انلره آیات قرآنیه یی تلاوت ایدر وانلری دنس طبیعه وسوء عقایددن تطهیر ایدر وانلره معارف شرعیه وعقلیه یی تعلیم ایدر حال بوکه انلر بعثت رسولدن مقدم ضلال ظاهرده ایدیلر

(١٦٥) اَوَلَمَّا اَصَابَتْكُمْ مُصِيبَةٌ قَدْ اَصَبْتُمْ مِثْلَيْهَا قُلْتُمْ اَنّٰى هٰذَا قُلْ هُوَ مِنْ عِنْدِ اَنْفُسِكُمْ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ❊ یوم احدده سزه اصابت ایدن مصیبتده سزدن یتمش کشی قتل اولندقده یوم بدرده مشرکلردن ایکی قات که یتمش کشی مقتول ویتمش کیمسه اسیر اولمشیکن سز پیغمبر علیه الصلاة والسلام بزمله وبز مسلمان ایکن بو مصیبت بزه ندن اولدی دیدیکزسن انلره دیکه بو نفسکزدندر که رسول اللهه مخالفت ایتدیکز تحقیق الله عظیم الشان نصرت وهزیمتدن هر شیئه قادردر

(١٦٦) وَمَا اَصَابَكُمْ يَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعَانِ فَبِاِذْنِ اللّٰهِ وَلِيَعْلَمَ الْمُؤْمِنِينَ ❊ ایکی جمعك یعنی مؤمنین ایله مشرکینك احدده ملاقاتی کونی سزه اصابت ایدن الله تعالینك قضاسیله در ومؤمنلرك ثباتنی اظهار وتمییز ایچوندر

(١٦٧) وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ نَافَقُوا وَقِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا قَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللّٰهِ اَوِ ادْفَعُوا قَالُوا لَوْ نَعْلَمُ قِتَالاً لَاتَّبَعْنَاكُمْ هُمْ لِلْكُفْرِ يَوْمَئِذٍ اَقْرَبُ مِنْهُمْ لِلْاِيمَانِ يَقُولُونَ بِاَفْوَاهِهِمْ مَا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا يَكْتُمُونَ ❊ ودخی منافقلرك نفاق وخصومتلرینی اظهار وتمییز ایچوندركه انلره كلك فی سبیل الله مقاتله ایدك یاخود مجاهدلرك ایچنده بولنوب عسكرده كثرت كورنمكله دشمنی اموال واولادیكزاوزرندن دفعه سبب اولك دینلدكده انلر اكر رسم حربی بیلیدك سزه تابع اولوردق دیدیلر اول منافقلر اولكونده نصرت جهتیله اهل كفره تقربلری اهل ایمانه تقربلرندن زیاده در انلر قلبلرنده اولمیان شیئی اسانلریله سویلرلر الله عظیم الشان انلرك كتم ایتدكاری شیئی بیلور

(١٦٨) اَلَّذِينَ قَالُوا لِاِخْوَانِهِمْ وَقَعَدُوا لَوْ اَطَاعُونَا مَا قُتِلُوا قُلْ فَادْرَؤُا عَنْ اَنْفُسِكُمُ الْمَوْتَ اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ❊ اول منافقلركه یوم احدده مدینه ده قاعدلر ایدی اولكونده مقتول اقربا وهمحالاری حقنده دیدیلر كه اكر انلر بزه اطاعت ایدوب مدینه دن كتمش اولسه لردی قتل اولنمزلردی سن انلره دیكه امدی نفسلریكزدن موتی دفع ایلیك اكر صادقلردن ایسه كز (كشافده) منافقلر بوكلامی سویلدكاری كون انلردن یتمش كشی فوت اولدی دیو تسطیر اولنمش

(١٦٩) وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللّٰهِ اَمْوَاتًا بَلْ اَحْيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ (١٧٠) فَرِحِينَ بِمَا اٰتٰيهُمُ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهِ وَيَسْتَبْشِرُونَ بِالَّذِينَ لَمْ يَلْحَقُوا بِهِمْ مِنْ خَلْفِهِمْ اَلَّا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ❊ صدق نیتله فی سبیل الله قتل اولنلری سز اموات ظن ایتمك بلكه انلر ربلری عندنده دیریلردر والله تعالی فضل وكرمندن انلره ویردیكی شرف ونعمتدن فرح ومسرتده اولەرق جنت میوه لریله رزقلنورلر وقتل اولنمیوب كندولرد نصكره قلان اخوانلرینه كندولرینك نائل اولدقلری دولتلرنده قطعا خوف وحزن اولمدیغنی تبشیر وتعریف ایتمك استرلر * ابن عباس رضی الله عنهمادن مرویدركه حضرت رسالتپناه علیه السلام صحابه یه بیورمشلركه ارواح شهدا یشل قوشلر جوفلرنده جنتك نهرلرینه كیدوب اثمار جنتدن اكل وظل عرشده معلق قندیللرده قرار ایدرلر * بوآیت كریمه دلالت ایدركه انسان هیكل مخصوصه اولمیوب بلكه بذاته برجوهر مدرك اوله كه بدنك خرابیله

فانی اولمیه وانك ادراك وتألم والتذاذی اكامنوقف اولمیه حق تعالینك آل فرعون حقنده (النار یعرضون علیها) قول شریفی اول معنایی تأیید ایدر

حزب ٣

(١٧١) يَسْتَبْشِرُونَ بِنِعْمَةٍ مِنَ اللّٰهِ وَفَضْلٍ وَاَنَّ اللّٰهَ لَا يُضِيعُ اَجْرَ الْمُؤْمِنِينَ ❊ الله تعالیدن احسان اولنان جنت ونعمت وفضل ایله شادمانی واستبشار ایدرلر والله تعالی مؤمنلرك اجرینی ضایع ایتمدیكنی تیقن ایدرلر

(١٧٢) اَلَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِلّٰهِ وَالرَّسُولِ مِنْ بَعْدِ مَا اَصَابَهُمُ الْقَرْحُ لِلَّذِينَ اَحْسَنُوا مِنْهُمْ وَاتَّقَوْا اَجْرٌ عَظِيمٌ ❊ اول مؤمنلركه یوم احدده مجروح اولدقلرند نصكره انلر الله تعالینك ورسولنك امرینه اجابت ایتدیلر انلردن احسن اطاعتله مخالفتدن اتقا ایدنلر ایچون اجر عظیم واردر

(١٧٣) اَلَّذِينَ قَالَ لَهُمُ النَّاسُ اِنَّ النَّاسَ قَدْ جَمَعُوا لَكُمْ فَاخْشَوْهُمْ فَزَادَهُمْ اِيمَانًا وَقَالُوا حَسْبُنَا اللّٰهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ ❊ اول اجابت ایدن مؤمنلره تخویف ایچون ناس (یعنی عبد قیسدن ركب یا نعیم بن مسعود الاشجعی) آدملریله دیدیلركه ناس سزكله مقاتله ایچون (یعنی ابوسفیان واصحابی) جمع اولمشلردر انلرایله مقاتله یه قدرتكز یوقدر حذر اوزره اوله سز انلرك اول تخویف ضمننده اولان كلاملری مؤمنلرك ایمان یقینلرینی وجسارتلرینی زیاده ایدوب الله عظیم الشان بزه كافیدر وانك نصرت وعنایتی بزه نه كوزل وكیلدر دیدیلر

(١٧٤) فَانْقَلَبُوا بِنِعْمَةٍ مِنَ اللّٰهِ وَفَضْلٍ لَمْ يَمْسَسْهُمْ سُوءٌ وَاتَّبَعُوا رِضْوَانَ اللّٰهِ وَاللّٰهُ ذُو فَضْلٍ عَظِيمٍ ❊ اولحالدن برضرر مس ایتمكسزین الله تعالیدن سلامت نعمتی وتجارت ربحیله دوندیلر وجراتله رضاء الهیه تابع اولدیلر الله عظیم الشان فضل عظیم صاحبیدر * مرویدركه سید عالم صلی الله علیه وسلم معركهٔ احدكه شوالك یدنجی سبت كونی ایدی مدینه یه كلوب فرداسی بازار كونی یالكز احد معركه سنده بولنان عسكره امر وفرمان ایدوب اول امره اطاعتله مجروحلر دخی معا چیقوب تعقیب دشمن ایچون مكه طرفنه توجه ومدینه دن سكز میل حمراء الاسد نام محله نزول ایله بازار ایرتسی كیجه سی عظیم آتشلر یاقوب افشای جلادت ایلدیلركه عدم فتور وانكسارلری آشكار اولدی اوته طرفده ابوسفیان احددن رجوعند نصكره نادم اولوب تكرار عسكر اسلام اوزرینه عزیمته قصد ایتمشیدی حضرت پیغمبر علیه السلامك حمراء الاسده كلدكارینی ایشتدكده انهزام صورتنده مكه یه كیدركن مدینه یه

تجارت ایچون کیدن عبد قیسدن بر کیسه یه یاخود نعیم بن مسعوده راست کلوب دید یکه سکا اون دوه ویررم محمدیانی مخالده بولورسك بزم عسکرمزك کثرت وقوتندن بحث وانلری تخویفله تأخیرایله دیو سپارش ایلدی نعیم کلوب هرچند اعظام ایلدیسه مؤمنلر (حسبنا الله ونعم الوکیل) جوابنی ویردیلر علی قول پیغمبر علیه السلام حمراء الاسددن مدینه یه عودتلرندنصکره ابوسفیان کله جك سنه بدر صغراده محاربه بی بیان ایتمکله اویله اولسون ان شاء الله جوابنی ویرادی نعیمك اخافه سی بو ماده ده اوله دینلمش نه ایسه بهر حال مؤمنلرك جوابی (حسبنا الله ونعم الوکیل) در سنهٔ آتیه ده حضرت پیغمبر علیه السلام محاربان احد وساٸردن بیك بشیوز مجاهدایله بدره کیدوب سکز کون انده توقف ومسلمینك تجارت متاعلری اولمغله اخذ وعطاایله وافر سودمند اولدیلر ابوسفیان جرأت ایده میوب مر الظهراندن کیرودوندی اشبو آیات مبشرات سابقه لرك سبب نزوللرینی بو وقوعات اشعار ایدر الله اعلم

(۱۷۵) إِنَّمَا ذَٰلِكُمُ الشَّيْطَانُ يُخَوِّفُ أَوْلِيَاءَهُ فَلَا تَخَافُوهُمْ وَخَافُونِ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ❋ سزی تخویف ایچون ابوسفیان اتباعیله سزکچون جمع اولمشدر دیدیلر شیطاندر که رسول الله ایله جهاده چیقمیان اولیاسنی یعنی یقین دوستلرینی اخافه ایدر یاخود شیطانك دوستی اولان ابوسفیان واتباعی سزی تخویف ایدر ایمدی انلردن خوف ایتمك سز مؤمنلر سکز بندن خوف ایدك

(۱۷۶) وَلَا يَحْزُنْكَ الَّذِينَ يُسَارِعُونَ فِي الْكُفْرِ إِنَّهُمْ لَنْ يَضُرُّوا اللَّهَ شَيْئًا يُرِيدُ اللَّهُ أَلَّا يَجْعَلَ لَهُمْ حَظًّا فِي الْآخِرَةِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ❋ اهل کفر طرفنده اولانلرك جنکدن تخلفده مسارعتلری سنی محزون ایتمسون انلر الله تعالینك دوستلرینه برشی ضرر ایتمزلر انلر ایچون آخرتده هیچ بهره اولممقلغی الله تعالی مرادیدر وانلر ایچون عذاب عظیم واردر

(۱۷۷) إِنَّ الَّذِينَ اشْتَرَوُا الْكُفْرَ بِالْإِيمَانِ لَنْ يَضُرُّوا اللَّهَ شَيْئًا وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ❋ انلر که ایماندن بدل کفری اختیار ایتدیلر انلر الله تعالینك عبادینه احسان ایتدیکی دین اسلامه هیچ ضرر ایتمزلر بلکه ضررلری کندولره عائددر وانلر ایچون عذاب الیم واردر

(۱۷۸) وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّمَا نُمْلِي لَهُمْ خَيْرٌ لِأَنْفُسِهِمْ إِنَّمَا نُمْلِي لَهُمْ لِيَزْدَادُوا إِثْمًا وَلَهُمْ عَذَابٌ مُهِينٌ ❋ اول کافرلر ایچون ویردیکمز مهلت وعمری کندولره خیراولدر ظن ایتمسونلر انجق انلره امهالمز کناهلرینك زیاده لکی

ایچوندر وانلر ایچون خوار ورسوای ایدیجی عذاب واردر

(۱۷۹) مَا كَانَ اللَّهُ لِيَذَرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَىٰ مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ حَتَّىٰ يَمِيزَ الْخَبِيثَ مِنَ الطَّيِّبِ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُطْلِعَكُمْ عَلَى الْغَيْبِ وَلَٰكِنَّ اللَّهَ يَجْتَبِي مِنْ رُسُلِهِ مَنْ يَشَاءُ فَآمِنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَإِنْ تُؤْمِنُوا وَتَتَّقُوا فَلَكُمْ أَجْرٌ عَظِيمٌ ❋ ای منافقلر مؤمنلری کزلوده طعن وظاهرده استهزا اوزره اولدیغکز حالده الله تعالی سزی ترك ایتمز تا که خبیث ایله طیبی تمییز ایدر وسزی قلوبده اولان کفر وایمان غیبنه مطلع ایتمز ولکن پیغمبرلرندن دیلدیکنی انتخاب ایله بعض مغیباتی اکا بیلدرر ایمدی مغیباتی بیلن الله تعالی یه وبیلدیردیکی رسوللرینه ایمان ایدك اکر بو وجهله ایمان وشرك ونفاقدن اتقا ایدرسکز سز ایچون اجر عظیم واردر ❋ منافقلر برینه محمد بویله بولندعواده مع هذا بزم قلبلرمزدن غافل که کیم مخلص کیم منافقدر دیملریله بو آیت کریمه نازل اولدی یعنی یوم احدده خبیث ایله طیب تمییز اولندی

(۱۸۰) وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَبْخَلُونَ بِمَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ هُوَ خَيْرًا لَهُمْ بَلْ هُوَ شَرٌّ لَهُمْ سَيُطَوَّقُونَ مَا بَخِلُوا بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلِلَّهِ مِيرَاثُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ❋ الله تعالینك فضل وکرمندن ویردیکی شیئی انفاق ایتمیوب بخل وامساك ایدنلر ظن ایتمسونلر که اول بخل انلره خیرلودر بلکه انلر ایچون شردر که اول امساك ایتدکلری مال قیامت کوننده بیونلرینه آتشدن حلقه اولور سموات وارضده اولان مال وملکك وارثی الله تعالیدر (اول امساکه هلاك اولانلره همان عقوبتی قالور) الله عظیم الشان منع واعطادن ایشلدیککز عملی بیلور ❋ حدیث شریفده وارددرکه برکیسه یه الله تعالی مال ویروب انك اول کیسه زکاتنی ویرمیه قیامتده اول مال اکابر کل باشلو یلان صورتنده کلور که انك زهرناك ایکی دیلی اولور واول کیسه نك بوینده طولانوب بن سنك مال وخزینه کم دیه رك ایکی یکاقلرینی الی ماشاء الله صوقفده در

(۱۸۱) لَقَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ فَقِيرٌ وَنَحْنُ أَغْنِيَاءُ سَنَكْتُبُ مَا قَالُوا وَقَتْلَهُمُ الْأَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ حَقٍّ وَنَقُولُ ذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ ❋ تحقیق حق جل وعلا شول کیسه لرك الله تعالی فقیر و بز اغنیایز دیدکلری قولنی ایشتدی انلرك اول کلامنی و بغیر حق انبیایی قتل ایتدکلرینی حفظه ملکلرینه امر ایله یازارز وانلری ناره ادخال ایله عذاب محرقی دادك دیرز ❋ مرویدرکه پیغمبرمز علیه السلام بنوقینقاع یهودیلرینه ابوبکر رضی الله عنه ایله نامه

كوندروب اسلامه كلمكه وصلوة مفروضه بى ادا ايتمكه ومالرينك زكاتنى
ادا ايله قرض حسنى ايفا ايتمكه امر ايلدى فنحاص بن عازوراء نام يهودى
بدايت آيت اولان كلامى سويلدكده صديق رضى الله عنه اكا بر طپانجه اوروب
اكر بيمزده عهد اولميدى شمدى بوينكى اوروردم ديدى اندن كلوب پيغمبر عليه
السلامه شكايت ايلدى فنحاص اول قولنى انكار ايتمكله بو آيت كريمه نازل اولدى

(١٨٢) ذٰلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيكُمْ وَأَنَّ اللّٰهَ لَيْسَ بِظَلَّامٍ لِلْعَبِيدِ * سزه
بو عذاب اللريكزك يعنى فعللريكزك تقديم ايلديكى قتل انبيا وسائر كبى وباللريكزك
سببيله در والله عظيم الشان قوللرينه ظلم ايدر دكلدر

(١٨٣) اَلَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللّٰهَ عَهِدَ إِلَيْنَا أَلَّا نُؤْمِنَ لِرَسُولٍ حَتّٰى يَأْتِيَنَا بِقُرْبَانٍ
تَأْكُلُهُ النَّارُ قُلْ قَدْ جَاءَكُمْ رُسُلٌ مِنْ قَبْلِى بِالْبَيِّنَاتِ وَبِالَّذِى قُلْتُمْ فَلِمَ قَتَلْتُمُوهُمْ
إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ * رؤساء يهوددن برجماعت ديديلركه الله تعالى بزه
توريتده امر ووصيت ايتديكه بر رسوله ايمان ايتميه لم تاكه نار سماويه انى اكل
ايدر قربانله بزه كلمينجه يا محمد سن انلره ديكه بندن مقدم زكريا ويحيى وشعيا
وسائر رسوللر معجزات ودييككز قربانله سزه كلمشلر ايدى اكر سز صادقلر
ايسه كز نيچون انلرى قتل ايتديكز * مرويدركه بنى اسرائيله قربان اكلى
حرام ايدى چقان برماده ايچون قربان ايتسه لر انى برسقفسز خانه يه وضع
ايدوب اول زمانك پيغمبرى درون خانه ده مناجاتده ايكن رؤساى بنى اسرائيل
انك قبولنه انتظارا خارج خانه ده باش اكوب متوجه اولورلردى كوكدن
دخانسز بياض آتش مهيب صدا ايله اينوب اول قربانى ياقرايدى وقبولنه
علامت اولوردى

(١٨٤) فَإِنْ كَذَّبُوكَ فَقَدْ كُذِّبَ رُسُلٌ مِنْ قَبْلِكَ جَاؤُ بِالْبَيِّنَاتِ وَالزُّبُرِ
وَالْكِتَابِ الْمُنِيرِ * اكر انلر سنى تكذيب ايدرلرسه ملول اولمه سندن مقدم
اولان رسوللر حجتلر ومعجزه لر وصحف واحكام شرايعى مبين كتابله كلمشلر ايكن
تكذيب اولنمشلردى

(١٨٥) كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَإِنَّمَا تُوَفَّوْنَ أُجُورَكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فَمَنْ زُحْزِحَ
عَنِ النَّارِ وَأُدْخِلَ الْجَنَّةَ فَقَدْ فَازَ وَمَا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا إِلَّا مَتَاعُ الْغُرُورِ *
هر نفس موتى داديجيدر خير وشردن اعماللريكزك جزاسى قبوردن قيامكزده
تماما اعطا اولنور كيمكه ناردن تبعيد وجنته ادخال اولنور تحقيق نجات وراحت
بولدى وبو دنيانك حياتى انجق غرور وخيالدر

نصف

(١٨٦) لَتُبْلَوُنَّ فِى أَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ وَلَتَسْمَعُنَّ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ
مِنْ قَبْلِكُمْ وَمِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا أَذًى كَثِيرًا وَإِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ
ذٰلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ * بحق خدا سز اموالكزده تلف وصرفله
ونفسلريكزده جهاد ومرض وقتل وسائرله تجربه اولنورسكز وسزدن مقدم
اولان اهل كتاب ومشركلردن هجو وطعن ورنج خاطره دائر چوق اذيت
ايشيدرسز اكر بونلره صبر ايدرسكز وامر الٰهيه مخالفتدن صاقنورسكز تحقيق
بو صبر واتقا امورده حقله عزم وقصد دندر * اهل شرك مكه ده بعد الهجره
مهاجرينك مالنه تعدى ويهود ونصارى اهل اسلامى هجو وطعن ايده جكلرينى
الله تعالى قبل الوقوع خبر ويروب صبر واتقا ايله امر بيوردى

(١٨٧) وَإِذْ أَخَذَ اللّٰهُ مِيثَاقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَتُبَيِّنُنَّهُ لِلنَّاسِ
وَلَا تَكْتُمُونَهُ فَنَبَذُوهُ وَرَاءَ ظُهُورِهِمْ وَاشْتَرَوْا بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا فَبِئْسَ مَا يَشْتَرُونَ *
ياد ايله شول وقتيكه الله تعالى كتاب ويريلنلردن يعنى علمالرندن عهد وپيمان
آلديكه اول كتابلرنده اولان شان محمد عليه السلامى بلا كتم ناسه بيان واعلان
ايده لر انلر ايسه اول عهده عدم التفات ايله آردلرينه براقديلر ورشوت اولەرق
ثمن قليل ايله اول ميثاقى صاتديلر نعيم جاودانى يه حطام فانى يى بدل ايتمك
نه قبيح شى اولور

(١٨٨) لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَفْرَحُونَ بِمَا أَتَوْا وَيُحِبُّونَ أَنْ يُحْمَدُوا بِمَا لَمْ يَفْعَلُوا
فَلَا تَحْسَبَنَّهُمْ بِمَفَازَةٍ مِنَ الْعَذَابِ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ * ظن ايتمه
شونلريكه خدعه ايله كلوب حق كتمله عهده وفا ايلمش كبى كندولره حمد
اولنمغى استيوب سوينورلر ظن ايتمه كه انلر دنياده اسير وجزيه وحقارت
عذابندن نجاته بر محل بوله لر وانلر ايچون آخرتده دخى دردناك والملو عذاب
واردر * مرويدركه پيغمبر عليه السلام يهوده توريتدن برشى سؤال ايتدكده
صحيحنى كتم ايليوب خلافنى جواب ويرمكله تصديق اولندى زعميله فرحلنديلر
اول سببدن بو آيت كريمه نازل اولدى

(١٨٩) وَلِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ * سموات
وارضك ملكى وانلرده اولان مخلوقاتك امورى الله تعالينكدر والله عظيم الشان
كل شيئه قادردر

(١٩٠) إِنَّ فِى خَلْقِ السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ لَآيَاتٍ

لاولی الالباب ❁ سموات وارضك وانلرده‌كی موجوداتك خلقنده و كیجه ایله كوندزك كلوب كتمسنده ونور وظلمتی ونقصان وزیاده لكی اختلافنده عقول كامله اصحابیچون جناب خالق الموجوداتك وحدانیت وكمال قدرتنه اشكاره نشان وقطعی برهان واردر

(١٩١) الذین یذكرون الله قیاماً وقعوداً وعلی جنوبهم ویتفكرون فی خلق السموات والارض ربنا ما خلقت هذا باطلاً سبحانك فقنا عذاب النار ❁ بو عقول كامله صاحبلری الله تعالایی قیامده وقعودده وياتوركن (یعنی دائما) ذكر ایدرلر واستدلال یوزندن سموات وارضك خلقنده صانع قدیمی قلبا تفكر ایدرلر ولسانا دخی دیرلر كه یارب بو آسمان وزمینده اولان مخلوقاتی عبث خلق ایتمدك الهی سن كه عبث وباطل شی یارتمقلقدن منزه سن امدی بزی لطف واحسانكله نار جهنمدن حفظ ایله

(١٩٢) ربنا انك من تدخل النار فقد اخزیته وما للظالمین من انصار ❁ یارب سن اول كمسه‌یی كه ابدی ناره ادخال ایدرسن تحقیق اكا خوار ورسوایلقله عقوبت ایدرسك وشرك وكفرله نفسلرینه ظلم ایدنلر ایچون عذابلرینی دفع ایدر مدد كار یوقدر

(١٩٣) ربنا اننا سمعنا منادیاً ینادی للایمان ان آمنوا بربكم فآمنا ربنا فاغفر لنا ذنوبنا وكفر عنا سیئاتنا وتوفنا مع الابرار ❁ یارب بز بو منادی ایشتدككه (اول محمد علیه السلام یا قرآندر) ربكزه ایمان ایدك دیو دعوت وندا ایدر اكا اجابتله ایمانه كلدك یارب كناه كبارمزی مغفرت ایله وصغارمزی دخی ستر ایله وارواحمزی ارواح صالحین ایله قبض ایله

(١٩٤) ربنا وآتنا ما وعدتنا علی رسلك ولا تخزنا یوم القیمة انك لا تخلف المیعاد ❁ یارب رسوللرك لسانی اوزره بزه وعد ایتدككك ثوابی ویر وبو یوم قیامتده بزی رسوای ایتمه تحقیق سن داعی‌یه اجابتله اولان وعدكه خلف ایتمزسن (تیسیرده) نقل ایدركه بو آیات كریمه‌لرده اولان بش دعا حضرت پیغمبر علیه السلام وچهار یار كزین رضوان الله تعالی علیهم اجمعین ترتیبی اوزره واقع اولمشدركه پیغمبرمز افندیمز مرتبهٔ شهودده (ربنا ما خلقت هذا باطلا) صدیق مقام خوفده (ربنا انك من تدخل النار فقد اخزیته) فاروق صدیقی تحقیق ایله (ربنا اننا سمعنا منادیا) ذی النورین طلب غفرانله (ربنا فاغفر لنا ذنوبنا) مرتضی موعوداتی طلبله (ربنا وآتنا ما وعدتنا) دیو دعا ایتدیلر لاجرم بو علو

دعوات هدف اجابته واقع اولوب مژدهٔ رحمت اشبو آیت آتیه‌ده صادر اولدی

(١٩٥) فاستجاب لهم ربهم انی لا اضیع عمل عامل منكم من ذكر او انثی بعضكم من بعض فالذین هاجروا واخرجوا من دیارهم واوذوا فی سبیلی وقاتلوا وقتلوا لاكفرن عنهم سیئاتهم ولادخلنهم جنات تجری من تحتها الانهار ثواباً من عند الله والله عنده حسن الثواب ❁ انلرك دعالرینه ربلری جل شانه اجابت ایدوب بیوردیكه تحقیق بن سزدن رجال ونسادن بكا طاعت ایدنك اجرینی ضایع ایتمم كه بعضكز بعضكزدندر یعنی دین وموالاتده اركك ودیشیكز بردر امدی انلركه دینلرینی صیانت ایچون وطنلرندن هجرت ایتدیلر ودیارلرندن چیقارلدیلر وبنم طاعتم یولنده اذیت اولندیلر وكفارله مقاتله ایتدیلر وجهادده قتل اولندیلر البته انلرك كناهلرینی محو ایده‌رم وانلری التندن نهرلر جاری جنتلره ادخال ایده‌رم بو الطاف انلره عند الله اجر ومكافاتدر والله عظیم الشان عندنده انلره حسن ثواب كه نعیم باقی واردر ❁ ام سلمه رضی الله عنها نقل ایدركه سید عالم علیه السلامدن سؤال ایلدمكه هر مهاجر عامله اجر كثیر اولوب مهاجره‌یه نصیب یوقمی دیدم بو آیتده (من ذكر او انثی) نازل اولدی دیدی

(١٩٦) لا یغرنك تقلب الذین كفروا فی البلاد ❁ كفارك وسعت وبلادده مكاسب وتقلبلری یا محمد مؤمنلری الداتمسون ❁ مرویدر كه بعض مؤمنلر مشركلری تعیش واسعه‌ده كوروب اعداء الله خیرده بز ایسه ضرورت وجوعده‌یز دیملریله تسلیه ایچون بو آیت كریمه نازل اولدی

(١٩٧) متاع قلیل ثم مأویهم جهنم وبئس المهاد ❁ كفارك اول حالاتی سریع الزوال متاع قلیلدر بوندنصكره انلرك مسكن ومأوالری جهنمدر نه قبیح قرارگاهدر

(١٩٨) لكن الذین اتقوا ربهم لهم جنات تجری من تحتها الانهار خالدین فیها نزلاً من عند الله وما عند الله خیر للابرار ❁ لكن انلركه شركدن وربلرینك عقابندن اتقا ایله متاع دنیایه مغرور اولمدیلر انلر ایچون تحتندن انهار جاری جنتلر واردركه انده دائملردر والله تعالی طرفندن هدیه‌لر وخوان مهمان واردر وشول شیكه الله تعالینك عندنده كثرت ودوامی واردر صادق ومتقیلر ایچون متاع فانیدن خیرلودر

(١٩٩) وان من اهل الكتاب لمن یؤمن بالله وما انزل الیكم وما انزل الیهم

خاشعين لله لا يشترون بآيات الله ثمناً قليلاً اولئك لهم اجرهم عند ربهم ان الله سريع الحساب ❊ اهل كتابدن بعض كيمسه واردر كه الله تعالايه وسزه نازل اولان قرآنه وانلره كوندريلن تورية وانجيله الله تعالايدن قورقيجى ومتواضع اولديغى حالده ايمان ايدر الله تعالينك آيتلرينى آز بهاايله بدل ايتمزلر يعنى رشوتله احكام تورية ونعت پيغمبر عليه السلامى كتم ايتمزلر بو مؤمنلر ايچون ربلرى عندنده اجر مخصوص واردر تحقيق الله عظيم الشان مؤمنلرك حسابنى آسانلق وسرعتله اجرا ايدر

﴿٢٠٠﴾ يا ايها الذين آمنوا اصبروا وصابروا ورابطوا واتقوا الله لعلكم تفلحون ❊ اى مؤمنلر جهاد واحكام شرعيه وطاعاتك مشقتلرينه صبر ايدك ومحاربه نك ثباتنده باخصوص اعداى عدوكز اولان هواكزك مخالفتنده صبر ايديجى اولك وسرحدلرده اسب واسلحه ايله كفاره قارشو طوروب دفع ايدك والله تعاليدن اتقا ايدك كه غايت فلاحه ايره سز

ـ ٤ ـ (سورة النساء مدنية وهى مائة وخمس وسبعون آية)

بسم الله الرحمن الرحيم

حزب ٤

﴿١﴾ يا ايها الناس اتقوا ربكم الذى خلقكم من نفس واحدة وخلق منها زوجها وبث منهما رجالاً كثيراً ونساء واتقوا الله الذى تساءلون به والارحام ان الله كان عليكم رقيباً ❊ اى بنى آدم ربكز جل شانه دن خوف ايدوب شرك ومعصيتدن صاقنك كه اول سزى بر شخصدن يعنى آدم عليه السلامدن خلق ايتدى واول قابورغه سندن زوجه سى حوايى خلق ايتدى وآدم وحوادن توالد وتناسل جهتيله چوق رجال ونسوان اظهار ونشر ايلدى واول الله تعاليدن قورقك كه بر بريكزدن برشى استه سكز الله تعالايى وسيله ايدوب استرسكز وقطع ارحامدن دخى اتقا ايدوب صله ومودت اوزره اولك كه نفس واحده دن مخلوقسكز تحقيق الله عظيم الشان اوزريكزه حافظ اولدى

﴿٢﴾ وآتوا اليتامى اموالهم ولا تتبدلوا الخبيث بالطيب ولا تأكلوا اموالهم الى اموالكم انه كان حوباً كبيراً ❊ اى يتيملرك ولى ووصيلرى يتيملر بالغ اولدقده مالريني ويرك وخبيثى طيبله تبديل ايتميك يعنى ايتامك مالى سزه خبيث وحرام وسزك مالكز سزه طيب وحلال ايكن بونلرى تبديل ايتميك وانلرك اموالنى سزك ماللريكزه خلط ايله اكل ايتميك تحقيق بو تبديل

واكل عند الله كناه كبير اولدى * روايت اولنديكه غطفاندن بر كمسه ده يتيم قرنداشى اوغلنك مالى وار ايدى اول يتيم بلوغنده عمسندن مالنى طلب ايتدكده عمسى ويرمكده تعلل ايتمكله محكمهٔ عليهٔ نبويه ده ترافع حالنده بو آيت كريمه نازل اولوب عمسى تماما تسليم ايلدى وتبديلك نهيى حقنده مرويدر كه بعض ولى ووصيلر مثلا يتيمك سمز قيوننى يرينه كندو ضعيف قيوننى وضع وتبديل ايتملريله بو امثالدن نهى اولندى

﴿٣﴾ وان خفتم الا تقسطوا فى اليتامى فانكحوا ما طاب لكم من النساء مثنى وثلاث ورباع فان خفتم الا تعدلوا فواحدة او ما ملكت ايمانكم ذلك ادنى الا تعولوا وآتوا النساء صدقاتهن نحلة فان طبن لكم عن شىء منه نفساً فكلوه هنيئاً مريئاً ❊ اكر سز ايتام نسانى تزوجده عدالت ايده ممكدن قورقارسكز انلرك غيرى نسادن سزه حلال اولنلرى ايكيشر ايكيشر واوچر اوچر ودردر دردر تزوج ايدك يعنى دردن زياده يى جمع جائز اولميه اكر اول نسوان متعدده بيننده عدالت ايتمامكدن خوف ايدرسكز برينى اختيار ايدك ياخود ملك يمينكز اولان جواريدن تسرى ايدك كه انلرك مؤنتلرى خفيف اولور اشته بو امر واحده ياخود تسرى سزك عدالتدن ميل ايتمكزه اقربدر ونكاحلنديغكز نسانك مهرنى طيب نفس وعطيهٔ الهى اوله رق ويرك اكر نساكز مهرلرندن طيب نفس ورضالريله سزه نمقدارشى باغشلارلرسه انى حلال اوله رق صفا ايله اكل ايدك

﴿٤﴾ ولا تؤتوا السفهاء اموالكم التى جعل الله لكم قياماً وارزقوهم فيها واكسوهم وقولوا لهم قولاً معروفاً ❊ اى ايتامك ولى ووصيلرى الله تعالى معيشت دنيانك قيامنه سبب قيلديغى تصرفكزده اولان مال ايتامى انلرك سفهالرينه ويرميك انلرى ماللريله رزقلندرك وماللرينه كوره كسوه لندرك يعنى كيديرك وانلرى بو مال سزكدر بن سنك خزينه داركم مثللو شيرين صحبتلر ايله تطييب خاطر ايدك

﴿٥﴾ وابتلوا اليتامى حتى اذا بلغوا النكاح فان آنستم منهم رشداً فادفعوا اليهم اموالهم ولا تأكلوها اسرافاً وبداراً ان يكبروا ومن كان غنياً فليستعفف ومن كان فقيراً فليأكل بالمعروف فاذا دفعتم اليهم اموالهم فاشهدوا عليهم وكفى بالله حسيباً ❊ واى ولاة ايتام سز يتيملرى

نكاحه شايان يعنى بالغ اولنجه دك تجربه ايدك اكر بعد البلوغ انلردن عقل ورشد كورر وفهم ايدرسكز مالليرينى انلره ويرك وانلرك اموالنى اسراف جهتيله ياخود بالغ اولورده بندن مالنى آلور ملاحظه‌سيله اكل ايتميك واول وليسى اولان كيمسه غنى ايسه مال يتيمه طوقنمسون عفت ايتسون اكر فقير ايسه اول يتيمك حالنه سعينك اجرتى واحتياجى قدر اكل وتعيش ايتسون امدى اول ايتامه مالليرينى ويرديككز زمان بعده بينكزده نزاع وجدل اولمامق ايچون اخذلرينى اقراره شاهد طوتك الله تعالى سزه كافى ومحاسبدر * انك امرنه مخالفتدن حذر ايده سز

(٦) للرجال نصيب مما ترك الوالدان والاقربون وللنساء نصيب مما ترك الوالدان والاقربون مما قل منه او كثر نصيبا مفروضا *

بابا وانا واقربا متروكاتندن اركك ونسا ايچون نصيب واردر اول اموال متروكه‌نك قليل وكثيرندن نه ايسه فرض وتقدير اولنديغى صورتله وارثلر بيننده تقسيم اولنور * روايت اولنديكه اوس بن ثابت الانصارى رضى الله عنه وفات ايدوب زوجه‌سى ام كحه ايله اوچ قزينى ترك ايلدى متوفانك ابن عمّيسى سويد وعرفجه سنت جاهليه اوزره مالنى الوب زوجه وبناته برشى ويرمديلر چونكه جاهليتده زنانه مطلقا برشى ويرليوب اركك اولاد دخى جنكه قدرتى اولمديغى حالده صغراليد قالوردى ام كحه پيغمبر عليه السلامه واروب حالنى عرض ايتدكده صبر ايله بقالم الله تعالى نه امر ايدر بيورديلر اول سببدن بو آيت كريمه نازل اولمغله جناب رسالتپناه عليه السلام سويد وعرفجه‌يه تنبيه بيورديكه اوسك مالندن برشى تفريق ايتميه‌لر زيرا حق تعالى زوجه وبنات ايچون نصيب اثبات ايتمشدر لكن مقدارنى بيان ايتمامش بيان اولنجه صبر ايده‌لم بيوردى اندنصكره يوصيكم الله آيتى كلدكده اكا كوره تقسيم اولندى

(٧) واذا حضر القسمة اولوا القربى واليتامى والمساكين فارزقوهم منه وقولوا لهم قولا معروفا * ميتك تركه‌سى تقسيم وقتنده ورثه‌دن اولميوب ميتله قرابتى اولنلر وسائر يتيملر وفقيرلر حاضر بولنسه‌لر انلرك قلوبلرينى تطييب ايچون اول مقسومدن انلره برشى ويرك وانلره بلا امتنان مفرح كلام سويليك * علما عندنده بو آيتك حكمنده اختلاف واقع اولمشدر بعضلر بو حكم ميراث ووصايا آيتندن مقدم نازل اولمغله انكله بو منسوخدر ديمش وبعضلر نسخ اولنمامشدر اهل ميراثه موجبيله عمل لازمدر ديمش والله اعلم

(٨) وليخش الذين لو تركوا من خلفهم ذرية ضعافا خافوا عليهم فليتقوا الله وليقولوا قولا سديدا * ايتامك ولى ووصى وسائر يتيم امرنده بولنانلر ايتامه غدر وضرر اصابتنده اللهدن قورقسونلركه اكر كندولرينك وفاتنده كيروده ضعيف وعاجز ذريتلرينى ترك ايدرلرسه انلرك اوزرينه دخى انك مثلى اوله‌جغى خوفى واردر امدى الله تعاليدن قورقوب كندو اولادلرى مثابه‌سنده اولان ايتام ايچون دخى كلام حق سويلسونلر

(٩) ان الذين ياكلون اموال اليتامى ظلما انما ياكلون فى بطونهم نارا وسيصلون سعيرا * شول كيمسه‌لركه ظلمله ايتام مالليرينى اكل ايدرلر انلر انجق قارنلرينه آتش اكل ايدرلر ويقينده علولو آتشه واصل اولورلر

(١٠) يوصيكم الله فى اولادكم للذكر مثل حظ الانثيين فان كن نساء فوق اثنتين فلهن ثلثا ما ترك وان كانت واحدة فلها النصف ولابويه لكل واحد منهما السدس مما ترك ان كان له ولد فان لم يكن له ولد وورثه ابواه فلامه الثلث فان كان له اخوة فلامه السدس من بعد وصية يوصى بها او دين اباؤكم وابناؤكم لا تدرون ايهم اقرب لكم نفعا فريضة من الله ان الله كان عليما حكيما * الله تعالى اولادكزك ميراثى حقنده امر وعهد ايدركه سزدن برى وفات ايدوب اركك ونسا اولادينى ترك ايتسه اركككك حصه‌سى ايكى نسانك حصه‌سى كبيدر اكر اركك اولادى اولميوب قزلرى ايكى يادخى زياده اولسه انلره مالك ايكى ثلثى ويريلور اكر يالكز بر قزى اولسه اكا مالك نصفى ويريلور واول ميتك اوغل ياقز ياولد ابنى اولورسه اناسنه وباباسنه تركه‌نك التيده برى ويريلور واكر بونلرك بريسى دخى يعنى ابن يابنت ياولد ابنى اولميوب اكا اب وام وارث اولدقده جميع ميراثك ثلثى اناسنه (باقيسى عصوبتله باباسنك اولور) واكر اول ميتك كرك لاب وام وكرك لاب وياخود لام ذكور ياأناث قرداشلرى اولسه اناسيچون التيده بر حصه اولور اشبو حصه‌لرى ورثه‌يه تقسيم ايتمك وصيتنى تنفيذ ودينى اداد نصكره اولور بابالريكز واوغللريكز كرچه سزه وارث اولور لكن سز بيلمزسكزكه ورثه‌ده سزه كيم اقربدر ودنيا واخرتده انلرك قنغيسى سزه انفعدر سزه انفع اولانى الله تعالى بيلور اشبو ذكر اولنان مادهٔ ارث الله تعاليدن فرض اولدى تحقيق الله عظيم الشان ورثه‌نك مرتبه‌سنى بيليجى وانلرك حصه‌لرينى تقديرده امر وحكم ايديجيدر

(١١) وَلَكُمْ نِصْفُ مَا تَرَكَ اَزْوَاجُكُمْ اِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُنَّ وَلَدٌ فَاِنْ كَانَ لَهُنَّ وَلَدٌ فَلَكُمُ الرُّبُعُ مِمَّا تَرَكْنَ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصِينَ بِهَا اَوْ دَيْنٍ وَلَهُنَّ الرُّبُعُ مِمَّا تَرَكْتُمْ اِنْ لَمْ يَكُنْ لَكُمْ وَلَدٌ فَاِنْ كَانَ لَكُمْ وَلَدٌ فَلَهُنَّ الثُّمُنُ مِمَّا تَرَكْتُمْ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ تُوصُونَ بِهَا اَوْ دَيْنٍ وَاِنْ كَانَ رَجُلٌ يُورَثُ كَلَالَةً اَوِ امْرَاَةٌ وَلَهُ اَخٌ اَوْ اُخْتٌ فَلِكُلِّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا السُّدُسُ فَاِنْ كَانُوا اَكْثَرَ مِنْ ذٰلِكَ فَهُمْ شُرَكَاءُ فِي الثُّلُثِ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصٰى بِهَا اَوْ دَيْنٍ غَيْرَ مُضَارٍّ وَصِيَّةً مِنَ اللّٰهِ وَاللّٰهُ عَلِيمٌ حَلِيمٌ ❊ زوجهٔ متوفیه کزك اکر اولادی یوغیسه ترکه سنك نصفی سزكچوندر اکر اولادی وار ایسه مال متروکه سندن سزكچون دردده بردر بو میراث متوفیه نك وصیتنی ایفا ودیوننی ادادنصکره در وسزك وفاتکزده اکر اولادکز یوغیسه ترکه کزدن زوجه کزایچون دردده برحصه در اکر اولادکز وار ایسه سکزده بردر بودخی وصیتکزی تنفیذ ودینکزی ادادنصکره در اکر میت رجل یا امرأه اولسون کلاله اولوب یعنی ولد واوینی اولیوب برانادن طوغمه برارکك یاخود برقز قرنداشی اولسه اول یالکز برایچون التیده برحصه واردر اکر اول لام کرك ارکك کرك قز قرنداشلر برعدددن چوق ایسه لر انلرك جمله سی اوچده برحصه یه شریك اولورلر بو قرنداشلرك میراث خصوصنده ذکوروانائنده فرق یوقدر بو کلاله نك دخی بو میراث تقسیمی دینی اداووصیتنی ایفادنصکره در بوذکر اولنان مواد بووجهله درکه میت وصیتنده اقرباسندن غیری یه ثلثدن زیاده وصیتله یاخود بورجی یوغیکن بورج اقرار یله ورثه یه ضرر ایتمامك اوزره الله تعالیدن فرض وعهد اولنانی برینه کتورملکدر والله عظیم الشان ضرر ونفعی بیلیجی وعقوبتده تأنی ایدیجیدر

نصف

(١٢) تِلْكَ حُدُودُ اللّٰهِ وَمَنْ يُطِعِ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَذٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ❊ امور ایتام وقسمت مواریث حقنده بولکن حکملر الله تعالینك تقدیر ایندیکی شرایعدر کیمکه بو احکامده الله تعالایه ورسولنه اطاعت ایدرسه حق جل وعلانی اشجاری التندن ایرمقلر اقار جنتلره مؤبد اولهرق ادخال ایدر که انلره اول بیوك نجات واجردر

(١٣) وَمَنْ يَعْصِ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ وَيَتَعَدَّ حُدُودَهُ يُدْخِلْهُ نَارًا خَالِدًا فِيهَا وَلَهُ عَذَابٌ مُهِينٌ ❊ کیمکه الله تعالایه ورسولنه اصرارله عصیان وانکارله حدود الٰهی تجاوز ایدرسه حق جل وعلانی مخلد اولهرق ناره ادخال ایدر

وانکچون ذلیل ورسوای ایدیجی عذاب واردر

(١٤) وَالّٰتِي يَاْتِينَ الْفَاحِشَةَ مِنْ نِسَائِكُمْ فَاسْتَشْهِدُوا عَلَيْهِنَّ اَرْبَعَةً مِنْكُمْ فَاِنْ شَهِدُوا فَاَمْسِكُوهُنَّ فِي الْبُيُوتِ حَتّٰى يَتَوَفّٰيهُنَّ الْمَوْتُ اَوْ يَجْعَلَ اللّٰهُ لَهُنَّ سَبِيلًا ❊ سزك منکوحه نسالریکزدن فعل قبیح ایله کانلر یعنی زنا ایدنلر اوزرینه ای حکام سزدن یعنی مؤمنلردن درت شاهد طلب ایدك اکر اول درت کیمسه شهادت ایدرلرسه اول نسوانی ملك الموت روحلرینی قبض ایدنجیه دك بیوتده حبس وتسجین ایدك یاخود الله تعالی انلر ایچون حبسدن خلاصه برحد ووقت تعیین ایدنجیه دك * بو حبس حکمی اوائل اسلامده مرعی ایدی صکره پیغمبر علیه السلام (خذوا عنی قد جعل الله لهن سبیلا) بیوردیلر صحابه رضی الله عنهم قنغی یول اوله دیو متوجهلر ایکن تکرار بیوردیلرکه (الثیب بالثیب جلد مائة والرجم والبکر بالبکر جلد مائة وتغریب عام) بو حدیث شریف حکمنجه امساك بیوت نسخ اولنوب اشهاد واستشهاد باقی قالدی

(١٥) وَالَّذَانِ يَاْتِيَانِهَا مِنْكُمْ فَآذُوهُمَا فَاِنْ تَابَا وَاَصْلَحَا فَاَعْرِضُوا عَنْهُمَا اِنَّ اللّٰهَ كَانَ تَوَّابًا رَحِيمًا ❊ سزدن یعنی اسلامدن غیر محصن رجل وامرأه زنا ایدرسه انلری توبیخ وسرزنشله انجیدك اکر انلر توبه ایدوب اصلاح اولورلرسه انلردن اعراض ایدوب اذیت ایتمیك تحقیق الله عظیم الشان توبه یی قبول ایدیجی وامر ینه مطیعه رحمت ایدیجیدر

(١٦) اِنَّمَا التَّوْبَةُ عَلَى اللّٰهِ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ السُّوءَ بِجَهَالَةٍ ثُمَّ يَتُوبُونَ مِنْ قَرِيبٍ فَاُولٰئِكَ يَتُوبُ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ وَكَانَ اللّٰهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ❊ الله تعالینك توبه قبولنه وعد کریمی موجبنجه حق جل وعلانك توبه قبولی انجق شول کیمسه لر ایچوندرکه جاهللکله سوء عمل ایشلیوب صکره عن قریب توبه ایدرلر الله تعالی اول کیمسه لرك توبه سنی قبول ایدر الله عظیم الشان اخلاصله توبه ایدنلری بیلیجی وانلره عقوبت ایتامکده حکم ایدیجیدر

(١٧) وَلَيْسَتِ التَّوْبَةُ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ حَتّٰى اِذَا حَضَرَ اَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ اِنِّي تُبْتُ الْاٰنَ وَلَا الَّذِينَ يَمُوتُونَ وَهُمْ كُفَّارٌ اُولٰئِكَ اَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا اَلِيمًا ❊ شول کیمسه لرکه افعال قبیحه یه مصر ایکن انلرك برینه موت حاضر اولوب یأس درجه سنه کلدکده سیئاتمه توبه ایلدم دیر اول کیمسه لر ایچون عند الله قبول توبه اولمدی ومشرکین ومنافقیندن کفره اصرار اوزره فوت اولنلرك

دخی توبه لری مقبول دکلدر امدی بز انلر ایچون آخرتده عذاب الیم آماده ایتمشزدر

(١٨) يا ايها الذين امنوا لا يحل لكم ان ترثوا النساء كرها ولا تعضلوهن لتذهبوا ببعض ما اتيتموهن الا ان يأتين بفاحشة مبينة وعاشروهن بالمعروف فان كرهتموهن فعسى ان تكرهوا شيئا ويجعل الله فيه خيرا كثيرا ❊ ای مؤمنلر زبر و وراثتکزده داخله محلوله مترو که نسایی کرها یعنی جبرا تزوج ایتمکز سزه حلال اولمدی وانلردن فحش ظهوره کلمدیکجه بعض و یربلان مهری اخذ ایچون تضییق یوزندن سائره تزویجدن منع ایتمیک ونساکزله حسن خلق وقول لین ایله معاشرت ایدك واکر زوجه لریکزك بعض صحبتندن کراهت ایدرسکز صبر ایدك شاید اوله که سز برشیئی کریه کوررسز مع هذا اول شیده الله تعالی سزه خیر کثیر احسان ایدر ❊ مرویدر که زمان جاهلیتده بری فوت اولدقده انك یقین وارثی اول میتك زوجه سنك درعقب باشنه برپارچه بز آتوب کویا جمله اول وارثك تصرفنده قالوردی دیلرسه اول اسکی نکاحله یعنی بلا مهر انی کندو تزوج ایدردی دیلرسه سائره تزویج ایدوب مهرینی اول وارث کندو آلوردی یاخود نه تزوج ونه تزویج ایدوب اول نسایه اصابت ایدن میراثی تماما اخذ وصرف ایدنجیه دك محبوس کبی قالوردی اکر اول زن اوزرینه اول منديل آتلمزدن مقدم کندو اقرباسی طرفنه آتله بیلورسه اول وارثك النده قورتیلوردی بو عادت اوائل اسلامده دخی مرعی ایدی تا اول وقته دك که ابو قیس انصاری وفات وزوجه سی کبشه یی ترك ایتدکده اوغلی قیسك دیکر زوجه سی وار ایکن کبشه یی دخی عادت مذکوره اوزره تحت تصرفنه آلوب کبشه نك مالك اولدیغی یدندن اخذ غرضیله زنی اذا واضراره باشلدی کبشه صورت حالی خواجهٔ عالم علیه السلامه عرض ایلدکده خانه که کیت صبر اوزره اول بقالم جناب باریدن نه فرمان ظهور ایدر بیوردیلر وزنان مدینه دن بعضیلری دخی بو حاله مبتلا اولمریله درکاه نبوته التجا ایلمشلردی حق تعالی رأفة بو کچن آیت کریمه یی کوندردی

(١٩) وان اردتم استبدال زوج مكان زوج واتيتم احديهن قنطارا فلا تأخذوا منه شيئا اتأخذونه بهتانا واثما مبينا ❊ اکر سز زوجه کزدن نشوز وفحش واقع اولمقسزین همان نفرتله تطلیق ودیکر زوجه بدل ایتمك مراد ایتسکز واول مفقد مکنه مهری ایچون مال کثیر ویرمش اولسکز اول ویردیککزدن آز وچوق برشی اخذ ایتمیك بیهوده افترا وجرم هویدا عزویله

اول نسادن اول مالی الورمیسکز یعنی آلمیك

(٢٠) وكيف تأخذونه وقد افضى بعضكم الى بعض واخذن منكم ميثاقا غليظا ❊ سز ویردیککز اول مهری اول زوجه کزدن نیجه اخذ ایدرسکز مع هذا بر بریکزله خلوت وممازجه ایلدیکز واول مرأه سزکله محکم عهد وپیمان ایلمشدر (که عقد نکاحده اولان ایجاب وقبولدر)

(٢١) ولا تنكحوا ما نكح اباؤكم من النساء الا ما قد سلف انه كان فاحشة ومقتا وساء سبيلا ❊ پدرکزك نکاحلند یغی نسایی نکاحلمیك مکر زمان جاهلیتده کچمش اوله انلر معفودر تحقیق بو مرأه پدری نکاحلمق فعل قبیح وبغض من الله وبراقبح یولدر ❊ دیمشلر که قبح اوچ مرتبه‌دربری (قبح عقلی) که فحشه اشارتدربری (قبح شرعی) که مقته اشارتدربری (قبح عرفی) که ساء سبیلا یی مشتملدر

(٢٢) حرمت عليكم امهاتكم وبناتكم واخواتكم وعماتكم وخالاتكم وبنات الاخ وبنات الاخت وامهاتكم اللاتي ارضعنكم واخواتكم من الرضاعة وامهات نسائكم وربائبكم اللاتي في حجوركم من نسائكم اللاتي دخلتم بهن فان لم تكونوا دخلتم بهن فلا جناح عليكم وحلائل ابنائكم الذين من اصلابكم وان تجمعوا بين الاختين الا ما قد سلف ان الله كان غفورا رحيما ❊ سزه نکاحلمق حرام قلندی انالریکزی (بونده انا اناسی وبابا اناسی جمله بوقاروبه دك داخلدر) وقزلریکزی (بونده اوغل قزی وقزینك قزی اشاغی یه دك داخلدر) وقزقرنداشلریکزی کرك لاب وام وکرك لاب وکرك لام اولسون) وخاله لریکزی (بونده دخی اباواجداد اخواتنك جمله سی داخلدر) وتیزه لریکزی (بونده دخی امهات وجدات اخواتنك جمیعی داخلدر) وقرنداشکز وهمشیره کزك قزلری (بونده دخی انلرك اولاد واولادلرینك قزلری داخلدر) وسزه سود ویرن سود انالریکزی وسود قزقرنداشلریکزی وهمان عقد نکاح اولمش زوجه کزك انالرینی وجداتنی ومجامعت ایتدیککز زوجه کزك سزه اوکی اولوب تحت تربیه کزده اولان قزینی اکر اول زوجه ایله مجامعت ایتمکسزین اکا طلاق یا وفات واقع اولورسه اول قزی تنکحده سزه وبال یوقدر وصلبی اوغللریکزك وانلرك اولاد اولادلرینك زوجه لری وایکی قزقرنداشی نکاحله جمع ایتمسی مکر بو جمع زمان جاهلیتده وقوع بولمش ایسه معفودر اشته بو مذکورلری تزوج حرامدر تحقیق الله عظیم الشان جاهلیتده کی

فعل سيئه يى مغفرت واسلامده اطاعت ايدنلره مرحمت ايديجيدر

(٢٣) والمحصنات من النساء الا ما ملكت ايمانكم كتاب الله عليكم واحل لكم ما وراء ذلكم ان تبتغوا باموالكم محصنين غير مسافحين فما استمتعتم به منهن فآتوهن اجورهن فريضة ولا جناح عليكم فيما تراضيتم به من بعد الفريضة ان الله كان عليما حكيما ❊ وسائرك نكاحنده اولان نسوان دخى سزه حرام قلندى مكر كه دار الحربدن چيقاروب كتورديككز ملك يمينكز جاريه كز اوله كه انلر سزه حلالدر بو محرمات خصوصنده حق جل وعلا اوزريكزه فرض والزام ايتديكنى سزدخى التزام ايدك و بو محرماتك ماعداسى سزه حلال قيلنديكه زنادن اجتنابله مالكزى مهر نسايه ويا ثمن جوارى يه صرف ايده رك عفت اوزره تزوج يا تسرى ايده سز اول نسواندن نكاحله خلوت ايدوب منتفع ومتلذذ اولديغكز حالده تقدير اولنان مهرلرينى ويرك وتقدير اولنان مهر معلومه دنصكره رضالريكزله زوج زوجه يه دخى زياده ويرمكده وزوجه زوجنه اول مهرك برمقداريني ياخود جمله سنى باغشلمقده سزه وبال يوقدر تحقيق الله عظيم الشان مصالح بندكانى بيليجى شرع اوزره وضع ايتديكى موادده حكيم ايديجيدر* ابو سعيد الخدرى ديركه بو آيت كريمه ده (والمحصنات من النساء) كلام شريفى شول نسوان حقنده نازل اولمشدر كه مكه ده ازواجلرينى براغوب مدينه يه هجرتلرنده مسلمانلر انلردن تزوج ايتديلر بعده اول نسوانك ازواجى دخى هجرت ايتدكده مسلمون انلرى تزوجدن نهى اولندى پيغمبرمز عليه السلام حنينده اوطاسه عسكر ارسالنده سبى اولنان جوارينك انده مشركلردن زوجلرى اولمغله مهاجرات نسوانه قياسا مسلمون انلره قربادن تحاشى ايتملريله (ما ملكت ايمانكم) كلامى نزوليله اذن بيورلدى

(٢٤) ومن لم يستطع منكم طولا ان ينكح المحصنات المؤمنات فمن ما ملكت ايمانكم من فتياتكم المؤمنات والله اعلم بايمانكم بعضكم من بعض فانكحوهن باذن اهلهن وآتوهن اجورهن بالمعروف محصنات غير مسافحات ولا متخذات اخدان فاذا احصن فان اتين بفاحشة فعليهن نصف ما على المحصنات من العذاب ذلك لمن خشى العنت منكم وان تصبروا خير لكم والله غفور رحيم ❊ سزدن اول كيمسه كه مؤمنه لرك حرينى نكاحلمغه غنا جهتيله قدرتى اولمازسه آخرك ملك يدى اولان جاريهٔ مؤمنه دن مولاسى

رضاسيله نكاحلنسون الله تعالى ايمانكزه اعلمدر بعضكز بعضكزدن يعنى عبد وحر وجاريه وحره نفس واحده دن تناسل ومؤمن اولدقلرى حالده دينده متحدلردر امدى جاريه يى مولالرى اذنيله نكاحلانك ومولالرينه بلا تعلل معروف مهرلرينى ويرك اول جوارئ عفيفه زنادن ودوست خفيه دن محترز اولدقلرى حالده اكر اول جاريه لر نكاح اولندقلرندنصكره زنا ايدرلرسه انلرك اوزرينه شرعا حره لره اولان حد وتعزيرك نصفى اقامت اولنور بو جاريه نكاحنك اباحتى سزدن غلبهٔ شهوتله زنادن خوف ايدن كيمسه ايچوندر انك نكاحنك تركنه صبر ايتمكز سزكيچون خيرلودر الله عظيم الشان اكا صبر ايتمينى مغفرت واكا رخصتله مرحمت ايديجيدر

(٢٥) يريد الله ليبين لكم ويهديكم سنن الذين من قبلكم ويتوب عليكم والله عليم حكيم ❊ الله تعالى سزه حلال وحرام احكامنى بيان ايتمك مراد ايدر وسزدن مقدمكى ابراهيم واسمعيل عليهما السلام مسلكنه هدايت ايدر وسزى معاصيدن منع ايديجى شبئه ارشاد ايدر الله عظيم الشان مصلحتكزى بيليجى وحكمتنى اظهار ايديجيدر

(٢٦) والله يريد ان يتوب عليكم ويريد الذين يتبعون الشهوات ان تميلوا ميلا عظيما ❊ الله تعالى سزه توبه دلالتيله ذنوبكزى عفو مراد ايدر وشهواته تابع يهود ونصارى ومجوس سزى طوغرى يولدن ميل عظيم ايتديروب محرماته سوق ايتمك استرلر * دينلديكه بو آيتك سبب نزولى يهود ومجوس عموجه وتيزه نك نكاحى حرام ايكن قرلرينى تزوج حلال اولوب قرنداش وقزقرنداشلرك قزلرى نيچون حرام اولسون ديو اعتراض باطللريدر

(٢٧) يريد الله ان يخفف عنكم وخلق الانسان ضعيفا ❊ الله تعالى امر دين واحكام نكاحكزده سزى خفيفلمك مراد ايدركه انسان شهواته صبر وطاعاته تحملده ضعيف خلق اولنمشدر

(٢٨) يا ايها الذين آمنوا لا تأكلوا اموالكم بينكم بالباطل الا ان تكون تجارة عن تراض منكم ولا تقتلوا انفسكم ان الله كان بكم رحيما ❊ اى مؤمنلر بربريكزك بيننده مالريكزى باطل ايله اكل ايتميك (يعنى شرعك حلال ايتمديكى ربا وقمار وسرقه وغصب ودعواى باطله ايله اكل ايتميك) مكر بريكز بريكزدن رضا وخشنود اوله رق تجارت طريقيله اوله وكندوكز كندوكزى قتل ايتميك ياخود نفس واحد اولديغكز مؤمنى قتل ايتميك ياخود

قتلی مؤدی شیئ ارتکابله کندیکزی قتل ایتدرمیك یاخود نفسکزی مهلکه یه القا ایله قتل ایتمیك ای امت محمد تحقیق الله عظیم الشان سزه مرحمت ایدوب بنی اسرائیله عصیانلری سببیله کندولرینی قتله امر ایلمشیکن سزی اندن نهی ایلدی

(٢٩) وَمَنْ يَفْعَلْ ذٰلِكَ عُدْوَانًا وَظُلْمًا فَسَوْفَ نُصْلِيهِ نَارًا وَكَانَ ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيرًا ۞ کیمکه ظلم وتعدی وجهله بومنهیاتی ایشلرسه یقینده بز انی نار جهنمه ایصال ایدرز انی ناره القا الله تعالایه آساندر

(٣٠) اِنْ تَجْتَنِبُوا كَبَائِرَ مَا تُنْهَوْنَ عَنْهُ نُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَنُدْخِلْكُمْ مُدْخَلًا كَرِيمًا ۞ اکر سز نهی اولندیغکز کناه کبائردن اجتناب ایدرسکز صغائرلریکزی عفو واعمالکز دفترندن محو ایدرز وسزی کرما واکراما جنته ادخال ایدرز یاخود مکان کریمه ادخال ایدرز * عند العلماء کبائرده اقوال واردر بعضیلر هر کناهکه الله تعالی انی نهی ایلمشدر کبائردر دیدی بعضیلر هر کناهکه قرآنده وعیدی نار یاغضب یالعنت اوله کبائردر دیدی ابن مسعود رضی الله عنهما سورهٔ نسا اولندن اشبو (ان تجتنبوا) آیتنه دك هرنه که حق جل وعلا اندن نهی ایتدیسه کبیره در دیمش

(٣١) وَلَا تَتَمَنَّوْا مَا فَضَّلَ اللّٰهُ بِهِ بَعْضَكُمْ عَلٰى بَعْضٍ لِلرِّجَالِ نَصِيبٌ مِمَّا اكْتَسَبُوا وَلِلنِّسَاءِ نَصِيبٌ مِمَّا اكْتَسَبْنَ وَاسْئَلُوا اللّٰهَ مِنْ فَضْلِهِ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ۞ الله تعالینك مال وجاه جهتیله بعضکزی بعضکز اوزرینه تفضل وزیادیتی تمنی ایتمیك (که تقدیر اولمیان شیئی تمنی قدر وحکمته معارضه در) رجال ایچون جهاد وسائر اعمال خیر کبی کسب ایتدکلرندن نصیب واردر ونسا ایچون عفت وزوجلرینه اطاعت کبی کسب ایتدکلرندن نصیب واردر ومراد کزی الله تعالینك فضل وکرمندن طلب وتمنی ایدك تحقیق الله عظیم الشان هرشیئی علیم اولدی * مرویدر که ام سلمه رضی الله عنها یارسول الله رجال غزا ایدر بزانی ایتمزز وبزه رجاله ویریلان میراثك نصفی ویریلور دیو کندولر ایچون نصیب سؤال ایتدکده بوآیت کریمه نازل اولدی

(٣٢) وَلِكُلٍّ جَعَلْنَا مَوَالِيَ مِمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْاَقْرَبُونَ وَالَّذِينَ عَقَدَتْ اَيْمَانُكُمْ فَآتُوهُمْ نَصِيبَهُمْ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدًا ۞ پدر ومادر واقربانك ترك ایتدیکی مالدن هربری ایچون عصبه وورثه قیلدق ودخی شول کیمسه لرکه میراثه دخول ایچون یدلریکزله عقد وپیمان اولدی انلرك میراثندن

نصیبلرینی ویرك تحقیق الله عظیم الشان هرشیئه شاهد اولدی * زمان جاهلیتده ایکی آدم بر بریله پیمان عقد ایدرلردیکه قنغیسی اول وفات ایدرسه مثلا مالنك سدسنه وارث اوله بوعادت اوائل اسلامده دخی مرعی اولمغله صکره (اولوا الارحام) آیتیله بوعادت منع اولندی

(٣٣) اَلرِّجَالُ قَوَّامُونَ عَلَى النِّسَاءِ بِمَا فَضَّلَ اللّٰهُ بَعْضَهُمْ عَلٰى بَعْضٍ وَبِمَا اَنْفَقُوا مِنْ اَمْوَالِهِمْ فَالصَّالِحَاتُ قَانِتَاتٌ حَافِظَاتٌ لِلْغَيْبِ بِمَا حَفِظَ اللّٰهُ وَاللَّاتِي تَخَافُونَ نُشُوزَهُنَّ فَعِظُوهُنَّ وَاهْجُرُوهُنَّ فِي الْمَضَاجِعِ وَاضْرِبُوهُنَّ فَاِنْ اَطَعْنَكُمْ فَلَا تَبْغُوا عَلَيْهِنَّ سَبِيلًا اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلِيًّا كَبِيرًا ۞ رجال نسا اوزرینه مسلط وامور معیشتده قائمدر اول سببدنکه بعض رجالی (کمال عقل وجهاد وامامت ایله ومالارینی نسالرینه انفاقله) بعض نسا اوزرینه تفضیل ایتدی نسانك صالحه لری الله تعالیه اطاعت وحقوق ازواجه رعایت ایدیجیلردر وزوجلرینك غیبتنده عرضلرینی واموال زوجنی حفظ ایدیجیلردر که الله تعالی انلری حفظ ایتمسی سببیله واول نسوانکه سز انلرك بغض وعصیانندن قورقارسز انلره حقوق ازواجی تعلیم ونرم ایله نصیحت ایدك وانی دوشکلرندن آیرك (یعنی مجامعت ایتمیك) وانلری هیچ عضوی شکست اولمامق درجه ضرب ایدك اکر انلر سزه اطاعت ایدرلرسه اوزرلرینه ظلم یولنی طلب ایتمیك الله عظیم الشان انلره ظلمه راضی اولمقدن منزه وعالی وکبیردر * روایت اولندیکه سعد بن ربیع الانصاری رضی الله عنه زوجه سی حبیبه بنت زید بن ابی زهیر عصیان معامله سی ایتمکله سعد بی اختیار برشمار اوردقده باباسی زید پیغمبر علیه السلامه تشکیسنده قصاص امر بیوردیلر فی الحال بوآیت نازل اولمغله پیغمبر علیه السلام بیوردیکه بز قصاص امر ایتدك لکن الله تعالی خیراوسنی امر ایلدی

(٣٤) وَاِنْ خِفْتُمْ شِقَاقَ بَيْنِهِمَا فَابْعَثُوا حَكَمًا مِنْ اَهْلِهِ وَحَكَمًا مِنْ اَهْلِهَا اِنْ يُرِيدَا اِصْلَاحًا يُوَفِّقِ اللّٰهُ بَيْنَهُمَا اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلِيمًا خَبِيرًا ۞ ای مؤمنلر اکر سز اول زوجله زوجه نك بینلرنده خلاف وقوعنی تیقن ایدرسکز اول ایکیسنك اهلرندن یعنی طرفلرندن انلرك صلاحلرینه رغبت ایدر وعدل اوزره حکم ایدر آدملر کوندرك اکر اول متوسطلر انلرك اصلاحلرینی قصد ایدرلرسه الله تعالی اول زوج وزوجه نك بیننه توفیق اعطا ایدر تحقیق الله عظیم الشان ایکی مختلف بینی تألیفه علیم وایکی حکم ایدیجینك نصیحتنه خبیر اولدی

نصف

(٣٥) وَاعْبُدُوا اللّٰهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَبِالْوَالِدَيْنِ اِحْسَانًا وَبِذِى الْقُرْبٰى وَالْيَتَامٰى وَالْمَسَاكِينِ وَالْجَارِ ذِى الْقُرْبٰى وَالْجَارِ الْجُنُبِ وَالصَّاحِبِ بِالْجَنْبِ وَابْنِ السَّبِيلِ وَمَا مَلَكَتْ اَيْمَانُكُمْ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ مَنْ كَانَ مُخْتَالًا فَخُورًا ❊ الله تعالى يه عبادت ايدك اكا بر شيئى شريك ايتميك ووالد ينكزه قول وفعلله احسان ايدك واقرباكزه صلهٔ رحمله ويتيملره دلنوازلقله وفقيرلره صدقاتله واقرباكز اولان قوكشولر يكزه شفقت ومرحتله وبيكانه قوكشولر يكزه ارادهٔ خير ودفع ضرر ايله ودوست ومصاحب ورفيق وشريككزه رعايت حقوق ومودتله ويولجى ومسافركزه اطعام واكرامله وملك يمينكز اولان عبيد وجواريكزه اكسا وملايمتله جملهسنه حسب الطاقه احسان ايدك تحقيق الله عظيم الشان بو مذكورلره احسان ايتميوب متكبرانه صالنه رق ناحق يره ناسه فخر ايده نى سومز

(٣٦) اَلَّذِينَ يَبْخَلُونَ وَيَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبُخْلِ وَيَكْتُمُونَ مَا اٰتٰيهُمُ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهِ وَاَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُهِينًا ❊ انلركه حق اللهى اداده وفقرايه تصدقده بخل وامساك ايدرلر وناسه دخى اول بخلى امر ايدرلر والله تعالى فضلندن انلره ويرديكى غنا ونعمتى كتم ايدرلر بز عطاياى الهى يى كتم ايدن كافرلر ايچون رسواى ايديجى جهنم عذابنى آماده ايلدك

(٣٧) وَالَّذِينَ يُنْفِقُونَ اَمْوَالَهُمْ رِئَاءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَلَا بِالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَمَنْ يَكُنِ الشَّيْطَانُ لَهُ قَرِينًا فَسَاءَ قَرِينًا ❊ وانلركه ماللرينى ناسه ريا يوزندن انفاق ايدرلر مع هذا الله تعالى يه وآخرته ايمان ايتمزلركه شيطانه تابعلردر واول كيمسهنك كه يار وقرينى شيطان اوله نه قبيح ومرداره مقارن اولديكه جهنمده دخى انكله اولور

(٣٨) وَمَاذَا عَلَيْهِمْ لَوْ اٰمَنُوا بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَاَنْفَقُوا مِمَّا رَزَقَهُمُ اللّٰهُ وَكَانَ اللّٰهُ بِهِمْ عَلِيمًا ❊ اول كافرلره نه زيان ومضرت اولوردى اكر الله تعالى يه وآخرته ايمان كتورسهلر والله تعالينك انلره ويرديكى مال ونعمتدن بى ريا انفاق ايتسهلر الله عظيم الشان انلرك قول وفعللرينى واكا كوره جزالرينى بيليجيدر

(٣٩) اِنَّ اللّٰهَ لَا يَظْلِمُ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ وَاِنْ تَكُ حَسَنَةً يُضَاعِفْهَا وَيُؤْتِ مِنْ لَدُنْهُ اَجْرًا عَظِيمًا ❊ تحقيق الله تعالى هيچ كيمسهيه ذره قدر ثوابندن

نقصان وعقابندن زياده ايله ظلم ايتمز اكر ذره قدر حسنه اولورسه انى قات قات آرترر واول حسنه مقابلنده موعود ثوابدن زياده كندو فضل وكرمندن اجر عظيم ويرر

(٤٠) فَكَيْفَ اِذَا جِئْنَا مِنْ كُلِّ اُمَّةٍ بِشَهِيدٍ وَجِئْنَا بِكَ عَلٰى هٰؤُلَاءِ شَهِيدًا

(٤١) يَوْمَئِذٍ يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَعَصَوُا الرَّسُولَ لَوْ تُسَوّٰى بِهِمُ الْاَرْضُ وَلَا يَكْتُمُونَ اللّٰهَ حَدِيثًا ❊ هر امتدن پيغمبرلرينى شاهد كتورديكمز زمان كفرهنك حالى نيجه اولور ويا محمد سنى اول امتلرى اوزره شهادت ايدن پيغمبرلرك صدقنه شاهد كتوررز اولكونده انلركه كافر اولديلر ورسوله عصيان ايتديلردى تمنى ايدهلركه نوليدى موتا كبى دفن اولنوب اوزرلرينه طپراق اورتوليدى ياخود خلق اولنميوب تراب قالهلر ايدى انلر الله تعاليدن بر كلامى كتمه قدرتلرى اولمازكه جمله اعضالرى دخى انلرك اعمالنه شهادت ايدرلر

(٤٢) يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا لَا تَقْرَبُوا الصَّلٰوةَ وَاَنْتُمْ سُكَارٰى حَتّٰى تَعْلَمُوا مَا تَقُولُونَ وَلَا جُنُبًا اِلَّا عَابِرِى سَبِيلٍ حَتّٰى تَغْتَسِلُوا وَاِنْ كُنْتُمْ مَرْضٰى اَوْ عَلٰى سَفَرٍ اَوْ جَاءَ اَحَدٌ مِنْكُمْ مِنَ الْغَائِطِ اَوْ لَامَسْتُمُ النِّسَاءَ فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِوُجُوهِكُمْ وَاَيْدِيكُمْ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَفُوًّا غَفُورًا ❊ اى مؤمنلر سز نوم ياخمر مثلندن سرخوش اولديغكز حالده تا نمازده سويلديككزى بيلنجيهدك نمازه قريب وقائم اولميك وجنب اولديغكز حالده دخى نمازه طورميك مكر يولده كيدر يولجى اولديغكزده صو بولوب غسل ايدنجيهدك تيمله نماز قيلك اكر سز مريض اولوب صو استعمالندن قورقار سكز ياخود سفرده اولوب صو بولهمزسكز ياخود سبيليندن تغوط وتبول وريح وساير ناقض الوضوء برشى كلسه ياخود نسوانك بدننه بدنكزله طوقنسكز وابدست المغه صو بولمسكز امدى پاك طپراغه قصد ايدك يعنى تيمم ايدك ويوزلريكزى والليكزى ديرسكلريكزله بيله اول جنس تراب طاهرله مسح ايدك تحقيق الله عظيم الشان بو امرى سزه تيسير ايله عفو ومغفرت ايديجى اولدى * بو آيت كريمهنك تدقيق وتفصيلى فقه كتابلرى مطالعهسنه محتاجدر وبو آيتك اولنك سبب نزولى سورهٔ بقرهده يسئلونك عن الخمر والميسر آيتنده مفصلا محرردر

(٤٣) اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِينَ اُوتُوا نَصِيبًا مِنَ الْكِتَابِ يَشْتَرُونَ الضَّلَالَةَ وَيُرِيدُونَ اَنْ تَضِلُّوا السَّبِيلَ وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِاَعْدَائِكُمْ وَكَفٰى بِاللّٰهِ وَلِيًّا وَكَفٰى بِاللّٰهِ نَصِيرًا ❊

علم توریتدن نصیب ویریلان کیمسه‌لره یعنی علماء یهوده نظر ایتمزمیسنکه (رشوتله توریتی تحریف ایدوب) هدایتی ضلالته ویردیلر وسزی دخی راه حقدن اضلال ایتمك مراد ایدرلر الله تعالی اعداکزه سزدن اعلمدر الله عظیم الشان سزك امریکزه ولی اولمغه وسزه اعانت ایتمکه کافیدر

(٤٤) مِنَ الَّذِينَ هَادُوا يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ عَنْ مَوَاضِعِهِ وَيَقُولُونَ سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا وَاسْمَعْ غَيْرَ مُسْمَعٍ وَرَاعِنَا لَيًّا بِأَلْسِنَتِهِمْ وَطَعْنًا فِي الدِّينِ وَلَوْ أَنَّهُمْ قَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا وَاسْمَعْ وَانْظُرْنَا لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ وَأَقْوَمَ وَلَكِنْ لَعَنَهُمُ اللَّهُ بِكُفْرِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُونَ إِلَّا قَلِيلًا ❊ شول یهودلردنکه کلامی موضعندن تحریف ایدرلر یعنی پیغمبر علیه السلامك کلامنی دیکلیوب قبول صورتنی کوستردکدنصکره مجلسدن انصرافده بشقه درلو سویلرلر یاخود توریتده نعت نبوی‌یی تحریف ایدرلر وقولکی ایشتدك وامرکه عصیان ایتدك دیرلر یاخود ظاهرا اطعنا وقلبا عصینا دیرلر وسن بزدن ایشت بزسنی ایشتمزز یاخود خیانت یوزندن لسانا ایشت قلبلریله ایشتمز اوله‌سن دیرلردی و(راعنا کلمه‌سنی مراعات ورعونت وراعی معنالرینی ایهام ایچون) رعایت ایله وتحمق ایله وچوبانلق ایله دیو تعریضانه ولسانلریله معوج وذو الوجهین ودشنامه مشابه ودینه طعن واستهزایه مماثل کلام تفوهیله سویلرلردی اکر انلر کلامکی ایشتدك واطاعت ایتدك وبزم قولمزی ایشت وبزه نظرایله دیسه‌لردی انلر ایچون خیرلو واصوب اولوردی ولکن کفرلری سببیله حق تعالی انلری رحمتندن طرد ایلدی بوحالله انلردن ایمانه کلنلر آز اولور

(٤٥) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ آمِنُوا بِمَا نَزَّلْنَا مُصَدِّقًا لِمَا مَعَكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ نَطْمِسَ وُجُوهًا فَنَرُدَّهَا عَلَى أَدْبَارِهَا أَوْ نَلْعَنَهُمْ كَمَا لَعَنَّا أَصْحَابَ السَّبْتِ وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ مَفْعُولًا ❊ ای کتاب ویریلان کیمسه‌لر (که توریة ویریلان یهوددر) بزم انزال ایتدیکمز قرآنه ایمان کتورنکه اول سزکله اولان توریتی تصدیق ایدیجیدر چهره‌لرینی محو ایدوب آرقه‌لرینه چویرمزدن یاخود سبت کونی صید ماهی ایدن اصحاب سبت کبی مسخ ایتمزدن مقدم ایمان ایدك الله عظیم الشان امر ووعیدنی ایقاع وحکم وقضاسنی انفاذ ایدر اولدی

(٤٦) إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدِ افْتَرَى إِثْمًا عَظِيمًا ❊ تحقیق الله تعالی اکا شریك

کتورنی مغفرت ایتمز وشرکدن ماعدا صغائر وکبائر ذنوبنی دیلدیکی کیمسه ایچون فضل واحسانیله مغفرت ایدر کیمکه الله تعالی‌یه برشیئی اشراك ایدرسه تحقیق عفوی ممتنع برذنب عظیم ارتکاب ایتمش اولور

(٤٧) أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يُزَكُّونَ أَنْفُسَهُمْ بَلِ اللَّهُ يُزَكِّي مَنْ يَشَاءُ وَلَا يُظْلَمُونَ فَتِيلًا ❊ نظر ایتمزمیسین شونلره که کندولرینی تزکیه ایدرلر (یعنی یهود ونصاری بز الله تعالینك ابنا واحبا سیوز وجنته انجق بز کیررز دیرلر) بلکه الله تعالی دیلدیکنی ومستحق اولنی پاککله ومدحله یاد ایدر امدی کندولرینی بغیر حق تزکیه لر ایچون فتیل (یعنی خرما چکردکنده اولان ایپلك) قدر انلرك عفو بتلرنده ادنا ونقصانله ظلم اولنمزلر ❊ دینلدیکه یهوددن برجماعت اطفاللریله پیغمبر علیه السلامه کلوب دیدیلرکه بو اطفالك اوزره کناه وارمیدر حضرت رسول علیه السلام یوقدر بیوردیلر انلر والله بزدخی بونلرکبیوز کوندز اشلدیکمز کناه کیجه وکیجه اشلدیکمز کناه کوندز عفو اولنور دیدیلر بناء علیه حق تعالی سزك کندو کندوکزی تزکیه کزه اعتبار یوقدر بیوردی

(٤٨) انْظُرْ كَيْفَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ وَكَفَى بِهِ إِثْمًا مُبِينًا ❊ نظر ایله که یهودلر کوندز کناهمز کیجه وکیجه کناهمز کوندز عفو اولنور دیو الله تعالی‌یه نیجه کذب وافترا ایدرلر جمله‌یه ظاهر اولان بو کناهلری انلره کافیدر

(٤٩) أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِنَ الْكِتَابِ يُؤْمِنُونَ بِالْجِبْتِ وَالطَّاغُوتِ وَيَقُولُونَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا هَؤُلَاءِ أَهْدَى مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا سَبِيلًا ❊ نظر ایتمزمیسین شول توریتدن نصیب ویریلان یهودیلره که جبت وطاغوت نامان بتلره طپارلر ومشرکلر طریق جهتیله مؤمنلردن ارشد واهدی در دیرلر ❊ مرویدرکه یهوددن کعب بن اشرف وحیی بن اخطب برکروه ایله مکه‌یه کتدیلرکه قریشی تحریص وانلره موافقتله پیغمبر علیه السلامله محاربه ایده‌لر قریش انلره سؤال ایتدیکه طریق جهتندن بزمی اهدایز یوخسه محمدمی کعب سز محمددن اهداسز دیدی ابوسفیان انلره سز اهل کتابسز ومحمد دخی صاحب کتابدر سز اکا بزدن اقربسز بو اجلدن سزك مکرکزدن امین دکلز وقتیله سزه اعتماد ایتمك ایچون بزم بتلریمزه سجده ایدك که بزه اطمینان کلسون دیدکلرنده سجده ایلدیلر حق تعالی انلرك بوصورتله شرکلرینی بیان ضمننده بو آیت کریمه‌یی کوندردی

(٥٠) أُولَئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ وَمَنْ يَلْعَنِ اللَّهُ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ نَصِيرًا ❊

انلر اول كروهدر كه الله تعالى انلرى رحمتندن طرد ايلدى كيمكه الله تعالى انى رحمتندن طرد ايدر انكچون عذابى دفع ايدر ياردمجى بوله مازسين

(٥١) أَمْ لَهُمْ نَصِيبٌ مِنَ الْمُلْكِ فَإِذاً لَا يُؤْتُونَ النَّاسَ نَقِيراً ۞ اول يهوديلر ايچون پادشاهلقدن نصيب وارميدر انلره نصيب محالدر كه اولوقت بخللرندن ناشى ناسه نقير (يعنى خرما چكردكنك ظهرنده طمرجغى) ويرمزلردى

(٥٢) أَمْ يَحْسُدُونَ النَّاسَ عَلَى مَا آتَاهُمُ اللهُ مِنْ فَضْلِهِ فَقَدْ آتَيْنَا آلَ إِبْرَاهِيمَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَآتَيْنَاهُمْ مُلْكاً عَظِيماً ۞ ايا الله تعالى فضلندن ناسه ويرديكى شيئه حسدمى ايدرلر تحقيق بز آل ابراهيم (كه موسى وداود وعيسى عليهم السلامدر) كتاب ويردك (يعنى توريه وزبور وانجيلدر) وحكمت ويردك (يعنى حلال وحرامى مبين علمدر) وانلره ملك عظيم ويردك (يعنى يوسف وداود وسليمان عليهم السلامك پادشاهلقلريدر) ۞ حاسدلردن مراد يهود ياخود عربدر ناسدن مراد افنديمز عليه السلام ياخود جميع مؤمنلردر فضلدن مراد نبوت وكتاب ونصرتدر ديندلدى (تيسيرده) آل ابراهيمدن مراد محمد عليه السلام وكتابدن مراد قرآن وحكمتدن مراد شرايع وملك عظيمدن مراد قيامته دك دوام شريعتدر ديمش

(٥٣) فَمِنْهُمْ مَنْ آمَنَ بِهِ وَمِنْهُمْ مَنْ صَدَّ عَنْهُ وَكَفَى بِجَهَنَّمَ سَعِيراً ۞ يهودك بعضيسى محمد عليه السلامه وآل ابراهيم كلامندن ذكر اولنانه ايمان كتوردى وبعضيسى اندن اعراض ايدوب ايمان كتورمدى ياخود آل ابراهيمك بعضى اكا ايمان كتوردى بعضى كتورمدى اول ايمان ايتميانلره جهنمك يالكاو آتشلرى كافيدر

(٥٤) إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا سَوْفَ نُصْلِيهِمْ نَاراً كُلَّمَا نَضِجَتْ جُلُودُهُمْ بَدَّلْنَاهُمْ جُلُوداً غَيْرَهَا لِيَذُوقُوا الْعَذَابَ إِنَّ اللهَ كَانَ عَزِيزاً حَكِيماً ۞ شول كيمسه لركه بزم آيات قرآن ووحدانيتمزى ورسوللرى انكار ايله كافر اولديلر يقينده انلرى نار جهنمه ايصال ايده رز ودريلرى يانوب پشدكده عذاب دائمه يى طاتمق ايچون آن واحدده غيرى دريلره تبديل ايدرز تحقيق الله عظيم الشان اراده ايتديكى شيدن منع اولنماز عزيز وحق اوزره عذاب ايتمكده حكيم اولدى

(٥٥) وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَنُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَداً لَهُمْ فِيهَا أَزْوَاجٌ مُطَهَّرَةٌ وَنُدْخِلُهُمْ ظِلّاً ظَلِيلاً ۞ وشونلركه ايمان ايدوب صالح عمللر ايشلديلر يقينده انلرى اشجارى

آلتندن نهرلر جارى جنتلره ادخال ايده رز انده ابدى مخلدلردر واول جنتده انلر ايچون ظاهر وباطن عيبلردن طاهره زوجه لر واردر وانلرى حر وبردن متأذى اولنمز كولكه لره ادخال ايده رز

(٥٦) إِنَّ اللهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَى أَهْلِهَا وَإِذَا حَكَمْتُمْ بَيْنَ النَّاسِ أَنْ تَحْكُمُوا بِالْعَدْلِ إِنَّ اللهَ نِعِمَّا يَعِظُكُمْ بِهِ إِنَّ اللهَ كَانَ سَمِيعاً بَصِيراً ۞

حزب ٢

تحقيق الله تعالى امانتلرى اهلنه ويرمكلكى سزه امر ايلدى وناس بيننده حكم ايتديككز زمان عدله حكم ايتمكلكزى امر ايلدى بو امانتى ادا وعدله حكمده سزه نه كوزل نصيحت ايلدى تحقيق الله عظيم الشان سزك حكملريكزى ايشديجى وادای امانتكزى كوريجيدر ۞ بو آيت كريمه ده اولان امر كرچه عموم جمله يه در انجق نزولى مكهٔ مكرمه ده وسبب نزولى شو وجهله دركه فتح مكه كونى كعبه نك مفتاحى عثمان بن طلحه نك والده سى سلافه ده اولمغله مفتاحى كتورمكه عثمان اناسنه كوندرلمشيدى واروب اناسندن طلب ايلدكده والده سى بو مفتاح عبد الدارك وقتندنبرو ارثا بزه منتقلدر اكر آلورلرسه صكره سكا ويرمزلر ديو تعللده وافنديمز عليه السلام مسجد حرامده انتظارده اولوب آخر الامر صديق وفاروق رضى الله عنهما سلافه نك خانه سنه واروب حضرت فاروق ياعثمان طشره كل ديو آواز بلند ايله چاغردقده اناسندن الوب نزد حضرته كتوروب دست شريفنه تسليم اوزره ايكن حضرت عباس رضى الله عنه يارسول الله سقايهٔ زمزمى بكا تفويض بيورديغكز حجابت خانه يى دخى بكا كرم بيورك ديدكده عثمان النى چكدى عليه السلام افنديمز عثمانه اكر الله تعالى يه ورسولنه ايمان ايدرسك مفتاحى بكا ويرديدكده عثمان اشته امانت اللهدر ديو ويردى بعده حضرت عليه السلام دست شريفلرنده مفتاحله خانه دن چيقدقلرنده مرتضى رضى الله عنه يارسول الله سقايهٔ زمزم كبى حجابتى دخى اهل بيته احسان بيورك ديدى فى الحال جبريل عليه السلام بو آيت كريمه ايله نازل اولدقده فخر رسالت عليه السلام ياعلى سزه بركار امر ايده مكه ناس اندن منتفع اولسونلر يوخسه سز ناسدن منتفع اولمق اقتضا ايتمز بيوردى وعثمانى چاغروب يابنى طلحه خذها ديوب مفتاحى ويردى عثمان دخى حضرت عليه السلامك ملازمتنى اختيار ايله مفتاحى برادرى شيبه يه ويردى

(٥٧) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ فَإِنْ تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللهِ وَالرَّسُولِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللهِ وَالْيَوْمِ

الْآخِرِ ذٰلِكَ خَيْرٌ وَاَحْسَنُ تَأْوِيلًا ٭ اى مؤمنلر الله تعالى يه ورسولنه وسزدن خلفا وقضاة وعلما وسائر حق وعدل اوزره امر صاحبلرينه اطاعت ايدك اكر امور دينكزدن برشيده اختلاف ايدرسكز الله تعالينك كتابنه يعنى قرآنه ورسولنه ياخود صكره سنتنه مراجعت ايدك اكر الله تعالى يه وآخرته ايمان ايدرسكز بو مراجعت سزه خيرلو وسزك حكم وتأويلكزدن احسندر

(٥٨) اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ اَنَّهُمْ اٰمَنُوا بِمَا اُنْزِلَ اِلَيْكَ وَمَا اُنْزِلَ مِنْ قَبْلِكَ يُرِيدُونَ اَنْ يَتَحَاكَمُوا اِلَى الطَّاغُوتِ وَقَدْ اُمِرُوا اَنْ يَكْفُرُوا بِهِ وَيُرِيدُ الشَّيْطَانُ اَنْ يُضِلَّهُمْ ضَلَالًا بَعِيدًا ٭ نظر ايتمزميسين شونلره كه سكا انزال اولنان قرآنه وسندن مقدم انزال اولنان كتب سماويه يه ايمان ايتدك ديو زعم ايدرلر انلر طاغوتى انكار ايله امر اولنمشيكن ينه محاكمه لرينى طاغوت طرفنه اولماسنى مراد ايدرلر وشيطان انلرى طاغوته ميل ايله اضلال وهدايته بعيد ضلالتى مراد ايدر ٭ ابن عباس رضى الله عنهمادن مرويدركه بر يهوديله بر منافق بيننده خصومت واقع اولوب مرافعه ايچون يهودى محكمهٔ نبويه منافق طاغى اولان كعب بن اشرف طاغوته كيتمك استديلر منافق يهودى يى تحويل ايده ميوب ناچار حضور حضرت پيغمبر عليه السلامه كلوب مرافعه اولدقلرنده حكم يهودينك ادعاسنه موافق اولمغله حضوردن خروجلرنده منافق راضى اولميوب عمر رضى الله عنه يه كيدر تكرار مرافعه اولورز ديو يهودى يى جبرا فاروقك قپوسنه كتوردى يهودى ماجراى دعوايى وحكم پيغمبرى عمر رضى الله عنه يه بيان ايتدكده فاروق منافقه دخى سؤال ايتدى منافق بلى بويله در لكن بن اكا راضى دكلم سندن حكم استرم ديدى عمر رضى الله عنه سز بوراده طورك بن شمدى كلور حكم ايدرم ديو ايچروخانه سنه كيروب وقلجيله چيقوب منافقك بوينى اوروب اشته الله تعالينك ورسولنك حكمنه راضى اولميانه بنم حكمم بويله در ديدى اول سببدن بوآيت كريمه نازل اولدى اولكون افنديمز عليه السلام عمر رضى الله عنه يه فاروق لقبى ويردى

(٥٩) وَاِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا اِلٰى مَا اَنْزَلَ اللّٰهُ وَاِلَى الرَّسُولِ رَاَيْتَ الْمُنَافِقِينَ يَصُدُّونَ عَنْكَ صُدُودًا ٭ حقچان انلره الله تعالينك كتابنه ورسولك حكمنه كلك دينلسه منافقلرى كوررسنكه سندن عداوت اعراضيله اعراض ايدرلر

(٦٠) فَكَيْفَ اِذَا اَصَابَتْهُمْ مُصِيبَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ اَيْدِيهِمْ ثُمَّ جَاؤُكَ يَحْلِفُونَ بِاللّٰهِ

اِنْ اَرَدْنَا اِلَّا اِحْسَانًا وَتَوْفِيقًا ٭ بونلرك تقديم ايلدكلرى صدود واعراض وطاغوتك مرافعه سنى استدكلرى مثللو عمللرى سببيله بونلره (فاروقك قتلى كبى) بر مصيبت اصابت ايتديكى زمان حاللرى نيجه اولور صكره اعتذار ايچون ياخود مقتول منافقك ديتنى طلبله سكا كلوب يمين بالله ايدرلركه بزم (عمر رضى الله عنه يه كتمكدن) مرادمز انجق ايكى خصمك بيننى وجه احسنله تأليف وتوفيق ايدى ديرلر

(٦١) اُولٰئِكَ الَّذِينَ يَعْلَمُ اللّٰهُ مَا فِى قُلُوبِهِمْ فَاَعْرِضْ عَنْهُمْ وَعِظْهُمْ وَقُلْ لَهُمْ فِى اَنْفُسِهِمْ قَوْلًا بَلِيغًا ٭ اول كيمسه لرك قلبلرنده اولان نفاقى ويمين كاذبه لرينى الله تعالى بيلور انلرك اعتذارينى قبولدن اعراض ايله وانلره آشكار نفاق ودروغى ترك ايچون وعظ ايله وخفاده مؤثر تهديدى حاوى كلام سويله

(٦٢) وَمَا اَرْسَلْنَا مِنْ رَسُولٍ اِلَّا لِيُطَاعَ بِاِذْنِ اللّٰهِ وَلَوْ اَنَّهُمْ اِذْ ظَلَمُوا اَنْفُسَهُمْ جَاؤُكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللّٰهَ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ لَوَجَدُوا اللّٰهَ تَوَّابًا رَحِيمًا ٭ بز كونذرديكمز رسوللرى انجق انك قومى الله تعالينك امريله اكا اطاعت ايتسونلر ديو كونذردك اكر انلر سنك حكمكى انكار ونفاقله نفسلرينه ظلم ايتمشلر ايكن سكا كلوب اخلاصله الله تعاليدن مغفرت طلب وسندن اعتذارله استشفاع ايتسه لر الله عظيم الشان انلرك توبه لرينى قبول ايدر ورحمتيله فضل ايدر ايدوكنى بيلورلردى

(٦٣) فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتّٰى يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِى اَنْفُسِهِمْ حَرَجًا مِمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا ٭ ربك جل شانه حقيچون انلر ايمان ايتمزلر تاكه بينلرنده اختلاف ايتدكلرى شيده سكا حكم ايتديروب صكره اول حكمدن نفسلرنده كوچلك وشك بولمازلرسه ظاهرا وباطنا سكا انقياد ايدرلر

(٦٤) وَلَوْ اَنَّا كَتَبْنَا عَلَيْهِمْ اَنِ اقْتُلُوا اَنْفُسَكُمْ اَوِ اخْرُجُوا مِنْ دِيَارِكُمْ مَا فَعَلُوهُ اِلَّا قَلِيلٌ مِنْهُمْ وَلَوْ اَنَّهُمْ فَعَلُوا مَا يُوعَظُونَ بِهِ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ وَاَشَدَّ تَثْبِيتًا ٭ بنى اسرائيله فرض ايتديكمز كبى اكر انلرك اوزرينه كندولرينى قتل ايتمكى ياخود كندو ديارلرندن چيقماغى فرض ايديدك انى انجق انلردن ازكيمسه ايشليدى اكر انلر نفاقى تركله امر ووعظ اولندقلرينى ايشلسه لر ايدى انلر ايچون خيرلو ودينلرنده زياده ثبات اولوردى ٭ روايت اولنديكه زبير بن العوام

رضى الله عنه ايله انصاردن حاطب بن ابى بلتعه بيننده مزروعاتلرينى سقى ايدر
آب خصوصنده مخاصمه‌لرى واقع اولوب محكمهٔ نبوى‌يه كلدكلرنده سيد عالم
عليه السلام بازبيرسن كندو يركه صوويربعده قوكشوك حاطبه ويربيوردى
حاطب انفعالا عمزاده سنه مساعده ايلدى مضموننده بى ادبانه كفتكو ايليوب
اندن مقداد رضى الله تعالى عنه يه اوغرادبلر اول قنغكزه حكم اولندى ديو
سؤالنده حاطب اكرى چهره ايله عمه‌سى اوغلنه حكم ايلدى ديدى مكر
اومحلده بريهودى بولنمغله همان اول يهودى الله بونلرى قتل ايتسونكه بونلر
برآدمك پيغمبرلكنه شهادت ايتدكدنصكره حكمنده اتهام ايدرلر والله بزموسى
عليه السلام زماننده بركناه ايدوب موسى بزه اندن توبه ايچون كندوكزى قتل
ايدك ديدكده فى الحال انقياد ايله بربرلرمزى قتل ايده‌رك يتمش بيك كيمسه
مقتول اولدى ديدى عمرو بن يسار وعمار بن ياسر وثابت بن قيس وعبد الله
بن مسعود رضى الله عنهم ايشيدوب والله اكر رسول الله بزه كندوكزى قتل
ايدك ديسه امرينه اطاعت ايدردك ديدبلر

(٦٥) وَاِذًا لَاٰتَيْنَاهُمْ مِنْ لَدُنَّا اَجْرًا عَظِيمًا ❋ وثابت اولدقلرى تقديرجه
عندمزدن انلره اجر عظيم ويريزكه جنتدر

(٦٦) وَلَهَدَيْنَاهُمْ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا ❋ وانلرى صراط مستقيمه كه جنت
يوليدر هدايت ايدر كوستريرز

(٦٧) وَمَنْ يُطِعِ اللّٰهَ وَالرَّسُولَ فَاُولٰئِكَ مَعَ الَّذِينَ اَنْعَمَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ
وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ وَحَسُنَ اُولٰئِكَ رَفِيقًا ❋ انبيالر
وانبيايى تصديقله ناسه حقى اعلان ايدنلر وفى سبيل الله غزاده شهيد اولنلر
واعمال واحوالنده رضاء اللهده اولنلركه انلره الله تعالى انعام ايتديكى كيمسه‌لردر
هركيمكه الله تعالايه ورسولنه اطاعت ايدر قيامتده اول مذكور منعم ذاتلرله
برابردر انلرك هربرى نه كوزل رفيقلردر

(٦٨) ذٰلِكَ الْفَضْلُ مِنَ اللّٰهِ وَكَفٰى بِاللّٰهِ عَلِيمًا ❋ بو منعملره وانلرله بيله
اولنلره زياده فضل وكرم الله تعاليدندر بوفضله مستحقلرك قدرينى الله
تعالينك بيلمسى كافيدر ❋ مرويدركه پيغمبرمز عليه السلامك مواليسندن
ثوبان رضى الله عنه بركون جناب نبوتمآب عليه السلام حضورينه كلديكه ضعيف
ونحيف اولمش رنك روينك تغير واصفرارندن سؤال بيورلدقده جواب بنده
يارسول الله باعث ضعفم سنك جمالنه اشتياقدر سنك جمال شريفكى كورمديكم

زمانى بن عمردن عدايتم حالا بو انديشه‌ده يمكه اجل كلوب ضرورى مفارقت
اقتضا ايتدكده نه چاره ايده‌رم وآخرتى دخى فكر ايده‌رمكه جنته كيررسم
سن اعلا درجه‌ده بن ايسه دون مرتبه‌ده اولوب قورقارمكه كوره‌ميم معاذالله
ناره كيدرسم كلى فراقدر ديمكله بو آيت كريمه نازل اولدى

(٦٩) يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا خُذُوا حِذْرَكُمْ فَانْفِرُوا ثُبَاتٍ اَوِ انْفِرُوا جَمِيعًا

نصف

(٧٠) وَاِنَّ مِنْكُمْ لَمَنْ لَيُبَطِّئَنَّ فَاِنْ اَصَابَتْكُمْ مُصِيبَةٌ قَالَ قَدْ اَنْعَمَ اللّٰهُ عَلَىَّ
اِذْ لَمْ اَكُنْ مَعَهُمْ شَهِيدًا ❋ اى مؤمنلر سلاحكزى اخذ ايدك وحربه حاضر اولك
ومقاتلهٔ اعدايه بلوك بلوك ياخود جمعيتله چيقك تحقيق سزدن كيمسه واردركه
غزايه كيدر كوستروب صكره تأخير وبطائت ايدر (مراد ابن ابى واصحابى اوله)
اكرسزه هزيمت كبى برمصيبت اصابت ايدرسه اول كيمسه ديركه الله تعالى
بكا انعام ايتدى بواجلدن مركه‌ده انلرله بيله حاضر بولنمدم

(٧١) وَلَئِنْ اَصَابَكُمْ فَضْلٌ مِنَ اللّٰهِ لَيَقُولَنَّ كَاَنْ لَمْ تَكُنْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُ مَوَدَّةٌ
يَا لَيْتَنِى كُنْتُ مَعَهُمْ فَاَفُوزَ فَوْزًا عَظِيمًا ❋ اكرسزه الله تعاليدن فتح وغنيمت
كبى برفضل اصابت ايدسه سزكله انك بيننده مودت يوغمش كبى نوليدى
بندخى انلرله برابر اوليدم ده بو غنيمت عظمايه ظفرياب اوليدم دير

(٧٢) فَلْيُقَاتِلْ فِى سَبِيلِ اللّٰهِ الَّذِينَ يَشْرُونَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا بِالْاٰخِرَةِ وَمَنْ يُقَاتِلْ
فِى سَبِيلِ اللّٰهِ فَيُقْتَلْ اَوْ يَغْلِبْ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ اَجْرًا عَظِيمًا ❋ حيات دنيايى
نعيم آخرته بيع ايدنلر فى سبيل الله دشمنله مقاتله ايتسونلر كيمكه فى سبيل الله
مقاتله ايدوب قتل اولنورسه ياخود غلبه ايله ظفر بولورسه يقينده بز اكا
اجر عظيم ويريز

(٧٣) وَمَا لَكُمْ لَا تُقَاتِلُونَ فِى سَبِيلِ اللّٰهِ وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ
وَالْوِلْدَانِ الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا اَخْرِجْنَا مِنْ هٰذِهِ الْقَرْيَةِ الظَّالِمِ اَهْلُهَا
وَاجْعَلْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا وَاجْعَلْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ نَصِيرًا ❋ اى مسلمانلر نولدى
سزه كه الله تعالى ومستضعفين يولنده مقاتله ايدوب رجال ونسوان واطفالدن
دست كفارده كرفتار يعنى مكه‌ده قلان اهل اسلامى قورتارمازسكز اول كرفتار
ضعفالر (يعنى مدينه‌يه هجرت ايده‌ميوب قلنلر) يارب بزى بوقريه‌نك ظالم
اهاليسندن خلاص ايله چيقار وبزمچون عندكدن ولى ويارديجى تعيين
قيل ديو دعا ايدرلر ❋ دينلديكه انلرك دعالرى قبوليله مكه فتح اولنوب عتاب

ابن اسید والی تعیین بیورلمغله اول مظلومین رفاه کسب ایتدیلر

(٧٤) اَلَّذِينَ اٰمَنُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللّٰهِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ الطَّاغُوتِ فَقَاتِلُوا اَوْلِيَاءَ الشَّيْطَانِ اِنَّ كَيْدَ الشَّيْطَانِ كَانَ ضَعِيفًا ۞ مؤمنلر فی سبیل الله مقاتله ایدرلر وکافرلر طاغوت یعنی شیطان طاعتنده قتال ایدرلر امدی ای مؤمنلر سز شیطانك جنود وولیلری اولان کافرلرله قتال ایدك تحقیق شیطانك مکر وحیله‌سی ضعیف اولدی

(٧٥) اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِينَ قِيلَ لَهُمْ كُفُّوا اَيْدِيَكُمْ وَاَقِيمُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ اِذَا فَرِيقٌ مِنْهُمْ يَخْشَوْنَ النَّاسَ كَخَشْيَةِ اللّٰهِ اَوْ اَشَدَّ خَشْيَةً وَقَالُوا رَبَّنَا لِمَ كَتَبْتَ عَلَيْنَا الْقِتَالَ لَوْلَا اَخَّرْتَنَا اِلَى اَجَلٍ قَرِيبٍ قُلْ مَتَاعُ الدُّنْيَا قَلِيلٌ وَالْاٰخِرَةُ خَيْرٌ لِمَنِ اتَّقٰى وَلَا تُظْلَمُونَ فَتِيلًا ۞ آیا شونلره نظر ایتمزمیسنکه انلره قتال کفاردن الیکزی چکك ونمازه قیام ایدك وزکاتی ویرك دینلدی وقتاکه هجرتدنصکره انلره قتال فرض اولندقده انلردن بر گروهی مشرکیندن الله تعالیدن قورقار کبی بلکه دخی زیاده قورقدیلر ویاربنا اوزریمزه نیچون قتالی فرض ایتدك وبزی اجل موعودمز حلولنه دك تأخیر ایتمدك دیدیلر یامحمد سن انلره دیکه دنیانك نفع وتمتعی قلیلدر وشرك ومعصیتدن صاقنان کیمسه ایچون آخرت خیرلودر واجر مجاهده‌دن رشتهٔ بذر خرما قدر نقصانله ظلم اولنمازسکز ۞ مرویدرکه هجرتدن مقدم اصحاب مکه‌ده ایکن مشرکلردن اذیت کوردکلریله پیغمبر علیه السلامدن قتال ایچون اذن طلب ایلدیلر علیه الصلوة والسلام هنوز قتاله امر اولنمدم دیو انلری منع ایدردی صکره قتالك وجوبنده لم کتبت قولنی سویلیانلرده مفسرین اختلاف ایتمشلر بعضلر مشرکین ایدی دیمش بعضیلر مؤمنیندن هنوز علمده راسخ اولمیوب اعتقادایله اولمیه‌رق مجرد مقاتله‌دن خوفلرندن ناشی سویلیوب صکره توبه ایتدیلر دیمش والله اعلم

(٧٦) اَيْنَمَا تَكُونُوا يُدْرِكْكُمُ الْمَوْتُ وَلَوْ كُنْتُمْ فِي بُرُوجٍ مُشَيَّدَةٍ وَاِنْ تُصِبْهُمْ حَسَنَةٌ يَقُولُوا هٰذِهِ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ وَاِنْ تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ يَقُولُوا هٰذِهِ مِنْ عِنْدِكَ قُلْ كُلٌّ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ فَمَالِ هٰؤُلَاءِ الْقَوْمِ لَا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ حَدِيثًا ۞ نره‌ده اولورسکز اگرچه یوکسك ومتین برجلرده وقلعه وکوشکلرده دخی اولورسکز سزه موت ایریشور وبتشور اگر انلره (یهود ومنافقینه) حسنه

اصابت ایتسه یعنی ذخائرده بوللق واسعارده اوجوزلق اولسه بو عند اللهدر دیرلر واگر سیئه که قحط وغلا واقع اولسه سنك یعنی پیغمبر علیه السلامك واصحابنك شومندندر دیرلر سن انلره دیکه حسنه وسیئه جمله‌سی الله تعالینك طرفندندر بو قومه نه اولدیکه قرآن عظیم الشانی فهم ایلمکه یقین اولمازلر ۞ مرویدرکه پیغمبرمز علیه السلام مدینه‌یه قدوملری اوانده اسعارده غلا واقع اولمغله یهود ومنافقلر بو سیئه‌یی قدوم مهاجرینه ویرمش اولهلر بناء علیه بو وجهله بیان الهی وقوعبولدی علی قول حسنه غزوهٔ بدر وسیئه وقعهٔ احد اوله والعلم عند الله

(٧٧) مَا اَصَابَكَ مِنْ حَسَنَةٍ فَمِنَ اللّٰهِ وَمَا اَصَابَكَ مِنْ سَيِّئَةٍ فَمِنْ نَفْسِكَ وَاَرْسَلْنَاكَ لِلنَّاسِ رَسُولًا وَكَفٰى بِاللّٰهِ شَهِيدًا ۞ ای انسان نعمت وایولکدن هرنه که سکا اصابت ایدرسه الله تعالینك فضل وکرمندندر وبلیه وضرردن نه که اصابت ایدرسه نفسکك عملندندر یامحمد سنی کافهٔ ناسه تبلیغ احکام ایچون رسول کوندردك الله عظیم الشان رسالت وصدقنه شاهد کافیدر ۞ بو آیت کریمه‌نك اوائلنده اولان کاف خطابلرینی بیضاوی انسانه دیمشدرکه بو وجهله یازلدی حسین واعظ جمله‌سنی پیغمبر علیه السلامه خطابدر دیو تحریر ایدر

(٧٨) مَنْ يُطِعِ الرَّسُولَ فَقَدْ اَطَاعَ اللّٰهَ وَمَنْ تَوَلّٰى فَمَا اَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِيظًا ۞ رسوله اطاعت ایدن کیمسه تحقیق الله تعالایه اطاعت ایتدی اگر بر کیمسه بو اطاعتدن اعراض ایدرسه بز سنی انلرك اوزرینه حافظ ورقیب کوندرمدك سکا لازم اولان تبلیغدر حساب وعقابلری بزکوردز

(٧٩) وَيَقُولُونَ طَاعَةٌ فَاِذَا بَرَزُوا مِنْ عِنْدِكَ بَيَّتَ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ غَيْرَ الَّذِي تَقُولُ وَاللّٰهُ يَكْتُبُ مَا يُبَيِّتُونَ فَاَعْرِضْ عَنْهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ وَكَفٰى بِاللّٰهِ وَكِيلًا ۞ سنك حضورکده منافقلر ایشمز سکا اطاعتدر دیرلر یانکدن آیرلدقلرنده انلردن بر طائفه ایله سنك دیدیکك شیئك خلافنی کیجه تدبیر ایدرلر الله تعالینك امریله کراماً کاتبین انلرك تدبیر شبانه‌سنی یازار امدی سن انلردن اعراض ایله وجمیع امورکده لاسیما انلرك حقنده الله تعالی‌یه توکل ایله الله عظیم الشان انلرك انتقامنه وکیل جهتیله سکا کافیدر

(٨٠) اَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ الْقُرْاٰنَ وَلَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللّٰهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا ۞ ایا انلر قرآنك کلام حق اولدیغنی ومعانیسنی تفکر وتدبر ایتمزلرمی اگر اول قرآن الله تعالینك غیریدن یعنی کلام بشردن اولیدی انده

تناقض معنی وتفاوت نظم کبی اختلاف کثیر بوله لردی

(٨١) واذا جاءهم امر من الامن او الخوف اذاعوا به ولو ردوه الى الرسول والى اولى الامر منهم لعلمه الذين يستنبطونه منهم ولولا فضل الله عليكم ورحمته لاتبعتم الشيطان الا قليلا ※ چپان منافقلر پیغمبر علیه السلامك کزلو غزایه کوندردیکی عسکرك غالبیت ومغلوبیتلرندن برامر یعنی خبر کلسه عسکرك عزیمت وهزیمتنی ناسه افشا ایدوب مسلمینه ضعف ویررلردی اکر اول خبری علیه السلامه یاخود اهل اسلامدن امرایه و رسلر پیغمبر علیه السلام واول امرا اول خبری بیلوب اخفا وافشادن قنغیسی اولی ایسه ذهنلرندن تحقیق واستخراجله اکا کوره حرکت ایدرلردی اکر سزلك اوزرکزه حق تعالینك فضل ورحمتی اولمیادی شیطانه اتباع ایدردیکز مکر عقلنده رجحانی اولان آز کیمسه‌لر تابع اولمزلر ایدی * ورقة بن نوفل وقیس بن ساعد وبحیرا راهب وزید بن عمرو کبیکه انلر بعثت ونزول قرآندن مقدم موهبت الهی ورجحان عقللریله اهتدا اولنمشلر ایدی

(٨٢) فقاتل فى سبيل الله لا تكلف الا نفسك وحرض المؤمنين عسى الله ان يكف بأس الذين كفروا والله اشد بأسا واشد تنكيلا ※ غیریلری جهاددن تخلف ایدرلرسه دخی سن کندك دشمنله فی سبیل الله مقاتله ایله که جهادده انجق نفسکه تکلیف اولنمشسین ومؤمنلری دخی قتاله ترغیب ایله شاید که الله تعالی کافرلرك شدتنی مسلمانلردن دفع ایده الله عظیم الشان هیبت وصولتده وتعذیب وعقوبتده قریشدن اشددر * مرویدر که بدر صغراده ابو سفیان ایله جنکه مواعده اولنوب وقت موعود کلدکده ناسی جنکه دعوتلرنده بعضیلرنده نفرت وقوعیله بو آیت کریمه نازل اولدی

(٨٣) من يشفع شفاعة حسنة يكن له نصيب منها ومن يشفع شفاعة سيئة يكن له كفل منها وكان الله على كل شئ مقيتا ※ کیمکه مسلم حقنده کوزل شفاعتله شفاعت ایدر یعنی رعایت حقله اول کیمسه‌نك نفعنه سعی وضرربنی دفع یاخود اکا خیر دعا ایدر اول شفاعت ایچون اکا ثواب بهره‌سی واردر کیمکه بر کیمسه‌نك ضررینه سعی یاخود اکا بد دعا ایدر و بالدن اکا حصه واردر الله عظیم الشان هر شیئه مقتدر وحافظ وشاهددر

(٨٤) واذا حييتم بتحية فحيوا باحسن منها او ردوها ان الله كان على كل شئ حسيبا ※ چپان بر مسلم سزه سلام ویرسه سز اکا انك سلامندن

احسن وجهله یا مثلیله رد ایدك تحقیق الله عظیم الشان تحیه کزی محاسب ومکافاتکزه کفایت ایدیجیدر * رد سلامده احسن اولان بریسی سکا (السلام علیکم) دیرسه سن (وعلیکم السلام ورحمة الله) دی اکر اول کیمسه سلامنده (ورحمة الله) دخی دیرسه (وبرکاته) یی زیاده ایله اکر اول کیمسه (وبرکاته) یی دخی دیرسه سن دخی مثلیله رد ایله

حزب ٣

(٨٥) الله لا اله الا هو ليجمعنكم الى يوم القيمة لا ريب فيه ومن اصدق من الله حديثا ※ اندن غیری معبود بالحق اولمیوب انجق اول بر الله حقیچونکه اول شك وشبهه‌دن عاری اولان قیامت کوننده سزی قبرلریکزدن محشره جمع ایده جکدر الله تعالیدن غیری قول ووعدنده اصدق کیمدر

(٨٦) فما لكم فى المنافقين فئتين والله اركسهم بما كسبوا اتريدون ان تهدوا من اضل الله ومن يضلل الله فلن تجد له سبيلا ※ سزه نه اولدیکه منافقلر خصوصنده ایکی فرقه اولوب کفرلرینده اتفاق ایتمزسکز الله تعالی انلری کسب ایتدکاری عمللریله کفره رد ایلدی الله تعالینك ضلالتده براقدیغی کیمسه‌یی سز هدایته کتورمکمی مراد ایدرسز حق جل وعلا اول کیمسه‌یی که ضلالته براغورسن اول کیمسه ایچون طریق هدایتی بوله مزسین * بو آیت کریمه‌نك نزولنه سبب اولان منافقین حقنده مفسرین اختلاف ایتمشلردر مکه‌دن هجرتده اثنای طریقده نادم اولوب کیرو دوندکلرنده بزینه اسلام اوزره یز دیو مدینه‌یه خبر کوندردیلر یا خود مدینه‌یه هجرتدنصکره بعضیلری مدینه‌نك هواسی مزاجلرینه مخالف کلدی بهانه‌سیله بادیه‌ده اقامته پیغمبر علیه السلامدن اجازت آلوب مدینه‌دن چیقدقلرنده مکه مشرکلرینه مختلط اولدیلرنه ایسه بونلرك اسلام وکفرلری بابنده صحابه‌نك اختلافی واقع اولمشیدی

(٨٧) ودوا لو تكفرون كما كفروا فتكونون سواء فلا تتخذوا منهم اولياء حتى يهاجروا فى سبيل الله فان تولوا فخذوهم واقتلوهم حيث وجدتموهم ولا تتخذوا منهم وليا ولا نصيرا ※ انلر کندولری کبی سزلرك دخی کافر اولوب انلرله برابر اولمکزی استرلر ایمدی انلر بلا غرض فی سبیل الله هجرت ایتمینجه انلردن دوست اخذ ایتمیك اکر توحید وهجرتدن اعراض ایدرلرسه انلری حل وحرمده محلده بولورسکز اسیر وقتل ایدك وانلردن دوست ومددکار اخذ ایتمیك

(٨٨) اِلّا الَّذينَ يَصِلُونَ اِلى قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ ميثاقٌ اَوْ جاؤُكُمْ حَصِرَتْ صُدُورُهُمْ اَنْ يُقاتِلُوكُمْ اَوْ يُقاتِلُوا قَوْمَهُمْ وَلَوْ شاءَ اللّهُ لَسَلَّطَهُمْ عَلَيْكُمْ فَلَقاتَلُوكُمْ فَاِنِ اعْتَزَلُوكُمْ فَلَمْ يُقاتِلُوكُمْ وَاَلْقَوْا اِلَيْكُمُ السَّلَمَ فَما جَعَلَ اللّهُ لَكُمْ عَلَيْهِمْ سَبيلاً ☼ الا شول كيمسه لرى اسير وقتل ايتميك كه انلر بر قومه واصل وملتجى اولديلر كه اول قومله سزك بيكزده انلره دخيل اولنلره تعرض اولنمامق اوزره عهد وميثاق اولنمشيدى (اول معاهد قوم خذاعه يا بنى بكر يا بنى اسلم اوله) واول كيمسه لرى دخى اسير وقتل ايتميك كه انلرك درونلرى سزكله وقوملريله مقاتله يى كريه كوروب سزه كلوب سزكله وقريشله مقاتله يه قارشميوب بيطرف طورمغى معاهده ايتمشيدى (انلر بنو مدلجدر) اكر الله تعالى مراد ايديدى انلرى سزك اوزريكزه مسلط ايدوب سزكله مقاتله ايدرلر دى اكر انلر سزكله مقاتله دن اوزاق طورور لرسه انلرله مقاتله ايتميك وسزك طرفكزه انقياد ومسالمه القا ايدرلرسه انلرى قتل ايتمكه الله عظيم الشان سزك ايچون اذن ويراه ويرمدى

(٨٩) سَتَجِدُونَ آخَرينَ يُريدُونَ اَنْ يَأْمَنُوكُمْ وَيَأْمَنُوا قَوْمَهُمْ كُلَّما رُدُّوا اِلَى الْفِتْنَةِ اُرْكِسُوا فيها فَاِنْ لَمْ يَعْتَزِلُوكُمْ وَيُلْقُوا اِلَيْكُمُ السَّلَمَ وَيَكُفُّوا اَيْدِيَهُمْ فَخُذُوهُمْ وَاقْتُلُوهُمْ حَيْثُ ثَقِفْتُمُوهُمْ وَاُولئِكُمْ جَعَلْنا لَكُمْ عَلَيْهِمْ سُلْطاناً مُبيناً ☼ سز بر قوم آخر دخى بولورسكز (كه انلر بنى اسد وغطفان اوله) انلر سزه كلوب مسلمانز وقوملرينه كتدكلرنده انلره استهزا ايدك سزده نز ديرلر كه سزدن وقوملرندن امين اولمق مراد ايدرلر هر باركه فتنه وشركه دعوت اولنسه لر اول طرفه رجوع ايدرلر اكر انلر سزه صلح وسلم القا ايده رك سزكله مقاتله دن مباعده وكف يد ايتمزلرسه نه محلده راست كلورسه ظفر بولورسكز اخذ وقتل ايدك وكفرلرينى انلرك اوزرينه قتل وسبيه سز كچون حجت واضحه قيلدق

(٩٠) وَما كانَ لِمُؤْمِنٍ اَنْ يَقْتُلَ مُؤْمِناً اِلّا خَطَأً وَمَنْ قَتَلَ مُؤْمِناً خَطَأً فَتَحْريرُ رَقَبَةٍ مُؤْمِنَةٍ وَدِيَةٌ مُسَلَّمَةٌ اِلى اَهْلِهِ اِلّا اَنْ يَصَّدَّقُوا فَاِنْ كانَ مِنْ قَوْمٍ عَدُوٍّ لَكُمْ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَتَحْريرُ رَقَبَةٍ مُؤْمِنَةٍ وَاِنْ كانَ مِنْ قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ ميثاقٌ فَدِيَةٌ مُسَلَّمَةٌ اِلى اَهْلِهِ وَتَحْريرُ رَقَبَةٍ مُؤْمِنَةٍ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيامُ شَهْرَيْنِ مُتَتابِعَيْنِ تَوْبَةً مِنَ اللّهِ وَكانَ اللّهُ عَليماً حَكيماً ☼ بر مؤمن ايچون بر مؤمنى

ناحق يره قتل ايتمك جائز اولمدى مكر خطا ايله اوله كيمكه بر مؤمنى خطا ايله قتل ايده اول قاتل ايچون بر كوله يا جاريه آزاد ايتمك واول مقتولك وارثلرينه بينلرنده تقسيم ايچون ديت كامله ويرمك لازمدر مكر كه اول ورثه اول ديتى قاتله تصدق ايده لر اكر اول مقتول سزك دشمنلريكز (كفره) دن اولوب ايچلرنده ايمانه كلمش ايسه انكچون ينه بر قول ازادى لازم اولوب ديت اقتضا ايتمز (كه اول مقتول مؤمنك اقربا وورثه لرى كافر اولمغله اكا وارث اولمازلر) واكر اول خطا ايله مقتول سزكله بينكزده عهد وميثاقده بولنان (كفره) دن اولورسه ينه اسلام بينده اولديغى كبى قول ازادى وديت لازم كلور واول كيمسه كه قول آزادينه قدرتى اوليوب ويوله مز ايسه امدى اكا ايكى ماه بلا فاصله اورج طوتمق واجب اولور اشبو حكم سزه الله تعاليدن توبه در والله عظيم الشان قاتل ومقتولك حالنه عليم وديت وكفارت بابنده حكيم اولدى * بو آيت كريمه نك سبب نزولنى مفسرين بو وجهله بيان ايتمشلردر كه عياش بن ابى ربيعه مكه ده پيغمبر عليه السلامه ملاقاتله اسلامه كلوب واقرباسندن خوفله مدينه يه فرار ايتمشيدى انك اناسى زياده جزع وفزعده اولوب اوغللرى حارث وابو جهل كه عياشك انا بر قرنداشلرى ايدى اول اوغللرينه سز عياشى بكا كتورمينجه نه يير ونه ايچر ونه كولكه يه كيررم ديو ترجمه انداخته ايتمكله انلر دخى حارث بن زيدى برابر آلوب اوچى مدينه يه عزيمت ودخول ايله عياشى بولوب انالرينك حالنى افاده ودينينه قطعا مداخله اولنميوب هر وجهله راحتنى التزام ويمين ايله اينانديروب معاملكه يه عازم اولديلر همان يوله كيردكلرنده محكم باغليوب ضرب ايده رك اناسنه كتورديلر اناسى انى كونشه باغليوب ايمان كتورديكك ديندن دونمينجه صاليويرمم ديو براقدى ناچار مرادلرينه موافقتله خلاص بولدى بعده بر كون حارث بن زيد عياشله صحبت ايدركن اى عياش سنك ايمان ايتديكك محمد دينى حق ايسه نيچون حق دينى ترك ايتدك اكر باطل ايسه نيچون باطل دينه كيرمش ايدك ديدكده عياش غضبلنوب والله سنى نه محلده تنها بولورسم قتل ايده رم ديدى بعده عياش اسلامه كلوب مدينه يه هجرت ايتدى وصكره حارث دخى مسلمان اولوب مدينه يه كلدى اما عياش حارثك اسلامه كلديكنى كورمدى وبيلمز ايدى بر وقت حارث مسجد قبا نزدنده تنها كيدركن عياش راست كلوب يمينى موجبنجه حارثى قتل ايلدى صحابه نه ايتدك بر مسلمانى قتل ايلدك ديو عياشه ملامت ايتدكلرنده نادم اولوب حضور نبويده

یمینی وحارثك اسلامه کلدیکندن بیخبر ایدوکنی تقریر واعتذار ایتمکله بو آیت کریمه نازل اولدی

﴿٩١﴾ وَمَنْ يَقْتُلْ مُؤْمِنًا مُتَعَمِّدًا فَجَزَاؤُهُ جَهَنَّمُ خَالِدًا فِيهَا وَغَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِ وَلَعَنَهُ وَاَعَدَّ لَهُ عَذَابًا عَظِيمًا ☼ بر کیمسه که قصدا بر مؤمنی قتل ایدر انك جزاسی دائم اوله‌رق جهنمدر الله عظیم الشان اکا غضب ولعنت وانکیچون عذاب عظیم آماده ایدر * بو آیت کریمه‌نك سبب نزولنی مفسرین بویله نقل ایدرلر که مقیس بن حبابه قرنداشی هشامی بنو النجارده مقتول بولوب پیغمبر علیه السلامه انی بیان ایتدکده پیغمبر علیه السلام بنی فهردن زهیر ایله انی بنی نجاره کوندردیکه اکر قاتلنی بیلورلرسه بونلره تسلیم ایتسونلر قصاص اولنسون اکر قاتلی معلوم دکلسه دیتنی ویرسونلر بیوردی فی الواقع معلوملری اولمامغله یوز دوه دیتنی ویروب مقیس ایله زهیری اعاده ایلدیلر مدینه‌یه کلورکن یولده مقیس وشیطانله کویا قصاص دیو زهیری قتلله مکه‌یه عودت ایدوب مرتد اولدی که نزولی مقیس حقنده اوله

﴿٩٢﴾ يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا اِذَا ضَرَبْتُمْ فِي سَبِيلِ اللّٰهِ فَتَبَيَّنُوا وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ اَلْقٰى اِلَيْكُمُ السَّلَامَ لَسْتَ مُؤْمِنًا تَبْتَغُونَ عَرَضَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللّٰهِ مَغَانِمُ كَثِيرَةٌ كَذٰلِكَ كُنْتُمْ مِنْ قَبْلُ فَمَنَّ اللّٰهُ عَلَيْكُمْ فَتَبَيَّنُوا اِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ☼ ای مؤمنلر نه‌وقت سز فی سبیل الله جهاد ایچون سفر ایتسکز مؤمنی کافردن تمییز وبیان خصوصنده دقتله تفحص ایدك وسزه مسلمان قاعده‌سنجه سلام ویره‌نه بو مؤمن دکلدر دیمه‌یك که انکله دنیانك متاع وغنیمتنی طلب ایده‌سز الله تعالی عندنده غنیمت کثیره واردر که سزی مال ایچون مسلمان قتلندن بی‌نیازایدر سزدخی بوندن مقدم اوائل اسلامکزده کلمهٔ شهادت اعلانیله مال وخونیکزی محافظه ایتمشیدیکز بعده حق تعالی سزه دینده استقامت وثبات نی من واحسان ایلدی امدی سزدخی انلرك کلمهٔ شهادتی اتیانلری مال وجان خوفندن ظنیله بلاتبیین قتلرینه عجله ایتمیك تحقیق الله عظیم الشان ایشلدیککز شیئه خبیردر * مرویدر که بو آیت کریمه فدك اهالیسندن مرداس بن نهیك حقنده نازل اولمشدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم اول قومه غزا ایچون سریه کوندرمشیدی وبو مرداس انلرك ایچنده یالکز مسلمان ایدی اهالیسی سریه‌دن خبردار اولوب فرار ایتملریله مرداس مال ومتاع وغنمیله بر طاغه متحصن طوردی مسلمانلر تکبیرله کلدکلرنده اولدخی

تکبیر وشهادت کلمه‌سی کتوره‌رك طاغدن ایندکده اسامة بن زید فی الحال انك باشنی قطع واموالنی غارت ایلدی بو خبر پیغمبر علیه السلامه ایرشدکده متألم اولوب اسامه‌یه اللهك وحدانیتنه معترف وکلمهٔ شهادت کتورن آدمیی قتل ایدرسین دیو عتاب ایتدکده اسامه انك اتیان شهادتی قلیج خوفندن ایدی دیمکله سن انك قلبنی یارمدککه سلاح قورقوسندنمی دکلمی بیلیدك دیو قول آزادینی امر بیوردی

﴿٩٣﴾ لَا يَسْتَوِي الْقَاعِدُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ غَيْرُ اُولِي الضَّرَرِ وَالْمُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللّٰهِ بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ فَضَّلَ اللّٰهُ الْمُجَاهِدِينَ بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ عَلَى الْقَاعِدِينَ دَرَجَةً وَكُلًّا وَعَدَ اللّٰهُ الْحُسْنٰى وَفَضَّلَ اللّٰهُ الْمُجَاهِدِينَ عَلَى الْقَاعِدِينَ اَجْرًا عَظِيمًا ☼ مؤمنلردن ضرورت وعذر صاحبی اولمیوب غزادن بطائتله قاعدلر فی سبیل الله مال ونفسلریله جهاد ایدنلرله برابر اولمازلر مال ونفسلریله جهاد ایدنلره عذر ایله قاعدلر اوزرینه الله تعالی بر درجه فضیلت احسان ایلدی حق جل وعلا مجاهد ومعذور قاعدك کایسنه ایمانلری سببیله جنت وعد ایلدی الله عظیم الشان مجاهدینی عذرسز قاعدلر اوزره اجر عظیمله تفضیل ایتدی

﴿٩٤﴾ دَرَجَاتٍ مِنْهُ وَمَغْفِرَةً وَرَحْمَةً وَكَانَ اللّٰهُ غَفُورًا رَحِيمًا ☼ مجاهدلر ایچون الله تعالیدن بلند درجه‌لر ومغفرت ورحمت واردر والله عظیم الشان انلرك چکن کناهلرینی مغفرت وانلره ازدیاد مکافاتله مرحمت ایدیجیدر

﴿٩٥﴾ اِنَّ الَّذِينَ تَوَفّٰيهُمُ الْمَلٰئِكَةُ ظَالِمِي اَنْفُسِهِمْ قَالُوا فِيمَ كُنْتُمْ قَالُوا كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي الْاَرْضِ قَالُوا اَلَمْ تَكُنْ اَرْضُ اللّٰهِ وَاسِعَةً فَتُهَاجِرُوا فِيهَا فَاُولٰئِكَ مَاْوٰيهُمْ جَهَنَّمُ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ☼ اهل مکه‌دن شونلر که هجرت واجب اولدیغنده هجرت ایتمیوب اولوجهله دار شرکده مقیما نفسلرینه ظلم ایتدکاری حالده عونهٔ ملك الموت روحلرینی قبض ایتدکده توبیخ یوزندن انلره ملائکه سز مؤمنلردنمی یا مشرکاردنمی ایدیکز دیدیلر انلر اول ملائکه‌یه بز ارض مکه‌ده ضعیفلردن ایدك دیدیلر ملائکه انلری تکذیب ایدوب الله تعالینك یرلری واسع دکلمیدیکه مهاجرینك مدینه وحبشه‌یه هجرت ایتدکاری کبی سزدخی بر محله هجرت ایدیدیکز دیدیلر امدی اول هجرتی ترك ایدنلرك منزللری جهنمدر واول جهنم انلره نه قبیح مکان اولور

(٩٦) اِلَّا الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ لَا يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَلَا يَهْتَدُونَ سَبِيلًا ❋ الا رجال ونسوان واطفالدن واقع حال ضعيف وعاجزلك مأواری جهنم دكلدر كه انلر هجرت ایچون حیله یه ونفقه یه قادر دكللردر وكیده جك یوللری دخی بیلمزلر

(٩٧) فَاُولٰئِكَ عَسَى اللّٰهُ اَنْ يَعْفُوَ عَنْهُمْ وَكَانَ اللّٰهُ عَفُوًّا غَفُورًا ❋ امدی اول ضعفانك هجرتده خطر واضطرارلری سببیله الله تعالی شاید لطف وكرمیله انلری عفو ایدر الله عظیم الشان انلری عفو وكناهلرینی مغفرت ایدیجیدر

(٩٨) وَمَنْ يُهَاجِرْ فِي سَبِيلِ اللّٰهِ يَجِدْ فِي الْاَرْضِ مُرَاغَمًا كَثِيرًا وَسَعَةً وَمَنْ يَخْرُجْ مِنْ بَيْتِهِ مُهَاجِرًا اِلَى اللّٰهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ يُدْرِكْهُ الْمَوْتُ فَقَدْ وَقَعَ اَجْرُهُ عَلَى اللّٰهِ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُورًا رَحِيمًا ❋ اول كیمسه كه فی سبیل الله هجرت ایده یر یوزنده آرام ایده جك چوق مكانلر واظهاردین ایده جك محللر ووسعتلو رزقلر بولور و كیمكه الله تعالی ورسولنه اطاعتله بیتندن چیقوب هجرت ایدركن اكا موت ایریشورسه تحقیق انك اجری عندالله ثابت اولور الله تعالی مغفرت ورحمت ایدیجی اولدی * بو آیت كریمه‌نك نزولی جندع بن ضمره حقنده‌در كه اول (الا المستضعفین) آیتنی ایشتدكده بن استثنا اولنان صنفدن دكلم زیرا بن حیله بولورم ومدینه یولنی بیلورم والله بن بو كیجه مكه‌ده یاتمم اجلم كلورسه هجرت اوزره یولده بولنورم دیو اختیار ومریض اولمغله همان یاتدیغی سریری ایله اوغللرینه امر ایدوب اركاب ومدینه‌یه متوجه اولدیلر تنعیم نام محله ایرشدكلرنده اثر موت ظهور ایتمكله صاغ النی صول الی اوزره وضع ایدوب الهی بو سنكچون وبو رسولك ایچون اولسون رسولك علیه السلامك بیعتی اوزره سكا بیعت ایدرم دیه‌رك جان تسلیم ایلدی

(٩٩) وَاِذَا ضَرَبْتُمْ فِي الْاَرْضِ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ اَنْ تَقْصُرُوا مِنَ الصَّلٰوةِ اِنْ خِفْتُمْ اَنْ يَفْتِنَكُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا اِنَّ الْكَافِرِينَ كَانُوا لَكُمْ عَدُوًّا مُبِينًا ❋ قچان سز یر یوزنده سفر ایدرسكز نمازی قصر ایتمكزده سزك اوزریكزه وبال یوقدر اكر كفار سزه نمازده ایكن قتال فتنه‌سیله تعرض ایده جكندن خوف ایدرسكز زیرا كافرلر سزكچون اشكاره عدودر

(١٠٠) وَاِذَا كُنْتَ فِيهِمْ فَاَقَمْتَ لَهُمُ الصَّلٰوةَ فَلْتَقُمْ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ مَعَكَ

وَلْيَاْخُذُوا اَسْلِحَتَهُمْ فَاِذَا سَجَدُوا فَلْيَكُونُوا مِنْ وَرَائِكُمْ وَلْتَاْتِ طَائِفَةٌ اُخْرٰى لَمْ يُصَلُّوا فَلْيُصَلُّوا مَعَكَ وَلْيَاْخُذُوا حِذْرَهُمْ وَاَسْلِحَتَهُمْ وَدَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ تَغْفُلُونَ عَنْ اَسْلِحَتِكُمْ وَاَمْتِعَتِكُمْ فَيَمِيلُونَ عَلَيْكُمْ مَيْلَةً وَاحِدَةً وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ اِنْ كَانَ بِكُمْ اَذًى مِنْ مَطَرٍ اَوْ كُنْتُمْ مَرْضٰى اَنْ تَضَعُوا اَسْلِحَتَكُمْ وَخُذُوا حِذْرَكُمْ اِنَّ اللّٰهَ اَعَدَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُهِينًا ❋ یا محمد قچان سن عسكركله مخوف دشمن مقابلنده اولوب نمازه قائم اولدیغك زمان عسكریكی ایكی بلوك ایله بریسی سنكله نمازده بریسی دشمن قارشوسنده طورسون وجمله‌سی سلاحلرینی اخذ ایتسونلر وسنكله نمازده اولوب بر ركعت قیلنلر نمازه منافی اعمالدن صاقنه‌رق دشمن قارشوسنه كیتسونلر مقدم دشمن قارشوسنده اولوب نماز قیلمیانلر كلوب ایكنجی ركعتی سنكله قیلسونلر وتشهدی سنكله اوقسونلر سن سلام ویروب انلر سلام ویرمدن دشمن قارشوسنه كیتسونلر وحذر آلتلرینی وسلاحلرینی السونلر اندن اولكی ركعتی اماله قیلوب دشمن قارشوسنه كیدنلر كلوب ایكنجی ركعتی دخی قیلوب تشهد وسلامله اتمام ایتسونلر ومقابلهٔ عدویه كیتسونلر بعده ایكنجی ركعتی اماله قیلانلر كلوب سبقت ایدن بر ركعتی دخی قیلوب تشهد وسلامله اتمام ایتسونلر سز سلاح ومتاعلریكزدن غافل ایكن سزه هجومی و بر كره حمله ایتمكه میل وآرزو ایدرلر اكر یغموردن متأذی یاخود مریض اولورسكز عدودن اتقا ایچون آلات حذركزی اخذله سلاحكز حمل ثقیل ایسه انی وضعده سزه وبال یوقدر تحقیق الله تعالی كفار ایچون عذاب مهین آماده ایلدی * وقتاكه مشركلر عسكر اسلامی اویله نمازینی جماعت واحده ایله قیلار كوردیلر بعد الاتمام حیفا بونلرك اوزرینه نماز قیلاركن هجومده غفلت ایتدك دیو تأسف ایدوب بو فرصتی فوت ایتدكسه بوندنصكره بونلرك ایكندی نمازی واردر كه آبا وابنالرندن انلره قیمتلودر دیو اكا شروعلرنده اتفاقله هجومه نیت ایتدیلر بناء علیه اویله ایله ایكندی بیننده بو صلوة خوف آیتی نازل اولدی

(١٠١) فَاِذَا قَضَيْتُمُ الصَّلٰوةَ فَاذْكُرُوا اللّٰهَ قِيَامًا وَقُعُودًا وَعَلٰى جُنُوبِكُمْ فَاِذَا اطْمَاْنَنْتُمْ فَاَقِيمُوا الصَّلٰوةَ اِنَّ الصَّلٰوةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَوْقُوتًا ❋ قچان صلوة خوفی ادا ایدوب فارغ اولورسكز دشمنه قیاما قلیچ اورركن وقعودا اوق آتاركن و یاتكز اوزره مجروح یاتوركن یعنی علی الدوام الله تعالی‌یی ذكر ایدك نه زمانكه خوف دشمندن اطمینان كلورسه

نمازی تعدیل ارکان وحفظ شرایطیله ادا ایدك تحقیق صلوة مؤمنلر اوزرینه اوقاتله محدود فرض اولدی

(١٠٢) وَلَا تَهِنُوا فِي ابْتِغَاءِ الْقَوْمِ إِنْ تَكُونُوا تَأْلَمُونَ فَإِنَّهُمْ يَأْلَمُونَ كَمَا تَأْلَمُونَ وَتَرْجُونَ مِنَ اللهِ مَا لَا يَرْجُونَ وَكَانَ اللهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ❁ کفاری طلبده ضعیف اولمیك اکر سز مجروح ومتألم سه کز انلر دخی سزك کبی مجروح ومتألمدرلر حال بوکه سزده ثواب آخرتدن امید وار انلرده اخرت امیدی یوقدر الله عظیم الشان اعمالکزه علیم وامر ونهینده حکیمدر * وقتاکه ابوسفیان احددن رجعت ایتدکده انلرك اردنجه کوندریلان مسلمین المجراحاتدن تشکی ایتلریله بو آیت کریمه نازل اولدی

(١٠٣) إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِتَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ بِمَا أَرَاكَ اللهُ وَلَا تَكُنْ لِلْخَائِنِينَ خَصِيمًا (١٠٤) وَاسْتَغْفِرِ اللهَ إِنَّ اللهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ❁
تحقیق بز سکا قرآنی حق وحکم عدله انزال ایتدککه حق تعالینك سکا تعریف والهام ایتدکیله ناس بیننده حکم ایتمك ایچون وخائنلر ایچون جدال ایتمه وحق تعالیدن مغفرت طلب ایله تحقیق الله عظیم الشان طالبنه مغفرت ومرحمت ایدیجیدر * بو آیت کریمه نك سبب نزولی اولدر که بنو ظفردن طعمه بن ابیرق قوکشوسی قتادة بن نعماندن بردقیق چوالنده برزره سرقه ایلدی اول چوالك دلوکی اولمغله کوتوررکن یولده دوکیلوردی انی زید بن سمین یهودی یه امانت براقدی فرادسی قتاده طعمه دن استدکده طعمه آلدیغنه بیلدیکنه یمین ایتمکله انی ترکله دقیقك ازینی سوره رك زید یهودینك خانه سنده قرار بولدی وزرهی اندن اخذ ایتدکلرنده بکا بونی طعمه ویردی دیدی وانکچون یهوددن برجماعت شهادت ایتدیلر طعمه نك قومی اولان بنو ظفر پیغمبر علیه السلامه واروب طعمه ایچون تبریه طلب ایدوب اکر ایتمزسك بز مفتضح وهلاك اولورز دیدیلر بناء علیه پیغمبر علیه السلام مساعده صورتنی کورسترمکله بو آیت کریمه نازل اولدی

(١٠٥) وَلَا تُجَادِلْ عَنِ الَّذِينَ يَخْتَانُونَ أَنْفُسَهُمْ إِنَّ اللهَ لَا يُحِبُّ مَنْ كَانَ خَوَّانًا أَثِيمًا ❁ سارق ونفسلرینه خائن کیمسه لردن طرف جدال ایتمه تحقیق الله عظیم الشان زیاده خائنلری واکا مصر اولنلری سومز

(١٠٦) يَسْتَخْفُونَ مِنَ النَّاسِ وَلَا يَسْتَخْفُونَ مِنَ اللهِ وَهُوَ مَعَهُمْ إِذْ يُبَيِّتُونَ

مَا لَا يَرْضَى مِنَ الْقَوْلِ وَكَانَ اللهُ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطًا ❁ ناسدن حیا ایدوب خیانتی ستر ایدرلر والله تعالیدن حیا ایتمزلر که الله تعالی انلرك قلبلرنده اولان اسراری بیلور زیرا انلر الله تعالی راضی اولمدیغی قولی کیجه تدبیر ایدرلر (بنی ظفرك قول ومشاوره سیدرکه طعمه مسلمان اولمغله پیغمبر علیه السلام انك یمیننه اینانوب یهودی کافر اولمغله اکا التفات ایتمز دیمشلردی) الله عظیم الشان انلرك اعمالنه محیط اولدی

(١٠٧) هَا أَنْتُمْ هَؤُلَاءِ جَادَلْتُمْ عَنْهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فَمَنْ يُجَادِلُ اللهَ عَنْهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَمْ مَنْ يَكُونُ عَلَيْهِمْ وَكِيلًا ❁ ای قوم بنی ظفر سز شونلرسز که حمیت جاهلیتله حیوة دنیاده خائنلر ایچون جدال وخصومت ایدرسکز یوم قیامتده انلره عذاب اولنور کن انلر ایچون الله تعالی یه جدال وخصومت ایدر کیمدر یا انلری عذاب الهیدن حمایت ایدر کیمدر

(١٠٨) وَمَنْ يَعْمَلْ سُوءًا أَوْ يَظْلِمْ نَفْسَهُ ثُمَّ يَسْتَغْفِرِ اللهَ يَجِدِ اللهَ غَفُورًا رَحِيمًا ❁ واول کیمسه که سائره تعدی ایدر برعمل قبیح ایشلیه یاخود اول قباحتله نفسنه ظلم ایلیه وصکره الله تعالیدن مغفرت طلب ایلیه الله تعالی یی ذنوبنه غفور واکا فضلله رحیم بولور

(١٠٩) وَمَنْ يَكْسِبْ إِثْمًا فَإِنَّمَا يَكْسِبُهُ عَلَى نَفْسِهِ وَكَانَ اللهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ❁ بر کیمسه بر کناهی ایشلرسه انك کسبی انجق کندو نفسی اوزرینه در الله عظیم الشان انك کسبنه علیم ومجازاتنده حکیم اولدی

(١١٠) وَمَنْ يَكْسِبْ خَطِيئَةً أَوْ إِثْمًا ثُمَّ يَرْمِ بِهِ بَرِيئًا فَقَدِ احْتَمَلَ بُهْتَانًا وَإِثْمًا مُبِينًا ❁ بر کیمسه خطاء ویا صغیره یاخود عمدا ویا کبیره کناه ایشلسه صکره اول کناهدن بری اولان کیمسه یه اسناد ایلسه (طعمه نك زیده اسنادی کبی) تحقیق اول قباحتسز کیمسه یه افترا سیچون آشکاره کناه وعظیم بهتان یوکلندی

(١١١) وَلَوْلَا فَضْلُ اللهِ عَلَيْكَ وَرَحْمَتُهُ لَهَمَّتْ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ أَنْ يُضِلُّوكَ وَمَا يُضِلُّونَ إِلَّا أَنْفُسَهُمْ وَمَا يَضُرُّونَكَ مِنْ شَيْءٍ وَأَنْزَلَ اللهُ عَلَيْكَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَعَلَّمَكَ مَا لَمْ تَكُنْ تَعْلَمُ وَكَانَ فَضْلُ اللهِ عَلَيْكَ عَظِيمًا ❁ اکر الله تعالینك سکا بوتله فضل ورحمتی اولمیدی بنو ظفردن برطائفه سی طوغری حکمدن تحویله قصد ایتدیلردی انلر انجق نفسلرینی اضلال ایدرلر وسکا برشی ضرر ایتمزلر والله تعالی سکا قرآنی وانك احکامنی انزال ایتدی وخفیات اموردن سکا

بيلمدكلريكى تعليم ايلدى الله عظيم الشانك سكا بوت وتعليم ايله عظيم فضل ورحمتى اولدى

حزب ٤

(١١٢) لَا خَيْرَ فِي كَثِيرٍ مِنْ نَجْوٰيهُمْ اِلَّا مَنْ اَمَرَ بِصَدَقَةٍ اَوْ مَعْرُوفٍ اَوْ اِصْلَاحٍ بَيْنَ النَّاسِ وَمَنْ يَفْعَلْ ذٰلِكَ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللّٰهِ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ اَجْرًا عَظِيمًا ❊ انلرك چوق كيزلو مشاورهلرنده خير يوقدر مكر بر كيمسه صدقه ايله ياشرعده مستحسن ومعروف احسانله ياخود ناس بيننده اولان عداوتى دفع واصلاحله امر ايده كيمكه بومذ كورلرى الله تعالينك رضاسنى طلبله ايشلرسه بزاكا آخرتده اجر عظيم ويررز

(١١٣) وَمَنْ يُشَاقِقِ الرَّسُولَ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ الْهُدٰى وَيَتَّبِعْ غَيْرَ سَبِيلِ الْمُؤْمِنِينَ نُوَلِّهِ مَا تَوَلّٰى وَنُصْلِهِ جَهَنَّمَ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ❊ بر كيمسه كه انكيچون طوغرى يول ظاهر اولدقدنصكره پيغمبر عليه السلامه مخالفت واعتقاد وعملده مؤمنلر طريقندن غيرى يه تبعيت ايدرسه آخرتده بزانى دوست اولديغى كفر وارتداده اصمارلرز وجهنمه ايصال ايدهرز اول جهنم نه قبيح قرارگاه اولدى * بو آيت كريمه طعمه بن ابيرق حقنده نازل اولمشدر كه طعمهنك اوزرينه سرقه ظاهر اولوب قطع يد اقتضا ايتدكده مرتد اولوب مكه يه فرار وانده بنى سليمدن حجاج بن علاط نام كيمسه نك خانه سنه نزول ايلدى كيجه انك بيتنى دلركن اوزرينه برطاش دوشوب الندده قالدى صباح انى اخراجله قتلنى مراد ايتديلر بعضيلر غريبدر قتل اولنميوب نفى اولنمسنى رجا ايتملريله مكه دن سورديلر وقضاعه تجاريله شامه عازم اولوب يولده تجارك بعض متاعلرينى سرقه ايتدكله انى اخذ وطاشلبه رق قتل ايتديلركه اول طاشلر اكا قبر اولدى

(١١٤) اِنَّ اللّٰهَ لَا يَغْفِرُ اَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذٰلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللّٰهِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا ❊ تحقيق الله تعالى كندويه شريك كتورنلرى مغفرت ايتمز وشركدن ماعدا استديكى كيمسهنك ذنوبنى مغفرت ايدر بر كيمسه كه الله تعالى يه اشراك ايدر تحقيق طريق حقدن بعيد ضلالتدهدر * بو آيت كريمهنك سبب نزولى بو وجهله مرويدركه اعرابدن بر پير پيغمبرمز عليه السلامه كلوب يارسول الله بن كناهه مستغرق بر پيرم لكن الله تعالى يى بيلوب ايمان كتورديكمدنبرو اكا شريك كتورمدم واندن غيرى كيمسهيى دوست اتخاذ ايتمدم وجرأت وبى ادبلكله معصيت ايشلمدم وطرفة العين خدادن فرار وخلاص تصوربنى ايتمدم وكناهلريمه نادم وتائب اولديغم حالده

حضورينه كلدم بنم حالم عند الله نيجه اولور ديدكده بو آيتله اكا مژده جواب بيورلدى

(١١٥) اِنْ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ اِلَّا اِنَاثًا وَاِنْ يَدْعُونَ اِلَّا شَيْطَانًا مَرِيدًا (١١٦) لَعَنَهُ اللّٰهُ وَقَالَ لَاَتَّخِذَنَّ مِنْ عِبَادِكَ نَصِيبًا مَفْرُوضًا ❊ اهل مكهنك الله تعاليدن غيرى يه عبادتلرى انجق ديشى بتلرهدر (غالبا زعملرنجه ملائكه يه تشبيه وملائكه يى دخى حاشا بنات الله ديرلريدر) وانلرك اول اصنامه طاپمهلرى دخى انجق اول متمرد ابليسه عبادت ايتمكدر اول ابليسى الله تعالى رحمتندن طرد ايلدى وشيطان يارب سنك قوللركدن مقرر ومعلوم نصيب اخذ ايدهيم ديدى * ديلديكه عبادك هر بيكده برى الله تعالينك وطقوز يوز طقسان طقوزى شيطانكدر

(١١٧) وَلَاُضِلَّنَّهُمْ وَلَاُمَنِّيَنَّهُمْ وَلَاٰمُرَنَّهُمْ فَلَيُبَتِّكُنَّ اٰذَانَ الْاَنْعَامِ وَلَاٰمُرَنَّهُمْ فَلَيُغَيِّرُنَّ خَلْقَ اللّٰهِ وَمَنْ يَتَّخِذِ الشَّيْطَانَ وَلِيًّا مِنْ دُونِ اللّٰهِ فَقَدْ خَسِرَ خُسْرَانًا مُبِينًا ❊ وانلرى طريق حقدن اضلال ايدهيم وانلره آرزو وتمنيلرى اولان طول حيات وانكار بعث ونشرى القا ايدهيم وانلره دوه وحيوانلرينك قولاقلرينى شق وقطع ايتمك امر ايدهيم (بونك تفصيلى سورهٔ مائدهده كله جكدر) وانلره الله تعالينك خلق ايتديكنى تغييرايله امر ايدهيم (ايكنه ايله وجودينه نشان دوكمك وخايه كسمك ولواطه وسحق كبى) كيمكه شيطانى دوست اتخاذيله انك امرينه اطاعت ايدر تحقيق زيان ظاهر ايله خسرانده در

(١١٨) يَعِدُهُمْ وَيُمَنِّيهِمْ وَمَا يَعِدُهُمُ الشَّيْطَانُ اِلَّا غُرُورًا (١١٩) اُولٰئِكَ مَأْوٰيهُمْ جَهَنَّمُ وَلَا يَجِدُونَ عَنْهَا مَحِيصًا ❊ شيطان انلره (طول حيات ونيل دنيا ايله) وعد ايدر وانلره (بعث وجنت ونار يوقدر ديو) امنيت ويرر شيطانك انلره وعدى انجق غروردر كه انلرك ضرريله كندونك نفعنى اظهار ايدر اول تبعهٔ شيطانك مقرى آخرتده جهنمدر انلر اول جهنمدن عدول وگريزگاه بولمازلر

(١٢٠) وَالَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَنُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا اَبَدًا وَعْدَ اللّٰهِ حَقًّا وَمَنْ اَصْدَقُ مِنَ اللّٰهِ قِيلًا ❊ شونلركه مؤمن اولوب عمل صالح ايشلديلر بز انلرى اشجارى التندن نهرلر جارى جنتلره ادخال ايدهرز كه انلر انده ابدا دائم وباقيلردر الله تعالى انى وعد حقله وعد ايلمشدر كيمدركه قولنده الله تعاليدن اصدق اوله

(١٢١) لَيْسَ بِأَمَانِيِّكُمْ وَلَا أَمَانِيِّ أَهْلِ الْكِتَابِ مَنْ يَعْمَلْ سُوءًا يُجْزَ بِهِ وَلَا يَجِدْ لَهُ مِنْ دُونِ اللّٰهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ❊ ای مسلمانلر الله تعالینك بو وعد ایلدیکی ثوابه نه سزك آرزوی باطلکزله ونه اهل کتابك اهواء فاسده سیله اولور بلکه اکا ایمان واعمال صالحه ایله نائل اولنور کیمکه برفعل قبیح ایشلیه انکله مجازات اولنور اول کیمسه ایچون الله تعالیدن غیری عذاب دفعنده ولی ونصیر بولنماز * روایت اولنورکه مسلمان واهل کتابدن بعض کیمسه‌لر برمجلسده بولنوب یهود ونصاری بزم پیغمبرمز سزك پیغمبریکزدن وکتابمز سزك کتابکزدن مقدمدر وجنته بزلردن غیریسی کیرمز دیو مفاخرت ایلدیلر مسلمانلر دخی جوابلرنده بزم پیغمبرمز خاتم الانبیا وکتابمز سزك کتابکزی ناسخدر جنته سزدن الیقز دیملریله (لیس بالامانی) ایله رد اولندیلر * و (من یعمل سوء) کلام شریفنی صحابه ایشتدکده متألم اولدیلر حضرت ابو بکر رضی الله عنه یارسول الله سوء عملدن خالی کیمسه یوقدرکه اول جزادن خلاص اوله دیدی خواجهٔ عالم صلی الله علیه وسلم سکا دنیاده واقع اولان حزن ومرض و بلا اول سوء عمله مجازات اولور بیوردی

(١٢٢) وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَى وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولٰئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ نَقِيرًا ❊ ارکك ودیشیدن کیمکه مؤمن اولدیغی حالده عمل صالحدن بعضینی ایشلسه اول کیمسه‌لر جنته کیررلر انلر خرما چکردکنك بیوی قدر ظلم اولنمازلر

(١٢٣) وَمَنْ أَحْسَنُ دِينًا مِمَّنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلّٰهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ وَاتَّبَعَ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَاتَّخَذَ اللّٰهُ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلًا ❊ شول کیمسه که افعال سیئه‌دن مجتنب واعمال صالحه‌یه مواظب اولدیغی حالده نفسنی خالص وامرینی الله تعالی‌یه تفویض ایده دین جهتیله اول کیمسه‌دن احسن کیمدر ودخی دین اسلامه موافق دین ابراهیمه تبعیت ایده الله تعالی ابراهیم علیه السلامی انتخاب ایدوب بردوستك بردوستی یانده‌کی کرامته مشابه کرامتله تخصیص ایلدی * مرویدرکه ابراهیم علیه السلامك وقتنده برسنه قحط ظهور ایدوب ناس عادتلری اوزره اکا کلوب طعام ایدرلردی انبارده ذخیره‌سی قالمامغله مصرده بردوستی وار ایدی غلمانیله اکا برقاچ دوه کوندردیکه برمقدار ذخیره کونده‌ره مصره وارد قلرنده دوستی انلره حالا بزم ولایتمزده قحط وار اکر کندو ایچون اولسه برچاره بولنوردی انك کرم وسماحته وافی ذخیره‌یه قدرتمز یوقدر جوابیله آدملری ارجاع اولندی شهره یقین کلدکلرنده فقرا انلرك تهی رجوعلرینی

کوروب منکسر ومکدر اولمسونلر ایچون چواللرینی قوم ایله طولدیروب خانه‌سنه کتوردیلر ابراهیم علیه السلام بوحالدن مغموم اولوب مسجده کندی وزوجه‌سی ساره رضی الله عنها اویقوده اولمغله قالقوب چواللری مملو کوردکده سرور ایله برینك اغزینی آچدیکه پاك و بیاض دقیق همان خمیر ونان یاپوب عیال واطفال فقرایه ویردی ابراهیم علیه السلام مسجددن کلدکده نان قوقوسنی طویوب بونره‌دن دیو سؤالنده مصرده‌کی دوستنك کوندردیکی دقیقدن دیدیلر ابراهیم علیه السلام بو بنم دوستم الله تعالی طرفندندر دیمکله بو جهتله حق جل وعلی انی دوست اتخاذ ایلدی

(١٢٤) وَلِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَانَ اللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ مُحِيطًا ❊ سموات وارضده اولان جمیع اشیانك خلق وملکی الله تعالی‌یه مختصدر الله عظیم الشانك علم وقدرتی هرشیئی محیط اولدی

(١٢٥) وَيَسْتَفْتُونَكَ فِي النِّسَاءِ قُلِ اللّٰهُ يُفْتِيكُمْ فِيهِنَّ وَمَا يُتْلَى عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ فِي يَتَامَى النِّسَاءِ اللَّاتِي لَا تُؤْتُونَهُنَّ مَا كُتِبَ لَهُنَّ وَتَرْغَبُونَ أَنْ تَنْكِحُوهُنَّ وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الْوِلْدَانِ وَأَنْ تَقُومُوا لِلْيَتَامَى بِالْقِسْطِ وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِهِ عَلِيمًا ❊ نسوانك میراثی امرنده سندن استفتا ایدرلر (که امکه‌نك قزلری وبابالرندن میراثلری حقنده درکه قصه‌سی اشبو سوره اولنده کچدی) سن دیکه جاهلیتده اولدیغی کبی اول یتیمه نساره میراثدن لازم کلانی ویرمزسز ومال وجماللری ایچون نکاحنه رغبت ایدرسزکه مالنی اکل ایده‌سز وولداندن صغارك دخی میراثدن حقنی ویرمزسز الله عظیم الشانك اول نسا حقنده اولان حکمی وقرآنده تلاوت اولنان سزه بیان ایدرکه یتامانك مهر ومیراثلرینی اداده عدالله قیام ایده‌سز سزك خیردن ایشلدیککز شئه الله عظیم الشان علیم اولدی

(١٢٦) وَإِنِ امْرَأَةٌ خَافَتْ مِنْ بَعْلِهَا نُشُوزًا أَوْ إِعْرَاضًا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا أَنْ يُصْلِحَا بَيْنَهُمَا صُلْحًا وَالصُّلْحُ خَيْرٌ وَأُحْضِرَتِ الْأَنْفُسُ الشُّحَّ وَإِنْ تُحْسِنُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ❊ اکر برزوجه کندو زوجندن اذا وجفا یاخود ترك صحبت ومجالست ایله اعراضنی فهم ایلسه انلر بینلرنده مصالحه ایلملرنده وبال یوقدر (یعنی زوجه نکاحندن برمقدار بنی یاخود نوبت فراشندن بعضنی دیکر زوجه سنه بخش ایتمك کبی و زوجنك دخی خدمت قدیمه‌سنه

رعايتله كلى جدا ايتمامك كبى ادا ايله مصالحه‌در) وصلح خصومت ومفارقه‌دن
خيرلودر نفوسك جبلتنده بخل حاضر كوزدر زيرا زوجنك هر برى ديكره مسامحه‌يه
بخل ايتمك يعنى قيصقانمق امر طبيعيدر اكر سز كوزل كچنوب و بر بريكزه
جفا وايذادن پرهيز ايدرسكز تحقيق الله عظيم الشان سزك مودت وخصومتكز
اعمالندن خبردار اولدى * مرويدر كه ام المؤمنين سوده بنت زمعه مرأهٔ كبيره
اولمغله پيغمبر عليه السلام انك مفارقتنى مراد ايتدكده سوده بنم مرادم يوم
قيامتده سنك ازواجكله حشر اولمقدر نوبتمى عايشه‌يه ويردم بنى تطليق ايتمه
ديدى بو وجهله صلح اولندى

(١٢٧) وَلَنْ تَسْتَطِيعُوا اَنْ تَعْدِلُوا بَيْنَ النِّسَاءِ وَلَوْ حَرَصْتُمْ فَلَا تَمِيلُوا كُلَّ
الْمَيْلِ فَتَذَرُوهَا كَالْمُعَلَّقَةِ وَاِنْ تُصْلِحُوا وَتَتَّقُوا فَاِنَّ اللّٰهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ۞
زوجه‌لريكز بيننده عدالت ايتمكه هرنقدر سعى وحرص ايدرسكزده ميل قلبه
اولسون برابر كورمكه قادر اوله مازسكز امدى انلردن محبتكز اولانه فعلا كلى
ميل ايتميوب ومحبتكز اولميانى زوجيت معامله‌سز وطلاقسز ترك ايتمه‌سز نوبت
ونفقه‌ده يكسان طوتوب هواكزه تابع اولميه‌سز اكر بو زوجه خصوصنده
ايتديككز فساددن اصلاح و بوندنصكره فعلا ميل وجوردن اتقا ايدرسكز
تحقيق الله عظيم الشان كچن خطالريكزى مغفرت وحالكزه مرحمت ايديجيدر

(١٢٨) وَاِنْ يَتَفَرَّقَا يُغْنِ اللّٰهُ كُلًّا مِنْ سَعَتِهِ وَكَانَ اللّٰهُ وَاسِعًا حَكِيمًا ۞
اكر اول زوج وزوجه بربرلرندن مفارقت ايتسه‌لر الله تعالى هر برينى قدرت
واسعه‌سيله مبادله وسائرله اغنا ايدر تحقيق الله عظيم الشان فضل ورحمتده
واسع وامر ونهيده حكيم اولدى

نصف

(١٢٩) وَلِلّٰهِ مَا فِى السَّمٰوَاتِ وَمَا فِى الْاَرْضِ وَلَقَدْ وَصَّيْنَا الَّذِينَ اُوتُوا
الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَاِيَّاكُمْ اَنِ اتَّقُوا اللّٰهَ وَاِنْ تَكْفُرُوا فَاِنَّ لِلّٰهِ مَا فِى السَّمٰوَاتِ
وَمَا فِى الْاَرْضِ وَكَانَ اللّٰهُ غَنِيًّا حَمِيدًا ۞ سموات وارضده اولان اشيانك جمله‌سى
الله تعالينكدر تحقيق سزدن مقدم كتاب ويرلنلره وسزه امر ايتدككه الله
تعاليدن قورقوب شرك وكفردن صاقنه‌سز اكر كافر اولورسكز كوكلرده
ويرلرده اولان مخلوقات الله تعالينكدر سزك شرك وكفركزله اكا ضرر كلمز
وايمان وطاعتكزله دخى منتفع اولماز الله عظيم الشان خلقدن وعبادتلرندن
غنى وذاتنده حميد اولدى

(١٣٠) وَلِلّٰهِ مَا فِى السَّمٰوَاتِ وَمَا فِى الْاَرْضِ وَكَفٰى بِاللّٰهِ وَكِيلًا ۞ سموات

وارض ومافيهما الله تعالينك خلقى وملكيدر وانلرده اولان مخلوقاتنك امورينه
وكالته الله عظيم الشان كافى اولدى

(١٣١) اِنْ يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ اَيُّهَا النَّاسُ وَيَأْتِ بِآخَرِينَ وَكَانَ اللّٰهُ عَلٰى ذٰلِكَ
قَدِيرًا ۞ اى ناس اكر الله تعالى مراد ايدرسه سزى كيدررو آخر قوم
كتورر الله عظيم الشان بو اعدام وايجاده قادردر

(١٣٢) مَنْ كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللّٰهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَكَانَ اللّٰهُ
سَمِيعًا بَصِيرًا ۞ بر كيمسه كه آخرته شايان عملى ايشليوب اندن يالكز دنيا
فائده‌سنى مراد ايده (مجاهد كبيكه جهادى يالكز غنيمت ايچون ايده) دنيا وآخرتك
ثوابى الله تعالى عندنده‌در (تعجب كه ثواب آخرتى استميه) الله عظيم الشان انلرك
اقوالنى ايشيديجى واعمال ونيتلرينى كوريجيدر

(١٣٣) يَا اَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ بِالْقِسْطِ شُهَدَاءَ لِلّٰهِ وَلَوْ عَلٰى
اَنْفُسِكُمْ اَوِ الْوَالِدَيْنِ وَالْاَقْرَبِينَ اِنْ يَكُنْ غَنِيًّا اَوْ فَقِيرًا فَاللّٰهُ اَوْلٰى بِهِمَا
فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوٰى اَنْ تَعْدِلُوا وَاِنْ تَلْوُوا اَوْ تُعْرِضُوا فَاِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ
خَبِيرًا ۞ اى مؤمنلر اداى شهادتى الله ايچون طوغرى ايدر اولديغكز حالده
مراسم عدالله قائم اولنجيلردن اولك اكرچه شهادت نفسكز ياخود
والدينكز واقرباكز اوزرينه ايسه‌ده (زيرا شهادت حق بياندر) اكرله سنه
وعليه‌سنه شهادت ايتديككز غنى وفقير ايسه‌ده (يعنى غنى‌يه احترام وفقيره
مرحمت ايتميوب حق بيان ايده سز) الله تعالى غنى وفقيرك حاللرينه عالم
وحمايه‌لرينه اوليدر امدى هواى نفسه تابع اولمليك (كه حقدن عدول ايتميه‌سز)
اكر شهادت حقدن لسانكزى تحريف ايدرسكز ياخود اداى شهادتدن
اعراضله كتم ايدرسكز الله تعالى اعمالكزه خبير ومجازاتكزه كافى اولدى

(١٣٤) يَا اَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا آمِنُوا بِاللّٰهِ وَرَسُولِهِ وَالْكِتَابِ الَّذِى نَزَّلَ عَلٰى
رَسُولِهِ وَالْكِتَابِ الَّذِى اَنْزَلَ مِنْ قَبْلُ وَمَنْ يَكْفُرْ بِاللّٰهِ وَمَلٰئِكَتِهِ وَكُتُبِهِ
وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا ۞ اى مؤمنلر الله تعالى‌يه
ورسولنه كوندرديكى قرآن كريمه وآندن مقدم انزال ايلديكى كتب سماويه‌نك
جمله‌سنه ايمان ايدك يعنى ايمانكزده ثابت اولك كيمكه الله تعالى‌يه وملكلرينه
ومنزل كتابلرينه و پيغمبرلرينه ويوم آخرته يابونلردن برينه كافر اولسه تحقيق
اول كيمسه هدايتدن بعيد برضلالته دوشر

(١٣٥) إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا ثُمَّ آمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا ثُمَّ ازْدَادُوا كُفْرًا لَمْ يَكُنِ اللَّهُ لِيَغْفِرَ لَهُمْ وَلَا لِيَهْدِيَهُمْ سَبِيلًا ۞ شونلر كه يهوددن موسايه ايمان كتوردیلر صكره عجله عبادتله كافر اولدیلر بعده توبه ایله توریته ایمان ایتدیلر صكره عیسی علیه السلامه كافر اولدیلر بعده محمد علیه السلامه كافر اولوب كفرلرینی آرتردیلر مادامكه بونك اوزرینه مصر اوله‌لر الله تعالی انلری مغفرت ایدردكلدر وانلری طریق حقه دخی هدایت ایدردكلدر

(١٣٦) بَشِّرِ الْمُنَافِقِينَ بِأَنَّ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ۞ منافقلره خبرویركه انلر ایچون عذاب الیم واردر

(١٣٧) الَّذِينَ يَتَّخِذُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ أَيَبْتَغُونَ عِنْدَهُمُ الْعِزَّةَ فَإِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا ۞ اول مشركلر كه مؤمنلری دوست اتخاذ ایتمیوب كافرلری دوست واصدقا اتخاذ ایدرلر آیا انلر كفاردن مؤمنلر اوزرینه غلبه واعانه‌می طلب ایدرلر تحقیق جمیع عزت وغلبه الله عظیم الشانه مخصوصدر

(١٣٨) وَقَدْ نَزَّلَ عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ أَنْ إِذَا سَمِعْتُمْ آيَاتِ اللَّهِ يُكْفَرُ بِهَا وَيُسْتَهْزَأُ بِهَا فَلَا تَقْعُدُوا مَعَهُمْ حَتَّى يَخُوضُوا فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ إِنَّكُمْ إِذًا مِثْلُهُمْ إِنَّ اللَّهَ جَامِعُ الْمُنَافِقِينَ وَالْكَافِرِينَ فِي جَهَنَّمَ جَمِيعًا ۞ تحقیق الله تعالی سزه قرآنده (واذا رأیت الذین یخوضون) آیتنی انزال وبیان ایتدیكه قچان الله تعالینك آیتلری تكفیر واستهزا اولندیغنی ایشیدیكز زمان انلرله اوتورمیك تاكه استهزا كلامنی ترك ایدوب آخر كلامه شروع ایدنجه‌دك تحقیق سز انلرك بو كفر واستهزالرینی ایشیدوب رضا صورتنده انلرله مجالسه ایدرسكز سزده انلر كبیسز الله عظیم الشان منافق وكافرلر اكر نفاق وكفر اوزره فوت اولورلرسه انلرك جمیعنی جهنمده جمع ایدیجیدر

(١٣٩) الَّذِينَ يَتَرَبَّصُونَ بِكُمْ فَإِنْ كَانَ لَكُمْ فَتْحٌ مِنَ اللَّهِ قَالُوا أَلَمْ نَكُنْ مَعَكُمْ وَإِنْ كَانَ لِلْكَافِرِينَ نَصِيبٌ (١٤٠) قَالُوا أَلَمْ نَسْتَحْوِذْ عَلَيْكُمْ وَنَمْنَعْكُمْ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ فَاللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَنْ يَجْعَلَ اللَّهُ لِلْكَافِرِينَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ سَبِيلًا ۞ اول منافقلر سزك حالكزه منتظر اولورلر اكر الله تعالی طرفندن سزكیچون فتح واقع اولورسه انلر بز سزكله دكلمیدك بزه دخی مال غنیمتدن ویرك دیرلر واكر كافرلره حربدن نصیب وغلبه اولورسه كافرلره بز سزك اوزریكزه غلبه ایتزمیدك بز مؤمنلری قلبلرینه ضعف ویرر كلامله وعدم مظاهرتله هجومدن منع ایتدك

بزی دخی غنیمته شریك ایدن دیرلر الله تعالی قیامتده سزكله منافقلر بیننده حكم ایدر الله عظیم الشان كافرلر ایچون مؤمنلر اوزرینه حجتله الزامه طریق ومجال ویرمز

(١٤١) إِنَّ الْمُنَافِقِينَ يُخَادِعُونَ اللَّهَ وَهُوَ خَادِعُهُمْ وَإِذَا قَامُوا إِلَى الصَّلَاةِ قَامُوا كُسَالَى يُرَاءُونَ النَّاسَ وَلَا يَذْكُرُونَ اللَّهَ إِلَّا قَلِيلًا ۞ منافقلر لسانلریله اظهار ایمان وقلبلرنده كفری كتمانله الله تعالینك دوستلری مؤمنلره مكر ایدرلر الله تعالی دخی انلرك خدعه‌لرینه قیامتده صراطی مرورده مؤمنلره ویریلان نور كبی انلره دخی كوسترش نوری ویریلوب كچركن اول نورسوینوب جهنمه دوشرلر ومنافقلر نمازه قیاملرنده ثقلت وكاهللك ایله قالقارلر ناسه كوسترمك ایچون ریادر والله تعالایی ذكر ایتمزلر مكركه خلق یاننده قلت اوزره یالكز لسانلریله

(١٤٢) مُذَبْذَبِينَ بَيْنَ ذَلِكَ لَا إِلَى هَؤُلَاءِ وَلَا إِلَى هَؤُلَاءِ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ سَبِيلًا ۞ اول منافقلر ایمانله كفر بیننده متحیر ومترددلر اولوب نه مؤمنلر ونه كافرلر طرفنه منسوبلردر حق تعالی اول كیمسه‌یی كه كمراه ایلمشدر سن انكیچون حق وصوابه یول بوله‌مازسین

(١٤٣) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ أَتُرِيدُونَ أَنْ تَجْعَلُوا لِلَّهِ عَلَيْكُمْ سُلْطَانًا مُبِينًا ۞ ای مؤمنلر منافقلر كبی اخوانكز مؤمنلردن غیری كافرلری دوست اتخاذ ایتمك استرمیسكز كه عذابكزه موجب اوزریكزه الله تعالینك حجت ظاهره‌سی اوله

(١٤٤) إِنَّ الْمُنَافِقِينَ فِي الدَّرْكِ الْأَسْفَلِ مِنَ النَّارِ وَلَنْ تَجِدَ لَهُمْ نَصِيرًا ۞ تحقیق منافقلر جهنمك پك اشاغی درجه‌سنده درسن انلر ایچون عذابلرینی منع ایدر بریاردمجی بوله‌مازسین

(١٤٥) إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا وَاعْتَصَمُوا بِاللَّهِ وَأَخْلَصُوا دِينَهُمْ لِلَّهِ فَأُولَئِكَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ وَسَوْفَ يُؤْتِ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ أَجْرًا عَظِيمًا ۞ مكر شونلر كه نفاقدن توبه ایدوب حال نفاقده اولان فسادلرینی اصلاح والله تعالایه اعتماد ایله دین اسلامی تمسك ایدرلر وطاعتلرینی لله خالص ایدرلر امدی انلر دنیا وآخرتده مؤمنلرله برابردر الله عظیم الشان آخرتده مؤمنلره اجر عظیم احسان ایدر

(١٤٦) مَا يَفْعَلُ اللَّهُ بِعَذَابِكُمْ إِنْ شَكَرْتُمْ وَآمَنْتُمْ وَكَانَ اللَّهُ شَاكِرًا عَلِيمًا ۞

اکر سز الله تعالایه ایمان کتوروب نعمتلرینه شکر ایدر سکز سزه عذاب ایتمکله نه استر ونیچون ایدرکه سزك عذابکزله اکا نفع وضرر اولماز یعنی عذاب ایتمز الله عظیم الشان شکر اجرینی وحق شکر وایمانی علیم اولدی

(١٤٧) لَا يُحِبُّ اللّٰهُ الْجَهْرَ بِالسُّوٓءِ مِنَ الْقَوْلِ اِلَّا مَنْ ظُلِمَ وَكَانَ اللّٰهُ سَمِيعًا عَلِيمًا ※ الله تعالی قبیح سوزله آشکار بد دعا وذمی سومز مکر ظلم اولنان کیمسه ظالمنه ایده الله عظیم الشان مظلومك دعاسنی ایشیدر وظالمك مستحق اولدیغی عذابی بیلور * دینلدیکه بر کیمسه برقومه مسافر اولوب انی اطعام ایتمدکلرنده انلری ذم ایدوب اولقومك شکایتلریله اول کیمسه عتاب اولندقده (الامن ظلم) انك حقنده منزلدر

(١٤٨) اِنْ تُبْدُوا خَيْرًا اَوْ تُخْفُوهُ اَوْ تَعْفُوا عَنْ سُوٓءٍ فَاِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَفُوًّا قَدِيرًا ※ اکر برخیر عملی کرك اظهار کرك اخفا ایدر سکز ویا بردن سزه قبح اصابت ایدوب انی عفوله شکایت ایتمز سکز تحقیق الله عظیم الشان انتقامه قدرت کامله سی وار ایکن چوق عاصیلری عفو ایدر اولدی * بونده مظلومی ظالمك تظلمندن اغماض وعفو ایله مکارم اخلاقه ترغیب واردر

(١٤٩) اِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِاللّٰهِ وَرُسُلِهِ وَيُرِيدُونَ اَنْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ اللّٰهِ وَرُسُلِهِ وَيَقُولُونَ نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ وَنَكْفُرُ بِبَعْضٍ وَيُرِيدُونَ اَنْ يَتَّخِذُوا بَيْنَ ذٰلِكَ سَبِيلًا ※ شونلرکه الله تعالایه ورسوللرینه کافر اولورلر والله تعالی ایله رسوللری بیننی فرق ایتمك مراد ایدرلر ورسوللرك بعضیسنه ایمان وبعضیسنه کافر اولورز دیرلر وانکله ایمان وکفر بیننده طریق وسط اتخاذینی مراد ایدرلر

(١٥٠) اُولٰٓئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ حَقًّا وَاَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُهِينًا ※ انلر کفرده کامل محقق کافرلردر اول کافرلر ایچون تحقیر ایدیجی عذاب آماده ایلدك

(١٥١) وَالَّذِينَ اٰمَنُوا بِاللّٰهِ وَرُسُلِهِ وَلَمْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ اَحَدٍ مِنْهُمْ اُولٰٓئِكَ سَوْفَ يُؤْتِيهِمْ اُجُورَهُمْ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُورًا رَحِيمًا ※ وشونلرکه الله تعالایه ورسوللرینه ایمان کتوردیلر ورسوللردن برینك بیننی فرق ایتمیوب جملهسنه ایمان ایتدیلر انلرك الله تعالی قیامتده موعود اجرلرینی ویرر وانلرك سیئاتلرینی مغفرت وحسناتلرینی تضعیف ایله رحمت ایدر

(١٥٢) يَسْئَلُكَ اَهْلُ الْكِتَابِ اَنْ تُنَزِّلَ عَلَيْهِمْ كِتَابًا مِنَ السَّمَاءِ فَقَدْ سَاَلُوا مُوسٰى اَكْبَرَ مِنْ ذٰلِكَ فَقَالُوا اَرِنَا اللّٰهَ جَهْرَةً فَاَخَذَتْهُمُ الصَّاعِقَةُ بِظُلْمِهِمْ

ثُمَّ اتَّخَذُوا الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمُ الْبَيِّنَاتُ فَعَفَوْنَا عَنْ ذٰلِكَ وَاٰتَيْنَا مُوسٰى سُلْطَانًا مُبِينًا ※ یا محمد اهل کتاب سندن اوزرلرینه کوکدن کتاب ایندرمکی استرلر بونلر موسیدن بوندن بیوکنی استهمشلر ایدیکه الله تعالایی بزه آشکاره کوستر دیدیلر بو محال طلبلری وتعنتله نفسلرینه ظلملری سببیله سمادن آتش کلوب انلری اخذ واحراق ایلدی بوسؤالدن وموسی علیه السلامك نبوتنه دلالت ایدر عصا وسائر کبی معجزهٔ ظاهره کلدکدنصکره بوزاغی یی اله اتخاذیله اکا طاپدیلر بونلره توبه ایتملریله انلردن عفو ایتدك وانلرك اوزرینه موسایی آشکاره تسلیط ویردیککه عجله طاپانلر کندوکندولرینی قتل ایلدیلر * مرویدرکه علماء یهود جناب رسالتمآب علیه السلامه کلوب اکر پیغمبر ایسك بزه کوکدن بتون برکتاب ایندرکه کورهلم دیدیلر حق تعالی انلرك بوطلبلری عناد یوزندن اولدیغیچون تسلیه وجواب ضمننده بو آیت کریمهیی انزال ایلدی

(١٥٣) وَرَفَعْنَا فَوْقَهُمُ الطُّورَ بِمِيثَاقِهِمْ وَقُلْنَا لَهُمُ ادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا وَقُلْنَا لَهُمْ لَا تَعْدُوا فِي السَّبْتِ وَاَخَذْنَا مِنْهُمْ مِيثَاقًا غَلِيظًا ※ وانلر توریتك شرایعنی قبولدن ابا ایتدکلرنده عهد ومیثاقلرینی قبول ایتسونلر ایچون جبل طوری انلرك اوزرینه رفع ایتدك واسان موسی ایله اوحالده اریحا بلدهسنك قپوسندن سجده یعنی انحنا ایله داخل اولك وسبت کونی صید ماهی وسائر حرام ایتدیکمز شیده مخالفت ایتمیك دیدك وانلردن محکم عهد وپیمان الدق بعده اول عهددن دوندیلر

(١٥٤) فَبِمَا نَقْضِهِمْ مِيثَاقَهُمْ وَكُفْرِهِمْ بِاٰيَاتِ اللّٰهِ وَقَتْلِهِمُ الْاَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ حَقٍّ وَقَوْلِهِمْ قُلُوبُنَا غُلْفٌ بَلْ طَبَعَ اللّٰهُ عَلَيْهَا بِكُفْرِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُونَ اِلَّا قَلِيلًا ※ انلرك اول عهدی بوزمهلری والله تعالینك آیتلرینی انکار ایتملری وبغیر حق انبیایی قتللری سببلریله وقلبلریمز محفظهٔ علمدر سنك حدیث ودعوتکی فهم ایتمزز دیملریله الله تعالی انلره انواع عقوبت ایلدی بلکه حق تعالی کفرلری سببیله قلبلرینی علمدن وآیات ونصیحت تفکرندن محجوب قیلدی امدی انلر ایمانه کلمزلر مکر آز کیمسهکه

(١٥٥) وَبِكُفْرِهِمْ وَقَوْلِهِمْ عَلٰى مَرْيَمَ بُهْتَانًا عَظِيمًا ※ ودخی انلرك عیسایه کفرلری ومریمه زنا نسبتیله بهتان عظیم قوللری قلبلرینك محجوبیتنه وانواع عقوبتلرینه سبب اولدی

(۱۵٦) وَقَوْلِهِمْ اِنَّا قَتَلْنَا الْمَسِيحَ عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ رَسُولَ اللّٰهِ وَمَا قَتَلُوهُ وَمَا صَلَبُوهُ وَلٰكِنْ شُبِّهَ لَهُمْ وَاِنَّ الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِيهِ لَفِي شَكٍّ مِنْهُ مَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ اِلَّا اتِّبَاعَ الظَّنِّ وَمَا قَتَلُوهُ يَقِينًا (۱۵۷) بَلْ رَفَعَهُ اللّٰهُ اِلَيْهِ وَكَانَ اللّٰهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ❋ وانلرك الله تعالينك رسولى عيسى ابن مريم حقنده بز مسيحى قتل ايتدك كلاملرى دخى انواع عقوبتلرينه سبب اولدى حال بو كه انى قتل وصلب ايتديلر لكن انلردن برى عيسانك صورتنه تبديل وتشبيه اولنمغله انى عيسى زعميله قتل ايتديلر وشونلر كه عيسانك شاننده اختلاف ايدوب انك قتلندن ظن وشكده واولبابده انلر ايچون علم يقينى اولميوب انجق ظنه اتباعده ايديلر كه تبديل صورت ايله صلب اولنانى مهترلرينى بولهميوب بو مقتولك چهرهسى كرچه عيسايه بكزر لكن بدنى بزم آدممزك بدنيدر ديو شبهه واختلافده ديلر وانلر عيسى عليه السلامى يقينا قتل ايتمديلر بلكه الله تعالى انى سماده حفظنه رفع ايلدى الله عظيم الشان ارادهسنده عزيز وغالب وامر وحكومتنده ارادهسنى اجرا ايدر اولدى

(۱۵۸) وَاِنْ مِنْ اَهْلِ الْكِتَابِ اِلَّا لَيُؤْمِنَنَّ بِهِ قَبْلَ مَوْتِهِ وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ يَكُونُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا ❋ يهود ونصارادن هيچ كيمسه اولمز كه الا اول موتندن مقدم احتضارنده عيسى عليه السلام الله تعالينك عبدى ورسولى ايدوكنه ايمان ايدر لكن ايمان يأس اولمغله اول ايمانلرى فائده ايتمز وقيامتده عيسى عليه السلام يهودك تكذيبلرينه ونصارانك اكا ابن الله ديو ادعا وافترالرينه شهادت ايدر

(۱۵۹) فَبِظُلْمٍ مِنَ الَّذِينَ هَادُوا حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ طَيِّبَاتٍ اُحِلَّتْ لَهُمْ وَبِصَدِّهِمْ عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ كَثِيرًا (۱٦۰) وَاَخْذِهِمُ الرِّبٰوا وَقَدْ نُهُوا عَنْهُ وَاَكْلِهِمْ اَمْوَالَ النَّاسِ بِالْبَاطِلِ وَاَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ مِنْهُمْ عَذَابًا اَلِيمًا ❋ يهودك نقض ميثاقلرى وآيات اللهه كفرلرى ومريمه بهتانلرى وعيسايى قتل ايتدك كلاملريله ايتدكلرى ظلم سببيله انلره حلال اولان طيباتى حرام ايتدككه (اول سورهٔ انعامده وعلى الذين هادوا حرمنا آيتنده مذكوردر) حكم توريتى تحريفله ناسك چوغنى دين اللهدن منعلرى ونهى اولندقلرى ربايى اخذلرى وناسك اموالنى رشوت وسائر وجوه محرمه ايله اكللرى سببلريله هر ارتكاب ايتدكلرى عصيانده بر طيبات انلره حرام قيلنوردى واول بنى اسرائيلدن

كافرلر ايچون المللو عذاب آماده ايلدك

(۱٦۱) لٰكِنِ الرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ مِنْهُمْ وَالْمُؤْمِنُونَ يُؤْمِنُونَ بِمَا اُنْزِلَ اِلَيْكَ وَمَا اُنْزِلَ مِنْ قَبْلِكَ وَالْمُقِيمِينَ الصَّلٰوةَ وَالْمُؤْتُونَ الزَّكٰوةَ وَالْمُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ اُولٰئِكَ سَنُؤْتِيهِمْ اَجْرًا عَظِيمًا ❋ لكن اول بنى اسرائيلدن علمده راسخ وثابت اولنلر (عبد الله بن سلام واصحابى كبى) ومهاجرين وانصاردن مؤمنلر سكا انزال اولنان قرآنه ومقدم منزل كتب سماويهيه ايمان ايدرلر ونمازه اقامت (وانبياىيه ايمان كتورنلر) وزكاتلرينى ادا ايدنلر والله تعالايه وآخرته ايمان كتورنلر انلر كه صحيح وصدقله مؤمن اولديلر انلره سعادت لقا اولان اجر عظيمى اعطا ايدهرز

نصف

(۱٦۲) اِنَّا اَوْحَيْنَا اِلَيْكَ كَمَا اَوْحَيْنَا اِلٰى نُوحٍ وَالنَّبِيِّينَ مِنْ بَعْدِهِ وَاَوْحَيْنَا اِلٰى اِبْرٰهِيمَ وَاِسْمٰعِيلَ وَاِسْحٰقَ وَيَعْقُوبَ وَالْاَسْبَاطِ وَعِيسٰى وَاَيُّوبَ وَيُونُسَ وَهٰرُونَ وَسُلَيْمٰانَ وَاٰتَيْنَا دَاوُدَ زَبُورًا ❋ نوح عليه السلام واندنصكره اولان نبيلره وحى ايتديكمز كبى سنك طرفكه ده وحى ايتدك وابراهيم واسمعيل واسحق ويعقوب عليهم السلامه ويعقوبك اولادلرينه وعيسى وايوب ويونس وهرون وسليمان عليهم السلامه دخى وحى ايتدك وداود عليه السلامه (اوامر ونواهى ذكرندن خالى حمد وثناى الهى يى مشتمل) زبورى ويردك

(۱٦۳) وَرُسُلًا قَدْ قَصَصْنَاهُمْ عَلَيْكَ مِنْ قَبْلُ وَرُسُلًا لَمْ نَقْصُصْهُمْ عَلَيْكَ وَكَلَّمَ اللّٰهُ مُوسٰى تَكْلِيمًا ❋ ودخى كوندرديكمز رسوللر واركه انلرك قصهلرينى بوندن مقدم قرآنده سكا بيان ايلدك ودخى رسوللر واركه انلرك قصهلرينى سكا بيان ايتمدك والله عظيم الشان موسى عليه السلامله بى واسطه تكلم ايلديكه اول نهايت مراتب وحى ايدى

(۱٦٤) رُسُلًا مُبَشِّرِينَ وَمُنْذِرِينَ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللّٰهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ وَكَانَ اللّٰهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ❋ واهل ايمانى جنتله تبشير وكفر اهلنى جهنمله انذار ايديجى پيغمبرلر كوندردككه بو رسوللرى ارسالدنصكره قيامتده ناسك بزى ايمانه دعوت ايدر اولمدى ديو الله تعالايه حجتلرى اولميه الله تعالى ارادتنده غالب وتدبيرنده حكيم اولدى

(۱٦۵) لٰكِنِ اللّٰهُ يَشْهَدُ بِمَا اَنْزَلَ اِلَيْكَ اَنْزَلَهُ بِعِلْمِهِ وَالْمَلٰئِكَةُ يَشْهَدُونَ وَكَفٰى بِاللّٰهِ شَهِيدًا ❋ انلر سنك نبوتكى انكار ايتديلر لكن الله تعالى سكا انزال ايتديكى قرآنله انى بيان واثبات ايدر كه انك مثلنى اتيانده بلغا عاجز وناس معاش

ومعادلرنده اکا محتاجدرکه آنی علم خاصنه ملتبس اولدیغی حالده انزال ایتدی وملائکه دخی شاهددر والله تعالینک شهادتی کافیدر * دینلدیکه رؤسای مکه پیغمبر علیه السلامه کلوب بزسنک شانکدن وکتابلرنده وصفکدن یهودیلره سؤال ایتدک انلر بیلمزز جوابنی و یردیلر دیدیلر اول آنده یهوددن دخی برجماعت کلوب پیغمبر علیه السلام انلره سزبنم رسول الله ایدوکمی بیلورسز دیدی انلر بیلمزز دیدکلرنده بو (لکن الله) آیتی نازل اولدی

(١٦٦) ان الذين كفروا وصدوا عن سبيل الله قد ضلوا ضلالا بعيدا * شونلرکه کافر اولوب ناسی طریق هدادن صرف ایتدیلر تحقیق حقدن بعید ضلالتده اولدیلر

(١٦٧) ان الذين كفروا وظلموا لم يكن الله ليغفر لهم ولا ليهديهم طريقا * شونلرکه کافر اولوب انکار نبوت وناسی هدادن صرفله ظلم ایتدیلر اول کفر وظلمده اصرار اوزره اولدقلرنجه الله تعالی انلری مغفرت ایدر اولمدی وانلری طریق حقه ارشاد ایدر دخی دکلدر

(١٦٨) الا طريق جهنم خالدين فيها ابدا وكان ذلك على الله يسيرا * مکر طریق جهنمه سوررکه انلر انده ابدی دائملردر انلرک اکا دخول وانده ابدی دواملری الله تعالایه آسان اولدی

(١٦٩) يا ايها الناس قد جاءكم الرسول بالحق من ربكم فآمنوا خيرا لكم وان تكفروا فان لله ما في السموات والارض وكان الله عليما حكيما * ای ناس تحقیق ربکز طرفندن سزه حقله یعنی قرآن وکلمهٔ شهادتله پیغمبر کلدی ایمان کتورنکه سزکچون خیرلودر اکر سز کافر اولورسکز سموات وارضده اولان اشیا جمله انک مخلوقیدر سزک کفریکزدن اکا ضرر ترتب ایتمز ایمانکزدن اکا نفع اولمدیغی کبی الله عظیم الشان احوالکزی علیم وامورکزده حکیم اولدی

(١٧٠) يا اهل الكتاب لا تغلوا في دينكم ولا تقولوا على الله الا الحق انما المسيح عيسى ابن مريم رسول الله وكلمته القاها الى مريم وروح منه فآمنوا بالله ورسله ولا تقولوا ثلاثة انتهوا خيرا لكم انما الله اله واحد سبحانه ان يكون له ولد له ما في السموات وما في الارض وكفى بالله وكيلا * ای یهود ونصاری دینکزده حدی تجاوز وافراط وتفریط ایتمیک (یهودک عیسی علیه

السلامه ولد زنا ونصارانک ابن الله دیدکلری کبی) والله تعالایه حق اوزره برلیوب اکا صاحبه وولد اسنادیله تفوه ایتمیک بلکه مریمک اوغلی مسیح عیسی الله تعالینک رسولی و (کن) کلمه‌سیله مریمه القا اولنمش مخلوقیدر والله تعالیدن سائر روح کبی برروحدر امدی ای نصاری الله تعالایه ورسولرینه ایمان ایدک والهه اوچدر دیمیک وبو اوچ دیمکدن حذر ایدککه اول کلامدن احتراز کزسزه خیردر الله تعالی بالحق بالذات اله واحددر انکچون ولد اولمقلقدن انی تنزیه ایدرم سموات وارضده اولان جمله اشیا انک ملک ومخلوقیدر انکچون ولد اتخاذینه شایان برشی یوقدر الله تعالینک وحدانیته کندو شهادتی کافیدر

(١٧١) لن يستنكف المسيح ان يكون عبدا لله ولا الملائكة المقربون ومن يستنكف عن عبادته ويستكبر فسيحشرهم اليه جميعا * عیسی علیه السلام الله تعالایه عبد اولمقلقدن استنکاف ایتمز یعنی تکبر وتعظمله امتناع ایتمز وملائکهٔ مقربین دخی استنکاف ایتمز کیمکه الله تعالینک قوللغندن استنکاف واستکبار ایدرسه الله تعالی انلرک جمیعنی یقینده مجازات ایچون طرفنه جمع وحشر ایدر * مرویدرکه نصارای نجران پیغمبر علیه السلامه یا محمد سن بزم صاحبمز عیسی علیه السلامه عیب اسنادیله الله تعالینک عبدیدر دیرسین دیدیلر پیغمبر علیه السلام عیسی علیه السلامک الله تعالایه عبد اولمسی عیب دکلدر دیدی انی تصدیقله بو آیت کریمه نازل اولدی

(١٧٢) فاما الذين آمنوا وعملوا الصالحات فيوفيهم اجورهم ويزيدهم من فضله واما الذين استنكفوا واستكبروا فيعذبهم عذابا اليما ولا يجدون لهم من دون الله وليا ولا نصيرا * اما شونلرکه ایمان ایتدیلر واعمال صالحه ایشلدیلر انلرک ثوابلرینی تماما ادا ایدر وفضل وکرمندن اجرلرندن زیاده احسان ایدر واما شونلرکه الله تعالینک عبادتندن استنکاف واستکبار ایتدیلر انلری الملو عذابله عذاب ایدر وانلر الله تعالادن غیری یار ومددکار بوله مازلر

(١٧٣) يا ايها الناس قد جاءكم برهان من ربكم وانزلنا اليكم نورا مبينا * ای ناس ربکزدن سزه تحقیق برهان کلدیکه اول محمد علیه السلام ومعجزاتیدر وسزه نور ظاهر انزال ایلدککه اول قرآن کریمدر

(١٧٤) فاما الذين آمنوا بالله واعتصموا به فسيدخلهم في رحمة منه وفضل ويهديهم اليه صراطا مستقيما * اما شونلرکه الله تعالایه ایمان ایدوب

انك لطفنه تمسكله معاصيدن اجتناب ايده الله تعالى اول ايمانى مقابلنده رحمتى وزياده فضليله احسانه ادخال ايدر وراه مستقيمه ارشاد ايدر

(١٧٥) يَسْتَفْتُونَكَ قُلِ اللّٰهُ يُفْتِيكُمْ فِي الْكَلَالَةِ اِنِ امْرُؤٌ هَلَكَ لَيْسَ لَهُ وَلَدٌ وَلَهُ اُخْتٌ فَلَهَا نِصْفُ مَا تَرَكَ وَهُوَ يَرِثُهَا اِنْ لَمْ يَكُنْ لَهَا وَلَدٌ فَاِنْ كَانَتَا اثْنَتَيْنِ فَلَهُمَا الثُّلُثَانِ مِمَّا تَرَكَ وَاِنْ كَانُوا اِخْوَةً رِجَالًا وَنِسَاءً فَلِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْاُنْثَيَيْنِ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمْ اَنْ تَضِلُّوا وَاللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ۞ يا محمد سكا كلاله ميراثندن استفتا ايدرلر (كلاله باباسى واناسى واولادى اولميان ميته دينور) سن ديكه الله تعالى سزه كلاله نك ميراثى حالنى بيان ايدركه اكر بر رجل فوت اولوب ولدى اولمسه انك قز قرنداشى اولديغى صورتده اول قز قرنداشنه تركه سنك نصفى اولور اكر بالعكس اول فوت اولان مرأه اولوب ولدى اولميه‌رق قرنداشى اولسه اول قرنداشى اول مرأه‌نك جمله تركه سنده وارث اولور اكر ميتك اولادى اولميوب ايكى يازياده قز قرنداشلرى قالورسه انلرك جمله سيچون اول متوفا تركه سنك ثلثانى واردر واكر اول ميتك اوغلى اولميوب اركك وقز قرنداشلرى قالورسه انلردن هر اركك ايچون ايكى قز حصه سى واردر الله تعالى سزكچون احكام ميراثى بيان ايدركه اول خصوصده اولان جهلكزدن وارسته اوله سز والله عظيم الشان جمله مصالح عبادى عليمدر * مرويدركه جابر بن عبد الله رضى الله عنه خسته اولوب پيغمبر عليه السلام عياد تنه وار دقده يا رسول الله بنم كلالم واردر مالمى نيجه ايده يم ديو سؤالنده بو آيت كريمه نازل اولدى دينلديكه احكامدن آخر نازل اولان بو آيت كريمه در

— ٥ — (سورة المائدة مدنية وهى مائة وثلاث وعشرون آية)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

(١) يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا اَوْفُوا بِالْعُقُودِ (٢) اُحِلَّتْ لَكُمْ بَهِيمَةُ الْاَنْعَامِ اِلَّا مَا يُتْلٰى عَلَيْكُمْ غَيْرَ مُحِلِّي الصَّيْدِ وَاَنْتُمْ حُرُمٌ اِنَّ اللّٰهَ يَحْكُمُ مَا يُرِيدُ ۞ اى مؤمنلر عهد وميثاقكزه وفا ايدك سزه بهيمه‌نك انعامى حلال قلندى (بهيمه جمله درت اياقلو حيوانه دينور انعام دوه و بقر وغنم وكچى يه دينور بهيمة الانعام قيدنده كيك وآهو وقره‌جه و يبانى طاغ بقرى وكچيسى وقيونى حلاله داخلدر) مكر بو جمله‌سنك بعض اسبابه مبنى اشاغيده (حرمت عليكم) آيتنده سزه تلاوت اولنانلرى حرام قلندى احرامده اولديغكز حالده سزه صيد حلال

اولمامغله وحشيدن اولان اول آو حيوانلرندن غيرى انعام سزه حلال اولندى تحقيق الله عظيم الشان تحليل وتحريمده ديلديكيله حكم ايدر

(٣) يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا لَا تُحِلُّوا شَعَائِرَ اللّٰهِ وَلَا الشَّهْرَ الْحَرَامَ وَلَا الْهَدْيَ وَلَا الْقَلَائِدَ وَلَا اٰمِّينَ الْبَيْتَ الْحَرَامَ يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنْ رَبِّهِمْ وَرِضْوَانًا وَاِذَا حَلَلْتُمْ فَاصْطَادُوا وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَاٰنُ قَوْمٍ اَنْ صَدُّوكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ اَنْ تَعْتَدُوا وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوٰى وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْاِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَاتَّقُوا اللّٰهَ اِنَّ اللّٰهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ۞ اى مؤمنلر بيت اللهه قربان ديو بعض محلى دلوب قان اقيدەرق كتوريلان حيوانى حلال ايتمك واشهر حرمده قتال دخى ايتمك و بيت شريفه اولنان قربانلرى دخى حلال ايتمك و بيت شريفه قربان ايدوكنى اعلان ايچون كردننه اغاج قبوغندن وسائردن قلاده طقنان حيوانلرى دخى حلال ايتمك و بيت شريف زيارتى وكرك حج ايچون كلن مؤمنلرك وكرك زعملرنجه ربلرينك فضل ورضاسنى طلب وثواب قصديله كلن مشركلرك وكرك تجارته ذخيره كتوروب كار ومنفعت ضمننده كلن كافرلرك قتلنى دخى حلال ايتمك (بو ماده اقتلوا المشركين حيث وجدتموهم آيتيله نسخ اولنمشدر) واحرامدن چيقديغكزده سزه صيد مباح اولمغله استرسكز صيد ايدك وسزى مسجد حرامدن منع ايدن قومه بغض وتعديكز سزه وبال تحميل ايتمسون وخير وتقوايه اعانت ايدك ومعصيت وظلمه معاونت ايتميك والله تعاليدن اتقا وامرينه اطاعت ايدك تحقيق الله عظيم الشانك اطاعت ايتميانلره عقابى شديددر

حزب ٢

(٤) حُرِّمَتْ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةُ وَالدَّمُ وَلَحْمُ الْخِنْزِيرِ وَمَا اُهِلَّ لِغَيْرِ اللّٰهِ بِهِ وَالْمُنْخَنِقَةُ وَالْمَوْقُوذَةُ وَالْمُتَرَدِّيَةُ وَالنَّطِيحَةُ وَمَا اَكَلَ السَّبُعُ اِلَّا مَا ذَكَّيْتُمْ وَمَا ذُبِحَ عَلَى النُّصُبِ وَاَنْ تَسْتَقْسِمُوا بِالْاَزْلَامِ ذٰلِكُمْ فِسْقٌ اَلْيَوْمَ يَئِسَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ دِينِكُمْ فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِ اَلْيَوْمَ اَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَاَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْاِسْلَامَ دِينًا فَمَنِ اضْطُرَّ فِي مَخْمَصَةٍ غَيْرَ مُتَجَانِفٍ لِاِثْمٍ فَاِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۞ اكل اولنه‌جق حيوانلردن بوغازلنمدن ميته اولانى وآقمش قان وخنزيرى والله تعاليدن غيرى اسمنه بوغازلنمش وذبح اولنميوب بوغلمشلرى سزك اوزريكزه حرام قلندى واكل اولنان حيوانلردن برشيله ضرب اولنوب

یایوکسکدن دوشوب یاخود بر برینی بوینوزوسارله اوروب یاخود برتیجی حیوان اکل ایچون پاره لیوب بونلرك دخی بوغازلنمقسزین میته اولنلری سزه حرام قلندی مکرکه بوموقوذه ومتردیه ونطیحه وما اکل السبع دزت جنسی جانلری چیقمزدن هنوز حرکتلری وقانلری سیلانی حالنده ایریشیلوب بوغازلنورسه حلال اولور ونصب اوزرینه بوغازلنان دخی حرام اولدی وازلامدن قسم وحکم طلبی دخی حرام قلندی بوازلام ایله اقتسام فسقدر بوکون بوحالده وکله جکده کافرلر سزك دینکزی ابطالدن وانلرك دیننه رجوعدن مأیوس اولدیلر امدی انلرك غلبه لرندن قورقیك خاصة بندن خوف ایدك بوکون دینکزه اکمال ویردککه بعده انك احکامنه خلل کلمز وهدایت واکمال حج ومشرکیندن اطمینان ایله نعمتمزی اتمام ایتدك وسزکچون ادیان بیننده دین اسلامی اختیار ایتدم کیمکه آجلقدن مضطرب اولوب طعام بولمدیغی حالده بومحرمات مذکوره دن کرها سدرمق اوله جق قدر اکل ایدرسه تحقیق الله عظیم الشان انك بوکناهنی مغفرت و بومقدار قلیل اکله رخصت ایله مرحمت ایدر * مرویدرکه نصب دینیلان زمان جاهلیتده حرم شریف حوالیسنده دیکلمش اوچیوز التمش طاش ایدی انلره تعظیما قربان ایدرلردی یاخود بت اسمی اوله وازلام زمان جاهلیتده برمهم ایشه مباشرتلرنده تقسیم ازلام اوله رق اوچ کوچك اوقلرك اوزرینه برینه (امرنی ربی) و برینه (نهانی ربی) و برینه (غفلت) یازارلردی انلری قاریشدیروب برمحله وضعله برحسن ظنلری اولان آدمه انك برینی چیقاردرلر دی اکر (امرنی) چیقارسه درحال اول مهمی ایشلرلردی اکر (نهانی) چیقارسه برسنه انی ترك ایدرلردی اکر اوچنجی چیقارسه تکرار قاریشدیروب چیقاریرلر ایدی یاخود بوازلام قسمی بوایدیکه اول نصب مذکوره یه بعضی مهم ایشلر ایچون اول اوقلری وضع واستمداد ایله دوه لر قربان ایدرلردی نه ایسه بومذکورلرك جمله سنك اکلی حرام قلندی

﴿٥﴾ يَسْـَٔلُونَكَ مَاذَآ اُحِلَّ لَهُمْ قُلْ اُحِلَّ لَكُمُ الطَّيِّبَاتُ وَمَا عَلَّمْتُمْ مِنَ الْجَوَارِحِ مُكَلِّبِينَ تُعَلِّمُونَهُنَّ مِمَّا عَلَّمَكُمُ اللّٰهُ فَكُلُوا مِمَّآ اَمْسَكْنَ عَلَيْكُمْ وَاذْكُرُوا اسْمَ اللّٰهِ عَلَيْهِ وَاتَّقُوا اللّٰهَ اِنَّ اللّٰهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ * اطعمه ده انلر ایچون حلال ندر دیو سندن سؤال ایدرلر سن دیکه ماکوللردن الله تعالینك اسمیله ذبح اولنان سزه حلال قلندی ودخی سباعدن کلب وطیوردن شاهین کبیلر که سز انلری تأدیب ایده رك صیدی تعلیم ایتدیکز ایدی انلرك صید وشکاری دخی سزه

حلال قلندی واول صیاد حیواناتی سز شویله تعلیم ایدرسزکه الله تعالی رسولی علیه السلام لسانیله سزه بیلدردی (که اول معلم حیوانلر صاحبلرینك اطاعتنده اولوب کل دینلورسه کاورلر کیت دینلورسه کیدرلر وشکاری طوتوب اندن یمزلر) اشته انلردن اول حیوانلرك سزکچون طوتدیغی شکاردن اکل ایدك وانلری صیده ارسالکزده وطوتدیغی صیدی ذبحکزده الله تعالینك اسمنی ذکر ایدك وتناولی حرام اولنلری اکلدن حذر ایدك تحقیق الله عظیم الشان حلال وحرامك سؤال وحسابنده سریعدر

﴿٦﴾ اَلْيَوْمَ اُحِلَّ لَكُمُ الطَّيِّبَاتُ وَطَعَامُ الَّذِينَ اُوتُوا الْكِتَابَ حِلٌّ لَكُمْ وَطَعَامُكُمْ حِلٌّ لَهُمْ وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ الْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ الَّذِينَ اُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ اِذَآ اٰتَيْتُمُوهُنَّ اُجُورَهُنَّ مُحْصِنِينَ غَيْرَ مُسَافِحِينَ وَلَا مُتَّخِذِي اَخْدَانٍ وَمَنْ يَكْفُرْ بِالْاِيمَانِ فَقَدْ حَبِطَ عَمَلُهُ وَهُوَ فِي الْاٰخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ * بوآیتك نزولی کونی سزه اسم الله ایله ذبح اولنان حلال قلندی واهل کتابك بوغازلدقلری وطعامی سزه حلال قلندی وسزك طعامکز دخی انلره حلال اولدی ودخی سزه مؤمنه و یهودیه ونصرانیه نك حر وعفیفه لرندن نکاحله المق حلال قلندی لکن انلرك مهرلرینی ادا یا التزام ایده سز حال بوکه اول نکاحله صلاح طلب ایدوب آشکاره وکیزلو زنایه میل ایتمیه سز کیمکه شرایع اسلامی انکار ایده تحقیق انك عملی باطل اولدی اول کیمسه آخرتده اهل خسارتدندر

﴿٧﴾ يَآ اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا اِذَا قُمْتُمْ اِلَى الصَّلٰوةِ فَاغْسِلُوا وُجُوهَكُمْ وَاَيْدِيَكُمْ اِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوا بِرُؤُسِكُمْ وَاَرْجُلَكُمْ اِلَى الْكَعْبَيْنِ وَاِنْ كُنْتُمْ جُنُبًا فَاطَّهَّرُوا وَاِنْ كُنْتُمْ مَرْضٰى اَوْ عَلٰى سَفَرٍ اَوْ جَآءَ اَحَدٌ مِنْكُمْ مِنَ الْغَآئِطِ اَوْ لَامَسْتُمُ النِّسَآءَ فَلَمْ تَجِدُوا مَآءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِوُجُوهِكُمْ وَاَيْدِيكُمْ مِنْهُ مَا يُرِيدُ اللّٰهُ لِيَجْعَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ حَرَجٍ وَلٰكِنْ يُرِيدُ لِيُطَهِّرَكُمْ وَلِيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ * ای مؤمنلر سز آبدست سز بولنوب نمازه قالقدیغکز زمان یوزیکزی والریکزی دیرسکلر یکزله بیله ییقایك و باشکزه مسح ایدك وایاقلریکزی طوپوقلریکزله بیله ییقایك واکر سز جنابت اولورسکز ییقانوب تطهیر اولك واکر سز خسته یاخود سفرده اولوب یاخود سزدن بریکز حدث ایله آبدستسز بولنورسکز یاخود برنسا ایله مجامعت ایتمش بولنوب

اقتضاسنه كوره آبدست المغه يا غسل ايتمكه كافى صو بوله مازسكز ياخود اول صويك اخذينه واستعمالنه بروجهله قدرت وامكانكز اولمازايسه يريوزينك تميز طپراغندن تيمم ايدك واول تيمم ايچون وجهه ارضدن يوز يكزه والل يكزه ديرسكلريكزله بيله مسح ايدك حق تعالى سزه كوچلكى اراده ايتميوب صو بولنمديغى محلده تيمم ايله سزك پاك اولمكزى واوزر يكزه نعمتنى اتمام ايچون اراده ايلدى شايدكه نعمتنه شكر ايده سز

(٨) وَاذْكُرُوا نِعْمَةَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَمِيثَاقَهُ الَّذِي وَاثَقَكُمْ بِهِ اِذْ قُلْتُمْ سَمِعْنَا وَاَطَعْنَا وَاتَّقُوا اللّٰهَ اِنَّ اللّٰهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ❁ الله تعالينك سزه ويرديكى اسلام نعمتنى ذكر ايدك واول عهديكه انى سزكله معاهده ايتمشيدى انى دخى ياد ايدك (اول روز الستده كى عهد اوله) شول وقتكه سمعنا واطعنا ديديكز ايدى (مراد تحت الشجره ده اولان بيعت رضوان اوله) الله تعاليدن قورقوب نعمتلرينى اونتمك وميثاقنى نقض ايتمك تحقيق الله عظيم الشان قلبكزده كيزلو اولان خير وشرى عليمدر

(٩) يَا اَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ لِلّٰهِ شُهَدَاءَ بِالْقِسْطِ وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَآنُ قَوْمٍ عَلٰى اَلَّا تَعْدِلُوا اِعْدِلُوا هُوَ اَقْرَبُ لِلتَّقْوٰى وَاتَّقُوا اللّٰهَ اِنَّ اللّٰهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ❁ اى مؤمنلر الله تعالى ايچون اعمالكزده واقوالكزده عدل وصدقله قائم اولك ومشركلره اولان بغضكز عدالت ايتمامكلك ايله سزه وبال تحميل ايتمسون دوست واعداكزه عدالت ايتمك تقوايه اقربدر الله تعاليدن اتقا ايدك كه اول سزك اعمالكزه خبيردر

(١٠) وَعَدَ اللّٰهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَاَجْرٌ عَظِيمٌ ❁ الله تعالى يه ايمان ايدوب وعمل صالح ايشلينلره مغفرت واجر عظيم وعد ايتدى

(١١) وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا اُولٰئِكَ اَصْحَابُ الْجَحِيمِ ❁ انلركه كافر اولوب آيتلريمزى تكذيب ايتديلر واندن توبه ايتمدن فوت اولديلر انلر اصحاب جحيمدر

(١٢) يَا اَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا نِعْمَتَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ اِذْ هَمَّ قَوْمٌ اَنْ يَبْسُطُوا اِلَيْكُمْ اَيْدِيَهُمْ فَكَفَّ اَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ اى مؤمنلر الله تعالينك سزك اوزر يكزه اولان نعمتنى ذكر ايدك كه اول زمان اللرينى آچوب سزك قتلكزه قصد ايتديلردى اول انلرك اللرينى سزدن دفع

وصرف ايلدى الله تعاليدن اتقا ايله اكا توكل ايدك مؤمنلر توكلى الله تعالى يه ايتسونلر * ديلمشدركه مفخر رسالت عليه السلام غطفان غزاسنده بنى ثعلبه يه توجه بيورديلر انلر خبر آلوب رئيسلرى اولان غورث ايله طاغلرى تحصن ايدوب منتظرلر ايدى اول وقتده يغمور اولمغله حضرت عليه السلام عسكرندن ايراقجه براغاج آلتنده مبلول ثوابنى اغاجه سرمش اوتورورلر ايدى اعراب انى كوروب باشلرى غورثه ديديلركه محمد عسكرندن دور اوتور يور اكا ال اوزاتمق ممكندر همان غورث قليجنى الوب واردى وديديكه شمدى بندن سنى كيم حمايت ايدر پيغمبر عليه السلام الله تعالى بكا كافيدر سنى منع ايدر بيوردى فى الحال جبريل عليه السلام غورثك كوكسنه ضربله قليجى الندن دوشدى سيد عالم عليه السلام انك قليجنى آلوب باشى اوزرنده شمدى سنى بندن منع ايده جك يوقدر ديدكده كلمۀ شهادت كتوروب وقومنه كيدوب انلرى اسلامه دعوت ايلدى وآيت سابقه نازل اولدى

نصف

(١٣) وَلَقَدْ اَخَذَ اللّٰهُ مِيثَاقَ بَنِي اِسْرَائِيلَ وَبَعَثْنَا مِنْهُمُ اثْنَيْ عَشَرَ نَقِيبًا وَقَالَ اللّٰهُ اِنِّي مَعَكُمْ لَئِنْ اَقَمْتُمُ الصَّلٰوةَ وَآتَيْتُمُ الزَّكٰوةَ وَآمَنْتُمْ بِرُسُلِي وَعَزَّرْتُمُوهُمْ وَاَقْرَضْتُمُ اللّٰهَ قَرْضًا حَسَنًا لَاُكَفِّرَنَّ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَلَاُدْخِلَنَّكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ فَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذٰلِكَ مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ ❁ الله تعالى بنى اسرائيلدن عهد وپيمان اخذ ايلدى وانلرك اون ايكى سبطك هربرندن برناظر واحوالرينه ضامن قوم جبارينى كوروب حاللرينى خبر ويرمكه آدملر تعيين ايلدى والله تعالى انلره دشمنكرله محاربه ده بنم ياردم سزكله بيله دردى اكر سز شروطيله نمازه قائم اولورسكز ومستحقنه زكاتى ويرسكز وبنم پيغمبرلريمه ايمان ايدرسكز وانلره توقير وتعظيم ايدرسكز والله تعالى يولنه كوزل نفقه ويررسكز سزدن كناهلريكزى محو ايده رم واشجارى آلتندن ايرمقلر اقان جنتلره سزى ادخال ايده رم بومؤكد شروط وعهددن صكره سزدن كيم كافر اولورسه تحقيق طريق حقدن آيرلدى * بوقصه اختصار اوزره بووجهله منقولدركه فرعونك غرقيله بنى اسرائيل مصرده استقرارلرنده الله تعالى امر ايلديكه ولايت شام واراضئ مقدسه يه كيدوب انك سكنه سى اولان عمالقه دينور قوم جبارين ايله جهاد ايدوب اول اماكن معموره يه مالك اولهلر موسى عليه السلام اون ايكى قبيله دن بر آدم اختيار ايدوب امورلرينه كفيل وضمين نقيب تعيينيله روانه اولديلر اريحايه يقين كلدكلرنده اول نقيبلرى

احوال عمالقه‌یی تجسسه کوندردیلر یولده عوج بن عنق نام کیمسه‌یه راست کلدیلر که اوچ بیك اوچیوز اوتوز اوچ کز قد وقامتی اولوب اوچ بیك سنه عمر سورمشیدی بوقوم جبارین عاد قومندن بقیه اولمغله غایت بلند قامت وتوانا ایدیلر نقبا بونلرك حاللرینه وقدرت وقوتلرینه واقف اولوب عودتلرنده بربرلرینه شمدی بواحوالی قومزه خبر ویرسك انلره خوف مستولی اولوب عدم اطاعتله مصره رجوع ایدرلر باری ماوقعه‌یی خبر ویرمیوب جنکه ترغیب ایده‌لم دیولشکر کاهه کلوب موسی وهرون علیهما السلامه حقیقت حالی افاده ایلدیلر نقبانك اون عددی بواخفا رأیندن نکول له قوملرینه جبارینك صفت وقوتلرینی بیلدکلری کبی خبر ویردیلر یوسف علیه السلام قبیله سندن یوشع ابن نون ویهودا سبطندن کالب بن یوقنا ایکیسی عهدلرینه وفا ایله قوملرینی جنکه ترغیب ایتدیلر (انی معکم) کلام باری بوکا اشارتدر

(١٤) فبما نقضهم میثاقهم لعناهم وجعلنا قلوبهم قاسیة یحرفون الکلم عن مواضعه ونسوا حظا مما ذکروا به ولا تزال تطلع علی خائنة منهم الا قلیلا منهم فاعف عنهم واصفح ان الله یحب المحسنین ❊ عهدلرینی بوزدقلری سببیله انلری رحمتمزدن طرد ایلدك وقلبلرینی قتی ایلدككه آیات وتخویفات تأثیر ایتمز کلمات توریتی وانده اولان نعت نبوی‌یی محلندن تحریف وتبدیل ایدرلر وانده پیغمبر علیه السلامه تبعیتله ذکر اولندقلری نصیبلرینی اونیدوب ترك ایتدیلر سن انلرك خائنلرینك خیانتنه مطلع اولمقدن خالی اولمازسن مگر انلردن از کیمسه خیانت ایتمیه که ایمانه کلنلردر انلر تائب ومؤمن یا معاهد جزیه اولورلرسه انلردن عفو ایله وایذالرندن اعراض ایله تحقیق الله عظیم الشان احسان ایدنلری سور (بوعفو وصفح آیت سیفله منسوخدر دینلدی)

(١٥) ومن الذین قالوا انا نصاری اخذنا میثاقهم فنسوا حظا مما ذکروا به فاغرینا بینهم العداوة والبغضاء الی یوم القیمة وسوف ینبئهم الله بما کانوا یصنعون ❊ وبز نصارا یز دینلردنده عهد ومیثاق الدقکه انبیایی تصدیق ایده‌لر انلر دخی انجیلده ذکر وامر اولندقلرندن وافر نصیبی نسی وترك ایتدیلر بز انلرك بیننه قیامته دك بغض وعداوتی القا ایتدك که بربرلرینه عدو اوله‌رق اوچ فرقه اولدیلر الله تعالی انلره یقینده عقابله صنعلرینی خبر ویرر

(١٦) یا اهل الکتاب قد جاءکم رسولنا یبین لکم کثیرا مما کنتم تخفون من الکتاب ویعفوا عن کثیر (١٧) قد جاءکم من الله نور وکتاب

مبین ❊ ای یهود ونصاری سزه بزم رسولمز کلدیکه کتابکزدن کیزلدیککز شیلرك چوغنی سزه بیان ایدر وچوغنی دخی عفو ایدر (یهودك اخفا ایتدیکی توریتده نعت نبوی وآیت رجم کبی ونصارینك انجیلده احمد نام رسولك کلمسی مژده‌سنی اخفالری کبی) الله تعالیدن تحقیق سزه شك وضلال ظلماتنی دفع ایدر نور محمد علیه السلام وحقی اظهار ایدر قرآن کریم کلدی

(١٨) یهدی به الله من اتبع رضوانه سبل السلام ویخرجهم من الظلمات الی النور باذنه ویهدیهم الی صراط مستقیم ❊ الله تعالی رضاسنه تابع اولان کیمسه‌یی اول نور ایله سلامت طریقلرینه هدایت ایدر وانلری اراده وتوفیقیله کفر وشك ظلماتندن ایمان ویقین نورینه چیقارر وانلری کندویه اقرب اولان طریقه هدایت ایدر که اول اسلامدر

(١٩) لقد کفر الذین قالوا ان الله هو المسیح ابن مریم قل فمن یملك من الله شیئا ان اراد ان یهلك المسیح ابن مریم وامه ومن فی الارض جمیعا ولله ملك السموات والارض وما بینهما یخلق ما یشاء والله علی کل شیء قدیر ❊ الله تعالی حاشا مسیح ابن مریمدر دیو کذب وافترا ایدنلر تحقیق کافر اولدیلر سن دیکه کیمدر اولکه الله تعالینك قدرت وارادتندن برشی منعنه مالك اوله الله تعالی مراد ایدرسه مسیح ابن مریمی وانا سنی ویرده اولان مخلوقاتك جمله سنی هلاك ایدر سموات وارض وایکیسی بیننده اولان اشیانك خلق وملکی جمله الله تعالینکدر دیلدیکی شیئی خلق ایدر الله عظیم الشان هرشیئه قادردر

(٢٠) وقالت الیهود والنصاری نحن ابناؤ الله واحباؤه قل فلم یعذبکم بذنوبکم بل انتم بشر ممن خلق یغفر لمن یشاء ویعذب من یشاء ولله ملك السموات والارض وما بینهما والیه المصیر ❊ یهود ونصاری دیدیلرکه بز قرب ومنزلتده الله تعالینك اوغلی کبی یوز الله تعالی دخی شفقت وعطفده بزه بابا کبیدر وبزی دوست طوترسن انلره دیکه چون زعمکز اوزره آنك ابنا واحباسی سز نیچون سزی دنیاده قتل واسر ومسخله وآخرتده کندو اقرارکز اوزره ایام معدوده ذنوبکز سببیله بزه عذاب ایدر دیرسکز هیچ بابا اوغلنه احباب احبابنه عذاب ایدرمی بلکه سز دخی الله تعالینك خلق ایتدیکی قوللردن سکز الله تعالی دیلدیکی مؤمنی مغفرت ایدر ودیلدیکی کافره عذاب ایدر کوکده ویرده وانلرك بیننده اولان کائنات آنك ملك وخلقیدر وجمله سی مجازات ایچون آنك طرفنه رجوع ایدیجیدر

(٢١) يا اهل الكتاب قد جاءكم رسولنا يبين لكم على فترة من الرسل ان تقولوا ما جاءنا من بشير ولا نذير فقد جاءكم بشير ونذير والله على كل شيء قدير ❊ ای اهل كتاب زمانك رسوللردن انقطاعی وقتنده سزکچون دين اسلام امورينی بيان ايتمكه رسولمز محمد عليه السلام كلدی تا كه بزه مژده ويريجی وقورقوديجی كلمدی ديو آخرتده بهانه وعذر ايتميه سز تحقيق مؤمنلره جنت مژده سنی وكافرلره جهنم عذابنی بيان ايديجی سزه كلدی الله عظيم الشان پيغمبرانی تواترا وفتورا ارساله قادردر ❊ نته كه موسی وعيسی عليهما السلام بيننده بيك يدیوز يل ايچنده تواترا بيك پيغمبر كلدی وعيسی ومحمد عليهما السلام بيننده آلتيوز سنه ايچنده درت نبی كوندرديكه اوچی بنی اسرائيلدن وبری خالد بن سنان العبسی كه عربدن ايدی

(٢٢) واذ قال موسى لقومه يا قوم اذكروا نعمة الله عليكم اذ جعل فيكم انبياء وجعلكم ملوكا وآتيكم ما لم يؤت احدا من العالمين ❊ موسی عليه السلام قومنه ديديكه يا قوم الله تعالينك سزك اوزريكزه اولان نعمتنی ذكر ايدك كه سزه طريق حق ارائه ايچون سزدن انبيا بعث ايتدی وسز فرعونه مملوك ايكن سزدن پادشاهلر قيلدی ياخود نفسلريكزه ومكان ومنزللريكزه مالك ايلدی وسزك زمانكزده عالميندن كيمسه يه ويرمديكنی سزه ويردی (كه اول بحرك يارلمسی وسحابك كولكه اولمسی ومن وسلوينك انزالی كبی)

(٢٣) يا قوم ادخلوا الارض المقدسة التی كتب الله لكم ولا ترتدوا على ادباركم فتنقلبوا خاسرين ❊ يا قوم ارض مقدسه يه داخل اولك (يعنی قدس شريف وشام اول حواليه كيدك) كه حق تعالی اومحللری سزكچون قسمت ايلدی وجبابره دن خوفله اكا دخولدن امتناع ايدوب كيرو كزه دونميك كه دنيا وآخرت نعمتندن محروم اولوب حال خسرانه منقلب اولميه سز

(٢٤) قالوا يا موسى ان فيها قوما جبارين وانا لن ندخلها حتى يخرجوا منها فان يخرجوا منها فانا داخلون ❊ بنو اسرائيل يا موسی اول ارض مقدسه ده جبارين قومی واردر اول جبارين آندن چيقماينجه بز اكا كيرميز اكر انلر چيقارلرسه بز كيره رز ديديلر

(٢٥) قال رجلان من الذين يخافون انعم الله عليهما ادخلوا عليهم الباب فاذا دخلتموه فانكم غالبون ❊ عمالقه يی تجسسه كيدوب انلرك قدرتلرينی

بنو اسرائيله خبر ويرميان يوشع بن نون وكالب بن يوقنا كه بو ايكی رجله الله تعالی ايمان وثبات انعام ايدوب اللهدن خوف ايدنلردن ايديلر انلر بنی اسرائيله ديديلر كه جبارينك قريه سی قپوسندن همان داخل اولك انلرك وجودلرينك عظمتندن قورقيك قلبلری ضعيفدر همان قپودن دخولكزده الله تعالينك وعد وكرميله انلره غالب اولورسكز

(٢٦) وعلى الله فتوكلوا ان كنتم مؤمنين ❊ اكر الله تعالينك وعدينه ايمان ايدرسكز بو خصوصده توكل ايدك

(٢٧) قالوا يا موسى انا لن ندخلها ابدا ما داموا فيها فاذهب انت وربك فقاتلا انا ههنا قاعدون ❊ بنی اسرائيل يا موسی اول جبارين مادامكه اول ولايتده درلر بز ابدی اكا كيرميزسن ربكله كيت ايكيكز انلرله مقاتله ايدك بز بوراده اوتورورز ديديلر ❊ بعضيلر هرون عليه السلام موسی عليه السلامدن بيوك اولمغله بوربكدن مرادلری هرون اوله ديمش

(٢٨) قال رب انی لا املك الا نفسی واخی فافرق بيننا وبين القوم الفاسقين ❊ موسی عليه السلام يا ربی بن كندمدن وقرنداشم هروندن غيری يه مالك دكلم بزمله بو قوم فاسقينك بيننی تفريق ايله ديدی

(٢٩) قال فانها محرمة عليهم اربعين سنة يتيهون فی الارض فلا تأس على القوم الفاسقين ❊ الله تعالی موسی عليه السلامه ديديكه ارض مقدسه بو موجودلردن يوشع وكالبدن غيری يه حرام قلنمشدر اول اراضی يه مالك اولميه لر وارض تيهده قرق سنه متحير وسرکردان قاله لر امدی اول قوم فاسقينك اول حاللرينه محزون اولمه ❊ مرويدر كه ارض تيه التی فرسخ ايدی التيوز بيك بنی اسرائيل اولمقدار محلده حبس اولنوب قرق سنه انده قالديلر هر صباح قالقوب جد وسعيله كيدرلردی اخشامينه قالقدقلری يرده بولنورلردی كولكه لری بلوط وطعاملری من وسلوی وصولری موسی عليه السلامك كتور ديكی حجر ايدی على قول موسی وهرون عليهما السلام تيهده وفات ايتديلر وبنی اسرائيلك دخی كليسی انده فوت اولوب اولادلری يوشع پيغمبره بيعت ايله اراضیء مقدسه يی جبارينندن تطهير ايدوب مالك اولديلر

(٣٠) واتل عليهم نبأ ابنی آدم بالحق اذ قربا قربانا فتقبل من احدهما ولم يتقبل من الآخر قال لاقتلنك قال انما يتقبل الله من المتقين ❊ يا محمد

اهل كتابه آدم عليه السلامك ايكى اوغلنك قصه‌سنى حقله ذكرايله (انلرقابيل ايله هابيل در) بونلرقربانلربنى تقرب جهتيله عرض ايتديلرانلرك برى (هابيلك قربانى قبول اولوب اخرى (قابيلك) قبول اولمدى قابيل هابيله البته بن سنى قتل ايده‌رم ديدى هابيل الله تعالى انجق متقيلرك قربانى قبول ايدر ديدى * بونلرك قصهٔ اجماليسى بووجهله مسطوردركه حوا رضى الله عنها هر بطنده ايكزبراركك برقز طوغورردى بيودكلرنده آدم عليه السلام امر باريله اول ايكزلرك برينى ديكر بطندن طوغنه تزويج ايدردى قابيل ايله توأم طوغن قزك اسمى اقليما وضع اولندى حسنا ايدى صكره هابيل ايله طوغن قزك اسمى ليوذا اولوب حسنا دكل ايدى آدم عليه السلام ليوذايى قابيله واقليمايى هابيله نامزد ايتمكله قابيل بو حكمه راضى اولميوب بنم قز قرنداشم كوزل اول بتدر ديو باباسنه سن هابيلى زياده سوديكندن اقليمايى ويررسين كلاميله تعريض ايتدكده آدم عليه السلام امر بووجهله در اكر اينانمزسكز ايكيكزده قربان عرض ايدك قنغيكزك كى قبول اولورسه اقليما آنكدر ديدى بناء عليه هابيل قيون صاحبى اولمغله زياده مقبولى اولان برسمز كچى بى تسليميت صورتيله وقابيل اكينجى اولمغله بغدايك ضعيف ودانه سى قليل بردسته بشاق كتوروب قبول اولور اولمازاقليمايى الورم اصراريله كچى يى و بشاغى برمحله وضع ايتديلر كوكدن دخانسز بربياض آتش ظهور ايدوب هابيلك قربانى اكل وقابيلك قربانى ترك ايلدى قابيل قربانك عدم مقبوليتنه غضب وحسدله هابيله سنى قتل ايدرم ديدى هابيل دخى حق تعالى متقيلرك قربانى قبول ايدر ديدى

حزب ٣

(٣١) لَئِنْ بَسَطْتَ اِلَىَّ يَدَكَ لِتَقْتُلَنِي مَا اَنَا بِبَاسِطٍ يَدِيَ اِلَيْكَ لِاَقْتُلَكَ اِنِّي اَخَافُ اللّٰهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ ☼ هابيل قابيله اكرسن بنى قتله ال اوزادرسك بن سنك قتلكه ال اوزاديجى دكلم زيرا بن رب العالمين اولان الله تعاليدن قورقارم ديدى

(٣٢) اِنِّي اُرِيدُ اَنْ تَبُوءَ بِاِثْمِي وَاِثْمِكَ فَتَكُونَ مِنْ اَصْحَابِ النَّارِ وَذٰلِكَ جَزَاءُ الظَّالِمِينَ ☼ بن ديلرمكه بنى قتلك وحق تعالى و پدرينه عصيانك كناهلريله رجوع ايدوب بو ايكى كناهله بيله اصحاب ناردن اوله‌سن اشته قتل وعصيان ظلمنك جزاسى بودر

(٣٣) فَطَوَّعَتْ لَهُ نَفْسُهُ قَتْلَ اَخِيهِ فَقَتَلَهُ فَاَصْبَحَ مِنَ الْخَاسِرِينَ ☼ قابيل نفسنه اطاعتله قرنداشنك قتلنه جرأت ايدوب قتل ايلدى اعدى خسر الدنيا

والاخره اولدى * مرويدركه قابيل هابيلى نيجه قتل ايده‌جكنى بيله ميوب حيرتده ايكن شيطان بشر صورتيله برقوشى كتوروب باشنى برطاش اوزره وضع وبشقه برطاشله باصديروب انى قتل ايلدى قابيل انى كوردكده هابيلك انقيادى يا نومى حالنده بووجهله باشنى طاش ايله ازدى وميتنى برچواله وضعله نه‌ايده‌جكنى بيليوب على قول قرق كون ارقه سنده كزدردى

(٣٤) فَبَعَثَ اللّٰهُ غُرَابًا يَبْحَثُ فِي الْاَرْضِ لِيُرِيَهُ كَيْفَ يُوَارِي سَوْءَةَ اَخِيهِ قَالَ يَا وَيْلَتَى اَعَجَزْتُ اَنْ اَكُونَ مِثْلَ هٰذَا الْغُرَابِ فَاُوَارِيَ سَوْءَةَ اَخِي فَاَصْبَحَ مِنَ النَّادِمِينَ ☼ الله تعالى قابيله قرنداشنك جسدينى دفن ايتمك كيفيتنى كوسترمك ايچون ايكى قارغه كوندردى بربريله دوكشوب برى آخرينى قتل ايلدى بورنى واياقلريله يرى قازوب غراب ميته‌يى وضع وترابله ستر ايلدى قابيل بونى كوردكده يازق بكاكه بوقارغه كبى اولمقدن عاجزمى اولدمكه قرنداشمك جسدينى يره قويوب اورتيدم ديدى بوحالده قابيل بوقدر مدت قرنداشنى طاشيديغنه وانك قتلندن عدم نفعنه و پدر ومادرينك كنديدن تبرالرينه نادم اولدى * اكر قتلنه نادم اولمش اوليدى توبه اولوب شايد عفو اولنه ايدى

(٣٥) مِنْ اَجْلِ ذٰلِكَ كَتَبْنَا عَلٰى بَنِي اِسْرَائِيلَ اَنَّهُ مَنْ قَتَلَ نَفْسًا بِغَيْرِ نَفْسٍ اَوْ فَسَادٍ فِي الْاَرْضِ فَكَاَنَّمَا قَتَلَ النَّاسَ جَمِيعًا وَمَنْ اَحْيَاهَا فَكَاَنَّمَا اَحْيَا النَّاسَ جَمِيعًا وَلَقَدْ جَاءَتْهُمْ رُسُلُنَا بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ اِنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ بَعْدَ ذٰلِكَ فِي الْاَرْضِ لَمُسْرِفُونَ ☼ بوقتل سببيله بنى اسرائيل اوزره توريتده حكم ايلدككه كنديه قصاص ايجاب ايتميان ويريوزنده قطع طريق كبى برفساد ايشلميان يعنى كندو حالنده قباحتسز برنفسى بركيمسه قتل ايلسه جميع ناسى قتل ايلمش كبيدر وبويله برنفسى عفو وياقتلدن منع ياهلاكدن خلاصله احيا ايتسه جميع ناسى احيا ايتمش كبيدر تحقيق بنى اسرائيله آيات ومعجزهٔ ظاهره‌لرله رسوللريمز كلدى بو ارسال رسل وتهديداتمزدنصكره انلردن چوق كيمسه‌لر يريوزنده حددن متجاوز قتل وهتك محارمده اسراف ايتديلر * بوآيت كريمه‌ده بركيمسه‌نك ناحق قتلى جميع ناسك قتلنه تشبيه بوحيثيتدنكه ناحق سفك دما وقتلى عادت ايدنمك وخلقه بوعادتى ارائه واكا اغرا ايتمكدر بناء عليه سرايتله جميع ناسه شاملدر وبركيمسه‌يى قتل ايله چوغنك قتلى جناب قهارك غضب وعذابنى استجلابده برابردر وبراحيا جميع ناسى احيايه تشبيه تعرض قتلدن ترهيب ونفوسى حمايته ترغيب اوله والله اعلم

(٣٦) انما جزاؤا الذين يحاربون الله ورسوله ويسعون في الارض فسادا ان يقتلوا او يصلبوا او تقطع ايديهم وارجلهم من خلاف او ينفوا من الارض ذلك لهم خزي في الدنيا ولهم في الآخرة عذاب عظيم ❊ شول كيمسه لركه الله تعالى ورسولنك دوستلريله محاربه و يريوزنده قطع طريق وغارتله فساد ايدرلر انلرك جزالرى اكر آدم قتل ايدوب مال اخذ ايتمديلرسه يالكز قتل اولنمقدر اكر قتل واخذ مال دخى ايتديلرسه هم قتل هم صلب اولنمقدر اكر يالكز اخذ مال ايدوب قتل ايتمامشلر ايسه صاغ اللريله صول اياقلرى قطع اولنمقدر واكر بلا قتل ولاغارت يالكز ناسى اخافه ايتمشلر ايسه بر بلده دن بر بلده يه نفى اولنمقدر اشته بو جزا انلره دنياده كى ذل وحقارتدر وآخرتده انلره بوندن اشد عذاب عظيم واردر

(٣٧) الا الذين تابوا من قبل ان تقدروا عليهم فاعلموا ان الله غفور رحيم ❊ الا انلركه سز انلره قدرتكز يتشمزدن يعنى انلرى طوتمكزدن مقدم اول فعللرندن توبه ايتسه لر بيلك كه الله تعالى توبه لرى سببيله كناهلرينى مغفرت وتوبه لرينى قبول ايله رحمت ايدر* بو آيت كريمه ده اكر اول توبه ايدن مقدم كافر اولوب قبل الاخذ توبه ايدوب مسلمان اولسه اندن بو حدود ودم وطلب واخذ مال جمله ساقط اولور اكر از قديم مسلمان ايسه بالاده مذكور حق الله اولان حدود ساقط اولوب حقوق ناس ساقط اولماز

(٣٨) يا ايها الذين آمنوا اتقوا الله وابتغوا اليه الوسيلة وجاهدوا في سبيله لعلكم تفلحون ❊ اى مؤمنلر الله تعاليدن قورقك واوامر ونواهيسنى كمال ملاحظه واولبابده رضاسنى تحصيل ايله طرفنه تقرب ولقاسنه وسيله طلب ايدك ويولنده اعداسيله ظاهرا وباطنا مجاهده ايدك شايدكه فلاح بوله سز

(٣٩) ان الذين كفروا لو ان لهم ما في الارض جميعا ومثله معه ليفتدوا به من عذاب يوم القيمة ما تقبل منهم ولهم عذاب اليم ❊ شول كافرلركه اكر يريوزنده اولان اموال وامتعه واشيا وانكله بيله انك امثالى انلرك اولوب قيامت كونى عذابندن خلاص ايچون انى فدا ايتسه لر قبول اولنميوب انلر ايچون الملو عذاب اوله جقدر

(٤٠) يريدون ان يخرجوا من النار وما هم بخارجين منها ولهم عذاب مقيم ❊ انلر ناردن چيقمق مراد ايدرلر انلره اندن چيقمق ممكن اولماز

وانلر ايچون ابدا عذابده اقامت واردر

(٤١) والسارق والسارقة فاقطعوا ايديهما جزاء بما كسبا نكالا من الله والله عزيز حكيم ❊ بر اركك يا ديشى بر محل محرزدن خفية نصاب مقدارى شى چالسه انلرك صاغ اللرينى قطع ايده سز دنياده سرقه لرينه جزا اوله والله تعاليدن دخى عقوبت اوله الله عظيم الشان حكمنده غالب وحكمتنده مصيبدر* بو نصاب حنفى عندنده اون درهم وشافعى عندنده ربع التون ومالكى عندنده اوچ درهمدر

(٤٢) فمن تاب من بعد ظلمه واصلح فان الله يتوب عليه ان الله غفور رحيم ❊ كيمكه اول سرقه ظلمندن صكره توبه ايدوب وخرسزلغى بر دخى ايتمامك اوزره اصلاح اوله الله تعالى انك توبه سنى قبول ايدر تحقيق الله عظيم الشان كچن كناهكزى مغفرت واطاعت ايده نه رحمت ايدر

(٤٣) الم تعلم ان الله له ملك السموات والارض يعذب من يشاء ويغفر لمن يشاء والله على كل شيء قدير ❊ اى انسان سن بيلمزميسنكه سموات وارضك وجمله نك خالق وپادشاهى الله تعاليدر ديلديكنى قطع يد ايله تعذيب ايدر وديلديكنى بعدالتوبه مغفرت ايدر الله عظيم الشان كل شيئه قادردر

(٤٤) يا ايها الرسول لا يحزنك الذين يسارعون في الكفر من الذين قالوا آمنا بافواههم ولم تؤمن قلوبهم ومن الذين هادوا سماعون للكذب سماعون لقوم آخرين لم يأتوك يحرفون الكلم من بعد مواضعه يقولون ان اوتيتم هذا فخذوه وان لم تؤتوه فاحذروا ومن يرد الله فتنته فلن تملك له من الله شيئا اولئك الذين لم يرد الله ان يطهر قلوبهم لهم في الدنيا خزي ولهم في الآخرة عذاب عظيم ❊ اى رسالتله مشرف كفرده سرعت ايدنلرك حالى سكا حزن ويرمسون انلردن منافقلر لسانلريله ايمان ايتدك ديرلر قلبلريله ايمان ايتمزلر ويهوديلردن بر قوم سنك كلامكى ديكليوب مدينه يهوديسنه شويله سويلدى بويله سويلدى ديو خلافنى سويليوب كذب ايدرلر وسكا كلميان خيبر يهوديلرينه دخى بو وجهله جاسوسلق ايدوب سنك كلامكى خلاف اوزره نقل وافترا ايدرلر حق كلاملرى موضوع محللرندن تغيير (ورجم يرينه جلد تقرير) ايدرلر ديرلركه اكر محمد سزه زنا امرنده بزم ويرديكمز حكمله فتوى ويررسه اخذ وقبول ايدك اكر اولوجهله ويرمزسه انى قبولدن حذر ايدك الله تعالى

اول كيمسه‌نك كفر وضلالتنى وعذابنى مراد ايدرسه سن او كيمسه ايچون برشيئك دفعنه قادر ومالك دكلسن انلر اول كيمسه‌لردركه انلرك قلبلرينك تطهيرينى الله تعالى مراد ايتمدى منافقلر ايچون دنياده نفاقلرينى اظهار ويهوديلر ايچون قتل وسبى وجزيه ايله رذالت واحتقار وآخرتده جهنمده خلود وابديتله قرار واردر * بوآيت كريمه‌نك سبب نزولنده بووجهله محرردركه اهل خيبرك اشرافندن متأهل بررجل ايله برمرأه زنا ايدوب توريتده انلره رجم لازم كلمشيكن يهودلر بوزانيلر اشرافدن اولديغندن رجمدن نكول ايله مدينه‌ده نبوت دعواسى ايدر رجلك كتابنده رجم اولميوب بلكه حد لرى ضربدر امدى اخوانكز يهوددن مدينه‌يه قوكشو بنى قريظه‌يه خبر كوندركه انلر سؤال ايليه‌لر اكر جلد امر ايدرسه قبول ايده‌لر اكر رجم امر ايدرسه قبول ايتميه‌لر ديو برجماعتله اول زانى وزانيه‌يى دخى كوندرديلر بنى قريظه ومدينه يهوديلرندن كعب وكنانه ومالك كبى وسائرلر مجلس نبوى‌يه واروب قصه‌يى افاده ايلديلر حضرت عليه السلام بنم حكممه راضى اولورميسكز بيوردى بلى اولورز ديديلر فى الحال جبرائيل عليه السلام رجم حكميله نازل اولدى عليه السلام رجم لازمدر ديدكده انلر امتناع ايتمكله پيغمبرمز عليه السلام جبريل عليه السلامك تعليميله فدكده ابن صوريا نام بريكچشم جوان يهودى واردر اول كيمسه سزك بينكزده نه‌درجه‌ده‌در ديدى انلر وجه ارضده اندن اعلم يوقدر ديديلر اويله ايسه سزكله بنم بينمزده بودعوايى اول ابن صوريا فصل ايدرسه راضى ميسكز بيوردى بلى ديديلر ابن صوريايى احضار ايدوب اكا ديديكه اول الله تعالينك حقيچونكه توريتى موسى عليه السلامه انزال ايتدى وسزكچون دكزى شق وسزى خلاص وفرعون وقومنى غرق ايلدى وسزه قدرت حلواسى ويلدرجين كوندردى طوغرى سويله كه سزك كتابكزده آيا ولو زانيلره رجم وارميدر يوقميدر بيوردى ابن صوريا توريتك بنى ياقسندن قورقسم اعتراف ايتميوب كذب ايدردم لكن يا محمد اول سنك شرعكده نيجه‌در ديدى عليه السلام الله تعالى بويله حكم ايتديكه متأهل كيمسه‌لرك زنا ايتدكلرينه درت آدم شهادت ايلدكلرنده انلره رجم واجبدر بيوردى ابن صوريا اول الله تعالى حقيچونكه توريتى موسى عليه السلامه انزال ايلدى توريتده دخى عينى حكم بويله‌در اما بزم علمامز اشرافه مراعاتله جلد ايله حكم ايتمشلرديدى فخر كائنات عليه السلامك حكميله اول زانى وزانيه‌يى مسجدك يانده رجمله قتل ايلديلر

(٤٥) سَمَّاعُونَ لِلْكَذِبِ اَكَّالُونَ لِلسُّحْتِ فَاِنْ جَاۤؤُكَ فَاحْكُمْ بَيْنَهُمْ اَوْ اَعْرِضْ عَنْهُمْ وَاِنْ تُعْرِضْ عَنْهُمْ فَلَنْ يَضُرُّوكَ شَيْئًا وَاِنْ حَكَمْتَ فَاحْكُمْ بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ☼ انلر كذب ايچون كلامكى دكلرلر وحكمده حرام رشوتى اكل ايدرلر اكر سكا كلورلرسه سن انلرك بيننده حكم ايله ياخود انلردن يوز چويرا اكر انلردن اعراض ايدرسك سكا برشى ضرر ايتمز اكر حكم ايدرسك انلرك بيننده عدلله حكم ايله تحقيق الله عظيم الشان حكمده عدل ايدنلرى سور

(٤٦) وَكَيْفَ يُحَكِّمُونَكَ وَعِنْدَهُمُ التَّوْرٰيةُ فِيهَا حُكْمُ اللّٰهِ ثُمَّ يَتَوَلَّوْنَ مِنْ بَعْدِ ذٰلِكَ وَمَا اُولٰۤئِكَ بِالْمُؤْمِنِينَ ☼ سكا نيجه حكم ايتديررلر مع هذا توريه انلرك عندنده‌در والله تعالينك حكمى انده مذكوردر سن انلرك كتابنه موافق حكم ايتدكدنصكره اعراض ايدرلر انلر كندو كتابلرينه دخى ايناتمزلر

(٤٧) اِنَّا اَنْزَلْنَا التَّوْرٰيةَ فِيهَا هُدًى وَنُورٌ يَحْكُمُ بِهَا النَّبِيُّونَ الَّذِينَ اَسْلَمُوا لِلَّذِينَ هَادُوا وَالرَّبَّانِيُّونَ وَالْاَحْبَارُ بِمَا اسْتُحْفِظُوا مِنْ كِتَابِ اللّٰهِ وَكَانُوا عَلَيْهِ شُهَدَاۤءَ فَلَا تَخْشَوُا النَّاسَ وَاخْشَوْنِ وَلَا تَشْتَرُوا بِاٰيَاتِى ثَمَنًا قَلِيلًا وَمَنْ لَمْ يَحْكُمْ بِمَا اَنْزَلَ اللّٰهُ فَاُولٰۤئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ ☼ بز توريتى انزال ايتدككه انده حقه يول كوسترر هدى وظلماتى كشف ايدر نور واردر الله تعالينك امرينه منقاد انبيا انكله يهوديلره حكم ايدر واول انبيالرى سلكنده اولان زهاد وعلمالرى دخى اول توريتله حكم ايدرلركه الله تعالينك امرينى تضييع وتحريفدن محافظه اولنمقلغه وتوريتك بلاتغيير حق اوزره طوغريسنى بيانه شاهدلر ايدى امدى ناسدن قورقميكز بندن خوف ايدك وبنم كوندرديكم آيات واحكامى بى اعتبار رشوت وجاهه استبدال ايتميك كيمكه الله تعالينك انزال ايتديكى احكامله حكم ايتميه انلر كافرلردر

(٤٨) وَكَتَبْنَا عَلَيْهِمْ فِيهَا اَنَّ النَّفْسَ بِالنَّفْسِ وَالْعَيْنَ بِالْعَيْنِ وَالْاَنْفَ بِالْاَنْفِ وَالْاُذُنَ بِالْاُذُنِ وَالسِّنَّ بِالسِّنِّ وَالْجُرُوحَ قِصَاصٌ فَمَنْ تَصَدَّقَ بِهِ فَهُوَ كَفَّارَةٌ لَهُ وَمَنْ لَمْ يَحْكُمْ بِمَا اَنْزَلَ اللّٰهُ فَاُولٰۤئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ☼ توريتده بنى اسرائيل اوزرينه فرض ايتدككه نفس بر نفسله قصاص اولنور يعنى مقتولك بالكز قاتلى قتل اولنور وكوز چيقارانك كوزى چيقاريلور وبورن كسنك بورنى كسيلور وقولاق كسنك قولاغى كسيلور وديش قيرانك ديشى قيريلور وياره‌لمق

دخی قصاصدر (اکر مساواة ممکن ایسه والا ممکن اولمازسه کموك قیرمسی کبی یاره‌نك محلی تهلکه‌لو اولمسی وسائر کبی انده عدل اوزره حکم اولنور) هر کیمسه که (کرك مقتولك وارثندن یا عضوینه ضرر ایرشن آدمدن) اول قاتلی یاخود عضوه ضرر ایدن کیمسه‌یی عفو وقصاصی تصدق ایدرسه اول تصدق عفو ایدن کیمسه‌نك کناهنه کفارتدر کیمکه الله تعالینك انزال ایتدیکی احکامله حکم ایتمیه اول کیمسه‌لر ظالملردر

﴿٤٩﴾ وقفينا على آثارهم بعيسى ابن مريم مصدقا لما بين يديه من التورية وآتيناه الانجيل فيه هدى ونور ومصدقا لما بين يديه من التورية وهدى وموعظة للمتقين ❋ مقدم کوندردیکمز توریتده اولان شیلری تصدیق ایدیجی اولدیغی حالده بز عیسی ابن مریمی انبیا آثارینه تابع قیلدق واکا انجیلی ویردك انده توحیده هدایت وطریق حقه رهبر نور واردر واول انجیل اندن اول نازل اولان توریتی تصدیق ایدر واهل تقوایه هدایت وموعظه‌در

﴿٥٠﴾ وليحكم اهل الانجيل بما انزل الله فيه ومن لم يحكم بما انزل الله فاولئك هم الفاسقون ❋ انجیل اهلی الله تعالینك انجیلده انزال ایتدیکیله حکم ایتسون کیمکه الله تعالینك انزال ایتدیکیله حکم ایتمیه انلر فاسقلردر

﴿٥١﴾ وانزلنا اليك الكتاب بالحق مصدقا لما بين يديه من الكتاب ومهيمنا عليه فاحكم بينهم بما انزل الله ولا تتبع اهواءهم عما جاءك من الحق لكل جعلنا منكم شرعة ومنهاجا ولو شاء الله لجعلكم امة واحدة ولكن ليبلوكم في ما آتيكم فاستبقوا الخيرات الى الله مرجعكم جميعا فينبئكم بما كنتم فيه تختلفون ❋ بز سکا حقی بیان ایدر قرآنی کوندردك اندن مقدم انزال اولنان کتب الهیه‌یی تصدیق وانلری تغییردن محافظه وتحریفنی بیان ایدر امدی الله تعالینك سکا کوندردیکیله اهل کتاب بینلرنده (رجم وقصاص وسائری) حکم ایله وانلرك هوارینه تابع اولیوب حکم حقدن سکا کلنه میل ایله ای ناس سزدن هر بر پیغمبر ایچون شریعت ومکشوف طریقت قیلدق اکر الله تعالی مراد ایدیدی سزی جمله بر امت وبر ملت ایدردی ولکن عصر وزمانه کوره سزه ویردیکی شرایع مختلفه ایله مطیعی عاصیدن تمییز ایده امدی شریعته تبعیتله اعمال خیریه‌یه مبادرت وفضیلت احرازینه سبقت ایدك جمیعکزك رجوعی الله تعالایه‌در اولکونده امور دین وشریعتده ایلدیککز اختلافی سزه خبر ویرر

﴿٥٢﴾ وان احكم بينهم بما انزل الله ولا تتبع اهواءهم واحذرهم ان يفتنوك عن بعض ما انزل الله اليك فان تولوا فاعلم انما يريد الله ان يصيبهم ببعض ذنوبهم وان كثيرا من الناس لفاسقون ❋ وانلرك هوارینه تابع اولیوب بینلرنده الله تعالینك انزال ایتدیکی قرآنله حکم ایتمکی سکا امر ایتدك صاقنه سنکه الله تعالینك انزال ایتدیکنك بعضیسندن سنی صرف ایتمیه‌لر اکر انلر بو حکم منزلدن اعراض ایدرلرسه بیلکه اول اعراضلری وبعض ذنوبلری سببیله الله تعالی انلرك دنیاده عقوبتلرینی تعجیل ایدر یهودك اکثری فاسق وکفرده متمردلردر ❋ بو آیت کریمه‌نك سبب نزولی بو وجهله مرویدرکه احبار یهود بینلرنده اتفاقله کلك محمده کیده‌لم اوله که انی دیندن صرف ایده‌لم دیو اکا کلوب بیلورسنکه بز یهودك اشراف وعلماسیوز بز سکا تابع اولورسق یهودك کلیسی تابع اولور لکن قوممزله بیننزده خصومت واردر مرافعه‌یه سکا کله‌لم اکر قوممز اوزرینه بزم ایچون حکم ایدرسك سکا ایمان کتورورز وغیری یهودیلری دخی کندمزه تابع ایدرز دیدیلر حق تعالی انلرك التماسلرینی قبولدن تحذیر بیوردی

﴿٥٣﴾ افحكم الجاهلية يبغون ومن احسن من الله حكما لقوم يوقنون ❋ انلر جاهلیت حکمنی‌می استرلر اهل یقین کیمسه‌لر ایچون حکمده الله تعالیدن احسن کیمدر

حزب ٤

﴿٥٤﴾ يا ايها الذين آمنوا لا تتخذوا اليهود والنصارى اولياء بعضهم اولياء بعض ومن يتولهم منكم فانه منهم ان الله لا يهدي القوم الظالمين ❋ ای مؤمنلر یهود ونصارایی دوست اتخاذ ایتمیك زیرا انلر بربرلریله دوست ومتفق اولوب سزه مخالفدرلر سزدن اول کیمسه که انلرله دوستلق ایدر اول دخی انلرك جمله‌سندندر تحقیق الله تعالی دشمنه دوستلق ایله نفسنه ظلم ایدنلری طریق حقه هدایت ایتمز

﴿٥٥﴾ فترى الذين في قلوبهم مرض يسارعون فيهم يقولون نخشى ان تصيبنا دائرة فعسى الله ان يأتي بالفتح او امر من عنده فيصبحوا على ما اسروا في انفسهم نادمين ❋ قلبلرنده نفاق مرضی اولنلری کوررسنکه کفارله دوستلغه مسارعت ایدرلر قورقارز بر انقلاب دهرله اسلام مغلوب اولور (دیرلرکه ابن ابی کلامی اوله) امدی یقین اولدیکه الله تعالی رسولنه ومسلمینه مکه‌نك فتحنی یاخود قتل واجلای یهود امرینی کندو طرفندن اعطا ایلیوب

نفسلرنده کوز سرلری آشکار اولمغله منافقلر موالات یهوددن ندامتده اوله‌لر

(٥٦) وَيَقُولُ الَّذِينَ آمَنُوا أَهٰؤُلَاءِ الَّذِينَ أَقْسَمُوا بِاللهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ إِنَّهُمْ لَمَعَكُمْ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فَأَصْبَحُوا خَاسِرِينَ ۞ منافقلرك نفاقی آشکار اولدقده مؤمنلر بر برلرینه دیرلرکه بونلر غلیظ یمین ایله الله تعالایه قسم ایتمشلر ایدیکه بز سزکله برابر مؤمنلرز دیمشلردی انلرك اعماللری باطل اولوب دنیاده رذالت وآخرتده عقوبتله خسرانده اولدیلر

(٥٧) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَنْ يَرْتَدَّ مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ فَسَوْفَ يَأْتِي اللهُ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ أَذِلَّةٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٍ عَلَى الْكَافِرِينَ ۞ ای مؤمنلر سزدن کیمدرکه پیغمبر علیه السلامك وفاتندنصکره دین اسلامدن کفره رجوع ایده الله تعالی یقیننده برقوم کتوررکه اول انلری سور انلر دخی انی سورلر انلر مؤمنلره تذلل وتواضع وکفاره شدتله عداوت ایدرلر* دینلدیکه بوقوم اهل یمندر زیرا بو آیتك نزولنده پیغمبر علیه السلام ابوموسی الاشعری‌یه اشارت بیوروب انلر بونك قومیدر دیدی وبعضیلر انلر اهل فارسدرکه اول قومدن سؤال اولندقده پیغمبرمز علیه السلام ید شریفنی سلمان فارسی رضی الله عنهك اموزینه وضعله بونك صاحبلریدر بیوردی ودینلدیکه انلرکه مراد یوم قادسیه‌ده عمر رضی الله عنهك خلافتنده نخعدن ایکی بیك وکنده وبجیله‌دن بشبیك وسائر قبائلدن اوچ بیك کیمسه جهاد ایتملریله انلردر وابن عباس وحسن بصری قولنجه حضرت صدیق ومهاجر وانصاردن مرتدلر ایله جنك ایدن اصحابلردر دیدیلر بو آیت کریمه وقوعندن مقدم اوله‌جق حالاتی غیب یوزندن خبر ویرمکدر دینلدی بووجهله که مفخر رسالت علیه السلامك وفاتندنصکره اهل مکه ومدینه وبحریندن ماعدا جمله عرب مرتد اولدیلر وبعضیلر دخی ادای زکاتدن نکول ایتدیلر حضرت ابوبکر رضی الله عنه الله تعالینك یاردمیله انلرك جمله‌سنی دفع ایتدی

يُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللهِ وَلَا يَخَافُونَ لَوْمَةَ لَائِمٍ ذٰلِكَ فَضْلُ اللهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ۞ انلر فی سبیل الله مجاهده ایدرلر وهیچ طعن ایده‌نك لومندن قورقمازلر زیرا منافقلر جنكده یهود دوستلرینك لومندن خوف ایدرلردی بو اوصاف مذکوره الله تعالینك عبادندن دیلدیکی کیمسه‌یه ویردیکی فضلیدر والله عظیم الشانك فضلی واسعدر واکا اهل اولنه علیمدر

إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلٰوةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكٰوةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ ۞ سزك اصل وحقیقت ولی ودوستکز الله تعالادر واکا تابع رسولی ومؤمنلردرکه انلر نمازی قیلرلر وزکاة مفروضه وصدقه‌یی ویررلر حالبوکه رکوع ایدیجیلردر * بو آیت کریمه حضرت علی رضی الله عنه حقنده نازل اولمشدرکه اول صلوتده راکع ایکن برسائل اندن صدقه طلب ایتدکده اکا خاتمنی براقدی ودینلدیکه عبدالله بن سلام قومی قریظه ونضیر کندو ایله مجالسه ومصاحبه‌یی ترك ایدیجین ایتدکلرینی حضور نبوی‌یه بیان ایتدکده پیغمبر علیه السلام بو آیت کریمه‌یی قرائت ایتمکله ابن سلام الله تعالی ورسولی ومؤمنلر اولیامز اولمسنه راضی اولدق غیرینك ولی اولمسنی استمزز دیدی

(٥٩) وَمَنْ يَتَوَلَّ اللهَ وَرَسُولَهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا فَإِنَّ حِزْبَ اللهِ هُمُ الْغَالِبُونَ ۞ کیمکه الله تعالایی ورسولنی ومؤمنلری اولیا اتخاذ ایدر تحقیق انلر الله تعالانك اسلام عسکریدر انلر غالبلردر

(٦٠) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَكُمْ هُزُوًا وَلَعِبًا مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَالْكُفَّارَ أَوْلِيَاءَ وَاتَّقُوا اللهَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ۞ ای مؤمنلر سزدن مقدم کتاب ویریلن یهود ونصاری‌دن سزك دینکزی استهزا واویون اخذ ایدنلری وکفاری دوست اتخاذ ایتمك والله تعالادن قورقك اکر انك وعد ووعیدنه مؤمنلر ایسه‌کز * مرویدرکه رفاعة بن زید وسوید بن حارث اسلام اظهار ایتدکدنصکره منافق اولدیلر مسلمانلردن بعضیلری انلرله مودت وموالات ایتملریله بو آیت کریمه نازل اولدی

(٦١) وَإِذَا نَادَيْتُمْ إِلَى الصَّلٰوةِ اتَّخَذُوهَا هُزُوًا وَلَعِبًا ذٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْقِلُونَ ۞ قچان سز نمازه اذان واقامتله ندا ایتدیککزده انلر انی هزو ولعب اتخاذ ایتدیلر انلر بیعقل جهلا قوم اولدقلری سببیله استهزا ایدرلر * روایت اولندیکه مدینه‌ده برنصاری وارایدی نه زمان مؤذنك اشهد ان محمدا رسول الله دیدیکنی ایشتسه الله تعالی کاذبی احراق ایده دیرایدی برکیجه اول نصاری اهل وعیالیله اویورکن خدمتکاری آتشله کلوب اندن برشراره صچرامغله خانه‌سی طوتشوب جمله‌سی یاندیلر

(٦٢) قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ هَلْ تَنْقِمُونَ مِنَّا إِلَّا أَنْ آمَنَّا بِاللهِ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنْزِلَ مِنْ قَبْلُ وَأَنَّ أَكْثَرَكُمْ فَاسِقُونَ ۞ دیکه ای اهل کتاب سزدن

هیچ عیب کوردیکزمی مکر که الله تعالایه و بزه انزال اولنانه وبزدن مقدم انزال اولنان کتب الهیه به ایمان ایتدیکمزی تعییب ایده سز تحقیق سزك چوغکز ایماندن خارج فاسقلرسکز * مرویدر که یهوددن برجماعت پیغمبر علیه السلامه کلوب سن رسوللردن کیملری تصدیق ایدرسك دیدیلر اولدخی سورهٔ بقره ده امنا بالله آیتنی آخرینه دك اوقیوب عیسی علیه السلامی ذکر ایتدکده انك نبوتنی انکارده اولدقلرندن والله دنیا وآخرتده سزك دینکزدن بدتر واشردین بیلمزز دیدیلر بله بوآیت کریمه نازل اولدی

(٦٣) قُلْ هَلْ اُنَبِّئُكُمْ بِشَرٍّ مِنْ ذٰلِكَ مَثُوبَةً عِنْدَ اللّٰهِ مَنْ لَعَنَهُ اللّٰهُ وَغَضِبَ عَلَيْهِ وَجَعَلَ مِنْهُمُ الْقِرَدَةَ وَالْخَنَازِيرَ وَعَبَدَ الطَّاغُوتَ اُولٰئِكَ شَرٌّ مَكَانًا وَاَضَلُّ عَنْ سَوَاءِ السَّبِيلِ * ای اهل کتاب زعمکزجه شر و بدتر دیدیککز وعندالله جزالری ظاهر اولمش قومی سزه خبر ویره یمیکه اشته انلر اول کروهدر که الله تعالی انلره لعنت ایتدی واوزرلرینه غضب ایتدی وانلردن اصحاب سبتی میمون صورتنه ومائدهٔ عیسی علیه السلامی انکار ایدنلری خنزیر صورتنه مسخ ایتدی وانلر شیطانه و بوزغی یه طاپدی اول ملعونلر قیامتده مکانك شرینه راجع وطوغری یولدن آزمش قوملردر

(٦٤) وَاِذَا جَاؤُكُمْ قَالُوا اٰمَنَّا وَقَدْ دَخَلُوا بِالْكُفْرِ وَقَدْ خَرَجُوا بِهِ وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا كَانُوا يَكْتُمُونَ * اول منافقلر سزه کلدکده بز ایمان ایتدك دیرلر حالبوکه انلر یانکزه کیم ایتدکاری کفرله نیجه کیردیلرسه خروجلرنده دخی کفرایله کتدیلر الله عظیم الشان انلرك کتم ایتدکاری کفرونفاقلرینه اعلمدر

(٦٥) وَتَرٰى كَثِيرًا مِنْهُمْ يُسَارِعُونَ فِي الْاِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَاَكْلِهِمُ السُّحْتَ لَبِئْسَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ * اول یهود ومشرکدن چوق کیمسه یی کوررسنکه کفر ومعاصی یه وظلم وتعدی یه ورشوت وربا اکلنه مسارعت ایدرلر نه قبیح شی اولدیکه انلر انی ایشلرلر

(٦٦) لَوْلَا يَنْهٰيهُمُ الرَّبَّانِيُّونَ وَالْاَحْبَارُ عَنْ قَوْلِهِمُ الْاِثْمَ وَاَكْلِهِمُ السُّحْتَ لَبِئْسَ مَا كَانُوا يَصْنَعُونَ * انلرك زهد وشریعت علمالری نیچون انلری قول باطل واکل حرامدن نهی ایتمزلر اول علمانك اول نهیی ترکله اولان صنع وسفهلری نه قبیح شی اولدی

(٦٧) وَقَالَتِ الْيَهُودُ يَدُ اللّٰهِ مَغْلُولَةٌ غُلَّتْ اَيْدِيهِمْ وَلُعِنُوا بِمَا قَالُوا بَلْ يَدَاهُ

مَبْسُوطَتَانِ يُنْفِقُ كَيْفَ يَشَاءُ وَلَيَزِيدَنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ مَا اُنْزِلَ اِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ طُغْيَانًا وَكُفْرًا وَاَلْقَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ كُلَّمَا اَوْقَدُوا نَارًا لِلْحَرْبِ اَطْفَاَهَا اللّٰهُ وَيَسْعَوْنَ فِي الْاَرْضِ فَسَادًا وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ * یهودلر الله تعالانك یدی رزقدن امساك اولنمشدر دیو بخله نسبت ایتدیلر انلرك اللری خیراتدن باغلنوب بوکلاملری سببیله لعنت اولندیلر بلکه ید قدرة الله عطایای لایحصی ایله کشاده اولوب نیجه دیلرسه اویله انفاق ایدر اول یهوددن اکثرینك سکا انزال اولنان قرآنی استماعدن کفر وطغیانلری زیاده اولور (صاغ آدمك غداسی خسته یه زیاده مرض اولدیغی کبی) وانلرك بیننده قیامته دك بغض وعداوتی القا ایلدك که هربار حرب آتشنی یاقق مراد ایتسلر الله تعالی اول بینلرنده اولان عداوتله انلرك اول آتشنی دفع ایدر و یریوزنده حیله وفتنه وحرب فسادینه سعی ایدرلر الله عظیم الشان فساد ایدنلری سومز * مرویدر که هجرت نبویدن مقدم مدینه یهودیلرنده چوق مال ورفاه وار ایدی هجرت علیه السلام وقوعنده انکاره اصرارلرندن ناشی حق تعالی مالرندن برکتی قالدیروب معاشلری نقصان بولمغله بوآیت کریمه نك اولنده کی کلامی تفوه ایتدیلر

(٦٨) وَلَوْ اَنَّ اَهْلَ الْكِتَابِ اٰمَنُوا وَاتَّقَوْا لَكَفَّرْنَا عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَاَدْخَلْنَاهُمْ جَنَّاتِ النَّعِيمِ * اکر اهل کتاب محمد علیه السلامه وقرآنه ایمان کتورسه لر وذکر اولنان معاصیدن صاقنسه لر البته بز انلرك کناهلرینی محو وانلری جنات نعیمه ادخال ایدردك

(٦٩) وَلَوْ اَنَّهُمْ اَقَامُوا التَّوْرٰيةَ وَالْاِنْجِيلَ وَمَا اُنْزِلَ اِلَيْهِمْ مِنْ رَبِّهِمْ لَاَكَلُوا مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ اَرْجُلِهِمْ مِنْهُمْ اُمَّةٌ مُقْتَصِدَةٌ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ سَاءَ مَا يَعْمَلُونَ * اکر اهل کتاب توریة وانجیله وربلری طرفندن انزال اولنان جمله کتب الهیه یه ایمانله اقامت وعمل ایتسهلر ایدی یوقارولرندن وایاقلری التندن رزقلرینی اکل ایدرلر ایدی (یعنی یوقارودن اغاج میوه لرینی اشاغیدن بغدای کبی رزقلرله وسعت کسب ایدرلردی) انلردن بعضیلری معتدل اولوب حضرت رسول علیه السلامه ایمان ایتدیلر وانلردن چوغی قبیح عملده اولدیلر

(٧٠) يَا اَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا اُنْزِلَ اِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ وَاِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ وَاللّٰهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ * ای رسالتله مشرف ربك طرفندن سکا نازل اولانی تماما تبلیغ ایله اکر سکا امر ایتدیکمی

نصف

اشلمزسك وتمام تبليغ ايتمزسك رسالتدن برشى ادا ايتمش اولمازسين الله تعالى سنى ناسك شرندن حفظ ايدر كيمسه سكا قتل واذا ايله ضرر ايتمكه قادر اولماز تحقيق الله عظيم الشان كافرلرك سكا سوء قصدلرينه يول ويرمز ٭ انس رضى الله عنهدن منقولدركه اول حضرت عليه السلامى كيجه لرده بكليوب حراست ايدرلردى بو آيت كريمه نازل اولدقده سحتياندن ديكلمش قبه دن رأس شريفنى چيقاروب اى پاسبانلر كيدك حق تعالى بنى ناسدن وقايه يه ضامن اولدى بيوردى

(٧١) قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَسْتُمْ عَلَى شَيْءٍ حَتَّى تُقِيمُوا التَّوْرَاةَ وَالْإِنْجِيلَ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ وَلَيَزِيدَنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ طُغْيَانًا وَكُفْرًا فَلَا تَأْسَ عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ٭ ديكه اى اهل كتاب سزدينيدن برشى اوزره دكلسكز تاكه تورية وانجيل وربكز طرفندن سزه انزال اولنان كتب الهيه يه وقرآنه ايمان واوامر ونواهيلرينه اقامت ايتمينجه وانلردن چوغى سكا من طرف الله انزال اولنان قرآنى استماعلرنده كفر وطغيانلرينى ارتورلر امدى كافرلرك كفر وطغيانلرى زياده لكنه محزون اولمه

(٧٢) إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّابِئُونَ وَالنَّصَارَى مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ٭ شونلركه لسانلريله ايمان ايتديلر ودين يهوديتده اولديلر يهوديتله مجوسيت بيننده كويا نوح عليه السلام دينى ديو صابئيتده اولديلر وعيسى عليه السلام دينده نصارى اولديلر بومذكورلردن كيمكه الله تعالايه وآخرته خلوص قلبله ايمان ايدوب اعمال صالحه يه دوام ايتسه انلر ايچون آخرتده عذاب قورقوسى وثوابلرينك فوت اولمسى حزنى يوقدر ٭ بو آيت كريمه ده مذكور درت جنس طائفه نك تائب ومستغفر اولوب نيت خالصه ايله پيغمبر عليه السلامه وقرآن عظيمه ايمان كتورملريله بو اجره نائل اولملرى فهم يقينيدر (لكن تبيانده) دينلرينك نسخندن مقدم كندو شرعلرينك مقتضاسنجه الله تعالايه وآخرته ايمانله عمل صالح ايشلرسه كلامنى ايهام ايلمش

(٧٣) لَقَدْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَأَرْسَلْنَا إِلَيْهِمْ رُسُلًا كُلَّمَا جَاءَهُمْ رَسُولٌ بِمَا لَا تَهْوَى أَنْفُسُهُمْ فَرِيقًا كَذَّبُوا وَفَرِيقًا يَقْتُلُونَ ٭ توحيد ونبوتده بز بنى اسرائيلك عهدلرينى الدق وانلره پيغمبرلر ارسال ايلدك هربار انلره شرايع وتكاليفله رسول كلدكده نفسلرى هواسنه مخالف اولمغله اول

رسوللرك كيمنى تكذيب وكيمنى قتل ايتديلر

(٧٤) وَحَسِبُوا أَلَّا تَكُونَ فِتْنَةٌ فَعَمُوا وَصَمُّوا ثُمَّ تَابَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ ثُمَّ عَمُوا وَصَمُّوا كَثِيرٌ مِنْهُمْ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ ٭ بو انبيايى تكذيب وقتل ايتدكلرينك بلا وعذابى كلمز ظن ايتديلر وحق كورمز وايشتمز اولديلر صكره الله تعالى توبه لرينى قبول ايدوب عيسى عليه السلامى كوندردى بعده تكرار محمد عليه السلامى انكارله انلردن چوغى حق كورمز وايشتمز اولديلر الله عظيم الشان انلرك عملرينى كوروب جزالرينى ويريجيدر

(٧٥) لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ وَقَالَ الْمَسِيحُ يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ اعْبُدُوا اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ إِنَّهُ مَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ النَّارُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ ٭ تحقيق شونلر كافر اولديلركه الله مسيح ابن مريمدر ديديلر حال بوكه عيسى عليه السلام يا بنى اسرائيل بنم وسزك ربكز اولان الله تعالايه عبادت ايدك ديدى كيمكه الله تعالايه شريك قوشه تحقيق الله تعالى اكا جنتى حرام ايلدى انك مسكنى جهنمدر وشركله نفسلرينه ظلم ايدنلره ناردن تخليصه ياردم ايدر يوقدر

(٧٦) لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ ثَالِثُ ثَلَاثَةٍ وَمَا مِنْ إِلَٰهٍ إِلَّا إِلَٰهٌ وَاحِدٌ وَإِنْ لَمْ يَنْتَهُوا عَمَّا يَقُولُونَ لَيَمَسَّنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ٭ نصاريدن بر فرقهٔ اخرى دخى كافر اولديلركه الله تعالى اوچ الهه نك بريدر ديديلر حال بوكه وجودده ذاتى واجب ومستحق عبادت ووحدانيتله موصوف شريكدن منزه بر الله تعالى واردر اكر اول قوللرندن دونمزلرسه انلردن اول كفرده قلانلره عذاب اليم ايريشه جكدر

(٧٧) أَفَلَا يَتُوبُونَ إِلَى اللَّهِ وَيَسْتَغْفِرُونَهُ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ٭ ايا انلر الله تعالايى تثليثدن توبه ايتمزلرمى وتوحيد ايله استغفار ايتمزلرمى الله تعالى تائبلرى مغفرت ومستغفرلره رحمت ايديجيدر

(٧٨) مَا الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ وَأُمُّهُ صِدِّيقَةٌ كَانَا يَأْكُلَانِ الطَّعَامَ انْظُرْ كَيْفَ نُبَيِّنُ لَهُمُ الْآيَاتِ ثُمَّ انْظُرْ أَنَّى يُؤْفَكُونَ ٭ عيسى عليه السلام دخى انجق اندن مقدم كچن رسوللر كبى بر رسولدر وانك اناسى مريم آيات ربانييى تصديق ايدر بر مرأه در اوغلى واناسى دخى ساير حيوانات كبى غذا اكل ايدرلر (يعنى الوهيته سزاوار اولماز) نظر ايله كه آيات وحدانيتى

بزلره نیجه بیان ایلدك بعده نظر ایله كه انلر حقدن نیجه امتناع ووحدانیتی انكار ایدرلر

(٧٩) قُلْ أَتَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ مَا لَا يَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا وَاللّٰهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ※ دیكه الله تعالادن غیری ضرر ونفعه مالك اولمیان شیئه عبادت ایدرمیسز (زیرا عیسی علیه السلام ذاتیله برشیئه مالك دكلدر انجق حق تعالانك اعطاسیله در) الله تعالی اقوالكزی ایشیدر وعقایدكزی بیلور اكا كوره مجازاتنی ایدر

(٨٠) قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَا تَغْلُوا فِي دِينِكُمْ غَيْرَ الْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعُوا أَهْوَاءَ قَوْمٍ قَدْ ضَلُّوا مِنْ قَبْلُ وَأَضَلُّوا كَثِيرًا وَضَلُّوا عَنْ سَوَاءِ السَّبِيلِ ※ دیكه ای اهل كتاب دینكزده ناحق یره حدی تجاوز ایتمیك واول قومك هوالرینه تبعیت ایتمیك كه انلر بعثتدن مقدم ضلالته دوشوب وچوق كیمسه یی اضلال ایتمشلر ایدی وبعد البعثه طریق راستدن نكول ایله ضلالتده ثابت اولمشلر ایدی

(٨١) لُعِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ عَلَى لِسَانِ دَاوُودَ وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ ذَلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ※ بنی اسرائیلدن كافر اولنلره یعنی اصحاب سبته لسان داود علیه السلام ایله لعنت اولندیكه میمون صورتنه مسخ اولندیلر وعیسی علیه السلام لسانیله اصحاب مائده یه لعنت اولندیكه خنزیر صورتنه مسخ اولندیلر اشته بولعنت انلرك عصیانی وحدی تجاوزلری سببیله اولدی

(٨٢) كَانُوا لَا يَتَنَاهَوْنَ عَنْ مُنْكَرٍ فَعَلُوهُ لَبِئْسَ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ※ انلر بر برلرینی اشلدكلری عمل زشت ومنكردن نهی ایتمزلردی بوفعللری انلره نه قبیح شی اولدی

(٨٣) تَرَى كَثِيرًا مِنْهُمْ يَتَوَلَّوْنَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَبِئْسَ مَا قَدَّمَتْ لَهُمْ أَنْفُسُهُمْ أَنْ سَخِطَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ وَفِي الْعَذَابِ هُمْ خَالِدُونَ ※ اهل كتابدن چوغنی كوررسنكه مؤمنلره بغضلرندن ناشی مشركلرله دوستلق ایدوب مسلمانلرله جنكه تحریص ایدرلر انلرك نفسلری معادده كندولرینی غضب اللهه تقدیم ایتدیكی نه چركین شی اولور وانلر عذاب جهنمده مخلد ومؤبدلردر

(٨٤) وَلَوْ كَانُوا يُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَالنَّبِيِّ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِ مَا اتَّخَذُوهُمْ أَوْلِيَاءَ وَلَكِنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ فَاسِقُونَ ※ اكر اهل كتاب الله تعالایه ونبیلرینه واكا نازل اولنه ایمان ایدهلردی مشركلری دوست اتخاذ ایتمزلردی لكن انلردن

چوغی الله تعالانك امرندن خارجلردر

(٨٥) لَتَجِدَنَّ أَشَدَّ النَّاسِ عَدَاوَةً لِلَّذِينَ آمَنُوا الْيَهُودَ وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا وَلَتَجِدَنَّ أَقْرَبَهُمْ مَوَدَّةً لِلَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصَارَى ذَلِكَ بِأَنَّ مِنْهُمْ قِسِّيسِينَ وَرُهْبَانًا وَأَنَّهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ ※ یهود ومشركلری بر برلرینه موافقت واتحادلری سببیله مؤمنلره عداوتده زیاده شدید بولورسین وبز نصارایز دینلردن بعضی مؤمنلر ایچون مودتده یقین بولورسین بومودتده قربلری انلردن علماء خائفین وعباد زاهدین اولدیغی سببیله در وانلر ایمان وحقی بیانده كبر ایتمزلر ※ منقولدر كه بز نصارایز دیهرك مؤمنلره مودت اوزره اولنلر نجاشی واصحابی اولوب وقتا كه جعفر بن ابی طالب حبشه یه هجرتنده نجاشی یه كهیعص سورهسنی آخرینه دك تلاوت ایدركن نجاشی اغلقده اولدی واسلامه كمال میل ایله علماسندن یتمش كیمسه یی حضور حضرت فخر كائنات علیه السلامه كوندروب وصوللرنده علیه السلام افندمز یسن شریفی تلاوت ایتمكله جملهسی بكا ایله اسلامی قبول ایلدیلر

(٨٦) وَإِذَا سَمِعُوا مَا أُنْزِلَ إِلَى الرَّسُولِ تَرَى أَعْيُنَهُمْ تَفِيضُ مِنَ الدَّمْعِ مِمَّا عَرَفُوا مِنَ الْحَقِّ يَقُولُونَ رَبَّنَا آمَنَّا فَاكْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ ※ پیغمبر علیه السلامه نازل اولان قرآنی (جعفر طیار وسید مختار علیه السلامدن) اشتدكلری زمان حقی بیلدكلرندن كوزلرندن یاش آقر كوررسن انلر دیرلر كه یاربنا محمد علیه السلامه وقرآنه ایمان كتوردك بزی اول محمد علیه السلامك نبوتنه وقرآن كلام الهی اولدیغنه شهادت ایدنلردن یاز

جزء ٧

(٨٧) وَمَا لَنَا لَا نُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَمَا جَاءَنَا مِنَ الْحَقِّ وَنَطْمَعُ أَنْ يُدْخِلَنَا رَبُّنَا مَعَ الْقَوْمِ الصَّالِحِينَ ※ بزه نه اولدیكه الله تعالایه وبزه كلن پیغمبر وقرآنه اینانمیهلم حالبوكه مؤمنلردن قوم صالحلر ایله ربمز بزی جنته ادخال ایتمككی طمع ایدهرز

(٨٨) فَأَثَابَهُمُ اللّٰهُ بِمَا قَالُوا جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَذَلِكَ جَزَاءُ الْمُحْسِنِينَ ※ الله تعالی بوخلوصله سویلدكلری كلاملری سببیله مجازاتنده انلری اشجاری آلتندن نهرلر جریان ایدر جنته مؤبد اولهرق ادخال ایده اشته عمللری احسن اولنلرك مجازاتی بو اولور

(٨٩) وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ※ شونلركه

كافر اولوب آيتلريمزى تكذيب ايتديلر و بلا توبه فوت اولديلر اول كيمسه لر نار جحيم اصحابلريدر

(٩٠) يا ايها الذين آمنوا لا تحرموا طيبات ما احل الله لكم ولا تعتدوا ان الله لا يحب المعتدين ❋ اى مؤمنلر حق تعالى سزه حلال ايتديكى طيباتى حرام ايتميك وحدود اللهى تجاوز ايتميك تحقيق الله عظيم الشان حدودى تجاوز ايدنلرى سومز

(٩١) وكلوا مما رزقكم الله حلالا طيبا واتقوا الله الذى انتم به مؤمنون ❋ الله تعالينك سزه ويرديكى رزقدن حلال وطيبى اكل ايدك والله تعالادن قورقك كه سزانك اوامر ونواهيسنى تصديق ايدجيلردنسكز * روايت اولنديكه بركون پيغمبرمز عليه السلام اصحابنه قيامتى وصفله انذارده مبالغه ايلدى بوندن خوفله صديق ومرتضى وابن مسعود ومقداد وابوذر وسلمان وسائرلردن اون صحابه قدر عثمان بن مظعون رضى الله عنهم خانه سنه جمع اولوب باقى عمرلرنده كوندز صائم وكيجه قائم اولمق و يتاقده ياتمامق ولحم وياغلو يمك ونسايه تقرب ايتمامك وترك دنيا اولوب عباپوش اولمق اوزره اتفاق و يمين ايتديلر بو خبر حضور نبوى يه رسيده اولدقده انلره ديديكه بن بونكله مأمور دكلم بيلك كه نفسكز ايچون اوزركزه حق واردر كاه صائم اولك وكاه افطار ايدك كاه كيجه قائم اولك كاه نائم اولك زيرا بندخى صيام وافطار وقيام ونيام ايدرم ولحم ودسمدن اكل ايدرم ونسايه قربان ايدرم كيمكه بنم سنتمدن مباعدت ايده اول بنم طريقمه سلوك ايدنلردن دكلدر بيوردى صحابه يمين ايتمش بولندقنه ايده لم ديديلر ايله بو آيت آيه نازل اولدى

(٩٢) لا يؤاخذكم الله باللغو فى ايمانكم ولكن يؤاخذكم بما عقدتم الايمان فكفارته اطعام عشرة مساكين من اوسط ما تطعمون اهليكم او كسوتهم او تحرير رقبة فمن لم يجد فصيام ثلثة ايام ذلك كفارة ايمانكم اذا حلفتم واحفظوا ايمانكم كذلك يبين الله لكم آياته لعلكم تشكرون ❋ الله تعالى سزى لغو ايله اولان يمينلر يكزده مؤاخذه ايتمز (لغو قصدسز لسانه كلن لا والله بلى والله كبى يمينلردر) ولكن عقد ايتديككز يمين ايله سزى مؤاخذه ايدر (اول يمينكه لسان وقلبله قصد و باغلنمش اوله) بويله قصدا ايلديككز يمينى شكست ايدرسكز انك كفارتى اهل وعيالكزه اطعام ايتديككز شيئك وسط حاليله اون فقرايى

اطعام ايتمكدر ياخود عيالكزه كيدرديككز كسوه نك وسط حالندن اون فقرايه لباس كيدرمكدر ياخود بر قول آزاد ايتمكدر كيمكه بو اوچ كفارتدن برينى بولمسه وقادر اولمسه اوچ كون متواليا صائم اولمقدر ايشته بو مذكورلر سزلر يمين ايدوب قيرديغكز حالده كفارت يمينكزدر واسانكزى يميندن حفظ ايدك ياخود يمينكزى حنثدن حفظ ايدك بو كفارت يمينك بيانى كبى الله تعالى سزلر ايچون شريعت نشانلرينى بيان ايدر شايدكه بو تعليم نعمتنه شكر ايده سز

(٩٣) يا ايها الذين آمنوا انما الخمر والميسر والانصاب والازلام رجس من عمل الشيطان فاجتنبوه لعلكم تفلحون ❋ اى مؤمنلر خمرك تناولى وقمار اوينامسى وعبادت ايچون نصب اولنان بتلر وجاهليتده استعمال ايتدكلرى تقسيم اوقلرى شيطانك خبيث ومردار عملندندر اندن اجتناب ايدك كه فلاح بوله سز * خمر حقنده بو دردنجى آيتدركه بونلرك قصه لرى وسبب نزوللرى سورهٔ بقره ده سيقول السفهاء جزئنك اوچنجى حزبنك نصفنده تفصيلا تحرير اولنمشدر (صحيفه ٦٠ آيت ٢١٩)

(٩٤) انما يريد الشيطان ان يوقع بينكم العداوة والبغضاء فى الخمر والميسر ويصدكم عن ذكر الله وعن الصلوة فهل انتم منتهون ❋ انجق شيطان خمر وقمار ايله سزك بينكزه دشمنلق وخصومت براقمق مراد ايدر وسزى ذكر الله وصلاتدن الىقومق استر امدى بو منكر انك معايبنى بيلديككزدن صكره بونلردن نهى اولنماز ميسكز

(٩٥) واطيعوا الله واطيعوا الرسول واحذروا فان توليتم فاعلموا انما على رسولنا البلاغ المبين ❋ الله تعالى ورسولنه اطاعت ايدك وانلرك امر ونهينه مخالفتدن صاقنك اكر انلره اطاعتدن اعراض ايدرسكز بيلك كه بزم رسولمزه واجب اولان وحيى تبليغدر سزك اعراضكز اكا ضرر ويرمز

(٩٦) ليس على الذين آمنوا وعملوا الصالحات جناح فيما طعموا اذا ما اتقوا وآمنوا وعملوا الصالحات ثم اتقوا وآمنوا ثم اتقوا واحسنوا والله يحب المحسنين ❋ شونلركه ايمان ايتديلر وعمل صالح ايشلديلر انلرك اوزرينه حرام اولميان شيئى اكلده وبال يوقدر چونكه حرامدن صاقنه لر وايمان واعمال صالحه ده ثابت اوله لر صكره حرامدن حذر ايله حرمتنى تصديق ايده لر بعده اتقاده ثابت ومستمر اوله لر واحسن اعماله مشغول اوله لر الله عظيم الشان

احسان ایدنلری سور

(٩٧) یا ایها الذین آمنوا لیبلونکم الله بشیء من الصید تناله ایدیکم ورماحکم لیعلم الله من یخافه بالغیب فمن اعتدی بعد ذلک فله عذاب الیم ❋ ای مؤمنلر سز احرامده ایکن سزدن الله تعالادن غائبده قورقار کیم ایدوکنی تمییز ایچون صیدلردن کوچکلرینی الیکزله بیوکلرینی اوقلریکزله شکار ایدنلره حق تعالی تجربه معامله سنی ایدر کیمکه بو معامله وابتلادنصکره صید ایدرسه انکیچون عذاب الیم واردر * مرویدرکه حدیبیه سنه‌سی صحابه احرامده ایکن او حیواناتی اولدرجه اولدیکه بوکلری اراسنده یانلرنده کزرلر ایدی انلرک صیدنه کمال آرزولری دوشمکله بو آیت کریمه نازل اولدی

(٩٨) یا ایها الذین آمنوا لا تقتلوا الصید وانتم حرم ومن قتله منکم متعمدا فجزاء مثل ما قتل من النعم یحکم به ذوا عدل منکم هدیا بالغ الکعبة او کفارة طعام مساکین او عدل ذلک صیاما لیذوق وبال امره عفا الله عما سلف ومن عاد فینتقم الله منه والله عزیز ذو انتقام ❋ ای مؤمنلر سزلر احرامده ایکن صیدی قتل ایتمیک سزدن کیمکه قصدا صید قتل ایدرسه ایکی عادل کیمسه‌نک حکمیله اول مقتول صیده مشابه دوه وبقر وغنمدن نه ایسه مکه‌ده قربان ایدوب اهالیسنه تصدق ایتمک مجازاتیدر یاخود اول قتلک کفارتی فقرایی اطعامدر یاخود هربر فقرایی اطعامه مقابل ومساوی بر کون صائم اولمقدر تاکه قتل صیدی ارتکابیله ایتدیکی جرمک کفارتی لذتنی داده‌جاهایده یاخود صیدک حرمتندن مقدم شکار ایتمش ایسه الله تعالی انی عفو ایلدی کیمکه صید تحریمندنصکره بونک کبی عمله عودت ایتدیسه الله تعالی آخرتده اندن انتقام ایدر الله عظیم الشان حکمنده غالبدر معصیتده اصرار ایدنه انتقام صاحبیدر

(٩٩) احل لکم صید البحر وطعامه متاعا لکم وللسیارة وحرم علیکم صید البر ما دمتم حرما واتقوا الله الذی الیه تحشرون ❋ سزلکچون حیوانات بحرک صیدی وکنارده بولنانلرک اکلی حلال قیلندی تازه‌سنی اکل ویولجیلقده قوری وطوزلیسنی تناول ایله نفعلنورسکز واحرامده اولدقجه صید بری (یعنی قره شکاری) حرام قیلندی الله تعالادن قورقک آخر الامر انک طرفنه حشر اولنه جقسکز * بو آیت کریمه‌ده روایات کثیره ودقیقه اولمغله مفسرینک تحریرلرینه کوره حسب الطاقه اجمالیجه فهم اولنان بوکه بحر صیدینک حلاللغی

عموم اوله که احرام وسائرده یاخود احرامده اولانه کوره کندو صید ایتمیوب سائرک صید ایتدیکی اوله وبحرده کول ونهر وقویو وچشمه داخل اوله وبونلرک حیواناتنده اکرچه جمهور عندنده مجرد صوده تعیش ایدن نه ایسه حلالدر لکن بعض علما جنسنی تفریق وشکلنی بیان ایله حل وحرمتنی تدقیق ایلمشدر فقه شریفه مراجعته محتاجدر

نصف

(١٠٠) جعل الله الکعبة البیت الحرام قیاما للناس والشهر الحرام والهدی والقلائد ذلک لتعلموا ان الله یعلم ما فی السموات وما فی الارض وان الله بکل شیء علیم ❋ الله تعالی کعبه‌یی ناسک امور دینیه قوام ودنیاده نهب وقتلدن امنیت ایچون خانهٔ محترم قیلدی وذی الحجه‌ده انده حج اولنوب سبب مغفرت قیلدی وقربان سوق وتقلیدیله ناسه سبب قیام وانتعاش قیلدی ایشته بونلر جناب باریناک کوکلرده ویرلرده اولان شیلره علمی محیط اولدیغنی وکعبه‌یی ناسه سبب معاش قیلسنده صلاح عباد اولدیغنی بیلمکز ایچوندر والله تعالی هرشیئک اسباب ومنفعتنی بیلیجیدر

(١٠١) اعلموا ان الله شدید العقاب وان الله غفور رحیم ❋ بیلک که تحقیق الله تعالینک حرامی ارتکاب ایدنلره عقوبتی شدید ومحرماتدن اجتناب ایدنلره غفران ومرحمتی بلیغدر

(١٠٢) ما علی الرسول الا البلاغ والله یعلم ما تبدون وما تکتمون ❋ رسول اوزرینه واجب اولان انجق احکام الهیه‌یی تبلیغدر الله عظیم الشان اعمال واقوالکزدن اظهار ایتدیککزی وکتم ایتدیککزی بیلور

(١٠٣) قل لا یستوی الخبیث والطیب ولو اعجبک کثرة الخبیث فاتقوا الله یا اولی الالباب لعلکم تفلحون ❋ دیکه خبیث ایله طیب برابر اولماز هرنقدر خبیثک چوقلغی سنی اعجاب ایدرسه ده امدی ای عقول کامله صاحبلری الله تعالادن اتقا وخبیثدن اجتناب ایدک شاید فلاح بوله‌سز (یعنی شخصلرده وعمللرده ومالارده خبیث ایله طیب اعتبار جهتیله برابر اولمدی مذموم شی هرنقدر چوق اولورسه‌ده محمود قلیل اندن مقبول وخیرلودر)

(١٠٤) یا ایها الذین آمنوا لا تسئلوا عن اشیاء ان تبد لکم تسؤکم وان تسئلوا عنها حین ینزل القرآن تبد لکم عفا الله عنها والله غفور حلیم ❋ ای مؤمنلر پیغمبر علیه السلامه بعض اشیادن سؤال ایتمیک که اکر اول سزه

اظهار اولنسه مغموم اولورسکز اکراندن سؤال ایدرسکز قرآنك تنزیلی وقتنده سزه ظاهر اولور بنه غمدر الله تعالی اول سؤاللکزی عفو ایتدی الله تعالی کناهکزی مغفرت وتفریطکز عفو بتنه تأنی ایدیجیدر * بو آیت کریمه‌نك سبب نزولنده بویله روایت اولندیکه سراقه بن مالك یارسول الله هرسنه اوزریمزه حج واجبمیدر دیو سؤال ایلدی جوابنده عمرده انجق برکره در بیوردی اکر سکا هرسنه واجبدر دیسم واجب اولوردی مع هذا اکا قدرتکز اولمازدی امدی بو مثللو شیدن سؤالی ترك ایدك زیرا سزدن مقدمکی امتلرك هلاکی انبیالرینه کثرت سؤاللری واختلافلرندن اولدی بیوردی

(١٠٥) قد سألها قوم من قبلكم ثم اصبحوا بها كافرين * سزدن مقدم اشیا سؤال ایدن قوم ثمود کبیکه ناقه طلب ایدوب ویرلدکده ینه کفرلرنده اصرارله عقوبته دوچار اولدیلر

(١٠٦) ما جعل الله من بحيرة ولا سائبة ولا وصيلة ولا حام ولكن الذين كفروا يفترون على الله الكذب واكثرهم لا يعقلون * الله تعالی بحیره وسائبه ووصیله وحامدن برینی امر وتعیین ایتمدی لکن انلر بو ایتدکلری تحریمی الله تعالایه نسبت وافترا ایلملریله کافر اولدیلر انلرك اکثری بچمشلرینه تقلید وکمال جهللرندن حلال وحرامی فرق ایتمزلر * دینلدیکه عمرو بن لحی عربدن یدی بیوك قبیله‌یی که بری قریش ایدی دین اسمعیل علیه السلامدن صرف ایله دین جاهلیته دعوت ایدوب بت پرستلکه ترغیب ایلدی و بو مذکور درت حیوانی بو وجهله که بر دوه بش ولد طوغروب صکره‌کی ارکك اولسه اول دوه‌نك قولاغنی یاروب کویا آزاد ایدوب بینمزلر و یوك اورمزلر وسودنی صاغمزلر وانك اسمنی (بحیره) وضعله صالیویررلردی وانلرك بری خسته یاخود غائب اولسه اکر خسته صحت بولسه یا غائب کلسه بو دوه‌م ازاد اولسون دیو بحیره کبی انی دخی سربست صالیویررلردی انك اسمنی (سائبه) دیرلردی اکر بر قیون یدنجی بطنده ارکك طوغرسه انی بتلریچون ذبح واکل ایدرلردی اکر دیشی طوغرسه حالی اوزره براغورلردی اکر ایکیز طوغروب بری ارکك بری دیشی اولورسه قرنداشنه وصلتیله (وصیله) اسمیله ترك ایدرلردی وبر ارکك دوه‌نك صلبندن اون ولد وجوده کلسه انی دخی رکوبدن منع وتسییب ایله (حام) اسمنی وضع ایدرلردی بونلر اول عمرو بن لحیك تعیینی ایدی

(١٠٧) واذا قيل لهم تعالوا الى ما انزل الله والى الرسول قالوا حسبنا

ما وجدنا عليه اباءنا اولو كان اباؤهم لا يعلمون شيئا ولا يهتدون * حتی انلره الله تعالانك کتابنه ورسول الله علیه السلامك سنتنه کلك دینلسه انلر بزه بابالرمزدن بولدیغمز دین کفایت ایدر دیرلر آیا انلرك بابالری برشی بیلمز جهله‌دن وراه حقه کتمز ضاله‌دن ایکن انلره اقتدا اولنمق کفایت ایدرمی

(١٠٨) يا ايها الذين امنوا عليكم انفسكم لا يضركم من ضل اذا اهتديتم الى الله مرجعكم جميعا فينبئكم بما كنتم تعملون * ای مؤمنلر نفسکزك محافظه واصلاحی سزك اوزریکزه‌در سز طاقتکزجه نهی منکر ایله اهتداده اولدیغکزده کمراه کیمسه‌نك ضلالتی سزه ضرر ویرمز قیامتده جمله‌کزك رجوعی الله تعالی‌یه‌در اعمالکزك خیر وشرینی سزه خبر ویرر

(١٠٩) يا ايها الذين امنوا شهادة بينكم اذا حضر احدكم الموت حين الوصية اثنان ذوا عدل منكم او اخران من غيركم ان انتم ضربتم في الارض فاصابتكم مصيبة الموت تحبسونهما من بعد الصلوة فيقسمان بالله ان ارتبتم لا نشتري به ثمنا ولو كان ذا قربى ولا نكتم شهادة الله انا اذا لمن الاثمين * ای مؤمنلر سزدن بریکزه موت حاضر اولدیغی زمان وصیتکز وقتنده سزدن ایکی عدل صاحبی کیمسه یاخود ملتکز غیریسندن ایکی رجل شاهد طوتك اکر سز یریوزنده سیر وسفرده ایکن سزه اسباب موت اصابت ایتسه اول ملتکز غیریسندن ایکی شاهد طوتمق اقتضا ایدرسه انلری صلوة عصردن یاخود اول شاهدلرك نمازندن صکره توقیف ایدك اکر بو ملتکزك غیری شاهدلردن شك ایدرسکز انلر «اکر اقربامز کمالی دخی اولورسه یمینمزی دنیا مالنه بدل ایتمیز» (یعنی مال میته طمع ایتمیز) دیو یمین ایتسونلر والله تعالانك امری اولان شهادتی کتم ایتمیوز اکر کتم ایدرسك تحقیق بز کناهکارلردن اولورز) دیه‌لر

(١١٠) فان عثر على انهما استحقا اثما فاخران يقومان مقامهما من الذين استحق عليهم الاوليان فيقسمان بالله لشهادتنا احق من شهادتهما وما اعتدينا انا اذا لمن الظالمين * اکر اسلامدن غیری اولان اول ایکی شاهدك (سرقه ویمین کذب کبی) قباحتلرینه مطلع اولنسه امدی اول ایکی شاهد مقامنه ورثه‌دن ایکی شاهد قائم اولوب انلر الله تعالایه یمین ایدرلر که بالله بزم شهادتمز اولکیلرك شهادتندن اصدق وقبوله احقدر وبز شهادتمزده

حق تجاوز ایتمدك تجاوز ایتمش اولسق تحقیق بز ظالملردن اولورز

(١١١) ذلك ادنى ان يأتوا بالشهادة على وجهها او يخافوا ان ترد ايمان بعد ايمانهم واتقوا الله واسمعوا والله لا يهدي القوم الفاسقين ❊

اشبو شاهده رد یمین حکمی اقربدر که شاهدلر شهادتلرینی تحریف وخیانتسز وجه حق اوزره ادا ایدهلر یاخود انلرك یمیننده نصکره مدعینك یمیننده انلر خیانتلرینك ویمین کاذبهلرینك ظهوریله رسوای اولمقدن خوف ایدهلر الله تعالادن خوفله خیانت ویمین کاذبه دن صاقنك وامر الهی یی سمع اجابتله ایشیدك الله عظیم الشان خائنلری ویلان شاهدلرینی طریق جنته هدایت ایتمز ❊ بواوچ آیات کریمهلرك سبب نزولنده روایت اولندیکه تمیم الداری وعدی ابن حاتم اسلاملرندن مقدم مدینهدن تجارت ایچون شامه کیدرکن عمرو بن العاصك مولاسی بدیل نام مسلم دخی انلرکله بیله کندی شامه واردقلرنده بدیل خسته اولمغله جمیع متاعنی برکاغده یازوب تمیم وعدی یه بیلدرمکسزین انی بعض متاعنك اراسنه کیزلدی بعده وجعی مشتد اولدقده جمیع امتعهسنی تمیم وعدی یه تسلیم ایدوب مدینهده اهلنه ویرملرینی اصمرلدی بدیل وفات ایتدکده برکش کاسه ایچنده اوچیوز مثقال کمشنی امتعهسندن اخذله ماعداسنی مدینهیه کتوروب بدیلك اهلنه ویردیلر ورثه اول کاغدده محرر کاسه ایله کمشی بولمدقلرنده فی الحال تمیم وعدی یه واروب بوسرنه ویردیکی متاعدن مرض موتنده برشی صاتدیمی دیدیلر انلر صاتمدی دیدیلر ورثه امتعه ایچنده کاغد بولدق برکاسه وایچنده کمش تحریر ایدر دیدیلر تمیم وعدی بزه ویردیکی بودر غیریسنی بیلمزز دیو انکار ایتدیلر حضور نبویده مرافعه لرنده انکارلری اوزره اصرار ویمین ایتملریله سبیللری تخلیه اولندی بعده کاسه انلرك یدنده بولنوب ورثه ایله منازعه اولندقده بزبونی بدیلدن صاتون الدق لکن بواشترامزه شاهد اولمغله اقرار ایتمکی استمدك دیدیلر ورثه ینه انلری پیغمبر علیه السلامه احضارلرنده فان عثر آیتی نازل اولمغله ورثهنك قومندن عمرو بن العاص ومطلب بن ابی وداعه اول کاسه بدیلك ایدیکنه شهادت ویمین ایتدکلرندنصکره ورثهیه حکم اولندی بعده تمیم الداری اسلامه کلدکده دیرایدیکه صدق الله ورسوله کاسهیی بن اخذ ایتمشیدم الله تعالانك مغفرتنی طلب ایدهرم دیو تقصیرنه معترف ایدی

(١١٢) يوم يجمع الله الرسل فيقول ماذا اجبتم قالوا لا علم لنا انك انت علام الغيوب ❊ الله تعالی قیامتده رسوللری جمع ایدوب سزك امتلریکز

حزب ٢

دعوتکزده نهشیئه اجابت ایتدیلر بیورر انلر سنك بزه بیلدرمدیکك شیده هیچ علممز یوقدر غائبلری کمالیله بیلیجی سن سین اجابت وانکار ایدنلری وقلبلرده مضمرلری سن اعلمسین دیهلر

(١١٣) اذ قال الله يا عيسى ابن مريم اذكر نعمتي عليك وعلى والدتك اذ ايدتك بروح القدس تكلم الناس في المهد وكهلا واذ علمتك الكتاب والحكمة والتورية والانجيل واذ تخلق من الطين كهيئة الطير باذني فتنفخ فيها فتكون طيرا باذني وتبرئ الاكمه والابرص باذني واذ تخرج الموتى باذني واذ كففت بني اسرائيل عنك اذ جئتهم بالبينات فقال الذين كفروا منهم ان هذا الا سحر مبين ❊ یادایله شونیکه الله تعالی عیسی علیه السلامه دیهکه سکابونله ووالدهکه نساء عالمینه اصطفا ایله ویردیکم نعمتی ذکر ایله وسنی جبرائیل علیه السلامله قوتلندردم یا احیای دین کلامیله تأیید ایتدم بشکده طفل ایکن وصکره کمال سنکده ناسله تکلم ایدرسن (بویاشنك کمالی بعد النزول اوله جقدر دینلمش) وسکا کتاب وفهم وتوریة وانجیل تعلیم ایلدم وبنم اذنمله چاموردن قوش صورتی یاپوب اکا اوفور دیککده بنم اذنمله جانلو قوش اولدی وانادن طوغمه کوری وابرشی بنم اذنمله اوکولتدك وموتایی قبوردن دیری اولهرق بنم اذنمله چیقاردك وسن بنی اسرائیله معجزه ظاهرهلرله کلشیکن سنك قتلکه قصد ایتدکلرنده انلرك شرینی سندن منع ایتدم انلردن کافر اولنلر بو معجزه انجق سحر ظاهردر دیدیلر

(١١٤) واذ اوحيت الى الحواريين ان آمنوا بي وبرسولي قالوا آمنا واشهد باننا مسلمون ❊ وانی دخی یاد ایله که عیسی علیه السلامك خاص اصحابی حواریونه پیغمبرلری لسانیله بکا ورسولم عیسایه ایمان کتورملرینی امر ایتدم انلر ایمان کتوردك یا عیسی سن شاهد اولکه بز مسلمرز دیدیلر

(١١٥) اذ قال الحواريون يا عيسى ابن مريم هل يستطيع ربك ان ينزل علينا مائدة من السماء قال اتقوا الله ان كنتم مؤمنين ❊ حواریون یا عیسی ابن مریم ربکه دعا ایلسك بزه کوکدن سفره ایچنده طعام کوندرمکه اجابت ایدرمیدی دیدیلر عیسی علیه السلام اکر سز الله تعالانك قدرتنه وبنم نبوتمه ایمان ایدرسکز بومثللو سؤال ایتمیك الله تعالادن قورقك دیدی

(١١٦) قالوا نريد ان نأكل منها وتطمئن قلوبنا ونعلم ان قد صدقتنا

وَنَكُونَ عَلَيْهَا مِنَ الشَّاهِدِينَ ❊ حواریون دیدیلرکه کرچه قدرت کامله سنده شکمز یوقدر ولکن استرزکه تبرکا اندن اکل ایده لم وانك کمال قدرتنی مشاهده ایله قلبلرمز مطمئن اولسون وسن حق تعالادن صدقله هرنه استرسك ویره جکنی بیله لم وبو معجزاتی یقینا مشاهده ایدنلردن اوله لم ❊ منقولدرکه عیسی علیه السلام انلره اوتوز کون صیام امر ایتدی موجبنجه صیام تمامنده بونیازده اولدقلرنده

(١١٧) قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا أَنْزِلْ عَلَيْنَا مَائِدَةً مِنَ السَّمَاءِ تَكُونُ لَنَا عِيدًا لِأَوَّلِنَا وَآخِرِنَا وَآيَةً مِنْكَ وَارْزُقْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ❊ عیسی علیه السلام (حواریونك بو سؤالده غرض صحیحلرینی کوروب) دیدیکه یا الهی یاربنا بزه کوکدن مائده انزال ایله که انك نزولی وقتی بزم زمانمزده وبزدنصکره اولنلره عید اوله وسنك حضرتکدن سنك کمال قدرتکه وبنم نبوتمه بر علامت اوله وبزه اول مائده یی وانك شکرنه توفیق ویر زیرا سن رزق ویریجیلرك خیرلوسی ورزقك خالقی سین

(١١٨) قَالَ اللَّهُ إِنِّي مُنَزِّلُهَا عَلَيْكُمْ فَمَنْ يَكْفُرْ بَعْدُ مِنْكُمْ فَإِنِّي أُعَذِّبُهُ عَذَابًا لَا أُعَذِّبُهُ أَحَدًا مِنَ الْعَالَمِينَ ❊ الله تعالی بیوردیکه بن اول مائده یی سزه انزال ایدیجیم کمکه سزدن بو مائده نك نزولندنصکره کافر اولورسه اکا برعذابله عذاب ایده رمکه عالملردن برکیسه یه اول عذابی ایتمیم ❊ اول عذاب خنزیر صورتنه مسخ اولندقلریدر ❊ روایت اولندیکه اول مائده ایکی بلوت اراسنده برسفره ایدی نظر ایدرلرکن اوکلرینه اینوب وضع اولندی عیسی علیه السلام اغلیه رق الهی بنی شاکرلردن ایله الهی مائده یی عالملره رحمت ایله عقوبت ایلمه دیو قالقوب آبدست الدی ونماز قیلوب بکا ایله بسم الله خیر الرازقین دیوب اوزرندن مندیلنی آچدقده سفره ده پولسز وقیلچقسز یاغ طملر پشمش بالق وباشی طرفنده طوز وقویروغی طرفنده سرکه واطرافنده پراسه دن غیری جمله سبزوات وارایدی وبش عدد بوفقه اکمکی اولغله برینك اوزرنده زیتون ایکنجینك اوزرنده بال اوچنجینك اوزرنده یاغ دردنجینك اوزرنده پیاز بشنجینك اوزرنده باصدرمه وارایدی حواریوندن شمعون دیدیکه یا روح الله بونلردنیا طعامندنمی یا آخرت طعامندنمیدر عیسی علیه السلام هیچ برندن دکلدر بلکه الله تعالی انی قدرتیله اختراع ایتمشدر دیدی امدی استدیککزی ییك والله تعالایه شکر ایدکه نعمت زیاده اوله بعده انلر یا روح الله بو علامتدن بشقه بزه برنشان دخی کوستردك دیدیلر اول دخی اول بالغه الله تعالانك اذنیله دیربل دیمکله فی الحال بالق حرکته

باشلدی بعده ینه اولکی کبی اول دیدکده بریان اولدی کون آشوری قرق کون نازل اولوب اندن جمله اکل ایدرلردی زوال وقتنده اوکلرندن اوچوب انلر باقوب قالورلردی بیك اوچیوز کیسه اندن اکل ایدوب اول طعامه قطعا نقصان کلممشدر اکل ایدنلرك فقراسی غنی ومریض وعلیللری افاقت بولوردی بعده الله تعالی عیسی علیه السلامه وحی ایلدیکه بنم مائده می فقرایه ویرا غنیایه ویرمه دیو بو حکمدن ناس مضطرب ومائده ده شك وسحره حمل ایتملریله سکسان اوچ کیسه خنزیر صورتنه مسخ اولنوب اوچ کون صکره جمله سی فوت اولدیلر

(١١٩) وَإِذْ قَالَ اللَّهُ يَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ ءَأَنْتَ قُلْتَ لِلنَّاسِ اتَّخِذُونِي وَأُمِّيَ إِلَٰهَيْنِ مِنْ دُونِ اللَّهِ قَالَ سُبْحَانَكَ مَا يَكُونُ لِي أَنْ أَقُولَ مَا لَيْسَ لِي بِحَقٍّ إِنْ كُنْتُ قُلْتُهُ فَقَدْ عَلِمْتَهُ تَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِي وَلَا أَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِكَ إِنَّكَ أَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ ❊ ویاد ایله که الله تعالی عیسی علیه السلامه قیامتده دیه که سن ناسه الله تعالادن غیری بنی ووالده می دخی اله اتخاذ ایدك دیدکمیدی عیسی علیه السلام دیه که یا الهی الوهیتده سکا شریك بولنمقدن سنی تنزیه ایده رم که حق اولمیان سوزی سویلمك بکا لایق اولمازاکر بن اول کلامی دیمش اولسم سن انی بیلورسن نفسمده اعلان واخفا ایلدیکمی بیلورسین اما سن ذاتکده اخفا ایدوب بکا بیلدرمدیککی بن بیلمم تحقیق سن غائبلری کمالیله بیلیجی سین

(١٢٠) مَا قُلْتُ لَهُمْ إِلَّا مَا أَمَرْتَنِي بِهِ أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ وَكُنْتُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا مَا دُمْتُ فِيهِمْ فَلَمَّا تَوَفَّيْتَنِي كُنْتَ أَنْتَ الرَّقِيبَ عَلَيْهِمْ وَأَنْتَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ❊ بن انلره انجق سنك بکا امر ایتدیکك توحیدی که بنم ربم وسزك ربکز اولان الله تعالایه عبادت ایدك دیدم وبن انلرك مادام ایچلرنده اولدقجه اوزرلرینه نکهبان وحاللرینه مراقب ایدم چون بنی سمایه رفعله توفی ایتدك سن انلرك اوزرلرینه رقیب وحاضر واحواللرینه ناظر وجمله بنم وانلرك مقاله سنه مطلع واعماللرینه مراقبسین

(١٢١) إِنْ تُعَذِّبْهُمْ فَإِنَّهُمْ عِبَادُكَ وَإِنْ تَغْفِرْ لَهُمْ فَإِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ❊ اکر سن انلره عذاب ایدرسك انلر سنك حکمکده قوللر کدر واکر انلر توبه ایدوب وایمان کتوروب انلری مغفرت ایدرسك تحقیق سن عذاب وعقابه قادر وغالب وعفو ومغفرته حاکم وعالمسین

(١٢٢) قَالَ اللَّهُ هَٰذَا يَوْمُ يَنْفَعُ الصَّادِقِينَ صِدْقُهُمْ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي

من تحتها الانهار خالدين فيها ابداً رضى الله عنهم ورضوا عنه ذلك الفوز العظيم ❊ الله تعالى بيورر بوكون اولكوندركه صادقلرك دنياده واقع اولان صدقلرى انلره فائده ايدر انلر ايچون اشجارى التندن انهار جارى جنتلر واردر وانلرانده ابدى دائملردر الله تعالى طاعتلريله انلردن راضى اولدى وانلر دخى الله تعالانك كرمنه نيل ايله اندن خوشنود اولديلر بو خوشنودلق بيوك نجاتدر

(١٢٣) لله ملك السموات والارض ومافيهن وهو على كل شئ قدير ❊ كوكلرك ويرلرك وانلرده اولان مخلوقاتك پادشاهى الله عظيم الشاندر اول الله تعالى ايجاد وعدمدن هرشيئه قادردر

ـ ٦ ـ (سورة الانعام مكية وهى مائة وست وستون آية)

بسم الله الرحمن الرحيم

(١) الحمد لله الذى خلق السموات والارض وجعل الظلمات والنور ثم الذين كفروا بربهم يعدلون ❊ جميع حمد وثنا الله تعالايه احق وراجعدركه سموات وارضى خلق ايلدى وظلمات ونورى (يعنى كيجه وكوندز وجهل وعلم وضلالت وهدايت كبيلرى) پيدا وايجاد ايلدى بو آيات وقدرتى مشاهده دنصكره انلرر بلرينه بتلرى عديل وتوحيد وتحميددن عدول ايله كافر اولديلر

(٢) هو الذى خلقكم من طين ثم قضى اجلا واجل مسمى عنده ثم انتم تمترون ❊ اول الله تعالاكه سزى ابتدا بالچقدن خلق ايتدى صكره اجل موتى قضا ايلديكه قيامتده قيامكز اجلى دخى اكا قريب وانك عندنده در بو جهتله خلقك بدايت ومعادى ثبوتندنصكره بعث خصوصنده شك ايدرسز

(٣) وهو الله فى السموات وفى الارض يعلم سركم وجهركم ويعلم ماتكسبون ❊ سموات وارضده معبود بالحق يالكز اول بر الله تعالادر اعمالكزك وقلبكزده اولنك كيزلو وآشكاره سنى وخير وشردن كسب ايتديككزى بيلور انلرك مجازاتنى ويرر

(٤) وما تاتيهم من اية من ايات ربهم الا كانوا عنها معرضين ❊ هربار انلره آيات قرآنيه دن بر آيت ومعجزه لردن بر معجزه كلسه انجق انلر اندن

اعراض ايدوب انكارده اولديلر

(٥) فقد كذبوا بالحق لما جاءهم فسوف ياتيهم انبؤا ما كانوا به يستهزؤن ❊ اعظم معجزه اولان قرآن كريم انلره كلدكده انى دخى تكذيب ايتديلر يقينده اول استهزا ايتدكلرى شيئك خبر وجزاسى انلره ظاهر اولور

(٦) الم يروا كم اهلكنا من قبلهم من قرن مكناهم فى الارض ما لم نمكن لكم وارسلنا السماء عليهم مدراراً وجعلنا الانهار تجرى من تحتهم فاهلكناهم بذنوبهم وانشانا من بعدهم قرناً آخرين ❊ ايا كورمديلر وبيلمديلر ميكه بز قوت قاهره مزله انلردن مقدم نيجه قرن اهلنى هلاك ايتدك (قرن لفظى وقتلرنده پيغمبر بولنان زمان ياخود اهاليسى يتمش سكسان سنه عمر سورنلر اوله) انلرى بز ير يوزنده تمكين وقوت ووسعتله مقرر ايتدك كه سزه اول قدر تمكين وقدرتى ويرمدك وانلره محتاج اولدقلرنده پيدرپى يغمور ايندردك وانلرك بوستان وقصرلرى التندن جارى نهرلر قيلدق انلرك عدم تشكرلرى ونعمتلره كفرانلرى سببيله بز انلرى هلاك ايتدكدنصكره انلرك يرينه بدل قرن آخر خلق ايتدك

(٧) ولو نزلنا عليك كتاباً فى قرطاس فلمسوه بايديهم لقال الذين كفروا ان هذا الا سحر مبين ❊ اكر بز سكا كاغدده يازيلو كتاب ايندروب انلر اللريله يابشه لردى انلردن كافر اولنلر تعندلرندن بوانجق سحر ظاهردر ديرلرايدى ❊ نضر بن حارث ونوفل بن خويلد وابن ابى اميهٔ مخزومى حضور نبوى يه كلوب يا محمد سن بزه كوكدن درت ملك ايله ايچنده سنك رسالتك مندرج بر كتاب كتورميجه بز سكا ايمان اتميز ديدلريله بو آيت كريمه نازل اولدى ديندى

(٨) وقالوا لولا انزل عليه ملك ولو انزلنا ملكاً لقضى الامر ثم لا ينظرون ❊ كافرلر نوليدى محمده ملك نزول ايديديكه انك نبى ايدوكنى بزه سويليدى ديديلر اكر بز آشكاره ملك كونديردك انلر ايسه ايمانه كلمسه لردى جمله خلقك هلاكنه البته حكم جارى اولوردى وطرفة العين قدر وقت عذابلرينه مهلت ونظر اولنمزدى

(٩) ولو جعلناه ملكاً لجعلناه رجلاً وللبسنا عليهم ما يلبسون ❊ اكر اول رسولى بز ملك كونديردك البته رجل صورتنده ايدردك وانى انلرك كيدكلريله البته ستر ايدردك (زيرا بنى آدم ملائكه يه نظره تحمل ايده مزكه جبرائيل عليه السلام افندمز عليه السلامه دحية الكلبى صورتنده كورندى) بو تقديرجه رجل

صورتنده ملك رسول كلسه ينه بودخی بزم كبی بشر ديو خذلانلری مشتد اوله جق ايدی

(١٠) وَلَقَدِ اسْتُهْزِئَ بِرُسُلٍ مِنْ قَبْلِكَ فَحَاقَ بِالَّذِينَ سَخِرُوا مِنْهُمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِؤُنَ ❋ سندن مقدم كچن رسوللر دخی استهزا اولندیلر انلردن رسوللری استهزا ايدنلری جزالری اولەرق بلا وعذاب احاطه ايلدی

(١١) قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ ثُمَّ انْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ ❋ ديكه يريوزنده كزيك صكره نظر ايدك كه رسوللری تكذيب ايدنلرك عاقبتلری نيجه اولدی

(١٢) قُلْ لِمَنْ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلْ لِلّٰهِ كَتَبَ عَلٰى نَفْسِهِ الرَّحْمَةَ لَيَجْمَعَنَّكُمْ إِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ❋ سموات وارضده ملكيت وخالقيت كيمك ايچوندر ديو سويله (اكر جواب ويررلرسه فبها والا) سن ديكه الله تعالی ايچوندر فضل وكرمندن قوللر ايچون قبول توبه وعفو معصيت رحمتنی نفسی اوزره التزام ايتدی البته والبته سزی قيامته دك قبورده جمع ايدر كه اندهشك وشبهه يوقدر شونلر كه سرمايه لری اولان نفسلرندكی فطرت اصليه وعقل سليملرينی ضايع ايتديلر انلر ايمانه كلمزلر

(١٣) وَلَهُ مَا سَكَنَ فِي اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ❋ كيجه وكوندزده سكون وحركتده اولنلر انكيچوندر يعنی مالك زمان ومكان اودر الله تعالی جمله نك اقوالنی ايشيدیجی واحوالنی بيليجيدر

(١٤) قُلْ أَغَيْرَ اللّٰهِ أَتَّخِذُ وَلِيًّا فَاطِرِ السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ يُطْعِمُ وَلَا يُطْعَمُ قُلْ إِنِّي أُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ أَوَّلَ مَنْ أَسْلَمَ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ❋ ديكه بن الله تعالادن غيری يی دوست طوتارميم كه سموات وارضی ايجاد ايديجی اولدر وخلقه رزق ويروب اطعام ايدن اولدر يوخسه خلقك رزقنه محتاج دكلدر ديكه اسلامده سابق واولكی اولمقلغم بكا امر اولندی وبكا زنهار مشركلردن اولمه دينلدی

نصف

(١٥) قُلْ إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ❋ ديكه اكر بن ربمه عصيان ايدرسم قيامتده كی عذاب عظيمدن قورقارم

(١٦) مَنْ يُصْرَفْ عَنْهُ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمَهُ وَذٰلِكَ الْفَوْزُ الْمُبِينُ ❋ بركيمسه دنكه قيامتده عذابی صرف اولنه (يعنی دوندريلوب دفع اوله) تحقيق اكا كرم ورحمت

بيورلمشدر ايشته بو كرم آشكاره نجاتدر

(١٧) وَإِنْ يَمْسَسْكَ اللّٰهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ وَإِنْ يَمْسَسْكَ بِخَيْرٍ فَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ❋ اكر الله تعالی سكا برمرض يا فقر وسائر كبی برضرر ايرشدرسه ينه حق تعالادن غيری انی كشف ودفع ايدر اولماز واكر برخير ايله طوقنسه اول هرشيئه قادردر خير وشردن ديلديكنی خلق ايدر

(١٨) وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ ❋ اول الله تعالی مقتضای حكمتی حسبيله قوللری اوزرينه غلبه وقهر ايله متصرفدر تدبيرنده حكيم وقوللرينك احوال خفيه سنه خبيردر

(١٩) قُلْ أَيُّ شَيْءٍ أَكْبَرُ شَهَادَةً قُلِ اللّٰهُ شَهِيدٌ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَأُوحِيَ إِلَيَّ هٰذَا الْقُرْآنُ لِأُنْذِرَكُمْ بِهِ وَمَنْ بَلَغَ أَئِنَّكُمْ لَتَشْهَدُونَ أَنَّ مَعَ اللّٰهِ آلِهَةً أُخْرٰى قُلْ لَا أَشْهَدُ قُلْ إِنَّمَا هُوَ إِلٰهٌ وَاحِدٌ وَإِنَّنِي بَرِيءٌ مِمَّا تُشْرِكُونَ ❋ ديكه شهادتده پك بيوك شیء قنغيسيدر (جواب ويرمزلرسه) سن ديكه بنمله سزك بينكزده الله تعالی بيوك شاهددر كه بو قرآن عظيم ای اهل مكه سزی وهر كيمه بالغ اواورسه انلرك مخالفت ايدنلرينی عذاب الهيله قورقتمق ايچون بكا وحی اولندی عجبا سزلر الله تعالی ايله دخی الهه لر واردر ديو شهادت ايدرميسز «بن شهادت ايتمم» دی ديكه الله تعالی انجق بردر وبن سزك عبادت ايتديككز اصنام وسائری اكا شريك طوتمقدن بری وبيزارم * منقولدر كه سفهای قريش ديديلر كه يا محمد احبار يهود وعلمای نصاريدن سنك صفتكی كتابلرنده كورمشلرمی ديو سؤال ايتدك انكار ايتديلر شمدی سنك رسالتكه وكتابكك حق اولديغنه شاهد كوسترملوسن ديدكلرنده بو آيت كريمه انزال اولندی

(٢٠) الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ كَمَا يَعْرِفُونَ أَبْنَاءَهُمُ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ❋ شونلر كه بز انلره كتاب ويردك كتابلرنده حليه ووصفيله رسول خدايی كندو اوغللرينی بيلدكلری كبی بيلورلر مشركين واهل كتابدن شونلر كه شرك وانكاری ارتكابله نفسلرينه زيان ايتديلر انلر ايمانه كلمزلر

(٢١) وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ ❋ الله تعالايه كذب وافترا ايله الوهيتده اكا غيری يی اشراك ايدندن وقرآنی تكذيب ايدندن اظلم واكفر كيم اولور تحقيق بو ظالم وكافرلر فلاح بولمزلر

(٢٢) وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ نَقُولُ لِلَّذِينَ أَشْرَكُوا أَيْنَ شُرَكَاؤُكُمُ الَّذِينَ

كنتم تزعمون ✻ قيامتده بز مشركلرى واصناملرينى جمع ايدوب مشركلره قنى الله تعالايه شريك زعم ايتديككز الهه لر يكز ديرز

(٢٣) ثم لم تكن فتنتهم الا ان قالوا والله ربنا ما كنا مشركين ✻ بوندنصكره خلاصلر ايچون اعتذار وجوابلرى اولميوب انجق والله يا ربنا بز مشركلردن اولمدق ديه لر

(٢٤) انظر كيف كذبوا على انفسهم وضل عنهم ما كانوا يفترون ✻ نظر ايله كه نيجه شركدن تبرى ايله اعتذار باطل ايدوب نفسلرى اوزرينه كذب ايدرلر والوهيتله الله تعالايه شريك وافترا ايتدكلرى اصناملرى انلردن غائب اولورلر

(٢٥) ومنهم من يستمع اليك وجعلنا على قلوبهم اكنة ان يفقهوه وفى اذانهم وقرا وان يروا كل اية لا يؤمنوا بها حتى اذا جاؤك يجادلونك يقول الذين كفروا ان هذا الا اساطير الاولين ✻ مشركلردن بعضيلرى سنك قرآن اوقوديغكى دكارلر انى فهم ايتمكه انلرك قلبلرينه پردهلر وقولاقلرينه ثقلت وصاغرلق وضع ايتدك اكر استدكلرى معجزهنك جملهسنى كورسهلرده دخى ايمان ايتمزلر حتى سكا كلسهلر سنكله مجادله ايدرلر اول كافرلر بو انجق مقدم كلنلرك قصه وافسانهلريدر ديرلر ✻ منقولدر كه ابو سفيان ووليد ونضر وعتبه وشيبه وابو جهل وسائريله جمع اولوب پيغمبر عليه السلامك قرآن اوقوديغنى ديكليوب نضره ديديلر كه بو محمدك اوقوديغى ندر اول لعين ديديكه نه سويلديكنى بيلم انجق طوداقلرى حركت ايدر غالبا بنم سزه سويلديكم قرون ماضيه حكايهٔيدر بناء عليه بو آيت كريمه نازل اولدى

(٢٦) وهم ينهون عنه وينؤن عنه وان يهلكون الا انفسهم وما يشعرون ✻ وانلر ناسى محمد عليه السلامه تبعيتدن نهى ايدر وكندولر دخى ايراق طورورلر مع هذا انجق كندو نفسلرينى هلاك ايدوب ضررلرينى بيلمزلر

(٢٧) ولو ترى اذ وقفوا على النار فقالوا يا ليتنا نرد ولا نكذب بايات ربنا ونكون من المؤمنين ✻ سن انلرك آتشده طوردقلرينى كورسهك كه انلر نوليدى بز دنيايه رد اولنه ايدك ومن بعد ربمزك آيتلرينى تكذيب ايتمز ايدك ومؤمنلردن اولوردق ديهلر

(٢٨) بل بدا لهم ما كانوا يخفون من قبل ولو ردوا لعادوا لما نهوا عنه

وانهم لكاذبون ✻ بلكه انلره مقدم كزلدكلرى عمللرى ظاهر اولديغندن رد اولنوب مؤمن اولملرينى تمنى ايتديلر اكر رد اولنسهلر نهى اولندقلرى شرك وعصيانه عودت ايدهلردى انلر كاذبلردر

(٢٩) وقالوا ان هى الا حياتنا الدنيا وما نحن بمبعوثين ✻ انلر انجق بو دير يلك دنياده در بز بردخى قبردن قالقوب بعث اولنهجق دكلز ديديلر

(٣٠) ولو ترى اذ وقفوا على ربهم قال اليس هذا بالحق قالوا بلى وربنا قال فذوقوا العذاب بما كنتم تكفرون ✻ سن انلرك جزا ايچون ربلرينه عرض اولندقلرينى كورسهك الله تعالى بو بعث وعذاب حق دكلميدر بيوره انلر بلى وربنا ديو يمين مؤكد ايله اقرار ايدهلر الله تعالى امدى كفر يكز سببيله عذابى دادك بيوره

(٣١) قد خسر الذين كذبوا بلقاء الله حتى اذا جاءتهم الساعة بغتة قالوا يا حسرتنا على ما فرطنا فيها وهم يحملون اوزارهم على ظهورهم الا ساء ما يزرون ✻ تحقيق انلر خسرانده قالديلر كه بعثى انكار ولقاى ثوابى تكذيب ايتديلر ايدى انلره ناكهان قيامت كلديكى زمان واه بزه حسرت وندامتكه دنياده تقصير ووقتمزى ضايع ايتدك ديهلر وانلر كناهلرينى ارقهلرينه يوكلنهلر اكاه اولك كه تحميل وزرنه قبيح شيدر ✻ مرويدر كه مؤمن قبردن چيقدقده براحسن صورتلو واطيب قوخولو شى انى قارشولايوب بن سنك عمل صالحكم دنياده بن سكا سوار اولمشيدم شمدى سن بكا سوار اول ديه وكافر قبردن چيقدقده صورتى چركين وقوخوسى مردار شى انى قارشولايوب بن سنك عمل خبيثكم دنياده سن بكا سوار اولمشيدك شمدى بن سكا سوار اولهجغم ديو تحميل اولنه

(٣٢) وما الحيوة الدنيا الا لعب ولهو وللدار الاخرة خير للذين يتقون افلا تعقلون ✻ حياة دنيا انجق اويون وعبث شيئه شغلدر ودار آخرت دائم ونعمتلرى زوالدن مصون اولمغله متقيلره خيرلودر عجبا بونلرك فرق وتميزينى تعقل ايتمزميسكز

(٣٣) قد نعلم انه ليحزنك الذى يقولون فانهم لا يكذبونك ولكن الظالمين بايات الله يجحدون ✻ يا محمد تحقيق بز بيلورز كه مشركينك سكا كاذبسين ديملرى سنى محزون ايدر انلر سنك صدقكى بيلورلر تكذيبلرى حقيقة دكلدر ولكن ظالملرندن ناشى الله تعالانك آيتلرينى عناد ايله انكار ايدرلر ✻ روايت

اولدیکه اخنس بن شریق برتنها محلده ابوجهله ملاقی اولوب محمد حقنده نه دیرسك دعویسنده صادقیدر کاذبمیدر دیدی ابوجهل والله محمد صادقدر هیچ کذب ایتمامشدر لکن انك نبوتنه اعتراف ایدرسك اواء وسقایه وندوه وعمارت مسجد وسائر جمله آل قصینك یدینه کچر سائر قریشه برشی قالمز دیدی ودینلدیکه ابوجهل پیغمبر علیه السلامه بزسنی تکذیب ایتمزز وصادق بیلورز ولکن ایتدیکك نبوت دعواسنه اینانمزدیدی بوسببلردن بو آیت کریمه نازل اولدی

(٣٤) وَلَقَدْ كُذِّبَتْ رُسُلٌ مِنْ قَبْلِكَ فَصَبَرُوا عَلَى مَا كُذِّبُوا وَأُوذُوا حَتَّى أَتَيهُمْ نَصْرُنَا وَلَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِ اللّهِ وَلَقَدْ جَاءَكَ مِنْ نَبَإِي الْمُرْسَلِينَ ۞ تحقیق سندن مقدم کلن پیغمبرلردخی تکذیب اولنوب انلر قوملرینك تکذیب واذیتلرینه صبر ایتدیلر تا که انلره بزم یاردممز کلنجیه دك الله تعالانك صابرلره نصرت وعدینی تبدیل ایدر بوقدر مقدم کچن پیغمبرلرك قصەلری وقوملرینك اذالری ورسوللرك نجاتی وقوملرینك هلاکی خبری سکا کلمشدر

(٣٥) وَإِنْ كَانَ كَبُرَ عَلَيْكَ إِعْرَاضُهُمْ فَإِنِ اسْتَطَعْتَ أَنْ تَبْتَغِيَ نَفَقًا فِي الْأَرْضِ أَوْ سُلَّمًا فِي السَّمَاءِ فَتَأْتِيَهُمْ بِآيَةٍ وَلَوْ شَاءَ اللّهُ لَجَمَعَهُمْ عَلَى الْهُدَى فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْجَاهِلِينَ ۞ اکر انلرك دین حقدن اعراضلری سکا مشقت ویردیسه اکر قادر اولسك انلرك ایمانه کلملری آرزوسیله یردن بر منفذ طلب ایدوب انلر ایچون اندن برآیت چیقارردك یاخود سمایه نردبان پیدا ایدوب اندن برآیت ایندرردك الله تعالی مراد ایتسه انلرك جملەسنی ایمانه هدایت ایدردی لکن مراد ایتمدی امدی (اولیه جق شیئه حرص وعدم صبرله) جاهللر طورنده اولمه ۞ بو خطاب صورتده حضرت علیه السلامه ومعنیده امتهدر

حزب ٣

(٣٦) إِنَّمَا يَسْتَجِيبُ الَّذِينَ يَسْمَعُونَ وَالْمَوْتَى يَبْعَثُهُمُ اللّهُ ثُمَّ إِلَيْهِ يُرْجَعُونَ ۞ انجق سنك دعوتکه اجابت ایدنلر کلامکی تأمل ایله دیکلیوب خلوص قلبله قبول ایدنلردر یوخسه قسی القلب اولنلر موتی منزلنده در موتاری الله تعالی قیامتده بعث ایدوب حاللرینی بیلدیررصکره اکا رجوع ایدرلر اعماللریله مجازات اولنورلر

(٣٧) وَقَالُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ قُلْ إِنَّ اللّهَ قَادِرٌ عَلَى أَنْ يُنَزِّلَ آيَةً وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ۞ نولیدی محمده ربسی طرفندن بزم استدیکمز کبی برمعجزه کلیدی دیدیلرسن دیکه الله تعالی انلرك طلبلری اوزره آیت انزالنه

قادردر بووجهله افتراحا انزال اولنان آیات اوزرلرینه بلا وغضب جلب ایدر ایدوکنی انلرك اکثری بیلمزلر

(٣٨) وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا طَائِرٍ يَطِيرُ بِجَنَاحَيْهِ إِلَّا أُمَمٌ أَمْثَالُكُمْ مَا فَرَّطْنَا فِي الْكِتَابِ مِنْ شَيْءٍ ثُمَّ إِلَى رَبِّهِمْ يُحْشَرُونَ ۞ یرده یورروقده دلریله هواده اوچار حیوانات (اکل وشرب وتسبیح وتذکیر جهتیله) سزك کبی امتلردر عالمده جاری هرشیئی لوح محفوظده یاقرآنده امور علوی وسفلی یی دقتده تقصیر ایتمدك صکره جملەسی ربلری طرفنه حشر اولنوب احقاق حق اولنورلر

(٣٩) وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا صُمٌّ وَبُكْمٌ فِي الظُّلُمَاتِ مَنْ يَشَإِ اللّهُ يُضْلِلْهُ وَمَنْ يَشَأْ يَجْعَلْهُ عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ۞ شونلرکه بزم آیتلرمزی تکذیب ایتدیلر کفر وجهل ظلماتنده قالمشلر دلائل ربوبیتی ایشتمکدن صاغرلر وکلام وحدانیتی سویلمکدن دلسزلردر الله تعالی کیمی دیلرسه هدایتدن منقطع وکیمی دیلرسه صراط مستقیمده ثابت وحفظ ایدر

(٤٠) قُلْ أَرَأَيْتَكُمْ إِنْ أَتَيكُمْ عَذَابُ اللّهِ أَوْ أَتَتْكُمُ السَّاعَةُ أَغَيْرَ اللّهِ تَدْعُونَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۞ سن انلره دیکه اصنامه عبادتکزدن نه کوردیکز اکر سزه دنیاده الله تعالانك عذابی کاسه یاخود همان قیامت قوپسه الله تعالادن غیری یه دعا ایدرمیسکز (اول هنکامده البته الله تعالایه دعا ایدرسکز) اکر اصناممکز سزدن اول عذابی دفع ایدر اعتقادنده صادقلر اولسه کز انلره دعا ایدردیکز

(٤١) بَلْ إِيَّاهُ تَدْعُونَ فَيَكْشِفُ مَا تَدْعُونَ إِلَيْهِ إِنْ شَاءَ وَتَنْسَوْنَ مَا تُشْرِكُونَ ۞ بلکه خاصة الله تعالایه دعا ایدوب اول دیلرسه دفعنه دعا ایتدیککز شیئی کشف ایدر اول وقتده شریك طوتدیغکز اصنامی اونودرسکز

(٤٢) وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَى أُمَمٍ مِنْ قَبْلِكَ فَأَخَذْنَاهُمْ بِالْبَأْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ لَعَلَّهُمْ يَتَضَرَّعُونَ ۞ تحقیق سندن مقدمکی امتلره بز پیغمبرلر کوندردك (انلر پیغمبرلرینی تکذیب ایتدیلر) بز انلری بلا وشدت وفقر وامراضله اخذ ایتدك که شاید شرکدن اعراضله توبه واستغفار ایدەلر

(٤٣) فَلَوْلَا إِذْ جَاءَهُمْ بَأْسُنَا تَضَرَّعُوا وَلَكِنْ قَسَتْ قُلُوبُهُمْ وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۞ انلره عذابمز کلدکده تضرع ایدوب ایمانه کلسەلردی عذابمز دفع اولیدی ولکن کفرله قلبلری قتی اولدیغندن اولدقلری

عملری شیطان تزیین ایتمکله نیازی ترك ایتدیلر

(٤٤) فَلَمَّا نَسُوا مَا ذُكِّرُوا بِهِ فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ أَبْوَابَ كُلِّ شَيْءٍ حَتَّى إِذَا فَرِحُوا بِمَا أُوتُوا أَخَذْنَاهُمْ بَغْتَةً فَإِذَا هُمْ مُبْلِسُونَ * وقتاكه انلر شدت و بلادن ذکر و پند اولندقلرینی اونیدوب ترك ایتدیلر بز انلره نعمت وراحتدن هر شیئك قپولرینی آچوب وسعت معیشتله الزام حجت ایلدك تاكه و یریلن نعمتلرله فرحلندیلر ومراسم شکری ادا ایتمدیلر بز انلری فجأة اخذ ایتدك انلر بو عذابی معاینه ایله هر خیردن مأیوس ونا امید ومتحیر قالدیلر

(٤٥) فَقُطِعَ دَابِرُ الْقَوْمِ الَّذِينَ ظَلَمُوا وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ * شرك وعصیانله نفسلرینه ظلم ایدن قومك ارقه‌سی کسلدی یعنی جمله‌سی هلاك اولوب کیمسه قالمدی ورب العالمین اولان الله تعالایه حمد اولسونکه اول ظالملری هلاك ایلدی * بو حمد کلامی الله تعالادن قوللرینه تنبیهدرکه انلرك هلاکی نعمت عظما اولمغله حق تعالایه حمد واجب اولدی

(٤٦) قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَخَذَ اللَّهُ سَمْعَكُمْ وَأَبْصَارَكُمْ وَخَتَمَ عَلَى قُلُوبِكُمْ مَنْ إِلَٰهٌ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُمْ بِهِ انْظُرْ كَيْفَ نُصَرِّفُ الْآيَاتِ ثُمَّ هُمْ يَصْدِفُونَ * سن انلره دیکه کوردیکزمی اکر الله تعالی سزك سمع و بصرکزی اخذله صغر و کور ایلسه وقلبکزه مهر اوروب عقل وفهمکزی کیدرسه الله تعالادن غیری اله کیدرکه انلری یرینه کتوره نظر ایله بز آیتلریمزی براسلو بدن براسلوبه یعنی کاه ترهیب وترغیب کاه احوال متقدمینی تذکیر وتنبیه ایله نیجه تکرار ایدرز بوندنصکره کافرلر انی تکذیب ایله انقیاددن اعراض ایدرلر

(٤٧) قُلْ أَرَأَيْتَكُمْ إِنْ أَتَاكُمْ عَذَابُ اللَّهِ بَغْتَةً أَوْ جَهْرَةً هَلْ يُهْلَكُ إِلَّا الْقَوْمُ الظَّالِمُونَ * انلره دیکه کوردیکز بیلدیکزمی که اکر سزه الله تعالانك عذابی اکسزین یاخود علامتی معلوم اوله‌رق آشکاره کلسه یاخود کیجه‌ده یا کوندزده کلسه اول عذابده انجق ظالم مشرك قوملر هلاك اولنور

(٤٨) وَمَا نُرْسِلُ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا مُبَشِّرِينَ وَمُنْذِرِينَ فَمَنْ آمَنَ وَأَصْلَحَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ * بز پیغمبرلری انجق مؤمنلری جنتله مژده‌لیجی وکافرلری جهنمله قورقودیجی کوندردك کیمکه ایمان کتوروب وطاعت وتقوی ایله عملنی اصلاح ایلیه انلره آخرتده عذاب خوفی ودنیاده ثواب فوتی حزنی یوقدر

(٤٩) وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا يَمَسُّهُمُ الْعَذَابُ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ * شونلر که بزم آیتلریمزی تکذیب ایله طاعتدن چیقدیلر بودائرهٔ تصدیقدن خروجلری سببیله انلری عذاب مس ایدر

(٥٠) قُلْ لَا أَقُولُ لَكُمْ عِنْدِي خَزَائِنُ اللَّهِ وَلَا أَعْلَمُ الْغَيْبَ وَلَا أَقُولُ لَكُمْ إِنِّي مَلَكٌ إِنْ أَتَّبِعُ إِلَّا مَا يُوحَى إِلَيَّ قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْأَعْمَى وَالْبَصِيرُ أَفَلَا تَتَفَكَّرُونَ * سن دیکه بن سزه بنم عندمده الله تعالانك رزق خزینه‌لری واردر اندن استدیککزی و یره‌یم دیمم و بن غیبی بیلورم بکا وحی اولنمدن سزه جواب و یررم دیمم و بن ملکم ملکلر کبی حرکت ایدرم دیمم بن انجق بکا وحی اولنانه تبعیت ایده‌رم دیکه اعمی ایله کور بیجی (یعنی ضال ایله مهتدی) برابر اولورمی آیا حقله باطلی تفکر ایتمزمیسکز

(٥١) وَأَنْذِرْ بِهِ الَّذِينَ يَخَافُونَ أَنْ يُحْشَرُوا إِلَىٰ رَبِّهِمْ لَيْسَ لَهُمْ مِنْ دُونِهِ وَلِيٌّ وَلَا شَفِيعٌ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ * ربلری طرفنه حشر اوله‌جقلرینی بیلوب قورقانلری سن قرآنله انذار ایله که انلر ایچون الله تعالادن غیری دنیاده امورلرینه متولی وآخرتده عذاب ناردن تخلیصه شفاعت ایدیجی یوقدر شایدکه کناهدن پرهیز ایده‌لر

(٥٢) وَلَا تَطْرُدِ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْغَدَاةِ وَالْعَشِيِّ يُرِيدُونَ وَجْهَهُ مَا عَلَيْكَ مِنْ حِسَابِهِمْ مِنْ شَيْءٍ وَمَا مِنْ حِسَابِكَ عَلَيْهِمْ مِنْ شَيْءٍ فَتَطْرُدَهُمْ فَتَكُونَ مِنَ الظَّالِمِينَ * مریدا لوجه الله صباح واخشام ربلرینك ذکرینی ایدنلری مجلسکدن طرد ایتمه انلرك اعمالی حسابندن سکا برشی ایجاب ایتمز وسنك عملك حسابندن انلره برشی یوقدر طرد ایدرسك ظلم ایتمشلردن اولورسین * مرویدرکه اقرع بن حابس التمیمی وعیینة بن حصین الفزاری وامثاللری حضرت فخر رسالت علیه السلامه کلوب دیدیلرکه فقرادن ابن مسعود و بلال ومقداد وعمار وصهیب وامثالی رضی الله عنهم لری مجلسکدن دور ایلسك سنکله هم مجلس اولوب دین مکالمه سنی وقرآن استماعنی ایدردك حضرت رسالتپناه علیه السلام بن مؤمنلری صحبتمدن طرده قادردکلم بیوردی انلر بو فقرا ایله مجالست بزه عاردر باری بز حاضر اولدیغمزده انلر صکره ینه کلك اوزره بر بهانه ایله کتسه‌لر سکا انقیاد ایدردك دیدیلر پیغمبر علیه السلام اکا راضی اولدی انلر بو قول اوزره برعهدنامه یازمغه طالب اولمرله انی یازمق ایچون علی رضی الله عنه‌یی احضار ایلدی اول آنده جبرائیل علیه السلام بو آیتی واشاغیده‌کی آیتی (بالشاکرین) یه‌دك

كتوردى بناء عليه نامه يى ترك وفقرايى يانته جلب ايله (سلام عليكم كتب ربكم على نفسه الرحمة) بيوردى

(٥٣) وكذلك فتنا بعضهم ببعض ليقولوا اهؤلاء من الله عليهم من بيننا اليس الله باعلم بالشاكرين ❁ امور دنياده ناسك اختلافى كبى امور دينده دخى بعضيسنى بعضيسيله تجربه ايدوب فقرايى سبق ايمانلرى سببيله اشراف قريشه ترجيح ايلدك تا اول اشراف ديه لركه بزم بيمزدن بونلرميدركه الله تعالى انلره ايمانى احسان ايلدى الله عظيم الشان نعمت اسلامه شكر ايدنلرى اعلم دكلميدر

(٥٤) واذا جاءك الذين يؤمنون بآياتنا فقل سلام عليكم كتب ربكم على نفسه الرحمة انه من عمل منكم سوءا بجهالة ثم تاب من بعده واصلح فانه غفور رحيم ❁ بزم آيتلريمزه ايمان كتورنلر سكا كلدكده سن انلره ديكه الله تعالانك سلامتى سزك اوزريكزه دركه ربكز سزه نفسى اوزره رحمت وعدينى يازدى سزدن كيمكه حقيقت جهالتله برقبيح عمل ايشليوب صكره اول عملدن توبه ايده وانى بردخى ايشلمكه عزمله اصلاح اوله تحقيق الله عظيم الشان تائبلرى مغفرت وانلره مرحمت ايديجيدر ❁ ديلديكه برقوم پيغمبر عليه السلامه كلوب يارسول الله بزلر چوق كناهلر ارتكاب ايتدك نوجهله استغفار ايدهلم ديديلر جواب بيورميوب مأيوسا رجوعلرنده بوآيت كريمه نازل اولدى

(٥٥) وكذلك نفصل الآيات ولتستبين سبيل المجرمين ❁ بوسوره ده دلائل توحيد ونبوتى تفصيلمز كبى مطيع وعاصى وصفنده قرآنى تفصيل ايدرز تا كه حق ظاهر اولوب مؤمنلر ايچون ايمانه كلور بيلنه ومجرملرك يوللرينى دخى بيله سنكه نيچون عاصى اولورلر (يعنى حقله باطل تميز اولسون)

(٥٦) قل انى نهيت ان اعبد الذين تدعون من دون الله قل لا اتبع اهواءكم قد ضللت اذا وما انا من المهتدين ❁ ديكه سزك الله تعالادن غيرى عبادت ايلديككز اصنامه بن عبادت ايتمكدن نهى اولندم ديكه بن سزك هواكزه تابع اولمم كه ضلالتده اولوب هدايتده اولمامش اولورم

(٥٧) قل انى على بينة من ربى وكذبتم به ما عندى ما تستعجلون به ان الحكم الا لله يقص الحق وهو خير الفاصلين ❁ ديكه بن ربمدن دليل وحجت ظاهره اولان قرآن ووحيله مأمورم سزانى تكذيب ايدرسكز سزك

اول عجله ايتديككز عذاب وقيامت بنم عندمده دكلدر اول عذابك تأخير وتعجيلى انجق الله تعالانك حكمنده در حق اوزره حكم وقضايى اول ايدر وحكم وقضايى حكم ايدنلرك خيرلوسى اولدر

(٥٨) قل لو ان عندى ما تستعجلون به لقضى الامر بينى وبينكم والله اعلم بالظالمين ❁ اكر اول عجله ايتديككز عذاب بنم قدرتمده اوليدى بيمزده اولان مواد موجبجه البته عاجلا قضا اولنوب سزى هلاك ايدردم الله عظيم الشان ظالملرك عذابى وقتنى بيليجيدر * ديلديكه بوآيات كريمه لرك نزولنه سبب نضر بن الحارث ورؤساى قريش يامحمد دفعاتله بزى عذاب الهيله قورقودرسك عفو بتدن نيه قادر ايسك كتورديملر يدر

نصف

(٥٩) وعنده مفاتح الغيب لا يعلمها الا هو ويعلم ما فى البر والبحر وما تسقط من ورقة الا يعلمها ولا حبة فى ظلمات الارض ولا رطب ولا يابس الا فى كتاب مبين ❁ سورهٔ لقمان اخرنده اولان مغيبات خمسه وثواب وعقاب وانلرك تأخير وتعجيلى وخلقدن مستور سائر شؤنات جملهسى الله تعالانك غيب خزينه لرى عندنده در انلرى انجق الله تعالى بيلور وقره ده اولان نباتات وحيوانات ودكزده اولان جواهر وحيوانات وسائرى بيلور واغاجلردن دوشن يپراقلرك وباقى قالنلرك عددينى بيلور وزمين تاريكده دوشن دانه نك بتهجكنى وبتهجكنى بيلور ياش وقورى از وچوق نه ايسه جملهسى لوح محفوظده محرردر

(٦٠) وهو الذى يتوفيكم بالليل ويعلم ما جرحتم بالنهار ثم يبعثكم فيه ليقضى اجل مسمى ثم اليه مرجعكم ثم ينبئكم بما كنتم تعملون ❁ اول الله تعالى سزى كيجه ده نومله حسلريكزى تماما اخذ ايدوب ميت كبى ايدر وكوندزده كسب ايتديككز اعمالى بيلور صكره سزى وقتكز اولان عمركز كچنجيه دك كوندز اوياندرر بو عمركز تمام اولدقدنصكره رجوعكز انك طرفنه در بعده دنياده ايشلديككز عملردن سزه خبر ويروب مجازاتكزى ويرر * ديلديكه بوآيت كريمه كفاره خطابدركه سز كيجه لرده جيفه لر كبى ياتورسكز وكوندزلرده كناهلرى ايشلرسكز الله تعالى سزك اعمالكزى بيلور واجلكز كلدكده توفيه ايدر وتقدير اولنان كونده سزى بعث ايدوب جزاى اعمالكزى سزه بيلدرر

(٦١) وهو القاهر فوق عباده ويرسل عليكم حفظة حتى اذا جاء احدكم الموت توفته رسلنا وهم لا يفرطون ❁ قوللرى اوزرينه غالب وقاهر اول

الله تعالادر وسزك اوزريكزه اعمالكزى يازمغه ملكلر كوندرركه انلر كراما كاتبين درناسك اعمالني يازوب حضور باري يه عرض ايدرقچان بريكزه اجليله موت كلدكده كوندرديكمز ملك الموت انك روحني قبض ايدر واول ملك الموت قبض روحده تقصير وتأخير ايتمز

(٦٢) ثُمَّ رُدُّوا اِلَى اللّٰهِ مَوْلٰيهُمُ الْحَقِّ اَلَا لَهُ الْحُكْمُ وَهُوَ اَسْرَعُ الْحَاسِبِينَ ٭ ناس موتدنصكره حق اوزره مولالرى اولان الله تعالانك حكم وجزاسنه رد اولنورلر اكاه اولك كه اولكونده حكم انجق انكدر والله تعالى محاسبلرك زياده وغايت سريعيدر ٭ دينلديكه برقيون صاغلنجيه دك جمله انس وجنك حسابني كورر

(٦٣) قُلْ مَنْ يُنَجِّيكُمْ مِنْ ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ تَدْعُونَهُ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً لَئِنْ اَنْجٰينَا مِنْ هٰذِهِ لَنَكُونَنَّ مِنَ الشَّاكِرِينَ ٭ ديكه قره ودكزده قره كواق اواوب يول غائب اولدقده واقع اولان شدائد وفورتنه لردن سزى قورتارن كيمدر كه اكا تضرعله سرا وعلنا دعا ايدرسكز وديرسكز كه اكر بزه بو بلادن نجات ويررسه البته نعمت نجاته شكر ايديجيلردن اولەلم

(٦٤) قُلِ اللّٰهُ يُنَجِّيكُمْ مِنْهَا وَمِنْ كُلِّ كَرْبٍ ثُمَّ اَنْتُمْ تُشْرِكُونَ ٭ يامحمد سن ديكه اول برو بحرك ظلمات وشدائدندن وجمله غم وكدردن نجات ويرن الله تعالادر بوندنصكره سز ينه شركه عودت ايدرسز

(٦٥) قُلْ هُوَ الْقَادِرُ عَلٰى اَنْ يَبْعَثَ عَلَيْكُمْ عَذَابًا مِنْ فَوْقِكُمْ اَوْ مِنْ تَحْتِ اَرْجُلِكُمْ اَوْ يَلْبِسَكُمْ شِيَعًا وَيُذِيقَ بَعْضَكُمْ بَاْسَ بَعْضٍ اُنْظُرْ كَيْفَ نُصَرِّفُ الْاٰيَاتِ لَعَلَّهُمْ يَفْقَهُونَ ٭ ديكه الله تعالى سزك اوزريكزدن (نوح طوفاني وقوم لوطه طاش ياغديغى كبى) والتكزدن (آل فرعون غرقى وقارونك خسفى كبى) عذاب ايتمكه وياخود فرقه لر اختلافيله مقاتله اختلاطنه وبعضكزه بعضنك سيفيله قتلى دادترمغه قادردر نظر ايله كه وعد ووعيد ايله ايتلرمزى نيجه تصريف ايدرز شايدكه انلرانى فهم ايليه لر

(٦٦) وَكَذَّبَ بِهِ قَوْمُكَ وَهُوَ الْحَقُّ قُلْ لَسْتُ عَلَيْكُمْ بِوَكِيلٍ لِكُلِّ نَبَاٍ مُسْتَقَرٌّ وَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ٭ يامحمد سنك قومك قريش اول حق وصادق اولان قرانى ياعذابى تكذيب ايدرلرسن ديكه بن سزك اوزريكزه نكهبان ووكيل اولمش دكلم (كه سزى تكذيبدن منع ايده يم ياخود تعذيبله جزا

ايده يم) اخبار قرانيه نك جمله سنك وقوعى مقررووقتنه مرهوندر ويقينده بيلورسكز

(٦٧) وَاِذَا رَاَيْتَ الَّذِينَ يَخُوضُونَ فِي اٰيَاتِنَا فَاَعْرِضْ عَنْهُمْ حَتّٰى يَخُوضُوا فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ وَاِمَّا يُنْسِيَنَّكَ الشَّيْطَانُ فَلَا تَقْعُدْ بَعْدَ الذِّكْرٰى مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ٭ انلرى بزم ايتلرمزى استهزا ايله كفتكو ايدر كوردكك زمان انلردن اعراض ايله تا كلاملرينى غيرى كلامه تبديل ايدنجيه دك اكر انلردن اعراض نهيني سكا شيطان اونتدررسه بو كلام بارى يى خاطره كتوروب اول مستهزى ظالم قوملر ايله اوتورمه ٭ بو انساى شيطان خطابى امته در

(٦٨) وَمَا عَلَى الَّذِينَ يَتَّقُونَ مِنْ حِسَابِهِمْ مِنْ شَيْءٍ وَلٰكِنْ ذِكْرٰى لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ٭ اول مؤمنلر كه اول مستهزيلرك ضرورى مجلسلرنده بولنوب انلرك كفتكولرينه مماشاتدن اتقا ايدەلر انلرك حسابلرندن يعنى كناهلرندن اول مؤمنلره برشى يوقدر بلكه انلره بواستهزا قباحتلرينى سويليوب نصيحتله اوكلاملرندن منع ايدوب اوله كه اول افعالدن حذر ايدەلر ٭ بو آيتك سبب نزولنده دينلديكه مسلمانلر مسجد حرامده قعود وطوافه چاره مز اولمزز يرا انلر بوكفتكودن منفك اولمزلر بو وجهله كنهكار اوله جغز ديو مضطرب اولمريله منع ورخصت جهتلرى بيان اولندى

(٦٩) وَذَرِ الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَهُمْ لَعِبًا وَلَهْوًا وَغَرَّتْهُمُ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا وَذَكِّرْ بِهِ اَنْ تُبْسَلَ نَفْسٌ بِمَا كَسَبَتْ لَيْسَ لَهَا مِنْ دُونِ اللّٰهِ وَلِيٌّ وَلَا شَفِيعٌ وَاِنْ تَعْدِلْ كُلَّ عَدْلٍ لَا يُؤْخَذْ مِنْهَا اُولٰئِكَ الَّذِينَ اُبْسِلُوا بِمَا كَسَبُوا لَهُمْ شَرَابٌ مِنْ حَمِيمٍ وَعَذَابٌ اَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ ٭ شونلر كه بت پرستلك ايله اولان دينلرينى ياخود دعوت اولندقلرى دينى اويون واكلنجه اتخاذ ايدوب حياة دنيايه مغرور اولديلر يامحمد سن انلرى ترك ايله و بوكسبلريله نفسلرينى جهنمه تسليم ايتدكلرينى قرآنله انلره يادوپند ايله كه اول نفسلرينى عذابدن تخليص ايچون انلره الله تعالادن غيرى مدد وشفاعت ايدر يوقدر واول عذابى دفع ايچون نقدر فديه فدا ايدرلرسه اخذ اولنمز انلر اول اعمال قبيحه يى كسب ايتدكلرى سببيله ناره تسليم اولنورلر انلر ايچون كفرلرى سببيله درونلرينى احراقه قاينامش صو ايچمك و بيرونلرينى ياقغه المللو عذاب واردر

(٧٠) قُلْ اَنَدْعُوا مِنْ دُونِ اللّٰهِ مَا لَا يَنْفَعُنَا وَلَا يَضُرُّنَا وَنُرَدُّ عَلٰى اَعْقَابِنَا بَعْدَ اِذْ هَدٰينَا اللّٰهُ كَالَّذِي اسْتَهْوَتْهُ الشَّيَاطِينُ فِي الْاَرْضِ حَيْرَانَ لَهُ اَصْحَابٌ

يدعونه الى الهدى ائتنا قل ان هدى الله هو الهدى وامرنا لنسلم لرب العالمين ❊ ديكه الله تعالادن غيرى بزه نفع وضرره قادر اولميان شيئه بز عبادت ايدرميز والله تعالى بزه اسلام هدايتندنصكره شركه عودت ايدرميز شونك كبيكه شياطين بعض كيمسه نك يبابانده يولني ازديروب حيران كزدكن اول كيمسه نك دوستلرى انى طريق حقه دعوت ايدرلر اول حيرتده ايكن شيطانه اويارسه ورطهٔ هلاكده واكر دوستلرينك دعوتنه تابع اولورسه نجات وسلامتده اولورسن انلره ديكه الله تعالانك هدايتى دين اسلامدر طوغرى يولده اودر وبز رب العالمينه تسليم ايله امر اولنمشزدر

(٧١) وان اقيموا الصلوة واتقوه وهو الذى اليه تحشرون ❊ ونماز دوام واقامتله ومعصيتدن احترازله امر اولنمشزدر واول الله عظيم الشانه جزا وحساب ايچون حشر اولنورسز

(٧٢) وهو الذى خلق السموات والارض بالحق ويوم يقول كن فيكون ❊ واول الله تعالادركه قدرت ووحدانيتنه دليل اولهرق حق اظهارله سموات وارضى خلق ايلدى وقيامتده بقيهٔ خلقه ميت اول ديديكى آنده جمله ميت اولور ودريلك ديديكى آن جمله سى احيا وحشر اولور

(٧٣) قوله الحق وله الملك يوم ينفخ فى الصور عالم الغيب والشهادة وهو الحكيم الخبير ❊ الله تعالانك قولى صادق وپادشاهلق اكا مخصوصدركه صور نفخ اولنديغى كونده غائب وحاضر انك علمى حضورنده حاضر وجمله يه ناظر اولوب خلايقك بعث وحشرى حكمتنى وحساب وجزا امرينى اجرا ايدر

حزب ٤

(٧٤) واذ قال ابراهيم لابيه آزر اتتخذ اصناما آلهة انى اريك وقومك فى ضلال مبين ❊ ابراهيم عليه السلام اولادى ادعاسنده اولان اهل مكه يه انك قصه سنى ذكر ايله كه وقتا ابراهيم عليه السلام آزره سن بتلرى الهه مى اتخاذ ايدرسن تحقيق بن سنى وقومكى ضلالت ظاهرده كوردم ديدى

(٧٥) وكذلك نرى ابراهيم ملكوت السموات والارض وليكون من الموقنين ❊ بز ابراهيمه باباسى وقومنك ضلالتنى كوستر ديكمز كبى اسمان وزمينك عجايب وبدايعنى دخى كوستردك تاكه توحيدده يقينى اوله

(٧٦) فلما جن عليه الليل رأى كوكبا قال هذا ربى فلما افل قال لا احب

الآفلين ❊ وقتاكه كيجه انى ستر ايدوب زهره يا مشترى يلدزنى كوردكده ابراهيم عليه السلام عجبا ربم بوميدر ديدى اول يلدز غائب اولديغى حالده بن غائب اولنى سومم ديدى

(٧٧) فلما رأى القمر بازغا قال هذا ربى فلما افل قال لئن لم يهدنى ربى لاكونن من القوم الضالين ❊ وقتاكه قمرى طلوع ايدر كوردكده آيا ربم بوميدر ديدى اول دخى غائب اولدقده الله تعالادن استعانه ايدوب اكر ربم بكا هدايت ايتمزسه بن قوم ضالندن اولورم ديدى

(٧٨) فلما رأى الشمس بازغة قال هذا ربى هذا اكبر فلما افلت قال يا قوم انى برئ مما تشركون ❊ چون شمسك طلوعنى رؤيتنده بوديكر كوردكلرمدن بيوك ونورانى اولمغله بلكه ربم بو اوله ديدى انده دخى نشان زوال وغيبوبت ظاهر اولدقده اى قوم سزك الله تعالايه شريك قوشديغكز شيلردن بن برى وبيزارم ديدى

(٧٩) انى وجهت وجهى للذى فطر السموات والارض حنيفا وما انا من المشركين ❊ تحقيق بن جمله اديانك عدول ايله كوكلرى ويرلرى خلق ايدن الله تعالانك وحدانيتنه مقر ومسلم اولهرق خلوص قلبله طرفنه متوجه اولدم واكا برشئ اشراك ايدنلردن اولمدم * روايت اولنديكه پادشاه روى زمين وقت اولان نمرود بن كنعان بابلده متمكن ايدى بركيجه رؤياسنده افقدن بركوكب طلوع ايدوب ضياسى ماه وآفتابك نورينى نابود ايلمش كوردى خوفله بيدار اولوب منجم وحكماسنى جمله تعبيرينى طلب ايتدكده بوسنه بابلده برطالعى بلند مولود ظهور ايدوب سنك هلاككه ومملكتك ضبط وتصرفنه مالك اوله جق لكن هنوز رحم مادرده مستقر دكلدر ديديلر بناء عليه نمرود امر ايتديكه رجال ونسوان بيننى تفريق ايدهلر وهر اون كشى يه بركيمسه بى نكهبان تعيين ايدهلر بو حالده نمرودك محرم ومقربلرندن اولان آزر بركيجه نكهبانلقدن كيزلو مرأه سى اولان ادنى بنت نمره فرصت بولوب مجامعت ايتمكله ادنى حامله اولدى صباح اولدقده كاهنلر ومنجملر بو كيجه اول ولد اناسى رحمنه دوشدى ديو نمروده خبر ويرديلر نمرود غضبه كلوب فى الحال هر حامله يه برمؤكل تعيين ايدوب اكر اركك طوغرسه همان قتل ايتسونلر ديو امر ايلدى چونكه ابراهيم عليه السلامك اناسنك حملى ظهور ايلدى لكن حديث السن

اولمغله باعنايت وحكمت يزدانى حملى عيان اولمدى وضع حمل وقتى كلدكده
والدك قتلى خوفندن بربهانه ايله شهردن باديه يه چيقوب ايكى طاغ اراسنده
برمغاره يه تصادف ايتمكله انده ابراهيم عليه السلامى طوغروب بر پارچه بزه
صاروب اول مغاره يه وضع وقپوسنى محكم برطاشله سد ايدوب شهره كلدكده
زوجى آزره (نمروددن خوفندن صحرايه كتدم وانده براركك طوغردم فوت
اولمغله دفن ايتدم) ديدى آزر ايناندى ادنى برغيرى كون اول مغاره يه كيدوب
كورديكه ابراهيم عليه السلام پارمقلرينى اموب سود آقار خوشحال اوله رق شهره
رجوع ايلدى ارالق ارالق كيدوب كورمكده ايدى * مرويدر كه برماهده
بريللق چوجوق قدر اولور ديكه اون بش ماهده اون بش ياشنده جوان قدر
اولدى وديئلديكه يدى ياخود اون اوچ يا اون يدى ياشنه دك مغاره ده اولدى
بهر تقدير ابراهيم عليه السلام بكيت اولدقده ادنى آزره ديديكه سكا اوغلوكك
وفاتنى خبر ويرديكم كرچك دكلدى الان غايت كوزل جوان اولمشدر ديو
آزرى مغاره يه كوتردى آزر اوغلنك جمالنى كوروب زوجه سى ادنى يه بونى
مغاره دن چيقار خانه مزه كتور كه نمرودك ملازمتنده كوتوره لم ديو آزره شهره
كتدى ادنى ابراهيم عليه السلامى اخشام نمازى وقتى مغاره دن چيقاردقده
ابراهيم عليه السلام اطرافده اولان دوه وآت وقيونلرى كوروب بونلر ندر ديو
اناسندن سؤالنده اناسى خبر ويردى ابراهيم عليه السلام بونلرك البته خالق
وربسى واردر كه هيچ خالقسز مخلوق اولماز عجبا بنم خالقم كيمدر ديدى اناسى
بنم ديدى ياسنك ربك كيمدر ديدى بابا كدر ديدى باانك ربسى كيمدر ديدى
نمروددر ديدى باانك خالقى كيمدر ديدكده اناسى ابسم اول بويله صحبت سويلمه
ديو شهر جانبنه روانه اولديلر صكره آيت كريمه منطوقنجه كوكبك وقمرك
وشمسك افوللرنده جمله دن تبريه ايله انى وجهت وجهى كلامنى سويلدى
بعده ابراهيم عليه السلامى نمروده كوتردكلرنده نمرودى كريه المنظر وقارشوسنده
غلامان وجاريه لرى پرى پيكر كورمكله اول تختده اوتورن كيمدر ديو اناسندن
سؤال ايتدى اناسى جمله نك تكريسيدر ديدى يا اول قارشوسنده طورنلر كيملردر
ديدى انلر انك مخلوقى قوللريدر ديدى ابراهيم عليه السلام تبسم ايدوب اى
مادر بونصل خالقدر كه كندوسى بويله چركين اولوب بويله كوزللر ياراتمش ديو
طعنه اغاز ايلدى

(٨٠) وحاجه قومه قال اتحاجونى فى الله وقد هدين ولا اخاف ما

تشركون به الا ان يشاء ربى شيئا وسع ربى كل شئ علما افلا تتذكرون *
ابراهيم عليه السلامدن قومى مخاصمه ايله توحيد بارى امرنده مجادله ايلديلر
ابراهيم عليه السلام ديديكه الله تعالانك وحدانيته حجت طلبيله بكا غلبه
ايتمكى استرسز حالبوكه الله تعالى بنى توحيد يولنه هدايت ايلمشدر (بنى
معبودلريكزله اخافه ايدرسز) بن شريك طوتديغكز بتلريكزدن قورقمم كه انلرك
هيچ برضرره قدرتلرى يوقدر مكر كه ربم تعالى برمكروه شى سببيله بكا ايرشديره
ربم تعالانك علمى هرشيئى محيطدر ايا سز قادر ايله عاجزك وعالم ايله جاهلك
بيننى فرق وتمييزى فكر ايتمزميسكز

(٨١) وكيف اخاف ما اشركتم ولا تخافون انكم اشركتم بالله ما لم
ينزل به عليكم سلطانا فاى الفريقين احق بالامن ان كنتم تعلمون *
سزك شريك طوتديغكز بتلريكزدن بن نيجه قورقمكه سزك اوزريكزه الله
تعالى اشراككز ايچون كتاب وحجت انزال ايتمشكن بتلرى اكا شريك ايتمكدن
سز قورقميورسكز بوموحد ايله مشرك فرقه لرينك قورقيوب امين اولمغه قنغيسى
احق وشاياندر اكر سز بونى بيلور وفرق ايدر اولديكزسه بكا جواب ويرك

(٨٢) الذين آمنوا ولم يلبسوا ايمانهم بظلم اولئك لهم الامن وهم
مهتدون * انلركه ايمان كتورديلر وايمانلرينى شركله خلط ايتمديلر انلر
عذابدن امين اولوب راه هدايته واصللردر

(٨٣) وتلك حجتنا آتيناها ابراهيم على قومه نرفع درجات من نشاء ان ربك
حكيم عليم * ابراهيم عليه السلامك بوسبقت ايدن استدلاللرى بزم حجت
وبرهانمزدركه ابراهيم عليه السلامه قومى اوزرينه احتجاج ايچون ويردك
بز ديلديكمزك علم وحكمتله پايه لرينى بلند ايلرز تحقيق سنك ربك هر كيمسه نك
درجه سنى ترفيع وتنزيل ايتمكده حكمتى واردر واستحقاقنى بيلور

(٨٤) ووهبنا له اسحق ويعقوب كلا هدينا ونوحا هدينا من قبل ومن
ذريته داود وسليمان وايوب ويوسف وموسى وهرون وكذلك نجزى
المحسنين * بز ابراهيمه اوغلى اسحق واسحقه اوغلى يعقوبى هبه ايتدك
وهر برينه هدايت ونبوت ويردك وابراهيمدن مقدم نوحه هدايت ونبوت ويردك
ونوحك ذريتندن داود بن ايشايه وسليمان بن داوده واسباط عيص بن اسحقدن
ايوب بن اموصه ويوسف بن يعقوبه واولادلاوى بن يعقوبدن موسى وبرادرى

هرونه هدایت ونبوت ویردك بورفعت درجاتله ابراهیم علیه السلامه ویردیکمز جزا کبی محسنلره دخی استحقاقلری اوزره جزا ایدرز

(٨٥) وَزَكَرِيَّا وَيَحْيَى وَعِيسَى وَإِلْيَاسَ كُلٌّ مِنَ الصَّالِحِينَ ❊ وزکریا بن اذنه ویحیی بن زکریایه وعیسی بن مریمه والیاس بن بشیر بن فنحاصه هدایت ونبوت ویردك بونلرك هر بری صلاحده کاملردر

(٨٦) وَإِسْمَاعِيلَ وَالْيَسَعَ وَيُونُسَ وَلُوطًا وَكُلًّا فَضَّلْنَا عَلَى الْعَالَمِينَ ❊ واسمعیل بن ابراهیم علیه السلامه والیسع بن اخطوبه ویونس بن متی به ولوط ابن هارانه هدایت ونبوت ویردك وجمله سنی عالملر اوزرینه تفضیل ایتدك (صلوات الله علی نبینا وعلی جمیع الانبیاء والمرسلین)

(٨٧) وَمِنْ آبَائِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ وَإِخْوَانِهِمْ وَاجْتَبَيْنَاهُمْ وَهَدَيْنَاهُمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ❊ واول انبیانك بعض آباء وذریات واخوانلرینی تفضیل وانتخاب واختیار وطریق اسلامه ارشاد ایتدك

(٨٨) ذَلِكَ هُدَى اللَّهِ يَهْدِي بِهِ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَلَوْ أَشْرَكُوا لَحَبِطَ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ❊ بو دین اسلام الله تعالانك هدایتیدر قوللرندن دیلدیکنی انکله ارشاد ایدر اکر اول انبیا اشراك ایتسه‌لردی ایشلدکلرینك ثوابی باطل وتباه اولوردی

(٨٩) أُولَئِكَ الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ فَإِنْ يَكْفُرْ بِهَا هَؤُلَاءِ فَقَدْ وَكَّلْنَا بِهَا قَوْمًا لَيْسُوا بِهَا بِكَافِرِينَ ❊ اول انبیا که بز انلره کتاب وفصل امور ایچون حکمت ونبوت ویردك اکر کتاب وحکمت ونبوته قریش کافر اولورلرسه بز انلرك یرینه اول پیغمبرلری وکتابلری انکار ایتمیه جك بر قوم توکیل ایدرز

(٩٠) أُولَئِكَ الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ فَبِهُدَاهُمُ اقْتَدِهْ قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرَى لِلْعَالَمِينَ ❊ اول انبیا که الله تعالی کندو وحدانیتنی بیان ایله انلره هدایت ایلدی امدی سن دخی توحید امرنده انلره اقتدا ایله دیکه سزی بو توحیده دعوتمده سزدن اجرت استم بو تبلیغ یعنی بو توحید باری‌یی بیان وافاده انجق عالمره پند وموعظه‌در

نصف

(٩١) وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ إِذْ قَالُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ عَلَى بَشَرٍ مِنْ شَيْءٍ قُلْ مَنْ أَنْزَلَ الْكِتَابَ الَّذِي جَاءَ بِهِ مُوسَى نُورًا وَهُدًى لِلنَّاسِ تَجْعَلُونَهُ قَرَاطِيسَ

تُبْدُونَهَا وَتُخْفُونَ كَثِيرًا وَعُلِّمْتُمْ مَا لَمْ تَعْلَمُوا أَنْتُمْ وَلَا آبَاؤُكُمْ قُلِ اللَّهُ ثُمَّ ذَرْهُمْ فِي خَوْضِهِمْ يَلْعَبُونَ ❊ الله تعالی‌یی یهودلر حق تعظیمیله تعظیم ایتمدیلر بو اجلدنکه حق تعالی بشر اوزرینه برشیء انزال ایتمدی دیو وحی وکتبی انکار ایتدیلر سن انلره دیکه ناس ایچون هدی ونور اوله‌رق موسایه کلن کتابی کیم انزال ایلدی اول کتابی یعنی توریتی سز صحیفه‌لره پراکنده ایدوب کیمنی اظهار وچوغنی (نعت نبوی وسائر کبی) پنهان ایلدیکز وسزك وبابالریکزك امر ونهیدن بیلمدیککز شیلری محمد علیه السلام لسانیله تعلیم اولندیکز سن انلره کتابی کوندرن الله تعالادر دیو سویله صکره باطل کفتکولرنده انلری ترك ایله (الله بس باقی هوس)
* بو آیت کریمه‌نك سبب نزولنده دینلدیکه یهوددن مالك بن الضیف رئیس علمالری اولوب مجادله ایچون پیغمبرمز علیه السلامه کلمکله افندمز حضرتلری موسایه توریتی کوندرن الله تعالی حقیچون طوغری سویله که توریتده علمادن سمیز اولانی حق تعالی سومز دیو یازلمش دکلمی دیدی مالك سموز اولمغله اول کلامه کوجنوب والله هیچ بر بشره الله تعالی برشی انزال ایتمامشدر دیدی یهودلر انك اول مقاله‌سنی ایشتدکده الله تعالی توریتی موسایه انزال ایتدیکنی نیچون انکار ایلدك دیو عتاب ایتدیلر اولدخی محمد بنی اغضاب ایتدیکندن ناشی انی سویلدم دیدی اویله ایسه سن وقت غضبکده حق تعالایه کذب اسناد ایدرسن دیوانی حبریتدن نزعله کعب بن الاشرفی حبر ایتدیلر

(٩٢) وَهَذَا كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ مُصَدِّقُ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَلِتُنْذِرَ أُمَّ الْقُرَى وَمَنْ حَوْلَهَا وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ يُؤْمِنُونَ بِهِ وَهُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ❊ یا محمد سکا کوندردیکمز قرآن منفعت وبرکتی موجب بر کتابدرکه مقدم منزل کتبی تصدیق ایدر تا که انکله اهل مکه‌یی واهالیٔ شرق وغربی انذار ایده‌سن وشونلرکه موجب خوف اولان آخرته ایمان کتوررلر کتاب وپیغمبری دخی تصدیق ایدرلر وعماد الدین اولان نمازلرینك محافظه‌سنده اولورلر

(٩٣) وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ قَالَ أُوحِيَ إِلَيَّ وَلَمْ يُوحَ إِلَيْهِ شَيْءٌ وَمَنْ قَالَ سَأُنْزِلُ مِثْلَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَوْ تَرَى إِذِ الظَّالِمُونَ فِي غَمَرَاتِ الْمَوْتِ وَالْمَلَائِكَةُ بَاسِطُو أَيْدِيهِمْ أَخْرِجُوا أَنْفُسَكُمُ الْيَوْمَ تُجْزَوْنَ عَذَابَ الْهُونِ بِمَا كُنْتُمْ تَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ غَيْرَ الْحَقِّ وَكُنْتُمْ عَنْ آيَاتِهِ تَسْتَكْبِرُونَ ❊ بن پیغمبرم دیو الله تعالایه کذب وافترا ایدندن یاخود کندویه برشی وحی

اولنمامشیکن بکا وحی اولندی کلامنی سویلیندن ودخی الله تعالانك انزال ایتدیکی کبی بنده انزال ایدرم دینلردن اظلم کیم اولور اکرسن کورسك که بو ظالملر سکرات موتلرنده ملکلر انلره اللرینی اوزادوب عنفله دیه لر که جسدلریکزدن روحلریکزی چیقارك سز الله تعالایه ناحق سویلدیکلریکز سببیله بو کوندن الی الابد شدتلو عذابده وحق تعالانك آیتلرینه تکبرایله عصیانکز جهتیله اسفل جهنمده جزالنه جکسز * دینلدیکه بن پیغمبرم دیو کذب وافترا و بکا وحی اولندی خلطیاتنی ایدن مسیلمة الکذاب واسود العنسی ایدی والله تعالی کبی بندخی آیت انزال ایدهرم دیو کذب ایدن عبدالله بن سعد ایدیکه اول کاتب وحی بولنمغله (لقد خلقنا الانسان من سلالة من طين) آیتی نازل اولوب (ثم انشأناه خلقا آخر) قول شریفنه ایرشدکده عبد الله خلقت انسانه تعجب ایدوب (فتبارك الله احسن الخالقين) دیدی پیغمبر علیه السلام اکا انی یازکه اویله نازل اولدی بیورمغله عبد الله شکه دوشوب اکر محمد صادق ایسه بندخی صادقم اکر کاذب ایسه بندخی انك دیدیکی کبی دیدم دیو مرتد اولدی

(٩٤) ولقد جئتمونا فرادى كما خلقناكم اول مرة وتركتم ما خولناكم وراء ظهوركم وما نرى معكم شفعاءكم الذين زعمتم انهم فيكم شركؤا لقد تقطع بينكم وضل عنكم ما كنتم تزعمون * تحقیق سز ابتدا خلق ایتدیکمز کبی عریان واولاد واصحابدن خالی یالکزجه حساب وجزا ایچون طرفمزه کلورسکز وبزم عطامز اولان مال وملکی کیرو کزه براغورسکز وشریك طوتدیغکز وشفیع زعم ایتدیککز اصنامی سزکله کورمیز انلرله بینکز قطع وجمعکز پراکنده اوله وسزك کندیکزه شفعا زعم ایتدیککز اصنامکز وبعث وجزا اولماز دیدیککز اعتقاد باطلهکز سزدن غائب وضایع اوله

(٩٥) ان الله فالق الحب والنوى يخرج الحي من الميت ومخرج الميت من الحي ذلكم الله فانى تؤفكون * تحقیق الله عظیم الشان نبات بتورمك ایچون تخمی وشجر چیقارمق ایچون چکردکی شق ایدیجیدر میتدن دیری اخراج ایدر (که تخم وچکردك ویموړطه ونطفه کبی میتهلری نبات وشجر وقوش وانسان ایدوب دیریلدر) ودیریدن میت اخراج ایدیجیدر (که نباتدن تخم وقوشدن بیضه وانساندن نطفه کبی) امدی احیا واماته ایدن الله تعالی ایکن سزاندن نیجه صرف اولنورسکز

(٩٦) فالق الاصباح وجعل الليل سكنا والشمس والقمر حسبانا ذلك تقدير العزيز العليم * الله تعالی عمود صبحی ظلمت لیلدن شق ایدیجیدر و کوندز زحمتده اولانه کیجهیی سکون وراحت قلدی وشمس وقمری آیلری وسنهلری بیلمکه حساب قیلدی بو حساب ایچون شمس وقمرك تسویه ایله دورلری حکمنده غالب وعبادنك تدبیرنده عالم اولان الله تعالینك تقدیریدر

(٩٧) وهو الذي جعل لكم النجوم لتهتدوا بها في ظلمات البر والبحر قد فصلنا الآيات لقوم يعلمون * اول الله تعالی یلدزلری سز ایچون خلق ایتدیکه کیجهلرك ظلماتنده قره ودکزده نجومله طوغری یولی بوله سز تحقیق بو احسانلری بیلن قوم ایچون آیات وعلامتلرمزی تفصیل ایلدك

(٩٨) وهو الذي انشأكم من نفس واحدة فمستقر ومستودع قد فصلنا الآيات لقوم يفقهون * اول الله تعالی سزی نفس واحدهدن یعنی آدم علیه السلامدن احداث وانشا ایلدی امدی سزه دنیاده برمقدار قرار وقبرده امانتا طورمق ویاخود رحمده برمقدار قرار ودنیاده ودیعتا طورمق واردر تحقیق نظر دقیقله فهم ایدن قوم ایچون آیتلرمزی تفصیل ایلدك

(٩٩) وهو الذي انزل من السماء ماء فاخرجنا به نبات كل شيء فاخرجنا منه خضرا نخرج منه حبا متراكبا ومن النخل من طلعها قنوان دانية وجنات من اعناب والزيتون والرمان مشتبها وغير متشابه انظروا الى ثمره اذا اثمر وينعه ان في ذلكم لآيات لقوم يؤمنون * اول الله تعالیکه کوکدن یغمور صوینی ایندردی هر نباتی اول یغمور صویله چیقاردق اول یغموردن یشللك چیقاردق اندن بغدای واریه وسائر ترکیب یعنی بشاق اولمش دانهلر چیقاریرز وخرما اغجنك طومرجقلرندن بربرینه یقین صالقملر چیقاریرز واول یغموردن اوزمدن بوستانلر بتوردك وزیتون وانار اغجلری بتوردك اول حالده که اغجلری بعضاسی یپراق جهتیله بعضسنه مشابه ومیوهلرینك لذتلری بربرینه مغایرلردر بونلرك میوهلرینه نظر ایدك که هنوز خام ایکن اکل ونفعه صلاحیتی اولمز کمالی بولوب پشدکده نیجه انتفاع اولنور بو مذکورلرده مؤمن اولان کروه ایچون الله تعالانك وحدانیت وقدرتنه دلالت ایدر آیتلر واردر

(١٠٠) وجعلوا لله شركاء الجن وخلقهم وخرقوا له بنين وبنات بغير علم سبحانه وتعالى عما يصفون * الله تعالایه شیطانی شریك ایلدیلر

مع هذا شيطانى اول خلق ايلدى (مجوس خيرى خالق الله تعالادر شرى خالق شيطاندر ديدكلرى كبى) والله تعالايه اوغل وقز اسناديله كذب ايلديلر (يهودك عزير ابن الله ونصارانك مسيح ابن الله وكفار عربك ملائكه بنات الله ديدكلرى كبى) الله تعالى شريك وولد وصفلرندن منزه وعاليدر

(١٠١) بَدِيعُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ اَنّٰى يَكُونُ لَهُ وَلَدٌ وَلَمْ تَكُنْ لَهُ صَاحِبَةٌ وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ❊ سموات وارضى ايجاد ايدن اولدر انكچون نيجه ولداولور وانكچون زوجه دخى يوقدر عزير ومسيح وملائكه يى وهر شيئى اول خلق ايلدى وهر شيئى بيليجى اولدر

(١٠٢) ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمْ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ فَاعْبُدُوهُ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ ❊ بو صفتلرله موصوف ربكز اولان الله تعالادر اندن غيرى اله يوقدر هر شيئك خالقيدر اكا عبادت ايدك اول الله تعالى هر شى اوزرينه امور عبادنه نكهبان ووكيلدر

(١٠٣) لَا تُدْرِكُهُ الْاَبْصَارُ وَهُوَ يُدْرِكُ الْاَبْصَارَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ ❊ كوزلر انى دنياده احاطه وادراك ايده مز الله تعالانك علمى جمله ابصارى احاطه ايدر لطيفدر ابصار ادراك ايتمز خبيردر ابصارى ادراك ايدر

(١٠٤) قَدْ جَاءَكُمْ بَصَائِرُ مِنْ رَبِّكُمْ فَمَنْ اَبْصَرَ فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ عَمِيَ فَعَلَيْهَا وَمَا اَنَا عَلَيْكُمْ بِحَفِيظٍ ❊ سزه ربكزدن حق باطلدن تميز ايچون ظاهر حجتلر كلدى كيمكه حقى كوروب اكا ايمان كتوره اول كندو نفسى ايچوندر كيمكه حقى كورميوب باطلى اختيار ايده وبالى ينه كندى ايچوندر بن سزك اوزريكزه نكهبان دكلم (انجق بن تبليغه مأمورم)

(١٠٥) وَكَذٰلِكَ نُصَرِّفُ الْاٰيَاتِ وَلِيَقُولُوا دَرَسْتَ وَلِنُبَيِّنَهُ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ❊ اول كچنلر كبى بز آيتلرى تبيين وتصريف ايده رز تاكه اهل مكه سن قرآنى غيريدن تعليم ايتدك ديمه لر واول آيتلرى كلام بارى اولديغنى بيلن قوم ايچون بيان وتصريف ايده رز ❊ كفار قريش ديرلر ديكه جبر ويسار نامنده ايكى روم اسيرى واريدى قرآنى انلردن تعليم ايدوب بزه اللهدن وحيدر دير

(١٠٦) اِتَّبِعْ مَا اُوحِيَ اِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ وَاَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِينَ ❊ ربك طرفندن سكا وحى اولنان شيئه تابع اول كه اندن غيرى اله يوقدر ومشركاردن اعراض ايله كلاملرينه التفات ايتمه

(١٠٧) وَلَوْ شَاءَ اللّٰهُ مَا اَشْرَكُوا وَمَا جَعَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِيظًا وَمَا اَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ ❊ اكر الله تعالى انلرك موحد اولمسنى ديلسه انلر مشرك اولمزلر دى بز سنى انلرك اوزرينه رقيب ايتمدك وسن انلر اوزره وكيل دخى دكلسن

(١٠٨) وَلَا تَسُبُّوا الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ فَيَسُبُّوا اللّٰهَ عَدْوًا بِغَيْرِ عِلْمٍ كَذٰلِكَ زَيَّنَّا لِكُلِّ اُمَّةٍ عَمَلَهُمْ ثُمَّ اِلٰى رَبِّهِمْ مَرْجِعُهُمْ فَيُنَبِّئُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ❊ مشركلرك الله تعالادن غيرى طابدقلرى بتلرينه سب ايتميك كه انلر ظلم وفرط جهالتلرندن ناشى حق تعالايه ناسزا سويليه لر مشركينه اصنام عبادتنى تزيين ايتديكمز كبى هر امته خير وشر عملار ينى تزيين ايده رز صكر انلرك رجوعلرى ربلرى طرفنه در وقت مكافاتده انلره نه ايشلدكلرينى خبر ويرر

(١٠٩) وَاَقْسَمُوا بِاللّٰهِ جَهْدَ اَيْمَانِهِمْ لَئِنْ جَاءَتْهُمْ اٰيَةٌ لَيُؤْمِنُنَّ بِهَا قُلْ اِنَّمَا الْاٰيَاتُ عِنْدَ اللّٰهِ وَمَا يُشْعِرُكُمْ اَنَّهَا اِذَا جَاءَتْ لَا يُؤْمِنُونَ ❊ مشركلر اشد واكيد اوله رق الله تعالايه يمين ايتديلر كه اكر محمد بزه ايستديكمز بر آيت كتوررسه اكا ايمان ايده رز ديديلر سن ديكه آيتلر انجق الله تعالى عندنده وقدرتنده در اى مؤمنلر نه بيلور سز كه انلرك ايستدكلرى معجزه كلسه دخى انى تصديق ايتمزلر ❊ مرويدر كه اكابر قريش حضرت فخر كائنات عليه السلامه ديديلر كه يا محمد سن بزه موسانك عصاسنى وعيسانك موتا احياسنى خبر ويرسك سن دخى بزه بو مثللو بر آيت كوستركه سكا ايمان ايده لم صفا طاغنى التون ايله ياخود بعضى موتامزى احيا ايله ياخود بزه ملكلرى كوستر پيغمبر عليه السلام بونلرك بعضنى ايدرسم بنى تصديق ايدرميسكز بيوردى ايده رز ديو يمين ايتديلر مسلمانلر دخى انلرك ايمانلرينه حرص ورغبتلرندن ناشى اولبابده دعاسنى نياز ايتديلر اول انده جبرائيل عليه السلام كلوب يا رسول الله نه ايسترسك الله تعالى انى ويرر لكن من بعد تصديق ايتمزلرسه سائر انبياده جارى اولان سنت كبى انلرى دنياده استيصال ايدر اكر استرسك ترك ايله تا بعضيسى توبه ايده لر ديدى حضرت پيغمبر عليه السلام تركشقى اختيار ايلدى اول سببدن بو آيت كريمه نازل اولدى

(١١٠) وَنُقَلِّبُ اَفْئِدَتَهُمْ وَاَبْصَارَهُمْ كَمَا لَمْ يُؤْمِنُوا بِهِ اَوَّلَ مَرَّةٍ وَنَذَرُهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ❊ بز انلرك قلبلرينى تصديقدن وكوزلرينى حقى كورمكدن چويررز كه انلر مقدم شق قمر وسائرنى كوروب ايمان ايتمدكلرى كبى ينه تصديق ايتمزلر وانلرى ضلالتده متحير اولدقلرى حالده ترك ايده رز

(١١١) ولو اننا نزلنا اليهم الملئكة وكلمهم الموتى وحشرنا عليهم كل شيء قبلا ما كانوا ليؤمنوا الا ان يشاء الله ولكن اكثرهم يجهلون ❊ اكر بز انلره ملائكه كوندرسك وموتا ديريلوب شهادت كلمه سنى ديسه‌لر وطلب ايتدكلرى هرشيئى انلره جمع ايتسك انلر ايمانه كلمزلر دى مكر الله تعالى انلرك ايمانه كلمه‌لرينى دلمه لكن اول كفارك اكثرى جاهللردر

(١١٢) وكذلك جعلنا لكل نبي عدوا شياطين الانس والجن يوحي بعضهم الى بعض زخرف القول غرورا ولو شاء ربك ما فعلوه فذرهم وما يفترون ❊ يا محمد سكا اولديغى كبى هر نبى ايچون انس وجنك متمردلرينى دشمن قيلدق اول شيطانلرك بعضيسى بعضيسنه الداتمق ايچون تزوير كلامى القا ايدر اكر ربك ديليدى انلر پيغمبرلره اول عداوتى ايده مزلردى امدى سن انلرى ومزخرف قول وكذبلرينى خالى اوزره ترك ايله

(١١٣) ولتصغى اليه افئدة الذين لا يؤمنون بالآخرة وليرضوه وليقترفوا ما هم مقترفون ❊ تاكه آخرته ايمان ايتميانلرك قلبلرى اكا ميل ايده وتاكه اندن خوشنود اوله‌لر وكناهلرندن كسب ايده بيلدكلرينى كسب ايده‌لر

(١١٤) افغير الله ابتغي حكما وهو الذي انزل اليكم الكتاب مفصلا والذين آتيناهم الكتاب يعلمون انه منزل من ربك بالحق فلا تكونن من الممترين ❊ يا محمد ديكه سزكله بيمزى فصل ايدر الله تعالادن غيرى حاكمى طلب ايده‌رمكه اول سزه حق وباطلى بيان ايدر مفصل قرآن انزال ايلدى انلره كه بز كتاب ويردك (يعنى يهود ونصارى) انلر بيلورلركه اول قرآن ربك طرفندن انزال اولنمشدر انلرك انى بيلدكلرنده سن شك ايدنلردن اولمه

(١١٥) وتمت كلمة ربك صدقا وعدلا لا مبدل لكلماته وهو السميع العليم ❊ ربكك توحيد ونبوت بياننده اولان كلامى اخبار ومواعيدده صدق وقضا واحكامده عدل اوله‌رق نهايت بولدى انك كلامنى تبديل ايدر يوقدر اول الله عظيم الشان انلرك ديدكلرينى ايشيدىجى وكتم ايتدكلرينى بيليجيدر

(١١٦) وان تطع اكثر من في الارض يضلوك عن سبيل الله ان يتبعون الا الظن وان هم الا يخرصون ❊ اكرسن ارض مكه ده ياخود يريوزنده اولان كفار وجاهلاره مطيع اولورسك انلر سنى سبيل اللهدن اضلال ايدرلر انلر انجق بابالرينك كتديكى يول حقدر ظنيله اكا تابع اولورلر وانلر انجق الله

تعالايه (ولد اسنادى وشركا وحرامى حلال اتخاذلرى كبى) كذب وافترا ايتمكده درلر

(١١٧) ان ربك هو اعلم من يضل عن سبيله وهو اعلم بالمهتدين ❊ ربك جل شانه انك سبيلندن ضال اولنه وهدايت اوزره اولانلره اعلمدر

(١١٨) فكلوا مما ذكر اسم الله عليه ان كنتم بآياته مؤمنين ❊ اسم الله ايله ذبح اولنى اكل ايدك اكر انك آيتلرينه وحلال وحرام كلامنه مؤمنلر سكز

(١١٩) وما لكم الا تأكلوا مما ذكر اسم الله عليه وقد فصل لكم ما حرم عليكم الا ما اضطررتم اليه وان كثيرا ليضلون باهوائهم بغير علم ان ربك هو اعلم بالمعتدين ❊ سزه نولديكه اسم الله ذكريله ذبح اولننى اكل ايتميه سز حال بوكه اكلى حرام اولان شيئى سزه (حرمت عليكم الميتة آيتنده) بيان وتفصيل ايتمشيدى مكركه اول حرام قيلنان شيلرك اكلنده مضطر اوله سكز كفاردن چوق كيمسه علم ودليلسز هوالرينه اويوب حلالى حرام وحرامى حلال ايدوب طريق حقدن چيقارلر تحقيق ربك حددن تجاوز ايدنلرى بيلور

(١٢٠) وذروا ظاهر الاثم وباطنه ان الذين يكسبون الاثم سيجزون بما كانوا يقترفون ❊ سرا وعلنا عضوا وقلبا اولان كناهلرى ترك ايدك انلركه كناهى كسب ايدرلر يقينده اول كسب ايتدكلرى شيئله جزا اولنورلر

(١٢١) ولا تأكلوا مما لم يذكر اسم الله عليه وانه لفسق وان الشياطين ليوحون الى اوليائهم ليجادلوكم وان اطعتموهم انكم لمشركون ❊ ذبحده اسم الله ذكر اولنميان شيدن اكل ايتمك زيرا انك اكلى فسقدر شيطانلر (كندو مقتوللريكزى اكل ايدرسكزده اللهك مقتولنى يمزسكز ديو) سزكله مجادله ايچون دوستلرينه وسوسه القا ايدرلر اى مؤمنلر اكر سز انلره اطاعت ايدرسكز سز دخى مشركلردن اولورسكز

(١٢٢) اومن كان ميتا فاحييناه وجعلنا له نورا يمشي به في الناس كمن مثله في الظلمات ليس بخارج منها كذلك زين للكافرين ما كانوا يعملون ❊ ايا شول كيمسه كه كفرله ميت مثابه سنده ايكن انى بز احيا وانكچون نورمعرفت اعطا ايلدك كه ناس بيننده حق باطلدن فرق ايده‌رك يوريه اول كيمسه كبيدركه شرك ظلمتنده اولوب اندن خروجه امكان اولميه ايشته مؤمنه ايمانى نور وزينت اولديغى كبى كافرلره عبادت اصنام عمللرى تزيين اولندى ❊ بو آيتك سبب نزولنده

دينلديكه ابو جهل عليه اللعنه حضرت عليه السلامه بى ادبانه حركت ايتمكله اولوقتده حمزة بن عبد المطلب هنوز اسلامه كلمامشيدى ابو جهلك بو حركت نابر جاسنى ايشتدكده النده اولان قوسله ابو جهلك اوزرينه هجوم ايلدى ابو جهل محمد بزه نلر ايدر آلهه مزه سوكر و بابالرمزك دينته دخل ايدر و بزه سفاهت عزو ايدرديدى حمزه سزك سفاهتكز حددن زياده در كه طاشدن بتلره طپارسكز ديو شهادتين كلمه سنى كتوروب اسلامه كلدى

(١٢٣) وكذلك جعلنا فى كل قرية اكابر مجرميها ليمكروا فيها وما يمكرون الا بانفسهم وما يشعرون ❊ مكه ده اولان كنهكارلر كبى هر قريه ده اكابر مجرملر قيلدق تا كه اول قريه لرده خلقى ايماندن رجوعه مكر ايده لر انلر مكرى انجق نفسلرينه ايدرلر و كندولره ايدوكنى بيلمزلر

(١٢٤) واذا جاءتهم آية قالوا لن نؤمن حتى نؤتى مثل ما اوتى رسل الله الله اعلم حيث يجعل رسالته سيصيب الذين اجرموا صغار عند الله وعذاب شديد بما كانوا يمكرون ❊ چون كفار قريشه آيت كلسه انلرتا كه پيغمبرلره كلن وحى وكتاب كبى بزه دخى كلمدكجه بز ايمان ايتمز ديرلر الله تعالى پيغمبرلكى كونده جك كيمسه يى اعلمدر مؤمنلره مكر ايتدكلرى سببيله شركله مجرملره الله تعالى طرفندن دنياده ذل وحقارت وآخرتده عذاب شديد واردر * بو آيت كريمه نك سبب نزولنده مرويدر كه وليد بن المغيره اكر نبوت حق ايسه بن نبوته محمددن اليقم كه ياشم ومالم اندن زياده در ديدى وابو جهل بز بنى عبد منافله قوشى آتى كبى شرفده برابر ايكن انلر بزم ارامزده نبى وار اكا وحى كلور ديرلر ديدى اويله اولنجه محمده ويريلن شى كبى بزه دخى ويرلمدكجه بز ايمانه كلمز ديديلر

(١٢٥) فمن يرد الله ان يهديه يشرح صدره للاسلام ومن يرد ان يضله يجعل صدره ضيقا حرجا كانما يصعد فى السماء كذلك يجعل الله الرجس على الذين لا يؤمنون ❊ الله تعالى بر كيمسه يه هدايت مراد ايدرسه قلبنى اسلام ايچون كشاد وتنوير ايدر واكر ضلالتنى مراد ايدرسه صدرنى ضيق وزياده سنكين ايدر كه ايمان تكليف اولنسه سمايه صعود تكليفى كبى اولور الله تعالى انك صدرنى ضيق ايتديكى كبى ايمانه كلميانلره عذاب ايدر

(١٢٦) وهذا صراط ربك مستقيما قد فصلنا الآيات لقوم يذكرون ❊

بو دين اسلام ربك جل شانه نك طوغرى يوليدر خير وشرى تذكر و نصيحت قبول ايدنلر ايچون بز آيات قرآنيه مزى تفصيل ايلدك

(١٢٧) لهم دار السلام عند ربهم وهو وليهم بما كانوا يعملون ❊ اول نصيحت قبول ايدنلر ايچون ربلرى عندنده جنت دار السلام واردر والله تعالى انلرك ايشلدكلرى اعمال خيريه لرى سببيله ناصرلرى ومتولى ثوابلريدر

نصف

(١٢٨) ويوم يحشرهم جميعا يا معشر الجن قد استكثرتم من الانس وقال اولياؤهم من الانس ربنا استمتع بعضنا ببعض وبلغنا اجلنا الذى اجلت لنا قال النار مثواكم خالدين فيها الا ما شاء الله ان ربك حكيم عليم ❊ الله تعالى انس و جن وجمله يى جمع ايتديكى كونده شيطانلره بيورر كه اى جماعت جن انساندن چوق كيمسه يى اغوا ايله كنديكزه تابع قيلدكز اولحالده جنيلرك مطيعى اولان دوستلرى ديه لر كه يا ربنا جنلر بزه نفسمز آرزوسى اوزره يول كوسترمه لريله انلردن نفعلندك وانلر بزم انلره اطاعتمزله نفعلنديلر والان بزم ايچون تقدير ايتديكك بعث وحشره بالغ اولدق جناب حق بيورر كه اويله ايسه آتش سزك مكانكزدر ابدى انده دائم اولك مكر الله تعالى سزى ناردن زمهريره نقلكزى مراد ايليه تحقيق سنك ربك عز شانه انس و جنه ايده جكنده حكيم وانلرك اعمال واحوالنه عليمدر

(١٢٩) وكذلك نولى بعض الظالمين بعضا بما كانوا يكسبون ❊ جن وانسك بربريله فائده لنوب مخذول ايتديكمز كبى ظالملرك شرك ومعاصيدن كسبلرى سببيله بعضنى بعضنه تسليط ايدرز

(١٣٠) يا معشر الجن والانس الم يأتكم رسل منكم يقصون عليكم آياتى وينذرونكم لقاء يومكم هذا قالوا شهدنا على انفسنا وغرتهم الحياة الدنيا وشهدوا على انفسهم انهم كانوا كافرين ❊ اى جن وانس جماعتى سزه سزدن پيغمبرلر كلديميكه بنم آيتلريمى سزه خبر ويروب بو قيامت كوننه ملاقى اوله جغكزله قورقودرلردى بيورله انلر نفسلريمزك جرم وعصيانه شاهد ومعترفز ديه لر حال بو كه انلرى حيات دنيا الدادوب آخرتى انكار ايلديلر ايدى واضطرارا نفسلرى اوزره شهادتله كافر ايدوكلرينى اقرار ايده لر * مضمون آيت كريمه يه كوره جندن پيغمبر كلديمى كلمديمى بحثنده علما اختلاف ايتمشلردر انجق اكثرى اكا ذاهب اولمشلردر كه پيغمبر انساندن اولوب اول پيغمبرك شريعتندن

ایشتدکلرینی جنلر رسل کبی کندو قوملرینه تبلیغ ایدرلردی العلم عندالله

(١٣١) ذٰلِكَ اَنْ لَمْ يَكُنْ رَبُّكَ مُهْلِكَ الْقُرٰى بِظُلْمٍ وَاَهْلُهَا غَافِلُونَ ۞ بو پیغمبرلرك ارسالی شو کا مبنیدر که سنك ربك جل شانه قرا وشهره پیغمبر کوندروب اهالیسنه الله تعالایی وقیامتی خبر ویرمکسزین انلردن غافل اولدقلری حالده ظلمله اول اهالیی هلاك ایدراولمدی

(١٣٢) وَلِكُلٍّ دَرَجَاتٌ مِمَّا عَمِلُوا وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ ۞ هر کیمسه‌لر ایچون عمللرینه کوره ثواب وعقابدن رتبه واردر وربك تعالی انلرك عمللرندن غافل دکلدر

(١٣٣) وَرَبُّكَ الْغَنِيُّ ذُو الرَّحْمَةِ اِنْ يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ وَيَسْتَخْلِفْ مِنْ بَعْدِكُمْ مَا يَشَاءُ كَمَا اَنْشَأَكُمْ مِنْ ذُرِّيَّةِ قَوْمٍ اٰخَرِينَ ۞ ربك جل شانه قوللرینك عبادتندن مستغنی وطاعتنده اولنلره رحمت صاحبیدر انلره طاعت تکلیفی انجق کمال بولملری ایچوندر ای عاصیلر اکر الله تعالی مراد ایدرسه سزی دفع ایدوب یرینه سزدن صکره دیلدیکنی کتورر نته که قوم آخرك ذریتندن سزی قرنا بعد قرن پیدا ایلدی (والا سزه قطعا احتیاجی یوقدر)

(١٣٤) اِنَّ مَا تُوعَدُونَ لَاٰتٍ وَمَا اَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ ۞ تحقیق سزه وعد اولنان قیامت بی شك اولیجی وکلیجیدر وسز حق تعالایی سزی بعث وحشر ایتمکدن عاجز ایدیجی دکلسز

(١٣٥) قُلْ يَا قَوْمِ اعْمَلُوا عَلٰى مَكَانَتِكُمْ اِنِّي عَامِلٌ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ مَنْ تَكُونُ لَهُ عَاقِبَةُ الدَّارِ اِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ ۞ یا محمد قومك قریشه دیکه قدرت وتمکینکز اوزره راضی اولدیغکز کفر وعداوت حالیله عمل ایدك بن دخی حال حلم ایله امر اولندیغم اوزره اسلام عملنده یم یقینده بیلورسکز که دار آخرتده عاقبتی مقبول اوله جق کیمدر تحقیق ظالملر فلاح بولمزلر

(١٣٦) وَجَعَلُوا لِلّٰهِ مِمَّا ذَرَاَ مِنَ الْحَرْثِ وَالْاَنْعَامِ نَصِيبًا فَقَالُوا هٰذَا لِلّٰهِ بِزَعْمِهِمْ وَهٰذَا لِشُرَكَائِنَا فَمَا كَانَ لِشُرَكَائِهِمْ فَلَا يَصِلُ اِلَى اللّٰهِ وَمَا كَانَ لِلّٰهِ فَهُوَ يَصِلُ اِلٰى شُرَكَائِهِمْ سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ۞ الله تعالانك خلق ایتدیکی اکیندن ودوه وبقر وغنمدن مشرکلر حصه‌لر تعیین ایدوب زعملرنجه بو الله تعالانك و بو شریك ایتدیکمز بتلرمزکدر دیدیلر بو حصه‌لره حسب الوقت زیاده ونقصان ترتب ایتدکده زعملرنجه بتلر ایچون اولان سهم زیاده اولسه اندن الله تعالی ایچون

صرف ایتمزلردی الله تعالی ایچون اولان نصیب زیاده اولسه انی بتلرینه صرف ایدرلردی بویله قبیح حکم ایدرلردی * بو مشرکلرك بو تقسیمی خصوصنده بو وجهله منقولدرکه اکینلرینك اراسنه خط چکوب بو الله تعالانك بو بتلرمزك دیرلردی کذلك چهارپا حیوانلرینی دخی بو وجهله تقسیم ایدرلردی کویا حصهٔ الهی‌یی فقرا ومسافرینه وحصهٔ بتلری بتخانه خدمه سنه ویررلردی اکر حصهٔ الهی نما وزیاده اولورسه بتلرینك حصه سنه ضم وبدل ایدرلردی واکر بتلرینك حصه سی زیاده اولورسه بتلرینه ترك ایدرلردی اکر بتلری نصیبندن هلاك یا نقصان بولسه انی سهم الهیدن اخذ وتکمیل ایدوب الله تعالی غنیدر احتیاجی یوقدر بتلرمز فقیر ومحتاجدر دیرلر ایدی بناء علیه حق جل وعلا حاللرینی بو آیتله خبر ویردی

(١٣٧) وَكَذٰلِكَ زَيَّنَ لِكَثِيرٍ مِنَ الْمُشْرِكِينَ قَتْلَ اَوْلَادِهِمْ شُرَكَاؤُهُمْ لِيُرْدُوهُمْ وَلِيَلْبِسُوا عَلَيْهِمْ دِينَهُمْ وَلَوْ شَاءَ اللّٰهُ مَا فَعَلُوهُ فَذَرْهُمْ وَمَا يَفْتَرُونَ ۞ شیطان وخدمهٔ بتان انلره حرث وانعام تحریمنی تزیین ایتدیکی کبی مشرکلرك چوغنه فقر قورقوسندن اولادلرینی قتل ایتمکی دخی تزیین ایتدیکه انلرك ضلالت وهلاکلری ایچون وصددنده اولدقلری دین اسمعیل علیه السلامی ستر وتخلیط ایچون اولدی اکر الله تعالی مراد ایدیدی بو تقسیم وقتل اولاد زینتنی ایشلمزلردی امدی سن انلری و کذب وافترالرینی ترك ایله

(١٣٨) وَقَالُوا هٰذِهِ اَنْعَامٌ وَحَرْثٌ حِجْرٌ لَا يَطْعَمُهَا اِلَّا مَنْ نَشَاءُ بِزَعْمِهِمْ وَاَنْعَامٌ حُرِّمَتْ ظُهُورُهَا وَاَنْعَامٌ لَا يَذْكُرُونَ اسْمَ اللّٰهِ عَلَيْهَا افْتِرَاءً عَلَيْهِ سَيَجْزِيهِمْ بِمَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ۞ واول مشرکلر زعملرنجه بتلرمزك نصیبی اولان دوه وبقر وغنم واکین حرامدر انلری انجق بزم مراد ایتدیکمز بتخانه خدمه سنك رجالی اکل ایدر دیدیلر وارقه سنه بینمك ویوك اورمق حرام قلنان (بحیره وسائبه وحام) دخی حرامدر وبینیلوب جه کیدلمش وسائر فعل خیرده اعمال اولنیوب ذبحنده اسم الله ذکر اولنمیان انعام دخی حرامدر که بونلری حق تعالی امر ایتمشدر دیو افترا ایدرلر یقینده افترالری سببیله جزالری ویریلور

(١٣٩) وَقَالُوا مَا فِي بُطُونِ هٰذِهِ الْاَنْعَامِ خَالِصَةٌ لِذُكُورِنَا وَمُحَرَّمٌ عَلٰى اَزْوَاجِنَا وَاِنْ يَكُنْ مَيْتَةً فَهُمْ فِيهِ شُرَكَاءُ سَيَجْزِيهِمْ وَصْفَهُمْ اِنَّهُ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ۞ وانلر دیدیلرکه بو (بحیره وسائبه) انعامنك قارننده کی ولدلری طوغرسه

ارككلرمزه اكلى حلال ونسالرمزه حرا مدر اكر اول ولد ميته طوغرسه رجال ونسالر انك اكلنده شريكدرلر انلرك بو حلال وحرام بحثنده اولان وصف كاذبه لرينك الله تعالى جزالرينى ويرر تحقيق الله عظيم الشان حلال وحرام امرنده حكيم وقوللرى مصالحنده عليمدر

(١٤٠) قد خسر الذين قتلوا اولادهم سفها بغير علم وحرموا ما رزقهم الله افتراء على الله قد ضلوا وما كانوا مهتدين ❊ شونلركه خفت عقل وجهالتله اولادلرينى قتل ايدوب خسرانده اولديلر وبزه امر ايتدى ديو الله تعالى يه افترا ايدرك (بحيره وسائبه وسائر) ويرديكى رزقى حرام ايلديلر تحقيق ضلالتده اولوب طريق حقه يول بولمديلر ❊ ربيعه ونضر وبعض قبائل عرب قزلرينى كوچوكلكنده اسير اولور وبيودكده فقير اولوب جهاز ومالزمه تداركنه وسعت اولمز خوفلريله ديرى ايكن دفن ايدرلردى

حزب ٢

(١٤١) وهو الذى انشأ جنات معروشات وغير معروشات والنخل والزرع مختلفا اكله والزيتون والرمان متشابها وغير متشابه كلوا من ثمره اذا اثمر واتوا حقه يوم حصاده ولا تسرفوا انه لا يحب المسرفين ❊ اول الله تعالى كه چارطاقده اصمه وبرده چبوق اوله رق اوزم بوستانلرى پيدا ايلدى وميوه وطعمى مختلف اوله رق خرما اغاجى وحبوبات اكينى پيدا ايلدى ويپراقلرى بر برينه بكزر وميوه وطعملرى بر برينه بكزه مز زيتون وانار ايجاد ايلدى بونلر ميوه ويردكده ميوه لرندن اكل ايدك ودوشر يلديكى وبيچلديكى كونده حقنى يعنى انلردن صدقه ويرك واول صدقه ده حددن تجاوز اسراف ايتميك تحقيق الله عظيم الشان مسرفلرى سومز

(١٤٢) ومن الانعام حمولة وفرشا كلوا مما رزقكم الله ولا تتبعوا خطوات الشيطان انه لكم عدو مبين ❊ ودخى الله تعالى اول انعامدن يوك يوكلنور وذبح ويپاغيسى دوشه اولور كبى منفعتلر پيدا ايلدى الله تعالى نك سزه حلال ايلديكى رزقدن اكل ايدك وشيطانك ازينه تبعيتله حلالى حرام ايتميك تحقيق شيطان سزكچون آشكار دشمندر

(١٤٣) ثمانية ازواج من الضأن اثنين ومن المعز اثنين قل ءالذكرين حرم ام الانثيين اما اشتملت عليه ارحام الانثيين نبؤنى بعلم ان كنتم صادقين ❊ الله تعالى اول انعامدن جفت اوله رق سكز صنف خلق ايلدى قيوندن قوچ

وديشى وكچيدن اركك وديشى سن ديكه الله تعالى بو قيون وكچينك ارككلرينى يوخسه ديشيلرينى حرام ايلدى ياخود اول غنم وكچينك ديشيلرينك رحمنده كى اركك وديشى ولدلرينى حرام ايلدى بونلرك حرام اولديغنه دلالت ايدر بكا بر امر معلوم ايله خبر ويرك اكر بونلرك تحريمى دعواسنده صادقلر ايسكز

(١٤٤) ومن الابل اثنين ومن البقر اثنين قل ءالذكرين حرم ام الانثيين اما اشتملت عليه ارحام الانثيين ام كنتم شهداء اذ وصيكم الله بهذا فمن اظلم ممن افترى على الله كذبا ليضل الناس بغير علم ان الله لا يهدى القوم الظالمين ❊ ودوه وبقردن دخى الله تعالى اركك وديشى خلق ايتدى ديكه انلرك اركككينى ياديشى سينى حرام ايتدى ياخود انلرك رحملرنده اولان اركك ياديشى ولدلرينى حرام ايتدى بو تحريمى سزه وصيت ايتديكى وقتده سز حاضرميدكز ومشاهده ايتديكزمى الله تعالى يه حرام ايتمديكى شيئى حرام ايتدى ديو افترا ايدوب علم وحجتسز ناسى اضلال ايدن كمسه دن اظلم كيم اولور تحقيق الله عظيم الشان كفر وكذبله نفسلرينه ظلم ايدنلرى طريق حقه هدايت ايتمز ❊ مرويدركه مالك بن عوف الجشمى پيغمبر عليه السلامه يا محمد سن بابالرمزك ايده كلديكى شيئى منع ايتمش سن ديدى رسول الله عليه السلام سز انعامدن اصلسز برمقدارنى حرام ايتمش سكز بيوردى بو سكز جفت حيواناتى الله تعالى اكل ونفع ايچون خلق ايتمشدر بو حراملق اركك طرفندنمى يوخسه ديشيلرى طرفندنميدر ديو سؤالنده مالك جوابدن عجزله متحير وساكت اولدقده افنديمز عليه السلام نيچون سويلميورسك بيورمغله مالك بكا ديكلمك اقتضا ايلدى ديدى

(١٤٥) قل لا اجد فيما اوحى الى محرما على طاعم يطعمه الا ان يكون ميتة او دما مسفوحا او لحم خنزير فانه رجس او فسقا اهل لغير الله به فمن اضطر غير باغ ولا عاد فان ربك غفور رحيم ❊ يا محمد سن ديكه بكا وحى اولنانده بر اكل ايديجينك اكلنده بر شيئى حرام بولمدم انجق ميته يى وجارى قانى وخنزير اتنى كه انلر مرداردر ياخود اسم الله دن غيرى ايچون ذبح اولنى كه فسقدر بونلر حرامدر بر كيمسه كه ضرورتله بو محرماتك اكلنه مجبور اولسه وباغى وعاصى اولمديغى حالده واكلنده حدى تجاوز ايتميوب سد رمق مقدارى تناول ايتسه تحقيق ربك عزشانه ضرورتده محرمات تناولنى مغفرت وبيچاره لره رخصتله مرحمت ايدر

(١٤٦) وعلى الذين هادوا حرمنا كل ذى ظفر ومن البقر والغنم حرمنا

عَلَيْهِمْ شُحُومَهُمَا اِلَّا مَا حَمَلَتْ ظُهُورُهُمَا اَوِ الْحَوَايَا اَوْ مَا اخْتَلَطَ بِعَظْمٍ ذٰلِكَ جَزَيْنَاهُمْ بِبَغْيِهِمْ وَاِنَّا لَصَادِقُونَ * يهودلره هرطرنقلوبی حرام ایتدك (مرادطرنغی مشقوق اولیه دینلدی یاخود دوابدن بتون طرنقلوبی وطیوردن یرتیجی طرنقلوبی اوله) وبقروغنمك ایچ یاغلرینی حرام ایتدك انجق ظهر وبطنلرینه متعلق یاغلری وبغرصقلره ملاصق یاغلری وککلر ایله مختلط یاغلری حرام اولمدی بوتحریم وجزایی انلرك بغیلری سبیله ایتدك تحقیق بز اخبار ووعد ووعیدمزده صادقز

(١٤٧) فَاِنْ كَذَّبُوكَ فَقُلْ رَبُّكُمْ ذُو رَحْمَةٍ وَاسِعَةٍ وَلَا يُرَدُّ بَأْسُهُ عَنِ الْقَوْمِ الْمُجْرِمِينَ * اكر وحی ایتدیکم شیده انلرسنی تکذیب ایدرلرسه سن دیکه ربکز جل شانه وسعتلو رحمت صاحبیدر (سزك عذابکزده تعجیل ایتمز کرچه مهلت ویرر) لکن انك عذابی مجرم قوملر اوزره اصابت ایدر بروجهله رد اولنمز

(١٤٨) سَيَقُولُ الَّذِينَ اَشْرَكُوا لَوْ شَاءَ اللّٰهُ مَا اَشْرَكْنَا وَلَا اٰبَاؤُنَا وَلَا حَرَّمْنَا مِنْ شَيْءٍ كَذٰلِكَ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ حَتّٰى ذَاقُوا بَأْسَنَا قُلْ هَلْ عِنْدَكُمْ مِنْ عِلْمٍ فَتُخْرِجُوهُ لَنَا اِنْ تَتَّبِعُونَ اِلَّا الظَّنَّ وَاِنْ اَنْتُمْ اِلَّا تَخْرُصُونَ * مشركلر دیه جكلردرکه اکر الله تعالی دیلسه بز وبابالرمز شرك قوشمزدق وکندیلکمزدن برشیئی حرام ایتمزدك سنی تکذیب ایتدکلری کبی انلردن مقدم اولنلر پیغمبرلرینی تکذیب ایتدیلر تاکه اول سبیله عذابمزی داتدیلر انلره دیکه عندکزده کتاب وحجتدن امر معلوم وار ایسه انی بزه چیقارك سز انجق کندو ظنکزه تابع اولوب کذب سویلکده سز

(١٤٩) قُلْ فَلِلّٰهِ الْحُجَّةُ الْبَالِغَةُ فَلَوْ شَاءَ لَهَدٰيكُمْ اَجْمَعِينَ * دیکه الله تعالینك کتاب ایله حجت نامه سی واردر مرادایلسه البته جمله کزی طوغری یوله هدایت ایدردی

(١٥٠) قُلْ هَلُمَّ شُهَدَاءَكُمُ الَّذِينَ يَشْهَدُونَ اَنَّ اللّٰهَ حَرَّمَ هٰذَا فَاِنْ شَهِدُوا فَلَا تَشْهَدْ مَعَهُمْ وَلَا تَتَّبِعْ اَهْوَاءَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِاٰيَاتِنَا وَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْاٰخِرَةِ وَهُمْ بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُونَ * سن دیکه شول شاهدلریکزی کتورك که انعام وحرث وسائرده الله تعالی حرام ایتمشدر دیو شهادت ایتسونلر اکر انلر کذبله شهادت ایدرلرسه سن انلری تصدیق ایتمه وبزم آیتلرمزی تکذیب ایدنلرك واخرته ایمان ایتمیانلرك هوالرینه تابع اولمه زیرا انلر بتلرینی الله تعالایه برابر طوترلر

نصف

(١٥١) قُلْ تَعَالَوْا اَتْلُ مَا حَرَّمَ رَبُّكُمْ عَلَيْكُمْ اَلَّا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَبِالْوَالِدَيْنِ اِحْسَانًا وَلَا تَقْتُلُوا اَوْلَادَكُمْ مِنْ اِمْلَاقٍ نَحْنُ نَرْزُقُكُمْ وَاِيَّاهُمْ وَلَا تَقْرَبُوا الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللّٰهُ اِلَّا بِالْحَقِّ ذٰلِكُمْ وَصّٰيكُمْ بِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ * دیکه کلك سزه ربکزك حرام ایتدیکی شیئی تلاوت ایده یم که الله تعالایه برشیئی اشراك ایتمیك ووالدینکزه احسان ایدوب اساءت ایتمیك وفقردن خوفله اولادکزی قتل ایتمیك زیرا سزه وانلره رزقی بز ویررز واشکار وکزلوده زنایه قریب اولمیك ومؤمن ومعاهددن الله تعالی قتلنی حرام ایتدیکنی قتل ایتمیك مکر (مرتد وزنای محصن وقصاص ایچون) حقله اوله اشبو تفصیل اولنان امر ونهیك الله تعالی سزه حفظنی امر ایلدی که تا کمالیله تعقل ایده سز

(١٥٢) وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَتِيمِ اِلَّا بِالَّتِي هِيَ اَحْسَنُ حَتّٰى يَبْلُغَ اَشُدَّهُ وَاَوْفُوا الْكَيْلَ وَالْمِيزَانَ بِالْقِسْطِ لَا نُكَلِّفُ نَفْسًا اِلَّا وُسْعَهَا وَاِذَا قُلْتُمْ فَاعْدِلُوا وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبٰى وَبِعَهْدِ اللّٰهِ اَوْفُوا ذٰلِكُمْ وَصّٰيكُمْ بِهِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ * ومال یتیمه قریب اولمیك مکرکه انك بلوغ ورشدینه دك مالنك حفظ ونماسنه سعی احسن ایده سز وعدالله کیله یی تمام اولچك وترازویی تمام وزن ایدك هرکسه انجق قدرتی قدر تکلیف ایدرز (یعنی اکر عدله مراعات اولنورکن بلا قصد کیل ووزنده قصور اولورسه عفو اولنور) وحکومت یاشهادتده سویلدیککز زمان صدق وعدالله سویلیك اکر مدعی یامدعی علیه اقرباکز دخی اولورسه وبین الله وبین الناس اولان عهدکزه وفا ایدك بوسزه تلاوت اولنان احکامی الله تعالی سزه امر ایلدی شاید که متذکر ومتعظ اوله سز

(١٥٣) وَاَنَّ هٰذَا صِرَاطِي مُسْتَقِيمًا فَاتَّبِعُوهُ وَلَا تَتَّبِعُوا السُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَنْ سَبِيلِهِ ذٰلِكُمْ وَصّٰيكُمْ بِهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ * اشبو ایکی آیتده اولان بیان شریعت رهبر جنت اوله رق بنم صراط مستقیممدر اکا تابع اولك پراکنده یوللره وادیان مختلفه یه اتباع ایتمیك که اول یوللر سزی راه حقدن تفریق ودور ایدر الله تعالی سزه بوامر اولنانلره اتباعله حکم ایلدی تاکه ضلالتدن اتقا ایده سز

(١٥٤) ثُمَّ اٰتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ تَمَامًا عَلَى الَّذِي اَحْسَنَ وَتَفْصِيلًا لِكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً لَعَلَّهُمْ بِلِقَاءِ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُونَ * اشبو آیتنده مذکور اوامر ونواهی قدیمده بیان اولندقدنصکره موسایه دخی توریتی انلرك احکامنه

احسن وجهله قیام ایدنلره نعمتمزك تمامنی وهر شیئك تفصیلنی بیان ایچون ویردك وانلره هدایت ورحمتدر شاید که بنی اسرائیل ربلرینك امریله بعثه وثواب وعقابه ملاقی اوله جقلرینه ایمان ایدهلر

(۱۵۵) وَهٰذَا كِتَابٌ اَنْزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ فَاتَّبِعُوهُ وَاتَّقُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ۞ بو قرآن کریمکه بز انزال ایلدك کثیر النفع بر کتابدر اکا اتباع ایدك واکا مخالفتدن حذر ایدك شاید که اکا تبعیتله رحمت اولنهسز

(۱۵۶) اَنْ تَقُولُوا اِنَّمَا اُنْزِلَ الْكِتَابُ عَلٰى طَائِفَتَيْنِ مِنْ قَبْلِنَا وَاِنْ كُنَّا عَنْ دِرَاسَتِهِمْ لَغَافِلِينَ ۞ ای اهل مکه سز بزدن مقدم یهود ونصاری یه انزال اولنان کتاب لسانمزجه اولمدیغندن انی اوقومقدن غافلرز دیردیکز انی دیمهمکز ایچون لسانکزجه سزه قرآنی کوندردك

(۱۵۷) اَوْ تَقُولُوا لَوْ اَنَّا اُنْزِلَ عَلَيْنَا الْكِتَابُ لَكُنَّا اَهْدٰى مِنْهُمْ فَقَدْ جَاءَكُمْ بَيِّنَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ فَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَّبَ بِاٰيَاتِ اللّٰهِ وَصَدَفَ عَنْهَا سَنَجْزِي الَّذِينَ يَصْدِفُونَ عَنْ اٰيَاتِنَا سُوءَ الْعَذَابِ بِمَا كَانُوا يَصْدِفُونَ ۞ یاخود اکر بزه کتاب نازل اولیدی یهود ونصارادن هدایتده ابلغ اولوردق دیمهسکز تحقیق سزه ربکزدن لسانکزجه قرآن کلدیکه تابع اولنه رهنما وانکله عمل ایدنه رحمتدر الله تعالانك آیتلرینی تکذیب واندن اعراض ایدندن اظلم کیمدر بزم آیتلرمزدن روکردان اولنلرك اول اعراضلری سببیله یقینده اشد عذابله جزالرینی ویررز

(۱۵۸) هَلْ يَنْظُرُونَ اِلَّا اَنْ تَاْتِيَهُمُ الْمَلٰئِكَةُ اَوْ يَاْتِيَ رَبُّكَ اَوْ يَاْتِيَ بَعْضُ اٰيَاتِ رَبِّكَ يَوْمَ يَاْتِي بَعْضُ اٰيَاتِ رَبِّكَ لَا يَنْفَعُ نَفْسًا اِيمَانُهَا لَمْ تَكُنْ اٰمَنَتْ مِنْ قَبْلُ اَوْ كَسَبَتْ فِي اِيمَانِهَا خَيْرًا قُلِ انْتَظِرُوا اِنَّا مُنْتَظِرُونَ ۞ اهل مکه قرآن وپیغمبر علیه السلامی تکذیب ایتدکدنصکره انجق ملائکهٔ موتك یا ملائکهٔ عذابك یاخود ربك تعالانك عذابی امرینك یاخود ربك جل وعلانك بعضی اشراط ساعتك علامتلری کلمرینه منتظرلردر (خروج دجال ونزول عیسی علیه السلام وسائر کبی) شول کونکه ربکك بعض آیاتی کلدکده (شمسك مغربدن طلوعی کبی یاخود انلرك سکرات موتی کبی) اولکونده برکیمسهیه ایمانه کلمك فائده ایتمز اکر اندن مقدم ایمانه کلمامش یاخود ایماننده برخیر کسب ایتمامش ایسه یا محمد سن دیکه اول علامتلرك کلمسنه سز انتظارده اولك بزدخی منتظرلرز

(بزه نجات سزه ویلدر)

(۱۵۹) اِنَّ الَّذِينَ فَرَّقُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا شِيَعًا لَسْتَ مِنْهُمْ فِي شَيْءٍ اِنَّمَا اَمْرُهُمْ اِلَى اللّٰهِ ثُمَّ يُنَبِّئُهُمْ بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ۞ انلرکه انبیانك بعضنی تصدیق وبعضنی تکذیبله دینلرینی پراکنده ایلدیلر ودینلرنده دخی فرقه فرقه اولدیلر سن انلردن دکلسن انلردن بیزارسن انلرك جزا ومکافاتنده امرلری الله تعالایه مفوضدر قیامتده الله تعالی انلره دنیادهکی فعللرینی خبر ویرر وجزالرینی ایدر

(۱۶۰) مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ اَمْثَالِهَا وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزٰى اِلَّا مِثْلَهَا وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ۞ برخیر عمل ایله کلن کیمسه ایچون انك اون مثلی اجر واردر برکناه ایله کلن کیمسهیه انجق انك مثلی برجزا واردر اکر عفو اولنمزسه انلر ثوابلرینك نقصانی وعقابلرینك زیادهسیله ظلم اولنمزلر

(۱۶۱) قُلْ اِنَّنِي هَدٰينِي رَبِّي اِلٰى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ (۱۶۲) دِينًا قِيَمًا مِلَّةَ اِبْرٰهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ۞ ربم تعالی بنی دین اسلام اولان صراط مستقیمه هدایت ایلدیدی بر دینکه غایت مستحکم وثابت واول دین خالصده اولان ابراهیم علیه السلامك ملتیدر واول ابراهیم علیه السلام مشرکلردن اولمدی

(۱۶۳) قُلْ اِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ (۱۶۴) لَا شَرِيكَ لَهُ وَبِذٰلِكَ اُمِرْتُ وَاَنَا اَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ ۞ دیکه تحقیق بنم نمازم وقربانم یاحجم وایمان وطاعتده حیات ومماتم اول شریك ونظیری اولمیان رب العالمین الله ایچوندر وبو اخلاصله امر اولنمشم وبن مسلمینك مقدمیم (زیرا پیغمبرلر دینده امتنك مقدمیدر)

(۱۶۵) قُلْ اَغَيْرَ اللّٰهِ اَبْغِي رَبًّا وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ وَلَا تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ اِلَّا عَلَيْهَا وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ اُخْرٰى ثُمَّ اِلٰى رَبِّكُمْ مَرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ۞ دیکه بن الله تعالادن غیری رب طلب ایدرمیم که عبادتمده شریك ایدهیم حال بوکه اول الله تعالی هر شیئك ربیسیدر (ماعداسی جمله مربوبدر) وهر نفس انجق کندو کسب ایتدیکی وبالی کندو اوزرهدر وهیچ برنفس اخرك وزرنی یوکلنمز هر کس کندو عذابنی چکر صکره قیامتده رجوعکز ربکز تعالایهدر دنیاده دینکز خصوصنده اختلاف ایتدیککز شیئی سزه خبر ویرر * ولید ابن مغیره جماعتنه بکا تابع اولك کناهلریکزی بن یوکلنورم دیمکله بو (ولا تزر وازرة) نازل اولدی

(١٦٦) وَهُوَ الَّذِي جَعَلَكُمْ خَلَائِفَ الْأَرْضِ وَرَفَعَ بَعْضَكُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ لِيَبْلُوَكُمْ فِي مَا آتَاكُمْ إِنَّ رَبَّكَ سَرِيعُ الْعِقَابِ وَإِنَّهُ لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ❊ ای امت محمد اول الله عظیم الشان کچمش امتلرك يرينه سزی ارضده خلفا ايلدی وبعضكزی بعضكز اوزره رزق ومعاش وفضل وسائر درجه‌لر جهتيله رفع ايتدی تا كه سزه ويريلان مال وجاهده تشكركزی وطاعت ومخالفتكزی تجربه ايدوب قيامتده جزالرينی ويره تحقيق ربك جل شانه حضرتلرينك شكر وطاعت ايتميانلره عقابی سريعدر وشاكرلره وطاعت ايدنلره مغفرت ورحمت ايديجيدر

— ٧ — (سورة الاعراف مكية وآيها مائتان وخمس آية)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(١) المص ❊ الله لطيف ومجيد وصادقدر ❊ علما ومفسرين اسم قرآندر يا اسم سوره‌در ياخود هر حرف بر اسماء الٰهيه اشارتدر ديو بيان ايتمشلر والله يعلمه

(٢) كِتَابٌ أُنْزِلَ إِلَيْكَ فَلَا يَكُنْ فِي صَدْرِكَ حَرَجٌ مِنْهُ لِتُنْذِرَ بِهِ وَذِكْرَى لِلْمُؤْمِنِينَ ❊ سنك طرفكه انزال اولنمش بو بر كتابدر انك تبليغندن وقومك تكذيبندن صدركده ضيق اولمسون انكله كافرلری قورقودوب مؤمنلره پند ونصيحت ذكر اولنه

(٣) اتَّبِعُوا مَا أُنْزِلَ إِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ وَلَا تَتَّبِعُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ قَلِيلًا مَا تَذَكَّرُونَ ❊ ربكزدن سزه انزال اولنان قرآنه تابع اولك الله تعالادن غيری مضل انس وجنی دوست اتخاذيله انلره تابع اولميك اول غيره متابعتی ازاجق تذكر ايدرسكز

(٤) وَكَمْ مِنْ قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا فَجَاءَهَا بَأْسُنَا بَيَاتًا أَوْ هُمْ قَائِلُونَ ❊ كفار وفجاردن چوق قريه وشهر كه بز انلرك اهاليسنی هلاكله حكم ايلدك بزم عذابمز انلره كيجه ده ياخود مأمولری اولمديغی كوندز راحتلرنده كلدی (قوم لوط وقوم شعيب عليه السلام كبی)

(٥) فَمَا كَانَ دَعْوَاهُمْ إِذْ جَاءَهُمْ بَأْسُنَا إِلَّا أَنْ قَالُوا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ❊ عذابمز انلره كلدكده انلرك دعا وتضرعلری انجق بز ظالملردن اولدق ديو اعتراف اولدی (مع هذا اول وقتده كه توبه واعترافلری فائده ايتمز)

(٦) فَلَنَسْأَلَنَّ الَّذِينَ أُرْسِلَ إِلَيْهِمْ وَلَنَسْأَلَنَّ الْمُرْسَلِينَ ❊ قيامتده انلره

ارسال اولنان رسوللری قبول ايتدكلرندن ورسولره دخی انلرك اجابتلرندن سؤال ايده‌رز

(٧) فَلَنَقُصَّنَّ عَلَيْهِمْ بِعِلْمٍ وَمَا كُنَّا غَائِبِينَ ❊ واول پيغمبرلرك تبليغلرينی وامتلرينك اطاعت ومخالفتلرينی جمله معلومز اولديغی حالده خبر ويررز زيرا انلردن غائب وافعال واقواللرندن بيخبر دكلز

(٨) وَالْوَزْنُ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ فَمَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ❊ قيامت كوننده اعمالك وزن اولنمسی حقدر كيمك كه حسناتی سيئاتندن آغر كله اول كيمسه‌لر فلاح بولوب نجاته ايريجيلردر

(٩) وَمَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ بِمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا يَظْلِمُونَ ❊ كيمك كه سيئاتی حسناتندن آغر اوله اول كيمسه‌لر نفسلری هواسيله بزم آيتلرمزی انكارله ظلم ايتديلردی انلر خسرانده اولديلر

(١٠) وَلَقَدْ مَكَّنَّاكُمْ فِي الْأَرْضِ وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِيهَا مَعَايِشَ قَلِيلًا مَا تَشْكُرُونَ ❊ سزی يريوزنده سكنا وزراعتله تمكين ايتدك وسزه چوك تجارت وكسبله معيشت قلدق سزه ويريلان نعمته آز شكر ايدرسز

(١١) وَلَقَدْ خَلَقْنَاكُمْ ثُمَّ صَوَّرْنَاكُمْ ثُمَّ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ لَمْ يَكُنْ مِنَ السَّاجِدِينَ ❊ سزی بابالريكزك صلبنده خلق ايتدن صكره انالريكزك رحمنده تصوير ايتدك ياخود ارواحی خلق ايتدك صكره پدريكز آدم عليه السلامی تصوير ايتدك صكره ملائكه‌يه آدمه سجده ايدك ديو امر ايتدك ملكلر امره اطاعتله سجده ايلديلر انجق ابليس سجده ايديجيلردن اولمدی

حزب ٣

(١٢) قَالَ مَا مَنَعَكَ أَلَّا تَسْجُدَ إِذْ أَمَرْتُكَ قَالَ أَنَا خَيْرٌ مِنْهُ خَلَقْتَنِي مِنْ نَارٍ وَخَلَقْتَهُ مِنْ طِينٍ ❊ الله تعالى ابليسه بن سكا سجده ايله امر ايتمشيكن سنی سجده ايتمكدن نه شی منع ايتدی بيوردی ابليس بن آدمدن خيرلويم زيرا بنی ناردن وانی چامورن خلق ايتدك ديدی

(١٣) قَالَ فَاهْبِطْ مِنْهَا فَمَا يَكُونُ لَكَ أَنْ تَتَكَبَّرَ فِيهَا فَاخْرُجْ إِنَّكَ مِنَ الصَّاغِرِينَ ❊ الله تعالى ابليسه ديديكه كوكدن ياجنتدن اين سكا جنتده كبر ايتمكلك صحيح اولمز امدی جنتدن چيقكه تحقيق سن كبرك سببيله خوار وذليللردنسن

(١٤) قَالَ أَنْظِرْنِي إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ❊ ابليس يارب بكا قيامته دك عمر

ومهلت ويردى

(١٤) قال انك من المنظرين ❊ حق تعالى ابليسه وقت معلومه دك سن مهلت ويرلمشلردنسين بيوردى

(١٥) قال فبما اغويتنى لاقعدن لهم صراطك المستقيم ❊ ابليس چونكه بنى رحمتكدن طرد ايلدك بارى بنى آدم ايچون سنك صراط مستقيمك اولان دين اسلام يولنه اوتوروب وسوسه ايله انلرى اضلال ايده‌يم ديدى

(١٦) ثم لآتينهم من بين ايديهم ومن خلفهم وعن ايمانهم وعن شمائلهم ولا تجد اكثرهم شاكرين ❊ صكره اوكلرندن كلوب (بعث وحشركبى امر آخرتده شكه دوشوره‌يم) اردلرندن كلوب (انلرى دنيايه رغبت ايتديره‌يم) صاغ طرفلرندن كلوب (طاعتلرينه عجب وريا القا ايده‌يم) صول طرفلرندن كلوب (قلبلرينه معاصى لذتنى ويره‌يم) سن اول بنى آدمك چوغنى ويردكك نعمتلره شاكر بولمزسن ديدى

(١٧) قال اخرج منها مذؤما مدحورا لمن تبعك منهم لاملأن جهنم منكم اجمعين ❊ الله تعالى ابليسه معيوب ومطرود ورحمتدن دور اولديغك حالده جنتدن چيق بنى آدمدن سكا اطاعت ايدنله وسنكله وذريتكله جهنمى طولديررم بيوردى

(١٨) ويا آدم اسكن انت وزوجك الجنة فكلا من حيث شئتما ولا تقربا هذه الشجرة فتكونا من الظالمين ❊ اى آدم سن وزوجه‌ك حوا جنتده ساكن اولك ودلديككز جنت ميوه ونعمتلرندن ونه كه استرسكز اكل ايدك لكن بو (بغداى ياوزم) اغاجنه يقين اولميك كه نفسكزه ظلم ايدنلردن اولورسكز

(١٩) فوسوس لهما الشيطان ليبدى لهما ما ورى عنهما من سوآتهما وقال ما نهيكما ربكما عن هذه الشجرة الا ان تكونا ملكين او تكونا من الخالدين ❊ شيطان انلرك مستور عورت يرلرى آچلمق ايچون انلره وسوسه ويروب ديديكه سزى ربكز بو شجره‌دن نهى ايتمسى انجق سزك علو منزلتده ملكلر اولمامكز ياخود ابدى جنتده اولمامكز ايچوندر * ديلديكه ادم عليه السلام ايله حوانك عورت يرلرى بالقدرة كورنمز وكندولر دخى كورمزلر ايدى ابليس انلر عصيان ايتدكلرى حالده عورتلرى منكشف اوله‌جغنى بيلوب كندو تبديل ويلان ايله طاوسك يارديميله جنته كيردى

(٢٠) وقاسمهما انى لكما لمن الناصحين ❊ (آدم عليه السلام شيطانك بو صحبتلريله دفعة اندن اكلده تأمل ايتمكله ابليس ديكر حيله‌يه آغازله) بن سزه شفقت يوزندن نصيحت ايديجيم (كه بو شجره‌نك ميوه سندن اكل ايدسكز موتدن خلاص وجنتده مخلد اولورسكز) ديو يمين ايلدى

(٢١) فدليهما بغرور فلما ذاقا الشجرة بدت لهما سوآتهما وطفقا يخصفان عليهما من ورق الجنة وناديهما ربهما الم انهكما عن تلكما الشجرة واقل لكما ان الشيطان لكما عدو مبين ❊ (آدم عليه السلام الله تعالايه كذبله يمين ايدلمز ظننده اولمغله) آدم وحوايى ابليس خدعه ايله درجه‌لرندن دوشوردى وقتاكه آدم وحوا اول شجره‌دن داتديلر فى الحال عريان قالوب عورت يرلرى آچلدى اشجار جنتك على قول انجير آغاجنك يپراقلرندن قات قات وضعيله ستر عورته مبادرت واو اطرفه بو طرفه قاچمغه باشلديلر ربلرى عز شانه انلره ندا ايدوب بيورديكه بن سزه بو شجره‌دن اكلى نهى ايتمدميدى وبن سزه تحقيق شيطان سزك آشكاره دشمنكزدر ديمدميدى

(٢٢) قالا ربنا ظلمنا انفسنا وان لم تغفر لنا وترحمنا لنكونن من الخاسرين ❊ آدم وحوا يارب بز نفسمزه ظلم ايتدك اكر سن بزى مغفرت وبزه مرحمت ايتمزسك بز زيانكارلردن اولورز ديديلر

(٢٣) قال اهبطوا بعضكم لبعض عدو ولكم فى الارض مستقر ومتاع الى حين ❊ الله تعالى آدم وحوا وابليسه يره اينك وآدم وحوا واولادكز ابليس ايله بعضكز بعضكزه دشمن اولك يرده سز ايچون موت كلنجيه دك محل قرار ومعاش واردر بيوردى

(٢٤) قال فيها تحيون وفيها تموتون ومنها تخرجون ❊ الله تعالى آدم وذريتلرينه سز يريوزنده تعيش ايدر سز وانده وفات ايدوب دفن اولنورسكز وقيامتده بعث وجزا ايچون يردن چيقاريلورسكز ديدى

(٢٥) يا بنى آدم قد انزلنا عليكم لباسا يوارى سوآتكم وريشا ولباس التقوى ذلك خير ذلك من آيات الله لعلهم يذكرون ❊ اى بنى آدم بز سز ايچون عورت يريكزى ستر ايدر لباس انزال وخلق ايتدك ولباس فاخر دخى خلق ايتدك ولباس تقوى دخى بونلردن خير اودر بو لباسلرى كوندرمك الله تعالانك فضل وكرمنه دلالت ايدر ايتلرندندر شايدكه بو نعمتلرى تذكر ايدوب

متيقظ اولهلر * دينلمشكه اولكى لباس مجرد ستر عورته كافى اولاندر ياخود پنبه در ولباس ريش فخر وآرايش ايچون كيلان صوف وكتاندر ولباس تقوى تواضع وعفت وحيا وطاعتدر وانزالدن مراد مطر انزاليله پنبه وكتان تعسيدر دينلديكه جاهليتده كعبه يى طوافلرنده عصيان ايتديكمز ثيابله كيرميز ديو عريان طواف ايدرلردى بناء عليه بوآيتك نزوليله ستر ايله امر اولندى

(٢٦) يا بنى آدم لا يفتننكم الشيطان كما اخرج ابويكم من الجنة ينزع عنهما لباسهما ليريهما سوءتهما انه يريكم هو وقبيله من حيث لا ترونهم انا جعلنا الشياطين اولياء للذين لا يؤمنون * اى بنى آدم شيطان فتنه ايله ابوينكز آدم وحوانك محل عورتلرينى يرينه كوسترمك ايچون لباسلرندن عارى وجنتدن خروجه سبب اولديغى كبى سزى دخى فتنه لندروب دين وتقواكزى نزع وجنته دخولدن منع ايلمسون زيرا شيطان وقبيله سى برحيثيتدن سزى كوررلر سز انلرى كورمز سكز بز شياطينى ايمان كتورميانلر ايچون احبا وقرنا قيلدق

(٢٧) واذا فعلوا فاحشة قالوا وجدنا عليها آباءنا والله امرنا بها قل ان الله لا يأمر بالفحشاء أتقولون على الله ما لا تعلمون * قچان انلر (بت پرستلك وسائر كبى) قبيح عمل ايشليوب (اندن نهى اولندقلرنده) انلر بابالرمزدن بويله بولدق والله بزه بونكله امر ايلدى ديرلرسن ديكه الله تعالى بويله فاحش عمللر ايله امر ايتمز (بلكه توحيد ومكارم خصال ايله امر ايلر) شول حقيقتنى بيلديككز شيئى كذبله الله تعالايه اسناد ايدوب سويلرميسكز

(٢٨) قل امر ربى بالقسط واقيموا وجوهكم عند كل مسجد وادعوه مخلصين له الدين (٢٩) كما بدأكم تعودون فريقا هدى وفريقا حق عليهم الضلالة انهم اتخذوا الشياطين اولياء من دون الله ويحسبون انهم مهتدون * يا محمد ديكه ربم جل شانه عدل وصدقك اصلى اولان توحيدله امر ايتدى وهر مسجدده ياخود هر سجده كرده يعنى صلاتكزده يوزيكزى قبله طرفنه طوغرلدك بيوردى وخلوص قلبله الله تعالايه عبادت ايدك ابتدا سزى خلق ايتديكى كبى ينه انك طرفنه عودت ايدرسز الله تعالى برفرقه يه توفيق ايمانله هدايت ايلدى وبرفرقه يه قضاء سابق مقتضاسنجه خذلانلرى سببيله اوزرلرينه ضلالتى سزاوار ايلدى بو مخذوللر الله تعالادن غيرى

شياطينى دوست اتخاذ ايلديلر وظن ايتديلركه طوغرى يولى بولديلر

(٣٠) يا بنى آدم خذوا زينتكم عند كل مسجد وكلوا واشربوا ولا تسرفوا انه لا يحب المسرفين * اى ابن آدم هر مسجدده ياخود هر نماز كرده زينتلو لباسكزى اخذ ايدك وييك وايچك لكن اسراف ايتميك الله تعالى اسراف ايدنلرى سومز * دينلديكه زينتلو لباسدن مراد مجرد ستر عورتدر بعضلر كزيده البسه در ديمش * مرويدركه ثقيف وبنو عامر وبعضلر طوافى عريان ايدرلردى واحرامده حيوان اتنى وياغلو ييمزلردى بوآيتله انلر نهى اولندى

(٣١) قل من حرم زينة الله التى اخرج لعباده والطيبات من الرزق قل هى للذين آمنوا فى الحيوة الدنيا خالصة يوم القيمة كذلك نفصل الآيات لقوم يعلمون * ديكه الله تعالانك قوللر ايچون چيقارديغى زينتى ورزقدن طيباتى كيم حرام ايلدى ديكه بو زينت ورزق طيب حياة دنياده مؤمنلر ايچوندر (كافرلر دخى تبعيتله شريك اولورلر) وقيامتده خاصة وخالصا مؤمنلر ايچوندر بو حكمى تفصيل ايتديكمز كبى سائر احكام ودلائل توحيدى دخى بيلور قوم ايچون تفصيل ايدرز * اخراج اولنان زينتدن مراد نباتدن پنبه وكتان وحيواندن حرير وصوف ومعادندن زره كبى اعمال اولنان البسه دينلمش ورزق طيب مباح اولان لحوم وسائر مأكولاتكه بونلرى جاهليتده طوافده لبسنى واحرامده اكلنى حرام ايتمشلردى

(٣٢) قل انما حرم ربى الفواحش ما ظهر منها وما بطن والاثم والبغى بغير الحق وان تشركوا بالله ما لم ينزل به سلطانا وان تقولوا على الله ما لا تعلمون * يا محمد سويله كه ربم تعالى انجق كفر كبى ظاهر ونفاق كبى كيزلو فواحشى يعنى كناه كبائرى واثم كه صغائرى وناحق يره ظلم وكبرى وقطعا حجت وبرهان انزال اولنمامشيكن الله تعالايه شرك قوشمقلغكزى وبيلميه رك (حلالى حرامدر ديو) الله تعالايه افترا ايلمكزى حرام ايلدى

نصف

(٣٣) ولكل امة اجل فاذا جاء اجلهم لا يستأخرون ساعة ولا يستقدمون * پيغمبرلرينى انكار ايدن هر امتك عذابلرى ايچون تقدير اولنان وقت واردر اول وقتك حلولنده انلر عذابلرندن برساعت تأخير وتقديم ايستمزلر

(٣٤) يا بنى آدم اما يأتينكم رسل منكم يقصون عليكم آياتى فمن اتقى

واصلح فلا خوف عليهم ولا هم يحزنون ❁ ای آدم اوغللری سزه کندو جنسکزدن پیغمبرلر کلوب سزه بنم آيات واحکاممی بیان ایتدکده کیمکه تکذیب وشرکدن پرهیز ایدوب عملنی اصلاح ایلیه اول کیمسه‌لره خوف وحزن یوقدر

(٣٥) والذين كذبوا بآياتنا واستكبروا عنها اولئك اصحاب النار هم فيها خالدون ❁ وشونلرکه بزم آیتلرمزی تکذیب واکا ایماندن تکبر ایده‌لر انلر اصحاب ناردر ونارده دائملردر

(٣٦) فمن اظلم ممن افترى على الله كذبا او كذب بآياته اولئك ينالهم نصيبهم من الكتاب حتى اذا جاءتهم رسلنا يتوفونهم قالوا اين ما كنتم تدعون من دون الله قالوا ضلوا عنا وشهدوا على انفسهم انهم كانوا كافرين ❁ الله تعالی‌یه (زن وفرزند وشریک عزویله) کذب وافترا یاخود آیتلرینی تکذیب وانکار ایدنلردن اظلم واکفر کیمدر اول کیمسه‌لر لوح محفوظدن کتب وتقدیر اولنان نصیبلرینه نائل اولورلر تا که انلرک روحلرینی قبضه (ملک الموت) رسوللرمز کلدکده اول ملائکه انلره الله تعالادن غیری طاپدیغکز بتلریکز نره‌ده قالدی دیه‌لر اول کافرلر اول بتلر بزدن غائب اولدی دیه‌لر وکندونفسلری اوزره کافر اولدقلرینه شهادت ایده‌لر

(٣٧) قال ادخلوا في امم قد خلت من قبلكم من الجن والانس في النار كلما دخلت امة لعنت اختها حتى اذا اداركوا فيها جميعا قالت اخريهم لاوليهم ربنا هؤلاء اضلونا فآتهم عذابا ضعفا من النار قال لكل ضعف ولكن لا تعلمون ❁ قیامتده الله تعالی یاخود ملک کفاره دیه که جن وانسدن سزدن مقدم کچن امتلرله آتشه کیرک نوقت بر امت ناره کیرد کده مقدم کچن دینداشنه لعنت ایده قچانکه نارده بربرینه بولشوب جمع اوله‌لر صکره‌کی تابعلر مقدمکی متبوعلر ایچون دیه‌لر که یاربنا بونلر بزی اضلال ایتدیلر بونلره ناردن عذابی ایکی قات ویر الله تعالی بیوره که جمله کزه عذاب ایکی قاتدر (متبوعلره ضال ومضل اولدقلری ایچون تابعلره کفر وتقلیدلری ایچون) ولکن سز بریکزک عذابندن خبریکز یوقدر

(٣٨) وقالت اوليهم لاخريهم فما كان لكم علينا من فضل فذوقوا العذاب بما كنتم تكسبون ❁ اولکی امت صکره‌کی دینداشلرینه دیه‌لرکه سزک بزم اوزریمزه فضلکز یوقدر عذابه استحقاقده برابرز همان کسب

ایتدیککز کفر سببیله عذابی دادک عذابکزی کیمسه‌یه حواله ایتمیک

(٣٩) ان الذين كذبوا بآياتنا واستكبروا عنها لا تفتح لهم ابواب السماء ولا يدخلون الجنة حتى يلج الجمل في سم الخياط وكذلك نجزي المجرمين ❁ شونلرکه بزم آیتلرمزی تکذیب وانلره ایمان واطاعتدن کبر ایتدیلر اول کیمسه‌لرک دعا واعماللری وارواحلری ایچون کوک قپولری آچلمز وانلر ایکنه دلوکندن دوه کچنجیه‌دک جنته کیرمزلر (یعنی انلرک جنته دخولی بونک کبی محالدر) بوکروه جنتدن محروم اولدقلری کبی جمیع مشرکلره بویله جزا ایدرز

(٤٠) لهم من جهنم مهاد ومن فوقهم غواش وكذلك نجزي الظالمين ❁ انلر ایچون جهنم آتشندن التلرینه دوشمه واوستلرینه اورتو واردر وبونلرک جزاسی کبی کفرله نفسلرینه ظلم ایدنلرک جزاسنی ویررز

(٤١) والذين آمنوا وعملوا الصالحات لا نكلف نفسا الا وسعها اولئك اصحاب الجنة هم فيها خالدون ❁ شونلرکه وحدانیت خدایه ایمان ایتدیلر واعمال صالحه ایشلدیلر بز نفسه قدرتندن زیاده امر تکلیف ایتمیز ایشته اول مؤمنلر جنت ملازملریدر انلر اول جنتده مقیم ودائملردر

(٤٢) ونزعنا ما في صدورهم من غل تجري من تحتهم الانهار وقالوا الحمد لله الذي هدانا لهذا وما كنا لنهتدي لولا ان هدانا الله لقد جاءت رسل ربنا بالحق ونودوا ان تلكم الجنة اورثتموها بما كنتم تعملون ❁ اول اصحاب جنتک قلبلرندن بغض وحسدی بزچیقاریرز انلرک مسکنلرینک آلتندن ایرمقلر آقار وانلر اول مسکنلرینی کوردکلرنده الله تعالی‌یه حمد وثنا اوله‌سونکه بزی بو نعمت ومقامه هدایت ایلدی اگر بزه بو یولی کوسترمسه‌یدی بز بالقوه طریق حقه کیتمکه قادر دکل ایدک تحقیق ربمز شانه‌نک پیغمبرلری حقله کلدیلر ایدی دیه‌لر واول آنده انلره ندا اولنه که سزه وعد اولنان جنت بودر شریعته موافق عمللریکز سببیله سزه میراث ویرلمشدر * خبرده واردرکه هر کیمسه‌نک جنتده وجهنمده بر منزلی واردر مؤمنلرک جهنمده اولان منزلی کافره وکافرک جنتده اولان منزلی مؤمنه میراثدر

(٤٣) ونادى اصحاب الجنة اصحاب النار ان قد وجدنا ما وعدنا ربنا حقا فهل وجدتم ما وعد ربكم حقا قالوا نعم فاذن مؤذن بينهم ان لعنة الله على الظالمين ❁ اهل جنت جنته دخولنده اهل ناره ندا ایده‌لرکه ربمز

جل شانه بزه وعد ایلدیکی ثوابی حق بولدق سز دخی وعد اولندیغکز عذابی حق بولدیکزمی اهل جهنم بلی حق بولدق دیه‌لر بو ایکی فرقه بیننده اسرافیل علیه السلام آوازله الله تعالانك لعنتی غیریه عبادت ایله نفسنه ظلم ایدنلره اولسون دیه

﴿٤٤﴾ اَلَّذِينَ يَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا وَهُمْ بِالْاٰخِرَةِ كَافِرُونَ ❋ شونلر که ناسی راه خدادن صرف واکری یوله میل ایتدرمك استرلر انلر آخرتی انکار ایدیجیلردر

﴿٤٥﴾ وَبَيْنَهُمَا حِجَابٌ وَعَلَى الْاَعْرَافِ رِجَالٌ يَعْرِفُونَ كُلًّا بِسِيمٰيهُمْ وَنَادَوْا اَصْحَابَ الْجَنَّةِ اَنْ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ لَمْ يَدْخُلُوهَا وَهُمْ يَطْمَعُونَ ❋ جنتله جهنمك (اثری بر برینه واصل اولماق ایچون) بینلرنده حجاب واردر واعراف اوزرنده رجال واردر که اول رجال جمله‌سنی سیمالرندن یعنی اهل جنتی بیاض رو واهل ناری سیاه رو اولدقلرندن بیلورلر واهل جنته سلامت وتحیة الله اوزر یکزه‌در دیوندا ایدرلر واهل اعراف هنوز جنته داخل اولمیوب دخولی طمعنده درلر * دینلدیکه اعراف جنتله جهنم بیننده بر مقام علیادر انده بولنان رجال عارفلردر یاخود انبیا وشهدا کبی درجات عالیه صاحبلریدر که انده دوستلرینك ودشمنلرینك حاللرینی مشاهده ایله مسرت حاصل ایدرلر یاخود رجال صورتنده ملائکه‌در لکن قول اکثر اوزره اصحاب اعراف ابویننك بری کندیدن راضی اولوب دیکری اولمیاندر یاخود حسناتی سیئاتیله میزانده برابر کانلردر دینلمش * قیامتده تکلیفلرك آخری اولان سجده امر اولندقده اهل اعراف دخی سجده ایتمکله حسنات عداولنوب جمله‌سی جنته داخل اوله‌لر

﴿٤٦﴾ وَاِذَا صُرِفَتْ اَبْصَارُهُمْ تِلْقَاءَ اَصْحَابِ النَّارِ قَالُوا رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ❋ قچانکه اهل اعرافك کوزلری اهل نار طرفنه صرف اولنوب انلرك عذابنی کوردکده استعاذه ایله یارب بزی بو کافرلرله حشر ایتمه دیو دعا ایده‌لر

حزب ٤

﴿٤٧﴾ وَنَادَى اَصْحَابُ الْاَعْرَافِ رِجَالًا يَعْرِفُونَهُمْ بِسِيمٰيهُمْ قَالُوا مَا اَغْنٰى عَنْكُمْ جَمْعُكُمْ وَمَا كُنْتُمْ تَسْتَكْبِرُونَ ❋ اصحاب اعراف رجال کفارك رؤساسنی کوروب سوادالوجه سیمالرندن بیلوب ندا ایله مالکزك جمعیتی وانصارکزك کثرتی وکلام حقدن تکبرکزسزی عذابدن منع ایتمدی دیه‌لر

﴿٤٨﴾ اَهٰؤُلَاءِ الَّذِينَ اَقْسَمْتُمْ لَا يَنَالُهُمُ اللّٰهُ بِرَحْمَةٍ اُدْخُلُوا الْجَنَّةَ لَا خَوْفٌ عَلَيْكُمْ وَلَا اَنْتُمْ تَحْزَنُونَ ❋ اول اهل اعراف رؤسای کفاره فقرای مؤمنینی کوستروب بونلر اول ضعفای مؤمنین دکلمیدر که سز دنیاده بونلری تحقیر ایله بونلر الله تعالانك رحمتنه نائل اولمزلر جنته کیرمزلر دیو یمین ایدر دکزدیه‌لر اول انده اول فقرایه دینیله که جنته داخل اولك سزلره هیچ خوف وحزن یوقدر

﴿٤٩﴾ وَنَادٰى اَصْحَابُ النَّارِ اَصْحَابَ الْجَنَّةِ اَنْ اَفِيضُوا عَلَيْنَا مِنَ الْمَاءِ اَوْ مِمَّا رَزَقَكُمُ اللّٰهُ قَالُوا اِنَّ اللّٰهَ حَرَّمَهُمَا عَلَى الْكَافِرِينَ ❋ اهل نار اهل جنته ندا ایدوب بزه جنتدن صودوکك که ایچه‌لم یاخود الله تعالانك سزه ویردیکی رزقدن ویرك که ییه‌لم دیه‌لر اهل جنت انلره تحقیق الله عظیم الشان جنت طعام وشرابنی کافرلره حرام ایلمشدر دیه‌لر

﴿٥٠﴾ اَلَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَهُمْ لَهْوًا وَلَعِبًا وَغَرَّتْهُمُ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا فَالْيَوْمَ نَنْسٰيهُمْ كَمَا نَسُوا لِقَاءَ يَوْمِهِمْ هٰذَا وَمَا كَانُوا بِاٰيَاتِنَا يَجْحَدُونَ ❋ شونلر که دینلرینی وبیراملرینی مسخره‌لق واویون اتخاذ ایتدیلر وحیات دنیا انلری مغرور ایتدی انلر بو قیامت کوننه ملاقی اوله جقلرینی اونوتدقلری وبزم ایاتِ وحدانیتمزی ترك وانکارده اولدقلری سببیله بزده بو کون انلری عذابده ترك ایده‌رز

﴿٥١﴾ وَلَقَدْ جِئْنَاهُمْ بِكِتَابٍ فَصَّلْنَاهُ عَلٰى عِلْمٍ هُدًى وَرَحْمَةً لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ❋ بز انلره بر کتاب کتوردك که انده عقاید واحکامی تفصیل وعلممز اوزره انلره صالح اولان مواعظی بیان ایتدك اول مؤمنلر ایچون هدایت ورحمتدر

﴿٥٢﴾ هَلْ يَنْظُرُونَ اِلَّا تَاْوِيلَهُ يَوْمَ يَاْتِي تَاْوِيلُهُ يَقُولُ الَّذِينَ نَسُوهُ مِنْ قَبْلُ قَدْ جَاءَتْ رُسُلُ رَبِّنَا بِالْحَقِّ فَهَلْ لَنَا مِنْ شُفَعَاءَ فَيَشْفَعُوا لَنَا اَوْ نُرَدُّ فَنَعْمَلَ غَيْرَ الَّذِي كُنَّا نَعْمَلُ قَدْ خَسِرُوا اَنْفُسَهُمْ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ❋ کافرلر انجق الله تعالانك وعد ووعیدی حقیقتمیدر دیو انتظارده ایدیلر یوم قیامتده انلرك صحتی ظاهر اولدقده مقدم دنیاده اکا ایمان ایتمیوب ترك وانکار ایدنلر تحقیق ربمزك پیغمبرلری بزه حقله کلدی ایدی (بز تکذیب ایتدك دیو اعتراف ایده‌لر بو اعترافلری فائده ایتمیوب) ایا بو کون بزم ایچون شفاعت ایدر شفیعلردن وارمیدر یاخود کرو دنیایه کیدوب مقدم ایشلدیکمز سیئه‌نك غیری حسنه ایشلیدك یعنی شرك برینه وحدت ایدیدك دیه‌لر نه اعترافلرنده نفع ونه شفیع ونه دنیایه رده مجال بوله میوب نفسلری خسرانده وکذب وافترا ایله شفیع اتخاذ ایتدکلری بتلری غائبده کندولری عذابده اوله‌لر

(٥٣) ان ربكم الله الذى خلق السموات والارض فى ستة ايام ثم استوى على العرش يغشى الليل النهار يطلبه حثيثا والشمس والقمر والنجوم مسخرات بامره الا له الخلق والامر تبارك الله رب العالمين ❊ تحقيق ربكز اول الله تعالادركه كوكلرى ويرلرى التى كون مقدارى وقتده خلق ايلدى صكره عرشى يراتمق اوزره قصد ايلدى ياخود امرى عرش اوزره مستوى ومستولى اولدى اول الله تعالى كوندزى كيجه ايله اورتر كيجه يى كوندز ايله اورتديكى كبى وسرعتله كيجه كوندزى وكوندز كيجه يى طلب ايدر يعنى بر برينى تعقيب ايدر وكونش وآى ويلدزلرى فرمانته مطيع خلق ايلدى اكاه اولك كه خلق وامرك كلسى الله تعالانك در جمله مخلوقى انك تصرفنده در الله تعالى الوهيت وربوبيتده وحدانيت وفردانيت ايله عالى واعظم وجمله عالملرك ربسى وخالقيدر

(٥٤) ادعوا ربكم تضرعا وخفية انه لا يحب المعتدين ❊ ربكز عزشانه يه تضرع وزارى وسرا يعنى ظاهرا وباطنا دعا وطاعت ايدك الله تعالى لايق اولميان دعا ايله حدى تجاوز ايده نى سومز

(٥٥) ولا تفسدوا فى الارض بعد اصلاحها وادعوه خوفا وطمعا ان رحمت الله قريب من المحسنين ❊ ير يوزى ايمان وعدله اصلاح اولمشيكن انده كفر وظلمله فساد ايلمك والله تعالى يه عذابندن خوف وثوابنى اميد ايله دعا وطاعت ايدك تحقيق الله تعالانك رحمتى احسن اعمالده اولنلره قريبدر

(٥٦) وهو الذى يرسل الرياح بشرا بين يدى رحمته حتى اذا اقلت سحابا ثقالا سقناه لبلد ميت فانزلنا به الماء فاخرجنا به من كل الثمرات كذلك نخرج الموتى لعلكم تذكرون ❊ اول الله تعالى روزكارى رحمتدن اولان يغمورك اوكنجه مژده جى كوندرر تا كه اول روزكارلر مطرله آغر بوكلو بلوتلرى قالديرر اول بلوتلرى بر زمين ميته يه سورهرز واول بلوتله اول زمينه صو انزال ايدهرز واول صو ايله هر نوع ميوهلر چيقاريرز بو ارض ميته دن نباتى احيا ايلديكمز كبى ناسى دخى ايكنجى نفخه ده قبرلرندن احيا واخراج ايدرز شايد كه سز بونلردن استدلال ايله احياى اموانى تفكر واقرار ايده سز ❊ ديلديكه بلوتلرى يوراز يردن قالديرر ويلدز روزكارى جمع ايدر وقبله يغمورى ياغدبرر ولودوس يغموردنصكره بولوتلرى طاغيدر

(٥٧) والبلد الطيب يخرج نباته باذن ربه والذى خبث لا يخرج الا نكدا

كذلك نصرف الآيات لقوم يشكرون ❊ شول بلد كه زمينى پاك وزراعتنه صالح اوله امر حق ايله انك نباتى اسهل ومعمور چيقار واولكه زمينى خبيث وشوره ناك اوله انك نباتى عسير وقليل چيقوب نفعى اولمزونك كبى آيتلرمزى نعمة الهيه شكر ايدن قوم ايچون ضرب مثل وتكرير ايله تصريف ايدهرز ❊ ديلديكه زمين پاك قلب مؤمنه وزمين شوره زار قلب كافره تشبيهدر كه مؤمن كلام حقى ايشيتدكده قلبى قبول ايدوب انكله نفعلنور كافرك قلبى تخم نصيحتى عدم قبول ايله هيچ نفعه نائل اولمز

(٥٨) لقد ارسلنا نوحا الى قومه فقال يا قوم اعبدوا الله ما لكم من اله غيره انى اخاف عليكم عذاب يوم عظيم ❊ (نوح بن لمك بن متوشلخ بن ادريس عليه السلامدر اللى ياشنده دعوته مأمور اولدى) تحقيق بز نوحى قومنه كوندردك نوح عليه السلام اى «قوم انجق بر الله تعالايه عبادت ايدك سزك ايچون غيرى معبود يوقدر تحقيق بن قورقارمكه اكر ايمانه كلمز سكز سزك اوزريكزه عظيم كونده عذاب اوله جقدر» ديدى ❊ اول عذاب قيامتده يا طوفان اوله

بر روايتده لامك
وبر روايتده دخى
لامخ در لمحرره

(٥٩) قال الملأ من قومه انا لنريك فى ضلال مبين ❊ انك قومنك بيوكلرى نوح عليه السلامه بز سنى آشكاره ضلالتده كورر ز ديديلر

(٦٠) قال يا قوم ليس بى ضلالة ولكنى رسول من رب العالمين ❊ نوح عليه السلام اى قوم بكا ضلالت يوقدر ولكن بن عالملرك ربسى طرفندن سزه رسولم ديدى

(٦١) ابلغكم رسالات ربى وانصح لكم واعلم من الله ما لا تعلمون ❊ ربم جل شانه نك احكامى خبرلرينى سزه تبليغ ايدهرم وصلاحكز ايچون سزه نصيحت ايدهرم والله تعالى طرفندن بكا وحى كلوب سزك بيلمديككز شيلرى بن بيلورم ديدى

(٦٢) اوعجبتم ان جاءكم ذكر من ربكم على رجل منكم لينذركم ولتتقوا ولعلكم ترحمون ❊ ينه نوح عليه السلام انلره ربكز طرفندن كندو جنسكزدن بر رجل لسانيله وحى وخبر كلديكنه تعجبمى ايدرسز تا كه سزى كفر ومعاصيدن اخافه وانلردن صاقندبره وشايد كه بو كفر ومعاصيدن اتقاكز سببيله رحمت اولنه سز ديدى

(٦٣) فكذبوه فانجيناه والذين معه فى الفلك واغرقنا الذين كذبوا

بِاٰيَاتِنَا اِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا عَمِينَ ❊ نوح عليه السلامى قومى تكذيب ايتديلر
بز نوحه و سفينه ده انكله بيله اولنلره نجات ويردك و بزم آيتلرمزى تكذيب
ايدنلرى طوفانله غرق ايتدك انلر وحدانيتمز علامتلرينى كورمز اعمى قوم
اوليدلر * دينلديكه نوح عليه السلام قومنك هلاكنه دعا ايلدكده حق تعالى
سفينه انشاسنه امر ايدوب طوفانى كوندرمكله سفينه يه الديغى قرق نفر رجال
وقرق عدد نسوان واوغلى سام وحام ويافث ايله نجات بولدى

(٦٤) وَاِلٰى عَادٍ اَخَاهُمْ هُودًا قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِنْ اِلٰهٍ غَيْرُهُ
اَفَلَا تَتَّقُونَ ❊ وقوم عاده نسب جهتيله قرداشلرى هود عليه السلامى
كوندردك هود عليه السلام اى قومم اول بر الله تعالايه عبادت ايدك سزكچون
اندن غيرى معبود يوقدر اياانك عذابندن قورقمزميسكز ديدى * اول هود عليه
السلام بن عبد الله بن رباح بن جادر بن عاد بن ارم بن سام بن نوح عليه
السلامدر ياخود هود بن شالخ بن ارفخشد بن سام بن نوح عليه السلامدر
وعاد بن عوص بن ارم بن ارفخشد بن سام بن نوح عليه السلامدر وقوم مذكور
غايت بلند وتناور روى زمينده انلر كبى جسيم الجثه اولمامشدر

هود اسمى عابردر كه هود بن عامر بن شالخ بن فالغ بن ارفخشد بن سام بن نوحدر (قاموس)

هود بن عبد الله بن رباح بن الجلود بن عوص بن ارم بن سام بن نوح وقيل هود بن شالخ بن ارفخشد بن سام بن عم ابى عاد (قاضى)

عابر بن شالخ بن قيناز بن ارفخشد بن سام بن نوح (برهان)

(٦٥) قَالَ الْمَلَاُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ اِنَّا لَنَرٰيكَ فِى سَفَاهَةٍ وَاِنَّا لَنَظُنُّكَ
مِنَ الْكَاذِبِينَ ❊ هود عليه السلام قومنك رؤساسندن كافرلرى ياهود
بز سنى قومكك دينينى تركده بى عقل كوررز ودعواى رسالتده سنى كاذبلردن
ظن ايدرز ديديلر

(٦٦) قَالَ يَا قَوْمِ لَيْسَ بِى سَفَاهَةٌ وَلٰكِنِّى رَسُولٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ❊ هود
عليه السلام اى قومم بنده خفت عقل وجهالت يوقدر ولكن بن عالملرك ربى
طرفندن سزه رسولم ديدى

(٦٧) اُبَلِّغُكُمْ رِسَالَاتِ رَبِّى وَاَنَا لَكُمْ نَاصِحٌ اَمِينٌ ❊ ربم جل جلاله نك
رسالاتنى سزه تبليغ ايدرم ورسالتمده صادق اولهرق سزه نصيحت ايديجيم ديدى

(٦٨) اَوَعَجِبْتُمْ اَنْ جَاءَكُمْ ذِكْرٌ مِنْ رَبِّكُمْ عَلٰى رَجُلٍ مِنْكُمْ لِيُنْذِرَكُمْ وَاذْكُرُوا
اِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَاءَ مِنْ بَعْدِ قَوْمِ نُوحٍ وَزَادَكُمْ فِى الْخَلْقِ بَسْطَةً فَاذْكُرُوا
اٰلَاءَ اللّٰهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ❊ هود عليه السلام انلره ربكز طرفندن كندو جنس
ونسبكزدن بر رجل لسانيله رسالت وبيان كلديكنى عجبلرميسكز كه سزى
عذاب الهيدن اخافه ايدر ديدى وذكر ايدك شول وقتيكه قوم نوحك

هلاكندنصكره (زمين احقافده تابحر عمانه دك) حق تعالى سزى خلفا قيلدى
وسزى خلقت وقوت وقامتده جمله آدملردن زياده قيلدى امدى الله تعالانك
نعملرينى ذكر ايدك كه شايد فلاح بوله سز ديدى

نصف

(٦٩) قَالُوا اَجِئْتَنَا لِنَعْبُدَ اللّٰهَ وَحْدَهُ وَنَذَرَ مَا كَانَ يَعْبُدُ اٰبَاؤُنَا فَاْتِنَا بِمَا تَعِدُنَا
اِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ❊ هود عليه السلامه قومنك كافرلرى ياهود سن
بزم بابالرمزك عبادت ايتديكى بتلرمزى تركله بر الهه عبادت ايتمزى امر
ايتمكه مى كلدك امدى اكر رسالتكده صادق ايسك بزى اخافه ايلدكك عذابى
كتور ديديلر

(٧٠) قَالَ قَدْ وَقَعَ عَلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ رِجْسٌ وَغَضَبٌ اَتُجَادِلُونَنِى فِى اَسْمَاءٍ
سَمَّيْتُمُوهَا اَنْتُمْ وَاٰبَاؤُكُمْ مَا نَزَّلَ اللّٰهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ فَانْتَظِرُوا اِنِّى مَعَكُمْ
مِنَ الْمُنْتَظِرِينَ ❊ هود عليه السلام انلره تحقيق ربكز طرفندن سزه عذاب
وغضب واجب وحق اولدى الله تعالى طرفندن بر آيت نزولى ياخود بر حجت
وبرهان اولمقسزين سزك و بابالريكزك الهه تسميه ايتديككز بتلريكزده بنمله
مجادله مى ايدرسكز امدى عذاب نزولنه سز منتظر اولك بنده سزكله بيله
منتظرم ديدى

(٧١) فَاَنْجَيْنَاهُ وَالَّذِينَ مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا وَقَطَعْنَا دَابِرَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِاٰيَاتِنَا
وَمَا كَانُوا مُؤْمِنِينَ ❊ هود عليه السلامى ودينده اكا تابع اولنلرى رحمتمزله
قورتاردق وبزم آيتلرمزى تكذيب ايدوب مؤمن اولميانلرينك سلسله وكوكلرينى
قطع ايتدك * روايت اولنديكه قوم مذكور اوچ سنه يغمور انقطاعيله قحطه
مبتلا اولديلر اول وقتده هر ملت بر بلايه دوچار اولسه بيت الحرامه واروب
انده دعا ايدرلردى ومطلبلرينه نائل اولورلردى اول قوم دخى استسقا ايچون
اعيان قبيله دن يتمش كيسه يى مكه يه كوندرديلر رئيسلرى قيل بن عنز ومرثد
ابن سعد ايدى واول وقتده عمليق بن لاوذ اولادندن معوية بن بكر حاكم مكه ايدى

معاوية قاضى

اكا مسافر اولوب بعده ازضيافت طلب باران دعاسيچون چيقد قلرنده مرثد
هود عليه السلامه كيزلو ايمان كتورنلردن اولمغله انلره سز توبه واستغفار ايدوب
هود عليه السلامه اطاعت ايتمدكجه دعاكز قبول اولمز ديدى بو كلامندن مبنى
معويه يه ديديلر كه سن مرثدى دعا محلنه كلمكدن اليقو واكا نصيحت ايله ديو
براغوب قيل ايله اول يتمش كشى دعايه كتديلر باران طلبيله دعالرنده فى الحال

اوج قطعه بلوت ظهور ایلدی بری بیاض بری قرمزی بری سیاه وندا کلدیکه
ای قیل بو بلوتلردن برینی قومك ایچون اختیار ایله قیل دخی یغموری چوقدر
ظنیله سیاه بلوتی اختیار ایلدی مکه دن ولایتلری طرفنه روانه وواد یلرنده
مغیث نام محله وارد قلرنده بلوتك مژده سی قوم عاده ایریشوب سرور واستقبال
ایچون خانه لرندن چیقدیلر همان عذاب الهی دخی نازل اولوب اول سحاب ریح
عاصف ایدیکه یدی کون سکز کیجه اسوب قوم عادی تماما هلاك ایلدی هود
علیه السلام مؤمن قومیله سلامتده اولدیلر

(٧٢) وَإِلَىٰ ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ قَدْ جَاءَتْكُمْ بَيِّنَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ هَٰذِهِ نَاقَةُ اللَّهِ لَكُمْ آيَةً فَذَرُوهَا تَأْكُلْ فِي أَرْضِ اللَّهِ وَلَا تَمَسُّوهَا بِسُوءٍ فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ❊ قبیلهٔ ثموده نسبا
قرنداشلری صالحی کوندردك صالح علیه السلام انلره ای قومم بی شریك
اولان الله تعالایه عبادت ایدك که اندن غیری عبادته والوهیته مستحق یوقدر
ربکز جل شانه طرفندن سزه معجزهٔ ظاهره کلدیکه ایشته بنم پیغمبرلکمه
دلالت ایدر الله تعالانك قدرتیله بودوه در انی حالی اوزره براغك که ارض
اللهده اوت یه واکا هیچ بربدلك ایله طوقنیه سزکه بونی مشاهده دنصکره
اکا ضرر ایدر سکز سزی عذاب الیم اخذ ایدر دیدی ❊ دینلدیکه ثمود عربدن
بر قبیله در اصللری ثمود بن عابر بن ارم بن سام بن نوح علیه السلامدر
مسکنلری حجازله شام بیننده وادی القرایه دك حجر دینور وصالح علیه السلام
ابن عبید بن اسف بن ناشح بن عبید بن جادر بن ثمود ایدی یعنی التنجی قرنده
ثموده وارمغله نسب عد اولندی قبیلهٔ ثمود کثرت رجال ومال وجسامت
وجودلری اولوب صالح علیه السلامی تکذیب ایدرلردی وبزه رسالتکه دلیل

صالح بن عبید بن اسف بن ماسخ بن عبید بن حازر بن ثمود (قاضی)

کوستر دیرلردی صالح علیه السلام نه ایستر سکز دیمکله انلر یارین بیرامزدر بزمله
صحرایه کل بزدخی بتلرمزی چیقاریر زسن اللهکدن برشی ایسته بزدخی
بتلرمزدن ایسترز بقالم قنغمزك دعاسی قبول اولور سه اکا تابع اولورز دیو قرار
ویردیلر فرداسی چیقوب هرچند بتلرندن حاجت طلب ایلدیلر ظهور ایتمامکله
خجالتده قالدیلر صحراده کاثبه نامنده بشقه جه برطاش قیا وار ایدی اشراف
قبیله دن جندع بن عمرو ای صالح بو قیادن برحامله تویلو دوه چیقاردیدی
صالح علیه السلام بنم ربمك قدرت کامله سنده عجز یوقدر اکر بومطلو بکز
وجهله بوقیادن بو دوه یی چیقاررسم نه ایدرسز دیدی انلر ایمان کتورورز دیو

عهد ویمین ایتدیلر صالح علیه السلام ایکی رکعت نماز قیلوب دعا ایتدکده
فی الحال اول قیا حرکته کلوب دوه لر طوغردغنده ناله ایدر کبی ایکلدی وقیا
یاریلوب ایستدکلری صورتده بردوه طشره چیقدی وهمان کندو کبی برباوری
طوغردی وناس اکا نظر ایدرلردی جندع توفیق الهیله فی الحال ایمانه کلوب
باقیلری خذلانده قالدیلر صالح علیه السلام قومنه دیدیکه صویکزك جمیعی
بر کون اول دوه نك وبر کون سزکدر اول ناقه کون آشوری صویه واردقده
حجر قیوسنك جمیع صوینی ایچمدکجه باشنی قالدرمزدی وایستدکلری قدر سودینی
صاغوب ایچرلر وادخار ایدرلردی وایام صیفده وادینك ظهرنده اولوب ثمودك
مواشیسی بطن وادیده سیجاق واوتسز یرده اولوردی کذلك قیشده ناقه
بطن وادیده مواشی ثمود ظهر وادیده صوغق واوتسز محلده اولورلردی
بو حالت انلره من عند الله بلا واضطراب اولدی مکر قبیلهٔ ثمود ده مالدار
ومواشیٔ کثیره صاحبه سی ایکی مرأه وار ایدی برینه عنیزه دینور عجوز مسنه
اولوب حسنا قزلری وار ایدی برینه دخی صدوف دینوردی ایکیسی دخی صالح
علیه السلامی سومزلردی اول صدوفك مصدعا نام برابن عمی وار ایدی ناقه یی
سکرلمك یعنی ایقلرینی کسمك شرطیله نفسنی اکا عرض ایلدی وعنیزه دخی
قذار بن سالف نام ادباره کذلك ناقه یی سکرلمك شرطیله قیزلرندن دیلدیکنی
ویرمکه وعد ایلدی بو صورتله مصدعله قذار ناقه نك هلاکنی التزام وامثاللری
اشقیادن یدی کیسه یی دخی کندولره اویدردیلر وناقه نك یولنده کیزلنوب
چکر کن قلیجیله اوروب اولدردیلر لحمنی اهل بلد اخذ وتقسیم ایتدیلر ناقه نك
ولدی انی کوردکده اول اراده برطاغ وار ایدی اکا قاچدی انده اوچکره
چاغروب برقیایار یلوب ولد ناقه انك ایچنه کیردی صالح علیه السلام انك اوچکره
چاغرمسی اوچکون عمرکز قالدیغنه اشارتدر عذابه حاضر اولك دیدی انلر
استهزا طریقیله یاصالح اول عذاب بزه نه وقت کلور وانك کلسنه علامت ندر
دیدیلر ناقه یی چهارشنبه کونی اولدرمشلر ایدی صالح علیه السلام دیدیکه یارین
پنجشنبه یوزلریکز صارارر جمعه کونی قزارر جمعه ایرتسی قرارر بازار کونی
عذابکز کلور واقعه دیدیکی کبی فرداسی خمیسده یوزلری صاراروب جمعه
قزاروب سبت کونی قراردقده مأیوسا عذابه انتظار ایله بازار کونی کندولرینی
یراوزره براغوب عذاب نه جانبدن کلور دیو کاه سمایه کاه یره باقدیلر اولکون
ضحی وقتنده کوکدن برهیبت وشدتلو صوت کلوب جمله کافرلرك قلبلری

پاره‌لنوب هلاك اولديلر

(٧٣) وَاذْكُرُوا اِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَاءَ مِنْ بَعْدِ عَادٍ وَبَوَّأَكُمْ فِي الْاَرْضِ تَتَّخِذُونَ مِنْ سُهُولِهَا قُصُورًا وَتَنْحِتُونَ الْجِبَالَ بُيُوتًا فَاذْكُرُوا آلَاءَ اللّٰهِ وَلَا تَعْثَوْا فِي الْاَرْضِ مُفْسِدِينَ ٭ وذكر ايدك كه الله تعالى سزى عاد قومنك هلاكندنصكره خلفا ايدوب ارض حجرده اسكان ايتدى يازلرده يومشاق يرلرده كوشكلر ياپوب قيشلرده طاغلرى اويوب خانه‌لر ياپوب ساكن اولورسز امدى الله تعالانك نعمتلرينى ياد وشكر ايليوب يريوزنده فساده قصد وسعى ايلميك

(٧٤) قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا مِنْ قَوْمِهِ لِلَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا لِمَنْ آمَنَ مِنْهُمْ اَتَعْلَمُونَ اَنَّ صَالِحًا مُرْسَلٌ مِنْ رَبِّهِ قَالُوا اِنَّا بِمَا اُرْسِلَ بِهِ مُؤْمِنُونَ ٭ صالح عليه السلامك قومندن ايمانه كليوب تكبر اوزره اولنلر ينه اول قومندن ضعيف عد ايتدكلرى ايمانه كلنلر ايچون استهزا يوزندن ديديلركه صالح ربسى طرفندن كوندرلمش پيغمبر اولديغنى بيلور ميسز اول ضعفا بيلورز بزه وسزه مرسلدر وبزاكا ايمان ايدنلردنز ديديلر

(٧٥) قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا اِنَّا بِالَّذِي آمَنْتُمْ بِهِ كَافِرُونَ ٭ اول ايماندن تكبر ايدنلر اول مؤمنلره شول سزك ايمان ايتديككز شيئه بز منكر وكافرلرز ديديلر

(٧٦) فَعَقَرُوا النَّاقَةَ وَعَتَوْا عَنْ اَمْرِ رَبِّهِمْ وَقَالُوا يَا صَالِحُ ائْتِنَا بِمَا تَعِدُنَا اِنْ كُنْتَ مِنَ الْمُرْسَلِينَ ٭ واول دوه‌يى كسديلر وربلرينك امرينه عدم امتثال ايله عصيان ايتديلر واستهزا طريقيله اى صالح اكر مرسل پيغمبرلردن ايسك بزه وعد ايتديكك عذابى كتور ديديلر

(٧٧) فَاَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَاَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ جَاثِمِينَ ٭ انلره كوكدن هيبتلو صوتله يرده زلزله اولوب قلبلرى پاره‌لنمكله يوز اوزره دوشوب خانه‌لرنده هلاك اولديلر

(٧٨) فَتَوَلَّى عَنْهُمْ وَقَالَ يَا قَوْمِ لَقَدْ اَبْلَغْتُكُمْ رِسَالَةَ رَبِّي وَنَصَحْتُ لَكُمْ وَلٰكِنْ لَا تُحِبُّونَ النَّاصِحِينَ ٭ صالح عليه السلام انلردن اعراضله اى قوم بن سزه ربمك رسالتنى تبليغ ونصيحت ايتدم لكن سز نصح ايدنلرى سومز ايديكز ديدى

(٧٩) وَلُوطًا اِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ اَتَاْتُونَ الْفَاحِشَةَ مَا سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ اَحَدٍ مِنَ الْعَالَمِينَ ٭ لوط عليه السلام قوم سدومه ايا سز بو فاحش عملى

ايشلر ميسكز كه بو عالمده سزدن مقدم بركيمسه بو عملى ايتمدى ديدى ٭ لوط بن هاران بن آزر بن نوح عليه السلام كه ابراهيم عليه السلامك برادرزاده سيدر ابراهيم عليه السلام بابلدن شامه توجهلرنده لوط عليه السلام انكله ايدى حق تعالى لوط عليه السلامه پيغمبرلك ويروب اهل مؤتفكاته كوندردى وانلريش شهر اولوب اعظمى سدوم ودیكر غاموراوداوما وصابورا وصغورا ايديكه انلرده ناسك زياده كثرتى وارايدى لوط عليه السلام سدومه كلوب خلقى دينه دعوت ولواطه فحشندن نهى ايلدى

(٨٠) اِنَّكُمْ لَتَاْتُونَ الرِّجَالَ شَهْوَةً مِنْ دُونِ النِّسَاءِ بَلْ اَنْتُمْ قَوْمٌ مُسْرِفُونَ ٭ سز نسادن غيرى شهوتله رجاله مباشرت ايدرسز بلكه سز اسراف ايديجى برقوم سز ديدى

(٨١) وَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ اِلَّا اَنْ قَالُوا اَخْرِجُوهُمْ مِنْ قَرْيَتِكُمْ اِنَّهُمْ اُنَاسٌ يَتَطَهَّرُونَ ٭ لوط عليه السلامك بو كلامنه بر برينه جوابلرى انجق لوطى واكا تابع اولنلرى قريه‌كزدن يعنى سدومدن چيقارك كه انلر بو عملدن پاكلك طلب ايدر انسانلردر ديمك اولدى

(٨٢) فَاَنْجَيْنَاهُ وَاَهْلَهُ اِلَّا امْرَاَتَهُ كَانَتْ مِنَ الْغَابِرِينَ ٭ بز لوط عليه السلامه واهل بيت وتبعه‌سى مؤمنلره نجات ويردك انجق زوجه‌سى واعله كبرلو كفرده اولديغيچون لوط عليه السلامله كيتميوب قومله هلاك اولدى

(٨٣) وَاَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِينَ ٭ وانلرك اوزرينه سجيلدن طاش ياغدردق نظر ايله كه انبيايى منكر مجرملرك حالى نيجه اولدى

(٨٤) وَاِلَى مَدْيَنَ اَخَاهُمْ شُعَيْبًا قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِنْ اِلٰهٍ غَيْرُهُ قَدْ جَاءَتْكُمْ بَيِّنَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ فَاَوْفُوا الْكَيْلَ وَالْمِيزَانَ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ اَشْيَاءَهُمْ وَلَا تُفْسِدُوا فِي الْاَرْضِ بَعْدَ اِصْلَاحِهَا ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ٭ اصحاب ايكه اولان مدين بن ابراهيم عليه السلام اولادينه نسبا قرداشلرى اولان شعيب عليه السلامى رسول كوندردك شعيب انلره ياقوم الله تعالايى برليوب اكا عبادت ايدك اندن غيرى عبادته مستحق اله يوقدر ربكز طرفندن سزه معجزه ظاهره كلدى كيل وميزانكزى تمام طوتوب ناسك حقلرينى اداده نقصان ايتميك وانبيا واتباعى شرايعيله يريوزى اصلاح اولمشيكن سز كفر وحيله ايله فساد

لوط بن هاران بن تارخ (قاضى)

بو شهرلرك اسملرى بعض كتابلرده لسان عبرانى اوزره سُودوم وغومور وآداما وسبويم وصغور ديو محرردر سودوم بحر لوطك طرف شماليسنده وآداما ايله غومور بحر مذكور جوارنده وسبويم شهرى كنار يرده وصغور دخى ينه اولطرفده والان الزويره تسميه اولنان محلده واقع ايمش (المحرره)

ایتمیك اكر بنم قولمی تصدیق ایدر سكز سزه خیرلودر دیدی

(٨٥) وَلَا تَقْعُدُوا بِكُلِّ صِرَاطٍ تُوعِدُونَ وَتَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ مَنْ اٰمَنَ بِهِ وَتَبْغُونَهَا عِوَجًا وَاذْكُرُوا اِذْ كُنْتُمْ قَلِيلًا فَكَثَّرَكُمْ وَانْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ ❋ دین طلبیله كلنلرك یوللری اوزره اوتوروب الله تعالایه ایمان ایدنلری منع ایتمیك واكری یوله كتمسنی طلب ایتمیك وسزك عدد ومالكز قلیل ایكن سزی مال واولاد ایله تكثیر ایدن حق تعالایی ذكر ایدك وسزدن مقدم كچن امتلردن افساد ایدنلرك عاقبتلری نیجه اولدیغنه نظر ایدك دیدی

(٨٦) وَاِنْ كَانَ طَائِفَةٌ مِنْكُمْ اٰمَنُوا بِالَّذِي اُرْسِلْتُ بِهِ وَطَائِفَةٌ لَمْ يُؤْمِنُوا فَاصْبِرُوا حَتّٰى يَحْكُمَ اللّٰهُ بَيْنَنَا وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ ❋ اكر سزدن بر طائفه بنم ارسال اولندیغم شیئه ایمان ایدر وبر فرقه انكار ایدرسه الله تعالی بینمزده حكم ایدنجیه دك صبر ایدك كه تصدیق ایدنلری نجات تكذیب ایدنلری عذابله قضا ایده اول الله تعالی حاكملرك خیرلوسیدر كه عدله حكم ایدر ❋ دینلدیكه ابراهیم علیه السلام نمرودك آتشندن چیقدقده نمرودك قزینی زوج ایدوب اندن مدین نام ولدی اولدی واول مدین لوط علیه السلامك قزینی تزوج ایدوب اندن تناسل ایدن اولاده آل مدین دینلدی وشعیب علیه السلام بن میكیل بن یشجر بن مدیندر وشعیب علیه السلام اعمی ایدی قومنه حسن مراجعتیچون اكا خطیب الانبیا دینوردی اكرچه انك معجزه سی قرآن كریمده اولمیوب انجق معجزات انبیایی ذكر ایدر آیات باهراتده نقدر بلند طاغه چیقمق مراد ایلسه جبل سرفرو ایدوب آسان چیقاردی دیمش بو آل مدین كیله ومیزانلریله زیاده آلوب ناسه نقصان ویررلردی ویمر یول اوزره اوتوروب شعیب علیه السلامه كلنلری اول كذابدر صقین سنی دینكدن دوندرمسون دیو منع ایدرلردی وبعضلر قطاع طریق ایدیلر دیمشدر

(٨٧) قَالَ الْمَلَاُ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا مِنْ قَوْمِهِ لَنُخْرِجَنَّكَ يَا شُعَيْبُ وَالَّذِينَ اٰمَنُوا مَعَكَ مِنْ قَرْيَتِنَا اَوْ لَتَعُودُنَّ فِي مِلَّتِنَا قَالَ اَوَلَوْ كُنَّا كَارِهِينَ ❋ شعیب علیه السلامك قومندن ایماندن تكبر ایدن رؤساسی یا شعیب سنی وسكا ایمان ایدنلری سنكله برابر قریه مزدن چیقاریز یاخود بزم ملتمزه دونرسكز دیدیلر شعیب علیه السلام بزم كریه كوردیكمز دینه نیجه دونه رز دیدی

(٨٨) قَدِ افْتَرَيْنَا عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا اِنْ عُدْنَا فِي مِلَّتِكُمْ بَعْدَ اِذْ نَجَّانَا اللّٰهُ مِنْهَا وَمَا يَكُونُ لَنَا اَنْ نَعُودَ فِيهَا اِلَّا اَنْ يَشَاءَ اللّٰهُ رَبُّنَا وَسِعَ رَبُّنَا كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا

جزء ٩

عَلَى اللّٰهِ تَوَكَّلْنَا رَبَّنَا افْتَحْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ قَوْمِنَا بِالْحَقِّ وَاَنْتَ خَيْرُ الْفَاتِحِينَ ❋ شعیب علیه السلام « الله تعالی بزی بدایتده اسلامله تكریم وملتكزدن تخلیصدن صكره سزك ملتكزه دونرسك الله تعالایه قول باطل وكذبله افترا ایتمش اولورز بزم اكا عودتمز ممكن اولمز مكر علم ومشیة اللهده سبقت ایتمش اوله ربمز تعالینك علمی هرشیئی احاطه ایتمشدر ایمان اوزره ثباتده الله تعالایه توكل ایلدك یارب بزله قوممز بیننده حقله حكم ایله كه سن حكم ایدیجیلرك خیرلوسی سن » دیدی

(٨٩) وَقَالَ الْمَلَاُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ لَئِنِ اتَّبَعْتُمْ شُعَيْبًا اِنَّكُمْ اِذًا لَخَاسِرُونَ ❋ قومنك كافر اولان رؤساسی دیكرلرینه اكر شعیبه تابع اولورسكز دینكزی وكم فروشلغی تركله زیانده اولورسكز دیدیلر

(٩٠) فَاَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَاَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ جَاثِمِينَ ❋ جبریل علیه السلامك صیحه سیله انلری زلزله اخذ ایدوب منزللرنده یوزلری اوزره دوشوب هلاك اولدیلر

(٩١) اَلَّذِينَ كَذَّبُوا شُعَيْبًا كَاَنْ لَمْ يَغْنَوْا فِيهَا اَلَّذِينَ كَذَّبُوا شُعَيْبًا كَانُوا هُمُ الْخَاسِرِينَ ❋ شونلر كه شعیب علیه السلامی تكذیب ایتدیلر كویا منزللرنده اقامت ایتمیوب یوق اولدیلر وانی تكذیب وانكار ایدنلر دنیا وآخرتده خسرانده اولدیلر

(٩٢) فَتَوَلّٰى عَنْهُمْ وَقَالَ يَا قَوْمِ لَقَدْ اَبْلَغْتُكُمْ رِسَالَاتِ رَبِّي وَنَصَحْتُ لَكُمْ فَكَيْفَ اٰسٰى عَلٰى قَوْمٍ كَافِرِينَ ❋ شعیب علیه السلام انلردن یوز چویروب تحسر وتأسفله دیدیكه ای قوم بن سزه ربم جل شانه نك خبرلرینی تبلیغ ایلدم وسزه مرحمتله نصیحت ایلدم (صكره ینه كندو نفسنه دیدیكه) بنی تصدیق ایتمیان كافرلرك هلاكنه نیجه تأسف ایده یم كه مستحق عذاب اولمشلر یدی

(٩٣) وَمَا اَرْسَلْنَا فِي قَرْيَةٍ مِنْ نَبِيٍّ اِلَّا اَخَذْنَا اَهْلَهَا بِالْبَاْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ لَعَلَّهُمْ يَضَّرَّعُونَ ❋ انبیادن برینی بر قریه یه كوندردیكمزده اهالیسی انی تكذیب ایتملریله بز انلری سوء حال وضیق معاش ورنج وخسته لكله اخذ ایتدك تا كه تضرع وتذلل ایده لر

(٩٤) ثُمَّ بَدَّلْنَا مَكَانَ السَّيِّئَةِ الْحَسَنَةَ حَتّٰى عَفَوْا وَقَالُوا قَدْ مَسَّ اٰبَاءَنَا الضَّرَّاءُ وَالسَّرَّاءُ فَاَخَذْنَاهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ❋ صكره بلا وشدت یرینه سلامت وراحتی تبدیل ایتدك تا كه مال وعددلری چوغالدقده كفران نعمه وطغیانه

باشلدیلر وبو محنت ومضرت وراحت ونعمت دهرده عادت اولمغله بابالریمزه دخی اکا مبتلا ایدی دیدیلر وینه کفران نعمتده اولدیلر ایمدی اکسزین بز انلری عذابله اخذ ایتدك حال بوکه انلر بو عذابك نزولنی فکر ایتمزلر ایدی

(٩٥) وَلَوْ اَنَّ اَهْلَ الْقُرٰى اٰمَنُوا وَاتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَرَكَاتٍ مِنَ السَّمَاءِ وَالْاَرْضِ وَلٰكِنْ كَذَّبُوا فَاَخَذْنَاهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ❊ اکر اهل قری ایمان واتقا ایتسهلردی بز انلرك اوزرینه کوکدن یغمور ویردن نبات برکاتنی فتح ایدردك لکن انلر رسوللرینی تکذیب ایتدیلر ایمدی کفر ومعاصی یی کسبلری سببیله بز انلری عذابله اخذ ایتدك

(٩٦) اَفَاَمِنَ اَهْلُ الْقُرٰى اَنْ يَاْتِيَهُمْ بَاْسُنَا بَيَاتًا وَهُمْ نَائِمُونَ ❊ ایا اهل قری نیجه امین اولورلر انلر کیجه اویقوده ایکن عذابمز کلهجکندن قورقمزلرمی

(٩٧) اَوَاَمِنَ اَهْلُ الْقُرٰى اَنْ يَاْتِيَهُمْ بَاْسُنَا ضُحًى وَهُمْ يَلْعَبُونَ ❊ ایا اهل قرا ومکه نیجه امین اولورلر انلر اویونده ایکن قوشلق وقتنده عذابمز کلهجکندن خوف ایتمزلرمی

(٩٨) اَفَاَمِنُوا مَكْرَ اللّٰهِ فَلَا يَاْمَنُ مَكْرَ اللّٰهِ اِلَّا الْقَوْمُ الْخَاسِرُونَ ❊ ایا الله تعالی انلری غفلتلری حالنده فجأة عذابله اخذ ایدهجکندن امینمی اولدیلر الله تعالانك بو صورت مکرندن کیمسه امین اولمز مکر خسرانده اولان قوم اوله

(٩٩) اَوَلَمْ يَهْدِ لِلَّذِينَ يَرِثُونَ الْاَرْضَ مِنْ بَعْدِ اَهْلِهَا اَنْ لَوْ نَشَاءُ اَصَبْنَاهُمْ بِذُنُوبِهِمْ وَنَطْبَعُ عَلٰى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ❊ ایا شول کیمسهلر ایچون بیان اولمدیمیکه برقوم عذابله هلاك اولوب صکره یرلرینه وارث وخلف اولورلر اکر بز مراد ایلسك انلری سلفلری کبی ذنوبلرینك جزاسنی ویردك حال بوکه انلرك قلبلری اوزره مهر اوررزکه قلبلری ایشتمز اولور

(١٠٠) تِلْكَ الْقُرٰى نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ اَنْبَائِهَا وَلَقَدْ جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا بِمَا كَذَّبُوا مِنْ قَبْلُ كَذٰلِكَ يَطْبَعُ اللّٰهُ عَلٰى قُلُوبِ الْكَافِرِينَ ❊ اول شهرلرکه بوندن مقدم اهالیسنی هلاك ایتمشیدك انلرك بعض خبرلرینی یا محمد سکا حکایت ایدرز انلره پیغمبرلری معجزاتله کلدیلر انلر مقدمکی پیغمبرلری تکذیب ایله کفرده ثباتلری وقلبلرینه مهر وضعیله هلاك اولان امم کبی سنك قومکدن دخی ایمانه کلمك مقدر اولمیان انلرك قلوبنه الله تعالی مهر اورر

(١٠١) وَمَا وَجَدْنَا لِاَكْثَرِهِمْ مِنْ عَهْدٍ وَاِنْ وَجَدْنَا اَكْثَرَهُمْ لَفَاسِقِينَ ❊ امم مذکورهنك اکثریچون عهد ومیثاقلرینه وفا ایدر بولمدق بلکه انلرك چوغنی پیمان شکن فاسقلر بولدق

(١٠٢) ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ مُوسٰى بِاٰيَاتِنَا اِلٰى فِرْعَوْنَ وَمَلَائِهِ فَظَلَمُوا بِهَا فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ ❊ اول امملردن صکره معجزاتمزله موسی علیه السلامی فرعونه واکا برقومنه رسول کوندردك انلر اول معجزات ظاهرهیه عدم التفاتله کافر اولوب نفسلرینه ظلم ایتدیلر نظر ایلهکه فساد ایدنلرك عاقبتی نیجه اولدی

(١٠٣) وَقَالَ مُوسٰى يَا فِرْعَوْنُ اِنِّي رَسُولٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ❊ موسی علیه السلام یا فرعون بن رب العالمین طرفندن سکا رسولم دیدی

(١٠٤) حَقِيقٌ عَلٰى اَنْ لَا اَقُولَ عَلَى اللّٰهِ اِلَّا الْحَقَّ قَدْ جِئْتُكُمْ بِبَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ فَاَرْسِلْ مَعِيَ بَنِي اِسْرَائِيلَ (١٠٥) قَالَ اِنْ كُنْتَ جِئْتَ بِاٰيَةٍ فَاْتِ بِهَا اِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ❊ بنی تصدیقه وبنم رسالته حقانیتم واردرکه الله تعالانك شاننده کلام حقدن غیری سویلمم تحقیق ربکز تعالی طرفندن رسالتمه شاهد سزه معجزهٔ ظاهره ایله کلدم بنمله بنی اسرائیلی بابالرینك وطنی اولان ارض مقدسهیه کوندر فرعون اکا دیدیکه اکرسن معجزه وحجتله کلدکسه وصادقلردن ایسك معجزهکی کتور ❊ محرردرکه بو فرعونك اسمی ولید بن مصعب بن ریاندر فرعون مصر ملوکینك لقبلریدر بو فرعون بنی اسرائیلی قوللرمدر دیو اعمال مشاقهده قوللنوردی بو سببدنکه یعقوب علیه السلام اولاد واحفادیله مصره کلوب قرار ایتمشیدی انلر وفات ایدوب ملك ریان دخی یوسف علیه السلام زماننده فوت اولدی اوغلی مصعب بنی اسرائیله حرمت ایدردی انك فوتنده اوغلی ولیدکه موسی علیه السلام زماننده فرعون مصر اولمقله انا ربکم الاعلی لافنی بنی اسرائیل قبول ایتمدکده فرعون انلره سز بنم بابالرمك صاتون النمش کولهلریسکز بنم دخی بنده زادهلرمسکز دیو تا موسی علیه السلامك بعثتنه دك بندهلك ایله قوللنوردی

(١٠٦) فَاَلْقٰى عَصَاهُ فَاِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ مُبِينٌ ❊ موسی علیه السلام عصاسنی یره براقدی همانده ظاهر الامر بی شك براژدرها اولدی ❊ مرویدرکه اول اژدرها اغزینی آچوب ایکی چکهسی بینی سکسان ذراع ایدی آلت چکهسی

يرده اوست چكه سى فرعونك قصرنك قبه سنده ايدى فرعون فرار ايدوب ناسه بر رتبه هزيمت واز دحام دوشديكه اول آنده يكرمى بش بيك آدم هلاك اولدى فرعون چاغروب ياموسى سنى كوندرن خدايه وسكا يمين ويررمكه عصاكى اوزرمدن دفع ايله سكا ايمان ايده رم و بنى اسرائيلى سكا ويردم ديدى موسى عليه السلام اژدرهانك باشندن طوتدقده همان عصا اولدى فرعون كلوب سريرينه اوطوردقده بوندن غيرى معجزه ك وارمى ديدى

(١٠٧) وَنَزَعَ يَدَهُ فَاِذَا هِىَ بَيْضَاءُ لِلنَّاظِرِينَ ❊ النى جيبندن چيقارديكه ناظرلره ضياسى نور شمسه غالب بياض اولدى * مروى يدركه موسى عليه السلام بغداى رنكنده اولمغله دستنى چيقاردقده نورى زمين وآسمانى روشن ايلدى ينه جيبنه وضعنده اولكى هيئته عودت ايلدى

(١٠٨) قَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِ فِرْعَوْنَ اِنَّ هٰذَا لَسَاحِرٌ عَلِيمٌ ❊ فرعون قومندن رؤسالرى بوموسى فن سحرده عالم ساحردر ديدى

(١٠٩) يُرِيدُ اَنْ يُخْرِجَكُمْ مِنْ اَرْضِكُمْ فَمَاذَا تَأْمُرُونَ ❊ (اى قبطيان) بوساحر سزى ارض مصردن چيقارمق مراد ايدرنه تدبير ايدرسز ديديلر

(١١٠) قَالُوا اَرْجِهْ وَاَخَاهُ وَاَرْسِلْ فِى الْمَدَائِنِ حَاشِرِينَ (١١١) يَأْتُوكَ بِكُلِّ سَاحِرٍ عَلِيمٍ ❊ (قبطك رؤساسى) فرعونه ديديلركه موسى وقرنداشى هرون عليهما السلامى آليقو عجله ايتمه ومدينه لره سحره يى جمع ايدر آدملر كوندر جمله فننده حاذق ساحرلرى سكا كتور سونلر

(١١٢) وَجَاءَ السَّحَرَةُ فِرْعَوْنَ قَالُوا اِنَّ لَنَا لَاَجْرًا اِنْ كُنَّا نَحْنُ الْغَالِبِينَ ❊ وقتاكه سحره فرعونه كلديلر اكر بز موسايه غلبه ايدرسك بزه اجر وعطايا ايله اكرام ايدر ميسك ديديلر

(١١٣) قَالَ نَعَمْ وَاِنَّكُمْ لَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ ❊ فرعون بلى ويردم وسز مقربلردن اولور سكز ديدى

(١١٤) قَالُوا يَامُوسٰى اِمَّا اَنْ تُلْقِىَ وَاِمَّا اَنْ نَكُونَ نَحْنُ الْمُلْقِينَ ❊ وقتاكه وعد اولنان جمعيت محلنه كلديلر سحره تأدب ايدوب ياموسى عصاكى سنمى اول براغورسن يوخسه الات سحرمزى بزمى اول براغه لم ديديلر

(١١٥) قَالَ اَلْقُوا فَلَمَّا اَلْقَوْا سَحَرُوا اَعْيُنَ النَّاسِ وَاسْتَرْهَبُوهُمْ وَجَاؤُا بِسِحْرٍ عَظِيمٍ ❊ موسى عليه السلام (انبيا شانه شايسته تسامح وكرمله) سز اول

براغك ديدى وقتاكه سحره الاتلرينى يره براقدقلرنده ناسه حقيقتسز برخيال ايله اوركدك وسحر عظيم كلدى * تفسير دمياطيده وارد دركه مدين صعيدده فن سحرده ماهر سابور وعابور نامنده ايكى قرداش وارايدى فرعونك دعوتى انلره وارد قده انالرينه بزى بابامزك قبرينه كوتور ديديلر واردقلرنده اى بابا مصرده ايكى كيمسه ظهور ايلمش بى لشكر وسلاح بر عصاسى وارايمش يره براغنجه اژدرها اولوب خلق هلاك ايدرمش فرعون بزى انلرله معارضه يه دعوت ايلمش ديشلر صاحب قبر اوغللرينه مصره وارديغكزده سؤال ايدك كه اكر اول ايكى كيمسه اويور كن اول عصا اژدرها اولوب انلره بكجيلك ايدرسه اول سحر دكلدر كيمسه نك انلرايله معارضه يه قدرتى يوقدر جوابنى ويرمش انلرشاكرد ومصاحبلريله اون ايكى بيك كيمسه مصره كلديلر وانده پدرلرينك جوابى اوزره تفحص ايتديلركه عصا دائما بيدار در بناء عليه خاطرلرينه دغدغه دوشوب كيرلنديلر وقتاكه مجلس مناظره نظام بولوب فرعون وناس حاضرلر كن موسى عليه السلامك امريله سحره ايچلرى ژيوه ايله مملو وطشره لرى زفت ايله مطلا مارشكلنده ايپلرينى ميدانه براقدقلرنده حرارت شمسله حركته كلملريله آيت كريمه ماصدقنجه ناسه اوركنديلك ويروب سحر عظيم كورندى

(١١٦) وَاَوْحَيْنَا اِلٰى مُوسٰى اَنْ اَلْقِ عَصَاكَ فَاِذَا هِىَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ ❊ بز موسايه عصاكى براق ديو وحى ايتدك اول اژدرها اولدقده اول سحره نك تزوير ايتدكلرى ايپ وچوپى يوتدى موسى عليه السلام اخذ ايتدكده ينه عصا اولدى

(١١٧) فَوَقَعَ الْحَقُّ وَبَطَلَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ❊ حق ظاهر وثابت وساحرلرك اعمال سحرلرى باطل اولدى

(١١٨) فَغُلِبُوا هُنَالِكَ وَانْقَلَبُوا صَاغِرِينَ ❊ اول ساحرلرك آلتلرى باطل وكندولرى مغلوب اولدقده مقهورا كيرو دونديلر

(١١٩) وَاُلْقِىَ السَّحَرَةُ سَاجِدِينَ ❊ والهام الهيله سحره سجده ايده رك يوزى اوزره دوشديلر

(١٢٠) قَالُوا اٰمَنَّا بِرَبِّ الْعَالَمِينَ (١٢١) رَبِّ مُوسٰى وَهٰرُونَ ❊ سحره موسى وهرونك ربى اولان رب العالمينه ايمان كتوردك ديديلر

(١٢٢) قَالَ فِرْعَوْنُ اٰمَنْتُمْ بِهِ قَبْلَ اَنْ اٰذَنَ لَكُمْ اِنَّ هٰذَا لَمَكْرٌ مَكَرْتُمُوهُ

في المدينة لتخرجوا منها اهلها فسوف تعلمون ✻ فرعون دیدیکه سزه بن اذن ویرمزدن مقدم سزاکا ایمان ایتدیکز بو برخفی حیله درکه سزجمیته کلزدن مقدم مصرده اتفاق ایتمش سکزکه قبطیلری چیقاروب سزو بنی اسرائیل مصره استیلا ایده سز امدی سزه ایده جك ایشمی بقینده بیلورسکز

(١٢٣) لاقطعن ایدیکم وارجلکم من خلاف ثم لاصلبنکم اجمعین ✻ (اول ایده جکم ایش) اللریکزی وایاقلریکزی بربرینك خلافندن یعنی برصاغدن برصولدن کسرم صکره سزك جمله کزی صلب ایدرم

(١٢٤) قالوا انا الى ربنا منقلبون ✻ ساحرلر تحقیق بز ربمز طرفنه رجوع ایده رزبزی مونله قورقتمه بز اکا مشتاقز دیدیلر

(١٢٥) وما تنقم منا الا ان امنا بايات ربنا لما جاءتنا ربنا افرغ علينا صبرا وتوفنا مسلمين ✻ سنکه فرعون سین بزی برتهمتله جزالندیره مزسین مکرکه الله تعالانك بزه کلوب مشاهده ایلدیکمز قدرتلریله وحدانیتنه ایمان ایتدیکمز اوله دیو حقه متوجه اولوب یارب بزه صبرازال وافراغ ایله وبزی اسلامده ثباتله وفات ایتدر دیدیلر

(١٢٦) وقال الملأ من قوم فرعون اتذر موسى وقومه ليفسدوا في الارض ويذرك والهتك قال سنقتل ابناءهم ونستحيي نساءهم وانا فوقهم قاهرون ✻ فرعونك قومندن رؤساسی فرعونه سن موسی وقومنی ترك ایدرمیسنکه انلر زمین مصرده خلقی سندن والهتك عبادتندن روکردان ایدوب افساد ایده لر دیدیلر فرعون انلره جوابنده یقینده بز انلرك ارککلرینی قتل ایدوب نسالرینی دیری براغورزکه بزه خدمت ایده لر وبز انلرك اوزرینه غالبلرز انلر بزم مقهور حکممزدر دیدی ✻ مرویدرکه فرعون قومیچون کندو صورتنده بتلر یاپوب ویرمشیدیکه بونلره عبادت ایدك بونلر سزی بکا تقریب ایدر بونلر کوچك رب بن بیوك ربکزم دیر ایدی رؤساسی هرچند موسی علیه السلامی وقومنی قتله تحریص ایدرلرسه ده فرعون انك قتلنه قادر اولمیه جغنی بیلوردی

(١٢٧) قال موسى لقومه استعينوا بالله واصبروا ان الارض لله يورثها من يشاء من عباده والعاقبة للمتقين ✻ موسی علیه السلام قومنه الله تعالادن یاردم طلب ایدك وانلرك اذالرینه صبر ایدك تحقیق ارض مصر وسائر الله تعالانك ملکیدر قوللرندن دیلدیکنه انی میراث ویرر ظفر ونصرت عاقبت

متقیلرایچوندر دیدی ✻ دینلدیکه سحره ایمانه کلدکده بنی اسرائیلدن التیوزبیك کیمسه موسی یه تابع اولدیلر

(١٢٨) قالوا اوذينا من قبل ان تاتينا ومن بعد ما جئتنا قال عسى ربكم ان يهلك عدوكم ويستخلفكم في الارض فينظر كيف تعملون ✻ موسی علیه السلامه قومی سن بزه رسالتله کلزدن مقدم اوغلانلرمزك قتلیله اذا اولنوردق شمدی دخی سن کلدکدنصکره ینه اول قتلله وعد اولندق دیدیلر موسی علیه السلام انلره اوله که ربکز دشمنکزی هلاك ایدر وسزی انلرك برینه ارض مصرده اسکان ایده امدی الله تعالی نظر ایدرکه وقت راحتده طاعت ومعصیتدن نه ایشلر سکز دیدی ✻ دینلدیکه مقدم فرعون بنی اسرائیلی نصف نهاره دك استخدام ایدردی موسی علیه السلام رسالتله کلدکدنصکره جمیع نهاری اجرسز استخدام ایدر اولدی

(١٢٩) ولقد اخذنا ال فرعون بالسنين ونقص من الثمرات لعلهم يذكرون ✻ بزآل فرعونی قحط وقوراقلق ومیوه لرك نقصانیله اخذ ایتدك شاید که متفکر ومتنبه اولوب کفرومعاصیدن رجوع ایده لر

(١٣٠) فاذا جاءتهم الحسنة قالوا لنا هذه وان تصبهم سيئة يطيروا بموسى ومن معه الا انما طائرهم عند الله ولكن اكثرهم لا يعلمون ✻ آل فرعونه ایولك وبوللق کلدیکی زمان بو بزم ایچوندر وبزاکا مستحقز دیرلر ایدی واکر بدلك وقحط کلسه بو موسی وانکله اولان مؤمنلرك شآمتیدر دیرلر ایدی اکاه اولك که خیروشر انجق الله تعالینك عندنده مکتوب اولمغله انلرك عملری شآمتیدر لکن انلرك اکثری انی بیلمزلر

(١٣١) وقالوا مهما تاتنا به من اية لتسحرنا بها فما نحن لك بمؤمنين ✻ وموسی علیه السلامه فرعونیان هربارکه سن بزه (قحط ومرض کبی) معجزه دردیو سحرله برنشان کوسترسن انکله بزسکا ایمان کتورنلردن دکلز دیدیلر

(١٣٢) فارسلنا عليهم الطوفان والجراد والقمل والضفادع والدم ايات مفصلات فاستكبروا وكانوا قوما مجرمين ✻ امدی بز انلره طوفان وچکرکه وبت وقورباغه وقان بربری اردنجه علامات ظاهره لری کوندردك که (هرعلامات برهفته ممتد وهرعلامانك بینی برماه مروریله فصل اولوردی) اول قوم ایماندن استکبار ایدوب مجرملردن اولدیلر

﴿١٣٣﴾ وَلَمَّا وَقَعَ عَلَيْهِمُ الرِّجْزُ قَالُوا يَا مُوسَى ادْعُ لَنَا رَبَّكَ بِمَا عَهِدَ عِنْدَكَ لَئِنْ كَشَفْتَ عَنَّا الرِّجْزَ لَنُؤْمِنَنَّ لَكَ وَلَنُرْسِلَنَّ مَعَكَ بَنِي إِسْرَائِيلَ ﴿١٣٤﴾ فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمُ الرِّجْزَ إِلَى أَجَلٍ هُمْ بَالِغُوهُ إِذَا هُمْ يَنْكُثُونَ ۞ وقتا كه انلرك اوزرينه بو عذاب خمسه واقع اولدقده (على قول عذاب سادسه كه طاعون ديمشدر) انلر يا موسى بزم ايچون ربكه سنك عندكده اولان عهدله دعا ايله كه سنك دعاكه اجابتى وعد ايلمشدر اكر بزدن بو عذابى كشف ودفع ايلرسك سكا ايمان ايده‌لم وسنكله بنى اسرائيلى كونده‌ره‌لم ديديلر وقتا كه انلردن عذابى رفع وكشف ايتدك انلر ينه عهدلرينى بوزديلر بناء عليه انلر اكا بالغ واريشيجكلرى غرق وموت وقتنه دك بزانلرى تأخير ايلدك * مرويدركه مصرده يدى كون يدى كيجه يغمور ياغوب قبطيلرك خانه‌لرينى سيل استيعابيله اياغ اوزره طورورلردى بنى اسرائيلك انلره متصل خانه‌لرينه قطره آب كلمزيدى قبطيلر فرعوندن هرچند مدد طلب ايتديلرسه دخى چاره بوليميوب نوميد اولدقلرنده موسى عليه السلامه واروب ربكدن رجا ايله بو عذاب رفع اولسون سكا ايمان ايده‌لم ديديلر موسى عليه السلامك دعاسيله طوفان دفع اولوب مزروعاتلرى وسعت اوزره اولمغله ينه كفران نعمتله ايمان ايتمديلر حق تعالى چكركه كوندروب اكينلرينى چكركه اكل ايتمكله ينه موسى عليه السلامدن دفعنى نياز وبو بلانك انكشافنده ايمان ايتملرينه يمين ايتديلر موسى عليه السلام صحرايه كيدوب عصاسيله مشرق ومغرب طرفنه اشارت ايتمكله چكركه‌لر طاغلديلر برمقدار محصوللرى باقى قالوب بو بزه كفايت ايدر ديو تصديق ايتمديلر جناب بارى بغداى بتى كوندروب اول بقيه‌يى دخى انلر يديلر بوكره دخى كليم اللهه تضرعله ايمانى شرط ايتديلر اول عذاب دخى زائل اولدقده يا موسى تحقيقمزاولديكه سنك فن سحرده مهارتك وارايمش ديديلر حق جل وعلا قورباغه لشكرى كوندرديكه بتاقلرينه وقازغانلرينه وصوبلشورلكن اغزلرينه طولارلردى تكرار ايمان شرطيله نياز ايتملريله بو بلا دخى مندفع اولدقده ينه عنادلرنده اولديلر الله تعالى نهرنيلى قان ايلدى سبطى ايچرسه آب صافى قبطى ايچمكه ميل ايدرسه قان اولوردى برطاسه وضعله سبطى وقبطى اول طاسدن ايچمك ايسته‌سه‌لر قبطى طرفى قان اولوردى بو بلاده دخى عهد ايدوب بعد از كشف شرط وعهودى ادا ايتملريله نهايت غرق اولديلر

﴿١٣٥﴾ فَانْتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَأَغْرَقْنَاهُمْ فِي الْيَمِّ بِأَنَّهُمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا عَنْهَا غَافِلِينَ ۞ انلر بزم آيتلرمزى تكذيب ايتدكارى سببيله انتقام اراده‌سيله انلرى بحر (قلزم) ده غرق ايتدك انلر انى فكر وتأمل ايتمزلردى

﴿١٣٦﴾ وَأَوْرَثْنَا الْقَوْمَ الَّذِينَ كَانُوا يُسْتَضْعَفُونَ مَشَارِقَ الْأَرْضِ وَمَغَارِبَهَا الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ الْحُسْنَى عَلَى بَنِي إِسْرَائِيلَ بِمَا صَبَرُوا وَدَمَّرْنَا مَا كَانَ يَصْنَعُ فِرْعَوْنُ وَقَوْمُهُ وَمَا كَانُوا يَعْرِشُونَ ۞ فرعونيانك زيردستنده ضعيف قلنان بنى اسرائيل قومنه ارضك بركتلو ايلديكمز مشرق ومغربنى (يعنى شام ومصرى) ميراث ويردك وصبرلرى سببيله ربك جل شانه‌نك وعد وكلمهٔ حسناسى بنى اسرائيل اوزره تمام اولدى وفرعون وقومنك دوزدكارى منازل وكوشك ومرتفع بنالرينى خراب ايلدك

﴿١٣٧﴾ وَجَاوَزْنَا بِبَنِي إِسْرَائِيلَ الْبَحْرَ فَأَتَوْا عَلَى قَوْمٍ يَعْكُفُونَ عَلَى أَصْنَامٍ لَهُمْ قَالُوا يَا مُوسَى اجْعَلْ لَنَا إِلَٰهًا كَمَا لَهُمْ آلِهَةٌ قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُونَ ۞ بز بنى اسرائيلى بحردن سلامت كچردك انلر اصنام عبادتنه قائم برقومه اوغراديلر (جاهللرى بونلرى كوردكلرنده) يا موسى بونلرك طاپدقلرى آلهه‌لرى كبى بزه دخى بويله تمثال ياپيدك طاپاردق ديديلر موسى عليه السلام سز برقومسزكه الله تعالانك عظمتنه جاهللرسز ديدى

﴿١٣٨﴾ إِنَّ هَٰؤُلَاءِ مُتَبَّرٌ مَا هُمْ فِيهِ وَبَاطِلٌ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۞ بو عبدهٔ اصنام قومنك حاللرى كندولرينى مهلك وعمللرى باطلدر

﴿١٣٩﴾ قَالَ أَغَيْرَ اللَّهِ أَبْغِيكُمْ إِلَٰهًا وَهُوَ فَضَّلَكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ ۞ موسى عليه السلام بنى اسرائيله الله تعالادن غيرى الهمى طلب ايدرسز حالبوكه اول سزى زمانكز خلقى اوزره تفضيل ايتدى ديدى

﴿١٤٠﴾ وَإِذْ أَنْجَيْنَاكُمْ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ يُقَتِّلُونَ أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ وَفِي ذَٰلِكُمْ بَلَاءٌ مِنْ رَبِّكُمْ عَظِيمٌ ۞ شول صنع الهى‌يى دخى ياد ايدك كه آل فرعون سزه اشد عذاب ايدوب اوغللريكزى قتل ونساليكزى خدمت ايچون ابقا ايدردى اندن سزه نجات ويردك حالبوكه بو ابتلا ونجاتده ربكز طرفندن سزه محنت ويا نعمت عظيمه واردر

﴿١٤١﴾ وَوَاعَدْنَا مُوسَى ثَلَاثِينَ لَيْلَةً وَأَتْمَمْنَاهَا بِعَشْرٍ فَتَمَّ مِيقَاتُ رَبِّهِ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً وَقَالَ مُوسَى لِأَخِيهِ هَارُونَ اخْلُفْنِي فِي قَوْمِي وَأَصْلِحْ وَلَا تَتَّبِعْ سَبِيلَ

بحر قلزم شمدى بحر سويش تسميه اولنور لمحرره

حزب ٢

الْمُفْسِدِينَ ❊ بز موسى‌يه مناجاتمز ايچون اوتوز كيجه‌يى امر و وعد ايتمشيدك وانى اون كيجه ايله اتمام ايدروب ربسنك تقدير ايلديكى وقتى قرق كيجه ايله تمام اولدى و موسى عليه السلام قرنداشى هرونه بنم قوممده سن خليفه اول وصلاحه شايان اولان امورلرينى اصلاح ايله مفسدلرك يولنه تابع اولمه ديدى * بو آيت كريمه‌ده كيجه قيدى رؤيت هلال كيجه اولديغى سببيله در ديلمش * مرويدركه موسى عليه السلام مصرده فرعونك هلاكندنصكره بنى اسرائيل ايچون امر ونهى بيان وتفصيل ايدر بر كتاب كتورمكه وعد ايتمشيدى چونكه فرعون غرق اولوب انلر نجات بولدقلرنده اول كتاب موعودى طلب ايلديلر موسى عليه السلام حق تعالادن اول كتابك كوندرلمسنى نياز ايلدى حكم وارد اولديكه اوتوز كون صائم اولوب صكره طوره كلوب تكلم ايده برموجب حكم اوتوز كون صائم اولدقدنصكره فرداسى طوره توجهنده اغزندن صيام رايحه‌سنى دفع ايچون كچى بوينوزى اغاجندن مسوا كلندى ملكلر بزسنك اغزكدن رايحهٔ مسك شم ايدردك شمدى مسواكله انى محو ايتدك ديديلر جناب حق ياموسى بيلمدكمى بم عندمده صائمك اغزى قوخوسى مسكدن اطيبدر ديو اون كون دخى صومه امر ايلديكه مقدمكى اوتوز كون ذى القعده وصكره‌كى اون كون ذى الحجه دن ايدى

(١٤٢) وَلَمَّا جَاءَ مُوسَى لِمِيقَاتِنَا وَكَلَّمَهُ رَبُّهُ قَالَ رَبِّ أَرِنِي أَنْظُرْ إِلَيْكَ قَالَ لَنْ تَرَانِي وَلَكِنِ انْظُرْ إِلَى الْجَبَلِ فَإِنِ اسْتَقَرَّ مَكَانَهُ فَسَوْفَ تَرَانِي فَلَمَّا تَجَلَّى رَبُّهُ لِلْجَبَلِ جَعَلَهُ دَكًّا وَخَرَّ مُوسَى صَعِقًا فَلَمَّا أَفَاقَ قَالَ سُبْحَانَكَ تُبْتُ إِلَيْكَ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُؤْمِنِينَ ❊ وقتاكه موسى عليه السلام بزم تعيين ايلديكمز وقتده كلدى وربسى اكا بى واسطه كلامنى ايشتدردى موسى عليه السلام يارب بكا كنديكى كوستر سكا نظر ايده‌يم ديدى الله تعالى سن دنياده بنى كوره‌مزسين ولكن جبله نظر ايله اكر اول طاغ يرنده قرار ايدرسه سندخى بنى كورمكه طاقت كتوررسن بيوردى وقتاكه ربسى اول جبله تجلى ايتدكده اول طاغى پارچه پارچه ايلدى موسى عليه السلام اول جبلك پاره لنديكندن قورقوب دوشوب بايلدى كندويه كلوب افاقت بولدقده الهى سنى تنزيه ايده‌رم رؤيت طلبندن توبه ايلدم وسن دنياده كورلميه‌جككه ايمان ايدنلرك بن اولكيسيم ديدى * بو آيت كريمه‌نك تفصيلنى مفسرين بويله بيان ايتمشلردركه موسى عليه السلام كلام الهى نعمتنه كلدكده حق تعالى بدى فرسخ اطرافه دك قراكولق ايلدى

وشيطان وجمله هوامى اندن طرد وملكين كاتبينى دخى اندن تبعيد ايلدى وكوكلرى موسى عليه السلامك نظرنه كتوروب ملائكه وعرش عظيمى كوردى وقرق كون كوندز وكيجه كلام بارى‌يى ايشتمكله كمال شوقندن دنياده اولديغنى اونودوب جنتده‌يم خياليله كورمك ايستدكده اول لقا جنته مخصوص اولمغله دنياده اولميه‌جغنى جناب بارى بيان ايلدى ونظر ايله ديو امر بيورديغى جبل زبيردركه مدينه‌ده اندن بيوك واندن اقوى طاغ يوغيدى اول جبله يتمش بيك حجاب وراسندن بر ذره ظاهر اولمغله اول جبل التى پارچه اولوب اوچى مدينه‌يه واقع اولديكه انلر احد وورقان ورضوى طاغلريدر واوچى مكه‌يه واقع اولديكه انلر ثور وثبير وحرا طاغلريدر وموسى عليه السلامك بيهوشلغى پنجشنبه عرفه كوننده‌ن نحر كونى جمعه‌يه دك ايدى

(١٤٣) قَالَ يَا مُوسَى إِنِّي اصْطَفَيْتُكَ عَلَى النَّاسِ بِرِسَالَاتِي وَبِكَلَامِي فَخُذْ مَا آتَيْتُكَ وَكُنْ مِنَ الشَّاكِرِينَ ❊ الله تعالى ياموسى بن سنى خلقه پيغمبر ارسالم وبى واسطه كلامم ايله اختيار ايتدم سكا ويرديكم امر ونهى اخذ وانكله عمل ايله وشكر ايديجيلردن اول ديدى

(١٤٤) وَكَتَبْنَا لَهُ فِي الْأَلْوَاحِ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ مَوْعِظَةً وَتَفْصِيلًا لِكُلِّ شَيْءٍ فَخُذْهَا بِقُوَّةٍ وَأْمُرْ قَوْمَكَ يَأْخُذُوا بِأَحْسَنِهَا سَأُرِيكُمْ دَارَ الْفَاسِقِينَ ❊ بز موسى ايچون الواح توريتده امر دينده احتياج اولنان موعظه وتفصيل احكامدن هرشيئى يازدق انى جد وسعيله اخذ ايله وقومكه انك احسننى اخذ ايتملرينى امر ايله يقينده سزه فسقلر ايچون هلاك اولان قوم فرعونك خانه‌لرينى كوستره‌يم * ديلديكه الواح اون ياطقوز يايدى ايدى طولى اون يا اون ايكى ذراع ايدى وهر برى زمرد ياياقوت احمردن ياخود قتى قياطاشدن ايدى حق تعالى انى موسى عليه السلامه تليين ايدوب اليله قطع يا پارمقلريله شق ايلدى

(١٤٥) سَأَصْرِفُ عَنْ آيَاتِيَ الَّذِينَ يَتَكَبَّرُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَإِنْ يَرَوْا كُلَّ آيَةٍ لَا يُؤْمِنُوا بِهَا وَإِنْ يَرَوْا سَبِيلَ الرُّشْدِ لَا يَتَّخِذُوهُ سَبِيلًا وَإِنْ يَرَوْا سَبِيلَ الْغَيِّ يَتَّخِذُوهُ سَبِيلًا ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا عَنْهَا غَافِلِينَ ❊ شونلركه يريوزنده حقسز تكبر وتجبر ايدرلر آيتلريمى يعنى قرآنى ودلائل قدرتلريمك فهمنى قبولدن انلرى صرف ايده‌رم محمد عليه السلامك صدق نبوتنى مبين هرنشان ومعجزاتيكه اول متكبرلر كورسه‌لر عناد يوزندن اكا ايمان كتورمزلر

اكر هدايت يولنى كورسه‌لر انى طريق اخذ ايتمزلر واكر ضلالت يولنى كورسه‌لر
انى راه اتخاذ ايدرلر انلرك قلبلرينك آيتلرى قبولدن صرف اولنمسى تكذيبلرى
سببيله دركه انلره نظر واعتباردن عنادا غافل اولدقلريدر

(١٤٦) وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَلِقَاءِ الْآخِرَةِ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ هَلْ يُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ❊ انلركه بزم آيتلريمزى وآخرتده ملاقى اوله‌جقلرى ثواب
وعقابى تكذيب ايتديلر انلرك جميع اعمالى لغو وباطل اولور انلر انجق دنياده
ايشلدكلرى عمللريله جزا لنورلر

(١٤٨) وَاتَّخَذَ قَوْمُ مُوسَى مِنْ بَعْدِهِ مِنْ حُلِيِّهِمْ عِجْلًا جَسَدًا لَهُ خُوَارٌ أَلَمْ يَرَوْا أَنَّهُ لَا يُكَلِّمُهُمْ وَلَا يَهْدِيهِمْ سَبِيلًا اتَّخَذُوهُ وَكَانُوا ظَالِمِينَ ❊ موسى
عليه السلام طوره كيتدكدنصكره قومى قبطيلردن عاريت الدقلرى حليدن
بى روح بر بوزاغى جسدى اتخاذ ايتديلركه انده بقر صورتى واريدى
اياكورمديلرميكه اول بوزاغى انلرله تكلم ايتمز وانلره يول كوسترمز انى اله اتخاذ
ايدوب ظالملردن اولديلر * مرويدركه بنى اسرائيل مصردن چيقدقلرنده
فرعونيانك خبرلرى اولمامغله بنى اسرائيل دوكونمز وار ديو دوستلرى قبطيلردن
عاريت حلى يعنى نسوانك زينتلرى اولان التون وكمش طاقملرينى الوب فرار
ايتمشلريدى فرعونيلر غرق اولدقده اول حلى بنى اسرائيل يدلرنده ايكن موسى
عليه السلام طوره كيتدكده سامرى هرون عليه السلامه كلوب بو بنى اسرائيلك
يدلرنده عاريت حلى بى بيع وشرا ايده يورلر بو حرامدر ديدى هرون
عليه السلامك امريله انلرجمع اولنوب امانت سامرى يه تسليم اولندى برماهر
قيومجى وارايدى سامرى اول زر وسيمى اريتديروب بر بوزاغى هيئتنده
دوكدردى ايچى مجف اولمغله بقر صداسى ويردى على قول فرعونك غرقى
وقتنده جبرائيل عليه السلامك بنديكى آتنك اياغى باصديغى يردن سامرى
برقبضه طپراق آلوب صاقلمشيدى اول ياپيلان كوساله اغزينه برمقدار اندن
دوككله اول صدا پيدا اولدى بركروه بنى اسرائيل انى ايشتدكده اكا سجده
ايلديلر

(١٤٨) وَلَمَّا سُقِطَ فِي أَيْدِيهِمْ وَرَأَوْا أَنَّهُمْ قَدْ ضَلُّوا قَالُوا لَئِنْ لَمْ يَرْحَمْنَا رَبُّنَا وَيَغْفِرْ لَنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ ❊ وقتاكه عجله طاپدقلرينه نادم
اولديلر وانى اله اتخاذيله ضلالته دوشدكلرينى كورديلر اكر ربمز بزه رحمت
ايتمزسه وكناهمزى مغفرت ايتمزسه بز زيانكار ومهلكلردن اولورز ديديلر

(١٤٩) وَلَمَّا رَجَعَ مُوسَى إِلَى قَوْمِهِ غَضْبَانَ أَسِفًا قَالَ بِئْسَمَا خَلَفْتُمُونِي مِنْ بَعْدِي أَعَجِلْتُمْ أَمْرَ رَبِّكُمْ وَأَلْقَى الْأَلْوَاحَ وَأَخَذَ بِرَأْسِ أَخِيهِ يَجُرُّهُ إِلَيْهِ قَالَ ابْنَ أُمَّ إِنَّ الْقَوْمَ اسْتَضْعَفُونِي وَكَادُوا يَقْتُلُونَنِي فَلَا تُشْمِتْ بِيَ الْأَعْدَاءَ وَلَا تَجْعَلْنِي مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ❊ وقتاكه موسى عليه السلام طوردن غضب وحزنله
قومنه رجوع ايلدى بو بوزاغى يه طاپدقلرينى خبرالدقده ديديكه بنم مفارقتمدن
صكره بنم يريمه خلف اولديكزده نه چركين عمل ايتديكز ربكزك امريله بنم
عودتمه صبر ايتميوب عجله مى ايتديكز وغضبندن النده كى تورية الواحنى يره براقدى
وقرنداشى هرونك صاچنه ياپشوب كنديه چكدى هرون عليه السلام لاب وام
قرنداشى ايكن والده شفقتيله رقت كلسون ديو اى والده‌م اوغلى بن منعده تقصير
ايتمدم قوم بنى ضعيف بولوب آزقالديكه بنى قتل ايده‌لرايدى بنى تكديرايله دشمنلرى
سوندرمه بنى عبده عجل ظالملرندن معدود ايتمه ديدى * روايت اولنديكه تورية
يدى سبع اولوب يدى لوحده ايدى انى براقسيله التى سبعى پاره‌لنوب رفع اولديكه
انده هرشى تفصيل اولنمشيدى وبرسبعى قالديكه انده مواعظ واحكام يازلمشيدى

(١٥٠) قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِأَخِي وَأَدْخِلْنَا فِي رَحْمَتِكَ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ❊
موسى عليه السلام قرنداشنك بو اعتذارنى ايشتدكده يارب بنم بو سوء صنيعمى
وقرنداشمك تقصيرى اولمديغى حالده انى دخى مغفرت ايله وبزى رحمتكه
ادخال ايله كه سن مرحمت ايديجيلرك ارحميسن ديدى

(١٥١) إِنَّ الَّذِينَ اتَّخَذُوا الْعِجْلَ سَيَنَالُهُمْ غَضَبٌ مِنْ رَبِّهِمْ وَذِلَّةٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَكَذَلِكَ نَجْزِي الْمُفْتَرِينَ ❊ شونلركه بوزاغى يى معبود اتخاذ ايتديلر
آخرتده انلر ايچون ربلرندن غضب ودنياده بربرلرينى قتل وجزيه واجلا ايله ذلت
واردر وكوساله پرستلره كذب وافترالرى سببيله بومثللو جزالرينى ايدرز

(١٥٢) وَالَّذِينَ عَمِلُوا السَّيِّئَاتِ ثُمَّ تَابُوا مِنْ بَعْدِهَا وَآمَنُوا إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ❊ وشونلركه كفر ومعاصى سيئه‌سى ايشليوب بعده توبه وايمان
ايتديلر تحقيق سنك ربك جل شانه توبه دنصكره تائبلره مغفرت ورحمت ايديجيدر

(١٥٣) وَلَمَّا سَكَتَ عَنْ مُوسَى الْغَضَبُ أَخَذَ الْأَلْوَاحَ وَفِي نُسْخَتِهَا هُدًى وَرَحْمَةٌ لِلَّذِينَ هُمْ لِرَبِّهِمْ يَرْهَبُونَ ❊ وقتاكه هرونك اعتذارى وعبده
عجلك توبه‌سيله موسى عليه السلامك غضبى ساكن اولدى اول الندن براقديغى
تورية الواحنى كرو الدى واول بقيه الواحده ربلرى تعالادن خوف وخشيت

ایدنلر ایچون راه هدایت وذنوبدن مغفرت بازلمشیدی

(١٥٤) واختار موسى قومه سبعين رجلا لميقاتنا فلما اخذتهم الرجفة قال رب لو شئت اهلكتهم من قبل واياى اتهلكنا بما فعل السفهاء منا ان هى الا فتنتك تضل بها من تشاء وتهدى من تشاء انت ولينا فاغفر لنا وارحمنا وانت خير الغافرين ❋ موسى عليه السلام بزم میقاتمز ایچون قومندن یتمش رجل اختیار ایلدی وقتاکه انلری رجفه اخذ ایلدکده موسى عليه السلام دیدیکه یارب اکر سن مراد ایدیدك بوندن مقدم (انلر عجله طاپدقلرنده) انلری و (بن قبطی بی قتل ایتدکده) بنی هلاك ایدردك ایا بزم قومزدن سفیهلرك سوء عمللریله بزی هلاکمی ایدرسن انلرك بو جهالتلری انجق سنك ابتلا واختبارکدر (که کلامکی ایشیدوب طمع رؤیت ایلدیلر) دیلدیککی ابتلا ایله ضلالته براغورسن ودیلدیککی هدایتله دیننده ثابت ایدرسن سن بزم معینومتولیمزسن بزی مغفرت ایله وبزه رحمت ایله زیرا سن مغفرت ایدیجیلرك خیرلوسیسن * روایت اولندیکه حق تعالى موسى عليه السلامه یتمش رجل ایله میقاته کلمسنی امر ایلدی بناء علیه اول یتمش کشیله طوره واردقلرنده موسى عليه السلامی بربلوت قاپلیوب اوکیسه لرله موسى عليه السلام بیننه حائل اولدی انلر سجده یه واردیلر الله تعالانك موسى عليه السلامه سویلدیکنی وامر ونهیی ایشتدیلر بعده سحاب آچلدقده موسى عليه السلامه بزسنی تصدیق ایتمز مکر الله تعالایی بزه اشکار کوسترهسن دیدیلر بو اجلدن انلری رجفه اخذ ایدوب مفصللری بربرندن آیرلمغه قریب اولدی موسى عليه السلام انلر فوت اولورلر ایسه بنی اسرائیل عندلرنده بونلری قتل ایلدی دیو اتهام خوفندن افاقتلرینه دعا ایلدی

(١٥٥) واكتب لنا فى هذه الدنيا حسنة وفى الآخرة انا هدنا اليك قال عذابى اصيب به من اشاء ورحمتى وسعت كل شىء فساكتبها للذين يتقون ويؤتون الزكوة والذين هم باياتنا يؤمنون ❋ بزم ایچون بو دنیاده حسن طاعت ومعیشتی وآخرنده جنت ورؤیتی اعطا ایله که بزسکا توبه ورجوع ایتمشز الله تعالى بیوردیکه بن عذابمی قوللرمدن دیلدیکمه اصابت ایتدیررم ورحمتم دنیاده هرشیئه (مؤمن وکافره) شاملدر لکن قیامتده خاصة متقیلره وزکاتلرینی ادا ایدنلره وآیتلریمزه ایمان ایدنلره در

نصف

(١٥٦) الذين يتبعون الرسول النبى الامى الذى يجدونه مكتوبا عندهم فى التورية والانجيل يامرهم بالمعروف وينهيهم عن المنكر ويحل لهم الطيبات ويحرم عليهم الخبائث ويضع عنهم اصرهم والاغلال التى كانت عليهم فالذين امنوا به وعزروه ونصروه واتبعوا النور الذى انزل معه اولئك هم المفلحون ❋ شونلرکه رسول نبی امی یه تابع اولورلر انلر انك نعت وصفتنی عندلرنده اولان توریة وانجیلده یازلمش بولورلر واول رسول انلره ایمان وتوحید ایله امر وکفر وشرکدن نهی ایدر وانلره جاهلیتده نفسلرینه حرام ایتدکلری اشیایی حلال ایدر وخبیث اولان اشیایی حرام ایدر وانلردن (شریعت موساده اولان کناه صادر اولدیغی عضوی قطع ونجس طوقنان اثوابك اولمقدارنی قطع وسائر کبی) بارکرانی و (توبه یرینه قتل نفس وعفو ودیت یرینه مطلق قصاص وسائر کبی) اوزرلرنده اولان اغلال وبندلری تخفیف ایدر شونلرکه اول نبی امی یی تصدیق واکا توقیر واعداسی اوزرینه نصرت ایدرلر واکا انزال اولنان قرآنه اتباع ایدرلر اول کیمسه لر عذابدن فلاح بولوب دخول جنته شایان اولنلردر * آیت سابقده رحمتك وصف اولنان خصال اهلنه شمولی فهم اولندیغندن یهود ونصاری بزدخی بونکله متصفلرز دیو رحمت تمنی ایتدکلرنده الله تعالى انلری اخراج ایدوب بوامته مخصوص اولدیغنی بوآیت کریمه ایله بیان بیورمشدر

(١٥٧) قل يا ايها الناس انى رسول الله اليكم جميعا الذى له ملك السموات والارض لا اله الا هو يحيى ويميت فامنوا بالله ورسوله النبى الامى الذى يؤمن بالله وكلماته واتبعوه لعلكم تهتدون ❋ یا محمد دیکه ای ناس تحقیق بن سزك جمیعکزه کلمش الله تعالانك رسولیم اول الله تعالى که کوکلرك ویرلرك پادشاهی ومدبری اولدر بردر اندن غیری عبادته مستحق یوقدر دیریلدن واولدیرن اولدر امدی اول الله تعالایه ونبی امی اولان رسولنه ایمان کتورك که اول رسول حق جل وعلانك وحدانیتنه وانبیایه کوندردیکی کلمات وکتبه ایمان ایدروسز دخی اول رسوله اتباع ایدك که طوغری یولی بولهسز

(١٥٨) ومن قوم موسى امة يهدون بالحق وبه يعدلون ❋ موسى عليه السلام قومندن برجماعت واردرکه ناسی حقله راه راسته ارشاد وانکله حکملرنده عدل ایدرلر * دینلدیکه بوقومدن مراد عبد الله بن سلام واصحابیدر

رضی الله عنه * وم روبدر که بو قومدن مراد موسی علیه السلامك وفاتندنصکره خلیفه سی یوشع علیه السلام زماننده بنی اسرائیل بیننده هرج مرج واقع اولوب کفر ومعاصی یه وقتل انبیایه مشغول اولدیلر انلردن بر کروهی بو عاصیلردن مفارقت ایچون الله تعالایه نیاز ایتملریله حق تعالی انلره یول آچوب چینك ماوراسنه هجرتله انده ساکن اولدیلر پیغمبرمز علیه السلام شب معراجده انلری کوروب قرآنده اون سوره اوقودی انلر ایمانه کلوب بزم قبله مزه نماز قیلار وزکاتلرینی ادا ایدر وجمعه نمازینه قیام ایدر اولملریله بو آیت کریمه انلرك وصفلریدر

(١٥٩) وقطعناهم اثنتی عشرة اسباطا امما واوحینا الی موسی اذ استسقیه قومه ان اضرب بعصاك الحجر فانبجست منه اثنتا عشرة عینا قد علم كل اناس مشربهم وظللنا علیهم الغمام وانزلنا علیهم المن والسلوی كلوا من طیبات مارزقناكم وماظلمونا ولكن كانوا انفسهم یظلمون *

بز بنی اسرائیلی اون ایکی سبط قلدقکه هر قبیله سی امت عظیمه ایدیلر وموسی علیه السلامدن قومی تیهده صو ایستدکلرنده عصاکی طاشه اور دیو وحی ایتدك اوردقده اول طاشدن هر بر سبط ایچون اون ایکی چشمه آقدیکه هر سبط کندو چشمه سنی وایچه جکنی بیلدی وتیهده اوزرلرینه بلوتدن کولکه ایتدك وقدرت حلواسی و بلدرجین انزال ایتدك وسزه و یردیکمز طیبات رزقی اکل ایدك دیدك انلر (خلاف امر انلری ادخار ایتملریله قورتلنوب فاسد واول نعمت قطع اولدی بو خلاف امر ادخارلریله) بزه ضرر ایتمدیلر ولکن نفسلرینه ظلم ایدر اولدیلر

وادی تیه عریشدن سویشه قدر ممتد اولان وادی یه اطلاق اولنور لمحرره

(١٦٠) واذ قیل لهم اسكنوا هذه القریة وكلوا منها حیث شئتم وقولوا حطة وادخلوا الباب سجدا نغفر لكم خطیئاتكم سنزید المحسنین *

و یاد ایله که بنی اسرائیله شو قریه ده (یعنی بیت المقدسده) ساکن اولك وانك میوه وحبوبندن ایستدیککزی اکل ایدك وذنوبمزی عفو ایله دیو دعا ایدك واول قریه نك قپوسنه الله تعالایه شکر ایچون سجده ایده رك کیرك تاکه کناهلریکزی مغفرت ایدهلم زیرا بز احسان ایدنلره احسانمزی آرتررز

(١٦١) فبدل الذین ظلموا منهم قولا غیر الذی قیل لهم فارسلنا علیهم رجزا من السماء بما كانوا یظلمون * انلردن بعضیسی کندولره دیدیلن

قولی غیریه تبدیل ایتملریله نفسلرینه ظلم ایتدیلر بو ظلملری سببیله بز انلرك اوزرینه سمادن عذاب ایندردك یا طاعون و بردك * بنه که قصه سی جزء اولك حزب ثانیسنده تفصیل اولندی (ص ١٩)

(١٦٢) واسألهم عن القریة التی كانت حاضرة البحر اذ یعدون فی السبت اذ تأتیهم حیتانهم یوم سبتهم شرعا ویوم لا یسبتون لا تأتیهم كذلك نبلوهم بما كانوا یفسقون * یا محمد ساحل بحرده اولان قریه نك خبر وحالندن یهوده سؤال ایله چونکه انلر نهی اولندقلری سبت کوننده صید ماهی ایتمکله حدود الهیه تجاوز ایتدیلر که جمعه ایرتسی بالقلر صو یوزنده ظاهر اولوب سبتدن غیری کونده کلمزلردی بونك کبی ابتلا ایله بز انلری اختبار ایتدك که فسقلری سببیله انی ایشلر اولدیلر * مرویدرکه اول قریه مصر ایله ینبوع یاخود مدین ایله طور بیننده بر بلده اولهانك اهالیسی بالقلرك ایام سائره ده کورنمیوب سبت کوننده بو وجهله ظهورلرینی کوروب صبر ایده مدکلرندن حیله وتدابیر طلبنده اولدیلر آخر الامر بویله قرار و یردیلرکه ساحله حوضلر انشا ودریایی انلره آقیدوب سبت کونی اول ظهور ایدن بالقلری اول حوضلره سوروب اوکارینه آغ وضعیله ماهیلر انده قاله لر و بازار کونی صید واخذ ایده لر بر زمان بویله قوللنوب صکره تعظیم سبتی دخی ترك ایتدیلر بو بلده اهالیسی اوچ فرقه اولوب بر فرقه سی بو عملده ایدی و بر فرقه سی انلری بو عملدن نهی ومنع ایتده ایدی و بر فرقه سی نه نهی ایدردی ونه صید ایدری بلکه نهی ایدنلره قارشمیك دیرلردی داود علیه السلام اول سبت صیادلرینه لعنت ایدوب میمون صورتنه مسخ اولندیلر

(١٦٣) واذ قالت امة منهم لم تعظون قوما الله مهلكهم او معذبهم عذابا شدیدا قالوا معذرة الی ربكم ولعلهم یتقون * بو اهل آیله دن بر طائفه (که بو عمل سیئه یی ایشلمز وایشلینی دخی نهی ایتمزایدی انلر اول نهی ایدنلره) دیدیکه بر قومه نیچون نصیحت ایدرسز که الله تعالی انلری هلاك ایدیجی یاخود عذاب شدید ایله عذاب ایدیجیدر اول نصیحت ایدنلر دیدیلرکه بزم نصیحتمز ربکزك نهیینی بیان ایتمك اوزریمزه واجب اولمغله عند الله معذور اولمامز ایچوندر شاید انلر قورقوب معصیتی ترك ایدهلر

(١٦٤) فلما نسوا ما ذكروا به انجینا الذین ینهون عن السوء واخذنا الذین ظلموا بعذاب بئیس بما كانوا یفسقون * وقتاکه اول صیادلر

نصيحتى قبول ايتمديلر انلرى سيئه دن نهى ايدنلره بز نجات ويردك واول
عصيانله نفسلرينه ظلم ايدنلرى امر الهيدن خروجلرى سببيله عذاب شديد ايله
اخذ ايتدك

(١٦٥) فَلَمَّا عَتَوْا عَنْ مَا نُهُوا عَنْهُ قُلْنَا لَهُمْ كُونُوا قِرَدَةً خَاسِئِينَ * وقتا كه انلر نهى اولندقلرى صيد ماهيدن رجوع ايتمديلر بز انلره رحمتدن دور اولديغكز حالده ميمون اولك ديدك * بو اوچ فرقه نك بريسيكه نه صيد ايتمش ونه پند ايتمشيدى انك حقنده بو عذابه داخلمى دكلمى ديو اختلاف واقع اولمشدر
برطرفى اقوى كورنمامكله العلم عندالله * منقولدر كه اول نصيحت ونهى ايدن
كروه بيلديلركه نصيحتلرى قبول اولميه جق خانه لرينى تفريق ايدوب ديوار
وقپو ايله سد ايتديلر اول عاصيلردن بر كون بر كيمسه كورنمديكندن تفحص
ايتدكلرنده جمله سنى ميمون بولديلر دوستلرينى كوروب اغليه رق بى زبان
اتكلرينه يوز سوررلردى بو حال ايله اوچ كون ياشيوب دردنجى كون جمله
هلاك اولدى

(١٦٦) وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكَ لَيَبْعَثَنَّ عَلَيْهِمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَنْ يَسُومُهُمْ سُوءَ الْعَذَابِ إِنَّ رَبَّكَ لَسَرِيعُ الْعِقَابِ وَإِنَّهُ لَغَفُورٌ رَحِيمٌ * يا محمد ربك عز شانه
يهود اوزره قيامته دك (قتل واجلا وضرب جزيه كبى) تذليل وسوء عذاب ايدر
كيمسه بعث ايتمكى اعلام وحكم ايلدى تحقيق ربك جل شانه عاصيلرك عقابنده
سرعت وتوبه كارلره مغفرت ورحمت ايديجيدر * دينلديكه بخت نصر انلرى
قتل واسير ايتدكدنصكره ملوك فرس انلرى تحقير ورنجيده وباج ايله تذليل
ايدردى تا زمان حضرت رسالته دك مقاتله لر ايله حكم اولنوردى بعده يا اسلام
يا جزيه ايله تكليف اولنمقده اولوب بو حكم قيامته دك باقيدر

(١٦٧) وَقَطَّعْنَاهُمْ فِي الْأَرْضِ أُمَمًا مِنْهُمُ الصَّالِحُونَ وَمِنْهُمْ دُونَ ذَلِكَ وَبَلَوْنَاهُمْ بِالْحَسَنَاتِ وَالسَّيِّئَاتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ * يهوديلرى پراكنده
ايليوب يريوزنده فرقه فرقه جماعت ايلدك انلردن بعضيلرى پيغمبر عليه
السلامه ايمان كتوروب صالحلردن اولديلر وبعض انلرك غيريسى كفره
وفسقه دن اولديلر بز انلرى غنا وصحت وكاهى فقر وشدت ايله اختبار ايلدك
تا كه انلر معصيتدن طاعته رجوع ايده لر

(١٦٨) فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ وَرِثُوا الْكِتَابَ يَأْخُذُونَ عَرَضَ هَذَا

الْأَدْنَى وَيَقُولُونَ سَيُغْفَرُ لَنَا وَإِنْ يَأْتِهِمْ عَرَضٌ مِثْلُهُ يَأْخُذُوهُ أَلَمْ يُؤْخَذْ عَلَيْهِمْ مِيثَاقُ الْكِتَابِ أَنْ لَا يَقُولُوا عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقَّ وَدَرَسُوا مَا فِيهِ وَالدَّارُ الْآخِرَةُ خَيْرٌ لِلَّذِينَ يَتَّقُونَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ * بو مذكورلردنصكره كلنلر توريته وارث
وانى اوقيوب بيلدكلرندنصكره تغيير وتحريف ايچون دنيانك ادنى متاعى اولان
رشوتى آلورلر وبو مثللو عرض رشوت كلورسه انى دخى آلورلرده بز مغفرت
اولنورز ديرلر ايا توريتده انلردن الله تعالايه حقدن غيرى برشى سويلمامك اوزره
عهد آلنمديمكه انلر ذنوبه اصرار ايله مغفرت طلبنده اوله لر وتوريتى اوقيديلر
ايچنده اولان حكمى كورمديلرمى الله تعالانك حرام ايتديكى شيدن صاقنانلر
ايچون دار آخرت خيرلودر آيا آنى تعقل ايدوب بيلمزلرمى

(١٦٩) وَالَّذِينَ يُمَسِّكُونَ بِالْكِتَابِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ إِنَّا لَا نُضِيعُ أَجْرَ الْمُصْلِحِينَ * شونلركه قرآنله عمل ايدرلر ونمازى شروط واركانيله ادا ايدرلر
اعمالنده صالح اولنلرك بز اجرتى ضايع ايتمز

حزب ٣

(١٧٠) وَإِذْ نَتَقْنَا الْجَبَلَ فَوْقَهُمْ كَأَنَّهُ ظُلَّةٌ وَظَنُّوا أَنَّهُ وَاقِعٌ بِهِمْ خُذُوا مَا آتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ وَاذْكُرُوا مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ * بز جبل طورى اول زمان يهوديلرينك
اوزرينه كولكه كبى قلع ورفع ايلدك انلر انى اوزرلرينه دوشه جك ظن ايتديلر
انكله اخافه اولنوب انلره دينلديكه سزه ويرديكمزى جد وسعيله اخذ ايدك
وانده اولان اوامر ونواهى يى ذكر ايدك شايدكه متقيلر اعدادندن اوله سز *
مرويدركه يهود توريته احكامنى قبولدن ابا ايتمرايله الله تعالى انلرك باشى اوزره
جبل طورى رفع ايتدكده هر برى صول يكاغى اوزره سجده يه واروب
صاغ كوزيله جبل دوشرمى ديو نظر ايدرلردى اول اجلدن يهودك سجده لرى
بو منوال اوزره در

(١٧١) وَإِذْ أَخَذَ رَبُّكَ مِنْ بَنِي آدَمَ مِنْ ظُهُورِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَأَشْهَدَهُمْ عَلَى أَنْفُسِهِمْ أَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ قَالُوا بَلَى شَهِدْنَا أَنْ تَقُولُوا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّا كُنَّا عَنْ هَذَا غَافِلِينَ * ياد ايله شول وقتيكه ربك جل شانه آدم اوغللرينك
ظهرلرندن ذريتلرينى اخذ ايلدى وانلرى نفسلرى اوزرينه شاهد ايدوب
بن سزك ربكز دكلميم بيوردى انلر بلى ربمز سين ونفسلرمز اوزره شاهد اولدق
ديديلر بو شهادتلرى انكچوندركه قيامتده بز بو اقراردن غافلر ايدك ديميه لر
* بو آيت كريمه ده (بنى آدم) كلام شريفى قرنا بعد قرن اوله جقلرى ديمك اوله

یالکز آدم علیه السلام ذکر اولنمدیغی جمله نك معلومیکه آدم علیه السلام ابو البشردر * روایت اولندیکه پیغمبرمز علیه السلام بیورر که ذریت آدمدن عهد ومیثاقی عرفاته قریب نعمان اراك نام وادیده اخذ ایلدی وبر روایتده آدم علیه السلام جنتدن خروجندن صکره دیار هندده دهنا نام زمینده اخذ ایلدی وروایت اخراده جمهور مفسرین قولی اوزره آدم علیه السلامك خلقتندن صکره وجنته دخولندن مقدم جنت قپوسنده عرضی اوتوز بیك ییلق بر میدانده آدم علیه السلامك صلبندن ذریتنی ذره‌لر مثالی اخراج وحیات وعقل ونطق خلق ایدوب ربوبیتنی عرض وانلر دخی قبول ایتمکله عهد ومیثاقلرینی اخذ واقرارلرینه ملکلری دخی اشهاد ایلدی

(١٧٣) اَوْ تَقُولُوا اِنَّمَا اَشْرَكَ اٰبَاؤُنَا مِنْ قَبْلُ وَكُنَّا ذُرِّيَّةً مِنْ بَعْدِهِمْ اَفَتُهْلِكُنَا بِمَا فَعَلَ الْمُبْطِلُونَ * یاخود مشرکلر بزدن اول بابالریمز شرك كتوردیلر دی بز انلره تابعلرز دیو اعتذار ایدوب شول مبطل بابالرمزك كناهلرینی بزی عذاب وهلاك ایدرمیسین دیمیه‌لر

(١٧٤) وَكَذٰلِكَ نُفَصِّلُ الْاٰيَاتِ وَلَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ * بو امر میثاقی بیان ایلدیکمز کبی آیات وقدرتلرمزی تفصیل ایدرز تاکه انلر تدبر وکفردن توحیده رجوع ایده‌لر

(١٧٥) وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَاَ الَّذِي اٰتَيْنَاهُ اٰيَاتِنَا فَانْسَلَخَ مِنْهَا فَاَتْبَعَهُ الشَّيْطَانُ فَكَانَ مِنَ الْغَاوِينَ * یا محمد بز آیتلرمزك علمنی ویردیکمز کیمسه‌نك خبرینی یهودیلره تلاوت ایله که اول کیمسه کفر واغراضله اول آیتلرمزدن صویلوب شیطان انی کندویه اویدردی وآزغونلردن اولدی * روایت اولندیکه اول کیمسه عربدن امیة بن ابی الصلت ایدیکه کتب سماویه‌یی مطالعه ایدوب معلومی اولدیکه اول زمانده بر رسول بعث اوله‌جقدر اول رسول کندو اولمسی داعیه‌سنه دوشدی حضرت رسالتپناه علیه السلام بعث اولندقده حسدندن کافر اولوب علمی کندودن صویلدی علی روایة اول کیمسه ابوعامر راهب ایدیکه پیغمبر علیه السلامك نعتنی کتب الهیده کوروب ایمان کتوردی صکره انکار ایدوب کافر اولدی مشهور اولان اولدرکه اول کیمسه کنعانیان وجباراندن بلعم بن باعورا ایدیکه ابراهیم علیه السلامك صحفنی اوقومش واسم اعظم بیلور ایدی بر محلده که موسی علیه السلام بنی اسرائیل لشکریله انلرك ولایتنه متوجه اولدقده

بلعم مستجاب الدعوه اولمغله جباره اندن موسی علیه السلامی اوزرلرندن دفع ایچون دعا التماس ایلدیلر اول نیجه دعا ایده رمکه ربمك اهلندندر دیدی آخر زوجه‌سنك اغواسنه فریفته وقومنك جبر ورشوتیله بددعا ایتمکله اسم اعظم وایماندن ییلان دریسی کبی صویلدی رؤیاسنده کندویه بددعا ایله دیو تنبیه اولنمشیکن جبر ورشوت بلاسیله دیکلمیوب مرکبنه سوار وبددعا ایچون موسی علیه السلامك لشکرینه توجه ایتدکده مرکبی اسانه کلوب اکا بوعملدن فارغ اول دیدکده ینه متنبه اولمدی

(١٧٥) وَلَوْ شِئْنَا لَرَفَعْنَاهُ بِهَا وَلٰكِنَّهُ اَخْلَدَ اِلَى الْاَرْضِ وَاتَّبَعَ هَوٰيهُ فَمَثَلُهُ كَمَثَلِ الْكَلْبِ اِنْ تَحْمِلْ عَلَيْهِ يَلْهَثْ اَوْ تَتْرُكْهُ يَلْهَثْ ذٰلِكَ مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِاٰيَاتِنَا فَاقْصُصِ الْقَصَصَ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ * اکر بز مراد ایدیدك اول کیمسه‌یی صحف ابراهیم واسم اعظم سببیله منازل ابرار درجه‌سنه رفع ایدردك ولکن اول کیمسه دنائتیله زمین طرفنه یعنی سفلیته میل ورشوتله هواسنه اتباع ایلدی انك مثالی شول کلب مثالیدر که اکر حمله ایله قوغارسکده وکندو حالنه براغورسکده دیلنی چیقاروب صولور بو مثالکه بیان اولندی بزم آیتلرمزی تکذیب ایدنلرك مثالیدر سن انلره (یعنی کفار مکه‌یی که نعت پیغمبری بی کتم ایدن یهوددر) بو قصه‌یی خبر ویرکه شاید آنی فکر ایدوب متعظ اوله‌لر

(١٧٦) سَاءَ مَثَلًا الْقَوْمُ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِاٰيَاتِنَا وَاَنْفُسَهُمْ كَانُوا يَظْلِمُونَ * نه چركین مثل اولور شول قومك مثلیکه آیتلرمزك صحتنه واقف اولدقلرندن صکره عناد وترك ایمانله نفسلرینه ظلم ایدرلر

(١٧٨) مَنْ يَهْدِ اللّٰهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِي وَمَنْ يُضْلِلْ فَاُولٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ * شول کیمسه‌یی که الله تعالی فضلیله هدایته توفیق ایده اول کیمسه راه حقه واصل اولمشدر واولکه الله تعالی انی عدلیله خذلانه ترك ایده اول کیمسه عذابه استحقاقله خسرانده‌در

(١٧٨) وَلَقَدْ ذَرَاْنَا لِجَهَنَّمَ كَثِيرًا مِنَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ لَهُمْ قُلُوبٌ لَا يَفْقَهُونَ بِهَا وَلَهُمْ اَعْيُنٌ لَا يُبْصِرُونَ بِهَا وَلَهُمْ اٰذَانٌ لَا يَسْمَعُونَ بِهَا اُولٰئِكَ كَالْاَنْعَامِ بَلْ هُمْ اَضَلُّ اُولٰئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ * تحقیق بز جهنم ایچون جن وانسدن چوق کیمسه‌لر خلق ایتدك انلر ایچون قلوب واردرکه انکله خیر وهدایتی بیلمزلر (زیرا حقی اکلیوب توجه ایتمزلر) وکوزلر واردرکه انکله مخلوقاتنه نظر اعتبارله

باقرلر وقولقلر واردرکه انکله حق کلامی وقرآنی ایشیدوب منتصح اولمزلر انلر درت ایاقلو حیوان کبیدرکه انجق اکل وشربه مشغوللردر بلکه حیوانلردن دخی زیاده ضلالنده درلر (که حیوانلر ضرر ونفعی بیلورلر انلر کندولره ضرر اولان نارە اقدام ایدرلر) وکفر وشرکك ضررندن غافللردر

(١٧٩) وَلِلّٰهِ الْاَسْمَاءُ الْحُسْنٰى فَادْعُوهُ بِهَا وَذَرُوا الَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِي اَسْمَائِهِ سَيُجْزَوْنَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ٭ الله تعالانك اسماء حسنی سی واردر انی اول اسملریله تسمیه ودعا ایدك وانك اسملرنده الحاده یعنی اکریلکه میل ایدنلره متابعتی ترك ایدك اسماء اللهده الحاد ایدنلر آخرتده اول عملریله جزا الورلر ٭ روایت اولندیکه بر کیمسه نمازده الله ورحمن اسمیله دعا ایلدی مکه مشرکلری محمد واصحابی بر اللهه عبادت ایده رزدیرلکن ایکی اسم ذکر ایدرلر دیدیلر بناء علیه بو آیت کریمه نازل اولدی اکرچه السنه جهتیله اسماء الهی کثیردرلکن بو اسماء حسنادن مراد معلوم اولان طقسان طقوز اسمدرکه (من احصاها دخل الجنة) بیورلمشدر واحصاها یرینه حفظها دخی روایت اولنمشدر واسماء الهیده الحاد اذن شرع لاحق اولمیان اسمله تسمیه ایتمکدر مثلا عربك یا ابا المکارم ونصارانك یا ابا المسیح وحکمانك علت اولی تسمیه لری کبی وبتلرك اسماسنی مشتق ایتدکلری کبی مثلا لاتی اللهدن وعزی یی عزیزدن ومناتی مناندن اشتقاقلری کبی

(١٧٠) وَمِمَّنْ خَلَقْنَا اُمَّةٌ يَهْدُونَ بِالْحَقِّ وَبِهِ يَعْدِلُونَ ٭ وبزم جنت ایچون خلق ایتدیکمزدن جماعت واردرکه ناسه حقله یول کوسترلرو عدلله حکم ایدرلر (انلر مهاجر وانصار وتابعلری رضی الله عنهمدر)

(١٨١) وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِاٰيَاتِنَا سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ ٭ شونلرکه بزم آیتلرمزی تکذیب ایتدیلر بز انلری آز آز هلاکلرینه یاقلشدیررزکه انلر کناه ایتدکجه بز نعمتمزی آرتررز انلر عاصی وکفران نعمت اولوب مستحق عقوبت اولورلر (حتی بیلدکلری جهتدن انلری هلاکه ایرشدیررز)

(١٨٢) وَاُمْلِي لَهُمْ اِنَّ كَيْدِي مَتِينٌ ٭ بن انلره مهلت ویررم تحقیق بنم خفیة مؤاخذهم متیندر

(١٨٣) اَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوا مَا بِصَاحِبِهِمْ مِنْ جِنَّةٍ اِنْ هُوَ اِلَّا نَذِيرٌ مُبِينٌ ٭ انلر فکر ایتمزلرمیکه صاحبلرنده جنون یوقدر اول انجق جمله یه آشکار اولان مونله قورقدیجیدر ٭ روایت اولندیکه پیغمبرمز علیه السلام بر کیجه جبل صفایه

چیقوب قریشی عذاب اللهله اخافه ایدردی انلرك بری بو سزك دوستکز دیوانه اولمشدرکه بتون کیجه فریاد ایدردیدی بناء علیه بو آیت کریمه نازل اولدی

(١٨٤) اَوَلَمْ يَنْظُرُوا فِي مَلَكُوتِ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَمَا خَلَقَ اللّٰهُ مِنْ شَيْءٍ وَاَنْ عَسٰى اَنْ يَكُونَ قَدِ اقْتَرَبَ اَجَلُهُمْ فَبِاَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَهُ يُؤْمِنُونَ ٭ انلر کوکلرك ویرلرك کواکب وبحار وطاغلرینه وانلرده اولان مخلوقاته نظر استدلال ایله نظر ایتمزلرمی (که صانعك قدرتنی بیلهلر) وشایدکه اجللری قریب اولوب موت وقوعیله عذابه دوچار اولهلر اندن مقدم قرآنه نیچون ایمان ایتمزلر انی تصدیق ایتمجه قنغی کلامی تصدیق ایده جکلر

(١٨٥) مَنْ يُضْلِلِ اللّٰهُ فَلَا هَادِيَ لَهُ وَيَذَرُهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ٭ اول کیمسه یی که الله تعالی مخذول ایدوب ایمانه توفیق ایتمیه انکیچون راه راسته هدایت ایدیجی اولمز الله تعالی انلری طغیانلرنده متحیر ومتردد ترك ایلر

(١٨٦) يَسْئَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ اَيَّانَ مُرْسٰيهَا قُلْ اِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ رَبِّي لَا يُجَلِّيهَا لِوَقْتِهَا اِلَّا هُوَ ثَقُلَتْ فِي السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ لَا تَاْتِيكُمْ اِلَّا بَغْتَةً يَسْئَلُونَكَ كَاَنَّكَ حَفِيٌّ عَنْهَا قُلْ اِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ اللّٰهِ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ٭ یا محمد سکا قیامتدن ثبوت ووقوعی زماندر دیو سؤال ایدرلر سن دیکه انك ظهورینی بیلمك انجق ربم تعالانك عندنده در اکا کیمسه مطلع اولمز اول قیامتك امرینی وقتنده انجق الله تعالی اظهار ایدر کوکده ویرده ملائکه وانس وجنك اول مهیب قیامتی بیلمسی وکورمسی ثقیل اولدی اول سزه انجق اکسزین کلور کویا سن انی بیلور وکیزلو دوست طوترسن دیو الحاحا قیام قیامتی سندن سؤال ایدرلر دیکه علم قیامت انجق الله تعالانك عندنده در لکن انك علمی عندالله ایدوکنی ناسك اکثری بیلمزلر

نصف

(١٨٧) قُلْ لَا اَمْلِكُ لِنَفْسِي نَفْعًا وَلَا ضَرًّا اِلَّا مَا شَاءَ اللّٰهُ وَلَوْ كُنْتُ اَعْلَمُ الْغَيْبَ لَاسْتَكْثَرْتُ مِنَ الْخَيْرِ وَمَا مَسَّنِيَ السُّوءُ اِنْ اَنَا اِلَّا نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ٭ دیکه بن نفسم ایچون جلب نفعه یا دفع ضرره مالك دکلم مکر الله تعالی بنم ایچون انی مراد ایده اکر بن غیبی بیلیدم منفعت وغنیمتدن چوق استردم وفقر وهزیمت بکا طوقنمزدی بن انجق منکر ومعاندلری اخافه ومؤمن کروهنی جنتله تبشیر ایدیجییم ٭ مرویدرکه اهل مکه یا محمد ربك سکا اشیانك بهالو وا وجوز اولهجغی نرخی نیچون بیلدرمزکه اوجوز اولدقده اشترا بهالو اولدقده بیع ایدوب کار ایده سن دیدیلر

بناء علیه بو آیت کریمه نازل اولدی

(١٨٨) هو الذی خلقکم من نفس واحدة وجعل منها زوجها لیسکن الیها فلما تغشیها حملت حملاً خفیفاً فمرت به فلما اثقلت دعوا الله ربهما لئن آتیتنا صالحاً لنکونن من الشاکرین ❊ اول الله تعالی که سزی نفس واحده دن (یعنی آدم علیه السلامدن) خلق ایتدی وانك جسدندن زوجه سنی (یعنی حوایی) یراتدیکه انکله آرام والفت ایلیه وقتاکه آدم علیه السلام حوایی اورتدی (یعنی خلوت ایلدی) حوا بر خفیف یوك یوكلندیکه (نطفه در) انکله کیدر و كلور حرکت ایدردی وقتاکه حوانك اول حملی اغرلشدی آدم وحوا ربلرینه دعا ایتدیلرکه اکر بزه بزم کبی خلقتی تام اولادو یرسك البته بر شکر ایدیجیلردن اولورز دیدیلر

(١٨٩) فلما آتیهما صالحاً جعلا له شرکاء فیما آتیهما فتعالی الله عما یشرکون ❊ وقتاکه الله تعالی انلره صالح الجسم فرزند عطا ایلدی انلر انی الله تعالی یه یالکز اسمده شریك قیلدیلر الله تعالی شرك ایدنلرك شرکندن پاك ومنزه وعالیدر * روایت اولندیکه حوا حامله اولدقده ابلیس اکا بر صورت مجهوله ایله کلوب بوسنك قرنکده کی ندر دیدی قورقرمکه کلب یاخنزیر اولوب اغزکدن چیقه یاخود قارنکی یاروب چیقاریله دیدی حوا خوفله آدم علیه السلامه سویلدی اولدخی اندیشه یه واردی ابلیس تکرار صورت آخرله ظاهر اولوب انلرك ملول لکلرندن سؤال ایتمکله حاللرینی بیان ایدیلر ابلیس ملول اولمیك بن اسم اعظم بیلورم مستجاب الدعوه یم حق تعالیدن طلب ایده یمکه بو حملی سزك خلقکزده ایدوب آسان وجهله خروج ایلیه اما اول شرطله که اسمنی عبدالحارث قویه سز دیدی که ابلیسك اسمی ملائکه بیننده حارث ایدی حوا الدانغله اول شرطی قبول ایلدی * بو بابده علما دیدیلرکه آدم وحوا اولادلرینه عبد الحارث تسمیه سیله عبادتده اشراکی وحارث انلره رب اولمسی اقتضا ایتمز آدم علیه السلام نبی اولمغله شرکدن معصومدر لکن ولدك واناسنك نجات وسلامته سبب اوله دیو بو اسمی تعلیق ایلدی

(١٩٠) ایشرکون ما لا یخلق شیئاً وهم یخلقون ❊ ایا بر شیئی یراتمغه قدرتی اولمیان اصنامی عبادت خدایه شریکمی ایدرلر حال بوکه انلر مخلوقلردر

(١٩١) ولا یستطیعون لهم نصراً ولا انفسهم ینصرون ❊ اول اصنام نه اول عبادت ایدنلره یاردمه ونه کندولرینی قیردقلری وسائر تذلیللری

حالنده تخلیصه قدرتلری اولور (امدی عابدن اضعف واذل اولان معبودیته نیجه لایق اولور)

(١٩٢) وان تدعوهم الی الهدی لا یتبعوکم سواء علیکم ادعوتموهم ام انتم صامتون ❊ ای مؤمنلر اکر سز (ابوجهل وتبعه سی) مشرکلری اسلامه دعوت ایتسکز انلر سزه تابع اولوب ایمانه کلمزلر سزك انلری دعوت ایتمکز وسکوت ایتمکز برابردر

(١٩٣) ان الذین تدعون من دون الله عباد امثالکم فادعوهم فلیستجیبوا لکم ان کنتم صادقین ❊ (ای مشرکلر) شونلرکه سز انلره الله تعالادن غیری آلهه دیو عبادت ایدرسز انلرده سزك کبی عباددر اکر سز صادقلر ایسه کز دعا ایدك که انلر اجابت ایتسونلر

(١٩٤) الهم ارجل یمشون بها ام لهم اید یبطشون بها ام لهم اعین یبصرون بها ام لهم آذان یسمعون بها قل ادعوا شرکاءکم ثم کیدون فلا تنظرون ❊ اول اصنامك ایاقلری وارمیدرکه انکله یوریه لر واللری وارمیدرکه انکله یاپشه لر وکوزلری وارمیدرکه انکله کوره لر وقولاقلری وارمیدرکه انکله ایشیده لر (بونلری سز بیلورکن وسزده بو حواس وقدرت وار ایکن نیجه بویله قدرتسز جماده عبادت ایدرسز) یا محمد سن دیکه ای مشرکلر الله تعالایه شریك طوتدیغکز (وعداوتمده برابر اولدیغکز) بتلریکزی چاغرك بکا مکارهدن نه ایتمکه قادر ایسکز بلا مهلت ایدك (بنم اعتمادم الله تعالانك حفظ وحمایه سنه در سزك قصد ومکرکزدن خوفم یوقدر

(١٩٥) ان ولیی الله الذی نزل الکتاب وهو یتولی الصالحین ❊ بنم یار وولیم اول الله تعالادرکه قرآنی (قوللرینه حامی) کوندردی اول الله تعالی صالح (ولایق) قوللرینی دوست وولی طوتر.

(١٩٦) والذین تدعون من دونه لا یستطیعون نصرکم ولا انفسهم ینصرون ❊ الله تعالادن غیری عبادت ایتدیککز آلهه کز نه سزه ونه کندیلرینه نصرته قادر دکللردرکه (کسر اولنورلر)

(١٩٧) وان تدعوهم الی الهدی لا یسمعوا وتریهم ینظرون الیك وهم لا یبصرون ❊ اکر سن مشرکلری هدایته دعوت ایدرسك انی قلبلریله ایشتمزلر انلرسکا نظر ایدر کوررسن حال بوکه (قلبلریله) کورمزلر

(۱۹۸) خذ العفو وأمر بالعرف وأعرض عن الجاهلين ❊ ناسك ایشنده صفت عفوی اخذایت وعقل بكندیكی وشرع قبول ایتدیكی خصالی امرایت وجاهللردن وسفهادن یوز چویر * مرویدركه بو آیت كریمه دنصكره پیغمبر علیه السلام جبریل علیه السلامه بو آیتك حقیقت معناسنی سؤال ایلدیلر جبرائیل علیه السلام دیدیكه سنك ربك جل شانه سندن انفصال ایده نه سن صله ایله سنی محروم ایده نه سن عطا ایله سكا ظلم ایده نی سن عفو ایله بیوردی نفس الامر بو آیت كریمه جامع مكارم اخلاقدر

(۱۹۹) وإما ينزغنك من الشيطان نزغ فاستعذ بالله إنه سميع عليم ❊ اكرام اولندیغك شیئك خلافنی ایشلمكه میل ایتدیرر شیطاندن بر وسوسه اولورسه الله تعالایه اندن استعاذه ایله تحقیق الله تعالی لسانكده اولنی ایشیدیجی وقلبكده اولنی بیلیجیدر

(۲۰۰) إن الذين اتقوا إذا مسهم طائف من الشيطان تذكروا فإذا هم مبصرون ❊ شونلركه الله تعالادن قورقرلر وشرك ومعاصیدن صاقنورلر انلره شیطاندن وسوسه طوقنسه الله تعالایی وعذابنی فكر ایدرلر طوغری یولی كوروب وسوسهٔ شیطانی دفع ایدرلر

(۲۰۱) وإخوانهم يمدونهم في الغي ثم لا يقصرون ❊ كفارك برادری شیطانلر كافرلری ضلاله چكوب واول اضلالدن اللرینی چكمزلر

(۲۰۲) وإذا لم تأتهم بآية قالوا لولا اجتبيتها قل إنما أتبع ما يوحى إلي من ربي هذا بصائر من ربكم وهدى ورحمة لقوم يؤمنون ❊ قچان سن مشركلره آیت كتورمسك انلرایچون كندكدن آیت كتورمدك دیرلر یا محمد سن دیكه انجق ربم عزشانه دن بكا وحی اولنانه اتباع ایدرم (یوخسه بن كندیلكمدن آیت سویلردكلم) بو قرآن ربكزدن قلبلره بصائردركه انكله حق كورینور و بیلنور واكا ایمان ایدن قوم ایچون هدایت ورحمتدر * مرویدركه اهل مكه نزول آیتك تأخیری واقع اولدقچه پیغمبر علیه السلامی استهزا وكناهه القا مطالبه سیله كندكدن آیت احداث ایله دیرلردی

(۲۰۳) وإذا قرئ القرآن فاستمعوا له وأنصتوا لعلكم ترحمون ❊ قرآن اوقندیغی زمان انی دیكله یك وسكوت ایلیك شایدكه رحمت اولنه سز * بو آیت كریمه نك منطوق شریفنجه قرآنك استماع وسكوتنده وجوب فهم اولنور

انجق بوخصوصده بین العلما اختلاف وقوعیله اكثری خارج صلاتده استماع وسكوتی مستحب ونماز وخطبه ده واجبدر دیمش فقه شریفه مراجعته محتاجدر

(۲۰۴) واذكر ربك في نفسك تضرعا وخيفة ودون الجهر من القول بالغدو والآصال ولا تكن من الغافلين ❊ یا محمد ربك جل شانه یی نفسكده تضرع ونیازله وعذابندن خوف ایدراولدیغك حالده ذكر ایله كه اول ذكر ودعاسرله جهر بیننده اوله واكا صباح واخشام مداومت ایله واندن غافللردن اولمه

١ سجده ف

(۲۰۵) إن الذين عند ربك لا يستكبرون عن عبادته ويسبحونه وله يسجدون ❊ شونلركه ربك عزشانه عندنده (ملائكهٔ مقربلر) در انلر الله تعالانك عبادتندن تكبر ایتمزلر وانی تنزیهله تسبیح ایدرلر وانكچون عبادت وتذلله سجده ایدرلر * حدیث شریفده واردركه قچان ابن آدم سجده آیتنی اوقیوب سجده ایده شیطان ایریلور واغلیوب دیركه ویل بكاكه بو سجودله امر اولنوب سجده ایتمسیله اكا جنت اولدی و بن سجودله امر اولنوب عصیانمله بكا نار اولدی * قرآن عظیم الشانده سجده اون درت محلده واقع اولمغله بو اولكیدر

— ۸ — (سورة الانفال مدنية وآيها ست وسبعون آية)

حزب ٤

بسم الله الرحمن الرحيم

(۱) يسألونك عن الأنفال قل الأنفال لله والرسول فاتقوا الله وأصلحوا ذات بينكم وأطيعوا الله ورسوله إن كنتم مؤمنين ❊ یا محمد مال غنیمتدن سكا سؤال ایدرلر سن دیكه مال غنیمتك حكمی الله تعالی ورسولی ایچوندر (انی دیلدكلرینه ویررلر) الله تعالایه مخالفتدن قورقك والله تعالی ورسولنه تسلیم اولوب بینكزی اصلاح ایدك والله تعالایه ورسولنه اطاعت ایدك اكر مؤمن كامللردن ایسه كز * مرویدركه اهل بدر غنایمده اختلاف ایتدیلركه جوانلر جنكی بز ایتدك مال غنیمت بزمدر دیدیلر اختیارلر بزسزه مددكار ایدك منهزم اولسه كز بزه كلور صغنور ایدیكز بزصغر الیدمی قالورز دیدیلر بالاخره جناب نبوتمأبدن استفسار ایلدكلرنده بو جواب كلدی

(۲) إنما المؤمنون الذين إذا ذكر الله وجلت قلوبهم وإذا تليت عليهم

آياته زادتهم ايمانا وعلى ربهم يتوكلون * مؤمن كامللر انلردر كه الله تعالى ذكر اولندقده انك عظمت جلال وهيبتندن قلبلرى قورقر وآيتلرى تلاوت اولندقده ايمانلرى آرتر وجميع امورلرنده الله تعالايه توكل ايدرلر

(٣) الذين يقيمون الصلوة ومما رزقناهم ينفقون * اول مؤمن كامللر نمازى شرائط واداسيله ادا ايدرلر وويرديكمز رزقدن نفقه ويررلر

(٤) اولئك هم المؤمنون حقا لهم درجات عند ربهم ومغفرة ورزق كريم * بو آيات سابقه‌ده مذكور كيمسه‌لر حقا مؤمنلردر ربلرى عندنده انلر ايچون جنت درجه‌لرى واردر وتقصيراتلرى مغفرت وجنتده لا يعد ولا يحصى رزق واردر

(٥) كما اخرجك ربك من بيتك بالحق وان فريقا من المؤمنين لكارهون * ربك جل شانه سنى بيتك مدينه‌دن اخراجه امر ايتديكى كبى قرار وير مؤمنلردن بر فرقه‌سى انى كريه كورورلر سه‌ده

(٦) يجادلونك فى الحق بعد ما تبين كانما يساقون الى الموت وهم ينظرون * جهاد واجب اولديغى ظاهر اولدقدنصكره اول حق اولان جهادده سنكله مجادله ايدرلر كويا موت طرفنه سوق اولنورلر واسباب موته نظر ايدرلر * بو كراهت وجداللرى امر الهى‌يه مخالفت اوليوب مجرد قلت عدد ومدد وزاد وعدونك كثرت ووفرتى ايدى

(٧) واذ يعدكم الله احدى الطائفتين انها لكم وتودون ان غير ذات الشوكة تكون لكم ويريد الله ان يحق الحق بكلماته ويقطع دابر الكافرين * ياد ايله شول وقتكه الله تعالى سزه وعد ايتديكه ايكى طائفه‌دن (يعنى كاروان ولشكر كفاردن) برى سزكدر اوله سز ايسه شوكت وسلاحسز كاروان سزك اولمقلغنى سورسكز الله تعالى انزال ايتديكى آيات موجبنجه حقى اعلان واسلامى اظهار ومكه كافرلرينك بنيادينى قطع ايتمك مراد ايدر

(٨) ليحق الحق ويبطل الباطل ولو كره المجرمون * تاكه اسلامى ثبات وكفرى زائل ايده اكرچه مكه كافرلرى انى ايسته‌مزلر واكراه ايدرلر سه‌ده * مرويدركه قريش كاروانى متاع وافرايله سردارلرى ابو سفيان وبعض صناديد قريش اول قافله‌ده اوله‌رق شامدن كلورلر ايدوكنى پيغمبر عليه السلامه جبريل عليه السلام خبر ويردى اول حضرت عليه السلام دخى صورت حالى

مؤمنلره سويلدى كاربانده كثرت مال وقلت رجال اولديغندن فرحله مدينه‌دن چيقديلر ابو سفيان مؤمنلرك خروجنى خبر آلمغله فى الحال ابو جهله ضمضم غفارى‌يى ارسال وامداد طلب ايلدى ابو جهل كلى عسكرله مكه‌دن چيقوب كاربانه امداد ايچون بدره متوجه اولدى وحضرت رسالتپناه عليه السلام وادى ذفرانده ايديكه جبريل عليه السلام كلوب لشكر كفارك كلديكنى خبر ويردى اول حضرت عليه السلام صحابه‌يه كاروانه ملاقاتمى ياخود كفارله جنكمى استرسز بيوردى بعضيلرى بز جنكه حاضرلنمدق كاروان اليزه كيرسه مناسبدر ديملريله پيغمبر عليه السلام متغير اولدى مهاجر وانصارك كبارى جنكى اختيار ايدوب امركدن بر قدم تخلف ايتمز ديديلر اول كلامدن حضرت عليه السلامه بشاشت كلوب يوريكز على بركة الله كيدهلم مژده اولسونكه بن مشركلرك قتل اولنه جق مكانلرينى كوردم بيوردى بو اتفاقله بدره كتديلر وعدويه ملاقات ايتديلر مشركلر منهزم ومؤمنلر قرير العين دونديلر

(٩) اذ تستغيثون ربكم فاستجاب لكم انى ممدكم بالف من الملئكة مردفين * ذكر ايدك شول وقتكه ربكزدن عون ونصرت طلب ايتديكز اجابت ايدوب ملائكه‌دن بيك ملك ايله پيدرپى سزه امداد ايدجيم * ديلديكه بونلر ملائكه‌نك وجوه واعيانى ايدى يا مقدمهٔ لشكر ايديلر * ومنقولدركه ملائكه‌نك دخى كثرتى اولمغله اولكون قتال ايدن بيك ملك ايدى

(١٠) وما جعله الله الا بشرى ولتطمئن به قلوبكم وما النصر الا من عند الله ان الله عزيز حكيم * الله تعالى ملائكه امدادينى انجق سزه بشارت وانكله قلبكزدن خوف كيدوب اطمينان كلسنه اشارت قيلدى ونصرت وظفر الله تعالانك عندنده‌در تحقيق الله عظيم الشان غالبدر حكمتيله دوستلرينى منصور دشمنلرينى مقهور ايدر

(١١) اذ يغشيكم النعاس امنة منه وينزل عليكم من السماء ماء ليطهركم به ويذهب عنكم رجز الشيطان وليربط على قلوبكم ويثبت به الاقدام * ذكر ايت شول وقتكه الله تعالى سزه امنيت ايچون نوم خفيف ويردى وكوكدن يغمور اينديرديكه سزانكله حدث وجنابتدن پاك اوله سز وسزدن شيطانك وسوسه‌سنى كيده‌ره ولطف خدايه قلبكزى ربط ايده ويغمور سببيله اياقلريكزه متانت وصبر وقوتله حربده ثبات حاصل اوله * روايت اولنديكه يوم بدرده

مشركلر ايلرو وكلوب صولو محله قونمشلر يدى مؤمنلر بومشاق قوملو محله
قونوب ديزلرينه دك قومه بتارلردى وايچمكه صويوغيدى اول كيجه كه صباح
مقابلهٔ فريقين اوله جغيدى مؤمنلر صباح قالقدقلرنده ايچمكه وابدسته صو
بوله مدقلرندن ماعدا وافر احتلام اولمشلر دخى اولمغله شيطان انلره وسوسه
ويروب سز زعم ايدرسز كه الله تعالينك دوستى بز ونبى الله بزمله درمع هذا
صو مشركلرده سز ايسه ابدست سز وجنابت سكز بو حال الله مشركلره غلبه يى
نيجه اميد ايدرسز ديدى بو آنده الله تعالى بر يغمور كرم ايتديكه اول قوم قتى انوب
اياق باتمز اولدى ومؤمنلر ابدست وغسل ايدوب مالزمه صولرينى الديلر ثبات قدم
وطرح وسوسه واطمينان قلب حاصل اولدى

(١٢) اِذْ يُوحِى رَبُّكَ اِلَى الْمَلٰئِكَةِ اَنِّى مَعَكُمْ فَثَبِّتُوا الَّذِينَ اٰمَنُوا سَاُلْقِى فِى قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا الرُّعْبَ فَاضْرِبُوا فَوْقَ الْاَعْنَاقِ وَاضْرِبُوا مِنْهُمْ كُلَّ بَنَانٍ ❊ يا محمد ياد ايله كه ربك تعالى ملكلره نصرت واعانتده سزكله يم ديو وحى ايلدى مؤمنلره (تكثير سواد ونصرت مژده سيله قلبلرينه) ثبات ويرك كه يقينده كافرلرك قلبلرينه خوف القا ايده رم انلرك بوغازلرى اوزرينه وجميع پارمقلرينه اورك

(١٣) ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ شَاقُّوا اللّٰهَ وَرَسُولَهُ وَمَنْ يُشَاقِقِ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ فَاِنَّ اللّٰهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ❊ انلره بو عذابك وقوعى اول سببدندر كه الله تعالايه ورسولنه مخالفت ايتديلردى كيمكه الله تعالايه ورسولنه مخالفت ايده انلره الله تعالانك عقابى شديددر

(١٤) ذٰلِكُمْ فَذُوقُوهُ وَاَنَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابَ النَّارِ ❊ اى كافرلر بو شمديكى عذابكزدركه انى دادك وكافرلر ايچون آخرتده نار عذابى واردر

(١٥) يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا اِذَا لَقِيتُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا زَحْفًا فَلَا تُوَلُّوهُمُ الْاَدْبَارَ

(١٦) وَمَنْ يُوَلِّهِمْ يَوْمَئِذٍ دُبُرَهُ اِلَّا مُتَحَرِّفًا لِقِتَالٍ اَوْ مُتَحَيِّزًا اِلٰى فِئَةٍ فَقَدْ بَاءَ بِغَضَبٍ مِنَ اللّٰهِ وَمَأْوٰيهُ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ❊ اى مؤمنلر سز كافرلره ملاقى اولوب بربريكزه ياقلشديغكز زمان ارقه كزى انلره دوندرمكز كيمكه اول كونده دشمنى اغفال وكر وفر ايچون تكرار قتاله جولان ياخود مسلميندن آخر عسكره منضم واندن استعانت نيتيله اولميه رق دشمنه ارقه ويروب قاچرسه الله تعالانك غضبنه رجوع ايدر انك مكانى جهنمدر اول جهنم نه قبيح قرارگاه اولور

(١٧) فَلَمْ تَقْتُلُوهُمْ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ قَتَلَهُمْ وَمَا رَمَيْتَ اِذْ رَمَيْتَ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ رَمٰى

وَلِيُبْلِىَ الْمُؤْمِنِينَ مِنْهُ بَلَاءً حَسَنًا اِنَّ اللّٰهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ❊ سز انلرى قوتكزله قتل
ايتمديكز ولكن سزه نصرت وامداد ايله الله تعالى قتل ايلدى ويا محمد انلره اول
بر آوج طپراغى آتوب انلرى اعمى ايدن سن دكلسين كه سن انجق رمى صورتنى
ادا ايتدك لكن حقيقتده رمى الله تعالانكدر والله تعالى دين اسلامى اظهار
ايچون لطفندن مؤمنلره بو نعمت حسنه يى اعطا ايلدى تحقيق الله عظيم الشان
سزك استغاثه ودعاكزى ايشيديجى ونيتكزى بيليجيدر ❊ مرويدركه وقتا كه يوم
بدرده جنگه آغاز ايلديلر پيغمبر عليه السلام يا رب بكا نصرت وعد ايلمشيدك
وفا ايله ديو دعا ايلدى جبريل عليه السلام نازل اولوب بر آوج طپراق آلوب
دشمنك طرفنه آت ديدى اول حضرت عليه السلام طپراغى آلوب (شاهت الوجوه)
ديو دشمنك يوزينه سرپدى اول طپراق كوزلرينه كيروب منهزم اولديلر
مسلمانلر انلرى قتل واسير ايتدكلرنده بن قتل ايتدم بن اسير ايتدم ديو افتخار
ايتملريله بو آيت كريمه نازل اولدى

(١٨) ذٰلِكُمْ وَاَنَّ اللّٰهَ مُوهِنُ كَيْدِ الْكَافِرِينَ ❊ بو خصوصلر مؤمنلره نعمت حسنه در والله تعالى كافرلرك حيله لرينى باطل ايديجيدر

(١٩) اِنْ تَسْتَفْتِحُوا فَقَدْ جَاءَكُمُ الْفَتْحُ وَاِنْ تَنْتَهُوا فَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ وَاِنْ تَعُودُوا نَعُدْ وَلَنْ تُغْنِىَ عَنْكُمْ فِئَتُكُمْ شَيْئًا وَلَوْ كَثُرَتْ وَاَنَّ اللّٰهَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ ❊ اى اهل مكه اكر سز فتح طلب ايتديكزسه تحقيق مؤمنلرك فتحيله سزه الله تعالانك حكمى كلدى اكر كفر ومعادات رسولدن كرو طورورسه كز دنياده واخرتده سزكچون خير اولودر اكر سز مؤمنلرك محاربه سنه عودت ايدرسه كز بز دخى انلرك نصرتنه عودت ايدرز سزك جماعتكز نقدر چوق اولورسه ده سزدن بلايى دفع ايده مزلر الله تعالانك عون ونصرتى مؤمنلر ايله در ❊ منقولدركه مشركلر مكه دن بدره خروجلرنده حرم شريف استارينه ياپشوب يا رب ايكى عسكرك هدايت بولمشنه وسنك عندكده افضل واكرم اولنه فتح كرم ايله ديو دعا ايتمشلر يدى بناء عليه حاللرى بو آيت كريمه ايله بيان اولندى

(٢٠) يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا اَطِيعُوا اللّٰهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَوَلَّوْا عَنْهُ وَاَنْتُمْ تَسْمَعُونَ ❊ اى مؤمنلر الله تعالايه ورسولنه اطاعت ايدك واول رسولك امرندن اعراض ايتميك حال بوكه موعظهٔ قرآنى سز ايشيدرسز

(٢١) وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ قَالُوا سَمِعْنَا وَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ❊ كفره ومنافقلر كبى

اوليك كه انلر ايشتدك ديرلر حال بوكه (انكله نفعلنه جكلر يني) ايشتمزلر

(٢٢) إِنَّ شَرَّ الدَّوَابِّ عِنْدَ اللهِ الصُّمُّ الْبُكْمُ الَّذِينَ لَا يَعْقِلُونَ ❋ عند الله بربوزنده اولان جانورلرك شريدر اول كيمسه كه حقى سويلمه وايشتميه انلر حق تعقل ايتمزلر

(٢٣) وَلَوْ عَلِمَ اللهُ فِيهِمْ خَيْرًا لَأَسْمَعَهُمْ وَلَوْ أَسْمَعَهُمْ لَتَوَلَّوْا وَهُمْ مُعْرِضُونَ ❋ اكر الله تعالى علم ازليسنده انلرده خير تقدير ايتمش اولسه انلره حقى ايشتديرردى اكر ايشتديروب وتصديق ايتسه لردى دخى البته ينه ايماندن دونوب اعراض ايدرلردى ❋ منقولدركه كفار مكه جدمز قصى بن كلابى احيا ايله كه برمبارك آدمدر تاكه سنك نبوتكه شهادت ايده بزدخى ايمان ايده لم ديديلر حق تعالى آنك كلامنى ايشتسه لرده ينه اعراض ومرتد اولورلر بيوردى

نصف

(٢٤) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللهَ يَحُولُ بَيْنَ الْمَرْءِ وَقَلْبِهِ وَأَنَّهُ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ❋ اى مؤمنلر الله تعالى ورسولنه اجابت ايدك اول رسول سزى ديرلتمك ايچون دعوت ايتدكده (يعنى كافرميت مثابه سنده اولوب سزى اسلام وقرآن ايله احيايه دعوت ايتدكده) اجابت ايدك و بيلك كه الله عظيم الشان انسانله قلبى بيننده حائل اولور وانك طرفنه مجازات ايچون حشر اولنورسكز ❋ بو حيلولت بحثنده اقوال كثيره اولمغله بعضيلر حق تعالى قلب انسانه طلوع ايده جك مكنوناته مطلع اولمغله غايت قربه تمثيلدر ديمش بعضيلر الله تعالى مؤمن ايله كفر بيننده وكافر ايله ايمان بيننده ومؤمنله معصيت بيننده وكافرله طاعت بيننده حائل اولور ديمش ❋ پيغمبرمز عليه السلام اكثر دعالرنده (يامقلب القلوب) ندا ونيازيله دعا ايدردى حكمتندن سؤال اولندقده قلوب انسان اصابع اللهدن ايكى اصبع بيننده در نيجه مراد ايدرسه انى تقليب ايدر بيوردبلر

(٢٥) وَاتَّقُوا فِتْنَةً لَا تُصِيبَنَّ الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْكُمْ خَاصَّةً وَاعْلَمُوا أَنَّ اللهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ❋ اول فتنه وبلادن قورقكز كه اول سزدن اولان ظالملره خاصة اصابت ايتمز (بلكه اثرى ظالم وغير ظالم عامه يه شامل اولور بو بابده اول ظالمك دفعى ممكن ايكن مسامحه اولنمغله عمومى اولور دينلمش) و بيلك كه الله تعالانك عقابى شديددر

(٢٦) وَاذْكُرُوا إِذْ أَنْتُمْ قَلِيلٌ مُسْتَضْعَفُونَ فِي الْأَرْضِ تَخَافُونَ أَنْ يَتَخَطَّفَكُمُ

النَّاسُ فَآوَاكُمْ وَأَيَّدَكُمْ بِنَصْرِهِ وَرَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ❋ اى مهاجرين ذكر ايدك شول وقتيكه سز مكه ده هجرتدن مقدم مسلمين اوله رق قليل ومشركين بيننده ضعيف وحقير ايديكز قورقار ايديكزكه كفار قريش سزى قاپوب يغما ايده لر الله تعالى سزه مدينه ده مكان ويروب اسكان ايلدى ونصرتيله تقويت ويردى وغنيمتى سزه حلال طيب ايدوب انكله رزقلندرديكه شايد نعمتلرينه شكر ايده سز

(٢٧) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَخُونُوا اللهَ وَالرَّسُولَ وَتَخُونُوا أَمَانَاتِكُمْ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ❋ اى مؤمنلر الله تعالى يه ورسولنه (تعطيل فرائض وتقصير سنن واظهار اسرار ايله) خيانت ايتميك و بينكزده اولان اماناتلره دخى خيانت ايتميك حال بوكه امانت اولديغنى بيلورسكز ❋ بو آيت كريمه نك سبب نزولى بو وجهله مرويدركه پيغمبر عليه السلام بنى قريظه يى محاصره ايدوب صلح طلب ايلديلر وابولبابه يى صلح قطعنه استديلركه مال وعيالى انده ايدى ابولبابه وارد قده بنى قريظه انكله مشورت صورتنده چيقارسق بزه نه واقع اولور ديديلر ابولبابه پارمغيله بوغازينه اشارت ايلدى يعنى ذبح اولنورسكز كبى فى الحال خيانت ايتديكنى بيلوب مسجده كلدى وكندويى مسجدك برديركنه باغليوب تا توبه سى قبول اولنجيه دك قالدى

(٢٨) وَاعْلَمُوا أَنَّمَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ وَأَنَّ اللهَ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ ❋ بيلك كه اموال واولادكز سزه فتنه در زيرا سزى كنهكار ايتمكه سبب اولور (ابولبابه كبى) الله تعالانك عندنده رضاسنى اموال واولاد اوزرينه تفضيل ايتمكده اجر عظيم واردر

(٢٩) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنْ تَتَّقُوا اللهَ يَجْعَلْ لَكُمْ فُرْقَانًا وَيُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ❋ اى مؤمنلر اكر الله تعالادن قورقوب طاعته وترك معصيته مداوم اولورسكز الله تعالى قلبلريكزه هدايت كرم ايدركه انكله حق و باطل بينني فرق ايدرسز وسيئاتكزى ستر وتجاوزكزى مغفرت ايدر الله تعالى فضل عظيم صاحبيدر

(٣٠) وَإِذْ يَمْكُرُ بِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِيُثْبِتُوكَ أَوْ يَقْتُلُوكَ أَوْ يُخْرِجُوكَ وَيَمْكُرُونَ وَيَمْكُرُ اللهُ وَاللهُ خَيْرُ الْمَاكِرِينَ ❋ يا محمد ذكر ايت شول وقتيكه كافرلر سكا مكر ايتمك ديلديلركه سنى حبس ايده لر ياقتل ياخود مكه دن چيقاره لر

انلر سکا مکر قصدنی ایتدیلر ایسه ده الله تعالی مکرلرینی کندولری اوزره رد ایدوب بدرده منهزم ایتدی الله تعالی مکارله مقابل مجازات ایدیجیدر * روایت اولندیکه هجرته اذن اولندقده صحابه عزم مدینه ایدوب نزد علیه السلامده ابو بکر وعلی رضی الله عنهما قالمشیدی قریش خوفه تابع اولوب دار الندوه ده جمله مشورت ایلدیلر اول حالده ابلیس شیخ نجدی صورتنده جمعیته کلمشیدی پیغمبر علیه السلام حقنده بریسی خانه ده محبوس ایدوب تاوفاتنه دك پنجره دن اکمك وصوینی ویرهلم دیدی ابلیس بو رأیی بکنمیوب اکثر اهل مدینه اسلامه کلدیلر واصحابی اولطرفه کتدیلر واول شهرده بنی هاشم چوقدر اتفاق ایدوب سزکله جنك ایدرلر وانی قورتاررلر دیدی برغیریسی انی بو ولایتدن چیقارمق کرکدر که نره یه ایسترسه کتسون دیدی ینه ابلیس نره یه کیدرسه ناسی فریفته ایدوب جمعیت پیدا وسزکله مقاتله ایدر دیدی ابو جهل بنم رأیم اولدرکه قریشك هر قبیله سندن صاپلور بر کیمسه طلب ایده لم وانلرك اتفاقیله قتل ایده لم قانی جمله قبیله ده طاغلسونکه بنی هاشم تمام قبیله ایله جنکه قادر اولمیوب بالضروره دیته راضی اولور دیدی ابلیس علیه اللعنه رأی بودر دیدی ابو جهل رأیی اوزره هر قبیله دن آدم طلبیله اولکیجه قتله قرار ویردیلر حق تعالی جبریل علیه السلامله رسولنه خبر ویروب اول حضرت علیه السلام دخی علی رضی الله عنهی فراشنده براغوب ابو بکر رضی الله عنه ایله مغاره یه کتدی جناب حق پیغمبرینه انلرك مکرینی بو آیت کریمه ایله بیان ایلدی

(٣١) وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ اٰيَاتُنَا قَالُوا قَدْ سَمِعْنَا لَوْ نَشَاءُ لَقُلْنَا مِثْلَ هٰذَا اِنْ هٰذَا اِلَّا اَسَاطِيرُ الْاَوَّلِينَ * انلره قرآن آیتلری اوقوندیغی زمان انلر بو کلامی ایشتدك اکر مراد ایدرسك بزده بونك کبی سو یلردك بوانجق مقدمده یازلمش قصه لردر دیرلر * مرویدر که نضر بن حارث تجارتله فارسه کتمکله انده رستم واسفندیار قصه سنی آلوب تعریب وکتورمشیدی ایشته محمدك افسانه سندن لذتلو افسانه لر کتوردم دیمکله حق تعالی انك عناد وکذبنی بیان ضمننده بو آیت کریمه یی انزال ایلدی

(٣٢) وَاِذْ قَالُوا اللّٰهُمَّ اِنْ كَانَ هٰذَا هُوَ الْحَقَّ مِنْ عِنْدِكَ فَاَمْطِرْ عَلَيْنَا حِجَارَةً مِنَ السَّمَاءِ اَوِ ائْتِنَا بِعَذَابٍ اَلِيمٍ * (ابو جهل ونضر وتبعه لری) دیدیلر که یارب اکر بو قرآن حق وسنك طرفکدن انزال اولمش ایسه سن بزم اوزریمزه کوکدن طاش یاغدر یاخود بزه مولم ومهلك عذاب کتور دیو دعا ایتدیلر

(٣٣) وَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَاَنْتَ فِيهِمْ وَمَا كَانَ اللّٰهُ مُعَذِّبَهُمْ وَهُمْ يَسْتَغْفِرُونَ * انلر دعا ایتدیلرسه دخی سن انلرك ایچنده ایکن الله تعالی انلره عذاب ایدرد کلدر الله تعالی انلره عذاب ایدیجی دکلدر که هنوز انلرده استغفار ایده جکلر واردر * دیلدیکه الله تعالی پیغمبرلری ایچنده ایکن براهالی یه عذاب ایتمدی الاول پیغمبر ومؤمنلری اخراجندن صکره ایلدی وقتا که پیغمبر من ومؤمنلر ارالرندن چیقدقده بیوردیکه

(٣٤) وَمَا لَهُمْ اَلَّا يُعَذِّبَهُمُ اللّٰهُ وَهُمْ يَصُدُّونَ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَمَا كَانُوا اَوْلِيَاءَهُ اِنْ اَوْلِيَاؤُهُ اِلَّا الْمُتَّقُونَ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ * الله تعالی انلره عذاب ایتمامك نه ممکندر که انلر مؤمنلری مسجد حرامی طواف ایتمکدن منع ایدرلر انلر اول مسجد حرامك متولیلری اولمدیلر (که بز حرامك والیلریز دیرلر) انك متولیلری انجق شرکدن صاقنن مؤمنلردر لکن انلرك اکثری انی بیلمزلر

(٣٥) وَمَا كَانَ صَلَاتُهُمْ عِنْدَ الْبَيْتِ اِلَّا مُكَاءً وَتَصْدِيَةً فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ * انلرك بیت حرم عندنده نمازلری انجق ایصلق چالق واللرینی اللرینه اورمق ایدی ایمدی کفرکز سببیله قتل واسر عذابنی دادك * منقولدر که بعض کفارك عادتی ایدیکه رجال ونسا طوافه عریان کلوب ایصلق وال چالرق طواف ایدرلردی ودینلدیکه حضرت رسالتپناه علیه السلام نماز قیلارکن تغلیط ایچون اول عملی ایدرلردی

(٣٦) اِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يُنْفِقُونَ اَمْوَالَهُمْ لِيَصُدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ فَسَيُنْفِقُونَهَا ثُمَّ تَكُونُ عَلَيْهِمْ حَسْرَةً ثُمَّ يُغْلَبُونَ * شول کافرلر که ناسی الله یولندن ومتابعت رسولدن آلیقومق ایچون ماللرینی انفاق ایدرلر انلر یقینده یوم احدده دخی انی انفاق ایده جکلردر صکره اول انفاقلری مقصودلری حاصل اولمدیغندن انلره غم وندامت اولوب آخرکار فتح مکه ده مغلوب اوله جقلردر * دینلدیکه بدر جنکندنصکره ابو سفیان احد ایچون عربدن ایکی بیك کشی استیجار ایدوب قرق وقیه کمش ویردی که انکله جنکده بولنه لر الله تعالی بو آیتك نزولیله انفاقلرینی خبر ویردی

(٣٧) وَالَّذِينَ كَفَرُوا اِلٰى جَهَنَّمَ يُحْشَرُونَ * شونلر که کفرلرنده ثابت اولدیلر انلر جهنمه سوق اولنورلر

(٣٨) لِيَمِيزَ اللّٰهُ الْخَبِيثَ مِنَ الطَّيِّبِ وَيَجْعَلَ الْخَبِيثَ بَعْضَهُ عَلٰى بَعْضٍ فَيَرْكُمَهُ

جميعا فيجعله في جهنم اولئك هم الخاسرون ❋ الله تعالى خبيث كافرى پاك مؤمندن فرق وتميز ايچون كافرلرى مغلوب ايدر وخبيثك بعضى بعضيسى اوزرينه ضم وجمعنى بريكديروب جهنمه آتار اول خبيثلر ومالنى انفاق ايدنلر مال ونفسلرنده زيان ايدنجيلردر

(٣٩) قل للذين كفروا ان ينتهوا يغفر لهم ما قد سلف وان يعودوا فقد مضت سنت الاولين ❋ سن كافرلره ديكه اكر شرك وعداوت رسولدن واز كلورلرسه كچمش كناهلرى مغفرت اولنور واكرينه عداوت وكفره عودت ايدرلرسه تحقيق الله تعالانك كچن انبيا وانلرك اعداسنه اولان سنتى بونلره دخى اولور

(٤٠) وقاتلوهم حتى لا تكون فتنة ويكون الدين كله لله فان انتهوا فان الله بما يعملون بصير ❋ انلره قتال ايدك كه تا شرك قالميه ودينك كليسى خالصا لله توحيد اوله اكر كفردن منتهى اولورلرسه تحقيق الله تعالى انلرك عملربنى كورر وخير مكافاتلربنى ويرر

(٤١) وان تولوا فاعلموا ان الله موليكم نعم المولى ونعم النصير ❋ اكر انلر قبول حقدن اعراض ايدوب جنك وعداوتدن كروطورمزلرسه بيلك كه الله تعالى سزك معين وناصركزدر اول نه كوزل مولى دركه دوستنى ضايع ايتمز ونه احسن مددكاردركه مؤمنه نصرت ويرر

(٤٢) واعلموا انما غنمتم من شيء فان لله خمسه وللرسول ولذى القربى واليتامى والمساكين وابن السبيل ان كنتم آمنتم بالله وما انزلنا على عبدنا يوم الفرقان يوم التقى الجمعان والله على كل شيء قدير ❋ بيلك هر شيدن جنكله وقهرله كفاردن الديغكز غنيمتدر اول شيئك بشده برى الله ايچون ورسول ايچون وانك اقرباسى ومسلمان فقير يتيملر ومسلمان فقرا ومسلمان يولجيلر ايچوندر اكر الله تعالايه وعبدمز محمد عليه السلامه انزال ايتديكمز آيتلريمزه ايمان كتورديكز ايسه كه اول يوم بدرده ملكلر ايله امداد واندهحق وباطل بيننى فرق ومسلمانلرله كافرلر روبرو اولدى بو تقسيمه قناعت ايدك الله تعالى هر شيئه قادردر ❋ ديلديكه بو تقسيم بش بلوك اولمغله بر بلوكى آيت كريمهده مسطورلره ثابتدر الله تعالانك ذكرى مجرد تعظيم ايچوندر يوخسه جملهسى انكدر باقى درت بلوكى غازيلركدر امام ابو حنيفه رضى الله عنه پيغمبر عليه السلامك وفاتيله انك سهمى واقرباسنك سهمى ساقط اولوب انلر ثلثهٔ باقيهيه صرف

اولنور ديمش

(٤٣) اذ انتم بالعدوة الدنيا وهم بالعدوة القصوى والركب اسفل منكم ولو تواعدتم لاختلفتم في الميعاد ولكن ليقضى الله امرا كان مفعولا ❋ اى مسلمانلر ياد ايدك شول وقتيكه سز مدينهيه يقين قوملق وصوسز مكانده ايديكز ودشمنلريكز مدينهدن بعيد محكم وصولو محلده ايديلر وانلر سوارى وسواحلده يعنى قوت وشوكتده ايديلر اكر سز قتاله وعد اولنقده كندو حالكزى ودشمنك قوتنى بيليديكز وعدهٔ جنكده اختلاف ايدردكز ولكن الله تعالى وعده سز همان سزلرى دشمنله جمع وانك علمنده اولهجق ايشى حكم ايلديكه اول نصرت مؤمنيندر

(٤٤) ليهلك من هلك عن بينة ويحيى من حى عن بينة وان الله لسميع عليم ❋ كفرله هلاك اولنك هلاكى حجتله قائم وظاهر اولمق وايمانله تعيش ايدنك تعيشى شاهد ايله مشاهده اولمق ايچوندر تحقيق الله عظيم الشان مؤمن وكافر اقوالنى ايشيدیجى واحوالنى بيلیجيدر

(٤٥) اذ يريكهم الله في منامك قليلا ولو اريكهم كثيرا لفشلتم ولتنازعتم في الامر ولكن الله سلم انه عليم بذات الصدور ❋ چونكه الله تعالى رؤياكده سكا مشركلرى قليل كوستردى اكر كثير كوستريدى اى اصحاب سز قورقاقلق ايدوب جنك خصوصنده منازعه وتردد ايديدكز ولكن الله تعالى سزى نزاع وترددن سالم ايلدى تحقيق الله تعالى قلبلرده اولان مكتوملرى بيليجيدر

(٤٦) واذ يريكموهم اذ التقيتم في اعينكم قليلا ويقللكم في اعينهم ليقضى الله امرا كان مفعولا والى الله ترجع الامور ❋ اى صحابه ياد ايليك كه دشمنه ملاقى اولديغكزده الله تعالى سزك كوزيكزه دشمنى قليل كوستردى وسزى دخى انلرك كوزينه قليل كوستردىكه طرفينك جنكه خواهشى اوله تا كه اسلامى اعزاز وكفارى اذلال امرينى قضا ايده امورك كليسى الله تعالىيه راجعدر ❋ بو كوسترش بى شك تصديق رؤياى پيغمبرى ايچون ايدى ❋ منقولدر كه صفين مذكورينك ملاقاتنده ابن مسعود رضى الله عنه يانندە اولان كيمسه دشمنز يتمش كشى قدر كورينوردى اول كيمسه بن دخى يوزه يقين تخمين ايدرم ديدى مع هذا طقوز يوز اللى كشيدى چونكه دشمنك كوزينه دخى اسلام آز كورنمكله ابو جهل عسكرينه بونلرله سلاح جنكى ايتميك همان طوتوب ايپلرله باغلايك ديدى

بولكه باشلادقلرنده حق تعالى مؤمنلرى انلرك نظرنده ايكى قات كوسترو ب منهزم اولديلر

(٤٧) يا ايها الذين آمنوا اذا لقيتم فئة فاثبتوا واذكروا الله كثيرا لعلكم تفلحون ❊ اى مؤمنلر كفاردن سزكله جنك قصدنى ايدر عسكر كورديككز زمان مقاتله ده ثبات ايدوب يوز چويرميك والله تعالايى قلبا ولسانا چوق ذكر ايدك شايدكه اعدا كزه ظفر بوله سز

(٤٨) واطيعوا الله ورسوله ولا تنازعوا فتفشلوا وتذهب ريحكم واصبروا ان الله مع الصابرين ❊ الله تعالايه ورسولنه اطاعت ايدك منازعه ومخالفت ايتميك كه (سزه جبانلق كلوب (نصرت بالصبا) حديث شريفى منطوقنجه) سزدن ريح النصر كيدر ولوجه الله صبر وثبات ايدك كه تحقيق الله عظيم الشانك عون ونصرتى صبر ايدنجيلر ايله در

(٤٩) ولا تكونوا كالذين خرجوا من ديارهم بطرا ورئاء الناس ويصدون عن سبيل الله والله بما يعملون محيط ❊ شول كيمسه‌لر كبى اولميك كه انلر مست اقبال اولوب فخر وناموس ريا ايله ديارلرندن چيقديلر وناسى راه حقدن منع ايدرلر الله تعالى انلرك اعمالنى بيلور وجزالرينى ويرر * منقولدركه اهل مكه كاربانلرينك حمايتى ايچون مكه‌دن چيقديلر كاروان سلامتله بدرى كچدى ديو بواده خبر كلدى بناء عليه رجوع مراد ايتديلر ابوجهل البته بن بدره كيده‌رم وانده شرب خمرله مشغول اولورم تا كه عربده بزم شوكت وشجاعتمز آوازه‌سى منتشر اوله ديدى حق تعالى مؤمنلره سز كفار كبى عجب وريا ايله ديارکزدن چيقميك ديو بو آيت كريمه ايله امر بيوردى

(٥٠) واذ زين لهم الشيطان اعمالهم وقال لا غالب لكم اليوم من الناس وانى جار لكم فلما تراءت الفئتان نكص على عقبيه وقال انى برئ منكم انى ارى ما لا ترون انى اخاف الله والله شديد العقاب ❊ انى دخى ياد ايليك كه شيطان كفارك عداوت پيغمبرده اولان عملارينى تزيين ايدوب بوكون ناسدن سزه غلبه ايدر يوقدر وبن سزه اعانت ايده‌رم ديدى وقتا كه ايكى لشكر بربرينى كورديلر شيطان ايزى اوزره دونوب بن سزدن تبرى ايده‌رم زيرا بنم كورديكمى سز كورمز سز بن اللهدن قورقارم ديدى الله تعالى عقابنده شديددر * مرويدركه قريش مكه‌دن چيقوب بنى كنانه حواليسنه كلدكلرنده انلر ايله بينلرنده برودت اولمغله كيرو

دونمك ايستديلر ابليس كنانه سركرده‌سى سراقة بن مالك صورتنده كيروب انلره جنكه كيدك كه بن بنى كنانه‌دن سزه ضرر كلميه‌جكنه ضامنم وسزه رفاقت ايده‌رم ديدى انلرله بدره كلوب ملكلرك نزولنى كوردكده فراره عزيمتى حالنده حارث بن هشام ايله ال اله ويرمشلر يدى حارث اى سراقه بو حالده بزى براغوب نره‌يه كيده‌يورسين ديدى ابليس هشامك كوكسنه ايله اوروب آيت كريمه‌ده اولان تبرى وملكلرى كوردكنى سويلدى صكره منهزملر مكه‌يه رجوعلرنده سن بزم انهزاممزه سبب اولدك ديو سراقه‌يه خبر كوندرديلر سراقه نه عزيمتكزدن ونه هزيمتكزدن خبردارم ديو يمين ايتمكله اول زمان سراقه صورتنده ابليس اولديغنى بيلديلر

(٥١) اذ يقول المنافقون والذين فى قلوبهم مرض غر هؤلاء دينهم ومن يتوكل على الله فان الله عزيز حكيم ❊ ياد ايدك انكه منافقلر وقلبلرنده شك مرضى اولانلر بو مؤمنلرى دينلرى آلداتدى ديديلر كيمكه الله تعالايه توكل ايدر تحقيق الله عظيم الشان امرنده غالب وهر فعلنده حكمت بالغه‌سى واردر * بو آيت كريمه‌ده منافقوندن مراد مدينه منافقلرى وقلبلرنده مرضى اولانلردن مراد مكه‌ده اسلام اظهار ايدوب هجرتله سرافراز اولميانلركه قريشك مكه‌دن چيقوب بدره عزيمتلرنده انلرى دخى چيقارمشلريدى وانلرك نيتلرى ايكى لشكرك قنغيسنى زياده كوررلرسه اكا ميل ايتمك ايدى انلرك بونيتلرى ودوات هجرتدن بطاءتلرى سببيله روز بدرده بوشئامته اوغره‌يوب انلردن برى قالمينجه قتل اولنديلر ديلمشدر

(٥٢) ولو ترى اذ يتوفى الذين كفروا الملائكة يضربون وجوههم وادبارهم وذوقوا عذاب الحريق ❊ يا محمد بدرده مقتول كافرلرك ملك الموت روحلرينى قبض ايتديكى زمان كوريدك كه يوزلرينه وارقه‌لرينه آتشدن چوماقلرله اوررلر وياقيجى عذابى دادك ايشته بو عذاب جهنمك مقدمه‌سيدر ديرلر

(٥٣) ذلك بما قدمت ايديكم وان الله ليس بظلام للعبيد ❊ سزه بو ضرب وعذاب اراد تكزله تقديم ايتديككز كفر ومعاصى سببيله در تحقيق الله عظيم الشان بيجرم قوللرينه عذابله ظلم ايديجى دكلدر

(٥٤) كدأب آل فرعون والذين من قبلهم كفروا بآيات الله فاخذهم الله بذنوبهم ان الله قوى شديد العقاب ❊ الله تعالانك آيتلرينى انكار ايدن كافرلرك

عادت وعمللری آل فرعونك واندن مقدم اولنلرك عادتلری كبیدر كه پیغمبرلری انكار ایتدیلر الله تعالی انلری ذنوبلری سببیله اخذ وعقاب ایلدی تحقیق الله تعالی كفر وعصیان ایدنه قوت ومشیتیله عقابی شدیددر

(٥٥) ذلك بان الله لم یك مغیرا نعمة انعمها علی قوم حتی یغیروا ما بانفسهم وان الله سمیع علیم ※ مشركلره بو عقوبت اول سببدندر كه الله تعالی بر قومه انعام ایتدیكی نعمتی تغییر وتبدیل ایدر اولمدی تا اول قوم نفسلرنده اولان شرك ومعادات پیغمبرانله كفران نعمت اولدقچه تحقیق الله عظیم الشان انلرك اقوالنی ایشیدیجی وافعالنی بیلیجیدر

(٥٦) كدأب آل فرعون والذین من قبلهم كذبوا بایات ربهم فاهلكناهم بذنوبهم واغرقنا آل فرعون وكل كانوا ظالمین ※ آل فرعون واندن مقدم كچن قوم كافرینك عادتلری كبیكه ربلری عزشانه نك ایتلرینی تكذیب ایتدیلر انلرك كفرلری سببیله آنلری هلاك وآل فرعونی غرق ایتدك اول تكذیب ایدن قوملر وآل فرعون وقریش كندو نفسلرینه ظلم ایتمكله اول مكذبلرك هر بری بر عذابله وآل فرعون غرقله وقریش قتله دنیاده جزالندیلر

(٥٧) ان شر الدواب عند الله الذین كفروا فهم لا یؤمنون ※ یریوزنده یورر حیواناتك شری عند الله شول كافرلردر كه كفر اوزره اصرار ایدرلر انلردن ایمان مأمول اولمز

(٥٨) الذین عاهدت منهم ثم ینقضون عهدهم فی كل مرة وهم لا یتقون ※ ودوابدن شر دخی اول كیمسلردر كه سن انلرله عهد ایتدك صكره چوق كره عهدلرینی بوزدیلر حال بوكه نقض عهدلرنده الله تعالادن قورقمزلر ※ مرویدر كه بنی قریظه پیغمبر علیه السلامله عهد ایلدیلر كه انك دشمنیله دوستلق ایتمیه‌لر وبدرده مشركلره سلاح ویردیلر صكره انونتدق دیدیلر تكرارینه بو وجهله عهد ایتمشكن خندق معركه سنده ابو سفیانله اتفاق ایدوب عهدی بوزدیلر

(٥٩) فاما تثقفنهم فی الحرب فشرد بهم من خلفهم لعلهم یذكرون ※ سن اول نقض عهد ایدنلره تصادف ایله جنكده ظفر بولدیغكده انلری قتل وتنكیل ایله جمعیتلرینی تفریق ایله كه ورالرنده اولان اهل مكه وسائری اندن قورقوب عبرت الهلر شاید كه اول خوفله تفكر ایدوب نقض عهددن حذر ایده‌لر

(٦٠) واما تخافن من قوم خیانة فانبذ الیهم علی سواء ان الله لا یحب الخائنین

※ اكر سنكله معاهد بر قومدن نقض عهده دائر خیانت علامتلری فهم ایدرسك مقاتله‌دن مقدم انلره نقض عهدی طرح واعلام ایله تا كه نقض عهد علمنده برابر اوله‌سز الله تعالی نقضله خیانت ایدنلری سومز

(٦١) ولا یحسبن الذین كفروا سبقوا انهم لا یعجزون ※ (بدر معركه سندن قورتیلان) كافرلر ظن ایتمسونلر كه بزم عذابمزدن خلاص اوله‌لر بزم عذابمزك انلره ادراكندن بزی عاجز ایده‌مزلر

(٦٢) واعدوا لهم ما استطعتم من قوة ومن رباط الخیل ترهبون به عدو الله وعدوكم وآخرین من دونهم لا تعلمونهم الله یعلمهم وما تنفقوا من شیء فی سبیل الله یوف الیكم وانتم لا تظلمون ※ كفار ایله مقابله ومقاتله ایچون عسكر اسلامه قوت ویره‌جك سلاح وآلات حرب ووقته كوره مالزمهٔ جنكی وطویله‌ده باغلو وبسیلو آتلری قدرتكز یتشدیكی قدر حاضر وآماده ایدك كه انكله الله تعالانك وسزك دشمنكز اولان كفار مكه‌یی وانلردن غیری سزك بیلیوب الله تعالانك بیلدیكی یهود ونصاری ومجوس كفره‌لرینی قورقوده‌سز (بو مثللو اسلحه ومالزمهٔ حربه) فی سبیل الله صرف ایلدیككز شیئك مكافاتی تماماً سزه ادا اولنوب نقصان ثواب ایله قطعاً ظلم اولنمزسكز

(٦٣) وان جنحوا للسلم فاجنح لها وتوكل علی الله انه هو السمیع العلیم ※ اكر انلر صلح واستسلامه میل ایدرلرسه سن دخی میل ایله والله تعالایه توكل ایله تحقیق الله تعالی انلرك اقوالنی ایشیدیجی ونیتلرینی بیلیجیدر

(٦٤) وان یریدوا ان یخدعوك فان حسبك الله هو الذی ایدك بنصره وبالمؤمنین والف بین قلوبهم لو انفقت ما فی الارض جمیعا ما الفت بین قلوبهم ولكن الله الف بینهم انه عزیز حكیم ※ اكر انلر (صلحدن جنكه تحویل ایله) سنی الداتمق مراد ایدرلرسه الله تعالی نصرتیله سكا كافیدر اول الله تعالی سكا ملائكه وانصار ایله نصرت وقوت ویردی واول انصارك (یعنی اوس وخزرج زمان جاهلیتده یوز یكرمی سنه بینلرنده مقاتله وعداوت واریكن) الله تعالی قلبلرینه محبت والفت القا ایدوب بربرلریله نفس واحده كبی اولدیلر اكر سن یریوزنده اولان مال ومتاعی صرف ایلسك انلرك قلبلری بیننی تألیفه قادر دكل ایدك لكن الله تعالی حكمت بالغه‌سیله انلرك قلوبی بیننی تألیف ایلدی الله عظیم الشان قدرت وغلبه‌ده كامل واراده‌سنده دانا وحكیمدر

نصف

(٦٥) يا ايها النبي حسبك الله ومن اتبعك من المؤمنين ❊ يا محمد الله تعالى سكا وسكا تابع مؤمنلره كافيدر ❊ ديلديكه بو آيت كريمه تقويت وتسليت خاطر حضرت پيغمبر ايچون بدرده قتالدن مقدم نازل اولدى وبر روايتده اوتوز اوچ رجال والتى نسوان اسلامه كلدكدنصكره عمر رضى الله عنه دخى اسلامه كلمكله انكله قرق اولدقده بو آيت كريمه نازل اولدى

(٦٦) يا ايها النبي حرض المؤمنين على القتال ان يكن منكم عشرون صابرون يغلبوا مائتين وان يكن منكم مائة يغلبوا الفا من الذين كفروا بانهم قوم لا يفقهون ❊ اى رفيع قدر محمد مؤمنلرى كفار ايله قتاله قيندر اكر سزدن صبر ايديجى يكرمى رجال اولورسه ايكيوز كفار رجله غالب اولور اكر سزدن يوز اولورسه بيك كفاره غالب اولور اول سببدنكه انلر الله تعالايى واخرتى بيلمز قوملردر ❊ ديلديكه بو آيت كريمه نك نزولى يوم بدرده اولوب بر مؤمن اون كفار ايله مقاتله ايتمك خصوصنده مؤمنلره باعث تفكر وموجب ثقلت اولمغله بو آيتى نسخله آيت آتيه بيورلدى

(٦٧) الآن خفف الله عنكم وعلم ان فيكم ضعفا فان يكن منكم مائة صابرة يغلبوا مائتين وان يكن منكم الف يغلبوا الفين باذن الله والله مع الصابرين ❊ اون كافره بر مؤمنك مقاتله سى تكليفى ضعفكز اولديغندن حمل ثقيل ايدوكنى الله تعالى بيلوب شمدى سزدن انى تخفيف ايلديكه اكر سزدن صبر ايديجى يوزكشى اولورسه ايكيوز كافره غالب اولور واكر سزدن بيك كيمسه اولورسه ايكى بيك كافره الله تعالانك اذن وامريله غالب اولور الله تعالانك نصرت واعانتى صبر ايديجيلر ايله در

(٦٨) ما كان لنبي ان يكون له اسرى حتى يثخن في الارض تريدون عرض الدنيا والله يريد الآخرة والله عزيز حكيم ❊ بر نبى ايچون اساردن فديه آلمق لايق اولمدى تاكه يريوزنده كفارك قتلى واسلامك عزتيچون انلر قتل اولنه اى مؤمنلر سزلر سريع الزوال دنيايى استرسكز الله تعالى سزكچون ثواب اخرتى مراد ايدر الله تعالى غالبدر دوستلرينه دشمنلر اوزرينه غلبه ويرر قوللرينه عملرينه كوره مكافاته حكيمدر ❊ مرويدركه بدرده يتمش اسير كتوردبلر بونلرك خصوصنده پيغمبر عليه السلام اكابر اصحابله مشورت ايلدكده ابو بكر رضى الله عنه بو قومك كبير وصغيرى سنك اقربا وعشيرتكدر اكر هر برى قدرتى قدر فديه ويرسه اوله كه بر كون هدايت دولتنه ايريشه لر ومسلمان زياده اوله ديدى عمر رضى الله عنه

يا رسول الله بونلر كفره نك امامليدر امر ايله كه جمله سنك بوينى اورسونلر بحمد الله حق تعالى سنى فديه دن مستغنى ايلمشدر ديدى وسعد بن معاذ دخى عمر رضى الله عنه يه تابع اولدى پيغمبر عليه السلام صديق رضى الله عنهك قولنه ميل وفديه يى مقرر ايتمكله بو آيت سابقه نازل اولدى

(٦٩) لولا كتاب من الله سبق لمسكم فيما اخذتم عذاب عظيم ❊ اكر لوح محفوظده اجتهادنده خطا ايدنه عقاب اولنمق يازلمش اولميدى الديغكز فدا مقابله سنده سزه عذاب عظيم اولوردى ❊ مرويدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم اكر عذاب نازل اوليدى فاروق وسعد بن معاذدن غيريسى اول عذابدن قورتلمزدى بيوردى زيرا انلر اخذ فدايه راضى اولمديلردى

(٧٠) فكلوا مما غنمتم حلالا طيبا واتقوا الله ان الله غفور رحيم ❊ امدى الديغكز غنيمتى حلال طيب اوله رق اكل ايدك والله تعالانك امرينه مخالفتدن حذر ايدك الله تعالى كناهلريكزى مغفرت وغنيمتى سزه حلال ايله رحمت ايديجيدر

(٧١) يا ايها النبي قل لمن في ايديكم من الاسرى ان يعلم الله في قلوبكم خيرا يؤتكم خيرا مما اخذ منكم ويغفر لكم والله غفور رحيم ❊ يا محمد اسيرلردن اليكزده اولنلره ديكه اكر الله تعالانك علم ازليسنده قلبلريكزده خير وايمان وارسه سزدن اخذ اولنان فدادن خيرلوسنى سزه ويرر وكناهلريكزى مغفرت ايدر الله تعالى مغفرت ورحمت ايديجيدر توبه كزى قبول ايدر ❊ سبب نزول آيت بو وجهله روايت اولنديكه حضرت پيغمبر عليه السلام عباس بن عبد المطلب رضى الله عنهمايه كنديسنك وقرنداشى اوغللرى عقيل بن ابى طالب ونوفل بن حارثك فديه لرينى ادا ايتمكى تكليف بيوردى عباس رضى الله عنه يا محمد روا كورر ميسنكه عمك فقرا كبى اقربا وبيكانه يه ال آچوب سائلك ايده ديدى پيغمبر عليه السلام يا عباس مكه دن چيقديغكده ام الفضله اكر بن سفرده وفات ايدرسم بونلر سنك واوغللريمك اولسون ديو براقديغك التونلر ندر بيوردى عباس بونى سكا كيم خبرويردى ديدى ربم جل شانه خبرويردى بيوردى عباس بن آنى ام الفضله ويرديكمده كيجه قرانكولق وايكيمزدن غيرى كيمسه يوغيدى ديوب كلمهٔ شهادت كتوروب اول اوچ كيمسه نك فديه سنى ويردى عباس رضى الله عنه ديرايديكه الله تعالى بكا بو آيت كريمه ده بيورلان وعده لرى قات اندرقات ويرديكه حالا يكرمى كولم واركه هر برى بنمچون يكرمى بيك التون ايله

تجارت ایدرلر وبکا سقایهٔ زمزمی وردیکه اول بکا جمیع اعرابك اموالندن سوکلودر ومغفرت موعوده یه دخی کالله امیدوارم دیدی

(٧٢) وَاِنْ يُرِيدُوا خِيَانَتَكَ فَقَدْ خَانُوا اللّٰهَ مِنْ قَبْلُ فَاَمْكَنَ مِنْهُمْ وَاللّٰهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ۞ اکر اسیرلر سنکله ایتدکاری عهدی بوزرلرسه مقدم دخی انلر نقض عهد ایتمشلر ایدی الله تعالی (بدرده) مؤمنلره نیجه قدرت ویروب انلره غلبه ایتدیلرسه نقض عهد ایدنلره ینه اول غلبه یی اعاده ایدر الله تعالی قوللرینك اعمالنی بیلور واقتضاسنه کوره حکمتی اجرا ایدر

(٧٣) اِنَّ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللّٰهِ وَالَّذِينَ اٰوَوْا وَنَصَرُوا اُولٰئِكَ بَعْضُهُمْ اَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَالَّذِينَ اٰمَنُوا وَلَمْ يُهَاجِرُوا مَا لَكُمْ مِنْ وَلَايَتِهِمْ مِنْ شَيْءٍ حَتّٰى يُهَاجِرُوا وَاِنِ اسْتَنْصَرُوكُمْ فِي الدِّينِ فَعَلَيْكُمُ النَّصْرُ اِلَّا عَلٰى قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِيثَاقٌ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ۞ شونلرکه ایمان کتوردیلر والله تعالی ورسولیچون وطنلرندن هجرت ایتدیلر وفی سبیل الله مالLری ونفسلریله قتاله مباشرتله جهاد ایتدیلرکه مهاجرلردر وشونلرکه مهاجرینی دیارلرینه اسکان واعدالری اوزره نصرت ایتدیلرکه انلر انصاردر انلر میراثده بربرلرینه ولیلردر وشونلرکه ایمان ایتدیلرده هجرت ایتمدیلر سزکچون میراثده انلره ولایتکز یوقدر (اقرباکز ایسه‌ده) تاکه هجرت ایتمینجه اکر اول هجرت ایتمیان مؤمنلر سزدن دین امرنده کفار ایله مقاتله ایچون امداد طلب ایدرلرسه سزه یاردم ایتمك واجب اولور مکرکه اول امداد طلبنده اولدقلری قوم کفار ایله سزك بینکزده عهدومیثاق اولمش اوله او حالده امداد ایتمك اولمز الله تعالی سزك خیر وشر اعمالکزی کوریجیدر

(٧٤) وَالَّذِينَ كَفَرُوا بَعْضُهُمْ اَوْلِيَاءُ بَعْضٍ اِلَّا تَفْعَلُوهُ تَكُنْ فِتْنَةٌ فِي الْاَرْضِ وَفَسَادٌ كَبِيرٌ ۞ شونلرکه کافر اولدیلر وبربرلرینه دوستلق ایله معاونت ایلدیلر اکر سز امر اولندیغکز کبی مهاجر وانصار بربریکزله دوستلق ومعاونت ومظاهرت ایلمزسکز یر یوزنده فتنه واهل کفر ظهوریله بیوك فساد اولور

(٧٥) وَالَّذِينَ اٰمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللّٰهِ وَالَّذِينَ اٰوَوْا وَنَصَرُوا اُولٰئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ۞ شونلرکه ایمان کتوروب الله تعالی یولنده هجرت وجهاد ایلدیلر دخی شونلرکه مهاجرینه مکان ویروب قتال اعداده یاردم ایتدیلر انلر حقا مؤمنلردر انلر ایچون مغفرت

وجنت رزق کریم واردر

(٧٦) وَالَّذِينَ اٰمَنُوا مِنْ بَعْدُ وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا مَعَكُمْ فَاُولٰئِكَ مِنْكُمْ وَاُولُوا الْاَرْحَامِ بَعْضُهُمْ اَوْلٰى بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ اللّٰهِ اِنَّ اللّٰهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ۞ انلرکه صلح حدیبیه‌دن صکره ایمان ایدوب هجرت وسزکله برابر جهاد ایتدیلر (انلر یعنی سابقلر ولاحقلر ایمان وهجرت وجهادده سزانلردن) انلر سزدندر ومیراث خصوصنده لوح محفوظده وحکم الهیده اولدیغی اوزره مهاجرین وانصارك اقربالری بعضیلری بعضیلرندن اولیدر تحقیق الله عظیم الشان اولده واخرده وراثتی بیان وفرض ایتدیکنه وهرشیئه علیمدر

(سورة التوبة مدنية وهى مائة وثلاثون آية) — ٩ —

بوسوره‌نك اولنه بسمله یازلمسنه حکمت صحابهٔ کرام رضی الله عنهمك اختلافلریدرکه بعضیلری انفال ایله برسوره‌دردیدی وبعضیلری هربری برسوره‌دردیدی علی رضی الله عنه‌دن مرویدرکه بسمله امان ورحمتدر بوسوره ایسه محاربه وسیف امرنده نازل اولمغله بسمله ترك اولندی دیدی عثمان رضی الله عنه‌دن سؤال اولندقده قرآندن برشی نازل اولسه افندمز علیه السلام بونی فلان موضعه وضع ایدکدیو بیورردی انفالك خاتمه‌سنه وبوتوبه‌نك فاتحه‌سنه کاتب بن ایدم بکا بسمله یازدیو امر ایتمدی انفالدنمی دکلمی ایدوکنی بیلم دیدی

(١) بَرَاءَةٌ مِنَ اللّٰهِ وَرَسُولِهِ اِلَى الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ مِنَ الْمُشْرِكِينَ (٢) فَسِيحُوا فِي الْاَرْضِ اَرْبَعَةَ اَشْهُرٍ وَاعْلَمُوا اَنَّكُمْ غَيْرُ مُعْجِزِي اللّٰهِ وَاَنَّ اللّٰهَ مُخْزِي الْكَافِرِينَ ۞ مشرکلرله ایتدیککز معاهده‌دنصکره انلرك نقض عهدلری الله تعالی ورسولندن براءة یعنی اندن بری اولدیلر یا محمد سن مشرکلره دیکه هروجهله مسلمانلردن امین اوله‌رق درت ماه استدیککز یرلرده کزك وبیلك که سزه بویله مهلت ویرلدکی الله تعالانك عجزندن دکلدر تحقیق الله تعالی کافرلری دنیاده اسیر وقتلله وآخرتده عذابله ذلیل ایدیجیدر * بومعاهده‌دن براءة قصه‌سی اولدرکه پیغمبرمز علیه السلام تبوك غزاسنه چیقدقده مشرکلر بنوضمره وبنو کنانه‌دن غیری پیغمبر علیه السلامله اولان عهدلرینی بوزدیلر بناء علیه مسلمانلر امر اولندیلرکه اول عهد شکنلرك عهدلرینی طرحله درت ماه مهلت ویرلر روایت اولندیکه بوسوره نازل اولدقده اولندن اوتوز یا قرق آیتله صدیق رضی الله عنه‌یی امیر حاجلقله کوندروب موسمنده اهالی‌یه تلاوت امر ایتمشدی

حزب ٢

برقاج کون صکره علی رضی الله عنه یی غضبا نام ناقه سنه بندیروب صدیق رضی الله عنه نك عقبنجه کوندردیکه اندن آلوب علی رضی الله عنه یه قراءت ایلیه بونك حکمتندن سؤال اولندقده بیوردیکه جبرائیل علیه السلام بو خبری یاسن یاسندن بریسی کوتورسین دیدی علی رضی الله عنه ابو بکر رضی عنه یه ملاقاتنده روز ترویه ده صدیق خطبه اوقویوب ناسه مناسکی تعلیم ایلدی روز نحرده علی جمرهٔ عقبه ده اول آیتلری قرآءت ایلدی

(۳) وَاَذَانٌ مِنَ اللّٰهِ وَرَسُولِهِ اِلَى النَّاسِ يَوْمَ الْحَجِّ الْاَكْبَرِ اَنَّ اللّٰهَ بَرِيٓءٌ مِنَ الْمُشْرِكِينَ وَرَسُولُهُ (٤) فَاِنْ تُبْتُمْ فَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ وَاِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَاعْلَمُوا اَنَّكُمْ غَيْرُ مُعْجِزِي اللّٰهِ وَبَشِّرِ الَّذِينَ كَفَرُوا بِعَذَابٍ اَلِيمٍ ٭ والله تعالی ورسولندن یوم حج اکبرده ناسه اعلام وبیاندر که الله تعالی ورسولی مشرکلرك عهدندن بریئدر اکر کفر وغدردن توبه ایدرسکز سزه خیرلودر اکر توبه دن وعهده وفادن اعراض ایدرسکز بیلك که الله تعالایی سزه عذاب ایتمسندن عاجز ایدر دکلرسز وکافرلره دنیاده اسر وقتلله واخرتده المو عذابله مژده ایله

(۵) اِلَّا الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ثُمَّ لَمْ يَنْقُصُوكُمْ شَيْئًا وَلَمْ يُظَاهِرُوا عَلَيْكُمْ اَحَدًا فَاَتِمُّوا اِلَيْهِمْ عَهْدَهُمْ اِلَى مُدَّتِهِمْ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ ٭ لکن مشرکلردن معاهده ایتدیککز کیمسه لر صکره عهد کزدن برشی نقص ونقض ایتمه لر وسزك اوزریکزه دشمنکزدن بر کیمسه یه مظاهرت ایتمه لر انلرك مدتنه دك عهدلرینی تمام ایدك (عهد شکنلر کبی درت ماهده قطع ایتمیك) تحقیق الله عظیم الشان نقض عهددن صاقنوب اکا وفا ایدنلری سور

(۶) فَاِذَا انْسَلَخَ الْاَشْهُرُ الْحُرُمُ فَاقْتُلُوا الْمُشْرِكِينَ حَيْثُ وَجَدْتُمُوهُمْ وَخُذُوهُمْ وَاحْصُرُوهُمْ وَاقْعُدُوا لَهُمْ كُلَّ مَرْصَدٍ فَاِنْ تَابُوا وَاَقَامُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتَوُا الزَّكٰوةَ فَخَلُّوا سَبِيلَهُمْ اِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ٭ زمانکه (ذی الحجه ومحرم وصفر وربیع الاول که وعده ویریلان درت ماه) اشهر حرم چیقدقدن صکره مشرکلری نره ده بولورسکز قتل واسیر وحبس ایدك وهر محلده اوتوروب انلرك یوللرینی باغلیك که بلاد و قرایه طاغلمسونلر اکر انلر توبه ایدوب نمازه اقامت وزکاتی ادا ایدرلرسه یوللرینی تخلیه ایدك نره یه استرلرسه کتسونلر تحقیق الله عظیم الشان توبه ایدنلره غفران ورحمتنی احسان ایدیجیدر

(۷) وَاِنْ اَحَدٌ مِنَ الْمُشْرِكِينَ اسْتَجَارَكَ فَاَجِرْهُ حَتّٰى يَسْمَعَ كَلَامَ اللّٰهِ ثُمَّ اَبْلِغْهُ

مَاْمَنَهُ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْلَمُونَ ٭ اکر اول قتل واسر وسائرله امر اولنان مشرکلردن بری کلوب سندن امان وسکا قوکشو اولمق استرسه مساعده ایله تاکه کلام اللهی ایشیدوب متنصح اوله بوندن صکره اسلامه کلمزسه انی خانه سنه کوندر بعده اقتضا ایدرسه انکله مقاتله ایله انلره بو امان ویرمك اون سببدندر که انلر وحدانیت خدایی بیلمز برقوملردر (شاید بو امانله تفکر ایده لر)

(۸) كَيْفَ يَكُونُ لِلْمُشْرِكِينَ عَهْدٌ عِنْدَ اللّٰهِ وَعِنْدَ رَسُولِهِ اِلَّا الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ فَمَا اسْتَقَامُوا لَكُمْ فَاسْتَقِيمُوا لَهُمْ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ ٭ الله تعالی ورسولی عندنده مشرکلر ایچون نیجه عهد اوله بیلور که انلر نقض عهد ایدرلر انجق شونلر که (یعنی بنی ضمیره و کنانه که) مسجد حرامده انلرله معاهده ایتمشدکز مادامکه انلر عهدلرنده طوروب استقامت ایده لر سز دخی استقامت ایدك تحقیق الله تعالی نقض عهددن صاقنلری سور

(۹) كَيْفَ وَاِنْ يَظْهَرُوا عَلَيْكُمْ لَا يَرْقُبُوا فِيكُمْ اِلًّا وَلَا ذِمَّةً يُرْضُونَكُمْ بِاَفْوَاهِهِمْ وَتَاْبٰى قُلُوبُهُمْ وَاَكْثَرُهُمْ فَاسِقُونَ ٭ مشرکلره نیجه عهد اولور که اکر انلر سزك اوزریکزه ظفر بولسه لر قرابت وعهده رعایت ایتمز سزی وعدهٔ ایمان وعهد له لسانلریله خوشنود ایدرلر مع هذا قلبلری اندن ابا وامتناع ایدر وانلرا کثری متمردلردر کفر ونقض عهددن اجتناب ایتمزلر

(۱۰) اِشْتَرَوْا بِاٰيَاتِ اللّٰهِ ثَمَنًا قَلِيلًا فَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِهِ اِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ٭ انلر هوالرینه تبعیت ایله الله تعالانك آیتلرینی آزبها ایله تبدیل ایتدیلر وناسی الله تعالانك یولندن چویردیلر انلرنه قبیح عمللر ایشلدیلر

(۱۱) لَا يَرْقُبُونَ فِي مُؤْمِنٍ اِلًّا وَلَا ذِمَّةً وَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُعْتَدُونَ ٭ اول مشرکلر مؤمن حقنده قرابت وعهده مراعات ایتمزلر انلر حدی تجاوز ایدن عهد شکن اشرارلردر

(۱۲) فَاِنْ تَابُوا وَاَقَامُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتَوُا الزَّكٰوةَ فَاِخْوَانُكُمْ فِي الدِّينِ وَنُفَصِّلُ الْاٰيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ٭ اکر انلر کفردن توبه ونمازه اقامت وزکاتی ادا ایدرلرسه انلر دینده سزك قرداشلریکزدر فهم وتفکر ایدن قوم ایچون بز آیتلریمزی بیان ایده رز

(۱۳) وَاِنْ نَكَثُوا اَيْمَانَهُمْ مِنْ بَعْدِ عَهْدِهِمْ وَطَعَنُوا فِي دِينِكُمْ فَقَاتِلُوا اَئِمَّةَ الْكُفْرِ اِنَّهُمْ لَا اَيْمَانَ لَهُمْ لَعَلَّهُمْ يَنْتَهُونَ ٭ اکر عقد عهد

ایتدکدنصکره عهدلرینی بوزوب دینکزه طعن واحکام اسلامی تعییب ایدرلرسه اول اهل کفرك رؤساسنی قتل ایدك که انلرك عهد وپیمانده ثباتلری یوقدر شاید که انلرك شرك وطعندن رجوعی اوله

(١٤) اَلَا تُقَاتِلُونَ قَوْمًا نَكَثُوا اَيْمَانَهُمْ وَهَمُّوا بِاِخْرَاجِ الرَّسُولِ وَهُمْ بَدَؤُكُمْ اَوَّلَ مَرَّةٍ اَتَخْشَوْنَهُمْ فَاللّٰهُ اَحَقُّ اَنْ تَخْشَوْهُ اِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ۞ شول قومه قتال ایتمزمیسکز که عقد صلحی نقض (له بنوبکره اعانت) ایتدیلر و(دارالندوه‌ده) جمعیت واتفاقله پیغمبر علیه السلامی مکه‌دن اخراجه قرار ویردیلر یاخود یهودیلر مدینه‌دن اخراجه سعی ایتدیلر حال بوکه انلر اولکی کره نقض عهد ومقاتله‌یه بدأ ایتدیلر ایاسز انلرله محاربه‌دن قورقمیسز الله تعالانك عقابندن قورقق دخی احق واینقدر امدی اکر سز مؤمنلر ایسکز (قتال امرینی ترك ایتمیك)

(١٥) قَاتِلُوهُمْ يُعَذِّبْهُمُ اللّٰهُ بِاَيْدِيكُمْ وَيُخْزِهِمْ وَيَنْصُرْكُمْ عَلَيْهِمْ وَيَشْفِ صُدُورَ قَوْمٍ مُؤْمِنِينَ ۞ سز انلرله قتال ایدك که الله تعالی سزك الیکزله انلره قتل وهزیمت واسیرلك واوزرلرینه غلبه ایله عذاب ایده ومؤمنلردن برقومك صدورینه شفا ویره * که انلر بنی خزاعه یاخود یمندن برقومدر که مکه‌یه کلوب اسلامه کلدیلر مشرکلردن چوق اذیت کوروب پیغمبر علیه السلامه شکایت ایتدکلرنده انلری فرح قریب ایله مژده بیوردی

(١٦) وَيُذْهِبْ غَيْظَ قُلُوبِهِمْ وَيَتُوبُ اللّٰهُ عَلٰى مَنْ يَشَاءُ وَاللّٰهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ۞ (اول مشرکلردن اذیت چکن قومك قلبلرندن) الله تعالی مؤمنلره نصرت احسانیله کدرلرینی کیدررو (اهل مکه‌دن) دیلدیکنه توبه ایله اسلام روزی قیلر الله تعالی توبه ایدنلری بیلیجی وتوبه قبولنی حکم ایدیجیدر

(١٧) اَمْ حَسِبْتُمْ اَنْ تُتْرَكُوا وَلَمَّا يَعْلَمِ اللّٰهُ الَّذِينَ جَاهَدُوا مِنْكُمْ وَلَمْ يَتَّخِذُوا مِنْ دُونِ اللّٰهِ وَلَا رَسُولِهِ وَلَا الْمُؤْمِنِينَ وَلِيجَةً وَاللّٰهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ۞ ای مؤمنلر سزدن جهاد امری ترك اولنورمی ظن ایدر سز ودخی سزدن خلوصله جهاد ایدنلری والله تعالی ورسولی ومؤمنلردن غیریه سرلرینی افشا ایتموب ودوست اتخاذ ایتمیانلری الله تعالی بیان ایتمزمی ظن ایدرسز الله تعالی سزك عملکزدن واندن غرضکزنه ایدوکندن خبیردر

(١٨) مَا كَانَ لِلْمُشْرِكِينَ اَنْ يَعْمُرُوا مَسَاجِدَ اللّٰهِ شَاهِدِينَ عَلٰى اَنْفُسِهِمْ

بِالْكُفْرِ اُولٰئِكَ حَبِطَتْ اَعْمَالُهُمْ وَفِي النَّارِ هُمْ خَالِدُونَ ۞ مشرکلر ایچون الله تعالانك مسجدلرینی تعمیر ایتمك سزا اولمدی نفسلری اوزره کفره شاهدلر اولدقلری حالده انلرك عملری شرك سببیله باطل اولوب انلر دائم جهنمده قالورلر * مرویدر که عباس رضی الله عنه اسیر اولدقده مسلمانلر انی کفر وقطع رحمله تعییب ایتدیلر عباس رضی الله عنه سز بزم قباحتمزی سویلرسکزده ایلکلرمزی سویلمزسکز دیدی علی رضی الله عنه سزك محاسنکز ندر دیدی عباس رضی الله عنه مسجد حرامی تعمیر ایدرز وکعبه‌یی اورترز وحاجه صو ویررز دیدی الله تعالی بوآیتی انزال الله عباسك قولنی رد ایلدی

نصف

(١٩) اِنَّمَا يَعْمُرُ مَسَاجِدَ اللّٰهِ مَنْ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَاَقَامَ الصَّلٰوةَ وَاٰتَى الزَّكٰوةَ وَلَمْ يَخْشَ اِلَّا اللّٰهَ فَعَسٰى اُولٰئِكَ اَنْ يَكُونُوا مِنَ الْمُهْتَدِينَ ۞ الله تعالانك مسجدلرینی انجق اول کیمسه‌لر تعمیر ایدر که الله تعالایه وآخرته ایمان ایده ونمازه اقامت وزکاتی ادا ایده ودین امرنده الله تعالادن غیری کیمسه‌دن قورقیه بویله کیمسه‌لر هدایته واصل اولوب طریق نجاتی بولورلر

(٢٠) اَجَعَلْتُمْ سِقَايَةَ الْحَاجِّ وَعِمَارَةَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ كَمَنْ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَجَاهَدَ فِي سَبِيلِ اللّٰهِ لَا يَسْتَوُونَ عِنْدَ اللّٰهِ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ۞ سز حاج سقایتنی ومسجد حرام عمارتنی الله تعالایه وآخرته ایمان کتورنلر وفی سبیل الله جهاد ایدنلر کبی قیلرسز (مشرکلرك افعال باطله‌لریله مؤمنلرك اعمال مثبته‌لری) عندالله برابر اولمز الله تعالی شرکله نفسلرینه ظلم ایدیجیلره هدایت ایتمز * مرویدر که زمان جاهلیتده بعضا حاجه شربت ویررلردی پیغمبر علیه السلام اول منصبی عباس رضی الله عنه‌یه وعمارت مسجد حرامی شیبه بن طلحه‌یه سپارش ایتمشیدی برکون علی رضی الله عنهك یاننده عباس وشیبه بوخدمتلریله افتخار ایلدیلر علی رضی الله عنه دخی اسلام وجهادله فخر ایلدی حق تعالی علی رضی الله عنه‌یی تصدیقله بوآیت کریمه‌یی انزال ایلدی

(٢١) اَلَّذِينَ اٰمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللّٰهِ بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ اَعْظَمُ دَرَجَةً عِنْدَ اللّٰهِ وَاُولٰئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ ۞ انلر که ایمان ایتدیلر ومکه‌دن مدینه‌یه هجرت ایتدیلر وفی سبیل اللهماللری ونفسلریله جهاد ایتدیلر عندالله درجهٔ عظمایه نائل اولدیلر وانلر ایکی جهانده امین وناجیلردر

(٢٢) يُبَشِّرُهُمْ رَبُّهُمْ بِرَحْمَةٍ مِنْهُ وَرِضْوَانٍ وَجَنَّاتٍ لَهُمْ فِيهَا نَعِيمٌ مُقِيمٌ

(٢٢) خالدين فيها ابدا ان الله عنده اجر عظيم ❊ ربلری جل شانه انلری رحمت وخوشنودلق وجنتلریله مژده ایدر انده انلر ایچون نعیم دائمی واردرکه انده ابدی دائملردر انده عندالله اجر عظیم واردرکه نعمت دنیا اکا نسبتله حقیر وهیچ کبیدر

(٢٤) يا ايها الذين امنوا لا تتخذوا اباءكم واخوانكم اولياء ان استحبوا الكفر على الايمان ومن يتولهم منكم فاولئك هم الظالمون ❊ ای مؤمنلر بابالریکز وقرداشلریکزدن کفری ایمان اوزرینه ترجیح ایدوب هجرتدن کیرو طورانلری دوست اتخاذ ایتمیك سزدن کیمکه انلری دوست طوترسه دوستلقلری معکوس اولمغله نفسلرینه ظلم ایدیجیلردر ❊ مرویدرکه پیغمبرمز علیه السلام هجرتله امر بیوردقده بعضیلرینك اباواقربا واهل وعیاللری بزی براغوب ضایع ایتمکز دیو فریاد وزاری ایتدکلرنده رقت وشفقت مانع هجرت اولمغله بوآیت کریمه نازل اولدی

(٢٥) قل ان كان اباؤكم وابناؤكم واخوانكم وازواجكم وعشيرتكم واموال اقترفتموها وتجارة تخشون كسادها ومساكن ترضونها احب اليكم من الله ورسوله وجهاد في سبيله فتربصوا حتى يأتي الله بامره والله لا يهدي القوم الفاسقين ❊ یا محمد اول هجرتی ترك ایدنلره دیکه اکر سزك بابالریکز واوغللریکز وقرداشلریکز وزوجه لریکز وعشیرتکز وکسب اولنمش مالله یکز وکسادندن قورقدیغکز تجارتکز وخوشنود اولدیغکز مسکنلریکز الله تعالادن ورسولندن وانك یولنه جهاددن سزه محبتلو ایسه امدی الله تعالینك عاجلا وآجلا کله جك عقوبت امرینه حاضر ومنتظر اولك الله تعالی اطاعتدن خروج ایدن قومه توفیق وهدایت ویرمز ❊ روایت اولندیکه آیت سابقك نزولنده هجرتده تخلف ایدن مسلمانلر بز قبائل وعشایر بیننده تجارتله مشغولز هجرت ایتدیکمز حالده پدروفرزندلرمزدن وبدمزده اولان تجارتدن منقطع بیکس وبیمال قاله جغز دیلریله بوآیت کریمه نازل اولدی

(٢٦) لقد نصركم الله في مواطن كثيرة ويوم حنين اذ اعجبتكم كثرتكم فلم تغن عنكم شيئا وضاقت عليكم الارض بما رحبت ثم وليتم مدبرين ❊ تحقیق الله تعالی چوق جنك محللرنده ومکه ایله طائف بیننده اولان حنین حربی کوننده سزه نصرت ویردی سزك کثرتکز سزه عجب ویردیکه اول کثرتکز

قضاء اللهدن برشی دفع ایتمدی واول واسع وادی سزه ضیق اولدی بعده هزیمت ایله دشمنه ارقه ویردیکز

(٢٧) ثم انزل الله سكينته على رسوله وعلى المؤمنين وانزل جنودا لم تروها وعذب الذين كفروا وذلك جزاء الكافرين ❊ اول هزیمتدنصکره الله تعالی سبب سکونت اولان رحمتنی رسولی ومؤمنلر اوزرینه کوندروب وسزك کورمدیکز ملائکه عسکرینی دخی سزه انزال ایلدی وکافرلری قتل واسیر ایله تعذیب ایتدی ایشته بو نلر دنیاده کافرلرك کفری جزاسیدر

(٢٨) ثم يتوب الله من بعد ذلك على من يشاء والله غفور رحيم ❊ بو جنکدنصکره الله تعالی انلردن دیلدیکنی توبه واسلامه معززایلدی الله تعالی توبه ایدنلره مغفرت ورحمتیله کرم ایدیجیدر ❊ روایت اولندیکه پیغمبرمز علیه السلام مکه فتحندنصکره مهاجریندن اون ایکی بیك واهل مکه دن ایکی بیك کشیله هوازن وثقیفله که انلر انجق درت بیك ایدیلر انلرله مقاتله ایچون حنینه کتدیلر انصاردن سلمه بن سلامه بن وقش اول آنده بز بومقدار مشرکینه مغلوب اولمیز دیدی پیغمبر علیه السلام بونك بو کلامندن خبردار اولدقده متألم اولدی اراقده قتال شدید اولوب مسلمانلر منهزم اولدیلر رسالتپناه علیه السلامك یاننده علی وعباس وابوسفیان بن الحارث وعبدالله بن مسعود رضی الله عنهم دن غیری کیمسه قالمدی واول کون علیه السلام بر بیضا قاطره سوار اولمشیدی قاطری دشمن طرفنه سورمکله عباس دیزکیننی وابوسفیان اوزنکیسنی طوتردی عباس رضی الله عنه یه اصحابی چاغرمغه امر ایلدی عباسك صداسی زیاده اولمغله ندا ایتدکده برمقدار کیمسه جمع اولدیلر وحق تعالی بشبیك ملك امداد کوندرمکله مشرکلر اوزره هجوم وبرقبضه طپراق اخذ ایدوب دشمن طرفنه صاچدی جمله سنك کوزلرینه طولوب مشرکلر منهزم اولدیلر انلرك عیال واولاد ومالّلری اوطاسده اولمغله اشعریلردن ابوعامری کوندروب اول عیال ومالّلری جعرانه نام محله کتوردیلر التی بیك اسیر وکلی حیوانات ومال اولمغله مسلمانلره تقسیم ایلدی بعده هوازن اهالیسی مسلمان اولدقلرنده مال واسیرلرك ردنی رجا ایلدیلر فخر رسالت علیه السلام بومال واسیرلردن برینی اختیار ایدك بیوردی انلر اسیرلری اختیار ایتدیلر پیغمبر علیه السلام الله تعالایه حمد وثنا ایدوب صحابه یه اشبو اخوانلر تائبین اولدقلری حالده کلدیلر بن انلرك اسیرلرینی و یرمکی رأی ایتدم

رضاسیله ویرن ویرسون مطیب اولمین بکا قرض ویرسون صکره یرینه
اسیر ویریرم بیوردی صحابه جمله رأیکزه راضیلرز تسلیم ایدرز دیدیلر تکرار
قومکزه سؤال ایدك بیورملریله اندی السؤال جمله سی رضا کوستردیلر

(٢٩) یا ایها الذین آمنوا انما المشرکون نجس فلا یقربوا المسجد الحرام بعد عامهم هذا وان خفتم عیلة فسوف یغنیکم الله من فضله ان شاء ان الله علیم حکیم ❊ ای مؤمنلر مشرکلر نجاستدر بوسنه دنصکره انلر مسجد حرامه قریب اولمسونلر (اول هجرتك طقوزنجی سنه‌سیدر) اکر سز انلرك حرمدن منع اولملریله اخذ وعطا وکسب وکار اولمیوب فقر وقوعندن قورقار سکز حق تعالی مراد ایتدیکی حالده کندو فضلندن سزی یقینده غنی ایدر تحقیق الله عظیم الشان قوللرینك احوالنی بیلیجی واغناده حکمتنی اجرا ایدیجیدر ❊ دنیلدیکه واقع حال قریبا یغمورلر یاغوب ویمن وسائر بلاد اهالیسی اسلامله مشرف اولوب مکه‌یه ذخائر سوقیله برکت وغنا حاصل اولدی

(٣٠) قاتلوا الذین لا یؤمنون بالله ولا بالیوم الآخر ولا یحرمون ما حرم الله ورسوله ولا یدینون دین الحق من الذین اوتوا الکتاب حتی یعطوا الجزیة عن ید وهم صاغرون ❊ شونلرکه الله تعالایه ویوم آخرته ایمان ایتمزلر والله تعالی ورسولنك کتاب وسنتله حرام ایتدیکنی حرام طوتمزلر وحق اولان اسلام دیننی قبول ایتمزلرکه انلره کتاب ویرلشیدی بونلر کورلرله خور وذلیل وکندو اللریله جزیه‌لرینی ویرنجیه دك مقاتله ایدك

(٣١) وقالت الیهود عزیر ابن الله وقالت النصاری المسیح ابن الله ذلك قولهم بافواههم یضاهؤن قول الذین کفروا من قبل قاتلهم الله انی یؤفکون ❊ یهود عزیر علیه السلام الهك اوغلی ونصاری مسیح علیه السلام الهك اوغلیدر دیدیلر (حاشا تعالی الله عن ذلك علوا کبیرا) بوکلام انلرك اغزلرنده قول باطللریدرکه مقدما مشرکلرك ملائکه بنات اللهدر دیدکلری کلامنه بکزدرلر الله تعالی لعنت ایتسون انلره کی راه حقدن باطله نیجه رجوع ایدرلر * نصارینك بو افترالری سببی عیسی علیه السلامك اکمه وابرصه افاقت وموتایی احیا وبی پدر ظهوریدر ویهودك بوقول باطللری عزیرك یوزسنه دنصکره توریتی ازبردن اوقودیغیدر بونك قصه‌سی بووجهله منقولدرکه بخت نصر بنی اسرائیله غالب اولوب توریة علماسنك جمیعنی قتل ایلدی

انلرك بری عزیر علیه السلام اولوب هنوز طفل اولمغله انی حسابه قومیوب اسیر ایلدی بعد زمان خلاص ایله بیت المقدسه کلور کن یولده برقریه‌ده سورهٔ بقره‌ده تسطیر اولندیغی وجهله حق تعالی انی اماته ویوز ییلدنصکره احیا ایلیوب قومنه کلوب کندوینی اعلان ایلدکده توریتی اوقومغله امتحان ایلدیلر تماما قرائتنده نه‌بیله‌لم بو توراتمیدر دکلمیدر دیو تصدیق ایتمدیلر ایچلرندن بری بن بابامدن ایشتدم ایدیکه بابامك باباسی بخت نصر معرکه سنده توریتی برظرفه وضعله فلان طاغك فلان محلنه صوقش ایمش دیدی انکله برجمعیت کیدوب اول توریتی اخراج وعزیرك حفظنه مقابله ایتدکلرنده برحرف تفاوتسز تمام بولملریله بو ابن الله قول باطلنی کویا اولدیلر

(٣٢) اتخذوا احبارهم ورهبانهم اربابا من دون الله والمسیح ابن مریم وما امروا الا لیعبدوا الها واحدا لا اله الا هو سبحانه عما یشرکون ❊ یهود ونصاری علما وعابدلرینی الله تعالادن غیری ربلر اتخاذ ایتدیلر (حرام وحلالده انلره اطاعت ایتمکله) وعیسی ابن مریمی دخی رب اتخاذ ایتدیلر مع هذا انلر انجق اندن غیری عبادته لایق ومستحق اولمیان بر الله تعالایه عبادت ایتمکلکله امر اولندیلر مشرکلرك اکا اشراك ایتدکلری شیدن اول منزهدر

(٣٣) یریدون ان یطفؤا نور الله بافواههم ویأبی الله الا ان یتم نوره ولو کره الکافرون ❊ انلر الله تعالانك وحدانیتنی وپیغمبر علیه السلامك نبوتنی اغزلریله ابطال ایتمك مراد ایدرلر الله تعالی همان توحید ونبوت نورنی اتمام ایدر هرنقدر کافرلر انی کریه کوررلرسه‌ده

(٣٤) هو الذی ارسل رسوله بالهدی ودین الحق لیظهره علی الدین کله ولو کره المشرکون ❊ اول الله تعالاکه رسولنی محض هدایت اولان قرآن کریم ودین حقله کوندردی تاکه اول دین اسلامی جمیع ادیان اوزره ظاهر وغالب ایده اکر مشرکلردن کراهت ایدرلرسه دخی

حزب ٣

(٣٥) یا ایها الذین آمنوا ان کثیرا من الاحبار والرهبان لیأکلون اموال الناس بالباطل ویصدون عن سبیل الله والذین یکنزون الذهب والفضة ولا ینفقونها فی سبیل الله فبشرهم بعذاب الیم ❊ ای مؤمنلر یهودك علماسنك ونصارینك زاهدلرینك اکثری ناسك مالللرینی رشوت وباطل حکمله اکل ایدرلر وانلری راه حق اولان اسلامدن منع ایدرلر وشونلرکه التون وکمشی

جمع وادخار ایدوب الله تعالی یولنه انفاق ایتمزلر انلری عذاب الیمله تبشیر ایله

(٣٦) یوم یحمی علیها فی نار جهنم فتکوی بها جباههم وجنوبهم وظهورهم هذا ما کنزتم لانفسکم فذوقوا ما کنتم تکنزون ❊ قیامتده اول ادخار اولنان مال او زرینه نار جهنم وضعیله قیزدریلوب اول مالی جمع ایدنلرك آلنلری و یانلری وارقه لری اول مال ایله داغلنوب ایشته بو نفسکز ایچون ادخار ایلدیککز شیدر انلرك عذابنی دادك دینور

(٣٧) ان عدة الشهور عند الله اثنا عشر شهرا فی کتاب الله یوم خلق السموات والارض منها اربعة حرم ذلك الدین القیم فلا تظلموا فیهن انفسکم وقاتلوا المشرکین کافة کما یقاتلونکم کافة واعلموا ان الله مع المتقین ❊ الله تعالی کوکلری و یرلری خلق ایلدکندنبرو لوح محفوظ یا حکمی عندنده آیلرك عددی اون ایکیدر اول ماه قریه لرك دردی ماه حرمدر (که انلر رجب وذی القعده وذی الحجه ومحرمدر) اشبو ماه اربعه نك تحریمی (ابراهیم واسمعیل علیهما السلامدن موروث) دین قویمدر امدی بو درت آیده نفسکزه ظلم ایتمیك (که بو آیلرده ایشلنن عمل صالحك اجری وکذلك ظلمك عقابی سائردن اعظمدر) ومشرکلرله اشهر حرمده وسائرده مقاتله ایدك انلر سزکله جمیع آیلرده مقاتله ایتدکی کبی و بیلك که الله تعالانك نصرتی اکا طاعت ایدوب اندن خوف ایدنلرله در

(٣٨) انما النسیء زیادة فی الکفر یضل به الذین کفروا یحلونه عاما ویحرمونه عاما لیواطؤا عدة ما حرم الله فیحلوا ما حرم الله زین لهم سوء اعمالهم والله لا یهدی القوم الکافرین ❊ بر ماهك حرمتنی ماه اخره تأخیر کفرده زیاده در کافرلر اول تأخیر ایله ضلالت زائدهده بولندیلر الله تعالانك حرام ایتدکی ماه معلومه لرك عددلری تمام اولسون ایچون انك یرینی برسنه حلال ایدوب یرینه اخرنی وضع ایدرلر و برسنه ینه آنی حرام ایدرلر الله تعالانك حرام ایتدیکنی حلال ایتملریله اعمال قبیحه لری تزیین اولنوب ضلالتده قالدیلر الله تعالی قوم کافرینه بو عمللری سببیله رشاد وهدایت ویرمز * منقولدر که اهل جاهلیت قتل وصید وغارتله مألوف اولمغله متصل اوچ ماه بو عادتدن کرو قالمه لری کندولره کران کلور ایدی کنانه دن قلمس نام کیمسه اقتضا وموسمنده دوه اوزره چیقوب ندا ایدر دیکه مثلا الهه کز سزه بوسنه محرمی حلال ایدوب حرمتی صفره تأخیر ایلدی وسنهٔ آتیه ده بویل ینه محرمی حرام وصفری حلال ایتدی دیو ندا ایدردی انلر دخی

قبول ایدرلردی

(٣٩) یا ایها الذین امنوا ما لکم اذا قیل لکم انفروا فی سبیل الله اثاقلتم الی الارض ارضیتم بالحیوة الدنیا من الاخرة فما متاع الحیوة الدنیا فی الاخرة الا قلیل ❊ ای مؤمنلر سزه نولدیکه فی سبیل الله جهاده چیقك دینلدکده مسکن ومزروعاتکزه میل ایله اغر طورارسکز نعیم اخرتدن بدل حیات دنیایه راضی میسکز متاع دنیا اخرته نسبتله زیاده حقیر و قلیلدر * حضرت رسالتپناه علیه السلام هجرتك طقوزنجی سنه سی تبوك غزاسنه عازم اولدقده یاز ایامی اولوب کثرت حرارت و بعد مسافت وزمان عسرت اولدیغندن صحابه خروجده اغر طورانغله بو آیت کریمه نازل اولدی

(٤٠) الا تنفروا یعذبکم عذابا الیما ویستبدل قوما غیرکم ولا تضروه شیئا والله علی کل شیء قدیر ❊ اکر سز امر اولندیغکز غزایه چیقمز سکز الله تعالی سزه اسباب شاقه ایله مملو عذاب ایدر وسزك یریکزه برغیری قومی بدل ایدر (که مطیع فرمانی اولورلر) وسزك عدم خروجکزدن اکا برشی ضرر ایتمز الله تعالی تبدیل وتغییره وهر شیئه قادردر

(٤١) الا تنصروه فقد نصره الله اذ اخرجه الذین کفروا ثانی اثنین اذ هما فی الغار اذ یقول لصاحبه لا تحزن ان الله معنا فانزل الله سکینته علیه وایده بجنود لم تروها وجعل کلمة الذین کفروا السفلی وکلمة الله هی العلیا والله عزیز حکیم ❊ پیغمبر علیه السلامه اکر سز یاردم ایتمز سکز الله تعالی اکا نصرت ایتدکی کبی ینه ایدر مکه کافرلری انی مکه دن چیقاردقلرنده ایکینك ایکنجی سی (یعنی ابو بکر رضی الله عنه) ایله جبل ثورده برمغاره ده ایدی اول وقتده صاحبی ابو بکر رضی الله عنه یه حزن ایتمه الله تعالانك نصرتی بزمله دردیدی الله تعالی انلره سکونت واطمینان و کورمدیککز جنود ملائکه ایله قوت و یردی و کافرلرك دعوت ایچون صادر اولان کلاملرینی آلچق و بیمقدار والله تعالانك توحید ودعوت اسلام کلام شریفنی عالی ورفیع ایلدی الله تعالی حکمتیله اهل توحیدی غالب وعزیز ایدر ❊ مرویدر که پیغمبرمز علیه السلام غرهٔ ربیع الاول پنجشنبه کیجه سی مکه ده خانهٔ صدیقدن انك رفاقتیله چیقوب اول مغاره ده بیتوتت ایلدی حق تعالی او کیجه مغاره نك قپوسنه مغیلان چالیسی بتوردی و برجفت کوکرجینه اوحلده اشیانه یاپوب یومورطلق امر ایلدی و براورمجکه قپویه آغ اورمك الهام ایلدی کفار کلوب بو حالاتی کورد کلرنده مغاره یه تعرض ایتمدیلر

(٤١) انفروا خفافا وثقالا وجاهدوا باموالكم وانفسكم في سبيل الله ذلكم خير لكم ان كنتم تعلمون ٭ خفيف وثقيل غزايه چيقك وفى سبيل الله ماللريكز ونفسلريكزله جهاد ايدك بو جهاد سزكچون خيرلودر اكر ثواب جهاد وعقاب تخلفى بيلورسكز ٭ مفسرين بو خفيف وثقيلدن مراد صحيح ومريض وكنج واختيار وسوارى وپياده وسلاحلو وسلاحسز واغنيا وفقرا ديمشلر صكره لیس على الاعمى حرج آيتى نزولنده تفريق اولندى بو آيت كريمه غزوهٔ تبوكده نازل اولدى دينلدى

(٤٢) لو كان عرضا قريبا وسفرا قاصدا لاتبعوك ولكن بعدت عليهم الشقة وسيحلفون بالله لو استطعنا لخرجنا معكم يهلكون انفسهم والله يعلم انهم لكاذبون ٭ اكر انلرى دعوت ايتدككك سفرك قريبى ونفع دنيويسى يا سفر متوسط آسان اولسيدى سكا تابع اولورلردى ولكن مسافهٔ بعيده اولوب مشقتله قطع اولنوريدوكندن تخلف ايلديلر انلر يقينده الله تعالايه يمين ايدهلركه اكر مال وزاد ايله وسعت وقدرتمز اولسه سكا رفاقتله اول سفره چيقار ايدك ديهلر بويلان يمين ايله نفسلرنى هلاك ايدرلر الله تعالى بيلوركه انلر يمينلرنده كاذبلردر ٭ مرويدركه غزوهٔ تبوكده خروجه اشارت بيورلدقده اوچ فرقه اولوب برفرقهسى كبار مهاجر وانصار اطاعت وخروجه مسارعت ايلديلر وبعضى ضعفا مؤمنلره كران كلوب اقامته اذن طلب ايلديلر ومنافقلر تخلف ايلديلر بناء عليه بو آيت كريمه نازل اولدى

(٤٣) عفا الله عنك لم اذنت لهم حتى يتبين لك الذين صدقوا وتعلم الكاذبين ٭ يا محمد الله سنى عفو ايليه انلر كذبله سندن قعوده اذن استديلرنيچون توقف ايتميوب اذن ويردك تاكه اعتذارنده صادق اولنلر وكاذب اولنلر سكا بيان اولوب بيلهيدك

(٤٤) لا يستأذنك الذين يؤمنون بالله واليوم الآخر ان يجاهدوا باموالهم وانفسهم والله عليم بالمتقين ٭ يا محمد الله تعالايه واخرته ايمان ايدنلر ماللرى ونفسلريله جهاد ايتمكه سندن اذن استمزلر (بلكه اكا مبادرت ايدرلر) الله عظيم الشان غزايه تخلفدن حذر ايدنلرى بيلیجيدر

(٤٥) انما يستأذنك الذين لا يؤمنون بالله واليوم الآخر وارتابت قلوبهم فهم في ريبهم يترددون ٭ انجق الله تعالايه واخرته ايمان كتورميانلردركه سندن جهاد تخلفنده اذن استرلر انلرك حقيقت اسلامده قلبلرى شككده در

انلر شك ونفاقلرنده متحيرلردر

(٤٦) ولو ارادوا الخروج لاعدوا له عدة ولكن كره الله انبعاثهم فثبطهم وقيل اقعدوا مع القاعدين ٭ اكر اول منافقلر غزا ايچون چيقمق مراد ايدهلردى سفره اقتضا ايدن مالزمهيى تدارك قدرتلرى وار ايدى ولكن الله تعالى انلرك بو سفرده بولنملرينى كريه كوروب انلره كاهلك وخوف القا ايلدى وانلره خانهلريكزده نسوان واطفال وبيماران ايله اوتورك دينلدى

(٤٧) لو خرجوا فيكم ما زادوكم الا خبالا ولاوضعوا خلالكم يبغونكم الفتنة وفيكم سماعون لهم والله عليم بالظالمين ٭ اكر انلر سزكله چيقسهلر انجق مكر وغدر ارتررلردى وسزك بيكزه فتنه ومخالفت براقمق استرلردى وجاسوسلق ايدوب سزك كلامكزى انلره نقل ايدرلردى الله تعالى منافقلرك قلبلرنده اولانى بيلور ٭ چونكه معسكر همايون عزم سفر ايلديلر عبد الله بن ابى بر كروه منافقلرله برابر چيقدى ذباب مقابلنده نزول اولنوب اندن كوچ اولندقده عبد الله جماعتيله كيرودوندى پيغمبر عليه السلام اكر انده خير اوليدى بزمله رفيق اولوردى شكر ايدككه شر اشراردن خلاص اولدق بيوردى حق تعالى انى تصديق ايله بو آيت كريمهيى كوندردى

(٤٨) لقد ابتغوا الفتنة من قبل وقلبوا لك الامور حتى جاء الحق وظهر امر الله وهم كارهون ٭ بوندن مقدم انلر غزوهٔ احدده كيرو دونمكله فتنه القا واصحابى تفريق واموركى حيله ايله ابطال وتقليب مراد ايتديلر تاكه نصرت الهى كلوب الله تعالانك امرى ظاهر وغالب اولدى انلر بو نصرتى كريه كوردلردى

(٤٩) ومنهم من يقول ائذن لي ولا تفتني الا في الفتنة سقطوا وان جهنم لمحيطة بالكافرين ٭ اول منافقلردن بعضلرى سكا ديركه بو غزادن قالهيم بنى فتنه وعصيانه داخل ايتمه اكاه اولككه انلر فتنه ونفاقه دوشمشلردر تحقيق جهنم كافرلرى احاطه ايدیجيدر ٭ مرويدركه رسول عليه السلام تبوك غزاسنه حاضر اولدقده جد بن قيسه استرميسنكه بزمله روم غزاسنه كيدوب انده كوزل روم جاريهلرى آلهسن ديدى جد بن قيس يا رسول الله انصار بيلوركه بن نسوان طائفهسنه مجبورم روم قيزلرينى كورنجه صبر ايدمم بكا اذن ويركه قالهيم ديدى مأذون اولمغله بو آيت نازل اولدى

(٥٠) ان تصبك حسنة تسؤهم وان تصبك مصيبة يقولوا قد اخذنا امرنا

مِن قبل ويتولوا وهم فرحون * يا محمد اكر سكا ظفر وغنيمتدن بر ايولك اصابت ايدرسه منافقلر حسد زندن محزون اولورلر واكر بعض جنكده سكا شدت وهزيمت كلورسه انلر مقدم دور انديشلك ايدوب امريمزده احتياط آلوب جنكه كتمدك ديرلر وفرح وسرورله دونوب كيدرلر

(٥٢) قل لن يصيبنا الا ما كتب الله لنا هو مولينا وعلى الله فليتوكل المؤمنون * يا محمد سن ديكه بزه اصابت ايتمز انجق الله تعالى بزمچون (نصرت وغنيمت وشهادت ومغفرتدن لوح محفوظده) نه يازمش ايسه اول اصابت ايدر اول بزم ولى وناصر وحافظمز دركه مؤمنلر حصول مراداده توكلى بالكز الله تعالايه ايتسونلر

(٥٣) قل هل تربصون بنا الا احدى الحسنيين ونحن نتربص بكم ان يصيبكم الله بعذاب من عنده او بايدينا فتربصوا انا معكم متربصون * منافقلره ديكه سزك بزه انتظاركز انجق ايكى نعمتك برينه در (كه انلر يا نصرت يا شهادتدر) و بزم دخى انتظارمز سزه ايكى شيئك اصابتيدر كه الله تعالى عندندن سزه عذاب ايريشه ياخود كفريكز سببيله مؤمنلر يديله قتل ايتديره امدى سز ايستديككزه منتظر اولك بز دخى مطلوبمزه منتظرز

(٥٤) قل انفقوا طوعا او كرها لن يتقبل منكم انكم كنتم قوما فاسقين * يا محمد منافقلره ديكه مالكزى غزايه كرك رضا كزله كرك نفرتكزله ويرك يعنى ويرسكز پيغمبر عليه السلام اكا رغبت ايتمدكجه قبول اولمز زيرا سز جهاددن تخلف ايتديككز ايچون قوم فاسقيندن اولديكز * دينلديكه جد بن قيس بكا روم سفرى متعسر ومتعذر كورنمكله بن قالوب عسكره مالمله اعانت ايدهيم ديمشيدى بناء عليه بو آيت كريمه نازل اولدى

(٥٥) وما منعهم ان تقبل منهم نفقاتهم الا انهم كفروا بالله وبرسوله ولا يأتون الصلوة الا وهم كسالى ولا ينفقون الا وهم كارهون * انلردن نفقه قبولنى منع ايدن انجق الله تعالايه ورسولنه كافر اولدقلريدر ونمازلرينى صدق وارادتسز كراهت وكسالتله قيلدقلريدر وانفاقلرينى اميد ثواب وخوف عذاب ايله ايتميوب كراهتله ايتدكلريدر

(٥٦) فلا تعجبك اموالهم ولا اولادهم انما يريد الله ليعذبهم بها فى الحيوة الدنيا وتزهق انفسهم وهم كافرون * يا محمد سنى ومؤمنلرى منافقلرك اموال

واولادى متعجب ايتمسون الله تعالى انلرى حيات دنياده مال جمعيله مشقت وحفظنده زحمت واولاد مصيبتلرى كوسترمكله عذاب ايتمك مراد ايدر وانلر كافر اولدقلرى حالده جانلرى مصيبتله چيقار

(٥٧) ويحلفون بالله انهم لمنكم وما هم منكم ولكنهم قوم يفرقون * اول منافقلر الله تعالايه يمين ايدرلر كه انلر سزدن يعنى اهل اسلامدندرحال بوكه انلر سزدن دكلدر لكن انلر مشركلره ايتديككز كبى انلرى دخى قتل ايلمكزدن خوفله اظهار اسلام ايدن قوملردر

(٥٨) لو يجدون ملجأ او مغارات او مدخلا لولوا اليه وهم يجمحون * اكر انلر صيغنه جق بر قلعه يا مغاره ويا كيره جك بر دلك بولسه لر سزدن خلاص ايچون سرعتله اكا تحصن ايدرلردى

(٥٩) ومنهم من يلمزك فى الصدقات فان اعطوا منها رضوا وان لم يعطوا منها اذا هم يسخطون * يا محمد منافقلردن بعضيسى صدقات تقسيمنده سنى تعييب ايدرلر اكر ايستدكلرى قدر ويرسك راضى اولورلر اكر اندن مرادلرى قدر ويرمزسك ايغبرورلر * دينلديكه حرقوص بن زهير كه ذو الخويصرة التميمى ديرلردى خارجيلرك رئيسى ايدى حنينك غنائمى تقسيمنده حضرت عليه السلام يكى مسلمانلرك قلبلرينى تأليف ايچون انلره وافرشى ويرمكله يا رسول الله عدالت ايله ديدى پيغمبر عليه السلام بن عدالت ايتميوب كيم ايدر ديدى پيغمبر عليه السلام اكا وقومنه مارقين لقبى قودى بناء عليه بو آيت نازل اولدى

(٦٠) ولو انهم رضوا ما آتيهم الله ورسوله وقالوا حسبنا الله سيؤتينا الله من فضله ورسوله انا الى الله راغبون * اكر انلر الله تعالى ورسولنك ويرديكى غنيمت وصدقه يه راضى اولسه لر وحق تعالانك كرمى بزه كافيدر يقينده بزه كندو فضلى ورسولنك عطاسيله دخى زياده غنيمت ويرر وتحقيق بز الله تعالى طرفنه اميد وارزديسه لر انلره خير اولوردى

(٦١) انما الصدقات للفقراء والمساكين والعاملين عليها والمؤلفة قلوبهم وفى الرقاب والغارمين وفى سبيل الله وابن السبيل فريضة من الله والله عليم حكيم * صدقه لر انجق سائلك ايتميان فقرا ايچون وسائللكى معاشنه كفايت ايتميان مسكينلر ايچون وزكات وصدقه تحصيلنه سعى ايدن عامللر ايچون ونو مسلم اولوب هنوز خلوصلرى تقويت بولميانلره قلبلرينك تأليفى ايچون وافنديسندن

كندوبى صاتون آلوب بهاسنى ادا ايتمك اوزره اولان مكاتب اسيرلر ايچون ونفسلر ايچون معصيت ضمننده اولميه رق لزوما ياخود اصلاح ذات البين ايچون مال صرف ايدوب مديون ومفلس قالنلر ايچون وفى سبيل الله غازيلرى نفقه وسلاح وكسوه ايله تجهيز ايدنلر ايچون وسفر مباحه عزيمتله مالندن دور قالمش يولجيلر ايچوندركه بو سكز صنف ايچون الله تعالى صدقهٔ زكاتى فرض ايلمشدر الله تعالى مستحقلرى بيليجى ولايق وجهله تقسيمى حكم ايديجيدر

حزب ٣

(٦٢) ومنهم الذين يؤذون النبى ويقولون هو اذن قل اذن خير لكم يؤمن بالله ويؤمن للمؤمنين ورحمة للذين آمنوا منكم والذين يؤذون رسول الله لهم عذاب اليم ※ منافقلردن برجماعت پيغمبر عليه السلامه ندا ايدرلر واكا نه سويلنورسه ديكلر ديرلر سن انلره ديكه اول سزك كلامكزى ايشيدوب تكذيب ايتمكدن تصديق ايتمسى سزه خيراودر بلكه اول الله تعالايى ومؤمنلرك قولنى تصديق ايدر وسزدن ايمان اظهار ايدنلره رحمتدر (كه انى قبول ايدوب سريكزى كشف ايتمز مع هذا بوسزه رفق ومرحمتندندر حالكزى بيلمديكندن دكلدر) شونلركه الله تعالانك رسولنه ايذا ايدرلر انلر ايچون عذاب اليم واردر* دينلديكه بو آيت كريمه منافقلردن برجماعت حقنده نازل اولديكه انلر پيغمبر عليه السلامه حدلرى اولميان كلامى سويلرلردى انلردن برى خاموش اولك اكر اول حضرت ايشيدرسه سزى رسواى ايدر ديدى انلردن جلاس بن سويد انك حقنده بز ايستديكمزى سويلرز صكره انكار ويمين ايدهرز اول يمينه اينانوب بزى كرچك صانور ديدى

(٦٣) يحلفون بالله لكم ليرضوكم والله ورسوله احق ان يرضوه ان كانوا مؤمنين ※ اى مسلمانلر منافق دكلز ديو سزى راضى ايتمك ايچون منافقلر يمين بالله ايدرلر الله تعالى ورسولى راضى اولنمقلقده احق واليقدر (الله تعالايى ارضا رسولنى ارضادر) اكر انلر مؤمن اولسهلر رسولنى ايذا ايتمزلردى

(٦٤) الم يعلموا انه من يحادد الله ورسوله فان له نار جهنم خالدا فيها ذلك الخزى العظيم ※ انلر بيلمزلرميكه بركيمسه الله تعالايه ورسولنه مخالفت ايدرسه انكيچون انده دائم اولديغى حالده نار جهنم واردر بونار دائمى انلره عظيم رسوايلق والمدر

(٦٥) يحذر المنافقون ان تنزل عليهم سورة تنبئهم بما فى قلوبهم

قل استهزؤا ان الله مخرج ما تحذرون ※ منافقلر مؤمنلره قرآندن برسوره نازل اولوب انلرك قلبلرنده اولان كفر ونفاقى خبر ويرر ديو حذر ايدرلر يا محمد سن ديكه سز استهزا ايدك كه الله تعالى سزك حذر ايتديككزى اظهار ايديجيدر

(٦٦) ولئن سألتهم ليقولن انما كنا نخوض ونلعب قل ابالله وآياته ورسوله كنتم تستهزؤن ※ يا محمد اكر سن انلره كلاملرندن سؤال ايدرسك انلر بزهر دراو كلامه طالهرز وسويلديكمز مسخرهلق واويوندر ديرلر سن ديكه الله تعالى وآيتلرينى ورسولنى استهزا ايدرسز* دينلديكه پيغمبر عليه السلام تبوك غزاسنه كيدركن اوكنده وديعه بن ثابت بركروه منافقلرله محمد زعم ايدركه روم اهلنه غالب اولوب بلاد فتح ايده ديو استهزا بوزندن سويلشهرك كيدرلردى بو كلاملرى اوحضرته قوت نبوتله ظاهر اولوب عمار بن ياسره بيورديكه اول منافقلر شويله شويله سويلشيورلر وار آنلره خبر ويرديدى عمار بن ياسر رضى الله عنه خبر ويردكده حضور نبويه كلوب قطع طريقه سهولت ايچون هزل ولعب ايدهرز ديو اعتذار بارد ايلديلر

(٦٧) لا تعتذروا قد كفرتم بعد ايمانكم ان نعف عن طائفة منكم نعذب طائفة بانهم كانوا مجرمين ※ اعتذار ايتمك كه سز اظهار ايمان ايتديككزدنصكره رسوله ايذا وطعنله كافر اولديكز اكر سزدن برطائفهيى توبه ايتمزيله عفو ايدرسك برطائفهيه عذاب ايدهرز زيرا انلر نفاقه اصرارله مجرملردن اولديلر* دينلديكه انلردن عفو اولنان محشى بن حمير الاشجعى نام برآدم ايديكه بو آيت كريمه نازل اولدقده توبه ايدوب حرب يمامهده شهيد اولدى

(٦٨) المنافقون والمنافقات بعضهم من بعض يأمرون بالمنكر وينهون عن المعروف ويقبضون ايديهم نسوا الله فنسيهم ان المنافقين هم الفاسقون ※ منافقلرك اركلرى (كه اوچيوزدر) ونسالرى (كه يوزيتمشدر) بعضيسى بعضيسندندر (يعنى نفاق وشقاقده بربرلرينه مشابهدر) كفر ومعصيت وتكذيب پيغمبرله امر ايدرلر وايمان وطاعت وتصديقدن كيرو طوررلر واللرينى صدقات وخيراتدن قبض وامساك ايدرلر انلر الله تعالانك طاعتنى ترك ايتديلر الله تعالا دخى انلرى فضل وهدايتدن محروم ايلدى تحقيق منافقلرك رجال ونسوانى دائرهٔ ايماندن خارجلردر

(٦٩) وعد الله المنافقين والمنافقات والكفار نار جهنم خالدين فيها هى

حسبهم ولعنهم الله ولهم عذاب مقیم ❊ منافقلر و کفارك رجال ونساسنه الله تعالی نار جهنمی دائمی اوله‌رق وعد ایلدی انلره عقوبت ایچون نار جهنم کافیدر الله تعالی انلری رحمتندن دور ایلدی وانلر ایچون دنیاده وآخرتده عذاب ابدی واردر

﴿٧٠﴾ کالذین من قبلکم کانوا اشد منکم قوة واکثر اموالا واولادا فاستمتعوا بخلاقهم فاستمتعتم بخلاقکم کما استمتع الذین من قبلکم بخلاقهم وخضتم کالذی خاضوا اولئك حبطت اعمالهم فی الدنیا والآخرة واولئك هم الخاسرون ❊ ای منافقلر سزدن مقدم اولنلر کبی سزده اولدیکز انلر قوت وجود وکثرت مال واولاد جهتیله سزدن اشد ایدیلر انلر لذت دنیا نصیبلریله نفعلندیلر سز دخی کندو نصیبکزله نفعلندیکز سزدن اولکیلر کندو بهره‌لریله انتفاع ایتدکلری کبی وانلرك هوای باطله‌لرینه طالدقلری کبی سزده شروع ایلدیکز انلرك دنیا وآخرتده (مال واولاد وخیرات وحسنات) واعماللری باطل ونابود اولوب ایکی جهانده خائب وخاسر اولدیلر

﴿٧١﴾ الم یأتهم نبأ الذین من قبلهم قوم نوح وعاد وثمود وقوم ابراهیم واصحاب مدین والمؤتفکات اتتهم رسلهم بالبینات فما کان الله لیظلمهم ولکن کانوا انفسهم یظلمون ❊ منافقلره انلردن مقدم کچنلرك خبری کلدیمیکه قوم نوح طوفانله قوم عاد ریح صرصرله قوم ثمود رجفه ایله قوم ابراهیم (که نمرود) سیوری سنکله اصحاب مدین (که قوم شعیبدر) یوم ظله دهنارله مؤتفکات (که قوم لوطدر) زیروزبر اولمغله هلاك اولدیلر اول امتلره پیغمبرلری حجت ظاهره‌لر ایله کلشلر یکن (تکذیب ایتدیلردی) الله تعالی انلره ظلم ایتمدی لکن انلر نفسلرینه ظلم ایتملریله مستحق عذاب اولدیلر

﴿٧٢﴾ والمؤمنون والمؤمنات بعضهم اولیاء بعض یأمرون بالمعروف وینهون عن المنکر ویقیمون الصلوة ویؤتون الزکوة ویطیعون الله ورسوله اولئك سیرحمهم الله ان الله عزیز حکیم ❊ مؤمنلرك رجال ونسوانی بربرلرینه دوست ومعاوندرلر ایمان وطاعتله امر ایدرلر وکفر ومعصیتدن نهی ایدرلر ونمازلرینه شرائطیله قیام ایدرلر وزکاتلرینی ادا ایدرلر والله تعالانك فرائض واحکامنه ورسولنك شریعت وسنتنه اطاعت ایدرلر اول مؤمنین ومؤمناته الله تعالی یقینده رحمت ایدر تحقیق الله تعالی غالبدر ایستدیکنی ایدر

وهر شیئی موضعنه وضع ایدر

﴿٧٣﴾ وعد الله المؤمنین والمؤمنات جنات تجری من تحتها الانهار خالدین فیها ومساکن طیبة فی جنات عدن ورضوان من الله اکبر ذلك هو الفوز العظیم ❊ الله تعالی اشجاری التندن ایرمقلر اقار جنتلری بروجه تأبید مؤمنین ومؤمنات قوللرینه وعد بیوردی وجنات عدنده کوزل محل ومسکنلر ودخی بونلردن بیوك کندنك رضا وخوشنودلغنی وعد ایلدی ایشته بو خوشنودلق نعمتی بر فوز عظیمدر (کهانك یاننده نعم دنیا احقر وبلکه نعیم جنت دخی مختصردر) ❊ دینلدیکه عدن جنتده بر عظیم شهر یا قصردر منبع عین تسنیمدر مسکن انبیا وصدیقیندر وخوشنودلق تعبیری خبرده بویله وارددرکه حق تعالی اهل جنته نعم جنتدن راضی وخوشنود میسزدیو سؤال بیوره انلر بلی جوابلرنده حق جل وعلا بوندن اکبر نعمتم سزه رضامی ویردم بعد هذا غضبم اولمز بیوره

﴿٧٤﴾ یا ایها النبی جاهد الکفار والمنافقین واغلظ علیهم ومأویهم جهنم وبئس المصیر ❊ یا نبی الله کفاره سیفله ومنافقلره الزام حجتله جهاد ایله وانلره خصومت ایله انلرك آخرتده یرلری جهنمدر اول نه قبیح مسکن اولور

نصف

﴿٧٥﴾ یحلفون بالله ما قالوا ولقد قالوا کلمة الکفر وکفروا بعد اسلامهم وهموا بما لم ینالوا وما نقموا الا ان اغنیهم الله ورسوله من فضله فان یتوبوا یك خیرا لهم وان یتولوا یعذبهم الله عذابا الیما فی الدنیا والآخرة وما لهم فی الارض من ولی ولا نصیر ❊ انلر انی دیمدیلر دیو الله تعالایه یمین ایدرلر تحقیق انلر دیننه طعن ایدر کلمه‌یی سویلدیلر وانلر اسلامی اظهارلرندنصکره کفری ظاهر ایتدیلر ونائل اوله میه جقلری شیئه قصد ایتدیلر وانلرك پیغمبر علیه السلام ومؤمنلره کینه وغرضلری انجق الله تعالی ومؤمنلری ورسولی فضل وکرمیله توسیع رزق ایتدوکیدی اکر انلر نفاقدن توبه ایدرلرسه انلره خیرلودر اکر توبه‌دن اعراضله نفاقلرنده اصرار ایدرلرسه الله تعالی انلره دنیا وآخرتده عذاب الیم ایله عذاب ایدرلر انلر ایچون یریوزنده حمایت ایدر بر دوست وعذابدن منع ایدر بر معین یوقدر ❊ بو آیت کریمه‌ده مسطور قصد ایدوب نائل اولمدقلری پیغمبر علیه السلامی مهاجرین ایله مدینه‌دن اخراج اوله دینلدی یاخود تبوك غزاسنه کیدرکن پیغمبر علیه السلامی قتل ایچون

بوراده مترصد اولملريله جبريل عليه السلام خبريله پيغمبر عليه السلام حذيفه يى كوندروب انلرى دفع ايلدى ديندى * وآيت كريمه نك سبب نزولى تبوك غزاسنه حاضر اولوركن جلاس بن سويد برجماره بنمش مدينه يه كلدى ناسى سفردن تنفير ايچون اكر محمدك سويلديكى كلام حق ايسه بن بوحماردن احمق اولهيم ديدى بو كلامنى اوكى اوغلى مصعب حضور نبوى يه تقرير ايتمكله پيغمبر عليه السلام جلاسى كتوردوب مصعبك مقابله سنده سؤال ايلدى جلاس بن بويله كلام سويلدم ديو انكار ويمين ايتدكده مصعب خدايا رسولكه بنم صدقمى بيان ايله ديو مناجات ايتمكله حق تعالى بوآيت كريمه يى انزال ايلدى وصكره جلاس توبه ايدوب مخلصان امتدن اولديغى منقولدر

(٧٦) وَمِنْهُمْ مَنْ عَاهَدَ اللّٰهَ لَئِنْ اٰتٰينَا مِنْ فَضْلِهِ لَنَصَّدَّقَنَّ وَلَنَكُونَنَّ مِنَ الصَّالِحِينَ ❋ اهل نفاقدن كيمسه واردركه الله تعالى ايله عهد ايدر اكر بزه فضلندن مال ويررسه صدقه وزكات ويره لم صالحلردن اوله لم ديرلر

(٧٧) فَلَمَّا اٰتٰيهُمْ مِنْ فَضْلِهِ بَخِلُوا بِهِ وَتَوَلَّوْا وَهُمْ مُعْرِضُونَ ❋ وقتاكه فضلندن مال كثير ويرديسه بخيللك ايدوب حق اللهى ويرمكدن اعراض ايتديلر انلرامر وفرماندن اعراض ايدنجيلردر

(٧٨) فَاَعْقَبَهُمْ نِفَاقًا فِي قُلُوبِهِمْ اِلٰى يَوْمِ يَلْقَوْنَهُ بِمَا اَخْلَفُوا اللّٰهَ مَا وَعَدُوهُ وَبِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ ❋ انلرك اول بخل وزكاتدن امتناعلرى قيامتده عملرينك جزاسنه ملاقى اولنجه دك قلبلرنده اول نفاقلرينى تعقيب وتمكين ايلدى اول سببدنكه تصدق وصلاح ايله وعده ايدوب الله تعالى يه خلف ووعده لرنده كذب ايدر اولديلر * بوآيت كريمه نك سبب نزولنده بووجهله روايت اولنديكه انصاردن وزهاد صحابه دن ثعلبه بن حاطب پيغمبر عليه السلامه كلوب الله تعالادن بكا غنيلك استدعا ايله ديو نياز ايلدى افندمز عليه السلام اكا بو بابده چوق نصيحت ايتديسه ده نيازندن فراغت ايتمدى آخر الامر حضرت عليه السلام دعا ايدوب حق تعالى اولقدر قيون ويرديكه مدينه حواليسنه صغميوب باديه يه كيتدى جماعتله نمازدن محروم اولوب بعضا جمعه يه كيدركن انى دخى ترك ايلدى طرف حضرت عليه السلامدن زكات طلبنه واردقلرنده محبت مال سببيله لئيم واعل ايله عامللرى دفع ايلدى وبوزكات دكل جزيه در ديدى عـلى قول بوآيتى ايشتدكده زكاتنى كتوروب قبول اولنمدى

صكره ابابكر وعمر رضى الله عنهما خلافتلرنده كتوروب انلرده قبول ايتمديلر صكره عثمان رضى الله عنه وقتنده هلاك اولدى

(٧٩) اَلَمْ يَعْلَمُوا اَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ سِرَّهُمْ وَنَجْوٰيهُمْ وَاَنَّ اللّٰهَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ ❋ اول منافقلر بيلمزلرميكه الله تعالى انلرك قلبلرنده كى نفاق ومابينلرنده سويلشدكلرى كلاملرينى وزكاتى جزيه تسميه لرينى بيلور تحقيق الله عظيم الشان جميع غيبلرى بيلجيدر

(٨٠) اَلَّذِينَ يَلْمِزُونَ الْمُطَّوِّعِينَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ فِي الصَّدَقَاتِ وَالَّذِينَ لَا يَجِدُونَ اِلَّا جُهْدَهُمْ فَيَسْخَرُونَ مِنْهُمْ سَخِرَ اللّٰهُ مِنْهُمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيمٌ ❋ اول منافقلركه مؤمنلردن زياده صدقه ويرنلرى وموجودى اولميوب همان قدرتلرى قدر ويرنلرى تعييب ايدرلر واول مؤمنلرى استهزا ايدرلر الله تعالى انلرك استهزاسى جزاسنى ويرر وانلر ايچون عذاب اليم واردر * روايت اولنديكه پيغمبر عليه السلام بر وقتده صدقه ويرمكى ناسه ترغيب ايتمكله صحابه كلى اموال تصدق ايدوب بو آنده عبدالرحمن بن عوف درت بيك درهم كتوروب « سكز بيك درهمم وار ايدى نصفنى عيالمه براغوب نصفنى لله تصدق واقراض ايلدم » ديدى فخر عالم عليه السلام ويرديككه وآليقود يغكه حق تعالى بركت ويرسون ديو دعا ايتمكله مالنه اول رتبه بركت كلديكه وفاتنده ايكى زوجه سنك برينه نصف ثمن حصه سكسان بيك درهم ويرلدى وينه اول جمع تصدق حالنده عاصم بن عدى يوزوسق خرما كتوردى وابو عقيل انصارى برصاع خرما كتوروب بو كيجه صباحه دك قيودن صوچكوب ايكى صاع خرما اجرتمى الدم نصفنى عيالمه براغوب نصفنى صدقه يه كتوردم ديدى پيغمبرمز عليه السلام اول صاع خرمايى صدقات سائره نك اوزرينه صاچدردى منافقلر عبد الرحمن ايله عاصمك ويرمسى ريادر وابو عقيلك برصاع خرماسندن الله تعالى ورسولى مستغنيدر لكن انك مرادى اسمى ياد اولنوب وصدقاتدن كندويه حصه ويرلمسى مأمولدر ديديلر بناء عليه بوآيت كريمه نازل اولدى

(٨١) اِسْتَغْفِرْ لَهُمْ اَوْ لَا تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ اِنْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ سَبْعِينَ مَرَّةً فَلَنْ يَغْفِرَ اللّٰهُ لَهُمْ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللّٰهِ وَرَسُولِهِ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ❋ يا محمد منافقلر ايچون كرك مغفرت طلب ايله كرك ايلمه اكر انلر ايچون يتمش كره مغفرت طلب ايلسك الله تعالى انلرى مغفرت ايتمز بو مغفرتدن محروميتلرى الله تعالى ورسولنى

انكار ايتدكارى سببيله درالله تعالى كفرده متمرد فاسقلره هدايت ايتمز * مرويدركه كبار منافقيندن عبد الله ابن ابى مرض موتده ايكن اوغلى يئه عبد الله مؤمن مخلصلردن اولمغله پيغمبر عليه السلامدن باباسيچون مغفرت طلبيله دعا نيازنده اولديغندن چوق استغفار ايتمك نيتنى ايتديكه يتمش لفظى كثرتدن كنايه در بوآيت كريمه نازل اولدى

وهو عبدالله ابن عبد الله بن ابى (لمحرره)

(٨٢) فَرِحَ الْمُخَلَّفُونَ بِمَقْعَدِهِمْ خِلَافَ رَسُولِ اللّٰهِ وَكَرِهُوا اَنْ يُجَاهِدُوا بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللّٰهِ وَقَالُوا لَا تَنْفِرُوا فِي الْحَرِّ قُلْ نَارُ جَهَنَّمَ اَشَدُّ حَرًّا لَوْ كَانُوا يَفْقَهُونَ * رسول اللهك خلافنده اوله رق غزادن كيرو قالوب اوتورنلر فرحلنديلر والله يولنده ماللرى ونفسلريله جهاد ايتمكى كريه كوردیلر ومؤمنلره بوحرارتده جهاده كتمك ديديلر سن انلره ديكه جهنم آتشنك حرارتى بوياز حرارتندن اشددر (انلر ايسه بومخالفتله جهنم آتشنه مستحقلردر) اكر كيده جكلرى محلى بيلسه لر

(٨٣) فَلْيَضْحَكُوا قَلِيلًا وَلْيَبْكُوا كَثِيرًا جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ * امدى انلر (دنياده وآخرتده كى حاللرينى ملاحظه ايدوب) آز كولسونلر وچوق اغلاسونلر كه كسب ايتدكارى كفر ونفاقلرينه جزا اوله

(٨٤) فَاِنْ رَجَعَكَ اللّٰهُ اِلٰى طَائِفَةٍ مِنْهُمْ فَاسْتَاْذَنُوكَ لِلْخُرُوجِ فَقُلْ لَنْ تَخْرُجُوا مَعِيَ اَبَدًا وَلَنْ تُقَاتِلُوا مَعِيَ عَدُوًّا اِنَّكُمْ رَضِيتُمْ بِالْقُعُودِ اَوَّلَ مَرَّةٍ فَاقْعُدُوا مَعَ الْخَالِفِينَ * اكر الله تعالى سنى غزوهٔ تبوكدن ارجاعله مدينه يه كلوب منافقلرسندن برغيرى غزايه خروج ايچون اذن ايسترلرسه سن انلره ديكه سز بنمله ابدا چيقمز ودشمنله مقاتله ايتمزسكز كه سز اولكى كره اوتورمغه راضى اولديكز شمدى دخى ضرورى خالف وقاعدلرله يعنى نسا وصبيان ومرضلرله اوتورك

(٨٥) وَلَا تُصَلِّ عَلٰى اَحَدٍ مِنْهُمْ مَاتَ اَبَدًا وَلَا تَقُمْ عَلٰى قَبْرِهِ اِنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللّٰهِ وَرَسُولِهِ وَمَاتُوا وَهُمْ فَاسِقُونَ * منافقلردن فوت اولان بركيمسه نك ابدى جنازه نمازنى قيلمه ودفن اولنوركن قبرى عندنده طورمه زيرا انلر الله تعالايه ورسولنه كافر اولوب منافق وايماندن مبرا اولدقلرى حالده فوت اولديلر * مرويدركه ابن ابى مرض موتده ايكن پيغمبر عليه السلام عيادتنه كتدكده

ابن ابى حضرت پيغمبر عليه السلامدن كفن ايچون كوملكينى ونمازينى قيلمسنى ودفننده حاضر اولمسنى التماس ايلدى واقع حال پيغمبر عليه السلام كوملكينى كوندروب جنازه سنه دخى حاضر ونمازينى قيلمغه عازم ايكن فاروق رضى الله عنه بو بابده زياده مضطرب اولوب انك حق نبويده سويلدكلرينى وسائر قبايحنى تعداد واول حضرته ياد ايتدكده ياعمر انك نمازينى قيلمقده وترك ايتمكده مترددم بيورديلر بوآيتك نزوليله ترك ايتديلر

(٨٦) وَلَا تُعْجِبْكَ اَمْوَالُهُمْ وَاَوْلَادُهُمْ اِنَّمَا يُرِيدُ اللّٰهُ اَنْ يُعَذِّبَهُمْ بِهَا فِي الدُّنْيَا وَتَزْهَقَ اَنْفُسُهُمْ وَهُمْ كَافِرُونَ * اول منافقلرك مال واولادلرينك كثرتى سنى تعجب ايتدرمسون الله تعالى انلرى دنياده انجق اول مال واولادك جمع وحفظ وتعيشلر ايچون محنت ومصيبت وشدايدله تعذيب وكافر اولدقلرى حالده حسرتله روحلرى چقمسنى مراد ايدر

(٨٧) وَاِذَا اُنْزِلَتْ سُورَةٌ اَنْ اٰمِنُوا بِاللّٰهِ وَجَاهِدُوا مَعَ رَسُولِهِ اسْتَاْذَنَكَ اُولُوا الطَّوْلِ مِنْهُمْ وَقَالُوا ذَرْنَا نَكُنْ مَعَ الْقَاعِدِينَ * قچان الله تعالايه ايمان ورسوليله كفاره جهاد ايتمكه بعض سوره نازل اولسه منافقلردن قدرت وغنا صاحبلرى سندن اذن استرلر كه بزى ترك ايله شول عذر ايله خانه لرنده اوتور انلرله برابر اوتوره لم ديرلر

(٨٨) رَضُوا بِاَنْ يَكُونُوا مَعَ الْخَوَالِفِ وَطُبِعَ عَلٰى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُونَ * انلر نسوان واسافل ايله اولمقلغه راضى اولديلر وانلرك قلبلرى اوزره نفاق مهرى اورلدى انلر جهادده اولان سعادتى وتخلفده اولان شقاوتى بيلمزلر

(٨٩) لٰكِنِ الرَّسُولُ وَالَّذِينَ اٰمَنُوا مَعَهُ جَاهَدُوا بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ وَاُولٰئِكَ لَهُمُ الْخَيْرَاتُ وَاُولٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ * لكن رسول الله وانكله بيله اولان مؤمنلر ماللرى ونفسلريله جهاد ايدرلر انلر ايچون دنياده نصرت وعقباده جنت وكرامت خيرلرى واردر وانلر مقصودلرينه ظفر بولانلردر

(٩٠) اَعَدَّ اللّٰهُ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ذٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ * الله تعالى انلر ايچون اغاجلرى التندن نهرلر آقر جنتلر آماده ايلديكه انلر آنده مؤبدلردر ايشته نجات عظيم بودر

(٩١) وَجَاءَ الْمُعَذِّرُونَ مِنَ الْاَعْرَابِ لِيُؤْذَنَ لَهُمْ وَقَعَدَ الَّذِينَ كَذَبُوا

الله ورسوله سيصيب الذين كفروا منهم عذاب اليم ❊ اعرابدن (اسد وغطفان) قلت مال وكثرت عيال ايله اعتذار ايده‌رك غزوهٔ تبوكدن عفو ايچون اذن آلمغه كلديلر بو اعرابلر اذن باطل ومنافقلر الله تعالى ورسولنى تكذيب ايله غزادن تخلف ايدوب اوتورديلر اول اعراب متعذريندن كافر اولنلره ومنافقلره دنياده قتل واخرتده نار جحيمله عذاب اليم اصابت ايدر

(٩١) ليس على الضعفاء ولا على المرضى ولا على الذين لا يجدون ما ينفقون حرج اذا نصحوا لله ورسوله ما على المحسنين من سبيل والله غفور رحيم ❊ ضعيفلره (يعنى اختيار وچولاق وصبيان) وخسته‌لره وسفره دائر اسباب وسلاح ونفقه بوله ميانلره غزادن قالمقده كناه يوقدر قچان الله تعالى‌يه ورسولنه ايمان وطاعتله كزلو وآشكار مؤمنلرك صلاح ونصيحتنده اولەلر ناصح اولان محسنلر اوزرينه عتاب وملامته يول يوقدر الله تعالى مغفرت ورحمت ايديجيدر

(٩٢) ولا على الذين اذا ما اتوك لتحملهم قلت لا اجد ما احملكم عليه تولوا واعينهم تفيض من الدمع حزنا الا يجدوا ما ينفقون ❊ وانلره دخى كناه وعتاب يوقدر كه انلر سكا كلوب غزايه كتمكله دواب ونفقه وسائر مالزمهٔ سفر طلب ونيازنده اولدقلرنده سن دخى سزك چون برشى بوله‌مم ديمشيدك بناء عليه انلر نفقه ومالزمهٔ سفرى بوله‌مدقلرندن سنك حضوركدن كوز ياشى دوكه‌رك محزون دونديلر ✽ منقولدر كه انلره بكائون يعنى آغليجيلر تسميه اولنديكه انلر يدى كيمسه ايديلر معقل بن يسار وصخر بن خنسا وعبدالله بن كعب وعلية بن زيد وسالم بن عمير وثعلبة بن عنمه وعبدالله بن مغفل ايديلر پيغمبر عليه السلامه كلوب بر غزايه كتمك ايسترز بزه دواب ومالزمه عنايت ايله ديديلر سزك مطلوبكزى بوله‌مم ديو جواب بيورلمغله كريان منصرف اولديلر على قول بعضيسنى صحابه اركاب وهمراه ايلديلر

(٩٣) انما السبيل على الذين يستاذنونك وهم اغنياء رضوا بان يكونوا مع الخوالف وطبع الله على قلوبهم فهم لا يعلمون ❊ عتاب وملامت انجق اغنيا اوله‌رق جهاددن كيرو قالمغه اذن ايستينلر اوزرينه‌در انلر نسا وصبيانله برابر اولمغه راضى اولديلر انلرك خذلانلرندن الله تعالى قلبلرينه غفلت مهرى وضعله غزانك ثوابنى وتخلفك عقابنى بيلز اولديلر

(٩٥) يعتذرون اليكم اذا رجعتم اليهم قل لا تعتذروا لن نؤمن لكم قد نبأنا الله من اخباركم وسيرى الله عملكم ورسوله ثم تردون الى عالم الغيب والشهادة فينبئكم بما كنتم تعملون ❊ تبوكدن عودت ومدينه‌يه ورود كزده منافقلر غزايه كتمدكلرينى سزه اعتذار ايدرلر سن ديكه عذر ايتميك بز اينانمييز زيرا الله تعالى سزك احوال وقصدكزدن بزه خبر ويردى الله تعالى ورسولى سزك اول نفاقدن رجوع يا ثبات ايده‌جككزينى كورر صكره قيامتده كيزلو وآشكار قلبكزده اولانلره عالم اولان بارى تعالى طرفنه رد اولنورسكز كيزلو نفاق وآشكاره وفاق عمللكزى سزه خبر ويرر

(٩٦) سيحلفون بالله لكم اذا انقلبتم اليهم لتعرضوا عنهم فاعرضوا عنهم انهم رجس ومأويهم جهنم جزاء بما كانوا يكسبون ❊ سفردن انلرك طرفنه عودتكزده انلره (غزادن تخلفلرى ايچون) عتاب ايتميه‌سز ديو يمين بالله ايدرلر سز انلرى معاتبه‌دن اعراض ايدك زيرا (انلر عتابله اصلاح اولنمزو تطهير قبول ايتمز) مردارلردر وانلرك مكانلرى جهنمدر انلر كفر ونفاقدن كسب ايتدكلريله جزالنورلر

(٩٧) يحلفون لكم لترضوا عنهم فان ترضوا عنهم فان الله لا يرضى عن القوم الفاسقين ❊ انلر انجق سزك رضاكزده اولمق ايچون يمين ايدرلر اى مؤمنلر اكر سز انلردن خوشنود اولورسكزده سزك رضاكز الله تعالانك رضاسنى مستلزم اولمز تحقيق الله تعالى قوم فاسق منافقلردن خوشنود اولمز

(٩٨) الاعراب اشد كفرا ونفاقا واجدر الا يعلموا حدود ما انزل الله على رسوله والله عليم حكيم ❊ بدوى اولان عربلر حضريلردن كفر ونفاق جهتيله اشددر (زيرا انلر علما ايله اختلاطلرى وكتاب وسنتى استماعلرى اولميوب وحشيلردر) والله تعالانك رسولنه انزال ايلديكى حدودنى يعنى فرائض وسنن شرعيه‌يى بيلمامك انلره اليقدر الله تعالى اهل بدو وحضرك حالنى بيليجى وحكمتيله ثواب وعقابنى ويريجيدر

(٩٩) ومن الاعراب من يتخذ ما ينفق مغرما ويتربص بكم الدوائر عليهم دائرة السوء والله سميع عليم ❊ اعرابدن كيمسه واردر كه انفاق وتصدق ايتديكى شى خوف وريا ايله اولوب اندن اجر اميد ايتميوب عبث عد ايدر وزمانك انقلابيله دولت اسلاميه‌نك بركشته وكندولر انفاقدن خلاص

اولمسنه منتظر اولورلر زمان انلرك اوزرلرينه ضرر وبلا ايله منقلب اولور الله تعالى انلرك ديدكلريني ايشيدر وقلبلرنده كنى بيلور

(١٠٠) ومن الاعراب من يؤمن بالله واليوم الآخر ويتخذ ما ينفق قربات عند الله وصلوات الرسول الا انها قربة لهم سيدخلهم الله في رحمته ان الله غفور رحيم ❋ واعرابدن كيمسه واردركه الله تعالى يه وآخرته ايمان ايدوب انفاق وتصدق ايتديكى شيئى الله تعالى عندنده سبب تقرب اتخاذ وپيغمبر عليه السلامك دعاسنى طلب ايدر (زيرا پيغمبر عليه السلام مصدقينه خير وبركتله دعا ايدردى) آگاه اولك كه اول نفقه انلرك بارگاه عنايت ربانى يه قربيتلرينه سببدر الله تعالى انلرى محل رحمت اولان جنته ادخال ايدر الله عظيم الشان متصدقلرى مغفرت ومتقربلره رحمت ايديجيدر

(١٠١) والسابقون الاولون من المهاجرين والانصار والذين اتبعوهم باحسان رضى الله عنهم ورضوا عنه واعد لهم جنات تجرى تحتها الانهار خالدين فيها ابدا ذلك الفوز العظيم ❋ دخول جنتده عامهٔ مؤمنينه سبقتى اولنلر مهاجرين وانصاردن اولنلرك اول كيلريدر ودخى ايمان وطاعت حسنه ايله بو سابقلره اتباع ايدنلردر (بونلردخى سائر صحابه وتابعيندر وتا قيامته دك انلره متابعت ايدنلردر دينلدى) ايشته بو سابق ولاحق جملهدن الله تعالى طاعتلرينى قبول ايله راضى اولدى انلر دخى اندن راضى اولديلر وانلر ايچون جنتلر حاضر ايلديكه اشجارى تحتندن ارمقلر اقر وانده مؤبد مقيملردر انلره عظيم مكافات وتمام مراد بودر ❋ بو سابقون كيملر ايدوكنده اختلاف اولمغله تحويل قبلهدن مقدم اسلامه كلوب ايكى قبله يه نماز قيلانلر يا اهل بدر ياخود بيعت رضوانده حاضر اولنلردر دينلدى

(١٠٢) وممن حولكم من الاعراب منافقون ومن اهل المدينة مردوا على النفاق لا تعلمهم نحن نعلمهم سنعذبهم مرتين ثم يردون الى عذاب عظيم ❋ وشهركزك اطرافنده عربلردن منافقلر واردر (انلر جهينه ومزينه واسلم واشجع وغفاردر) واهل مدينهدن نفاق عادت ايتمش كيمسهلر واردركه سن انى بيلمزسن بز بيلورز بز انلرى دنياده رذالت وقتل وعذاب قبر ايله ايكى كره عذاب ايدهرز صكره قيامتده عذاب عظيمه رد اولنورلر

(١٠٣) وآخرون اعترفوا بذنوبهم خلطوا عملا صالحا وآخر سيئا

عسى الله ان يتوب عليهم ان الله غفور رحيم ❋ ومنافقلردن غيرى (غزوهٔ تبوكدن تخلف ايدن) اخر بر گروه گناهلرينه معترف اولوب سابقا غزالرده وعمل صالحده بولنمش ايكن بو دفعه عمل سيئهيى خلط ايتدكلرينى اقرار ايتديلر الله تعالى نك وعدجيلى اولديكه انلرك توبهلرينى قبول ايده تحقيق الله تعالى تائبلرى مغفرت وفضليله رحمت ايديجيدر ❋ روايت اولنديكه اهل اسلامدن اون كيمسه بلا عذر تبوك غزاسندن كرو قالمشلر ايدى چونكه بونلرك حقنده تهديدات الهى نزولندن خبردار اولدقلرنده بديسى كندولرينى مسجدك ديركلرينه باغليوب يمين ايتديلر كه تا حكم خدا كلمينجه انلرى كيمسه چوزميه پيغمبر عليه السلام تبوكدن عودتله مدينه يه كلوب انلرى بو حالده كوردكده سؤال ايلدى ماجرالرى عرض اولندقده بن دخى يمين ايدهرمكه بكا امر كلنجيه دك انلرى چوزمم بيورمغله بو آيت كريمه نازل اولدى

(١٠٤) خذ من اموالهم صدقة تطهرهم وتزكيهم بها وصل عليهم ان صلوتك سكن لهم والله سميع عليم ❋ انلرك مماللرندن صدقهٔ زكات اخذ ايله كه اول صدقه ايله گناهلرندن پاك ومال حسناتلرنده نما ياب اولهلر وانلرك اوزرينه دعا واستغفار ايله كه سنك دعاك انلره راحت واطمينانده الله تعالى سنك دعاكى ايشيديجى وانلرك استحقاقنى بيليجيدر ❋ مرويدركه آيت سابق نزولنده خواجهٔ عالم عليه السلام اول مسجد ديرگنده باغلو اولنلرى كشاد ايتدكده انلر نعمت الهى يه شكرانه حضور نبوى يه كلوب يا رسول الله بز بو مال سببيله سنك خدمتكدن قالمشيدق بونلرى آل تصدق ايله ديمشلر ايدى پيغمبر عليه السلام بن سزك ماللكزى اخذه مأمور دكلم بيورمهلريله بو آيت كريمه نازل اولدى

(١٠٥) الم يعلموا ان الله هو يقبل التوبة عن عباده ويأخذ الصدقات وان الله هو التواب الرحيم ❋ الله تعالى قوللرندن توبهيى قبول ايدر اولديغنى وصدقهلرك بدلنى ويرمك اوزره اخذ ايده جكنى اول تائبلر بيلمزلرمى تحقيق الله تعالى توبهلرى قبول وفضلندن رحمت ايديجيدر

(١٠٦) وقل اعملوا فسيرى الله عملكم ورسوله والمؤمنون وستردون الى عالم الغيب والشهادة فينبئكم بما كنتم تعملون ❋ سن ديكه اى توبه ايدنلر خير وشردن ايستديككزى ايشليك الله تعالى ورسولى ومؤمنلر ايشلديككزى

كوردكلرسز يقنده غيب وظاهرى بيليجى الله تعالى يه موتله رد اولنورسكز اول سزه دنياده ايشلديككز خير وشرى خبر ويروب جزاسنى ايدر

(١٠٦) وَآخَرُونَ مُرْجَوْنَ لِأَمْرِ اللّٰهِ إِمَّا يُعَذِّبُهُمْ وَإِمَّا يَتُوبُ عَلَيْهِمْ وَاللّٰهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ❋ اول غزادن تخلف ايدنلردن اخرلرى برموجب امر وقدر توبه ده تأخير ايتديلردى اكر اول كناه اوزره اصرار ايدرلرسه الله تعالى انلره عذاب ايدر ياخود توبه ايدرلرسه توبه لرينى قبول ايدر الله تعالى انلرك احوالنى بيلور اكا كوره حكمتنى اجرا ايدر * مرويدر كه غزوهٔ تبوكدن تخلف ايدن اون كيسه نك يديسى مسجد ديركندن كشاد ايله عفو اولنمشيدى اوچى كه كعب بن مالك وهلال بن اميه ومرارة بن ربيع توبه ده مبالغه ايتيوب همان حضور نبوى يه كلوب كناهلرينى اعتراف ايتمشلريدى حضرت عليه السلام انلرله كيسه مجالسه ومصاحبت ايتمسون ديو بيورديلر و بو آيت كريمه انلرك حقنده دينلدى

(١٠٨) وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مَسْجِدًا ضِرَارًا وَكُفْرًا وَتَفْرِيقًا بَيْنَ الْمُؤْمِنِينَ وَإِرْصَادًا لِمَنْ حَارَبَ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ مِنْ قَبْلُ وَلَيَحْلِفُنَّ إِنْ أَرَدْنَا إِلَّا الْحُسْنَى وَاللّٰهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ❋ شول منافقلر كه مؤمنلره ضرر ومضمر كفرلرينه تقويه ومؤمنلرك بيننى تفرقه ايچون مقدما الله تعالى ورسوليله محاربه ايدن كيسه يه انتظار ايله (كه اول بنوعامر راهبدر) بر مسجد بنا ايلديلر و يمين ايتديلر كه بز بو مسجدى انجق ايولك ايچون بنا ايلدك) كه مصلينه وسعت كلوب نماز قيلنه وذكر اولنه ديديلر) الله تعالى شهادت ايدر كه انلر يمينلرنده كاذبلردر

(١٠٩) لَا تَقُمْ فِيهِ أَبَدًا لَمَسْجِدٌ أُسِّسَ عَلَى التَّقْوَى مِنْ أَوَّلِ يَوْمٍ أَحَقُّ أَنْ تَقُومَ فِيهِ فِيهِ رِجَالٌ يُحِبُّونَ أَنْ يَتَطَهَّرُوا وَاللّٰهُ يُحِبُّ الْمُطَّهِّرِينَ ❋ اول مسجد ضرارده ابدى قائم اولمه اولكى كوندن تقوى اوزرينه بنا قوريلان مسجد (قبا) البته سنكا نمازه قائم اولمغه اندن احق واليقدر انده رجال واردر كه رضاء الله ايچون پاكلكى سورلر الله تعالى دخى پاك اولنلرى سور * بو پاكلك خصال ذميمه دن ياخود صو ايله استنجا وتطهردر دينلدى * مرويدر كه اشراف قبيلهٔ خزرجدن ابوعامر راهب توريه وانجيلده مهارتى اولمغله اهل مدينه يه دائما اوصاف ونعت نبوى يى اوقورايدى وقتا كه پيغمبرمز عليه السلام مدينه يه هجرت بيوردقلرنده اهل مدينه ابوعامرك مجلسندن قطعله حضور نبوى يه كلكده

اولملرندن ابوعامره حسد طارى اولوب اول حضرتك نفينه شغل ايدر اولدى بدر دنصكره فرار ايله مكه يه كيدوب انلرله احد جنكنده برابر و عسكر اسلامه اول اوق آتان اول ايديكه پيغمبر عليه السلام اكا فاسق لقب وضع ايتمشيدى حنين جنكنده دخى حاضر اولوب اندن دخى فرار ايله عسكر آلوب مسلمانلرله محاربه نيتيله روم ملكى هرقله كتدى اوطرفدن منافقلره مسجد قبا ياننده بكا بر مسجد بنا ايدككه واروب انده افادهٔ علوم ايله مشغول اوله جغم ديو مكتوب ارسال ايتمكله موجبنجه منافقلردن اون ايكى كيسه ثعلبة بن حاطب ونبتل بن حارث ووديعة بن ثابت وامثالى مسجد قبا ياننده بر مسجد بنا ايدوب تمام ايلديلر اولوقتكه پيغمبر عليه السلام تبوك غزاسنه حاضرلانوردى منافقلر كلوب يارسول الله عليللر وضعفلر ايچون بر مسجد بنا ايلدك كلوب انده تبركا نماز قيله سن ديديلر اول حضرت عليه السلام شمدى غزايه متوجهم ان شاء الله غزادن كلديكمزده وارهلم بيورديلر صكره تبوكدن عودتلرنده مدينه قربنده ذواوان نام محلى تشريفلرنده ينه مسجد ضرار اهلى كلوب دعوت ايتمكله كتمك نيتنده ايكن بو آيت كريمه انزال و (لاتقم فيه ابدا) كلام شريفله كتمكدن منع بيورلدقده اصحابدن برقاچ كيسه يه امر ايله اول مسجدى ياقوب ويقوب عرصه سنى سپورندى ايله طولدرديلر .

نصف

(١١٠) أَفَمَنْ أَسَّسَ بُنْيَانَهُ عَلَى تَقْوَى مِنَ اللّٰهِ وَرِضْوَانٍ خَيْرٌ أَمْ مَنْ أَسَّسَ بُنْيَانَهُ عَلَى شَفَا جُرُفٍ هَارٍ فَانْهَارَ بِهِ فِي نَارِ جَهَنَّمَ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ❋ آيا بيننك بناسى تملنى الله تعالادن اتقا ورضاسى اوزره وضع ايدن آدمى خيرلو يوخسه دين بناسى تملنى التنى سيل صوبى يبرتمش ييقلمغه مائل دره كنارينه وضع ايدن كيسه مى خيرلودر بويله زمينده بناو بانى جهنم آتشنه دوشدى الله تعالى نفسلرينه كفر ونفاقله ظلم ايدن قومه هدايت ايتمز

(١١١) لَا يَزَالُ بُنْيَانُهُمُ الَّذِي بَنَوْا رِيبَةً فِي قُلُوبِهِمْ إِلَّا أَنْ تَقَطَّعَ قُلُوبُهُمْ وَاللّٰهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ❋ انلرك ياپدقلرى بنالرى قلبلرنده شك ونفاق تزايدندن زائل اولماز مكركه قلبلرى پاره پاره اولوب ادراكه قابليتلرى قالميه الله تعالى انلرك نيتلرينى بيلور و مسجد ضرارى ييقمقده حكمتنى اجرا ايدر

(١١٢) إِنَّ اللّٰهَ اشْتَرَى مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنْفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ بِأَنَّ لَهُمُ الْجَنَّةَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللّٰهِ فَيَقْتُلُونَ وَيُقْتَلُونَ وَعْدًا عَلَيْهِ حَقًّا فِي التَّوْرَيةِ

والانجيل والقرآن ومن اوفى بعهده من الله فاستبشروا ببيعكم الذى بايعتم به وذلك هو الفوز العظيم ۞ تحقيق الله تعالى مؤمنلردن نفسلرينى جهاده ومالليرينى صدقه وانفاقده صرف ايدنلره مقابله سنده جنت اعطاسيله مشترى اولديكه انلر فى سبيل الله مقاتله ايدوب قتل ايدرلر وقتل اولنورلر انلره وعد اولنان جنت حقدركه توريه وانجيل وقرآنده ثابتدر كيمكه الله تعالادن ثواب طلبيله جهادده عهدينه وفا ايدرسه امدى الله تعالانك وعد كريميله اولان بيع وشرايه مسرور اولك كه اول بيع سزه فوز عظيمدر

(١١٣) التائبون العابدون الحامدون السائحون الراكعون الساجدون الآمرون بالمعروف والناهون عن المنكر والحافظون لحدود الله وبشر المؤمنين ۞ شرك ونفاقدن توبه ايدنلر واخلاصله حق تعالايه عبادت ايدنلر وهرحالنى نعم الهى بيلوب دائما حمد ايدنلر وصائم وسياحت وجهادايدنلر وخضوعله ركوع وسجود ايدنلر وايمان وطاعت وسنت حضرت رسالته تبعيته امر ايدنلر وكفر ومعصيتدن نهى ايدنلر والله تعالانك احكام وشرايعنك حدودينى حفظ ورعايت ايدنلر ايشته بوصفتلرله موصوف مؤمنلرى جنتله تبشير ايله

(١١٤) ما كان للنبى والذين آمنوا ان يستغفروا للمشركين ولو كانوا اولى قربى من بعد ما تبين لهم انهم اصحاب الجحيم ۞ مشركلر جهنم اصحابى ايدكلرى بيان اولندقدنصكره پيغمبر عليه السلامه ومؤمنلره انلر ايچون مغفرت طلب ايتمك جائز اولمدى اقربادن دخى اولورسه * مرويدركه پيغمبر عليه السلام ابو طالبه مرض موتنده واروب ايمان تكليف ايدوب نوميد اولدقده اكر نهى اولنمزسم سنك ايچون مغفرت طلب ايدهرم ديو وعد ايلدى بعد وفاته انكچون استغفار ايلدكده صحابه اكليوب انلردخى آبا واقربا سيچون مغفرت طلبنه عازم اولديلر بناء عليه بوآيت كريمه ايله نهى اولنديلر

(١١٥) وما كان استغفار ابراهيم لابيه الا عن موعدة وعدها اياه فلما تبين له انه عدو لله تبرأ منه ان ابراهيم لاواه حليم ۞ ابراهيم عليه السلامك باباسى (آزر) ايچون مغفرت طلب ايتمسى انجق مقدما اكا سنك ايچون مغفرت طلب ايدهرم ديو وعد ايتمشيدى وقتاكه ابراهيم عليه السلامه باباسى الله تعالانك دشمنى ايدوكى بيان اولدقده آندن واز كلدى تحقيق ابراهيم عليه السلام چوق آه ايديجى

رقيق القلب وكندويه اذا ايدهنى عفو ايديجى ايدى

(١١٦) وما كان الله ليضل قوما بعد اذ هديهم حتى يبين لهم ما يتقون ان الله بكل شىء عليم ۞ الله تعالى برقومه اسلامى هدايت ايتدكدنصكره انلره نهى اولنان بيان اولنمدقجه اول قومى مؤاخذه وضايع ايتمز الله تعالى هرشيئه عالمدر * منقولدركه بوآيت كريمه بركروه كيمسهلر حقنده منزلدركه انلر اسلامه كلوب محللرينه رجوع علرندنصكره قبله تحويل ياخود خمر حرام اولوب انلر اندن بيخبر حال قديم اوزره ايكن وفات ايتمشلر ايدى انلرك عدم مؤاخذه لرينى ايما اوله

(١١٧) ان الله له ملك السموات والارض يحيى ويميت وما لكم من دون الله من ولى ولا نصير ۞ تحقيق كوكلرك ويرلرك پادشاهى الله تعالادر دنياده ديرلتمك واولدرمك انك امرندهدر سزكچون الله تعالادن غيرى اموركزه ناظر وناصر يوقدر

(١١٨) لقد تاب الله على النبى والمهاجرين والانصار الذين اتبعوه فى ساعة العسرة من بعد ما كاد يزيغ قلوب فريق منهم ثم تاب عليهم انه بهم رؤف رحيم ۞ الله تعالى رسولنك غزوهٔ تبوكده منافقلرك قالمسنه اذن ويرديكنى ومهاجرين وانصاردن برفرقه كه انلر پيغمبره تابع اولمشيكن عسرت وقتنده آزقالديكه قلبلرى كيرو قالمغه ميل ايده انلرك دخى بوحاللرينى عفو وتوبه لرينى قبول ايلدى الله تعالى انلرى اسركيوب رحمت ايديجيدر * منقولدركه تبوك غزاسنده اولان عسكره جيش العسرة تسميه اولنديكه اون كشينك بردوه سى وار ايدى نوبتله بنرلردى وايكى كشى كونده برخرما ايله سدرمق ايدرلردى وحرارت هوا غايتده ايدى بوعسرت عظيم سببيله برفرقه عدم تحمل ايله كيرو قالمغه ميل ايدوب صكره ينه توبه ايدوب تابع اولملريله الله تعالى عفو بيورديغنى بوآيت كريمه ايله بيان بيوردى

(١١٩) وعلى الثلثة الذين خلفوا حتى اذا ضاقت عليهم الارض بما رحبت وضاقت عليهم انفسهم وظنوا ان لا ملجأ من الله الا اليه ثم تاب عليهم ليتوبوا ان الله هو التواب الرحيم ۞ واول اوچ كيمسه كه غزوهٔ تبوكدن تخلف ايتمشلردى انلرى دخى عفو ايتدى تاشول وقته دككه انلره واسع يريوزى وقلبلرى فرط غمدن ضيق اولدى وبيلديلر ديكه انجق كندو كرم وعفوندن

غیری صیغنه جق محل یوقدر بومضایقه‌ده ایکن انلر توبه وحقه رجوع ایتملریله انلری توبه‌یه موفق ایلدی تحقیق الله عظیم الشان توبه‌یی قبول ایدیجی وتائبلره مرحمت ایدیجیدر * منقولدر که اول اوچ کیمسه بالاده مذکور کعب وهلال ومراره‌در که حضرت علیه السلام انلرله کیمسه مخالطه ومصاحبت ایتماملك اوزره امر ایلمشلر یدی اللی کون صکره توبه‌لری قبول اولمغله بو آیت کریمه نازل اولدی

(١١٩) یَا اَیُّهَا الَّذِینَ آمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَکُونُوا مَعَ الصَّادِقِینَ * ای مؤمنلر الله تعالانك راضی اولمدیغی افعالدن صاقنك وعهود وتوبه وجمیع افعالکزده صادقلرله بیله صادق اولك

حزب ٢

(١٢٠) مَا کَانَ لِاَهْلِ الْمَدِینَةِ وَمَنْ حَوْلَهُمْ مِنَ الْاَعْرَابِ اَنْ یَتَخَلَّفُوا عَنْ رَسُولِ اللّٰهِ وَلَا یَرْغَبُوا بِاَنْفُسِهِمْ عَنْ نَفْسِهِ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ لَا یُصِیبُهُمْ ظَمَاٌ وَلَا نَصَبٌ وَلَا مَخْمَصَةٌ فِی سَبِیلِ اللّٰهِ وَلَا یَطَؤُنَ مَوْطِئًا یَغِیظُ الْکُفَّارَ وَلَا یَنَالُونَ مِنْ عَدُوٍّ نَیْلًا اِلَّا کُتِبَ لَهُمْ بِهِ عَمَلٌ صَالِحٌ اِنَّ اللّٰهَ لَا یُضِیعُ اَجْرَ الْمُحْسِنِینَ * مدینه اهالیسنه واطرافنده اولان بادیه اعرابنه رسول اللهك امرینه مخالفت لایق اولمدی وانك نفسندن اعراضله کندو نفسلرینه رغبت ایتمك دخی سزا اولمدی بو غزا خصوصنده پیغمبر علیه السلامه مخالفت جائز اولمدیغی شول سببدندر که الله یولنده انلره صوسزلق وزحمت وآجلق واقع اولورسه ویا برمکانکه انلر اول مکانه ایاق باصه‌لر بله کفار غضبه کلورسه یاخود دشمندن قتل واسیر ونهب کبی برشی بولورلرسه انلره بو وقوعات نهی وعبث متاعب اولمازالا انك سببیله انلر ایچون عمل صالح یازیلوب هر بریچون ثوابه نائل اولورلر تحقیق الله تعالی مجاهد محسنلرك اجرینی ضایع ایتمز * مرویدر که ابو خیثمهٔ انصاری رضی الله عنه‌نك برحسنا مرأه‌سی وارایدی بوستانده برکولکه‌ده ابو خیثمه‌یه دوشه‌مه وضع وتازه خرما وصوغوق صو حاضر ایدوب ابو خیثمه کلوب بونلره نظر ایله دیدیکه کولکه وتازه خرما وصوغوق صو وحسنا مرأه‌ین بو درت شیله صفا ایده‌یم رسول الله حر وریحده جفاده اوله روامیدر دیوجمله‌سنه عدم التفاتله همان قلیج ومزراغنی آلوب سرعتله پیغمبر علیه السلامه ایرشدی پیغمبر علیه السلام مسرور اولوب اکا دعا ایلدی

(١٢١) وَلَا یُنْفِقُونَ نَفَقَةً صَغِیرَةً وَلَا کَبِیرَةً وَلَا یَقْطَعُونَ وَادِیًا اِلَّا کُتِبَ لَهُمْ لِیَجْزِیَهُمُ اللّٰهُ اَحْسَنَ مَا کَانُوا یَعْمَلُونَ * انلر (که جهاد ایچون ابو عقیل

انصاری کبی) کوچك برخرما یا برلقمه و (ذی النورین وعبدالرحمن بن عوف رضی الله عنه کبی) بیوك نفقه‌لر انفاقله وادیلر قطع ایدرلر بو انفاق وقطع وادی نافله اولمزالا انلر ایچون ثوابلری یازیلور که الله تعالی قیامتده انلرك ایشلدکلری عملرك مکافاتنی احسن واوفر واکثر ویرر که لایعد ولایحصی در * احادیث شریفده وارددر که برکیمسه غزا یولنده برنفقه انفاق ایدرسه یدیوز ضعفی یازیلور و برکیمسه برغازینك معونتنه برصورتله معاونت ایدرسه اول کیمسه غزا ایتمش منزلنده‌در

(١٢٢) وَمَا کَانَ الْمُؤْمِنُونَ لِیَنْفِرُوا کَافَّةً فَلَوْلَا نَفَرَ مِنْ کُلِّ فِرْقَةٍ مِنْهُمْ طَائِفَةٌ لِیَتَفَقَّهُوا فِی الدِّینِ وَلِیُنْذِرُوا قَوْمَهُمْ اِذَا رَجَعُوا اِلَیْهِمْ لَعَلَّهُمْ یَحْذَرُونَ * مؤمنلره لایق اولمزکه غزایه یا طلب علمه جمله‌سی بردن چیقه زیرا امر معاش مختل اولور هر قبیله واهل بلده‌دن برطائفه‌سی چیقسون و برطائفه‌سی پیغمبر علیه السلامله قالسونکه دینده قرآن وسنن وفرائض واحکامی اوکرنسونلر وانلرك قوملری غزادن رجعتلرنده انلره احکامی تعلیمله انذار ایدسونلر شاید انلر نصیحتله عذابدن حذر ایده‌لر * چونکه آیات سابقه‌لرده جهاددن تخلف ایدنلر زیاده تهدید اولنمشیدی مؤمنلر کلیا غزایه عازم اولمقده اولملریله بو آیت کریمه نازل اولدی

(١٢٣) یَا اَیُّهَا الَّذِینَ آمَنُوا قَاتِلُوا الَّذِینَ یَلُونَکُمْ مِنَ الْکُفَّارِ وَلْیَجِدُوا فِیکُمْ غِلْظَةً وَاعْلَمُوا اَنَّ اللّٰهَ مَعَ الْمُتَّقِینَ * ای مؤمنلر سزه یقین اولان کفارله مقاتله ایدك (اول کفاردن مراد مدینه جوارنده اولان یهود وسائری یاخود شامده اولان روم اوله دینلدی) اول کافرلر وقت محاربه‌ده سزده شدت وشجاعت وثبات بولسونلر وبیلك که الله تعالانك نصرتی متقیلرله‌در

(١٢٤) وَاِذَا مَا اُنْزِلَتْ سُورَةٌ فَمِنْهُمْ مَنْ یَقُولُ اَیُّکُمْ زَادَتْهُ هٰذِهِ اِیمَانًا فَاَمَّا الَّذِینَ آمَنُوا فَزَادَتْهُمْ اِیمَانًا وَهُمْ یَسْتَبْشِرُونَ * قچان برسوره نازل اولسه منافقلر برینه استهزا وجهیله بو سوره ایله قنغکزك ایمانی زیاده اولدی دیرلر اما مؤمنلرك اول سوره‌نك نزولیله علم ودینلرینه نما کلوب یقین وثبات حاصل اولور وانلر اول آیتك نزولیله مسرور اولورلر

(١٢٥) وَاَمَّا الَّذِینَ فِی قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ فَزَادَتْهُمْ رِجْسًا اِلَی رِجْسِهِمْ وَمَاتُوا وَهُمْ کَافِرُونَ * اما انلر که قلبلرنده شك ونفاق مرضی واردر انلرك کفرلرینه کفر انضمامیله دخی زیاده اولور اول کفرلری استحکامیله کافر اولدقلری

حالده فوت اولورلر

(١٢٧) اولا يرون انهم يفتنون في كل عام مرة او مرتين ثم لا يتوبون ولا هم يذكرون ✲ آيا اول منافقلر كورمزلرمیکه هر ییلده بر یا ایکی کره شدايد ومرض وقحط وسائر بليالله ابتلا اولنورلر بوندنصكره ينه نفاقلرندن توبه ایتمزلر وتفكر ايدوب منتصح اولمزلر

(١٢٨) واذا ما انزلت سورة نظر بعضهم الى بعض هل يريكم من احد ثم انصرفوا صرف الله قلوبهم بانهم قوم لا يفقهون ✲ منافقلرك عيوبی ذكر اولنور برسوره نازل اولدقده انلر بربرینه باقوب اشارتله مؤمنلردن سزی كيمسه كورديمی ديرلردی اكر كيمسه كورمش ایسه طورورلردی اكر كورممش ایسه قالقوب كيدرلردی صكره نزد نبويدن رجعت ايدرلردی الله تعالى انلرك قلبلرینی قبول ايماندن صرف ايلدی شول سببله كه انلر حقی فهم ایتمز برقومدر

(١٢٩) لقد جاءكم رسول من انفسكم عزيز عليه ما عنتم حريص عليكم بالمؤمنين رؤف رحيم ✲ ای ناس بشريتده سزك جنسكزدن سزه بررسول كلدی سزك بومعصيت وكراهتده بولنمكزدن اول مشقتده دركه سزك اسلامه كلمكزه وصلاح حالكزه حريصدر جميع مؤمنلره رأفتلو ومرحمتلودر ✲بو آيت كريمه ده عزيز لفظنی رسوله صفت اولهرق وقفله دخی قرائت ايدرلر (بوصورتده معنای شريفه) اول سزك نفسكزدن اولان رسول عزتلودر سزك معصيتله مشقته اوغرهمكز اكا راجعدركه قيامتده شفاعتله اول مشقتدن تخليص ايدر

(١٣٠) فان تولوا فقل حسبي الله لا اله الا هو عليه توكلت وهو رب العرش العظيم ✲ اكر سنك امركدن وسكا ايماندن اعراض ايدرلرسه سن دیكه (سزك شركزدن محافظه يه وسزه غلبه يه) الله عظيم الشان بكا كافيدر اندن غيری معبود بالحق يوقدر اكا توكل ايتدم واموريمی اكا تفويض ايتدم واول عرش عظيمك ربيدر

— ١٠ — (سورة يونس عليه السلام مكية وهی مائة وتسع آية)

بسم الله الرحمن الرحيم

(١) الر ✲ اسم سوره ياخود انا الله الرحمن ياخود بن اول اللهم كه جميع اشيايی كوررم ديمكدر دنيلدی

(٢) تلك آيات الكتاب الحكيم ✲ بوقرآن كريمك آيتلری احكامله محكمدركه

تغييری ممكن دكلدر

(٢) اكان للناس عجبا ان اوحينا الى رجل منهم ان انذر الناس وبشر الذين آمنوا ان لهم قدم صدق عند ربهم قال الكافرون ان هذا لساحر مبين ✲ آيا ناسی عقوبات الهيله تخويف ومؤمنلری ربلری جل شانه عندنده تقديم ايتدكلری اعمال حسنه وصدقلری سببيله درجات رفيعه ايله تبشير ايله ديو كندو جنسلرندن محمد عليه السلامی وحيله كوندرديكمز ناس ايچون عجبمی اولدی كافرلر اول پيغمبرك معجزه لرينی كوردكده حقنده بوساحر ظاهردر ديديلر

(٣) ان ربكم الله الذی خلق السموات والارض في ستة ايام ثم استوى على العرش يدبر الامر ما من شفيع الا من بعد اذنه ذلكم الله ربكم فاعبدوه افلا تذكرون ✲ ربكز اول الله تعالادركه كوكلری ویرلری التی كونده خلق ايدوب صكره عرش اوزره استيلا ايلدی كائناتك امرينی مقتضای حكمتی اوزره تدبير وتقدير ايدر قيامتده هيچ شفاعت ايدیجی يوقدر مكر انك اذنيله اوله (بو كلام شريف بت پرستلرك اصنام شفعامزدر قوللرينی رددر) ايشته بوصفتلرله موصوف حق جل شانه رب واحد كزدر اندن غيری معبود يوقدر اكا عبادت ايدك عبادته مستحق انجق اول ايدوكنی تفكر ايتمزميسكز

(٤) اليه مرجعكم جميعا وعد الله حقا انه يبدؤا الخلق ثم يعيده ليجزي الذين آمنوا وعملوا الصالحات بالقسط والذين كفروا لهم شراب من حميم وعذاب اليم بما كانوا يكفرون ✲ جميعكزك موت ونشورله رجوعكز الله تعالايه در حاضر اولك كه الله تعالانك وعد ووعيدی حقدر اول خلقی بكيدن خلق ايلدی صكره موت و بعثله ثواب وعقاب ايچون اعاده ايدركه عمل صالح صاحبی مؤمنلری ايمان واموريلرنده عدل اوزره قياملری سببيله جناتيله مجازات ايدر وكافرلر ايچون كفرلری سببيله جهنمك قاينر صويی واملو عذابی واردر

(٥) هو الذی جعل الشمس ضياء والقمر نورا وقدره منازل لتعلموا عدد السنين والحساب ما خلق الله ذلك الا بالحق يفصل الآيات لقوم يعلمون ✲ اول الله تعالادركه شمسی ضيادار وقمری نور بخش ايلدی وقمره يكرمی سكز منزللر تقدير ايلديكه سنه لرك عددينی وانده اولان آيلری وكونلری معاملاتكز ايچون بيله سز الله تعالى بونلری انجق حقله بيان ايچون خلق ايتدی الله تعالى آيتلرينی تفصيل ايدر شول قوم ايچونكه بيلوب آنكله منتفع اوله لر

(٦) اِنَّ فِی اخْتِلَافِ الَّیْلِ وَالنَّهَارِ وَمَا خَلَقَ اللّٰهُ فِی السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ لَاٰیَاتٍ لِقَوْمٍ یَتَّقُونَ ❊ کیجه لرك قراکواق وکوندزلرك آیدنلق اولمق ایله اختلافلرنده ۲ والله تعالانك سموات وارضده خلق ایتدیکی انواع کائناتده صانعك وجود ووحدتنه وکمال قدرتنه دلالت ایدر نشان وعلامتلر واردر اول قوم ایچونکه حشر ونشری تفکر ایدوب احوال عاقبتدن اتقا ایدرلر

(٧) اِنَّ الَّذِینَ لَا یَرْجُونَ لِقَاءَنَا وَرَضُوا بِالْحَیٰوةِ الدُّنْیَا وَاطْمَئَنُّوا بِهَا وَالَّذِینَ هُمْ عَنْ اٰیَاتِنَا غَافِلُونَ ❊ انلرکه منکر اخرت اولوب بزم دیدارمزی امید ایتمزلر وحیات دنیایه راضی اولوب انکله مطمئن اولورلر وانلر بزم بو نشان وآیاتلریمزدن غافللردر

(٨) اُولٰئِكَ مَاْوٰیهُمُ النَّارُ بِمَا كَانُوا یَكْسِبُونَ ❊ انلرك کسب ایتدکاری کفر وشرك سببیله مکانلری نار جهنمدر

(٩) اِنَّ الَّذِینَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ یَهْدِیهِمْ رَبُّهُمْ بِاِیمَانِهِمْ تَجْرِی مِنْ تَحْتِهِمُ الْاَنْهَارُ فِی جَنَّاتِ النَّعِیمِ ❊ شونلرکه مؤمن اولوب عمل صالحده اولدیلر ربلری انلری ایمانلری سببیله اشجاری التندن نهرلر آقر نعمتلو جنتلرینه یول کوسترر

(١٠) دَعْوٰیهُمْ فِیهَا سُبْحَانَكَ اللّٰهُمَّ وَتَحِیَّتُهُمْ فِیهَا سَلَامٌ وَاٰخِرُ دَعْوٰیهُمْ اَنِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِینَ ❊ اول مؤمنلر جنته دخوللرنده یاالله سنی جمله نقایصدن تنزیه ایدرز کلام ودعاسی ایدرلر وملائکه وبربرلریله تحیتلری سلامدر واخر کلام ودعالری عالملرك ربی اولان الله تعالایه حمد وثنادر

(١١) وَلَوْ یُعَجِّلُ اللّٰهُ لِلنَّاسِ الشَّرَّ اسْتِعْجَالَهُمْ بِالْخَیْرِ لَقُضِیَ اِلَیْهِمْ اَجَلُهُمْ فَنَذَرُ الَّذِینَ لَا یَرْجُونَ لِقَاءَنَا فِی طُغْیَانِهِمْ یَعْمَهُونَ ❊ اکر الله تعالی ناسك خیر دعالرینه اجابت ایتدیکی کبی بددعالرینه دخی اجابت ایدیدی انلر هلاك اولنورلردی حشری انکارله بزم لقامزی امید ایتمیلری طغیانلرنده سرکردان ترك ایده رز ❊ مرویدرکه پیغمبرمز علیه السلام یاالهی سنکله عهد ایده رمکه اکر بن بشر بتم حسبیله بر مؤمنه شتم یابددعا یاضرب ایدرسم انی انك کناهنك عفونه وقیامتده حضورکه تقربه وسیله ایله دیدی

(١٢) وَاِذَا مَسَّ الْاِنْسَانَ الضُّرُّ دَعَانَا لِجَنْبِهِ اَوْ قَاعِدًا اَوْ قَائِمًا فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُ ضُرَّهُ مَرَّ كَاَنْ لَمْ یَدْعُنَا اِلٰی ضُرٍّ مَسَّهُ كَذٰلِكَ زُیِّنَ لِلْمُسْرِفِینَ مَا كَانُوا یَعْمَلُونَ ❊ قچان برانسانه مرض وکدر وسائر برضرر ایرشسه یاتورکن اوتوردقن کزرکن

۲ وبونلرك اوزالوب قیصالمسنده لحره

نصف

بزه دعا ایدر وقتاکه اول ضرری اندن دفع ایتدکمزده ینه کفری یولنه مرور ایدوب اکا ایریشن ضرره کویا دعا ایتمامش کبی اولور بونك کبی حدی تجاوز ایدن مسرفلر ایتدکاری عمللریله تزیین اولنورلر

(١٣) وَلَقَدْ اَهْلَكْنَا الْقُرُونَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَمَّا ظَلَمُوا وَجَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَیِّنَاتِ وَمَا كَانُوا لِیُؤْمِنُوا كَذٰلِكَ نَجْزِی الْقَوْمَ الْمُجْرِمِینَ ❊ ای اهل مکه تحقیق بز سزدن مقدم اولان قرون اهالیسنی هلاك ایتدککه اولوقت پیغمبرلرینی تکذیبله ظلم ایتدیلردی حال بوکه انلرك پیغمبرلری حجت ومعجزه لرله کلدیلردی انلر ایسه ایمانه کلمدیلر انلره اولان جزا کبی پیغمبرمزی تکذیب ایدن مکه مشرکلرینه جزا ایده رز

(١٤) ثُمَّ جَعَلْنَاكُمْ خَلَائِفَ فِی الْاَرْضِ مِنْ بَعْدِهِمْ لِنَنْظُرَ كَیْفَ تَعْمَلُونَ ❊ اول قرونك هلاکندنصکره یر یوزنده انلرك یرینه سزی خلفلر ایتدککه نیجه عمل ایده جکسکز نظر ایدوب اکا کوره مجازات اولنه سز

(١٥) وَاِذَا تُتْلٰی عَلَیْهِمْ اٰیَاتُنَا بَیِّنَاتٍ قَالَ الَّذِینَ لَا یَرْجُونَ لِقَاءَنَا ائْتِ بِقُرْاٰنٍ غَیْرِ هٰذَا اَوْ بَدِّلْهُ قُلْ مَا یَكُونُ لِی اَنْ اُبَدِّلَهُ مِنْ تِلْقَاءِ نَفْسِی اِنْ اَتَّبِعُ اِلَّا مَا یُوحٰی اِلَیَّ اِنِّی اَخَافُ اِنْ عَصَیْتُ رَبِّی عَذَابَ یَوْمٍ عَظِیمٍ ❊ مکه مشرکلرینه بزم آیات بیناتمز اوقوندیغی زمان بزم لقامز امیدینی ایتمیانلر بزه بو قرآنك غیری بر کتاب کتور یاخود بونی تبدیل ایله دیرلر یامحمد سن دیکه بکا لایق دکلدر وقدرتم یوقدرکه کندو طرفمدن انی تبدیل ایده یم بن انجق بکا وحی اولنه تابعم بن ربم تعالادن قورقرمکه اکر بن اکا عصیان ایدرسم قیامتده بکا عذاب عظیم واقع اولور ❊ دینلدیکه سادات عرب پیغمبر علیه السلامه ایچنده بتلریمزه ذم ولات وعزینك عبادتندن نهی اولمیه رق بزه برآیت کتور دیملریله (مایکون لی ان ابدله) جوابنی ویرمکله امر بیورلدی

(١٦) قُلْ لَوْ شَاءَ اللّٰهُ مَا تَلَوْتُهُ عَلَیْكُمْ وَلَا اَدْرٰیكُمْ بِهِ فَقَدْ لَبِثْتُ فِیكُمْ عُمُرًا مِنْ قَبْلِهِ اَفَلَا تَعْقِلُونَ ❊ یامحمد دیکه اکر الله تعالی مراد ایدیدی بن سزه قرآنی اوقومزدم وسزه دخی انی ادراکه فهم ویرمزدی تحقیق بن سزکله مقدم قرق سنه اکلندم سزبونی تعقل ایتمزمیسکز ❊ یعنی الله تعالی سزه قرآنی اوقومغه بکا امر ایتدی وسزه دخی اکلمغه فهم کرم ایتدی بن بعث اولنمزدن مقدم قرق ییل سزکله اولدمنه قرآن اوقودم ونه علمده ممارست ونه برعالله مصاحبتم

واردی شمدی اوقودیغم قرآنك بلاغتنه فصحای عرب حیران ایکن نیچون
ملاحظه ایتمزسکز

(١٧) فَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا اَوْ كَذَّبَ بِاٰيَاتِهِ اِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْمُجْرِمُونَ ❋
اول کیمسه دن اظلم کیم اولور که الله تعالی‌یه (شریك یا ولد اسناد ایله) افترا ایده
یاخود آیتلرینی تکذیب وانکار ایده تحقیق مشرك مجرملر فلاح بولمزلر

(١٨) وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَيَقُولُونَ هٰؤُلَاءِ
شُفَعَاؤُنَا عِنْدَ اللّٰهِ قُلْ اَتُنَبِّئُونَ اللّٰهَ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي السَّمٰوَاتِ وَلَا فِي الْاَرْضِ سُبْحَانَهُ
وَتَعَالٰى عَمَّا يُشْرِكُونَ ❋ الله تعالادن غیری شول جمادات اصنامه که انلره
ضرر ونفعی اولمز انلره عبادت ایدوب بونلر عند الله بزم شفعلریمزدر دیرلر
سن انلره دیکه عجبا سز الله تعالی‌یه سموات وارضده انك بیلمدیکی شیئی خبرمی
ویررسز (یعنی حاشا انك شریکی واردر اول بیلمز دیرمیسز) انلرك اتخاذلرندن
الله تعالی منزه وعالیدر

(١٩) وَمَا كَانَ النَّاسُ اِلَّا اُمَّةً وَاحِدَةً فَاخْتَلَفُوا وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ
لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ فِيمَا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ❋ ناس مقدما انجق بر امت ایدی یعنی بر دین
اوزره ایدیلر بعده (قابیل هابیل ماده سنده یاهوالرینه تبعیتله یاخود رسوللرك بعثتله
کیمی اقرار کیمی انکار ایتملریله) مخالفت ایتدیلر اگر ربك تعالانك هر کروهك
جزاسی قیامته تأخیر اولنمق حکم وکلمه‌سی سبقت ایتمش اولمیدی اول اختلاف
ایتدکاری شیده حکم جاری اولوب باطل عملده اولنلر هلاك اولوب حق اوزره
اولنلر قالوردی

(٢٠) وَيَقُولُونَ لَوْلَا اُنْزِلَ عَلَيْهِ اٰيَةٌ مِنْ رَبِّهِ فَقُلْ اِنَّمَا الْغَيْبُ لِلّٰهِ فَانْتَظِرُوا
اِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْتَظِرِينَ ❋ مکه مشرکاری پیغمبره ربندن بزم طلبمز کبی
بر آیت نازل اولدی دیرلر (یعنی تفجیر انهار واسقاط سما کبی ایستدیکمز معجزه
کلمدی دیرلر) دیکه علم غیب انجق الله تعالی‌یه مخصوصدر سز اول ایستدیککزه
منتظر اولك بن دخی سزکله منتظرم (تاکه مطلوبکزه کوره عذابکز ایریشه)

(٢١) وَاِذَا اَذَقْنَا النَّاسَ رَحْمَةً مِنْ بَعْدِ ضَرَّاءَ مَسَّتْهُمْ اِذَا لَهُمْ مَكْرٌ فِي اٰيَاتِنَا
قُلِ اللّٰهُ اَسْرَعُ مَكْرًا اِنَّ رُسُلَنَا يَكْتُبُونَ مَا تَمْكُرُونَ ❋ قچان بز کفاره قحط
ومرض مثللو بلیاتی ویردکدنصکره رخا وصحت ویرسك عقبنجه آیتلریمزه
طعن وپیغمبره مکره سعی ایدرلر سن دیکه الله تعالی سزك جزای مکریکزده

عذابی ایصالیله سرعت ایدر بزم کرام کاتبین ملکلریمز سزك مکریکزی
یازارلر سزلك خفی تدبیر مکرکزی انلر مقدما محو آشکار یاورلر * مرویدرکه
اهل مکه یدی سنه قحطه مبتلا اولوب صکره رحمت ربانیه اول بلیه دفع
اولدقده آیات اللهیه طعنه رسول اللهه کیده مباشرت ایتدیلر

(٢٢) هُوَ الَّذِي يُسَيِّرُكُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ حَتّٰى اِذَا كُنْتُمْ فِي الْفُلْكِ وَجَرَيْنَ
بِهِمْ بِرِيحٍ طَيِّبَةٍ وَفَرِحُوا بِهَا جَاءَتْهَا رِيحٌ عَاصِفٌ وَجَاءَهُمُ الْمَوْجُ مِنْ كُلِّ
مَكَانٍ وَظَنُّوا اَنَّهُمْ اُحِيطَ بِهِمْ دَعَوُا اللّٰهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ لَئِنْ اَنْجَيْتَنَا مِنْ هٰذِهِ
لَنَكُونَنَّ مِنَ الشَّاكِرِينَ ❋ اول الله تعالی که سزی قره‌ده حیوان ودکزده
سفینه اوزرنده سیر وسفر ایتدیرر حتی سز سفینه‌ده اولدیغکز زمان کوزل
روزکارله اول سفینه ایچنده کیدرله کیدرکن انلر فرحلنورلر اوحالده بر فورتنه
ظهوریله هر طرفدن طالغه‌لر کلوب سفینه‌ده اولنلر تلاطمك احاطه سیله
هلاکی تیقن ایتدکلرنده فطرتده اولان دین خالص ایله الله تعالی‌یه دعا ایدوب
دیه‌لرکه اگر بزی بو شدتدن قورتاررسك سکا ایمان وطاعتله بو نعمت نجاته
شکر ایدیجیلردن اولورز

(٢٣) فَلَمَّا اَنْجٰيهُمْ اِذَا هُمْ يَبْغُونَ فِي الْاَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ يَا اَيُّهَا النَّاسُ اِنَّمَا
بَغْيُكُمْ عَلٰى اَنْفُسِكُمْ مَتَاعَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ثُمَّ اِلَيْنَا مَرْجِعُكُمْ فَنُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ
تَعْمَلُونَ ❋ وقتاکه الله تعالی انلری اول شدائددن قورتاردقده عقبنده
یر یوزنده ناحق فساد وظلمه مباشرت ایدرلر ای انسان ظلم وفسادکز انجق
سزك نفسکزه درکه دنیانك متاعی فانی اولمغله عقوبت آخرت باقیدر بعده
بزه رجوع ایدرسکز دنیاده خیر وشردن ایشلدیککزی خبر ویررز وانکله
جزا ایدرز

متاعُ ضمله دخی قرائتدر (محرره)

(٢٤) اِنَّمَا مَثَلُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا كَمَاءٍ اَنْزَلْنَاهُ مِنَ السَّمَاءِ فَاخْتَلَطَ بِهِ نَبَاتُ الْاَرْضِ
مِمَّا يَاْكُلُ النَّاسُ وَالْاَنْعَامُ حَتّٰى اِذَا اَخَذَتِ الْاَرْضُ زُخْرُفَهَا وَازَّيَّنَتْ وَظَنَّ
اَهْلُهَا اَنَّهُمْ قَادِرُونَ عَلَيْهَا اَتٰيهَا اَمْرُنَا لَيْلًا اَوْ نَهَارًا فَجَعَلْنَاهَا حَصِيدًا
كَاَنْ لَمْ تَغْنَ بِالْاَمْسِ كَذٰلِكَ نُفَصِّلُ الْاٰيَاتِ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ❋ حیات دنیا
شونه بکزرکه بز کوکدن صویی ایندیررز اول صویك اختلاطیله یریوزنده
انسان وحیوان ییه‌جك میوه وحبوبات واوتلق بیتر تاکه زمین الوان ازهار
وانواع اثمار ایله مزین اولور واول زمین اهالیسی اول اثمار وحبوبات وسائری

اخذ وجهه قادر ظن ايده لر كيجه يا كوندز ده اول يره بزم فرمانمز كلوب اول اثمار ونباتی بيچلمش ياكوكندن قوپرلمش كويا دونكی كون هيچ اولمامش كبی ايده رز اشبو بيان كبی بو مثالی تفكر ايدن قوم ايچون بز آيات قرآنی تفصيل ايده رز

(٢٥) وَاللّٰهُ يَدْعُوٓا اِلٰى دَارِ السَّلَامِ وَيَهْدِى مَنْ يَشَآءُ اِلٰى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ۞ الله تعالى قوللرينی دار السلام جنتنه دعوت ايدر ومراد ايلديكنی سلامت محلی اولان صراط مستقيمه هدايت ايدر

(٢٦) لِلَّذِينَ اَحْسَنُوا الْحُسْنٰى وَزِيَادَةٌ وَلَا يَرْهَقُ وُجُوهَهُمْ قَتَرٌ وَلَا ذِلَّةٌ اُولٰٓئِكَ اَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ۞ شونلركه دنياده ايمان وعمللرينی احسن ايتديلر انلر ايچون جنت وحسنى مكافاتلر ودخی ازيد زياده اولان رؤيت جمال واردر وانلرك يوزلرينی (دوزخيلر كبی) غبار ومذلت قاپله مز انلر اصحاب جنت اولوب انده مخلدلردر

(٢٧) وَالَّذِينَ كَسَبُوا السَّيِّئَاتِ جَزَآءُ سَيِّئَةٍ بِمِثْلِهَا وَتَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ مَا لَهُمْ مِنَ اللّٰهِ مِنْ عَاصِمٍ كَاَنَّمَآ اُغْشِيَتْ وُجُوهُهُمْ قِطَعًا مِنَ الَّيْلِ مُظْلِمًا اُولٰٓئِكَ اَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ۞ وشونلركه شرك وكفر ونفاق كبی سيئه كسب ايتديلر انلر انجق سيئه لری مثليله جزا نورلر انلری خوار اق وذليللك استيعاب ايدر انلر ايچون الله تعالانك عذابندن منع وصيانت ايدر كيسه يوقدر يوزلری كويا قرا كولق كيجه نك قطعه لريله اورتولمشدر انلر اصحاب نار اولوب انده مخلدلردر

(٢٨) وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ نَقُولُ لِلَّذِينَ اَشْرَكُوا مَكَانَكُمْ اَنْتُمْ وَشُرَكَآؤُكُمْ فَزَيَّلْنَا بَيْنَهُمْ وَقَالَ شُرَكَآؤُهُمْ مَا كُنْتُمْ اِيَّانَا تَعْبُدُونَ ۞ اول كونده كه بز وبدجمله سنی بر حشر ايده رز بعده مشركلره سز وبتلريكز بريكزده طورك ديرز وبينلرينی تفريق ايده رز (مشركلره نيچون بونلره طاپديكز ديرز مشركلر بتلريمزه عبادت ايدك ديو امر ايتديلر ديه لر) اصناملری لسانه كلوب سزك بزه عبادتكز مجرد هوا كزايچوندی ديه لر (بموجب افرايت من اتخذ الهه هويه)

(٢٩) فَكَفٰى بِاللّٰهِ شَهِيدًا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ اِنْ كُنَّا عَنْ عِبَادَتِكُمْ لَغَافِلِينَ ۞ بزمله سزك بينكزده الله تعالى شاهد كافيدر تحقيق بز سزك عبادتكزدن غافللر ايدك (زيرا بز ايشتمز وكورمز وبی ادراك ايدك)

(٣٠) هُنَالِكَ تَبْلُوا كُلُّ نَفْسٍ مَآ اَسْلَفَتْ وَرُدُّوٓا اِلَى اللّٰهِ مَوْلٰيهُمُ الْحَقِّ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ۞ اولمقامده هر نفس خير وشر اعمالندن تقديم ايتديكنی بولور وحقيقت متولی امورلری اولان الله تعالى طرفنه تقديم ايتدكلری اعماللك ثواب وعقابی رد اولنور ومشركلرك الهمز وشفعامز ديو افترا ايتدكلری بتلری انلردن زائل اولور

(٣١) قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَآءِ وَالْاَرْضِ اَمَّنْ يَمْلِكُ السَّمْعَ وَالْاَبْصَارَ وَمَنْ يُخْرِجُ الْحَىَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَىِّ وَمَنْ يُدَبِّرُ الْاَمْرَ فَسَيَقُولُونَ اللّٰهُ فَقُلْ اَفَلَا تَتَّقُونَ ۞ ديكه كوكدن يغمور ويردن نبات اعطاسيله سزه رزق ويرن كيمدر ياخود قولاق وكوزلری خلق ايتمكه وانلری آفاتدن حفظ ايتمكه قادر كيمدر وميتدن ديری (يعنى نطفه ودانه دن حيوان ونبات) چيقاران وديريدن ميت (يعنى حيوان ونباتدن نطفه ودانه) چيقاران كيمدر وجمله عالمك امورينی تدبير ايدن كيمدر سؤالكده مشركلر درعقب جواب اوله رق الله تعالادر ديرلر يا محمد سن ديكه بويله الله تعالايه شريك طوتوب عقوبتندن قورقمزميسكز

حزب ٣

(٣٢) فَذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمُ الْحَقُّ فَمَاذَا بَعْدَ الْحَقِّ اِلَّا الضَّلَالُ فَاَنّٰى تُصْرَفُونَ ۞ امدی بو صفتلرله متصف حقله ثابت وعبادته مستحق ربكز واريكن بويله حقدن صكره ضلالته دوشمكز وحقدن باطله وتوحيددن شركه صرف اولنمكزدن اقتضا ايدر

(٣٣) كَذٰلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى الَّذِينَ فَسَقُوٓا اَنَّهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ۞ بويله ربوبيته احق وسزا الله تعالانك عذاب حكمی ايمان ايتميوب حدی تجاوزله كفر وعنادده اولنلر اوزرينه واجب اولدی

(٣٤) قُلْ هَلْ مِنْ شُرَكَآئِكُمْ مَنْ يَبْدَؤُا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ قُلِ اللّٰهُ يَبْدَؤُا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ فَاَنّٰى تُؤْفَكُونَ ۞ ديكه شريك طوتديغكز بتلريكزدن كيمدركه يكيدن خلق وايجاد ايدوب موتلرندنصكره ينه احيا ايده (انلر جواب ويرمدكلری حالده) سن ديكه الله تعالى يكيدن خلق وايجاد واماته واحيا ايدر طوغری يولدن نيجه دونرسكز

يَبْدَؤُ في بعض الرسم بلا الف لمحرره

(٣٥) قُلْ هَلْ مِنْ شُرَكَآئِكُمْ مَنْ يَهْدِىٓ اِلَى الْحَقِّ قُلِ اللّٰهُ يَهْدِى لِلْحَقِّ اَفَمَنْ يَهْدِىٓ اِلَى الْحَقِّ اَحَقُّ اَنْ يُتَّبَعَ اَمَّنْ لَا يَهِدِّىٓ اِلَّآ اَنْ يُهْدٰى فَمَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ۞ ديكه اصناميكزدن كيم قادردر (كه پيغمبر وكتب ارساليله وجت

دلیل ایله) حق اولان دین اسلام طرفنه یول کوستره (جواب ویره مدکلرنده) سن دیکه الله تعالی حق بیاننه خلقه یول کوسترر عجبا تابع اولمغه حق یولی کوستریجی احق واولی در یوخسه کندوسی یول بیلمز (جمادانکه سز درت ایاق یاپوب کزدیر دیککز) اصنامکز می اولی در سزکچون نیجه درونه کیفیتله حکم ایدرسز (سزاکا محتاج اولدیغکز الله تعالایه سزه محتاج اولان بتلریکزی برابرمی طوتارسز)

(٣٦) وَمَا يَتَّبِعُ أَكْثَرُهُمْ إِلَّا ظَنًّا إِنَّ الظَّنَّ لَا يُغْنِي مِنَ الْحَقِّ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ ۞ اول کفارک اکثری (یعنی جمله رؤساسی اصناملری انلره شفیع اولور دیو) انجق خیالات فاسده وظن باطله یه تابعلردر ظن ایسه حق اولان علم واعتقاددن برشیئه غنا ویرمز (واول ظنلری انلری عذاب اللهدن منع ایتمز) تحقیق الله عظیم الشان انلرک ظنله اولان فعللرینی بیلیجیدر

(٣٧) وَمَا كَانَ هَذَا الْقُرْآنُ أَنْ يُفْتَرَى مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَكِنْ تَصْدِيقَ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيلَ الْكِتَابِ لَا رَيْبَ فِيهِ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۞ بو قرآن کریمی الله تعالادن غیریه عزو ایتمک سزااولمدی ولکن اول قرآنله کتب متقدمه یی دخی تصدیق واو امر ونواهی یی بیان ایچون انی تفصیل ایلدیکه جمله عالملرک ربی طرفندن اولدیغنده شك یوقدر

(٣٨) أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِثْلِهِ وَادْعُوا مَنِ اسْتَطَعْتُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۞ (کفار مکه) بلکه محمد بو کلامی کندیلکندن پیدا ایلدی دیرلرسن دیکه اویله ایسه سزده (بلغا وفصحاء عربدنسکز) بونک کبی برسوره کتورک ومع هذا الله تعالادن غیری کیمدن یاردم طلبنه قدرتکز اولورسه انی دعوت ایدوب انک اعانتیله سوره‌یی کتورک اکرسز افترا کرده صادقلر ایسه کز

(٣٩) بَلْ كَذَّبُوا بِمَا لَمْ يُحِيطُوا بِعِلْمِهِ وَلَمَّا يَأْتِهِمْ تَأْوِيلُهُ كَذَلِكَ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الظَّالِمِينَ ۞ بلکه اول کافرلر قرآنک معناسنی تفکر ایتمزدن وتأویل وحقایق ودقایقنه واقف اولمزدن مقدم علملری احاطه ایتمیه‌رك مسارعتله قرآنی تکذیب ایتدیلر بونلر قرآنی تکذیب ایتدکلری کبی انلردن مقدم کلن امم ماضیه کفاری دخی انبیالرنی ومعجزاتلرنی تکذیب ایتدیلردی نظر ایله که رسوللرینی تکذیبله نفسلرینه ظلم ایدنلر نیجه هلاك اولدیلر

(٤٠) وَمِنْهُمْ مَنْ يُؤْمِنُ بِهِ وَمِنْهُمْ مَنْ لَا يُؤْمِنُ بِهِ وَرَبُّكَ أَعْلَمُ بِالْمُفْسِدِينَ ۞ اول مکذبلرک بعضیلری قرآنک حق اولدیغنی بیلوب اینانور (لکن عنادندن اظهار ایتمز یاخود صکره توبه ایده جکلردر) وبعضیلری فرط جهلندن وعدم تدبرندن ناشی تصدیق ایتمیوب کفری اوزره فوت اولورسنک ربک تعالی تکذیبده مصر ومعاندلری بیلور

(٤١) وَإِنْ كَذَّبُوكَ فَقُلْ لِي عَمَلِي وَلَكُمْ عَمَلُكُمْ أَنْتُمْ بَرِيئُونَ مِمَّا أَعْمَلُ وَأَنَا بَرِيءٌ مِمَّا تَعْمَلُونَ ۞ اکر سنی تکذیبده اصرار ایدرلرسه سن انلره دیکه بنم عملمک جزاسی بکا سزک عملکزک جزاسی سزه‌در سز بنم عملمدن بری‌سز که انکله مؤاخذه اولنمزسز وبن دخی سزك عملکزدن بریم که انکله مؤاخذه اولنمم ۞ بعضیلر بو آیت آیت سیفله منسوخه‌در دیمشلر

(٤٢) وَمِنْهُمْ مَنْ يَسْتَمِعُونَ إِلَيْكَ أَفَأَنْتَ تُسْمِعُ الصُّمَّ وَلَوْ كَانُوا لَا يَعْقِلُونَ ۞ انلردن کیمسه واردرکه سن قرآن اوقویوب احکام شرع تعلیم ایدرکن انلر دیکلرلر قبول ایتمزلر سن صاغرلره ایشتدرمکه قادر اولورمیسنکه اکر انلرک صاغرلقلرندن زیاده قلبلرنده فهم وعقللری دخی اولمزسه

(٤٣) وَمِنْهُمْ مَنْ يَنْظُرُ إِلَيْكَ أَفَأَنْتَ تَهْدِي الْعُمْيَ وَلَوْ كَانُوا لَا يُبْصِرُونَ ۞ وانلردن سکا نظر ایدوب نبوتکک دلیللرینی مشاهده ایدرکن عنادلرندن ناشی تصدیق ایتمزلر سن اعمالری هدایته قادرمیسن اکر انلرک قلب کوزلری دخی اعمی اولورسه

نصف

(٤٤) إِنَّ اللَّهَ لَا يَظْلِمُ النَّاسَ شَيْئًا وَلَكِنَّ النَّاسَ أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ۞ الله تعالی ناسه حواس وعقللرینی سلبله هیچ برشی ظلم ایتمز ولکن ناس نعمت الهی اولان حواس وعقولنی هوا وفسادلرینه صرف ایله نفسلرینه ظلم ایدرلر

(٤٥) وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ كَأَنْ لَمْ يَلْبَثُوا إِلَّا سَاعَةً مِنَ النَّهَارِ يَتَعَارَفُونَ بَيْنَهُمْ قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِلِقَاءِ اللَّهِ وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ ۞ الله تعالی انلری دنیاده وقبرلرنده کوندزدن برساعت قدر وقت اکلنمش کبی بعث وحشر ایدر اول بعثده آز وقت اولمغله دنیاده‌کی کبی بربرلرینی بیلورلر (صکره شدت قیامت سببیله اول بیلشمك واشنالق قطع اولور) انلرکه ایمان هدایتنی بولیوب لقاء اللهی وبعث وجزایی تکذیب ایدرلردی انلر خسران وزیانده اولدیلر

(٤٦) وَإِمَّا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ الَّذِي نَعِدُهُمْ أَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَإِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ اللَّهُ

شهيد على ما يفعلون ❊ يا محمد بز انلره وعد ايتديكمز عذابك بعضنى يا حياتكده سكا كوسترز يا مقدم سنى توفيه ايدرز انلرك رجوعلرى طرفمزه اولمغله انلرك عذابلرينى آخرتده سكا كوستروب انتقام آلورز بوندنصكره قيامتده آنلرك فعللرى اوزره الله تعالى شهادت ايدر

(٤٧) ولكل امة رسول فاذا جاء رسولهم قضى بينهم بالقسط وهم لايظلمون ❊ امم ماضيه‌دن هر امتى حقه دعوت ايچون رسوللر بعث اولندى اول رسوللرى كلدكده (تكذيب ايتدكلريله رسول ومكذبلرك بينى) عدلله قضا وحكم اولنوب (رسوللر نجاتى ومكذبلر هلاكى بولديلر) انلرك هر برى استحقاقيله مجازات اولنوب ظلم اولنمديلر

(٤٨) ويقولون متى هذا الوعد ان كنتم صادقين ❊ كافرلر استهزا واستبعاد طريقيله يا محمد سن واصحابك اكر صادقلر ايسه كز بو وعد ايلديككز قيامت يا نزول عذاب نزمان اوله‌جق بزه خبر ويرك ديرلر

(٤٩) قل لا املك لنفسى ضرا ولا نفعا الا ما شاء الله لكل امة اجل اذا جاء اجلهم فلا يستأخرون ساعة ولا يستقدمون ❊ ديكه بن نفسم ايچون ضرر ونفعه قادر دكلم (سزك عذابكزك نزولنى نيجه استعجال ايده بيلورم) مكر الله تعالى مراد ايده هر امتك هلاكى ايچون وقت محدود واردر وقتلرى كلديكى زمان بر آن تأخير وبر آن تقديم اولنمز (اى مشركلر سزده عجله ايتميك وقتى كلدكده اول عذاب سزه دخى كلور ايرشور)

(٥٠) قل ارأيتم ان اتيكم عذابه بياتا او نهارا ماذا يستعجل منه المجرمون ❊ ديكه آيا كورديكز بيلديكزمى كه الله تعالانك اول تعجيل ايتديككز عذابى كيجه وكوندوز وقت شغلده كاورسه نه امنلر اول مجرم مشركلرك عجله طلب ايتدكلرى نه نوع عذابدر (كه زيرا عذابك هر نوعى مولم اولوب ملايم اولمز)

(٥١) اثم اذا ما وقع آمنتم به آلآن وقد كنتم به تستعجلون ❊ اكر سزه انك عذابى واقع اولورسه صكره اولزمان سزه نفعى اولميان ايمان يأسى ايدرميدكز مع هذا مقدم عذابى تكذيب واستهزا ايله استعجال ايدرديكز

(٥٢) ثم قيل للذين ظلموا ذوقوا عذاب الخلد هل تجزون الا بما كنتم تكسبون ❊ بوندنصكره شرك وتكذيب ايله نفسلرينه ظلم ايدنلره ديله كه سز شول عذاب دائمى يى دادك كه سزك جزا اولنمكز انجق سزك دنياده كسب

ايتديككز كفر وعصيان سببيله در

(٥٣) ويستنبئونك احق هو قل اى وربى انه لحق وما انتم بمعجزين ❊ يا محمد سندن خبر ايسترلر كه وعد اولنان قيامت وعذاب حقميدر سن ديكه بلى ربم حقيچون اول حقدر سز اول عذابدن كيرو قالمز سكز

(٥٤) ولو ان لكل نفس ظلمت ما فى الارض لافتدت به واسروا الندامة لما رأوا العذاب وقضى بينهم بالقسط وهم لا يظلمون ❊ شرك وكفرله ظلم ايدن هر نفس ايچون اكر يرده‌كى اولان مال وخزينه كنديسنك اولايدى قيامت عذابندن خلاص ايچون انى فدا ايدردى واول عذابى كوردكلرنده انك شدتندن نداميتى كتمه نطقه قادر اولمزلر ناس بيننده عدلله حكم اولنوب مؤمنلر نقصان ثواب وكافرلر زياده عقابله ظلم اولنمزلر

(٥٥) الا ان لله ما فى السموات والارض الا ان وعد الله حق ولكن اكثرهم لا يعلمون ❊ اكاه اولك كه كوكلرده ويرلرده واپچلرنده اولنلر الله تعالانكدر (فدايه محتاج دكلدر) اكاه اولك كه الله تعالانك ثواب وعقاب وعدى حقدر تخلف ايتمزلر ولكن چوق اهل كفرانى بيلمزلر

(٥٦) هو يحيى ويميت واليه ترجعون ❊ اول الله تعالى ديريلدر واولدرر وموت وبعثله انك طرفنه رجوع اولنور سكز

(٥٧) يا ايها الناس قد جاءتكم موعظة من ربكم وشفاء لما فى الصدور وهدى ورحمة للمؤمنين ❊ اى ناس ربكزدن سزه نصيحت وقلبلرده اولان شك واعتقاد فاسده مرضنه شفا كلدى ومؤمنلر ايچون هدايت ورحمت كلدى (يعنى قران كريم ناسى اعمال حسنه‌يه ترغيب وافعال قبيحه‌دن تنفير ايديجى وشك وشبهه واعتقاد فاسده مرضندن خلاص ايديجى ومؤمنلره عين هدايت ومحض رحمته القا ايديجى بر كتاب كلدى)

(٥٨) قل بفضل الله وبرحمته فبذلك فليفرحوا هو خير مما يجمعون ❊ ديكه الله تعالانك قران كريم فضليله ودين اسلام رحمتيله وبونلرك انزال واحسانيله فرحلنسونلر انلر دنيانك جمع ايتدكلرى (زائل اوليجى لاشى) پارچه‌لرندن خيرلودر

(٥٩) قل ارأيتم ما انزل الله لكم من رزق فجعلتم منه حراما وحلالا قل آلله اذن لكم ام على الله تفترون ❊ مشركلره ديكه بكا خبر ويرك كه الله تعالانك

رزقدن سزڭچون كوندرديكى (حرث وانعام كبى) شيلرك كيمنى حرام كيمنى حلال قيلديكز ديكه بونلرى سزه اللهمى اذن ويردى يوخسه الله تعالى يه افترامى ايدرسكز

(٦٠) وما ظن الذين يفترون على الله الكذب يوم القيمة ان الله لذو فضل على الناس ولكن اكثرهم لا يشكرون ❋ الله تعالى يه كذب وافترا ايدنلر ظن ايدرلرميكه قيامتده الله تعالى انلره عقاب ايتميه تحقيق الله عظيم الشان ناسه فضل صاحبيدر (كه انزال كتب وارسال رسل ايله حرام وحلالى بيان ايتدى) ولكن ناسك اكثرى بو نعمتلره شكر ايتمزلر

(٦١) وما تكون في شان وما تتلوا منه من قران ولا تعملون من عمل الا كنا عليكم شهودا اذ تفيضون فيه وما يعزب عن ربك من مثقال ذرة في الارض ولا في السماء ولا اصغر من ذلك ولا اكبر الا في كتاب مبين ❋ يا محمد سنكه ايشلردن بر ايشده اولورسين وقرآنيكه الله تعالادن تلاوت ايدرسين وبر عملكه سن وامتك انى ايشلرسز وهنوز عزيمت ايدرسز انلر بزدن كيزلو اولمزكه بز سزك اوزريكزه رقيب وحاضرز ويرده وكوكده ربك عزشانه دن ذره يه موازن برشى مستور اولمز واول ذره دن كوچك وبيوك برشى يوقدر الا لوح محفوظده مكتوب وثابت وظاهردر

(٦٢) الا ان اولياء الله لا خوف عليهم ولا هم يحزنون ❋ آكاه اولك كه الله تعالانك دوست ومقربلرينه كله جك شدائدن خوف وكچمش مطالبدن حزن يوقدر

(٦٣) الذين امنوا وكانوا يتقون ❋ اوليا انلردركه الله تعالى يه ايمان ايدوب اكا مخالفتدن صاقنورلر

(٦٤) لهم البشرى في الحيوة الدنيا وفي الاخرة لا تبديل لكلمات الله ذلك هو الفوز العظيم ❋ انلر ايچون دنياده قرآنله آخرتده احسانله مژده واردركه كلام الله ايچون تبديل يوقدر ايشته بو مژده انلره نجات عظيمدر

(٦٥) ولا يحزنك قولهم ان العزة لله جميعا هو السميع العليم ❋ يا محمد كافرلرك (اشراك وسكاطعن) كلاملرى سكا حزن ويرمسون تحقيق غلبه الله تعالى ايچوندر سنك دينكى عزيز ايتمك ايستر الله تعالى انلرك قوللرينى ايشيدر وعزيمت ونيتلرينى بيلور

(٦٦) الا ان لله من في السموات ومن في الارض وما يتبع الذين يدعون من دون الله شركاء ان يتبعون الا الظن وان هم الا يخرصون ❋ اكاه اولك كه سموات وارضده اولان ملائكه وانس وجن الله تعالانكدر (بونلركه اشرف مكونات ايكن هيچ برى ربوبيته صالح اولميجه جمادات نيجه اوله بيلور) شونلركه الله تعالادن غيريه شريك اتخاذيله عبادت ايدرلر نيه تابع اولورلر انلرك اكا نجيلرى تابعلرينى حقه تقرب ايتديرر ظنيله در انلر شريك نسبتنده كذب ايدرلر

(٦٧) هو الذي جعل لكم الليل لتسكنوا فيه والنهار مبصرا ان في ذلك لايات لقوم يسمعون ❋ اول الله تعالادركه سزڭچون كيجه يى قراكولق قيلدى (كه كوندزكى شغل وزحمتدن انصرافده) آنده راحت ايده سز كوندزى روشن قيلدى (كه معاملا تكزله تعيش ايده سز) تحقيق بو روزوشب ونور وظلمتى براتمسى قرآنى جان قولاغيله دكلين قوم ايچون وحدانيتنه نشان وعلامتلردر

(٦٨) قالوا اتخذ الله ولدا سبحانه هو الغنى له ما في السموات وما في الارض ان عندكم من سلطان بهذا اتقولون على الله ما لا تعلمون ❋ كافرلر الله تعالى ولد اتخاذ ايتدى ديديلر الله تعالى اندن منزهدر (زيرا ولد اتخاذى احتياج سببيله در) اول ايسه اندن غنيدر كه سموات وارضده اولان اشيانك جمله سى انك ملكيدر اى كافرلر سزك عندكزده الله تعالى يه ولد عزونده هيچ بر حجت وبرهانكز يوقدر بيلمديككز شيئى الله تعالى حقنده سويلرو كذب وافترا ايدرميسكز

(٦٩) قل ان الذين يفترون على الله الكذب لا يفلحون ❋ ديكه شونلركه الله تعالى يه اتخاذ ولد واضافت شريك ايله كذب وافترا ايدرلر انلره جهنم عذابندن فلاح وجنته دخول يوقدر

(٧٠) متاع في الدنيا ثم الينا مرجعهم ثم نذيقهم العذاب الشديد بما كانوا يكفرون ❋ الله تعالى يه كذب وافترا ايدن اول كافرلرك دنياده برخوردارلقلرى مهلتى برقاچ كوندر صكره رجوعلرى بزه در بعده كفرلرى سببيله انلره عذاب شديدى دادديررز

حزب ٤

(٧١) واتل عليهم نبا نوح اذ قال لقومه يا قوم ان كان كبر عليكم مقامى وتذكيرى بايات الله فعلى الله توكلت فاجمعوا امركم وشركاءكم ثم لا يكن امركم عليكم غمة ثم اقضوا الى ولا تنظرون ❋ يا محمد اهل مكه يه نوح عليه

السلامك خبريني تلاوت ايله اولوقتكه قومنه (يعنى اولادقابله) ديديكه اى قوم اكر بنم سزك بينكزده اقامتم وسزى آيات اللهى تذكيرايله حقه دعوتم سزه كران كلديسه سزك كيدكزدن بن الله تعالايه توكل ايلدم امدى امر كزى محكم ايدوب شركاكزله بيله قصدمه اتفاق ايدك صكره بنم هلاكمه قصدكز كزاو اولميوب آشكاره اولسون بعده بلا امهال ايستديككزى اجرا ايدك

(٧٢) فَاِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَمَا سَاَلْتُكُمْ مِنْ اَجْرٍ اِنْ اَجْرِيَ اِلَّا عَلَى اللّٰهِ وَاُمِرْتُ اَنْ اَكُونَ مِنَ الْمُسْلِمِينَ ۞ اكر بنم دعوتمدن وقولمى قبولدن اعراض ايدرسكز دعوتم ايچون بن سزدن اجرت ايستمدم بنم اجرتم انجق الله تعالى اوزرينه در (كه بكا ثواب عظيم احسان ايده جكدر سز كرك ايمان ايدك كرك اعراض ايدك) و بن امر اولندمكه انك حكمنه اطاعت ايدوب غيريدن شى طلب ايتميم

(٧٣) فَكَذَّبُوهُ فَنَجَّيْنَاهُ وَمَنْ مَعَهُ فِي الْفُلْكِ وَجَعَلْنَاهُمْ خَلَائِفَ وَاَغْرَقْنَا الَّذِينَ كَذَّبُوا بِاٰيَاتِنَا فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُنْذَرِينَ ۞ انلرانى تكذيبده اصرار ايتملريله بز نوح عليه السلامه وانكله سفينه ده اولان (مردوزن سكسان) كشيه نجات ويروب انلرى هالكينه خلفا قيلدق واول آيتلريمزى تكذيب ايدنلرى طوفانله غرق ايتدك ديدهٔ عبرتله نظرايله كه بويله پيغمبرلرك انذاريله ايمانه كلينلرك عاقبتلرى نيجه اولدى

(٧٤) ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِ رُسُلًا اِلٰى قَوْمِهِمْ فَجَاؤُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا بِمَا كَذَّبُوا بِهِ مِنْ قَبْلُ كَذٰلِكَ نَطْبَعُ عَلٰى قُلُوبِ الْمُعْتَدِينَ ۞ نوح عليه السلامدن صكره قوملره رسوللر كوندردك كه انلر دعوالرينى اثبات ايدر معجزه لريله كلديلر مقدم بولندقلرى تكذيبلرى سببيله ايمان ايتمديلر بونلر كبى حددن تجاوز ايدنلرك ضلالتله الفتلرى ايچون قلبلرينك اوزرينه مهر وضع ايدرز

(٧٥) ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ مُوسٰى وَهٰرُونَ اِلٰى فِرْعَوْنَ وَمَلَائِهِ بِاٰيَاتِنَا فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا مُجْرِمِينَ ۞ بو پيغمبرلردن صكره موسى وقرنداشى هرون عليهما السلامى (عصا ويد بيضا وسائر) آيتلريمزله فرعون وقومنه كوندردك انلر استكبارله ايمانى قبول ايتميوب تكذيبى معتاد ايله قوم مجرملردن اولديلر

(٧٦) فَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا اِنَّ هٰذَا لَسِحْرٌ مُبِينٌ ۞ وقتاكه موسى عليه السلام بزم عندمزدن حق معجزه ايله كلدى انلر بو سحر ظاهردر ديديلر

(٧٧) قَالَ مُوسٰى اَتَقُولُونَ لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَكُمْ اَسِحْرٌ هٰذَا وَلَا يُفْلِحُ السَّاحِرُونَ ۞ موسى عليه السلام انلره سزه حق ومعجزه ايله كلانه سحرمى ديرسكز نبوته

علامت اولان شى سحرميدر ساحرلر دنياده وآخرتده فلاح بولمزلر ديدى

(٧٨) قَالُوا اَجِئْتَنَا لِتَلْفِتَنَا عَمَّا وَجَدْنَا عَلَيْهِ اٰبَاءَنَا وَتَكُونَ لَكُمَا الْكِبْرِيَاءُ فِي الْاَرْضِ وَمَا نَحْنُ لَكُمَا بِمُؤْمِنِينَ ۞ انلر موسى وهرون عليهما السلامه سز بزى بابالرمزدن بولديغمز شيدن دوندرمك ايچونمى كلديكز وير يوزنده بيوكلك سزكچونمى اوله جق بز سزك الله تعالانك رسولى اولديغكزه اينانور دكلز ديديلر

(٧٩) وَقَالَ فِرْعَوْنُ ائْتُونِي بِكُلِّ سَاحِرٍ عَلِيمٍ ۞ فرعون قومنه علم سحرده ماهر اولنلرك جميعنى بكا كتورك ديدى

(٨٠) فَلَمَّا جَاءَ السَّحَرَةُ قَالَ لَهُمْ مُوسٰى اَلْقُوا مَا اَنْتُمْ مُلْقُونَ ۞ ساحرلر كلدكلرنده موسى عليه السلام انلره آته جق عصا وايپلر كزى آتك ديدى

(٨١) فَلَمَّا اَلْقَوْا قَالَ مُوسٰى مَا جِئْتُمْ بِهِ السِّحْرُ اِنَّ اللّٰهَ سَيُبْطِلُهُ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُصْلِحُ عَمَلَ الْمُفْسِدِينَ ۞ وقتاكه ساحرلر عصا وايپلرينى القا ايتديلر موسى عليه السلام انلره سزك كتور ديككز شى سحردر الله تعالى انى قريبا ابطال ايدر الله تعالى مفسدلرك عملنى اصلاح ايتمز ديدى

(٨٢) وَيُحِقُّ اللّٰهُ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُونَ ۞ الله تعالى كلماتيله يعنى حكم وقضاسيله حقى اثبات ايدر اكر مجرم كافرلر انى كريه كورسه لرده

(٨٣) فَمَا اٰمَنَ لِمُوسٰى اِلَّا ذُرِّيَّةٌ مِنْ قَوْمِهِ عَلٰى خَوْفٍ مِنْ فِرْعَوْنَ وَمَلَائِهِمْ اَنْ يَفْتِنَهُمْ وَاِنَّ فِرْعَوْنَ لَعَالٍ فِي الْاَرْضِ وَاِنَّهُ لَمِنَ الْمُسْرِفِينَ ۞ موسى عليه السلامه انجق كندو قومى اولان بنى اسرائيل اولادلرينك كنجلرندن بعضلرى ايمانه كلدى انلر دخى فرعون ورؤساسندن وكندو بابالرندن انلره بر عذاب وفتنه اولمق خوفى اوزره ايديلر زيرا فرعون ارض مصرده متكبر وطاغى واو لقدر حدى تجاوز ايتمشيدى كه ربوبيت دعواسنده ايدى * چونكه دخى ايمان ايتمش امرأهٔ فرعون ومؤمن آل فرعون وخازن فرعون وسائر ايتمش كشى اولديغى منقول اولمغله انلرك دخى انالرى بنى اسرائيلدندى دينلدى

(٨٤) وَقَالَ مُوسٰى يَا قَوْمِ اِنْ كُنْتُمْ اٰمَنْتُمْ بِاللّٰهِ فَعَلَيْهِ تَوَكَّلُوا اِنْ كُنْتُمْ مُسْلِمِينَ ۞ موسى عليه السلام (اول ايمانه كلنلرده خوف اثرى مشاهده ايدوب) اى بنم قومم اكر الله تعالايه ايمان تام ايتديكزسه انك حكم وقضاسنه تسليم ايله اكا توكل ايدك ديدى

(٨٥) فَقَالُوا عَلَى اللّٰهِ تَوَكَّلْنَا رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ۞

انلر دخی الله تعالی یه توکل ایتدك دیوب دعایه آغاز ایتدیلر که یا ربنا بزی قوم ظالمینه فتنه ایتدرمه یعنی انلری اوزریمزه مسلط ایدوب بزی هلاك ایتدرمه دیدیلر

(٨٦) ونجنا برحمتك من القوم الكافرين ✵ و بزه رحمتکله قوم کافرینك قصد ومکرندن نجات احسان ایله دیدیلر

(٨٧) واوحينا الى موسى واخيه ان تبوّا لقومكما بمصر بيوتا واجعلوا بيوتكم قبلة واقيموا الصلوة وبشر المؤمنين ✵ بز موسی وقرنداشنه قوملریچون شهر مصرده خانه اخذ ایدوب یرلشدرمکی وحی ایتدك وسز وقومکز خانه لریکزی قبله یه متوجه مصلی ایدك ونمازه ارکانیله قیام ایدك یا موسی خانه لرنده نماز قیلان مؤمنلره دنیاده نجات واخرتده درجاتله مژده ایله * منقولدر که بنی اسرائیل نمازلرینی معبدلرنده ادا ایدرلردی موسی علیه السلام رسالتله کلدکده فرعون اول معبدلرینی هدم ونمازدن منع ایلدی بناء علیه فرعون عبادتلرینه مطلع اولمق ایچون بیوتلرینی مساجد اتخاذ ایدوب انده عبادت ایتمکلریله امر اولندیلر

(٨٨) وقال موسى ربنا انك اتيت فرعون وملاءه زينة واموالا في الحيوة الدنيا ربنا ليضلوا عن سبيلك ربنا اطمس على اموالهم واشدد على قلوبهم فلا يؤمنوا حتى يروا العذاب الاليم ✵ موسی علیه السلام یاربنا فرعونه وقومنه سن حیات دنیاده لباس ومتاع ونقود وانعام وانواع اشیا ویردك که نامی سنك یولکدن اضلال ایدرلر یاربنا مالالری اوزرینه اثر محو ومسخ کوندر وقلبلرینك اوزرینه مهر وضع ایله که ایمانله منشرح اولمسونلر تاکه الیم عذابی کوره لر دیدی * مرویدر که انلرك نقود واثمار واطعمه وجمیع مالاری طاش اولدی بو دخی طقوز معجزه سنك بریدر دینلدی

(٨٩) قال قد اجيبت دعوتكما فاستقيما ولا تتبعان سبيل الذين لا يعلمون ✵ الله تعالی تحقیق دعاکزه اجابت اولندی دعوت والزام حجتده مقیم اولوب عجله ایتمیك ووعدهٔ حقی بیلمزلرك یولنه تبعیت ایتمیك بیوردی * مرویدر که موسی علیه السلام دعا ایدوب هرون علیه السلام آمین دیدیکه خطاب تثنیه اولدی ودعا ایله اجابتی بینی فرق سنه اولدی دینلدی

(٩٠) وجاوزنا ببني اسرائيل البحر فاتبعهم فرعون وجنوده بغيا وعدوا حتى اذا ادركه الغرق قال امنت انه لا اله الا الذي امنت به بنوا

اسرائيل وانا من المسلمين ✵ بز بنی اسرائیله بحر قلزمی کچوردك فرعون وعسکری ظلم وتعدیله انلرك اردنجه بحره کلدیلر تاکه فرعونه غرق ظهورنده فرعون بنی اسرائیلك ایمان کتوردکی اللهدن غیری اله یوق ایدوکنی تصدیق ایتدم وبنده مسلمانلردنم دیدی * بو قصه نك تفصیلی سورهٔ شعراده ذکر اولنسه کرکدر ان شاءالله تعالی (جلد ٢ صحیفه ١٢٦)

(٩١) الآن وقد عصيت قبل وكنت من المفسدين ✵ مقدما پیغمبری دیکلمیوب عصیان وفسادده اولدك شمدی الکدن اختیارك کیدوب نفسکدن مأیوس اولدیغکده می ایمان ایدرسن * مرویدرکه جبریل علیه السلام برکون دیوان مظالم فرعونه کلوب بو صورتله برفتوا کوستردیکه برنده افندیسنك نعمتیله نشو ونما بولوب سائر بنده لرندن ممتاز ایکن کفران نعمت ایدوب افندیسنه عدم اطاعتله افندیلك دعواسنه باشلاسه حکم ندر بو فتوانك ذیلنه فرعون بو بنده نك جزاسی انی دریایه غرق ایتمکدر دیو یازوب ابو العباس ولید بن مصعب امضاسنی وضع ایلدی جبرائیل علیه السلام اول خطی اخذ ایدوب او لحظه که حالت غرقده اظهار ایمان ایدر کن اول خطی اکا ارائه ایدوب ایشته سنك فتواکله عمل اولندی دیدی

(٩٢) فاليوم ننجيك ببدنك لتكون لمن خلفك اية وان كثيرا من الناس عن اياتنا لغافلون ✵ ای فرعون بو کونده سنك جسدکی بحردن چیقاروب بر مرتفع مکانه براغورزکه سندن صکره کلنلره عبرت ونشان اولهسن ناسدن چوق کیمسه لر بزم علامت وقدرتلریمزدن غافللردر * تفکر ایدوب عبرت آلمزلر مرویدر که بنی اسرائیل فرعونك هلاکنه اینانمیوب ارقه مزدن کلیره بتوب کلور دیو دغدغه وخوفه دوشدیلر حق تعالی انك جسدنی بر مرتفع محله انداخته ایتمکله بنی اسرائیل انی بی روح کوروب متسلی ومسرور اولدیلر

نصف

(٩٣) ولقد بوّانا بني اسرائيل مبوّا صدق ورزقناهم من الطيبات فما اختلفوا حتى جاءهم العلم ان ربك يقضي بينهم يوم القيمة فيما كانوا فيه يختلفون ✵ بنی اسرائیلی بز صدق وعده مزه سزا اولان (شام ومصر) مملکتلرینه یرلشدردك وانلری طیب وپاك رزقلر ایله رزقلندردق تاکه توریتك علم واحکامی کلنجیه دك اختلاف ایتمدیلر (الآن نعت محمدی بی کوروب تغییر وتحریفنه مشغول اولدیلر) تحقیق سنك ربك تعالی قیامتده انلرك دین امرنده

ایتدکلری اختلافلرینی بینلرنده حکم وقضا ایله فصل ایدر

(٩٤) فَاِنْ كُنْتَ فِي شَكٍّ مِمَّا اَنْزَلْنَا اِلَيْكَ فَسْئَلِ الَّذِينَ يَقْرَؤُنَ الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكَ لَقَدْ جَاءَكَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ ❊ اکر سکا کوندردیکمز قصص واحکامدن فرض وتقدیر یوزندن شکده ایسک سندن اول اولان کتابلری اوقویانلردن سؤال ایله (که انلرده دخی مثلی مسطوردر) انلرحق وصحیح اولەرق ربك طرفندن سکا کلدی اکا شك ایدنلردن اولمه

(٩٥) وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِاٰيَاتِ اللّٰهِ فَتَكُونَ مِنَ الْخَاسِرِينَ ❊ الله تعالانك آیتلرینی تکذیب ایدنلردن اولمه که زیان ایدیجیلردن اولورسن

(٩٦) اِنَّ الَّذِينَ حَقَّتْ عَلَيْهِمْ كَلِمَةُ رَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ ❊ شونلرکه کفر اوزره فوت اولوب نارده مخلد قاله جقلرینه الله تعالانك کلمه سی واردو ثابت اولمشیدی انلر ایمانه کلمزلر (زیرا الله تعالانك کلامنده تغییر وقضاسنده تبدیل اولمز)

(٩٧) وَلَوْ جَاءَتْهُمْ كُلُّ اٰيَةٍ حَتّٰى يَرَوُا الْعَذَابَ الْاَلِيمَ ❊ اکر انلره ایستدکلری جمیع ایات ومعجزات کلسه دخی تا که انلر نامزد اولان عذاب الیمی کورمینجه ایمان ایتمزلر یدی (اول ایمان ایسه نفع ویرمز)

(٩٨) فَلَوْلَا كَانَتْ قَرْيَةٌ اٰمَنَتْ فَنَفَعَهَا اِيمَانُهَا اِلَّا قَوْمَ يُونُسَ لَمَّا اٰمَنُوا كَشَفْنَا عَنْهُمْ عَذَابَ الْخِزْيِ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَمَتَّعْنَاهُمْ اِلٰى حِينٍ ❊ هلاك ایتدکمز قریه اهلندن هیچ برقریه اهلی اولمدیکه عذابمز کلدیکی حالده ایمان کتوروب ایمانلری انلره نفع ایده انجق یونس علیه السلام قومیکه ایمانه کلدکلرنده انلردن دنیاده رسوالیق عذابنی کشف ایدوب اجللری کلنجیه دك انلری کچندردك ❊ قصهٔ یونس علیه السلام بووجهله روایت اولندیکه حق تعالی انی ارض موصلده اهل نینوی یه کوندردی برمدت انلری حقه دعوت ایلدی انلر ابا ایتملریله مضطر اولوب معذب اولملریچون دعا ایلدی اجابت بیوریلوب اوچکونه دك کندولره عذاب کله جکنی خبرویردی وحی اولندی یونس علیه السلام خبرویروب کندوسی ایچلرندن چیقوب برطاغده کزلندی وعد اولنان وقت کلدکده غلیظ توتونلو برسیاه بلوت کلوب نینوی یی احاطه ایلدی اهل شهر بیلدیلرکه یونس علیه السلامك خبری صادق ایمش برعاقل پادشاهلری وارایدی همان اکا واروب استمداد ایلدیلر اولدخی امر ایلدیکه یونس علیه السلامی بولوب تسلیم ونیاز ده اوله لر چندانکه طلبده اولوب بوله مدقلرنده پادشاهلری دیدیکه یونس

علیه السلام بوغیبه بزی اکا دعوت ایلدیکی باقیدر وسمیع وعلیمدر شمدی چاره انجق انك درکاهنه تضرع ونیازدر دیو همان کندوسی سروپا عریان واهالی دخی اواصورتله صحرایه روان کوچك وبیوك چوجوقلرینی انلردن ایروب ذی الحجه اولندن محرمك عاشرینه دك (آمنا بماجاء به یونس) دیەرك ناله وافغان ایلدیلر قرقنجی کونکه جمعه ایدی مناجاتلری تأثیر ودیوان رحمتدن عفو ونجات تحریریله ظلمت سحاب دفع اولدی قرق کوندنصکره یونس علیه السلام قومنك حاللرینه اطلاع ایچون نینوی یه توجه ایدوب قربن کلدکده عذاب رحمته تبدیل اولدیغنه واقف اولوب اکرشهره کیررسم بنی کذبه نسبت ایدرلر دیو صحرا طرفنه رجعت ایلدی بوندنصکره دریایه کیدوب بطن ماهیده محبوس اولدیغی قصه سی سورهٔ انبیا ووالصافاتده ذکر اولنور ان شاء الله تعالی (ص ٦٧ و٢٦٤)

نینوی موصله قریب برشهرعظیم ایدی اثارقدیمه سی موجوددرحضرت یونس علیه السلامك مزاری نینوی قربنده برقریه ده در دیرلر وبرروایتده یونس علیه السلام قدسه کلوب بعده حلجولیه نام قریه ده حضرت موسی علیه السلامك تاریخ وفاتندن سکزیوز اون بش سنه صکره وفات ایتمشدر (المحرره)

(٩٩) وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَاٰمَنَ مَنْ فِي الْاَرْضِ كُلُّهُمْ جَمِيعًا اَفَاَنْتَ تُكْرِهُ النَّاسَ حَتّٰى يَكُونُوا مُؤْمِنِينَ ❊ اکر ربك جل شانه مراد ایدیدی یریوزنده اولان ناسك جمیعی ایمان ایدردی یامحمد آیا سن بنم مشیتمسز خلقك ایمانه کلمدکلرینه اکراهمی ایدرسن ❊ مرویدرکه پیغمبر علیه السلام قومنك ایمانه کلمسنه حریص اولوب ایمان کتورمدکلرندن ملول اولمغله بوآیت کریمه ایله رسولنه تسلی ویردی ومشیتنه تعلیق ایلدی

(١٠٠) وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ اَنْ تُؤْمِنَ اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ وَيَجْعَلُ الرِّجْسَ عَلَى الَّذِينَ لَا يَعْقِلُونَ ❊ برنفس ایچون ایمان ایتمك اولمدی مکر الله تعالانك اذن وتوفیقیله اوله الله تعالی عذابی انلرك اوزرینه ایدرکه دلائل واحکامی تعقل ایتمزلر

(١٠١) قُلِ انْظُرُوا مَاذَا فِي السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَمَا تُغْنِي الْاٰيَاتُ وَالنُّذُرُ عَنْ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ ❊ آیات استیان مشرکلره دیکه کوکلرده اولان عجایب فطرته ویرلرده اولان بدایع قدرته نظر ایدك که نه صنعتلر واردر علم اللهده ایمانه کلیوب کفرنده ثباتله فوت اوله جقلره آیات ومعجزه کورمك واخافه ایتمك نفع ایتمز

(١٠٢) فَهَلْ يَنْتَظِرُونَ اِلَّا مِثْلَ اَيَّامِ الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِهِمْ قُلْ فَانْتَظِرُوا اِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْتَظِرِينَ ❊ مشرکلرك انتظارلری انجق انلردن مقدم کچن امتلره واقع اولان عذابه در سن انلره دیکه سزه نازل اوله جق عذابه منتظر اولك بنده سزکله بیله هلاککزه منتظرلردنم

(١٠٣) ثُمَّ نُنَجِّي رُسُلَنَا وَالَّذِينَ اٰمَنُوا كَذٰلِكَ حَقًّا عَلَيْنَا نُنْجِ الْمُؤْمِنِينَ

كافرلره عذاب نزولنده رسوللريمزه وانلره ايمان ايدنلره نجات ويردك بو نجات كبي وعد مزله اوزريمزه حق اولديكه مشركلرك هلاك كنده محمد واصحابنه نجات ويررز

(١٠٤) قل يا ايها الناس ان كنتم في شك من ديني فلا اعبد الذين تعبدون من دون الله ولكن اعبد الله الذي يتوفيكم وامرت ان اكون من المؤمنين ❊ ديكه اي ناس يعني اهل مكه اكر سز بنم دينمده شك ايدر سكز بن سزك عبادت ايتديككز اللهدن غيري شيئه عبادت ايتمم ولكن سزك روحكزي قبض واماته ايدن الله تعالايه عبادت ايدرم و بن احكام الهي يه ايمان ايدنلردن اولمغه امر اولندم

(١٠٥) وان اقم وجهك للدين حنيفا ولا تكونن من المشركين ❊ وجميع ادياندن ميل ايله يالكز خالصا لله دين اسلامه متوجها استقامتده اولمقلغمه واشراكدن احترازده اولمقلغمه امر اولندم

(١٠٦) ولا تدع من دون الله ما لا ينفعك ولا يضرك فان فعلت فانك اذا من الظالمين ❊ (وبكا دينلديكه) الله تعالادن غيري سكا نفع وضرري اولميان شيئه دعا وطاعت ايتمه اكراني ايدرسك دعايي موضعندن غيريه وضعله نفسكه ظلم ايتمشلردن اولورسن

(١٠٧) وان يمسسك الله بضر فلا كاشف له الا هو وان يردك بخير فلا راد لفضله يصيب به من يشاء من عباده وهو الغفور الرحيم ❊ اكر الله تعالى سكا بر ضرر ايرشدرسه اني سندن كشف ودفعه اندن غيري كيمسه قادر اولمز اكر سكا بر خير مراد ايدرسه انك فضلني رد ومنع ايدر يوقدر انك فضلي قوللرندن ديلديكنه اصابت ايدر الله تعالى مغفرت ومرحمت ايديجيدر معصيتله غفراندن نااميد اولميك طاعتله رحمتني اميد ايدك

(١٠٨) قل يا ايها الناس قد جاءكم الحق من ربكم فمن اهتدى فانما يهتدي لنفسه ومن ضل فانما يضل عليها وما انا عليكم بوكيل ❊ ديكه اي ناس ربكز طرفندن سزه قرآن ورسول كلوب بوندن صكره عذر ركز قالمدي كيمكه رسول وقرآنه متابعتله راه حقه كيدرسه انجق نفسيچون هدايت بولمش اولور كيمكه انكار وتكذيبله ضلالته دوشرسه انجق ضلالتي كندو نفسنه اختيار ايتمش اولور بن سزك اعمالكز حفظنه كفيل دكلم (بن انجق بشير ونذيرم)

(١٠٩) واتبع ما يوحى اليك واصبر حتى يحكم الله وهو خير الحاكمين ❊ يا محمد سكا وحي اولنان شيئه امتثال وتبليغله اتباع ايله ومشركلري دعوتكده انلرك اذيتلرينه صبر ايت تا كه الله تعالى سكا انلرله قتال ونصرت احسانيله امر وحكم ايدنجيه دك اول الله تعالى حاكملرك خيرلوسيدر حكمنده خطا وميل وظلم متصور دكلدر

— ١١ — (سورة هود مكية وهي مائة واحدى وعشرون آية)

بسم الله الرحمن الرحيم

(١) الر ❊ شعبي رضي الله عنه دن سؤال ايتديلركه بو حروف مقطعاتك معناسي ندر ديديلر (هو سر الله فلا تطلبوه) بيوردي

(٢) كتاب احكمت اياته ثم فصلت من لدن حكيم خبير ❊ بو بر كتابدر كه آيتلري حجت ودليللر ايله محكم اولوب نقض وخللدن مبرادر صكره مخلوقك محتاج اولدقلري اشيا بيان وتفصيل اولنمشدر كه اول كتابي حكمنده قدير وهر شيدن خبير الله تعالى عندندندر

(٣) الا تعبدوا الا الله انني لكم منه نذير وبشير ❊ تا كه عبادتي انجق الله تعالايه ايده سز يا محمد ديكه بن انك امريله سزي شركك وعصيانك عقوبتندن قورقوديجي وايمان وتوحيدك ثوابيله مژده ويريجييم

(٤) وان استغفروا ربكم ثم توبوا اليه يمتعكم متاعا حسنا الى اجل مسمى ويؤت كل ذي فضل فضله وان تولوا فاني اخاف عليكم عذاب يوم كبير ❊ وتا كه ربكز جل شانه دن مغفرت طلب ايدوب معاصيدن توبه ورجوع ايده سز كه اجل مسماكزه دك سزي امن وصحتله كچنديره ودينده هر فضل صاحبنه دنيا وآخرتده فضلنك جزا وثوابني ويره واكر ايماندن اعراض ايدر سكز قيامتده يادنياده سزك اوزريكزه بيوك عذاب وقوعندن خوف ايدرم

(٤) الى الله مرجعكم وهو على كل شيء قدير ❊ رجوعكز الله تعالى طرفنه در اول اعاده واثابه وتعذيبك كلسنه قادردر

(٥) الا انهم يثنون صدورهم ليستخفوا منه الا حين يستغشون ثيابهم يعلم ما يسرون وما يعلنون انه عليم بذات الصدور ❊ آكاه اولك كه منافقلر سينه لريني بوكرلر (يعني پيغمبر عليه السلامه اولان عداوتلريني كيزلرلر) كه

مطالع اولمیه اکاه اولك که انلرك ثیابلرینی اورتنوب قراشلرنده یاتدقلرینی وجمله کزلو واشکار ایشلرینی بیلور اول الله تعالی انلرك صدرلرنده اولان خیر وشرینی بیلور وقیامتده جزالرنی ویرر * مرویدر که بعض منافقلر حضور نبوی یه کلدکده صدرنی اکر وظهرنی بوکر ویوزنی اورتر دیکه پیغمبر علیه السلام انی کورمیه دینلدیکه کفاردن بر رجل اوینه کیررو پردهسنی ایندیرر وثوبنی بورینور الله تعالی بنم قلبمده اولانی بیلورمی دیو سویلنور دی

(٦) وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ إِلَّا عَلَى اللَّهِ رِزْقُهَا وَيَعْلَمُ مُسْتَقَرَّهَا وَمُسْتَوْدَعَهَا كُلٌّ فِي كِتَابٍ مُبِينٍ * یر یوزنده یوریان حیواناتك جمیعنك رزقی الله تعالادندر وانلرك یرده وصوده وهواده اولان مسکنلرینی ومقدم صلب ورحم وبیضهده اولان قرارکاهلرینی بیلور بونلرك جملهسی لوح محفوظده اشکاردر

جزء ١٢

(٧) وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَكَانَ عَرْشُهُ عَلَى الْمَاءِ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا وَلَئِنْ قُلْتَ إِنَّكُمْ مَبْعُوثُونَ مِنْ بَعْدِ الْمَوْتِ لَيَقُولَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُبِينٌ * واول الله تعالی که سموات وارضی وایچنده اولانلری التی کونده خلق ایتدی وبونلری خلق ایتمزدن مقدم عرشی صو اوزرنده ایدی بونلرك خلقتندن قدرة الهی معاینه کزده تفکر ایده عقل تام وطاعتده اهتمام اولدیغی معاملهٔ تجربه ایدر یا محمد اکر سن انلره موت ایتدکدنصکره قیامتده احیا وبعث اولنورسکز دیسك کافرلر بو بعث کلامی خدعه وبطلانده سحر کبیدر دیرلر * مرویدر که حق تعالی بر یاقوت حضرا خلق ایدوب اکا نظر ایتدکده صو اولدی صکره ریحی خلق ایدوب صوبی انك اوزرینه وصو اوزرینه عرشی وضع ایتدی

(٨) وَلَئِنْ أَخَّرْنَا عَنْهُمُ الْعَذَابَ إِلَى أُمَّةٍ مَعْدُودَةٍ لَيَقُولُنَّ مَا يَحْبِسُهُ أَلَا يَوْمَ يَأْتِيهِمْ لَيْسَ مَصْرُوفًا عَنْهُمْ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ * اکر انلردن وعد ایلدیکمز عذابی بر وقت معدودهیه دك تأخیر ایتسك انلر استهزا طریقیله بو عذابك نزولنی نه شی منع ایدر دیرلر اکاه اولسونلر که انلره عذاب کلدکده کرودنمك اولمز استهزا ایله تعجیل ایتدکلری عذاب انلری احاطه ایده

(٩) وَلَئِنْ أَذَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنَّا رَحْمَةً ثُمَّ نَزَعْنَاهَا مِنْهُ إِنَّهُ لَيَئُوسٌ كَفُورٌ * اکر بز انسانه نعمت رحمتنی ویروب صکره اندن اخذ ایلسك اول انسان صبری

والله تعالانك کرمنه اعتمادی اولمدیغندن نعمت سابقهیی انکار ایدر

(١٠) وَلَئِنْ أَذَقْنَاهُ نَعْمَاءَ بَعْدَ ضَرَّاءَ مَسَّتْهُ لَيَقُولَنَّ ذَهَبَ السَّيِّئَاتُ عَنِّي إِنَّهُ لَفَرِحٌ فَخُورٌ * واکر بز انسانه ضرر مس ایتدکدنصکره نعمتلر داد دیرسق بندن شدت ومصیبت کیتدی دیهرك فرح وغرور وخلقه فخر ایله شکری اونودر

(١١) إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَئِكَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ * مکر اول کیمسهلر که شدت ومصیبته صبر ایدوب سابق ولاحق نعمتلرینه شکر له عمل صالح ایشلیهلر اول کیمسهلر ایچون کناهلرینك مغفرتی وبیوك ثواب واردر که انك اقلی جنتدر

(١٢) فَلَعَلَّكَ تَارِكٌ بَعْضَ مَا يُوحَى إِلَيْكَ وَضَائِقٌ بِهِ صَدْرُكَ أَنْ يَقُولُوا لَوْلَا أُنْزِلَ عَلَيْهِ كَنْزٌ أَوْ جَاءَ مَعَهُ مَلَكٌ إِنَّمَا أَنْتَ نَذِيرٌ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ * یا محمد سکا وحی اولنانك بعضیسنی شاید ترك ایدیجی اولهسن (اشبو ترك اولنان مشرکلرك بتلرینه سب اوله) اول مشرکلرك محمده نیچون خزینه انزال اولنمدیکه انی انفاقله تبعه جمع ایده یاخود انکله برابر بر ملك کلمدیکه انك نبوتنه شاهد اوله دیملریله احیانا سکا ضیق صدر عارض اولور سکا واجب اولان انجق انلری عذاب الهیدن اخافهدر نیچون انلرك اقوال باطلهلرندن تنکدل اولورسن الله تعالی هر شیئه وکیلدر انلرك جزای عملرینی ویرر

(١٣) أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ فَأْتُوا بِعَشْرِ سُوَرٍ مِثْلِهِ مُفْتَرَيَاتٍ وَادْعُوا مَنِ اسْتَطَعْتُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ * بلکه مشرکلر محمد قرآنی کذبدن پیدا ایلدی دیرلر انلره دیکه سز فصحای عربدن شعر وانشایه قادرسکز چونکه بونی کندمدن سویلدم زعم ایدرسکز بونك مثلی کندیکزدن اون سوره پیدا ایدك والله تعالادن غیری قدرتکز اولدیغی کیمسهیی بمثله معارضه ایچون سزه اعانته دعوت ایدك اکر بو کلام مفتریده صادقلر ایسهکز

(١٤) فَإِلَّمْ يَسْتَجِيبُوا لَكُمْ فَاعْلَمُوا أَنَّمَا أُنْزِلَ بِعِلْمِ اللَّهِ وَأَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَهَلْ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ * یا محمد ویا مؤمنین اکر مشرکلر سوره کتورك دیدیککزه اجابت ایتمزلرسه بیلك که قرآن علم الهیله نازل اولوب مصالح عباد ومعاش ومعادی مشتملدر وبیلك که الله تعالادن غیری اله یوقدر اعجاز قرآن عندکزده متحقق اولمغله اسلام اوزره ثابت اولك

(١٥) مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزِينَتَهَا نُوَفِّ إِلَيْهِمْ أَعْمَالَهُمْ فِيهَا وَهُمْ

فيها لا يبخسون ❁ كيمكه حيات دنيايى وزينتنى طلب ايده اوله بزانلره دنياده صحت ودولت ووسعت رزق وكثرت اولاد ايله جزالرينى يتشديررز اول كيمسه لرك دنياده اجرلرندن برشى نقصان اولمز

(١٦) اولئك الذين ليس لهم في الاخرة الا النار وحبط ما صنعوا فيها وباطل ما كانوا يعملون ❁ اول كيمسه لرك عملر يچون آخرتده جزالرى جهنم آتشندن غيرى دكلدر انلرك دنياده كى صنعتلرى بيهوده وتباه وايشلدكلرى عملرى باطل اولديكه اخرته متعلق اخلاصله اولميوب ريا وسمعه ايدى

(١٧) افمن كان على بينة من ربه ويتلوه شاهد منه ومن قبله كتاب موسى اماما ورحمة اولئك يؤمنون به ومن يكفر به من الاحزاب فالنار موعده فلا تك في مرية منه انه الحق من ربك ولكن اكثر الناس لا يؤمنون ❁ آيا اول كيمسه كه ربسندن راه حقه دلالت ايدر برهانى اوله (كه پيغمبر عليه السلام واصحابيدر) واكا دليل عقلى دخى تابع اوله كه الله تعالادن اولديغنه وصحتنه شاهد اوله (كه جبريل عليه السلامدر) اول كيمسه شول حيات دنيايى وزينتنى طلب ايدن كيمسه كبيدر وقرآندن مقدم كتاب موسى عليه السلام يعنى تورية وقتنده دينده امام ورحمت وقرآنه موافق وتابع ايدى اول صاحب بينه لر قرآنه ايمان ايدرلر طائفهٔ اهل مكه دن قرآنه كافر اولنلر البته وعد اولندقلرى ناره رد اولنورلر اول وعد اولناندن سن شكده اولمه كه ربك طرفندن اول وعد حقدر ولكن ناسك اكثرى انى تصديق ايتمزلر

(١٨) ومن اظلم ممن افترى على الله كذبا اولئك يعرضون على ربهم ويقول الاشهاد هؤلاء الذين كذبوا على ربهم الا لعنة الله على الظالمين ❁ الله تعالايه انزال ايتمديكى شيئى اسناد وشريك اثباتيله كذب ايدن كيمسه دن اظلم كيم اولور اول مفتريلر ربلرى جل شانه يه محشرده عرض اولنوب ربلرينه اتخاذ ولد وشريكله كذب وافترا ايدن بونلردر ديو ملائكه واعضالرى شهادت ايدرلر اكاه اولك كه الله تعالانك لعنتى شركله نفسلرينه ظلم ايدنلر اوزره در

(١٩) الذين يصدون عن سبيل الله ويبغونها عوجا وهم بالاخرة هم كافرون ❁ انلركه ناسى راه خدا اولان دين اسلامدن منع ايدرلر واهل اسلامى اسلامدن ميل ايتدرمك استرلر وانلر اخرتى انكار ايديجيلردر

(٢٠) اولئك لم يكونوا معجزين في الارض وما كان لهم من دون الله من

اولياء يضاعف لهم العذاب ما كانوا يستطيعون السمع وما كانوا يبصرون ❁ انلره دنياده عذاب ايتمكدن الله تعالايى عاجز ايديجى اولمديلر وانلر ايچون اللهدن غيرى عذابدن قورتررد دوست ومعين اولمدى بلكه عذابلرى قات قات اولور دنياده كلام حقى ايشتمكه قادر دكللردى وراه حقى كورمزلردى

(٢١) اولئك الذين خسروا انفسهم وضل عنهم ما كانوا يفترون ❁ انلر شول كروهدركه بازار معامله ده كند ونفسلرينه زيان ايتديلر وملائكه وبتلرندن زعم ايتدكلرى شفاعتى ضايع ايتديلر

(٢٢) لا جرم انهم في الاخرة هم الاخسرون ❁ البته انلر اخرتده جمله زيانكارلردن زياده زيانده درلر

(٢٣) ان الذين امنوا وعملوا الصالحات واخبتوا الى ربهم اولئك اصحاب الجنة هم فيها خالدون ❁ شونلركه مؤمن اولوب اعمال صالحه ايشلديلر وربلرى جل شانه يه ماسوادن انقطاعله طاعت وتواضع ايلديلر انلر اصحاب جنتدن اولوب انده دائم وباقيلردر

نصف

(٢٤) مثل الفريقين كالاعمى والاصم والبصير والسميع هل يستويان مثلا افلا تذكرون ❁ مؤمن ايله كافر ايكى فرقه مثلى اولور كه كافر كور وصاغر كبيدر كه آيات اللهى كورمزلر وكلام اللهى ايشتمزلر مؤمن بونلرى كوريجى وايشيديجى وايمان ايديجيدر بو ايكى فرقه صفت ومثلده برابر اولورمى آيا بو مثلدن پند آلوب تأمل ايتمز ميسز

(٢٥) ولقد ارسلنا نوحا الى قومه انى لكم نذير مبين ❁ بز نوح عليه السلامى قومنه كوندردك اول انلره ديديكه بن سزى الله تعالانك عذابيله تخويف واندن خلاصى بيان ايده رم

(٢٦) ان لا تعبدوا الا الله انى اخاف عليكم عذاب يوم اليم ❁ انجق الله تعالايه عبادت ايدك مخالفت ايدرسكز سزه بركون عذاب اليم وقوعندن قورقارم

(٢٧) فقال الملأ الذين كفروا من قومه ما نريك الا بشرا مثلنا وما نريك اتبعك الا الذين هم اراذلنا بادى الرأى وما نرى لكم علينا من فضل بل نظنكم كاذبين ❁ نوح قومندن كافرلرك اشرف ورؤساسى اكا ديديلر كه بز سنى انجق بزم كبى بشر كوررز سنك بزم اوزريمزه نه مزيتك اولور كه سكا اطاعت ايده لم وسكا تابع اولنلرى بى تأمل وتفكر اراذل كوررز وسنك وتابع اولنلرك بزم اوزريمزه

فضلكزی كورمزز كه سزه متابعت ايدهلم بلكه سنی دعوای نبوتده وتبعه كی سنك صدقكی بيلمكده كاذبلر ظن ايدهرز

(٢٨) قال يا قوم ارأيتم ان كنت على بينة من ربى وآتانى رحمة من عنده فعميت عليكم أنلزمكموها وأنتم لها كارهون ✲ نوح عليه السلام ديديكه اى قوم بكا خبر ويرك اكر بن ربم تعالى طرفندن دعوامك صحتنه دار حجت ظاهره ايله اولسم وكندى عندندن بكا نبوت ويرسه وانلر سزه مستور اولسه بز سزى الزام ايدهبيلورميز حال بوكه سز اندن كارهلرسكز

(٢٩) ويا قوم لا أسألكم عليه مالا ان اجرى الا على الله وما انا بطارد الذين آمنوا انهم ملاقوا ربهم ولكنى اريكم قوما تجهلون ✲ واى قوم بن سزدن رسالتمى تبليغ ايچون مال استمم بنم اجرتم انجق الله تعالانك عهدهسندهدر ومؤمنلرى يانمدن طرد ايدهجك دكلم كه انلر قيامتده ربلرينه ملاقات ايله مكافات اولنهجقلردر ولكن بن سزى انلره اراذل ديدككزله جاهل قوم كوررم

(٣٠) ويا قوم من ينصرنى من الله ان طردتهم افلا تذكرون ✲ واى قوم اكر بن انلرى طرد ايدرسم الله تعالانك عذابندن بنى كيم قورتارر بو طرد التماسكز صواب دكل ايدوكنى تفكر ايتمزميسكز

(٣١) ولا اقول لكم عندى خزائن الله ولا اعلم الغيب ولا اقول انى ملك ولا اقول للذين تزدرى اعينكم لن يؤتيهم الله خيرا الله اعلم بما فى انفسهم انى اذا لمن الظالمين ✲ بن سزه بنم عندمده الله تعالانك خزينهلرى واردر ديمزم وبن غيبى بيلورم ديمزم وبن ملكم ديمزم (كه بكا سنده بزم كبى بشرسن ديو اعتراض ايدرسز) وسزك كوزلريكزه خوار كورينوب اراذل ديديككز مؤمنلره الله تعالى خير ويرمز ديمزم كه الله تعالى سزه دنياده ويردكندن انلره آخرتده اضعافنى احسان ايدر انلرك نفسلرنده صدق واخلاصدن نه اولديغنى الله تعالى بيلور اكر بن انلرك ظاهرينه كوره اسلامله حكم ايتمزسم بو صورتده بن ظالملردن اولورم

(٣٢) قالوا يا نوح قد جادلتنا فاكثرت جدالنا فأتنا بما تعدنا ان كنت من الصادقين ✲ انلر ديديلركه يا نوح بزمله مجادله ومخاصمه ايتدك وجدالى چوق ودور ودراز ايلدك امدى وعد ايلديكك عذابى بزه كتور اكر سن صادقلردن ايسك

(٣٣) قال انما يأتيكم به الله ان شاء وما انتم بمعجزين ✲ نوح عليه السلام الله تعالى مراد ايدرسه عجله يا وقتيله سزه عذابى كتورر سز انى عذابدن عاجز ايدهجك دكلسز ديدى

(٣٤) ولا ينفعكم نصحى ان اردت ان انصح لكم ان كان الله يريد ان يغويكم هو ربكم واليه ترجعون ✲ اكر الله تعالى سزى اغوا مراد ايدرسه بن سزه نصح مراد ايتسم دخى نصيحتم سزه فائده ايتمز اول الله تعاليدر سزك ربكز ومتصرفكز ورجوعكز اكادر كه اعمالكز اوزره جزا ايدر

(٣٥) ام يقولون افتريه قل ان افتريته فعلى اجرامى وانا برئ مما تجرمون ✲ قوم نوح بو وحيى نوح بلكه كندندن سويلدى ديو افترا ايلديلر يا نوح سن انلره ديكه اكر بن كندمدن دوزوب الله تعالايه افترا ايتدمسه كناهى بنم اوزريمهدر وسزك بكا افترا اسناديله كسب ايتديككز جرمدن بن برى يم

(٣٦) واوحى الى نوح انه لن يؤمن من قومك الا من قد آمن فلا تبتئس بما كانوا يفعلون ✲ نوح عليه السلامه وحى اولنديكه قومكدن كيمسه ايمانه كلمز مكر مقدم ايمانه كلنلردر امدى انلرك تكذيب واذاسنه محزون اولمه (كه انلره نزول عذاب وقتى كلمشدر)

(٣٧) واصنع الفلك باعيننا ووحينا ولا تخاطبنى فى الذين ظلموا انهم مغرقون ✲ يا نوح بزم نكاهمز وصنعتنى بزم وحيمزله بر سفينه دوز وكفرله نفسلرينه ظلم ايدنلر حقنده عذاب دفعيچون بكا دعا ايلمه كه انلر غرق اولنمقله حكم اولنمشلردر * منقولدر كه نوح عليه السلام سفينهيه اغاج طلبنده اولدقده ساج اغاجى ديكمك ايله امر اولندى يكرمى سنهده يتشوب سفينهيى نيجه ياپاجغنده متحير ايكن قوش كوكسى كبى ياپسنه وحى كلدى

(٣٨) ويصنع الفلك وكلما مر عليه ملأ من قومه سخروا منه قال ان تسخروا منا فانا نسخر منكم كما تسخرون ✲ كمى يى دوزمكه باشلادقده قومنك اشرافلرندن هر برى كچدكچه (بويله صوينك عزتى اولان محلده كمى يپارسن ومقدم پيغمبر ايدك شمدى نجار اولدك ديو) ذوقلنورلردى نوح عليه السلام انلره اكر سز شمدى بزى استهزا ايدرسكز الله تعالينك سزه عذابى كلدكده بز دخى سزى استهزا ايدهرز ديدى

(٣٩) فسوف تعلمون من يأتيه عذاب يخزيه ويحل عليه عذاب مقيم

یقینده بیلورسکز که رسوا ایلق عذابی دنیاده کیمه کلور وآخرتده عذاب دائمی کیمه واجب اولور * مرویدرکه نوح علیه السلام ایکی سنه‌ده سفینه‌یی تمام ایلدیکه طولی اوچیوز وعرضی اللی وارتفاعی اوتوز ذراع ایدی واکا اوچ طبقه ترتیب ایدوب زفتله مطلا ایلدی وحکم الهیله هرنوع حیواناتدن جمع ایدوب قوشلری یوقارو طبقه‌یه وانسانلری غذا وامتعه‌لریله اورطه طبقه‌یه وسباع وبهائمی اشاغی طبقه‌یه وضع ایدوب بونلرك نظام واتمامنه مشغول ایکن

(٤٠) حَتّٰى اِذَا جَاۤءَ اَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُّورُ قُلْنَا احْمِلْ فِيهَا مِنْ كُلٍّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ وَاَهْلَكَ اِلَّا مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ وَمَنْ اٰمَنَ وَمَاۤ اٰمَنَ مَعَهُ اِلَّا قَلِيلٌ * تا که بزم امریمز کلدکده وتنوردن صوقاینایوب فشقرده (اول تنور حوا رضی الله عنهانك اکمك پیشوردیکی طاشدن یاپمه بر تنور ایدی دیو منقولدر) بز نوح علیه السلامه امر ایتدککه انتفاع اولنور حیواناتك هرجنسندن ارککلو ودیشولو بر چفت حیوان اول سفینه‌یه وضع ایله واهل وعیالکی دخی وضع ایله الا اشونلری قویمه که اوزرلرینه غرق قولی سبقت ایتمشدر (انلر اوغلی کنعان ومرأه‌سی واعله‌در که کافرلر ایدی) وسکا ایمان ایدنلری وضع ایله حال بوکه اکا ایمان ایدنلر آز کیمسه ایدی * مرویدرکه سفینه‌یه کیرن انسان یتمش ایکی کیمسه که نصفی ارکلك نصفی نسوان ونوح علیه السلامك زوجهٔ مؤمنه‌سیله واوغلی سام وحام ویافث وزوجه‌لریله سکز جمعا سکسان کشی ایدیلر حق تعالی حیواناتی انك یانینه جمع ایدوب انلردن قنغی نوعه النی اوزاتسه صاغ النه ارککی وصول النه دیشی کلوب سفینه‌یه وضع ایدردی

(٤١) وَقَالَ ارْكَبُوا فِيهَا بِسْمِ اللّٰهِ مَجْرٰيهَا وَمُرْسٰيهَا اِنَّ رَبّ۪ي لَغَفُورٌ رَح۪يمٌ * نوح علیه السلام سفینه‌یه کیره جکلره الله تعالینك اسمیله کیرك که انك یوریمسی وطورمسی انك اراده‌تیله دررب تعالی مؤمنلری مغفرت ایدیجی ومرحمتیله بلای طوفاندن نجات ویریجیدر دیدی * دینلدیکه نوح علیه السلام سفینه‌یی بسم الله‌ایله یوریدر و بسم الله‌ایله طوردرردی

حزب ٢

(٤٢) وَهِيَ تَجْر۪ي بِهِمْ ف۪ي مَوْجٍ كَالْجِبَالِ وَنَادٰى نُوحٌ ابْنَهُ وَكَانَ ف۪ي مَعْزِلٍ يَا بُنَيَّ ارْكَبْ مَعَنَا وَلَا تَكُنْ مَعَ الْكَافِر۪ينَ * واول سفینه طاغلر کبی طالغه‌لرده

انلری کتوردی ونوح علیه السلام اوغلی کنعانه ندا ایلدیکه آیرو بر محلده ایدی ای اوغلم مسلمان اول بنمله کل سفینه‌یه سوار اول کافرلرله اولمه که هلاك اولورسن

(٤٣) قَالَ سَاٰو۪ٓي اِلٰى جَبَلٍ يَعْصِمُن۪ي مِنَ الْمَاۤءِ قَالَ لَا عَاصِمَ الْيَوْمَ مِنْ اَمْرِ اللّٰهِ اِلَّا مَنْ رَحِمَ وَحَالَ بَيْنَهُمَا الْمَوْجُ فَكَانَ مِنَ الْمُغْرَق۪ينَ * کنعان جوابنده براو طاغه صغنورم که بنی غرقدن محافظه ایدر دیدی نوح علیه السلام دیدیکه بوکونده الله تعالینك عذابی اولان غرقدن قورتاریجی یوقدر مگر الله تعالی ایمان توفیقیله رحمت ایتمش اوله اول حالده پدرله پسر بیننه موج طوفان حائل اولوب کنعان غرق اولنلردن اولدی

(٤٤) وَق۪يلَ يَاۤ اَرْضُ ابْلَع۪ي مَاۤءَكِ وَيَا سَمَاۤءُ اَقْلِع۪ي وَغ۪يضَ الْمَاۤءُ وَقُضِيَ الْاَمْرُ وَاسْتَوَتْ عَلَى الْجُودِيِّ وَق۪يلَ بُعْدًا لِلْقَوْمِ الظَّالِم۪ينَ * ای ارض صویکی یوت وای سما صویکی طوت دینلدی وصو اکسلدی وحق تعالینك حکمی اولان غرق اشرار ونجات ابرار قضا اولندی وسفینه جبل جودی اوزره قرار ایتدی (که اول موصل قربنده بر جزیره جبلدر) وقوم ظالمین ایچون بعد وهلاك اولسون دینلدی * منقولدرکه نوح علیه السلام رجب شریفك اوننده کمی‌یه بندی وتمام التی ماه صو اوزرنده اولوب محرمك اوننجی کونی زمینی بولدیلر نوح علیه السلام وسفینه‌ده اولنلر شکرا اولکونی صائم اولدیلر

جبل جودی کردستانده نهر شط اوزرنده واقع جزیرهٔ عمریه شرقنده بر ویا ایکی ساعت مسافه‌ده غایت مرتفع بر طاغدرکه ذروسنده بر زیارتکاه واردر لمحرره

(٤٥) وَنَادٰى نُوحٌ رَبَّهُ فَقَالَ رَبِّ اِنَّ ابْن۪ي مِنْ اَهْل۪ي وَاِنَّ وَعْدَكَ الْحَقُّ وَاَنْتَ اَحْكَمُ الْحَاكِم۪ينَ * نوح علیه السلام ربنه نیاز ایدوب یاربی اوغلم کنعان بنم اهلمدندر وسن وعد ایتمشیدك (که بنی واهلمی غرق ایتمیه‌سن) وسنك وعدك حقدر وسن حاکملرك احکمیسن دیدی * دینلدیکه نوح علیه السلام اوغلنك کفرندن خبری یوغیدی اگر بیلسه‌یدی (ولا تخاطبني في الذين ظلموا) کلام شریفی وار ایکن سؤال ایتمزدی

(٤٦) قَالَ يَا نُوحُ اِنَّهُ لَيْسَ مِنْ اَهْلِكَ اِنَّهُ عَمَلٌ غَيْرُ صَالِحٍ فَلَا تَسْـَٔلْنِ مَا لَيْسَ لَكَ بِه۪ عِلْمٌ اِنّ۪ٓي اَعِظُكَ اَنْ تَكُونَ مِنَ الْجَاهِل۪ينَ * الله تعالی یا نوح اول سنك اهلکدن دکلدر زیرا اول صالح اولمیان عملده‌در سنکچون آنده علم اولمیان شیدن سؤال ایتمه‌سنی جاهلاردن اولمقدن منع ایدرم بیوردی

(٤٧) قَالَ رَبِّ اِنّ۪ٓي اَعُوذُ بِكَ اَنْ اَسْـَٔلَكَ مَا لَيْسَ ل۪ي بِه۪ عِلْمٌ وَاِلَّا تَغْفِرْ ل۪ي وَتَرْحَمْن۪ٓي اَكُنْ مِنَ الْخَاسِر۪ينَ * نوح علیه السلام یاربی بوندنصکره بنم علم اولمیان

شیئی سؤال ایتمکدن سکا صغنورم اکر بنی مغفرت وعفوکله رحمت ایتمزسك بن زیان کارلردن اولورم دیدی

(٤٨) قِيلَ يَا نُوحُ اهْبِطْ بِسَلَامٍ مِنَّا وَبَرَكَاتٍ عَلَيْكَ وَعَلَى أُمَمٍ مِمَّنْ مَعَكَ وَأُمَمٌ سَنُمَتِّعُهُمْ ثُمَّ يَمَسُّهُمْ مِنَّا عَذَابٌ أَلِيمٌ * اکا دینلدیکه یا نوح بزدن سلامتله سفینه دن نزول ایله ونسلکده برکت اولوب آدم ثانی اوله سن وسفینه ده سنکله بیله اولان مؤمنلرك ذریتلرنده دخی خیر وزیاده لك ثابت اوله وانلردن امتلر اولورکه بز آنلری دنیاده کافر اولدقلری حالده کچندیروب صکره آخرتده بزدن آنلره عذاب الیم واقع اولور * دینلدیکه انلرکه مراد هود وصالح ولوط وشعیب علیهم السلامك قوملریدر

(٤٩) تِلْكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهَا إِلَيْكَ مَا كُنْتَ تَعْلَمُهَا أَنْتَ وَلَا قَوْمُكَ مِنْ قَبْلِ هَذَا فَاصْبِرْ إِنَّ الْعَاقِبَةَ لِلْمُتَّقِينَ * بو قصهٔ نوح علیه السلام اخبار غیبدندر که سکا آنی (جبریل علیه السلام واسطه سیله) وحی ایدرز بوندن مقدم آنی سن وقومك بیلمز دیکز قومکدن کلن اذیته وتبلیغ رسالتده اولان مشقته (نوح علیه السلام کبی) صبر ایله دنیاده ظفر آخرتده ثواب عاقبت متقیلر ایچوندر

(٥٠) وَإِلَى عَادٍ أَخَاهُمْ هُودًا قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا مُفْتَرُونَ * قوم عاده نسبده قرداشلری هود علیه السلامی رسول کوندردك اول انلره دیدیکه ای قومم الله تعالایه عبادت ایدك که اندن غیری الهکز یوقدر سزك اکا شریك کتورمکز انجق کذب وافترادر

(٥١) يَا قَوْمِ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى الَّذِي فَطَرَنِي أَفَلَا تَعْقِلُونَ * ای قومم تبلیغ رسالتم اوزره سزدن اجر استمم بنم اجرم انجق بنی خلق ایدن الله تعالانك عهده سنده در ایا سز عقلکزی قوللنمزمیسکز که حقله باطلی فرق ایده سز

(٥٢) وَيَا قَوْمِ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا وَيَزِدْكُمْ قُوَّةً إِلَى قُوَّتِكُمْ وَلَا تَتَوَلَّوْا مُجْرِمِينَ * وای قومم ربکزدن مغفرت طلب ایدك بعده غیره عبادتدن رجوع ایدك تاکه کوکدن اکینلریکز اوزره متصل یغمور کوندره وقوتکزه قوت آرتوروب اولادلریکز اوله وکناهلریکزه مصر اولدیغکز حالده ایماندن اعراض ایتمیك * دینلدیکه الله تعالی انلردن یغموری منع ونسالرنی عقیم ایتدی انلر اباب زراعت اولمغله بارانه ومدافعهٔ دشمن ایچون

اولاده محتاج اولملریله هود علیه السلام انلره بو آیت کریمه منطوقنجه نصیحت ایلدی

(٥٣) قَالُوا يَا هُودُ مَا جِئْتَنَا بِبَيِّنَةٍ وَمَا نَحْنُ بِتَارِكِي آلِهَتِنَا عَنْ قَوْلِكَ وَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِينَ * انلر دیدیلرکه یاهود سن بزه دعواکك صحتنه دلالت ایدر برحجتله کلمدك وسنك قولکله بز آلهه لرمزك عبادتنی ترك ایدیجی دکللرز وبز سکا ایمان ایدیجیلردن دخی دکلز

(٥٤) إِنْ نَقُولُ إِلَّا اعْتَرَاكَ بَعْضُ آلِهَتِنَا بِسُوءٍ قَالَ إِنِّي أُشْهِدُ اللَّهَ وَاشْهَدُوا أَنِّي بَرِيءٌ مِمَّا تُشْرِكُونَ مِنْ دُونِهِ فَكِيدُونِي جَمِيعًا ثُمَّ لَا تُنْظِرُونِ * بز سکا انجق انی دیرزکه بعض آلهه مز سنك سبیله سکا سوء حال کلوب هذیان سویلر اولدك هود علیه السلام انلره دیدیکه بن نفسمه الله تعالایی اشهاد ایدرم سز دخی شاهد اولك که الله تعالیدن غیری اشراك ایتدیککز اصنامدن بریم امدی سز واصنامکز جمیعا هلا کمه قصد ایدك بوندنصکره بکا مهلت ویرمیك * منقولدرکه هود علیه السلامك جملهٔ معجزاتندندرکه اویله قوتلو آدملره بو جوابی ویروب ایچلرنده یالکز کزردی برضرر ایده مدیلر

(٥٥) إِنِّي تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ رَبِّي وَرَبِّكُمْ مَا مِنْ دَابَّةٍ إِلَّا هُوَ آخِذٌ بِنَاصِيَتِهَا إِنَّ رَبِّي عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ * بنم وسزك ربکز اولان الله تعالایه اعتماد وتوکل ایتدم (که جمله وسعکزی صرف ایتسه کز بکا ضرر ایتمکه قادر دکلسز) هیچ برحیوان یوقدر الا الله تعالی انك ناصیه سنی اخذ ایدیجیدر (یعنی جمله یی دیلدکی اوزره تصرفده مالك وقادردر) بنم ربم جل شانه حق وعدل طریقی اوزره در (عندنده توکل واعتصام ضایع اولمز)

(٥٦) فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ مَا أُرْسِلْتُ بِهِ إِلَيْكُمْ وَيَسْتَخْلِفُ رَبِّي قَوْمًا غَيْرَكُمْ وَلَا تَضُرُّونَهُ شَيْئًا إِنَّ رَبِّي عَلَى كُلِّ شَيْءٍ حَفِيظٌ * اکر سز ایماندن اعراض ایدرسکز ارسال اولندیغم وحی بکا واجب اولدیغی وجهله برموجب حجت سزه تبلیغ ایلدم (بو اعراضکزله ربم تعالی سزی هلاك ایدوب) یریکزه برغیری قومی بدل ایدر سزك قبول حقدن اعراضکز اکا هیچ ضرر ویرمز تحقیق ربم جل شانه کلی شیئه (یعنی جمله نك افعال واقوال واحوالنه) نکهبان ومجازاتنی ادا ایدیجیدر

(٥٧) وَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا هُودًا وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا وَنَجَّيْنَاهُمْ

مِنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ ۞ وقتاکه بزم عذاب امریمز کلدی هود علیه السلام وانکله بیله اولان مؤمنلری رحمتمزله قورتاردق وعذاب غلیظدن دخی نجات ویردک * اول عذاب غلیظ باد سموم ایدیکه کافرلرک بورنلرندن کیروب دبرلرندن چیقوب اعضالرینی پاره پاره ایدردی

(٥٨) وَتِلْكَ عَادٌ جَحَدُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ وَعَصَوْا رُسُلَهُ وَاتَّبَعُوا أَمْرَ كُلِّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ ۞ احقافده اثرلری کورینن عاد قبیله سیکه رب تعالینک آیتلرینی انکار ایتدیلر ورسوللری هود علیه السلامه عاصی اولدیلر وهر معاند جبارک امرینه تابع اولدیلر

(٥٩) وَأُتْبِعُوا فِي هَٰذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ أَلَا إِنَّ عَادًا كَفَرُوا رَبَّهُمْ أَلَا بُعْدًا لِعَادٍ قَوْمِ هُودٍ ۞ انلره بو دنیاده (ریح عقیمله) وآخرتده (عذاب الیمله) لعنت تابع قیلندی آکاه اولک که قوم عاد ربلرینی انکار ایتدیلر آکاه اولک که قوم هود اولان عاده رحمة اللهدن دوراق وهلاک واردر

(٦٠) وَإِلَىٰ ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ هُوَ أَنْشَأَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَاسْتَعْمَرَكُمْ فِيهَا فَاسْتَغْفِرُوهُ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ إِنَّ رَبِّي قَرِيبٌ مُجِيبٌ ۞ ثمود قومنه نسبا قرداشلری صالح علیه السلامی کوندردک اول انلره دیدیکه ای قوم الله تعالایه عبادت ایدک اندن غیری الهکز یوقدر که اول سزی طپراقدن پیدا ایلدی وسزه اول طپراقده چکنمک وعمارته قدرت ویردی امدی اندن مغفرت طلب ایدک صکره غیره عبادتدن رجوع ایدک تحقیق ربم تعالی مؤمنلره رحمتله قریبدر ودعا ایدنلره اجابت ایدیجیدر

(٦١) قَالُوا يَا صَالِحُ قَدْ كُنْتَ فِينَا مَرْجُوًّا قَبْلَ هَٰذَا أَتَنْهَانَا أَنْ نَعْبُدَ مَا يَعْبُدُ آبَاؤُنَا وَإِنَّنَا لَفِي شَكٍّ مِمَّا تَدْعُونَا إِلَيْهِ مُرِيبٍ ۞ انلر دیدیلرکه یا صالح بوندن مقدم بیزمزده سندن رشد وسداد امید ایدوب (امورمزده مستشار ودیمزاله متدین اولمکی ایستردک بو کلاملرینی ایشیدوب امیدمزی قطع ایتدک) سن بزی بابالرمزک عبادت ایتدیکی الهه یه عبادتدن نهی می ایدرسن تحقیق سن بزی دعوت ایتدیکک توحیددن بزشک ویریده یز

(٦٢) قَالَ يَا قَوْمِ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كُنْتُ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّي وَآتَانِي مِنْهُ رَحْمَةً فَمَنْ يَنْصُرُنِي مِنَ اللَّهِ إِنْ عَصَيْتُهُ فَمَا تَزِيدُونَنِي غَيْرَ تَخْسِيرٍ ۞ صالح علیه السلام دیدیکه یا قوم بکا خبر ویرک که ربم تعالی بکا حجت روشن و پیغمبرلک ویرمشیکن

احقاف جزیرة العربده حضرموته متصل وشحر ولایتنک شرقنده واقعدر که سلفده غایت معمور وقوم عادک ولایتی اولوب الحالة هذه خالی وچول وسبال قومدن عبارت اراضی وسیعه در وحضرت هود علیه السلامک قبری دخی انده مسبله نام وادیده در لمحرره

نصف

اکرین تبلیغ رسالت وسزی حقه دعوت ایتمیوب اکا عاصی اولورسم بنی عذاب اللهدن کیم قورتورر سز بکا خسر اندن غیری برشی آرتورمزسز

(٦٣) وَيَا قَوْمِ هَٰذِهِ نَاقَةُ اللَّهِ لَكُمْ آيَةً فَذَرُوهَا تَأْكُلْ فِي أَرْضِ اللَّهِ وَلَا تَمَسُّوهَا بِسُوءٍ فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابٌ قَرِيبٌ ۞ ودیدیکه یا قوم بو ناقة الله بنم نبوتمه سزه علامتدرانی حالنه براغک که الله تعالانک یرنده اوتله سون واکا فنالق ایله طوقنمیک که عقبنده سزی عذاب اخذ ایدوب مهلت ویرمز

(٦٤) فَعَقَرُوهَا فَقَالَ تَمَتَّعُوا فِي دَارِكُمْ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ ذَٰلِكَ وَعْدٌ غَيْرُ مَكْذُوبٍ ۞ اول دوه یی سکرلیوب قتل ایلدیلر صالح علیه السلام انلره دیدیکه خانه لریکزده اوچکون یاشرسکز (چارشنبه وپنجشنبه وجمعه کونی عذابکز کلور) بو وعد کذب اولنور دکلدر * مرویدرکه یوزلری چارشنبه صاری پنجشنبه قرمزی جمعه سیاه اولوب جمعه ایرتسی عذاب نازل اولدی بو عقر قصه سنک تفصیلی سورهٔ قمرده کلور انشاء الله تعالی (جلد ٢ ص ٣٩١)

(٦٥) فَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا صَالِحًا وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا وَمِنْ خِزْيِ يَوْمِئِذٍ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيزُ ۞ وقتاکه بزم عذاب امرمز کلدی صالح علیه السلامی وانکله بیله اولان مؤمنلری عندمزدن رحمتله اول عذابدن واول کونک رسوایلغندن خلاص ایتدک تحقیق سنک ربک عذابنده قوی ودشمنلرینه غالبدر

(٦٦) وَأَخَذَ الَّذِينَ ظَلَمُوا الصَّيْحَةُ فَأَصْبَحُوا فِي دِيَارِهِمْ جَاثِمِينَ ۞ کفرله نفسلرینه ظلم ایدنلری جبرائیل علیه السلامک صیحه سی اخذ ایدوب قلبلری پاره لنوب خانه لرنده یقیلوب هلاک اولدیلر

(٦٧) كَأَنْ لَمْ يَغْنَوْا فِيهَا أَلَا إِنَّ ثَمُودَ كَفَرُوا رَبَّهُمْ أَلَا بُعْدًا لِثَمُودَ ۞ کویا هیچ خانه لرنده یوق کبی اولدیلر اکاه اولک که قوم ثمود ربلرینی انکارله کافر اولدیلر اکاه اولک که الله تعالانک رحمتندن قوم ثمود بعید وهلاک اولدی

(٦٨) وَلَقَدْ جَاءَتْ رُسُلُنَا إِبْرَاهِيمَ بِالْبُشْرَىٰ قَالُوا سَلَامًا قَالَ سَلَامٌ فَمَا لَبِثَ أَنْ جَاءَ بِعِجْلٍ حَنِيذٍ ۞ تحقیق بزم (ملائکه) رسوللرمز ابراهیم علیه السلامه مژده ایله کلوب سلام علیک دیدیلر ابراهیم علیه السلام انلره علیکم السلام دیدی ابراهیم علیه السلام اکلمیوب انلره برسموز بوزاغی بریان ایدوب کتوردی * دینلدیکه انلر اوچ ملک ایدی جبرائیل علیه السلام قوم لوطک هلاکی اسرافیل

عليه السلام اولاد اعطاسی میکائیل عليه السلام لوط عليه السلام واهلنك محافظه وخلاصی مژده سیله کلدیلر وابراهیم عليه السلام انلرك ملك اولدقلرینی اكلدیغندن بریان کتوردی

(٦٩) فَلَمَّا رَأَىٰ أَيْدِيَهُمْ لَا تَصِلُ إِلَيْهِ نَكِرَهُمْ وَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً قَالُوا لَا تَخَفْ إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَىٰ قَوْمِ لُوطٍ ❊ وقتاكه ابراهیم عليه السلام ملكلرك بریانه آل اوزاتمدقلرندن انكار عدیله انلردن قلبنه خوف كلدی (زیرا عادت وقت ایدیكه مسافرخانه صاحبنك طعامنی یمسه برضرر ایچون كلمش اوله) ملكلر خوفنی حس ایدوب قورقمه كه بز لوط قومنك عذابنه ارسال اولنمش ملكلرز (اكل وشربدن مبرابز دیدیلر)

(٧٠) وَامْرَأَتُهُ قَائِمَةٌ فَضَحِكَتْ فَبَشَّرْنَاهَا بِإِسْحَاقَ وَمِنْ وَرَاءِ إِسْحَاقَ يَعْقُوبَ ❊ ابراهیم عليه السلامك زوجه‌سی (وعمسی قزی ساره بنت هاران وراء پرده‌ده) طورردی فرح وسروردن كولدیكه بز ملائكه ایله اكا اسحقك واسحاقدن صكره انك اوغلی یعقوبك مژده‌سنی ویردك

(٧١) قَالَتْ يَا وَيْلَتَىٰ أَأَلِدُ وَأَنَا عَجُوزٌ وَهَٰذَا بَعْلِي شَيْخًا إِنَّ هَٰذَا لَشَيْءٌ عَجِيبٌ ❊ ساره دیدیكه وای عجب كه (طقسان طقوز یاشنده) بن عجوز وبو زوجم (ابراهیم عليه السلام یوز یكرمی یاشنده) اختیار ایكن بزدن ولد كلمسی خوش شی دیو تعجب ایلدی

(٧٢) قَالُوا أَتَعْجَبِينَ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ رَحْمَتُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الْبَيْتِ إِنَّهُ حَمِيدٌ مَجِيدٌ ❊ ملكلر ساره‌یه دیدیلركه الله تعالینك فضل وعنایتیله ایكی پیردن ولد كتورمسی امر وارادهسنه تعجبمی ایدرسن ای اهل بیت ابراهیم عليه السلام الله تعالینك رحمت وبركاتی سزك اوزریكزه در اول الله تعالی نعم اعطاسیله محمود وكرم اظهاریله عظیمدر

(٧٣) فَلَمَّا ذَهَبَ عَنْ إِبْرَاهِيمَ الرَّوْعُ وَجَاءَتْهُ الْبُشْرَىٰ يُجَادِلُنَا فِي قَوْمِ لُوطٍ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ لَحَلِيمٌ أَوَّاهٌ مُنِيبٌ ❊ وقتاكه ابراهیم عليه السلامدن خوف كیدوب بشارت كلدی قوم لوط حقنده بزم رسوللریمزله مجادله‌یه باشلدی تحقیق ابراهیم عليه السلامك حلمی ورقت قلبی وانتقامده تأنیسی انی مجادله‌یه انداخته ایلدی زیرا ناس ایچون آه وتأسفله حضرت غفاره مراجعت ایدیجیدی

(٧٤) يَا إِبْرَاهِيمُ أَعْرِضْ عَنْ هَٰذَا إِنَّهُ قَدْ جَاءَ أَمْرُ رَبِّكَ وَإِنَّهُمْ آتِيهِمْ عَذَابٌ

غَيْرُ مَرْدُودٍ ❊ ملكلر دیدیلركه یا ابراهیم بو جدالدن واز كچ تحقیق بونلرك عذابی ربك تعالینك حكمیله كلمشدر والبته كلوب اوله جقدر اول عذاب جدال ودعا ایله رد اولنمز

(٧٥) وَلَمَّا جَاءَتْ رُسُلُنَا لُوطًا سِيءَ بِهِمْ وَضَاقَ بِهِمْ ذَرْعًا وَقَالَ هَٰذَا يَوْمٌ عَصِيبٌ ❊ وقتاكه بزم ملائكه رسوللرمز لوط عليه السلامه (حسان الوجه غلمان صورتنده) كلدیلر قومی انلری كوروب سوء قصد ایدرخوفیله لوط عليه السلام مغموم ومحزون اولوب صدرنه صقندی كلدی وبو كون بكا عجب شدتلو كون اولدی دیدی

(٧٦) وَجَاءَهُ قَوْمُهُ يُهْرَعُونَ إِلَيْهِ وَمِنْ قَبْلُ كَانُوا يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ قَالَ يَا قَوْمِ هَٰؤُلَاءِ بَنَاتِي هُنَّ أَطْهَرُ لَكُمْ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَلَا تُخْزُونِ فِي ضَيْفِي أَلَيْسَ مِنْكُمْ رَجُلٌ رَشِيدٌ ❊ لوط عليه السلامك قومی انك طرفنه سرعتله كلوب مقدمكی سوء عمللری اوزره مسافرلرینی طلب ایلدیلر لوط عليه السلام انلره دیدیكه اشته بونلر بنم قزلرمدر سزك ایچون تمیزلردر ایمانه كلوب انلری تزویج ایدك الله تعالیدن قورقك مسافرلریمك یاننده بنی رسوای ایتمیك سزدن بر عقللو كیمسه یوقیدر

(٧٧) قَالُوا لَقَدْ عَلِمْتَ مَا لَنَا فِي بَنَاتِكَ مِنْ حَقٍّ وَإِنَّكَ لَتَعْلَمُ مَا نُرِيدُ ❊ انلر یا لوط بزم سنك قزلریكده حاجتمز یوقدیغنی بیلدك وسن مرادمز نه ایدوكنی بیلورسن دیدیلر

(٧٨) قَالَ لَوْ أَنَّ لِي بِكُمْ قُوَّةً أَوْ آوِي إِلَىٰ رُكْنٍ شَدِيدٍ ❊ لوط عليه السلام اكر سزی دفعه قدرتم اولسه یاخود شدید عشیرته استنادم اولسه سزی منع ایدردم دیدی

(٧٩) قَالُوا يَا لُوطُ إِنَّا رُسُلُ رَبِّكَ لَنْ يَصِلُوا إِلَيْكَ فَأَسْرِ بِأَهْلِكَ بِقِطْعٍ مِنَ اللَّيْلِ وَلَا يَلْتَفِتْ مِنْكُمْ أَحَدٌ إِلَّا امْرَأَتَكَ إِنَّهُ مُصِيبُهَا مَا أَصَابَهُمْ إِنَّ مَوْعِدَهُمُ الصُّبْحُ أَلَيْسَ الصُّبْحُ بِقَرِيبٍ ❊ ملكلر دیدیلركه یا لوط بز ربك تعالینك رسوللریز انلرك ضرری سكا واصل اولمز كیجه‌دن بر قطعه كچنجه اهلكله كیت وسزدن بر كیمسه كیرویه باقمسون الا زوجه‌ك كافره اولمغله كیرویه باقوب هلاك اولور انلره اولان مصیبت اكادخی اصابت ایدر انلرك وعد اولنن هلاك وقتی صبحدر (لوط عليه السلام هلاكلری یقین اولیدی دیمكله) جبریل عليه السلام صباح یقین دكلمی یعنی یقیندر دیدی

(٨٠) فلما جاء امرنا جعلنا عاليها سافلها وامطرنا عليها حجارة من سجيل منضود (٨١) مسومة عند ربك وما هي من الظالمين ببعيد * وقتا كه انلره عذاب امريمز كلدى انلرك شهرلرينك اوستنى التنه كتوردك واول قومك بولندقلرى محلده ربك تعالينك خزينه سندن عذاب ايچون بربرى آردنجه اوزرلرينه چاموردن پشمش نشانلو طاشلر ياغدردق اول طاشلر ظالمردن دور دكلدر (كه اول عذابه استحقاقلرى وارايدى) * بو اهالئ سدومك قصه سى بووجهله منقولدركه حق تعالى ملائكهٔ مرسوللره لوط عليه السلام قومنك سوء فعللرينه وفسادلرينه دردت كره شهادت ايتمدكجه هلاك ايتميك ديوامر بيورمشدى وقتا كه ملكلر لوط عليه السلامه كلوب انلرى ضيافت ايچون خانه سنه كوتوركن بوشهر اهاليسنك فعللرندن خبريكز وارميدر ديدى ملائكه فعللرى ندر ديديلر لوط عليه السلام سويلمكه اوتانورم عالمده اولان انسانك جمله سندن بتر برقوم اولديغنه شهادت ايده رم ديدى جبريل عليه السلام ميكائيل عليه السلامه اشارت ايدوب ايشته برشهادت ديدى شهرك قپوسنه كلدكده بومنوال اوزره بردخى شهادت ايلدى شهره كيردكده بردخى خانه يه دخولده بردخى اولوب دردت شهادت تكميل اولدى اول آنده لوط عليه السلامك زوجه سى ياخود برغيريسى اهاليه بويله خوب غلمانلر كلدى ديو خبر ويردى انلرهمان لوط عليه السلامك خانه سنه يوريديلر لوط عليه السلام قپوسنى سد ايدوب انلرله مجادله ورجا ايله دفعنه سعى ايدردى انلر ابسه ديوارى ييقمغه چالشورلردى لوط عليه السلامك اضطرابنى ملكلر كوروب كندولرينى ملائكه اولدقلرينى وانلرك هلاكنه مأمور اولدقلرينى بيلدروب جبريل عليه السلام طشره خروج وقناديله چهره لرينه ضربله جمله كور اولوب كتديلر وبرلرينه صاقنك كه لوطك خانه سنده ساحرلر واردبرلردى نتكيم امر بيورلديغى اوزره عذاب وقتى كلدكده جبريل عليه السلام برقنادنى شهرك التنه وضع ورفعله اوستى آلتنه اولدقده اولقدر يوقارو قالقدى بكه شهرك خروس وكلبلرينك صداسنى اهل آسمان ايشتدى ولوط عليه السلامك زوجه سى كيدركن بو عذابى كوروب واقوماى ديو اردنه باقمغله برطاش كلوب آنى هلاك ايتدى واول طاشلر اول قوملرى بولندقلرى محلده هلاك ايدرلردى حتى انلردن بريسى حرم مكه دن فرق كون چيقميوب اول طاش هواده معلق انك خروجنه منتظر اولمغله فرق كون نصكره چيقدقده دوشوب هلاك ايلدى

(٨٢) والى مدين اخاهم شعيبا قال يا قوم اعبدوا الله ما لكم من اله غيره ولا تنقصوا المكيال والميزان انى اريكم بخير وانى اخاف عليكم عذاب يوم محيط * بز اولاد مدينه قرداشلرى شعيب عليه السلامى كوندردك اول انلره ديديكه يا قوم الله تعالى يى برليوب اكا عبادت ايدك اندن غيرى الهكز يوقدر وبيع وشرا كزده كيله ووزنكزى نقصان ايتميك بن سزى مالدار ووسعتلو وكيسه نك حقنه محتاج دكل كوررم بو خيانتكز سببيله قورقارمكه قيامتده جهنم عذابى سزى احاطه ايدوب خلاص اوله ميه جقسز

(٨٣) ويا قوم اوفوا المكيال والميزان بالقسط ولا تبخسوا الناس اشياءهم ولا تعثوا فى الارض مفسدين * ويا قوم عدالله كيله يى تمام اولچك وترازويى تمام چكك وناسه حق اولان اشيالرينى نقصان ويرميك ويربوزنده ناسك حقلرينى نقص ايله فساد ايديجى اولميك * منقولدركه بيوك كيله ايله الوب كوچك كيله ايله ويررلردى وكمش والتونك كنارلرينى قطع ايدرلردى

(٨٤) بقيت الله خير لكم ان كنتم مؤمنين وما انا عليكم بحفيظ * اكر مؤمنلر ايسه كز الله تعالينك سزه حلالدن ابقا ايتديكى شى نقصله جمع ايتديككزدن خيرلودر يوخسه بن سزى عذابدن حفظ ايدردكلم

(٨٥) قالوا يا شعيب اصلوتك تأمرك ان نترك ما يعبد اباؤنا او ان نفعل فى اموالنا ما نشؤا انك لانت الحليم الرشيد * انلر ديديلركه يا شعيب بزم بابالرمزك عبادت ايتديكى اصنامى ترك ايتمزى ياخود كندو مالمزده ديلديكمزكى نقص كيل ووزن ايلمزى سكا نمازكمى امرايتدى حال بوكه سن كنديكى حلم ورشد صاحبى زعم ايدرسن

(٨٦) قال يا قوم ارايتم ان كنت على بينة من ربى ورزقنى منه رزقا حسنا وما اريد ان اخالفكم الى ما انهيكم عنه ان اريد الا الاصلاح ما استطعت وما توفيقى الا بالله عليه توكلت واليه انيب * شعيب عليه السلام ديديكه يا قوم نه ديرسكزكه بن ربم تعالى عندندن حجتله نبوت اوزره اولسم وبنى فضلندن رزق حسن ومال حلال ايله رزقلندرسه (بويله روحانى وجسمانى احساننده نصكره) بن انك وحينه خيانت وامر ونهينه مخالفت ايدرميم سزى برشيدن نهى ايدوب خلافنده كندم آنى ارتكاب ايتمكى مراد ايتمم انجق قادر اولديغم قدر سزك اصلاحكزى ايسترم واصلاح اموردة بكا توفيق انجق الله تعالينك هدايت واعانتيله در توكلم انك اوزرينه وهر اموردة رجوعم اكادر

توفيق غايت اعز اولمغله انجق قرانده بوندن غيرى محلده ذكر اولنمامشدر (لمحرره)

حزب ٣

(٨٧) ويا قوم لا يجرمنكم شقاقي ان يصيبكم مثل ما اصاب قوم نوح او قوم هود او قوم صالح وما قوم لوط منكم ببعيد ❊ واى قوم سزك بكا عداوتكز قوم نوحه طوفان يا قوم هوده باد صرصر يا قوم صالحه رجفه دن اصابت ايدن مثللو مصيبتي سزه كسب وتحميل ايتدرمسون و بالخصوص قوم لوط سزه بعيد وقت ومكانده دكلدر (اول كچمشلردن عبرت آلمزسكز قوم لوطدن عبرت آلك)

(٨٨) واستغفروا ربكم ثم توبوا اليه ان ربي رحيم ودود ❊ ربكزدن ايمانله مغفرت طلب ايدك وشرك ومعاصيدن اكا رجوع ايدك تحقيق بنم ربم تعالى تائبلره رحمتلو ولطف واحسانله مودتلودر

(٨٩) قالوا يا شعيب ما نفقه كثيرا مما تقول وانا لنريك فينا ضعيفا ولولا رهطك لرجمناك وما انت علينا بعزيز ❊ انلر كفر وعنادلرندن ناشى ديديلر كه يا شعيب سنك توحيد يوزندن سويلديكك كلامك چوغنى فهم ايتمزز و بز سنى بيمزده بزى دفعه قوتكى ضعيف يا ضعيف البصر كور يز اكر سنك عشيرتك ديمزده وبيمزده حرمتلو اولميدى سنى رجم ايدردك وسن بزم اوزيمزه عزيز دكلسنكه سنى رجمدن منع ايده

(٩٠) قال يا قوم ارهطي اعز عليكم من الله واتخذتموه وراءكم ظهريا ان ربي بما تعملون محيط ❊ شعيب عليه السلام ديديكه اى قوم ايا بنم عشيرتم سزك اوزريكزه الله تعالادن عزيزميدر بنى الله حفظ ايتميوب عشيرتم ايچون حفظ ايتمك الله تعالينك امرينى نسيان اولمش كبى ارقه كزدن كيرويه طوترسز تحقيق ربم تعالينك علمى سزك جميع اعمالكزى محيطدر (انلرى بيلوب مجازاتكزى ويرر)

(٩١) ويا قوم اعملوا على مكانتكم اني عامل سوف تعلمون من يأتيه عذاب يخزيه ومن هو كاذب وارتقبوا اني معكم رقيب ❊ ويا قوم شرك ونقص حالكز اوزره عملكزده اولك بن دخى عملمده متمكنم يقينده بيلورسكز كه الله تعاليدن عذاب كلدكده كيم رسواى وذليل اولور وكاذب كيمدر امدى عذابه منتظر اولك كه بنده سزكله برابر سزك عذابكزه منتظرم

(٩٢) ولما جاء امرنا نجينا شعيبا والذين آمنوا معه برحمة منا واخذت الذين ظلموا الصيحة فاصبحوا في ديارهم جاثمين ❊ وقتا كه عذابمز امرى كلدكده رحمتمزله شعيب عليه السلامه وانكله اولان مؤمنلره نجات ويردك وكفرله نفسلرينه ظلم ايدنلرى جبريل عليه السلامك صيحه سى اخذ ايدوب

خانه لرنده هلاك اولديلر

(٩٣) كأن لم يغنوا فيها الا بعدا لمدين كما بعدت ثمود ❊ كويا انلر انده هيچ يوغيمش كبى اولدى اكاه اولك كه قوم مدينك هلاك ورحمة اللهدن طرد وبعدى ثمود قومنك بعدى كبيدر (ايكيسنك دخى صيحه ايله اولوب لكن ثمودك تحتندن ومدينك فوقندن ايدى)

(٩٤) ولقد ارسلنا موسى بآياتنا وسلطان مبين (٩٥) الى فرعون وملائه فاتبعوا امر فرعون وما امر فرعون برشيد ❊ بز موسى عليه السلامى فرعون وقوم رؤساسنه علامت نبوت اولان معجزات سائره وعصا ايله كوندردك انلر اكا مخالفتله فرعونك امرينه تابع اولديلر فرعونك امرى ايسه رشد اولميوب ضلال صريح ايدى

(٩٦) يقدم قومه يوم القيمة فاوردهم النار وبئس الورد المورود ❊ فرعون قيامتده قومنه تقدم ايله انلرى آتشه سورر اول نه قبيح كيده جك محلدر كه انلر اكا كيررلر

(٩٧) واتبعوا في هذه لعنة ويوم القيمة بئس الرفد المرفود ❊ انلر دنياده واخرتده لعنت اولنورلر اول لعنت نه قبيح عطادر كه انلره ويرلمشدر

(٩٨) ذلك من انباء القرى نقصه عليك منها قائم وحصيد ❊ اشبو خبر هلاك اولمش قريه لر خبرلرندندر كه سكا حكايت ايدرز اول قريه لرك بعضسنك يرنده اثرى طورر وبعضسى بچلمش اكين كبى محو اولمشدر

(٩٩) وما ظلمناهم ولكن ظلموا انفسهم فما اغنت عنهم آلهتهم التي يدعون من دون الله من شيء لما جاء امر ربك وما زادوهم غير تتبيب ❊ بز انلره هلاكله ظلم ايتمدك لكن انلر كفر ومعصيتله نفسلرينه ظلم ايتديلر ربك جل شانه نك عذابى كلدكده الله تعاليدن غيرى عبادت ايتدكلرى الهه لر انلردن اول عذابى دفعه فائده ايتمدى بلكه اصناملرى زيان وهلاكدن غيرى برشى ارتورمدى

(١٠٠) وكذلك اخذ ربك اذا اخذ القرى وهى ظالمة ان اخذه اليم شديد ❊ ربك تعالينك اخذى بونك كبيدر كه نزمان قرا اهلنى عذابله طوترسه اول كويلرك اهاليسى شرك وعصيانله نفسلرينه ظلم ايتمشلردر اول الله تعالينك اخذى المدر وشدتلودر (كه كيمسه يه اندن خلاص ممكن دكلدر)

(١٠١) ان في ذلك لآية لمن خاف عذاب الآخرة ذلك يوم مجموع له الناس

وَذٰلِكَ يَوْمٌ مَشْهُودٌ ❋ اشبو ذكر اولنان قصه‌لر اخرت عذابندن قورقان كيمسه ايچون برعبرتدر اول قيامت بركوندر كه جمله ناس انده جمع اولنورلر واول بركوندر كه جمله آسمان وزمين اهلى انده حاضر اولورلر

(١٠٢) وَمَا نُؤَخِّرُهُ اِلَّا لِاَجَلٍ مَعْدُودٍ ❋ بز اول قيامت كوننى تأخير ايتمزز الا وقت معدود ايچون كه اول عندالله معلومدر

(١٠٣) يَوْمَ يَاْتِ لَا تَكَلَّمُ نَفْسٌ اِلَّا بِاِذْنِهٖ فَمِنْهُمْ شَقِيٌّ وَسَعِيدٌ ❋ اول مشهود كون كلدكده اول كونده هيچ بركيمسه كلام سويليه‌من مكر الله تعالانك اذنيله سويليه (كه اول موقف خاصه‌در) اول اهل موقفدن بعضيسى شقى بدبخت اولور (كه وعيد مقتضاسنجه مكانى جهنم اولور) وبعضيسى نيكبخت (اولوب وعدمو جبنجه مأويسى جنت) اولور

(١٠٤) فَاَمَّا الَّذِينَ شَقُوا فَفِى النَّارِ لَهُمْ فِيهَا زَفِيرٌ وَشَهِيقٌ ❋ شول شرك وعصيانله شقى اولنلر ايچون جهنم آتشنك الميله مقدم شديد صوتله چاغرمق صكره اينجه صدا ايله ناله ايتمك واردر ❋ صوت الحمار كبيكه زفير حمارك اكر ديغنده اولكى كسكين صوتيدر وشهيق صكره‌كى اينجه صداسيدر

(١٠٥) خَالِدِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ السَّمٰوَاتُ وَالْاَرْضُ اِلَّا مَا شَاءَ رَبُّكَ اِنَّ رَبَّكَ فَعَّالٌ لِمَا يُرِيدُ ❋ اول شقيلر اول جهنمده ابدى ابديلر اخرت سما وارضى دائم اولدقجه مكر كه ربك جل شانه انلرى برعذابدن بشقه برجنس عذابه دخى ادخال ايده (ياخود انلر مؤمنلردن اولوب ارادة الله ايله جهنمدن اخراج اولنه) تحقيق ربك تعالى ديلدكنى ايدر (اكا اعتراض ايدر يوقدر)

(١٠٦) وَاَمَّا الَّذِينَ سُعِدُوا فَفِى الْجَنَّةِ خَالِدِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ السَّمٰوَاتُ وَالْاَرْضُ اِلَّا مَا شَاءَ رَبُّكَ عَطَاءً غَيْرَ مَجْذُوذٍ ❋ شول ايمان وطاعتله سعيد اولنلر جنتده مؤبدلردر آخرت سما وارضى دوامیله انجق ربك تعالى انلرى نعيم جنتده دولت رؤيت ديداره دك مترقب طورديره (ياخود بعض مؤمنلر جنته دخولدن اول برمدت نارده اكلنملرينى ربك تعالى مراد ايده) برعطا اولديغى حالده كه اول آنلردن كسلمز

(١٠٧) فَلَا تَكُ فِى مِرْيَةٍ مِمَّا يَعْبُدُ هٰؤُلَاءِ مَا يَعْبُدُونَ اِلَّا كَمَا يَعْبُدُ اٰبَاؤُهُمْ مِنْ قَبْلُ وَاِنَّا لَمُوَفُّوهُمْ نَصِيبَهُمْ غَيْرَ مَنْقُوصٍ ❋ بو مشركلرك عبادت ايتدكلرى شيئك ضلالت ايدوكنده شك ايتمه انلر انجق بابالرينك مقدم عبادت ايتدكلرى

وانلردن كوردكلرى كبى عبادت ايدرلر بز انلرك عذابدن نصيبلرينى بابالرينه ايتدكمز كبى بلانقصان بونلره دخى ادا وتوفيه ايده‌رز

نصف

(١٠٨) وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَاخْتُلِفَ فِيهِ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَقُضِىَ بَيْنَهُمْ وَاِنَّهُمْ لَفِى شَكٍّ مِنْهُ مُرِيبٍ ❋ بز موسى عليه السلامه توريتى ويردك انده (قومنك بعضيسى اقرار وبعضيسى انكاريله سنك قومنك قرانده اولديغى كبى) اختلاف اولندى اكر ربك تعالادن انلرك عذابنك تأخيرى كلمه‌سى سبقت ايتميدى فى الحال بينلرنده قضا جريانيله منكرلرك عذابلرى اولوردى حال بوكه قومنك كفارى دخى قرانده شكده درلر

(١٠٩) وَاِنَّ كُلًّا لَمَّا لَيُوَفِّيَنَّهُمْ رَبُّكَ اَعْمَالَهُمْ اِنَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ❋ ربك جل شانه اختلافده اولان هر مؤمن وكافرلرك عمللرينك جزاسنى ويرر تحقيق الله تعالى انلرك خير وشر اعمالنه خبيردر

(١١٠) فَاسْتَقِمْ كَمَا اُمِرْتَ وَمَنْ تَابَ مَعَكَ وَلَا تَطْغَوْا اِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ❋ يا محمد سن وشرك وكفردن توبه ايله ايمانه كلوب سنكله بيله اولنلر وحى وانزال ايله امر اولديغكز كبى امر ونهيده استقامت اوزره اولك وتحديد اولنان حدوددن تجاوز ايتميك تحقيق الله تعالى عمللريكزى كوريجيدر ❋ بو استقامتك صعوبتى اجلندن افندمز عليه السلام (شيبتنى سورة هود) بيورمشلر

(١١١) وَلَا تَرْكَنُوا اِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللّٰهِ مِنْ اَوْلِيَاءَ ثُمَّ لَا تُنْصَرُونَ ❋ ظالم اولان كيمسه‌لره ادنى ميل ايله دخى ميل ايتميك ومداهنه ومخالطه دخى ايتميك كه سزى نار جهنم مس ايدر وسزك ايچون اول ناردن منع ايدر الله تعالادن غيرى يقينلريكز يوقدر صكره اندن دخى ياردم اولنمزسكز

(١١٢) وَاَقِمِ الصَّلٰوةَ طَرَفَىِ النَّهَارِ وَزُلَفًا مِنَ اللَّيْلِ اِنَّ الْحَسَنَاتِ يُذْهِبْنَ السَّيِّئَاتِ ذٰلِكَ ذِكْرٰى لِلذَّاكِرِينَ ❋ كوندزك ايكى طرفنده كه صباح واخشامده وكيجه ساعتلرندن كوندزه قريبده نمازه قيام ايله (يعنى طرفى النهار صباح واويله وايكندى وزلف الليل اخشام وياتسو نمازلريكه اوقات خمسه‌يه قائم اول) تحقيق بوبش وقت نماز حسنه‌سى كبائردن غيرى خطالرى محو ايدر بووعد وامر نصيحت دكلينلره موعظه‌در ❋ روايت اولنديكه بررجل برمرأه‌يى تقبيل ايدوب درعقب نداستله پيغمبرمز عليه السلامه بوخطاسنى اعتراف ايتدكده

بو آیت کریمه‌یی قرأت بیوردیلر

(١١٣) وَاصْبِرْ فَاِنَّ اللّٰهَ لَا يُضِيعُ اَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ✻ وطاعته صبر ایله که الله تعالی عملا نده اخلاصله صبر ایدنلرك اجرنی ضایع ایتمز

(١١٤) فَلَوْلَا كَانَ مِنَ الْقُرُونِ مِنْ قَبْلِكُمْ اُولُوا بَقِيَّةٍ يَنْهَوْنَ عَنِ الْفَسَادِ فِي الْاَرْضِ اِلَّا قَلِيلًا مِمَّنْ اَنْجَيْنَا مِنْهُمْ وَاتَّبَعَ الَّذِينَ ظَلَمُوا مَا اُتْرِفُوا فِيهِ وَكَانُوا مُجْرِمِينَ ✻ سزدن مقدم هلاك اولان اهل قروندن رای وعقل صاحبلری اولمدیکه مفسدلری بر بوزنده فساددن نهی ایده‌لردی انجق انلردن آز کیمسه که فساددن نهی ایتمریله انلره نجات ویردك انلر که دنیاده نعمته مستغرق ایکن ریاست ولذات شهوانیه‌یه اتباعله نفسلرینه ظلم ایدوب عقابه مستحق مجرملردن اولدیلر

(١١٥) وَمَا كَانَ رَبُّكَ لِيُهْلِكَ الْقُرَى بِظُلْمٍ وَاَهْلُهَا مُصْلِحُونَ ✻ ربك تعالی قری اهلنی ناشرك وكفرلرینه ظلم وفسادی ضم ایتمد كارنجه هلاك ایتمدی ✻ دینلدیکه ملك ظلمله بقلور كفر له یقلمز

(١١٦) وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَجَعَلَ النَّاسَ اُمَّةً وَاحِدَةً وَلَا يَزَالُونَ مُخْتَلِفِينَ (١١٧) اِلَّا مَنْ رَحِمَ رَبُّكَ وَلِذَلِكَ خَلَقَهُمْ وَتَمَّتْ كَلِمَةُ رَبِّكَ لَاَمْلَاَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ اَجْمَعِينَ ✻ ربك جل شانه اكرم ارادیدی جمله ناسی بر دینده قیلردی انلر ایسه (یهود ونصاری ومجوس وسائر) ادیان مختلفه اوزره اولقدن زائل اولمزلر مگر ربك تعالینك رحمتندن دین حقده اتفاق ایده‌لر انلری اول اختلاف ایچون خلق ایتدی (كه برفرقه جنتده برفرقه جهنمده اوله) وربك جل شانه‌نك ملكلرینه بیوردیغی البته جهنمی جمیع جن وناسك عاصیلریله طولدررم كلمه‌سی اجرا اولنه

(١١٨) وَكُلًّا نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ اَنْبَاءِ الرُّسُلِ مَا نُثَبِّتُ بِهِ فُؤَادَكَ وَجَاءَكَ فِي هَذِهِ الْحَقُّ وَمَوْعِظَةٌ وَذِكْرَى لِلْمُؤْمِنِينَ ✻ پیغمبرلر وامتلرینك جمله خبرلرنی سكا حكایت ایتدككه انكله ادای رسالتده وكفارك اذاسنه صبرده قلبكی ثابت ایده‌لم وبو خبرلر سكا حق ومؤمنلر ایچون پند وپاد وتذكره كلدی

(١١٩) وَقُلْ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ اعْمَلُوا عَلَى مَكَانَتِكُمْ اِنَّا عَامِلُونَ (١٢٠) وَانْتَظِرُوا اِنَّا مُنْتَظِرُونَ ✻ یا محمد شول ایمان كتور میلره دیكه سز حالكز اوزره عمل ایدك بزدخی اولدیغمز حالده عامللرز سز بزه رحمت حلولنه منتظر اولك بزده سزه عذاب زوالنه منتظرز

(١٢١) وَلِلّٰهِ غَيْبُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَاِلَيْهِ يُرْجَعُ الْاَمْرُ كُلُّهُ فَاعْبُدْهُ وَتَوَكَّلْ عَلَيْهِ وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ✻ سموات وارضك مغیباتی الله تعالینك علمنده حاضردر وكلی اموری اكا رجوع اولنور اكا عبادت وجمیع امور كده اكا توكل ایله ربك تعالی اعمالكزدن غافل اولمدی

— ١٢ — (سورة یوسف علیه السلام مكیة وهی مائة واحدی عشر آیة)

بسم الله الرحمن الرحيم

(١) الٓرٰ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ✻ اشبو سوره تدبر ایده‌نه كتاب مبینك اعجازینی وحكمت الهیه‌یی مشتمل آیات عبرتنمادر ✻ روایت اولندیكه علماء یهود رؤسای مشركینه محمده آل یعقوبك شامدن مصره انتقالندن ویوسف علیه السلامك قصه سندن سؤال ایدك دیملریله بو سوره نازل اولدی

(٢) اِنَّا اَنْزَلْنَاهُ قُرْاٰنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ✻ آل یعقوبك اخبارینی بیان ضمننده عربی اوله‌رق بو سوره‌یی انزال ایتدك كه معانیسنی فهم وتعقل ایدوب اول قصه‌یی بیله سز

(٣) نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ اَحْسَنَ الْقَصَصِ بِمَا اَوْحَيْنَا اِلَيْكَ هَذَا الْقُرْاٰنَ وَاِنْ كُنْتَ مِنْ قَبْلِهِ لَمِنَ الْغَافِلِينَ ✻ یا محمد بز سكا بو سوره‌یی وحیمزله احسن قصه اوله‌رق ذكر ایتدك اگرچه بوندن مقدم بو قصه دن غافللردن ایسكده

(٤) اِذْ قَالَ يُوسُفُ لِاَبِيهِ يَا اَبَتِ اِنِّي رَاَيْتُ اَحَدَ عَشَرَ كَوْكَبًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ رَاَيْتُهُمْ لِي سَاجِدِينَ ✻ وقتا كه یوسف علیه السلام باباسی یعقوب علیه السلامه ای بابام بن دوشمده اون بر یلدز وكونش وآی بكا سجده ایدر كوردم دیدی ✻ دینلدیكه یوسف علیه السلام اون ایكی یاشنده جمعه كیجه سی پدرك یاننده یاتور كن ناكاه سرسملك ایله او یاندقده پدری نه اولدك دیو سؤالنده بر یوكسك طاغك اوستنده ایمشم كه اطرافنده ایرمقلر آقار ویشل آغاجلر وار اوحالده گوكدن اون بر یلدز وكونش وآی كلوب بكا سجده ایتدیلر كوردم دیدی یعقوب علیه السلام بیلدیكه اون برقرداشی ویعقوب وزوجه سیكه یوسف علیه السلامك خاله سیدر یوسف علیه السلام رتبهٔ رفیعه‌یه واصل اولوب بونلر اكا تعظیم ایده جكلرین فكر ایلیوب قرداشلری بورؤیایی ایشیدرلر سه تعبیرینه واقف اولوب بغض ایده جكلر بناء علیه كتمنی توصیه ایلیوب

خاله یعنی دیزه‌سی (المحرره)

(٥) قَالَ يَا بُنَيَّ لَا تَقْصُصْ رُؤْيَاكَ عَلَى اِخْوَتِكَ فَيَكِيدُوا لَكَ كَيْدًا اِنَّ الشَّيْطَانَ

لِلاِنْسَانِ عَدُوٌّ مُبِينٌ ❊ يعقوب عليه السلام يوسف عليه السلامه اى اوغلجغم بورؤياكى قرداشلريكه ذكر ايتمه كه سنك هلاككك ايچون وسوسهٔ شيطان سببيله سكا حيله ايدرلر تحقيق شيطان انسان ايچون آشكاره دشمندر ديدى

(٦) وَكَذٰلِكَ يَجْتَبِيكَ رَبُّكَ وَيُعَلِّمُكَ مِنْ تَأْوِيلِ الْاَحَادِيثِ وَيُتِمُّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكَ وَعَلٰى اٰلِ يَعْقُوبَ كَمَا اَتَمَّهَا عَلٰى اَبَوَيْكَ مِنْ قَبْلُ اِبْرٰهِيمَ وَاِسْحٰقَ اِنَّ رَبَّكَ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ❊ ربك جل شانه سنى بورؤيا ايله شرفكى وقرداشلريكه تفوقكى اختيار ايتديكى كبى نبوت وپادشهلق ايله انتخاب ايدر ورؤيا تعبيركى دخى تعليم ايدر وبوندن مقدم جدك اسحق وپدر جدك ابراهيم عليه السلامه نبوت ورسالته نعمتنى تمام ايتديكى كبى سكا وآل يعقوبه دخى اتمام ايدر ربك تعالى بونعمتلرك مستحقنى بيلور ولازم اولان اموردە حكمتنى اجرا ايدر

(٧) لَقَدْ كَانَ فِي يُوسُفَ وَاِخْوَتِهِ اٰيَاتٌ لِلسَّائِلِينَ ❊ تحقيق يوسف عليه السلام وقرادشلرينك قصه لرندن سؤال ايدنلر وغيريلر ايچون الله تعالينك قدرت وحكمته دليللر واردر * مرويدر كه يوسف عليه السلامك اون بر قرداشى واريدى اون قرداشى لابرى اناوبابا بركه بنيامين ديانك قرقرنداشى راحيلدن متولدلردر اول بابالرى براولنلرك آتيسى يهوذا وروبيل وشمعون ولاوى وريالون ويشجر يعقوب عليه السلامك طايسى قزى مذكوره ليادنكه لايان بن اوط عليه السلامك قزيدر ودردى دان ونفتالى وجاد واشر ايكى جاريه سى زلفه وبلههدن وجوده كلمشلر دروعلى رواية رؤياى مذكورى پدرينه سويلركن وپدرينك اكا نعمت تام اوله جغنى تعبير ودوشنى قرداشلرندن كتم ايلمسى تنبيه ايدركن برادرلرينك زوجه لرندن بعضيسى ايشيدوب زوجلرينه خبرويرملريله عرق حسد حركت ايدوب تدبير مهمه مشغول اولديلر

(٨) اِذْ قَالُوا لَيُوسُفُ وَاَخُوهُ اَحَبُّ اِلٰى اَبِينَا مِنَّا وَنَحْنُ عُصْبَةٌ اِنَّ اَبَانَا لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ❊ برادرلرى برېرينه ديديلركه تحقيق يوسف وقرنداشى بنيامين بابامزه بزدن سوكلودر حال بوكه بز قدرتلو وايشكذار ايكن اول ايكى ضعيف وعاجزلره محبت ايتمسنده بزم بابامز تعديلى تركله خطاء ظاهره دهدر

(٩) اُقْتُلُوا يُوسُفَ اَوِ اطْرَحُوهُ اَرْضًا يَخْلُ لَكُمْ وَجْهُ اَبِيكُمْ وَتَكُونُوا مِنْ بَعْدِهِ قَوْمًا صَالِحِينَ ❊ انلردن دان ياخود شمعون اتفاقلريله ديديكه يوسفى قتل ايدك ياخود عمارتدن بعيد برمحله طرح ايدك كه غائب اولوب پدريكزك

يوزى سزه منحصر وتمام اقبالى سزه اوله وبوايشى كوردكدنصكره كناهكزه توبه ايدوب صالحين زمرەسندن اولورسكز

(١٠) قَالَ قَائِلٌ مِنْهُمْ لَا تَقْتُلُوا يُوسُفَ وَاَلْقُوهُ فِي غَيَابَتِ الْجُبِّ يَلْتَقِطْهُ بَعْضُ السَّيَّارَةِ اِنْ كُنْتُمْ فَاعِلِينَ ❊ انلردن يهوذا ياروبيل ديديكه يوسفى قتل ايتميك (كه بيكناهى قتل بيوك كناهدر) بلكه انى برقيونك ايچنه براغك كه انى يولجيلردن بعضيسى چيقاروب براخرناحيه يه كوتورر (اندن خلاصه غرضكز يوينى بولورمناسبى بودر) اكربنم ديديكمى ايشلرسكز

(١١) قَالُوا يَا اَبَانَا مَا لَكَ لَا تَأْمَنَّا عَلٰى يُوسُفَ وَاِنَّا لَهُ لَنَاصِحُونَ ❊ بابالرينه ديديلركه اى بزم بابامز سكا نوالديكه يوسفى بزه اينانمزسن حال بوكه بزاكا شفقتلو وخيرخواهز

(١٢) اَرْسِلْهُ مَعَنَا غَدًا يَرْتَعْ وَيَلْعَبْ وَاِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ ❊ يارين انى بزمله صحرايه كوندركه بزمله ميوه يسون و(اوق آتمق وقوشمق كبى) اويناسون بزآنى ضرر اصابتندن حفظ ايدەرز

(١٣) قَالَ اِنِّي لَيَحْزُنُنِي اَنْ تَذْهَبُوا بِهِ وَاَخَافُ اَنْ يَاْكُلَهُ الذِّئْبُ وَاَنْتُمْ عَنْهُ غَافِلُونَ ❊ يعقوب عليه السلام ديديكه سزك آنى آلوب كتمكز بنى محزون ايدر زيراانك مفارقتنه صبرم آزدر وسزك كتديككز محلده ير بجى قوردلر اولمغله قورقارمكه انى قورد اكل ايدوب سز شغلكزله اندن غافل اوله سز

(١٤) قَالُوا لَئِنْ اَكَلَهُ الذِّئْبُ وَنَحْنُ عُصْبَةٌ اِنَّا اِذًا لَخَاسِرُونَ ❊ اوغللرى ديديلركه بزبويله قوتلو كيسه لركن انى قورد اكل ايدرسه تحقيق بزضعفا وخسرانده اولمش اولورز

حزب ٤

(١٥) فَلَمَّا ذَهَبُوا بِهِ وَاَجْمَعُوا اَنْ يَجْعَلُوهُ فِي غَيَابَتِ الْجُبِّ وَاَوْحَيْنَا اِلَيْهِ لَتُنَبِّئَنَّهُمْ بِاَمْرِهِمْ هٰذَا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ❊ وقتاكه قرادشلرى يوسفى آلوب كتديلر وانى قيونك اسفلنه براقمغه عزم ايتديلر بز يوسف عليه السلامه جبريل عليه السلام واسطه سيله وحى كوندردك كه غم چكمه البته وقتيله سن انلره ايتدكلرى ايشدن خبرويررسن حال بوكه آنلر آنى بيلمزلر * مرويدركه يعقوب عليه السلام قرداشلرينك ابرامنى ويوسف عليه السلامك تماشاى صحرايه ميلنى كوردكده الم هجران وقضاى سبحانه رضا ايله يوسف عليه السلامى غسل وصاچنى طرايوب كيديروب ابراهيم عليه السلامى نمرود آتشه القاسنده جبرائيل عليه السلام جنتدن

کتوروب کیدردیکی کوملك یعقوب علیه السلامه میراث قالمشیدی انی تعویذ ایدوب قوانه وضعله شجرة الوداعه دك تشلیع واوغلنی قوچاقلیوب وداع ایلدی چونکه پدرلرینك نظرندن غائب اولدیلر پدرلرینك وصایاسنی برطرف ایدوب طعنه به آغازایله ای رؤیای کاذبه صاحبی سکا سجده ایدن کواکب شمدی سنی بزم الیمزدن قورتارسن دیو شمارلر اوردیلرکه موت درجه سنه کلدی هرچند یوسف علیه السلام بن چوجوغم بکا مرحمت ایدك و پیر کنعانك حالنی ملاحظه ایدك دیدیکچه فائده ایتمدی عاقبة الامر یهوذا بو حالی کورد کده بونك قتلنه قصد ایتمیك بنمله اولان عهد کزه وفا ایدك دیمکله انی کنعاندن اوچ فرسخ بعیدیاخود بیت المقدس حوالیسنده برقیونك باشنه کتوروب اللرینی باغلدیلر و بیلنه براپ باغلیوب قیویه صارقتدیلر نصفنده ایندکده براقدیلر صویه دوشوب انده برطاشك اوزرینه چیقوب اغلمغه باشلدی یهوذا اکا سائرندن خبرسز طعام کتورردی علی قول جبریل علیه السلام قیویه اینزکن امر الهیله ایریشوب برمحله اوتورتدی وجنت طعامیله بسلردی بعده قرداشلری برکچی اوغلاغی بوغزلیوب قاننی کوملکنه بوله دیلر

(١٦) وَجَاؤُ اَبَاهُمْ عِشَاءً يَبْكُونَ (١٧) قَالُوا يَا اَبَانَا اِنَّا ذَهَبْنَا نَسْتَبِقُ وَتَرَكْنَا يُوسُفَ عِنْدَ مَتَاعِنَا فَاَكَلَهُ الذِّئْبُ وَمَا اَنْتَ بِمُؤْمِنٍ لَنَا وَلَوْ كُنَّا صَادِقِينَ ❊ واخشام وقتنده آغلیه رق بابالرینه کلدیلر یعقوب علیه السلام بکلیه رك سزه نه اولدی یوسف نرده دیو سؤال ندهالر دیدیلرکه ای بزم بابامز بز صحراده قوشو قوشمغه یاخود اوق قوشوسنه کیدوب یوسفی متاعمزك یاننده براقشیدك قوردکلوب آنی ییدی سن بزم سوزمزه ایناغمزسن (سوء ظنك سببیله) بز صادقلر ایسك دخی

(١٨) وَجَاؤُ عَلَى قَمِيصِهِ بِدَمٍ كَذِبٍ قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ اَنْفُسُكُمْ اَمْرًا فَصَبْرٌ جَمِيلٌ وَاللّٰهُ الْمُسْتَعَانُ عَلَى مَا تَصِفُونَ ❊ و یوسفك کوملکی اوزرنده یلان قانله کتوردیلر یعقوب علیه السلام آنی الوب یوزینه سوردی کوردیکه کوملك صاغدر هیچ بویله حلیم قورد کورمدمکه اوغلمی ییوب کوملکنی یرتممش دیدی وعتاب یوزندن اوغلرینه دیدیکه بلکه سزك نفسکز سزه بو هلاك یوسفی آسان وکوزل کوستردی امدی بنم امرم صبرجمیلدرکه کیمسه یه تشکی اولمیه بوصبرده الله تعالادن عون طلب ایدرم سزك بوصفت عملکز اوزره

(١٩) وَجَاءَتْ سَيَّارَةٌ فَاَرْسَلُوا وَارِدَهُمْ فَاَدْلَى دَلْوَهُ قَالَ يَا بُشْرَى هٰذَا غُلَامٌ وَاَسَرُّوهُ بِضَاعَةً وَاللّٰهُ عَلِيمٌ بِمَا يَعْمَلُونَ ❊ مدینه دن مصره کیدرکن بربلوك یولجی اول قیونك باشنه قوندیلر صو ایچون سقالری اولان مالك بن دعر خزاعی یی اول قیویه کوندردیلر اول مالك قوغه سنی صودن اخراجنده یوسف علیه السلام قوغه یه یاپشوب طشره چیقدیکه قیویه آتلدیغنك دردنجی کونی ایدی مالك یوسف علیه السلامی کورد کده بو برغلامدر دیو کندو کندویه مژده ایلدی یاخود بشری نامنده بررفیقنی آنی چیقارمغه یاردم ایچون چاغردی ومتاع تجارت ایچون آنی رفیقلرندن کتم ایلدی الله تعالی اولادیعقوبك عملارینه عالمدر * علی قول آیت اتی یه کوره قرداشلری قیودن اخراجنی خبر آلوب کاربانه کلدیلر بو بزم کوله مزدر قاچمشیدی بونی بزدن صاتون آلوب بربشقه شهره کوتورك دیدیلر و یوسف علیه السلامه عبرانیجه بزی خلاف چیقارمه سنی قتل ایده رز دیو اخافه ایتملریله سکوت ایتدی مالك التونم یوقدرکه متاعه و یرمشم دیمکله نه و یررسك و یردیدکارنده یکرمی درهم و یردی یهوذا آلیوب دیکرلری ایکیشر درهم الدیلر

(٢٠) وَشَرَوْهُ بِثَمَنٍ بَخْسٍ دَرَاهِمَ مَعْدُودَةٍ وَكَانُوا فِيهِ مِنَ الزَّاهِدِينَ ❊ قرداشلری یوسف علیه السلامی ازعدد درهم و بی اعتبار بهاایله صاتدیلر قصدلری تحصیل بها اولمیوب مجرد بابالرندن تبعید اولمغله آنك بهاسنده زاهدلردن اولدیلر * چونکه مالك یوسف علیه السلامی مصره کوتوردی اولوقت مصر پادشاهی ریان بن ولید عمالیقی ایدی انك جمله اموریی رؤیت ایدن وخزینه داری اولان قطفیر یا اطفیر نام که اکا عزیز دینوردی مالکه خبر کوندروب یوسف علیه السلامی استدی مالك انی بازاره چیقاروب بیع من یزید اولدقده اول حده واصل اولدیکه برآغری التون برآغری کمش برآغری مسك برآغری ایپك و برمك اوزره طالبلری اولوب آرتوردیلر اولوقت یوسف علیه السلام اون اوچ یاشنده ایدی آغری درتیوز رطل کلدی نهایت مذکور عزیز اشترا ایدوب خانه سنه کوندردی

(٢١) وَقَالَ الَّذِي اشْتَرٰيهُ مِنْ مِصْرَ لِامْرَاَتِهِ اَكْرِمِي مَثْوٰيهُ عَسٰى اَنْ يَنْفَعَنَا اَوْ نَتَّخِذَهُ وَلَدًا وَكَذٰلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي الْاَرْضِ وَلِنُعَلِّمَهُ مِنْ تَاْوِيلِ الْاَحَادِيثِ وَاللّٰهُ غَالِبٌ عَلٰى اَمْرِهِ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ❊ یوسف علیه السلامی

صاتون آلان اهل مصردن عزیز زوجه‌سی زلیخایه دیدیکه بونك مقامنه اکرام ایت یعنی عزت واحترام ایت شاید که انك بهاسندن یاخود مصالحمزه استعمالدن نفعلنه‌لم یاخود انده رشد فهم اولنغله اوغل اتخاذ ایده‌لم (زیرا اولادی یوغیدی) شونك کبیکه بز یوسفه عزیزك قلبنده یر ویردك تاکه ارض مصره متصرف اوله واکا رؤیا تعبیرینی وکتب الهی معانیسنی تعلیم ایده‌لك الله تعالی کندو امرنده غالبدر ارادهسی رد اولنمز ولکن ناسك اکثری آنی بیلمزلر

(٢٢) ولما بلغ اشده آتیناه حکما وعلما وکذلك نجزی المحسنین ❋ وقتا که یوسف علیه السلامك جسم وقوتی اشتداده بالغ اولدی یعنی اون سکز یایکرمی یاخود اوتوز ایله قرق بیننه وارد قده بزاکا عملی تأییدایدر حکم ویردك که نبوتدر ودین بابنده علم ویردك یوسف علیه السلامه نوائبه صبری سببیله حکم وعلم ویردیکمز کبی صبر ایدن محسنلره خیر جزا ویررز

(٢٣) وراودته التی هو فی بیتها عن نفسه وغلقت الابواب وقالت هیت لك قال معاذ الله انه ربی احسن مثوای انه لا یفلح الظالمون ❋ یوسف علیه السلامی زلیخا خانه‌سنده ایکن سهولتله نفسندن طلب ایلدی وقپولری قپایوب بن سنك ایچونم تیز کل دیدی یوسف علیه السلام بنم سیدم عزیز بنی سکا اکرام ایله دیواصمرادی مقابلنده معاذ الله بن انك حرمنه خیانت ایدم دیدی زنا ایله نفسنه ظلم ایدنلر فلاح بولمزلر

(٢٤) ولقد همت به وهم بها لولا ان رای برهان ربه کذلك لنصرف عنه السوء والفحشاء انه من عبادنا المخلصین ❋ زلیخا یوسفله مخالطه قصد ایتدی (یوسف علیه السلام انی دفع وفرار قصد ایتدی) اگر یوسف ربسنك برهانی کورمیدی شاید که مخالطه‌یی قصد ایدردی (اول برهان نور عصمت الهی ولمعهٔ نبوت یوسفیدر که بینلرینه حائل اولوب کندوبی حفظ ایلدی) بونك کبی حالده بزاکا ثبات ویردك که حرم عزیزه خیانتدن وزنادن آنی صرف ایده‌لم زیرا اول بزم خالص مخلص قوللرمزدندر

(٢٥) واستبقا الباب وقدت قمیصه من دبر والفیا سیدها لدا الباب ❋ یوسف علیه السلام قپویه طوغری فرار قصدنی ایدنجه زلیخا دخی برابر سکردوب دامندن اخذ ایتدکده کوملکنك آردانکی یرتیلدی قپونك طشره‌سنده زلیخانك ابن عمیله زوجی راست کلدی

(٢٥) قالت ما جزاء من اراد باهلك سوءا الا ان یسجن او عذاب الیم ❋ زلیخا همان دلبرانه سنك اهلکه سوء قصد ایده‌نك جزاسی ندر دیدی (بعده قتل اولنور خوفیله تکرار) انجق حبس اولنه یاخود قامچی اورلغله عذاب اوله دیدی

(٢٦) قال هی راودتنی عن نفسی وشهد شاهد من اهلها ان کان قمیصه قد من قبل فصدقت وهو من الکاذبین ❋ یوسف علیه السلام بونم نفسمدن بنی ایستدی بن تسلیم اولمیوب قاچدم دیدی زلیخانك اهلندن بری شاهد یاحاکم اولدی (اول ابن عمی یاخود بشکده ابن خالی که اکا الله تعالی لسان ویردی ویاخود بر حکیم حکمتله دیدی) که اگر کوملکی اوکندن شق اولمش ایسه زلیخا صادق یوسف کاذبلردندر

(٢٧) وان کان قمیصه قد من دبر فکذبت وهو من الصادقین ❋ اگر کوملکی آردندن یرتیلمش ایسه زلیخا کاذب یوسف صادقلردندر

(٢٨) فلما را قمیصه قد من دبر قال انه من کیدکن ان کیدکن عظیم ❋ وقتا که عزیز یوسفك کوملکنی اردندن منشق کوردکده نسوانه دیدیکه تحقیق بو سزك حیله کردندر سزك حیله کز نفسه تأثیر ایدر بیوك شیدر

(٢٩) یوسف اعرض عن هذا واستغفری لذنبك انك کنت من الخاطئین ❋ عزیز یوسفه اعتذار یوزندن یا یوسف سن بو ماده‌دن اعراض ایله وکیسه‌یه افشا ایتمه وزوجه‌سنه یا زلیخا سن کناهك ایچون توبه ایله که سن خطا ایدیجیلردن اولدك دیدی

(٣٠) وقال نسوة فی المدینة امرات العزیز تراود فتیها عن نفسه قد شغفها حبا انا لنریها فی ضلال مبین ❋ شهر مصرده (ملك ریانك خاص اتباعلرندن حاجب وساقی وخبازوزندانجی ومیرآخورك) زوجه‌لر (یعنی عین الشمس نام بر محلده بولنوب بویله) صحبت ایدرلردیکه عزیزك اهلی زلیخا غلامی یوسفك نفسندن کام آلمق طلب ایدرمش اول غلامك محبتی انك قلبنه دخول ایله انی لایعقل ایتمش بز اول خاتونی عزیزك اهلی اولوب بر کوله‌یه فریفته اولمسندن ضلالت ظاهره‌ده کورورز دیرلردی

(٣١) فلما سمعت بمکرهن ارسلت الیهن واعتدت لهن متکا وآتت کل واحدة منهن سکینا وقالت اخرج علیهن فلما راینه اکبرنه وقطعن ایدیهن وقلن

حاش لله ما هذا بشرا ان هذا الا ملك كريم ۞ وقتا كه زلیخا اول بش نسوانك كندوینی تعییب ایتدكلرینی ایشتدكده آدم كوندروب انلری (وانلرله برابر قرق خاتون دخی) دعوت ایلدی وانلر ایچون مزین بساطه‌لر وانواع اطعمه حاضرلیوب كلدكلرنده هر برینك اللرینه بر بچاق ویردیكه میوه و لحملردن كسوب یه‌لر و یوسف علیه السلامه اوالحالده چیق دیوا برام ایلدی وقتا كه اول نسوان انی كوردكلرنده هیبت ودیدارندن بیهوش اولوب بی حس وعقل بچاقلریله اللرینی كسدیلرو تعجبله دیدیلر كه كرچه الله تعالی بویله بشر خلق ایتمكده عجزی یوقدر بو آدم دكلدر بر كریم ملكدر

نصف

(٣٢) قالت فذلكن الذي لمتنني فيه ولقد راودته عن نفسه فاستعصم ولئن لم يفعل ما آمره ليسجنن وليكونا من الصاغرين ۞ زلیخا دیدیكه ایشته بو غلامدركه اكا محبتله بنی لوم وتعییب ایتدیكز بن انك وصالندن ایستدم اول عصمت ایدوب تسلیم اولمدی اكر بنم اكا امر ایتدیكم شیئی ایشلمزسه اول زندانه حبس اولنوب ذلیللردن اولور

(٣٣) قال رب السجن احب الي مما يدعونني اليه والا تصرف عني كيدهن اصب اليهن واكن من الجاهلين ۞ یوسف علیه السلام دیدیكه یارب بو نسوانك بنی دعوتلرندن زندان بكا سوكلودر یارب اكر انلرك شرنی بندن دوندرمزسك بن انلره میل ایله جاهللردن اولورم

(٣٤) فاستجاب له ربه فصرف عنه كيدهن انه هو السميع العليم ۞ امدی ربسی جل شانه یوسف علیه السلامك دعاسنه اجابت ایدوب نسوانك شرنی اندن صرف ایلدی اول الله تعالی التجا ایدنلرك دعاسنی ایشیدر وحالنی بیلور ۞ دینلدیكه زلیخا زوجنه دیدیكه بو غلام بنی بدنام ایلدی شمدنصكره بن انك خدمتندن نفرت ایلدم مناسب اولان آنی زندانه وضع ایله كه اول كنهكارعد اولنوب بن ملامتدن قورتیله‌یم عزیز بو كلامی معقول كوروب زندانه حكم ایلدی

(٣٥) ثم بدا لهم من بعد ما رأوا الآيات ليسجننه حتى حين ۞ عزیز واصحابنه (كوملك شقی وصبی نطقی واللرك قطعی كبی) علامتلر كورینوب ظاهر اولدقدن صكره ناسك مقالەسی كسلنجیه دك انی زندانه وضعه قرار ویردیلر

(٣٦) ودخل معه السجن فتيان قال احدهما اني اراني اعصر خمرا وقال الآخر اني اراني احمل فوق رأسي خبزا تأكل الطير منه نبئنا بتأويله انا نراك

من المحسنين ۞ یوسف علیه السلامله ملك ریانك ایكی غلامنی دخی زندانه قویدیلر انك بریسی (یونانام ریانك ساقیسی ایدی اول) دیدیكه دوشمده كوردم برباغده ایمشم بر كوتكدن اوچ سالقم اوزم قوپاروب ملكك كاسه سنه صقدم اول بریسی (كه مجلث نام ریانك اشجی سیدی اول) دیدیكه رؤیامده كوردم ملكك مطبخنده باشم اوستنده اوچ سفره اكمك آلمشم قوشلر اندن اكل ایده‌یورلر بو رؤیالرمزك تعبیرنی بزه خبرویركه بزسنی محسنلردن كوریورز دیدیلر ۞ دینلدیكه ملك اول ساقیله آشجینك كندویه زهرویرملرندن شبهه ایدوب زندانه قویمشیدی بو آشجی دوش كورمیوب تجربه ایچون سویلمش اوله یاخود ایكیسیده بو صورت اوله یاخود ایكیسیده صحیح اوله‌دیو اقوال واردر

(٣٧) قال لا يأتيكما طعام ترزقانه الا نبأتكما بتأويله قبل ان يأتيكما ذلكما مما علمني ربي اني تركت ملة قوم لا يؤمنون بالله وهم بالآخرة هم كافرون ۞ یوسف علیه السلام اول ایكی محبوسلره دیدیكه خانه‌لریكزدن سزه رزقلنمق ایچون كلن طعامكزی كلمزدن مقدم نه ایدوكنی ونه لذتده ایدوكنی سزه خبرویررم (انلر بو عرافلر وكاهنلر علمیدر دیملریله یوسف علیه السلام) بو علم بكا ربم تعالینك تعلیم ایتدیكی علوملردندر بن الله تعالینك وحدانیتنه ایمان كتورمز وآخرتی انكار ایدر برقومك ملتنی ترك ایتدم دیدی ۞ دینلدیكه یوسف علیه السلامی بو ایكی كیمسه سائر محبوسلردهمی بضلره عیادت وسائر تطییب خاطرلرینه مراعات ایله محسن كوردكلرندن رؤیاسو یلمشلر ایدی برینك رؤیاسنده نحوست اولمغله یوسف علیه السلام تعبیرلرینی تعویق وبلكه توحیده جلب ایچون كلامنی سابق ولاحق آیاتده بیوریلن وجهله صرف ایلدی

(٣٨) واتبعت ملة آبائي ابراهيم واسحق ويعقوب ما كان لنا ان نشرك بالله من شيء ذلك من فضل الله علينا وعلى الناس ولكن اكثر الناس لا يشكرون ۞ بن بابالرم ابراهیم واسحق ویعقوب علیهم السلام ملتنه تابع اولدم بزمچون الله تعالی‌یه برشیدن شریك قوشمق اولمز بو توحید بزه وحیله وناسه بزم بعثمزله الله تعالینك فضلندندر لكن ناسك اكثری بو فضله شكر ایتمزلر دیدی

(٣٩) يا صاحبي السجن أأرباب متفرقون خير ام الله الواحد القهار ۞ (بعده انلری اسلامه دعوت ایدوب دیدیكه) ای زندان دوستلرم سزك (آلتون وكمش وسائردن اعلی وادنی نفع وضرره قادر اولمیان) متفرق تلریكزمی خیرلودر

بوخسه ذات وصفاتنده يكتا وقهرنده جمله يه غالب اولان الله تعالى مى خير اولدر

(٤٠) ما تعبدون من دونه الا اسماء سميتموها انتم واباؤكم ما انزل الله بها من سلطان ان الحكم الا لله امر الا تعبدوا الا اياه ذلك الدين القيم ولكن اكثر الناس لا يعلمون ✲ سزك عبادتكز الله تعاليدن غيرى انجق سزك وبابالريكزك تسميه ايتديكى برمقدار عبث اسملره در كه الله تعالى انلره عبادت ايتمكه برحجت ودليل انزال ايتمشدر عبادت ايتمكه حكم انجق الله تعالى ايچوندر كه پيغمبر لسانيله الله تعاليدن غيرى كيمسه يه عبادت ايتميك ديو امر ايلدى دين مستقيم بودر لكن ناسك اكثرى انى بيلمزلر

(٤١) يا صاحبى السجن اما احدكما فيسقى ربه خمرا واما الاخر فيصلب فتاكل الطير من رأسه قضى الامر الذى فيه تستفتيان ✲ (بعده رؤيالريني تعبير ايدوب ديديكه) اى زندان يارانلرم بريكزكه اوچ صالقم اوزم صقديكز اوچ كوندنصكره خلاص وينه ملكه ساقى اولور واول بريسى كه طباخدر اوچ سفره اكمك اوچ كوندنصكره صلب اولنوب دارده برمدت طوروب قوشلر انك باشندن اكل ايدرلر (اول انى ايشيدوب بن بو دوشى كورمشدم بيهوده سويلدم ديدى يوسف عليه السلام كرك كورمش سكز كرك كورمش سكز) بكا سويلديككز اوزره بنم سزه تعبير ايدوب خبر ويرديكم ايله اوزريكزه حكم الله واجب اولدى ديدى

(٤٢) وقال للذى ظن انه ناج منهما اذكرنى عند ربك فانسيه الشيطان ذكر ربه فلبث فى السجن بضع سنين ✲ يوسف عليه السلام اول دوش كورەنك ايكيسندن برينك نجات بولەجغنى بيلدكندن يعنى ساقى يه ديديكه بنى سيدك (ملكك يانندە زندانده برمدتدنبرو محبوس برغلام وارديو) ذكر ايله اول ساقى يه شيطان انى سيدينه سويلمسنى اونتدردى على قول يوسف عليه السلامه شيطان ربنك ذكرنى اونتديروب ساقيدن استمداد ايلدى بناء عليه زندانده يدى سنه اكلندى قالدى ✲ بضع لفظى اوچدن طقوز عدده دك اطلاق اولنور بش سنه مقدم ويدى سنه دخى ساقى يه سويلدكندنصكره كه اون ايكى سنه زندانده محبوس اولدى دينلدى ✲ حسن بصرى رحمه الله دن مرويدر كه بركون جبرائيل عليه السلام زندانه كلوب يوسف عليه السلام انى طانيدى وديديكه يا اخا المرسلين ندركه سنى بو كنهكارلر محلنده كوردم جبريل عليه السلام

يا طاهر الطاهرين حضرت رب العالمين سكا سلام ايلر و ديركه اوتانمديكه برآدمى كندويه سبب خلاص بيلدى عزوجلالم حقيچون بن انى برقاچ سنه دخى حبسده طوتارم ديدى يوسف عليه السلام بو حالله عجب بندن راضى ميدر دكليدر ديدى جبريل عليه السلام بلى راضى وخوشنوددر ديدى يوسف عليه السلام اول بندن راضى اولديغى حالده بندخى زندانده اولقدن هيچ متألم دكلم ديدى

(٤٣) وقال الملك انى ارى سبع بقرات سمان ياكلهن سبع عجاف وسبع سنبلات خضر واخر يابسات يا ايها الملأ افتونى فى رؤياى ان كنتم للرؤيا تعبرون ✲ ملك بر رؤيا كوروب اشراف وكاهنلرينه ديديكه بن رؤيامده دكزدن يدى سمز بقره چيقدى عقبنجه يدى زبون بقره دخى چيقوب اول سمزلرى يوتدى كه هيچ اثرلرى قالمدى ويدى يشل دانەلرى بربرينه عقد اولمش سنبله يعنى بشاق كوردم ويدى قورى سنبله كوردم (كه اول يشل سنبلەلرك اوزرينه غلبه ايله جمله سنى ديوشروب انلردن برشى قالمدى) اى اشراف قوم بنم بو رؤيامه فتوى وجواب ويرك اكر رؤيا تعبيرنده عالملر ايسكز

(٤٤) قالوا اضغاث احلام وما نحن بتأويل الاحلام بعالمين ✲ اول اشراف وكاهنلر بو برقار يشق دوشدر بز بونك تأويل وتعبيرينه عالملردن دكلز ديديلر

(٤٥) وقال الذى نجا منهما وادكر بعد امة انا انبئكم بتأويله فارسلون ✲ اول ايكى اشجى وساقيدن نجات بولان ساقينك بروافر مدتدنصكره يوسفك (اذكرنى عند ربك) كلامى خاطرينه كلوب ملكه ديديكه زندانده علم تعبيرى بيلور برآدم واردر بنى اكا كوندركه رؤيانك تأويلنى سكا خبرويره يم

(٤٦) يوسف ايها الصديق افتنا فى سبع بقرات سمان ياكلهن سبع عجاف وسبع سنبلات خضر واخر يابسات لعلى ارجع الى الناس لعلهم يعلمون ✲ ملك سر ورله اذن ويروب زندانه واردقده اى صادق (يوسف) بزه شول رؤيادن خبرويركه يدى سمز بقره يى يدى زبون بقره اكل ايدر ويدى يشل سنبله يدى قورى سنبله ده محو اولور تاكه ملك واصحابنه رجوع ايدەيم شايد انلر اول رؤيانك تأويلنى دەيلوب سنك شرف وفضلك انلره معلوم اوله ديدى

(٤٧) قال تزرعون سبع سنين دأبا فما حصدتم فذروه فى سنبله الا قليلا مما تأكلون ✲ يوسف عليه السلام ديديكه يدى يل عادتكز اوزره اكين اكك

امالك جملەسنى دوكميوب سنبلەسندە براغك واويلە ادخار ايدك (كەانى بغداى بوجكى ييه) انجق اندن اكلە احتياجكز مقدارنى دوكك

(٤٨) ثُمَّ يَأْتِي مِنْ بَعْدِ ذٰلِكَ سَبْعٌ شِدَادٌ يَأْكُلْنَ مَا قَدَّمْتُمْ لَهُنَّ إِلَّا قَلِيلًا مِمَّا تُحْصِنُونَ ۞ بو يدى يل بوللق كچدكدنصكرە يدى سنە قحط وشدت واقع اولوب اول مقدم سنبل ايلە ادخار ايتديككز ذخيرەلرى اول وقت بولنانلر اكل ايدرلر انجق اول ادخار كردن بر مقدار تخملق آليقو نيلور

(٤٩) ثُمَّ يَأْتِي مِنْ بَعْدِ ذٰلِكَ عَامٌ فِيهِ يُغَاثُ النَّاسُ وَفِيهِ يَعْصِرُونَ ۞ بو قحط سنەلرندنصكرە برسنە ناس باران ايلە كثرت حبوب ورزقە نائل اولوب واندە اوزم وزيتون وسيسام صيقوب انلرلە نفعلنەلر

(٥٠) وَقَالَ الْمَلِكُ ائْتُونِي بِهِ فَلَمَّا جَاءَهُ الرَّسُولُ قَالَ ارْجِعْ إِلَىٰ رَبِّكَ فَاسْأَلْهُ مَا بَالُ النِّسْوَةِ اللَّاتِي قَطَّعْنَ أَيْدِيَهُنَّ إِنَّ رَبِّي بِكَيْدِهِنَّ عَلِيمٌ ۞ چونكە ملك بو تعبير وتقريرى جملە مواجهەسندە ايشيدوب تحسين ايتمكلە يوسفى بكا كتورك ديو آدم كوندردى رسول كلوب دعوت ايتدكدە اكا ديديكە سيديكە رجوع ايدوب سويلە كە زليخانك مجلسندە اولان نسوانە سؤال ايلسون نە اولديكە اللرينى كسديلر تحقيق ربم تعالى نسوانك كيدنى بيلور

(٥١) قَالَ مَا خَطْبُكُنَّ إِذْ رَاوَدْتُنَّ يُوسُفَ عَنْ نَفْسِهِ قُلْنَ حَاشَ لِلَّهِ مَا عَلِمْنَا عَلَيْهِ مِنْ سُوءٍ قَالَتِ امْرَأَتُ الْعَزِيزِ الْآنَ حَصْحَصَ الْحَقُّ أَنَا رَاوَدْتُهُ عَنْ نَفْسِهِ وَإِنَّهُ لَمِنَ الصَّادِقِينَ ۞ اول كيدن آدم كلوب ملكە يوسفك كلامنى تقرير ايتدكدە اول نسوانى جمع ايدوب انلرە ديديكە سزك حالكزنە ايديكە يوسفك نفسندن مراد ايستديكز اول نسوان حاش لله بزاندە هيچ بدلك وكناهدن برشى بيلمز ديديلر بويلە اولنجە عزيزك زوجەسى زليخادخى شمدى حق ظاهر اولدى بن اندن آرزوى وصال ايلدم تحقيق اول صادقلردندر ديدى

(٥٢) ذٰلِكَ لِيَعْلَمَ أَنِّي لَمْ أَخُنْهُ بِالْغَيْبِ وَأَنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي كَيْدَ الْخَائِنِينَ ۞ (چونكە يوسف عليه السلامك مرادى مجرد بيگناە اولديغنى بيلدرمك ايدى زنانك اعترافلرى وقوعندە) بنم ملكك رسولنى ردم بن عزيزك غيبندە اكا خيانت ايتمديكم بيلنمك ايچوندى تحقيق الله عظيم الشان خائنلرك مكرنە هدايت وصلاح ويرمز

(٥٣) وَمَا أُبَرِّئُ نَفْسِي إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ إِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّي إِنَّ رَبِّي

جزء ١٣

غَفُورٌ رَحِيمٌ ۞ (يوسف عليه السلامك بو كلاملردن مرادى تزكيۀ نفس وحالنە عجب اولميوب عصمت ونعمت الهيەدن ايدوكنى بيان ايچون بو قوالە تعقيب ايتديكە) بن نفسمى خطا وزللدن تبريە وتنزيە ايتمزم زيرا نفس بالطبع شهواتە مائل اولمغلە معصيتە امر ايديجيدر مگر كە ربم جل شانە رحمتيلە بر كيسەيە عصمت ايليە تحقيق ربم تعالى فعلە گلميان قصدى مغفرت وديلديكنى عصمتيلە رحمت ايدر

(٥٤) وَقَالَ الْمَلِكُ ائْتُونِي بِهِ أَسْتَخْلِصْهُ لِنَفْسِي فَلَمَّا كَلَّمَهُ قَالَ إِنَّكَ الْيَوْمَ لَدَيْنَا مَكِينٌ أَمِينٌ ۞ يوسف عليه السلامك ملك يانندە صدقى ظاهر وعلم ومعرفتى باهر اولدقدە انى بكا كتورك كە كنديمە خالص مصاحب ايدوب امورمى اكا تفويض ايدەيم ديدى وقتاكە يوسف عليه السلام كلوب بينلرندە تكلم وجواب دلپذير وقوعندە ملك يوسف عليه السلامە بوكون سن بزم عندمزدە قدر وجاهلە امينمزسن نە مناسب كوررسك ونە ايسترسك بكا سويلە ديدى * روايت اولنديكە يوسف عليه السلام اول وقتدە اوتوز ياشندە ايدى زنداندن چيقاركن محبوسلرانك فراقيچون نالە وزارى ايتمكلە انلرە دعا ونوازشلە خاطرلرينى تطييب ايلدى ملك يتمش لسان بيلوب عربى وعبرانى بيلمزيدى يوسف اكا عربى سلام ويردى ملك بونە لساندر ديدكدە عمم اسمعيل عليه السلام لسانيدر ديدى تكرار عبرانيلە اكا دعا ايتمكلە بونە لساندر ديدى بودخى بابالرمك لسانيدر ديدى صكرە ملك قنغى لسانلە تكلم ايتديسە يوسف عليه السلام اول لسانلە جواب ويردى

(٥٥) قَالَ اجْعَلْنِي عَلَىٰ خَزَائِنِ الْأَرْضِ إِنِّي حَفِيظٌ عَلِيمٌ ۞ (چونكە يوسف عليه السلامە ملك نە استرسك سويلە ديمشيدى) يوسف عليه السلام بكا مصرك خزينەسنى حوالە ايلە كە بن خزائن حفظنە قادر وتصرفنە عالمم ديدى * مرويدركە يوسف عليه السلامە ملك جواهرلە مرصع تخت وتاج وخزينەلرك مفتاحلرينى ويردى واول ايامدە عزيز فوت اولوب زليخايى اكا عقد ايلە اندن افرايم ومیشا وجودە گلمشدر وملك ريان چكيلوب جملە امورنى اكا تفويض ايتمكلە امرا وارباب سلطنت اكا انقياد ايتديلر

(٥٦) وَكَذٰلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي الْأَرْضِ يَتَبَوَّأُ مِنْهَا حَيْثُ يَشَاءُ نُصِيبُ بِرَحْمَتِنَا مَنْ نَشَاءُ وَلَا نُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ۞ بونك كبى بز يوسفى ارض مصردە تمكين ايتدك اندن ديلديكى مكاندە قرار ايدر وديلدكنى ايشلر بز رحمتمزى ديلديكمز كيسەيە اصابت ايتديررز ومحسنلرك اجرنى ضايع ايتمز

(٥٧) وَلَأَجْرُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ لِلَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ ۞ مؤمن اولوب كفر

وشر كدن احتراز ايدنلره اخرت اجرى خيراودر * منقولدر كه چونكه يوسف
عليه السلامه تفويض اولندى حكم ايلديكه ناس زراعتله مشغول اولسونلر
وعالى انبارلر بنا ايتديردى ويدى سنه حاصل اولان ذخائردن مقدار كفايه ناسه
ويروب باقيسنى سنبله لريله ضبط وادخار ايلدى تاكه قحط ييللرى ظهور ايلدى
اهالى مصر اولكى سنه نقود اقچه ايله كلوب ذخيره الديلر ايكنجى سنه حلى وجواهرله
الديلر اوچنجى سنه غلام وجاريه ايله دردنجى سنه دوه وبقر وغنم وسائر حيواناتله
وبشنجى سنه ضياع وعقاراتله التنجى سنه اولادلر يله يدنجى سنه كندولرى قول
اولمق اوزره سندله يوسف عليه السلامدن ذخيره آلوب تعيش ايتديلر كه جمله
اموال واولاد يوسف عليه السلامك اولدقدنصكره نفسلرى دخى بنده لرى اولدى
يوسف عليه السلام ملكه اشته حالى كوردك رأيك ندر ديدى ملك بز سكا تابعز
ديلديككى ايله ديدكده همان يوسف عليه السلام حضور ملكده جمله سنى ازاد
وجميع اولاد واملاك واموالريني صاحبلرينه رد ايلدى اول قحط بلاد كنعانه دخى
سرايت ايتمكله يعقوب عليه السلامك اوغللرى بابالرينه مصرده برملك وارايمش
غربايه مرحمت ايدوب ذخيره ويرايمش اكراذن ويرسك بزدخى كيدوب
برمقدار ذخيره كتوره لم ديديلر اذن ويروب بنيامينى خدمتنه آليقودى هر برينه
سرمايه ايله محمول بر دوه وبنيامين ايچون دخى بردوه ويروب انلرله كوندردى
﴿٥٨﴾ وَجَاءَ اِخْوَةُ يُوسُفَ فَدَخَلُوا عَلَيْهِ فَعَرَفَهُمْ وَهُمْ لَهُ مُنْكِرُونَ * يوسفك
قرداشلرى كلوب اكا داخل اولديلر اول انلرى بيلوب انلر انى بيلمديلر * ديلديكه
مفارقتلرندن برو قرق سنه اولديغندن ياخود پرده اردندن سويلديكندن تانيمديلر
يوسف عليه السلام انلره سز كيملرسز بو حوالى آدمنه بكزه مزسز جاسوس
اولميه سز ديدى انلر معاذ الله بز جمله مز كنعانده يعقوب اسرائيل الله اولادلريز
ديديلر قاچ قرداشسز ديدى اون ايكى قرداش ايدك بر قرداشمزى كوچكلكده
قورد ييدى بريمز دخى پدرمزك خدمتنده قالدى بز اون قرداش سزدن ذخيره
اشتراسنه كلدك ديديلر سزى بو طرفده بيلور وارمى ديدى انلر بزى مصرده بيلور
يوقدر ديديلر اويله ايسه بريكز بوراده قالسون سز كيدوب اول بر قرداشكزى
كتورك سزك حالكزى تحقيق ايده يم ديدى انلر قرعه آتوب شمعونه واقع اولمغله
انى براقديلر يوسف عليه السلام انلرك سرمايه لريني الوب بغداى ويرسونلر
ديو امر ايلدى
﴿٥٩﴾ وَلَمَّا جَهَّزَهُمْ بِجَهَازِهِمْ قَالَ ائْتُونِي بِاَخٍ لَكُمْ مِنْ اَبِيكُمْ اَلَا تَرَوْنَ اَنِّي

اُوفِى الْكَيْلَ وَاَنَا خَيْرُ الْمُنْزِلِينَ * وقتا كه يوسف عليه السلام انلرك وبابالرى
يانندهقالان قرداشلرى بنيامينك دوه لرينى ذخيره تحميليله تجهيز ايتدى اول
بابا بر قرداشكز بنيامينى بكا كتورك كورمزميسكز كه بن ناسك حقنى تمام ويردم
سزه بر يوك دخى زياده ويردم وبن ضيافت ايدنلرك خيرلوسيم ديدى
﴿٦٠﴾ فَاِنْ لَمْ تَأْتُونِي بِهِ فَلَا كَيْلَ لَكُمْ عِنْدِى وَلَا تَقْرَبُونِ * اكر اول
برادركزايله بكا كلمزسكز سزكچون ذخيره يوقدر ولا تمه كلوب بكا يقين اولميك
﴿٦١﴾ قَالُوا سَنُرَاوِدُ عَنْهُ اَبَاهُ وَاِنَّا لَفَاعِلُونَ * انى پدرندن طلب وسعى
ايده رز وفعله كتورز ديديلر
﴿٦٢﴾ وَقَالَ لِفِتْيَانِهِ اجْعَلُوا بِضَاعَتَهُمْ فِى رِحَالِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَعْرِفُونَهَا اِذَا
انْقَلَبُوا اِلَى اَهْلِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ * يوسف عليه السلام ذخيره تكيلنه
مأمور غلمانينه ديديكه انلرك ذخيره ايچون ويردكلرى سرمايه لرينى (كه سختيان
وبرمقدار اياق قابى ايدى انلرك خبرى يوغيكن) يوكلرينه قويك شايدكه اول
بضاعه لرينك ردنى اهللرينه وصوللرنده بيلوب بنيامين ايله برابر رجوع ايده لر
﴿٦٣﴾ فَلَمَّا رَجَعُوا اِلَى اَبِيهِمْ قَالُوا يَا اَبَانَا مُنِعَ مِنَّا الْكَيْلُ فَاَرْسِلْ مَعَنَا اَخَانَا نَكْتَلْ
وَاِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ * وقتا كه بابالرينه رجوعله وارد قلرنده ديديلر كه اى بابامز
اكر بنيامينى كوندرمزسك بزه ذخيره كيلى منع اولندى بزله قرداشمزى كوندركه
ذخيره الهلم بز انى حفظ ايدبجيلردنز
﴿٦٤﴾ قَالَ هَلْ اٰمَنُكُمْ عَلَيْهِ اِلَّا كَمَا اَمِنْتُكُمْ عَلَى اَخِيهِ مِنْ قَبْلُ فَاللّٰهُ خَيْرٌ حَافِظًا
وَهُوَ اَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ * يعقوب عليه السلام اوغللرينه ديديكه بن سزى
انك اوزره امين ايدرم بويله مى سزه امانت ايدهمكه مقدم قرنداشى حقنده
دخى بز حفظ ايده رز ديديكز ايدى حفظ ايدبجيلكده الله تعالى خيرلودر اكا توكل
ايده رمكه اول ارحم الراحميندر
﴿٦٥﴾ وَلَمَّا فَتَحُوا مَتَاعَهُمْ وَجَدُوا بِضَاعَتَهُمْ رُدَّتْ اِلَيْهِمْ قَالُوا يَا اَبَانَا مَا نَبْغِى
هٰذِهِ بِضَاعَتُنَا رُدَّتْ اِلَيْنَا وَنَمِيرُ اَهْلَنَا وَنَحْفَظُ اَخَانَا وَنَزْدَادُ كَيْلَ بَعِيرٍ ذٰلِكَ كَيْلٌ
يَسِيرٌ * وقتا كه متاعلرينى آچدقلرنده كوتردكلرى سرمايه لرينى رد اولنمش
بولديلر ديديلر كه اى پدر بوندن زياده نه احسان استيه لم كه ذخيره المق ايچون
كوتوردكمز سرمايه بزه كرو رد اولنمش بزبو اكرامله كروملكه كيدرز واهلمزه طعام
كتوررز وكيدوب كلمكده قرداشمزى حفظ ايده رز وانى برابر كوتورمكله بر دوه

يوكى ذخيره زياده آلورز زيرا بو كتورديكمز ذخيره قليلدر

(٦٦) قال لن ارسله معكم حتى تؤتون موثقا من الله لتأتننى به الا ان يحاط بكم فلما آتوه موثقهم قال الله على ما نقول وكيل ❊ يعقوب عليه السلام ديديكه بن انى سزكله كوندرمم تا كه انى بكا كتورمكه الله تعالادن عهد وميثاق ايده سز مكر كه هلاك سزى احاطه ايدوب چاره سز قاله سز وقتا كه پدرلرينه عهدلرنى ويرديلر يعقوب عليه السلام الله تعالى بزم عهد وقوللريمزه شاهددر ديدى

(٦٧) وقال يا بنى لا تدخلوا من باب واحد وادخلوا من ابواب متفرقة وما اغنى عنكم من الله من شىء ان الحكم الا لله عليه توكلت وعليه فليتوكل المتوكلون ❊ انلر مصره عازم اولدقلرنده يعقوب عليه السلام انلره ديديكه اى اوغللرم شهر مصره جمله كز بر قپودن كيرميك كه سزه نظر اصابت ايتمسون بلكه متفرق قپولردن بشقه بشقه كيرك حال بو كه الله تعالانك قضاسندن برشيئى دفعه قدرتم يوقدر حكم انجق الله تعالى ايچوندر بنم توكلم اكادر توكل ايدیجيلر دخى اعتمادلرينى كليا اكا ايتسونلر

(٦٨) ولما دخلوا من حيث امرهم ابوهم ما كان يغنى عنهم من الله من شىء الا حاجة فى نفس يعقوب قضيها وانه لذو علم لما علمناه ولكن اكثر الناس لا يعلمون ❊ وقتا كه انلر مصره بابالرينك امر ايتديكى وجهله متفرق قپولردن كيرديلر رأى يعقوب اوزره الله تعالينك قضاسى اولان شيدن قورتلديلر (كه سرقت اسناديله مكدر ويعقوب عليه السلامك مغموميتنه باعث اولديلر كه تدبير يعقوب فائده ايتمدى) انجق يعقوب عليه السلامك حاجتى اولان نظردن محافظه يى وصيت ايلدى تحقيق يعقوب بزم اكا وحيله تعليم ايلديكمز علمك صاحبى اولمغله سزدن برشيئى دفعه قادر دكلم ديمشيدى لكن ناسك اكثرى تقديرك تدبيره غالب اولديغنى بيلمزلر

(٦٩) ولما دخلوا على يوسف اوى اليه اخاه قال انى انا اخوك فلا تبتئس بما كانوا يعملون ❊ وقتا كه يوسف عليه السلامه داخل اولديلر قرنداشى بنيامينه كندو يانده مكان ويردى بن سنك قرنداشك يوسفم قرداشلر كك بزه ايتدكلرى اذايه محزون اولمه ديدى ❊ مرويدر كه يوسف عليه السلام نقابله تختنه اوتورمشيدى بونلره سؤال ايتدى كيملرسكز ديو انلر كنعانيلرز كه قرداشكزى

كتورك ديو امر ايتمشيدكز پدرمزدن استيوب عهد وپيمانله كتوردك ديديلر يوسف عليه السلام بيلدم اوتورك ديدى وامر ايلديكه التى سفره كتوروب اوكلرينه قويديلر هر ايكى انابابا برقرداشلر برسفره يه اوتورك ديدى بو وجهله اوتوردقلرنده بنيامين يالكز قالدى اغلامغه باشليوب بيهوش اولدى يوزينه كلاب سرپوب كندويه كلدكده اى جوان كنعانى سكا نولديكه بيهوش اولدك سؤالنده بنيامين اى ملك هركس كندولام قرنداشيله اوتورسن بيور ديدكلرده بندخى يوسف نامنده برقرنداشم وارايدى خاطريمه كلدى شمدى اوليدى برابر اوتورردق ديوا آغلمغه كلدى يوسف عليه السلام امدى كل بن سنك قرنداشك اولهيم بنمله طعام ايله ديو پرده اردنه الدى يوسف طعامه ال اوزاتدقده دقتله نظر ايدركن ينه بكايه باشلدى يوسف عليه السلام شمدى نيچون اغلرسن ديدى بنيامين اى ملك سزك الكز قرداشم يوسفك النه بكزر ديمكله يوسف عليه السلامك طاقتى قالميوب يوزندن نقابى رفع وبن سنك قرنداشك يوسفم ديدكده بنيامين اكا صاريلوب سندن مفارقت ايتمم ديدى يوسف عليه السلام سنى آليقومغه چاره يوقدر مكر برشيئله سنى متهم ايدوب اليقويم ديدى بنيامين راضى اولمغله امدى برادرلريكه كيت وبو اسرارى فاش ايتمه ديدى

(٧٠) فلما جهزهم بجهازهم جعل السقاية فى رحل اخيه ثم اذن مؤذن ايتها العير انكم لسارقون ❊ وقتا كه يوسف عليه السلام قرداشلرينك ذخيره ومازمه لرينى تجهيز ايتدكده آنلرك خبرلرى يوغيكن بنيامينك يوكنه ذخيره اولچدكارى جواهرله مرصع مشربه يى قودردى وشهردن چيقدقلرى حالده آردلرندن برمنادى ايريشوب اى قافله طورك كه سز سارقلرسكز ديوندا ايدوب انلرى آليقودى

(٧١) قالوا واقبلوا عليهم ماذا تفقدون ❊ اولاد يعقوب انلرى قارشولیوب نه غائب ايتديكز ديديلر

(٧٢) قالوا نفقد صواع الملك ولمن جاء به حمل بعير وانا به زعيم ❊ اول مأمورلر ديديلر كه ملكك ذخيره اولچديكمز مشربه سنى غائب ايتدك كيمكه انى كتوررسه بردوه يوكى ذخيره ويررز ومنادى بندخى اكا كفيلم ديدى

(٧٣) قالوا تالله لقد علمتم ما جئنا لنفسد فى الارض وما كنا سارقين ❊ اخوهٔ يوسف ديديلر كه الله حقيچون سز بيلورسز كه بز ارض مصرده فساد ايتمكه كلمدك و بز سارقلردن دكلز بزامين كيمسه لرز ❊ كه مقدم بزم سرمايه مزى يوكمزه

قونش بولوب کیروکتوردك و بولده دوه لرمزك اغزینی باغله رزکه کیسه نك اکیننه ضرر ایتمیه لر دیو

(٧٤) قالوا فما جزاؤه ان کنتم کاذبین ✲ اول مأمورلر اکر سز سارقلردکلز دیدیککز قولکزده کاذبلر ایسه کز اول سارقك جزاسی ندر دیدیلر

(٧٥) قالوا جزاؤه من وجد فی رحله فهو جزاؤه کذلك نجزی الظالمین ✲ اولاد یعقوب دیدیلرکه اول سرقت اولنان شی کیمك یوکنده بولنورسه پدریمزك شریعتنده اول سارق اول سریقه صاحبنك برسنه کوله سی اولور اشته سرقه ایله ظلم ایدنلره بز بویله جزا ایدرز

(٧٦) فبدأ باوعیتهم قبل وعاء اخیه ثم استخرجها من وعاء اخیه کذلك کدنا لیوسف ما کان لیأخذ اخاه فی دین الملك الا ان یشاء الله نرفع درجات من نشاء وفوق کل ذی علم علیم ✲ علی قول انلری چویروب سرایه کتوردیلر یوسف علیه السلامك حضورنده بنیامیندن مقدم قرداشلرینك یوکلرینه باقدیلر صکره یوسفك قرنداشنك یوکندن مشربه یی چیقاردیلر و بنیامینی یوسف علیه السلامه اسیر ایتدیلر انلر مقدم یوسفه کید ایتدکلری کبی بز دخی وحیله انلره کید ایتمکی تعلیم ایتدك ملك مصر شریعتنده بو سرقه تهمتیله قرنداشنی اخذ ایتمك یوغیدی بلکه ضرب وتغریم ایدی لکن الله تعالی مراد ایتدیکه باباسی شریعتی اوزره انی اخذ ایده دیلدیکمز کیمسه نك علمله درجاتنی رفع ایدرز هر علم صاحبنك فوقنده عالم واردر تا الانهایه علم اللهه وارنجه

(٧٧) قالوا ان یسرق فقد سرق اخ له من قبل فاسرها یوسف فی نفسه ولم یبدها لهم قال انتم شر مکانا والله اعلم بما تصفون ✲ اولاد یعقوب علیه السلام اکر بنیامین خرسزلق ایتدیسه بوندن مقدم انك قرنداشی یوسف دخی سرقه ایتمشیدی دیدیلر بونلرك بو مقاله لرینی یوسف علیه السلام نفسنده کزلیوب انلره اظهار ایتمدی و کندو کندویه دیدیکه سز پدریکزك اوغلنی چالوب آندن جدا ایلدیککز چوق پترخرسزلقدر الله تعالی بیلورکه اول سزك وصف ایتدیککز کبی دکلدر ✲ دینلدیکه انلرك یوسف علیه السلامه سرقه عزو ایتدکلری صباوتنده قپوده برسائله بر یومورطه یا نارق و یرمش اوله ✲ روایت اولندیکه یوسف علیه السلام بنیامینی اخذ ایتدکده قرداشلری انی طلب ایلدیلر قبول اولنمدیغندن روبیل غضبه کلوب قیلاری لباسندن طشره اوغرادی ودیدیکه

ای ملك شمدی برنعره اورسم نزده حامله وار ایسه حملنی وضع ایدر یوسف علیه السلام کوردیکه روبیل غضبلندی یوسف کوچك اوغلنه وار روبیلك ارقه سنه الیکی وضع ایله دیدی همان وضع ایتدیکی حالده غضبی تسکین اولدی قرداشلرینه باقوب بکا قنغکز مس ایلدیکز دیدی انلر بز طوقنمدق دیدیلر اول خدا حقیچون بو بلده ده آل یعقوب واردر دیدی واقعا بو روبیلك غایت شدید صداسی وار ایدیکه ایشیدن حامله وضع حمل ایدردی و بو آل یعقوب غضبه کلدکده بنه کندولردن بری آنی مس ایدرسه تسکین اولوردی ایکنجی دفعه روبیل غضبلنوب تحت یوسفه توجه ایتدکده یوسف نقابیله اشاغی ایتوب انی الیله یره براقدی ودیدیکه ای کنعانیان سز قوتکزه مغرور اولوب کیمسه سزه غلبه ایتمزمی ظن ایدرسکز انلر کوردیلرکه بومهم ایش زور ایله بتمجك دکل زاری ونیازه اغاز ایتدیلر

(٧٨) قالوا یا ایها العزیز ان له ابا شیخا کبیرا فخذ احدنا مکانه انا نریك من المحسنین ✲ اخوهٔ یوسف دیدیلرکه ای عزیز بنیامینك اختیار وعظیم القدر باباسی واردر که یوسفك هلاکندن صکره انکله اکلنوردی بریمزی انك برینه آلوب آنی آزاد ایله بز سنی احسان ایدیجیلردن کورورز احسانکی تمام ایله

نصف

(٧٩) قال معاذ الله ان نأخذ الا من وجدنا متاعنا عنده انا اذا لظالمون ✲ یوسف علیه السلام معاذ الله انجق بز متاعمزی کیمده بولدق ایسه انی آلورز سائرینی اخذ ایدرسك بز ظالملردن اولورز دیدی

(٨٠) فلما استیأسوا منه خلصوا نجیا قال کبیرهم الم تعلموا ان اباکم قد اخذ علیکم موثقا من الله ومن قبل ما فرطتم فی یوسف فلن ابرح الارض حتی یأذن لی ابی او یحکم الله لی وهو خیر الحاکمین ✲ وقتا که بنیامینك اخذندن مأیوس اولدقلرنده تنهالرنده مشاوره ایدوب تدبیره آغاز ایلدیلر یاشده بیوکلری روبیل یاخود عقلده مقبوللری یهوذا یاشمعون دیدیکه باباکز سزك اوزریکزه بنیامینك محافظه سیچون الله تعالیدن عهد و پیمان الدیغنی بیلمز میسکز اشته شمدی بو صورت واقع اولدی و بوندن مقدم یوسف حقنده دخی تقصیر ایلمشیدیکز امدی بن ارض مصردن آیرلمم تا که بابام اذن و یرنجیه دك یاخود الله تعالی بنم رجوعمه حکم ایدنجیه دك یا قرداشمك تخلیصنه دك الله تعالی حکم ایدیجیلرك خیرلوسیدر

(٨١) ارجعوا الی ابیکم فقولوا یا ابانا ان ابنك سرق وما شهدنا الا بما علمنا وما کنا للغیب حافظین ❁ ینه اول کبیرلری دیدیکه سز باباکزه رجعت ایدك وسویلیك که ای بابامز سنك اوغلك بنیامین سرقه‌یه نسبت اولندی بز بوکا شهادت ایتمز انجق ملك مصرك مشربه‌سی انك یوکندن چیقاردیغنی کوردیکمزی بیلورز بزغائبی بیلور وحفظ ایدیجی اولمدق (که واقع حال بنیامین انی سرقه ایتدیمی یاخود انك غفلتی حالنده قضاء انك متاعی اراسنه قونلدیمی نفس الامره واقف دکلز دیك)

(٨٢) واسئل القریة التی کنا فیها والعیر التی اقبلنا فیها وانا لصادقون ❁ وبزانده اولدیغمز قریه یعنی مصر اهلنه خبر کوندروب قصه‌مزی انلردن سؤال ایله وبزمله اولان قافله‌دن سؤال ایله اول قافله یعقوب علیه السلامك قومشولرندن برقافله انلرله بیله ایدی بزقولمزده صادقلرز

(٨٣) قال بل سولت لکم انفسکم امرا فصبر جمیل عسی الله ان یأتینی بهم جمیعا انه هو العلیم الحکیم ❁ (انلر اول مصرده قلان یوکارینك رأیله باباری‌نه رجعت ایدوب نصیحتی موجبنجه سویلدکلرنده) یعقوب علیه السلام دیدیکه بلکه سزك نفسکز سزکچون استدیککز برامری تزیین ایلدی یوخسه ملك نه بیلور دیکه سارق سرقه‌سنه بدل آلیقونیله خوشمدی بکا واجب اولان صبر جمیلدر امیدایده‌رمکه الله تعالی انلرك جمیعنی یعنی یوسف وبنیامین ومصرده قلانی بکا کتوره تحقیق الله تعالی بنم حزنمه علیم وتدبیرنده حکیمدر

(٨٤) وتولی عنهم وقال یا اسفی علی یوسف وابیضت عیناه من الحزن فهو کظیم ❁ اوغللرندن اعراض ایدوب ای یوسفك فراقیله بکا کلن حزن وحسرت دیدی حزندن چوق آغلیوب کوزلری بیاض وضعیف اولدیکه اوغللرینه غیظ ایدوب غیظنی اظهار ایتمدی * دینلدیکه یوسفك فراقیله لقاسنه‌دك سکسان سنه اولمغله اول مدتده هیچ کوزلرینك یاشی دیکلمدی

(٨٥) قالوا تالله تفتؤا تذکر یوسف حتی تکون حرضا او تکون من الهالکین ❁ اوغللری دیدیلرکه الله حقیچون سن یوسفی شدت محبت وناله وزاریله یاد ایدرسن تاکه حزن وحسرتله وجودك اریوب عقلکی مختل ونفسکی هلاك ایده‌جکسین

(٨٦) قال انما اشکوا بثی وحزنی الی الله واعلم من الله ما لا تعلمون

یعقوب علیه السلام اوغللرینه دیدیکه بنم غم وحزنمده انجق الله تعالی‌یه شکوا ایده‌رم سزه شکایتم یوق وسزك بیلمدیککز شیلری بن الله تعالانك وحیله بیلورم * دینلدیکه یعقوب علیه السلامك بوغم وحزننده الله تعالی اکا وحی ایدوب یا یعقوب عزوجلالم حقیچون اکر یوسف وبنیامین وفات ایتمش اولسه‌لر سنك بونالهك سببیله انلری احیا ایدوب سکا کوندررم بیوردی بناء علیه سزك بیلمدیککزی بن بیلورم دیدی

(٨٧) یا بنی اذهبوا فتحسسوا من یوسف واخیه ولا تیئسوا من روح الله انه لا ییئس من روح الله الا القوم الکافرون ❁ ای اوغللرم مصره کیدك یوسف وقرنداشندن خبر سؤال ایدك والله تعالینك فضل ورحمتندن امید کسمیك الله تعالینك رحمتندن انجق قوم کافرین ناامیدلردر * دینلدیکه برکون ملك الموت یعقوب علیه السلامك زیارتنه کلدکه یعقوب اکا یمین ویروب دیدیکه اوغلم یوسفك روحنی قبض ایتدکمی ایتمدم دیدکه بو وجهله اوغللرینه سؤال ایدك دیو امر ایتدی

(٨٨) فلما دخلوا علیه قالوا یا ایها العزیز مسنا واهلنا الضر وجئنا ببضاعة مزجیة فاوف لنا الکیل وتصدق علینا ان الله یجزی المتصدقین ❁ وقتاکه اولاد یعقوب مصره کیدوب یوسف علیه السلامه داخل اولدیلر یوسف علیه السلامه دیدیلرکه ای عزیز بزی واهلمزی آچلق وضرورت مس ایلدی قلیل وبی اعتبار سرمایه ایله سکا کلدك بزم ذخیره‌مزی تمام ایله ومتاعمزدن زیاده بزه تصدق ایله الله تعالی صدقه ویریجیلرك فضلیله جزاسنی احسان ایدر * مرویدرکه یعقوب علیه السلام ملك مصر یعنی یوسف علیه السلامه بو وجهله برنامه یازمشدیکه الله تعالی‌یه حمد وثنادنصکره ای ملك مصر بزاوزرلری عزه بلایا موکل بر اهل بیتز که جدم ابراهیم علیه السلام الی آیاغی باغلو نمرود آتشنه آتلدی حق تعالی اکا اول آتشی برد وسلام ایلدی پدرم اسحق علیه السلام الی ایاغی باغلو بوغازینه بچاق وضع اولنمشیکن باری تعالی اکا فدا کوندردی بنم ایکی سوکلو اوغلم واریدی برینی قرداشلری صحرایه کوتوروب قوردییدی دیو قانلو کوملکنی کتوردیلر انك فراقیله ناله وزارده ایکن حالا انکله اکلندیکم قرنداشنی سرقه تهمتیله سن آلوب ضبط ایلدك بز سرقه ایدر خاندان دکلز وبو تهمت بزه سزا دکلدر بو اوغلمی بکا کوندر یوخسه سکا بر بددعا ایده‌رمکه

انك اڭرى بدى بطن اولادكه دك اصابت ايدر والسلام

(٨٩) قَالَ هَلْ عَلِمْتُمْ مَا فَعَلْتُمْ بِيُوسُفَ وَاَخِيهِ اِذْ اَنْتُمْ جَاهِلُونَ ❋ يوسف عليه السلام قرداشلرينه ديديكه بيلورميسز كه يوسفه وقرنداشنه نه قبيح ايشلر ايشلديكز (توبه ايتديكز) ميكه سز اول وقتده جاهللر ايديكز ❋ چونكه بنيامين دخى يانلرنده خوار وبى اعتبار اولوب دائما تحقير ايدرلردى و بو كلامى عتاب يوزندن اولميوب نصح صورتنده ايدى

(٩٠) قَالُوا ءَاِنَّكَ لَاَنْتَ يُوسُفُ قَالَ اَنَا يُوسُفُ وَهٰذَا اَخِي قَدْ مَنَّ اللّٰهُ عَلَيْنَا اِنَّهُ مَنْ يَتَّقِ وَيَصْبِرْ فَاِنَّ اللّٰهَ لَا يُضِيعُ اَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ❋ (يوسف عليه السلام يوزندن نقابنى باشندن تاجنى چيقاردقده قرداشلرى شكل وشمائلندن تفرس ايله بيلوب) سن يوسفميسن ديديلر يوسف عليه السلام بن يوسفم و بو قرنداشم بنيامين در ديدى الله تعالى بزم بيمزى جمله انعام ايتدى تحقيق كيمكه الله تعالادن قورقار وطاعت ومصائبه صبر ايدر الله تعالى تقوى وصبرى جمع ايدن محسنلرك اجرنى ضايع ايتمز

(٩١) قَالُوا تَاللّٰهِ لَقَدْ اٰثَرَكَ اللّٰهُ عَلَيْنَا وَاِنْ كُنَّا لَخَاطِئِينَ ❋ قرداشلرى خدا حقيچون سنى اول حق تعالى بزم اوزريمزه تفضيل واختيار ايتدى بز ايتديكمز عمللرمزله كنهكار اولدق ديديلر

(٩٢) قَالَ لَا تَثْرِيبَ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ يَغْفِرُ اللّٰهُ لَكُمْ وَهُوَ اَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ❋ يوسف عليه السلام انلره بوكوندنصكره بنم طرفمدن سزه سرزنش واوم يوقدر الله تعالى سزه مغفرت ايده اول راحملردن ارحمدر ديدى

(٩٣) اِذْهَبُوا بِقَمِيصِي هٰذَا فَاَلْقُوهُ عَلٰى وَجْهِ اَبِي يَأْتِ بَصِيرًا وَاْتُونِي بِاَهْلِكُمْ اَجْمَعِينَ ❋ (چونكه قرداشلرينى نوازشله خاطرلرينى تطيب وتأمين ايلدى پدرينك دخى حالنى تنظيم ايچون ديديكه) بو كوملكمى كوتوروب بابامك يوزينه سورك كه كوزى اولكى كبى يرينه كلسون واهلكزله جميعكز بكا كلك ❋ ديلديكه اول كوملك ابراهيم عليه السلام آتشه اتلدقده جبريل عليه السلام انى اكا كيدرمشيدى يوسف عليه السلامه دخى قيوده آنى الباس ايلمشيدى

(٩٤) وَلَمَّا فَصَلَتِ الْعِيرُ قَالَ اَبُوهُمْ اِنِّي لَاَجِدُ رِيحَ يُوسُفَ لَوْلَا اَنْ تُفَنِّدُونِ ❋ وقتاكه قافله مصردن آيريلوب صحرايه چيقدقده بابالرى يعقوب عليه السلام طورونلرينه بن يوسفك رايحه سنى بولدم اكر سز بنى پيرلك سببيله نقصان عقله

نسبت ايتمز سكز ديدى ❋ ديلديكه باد صبا حق تعالادن اذن طلبيله كوملك رايحه سنى مشام يعقوبه يتشدردى

(٩٥) قَالُوا تَاللّٰهِ اِنَّكَ لَفِي ضَلَالِكَ الْقَدِيمِ ❋ اولادلرينك اوغللرى يعقوب عليه السلامه الله حقيچون سن يوسفه فرط محبتكدن ناشى خطاء قديمده سن ديديلر

(٩٦) فَلَمَّا اَنْ جَاءَ الْبَشِيرُ اَلْقٰيهُ عَلٰى وَجْهِهِ فَارْتَدَّ بَصِيرًا قَالَ اَلَمْ اَقُلْ لَكُمْ اِنِّي اَعْلَمُ مِنَ اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ❋ وقتاكه كوملك ايله مژده جى كلوب كوملكى يعقوب عليه السلامك يوزينه سوردكده بصيرت وشبابتى عودت ايدوب وقوت ومسرت كلوب بن سزه ديمديمكه الهام الهيدن سزك بيلمديككزى بن بيلورم ديدى ❋ ديلديكه كوملك يهوذايه ويرلمش اولمغله قرداشلرينى براغوب سر و پا برهنه سكردەرك پدرينه مژده و پيراهن ايله كلدى

(٩٧) قَالُوا يَا اَبَانَا اسْتَغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا اِنَّا كُنَّا خَاطِئِينَ ❋ اوغللرى اى بزم بابامز الله تعالادن بزم ايچون كناهلرمزك مغفرتنى طلب ايله تحقيق بز كنهكارلردن اولدق ديديلر

(٩٨) قَالَ سَوْفَ اَسْتَغْفِرُ لَكُمْ رَبِّي اِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ❋ يعقوب عليه السلام ربم تعاليدن سزنچون مغفرت طلب ايدەجكم اول توبه واطاعت ايدنه غفور رحيمدر ديدى ❋ مرويدركه يعقوب عليه السلام اوغللرنچون دعاسنى وقت سحره ياخود جمعه كيجه سنه ياخود يوسف عليه السلامله ملاقاتنه تأخير ايدوب مصرده بعد الملاقات تهجددنصكره قبله يه توجه و يوسف آردنده و برادرلرى انك عقبنده اولەرق دعا ايدوب اوغللرى آمين ديمكله حق تعالى اجابت بيوردى ❋ القصه يعقوب عليه السلام مصره ياقلشدقده يوسف عليه السلام ملك ريان واشراف مصرله پدرينك استقباله چيقديلر يعقوب اولادلريله بر يوكسك محلده اول كوكبه يى سير وتعجب ايدردى جبرائيل عليه السلام نازل اولوب ديديكه سن بو لشكر وتجمله تعجب ايدرسن يوقارو باق كه ملائكه عسكرى يردن كوكه دك تفرجه كلمشلردر مقدم سنك حزنكله محزون ايديلر شمدى سنك سروركله مسرور اولوب فرحله سير ايده يورلر بو حالده يوسف عليه السلام پدرينى كوروب آتندن نزول ايلدى و پدرينه سلام ويرمك مراد ايلدكنده جبريل عليه السلام سن تأخير ايله پدرك سكا سلام ويرسون ديدى يعقوب عليه السلام دخى پياده اولوب

یوسفك جمالنی کورد کده السلام علیك یامذهب الاحزان دیدی و بر بینه
صار یشوب آغلاشدیلر یوسف علیه السلام مصره قریب بر محلده برعالی کوشك
یاپدیرمشیدی اکا نزول ایلدیلر

(٩٩) فلما دخلوا علی یوسف آوی الیه ابویه وقال ادخلوا مصر ان شاء الله
آمنین ✲ وقتاکه یوسف علیه السلامه یعقوب علیه السلام وعیال واولادی
داخل اولدیلر پدریله تیزه سنی یانته الدی وجمله سنه دیدیکه قحط ومکارهدن امین
اولدیغکز حالده مصره کیرك ان شاء الله تعالی * روایت اولندیکه یوسف علیه السلام
یعقوب علیه السلامه مژده جیله یول ایچون ایکیوز راحله مالزمه لریله کوندردیکه
انلر رجل ومرأة یتمش ایکی کشی ایدیلر و یوسف علیه السلامك هنوز ولادتی
حالنده والده سی وفات ایتمکله تیزه سی والده مقامنده اولمشیدی

(١٠٠) ورفع ابویه علی العرش وخروا له سجدا وقال یا ابت هذا تأویل
رؤیای من قبل قد جعلها ربی حقا وقد احسن بی اذ اخرجنی من السجن
وجاء بکم من البدو من بعد ان نزغ الشیطان بینی وبین اخوتی ان ربی لطیف
لما یشاء انه هو العلیم الحکیم ✲ و یوسف علیه السلام باباسنی وتیزه سنی سریر
اوزره چیقاردی واو اوقتده تحیت وتعظیم سجده اولمغله یعقوب وانا سی مقامی
وقرداشلری انحنا ایلدیلر و یوسف علیه السلام دیدیکه ای پدرم بو مقدم صباوتمده
کوردیکم رؤیانك تعبیریدر ربم تعالی اول رؤیایی تحقیق ایتدی وبنی زنداندن
چیقاروب بکا احسان ایتدی وشیطان بنمله قرداشلرم بیننی افساد دنصکره
الله تعالی سزی بادیه دن کتوروب بکا ملاقات ایتدردی تحقیق ربم جل شانه
دیلدیکنه لطف ایدیجیدر واول الله تعالی تدبیرلرك وجوهنی بیلیجی و وقتنده
حکمنی اجرا ایدیجیدر * دینلدیکه بو وقوعاتدن یکرمی درت سنه صکره یعقوب
علیه السلام وفات ایتدی انك جنازه سی کنعانه وصولی کون انك ایکیز قرنداشی
اولان عیص دخی وفات ایلدیکه ایکیسی دخی یوز قرق بدیشر یاشنده ایدیلر
یعقوب علیه السلامك وصیتی اوزره انی زاجدن تابوته وضعله یوسف علیه السلام
انی ارض شامده باباسی اسحق علیه السلامك یاننه دفن ایدوب مصره کلدی
و یکرمی اوچ یل صکره یوسف علیه السلام پدرینی رؤیاده کوروب ای یوسف
سنك لقاکه مشتاقم عجله ایله اوچ کونه دك یانمه کل دیمکله قرداشلرینی دعوتله
وصیت ویهوذایی ولی عهد ایدوب اوغللرینی اکا سپارش ایلدی

حزب ٢

(١٠١) رب قد آتیتنی من الملك وعلمتنی من تأویل الاحادیث فاطر السموات
والارض انت ولیی فی الدنیا والآخرة توفنی مسلما والحقنی بالصالحین ✲
(مناجات طریقیله دیدیکه) یارب بکا مصر ملکنی ویردك ورؤیا تعبیرینی تعلیم ایلدك
ای کوکلری ویرلری ایجاد ایدن باری تعالی دنیاده وآخرتده سن بنم معینم
ومتولیء امورمسن سکا تسلیم وتوحیدده ثابتم اولدیغم حالده بنی وفات ایتدر
وپدرلرم صالحلره الحاق ایله

(١٠٢) ذلك من انباء الغیب نوحیه الیك وما کنت لدیهم اذ اجمعوا امرهم
وهم یمکرون ✲ یا محمد بو یوسف وقرداشلری خبرینی سکا وحی ایدرز که اول
غیب خبرلردندر سن او وقت انلرك یاننده دکل ایدك که انلر رأیلرینی جمع ایدوب
(یوسفی قیویه براقمغله یعقوب و یوسف علیه السلامه) مکر ایتدیلر

(١٠٣) وما اکثر الناس ولو حرصت بمؤمنین ✲ ناسك اکثری عناد ایله کفر
وفساده اولدقلرندن ناشی ایمانه کلمزلر سن نقدر انلرك ایمانه حرص ایدرسك دخی

(١٠٤) وما تسئلهم علیه من اجر ان هو الا ذکر للعالمین ✲ سن قرآنك احکام
وقصصنی تبلیغده انلردن اجرت استمزسن اول قرآن عالملره انجق نصیحت
وتذکیردر

(١٠٥) وکأین من آیة فی السموات والارض یمرون علیها وهم عنها
معرضون ✲ الله تعالانك سموات وارضده وجود ووحدانیتنه وکمال قدرت
وحکمتنه دلالت ایدر نیجه علامتلر واردر اول معاندلر اندن مرور ایدرلر واول
علامتلردن عبرت آلمیوب یوز چویررلر

(١٠٦) وما یؤمن اکثرهم بالله الا وهم مشرکون ✲ انلرك اکثری انجق
الله تعالی یه شرك قوشیجی اولدقلری حالده وحدانیتنه ایمان ایتمزلر * زیرا ربنا الله
دیرلر صکره حاشا ملائکه بنات الله وعزیر ابن الله ومسیح ابن الله دیرلر

(١٠٧) افأمنوا ان تأتیهم غاشیة من عذاب الله او تأتیهم الساعة بغتة وهم
لا یشعرون ✲ انلرك خبرلری اولمقسزین وعقللرینه کلمکسزین الله تعالینك
عذابی انلری قاپلاسندن وفجأة قیامتك قوپمه سندن عجبا امینمی اولدیلر

(١٠٨) قل هذه سبیلی ادعوا الی الله علی بصیرة انا ومن اتبعنی وسبحان الله
وما انا من المشرکین ✲ یا محمد دیکه بو توحیده دعوت بنم طریق وسنت
ومأمور اولدیغم طریقدر بن ناسی رأی العین حجت اوزره الله تعالی یه دعوت ایدرم و بکا تابع

اولنلری دخی دعوت ایدرم والله تعالی یی انلرك اشراكندن تنزیه ایدەرم وبن اكا اشراك ایدنلردن دكلم

(١٠٩) وما ارسلنا من قبلك الا رجالا نوحی الیهم من اهل القری افلم یسیروا فی الارض فینظروا كیف كان عاقبة الذین من قبلهم ولدار الاخرة خیر للذین اتقوا افلا تعقلون ❊ یا محمد سندن مقدم وحیله كوندر دیكمز رسوللرمز انجق اهل شهر وقری رجاللرندن ایدی (الله تعالی اهل بادیه وجن ونسواندن هیچ پیغمبر كوندرمشدر) آیا كافرلر یریوزنده كزوب انلردن مقدم اولان كاذب ومنكرلرك عاقبت حاللری نیجه اولدیغنه نظر عبرت ایتمزلرمی دار آخرتكه جنتدر شرك وعصیاندن صاقننلره خیرلودر تعقل ایتمزمیسكز

(١١٠) حتی اذا استیأس الرسل وظنوا انهم قد كذبوا جاءهم نصرنا فنجی من نشاء ولا یرد بأسنا عن القوم المجرمین ❊ چونكه رسوللر كندولرینی تكذیب ایدن قوملرینك ایمان ایتملرندن مأیوس اولدیلر ووعدهٔ ایمانده اولنلردن دخی تكذیب اولنه جقلر ظن ایتدیلر اول پیغمبرلره نصرتمز كلوب اكا واكا تابع مؤمنلره دیلدكمزه نجات ویردی وقوم مشركیندن عذابمز رد اولنمز

(١١١) لقد كان فی قصصهم عبرة لاولی الالباب ما كان حدیثا یفتری ولكن تصدیق الذی بین یدیه وتفصیل كل شیء وهدی ورحمة لقوم یؤمنون ❊ انبیا وامملك ویا یوسف واخوه سنك قصه‌لرندن عقول كامله ایچون عبرت واردر قران كریم افترا اولنور كلام اولمدی ولكن مقدم نازل اولان كتب الهیه‌نك تصدیقی وناسك دین ودنیاده محتاج اولدیغی هرشیئك تفصیل وبیانی اولدی وسا اكاره رهنما وقوم مؤمننه الله تعالینك هدایت وتوحیدی وپیغمبر صلی الله علیه وسلمك نوریله رحمت اولدی

—١٣— (سورة الرعد مكیة او مدنیة وهی خمس وار بعون آیة)

بسم الله الرحمن الرحیم

(١) المر ❊ انا الله اعلم واری

(٢) تلك آیات الكتاب والذی انزل الیك من ربك الحق ولكن اكثر الناس لا یؤمنون ❊ شول سكا ذكر ایلدیكمز خبرلر كتب متقدمه‌نك آیاتیدر وشول قرآنكه سكا ربك جل شانه‌دن انزال اولندی آنی تمسك ایله كه حقدر ولكن ناسك اكثری عدم تفكرلرندن ناشی آنی تصدیق ایتمزلر

(٢) الله الذی رفع السموات بغیر عمد ترونها ثم استوی علی العرش وسخر الشمس والقمر كل یجری لاجل مسمی یدبر الامر یفصل الایات لعلكم بلقاء ربكم توقنون ❊ الله تعالی اویله قوی قادر كه كوكلری كوردیككز هیئتده دیركسز رفع ایلدی بعده عرش اوزره حفظ وتدبیریله استوا یعنی تماثل ومعادل قصد ایتدی وشمس وقمری مصالح عباد ایچون رام وتسخیر ایلدیكه هر بری معین مدتنی دور وجریان ایله تمام ایده صباح واخشام یاخود الی یوم القیام اول الله تعالی امور ملكوتی وایجاد واعدام واحیا واماته وسائری تدبیر ایدر آیات قرآنیه‌یی امر ونهیله تفصیل وبیان ایدر كه شاید قیامتده جزاسنه ملاقاتكزی تفكر ایدوب یقینا بیله سز

(٣) وهو الذی مد الارض وجعل فیها رواسی وانهارا ومن كل الثمرات جعل فیها زوجین اثنین یغشی اللیل النهار ان فی ذلك لایات لقوم یتفكرون ❊ واول الله تعالیدر كه ارضی طول وعرضیله اوزاتدیكه مخلوقاتی استعمال وآمدشدله تعیش ایده‌لر وانده ثباتلو طاغلر وایرمقلر قیلدی ومیوه‌لردن چفت چفت هر نوعندن یعنی سیاه وبیاض واكشی وطاتلو وسائر دورلو دورلو قیلدی كیجه‌یی كوندز ایله وكوندزی كیجه ایله اورتر تحقیق بو آثار قدرت تفكر ایدن قوم ایچون صانعك قدرتنه ووجود ووحدانیتنه دلیل وعلامتلردر

(٤) وفی الارض قطع متجاورات وجنات من اعناب وزرع ونخیل صنوان وغیر صنوان یسقی بماء واحد ونفضل بعضها علی بعض فی الاكل ان فی ذلك لایات لقوم یعقلون ❊ ویریوزنده بربرینه متصل پارچه‌لر واردر كه كیمی منبت طپراق كیمی قیا كیمی قوملق وشوره وبوستانلر واردر كه كیمنده اوزم وسائر میوه‌لر وبغدای وسائر حبوبات وخرما اغجلری كیمی بر كوكدن ایرلمش كیمی بشقه بتمش وبونلر بر صو ایله صولانور مع هذا اكل حالنده طعم جهتیله بعضیسی بعضندن الذ وافضل خلق ایتمشز در تحقیق بو مذكورلر تعقل وتأمل ایدن قوم ایچون ارادت قادر مختار ایله اولدیغنه دلالت وعلامت اولور ❊ دینلدیكه انسان جمله بر پدر بر طینتدن ایكن وسمادن باران انزالی كبی انلره دخی كتب الهیه انزال اولنمشیكن انلر كدخی میوه‌لر كبی الوان واشكال علی الخصوص اخلاقده تفاوت واختلافلری واردر

نصف

(٥) وان تعجب فعجب قولهم ءاذا كنا ترابا ءانا لفی خلق جدید (٦) اولئك

الذين كفروا بربهم واولئك الاغلال فى اعناقهم واولئك اصحاب النار هم فيها خالدون ❊ يا محمد اكر سن مشركلرك ايمانه كلمدكلرينه تعجب ايدرسك انلرك آيا بز موتله تراب اولديغمزدن صكره يكيدن خلق اولنور ميز ديو انكارلرى دخى عجبدر كه بو آيات معدوده‌يى كوردكدن صكره انلرى يكيدن ايجاد ايدن اعاده‌يه قدرتى اولوندده ايدوكنى تفكر ايتمزلر انلر ربلرينك حشر ونشره قدرتنى انكارله كافر اولديلر انلرك بوينلرنده دنياده ضلالت حلقه‌سى وآخرتده آتشدن تيورلاله واردر وانلر نار جهنم اربابى اولوب آنده مخلدلردر

(٧) ويستعجلونك بالسيئة قبل الحسنة وقد خلت من قبلهم المثلات وان ربك لذو مغفرة للناس على ظلمهم وان ربك لشديد العقاب ❊ (مشركلر استهزا طريقيله عذابى استعجال ايتمكله حق تعالى بيورركه) مشركلر احسان الهيله عافيتدن مقدم عقوبتك عجله‌سنى يا محمد سندن طلب ايدرلر حال بوكه انلردن مقدم اولان امم مكذبينك مثاللرى كچمشيدى (انلردن نيچون عبرت آلمزلر انلر نفسلرينه ظلم ايدرلر) تحقيق ربك جل شانه ناسه مغفرت صاحبيدر وكفر وتكذيبه مصر اولنلره عقابى شديددر

(٨) ويقول الذين كفروا لولا انزل عليه آية من ربه انما انت منذر ولكل قوم هاد ❊ كافرلر محمده نيچون بزم استديكمز معجزه كلمدى ديرلر سن انجق اخافه وابلاغله مأمورسن وهر بر قوم ايچون وقته كوره هادى ورهنما واردر (يعنى وقته كوره معجزه اقتضا ايدركه قومنه غالب اوله مثلا موسى عليه السلامك وقتنده سحره مشهور ايدى عصا ايله انلره غلبه ايتدى عيسى عليه السلام زماننده علم طب مقبول ايدى احياى موتا ايله انلره غالب اولدى سنك وقتكده فصاحت مقبول اولمغله قرآن غالب واغلبدر)

(٩) الله يعلم ما تحمل كل انثى وما تغيض الارحام وما تزداد وكل شىء عنده بمقدار ❊ الله تعالى هر حامله نسانك حملى اركك يا دشى سياه يا بياض هر صورت وحالنى بيلور ورحملرنده اولان ولدك خلقتنده نقصانلغنى وزياده لكنى بيلور (يعنى اعضا سنك وعدد نك ومدت وضعنك نقصان وزياده لكنى بيلور) وهر شى انك عندنده قدر وحدله‌در (اندن ناقص وزياده اولمز)

(١٠) عالم الغيب والشهادة الكبير المتعال ❊ حس اولنندن غائب وحاضرى بيلور عظيم الشان كبير القدر جمله‌دن عاليدر

(١١) سواء منكم من اسر القول ومن جهر به ومن هو مستخف بالليل وسارب بالنهار ❊ سزدن كيمسه كلامنى كرك نفسنده كزلرسه يا غيره اظهار ايدرسه وظلمت ليلده كزلنك استرسه وكوندزده اشكار عمل اشلرسه الله تعالينك علمنده مساويدر *هيچ كزلو واشكار قول وفعل اكا مستور دكلدر

(١٢) له معقبات من بين يديه ومن خلفه يحفظونه من امر الله ان الله لا يغير ما بقوم حتى يغيروا ما بانفسهم واذا اراد الله بقوم سوءا فلا مرد له وما لهم من دونه من وال ❊ الله تعالينك انسانه مؤكل ملكلرى واردركه اوكندن آردندن تعقيبله حق تعالينك اذنيله انى حفظ ايدر الله تعالى عافيت ونعمتده اولان بر قومك نعمتنى تغيير ايتمزتا اول قوم نفسنده‌كى احوال جميله‌يى اخلاق رديه‌يه تغيير وتبديل ايتمينجه والله تعالى بر قومه عقوبت مراد اتسه انى رد ايدر اولمز والله تعاليدن غيرى اول قوم ايچون اول عقوبتى دفع ايدر وامورينى تولى ايدر اولمز *دينلديكه اول مؤكل ملائكه كراما كاتبين اوله كه انك عملنى كتب وحفظ ايدر ياخود اول ملائكه پيغمبر عليه السلامى ضرر اعدادن حفظ ايدرديك اوله اشاغيده كله جك عامر بن طفيل واربد بن ربيعه‌دن محافظه‌سى كبى

(١٣) هو الذى يريكم البرق خوفا وطمعا وينشئ السحاب الثقال ❊ اول الله تعالى نشانهٔ باران اولان شمشكى سزه كوستركه مسافره ويغمور ضرر ايدن محله خوف ومقيم ومحتاج باران اولنلره طمع اولور وهواده يغمورله اغر لشمش بلوتلر پيدا ايدر

(١٤) ويسبح الرعد بحمده والملائكة من خيفته ويرسل الصواعق فيصيب بها من يشاء وهم يجادلون فى الله وهو شديد المحال ❊ رعد وملائكه الله تعاليدن خوف ايديجى اولدقلرى حالده حمد وتسبيح ايدرلر الله تعالى اول برقدن حاصل اولان صاعقه‌لرى كوندرر وهر كيمسه ديلرسه اول يلدرم اصابت ايدوب احراق ايدر حال بوكه اول اصابت ايدن كيمسه‌لر الله تعالى شاننده جدال ايدرلردى اول الله عظيم الشان قدرت وعقوبتنده شديددر *دينلديكه بر يهودى جناب نبوتمآبه كلوب مجادله يوزندن يا ابا القاسم سنك ربك اينجو يا ياقوت يا التوندنميدر ديدى فى الحال يلدرم كلوب انى احراق ايلدى حق تعالى بو آيت كريمه‌يى كوندردى *مرويدركه رعد بلوتلرى سورر بر ملكدر وشمشك انك قامچى سيدر منقولدركه هجرتك طقوزنجى سنه‌سى عامر بن طفيل واربد بن ربيعه ديديلركه

محمده کیده لم عامر اربده بن محمدی سوزه طوته رم سن انك آرقه سندن قلیجیله اوردیدی بوقولله مجلس نبوی یه کلدیلر برمقدار یاوه کلام سویلیوب طشره چیقدقلرنده اربده سنکله قولمز نیجه اولدی. دیدی اربد هرقچانکه قلیجله اورمق مراد ایتدمسه سن محمد له بنم بیمزه حائل اولدك دیدی اول حالله مدینه‌دن چیقوب کیتدیلر یولده اربدی صاعقه اوروب یاقدی وعامر دخی یولده بدتر صورتله مرد اولدی

(١٥) لَهُ دَعْوَةُ الْحَقِّ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَسْتَجِيبُونَ لَهُمْ بِشَيْءٍ إِلَّا كَبَاسِطِ كَفَّيْهِ إِلَى الْمَاءِ لِيَبْلُغَ فَاهُ وَمَا هُوَ بِبَالِغِهِ وَمَا دُعَاءُ الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ ❊ حقله دعا الله تعالی ایچوندر (که اول کلمهٔ شهادتدر واکا دعا ایتمك لازمدر که اجابت ایدیجی یالکز اولدر) شونلرکه الله تعالیدن غیریه دعا ایدرلر اول غیرانلرك دعالرینه برشیئله اجابت ایتمز شونك کبیکه برکیمسه برقیونك آغزنه طوروب اللرینی صویه طوغری اوزاده که اغزنه کلسون ایچون حال بوکه الی صویه یتشمیوب صودخی اغزنه کلمیه (یعنی مشرکلرك دخی بتلرندن استعانتلری بوصورتده در) وکافرلرك اصناملرینه دعالری انجق ضلالت و بطلاندر

(١٦) وَلِلَّهِ يَسْجُدُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ طَوْعًا وَكَرْهًا وَظِلَالُهُمْ بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ ❊ سموات وارضده اولان ذوی العقولك کندولری وکولکه لری مؤمنلرك اطاعت واختیارلریله وکافرلرك وقت شدتده کراهت واضطرارلریله الله تعالی یه کوندزو کیجه سجده ایدرلر

سجده

(١٧) قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلِ اللَّهُ قُلْ أَفَاتَّخَذْتُمْ مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ لَا يَمْلِكُونَ لِأَنْفُسِهِمْ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْأَعْمَى وَالْبَصِيرُ أَمْ هَلْ تَسْتَوِي الظُّلُمَاتُ وَالنُّورُ (١٨) أَمْ جَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ خَلَقُوا كَخَلْقِهِ فَتَشَابَهَ الْخَلْقُ عَلَيْهِمْ قُلِ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ❊ یامحمد دیکه کوکلرك ویرلك خالقی کیمدر (انلرك غیری جوابلری اولمغله) سن دیکه الله تعالیدر دیکه سموات وارضك خالقی الله تعالی ایکن کندو نفسیچون نفع وضرره مالك اولمین اصنامکزی ولی ومعبود اتخاذ ایدرمیسکز دیکه اعمی (مشرکلر) له بصیر (موحدلر) یاخود شرکله ظلمتده وتوحیدله نورده اولان برابرمیدر یاخود کافرلرك شریك طوتدقلری بتلری الله تعالینك خلقی کبی خلق ایتدیلرمیکه انك خلقنه مشابه اولوب عبادته مستحق اوله دیکه الله تعالی هرشیئك خالقیدر غیری خالق یوقدر

والوهیتده یکانه وهرشی اوزره غالبدر

(١٩) أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَالَتْ أَوْدِيَةٌ بِقَدَرِهَا فَاحْتَمَلَ السَّيْلُ زَبَدًا رَابِيًا وَمِمَّا يُوقِدُونَ عَلَيْهِ فِي النَّارِ ابْتِغَاءَ حِلْيَةٍ أَوْ مَتَاعٍ زَبَدٌ مِثْلُهُ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ الْحَقَّ وَالْبَاطِلَ فَأَمَّا الزَّبَدُ فَيَذْهَبُ جُفَاءً وَأَمَّا مَا يَنْفَعُ النَّاسَ فَيَمْكُثُ فِي الْأَرْضِ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ ❊ (بعده حق و باطله ایکی مثل ضرب اولنوب بیورلدیکه) الله تعالی کوکدن صوانزال ایدوب هروادی یه نفعی اوله جق مقدار سیل اقغله اول سیل زائد کوپوکی یعنی خار وخاشاکی کوتروب صافی صو باقی قالدی وحلی واوانی وسائر یاپمق ایچون آتش ایله اریتدکاری زروسیم وسائرك دخی سیل صویی مثللو کوپوکی طرحله صافیسی آلتده قالدی بونك کبی مثل ایله حق تعالی حق وباطلی بیان ایدرامما سیل اوزره اولان کوپوك باطل وضایع اولوب کیدرواماناسه نفع ویرن شی کتمزقالور بونلری تعقل وتأمل ایچون الله تعالی بونك کبی مثللرضرب ایدر* علماء تنزیل وارباب تأویل دیمشلرکه سمادن منزل ماء قرآنه مثالدر ووادی قلبه مثالدر هربری یقین وعقل وشك وجهل مقدارنجه قرانی محتمل اولوروا اول اذا به اولنن معادنك آلتده قلان صافیسی قرآنك مثالیدرکه حقدرواوزرندن دفع اولنن خبثی انتفاع اولنمین کافرلرك عمل باطل واعتقاد زائللریدر

(٢٠) لِلَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمُ الْحُسْنَى وَالَّذِينَ لَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُ لَوْ أَنَّ لَهُمْ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ لَافْتَدَوْا بِهِ أُولَئِكَ لَهُمْ سُوءُ الْحِسَابِ وَمَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمِهَادُ ❊ دنیاده طاعاتله ربلرینك امرنه اجابت ایدن مؤمنلر ایچون آخرتده احسن مکافات واردرکه جنتدر شونلرکه اجابت واطاعت ایتمیوب انکارده اولدیلر اگر یریوزنده اولان اشیانك جمیعی انلرایچون اولسه وانکله بیله برمثلی دخی اولسه آخرتده عذابدن قورتلمق ایچون انی فدا ایدردی قیامتده انلرك کناهلریچون حساب واردرکه اول مغفرت اولنمز انلرك مسکنلری جهنمدر اول نه قبیح فراشدر

حزب ٣

(٢١) أَفَمَنْ يَعْلَمُ أَنَّمَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ الْحَقُّ كَمَنْ هُوَ أَعْمَى إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولُو الْأَلْبَابِ ❊ ربك تعالیدن سکا نازل اول شیئك حق ایدوکنی بیلوب اطاعت ایدن کیمسه قلبی اعمی اولوب انکار اوزره اولان کیمسه کبیمیدر بوقرانله متعظ اولنلر انجق عقول کامله صاحبلریدر

(٢٢) الذين يوفون بعهد الله ولا ينقضون الميثاق (٢٣) والذين يصلون ما امر الله به ان يوصل ويخشون ربهم ويخافون سوء الحساب ❊ شونلر كه الله تعالى ايله روز ميثاقده اولان عهده وفا ايدوب اول عهدى قيرمديلر وانلر كه الله تعالينك امر ايتديكى صلهٔ رحم وجميع كتب ورسلى اقراره واصل اولورلر وربلرندن وسوء حسابدن قورقرلر

(٢٤) والذين صبروا ابتغاء وجه ربهم واقاموا الصلوة وانفقوا مما رزقناهم سرا وعلانية ويدرؤن بالحسنة السيئة اولئك لهم عقبى الدار ❊ ودخى شونلر كه ربلرينك رضاسنى طلبله نفسه تبعيت ومعاصيدن صبر ايتديلر ونمازه اقامت ايتديلر وانلره ويردكمز رزقدن كزلو وآشكار بر موجب وجوب انفاق ايتديلر وحسنه ايله سيئه يى دفع ايدرلر انلر ايچون عاقبت جزاى عملرينه دار حسنى وراحت واردر

(٢٥) جنات عدن يدخلونها ومن صلح من آبائهم وازواجهم وذرياتهم والملئكة يدخلون عليهم من كل باب (٢٦) سلام عليكم بما صبرتم فنعم عقبى الدار ❊ اشته اول دار مكان خلود اولان جنتدر اول ذكر اولنن كيمسه لر اكا كيررلر وبابا وانالرى وازواج وذريتلرندن مؤمن ومؤمنه لردن اكا دخوله صالح اولنلر دخى كيررلر يعنى مذكورلرك فرحلرى ايچون انلره الحاق اولنورلر وملكلر هر قپودن كيروب انلره مشقت ومعاصيدن صبر ككز سببيله الله تعالى سزى هر آفتدن سالم ايتدى بو جنت سزه نه احسن العاقبه اولديكه آنده دائما وابدا دور ايدر سز ديرلر

(٢٧) والذين ينقضون عهد الله من بعد ميثاقه ويقطعون ما امر الله به ان يوصل ويفسدون فى الارض اولئك لهم اللعنة ولهم سوء الدار ❊ شونلر كه الله تعالى ايله السنده باغلدقلرى عهدى قيررلر وحق تعالينك امر ايتديكى صلهٔ رحم وپيغمبرلره وكتبه ايمانى قطع ايدرلر ويربوزنده كفر وظلمله فتنه وفساد ايدرلر انلر ايچون رحمتدن تبعيد وقبح عاقبت واردر

(٢٨) الله يبسط الرزق لمن يشاء ويقدر وفرحوا بالحيوة الدنيا وما الحيوة الدنيا فى الآخرة الا متاع ❊ الله تعالى رزقى ديلديكنه توسع وديلديكنه تضييق ايدر واهل مكه حيات دنيا وتوسيع رزقله فرحلنورلر حال بو كه حيوة دنيا آخرته نسبتله انجق سريع الزوال بر جزئى كچنمكدر

(٢٩) ويقول الذين كفروا لولا انزل عليه آية من ربه قل ان الله يضل من يشاء ويهدى اليه من اناب ❊ كافرلر ديديلر كه نيچون محمده بزم استديكمز وجهله آيت نازل اولمدى سن ديكه الله تعالى ديلديكى كيمسه يى (معجزات ظهورندنصكره نفسلرينه كوره تحكم طريقيله آيات طلبلريله) اضلال ايدر وكندو طرفنه رجوع ايدن كيمسه يى راه اسلامه هدايت ايدر

(٣٠) الذين آمنوا وتطمئن قلوبهم بذكر الله الا بذكر الله تطمئن القلوب انلر كه ايمان كتوروب قلبلرى ذكر اللهله مطمئن اوله اكاه اولك كه ذكر اللهله قلبلر مطمئن اولور

(٣١) الذين آمنوا وعملوا الصالحات طوبى لهم وحسن مآب ❊ انلر كه مؤمن اولوب عمل صالح اشلديلر آنلر ايچون نه كوزل دولت ونعمت ونه احسن رجوع ايده جك مكان واردر * مرويدر كه طوبى جنت عدنده بر عظيم آغجدر كه آنك كوكى حضرت فخر رسالت عليه السلامك منزلنده در وجنتده آنك داللرى اولمدق بر چارطاق وكوشك يوقدر وسلسبيل وكافور چشمه لرى آنك آلتندن آقر

(٣٢) كذلك ارسلناك فى امة قد خلت من قبلها امم لتتلو عليهم الذى اوحينا اليك وهم يكفرون بالرحمن قل هو ربى لا اله الا هو عليه توكلت واليه متاب ❊ مقدم كچن امتلره رسوللر كوندردكمز كبى سكا دخى وحى ايتديكمز قرآنى انلره اوقومالك ايچون امتكه سنى كوندردك حال بو كه رحمن اولان الله تعالى يه (وما الرحمن يعنى رحمن كيمدر ديو) كافر اولورلر يا محمد سن ديكه اول رحمن بنم ربمدر اندن غيرى عبادته مستحق يوقدر توكل واعتماد م توبه ومرجعم اكادر *على رضى الله عنه طرف حضرت عليه السلامدن نامه يازدقده بسم الله الرحمن الرحيم يازمشيدى سهيل بن عمرو بز رحمن ندر بيلمزز ديدى

(٣٣) ولو ان قرآنا سيرت به الجبال او قطعت به الارض او كلم به الموتى بل لله الامر جميعا افلم ييأس الذين آمنوا ان لو يشاء الله لهدى الناس جميعا ولا يزال الذين كفروا تصيبهم بما صنعوا قارعة او تحل قريبا من دارهم حتى يأتى وعد الله ان الله لا يخلف الميعاد ❊ اكر قرآنله طاغلر يورديلسه يا آنكله ير ياريلسه ياخود آنكله موتا سويلد لسه علممزده اولمدى يعنى حالده انلر ايمان ايتمزلردى بلكه امرك جميعى الله تعالى يه مختصدر (انلرك استدكلرى معجزه لرى

اظهاره قادردر لكن اراده سی تعلق ایتمدی) الله تعالی مراد ایتسه ناسك جمیعنه هدایت ایده جكنی مؤمنلر بیلمزلر میدی (لكن هدایته اهل اولمیانلری ایتمدی) كافرلر عمللری سببیله تا كه ظهور واصابت ایده جك داهیه وآفتدن زائل اولمزلر یاخود یا محمد یقینده انلرك خانه لرینه كیررسن یا اول داهیه انلرك دارلرینه حلول ایدر تا كه الله تعالینك وعدی كلنجه (اول موت یا قیامت یا فتح مكه واقع اوله) تحقیق الله عظیم الشان وعدنه خلف ایتمز * روایت اولندیكه مكه مشركلرندن بر كروه دیدیلركه اكر بزم سكا تابع اولمزمزی استرسك قرآنكله مكه اطرافنده اولان طاغلری قالدركه بزه كشاده لك اوله وزمینی شق ایله كه اندن نهرلر ظاهر اولوب زراعت ایده لم وقصی بن كلابی وبعض بابالرمزی احیا ایله كه سنك حالكدن انلره سؤال ایده لم دیدیلر ایله بو آیت كریمه نازل اولدی

(٣٤) وَلَقَدِ اسْتُهْزِئَ بِرُسُلٍ مِنْ قَبْلِكَ فَأَمْلَيْتُ لِلَّذِينَ كَفَرُوا ثُمَّ أَخَذْتُهُمْ فَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ * یا محمد سن استهزا اولندیغك كبی سندن مقدم اولان پیغمبرلر دخی استهزا اولندیلر اول كافرلر ایچون مهلت ویردم صكره انلری عقوبتله اخذ ایتدم امدی دنیاده قتل ایله وآخرتده نار ایله انلره عقابم نیجه اولدی

(٣٥) أَفَمَنْ هُوَ قَائِمٌ عَلَى كُلِّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ وَجَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ قُلْ سَمُّوهُمْ أَمْ تُنَبِّئُونَهُ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي الْأَرْضِ أَمْ بِظَاهِرٍ مِنَ الْقَوْلِ بَلْ زُيِّنَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مَكْرُهُمْ وَصُدُّوا عَنِ السَّبِيلِ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ * ایا هر نفسك خیر وشر اشلدیكنه ناظر اولان الله تعالی ایله اكا شریك قوشدقلری جماد وعاجز بتلری برابرمیدر انلره دیكه بو بتلریكزی لایق وصف واسمله تسمیه ایدوب نظر ایدك كه شركته ومعبودیته اهلیتلری وارمیدر یاخود خبرویركه الله تعالی یر یوزنده اكا شریك قوشدیغكزی بیلمزمی یوخسه بو سزك شركادیمه كز بر كلام ظاهر اولوب مجرد تسمیهٔ بی اعتبار میدر بلكه كافرلر ایچون حیله لرینی تزیین وراه حقدن صرف اولنمق واردر هر كیمكه الله تعالی مخذول ایده آنی هدایته توفیق ایدر اولماز

(٣٦) لَهُمْ عَذَابٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَشَقُّ وَمَا لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَاقٍ * اول كافرلر ایچون دنیاده قتل واسر وقحط وسائر مصائب واردر وعذاب اخرت ایسه دائمی وزیاده مشقتلودر وانلر ایچون الله تعالینك عذابندن حفظ وخلاص ایدر یوقدر

نصف

(٣٧) مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وُعِدَ الْمُتَّقُونَ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ أُكُلُهَا دَائِمٌ وَظِلُّهَا تِلْكَ عُقْبَى الَّذِينَ اتَّقَوْا وَعُقْبَى الْكَافِرِينَ النَّارُ * متقیلره وعد اولنان جنتك مثلی اولدر كه اشجاری آلتندن نهرلر آقر اول جنتك میوه ونعمتلری دائمدر منقطع اولمز وكولكه لری مبسوطدر زائل اولمز اول جنت متقیلرك مآل حالی ومنتهای كاریدر وكافرلرك مآل حالی وعاقبت كاری ناردر

(٣٨) وَالَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَفْرَحُونَ بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ وَمِنَ الْأَحْزَابِ مَنْ يُنْكِرُ بَعْضَهُ قُلْ إِنَّمَا أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ وَلَا أُشْرِكَ بِهِ إِلَيْهِ أَدْعُو وَإِلَيْهِ مَآبِ * كتاب ویردیكمز (یعنی اهل كتابدن عبدالله بن سلام واصحابی ونصارای نجراندن قرق وحبشه دن اوتوز ایكی ویمندن وسائر اسلامه كلنلر) سكا كوندریلان قرآندن فرحلنورلر واهل كتابدن بر فرقه (كه كعب بن اشرف وسائری) كبی انلر قرآنك بعضی شریعتلرینه مخالفتله انكار ایدرلر سن دیكه بن انجق الله تعالینك وحدانیتنه اقرار اوزره عبادت ایتمكله واكا شریك كتورمكله امر اولندم بن ناسی آنك وحدانیتنه دعوت ایدرم وهر حالده رجوعم اكادر

(٣٩) وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ حُكْمًا عَرَبِيًّا وَلَئِنِ اتَّبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ بَعْدَ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ مَا لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا وَاقٍ * انبیایه امتلری لسانیله كوندردیكمز كتب كبی محمده دخی لغت عربیله مترجم حق وباطلی بیان وحكم ایدر قرآنی كوندردك یا محمد اكر سن انلرك دینلری منسوخ اولدیغنی بیلدكدن صكره (دینلرینی تقریر یاقبله لرینه رجوعله) هوالرینه تابع اولور ایسك سنكیچون الله تعالینك عذابندن قورتارر ناصر اولمز

(٤٠) وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِنْ قَبْلِكَ وَجَعَلْنَا لَهُمْ أَزْوَاجًا وَذُرِّيَّةً وَمَا كَانَ لِرَسُولٍ أَنْ يَأْتِيَ بِآيَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ لِكُلِّ أَجَلٍ كِتَابٌ (٤١) يَمْحُو اللَّهُ مَا يَشَاءُ وَيُثْبِتُ وَعِنْدَهُ أُمُّ الْكِتَابِ * یا محمد سندن مقدم بر نوع بشردن رسللر كوندردك وانلر ایچون نسا واولاد قیلدق وهیچ بر رسولك وسعنده اولمدیكه كندیلگندن قومنك استدكلری بر معجزه كتوره مكر كه الله تعالینك اذنیله اوله هر بر وقت ایچون ناسك صلاحلرینی مقتضی كتاب واردر الله تعالی شرایع واحكام واوامر ونواهیدن دیلدكنی محو ونسخ وتبدیل ودیلدیكنی اثبات ایدر واصل كتابكه لوح محفوظ الله تعالی عندنده در آنده تبدیل وتغییر اولمز * اشبو محو واثبات بحثی محل تأمل اولدیغندن حقنده اقوال كثیره واقع اولوب تفسیر

خازنده اصحاب وعمانك اقوالنى كوزلجه تفصيل ايتمكه آرزوسى اولان ذوات اكا مراجعت بيوررلر

(٤٢) وان ما نرينك بعض الذى نعدهم او نتوفينك فانما عليك البلاغ وعلينا الحساب ❊ اكر اول كافرلره وعد ايتديكمز عذابك بعضيسنى وفاتكدن مقدم سكا كوسترر سك ياخود كوسترمزدن مقدم سنى وفات ايتدررسك دخى انجق سنك اوزريكه لازم اولان تبليغ رسالتدر قيامتده حساب وجزالرى بزم تعهدمزده در

(٤٣) اولم يروا انا نأتى الارض ننقصها من اطرافها والله يحكم لا معقب لحكمه وهو سريع الحساب ❊ اهل مكه كورمزلرميكه ارض كفره‌يى بزمسلمينه اخذله اكسلتمده يز الله تعالى انلرك يرلرينى نقصان وكندولرينى تذليل ايتمكه واهل اسلامك يرلرينه وسعت وكندولرينه عزت ويرمكله حكم ايدر انك حكمنى رد ايدر يوقدر اول حسابنده سريع اولمغله دنيا وآخرتده جزالرينى ويرر

(٤٤) وقد مكر الذين من قبلهم فلله المكر جميعا يعلم ما تكسب كل نفس وسيعلم الكفار لمن عقبى الدار ❊ مكه مشركلرندن مقدم امم ماضيه انبيالرينه مكر ايتديلر جميع مكرلرك جزاسنى ويرمك الله تعالى يه مخصصدر هر نفسك خير وشردن كسب ايتديكنى بيلور وجزالرينى ويرر يقينده قيامتده مشركلر وكفار ويهود دار آخرت كيملرك اوله جغنى بيلورلر

(٤٥) ويقول الذين كفروا لست مرسلا قل كفى بالله شهيدا بينى وبينكم ومن عنده علم الكتاب ❊ مكه مشركلرى يارؤساء يهود يا محمد سن ناسى الهه دعوت ايچون پيغمبر دكلسن ديديلرسن ديكه بنمله سزلك بينكزده الله تعالينك شهادتى كافيدر انك شهادتيكه عنده لوح محفوظ علمى اوله (يعنى جبرائيل عليه السلام ياخود علم قرآن وتوريه اوله عبدالله بن سلام كبى)

— ١٤ — (سورة ابراهيم عليه السلام مكية وهى احدى وخمسون آية)

بسم الله الرحمن الرحيم

(١) الر كتاب انزلناه اليك لتخرج الناس من الظلمات الى النور باذن ربهم الى صراط العزيز الحميد ❊ يا محمد بو قرآنى سكا انزل ايتديككه رب تعالينك توفيقيله ناسى ضلالات ظلماتندن هدايت نورينه چيقاره سن كه اول

دين اسلامدر واول جمله‌يه غالب وهر حالده حمده مستحق اولان الله تعالينك صراط مستقيميدر

(٢) الله الذى له ما فى السموات وما فى الارض وويل للكافرين من عذاب شديد ❊ اول الله تعاليدركه كوكلرده ويرلرده اولانلرك مجموعى انك ايجادى وملكيدر انك شديد عذابندن رنج ومشقت وهلاك شول كافرلر ايچوندركه ضلالتده قالوب نور هدايته چيقمديلر

(٣) الذين يستحبون الحيوة الدنيا على الآخرة ويصدون عن سبيل الله ويبغونها عوجا اولئك فى ضلال بعيد ❊ انلركه حيات دنياى فانيه‌يى اخرت باقيه اوزرينه ترجيح ودوست طوررلر وناسى راه حق قبولدن منع ايدرلر واكرى بوله چويرمك استرلر انلر حقدن بعيد ضلالتده درلر

(٤) وما ارسلنا من رسول الا بلسان قومه ليبين لهم فيضل الله من يشاء ويهدى من يشاء وهو العزيز الحكيم ❊ هر امته كوندرديكمز پيغمبرلرى انجق قومنك اسانلرنجه كوندردك كه انلره امر ونهيى بيان ايدوب انلردخى سهولتله فهم ايتسونلر الله تعالى ديلديكنى ايماندن مخذول وديلديكنه ايمانى توفيق ايدر اول ملكنده عزيز وغالب واضلال وهدايتده حكيمدر ❊ على قول قومه‌نك ضميرى مفرد اولديغندن پيغمبرمز عليه السلامه راجع اولمغله سائر جميع كتب عربى انزال اولنوب صكره جبريل عليه السلام پيغمبرلره كندو اسانلريله ترجمه ايتمشدر

(٥) ولقد ارسلنا موسى باياتنا ان اخرج قومك من الظلمات الى النور وذكرهم بايام الله ان فى ذلك لايات لكل صبار شكور ❊ بز موسايى قدرتمزه دلالت ايدر معجزه‌لرله قومكى ضلالات ظلماتندن هدايت نورينه چيقار ديو كوندردك وانلره امم سابقه‌يه اولان وقايعى ياخود دست فرعونده اسير اولدقلرى كونلرى ذكر وايمان وطاعته رغبتلرينى تنبيه ونصيحت ايله ديدك اول امم سابقه وقايعنى واسير اولدقلرى كونلرى تفكر وتذكرده بلايه صبر ايديجى ونعمته شكر ايديجى كمسه‌لر ايچون قدرت الهى‌يه دلائللر واردر

(٦) واذ قال موسى لقومه اذكروا نعمة الله عليكم اذ انجيكم من آل فرعون يسومونكم سوء العذاب ويذبحون ابناءكم ويستحيون نساءكم وفى ذلكم بلاء من ربكم عظيم ❊ وياد ايله اول وقتيكه موسى عليه السلام قومنه ديديكه

سزك اوزریکزه اولان الله تعالینك نعمتلرینی ذکر ایدك چونکه سزی آل فرعوندن قورتاردی که انلر سزه اشد عذاب ایدرلردی وکوچك اوغللریکزی بوغازلرلر وقزلریکزی خدمت ایچون دیری القیورلردی اول محنت وشدتده ربکز طرفندن سزه نجات نعمتی مستلزم بربیوك بلاء امتحانی وار ایدی

(٧) وَاِذْ تَاَذَّنَ رَبُّكُمْ لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَاَزِيدَنَّكُمْ وَلَئِنْ كَفَرْتُمْ اِنَّ عَذَابِي لَشَدِيدٌ ۞ وموسی علیه السلام دیدیکه شونی دخی یاد ایلیك ای بنی اسرائیل که ربکز جل شانه سزی اکاه ایلدیکه اکر ویردیکم نعمتلره شکر ایدرسکز سزه نعمتلرمی ارتوردم اکر کفران نعم اولورسکز دنیاده سلب نعمت وآخرتده شدت عقوبتم واردر

(٨) وَقَالَ مُوسَى اِنْ تَكْفُرُوا اَنْتُمْ وَمَنْ فِي الْاَرْضِ جَمِيعًا فَاِنَّ اللّٰهَ لَغَنِيٌّ حَمِيدٌ ۞ وموسی علیه السلام دیدیکه ای قوم اکر سز کافر اولوب الله نعمتنه شکر ایتمزسکز ویریوزنده اولان انس وجنك جمیعی کافر اولسه‌لر تحقیق الله عظیم الشان شکرکزدن غنی درکه جمیع اشیا آنك نعمتنه شاکر وتسبیح وحمدنده درلر

(٩) اَلَمْ يَاْتِكُمْ نَبَؤُا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ (١٠) وَالَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ لَا يَعْلَمُهُمْ اِلَّا اللّٰهُ جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَرَدُّوا اَيْدِيَهُمْ فِي اَفْوَاهِهِمْ وَقَالُوا اِنَّا كَفَرْنَا بِمَا اُرْسِلْتُمْ بِهِ وَاِنَّا لَفِي شَكٍّ مِمَّا تَدْعُونَنَا اِلَيْهِ مُرِيبٍ ۞ ای اهل مکه سزدن مقدم غرق وریح وصیحه ایله هلاك اولان قوم نوح وعاد وثمودك خبرلری سزه کلمدیمی وانلردن صکره دخی قوملر کلدیلرکه عددنی الله تعالیدن غیری کیمسه بیلمز (ابراهیم علیه السلامله عدنان بیننده اوتوز قرق قرن کچمشدر دینلدی) انلره پیغمبرلری حجت ومعجزه‌ظاهره‌لرله کلدیلر انلر ایسه غضبا یاتعجبا یااستهزاء یاخود پیغمبرلرینه سکوت ایدك دیو اشارة اللرینی اغزلرینه رد ایتدیلر ودیدیلرکه سزك ارسال اولندیغکز شیئی بز انکار ایدرز وبزی دعوت ایتدیککز توحیددن شکور بیده‌یز

(١١) قَالَتْ رُسُلُهُمْ اَفِي اللّٰهِ شَكٌّ فَاطِرِ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ يَدْعُوكُمْ لِيَغْفِرَ لَكُمْ مِنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُؤَخِّرَكُمْ اِلَى اَجَلٍ مُسَمًّى قَالُوا اِنْ اَنْتُمْ اِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا تُرِيدُونَ اَنْ تَصُدُّونَا عَمَّا كَانَ يَعْبُدُ آبَاؤُنَا فَاْتُونَا بِسُلْطَانٍ مُبِينٍ ۞ پیغمبرلری انلره دیدیلرکه بز سزی الله تعالی‌یه دعوت ایده‌رز انك وجودنك وجوبنه دلائل کثیره موجود ایکن نیجه شك اوله بیلور کوکلرك ویرلرك خالقیدر بزی بعثله سزی ایمانه دعوت ایدرکه بعد الایمان قبل الایمان اولان ذنوبکزی مغفرت ایده وسزك اجللریکز

کانجیه دك تأخیر ایدوب عذابی تعجیل ایتمیه انلر رسوللرینه جواب اوله‌رق دیدیلرکه انجق سز دخی بزم کبی آدمسز استرسکز بابالریمزك عبادت ایتدیکی شیدن بزی منع وصرف ایده سز امدی فضلکزه ونبوته استحقاقکزه بزه اشکار حجت کتورك انلر کوردکاری معجزه‌یه اعتبار ایتمیوب مجرد عنادیوزندن مناسبتسز معجزه‌لر طلب ایتدیلر

حزب ٤

(١٢) قَالَتْ لَهُمْ رُسُلُهُمْ اِنْ نَحْنُ اِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ يَمُنُّ عَلَى مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَمَا كَانَ لَنَا اَنْ نَاْتِيَكُمْ بِسُلْطَانٍ اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ۞ پیغمبرلری انلره دیدیلرکه بلی بز دخی انجق سزك کبی آدملرز ولکن الله تعالی قوللرندن دیلدیکنه نبوت ورسالتله انعام ایدر وبزم ایچون سزه طلبکز وجهله حجت ومعجزه کتورمك ممکن اولمز مکر الله تعالینك امر ومشیتی اوله امدی سزك معانده کزه صبرده مؤمنلر الله تعالی‌یه توکل ایتسونلر

(١٣) وَمَا لَنَا اَلَّا نَتَوَكَّلَ عَلَى اللّٰهِ وَقَدْ هَدَانَا سُبُلَنَا وَلَنَصْبِرَنَّ عَلَى مَا آذَيْتُمُونَا وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُونَ ۞ بزم نه عذرمز وارکه الله تعالی‌یه توکل ایتمیه‌لم حال بوکه اول بزه انك قدرت ووحدانیتنی بیلوب فهم ایتمز یولنی هدایت ایلدی وسزك مخالفت وتکذیبله بزه اذیت ایلدیککزه صبر ایتمزی اراده ایلدی امدی متوکللر الله تعالی‌یه توکلده ثابت اولسونلر

(١٤) وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِرُسُلِهِمْ لَنُخْرِجَنَّكُمْ مِنْ اَرْضِنَا اَوْ لَتَعُودُنَّ فِي مِلَّتِنَا فَاَوْحَى اِلَيْهِمْ رَبُّهُمْ لَنُهْلِكَنَّ الظَّالِمِينَ (١٥) وَلَنُسْكِنَنَّكُمُ الْاَرْضَ مِنْ بَعْدِهِمْ ذٰلِكَ لِمَنْ خَافَ مَقَامِي وَخَافَ وَعِيدِ ۞ کفره رسوللرینه دیدیلرکه البته بز سزی یریمزدن چیقاریرز یاخود ملتمزه دوندریرز اول پیغمبرلره ربلری تعالی وحی ایتدیکه بز اول ظالملری هلاك ایدوب یرلرینه سزی اسکان ایده‌رز بو امر ووعد صادق وحقدر اول کیمسه ایچونکه قیامتده بنم حکمم وقفه سندن وبنم وعید وعذابمدن قورقار اوله

(١٦) وَاسْتَفْتَحُوا وَخَابَ كُلُّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ ۞ اول پیغمبرلر دشمنلرینك هلاکنه نصرت استدیلر یاخود پیغمبرلر وقوملری بیننده قضا وحکم طلب ایلدیلرکه حق وباطل فرق اوله الله تعالینك حکمیله انبیا وتابعی مؤمنلر نجات بولوب هر جبار معاند خلاصدن خائب اولدیلر

(١٧) مِنْ وَرَائِهِ جَهَنَّمُ وَيُسْقَى مِنْ مَاءٍ صَدِيدٍ ۞ موتندن صکره انك اوکنده

جهنم واردر اکا ذخول ایله جهنمده یانانلرك وجودندن آقان صو ایله صواریلور

(١٨) يَتَجَرَّعُهُ وَلَا يَكَادُ يُسِيغُهُ وَيَأْتِيهِ الْمَوْتُ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ وَمَا هُوَ بِمَيِّتٍ وَمِنْ وَرَائِهِ عَذَابٌ غَلِيظٌ ❊ اول صدید صویی مشقتله جرعه جرعه ایچر و بدرایحه وآجیلغندن بر مدت بوغازنده قالوب یوده مه یغندن عذابی اشتداد بولوب انك هر طرفندن وهر اعضاسندن آلام وشدائد احاطه ایدوب موت درجه سنه کاور مع هذا میت اولمزکه استراحت ایده وبو محنت نصکره انك وراسنده دخی عذاب شدید وجهنمده خلود واردر

(١٩) مَثَلُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ أَعْمَالُهُمْ كَرَمَادٍ اشْتَدَّتْ بِهِ الرِّيحُ فِي يَوْمٍ عَاصِفٍ لَا يَقْدِرُونَ مِمَّا كَسَبُوا عَلَى شَيْءٍ ذَلِكَ هُوَ الضَّلَالُ الْبَعِيدُ ❊ ربلرینه کافر اولنلرك ایشلدکاری خیرك مثلی فورتنه‌لی کونده اتش کولنه شدتلو روزکار کلوب طاغتدیغی کبیدر که اول کافرلر دخی دنیاده ایشلدکاری خیرك ذره سنی بولمغه قادر اولمزلر انلرك بو خبر عملاری راه حقدن بعید ضلالتدر

(٢٠) أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ إِنْ يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ وَمَا ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ بِعَزِيزٍ ❊ آیا بیلمز میسنکه الله تعالی سموات وارضی حق ولایق وجهله خلق ایتدی اکر مراد ایدرسه سزی ای اهل مکه محو ایدوب یریکزه اکا زیاده طاعت ایدریکی برقوم کتورر اعدام وایجادده الله تعالی یه عسرت یوقدر جمله قدرت وارا ده بالذات کندینه مخصوصدر

(٢١) وَبَرَزُوا لِلَّهِ جَمِيعًا فَقَالَ الضُّعَفَاءُ لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا فَهَلْ أَنْتُمْ مُغْنُونَ عَنَّا مِنْ عَذَابِ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ قَالُوا لَوْ هَدَانَا اللَّهُ لَهَدَيْنَاكُمْ سَوَاءٌ عَلَيْنَا أَجَزِعْنَا أَمْ صَبَرْنَا مَا لَنَا مِنْ مَحِيصٍ ❊ الله تعالینك امر ومحاسبه سیچون جمیع ناس قبرلرندن خروجلرنده کافرلرك رأیده ضعیفلری تابع اولدقلری بیوکلرینه دیه‌لرکه بز دنیاده سزه تابعلر ایدك (رأیکزله رسوللری تکذیب ایتدك) شمدی الله تعالینك عذابندن برشی بزدن دفع ایدر میسکز اول بیوکلری انلره دیه‌لرکه اکر الله تعالی بزه ایمان هدایت ایتمش اولیدی بزدخی سزه اول یولی کوستردك چونکه (طریق نجات مسدود اولمغله) فریاد می ایده‌رز صبر می ایده‌رز بزه مساویدر بزیچون بو عذابدن فراره محل وخلاصه چاره یوقدر ❊ دینلدیکه انلر بشیوز ییل فریاد وفغان ایدلر برنفعلری اولمامغله صبر مفتاح فرجدر کلك صبر ایده‌لم دیو

بشیوز سنه دخی صبر ایده‌لر فائده سی اولمغله فریاد وصبر مز مساویدر دیو نا امید اوله‌لر

(٢٢) وَقَالَ الشَّيْطَانُ لَمَّا قُضِيَ الْأَمْرُ إِنَّ اللَّهَ وَعَدَكُمْ وَعْدَ الْحَقِّ وَوَعَدْتُكُمْ فَأَخْلَفْتُكُمْ وَمَا كَانَ لِيَ عَلَيْكُمْ مِنْ سُلْطَانٍ إِلَّا أَنْ دَعَوْتُكُمْ فَاسْتَجَبْتُمْ لِي فَلَا تَلُومُونِي وَلُومُوا أَنْفُسَكُمْ مَا أَنَا بِمُصْرِخِكُمْ وَمَا أَنْتُمْ بِمُصْرِخِيَّ إِنِّي كَفَرْتُ بِمَا أَشْرَكْتُمُونِ مِنْ قَبْلُ إِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ❊ وقتا که امر الهی (اله حساب کوریلوب اهل جنت جنته اهل جهنم جهنمه کیدوب) قرار ایتدکده شیطان (جهنمده آتشدن منبر اوزره اوتوروب ناسك اشقیاسنه) دیه‌که ای مجرملر الله تعالی سزه حشر وجزایی وعد حقیله وعد بیوردی بن سزه خلاف اوله‌رق قیامت وحشر یوقدر دیو وعد ایلدم بنم سزك اوزریکزه جبره قدرتله تسلطم وحجتم یوغیدی انجق وسوسه ایله دعوت ایلدم سز اجابت ایتدیکز سز بکا لوم وطعن ایتمیك که بن عداوتمی اجرا ایلدم بلکه کندی نفسکزه لوم ایدك (که ربکزی براغوب بکا اجابت ایتدیکز) نه بن سزه مدد واعانت ایده بیلورم ونه سز بکا یاردم ومدد ایده بیلورسز بوندن مقدم بکا اطاعتله الله تعالی یه بنی شریك طوتدیغکزی بن بو کون انکار واندن تبری ایده‌رم تحقیق کفر ومعصیتله نفسنه ظلم ایدنلر ایچون عذاب الیم واردر

(٢٣) وَأُدْخِلَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ تَحِيَّتُهُمْ فِيهَا سَلَامٌ ❊ مؤمن اولوب عمل صالح ایشلینلر اشجاری التندن انهار جریان ایدن جنتلره ادخال اولنورلر ور بلری تعالینك امر وارادتیله آنده دائملردر انلرك انده بر برلرینه یاملکارك انلره تحیتی سلامدر

(٢٤) أَلَمْ تَرَ كَيْفَ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا كَلِمَةً طَيِّبَةً كَشَجَرَةٍ طَيِّبَةٍ أَصْلُهَا ثَابِتٌ وَفَرْعُهَا فِي السَّمَاءِ (٢٥) تُؤْتِي أُكُلَهَا كُلَّ حِينٍ بِإِذْنِ رَبِّهَا وَيَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ❊ یا محمد بلمز میسنکه الله تعالی نیجه مثل ضرب ایلدی کلمهٔ طیبه‌یی که اول کلمهٔ توحید وشهادتدر شجرهٔ طیبه‌یه تمثیل ایتدی اول خرما آغجیدرکه کوکی یرده ثابت وداللری سمایه طوغری مرتفعدر اول شجره میوه سنی ربسنك اذنیله هر وقتنده ویرر الله تعالی ناسه مثال کتوررکه شاید تذکر ایدوب متعظ اوله‌لر (زیرا ضرب امثالده زیاده افهام وتذکر واردر)

(٢٦) وَمَثَلُ كَلِمَةٍ خَبِيثَةٍ كَشَجَرَةٍ خَبِيثَةٍ اجْتُثَّتْ مِنْ فَوْقِ الْأَرْضِ مَا لَهَا مِنْ

قرارٍ ❊ وكلمهٔ شركك مثلی شجرهٔ حنظل كبيدر كه انك كوكی قريب اولديغندن
بر يوزندن روزكار انی قوپارر انكچون قراری يوقدر

(٢٧) يُثَبِّتُ اللّٰهُ الَّذِينَ آمَنُوا بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ وَيُضِلُّ اللّٰهُ الظَّالِمِينَ وَيَفْعَلُ اللّٰهُ مَا يَشَاءُ ❊ الله تعالی مؤمنلری دنياده وقبرده قول ثابت اولان كلمهٔ شهادت اوزره مستحكم ايدر والله تعالی نفسلرينه ظلم ايدن كافرلری دنياده وقبرده كلمهٔ شهادته يول ويرمز وتثبيت واضلالده ديلديكنی اشلر

(٢٨) اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِينَ بَدَّلُوا نِعْمَةَ اللّٰهِ كُفْرًا وَاَحَلُّوا قَوْمَهُمْ دَارَ الْبَوَارِ (٢٩) جَهَنَّمَ يَصْلَوْنَهَا وَبِئْسَ الْقَرَارُ ❊ ايا كورمز ميسن شونلری كه الله تعالينك نعمتنك شكرينی كفره تبديل ايتديلر وكندوزينك تبعه وقومنی دار هلاكه صوقديلر اول دار هلاك جهنمدر كه اكا واصل اولديلر اول نه قبيح قرارگاهدر ❊ ديلديكه بونلردن مراد اهل مكهدر كه الله تعالی انلری حرم شريفده اسكان ايدوب رزق ونعمتلرينی كشاده و پيغمبر عليه السلامله مشرف قيلدقد نصكره انلر كافر النعم اولمريله بدی سنه محنت قحطه دوچار و بدرده قتل واسره كرفتار اولديلر

(٣٠) وَجَعَلُوا لِلّٰهِ اَنْدَادًا لِيُضِلُّوا عَنْ سَبِيلِهِ قُلْ تَمَتَّعُوا فَاِنَّ مَصِيرَكُمْ اِلَى النَّارِ ❊ انلر الله تعالی يه امثال قيلديلر كه انلره عبادتله ناسی راه حقدن اضلال ايدهلر انلره ديكه عمر يكزی شهواتله كچورك تحقيق سزك وارهجغكز مكان نار جهنمدر

(٣١) قُلْ لِعِبَادِيَ الَّذِينَ آمَنُوا يُقِيمُوا الصَّلٰوةَ وَيُنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً مِنْ قَبْلِ اَنْ يَاْتِيَ يَوْمٌ لَا بَيْعٌ فِيهِ وَلَا خِلَالٌ ❊ يا محمد بنم مؤمن قوللريمه ديكه يعنی امر ايله كه نمازه اركان وسنتنه رعايتله قائم اولسونلر وبزم انلره ويرديكمز رزقدن تطوع اولان صدقه يی كزلو وواجب اولانی آشكار ويرسونلر اولكونك كلسندن مقدمكه انده اعمال صالحهدن غيری اخذ وعطا وبيع وشرا ودوستلق ايله نفع وغنا اولمز

(٣٢) اَللّٰهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ وَاَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَاَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ وَسَخَّرَ لَكُمُ الْفُلْكَ لِتَجْرِيَ فِي الْبَحْرِ بِاَمْرِهِ وَسَخَّرَ لَكُمُ الْاَنْهَارَ (٣٣) وَسَخَّرَ لَكُمُ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ دَائِبَيْنِ وَسَخَّرَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَآتٰيكُمْ مِنْ كُلِّ مَا سَاَلْتُمُوهُ وَاِنْ تَعُدُّوا نِعْمَتَ اللّٰهِ لَا تُحْصُوهَا

نصف

اِنَّ الْاِنْسَانَ لَظَلُومٌ كَفَّارٌ ❊ اول الله تعاليدر كه كوكلری ويرلری خلق ايتدی وكوكدن صو يعنی يغمور انزال ايتدی وانكله انواع ميوهلر بتورديكه سزكچون رزق اوله وسزكچون سفاين تسخير ايتديكه انك امريله دكزده استديككز محله كيدهسز ونهرلری سزه رام ايتدی (كه انتفاعكز ايچون تصرفكزده اوله) وشمس وقمری دخی عادتلری اوزره بربرينی تعقيب ودور ايدهرك ضيا ويرمك ايچون سزه تسخير ايتدی وكيجه وكوندزی دخی سزه تسخير ايتدی (كه كيجهده نومله راحت كوندزده كسب معيشت ايدهسز) ومحتاج اولديغكز واستديككز شيلرك كليسنی سزه ويردی اكر سز الله تعالينك ويرديكی نعمتلرينی صايهلم ديرسكز انی تعداده قدرتكز اولماز تحقيق انسان نفسنه ظلم ايدیجی شديد الكفراندر

سمادن مراد سحابدر تسخيردن مراد انتفاع وتصرف ايچون معده قلمقدر

(٣٤) وَاِذْ قَالَ اِبْرٰهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ هٰذَا الْبَلَدَ آمِنًا وَاجْنُبْنِي وَبَنِيَّ اَنْ نَعْبُدَ الْاَصْنَامَ ❊ واولوقتی ياد ايله كه ابراهيم عليه السلام مناجاتنده يارب شو مكه شهرينی مخاوف ومكارهدن امين قيل وبنی واولادلريمی اصنامه عبادت ايتمكدن بعيد ايله ديدی

(٣٥) رَبِّ اِنَّهُنَّ اَضْلَلْنَ كَثِيرًا مِنَ النَّاسِ فَمَنْ تَبِعَنِي فَاِنَّهُ مِنِّي وَمَنْ عَصَانِي فَاِنَّكَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ❊ يارب اول اصنام ناسدن چوق كيمسهيی اضلال ايتديلر كيمكه دينمده بكا تابع اولدی اول بنم ملتمدندر كيمكه بكا عاصی اولدی سن قادرسنكه انی توبهيه توفيقله مغفرت ورحمت ايدهسن

(٣٦) رَبَّنَا اِنِّي اَسْكَنْتُ مِنْ ذُرِّيَّتِي بِوَادٍ غَيْرِ ذِي زَرْعٍ عِنْدَ بَيْتِكَ الْمُحَرَّمِ رَبَّنَا لِيُقِيمُوا الصَّلٰوةَ فَاجْعَلْ اَفْئِدَةً مِنَ النَّاسِ تَهْوِي اِلَيْهِمْ وَارْزُقْهُمْ مِنَ الثَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ يَشْكُرُونَ ❊ ياربنا بعض ذريتمی سنك بيت محرمك عندنده اكين بتمز واديده اسكان ايتدم ياربنا تا آنده نمازه مقيم اولهلر بعض ناسك قلوبنی اول موضعی زيارته محب ومشتاق قيل واول بلدده اهالی ميوهلردن رزقلندر تاكه سنك نعمتكه شكر ايدهلر ❊ مرويدر كه شامده هاجردن اسمعيل عليه السلام تولد ايتدكده ابراهيم عليه السلامك زوجهسی ساره رضی الله عنها اندن غيرتلنوب ابراهيم عليه السلامه بنم قلبمك راحتنی استرسك هاجری اوغليله برآب وعمارتدن خالی محله كوتر براق ديدی ابراهيم عليه السلام بوخصوصه تفكر اوزره ايكن جبريل عليه السلام وحيله كلوب سارهنك كلاميله حركت ايله ديدی بناء عليه ابراهيم عليه السلام هاجر واسمعيلی آلوب حرم شريف

طرفنه كيدوب انلری وادیٔ مكه ده بی انيس ورفيق براغوب بومنا جاتله عودت
ايلدی بعده مدت قليله ده دعای خليل قبوليله جبريل عليه السلام قناديله
ياخود اسمعيل عليه السلامك قدمی اثريله زمزم ظهور ايدوب قبيلهٔ جرهم
انده اقامت وكون بكون ناسك شوقی زياده اولدی ومكهٔ مكرمه ده انواع
فواكه پيدا اولدی

(٣٧) رَبَّنَا إِنَّكَ تَعْلَمُ مَا نُخْفِي وَمَا نُعْلِنُ وَمَا يَخْفَى عَلَى اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ (٣٨) الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي وَهَبَ لِي عَلَى الْكِبَرِ إِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ إِنَّ رَبِّي لَسَمِيعُ الدُّعَاءِ ❊ ياربنا سن بزم كزلو واشكاره ايتدكمزشيئ بيلورسن
الله تعالی يه يرده وكوكده اولاندن برشی مخفی اولمز حمد اول الله تعالی يه در كه
اختيار لغمده بكا اسمعيل واسحاقی هبه ايتدی تحقيق ربم جل شانه دعايی قبول
ايدیجيدر ❊ دينلديكه ابراهيم عليه السلام اسمعيل عليه السلامك ولادتنده
طقسان طقوز واسحق عليه السلامك ولادتنده يوز اون ايكی ياشنده ايدی

(٣٩) رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاءِ (٤٠) رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ ❊ يارب بنی وذريتمدن
بعضنی نمازه قائم اولانلردن قيل يارِبنا دعا وعبادتمی قبول ايله يار بنا بنی وپدر
ووالده می وجمله مؤمنلری حساب قائم اولديغی كونده مغفرت ايله ❊ دينلديكه
بو والدينه دعاسی باباسنك حالی بيان اولنوب نهی اولنمزدن مقدم ايدی على
قول آدم وحوا عليه السلامه ايدی

(٤١) وَلَا تَحْسَبَنَّ اللَّهَ غَافِلًا عَمَّا يَعْمَلُ الظَّالِمُونَ إِنَّمَا يُؤَخِّرُهُمْ لِيَوْمٍ تَشْخَصُ فِيهِ الْأَبْصَارُ ❊ الله تعالی بی ظالملرك عملندن غافل ظن ايتمه انلرك عذابنی
انجق خوف وحيرتدن كوزلرك خيره لنديكی كونه تأخير ايدر

(٤٢) مُهْطِعِينَ مُقْنِعِي رُءُوسِهِمْ لَا يَرْتَدُّ إِلَيْهِمْ طَرْفُهُمْ وَأَفْئِدَتُهُمْ هَوَاءٌ ❊
بو حيره لنمش كوزلرينی محشره ديكوب اسرافيل عليه السلام طرفنه سكرديجی
وباشلرنی يوقارو قالديريجی اولدقلری حالده كندولرينه نظر ايتمكه كوزلری
دونميه وغلبهٔ دهشتدن قلبلری فهمدن خالی اوله

(٤٣) وَأَنْذِرِ النَّاسَ يَوْمَ يَأْتِيهِمُ الْعَذَابُ فَيَقُولُ الَّذِينَ ظَلَمُوا رَبَّنَا أَخِّرْنَا إِلَى أَجَلٍ قَرِيبٍ نُجِبْ دَعْوَتَكَ وَنَتَّبِعِ الرُّسُلَ أَوَلَمْ تَكُونُوا أَقْسَمْتُمْ مِنْ قَبْلُ مَا لَكُمْ مِنْ زَوَالٍ ❊ يا محمد ناسی قيامت يا موتله كله جك عذابله قورقود

اولكونده دنياده شرك وتكذيبله نفسلرينه ظلم ايدنلر ديه لركه يار بنا بزم
عذابمزی تأخيرايله وبزی دنيايه كوندروب آزوقت بزه مهلت ويركه دعوتكه
اجابت وپيغمبرلره تبعيت ايده لم جوابنده ملكلر ديه لركه مقدم دنياده سزكچون
هيچ زوال يوقدر ديو يمين ايدر اولمديكزمی ايدی

(٤٤) وَسَكَنْتُمْ فِي مَسَاكِنِ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ وَتَبَيَّنَ لَكُمْ كَيْفَ فَعَلْنَا بِهِمْ وَضَرَبْنَا لَكُمُ الْأَمْثَالَ ❊ عاد وثمود كبی نفسلرينه ظلم ايدنلرك يرلرنده ساكن
اولديكز وانلره نيجه عقوبات ايتدكمز سزه ظاهر اولدی وانلرك احوالندن
سزه مثل ضرب ايتدك

(٤٥) وَقَدْ مَكَرُوا مَكْرَهُمْ وَعِنْدَ اللَّهِ مَكْرُهُمْ وَإِنْ كَانَ مَكْرُهُمْ لِتَزُولَ مِنْهُ الْجِبَالُ ❊ انلر مكره سعيله مكرلرينه قرار ويرديلر عندالله انلرك مكرلرينك
جزاسی واردر اكرچه انلرك مكرلری شدتده جبالی ازاله يه مساوی ايسه ده
❊ منقولدركه نمرود چونكه ابراهيم عليه السلامك آتشدن سلامتنی كورد كده
ابراهيمك تكريسی قدرتلو ايمش بن كوكه كيدوب آنی كورمك استرم ديو
بركوشك بناسنی امر ايلدی اوچ سنه ده تكميل اولوب غايت مرتفع اولدی
انك اوزرينه چيقدقده اسمانی كالاول يردن كورديكی كبی كوردی فرداسی
اول كوشك يقلوب چوق ادم تلف اولدی نمرود غضبه كلوب ابراهيمك
تكريسی بنم كوشكمی يقدی بن انكله جنك ايده رم ديو درت كركس بسليوب
ودرت كوشه برصندوق يابدروب درت كوشه سنه يوقار وآشاغی دوز
بر مزراق وضع واوجلرينه لحم بندايتديلر واول مزراقلری يوقارو قالدروب
كركسلری آجيقدروب صندوغك آشاغی كوشه لرينه باغلتدی وبركشيله كندو
صندوغه بندی اول آچ كركسلر يوقارو ده كی لحمه ميل ايتدكجه صندوق
برهوا اولدی بركون بركيجه كتدكدنصكره صندوغك يوقارو پنجره سنی
آچوب باقديكه ينه سمانك بعدی اولكی حال اوزره اشاغی پنجره دن نظرده
زمين صو كبی كورندی بركون بركيجه دخی كيدوب نظرلرنده كوك ينه هيئتی
اوزره كورينوب زمين سوداء مظلم اولمش وكركسلر دخی قدرتسز اولمشلر ايدی
نمرود خوفه تابع اولوب يانلرنده اوق ويای اولمغله يوقارو براوق آتدقده
هواده كی بحردن بربالق كندو يی فدا ايدوب اول تيره قارشو كلمكله اوق قانله
كلدكده الله سمانك ايشنی بتوردم ديو مزراقلری لحملريله اشاغی چويروب

محتملدركه بو بالق
طولمبه واسطه سيله
سمايه مرتفع اولوب
اول انده سهمه
تصادف ايليه
وبو عكرمه روايتيدر
اما بعضلر بو سهمك
تصادف ايتديكی
سماء طيوردن برطيردر
ديو روايت ايدرلر
(لمحرره)

کرکسلر دخی نجه میل وصندوقله طرف زمینه دوندیلر طاغلر کرکسلرك قنادی وصندوغك شدتله هبوطی صداسنی ایشتدکده قیامت قوپدی ظنیله مکانلرندن زائل اولمغه قریب اولدیلر

(٤٦) فلا تحسبن الله مخلف وعده رسله ان الله عزیز ذو انتقام ❊ ظن ایتمه که الله تعالی پیغمبرلرینه وعد ایتدیکی نصرته خلف ایده تحقیق الله تعالی جمله یه غالبدر واعدادن اولیا ایچون انتقام صاحبیدر

(٤٧) یوم تبدل الارض غیر الارض والسموات وبرزوا لله الواحد القهار ❊ بو ارض غیر ارضه و بو سموات غیر سمواته تبدیل اولندیغی کونده ناس وحدانیت وقهاریتله متصف الله تعالی یه محاسبه ومجازات ایچون قبرلرندن ظاهر اوله لر ❊ دینلدیکه ارضك تبدیلی طاغلر ووادیلر دوزلنوب اشجار وبنادن خالی اولمسیدر وکوکلرك تبدیلی شمس وقمر دوریلوب نجومك طاغلمسی وکوکلر اریمش یاغ ومعادن کبی اولمسیدر

(٤٨) وتری المجرمین یومئذ مقرنین فی الاصفاد ❊ واول کونده مشرکلری کورورسنکه عقاید واعمالده شریکلریله بر برینه باغلنمش یاخود هر کافر بر شیطانله زنجیره اورلمش اوله

(٤٩) سرابیلهم من قطران وتغشی وجوههم النار (٥٠) لیجزی الله کل نفس ما کسبت ان الله سریع الحساب ❊ انلرك کوملکلری قطراندندر ویوزلرینی آتش قاپلار تاکه الله تعالی هر نفسك کسب ایتدیکی عملك جزاسنی وره الله تعالی حسابده سریعدر ❊ بر حساب آنی حساب آخردن کرو الیقومز

(٥١) هذا بلاغ للناس ولینذروا به ولیعلموا انما هو اله واحد ولیذکر اولوا الالباب ❊ بو قرآن یا بو سورهده اولان موعظه ناس ایچون کفایتدر تاکه آنکله تخویف اولنه لر وذکر اولنان قدرت وعلامتلرنی تأمل ایله یه لرکه تحقیق اول الله عظیم الشان واحددر شریك ونظیری یوقدر وعقول کامله صاحبلری دخی متعظ اولوب مناهیدن حذر واوامره قیام ایده لر

بو حالده الله تعالی ارضی جهنم وسمواتی جنت قلمسی منفهم اولورتکم کلا ان کتاب الابرار لفی علیین وان کتاب الفجار لفی سجین قولی اشعار ایدر (قاضی)

— ١٥ —
(سورة الحجر مكية وهى تسع وتسعون آية)

بسم الله الرحمن الرحيم

(١) الر تلك آيات الكتاب وقرآن مبين ❊ اشبو کلهجك آیتلر سورهنك وقرآن مبینك آیتلریدر ❊ دینلدیکه کتابله مراد یازلمشی وقرآنله مراد جمع اولمشی اوله یاخود کتابله مراد توریة وانجیل وقرآنله مراد بو قرآن کریم اوله

(٢) ربما یود الذین کفروا لو کانوا مسلمین ❊ چوق کافرلر دنیاده هزیمت یاخود موت یا عذاب قیامت وقوعنده مسلمان اولمقلغی تمنی ایدرلر ❊ دینلدیکه کافرلر جهنمده مؤمنلرك کنهکارلرنی کوروب سز مسلمانلر ایکن بزمله جهنمده سکز اسلامکز سزه نه فائده ایتدی دیه لر بعده زمان الله تعالینك فضل ورحمتیله اول مسلمانلر ناردن چیقوب جنته کتدکلرنده کافرلر اول وقت نولیدی بزده اهل اسلامدن اولیدق دیه لر

(٣) ذرهم یأکلوا ویتمتعوا ویلههم الامل فسوف یعلمون ❊ انلری ترك ایله که دنیاده ییسونلر ولذات وشهواتله کچونسونلر وامللری انلری ایمان وطاعتدن کرو براقسون یقینده جزالرینی کوروب عمل قبیحلرینی بیلورلر

(٤) وما اهلکنا من قریة الا ولها کتاب معلوم ❊ بز بر قریه اهلنی هلاك ایتمدك الا زمانی تقدیر ولوح محفوظده تحریر اولنمشیدی

(٥) ما تسبق من امة اجلها وما یستأخرون ❊ هیچ بر امتدن اجل موعودی ویا عذابی تقدیم وتأخیر ایتمز

(٦) وقالوا یا ایها الذی نزل علیه الذکر انك لمجنون ❊ مکه مشرکلری پیغمبر علیه السلامه استهزا طریقیله ای قرآن نازل اولمش کمسه سن مجنونسن دیدیلر

(٧) لوما تأتینا بالملئکة ان کنت من الصادقین ❊ اکر سن صادقلردن اولیدك بزه رسالتکه شهادت ایدر ملکلرله کلوردك

(٨) ما ننزل الملئکة الا بالحق وما کانوا اذا منظرین ❊ بز کفاره ملائکهیی انجق عذابله ایندیررز حال بوکه انلره ملائکه ایندیردك عذابلرنده امهال ایتمزدك

(٩) انا نحن نزلنا الذکر وانا له لحافظون ❊ بز قرآن انزال ایتدك آنی تبدیل وتحریفدن حفظ ایدیجیلردنز (زیرا کتب متقدمهنك حفظنی احبار وربانیون التزام ایتمکله تحریف واقع اولمشیدی)

(١٠) ولقد ارسلنا من قبلك فی شیع الاولین ❊ یا محمد سندن مقدم کچن طائفهیه کندیلردن رسوللر کوندردك

(١١) وما یأتیهم من رسول الا کانوا به یستهزؤن ❊ هر پیغمبرکه انلره

كلسه انلر آنی استهزا ایدرلردی (بومعاندلرك سكا ایتدكلری كبی)

(۱۲) كَذٰلِكَ نَسْلُكُهُ فِي قُلُوبِ الْمُجْرِمِينَ ❋ انلرك پیغمبرلرینه ایتدكلری كبی سنك زمانكك كافرلرینك قلبلرینه دخی آنی كیتوررز

(۱۳) لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ وَقَدْ خَلَتْ سُنَّةُ الْاَوَّلِينَ ❋ بونلر قرآنه ایمان ایتمزلر كه اولكیلرك حقنده اولان سنت هلاك كچدی

(۱٤) وَلَوْ فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَابًا مِنَ السَّمَاءِ فَظَلُّوا فِيهِ يَعْرُجُونَ (۱٥) لَقَالُوا اِنَّمَا سُكِّرَتْ اَبْصَارُنَا بَلْ نَحْنُ قَوْمٌ مَسْحُورُونَ ❋ اكر بز كوكدن بر قاپو آچوب ملكلر عروج و نزول ایدوب كورسه‌لر عنادلرندن ناشی كوزلرمز خیره‌لنمش و باغلنمش بلكه محمد بزه سحر ایتمش دیه‌لردی

(۱٦) وَلَقَدْ جَعَلْنَا فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَزَيَّنَّاهَا لِلنَّاظِرِينَ ❋ و بز كوكده (هیئت وخواصلری مختلف اون ایكی) برج خلق ایتدك وانی (شمس وقمر وسائر نجومله) تزیین ایتدك شول كمسه‌لر ایچونكه عین عبرتله نظر ایدوب صانعنك قدرت ووحدانیتنی اندن استدلال ایده

(۱۷) وَحَفِظْنَاهَا مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ رَجِيمٍ (۱۸) اِلَّا مَنِ اسْتَرَقَ السَّمْعَ فَاَتْبَعَهُ شِهَابٌ مُبِينٌ ❋ واول كوكلری بز شیطان رجیمدن حفظ ایتدك مكر هرشیطانكه ملكلردن كلام سرقه ایتمكه كیده عقبنجه اكا پارچه آتش یتشوب انی احراق ایدر ❋ دینلدیكه زمان اولده شیاطین كوكه كیدوب خبر سرقتیله زمینه كلوب كاهن دوستلرینه حوادث ویرلردی عیسی علیه السلامك ولادتنده اوچ قات كوكدن منع اولنمشیدی صكره افندمز علیه السلامك ولادتلرنده شهاب ثاقبله كلی اسمانه عروجدن منع اولنملریله باب كهانت دخی مسدود اولدی

(۱۹) وَالْاَرْضَ مَدَدْنَاهَا وَاَلْقَيْنَا فِيهَا رَوَاسِيَ وَاَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ مَوْزُونٍ ❋ ویری صواوزرینه بسط ایدوب قرار وثبات بولمسیچون طاغلر پیدا ایلدك واول یرلر وطاغلرده منافع مخلوقات ایچون مقتضای مشیت ومیزان حكمت ومقدار قدرتله اشیا بیتوردك

(۲۰) وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِيهَا مَعَايِشَ وَمَنْ لَسْتُمْ لَهُ بِرَازِقِينَ ❋ واول یرده سزه طعام ولباسدن معیشتلر خلق ایتدك وسزه و یردیكم عیال وعبید وخدمه ودوابك رزقنی سز ویرمسز ظن ایتمیك جمله‌نك رازقی بنم

(۲۱) وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلَّا عِنْدَنَا خَزَائِنُهُ وَمَا نُنَزِّلُهُ اِلَّا بِقَدَرٍ مَعْلُومٍ ❋ جمله‌نك

بو اختلاف رصد وتجربه دلالت ایدر (قاضی)

حكمای عصر عندنده مدار ارضی ایكی محلده قاطع بر طاقم احجاردن مركب مدار اولوب انك بر محلندن ساقط اولان احجار ارضه قریب محله تصادف ایلدكده رجم مذكورك ضیاسی شعله كبی مرئی اولور كه اكا شهاب دینلور (لمحرره)

محتاج اولدیغی اشیانك جمیعی بزم قدرت وامر بزخزینه‌لری عندنده در بز انی انجق مقدار معلوم اوزره انزال ایده‌رز

(۲۲) وَاَرْسَلْنَا الرِّيَاحَ لَوَاقِحَ فَاَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَاَسْقَيْنَاكُمُوهُ وَمَا اَنْتُمْ لَهُ بِخَازِنِينَ ❋ وروزكارلری بلوطله حامله اوله‌رق كوندردك وكوكدن یغمور انزال ایدوب سزی صواردرز سز انی حفظ وادخار ایدیجی دكلسز بلكه بزم خزینه‌مزده‌در

(۲۳) وَاِنَّا لَنَحْنُ نُحْيِي وَنُمِيتُ وَنَحْنُ الْوَارِثُونَ ❋ بز تحقیق حیاتی قبول ایدر اجسامی احیا وانی وقتیله اماته ایده‌رز واخر جمله فانی اولوب بز باقی یز

(۲٤) وَلَقَدْ عَلِمْنَا الْمُسْتَقْدِمِينَ مِنْكُمْ وَلَقَدْ عَلِمْنَا الْمُسْتَأْخِرِينَ ❋ آدم علیه السلامدنبرو طوغمش واولمش وصكره قیامته قدر طوغه‌جق واوله‌جكلری بیلورز والحاصل علمی جمله‌یی محیطدر

(۲٥) وَاِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَحْشُرُهُمْ اِنَّهُ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ❋ تحقیق سنك ربك جل شانه اولكیلری وصكره اوله‌جقلری حشر وجمع ایدوب عمللرینك جزالرینی ویرر اول افعالنده قادر وحكیم وظاهر ونهانه علیمدر

(۲٦) وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ مِنْ حَمَاٍ مَسْنُونٍ ❋ بز آدم علیه السلامی چوق سنه‌لر كچمش اسكیمش سیاه اوزلو چامور دن خلق ایتدك

(۲۷) وَالْجَانَّ خَلَقْنَاهُ مِنْ قَبْلُ مِنْ نَارِ السَّمُومِ ❋ وآدمدن مقدم پریلرك پدری اولان جانی توتونسز آتشدن خلق ایتدك ❋ صاعقه اول آتشدن تكون ایتمش اول آتشك رایحه‌سی انسانك بورننه واصل اولسه هلاك ایدر دینلمشدر

(۲۸) وَاِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلٰئِكَةِ اِنِّي خَالِقٌ بَشَرًا مِنْ صَلْصَالٍ مِنْ حَمَاٍ مَسْنُونٍ ❋ انی یاد ایله كه ربك عزشانه ملائكه‌یه ارضده بن صلصال حمأ مسنوندن بشر خلق ایده‌جكم دیدی

(۲۹) فَاِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُوحِي فَقَعُوا لَهُ سَاجِدِينَ ❋ قچانكه بن آنك هیئت وصورتنی دوزلدوب خلقتم روحی نفخ ایتدكده اكا سجده‌یه وارك

(۳۰) فَسَجَدَ الْمَلٰئِكَةُ كُلُّهُمْ اَجْمَعُونَ ❋ ملكلرك جمیعی اكا سجده‌یه واردیلر

(۳۱) اِلَّا اِبْلِيسَ اَبٰى اَنْ يَكُونَ مَعَ السَّاجِدِينَ ❋ انجق ابلیس تكبرندن سجده ایدنلرله بیله اولمدن ابا ایلدی

(۳۲) قَالَ يَا اِبْلِيسُ مَا لَكَ اَلَّا تَكُونَ مَعَ السَّاجِدِينَ ❋ الله تعالی بیوردیكه

صلصال طین یابس كه اورلدقده صدا ویرر وقوم ایله قارشق خالص چامور ویاخود ساقسی چاموریدر حمأ سیاه ومنتن بالچق كه صویه طول مجاورتله تغیر ایتمش مسنون مصور واوزرندن سنه كچمش نسنه كه منتن ومتغیر اولمش اوله بو حالده انسان مبداء تكوینده تراب بعده طین لازب بعده حماء مسنون بعده صلصال اولوب اندن خلق اولنمش اولور (لمحرره)

يا ابليس نولدى سكا كه سجده ايدنلرله بيله اولمدك

(٣٣) قَالَ لَمْ اَكُنْ لِاَسْجُدَ لِبَشَرٍ خَلَقْتَهُ مِنْ صَلْصَالٍ مِنْ حَمَاٍ مَسْنُونٍ ❊ ابليس بن صلصال حماء مسنوندن خلق ايتديكك بشره سجده ايدر اولمدم ديدى * زيرا خاك عناصر جسمانى وآتش عناصر روحانى اولوب ابليس آتشدن خلق اولندىغندن كبر ايدوب كندوينى افضل ظن ايتدى ظاهره نظرله باطندن غافل ايدى صورتى ويرانه كوروب خزينه خرابه ده مدفون ايدوكنى بيلمدى

(٣٤) قَالَ فَاخْرُجْ مِنْهَا فَاِنَّكَ رَجِيمٌ ❊ الله تعالى ابليسه كوكدن يا جنتدن وملائكدن چيق كه سن خير وكرامتدن مطرودسن بيوردى

(٣٥) وَاِنَّ عَلَيْكَ اللَّعْنَةَ اِلَى يَوْمِ الدِّينِ ❊ روز جزايه دك طرد وتبعيد سنك اوزريكه در اول كونده لعنت اونيديلوب عذاب اولنور

(٣٦) قَالَ رَبِّ فَاَنْظِرْنِى اِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ❊ ابليس يارب بكا انلرك بعث اولنملرى كونه دك مهلت ويرديدى * ابليسك غرضى بو ايديكه بعثدن صكره موت اولمديغنى بيلوردى هيچ اولمم ظن ايدردى

(٣٧) قَالَ فَاِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِينَ (٣٨) اِلَى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ ❊ الله تعالى وقت معلوم كونه دك سن مهلت ويرلمشلردنسين بيوردى * دينلديكه اول وقت معلوم نفخهٔ اولىدر اول وقت ابليسه موت ايريشوب نفخهٔ ثانيه يه دك قرق سنه ميت قاله جقدر

(٣٩) قَالَ رَبِّ بِمَا اَغْوَيْتَنِى لَاُزَيِّنَنَّ لَهُمْ فِى الْاَرْضِ وَلَاُغْوِيَنَّهُمْ اَجْمَعِينَ ❊ ابليس ديديكه يارب بنى رحمتكدن طرد ايتديكك حقيچون بن انلره غرور دنيايى وسكا عصيان ايتمكى تزيين وجميعنه اغوامى يتشدررم

(٤٠) اِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمُ الْمُخْلَصِينَ ❊ انجق انلردن شرك جلى وخفيدن پاك وخالص ايتديكك قوللريكه بنم حيله م اثر ايتمز

(٤١) قَالَ هَذَا صِرَاطٌ عَلَىَّ مُسْتَقِيمٌ ❊ الله تعالى بو توحيد وايمانده اخلاص برحق وطوغرى يولدر انك رعايتى بنم عهده مده در بيوردى

(٤٢) اِنَّ عِبَادِى لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَانٌ اِلَّا مَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْغَاوِينَ ❊ بنم مخلص قوللريمه سنك تسلط واغوايه قدرتك يوقدر مكر اول كيمسه يه كه سنك غوايتكله سكا تابع اولوب بكا عصيان ايده

(٤٣) وَاِنَّ جَهَنَّمَ لَمَوْعِدُهُمْ اَجْمَعِينَ ❊ وتحقيق جهنم اول سكا تابع اولنلرك

جميعنه موعد وقرار كاهدر

(٤٤) لَهَا سَبْعَةُ اَبْوَابٍ لِكُلِّ بَابٍ مِنْهُمْ جُزْءٌ مَقْسُومٌ ❊ اول جهنم ايچون يدى طبقه واردر شيطانه متابعتده مرتبه لرى اوزره هر برطبقه يه برجزء تقسيم اولنمشدر * اولكى كه جهنمدر اهل توحيددن كنهكارلر ايچوندر كناهلرى قدر عذاب اولنوب صكره چيقارلر ايكنجى لظى نصارى ايچون اوچنجى حطمه يهودلر ايچون دردنجى سعير صابئيلر ايچون بشنجى سقر مجوسيلر ايچون التنجى جحيم مشركلر ايچون يدنجى هاويه دركٔ اسفل اوله رق منافقلر ايچوندر دينلدى

(٤٥) اِنَّ الْمُتَّقِينَ فِى جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ (٤٦) اُدْخُلُوهَا بِسَلَامٍ آمِنِينَ ❊ ابليسه تبعيتدن صاقننلر جنتلرده وپيكارلرده اولوب ملكلر انلره ديركه بو جنتلره موت وخروج وجمله آفتلردن امين وسالم اوله رق داخل اولك

نصف

(٤٧) وَنَزَعْنَا مَا فِى صُدُورِهِمْ مِنْ غِلٍّ اِخْوَانًا عَلَى سُرُرٍ مُتَقَابِلِينَ ❊ بز اول اهل جنتك صدرلرندن حقد وحسدى چيقاررز انلر بر برينه قرداش اوله رق سريرلرى اوزره دائما بربرلرينه مقابلدرلر

(٤٨) لَا يَمَسُّهُمْ فِيهَا نَصَبٌ وَمَا هُمْ مِنْهَا بِمُخْرَجِينَ ❊ جنتده انلرى هيچ رنج ومشقت مس ايتمز وانلره جنتدن اخراج هيچ اولمز مخلدلردر

(٤٩) نَبِّئْ عِبَادِى اَنِّى اَنَا الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ❊ ويا محمد قوللريمه خبر ويركه بن مغفرت طلب ايده نى عفو ايدرم وتوبه ايدنه رحمت ايدرم

(٥٠) وَاَنَّ عَذَابِى هُوَ الْعَذَابُ الْاَلِيمُ ❊ وتوبه واستغفار ايتمينلره عذابم الملو عذابدر

(٥١) وَنَبِّئْهُمْ عَنْ ضَيْفِ اِبْرَاهِيمَ (٥٢) اِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا سَلَامًا قَالَ اِنَّا مِنْكُمْ وَجِلُونَ ❊ وقوللريمه ابراهيم عليه السلامك مسافرلرى ملكلردن خبر ويركه انلر ابراهيم عليه السلامه داخل اولوب سلام ويرديلر رد سلامدن صكره اوكلرينه طعام كتوردى يمدكلرندن ابراهيم عليه السلام بز سزدن قورقارز ديدى

(٥٣) قَالُوا لَا تَوْجَلْ اِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَامٍ عَلِيمٍ ❊ ملكلر قورقمه بز سكا بيوك كده علم نبوته واصل (اسحق نامنده) برغلامك مژده سنى ويررز ديديلر

(٥٤) قَالَ اَبَشَّرْتُمُونِى عَلَى اَنْ مَسَّنِىَ الْكِبَرُ فَبِمَ تُبَشِّرُونَ ❊ ابراهيم عليه السلام بنم بو اختيارلغم حالنده بكا اولادمى تبشير ايدرسز تعجب مژده در ديدى

(٥٥) قالوا بشرناك بالحق فلا تكن من القانطين ❊ ملكلر بز سكا حقله مژده ویرمشز سن رحمت حقدن ناامید اولمه دیدیلر

(٥٦) قال ومن يقنط من رحمة ربه الا الضالون ❊ ابراهیم علیه السلام رب تعالینك رحمتندن کیم مأیوس اولور مکر که وسعت رحمتنی بیلمان ازغونلر نومید اولهلر دیدی

(٥٧) قال فما خطبكم ايها المرسلون ❊ (ابراهیم علیه السلام ملكلری معدود کوروب یالکز ولد مژده‌سی دکل ایدوکنی فهمله) ای الله تعالینك رسوللری دخی فعل وقصد کزندر دیدی

(٥٨) قالوا انا ارسلنا الى قوم مجرمين ❊ ملكلر بز برقوم مجرمینك اهلاکنه ارسال اولنمشزدر دیدیلر

(٥٩) الا آل لوط انا لمنجوهم اجمعين ❊ انجق لوط علیه السلامك اتباع واهل بیتنك جمیعنه هلاکدن نجات ویریجیوز

(٦٠) الا امرأته قدرنا انها لمن الغابرين ❊ لکن لوطك زوجه‌سی شهرده عذاب ایچون قلانلردن اولمغله انك اهلاکنی دخی فعل اللهله تقدیر ایلدك

(٦١) فلما جاء آل لوط المرسلون ❊ وقتا که ملكلر آل لوطه کلدیلر

(٦٢) قال انكم قوم منكرون ❊ لوط علیه السلام ملكلره سز یبانجی ادملرسز بن سزی طانیمدم دیدی

(٦٣) قالوا بل جئناك بما كانوا فيه يمترون ❊ ملكلر بلکه بز سنك قومکی اهلاك ایچون کلدك سن انلره عذابی وعد ایتدکجه انلر شك ایدوب سنی تصدیق ایتمزلردی

(٦٤) واتيناك بالحق وانا لصادقون ❊ بز سکا حقله عذاب خبرینی کتوردك و بز صادقلرز

(٦٥) فاسر باهلك بقطع من الليل واتبع ادبارهم ولا يلتفت منكم احد وامضوا حيث تؤمرون ❊ کیجه‌نك اخرنده اهلکله بو شهردن چیق کیت وسن اهل بیتك ارقه‌سنده انلرك کیتمسنی عجله ایله وسزدن برکیمسه آرقه‌سنه نظر ایتمسونکه اول طاقت کتورلمز عذابی کورمیه وامر اولندیغکز محله (یعنی شام ومصره) کیدك

(٦٦) وقضينا اليه ذلك الامر ان دابر هؤلاء مقطوع مصبحين ❊

بز لوطه بو امری وحی ایتدککه بو قومك بنیادی صباح حالنده مقطوع و برباددر

(٦٧) وجاء اهل المدينة يستبشرون ❊ سدوم مدینه‌سی اهلی لوط علیه السلامك مسافرلرینه فحش طمعیله بر برلرینه مژده ایده‌رك خانه‌سنه کلدیلر

(٦٨) قال ان هؤلاء ضيفي فلا تفضحون (٦٩) واتقوا الله ولا تخزون ❊ لوط علیه السلام بونلر بنم مسافرمدر انلرك شاننده بنی رسوای ایتمك واللّه تعالیدن قورقك مسافرلریمك یاننده بنی خجیل ایتمیك دیدی

(٧٠) قالوا اولم ننهك عن العالمين ❊ اول قوم لوط علیه السلامه بز سنی مدینه‌مزه کلان غریبلری حمایه‌دن نهی ایتمدکمی دیدیلر

(٧١) قال هؤلاء بناتي ان كنتم فاعلين ❊ لوط علیه السلام انلره قیزلر ایچون یاخود قومك قیزلری ایچون بونلر بنم قیزلرمدر انلری سزه تزویج ایده‌یم اگر بنم دیدیکمی اشلرسکز دیدی

(٧٢) لعمرك انهم لفي سكرتهم يعمهون ❊ یا محمد سنك حیاتك حقیچون قوم لوط کندو ضلالتلرنده متحیر وسرکردان اولمشلردر

(٧٣) فاخذتهم الصيحة مشرقين ❊ انلری طلوع شمس وقتنده جبرائیل علیه السلامك صدای هائله‌سی اخذ ایتدی

(٧٤) فجعلنا عاليها سافلها وامطرنا عليهم حجارة من سجيل ❊ بز انلرك شهرلرینك اوستونی التنه کتوردك واول قوم اوزرینه وانلردن مکان اخرده بولنانلر اوزره چاموردن یاپلمش طاشی یغمور کبی یاغدردق بونك تفصیلی سورهٔ هودده ذکر اولندی

(٧٥) ان في ذلك لآيات للمتوسمين ❊ بونلرك هلاکنده فراستی اولانلره عبرت نشانلری واردر

(٧٦) وانها لبسبيل مقيم ❊ انلرك شهرلری یول اوزره اولمغله اندن کچنلر آثارینی کوررلر

(٧٧) ان في ذلك لآية للمؤمنين ❊ بومذکورلرده مؤمنلر ایچون قدرت ربانی‌یه نشان واردر

(٧٨) وان كان اصحاب الايكة لظالمين ❊ شعیب علیه السلامك قومی اولان اصحاب ایکه نفسلرینه ظلم ایدیجی کافرلردن ایدیلر انلرك شهری صیق اغاجلق کوهستان اولمغله ایکه تعبیر اولنمشدر

(٧٩) فَانْتَقَمْنَا مِنْهُمْ وَاِنَّهُمَا لَبِاِمَامٍ مُبِينٍ ❊ بز انلردن عذابله انتقام ایتدك وسدوم وایکه اوغراق یولده اولمغله بو جایلر کورورلر

(٨٠) وَلَقَدْ كَذَّبَ اَصْحَابُ الْحِجْرِ الْمُرْسَلِينَ ❊ اصحاب حجر (که قوم ثموددر) پیغمبرلری صالح علیه السلامی تکذیب ایتدیلر

(٨١) وَآتَيْنَاهُمْ آيَاتِنَا فَكَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ ❊ بز انلره ناقه نك قیادن خروجی وصکره تولدی وسائر عجایب حاللریله معجزه لریمزی ویردك انلر اندن یوز چویردیلر

(٨٢) وَكَانُوا يَنْحِتُونَ مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا آمِنِينَ ❊ وانلر امنیت زعمیله طاغلری اویوب خانه لر یاپارلردی

(٨٣) فَاَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ مُصْبِحِينَ ❊ انلری صباح وقتنده صیحهٔ جبریل علیه السلامله عذاب اخذ ایتدی

(٨٤) فَمَا اَغْنَى عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ❊ کسب ایتدکلری اموال وخانه لری انلردن عذابی دفع ایتمدی

(٨٥) وَمَا خَلَقْنَا السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا اِلَّا بِالْحَقِّ وَاِنَّ السَّاعَةَ لَآتِيَةٌ فَاصْفَحِ الصَّفْحَ الْجَمِيلَ ❊ بز سموات وارضی وبینلرنده اولنلری انجق حق وحکمتله خلق ایتدك تحقیق هر کسك خیر وشر مجازاتیچون قیامت کلجیدر انلرك دنیاده مجازاتی صددنده نکچ ❊ بو حکم سیف آیتیله منسوخدر

(٨٦) اِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْخَلَّاقُ الْعَلِيمُ ❊ تحقیق ربك تعالی خلایق واخلاقی خلق ایدیجیدر اهل نفاق ووفاقی بیلیجیدر

(٨٧) وَلَقَدْ آتَيْنَاكَ سَبْعًا مِنَ الْمَثَانِي وَالْقُرْآنَ الْعَظِيمَ ❊ بز سکا الله تعالی یه ثنایی مشتمل ۰ یاخود احکام وقصصدن تکرار ومثنی اولمش قرآندن یدی آیتکه فاتحه در انی ویردك ۰ یاخود یدی سوره که بقره دن سورهٔ توبه آخرینه دك ۰ یاخود یدی حامیمی ویردك وبوندن غیری سائر قرآن عظیمی دخی ویردك

(٨٨) لَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ اِلَى مَا مَتَّعْنَا بِهِ اَزْوَاجًا مِنْهُمْ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَاخْفِضْ جَنَاحَكَ لِلْمُؤْمِنِينَ ❊ کفره اصنافندن بعضلرینی نفعلندردکمز شیئه عین رغبتله نظر ایتمه ودوستلرك ایمان کتورمدکلرینه محزون اولمه ومؤمنلری نوازش ایله قنادك سایه سنه آل

(٨٩) وَقُلْ اِنِّي اَنَا النَّذِيرُ الْمُبِينُ ❊ ودیکه بن سزی قرآنله تخویف ایدرم

اکر ایمانه کلمز سکز سزه عذاب کلور

(٩٠) كَمَا اَنْزَلْنَا عَلَى الْمُقْتَسِمِينَ (٩١) الَّذِينَ جَعَلُوا الْقُرْآنَ عِضِينَ ❊ شول عذاب کبیکه بز آنی تقسیم ایدیجیلر اوزره کوندردك که انلر قرآنی شعر وسحر وکهانت وافترا واساطیر الاولیندر دیو بخش وتفریق ایتدیلر

(٩٢) فَوَرَبِّكَ لَنَسْاَلَنَّهُمْ اَجْمَعِينَ (٩٣) عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ❊ ربك جل شانه حقیچون انلرك جمیعنه کفر ومعاصیدن اشلدکلرینی سؤال ایدوب جزالرینی ویررز

(٩٤) فَاصْدَعْ بِمَا تُؤْمَرُ وَاَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِينَ ❊ یا محمد امر اولندیغك امر ونهیی اظهار ایله ومشرکلردن اعراض ایدوب التفات ایتمه

(٩٥) اِنَّا كَفَيْنَاكَ الْمُسْتَهْزِئِينَ (٩٦) الَّذِينَ يَجْعَلُونَ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا آخَرَ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ❊ سنی استهزا ایدنلره بز کفایت ایدرز که انلر الله تعالی ایله باطل اله اخر شریك قیلرلر انلر یقینده عاقبت کارلرینی بیلورلر ❊ دینلدیکه اول مستهزیلر رؤساء قریشدن بش کیمسه ایدیلر دائما اذای رسول خدایه سعی ایدرلردی انلر ولید بن مغیره عاص بن وائل حارث بن قیس اسود بن یغوث اسود بن مطلب ایدیلر جبریل علیه السلام انلرك شرلرینه بر اشارتله کفایت ایتدی ولید اوقجی دکانندن کچرکن اتکنه بر اوق طوقندی کبرندن اخذ ودفعنه ارتکاب ایتمکله ساقنده برقان طمرینی کسوب جهنمه کتدی عاصك ایاغنه دیکن باتمغله شیشوب مرد اولدی حارثك بورندن قان کلوب کبردی اسود دیسام اوروب طالمز سیاه اولوب کتدی دیکر اسود بن مطلب کوز اغریسندن باشنی دیوارلره اوره رق هلاك اولدی

(٩٧) وَلَقَدْ نَعْلَمُ اَنَّكَ يَضِيقُ صَدْرُكَ بِمَا يَقُولُونَ ❊ بز بیلورزکه کافرلرك الله تعالی یه شریك وطعن قرآن واستهزا کلاملرینه سنك صدرك صقیلور

(٩٨) فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَكُنْ مِنَ السَّاجِدِينَ ❊ امدی ربك تعالی یه حمدله مقارن تسبیح ایله ومتواضعین ومصلیندن اول

(٩٩) وَاعْبُدْ رَبَّكَ حَتّٰى يَاْتِيَكَ الْيَقِينُ ❊ ویقین اولان موتکه دك ربك جل شانه یه عبادت ایله بر آن عبادتدن منفك اولمه

— ١٦ — (سورة النحل مكية وهى مائة وثمان وعشرون آية)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

حزب ٢

(١) اتى امر الله فلا تستعجلوه سبحانه وتعالى عما يشركون ❊ الله تعالينك عذاب امرى يقين كلدى وقتى كلمزدن اول عجله اسميك الله تعالى مشركلرك اصناملرينى اكا اشراك ايتدكلرندن منزه وعاليدر

(٢) ينزل الملائكة بالروح من امره على من يشاء من عباده ان انذروا انه لا اله الا انا فاتقون ❊ الله تعالى امر واراده سيله ملائكه يى قوللرندن ديلدككنه اوزر بنه سبب حيات قلوب اولان قران وكتب ووحيله كوندرر تا ناسى آكاه وتخويف ايده كه بندن غيرى عبادته مستحق اله يوقدر يالكز بندن قورقك

(٣) خلق السموات والارض بالحق تعالى عما يشركون ❊ الله تعالى كوكلرى ويرلرى حكم حقله خلق ايتدى مشركلرك اشراك ايتدكلرى اشيادن عظمتلو وعاليدر

(٤) خلق الانسان من نطفة فاذا هو خصيم مبين ❊ انسانى جمادبى فهم وشكلسز سيال منيدن خلق ايتدى صكره انسان اولدقده اشكار جدل وخصومت ايتمك اسندى ❊ نته كه بعث منكر اولان ابى بن خلف پيغمبر عليه السلامه براسكى انسان كموكنى كتوروب يا محمد بو كموك بو حاله كلدكدنصكره دير بلورمى ديدى بناء عليه اصلى بر نطفه ايكن نطفه قدرت ويره نك تكرار احيا واعاده يه قدرتنى بيان ايلدى

(٥) والانعام خلقها لكم فيها دفء ومنافع ومنها تأكلون ❊ الله تعالى سزكچون ابل وبقر وغنم خلق ايتديكه انلرك يپاغى وقيلندن لباس وسودندن وركوبندن تجارت ومنفعت ولحومندن اكل ايده سز

(٦) ولكم فيها جمال حين تريحون وحين تسرحون ❊ واول حيوانلرك اخشام مرعادن خانه كره كلشنده وصباح مرعايه كيدشنده سزكچون زينت وفرح واردر

(٧) وتحمل اثقالكم الى بلد لم تكونوا بالغيه الا بشق الانفس ان ربكم لرؤف رحيم ❊ واول حيوانلر سزك يوكلركزى برشهردن برشهره يوكلنوب كوتوررلر سز ايسه پياده انى كوتورمكز اولمزدى مكر نفسلريكزه زياده مشقتله اوله تحقيق ربكز بو حيوانلرى خلقنده سزه رأفتلو وايشكزك سهولتنده مرحمتلودر

(٨) والخيل والبغال والحمير لتركبوها وزينة ويخلق ما لا تعلمون ❊

وآنلرى وقاطرلرى وحمارلرى خلق ايتديكه سز آنلره سوار اولوب وآنلرله زينتلنه سز ودخى سزك بيلديككز شيلرى خلق ايدر (حشرات وهوام وطيور وبالقلر وسائر كبى)

(٩) وعلى الله قصد السبيل ومنها جائر ولو شاء لهديكم اجمعين ❊ حقه ايصال ايدن طريق مستقيمى بيان الله تعالينك فضل ورحمته منوطدر اول طريقك بعضيسى منحرف اولمغله بدعت وهوادر اكر الله تعالى مراد ايديدى جميعكزى توفيقيله مقصد سبيله ارشاد ايدردى

(١٠) هو الذى انزل من السماء ماء لكم منه شراب ومنه شجر فيه تسيمون ❊ اول الله تعالى كه كوكدن سزكچون صو كوندررندن ايچرسكز واندن شجر يعنى نبات بتر حيوانلر يكزى اوتاررسكز

(١١) ينبت لكم به الزرع والزيتون والنخيل والاعناب ومن كل الثمرات ان فى ذلك لاية لقوم يتفكرون ❊ الله تعالى اول صوايله سزكچون اكين وزيتون وخرما واوزم بتورر وبعضى ميوه لر دخى بتورر كه انك كليسى جنتده در تحقيق بو سمادن يغمور نزولنده وارضدن نبات خروجنده تفكر وتأمل ايدن قوم ايچون قدرت وحكمت الهى يه دلالت وعبرت واردر ❊ زيرا دانه وچكردك يره دوشر صوايله يتوب نما بولور والوان اوراق وچچكلر پيدا اولور صكره شكل واون وطعمده انواع حبوبات وميوه لر ظاهر اولور بوانجق قادر ومختارك فعليله اولديغى دليل وعبرتدر

(١٢) وسخر لكم اليل والنهار والشمس والقمر والنجوم مسخرات بامره ان فى ذلك لايات لقوم يعقلون ❊ الله تعالى ليل ونهارى (راحت وتجارتكز ايچون) وشمس وقمرى (ميوه لر يكزك يشمسى واكينلر يكزك ادراكى وكونلر يكزك حسابنى بيلمكز ايچون) ونجومى (كيجه لرده يولو كزى بولمكز ايچون) سزه تسخير ورام ايتدى كندو امر يله رام ودليل اولدقلرى حالده بونلرى تعقل ايدن قوم ايچون وحدانيتنه دليل وعلامتلردر

(١٣) وما ذرا لكم فى الارض مختلفا الوانه ان فى ذلك لاية لقوم يذكرون ❊ وكذلك سزكچون يريوزنده (طعام ولباس ومراكب ومناكحدن) اون وصنف وهيئت وشكللرى مختلف اشيا خلق وتسخير ايتدى بو مخلوقات دخى ياد وتذكر ايدن قوم ايچون نصيحت ووحدانيتنه علامتدر

(١٤) وَهُوَ الَّذِي سَخَّرَ الْبَحْرَ لِتَأْكُلُوا مِنْهُ لَحْمًا طَرِيًّا وَتَسْتَخْرِجُوا مِنْهُ حِلْيَةً تَلْبَسُونَهَا وَتَرَى الْفُلْكَ مَوَاخِرَ فِيهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ۞ واول الله تعالیکه انتفاعکز ایچون سزه بحری تسخیر ایتدی تاکه اندن تازه لحم (یعنی بالق) یه‌سز واندن نسوانکزه پیرایه ایچون (اینجو ومرجان وامثالی) حلیه چیقاره سز وکیلری اول دکزده صوبی یارق کیدر کوررسن و(انکچون اول دکزی سزه رام ایلدیکه سز سفینه‌یه رکوب‌له) الله تعالینك فضلیله وسعت رزق طلب ایده سز والله تعالینك نعمتلرینه شکر ایده سز

(١٥) وَأَلْقَى فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَنْ تَمِيدَ بِكُمْ وَأَنْهَارًا وَسُبُلًا لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ (١٦) وَعَلَامَاتٍ وَبِالنَّجْمِ هُمْ يَهْتَدُونَ ۞ الله تعالی ارضه بلند طاغلر القا ایلدیکه سزکله میل واضطراب ایتمیه وارضده نهرلر ویوللر خلق ایتدیکه منزل ومقصدلریکزه یولنی بوله سز وطاغلر وتپه‌لرله علامتلر پیدا ایلدی وکیجه ودریا ایچون دخی (ثریا وبنات النعش وفرقدین کبی) یلدزلر خلق ایتدیکه انلر یول کوستررلر (یاخود قریش بو علامات ونجومله یول بولورلردی)

(١٧) أَفَمَنْ يَخْلُقُ كَمَنْ لَا يَخْلُقُ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ۞ آیا بو ذکر اولنان مخلوقاتی خلق ایدن کیمسه خلقه قدرتی اولمیان کیمسه کبیدر (که البته مخلوقدر عاجز مخلوقی خالقه شریك طوتمق غایت جهل وعناددر) عجبا فساد اعتقادکزی تذکر ایتمزمیسکز

(١٨) وَإِنْ تَعُدُّوا نِعْمَةَ اللَّهِ لَا تُحْصُوهَا إِنَّ اللَّهَ لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ۞ اکر الله تعالینك سزه وردکی نعمتلرینی صایمق استرسکز انك تعدادندن عاجز سکز شکرینی نیجه ادا ایده بیلورسکز تحقیق الله عظیم الشان ادای شکرده تقصیرکزی مغفرت وبو تقصیریکزله سزدن نعمتنی کسمیوب رحمت ایدیجیدر

(١٩) وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُسِرُّونَ وَمَا تُعْلِنُونَ ۞ الله تعالی عقایددن کزلدیککزی واعمالدن اظهار ایتدیککزی بیلور

(٢٠) وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلَقُونَ ۞ انلرکه الله تعالیدن غیری اصنامه عبادت ایدرلر انلرك بر شی یراتمغه قدرتلری یوقدر حال بوکه کندولری طاشدن واغاجدن یاپیلورلر

(٢١) أَمْوَاتٌ غَيْرُ أَحْيَاءٍ وَمَا يَشْعُرُونَ أَيَّانَ يُبْعَثُونَ ۞ انلر مخلوقیتدن قطع نظر احیا قبول ایتمز مرده وجمادلردر انلر واکا عبادت ایدنلر بیلمزلرکه نه وقت

ان تمید بکم ای کراهة ان تمیل بکم وتضطرب وذلك لان الارض قبل ان تخلق فیها الجبال کانت کرة خفیفة بسیطة الطبع وکان من حقها ان تتحرك بالاستدارة کالافلاك او ان تتحرك بادنی سبب للتحریك فلما خلقت الجبال علی وجهها تفاوتت جوانبها وتوجهت الجبال بثقلها نحو المرکز فصارت کالاوتاد التی تمنعها عن الحرکة (قاضی) بوکه کوره ارضك کرویتی حسا بدیهی اولدیغی کبی شرعا دخی ثابت اولمش اولور (محرره)

بعث اولنه جقلرونه کونه عذاب ایله جزا لنه جقلر

(٢٢) إِلَٰهُكُمْ إِلَٰهٌ وَاحِدٌ فَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ قُلُوبُهُمْ مُنْكِرَةٌ وَهُمْ مُسْتَكْبِرُونَ ۞ الهکز بر اللهدر شونلرکه آخرته (بعثه) ایمان ایتمدیلر قلبلری الله تعالینك وحدانیتنی انکارده وقبول ایماندن تکبرده درلر

(٢٣) لَا جَرَمَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْتَكْبِرِينَ ۞ حقا که الله تعالی انلرك اسرار واعلان ایتدیکی شیئی بیلور وتوحید خدا وتصدیق پیغمبرده تکبر ایدنلری سومز

(٢٤) وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ مَاذَا أَنْزَلَ رَبُّكُمْ قَالُوا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ۞ مکه رؤساسنه ربکز نه انزال ایتدی دیو سؤال اولنسه انلر استهزا یوزندن مقدمکی سرکذشتلری کوندردی دیرلر

(٢٥) لِيَحْمِلُوا أَوْزَارَهُمْ كَامِلَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَمِنْ أَوْزَارِ الَّذِينَ يُضِلُّونَهُمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ أَلَا سَاءَ مَا يَزِرُونَ ۞ تاکه انلر اول جوابلری سببیله قیامتده تماما کندو کناهلرینی وعلمسز بعض ناسی اضلال ایتدکلرینك کناهنی دخی تحمیل ایدهلر نه قبیح وزرلردرکه انلرانی یوکلنورلر

(٢٦) قَدْ مَكَرَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَأَتَى اللَّهُ بُنْيَانَهُمْ مِنَ الْقَوَاعِدِ فَخَرَّ عَلَيْهِمُ السَّقْفُ مِنْ فَوْقِهِمْ وَأَتَاهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ۞ اهل مکه‌دن مقدم کلن کافرلر پیغمبرلرینه مکر ایتدیلر الله تعالی انلرك بنالری تملندن خراب اولمسنی امر ایلدی درعقب انلرك سقفی اوزرلرینه دوشوب هلاك اولدیلر انلرخبرلری یوغیکن اول عذاب انلره کلدی ۞ دینلدیکه بو نکته مراد نمرود اولوب بابلده برقله کوشك یاپدیکه ابراهیم علیه السلامك ربینه مطلع اولوب انکله جنك ایده اول قله‌نك ارتفاعی بشبیك ارشون ایدی حق تعالی برروزکارله انك باشنی دریایه آتوب باقیسنی انك قومی اوزرینه یقلوب چوق کیمسه هلاك اولدیلر مقدم لسانلری سریانی ایدی اول آنده قورقودن لسانلری تبلبل ایدوب یتمش ایکی لسان اولدی بربرلرینك لسانلرینی اکلمز اولدیلر اول اجلدن اول دیاره بابل تسمیه اولندی

(٢٧) ثُمَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يُخْزِيهِمْ وَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَائِيَ الَّذِينَ كُنْتُمْ تُشَاقُّونَ فِيهِمْ قَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ إِنَّ الْخِزْيَ الْيَوْمَ وَالسُّوءَ عَلَى الْكَافِرِينَ ۞ صکره قیامت کوننده الله تعالی انلری ذلیل ورسوای ایدوب دیه قانی اول بکا

نصف

بابل بغدادك طرف جنوبیسنده ونهر فرات اوزرنده واقع حله قربنده بر ویران شهردر ملوك سریان ونبطیانك تختی ایدی نمرود ضحاك طرفندن بر عامل اولوب بابل دارالملکی ایدی نقل ایدرلرکه فالغ زماننده زمین بابلده یتمش ایکی جبار بریره کلوب بعد زمان بر طوفان دخی اولمق احتمالیله بر صرح عالی ونیجه استحکام

شريك ايدوب انلرله پيغمبر عليه السلامه ومؤمنلره عداوت ومشقت ايدردكز انبيا وعلمادن انلرى توحيده دعوت ايدوب مشاقه دوچار اولانلرديه‌لركه تحقيق بوكونده ذلت ورسوايلق وعذاب كافرلر اوزرينه‌دردر

(٢٨) الذين تتوفيهم الملئكة ظالمي انفسهم فالقوا السلم ما كنا نعمل من سوء بلى ان الله عليم بما كنتم تعملون ❊ انلركه كفرله نفسلرينه ظلم ايتديلردى ملك الموت روحلرينى قبضه كلدكده انلر انقياد وسلم القاسيله بز دنياده كفر ومعصيتدن برشى اشلمشدك ديو انكار ايده‌لر اول وقتده ملكلر انلره ديه‌لر كه بلى سز شرك ومعصيت اشلمشدكز الله تعالى سزك اعمالكزى بيلور وجزاسنى ويرر

(٢٩) فادخلوا ابواب جهنم خالدين فيها فلبئس مثوى المتكبرين ❊ امدى ابدى اولمق اوزره جهنمك دركاتنه كيرك اول نه چركين مقامدر متكبرلر ايچون

(٣٠) وقيل للذين اتقوا ماذا انزل ربكم قالوا خيرا للذين احسنوا في هذه الدنيا حسنة ولدار الآخرة خير ولنعم دار المتقين ❊ مكه‌ده اولان مؤمنلره ربكز تعالى نه انزال ايتدى ديو سؤال اولنسه آنلر خير انزال ايتدى ديرلردى بودنياده اقوال وافعالنده توحيد وطاعت ايدنلر ايچون مال وحرمت ونصرت حسنه واردر وآخرت ثوابى ايسه بوندن خير اودر وآخرتده جنت متقيلره نه كوزل مكاندر

(٣١) جنات عدن يدخلونها تجري من تحتها الانهار لهم فيها ما يشاؤن كذلك يجزي الله المتقين ❊ اول عدن جنتيدر كه اكا داخل اولورلر انك اشجارى التندن نهرلر آقار آنلر ايچون اول جنتلرده ديلديكلرى مشتهيات واردر الله تعالى متقيلره بونك كبى مكافات ايدر

(٣٢) الذين تتوفيهم الملئكة طيبين يقولون سلام عليكم ادخلوا الجنة بما كنتم تعملون ❊ ملك الموت انلرك روحلرينى قبض حالنده جنتله تبشير وتطييب ايله ديرلر كه الله تعاليدن سزه سلام وجمله خوفدن سلامت واردر اشلديككز عمل والله تعالينك فضليله جنته داخل اولك

(٣٣) هل ينظرون الا ان تاتيهم الملئكة او يأتي امر ربك كذلك فعل الذين من قبلهم وما ظلمهم الله ولكن كانوا انفسهم يظلمون ❊ كافرلرك انتظارلرى انجق روحلرينك قبضنه ملك الموتك كلمسى ياخود ربك تعالينك

بناسنه قرار ويروب بديوز ارشون مرتفع اولدى وتملنه دك بوز ذراعدن بوقارو وطبقات مجوف يابديروب فوقانى ابنيه‌لر اختراع ايلديلركه التى طبقه وهر ديوارينك عرضى ايكى يك ذراع وزعم فاسدلرنجه اوج فلكه چيقمق ايچون بنالرى هنوز نصف اولمشيدى قالع بونى كوردكده انلره بد دعا ايدوب غضب الهى نزول ايتمكله رياح عاصف ابنيهٔ مذكوره‌يى درت ركندن هدم ايلدى وقوم مبهوت دخى دهشتده قالوب ارالرنده تبلبل السنه يعنى تغير لسان واقع اولوب يتمش ايكى يول دخى كورنمكله هر بر فرقه بر سمته كيدوب بر كون لساننه تكلم قلدى ديرلر (كاتب چلبى)

عذاب امرى كلمسيدر انلرك شرك وتكذيب فعللرينى مقدم كچنلر دخى ايشلمشلردى الله تعالى انلرى هلاك ايلدى الله تعالى انلره ظلم ايتمدى ولكن انلر كفر ومعصيتله نفسلرينه ظلم ايتديلر

(٣٤) فاصابهم سيئات ما عملوا وحاق بهم ما كانوا به يستهزؤن ❊ انلره اعمال سيئه‌لرينك جزاسى اصابت ايدوب استهزا ايتدكلرينك مجازاتى انلرى احاطه ايتدى

(٣٥) وقال الذين اشركوا لو شاء الله ما عبدنا من دونه من شيء نحن ولا آباؤنا ولا حرمنا من دونه من شيء كذلك فعل الذين من قبلهم فهل على الرسل الا البلاغ المبين ❊ مشركلر استهزا يوزندن ديديلركه اكر الله تعالى مراد ايديدى بز وبابالرمز اندن غيرى برشيئه عبادت وانك حرام ايتدكندن غيرى برشيئى حرام ايتمزدك بو اهل مكه كبى انلردن مقدم كچنلر دخى بويله شرك وتكذيب وحرامى حلال وحلالى حرام ايتديلر پيغمبرلر اوزرينه لازم اولان انجق طريق حقى تبليغدر

(٣٦) ولقد بعثنا في كل امة رسولا ان اعبدوا الله واجتنبوا الطاغوت فمنهم من هدى الله ومنهم من حقت عليه الضلالة فسيروا في الارض فانظروا كيف كان عاقبة المكذبين ❊ هر امته بر پيغمبر بعث ايتدككه انلرى الله تعاليه عبادت ايتديروب غيريه عبادتدن اجتناب ايتديره انلردن بعضنى الله تعالى هدايت ايدوب ايمان توفيق ايتدى وبعضلرينه قضاء سابقله خذلان واجب اولدى امدى اى مشركلر يريوزنده كزوب نظر ايدك كه پيغمبرلرينى تكذيب ايدنلر نيجه هلاك اولوب مكانلرى خراب قالدى

(٣٧) ان تحرص على هديهم فان الله لا يهدي من يضل وما لهم من ناصرين ❊ يا محمد اكرسن مشركلرك هدايتلرينه حرص ايدرسك تحقيق الله تعالى ضلالتنى ديلديكى كيمسه‌يه هدايت ايتمز وانلر ايچون عذابلرينى دفع ايدر ياردمجى اولمز

(٣٨) واقسموا بالله جهد ايمانهم لا يبعث الله من يموت بلى وعدا عليه حقا ولكن اكثر الناس لا يعلمون ❊ مشركلر الله تعاليه ايمان غليظله يمين ايتديلركه اول موتايى بعث ايتمز بلى الله تعالى اول بعثى وعد ايلمشدر حقله وعدنه وفا وبعث ايدر لكن ناسك اكثرى آنى بيلمزلر

(٣٩) ليبين لهم الذى يختلفون فيه وليعلم الذين كفروا انهم كانوا كاذبين ❋ تا كه امر بعث وحشرده اختلاف ايتدكلرى شيئى انلره بيان ايده وكافرلر قبرلرندن خروجلرنده الله تعالى موتايى بعث ايتمز ديدكلرنده كاذب اولدقلرينى بيله‌لر

(٤٠) انما قولنا لشئ اذا اردناه ان نقول له كن فيكون ❋ برشيئك اولمسنى مراد ايتدكز آنده بزم قولمز اكا اول ديرز عقبنده اولور

(٤١) والذين هاجروا فى الله من بعد ما ظلموا لنبوئنهم فى الدنيا حسنة ولاجر الآخرة اكبر لو كانوا يعلمون (٤٢) الذين صبروا وعلى ربهم يتوكلون ❋ شول اصحابكه قريشدن ظلم اولنوب مدينه وحبشه‌يه هجرت ايتديلر بز انلره دنياده منازل حسنه ويررز كه مدينهٔ منوره‌در والبته اجر آخرت اندن اكبردر اكر بيلورلر ايسه وانلر اذاى كفره‌يه ومفارقت وطن شدائدينه صبر ايتديلر وهر امورلرندن ربلرى جل شانه‌يه توكل ايتديلر

(٤٣) وما ارسلنا من قبلك الا رجالا نوحى اليهم فسئلوا اهل الذكر ان كنتم لا تعلمون ❋ سندن مقدم كوندرديكمز پيغمبرلرى انجق آدملردن اركك اوله‌رق كوندردك كه ملكلر لسانيله اكا وحى ايدردك اكر سز بيلمزسكز اهل كتابك علماسنه سؤال ايدك

(٤٤) بالبينات والزبر وانزلنا اليك الذكر لتبين للناس ما نزل اليهم ولعلهم يتفكرون ❋ بز اول پيغمبرلرى ظاهر معجزه‌لر وكتابلر ايله ارسال ايتدك وسكا قرآنى انزال ايتدك تا كه اول ذكر يعنى قرآنده ناسه اوامر ونواهى‌يى بيان ايده‌سن شايد كه انلر تفكر ايدوب بو كلام مخلوق اولمديغنى بيله‌لر

(٤٥) افامن الذين مكروا السيئات ان يخسف الله بهم الارض او يأتيهم العذاب من حيث لا يشعرون ❋ ايا دين حقى ابطالده قبيح مكر ايدنلر الله تعالى انلرى قارون كبى يره كچورمسندن ياخود لوط قومى كبى خبرلرى يوغيكن فجأة عذاب كلمسندن امينمى اولديلر

(٤٦) او يأخذهم فى تقلبهم فما هم بمعجزين ❋ ياخود انلرى يولجيلقلرى ياخود برطرفلرندن برطرفه انقلابلرى حالنده عذاب اخذ ايدر انلر الله تعالى‌يى انلره عذاب ايتمكدن عاجز ايديجى دكللردر

(٤٧) او يأخذهم على تخوف فان ربكم لرؤف رحيم ❋ ياخود انلردن

مقدم بر قوم هلاك اولمش اولوب اندن خوف اوزره‌لر كن انلرى دخى عذاب اخذ ايدر تحقيق ربكز عز شانه رأفتلو ورحمتلودر كه عذابه مستحق اولنلريكزه عذابى تعجيل ايتميوب امهال ايدر

(٤٨) اولم يروا الى ما خلق الله من شئ يتفيؤا ظلاله عن اليمين والشمائل سجدا لله وهم داخرون ❋ انلر كورمزلرميكه الله تعالينك خلق ايتديكى جسم قائمك كولكه‌سى شمسك طلوع وزوال وغروبنده صاغنه وصولنه دونوب اوزانه‌رق وقصه‌لنه‌رق ذل اوزره الله تعالى‌يه سجده ايتمكده‌در

سجده

(٤٩) ولله يسجد ما فى السموات وما فى الارض من دابة والملئكة وهم لا يستكبرون ❋ سموات وارضده اولان متحرك وغير متحرك الله تعالى‌يه ساجد ومسخردر وملكلر دخى سجده ايدرلر هيچ تكبر ايتمزلر

(٥٠) يخافون ربهم من فوقهم ويفعلون ما يؤمرون ❋ اول ملكلر فوقلرندن ربلرينك عذاب ناكهانيسندن قورقرلر وطاعتله امر اولندقلرينى ايشلرلر

حزب ٣

(٥١) وقال الله لا تتخذوا الهين اثنين انما هو اله واحد فاياى فارهبون ❋ الله تعالى بيورركه ايكى اله اتخاذ ايتميك انجق الله بردر اول اله واحد بنم بندن قورقك

(٥٢) وله ما فى السموات والارض وله الدين واصبا افغير الله تتقون ❋ آسمان وزمين انك مخلوق ومملوكيدر طاعت دائم واخلاص ثابت اول الله تعالى ايچوندر اندن غيرى ضر ونفعه قدرتى اولميندنمى قورقارسز

(٥٣) وما بكم من نعمة فمن الله ثم اذا مسكم الضر فاليه تجئرون ❋ نعمتدن هرنه كه سزه واصل اولور ايسه الله تعاليدندر صكره سزى مرض وقحط كبى برضرر مس ايدر ايسه حق تعالى‌يه تضرع ايله دعا ايدرسكز

(٥٤) ثم اذا كشف الضر عنكم اذا فريق منكم بربهم يشركون ❋ بوندن صكره اول ضرر منكشف اولسه سزدن كفار يامنا فقيندن برفرقه ربلرى جل شانه‌يه شريك كتوروب اكا عبادت ايدرلر

(٥٥) ليكفروا بما آتيناهم فتمتعوا فسوف تعلمون ❋ انلره ويرديكمز اول نعمت وكشف ضرى انكار ايدرلر اى كافرلر برقاچ كون دنياده كچنك يقينده عاقبت امريكز اولان عقوبتى بيلورسكز

(٥٦) ويجعلون لما لا يعلمون نصيبا مما رزقناهم تالله لتسئلن عما كنتم

تفترون ❊ مشركلر بزم انلره ويرديكمز (اكين وحيوان) رزقلرمزدن اول عملرى اوليوب جماد مقوله سندن اولان بتلرينه نصيب قيلرلر يعنى حصه ويررلر تالله اى مشركلر بتلريكزه بزم آلههمزدر وانلره حصه ويرمكله تقرب ايده رزديو افترا ايلديككزدن قيامتده سؤال اولنورسكز

(٥٧) ويجعلون لله البنات سبحانه ولهم ما يشتهون ❊ خزاعه وكنانه ملائكه يى الله تعالينك قيزلرى ديو وصف ايدرلر اول الله تعالى ولددن منزهدر عجايب حال بوكه انلر كندولرى قيز اولادى سومىيوب آرزولرى اركك اولاددهدر

(٥٨) واذا بشر احدهم بالانثى ظل وجهه مسودا وهو كظيم ❊ قچان انلرك برينه قيزك طوغدى ديو خبر ويرلسه كدرندن وقومندن اوتاندیغندن چهرهسى قرهروب مرأه سنه غضب ايدر

(٥٩) يتوارى من القوم من سوء ما بشر به ايمسكه على هون ام يدسه فى التراب الا ساء ما يحكمون ❊ كويا اول قيزك طوغدى ديدكلرى فنا خبردن اوتانوب قومندن كيزلنوردى وفكر ايدر ديكه عجبا بو قيزى حقارتله حالى اوزره براقسهمى يوخسه طپراغه كومسهمى ديردى اكاه اولك كه انلرنه چركين حكم ايدرلر كه (كندولرى عندنده قيز اولادده قدر وحرمت يوغيكن الله تعالى يه حاشا بنات نسبت ايدرلر)

(٦٠) للذين لا يؤمنون بالاخرة مثل السوء ولله المثل الاعلى وهو العزيز الحكيم ❊ اخرته ايمان ايتميانلر ايچون صفت قبيح واردر (كه قيزلرينى ديرى ايكن طپراغه دفن ايدرلر مع هذا اركه وفرزنده محتاجدرلر) الله تعالى ايچون صفت بلند واردر (كه وجوب ذاتى اولوب وفرزنددن منزهدر) وغالب وهلاك كفاره قادر ووقتنه دك انلرك عقوبتنى امهاله حكم ايديجيدر

(٦١) ولو يؤاخذ الله الناس بظلمهم ما ترك عليها من دابة ولكن يؤخرهم الى اجل مسمى فاذا جاء اجلهم لا يستأخرون ساعة ولا يستقدمون ❊ اكر الله تعالى ناسى ظلم وكفرلرى سببيله مؤاخذه ايتسه انلرك كفرى شأمتيله يربوزنده بورر حيوان ترك ايتمزدى ولكن اجللرى نهايتنه دك انلرى تأخير ايدر موت يا عقوبت وقتى كلدكده برساعت تأخير وتقديم اولنمزلر

(٦٢) ويجعلون لله ما يكرهون وتصف السنتهم الكذب ان لهم الحسنى لا جرم ان لهم النار وانهم مفرطون ❊ الله تعالى ايچون كريه كوردكلرى

شيئى حكم ايدرلر كه اسناد بنات وشركدر ومع هذا لسانلرى كذب ايدوب ديرلر كه اكر حشر وبعث اولديى بزم مرتبهمز عالى اولمغله جنت بزم ايچوندر حقا كه جهنم انلر ايچوندر وتحقيق انلر اول اتشده مخلد ومحقرلردر

(٦٣) تالله لقد ارسلنا الى امم من قبلك فزين لهم الشيطان اعمالهم فهو وليهم اليوم ولهم عذاب اليم ❊ تالله سندن مقدم اولان امتلره بز پيغمبرلر كوندردك شيطان انلرك عمللرينى تزيين ايدوب پيغمبرلرينى تكذيب ايتديلر اشته اول شيطان بوكون سنك زمانك كافرلرينك دوستى اولوب انلر كبى سنى تكذيب ايدرلر يارين انلر ايچون دردناك ودائمى عذاب واردر

(٦٤) وما انزلنا عليك الكتاب الا لتبين لهم الذى اختلفوا فيه وهدى ورحمة لقوم يؤمنون ❊ يا محمد بز سكا قرآنى انجق امر توحيد واحوال معادده اختلاف ايدنلره بيان ايتمك ايچون انزال ايتدك انى تصديق واكا ايمان ايدن قوم ايچون اول قرآن هدايت ورحمتدر

(٦٥) والله انزل من السماء ماء فاحيا به الارض بعد موتها ان فى ذلك لاية لقوم يسمعون ❊ الله تعالى كوكدن يغمور انزال ايله يرقوريمشيكن ديرلدوب نبات بتوردى انصاف قولاغيله ايشيدوب فكر ايدن قوم ايچون بونده اشكار علامتلر وعبرتلر واردر

(٦٦) وان لكم فى الانعام لعبرة نسقيكم مما فى بطونه من بين فرث ودم لبنا خالصا سائغا للشاربين ❊ وسزكچون انعامده (يعنى دوه وبقر وغنم حيوانلرنده) عبرت واردر يعنى جهلدن علمه عبور واردر كه سزه انلرك قارننده خون وسركين بيننده اولان سوددن ايچورز اويله سود كه لون دم ورايحهٔ فرثدن عارى خالص ايچنلرك بوغازندن راحت كچر

(٦٧) ومن ثمرات النخيل والاعناب تتخذون منه سكرا ورزقا حسنا ان فى ذلك لاية لقوم يعقلون ❊ وخرما واوزم اغاچلرينك ميوه سندن دخى سز تازه سندن سركه وشيره وانلرى قورويدوب رزق حسن اخذ ايدرسز وبونده عقللرينى قدرة اللهيه صرف وتأمل ايدن قوم ايچون دليل واردر

(٦٨) واوحى ربك الى النحل ان اتخذى من الجبال بيوتا ومن الشجر ومما يعرشون ❊ ربك جل ذكره بال آريلرينه طاغلرده واغاچلرده وناسك سزكچون ياپدقلرى مكانلرده اولر اتخاذ ايدك ديو الهام ايلدى

(٦٩) ثم كلي من كل الثمرات فاسلكي سبل ربك ذللا يخرج من بطونها شراب مختلف الوانه فيه شفاء للناس ان في ذلك لاية لقوم يتفكرون ☼ بعده اشتها ايتديككز هرميوه وچیچکلردن اكل ايدك وربكز تعالينك عسل عملنده الهام ايتديكي طريقه انقياد اوزره كيدك اول آريلرك قارنلرندن سنه لرك يا فصوللك ياخود كنج واورته وقوجه باشليلرك حالنه كوره بياض وصارى وقرمزى وسياه لونلرى مختلف عسل چيقاركه انده ناس ايچون شفا واردر بونلرك پادشاهلرى يعسوبه اطاعتلرينى ومسدس منتظم خانه ياپمه لرينى وهر نظاملرينى تفكر وتدبر ايدن قوم ايچون قادر وحكيمدن الهام ايدوكنه علامت عجيبه واردر

(٧٠) والله خلقكم ثم يتوفيكم ومنكم من يرد الى ارذل العمر لكيلا يعلم بعد علم شيئا ان الله عليم قدير ☼ الله تعالى سزى خلق ايتدى صكره وفات ايتديرر وسزدن بعضكز ارذل عمره رد اولنورسكز (كه اول يتمش بش ياسكسان ياطقسان ياشنه وارمقدر) تا برشيئى بيلوركن بيلمز اولور (زيرا اول برحالتدركه نسيانده طفل كبيدر و بعضلر ديمشدركه بوندن مراد كفاردر يوخسه مؤمنلرده عمرى اوزادقجه عقل وكرامتى زياده اولور) تحقيق الله عظيم الشان عمرلرك مقدارنى بيلوركنجى اماته واختيارى ابقايه قادردر

(٧١) والله فضل بعضكم على بعض في الرزق فما الذين فضلوا برادي رزقهم على ما ملكت ايمانهم فهم فيه سواء افبنعمة الله يجحدون ☼ الله تعالى رزقده بعضكزى بعضكز اوزره تفضيل ايتدى شونلركه مملوكلرينه رزق ويرمكله تفضيل اولنديلر اول مالك و مملوك بنم رزقده مساويدر (انلرك اول عبيدلرينه ويردكلرى رزق اول عبيدلرك كندو رزقلريدركه الله تعالى اول رزقى اول مملوكلره تقدير ايتمشيدى كه مالكلرى يديله ويردردى) ايا انلر الله تعالينك نعمتنى انكارمى ايدرلركه انكچون شريك اتخاذ ايدوب كفران نعم اولورلر

(٧٢) والله جعل لكم من انفسكم ازواجا وجعل لكم من ازواجكم بنين وحفدة ورزقكم من الطيبات افبالباطل يؤمنون وبنعمت الله هم يكفرون ☼ الله تعالى سزكچون جنسكزدن زوجه لر قيلديكه انلرله موانست ايده سز واول زوجه لريكزدن اولاد وطورون وداماد واوكى اولاد قيلدى وطيب وحلالدن رزق ويردى ايا اول مشركلر اصنام باطلى تصديق ايدوب الله تعالينك نعمتى اولان توحيد واسلامه كافرمى اولورلر

(٧٣) ويعبدون من دون الله ما لا يملك لهم رزقا من السموات والارض شيئا ولا يستطيعون (٧٤) فلا تضربوا لله الامثال ان الله يعلم وانتم لا تعلمون ☼ مشركلر الله تعاليدن غيرى برشيئه عبادت ايدرلركه انلر ايچون كوكدن يغمور انزالى ويردن نبات اخراجيله رزق ويرمكه مالك وهيچ ضرر ونفعه قادر دكللردر امدى شريكلر كرزى الله تعالى يه مثال قيليك الله تعالى سزك قول فسادیكزى بيلور وحال بوكه سز انى بيلمزسكز اكر بيليدكز بوشركه جسارت ايتمزديكز

(٧٥) ضرب الله مثلا عبدا مملوكا لا يقدر على شيء ومن رزقناه منا رزقا حسنا فهو ينفق منه سرا وجهرا هل يستوون الحمد لله بل اكثرهم لا يعلمون ☼ الله تعالى مثل ضرب ايتديكه برشيئه قادر اوليان عبد مملوك ايله بزدن اكا رزق حسن ويريلوب اولدخى كزلو واشكار اول مالى انفاق ايدن صاحب اقتدار مساوى اولورمى حمدك كليسى الله تعالى يه مخصوصدر بلكه ناسك اكثرى انى بيلمزلر يعنى ذكر اولنان بندهٔ بى اختيار ايله مالدار صاحب اقتدار مساوى اولمديغى صورتده طاش واغجدن اولان اصنام قادر على الاطلاقه نيجه شبيه اوله بيلور

(٧٦) وضرب الله مثلا رجلين احدهما ابكم لا يقدر على شيء وهو كل على موليه اينما يوجهه لا يات بخير هل يستوي هو ومن يامر بالعدل وهو على صراط مستقيم ☼ الله تعالى ايكى رجلى مثل ضرب ايتديكه انك بريسى مادرزاد دلسز وصاغر اولوب صاحبى اوانه ثقلت وانى نه ايشنه كوندرسه برخيرله كلمزكه كندى يكى امورندن برخبر الصون وجواب كتورسون واول رجلك بريسى عدلله امر ايدر متكلم ومستمع مجامع فضائلى مشتمل رشد وفهم صاحبى وسيرتى طريق مستقيم اوزره اوله بو ايكى رجل مساوى اولورمى * بودخى اصنام بى اعتبار ايله حضرت پروردكارك مساواتنه مثلدر * ديديلديكه بو مؤمن ايله كافره مثلدركه ابكمله مراد ابى بن خلفدر وعدلله امر ايدنله مراد حمزه بن عبد المطلب رضى الله عنه ياخود كافر سيد بن ابى العيص ومؤمن عثمان بن عفان رضى الله عنه در

(٧٧) ولله غيب السموات والارض وما امر الساعة الا كلمح البصر او هو اقرب ان الله على كل شيء قدير ☼ سموات وارض غيبنك علمى الله تعالى يه

مخصوصدر على الخصوص قيامتكه علمى سموات وارض اهلندن غائبدر امر قيامت سرعت وسهولتده عند الله كوزك حركتى مقدار بلكه دخى اقرب واسرعدر تحقيق الله عظيم الشان بعث وحشر واحياى خلايقدن هرشيئه قادردر

(٧٨) وَاللّٰهُ اَخْرَجَكُمْ مِنْ بُطُونِ اُمَّهَاتِكُمْ لَا تَعْلَمُونَ شَيْئًا وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْاَبْصَارَ وَالْاَفْئِدَةَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ۞ الله تعالى سزى انالريكزك قارنندن چيقاردیكه برشى بيلمز ديكز وسزه قولاق وكوز وقلب ويرديكه حق ايشيدوب ونعمتلرى كوروب وبونلرى تفكر ايدوب شايدكه شكر ايده سز

(٧٩) اَلَمْ يَرَوْا اِلَى الطَّيْرِ مُسَخَّرَاتٍ فِى جَوِّ السَّمَاءِ مَا يُمْسِكُهُنَّ اِلَّا اللّٰهُ اِنَّ فِى ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ۞ كورمزلرميكه قوشلر سما ايله ارض بيننده اوچغه مسخرلردر انلر جسدلرينك ثقيللكنه نظرا دوشمك اقتضا ايدركن انجق الله تعالى انلرى سقوطدن امساك ايدر بوقوشلرك طيرانى وهوانك خلقيله انلرك خلاف طبعا ول هوا اوزره طورملرى مؤمن اولان قوم ايچون ايات وعبرتلردر

(٨٠) وَاللّٰهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ بُيُوتِكُمْ سَكَنًا وَجَعَلَ لَكُمْ مِنْ جُلُودِ الْاَنْعَامِ بُيُوتًا تَسْتَخِفُّونَهَا يَوْمَ ظَعْنِكُمْ وَيَوْمَ اِقَامَتِكُمْ وَمِنْ اَصْوَافِهَا وَاَوْبَارِهَا وَاَشْعَارِهَا اَثَاثًا وَمَتَاعًا اِلٰى حِينٍ ۞ الله تعالى سزك طاش وطپراقدن اولان خانه لريكزى وقت اقامتكزده سزه مسكن قيلدى وسزكچون انعام حيواناتك دريسندن قبه وچادر كبى خانه لر قيلدى كه سفر واقامتكز وقتنده قالديروب كوترمكزده وزولده وضعكزده خفيف بولورسكز ودوه نك تويندن وقيونك يپاغيسندن وسائرك قيللرندن كيمك ايچون البسه ودوشمه ايچون كيچه وقالى پيدا ايلدى واخذ وعطا ايله صاغ اولدبغكز چه انتفاع قيلدى

(٨١) وَاللّٰهُ جَعَلَ لَكُمْ مِمَّا خَلَقَ ظِلَالًا وَجَعَلَ لَكُمْ مِنَ الْجِبَالِ اَكْنَانًا وَجَعَلَ لَكُمْ سَرَابِيلَ تَقِيكُمُ الْحَرَّ وَسَرَابِيلَ تَقِيكُمْ بَاْسَكُمْ كَذٰلِكَ يُتِمُّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تُسْلِمُونَ ۞ الله تعالى خلق ايتديكى اغجلر وطاغلر وبنالر وسائردن سزكچون ظلال قيلديكه انده كولكه لنه سز وسزكچون طاغلردن مغاره لر قيلديكه انده ساكن اوله سز وسزكچون صوف وكتان وپنبه وسائردن البسه قيلديكه سجاق وصوغقدن قورينه سز وزره وجوشن پيدا ايلديكه جنكده دشمنلرك سلاحندن

قورينه سز بونعمتلر كبى سزه نعمتنى اتمام ايدر تاكه نعمتلرينه شكر ايله حكمنه منقاد وتسليم اوله سز

(٨٢) فَاِنْ تَوَلَّوْا فَاِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ۞ اكر انلر اسلامدن اعراضله حقى قبول ايتمزلرسه اندن سكا زيان يوقدر سكا لازم اولان انجق تبليغدر كه ايتدك

(٨٣) يَعْرِفُونَ نِعْمَتَ اللّٰهِ ثُمَّ يُنْكِرُونَهَا وَاَكْثَرُهُمُ الْكَافِرُونَ ۞ مشركلر الله تعالينك بوعد اولنان نعمتلرينى بيلورلركن صكره انك غيريه عبادتله انكار ايدرلر انلرك مجانين وصبياندن غيرى جمله سى كافرلردر

(٨٤) وَيَوْمَ نَبْعَثُ مِنْ كُلِّ اُمَّةٍ شَهِيدًا ثُمَّ لَا يُؤْذَنُ لِلَّذِينَ كَفَرُوا وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ۞ قيامت كوننده هر امتدن پيغمبرلرينى شاهد كتورزكه مؤمنلرينك ايماننه وكافرلرينك كفرينه شهادت ايده لر صكره كافرلر ايچون عذره اذن ويرلمز وانلره رضاء اللهى طلب تكليف اولنمز زيرا اخرت دار تكليف دكلدر يعنى انلرك توبه ايده لم يادنيايه رد اولنه لم نيازلرى قبول اولنمز

(٨٥) وَاِذَا رَاَى الَّذِينَ ظَلَمُوا الْعَذَابَ فَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ ۞ قيامتده كافرلر جهنم عذابنى كوردكده مالكدن عذابك تخفيفنى رجا ايدرلر انلردن عذاب تخفيف اولنمز وآن واحد مهلت دخى ويرلمز

(٨٦) وَاِذَا رَاَى الَّذِينَ اَشْرَكُوا شُرَكَاءَهُمْ قَالُوا رَبَّنَا هٰؤُلَاءِ شُرَكَاؤُنَا الَّذِينَ كُنَّا نَدْعُوا مِنْ دُونِكَ فَاَلْقَوْا اِلَيْهِمُ الْقَوْلَ اِنَّكُمْ لَكَاذِبُونَ ۞ وقتاكه مشركلر قيامتده دنياده شريك طوتدقلرى اصنام وسائرينى كوردكده يا ربنا بونلرسندن غيرى بزم شريك اتخاذ ايدوب عبادت ايتدكلرمزدر ديه لر (كويا عذابلرينك برمقدارينى انلره تحميل استرلر انلرك طاپدقلرى اوثان وسائره ايسه انلره) بز سزى بزه عبادت ايدك ديو دعوت ايتمدك سز كندو هواكزه تبعيتله طاپديكز سز كاذبلرسكز (ديو جواب ويره لر)

(٨٧) وَاَلْقَوْا اِلَى اللّٰهِ يَوْمَئِذٍ السَّلَمَ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ۞ وانلر اولكونده كناهلرينه اعترافله الله تعالينك حكمنه اطاعت ايدوب اسلام طلب ايده لر فائده ايتميوب بزه دستكير اولور ديو كذب وافترا ده اولدقلرى بتلرى دخى باطل وانلردن زائل اولور

(٨٨) اَلَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ زِدْنَاهُمْ عَذَابًا فَوْقَ الْعَذَابِ بِمَا كَانُوا يُفْسِدُونَ ۞ شونلركه كافر اولوب ناسى راه خدا اولان اسلامدن

منع ایتدیلر بزانلرك كفرلری عذابی اوزرینه منعلری عذابنی دخی زیاده ایده رزكه دنیاده ناسی ایماندن منعله فساد ایدرلردی

(٨٩) ويوم نبعث في كل امة شهيدا عليهم من انفسهم وجئنا بك شهيدا على هؤلاء ونزلنا عليك الكتاب تبيانا لكل شيء وهدى ورحمة وبشرى للمسلمين ❋ قیامتده هر امتده كندولردن اولان پیغمبرلرینی شاهد بعث ایده رز وسنی دخی امتك اوزرینه شاهد كتوررز وسكا هر امور دینیه یی تفصیل اوزره بیان ایدر قرآنی كوندردك كه اول جمیع ناسه هدایت ورحمت وخاصة مسلمانلره مژدهٔ جنتدر

(٩٠) ان الله يأمر بالعدل والاحسان وايتاء ذي القربى وينهى عن الفحشاء والمنكر والبغي يعظكم لعلكم تذكرون ❋ تحقیق الله تعالی هر شیئك وسطی اولان عدله امر ایدر (مثلا اعتقادده توحید ایله تعطیل وتشریك بینی وكسبده جبر ایله قدر بینی واعطاده بخل ایله اسراف بینی وامثالی كبی) واحسانله امر ایدر (كه پیغمبر علیه السلامك الله تعالی یه عبادت ایدك كه انی كورر كبی سن انی كورمزسك اول سنی كورر قول شریفی كبیكه اول عبادتك احسانیدر واقربادن محتاج اولنلره مال ویرمكله امر ایدر وقوت شهوته متابعتله زنا وسائر كبی عمل قبیحدن نهی ایدر و(دخی قوت غضبیه ایله قتل نفس وغصب اموال وسائر كبی) ندامت وانكاری موجب فعللردن نهی ایدر وصفت شیطانیت اولان تكبر وتجبر ایله ناسه استعلادن نهی ایدر الله تعالی سزه امر ونهیله خیر وشری بیان ضمننده وعظ ایدر شاید تفكر ایدوب متعظ اوله سز

(٩١) واوفوا بعهد الله اذا عاهدتم ولا تنقضوا الايمان بعد توكيدها وقد جعلتم الله عليكم كفيلا ان الله يعلم ما تفعلون ❋ عهد ایتدیككز زمان الله تعالینك عهدینه وفا ایدك ویمینلریكزی تأكیددنصكره اول یمینی بوزمیك حال بوكه الله تعالی یی یمینلریكز اوزره شاهد قیلدیكز الله تعالی یمینكزده وفا ونقضكز احوالنی بیلور

حزب ٤

(٩٢) ولا تكونوا كالتي نقضت غزلها من بعد قوة انكاثا تتخذون ايمانكم دخلا بينكم ان تكون امة هي اربى من امة انما يبلوكم الله به وليبينن لكم يوم القيامة ما كنتم فيه تختلفون ❋ محكم اكردیكی ایپلكنی تكرار بوزان مرأه كبی اولمیك كه مستحكم عهد ایتمشیكن یمینلریكزی بینكزده خدعه اتخاذیله صورتا

وفا اظهار ایدوب كفاری عدد ومال جهتیله مسلمانلردن زیاده كوردیككزده عهدیكزه خلل ویررسز الله تعالی سزی انجق تجربه ایدر كه پیغمبر علیه السلامله اولان بیعت وعهده وفا ایدرمیسز یوخسه قریشك كثرت وشوكتنه الدانورمیسكز قیامتده سزك وفا ونقضده اولان اختلافكزی سزه بیان واعمالكزه كوره مجازات ایدر ❋ دینلدیكه عربده خرقاء حمقاء دینور ربطه بنت عمرو نام بر مرأه وار ایدی اول مرأه جاریه لریله صباحدن اویله یه دك قیلدن ویوكدن ایپلك بوكردی بعد الظهر اول ایپلری اخشامه دك چوزدیرردی هركون كذلك دائما عملده ونقضده اولمغی عادت ایتمشیدی بوعهد ونقض اكا تشبیه اوله

(٩٣) ولو شاء الله لجعلكم امة واحدة ولكن يضل من يشاء ويهدي من يشاء ولتسئلن عما كنتم تعملون ❋ اكر الله تعالی مراد ایدیدی سزك جمیعكزی اسلامدن بر امت ایدردی ولكن الله تعالی دیلدیككنی عدلیله مخذول ودیلدیككنی فضلیله هدایته موفق ایدر ودنیاده اشلدیككز عملدن البته محشرده سؤال اولنورسكز

(٩٤) ولا تتخذوا ايمانكم دخلا بينكم فتزل قدم بعد ثبوتها وتذوقوا السوء بما صددتم عن سبيل الله ولكم عذاب عظيم ❋ یمینلریكزی بینكزده مكر وحیله اتخاذ ایتمیك كه اسلامده ثبوتدنصكره ایاغكز قایر وكندو نقض عهدیكز وناسی طریق حقدن ممانعتده اولدیغكز سببیله دنیاده عذاب سوئی دادرسكز وسزكچون اخرتده دخی عذاب عظیم واردر

(٩٥) ولا تشتروا بعهد الله ثمنا قليلا انما عند الله هو خير لكم ان كنتم تعلمون ❋ عهد اللهی وبیعت پیغمبر علیه السلامی بهاء قلیل ایله تبدیل ایتمیك بلكه عهدیكزه وفا ایدك انجق اول سزه عند الله خیرلودر اكر سز انی بیلوب فهم ایدنلردن ایسه كز

(٩٦) ما عندكم ينفد وما عند الله باق ولنجزين الذين صبروا اجرهم باحسن ما كانوا يعملون ❋ غرض دنیویه لردن سزك عندكزده اولنلر فانیدر لكن الله تعالی عندنده اولان خزائن رحمت دائم وباقیدر عهده وفا ایله فقر ومشقت تكالیفنه واذاء كفاره صبر ایدنلرك البته اجر ومكافاتنی اعماللرندن احسن وزیاده ایده رز

(٩٧) مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِنْ ذَكَرٍ اَوْ اُنْثٰى وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهُ حَيٰوةً طَيِّبَةً
وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ اَجْرَهُمْ بِاَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ❋ ارككدن ونسادن مؤمن
اولديغى حالده بر كيمسه عمل صالح اشلسه (زيرا ايمانسز عمله اعتبار يوقدر)
بز اكا دنياده مال حلال ياقناعت ياقضايه رضا ايله طيب حيات ورزق ويررز
واشلدكلرى اعمال صالحه‌نك مجازاتنى اندن احسن ويررز
(٩٨) فَاِذَا قَرَاْتَ الْقُرْاٰنَ فَاسْتَعِذْ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ❋ قران
اوقومق مراد ايتدككده شيطان مطرودك وسوسه‌سندن الله تعالى‌يه صغنمق
استه (يعنى اعوذ بالله من الشيطان الرجيم)
(٩٩) اِنَّهُ لَيْسَ لَهُ سُلْطَانٌ عَلَى الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَلٰى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ❋
الله تعالى‌يه توكل واكا پناه ايدن مؤمنلر اوزرينه شيطانك تسلطى يوقدر
(١٠٠) اِنَّمَا سُلْطَانُهُ عَلَى الَّذِينَ يَتَوَلَّوْنَهُ وَالَّذِينَ هُمْ بِهِ مُشْرِكُونَ ❋
انجق انك تسلطى انى دوست ايدينوب انك سببيله الله تعالى‌يه شرك
كتورنجيلر اوزرينه‌در
(١٠١) وَاِذَا بَدَّلْنَا اٰيَةً مَكَانَ اٰيَةٍ وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا يُنَزِّلُ قَالُوا اِنَّمَا اَنْتَ مُفْتَرٍ
بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ❋ قچانكه بز بر ايتك حكمنى نسخ وتبديل ايدوب يرينه
حكم اخر كتورير ز الله تعالى حكم ومصلحت جهتيله نسخ وتغيير وتبديلنده
وقت وحاله كوره قوللرينه اصلح اولنى بيلور كافرلر يا محمد سن (برشيئى امر ايدوب
صكره براخرينى بكتوراولكى امركدن نهى ايدوب) الله تعالى‌يه افترا ايدرسن
ديرلر بلكه انلرك اكثرى احكامك حكمتنى بيلمزلر
(١٠٢) قُلْ نَزَّلَهُ رُوحُ الْقُدُسِ مِنْ رَبِّكَ بِالْحَقِّ لِيُثَبِّتَ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَهُدًى
وَبُشْرٰى لِلْمُسْلِمِينَ ❋ انلره ديكه قرانى جبريل عليه السلام ربك تعالى طرفندن
حقله انزال ايلمشدر كه مؤمنلرانى اشيدوب ايمانده ثابت وناسخى اشتدكلرنده
انده‌كى صلاح وحكمنى تفكرله قلبلرى مطمئن اوله ومسلمانلره هدايت وبشارت اوله
(١٠٣) وَلَقَدْ نَعْلَمُ اَنَّهُمْ يَقُولُونَ اِنَّمَا يُعَلِّمُهُ بَشَرٌ لِسَانُ الَّذِى يُلْحِدُونَ اِلَيْهِ
اَعْجَمِىٌّ وَهٰذَا لِسَانٌ عَرَبِىٌّ مُبِينٌ ❋ تحقيق بز بيلورزكه كفار مكه محمده قرانى
برادم تعليم ايدر ديرلر اول ظن واشارت ايتدكلرى آدمك لسانى اعجميدر
وقران ايسه لسان عربيله فصيح وبيندر * ديلديكه عامر بن حضرمينك غلامى
جبر ياخود جبرو يسار نامنده ايكى غلام روميلر مكه‌ده قليجيلق ايشلرلردى

انلر اهل كتاب اولوب انجيل وتوريةاوقورلردى پيغمبر عليه السلام بعضا انلره
اوغرايوب اوقودقلرينى استماع بيوررلردى قريش محمد انلردن كلام اوكره نوب
بزه سويلر ديرلردى بو آيت كريمه انلرى طرد وتكذيب‌در
(١٠٤) اِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاٰيَاتِ اللّٰهِ لَا يَهْدِيهِمُ اللّٰهُ وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيمٌ ❋
شونلركه آيات قرآنيه‌نك من عند الله اولديغنه ايمان ايتمزلر الله تعالى انلرى
راه نجاته هدايت ايتمز وانلر ايچون آخرتده المولو عذاب واردر
(١٠٥) اِنَّمَا يَفْتَرِى الْكَذِبَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاٰيَاتِ اللّٰهِ وَاُولٰئِكَ هُمُ
الْكَاذِبُونَ ❋ اول كذب وافترايى ارتكاب ايدنلر انجق قرآن عظيمه
اينانميانلردر انلر حقيقتده كاذبلر وكذبده كامللردر
(١٠٦) مَنْ كَفَرَ بِاللّٰهِ مِنْ بَعْدِ اِيمَانِهِ اِلَّا مَنْ اُكْرِهَ وَقَلْبُهُ مُطْمَئِنٌّ بِالْاِيمَانِ وَلٰكِنْ
مَنْ شَرَحَ بِالْكُفْرِ صَدْرًا فَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ مِنَ اللّٰهِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ❋
بر كيمسه الله تعالى‌يه ايمان ايتدكدنصكره كافر اوله غضب الهيده اولور
الا اول كيمسه عذاب وغضبه مستحق اولمزكه كفره جبر واكراه اولنه حالبوكه
قلبى ايمان اوزره ثابت ومطمئندر ولكن اول كيمسه كه صدرى كفرله آچلمش
وكفرى كندو اختيار واعتقاد ايتمش اولورسه انلرك اوزرينه الله تعالينك
غضبى وآخرتده انلر ايچون عذاب عظيم واردر * روايت اولنديكه كفار
قريش عماره وپدرى ياسره ووالده‌سى سميه‌يه مرتد اولك ديو جبر ايتديلر
انلر ارتدادى قبول ايتمكله سميه‌يى سن ارككلر ايچون اسلامه كلدك ديو ايكى
دوه اراسنه باغليوب حربه ايله ضرب وقتل ايلديلر وياسرى دخى اولدرديلر
اسلامده اولكى مقتول انلردر عماره جبرله اكراها استدكلرى كلمهٔ كفرى
سويلتديلر پيغمبر عليه السلامه عمار كافر اولدى ديو خبر ويردكلرنده افندمز
عليه السلام عمار كافر اولور دكلدر بلكه ايمان انك لحم ودمنه قاريشوب
انك قلبنده متمكندر اول ايمانله طلودر بيوردى بعده عمار اغليه‌رق پيغمبر
عليه السلامك حضورينه كلدى افندمز عليه السلام انك كوزنك ياشنى سيلوب
غم چكمه اكر سكا ينه جبر ايدرلرسه اكراها وظاهر لسانا انلره موافقت ايله بيوردى
(١٠٧) ذٰلِكَ بِاَنَّهُمُ اسْتَحَبُّوا الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا عَلَى الْاٰخِرَةِ وَاَنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِى
الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ❋ بو عذاب عظيم انلره حيات دنيايى نعيم عقبى اوزرينه دوست
طوتدقلرى سببيله‌در الله تعالى علم ازليسنده كافر اولنلرى ثبات ايمانى ايجاب ايدر

شبهه هدايت ايتمز
(١٠٨) أُولٰئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللّٰهُ عَلٰى قُلُوبِهِمْ وَسَمْعِهِمْ وَأَبْصَارِهِمْ وَأُولٰئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ * انلر اول كيمسه لردر كه الله تعالى انلرك قلبلرى وقولاقلرى وكوزلرى اوزرينه مهر قومشدر حتى قبول ايتميه لر وايشتميه لر وكورميه لر وانلر غافل وبيخبر لردر
(١٠٩) لَا جَرَمَ أَنَّهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمُ الْخَاسِرُونَ * حقا كه انلر دنياده عمرلرينى بيهوده ضايع ايتمكله آخرتده زيان وخسرانده درلر
(١١٠) ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ هَاجَرُوا مِنْ بَعْدِ مَا فُتِنُوا ثُمَّ جَاهَدُوا وَصَبَرُوا إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَحِيمٌ * بوندنصكره ربك عز شانه اول كفاردن اذيت وعذابى چكوب ايمانلرنده ثبات ايله خباب وصهيب وسالم و بلال امثالى رضى الله عنهم كبى مدينه يه هجرت وصكره جهاد وسائر مصائبه صبر ايدنلر ايچون ربك تعالى مغفرت ورحمت ايديجيدر
(١١١) يَوْمَ تَأْتِي كُلُّ نَفْسٍ تُجَادِلُ عَنْ نَفْسِهَا وَتُوَفّٰى كُلُّ نَفْسٍ مَا عَمِلَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ * قيامتده هر انسان كندو نفسنه لوم ومجادله وخلاصنه سعى ايدرك كلور وهر نفسك اشلديكى خير وشرك جزاسى تماما ويريلور انلر حسناتلرندن نقصان وسيئاتلرندن زياده ايله ظلم اولنمزلر
(١١٢) وَضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا قَرْيَةً كَانَتْ آمِنَةً مُطْمَئِنَّةً يَأْتِيهَا رِزْقُهَا رَغَدًا مِنْ كُلِّ مَكَانٍ فَكَفَرَتْ بِأَنْعُمِ اللّٰهِ فَأَذَاقَهَا اللّٰهُ لِبَاسَ الْجُوعِ وَالْخَوْفِ بِمَا كَانُوا يَصْنَعُونَ * الله تعالى برقريه يى (يعنى مكه يى) مثل قيلديكه اول قريه نك اهاليسى جبابره وقتل وغارتدن هرحالده امين ومطمئن ايديلر انلرك رزق واقواتى وسعتله هرمكاندن كلوردى بونلر الله تعالينك نعمتلرينى انكارله كافر اولديلر الله تعالى انلره اول ايتدكلرى كفران سببيله آچلق وقورقو الباس ايلدى يعنى جوع وخوفه ابتلا ايلدى * روايت اولنديكه اهل مكه قرآن و پيغمبر عليه السلامه كافر اولملريله الله تعالى انلرى يدى سنه قحطله مبتلا ايلدى حتى آچلقدن جيفه ودم اكل ايتديلر ومسلمانلرك هيبتدن قلبلرينه خوف عظيم القا ايلدى
(١١٣) وَلَقَدْ جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِنْهُمْ فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمُ الْعَذَابُ وَهُمْ ظَالِمُونَ * اهل مكه يه كنديلردن محمد عليه السلام پيغمبر كلدى آنلر آنى تكذيب ايتديلر امدى آنلرى قحط وخوف عذابى اخذ ايتدى حال بوكه انلر شركله ظالملردر

نصف

* ديلنديكه قريش پيغمبر عليه السلامه آدم كوندروب اكر بزم رجالمز سكا شمنلق ايتديسه نسوان واطفالمزك جرملرى ندرديديلر افندمز عليه السلام اطرافدن مكه يه ذخيره كوتورملرينه اذن ويرمكله الله تعالى رضا كرم ايلدى
(١١٤) فَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللّٰهُ حَلَالًا طَيِّبًا وَاشْكُرُوا نِعْمَتَ اللّٰهِ إِنْ كُنْتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ * امدى الله تعالينك سزه ويرديكى حلال طيب رزقلرندن اكل ايدك والله تعالينك نعمتلرينه شكر ايدك اكر انك وحدانيتنه ايمان كتوروب حلال وحرامده انك امرينه اطاعتله اكا عبادت ايدرسكز
(١١٥) إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ وَلَحْمَ الْخِنْزِيرِ وَمَا أُهِلَّ لِغَيْرِ اللّٰهِ بِهِ فَمَنِ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَإِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ * الله تعالى سزه ميته ودم ولحم خنزير والله تعالى ايدن غيرينك اسميله ذبح اولنانى حرام ايتدى كيمكه محرماتدن برينك ضرورتله اكلنه محتاج اولوب ضرورتى دخى بغى وعصيان وظلم وناشرعى سفر حاللرنده دكلسه بو محرماتدن سد رمق ايده جك مقدار اكل ايدرسه الله تعالى انك اول كناهنى مغفرت واكلنه رخصت ايله رحمت ايديجيدر
(١١٦) وَلَا تَقُولُوا لِمَا تَصِفُ أَلْسِنَتُكُمُ الْكَذِبَ هٰذَا حَلَالٌ وَهٰذَا حَرَامٌ لِتَفْتَرُوا عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ إِنَّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ لَا يُفْلِحُونَ (١١٧) مَتَاعٌ قَلِيلٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ * الله تعالى يه كذب وافترا ايتمك ايچون بزه بويله امر ايلدى ديو همان لسانلريكزك وصف وكذبيله بو حلالدر بو حرامدر ديمك شونلركه الله تعالى يه كذب وافترا ايدرلر آنلر آخرت عذابندن نجات بولمزلر دنياده آنلرك تعيش وتمتعى آزدر وآنلر ايچون آخرتده المللو عذاب واردر
(١١٨) وَعَلَى الَّذِينَ هَادُوا حَرَّمْنَا مَا قَصَصْنَا عَلَيْكَ مِنْ قَبْلُ وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلٰكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ * مقدما سورهٔ انعامده يهود اوزره حرام ايتديكمز شيلرى سكا ذكر ايتدك ايدى (اول وعلى الذين هادوا حرمنا كل ذى ظفر آيتيدر) بز انلره بونلرى تحريم ايله ظلم ايتمدك ولكن انلر كثرت كناهله نفسلرينه ظلم ايدوب مستحق عقوبت اولديلر
(١١٩) ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ عَمِلُوا السُّوءَ بِجَهَالَةٍ ثُمَّ تَابُوا مِنْ بَعْدِ ذٰلِكَ وَأَصْلَحُوا إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَحِيمٌ * شول جهالتله عمل سوء ايشليوب توبه وبعده عمل صالح ايشلينلرى ربك جل ذكره مغفرت وتوبه لرينى قبول ايله رحمت ايديجيدر

(١٢٠) ان ابراهيم كان امة قانتا لله حنيفا ولم يك من المشركين (١٢١) شاكرا لانعمه اجتبيه وهديه الى صراط مستقيم ❊ تحقيق ابراهيم خليل جليل عليه السلام معلم خير ايديكه برامتده اولان جمله خصال حميده يالكز انده جمع اولمشيدى (كلبسى كفار ايكن يالكز اول مؤمن ايدى) الله تعالى يه مطيع وامرينه قائم ايدى ودين اسلامده ثابت واديان باطله دن مائل ايدى و (قريشك بزابراهيم عليه السلام ملتندز ديدكارى زعم باطلارى كبى) مشركاردن اولمدى الله تعالينك نعمتلرينه شاكر ايدى الله تعالى انى نبوته اختيار وانتخاب ايدوب صراط مستقيم اولان طريق توحيد ودين اسلامه هدايت ايتدى

(١٢٢) وآتيناه في الدنيا حسنة وانه في الآخرة لمن الصالحين ❊ بز اكا دنياده حسنه ويردك (كه انلر رسالت وخلت واختيار لغنده اولاد وجميع امتده قبول عامه وبوامت دائما نمازلرنده اللهم صل على محمد كما صليت على ابراهيم ديدكلرى كبى) واول آخرتده درجات عاليه صاحبى صالحلردندر

(١٢٣) ثم اوحينا اليك ان اتبع ملة ابراهيم حنيفا وما كان من المشركين ❊ يامحمد صكره بزسكا جمله اديان باطله دن مائل ملت ابراهيمه (توحيدده ورفق ومدارا ايله دعوت حقده واتيان دلائلده اكا) تبعيتى وحى ايتدك اول مشركاردن اولمدى (قدوهٔ موحدين ايدى)

(١٢٤) انما جعل السبت على الذين اختلفوا فيه وان ربك ليحكم بينهم يوم القيمة فيما كانوا فيه يختلفون ❊ سبت كوننه تعظيم اولنوب اولكونده ترك كسبله عبادته مشغول اولمق انجق شول نبيلرينك امرنده اختلاف اوزره اولان قوم يهوده فرض قلندى تحقيق ربك جل شانه اول عبادت ايچون تعيين اولنان كونده اختلاف ايدنلرك قيامتده بينلرنده حكم ايدوب جزالرينى ويرر ❊ مرويدركه حق تعالى موسى عليه السلامه امر ايتديكه بنى اسرائيله سويله جمعه كونى كسبى تركله الله تعالى يه عبادتله مشغول اولسونلر موسى عليه السلام بو امرى اعلان ايتدكده آز كيمسه قبول ايدوب اكثرى اختلاف له جمعه ايرتسى الله تعالى عالمى يراتمقدن فارغ اولمغله اولكون مناسبدر ديو سبتى اختيار ايتديلر و برفرقه سى دخى مبدأ خلقت بازار كونيدر ديو آنى استديلر الله تعالى آنلرك مخالفتى شأمتيله سبت كوننى انلره فرض وتعيين واولبابده تشديد بيوردى بعده عيسى عليه السلام كلوب اولدخى جمعه كوننى تكليف ايتدكده انلردخى يهودك عيدى بزم عيدمزدن صكره

كلسنى استمرز ديو يوم احدى اختيار ايتديلر بعده الله تعالى جمعه تعظيمنى بوامته ويرمكله قبول اولنوب انلره مبارك اولديكه كناهلرى مغفرت واوزرلرينه رحمت انزال اولور

(١٢٥) ادع الى سبيل ربك بالحكمة والموعظة الحسنة وجادلهم بالتى هى احسن ان ربك هو اعلم بمن ضل عن سبيله وهو اعلم بالمهتدين ❊ يامحمد ناسى شبهه سز دليل حق وقول محكم ايله ودخى موعظهٔ قرآن وترغيب وترهيب ايله ربك تعالينك سبيلى اولان دين اسلامه دعوت ايله وانلرله رفق ولين معامله حسن مجادله ايله تحقيق ربك تعالى يولندن آزغونلرى وراه هدايت واستقامتده اولنلرى بيلور سكا واجب اولان انجق تبليغ ودعوتدر

(١٢٦) وان عاقبتم فعاقبوا بمثل ما عوقبتم به ولئن صبرتم لهو خير للصابرين ❊ اكر كيمسه يه عقاب ايدر سكز عقاب اولنديغكز كبى عقاب ايدك واكر صبر (ايدوب مقابلهٔ بالمثلى ترك) ايدر سكز اول (ترك) صبرايديجى متقيلره خيراودر ❊ مرويدركه بو آيت كريمه شهداء احد حقنده نازل اولمشدركه وقتاكه مسلمانلر شهدالرينى قارنى يارلمش و بورنى وقوانغى كسلمش وكوزى چيقارلمش كوردكلرنده وكذلك حمزه رضى الله عنه نك ميتنى افندمز عليه السلام بوحال اوزره كوردكده پيغمبر ومؤمنلر اكر الله تعالى بزى انلرك اوزرينه غالب ايدرسه انلره يمش ضعفنى ايدهلم ديديلر بناء عليه مثلندن زياده مثل اولمسيله امر اولندى

(١٢٧) واصبر وما صبرك الا بالله ولا تحزن عليهم ولا تك فى ضيق مما يمكرون ❊ يامحمد صبر اوزره دائم اول سنك صبرك انجق الله تعالينك عون وتوفيقيله دركه افرلك سندن اعراضنه محزون اولمه وايتدكلرى مكرلردن قلبكه ثقلت ويرمه

(١٢٨) ان الله مع الذين اتقوا والذين هم محسنون ❊ تحقيق الله تعالينك نصرتى شرك ومعصيتدن اتقا وخلقنه شفقتله احسان ايدنلرله در

— ١٧ — (سورة الاسرى مكية وهى مائة عشر آية)

بسم الله الرحمن الرحيم

(١) سبحان الذى اسرى بعبده ليلا من المسجد الحرام الى المسجد الاقصا الذى باركنا حوله لنريه من آياتنا انه هو السميع البصير ❊ هر عيبدن منزه اولان الله عظيم الشان عبدى محمد صلى الله عليه وسلمى بر كيجه نك آز وقتنده

مسجد حرامدن مسجد اقصایه کوتردیکه انك اطرافنده کی بلاد واماکنه دین ودنیا برکاتنی ویردك (زیرا مهبط وحی ومعبد انبیا ووفرت اشجار وانهار وکثرت میوه ومحل تعیشدر) تاکه محمد علیه السلامه وحدانیتمزه دلالت ایدر کیجه‌نك آز وقتنده مکه دن بیت المقدسه کتمك وانبیا اکا تمثل ایدوب مقاملرینه واقف اولمق کبی بعض آیتلرمزی کوسترهلم الله تعالی محمد علیه السلامك اقوالنی ایشیدیجی وافعالنی کوریجی (اکا کوره درجات عالیه احسان ایدیجیدر) *دینلدیکه معراج هجرتدن برسنه مقدم مشهور اولان رجب شریفك یکرمی یدنجی کیجه‌سیدی بر کیمسه مکه دن بیت المقدسه بو بله وقت قلیله ده کتدیکنه اینانمازسه کافر اولور وحدیث صحیحه‌لرله مشهور اولان آسمانه عروجنی انکار ایلسه اول کیمسه ضلالت وخذلانده قالور زیرا قدرة اللهیه حائل یوقدر اکثر اهل اسلامك اعتقادی معراج جسد وروحله در واویانق اولدیغی حالده در جسدك ثقیللکی صعوده مانعدر دینلر ارباب بدعت ومنکر قدرتلردر *مرویدرکه پیغمبر علیه السلامی جبریل علیه السلام حجرهٔ امهانیدن مسجد حرامه کوتروب صدرنی شق وقلبنی غسل ایله بربراقه بندروب بیت المقدسه ایرشدردی انده انبیا وملائکه علیه السلامی کوردی انلره امامت ایدوب صخره دن براق یا جبریل علیه السلامك قنادنه سوار اولوب سماء اولده آدم علیه السلام ایکنجیده یحیی وعیسی علیهما السلام اوچنجیده یوسف علیه السلام دردنجیده ادریس علیه السلام بشنجیده هرون علیه السلام التنجیده موسی علیه السلام یدنجیده ابراهیم علیه السلامی کوردی سلام وجواب اکرام اولنوب اندن سدرة المنتهی یه واروب بیت معمور ونهر کوثر ونهر الرحمه نظرنه کلدی اول محلده جبریل علیه السلام برخطوه دخی کیدرسم محترق اولورم دیو کرو قالدی اندن رفرفه سوار اولوب خلوت خاص قاب قوسین اوادنی یه وصولنده اول حضرت علیه السلام طرفندن التحیات لله والصلوات والطیبات ایله ثنا اولندی ومن طرف الله تعالی اکرامله السلام علیك ایها النبی ورحمة الله وبرکاته خطاب اولندی وبو سلامك شرفنه پیغمبر علیه السلام امتنی دخی داخل ایدوب السلام علینا وعلی عباد الله الصالحین دیدی وبرایل ونهارده اللی وقت نماز تکلیف اولنمشیکن کرارا نیاز ایده رك بش وقته تخفیف اولندی ومراجعتنده جنات ودرجاتنی وجهنم ودرکاتنی نظرنه کتوردیلر اندن بیت المقدسه کلوب مکه یه متوجه اولدقده قریش کاربانی کوردی و بوسفرك

مدتی اوچ یادرت ساعت دینلدی صباح اولدقده معراجنی ناسه خبر ویردی مسلمانلردن برطائفه اینانموب مرتد اولدیلر مشرکلردن بر فرقه ابو بکر رضی الله عنه یه صاحبك بو کیجه قدس شریفه واروب کلدی زعم ایدر سن نه دیرسن دیدیلر ابو بکر رضی الله عنه اکر اول انی دیدیسه تصدیق ایدرم دخی بعید کوریلور شیده دخی تصدیق ایدرم دیمکله اکا صدیق تسمیه اولندی بیت المقدسك نشانلرندن وکاربانلرینك حالندن سؤال ایلدیلر استدکاری نشانلری وکاربانلرینك حالنی یکان یکان صراحة تقریر وبیان ایتدکده توفیقه مظهر اولنلر تصدیق ایتدیلر ومشیئة الٰهیه خذلانی مقرر اولنلر انکار وتکذیبده قالدیلر

(٢) وَآتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَجَعَلْنَاهُ هُدًى لِبَنِي إِسْرَائِيلَ أَلَّا تَتَّخِذُوا مِنْ دُونِي وَكِيلًا * بز موسایه توریتی ویردك وانی بنی اسرائیله یول کوستریجی قیلدق وانلره بندن غیریی رب ایدینوب امورکزی اکا سپارش ایتمیك دیدك

(٣) ذُرِّيَّةَ مَنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ إِنَّهُ كَانَ عَبْدًا شَكُورًا * اول ذریة (سام بن نوح) که بز آنی نوحله کمی یه تحمیل ایلمشیدك (ابراهیم علیه السلام طرفندن سزك جدلریکز اولغله انك نجاتی نعمتنه شکر ایدك) که اول نوح علیه السلام جمیع حالنده الله تعالی یه شکر ایدیجی بر بنده ایدی

(٤) وَقَضَيْنَا إِلَى بَنِي إِسْرَائِيلَ فِي الْكِتَابِ لَتُفْسِدُنَّ فِي الْأَرْضِ مَرَّتَيْنِ وَلَتَعْلُنَّ عُلُوًّا كَبِيرًا * وبنی اسرائیله توریتده بیان واعلام ایلدككه البته سز ارض شامده ایکی کره فساد ایدرسز (بری پیغمبرلری ارمیا علیه السلامك امرنه اطاعت ایتمك ایکنجیسی یحیی علیه السلامك قتلی وعیسی علیه السلامك هلاکنه قصدلریدر) وسرکشلك ایدوب بنم طاعتمده تکبر ایتمك استرسز

(٥) فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ أُولَاهُمَا بَعَثْنَا عَلَيْكُمْ عِبَادًا لَنَا أُولِي بَأْسٍ شَدِيدٍ فَجَاسُوا خِلَالَ الدِّيَارِ وَكَانَ وَعْدًا مَفْعُولًا * اول ایکی فسادکزك برینك عقابی وعدی کلدکده قوت وشدت صاحبلری قوللرمزی سزك اوزریکزه کوندررزکه (انلردن مراد بخت نصر یا جالوت یا سنجاریب اوله) انلر عداوتله دیارکزك اورته سنه کیروب سزی قتل وغارت واسیر ایدرلر بو وعد اولنمش حکمدرکه البته اولسه کرکدر

(٦) ثُمَّ رَدَدْنَا لَكُمُ الْكَرَّةَ عَلَيْهِمْ وَأَمْدَدْنَاكُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَجَعَلْنَاكُمْ أَكْثَرَ

نَفِيراً ❊ بوندنصكره سزكچون دولتى رد ايده رز تاكه اول سزى قتل وغارت ايدنلره غالب اوله سز وسزه اموال واولاد ايله امداد ايده رز وسزى عدد جهتيله قتلدن اول اولدیغكزدن زياده قيله رز

(٧) إِنْ أَحْسَنْتُمْ أَحْسَنْتُمْ لِأَنْفُسِكُمْ وَإِنْ أَسَأْتُمْ فَلَهَا فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ الْآخِرَةِ لِيَسُوءُوا وُجُوهَكُمْ وَلِيَدْخُلُوا الْمَسْجِدَ كَمَا دَخَلُوهُ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَلِيُتَبِّرُوا مَا عَلَوْا تَتْبِيراً ❊ اكر احسان ايدرسز كنديكزه احسان ايدرسكزكه ثوابى كنديكزه عائددر اكر كوتولك ايدرسكز ينه كندوكزه ايدرسزكه وبالى سزه راجعدر چنانكه اول ايكنجى فساد كزك وعدى كلدكده (ططيوس وحردوس تسليط اولنور) تاكه بشره كزده آثار قبايحى ظاهر قيله لر وبيت المقدسه مقدمكى كره كيرنلر كبى كيروب اول غلبه ايدن قومى هلاك وبرباد ايده لر

(٨) عَسَى رَبُّكُمْ أَنْ يَرْحَمَكُمْ وَإِنْ عُدْتُمْ عُدْنَا وَجَعَلْنَا جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ حَصِيراً ❊ شايدكه بو عقوبت ثانيه دنصكره توبه ايدرسكز الله تعالى سزه مرحمت ايدوب دولتكزى ينه سزه اعطا ايده اكر سز بوندنصكره ينه عصيانه عودت ايدرسه كز بزدخى اوچنجى كره سزه عقوبتى اعاده ايده رز وكافرلر ايچون جهنمى حصر وتأبيد ايده رز * اوچنجيسى پيغمبرمز عليه السلامى تكذيبله قريظه وبنى النضير قتل واجلا وجزيه ايله تحقير اولنديلر * بوخصوصده اولان قصصده اختلاف كثيره اولمغله مواهبك تحريرينه كوره چونكه سلطنت شام وبنى اسرائيل سليمان عليه السلام اولادندن صديقه نام كيمسه يه انتقال ايدوب مرقوم طوپال وضعيف الحال اولمغله اطرافده اولان ملوك بيت المقدسه طمع ايله متوجه اولديلر ابتدا موصل ملكى سنجاريب كلدى انك عقبنده آذربيجان پادشاهى سلما كلوب شهره تلاش ويرمكده ايكن بربريله محاربه يه باشلديلر عاقبت سطوت هيبت الهى ظهور ايدوب ايكيسى دخى بربرندن منهزم اولمغله غنيمتلرى بنى اسرائيله قالدى دفعه پادشاه روم وملك صقالبه يعنى بلغار وسلطان اندلس هر برى لشكر بيشمار ايله بيت المقدسه جمع اولديلر چونكه رتبهٔ سلطنت شركت قبول ايدر اولمديغندن بربريله نزاع ديركن جنكه قيام واهتمام كوسترديلر بنى اسرائيل همان بربرلرينه تسلطلرى دعاسنه مشغول اولدقلرى حالده بينلرنده هزيمت واقع اولوب بربرلرندن فرارى نتيجه ويرديلر بونلرك مماللرى دخى بنى اسرائيله قالمغله بش عدد لشكر عظيمك غنيمتنى حوزهٔ تصرفلرينه

حردوس عسقلانى ملوك بنى اسرائيلدندر وفاتى تاريخ ميلاد عيسى عليه السلامك بريجى سنه سنده در قدس شريفى ضبط ايدوب ولادت عيسى عليه السلامدن اون طقوز سنه اول تعمير ايلمشدر غايت غدار ايدى لمحرره

بو محاربه ميلاد عيسى عليه السلامدن يديوز يدى سنه اول وقوع بولوب يوز سكسان بش بيك آدم تلف اولمشدر لمحرره

كتوردكارنده (ان الانسان ليطغى ان رآه استغنى) حكمنجه عصيانه باشلايوب حكم توريتى برطرفه براقديلر ارميا پيغمبر عليه السلام انلره بو توريتده تقرير اولنان فساد اولدر غضب الهى يه دوچار اولورسكز ديو نصيحت ايده كوردى قبول ايتمديلر بالاده محرر آذربيجان پادشاهيله كلوب بربريله محاربه ايله مأيوس كيدن موصل ملكى سنجاريبك كاتبى بُخْتِنَصَّرْ نام كيمسه سنجاريبك وصيتيله يرينه موصل ملكى اولمشيدى اول قدس شريفه كلوب بنى اسرائيل ايله جنك وغلبه ايدوب مسجدى خراب وتوريتى احراق وبنى اسرائيلدن يتمش بيك نفوس قتل واسير ايتمكله بو اولكى عقوبت اولدى كورش همدانى بنى اسرائيلدن برمرأه آلمش اولمغله بو حالدن خبردار اولدقده اوچ بيك عمله ومال كثير ايله اوتوز سنه قدس شريفك عمارتنه سعى ايدوب اولكى حالنه كتوردى وبنى اسرائيل دخى اموال واولادلر ايله چوغالوب خوشحال اولدقلرنده ينه مخالفته باش قيوب يحيى عليه السلامى قتل وعيسى عليه السلامك هلاكنه قصد ايتديلر طِطوس رومى انلره غلبه ايدوب مسجدى خراب ومماللرينى غارت ايدوب ايكنجى عقوبت ايرشدى صكره قريظه وبنى النضر وسائرى اوچنجى اولدى

(٩) إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْراً كَبِيراً ❊ تحقيق بو قرآن محكم وطوغرى اولان يولى كوستركه توحيد واوامر ونواهيدر وعمل صالح ايشليانلره مژده ويركه انلر ايچون اجر كبير يعنى جنت واردر

(١٠) وَأَنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ أَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَاباً أَلِيماً ❊ ومؤمنلر ايچون شول مژده دخى واردركه آخرته ايمان ايتميان دشمنلريچون قيامتده بز عذاب اليم حاضر لمشزدر * مؤمنلره ايكى تبشيركه برى كندو اجر كبيرلرى برى اعدالرينك عذاب اليميدر

(١١) وَيَدْعُ الْإِنْسَانُ بِالشَّرِّ دُعَاءَهُ بِالْخَيْرِ وَكَانَ الْإِنْسَانُ عَجُولاً ❊ انسان غضبى حالنده كندويه وعيال ومالنه شرله دعا ايدر خيرله دعا ايدركبى (مراد نضر ابن حارث اوله كه امطر علينا حجارة من السماء ديمشيدى) انسان عاقبتنى تفكر ايتمكسزين عجله ايديجى اولدى (برحالدن برحاله انقلابده تحميل ايتمز مثلا قيش كلسه يازى استر ياز كلسه قيشى استر)

(١٢) وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ آيَتَيْنِ فَمَحَوْنَا آيَةَ اللَّيْلِ وَجَعَلْنَا آيَةَ النَّهَارِ

بُخْتِنَصَّرْ شاه ايران لهراسب كيانى طرفندن مرزبان اولوب طغاة بنى اسرائيل اوزرينه تعيين اولنمشيدى (قاموس)

اولكونه اسرائيلى قره بيرام ديرلر (لمحرره)

طِطوس روما قيصرلرندن اوننجى قيصردر ميلاد عيسى عليه السلامك يتمش سنه سى تاريخنده قدس شريفى تخريب ايلمشدر (لمحرره)

مبصرة لتبتغوا فضلا من ربكم ولتعلموا عدد السنين والحساب وكل شىء فصلناه تفصيلا ❋ بز كيجه و كوندزى بربرينى تعالى قبله قدرت وحكمتمزه دلالت ايدر ايكى آيات قيلدق وآيت ليلك ظلمتنى طلوع افتابله محوو نهارك آيتنى ناس اشيايى كورمك ايچون روشن قيلدق تا كه ربكز جل ذكره نك فضليله آيدنلقده معاشكز طلبنده اوله سز واول ايكيسنك حركت واختلافلريله سنه لرك عددنى ووقتلرك حسابنى بيله سز ودين ودنياده هر محتاج اولد يغكز شيئى قرانده تفصيل وبيان ايلدك

(١٣) وكل انسان الزمناه طائره فى عنقه ونخرج له يوم القيمة كتابا يلقيه منشورا ❋ هر انسانك تقدير اولنان عملنى طوق كبى بوينه الزام ايتدك وقيامتده اول انسانه يازلمش صحيفهٔ اعمالنى چيقارر زكه اكا آچلمش ملاقى اولور

(١٤) اقرأ كتابك كفى بنفسك اليوم عليك حسيبا ❋ وا كاد يرزكه كتابكى اوقو بوكون حسابكى كورمكه كندو نفسك كافيدر ❋ دنياده اوقوق بيلمين اولكونده اوقور

(١٥) من اهتدى فانما يهتدى لنفسه ومن ضل فانما يضل عليها ولا تزر وازرة وزر اخرى وما كنا معذبين حتى نبعث رسولا ❋ كيمكه سعيله هدايتى بولدى انجق كندو نفسيچون نجاته هدايت ايدر كيمكه هواسنه تبعيله ضلالته دوشدى اول انجق نفسنك هلاكيچون يولدن چيقار كيمسه اخر كيمسه نك كناهنى يوكلنمز (وليد بن مغيره نك كافرلره بكا تابع اولك بن سزك كناهكزى قالديررم كلامنى طرددر) بز برامته رسول كوندروب راه حقه دعوت ايتمجه عذاب ايدر اولمدق

(١٦) واذا اردنا ان نهلك قرية امرنا مترفيها ففسقوا فيها فحق عليها القول فدمرناها تدميرا ❋ بر شهرك اهاليسنى هلاك ايتمك مراد ايتدككز زمان پيغمبرلرينك لسانيله انلرك متنعم وجبارلرينه اطاعت امر ايده رز انلر پيغمبرلرينك كلامنى دينكلميوب تمرد ايدر لر امدى انلره سبقت ايدن حكم ازلى موجبنجه عقوبت واجب اولور انلرى بز كوكندن قوپاروب خراب ايده رز

(١٧) وكم اهلكنا من القرون من بعد نوح وكفى بربك بذنوب عباده خبيرا بصيرا ❋ نوح عليه السلامدن صكره چوق قرنلر هلاك ايتمشز ربك عزشانه قوللرينك خفى واشكار كناهلرينى بيلجى وكوريجى اولمغله اكا كوره

جزالرينى ويرمكه كافيدر

(١٨) من كان يريد العاجلة عجلنا له فيها ما نشاء لمن نريد ثم جعلنا له جهنم يصليها مذموما مدحورا ❋ كيمكه عمليله يالكز بو عجول دنيانك نعمت ولذتنى استيزاكومر ادايتدككز كيمسه يه دنياده آز و چوق ديلدككز مقدارو يررز صكره اخرتده مذموم ورحمتدن مطرود اوله رق جهنمه كيرمكلكى اكا ايجاب ايده رز

(١٩) ومن اراد الاخرة وسعى لها سعيها وهو مؤمن فاولئك كان سعيهم مشكورا ❋ بر كيمسه مؤمن خالص اولوب كمال سعيله عمل صالح اشليه رك آخرته طالب اولسه بو ايمان خالص وسعى كامل وعمل صالح شرطنى جمع ايدنلرك سعيلرى عندالله مقبول اولور

(٢٠) كلا نمد هؤلاء وهؤلاء من عطاء ربك وما كان عطاء ربك محظورا ❋ بو دنيا وآخرت استيان ايكى فرقه نك دخى مقسوم رزقلرينى امداد ايده رز بو امداد دخى ربك تعالينك عطاسندندر ربك تعالينك عطاسى دنياده مؤمن وكافردن ممنوع اولمدى

(٢١) انظر كيف فضلنا بعضهم على بعض وللاخرة اكبر درجات واكبر تفضيلا ❋ عين اعتبارله نظر ايله كه بز طالب دنيا وطالب آخرتى رزق وعملده بر برلرينك اوزرينه نيجه تفضيل ايتدك البته آخرت درجات يوزندن وتفضيل جهتندن اكبردر

(٢٢) لا تجعل مع الله الها اخر فتقعد مذموما مخذولا ❋ اى انسان الله تعالى ايله برابر الله اخر قيلمه كه ملائكه ومؤمنيندن مذموم والله تعاليدن مخذول جهنمده قالورسن

(٢٣) وقضى ربك الا تعبدوا الا اياه وبالوالدين احسانا اما يبلغن عندك الكبر احدهما او كلاهما فلا تقل لهما اف ولا تنهرهما وقل لهما قولا كريما ❋ ربك جل شانه حكم ايتديكه كنديسندن غيرى يه عبادت ايتميه سز وانا كزه باباكزه احسان ايليه سز (زيرا انلر سبب وجود ظاهريكزدر) اكر اول والد والده دن بريسى ياخود ايكيسى دخى يانكده اختيار ومسن اولورسه انلره برحاللرينى ثقيل كورمكله يا غيرى وجهله اوف امان ديمه يعنى صحبت وسائر خصوصلرينه ايچنوب كوجندرمه وآغر صحبت سويله وكلام شيرين وكريم سويله (اسملرينى

سو يله شويله كه كناهكار بنده غضوب افنديسنه سويلر كبى سويله)

(٢٤) وَاخْفِضْ لَهُمَا جَنَاحَ الذُّلِّ مِنَ الرَّحْمَةِ وَقُلْ رَبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي صَغِيرًا ❁ وانلر ايچون فرط رحمدن تذلل وتواضع قنادنى ايندر يعنى لطف وملايمت ايدوب تكبر ايتمه (اكر مسلمان ايسه لر) ديكه يارب انلره رحمت ايله وبنم قلبمه انلر ايچون مرحمت القا ايتدكه انلره كماهو حقه خدمت ايده يم انلك كبى كه صباوتمده انلر بكا خدمت ايدوب تربيه ايتمشلر ايدى * مرويدر كه بركيمسه پيغمبر عليه السلامه ديديكه والدينمه كماهو حقهما اختيارلقلرنده خدمت ايتدم انلرك بكا صغرمده ايتدكلرى كبى نججا اداى حقوق ايتدممى پيغمبرمز عليه السلام جوابنده ادا ايده مزسن زيرا انلرسنك حياتك طلبيله خدمت ايتديلرسن انلرك مونى طلبيله ايدرسن بيورديلر

(٢٥) رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا فِي نُفُوسِكُمْ إِنْ تَكُونُوا صَالِحِينَ فَإِنَّهُ كَانَ لِلْأَوَّابِينَ غَفُورًا ❁ ربكز تعالى والدينكز حقنده اولان احسان وعصياندن ضميرلريكزده اولنى بيلور اكر انلره لايق اولان ايولكى ايدرسه كز الله تعالى والدينه عصياندن توبه ايدوب انلرك تطييبنه رجوع ايده نى مغفرت ايديجيدر * معناى اواب هر كناه ايتدكجه توبه ورجوع ايديجى ياخود صلوة ضحى وبعد المغرب نافله قيليجيدر

(٢٦) وَآتِ ذَا الْقُرْبَى حَقَّهُ وَالْمِسْكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ وَلَا تُبَذِّرْ تَبْذِيرًا ❁ اقرباكه حقنى وير كه او صلهٔ رحم ونفقه وحسن معاشتدر حاللرينه كوره وبعضلر اقرباء حضرت رسول عليه السلامدر ديمشلر وفقرا ويولجيه دخى حاللرينه كوره زكوة وطعام حقلرينى وير وزياده اسراف ايدوب مالكى طاغتمه * ديلديكه بركيمسه جمله مالنى حق يولنده صرف ايتسه اسراف اولمز لكن باطل محله براقچه ويرسه اسرافدر

(٢٧) إِنَّ الْمُبَذِّرِينَ كَانُوا إِخْوَانَ الشَّيَاطِينِ وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِرَبِّهِ كَفُورًا ❁ اسراف ايديجيلر شيطانلرك قرداشلريدر (زيرا ماللرينى تلف واسرافلرى شيطان وهوالرينه تبعيت جهتيله در) وشيطان ربسنك نعمتنى منكر اولدى

(٢٨) وَإِمَّا تُعْرِضَنَّ عَنْهُمُ ابْتِغَاءَ رَحْمَةٍ مِنْ رَبِّكَ تَرْجُوهَا فَقُلْ لَهُمْ قَوْلًا مَيْسُورًا ❁ يا محمد اكر صحابهٔ محتاجين سندن برشى طلبنده اولدقلرنده ربك تعاليدن اميدوار اولديغك رزقك انتظاريله آنلردن اعراض ايدرسك بارى آنلره كلام نرم ياالله تعالى بزه وسزه رزق كرم ايتسون ديو دعا ياخود وعده ايله

جواب وير * منقولدركه مهجع وبلال وصهيب وسالم وخباب رضى الله عنهم بعض اوقاتده محتاج اولدقلرى شيئى پيغمبر عليه السلامدن استرلردى زدنبو يده بولنمديغندن رددن حيا ايدوب بلاجواب اعراض ايدردى بناء عليه بو آيت كريمه نازل اولوب كلام نرمله جواب ويرمسنه امر بيورلدى

(٢٩) وَلَا تَجْعَلْ يَدَكَ مَغْلُولَةً إِلَى عُنُقِكَ وَلَا تَبْسُطْهَا كُلَّ الْبَسْطِ فَتَقْعُدَ مَلُومًا مَحْسُورًا ❁ الكى بوينكه باغلنمش قيلمه يعنى امساك ايتمه والكى كلى آچمه يعنى اسراف ايتمه كه درمانده ومحتاج ملامتده اوتورسن * منقولدركه برمسلمه ايله بريهوديه حضرت فخر رسالت عليه السلام موسى كليم عليه السلامدن جومرد ايدى ديو مباحثه ايتديلر تجربه ايچون قيزينى افندمز عليه السلامه كوندروب انام سزدن كوملك طلب ايدر ديدى ياصبيه برساعت قدر كيت اكلن بقالم نه ظهور ايدر ديدى صبيه كيدوب بر مدتدنصكره كلدكده ديديكه انام سزك كوملككزى استرديمكله همان كوملكنى اخراج وقيزه تسليمله بلا پيراهن ايكن بلال رضى الله عنه اذان اوقيوب مسلملر انتظارده انلره نمازه چيقمغه چاره اولمدى بناء عليه بو آيت كريمه نازل اولدى

(٣٠) إِنَّ رَبَّكَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّهُ كَانَ بِعِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا ❁ ربك عرشانه قوللرندن ديلدكى كيمسه نك رزقنى كشاده وديلديكنك اقتضاسنه كوره تنك ايدر تحقيق الله تعالى قوللرينك مصالحنه خبير وبصيردر

(٣١) وَلَا تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ خَشْيَةَ إِمْلَاقٍ نَحْنُ نَرْزُقُهُمْ وَإِيَّاكُمْ إِنَّ قَتْلَهُمْ كَانَ خِطْأً كَبِيرًا ❁ كندو اولادلريكزى فقر خوفيله قتل ايتميك بز انلرك وسزك رزقكزى ويررز (جان ويرن نان دخى ويرر) تحقيق انلرى قتل (قطع تناسلى مشتمل اولمغله) خطاء كبير اولدى

(٣٢) وَلَا تَقْرَبُوا الزِّنَى إِنَّهُ كَانَ فَاحِشَةً وَسَاءَ سَبِيلًا ❁ وزنا طرفنه ميل وتقرب ايتميك زيرا اول زنا برقبيح عمل وچركين طريق اولدى

(٣٣) وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَمَنْ قُتِلَ مَظْلُومًا فَقَدْ جَعَلْنَا لِوَلِيِّهِ سُلْطَانًا فَلَا يُسْرِفْ فِي الْقَتْلِ إِنَّهُ كَانَ مَنْصُورًا ❁ اهل ايمان وذمىٔ معاهددن برنفسى قتل ايتميك كه الله تعالى انى سزه حرام ايتدى مكر كه قصاص لازم كله يامرتد اوله ياخود محصن ايكن زنا ايده بركيمسه مظلوما بلاموجب قتل اولنسه بز اول مقتولك وفاتندنصكره وليسى اولان وارثنه قاتل ايچون

قوت وتسلط قیلارز دیلرسه قیلك برینه انی قتل ایدر یادیتنی اخذ یاعفو ایدر اول وارث قتلده اسراف ایتمسون (یعنی زمان جاهلیتده اولدیغی کبی قاتلك یرینه اقربا وقبائلندن اشرفلری اولان برغیریسنی یاخود مقتول اشرفیدی دیوانلردن برقاچنی قصاصا قتل ایتمك کبی یاخود اول قاتلك قصاصنده بورننی قولاغنی قطع کبی اسراف ایتمسون) اول ولی وارث امرا وحکامك معاونتیله قصاصده نصرت بولدی یاخود مقتول قاتله قصاص ثبوتیله وخطا یاسنك تکفیریله منصور اولدی

(٣٤) ولا تقربوا مال الیتیم الا بالتی هی احسن حتی یبلغ اشده واوفوا بالعهد ان العهد کان مسؤلا ٭ مال یتیمه یقین اولمیك مکر شرعا وعرفا احسن اوله که اول مال معامله‌ٔ شرعله مرابحه اولنوب ربحیله یتیم تعیش ایتدریله تا اول یتیم بلوغه ایریشوب رشدی ظاهر اوله وریکزله وسائرناسله اولان عهدکزه وفا ایدکز زیرا قیامتده صاحب عهددن سبب نقضی سؤال اولنور

(٣٥) واوفوا الکیل اذا کلتم وزنوا بالقسطاس المستقیم ذلك خیر واحسن تأویلا ٭ برغیری ایچون کیله ایله شی ویرسکز تمام اولچك وبرشی وزن ایدرسکز طوغری ترازوایله وزن ایدك بوطوغری تکییل ووزن خیانتدن خیرلو وعاقبتی احسندر

(٣٦) ولا تقف ما لیس لك به علم ان السمع والبصر والفؤاد کل اولئك کان عنه مسؤلا ٭ حقیقتنی بیلمدیکك شیئه ظنله تابع اولمه یعنی بیلمدیکك شیئی بیلورم دیمه قولاق وکوز وقلبك هر برندن صاحبنك عملی سؤال اولنور (یعنی صاحبك سنکله نه معامله ایتدی دینور)

(٣٧) ولا تمش فی الارض مرحا انك لن تخرق الارض ولن تبلغ الجبال طولا ٭ یریوزنده صالنه رق کبر وفضوللق ایله یوریمه زیراسن یری یاروب نهایتنه واریردکلسن وکبرله طول قامت کوستروب طاغلره برابر اولمغه قادر دکلسن

(٣٨) کل ذلك کان سیئه عند ربك مکروها ٭ (بالاده کی (لا تجعل مع الله الها آخر) دن بو محله دکین اون درت نهی واون برامر موسی علیه السلامك الواحنده مکتوب اولمغله) اول نهی اولنانلر ربك جل شانه عندنده مکروه اولدی

(٣٩) ذلك مما اوحی الیك ربك من الحکمة ولا تجعل مع الله الها آخر فتلقی فی جهنم ملوما مدحورا ٭ بو احکامدن ذکر اولنانلر ربك تعالی حکمتندن سکا

وحی ایتدیکی شیدندر الله تعالی ایله اله آخر قیلمه که مطرود وملوم اولدیغك حالده ناره القا اولنورسن ٭ بو خطاب پیغمبر علیه السلامه اولوب لکن مراد امتدر

(٤٠) افاصفیکم ربکم بالبنین واتخذ من الملئکة اناثا انکم لتقولون قولا عظیما ٭ ایا ربکز عزشانه سزی ارکك اولادله انتخاب ایدوب کندوبی ملکلردن قیز اولادله می اتخاذ ایتدی تحقیق سز حق تعالی یه ولد اضافه ایتمکز ونفسکزی اوغل ایله تفضیل والله تعالی بی اناثله ذکر یه کورمکز بیوك کلام سویلمکزدر

(٤١) ولقد صرفنا فی هذا القرآن لیذکروا وما یزیدهم الا نفورا ٭ بو قرآنده بزولددن براءت ذمتی تکرار ایلدکز انلرك تفکرایله متعظ اولملری ایدی انلر ایسه انجق حقدن نفرتله بعدیتی آرتورلر

(٤٢) قل لو کان معه الهة کما یقولون اذا لابتغوا الی ذی العرش سبیلا ٭ یا محمد مشرکاره دیکه اکر انلرك دیدکلری کبی الله تعالی ایله اللهلر اولیدی عرش صاحبی اولان الله تعالی یی دفعه یول ارارلردی (زیرا آیات قرآنیه‌ده اول شرکا دائما عیب وعجزله طعن اولنوردی)

(٤٣) سبحانه وتعالی عما یقولون علوا کبیرا ٭ الله تعالی مشرکلرك دیدکلرندن علو کبیر ایله منزه وعالیدر

(٤٤) تسبح له السموات السبع والارض ومن فیهن وان من شیء الا یسبح بحمده ولکن لا تفقهون تسبیحهم انه کان حلیما غفورا ٭ یدی اسمان وزمین وانلرده اولان ملکلر وانس وجن الله تعالی یه تسبیح ایدرلر مخلوقاتدن هیچ برشی یوقدر الا الله تعالی یه حمد ایله تسبیح ایدرلر ولکن سز انلرك تسبیحلرینی اکلمزسکز الله تعالی حلیمدر مشرکلرك عفو بنه عجله ایتمز توبه ایدنی مغفرت ایدیجیدر

(٤٥) واذا قرأت القرآن جعلنا بینك وبین الذین لا یؤمنون بالآخرة حجابا مستورا ٭ سن قرآن اوقورکن سنکله آخرته ایمان ایتمیانلرك بینه بر حجاب مستور قیله رزکه سنی کورمیه‌لر وسکا ضرره قادر اولمیه‌لر ٭ مرویدرکه تبت سوره‌سی نازل اولدقده ابولهبك مرأه‌سی ایشیدوب برطاش اخذ وپیغمبر علیه السلامی طلبله خانه‌سندن چیقوب ابو بکر رضی الله عنهك خانه‌سنده خبر آلورکلدکده پیغمبر علیه السلامی یاننده ایکن کوره میوب ابو بکر رضی الله عنه‌یه

صاحبك قندهدر اول بنی (فی جیدها حبل من مسد) دیو هجو ایتمش اول بنم کردنمده نه اوله جغنی نه بیلور بوطاشله باشنه اوروب انتقامی آله جغم دیدی ابوبکر رضی الله عنه یاام جمیل والله اول شاعر دکلدر نه شعر سویلر ونه ایجاد ایدر دیدی اول حمالة الحطب مرأه بونده ایشتدم ایدی بوله مدم دیو کتدی بر موجب آیت کریمه پرده معلوم اولدی

(٤٦) وَجَعَلْنَا عَلَى قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا وَإِذَا ذَكَرْتَ رَبَّكَ فِي الْقُرْآنِ وَحْدَهُ وَلَّوْا عَلَى أَدْبَارِهِمْ نُفُورًا ۞ و بز انلرك قلبلرینه پرده لر قیلارز که قرآنی فهم ایتمیهلر وقولاقلرینه صاغرلق قیلارز که قرائت قرآنی ایشتمیهلر چان سن قرآنده ربك تعالینك وحدانیتنی ذکر ایلسك نفرت ایدر اولدقلری حالده سندن اعراض ایدوب دونوب کیدرلر

حزب ٢

(٤٧) نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَسْتَمِعُونَ بِهِ إِذْ يَسْتَمِعُونَ إِلَيْكَ وَإِذْ هُمْ نَجْوَى إِذْ يَقُولُ الظَّالِمُونَ إِنْ تَتَّبِعُونَ إِلَّا رَجُلًا مَسْحُورًا ۞ بز انلرك قرآنی دیکلمیه استدکارینی بیلورز که طعن واستهزا ایچون دیکلرلر سن اوقودیغك زمان انلر کزاو (کیمی بومجنوندر کیمی بوکاهندر کیمی شاعردر کیمی ساحردر دیو) مشورت ایدرلر ولید (مغیره واصحابی وسائر) ظالملر صحابه یه دیرلر که بوسزك تابع اولدیغکز رجل انجق مسحور و بی عقلدر

(٤٨) انْظُرْ كَيْفَ ضَرَبُوا لَكَ الْأَمْثَالَ فَضَلُّوا فَلَا يَسْتَطِيعُونَ سَبِيلًا ۞ نظر ایله که سنکیچون مجنون وکاهن وشاعر وساحر دیو امثال ضرب ایتدیلر ضلالته دوشوب طریق حقی بولمغه قدرتلری یوقدر

(٤٩) وَقَالُوا أَإِذَا كُنَّا عِظَامًا وَرُفَاتًا أَإِنَّا لَمَبْعُوثُونَ خَلْقًا جَدِيدًا ۞ یعنی انکار ایدنلر استبعاد یوزندن دیدیلر که بز بعد الموت چوریوب کمکلر اوفانوب تکرار اخرتده بعث وخلق اولنورمیز

(٥٠) قُلْ كُونُوا حِجَارَةً أَوْ حَدِيدًا (٥١) أَوْ خَلْقًا مِمَّا يَكْبُرُ فِي صُدُورِكُمْ فَسَيَقُولُونَ مَنْ يُعِيدُنَا قُلِ الَّذِي فَطَرَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ فَسَيُنْغِضُونَ إِلَيْكَ رُءُوسَهُمْ وَيَقُولُونَ مَتَى هُوَ قُلْ عَسَى أَنْ يَكُونَ قَرِيبًا ۞ یا محمد سن انلره دیکه فرضا سز طاش یا تیمور یاخود درونکزده کندیکزی کوکار وطاغلر مانندی کبیر وقوتلو طوترسکز ینه الله تعالی سزی اماته واحیا ایدر عقبنده انلر دیرلر که بزی موتدن صکره کیم احیا واعاده ایدرسن دیکه اول سزی طپراقدن خلق وایجاد ایدن الله تعالی جان ویروب اعاده ایدر انلر تعجب یوزندن سکا باشلرینی صاللایوب اول بعث وحشر

نه زمان اوله جق دیرلر سن دیکه اول یقیندر البته اولور

(٥٢) يَوْمَ يَدْعُوكُمْ فَتَسْتَجِيبُونَ بِحَمْدِهِ وَتَظُنُّونَ إِنْ لَبِثْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا ۞ شول کونده که الله تعالی سزی قبرلرکزدن محاسبه ایچون محشره دعوت ایدر حمد ایده رکدن اکا اجابت ایدرسز که حمد کز فائده ایتمز وسز دنیا و قبرلرکزده آز وقت اکلندکز ظن ایدرسز

(٥٣) وَقُلْ لِعِبَادِي يَقُولُوا الَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ الشَّيْطَانَ يَنْزَغُ بَيْنَهُمْ إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِلْإِنْسَانِ عَدُوًّا مُبِينًا ۞ بنم مؤمن قوللریمه دیکه مشرکلره احسن کلام یعنی ایولك ویومشاقلقله سویلسونلر زیرا شیطان خشین کلامله انلرك بیننه فساد القا ایدر تحقیق شیطان انسان ایچون ظاهر دشمندر

(٥٤) رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِكُمْ إِنْ يَشَأْ يَرْحَمْكُمْ أَوْ إِنْ يَشَأْ يُعَذِّبْكُمْ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ وَكِيلًا ۞ ربکز تعالی سزك امرکزه اعلمدر دیلرسه سزه ایمانی توفیقله رحمت ایدر یادیلرسه کفر اوزره اماته ایله تعذیب ایدر بز سنی انلری قهر اوزره موکل ایتمدك بلکه سنی بشیر ونذیر کوندرمشزدر * مرویدر که مشرکلر مؤمنلره اذیتده افراط ایتملریله افندیمز علیه السلام شکایت ایتدکلرنده بو آیت کریمه نازل اولدی صکره قتال آیتیله منسوخه در دینلدی

(٥٥) وَرَبُّكَ أَعْلَمُ بِمَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَقَدْ فَضَّلْنَا بَعْضَ النَّبِيِّينَ عَلَى بَعْضٍ وَآتَيْنَا دَاوُودَ زَبُورًا ۞ ربك جل شانه کوکلرده ویرده اولان مخلوقاته واحواللرینه اعلمدر دیلدکنی نبوته اختیار ایدر انبیانك بعضنی بعضی اوزره تفضیل ایتدك وداوده زبوری ویردك * انبیانك بربرندن فضیلتی مجرد مال وملك ایله جسمانی اولیوب بلکه نفسانی فضیلت اوله داود علیه السلام پادشاه ایدی انك شرفی پادشاهلق اولمیوب انجق زبور اعطاسیدر زبورده دخی یوز اللی سوره اولوب احکام حلال وحرام وحدود وفرائض اولمیوب جمیعی تحمید وتمجید وثنا ایدی * بو آیت کریمه قریشك ابو طالبك یتیمی پیغمبر اولمسنی بعید کورملرینی رد دردینلدی

(٥٦) قُلِ ادْعُوا الَّذِينَ زَعَمْتُمْ مِنْ دُونِهِ فَلَا يَمْلِكُونَ كَشْفَ الضُّرِّ عَنْكُمْ وَلَا تَحْوِيلًا ۞ یا محمد مشرکلره دیکه الله تعالیدن غیری آلهه زعم ایتدیککزی چاغرك که سزه اصابت ایدن قحط وغلایی سزدن دفع ایده لر بیلك که اول آلهه کز سزدن ضرری دفعه واول بلایی برغیری محله تحویله قادر اولمزلر

(٥٧) أُولٰئِكَ الَّذِينَ يَدْعُونَ يَبْتَغُونَ إِلَىٰ رَبِّهِمُ الْوَسِيلَةَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ وَيَرْجُونَ رَحْمَتَهُ وَيَخَافُونَ عَذَابَهُ إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ كَانَ مَحْذُورًا ۞ انلر كه ملائكه وجنه عبادت ايدوب انلرى ربلرينه تقربه وسيله طلب ايدرلر وآنلر دن قنقيسى توسله اقربدر ديو نظر ايدرلر وانك رحمتنى رجا ايدرلر وانك عذابندن خوف ايدرلر خوف وحذر اولنمق حقنده ربك تعالينك عذابى دخى سزا واردر

(٥٨) وَإِنْ مِنْ قَرْيَةٍ إِلَّا نَحْنُ مُهْلِكُوهَا قَبْلَ يَوْمِ الْقِيٰمَةِ أَوْ مُعَذِّبُوهَا عَذَابًا شَدِيدًا كَانَ ذٰلِكَ فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا ۞ برشهر وقريه‌نك اهاليسنى قيامتدن مقدم اماته واهلاك وشهرى خراب ايتمز ياخود قحط وقتل وسائر عذاب شديدله عذاب ايتمز لوح محفوظده يازلمشدر * ديندليكه مؤمن ايسه موتله افنا كافر ايسه عذاب ايله اهلاك ايتمكدر

(٥٩) وَمَا مَنَعَنَا أَنْ نُرْسِلَ بِالْآيَاتِ إِلَّا أَنْ كَذَّبَ بِهَا الْأَوَّلُونَ وَآتَيْنَا ثَمُودَ النَّاقَةَ مُبْصِرَةً فَظَلَمُوا بِهَا وَمَا نُرْسِلُ بِالْآيَاتِ إِلَّا تَخْوِيفًا ۞ قريشك حكم طريقيله استدكلرى آياتى كوندرمه‌مزدن بزى كيمسه منع ايتمدى انجق مقدم كلنلر دخى بو وجهله معجزات استديلر ايدى انلرك ايمانه كلميه جكلرينى بيلوب طلبلرى اولان آياتى ظهوره كتوردكدنصكره ينه تكذيب ايده اولمغله انلره دنياده عذابلرى ويرلدى (لكن بو امتك نسلندن مؤمنلر كتورمك ايچون استيصالدن اغماض اولنمغه ازلده حكمز سبقت ايتمشدر) ايشته ثمود قومنه بز استدكلرى كبى ناقه‌يى قيادن كوره رك ويرمشيكن ينه (صالح عليه السلامى تكذيب ودوه‌يى سكرليوب قتل ايله) نفسلرينه ظلم ايتديلر بز رسوللرمزى انلرك استدكلرى معجزاتله كوندرمزانجق انلرى قورقتمق ايچوندركه اندن صكره كفرده ثابت اولورلرسه البته عذاب واصل اولور * منقولدركه قريش پيغمبر عليه السلامدن جبل صفايى التون ايله ومكه‌نك طاغلرينى دوز واكين ايچون تارلا ايله وار مقلر آقيد باغ وبوستان يپالم كبى معجزات طلب ايتملريله بو آيت كريمه انلرى طرد اوله

(٦٠) وَإِذْ قُلْنَا لَكَ إِنَّ رَبَّكَ أَحَاطَ بِالنَّاسِ وَمَا جَعَلْنَا الرُّءْيَا الَّتِي أَرَيْنَاكَ إِلَّا فِتْنَةً لِلنَّاسِ وَالشَّجَرَةَ الْمَلْعُونَةَ فِي الْقُرْآنِ وَنُخَوِّفُهُمْ فَمَا يَزِيدُهُمْ إِلَّا طُغْيَانًا كَبِيرًا ۞ ياد ايله شونيكه ربك جل شانه قريشى عذابله احاطه ايده جكدر ديو وحى ايتمشيدك وسكا كوستردكمز رؤيايى وقرآنده اولان شجرهٔ ملعونه‌يى ناسه فتنه قلدق بزم انلرى قورقودمز انجق انلرك طغيان وتكبرلرينى آرتردى * ديندليكه حديبيه

سنه‌سى كورديكى رؤيادركه صحابه ايله مكه‌يه دخول ايدر كورمشيدى رؤيانك تعبيرى حكم الهيله سنهٔ آتيه‌يه متوقف ايكن وقتى كلمزدن مقدم كيديلوب مشركلرك منعيله بلا عمره مدينه‌يه رجعت ايتدكلرندن بو رؤيا صادق دكلمش ديو منافقلرك وبعض ناسك طعنيله فتنه‌يه بادى اولدى وبعضلر ديديلركه رؤيا رؤيت معناسنه اولمغله ليلهٔ معراجده سكا كوستردكمز عجايبى نقلده كيمى تصديق كيمى تكذيب ايتملرى فتنه‌يه سبب اولدى وشجرهٔ ملعونه زقوم آغاجيدركه اكلى مضر ومبغوض اولمغله ملعون دينلمشدر * سورهٔ يس وصافاتده اول اغاج جهنمده بتوب كفاره طعام اوله جغى مسطور اولمغله مشركلر انى ايشيدوب متعجب اولديلر ابو جهل لعين ديديكه محمد جهنمك اتشى طاشى ياقر ديركن جهنمده بشل اغاج بتر ديمسى عجبدر ديو تفتين ايلدى قدرت الهيله سمندرك دخى آتشده تويى يانمديغنى ودوه قوشنك آتش قورى معده‌سنى ياقمديغنى فكر ايتمزلر

(٦١) وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلٰئِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ قَالَ أَأَسْجُدُ لِمَنْ خَلَقْتَ طِينًا ۞ ذكر ايله شونيكه بز آدمه سجده ايدك ديو ملكلره امر ايتدكمزده ابليسدن غيريسى سجده ايدوب ابليس سنك چاموردن خلق ايتديككه بن سجده‌مى ايده‌رم ديدى

(٦٢) قَالَ أَرَأَيْتَكَ هٰذَا الَّذِي كَرَّمْتَ عَلَيَّ لَئِنْ أَخَّرْتَنِ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيٰمَةِ لَأَحْتَنِكَنَّ ذُرِّيَّتَهُ إِلَّا قَلِيلًا ۞ ابليس ديديكه يا رب بكا خبر وير اول خاكدن بن آتشدن ايكن نيچون آنى بنم اوزريمه تكريم وتفضيل ايتدك اكر بنم موتمى قيامته تأخير ايدرسك البته بن انك ذريتنى اغوا ايله عذابكه واصل ايده‌رم مكر آز كيمسه كه سنك حمايت وعصمتك سببيله اضلاله قدرتم اولميه

(٦٣) قَالَ اذْهَبْ فَمَنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ فَإِنَّ جَهَنَّمَ جَزَاؤُكُمْ جَزَاءً مَوْفُورًا ۞ الله تعالى ابليسه ديديكه وار ايشيكه كيت كيمكه ذريت آدمدن سكا تابع اولورسه سز وتابعلريكك وفرت ودوام اوزره جزالرى جهنمدر

(٦٤) وَاسْتَفْزِزْ مَنِ اسْتَطَعْتَ مِنْهُمْ بِصَوْتِكَ وَأَجْلِبْ عَلَيْهِمْ بِخَيْلِكَ وَرَجِلِكَ وَشَارِكْهُمْ فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ وَعِدْهُمْ وَمَا يَعِدُهُمُ الشَّيْطَانُ إِلَّا غُرُورًا ۞ واول ذريتدن قدرتك يتشديكى كيمسه‌يى صوتكله تحريك وفساده دعوتله بيقرار ايله وانلرك اوزرينه سوارى و پياده عونه‌لركدن وسوسه واغوا ايچون

جمع ایله وانلرك اموال واولادلرنده شركت ایله یعنیماللرنده حرامله جمع ایتمك یاریاایله ویرمك یا معصیته صرف ایتمك كبی واولادلرنده زنادن حاصل اولمق وسائر كبی اورتاقلق ایتمك وانلره بتلردن شفاعت طلبی یاتأخیر توبه یاانكار بعث كبی وعدهٔ باطله ویرحال بوكه شیطانك وعدی انجق خطایی صواب صورتنده كوسترمكدر

(٦٥) اِنَّ عِبَادِی لَیْسَ لَكَ عَلَیْهِمْ سُلْطَانٌ وَكَفٰی بِرَبِّكَ وَكِیلاً ❊ بنم جنت ایچون یرادلمش خاص قوللرمه سنك تسلطه قدرتك یوقدر ربك عزشانه اضلال ایلسدن انلرك حافظ ونكهبانیدر

(٦٦) رَبُّكُمُ الَّذِی یُزْجِی لَكُمُ الْفُلْكَ فِی الْبَحْرِ لِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ اِنَّهُ كَانَ بِكُمْ رَحِیماً ❊ ربكز تعالی سزكچون دكزده كمی یی یوریدركه انك فضلیله محتاج اولدیغكز رزقی طلب ایده سز اول الله تعالی رحمتله ایشكزی آسان ایدیجیدر

(٦٧) وَاِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فِی الْبَحْرِ ضَلَّ مَنْ تَدْعُونَ اِلَّا اِیَّاهُ فَلَمَّا نَجّٰیكُمْ اِلَی الْبَرِّ اَعْرَضْتُمْ وَكَانَ الْاِنْسَانُ كَفُوراً ❊ نچان بحرده سزه غرق خوفی كلسه طاپدیغكز شیلری اونودوب انجق اول واحد مطلق اولان الله تعالیدن نجات استرسكز وقتاكه اول سزی غرقدن نجاتله قره یه چیقدیغكزده توحیددن اعراض ایدرسكز انسان نعمت الهی یی انكار ایدر اولدی

(٦٨) اَفَاَمِنْتُمْ اَنْ یَخْسِفَ بِكُمْ جَانِبَ الْبَرِّ اَوْ یُرْسِلَ عَلَیْكُمْ حَاصِباً ثُمَّ لَا تَجِدُوا لَكُمْ وَكِیلاً ❊ عجباسز بحردن قره یه چیقماكزله امیمنی اولدیكزكه سزی قره ده دخی یره غرق وخسف ایتمكه قادر دریاخود سزك اوزریكزه بر ریح ایله طاش یاغدیرر صكره سزكچون كندوكزی حفظ ایدیجی كیمسه بوله مزسكز

(٦٩) اَمْ اَمِنْتُمْ اَنْ یُعِیدَكُمْ فِیهِ تَارَةً اُخْرٰی فَیُرْسِلَ عَلَیْكُمْ قَاصِفاً مِنَ الرِّیحِ فَیُغْرِقَكُمْ بِمَا كَفَرْتُمْ ثُمَّ لَا تَجِدُوا لَكُمْ عَلَیْنَا بِهِ تَبِیعاً ❊ یاخود امیمنی اولدیكزكه تكرار سزی سبب واحتیاج جله سفینه یه سوار وبحره كوندروب فورتنه وقوعیله كفرانكز سببندن سزی غرق ایدر صكره بزم غرق ایلمزدن سزی خلاص ایدر ناصر وحامی بوله مزسكز

(٧٠) وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِی آدَمَ وَحَمَلْنَاهُمْ فِی الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّیِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلٰی كَثِیرٍ مِمَّنْ خَلَقْنَا تَفْضِیلاً ❊ بز بنی آدمی سائر حیوانات اوزره تكریم ایتدك وانلری قره ده حیوانه سوار وبحرده كمی یه ركوب وتحمیل ایله

قالدردق وانلری طیب اكل وشربله رزقلندردق وبزم خلق ایتدكزدن چوغنك اوزرینه آنلری تفضیل ایتدك * دینلدیكه سائر حیوانات اوزره مكرم اولمسی احسن تقویم وعقلله هرشیئی تمییز ونطقله تفهیم وجمله حیواناتی ضبط واوزرلرینه تسلط وغیریدركه احصا اولنمز ومخلوقاتك اكثرنه تفضیلی ملكلرایله بینلرنده فضیلت نه كونه اولدیغنده علماعندنده بحث كثیرواقع اولمشدر بعضلر مؤمنلر جبرائیل ومیكائیل واسرافیل وعزرائیل علیهم السلامدن غیری جمله ملكلردن افضلدر دیمشلر بعضلر رسل بنی آدم رسل ملائكه دن ورسل ملائكه اولیای بنی آدمدن واولیای بنی آدم اولیای ملائكه دن افضلدر دیمش بعضلر اولی اولان خواص مؤمنین خواص ملائكه دن عوام مؤمنین عوام ملائكه دن افضلدر دیو (ان الذین آمنوا وعملوا الصالحات اولئك هم خیر البریة) آیت كریمه سنی استدلال ایتمش

نصف

(٧١) یَوْمَ نَدْعُوا كُلَّ اُنَاسٍ بِاِمَامِهِمْ فَمَنْ اُوتِیَ كِتَابَهُ بِیَمِینِهِ فَاُولٰئِكَ یَقْرَؤُنَ كِتَابَهُمْ وَلَا یُظْلَمُونَ فَتِیلاً ❊ اول كونده كه هرانسانی بز اماملریله چاغررز یعنی كندو پیغمبرلریله یاخود منزل كتابلری وعمللریله چاغررز انلردن كیمك كه كتاب اعمالی صاغ النه ویریله آنلر كتابلرنی سرورله اوقورلر انلر اجرلرندن ذره قدر نقصانله ظلم اولنمزلر * بونده دلالت واردركه صول طرفندن ویریلنلر خجالت وحیرتندن لسانلری قرآته قادر اولمیه

(٧٢) وَمَنْ كَانَ فِی هٰذِهِ اَعْمٰی فَهُوَ فِی الْآخِرَةِ اَعْمٰی وَاَضَلُّ سَبِیلاً ❊ كیمك كه دنیاده قلبی اعمی اولوب راه صوابی كورمیه اول كیمسه آخرتده دخی اعمی اولوب راه نجاتی كورمز واستعدادی زائل اولوب یولی غائب ایدر

(٧٣) وَاِنْ كَادُوا لَیَفْتِنُونَكَ عَنِ الَّذِی اَوْحَیْنَا اِلَیْكَ لِتَفْتَرِیَ عَلَیْنَا غَیْرَهُ وَاِذاً لَاتَّخَذُوكَ خَلِیلاً ❊ انلر بزم سكا وحی ایتدیكمزشیدن سنی دوندرمك استرلر تاكه بزم وحی ایتدیكمزك غیریله بزه افترا ایده سن بوتقدیرجه سنی دوست اتخاذ ایده جكلریدی

(٧٤) وَلَوْلَا اَنْ ثَبَّتْنَاكَ لَقَدْ كِدْتَ تَرْكَنُ اِلَیْهِمْ شَیْئاً قَلِیلاً ❊ اكر سنی عصمتمزله حق اوزره ثابت ایتمیدك یقین ایدیكه انلرك مرادندن جزئی شیئه میل ایدیدك

(٧٥) اِذاً لَاَذَقْنَاكَ ضِعْفَ الْحَیٰوةِ وَضِعْفَ الْمَمَاتِ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ عَلَیْنَا نَصِیراً ❊

میل ایتدیکك حالده سکا دنیاده وآخرتده عذابك ضعفنی دادترردق صکره بزم
عذابمزی منع ایدر ناصر بولمز ایدك * روایت اولندیکه ثقیفك ایلچیسی پیغمبر
علیه السلامدن اوچ ماده رجا ایتدیلر بری برسنه بت پرستلکده قاله‌لر بری نمازده
رکوع وسجود ایتمیه‌لر بری دخی ساکن اولدیغمز طائفی حریم مکه کبی محترم
ایده‌سن بونلره مساعده اولنورسه سکا ایمان ایده‌رز دیدیلر اکر سندن نیچون بویله
ایتدك دیو سؤال ایدرلرسه ربم بویله بیوردی دی دیدیلر وقریش دخی اول حضرت
علیه السلامك طواف حرمه شوقنی کوروب دیدیلرکه حجر اسعدی استلامه
سکا رخصت ویرمیز مکر پارمغك اوجیله اولسون بتلرمزه طوقنه‌سن دیدیلر
بوتکلیفلره مبنی بو آیات کریمه‌لر نازل اولدی

(٧٦) وَاِنْ كَادُوا لَيَسْتَفِزُّونَكَ مِنَ الْاَرْضِ لِيُخْرِجُوكَ مِنْهَا وَاِذًا لَا يَلْبَثُونَ
خِلَافَكَ اِلَّا قَلِيلًا ٭ اهل مکه سنی دشمنلق وتحریك ایله مکه‌دن چیقارمق
استدیلر اندنصکره انلرك انده بقالری آز زمان اولور فی الحقیقه آز ماندنصکره
بدرده قتل اولندیلر * بعضلر بو آیت یهود حقنده‌در دیدیلرکه یهود پیغمبر
علیه السلامك مدینه‌ده اقامتنه حسد ایدوب یا ابا القاسم مقدمکی پیغمبرلرك
مقامی زمین شام ایدی اکر سن پیغمبر ایسك وسنی تصدیق ایتمزی استرسك
شامه کیدوب انده ساکن اول دیدیلر عزم شامی تصمیم بیورمشیکن بو آیت کریمه
نازل اولوب عزیمتی فسخ بیوردی چوق کچمیوب یهود قتل واجلا ایله معذب
اولدی بو قوله کوره آیت مدنی اولور قول اوله کوره مکی اولور

(٧٧) سُنَّةَ مَنْ قَدْ اَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنْ رُسُلِنَا وَلَا تَجِدُ لِسُنَّتِنَا تَحْوِيلًا ٭
پیغمبرلرینی تکذیب ایدن امتك هلاکی سندن مقدم کوندردیکمز پیغمبرلره
سنتمز ایدی سن بزم سنتمز ایچون تحویل وتغییر بولمزسن

(٧٨) اَقِمِ الصَّلٰوةَ لِدُلُوكِ الشَّمْسِ اِلٰى غَسَقِ الَّيْلِ وَقُرْاٰنَ الْفَجْرِ اِنَّ قُرْاٰنَ الْفَجْرِ
كَانَ مَشْهُودًا ٭ صلوات مفروضه‌یه اقامت ایله شمسك زوالندن کیجه‌نك
ظلمتنه دك وصلوهٔ صبحی دخی اقامت ایت که تحقیق صلوهٔ فجرده لیل ونهار
ملکلری حاضرلردر * دلوك الشمس اویله وایکندی وغسق اللیل اخشام ویاتسو
نمازلری وقرآن هر نماز ده اوقونمغله نماز معناسنه‌در بو تقدیرجه بو آیت
بش وقت نماز مفروضه‌یی جامعدر

(٧٩) وَمِنَ الَّيْلِ فَتَهَجَّدْ بِهٖ نَافِلَةً لَكَ عَسٰى اَنْ يَبْعَثَكَ رَبُّكَ مَقَامًا مَحْمُودًا ٭

کیجه‌نك بعضی وقتنده اویانوب سنکچون فرضیت وفضیلتکه زیاده اوله‌رق
نماز قیل تاکه ربك جل شانه قیامتده سنی مقام محموده کتوره * دینلدیکه اول مقام
محمود اولین وآخرینك امتلرینه شفاعت مقامیدرکه اکا مخصوص واکا ثنا ایدرلر
یاعرشده عندالله اوتوردیغی مقام محموددر

(٨٠) وَقُلْ رَبِّ اَدْخِلْنِي مُدْخَلَ صِدْقٍ وَاَخْرِجْنِي مُخْرَجَ صِدْقٍ وَاجْعَلْ لِي
مِنْ لَدُنْكَ سُلْطَانًا نَصِيرًا ٭ ودیکه یارب بنی قبره رضا وسهولتله ادخال ایت
وبعث قیامتده سعادت وکرامتله قبردن اخراج ایت یاخود مدینه‌یه غانم ادخال
ومکه‌دن سالم اخراج ایت یاخود فتحله مکه‌یه ادخال واندن آمنا اخراج ایت
یاجنته ادخال ودنیادن اخراج ایت یاخود نبوتله دعوته ادخال واتمامیله
اخراج ایت وطرفکدن بکا حجت ونصرت کرم ایله

(٨١) وَقُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ اِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا ٭ ودیکه
حق اولان اسلام کلدی وباطل اولان شرك محو اولدی تحقیق باطل دائما
محو اولمقده‌در * دینلدیکه پیغمبرمز علیه السلام فتحله مکه‌یه داخل اولدقده بیت
شریف حوالنده اوچیوز آلتمش صنم وار ایدی اللرنده‌کی عصا ایله بر بر ضرب
وجمله‌سنی بو آیتی اوقیه‌رق یوزلری اوزرینه ییقدی مکر خزاعه‌نك باقردن
صنملری کعبه فوقنده ایدی علی رضی الله عنه‌یی چیقاروب آنی دخی قیردی آتدی

(٨٢) وَنُنَزِّلُ مِنَ الْقُرْاٰنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِلْمُؤْمِنِينَ وَلَا يَزِيدُ الظَّالِمِينَ
اِلَّا خَسَارًا ٭ وقرآندن انزال ایتدیکمز شی صوری ومعنوی شفادر (مرض
قالبی‌یه فاتحه وآیات شفا ومرض قلبیکه جهل وشبهه‌در کلیسی شفادر)
ومؤمنلر ایچون رحمتدر (که دینلرینه تقویت ومنفعت ویرر) وقرآن ظالملرك تکذیب
وانکارلری سببیله خسارتلرینی آرترر

(٨٣) وَاِذَا اَنْعَمْنَا عَلَى الْاِنْسَانِ اَعْرَضَ وَنَاٰ بِجَانِبِهٖ وَاِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ كَانَ
يَؤُسًا ٭ چان بز انسانه صحت ووسعت وامنیت ایله انعام ایتسك انلر الله تعالی‌یی
ذکردن یوز چویررلر (انلر کافرلردر) وجانبیله حقدن تباعدله تکبر ایدرلر نزمانکه
انلره شدت ومرض وفقر مس ایتسه روح الهیدن مأیوس اولورلر (اما مؤمن
نعمتده شکر ایدوب ومحنتده فرح امیدیله صبر ایدرلر)

(٨٤) قُلْ كُلٌّ يَعْمَلُ عَلٰى شَاكِلَتِهٖ فَرَبُّكُمْ اَعْلَمُ بِمَنْ هُوَ اَهْدٰى سَبِيلًا ٭
دیکه هرکس هدایت وضلالتده حالنه مشاکل طریق اوزره عمل ایدر ربکز

تعالی دین ومذهبده طوغری یولی بولمش کیمسه یی بیلور

(٨٥) ويسئلونك عن الروح قل الروح من امر ربي وما اوتيتم من العلم الا قليلا ❊ یا محمد سکا روحدن سؤال ایدرلرسن دیکه روح ربم تعالینك امری ندندر بی ماده امر کن ایله وجوده کلمش اولمغله انك علمی حق تعالایه مخصوص واندن غیری انی کیمسه بیلمز زیرا علم خدایه نسبتله سزه انجق علمدن آز شی ویرلمشدر * مرویدرکه کفار قریش مدینه یهودیسنه پیغمبر علیه السلامك حالنی استفسار ایچون آدملر کوندردیلر انلرك ملاقات وسؤاللرنده یهودیلر انلره دیدیلرکه بر پیغمبرك ظهوری زمانیدر بیلوز لکن سزك انی تجربه ایتمکز ممکندرکه اندن اوچ شی سؤال ایده سز بری مشرق ومغربی کزمش کیمسه در بری قدیمده غائب اولمش جوانلرك احوالی نه کونه در وروح ندر اکر اوچنه دخی جواب ویررسه یاخود هیچ برینه جواب ویرمزسه پیغمبر دکلدر اکر ایکیسنه جواب ویروب روحه برشی دیمزسه بیلك که پیغمبردر اول قریشدن کلنلر مکه یه کلوب پیغمبر علیه السلامدن بو اوچ ماده یی سؤال ایلدیلر بری ذو القرنین قصه سی وبری اصحاب کهف احوالی ایدی انلره محلارنده آیة نزولیله جواب ویرلدی روح ایچون دخی بو آیة نازل اولدی

(٨٦) ولئن شئنا لنذهبن بالذي اوحينا اليك ثم لا تجد لك به علينا وكيلا ❊ اکر بز مراد ایدوب سکا وحی ایتدیکمز قرآنی سینه وسطردن محو ایتمك اندنصکره سن انی سینه وسطره رد ایده جك وکیل بوله مزدك

(٨٧) الا رحمة من ربك ان فضله كان عليك كبيرا ❊ مکر ربك تعالینك رحمتیدرکه انی محو ایتمیوب باقی ایلدی الله تعالینك فضلی سنك اوزریکه کبیر اولدیغکه آنی انزال وابقا ایلدی

(٨٨) قل لئن اجتمعت الانس والجن على ان يأتوا بمثل هذا القرآن لا يأتون بمثله ولو كان بعضهم لبعض ظهيرا ❊ دیکه اکر انس وجن بلاغت وفصاحت وحسن نظمده بو قرآنك مثلنی کتورمکه جمع اولسه لر وبعضلر بعضلرینه باردم دخی ایتسه لر انك مثلنی کتوره مزلردی

(٨٩) ولقد صرفنا للناس في هذا القرآن من كل مثل فابى اكثر الناس الا كفورا ❊ بو قرآنده بز ناس ایچون هر نوع وصنف ترغیب وترهیب واخبار وذکر جنت ونار وسائری بیان وتکرار ایتدك ناسك اکثری ایسه قبولدن ابا

وامتناع ایدوب انجق کفری اختیار ایتدیلر

(٩٠) وقالوا لن نؤمن لك حتى تفجر لنا من الارض ينبوعا ❊ مشرکلری قرآنی بیان وبعض معجزات عیانیله الزامدن نصکره تعنتلرندن ناشی بزسکا ایمان ایتمیز مکرکه بزه ارض مکه ده بر پکار آقیده سن دیدیلر

(٩١) او تكون لك جنة من نخيل وعنب فتفجر الانهار خلالها تفجيرا ❊ یاخود سنك خرما واوزم بوستانك اولوب اورته سندن نهرلر آقیده سن

(٩٢) او تسقط السماء كما زعمت علينا كسفا او تأتي بالله والملئكة قبيلا ❊ یاخود زعم ایتدیکك کبی اوزریمزه سمایی پارچه پارچه دوشوره سن یاخود الله تعالی یی وملکلری دعوی ایتدیکك شیئك صحتنه شاهد اوله رق مقابله مزه کتوره سن

(٩٣) او يكون لك بيت من زخرف او ترقى في السماء ولن نؤمن لرقيك حتى تنزل علينا كتابا نقرؤه قل سبحان ربي هل كنت الا بشرا رسولا ❊ یاخود سنکچون آلتوندن بیت اوله یاخود کوکه چیقه سن وسنك کوکه چیقماکه دخی تصدیق ایتمیز تاکه کوکدن بزه برکتاب ایندیره سن که انده سنی تصدیق ایدر شی اولمغله بز انی اوقیالم سن دیکه بن ربم تعالی یی تنزیه ایدرم مکه کیمسه یه الاحکم ایتمز وانك قدرتنده شریك اولمز سزك بندن مطلوبکزك جزئنه کیمسه قادر دکلدر بن انجق سائر پیغمبرلر کبی آدمم انلر دخی قوملرینه مناسب معجزاتی ارادهٔ حقله کتوردیلر اول مثبت اللهده در

(٩٤) وما منع الناس ان يؤمنوا اذ جاءهم الهدى الا ان قالوا ابعث الله بشرا رسولا ❊ ومحمد علیه السلامه قرآن نازل وحق ظهورندنصکره ناسی ایماندن منع ایدر شبهه قالمدی انجق انلرك تعجبا الله تعالی آدمی پیغمبر کوندررمی دیو قول وانکارلرندن غیری زیرا انلر پیغمبر ملك اولملو دیرلردی

(٩٥) قل لو كان في الارض ملئكة يمشون مطمئنين لنزلنا عليهم من السماء ملكا رسولا ❊ انلره دیکه یریوزنده کزر وآرام وتمکن ایدر ملکلر اولیدی بز انلره سمادن پیغمبر ملك کوندررردك زیرا برلرینه تعلیم وتعلمده جنسیت وتناسب شرطدر چونکه یرده ساکن اولنلر بنی آدم اولمغله بنه آدمدن رسول کوندرمك لازمدر

(٩٦) قل كفى بالله شهيدا بيني وبينكم انه كان بعباده خبيرا بصيرا ❊

دیکه بنمله سزك بینکزه الله تعالینك شهادتی کافیدر که دعوامه موافق معجزه اظهاریله بن سزه انك رسولیم حق تعالی قوللرینك ظاهر و باطن احوالنه خبیر و بصیردر

(٩٧) وَمَنْ يَهْدِ اللّٰهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ وَمَنْ يُضْلِلْ فَلَنْ تَجِدَ لَهُمْ اَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِهِ وَنَحْشُرُهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ عَلٰى وُجُوهِهِمْ عُمْيًا وَبُكْمًا وَصُمًّا مَأْوٰيهُمْ جَهَنَّمُ كُلَّمَا خَبَتْ زِدْنَاهُمْ سَعِيرًا ✻ کیمه که الله تعالی هدایتی توفیق ایدرسه اول طریق حقی بولمشدر و کیمه که ضلالت و خذلانی حکم ایتمش ایسه سن انلر ایچون غیری معین بولمزسن (که انلری طریق حقه ارشاد ایده) انلری بز قیامتده یوزلری اوزره سوریننور حشر ایدرز واعمی اولوب روشن شیئی کورهمزلر (زیرا دنیاده آیات قدرته نظر ایلمدیلردی) و دلسز اولوب قبول اولور کلامی سویلیهمزلر (که دنیاده حق کلام سویلمدیلردی) و صاغر اولوب صفاویرر شیئی ایشیدهمزلر (که دنیاده حق کلامی ایشتمدیلردی) انلرك مکانلری جهنمدر اول نار جهنم انلرك لحم و دریلرینی یاقدقجه آتشلرینی آرتروب لحوم و جلدلرنی تبدیل ایله عذابلرینی زیاده ایدرز

(٩٨) ذٰلِكَ جَزَاؤُهُمْ بِاَنَّهُمْ كَفَرُوا بِاٰيَاتِنَا وَقَالُوا ءَاِذَا كُنَّا عِظَامًا وَرُفَاتًا ءَاِنَّا لَمَبْعُوثُونَ خَلْقًا جَدِيدًا ✻ بو عذاب انلرك جزالریدر اول سببدنکه انلر بزم آیتلرمزی انکارله کافر اولدیلردی و انلر ایا بز بعد الموت پارچه پارچه کموك و تراب اولدیغمزدنصکره قیامتده بعث اولنوب یکیدن خلق اولنورمیز دیرلردی

(٩٩) اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّ اللّٰهَ الَّذِي خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ قَادِرٌ عَلٰى اَنْ يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ وَجَعَلَ لَهُمْ اَجَلًا لَا رَيْبَ فِيهِ فَاَبَى الظَّالِمُونَ اِلَّا كُفُورًا ✻ انلر بیلمزلرمیکه سموات و ارضی بی ماده اول عظمتله یکیدن خلق ایدن باری تعالی قادردرکه انلر کبی ضعیفلری تکرار خلق ایده و انلر ایچون بی شك بر مدت تعیین ایده که انلرك قیامتده اعادهلریدر بو یله حق ظاهر وار ایکن اول ظالملر حقدن اباوامتناعله بعث و حشری انکار ایتدیلر

(١٠٠) قُلْ لَوْ اَنْتُمْ تَمْلِكُونَ خَزَائِنَ رَحْمَةِ رَبِّي اِذًا لَاَمْسَكْتُمْ خَشْيَةَ الْاِنْفَاقِ وَكَانَ الْاِنْسَانُ قَتُورًا ✻ یا محمد کافرلره دیکه اکر سز ربم جل شانهنك رزق و نعمتلری خزینهلرینه مالك اولسکز انی دوکنز خوفیله امساك ایدوب انفاق ایتمزدیکز انسان اغلب حالده بخل اوزره اولوب جمع و ادخاره مائلدر ✻ زیرا اکثر

بذل و انفاقی عوض ملاحظه سیله اوله کلمشدر

حزب ٣

(١٠١) وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوسٰى تِسْعَ اٰيَاتٍ بَيِّنَاتٍ فَاسْئَلْ بَنِي اِسْرَائِيلَ اِذْ جَاءَهُمْ فَقَالَ لَهُ فِرْعَوْنُ اِنِّي لَاَظُنُّكَ يَا مُوسٰى مَسْحُورًا ✻ بز موسایه طقوز ظاهر آیتلر ویردك بنی اسرائیلك علماسی کلدکلرنده سؤال ایله که موسی علیه السلامله فرعونك بیننده نه ماجرا اولدی (تا که سنك صدق قولك مشرکلره ظاهر اوله) موسایه فرعون یا موسی بن سنی عقلکه خلل کلمش مسحور ظن ایدرم دیدی ✻ دینلدیکه اول طقوز آیتلر عصا و ید بیضا و چکرکه و کهله و قورباغه و قان و طاشدن صو آقمق و دکزی یارمق و طوری بنی اسرائیل اوزرینه رفع ایتمکدر ✻ و دینلدیکه ایکی یهود پیغمبر علیه السلامدن طقوز آیتلری سؤال ایتدیلر جوابنده شرك ایتمیك و ناحق یره قان دوکمیك و زنا و سرقه و اکل ربا و سحر و سلطانه غمز ایتمیك و جهاددن و قذف محصناتدن فرار ایتمیك بونلر حکم عامدر و مخصوص سزکه یهود سز سبت کونی مأمور اولدیغکز حدی تجاوز ایتمیك بیوردیلر

(١٠٢) قَالَ لَقَدْ عَلِمْتَ مَا اَنْزَلَ هٰؤُلَاءِ اِلَّا رَبُّ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ بَصَائِرَ وَاِنِّي لَاَظُنُّكَ يَا فِرْعَوْنُ مَثْبُورًا ✻ موسی علیه السلام اکا دیدیکه تحقیق اول آیتلری انزال ایدن انجق سموات و ارضك ربیسی ایدوکنی و بنم نبوتمه دلیل ظاهر اولدیغنی بیلدك یا فرعون سن ناقص العقل اولدیغکدن مغلوب و مقهور اولهجغکی یقینا بیلدم

(١٠٣) فَاَرَادَ اَنْ يَسْتَفِزَّهُمْ مِنَ الْاَرْضِ فَاَغْرَقْنَاهُ وَمَنْ مَعَهُ جَمِيعًا ✻ فرعون مراد ایتدیکه موسی و قومنی ارض مصردن اخراج ایده امدی بز انی و انکله اولان قومنی مصردن اخراج و تماما غرق ایلدك

(١٠٤) وَقُلْنَا مِنْ بَعْدِهِ لِبَنِي اِسْرَائِيلَ اسْكُنُوا الْاَرْضَ فَاِذَا جَاءَ وَعْدُ الْاٰخِرَةِ جِئْنَا بِكُمْ لَفِيفًا ✻ فرعونك غرقندنصکره بنی اسرائیله دیدککه فرعون سزی چیقارمق مراد ایتدیکی ارضده ساکن اولك قیامت کلدکده انلری و سزی مخلوط کتوروب بینکزده حکمله سعید و شقیکزی تمییز ایدرز

(١٠٥) وَبِالْحَقِّ اَنْزَلْنَاهُ وَبِالْحَقِّ نَزَلَ وَمَا اَرْسَلْنَاكَ اِلَّا مُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ✻ بز قرآنی حقله انزال ایتدك و قرآن دخی حقله نازل اولدی یاخود حق اولان محمد علیه السلام اوزره نازل اولدی بز سنی مطیعلره مژده ویرمکه و عاصیلری اخافه ایتمکه کوندردك سکالازم اولان تبشیر و انذاردر

(١٠٦) وَقُرْاٰنًا فَرَقْنَاهُ لِتَقْرَاَهُ عَلَى النَّاسِ عَلٰى مُكْثٍ وَنَزَّلْنَاهُ تَنْزِيلًا ❋ قرآنی سوره سوره آیة آیة پراکنده کوندردك تاکه ناسه انی حفظ وفهم ایچون آهسته آهسته اوقیه سن وزانی (یکرمی اوچ ییلده) حوادث حسبنجه تنزیل ایتدك

(١٠٧) قُلْ اٰمِنُوا بِهِ اَوْلَا تُؤْمِنُوا اِنَّ الَّذِينَ اُوتُوا الْعِلْمَ مِنْ قَبْلِهِ اِذَا يُتْلٰى عَلَيْهِمْ يَخِرُّونَ لِلْاَذْقَانِ سُجَّدًا وَيَقُولُونَ سُبْحَانَ رَبِّنَا اِنْ كَانَ وَعْدُ رَبِّنَا لَمَفْعُولًا ❋ یامحمد سن انلره تهدید طریقیله دیکه قرآنه کرك ایمان ایدك کرك ایتمیك سزك ایمان وعدم ایمانکزدن اکا کمال ونقصان لازم کلمزنزول قرآندن مقدم کتب سماویه ده علم ویرلمش اولنلره ووحی ونبوتی بیلنلره اول قرآن تلاوت اولنسه تعظیما سجده ایده رك یوزلری اوزره دوشرلر (که کتب سالفه ده اوقدقلری وعدهٔ الهی ظهورنه تشکر ایدرلر) وربمز تعالی وعدنه خلفدن منزهدر دیرلر ربمز جل شانه نك وعدی البته اولور انده خلف اولمز

(١٠٨) وَيَخِرُّونَ لِلْاَذْقَانِ يَبْكُونَ وَيَزِيدُهُمْ خُشُوعًا ❋ ویوزلری اوزره سجده ایدوب آغلرلر وقرآنی ایشتمکله انلرك خشوعی زیاده اولور

(١٠٩) قُلِ ادْعُوا اللّٰهَ اَوِ ادْعُوا الرَّحْمٰنَ اَيًّا مَا تَدْعُوا فَلَهُ الْاَسْمَاءُ الْحُسْنٰى وَلَا تَجْهَرْ بِصَلَاتِكَ وَلَا تُخَافِتْ بِهَا وَابْتَغِ بَيْنَ ذٰلِكَ سَبِيلًا ❋ دیکه ربکز جل شانه یه الله یا رحمن دیو تسمیه ودعا ایدك اول ایکی اسمدن قنقیسیله تسمیه ودعا وندا ایدرسه کز انك اسماء حسنی سیدندر ونماز کده قرآنی جهر ایتمه (که مشرکلر انی ایشتدکده استهزا ایتمیه لر) واخفادخی ایتمه (که کروده اولان مؤمنلر انی ایشیده لر) بلکه جهرله اخفا بیننده بریول طلب ایله ❋ سبب نزولنده دینلدیکه اهل کتاب توریتده رحمن اسمی چوقدر سن انی آز ذکر ایدرسن دیدیلر یاخود مشرکلر پیغمبر علیه السلامی یاالله یارحمن دیدیکنی ایشیدوب سن بزی الهه مزه عبادتدن نهی ایدرسن کندك ایکی الهه ندا ایدرسن دیدیلر ❋ روایت اولندیکه ابو بکر رضی الله عنه قرائنده اخفا ایدوب ربم تعالی بنم حاجت ومناجاتمی بیلور وایشیدر دیر ایدی وعمر رضی الله عنه جهر ایله قراءت ایدوب انکله شیطانی یانمدن سوره رم واویورلری اویاندیررم دیر ایدی بو آیة کریمه نازل اولدقده پیغمبرمز علیه السلام ابو بکر رضی الله عنه یه صوتنکی برمقدار رفع ایله وعمر رضی الله عنه یه صداکی برمقدار خفض ایله دیو امر بیوردی ❋ دینلدیکه

آیتك معناسی هر نمازده جهر ایله وهر نمازده اخفا ایله بلکه ایکیسی بیننده متوسط بریولکه کوندز نمازنده اخفا وکیجه نمازنده جهر اوله

(١١٠) وَقُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ وَلِيٌّ مِنَ الذُّلِّ وَكَبِّرْهُ تَكْبِيرًا ❋ ودیکه اول الله تعالی یه حمد اولسونکه ولد اتخاذ ایتمدی وملکده شریکی اولمدی ومعاون ومذلتدن ولی اتخاذ ایتمدی وانی عظمت وجلالیله تعظیم وبوخصال ثلثه دن تنزیه ایله

تم الجلد الاول من تفسیر المواکب

مmm

فهرس الجلد الثانى من تفسير المواكب ترجمة المواهب

٢	سورة الكهف
٢٢	سورة مريم
٣٦	سورة طه
٥٤	سورة الانبياء
٧١	سورة الحج
٨٦	سورة المؤمنون
٩٨	سورة النور
١١٤	سورة الفرقان
١٢٦	سورة الشعراء
١٤٣	سورة النمل
١٥٩	سورة القصص
١٧٧	سورة العنكبوت
١٨٨	سورة الروم
١٩٨	سورة لقمان
٢٠٤	سورة السجدة
٢٠٨	سورة الاحزاب
٢٢٤	سورة سباء
٢٣٤	سورة فاطر
٢٤٢	سورة يس
٢٥٢	سورة الصافات
٢٦٧	سورة ص
٢٨٩	سورة الزمر
٢٩٢	سورة المؤمن
٣٠٤	سورة السجدة او فصلت
٣١٣	سورة الشورى
٣٢٢	سورة الزخرف
٣٣٢	سورة الدخان
٣٣٨	سورة الجاثية
٣٤٣	سورة الاحقاف
٣٥٠	سورة محمد عليه السلام
٣٥٦	سورة الفتح
٣٦٤	سورة الحجرات
٣٦٩	سورة ق
٣٧٤	سورة الذاريات
٣٧٩	سورة الطور
٣٨٣	سورة النجم
٣٨٨	سورة القمر
٣٩٣	سورة الرحمن
٣٩٩	سورة الواقعة
٤٠٥	سورة الحديد
٤١١	سورة المجادله
٤١٧	سورة الحشر
٤٢٣	سورة الممتحنة
٤٢٧	سورة الصف
٤٢٩	سورة الجمعة
٤٣١	سورة المنافقين
٤٣٤	سورة التغابن
٤٣٦	سورة الطلاق
٤٣٩	سورة التحريم
٤٤٣	سورة الملك
٤٤٧	سورة نون والقلم
٤٥٢	سورة الحاقة
٤٥٥	سورة المعارج
٤٥٨	سورة نوح
٤٦١	سورة الجن
٤٦٤	سورة المزمل
٤٦٧	سورة المدثر
٤٧١	سورة القيامه

٤٧٤ سورة الانسان
٤٧٧ سورة المرسلات
٤٨٠ سورة النباء
٤٨٣ سورة النازعات
٤٨٦ سورة عبس
٤٨٨ سورة التكوير
٤٩٠ سورة الانفطار
٤٩١ سورة المطففين
٤٩٣ سورة الانشقاق
٤٩٥ سورة البروج
٤٩٧ سورة الطارق
٤٩٨ سورة الاعلى
٤٩٩ سورة الغاشية
٥٠١ سورة الفجر
٥٠٤ سورة البلد
٥٠٥ سورة الشمس
٥٠٦ سورة الليل
٥٠٧ سورة الضحى
٥٠٨ سورة الم نشرح
٥٠٩ سورة التين
م
٥١٠ سورة العلق
٥١٢ سورة القدر
٥١٣ سورة البينة
٥١٤ سورة الزلزلة
٥١٥ سورة العاديات
٥١٥ سورة القارعة
٥١٦ سورة التكاثر
٥١٦ سورة العصر
٥١٧ سورة الهمزة
٥١٧ سورة الفيل
٥١٩ سورة قريش
٥١٩ سورة الماعون
٥٢٠ سورة الكوثر
٥٢١ سورة الكافرون
٥٢١ سورة النصر
٥٢٢ سورة تبت
٥٢٣ سورة الاخلاص
٥٢٣ سورة الفلق
٥٢٤ سورة الناس
م

ایکنجی جلدك خطا وصواب جدولیدر

صحیفه	آیة	خطا	صواب
٦٦	٨١	يغوضون	يغوصون
٧٤	١٩	من نارِ	من نارٍ
٧٥	٢٣	الصالحاتٍ	الصالحاتِ
٨٣	٦٣	ماءً	ما
٨٧	٢٠	وصبغ	وصبغٍ
١٠٤	٣٠	آنّ	انّ
١٢٣	٥٩	الرحمنِ	الرحمنُ
١٢٩	٣٩	سحرةُ	سحرةَ
١٣٧	١٤٨	الجبالُ	الجبالِ
١٣٩	١٧٢	مَطراً	مَطراً
١٤٥	١٥	سليمانُ	سليمانَ
١٤٥	١٦	سليمانَ	سليمانُ
١٤٨	٣٣	اليكَ	اليكَ
١٥٤	٦١	من السماء	من السماء ماءً
١٥٧	٨٤	يحبطوا	تحبطوا
١٦٤	٢٥	استحياءَ	استحياءٍ
١٦٦	٣٤	هرونَ	هرونُ
١٦٦	٣٤	يكذبونَ	يكذبونِ
١٦٨	٤٦	آتيهم	آتيهم
١٧١	٦٣	اغويناهم	اغوينا اغويناهم
١٧٦	٨٤	يُجزَى	ويُجزى
١٨٧	٦٣	الدارُ	الدارَ
١٩٤	٣٨	فاتَ	فاتَ
٢٠٣	٣٣	حاز	جاز
٢٠٤	٢	ماآتيهم	ماآتيهم
٢٣١	٣٣	تجعلَ	يجعلَ
٢٣٦	١٢	ينقصَ	ينقصُ
٢٤٥	٢٢	ينفذونَ	ينفذون
٢٥٤	١٧	اوآباؤنا	آوَآباؤنا
٢٥٧	٧٤	نادينا	نادينا
٢٥٨	٧٩	تجزى	نجزى
٢٦١	١٠٦	يذبح	يذبح
٢٧١	٢٣	اناب	انابَ
٢٧٨	٧٣	استكبرتُ	استكبرتَ
٢٧٩	٢	فاعبدالله	فاعبدِالله
٢٨١	١٢	الله	الله
٢٩٥	٢٦	يبدلُ	يبدلَ
٣٠٩	٣٢	ادفع	ادفع
٣١٦	١٨	توبته	توبته
٣١٩	٣٩	يظنون	يظنون
٣٢٠	٤٤	يأتي	يأتي
٣٣٠	٧٧	ايقضُ	ايقضِ
٣٣١	٨٧	الله	الله
٣٣٣	١٤	العذاب	العذاب
٣٤١	٢٤	جنتهم	جنتهم
٣٤٨	٢٨	يرجعون	يرجعون
٣٤٨	٢٨	فماقضى	فلماقضى
٣٥٢	١٦	من ماغير	من ماءٍ غير
٣٥٢	١٥	اهواهم	اهواءهم
٣٥٦	٤٠	يتولوا	يتولوا

صحيفه	آية	خطا	صواب
٣٧٠	١٣	عادٌ	عادُ
٣٧٦	٣٢	لَنرسل	لِنرسل
٣٧٦	٣٢		حِجَارَةً مِنْ طِينٍ
٣٧٨	٥٠	فَفروا	فَفِرُّوا
٣٧٨	٥٦	ليعبدونَ	ليعبدونِ
٣٧٨	٥٧	يطعمونَ	يطعمونِ
..	٥٩	يستعجلونَ	يستعجلونِ
٣٨٠	٢٠	ذريتَهم	ذريتُهم
		بايمان	بايمان
٣٩٢	٤٥	سَيُهْزَمُ الجَمْعُ وَيُوَلُّونَ الدُّبُرَ	الجمعُ
٤١٦	٢٢	يدخِلهم	يدخلهم
٤١٨	٥	لَيجزى	لِيجزى
٤١٨	٦	رُسَلَهُ	رُسُلَهُ
٤٢٣	١	الرسولُ	الرسولَ
٤٣٣	٨	لِيخرُجن	لَيُخْرِجن
٤٣٣	٨	والاذلُ	الاذلَ
٤٣٧	١	يُخرجن	يَخرجن
٤٣٨	٦	رزقَهُ	رزقُهُ
٤٣٨	٦	لايكلف	لايكلف اللهُ
٤٦٩	٣١	وليقولُ	وليقولَ
٤٧١	٢	اللوّامَةَ	اللوّامَةِ
٤٩٥	١	والسّماءَ	والسّماءِ
٥١٥	٦	الآنَ انسانَ	اِنَّ الانسانَ
٥١٧	٥	الحَطمِةِ	الحطمةُ

المجلد الثانى من تفسير المواكب
لاسمعيل فرخ افندى

ـ ١٨ ـ (سورة الكهف مكية وهى مائة واحدى عشر آية)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

(١) اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي اَنْزَلَ عَلٰى عَبْدِهِ الْكِتَابَ وَلَمْ يَجْعَلْ لَهُ عِوَجًا ✵

(٢) قَيِّمًا لِيُنْذِرَ بَأْسًا شَدِيدًا مِنْ لَدُنْهُ وَيُبَشِّرَ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ اَنَّ لَهُمْ اَجْرًا حَسَنًا مَاكِثِينَ فِيهِ اَبَدًا ✵ حمد اولسون اول الله تعالايه كه عبدى محمد صلى الله تعالى عليه وسلمه لفظ ومعناده اكريلك اولميه‌رق وافراط وتفريطدن برى اوله‌رق معتدل ومستقيم ومصالح عباده قائم اولدیغى حالده جبرائيل عليه السلام واسطه سيله قرآن كريمى انزال ايلدى تاكه انكله كافرلرى من عند الله عذاب شديد ايله تخويف وعمل صالح ايشليان مؤمنلرى اجر حسن ايله تبشير ايده كه انلر اول اجرده مؤبد وبى انقطاع مقيملردر

(٣) وَيُنْذِرَ الَّذِينَ قَالُوا اتَّخَذَ اللّٰهُ وَلَدًا (٤) مَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ وَلَا لِاٰبَائِهِمْ كَبُرَتْ كَلِمَةً تَخْرُجُ مِنْ اَفْوَاهِهِمْ اِنْ يَقُولُونَ اِلَّا كَذِبًا ✵ الله تعالى ولد اتخاذ ايتدى دين كافرلرى تخويف ايده انلرك وبابالرينك بونى ديمه‌ده علملرى اولميوب صرف جهل وتقليددر انلرك اغزلرندن چيقان بو كلام كفر عظيم اولدى انلر انجق يلان سويلرلر

(٥) فَلَعَلَّكَ بَاخِعٌ نَفْسَكَ عَلٰى اٰثَارِهِمْ اِنْ لَمْ يُؤْمِنُوا بِهٰذَا الْحَدِيثِ اَسَفًا ✵ بوخسه انلرك بو قرآنه ايمان ايتميوب يانكدن كتدكلرينه حزن وغضبله نفسكى هلاك ايدرسين

(٦) اِنَّا جَعَلْنَا مَا عَلَى الْاَرْضِ زِينَةً لَهَا لِنَبْلُوَهُمْ اَيُّهُمْ اَحْسَنُ عَمَلًا ✵ بز يرده اولان معادن ونباتات وحيواناتى زمين اهلنه زينت قيلدقكه قنغيسى عمل صالحده وقنغيسى دنيايى تركده در تجربه ايده‌لم

(٧) وَاِنَّا لَجَاعِلُونَ مَا عَلَيْهَا صَعِيدًا جُرُزًا ✵ واول زمينده اولان طاغ واغاج وبنالرى محوايله نباتسز قورى خراب ايديجيز

(٨) اَمْ حَسِبْتَ اَنَّ اَصْحَابَ الْكَهْفِ وَالرَّقِيمِ كَانُوا مِنْ اٰيَاتِنَا عَجَبًا ✵ اصحاب كهف ورقيمك اوچيوز طقوز سنه اويقوده قالدقلرينى يا محمد سن بزم سموات وارضى خلق ايتديكمزه نسبتله عجيب وغريب ظن ايتدكمى قدرتمزه نسبتله عجب دكلدر ✵ بعضيلر ديديلر كه اصحاب رقيم بشقه اوچ كيسه ايدى بعض ايشلرينه كيدركن انلرى يغمور طوتوب برمغاره‌يه كيرديلر اوحالده

طاغدن برقيا قوپوب مغاره‌نك اغزينى قپاتدى اول اوچ كيسه‌نك هربرى عملنى ياد وتوسلله الله تعالادن نجات طلبيله دعا ايتديلر بريسى اجرتله طوتديغى آدمى بعد زمان اجرتنى مدتى فائضيله وفا ايتديكنى وبريسى هواى نفسنه مخالفت ايتديكنى وديكرى والدينه احسان ايتديكنى ياد واستغاثه لرنده قيا يواروب خلاص بولديلر ✵ اصحاب كهف قصه سنده اقوال مختلفه اولمغله مشهور اولان بودر كه افسوس شهرى حواليسنده رقيم نام واديده بناخلوس طاغنده كهف دينور برمغاره وارايدى شهر افسوس دقيانوسك دار الملكى اولوب اهاليسنى بت پرستلكه تكليف ايدوب اطاعت ايدن خلاص ايتمين قتل اولوردى كشى زاده‌لردن خدا پرست كنج التى كيسه بركوشه‌ده بوجبارانك فتنه سندن خلاص ايچون دعايه مشغول ايديلر بو حاللرنده ايكن دقيانوسه خبر ويريلوب انلرى احضار وتهديد بسيار ايلدى انلر طريق توحيدده ثبات كوستروب شركى قبول ايتمديلر دقيانوس انلرك جميع مالنى اخذله سز جوانلرسكز سزه ايكى اوچ كون مهلت ويريرم خلاص وقتلكزى فكر ايدك ديوب كندوسى برغيرى شهره كيتدى اول جوانلر فرصتى غنيمت بيلوب بعد المشاوره فراره قرار ويرديلر هربرى پدرينك خانه سندن زاد ونفقه ايچون بر مقدار مال الوب شهره قريب برطاغه عازم اولديلر يولده كيدركن برچوبانه راست كلوب انلرك دينته موافقتله مرافقت ايلدى چوبانك كلبى دخى بونلره تابع اولوب عقبلرنجه كيدردى هرنقدر منع ايتديلرسه ممكن اوليوب آخر كار حق تعالى اول كلبه لسان كرم ايدوب بندن قورقيك بن الله تعالينك وسزك دوستكزم سز اويقوده ايكن بن سزه پاسبانلق ايدرم ديدى چونكه طاغه يقين كلديلر چوبان بونلره بن بو طاغده برمغاره بيلورم اول مغاره‌ده كزلنمك ممكندر ديو اتفاقله اول مغاره‌يه متوجه اولديلر حق تعالى آيت آتيه‌ده مغاره‌يه كتدكلرينى خبر ويرر

(٩) اِذْ اَوَى الْفِتْيَةُ اِلَى الْكَهْفِ فَقَالُوا رَبَّنَا اٰتِنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً وَهَيِّئْ لَنَا مِنْ اَمْرِنَا رَشَدًا ✵ انلره ذكر ايت شونيكه اول يكيتلر مغاره‌يى مأوى ايدوب ديديلر كه يا ربنا بزه سنك عندكدن رحمت يعنى رزق ومغفرت وعدودن امنيت ويرو كفاردن مفارقت امريمزده صدق ورشد ويره

(١٠) فَضَرَبْنَا عَلٰى اٰذَانِهِمْ فِي الْكَهْفِ سِنِينَ عَدَدًا ✵ بز كهفده معدود ييللر آنلرك قولقلرينه حجاب وضع ايتدك كه كلام ايشتميه‌لر يعنى آنلرى اويوتدق

(١١) ثم بعثناهم لنعلم اى الحزبين احصى لما لبثوا امدا ❋ صکره اویاندردق تاکه علم ازلیمزده اولان آنلرك مغاره ده اکلنمسنی اهل کتابدن مؤمن وکافر یا متقدمین ومتأخریندن قنغی کروه تمام تعداد ایدوب ضبط ایلمشدر

(١٢) نحن نقص علیك نبأهم بالحق انهم فتیة آمنوا بربهم وزدناهم هدى ❋ بز سکا اول اصحاب کهفك خبرینی حقله حکایت ایدرز اول یکیتلر ربلری جل شانه یه ایمان کتوردیلر بز آنلرك هدایت وثباتلرینی آرتردق

(١٣) وربطنا على قلوبهم اذ قاموا فقالوا ربنا رب السموات والارض لن ندعو من دونه الها لقد قلنا اذا شططا ❋ بز آنلرك قلبلری اوزرینه اظهار حق ودقیانوسه جواب ویرمکده جسارتی محکم قیلدق اولوقتکه دقیانوسك او کنده طوروب انلری بت پرستلکه دعوت ایتدککده دیدیلرکه بزم ربمز تعالی سموات وارضك ربیدر اندن غیری یه طاپمیز اکر غیری یه طاپارزدیرسك اول آنده خطا ویلان سو یلمش اولورز

(١٤) هؤلاء قومنا اتخذوا من دونه آلهة لولا یأتون علیهم بسلطان بین فمن اظلم ممن افترى على الله كذبا ❋ بو بزم قومز اولان اهل افسوسدن بر کروهکه دقیانوسك تهدید وقتلی خوفیله الله تعالادن غیری باطل الهه اتخاذ ایتدیلر اول کافرلر نیچون بت پرستلکلری اوزره برهان ظاهر کتورمزلر الله تعالایه شریك نسبتیله کذب وافترا ایدندن اظلم کیم اولور

(١٥) واذ اعتزلتموهم وما یعبدون الا الله فأووا الى الكهف ینشر لكم ربكم من رحمته ویهیئ لكم من امركم مرفقا ❋ بیوکلری اولان یملیخا فرار امغاره یه کیدرکن یولده رفقلرینه دیدیکه چونکه قومزدن آیرلمغی ایستدك اول قومز الله تعالایه عبادت ایدوب وعبادتده اصنامی اکا شریك ایدرلر بونلرك بو عبادتلری بزه کران کلدی ایمدی مغاره یی مسکن ایدوب بز الله تعالایه عبادت ایده لم ربکز جل شانه ایکی جهانده رحمتندن سزه نشر ایدر وامرکزدن دین ودنیاده سزه رفق ونفعی اولورشیئی تسهیل ایدر ❋ مرویدرکه اول جوانلر چوبانك دلالتیله مغاره یه کیروب قرار ایتدیلر همان امر حقله اویودیلر دقیانوس افسوسه کلوب انلری سؤال ایلدی فرارلرینی خبر ویردکلرنده باباریننه انلرك احضارینی تکلیف ایلدی باباری بزم مالمزی الوب بوطاغه کیتدیلر دیدیلر دقیانوس جمعیتله کیدوب اول غاری بولدقده بویلجه فوت اولسونلر دیو غارك اغزینی محکم یاپدردی دقیانوسك مقربلرندن

ایکی مؤمن جوانلرك اسملرینی وحاللرینی بر طاشه نقش ایدوب مغاره نك دیوارینه وضع ایلدیلرکه شاید بروقت اقتضا ایده اول مغاره جبل بتاخلوسك جنوب طرفنده ایدی شمس طلوع وغروبنده اکا طوقنوب عفونتنی تحلیل ایدردیکه اجساد واثوابلری متغیر اولمیه

(١٦) وترى الشمس اذا طلعت تزاور عن كهفهم ذات الیمین واذا غربت تقرضهم ذات الشمال وهم فی فجوة منه ذلك من آیات الله من یهد الله فهو المهتد ومن یضلل فلن تجد له ولیا مرشدا ❋ کوریدککه کونش طلوعنده مغاره لری قطب شمالی مقابلنده اولمغله انلرك صاغ طرفنه میل ایدردی وغروبنده انلری ترك ایدوب صول طرفه کیدردی وانلر مغاره نك اورته سنده اولمغله هوا آلوب تعفندن امین ایدیلر اشته بوقدرت اللهك دلائلندندر کیمه که الله تعالی توفیقیله هدایت ایدرسه اول کمسنه فلاح ورشاده یول بولمشدر کیمی که ضلالتله مخذول ایدرسه انکیچون ولی مرشد بوله مزسین

(١٧) وتحسبهم ایقاظا وهم رقود ونقلبهم ذات الیمین وذات الشمال وكلبهم باسط ذراعیه بالوصید لو اطلعت علیهم لولیت منهم فرارا ولملئت منهم رعبا ❋ انلرك کوزلری آچیق اولمغله سن انلری اویانق ظن ایدرسین مع هذا انلر اویقوده در بز انلری ملکلرله صاغنه وصولنه دونده ریرزکه طول زمانله بدنلری چوریمیه وانلرك کلبلری دیرسکلرینی قپونك اشیکنه بسط ایتمشیدی اکرسن انلره نظرله مطلع اولیدك خوفکدن کیرودونوب قاچردك وقلبك انلرك رعبیله طولردی زیرا کوزلری آچیق وقیللری وطرنقلری اوزامش ومکانلری مظلم وموحش ایدی

(١٨) وكذلك بعثناهم لیتساءلوا بینهم قال قائل منهم كم لبثتم قالوا لبثنا یوما او بعض یوم قالوا ربكم اعلم بما لبثتم فابعثوا احدكم بورقكم هذه الى المدینة فلینظر ایها ازكى طعاما فلیأتكم برزق منه ولیتلطف ولا یشعرن بكم احدا ❋ بز انلری اویوتدیغمز کبی کمال قدرتمزله جسد ولباسلری بو مدت طویله ده تغیر اولمقسزین اویاندردق که حاللرینی بیله لر وصنعت الهیه یی اکلیه لر انلردن بریسی (مکسلمینا) دیدیکه نقدر زمان یاتوب اکلندیکز انلرك مغاره یه کیرملری کونش طوغرکن ایدی اویانملری غروبه قریب اولمغله جوابده برکون یاخود کوندن برمقدار خوابده اکلندك دیدیلر تکرار قیللرینه وطرنقلرینه باقوب بنه بر برلرینه ربکز جل شانه بیلورکه نقدر اکلندیکز

دیدیلر انك عملنه چاره لری اولمامغله کندولرینه الزم ومهم اولان ایشه عزیمتله دیدیلرکه بو درهمله بریکزی شومدینه یه (یعنی افسوسه شمدی اسمی طرسوسدر) کوندرك که باقسون قنغی طعام حلال وپاك ایسه اندن سزه رزق کتورسون واشتراسنده لطف ومدارا ایلسون وسزی شهرلودن برکسنه یه خبر ویرمسون

﴿١٩﴾ اِنَّهُمْ اِنْ يَظْهَرُوا عَلَيْكُمْ يَرْجُمُوكُمْ اَوْ يُعِيدُوكُمْ فِى مِلَّتِهِمْ وَلَنْ تُفْلِحُوا اِذاً اَبَداً ❋ اکر دقیانوسه تابع اولان اهالیٔ شهر سزه مطلع اولور یاظفر بولورلرسه سزی رجم ایدرلر یاخود کرها کندو دینلرینه دوندررلر اکر انلرك دیننه کیررسه کزابدی فلاح بولمزسکز* مرویدرکه انلرك کامل واعقللری اولان یملیخا بووصیتلری قبول ایله شهره کیدوب قپوله وارد قده طورلری تغییر اولمش کوردی شهره کیردکده بازار ومحلات وانسانلرك اون وشکللرینی طرز اخرده کوروب کندویه حیرت غلبه ایدوب مضطرب اولدی آخرالامر اتمکجی دکاننه واروب اول درهمی یعنی دقیانوسك سکه سیله اولان اقچه یی اتمکجی یه وردکده اتمکجی خیال ایتدیکه بوآدم خزینه بولمشدر همان الدن اله کوستررك ضابطه واردی یملیخایی طوتوب بولدیغك مالك باقیسنی ویردیو تهدید ایتدیلر یملیخا بن خزینه بولمدم دونکی کون بوالتونی اودن الدم بوکون بازاره کتوردم دیدی پدرینك اسمنی صوردیلر خبر ویردکده شهرده اولمقوله آدم ایشتدکاری اولمامغله تکذیب ایتدیلر غایت دهشتندن بنی دقیانوسه کوتورك اول بنم ایشمی بیلوردیدی اول کلامنی دخی استهزا ایدوب دقیانوس فوت اوله لی اوچیوزسنه یه قریبدرسن بزه مثل سو یلیورسین دیدیلر یملیخا ناچار عاقبت دونکی کون قاچوب غاره کیردکارینی سو یلیوب غیری شی بیلم دیو جواب ویردی القصه پادشاهلری اولان ملك صالح تندروسه کوتوردیلر اول ملك مؤمن اولوب وقتنك ناسی اکثری حشر اجسادی منکر ایدیلر هرچند ملك مز بور انلره نصیحت ایتدیکجه فائده ایتمزدی یملیخا اول ملکه صورت حالی تقریر ایتدکده ملك اوغلی واشراف ومقربلریله عازم غار اولدیلر یملیخا واروب یارانلرینه خبرویردی ملك دخی یتشوب اول حاللری اوزرینه یازیلان طاشی کتوروب اوقودیلر اسملری وحاللری معلوم اولدی انلره سلام ویروب جواب الدی وانلرله معانقه ایدوب وداع ایدرکن تکرار اویقویه واروب قبض اولندیلر

﴿٢٠﴾ وَكَذٰلِكَ اَعْثَرْنَا عَلَيْهِمْ لِيَعْلَمُوا اَنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ وَاَنَّ السَّاعَةَ لَارَيْبَ فِيهَا اِذْ يَتَنَازَعُونَ بَيْنَهُمْ اَمْرَهُمْ فَقَالُوا ابْنُوا عَلَيْهِمْ بُنْيَاناً رَبُّهُمْ اَعْلَمُ بِهِمْ

قَالَ الَّذِينَ غَلَبُوا عَلٰى اَمْرِهِمْ لَنَتَّخِذَنَّ عَلَيْهِمْ مَسْجِداً ❋ اصحاب کهفی بوصورتله او یاندرمز کبی ناسی انلرك حالنه مطلع ایلدك که الله تعالینك وعدی اولان بعث وحشر حق اولدیغنی بونلره انظار وتشبیه ایله شك وشبهه سز قامت قیامتی بیله لر زیرا انلر اول وقتده دینلری امرنده منازعه ایدوب (بعضیلری حشر یالکز ارواح مجرده ایله در وبعضلری روح وجسد معا حشر اولنور دیرلردی تا که بونلری کوروب روح مع جسد حشر اوله جغنی وقدرت اللهده عجز اولمدیغنی بیلسونلر چونکه اهالیٔ شهر بو احوالی کوردیلر) برکروهی بونلرك حفظنه دیوار وبنا یاپلسون دیدیلر ربلری تعالی انلرك امورلرینه اعلمدر که بنا خصوصنده اولان معارضه لرنده حشر اجساده قائل او انلر غلبه ایدوب اوزرلرینه عبادت ایچون مسجد بناسنی اتخاذ ایده رز دیدیلر

﴿٢١﴾ سَيَقُولُونَ ثَلٰثَةٌ رَابِعُهُمْ كَلْبُهُمْ وَيَقُولُونَ خَمْسَةٌ سَادِسُهُمْ كَلْبُهُمْ رَجْماً بِالْغَيْبِ وَيَقُولُونَ سَبْعَةٌ وَثَامِنُهُمْ كَلْبُهُمْ قُلْ رَبِّى اَعْلَمُ بِعِدَّتِهِمْ مَا يَعْلَمُهُمْ اِلَّا قَلِيلٌ ﴿٢٢﴾ فَلَا تُمَارِ فِيهِمْ اِلَّا مِرَاءً ظَاهِراً وَلَا تَسْتَفْتِ فِيهِمْ مِنْهُمْ اَحَداً ❋ نجران نصاراسندن سید یعقوبیه وعاقب نسطوریه ایدیلر سید واصحابی اصحاب کهف اوچ دردنجیسی کلبلری ایدی دیدی وعاقب واصحابی اصحاب کهف بش وکلبلری التنجی ایدی دیدی انلرك دیدکلری ظن واختراعی ایدی ومسلمانلر خبر رسول علیه السلامله اصحاب کهف یدی وسکزنجی کلبلری ایدی دیدیلرسن دیکه انلرك عددینی ربم جل شانه بیلور ناسدن انی انجق آز کیمسه بیلور امدی اصحاب کهف ماده سنده اول اهل کتاب ایله دقیلو مجادله ایتمه مکر ظاهر یعنی قرآنده اولانی قرائت ایله اکتفا ایدوب انلری تجهیل ایتمه واهل کتابك هیچ برندن اصحاب کهف احوالنی سؤال ایتمه

﴿٢٣﴾ وَلَا تَقُولَنَّ لِشَايْءٍ اِنِّى فَاعِلٌ ذٰلِكَ غَداً اِلَّا اَنْ يَشَاءَ اللّٰهُ وَاذْكُرْ رَبَّكَ اِذَا نَسِيتَ وَقُلْ عَسٰى اَنْ يَهْدِيَنِ رَبِّى لِاَقْرَبَ مِنْ هٰذَا رَشَداً ❋ برشیئه عزیمتکده بن انی یارین ایشلرم دیمه بلکه الله تعالی مراد ایدرسه ایشلرم دی وغفلتله مشیتنی اونودرسك ربك تعالایه رجوع وذکر ایله ودیکه شاید ربم تعالی بنی بوسؤال اولنان اصحاب کهف شاننده راه صوابه یقین اولانه هدایت ایدر* مرویدرکه پیغمبر علیه السلامدن یهود وساطتیله قریش اوچ سؤال ایتدیلر دیکه سورهٔ اسراده روح آیتنده تحریر اولنمشیدی افندمز علیه الصلوة والسلام یارین جواب ویریرم دیوان شاء الله دیمشیدی اون بش کون قدر وحی نازل اولمامغله قریشك طعنلری سببیله قلبلرینه ملال عارض اولمغله بو آیت کریمه ایله بیان اولندی

(٢٤) وَلَبِثُوا فِي كَهْفِهِمْ ثَلَاثَ مِائَةٍ سِنِينَ وَازْدَادُوا تِسْعًا ❋ اول يكتلر اوچيوز سنه وطقوز سنه دخى زياده مغاره لرنده اويقوده اكلنديلر سنهٔ شمسيه نك اوچيوز سنه سى سنهٔ قمريه ده اوچيوز طقوز سنه اولمغله شمسيه وقمريه نك مدتنى بياندر دينلمش

زيرا هر يوز سنهٔ شمسيه ده اوچ سنهٔ قمريه زياده اولور لمحرره

(٢٥) قُلِ اللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا لَبِثُوا لَهُ غَيْبُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ اَبْصِرْ بِهِ وَاَسْمِعْ مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ اَحَدًا ❋ ديكه انلرك نمقدار اكلندكلرينى الله تعالى اعلمدر سموات وارضك مغيباتى وجمله يه خفى اولان اشيانك علمى اكا مخصوصدر صغير وكبير خفى وجلى هر موجودى كورر وايشيدر آسمان وزمين اهلنك اندن غيرى امورلرينه متولى وناصرلرى يوقدر وحكمنده كمسنه اكا شريك اوله مز

(٢٦) وَاتْلُ مَا اُوحِيَ اِلَيْكَ مِنْ كِتَابِ رَبِّكَ لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِهِ وَلَنْ تَجِدَ مِنْ دُونِهِ مُلْتَحَدًا ❋ يا محمد سكا وحى اولنان قرآندن تلاوت ايله انك كلماتنى تبديل ايدر يوقدر اكر اول قرآنه اتباع ايتمزسك اندن غيرى التجا ايده جك بوله مزسين

(٢٧) وَاصْبِرْ نَفْسَكَ مَعَ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْغَدٰوةِ وَالْعَشِيِّ يُرِيدُونَ وَجْهَهُ وَلَا تَعْدُ عَيْنَاكَ عَنْهُمْ تُرِيدُ زِينَةَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَلَا تُطِعْ مَنْ اَغْفَلْنَا قَلْبَهُ عَنْ ذِكْرِنَا وَاتَّبَعَ هَوٰيهُ وَكَانَ اَمْرُهُ فُرُطًا ❋ صباح واخشام الله تعالينك رضاسنى اراده وطلب ايله ربلرينه طاعت ودعا ايدنلرله نفسكى ثابت وصبر ايله انلردن نظركى صرف ايدوب حيات دنيا زينتنه مائل اغنيا واشراف مجالستنى اراده ايتمه وقلبنى بزم ذكرمزدن اغفال ايدوب هواسنه تابع اولان كيمسه يه اطاعت ايتمه انك امرى تباه وضايع اولدى ❋ دينلديكه عيينه بن حصن واقرع بن حابس وامثالى پيغمبر عليه السلامه يا رسول الله بز اشراف عربدن ايز يانكده فقير مسلمانلر اوتوريورلر انلرك اثوابنك رايحه لرى بزى متأذى ايدر انلرى نزدكدن تبعيد ياخود انلر ايچون مجلس آخر ايتسك بز حضوركزه كلوب تعليم احكام ايدوب بز و بزمله سائر كيمسه لر ايمانه كلورلردى ديديلر بناء عليه بو آيت كريمه نازل اولدى

(٢٨) وَقُلِ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكُمْ فَمَنْ شَاءَ فَلْيُؤْمِنْ وَمَنْ شَاءَ فَلْيَكْفُرْ اِنَّا اَعْتَدْنَا لِلظَّالِمِينَ نَارًا اَحَاطَ بِهِمْ سُرَادِقُهَا وَاِنْ يَسْتَغِيثُوا يُغَاثُوا بِمَاءٍ كَالْمُهْلِ يَشْوِي الْوُجُوهَ بِئْسَ الشَّرَابُ وَسَاءَتْ مُرْتَفَقًا ❋ ديكه قرآن ربكز جل شانه

طرفندن كلام حق وخبر صدقدر استيان مؤمن اولور استيان كافر اولور يعنى ايمان وكفردن سز دلديككزى اختيار ايدك بن انلرى يانمه ادن طرداتيمم بز اول ظالملر ايچون آتش حاضر ايلدك كه انك قاپو ديوارى انلرى احاطه ايتمشدر انلر صو استه سه لر انلره زيت طورطوسى ياخود اريمش باقر كبى صو ويريلور اغزلرينه كوتوردكن يوزلرينى بريان ايدر نه قبيح صوو نه قبيح مكاندر

(٢٩) اِنَّ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ اِنَّا لَا نُضِيعُ اَجْرَ مَنْ اَحْسَنَ عَمَلًا ❋ شونلر كه الله تعالى يه ورسولنه وقرآنه ايمان ايدوب عمل صالح ايشلديلر اول احسن عمل ايشليلرك اجرنى ضايع ايتمز

(٣٠) اُولٰئِكَ لَهُمْ جَنَّاتُ عَدْنٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهِمُ الْاَنْهَارُ يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ اَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَيَلْبَسُونَ ثِيَابًا خُضْرًا مِنْ سُنْدُسٍ وَاِسْتَبْرَقٍ مُتَّكِئِينَ فِيهَا عَلَى الْاَرَائِكِ نِعْمَ الثَّوَابُ وَحَسُنَتْ مُرْتَفَقًا ❋ اول مؤمنلر ايچون اقامت جنتلرى واردر كه انلرك منزللرى تحتندن سود وصو وشراب وبال ايرمقلرى آقار وآنده آلتوندن بيله زكلر حلى باغلنورلر ويشيل ديبادن اينجه وقالين اثواب كيرلر ومتنعمين حالده تختلر اوزره اوتوررلر جنت ونعمتى نه كوزل ثواب واول سرير وبوستانلر نه احسن مكان ومقر اولور

(٣١) وَاضْرِبْ لَهُمْ مَثَلًا رَجُلَيْنِ جَعَلْنَا لِاَحَدِهِمَا جَنَّتَيْنِ مِنْ اَعْنَابٍ وَحَفَفْنَاهُمَا بِنَخْلٍ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمَا زَرْعًا كِلْتَا الْجَنَّتَيْنِ اٰتَتْ اُكُلَهَا وَلَمْ تَظْلِمْ مِنْهُ شَيْئًا ❋ سن اول ايكى رجلك حالنى ضرب مثل ايله بزانك برينه يعنى كافره اوزم ناكلرندن ايكى بوستان قيلدق واول بوستانلرى خرما اغاجلريله احاطه ايتدك وايكى بوستانك اراسنى اكينلك ايتدك كه هم ميوه وهم ذخيره اوله اول بوستانلر محصوللرينى تمام ويروب فراوان ونقص سنه لرنده وسائر بوستانلرده اولمديغى وقتده بونلرده نقصانلق برشى اولمدى ❋ منقولدركه بنى اسرائيلدن ايكى قرداش وارايديكه برى مؤمن يهوذا برى كافر نطروس دينيلررلردى بابالرندن سكز بيك دينار ميراث قالوب دردر بيك ديناراخذ ايتمشلرايدى يهوذا اول مالى وجوه خيره صرف ايدوب نطروس انكله عقار وضياع ومتاع خانه المغله حق تعالى بو آيات كريمه ده انلرك حال وانجامنى بيان بيورر

(٣٢) وَفَجَّرْنَا خِلَالَهُمَا نَهَرًا وَكَانَ لَهُ ثَمَرٌ فَقَالَ لِصَاحِبِهِ وَهُوَ يُحَاوِرُهُ اَنَا اَكْثَرُ مِنْكَ مَالًا وَاَعَزُّ نَفَرًا ❋ واول بوستانلرك اورته سندن نهر اقتدق واول كافر ايچون اوزم وخرمادن بشقه دخى ميوه لر وماللر وارايدى واول

حزب ٤

قرداشنه محاوره ومجادله ايده رك بنم سندن مال واولاد وخدمم چوقدر ديدى *منقولدركه مؤمن يهوذا قرداشنه واروب معيشتنه مساعده استدكده نطروس ميراثى برابر الدق بن بو باغ ومال وخدمى پيدا ايلدم سن نيچون فقير قالدك ديدى يهوذا بن مالى دنيا يى صاتوب جنت بوستانى الدم ديدى نطروس حاضر مالى تلف ايدوب كله جك اميد ايله خوار ومحتاج اولدك ديو سرزنش ايلدى

(٣٣) ودخل جنته وهو ظالم لنفسه قال ما اظن ان تبيد هذه ابدا

(٣٤) وما اظن الساعة قائمة ولئن رددت الى ربى لاجدن خيرا منها منقلبا ✱ وصاحبى يهوذا ايله بوستاننه كيردى و فخر وعجب ايله نفسنه ظلم ايديجى اولديغى حالده كزركن ديرايديكه بن ظن ايتمم بو بوستان هر كز فنا بوله و قيامت قوپه جغنى دخى ظن ايتمم اكر سنك زعمجه قيامت قوپوب بن ربمه رد اولنور سم دخى بنم اهليت واستحقاقم حسبيله البته انده بوندن خيرلوسنى بولورمكه بونك يرينه بكا ويريلور

(٣٥) قال له صاحبه وهو يحاوره اكفرت بالذى خلقك من تراب ثم من نطفة ثم سويك رجلا (٣٦) لكنا هو الله ربى ولا اشرك بربى احدا ✱ اول كافره صاحبى اولان يهوذا جدل يوزندن ديديكه آياسن سنى اصل تراب ماده سندن صكره بقيه نطفه دن خلق ايدن بعده تام اندام ايله انسان ايدن الله تعالى يه كافرمى اولدك لكن بن مؤمن موحدم الله تعالى بنم ربمدر واكا هيچ فردى اشراك ايتمم

(٣٧) ولولا اذ دخلت جنتك قلت ما شاء الله لا قوة الا بالله ان ترن انا اقل منك مالا وولدا ✱ بوستانكه كيرديككده نيچون ما شاء الله لا قوة الا بالله ديمدك يعنى الله تعالى ديلوب بكا ويرمش وقوت وقدرت انجق الله تعالى نكدر ديموب بو بوستان ومالك فنا بولمز ظن ايدرم ديدك اكر سن بنى مال واولاد جهتيله آز كورر سك

(٣٨) فعسى ربى ان يؤتين خيرا من جنتك ويرسل عليها حسبانا من السماء فتصبح صعيدا زلقا ✱ شايدكه ربم جل شانه ايمانم جهتيله بكا سنك بوستانكدن خيرلوسنى ويره وسنك بوستانكك اوزرينه كوكدن بربلا كوندروب آياق قياجق اوتسز دوزطوپراق اوله

(٣٩) او يصبح ماؤها غورا فلن تستطيع له طلبا ✱ ياخود بوستانكك صوينى يره باتوره كه آنى طلب ايتمكه قدرتك اولميه

(٤٠) واحيط بثمره فاصبح يقلب كفيه على ما انفق فيها وهى خاوية على عروشها ويقول ياليتنى لم اشرك بربى احدا ✱ (حق تعالى اول مؤمن يهوذانك كلامنى تصديق ايدوب) اول كافرك بوستاننك ميوه واشجار وبناسنى كوكدن آتش نزول واحاطه سيله هلاك وبنا وسقفلرى دوشوب باغ وبوستانى خراب ايلمش وصوينى يره باتمش صباح نطروس اول حالى كوردكده انلره صرف ايتديكى مالك حسرتيله ايكى الينى بربرينه اوروب تأسفله نوايدى ربم تعالى يه كيمسه يى شريك ايتميدم ديدى

(٤١) ولم تكن له فئة ينصرونه من دون الله وما كان منتصرا ✱ انكيچون الله تعالادن غيرى بركمسنه ياردم ايدراولمدى اولدخى كندينه نصرت وباغنى قورتارمغه قدرت بولوراولمدى

(٤٢) هنالك الولاية لله الحق هو خير ثوابا وخير عقبا ✱ بوحالت وزوال نعمتده ياردم ودوستلق ايتمك انجق الله تعالى يه مخصوصدركه اول حقدر اول الله تعالى اهل طاعته مكافات ايتمكه خيرلو وافضلدر وجهت عاقبتله سائردن خوف ايتمكدن الله تعالادن خوف ايتمك اخير وانفعدر

(٤٣) واضرب لهم مثل الحيوة الدنيا كماء انزلناه من السماء فاختلط به نبات الارض فاصبح هشيما تذروه الرياح وكان الله على كل شىء مقتدرا ✱ يا محمد اهل دنيايه حيات دنيانك مثلنى ذكر ايله اول اكا بكزركه سمادن انزال ايتديكمز صو ايله ارضك نباتى قاريشوب اونبات قوت ونشو ونما ايله كمالنى بولور بعده قوريوب روزكار آنى كوكدن چيقاروب صاوروب هرطرفه طاغيدر الله تعالا انشا وافنادن هرشيئه قادر اولدى

(٤٤) المال والبنون زينة الحيوة الدنيا والباقيات الصالحات خير عند ربك ثوابا وخير املا ✱ مال واولاد حيات دنيانك زينتيدر واعمال صالحه كه انك ثمره سى باقيدر (اول بش وقت نماز وصوم وحج وسبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله اكبر كلمه سى وسائر كبى) ربك تعالى عندنده انلر مال واولاددن وامل دنيادن ثواب واميد جهتيله خيراودر

(٤٥) ويوم نسير الجبال وترى الارض بارزة وحشرناهم فلم نغادر منهم احدا ✱ ياد ايله شول كونيكه بز انده طاغلرى يرندن قوپاروب هواده يوريدرز وارضى جبل وبنا وشجردن خالى كوررسن وانلردن برينى ترك ايتميوب موقفده جمع وحشر ايده رز

(٤٦) وَعُرِضُوا عَلَى رَبِّكَ صَفًّا لَقَدْ جِئْتُمُونَا كَمَا خَلَقْنَاكُمْ اَوَّلَ مَرَّةٍ بَلْ زَعَمْتُمْ اَلَّنْ نَجْعَلَ لَكُمْ مَوْعِدًا ☼ انلر ربك جل شانه يه صف اولدقلرى حالده عرض اولنورلر وانلره دينور كه مقدمه سز هيج ايكن سزى خلق ايتديكمز كبى شمدى عريان بى مال و منال تنها جه بزه كلديكز بلكه شماسه ايجون سزه وعد ايلديكمز بعث وحشرى اجرا قيلمز زعم ايدرديكز

(٤٧) وَوُضِعَ الْكِتَابُ فَتَرَى الْمُجْرِمِينَ مُشْفِقِينَ مِمَّا فِيهِ وَيَقُولُونَ يَا وَيْلَتَنَا مَالِ هٰذَا الْكِتَابِ لَا يُغَادِرُ صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً اِلَّا اَحْصٰيهَا وَوَجَدُوا مَا عَمِلُوا حَاضِرًا وَلَا يَظْلِمُ رَبُّكَ اَحَدًا ☼ دفتر اعماللرى هر كسك يدينه ياخود ميزانه وضع اولنور كنهكارلرى كوررسنكه اونوتدقلرى كناهلرينى اول كتابده كوروب مطلع اولدقلرنده قورقارلر واى وحيف بزه كه بو كتاب اعماله نه اولديكه بزم كوجك وبيوك كناهلرمزك بربنى ترك ايتميوب جملهسنى تعداد وضبط ايلمش ديرلر وخير و شردن ايشلدكلرينى آنده حاضر بولهلر ربك تعالى بركسنهيه ثوابنك نقصانى وعقوبتك زيادهسيله ظلم ايتمز

(٤٨) وَاِذْ قُلْنَا لِلْمَلٰئِكَةِ اسْجُدُوا لِاٰدَمَ فَسَجَدُوا اِلَّا اِبْلِيسَ كَانَ مِنَ الْجِنِّ فَفَسَقَ عَنْ اَمْرِ رَبِّهِ اَفَتَتَّخِذُونَهُ وَذُرِّيَّتَهُ اَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِي وَهُمْ لَكُمْ عَدُوٌّ بِئْسَ لِلظَّالِمِينَ بَدَلًا ☼ يادايت شونيكه بز ملكلره آدمه سجده ايدك ديدك جملهسى سجده ايدوب انجق ابليس ايتمدى زيرا اول جندن ايدى اول سببدن الله تعالانك امرندن خروجله عصيان ايتدى يا بنى آدم ايا سز اول ابليسى وذريتنى بندن غيرى دوستمى اتخاذ ايدرسز حال بوكه انلر سزه دشمنلردر ظالملر ايجون ابليس وذريتنى الله تعالايه بدل طوتمق نه قبيح شيدر

(٤٩) مَا اَشْهَدْتُهُمْ خَلْقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَلَا خَلْقَ اَنْفُسِهِمْ وَمَا كُنْتُ مُتَّخِذَ الْمُضِلِّينَ عَضُدًا ☼ بز سموات وارضى وكندولرينى خلق ايتمكه ابليس وذريتنى حاضر ايدوب انلرى بزه معين ايتمدك وناسى اضلال ايدنلرى بن خالقيتده مددكار ايدراولمدم

(٥٠) وَيَوْمَ يَقُولُ نَادُوا شُرَكَائِيَ الَّذِينَ زَعَمْتُمْ فَدَعَوْهُمْ فَلَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُمْ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ مَوْبِقًا ☼ قيامتده الله تعالى مشركلره ديه كه بكا شريك زعم ايتدكلريكزه ندا ايدك كه سزى عذابمدن منع ايدهلر انلرندا ايدوب ياردم طلب ايدهلر اول شركالرى اجابت وشفاعته قادر اولهميهلر بز انلرك بينلرينه آتشدن بر وادى قيلهرز

(٥١) وَرَاَ الْمُجْرِمُونَ النَّارَ فَظَنُّوا اَنَّهُمْ مُوَاقِعُوهَا وَلَمْ يَجِدُوا عَنْهَا مَصْرِفًا ☼ مشركلر آتشى قرق ييللق يولدن كوروب اكا دوشهجكلرينى يقين ايلهلر اندن انصراف ايدهجك مكان بولهمزلر

(٥٢) وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي هٰذَا الْقُرْاٰنِ لِلنَّاسِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ وَكَانَ الْاِنْسَانُ اَكْثَرَ شَيْءٍ جَدَلًا ☼ بز بو قرآنده ناس ايجون سبب عبرت اولور قصهلردن محتاج اولدقلرى هر مثللرى بيان وتفصيل ايلدك انسان ايسه چوق شيده باطل خصومتله جدل ايدر اولدى

(٥٣) وَمَا مَنَعَ النَّاسَ اَنْ يُؤْمِنُوا اِذْ جَاءَهُمُ الْهُدٰى وَيَسْتَغْفِرُوا رَبَّهُمْ اِلَّا اَنْ تَاْتِيَهُمْ سُنَّةُ الْاَوَّلِينَ اَوْ يَاْتِيَهُمُ الْعَذَابُ قُبُلًا ☼ ناسه رسول عليه السلام وقرآن كلمشيكن انلرى ايمان ايتمكدن وربلرينه استغفاردن منع ايتمدى الامم سابقهيه اولان هلاكك سنتمزك ويا كندولره فجأة واشكار عذابمزك كلمسنه منتظرلردر

(٥٤) وَمَا نُرْسِلُ الْمُرْسَلِينَ اِلَّا مُبَشِّرِينَ وَمُنْذِرِينَ وَيُجَادِلُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِالْبَاطِلِ لِيُدْحِضُوا بِهِ الْحَقَّ وَاتَّخَذُوا اٰيَاتِي وَمَا اُنْذِرُوا هُزُوًا ☼ بز ناسه پيغمبرلرى انجق مؤمنلرى جنتله تبشير وكافرلرى نارله تخويف ايديجى ارسال ايلدك اول كافرلر (پيغمبر ملك كلدى وطاغى التون ايديدك كبى) باطل اقترا حلرله جدل ايدرلركه انكله حق اولان قرآنى زائل ايدهلر وآيتلرمزى وتخويف اولندقلرى شيئى افسانه اتخاذ ايدرلر

(٥٥) وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِاٰيَاتِ رَبِّهِ فَاَعْرَضَ عَنْهَا وَنَسِيَ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ اِنَّا جَعَلْنَا عَلٰى قُلُوبِهِمْ اَكِنَّةً اَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي اٰذَانِهِمْ وَقْرًا (٥٦) وَاِنْ تَدْعُهُمْ اِلَى الْهُدٰى فَلَنْ يَهْتَدُوا اِذًا اَبَدًا ☼ اول كيمسهدن اظلم كيمدركه رب تعالانك آيتلرى قرآنله ذكر ونصيحت اولنمشيكن انى اعراضله قبول ايتميوب وتقديم ايتديكى كفر ومعاصىيى اونودوب عاقبتنى تفكر ايتميه بز انلرك قلبلرى اوزره پردهقيلدقكه انى فهم ايتميهلر وقولاقلرينه صاغرلق ويردككه ايشتميهلر اكر سن انلرى هدايته دعوت ايدرسك انلرسنك دعوتكه ابدى يول بولهمزلر

(٥٦) وَرَبُّكَ الْغَفُورُ ذُو الرَّحْمَةِ لَوْ يُؤَاخِذُهُمْ بِمَا كَسَبُوا لَعَجَّلَ لَهُمُ الْعَذَابَ بَلْ لَهُمْ مَوْعِدٌ لَنْ يَجِدُوا مِنْ دُونِهِ مَوْئِلًا ☼ ربك عز شانه مغفرت صاحبى ورحمتله موصوفدر اكر انلرى كسب ايتدكلرى ذنوبله مؤاخذه ايتسه البته انلر ايجون عذابى تعجيل ايدردى بلكه انلر ايجون وعد زمانى

واردركه (اول روز بدريا قيامت اوله) انلرحق تعالادن غيرى ملجأ و پناه بوله‌مزلر

(٥٨) وَتِلْكَ الْقُرَى أَهْلَكْنَاهُمْ لَمَّا ظَلَمُوا وَجَعَلْنَا لِمَهْلِكِهِمْ مَوْعِدًا ❊ بز سكا قصه لرينى بيان ايتديكمز قوم نوح و عاد و ثمود و قوم لوط كه كفر وتكذيبله نفسلرينه ظلم ايتدكلرندن بز انلرى هلاك ايتدك و هلاكلرى ايچون وقت معلوم مقرر قيلدق (كه اهل مكه دخى انلردن عبرت الوب عذابلرى تأخيرينه مغرور اولمسونلر)

(٥٩) وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِفَتَاهُ لَا أَبْرَحُ حَتَّى أَبْلُغَ مَجْمَعَ الْبَحْرَيْنِ أَوْ أَمْضِيَ حُقُبًا ❊ ياد ايله شونيكه موسى عليه السلام شاكردى يوشع بن نون ابن افرايم بن يوسف عليه السلامه ديديكه بن خضر طلبيله مجمع البحرينه بالغ اولنجيه دك طور ميوب كيده جكم ياخود مقصوده واصل اولنجيه دك چوق ييللر كچوره جكم ❊ منقولدركه موسى عليه السلام فرعونك هلاكندنصكره بنى اسرائيلى جمع ايدوب بر خطبه اوقودى دكليانلره معنى و حقيقتده تأمل ايله حيرت و بكا و فغان واقع اولدى عظماء قومدن بريسى ياكليم الله روى زمينده سندن اعلم وارميدر ديدى موسى عليه السلام قلبندن (عجبا وارميدر) ديديكله حق تعالى وحى كوندرديكه (مجمع البحر بنده بر قولم واردر اكا علم خاص وير مشم سنك برخاص آدمكله اكا كيت و سكا رهبر اولاق ايچون پريان اولمش بر بالق برابر آل سكا يولى كوسترسين) بيوردى ❊ ديندى يكه اول مجمع البحرينده[٧] اولان عبد اعلم خضر عليه السلام ايديكه فريدون زماننده فارس ملوكندن ايدى ذوالقرنين اكبرك اميرى ايدى موسى عليه السلام زماننه دك قالمشيدى اسمى بليا بن ملكان و يا اليسع ياخود الياس ايدى نماز قيلا ركن اطرافنده اولان اشيا جمله يشيل اولمغله خضر دينلدى ❊ والحاصل موسى عليه السلام شاكردى يوشع عليه السلامه بنمله رفاقت ايدرميسن ديدكده على الرأس ديدى اوله ايسه بر مقدار نان و بر ماهىٔ بريان برابر آل و اول بالق نزمان غيروبر رسه مطلوبمز خضر انده در ديدى و يوله روانه اولديلر

(٦٠) فَلَمَّا بَلَغَا مَجْمَعَ بَيْنِهِمَا نَسِيَا حُوتَهُمَا فَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ فِي الْبَحْرِ سَرَبًا ❊ وقتاكه ايكى دريانك جمع اولديغى محله وارديلر (بر چشمه كنارنده طاش اوزره اوتورديلر موسى عليه السلام اويقويه واروب يوشع عليه السلام اول چشمه دن آبدست الوركن) اول صودن پريان بالغه صو طوقنمغله فى الحال ديريلوب بحره اتلدى ❊ موسى عليه السلام قالقديغى كبى عجله يوله كيرمكله

> [٧] مجمع البحرين بحر فارسله بحر رومك قارشد يغى محلدر مد

بالق حالنى خبر ويرمكى و سؤال ايتمكى اونوتديلر بالغك بحر اوزرنده كمر كبى اولوب اثندن يولى آلدى

(٦١) فَلَمَّا جَاوَزَا قَالَ لِفَتَاهُ آتِنَا غَدَاءَنَا لَقَدْ لَقِينَا مِنْ سَفَرِنَا هَذَا نَصَبًا ❊ وقتاكه مجمع البحرينى كچديلر موسى عليه السلام شاكردينه بزم طعاممزى كتور ييه لم بو بزم سفرمزدن زحمت ملاقى اولدق ديدى

(٦٢) قَالَ أَرَأَيْتَ إِذْ أَوَيْنَا إِلَى الصَّخْرَةِ فَإِنِّي نَسِيتُ الْحُوتَ وَمَا أَنْسَانِيهُ إِلَّا الشَّيْطَانُ أَنْ أَذْكُرَهُ وَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ فِي الْبَحْرِ عَجَبًا ❊ يوشعك بالق ماده سى خاطرينه كلوب موسى عليه السلامه ديديكه خبرك وارميكه بز اول طاشده اكلندكمز زمان بالغك حالنى سيزه سويلمكه اونتدم انى ذكر ايتمكى بكا انجق شيطان اونوتدردى اول بالق دكزده واسع عجب يول الراجه رقدن كيتدى

(٦٣) قَالَ ذَلِكَ مَا كُنَّا نَبْغِ فَارْتَدَّا عَلَى آثَارِهِمَا قَصَصًا ❊ موسى عليه السلام بو بالق مطلوبمز اولان كيمسه يى بولمغه بزه يول كوستره جك ايدى ديوب ايزلرينه كيرو دونديلر و ايزلرينى تتبع ايده رك اول ماهينك دريايه كيتديكى محله كلديلر

(٦٤) فَوَجَدَا عَبْدًا مِنْ عِبَادِنَا آتَيْنَاهُ رَحْمَةً مِنْ عِنْدِنَا وَعَلَّمْنَاهُ مِنْ لَدُنَّا عِلْمًا ❊ انلرانده بزم عباد خاصمزدن بر بنده بولديلر كه اكا عندمزدن عنايتمزله وحى و نبوت ياطول عمر ويرمشيدك و بزه مخصوص و توفيقمزله بيانور علمى نزدمزدن اكا تعليم ايلدك ❊ دينلديكه خضر جامه سنى باشنه چكمشيدى موسى عليه السلام كلوب سلام ويردى خضر (وعليك بنى اسرائيل پيغمبرى موسى) ديدى موسى عليه السلام (بنم كيم ايدوكمى سكا كيم بيلدردى) ديدى جوابنده (سكا بنم مكانمى بيلديرن بيلديردى) ديدى

(٦٥) قَالَ لَهُ مُوسَى هَلْ أَتَّبِعُكَ عَلَى أَنْ تُعَلِّمَنِ مِمَّا عُلِّمْتَ رُشْدًا ❊ موسى عليه السلام اكا ديديكه ايا سكا تابع اولسه م شو شرطله كه سكا تعليم اولنان خير و رشد علمنى بكا تعليم ايده سين

(٦٦) قَالَ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا (٦٧) وَكَيْفَ تَصْبِرُ عَلَى مَا لَمْ تُحِطْ بِهِ خُبْرًا ❊ خضر موسايه سن بنمله صبر ايتمكه قادر اوله مزسين شول شيئى كه سنك علمك احاطه ايتمشدر اكا نيجه صبر ايده بيلورسين ديدى ❊ دينلديكه موسى عليه السلام (نيچون صبر ايده مم) ديدى خضر عليه السلام (سن پيغمبرسن سنك حكمك ظاهر اوزره در بندن شايد بر علم صادر اولوركه

ظاهرده اول لايق كورنمزوسن انك سببنى بيلمزوا كا صبرايده مزسين) ديدى

(٦٨) قال ستجدني ان شاء الله صابرا ولا اعصي لك امرا ۞ موسى عليه السلام ان شاء الله سن بنى افعالكده صبرايديجى بولورسين وايشكده سكا عصيان ايتمم ديدى

(٦٩) قال فان اتبعتني فلا تسألني عن شيء حتى احدث لك منه ذكرا ۞ خضر اكر سن بكا تابع اولورسك منكر برشئ واقع اولورسه اندن بكا سؤاله عجله ايتمه تا انك حقيقتنى سكا ذكر وبيان ايدنجيه دك

(٧٠) فانطلقا حتى اذا ركبا في السفينة خرقها قال اخرقتها لتغرق اهلها لقد جئت شيئا امرا ۞ اندن كيدوب ساحلده درياده برسفينه بولوب اكاركوب مراد ايتدكلرنده كيجيلر راضى اولمديلر صكره خضرى طانيد قلرنده تعظيم تامله آلديلر كيدركن دكزده خضر عليه السلام بالطه ايله تكنى دلدى موسى عليه السلام بو سفينه يى نيچون دلدك اهلنى غرق ايده جكسين سن انكله منكر شئ كتوردك ديدى

(٧١) قال الم اقل انك لن تستطيع معي صبرا ۞ خضر عليه السلام بن ديدممى كه سن بنمله صبرايده مزسين ديدى

(٧٢) قال لا تؤاخذني بما نسيت ولا ترهقني من امري عسرا ۞ موسى انى اونوتمشم اونوتديغم شيله بنى مؤاخذه ايتمه وايشمده بكا عسرتلو تكليف ايتمه ديدى

(٧٣) فانطلقا حتى اذا لقيا غلاما فقتله قال اقتلت نفسا زكية بغير نفس لقد جئت شيئا نكرا ۞ سفينه دن خروجله برقريه يه وارديلر خارج كويده چوجقلر اوينارلردى انلرك ايچنده بركنج ظريف غلامه ملاقى وآنى اقراننى يندن اخذ وبرديوار دبنه كوتوروب قتل ايتدى موسى عليه السلام بويله بى كناه پاك نفسى بغير حق قتل ايتدكنى بى قصاص نيچون قتل ايتدك تحقيق نامقبول برشئ كتوردك ديدى

(٧٤) قال الم اقل لك انك لن تستطيع معي صبرا ۞ خضر عليه السلام بن سكا ديدممى كه بنمله برابر اولمغه طاقتك يوقدر ديدى

(٧٥) قال ان سألتك عن شيء بعدها فلا تصاحبني قد بلغت من لدني عذرا ۞ موسى عليه السلام بوندن صكره سكا برشيدن سؤال ايدرسهم بنمله مصاحب اولمه زيرا بنم طرفمدن اولان عذرى نهايته ايرشدردك

اكر اوچ كره مخالفت ايدرسم بنم مصاحبتلكمى تركده معذورسين ديدى* خبرده وارددركه افندمز عليه السلام الله تعالى رحمت ايلسون برادرم موسايه كه حياسندن (فلا تصاحبني) ديدى اكر عجله ايتميوب صبرايديدى خضر اكا عجايب شيلركوستردى يور ديلر

(٧٧) فانطلقا حتى اذا اتيا اهل قرية استطعما اهلها فابوا ان يضيفوهما فوجدا فيها جدارا يريد ان ينقض فاقامه قال لو شئت لتخذت عليه اجرا ۞ اندن ايكيسى كيدوب براهل قريه يه وارديلر (كه اول قريه انطاكيه يا ايله ايدى) اول قريه اهاليسندن طعام استديلر انلرى مسافر ايدوب اطعامدن ابا ايلديلر موسى وخضر عليهما السلام انده برديوار بولديلركه يقلمغه ميل ايتمشيدى خضر انى طوغر التدى موسى عليه السلام اكا بو قريه اهاليسى بزه طعام ويرمديلر اكر مراد ايديدك بو ديوارك تعميرى ايچون انلردن اجرت آلوردك ديدى

(٧٨) قال هذا فراق بيني وبينك سانبئك بتأويل ما لم تستطع عليه صبرا ۞ خضر عليه السلام موسى عليه السلامه ايشته سؤالك اوچ اولمغله سنك بنمزده ايرلمق وقتيدر شمدى سكا اول وقوعاتك تأويلى خبرينى ويره يم كه ظاهرا انكار اولنورشيلر اولديغندن سن انلرك صبرينه طاقت كتوره مدك

(٧٩) اما السفينة فكانت لمساكين يعملون في البحر فاردت ان اعيبها وكان وراءهم ملك يأخذ كل سفينة غصبا ۞ اما اول دلديكم سفينه اون نفر فقرا قرنداشلركه بشى خسته بشى بوكيله بحرده معاش تحصيل ايدرلردى انلرك اوكلرنده (جلندى بن كركده) نام پادشاه هرسفينه يى غصبا اخذ ايدراولمغله بن بوكمى عيبلو ايتمك مراد ايتدمكه اول غصبدن خلاص اوله

(٨٠) واما الغلام فكان ابواه مؤمنين فخشينا ان يرهقهما طغيانا وكفرا (٨١) فاردنا ان يبدلهما ربهما خيرا منه زكوة واقرب رحما ۞ واما اول قتل ايتديكم غلام كافرايدى ووالدينى مؤمنلر ايدى خوف ايتدككه غلام والدينى تضييقله طغيان وكفرى تكليف ايده يا فرط محبتلرندن انك دينينه تابع اوله لر بز بيلدك ومراد ايتدككه انك والدينه ربلرى اندن خيرا وصالح ومتقى ومرحمته اقرب اكا بدل برولد ويره* ديديلركه اول والديندن برقز وجوده كلوب برنبى يه تزويج اولنمغله انك نسلندن يتمش نبى ظاهر اولمشدر

(٨٢) واما الجدار فكان لغلامين يتيمين في المدينة وكان تحته

كَنْزَهُمَا وَكَانَ اَبُوهُمَا صَالِحًا فَاَرَادَ رَبُّكَ اَنْ يَبْلُغَا اَشُدَّهُمَا وَيَسْتَخْرِجَا كَنْزَهُمَا رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ وَمَا فَعَلْتُهُ عَنْ اَمْرِى ذٰلِكَ تَاْوِيلُ مَالَمْ تَسْطِعْ عَلَيْهِ صَبْرًا ✻ واما اول طوغر لتديغم ديوار شهرده (اصرم وصريم نامان) ايكى يتيم غلاملرك ايدى واول ديوارك آلتنده انلرك خزينه سى وارايدى وانلرك بابالرى (كاشح نامنده) صالح كمسنه ايدى (بو كاشح اول يتيملرك يدنجى قرن جدلريدى) انك صلاحى سببيله بو يتيملر بو وجهله محافظه اولندیلر ربك تعالى انلرك عقل ورشدى كمال قوته بالغ اولوب اول خزينه يى ربكدن عنايتيله چيقارملرينى مراد ايتدى يوقسه غيريسى اخذ ايتمسون ديو طوغرلتدم بن بونى كندو رأيمله ايتمدم بلكه الله تعالانك امريله ايشلدم اشبو سكا خبر ويردكلرم سنك انكار ايتدكلرك موادك تأويللريدركه سن انلرده صبر ايتمكه قادر اولمدك ديو وداعلشديلر ✻ ديندى يكه اول خزينه آلتون وكمش ايدى ياخود علم كتابلرى ايدى لكن مشهور اولان آلتوندن بر تختهٔ اولوب اوزرينه يازلمش ايديكه (بسم الله الرحمن الرحيم تعجب ايده رم اول كمسنه لره كه قضا وقدره ايمانى اولوب غم چكه ودخى رزق الله تعالادن اولديغنى بيلوركن زحمت چكه ودخى موتى تصديق ايدركن فرح وسرورده اوله ودخى حساب قيامته ايمانى وار ايكن وقتنى غفلتله كچوره ودخى دنيانك انقلابنى بيلوركن اكا نيجه كوكل باغليه لا اله الا الله محمد رسول الله)

﴿٨٣﴾ وَيَسْئَلُونَكَ عَنْ ذِى الْقَرْنَيْنِ قُلْ سَأَتْلُوا عَلَيْكُمْ مِنْهُ ذِكْرًا ✻ يهودك امتحانيله مكه مشركلرى سندن ذوالقرنينى سؤال ايدرلر سن ديكه اندن سزه ذكر وبيان تقرير ايده يم ✻ ديندى يكه انك اسمى (مرزبان بن مرزبة اليونانى) ايديكه يونان بن يافث بن نوح عليه السلام اولادندندر نبوتنده اختلاف اولندى اكا ذوالقرنين تسميه سى مشرق ومغربه حكم ايتديكيچون اوله ياخود تاجنده ايكى بوينوز اوله ياخود عمامه سى آلتنده ايكى كوچك قرن اوله ياخود ايكى زلفى اوله ياخود علم ظاهر وباطنى جمع ايتمش اوله

﴿٨٤﴾ اِنَّا مَكَّنَّا لَهُ فِى الْاَرْضِ وَاٰتَيْنَاهُ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ سَبَبًا ﴿٨٥﴾ فَاَتْبَعَ سَبَبًا ✻ بز اكا يريوزنده تصرف واستيلا ايچون قدرت تمكين وهر استديكى وتوجه ايتديكى شيئى تسخيره علم وقدرتى اكا سبب ويردك مغرب طرفنه كتمك سببنه توسل ايله تابع اولوب كتدى

﴿٨٦﴾ حَتّٰى اِذَا بَلَغَ مَغْرِبَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَغْرُبُ فِى عَيْنٍ حَمِئَةٍ وَوَجَدَ

بانئ سد يأجوج عنده حمير قبيله سندن اذواء تعبير اولنان ملوكدن بر پادشاهدر كه اسمى صعب ولقبى ذوالقرنين ايدى حضرت ابراهيم ايله معانقه ايلديلرته كه صحيحين ده مسطوردر وابن عباس حضرتلرندن صحيح اميدر بعض ناسك اسكندر ذو القرنين تعبيرلرى نظرهٔ حقا ايله كتب مشوشهٔ تواريخدن اخذ ايلملرينه مبنيدر معتبر دكلدر (قاموس) كتب توا ريخده نيجه واهى روايتلر نقل ايدرلر مثلا ذو القرنين اسكندر يونانى اولمق وسد يأجوجه واثق بالله عصرنده آدم وارمق كبى انلر معتمد به اوله جق نسنه دكلدر زيرا ذو القرنين حضرت ابراهيم عليه السلام عصرنده اولوب مكهٔ مكرمه ده ملاقات ومعانقه ايلدكلرى احاديث نبويه ده مذكور وصحيحين ده مسطوردر اسكندر رومى ايسه ۱۹۵۸

عِنْدَهَا قَوْمًا ﴿٨٧﴾ قُلْنَا يَا ذَا الْقَرْنَيْنِ اِمَّا اَنْ تُعَذِّبَ وَاِمَّا اَنْ تَتَّخِذَ فِيهِمْ حُسْنًا ✻ تاكه شمسك غروب ايتديكى محله واردى انده شمسى كويا بر صيجاق سياه چامورلو پيكار ايچنده غروب ايدر بولدى واول محلده بر قوم بولديكه (انلره ناسك دينور بت پرستلر لباسلرى حيوان دريسى وطعاملرى دكز حيوانلرينك لحمى ايدى) بز ياذو القرنين اكر اول قوم اسلامه كلمزلر ايسه ديلرسك قتل ايله عذاب ايت ياخود انلرك حقنده حسن معامله وارشادى اتخاذ ايت مخيرسين ديدك

﴿٨٨﴾ قَالَ اَمَّا مَنْ ظَلَمَ فَسَوْفَ نُعَذِّبُهُ ثُمَّ يُرَدُّ اِلٰى رَبِّهِ فَيُعَذِّبُهُ عَذَابًا نُكْرًا ✻ ذو القرنين ديديكه اما اول كمسنه كه نفسنه ظلمله كفر اوزره مصر اوله بز اكا عذاب دنياكه قتلدر انكله عذاب ايدرز صكره اول قيامتده ربسى طرفنه رد اولنوب حق تعالى اكا اشيد لمامش شديد عذابله عذاب ايدر

﴿٨٩﴾ وَاَمَّا مَنْ اٰمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُ جَزَاءً الْحُسْنٰى وَسَنَقُولُ لَهُ مِنْ اَمْرِنَا يُسْرًا ✻ واما اولكه مؤمن اولوب عمل صالح ايشليه انكيچون دنيا وآخرتده احسن جزا واردر وبز اكا امريمزدن آسان اولانى سويلرز

﴿٩٠﴾ ثُمَّ اَتْبَعَ سَبَبًا ✻ صكره مشرق طرفنه كتمك سببنه تابع اولوب كتدى

﴿٩١﴾ حَتّٰى اِذَا بَلَغَ مَطْلِعَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَطْلُعُ عَلٰى قَوْمٍ لَمْ نَجْعَلْ لَهُمْ مِنْ دُونِهَا سِتْرًا ✻ تاكه مبدأ عمارت اولان شمسك طوغديغى محله بالغ اولدى انده كونشى بر قوم اوزرينه طلوع ايدر بولديكه (انلره منسك دينور) انلر ايچون كونشدن غيرى ستر ايدر برشى قيلمدق ✻ انلرده لباس وبنا دخى يوغيدى وقت طلوعده سردابه كيررلردى شمس چيقوب باشلرندن بعيد اولدقده سردابدن خروج وباقى طوتوب يرلردى

﴿٩٢﴾ كَذٰلِكَ وَقَدْ اَحَطْنَا بِمَا لَدَيْهِ خُبْرًا ✻ ذوالقرنينك مغربده بولديغى قوم كبى بونده دخى تخيير اولدى حال بوكه بزانده اولان عسكر وآلات وقوتنك ظاهر وخفى جمله سنه علممز احاطه ايتمشدر

﴿٩٣﴾ ثُمَّ اَتْبَعَ سَبَبًا ✻ صكره ذوالقرنين مشرقدن شماله كيدر طريقه تابع اولدى

﴿٩٤﴾ حَتّٰى اِذَا بَلَغَ بَيْنَ السَّدَّيْنِ وَجَدَ مِنْ دُونِهِمَا قَوْمًا لَا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ قَوْلًا ✻ تاكه ايكى سدك بيننه بالغ اولدى (يعنى زمين تركستان منقطع اولوب ارقه سنده يأجوج ومأجوج اولان ايكى طاغك بيننه

سنه صكره كلديكى اثبات اولنمشدر واسكندر قرآنده مذكور دكلدر انتهى (كاتب چلبى)

معلوم اوله كه اسكندر رومى ماكدونيا ملكى فيلپوس بن آمينتاسك اوغلى اولوب والده سى دخى اپيروس يعنى ارنودلق ملكى نئوپتولسك كريمه سى اوليمپياسدر تاريخ ميلاد عيسى عليه السلامدن ۳۵۶ سنه اول دنيايه كلوب واون اوچ ياشنده ايكن ارسطاليسدن تحصيله باشلوب يكرمى ياشنده جلوس ايلدى تواريخده مسطور اولديغى اوزره نيجه فتوحات جسيمه يه موفق اولدقدن صكره كثرت عيش وعشرته مبتلا وظالم وغدار اوله رق بابلده وفات ايلدى ومدت عمرى ۳۲ سنه و ۸ آيدر لمحرره

واروب) اول طاغلرك اوكنده (هاو يل دينور) برقوم بولديكه غريب هيئتلو كلاملری فهم اولنمغه قريب دكلدی (مكر ترجمان واشارتله اوله)

(٩٥) قَالُوا يَاذَا الْقَرْنَيْنِ اِنَّ يَأْجُوجَ وَمَأْجُوجَ مُفْسِدُونَ فِي الْاَرْضِ فَهَلْ نَجْعَلُ لَكَ خَرْجًا عَلٰى اَنْ تَجْعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ سَدًّا ۞ انلرك ترجمانلری ديديلركه ياذا القرنين يأجوج ومأجوج بزم يرمزده قتل وتخريب واتلاف زروعله فساد ايديجيلردر ايا سكا مصرفنی تعيين اينسه‌كده بزمله انلرك بيننه سد يابه‌سنكه انلر طشره چيقمقدن منع اوله‌لر

(٩٦) قَالَ مَا مَكَّنِّي فِيهِ رَبِّي خَيْرٌ فَاَعِينُونِي بِقُوَّةٍ اَجْعَلْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ رَدْمًا ۞ ذوالقرنين ديديكه ربم جل شانه بكا بو ايشده قدرت ويرمشدركه سزك ويره جككز خرج ومصرفدن خيرلودر سز بكا قوتلو ز نجيرلر ولازم اولان آلاتله اعانت ايدك كه سزكله انلرك بيننه تركيبلو متين برسد يابيم

(٩٧) آتُونِي زُبَرَ الْحَدِيدِ حَتّٰى اِذَا سَاوٰى بَيْنَ الصَّدَفَيْنِ قَالَ انْفُخُوا حَتّٰى اِذَا جَعَلَهُ نَارًا قَالَ آتُونِي اُفْرِغْ عَلَيْهِ قِطْرًا ۞ بكا تيمور قطعه‌لری كتورك انی كتوردیلر ایکی طاغك بيننی صويه دك قازديلر وتملنی طمرق قيالرله طولديروب اوزرينه تيمور پارچه‌لرينی وارالرينه حطب دوشه ديلر تاكه ایکی جبل ايله مساوی اولدی صکره تمله يه اوفله يك ديدی تاكه اول حديد آتش كبی اولدی صکره بنا اوزرينه دوكمك ايچون اريمش باقر كتورك ديدی حديد ونحاس بربرينه قاريشوب يكپاره برحصار اولدی * دنيلديكه اول سدك عرضی اللی ذراع وارتفاعی ايكيوز ذراع وطولی يوز فرسخ ايدی

(٩٨) فَمَا اسْطَاعُوا اَنْ يَظْهَرُوهُ وَمَا اسْتَطَاعُوا لَهُ نَقْبًا ۞ امدی يأجوج ومأجوج قومی انك فوقنه چيقمساغه واسفلندن دلمكه قادر اوليه‌لر

(٩٩) قَالَ هٰذَا رَحْمَةٌ مِنْ رَبِّي فَاِذَا جَاءَ وَعْدُ رَبِّي جَعَلَهُ دَكَّاءَ وَكَانَ وَعْدُ رَبِّي حَقًّا ۞ ذوالقرنين ديديكه ايشته بو سد وبنم انك اتمامنه اقتدارم ربم تعالادن فتنهٔ يأجوجی دفعه رحمتدر ربمك وعدی كلدكده (يعنی قيامتده يأجوجك خروجی وقتی كلدكده) اول سدی دوزلدوب انلرك يولنی آچار ربم عز شانه‌نك وعدی حقدر

(١٠٠) وَتَرَكْنَا بَعْضَهُمْ يَوْمَئِذٍ يَمُوجُ فِي بَعْضٍ وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَجَمَعْنَاهُمْ جَمْعًا ۞ اول قيامت كوننده يأجوج ومأجوجی ترکزده انس وجن بربريله ازدحام ايدوب صوكبی طالغه لنورلر وقيام قيامت ايچون صور نفخ

اولنوب جمله خلق حساب وجزا ايچون محشره جمع اولورلر

(١٠١) وَعَرَضْنَا جَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ لِلْكَافِرِينَ عَرْضًا ۞ واول كونده كافرلره جهنمی ابرازايده‌رزكه آشكار كوره‌لر

(١٠٢) اَلَّذِينَ كَانَتْ اَعْيُنُهُمْ فِي غِطَاءٍ عَنْ ذِكْرِي وَكَانُوا لَا يَسْتَطِيعُونَ سَمْعًا ۞ اول كافرلركه فرط غفلتلريله بنم آياتمی مشاهده‌دن كوزلرنده پرده وار ايدی وحق كلامی ايشتمكه قدرتلری اولميوب صاغرلر ايدی

نصف

(١٠٣) اَفَحَسِبَ الَّذِينَ كَفَرُوا اَنْ يَتَّخِذُوا عِبَادِي مِنْ دُونِي اَوْلِيَاءَ اِنَّا اَعْتَدْنَا جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ نُزُلًا ۞ اول عيسی وعزير وملائكه قوللريمی بندن غيری معبود اتخاذ ايدن كافرلر اول قوللرم انلری بنم عذابمدن منع وخلاص ايدرمی ظن ايدرلر بز كافرلر ايچون جهنمی منزل ومأوی حاضرلمشزدر

(١٠٤) قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُمْ بِالْاَخْسَرِينَ اَعْمَالًا (١٠٥) اَلَّذِينَ ضَلَّ سَعْيُهُمْ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَهُمْ يَحْسَبُونَ اَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ صُنْعًا ۞ يا محمد ديكه عمللرنده زيان ايدنلری سزه خبر ويره‌يمی انلر شول كمسنه‌لردركه انلرك حيات دنياده ايو كوستردكلری عمل وسعيلری ضايع وباطل اولدی حالبوكه انلر ايشلرينی حق اوزره احسن ايتمشلر ظن ايدرلر * دينلديكه انلر اكثر اوقات صلوة وصوم اوزره اولان رهبان وكشيشلردر يا خود ريا وسمعه ايله تصدق واطعام فقرا ايدنلردركه اجر ومكافات رجاسنده اولدقلری باطل وسعيلری هبا وضايعدر

(١٠٦) اُولٰئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ وَلِقَائِهِ فَحَبِطَتْ اَعْمَالُهُمْ فَلَا نُقِيمُ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَزْنًا ۞ اول مذكورلر شونلردركه ربلری جل شانه‌نك آيتلرينه وحشر وبعثه وعذابه ملاقی اوله جقلرينه كافر اولديلر انلرك كوسترش عمللری تباه وباطل اولدی بز انلرك عمللرينی قيامتده ترازويه وضع ايتميزكه بی اعتباردر

(١٠٧) ذٰلِكَ جَزَاؤُهُمْ جَهَنَّمُ بِمَا كَفَرُوا وَاتَّخَذُوا آيَاتِي وَرُسُلِي هُزُوًا ۞ بو باطل وبی اعتبار عملك جزاسی كافر اولدقلری وبنم آيات وپيغمبرلريمی سخريه اخذ ايتدكلری سببيله جهنمدر

(١٠٨) اِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَانَتْ لَهُمْ جَنَّاتُ الْفِرْدَوْسِ نُزُلًا ۞ شونلركه آيات ورسله ايمان ايدوب عمل صالح ايشلديلر انلر ايچون (حكم الهيله ميوه اغاجلرينی واكثری اوزم باغلرينی مشتمل)

فردوس جنتلری مسکن ومنزلدر

﴿١٠٩﴾ خالدين فيها لا يبغون عنها حولا ۞ انلر اول فردوسده ابدی دائملردر اندن غيری جنته تحويل استمزلر * پيغمبريمز عليه السلام بيوردرکه الله تعالادن جنت طلبکزده فردوسی استيك که اول جنتلرك اعلاسيدر انك فوقی عرش الرحماندر

﴿١١٠﴾ قل لو كان البحر مدادا لكلمات ربي لنفد البحر قبل ان تنفد كلمات ربي ولو جئنا بمثله مددا ۞ ديکه اکر بحر محيط وجمله دريالر ربم تعالانك قرآن معنالرينی وعلم وحکمتی کلماتنی تحرير ايچون سياه مرکب اولسه واکر اول مرکبه ينه اول دريالر کبی برمثلنی امداد کتورسك دخی ربك کلماتی دوکنمزدن مقدم انلر دوکنوردی زيرا اول بحرلر نهايت بولور شيدر اما کلمات الهيه يه نهايت يوقدر * دينلديکه يهود پيغمبر عليه السلامه (ومن يؤت الحكمة فقد اوتی خيرا كثيرا) ديرسن صکره (وما اوتيتم من العلم الا قليلا) ديرسن يعنی بکا حکمت ويرلمشدر ديرکن وعلمدن آزشی ويرلمشدر ديرسين ديدبلر بناء عليه بو آيت کريمه نازل اولدی

﴿١١١﴾ قل انما انا بشر مثلكم يوحى الي انما الهكم اله واحد فمن كان يرجو لقاء ربه فليعمل عملا صالحا ولا يشرك بعبادة ربه احدا ۞ ديکه بن دخی سزك کبی بشرم وحی اولندمکه الهکز اله واحددر شريك ونظيری يوقدر کيمکه ربسنك جنتده ديداريني طلب ورجا ايدرسه ياخود قيامتده حشردن خوف ايدرسه انك رضاسنی طلبله عمل صالح ايشلسون ريا ياخود برکمسنه دن اجر طلبيله ربسی تعالانك عبادتنه کمسنه يی شريك ايتمسون

– ١٩ – (سورهٔ مريم مكية وهی ثمان وتسعون آية)

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ كهيعص ۞ دينلديکه اسماء اللهدندر يا اسماء قرآندر يا اسم سوره در ياخود الله تعالی انکله قسم ايتمشدر ودينلديکه کاف الله تعالی خلقنه کافيدر هاء عبادته هاديدر ياء يدی انلرك يدلری فوقنده در عين حکمتده عالمدر صاد وعدنده صادقدر

﴿٢﴾ ذكر رحمت ربك عبده زكريا ۞ بو تلاوت اولنان ربك تعالانك عبدی زکريايه رحمتی ذکريدر

﴿٣﴾ اذ نادى ربه نداء خفيا ۞ زکريا عليه السلام ربسی جل

شانه يه کيزلو ندا ايله ندا ايتدی * طقسان طقوز ياشنده ايکن ولد طلب ايتمکله قومندن حجابله کيزلو دعا ايتدی ياخود پيرلکدن آوازی ضعيف اولمغله خفی نياز ايتدی اوله

﴿٤﴾ قال رب اني وهن العظم مني واشتعل الرأس شيبا ولم اكن بدعائك رب شقيا ۞ اول ندا سنده ديديکه يارب کموکم ضعيف اولوب اينجلدی وباشمك قيلی آغاروب روشن اولدی وهيچ برکره ربم سکا دعا ايتديکمده خائب وبی بهره اولمدم هر دعامه اجابت ايتدك

﴿٥﴾ واني خفت الموالي من ورائي وكانت امرأتي عاقرا فهب لي من لدنك وليا ۞ موتمدن صکره خلافتمه ولی اوله جق عمزاده لرم فورقارمکه امر دينده قصور ايدرلر وزوجهم طوغورمز اولدی بن وزوجه مك اولاد کتورمکه صلاحيتمز يوق انجق سنك عندکدن فضل وکرمکله ولی دين اولور بر ولد صالح باغشله

﴿٦﴾ يرثني ويرث من آل يعقوب واجعله رب رضيا ۞ اول ولد بندن صکره علم ونبوتده بکا وآل يعقوبه وارث اوله ويارب انی قول وعملنده سنك راضی اولدقلرکدن ايله

﴿٧﴾ يا زكريا انا نبشرك بغلام اسمه يحيى لم نجعل له من قبل سميا ۞ الله تعالی دعاسنه اجابتله بيوردیکه يا زکريا بز سنی يحيی نامنده برغلامله مژده ايدرز که اندن مقدم اول اسمله کمسنه يی تسميه قيلمدق * بو اسمله تسميه اولمسی علم وحکمتله حيات بولمسی ياخود پير فانی وعجوز عاقردن وجوده کلمسی ياخود مدت عمرنده عصيان قصدی دخی ايتممکله تسميه تشبيه معناسنه اولوب انك مثلی خلق ايتمدم ديمك اوله

﴿٨﴾ قال رب انى يكون لي غلام وكانت امرأتي عاقرا وقد بلغت من الكبر عتيا ۞ زکريا عليه السلام استعلام صورتنده ديديکه يارب بنم ايچون نيجه اوغل اولورکه زوجهم طوغورمز بن دخی پيرلکده کماله ايريشوب ضعيف ونحيف اولمشم

﴿٩﴾ قال كذلك قال ربك هو علي هين وقد خلقتك من قبل ولم تك شيئا ۞ امر حقنده ملك ديديکه ای زکريا ضعف وپيرلکك سنك ديديکك کبيدر لکن ربك جل شانه بيورديکه بو حالکزله سزدن ولد کتورمك بنم قدرتمه اوزره آساندرکه بوندن مقدم سن برشی دکل ايکن بن سنی يراتدم

(٩) قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِي آيَةً قَالَ آيَتُكَ أَلَّا تُكَلِّمَ النَّاسَ ثَلَاثَ لَيَالٍ سَوِيًّا ❋ زكريا عليه السلام يارب بكا بر علامت قيل كه انكله زوجه مك حملنى بيله يم ديدى الله تعالى اكا بيور ديكه سن صحيح المزاج ايكن اوچ كيجه وكوندز بر دوزيه ناسله كلامه قادر اولميه سين * دينلديكه زوجه سنه قربان ايله حمل واقع اولديغى كبى اغزنده لسانى بيوك اولوب تحريك اولنمز اولدى

(١٠) فَخَرَجَ عَلَى قَوْمِهِ مِنَ الْمِحْرَابِ فَأَوْحَى إِلَيْهِمْ أَنْ سَبِّحُوا بُكْرَةً وَعَشِيًّا ❋ اول زوجه سنك حملى صباحنده نماز كاهندن قومنه چيقوب انلره صباح واخشامده نماز وتسبيح ايلملرينه اشارت ايلدى *اوچكون بوحالله چيقوب اشارت ايدردى صكره حق تعالى اكا يحيايى هبه ايدوب خطاب ايتديكه

(١١) يَا يَحْيَى خُذِ الْكِتَابَ بِقُوَّةٍ وَآتَيْنَاهُ الْحُكْمَ صَبِيًّا ❋ يا يحيى توريتى جهد وقوت تام ايله آل وبز اكا حكمت وفهم توريتى صبى ايكن ويردك * دينلديكه اوچ ياشنده حكمت وفهم ويرلدى محله چوجقلرى اكا كل اوينايه لم ديديلر بن اويون ايچون خلق اولنمدم ديدى

(١٢) وَحَنَانًا مِنْ لَدُنَّا وَزَكَاةً وَكَانَ تَقِيًّا ❋ وعندمزدن اكا مرحمت ومروت ورقت قلب وخلقدن مدح وثناو يردك واول كمال اتقاده اولدى

(١٣) وَبَرًّا بِوَالِدَيْهِ وَلَمْ يَكُنْ جَبَّارًا عَصِيًّا ❋ واول والدينه اطاعت واحسانده اولوب انلره والله تعالا يه عاق وعصيانده اولمدى

(١٤) وَسَلَامٌ عَلَيْهِ يَوْمَ وُلِدَ وَيَوْمَ يَمُوتُ وَيَوْمَ يُبْعَثُ حَيًّا ❋ والله تعالادن اكا سلام اولدى طوغديغى كونده غمز شيطاندن ووفاتنده عذاب قبردن وقيامتده هول وخوفدن سالم اولدى

(١٥) وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ مَرْيَمَ إِذِ انْتَبَذَتْ مِنْ أَهْلِهَا مَكَانًا شَرْقِيًّا ❋ قرأنده مريم قصه سنى ذكر ايتكه اول كندى خاله وقومندن شرقى بر مكانه چكلمشيدى * اول دائم بيت المقدسده اولوب عذرلنديكى حالده خاله سى خانه سنه كيدردى اول عذردن فراغله اغتسال ايچون شرقى ياخود صوغوقدن كونشلو بر محله كتدكده

(١٦) فَاتَّخَذَتْ مِنْ دُونِهِمْ حِجَابًا فَأَرْسَلْنَا إِلَيْهَا رُوحَنَا فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشَرًا سَوِيًّا ❋ اهلنه قريب مكانده تستر ايچون پرده ايدوب اغتساله اوتوردى بزاكا تمام خلقت آدم صورتنه تمثيل ايله جبرائيلى كوندردك قارشوسنده طوردى

(١٧) قَالَتْ إِنِّي أَعُوذُ بِالرَّحْمَٰنِ مِنْكَ إِنْ كُنْتَ تَقِيًّا ❋ مريم بيكانه كوردكده ديديكه سندن رحمن اولان الله تعالا يه صغنوردم اكر مؤمن ومتقى ايسك بكا ظلم وتعرض ايتمه

(١٨) قَالَ إِنَّمَا أَنَا رَسُولُ رَبِّكِ لِأَهَبَ لَكِ غُلَامًا زَكِيًّا ❋ جبرائيل عليه السلام ديديكه بن اول سنك استعاذه ايتديكك ربك تعالينك رسوليم انك امريله سكا بر پاك وممدوح اوغل ويرمكه كلمشم

(١٩) قَالَتْ أَنَّى يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَلَمْ يَمْسَسْنِي بَشَرٌ وَلَمْ أَكُ بَغِيًّا ❋ مريم ديديكه بكا ولد نيجه اولور بكا هنوز آدم هيچ طوقنمامشدر وبن زناكار وفاجره دكلم

(٢٠) قَالَ كَذَٰلِكِ قَالَ رَبُّكِ هُوَ عَلَيَّ هَيِّنٌ وَلِنَجْعَلَهُ آيَةً لِلنَّاسِ وَرَحْمَةً مِنَّا وَكَانَ أَمْرًا مَقْضِيًّا ❋ جبرائيل عليه السلام ديديكه يا مريم حال ديديكك كبيدر لكن ربك تعالى بيورديكه باباسز ولد خلقى بكا آساندر وبز انى قدرتمزه علامت وناسدن انك دينه تابع اولنلره بزدن رحمت اولمق ايچون قيلدق اول ازلده حكم وقضا اولنمش امر اولمغله اكا رد وتغيير اولمز

(٢١) فَحَمَلَتْهُ فَانْتَبَذَتْ بِهِ مَكَانًا قَصِيًّا ❋ جبرائيل عليه السلام انك ياقه سنه ياتكنه نفخ ايدوب فى الحال عيسى عليه السلامه حامل اولدى اول حمل ايله اقرباسندن بعيد وراء جبله يابديت لحمه كيدوب عزلت ايتدى

(٢٢) فَأَجَاءَهَا الْمَخَاضُ إِلَىٰ جِذْعِ النَّخْلَةِ قَالَتْ يَا لَيْتَنِي مِتُّ قَبْلَ هَٰذَا وَكُنْتُ نَسْيًا مَنْسِيًّا ❋ ولادت وجعى انى بر قورى خرما اغاجنه طيانمغه مجبور ايتدى اول حالتدن وصكره ناسك لوم وطعنلرى فكرندن نوليدى بوندن مقدم فوت اولوب كليا اونودلمش اوليدم ديدى

(٢٣) فَنَادَاهَا مِنْ تَحْتِهَا أَلَّا تَحْزَنِي قَدْ جَعَلَ رَبُّكِ تَحْتَكِ سَرِيًّا ❋ مريم يوكسك محلده اولمغله اشاغيدن ملك نداء ايتدى ياخود عيسى طوغيجق ذيلندن سو يلديكه حزن ايدوب موتى تمنى ايتمه ربك عزشانه سنك اياغك التندن نهر صغير آقتدى اندن ايچ وطهارت ايله

(٢٤) وَهُزِّي إِلَيْكِ بِجِذْعِ النَّخْلَةِ تُسَاقِطْ عَلَيْكِ رُطَبًا جَنِيًّا ❋ و يا مريم اول قورى خرما اغاجنى تحريك ايله كه اندن اوزريكه تازه خرمادوشه

(٢٥) فَكُلِي وَاشْرَبِي وَقَرِّي عَيْنًا فَإِمَّا تَرَيِنَّ مِنَ الْبَشَرِ أَحَدًا فَقُولِي

انى نذرت للرحمن صوما فلن اكلم اليوم انسيا ❋ اول خرما دن اكل ايله اول صودن ايچ واوغلك ايله چشمك روشن اولسون اكر آدملردن برى كوروب بو اوغل ندر ديو صوررسه اشارتله ديكه بن الله تعالى يه صوم نذر ايتمشم بو كون انسانله صحبت ايتمم ❋ انلرك صوملرى ترك طعام وكلام ايدى

(٢٦) فاتت به قومها تحمله قالوا يا مريم لقد جئت شيئا فريا ❋ چونكه اهل مسجد مريمى نماز كاهلرنده بولمد قلرندن تفحص ايتد كلرنده برايسى بيت لحمده كورديكنى خبر ويرمكله قومى اواطرفه كيتديلر مريم انلرى كوردكده عيسى عليه السلامى تحميل ايله انلره كتوردى كوردكلرى انده يا مريم سنك اهل بيتكده واقع اولمامش چركين شيله كلدك ديديلر

(٢٧) يا اخت هرون ما كان ابوك امرا سوء وما كانت امك بغيا ❋ يا هرونك قرقرداشى سنك باباك (عمران) زانى دكل ايدى واناك (حنه) دخى زانيه دكلدى بو ولد سكا ندن حاصل اولدى ❋ ديلديكه بو هروندن مراد انك لاب هرون نام قرداشى وار ايدى ياخود بنى اسرائيلده غايت صالح مشهور بر هرون وار ايدى اكا تشبيه ايتديلر ياخود زياده فاسق بر هرون وار ايدى اكا تمثيل ايتديلر

(٢٨) فاشارت اليه قالوا كيف نكلم من كان فى المهد صبيا ❋ مريم اكا سويليك وجوابى اندن آلك ديو عيسى عليه السلامه اشارت ايلدى انلر بشكده اولان صبى ايله نيجه تكلم ايدهرز ديديلر

(٢٩) قال انى عبد الله اتانى الكتاب وجعلنى نبيا ❋ عيسى عليه السلام انلرك كلامنى ايشتدكده اغزندن ممهبى براقوب لسان فصيح ايله تحقيق بن الله تعالانك قوليم بكا كتاب ويرمشدر وبنى نبى قيلمشدر ديدى

(٣٠) وجعلنى مباركا اينما كنت واوصانى بالصلوة والزكوة مادمت حيا ❋ ونرهده اولورسم بنى بركت وفائد قلدى وبكا حياتده اولدقجه نماز وزكاتله امر ايلدى

(٣١) وبرا بوالدتى ولم يجعلنى جبارا شقيا ❋ وبنى والدهمه مهربان ومحسن قيلدى وبنى متكبر وخلقى انجيدر وكندوبه عاصى بدبخت قيلدى

(٣٢) والسلام على يوم ولدت ويوم اموت ويوم ابعث حيا ❋ طوغديغم كونده ووفاتم كونده وبعث اولنديغم كونده (يحيى عليه السلام كبى) سلام الله بنم اوزريمهدر

(٣٣) ذلك عيسى ابن مريم قول الحق الذى فيه يمترون ❋

عيسى بن مريمك بوسويلديكى كلاملرى حقدر يهود ونصارى انك شاننده شك واختلاف ايتديلركه كيمى ساحر كيمى (هو الله) كيمى (ابن الله) ديديلر

(٣٤) ما كان لله ان يتخذ من ولد سبحانه اذا قضى امرا فانما يقول له كن فيكون ❋ الله تعالى ايچون ولد اتخاذ ايتمك اولمدى اول ولددن منزهدر برشيئك خلق واحداثنى مراد ايتديكى زمان انجق اكا اول ديو امر ايدر عقبنده اولور

(٣٥) وان الله ربى وربكم فاعبدوه هذا صراط مستقيم ❋ تحقيق الله تعالى بنم وسزك ربكزدر يالكز اكا عبادت ايدك صحيح وطوغرى يول بودر

حزب ٢

(٣٦) فاختلف الاحزاب من بينهم فويل للذين كفروا من مشهد يوم عظيم ❋ يهود ونصارى جماعتى عيسى عليه السلام حقنده بينلرنده اختلاف ايتديلر (حاشا يهود ولدزنا ونصاريدن (نسطوريه) ابن الله (ويعقوبيه) هو الله (وملكائيه) ثالث ثلثه ديديلر) واى اول كافرلره كه يوم عظيم اولان قيامتده حاضر اوله حقلرينى بعيد كوررلر

(٣٧) اسمع بهم وابصر يوم يأتوننا لكن الظالمون اليوم فى ضلال مبين ❋ اول كافرلر بزم دركاهمزه كلدكلرى كونده عجب ايشيدرلر عجب كوررلر يعنى بزم وعيدلرمزه مشاهده وتيقن ايدرلر ولكن نفعويرمز نفسنه ظلم ايدنلر اول كونده ضلالت ظاهرهدهدر

(٣٨) وانذرهم يوم الحسرة اذ قضى الامر وهم فى غفلة وهم لا يؤمنون ❋ يا محمد انلرى حساب كوريلوب جنتلك جنته وجهنملك جهنمه حكم اولنديغى كون ايله تخويف ايتكه كنهكار نيچون كناه ايتدم وثوابكار نيچون ثوابى آزايتدم ديو حسرت چكر وانلر بوندن بيخبر وغافللردر واول كافرلر آخرتى تصديق ايتمزلر

(٣٩) انا نحن نرث الارض ومن عليها والينا يرجعون ❋ تحقيق بز ارضه واوزرنده كى مخلوقاته وارث اولورز كه انلر فانى بز باقى يز وآخرتده بزه رجوع ايدرلر اعماللرينه كوره مجازات اولنورلر

(٤٠) واذكر فى الكتاب ابراهيم انه كان صديقا نبيا ❋ انلره قرآنده ابراهيم عليه السلامك قصه سنى ذكر ايت جمله ملت انك فضلنه معترفلردر اول ايشنده وسوزنده مبالغه ايله صادق وبلند قدر پيغمبر ايدى

(٤١) اذ قال لابيه يا ابت لم تعبد ما لا يسمع ولا يبصر ولا يغنى عنك

شيئا ❊ و ياد ايله شونيكه ابراهيم عليه السلام باباسى (آزره) ديديكه اى بنم بابام سنك دعاكى ايشتمز وخضوع وخشوعكى كورمز ونفعكى جلبده وضرركى دفعده قدرتى اولين شيئه نيچون عبادت ايدر سن

(٤٢) يا ابت انى قد جاءنى من العلم ما لم يأتك فاتبعنى اهدك صراطا سويا ❊ اى پدرم بن علمدن وحيله كلشم كه اول سكا كلمدى سن بكا تابع اولكه سكا صراط مستقيمى كوستره يم

(٤٣) يا ابت لا تعبد الشيطان ان الشيطان كان للرحمن عصيا ❊ اى بابام شيطانك شركى تزيينه الدانوب اكا اطاعت ايتمه تحقيق شيطان الله تعالايه عاصى اولمشدر

(٤٤) يا ابت انى اخاف ان يمسك عذاب من الرحمن فتكون للشيطان وليا ❊ اى بابام قورقارمكه شيطانه تبعيتكله حق تعالانك عذابى سكا طوقنه جقدر لعنت وعذابده شيطانه قرين اوله جقسين

(٤٥) قال اراغب انت عن آلهتى يا ابراهيم لئن لم تنته لارجمنك واهجرنى مليا ❊ (آزر) جوابده اكا ديديكه اى ابراهيم سن بنى الهه لريمك عبادتندن صرف ايتمكمى استرسن اكر سن بويله اصنامى تقبيحدن امتناع ايتمزسك سنى شتم ورجم ايده رم برزمان بندن بعيد اولوب يانمدن كيت

(٤٦) قال سلام عليك سأستغفر لك ربى انه كان بى حفيا ❊ ابراهيم عليه السلام پدرينه وداع ايدوب سيئه يى حسنه ايله مقابله ايدهرك وار بندن سالم اول بن ربم تعالادن سنك ايچون مغفرت طلب ايده رم شايد سكا ايمانى توفيق ايده الله تعالى بكا لطف واكرام ودعامه اجابتله وعد ايلمشدر ديدى

(٤٧) واعتزلكم وما تدعون من دون الله وادعوا ربى عسى ان لا اكون بدعاء ربى شقيا ❊ بن سزدن وجمله بت پرستلردن وسزك الله تعالادن غيرى طاپديغكز بتلريكزدن دور اولوب عزلت ايدرم وربم تعالايه وحدانيتله عبادت ايدرم شايدكه ربم عزشانه يه اولان دعا وعبادتمده خائب ونا اميد اولميم

(٤٨) فلما اعتزلهم وما يعبدون من دون الله وهبنا له اسحق ويعقوب وكلا جعلنا نبيا ❊ وقتاكه ابراهيم عليه السلام بت پرستلرى وانلرك الله تعالادن غيرى طاپدقلرى بتلرينى ترك ايدوب ارض

مقدسه يه كيتدى بزاكا اوغلى اسحاقى وانك اوغلى يعقوبى ويردك وانلرك جميعنى نبوتله اكرام ايتدك

(٤٩) ووهبنا لهم من رحمتنا وجعلنا لهم لسان صدق عليا ❊ وبز انلره رحمتمزدن نبوت واموال واولاد هبه ايتدك وانلره صدقى مشتمل لسان ويردككه جمله اديان اهلى عندنده عالى وثنالرى بلند اولدى ❊ دينلديكه ابراهيم عليه السلام بابلدن (خارس) طاغنه كيدوب اطرافنده بديل كزدى تاكه پدرى فوت اولوب بتخانه عمسى (هازره) انتقال ايلدكده ابراهيم عليه السلام تكرار بابله كلوب بتلرك مذمتنه باشليوب بودفعه بتلرى قيردى وآتش نمرودن صكره (ساره)(ولوط) عليهما السلام ايله شام طرفنه عزيمت بيوردى

(٥٠) واذكر فى الكتاب موسى انه كان مخلصا وكان رسولا نبيا ❊ قرآنده موسانك قصه سنى ذكر ايله اول نقايصدن پاك وطرف حقدن كوندرلمش وناسه شريعتدن خبرويريجى اولدى

(٥١) وناديناه من جانب الطور الايمن وقربناه نجيا ❊ بز موسايه (زبير) طاغى اولان طورك جانبندن موسانك صاغ طرفندن ندا ايتدك وانى دركاه قربه يقين ايلدك ❊ كه بزمله كلام راز ايلدى حتى توريه يازلديغى قلمك آوازينى ايشتدى

(٥٢) ووهبنا له من رحمتنا اخاه هرون نبيا ❊ وموسايه رحمتمزدن قرنداشى هرونى نبى اولديغى حالده باغشلدقكه انك تدبيرنده معين اوله

(٥٣) واذكر فى الكتاب اسمعيل انه كان صادق الوعد وكان رسولا نبيا ❊ قرآنده اسماعيل عليه السلامى دخى ذكر ايتكه اول وعدنده صادق ورسول ونبى اولدى ❊ منقولدركه بركسنه يه برمكانده انى بكلمبه وعد ايتمشيدى برقولده اوچكون اوچ كيجه وبرقولده برسنه اول كسنه كلنجيه دك بكليوب اغاج قبوغى اكل ايلدى

(٥٤) وكان يأمر اهله بالصلوة والزكوة وكان عند ربه مرضيا ❊ واول قومنه صلوة وزكاتله امر ايدردى وربسى تعالى عندنده استقامت اقوال وافعاله مقبول ايدى

(٥٥) واذكر فى الكتاب ادريس انه كان صديقا نبيا (٥٦) ورفعناه مكانا عليا ❊ وقرآنده ادريس عليه السلامك قصه سنى ذكر ايله اول حق تعالادن خلقه ويرديكى خبرده صادق نبى ايدى بز انى مكان عالى يه

رفع ایتدك * مرويدركه انك اسمی (اخنوخ) ایدی کثرت درسیچون ادریس
لقب ویرلدی ابتدا کتابت ایدن وعلم نجوم وحسابی سویلین ودرزیلك
ایدن اولدر واکا اوتوز صحف نازل اولدی آدم علیه السلامدن یوز ییل
صکره تولد ایتدی دینلدی * ادریس علیه السلامك رفعنده اقوال چوقدر
ابن عباسدن منقولدرکه برکون ادریس حرارت شمسدن مضطرب اولوب
الهی شمسه بزبو مقدار بعید ایکن حرارتی بزی احراق ایده یوریانی حامل
اولان ملك نه حالده دریارب عنایتکله اول ملکدن انك حرارتنی براز خفیف
ایله دیو دعا ایلدی دعاسی مستجاب اولوب اول ملك حرارتك تأثیرینی خفیف
کوردکده حق تعالادن سببنی استدعا ایلدی خطاب الهی وارد اولدیکه
بنم ادریس قولم سنك حقکده دعا ایتمکله اجابت ایتدم اوملك اذن طلبیله
ادریس علیه السلامك زیارتیچون زمینه کلدکده ادریس علیه السلامك
رجاسیله انی قنادیله مطلع شمسه کوتوردی وادریس علیه السلامك
استدعاسیله عمرینك مقداری وینی ووقتنی ملك الموتدن سؤال ایلدی عزرائیل
علیه السلام دیوان اعماره نظر ایدوب دیدیکه سنك دیدیکك آدمك وفاتی
مطلع شمسده اوله جق اول ملك مطلع شمسه کلدکده انی وفات ایتمش بولدی
* وبوبابده روایت بودرکه ادریس علیه السلامك کثرت طاعتندن ملك الموت
اکا مشتاق اولمشیدی اذن باریله زمینه کلوب انی بولدی ادریسك التماسی
وحقك امریله روحنی قبض ایدوب حق تعالی تکرار جاننی بخش ایلدی
عزرائیل علیه السلام انی آسمانه کوتوروب جهنمی کوستردی اندن جنته
کیردکده بردخی چیقمدی انسانه موت لازم ایدی بن انی طاتدم جنته کیرن
بردخی چیقمیه جغی موعود ایدی اشته بن کیردم بردخی چیقمم دیدی

نصف

(٥٧) أُولَئِكَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ مِنْ ذُرِّيَّةِ آدَمَ وَمِمَّنْ حَمَلْنَا
مَعَ نُوحٍ وَمِنْ ذُرِّيَّةِ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْرَائِيلَ وَمِمَّنْ هَدَيْنَا وَاجْتَبَيْنَا إِذَا تُتْلَى عَلَيْهِمْ
آيَاتُ الرَّحْمَنِ خَرُّوا سُجَّدًا وَبُكِيًّا ۞ بوسورهده مذکور زکریادن

سجده

ادریس علیه السلامه کلنجه نبیلر انلردرکه الله تعالی انلره دین ودنیا نعمتلرینك
انواعیله انعام ایلدی انلردن ادریس آدم علیه السلام ذریتندن ونوح ایله
سفینه یه کیرن سام ذریتندن ابراهیم واسحق واسماعیل ویعقوب
علیهم السلام واسرائیل ذریتندن موسی وهرون وزکریا ویحیی وعیسی
علیهم السلامدر بونلر بزم طریق حقه ارشاد ونبوتله انتخاب ایتدکلرمزدن

ایدیلر انلره الله تعالانك آیتلری تلاوت اولندقده سجده ایدوب اغلرلردی
(٥٨) فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ أَضَاعُوا الصَّلَوٰةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهَوَاتِ
فَسَوْفَ يَلْقَوْنَ غَيًّا ۞ بونبیلردنصکره قوم بدکلدیکه نمازی ترك
ایتدیلر وآرزوی نفسلرینه تبعیتله معصیت ایشلدیلر انلر آخرتده زیان
وعذابه ملاقی اولورلر (غی) جهنمده برقویی یاخود بردره‌در آتشی شدید
اولمغله تارك نماز وتابع شهوات مکانیدر دینلدی
(٥٩) إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَأُولَئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ
وَلَا يُظْلَمُونَ شَيْئًا ۞ مکر اول کمسنه لرکه توبه ایدوب قلبا ولسانا ایمان
وعمل صالح ایده انلر جنته داخل اولوب عمللرندن برشی نقصانله ظلم اولنمزلر
(٦٠) جَنَّاتِ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدَ الرَّحْمَنُ عِبَادَهُ بِالْغَيْبِ إِنَّهُ كَانَ وَعْدُهُ
مَأْتِيًّا ۞ الله تعالی قوللرینه وعد ایتدیکی انلره غائب اولان اقامت
جنتلری واردر انلره الله تعالانك وعدی جنتلره ایریشیجی اولدی
(٦١) لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا إِلَّا سَلَامًا وَلَهُمْ رِزْقُهُمْ فِيهَا بُكْرَةً وَعَشِيًّا ۞
اهل جنت جنتده کلام بیهوده ایشتمزلر انجق الله تعالادن یا ملکلردن
یاخود بربرلرندن سلام ایشیدرلر وانلرك انده رزقلری صباح واخشام جنت
نعمتلریدر * دینلدیکه جنت ابدی منور اولمغله جنتك نهاری پرده لرك فتحی
ولیلی پرده لرك چکلمسیدر یاخود کوندز خدمه سی غلمان کیجه خدمه سی
حور اولمغله اندن معلوم اولور
(٦٢) تِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي نُورِثُ مِنْ عِبَادِنَا مَنْ كَانَ تَقِيًّا ۞ بوجنت
اولدرکه بزانی قوللرمزدن متقی اولنلره میراث ویررز
(٦٣) وَمَا نَتَنَزَّلُ إِلَّا بِأَمْرِ رَبِّكَ لَهُ مَا بَيْنَ أَيْدِينَا وَمَا خَلْفَنَا وَمَا بَيْنَ ذَلِكَ
وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيًّا ۞ بز ملکلر انجق ربك تعالانك امریله نزول
ایدرز بزم کله جکده وکچمشده واولمش واوله جق بیننده ایشیمزك جمله سی
الله تعالانك علمنه مخصوصدر ربك تعالی سنی اونوتدر اولمدی * مرویدرکه
وقتاکه پیغمبر علیه السلام اصحاب کهف وذوالقرنین وروحدن سؤال اولندقده
یارین خبر ویررم دیوب ان شاء الله دیمدی بوندن اون بش یاخود یکرمی
بش کون صکره جبریل علیه السلام نازل اولدقده افندمز علیه السلام
اکا کچ کلدك سکا منتظر ایدم دیدی جبریل علیه السلامك جوابی بوآیت
کریمه ایله حکایت اولندی

(٦٤) رب السموات والارض وما بينهما فاعبده واصطبر لعبادته هل تعلم له سميا ❋ سموات وارضك وانلرك بيننده اولان مخلوقك ربیدر نسيان اكا لايق دكلدر اول سنی اونتمز بيلورسن اكا عبادت ايله وعبادتكده ثابت وصابر اول وحيك اكلمسندن ملول اولمه هيچ بركمسنه الله اسميله تسميه اولمش بيلورميسين اكر مشركلر صنملرينه آله ديرلر لكن مطلقا الله اسميله تسميه ايتمشلردر

(٦٥) ويقول الانسان ائذا ما مت لسوف اخرج حيا ❋ منكر انسان بن فوت اولوب قبرده طپراق اولدقدنصكره ديريلوب چيقارميم دير

(٦٦) او لا يذكر الانسان انا خلقناه من قبل ولم يك شيئا ❋ ايا انسان دوشنمزميكه مقدم برشی دكل ايكن بز انی خلق ايتدك

(٦٧) فوربك لنحشرنهم والشياطين ثم لنحضرنهم حول جهنم جثيا ❋ ربك جل شانه حقيچون قيامتده كافرلری قرينلری اولان شيطانلرله برزنجيرده باغلو حشر ايدهرز صكره جهنمك اطرافنده ديزلری اوزره احضار ايدهرز (كه سعدا انلری كوروب بو بليه دن خلاص اولدقلرينه مسرور وكافرلر جهنمده مكانلرينی كوروب ملال وحسرتلری زياده اوله)

(٦٨) ثم لننزعن من كل شيعة ايهم اشد على الرحمن عتيا ❋ بعده هر كروهك كفارندن قنغيسی الله تعالايه كفرده جسور واشد وجرمده اكثر ايسه تفريق وجهنمه ادخاله تقديم ايدهرز

(٦٩) ثم لنحن اعلم بالذين هم اولى بها صليا ❋ صكره بز بيلورزكه كسكين آتشه آتيلوب عذاب اولنمغه انلردن اولی اولان كيمدر

(٧٠) وان منكم الا واردها كان على ربك حتما مقضيا ❋ تحقيق سزدن كمسنه يوقدر الا اول آتشه اوغرار اول جهنمك آتشنه اوغرامقلق ربك تعالانك جزمی وقطعی حكم وقضاسی اولدی ❋ بوناره اوغرامقلق كرچه مطلق واقعدر لكن برصنف مؤمنلر اندن كچركن اول آتش سو بنورصكره اندن كچدكلرينی ملكلر خبر ويرر و برصنف دخی اوغرايوب كاهی قدر اكانور جنته كيدر دينلدی

(٧١) ثم ننجی الذين اتقوا ونذر الظالمين فيها جثيا ❋ بوندنصكره شركدن اتقا ايدنلری ناردن اخراجله خلاص ايدهرز وكافرلری اول ناردن ديزلری اوزرينه چوكمش اوله رق ترك ايده رز

(٧٤) واذا تتلى عليهم آياتنا بينات قال الذين كفروا للذين آمنوا اى الفريقين خير مقاما واحسن نديا ❋ بزم معانيسی ظاهر آيتلرمز مشركلره اوقوندقده صناديد قريشك كافرلری مؤمنلرك فقراسنه ديديلركه بو مؤمن وكافردن قنغی فرقه مقام جهتيله يعنی منازل ومعاش وخوشحاللقده خيرلودر ومجلس ومجمع صورتيله قنغيسی احسندر ❋ يعنی سز ضعفا وفقرا وبز اغنيا ومجلس آرايزديو مال دنيا ايله افتخار ايلديلر حق تعالی انلرك فخر فاسدلرينی رد ايله بيوردیكه

(٧٥) وكم اهلكنا قبلهم من قرن هم احسن اثاثا ورئيا ❋ بونلردن مقدم كچنلردن نيجه سنی هلاك ايتمشزدركه انلر بو كفره دن مالده اكثر وزينتده احسن ايديلر

(٧٦) قل من كان فى الضلالة فليمدد له الرحمن مدا ❋ سن انلره ديكه كيمكه ضلالتده وحقدن دور اولدی الله تعالی اكا طول عمرله امداد ومهلت ويرر

(٧٧) حتى اذا راوا ما يوعدون اما العذاب واما الساعة فسيعلمون من هو شر مكانا واضعف جندا ❋ تاكه اول كفار كندولرينه وعد اولنانی يعنی دنياده قتل واسر وقيامتده انواع عقوبت ونكال عذابنی كوره لر انلر يقيننده بيلورلركه ايكی فرقه دن قنغيسی مكانده بدتر وعسكر جهتيله ضعيفدر (زيرا مؤمنه مكان جنت كافره نار ومؤمنه الله تعالی وملكلر يار ومددكاردر وكافر مشركاره خسراندر)

(٧٨) ويزيد الله الذين اهتدوا هدى والباقيات الصالحات خير عند ربك ثوابا وخير مردا ❋ الله تعالی قرآنله طريق مستقيمه كيدننك هدايتنی ارتورر كفارك دنياده افتخار ايتدكلری نعم فانيه دن مؤمنك باقی اولان عمل صالحلريكه (صلوة خمسه وسبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله اكبر كلماتی) ثواب جهتيله ربك تعالی عندنده واكا رجوعده خيرلودر

(٧٩) افرايت الذى كفر باياتنا وقال لاوتين مالا وولدا ❋ يا محمد ايا اول آيتلرمزه كافر اولان كمسنه يی كوردنميكه قيامتده البته بكا مال وولد ويريلور ديدی ❋ مرويدركه جناب بن الارت رضی الله عنهك عاص بن وائل نام كافرده بعض صنعتی اجرتی اله جغی اولمغله طلب ايتدكده سن محمده كافر اولمدقجه بورجمی ويرمم ديدی جناب رضی الله عنه والله نه صاغلغمده ونه وفاتمده

ونه بعتمده محمد عليه السلامه كافر اولمم ديدى عاص اكر بعث وار ايسه بكا انده مال واولاد مى ويررلر اول زمان كل حقكى ويره يم ديدى بناء عليه بو آيت كريمه نازل اولدى

(٨٠) أَطَّلَعَ الْغَيْبَ أَمِ اتَّخَذَ عِنْدَ الرَّحْمٰنِ عَهْدًا ۞ ايا اول مال وولد ويريله جكنى غيبه اطلاع ايله مى يا خود لوح محفوظه مطالعه ايله مى بيلدى ياخود الله تعالى عندندن عهدمى الدى

(٨١) كَلَّا سَنَكْتُبُ مَا يَقُولُ وَنَمُدُّ لَهُ مِنَ الْعَذَابِ مَدًّا ۞ اويله دكلدر نه غيبه اطلاعى ونه عهد الديغى واردر بز انك ديديكنى كاتبين ملكلرمزه يازديروب قيامتده انك عذابنى تطويل وتضعيف وزياده ايده رزكه اول كفر وافترا واستهزاىنى جمع ايلدى

(٨٢) وَنَرِثُهُ مَا يَقُولُ وَيَأْتِينَا فَرْدًا ۞ انك ديديكى مال وولدى انك فوتيله غيرى يه ارثا ويروب انى قيامتده بزه مال وولددن عارى يالكز كتوررز

(٨٣) وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللّٰهِ اٰلِهَةً لِيَكُونُوا لَهُمْ عِزًّا ۞ مشركلر اصنامى الله تعالانك غيرى آلهه اتخاذ ايتديلركه انلره سبب عزت اوله لر يعنى انلرك شفاعتيله عزيز اوله لر

(٨٤) كَلَّا سَيَكْفُرُونَ بِعِبَادَتِهِمْ وَيَكُونُونَ عَلَيْهِمْ ضِدًّا ۞ اويله دكلدركه انلرله عزيز اوله جقلر يقينده اول اصناملرى انلرك عبادتلرينى انكار ايدوب انلره عداوتله لعنت ايده لر واوزرلرينه ضد اوله لر

(٨٥) أَلَمْ تَرَ أَنَّا أَرْسَلْنَا الشَّيَاطِينَ عَلَى الْكَافِرِينَ تَؤُزُّهُمْ أَزًّا ۞ يا محمد سن خبر الدكمى كه بز شيطانلرى كافرلر اوزرينه تسليط ايلدككه انلرى معصيته تحريك وتحريص ايده

(٨٦) فَلَا تَعْجَلْ عَلَيْهِمْ إِنَّمَا نَعُدُّ لَهُمْ عَدًّا ۞ سن انلرك عذابنه عجله ايتمه بز انلرك ايام وانفاسنى كمال اوزره تعداد ايده رز وقتى كلدكده هلاك وعذابلرينى بولورلر

(٨٧) يَوْمَ نَحْشُرُ الْمُتَّقِينَ إِلَى الرَّحْمٰنِ وَفْدًا ۞ وياد ايله اولكونيكه بز متقيلرى ناقه سوار جنات الهى يه جمع ايده رز

(٨٨) وَنَسُوقُ الْمُجْرِمِينَ إِلَى جَهَنَّمَ وِرْدًا ۞ ومجرملرى صوسز اوله رق جهنمه سوره رز

(٨٩) لَا يَمْلِكُونَ الشَّفَاعَةَ إِلَّا مَنِ اتَّخَذَ عِنْدَ الرَّحْمٰنِ عَهْدًا ۞

شفاعته انجق اول كمسنه مالك اولورلركه دنياده توحيد وعمل صالح ايله من عندالله عهد المش اوله ياخود شفاعت ايتمكه مأذون كمسنه يى بولمش اوله

(٩٠) وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمٰنُ وَلَدًا لَقَدْ جِئْتُمْ شَيْئًا إِدًّا ۞ يهود ونصارى وبنو مليح الله تعالى بنين وبنات اخذ ايتدى ديديلر يا محمد سن انلره ديكه بو ادبلكله كذب عظيم سويلدكز

(٩١) تَكَادُ السَّمٰوَاتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْهُ وَتَنْشَقُّ الْأَرْضُ وَتَخِرُّ الْجِبَالُ هَدًّا ۞ بونلرك بو بى ادب قبيح سوزلرندن قريب اولوردىكه سموات وارض منشق اوله وجبال پاره لنوب طاغيله دوشه

(٩٢) أَنْ دَعَوْا لِلرَّحْمٰنِ وَلَدًا وَمَا يَنْبَغِي لِلرَّحْمٰنِ أَنْ يَتَّخِذَ وَلَدًا ۞ شول سببدنكه الله تعالايه ولد اسناد ايتديلر الله تعالايه لايق اولمزكه ولد اتخاذ ايده زيرا انك كمسنه ايله جنسيتى يوقدر اندن منزهدر واولاد وسائرك اعانتنه محتاج دكلدر

(٩٣) إِنْ كُلُّ مَنْ فِي السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضِ إِلَّا آتِي الرَّحْمٰنِ عَبْدًا ۞ آسمان وزمينده اولانلرك كلبسى قيامتده الله تعالايه انجق خضوع وخشوع ايله عبوديتنى معترف اوله رق كلور

(٩٤) لَقَدْ أَحْصَاهُمْ وَعَدَّهُمْ عَدًّا ۞ الله تعالانك علم وقدرتندن خارج برشى اولمامغله جمله سنى علمى احاطه ايدوب انلرك اشخاص وافعالنى يكان يكان تعداد ايلمشدر

(٩٥) وَكُلُّهُمْ آتِيهِ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فَرْدًا ۞ انلرك كلبسى قيامتده اكا اتباع وانصارسز يالكز كلورلر

(٩٦) إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَيَجْعَلُ لَهُمُ الرَّحْمٰنُ وُدًّا ۞ مؤمن اولوب عمل صالح ايشليانلر الله تعالى انلر ايچون قلبلرنده مودت حاصل ايدر * حديث شريفده وارددركه الله تعالى برقولنى سورسه جبرائيل عليه السلامه فلان قولمى سودم سن دخى سوبورر وجبرائيل عليه السلام اهل سمايه ندا ايدركه فلانى حق تعالى سودى وبن دخى سودم سزده سوكز اهل سما دخى انك محبتنى زمينه وضع ايدرلر منتشر اولوب جمله سى انى سورلر

(٩٧) فَإِنَّمَا يَسَّرْنَاهُ بِلِسَانِكَ لِتُبَشِّرَ بِهِ الْمُتَّقِينَ وَتُنْذِرَ بِهِ قَوْمًا لُدًّا ۞ يا محمد قرآنى بز سكا كندو لسانكله آسان انزال ايتدككه متقيلرى انكله تبشير ومعند شديد الخصومه لرى تخويف ايده سن

(٩٨) وَكَمْ اَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْنٍ هَلْ تُحِسُّ مِنْهُمْ مِنْ اَحَدٍ اَوْ تَسْمَعُ لَهُمْ رِكْزًا ❋ سنك قومكدن مقدم زمانلرنده مشركلردن نيجه قومى هلاك ايلدك انلردن هيچ برينى كورمزسز ياكيزلو صوتلرينى ايشيدمزسز يعنى كان لم تكونوا نه شخصلرى ونه سسلرى قالدى

— ٢٠ — (سورة طه مكية وهى ثلثة وثلثون ومائة آيات)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

(١) طٰهٰ ❋ بونده اختلافك وفرتى اولمغله بعضيسى بيان اولندى على قول حرف مقطعه اولوب طاء طاهر هاء هادى اسمنك مفتاحيدر بعضيلر اسم قرآندر بعضيلر اسم سوره در بعضيلر اسماء اللهدندر ديديلر واكثرى مزمل ومدثر كبى حضرت رسالتپناه افندمز عليه السلامك اسميدر وندا محذوفدر ديديلر

(٢) مَا اَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْاٰنَ لِتَشْقٰى (٣) اِلَّا تَذْكِرَةً لِمَنْ يَخْشٰى ❋ بز سكا قرآنى رنج ومشقت چكمك ايچون كوندرمدك الا قلبنده خشيت ورقت اولان كسنه يه وعظ ونصيحت ايتمك ايچون كوندردك ❋ دينلديكه پيغمبر عليه السلامه وحى نازل اولدقده كيجه نك كلبسنى تهجد وقيام وشدت اجتهادندن قدم مباركلرى يوريلوب كاه برى اوزره كاه اول برى اوزره طورردى بو آيتله نفسنى تخفيفه امر اولندى ياخود ابوجهل واطرافى محمده قرآن نزولى انك زحمتى ايچوندى يا بو رنج ومشقته دوچار اولمسى بزم دينمزى ترك ايتديكى سببدر ديديلر بناء عليه بو آيت كريمه نك نزوليله اجتهادى تخفيف اولندى

(٤) تَنْزِيلًا مِمَّنْ خَلَقَ الْاَرْضَ وَالسَّمٰوَاتِ الْعُلٰى (٥) اَلرَّحْمٰنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوٰى ❋ اول قرآن ارضى وسموات علايى خلق ايدن الله تعالادن تنزيلدر اول رحمن جل شانه عرش اوزره استيلا ايلدى يعنى غالب اولدى ❋ حق تعالى كرچه جمله مخلوقاته مستوليدر لكن عرش جمله مخلوقاتك اقدمى وجمله نك اعظمى اولمغله انى بيان ايلدى

(٦) لَهُ مَا فِى السَّمٰوَاتِ وَمَا فِى الْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَمَا تَحْتَ الثَّرٰى ❋ سموات وارضده وانلرك بينده وثرى تحتنده اولان جميعى الله تعالانك ملكيدر ❋ دينلديكه ثرى طبقات ارضك التنده در واول بر موضعدركه صخرهٔ سمانك يعنى (اول ثرينك) اوستنده در ❋ منقولدركه يدى قات ير بر ملكك اوموزنده در اول ملكك ايقلرى اول صخره كه بيوك قيادر انك اوزرنده در اول صخره

براوكوزك بوينوزى اوزرنده در واول اوكوز بر بالق اوزرنده در واول بالغك باشى وقويروغى عرشك التنده بر برينه ملاقى اولمشدر بو جمله نك تحتنده اول ثريدر واول ثرانك نه ايدوكنى وانك تحتنده نه وار ايدوكنى الله تعالادن غيرى كمسنه بيلمز

(٧) وَاِنْ تَجْهَرْ بِالْقَوْلِ فَاِنَّهُ يَعْلَمُ السِّرَّ وَاَخْفٰى ❋ اكرسن كلامكى آشكار ايدرسكده الله تعالى كيزلو كلامكى دخى بلكه ضميركده اولان خفيى دخى بيلور

(٨) اَللّٰهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ لَهُ الْاَسْمَاءُ الْحُسْنٰى ❋ الله تعالى يه شريك ونظير يوقدر انجق معبود بالحق اولدر اسماء حسنى انكچوندر

(٩) وَهَلْ اَتٰيكَ حَدِيثُ مُوسٰى ❋ سكا موسانك خبرى كلديمى (تا كه مقام نبوتده شدائده صبرده اكا اقتدا ايله)

(١٠) اِذْ رَاٰى نَارًا فَقَالَ لِاَهْلِهِ امْكُثُوا اِنِّى اٰنَسْتُ نَارًا لَعَلِّى اٰتِيكُمْ مِنْهَا بِقَبَسٍ اَوْ اَجِدُ عَلَى النَّارِ هُدًى ❋ اولوقتده كه ايراقدن آتش كوردى اهل وعيال وخدمه سنه سز بوراده طورك بن بر آتش كوردم شايد سزه اندن بر پارچه قور كتوره يم ياخود انده بكا يول كوستر ركمسنه بوله يم ديدى

(١١) فَلَمَّا اَتٰيهَا نُودِىَ يَا مُوسٰى (١٢) اِنِّى اَنَا رَبُّكَ فَاخْلَعْ نَعْلَيْكَ اِنَّكَ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى ❋ وقتا كه اول آتشه واردى اكا ندا اولنديكه يا موسى بن سنك ربكم پاپوشلريكى چيقار تحقيق سن طوى نامنده بر مختار ومطهر واديده سن

(١٣) وَاَنَا اخْتَرْتُكَ فَاسْتَمِعْ لِمَا يُوحٰى (١٤) اِنَّنِى اَنَا اللّٰهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنَا فَاعْبُدْنِى وَاَقِمِ الصَّلٰوةَ لِذِكْرِى ❋ بن سنى نبوتمه اختيار ايتدم سكا وحى اولانى ايشتكه بن بر اللهم غيرى اله يوقدر انجق الله بنم بكا عبادت ايله وبالخصوص نمازه قائم اول بنم ذكرم ايچونكه سن بنى ذكر ايتدكچه بن دخى سنى ثنا ايله ياد ايده رم

(١٥) اِنَّ السَّاعَةَ اٰتِيَةٌ اَكَادُ اُخْفِيهَا لِتُجْزٰى كُلُّ نَفْسٍ بِمَا تَسْعٰى ❋ تحقيق قيامت كلجيدر وقتى اولميان عذابك قورقوسى اشد اولمغله انكيچون انك وقتنى كيزلو طوترم اول قيامتك كلسنده هر نفس سعى ايتديكى عمل ايله جزا بولور

(١٦) فَلَا يَصُدَّنَّكَ عَنْهَا مَنْ لَا يُؤْمِنُ بِهَا وَاتَّبَعَ هَوٰيهُ فَتَرْدٰى ❋ هواسنه تابع اولوب قيامتك وقوعنه ايمان ايتميان كمسنه سنى قيامته ايناندیغندن صرف ايتمسونكه هلاككه سبب اولمسون

(١٧) وَمَا تِلْكَ بِيَمِينِكَ يَا مُوسٰى ❋ اول سنك صاغ الكده كى ندر يا موسى

(١٨) قال هي عصاي اتوكؤا عليها واهش بها على غنمي ولي فيها مآرب اخرى ❁ موسى عليه السلام عصامدر اكا طيانورم وانكله قيونلرمه يپراق سلكرم وانكله دخى آخر ايشلرم واردر
(١٩) قال القها يا موسى ❁ الله تعالى انى الكدن براق بيوردى
(٢٠) فالقيها فاذا هي حية تسعى ❁ انى براقديغى كبى برجسيم صارى ييلان اولوب هرطرفه يوريمكه باشلدى
(٢١) قال خذها ولا تخف سنعيدها سيرتها الاولى ❁ الله تعالى انى طوت قورقه بزانى اولكى هيئتى عصايه اعاده ايده رز بيوردى
(٢٢) واضمم يدك الى جناحك تخرج بيضاء من غير سوء آية اخرى ❁ والكى قولتوغك التنه كوتورسنم ايله تاكه عيب وعلتسز روشن وبراق چيقوب نبوتكه علامت اخرى اولسون
(٢٣) لنريك من آياتنا الكبرى ❁ تاكه آيتلرمزدن آيت كبرى كوستررز
(٢٤) اذهب الى فرعون انه طغى ❁ بومعجزه لرله فرعونه كيت انى بنم عبادتمه دعوت ايتكه اول طغيان وتمردده حدى تجاوز ايتمشدر
* روايت اولنديكه موسى بن عمران عليه السلام شعيب عليه السلامك دامادى اولمغله شعيبدن والده وقرنداشنى كورمك ايچون مصره كتمكه اذن آلوب اهل وعياليله يوله روان اولديلر كيدركن يولى غائب ايدوب وادئ ايمن جانبنه دوشديلر بر كيجه هوا صوغوق قراكلق قار ياغردى حليله سى اولان شعيب عليه السلام قزى صفورايه وضع حمل واقع اولدى موسى عليه السلام هرنقدر چاقق چاقديسه آتش طوتدره مدى اول آنده ايراقدن آتش كورمكله اكا كيتدى كورديكه بريشل اغاج بياض آتشله قاپلنمش اغاج كماكان يشللكنده نه آتشك آغاجه ضررى ونه يشل آغاجك آتشه ضررى وار واطرافنده فرد واحد يوق بوحاله تحيرده ايكن آيت كريمه ده مسطور نداكلدى پاپوشك اخراجى امرنده دباغت اولنمش حمار دريسندن اولديغيچون ياخود طاهر بقر دريسى اوله ده مجرد چپلاق اياغله ارض مقدسه يه طوقنوب بركت اخذ ايچون ياخود تواضع وادب تعليمى ايچون اوله دينلمش وعصانك باشنده ايكى طرفنه ايكى شاخ اولوب اسمى عمليق ايدى آدم عليه السلامدن شعيبه اندن موسايه انتقال ايتمشيدى
(٢٥) قال رب اشرح لي صدري ❁ موسى عليه السلام يارب صدرمى

واسع ايتكه مشقته تحمل وفرعون واتباعنك سوء اخلاقنه صبر ايده يم ديدى
(٢٦) ويسر لي امري ❁ وفرعونه رسالتكى تبليغده ايشمى آسان ايله ديدى
(٢٧) واحلل عقدة من لساني (٢٨) يفقهوا قولي ❁ ولسانمدن حل ايتكه فرعون وقومى كلامى فهم ايده لر * مرويدركه موسى عليه السلام عقده يى بركون فرعونك ديزنده اوتوركن مرصع اوزون صقالنه ياپشوب برمقدارنى قوپاردى فرعون غضبه كلوب قتلنى امر ايلدى زوجه سى آسيه عذر ديليوب بوچوجقدر پارلق شيئه توجه ايدر تجربه ايچون برظرفه آتش قورى برظرفه ياقوت قويه لم بقالم قنغيسنى الورديمكله اويله ايلديلر موسى عليه السلام جوهره توجه ايتمشيكن جبرائيل عليه السلام النى آتش طرفنه چلدى موسى آتش قورينى اخذ واغزينه كوترد كده ديلى يانوب كلامى پك فهم اولنمز اولدى
(٢٩) واجعل لي وزيرا من اهلي (٣٠) هرون اخي (٣١) اشدد به ازري (٣٢) واشركه في امري ❁ وبكا اهلمدن قرنداشم هرونى وزير ايله هرون اندن درت ياش بيوك وافصح ايدى انكله بنم ظهرمى قوى ايله وانى نبوت وتبليغ رسالت امرنده بكا شريك ايله
(٣٣) كي نسبحك كثيرا ونذكرك كثيرا انك كنت بنا بصيرا ❁ تاكه سنى چوق تنزيه ايده لم وويرديكك نعمتلره سكا چوق حمد وثنا ايده لم سن بزم حالمزى كوررسن بزم صلاحمز سنك قدرتكده در
(٣٤) قال قد اوتيت سؤلك يا موسى ❁ الله تعالى استديكك سكا ويرلدى ياموسى بيوردى
(٣٥) ولقد مننا عليك مرة اخرى ❁ مقدم وقت آخرده دخى سكا انعام ايتمشيدك كه
(٣٦) اذ اوحينا الى امك ما يوحى (٣٧) ان اقذفيه في التابوت فاقذفيه في اليم فليلقه اليم بالساحل يأخذه عدو لي وعدو له والقيت عليك محبة مني ولتصنع على عيني ❁ فرعون طوغان چوجقلرى قتله طالب ايدركن سن طوغدك مادرك متحير ايدى اناكه وحيله يا ملكله يا منامله الهام ايتمشيدك كه موسايى برصندوقى زفتله محكم قلفاتليوب ايچنه وضع ونيله براقكه نيل انى كناره چيقارسون بزم وانك دشمنى انى اخذ ايدر وبنم طرفدن سنك

محبتكی انلرك قلبنه القا ایتدم تاكه بنم علم واراده م نظریله پرورده اوله سین
* دینلدیكه اول صندوغی بحر نیل فرعونك باغنه كتوردیكه نیل انك باغندن
بكردی فرعون آسیه ایله باغده بولنملریله صندوق اوكرینه كلدكده اخذ
وكشفله موسی علیه السلامی خوبروسیاه چشم كوروب قلبلرنده محبت پیدا
اولدی انی اوغوللق ایدوب بسك ودایه تداركنده اولدیلر بوطرفده موسانك
اناسی قزی مریمی صندوقی نیجه اولدی دیو تجسسه كوندرمشیدی فرعونك
باغنه كیردیكنی كوروب اولدخی باغه كیردی قرنداشنه دایه لر كتوردكلرنجه
بریسنك ممه سنی قبول ایتمیور كوردكده آسیه نك حضورینه كیدوب كندو
اناسنی سوقله اول ارضاع ایتدی

(٣٨) اِذْ تَمْشِي اُخْتُكَ فَتَقُولُ هَلْ اَدُلُّكُمْ عَلٰى مَنْ يَكْفُلُهُ فَرَجَعْنَاكَ اِلٰى اُمِّكَ كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ وَقَتَلْتَ نَفْسًا فَنَجَّيْنَاكَ مِنَ الْغَمِّ وَفَتَنَّاكَ فُتُونًا * یاد ایله شونیكه سنك قز قرنداشك فرعونك خانه سنه كلوب
بوطفله سود ویرمكه تكفل ایدر برینی دلالت ایده یمی دیدی آسیه اویله
ایدرسك سكا اكرام ایده رم دیدی قز قرنداشك فی الحال اناكی كتوردی
سنی ینه اناكه رجوع ایتدردككه سنك لقاكله كوزلری روشن اولوب
فراقكله محزون اولمیه وسن بركافر قبطی یی قتل ایتدك فرعونیلرسنی قصاصا
قتل ایده جكلر كن سنی مدینه هجرتله غمدن نجات ایتدك وسن تجربه ایله محنتدن
محنته اوغرادلدقدنصكره هر بردن سنی پاك ایدوب خلاص ایلدك

(٣٩) فَلَبِثْتَ سِنِينَ فِي اَهْلِ مَدْيَنَ ثُمَّ جِئْتَ عَلٰى قَدَرٍ يَا مُوسٰى (٤٠) وَاصْطَنَعْتُكَ لِنَفْسِي * یاموسی اهل مدینده سنه لر اكلندك (یكرمی سكز ییل
دینلدی) صكره بووادی یه كلدك تقدیرمز اوزره كلدك تكلم ایلدك ومحبتمز
ایچون سنی نبوت ورسالته اختیار ایلدم

(٤١) اِذْهَبْ اَنْتَ وَاَخُوكَ بِاٰيَاتِي وَلَا تَنِيَا فِي ذِكْرِي (٤٢) اِذْهَبَا اِلٰى فِرْعَوْنَ اِنَّهُ طَغٰى * سن وقرنداشك بنم معجزاتمله كیت بنم ذكر
وتوحیدمدن اوصانمیك ایكیكزده فرعونه كیدككه اول ادعای ربوبیتله
حددن زیاده طغیان ایتدی

(٤٣) فَقُولَا لَهُ قَوْلًا لَيِّنًا لَعَلَّهُ يَتَذَكَّرُ اَوْ يَخْشٰى * فرعونه یومشاق
سویلیك یعنی مدارا ایله دعوت ایدك واكا ابوالعباس وابوالولید كنیه لریله
رفق معامله ایدوب عنف ایلمك شایدكه سزك كلامكزدن منتصح اوله یاخود

عذاب اللهدن قورقه * دینلدیكه موسی علیه السلام اولمحلدن سرا مصره
متوجه اولدی اهل وعیالی كتمامشیدی انلر موسی علیه السلامه منتظر ومتحیر
صحراده قالمشلربدی اهل مدینه‌دن برجمعیت انلره راست كلوب صفوراتی
بیلدكلرندن انلری الوب باباسنه كوتوردیلر فرعونك غرقندنصكره موسانك
خبرینی آلدیلر * القصه موسی علیه السلام مصره توجهنده هرون علیه السلام
مدین طرفنه قرنداشنه قارشو كیت دیو وحی كلدی موجبنجه كیدركن یولده
ملاقات ایتدیلر موسی علیه السلام ماجرانی وبرابر فرعونی دعوته كیتملری لازم
كلدیكنی تماما خبر ویردی هرون علیه السلام ای برادر فرعونك شمدی
شوكت وسطوتی سنك كوردیككدن زیاده درادنی سببله قتله حكم ایدر دیدی
موسی اندیشناك اولوب ایكیسی اتفاقله

(٤٤) قَالَا رَبَّنَا اِنَّنَا نَخَافُ اَنْ يَفْرُطَ عَلَيْنَا اَوْ اَنْ يَطْغٰى *
موسی وهرون یاربنا بزقورقارزكه بزه معجزه كوسترمكه وقت براقیوب
عفو بتزه تعجیل ایده یاخود طغیانینی زیاده ایدوب بی ادبانه كلام سویلیه دیدیلر

(٤٥) قَالَ لَا تَخَافَا اِنَّنِي مَعَكُمَا اَسْمَعُ وَاَرٰى * الله تعالی
قورقمه كزكه حفظ وحراستده بن سزكله برابرم ایشیدر وكوررم سزه
ضرر ایرشدیرمم بیوردی

(٤٦) فَأْتِيَاهُ فَقُولَا اِنَّا رَسُولَا رَبِّكَ فَاَرْسِلْ مَعَنَا بَنِي اِسْرَائِيلَ وَلَا تُعَذِّبْهُمْ قَدْ جِئْنَاكَ بِاٰيَةٍ مِنْ رَبِّكَ وَالسَّلَامُ عَلٰى مَنِ اتَّبَعَ الْهُدٰى *
امدی اكاواروب دیكزكه بزسنك ربك طرفندن سكا رسوللرز بزمله بنی اسرائیلی
كوندر باباMزك مكانی اولان ارض مقدسه یه كیده لم انلره تكالیف شاقه وقتل
اولاد له عذاب ایتمه بزسكا ربك تعالی طرفندن معجزه ایله كلدك جنت
خزنه سنك سلامی هدایته تابع اولانلر اوزرینه در

نصف

(٤٧) اِنَّا قَدْ اُوحِيَ اِلَيْنَا اَنَّ الْعَذَابَ عَلٰى مَنْ كَذَّبَ وَتَوَلّٰى *
بزه وحی اولندیكه الله تعالانك دنیاده وآخرتده عذابی رسوللری تكذیب
وحقدن اعراض ایدنلر اوزرینه در

(٤٨) قَالَ فَمَنْ رَبُّكُمَا يَا مُوسٰى * موسی وهرون امر اولندقلری
وجهله فرعونه واروب حق تعالانك تعیین بیوردیغی كلامی ادا ایتدكلرنده
فرعون سزك ربكز كیمدر یاموسی دیدی

(٤٩) قَالَ رَبُّنَا الَّذِي اَعْطٰى كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ ثُمَّ هَدٰى *

موسى عليه السلام بزم ربمز شول جل شانه در كه انواع مخلوقاتدن هر شيئه صورت وشكل وحالنه موافق ومحتاج اولد قلرى وجود ومعاشى ويروب وهر حيوانى جفت خلق ايتمكله معمور ومنتفع ايلدى

(٤٨) قَالَ فَمَا بَالُ الْقُرُونِ الْأُولَى ❊ فرعون اول كچن اهل قرونك حاللرى نيجه اولدى سعادتده ميدر شقاوتده ميدر ديدى

(٤٩) قَالَ عِلْمُهَا عِنْدَ رَبِّي فِي كِتَابٍ لَا يَضِلُّ رَبِّي وَلَا يَنْسَى ❊ موسى عليه السلام جوابنده ديديكه انلرك احوالنك علمى ربم تعالى عندنده لوح محفوظده دربنم ربم خطا ايتمز برشيئ غائب ايتمز واونتمز ❊ ديلديكه موسى عليه السلام انك علمنى الله تعالى يه حواله ايلدى زيرا توريتك نزولندن مقدم انى بيلمزدى كه انلرك حاللرينى خبر ويره ايدى

(٥٠) اَلَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهْدًا وَسَلَكَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِنْ نَبَاتٍ شَتَّى ❊ بنم ربم اول صاحب قدرتدر كه سزكچون زمينى فراش دوشه دى وسزكچون اول زمينده يوللر يابديكه بريردن بريره كيدوب مصالح ومنفعتكزى كوره سز وكوكدن يغمور انزال ايتدى (بو محلده موسانك جوابى تمام اولوب حق تعالى بيوردركه) اول يغمورله بزيردن نباتك انواعنى بتوررز

(٥١) كُلُوا وَارْعَوْا أَنْعَامَكُمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِأُولِي النُّهَى ❊ اول نباتاتك ميوه وحبوباتندن سزه لايق اولانى سز اكل ايدك وحيوانلريكزه مناسب اولانى انلره يدرك بومذ كورلرده عقول كامله صاحبلريچون قدرت ووحدانيت ربانيه يه علامتلر واردر

(٥٢) مِنْهَا خَلَقْنَاكُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرَى ❊ بز سزى اصل پدر يكزك خلقتى اولان ترابدن خلق ايتدك ومو تكزدنصكره اول خاكه اعاده ايدهرز وبعث عندنده بركره دخى ينه اول طپراقدن چيقاررز

(٥٣) وَلَقَدْ أَرَيْنَاهُ آيَاتِنَا كُلَّهَا فَكَذَّبَ وَأَبَى ❊ بز فرعونه موسى وساطتيله معجزه لرك كليسنى كوستردك واول عناددن موسانى تكذيب وايماندن ابا ايلدى

(٥٤) قَالَ أَجِئْتَنَا لِتُخْرِجَنَا مِنْ أَرْضِنَا بِسِحْرِكَ يَا مُوسَى ❊ فرعون سن سحر كله بزى ارضمز مصردن چيقارمغه مى كلدك ياموسى ديدى

(٥٥) فَلَنَأْتِيَنَّكَ بِسِحْرٍ مِثْلِهِ فَاجْعَلْ بَيْنَنَا وَبَيْنَكَ مَوْعِدًا لَا نُخْلِفُهُ

نَحْنُ وَلَا أَنْتَ مَكَانًا سُوًى ❊ البته بزده سنك سحرك كبى سحر كتوررز بزمله سنك بيننه بر وعده وير كه مخالفت ايتمز اولهلم اوبر برابر برمكانده بوانه لم ناس كورسونلر

(٥٦) قَالَ مَوْعِدُكُمْ يَوْمُ الزِّينَةِ وَأَنْ يُحْشَرَ النَّاسُ ضُحًى ❊ موسى عليه السلام موعدكز زينت كونيكه انلرك عيدى اولوب اولكونده زينتلنوب جمع اولورلردى اولكون وقت ضحاده ناس جمع اولسونلر ديدى

(٥٧) فَتَوَلَّى فِرْعَوْنُ فَجَمَعَ كَيْدَهُ ثُمَّ أَتَى ❊ فرعون مجلسدن دونوب مكر وحيله وسحره سنى جمله محل موعوده كالدى

(٥٨) قَالَ لَهُمْ مُوسَى وَيْلَكُمْ لَا تَفْتَرُوا عَلَى اللَّهِ كَذِبًا فَيُسْحِتَكُمْ بِعَذَابٍ وَقَدْ خَابَ مَنِ افْتَرَى ❊ ساحرلره ملاقاتنده اى قوم واى سزه الله تعالى يه افترا ايتمك كه سزى عذابيله هلاك ايدر اكا افترا ايدن خائب وهبا اولدى ديدى

(٥٩) فَتَنَازَعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ وَأَسَرُّوا النَّجْوَى ❊ ساحرلر فرعونك ملازملرندن كيزلو كفتكو ايتديلركه بوموسانك كلامى سحر كلامنه بكزمز اكر بزه غالب اولورسه تبعيت لازم كلور ديديلر

(٦٠) قَالُوا إِنْ هَذَانِ لَسَاحِرَانِ يُرِيدَانِ أَنْ يُخْرِجَاكُمْ مِنْ أَرْضِكُمْ بِسِحْرِهِمَا وَيَذْهَبَا بِطَرِيقَتِكُمُ الْمُثْلَى ❊ فرعون وقومى ديديلركه بوموسى وهرون ساحرلردر سزى سحرلريله ارضكز (مصر) دن چيقارمق مراد ايدوب سزك افضل طريقكزله كيتمك استرلر

(٦١) فَأَجْمِعُوا كَيْدَكُمْ ثُمَّ ائْتُوا صَفًّا وَقَدْ أَفْلَحَ الْيَوْمَ مَنِ اسْتَعْلَى ❊ امدى حيله وآلات سحركزى جمع ايدوب ميدانه هيئتله صف صف كالك كه بوكون كيم غالب اولورسه فلاح ومطلوبنى بولور ❊ ديلديكه سحره يتمش بيك كيسه ايديلر اللرنده زيوه ايله مصنع ايپ وعصالرله موسى وهرون عليهما السلامه برابر طور ديلر

(٦٢) قَالُوا يَا مُوسَى إِمَّا أَنْ تُلْقِيَ وَإِمَّا أَنْ نَكُونَ أَوَّلَ مَنْ أَلْقَى ❊ ساحرلر طريق ادب اوزره ياموسى عصاكى يره سنمى القا ايدرسن يوخسه اول القا ايدن بزمى اولهلم ديديلر

(٦٣) قَالَ بَلْ أَلْقُوا فَإِذَا حِبَالُهُمْ وَعِصِيُّهُمْ يُخَيَّلُ إِلَيْهِ مِنْ سِحْرِهِمْ أَنَّهَا تَسْعَى ❊ موسى عليه السلام ادبه مقابل ادبله بلكه سز القا

ایدك دیدی انلر اول ژیوه او آلاتلرینی براقدقلرنده حرارت شمس‌له حرکت ایتدکلرینی موسی علیه السلام کوردکده سحرلری بوردر خیال ایتدی

(٦٤) فاوجس فی نفسه خیفة موسی (٦٥) قلنا لا تخف انك انت الاعلی ❁ موسی علیه السلام نفسنده بر کیزلو قورقو بولدیکه شاید سحرله معجزه بی فرق ایتمیه‌لر یاخود جمعیت طاغله‌لر بزاکا قورقمه‌سن غالبسین دیدك

(٦٦) والق ما فی یمینك تلقف ما صنعوا انما صنعوا کید ساحر ولا یفلح الساحر حیث اتی ❁ الکده اولان عصایی القا ایله انلرك صنعتلرینی جمله یودر انلرك صنعتلری انجق سحره حیله سیدر ساحر نره‌ده اولورسه فلاح بولمز ❁ دینلدیکه موسی علیه السلام عصایی براقدیغی کبی عظیم اژدرها اولوب انلرك ادواتنی یوتدی خلق خوفلرندن فرار و پراکنده اولدیلر موسی علیه السلام انی اخذ ایله ینه عصا اولدی ساحرلر بیلدیلرکه بقدرت خدا و معجزۀ موسادر

(٦) فالقی السحرة سجدا قالوا امنا برب هرون وموسی ❁ ساحرلر بوقدرة اللهی کوردکلرنده سجده‌یه قپاندیلر ❁ دینلدیکه سجده‌ده جنتده‌کی مقاملرینی کوردیلر باش قالدیروب هرون وموسانك ربسی عزشانه‌یه ایمان ایتدك دیدیلر فرعون بونی مشاهده ایتدکده

(٦) قال امنتم له قبل ان اذن لکم انه لکبیرکم الذی علمکم السحر فلاقطعن ایدیکم وارجلکم من خلاف ولاصلبنکم فی جذوع النخل ولتعلمن اینا اشد عذابا وابقی ❁ فرعون سحره‌یه دیدیکه بن سزه اذن ویرمزدن مقدم اکا ایمان کتوردیکز اول سزك بیوککزدرکه سزه سحر تعلیم ایلدی بن سزك البته الیکزی واپاغکزی برصاغ برصول اوله‌رق مخالف کسرم وخرما آغاجنك دالنه آصه‌رم ویله سزکه بنمله موسانك ربینك قنغیمزك عذابی اشد و باقیدر

(٦٦) قالوا لن نؤثرك علی ما جاءنا من البینات والذی فطرنا فاقض ما انت قاض انما تقضی هذه الحیوة الدنیا انا امنا بربنا لیغفر لنا خطایانا وما اکرهتنا علیه من السحر والله خیر وابقی ❁ ساحرلر فرعونه دیدیلرکه موسی علیه السلامك معجزاتی و بزی خلق ایدن الله تعالانك رضاسی اوزره سنی بکنمزز بزمیچون نه حکم وقضا ایدرسك ایت سن انجق بو حیات دنیاده هوك اوزره حکم ایدرسین بز ربمز تعالایه

ایمان کتوردککه بزم کناهلرمزی و بزی ایشلمسنه اکراه ایتدیککن سحر خصوصنی بزدن مغفرت ایده الله تعالی طاعته سندن خیرلو واکا عاصی اولنه عذابی باقیدر ❁ دینلدیکه سحره فرعونه موسایی اویور کن بزه کوستر دیدیلر منظورلری اولدقده عصاسی کندوینی حفظ ایدر کوروب بوسحر دکلدر دیو فرعونه خبر ویردکلرنده سوزلرینه التفات ایتمیوب کرها انلره سحر آلاتلرینی کتورتدی بناء علیه بزه اکراها سحر ایتدیردك دیدیلر

(٧٤) انه من یأت ربه مجرما فان له جهنم لایموت فیها ولا یحیی ❁ قیامتده برکیمسه ربسنه کفری حالیله کلورسه انکیچون جهنم واردر انده اکاموت یوقدر وانده اکا دیریلك دخی اولمزکه نفعی اوله

(٧١) ومن یأته مؤمنا قد عمل الصالحات فاولئك لهم الدرجات العلی ❁ واولکه مؤمن اولوب عمل صالح ایله قیامتده ربسنه کلورسه انکیچون درجات عالیه واردر

(٧) جنات عدن تجری من تحتها الانهار خالدین فیها وذلك جزاء من تزکی ❁ اول اقامت جنتلریکه اشجاری التندن نهرلر جریان ایدر انلر اول جنتلرده دائملردر بوذکر اولنان اجر وثواب کفر وعصیاندن پاك واعمال خیرده اولان کیمسه‌لرك جزاسیدر

(٧) ولقد اوحینا الی موسی ان اسر بعبادی فاضرب لهم طریقا فی البحر یبسا لاتخاف درکا ولاتخشی ❁ بزموسایه قوللریمه کیجه مصردن کیت وعصاکی بحره ضربله انلرایچون بحرده قوری یول آچ دیو وحی ایتدککه فرعونك سزه یتشمه‌سندن وغرقدن خوف ایتمیه

(٧) فاتبعهم فرعون بجنوده فغشیهم من الیم ما غشیهم واضل فرعون قومه وما هدی ❁ فرعون عسکریله بنی اسرائیل اردنجه کلوب بنی اسرائیلك مرورلرندنصکره فرعون وعسکرینی بحردن کیمسه بیلمدیکی شی قاپلادی فرعون قومنی اضلال ایدوب هدایت کوسترمدی تاکه دریاده غائب اولوب نجات بولمدیلر

(٧٥) یا بنی اسرائیل قد انجیناکم من عدوکم وواعدناکم جانب الطور الایمن ونزلنا علیکم المن والسلوی (٧٦) کلوا من طیبات ما رزقناکم ولا تطغوا فیه فیحل علیکم غضبی ومن یحلل علیه غضبی فقد هوی ❁ یابنی اسرائیل بز سزه عدوکز فرعون وقومندن نجات ویردك

وتوریة انزالیله طور ومو سانك یمیندن سزه وعده ویردك وتیهده سزه قدرت حلواسی و بیلدرجین انزال ایتدك سزه پاك وحلال ویردیکمز رزقی اکل ایدك واول خصوصده بربریکزه ظلم وانی ادخار یاخود کفران نعمتله حدی تجاوز ایدوب غضبمز اوزریکزه لازم اولمسون هر کیمك که اوزرینه عذابم لازم اولورسه هلاك اوله یاهاویه یه دوشه

(٧٧) وانی لغفار لمن تاب وآمن وعمل صالحا ثم اهتدی * تحقیق بن زیاده مغفرت ایدیجیم شول کیمسه ایچونکه شرکدن توبه و وحدانیتمه ایمان ایده وعمل صالح ایشلیه صکره اهل سنت وجماعت طریقنی طوته

(٧٨) وما اعجلك عن قومك یاموسی (٧٩) قال هم اولاء علی اثری وعجلت الیك رب لترضی * قومکدن ایلرو کلمکده سنی نه شی عجله ایتدردی یاموسی موسی علیه السلام دیدیکه بونلردخی بنم ایزمجه کلیورلر یارب بندن راضی اوله سین دیو بن برمقدار عجله ایتدم * دینلدیکه موسی علیه السلام توریتی اخذ ایچون طوره کیدرکن قومندن یتمش رجل اختیار ایدوب برابر کوتورمشیدی رب تعالی یه اشتیاقندن برمقدار ایلرو کیدوب انلره سز کلك دیمشیدی

(٨٠) قال فانا قد فتنا قومك من بعدك واضلهم السامری *

الله تعالی موسی علیه السلامه بیوردیکه سن انلرك ایچندن چیقدقدنصکره بز قومکه فتنه القا ایدوب سامری انلری اضلال (و بوزاغی یه عبادتله ابتلا) ایلدی * دینلدیکه انلر التی یوز بیك کشیدی ایچلرندن اون ایکی کشی سامری یه اطاعت ایتدیلر * مرویدرکه موسی علیه السلام طوره کیتدکده قرق کونه دك کلنج اوزره یرینه هرون علیه السلامی وکیل براقشیدی عظمای بنی اسرائیلدن سامره قبیله سنه منسوب موسی بن ظفر نامنده سامری هرون علیه السلامه کلوب بنی اسرائیلك قبطیلردن دوکون وبیرام ایچون عاریت الدقلری حلیی اخذ وعطا ایده یورلر بونلری تصرف لایق دکلدر حکم ایله که بونلری جمع ایدوب یقه‌لر هرون علیه السلام امریله جمله حلیلری کتوروب برچقور قازوب آتشله اریتدیلر سامری اوستاد قیومجی اولمغله اندن بر بوزاغی صورتی دوزدی وجبریل علیه السلامك اسبی ایاغی التندن طپراق اخذ ایتمش اولمغله اندن اوصورته وضع ایدوب اول صورت کوساله دن صدا ظهور ایلدی سامرینك اغواسیله اکا طاپمغه باشلدیلر

(٨١) فرجع موسی الی قومه غضبان اسفا * موسی علیه السلام غضبلو وفعللرینه محزون اولدیغی حالده قومنه رجوع ایلدی

قال یاقوم الم یعدکم ربکم وعدا حسنا افطال علیکم العهد ام اردتم ان یحل علیکم غضب من ربکم فاخلفتم موعدی * موسی علیه السلام دیدیکه ای قوم ربکز جل شانه سزه توریتی ویرمکه وعد حسن ایتدیمی یوخسه بنم سزدن مفارقتم سزه وعد ایتدیکیم مدتدن اوزونمی اولدی یاخود سزك اوزریکزه ربکزك غضبی کلمسنی مراد ایتدیکزده بنله ایمانده ثبات وامرمده قیام ایتمکه اولان وعدکزده خلف ایتدیکز

(٨٢) قالوا ما اخلفنا موعدك بملکنا ولکنا حملنا اوزارا من زینة القوم فقذفناها فکذلك القی السامری * کوساله پرستلر دیدیلرکه بز کندو قوت واختیارمزله سنك وعدکه مخالفت ایتمدك ولکن قبطیلرك زینتندن عاریت الدیغمز حلیلری هرونك حکمیله آتشه آتدق بزم کبی سامری دخی کندنده اولانی آتدی

(٨٣) فاخرج لهم عجلا جسدا له خوار فقالوا هذا الهکم واله موسی فنسی * سامری انلر ایچون اول اریمش حلیدن برجسد کوساله چیقاردیکه انده عجل یعنی بوزاغی صورتی وار ایدی سامری واتباعی دیدیلرکه بو سزك وموسانك الهیدر موسی انی اونیدوب طوره طلبه کتدی یاخود سامری ایمانده ثباتی اونیدوب بویله ایلدی

(٨٤) افلا یرون الا یرجع الیهم قولا (٨٥) ولا یملك لهم ضرا ولا نفعا * انلر کورمزلرمی بیلمزلرمیکه اول عجل انلره سویلمز وسویلسه‌لر جواب ویرمز وانلر ایچون مضرت دفعنه ومنفعت جلبنه قادر اولمز

(٨٦) ولقد قال لهم هرون من قبل یاقوم انما فتنتم به وان ربکم الرحمن فاتبعونی واطیعوا امری * موسی علیه السلام طوردن کلمزدن مقدم هرون علیه السلام انلره دیمشیدیکه ای قوم سز بوعجله مفتون اولدیکز بوکا طاپمیك سزك ربکز رحمت صاحبی الله تعالادر بکا تابع وامریمه مطیع اولك

(٨٧) قالوا لن نبرح علیه عاکفین حتی یرجع الینا موسی * انلر موسی رجوع ایدنجیه دکین بز عجله عبادتنه مقیم اولقده یز دیدیلر * دینلدیکه کویا بقالم موسی دخی اکا طاپارمی طاپمزمی زیرا سامری موسانك تکریسیدر دیمشیدی بقالم کرچکمی خلافی کبی باوه کواولدیلر موسی علیه السلام

طوردن كلدكده غايت غضبندن قرنداشنك برچندن وصقاللندن طوتوب طرفنه چكدى

(٨٨) قَالَ يَا هٰرُونُ مَا مَنَعَكَ اِذْ رَاَيْتَهُمْ ضَلُّوا اَلَّا تَتَّبِعَنِ اَفَعَصَيْتَ اَمْرِى ❊ موسى عليه السلام ياهرون چونكه انلرى عجله عبادتله ضلالنده كوردك حمايت دينده بكا متابعتدن سنى نه شى منع ايتدى يوخسه بنم امرمه عاصى اولدك ديدى

(٨٩) قَالَ يَا ابْنَ اُمَّ لَا تَاْخُذْ بِلِحْيَتِى وَلَا بِرَاْسِى اِنِّى خَشِيتُ اَنْ تَقُولَ فَرَّقْتَ بَيْنَ بَنِى اِسْرَائِيلَ وَلَمْ تَرْقُبْ قَوْلِى ❊ هرون عليه السلام رفقله اى انامك اوغلى بنم صقالمه وصاچمه ياپشمه بن قورقدمكه اكر انلرله مقاتله ايتسم ياخود براغوب كتسم سن بكا بنى اسرائيل بيننه نيچون تفرقه براقدك وبنم اصلح قولمى نيچون كوزتمدك ديو نفعال ايده جكسين ديدى

(٩٠) قَالَ فَمَا خَطْبُكَ يَا سَامِرِىُّ ❊ موسى عليه السلام هرونك بو عذرينى مسلم طوتوب سامرى يه سنك بو بيوك ايشك ندر ياسامرى ديدى

(٩١) قَالَ بَصُرْتُ بِمَا لَمْ يَبْصُرُوا بِهِ فَقَبَضْتُ قَبْضَةً مِنْ اَثَرِ الرَّسُولِ فَنَبَذْتُهَا وَكَذٰلِكَ سَوَّلَتْ لِى نَفْسِى ❊ سامرى ديديكه بنى اسرائيلك كورمدكلرينى بن كوردم كه اول جبريل عليه السلام ايدى آتك فرسنك باصديغى يردن برقبضه تراب المشيدم اول ترابى اول اريمش حليك ايچنه وضع ايتدم اول عجلده صدا پيدا اولدى و بو صولديكم كبى كارى بكا نفسم تزيين ايتدى

(٩٢) قَالَ فَاذْهَبْ فَاِنَّ لَكَ فِى الْحَيٰوةِ اَنْ تَقُولَ لَا مِسَاسَ وَاِنَّ لَكَ مَوْعِدًا لَنْ تُخْلَفَهُ وَانْظُرْ اِلٰى اِلٰهِكَ الَّذِى ظَلْتَ عَلَيْهِ عَاكِفًا لَنُحَرِّقَنَّهُ ثُمَّ لَنَنْسِفَنَّهُ فِى الْيَمِّ نَسْفًا ❊ موسى عليه السلام اكا ديديكه ارامزدن مطرود اولوب كيت سن حياتده اولدجه كيمسه سكا نه سن كمسنه يه طوقنمه وسنكيچون دنيا وآخرتده عذاب واردر كه اول عذاب البته مخالفت ايتمزسكا كلور وياسامرى سن اول مداومتله طاپديغك معبوديكه نظر ايله كه بزانى ياقديغمزدنصكره كولنى دريايه صاوريرز ❊ دينلديكه موسى عليه السلام بنى اسرائيله دخى امر ايتديكه انكله كيمسه مخالطه ايتمه‌حقان اول بركيمسه يه يقين كلسه لامساس ديو طرداپدردى يعنى بكامس ايتمه‌ديرلردى زيرا كيمه طوقنسه ايكيسنى بيله اسيتمه طوتردى بناء عليه بريرده وحشيلرله كزردى موسى عليه السلام اول بوزاغى بى آتشده ياقوب

كولنى دريايه صاووردى

(٩٣) اِنَّمَا اِلٰهُكُمُ اللّٰهُ الَّذِى لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ وَسِعَ كُلَّ شَىْءٍ عِلْمًا ❊ انجق عبادته مستحق الهكز اول اللهدركه اندن غيرى اله يوقدر علمى هرشيئه واسع ومحيطدر

(٩٤) كَذٰلِكَ نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ اَنْبَاءِ مَا قَدْ سَبَقَ وَقَدْ اٰتَيْنَاكَ مِنْ لَدُنَّا ذِكْرًا ❊ يامحمد بنى اسرائيل اخبارندن سكا ذكر ايتديكمز كبى امور ماضيه وامم سابقه دن دخى خبر ويررزكه سنك نبوتكه معجزه وامتكه تنبيه وتذكير اوله وعندمزدن سكا بركتاب ويردككه قصص واخبارى مشتملدر

(٩٥) مَنْ اَعْرَضَ عَنْهُ فَاِنَّهُ يَحْمِلُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وِزْرًا ❊ كيمكه سنك نبوتكدن وقرآندن يوز چويرسه اول كيمسه قيامتده عقوبت ثقيله يى حامل اولور

(٩٦) خَالِدِينَ فِيهِ وَسَاءَ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ حِمْلًا ❊ انلر اول عقوبت ثقيله ده مخلدلردر وقيامتده اول نه قبيح يوك اولور

(٩٧) يَوْمَ يُنْفَخُ فِى الصُّورِ وَنَحْشُرُ الْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ زُرْقًا ❊ صور نفخ اولنديغى كونده بز مشركلرى صوسزلقدن كوزلرى كوكرمش حشر ايدرز

(٩٨) يَتَخَافَتُونَ بَيْنَهُمْ اِنْ لَبِثْتُمْ اِلَّا عَشْرًا ❊ انلر بينلرنده كيزلو سويلشورلركه سز دنياده ياخود قبرده انجق اون كون اكلنديكز مدت طول آخرتى فهملرى سببيله

(٩٩) نَحْنُ اَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ اِذْ يَقُولُ اَمْثَلُهُمْ طَرِيقَةً اِنْ لَبِثْتُمْ اِلَّا يَوْمًا ❊ بزانلرك سويلشدكلرينى بيلورز انلرك قولده اعدللرى ديركه سز دنياده ياقبرده انجق بركون اكلنديكز يعنى اهوال قيامتى كوردكلرنده اوغره‌دقلرى شدائدن انلره دنياده كى مكثلرينى اونتديرر

(١٠٠) وَيَسْئَلُونَكَ عَنِ الْجِبَالِ فَقُلْ يَنْسِفُهَا رَبِّى نَسْفًا (١٠١) فَيَذَرُهَا قَاعًا صَفْصَفًا (١٠٢) لَا تَرٰى فِيهَا عِوَجًا وَلَا اَمْتًا ❊ قيامت وقوعنده سندن جبالك حالندن سؤال ايدرلر سن ديكه ربم تعالى انلرى كوكندن قوپاروب پارچه پارچه پراكنده ايدر انلرك يرلرينى نبات واشجاردن خالى دوبدوز ايدركه سن انده انخفاض ومغاره ويوكسكلك وتپه كورمزسين

(١٠٣) يَوْمَئِذٍ يَتَّبِعُونَ الدَّاعِىَ لَا عِوَجَ لَهُ وَخَشَعَتِ الْاَصْوَاتُ لِلرَّحْمٰنِ فَلَا تَسْمَعُ اِلَّا هَمْسًا ❊ اول كونده جميع ناس اسرافيل عليه السلامك

محشره دعوتنه تبعيت واطاعتله هيچ برطرفه ميل ايده ميه رك كيدهلر الله تعالىنك عظمت ومهابتندن خوفله كسنهده صوت وصدا اولميه اول حالده بر صحبت ايشتمزسن مكر ناس محشره كيدركن آياقلرينك سسلريني ايشده سن

(١٠٤) يَوْمَئِذٍ لَا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ اِلَّا مَنْ اَذِنَ لَهُ الرَّحْمٰنُ وَرَضِيَ لَهُ قَوْلًا ۞ اولكونده كيمسهنك شفاعتى نفع ايتمز مكر الله تعالى اول كيمسه يه شفاعت ايتمكه اذن ويره واول شفيعك قولندن راضى اوله

(١٠٥) يَعْلَمُ مَا بَيْنَ اَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِهِ عِلْمًا ۞ الله تعالى مخلوقاتك اولمش واولهجق وكچمش وكلهجك حاللرينى بيلور الله تعالانك معلوماتنى كيمسه احاطه ايدهمز

(١٠٦) وَعَنَتِ الْوُجُوهُ لِلْحَيِّ الْقَيُّومِ وَقَدْ خَابَ مَنْ حَمَلَ ظُلْمًا ۞ اول روز حشرده مجرم ومشركلر حى وقيوم اولان الله تعالايه ذل وخشوع ايله وارهرز ظلمله شركى حامل اولنلر خائب اولدى

(١٠٧) وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا يَخَافُ ظُلْمًا وَلَا هَضْمًا ۞ كيمكه مؤمن اولديغى حالده بعض صالح عمل ايشليه اول كيمسه سيئاتى آرتمهسندن وثوابى اكسلمهسندن قورقمز

(١٠٨) وَكَذٰلِكَ اَنْزَلْنَاهُ قُرْاٰنًا عَرَبِيًّا وَصَرَّفْنَا فِيهِ مِنَ الْوَعِيدِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ اَوْ يُحْدِثُ لَهُمْ ذِكْرًا ۞ بو وعيدى متضمن آيالرمز كبى عربى لغتله سكا قرآنى انزال ايتدك واول قرانده بز (طوفان ورجفه كبى) وعيدلرمزى تكرار ايتدك شايدكه الله تعالى دن خوف واتقا ايدهلر ياخود كچن وعيدلرمزى قرآن انلر ايچون ذكر ايتدكجه متنصح اولهلر

(١٠٩) فَتَعَالَى اللّٰهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ وَلَا تَعْجَلْ بِالْقُرْاٰنِ مِنْ قَبْلِ اَنْ يُقْضٰى اِلَيْكَ وَحْيُهُ وَقُلْ رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا ۞ الله تعالى بر پادشاهدركه امرى نافذ ذات وصفاتنده ثابت كمال اوصافه احق صفات مخلوقاتدن عالى قول مشركاندن منزهدر يا محمد سكا اول قرآنك وحيى تماما ابلاغ اولنمزدن مقدم اول قرآنى قراءته عجله ايتمه وديكه يارب بكا علمى زياده ايله * مرويدركه جبريل عليه السلام برآيت كريمه كتوروب اوقوركن پيغمبر عليه السلام دخى اونوتميم ديو برابر اوقورايدى عجله ايتمه تمام دكله ديمك ايله نهى اولنمش اوله ياخود تبليغنده اجمال اوزره عجله ايتمه ديمك اوله

(١١٠) وَلَقَدْ عَهِدْنَا اِلٰى اٰدَمَ مِنْ قَبْلُ فَنَسِيَ وَلَمْ نَجِدْ لَهُ عَزْمًا ۞

نصف

بوندن مقدم بز آدمه وحى وامر ايتدككه بو شجرهنك ثمرهسندن يمه آدم اول امرى اونوتدى انك اول كناهه عزيمتى قصدى بولمدق بلكه اونوتمغله ياعدم صبرله اولدى

(١١١) وَاِذْ قُلْنَا لِلْمَلٰٓئِكَةِ اسْجُدُوا لِاٰدَمَ فَسَجَدُوا اِلَّا اِبْلِيسَ اَبٰى (١١٢) فَقُلْنَا يَا اٰدَمُ اِنَّ هٰذَا عَدُوٌّ لَكَ وَلِزَوْجِكَ فَلَا يُخْرِجَنَّكُمَا مِنَ الْجَنَّةِ فَتَشْقٰى ۞ ملكلره آدمه سجده ايله امر ايتدكمزده انلر سجده ايدوب ابليس سجدهدن ابا ايتدى ديدككه ياآدم بو ابليس سكا وزوجه كه دشمندر اندن حذر ايدك كه سزى جنتدن اخراجه سبب اولميه تاكه دنياده معاش طلبيله زحمته اوغرهميهسز

(١١٣) اِنَّ لَكَ اَلَّا تَجُوعَ فِيهَا وَلَا تَعْرٰى (١١٤) وَاَنَّكَ لَا تَظْمَؤُا فِيهَا وَلَا تَضْحٰى ۞ اول جنتده سكا آچ وچپلاق اولمق يوقدر وسن انده صوسز اولمز وكونش سيجاقنى چكمزسين

(١١٥) فَوَسْوَسَ اِلَيْهِ الشَّيْطَانُ قَالَ يَا اٰدَمُ هَلْ اَدُلُّكَ عَلٰى شَجَرَةِ الْخُلْدِ وَمُلْكٍ لَا يَبْلٰى ۞ شيطان اكا وسوسه ايدوب ديديكه ياآدم سكا بر شجره دلالت ايدهيمكه اندن اكل ايدرسك ابدى جنتده قالورسين وزوال ايرمز دولته نائل اولورسين

(١١٦) فَاَكَلَا مِنْهَا فَبَدَتْ لَهُمَا سَوْاٰتُهُمَا وَطَفِقَا يَخْصِفَانِ عَلَيْهِمَا مِنْ وَرَقِ الْجَنَّةِ وَعَصٰى اٰدَمُ رَبَّهُ فَغَوٰى ۞ آدم وحوا اول شجرهدن اكل ايتديلردر عقب اوزرلرندن جنت لباسلرى كيدوب عريان قالديلر وجنتك انجير يپراقلريله سترعورت ايتديلر آدم ربسنك امرينه مخالفتله خلود مطلوبندن بى بهره اولدى

(١١٧) ثُمَّ اجْتَبٰيهُ رَبُّهُ فَتَابَ عَلَيْهِ وَهَدٰى ۞ صكره ربى عزشانه انى توبه يه حمل ايله انتخاب ايتدى وتوبه ايتمكله توبهسنى قبول ايتدى وتوبه اوزره ثباته هدايت ايتدى

(١١٨) قَالَ اهْبِطَا مِنْهَا جَمِيعًا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ فَاِمَّا يَاْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى (١١٩) فَمَنِ اتَّبَعَ هُدَايَ فَلَا يَضِلُّ وَلَا يَشْقٰى ۞ الله تعالى آدم وحوايه ديديكه ابليس ايله جمله كز جنتدن يره اينك ابليس ايله سز وذريتكز بعضكز بعضكزه دشمن اولك بندن سزه كتاب ورسول كلدكده كيمكه بنم كتاب ورسولمه اتباع ايدرسه اول دنياده ضلالته وآخرتده شقاوته دوشمز

(١٢٤) وَمَنْ اَعْرَضَ عَنْ ذِكْرِى فَاِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا ❋ كيمكه هدايته سبب اولان ذكرمدن يا كتاب ورسولمدن اعراض ايده انكچون حرص وكسب حرام ايله معاش طارلغى ياخود قبر طارلغيله عذاب واردر

وَنَحْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ اَعْمٰى (١٢٤) قَالَ رَبِّ لِمَ حَشَرْتَنِى اَعْمٰى وَقَدْ كُنْتُ بَصِيرًا (١٢٥) ❋ اول معرضى قيامتده بز اعمى حشر ايدرز اول ديركه يارب نيچون بنى اعمى حشر ايتدك حال بوكه بن دنياده كورر ايدم

(١٢٦) قَالَ كَذٰلِكَ اَتَتْكَ اٰيَاتُنَا فَنَسِيتَهَا وَكَذٰلِكَ الْيَوْمَ تُنْسٰى ❋ الله تعالى بيوره كه سنك جزاك بويله در سكا دنياده قدرتلرمزه دلالت ايدر آيتلرمز كلدكده كوز يكى قپايوب ترك ايتدك سنك تركك كبى بوكون عذابده ترك اولنورسين

(١٢٧) وَكَذٰلِكَ نَجْزِى مَنْ اَسْرَفَ وَلَمْ يُؤْمِنْ بِاٰيَاتِ رَبِّهِ وَلَعَذَابُ الْاٰخِرَةِ اَشَدُّ وَاَبْقٰى ❋ واول معرضلر كبى حدى تجاوز ايدوب شركه اوزره اولنلره و ربسنك آيتلرينه ايمان ايتميوب تكذيب ايدنلره دخى جزا ايدرز البته دنياده وقبرده كى عذابدن آخرت عذابى اشد وعلى الدوام باقيدر

(١٢٨) اَفَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ اَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنَ الْقُرُونِ يَمْشُونَ فِى مَسَاكِنِهِمْ اِنَّ فِى ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ لِاُولِى النُّهٰى ❋ آيا مكه مشركلرينه هدايته عبرت اولمديميكه انلردن مقدم ثمود وعاد ولوط قومى كبى نيجه قرون اهلاك ايتمشز تجارت ومسافرتله انلرك مسكنلرينه اوغرايوب كوررلر انلرك بويله هلاك اولملرندن عقول كامله صاحبلرينه علامات وعبرتلر واردر

(١٢٩) وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَكَانَ لِزَامًا وَاَجَلٌ مُسَمًّى ❋ اكر بوامته عذاب اولنمق اجل مسمى اولان قيامته تأخير اولنمسنه ربكدن حكم الهى سبقت ايتمش اولمسه قرون ماضيه يه اولديغى كبى بونلره دخى دنياده عذاب لازم اولوردى

(١٣٠) فَاصْبِرْ عَلٰى مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ غُرُوبِهَا وَمِنْ اٰنَاءِ اللَّيْلِ فَسَبِّحْ وَاَطْرَافَ النَّهَارِ لَعَلَّكَ تَرْضٰى ❋ يا محمد اهل مكه نك سنك حقكده ديدكلرينه صبر ايت وربك تعالانك توفيق وهدايتنه حامد اولديغك حالده طلوع شمسدن مقدم صباح نمازينى قيل وكونش غروبندن مقدم ايكندو نمازينى قيل و كيجه نك ساعاتنده اخشام وياتسو نمازلرينى قيل و كوندزك اطرافيكه نهارك نصف اولنه نهايت ونصف آخرينه بدايت

يعنى زوالدر اول وقتده اويله نمازينى قيل اول رجا ايله كه انك سببيله نائل اوله جغك امتكه شفاعتكدن راضى اوله سين

(١٣١) وَلَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ اِلٰى مَا مَتَّعْنَا بِهِ اَزْوَاجًا مِنْهُمْ زَهْرَةَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا (١٢٨) لِنَفْتِنَهُمْ فِيهِ وَرِزْقُ رَبِّكَ خَيْرٌ وَاَبْقٰى ❋ نظر ايتمه كفاره ويردكمز مال وزينت ومتاع دنيايه كه بز انلرى انكله ابتلا قيلمشز اول نعمتلره شكر ايتمدكلرندن بز انلره آخرتده عذاب ايدرز سنك ربك جل شانه سكا دنياده ويرديكى نبوت وسعادت وآخرتده آماده ايتديكى كرم ودولت انلره دنياده ويرديكى زينت ومالدن خيرلو و باقيدر ❋ ابو رافعدن نقل ايله روايت اولنديكه بركون حضرت پيغمبر عليه السلامه مسافر كلوب نزد دولتلرنده طعامدن برشى بولنمامغله بنى بر يهودى يه كوندرديكه بكا برمقدار دقيق و يرسون غرهٔ رجبده بهاسنى ادا ايدەرم بوردى يهودى يه واروب بو خصوصى افاده ايلديكمده يهودى بكا رهن ويرمدكجه ويرمم جوابنى ويردى بو جوابله عودتمده پيغمبر عليه السلام زرهنى رهن كوندروب دقيقى آلدق ديدى قلب مباركلرينه تسليه جهتيله بو آيت كريمه نازل اولدى

(١٣٢) وَأْمُرْ اَهْلَكَ بِالصَّلٰوةِ وَاصْطَبِرْ عَلَيْهَا لَا نَسْئَلُكَ رِزْقًا نَحْنُ نَرْزُقُكَ وَالْعَاقِبَةُ لِلتَّقْوٰى ❋ يا محمد اهل بيت وامتكه نماز ايله امر ايت وضيق معاشه صبر ايدك كنديكك وانلرك رزقنى و يرمكه سعيكى استمزز بلكه سكا وانلره رزقى بزو يررزسن قلبكله آخرت امرينه اهتمام ايله وعاقبت مستحسنه متقيلرا يچوندر

(١٣٣) وَقَالُوا لَوْلَا يَأْتِينَا بِاٰيَةٍ مِنْ رَبِّهِ اَوَلَمْ تَأْتِهِمْ بَيِّنَةُ مَا فِى الصُّحُفِ الْاُولٰى ❋ مكه مشركلرى ديديلركه نوليدى محمد ربسندن بزم استديكمز بر معجزه كتورديكه انك صدقنه دلالت ايديدى توريه وانجيل وسائر كتب سماويه ده اولان عقايد واحكامك كليسى قرآنده كلديمى (اول قرآنى كتورن اول كتب سماويه يى كورمامش وكيمسه دن تعلم ايتمامش امى ايكن فصحاى عرب انك برسوره سنى كتورمكدن عاجز ايديلر بو عظيم معجزه دكلمى ياخود امم سالفه بونلر كبى اقتراح معجزه طلب واتيانده تعندلرندن نه عدم تصديقيله نيجه هلاك اولدقلرينى اشتمديلرمى)

(١٣٤) وَلَوْ اَنَّا اَهْلَكْنَاهُمْ بِعَذَابٍ مِنْ قَبْلِهِ لَقَالُوا رَبَّنَا لَوْلَا اَرْسَلْتَ اِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ اٰيَاتِكَ مِنْ قَبْلِ اَنْ نَذِلَّ وَنَخْزٰى ❋ اكر بز اول مشركلرى بعثت محمد ونزول قرآندن مقدم عذابله هلاك ايديدك البته قيامتده انلر

دیه‌لردیکه یار بنا بزه پیغمبر وآیات کوندرمش اولیدك بوکون بزه بو ذلیلك
ورسوالق کلمزدن مقدم بز اول پیغمبره وآیاته اتباع ایدردك

(١٣٢) قُلْ كُلٌّ مُتَرَبِّصٌ فَتَرَبَّصُوا فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ اَصْحَابُ الصِّرَاطِ
السَّوِيِّ وَمَنِ اهْتَدٰى ۞ یا محمد انلره دیکه بزدن وسزدن هر بریمز
بربرلرمزك حالنه منتظرلرز سزده بزی انتظارده اولك یقینده یعنی یوم
قیامتده معلوم مکز اولورکه حقیقتده صراط مستقیم صاحبلری کیمدر
وحقه یول بولمش کیمدر ۞ اول حضرت پیغمبر علیه السلامدرکه هم یول
بولدی وهم یول کوستردی

— ٢١ — (سورة الانبياء وهی مائة واحدی عشر آية)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

(١) اِقْتَرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمْ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ مُعْرِضُونَ ۞ ناسك
اعماللری حسابی وقتیکه قیامتدر یقین اولدی انلر اول حساب ومؤاخذه دن
غفلتده وانی تفکردن اعراضده درلر

(٢) مَا يَأْتِيهِمْ مِنْ ذِكْرٍ مِنْ رَبِّهِمْ مُحْدَثٍ اِلَّا اسْتَمَعُوهُ وَهُمْ يَلْعَبُونَ ۞
انلره ربلرندن پند ونصیحتی مشتمل بریکی ذکر کلسه انی انجق پیغمبردن
دکلیوب اندن اعراضله اویون واستهزا ایدرلر

(٣) لَاهِيَةً قُلُوبُهُمْ وَاَسَرُّوا النَّجْوَى الَّذِينَ ظَلَمُوا هَلْ هٰذَا اِلَّا بَشَرٌ
مِثْلُكُمْ اَفَتَأْتُونَ السِّحْرَ وَاَنْتُمْ تُبْصِرُونَ ۞ انلرك قلبلری غیری شیئله
مشغول وتأملدن غافل اولدقلری حالده شرك ومعصیتله کندولرینه ظلم
ایدنلر ارالرنده کیزلو مشورت ایدوب بو محمد ملك اولمیوب سزك کبی آدم دکلمی
بشر رسالته شایان دکلدر انك کلامنك سحر اولدیغنی بیلورکن سز سحره
کیدوب قبول ایدرمیسز دیرلر

(٤) قَالَ رَبِّي يَعْلَمُ الْقَوْلَ فِي السَّمَاءِ وَالْاَرْضِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۞
پیغمبرمز علیه السلام ربم تعالی سما وارضده کیزلو وآشکار کلامی بیلور اول
ایشیدیجی وبیلیجیدر دیدی

(٥) بَلْ قَالُوا اَضْغَاثُ اَحْلَامٍ بَلِ افْتَرٰيهُ بَلْ هُوَ شَاعِرٌ فَلْيَأْتِنَا بِاٰيَةٍ
كَمَا اُرْسِلَ الْاَوَّلُونَ ۞ بلکه انلر مقدم قرآن سحردر دیدکلرندن
صکره پریشان رؤیادر وصکره کندندن یابه الله تعالی یه افترادر بعده
دونوب شاعردر امدی اکر رسالت دعواسنده صادق ایسه اولکی پیغمبرلرك

کتوردکلری معجزه کبی بزه معجزه کتورسون دیدیلر

(٦) مَا اٰمَنَتْ قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْيَةٍ اَهْلَكْنَاهَا اَفَهُمْ يُؤْمِنُونَ ۞ بونلردن
مقدم اولان اهل قریه‌یه استدکلری معجزه‌یی ویردیکمزده ایمانه کلیوب انلری
هلاك ایتمشیدك آیا بوصنا دید مکه ایمان ایدرلرمی مع هذا بونلر انلردن
سخت دل وطاغیدرلر

(٧) وَمَا اَرْسَلْنَا قَبْلَكَ اِلَّا رِجَالًا نُوحِي اِلَيْهِمْ فَاسْئَلُوا اَهْلَ الذِّكْرِ اِنْ كُنْتُمْ
لَا تَعْلَمُونَ ۞ یا محمد سندن مقدم کوندردیکمز پیغمبرلر ملك اولمیوب انجق
رجال (انسان) ایدیلر که بز انلره وحی ایدردك اهل کتاب علماسنه سؤال ایدك
رسوللرك بشر ایدوکنی سزه خبر ویرسونلر اکر سز بیلمزسه کز

(٨) وَمَا جَعَلْنَاهُمْ جَسَدًا لَا يَأْكُلُونَ الطَّعَامَ وَمَا كَانُوا خَالِدِينَ ۞
ومقدمکی پیغمبرلری بز ییمز ایچمز جسد قیلمدق ودنیاده دائم دخی اولمدیلر

(٩) ثُمَّ صَدَقْنَاهُمُ الْوَعْدَ فَاَنْجَيْنَاهُمْ وَمَنْ نَشَاءُ وَاَهْلَكْنَا الْمُسْرِفِينَ ۞
بعده انلره وعدمزده صدق ایدوب انبیایه ومؤمنلردن دیلدیکمز کسنه‌لره
نجات ویروب مشرکلری هلاك ایتدك

(١٠) لَقَدْ اَنْزَلْنَا اِلَيْكُمْ كِتَابًا فِيهِ ذِكْرُكُمْ اَفَلَا تَعْقِلُونَ ۞ بز سزه بر کتاب
کوندردککه سزك عز وشرفکز یاپند وموعظه کز اول کتابده در سز تعقل
ایتمزمیسکز که اکا ایمان ایده سز

(١١) وَكَمْ قَصَمْنَا مِنْ قَرْيَةٍ كَانَتْ ظَالِمَةً وَاَنْشَاْنَا بَعْدَهَا قَوْمًا اٰخَرِينَ ۞
چوق قریه اهلیکه ظالملر ایدیلر بز انلری قیروب انلردن صکره برلرینه
آخر قوم پیدا ایلدك

(١٢) فَلَمَّا اَحَسُّوا بَاْسَنَا اِذَا هُمْ مِنْهَا يَرْكُضُونَ ۞ وقتاکه اول ظالملر
بزم عذابمزی حس ومشاهده ایتدیلر همان سرعتله اول قریه‌دن قاچدیلر

(١٣) لَا تَرْكُضُوا وَارْجِعُوا اِلٰى مَا اُتْرِفْتُمْ فِيهِ وَمَسَاكِنِكُمْ لَعَلَّكُمْ
تُسْئَلُونَ ۞ ملکلر استهزا طریقیله انلره دیدیلر که قاچیك نائل اولدیغکز
نعمتلریکزه وساکن اولدیغکز خانه‌لریکزه دونك شاید که سز قتل ایلدیککز
پیغمبرلردن سؤال اولنورسکز

(١٤) قَالُوا يَا وَيْلَنَا اِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ۞ انلر نجاتدن یأسله وای بزه که قتل
پیغمبران ایله بز ظالملردن اولدق دیدیلر

(١٥) فَمَا زَالَتْ تِلْكَ دَعْوٰيهُمْ حَتّٰى جَعَلْنَاهُمْ حَصِيدًا خَامِدِينَ ۞

بوبا وبلنا کلمه سنه مداوم اولدقلری حالده بزتا انلری تیرپانله بیچلمش اوتلق کبی مرده وافسرده قیلدق * روایت اولندیکه بوآیتلر یمنده حضور نام بر قریه اهلی حقنده نازل اولدیکه الله تعالی انلره بر پیغمبر کوندروب انلری دینه دعوت ایتدکده تعدلرندن انی قتل ایتدیلر غضب ربانیله اوزرلرینه بخت نصر تسلیط اولوب چوغنی قلیجدن کچیروب بعضنی اسیر ایتدی اول اثناده انبیانی قتلکز جزاسیدر دیو سمادن بر ندا کلدی ایشتدکلرنده یاویلنا دیه‌رک کناهلرینه نادم اولدیلر لکن فائده ایتیوب خائب وخاسر هلاک اولدیلر

(١٦) وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ ۞ بز سموات وارضی وبینلرنده اولنلری اویون وعبث خلق ایتمدك (بلکه قوللر من بصیرت اوزره اولوب وحدانیتمزی استدلال ایده‌لر وانده اولان منافعله احتیاجلرینی دفع ایده‌لر دیو خلق ایتدك)

(١٧) لَوْ أَرَدْنَا أَنْ نَتَّخِذَ لَهْوًا لَاتَّخَذْنَاهُ مِنْ لَدُنَّا إِنْ كُنَّا فَاعِلِينَ ۞ اکر بز زن وفرزند کبی استیناس مراد ایتسك کندو عندمزدن مجرداتدن اخذ ایدردك لکن ربوبیتمزه شایان اولمامغله بو ایشی ایدیجیلردن دکلز * دینلدیکه یمن لغتنده لهو زن وفرزنده دیرلر ومن لدنادن مراد حور العیندر والله اعلم

(١٨) بَلْ نَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَى الْبَاطِلِ فَيَدْمَغُهُ فَإِذَا هُوَ زَاهِقٌ وَلَكُمُ الْوَيْلُ مِمَّا تَصِفُونَ ۞ بلکه بز انلرك قوللرینی طرد وحقی باطل اوزرینه تسلیط ایده‌رزکه حق انی محو واهلاك ایدر زیرا حق ظهوریله باطل مضمحل وفنا اولیجیدر یا معشر الکفار وای وحسرت سزه‌که الله تعالانی شانه شایان اولمیان صفتله وصف ایدرسز

(١٩) وَلَهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَنْ عِنْدَهُ لَا يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِهِ وَلَا يَسْتَحْسِرُونَ ۞ سموات وارضده اولان جمله مخلوقات انك مملوکیدر وانك عندنده اولان ملائکهٔ مقربلر انك عبادتنده کبر ایتمزلر وعبادتندن اوصانمزلر

(٢٠) يُسَبِّحُونَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ لَا يَفْتُرُونَ ۞ کیجه وکوندز الله تعالایه تسبیح ایدرلر اندن انلره فتور کلمز

(٢١) أَمِ اتَّخَذُوا آلِهَةً مِنَ الْأَرْضِ هُمْ يُنْشِرُونَ ۞ آیا انلر ارضك معادن واشجارندن آلهه‌می اتخاذ ایتدیلر انلر امواتی احیامی ایدر زیرا امواتی احیایه وعدمدن ایجاده قادر اولمیان الوهیته مستحق اولمز

(٢٢) لَوْ كَانَ فِيهِمَا آلِهَةٌ إِلَّا اللَّهُ لَفَسَدَتَا فَسُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ ۞ اکر سموات وارضده الله تعالادن غیری آلهه اولیدی آسمان وزمین وانلرده اولنلره فساد واقع اولوردی عرشك ربی اولان الله تعالی مشرکلرك اکا لایق اولمیان شئله وصفلرندن منزه وعالی اولدی

(٢٣) لَا يُسْأَلُ عَمَّا يَفْعَلُ وَهُمْ يُسْأَلُونَ ۞ الله تعالی مالك حقیقت وایشلدیکی عین حکمت اولمغله اندن سؤال اولنمز غیریسی جمله مخلوق ومملوك اولمغله مالکی طرفندن اقوال واعماللری سؤال اولنمق لازم کلور

(٢٤) أَمِ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ آلِهَةً قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ هَذَا ذِكْرُ مَنْ مَعِيَ وَذِكْرُ مَنْ قَبْلِي بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ الْحَقَّ فَهُمْ مُعْرِضُونَ ۞ الله تعالی غیری آلهه‌می اتخاذ ایدرلر یا محمد انلره دیکه الله تعالادن غیری آلهه اتخاذ کرده عقلا ونقلا دلیلکزوار ایسه کتورك بو امتمدن بنمله اولنلرك ذکریکه قرآندر وبندن مقدمکیلرك توریة وانجیل وسائر کتب سماویه‌یه نظر ایدککه انلرده دخی توحید ایله امر واشراکدن نهی مسطوردر بلکه مشرکلرك اکثری حقله باطل بیننی بیلوب تمیز ایتمزلر توحید واتباع رسولدن اعراض ایدیجیلردر

(٢٥) وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ ۞ سندن مقدم کوندردکمز هر پیغمبره انجق وحی ایدردککه بندن غیری اله یوقدر انجق بکا عبادت ایدك هیچ برشیئی بکا اشراك ایتمیك

(٢٦) وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَنُ وَلَدًا سُبْحَانَهُ بَلْ عِبَادٌ مُكْرَمُونَ ۞ بعض کفار الله تعالی ملائکه‌دن ولد اتخاذ ایتدی دیدیلر الله تعالی اندن منزهدر بلکه ملائکه انك مکرم قوللریدر عبودیت ایسه ولادته منافیدر

(٢٧) لَا يَسْبِقُونَهُ بِالْقَوْلِ وَهُمْ بِأَمْرِهِ يَعْمَلُونَ ۞ کلامده الله تعالی‌یه سبقت ایتمزلر وانك امریله عمل ایدرلر یعنی قول وعمللری انك امریله درکه کفار ملائکه‌دن شفاعت امید ایدرلر ایسه انلر الله تعالادن اذنسز کلام وشفاعت وبرفعله قدرتلری یوقدر

(٢٨) يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنِ ارْتَضَى وَهُمْ مِنْ خَشْيَتِهِ مُشْفِقُونَ ۞ انلرك ایتدیکنی وایده‌جکنی بیلور واول ملائکه شفاعتی انجق الله تعالانك رضاسیله مؤمنلره ایده بیلور انلر مهابت وعظمت وعذاب وعقوبت الهیه‌دن لرزان وخوفده‌درلر

(٢٩) وَمَنْ يَقُلْ مِنْهُمْ إِنِّي إِلَهٌ مِنْ دُونِهِ فَذَلِكَ نَجْزِيهِ جَهَنَّمَ كَذَلِكَ

تَجْزِي الظَّالِمِينَ ❊ ملائكه وسائر مخلوقاتدن كيمكه الله تعالادن غيرى بن الهم ديه بزاكا جهنمى جزا ايدرز شول الوهيت وعبادتى نامحل موضعه وضع ايدن ظالمره بويله جزا ايدرز

(٣٠) اَوَلَمْ يَرَ الَّذِينَ كَفَرُوا اَنَّ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ كَانَتَا رَتْقًا فَفَتَقْنَاهُمَا وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ اَفَلَا يُؤْمِنُونَ ❊ آيا كافرلر ايشتمديلر وخبرلرى اولمديمكه سموات وارض متحد ومتصل ايدى بزانلرى تفريق ايدوب هوا ايله ارالرينى فصل ايتدك ياخود سموات متحد ايدى حركات مختلفه ايله ارالرينى فصل وافلاك ايتدك ياخود سمايى مطروزمينى نبات ايچون فصل ايتدك وصودن هرشيئه سبب حيات قيلدق آيا مشركلر بوآياتك ظهوريله ايمانه كلمزلرمى

(٣١) وَجَعَلْنَا فِي الْاَرْضِ رَوَاسِيَ اَنْ تَمِيدَ بِهِمْ وَجَعَلْنَا فِيهَا فِجَاجًا سُبُلًا لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ❊ ويرده ثوابت طاغلر قيلدقكه يرحركت ايتميه ووسعتلو يوللر قيلدقكه تاهركس منزل ومقصودينه يول بولهلر

(٣٢) وَجَعَلْنَا السَّمَاءَ سَقْفًا مَحْفُوظًا وَهُمْ عَنْ آيَاتِهَا مُعْرِضُونَ ❊ وسمايى بلا ستون سقف قيلدقكه سقوطدن محفوظدر حال بوكه ينه كافرلر وحدانيت وكمال قدرتمزه دلالت ايدر سمانك علامتلرندن اعراض ايديجيلردر

(٣٣) وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ ❊ اول الله تعالادركه ليل ونهار وشمس وقمرى خلق ايتدى هر برى فلكنك سطحنده صوده يوزر كمسنه نك يوزديكى كبى سرعتله سير ايدرلر

(٣٤) وَمَا جَعَلْنَا لِبَشَرٍ مِنْ قَبْلِكَ الْخُلْدَ اَفَاِنْ مِتَّ فَهُمُ الْخَالِدُونَ ❊ سندن مقدم كچنلرده برآدمه بزدنياده ابدى خلود قيلمدق سنك موتكه منتظر اولنلرسنك موتكدن صكره انلر باقيمى اوله جقلر اولر ❊ ديندكه معاندان كفره پيغمبر عليه السلامك موتيله اصحابى پراكنده اولور ديه انتظارنده اولملريله تسليه ضمننده بوآيت كريمه نازل اولدى

(٣٥) كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَنَبْلُوكُمْ بِالشَّرِّ وَالْخَيْرِ فِتْنَةً وَاِلَيْنَا تُرْجَعُونَ ❊ هرنفس موتى داديجيدر بزسزى شر وخيرله يعنى بلا وشدت وصحت ونعمتله تجربه ايدرز تاكه صبر وجزعكز وشكر وكفرانكز ظاهراوله بهرحال طرفمزه رجوع اولنورسكز اعمالكز اوزره جزاكزو يريلور

(٣٦) وَاِذَا رَآكَ الَّذِينَ كَفَرُوا اِنْ يَتَّخِذُونَكَ اِلَّا هُزُوًا اَهٰذَا الَّذِي يَذْكُرُ آلِهَتَكُمْ وَهُمْ بِذِكْرِ الرَّحْمٰنِ هُمْ كَافِرُونَ ❊ كافرلرسنى كوردكلرى

زمان انجق استهزايه آلوب بربرلرينه ديرلركه آيا بوميدر سزلك آلهه كزى مذمتله ذكر ايدن حال بوكه انلر رحمانك ذكرينى ووحدانيتنى انكار ايدن كافرلردر (استهزايه اليق واحق انلردر)

(٣٧) خُلِقَ الْاِنْسَانُ مِنْ عَجَلٍ سَاُورِيكُمْ آيَاتِي فَلَا تَسْتَعْجِلُونِ ❊ انسانك صبروتأنيسنده قلتى اولمقدنناشى كويا عجله دن خلق اولنمشدر اى مشركلر يقينده سزه دنياده بدر وقعه سيله وآخرتده جهنم عذابيله عقوبتمز نشانلرينى كوستررز عجله ايتميك ❊ ديندكه بومحلده انساندن مراد آدم عليه السلامدركه خلقتنده روح باشنه وكوزينه كلدكده شمسى غروبه يقين كوروب يارب آفتاب غروب ايتمزدن مقدم اندام خلقتمده عجله ايله ديدى

(٣٨) وَيَقُولُونَ مَتٰى هٰذَا الْوَعْدُ اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ❊ كافرلر پيغمبر عليه السلام واصحابنه خطاباً ديرلر ايديكه قيامت نوقتده اولور بزه خبر ويركز اكر وعدكزده صادقلر ايسه كز

(٣٩) لَوْ يَعْلَمُ الَّذِينَ كَفَرُوا حِينَ لَا يَكُفُّونَ عَنْ وُجُوهِهِمُ النَّارَ وَلَا عَنْ ظُهُورِهِمْ وَلَا هُمْ يُنْصَرُونَ ❊ اول وقتكه نارجهنم انلرك اوكلرندن وآردلرندن احاطه ايدوب آنلر انى دفعه قادر اولميه لر واول نارى انلردن منع ايدرمددكار بولميه لر اول كافرلر اول حالى بيلسه لردى اول عذابك كلسنه عجله ايتمزلردى

(٤٠) بَلْ تَاْتِيهِمْ بَغْتَةً فَتَبْهَتُهُمْ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ رَدَّهَا وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ ❊ بلكه قيامت انلره فجأة كلوب انلرى مبهوت ومتحير ايدر انك ردينه قادر اولمزلر وتوبه يه مهلت دخى ويرلمش اولمز

(٤١) وَلَقَدِ اسْتُهْزِئَ بِرُسُلٍ مِنْ قَبْلِكَ فَحَاقَ بِالَّذِينَ سَخِرُوا مِنْهُمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِؤُنَ ❊ سندن مقدمكى پيغمبرلر دخى قوملرندن استهزا اولنديلر ايدى انلرى اول استهزالرى سببيله عذاب احاطه ايلدى سنك مستهزى قومكه دخى همان بوصورت واقع اولور

(٤٢) قُلْ مَنْ يَكْلَؤُكُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ مِنَ الرَّحْمٰنِ بَلْ هُمْ عَنْ ذِكْرِ رَبِّهِمْ مُعْرِضُونَ ❊ يا محمد مستهزيلره ديكه الله تعالى اكر مراد ايدرسه كيجه ده وكوندزده انك عذاب وانتقامندن سزى كيم حفظ ايدر بلكه انلر حق تعالانك ذكرندن روكردان اولمغله عقوبت الهى خاطرلرينه كلمزكه خوف ايده لر

(٤٣) اَمْ لَهُمْ آلِهَةٌ تَمْنَعُهُمْ مِنْ دُونِنَا لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَ اَنْفُسِهِمْ وَلَا هُمْ مِنَّا يُصْحَبُونَ ❊ آيا انلرك بزدن غيرى آلهه لريمى واركه انلردن عذابمزى

منع ايده انلرك آلهه زعم ايتدكلرى بتلرينك كندو نفسلرينه ياردمه قدر تلرى بو قدركه انلرى كسر وقطع ايدرلر نيجه بزم عذابمزى منع ايده بيلورلر نه انلر ونه عابدلرى بزم عذابمزدن حفظ اولنه مزلر

(٤٤) بَلْ مَتَّعْنَا هٰؤُلَاءِ وَاٰبَاءَهُمْ حَتّٰى طَالَ عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ اَفَلَا يَرَوْنَ اَنَّا نَأْتِى الْاَرْضَ نَنْقُصُهَا مِنْ اَطْرَافِهَا اَفَهُمُ الْغَالِبُونَ ۞ بلكه اول كافرلرى وبابالرينى برزوست عيش وامن وسلامتله متمتع ايتدك تاكه عمرمقدرلرى اوزون اولدى بونكله كندولره غرور كلوب بو حالت زائل اولمز ظن ايتديلر آيا انلر كورمزلرميكه ارض كفره يى برمسلمانلره اعطا ايله انلرك اراضيسنى اكسلدوب مسلمانلرك يرينى آرتيررز آيا انلرمى غالبدر ياخود پيغمبر ومؤمنلرمى غالبدر

(٤٥) قُلْ اِنَّمَا اُنْذِرُكُمْ بِالْوَحْىِ وَلَا يَسْمَعُ الصُّمُّ الدُّعَاءَ اِذَا مَا يُنْذَرُونَ ۞ ديكه بن سزى انجق بكا وحى اولنان ايله اخافه ايدرم صاغرلر ايمانه دعوت واخافه اولندقلرينى ايشتمزلر

(٤٦) وَلَئِنْ مَسَّتْهُمْ نَفْحَةٌ مِنْ عَذَابِ رَبِّكَ لَيَقُولُنَّ يَا وَيْلَنَا اِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ۞ اكر ربك تعالانك عذابندن انلره جزئى شى طوقنسه انلر آى واى بزه كه برشرك وتكذيبله ظالملردن اولدق ديه لردى

(٤٧) وَنَضَعُ الْمَوَازِينَ الْقِسْطَ لِيَوْمِ الْقِيٰمَةِ فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَاِنْ كَانَ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِنْ خَرْدَلٍ اَتَيْنَا بِهَا وَكَفٰى بِنَا حَاسِبِينَ ۞ قيامت ايچون عدل ميزانلرينى وضع ايده رزكه انده اعمال وزن اولنور هيچ برنفس نيك وبد عملندن برشيده ظلم اولنمز اكرچه حقى برخردل دانه سى اغرنجه ايسه ده بز آنى كتوروب ترازوده حاضر ايده رز كمال عدلله عبادك اعمالنك حسابنه بز كفايت ايده رز

(٤٨) وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوسٰى وَهٰرُونَ الْفُرْقَانَ وَضِيَاءً وَذِكْرًا لِلْمُتَّقِينَ ۞ بز موسى وهرونه حقله باطل بيننى فرق ايدر وحيرت وجهالت ظلماتنه ضيا ويرر ومتقيلره نصيحت ايدر كتاب ويردك

(٤٩) اَلَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَيْبِ وَهُمْ مِنَ السَّاعَةِ مُشْفِقُونَ ۞ انلر كه ربلرى تعالانك هنوز مستور غيبده اولان عذابندن قورقارلر انلر اهوال قيامتدن دائما خوف اوزره درلر

(٥٠) وَهٰذَا ذِكْرٌ مُبَارَكٌ اَنْزَلْنَاهُ اَفَاَنْتُمْ لَهُ مُنْكِرُونَ ۞ بوقرآن كلام مبارك وناسه خيركثير ومنفعتدركه بز آنى محمد عليه السلامه انزال ايتدك اى اهل مكه

سز اول قرآنى انكار ايديجيلردنمى سكز

(٥١) وَلَقَدْ اٰتَيْنَا اِبْرَاهِيمَ رُشْدَهُ مِنْ قَبْلُ وَكُنَّا بِهِ عَالِمِينَ ۞ بز ابراهيمه

حزب ٢

نبوتندن (يا موسى وهروندن) مقدم صلاحه يول بولمغه معرفت ويردك كه بز آنك بو عطايه اهل ومستحق اولديغنى بيلوردك

(٥٢) اِذْ قَالَ لِاَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَا هٰذِهِ التَّمَاثِيلُ الَّتِى اَنْتُمْ لَهَا عَاكِفُونَ ۞ اول وقت باباسى آزره وقومنه ديديكه بو تصويرلر ندركه سز آنلره عبادته مقيملرسز

(٥٣) قَالُوا وَجَدْنَا اٰبَاءَنَا لَهَا عَابِدِينَ ۞ انلر بابالرمزى بونلره عبادت ايدر بولدق انلره تقليد ايده رز ديديلر

(٥٤) قَالَ لَقَدْ كُنْتُمْ اَنْتُمْ وَاٰبَاؤُكُمْ فِى ضَلَالٍ مُبِينٍ ۞ ابراهيم عليه السلام تحقيق سز وبابالريكز دخى اشكار ضلالتده سكز ديدى

(٥٥) قَالُوا اَجِئْتَنَا بِالْحَقِّ اَمْ اَنْتَ مِنَ اللَّاعِبِينَ ۞ قومى ابراهيم عليه السلامك بو كلامنى بعيد كوروب تعجب صورتنده سن بونى جدوحق اوله رقمى سويلرسين يوخسه لعب ولطيفه مى ايدرسين ديديلر

(٥٦) قَالَ بَلْ رَبُّكُمْ رَبُّ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ الَّذِى فَطَرَهُنَّ وَاَنَا عَلٰى ذٰلِكُمْ مِنَ الشَّاهِدِينَ ۞ ابراهيم عليه السلام ديديكه بلكه سزك ربكز عز شانه سموات وارضك ربى وانلرك خالق وموجديدر وبن انك بنم وسزك وآسمان وزمينك وجمله نك ربى اولديغنه شاهدلردنم وتحقيق يوزندن اداى شهادت ايده رم

(٥٧) وَتَاللّٰهِ لَاَكِيدَنَّ اَصْنَامَكُمْ بَعْدَ اَنْ تُوَلُّوا مُدْبِرِينَ ۞ تالله دقت ايدوب سزك بتلريكزى قيرارم سز انلرى كيرو كرده براغوب عيدكاهه كتديككزده

(٥٨) فَجَعَلَهُمْ جُذَاذًا اِلَّا كَبِيرًا لَهُمْ لَعَلَّهُمْ اِلَيْهِ يَرْجِعُونَ ۞ اول بتلرك جميعنى پاره پاره ايدوب يالكز كبيرنى براقديكه اندن بونلرى كيم ايتدى ديو سؤاله مراجعت ايده لر بلكه انلرى قيرديغى بالته يى انك كردننه تعليق ايتدى

(٥٩) قَالُوا مَنْ فَعَلَ هٰذَا بِاٰلِهَتِنَا اِنَّهُ لَمِنَ الظَّالِمِينَ ۞ بر برلرينه ديديلركه بزم آلهه مزه بو ايشى ايدن كيمدر اول كيمسه نفسنه ظلم ايدوب كندويى ورطهٔ هلاكه اتانلردندر

(٦٠) قَالُوا سَمِعْنَا فَتًى يَذْكُرُهُمْ يُقَالُ لَهُ اِبْرَاهِيمُ ۞ بينه

انلردن ديديلركه ايشتدككه بريكيت بتلرى مذمتله ذكر ايدردى انك اسمنه ابراهيم ديئوردى.

﴿٦١﴾ قَالُوا فَأْتُوا بِهِ عَلَى أَعْيُنِ النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَشْهَدُونَ * (نمرود وامراسى) ديديلركه اول ابراهيمى ناسك كوزى كورهرك كتوركه بيلدكلرى شيئه شهادت ايدهلر

﴿٦٢﴾ قَالُوا أَأَنْتَ فَعَلْتَ هَذَا بِآلِهَتِنَا يَا إِبْرَاهِيمُ * (انى نمروده احضارلرنده اكا) ديديلركه يا ابراهيم بزم آلههمزه بونى سنمى ايشلدك

﴿٦٣﴾ قَالَ بَلْ فَعَلَهُ كَبِيرُهُمْ هَذَا فَاسْأَلُوهُمْ إِنْ كَانُوا يَنْطِقُونَ * ابراهيم عليه السلام ديديكه بلكه اول بتلرك بيوكى غضبندن بن وار ايكن نيچون سزه طپارلر ديو انى ايشلمشدر انلردن سؤال ايدك اكر نطقه قادرلر ايسه سزه جواب ويرسونلر

﴿٦٤﴾ فَرَجَعُوا إِلَى أَنْفُسِهِمْ فَقَالُوا إِنَّكُمْ أَنْتُمُ الظَّالِمُونَ * كندو عقللرينه رجوع ايدوب بربرلرينه ديديلركه تحقيق سز سويلمز وايشتمز شيئه طاپيق ايله ظالملرسز

﴿٦٥﴾ ثُمَّ نُكِسُوا عَلَى رُءُوسِهِمْ لَقَدْ عَلِمْتَ مَا هَؤُلَاءِ يَنْطِقُونَ * صكره خجالتلرندن باشلرينى اشاغى ايوب ابراهيم عليه السلامه سن بيلورسنكه بو بتلر سويلمزلر نيچون انلره سؤال ايدك ديرسن ديديلر

﴿٦٦﴾ قَالَ أَفَتَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكُمْ شَيْئًا وَلَا يَضُرُّكُمْ أُفٍّ لَكُمْ وَلِمَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ * ابراهيم عليه السلام ديديكه آيا الله تعالادن غيرى شول شيكه سزه نفع وضرره قادر اولميه اكا عبادت ايدرميسكز مردارو كريه سزه وسزك الله تعالادن غيرى طاپدقلريكزه عجبا عملكزك قبحنى تعقل ايتمزميسكز* مرويدركه نمرو ديلر عيدلرنده بر كون صحرايه كيدوب اخشامهدك اكلنورلردى ورجوعلرنده بتخانه يه كلوب بتلرينه نوازش ورسم پرستشى ادادنصكره خانهلرينه كيدرلردى ابراهيم عليه السلامه بتلرينى كوستروب ديديلركه يارين بيرامز واردر بزله برابر كيدهلم كه بزم دين وآيينمزنه كوزلدركوره سين ابراهيم عليه السلام لاونعم جواب ويرمدى فرداسى انى كوتورمكه استدكلرنده سقيم ديو تمارض ايدوب قالدى انلر كتديلر انلردن كيرو بر بالطه ايله بتخانه يه كيروب آيت كريمهده تفسير اولنديغى وجهله على قول يتمش ايكى مرصع وسائر بتلرينى شكست ايدوب

يالكز بر كبيرلرينى تركله بالطه يى انك بوينه اصدى بوندن مرادى بو ايديكه طاپدقلريكزه سؤال ايدك كيم ايتدوكنى سويلسون ديو بتلرينك سويلهكه قدرتلرى اولمديغنى بيلمرله خجيل وبدنام ايتمك ايدى والحاصل عيدلرندن رجوعلرنده بتلرينى بو حالده كوروب مضطرب ومتحير اولديلر بونى كيم ايتدى ديو تفحص ايدرلر لكن مكر بو قار وآيت كريمهده كندوككندينه (تالله لاكيدن اصنامكم) يعنى بتلريكزى قيرارم ديديكى كلامنى بريسى ايشتمشيدى بربرينه سويليهرك نمرودك امراسى قولاغنه واروب ابراهيم عليه السلامى احضار ايلديلر اشاغى آيات كريمهلرده بيان اولنديغى اوزره انلرله مناقشه والزامدن صكره مناقشهيى تركله مضاره نقل ايلديلر

﴿٦٧﴾ قَالُوا حَرِّقُوهُ وَانْصُرُوا آلِهَتَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ فَاعِلِينَ * ديديلركه انى آتشه ياقك كه اول عقوبتك اشديدر تاكه اندن انتقامله آلهه لرمزه نصرت ايتمش اولهلم اكر سز بو يارديم ايشنى ايشلرسكز

﴿٦٨﴾ قُلْنَا يَا نَارُ كُونِي بَرْدًا وَسَلَامًا عَلَى إِبْرَاهِيمَ ﴿٦٩﴾ وَأَرَادُوا بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْأَخْسَرِينَ * بز ناره ابراهيم اوزرينه ملايم برد وسلامت اول ديدك نمروديلر ابراهيم عليه السلامه مكر ايتمك مراد ايتديلر بز انلرك سعيلرينى باطل وابراهيمك حق اوزره ايدوكنى عيان ايدوب انلرى زياده خسرانده قليدق * روايت اولنديكه نمرود برطاغك اوكنده بر عظيم ديوار حولى چكوب ايچنى برماه قدر حطب نقليله طولديروب اوزرينه روغن دوكديروب آتش اوردى ابراهيم عليه السلامى الى اياغى باغلو منجنيق ايله اول آتشه اتديلر هواده كيدركن جبريل عليه السلام اكا يتشوب بر حاجت وطلبك وارمى ديدى ابراهيم عليه السلام سندن حاجتم يوق ديدى جبريل عليه السلام امدى ربكدن حاجتكى استه ديدى ابراهيم عليه السلام ربم بنم حالمى بيلسى بنم طلبمه كافيدر ديدى چونكه ابراهيم عليه السلام ميان آتشه ايندى فى الحال دست وپاسنك بندلرى آچيلوب اطرافنده كل ونسرين بيتوب واب باردله چشمه پيدا اولدى ويدى كون اول ديوار ايچنده صفاده واطرافنده آتش يناردى نمرود كوشكندن كورديكه ابراهيم عليه السلام كلستان ايچره صفاسنده ملك الظل ايله صحبت ايده يور چاغروب ديديكه يا ابراهيم سنك اللهك نه بيوك قدرت صاحبى اولديغنى كوردم استرمكه بن انكيچون قوربانلر ايليم ابراهيم عليه السلام بيورديكه مادام سن كندو دينكدهسن

اول سنك قربانكى قبول ايتمز * دينلديكه نمرود درت بيك بقر قربان ايدوب ابراهيم عليه السلامه اذيتى ترك ايلدى

(٧٠) وَنَجَّيْنَاهُ وَلُوطًا اِلَى الْاَرْضِ الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا لِلْعَالَمِينَ ❋ ابراهيمه وقرنداشى اوغلى لوطه نجات ويروب نمرودك مكانى اولان عراقدن عالملر ايچون انده بركات ويرديكمز ارض شامه كوندردك * دينلديكه ابراهيم عليه السلام فلسطينه لوط عليه السلام مؤتفكانه نزولله امر اولنديكه بينلرى بركون بركيجه لك مسافه در

(٧١) وَوَهَبْنَا لَهُ اِسْحٰقَ وَيَعْقُوبَ نَافِلَةً وَكُلًّا جَعَلْنَا صَالِحِينَ ❋ وابراهيمه طلبى اوزره اسحاقى وطلبندن زياده نبيره سى يعقوبى ويردك وانلرك كلسنه صلاحى توفيق قيلدق

(٧٢) وَجَعَلْنَاهُمْ اَئِمَّةً يَهْدُونَ بِاَمْرِنَا وَاَوْحَيْنَا اِلَيْهِمْ فِعْلَ الْخَيْرَاتِ وَاِقَامَ الصَّلٰوةِ وَاِيتَاءَ الزَّكٰوةِ وَكَانُوا لَنَا عَابِدِينَ ❋ وانلرى امرمزله ناسه رهنما وحقه دعوت ايدر امامل قيلدق وخلقى اعمال صالحه يه ترغيب ايچون انلره افعال خيراتى وحى ايتدككه نمازه قيام وزكاتى ادا ايده لر انلر توحيد وعبادتمزده اخلاص ايدر اولديلر

(٧٣) وَلُوطًا اٰتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ الْقَرْيَةِ الَّتِي كَانَتْ تَعْمَلُ الْخَبَائِثَ اِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمَ سَوْءٍ فَاسِقِينَ ❋ ولوطه نبوت وحكمت ياخود خصما بينى فصله حكم وانبيايه شايان علمى ويردك واكا عمل خبيثه ايشليان سدوم قريه سى اهاليسندن نجات ويردك اول قوم دائرۀ اطاعتدن خارج قبيح كروه اولديلر ايدى

(٧٤) وَاَدْخَلْنَاهُ فِي رَحْمَتِنَا اِنَّهُ مِنَ الصَّالِحِينَ ❋ وبز لوط عليه السلامى اهل رحمتمز زمره سنه ادخال ايتدككه اول رحمته شايسته صالحلردندر

(٧٥) وَنُوحًا اِذْ نَادٰى مِنْ قَبْلُ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ فَنَجَّيْنَاهُ وَاَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ ❋ ونوح عليه السلامى ياد ايله كه ابراهيم ولوط عليهما السلامدن مقدم كندو قومك هلاكنه دعا ايلدى انك دعاسنه اجابت ايدوب اكا واهل بيتنه طوفاندن نجات ويردك

(٧٦) وَنَصَرْنَاهُ مِنَ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِاٰيَاتِنَا اِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمَ سَوْءٍ فَاَغْرَقْنَاهُمْ اَجْمَعِينَ ❋ بز نوحه نصرتله آيتلرمزى تكذيب ايدن قوم اوزرينه غالب ايتدك انلر بد وكفرلرنده مصر قوم اولمغله جمله سنى طوفانله غرق ايتدك

(٧٧) وَدَاوُدَ وَسُلَيْمٰنَ اِذْ يَحْكُمَانِ فِي الْحَرْثِ اِذْ نَفَشَتْ فِيهِ غَنَمُ الْقَوْمِ وَكُنَّا لِحُكْمِهِمْ شَاهِدِينَ ❋ داود وسليمانك اكين ياباغ شاننده اولان حكملرينى ياد ايله كه كيجه اول زرعه برقومك قيونى كيروب افساد ايتمشيدى بز انلرك حكملرينه عالم ايدك * مرويدركه داود عليه السلام محكمه ده اوتروب اوغلى سليمان عليه السلام قپوده طوروب خلقك دعوالرى فصل اولنوردى بركون اليانام برچفتجى ايله يوحنانام برصاحب غنم كلوب چفتجى بو يوحنانك قيونى بركيجه بنم اكينمى ياباغمك اوزومنى اكل وافساد ايلمش ديو دعوا ايلدى يوحنايه سؤال ايتدكده اولدخى بويله واقع اولمش ديو اقرار ايتدى داود عليه السلام شريعتى موجبنجه قيونلرى ايليايه ويرديو حكم ايلدى بو حكمله طشره چيقدقلرنده ماده سليمان عليه السلامك معلومى اولوب پدرينك يانه دخول ايله غيرى صورت اوزره حكم اولنسه دخى كوزل اولوردى ديدى داود عليه السلام نه صورتله ديدى سليمن عليه السلام ديديكه قيونلر ايليايه امانت ويريلوب كذلك باغ دخى يوحنايه ويرلسه يوحنا باغى ياتلايى اولكى حالنه كتورنجيه رك زحمت چكسون وقيونلرك سود وياغ ويپاغيسله ايليا نفعلنسون يوحنا اول مزروعى اولكى حالنه كتوردكده ايليايه ويروب قيونلرينى آلسون ديدى داود عليه السلام دخى بو وجهله حكم ايلدى

(٧٨) فَفَهَّمْنَاهَا سُلَيْمٰنَ وَكُلًّا اٰتَيْنَا حُكْمًا وَعِلْمًا وَسَخَّرْنَا مَعَ دَاوُدَ الْجِبَالَ يُسَبِّحْنَ وَالطَّيْرَ وَكُنَّا فَاعِلِينَ ❋ بز اول باغ وغنم حكمنى سليمانه تفهيم وتعليم ايتدك وداود وسليماندن هربرينه پيغمبرلك وامور دينده علم ويردك وداوده طاغلرى وقوشلرى تسخير ايتدككه انكله برله تسبيح ايده لر ذكر اولنان تفهيمله حكمى وتسخيرى بز ايشلدكدى

(٧٩) وَعَلَّمْنَاهُ صَنْعَةَ لَبُوسٍ لَكُمْ لِتُحْصِنَكُمْ مِنْ بَاْسِكُمْ فَهَلْ اَنْتُمْ شَاكِرُونَ ❋ وداوده سزايچون زره ياپمق صنعتنى تعليم ايتدككه انكله جنكلرده قتل وجراحتدن محفوظ اوله سز عجبا بو نعمته شكر ايديجى ميسز

(٨٠) وَلِسُلَيْمٰنَ الرِّيحَ عَاصِفَةً تَجْرِي بِاَمْرِهِ اِلَى الْاَرْضِ الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا وَكُنَّا بِكُلِّ شَيْءٍ عَالِمِينَ ❋ وسليمانه شدتلو روزكارى تسخير ايتدككه انك امريله اولديغى محلدن انى بركت ويردكمز ارض شامه كونوره بزم علممز هرشيئه مستمر وواقف اولدى * دينلديكه سليمان عليه السلامى روزكار تختيله بركونده برآيلق يوله كونورردى

(٨١) وَمِنَ الشَّيَاطِينِ مَنْ يَغُوصُونَ لَهُ وَيَعْمَلُونَ عَمَلًا دُونَ ذٰلِكَ وَكُنَّا لَهُمْ حَافِظِينَ ❋ وشیطانلردن اول طائفه‌یی سلیمانه مسخر قیلدقکه انلر دریایه طالوب انکچون جواهر چیقاررلردی ومدینه‌وکوشك بنالری وسائر صناعات غریبه یاپمق ایچون غواصلقدن غیری سلیمان علیه السلامك دیلدیکی ایشلری ایشلرلردی واول شیاطینی سلیمانك امرندن چیقمامق اوزره حفظ ایدردك

نصف

(٨٢) وَاَيُّوبَ اِذْ نَادٰى رَبَّهُ اَنّ۪ي مَسَّنِيَ الضُّرُّ وَاَنْتَ اَرْحَمُ الرَّاحِم۪ينَ ❋ وياد ایله که ایوب علیه السلام ربسی جل شانه‌یه دعا ایتدیکه یارب بکا رنج ومشقت مس ایتدی سن ارحم الراحمین سین دیدی ❋ ایوب علیه السلام ابن آموص بن رازخ بن روم بن عیص بن اسحق علیه السلامدر ❋ منقولدرکه حق تعالی اکا بوت وچوق مال واولاد عنایت ایتمشیدی کیجه کوندز طاعات وعبادات وخیراتده ایدی حق تعالی انواع بلایه مبتلا قیلدی یدی اوغل اوچ قزی دیوار التنده قالوب هلاك اولدی دوه‌لری صاعقه وقیونلری سیل واکینلری ریح عاصف ایله فنا وهلاك اولوب جسد مبارکنه قرحه‌لر وقوردلر پیدا ومتعفن اولوب مؤمنلری دخی مرتد اولدی وبر محلده قبول اولنیوب زوجه‌سی رحمه بنت افرایم بن یوسف علیه السلامدن غیری یاننده کمسنه قالمدی یدی سنه یدی ماه یدی کون یدی ساعت بو حالده اولدی اول درجه صبر ایتدیکه وجودندن دوشن قوردلری الوب ینه وجودینه قورایدی ❋ ایوب علیه السلامك (مسنی الضر) دعاسنك سببنده روایت کثیره اولمغله بومختصرده بعضیسی تسطیر اولندیکه شیطان اکا کلوب بکا سجده ایدرسك سنی بو بلادن قورتاررم دیمکله کندو رنجنك ضررندن شکایت دکلدی بلکه شیطانك ضررندن شکایت ایدی دینلدی ❋ ودخی کندویه ایمان ایدنلر اکر بونده خیر اولیدی بو بلایه مبتلا اولمزدی دیمه‌لری درون مبارکلرینی مجروح ایتدی ❋ ودخی جسدنده اولان قوردلر محل تمجید وتوحید اولان قلب ولسانلرینه قصد ایتملریله فوت تمجیددن خوف ایلدی ❋ ودخی زوجه‌سی غایت بیچاره‌لکندن کیسوسنی فروختله قوت یومیه تدارك ایلدیکنه مطلع اولدی ❋ یاخود جبرئیل علیه السلام اکا کلوب نیچون بویله خاموش طوریورسن دیدکده ایوب علیه السلام صبردن غیری چاره ندر دیدی جبرائیل علیه السلام حق تعالانك خزینه‌سنده بلا چوقدر سن اکا طاقت کتورمزسین الله تعالادن عافیت ایسته دیمکله بو دعایی ایتدی ❋ دینلدیکه

ایوب علیه السلامك بشریتی ضرر جسمانیله ناله‌ده وروحانیتی جمال اللهه ناظر اوله‌رق لسان بشریتی (مسنی الضر) وزبان روحانیتی (ارحم الراحمین) دیدی

(٨٣) فَاسْتَجَبْنَا لَهُ فَكَشَفْنَا مَا بِه۪ مِنْ ضُرٍّ وَاٰتَيْنَاهُ اَهْلَهُ وَمِثْلَهُمْ مَعَهُمْ رَحْمَةً مِنْ عِنْدِنَا وَذِكْرٰى لِلْعَابِد۪ينَ ❋ بز ایوبك دعاسنه اجابت ایتدك وانده اولان ضرر وبلایی کشف ایتدك (تفصیلی ان شاء الله تعالی سورهٔ ص ده کلور) وبز اکا اهل واولادینی احیا ایدوب وردك وانلرله بیله امثالنی مضاعف وردك که عندمزدن اکا رحمت وانعام وعابد وصابرلره موعظه اوله

(٨٤) وَاِسْمٰع۪يلَ وَاِدْر۪يسَ وَذَا الْكِفْلِ كُلٌّ مِنَ الصَّابِر۪ينَ ❋ واسمعیل وادریس (که اخنوخدر) وذا الکفل (که الیاس یا یوشع یا زکریا علیهم السلامدر) بونلرك هر بری مشقت وشدائده صابرلردن ایدیلر

(٨٥) وَاَدْخَلْنَاهُمْ ف۪ي رَحْمَتِنَا اِنَّهُمْ مِنَ الصَّالِح۪ينَ ❋ بز انلری نبوته یا نعمت آخرته ادخال ایتدك انلر صلاحده کامل ومطیعلر ایدیلر

(٨٦) وَذَا النُّونِ اِذْ ذَهَبَ مُغَاضِبًا فَظَنَّ اَنْ لَنْ نَقْدِرَ عَلَيْهِ فَنَادٰى فِي الظُّلُمَاتِ اَنْ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ سُبْحَانَكَ اِنّ۪ي كُنْتُ مِنَ الظَّالِم۪ينَ ❋ وذکر ایله بالق صاحبنی که یونس علیه السلامدر قومی انك دعوتنی قبول ایتمدکلرینه غضبلنوب کیتدی یاخود قومنه عذاب وعد ایلمشیدی عدم ظهورندن وعدمده خلف ایلدم دیو انفعال ایدوب کیتدی اول ظن ایتدیکه بزانك یولنی سده قدرتمزی اعمال ایتمیه‌لم انی بحره سوق وبالغك قرننده حبس ایتدك یونس علیه السلام ظلمات بحر وشب ده وبطن حوتده الهی سندن غیری معبود بالحق یوقدر سنی اراده کی اجرایه عجزدن تنزیه ایده‌رم بن غضبمله نفسمه ظلم ایدنلردن اولدم دیو ندا ایلدی

(٨٧) فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ الْغَمِّ وَكَذٰلِكَ نُنْجِي الْمُؤْمِن۪ينَ ❋ بز یونسك دعاسنه اجابت ایدوب انی غمدن خلاص ایلدك که اول ظلمات وشکم ماهیدر بونك کبی بز مؤمنلری خلاص ایده‌رز (بونك تفصیلی ان شاء الله تعالی سورهٔ (والصافات) ده کلور)

(٨٨) وَزَكَرِيَّا اِذْ نَادٰى رَبَّهُ رَبِّ لَا تَذَرْن۪ي فَرْدًا وَاَنْتَ خَيْرُ الْوَارِث۪ينَ ❋ وزکریایی ذکر ایتکه اول یارب بنی بلا وارث ولدسز ترك ایله حال بو که سن وارثلرك افضل وخیرلوسی سین دیو دعا ایلدی

(٨٩) فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَوَهَبْنَا لَهُ يَحْيٰى وَاَصْلَحْنَا لَهُ زَوْجَهُ اِنَّهُمْ كَانُوا

يُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَيَدْعُونَنَا رَغَباً وَرَهَباً وَكَانُوا لَنَا خَاشِعِينَ ✵
بزانك دعاسنه اجابت ايدوب يحيايى اكاهبه ايتدك وزوجه سنى عقيم ايكن
طوغورر قيلدق ياخود بدخوى ايكن خوشخوى قيلدق بو باباواوغل وزوجه
ياخود ذكر اولنان انبيا اعمال خيراته مسارعت ايدرلردى وثوابه رغبت
وعقابدن خوفله بزه دعا ايدرلردى وبزه متواضع ايديلر

(٩٠) وَالَّتِي أَحْصَنَتْ فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا فِيهَا مِنْ رُوحِنَا وَجَعَلْنَاهَا وَابْنَهَا
آيَةً لِلْعَالَمِينَ ✵ ومريمى يادايله كه فرجنى حلال وحرامدن حفظ ايتدى
بزانك پيراهننه امريمزده اولان روحدن نفخله عيسايى احداث ايتدك ومريمى
واوغلنى عالمله علامت وعبرت قيلديكه تأمل ايدوب قدرة اللهى تحقيق ايده لر

(٩١) إِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاعْبُدُونِ ✵ بو سزك
ملتكز اولان ملة اسلامده توحيد واجبدر كه اختلافسز شريعت واحده در
بلكه جمله انبيا بونده متفقلردر سزك ربكز بنم غيرى يوقدر يالكز بكا عبادت ايدك

(٩٢) وَتَقَطَّعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ كُلٌّ إِلَيْنَا رَاجِعُونَ ✵ امم ماضيه
بينلرنده دينلرينى تفريق ايدوب يهوديت ونصرانيت كبى بربرلرينه مخالفت
ايتديلر بونلرك جمله سى بزه رجوع ايدوب تفرقه لرى جزاسنى ويريلور

(٩٣) فَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا كُفْرَانَ لِسَعْيِهِ وَإِنَّا لَهُ
كَاتِبُونَ ✵ كيمكه مؤمن اولديغى حالده عمل صالح ايشليه انك سعينك
ثوابنه نسيان اولمز سعينى صحيفهٔ اعمالنه كتب وثبت ايده رز

(٩٤) وَحَرَامٌ عَلَى قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا أَنَّهُمْ لَا يَرْجِعُونَ ✵ هلاك
ايتديكمز قريه اهالسنك توبه يه يادنيايه رجوعلرى ممتنعدر ياخود انلرك
جزا ايچون محشره رجوع ايتاملرى ممتنعدر

(٩٥) حَتَّى إِذَا فُتِحَتْ يَأْجُوجُ وَمَأْجُوجُ وَهُمْ مِنْ كُلِّ حَدَبٍ يَنْسِلُونَ ✵
اول مهلكلر حشره رجوعلرينه دك قبورلرنده معذب اولورلر تا علامت
قيامت اولان يأجوج ومأجوجك سدى فتح اولنجه دك واول يأجوج
ومأجوج ياخود مهلكلر هر بوكسك محللردن سريع كيدرلر

(٩٦) وَاقْتَرَبَ الْوَعْدُ الْحَقُّ فَإِذَا هِيَ شَاخِصَةٌ أَبْصَارُ الَّذِينَ كَفَرُوا
يَا وَيْلَنَا قَدْ كُنَّا فِي غَفْلَةٍ مِنْ هَذَا بَلْ كُنَّا ظَالِمِينَ ✵ وعد حق اولان
قيامتك ظهورى يقين اولدى اولوقتده كفارك كوزلرى هول قيامتدن
حيرتله آچيق قالوب ديه لركه واى بزه دنياده بو كوندن غافل اولوب پيغمبرلرى

ايشتميه رك كنديمزه ظلم ايتمشز

(٩٧) إِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ حَصَبُ جَهَنَّمَ أَنْتُمْ لَهَا وَارِدُونَ ✵
اى مشركلر سز والله تعالادن غيرى طاپديغكز بتلريكز وشيطان وعونه سى
جهنمك چيرا وحطبى سكز وآكا وارد وايديجى سكز

(٩٨) لَوْ كَانَ هَؤُلَاءِ آلِهَةً مَا وَرَدُوهَا وَكُلٌّ فِيهَا خَالِدُونَ ✵ اكر اول
بتلريكز زعمكزجه آلهه اولسه لردى آنلر جهنمه ورود ايتمزلردى مع هذا
بت وبت پرستلر جهنمده مخلدلردر

(٩٩) لَهُمْ فِيهَا زَفِيرٌ وَهُمْ فِيهَا لَا يَسْمَعُونَ ✵ انلر جهنمده آه
وزارده درو انلر آنده سروره دائر كلام ايشتمزلر

(١٠٠) إِنَّ الَّذِينَ سَبَقَتْ لَهُمْ مِنَّا الْحُسْنَى أُولَئِكَ عَنْهَا مُبْعَدُونَ ✵ شونلركه
انلر ايچون بزدن سعادت وطاعته توفيق وجنتله تبشير حسناسى سبقت ايتمشدر
(عزير وعيسى وملائكه كبى) انلر كندولره عبادت اولنمغى قبول ايتمزلر انلر
اول ناردن ابعاد اولنمشلردر ✵ روايت اولنديكه (انكم وما تعبدون من دون الله
حصب جهنم) آيت كريمه سنى مشركلر ايشتدكده غضبلنديلر ابن الزبعرى انلره
ديديكه سزغم چكميك بن شمدى محمده كيدوب انكله مباحثه ايده رم ديو حضور
نبوى يه كلوب (يا محمد سن اللهدن غيرى يه طپان وطاپيلان جهنمه كيرر
ديرسين يهود عزيره ونصارى عيسايه وبنو مليح ملائكه يه طپارلر بو عزير
وعيسى وملائكه دخى جهنمه حطبى اولورلر) ديدى پيغمبرمز عليه السلام
شيطان بونلره طاپك ديو امر ايتمكله انلر شيطانه طاپمشلردر بيوردى تصديقا
بو آيت كريمه نازل اولدى

(١٠١) لَا يَسْمَعُونَ حَسِيسَهَا وَهُمْ فِي مَا اشْتَهَتْ أَنْفُسُهُمْ خَالِدُونَ ✵
اول ناردن بعيد اولان اهل جنت نارك صوتنى ايشتمزلر انلر جنتده نفسلرى
اشتها ايتديكى شيده دائملردر

(١٠٢) لَا يَحْزُنُهُمُ الْفَزَعُ الْأَكْبَرُ وَتَتَلَقَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ هَذَا يَوْمُكُمُ الَّذِي كُنْتُمْ
تُوعَدُونَ ✵ انلر فزع اكبرده محزون اولمزلر (فزع اكبر اهل نارى آروب
جهنمه سوردكلرى وقتدر) دينلدى وانلرى قبردن قالقدقلرى حينده ملائكه
قارشوليوب بو سزه دنياده وعد اولنديغى كوندر ديه لر

(١٠٣) يَوْمَ نَطْوِي السَّمَاءَ كَطَيِّ السِّجِلِّ لِلْكُتُبِ كَمَا بَدَأْنَا أَوَّلَ خَلْقٍ
نُعِيدُهُ وَعْداً عَلَيْنَا إِنَّا كُنَّا فَاعِلِينَ ✵ اول كونده بز كوكلرى كتابلر طوماد

اولوب بوكلديكى مثللو طى ايده رز مقدم عدمدن خلق وايجاده بدأ ايتديكمز كبى اعاده يى دخى خلقه قادرزكه انى وعد ايلمشيدك بناء عليه انجازى لازم اولور البته بزانى ايشلرز

(١٠٤) ولقد كتبنا فى الزبور من بعد الذكر ان الارض يرثها عبادى الصالحون ۞ بز توريتدن صكره داودك زبورنده يازدقكه ارض جنته بنم صالح قوللرم وارث اولور

(١٠٥) ان فى هذا لبلاغا لقوم عابدين ۞ اشبو اخبار وموعظ ومواعيد عبادت ايدجى قوم ايچون كافيدر

(١٠٦) وما ارسلناك الا رحمة للعالمين ۞ يا محمد بز سنى مطلق عالمره رحمت كوندردككه كتورديكك شى عالمك سعادت ومعاش ومعادلرينك صلاحنه سبب وموجبدر

(١٠٧) قل انما يوحى الى انما الهكم اله واحد فهل انتم مسلمون ۞ ديكه بكا وحى اولنان انجق الهكز بكا ويكانه اللهدر سز بو وحيك مقتضاسنه تسليملر ميسكز

(١٠٨) فان تولوا فقل اذنتكم على سواء وان ادرى اقريب ام بعيد ما توعدون ۞ اكر توحيددن اعراض ايدرلرسه سن ديكه بن وحى اولنديغم شيئ سزه على السويه اعلام ايله دم بن بيلمم كه وعد اولنديغكز قيامت يقينمدر يا بعيد ميدر

(١٠٩) انه يعلم الجهر من القول ويعلم ما تكتمون ۞ الله تعالى سزك آشكار اسلامه طعن ايتديككز ومسلمينى كيزلو تحقيرقولكرى بيلور

(١١٠) وان ادرى لعله فتنة لكم ومتاع الى حين ۞ وبيلمم كه سزك جزاكزك تأخيرى شايدفتنه واعمالكرى امتحان اوله ومشيت الهيه مقتضاسنجه اجل مقدره كزه دك تمتع اوله

(١١١) قال رب احكم بالحق وربنا الرحمن المستعان على ما تصفون ۞ پيغمبر عليه السلام ديديكه يارب اهل مكه ايله بزم بيتمزده حقله حكم ايله وربمز جمله مخلوقلرينه رحمتى چوقدر اعانت اندن مستند عادر سز الله تعالى يى ناسزا وصف ايدرسكز اسلامى تحقير ايتمك استرسكز بز اندن ياردم طلب ايتمكده وعنايتنه اميدوارز

٢٢ (سورة الحج مكية وهى ثمان وسبعون آية الا عن هذان خصمان الى صراط الحميد

بسم الله الرحمن الرحيم

حزب ٣

(١) يا ايها الناس اتقوا ربكم ان زلزلة الساعة شيئ عظيم ۞ اى ناس ربكز عزشانه نك عذابندن قورقك تحقيق قيامتك زلزله سى عظيم شيدر * ديلديكه اول زلزله علامات قيامتدرندكه شمس مغربدن طلوعندن يا نفخه اوليدن اول اوله

(٢) يوم ترونها تذهل كل مرضعة عما ارضعت وتضع كل ذات حمل حملها وترى الناس سكارى وما هم بسكارى ولكن عذاب الله شديد ۞ اول كونده كه زلزله يى كوره لر انك شدتندن انالر امزرديكى چوجقلرينى براغوب اونوده لر وحامله نسوان حمللرينى وضع ايده لر واول كرنك دهشتندن سن ناسى سرخوش كوررسن حقيقتده سرخوش دكللردر لكن الله تعالانك عذابى شديد اولمغله حيرتدن عقللرى زائل ومدهوشدر

(٣) ومن الناس من يجادل فى الله بغير علم ويتبع كل شيطان مريد ۞ ناسدن بعضيسى الله تعالانك توحيد وكلامنده علمسزو دليلسز مجادله ايدر اول مجادله وجميع احوالنده ازلده كمراه هر شيطانه تبعيت ايدر * ديلديكه بو آيت كريمه نضر بن الحارث حقنده نازل اولديكه اول ملائكه بنات الله وقرآنه اساطير الاولين وبعث وحشر بوقدر دير ايدى

(٤) كتب عليه انه من تولاه فانه يضله ويهديه الى عذاب السعير ۞ شيطانك اوزرينه يازلمشدر كه هر كيم اكا دوست اولوب متابعت ايده اول شيطان انى اضلال ايدر وجهنمك كسكين آتشى طرفنه يول كوسترر

(٥) يا ايها الناس ان كنتم فى ريب من البعث فانا خلقناكم من تراب ثم من نطفة ثم من علقة ثم من مضغة مخلقة وغير مخلقة لنبين لكم ونقر فى الارحام ما نشاء الى اجل مسمى ثم نخرجكم طفلا ثم لتبلغوا اشدكم ومنكم من يتوفى ومنكم من يرد الى ارذل العمر لكيلا يعلم من بعد علم شيئا وترى الارض هامدة فاذا انزلنا عليها الماء اهتزت وربت وانبتت من كل زوج بهيج ۞ اى ناس اكر سز بعثك امكانندن شكده اولديكز ايسه بز سزك اولكى اصلكز اولان آدمى ترابدن خلق ايتدك صكره انك ذريتى سزى منيدن صكره او يوشمش قاندن صكره بر مقدار لحمدن تمام عيبسز خلقت ونا تمام نقصان خلقت كه غير مصور خلق ايتدك يعنى بر حالدن بر حاله انتقال

ایدردك كه ابتدای خلقتكزله معادكزی استدلال ایدوب بعثه قدرتمزی سزه بیان ایدملم وسزه رحملرده وضع وقتنه دك دیلدكز مقدار قرار ویردك بعده سزی بطن امهاتكزدن طفل ضعیف اوله رق چیقاردق صكره تربیه ایله كمال قوت وعقل وفهمله اوتوزقرق یاشنه بالغ اولدیكز وسزدن بعضلری كماله كلدكده یاخود مقدم فوت اولور و بعضلری دخی عمرك اضعف واخسنه رداولنورکه طفل كبی مقدم بیلدیكی شیلری بیلمز اولور بونك كبی بعثه دلالت ایدر شیكه سن ارضی یابس و بی رونق كوررسن قچانكه بزانك اوزرینه یغموری انزال ایده رز اول زمین نباتاتله حركت ایدر وهر نوع نباتاتی بتیروب وآرتیروب سرور بخش اولور

(٦) ذلك بان الله هو الحق وانه یحی الموتی وانه علی كل شیء قدیر ۞ اشبو انسانك خلقتنده احوال متنوعه یه تحویلی وزمینك بعد الموت احیاسی الله تعالی الوهیتده حق وثابت اولدیغی سببله در واول الله تعالی نطفه یی وارض موتا یی احیا ایتدیكی كبی قیامتده دخی موتایی بعث واحیا ایدر واول هر شیئه قادردر

(٧) وان الساعة اتیة لاریب فیها وان الله یبعث من فی القبور ۞ بو دلیللر ایله عقل وذهنی اولان شك وشبهه سز قیامتك كلیجی اولدیغنی بیلور والله تعالی وعدی موجبجه تحقیق قبورده كی موتایی بعث ایدر

(٨) ومن الناس من یجادل فی الله بغیر علم ولاهدی ولاكتاب منیر ۞ ناسك بعضیسی دین اللهده علمسز ودلیلسز وروشن كتابسز جدال ایدر

(٩) ثانی عطفه لیضل عن سبیل الله له فی الدنیا خزی ونذیقه یوم القیمة عذاب الحریق ۞ ناسی راه خدادن اضلال ایچون متكبرانه اكیله رك بوكیله رك دیندن اعراض ایدرانكیچون دنیاده (بدرده اولدیغی كبی) قتل ورسوالیق واردر وقیامتده دخی بزاكا یاقیجی آتشی دادتریرز

(١٠) ذلك بما قدمت یداك وان الله لیس بظلام للعبید ۞ واكا دینور كه بو عذاب سنك كسب یدك اولوب تقدیم ایتدیكك وتكذیبك سببله در الله تعالی قوللرینه ظلم ایدر اولمدی

(١١) ومن الناس من یعبد الله علی حرف فان اصابه خیر اطمأن به وان اصابته فتنة انقلب علی وجهه خسر الدنیا والآخرة ذلك هو الخسران المبین ۞ ناسدن بعضیلری الله تعالی یه عبادتی بی ثبات

انحراف واضطراب اوزره ایدر اكر اكا صحت وغنا اصابت ایدرسه انكله مطمئن اولوب اسلام نه كوزل دین ایمش دیر واكر مرض وفقر كبی بر فتنه اصابت ایدرسه یوزی اوزره دونوب مرتد اولور اول كمسنه دنیاده مأمولك فوتیله وآخرتده دینك ذهابیله وجهنمده خلودیله زیانده در بو حال كوننده عظیم زیان وآشكار خسراندر * مرویدركه بو آیت كریمه اعرابدن برقوم شاننده نازل اولدیكه انلر هجرت ایله مدینه یه كلوب اسلامه كلدیلر انلركه وجودلرنده صحت ومالللرنده بركت اولوب مرأهسی اوغل وقسراقلری طای طوغردی انلر بن بودینه كیره لی خیره ملاقی اولدم دیدی واولكه مدینه یه كلدكده جسمی مریض ومالی ناقص اولوب مرأهسی قز طوغردی وقسراغی كبه اولمدی بكا بو دین شر اولدی دیو مرتد اولدی

(١٢) یدعوا من دون الله ما لا یضره وما لا ینفعه ذلك هو الضلال البعید ۞ الله تعالادن غیری برجماده عبادت ایدركه اكا عصیان ایتسه ضرر ایده مز وطاعت ایتسه هیچ منفعت ایده مز اشته بو فعل هدایتدن بعید بر ضلالتدر

(١٣) یدعوا لمن ضره اقرب من نفعه لبئس المولی ولبئس العشیر ۞ اول برشیئه عبادت ایدركه اندن شفاعت والله تعالی یه توسل نفعنی مأمول ایدر مع هذا اول معبودینك دنیاده قتل وآخرتده عذابله ضرری نفعندن یقیندر اول معبودی نه قبیح ناصر ونه چركین صاحبدر

(١٤) ان الله یدخل الذین آمنوا وعملوا الصالحات جنات تجری من تحتها الانهار ان الله یفعل ما یرید ۞ الله تعالی مؤمن اولوب عمل صالح ایشلیانلری اشجاری آلتندن نهرلر آقار جنتلرینه ادخال ایدر حق تعالی مراد ایتدیكنی ایشلر موحد ومشركی لایقلریله جزا ایدر

(١٥) من كان یظن ان لن ینصره الله فی الدنیا والآخرة فلیمدد بسبب الی السماء ثم لیقطع فلینظر هل یذهبن كیده ما یغیظ ۞ الله تعالی پیغمبرینه دنیاده اعلای كلمه ودشمننه غلبه وآخرتده علو درجه ایله نصرت ایتمز ظننده اولان كمسنه بیتنك سقفنه برایپ باغلیوب انكله آصلسون بوغلدقدن صكره ایپ قیرلسون اندن نظر ایتسونكه انك غضبندن نشأت ایدن حیله سی كیده ررمی یاخود اول ایپ آسمانه آصوب صعود ایتسونكه پیغمبر علیه السلامه كلن وحی ونصرتی قطع ایتسون * دینلدیكه بو آیت كریمه اسد وغطفاندن

برقوم حقنده نازل اولمشدر که پیغمبر علیه السلام انلری اسلامه دعوت ایتدکده دیدیلرکه بزمله یهود بیننده معاهده واردر قورقارزکه محمده نصرت اولنیوب ایشی ایلرو کتمزسه یهود بزه رزق ویرمزلر

(١٦) وَكَذٰلِكَ اَنْزَلْنَاهُ اٰيَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَاَنَّ اللّٰهَ يَهْدِى مَنْ يُرِيدُ ❋ مقدم بیان اولندیغی کبی بزاکا قرآنی احکام واخباری مشتمل آیتلرله کوندردك الله تعالی مراد ایتدیکنی بو آیتلرله هدایتده ثابت ایدر

(١٧) اِنَّ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّابِئِينَ وَالنَّصَارٰى وَالْمَجُوسَ وَالَّذِينَ اَشْرَكُوا اِنَّ اللّٰهَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ❋ شونلرکه مؤمن اولدیلر وانلرکه یهودی وستاره پرست ودین عیساده اختلافله نصرانی وآتش پرست وبت پرست اولدیلر الله تعالی قیامتده انلرك بیننی حق وباطلی تمیز ایله حکم وفصل ایدر تحقیق الله عظیم الشان هرشیئه عالم وآکاه واحواللرینه مراقبدر

سجده

(١٨) اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ يَسْجُدُ لَهُ مَنْ فِى السَّمٰوَاتِ وَمَنْ فِى الْاَرْضِ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالنُّجُومُ وَالْجِبَالُ وَالشَّجَرُ وَالدَّوَابُّ وَكَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ وَكَثِيرٌ حَقَّ عَلَيْهِ الْعَذَابُ وَمَنْ يُهِنِ اللّٰهُ فَمَا لَهُ مِنْ مُكْرِمٍ اِنَّ اللّٰهَ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ ❋ آیا سن بیلمزمیسنکه سموات وارضده اولان مخلوقات وشمس وقمر وکواکب وطاغلر واغاچلر وحیوانات وناسك اکثری الله تعالی یه سجده ایدرلر وناسك چوغی دخی سجده دن ابا ایتمکله اوزرلرینه عذاب حکم اولنمشدر الله تعالی اول کمسنه یی که شقاوتله ذلیل ایده انکچون هیچ کرم وسعادت یوقدر تحقیق الله تعالی دیلدیکنی ایشلر

(١٩) هٰذَانِ خَصْمَانِ اخْتَصَمُوا فِى رَبِّهِمْ فَالَّذِينَ كَفَرُوا قُطِّعَتْ لَهُمْ ثِيَابٌ مِنْ نَارٍ يُصَبُّ مِنْ فَوْقِ رُؤُسِهِمُ الْحَمِيمُ (٢٠) يُصْهَرُ بِهِ مَا فِى بُطُونِهِمْ وَالْجُلُودُ (٢١) وَلَهُمْ مَقَامِعُ مِنْ حَدِيدٍ ❋ مؤمن وکافرلردن ایکی فرقه ربلرینك دین امرنده مخاصمه ومجادله ایتدیلر شونلرکه دین اسلامی انکار ایتدیلر انلر ایچون جثه لری مقداری آتشدن ثوبلر اولوب الباس اولنور وباشلری دلنوب غایت قینارصو دوکیلور وانکله قارننده اولان بغرساق وجکرلری اریوب اول حرارت دریلرینه دخی تأثیر ایله اریدر وانلری تعذیب ایچون زبانیلرك یدنده تیموردن کورزلر واردر * مرویدرکه اهل کتاب ایله مؤمنلر مخاصمه ایتدیلر یهود ونصاری دیدیلرکه بزم پیغمبرمز مقدم ودینمز قدیم والله تعالی یه احقز مؤمنلر جوابنده بز پیغمبرمزه وسزك پیغمبرلریکزه

ایناندرز سز بزم پیغمبرمزی وکتابمزی بیلورکن حسدکزدن اینانمزسز مع هذا حق بزم طرفمزده در دیدیلر بناء علیه انلرك خصومتلرینی فصل طریقی اوزره بو آیت کریمه نازل اولدی

(٢٢) كُلَّمَا اَرَادُوا اَنْ يَخْرُجُوا مِنْهَا مِنْ غَمٍّ اُعِيدُوا فِيهَا وَذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ ❋ هربار اول آتشك غمندن خروج مراد ایتسه لر اول کورزله کیرویه اعاده اولنورلر وملائکه انلره یاقیجی آتشك عذابنی دادك دیه لر

(٢٣) اِنَّ اللّٰهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِى مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ اَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤًا وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ ❋ الله تعالی اول خصملردن مؤمن اولوب عمل صالح ایشلیانلری اشجاری تحتندن ایرمقلر جریان ایدن جنتلره ادخال ایدر وانلر جنتده التون وانجو بیله زکلر ایله حلیلنورلر وانده انلرك لباسلری حریردر

(٢٤) وَهُدُوا اِلَى الطَّيِّبِ مِنَ الْقَوْلِ وَهُدُوا اِلٰى صِرَاطِ الْحَمِيدِ ❋ اول مؤمنلر کلام طیبه هدایت اولنه لرکه اول کلمهٔ توحیددر یاخود آخرتده (الحمد لله الذی اذهب عنا الحزن) قولیدر واول اهل ایمان الله تعالانك حمد اولنان دین اسلام یولنه هدایت اولنه لر

(٢٥) اِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ الَّذِى جَعَلْنَاهُ لِلنَّاسِ سَوَاءً الْعَاكِفُ فِيهِ وَالْبَادِ وَمَنْ يُرِدْ فِيهِ بِاِلْحَادٍ بِظُلْمٍ نُذِقْهُ مِنْ عَذَابٍ اَلِيمٍ ❋ شونلرکه کافر اولدیلر وناسی سبیل اللهدن ومسجد حرامدن منع ایتدیلر اویله مسجد حرامکه بزانی ناس ایچون کرك انده مقیم کرك غربا مسافره قبله قیلدقکه مناسك حجی ادا ایده لر کیمکه حرم شریفده ظلمله حقدن میل والحادی مراد ایدرسه بزاکا عذاب الیمی دادترینز

(٢٦) وَاِذْ بَوَّأْنَا لِاِبْرَاهِيمَ مَكَانَ الْبَيْتِ اَنْ لَا تُشْرِكْ بِى شَيْئًا وَطَهِّرْ بَيْتِىَ لِلطَّائِفِينَ وَالْقَائِمِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ ❋ ویاد ایله که بز ابراهیم ایچون بیت شریفك مکاننی تعیین وبیان ایلدك ووحی ایتدك که بکا برشی اشراك ایتمه وبنم بیتمی طواف ایدنلر وانده اقامت ایدنلر وركوع وسجود ایدنلر ایچون بتلردن وناشایان شیلردن تطهیر ایله

(٢٧) وَاَذِّنْ فِى النَّاسِ بِالْحَجِّ يَأْتُوكَ رِجَالًا وَعَلٰى كُلِّ ضَامِرٍ يَأْتِينَ مِنْ كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٍ ❋ وناسی حجه دعوتله ندا ایله یا ابراهیم که پیاده وزبون دوه لره سوار ایله هر ایراق یوللردن سکا کله لر

(٢٨) لِيَشْهَدُوا مَنَافِعَ لَهُمْ وَيَذْكُرُوا اسْمَ اللّٰهِ فِي اَيَّامٍ مَعْلُومَاتٍ عَلٰى مَا رَزَقَهُمْ مِنْ بَهِيمَةِ الْاَنْعَامِ فَكُلُوا مِنْهَا وَاَطْعِمُوا الْبَائِسَ الْفَقِيرَ ۞ تاكه انلر كنديلر ايچون دنيوى واخروى منفعتلرينه حاضر اوله لر وايام عشر ذى الحجه ده لبيك ايله ياخود ذبح قربان وتشريقده اسم اللهى ذكر ايده لركه الله تعالى انلره قربان ايچون دوه وبقر وغنمدن ويرمشيدى اول هدايا وضحايا كزدن اكل ايدك اهل جاهليت كبى ايتميك واندن بينوا وتنكدست فقيره ييديرك

(٢٩) ثُمَّ لْيَقْضُوا تَفَثَهُمْ وَلْيُوفُوا نُذُورَهُمْ وَلْيَطَّوَّفُوا بِالْبَيْتِ الْعَتِيقِ ۞ بعده وسخلرينى ازاله ايتسونلر يعنى مناسك حجى ادا واحرامدن خروجده تراش وطرنق كسمه وسائرى ازاله ايتسونلر وشرعه موافق نذرلرينه وفا ايتسونلر وبيت قديمى طواف ايتسونلر

(٣٠) ذٰلِكَ وَمَنْ يُعَظِّمْ حُرُمَاتِ اللّٰهِ فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ عِنْدَ رَبِّهِ وَاُحِلَّتْ لَكُمُ الْاَنْعَامُ اِلَّا مَا يُتْلٰى عَلَيْكُمْ فَاجْتَنِبُوا الرِّجْسَ مِنَ الْاَوْثَانِ وَاجْتَنِبُوا قَوْلَ الزُّورِ ۞ بومذكورلر اعمال واحكام حجدر هركيمكه الله تعالانك حرمت واحكامنى تعظيم ايده اول تعظيم انكچون ربسى عندنده ثواب جهتيله خيرلودر وسزه ذبح ايتديككز ابل وبقر وغنم حلال قلندى مكر سورهٔ مائده اولنده (حرمت عليكم) آيتنده تلاوت اولنان عارضى حرام اولمشلردر شول عين رجس اولان بتلردن اجتناب ايدك وخلاف سويلمكدن ويلان شاهدلكى ايتمكدن دخى اجتناب ايدك

(٣١) حُنَفَاءَ لِلّٰهِ غَيْرَ مُشْرِكِينَ بِهِ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللّٰهِ فَكَاَنَّمَا خَرَّ مِنَ السَّمَاءِ فَتَخْطَفُهُ الطَّيْرُ اَوْ تَهْوِي بِهِ الرِّيحُ فِي مَكَانٍ سَحِيقٍ ۞ انلر الله تعالايه شرك ايتميوب خالص اسلام اوزره اولدقلرى حالده در كيمكه الله تعالايه شرك كتوره اول كمسنه كويا كوكدن يره دوشمكله هلاك اولوب لاشه سنى قوشلر انك اعضاسنى پاره لرلر ياخود روزكارانى بر بعيد دستكير اولمز محله انداخته ايده يعنى كيمكه اوج ايماندن حضيض كفره دوشرسه هواى نفسى انى پريشان وپامال ايدر ووسوسهٔ شيطان انى وادئ ضلالته انداخته ايدوب نابود اولور

(٣٢) ذٰلِكَ وَمَنْ يُعَظِّمْ شَعَائِرَ اللّٰهِ فَاِنَّهَا مِنْ تَقْوَى الْقُلُوبِ (٣٣) لَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ اِلٰى اَجَلٍ مُسَمًّى ثُمَّ مَحِلُّهَا اِلَى الْبَيْتِ الْعَتِيقِ ۞ بو بتلردن ويلانلردن مجتنب كمسنه والله تعالانك مناسك حجى ياخود قربانى عيبسز اوله رق

تعظيم ايده واول تعظيم قلبلريله الله تعالادن اتقا ايتدكلرندندر اول قربانلرك سودندن وياغيسندن وركوبكزدن ويوك وضعكزدن قربان وقتى كلنجيه دك سزه منفعتلر واردر صكره بيت شريف قديمه نحروجو بنده انك ذبح وقربانى محليدر

(٣٤) وَلِكُلِّ اُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنْسَكًا لِيَذْكُرُوا اسْمَ اللّٰهِ عَلٰى مَا رَزَقَهُمْ مِنْ بَهِيمَةِ الْاَنْعَامِ فَاِلٰهُكُمْ اِلٰهٌ وَاحِدٌ فَلَهُ اَسْلِمُوا وَبَشِّرِ الْمُخْبِتِينَ ۞ هر اهل اديان ايچون قربان ذبح ايده جك مكان قيلدق تاكه انلره رزق ويريلن قربانلرى ذبح ايتدكلرى حينده الله تعالانك اسمنى ذكر ايده لر الهكز اله واحددر اكا اطاعت ايدك يا محمد مطيع ومتواضعلرى جنتله مژده ايله

(٣٥) اَلَّذِينَ اِذَا ذُكِرَ اللّٰهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ وَالصَّابِرِينَ عَلٰى مَا اَصَابَهُمْ وَالْمُقِيمِي الصَّلٰوةِ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ۞ انلركه عندلرنده الله تعالى ذكر اولنسه انك هيبتندن قلبلرى دترر وانلره اصابت ايدن محن ومشقته صبر ايديجيلردر وصلوة مكتوبه يه وقتيله اقامت ايديجيلردر وبزم انلره ويرديكمز رزقلردن وجوه خيره صرف وانفاق ايدرلر

(٣٦) وَالْبُدْنَ جَعَلْنَاهَا لَكُمْ مِنْ شَعَائِرِ اللّٰهِ لَكُمْ فِيهَا خَيْرٌ فَاذْكُرُوا اسْمَ اللّٰهِ عَلَيْهَا صَوَافَّ فَاِذَا وَجَبَتْ جُنُوبُهَا فَكُلُوا مِنْهَا وَاَطْعِمُوا الْقَانِعَ وَالْمُعْتَرَّ كَذٰلِكَ سَخَّرْنَاهَا لَكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ۞ قربان ايچون مكه يه سوق اولنان دوه وبقرك ذبحنى سزكچون دين الله نشانلرندن قيلدقكه انك ذبحنده سزه دنيوى واخروى خير واردر اول دوه يى اياقلرى اوزره ايكن اسم اللهى ذكر ايله ذبح ايدك اول قربان يانى اوزره دوشوب جان ويردكده انك لحمندن اكل ايدك واندن غير سائل وسائل فقرايى اطعام ايدك بو قربانلرى قياما ذبح ايتدرديكمز كبى انلرى بو عظمت وقوتلريله سزه مسخر ايتدككه شايد سزه ايتديكمز انعامه شكر ايده سز

(٣٧) لَنْ يَنَالَ اللّٰهَ لُحُومُهَا وَلَا دِمَاؤُهَا وَلٰكِنْ يَنَالُهُ التَّقْوٰى مِنْكُمْ كَذٰلِكَ سَخَّرَهَا لَكُمْ لِتُكَبِّرُوا اللّٰهَ عَلٰى مَا هَدٰيكُمْ وَبَشِّرِ الْمُحْسِنِينَ ۞ اول قربانلرك تصدق اولنان لحملرى وذبحنده آقان قانلرى موقع قبولده اولمز ولكن سزدن تقوى وامر بارى يه تعظيم ولوجه الله اولان شى موقع قبولده در ذكر اولنديغى كبى اول قربانلر سزه رام اولدى تاكه اول تسخير طريقيله ارشاد اوزره اولوب ذبحكز عندنده تكبير كتوروب الله تعالى يى تعظيم ايده سز جمله عملرنده الله تعالانك رضاسنى طلب ايدنلرى جنتله تبشير ايله * مرويدركه

زمان جاهلیتده ذبح ایتدکلری قربانلرینك قاننی الله تعالی یه تقرب زعمیله کعبه نك دیوارینه سوررلردی مسلمانلر دخی انلره تشبیه مراد ایتدکلرنده بوآیت کریمه ایله نهی اولندیلر

﴿٣٨﴾ ان الله یدافع عن الذین آمنوا ان الله لا یحب کل خوان کفور ۞ تحقیق الله تعالی مؤمنلردن مشرکلرك اذاسنی دفع ایدر الله تعالی دینه خیانت وکفران نعمت ایدنلرك جمله سنی سومز

﴿٣٩﴾ اذن للذین یقاتلون بانهم ظلموا وان الله علی نصرهم لقدیر ۞ شول مقاتله ایدن مشرکلر ایچون مؤمنلره ظلم اولندقلری سببیله جهاده اذن ویرلدی الله تعالی مؤمنلره نصرت ایتمکه البته قادردر * مرویدرکه مکه مشرکلری مؤمنلره اذا ایدوب کیمی مضروب وکیمی سرشکسته حضور نبوی یه شکوایه کاورلردی افندمز علیه السلام انلره صبر ایدك بن هنوز قتال له امر اولنمامشم دیر ایدی چونکه هجرت واقع اولدی مؤمنلردن مکه ده قلانلری هجرتدن منع ایدن مشرکلرله قتاله اذن ویرلدی بوآیت کریمه قتاله اذن ویریلن اولکی آیتدر دینلدی

﴿٤٠﴾ الذین اخرجوا من دیارهم بغیر حق الا ان یقولوا ربنا الله ولولا دفع الله الناس بعضهم ببعض لهدمت صوامع وبیع وصلوات ومساجد یذکر فیها اسم الله کثیرا ولینصرن الله من ینصره ان الله لقوی عزیز ۞ شونلرکه ناحق دیارلری اولان مکه دن انجق ربمز الله تعالادر دیدکلر ایچون چیقارلدیلر اکر الله تعالی ناسك بعضنی بعضیله دفع ایدر اولمییدی یعنی مؤمنلری کافرلر اوزرینه تسلیط ایتمییدی کافرلرك استیلاسیله البته رهبانلرك صومعه سی ونصارینك کلیسالری ویهودك حوره لری ومسلمانلرك انده اسم الله چوق ذکر اولنان مسجدلری ییقلوب خراب اولوردی والبته الله تعالی انك دیننه نصرت ایده نه نصرت ایدر تحقیق الله تعالی نصرتده قوی وحکمنده غالبدر

﴿٤١﴾ الذین ان مکناهم فی الارض اقاموا الصلوة وآتوا الزکوة وامروا بالمعروف ونهوا عن المنکر ولله عاقبة الامور ۞ شول دیارلرندن ناحق یره چیقاریلانلره اکر بز یریوزنده مکان ویررسك انلر بکا تعظیمله نماز مکتوبه لرینه اقامت ایدرلر وماللرندن زکات مفروضه یی ویررلر ومعروفله امر ومنکردن نهی ایدرلر امور عبادك عاقبتی حق تعالایه راجعدر

﴿٤٢﴾ وان یکذبوك فقد کذبت قبلهم قوم نوح وعاد وثمود

﴿٤٣﴾ وقوم ابراهیم وقوم لوط ﴿٤٤﴾ واصحاب مدین وکذب موسی فاملیت للکافرین ثم اخذتهم فکیف کان نکیر ۞ یا محمد اکر قومك سنی تکذیب ایدرلرسه تکذیب اولنمقده یالکز سن دکلسین سندن مقدم قوم نوح نوحی وقوم عاد هودی وقوم ثمود صالحی وقوم ابراهیم ابراهیمی وقوم لوط لوطی واصحاب مدین شعیب علیهم السلامی تکذیب ایتدیلر وموسی علیه السلام فرعون وقبطدن تکذیب اولندی اول کافرلره اجل مقدره لری کانجه یه دك مهلت ویردم بعده انلری عذابله اخذ ایتدم نظر ایله که بنم انکارم نیجه اولورکه نعمتی محنته وحیاتی هلاکه وعمارتی خرابه تبدیل ایده رم

﴿٤٥﴾ فکاین من قریة اهلکناها وهی ظالمة فهی خاویة علی عروشها وبئر معطلة وقصر مشید ۞ قریه دن نیجه لریکه اهالیسی ظالم ایدیلر بز انلری هلاك ایتدك اول قریه نك سقفلری دوشوب اوزرینه دیوارلری ییقلمشدر وقیولردن صو آلورکمسنه قالمامغله معطل قالمشلردر ونیجه مرتفع ومعمور کوشکلر خالی قالمشلردر * مرویدرکه بو بئر معطله وقصر مشید ایکیسی دخی یمنده حاضوراء دینور بر بلده ده ایدیکه صالح علیه السلامه ایمان ایدوب عذابدن نجات بولان درت بیك کیمسه صالح علیه السلامله او محله کلدکلرنده صالح علیه السلام وفات ایتدی اول اجلدن اکا (حضرموت) دینلدی وانده حاضورایی بنا ایتدیلر اول قیو اوزره قرار ایدوب چوغالدیلر بعده اصنامه عبادته باشلیوب مشرك اولدیلر الله تعالی انلره حنظله بن صفوان نام رجلی پیغمبر کوندردیکه انلرك حالیدی انلری توحیده ودین حقه دعوت ایتدکده انی چارشوده قتل ایتدیلر اول سببدن حق تعالی انلری هلاك وبئر وقصرلرینی معطل ایلدی

﴿٤٦﴾ افلم یسیروا فی الارض فتکون لهم قلوب یعقلون بها او آذان یسمعون بها فانها لا تعمی الابصار ولکن تعمی القلوب التی فی الصدور ۞ آیا انلر یریوزنده کزمزلرمیکه اول هلاك اولان کفار قومنك منازل ومصارعلرینك خرابیتنی کوروب قلبلریله تعقل یاخود خبرلرینی قولقلریله ایشیدوب تفکر ایده لرکه وحدانیت وقدرت الهی یی بیله لر کرچه انلر صورتده اعمی دکللردرکه هرشیئی کوررلر لکن سینه لرنده اولان قلبلری اعمیدرکه بو کچمشلرك احواللرینی مشاهده ایدوب عبرت المزلر * دینلدیکه

سورهٔ اسریده (من كان فى هذه اعمى فهو فى الاخرة اعمى) آيتى نازل اولدقده ابن مكتوم پيغمبر عليه السلامه كلوب يارسول الله بن دنياده اعمى يم آخرتده دخى اعمامى اولورم ديمكله بوآيت كريمه ايله تسليت بيورلدى

(٤٧) وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَلَنْ يُخْلِفَ اللهُ وَعْدَهُ وَاِنَّ يَوْمًا عِنْدَ رَبِّكَ كَاَلْفِ سَنَةٍ مِمَّا تَعُدُّونَ ❋ كافرلر انلره وعد اولنان عذابك نزولنى سندن عجله استرلر حق تعالانك وعدنده خلف اولمز ربك جل شانه عندنده بركون سزك تعداد ايتديككز بيك سنه كبيدر زيرا اكاوقت وحكم جارى اولمز زمان مراد ايدرسه اول عذابى كوندرر

(٤٨) وَكَاَيِّنْ مِنْ قَرْيَةٍ اَمْلَيْتُ لَهَا وَهِىَ ظَالِمَةٌ ثُمَّ اَخَذْتُهَا وَاِلَىَّ الْمَصِيرُ ❋ نيجه قريه اهلى كافرلركن محض رحمانيتمزله انلره عذاب تأخيريله مهلت ويردك مع هذا انلر ظالم اولديلر صكره انلرى دنياده عذاب سحتيله اخذ ايتدك ورجوعلرى طرفمزه اولمغله آخرتده عذاب شديد ايله جزا نورلر

(٤٩) قُلْ يَا اَيُّهَا النَّاسُ اِنَّمَا اَنَا لَكُمْ نَذِيرٌ مُبِينٌ ❋ ديكه اى ناس انجق بن سزى آشكار اخافه ايد يجيم

(٥٠) فَالَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ❋ شونلركه مؤمن اولوب عمل صالح ايشلديلر انلر ايچون ذنوبلرينه مغفرت وكرملو رزق جنت واردر

(٥١) وَالَّذِينَ سَعَوْا فِى اٰيَاتِنَا مُعَاجِزِينَ اُولٰئِكَ اَصْحَابُ الْجَحِيمِ ❋ شونلركه صاحبنك عجزينى مراد ايدراولدقلرى حالده آيتلرمزك ابطالنه سعى ايتديلر انلر شديد علولى آتش اصحابيدر

(٥٢) وَمَا اَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ وَلَا نَبِىٍّ اِلَّا اِذَا تَمَنّٰى اَلْقَى الشَّيْطَانُ فِى اُمْنِيَّتِهِ فَيَنْسَخُ اللهُ مَا يُلْقِى الشَّيْطَانُ ثُمَّ يُحْكِمُ اللهُ اٰيَاتِهِ وَاللهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ❋ سندن مقدم صاحب شريعت رسولدن وانك شريعتنه تابع نبيدن برينى كوندرمدك الا اول رسول ونبى اوقق ياخود كندو نفسندن برشى سويلمك مراد ايتديكى زمان شيطان انك اول قرائت ياكلامنه برشى القا ايدر اول شيطانك القا ايتديكنى الله تعالى نسخ وابطال ايدر بعده كندو آيتلرينى حكم واثبات ايدر الله تعالى ناسك احوالنى بيليجى وحكمنى اجرا ايد يجيدر ❋ بوآيت كريمه ده پيغمبر عليه السلامك امنيتنه شيطانك القاسى خصوصنده بعض اهل تفاسير كندولسان مباركلرندن صدورينه ذاهب اولديلر ايسه ده كتب معتبرهٔ

متعدده دن اخذيله مواهب بويله يازاركه سورهٔ والنجم نازل اولدقده پيغمبر عليه السلام آنى مسجد حرامده مجمع قريشده فهم اولنسون ديو آيتلرده توقف ايده رك اوقيدى بووجهله (افرأيتم اللات والعزى ومنوة الثالثة الاخرى) آيتلرينى اوقيوب توقف ايتدكده اول ارالقده شيطان فرصت بولوب مشركلرك قولاقلرينه (تلك الغرانيق العلى وان شفاعتهن لترتجى) كلامنى وضع ايلديكه معناسى بو بياض قوغه يه شبيه بتلرك شفاعتى اميد اولنوردعكدر بو كلامله بزم بتلرمزى مدح ايتدى ديو قريش مسرور اولديلر حتى سوره نك آخرنده سجده وقوعيله مؤمنلر ايله اكثر مشركلر دخى سجده ايتديلر جبريل عليه السلام نازل اولوب بوحالى پيغمبر عليه السلامه عرض ايتدكده غايت مكدر اولمغله حق تعالى تسليت خاطرلرى ايچون بوآيت كريمه يى انزال ايلدى

(٥٣) لِيَجْعَلَ مَا يُلْقِى الشَّيْطَانُ فِتْنَةً لِلَّذِينَ فِى قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ وَالْقَاسِيَةِ قُلُوبُهُمْ وَاِنَّ الظَّالِمِينَ لَفِى شِقَاقٍ بَعِيدٍ ❋ تاكه شيطانك القا ايتديكى شيئى قلبلرنده شك وتردد مرضى اولان وقلبلرى غايت قتى اولان منافق ومشركلر ايچون الله تعالى تجربه وفتنه قيلر تحقيق اهل نفاق وشركك ظالملرى حقدن بعيد معاند مخالفلردر

(٥٤) وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ اُوتُوا الْعِلْمَ اَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَيُؤْمِنُوا بِهِ فَتُخْبِتَ لَهُ قُلُوبُهُمْ وَاِنَّ اللهَ لَهَادِ الَّذِينَ اٰمَنُوا اِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ❋ وتاكه علم توحيد وعلم قرآن ويريلنلر بوقرآن ربك تعالى طرفندن حق اولديغنى وشيطانك اكا تصرفه مجالى اولمديغنى بيلوب ايمان ايده لر وانكله قلبلرى نرم اولوب احكامنى قبول ايده لر تحقيق الله عظيم الشان مؤمنلرى صراط مستقيمه هدايت ايد يجيدر

(٥٥) وَلَا يَزَالُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِى مِرْيَةٍ مِنْهُ حَتّٰى تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً اَوْ يَأْتِيَهُمْ عَذَابُ يَوْمٍ عَقِيمٍ ❋ كافرلر قرآندن يارسولدن ياشيطانك امنيه سنه القا ايتديكندن دائماشكده درلر تا انلره فجأة اشراط ساعت وموت كلنجيه دك ياخود يوم بدر كبى نسللرى محو ايله عقيم ياخود عقيم كونى اولان قيامت اولنجه دك

(٥٦) اَلْمُلْكُ يَوْمَئِذٍ لِلّٰهِ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فَالَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فِى جَنَّاتِ النَّعِيمِ ❋ اولكونده ملك وحكم الله تعالى نكدر مؤمنله كافرلر بيننده حقله حكم ايدر انلركه ايمان وعمل صالح ايله متصف اولديلر انلر جنات النعيمده درلر

(٥٧) وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَأُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُهِينٌ ✳ انلركه كافر اولوب آيتلريمزى تكذيب ايتديلر اول كروه ايچون رسواى وتحقير ايديجى عذاب واردر

(٥٨) وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ قُتِلُوا أَوْ مَاتُوا لَيَرْزُقَنَّهُمُ اللَّهُ رِزْقًا حَسَنًا وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ✳ شونلركه ديارلرينى براغوب فى سبيل الله هجرت ايتديلر صكره جهادده قتل اولنديلر ياخود اجليله وفات ايتديلر الله تعالى انلرى بلا انقطاع جنت نعمتلريله رزقلندير ر ياخود احيا اولوب زرقلنورلر تحقيق الله عظيم الشان رازقلرك خيرلوسيدر كه ديلديكنه رزقى بحساب ويرر ✳ دينلديكه صحابه دن بعضيلرى ديديلركه يارسول الله دين قرنداشلرمى جهادده شهيد اوليورلر انلر عطيات الهى يه نائل اولورلر بز طبيعتمزله وفات ايدرسك حالمز نيجه اولور بو آيت كريمه نازل اولديكه دائمانيت جهادده اولورسه انلره دخى اول رزق حسن واردر

(٥٩) لَيُدْخِلَنَّهُمْ مُدْخَلًا يَرْضَوْنَهُ وَإِنَّ اللَّهَ لَعَلِيمٌ حَلِيمٌ ✳ انلر جنته بردخول ايله داخل اولورلركه انده استدكلرينى بولوب راضى اولورلر الله تعالى انلرك نيتلرينى بيلور واساءت اهلنه دخى حلم ايدر عجله ايتمز

(٦٠) ذَلِكَ وَمَنْ عَاقَبَ بِمِثْلِ مَا عُوقِبَ بِهِ ثُمَّ بُغِيَ عَلَيْهِ لَيَنْصُرَنَّهُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ لَعَفُوٌّ غَفُورٌ ✳ سزه حكم ذكر اولنان در كيمكه كندويه عقوبت اولندبغى مثللو اكا مقابل عقوبت ايده يعنى مشركلر مؤمنلره ظلما قتال ايتدكلرنده مؤمنلر دخى انلرله مقاتله ايده بعده انك اوزره اول ظالملر ينه بغى وتعدى ايده لر الله تعالى البته اول ظالملر اوزره مؤمنلره نصرت ايدر الله تعالى عفو ومغفرت ايديجيدر ✳ منقولدر كه مشركلر شهر حرامده مؤمنلر اوزرينه قتاله كلديلر مسلمانلر شهر حرامده قتالدن حذر ايدوب انلرى منع ايتمك استديلر ممتنع اولميوب قتاله تصدى ايتدكلرنده الله تعالى مؤمنلره نصرت ايدوب غالب اولديلر لكن مؤمنلرك قتاللرى شهر حرامده اولمسندن قلبلرنده ملالت وقوعيله بو آيت كريمه نازل اولوب ملالتلرى دفع اولدى

(٦١) ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَأَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ✳ بو مظلوملره نصرت اول سبب ووجهله دركه الله تعالى قادردر هرشيئه غالب ايدر ازجمله كيجه يى كوندزه ادخال ايله كوندزك ساعتنى آرتيرمق ياخود آيدنلغى آرتيرمق ايله وكوندزى كيجه يه ادخال ايله انك

نصف

ساعت وظلمتنى آرتيرمق ايله بربرينه غالب ايلر الله تعالى معاقب ومعاقبك قولنى واحوالنى ايشيديجى وكوريجيدر

(٦٢) ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ هُوَ الْبَاطِلُ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ✳ اشبو كمال قدرت ايله وصف شول سببدندر كه اول الله تعالى نفسنده ثابت وكندو ذاتنده واجب الوجوددر ومشركلر الله تعالادن غيرى شيئه كه عبادت ايدرلر اول حد ذاتنده معدوم وباطلدر الله تعالى جميع اشيا اوزره عالى واكا شريك وهمتا اولمقدن منزه وكبيردر

(٦٣) أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَتُصْبِحُ الْأَرْضُ مُخْضَرَّةً إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ ✳ كورمزميسنكه الله تعالى سمادن يغمور انزال ايدر انكله يرده اوتلر بيتوب يشللك اولور الله تعالى قوللرينه اول نباتاتله رزق لطف ايديجيدر وانلر حالندن خبيردر

(٦٤) لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ✳ سموات وارضده اولان هرشيئك خالق ومالكيدر الله تعالى ذاتنده هرشيدن غنى وبى نيازدر وكندو صفات وافعاليله محمود ذاتدر

(٦٥) أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَا فِي الْأَرْضِ وَالْفُلْكَ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِأَمْرِهِ وَيُمْسِكُ السَّمَاءَ أَنْ تَقَعَ عَلَى الْأَرْضِ إِلَّا بِإِذْنِهِ إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرَءُوفٌ رَحِيمٌ ✳ كورمزميسنكه الله تعالى يرده اولان حيواناتى وسزه نفعى اولان هرشيئى سزه تسخير ايتدى وسفينه يى انك امريله درياده يوريمكى سزه رام ايتدى وسمايى طوتركه يره دوشميه مكر قيامتده انك اذنيله دوشه الله تعالى ناسه رأفتلو ومرحمتلودر كه انلره ابواب منافعى كشاده وانواع مضارى دفع ايدر

(٦٦) وَهُوَ الَّذِي أَحْيَاكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَكَفُورٌ ✳ اول الله تعالادر كه سزى عدمدن وجوده كتوردى بعده اجلكز كلدكده اماته صكره قيامتده احيا ايدر تحقيق انسان الله تعالانك نعمتلرينه منكرلردر

(٦٧) لِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنْسَكًا هُمْ نَاسِكُوهُ فَلَا يُنَازِعُنَّكَ فِي الْأَمْرِ وَادْعُ إِلَى رَبِّكَ إِنَّكَ لَعَلَى هُدًى مُسْتَقِيمٍ ✳ هر امت ايچون بردين وشريعت تعيين ايتدككه انكله متعبد اولهلر امر دينده سائر اديان اربابى سنكله نزاع ايتمسون ناسى ربك تعالانك عبادت وتوحيدينه دعوت ايله تحقيق سن حقه هدايت ايدر طريق مستقيم اوزره سين

(٦٨) وَإِنْ جَادَلُوكَ فَقُلِ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ ✳ بويله حق ظاهر

اولمشیکن اکرام دیننده سنکله مجادله ایدرلرسه سن دیکه الله تعالی مجادله
وامور باطله کزی بیلور وقیامتده جزا کزی ایدر

(٦٩) الله یحکم بینکم یوم القیمة فیما کنتم فیه تختلفون ※
الله تعالی قیامتده سزدن مؤمنله کافریدنی امر دیننده اختلاف ایتدککز شیده
فصل وحکم ایدوب مؤمنی درجات ثواب ومشرکی درکات عقابله جزالندررر

(٧٠) الم تعلم ان الله یعلم ما فی السماء والارض ان ذلک فی کتاب
ان ذلک علی الله یسیر ※ بیلمزمیسنکه الله تعالی کوکده و یرده اولان
اشیانک جمله سنی بیلور بو اشیانک جمیعی لوح محفوظده ثابتدر تحقیق بو جمله
اشیایی بیلمک الله تعالایه آساندر که انک جمله معلوماته علمی یکساندر

(٧١) و یعبدون من دون الله ما لم ینزل به سلطانا وما لیس لهم به علم
وما للظالمین من نصیر ※ انلر الله تعالی دن غیری یه عبادت ایدرلر که
اکا عبادت ایتمکه انلره بر حجت و برهان کوندرلمامشدر وانلر ایچون بر علم دخی
یوقدر که دلیل کتوره لر همان محض جهلار ندندر بو ظالملر ایچون عذابلرینی
دفع ایدر بریار دمجی یوقدر

(٧٢) واذا تتلی علیهم آیاتنا بینات تعرف فی وجوه الذین کفروا المنکر
یکادون یسطون بالذین یتلون علیهم آیاتنا قل افانبئکم بشر من ذلکم
النار وعدها الله الذین کفروا وبئس المصیر ※ انلرک اوزرینه
بزم روشن آیتلریمز اوقنـدیغی زمان اول کافرلرک انکارلرینی چهره لرندن
فهم ایدرسین یقین اولورکه اول آیتلریمزی اوقیانلرک اوزرلرینه هجوم
ایدوب کو یا قهر ایده جکلر دیکه سزه خبر ویره یمی اول قرآنی
اوقیانلره ایتدیککز هجومدن جهنم آتشی سزه دخی زیاده شر واشد هجوم
ایده جکدرکه الله تعالی انی کافرلره وعد ایتدی اول آتش نه قبیح قرار کاهدر

(٧٣) یا ایها الناس ضرب مثل فاستمعوا له ان الذین تدعون من دون الله
لن یخلقوا ذبابا ولو اجتمعوا له وان یسلبهم الذباب شیئا لا یستنقذوه منه
ضعف الطالب والمطلوب ※ ای ناس کفارک اصنامه عبادتلرینی بیان
ضمننده مثل ضرب اولنمشدر خوشجه دیکله یک اول بتلرکه الله تعالی دن
غیری انلره عبادت ایدرسکز اول بتلرک جمله سی جمع اولسه لر بر سنک خلق
ایدهمزلر و سنک اول بتلره سوردکاری طیب وعسلی وطعاملرینی اکل ایلسه

اول سنککی دفعه قدر تلری اولمز طالب ومطلوب ضعیفدرلر ※ طالب سنکدرکه
بتلردن طیبی سلب ایتمک استر مطلوب بتلردرکه سنک اندن طیبی اخذ ایتدیکی
دفعنه قادر دکل یاخود بالعکس یا خود بتلر و بت پرستلر ایکیسی دخی
عاجز وضعیفلردر

(٧٤) ما قدروا الله حق قدره ان الله لقوی عزیز ※ مشرکلر
الله تعالی یی عظمتنه لایق وجهله تعظیم ایتدیلرکه ذبابک منعنه قادر اولمیان
شیئی اکا اشراک ایتدیلر الله تعالی جمیع ممکناتی خلقه قادر وجمله یه غالبدر

(٧٥) الله یصطفی من الملئکة رسلا ومن الناس ان الله سمیع بصیر ※
الله تعالی انبیایه توسط ملائکه دن رسوللر و ناسدن دعوت ایچون
پیغمبرلر انتخاب ایدر الله تعالی پیغمبرلرک وقت تبلیغده مقاله سنی ایشیدر و قومنک
رد وقبوللرینی کورر

(٧٦) یعلم ما بین ایدیهم وما خلفهم والی الله ترجع الامور ※
الله تعالی انلرک ایتدکاری عملارینی وایده جکاری ایشلرینی بیلور وامورک
کلیسی اکا رجوع ایدر

(٧٧) یا ایها الذین آمنوا ارکعوا واسجدوا واعبدوا ربکم وافعلوا الخیر
لعلکم تفلحون ※ ای مؤمنلر نمازکزده رکوع وسجود ایدک ورب کز
جل شانه یه توحید ایله عبادت ایدک وشرعا مقبول عملی ایشلیک شاید که
فلاح بولنلردن اولاسز

(٧٨) وجاهدوا فی الله حق جهاده هو اجتبیکم وما جعل علیکم
فی الدین من حرج ملة ابیکم ابراهیم هو سمیکم المسلمین من قبل وفی هذا
لیکون الرسول شهیدا علیکم وتکونوا شهداء علی الناس فاقیموا الصلوة
وآتوا الزکوة واعتصموا بالله هو مولیکم فنعم المولی ونعم النصیر ※
راه خداده حق جهادله (یعنی صفوت قلب ونیت خالصه ایله) جهاد ایدک
کرک ظاهریکه دشمن ایله کرک باطنیکه نفس وهوا کزله اول الله تعالی سزی
دینی نصرتیچون اختیار ایتدی دین اسلامده سزه کوجلک و برمدی
باباکز ابراهیم علیه السلام ملتنه ویردیکی کبی دینکزه وسعت ویردی وسزی
بو قرآندن مقدم کوندردیکی کتابلرنده و بو قرآنده مسلمین تسمیه ایتدی
تا که قیامتده رسولکز محمد علیه السلام سزه تبلیغ ایتدیکنی تصدیق ایتدیککزه
شاهد اوله وسز دخی ناس اوزرینه انبیا دعوت حقی تبلیغ ایتدیکنه

شهادت ایده سزه امدی تعظیم امر خدا ایله نمازه قائم اولك وعباده الله شفقتله مالكزك زكاتنی ویرك وجمیع امور كزده الله تعالی یه توكل اعتماد واعانه ونصرتی یالكز اندن طلب ایدك اول سزك متوالیٔ امور كز وهر حالده ناصر كزدر اوله احسن واجمل مولی وناصر در عیبلری ستر كناهلری عفو ایدیجیدر

(سورة المؤمن مكية وهى مائة وتسعة عشر آية) – ٢٣ –

بسم الله الرحمن الرحيم

(١) قد افلح المؤمنون (٢) الذين هم في صلاتهم خاشعون ❋ تحقیق فلاح بولد یلر (یعنی جنتده ابد قلمغله سعادت بولد یلر) شول مؤمنلر كه نمازلرنده الله تعالادن خوف واكا تذلل وتواضع ایدرلر اویله كه یمین وشمالنده اولان كمسنه لری بیلمزلر

(٣) والذين هم عن اللغو معرضون ❋ ویهوده عمل وكلامدن اعراض ایدرلر

(٤) والذين هم للزكوة فاعلون ❋ ومالكردن واجب اولان زكاتك اداسنی ایدرلر

(٥) والذين هم لفروجهم حافظون ❋ وفرجلرینی حرامدن حفظ ایدرلر

(٦) الا على ازواجهم او ما ملكت ايمانهم فانهم غير ملومين ❋ مكر كه كندو زوجه لرندن یاخود ملك یمینله مالك اولد قلری جاریه لرندن حیض ونفاس وصوم حالندن ماعدا شرع اذن ویردیكی اوزره حفظ ایتمكله لوم اولنمز

(٧) فمن ابتغى وراء ذلك فاولئك هم العادون ❋ هر كیم كه بو زوجه وجاریه دن غیریسنه مباشرت استرسه اول كیمسه لر حلالدن حرامه تجاوز ایتمش اولور

(٨) والذين هم لاماناتهم وعهدهم راعون ❋ وانلر كه حق وخلقدن اولان اماناتلرینه وعهدلرینه مراعات ووفا ایدرلر

(٩) والذين هم على صلواتهم يحافظون ❋ وانلر كه نمازلرینی وقتله وشروط واداسیله تعدیل اركان اوزره محافظت وادا ایدرلر

(١٠) اولئك هم الوارثون (١١) الذين يرثون الفردوس هم فيها خالدون ❋ بو مذكور صفتلرله متصف كیمسه لر وارثلردر كه جنتك اعلاسی انلره میراث اولور انلر انده ابدی ودائم مخلدلردر

(١٢) ولقد خلقنا الانسان من سلالة من طين ❋ بز آدمی چامورك خلاصه وصفوتندن خلق ایتدك

(١٣) ثم جعلناه نطفة في قرار مكين ❋ صكره اول سلاله یی یعنی ولد آدمی نطفه قیلوب بر قرار كاهده تمكین ایلدك (كه رحمدر)

(١٤) ثم خلقنا النطفة علقة فخلقنا العلقة مضغة فخلقنا المضغة عظاما فكسونا العظام لحما ثم انشأناه خلقا آخر فتبارك الله احسن الخالقين ❋ بعده اول نطفه یی اویوشمش قان خلق ایتدك واول قانی بر پارچه لحم واول لحمی كمكلر ایدوب اوزرلرینه لحملر كیدردك صكره انی رحمده خلق آخر ایدوب روح نفخ ایتدك الله تعالی بو نلری خلقتده وجمیع حكم وقدرتنده احسن وعالی اولدی

(١٥) ثم انكم بعد ذلك لميتون ❋ بو وجهله یاراد لمقدنصكره جمله كز میت اولورسكز

(١٦) ثم انكم يوم القيمة تبعثون ❋ بوموتكزدنصكره قیامتده محاسبه ومجازات ایچون بعث اولنورسكز

(١٧) ولقد خلقنا فوقكم سبع طرائق وما كنا عن الخلق غافلين ❋ وسزك فوقكزده یدی قات كوكلر خلق ایتدككه اول ملكلره طریقدر بز آسمانی وجمیع مخلوقاتی خلق وحفظ ایتمزدن غافل دكلز خلل وقتی كلنجیه دك جمله سنی حفظ ایدرز

(١٨) وانزلنا من السماء ماء بقدر فاسكناه في الارض وانا على ذهاب به لقادرون ❋ وكوكدن ناسك صلاحی ولازم اولدیغی مقدار یغمور انزال ایتدك واول صویی یرده كول وصهریج ویرالتنده اسكان ایتدك كه یغمور انقطاعنده اندن نفعلنه لر بز انك انزالنه قادر اولدیغمز كبی ازاله سنه دخی قادررز ❋ دینلدیكه یأجوج ومأجوج خروجندنصكره جبرائیل علیه السلام نازل اولوب قرآنی وحجر الاسودی ومقام ابراهیمی وتابوت موسی یی وانهاری آسمانه اخذ ایدوب روی زمینده بركت قالمیه

(١٩) فانشأنا لكم به جنات من نخيل واعناب لكم فيها فواكه كثيرة ومنها تأكلون ❋ واول صو ایله سزكچون خرما واوزمدن بوستانلر ایجاد ایتدك وانده سزكچون دخی انواع میوه لر واردر سز انلردن اكل ایدرسز

(٢٠) وشجرة تخرج من طور سيناء تنبت بالدهن وصبغ للآكلين ❋

وطورسیناده (یعنی موسی علیه السلامك مكالمه سی اولان طورطاغنده) براغاج خلق ایدوب چیقاردقكه زیتون اغاجیدر انك میوه سنده یاغ اولور اول یاغ ایله چراغ یاز واككه قاتق ایدوب اكل ایدرلر

(٢١) وان لكم فی الانعام لعبرة نسقیكم مما فی بطونها ولكم فیها منافع كثیرة ومنها تأكلون ❋ وسزكچون ابل وبقر وغنمده عبرت وقدرت الهی یه دلیل واردركه انلرك قارننده اولان سوددن سزی صواریرز وسزكچون انلرده سوار اولمق ویوك یوكلتمك ویپاغیسندن وساٸرندن منفعت كثیره واردر وانلرك لحمندن اكل ایدوب رزقلنورسكز

(٢٢) وعلیها وعلی الفلك تحملون ❋ وقرهده دوه لره وبحرده كمی یه بینوب وبضاعه كزی یوكله دربر محلدن برمحله كیدرسز

(٢٣) ولقد ارسلنا نوحا الی قومه فقال یا قوم اعبدوا الله ما لكم من اله غیره افلا تتقون ❋ بزنوحی رسالتله قومنه كوندردك اول انلره دیدیكه یاقوم یالكز الله تعالی یه عبادت ایدك اندن غیری معبود بالحق الهكز یوقدر آیاسز انك عذابندن قورقمزمیسكز

(٢٤) فقال الملؤا الذین كفروا من قومه ما هذا الا بشر مثلكم یرید ان یتفضل علیكم ولو شاء الله لانزل ملائكة ما سمعنا بهذا فی اباٸنا الاولین ❋ نوح علیه السلامك قومندن اشرافی عواملرینه دیدیكه بونوح انجق سزك كبی آدمدر سزی توحیده دعوتله اوزریكزه تفضل ورٸیس اولمق مراد ایدر اكر الله تعالی بزه رسول كوندرمك استه یدی ملكلردن كوندرردی بونك نبوت وتوحید دعواسنی بزدن مقدم اولان بابالرمزدن ایشتمدك دیو تمندده اولدیلر

(٢٥) ان هو الا رجل به جنة فتربصوا به حتی حین ❋ بونوح مكر مجنون بررجلدركه بومثللو كلام سویلر منتظر اولك تاكه اول جنوندن اكا افاقت كله

(٢٦) قال رب انصرنی بما كذبون ❋ نوح علیه السلام انلرك ایمانلرندن مأیوس اولدقده یارب بكا یاردم ایله وبنی تكذیب ایتدكلرینك انتقامنی ال دیو مناجات ایتدی

(٢٧) فاوحینا الیه ان اصنع الفلك باعیننا ووحینا فاذا جاء امرنا وفار التنور ❋ بزنوحه وحی ایتدككه بزم حفظ وامرمزله بركمی

یاپسون نزمان عذابمز نزولنده یاسفینه یه ركوبنه امرمز كلدكده ونوحك زوجه سنك اكمك پشوردیكی آتشلو تنورده صوقاینیوب طاشدقده

فاسلك فیها من كل زوجین اثنین واهلك الا من سبق علیه القول منهم ولا تخاطبنی فی الذین ظلموا انهم مغرقون ❋ اول كمی یه هرحیواندن برچفت اركك ودیشی واهل بیتكی ومؤمنلری كتور الا اهل بیتكدن انلری كتورمه كه انلردن اوزرینه ازالده هلاك قولی سبقت ایتمشدر واول نفسلرینه ظلم ایدنلرك نجاتیچون بكادعا ایتمه كه انلر غرقله هلاك اولیجیلردر

(٢٨) فاذا استویت انت ومن معك علی الفلك فقل الحمد لله الذی نجینا من القوم الظالمین ❋ یانوح سن وسنكله بیله اولان مؤمنلر سفینه یه ركوب ایلدكده دیكه حمد اولسون اول الله تعالی یه كه قوم ظالمیندن بزه نجات ویردی

(٢٩) وقل رب انزلنی منزلا مباركا وانت خیر المنزلین ❋ ودخول وخروجك وقتنده دیكه یارب بنی نزول مبارككله انزال ایله كه اول غرقدن نجاتدر وسن منزل مباركه یه انزال ایدیجیلرك خیرلوسی سین

(٣٠) ان فی ذلك لایات وان كنا لمبتلین ❋ بونوحك ومؤمنلرك نجاتنده وقومی كفارك غرقنده اهل عبرته علامتلر واردر بزنوحی انلره ارسال ایدوب نصیحت ایله تجربه ایتدكد نصكره اعمال سیئه لرینی حجت ایدوب غرقله عذاب ایتدك

(٣١) ثم انشأنا من بعدهم قرنا آخرین ❋ بونلری اغراقدن صكره قرن آخر ایجاد ایلدك (كه انلر عاد وثموددر)

(٣٢) فارسلنا فیهم رسولا منهم ان اعبدوا الله ما لكم من اله غیره افلا تتقون ❋ بزانلره كندولردن هود وصالحی رسول كوندردك انلر قوملرینه دیدیلر كه الله تعالی یه عبادت ایدك اندن غیری معبود بالحق الهكز یوقدر آیا اشراككزله انك عذابندن قورقمزمیسكز

(٣٣) وقال الملأ من قومه الذین كفروا وكذبوا بلقاء الآخرة واترفناهم فی الحیوة الدنیا ما هذا الا بشر مثلكم یأكل مما تأكلون منه ویشرب مما تشربون (٣٤) ولئن اطعتم بشرا مثلكم انكم اذا لخاسرون ❋ انك قومندن كافرلر وآخرتك ثواب وعقاب لقاسنی تكذیب ایدنلر وبزانلری كثرت اموال واولاد ایله تنعیم ایتدیكمز رئیسلری عوامه دیدیلركه بوسزی حقه دعوت ایدن رسول انجق سزك كبی آدمدر سزك یدیككزدن

اكل ايدر وسزك ايچدكيكزدن ايچر اكرسزكندى يكز كبى بشره اطاعت ايدرسه‌كز كنديكزه زيان ايتمش اولورسز

(٣٥) أَيَعِدُكُمْ أَنَّكُمْ إِذَا مِتُّمْ وَكُنْتُمْ تُرَابًا وَعِظَامًا أَنَّكُمْ مُخْرَجُونَ ❋ آيا اول پيغمبر سزه وعد ايدرمى كه سز فوت اولوب تراب ولحومدن مجرد كموك اولديغكزدنصكره قبوردنديرى چيقه‌سز

(٣٦) هَيْهَاتَ هَيْهَاتَ لِمَا تُوعَدُونَ ❋ بعيددن بعيدكه اول وعد اولنان بعث وجزا ظهوره كله

نصف

(٣٧) إِنْ هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا نَحْنُ بِمَبْعُوثِينَ ❋ حيات انجق بودنيا حياتيدركه بعضمز فوت اولور بعضمز طوغر درياور يوخسه مونددنصكره تكرار حيات بولوردكللرز

(٣٨) إِنْ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا وَمَا نَحْنُ لَهُ بِمُؤْمِنِينَ ❋ بوكيمسه انجق بررجلدركه رسالت دعواسنده ياموتدنصكره بعثله وعدنده الله تعالايه كذب وافترا ايدر بزانى تصديق ايتمز

(٣٩) قَالَ رَبِّ انْصُرْنِي بِمَا كَذَّبُونِ ❋ رسوللرى انلرك بوكلاملرينى ايشيدوب ايمانلرندن يأسله ديديكه يارب بكا غالبيتله نصرت ويروبنى تكذيبلرى سببيله انلرى عذابكله مغلوب ايله

(٤٠) قَالَ عَمَّا قَلِيلٍ لَيُصْبِحُنَّ نَادِمِينَ ❋ الله تعالى بيورديكه آززمانده عذاب كلديكنى كوروب انلر سنى تكذيبلرينه نادم اوله‌لر

(٤١) فَأَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ بِالْحَقِّ فَجَعَلْنَاهُمْ غُثَاءً فَبُعْدًا لِلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ❋ جبريل عليه السلامك صيحه‌سى انلرى حقله اخذ ايدوب قلبلرى يارلمغله جمله‌سى ميت اولديلر انلرى سيل كوتورديكى سپورندى كبى نابود ايلدك قوم ظالمين ايچون رحمت اللهدن طرد وابعاد واردر

(٤٢) ثُمَّ أَنْشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قُرُونًا آخَرِينَ ❋ انلردنصكره قوم لوط وشعيب عليه السلام كبى قرون آخر پيدا ايلدك

(٤٣) مَا تَسْبِقُ مِنْ أُمَّةٍ أَجَلَهَا وَمَا يَسْتَأْخِرُونَ ❋ هر امتدن عذابلرى وقتى كلدكده نه تقدم ونه تأخر ايدر

(٤٤) ثُمَّ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا تَتْرَا كُلَّمَا جَاءَ أُمَّةً رَسُولُهَا كَذَّبُوهُ فَأَتْبَعْنَا بَعْضَهُمْ بَعْضًا وَجَعَلْنَاهُمْ أَحَادِيثَ فَبُعْدًا لِقَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ ❋ بوندنصكره رسوللرمزى بريرى اردنجه كوندردك هر امته رسوللرى كلدكجه تكذيب

ايتديلر بزدخى انلرى هلاكده بربرينه تعقيب وتابع ايلدك وانلردن برشى باقى قالميوب همان نامه عبرت ايچون حكايه‌لرى قالدى پيغمبرله ايمان ايتمين قوم ايچون حق تعالانك رحمتندن بعيدلك واردر

(٤٥) ثُمَّ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ وَأَخَاهُ هَارُونَ (٤٦) بِآيَاتِنَا وَسُلْطَانٍ مُبِينٍ

(٤٧) إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا عَالِينَ ❋ بوندنصكره موسى وقرنداشى هرونى معجزه‌لرمز واشكار حجتلرمزله فرعونه وقومنه كوندردك انلر اكا ايمان ومتابعتدن تكبر ايتديلر اول قوم ناسه قهرله غالب اولمشلر ايدى

(٤٨) فَقَالُوا أَنُؤْمِنُ لِبَشَرَيْنِ مِثْلِنَا وَقَوْمُهُمَا لَنَا عَابِدُونَ ❋ فرعونيلر ديديلركه بشريتده بزم مثلمز اولان ايكى آدمى بز تصديقمى ايده‌رز حال بوكه انلرك قوملرى (بنى اسرائيل) بزم قوللرمزدر

(٤٩) فَكَذَّبُوهُمَا فَكَانُوا مِنَ الْمُهْلَكِينَ ❋ فرعونيلر انلرك ايكيسنيده تكذيب ايدوب بحر قلزمده غرقله هلاك اولديلر

(٥٠) وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ❋ بز موسايه توريتى ويردككه بنى اسرائيل انكله اهتدا ايده‌لر

(٥١) وَجَعَلْنَا ابْنَ مَرْيَمَ وَأُمَّهُ آيَةً وَآوَيْنَاهُمَا إِلَىٰ رَبْوَةٍ ذَاتِ قَرَارٍ وَمَعِينٍ ❋ بز عيسايى بشكده‌كى كلاميله وانا سنى بلا مساس بشر اوغل طوغرمسيله قدرتمزه دليل قيلدق وانلره مرتفع آرامكاه وماء جارى اولان محلى ويردك ❋ بومحل دمشق اوله بعضلر بيت المقدس يارمله يامصر اوله ديمشلر

(٥٢) يَا أَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُوا مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ❋ ياعيسى وجميع پيغمبرلر طيب وحلال طعاملردن اكل ايدك وعمل صالح ايشلك تحقيق بن سزك عمللركزى بيليجى يم

(٥٣) وَإِنَّ هَٰذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاتَّقُونِ ❋ اى رسوللر امتكز عقائد واصول شريعتده برامتدر ايمان وتوحيدده متفقلردر بن سزلر بكرم بندن خوف ايدك اختلاف كلمه ايتميك

(٥٤) فَتَقَطَّعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ زُبُرًا كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ ❋ اول ملتلر دين امورنى بينلرنده دراو دراو ايدوب اختلاف ايتديلر هر كروه عندنده بولنان آيين ايله كويا حقدر ديو فرحلنديلر

(٥٥) فَذَرْهُمْ فِي غَمْرَتِهِمْ حَتَّىٰ حِينٍ ❋ انلرى ضلالتلرنده

موتلرینه دك ترك ایله

(٥٦) أَيَحْسَبُونَ أَنَّمَا نُمِدُّهُمْ بِهِ مِنْ مَالٍ وَبَنِينَ (٥٧) نُسَارِعُ لَهُمْ فِي الْخَيْرَاتِ بَلْ لَا يَشْعُرُونَ ❊ آیا انلره دنیاده ویردیکمز مال واولاددن بز انلرك خیرلرینه مسارعت ایده یورز ظنمی ایدرلر بلکه انلری درجه درجه عذابه تقریب ایده رز انلر انی بهایم کبی فرق ایتمزلر

(٥٨) إِنَّ الَّذِينَ هُمْ مِنْ خَشْيَةِ رَبِّهِمْ مُشْفِقُونَ ❊ شول مؤمنلر که عمل صالحده ایکن دخی ربلری تعالانك عذابندن قورقرلر

(٥٩) وَالَّذِينَ هُمْ بِآيَاتِ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُونَ ❊ وانلر که ربلرینك آیتلرینه ایمان ایدرلر

(٦٠) وَالَّذِينَ هُمْ بِرَبِّهِمْ لَا يُشْرِكُونَ ❊ وانلر که ربلرینه جلی وخفی شرك ایتمزلر

(٦١) وَالَّذِينَ يُؤْتُونَ مَا آتَوْا وَقُلُوبُهُمْ وَجِلَةٌ أَنَّهُمْ إِلَى رَبِّهِمْ رَاجِعُونَ ❊ وانلر که حقه توسل ایچون صدقه وزکات ویررلر لکن عجبا قبولمی اولدی ردمی اولدی دیو قلبلری دترر بیلورلر که انلر ربلری عزشانه یه رجوع ایده جکلردر

(٦٢) أُولَئِكَ يُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَهُمْ لَهَا سَابِقُونَ ❊ بو صفتله متصف کیمسه لر خیرات دنیویه اولان اعمال صالحه یه مسارعت ایدرلر انلر طاعتده وحصول ثوابده وجنته دخولده ناسی سبقت ایده جکلردر

(٦٣) وَلَا نُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا وَلَدَيْنَا كِتَابٌ يَنْطِقُ بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ❊ هیچ برنفسه وسع وطاقتی اولمیان شیئی تکلیف ایتمزز بزم عندمزده لوح محفوظ یاخود هرکسك نامهٔ اعمالی واردر که وسعی قدر عملنی نطق وبیان ایدر کیمسه زیاده عذاب ونقصان ثوابله ظلم اولنمزلر

(٦٤) بَلْ قُلُوبُهُمْ فِي غَمْرَةٍ مِنْ هَذَا وَلَهُمْ أَعْمَالٌ مِنْ دُونِ ذَلِكَ هُمْ لَهَا عَامِلُونَ ❊ بلکه اول کافرلرك قلبلرنده بو قرآندن غفلت وحیرت واردر وانلر ایچون بوندن غیری دخی اعمال خبیثه واردر که انلر انی ایشلیجی وانك سببیله ناره کیره جکلردر

(٦٥) حَتَّى إِذَا أَخَذْنَا مُتْرَفِيهِمْ بِالْعَذَابِ إِذَا هُمْ يَجْأَرُونَ (٦٦) لَا تَجْأَرُوا الْيَوْمَ إِنَّكُمْ مِنَّا لَا تُنْصَرُونَ ❊ حتی که انلرك مالدارلرینی بزقتل یاجوع عذابیله اخذ ایتدیکمزده انلر فریاد واستمداد ایدرلر دنیلور که بوکون

فریاد رس طمع ایتمیك که بزم طرفمزدن سزه امداد یوقدر

(٦٧) قَدْ كَانَتْ آيَاتِي تُتْلَى عَلَيْكُمْ فَكُنْتُمْ عَلَى أَعْقَابِكُمْ تَنْكِصُونَ (٦٨) مُسْتَكْبِرِينَ بِهِ سَامِرًا تَهْجُرُونَ ❊ بنم آیتلرم سزه اوقوندیغی زمان سز قهقری رجوع ایدر دیکز اول کبر ایله که بز اهالیٔ حرم شریفز بزه کیمسه ضرر ایده مز دیو امنیت اوزره کیجه مجلسلرده قرآنی ذکر وطعنله شاننده هذیان ایدر دیکز

(٦٩) أَفَلَمْ يَدَّبَّرُوا الْقَوْلَ أَمْ جَاءَهُمْ مَا لَمْ يَأْتِ آبَاءَهُمُ الْأَوَّلِينَ ❊ انلر قرآنك لفظنك معجزه ومعناسنك آشکار اولدیغندن کلام حق ایدوکنی تفکر ایتمزلرمی یاخود بونلره کتاب ورسول کلدیکی کبی مقدم کچن بابالرینه کتاب ورسول کلمدیمیدی

(٧٠) أَمْ لَمْ يَعْرِفُوا رَسُولَهُمْ فَهُمْ لَهُ مُنْكِرُونَ ❊ یاخود پیغمبرلری محمد علیه السلامی امانت وصدق وحسن خلق وکمال وسائر خصال حمیده ده بولمدیلرا کلامدیلرمیکه انك حقیقت حالنی ودعواسنی انکار ایدرلر

(٧١) أَمْ يَقُولُونَ بِهِ جِنَّةٌ بَلْ جَاءَهُمْ بِالْحَقِّ وَأَكْثَرُهُمْ لِلْحَقِّ كَارِهُونَ * یوخسه انده جنونمی وار دیرلر اویله دکلدر بلکه محمد علیه السلام انلره دین حق اولان اسلامله وکلام حق اولان قرآنله کلدی حال بوکه انلرك اکثرینك شهوات وهوالرینه مخالف اولمغله حقی کریه کوررلر

(٧٢) وَلَوِ اتَّبَعَ الْحَقُّ أَهْوَاءَهُمْ لَفَسَدَتِ السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ بَلْ أَتَيْنَاهُمْ بِذِكْرِهِمْ فَهُمْ عَنْ ذِكْرِهِمْ مُعْرِضُونَ ❊ اکر حق تعالی یا قرآن کافرلرك هوالرینه تبعیتله زعم باطللری نجه آلهه لر فرض اولنیدی سموات وارض وایچلرنده اولان انس وجن وسائر فاسد وتباه اولوردی نته که (لو کان فیهما آلهة الا الله لفسدتا) آیت کریمه سنده تفصیل اولندیغی کبی بلکه بز انلره برکتاب ویردککه اول انلرك ذکر ووعظ وو صیتیدر انلر اول ذکردن اعراض ایده جکلردر

(٧٣) أَمْ تَسْأَلُهُمْ خَرْجًا فَخَرَاجُ رَبِّكَ خَيْرٌ وَهُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ❊ یاخود اداء رسالت ایچون سن انلردن اجرمی استرسن ربك تعالانك سکا دنیاده ویردیکی رزق وآخرتده کی ثواب اجری خیر اودر که اول رازقلرك خیراو سیدر

(٧٤) وَإِنَّكَ لَتَدْعُوهُمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ❊ سن انلری بلا اجر

صراط مستقيمه دعوت ايدرسنكه دين اسلامدر

(٧٥) وان الذين لا يؤمنون بالآخرة عن الصراط لناكبون ❊

شونلركه آخرته ايمان ايتمزلر طوغرى يولدن ميل ايدوب ضلالتده قالنلردر

(٧٦) ولو رحمناهم وكشفنا ما بهم من ضر للجوا فى طغيانهم يعمهون ❊

اكر بز انلره مرحمت ايدوب قحطدن واقع اولان ضررلريني كشف ايتسك تكرار انلر كفر وطغيانلريني آرتوروب تجبر وعنادلرنده ثابت اولورلردى

حزب ٢

(٧٧) ولقد اخذناهم بالعذاب فما استكانوا لربهم وما يتضرعون ❊

بز مكه كفاريني يوم بدرده قتل عذابيله اخذ ايتمشيكن انلر ربلريچون نياز وتضرع ايتمديلر بلكه كبرلرى اوزره اصرار وتعند ايتديلر ❊ منقولدركه مكه ده قحط زياده اولوب اهاليسى مرده ومردار اكلنه مبتلا اولديلر ابوسفيان مدينه يه پيغمبريمز عليه السلامه كلوب ديديكه سن عالمه رحمت بعث اولندم ديرسن اهل مكه ايسه سنك دعاكه بوحالده درلر پدرلريني قليجله هلاك ايتدك واولادلريني آچلق آتشنه ياقدك دعا ايله كه بو قحط اوزريمزدن دفع اولسون ديمكله بوآيت كريمه نازل اولدى

(٧٨) حتى اذا فتحنا عليهم بابا ذا عذاب شديد اذا هم فيه مبلسون ❊

حتى انلرك اوزرينه قتل واسردن اشد عذاب شديد صاحبى قحط قپوسنى آچدق اول زمان او عذابده ايكن اغنيالرى سندن رأفت ومرحمت استديلر

(٧٩) وهو الذى انشألكم السمع والابصار والافئدة قليلا ما تشكرون ❊

اول الله تعالا كه سز كچون قولاق وكوز وقلب ايجاد ايلدى تاكه قدرة اللهى ايشيدوب كوره سز وقلبله تفكر ايدوب يارادلمشلردن وحدانيتنى بيله سز بونلرك شكرينى سزيك آز ايدرسز

(٨٠) وهو الذى ذرأكم فى الارض واليه تحشرون ❊ اول الله تعالى كه سزى يرده خلق ونشر ايتدى وقيامتده انك طرفنه حشر اولنورسكز

(٨١) وهو الذى يحيى ويميت وله اختلاف الليل والنهار افلا تعقلون ❊

اول الله تعالى دركه احيا واماته ايدر وكيجه وكوندزك تعاقبله زياده ونقصان اختلافلرى انك امريله درانى تعقل ايتمزميسكز

(٨٢) بل قالوا مثل ما قال الاولون ❊ بلكه بونلر دخى بى تفكر مقدمكى كافرلر ديدكلرى كبى ديرلر

(٨٣) قالوا ءاذا متنا وكنا ترابا وعظاما ءانا لمبعوثون ❊

ديديلركه بز فوت وتراب اولوب چوروك كمكلرمز قالدقدنصكره تكرار ديريلورميز

(٨٤) لقد وعدنا نحن وآباؤنا هذا من قبل ان هذا الا اساطير الاولين ❊

بز وبابالرمز بوندن مقدم بو بعث وحشرله وعد اولنمشيدك بو كلام انجق مقدم كلنلرك يازدقلرى افسانه وكذبلريدر

(٨٥) قل لمن الارض ومن فيها ان كنتم تعلمون ❊ يا محمد انلره ديكه ارض وانده كى خلق كيمكدر اكر بيلورسكز سويلك

(٨٦) سيقولون لله قل افلا تذكرون ❊ انلر اضطرارا درعقب ديرلركه الله تعالانكدر سن ديكه آيا سز تذكر وملاحظه ايتمزميسكزكه بونلرى عدمدن ايجاده قادر اولان تكرار اعاده دن عاجزميدر

(٨٧) قل من رب السموات السبع ورب العرش العظيم (٨٨) سيقولون لله قل افلا تتقون ❊ انلره ديكه يدى كوكلرك وعرش عظيمك ربى كيمدر انلر تيز جواب ويرهلركه الله تعالادر انلره ديكه الله تعالادن قورقمزميسكزكه مخلوقاتنى اكا شريك طوتورسكز

(٨٩) قل من بيده ملكوت كل شىء وهو يجير ولا يجار عليه ان كنتم تعلمون

(٩٠) سيقولون لله قل فانى تسحرون ❊ ديكه هرشيئك حكومت وپادشاهلغى كيمك يد اقتدارنده دركه كيمى استرسه عذابندن منع ايدر وكيم ركيسه بى انك عذابندن حفظ وامين ايده بيلور اكر بيلورسكز جوابنى ويرك انلر همان الله تعالانك يدنده درديرلرسن ديكه اويله ايسه سز شيطان وهوايه نيچون الدانوب راه حقدن اعراض ايدرسكز

(٩١) بل اتيناهم بالحق وانهم لكاذبون ❊ بلكه بز انلره حق اولان توحيد ووعدهٔ بعث وحشرله كلدك انلر انى انكار ايتملريله كاذبلردر

(٩٢) ما اتخذ الله من ولد وما كان معه من اله اذا لذهب كل اله بما خلق ولعلا بعضهم على بعض سبحان الله عما يصفون ❊

الله تعالى ولد اتخاذ ايتمدى وانكله بيله اله دخى يوقدركه الوهيتنده شريك اوله اكر اله اولسه خالق اولوب انك مخلوقى اولوردى بوتقديرجه هر اله مخلوقيله مستقل برطرف اولوردى هربرى ديكريله نزاع وبعضيسى بعضيسى اوزره عالى وغالب اولوب دنيا ملوكلرى كبى اولوردى معلوم اولديكه بو تنازع يوقدر والله تعالى يه شريك يوقدر الله تعالى مشركلرك ولد وشريك اسنادلرندن منزهدر

(٩٣) عالم الغيب والشهادة فتعالى عما يشركون ✵ اول الله تعالى خفی وآشکاره یی بیلور مشرکلرک غیب وشهادتی بیلیسان شیئی اشراکلرندن منزه وعالی اولدی

(٩٤) قل رب اما تريني ما يوعدون (٩٥) رب فلا تجعلني في القوم الظالمين ✵ دیکه یارب اکر انلره وعد ایتدیکک عذابی بکا کوسترر سک یارب بنی اول ظالم مشرک قوملرک ایچنده قیلمه ✵ بو دعا تواضع بوزندن اوله یاخود ظلمه نک شوملغی یانده بولنان بیکناهلره دخی سرایت ایدر ملاحظه سیله اوله

(٩٦) وانا على ان نريك ما نعدهم لقادرون ✵ بز وعد من اولان عذابی سکا کوستر مکه قادر ز (لکن انی تأخیر مز بلکه انلر یا اولادلری ایمانه کله لر یاخود سن انلرک اراسنده ایکن عذابمز وقوع بولمیه)

(٩٧) ادفع بالتي هي احسن السيئة نحن اعلم بما يصفون ✵ حضرت عزت حبیبی علیه السلامه مکارم اخلاقک اکمل واشرفنی افاده ایله بیورر که خصالک احسنی اولان عفو ومرحمت وصبر وحلم خصلتیله سیئه یی دفع ایله بز بیلورز که سنی شعر وسحر وسائره وصف ایدرلر بز انلرک جزاسنه قادرز

(٩٨) وقل رب اعوذ بك من همزات الشياطين (٩٩) واعوذ بك رب ان يحضرون ✵ ودیکه یارب شیطانلرک وسوسه سندن ونماز وتلاوت وجمیع احوالده یانمده حاضر اولمسندن سکا صغنورم

(١٠٠) حتى اذا جاء احدهم الموت قال رب ارجعون ✵ بنی وسنی بدلکه وصف ایدن کفارک برینه موت معاینه اولسه یارب بنی دنیایه رجوع ایله دیه یاخود حق تعالادن استغاثه ایله ملک الموت واعوانه دیه

(١٠١) لعلي اعمل صالحا فيما تركت كلا انها كلمة هو قائلها ومن ورائهم برزخ الى يوم يبعثون ✵ دنیایه رجوعمله شاید ترک ایتدیکم مالم ایله عمل صالح ایشلیم ومؤمن اولم اکا (حاشا اول رجعت اولمز) دینله انک اول رجعت کلامنی دیمه سی افراط حسرتندندر که اکا نائل اولمز زیرا انلرک اوکنده قبر برزخی واردر که بعث کوننه دک انده اولمق اقتضا ایدر

(١٠٢) فاذا نفخ في الصور فلا انساب بينهم يومئذ ولا يتساءلون ✵ قیام ساعت ایچون صوره نفخ اولنه اولکونده انساب واقربا بیننده کیمسه نک کیمسه یه فائده سی اولمیه و بر برینک حالندن دخی سؤاله امکان اولمیه

(١٠٣) فمن ثقلت موازينه فاولئك هم المفلحون ✵ شول مؤمنکه

اعمال صالحه سی وزنی ثقیل کله اول کروهلردر کاتدن نجات ایله درجاته ایریشنلردر

(١٠٤) ومن خفت موازينه فاولئك الذين خسروا انفسهم في جهنم خالدون ✵ شول کافر کیمسه که عمل صالح ایشلامکله وزنی خفیف کله انلر عمرلری غفلت وهوالرینه تبعیت ایله کچوب نفسلرینه زیان ایتمشلردر انلر جهنمده دائملردر

(١٠٥) تلفح وجوههم النار وهم فيها كالحون ✵ یوزلرینی آتش یاقوب شدت حرارتدن اوست دوداقلری تپه سنه وآلت دوداقلری کوبکنه ایریشور

(١٠٦) الم تكن آياتي تتلى عليكم فكنتم بها تكذبون ✵ انلره دینور که بو کونی بیان ایدر آیتلرم سزه اوقنمدیمی سز آنی تکذیب ایدر دیکز

(١٠٧) قالوا ربنا غلبت علينا شقوتنا وكنا قوما ضالين ✵ انلر دیه لرکه یاربنا شقاوتمز موجبنجه کناهلرمز بزه غالب اولدی یاخود لوح محفوظده یازیلان شقاوتمز بزه غالب اولوب ضلالتده قالمش قومدن اولدق

(١٠٨) ربنا اخرجنا منها فان عدنا فانا ظالمون ✵ یاربنا بزی بو جهنم آتشندن چیقار اکر بوندنصکره کفره عودت ایدرسک نفسلرمزه ظلم ایتمشلردن اولورز اشته بو اهل جهنمک آخر کلامیدر

(١٠٩) قال اخسؤا فيها ولا تكلمون ✵ الله تعالی بیوره که جهنمده قالوب خاموش اولک وبکا کلام سویلمیک سز ایچون خروج ودفع عذاب یوقدر

(١١٠) انه كان فريق من عبادي يقولون ربنا آمنا فاغفر لنا وارحمنا وانت خير الراحمين ✵ مؤمن قوللرمدن بر فرقه اولدیکه یاربنا سکا ایمان کتوردک بزه مغفرت ورحمت ایله که سن رحمت ایدیجیلرک خیرلوسی سین دیرلردی

(١١١) فاتخذتموهم سخريا حتى انسوكم ذكري وكنتم منهم تضحكون ✵ سز اول مؤمنلرک فقراسنی استهزایه مشغول اولوب بنم ذکریمی اونوتدیکز وکبر کزدن انلری تحقیر وکولمکله وقت کچوردیکز

(١١٢) اني جزيتهم اليوم بما صبروا انهم هم الفائزون ✵ انلر دنیاده سزک استهزا واذاکزه صبر ایتملریله بوکون انلری مراد ومطلوبلرینه نیل ایله جزالندردم

(١١٣) قال كم لبثتم في الارض عدد سنين ✵ حق تعالی یاخود ملائکه قیامتده کافرلره دیه لرکه سز یریوزنده وقبرده سنه لر عددنجه نه قدر اکلندیکز

(١١٤) قالوا لبثنا يوما او بعض يوم فسئل العادين ❋ انلر اوادقلری آتشك دهشتندن وجهنمك خلودی مدتنه نسبتله دیه لركه بركون یاخود كونك بر مقداری قدر اكلندك ابوجه بتليورز انی عمرلری حفظ وكتب ایدن ملائكه‌دن سؤال ایدك

(١١٥) قال ان لبثتم الا قليلا لو انكم كنتم تعلمون ❋ انلره الله تعالى بيوره كه آخرته نسبتله سز دنیاده انجق آز وقت اكلندیكز اكر مدت آخرته نسبتله دنیانك هيچ اولدیغنی بیلور سكز

(١١٦) افحسبتم انما خلقناكم عبثا وانكم الينا لا ترجعون ❋ آيا سز ظن ایتدیكز میدیكه بز سزی عبث خلق ایتمش اوله لم بلكه سزدن عبادت بزدن مكافات ایچون خلق اولندیكز وظن ایتدیكز میدیكه سز طرفمزه رجوع ایتمیوب اعمالكزله مجازات اولنمیه سز

نصف

(١١٧) فتعالى الله الملك الحق لا اله الا هو رب العرش الكريم ❋ جمله موجودات مخلوق ومملوكی اولان الله تعالى حقله پادشاه عالی اولدی اندن غیری عبادته مستحق كمسنه یوقدر وعرش كريمك ربی اولدر جل جلاله

(١١٨) ومن يدع مع الله الها آخر لا برهان له به فانما حسابه عند ربه انه لا يفلح الكافرون ❋ كیمكه الله تعالى ایله اله آخر دخی اقرار واشراك ایدرسه اول باطل اولمغله اول كمسنه ایچون برهان ودلیل یوقدر انك حساب وجزاسی استحقاقلری اوزره ربلری عندنده در تحقیق كافرلر ایچون خلاص وفلاح یوقدر

(١١٩) وقل رب اغفر وارحم وانت خير الراحمين ❋ دیكه یارب بنی وامتلریمی مغفرت ورحمت ایله كه سن رحمت ایدیجیلرك ارحمیسین

— ٢٤ — (سورة النور مدنية وهی اربع وستون آية)

بسم الله الرحمن الرحيم

(١) سورة انزلناها وفرضناها وانزلنا فيها آيات بينات لعلكم تذكرون ❋ بوسوره عالم قدسدن جبریل وساطتیله سزه انزال ایتدیكمز وانده اولان احكامی سزه فرض ایتدیكمز سوره در واول سوره‌ده حدود احكامی بیان ایله آیات ظاهره انزال ایتدك شایدكه تذكر ایدوب انده اولان حكملرله متعظ ومحارمدن حذر ایلیه سز

(٢) الزانية والزاني فاجلدوا كل واحد منهما مائة جلدة ولا تأخذكم بهما رأفة في دين الله ان كنتم تؤمنون بالله واليوم الآخر وليشهد عذابهما طائفة من المؤمنين ❋ ای حكام زنا ایدن عورت وار ككك هر برینه یوزر دكنك اورك واول زانیه وزانی یه الله تعالى‌نك امرنده اولدیغی اوزره مرحمت وشفقت ایتمیه‌رك یوز دكنكی تمام وضرب بلوجه اورك اكر سز الله تعالى یه وآخرته ایمان ایتمشلردن ایسه كز وانلری ضرب ایدركن عالمه تشهیر اولسونلر ایچون مؤمنلردن برطائفه (یعنی بش اون كشی) حاضر بولنسونلر ❋ اشبو یوزدكنك اوریله جق زانیه وزانی حر وعاقل وبالغ وغیر محصن اولمق شرط قیلنمشدر ومحصن ومحصنه نكاحلو اركك وعورت دیمكدر انلر زانی وزانیه اولورلرسه رجم ایله امر اولنمشلردر

(٣) الزاني لا ينكح الا زانية او مشركة والزانية لا ينكحها الا زان او مشرك وحرم ذلك على المؤمنين ❋ زانی اولان كمسنه انجق زانیه ومشركه یی نكاح ایدر وزانیه اولان مرأه دخی انجق بر زانی یی یا مشركی نكاحلنور زانی وزانیه یی نكاحلنمق مؤمن ومؤمنه اوزرینه حرام قیلندی ❋ بو آیت كریمه‌نك سبب نزولنده دینلدیكه مدینه‌ده یهود ومشركاردن نسوانلر برخانه‌ده ساكن اولوب قبولری اوكنه علامت وضع وار ككلری دعوت ایدرلردی طائفهٔ مهاجرینك فقراسی مسكن وعشیرتلری اولمدیغندن انلری نكاحلنمق مراد ایتدكلرنده بو آیتله منع اولندیلر

(٤) والذين يرمون المحصنات ثم لم يأتوا باربعة شهداء فاجلدوهم ثمانين جلدة ولا تقبلوا لهم شهادة ابدا واولئك هم الفاسقون ❋ شونلر كه حر وبالغ وعاقل ومسلم وهیچ زنا ایتمامش محصن ومحصنه كه (بو بش صفتی جامع كیمسه‌لردر) انلری زنا ایله رمی وقذف یعنی زنا ایتدی دیسه‌لر ودرت عادل شاهد كتورمسه‌لر اول كیمسه‌لره سكسان دكنك اورك ومونه یاتوبه سنه دك ابدا برشیئه شهادتلری قبول اولمز وانلر فاسقلردر ❋ بو سكسان دكنك اورلمق كندوسنده بش صفت بولنان كمسنه حقنده زنا عزو واسناد ایدرسه‌در انلردن غیریسنه یعنی محصنه اولمیانه وسائره وشریه افترا سنده بو مقطوع دكنك اولمیوب حاكمه مفوضدر

(٥) الا الذين تابوا من بعد ذلك واصلحوا فان الله غفور رحيم ❋ مگر شونلر كه بو اسنادی ایدوب دكنكی یدكدنصكره بر دخی ایتمامكه توبه ایده‌لر وعزو ایتدیكی كمسنه ایله حلالاشه‌لر وعمللرینی اصلاح ایده‌لر الله تعالى مغفرت ورحمت ایدیجیدر ❋ مذهب حنفیده ابدا شهادتی قبول اولمز شافعیده

بعد التوبة قبول اولوردیلدی

(٦) وَالَّذِينَ يَرْمُونَ اَزْوَاجَهُمْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ شُهَدَاءُ اِلَّا اَنْفُسُهُمْ فَشَهَادَةُ اَحَدِهِمْ اَرْبَعُ شَهَادَاتٍ بِاللّٰهِ اِنَّهُ لَمِنَ الصَّادِقِينَ ❊ شونلر كه زوجه لرینه زناعز وایدرلر حال بوكه انلرك شاهدلری اولمیوب انجق یالکز كندولری زوجه لرینه بوزنایی اسناد ایده یورلر انلرك بریسی درت كره بالله اول زوج زوجه سنه زناعز ونده صادقلردندر) دیو شهادت ایتمك لازمدر

(٧) وَالْخَامِسَةُ اَنَّ لَعْنَتَ اللّٰهِ عَلَيْهِ اِنْ كَانَ مِنَ الْكَاذِبِينَ ❊ بشنجیده اول زوج الله تعالانك لعنتی بنم اوزریمه اولسون اكر بن زوجه می قذفده كاذبلردن ایسم دیو شهادت ایتمك اقتضا ایدر * وهرنو بنده زوجه سنه اشارت ایدر بونلرله حد ساقط اولور وطلاق واقع اولور

(٨) وَيَدْرَؤُا عَنْهَا الْعَذَابَ اَنْ تَشْهَدَ اَرْبَعَ شَهَادَاتٍ بِاللّٰهِ اِنَّهُ لَمِنَ الْكَاذِبِينَ ❊ ومرأه نك بالله زوجم بكا قذفنده كاذبلردندردیو درت كره شهادت ایتمسی اول زوجه دن حدی دفع ایدر

(٩) وَالْخَامِسَةَ اَنَّ غَضَبَ اللّٰهِ عَلَيْهَا اِنْ كَانَ مِنَ الصَّادِقِينَ ❊ بشنجی كره اول مرأه الله تعالانك غضبی بنم اوزریمه اولسون اكر زوجم بكا قذفنده صادقلردن ایسه دیو شهادت ایدر * بولعان آیتلرینك سبب نزولنده مفسرین عویمر زوجه سی خوله حقنده وبعضیلر هلال بن امیه كندی زوجه سی حقنده قنغیسی ایسه بلا شاهد كندولری مشاهده ایدوب حضور نبویده حاللرینی افاده ایتدكلر یله بوآیتلر نازل اولوب اولوجهله تحلیف ولعان اولندیلر دیمشلر

(١٠) وَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ وَاَنَّ اللّٰهَ تَوَّابٌ حَكِيمٌ ❊ اكر سزك اوزریكزه الله تعالانك فضل ورحمتی اولمیدی عفو بتكزی تعجیل ایله رسوای ایدردی اول الله تعالی توبه لری قبول ایدیجی وحدود واحكامی حكم ایدیجیدر

(١١) اِنَّ الَّذِينَ جَاؤُا بِالْاِفْكِ عُصْبَةٌ مِنْكُمْ لَا تَحْسَبُوهُ شَرًّا لَكُمْ بَلْ هُوَ خَيْرٌ لَكُمْ لِكُلِّ امْرِئٍ مِنْهُمْ مَا اكْتَسَبَ مِنَ الْاِثْمِ وَالَّذِي تَوَلَّى كِبْرَهُ مِنْهُمْ لَهُ عَذَابٌ عَظِيمٌ ❊ شونلر كه كذب صریح ایله (عایشه رضی الله تعالی عنهایه) افترا ایتدیلر انلر سزدن برجماعتدر (كه عبد الله بن ابی وزید بن رفاعه وحسان بن ثابت ومسطح بن اثاثه وحمنه بنت جحش كبی) سز بو كذب وافترایی كندوكزه شر ظن ایتمیك بلكه سزكچون خیرلودر كه اول افترا ایله ثواب عظیم وكذبلری

ظاهر اولمغله تعظیم شان بولدیكز وتبریهٔ ذمتكز حقنده آیتلر نازل اولدی (بوخطاب پیغمبر علیه السلامه وابوبكر وعایشه وصفوان رضی الله تعالی عنهمه‌در) اول افترا ایدنلردن هربریچون بدكویان وخنده كنان وعدم منعله خاموشان ایچون كسب ایتدكلری كناه قدر جزالری واردر اول مفتریلردن اولكه (عبدالله بن ابی وحسان ومسطح) بو افترایی ایجاد ایدوب كلامك اكبر واشنعی سویلدیلر انلر ایچون دنیا وآخرتده عذاب عظیم واردر * دینلدیكه بونلره حدقذف اورلدقدنصكره عبد الله بن ابی مطرود ومخذول وحسان عمری آخرینه دك اعمی ومسطح مشلول الید اولدیلر * عایشه رضی الله عنهایه افترا اولندیغی قصه بووجهله منقولدر كه پیغمبر علیه السلام بعض غزالرده عایشه رضی الله تعالی عنهایی كوتوردی نزول ایتدكلری برمحلدن بركیجه رحلته ندا اولندقده عایشه رضی الله تعالی عنها قضاء حاجته كتمش بولنمغله اولحالده معسكر همایونه كلوركن الی صدرینه مس ایتدكده كردنلغی قیرلمش بولدی انی آراركن برمقدار مكث اقتضا ایتمكله انك هودجنك خادمی عایشه رضی الله تعالی عنها هودجده ظنیله هودجی الوب عسكرله كندی عایشه رضی الله تعالی عنها كلوب عسكری وهودجی كتمش بولدیغنده اومحلده توقف ایلدی عسكرك كیروسنه مأمور صفوان بن معطل السلمی كلوب بیلدكله صدیقه‌یی دوه‌سنه اركاب ایله كندوسی پیاده دوه‌یی یدەرك معسكر همایونه كتوردی بواجلدن اتهام ایتدیلر

(١٢) لَوْلَا اِذْ سَمِعْتُمُوهُ ظَنَّ الْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بِاَنْفُسِهِمْ خَيْرًا وَقَالُوا هٰذَا اِفْكٌ مُبِينٌ ❊ بو افترایی ایشتدیككزده مؤمن ومؤمنه‌لر كندو اهللری بینلرینه خیر ظنیله بو آشكار كذب وافترادر دیه‌لردی

(١٣) لَوْلَا جَاؤُا عَلَيْهِ بِاَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ فَاِذْ لَمْ يَأْتُوا بِالشُّهَدَاءِ فَاُولٰئِكَ عِنْدَ اللّٰهِ هُمُ الْكَاذِبُونَ ❊ انلر نیچون بوسوزلری اوزرینه درت شاهد كتورمدیلر چونكه انلر شاهدلری كتورمدیلر اویله ایسه انلر الله تعالانك حكمنده كاذبلردر * انلری حكم باریله تكذیب ایدك

(١٤) وَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ لَمَسَّكُمْ فِي مَا اَفَضْتُمْ فِيهِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ❊ اكر الله تعالانك سزه دنیاده توبه وآخرتده مغفرت فضل ورحمتی اولمیدی اول افترا ایتدیككز كلام كذب سببیله سزی عذاب عظیم مس ایدردی

(١٥) اذ تلقونه بالسنتكم وتقولون بافواهكم ما ليس لكم به علم وتحسبونه هينا وهو عند الله عظيم ❊ اول افك كلامنى بر بريكزه لسانكزله القا ايدرسكز واغزيكزله سويلرسكز هيچ اندن علم وخبريكز يوقدر وبو سوزى سويلمك آسان وانده وبال يوقدر ظن ايدرسكز حال بوكه اول كلام عند الله بيوك كناه وچوق عقوبتى موجبدر

(١٦) ولولا اذ سمعتموه قلتم ما يكون لنا ان نتكلم بهذا سبحانك هذا بهتان عظيم ❊ بو سوزى ايشتديككزده نيچون ديمديكزكه بو بله كلام سويلمك بزه لايق دكلدر يارب سنى تنزيه ايده رز بو كلام حرم نبويه منسا فقلردن بهتان عظيمدر

(١٧) يعظكم الله ان تعودوا لمثله ابدا ان كنتم مؤمنين (١٨) ويبين الله لكم الآيات والله عليم حكيم ❊ الله تعالى سزه وعظ ايدركه اكر مؤمنلر ايسه كز بو مثللو سوزلره ابدى عودت ايتميه سز الله تعالى سزه محاسن ادابه دلالت آيتلرينى بيان ايدركه تأدب ايده سز الله تعالى جميع احواله عليم وتدبيرلرنده حكيمدر

(١٩) ان الذين يحبون ان تشيع الفاحشة فى الذين آمنوا لهم عذاب اليم فى الدنيا والآخرة والله يعلم وانتم لا تعلمون ❊ شونلركه مؤمنلرده بد نامليق نشر اولديغنى سورلر انلر ايچون دنياده حد ورسوايلق واخرتده عذاب نار وادر الله تعالى قلبلرده اولانى بيلور سزانى بيلمزسكز

(٢٠) ولولا فضل الله عليكم ورحمته وان الله رؤف رحيم ❊ اكر الله تعالانك سزه فضل ورحمتى اولميدى دنياده عذابكزى تعجيل ايدردى الله تعالى عبادنه رأفتلو ور حملودر

حزب ٣

(٢١) يا ايها الذين آمنوا لا تتبعوا خطوات الشيطان ومن يتبع خطوات الشيطان فانه يأمر بالفحشاء والمنكر ولولا فضل الله عليكم ورحمته ما زكى منكم من احد ابدا ولكن الله يزكى من يشاء والله سميع عليم ❊ اى مؤمنلر شيطانك وسوسه سنه تبعيتله قذف وكذب ايتمك كبيكه شيطانك آثارنه متابعت ايدرسه اول شيطان اكا اعمال قبيحه وشرعك انكار ايتديكى شيئله امر ايدر اكر الله تعالانك سزه فضل ورحمتى اولميدى افعال قبيحه سزدن ابدى تطهير اولنمزدى ولكن الله تعالى ديلديكنى قبول توبه ايله تطهير ايدر الله تعالى جملهنك اقوالنى ايشيدر ونيتلرينى بيلور

(٢٢) ولا يأتل اولوا الفضل منكم والسعة ان يؤتوا اولى القربى والمساكين والمهاجرين فى سبيل الله وليعفوا وليصفحوا الا تحبون ان يغفر الله لكم والله غفور رحيم ❊ سزدن دينده فضل ومالده وسعت صاحبلريكه (مراد ابوبكر رضى الله تعالى عنهدر) اقرباسنه وفقرايه وفى سبيل الله هجرت ايدنلره انفاق واحسان ايتمامكه يمين ايتمسون بلكه انلردن صادر اولان جرمى عفو وانتقامدن اغماض ايتسونلر آيا سز سومزميسكزكه الله تعالى سزى مغفرت ايدر الله تعالى مغفرت ورحمت ايديجيدر ❊ ديلديكه ابوبكر رضى الله تعالى عنهك (مسطح) تيزه سى اوغلى فقير ومهاجر ايدى صديق رضى الله تعالى عنه اكا نفقه احسان ايتمكده ايدى عايشه رضى الله تعالى عنهانك حقنده افترا ايتمكله اندن انفاقى قطع ويمين ايتمشيدى پيغمبر عليه السلام بو آيت كريمه يى ابوبكر رضى الله تعالى عنه يه قرائت ايتدكده بلى مغفرت اولنمزى سورز ديو مسطحه ينه انفاق ايدر اولوب والله هيچ نفقه سنى قطع ايتمم ديدى

(٢٣) ان الذين يرمون المحصنات الغافلات المؤمنات لعنوا فى الدنيا والآخرة ولهم عذاب عظيم ❊ شونلركه قذف اولندقلرندن غافله محصنه عفيفه مؤمنه لرى قذف ايدرلر انلر دنياده وآخرتده مطرود وملعونلردر وانلر ايچون عذاب عظيم واردر

(٢٤) يوم تشهد عليهم السنتهم وايديهم وارجلهم بما كانوا يعملون ❊ قيامتده انلرك اسانلرى واللرى واياقلرى انلرك ايشلدكلرى عمللرى اوزرينه شهادت ايدرلر

(٢٥) يومئذ يوفيهم الله دينهم الحق ويعلمون ان الله هو الحق المبين ❊ او الكونده الله تعالى انلره مستحق اولدقلرى جزايى تماما ادا ايدر و بيلورلركه الله تعالى كندو ذاتيله ثابت والوهيتده ظاهر وعقاب وثوابه قادردر

(٢٦) الخبيثات للخبيثين والخبيثون للخبيثات والطيبات للطيبين والطيبون للطيبات اولئك مبرؤن مما يقولون لهم مغفرة ورزق كريم ❊ خبيث سوز سويلمك خبيث آدملره لايقدر وخبيث آدملر خبيث كلامه سزادر وطيب كلام طيب آدملره شايانذر وطيب آدملره طيب سوز سويلمك ياقشور پيغمبر عليه السلام وعايشه وصفوان رضى الله تعالى عنهم اول مفتريلرك افترالرندن مبرالردر انلر ايچون مغفرت وجنتده نعمت وكرامت واردر ❊ اشبو آيت كريمه

عايشه صديقه رضى الله تعالى عنهايى قذف ايدنلرى ذم وانى برائت وطهارتله
وصف ايدنلرى مدح ديلدى ياخود خبيث نسا خبيث رجل ايچون وطيب
نسا طيب رجل ايچون ديمكدر

(٢٧) يا ايها الذين آمنوا لا تدخلوا بيوتا غير بيوتكم حتى تستأنسوا
وتسلموا على اهلها ذلكم خير لكم لعلكم تذكرون ❊ اى مؤمنلر
كندو خانه كزدن غيرى كيمسه نك خانه سنه كيرمك تا كه اول خانه نك اهلندن
اذن آلوب وسلام ويروب كيره سز بو اذنله وسلامله كيرمكز سزه خيراودر كه اهل
خانه ستر عورات ودفع مكروهات ايدهلر شايد بونلرى ملاحظه ايله متعظ اوله سز

(٢٨) فان لم تجدوا فيها احدا فلا تدخلوها حتى يؤذن لكم وان قيل لكم
ارجعوا فارجعوا هو ازكى لكم والله بما تعملون عليم ❊ اول
غيرينك خانه سنده سزه اذن ويرد كيمسه بولمز سكز تا اذن ويره جك كمسنه
ظهورينه دك كيرميك اكر اذن طلبكزده كيرو كيدك دينلورسه رجوع ايدوب
كيرو كيدك كه انده وقوف يا الحاحكزدن رجوعكز سزك محسنات واداب كزدندر
الله تعالى سزك اجازه وابرام عملكزى بيلور واكا كوره مكافات ايدر

(٢٩) ليس عليكم جناح ان تدخلوا بيوتا غير مسكونة فيها متاع لكم
والله يعلم ما تبدون وما تكتمون ❊ دائم ساكن اولميوب آينده ورونده
ايچون اولان رباط وخانلره دخوللكزده سزه كناه يوقدر كه حرور بردن
ومتاعكزى وضعله محفوظ اولور سكز الله تعالى سزك بو اعتيذانله آشكار مرادكزى
ومكتوم نيتكزى بيلور * ديلديكه يولده اولان خانلره دخولده كيمدن اذن النور
ديو سؤال اولنمغله بو آيت نازل اولدى

(٣٠) قل للمؤمنين يغضوا من ابصارهم ويحفظوا فروجهم ذلك
ازكى لهم ان الله خبير بما يصنعون ❊ مؤمنلره سويله كه كوزلرينى سبب
فتنه اولان نامحرمه نظردن صرف ايتسونلر وفرجلرينى حفظ ايتسونلر
بو صرف وحفظ انلره نفعلودر الله تعالى كوزكزله وجوارحكزله اولان
صنيعكزدن خبيردر

(٣١) وقل للمؤمنات يغضضن من ابصارهن ويحفظن فروجهن
ولا يبدين زينتهن الا ما ظهر منها وليضربن بخمرهن على جيوبهن
ولا يبدين زينتهن الا لبعولتهن او آبائهن او آباء بعولتهن او ابنائهن او ابناء

بعولتهن او اخوانهن او بنى اخوانهن او بنى اخواتهن او نسائهن
او ما ملكت ايمانهن او التابعين غير اولى الاربة من الرجال او الطفل
الذين لم يظهروا على عورات النساء ولا يضربن بارجلهن ليعلم ما يخفين
من زينتهن وتوبوا الى الله جميعا ايه المؤمنون لعلكم تفلحون ❊
ونساء مؤمنهلره ديكه حلال اولميان شيدن كوزلرينى منع ايتسونلر وفرجلرينى
حفظ ايتسونلر وزينتلرينى اظهار ايتمسونلر مكر ايش وقتنده ظاهر اولور
زينتلريكه انلر خاتم وسرمه والنده كى حنا كبيكه انلر يوزده والده اولمغله اظهاره
محتاجدر و باش اورتولرينى ياقه لرى اوزرينه چكسونلر كه صاچلرى وقولغى
آردى وكوكسى ستر اولسون وديكر زينتلريكه خفيه در يوزده والده اولندن
ماعدا بيلازك وكرداناق وخلخال كبيلرك موضعلرينى اظهار ايتمسونلر مكر زوجنه
وبابالرينه وزوجنك باباسنه واوغللرينه واوكى اوغللرينه وقرداشلرينه واركك
وقز قرداشلرينك اوغللرينه (اكرچه عمسى ودايسى دخى محرملردر لكن
اوغللرينه تعريف ايدرلر ده فتنه يى موجب اولور ديو ذكر اولنمامش ديلمش
ومسلمان خاتونلرينه (زيرا كفره قاريلرينه كوسترمكده اختلاف علما واردر)
وجاريه سى اولان مسلمه وكافره يه وخاتونلره ميلى اولميوب انجق همتى طعامه
قصر اولان ارككاره كه شهوت بيلمز عنين وپير وخصى كبيلره ونسالرك عورتنه
مطلع اولميان نامراهق نابالغ اطفاله (يعنى بوقاردنبرو تعداد اولنان كيمسه لره
اول زينت خفيه لرى موضعنى اظهار ايدر) وزينت خفيه سى بيلنمك ايچون
خلخاللى اياقلرينى يولده كيدركن يريه اورمسون اى مؤمنلر سزدن صدور
ايدن تقصيراتدن الله تعالىيه توبه ورجوع ايدك شايدكه اول توبه ايله فلاح
بولوب دنيا وآخرت سعادتنه نائل اوله سز

(٣٢) وانكحوا الايامى منكم والصالحين من عبادكم وامائكم ان يكونوا
فقراء يغنهم الله من فضله والله واسع عليم ❊ سزدن بكر وثيب
رجال ونساكز زوجى اولميانلرى نكاح ايدك وعبد وجاريه كزدن نكاحه صالح
اولنلرى دخى تزويج ايدك اكر انلر فقير ايسه لر الله تعالى انلرى فضليله غنى ايدر
الله تعالى معاشه وسعت ويريجى ومستحقنى بيليجيدر

(٣٣) وليستعفف الذين لا يجدون نكاحا حتى يغنيهم الله من فضله والذين
يبتغون الكتاب مما ملكت ايمانكم فكاتبوهم ان علمتم فيهم خيرا وآتوهم
من مال الله الذى آتيكم ولا تكرهوا فتياتكم على البغاء ان اردن تحصنا

لتبتغوا عرض الحيوة الدنيا ومن يكرههن فان الله من بعد اكراههن غفور رحيم ٭ شونلرکه اسباب نکاح اولان مهر ونفقه‌یی بوله مزلر انلر حرامدن اجتناب ایله عفت ایتسونلر تا که الله تعالی فضلندن انلره غنا ویروب تزوج ایده جک شی بوله‌لر مالك اولدیغکز کوله وجاریه‌دن شونلرکه سزدن مکاتبه استرلر انلری مکاتب ایدك اکر انلرده امینلك واداء مالده قدرت بیلورسکز واول مکاتب کوله وجاریه‌کزه الله تعالانك سزه ویردیکی مالدن ویرك وجاریه‌لریکز کندولرینی تحفظ مراد ایدرکن اول فحشله تمتع واولادینی فروختله کسب تعیش ایچون انلری زنایه اکراه ایتمیك کیمکه انلری زنایه اکراه ایده انك وبالی انلری اکراه ایده نکدر الله تعالی اول جاریه‌لر بوفحشی بوله اکراها ایتدکدنصکره انلری مغفرت وظلم اولندقلری ایچون رحمت ایدر ٭ بو آیت کریمه ده مسطور مکاتب یعنی بر کیمسه کوله وجاریه‌سنی شومقدار بهایه قطعله مکاتب ایدر که اولمقدار مبلغی قزانوب افندیسنه ادا ایدر وآزاد اولور اکثر علما بومکاتب ایتمکی وجوبی اولمیوب مستحبدر دیمشلر ٭ منقولدر سیرین افندیسی انس بن مالك رضی الله تعالی عنهدن مکاتبلك استدی انس امتناع ایتمکله سیرین عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنهایه شکایت ایتدکده انی دره ایله ضرب ومکاتب ایتدردی ٭ وینه بو آیت کریمه‌ده جاریه‌یی زنایه اکراهدن نهی اولنمسنك سبب نزولنده روایت اولندیکه عبد الله بن ابی نام منافق معاذه ومسیکه نامنده جاریه‌لرینی زنایه اکراهله تجارت ایدردی ظهور اسلامده اول جاریه‌لر بربرینه دیدیلرکه اکر بو ایشمز خیر ایسه الویردی اکر شر ایسه وقتی کلدی ترك ایده لم دیو حضور نبوی‌یه کلوب افاده لرنده منع اولندی

(٣٤) ولقد انزلنا الیکم آیات مبینات ومثلا من الذین خلوا من قبلکم وموعظة للمتقین ٭ بز سزه حلال وحرامی وحدود واحکامی بیان ایدیجی آیتلر کوندردك وسزدن مقدم کچمش مثل وقصه‌لر بیان ایدیککه اول یوسف ومریم قصه‌لرینه بکزر قصهٔ عجیبه درو متقیلره پند وموعظه انزال ایتدك

نصف

(٣٥) الله نور السموات والارض مثل نوره کمشکوة فیها مصباح المصباح فی زجاجة الزجاجة کانها کوکب دری یوقد من شجرة مبارکة زیتونة لا شرقیة ولا غربیة یکاد زیتها یضیء ولو لم تمسسه نار نور علی نور یهدی الله لنوره من یشاء ویضرب الله الامثال للناس والله بکل شیء علیم ٭ لفظ نور اسماء حسنادن اولمغله عینی تفسیر ایتمش وار

وصاحب کشاف سموات وارضده اولان نورك صاحبیدر دیمش یعنی سمواتی ملائکهٔ مقربین وارضی انبیاء مرسلین ایله تنویر ایتمشدر دیمك اوله یاخود سموات وارض اهلی آنك نوریله حقه اهتدا ایدر قلب مؤمنده آنك نورینك مثلی قندیلکده اولان چراغکه اول چراغ قندیلده اولوب اول قندیل مشتری وزهره یلدزی کبی مشعشع ایکن مبارك زیتون اغاجنك زیتندن یاقیلورکه اول اغاج نه شرقی ونه غربیدر (بلکه وسط عالم صحرای واسعهٔ معموره‌ده در شاید شام اوله) اول اغاجك زیتنه آتش طوقنمقسزین کمال صفوتندن یقیندرکه چراغ آسا ضیا ویره بونك ضیاسی وچراغك نوری وقندیلك لطافتی نور علی نوردر الله تعالی نوری معرفتیله دیلدیکنی راه حقه هدایت ایدر الله تعالی ناس ایچون احساس اولنه جق مثللر ضرب ایدرکه هدایتی حس ایده‌لر الله تعالی معقول ومحسوس ظاهر وباطندن هر شیئی علیمدر ٭ بو آیت کریمه‌ده مفسرین رحمهم اللهك غایت طویل وعمیق تفسیر وبیانلری اولوب بومختصرك تحملی اولمدیغندن حسب الطاقه بومقدارجه وضع قلم اولندی

(٣٦) فی بیوت اذن الله ان ترفع ویذکر فیها اسمه یسبح له فیها بالغدو والآصال ٭ خانه‌لرده یعنی مسجدلرده که الله تعالی انلرك قدرینی ترفیعله تعظیم اولنمق اذن وامر ایلدی وآنلرده آنك اسمی یاد اولنور وانلرده صباح واخشام الله تعالی‌یه تسبیح ونماز مفروضه ادا اولنور ٭ دینلدیکه بونلر درت خانه‌در که امر الهیله پیغمبران بنا ایلمشلردر بری (کعبهٔ معظمه) که سعی خلیل ومدد اسماعیل علیه السلامله تمام اولدی وبری (بیت المقدس) که داود علیه السلام خلافتنده مباشرت وسلیمن علیه السلام یدیله تمام اولدی و(مسجد مدینه) و(مسجد قبا) پیغمبرمز علیه السلام اشارتیله اولدی وجمیع مساجد دخی دینلمشدر

(٣٧) رجال لا تلهیهم تجارة ولا بیع عن ذکر الله واقام الصلوة وایتاء الزکوة یخافون یوما تتقلب فیه القلوب والابصار ٭ آدملر واردرکه انلری تجارت رابحه واخذ وعطا ذکر اللهدن ونمازدن واداء زکاتدن منع واشغال ایتمز مع هذا قلبلرك وکوزلرك اهوال یوم قیامتده تقلب واضطرابندن خوف ایدرلر

(٣٨) لیجزیهم الله احسن ما عملوا ویزیدهم من فضله والله یرزق من یشاء بغیر حساب ٭ انلر اول اعمال صالحه که خرفده اولدقلری

سببیله الله تعالی انلره اعمال حسنه‌لرینك جزاسنی وبره واعماللریله مستحق اولمدقلری ثوابی فضلندن زیاده ایلیه الله تعالی دیلدیکی کیمسه‌یه رزق واجری حسابسز احسان ایدر

(٣٩) وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَعْمَالُهُمْ كَسَرَابٍ بِقِيعَةٍ يَحْسَبُهُ الظَّمْآنُ مَاءً حَتَّى إِذَا جَاءَهُ لَمْ يَجِدْهُ شَيْئًا وَوَجَدَ اللَّهَ عِنْدَهُ فَوَفَّاهُ حِسَابَهُ وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ ☼ شول کافر اولنلرك عمللری یاز کوننده اووه لرده کول کبی کورینن سراب کبیدرکه صوسز کیمسه‌لر آنی کوروب صو ظن ایدرلر اکا یقین کلدکده برشی بولمز کافرلر دخی عمللری انلره نفع ایدر ظن ایدرلر انلره موت کلدکده اول عملك یرینه الله تعالانك عقابنی بولورکه انك حساب وجزاسنی تماما ادا ایدر الله تعالی حسابده سریعدر

(٤٠) أَوْ كَظُلُمَاتٍ فِي بَحْرٍ لُجِّيٍّ يَغْشَاهُ مَوْجٌ مِنْ فَوْقِهِ مَوْجٌ مِنْ فَوْقِهِ سَحَابٌ ظُلُمَاتٌ بَعْضُهَا فَوْقَ بَعْضٍ إِذَا أَخْرَجَ يَدَهُ لَمْ يَكَدْ يَرَاهَا وَمَنْ لَمْ يَجْعَلِ اللَّهُ لَهُ نُورًا فَمَا لَهُ مِنْ نُورٍ ☼ یاخود انلرك اعماللری دریانك انکنده حاصل اولمش ظلمات کبیدرکه برموجی برموج قاپلیه وانلرك اوزرینه بلوتلرك ظلماتی کلوب بربری اوزرینه تراکم ایده که کندو الینی چیقارسه یقین اولمزالینی کورمه کیمسه که الله تعالی دین وایمان نوری ویرمیه انکچون نور ایمان اولمز

(٤١) أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُسَبِّحُ لَهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالطَّيْرُ صَافَّاتٍ كُلٌّ قَدْ عَلِمَ صَلَاتَهُ وَتَسْبِيحَهُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ ☼ کورمدیکمی بیلمدیکمی که سمواتده وارضده اولنلر وصف صف اوچان قوشلر الله تعالایه تسبیح ایدرلر تسبیح وطیران ایدنلرك کلیسی صلات وتسبیحلرینی بیلورلر الله تعالی انلرك فعللرینی بیلور

(٤٢) وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ ☼ آسمان وزمینك پادشاهی الله تعالادر وجمله‌نك رجوعی اکادر

(٤٣) أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُزْجِي سَحَابًا ثُمَّ يُؤَلِّفُ بَيْنَهُ ثُمَّ يَجْعَلُهُ رُكَامًا فَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خِلَالِهِ وَيُنَزِّلُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ جِبَالٍ فِيهَا مِنْ بَرَدٍ فَيُصِيبُ بِهِ مَنْ يَشَاءُ وَيَصْرِفُهُ عَنْ مَنْ يَشَاءُ يَكَادُ سَنَا بَرْقِهِ يَذْهَبُ بِالْأَبْصَارِ ☼ آیا کورمزمیسنکه الله تعالی باولتلری بلوك بلوك سوق ایدر صکره بینلرینی تألیف وضم ایدر صکره آنلری بربری اوزرینه یغر کوررسنکه یغمورانك

ارالقلرندن چیقار وکوکدن طلوطاغلرندن طلولری ایندیروانی دیلدیکی اکین وباغ وسائره اصابت ایتدیروب هلاك ایدر ودیلدیکندن صرفله حفظ ایدر یقین اولورکه آنك برقنك شدت ضیاسی کوزلرك نورینی کیده‌ره

(٤٤) يُقَلِّبُ اللَّهُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَعِبْرَةً لِأُولِي الْأَبْصَارِ ☼ الله تعالی لیل ونهاری کیدوب کلمك ارتوب اکسلمك نور ظلمت حر وبرد حاللریله چویرر بوذکر اولنان احوالده بصیرت صاحبلرینه وحدانیت باری‌یه دلالت وعبرت واردر

(٤٥) وَاللَّهُ خَلَقَ كُلَّ دَابَّةٍ مِنْ مَاءٍ فَمِنْهُمْ مَنْ يَمْشِي عَلَى بَطْنِهِ وَمِنْهُمْ مَنْ يَمْشِي عَلَى رِجْلَيْنِ وَمِنْهُمْ مَنْ يَمْشِي عَلَى أَرْبَعٍ يَخْلُقُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ☼ عناصرك اصلی صو اولمغله قدرت الهیه‌له اندن عناصرثلثه تکون ایتمشدر بناءعلیه الله تعالی صودن هرحیوانانی خلق ایلدی انلردن بعضیسی قارنی اوزره بعضیسی ایکی اباقله بعضیسی درت اباقله یورر عناصر متحد ایکن الله تعالی صورت وهیئت وحرکتلری مختلف دیلدیکی صورتله حیوانات خلق ایدر الله تعالی هرشیئه قادردر

(٤٦) لَقَدْ أَنْزَلْنَا آيَاتٍ مُبَيِّنَاتٍ وَاللَّهُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ☼ بز حقیقتی بیان ایدر آیتلر کوندردك الله تعالی دیلدیکنی صراط مستقیمه هدایت ایدر

(٤٧) وَيَقُولُونَ آمَنَّا بِاللَّهِ وَبِالرَّسُولِ وَأَطَعْنَا ثُمَّ يَتَوَلَّى فَرِيقٌ مِنْهُمْ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَمَا أُولَئِكَ بِالْمُؤْمِنِينَ ☼ منافقلر دیرلرکه بز الله تعالایه ورسولنه ایمان ایتدك وامرلرینه اطاعت ایتدك صکره انلردن برفرقه‌سی بو اقرارلرندن رجوع ایدرلر انلر مؤمنلردن دکلدر * روایت اولندیکه بشر منافقله بر یهودینك بیننده خصومت واقع اولوب یهودی محکمهٔ نبوی‌یه کیده‌لم دیدی بشر منافق کعب بن اشرفه مرافعه اوله‌لم دیدکله بو آیت کریمه نازل اولدی

(٤٨) وَإِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ إِذَا فَرِيقٌ مِنْهُمْ مُعْرِضُونَ ☼ قچان بینلرنده حکم ایتمك ایچون اول منافقلر الله تعالایه ورسولنه دعوت اولنسه‌لر انلردن برفرقه اعراض ایدرلر

(٤٩) وَإِنْ يَكُنْ لَهُمُ الْحَقُّ يَأْتُوا إِلَيْهِ مُذْعِنِينَ ☼ اکر انلرده‌والرنده حق اولدقلرینی جزم ایتسه‌لر پیغمبر علیه السلام حق اوزره حکم ایتدیکنی

بيلدكلرندن سرعتله اكا كاورلر

(٥٠) أَفِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ أَمِ ارْتَابُوا أَمْ يَخَافُونَ أَنْ يَحِيفَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ وَرَسُولُهُ بَلْ أُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ✵ ايا انلرك قلبلرنده كفر وظلم مرضيمى واردر ياخود بر تهمت مشاهده سيله پيغمبرده شكاريمى واردر ياخود انلره الله تعالى ورسولى حيف وغدر ايدر ديو قورقارلرمى اويله دكل بلكه انلر نفسلرينه ظلم ايديجيلردر

(٥١) إِنَّمَا كَانَ قَوْلَ الْمُؤْمِنِينَ إِذَا دُعُوا إِلَى اللّٰهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ أَنْ يَقُولُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ✵ مؤمنلر وقت مخاصمه لرنده بينلرنده حكم اولنمق ايچون كتاب اللهه وپيغمبره دعوت اولندقلرنده كلاملرى انجق ايشتدك وامرينه اطاعت ايتدك ديمك اولدى انلر فلاح بوليجيلردر

(٥٢) وَمَنْ يُطِعِ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ وَيَخْشَ اللّٰهَ وَيَتَّقْهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ ✵ كيمكه الله تعالى ورسولنك امر ايتديكى فرائض وسننه اطاعت ايده وايشلديكى كناهلر ايچون الله تعالانك عذابندن قورقه ودائما اندن صاقنه انلر نجات بوليجيلردر

(٥٣) وَأَقْسَمُوا بِاللّٰهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَئِنْ أَمَرْتَهُمْ لَيَخْرُجُنَّ قُلْ لَا تُقْسِمُوا طَاعَةٌ مَعْرُوفَةٌ إِنَّ اللّٰهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ✵ منافقلر جهد ايله يمين وقسم ايدرلركه اكرسن ديار وماللرمزدن چيقك ديو امر ايدرسك فى الحقيقه چيقه لرسن ديكه يمين ايتميك سزدن مطلوب اولان خلوص وصدقله اطاعتدر يوخسه نفاقانه خلاف يمين دكلدر الله تعالا سزك اعماللكزه خبيردر درونكزده اولان نفاقى بيلور

(٥٤) قُلْ أَطِيعُوا اللّٰهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْهِ مَا حُمِّلَ وَعَلَيْكُمْ مَا حُمِّلْتُمْ وَإِنْ تُطِيعُوهُ تَهْتَدُوا وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ✵ ديكه الله تعالى ورسولنه طوع وصفوتله اطاعت ايدك اكر اطاعتدن يوز چويررسكز پيغمبره ضرر ايتمزسكز كه اكا تحميل اولنان انجق تبليغ رسالتدر وسزه تحميل اولنان اطاعت وانقياددر اكر اكا اطاعت ايدرسكز هدايت بولورسكز رسول اوزره واجب اولان انجق آشكاره تبليغ ودعوتدر

حزب ٤

(٥٥) وَعَدَ اللّٰهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَىٰ لَهُمْ وَلَيُبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا وَمَنْ كَفَرَ

بَعْدَ ذَٰلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ✵ سزدن ايمان كتوروب عمل صالح ايشليانلرى الله تعالى عرب وعجم وسائر كفارك يرلرنده خليفه ايتمكه وعد ايتدى مقدم بنى اسرائيلى جباره دنصكره مصر وشامه خلف ايتديكى كبى تاكه راضى اولديغى دين اسلامى انلر ايچون قوتله متمكن ايده وانلرك حاللرينى اعدادن خوفدنصكره امنه تبديل ايده امين اولدقلرى حالده بكا عبادت ايدوب برشئ اشراك ايتميه لر بووعددنصكره ارتداد ايده يابو نعمته كفران اوله اول كيمسه لر فاسقلردر ✵ بو آيت كريمه نك سبب نزولنده دينلديكه پيغمبرمز عليه السلام وحيدنصكره اصحابيله مكه ده اون ييل مكثنده كفارك اذاسنه صبرايله امر اولندى وقتلرى خوفله كچوب بعده مدينه يه هجرتلرنده قتالله امر اولنوب دائما سلاح چيقارمزلردى بعضا ديرلر ديكه آيا سلاحمزى چيقاروب امن وراحتده اولديغمز كونى كورر ميز الله تعالى بوآيتله وعد بيوريلان امورى اجرا ودين اسلامى اظهار واعدالرى اوزره منصور ايدوب خوفدنصكره امنه وارض بسطه نائل ايلدى

(٥٦) وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ✵ نمازه اقامت ايدك وزكات واجبه يى ويرك وپيغمبر عليه السلامك امرينه اطاعت ايدك شايدكه رحمت بولمش اوله سز

(٥٧) لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَمَأْوَاهُمُ النَّارُ وَلَبِئْسَ الْمَصِيرُ ✵ يامحمد ظن ايتمه كه كافرلر الله تعالى يى يرده انلره عذاب ايتمكدن عاجز ايده لر انلرك يرلرى جهنم آتشيدر اول نه قبيح مكاندر

(٥٨) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لِيَسْتَأْذِنْكُمُ الَّذِينَ مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ وَالَّذِينَ لَمْ يَبْلُغُوا الْحُلُمَ مِنْكُمْ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ مِنْ قَبْلِ صَلَاةِ الْفَجْرِ وَحِينَ تَضَعُونَ ثِيَابَكُمْ مِنَ الظَّهِيرَةِ وَمِنْ بَعْدِ صَلَاةِ الْعِشَاءِ ثَلَاثُ عَوْرَاتٍ لَكُمْ لَيْسَ عَلَيْكُمْ وَلَا عَلَيْهِمْ جُنَاحٌ بَعْدَهُنَّ طَوَّافُونَ عَلَيْكُمْ بَعْضُكُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمُ الْآيَاتِ وَاللّٰهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ✵ اى مؤمنلر كوله كز وجاريه كز وسزدن بالغ اوليان حرصبيانكز اوچ وقتده يانكزه كيرمكه اذن استه سونلر برى صباح نمازندن اولكه يتاقدن قالقوب لباس كيه جككز وقتدر برى دخى ظهر وقتنده كه اويقوده بولنوب شايد ثيابسز بولنه سز برى دخى ياتسودن صكره كه لباسدن تجرد وقتكزدر بواوچ وقتده عورتكزى تستر مختل اولور بواوچ وقتدنصكره كوله وجاريه كز وصبيانكزه يانكزه كيروب بعضكز بعضكزه خدمت ايتمكده

وبال بوقدر الله تعالى احكام آيتلريني سزه بويله بيان ايدر الله تعالى مصالح عباده عليم ومراسم آدابي رعايتده حكيمدر

(٥٩) وَاِذَا بَلَغَ الْاَطْفَالُ مِنْكُمُ الْحُلُمَ فَلْيَسْتَأْذِنُوا كَمَا اسْتَأْذَنَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمْ اٰيَاتِهِ وَاللّٰهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ☼ سزدن حر اولنلر بالغ اولدقده سائر كيمسه لر مقدم اذن استدكاري كبي انلردخي هر وقت اذنله كيرسونلر بو حكم بيان اولندیغی كبي الله تعالى سزكچون آيتلريني بيان ايدر الله تعالى جميع احوالكزه عليم ووضع شريعتده حكيمدر

(٦٠) وَالْقَوَاعِدُ مِنَ النِّسَاءِ اللَّاتِي لَا يَرْجُونَ نِكَاحًا فَلَيْسَ عَلَيْهِنَّ جُنَاحٌ اَنْ يَضَعْنَ ثِيَابَهُنَّ غَيْرَ مُتَبَرِّجَاتٍ بِزِينَةٍ وَاَنْ يَسْتَعْفِفْنَ خَيْرٌ لَهُنَّ وَاللّٰهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ☼ نسالردن شونلر كه حيض وحملدن كسلمش اختياره نكاحه اميديوق وجمالدن هيچ بقيه قالمامش عجوزه اولوب اوتورمش انلر ايچون نماز اورتوسندن ماعدا باشمق وچار كبي شيلري براقمقده وبال يوقدر بوشرطله كه كنديني نظام وزينت ويروب اندامني رجاله اظهار ايتميه انلرك كندولره زينت ويرميوب عفت ايتلري انلر ايچون خيراودر الله تعالى انلرك ارككلر حقنده سويلدكلريني ايشيدرو مقصودلريني بيلور

(٦١) لَيْسَ عَلَى الْاَعْمٰى حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْاَعْرَجِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْمَرِيضِ حَرَجٌ وَلَا عَلٰى اَنْفُسِكُمْ اَنْ تَأْكُلُوا مِنْ بُيُوتِكُمْ اَوْ بُيُوتِ اٰبَائِكُمْ اَوْ بُيُوتِ اُمَّهَاتِكُمْ اَوْ بُيُوتِ اِخْوَانِكُمْ اَوْ بُيُوتِ اَخَوَاتِكُمْ اَوْ بُيُوتِ اَعْمَامِكُمْ اَوْ بُيُوتِ عَمَّاتِكُمْ اَوْ بُيُوتِ اَخْوَالِكُمْ اَوْ بُيُوتِ خَالَاتِكُمْ اَوْ مَا مَلَكْتُمْ مَفَاتِحَهُ اَوْ صَدِيقِكُمْ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ اَنْ تَأْكُلُوا جَمِيعًا اَوْ اَشْتَاتًا فَاِذَا دَخَلْتُمْ بُيُوتًا فَسَلِّمُوا عَلٰى اَنْفُسِكُمْ تَحِيَّةً مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ مُبَارَكَةً طَيِّبَةً كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمُ الْاٰيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ☼ اعمايه وتوپاله وخسته يه وكنديكزه خانه كزده طعام ييمكده كناه يوقدر ياخود باباكزك خانه سنده يا اناكزك ياقرنداشكزك ياقزقرنداشكزك ياعموجه كزك ياخاله كزك ياداييكزك ياتيزه كزك خانه لرنده دخي طعام ييمكده كناه يوقدر ووكيللي وخزينه داري اولديغكز وهر وجهله سزدن امنيتي اولوب مالي تحت تصرفكزده اولديغي كمسنه نك ورضاكزده اولان كوله كزك خانه سنده دخي طعام اكلنده وبال يوقدر وبابا واوغل وقرداش كبي اولديغكز صديق وحقيق دوستكزك خانه سنده دخي طعام ييمكده بأس يوقدر وسزكچون جمعيتله ويابشقه بشقه طعام ايتمكده وبال يوقدر قچان سزلر بوخانه لردن

برينه ياخود مسجدلره دخولكزده آنك اهلنه سلام ويرك كه انلر اقرباكز ودين قرداشلريكزدر اويله سلام كه انكله سزه خير وثواب وبركت واول خانه اهلني تطييب واردر الله تعالى سزه بونلر كبي آيتلريني بيان ايدر كه شايد تعقل ايدوب موجبنجه عمل ايده سز * بو آيت كريمه ده اولاد قيدي اولمديغي كشينك مالي كندو كسبي اولديغي كبي اولاد دخي كندو كسبي اولمغله خانه سي كندو خانه سي كبيدر * بو آيت كريمه نك سبب نزولنده علما اختلاف ايتمشلردر انلردن مشهور ومتفق اولان تسطير اولنديكه صحابه دن صحيح الوجود بعضيلري بومذكور مريضلرله طعام ايتمزلردي ياخود بومريضلر بزدن نفرت ايدرلر ديوارباب صحتله طعام ايتمكدن احتراز ايدرلردي بناء عليه آيتك بالاسي بونلرك حقنده اوله * بعض صحابه سفره كتدكلرنده خانه لرينك انبار وذخايريني بركيمسه يه تفويض ايتمشيدي سفردن رجوعنده اول امين نصب ايتديكي كيمسه اول ذخيره دن اكل ايتميوب مضطر الحال اولديغني فهم ايدوب سؤالنده اذنسز طعامكي اكلدن حذر ايتدم ديمكله (اوما ملكتم مفاتحه) كلام شريفي انك شاننده اوله * كنانه دن بني ليث بن عمرو وانصاردن بعضيلري مسافرسز طعام ييمزلردي حتى كيجه نك ثلثنه دك طعام اوكلرنده بكلرلردي (ليس عليكم جناح ان تأكلوا جميعا او اشتاتا) كلام شريفي انلرك شاننده اوله ديمشلردر

(٦٢) اِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ اٰمَنُوا بِاللّٰهِ وَرَسُولِهِ وَاِذَا كَانُوا مَعَهُ عَلٰى اَمْرٍ جَامِعٍ لَمْ يَذْهَبُوا حَتّٰى يَسْتَأْذِنُوهُ اِنَّ الَّذِينَ يَسْتَأْذِنُونَكَ اُولٰئِكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَرَسُولِهِ فَاِذَا اسْتَأْذَنُوكَ لِبَعْضِ شَأْنِهِمْ فَأْذَنْ لِمَنْ شِئْتَ مِنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمُ اللّٰهَ اِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ☼ انجق مؤمنلر انلردر كه خلوص قلبله الله تعالى يه ورسولنه ايمان ايده لر قچان انلر برامر ايچون رسول الله ايله جمع اولسه لر جمعه وعيد وجهاد ومشاوره كبي تا اندن اذن المينجه يانندن كتمزلر بوحالده سندن اذن استيذان كمسنه لر الله تعالى يه ورسولنه صدقله ايمان ايدنلردندر بومؤمن مخلصلر بعض مهم ايشلر ايچون سندن اذن طلب ايتدكلرنده انلردن كيمه ايسترسك اذن وير وسندن اذن آلمشلر ايكن دخي سن انلر ايچون الله تعالى دن مغفرت طلب ايله زيرا اذن طلبلري عذر ضمننده دخي اولورسه امر دنيايي امر دينه تقديم واردر الله عظيم الشان قوللرينك تقصيراتني مغفرت وتكليف خفيفلرنده رحمت ايدیجيدر

(٦٣) لَا تَجْعَلُوا دُعَاءَ الرَّسُولِ بَيْنَكُمْ كَدُعَاءِ بَعْضِكُمْ بَعْضًا قَدْ يَعْلَمُ اللّٰهُ

نصف

الذين يتسللون منكم لواذا فليحذر الذين يخالفون عن امره ان تصيبهم فتنة او يصيبهم عذاب اليم ✲ رسول اللهك دعاسنى بينكزده بعضكز بعضكزه ايتديككز دعاكبى ظن ايتميك كه انك دعاسى مستجاب ومقبولدر ياخود آنك دعوتنى سزك بينكزده بر بريكزى دعوت ايدر كبى يتاميك كه سزك بر بريكزى دعوتكزده اعراض ومسامحه اولور انك دعوتى واجب قبيلندندر ياخود انى بر بريكزى يافلان نداسيله چاغر ديغكز كبى چاغرميك بلكه يارسول الله يا نبى الله ديو تعظيمله دعوت ايدك سزدن بعضكز بر بريكزه كيزلنه رك واذن آلنلره تبعيتله برر برر سرا چيقوب كتديككزى الله تعالى بيلور انك امرينه مخالفت ايدنلر حذر ايتسونلر كه انلره دنياده خسارت ومحنت وآخرتده عذاب اليم اصابت ايدر * منقولدر كه خندق حفرنده و بعض خطبه استماعنده منافقلر خفية برر برر چيقوب كيدرلر دى

(٦٤) الا ان لله ما فى السموات والارض قد يعلم ما انتم عليه و يوم يرجعون اليه فينبئهم بما عملوا والله بكل شىء عليم ✲ آكاه اولك كه سموات وارضده اولان اشيا جميعى الله تعالانك ملكى ومخلوقيدر سزك موافقت ومخالفت وطاعت ومعصيتده اولديغكزى ومنافقلرك انك طرفنه رجوعى كوننى بيلور انلرك سوء عمللرينى بيلوب انلره خبر و يروجزالرينى ايدر الله تعالى هر شئى بيلور اكا هيچ برشى كيزلو اولمز

— ٢٥ — (سورة الفرقان مكية وهى سبع وسبعون آية)

بسم الله الرحمن الرحيم

(١) تبارك الذى نزل الفرقان على عبده ليكون للعالمين نذيرا ✲ كثير الخير والبركه وهر شيدن عالى وذاتنده ثابت اولان الله تعالى حق و باطل بيننى فرق ايدر وانس وجنى عذابدن اخافه ايدر قرآنى عبدى محمد عليه السلامه تنزيل ايتدى

(٢) الذى له ملك السموات والارض ولم يتخذ ولدا ولم يكن له شريك فى الملك وخلق كل شىء فقدره تقديرا ✲ آسمان وزمينك ملكى و پادشاهلغى اكا مخصوصدر اول ولد اتخاذ ايتمديكه اكا وارث اوله وملكنده شريك اولمديكه اكا منازع اوله وهر شئى لايق اوزره خلق ايدوب وقت ورزق ومقادرينى تقدير وتعيين ايلدى

(٣) واتخذوا من دونه الهة لا يخلقون شيئا وهم يخلقون ولا يملكون

لانفسهم ضرا ولا نفعا ولا يملكون موتا ولا حيوة ولا نشورا ✲ مشركلر اصنامى الله تعالادن غيرى آلهه اتخاذ ايتديلر كه انلر برشئى خلقه قدرتلرى اولميوب كندولرى طاشدن وسائر اشيادن ياپلشلردر وكندو نفسلريچون دفع ضرره وجلب نفعه مالك اولمزلر واماته واحيايه وبعث ونشوره مالك اولمزلر

(٤) وقال الذين كفروا ان هذا الا افك افتريه واعانه عليه قوم آخرون فقد جاؤا ظلما وزورا ✲ كافرلر ديديلر كه بو قرآنى محمد انجق كندندن اختراع ايتدى كه كذب وافترادر واكا آخر قوم يعنى يهود وجبر ويسار وعداس كبيلر اعانت ايتدى تحقيق اول كافرلر قرآنه بو كلامى اسناد ايله ظلم وكذبله كلديلر

(٥) وقالوا اساطير الاولين اكتتبها فهى تملى عليه بكرة واصيلا ✲ وديديلر كه بو كلام مقدم سويلنمش مثللردر كه انى محمد يازدرمشدر اول يازلمش املا اولنوب صباح واخشام حفظ ايتمك ايچون اوقنور * چونكه كندو اوقيق و يازمق بيلمز حفظندن وحيدر دير

(٦) قل انزله الذى يعلم السر فى السموات والارض انه كان غفورا رحيما ✲ ديكه اول قرآنى سموات وارضده اولان اسرارى بيلور الله تعالى انزال ايتديكه انده كيمسه نك بيلمديكى اخبار مغيبات وار وانك برآيتنى كتورمكده فصحاى عرب عاجزلردر الله تعالى غفور ورحيم اولديكه قوللرينك مستحق اولدقلرى عقوبتده تعجيل ايتمز

(٧) وقالوا مال هذا الرسول يأكل الطعام ويمشى فى الاسواق لولا انزل اليه ملك فيكون معه نذيرا ✲ وكافرلر ديديلر كه بو رسالت دعواسنى ايدن كيمسه يه نه اولديكه طعام اكل ايدر وسائرلر كبى طلب معاش ايچون بازارلرده كزر كزكدر كه حالى بزم حالمزه مخالف اولايدى نيچون اكا بر ملك كوندرلمديكه انكله بيله اخافه ايديدى

(٨) او يلقى اليه كنز او تكون له جنة يأكل منها وقال الظالمون ان تتبعون الا رجلا مسحورا ✲ ياخود اكا بر خزينه القا اولو نيديكه انكله تحصيل معاشدن مستغنى اوليدى ياخود انك بر بوستانى اولوب انك حاصلندن اكل ايديدى اول ظالملر بر برلرينه ديديلر كه اكر سز بوكا اتباع ايدرسكز انجق بر رجل مسحوره اتباع ايتمش اولورسكز

(٩) انظر كيف ضربوا لك الامثال فضلوا فلا يستطيعون سبيلا ۞
يا محمد نظر ايله كه انلر سكا ياوه كلاملرله ضرب مثللر ايدوب انبيايى سائردن تمييز ايتمه‌رك ضلالته دوشديلركه هدايته واصل اولمغه يول بوله‌مزلر

(١٠) تبارك الذي ان شاء جعل لك خيرا من ذلك جنات تجرى من تحتها الانهار ويجعل لك قصورا ۞ اول الله تعالى عالى وقادر دركه اكر دیلرسه محض فضلندن سكا دنیاده انلرك دیدكلرندن اعلا وخیرلو اشجارى التندن نهرلر اقار بوستانلر وسنكچون عالى كوشكلر قيلردى ۞ لكن انى آخرته تأخير ایتدیكه اول خیر وباقيدر

(١١) بل كذبوا بالساعة واعتدنا لمن كذب بالساعة سعيرا ۞
بلكه انلر نظرلرينى مالك كثرتنه قصر ايدوب قيامتى تكذيب ايتديلر قيامتى تكذيب ايدنه بز نار شديده آماده ايلدك

(١٢) اذا رأتهم من مكان بعيد سمعوا لها تغيظا وزفيرا ۞
اول آتش انلرى ايراقدن كوردكده زياده غضبلنوب صوت حماركبى شديد صداسنى اول كافرلر ايشيدەلر

(١٣) واذا القوا منها مكانا ضيقا مقرنين دعوا هنالك ثبورا ۞
انلر شيطانلرله برابر زنجيره باغلنوب جهنمك طار محلنه آتلد قلرنده اول محلده هلاكلرينه دعا ايدوب واويلا چاغررلر

(١٤) لا تدعوا اليوم ثبورا واحدا وادعوا ثبورا كثيرا ۞
اول حالده انلره ديڭيله كه بر بدعا بر واويلا ايتمك بوند نصكره عذابكز قات قات اولمقده در چوق چوق واويلا ديو فرياد ايدك

(١٥) قل اذلك خير ام جنة الخلد التي وعد المتقون كانت لهم جزاء ومصيرا ۞ انلره ديكه آيا بو فانى دنيانك خزينه و بوستانلرمى خيرلودر يوخسه متقيلره وعد اولنان جنت خلدمى خيرلودركه اول متقيلر ايچون انده مجازات ومكان مخلد واردر

(١٦) لهم فيها ما يشاؤن خالدين كان على ربك وعدا مسؤلا ۞
اول متقيلر جنتده دائم اولد قلرى حالده ديلدكلرى شى واردر ربك تعالانك وعد وفضلى موجبجه مطلوبلرى اولديكه (ربنا وآتنا ما وعدتنا) ديمشلردى

(١٧) ويوم يحشرهم وما يعبدون من دون الله فيقول ءانتم اضللتم عبادى هؤلاء ام هم ضلوا السبيل ۞ الله تعالى مشركلرى

والله تعالادن غيرى عبادت ايتدكلرينى حشر وجمع ايدر اول معبودلرينه ديركه بنم قوللريمى سزمى آزدرديكز يوخسه كندولريمى مرشد نصيحتندن اعراضله طريق حقدن آزديلر

(١٨) قالوا سبحانك ما كان ينبغى لنا ان نتخذ من دونك من اولياء ولكن متعتهم وآباءهم حتى نسوا الذكر وكانوا قوما بورا ۞
مشركلرك آلهه اتخاذ ايتدكلرى هرنه ايسه ديه‌لركه يارب بز سنى شريك وشبيهدن تنزيه ايده‌رز بزه لايق اولمديكه سندن غيريسنى دوست طوته‌لم ولكن سن انلرى وبابالرينى دنياده اموال واولاد وسائر نعمتلرله متاعلندردك تاكه سنك ذكرينى اونودوب وآيتلريكى تفكردن غافل اولديلر بناء عليه انلر حكم وقضاكله قوم هالكيندن اولديلر

(١٩) فقد كذبوكم بما تقولون فما تستطيعون صرفا ولا نصرا ومن يظلم منكم نذقه عذابا كبيرا ۞ انلره ديڭيله كه ايشته آلهه مز ديديككز معبودلركز سزى تكذيب ايتديلر اول معبودلركز سزدن نه عذاب دفعنه ونه يارده‌مه قادر اولورلر سزدن كيمكه شرك كتورمكله نفسنه ظلم ايدر اكا عذاب كبيرى داتدروب جهنمده تأبيد ايده‌رز

(٢٠) وما ارسلنا قبلك من المرسلين الا انهم ليأكلون الطعام ويمشون فى الاسواق وجعلنا بعضكم لبعض فتنة اتصبرون وكان ربك بصيرا ۞
يا محمد بز سندن مقدم كوندرديكمز رسوللر طعام ييرلر وبازارده كزرلردى وبعضكزى بعضكز ايچون بليه وتجربه قيلدقكه آيا اول ابتلايه صبر ايدرميسكز ربك عزشانه صبر ايده‌نى وجزع ايده‌نى كوروب اكا كوره جزا ايدر ۞ ديڭلديكه ابوجهل ووليد وامثالى بلال وصهيب وجباب وسائر فقرا رضى الله تعالى عنهم مؤمنلرى كوروب بربرلرينه ديرلر ايديكه بزلر دخى اسلامه كلوب بونلر كبيمى اوله لم ديو استهزا ايدرلردى فقرا يى اغنيانك بو كلام واستهزالرينه ابتلا ايله صبر ايتملرى حقنده بو آيت كريمه نازل اولدى

(٢١) وقال الذين لا يرجون لقاءنا لولا انزل علينا الملائكة او نرى ربنا لقد استكبروا فى انفسهم وعتوا عتوا كبيرا ۞ شونلر كه منكر حشر اولوب بزم عذابمزه ملاقى اوله جقلرينى اميد ايتمزلر ديديلركه نيچون بزه پيغمبر ملائكه كلمدى ياخود محمدك صدقنى خبر ويرر ملك كلمدى ونيچون ربمزى كورمدككه محمدى تصديق ايچون بزه كلام سويليدى انلر تحقيق

نفسلرنده تعظیم ایدوب کمال کبرله حدلرینی تجاوز ایتدیلر

(٢٢) يوم يرون الملئكة لا بشرى يومئذ للمجرمين ويقولون حجرا محجورا ❋ موت یا حشر کوننده انلر عذاب ملکلرینی کوره لر ملائکه اول کون مؤمنلری جنتله تبشیر ایدوب کافرلره بشارت یوقدر دیه لر وسزه بشارت وجنت حرام محرم اولدی دیه لر

(٢٣) وقدمنا الى ما عملوا من عمل فجعلناه هباء منثورا ❋ کافرلرك خیر صورتنده ایشلدکاری صلهٔ رحم واطعام فقرا واکرام یتیمان کبی عمللرینی قصدله ذره کبی هوایه ویروب ابطال ایده رز ❋ زیرا قبول اعمال ایمانه منوطدر

(٢٤) اصحاب الجنة يومئذ خير مستقرا واحسن مقيلا ❋ اولکونده اهل جنتك قرارکاهلری خیراو ونصف نهار راحتلری احسندر ❋ یعنی اول نهاردن قوشلغه دك حشر وحسابلری تمام اولوب نصف نهارده جنتده راحت اوزره درلر

(٢٥) ويوم تشقق السماء بالغمام ونزل الملئكة تنزيلا ❋ واولکونده بلوتله سما یاریلوب ملکلر زمینه اینرلر ❋ دینلدیکه یدی کوکلرك بالاسندن برکران وغلیظ بیاض بلوت پیدا اولوب آسمانك هر برینه دوشدکده شق ایدر وملکلر اللرنده صحایف اعمال عبادی طوتوب نزول ایدرلر

(٢٦) الملك يومئذ الحق للرحمن وكان يوما على الكافرين عسيرا ❋ اولکونده پادشاهلق وحکم وقضا الله تعالایه منحصر وثابتدر واولکون کافرلره زیاده دشوار وعسرتلو اولدی

(٢٧) ويوم يعض الظالم على يديه يقول يا ليتني اتخذت مع الرسول سبيلا ❋ یاد ایله شول کونیکه ظالم فرط حسرتندن اللرینی صیروب یر کاشکی دنیاده رسوله اتباعله نجات یولنی آلیدم دیر ❋ دینلدیکه ایکی اللرینی دیرسکلرینه دك یوب بعده ینه بتوب ینه یرك دائم اول عذابله اوله ❋ مرویدرکه عقبة بن ابی معیط پیغمبر علیه السلامه قوکشو اولمغله انلری ضیافته دعوت ایلدی افندمز علیه السلام کلمهٔ شهادت کتورمینجه طعامکدن ییمیورم دیدی عقبه کلمهٔ شهادت کتوردی ابی بن خلف انك دوستی اولمغله بونك شهادتنی ایشتدکده یا عقبه سن شهادت کتوروب دینکدن دونمش سين دیدی عقبه دونمدم لکن طعاممدن ییدیکندن بکا عارکلوب سویلدم دیدی ابی یا عقبه سندن راضی اولم تاآنك یوزینه توکرمینجه دیدی عقبه ملعون

پیغمبر علیه السلام دار الندوه ده سجده ده ایکن بوملعنته جرأت ایلدی کندو توکریکی کندو یوزینه رجوع ایتمکله یوزینی یاقوب مرداولنجیه دك داغی باقی ایدی اولحضرت علیه السلام یا عقبه اکرسنی مکه دن طشره بولور سم باشنی کسرم بیوردی فی الواقع بدر غزاسنده اسیر اولوب مرتضی رضی الله تعالی عنهه قتل ایتدردی واحد غزاسنده ابی یی کندو اللریله قتل ایلدی بو آیتده کندو اللرینی یمکله عذاب اولنان عقبه ایدوکی منقولدر

(٢٨) يا ويلتى ليتني لم اتخذ فلانا خليلا ❋ ای واه که کاشکی ابی بن خلفی دوست اتخاذ ایتمیدم

(٢٩) لقد اضلني عن الذكر بعد اذ جاءني وكان الشيطان للانسان خذولا ❋ اول بکا کلدکدنصکره بنی موعظهٔ رسول وکلمهٔ شهادتدن اضلال ایلدی انسان شیطانی انسانی خوار وذلیل ترك ایدر اولدی

(٣٠) وقال الرسول يا رب ان قومي اتخذوا هذا القرآن مهجورا ❋ پیغمبر علیه السلام یارب بو قوم قریش بو قرآنی هذیانه نسبت ایلدیلر دیدی

(٣١) وكذلك جعلنا لكل نبي عدوا من المجرمين وكفى بربك هاديا ونصيرا ❋ یا محمد سنك قومکی سکا دشمن قیلدیغمز کبی هر نبی یه دخی مشرکلردن عدو قیلدق ربك تعالی رهنما لقده ودشمنکك اوزرینه نصرتده سکا کافیدر

(٣٢) وقال الذين كفروا لولا نزل عليه القرآن جملة واحدة كذلك لنثبت به فؤادك ورتلناه ترتيلا ❋ کافرلر دیدیلرکه محمده بو قرآن کتب ثلثه کبی نیچون بردن نازل اولمدی یرانی بویله پراکنده انزال ایتدککه وقت وقت نزو ایله سنك قلبکده انك حفظی ممکن وثابت اوله وانی سکا تأنی ومهلتله قرائت ایتدك زیرا سن موسی وعیسی وداود کبی کتابت وقرائت بیلمزسین

(٣٣) ولا يأتونك بمثل الا جئناك بالحق واحسن تفسيرا ❋ یا محمد مشرکلر هر بار سکا قدح نبوت وطعن قرآن حقنده مثل کتورسه لر بز انلری حق جواب واحسن بیان کتورمکله رد ایده رز

(٣٤) الذين يحشرون على وجوههم الى جهنم اولئك شر مكانا واضل سبيلا ❋ اول مشرکلر یوزلری اوزره سورینه رك حشر وجهنمه سوق اولنورلر انلرك آخرتده مکانلری شر ودنیاده یوللری آزغوندر

(٣٥) ولقد آتينا موسى الكتاب وجعلنا معه اخاه هارون وزيرا ❋

بز موسایه توریتی ویردك واكا قرنداشی هرونی دعوته واعلای كلمه یه معین قیلدق

(٣٦) فقلنا اذهبا الی القوم الذین كذبوا بایاتنا فدمرناهم تدمیرا ✵ اول ایكیسنه شویل بزم آیتلرمزی تكذیب ایدن فرعون وقومنه كیدوب دعوت ایدك دیدك انلر كیدوب دعوتلرنده ابا واستكبار ایتلریله بز اول قومی دریای قلزمده غرق ایتدك

(٣٧) وقوم نوح لما كذبوا الرسل اغرقناهم وجعلناهم للناس آیة واعتدنا للظالمین عذابا الیما ✵ ونوح قومنی طوفانله غرق ایتدك وپیغمبری تكذیب ایتمك جمیع پیغمبرلری تكذیب ایتمكدر وانلرك قصه سنی ناس ایچون عبرت قیلدق واول ظالملر ایچون آخرتده دخی عذاب الیم آماده ایلدك

(٣٨) وعادا وثمود واصحاب الرس وقرونا بین ذلك كثیرا ✵ ودخی عاد وثمود واصحاب رس وبونلرك بیننده چوق قرنلر هلاك ایلدككه انلرك عددینی الله تعالا دن غیری كیمسه بیلمز ✵ مرویدركه رس برقیواسمی اولمغله اول قیواطرافنده برقوم بت پرست ایدیلر شعیب علیه السلام انلره دعوته كلدكده اكا اذا وطغیانلری سببیله اول قیواطرافنده مال وحیوانلریله فجأة یره كچدیلر یاخود یمامه ده برقیو اولوب انده ساكنلر نبیلرینی قتل ایتملریله هلاك اولدیلر یاخود بقیهٔ ثمود اولوب سورهٔ حجده مذكور بئر معطله اهالیسی ایدیلر یاخود انلرك حنظله بن صفوان نام نبیلری اولوب قتل ایتدكلری ایچون الله تعالی انلری هلاك ایلدی یاخود اول انطاكیه ده برقیو ایدی قصه سی سورهٔ یس ده مذكور اصحابی حبیب نجاری قتل ایتدكلری ایچون هلاك اولدیلر یاخود رس اصحاب اخدودك حفر ایتدكلری اخدود اوله

(٣٩) وكلا ضربنا له الامثال وكلا تبرنا تتبیرا ✵ بو امتلردن هر برینه مقدمكیلرك قصه لرینی بیان ایدوب اخافه ایتدك وجمله سنی انكارلری سببیله محو وهلاك ایتدك

(٤٠) ولقد اتوا علی القریة التی امطرت مطر السوء افلم یكونوا یرونها بل كانوا لا یرجون نشورا ✵ تحقیق كفار قریش شامه كیدوب كلدكلرنده اهالیسی اوزرلرینه طاش یاغوب هلاك اولان لوط قومنك قریه لرندن كچرلر آیا انلرانی كورمیورلرمی بلكه اول كافرلر بعث وحشری امید ایدر اولمدیلر

(٤١) واذا راوك ان یتخذونك الا هزوا اهذا الذی بعث الله رسولا ✵

یا محمد اهل مكه سنی كوردكلری زمان استهزا ایله الله تعالانك پیغمبر بعث ایتدیكی بومیدر دیرلر

(٤٢) ان كاد لیضلنا عن الهتنا لولا ان صبرنا علیها وسوف یعلمون حین یرون العذاب من اضل سبیلا ✵ حجت ودلیل ابرازیله آز قالدیكه بزی آلهه لرمزه عبادتدن صرف ایدیدی اكر آلهه مز عبادتنده صابر وثابت اولمیدق (بونلرك بوكلام باطللرینه جواب اوله رق حق تعالی بیوردكه) انلر یقینده عذابی كوردكلری حینده بیلورلركه مؤمنلردن ویا انلردن قنغی فرقه ضلالتده در

(٤٣) ارایت من اتخذ الهه هویه افانت تكون علیه وكیلا ✵ آیا كوردكمی اول كیمسه یی كه آرزوسنی آلهه اتخاذ ایتمشدر سن اول كمسنه یی اول هواسندن حفظ ومنع ایدرمیسین ✵ اویله دكلدر بلكه سكا لازم اولان انجق ابلاغ وانذاردر

(٤٤) ام تحسب ان اكثرهم یسمعون او یعقلون ان هم الا كالانعام بل هم اضل سبیلا ✵ سن ظن ایدرمیسنكه انلرك اكثری سنك قوللكی دیكلیوب فهم ایدرلر وابراز ایتدیكك توحید دلیللرینی تعقل ایدرلر انلر انجق حیوانلر كبی بلكه حیوانلردن زیاده ضلالتده درلر ✵ زیرا حیوانلر كندولرنه نفعی اولان كمسنه یه انقیاد ایدرلر وضرر كلهجك شیدن اجتناب ایدرلر

(٤٥) الم تر الی ربك كیف مد الظل ولو شاء لجعله ساكنا ثم جعلنا الشمس علیه دلیلا (٤٦) ثم قبضناه الینا قبضا یسیرا ✵ ربك جل شانه نك صنعنه نظر ایتمزمیسنكه طلوع شمسله طلوع فجر بیننده اولان كولكه یی نیجه مد ایتدیكه (اصل ظلمت طبعه ثقلت ویرمكله طلوع شمسه دك اولان اول كولكه طبعه فرح ویرر زمان فیض وغایت خوش وقتدر بناء علیه جنت ظل ممدود ایله وصف اولندی) اكر الله تعالی دیلسه اول ظلی ثابت ایدوب شمسله كتمز قالوردی بعده سایه بیلنمك ایچون كونشی اوظله دلیل قیلدق (زیرا شمس اولمسه سایه بیلنمزدی) صكره شمسك ارتفاعیله سایه یی آزار آزار قبض ایتدك (كه انكله عالمك مصالحی نظام بوله اكر اول ظل دفعةً قبض اولنسه ناسك اكثر منافعی معطل اولوردی)

(٤٧) وهو الذی جعل لكم اللیل لباسا والنوم سباتا وجعل النهار نشورا ✵ اول الله تعالا كه سزكچون كیجه یی لباس قیلدیكه انده راحت

ایده سز واویقویی دخی سکونت وآرام قیلدی وکوندزی معاشکز طلبنه حرکتکز ایچون قیلدی

(٤٨) وهو الذی ارسل الریاح بشرا بین یدی رحمته وانزلنا من السماء ماء طهورا ❊ اول الله تعالی که رحمتی اولان یغمورك اوکنده روزکارلری مژده جی کوندردی وکوکدن ماء طهور انزال ایتدك

(٤٩) لنحیی به بلدة میتا ونسقیه مما خلقنا انعاما واناسی کثیرا ❊ تاکه بلدهٔ میته یی اول یغمورله احیا ایده رزکه نباتات بتر وخلق ایتدیکمز حیوانات وبادیه ده اولان چوق انسانی اول مطرله صوارز

(٥٠) ولقد صرفناه بینهم لیذکروا فابی اکثر الناس الا کفورا ❊ بز بو یغموری انسانلرك بیننده بعضا بر بلده ده وبعضا بشقه بلده ده وبعضا اوقات مختلفه ده وبعضا ایری وبعضا اوفق دانه لو درلو درلو وجهله صرف ایتدك تاکه قدرتمزی تفکر ایدوب شکر ایده لر ناسك اکثری شکردن ابا ایدوب کفران نعمتنده اولدیلر

(٥١) ولو شئنا لبعثنا فی کل قریة نذیرا (٥٢) فلا تطع الکافرین وجاهدهم به جهادا کبیرا ❊ اکر بز مراد ایدیدك هر بلده یه برقورقودیجی پیغمبر کوندرردك (لکن سنك شانکه تعظیم ایچون نبوتی سنده ختم ایدوب کافهٔ ناسه قیامته دك سنی مبعوث قیلدق) ابلاغی ترکله کافرلره اطاعت ومداهنه ایتمه وانلره قرآن وشمشیر ایله شدت اوزره جهاد ومقابله ایله

نصف

(٥٣) وهو الذی مرج البحرین هذا عذب فرات وهذا ملح اجاج وجعل بینهما برزخا وحجرا محجورا ❊ اول الله تعالی که ایکی بحری بر برینه ملاصق وملاحق ایتدی بربسی شربه شایان طاتلو واول بربسی توزلو وآجی (رشید ودمیاطده نیل ایله اقدکز وسائر کبی) بو ایکی بحرك بیننده برزخ وحد مقدر قیلدیکه بر برینه غلبه ایتمیه لر

(٥٤) وهو الذی خلق من الماء بشرا فجعله نسبا وصهرا وکان ربك قدیرا ❊ اول الله تعالی که طینهٔ آدمی صو ایله تخمیر ایدوب بشر خلق ایتدی یاخود ماء منیدن بشر خلق ایتدی واندن ارکك اولانلر اقرباء نسب وقز اولانلر اقرباء صهر اولدی یعنی داماد واننته کبی ربك تعالی ذکور واناث خلقیله قدرتنده بلیغ اولدی

(٥٥) ویعبدون من دون الله مالا ینفعهم ولا یضرهم وکان الکافر

علی ربه ظهیرا ❊ مشرکلر الله تعالادن غیری یه عبادت ایدرلر که انلره عبادت ایتملریله اکا نفع ایده مزلر وعبادت ایتمامللریله ضرر دخی ایده مزلر کافرلر ربلرینه عصیانله شیطانه معین وظهیر اولدیلر

(٥٦) وما ارسلناك الا مبشرا ونذیرا ❊ یا محمد بز سنی انجق مؤمنلری جنتله مژده لیجی وکافرلری جهنمله قورقودیجی کوندردك

(٥٧) قل ما اسئلکم علیه من اجر الا من شاء ان یتخذ الی ربه سبیلا ❊ دیکه تبلیغ رسالتم اوزره سزدن اجرت استم مکر شول کمسنه که ربسی عزشانه نك رضاسنی طلب ایله ایمانه کلوب طوغری یولی اخذ ایده (اول بکا اجرتدر که هر پیغمبره صلحای امتله برابر اجر ویریلور)

(٥٨) وتوکل علی الحی الذی لا یموت وسبح بحمده وکفی به بذنوب عباده خبیرا ❊ انلرك اجرلرندن استغنا ایله موت ایرشمزحی باقی اولان الله تعالایه توکل ایله وانی حمدله نقصان صفاتدن تنزیه ایله اول الله تعالی عبادینك ظاهر وباطن کناهنه خبیر وجزاسنه کافیدر

(٥٩) الذی خلق السموات والارض وما بینهما فی ستة ایام ثم استوی علی العرش الرحمن فسئل به خبیرا ❊ اول الله تعالی که قدرتیله سموات وارضی وبینلرنده اولان کائناتی التی کونده خلق ایلدی بعده عرش اوزره استیلا ایلدی یکه اول رحمانیتله موصوفدر اول خلق واستوایی انلردن خبیر اولندن سؤال ایله (اول جبرائیل علیه السلام اوله)

سجده

(٦٠) واذا قیل لهم اسجدوا للرحمن قالوا وما الرحمن انسجد لما تامرنا وزادهم نفورا ❊ مشرکلره رحمانه سجده ایدك دینلدکده انلر رحمان اسمی الله تعالایه اطلاق اولندیغنی بیلمیوب رحمان نه شیدر سنك بزه امر ایتدیکك شیئه بز سجده می ایده رز دیدیلر ورحمانه سجده امری ایماندن نفرتلرینی آرتردی

(٦١) تبارك الذی جعل فی السماء بروجا وجعل فیها سراجا وقمرا منیرا ❊ اول باری جل شانه عالیدر که سماده (اون ایکی) بروج واندہ شمسی سراج وقمری کیجه یه ضیابخش قیلدی

(٦٢) وهو الذی جعل اللیل والنهار خلفة لمن اراد ان یذکر او اراد شکورا ❊ اول الله تعالی که لیل ونهاری بر برینه خلف قیلدی بری کلوب بری کیدر تاکه انك صنایع وقدرتنی ذکر وفکر ونعمتلرینه شکر مراد

ایدن کمسنه یه دلیل اوله

(٦٣) وَعِبَادُ الرَّحْمٰنِ الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ هَوْنًا وَإِذَا خَاطَبَهُمُ الْجَاهِلُونَ قَالُوا سَلَامًا (٦٤) وَالَّذِينَ يَبِيتُونَ لِرَبِّهِمْ سُجَّدًا وَقِيَامًا ❋ الله تعالانك مقبول قوللری انلردر که یر یوزنده سکینه ووقار ایله ایله یورر لر جاهللر انلره بی ادبانه خطاب ایتدکلرنده انلر جوابلرنده معارضه دن اعراض وقول سدید ولین ایله کناهدن سالم اولورلر وانلر درکه ربلری ایچون سجده وقیامله یعنی نمازله کیجه لر

(٦٥) وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا اصْرِفْ عَنَّا عَذَابَ جَهَنَّمَ إِنَّ عَذَابَهَا كَانَ غَرَامًا (٦٦) إِنَّهَا سَاءَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا ❋ انلر که خلقله حسن معامله وکیجه لری عبادت حقله کچوررکن یاربنا بزدن جهنم عذابنی دوندر تحقیق عذاب جهنم دائم وشدید اولدی دیرلر اول جهنم قرار واقامته نه قبیح محلدر

(٦٧) وَالَّذِينَ إِذَا أَنْفَقُوا لَمْ يُسْرِفُوا وَلَمْ يَقْتُرُوا وَكَانَ بَيْنَ ذٰلِكَ قَوَامًا ❋ وشونلرکه مالاربنی انفاق ایتدکلرنده اسراف ایتمزلر وامساك دخی ایتمزلر که اسرافله خست بیننده اعتدال اوله

(٦٨) وَالَّذِينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ اللّٰهِ إِلٰهًا آخَرَ وَلَا يَقْتُلُونَ النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللّٰهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا يَزْنُونَ وَمَنْ يَفْعَلْ ذٰلِكَ يَلْقَ أَثَامًا ❋ شونلرکه الله تعالی ایله بیله آله آخر ادعا ایتمزلر والله تعالی قتلنی حرام ایتدیکی نفسی قتل ایتمزلر مکر که حقله قتلی ایجاب ایده (مرتدلر واحصانله زنا ایدنلر وقصاص لازم اولانلر کبی) وزنادخی ایتمزلر برکمسنه بونلردن برشی ایشلرسه اول کناهك جزاسنه ملاقی اولور ❋ مرویدر که مشرکلردن بعضیسی حضور نبوی یه کلوب دیدیلر که یا محمد بزشرك کتورمشز وناحق یره قتل ایتمشز وزنا ایتمشز اکر بزی آنك عبادتنه تکلیف ایتدیکك اللهك بزی بو کناهلردن عفو ایدرسه ایمان ایدردك بنا علیه بو آیت کریمه نازل اولدی

(٦٩) يُضَاعَفْ لَهُ الْعَذَابُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَيَخْلُدْ فِيهِ مُهَانًا ❋ قیامتده انك عذابی مضاعف اولوب اول عذابده خوار وذلیل اولدیغی حالده دائم قالور

(٧٠) إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ عَمَلًا صَالِحًا فَأُولٰئِكَ يُبَدِّلُ اللّٰهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُورًا رَحِيمًا ❋ مکر اول کمسنه که کناهنه توبه ایده والله تعالایه ورسولنه ایمان کتوره وارکان اسلام اوزره عمل صالح ایشلیه

الله تعالی اول وصفده اولان کمسنه لرك کناهلرینی ثوابه تبدیل وتوبه لریله معصیتلرینی محو ایدر الله تعالی کنهکارلرك توبه ایله کناهلرینی مغفرت وتوبه لرنده ثباتلریله رحمت ایدر اولدی

(٧١) وَمَنْ تَابَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَإِنَّهُ يَتُوبُ إِلَى اللّٰهِ مَتَابًا ❋ برکمسنه شرك وقتل وزناتوبه سندنصکره سائر معاصیدن دخی توبه ایدوب عمل صالح ایشلیه اول کمسنه الله تعالایه رجوع ایدر انك عندنده مرضی وکناهلری معفو وثواب حاصل اولدیغی حالده ❋ اولکی توبه شرکدن رجوع بوتوبه مکافات ایچون رجوعدر

(٧٢) وَالَّذِينَ لَا يَشْهَدُونَ الزُّورَ وَإِذَا مَرُّوا بِاللَّغْوِ مَرُّوا كِرَامًا ❋ شونلرکه شهادت زور ایتمزلر یاخود مشرکلرك وکافرلرك بیراملرینه واویون محللرینه حاضر اولمزلر وقچان لغو وباطل شیلرینه اوغرەسه لر انلردن اعراض ونفسلرینی انلردن تنزیه ایده رك کچرلر

(٧٣) وَالَّذِينَ إِذَا ذُكِّرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ لَمْ يَخِرُّوا عَلَيْهَا صُمًّا وَعُمْيَانًا ❋ انلرکه ربلرینك آیتلریله انلره وعظ اولنسه قدە صاغرلق وکورلك ایله یوز اوزره قپانمزلر بلکه قلب قولاغیله دیکلرلر وبصیرت کوزیله کوررلر

(٧٤) وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا هَبْ لَنَا مِنْ أَزْوَاجِنَا وَذُرِّيَّاتِنَا قُرَّةَ أَعْيُنٍ وَاجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِينَ إِمَامًا ❋ وانلر دیرلرکه یاربنا بزم ازواج واولادمزدن بزه ابرار وصالحلر ویرکه انلرله کوزلرمز روشن اوله وبزی متقیلر ایچون امام قیل یعنی بزه کمال اتقا بخش ایله که متقیلره امام اولمغه شایان اوله لم

(٧٥) أُولٰئِكَ يُجْزَوْنَ الْغُرْفَةَ بِمَا صَبَرُوا وَيُلَقَّوْنَ فِيهَا تَحِيَّةً وَسَلَامًا (٧٦) خَالِدِينَ فِيهَا حَسُنَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا ❋ بووصفلرله متصف کمسنه لر صبرلری سببیله جنتك اعلا مقامنده مجازات اولنورلر وانده ملکلردن تحیت والله تعالادن سلامه ملاقی اولورلر انلر انده دائملردر اول نه کوزل قرارکاه واقامتدر

(٧٧) قُلْ مَا يَعْبَأُ بِكُمْ رَبِّي لَوْلَا دُعَاؤُكُمْ فَقَدْ كَذَّبْتُمْ فَسَوْفَ يَكُونُ لِزَامًا ❋ یامحمد انلره دیکه ربکزك عندنده سزك نه قدریکز اولور اکر سزك اکا دعاکز وعبادتکز اولمسه الله تعالی رسولیله سزی توحیده دعوت ایتمشیکن تکذیب ایتدیکز امدی یقینده اول تکذیبکزه بدل عقوبت دنیاده که یوم بدردر وآخرتده دخی جهنم عذابی تعجیل اولنور

— ٢٦ — (سورة الشعراء مكية وهى مائتان وست وعشرون آية)

بسم الله الرحمن الرحيم

(١) طسم * بو حروف مقطعه اسم سوره يا قسم اوله كه الله تعالى طوبى وسدره ومحمد عليه السلامه ياخود طور وسينا وملكيله قسم ايتدى

(٢) تلك آيات الكتاب المبين * بو آيتلر صحتى ظاهر قرآنك آيتلريدر

(٣) لعلك باخع نفسك الا يكونوا مؤمنين * يا محمد قومكك اسلامه كلمدكلرينه نفسكى حسرتله قتل ايتمه

(٤) ان نشا ننزل عليهم من السماء آية فظلت اعناقهم لها خاضعين * اكر مراد ايتسك كوكدن انلرك اوزرينه نشانه قيامتدن برعلامت انزال ايدردككه انلرك كردنكش رؤسالرى اول علامته خضوع علهٔ انقياد ايده لردى

(٥) وما يأتيهم من ذكر من الرحمن محدث الا كانوا عنه معرضين * هر بار رحمن جل شانه طرفندن پيغمبر عليه السلامه وحيله مجدداً وعظ وتذكيرى متضمن آيت كلسه انلر اندن يوز چويرر اولديلر

(٦) فقد كذبوا فسيأتيهم انبؤا ما كانوا به يستهزؤن * انلر قرآنى تكذيب ايلرنده مصر اولديلر يقينده انلره موت كلوب اول استهزا ستدكلرى اولدقلرى شيئك خبرينى الوب تصديقه سزا ايدوكنى بيلورلر

(٧) اولم يروا الى الارض كم انبتنا فيها من كل زوج كريم * انلر كورمزلرميكه يرده بز هر نوعدن نبات خلق ايتدككه هر صنفى برشيئه نافع وبعضا بربرله امتزاجله نفع ايدر

(٨) ان فى ذلك لآية وما كان اكثرهم مؤمنين * بو نباتاتك بتمسنده الله تعالانك كمال قدرتنه وحكمتنه دلالت واردر حال بوكه علم ازليده انلرك اكثرينك ايمان ايتمملرى قضا اولدى

(٩) وان ربك لهو العزيز الرحيم * تحقيق ربك تعالى كفره‌دن انتقامه غالب ومؤمنلره مهربان ورحيمدر

(١٠) واذ نادى ربك موسى ان ائت القوم الظالمين (١١) قوم فرعون الا يتقون * ربك تعالى موسايه قوم ظالمينه كيت ديوندا ايتديكه اول فرعونك قوميدر انلره ديكه بندن قورقزلرميكه بندن غيرى يه عبادت ايدرلر

(١٢) قال رب انى اخاف ان يكذبون * موسى عليه السلام

قورقارمكه بنى تكذيب ايدرلرديدى

(١٣) ويضيق صدرى ولا ينطلق لسانى فارسل الى هارون * ونكذيبلرى سببيله صدرم ضيق اوله ولسانمده كى عقده سببيله سويلمكه قادر اولميم وجبرائيل عليه السلامى قرنداشم هرونه كوندركه رسالتده بكا معاونت ايدوب وزير اوله

(١٤) ولهم على ذنب فاخاف ان يقتلون * وانلرايچون اوزرمده قبطى يى قتل ايتديكم كناه واردر قورقارمكه اكا عوض بنى قتل ايدرلر

(١٥) قال كلا فاذهبا بآياتنا انا معكم مستمعون * الله تعالى بيورديكه انلر سنى قتل ايده مزلر قرنداشكله برابر بزم آيتلرمزله كيدك تحقيق سزكله فرعون بيننده اولان كلامى ايشيد بجيلرد كرسزى انك اوزرينه غالب ايده رز

(١٦) فأتيا فرعون فقولا انا رسول رب العالمين (١٧) ان ارسل معنا بنى اسرائيل * ايكيكز دخى فرعونه كيدوب عالملرك ربسندن رسولز بنى اسرائيلى بزمله زمين شامه كوندر ديو سويلك * دينلديكه موسى وهرون عليهما السلام امر الهيله فرعونك قپوسنه واروب برسنه دنصكره ملاقات ايدوب فرعون انى بيلدكدنصكره امتنان يوزندن

(١٨) قال الم نربك فينا وليدا ولبثت فينا من عمرك سنين (١٩) وفعلت فعلتك التى فعلت وانت من الكافرين * فرعون اكا ديديكه سن بزم خانه‌مزده صبى ايكن بسلمدكمى وعمركدن نيجه سنه‌لر بزده اكلنمدكمى (يكرمى ياخود اوتوزسنه دينلمشدر) وايشلرايشلدككه بنم خبازم قبطى يى قتل ايتدك وسنى بسلديكم وخانه‌مده بومقدار اكلنديكك خصوصلره كفران نعمت ايلدك

(٢٠) قال فعلتها اذا وانا من الضالين * موسى عليه السلام بن اول ايشى ايشلديكم وقتده يعنى قبطى يى قتل ايتديكمده هنوز جاهللردن ايدم ديدى

(٢١) ففررت منكم لما خفتكم فوهب لى ربى حكما وجعلنى من المرسلين * اول زمان خوفله فرار ايتمشيدم ربم جل شانه بكا علم وفهم ونبوت ويردى وبنى پيغمبرلردن قيلدى

(٢٢) وتلك نعمة تمنها على ان عبدت بنى اسرائيل * سنك بنم اوزريمه منت عد ايتديكك نعمت بكا امتنان اولمزكه اكرسن بنى اسرائيلى بنده طوتميدك بنم انام بنى بحره آطمزديه ايدردى سكا محتاج اولمزدم

(٢٣) قال فرعون وما رب العالمين * چونكه مقدم موسى

عليه السلام (انا رسول رب العالمين) دیمشیدی فرعون رب العالمين نه شیدر دیدی

(٢٣) قال رب السموات والارض وما بينهما ان كنتم موقنين ❊ موسی علیه السلام جوابنده سموات وارض وانلرك بيننده اولانلرك ربیدر اكر سزلر انك قدرتنی يقينا بيلورسكز ديدى

(٢٤) قال لمن حوله الا تستمعون ❊ فرعون اطرافنده اولانلره ایشتیورمیسكز كه بن اكا ربسنك حقيقتندن سؤال ايده يورم اول بكا فعلندن جواب ویریور دیدی

(٢٥) قال ربكم ورب ابائكم الاولين ❊ موسی علیه السلام تكرار اول سزك واولكی بابالریكزك ربیدر دیدی

(٢٦) قال ان رسولكم الذى ارسل اليكم لمجنون ❊ فرعون ینه مجلسنده اولانلره استهزا یوزندن دیدیكه بو سزه ارسال اولنان رسولكز مجنوندر كه سؤاله مطابق جواب ویرمیور

(٢٧) قال رب المشرق والمغرب وما بينهما ان كنتم تعقلون ❊ دفعه موسی علیه السلام مشرق ومغرب وانلرك بيننده اولانلرك ربیدر اكر عقلكز وار ایسه سزه بونك فوقنده جواب اولمدیغنی بیلورسز دیدی

(٢٨) قال لئن اتخذت الها غيرى لاجعلنك من المسجونين ❊ فرعون اكر بندن غیری اله اتخاذ ایدرسك سنی زندانده محبوسلردن ایده رم دیدی * دینلدیكه انك زندانی قتلدن اشد ایدی زیرا كیمسه یی قبوایدیكه موته دك اندن خلاص بولمزدی

(٢٩) قال اولو جئتك بشیء مبين ❊ موسی علیه السلام بن سكا ظاهر شیله (یعنی معجزه ایله) كلدمسه سن آنی بكا ایدرمیسین دیدی

(٣٠) قال فأت به ان كنت من الصادقين ❊ فرعون اگر سن صادقلردن ایسك اول شیئی كتور دیدی

(٣١) فالقى عصاه فاذا هی ثعبان مبين ❊ موسی علیه السلام عصاسنی یره براقدقده اول عصا آشكاره بر حیهٔ كبیره اولدی * دینلدیكه اول محلده حاضرلردن خوفله چوق آدم تلف اولدی فرعون موسایه ربك حقیچون انی طوت دیمكله اخذ ایدوب ینه عصا اولدی

(٣٢) ونزع يده فاذا هی بيضاء للناظرين ❊ موسی علیه السلام الینی قولتغی التنه صوقوب كیرو چیقاردقده بیاض براق اولدیكه حاضر

ناظرلرك نور شمس كبی كوزلرینی قاشدردی

(٣٣) قال للملاء حوله ان هذا لساحر عليم ❊ فرعون اطرافنده اولان رؤساسنه بو علم سحرده ماهردر دیدی

(٣٤) يريد ان يخرجكم من ارضكم بسحره فماذا تأمرون ❊ فرعون (انا ربكم الاعلى) دعواسندن تنزل بولوب رؤساسنه دیدیكه بو سزی سحرله یریكز اولان مصردن اخراج مراد ایده یورسز بكا بونك حقنده نه امر ایدرسكز كه اوبله حركت ایده یم دیدی

(٣٥) قالوا ارجه واخاه وابعث فى المدائن حاشرين (٣٦) يأتوك بكل سحار عليم ❊ دیدیلر كه موسایی وقرنداشنی تأخیر یا حبس ایله وشهرلره جمع ایدیجی آدملر كوندر فنده ماهر ساحرلری كتورسونلر

(٣٧) فجمع السحرة لميقات يوم معلوم ❊ معلوم زینت كونی اولان ضحی وقتنه دك ساحرلر جمع اولندی

(٣٨) وقيل للناس هل انتم مجتمعون ❊ واهل مصره جمع اولدیكزمی دینلدی

(٣٩) لعلنا نتبع السحرة ان كانوا هم الغالبين ❊ شایدكه بز سحره یه امداك ایله دفع موساده متابعت ایدهلم اكر موسایه غلبه ایدرلرسه

(٤٠) فلما جاء السحرة قالوا لفرعون ائن لنا لاجرا ان كنا نحن الغالبين ❊ وقتاكه ساحرلر كلدكلرنده فرعونه دیدیلر كه اكر بز غالب اولورسق بزه اجروار میدر

(٤١) قال نعم وانكم اذا لمن المقربين ❊ فرعون انلره بلی غالب اولورسكز بنم مقربلرمدن اولوب بكا جملهدن مقدم كیروب صكره چیقانلردن اولورسكز دیدی * ساحرلر وقت موعودده صف باغلیوب موسی علیه السلامه سنمی مقدم براغورسن بزمی دیدیلر

(٤٢) قال لهم موسى القوا ما انتم ملقون ❊ موسی علیه السلام انلره سز براقه جقكز شیئی براغك دیدی

(٤٣) فالقوا حبالهم وعصيهم وقالوا بعزة فرعون انا لنحن الغالبون ❊ ساحرلر ایپلرینی وزیوه ایله طولمش عصالرینی براقدقلرنده حرارت شمسله حركته باشلدقجه ناس فرعونك عزتی حقیچون بز غالبز دیدیلر

(٤٤) فالقى موسى عصاه فاذا هی تلقف ما يافكون ❊ موسی

عليه السلام عصاسنى القا ايتدكده اژدرها اولوب انلرك تزويرله ياپدقلرى ايپ وعصالرينى يوتدى

(٤٥) فَأُلْقِيَ السَّحَرَةُ سَاجِدِينَ ✿ ساحرلر يوزلرى اوزره دوشوب سجده ايتديلر

(٤٦) قَالُوا آمَنَّا بِرَبِّ الْعَالَمِينَ (٤٧) رَبِّ مُوسَىٰ وَهَارُونَ ✿ ساحرلر عالملرك وموسى وهارونك ربسنه ايمان ايتدك ديديلر

(٤٨) قَالَ آمَنْتُمْ لَهُ قَبْلَ أَنْ آذَنَ لَكُمْ إِنَّهُ لَكَبِيرُكُمُ الَّذِي عَلَّمَكُمُ السِّحْرَ فَلَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ✿ فرعون ساحرلره ديديكه بن سزه اذن ويرمزدن مقدم اكا ايمان ايتدكز اول سزك بيوككزدركه سزه سحرى تعليم ايليوب بنم هلاكمه وملكمك فسادينه اتفاق ايتديكز يقينده بيلورسكزكه بونكيچون سزه نه عقوبت ايده جكم

(٤٩) لَأُقَطِّعَنَّ أَيْدِيَكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ مِنْ خِلَافٍ وَلَأُصَلِّبَنَّكُمْ أَجْمَعِينَ ✿ البته صاغ اليكزى وصول اياغكزى خلاف اوزره كسرم وجميعكزى آصارم

(٥٠) قَالُوا لَا ضَيْرَ إِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا مُنْقَلِبُونَ ✿ ساحرلر فرعونه ديديلركه سنك اول فعلكدن بزه ضرر يوقدر بز ربمز تعالى يه رجوع ايدوب انده مثاب اوله جغز

(٥١) إِنَّا نَطْمَعُ أَنْ يَغْفِرَ لَنَا رَبُّنَا خَطَايَانَا أَنْ كُنَّا أَوَّلَ الْمُؤْمِنِينَ ✿ بز طمع ايدرزكه سنك اتباعكدن اول ايمانه كلديكمز ايچون ربمز بزم كناهلريمزى مغفرت ايده

(٥٢) وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ أَسْرِ بِعِبَادِي إِنَّكُمْ مُتَّبَعُونَ ✿ بز موسايه وحى ايتدككه قوللرم بنى اسرائيل ايله مصردن چيقوب كيت فرعون وجنودى سزك آرديكزه دوشوب كيدرلر * ديلديكه موسى عليه السلام بنى اسرائيله امر ايتديكه بيرامز واردر قبطيلردن عاريت زروزيور وسائر ذى قيمت حلى اخذ ايدەلر وفلان كيجه طلوع ماهده فلان محلده جمع اولەلر امر اولندقلرى وجهله جمع اولديلر اما نه طرفه كيده جكلرنده شبهه ده ايكن يوسف عليه السلامك بنى اسرائيل بنم تابوتمى برابر المدقلرى حالده مصردن چيقه مسونلر ديو دعا ايتديكى خاطرلرينه كلوب مدفن تابوتنى بيلور كمسنه وار ايسه بكا خبر ويرسون هر مرادينه واصل ايدەرم ديو موسى عليه السلام ندا ايتديردى بر عجوزهٔ مسنه جنتده موسى عليه السلامك زوجەسى اولمق طلبيله معلومى اولديغى وجهله بحر نيلده اولديغنى خبر ويردى انك اخراجيله مشغوللر ايكن

قروسط السمايه كلدى انلردخى يوله روانه اولديلر ايكنجى كون قبطيلر بنى اسرائيلى تعقيب ايچون كيده جكلر ايكن قوملرينك اولولرينك خانەلرندە بر فوت اولمش كمسنه لر ظهور ايتمكله انك تعزيه سيله مشغول اولديلر اولكونده فرعون لشكر جمعنى امر ايلدى

(٥٣) فَأَرْسَلَ فِرْعَوْنُ فِي الْمَدَائِنِ حَاشِرِينَ (٥٤) إِنَّ هَٰؤُلَاءِ لَشِرْذِمَةٌ قَلِيلُونَ ✿ فرعون شهرلره عسكر جمع ايديجى كوندردى بو بنى اسرائيل طائفهٔ قليله در ديدى * ديلديكه بنى اسرائيل التيوز يتمش بيك كيسه ايديلر فرعونك يالكز مقدمەسى يديوز بيك اولمغله اكا نسبتله فرعون طائفهٔ قليله ديدى

(٥٥) وَإِنَّهُمْ لَنَا لَغَائِظُونَ (٥٦) وَإِنَّا لَجَمِيعٌ حَاذِرُونَ ✿ انلر بزى قاچمەلريله و بيرايەلرمزى اخذ ايله اغضاب ايتديلر و بز آلات حرب قوللنور حربه مستعدلرز انلر علم حربى بيلمزلر

(٥٧) فَأَخْرَجْنَاهُمْ مِنْ جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ (٥٨) وَكُنُوزٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ ✿ بو داعيه ايله فرعون وقومنى مصرده اولان بوستانلرندنكه ايچلرندن چشمەلر اقاردى وزر وسيم خزينەلرندن واعلا منزللرندن چيقاردق

(٥٩) كَذَٰلِكَ وَأَوْرَثْنَاهَا بَنِي إِسْرَائِيلَ ✿ بونك كبى اخراجله اول بوستان وخزينه ومنزللرينى بنى اسرائيله ميراث ويردك

(٦٠) فَأَتْبَعُوهُمْ مُشْرِقِينَ ✿ فرعونيان مشرق طرفنه ياخود طلوع شمسده بنى اسرائيلك آردنجه كتديلر

(٦١) فَلَمَّا تَرَاءَى الْجَمْعَانِ قَالَ أَصْحَابُ مُوسَىٰ إِنَّا لَمُدْرَكُونَ ✿ وقتاكه ايكى عسكر بر برينى كورديلر موسانك قومى ديديلركه لشكر فرعون بزه ايرشدى انلرك يدنده اسير وهلاك اوله جغز

(٦٢) قَالَ كَلَّا إِنَّ مَعِيَ رَبِّي سَيَهْدِينِ ✿ موسى عليه السلام سزك ديديككز وخوفكز كبى دكلدر بنم ربمك علم وحفظى بنمله در يقينده بكا طريق هدايت ونجات ويرر ديدى * مرويدركه چون لشكر فرعون بنى اسرائيله يقين كلديلر ايكى عسكرك بيننه بر غليظ بخار كلديكه بر برلرينى كورەمديلر فرعون قومنه ديديكه صبر ايدك كونش يوقارو چيقنجه بخار قالقار انلرك اوكى دكز ارقەسى عسكرمز يوللرى باغلو اولمغله فراره مجاللرى يوقدر اما بنى اسرائيل بو طرفده غايت اضطرابده وموسى عليه السلام بكاده ايكن وحى ايرشديكه بحرى سكا مسخر ايتدم نته كه بيوردر

(٦٣) فَاَوْحَيْنَا اِلٰى مُوسٰى اَنِ اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْبَحْرَ فَانْفَلَقَ فَكَانَ كُلُّ فِرْقٍ كَالطَّوْدِ الْعَظِيمِ ✻ بز موسایه عصاکله بحره ضرب ایله دیو وحی ایتدك اوردقده بحر اون ایکی یول آیریلوب هر بولك اطرافی جبل عظیم کبی اولدی واون ایکی سبط هر بری بر بولدن کتدیلر

(٦٤) وَاَزْلَفْنَا ثَمَّ الْاٰخَرِينَ ✻ ودیکر قوم فرعونی کنار بحرده جمع ایلدك یاخود جمیعنی بحره کیردردککه هیچ بری قورتلیه

(٦٥) وَاَنْجَيْنَا مُوسٰى وَمَنْ مَعَهُ اَجْمَعِينَ ✻ موسایه و بیلسنجه اولنلرك جمیعنه غرقدن نجات و یردك

(٦٦) ثُمَّ اَغْرَقْنَا الْاٰخَرِينَ ✻ صکره فرعون وقومنی اول بحرده غرق ایتدك

(٦٧) اِنَّ فِي ذٰلِكَ لَاٰيَةً وَمَا كَانَ اَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ✻ بو بحرك یاریلوب برقومك نجات وبرقومك غرقنده قدرت الهی یه دلالت واردر لکن فرعونیانك اکثری انی تصدیق ایتمدیلر * دینلدیکه قوم فرعونده انجق * خربیل وآسیه امرأه فرعون * ومریم بنت ناموسا اوچ مؤمن وار ایدی

(٦٨) وَاِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ✻ یا محمد سنك ربك اعداسنه منتقم واولیاسنه رحیمدر

(٦٩) وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَاَ اِبْرٰهِيمَ ✻ یا محمد مشرکاره ابراهیم علیه السلامك خبرینی ذکرایت

(٧٠) اِذْ قَالَ لِاَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَا تَعْبُدُونَ ✻ که اول باباسی وقومنه نه شیئه عبادت ایدرسز دیدی

(٧١) قَالُوا نَعْبُدُ اَصْنَامًا فَنَظَلُّ لَهَا عَاكِفِينَ ✻ انلر بتلره عبادت ایدرز وانلرك عبادتنه ملازم ومداومز دیدیلر

(٧٢) قَالَ هَلْ يَسْمَعُونَكُمْ اِذْ تَدْعُونَ (٧٣) اَوْ يَنْفَعُونَكُمْ اَوْ يَضُرُّونَ ✻ ابراهیم علیه السلام آیا اول بتلرسزك دعاکزی ایشیدوب اجابت ایدرلرمی یاخود سزك عبادت ایتمکزله سزه فائده ایدرلرمی یا ایتمکزله ضرر ایدرلرمی دیدی

(٧٤) قَالُوا بَلْ وَجَدْنَا اٰبَاءَنَا كَذٰلِكَ يَفْعَلُونَ ✻ انلر اکر سمع ونفع وضررلری یوقدر بلکه بابامزی بویله عبادت ایدر بولدق دیدیلر

(٧٥) قَالَ اَفَرَاَيْتُمْ مَا كُنْتُمْ تَعْبُدُونَ اَنْتُمْ وَاٰبَاؤُكُمُ الْاَقْدَمُونَ

(٧٦) فَاِنَّهُمْ عَدُوٌّ لِي اِلَّا رَبَّ الْعَالَمِينَ ✻ ابراهیم علیه السلام

دیدیکه آیا کورد یکز بیلد یکز میکه شول سزك و کچن بابالرکزك عبادت ایتدکاری بتلر بنم دشمنلرمدر انجق بنم دوستم عالملرك ربی اولان الله تعالادر

(٧٧) اَلَّذِي خَلَقَنِي فَهُوَ يَهْدِينِ ✻ اول الله تعالا که بنی عدمدن وجوده کتوردی واول بنی صراط مستقیمه هدایت ایلدی

(٧٨) وَالَّذِي هُوَ يُطْعِمُنِي وَيَسْقِينِ ✻ اولدرکه بنی طعام وشرابله رزقلاندرر بنم رازقمدر

(٧٩) وَاِذَا مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ ✻ خسته اولسم بکا شفاویرن اولدر

(٨٠) وَالَّذِي يُمِيتُنِي ثُمَّ يُحْيِينِ ✻ اولدرکه بنی دنیاده اماته ایدر صکره آخرتده احیا ایدر

(٨١) وَالَّذِي اَطْمَعُ اَنْ يَغْفِرَ لِي خَطِيئَتِي يَوْمَ الدِّينِ ✻ اولدرکه بن اندن قیامتده کناهمك مغفرت ایتمسنی امید وطمع ایدرم * بوندن مراد امت محمدك کناهنی استغفار وانلره تعلیمدر دینلدی

(٨٢) رَبِّ هَبْ لِي حُكْمًا وَاَلْحِقْنِي بِالصَّالِحِينَ ✻ یارب بکا علمده کمال و یرکه خلافت حق وریاست خلقه مستعد اولام وعملده کمال ببیله صلاحله درکاهك کزیده لرندن اوله یم

(٨٣) وَاجْعَلْ لِي لِسَانَ صِدْقٍ فِي الْاٰخِرِينَ ✻ بندن صکره کله جك امتلرده بنم ایچون ثناء حسن وذکرجمیل وقبول عام قیل * واقعا دعاسی قرین اجابت اولوب اهل ادیانك کلیسی اکا منتمی وثناکارلر در باخصوص علی الاطلاق اهل اسلام و پیغمبر علیه السلام

(٨٤) وَاجْعَلْنِي مِنْ وَرَثَةِ جَنَّةِ النَّعِيمِ ✻ وبنی جنت نعیمك وارثلرندن قیل

(٨٥) وَاغْفِرْ لِاَبِي اِنَّهُ كَانَ مِنَ الضَّالِّينَ ✻ و بابامی ایمانه توفیق ایله مغفرت ایله که اول طریق حقدن آزمشلردن اولدی

(٨٦) وَلَا تُخْزِنِي يَوْمَ يُبْعَثُونَ ✻ قیامتده قبردن بعث کوننده بنی ذلیل ایلمه * بو دعا امتلره تعلیمدر والا انبیا ذلیل اولمز

(٨٧) يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ (٨٨) اِلَّا مَنْ اَتَى اللّٰهَ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ شول کونده که مال واولاد هیچ کیمسه یه فائده ایتمزانجق اول کمسنه که الله تعالایه کفر ومعصیتدن سالم قلب ایله کله ومالنی راه حقده نفقه ایده واولادینی طریق مستقیمده سوق ایده

(٨٩) وَاُزْلِفَتِ الْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِينَ ✻ متقیلره قیامتده جنت یقین اولوب

مشاهده سیله مسرور اولورلر

(٩٠) وَبُرِّزَتِ الْجَحِيمُ لِلْغَاوِينَ ٭ وآزغونلره جهنم کشف اولنور که مقاملرینی کوروب غم واللری آرتر

(٩١) وَقِيلَ لَهُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ تَعْبُدُونَ (٩٢) مِنْ دُونِ اللّٰهِ هَلْ يَنْصُرُونَكُمْ أَوْ يَنْتَصِرُونَ ٭ انلره دینور که اول سزک دنیاده اللههدن غیری عبادت ایتدیککز و شفیع زعم ایتدیککز نره ده در سزک عذابکزی دفعه یاردم ایدرلر می یاخود کندیلرینی عذابدن قورتره بیلورلر می

(٩٣) فَكُبْكِبُوا فِيهَا هُمْ وَالْغَاوُونَ (٩٤) وَجُنُودُ إِبْلِيسَ أَجْمَعُونَ بتلر واکا طپانلر وابلیسک جن وانسده تابعلری اول جهنمده براغیلور

(٩٥) قَالُوا وَهُمْ فِيهَا يَخْتَصِمُونَ (٩٦) تَاللّٰهِ إِنْ كُنَّا لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ

(٩٧) إِذْ نُسَوِّيكُمْ بِرَبِّ الْعَالَمِينَ ٭ بتلر و بت پرستلر جهنمده مخاصمه ایدوب دیرلر که تالله بز ضلالت ظاهره ده اولدقکه سزی رب العالمین ایله برابر طوتوب عبادته مستحق اعتقاد ایتدک

(٩٨) وَمَا أَضَلَّنَا إِلَّا الْمُجْرِمُونَ ٭ بزی ضلالته انجق ابلیس وسائر کبی مجرملر القا ایتدیلر

(٩٩) فَمَا لَنَا مِنْ شَافِعِينَ (١٠٠) وَلَا صَدِيقٍ حَمِيمٍ ٭ مؤمنلرده شفعا کوروب بزم ایچون هیچ شفاعت ایدیجی ودوست صدیق ومشفق یوقدر دیرلر

(١٠١) فَلَوْ أَنَّ لَنَا كَرَّةً فَنَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ٭ نوله ایدی برکره دخی دنیایه رجوع ایدوب مؤمنلردن اولیدق دیرلر

(١٠٢) إِنَّ فِي ذٰلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ٭ بو ابراهیم علیه السلامک خبرنده عقلایه عبرت وعلامتلر واردر لکن قوم ابراهیمک اکثری انی تصدیق ایدر اولمدیلر

(١٠٣) وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ٭ تحقیق ربک تعالی انلردن انتقامی تعجیله قادردر توبه وایمانه کلەلرینی امهالله رحیمدر

(١٠٤) كَذَّبَتْ قَوْمُ نُوحٍ الْمُرْسَلِينَ ٭ قوم نوح رسوللرینی تکذیب ایتدیلر ٭ زیرا بر رسولی تکذیب جمیعنی تکذیبدر

(١٠٥) إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ نُوحٌ أَلَا تَتَّقُونَ ٭ انلره نسبدن قرنداشلری نوح علیه السلام الله تعالادن قورقمزمیسکز که اندن غیری یه عبادت ایدرسز دیدی

(١٠٦) إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ (١٠٧) فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَأَطِيعُونِ ٭ تحقیق

بن الله تعالی طرفندن امین اولەرق سزه رسولم الله تعالادن قورقک بڭه عبادت ایتمیک وقبول ایمانله بکا اطاعت ایدک

(١٠٨) وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ ٭

(١٠٩) فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَأَطِيعُونِ ٭ بو ادای رسالت اوزره سزدن اجر استمم بنم اجرتم انجق رب العالمینک عهده سندهدر الله تعالادن قورقک رسالتمده بکا اطاعت ایدک

حزب ٣

(١١٠) قَالُوا أَنُؤْمِنُ لَكَ وَاتَّبَعَكَ الْأَرْذَلُونَ ٭ بز سکا ایمانمی ایدەرز حال بو که سکا تابع اولانلر اسافلدر که ظاهرده تابع و باطنده مخالفدر دیدیلر

(١١١) قَالَ وَمَا عِلْمِي بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ٭ نوح علیه السلام دیدیکه انلرک عملارینه بنم علمم یوقدر انلرک بکا تبعیتلری خلوصله میدر دکلمیدر بیلمم بکا لازم اولان ظاهره اعتباردر

(١١٢) إِنْ حِسَابُهُمْ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّي لَوْ تَشْعُرُونَ ٭ انلرک باطنلری حسابی انجق الله تعالانک علمنه راجعدر اکر شعورکز وار ایسه انی بیلورسکز

(١١٣) وَمَا أَنَا بِطَارِدِ الْمُؤْمِنِينَ (١١٤) إِنْ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ مُبِينٌ ٭ اسافل وفقرا ایسه بن مؤمنلری طرد ایدیجی دکلم بن انجق ناسی دعوت ومعصیتدن اخافه ایچون بعث اولنمشم کرک اغنیا کرک فقرا اولسون

(١١٥) قَالُوا لَئِنْ لَمْ تَنْتَهِ يَا نُوحُ لَتَكُونَنَّ مِنَ الْمَرْجُومِينَ ٭ دیدیلرکه یا نوح بو دعوت واخافەدن کیرو طورمزسک یانی یاطاشله رجم اولنمشلردن اولورسن

(١١٦) قَالَ رَبِّ إِنَّ قَوْمِي كَذَّبُونِ (١١٧) فَافْتَحْ بَيْنِي وَبَيْنَهُمْ فَتْحًا وَنَجِّنِي وَمَنْ مَعِيَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ٭ نوح علیه السلام یا رب بنم قومم بنی تکذیب ایده یوردلر بنمله انلرک بینندە حکم ایله وبکا وبنمله اولان مؤمنلره انلرک قصدندن نجات ویر دیدی

(١١٨) فَأَنْجَيْنَاهُ وَمَنْ مَعَهُ فِي الْفُلْكِ الْمَشْحُونِ (١١٩) ثُمَّ أَغْرَقْنَا بَعْدُ الْبَاقِينَ ٭ بزاکا وانکله سفینەیه طولمش آدملره وحیواناته نجات ویردکدن صکره قومندن باقیلرینی غرق ایتدک

(١٢٠) إِنَّ فِي ذٰلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ٭ انک قومنک اذاسنه صبرنده صبر موجب ظفر اولدیغنه علامت واردر انک قومنک اکثری ایمان ایدنلردن اولمدی ٭ دینلدیکه رجال ونسادن اکا ایمان کتورن سکسان کیمسه ایدی

(١٢١) وَاِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ۞ وربك جل شانه كافرلره عقوبته قادر ومؤمنلره رحيمدر

(١٢٢) كَذَّبَتْ عَادٌ الْمُرْسَلِينَ ۞ عاد قومى رسوللرى تكذيب ايتديلر

(١٢٣) اِذْ قَالَ لَهُمْ اَخُوهُمْ هُودٌ اَلَا تَتَّقُونَ ۞ نسبده قرنداشلرى هود عليه السلام انلره ديديكه سز شركدن پرهيز وعذاب الهيدن خوف ايتمز سكز

(١٢٤) اِنِّى لَكُمْ رَسُولٌ اَمِينٌ (١٢٥) فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطِيعُونِ ۞ بن سزه رسالت ووحيله كوندرلمش امينم الله تعالادن قورقك وتوحيدده امرمه اطاعت ايدك

(١٢٦) وَمَا اَسْئَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ اَجْرٍ اِنْ اَجْرِىَ اِلَّا عَلٰى رَبِّ الْعَالَمِينَ ۞ دعوت ونصحم اوزره سزدن اجرات استمم بنم اجرتم انجق رب العالمين حضرتلرينك اعهدده سندهدر

(١٢٧) اَتَبْنُونَ بِكُلِّ رِيعٍ اٰيَةً تَعْبَثُونَ (١٢٨) وَتَتَّخِذُونَ مَصَانِعَ لَعَلَّكُمْ تَخْلُدُونَ ۞ سز هر مرتفع مكانلرده افتخار وكچنلرى استهزا ايچون كوشك وعلامتلر بنامى ايدرسكز ودنياده ابدى قالورسكز اميديله حوضلر وقصرلر وابنيهٔ رفيعهلر اتخاذ ايدرسكز

(١٢٩) وَاِذَا بَطَشْتُمْ بَطَشْتُمْ جَبَّارِينَ (١٣٠) فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطِيعُونِ ۞ بركمسنهيى حمله ايله اخذ ايتديككزده جبار ومتكبرلر كبى بيرحمت ظلم ورعونتله اخذ ايدرسكز وضرب وقتله عقاب ايدرسكز لايق اولميان جبارلقدن پرهيز ايدك الله تعالادن قورقك وسزى دعوتمده بكا اطاعت ايدككه سزه انفعدر

(١٣١) وَاتَّقُوا الَّذِى اَمَدَّكُمْ بِمَا تَعْلَمُونَ (١٣٢) اَمَدَّكُمْ بِاَنْعَامٍ وَبَنِينَ (١٣٣) وَجَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ۞ اول الله تعالادن قورقك كه سزه بيلديككز انواع نعمتلرله امداد ايلدى حيوانات واولاد وبوستان وآقار صولر ايله امداد وانعام ايلدى

(١٣٤) اِنِّى اَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ۞ قورقارمكه سزه دنياده يا آخرتده بيوك كون عذابى ايريشه

(١٣٥) قَالُوا سَوَاءٌ عَلَيْنَا اَوَعَظْتَ اَمْ لَمْ تَكُنْ مِنَ الْوَاعِظِينَ ۞ قوم عاد هود عليه السلامه ديديلركه سن بزه نصيحت ايتمش يا ايتمامش سين برابردر بز بو حالمزدن تحويل ايتمز

(١٣٦) اِنْ هٰذَا اِلَّا خُلُقُ الْاَوَّلِينَ (١٣٧) وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ ۞

بو زعم بت پرستلك وجبارلق ومرتفع بنا يا پمقلق مقدمكى عادتمزدر بز بونكله عذاب اولنانلردن دكلز

(١٣٨) فَكَذَّبُوهُ فَاَهْلَكْنَاهُمْ اِنَّ فِى ذٰلِكَ لَاٰيَةً وَمَا كَانَ اَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ۞ آنلر هود عليه السلامى تكذيب ايتديلر انلرى باد صرصر ايله هلاك ايتدك بونلرك هلاكى اهل تكذيبه عبرت ونشاندر بو قوم عادك اكثرى ايمان ايدر اولمدى

(١٣٩) وَاِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ۞ تحقيق ربك تعالى عاصيلره عذابله غالب توبه ايدنه رحمتيله مشفقدر

(١٤٠) كَذَّبَتْ ثَمُودُ الْمُرْسَلِينَ ۞ قبيلهٔ ثمود مرسللرينى تكذيب ايتديلر

(١٤١) اِذْ قَالَ لَهُمْ اَخُوهُمْ صَالِحٌ اَلَا تَتَّقُونَ ۞ نسبده قرنداشلرى صالح عليه السلام انلره ديديكه الله تعالادن قورقمزميسكز كه اكا شريك كتورر شكز

(١٤٢) اِنِّى لَكُمْ رَسُولٌ اَمِينٌ (١٤٣) فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطِيعُونِ ۞ بن سزه كوندرلمش امانتله مشهور رسولم الله تعالانك عذابندن حذر ايدك وامر ونهيده بكا اطاعت ايدك

نصف

(١٤٤) وَمَا اَسْئَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ اَجْرٍ اِنْ اَجْرِىَ اِلَّا عَلٰى رَبِّ الْعَالَمِينَ ۞ بو نصيحتم اوزره سزدن اجرت طلب ايتمم بنم اجرتم انجق عالملرك ربى اوزرينهدر

(١٤٥) اَتُتْرَكُونَ فِى مَا هٰهُنَا اٰمِنِينَ (١٤٦) فِى جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ (١٤٧) وَزُرُوعٍ وَنَخْلٍ طَلْعُهَا هَضِيمٌ (١٤٨) وَتَنْحِتُونَ مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا فَارِهِينَ ۞ بو اولديغكز حالده امين وسالم بوستانلرده وچشمهلرده واكينلرده ولطيف طمور چقلمش خرما اغاچلرنده وطاغلردن طاشلرى يونوب ياپديغكز فرحلو خانه ومسكنلرده ترك اولنورميسكز ظن ايدرسكز

(١٤٩) فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطِيعُونِ ۞ الله تعالادن قورقك طول املده اولمبك توحيد امرنده بكا اطاعت ايدك

(١٥٠) وَلَا تُطِيعُوا اَمْرَ الْمُسْرِفِينَ (١٥١) اَلَّذِينَ يُفْسِدُونَ فِى الْاَرْضِ وَلَا يُصْلِحُونَ ۞ شول ناقهيى عقرايدن طقوز كمسهكه انلر يريوزنده فساد ايدوب صلاح بولمزلر انلرك امرينه اويميك

(١٥٢) قَالُوا اِنَّمَا اَنْتَ مِنَ الْمُسَحَّرِينَ ۞ قوم ثمود صالح عليه السلامه ديديلركه سن چوق سحره اوغرايوب عقلكه خلل كلمشدر

(١٥٣) مَا اَنْتَ اِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا فَاْتِ بِاٰيَةٍ اِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ۞ سندخى بزكبى آدمسين اگر رسالت دعواسنده صادق ايسك خارق عاده دن

برنشان كتور دينلديكه صالح عليه السلام انلره نه استرسكز ديدى انلر بو قيادن بو هيئتله بر دوه چيقار ديديلر

(١٥٤) قال هذه ناقة لها شرب ولكم شرب يوم معلوم ❋ صالح عليه السلام قيادن اول جنس ناقه يى اخراجله ديديكه اشته استديككز ناقه كه صو بر كون اول دوه نك و معلوم بر كون سزكدر اما صو ايچمكده اكا مزاحمه ايتميك

(١٥٥) ولا تمسوها بسوء فيأخذكم عذاب يوم عظيم ❋ اول ناقه يه سوء قصدله طوقنميك كه سزى بيوك كونك عذابى اخذ ايدر

(١٥٦) فعقروها فاصبحوا نادمين ❋ اول دوه يى سكرلديلر عذابك نزولى معلوملرى اولوب پشيمان اولديلر

(١٥٧) فأخذهم العذاب ان فى ذلك لآية وما كان اكثرهم مؤمنين ❋ انلرى عذاب اخذ ايتدى بو مذكورده اعتبار اهلنه عبرت واردر مع هذا انلرك اكثرى ايمان ايدر اولمدى

(١٥٨) وان ربك لهو العزيز الرحيم ❋ تحقيق سنك ربك تعالى غالبدر مغلوب اولمز رحمت صاحبيدر بى استحقاق عذاب ايتمز

(١٥٩) كذبت قوم لوط المرسلين ❋ لوط قومى رسوللر بنى تكذيب ايتديلر

(١٦٠) اذ قال لهم اخوهم لوط الا تتقون ❋ شول وقتكه شفقت قرنداشلرى لوط عليه السلام الله تعالادن قورقمزميسكزكه معاصى ارتكاب ايدرسكز ديدى

(١٦١) انى لكم رسول امين (١٦٢) فاتقوا الله واطيعون ❋ بن سزكچون رسول امينم الله تعالى يه مخالفتدن قورقك و بنم وعظمه اطاعت ايدك

(١٦٣) وما اسئلكم عليه من اجر ان اجرى الا على رب العالمين ❋ بو وعظم اوزره سزدن اجرت طلب ايده دكلم بنم اجرم انجق رب العالمين اولان الله تعالى عندندندر

(١٦٤) اتأتون الذكران من العالمين ❋ عالملردن ار ككلره مى مباشرت ايدرسز

(١٦٥) وتذرون ما خلق لكم ربكم من ازواجكم بل انتم قوم عادون ❋ ربكز جل شانه سزكچون خلق ايتديكى جفتكز نسوانى ترك ايدرسز بلكه سز رجاله ميل ايله حدى تجاوز ايدن قوملردنسكز

(١٦٦) قالوا لئن لم تنته يا لوط لتكونن من المخرجين ❋ انلر ديديلركه

يا لوط اكر سن بزى بو عملمزدن نهى ايتمكدن واز كچمزسك البته بزم ديارمزدن اخراج اولنورسين

(١٦٧) قال انى لعملكم من القالين ❋ لوط عليه السلام بن سزك بو عملكزه بغض شديد ايدنلردنم ديدى

(١٦٨) رب نجنى واهلى مما يعملون ❋ يا رب بكا و اهلمه انلرك عمل شومندن نجات وير

(١٦٩) فنجيناه واهله اجمعين (١٧٠) الا عجوزا فى الغابرين ❋ بز لوطه و اهلنه جميعا نجات ويردك انجق زوجه سى عجوز عذابده اولنلره داخل اولدى كه انلرك عملرينه راضيه ايدى

(١٧١) ثم دمرنا الآخرين ❋ بعده سائرلرينى هلاك ايتدك

(١٧٢) وامطرنا عليهم مطرا فساء مطر المنذرين ❋ انلرك طشره بولنانلرى اوزرينه طاش ياغدردق اول اخافه ايله ايما نه كلميانلرك يغمورى نه قبيح و چركين اولدى

(١٧٣) ان فى ذلك لآية وما كان اكثرهم مؤمنين ❋ بو اهل مؤتفكه عذابى كافرلره بر عبرتدر اول قومك اكثرى ايمان ايدر اولمديلر

(١٧٤) وان ربك لهو العزيز الرحيم ❋ ربك اعداسنه قاهر و دوستنه رحيمدر

(١٧٥) كذب اصحاب الأيكة المرسلين ❋ اصحاب ايكه رسوللرينى تكذيب ايتديلر❋ دينلديكه ايكه مدين قربنده اشجار و اثمارى كثير بر محل ايدى شعيب عليه السلام انلره اجنبى ايكن اول انلره پيغمبر كوندرلدى

(١٧٦) اذ قال لهم شعيب الا تتقون ❋ شعيب عليه السلام انلره اللهدن قورقمزميسكزكه اكا عصيان ايدرسز ديدى

(١٧٧) انى لكم رسول امين (١٧٨) فاتقوا الله واطيعون ❋ بن سزكچون رسول امينم الله تعالادن خوف ايدك و مناهى يى تركله بكا اطاعت ايدك

(١٧٩) وما اسئلكم عليه من اجر ان اجرى الا على رب العالمين ❋ بن سزدن تبليغ اوزره اجر استمم بنم اجرم رب العالميندندر

(١٨٠) اوفوا الكيل ولا تكونوا من المخسرين ❋ كيله يى تمام اولچوك ناسك حقوقنه خسارت ايديجيلردن اولميك

(١٨١) وزنوا بالقسطاس المستقيم ❋ وطوغرى تراز و ايله وزن ايدك

(١٨٢) وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تَعْثَوْا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ❋ وناسك حقوقندن برشی نقصان ایتمیك و یریوزنده قتل وزنا وقطع طریقله فساده سعی ایتمیك

(١٨٣) وَاتَّقُوا الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالْجِبِلَّةَ الْأَوَّلِينَ ❋ واول الله تعالانك عقوبتندن حذر ایدککه اول سزی وسزدن مقدم اولانلری خلق ایتدی

(١٨٤) قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مِنَ الْمُسَحَّرِينَ ❋ انلر دیدیلر که انجق سن دفعاتله سحره اوغره مشلردنسنکه عقلکه خلل کلمشدر

(١٨٥) وَمَا أَنْتَ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا وَإِنْ نَظُنُّكَ لَمِنَ الْكَاذِبِينَ ❋ سن انجق بزم کبی بشرسن بزسنی دعواکده کاذبلردن ظن ایدرز

(١٨٦) فَأَسْقِطْ عَلَيْنَا كِسَفًا مِنَ السَّمَاءِ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ❋ اوزریمزه کوکدن پارچه عذاب ایندر اگر دعواکده صادق ایسك

(١٨٧) قَالَ رَبِّي أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ ❋ شعیب علیه السلام دیدیکه ربم جل شانه سزك کیل ووزنی نقص ایتدیککز عملی و مستحق اولدیغکز عذابی بیلور استرسه سمادن پارچه ایله استرسه آخر صورتله عذاب ایدر

(١٨٨) فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمْ عَذَابُ يَوْمِ الظُّلَّةِ إِنَّهُ كَانَ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ❋ انلر انی تکذیب ایتدیلر بناء علیه ایتدکلری کبی انلری یوم الظله یعنی کولکه لك کونی عذابی اخذ ایتدی اول عذاب یوم الظله یوم عظیم عذابی ایدی ❋ منقولدرکه چون انلر شعیب علیه السلامی انکار ایدوب کوکدن پارچه عذاب ایستدیلر ایدی یدی کون انلره زیاده حرارت واقع اولوب حرارتدن نهرلر قاینادی طاغلره کیدوب اغاجلر کولکه لرنده ینارلر ایکن ناکاه کوکدن برسیاه بلوت پیدا اولدی برخوش سرین هوا ظهور ایتمکله بربرلرینی ندا ایله اول بلوتك آلتنه دعوت ایتدیلر تمام جمع اولدقلری حالده اول بلوتدن آتش اینوب جمله سنی یاقدی

(١٨٩) إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ❋ بو یغمور بلوتدن آتش نزولی منتقم حقیقینك قدرتنه نشانه در انلرك اکثری شعیب علیه السلامه مؤمن دکلدی

(١٩٠) وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ❋ ربك تعالی انبیانك اعداسی اوزرینه غالب وانبیا وتابعلرینه رحمت ایدیجیدر ❋ الله تعالی بو یدی آیت کریمه یی اختصار وجهی اوزره ذکر ایلدیکی پیغمبر علیه السلامه تسلیه

ومرسلینی تکذیب ایدنلری تهدید اوله

(١٩١) وَإِنَّهُ لَتَنْزِيلُ رَبِّ الْعَالَمِينَ ❋ بو قرآن کریم رب العالمینك تنزیل ایتدیکیدر

(١٩٢) نَزَلَ بِهِ الرُّوحُ الْأَمِينُ (١٩٣) عَلَى قَلْبِكَ لِتَكُونَ مِنَ الْمُنْذِرِينَ

(١٩٤) بِلِسَانٍ عَرَبِيٍّ مُبِينٍ ❋ اول قرآنله امین وحی اولان جبریل علیه السلام سنك قلبك اوزره نزول ایتدیکه سن ناسی عذاب اللهدن قورقودیجی اوله سین لسان مبین عربیله نازل اولدیکه سنك قومك انی فهمله ملزم اولوب عذرلری قالمیه

(١٩٥) وَإِنَّهُ لَفِي زُبُرِ الْأَوَّلِينَ ❋ اول قرآنك ذکری کتب متقدمه ده ثابتدر

(١٩٦) أَوَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ آيَةً أَنْ يَعْلَمَهُ عُلَمَاءُ بَنِي إِسْرَائِيلَ ❋ آیا بنی اسرائیل علماسنك کتابلرنده قرآنك صفتنی و پیغمبرك نعتنی بیلدکلرندن مشرکلر ایچون قرآنك صحتنه ومحمد علیه السلامك نبوتنه برنشان یوقیدر

(١٩٧) وَلَوْ نَزَّلْنَاهُ عَلَى بَعْضِ الْأَعْجَمِينَ (١٩٨) فَقَرَأَهُ عَلَيْهِمْ مَا كَانُوا بِهِ مُؤْمِنِينَ ❋ اگر بز قرآنی بعض اعجمی اوزره یعنی لسان عربك غیریسیله انزال ایدوب انی انلره اوقویایدی انلر اقوام عرب عجمه تابع اولمق عاردر یاخود بز بولسانی فهم ایتمیز دیو ایمان ایتمزلردی

(١٩٩) كَذَلِكَ سَلَكْنَاهُ فِي قُلُوبِ الْمُجْرِمِينَ ❋ بو منوال اوزره عناد وانکاری مشرکلرك قلبلرینه کتوررز

(٢٠٠) لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ حَتَّى يَرَوُا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ❋ تا عذاب الیمی کورمینجه انلر ایمان ایتمزلر

(٢٠١) فَيَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ❋ اول عذاب انلره فجأة کلوب انلرك شعورلری اولمز

(٢٠٢) فَيَقُولُوا هَلْ نَحْنُ مُنْظَرُونَ ❋ آیا بزه مهلت ویریلورمیدیکه ایمانه کلوب تصدیق ایدیدك دیرلر

(٢٠٣) أَفَبِعَذَابِنَا يَسْتَعْجِلُونَ ❋ آیا بزم عذابمزده عجله می ایدرلر مقدم عذاب ایستدکلرینی ملاحظه ایتمزلر

(٢٠٤) أَفَرَأَيْتَ إِنْ مَتَّعْنَاهُمْ سِنِينَ (٢٠٥) ثُمَّ جَاءَهُمْ مَا كَانُوا يُوعَدُونَ

(٢٠٦) مَا أَغْنَى عَنْهُمْ مَا كَانُوا يُمَتَّعُونَ ❋ یا محمد کوررمیسنکه بز انلری نیجه سنه لر انواع نعمتلرله کچندرسك صکره انلره وعد اولنان عذاب کلسه

اول نعمتلر اول عذابلرك دفعنه یا تخفیفنه مفید اولمیدی

(٢٠٧) وَمَا أَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةٍ إِلَّا لَهَا مُنْذِرُونَ ۞ بر قریه اهلنی هلاك ایتمدك که مکر انلره عذابمزله اخافه ایدیجی پیغمبرلر کلدکده انلر تکذیب ایتدیلردی

(٢٠٨) ذِكْرَى وَمَا كُنَّا ظَالِمِينَ ۞ پیغمبرلر انلره توحیدی ذکر ونصیحت ایدوب عنادایتدکلرینه بناءً هلاك ایتدك یوخسه بز ظلم ایدیجیلردن اولمدق

(٢٠٩) وَمَا تَنَزَّلَتْ بِهِ الشَّيَاطِينُ (٢١٠) وَمَا يَنْبَغِي لَهُمْ وَمَا يَسْتَطِيعُونَ ۞ اول قرآنله شیاطین اینمدی و شیاطینه قرآنله نزول صحیح اولمز وانکله نزوله قدرتلری دخی اولمز

(٢١١) إِنَّهُمْ عَنِ السَّمْعِ لَمَعْزُولُونَ ۞ شیطانلر اهل سما کلامنی ایشتمکدن مطرودلردر

(٢١٢) فَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَٰهًا آخَرَ فَتَكُونَ مِنَ الْمُعَذَّبِينَ ۞ الله تعالی ایله برله اله آخر اتخاذ ایتمه که معذبیندن اولورسین بو خطاب پیغمبر علیه السلامه ایسه ده مرادامتلرینه‌در

(٢١٣) وَأَنْذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ ۞ پك یقین اقرباکی عذاب اللهله اخافه ایله * منقولدرکه بو آیت کریمه نازل اولدقده پیغمبر علیه السلام اقرباسنی جمع ایدوب الله تعالایه ایمان واطاعتله نفسکزی اتش عذابندن قورتارك یوخسه بکا قرابتکز سزه فائده ایتمز بیوردی

(٢١٤) وَاخْفِضْ جَنَاحَكَ لِمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ۞ مؤمنلردن سکا تابع اولنه قنادکی سایه ایله یعنی رأفت واکرام ایله

(٢١٥) فَإِنْ عَصَوْكَ فَقُلْ إِنِّي بَرِيءٌ مِمَّا تَعْمَلُونَ ۞ اکر سکا عصیان ایدوب تابع اولمزلرسه دیکه بن سزك شرك ومعاصی عمللریکزدن بری وبیزارم

(٢١٦) وَتَوَكَّلْ عَلَى الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ (٢١٧) الَّذِي يَرَاكَ حِينَ تَقُومُ (٢١٨) وَتَقَلُّبَكَ فِي السَّاجِدِينَ (٢١٩) إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۞ اعداسنی قهره واولیاسنه نصرته قادر الله تعالایه توکل ایله که اول سنی کیجه تهجدده قیامك و کوندز صلوة مفروضه‌ده قیام ورکوع وسجودك وقتنده کورر اول الله تعالی سنك قوللکی ایشیدیجی ونیتکی بیلیجیدر

(٢٢٠) هَلْ أُنَبِّئُكُمْ عَلَىٰ مَنْ تَنَزَّلُ الشَّيَاطِينُ (٢٢١) تَنَزَّلُ عَلَىٰ كُلِّ أَفَّاكٍ أَثِيمٍ (٢٢٢) يُلْقُونَ السَّمْعَ وَأَكْثَرُهُمْ كَاذِبُونَ ۞ شیطانك پیغمبر علیه السلام وقرآنله مناسبتی اولمامغله سزه خبر ویره‌یمکه شیاطین کیمك اوزرینه تنزل ایدر

هر کذاب وفاجره تنزل ایدرکه انلر کهنه‌در انلرقولقلرینی شیطانك کذبنه القا ایدوب اکا دخی زیاده یلان اضافه ایدرلر انلرك کلیسی کاذبلردر

(٢٢٣) وَالشُّعَرَاءُ يَتَّبِعُهُمُ الْغَاوُونَ ۞ مشرکلرك شاعرلری ابن زبعری وهبیره ومسافع وامیهٔ ثقفی کبیلره سفهای عرب تابع اولوب محمدك سویلدکی کبی بزده سویلرز دیرلردی وهجو ایدرلردی * بو آیت کریمه انلرك حقنده نازل اولمشدر دینلدی

(٢٢٤) أَلَمْ تَرَ أَنَّهُمْ فِي كُلِّ وَادٍ يَهِيمُونَ ۞ کورمزمیسنکه انلر هر وادیده یعنی طعن وذم وهجو نالایق ومدح نامستحق وامثالی وادیلرنده سرکردان کزرلر

(٢٢٥) وَأَنَّهُمْ يَقُولُونَ مَا لَا يَفْعَلُونَ ۞ وایشلمدکلری شیئی شعرلرنده ایشلدك دیو سویلرلر

(٢٢٦) إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَذَكَرُوا اللَّهَ كَثِيرًا وَانْتَصَرُوا مِنْ بَعْدِ مَا ظُلِمُوا وَسَيَعْلَمُ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَيَّ مُنْقَلَبٍ يَنْقَلِبُونَ ۞ الا اول شاعره لرکه انلره سفها اتباع ایتمزلر اول شاعرلر ایمان کتوروب اعمال صالحه ایشلرلر والله تعالایی چوق ذکر ایدرلر اکثر اشعارلری توحید وناسی طاعته وایمانه ترغیبدر وکندولرینی هجو ایدن مشرکلری نصرت وغلبه مرادیله هجو ایدرلر الله تعالایه اشراك وپیغمبر علیه السلامی هجو ایدنلر مونلری حالنده قنغی مرجعه رجوع ایده‌جکلرینی بیلورلر * دینلدیکه بو آیت کریمه شعرای مؤمنین حقنده نازل اولمشدرکه حسان وابن رواحه وسائر شعرای صحابه رضی الله عنهم بوقارودە شعرا قدح بیورلدیغی آیت کریمه‌یی استماعلرنده حضور نبوی‌یه کلوب یارسول الله الله تعالایه معلومکه بزدخی شاعرلردنز بزم حالمز نیجه اولور دیدیلر حضرت رسالتپناه علیه صلوات الله بیوردیلرکه مؤمنلر قلیج ولسانله جهاد ایدرسزلك کفار حقنده اولان شعرکز انلره اوقدن زیاده تأثیر ایدر وحسانه (اهج المشركين فان جبريل معك) بیوردی

(سورة النمل مكية وهى اربع وتسعون آية)

حزب ٤

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

(١) طس ۞ اسم سوره یاخود طاء طلب طریق مستقیم وسین سلامت قلوب از ماسوی الله

(٢) تِلْكَ آيَاتُ الْقُرْآنِ وَكِتَابٍ مُبِينٍ ۞ بو سوره‌ده‌کی آیات

قرآنك ولوح محفوظك آيتلريدر

(٢) هدًى وبشرى للمؤمنين (٣) الذين يقيمون الصلوة ويؤتون الزكوة وهم بالآخرة هم يوقنون ❋ بو قرآن نمازلرينه تعديل ايله اقامت ايدن ومالليرينك زكاتنى مستحقلره ويرن وانلر اسان وقلبله شبهه سز آخرته اينانان مؤمنلر ايچون يول كوستريجى وجنتله تبشير ايديجيدر

(٤) ان الذين لا يؤمنون بالآخرة زينّا لهم اعمالهم فهم يعمهون ❋ شونلركه آخرته ايمان ايتمزلر انلرك طول عمر و وسعت رزق و تبعيت شهوات الله دنياده اعمال قبيحهلرى تزيين اولنوب اول ضلالتده متحيرلردر

(٥) اولئك الذين لهم سوء العذاب وهم في الآخرة هم الاخسرون ❋ اول كروه انلردركه دنياده يوم بدرده قتل واسرله سوء عذاب اولنوب آخرتده زياده خسرانده اولور

(٦) وانك لتلقى القرآن من لدن حكيم عليم ❋ يا محمد سكا قرآن امرنده حكيم واحوال ناسه عليم اولان الله تعالى عندندن تلقين اولنمشدر

(٧) اذ قال موسى لاهله انى آنست نارا سآتيكم منها بخبر او آتيكم بشهاب قبس لعلكم تصطلون ❋ ياد ايله شونيكه موسى عليه السلام مدينه دن مصره توجهنده يولى غائب ايدوب قيش دخى اولمغله اهل بيتنه ديديكه بن آتش كوردم بن سزه اول آتش عندنده اولاندن تيزجه يول خبرينى كتورهيم ياخود بر پارچه پارلاق آتش كتوره يمكه ايسنه سز

(٨) فلما جاءها نودى ان بورك من في النار ومن حولها وسبحان الله رب العالمين ❋ وقتاكه موسى عليه السلام اول آتشه يقين كلدكده اول آتشده وانك اطرافنده اولانلرده بركت قلندى ديو ندا اولندى رب العالمين اولان الله تعالانك كلامى خلق كلامنه تشبيهدن منزهدر

(٩) يا موسى انه انا الله العزيز الحكيم ❋ موسى عليه السلام بوندايى ايشتدكده بوندا كيمكدر ديو حيرتده ايكن يا موسى ندا ايدن بنمكه جمله يه غالب وحكم ايديجى الله تعالايم

(١٠) والق عصاك فلما رآها تهتز كانها جان ولى مدبرا ولم يعقب يا موسى لا تخف انى لا يخاف لدى المرسلون ❋ عصاكى يره براق وقتاكه براقدقده عصايى اينجه يلان كبى حركت وهر طرفه يورركوروب خوفدن يوز چوروب انى تعقيب ايتمدى تكرار ندا اولندىكه قورقمه يا موسى

زيرا بنم عندمده مرسللره قورقمق لايق دكلدر

(١١) الا من ظلم ثم بدل حسنا بعد سوء فانى غفور رحيم ❋ مكر اول كيمسه خوف ايده كه بر كناه سببيله نفسنه ظلم ايتمش اوله صكره اول كناهدن توبه ايله احسن عمله اولورسه تحقيق بن انى مغفرت واكا رحمت ايديجيم

(١٢) وادخل يدك في جيبك تخرج بيضاء من غير سوء في تسع آيات الى فرعون وقومه انهم كانوا قوما فاسقين ❋ والكى كوملككك قاسنه ادخال ايله كه علتسز يعنى آبرشسز پارلاق بياض چيقسون تا كه بودخى طقوز معجزه دن اولوب فرعون وقومنه رسالتله كيت زيرا انلر طاعتدن خارج فاسق قوملر اولديلر

(١٣) فلما جاءتهم آياتنا مبصرة قالوا هذا سحر مبين ❋ وقتاكه موسى ايله بزم رسالتنه دليل آيتلرمز فرعونه كلدكده انلر بو آشكاره سحردر ديديلر

(١٤) وجحدوا بها واستيقنتها انفسهم ظلما وعلوا فانظر كيف كان عاقبة المفسدين ❋ انلرك قلبلرى اول معجزهلر الله تعالى طرفندن اولديغنى وسحر اولمديغنى يقينا بيلورلكن مجرد ظلم وتكبر جهتيله انلرى انكار ايتديلر نظر ايله كه مفسدلرك عاقبتلرى نيجه اولور دنياده اغراق آخرتده احراقدر

(١٥) ولقد آتينا داود وسليمان علما وقالا الحمد لله الذى فضلنا على كثير من عباده المؤمنين ❋ بز داود وسليمانه حكم وقضا علمنى ويردك انلر ديديلركه حمد اولسون اول الله تعالايه كه بزى نبوت وكتاب وسائر علوم وحكمتله چوق مؤمن قوللرى اوزرينه تفضيل ايتدى

(١٦) وورث سليمان داود وقال يا ايها الناس علمنا منطق الطير واوتينا من كل شىء ان هذا لهو الفضل المبين ❋ سليمان عليه السلام باباسى داود عليه السلامك نبوت ياعلم يا ملكنه وارث اولدى وسليمان عليه السلام ديديكه اى ناس بزه قوشلرك كلامى تعليم اولندى ومحتاج اولديغمز وانبيا وملوكه ويريلان هرشى بزه اعطا اولندى بو بزه ويريلان نعمتلر جمله يه ظاهر بر فضيلتدر ❋ مرويدركه بر بلبل بر دال اوزره قونمش اوتردى سليمان عليه السلامه اصحابى اول بلبلك كلامندن سؤال ايتديلر بيورديكه بن بوكون يارم خرما ييدم دنيا محو ومضمحل اولسون ديو ترنم ايدر وبر قرى دخى كاشكى بو مخلوقات خلق اولنميدى ديو تغنى ايدر ظن اولنوركه بلبلك قارنى طويوب فراغ بالى وقمرينك الم وشدتى اولمغله كلاملر اول سببدن ايدى

(١٧) وَحُشِرَ لِسُلَيْمَانَ جُنُودُهُ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ وَالطَّيْرِ فَهُمْ يُوزَعُونَ ❋ سليمان عليه السلام ايچون جن وانس وطيردن لشكرى جمع ايدلدى اول لشكرلر بو جمله هموارانك سيرنده سوق اولنورلردى ❋ ديناديكه سليمان عليه السلامك عسكرينك طولى يوز وعرضى يوز فرسخ ايدى يكرمى بش فرسخنده جن يكرمى بشنده انس يكرمى بشنده طيور يكرمى بشنده وحوش اولوردى وطولى وعرضى برفرسخ اوله رق ابريشيمدن برقاليچه سى وار ايديكه تختى انك اورته سنده وضع اولنوردى واطرافنده اشراف واكابر كرسيلرنده اوتوررلردى واول قاليچه يى انلرله برابر روزكار ايستديكى محله كوتوردى صباحدن اويليه دك بر آيلق يول واويله دن اخشامه دك بر آيلق يول آلنوردى قوشلر هواده قنادآچوب كولكه ايدرلردى

(١٨) حَتَّى إِذَا أَتَوْا عَلَى وَادِ النَّمْلِ قَالَتْ نَمْلَةٌ يَا أَيُّهَا النَّمْلُ ادْخُلُوا مَسَاكِنَكُمْ لَا يَحْطِمَنَّكُمْ سُلَيْمَانُ وَجُنُودُهُ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ❋ تاكه طائف جانبنده قارنجه لرك واديسنه كلديلر اول قارنجه لرك رئيسلرى اولان منذره ياطاخيه ياجرى نام قارنجه قوملرينه ديديكه اى قارنجه لر خانه كزه كيرك كه سليمان عليه السلام وعسكرى سزى چكنيوب كسر ايتمسونلر زيرا اول عسكر سزى بيلميوب پامال ايدرلر ❋ دينلديكه اول رئيس قارنجه نك كلامنى روزكار اوج ميل يردن سليمان عليه السلامك سمعنه القا ايلدى

(١٩) فَتَبَسَّمَ ضَاحِكًا مِنْ قَوْلِهَا وَقَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَى وَالِدَيَّ وَأَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ وَأَدْخِلْنِي بِرَحْمَتِكَ فِي عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ ❋ سليمان عليه السلام حق تعالى انى نمله كلامنه ادراكنه سرورندن وانك قومنى تحذيرى كلامندن تعجبله تبسم ايدوب ديديكه يارب بكا الهام ايتكه بكا ووالدينمه احسان ايتديكك نعمتكه شكر ايده يم وسنك راضى اولديغك صالح عملى ايشليم ورحمتكله بنى صالح قوللريكك زمره سنه ادخال ايت

(٢٠) وَتَفَقَّدَ الطَّيْرَ فَقَالَ مَا لِيَ لَا أَرَى الْهُدْهُدَ أَمْ كَانَ مِنَ الْغَائِبِينَ ❋ سليمان عليه السلام قوشلرى تفحصله اراشدربردى وديديكه نولديكه بن هدهدى كورميورم يوخسه اول غائبلردنمى اولدى ❋ دينلديكه هدهدلرك رئيسى لشكرك صوينه دليل اولمغله سليمان عليه السلامه برصوسز محلده ابدست الق اقتضا ايدوب اول هدهد طلب اولندقده بولنمدى ياخود

سليمان عليه السلام تختنده كونشدن برفرجه كوروب نظر ايتدكده هدهدك موضعنى خالى كوروب تفحص ايتمشيدر

(٢١) لَأُعَذِّبَنَّهُ عَذَابًا شَدِيدًا أَوْ لَأَذْبَحَنَّهُ أَوْ لَيَأْتِيَنِّي بِسُلْطَانٍ مُبِينٍ ❋ بن اول هدهدى البته عذاب شديد ايله عذاب ايده رم قناديني يولوب كونشه براغورم ياچفتدن آيريرم ياخود ضديله برقفسه وضع ايده رم ياخود بوغازلرم ياخود بكا برروشن حجتله سبب غيبتنى بيان ايدر

(٢٢) فَمَكَثَ غَيْرَ بَعِيدٍ فَقَالَ أَحَطْتُ بِمَا لَمْ تُحِطْ بِهِ وَجِئْتُكَ مِنْ سَبَإٍ بِنَبَإٍ يَقِينٍ ❋ هدهد چوق اكلنميوب كلدى سليمان عليه السلام اكا عتاب ايدركن هدهد ديديكه يا نبى الله سنك مشاهده ايتمديكك شيئى بن مشاهده ايدم وسبا شهرندن سكا برمحقق خبر ايله كلدم ❋ دينلديكده سليمان عليه السلام خبرك ندر ديو سؤال اتدكده هدهد ديديكه سبادن بر هدهده راست كلدم بكا پادشاهلرينك عظمتنى وديارلرينك هواسنك كوزللكنى تقرير ايتدكده انى كورمكه هوسكار اولدم كتدم وكوردم سليمان عليه السلام پادشاهلرى كيم ودينلرى ندر ديو سؤالده

(٢٣) إِنِّي وَجَدْتُ امْرَأَةً تَمْلِكُهُمْ وَأُوتِيَتْ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ وَلَهَا عَرْشٌ عَظِيمٌ ❋ اهل سبايه پادشاهلق ايدر (بلقيس) نامنده برمرأه بولدم واكا ملوكه لايق اولان اموال وجنود وسائر اشيادن ويرلمش وانكچون جنسنه نسبتله طول وعرض وارتفاعى اوتوز آرشون آلتوندن جواهرله مرصع بيوك تخت واردر

(٢٤) وَجَدْتُهَا وَقَوْمَهَا يَسْجُدُونَ لِلشَّمْسِ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ فَصَدَّهُمْ عَنِ السَّبِيلِ فَهُمْ لَا يَهْتَدُونَ ❋ بن اول بلقيسى وقومنى الله تعالى دن غيرى كونشه سجده ايدر بولدم شيطان انلره شمسه عبادتلرينى وسائر اعمال قبيحه لرينى تزيين ايلدى وانلرى راه حقدن منع ايتديكه انلر هدايت وطريق توحيده كيتمزلر

(٢٥) أَلَّا يَسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي يُخْرِجُ الْخَبْءَ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُخْفُونَ وَمَا تُعْلِنُونَ ❋ شيطان انلرى منع ايتديكه الله تعالى يه سجده ايتميه لر اويله الله تعالى كه سموات وارضده اولان كزلو مطر ونباتات كبيلرى ظاهره اخراج ايدر وانلرده اولان سرلرينى وجهرلرينى بيلور

سجده

(٢٦) اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ❋ اول الله تعالى دركه

نصف

اندن غيری اله يوقدر عرش عظيمك ربيدر

(٢٨) قال سننظر اصدقت ام كنت من الكاذبين * هدهدك كلامی تمام اولدقده سليمان عليه السلام بقالم خبرويرديكده صادقسين يوخسه كاذبلردنمسين ديو بلقيسه نامه يازوب مهر ايله ختم وهدهده ويروب ديديكه

(٢٧) اذهب بكتابي هذا فالقه اليهم ثم تول عنهم فانظر ماذا يرجعون * بونامهمى ايله بلقيسه وقومنه كيدوب كوره جكلری برمحله براق ورجوع ايدوب بركوشه ده تجسس ونظر ايله كه توجهله جوابه مراجعت ايدرلر * منقولدركه هدهد نامه يی الوب بلقيسه وارديكده قصرنده نائمه ايدی هدهد نامه يی كوكسنه براقدقده اويانوب اخذ ومطالعه ايلدی درحال اعيان دولتنی احضار ايدوب انلره توجهله

(٢٩) قالت يا ايها الملؤا اني القي الي كتاب كريم * ديديكه ای كروه اشراف بكا بركتاب كريم القا اولندی * كريم ديمسی بسمله شريفدن ومهر سليمان عليه السلامدن وامر غريب قوش كتور مسندن اوله اوچيوز اون اشراف نامه كيمدندر ديو سؤال ايتديلر

(٣٠) انه من سليمان وانه بسم الله الرحمن الرحيم (٣١) الا تعلوا علي واتوني مسلمين * اول كتاب سليماندندر واول نامه نك مضمونی الله رحمن ورحيم اسمنه مقارن بنم اوزريمه تعظيم وتكبر ايتميك ومسلمين اولد يغكز حالده بكا كلك

(٣٢) قالت يا ايها الملؤا افتوني في امري ما كنت قاطعة امرا حتى تشهدون * بلقيس اشرافنه ديديكه ای اشراف بنم بوايشمده بكا خيرلو وفائده لو اولان نه ايسه بكا فتوی وخبر ويرك كه بن سزلر حاضر اولوب مشورت ايتمدكجه براموری قطع ايدر دكلم

(٣٣) قالوا نحن اولوا قوة واولوا بأس شديد والامر اليك فانظري ماذا تأمرين * اول اشراف ديديلركه بز قوت وشدت وشجاعت وعسكر صاحبيز ورأی سكا مفوضدر سن نظر وملاحظه ايله مقاتله وصلحدن قنغيسنی ديلرسك بز سنك امركه مطيعز

(٣٤) قالت ان الملوك اذا دخلوا قرية افسدوها وجعلوا اعزة اهلها اذلة وكذلك يفعلون * بلقيس ديديكه پادشاهلر خصمانه برشهره داخل اولدقلرنده اول شهری خراب واهاليسنك عزيزلرينی ذليل واسير ايدر

وفي الحقيقه بو ايشی ايشلر

(٣٥) واني مرسلة اليهم بهدية فناظرة بم يرجع المرسلون * بن سليمان وقومی طرفنه هديه ايله ايلچيلريمی كوندررم بعده نظر ايده رمكه ايلچيلريمی نيجه كوندرر * هديه می آلورسه پادشاهدر آلمزايسه پيغمبردر * روايت اولنديكه هديه ايچون بشيوز غلام بشيوز جاريه حاضر ايدوب غلاملره جاريه لباسی وجاريه لره غلام لباسی كيدردی والتون وكمشدن بشريوز كرپيچ وبرحقه ايچنده دلنمامش برانجو وبردخی آرقوری دلنمش ووافر مشك وعنبری اشراف قومندن منذر بن عمروه تودیعا بربلوك اشرافله كوندردی ومنذره ديديكه احتياط ودقت ايله اكر غضب صورتيله معامله ايدرسه پادشاهدر واكر بشاشت ولطفله معامله ايدرسه بيلكه اول نبی مرسلدر نه سويلرسه خوشجه فهم ايدوب بكا خبرينی كتورديدی ودقت ايله كه غلاملره جاريه لری فرق ايدرمی وكوهری دلرمی واكری دلنمشه ايپلك كچوررمی بو كيفيتی هدهد عجله كلوب سليمان عليه السلامه خبرويردی سليمان دخی جنيلره امر ايدوب التون وكمشدن كرپيچلر يا پديروب كندو اولديغی محلدن يدی فرسخ يره دك اول كرپيچلری دوشتدی ومنذرك كله جكی كون انس وجن ووحوش وسباع وطيور صف باغليوب كندو تختنه جلوس ويمين ويسارينه دردبيك كرسيلر وضع اولنوب اهل مراتب هربری كرسيلرنده اوتوردی وقتاكه بلقيسك ايلچيلری اول ميدانه كلديلر هيچ كورمدكلری انواع حيوانات اول زر ونقره كرپيچلرك اوزرينه روث ايدرلر كتوردكلری هدايايی تحقير ايدوب براقديلر حتی سليمان عليه السلامك حضورينه كلديلر انلره بشاشت ولطافتله نظر وفصاحتله كلام ايلدی منذر نامه سنی تقديم ايلدكده تبسم ايله حقه يی كتوردوب اغاج قوردينه امر ايلدی دلنمامش انجويی دلدی وديكرينه دخی رشته كچوردی وغلام وجاريه لره دخی امر ايلديكه يوزلرنده كی يول غبارينی غسل ايده لر غلاملر طاسدن صويی آكوب همان يوزلرينه اوردیلر جاريه لر الله صو آلوب اوبرالنه دوكوب بعده يوزينه اوردیلر بووجهله انلردخی فرق اولندی بعده سليمان عليه السلام هديه لرينی قبول ايتميوب رد ايلدی

(٣٦) فلما جاء سليمان قال اتمدونن بمال فما اتاني الله خير مما اتاكم بل انتم بهديتكم تفرحون * وقتاكه بلقيسك ايلچيسی هديه ايله سليمان عليه السلامه كلدی سليمان ديديكه بكا مال ايله امدادمی ايدرسكز الله تعالى نك

بكا وير ديكى دين ونبوت وعلم وحكمت سزك كتورديككز اشيادن خيرلودر بنم
هديه يه احتياجم يوقدر بلكه سز هديه ايله فرحلنورسكز

(٣٧) ارجع اليهم فلنأتينهم بجنود لا قبل لهم بها ولنخرجنهم منها اذلة وهم صاغرون * اى ايلچى كتور ديككك هديه لر ايله بلقيس
وقومنه كيت اكر بنم طرفمه كلزلر ايسه انلره بر عسكرله كيدرز كه انلرك اكا
مقاومت ومقابله يه قدرتلرى اولميه وانلرى شهرلرى سبادن ذليل اوله رق
چيقاررز خوار واسير اولورلر * ديلديكه وقتا كه منذر بن عمرو سليمان عليه السلامك
خبريله بلقيسه واردقده انك نبى اولديغنى بيلوب همان يولجيلغه حاضر اولوب
تختنى بر محكم محله وضعله كليد ليوب بكجيلر تعيين ايلدى و كندوسى عسكريله
سليمان عليه السلامه متوجه اولدى جنيلر بلقيسك عزيمتنى كرچه سليمان
عليه السلامه خبر ويرديلر لكن انى تزوج ايدرسه انك اناسى جنيدن اولمغله
اكا اسرارجنى خبر ويرر بو تقديرجه بزم ايشمز مشكل اولور ديو بلقيسك عقلى
اولمديغنى وايقلرنده طرنقلرى اولميوب قاطر طرنغى كبيدر وبالدرلرى قيللودر
كبى كلاملرله سليمان عليه السلامى تنفيره قصد ايتديلر بناء عليه سليمان عليه السلام
انك عقلنى ووجودينى تجربه ايچون تختنى جلبه سعى ايلدى

(٣٨) قال يا ايها الملؤا ايكم يأتينى بعرشها قبل ان يأتونى مسلمين *
سليمان عليه السلام ديديكه بلقيس وقومى كلوب مسلمان اولمزدن مقدم انك
تختنى قنغكز بكا كتورر سز زيرا مسلمان اولدقدنصكره اولمز كه مكر رضاسيله اوله

(٣٩) قال عفريت من الجن انا آتيك به قبل ان تقوم من مقامك وانى عليه لقوى امين * جندن بر خبيث پليد (اسمى ذكوان) ديديكه بن اول
تختنى سكا سن يركدن قالقمزدن مقدم كتورررم وبنم بوكا قدرتم قوى وبرشى
ضايع اولميه جغنه امينم * ديلديكه سليمان عليه السلام نصف نهاره دك
حكومتده اوتورردى يعنى حكومتدن قيامكه دك كتوريرم ديدى

(٤٠) قال الذى عنده علم من الكتاب انا آتيك به قبل ان يرتد اليك طرفك فلما رآه مستقرا عنده قال هذا من فضل ربى ليبلونى ءاشكر ام اكفر ومن شكر فانما يشكر لنفسه ومن كفر فان ربى غنى كريم * انك عندنده
كتاب منزلدن علم اولان بريسى ديديكه (اول جبريل عليه السلام ياخضر
عليه السلام ياخود سليمان عليه السلامك وزيرى آصف بن برخيا اوله كه اسم اعظم
بيلوردى) بن انك تختنى بر طرفكدن بر طرفكه دونجيه دك كتورم واقع حال

صول طرفندن صاغ طرفنه دوندكده اول تختى يانده طورر كوردى سليمان
عليه السلام بو نعمته شكرله ديديكه بو كرم ربم جل شانه نك فضلندندركه
بنى تجربه ايدر آيا بن شكرمى ايدرم يوخسه اداء واجبده قصور ايله كفران
نعمه مى اولورم كيمكه نعمته شكر ايدرسه كندو نفسيچون ايدركه نعمتك دوام
وزياده لكنه بادى اولور كيمكه كفران نعمه اولورسه تحقيق ربم تعالى انك
شكرندن غنى ومستحقلره كرم ايدجيدر

(٤١) قال نكروا لها عرشها ننظر اتهتدى ام تكون من الذين لا يهتدون *
سليمان عليه السلام ديديكه انك تختنك اشاغيسنى يوقارو وتقديم وتأخير ايله
شكلنى تغيير ايدك بقالم كندو تختى اولديغنى فهمه يول بولورمى
يوخسه فهم ايتمزلردنميدر

(٤٢) فلما جاءت قيل اهكذا عرشك قالت كانه هو واوتينا العلم من قبلها وكنا مسلمين * وقتا كه بلقيس كلدكده اكا ديلديكه بو سنك
تختكميدر اولدخى كويا كه اولدر ديدى وبزه مقدم كمال قدرت الهيدن سليمانك
نبوتنك صحتنه علم ويرلمش اولوب اكا تسليم اولنلردن اولمشيدك

(٤٣) وصدها ما كانت تعبد من دون الله انها كانت من قوم كافرين *
الله تعالى مدد توفيقيله بلقيسى اللهدن غيرى شمسه عبادتدن منع ايلدى زيرا
انك كونشه عبادتى مقدمدن كافرلر قومنك ايچلرنده اولوردى

(٤٤) قيل لها ادخلى الصرح فلما رأته حسبته لجة وكشفت عن ساقيها قال انه صرح ممرد من قوارير * بلقيسه كوشكه كير ديلدى
كوشكك ميدانني كوردكده عميق صو ظن ايدوب بالديرلرينى آچدى سليمان
عليه السلام انك اياقلرينى انسان اياغى اولديغنى كوروب انصراف له اى بلقيس
ساقلريكى ستر ايله اول صو دكلدر بللوردن ياپلمش قصره برزميندر ديدى
* ديلديكه بالاده بيان اولنديغى وجه اوزره جنيلر اياقلرينى ذم ايتمشلرايدى
سؤالسزانى بيلمك ايچون بر قصر بنا ايدوب زميننى بللور ايله فرش والتنه صو
وبالقلر وضع ايتديروب كندو تختنى دخى وسطنه نصب ايتمشيدى بو وجهله
تجربه ايدوب ذملرى كذب ايدوكنى بيلدى

(٤٥) قالت رب انى ظلمت نفسى واسلمت مع سليمان لله رب العالمين *
بلقيس ديديكه يارب بن شمسه عبادتله نفسمه ظلم ايتدم وسليمانك معيتيله عالملرك
ربى اولان الله تعالى نك وحدانيتنه ايمان ايتدم * بونك حقنده اقوال كثيره

اولوب اكثر مفسرين انى سليمان عليه السلام تزويج ايتدى ديمشلردر * تأويلاتده هدهدى قوت مفكره يه وسبايى مدينهٔ جسده وسليمانى قلبه وبلقيسى نفسه وعندنده علم كتاب اولانى عقل فعاله وعرش بلقيسى طبيعت بدنيه يه تشبيهله تطبيق حكايه بى صفوت فهمه حواله ايلمشدر

(٤٦) وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا اِلَى ثَمُودَ اَخَاهُمْ صَالِحًا اَنِ اعْبُدُوا اللّٰهَ فَاِذَا هُمْ فَرِيقَانِ يَخْتَصِمُونَ * بز ثموده قرداشلرى صالح عليه السلامى ارسال ايتدك كه الله تعالايه عبادت ايتمكه دعوت ايده انلر مؤمن وكافر ايكى فرقه اولوب بربرليله مخاصمه ايتديلر انلرك مخاصمه لرى سورهٔ اعرافده مذكوردر

(٤٧) قَالَ يَا قَوْمِ لِمَ تَسْتَعْجِلُونَ بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ الْحَسَنَةِ لَوْلَا تَسْتَغْفِرُونَ اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ * صالح عليه السلام ديديكه يا قوم نيچون حسنه اولان توبه دن مقدم سيئه اولان عذابك نزولنى عجله استرسكز زيرا انلر عذابك نزولى عندنده توبه ايدرز ديرلر دى نيچون الله تعالادن مغفرت طلبيله ايمان ايتمزسكز كه مرحمته شايسته اوله سز

(٤٨) قَالُوا اطَّيَّرْنَا بِكَ وَبِمَنْ مَعَكَ قَالَ طَائِرُكُمْ عِنْدَ اللّٰهِ بَلْ اَنْتُمْ قَوْمٌ تُفْتَنُونَ * صالح عليه السلامه ديديلر كه بز سنكله و سكا تابع اولنلرله تشأم ايده رز كه سن بودينى اختراع ايدلي ايدنبرو بز شدائددن قورتلمدق صالح عليه السلام ديديكه سزه واقع اولان خير وشر حكم ازلده الله تعالى عندندن تقدير اولنمشدر بلكه سز بر قومسز كه دولت ونكبت وراحت وشدتله تجربه اولنورسز

(٤٩) وَكَانَ فِي الْمَدِينَةِ تِسْعَةُ رَهْطٍ يُفْسِدُونَ فِي الْاَرْضِ وَلَا يُصْلِحُونَ * مدينهٔ ثمود اولان حجرده اشرافلردن (قدار بن سالف ومصدع بن دهر) وسائرله طقوز كيمسه ناقه يى عقره مباشرت ايدوب زمين حجرده كفر ومعاصيله صلاحدن خالى فساد ايدرلردى

(٥٠) قَالُوا تَقَاسَمُوا بِاللّٰهِ لَنُبَيِّتَنَّهُ وَاَهْلَهُ ثُمَّ لَنَقُولَنَّ لِوَلِيِّهِ مَا شَهِدْنَا مَهْلِكَ اَهْلِهِ وَاِنَّا لَصَادِقُونَ * انلر بربرليله اتفاق اوزره يمين ايتديلر كه صالحى كيجه باصوب كندينى وتبعه سنى قتل ايده لم صكره ولبسى قاننى طلب ايتدكده بز انلرك قتل اولنديغى محله بيله وارمدق بز صادقلردنز ديه لم

(٥١) وَمَكَرُوا مَكْرًا وَمَكَرْنَا مَكْرًا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ * بو منوال اوزره صالحك قتلنه مكر ايتديلر بز دخى انلره مكرلرينك جزاسنى ايتدك حالبوكه

انلرك اندن شعورلرى يوغيدى * ديلديكه چون صالح عليه السلام اوچ كونه دك انلره عذاب وعد ايتمشيدى اوچ كوندن مقدم بز آنى قتل ايده لم ديو طقوز كيمسه اتفاق ايتمشلر ايدى صالح عليه السلام بر مغاره يى مسجد ايدوب كيجه لرى انده نماز قيلاردى بر كيجه مغاره نك قپوسنه كلوب صاقلانديلر كه صالح عليه السلام نمازه كلدكده قتل ايده لر انلر مسجدك قپوسنده ايكن اوزرلرينه بر قيا اينوب طقوزينى دخى باصديروب هلاك ايلدى صكره سائر قوم دخى صيحه دن هلاك اولديلر

(٥٢) فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ مَكْرِهِمْ اَنَّا دَمَّرْنَاهُمْ وَقَوْمَهُمْ اَجْمَعِينَ * نظر ايله كه انلرك مكرلرينك عاقبتى نيجه اولدى اول طقوزى مسجدك قپوسنده بر طاشله وباقى جميع قوملرينى صيحه ايله هلاك ايلدك

(٥٣) فَتِلْكَ بُيُوتُهُمْ خَاوِيَةً بِمَا ظَلَمُوا اِنَّ فِي ذٰلِكَ لَآيَةً لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ * انلرك شرك وظلملرى سببيله حجرده اولان خانه لرى خراب وخاليه در بوندن بزم قدرتمزى بيلان قوم ايچون عبرت واردر

(٥٤) وَاَنْجَيْنَا الَّذِينَ اٰمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ * وصالحه وايكا اولان مؤمنلره نجات ويردك كه انلر كفر ومعاصيدن پرهيز ايدرلردى

(٥٥) وَلُوطًا اِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ اَتَاْتُونَ الْفَاحِشَةَ وَاَنْتُمْ تُبْصِرُونَ * ولوطى دخى قومنه ارسال ايتدك اول آنلره ديديكه سز بو فحشى يعنى اواطه يى ايشلرميسكز معهذا سز آنك قبح اولديغنى كوردر و بيلورسز

(٥٦) اَئِنَّكُمْ لَتَاْتُونَ الرِّجَالَ شَهْوَةً مِنْ دُونِ النِّسَاءِ بَلْ اَنْتُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُونَ * آياسز شهوت ونسب ايچون خلق اولنان نسادن غيرى ارككه شهوتله مباشرتمى ايدرسز بلكه سز جهالتله بر فعل ايدرسز كه آنك سوء عاقبتنى ملاحظه ايتمزسكز

(٥٧) فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ اِلَّا اَنْ قَالُوا اَخْرِجُوا اٰلَ لُوطٍ مِنْ قَرْيَتِكُمْ اِنَّهُمْ اُنَاسٌ يَتَطَهَّرُونَ * قوم لوطك جوابى انجق بو اولديكه لوطى واهلنى قريه كزدن چيقارلكز زيرا انلر پاكلك ايدوب بزم فعلمزى تقبيح ايدرلر

جزء ٢٠

(٥٨) فَاَنْجَيْنَاهُ وَاَهْلَهُ اِلَّا امْرَاَتَهُ قَدَّرْنَاهَا مِنَ الْغَابِرِينَ * لوطى واهلنى قورتاردق انجق زوجه سنك عذابده باقى اولمسنى تقدير ايتدك

(٥٩) وَاَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا فَسَاءَ مَطَرُ الْمُنْذَرِينَ * بز انلرك اوزرينه طاش ياغدردق اول پيغمبرلرينك قورقوتدقلرى عذابه اينانميانلرك يغمورى

نه شدتلو و قبیح اولور

(٦٠) قُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ وَسَلَامٌ عَلٰى عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفٰى آللّٰهُ خَيْرٌ اَمَّا يُشْرِكُونَ ✹ (چونکه الله تعالی بو سورده اختصار وجهله پیغمبرانك کرامات ونجاتلری واعدالرینك قهر وهلاکاری قصه‌لرینی خبر و بر مکله امر بیورد یکه) یا محمد الله تعالی یه حمد اولسون و آنك اختیار واصطفا ایتدیکی قوللرینه سلام اولسون دیکه آنلرك حاللرندن بیلدیککی سکا اعلام ایلدی الله تعالامی خیر اولدر یوخسه اکا شریك طوتدقلری عجزه‌می خیر اولدر ✹ الله تعالی یه عبادت ایدنلر نجاتده مشرکلر دائما دنیا و آخرتده عذاب وهلاکده اولدقلری مبیندر

(٦١) اَمَّنْ خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ وَاَنْزَلَ لَكُمْ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَاَنْبَتْنَا بِهِ حَدَائِقَ ذَاتَ بَهْجَةٍ مَا كَانَ لَكُمْ اَنْ تُنْبِتُوا شَجَرَهَا ءَاِلٰهٌ مَعَ اللّٰهِ بَلْ هُمْ قَوْمٌ يَعْدِلُونَ ✹ یا اول شریك ایتدکاری عجزه‌لرمی یوخسه اصول عالم کون وفساد اولان آسمان وزمینی خلق ایدنمی خیر اولدر که سز کچون کوکدن یغمور انزال ایتدی و آنکله زیبا باغچه‌لر و نباتات بتوردك اول باغچه‌لرده اغاج بتورمك سز کچون ممکن دکلدی آیا الله تعالادن غیری اله وارمیدر که بونلری خلق ایدوب اکا شریك اوله حاشا بلکه اول مشرکلر حقدن عدول ایتمش بر قومدرلر

(٦٢) اَمَّنْ جَعَلَ الْاَرْضَ قَرَارًا وَجَعَلَ خِلَالَهَا اَنْهَارًا وَجَعَلَ لَهَا رَوَاسِيَ وَجَعَلَ بَيْنَ الْبَحْرَيْنِ حَاجِزًا ءَاِلٰهٌ مَعَ اللّٰهِ بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ✹ آیا آنلرك عاجز الهه‌لرمی یوخسه انسان وحیوانه قرار ایچون ارضی خلق ایدن الله تعالیمی خیر اولدر که اول ارضك ارالرنده آقار صولر و بلند وثابت معدنلو وسائر طاغلر وطاتلو و آجی دکزلر بینه قارشمامق ایچون مانعه وفاصله‌لر قیلدی آیا الله تعالی ایله غیری اله وارمیدر که بونلری یارتمقده اکا معین اوله کلا بلکه آنلرك اکثری آنك وحدانیتنی بیلمدکلرندن اکا شریك قوشارلر

(٦٣) اَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ اِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ وَيَجْعَلُكُمْ خُلَفَاءَ الْاَرْضِ ءَاِلٰهٌ مَعَ اللّٰهِ قَلِيلًا مَا تَذَكَّرُونَ ✹ مرض یا فقر وسائر حالتدن مضطر اولنلر دعا ایتدکده اجابت ایدن و بر ضرر وکدر اصابت ایتدکده آنی کشف ایدن وسزی بر بریکزه وراثله بر یوزده سکنالر و یرن الله تعالیمی خیر اولدر یوخسه اکا شریك طوتدقلریمی آیا الله تعالی یه قرین اله وارمیدر آزاجق تفکر ایده‌سز

(٦٤) اَمَّنْ يَهْدِيكُمْ فِي ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَمَنْ يُرْسِلُ الرِّيَاحَ بُشْرًا بَيْنَ

يَدَيْ رَحْمَتِهِ ءَاِلٰهٌ مَعَ اللّٰهِ تَعَالَى اللّٰهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ ✹ کیجه‌لرده بیابان ودریانك ظلماتنده کواکبله سزه یول کوسترن و باران رحمتی اوکنده روزکار ارسالیله مژده و یرن الله تعالامی خیر اولدر یوخسه اشراك ایتدکاریمی آیا الله تعالی ایله غیری الهمی واردر حاشا مشرکلرك غیری یی اشراکلرندن الله تعالی عالی ومنزهدر

(٦٥) اَمَّنْ يَبْدَؤُا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ وَمَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْاَرْضِ ءَاِلٰهٌ مَعَ اللّٰهِ قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ✹ یا اولکه خلقی عدمدن وجوده کتوروب آخرتده انی ادعایه قادر اولان وکوکدن یغمور و یردن نبات واثمار وحبوبات ایله سزه رزق و یرن الله تعالامی خیر اولدر یوخسه اشراك ایتدکاریمی آیا الله تعالایه قرین الهمی واردرکه بونلره قدرتی اوله کلا آنلره دیکه الله تعالادن غیری بونلره قدرتی اولان وار ایسه حجت کتورك اکر سز صادقلردن ایسه‌کز

(٦٦) قُلْ لَا يَعْلَمُ مَنْ فِي السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ الْغَيْبَ اِلَّا اللّٰهُ وَمَا يَشْعُرُونَ اَيَّانَ يُبْعَثُونَ ✹ دیکه سموات وارضده اولان غیبی کیمسه بیلمز اول علم انجق الله تعالایه مخصوصدر بناء علیه نه وقت بعث اولنه‌جقلرینی کیمسه‌لر بیلمزلر

(٦٧) بَلِ ادَّارَكَ عِلْمُهُمْ فِي الْاٰخِرَةِ بَلْ هُمْ فِي شَكٍّ مِنْهَا بَلْ هُمْ مِنْهَا عَمُونَ ✹ آخرتك وقوعنه علملری کمال اوزره لاحق اولدیمی بلکه آنك وقوعندن شکده‌درلر بلکه قلب کوزلری آندن اعمی درلر

(٦٨) وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا ءَاِذَا كُنَّا تُرَابًا وَاٰبَاؤُنَا اَئِنَّا لَمُخْرَجُونَ ✹ کافرلر دیدیلر که بز و بابالریمز طپراق اولدیغمزدنصکره تکرار قبردن چقارمیز

(٦٩) لَقَدْ وُعِدْنَا هٰذَا نَحْنُ وَاٰبَاؤُنَا مِنْ قَبْلُ اِنْ هٰذَا اِلَّا اَسَاطِيرُ الْاَوَّلِينَ ✹ بوندن مقدم بز و بابالریمز بو بعث ونشرله وعد اولنمش ایدك بو وعد انجق مقدم یازلمش مثللردندر

(٧٠) قُلْ سِيرُوا فِي الْاَرْضِ فَانْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِينَ ✹ دیکه (حجر واحقاف ومؤتفکات کبی) یرلرده کزوب مجرملرك قبیلری نیجه اولدیغنی کورك

(٧١) وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُنْ فِي ضَيْقٍ مِمَّا يَمْكُرُونَ ✹ آنلرك تکذیبینه محزون اولمه وآنلرك سکا ایتدکاری مکرندن تنکدل اولمه الله تعالی سنك ناصر وحافظکدر

(٧٢) وَيَقُولُونَ مَتٰى هٰذَا الْوَعْدُ اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ✹ کافرلر

دركه موعود عذاب نه وقت اولور بزه خبر ويرك اكر صادقلردن ايسه كز

(٧٢) قل عسى ان يكون ردف لكم بعض الذى تستعجلون ❋ ديكه اول عجله ايتديككز عذابك بعضيسى سزه واصل اولمغه قريب اولدى (اول يوم بدردر)

(٧٣) وان ربك لذو فضل على الناس ولكن اكثرهم لا يشكرون ❋ تحقيق سنك ربك تعالى ناس اوزرينه فضل صاحبيدر (معاصيلرينه توبه ايدهلر دوعقوبتنى تأخير ايدر) لكن انلرك اكثرى اكا شكر ايتمزلر

(٧٤) وان ربك ليعلم ما تكن صدورهم وما يعلنون ❋ ربك جل شانه صدورلرنده كتم ايتدكلرى حقد وحسدى وآشكار ايتدكلرى عداوتى بيلور

(٧٥) وما من غائبة فى السماء والارض الا فى كتاب مبين ❋ كوكده ويرده حوادث ونوازلدن برشى مستور دكلدر الا جملهسى لوح محفوظده مسطوردر

(٧٦) ان هذا القرآن يقص على بنى اسرائيل اكثر الذى هم فيه يختلفون ❋ بو قرآن بنى اسرائيله جملهيى بيان ايدركه انلر جهالتلرندن ناشى انك اكثر شيئنده اختلاف ايدرلر

(٧٧) وانه لهدى ورحمة للمؤمنين ❋ واول قرآن مؤمنلر ايچون هدايت ورحمتدر

(٧٨) ان ربك يقضى بينهم بحكمه وهو العزيز العليم فتوكل على الله انك على الحق المبين ❋ ربك عزشانه دينده اختلاف ايدنلر بينينى قيامتده عدلله فصل ايدر اول حكمنده غالب وحقيقتنى عالمدر الله تعالى يه توكل ايله انلرك عداوتلرندن قورقمه زيرا سن آشكار دين حق اوزره سين

(٧٩) انك لا تسمع الموتى ولا تسمع الصم الدعاء اذا ولوا مدبرين ❋ سن موتايه يعنى ميت قلبلولره كلام ايشتديره مزسين وصاغرلره ايمانه دعوتى ايشتديره مزسين انلر تكذيبله حقدن يوز چويردكلرنده قلبلرى موتا واصم اولور

(٨٠) وما انت بهادى العمى عن ضلالتهم ان تسمع الا من يؤمن بآياتنا فهم مسلمون ❋ ضلالتدن بصيرتلرى اعمى اولانلرى سن ايمانه هدايت ايده مزسين انجق سن بزم آيتلريمزه ايمان ايدوب تسليمتده اولانلره قرآنى دكلهدرسين

(٨١) واذا وقع القول عليهم اخرجنا لهم دابة من الارض تكلمهم ان الناس كانوا بآياتنا لا يوقنون ❋ چونكه ناس اوزره وعد اولنان بعث وعذابك وقوعى قريب اوله بز انلره ارضدن (جساسه نام) دابهيى چيقاريرز

ناس ربكزك آيتلرينى تفكر ايتمزلر ديو (عربى لسانله) انلره كلام سويليه روايت اولنديكه قيامت علامتلرينك مقدم سماويسى شمسك مغربدن طلوعى وانك عقبينده ارضيسى دابة الارضك خروجيدر واول دابه برجانوردركه طولى آلتمش ذراع ودرت آياقلو وتوكلو وايكى قنادلو اولوب غايت چابك اولمغله آتدن قاچمق واكا يتشمك ممكن اولمز خروجى اوچ دفعه اولمغله بردفعه اقصاى يمندن چيقوب غائب اولور صكره بردفعه دخى مكهدن چيقوب نيجه وافر مدت غائب اولور صكره مسجد حرمدن ركن اسود له باب بنى مخزومدن اولوب واول خروجنده ناسه هيبت كلور ❋ وديمشلرديكه خروجنده يانندهموسى عليه السلامك عصاسى وسليمان عليه السلامك خاتمى اولوب عصا ايله مؤمنك آلننه طوقنوب يوزى بياض اولور وخاتمله كافرك يوزينه مهر اوروب يوزى سياه اولور بوندن صكره اشقه نام ولقب اولميوب بياض رو سياه رو ياخود اهل جنت اهل جهنم ديو چاغريلورلر

(٨٢) ويوم نحشر من كل امة فوجا ممن يكذب بآياتنا فهم يوزعون ❋ قيامتده آيتلريمزى تكذيب ايدن هر امتك رؤساسنى جمع وحشر ايدهتا كه قوملرينك اراذل واسافلرى كلوب يتشهلر ديو انلرى توقيف ايدرزكه جملهسى برابر موقفه سوق اولنهلر

نصف

(٨٣) حتى اذا جاؤا قال اكذبتم بآياتى ولم تحيطوا بها علما اماذا كنتم تعملون ❋ تا كه انلر محشره كلدكلرده الله تعالى انلره ديهكه بنم آيتلريمى وهلهٔ اولاده تكذيبمى ايتديكز حالبوكه انلرك معانى تفكر ايتميوب كنهنى علمكز احاطه ايتمدى بوندن صكره آيتلرى وپيغمبرلرى تكذيبدن غيرى نه عمل ايشلديكز

(٨٤) ووقع القول عليهم بما ظلموا فهم لا ينطقون ❋ تكذيبله ايتدكلرى ظلم سببيله اوزرلرينه عذاب موعود واقع اولوب نطقه مجاللرى اولمز

(٨٥) الم يروا انا جعلنا الليل ليسكنوا فيه والنهار مبصرا ان فى ذلك لآيات لقوم يؤمنون ❋ منكر حشر اولانلر كورمزلرميكه بز كيجهيى خلق ايتدككه انده نوم وراحت ايدهلر وكوندزى خلق ايتدككه آنده كسب وتجارت طريقنى كورهلر بو تعاقب ليل ونهار ونور وظلمتده قدرة اللهيه ايمان ايدن قوم ايچون عبرت و بعث ونشوره اشارت وعلامت واردر

(٨٦) ويوم ينفخ فى الصور ففزع من فى السموات ومن فى الارض الا من شاء الله وكل اتوه داخرين ❋ صور نفخ اولنديغى كونده كوكده

وروده اولانلرك هيبتندن بلكه اوب قورقه لر مكر كه الله تعالانك دبلديكى كسنه لر فزع ايتميه لر ونفخهٔ ثانيه دن صكره جميع خلايق الله تعالانك امريله خوار وذليل اولدقلرى حالده كله لر * ديلديكه نفخه اولدقده ارادت الاهيله فزع ايتميان جبرائيل وميكائيل واسرافيل وعزرائيل عليهم السلام وحملهٔ عرش وشهدادر

(٨٨) وَتَرَى الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدَةً وَهِيَ تَمُرُّ مَرَّ السَّحَابِ صُنْعَ اللَّهِ الَّذِي أَتْقَنَ كُلَّ شَيْءٍ إِنَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَفْعَلُونَ * اول كونده طاغلرى كوروب يرنده ثابت طورير ظن ايدرسين حالبوكه بلولرك كتمسى كبى هواده سرعتله كيدرلر الله تعالى هرشيئى علم وحكمتى اوزره اتقان ولايق وجهله صنع ايلدى اول الله تعالى افعالكزى بيلور واكا كوره جزا ايدر

(٨٩) مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِنْهَا وَهُمْ مِنْ فَزَعٍ يَوْمَئِذٍ آمِنُونَ * كيمكه برحسنه ايله كله انكيچون اول حسنه دن خيرلو زياده اجر وجزا واردر وانلر اول كونده عذاب خوفندن امينلردر

(٩٠) وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَكُبَّتْ وُجُوهُهُمْ فِي النَّارِ هَلْ تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ * كيمكه الله تعالى يه شرك سيئه سيله كله انلر يوزلرى اوزره ناره القا اولنورلر انلره دينوركه بو جزا سزه انجق دنياده ايشلديككز شرك ومعاصى سببيله در

(٩١) إِنَّمَا أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ رَبَّ هَذِهِ الْبَلْدَةِ الَّذِي حَرَّمَهَا وَلَهُ كُلُّ شَيْءٍ وَأُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْمُسْلِمِينَ * بن امر اولندم كه بو بلدهٔ مكه نك ربى جل شانه يه عبادت ايده يم اول رب تعالى كه اول بلده ده انسان قانى دوكلمكى وصيده تعرضى ونباتنك وشجرينك قطعنى حرام ايتدى وهرشى انك خلق وملكى وانك حفظنده در وملت اسلام اوزره اكا منقاد اولمقلغمه امر اولندم

(٩٢) وَأَنْ أَتْلُوَ الْقُرْآنَ فَمَنِ اهْتَدَى فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ وَمَنْ ضَلَّ فَقُلْ إِنَّمَا أَنَا مِنَ الْمُنْذِرِينَ * وقرآن عظيم تلاوتنه مواظبت اكا تبعيتله امر اولندم كيمكه بو اوامره متابعت سببيله هدايت بولورسه انجق كندو نفسيچون هدايت ومنفعت بولور كيمكه بو اوامره مخالفتله ضلالته دوشرسه سن ديكه بن انجق انذار وابلاغله مأمورم انك ضلالتندن بكا برشى راجع اولمز

(٩٣) وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ سَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ فَتَعْرِفُونَهَا وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ * سنى نبوتله وقرآنى تعليم وانكله عملى توفيقله انعام ايدن الله تعالى يه حمد وثنا ايدوب انلره ديكه الله تعالى سزه دنياده وآخرتده بدر ودابة الارض

وانواع عذاب وعقوبت سائره يى كوستررسز انلرى اكلارسكز لكن فائده ايتمز ربك جل شانه انلرك عملرندن غافل دكلدر

—٢٨— (سورة القصص مكية وهى ثمان وثمانون آية)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(١) طسم * بو حروف مقطعاتده اقوال كثيره اولمغله برمقدارى سورهٔ شعراده كچدى

(٢) تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ * بو سوره كتاب مبين آيتلريدر

(٣) نَتْلُو عَلَيْكَ مِنْ نَبَإِ مُوسَى وَفِرْعَوْنَ بِالْحَقِّ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ * بز سكا موسى وفرعون خبرندن بعضنى جبريل لسانيله حق اوزره اوقورز كه ايمان كتورن قوم انكله منتفع اولهلر

(٤) إِنَّ فِرْعَوْنَ عَلَا فِي الْأَرْضِ وَجَعَلَ أَهْلَهَا شِيَعًا يَسْتَضْعِفُ طَائِفَةً مِنْهُمْ يُذَبِّحُ أَبْنَاءَهُمْ وَيَسْتَحْيِي نِسَاءَهُمْ إِنَّهُ كَانَ مِنَ الْمُفْسِدِينَ * فرعون ارض مصرده تجبر وتعظم ايتدى ومصر اهاليسنى فرقه فرقه ايدوب هرفرقه سنى رابشنده استخدام ايلدى انلردن برطائفه يى زبون ومقهور ايليوب (كه بنى اسرائيلدر) طوغان اولادلرينك اركك لرينى قتل ايدوب نسالرينى ابقا ايدى بويله قتل كثيره جرأتله اول فرعون مفسدلردن اولدى

(٥) وَنُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً وَنَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ * اول ارض مصرده زبون وبيچاره اولان بنى اسرائيله منت ايتمك وانلرى امورد ينده خير وصلاحه امام ايتمك وفرعونك اموال واملاكنه وارث ايتمك مراد ايتدك

(٦) وَنُمَكِّنَ لَهُمْ فِي الْأَرْضِ وَنُرِيَ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَجُنُودَهُمَا مِنْهُمْ مَا كَانُوا يَحْذَرُونَ * وبنى اسرائيله ارض مصر وشامده مكان ويررز وفرعون وهامان وعسكرلرينه بنى اسرائيلدن حذر ايتدكلرينى كوستررز

(٧) وَأَوْحَيْنَا إِلَى أُمِّ مُوسَى أَنْ أَرْضِعِيهِ فَإِذَا خِفْتِ عَلَيْهِ فَأَلْقِيهِ فِي الْيَمِّ وَلَا تَخَافِي وَلَا تَحْزَنِي إِنَّا رَادُّوهُ إِلَيْكِ وَجَاعِلُوهُ مِنَ الْمُرْسَلِينَ * بز موسانك اناسى يوحانابه بنت لاوى بن يعقوب عليه السلامه الهامله وحى ايتدككه اوغلك موسايى امزر اكا قصد اولنه جغنى خوف وفهم ايدرسك انى دكزه براق انى ضايع اولور ديو قورقمه وانك فراقيله حزن ايتمه يقيننده بز انى سكا ردوانى شرف نبوتله پيغمبرلردن ايده رز

(٧) فَالْتَقَطَهُ آلُ فِرْعَوْنَ لِيَكُونَ لَهُمْ عَدُوًّا وَحَزَنًا إِنَّ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَجُنُودَهُمَا كَانُوا خَاطِئِينَ ❋ تحقيق فرعون وهامان وعسكرلرى خطا ايدوب نيجه بيك چوجقلرى بلا جرم قتل ايتدكلرندنصكره كندولرينك ارككلرينك غرقلرى ونسالرينك تبعيدلريله عداوت وحزنلرينه سبب اوله جق واول حذر ايتدكلرى بلايى انلره اجرا ايده جك موسى عليه السلامى آل فرعون اخذ ايدوب بسلديلر

(٨) وَقَالَتِ امْرَأَةُ فِرْعَوْنَ قُرَّتُ عَيْنٍ لِي وَلَكَ لَا تَقْتُلُوهُ عَسَى أَنْ يَنْفَعَنَا أَوْ نَتَّخِذَهُ وَلَدًا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ❋ فرعونك زوجه سى آسيه بنت مزاحم فرعونه ديديكه بو ولد بنم وسنك قرة عينمز اولسون انى اولدرمه شايدكه بزه فائده سى اوله ياخود ولد اتخاذ ايده رز انى بيلمزلر ايديكه اول انلرى هلاك ايده جكدر

(٩) وَأَصْبَحَ فُؤَادُ أُمِّ مُوسَى فَارِغًا إِنْ كَادَتْ لَتُبْدِي بِهِ لَوْلَا أَنْ رَبَطْنَا عَلَى قَلْبِهَا لِتَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ❋ موسانك اناسى صندوق فرعونك النه كيرديكنى ايشتدكده قلبى صبر وعقلدن خالى اولدى على قول غم وحزندن خالى اولدى آز قالديكه اول بنم اوغلمدر ديو اظهار ايده اكر بزانك قلبنه الهام ايله وحى ايتديكمز انى دريايه القا ايله وانى سكا رد ايده رز وعدينه ايمان ايتمكلكى خاطرينه كتور ميدك البته اوغلنك سربنى اظهار ايدردى

(١٠) وَقَالَتْ لِأُخْتِهِ قُصِّيهِ فَبَصُرَتْ بِهِ عَنْ جُنُبٍ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ❋ موسانك اناسى موسانك مريم ياكلثوم نام قز قرنداشنه ديديكه كيت قرنداشكى تجسس ايله وبكا خبر كتور كلثوم دخى كيدوب اوزاقدن كور ديكه قرنداشى آسيه نك قوجاغنده درحال بوكه انلر انك قز قرنداشى اولديغنى بيلمديلر

حزب ٢

(١١) وَحَرَّمْنَا عَلَيْهِ الْمَرَاضِعَ مِنْ قَبْلُ فَقَالَتْ هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَى أَهْلِ بَيْتٍ يَكْفُلُونَهُ لَكُمْ وَهُمْ لَهُ نَاصِحُونَ ❋ موسانك قز قرنداشى كلمزدن مقدم بز موسايه سوداناري سودينى امكى حرام ايتدك موسانك اختى كلثوم انلره ديديكه بن سزه بر اهل بيت دلالت ايده يمكه بو چوجغى سزكچون قبول ايدوب انك خدمتنده وارضاع وتربيه سنده قصور ايتمزلر انلكه ناصحلردر

(١٢) فَرَدَدْنَاهُ إِلَى أُمِّهِ كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ وَلِتَعْلَمَ أَنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ❋ بز موسايى اناسنه رد ايلدككه انلكه كوزى روشن اولوب فراقيله محزون اوليه والله تعالانك وعدى حق اولديغنى علم مشاهده ايله بيله لكن انلرك اكثرى انك وعدى حق ايدوكنى بيلمزلر

❋ مفسرين بو قصه يى بو وجهله بيان ايدرلركه طائفهٔ بنى اسرائيلده طوغان ارككلرى قتل ايتمك اوزره ايه لره تنبيه وابه لرك اوزرلرينه دخى كلى ناظر ومؤكللر تعيين ودقت اولنمشيدى موسى عليه السلام طوغدقده ابه سى حكمت الهيه ايله دفعة انك جمالنه حيران وانكچون محبت عظيمه يه دوچار اولدى اناسنه ديديكه اى مرأه غم يمه كه بن سنك سركى فاش ايتمم ومؤكللره ديرمكه بر اوغلان طوغردى طپراغه كومدم اما بو شرطله كه سنك اوغلكى دخى اقربا وقومشولركدن كيمسه كورميه ديدى ❋ ديرلديكه مؤكللردن بر كروه شبهه ايدوب موسى عليه السلامك خانه سنه تفحصه كلديلر همشيره سى همان موسايى الوب آتشلو تنوره آتدى مؤكللر كيتدكدنصكره كورديكه موسى تنورده اوينايور القصه اوچ درت ماه اناسنك يانده ايكن فرعون طرفندن تفحص زياده اولمغله وحى اولنديغى وجهله نيله براقق ايچون صندوق يابمغه عمرانك دوستى نجار حزبيل بن صورايه اصمرليوب تكميلنده موسانك اناسنه تسليم ايلدى اما خاطرينه كلديكه بو صندوق چوجق ايچوندر مؤكللردن حفظ ايده جكدر ديو مؤكللره سويلمكه كتدى واردقده ديلى طوتيلوب سويلمكه قدرتى اولمدى خانه سنه كلدكده لسانى آچيلوب صحت بولمغله تكرار فرعونه خبر ويرمكه چيقدقده اعمى اولوب يولى غائب ايتدى اوحالده قلبنه ندامت كلوب اكر بو دفعه صحت بولورسم من بعد شو چوجغه ضرر قصدينى ايتميوب بلكه وسعم درجه اعانت ايده يم ديمكله افاقت بولدى ايمانه كلمكله مؤمن آل فرعون اولدر ديرلدى بو طرفده مادر موسى صندوغى محكم زفتليوب موسى اويوركن ايچنه وضعله نيله براقدى فرعونك آبرش علتنه مبتلا بر قزى وارايدى علاج قبول ايتميوب نهايت كاهنلره مراجعت ايتملريله انلر فلان كون نيلدن بر چوجق چيقه جق انك توكريله زائل اولور ديو خبر ويرديلر بناء عليه اولكون فرعون وزوجه سى وقزى ومحرملريله كنار نيلده منتظر ايكن صندوق ظهور ايدوب آچدقلرنده جمله اندهمو جودلرك موسايه كمال محبتلرى پيدا اولدى فرعون منجملرك سويلدكلرى مولود بودر ديو قتلى دغدغه سنه دوشدكده حاضر اولنلر هله تأخير ايله قزيكزه علاج ايدهلم ديو اغزى يارينى الوب برصنه سوردكلرنده افاقت بولدى صكره آيت كريمه ده اولديغى كبى زوجه سى آسيه نك كلاميله اوغلاق ايدنديلر بعده همشيره سى كلثومك وساطتيله بيلمديلرك اناسى كتور ديلوب اجرت مقدره ايله ارضاع اولندى

(١٣) وَلَمَّا بَلَغَ اَشُدَّهُ وَاسْتَوٰى اٰتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَكَذٰلِكَ نَجْزِى الْمُحْسِنِينَ

وقتاكه موسى عليه السلام سنى اوتوز فرق اولوب عقل ورشدى كماله بالغ اولدقده بز اكا نبوت وعلم ويردك موسى وانا سنه ويرديكمز لطف وكرم كبى محسنلره احسانلرى اوزره جزا ويررز

(١٤) وَدَخَلَ الْمَدِينَةَ عَلٰى حِينِ غَفْلَةٍ مِنْ اَهْلِهَا فَوَجَدَ فِيهَا رَجُلَيْنِ يَقْتَتِلَانِ هٰذَا مِنْ شِيعَتِهِ وَهٰذَا مِنْ عَدُوِّهِ فَاسْتَغَاثَهُ الَّذِى مِنْ شِيعَتِهِ عَلَى الَّذِى مِنْ عَدُوِّهِ فَوَكَزَهُ مُوسٰى فَقَضٰى عَلَيْهِ قَالَ هٰذَا مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ اِنَّهُ عَدُوٌّ مُضِلٌّ مُبِينٌ ✻ موسى عليه السلام مصره داخل اولديكه اهالیسنك غفلتی وقتی ايدى اويله اويقوسی يا خود اخشامله يتسو اراسی ايدى اوحالده ايكى كيمسه غوغا ايدر بولدى بريسی اكا تابع بنى اسرائيلدن بريسی دشمنی قبطيلردن ايدى بنى اسرائيلدن اولان كمسنه قبطى اوزره موسادن مدد استدى موسى عليه السلام اليله انك كوكسنه اورمغله حكم قضا ايله قبطى فوت اولدى موسى عليه السلام انى كورد كده هنوز كفار قتلنه امر اولنمامغله بو شيطان ايشيدر اول شيطان آشكار آزدريجى دشمندر ديدى

(١٥) قَالَ رَبِّ اِنِّى ظَلَمْتُ نَفْسِى فَاغْفِرْ لِى فَغَفَرَ لَهُ اِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ

موسى عليه السلام يا رب بن نفسمه قتل قبطيله ظلم ايتدم بنى مغفرت ايله ديو مناجات ايتدكه الله تعالى انى مغفرت ايتدى اول الله تعالى مغفرت ورحمت ايديجيدر

(١٦) قَالَ رَبِّ بِمَا اَنْعَمْتَ عَلَىَّ فَلَنْ اَكُونَ ظَهِيرًا لِلْمُجْرِمِينَ ✻

موسى عليه السلام توبه سنى تأكيد ايله ديديكه يا رب بكا مغفرتله انعام ايتديكك حقيچون جرمه مؤدى اولور مظاهرتده بولنمقدن بنى حفظ ايله

(١٧) فَاَصْبَحَ فِى الْمَدِينَةِ خَائِفًا يَتَرَقَّبُ فَاِذَا الَّذِى اسْتَنْصَرَهُ بِالْاَمْسِ يَسْتَصْرِخُهُ قَالَ لَهُ مُوسٰى اِنَّكَ لَغَوِىٌّ مُبِينٌ ✻ موسى عليه السلام اول مقتولك قصاصنى استرلرديو مدينه ده قورقارق صباح ايلدى ناكاه دونكى قبطينك غوغا سيله قتلنه سبب اولان اسرائيلى ينه برقبطى ايله نزاع ايدوب موسى عليه السلامدن مدد طلبيله كلدى موسى اكا سن آشكار آزغون بركيمسه سنكه دونكى كون بكا بر كشينك قتلنه سبب اولدك ديدى

(١٨) فَلَمَّا اَنْ اَرَادَ اَنْ يَبْطِشَ بِالَّذِى هُوَ عَدُوٌّ لَهُمَا قَالَ يَا مُوسٰى اَتُرِيدُ اَنْ تَقْتُلَنِى كَمَا قَتَلْتَ نَفْسًا بِالْاَمْسِ اِنْ تُرِيدُ اِلَّا اَنْ تَكُونَ جَبَّارًا فِى الْاَرْضِ وَمَا تُرِيدُ اَنْ تَكُونَ مِنَ الْمُصْلِحِينَ ✻ وقتاكه موسى كندينك واسرائيلينك

دشمنى اولان قبطى بى نزاعى دفع ايچون طوتمق مراد ايتدكده مقدم اسرائيلى بى آزغونسين ديو تعزير ايتديكندن اسرائيلى كندوبى قتل ايده جك ظنيله ديديكه يا موسى اخشام قتل ايتديكك آدم كبى بنيده نى قتل ايتمكمى مراد ايدرسين سن انجق مصرده خونريز جبارلق ايتمك ايسترسك يوخسه ناسك بيننى اصلاح ايتمك ايسته مزسين اول قبطى اسرائيليدن بو كلامى ايشتدكده دونكى قبطى (فاتون) خبازى قتل ايدن موسى ايدوكنى بيلوب همان فرعونه خبر ويردى اولدخى اركان دولتيله مشاوره ايله موسانك قتلنه قرار ويرديلر

(١٩) وَجَاءَ رَجُلٌ مِنْ اَقْصَى الْمَدِينَةِ يَسْعٰى قَالَ يَا مُوسٰى اِنَّ الْمَلَاَ يَاْتَمِرُونَ بِكَ لِيَقْتُلُوكَ فَاخْرُجْ اِنِّى لَكَ مِنَ النَّاصِحِينَ ✻ شهرك بعيد طرفندن بر رجل سكرده رك كلدى اول رجل نجار (خربيل) موسى عليه السلامه ديديكه يا موسى فرعون وقومنك اشرافى مشورت وتدبير ايتديلر كه قبطى مقتولك عوضنه سنى قتل ايده جكلر بو شهردن چيقوب كيت كه بن سنكيچون خيرله نصيحت ايديجيلردنم

(٢٠) فَخَرَجَ مِنْهَا خَائِفًا يَتَرَقَّبُ قَالَ رَبِّ نَجِّنِى مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ✻

بناء عليه همان بى زاد وراحله ورفيق آردندن كسنه كلور ديو انتظار وخوفله شهردن چيقوب يا رب بكا قوم ظالميندن نجات كرم ايله مناجاتيله روان اولدى ✻ ديندليكه جبرائيل عليه السلام اكا مدين يولنى كوستروب مدينه كيت ديدى

(٢١) وَلَمَّا تَوَجَّهَ تِلْقَاءَ مَدْيَنَ قَالَ عَسٰى رَبِّى اَنْ يَهْدِيَنِى سَوَاءَ السَّبِيلِ ✻

وقتاكه مدين طرفنه توجه ايتدكده رجا ايده رمكه ربم جل شانه بنى طوغرى مدين يولنه هدايت ايليه ديو مناجات ايتدى ✻ ديندليكه مدين بانيسى مدين ابن ابراهيم عليه السلامك اسميله مسمادر مصردن سكز كونلك مسافه در سكز كون سكز كيجه يالكز اوت ايله تعيش ايده رك كتدى

(٢٢) (٢٣) وَلَمَّا وَرَدَ مَاءَ مَدْيَنَ وَجَدَ عَلَيْهِ اُمَّةً مِنَ النَّاسِ يَسْقُونَ وَوَجَدَ مِنْ دُونِهِمُ امْرَاَتَيْنِ تَذُودَانِ قَالَ مَا خَطْبُكُمَا قَالَتَا لَا نَسْقِى حَتّٰى يُصْدِرَ الرِّعَاءُ وَاَبُونَا شَيْخٌ كَبِيرٌ ✻ وقتاكه موسى عليه السلام مدين شهرينك كنارنده كى قيويه واصل اولدقده اول قيوده ناسدن برجماعت بولديكه حيوانلرينى صواررلر ايدى وانلرك كيروسنده ايكى مرأه بولديكه كندو قويونلرينى انلرك قويونلرينه قارشمسون ديو دفع وسوق ايدرلر دى شفقت ذاتى انبيا حكمنجه

اول نسوانه دیدیکه حالکز ندر نیچون انلرله صوارمزسکز انلر دیدیلر که چوبانلر صواروب کتمینجه بز صوارمیز انلرک فضله صولریله صوار یز زیرا بزم مددکارمز بوقدر بابامز زیاده اختیار اولمغله کلوب بزه امداده قدرتی یوقدر * دینلدیکه انلر شعیب علیه السلامک قزلری ایدی اسملری (صفورا وصفیرا) ایدی موسی علیه السلام چوبانلره نیچون بوعاجزه‌لری بکلدیرسکز انلرک قیونلرینی صوارک کتسونلر دیدی انلر اکر سن قادر ایسک کل صوار دیدیلر و بر طرفه چکیلوب نظر ایتدیلر که اون کشینه چکدیکی قوغه‌یی یالکز چکر ایدی مع هذا سکز کون طعام یمشدی علی قول او محلده بشقه بر قیو دخی اولوب اغزنده اون کشی قالدیره‌مز بر طاش وار ایدی اول طاشی قالدیروب اندن اول نسوانک اغنامنی صواردی

(٢٤) فَسَقٰى لَهُمَا ثُمَّ تَوَلّٰى اِلَى الظِّلِّ فَقَالَ رَبِّ اِنّ۪ي لِمَٓا اَنْزَلْتَ اِلَيَّ مِنْ خَيْرٍ فَق۪يرٌ ۞ اول مرأه‌لرک قیونلرینی صواردقدنصکره بر کولکه‌یه واروب یارب دینی خیرندن بکا انزال ایتدیککک شی ایچون دنیاده بن فقیر اولدم دیدی * شعیب علیه السلام قزلرینک غنملری صوارلمش تیز عود ایتدکلرندن سؤال ایتمکله انلر ماجرایی تماما نقل ایتدیلر شعیب علیه السلام قزینک برینه وار اول کمسنه‌یی بکا کتور دیدی

(٢٥) فَجَٓاءَتْهُ اِحْدٰيهُمَا تَمْش۪ي عَلَى اسْتِحْيَٓاءٍ قَالَتْ اِنَّ اَب۪ي يَدْعُوكَ لِيَجْزِيَكَ اَجْرَ مَا سَقَيْتَ لَنَا فَلَمَّا جَٓاءَهُ وَقَصَّ عَلَيْهِ الْقَصَصَ قَالَ لَا تَخَفْ نَجَوْتَ مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِم۪ينَ ۞ اول ایکی مرأه‌نک بریسی اوتانه‌رق موسی علیه السلامه کلوب بزم قیونلرمزی صواردیغکک مکافاتیچون بابام سنی دعوت ایدر دیدی وقتاکه موسی شعیبه کلوب بعد الطعام فرعون ایله اولان قصه‌یی وقتلنه قصد ایتدکلرینی نقل ایتدکده شعیب علیه السلام قورقمه اول قوم ظالمیندن نجات بولدک زیرا فرعونک مدین اوزره تسلطی یوقدر دیدی ۞ دینلدیکه موسی علیه السلام اجرت سقی کلامندن هرچند کتمکده تردد ایتدیسه ده شعیب علیه السلامک زیارتیچون مرأه‌یه پیرو کیدرکن روزکار بعضا اتکلرینی آچمغله اکاسن کیرو قال وبکا بو طرفه شو طرفه کیت دیو کرودن خبر ویر دیدی وشعیب علیه السلامک خانه‌سنه واروب طعام کلدکده موسی علیه السلام اکلدن امتناع ایدوب بز اهل بیتز دینمزی دنیایه بیع ایتمیز یعنی بز سقیی الله تعالی ایچون ایتدک اجرتله ایتمدک دیدی شعیب علیه السلام دیدیکه بو بزم عادتمزدر بز هر مسافری اطعام ایدرز وبر کمسنه بر فعل خیر ایشلیوب اکا برشی اهدا اولنسه

اکا انک اخذی حرام اولمز موسی علیه السلام او توروب طعام ایلدی

(٢٦) قَالَتْ اِحْدٰيهُمَا يَٓا اَبَتِ اسْتَاْجِرْهُ اِنَّ خَيْرَ مَنِ اسْتَاْجَرْتَ الْقَوِيُّ الْاَم۪ينُ ۞ اول ایکی مرأه‌دن بریکه انی دعوته کلان ایدی دیدیکه ای بابا انی اجرتله چوبانلغه طوت زیرا سنک استیجار ایتدیککک خیرلوسی قدرتلو وامیندر انک صو چکمکده قدرتنی ودعوتنده ایلرو کتمکده امینلکنی تعریف ایتمشیدی

(٢٧) قَالَ اِنّ۪ي اُر۪يدُ اَنْ اُنْكِحَكَ اِحْدَى ابْنَتَيَّ هَاتَيْنِ عَلٰٓى اَنْ تَاْجُرَن۪ي ثَمَانِيَ حِجَجٍ فَاِنْ اَتْمَمْتَ عَشْرًا فَمِنْ عِنْدِكَ وَمَٓا اُر۪يدُ اَنْ اَشُقَّ عَلَيْكَ سَتَجِدُن۪ٓي اِنْ شَٓاءَ اللّٰهُ مِنَ الصَّالِح۪ينَ ۞ شعیب علیه السلام موسی علیه السلامه دیدیکه سکز سنه بکا خدمت ایتمک اوزره ایستر مکه بو قزلرمک برینی سکا نکاح ایده‌یم اکر کندو رضاکله اون سنه‌یی تمام ایدرسک اول سنک فضل و کرمکدر بن سکا اون سنه‌نک تمامنی الزامله مشقت مراد ایتمم حسن معامله ووفاء معاهده‌ده ان شاء الله سن بنی صالحلردن بولورسین

(٢٨) قَالَ ذٰلِكَ بَيْن۪ي وَبَيْنَكَ اَيَّمَا الْاَجَلَيْنِ قَضَيْتُ فَلَا عُدْوَانَ عَلَيَّ وَاللّٰهُ عَلٰى مَا نَقُولُ وَك۪يلٌ ۞ موسی علیه السلام دیدیکه بو عهد بنمله سنک بینمزده در سکز یا اون ییل وعده‌مزی بن قضا ایتدکدنصکره سندخی بنم اوزریمه زیاده طلبیله تعدی ایتمز سین الله تعالی بزم شرط وقولمزه شاهد وحافظدر

(٢٩) فَلَمَّا قَضٰى مُوسَى الْاَجَلَ وَسَارَ بِاَهْلِه۪ٓ اٰنَسَ مِنْ جَانِبِ الطُّورِ نَارًا قَالَ لِاَهْلِهِ امْكُثُٓوا اِنّ۪ٓي اٰنَسْتُ نَارًا لَعَلّ۪ٓي اٰت۪يكُمْ مِنْهَا بِخَبَرٍ اَوْ جَذْوَةٍ مِنَ النَّارِ لَعَلَّكُمْ تَصْطَلُونَ ۞ وقتاکه موسی علیه السلام وعد اولنان اون سنه مدتی اتمام ایتدکدنصکره اون سنه دخی شعیب علیه السلامه مصاحب اولوب یکرمی ییل تکمیلنده شعیب علیه السلامدن اذن ایله اهلیله مصره متوجه اولدی یولده طور جانبنده آتش کوروب آدملرینه سز بو محلده اکلنک بن آتش کوردم شایدکه اول آتشده اولنلردن یول خبرینی آله‌یم وسزه بر پارچه آتش کتوره‌یمکه ایسینه سز

(٣٠) فَلَمَّٓا اَتٰيهَا نُودِيَ مِنْ شَاطِئِ الْوَادِ الْاَيْمَنِ فِي الْبُقْعَةِ الْمُبَارَكَةِ مِنَ الشَّجَرَةِ اَنْ يَا مُوسٰٓى اِنّ۪ٓي اَنَا اللّٰهُ رَبُّ الْعَالَم۪ينَ ۞ وقتاکه موسی علیه السلام اول آتشه کلدکده صاغ طرفنده‌کی وادیدن بر تکلو ارض

قطعه سنده اولان عتاب اغاجندن ندا اولندیکه یاموسی تحقیق بن عالملرك ربی اولان الله تعالايم

(٣١) وان الق عصاك فلما رآها تهتز كانها جان ولى مدبرا ولم يعقب يا موسى اقبل ولا تخف انك من الآمنين ✲ دخی عصاکی یره راق دیو ندا اولندی براقدقده کور دیکه اوق اوق یلانی کبی حرکت ایده یور خوفندن انی تعقیب ایتمیوب آرقه سنی دوندی تکرار ندا اولندیکه ایلرو کل آل قورقمه سن خوفدن امین اولنجیلر دنسین

نصف

(٣٢) اسلك يدك في جيبك تخرج بيضاء من غير سوء واضمم اليك جناحك من الرهب فذانك برهانان من ربك الى فرعون وملائه انهم كانوا قوما فاسقين ✲ الیکی یاقه که ادخال ایله که برص سزپارلاق وبیاض چیقاره سین والیکك شعاعندن سکا وساره اورکك کلورسه انی قولتغك التنه وضع ایله ینه اولکی حالنه عودت ایده بوعصا وید بیضا فرعون وقومنك اشرافنه ربك تعالی طرفندن ایکی حجت ومعجزه در زیرا انلر فاسق قوملر اولدیلر

(٣٣) قال رب اني قتلت منهم نفسا فاخاف ان يقتلون ✲ موسی علیه السلام یارب بن انلردن برنفس قتل ایتمشم قورقارمکه اکا بدل انلرده بنی قتل ایده لر دیدی

(٣٤) واخي هرون هو افصح مني لسانا فارسله معي ردءا يصدقني اني اخاف ان يكذبون ✲ قرنداشم هرون لسان جهتیله بندن فصیحدر انی بکا مدد کار ومعین اوله رق بیله کوندر که بنی تصدیق ایتسون قورقارمکه بنی تکذیب ایدهلر

(٣٥) قال سنشد عضدك باخيك ونجعل لكما سلطانا فلا يصلون اليكما باياتنا انتما ومن اتبعكما الغالبون ✲ الله تعالی بیوردیکه سنك بازوکی قرنداشکله قوتلندیررز وسزه دشمنکز اوزره غلبه وتسلطی ویررز انلر سزه استیلا وغلبه ایله واصل اوله مزلر ایکیکز بو آیتلرمز له کیدلك سز وسزه تابع اولنلر انلره غالبلر سکز

(٣٦) فلما جاءهم موسى باياتنا بينات قالوا ما هذا الا سحر مفترى وما سمعنا بهذا في آبائنا الاولين ✲ وقتاکه موسی بزم معجزات ظاهره لرمزله فرعونیلره واردقده انلر دیدیلرکه انجق بو برکورلمامش دوزمه سحردر بزبونی اولکی بابالرمزدن ایشتمامشز

(٣٧) وقال موسى ربي اعلم بمن جاء بالهدى من عنده ومن تكون له عاقبة الدار انه لا يفلح الظالمون ✲ موسی علیه السلام دیدیکه ربم جل شانه نك عندندن رسالتله کلان ودنیاده عاقبتی ختم ایمان ایله محمود اولان کسنه لری بیلورکه انلر حق اوزره درلر سز باطلا سز کذب وسحر وسائر فساد ایله نفسلرینه ظلم ایدنلر فلاح بولوب حسن عاقبته نائل اولمزلر

(٣٨) وقال فرعون يا ايها الملأ ما علمت لكم من اله غيري فاوقد لي يا هامان على الطين فاجعل لي صرحا لعلي اطلع الى اله موسى واني لاظنه من الكاذبين ✲ فرعون اشراف قومنه دیدیکه بندن غیری الهکز اولدیغنی بیلمم موسایه اطاعت ایتمیك یاهامان آتش یاقوب چامور طوغله یاپ وبنم ایچون بربویوك کوشك بنا ایله که موسانك الهنه مطلع اوله یم بن انی کاذبلردن ظن ایده یورم ✲ دینلدیکه اول کوشکه کرجیجی وطوغله جی ونباعندن ماعدا اللی بیك عمله ایشلردی تمام اولدقده فرعون اکا چیقوب سمایه براوق آتدی اول اوق قانله بولاشق کلدکده موسانك الهنی حاشا که قتل ایتدم دیوسویلدی جبریل علیه السلام امر الهیله اول کوشکه برکره قنادیله اوروب اوچ پارچه اولدی برقطعه سی عسکری اوزرینه دوشوب نیجه بیك قبطیلری وجمله اول کوشکه خدمت ایدن عمله لری هلاك ایلدی وبرپارچه سی دریایه وبرپارچه سی مغربه دوشدی

(٣٩) واستكبر هو وجنوده في الارض بغير الحق وظنوا انهم الينا لا يرجعون ✲ فرعون وجنودی ارض مصرده ناحق کبر ایدوب کندولرینی موتله بزه رجوع ایتمزظن ایتدیلر

(٤٠) فاخذناه وجنوده فنبذناهم في اليم فانظر كيف كان عاقبة الظالمين ✲ فرعون وعسکرینی اخذ ایدوب دریایه براقدق یامحمد نظر ایله که ظالملرك عاقبتی نیجه اولدی

(٤١) وجعلناهم ائمة يدعون الى النار ويوم القيمة لا ينصرون ✲ بز انلری دنیاده ضلالت رؤساسی قیلدق که جهلایی کفر ومعصیتله نار ایجاب ایدر اعماله دعوت ایده وقیامتده انلره عذابدن خلاصه یاردم ایدر بولنمز

(٤٢) واتبعناهم في هذه الدنيا لعنة ويوم القيمة هم من المقبوحين ✲ بز انلره بو دنیاده ملائکه ومؤمنلردن لعنتی اتباع ایتدك فیامتده قبیح الوجه معذبلردن اولورلر

(٤٣) وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ مِنْ بَعْدِ مَا أَهْلَكْنَا الْقُرُونَ الْأُولَى بَصَائِرَ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةً لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ☼ نوح وهود وصالح ولوط عليهم السلام قوملرینی هلاك ایتدکدنصکره موسایه توریتی ویردك شاید که بنی اسرائیل انی تذكر واکا اتباع ایله دیدهٔ بصیرتلری کشاده وانکله عمل ایدوب هدایت ورحمت بوله لر

(٤٤) وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الْغَرْبِيِّ إِذْ قَضَيْنَا إِلَى مُوسَى الْأَمْرَ وَمَا كُنْتَ مِنَ الشَّاهِدِينَ ☼ یا محمد بز موسایه طورده امری وحی وتعریف ایتدیکمزده سن طورك جانب غربیسنده دکل ایدك وفرعون طرفنه رسالتله امر اولندقده سن حاضر دکل ایدك

(٤٥) وَلَكِنَّا أَنْشَأْنَا قُرُونًا فَتَطَاوَلَ عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ وَمَا كُنْتَ ثَاوِيًا فِي أَهْلِ مَدْيَنَ تَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا وَلَكِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ ☼ لكن بز موسادنصكره مختلف قوملر خلق ایتدك انلرك مدتلری اوزامغله انلردن طوغری خبر اولمیوب وعلم دخی مندرس اولمغله انلرك خبرلرینی بز محمد داسکا کوندردك عقلا بیلور که الله تعالانك وحیندن غیری بونلری کیمسه خبر ویرمز وسن مدین اهلی شعیب یاننده مقیم دکل ایدك که موسی وشعیب قصه سنی اهل مکه یه ذکر ایده سن لكن بز سنی پیغمبر کوندردك وبو خبرلری مبین سکا قرآنی انزال ایتدك که سن اول خبرلری اهل مکه یه تلاوت ایده سن

(٤٦) وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الطُّورِ إِذْ نَادَيْنَا وَلَكِنْ رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ لِتُنْذِرَ قَوْمًا مَا أَتَاهُمْ مِنْ نَذِيرٍ مِنْ قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ☼ بز موسایه ندا ایدوب توریتی ویردیکمزده سن طور طرفنده دکل ایدك ولكن ربك جل شانه دن رحمت جهتیله انی سکا تعلیم ایتدك تا که انکله اهل مکه یی اخافه ایده سین زیرا سندن مقدم انلره نذیر کلمامشیدی سنکله عیسی بیننده بشیوز اللی سنه واقع اولوب ایام فترت ایدی وموسی وعیسی علیهما السلامك رسالتلری بنی اسرائیله واول حوالی یه مخصوص ایدی شمدی بونلری ایشیدوب شاید متعظ اوله لر

(٤٧) وَلَوْلَا أَنْ تُصِيبَهُمْ مُصِيبَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ فَيَقُولُوا رَبَّنَا لَوْلَا أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ آيَاتِكَ وَنَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ☼ بدلرنده اولان شرك وظلم ومعصیتلری تقدیم اولندیغی سببیله عقوبت وعذابه اصابتلرنده دیه جکلر ایدیکه یاربنا کرسن بزه رسول کوندرمیدك بز سنك آیتلریکه تبعیت

وتصدیق ایله مؤمنلردن اولوردق بو کلامی حجت وبهانه ایتمسونلر دیو سنی پیغمبر کوندردك که عذر وبهانه لری قطع اوله

(٤٨) فَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا لَوْلَا أُوتِيَ مِثْلَ مَا أُوتِيَ مُوسَى أَوَلَمْ يَكْفُرُوا بِمَا أُوتِيَ مُوسَى مِنْ قَبْلُ قَالُوا سِحْرَانِ تَظَاهَرَا وَقَالُوا إِنَّا بِكُلٍّ كَافِرُونَ ☼ وقتا که بزم عندمزدن محمد علیه السلام حق وقرآنله انلره کلدکده انلر دیدیلر که نوایدی موسایه کلدیکی مثللو محمده دخی عصا وید بیضا کبی معجزه لر ویریلیدی الله تعالی بیورر که آیا بونلرك جنسی اولان قبط مشرکلری مقدم موسایه ویریلان معجزه لره کافر اولمدیلرمیدی وبو موسی وهرون بربرلرینه معاونتله ساحرلردر دیدیلردی وانلرك کلیسنه وکتابلرینه منکر وکافرلرز دیدیلر

(٤٩) قُلْ فَأْتُوا بِكِتَابٍ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ هُوَ أَهْدَى مِنْهُمَا أَتَّبِعْهُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ☼ انلره دیکه اکر سز صادقلر ایسه کز موسایه وبکا انزال اولنان کتابلردن زیاده یول کوستریجی بر کتاب کتورك که بن دخی اکا تابع اولهیم

(٥٠) فَإِنْ لَمْ يَسْتَجِيبُوا لَكَ فَاعْلَمْ أَنَّمَا يَتَّبِعُونَ أَهْوَاءَهُمْ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّنِ اتَّبَعَ هَوَاهُ بِغَيْرِ هُدًى مِنَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ☼ اکر دعوتکه اجابت ایتمزلر ایسه وکتاب کتورمزلر ایسه بیلکه کفرلرنده هوالرینه اتباع ایتمشلردر ضلالتده آندن زیاده کیم اولور که اول کیمسه الله تعالادن هدایتسز هواسنه تابع اوله تحقیق الله عظیم الشان قوم ظالمینه هدایت ایتمز

(٥١) وَلَقَدْ وَصَّلْنَا لَهُمُ الْقَوْلَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ☼ بز قرآن آیتلرینی مواعظ ومواعد وقصص کلاملریله متصل کوندردك که شاید تذكر ایله عبرت آلوب ایمانه کله لر

حزب ٣

(٥٢) الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِهِ هُمْ بِهِ يُؤْمِنُونَ ☼ قرآندن مقدم کتاب ویردکلریمز قرآنه ایمان ایدرلر * دینلدیکه بو آیت کریمه اهل کتاب نصاری مؤمنلری حقنده نازل اولمشدر که قرق کیمسه حبشه وشامدن ایمان ایدوب کلدیلر ایدی

(٥٣) وَإِذَا يُتْلَى عَلَيْهِمْ قَالُوا آمَنَّا بِهِ إِنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّنَا إِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلِهِ مُسْلِمِينَ ☼ انلره قرآن تلاوت اولندقده دیدیلر که بز اکا ایمان ایتدك وربمز جل شانه طرفندن منزل حق ایدوکنی تصدیق ایتدك وانك نزولندن مقدم کتب متقدمه ده ذکرینی بولوب خالص مسلملردن ایدك

(٥٤) اولئك يؤتون اجرهم مرتين بما صبروا ويدرؤن بالحسنة السيئة ومما رزقناهم ينفقون ❊ انلره ایکی کتابه ایمانلری وایکی دیننده صبر وثباتلری ایچون ایکی کره اجر ویریلور وطاعتله معصیتی دفع ایدرلر وانلره ویردیکمز اموالدن خیره انفاق ایدرلر

(٥٥) واذا سمعوا اللغو اعرضوا عنه وقالوا لنا اعمالنا ولكم اعمالكم سلام عليكم لا نبتغي الجاهلين ❊ قچان لغو کلام ایشتسه‌لر اکراه ایدوب یوز چویررلر اول لغو ایدنلره دیرلر که بزم عمللریمز بزم وسزك عمللریکز سزك اولسون اولادیغکز حالده سزه سلام اولسون بز جاهللر صحبتنی طلب اتمیز

(٥٦) انك لا تهدي من احببت ولكن الله يهدي من يشاء وهو اعلم بالمهتدين ❊ یا محمد سن دوستك اولان کیمسه‌یی ایمانه هدایته قادر دکلسن لکن الله تعالی دیلدیکنی ایمانه هدایت ایدر حکم ازلیسنده هدایت وایمانه مستعد اولانی الله تعالی بیلور * بو آیت کریمه‌نك سبب نزولی ابوطالبدر که حضرت رسالتپناه افندمز علیه السلامك عمی اولمغله ایمانه کلمسنه غایت حریص ایدی وفاتنه قریب پیغمبر علیه السلام یانینه واروب یا عم بکا کلمهٔ (لا اله الا الله) ویر که سنکیچون درکاه حقه حجت کوزه‌یم دیدی ابوطالب دیدیکه ای برادرزاده‌م بیلورمکه طوغری سن وطوغری سویلرسن اکر قریشك اشرافی موتدن قورقوسندن بوکلمه‌یی سویلش دیو بنی تعییب اتمسه‌لر سنی مسرور ایدردم

(٥٧) وقالوا ان نتبع الهدى معك نتخطف من ارضنا اولم نمكن لهم حرما آمنا يجبى اليه ثمرات كل شيء رزقا من لدنا ولكن اكثرهم لا يعلمون ❊ کفاردن خوفله اسلامه کلمیانلر پیغمبر علیه السلامه دیدیلر که اکر سنکله اولوب طریق هدایته اتباع واسلامه کلسك عرب بزی یرلریمزدن چیقاررلر حق تعالی انلری توبیخ جهتیله بیوررکه آیا بز انلر ایچون امین حرم شریفی مکان اتمدکمی که هرنوع میوه‌لردن اکا جلب اولنور انلر مشرکلر ایکن بزم عندمزدن بویله رزقلانورلر وامین ومطمئن اولورلر (اکر حرمت بیته حرمت توحیدی ضم ایتسه‌لر نیجه خوف اوله بیلور) لکن انلرك اکثری بونکته‌یی تفکر ایدوب بیلمزلر * مرویدرکه حارث ابن عثمان ابن نوفل جناب نبوتمآب علیه السلامه دیدیکه یا محمد بیلورمکه کلامك حقدر وسویلدیکك حیاتمزده سبب دولتمز ووفاتمزده وسیلهٔ سعادتمزدر لکن سکا متابعت تمام عربه مخالفت اولمغله اکر سکا متابعت ایدرسك بزی حرم شریف زمیننده اخراج ایدرلر بزم قلت انصارمز

سببیله انلره مقاومته قدرتمز یوقدر دیمکله بو آیت کریمه نازل اولدی

(٥٨) وكم اهلكنا من قرية بطرت معيشتها فتلك مساكنهم لم تسكن من بعدهم الا قليلا وكنا نحن الوارثين ❊ چوق قریه اهلیکه حاللرنده امنیت ومعیشتلرنده وفرت وار ایکن اهل مکه کبی کفران نعمت ایله شرك وطغیان ایتدکلرندن بز انلری هلاك ایتدك انلر دنصکره مسکنلری خالی اولوب کیمسه ساکن اولمز مکر یولجیلردن آز کیمسه اوغره‌یه‌لر واول مسکنلره بز وارث اولدق یعنی اول اهالی فنا بولدی بز دائم وباقی یز

(٥٩) وما كان ربك مهلك القرى حتى يبعث في امها رسولا يتلوا عليهم آياتنا وما كنا مهلكي القرى الا واهلها ظالمون ❊ ربك جل شانه قرا اهلی کافرلری هلاك ایدیجی اولدی تا که انلرك عظیم شهرلرینه پیغمبرلر کوندروب ایمانه کلمزلر ایسه انلره عذاب نازل اوله جغنی بیان واولیا بده ابراز حجت وبرهان ایتدکدنصکره اوله وبز قریه‌لری خراب ایدر اولمدق الا انلرك اهالیسی تکذیب پیغمبران ایله ظالملردن اولدیلر

(٦٠) وما اوتيتم من شيء فمتاع الحيوة الدنيا وزينتها وما عند الله خير وابقى افلا تعقلون ❊ اسباب دنیادن سزه ویریلان شی حیات دنیانك متاع وزینتیدر که انکله کچنور وافتخار ایدرسز آخرتده عندالله ویریلان نعمت ابدی اندن خیرلو وباقیدر آیا انی تعقل وفهم ایتمزمیسکز

(٦١) افمن وعدناه وعدا حسنا فهو لاقيه كمن متعناه متاع الحيوة الدنيا ثم هو يوم القيمة من المحضرين ❊ آیا اول کیمسه‌یه که بز جنتی وعد ایتدك ایدی البته اول اکا ملاقیدر اول حیات دنیا متاعیله متاعلندردیکمز کیمسه کبیمیدرکه آخر الامر نعمت ومالی محنت وزوال واقبال وجاهی لابقا وانتقالدر بوندنصکره اول قیامتده حساب یا عذاب ایچون احضار اولنانلردندر

(٦٢) ويوم يناديهم فيقول اين شركائي الذين كنتم تزعمون ❊ یاد ایله شول کونیکه حق تعالی انلری چاغروب دیه که قنی انلرکه بکا انلری شرکا زعم ایدردیکز

(٦٣) قال الذين حق عليهم القول ربنا هؤلاء الذين اغوينا اغويناهم كما غوينا تبرأنا اليك ما كانوا ايانا يعبدون ❊ اوزرلرینه عذاب واجب اولان رؤسای ضلالت دیه‌لرکه بوتبعه‌مز ضلالتی اختیار ایتملریله بز انلری اضلال ایتدك انلرده بزم کبی ضلالتده اولدیلر یاربنا شمدی بز سنك طرفنه کلوب

انلرك كفر وعنادلرندن بری بیزار اولدق انلرك عبادتلری بزه اولیوب هوا وشهوتلرینه ایدی

(٦٤) وقيل ادعوا شركاءكم فدعوهم فلم يستجيبوا لهم ورأوا العذاب لو انهم كانوا يهتدون ※ وانلره دینیله که شرکالرکزی چاغرك که سزی عذابدن خلاص ایده انلر حیرتلرندن چاغره‌لر شرکالری مدد ونصرتدن عجزلری اولدیغندن اجابت ایتمیه‌لر اولحالده وعد اولنان عذابی کوره‌لر اکر انلر راه حقده اولسه‌لر دی عذابی کورمزلردی

(٦٥) ويوم يناديهم فيقول ماذا اجبتم المرسلين ※ واول کونده الله تعالی کفاری چاغروب بیوره که بنم پیغمبرلرم سزی توحیده دعوت ایتدکده نه وجهله جواب ویردیکز

(٦٦) فعميت عليهم الانباء يومئذ فهم لا يتساءلون ※ واول کونده انلره اعتذار وخبرلر قپانوب مشکللرندن سؤال ایده میه‌لر سائل ومسئول جمله حیرتده اولوب عجزده جمیعی مساوی اوله

(٦٧) فاما من تاب وآمن وعمل صالحا فعسى ان يكون من المفلحين ※ اما اول کیمسه که کفردن توبه ایله ایمانه کلوب عمل صالح ایشلیه شایاندر که اول کیمسه فلاح بولجیلردن اوله

(٦٨) وربك يخلق ما يشاء ويختار ما كان لهم الخيرة سبحان الله وتعالى عما يشركون ※ ربك جل شانه دیلیوب اختیار ایتدیکی شیئی خلق ایدر یوخسه انلر ایچون بر شی اختیار ایتمك یوقدر الله تعالانك اختیاری اوزرینه اختیار اولمق ممکن دکلدر واکا اشراك ایتدکلرندن عالی ومنزهدر * مرویدر که صنادید عرب دیدیلر که نبوته محمد اختیار اولنه جغنه مکه وطائفدن بر بیوك کیمسه اختیار اولنیدی اندن مرادلری ولید بن مغیره یا عروة بن مسعود الثقفی ایدی اکا جوابده بو آیت کریمه نازل اولدی

(٦٩) وربك يعلم ما تكن صدورهم وما يعلنون ※ ربك تعالی انلری پیغمبر علیه السلامه قلبلرندن مضمر حقد وعداوتی آشکار اولان طعنلرینی بیلور

(٧٠) وهو الله لا اله الا هو له الحمد في الاولى والآخرة وله الحكم واليه ترجعون ※ عبادته مستحق کیمسه یوقدر انجق معبود بالحق اول الله تعالادر دار دنیاده ولی نعم اول اولمغله دنیا واخرتده حمد وحکم انکیچوندر وآخر الامر اکا رجوع اولنور سکز

(٧١) قل ارأيتم ان جعل الله عليكم الليل سرمدا الى يوم القيامة من اله غير الله يأتيكم بضياء افلا تسمعون ※ دیکه فکر ایدك اکر الله تعالی قیامته دك اوزریکزه کیجه‌یی دائم ایتسه الله تعالادن غیری کیم واردر که سزه طلب معاشکز ایچون آیدنلغی کتوره آیا بونی تفکرله بزم نصیحتمزی دکله‌مکه قولاغکز یوقیدر

(٧٢) قل ارأيتم ان جعل الله عليكم النهار سرمدا الى يوم القيامة من اله غير الله يأتيكم بليل تسكنون فيه افلا تبصرون ※ انلره دیکه آیا نه کوررسکز اکر الله تعالی قیامته دك اوزریکزه کوندزی امتداد ایتسه الله تعالادن غیری اله کیمدر که انده سزه مرحمة راحت ایچون کیجه‌یی کتوره آیا آثار قدرتی دیدهٔ تفکرله کورمز میسکز

(٧٣) ومن رحمته جعل لكم الليل والنهار لتسكنوا فيه ولتبتغوا من فضله ولعلكم تشكرون ※ اول الله تعالانك رحمتندندر که کیجه‌یی سکون وراحت وکوندزی فضلندن کسب وتجارت طلبکز ایچون خلق ایتدی شاید که بو نعمتلری بیلوب اکا شکر ایده‌سز

(٧٤) ويوم يناديهم فيقول اين شركائي الذين كنتم تزعمون ※ یاد ایله اول کونی که الله تعالی مشرکلره شول اله زعم ایتدیککز شرکا کزنره‌ده دردیه

(٧٥) ونزعنا من كل امة شهيدا فقلنا هاتوا برهانكم فعلموا ان الحق لله وضل عنهم ما كانوا يفترون ※ اول کونده هر امتدن کلام وعمللرینه پیغمبرلرینی شاهد اخراج ایده‌رز وانلره دیرز که شرك وتکذیبکزه اولان حجتکزی کتورك اول وقتده الله تعالانك وحدانیتنی بیلوب کذب وافترا وباطل دعوالرینی غائب ایده‌لر

(٧٦) ان قارون كان من قوم موسى فبغى عليهم وآتيناه من الكنوز ما ان مفاتحه لتنوء بالعصبة اولي القوة اذ قال له قومه لا تفرح ان الله لا يحب الفرحين ※ قارون موسی علیه السلامك قومندن ایدی قومنه ظلم وتعدی وموسایه مخالفتله سرکشلك ایتدی بز اکا خزینه‌لر ویردککه انك مفتاحلری قوت صاحبلری بر جماعته تحمیلده ثقیل اولوردی مؤمنلردن انك قومی اکا دیدیلر که ای قارون مال دنیا ایله فرحلنمه زیرا الله تعالی دنیا ایله فرح ایدیجیلری سومز * منقولدر که موسانك عمزاده‌سیدی موسی ابن عمران بن قاهت بن لاوی بن یعقوب علیه السلامدر وقارون بن یصهر

اين قاهندر غايت خوب صورت اولمغله منور ديرلردى توريتى ازبردن اوقوردى فقرى حالنده غايت متواضع اولوب غنى اولدقده طبيعتى متغير ومتكبر اولدى مالنك مفتاحلرينى بوكلتلر قرق يايمش كيسه ايدى ديديلر وهر مفتاحى برپارمقدن زياده دكل ايدى ديندى

(٧٧) وَابْتَغِ فِيمَا آتَاكَ اللّٰهُ الدَّارَ الْآخِرَةَ وَلَا تَنْسَ نَصِيبَكَ مِنَ الدُّنْيَا وَأَحْسِنْ كَمَا أَحْسَنَ اللّٰهُ إِلَيْكَ وَلَا تَبْغِ الْفَسَادَ فِي الْأَرْضِ إِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ ☼ ينه قارونه اول مؤمن قوملرى ديديلركه الله تعالانك سكا ويرديكى غنا وثروتله آخرتى طلب ايله ودنيادن نصيبكى اونتمه (يعنى اول مالدن قسمتك انجق بركفن اولمغله انى اونتيوب) الله تعالى سكا احسان ايتديكى كبى سنده عباد اللهه احسان ايت يريوزنده ظلم وبغيه بادى فساد طلب ايتمه الله تعالى فساد ايدنلرى سومز

(٧٨) قَالَ إِنَّمَا أُوتِيتُهُ عَلَىٰ عِلْمٍ عِنْدِي أَوَلَمْ يَعْلَمْ أَنَّ اللّٰهَ قَدْ أَهْلَكَ مِنْ قَبْلِهِ مِنَ الْقُرُونِ مَنْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُ قُوَّةً وَأَكْثَرُ جَمْعًا وَلَا يُسْأَلُ عَنْ ذُنُوبِهِمُ الْمُجْرِمُونَ ☼ قارون انلره جوابنده ديديكه انجق بنده اولان علم اوزرينه بو مال بكا ويرلمشدر اول علم توريتى يا تجارت يا كيميا اوله كه موسى عليه السلام همشيره سنه اوكرتمشيدى قارون اندن تعليم ايلمشيدى اول قارون توريتدن وتاريخلردن بيلمديكه اندن مقدم قوتده اندن اشد وقوى ومالده اندن جميتلو نيجه قرونلرى بز هلاك ايتدك قيامتده مجرملر كناهلرندن سؤال اولنمزلر بلكه سيمالرندن معلوم اولوب معذب اولورلر

(٧٩) فَخَرَجَ عَلَىٰ قَوْمِهِ فِي زِينَتِهِ قَالَ الَّذِينَ يُرِيدُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا يَا لَيْتَ لَنَا مِثْلَ مَا أُوتِيَ قَارُونُ إِنَّهُ لَذُو حَظٍّ عَظِيمٍ ☼ برشنبه كونى قارون صاغنده اوچيوز غلام وصولنده اوچيوز جاريه جمله سى زر وجوهره مستغرق كمال زينتله قومنه چيقدى اول قومندن حيات دنيايه طالب وراغب اولانلر ديديلركه كاشكى قارونه ويريلان مال بزه دخى ويريليدى اول دنياده حظ عظيم صاحبيدر

(٨٠) وَقَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَيْلَكُمْ ثَوَابُ اللّٰهِ خَيْرٌ لِمَنْ آمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا وَلَا يُلَقَّاهَا إِلَّا الصَّابِرُونَ ☼ شونلركه انلره علم ويريلوب احوال آخرتى وبركت قناعتى بيلور (يوشع عليه السلام واصحابى) كبى كيمسه لر اول قارون مثللو مال تمنى ايدنلره ديديلركه اى طالب دنيالر واى سزه ايماننه

عمل صالحى جمع ايدنلر ايچون الله تعالانك ثوابى قارونك ودنيا ومافيهانك مالندن خيرلودر اول ثوابه انجق معاصيدن حذرله طاعته صبر ايدنلر ملاقى اولورلر

(٨١) فَخَسَفْنَا بِهِ وَبِدَارِهِ الْأَرْضَ فَمَا كَانَ لَهُ مِنْ فِئَةٍ يَنْصُرُونَهُ مِنْ دُونِ اللّٰهِ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُنْتَصِرِينَ ☼ بز اول قارونى وخانه سنى يره كچوردك انكچون الله تعالانك اول عذابندن آنى قورتارمغه برقومدن باردم ايدر اولمدى كندو دخى اول عذابى منعه قادر اولمدى * روايت اولنديكه قارون دائما موسى عليه السلامه اذا ايتمكده ايكن قرابتيچون موسى عليه السلام اكا مدار ايدردى وقتاكه زكاة وجوبى نازل اولدقده مالنك بيكده برينى ويرمكه قارونه امر ايدوب آنكله صلح اولدى قارون حساب ايدوب چوق كورمكه قصد ايلديكه موسايى بنى اسرائيل يننده متهم ايده سنبرانام بر مرأۂ فاجره يه ايكى كيسه آلتون ويروب موسى بنمله زنا ايتدى ديمكه عهد ايتدردى عيد كونى كلدكده موسى عليه السلام ناسه واعظ ايدرايكن سرقت ايده نك اللرى قطع ايدرز زنا ايدنه محصن دكلسه دكنك اورز محصن ايسه رجم ايدهرز ديدكده قارون ديديكه اكرسن ايدر سكده بو حكمى كنديكه اجرا ايدرميسن موسى عليه السلام البته اجرا ايدهرم ديدى قارون بنى اسرائيل زعم ايدرلركه سن فلانه فاجره ايله فجور ايتمشسن ديدى اول سنبرانام فاجره اول محله كتورلدى موسى عليه السلام اول فاجره يه الله تعالايه وتوريته يمين ويروب طوغرى سويله ديدى هيبت الهى وقوعيله زن دفعة ياكليم الله قارون بكا افترا ايله ديو ايكى كيسه آلتون ويردى ايشته كيسه لرديو مهريله كتوردى بنى اسرائيل كوروب مكرى آشكار اولدى همان موسى عليه السلام سجده يه واروب قاروندن شكايت ايلدى وحى الهى كلديكه يرى سكا مسخر ايلدم استديكك وجهله امر ايله بيورلدى فى الحال ياارض قارونى اخذ ايله ديدى عقب ديزلرينه دك يوتدى ايكنجى دفعه اخذ ايت ديدى بلنه دك يوطدى اوچنجيده بوغازينه دك درد نجى كره اخذ ايت ديديكده يا توب غائب اولدى هر دفعه ده قارون يالواردى مرحمت ايتميوب يره اخذ ايت ديمكده ايدى وحى الهى كلديكه اول سندن مرارا وكرارا مرحمت طلبيله يالواردى سن مرحمت ايتمدك عزتم حقيچون اكر اول بكا بركره دعا ايديدى مرحمت ايدردم بيوردى بعده بنو اسرائيل ديديلركه مدعى بو فعلى قارونه ايتديكه مال ودارينه وارث اوله تكرار دعا ايلدى مال ودارى جمله يره كچديلر * ديندىكه قارون الى يوم

القيام هر كون بو بنجه يره كچمكده در

(٨٢) وَأَصْبَحَ الَّذِينَ تَمَنَّوْا مَكَانَهُ بِالْأَمْسِ يَقُولُونَ وَيْكَأَنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَوْلَا أَنْ مَنَّ اللَّهُ عَلَيْنَا لَخَسَفَ بِنَا وَيْكَأَنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ ۞ دونكى كون قارونك حال ومنزلتنى استينلر صباح بر برينه ديرلر ديكه واى سكانى بيلكه الله تعالى قوللرندن ديلديكنك رزقنى بسط واوسع ايدر وديلديكنك مقتضاى مشيتيله قبض ايدر اكر الله تعالى دنياده تمنى ايتديكمزى ويرمكله منت ايتميدى بزدخى قارون كبى يره كچردك بيلمز وكورمز ميسنكه كافرلر عذابدن خلاص اولوب فلاح بولمزلر

(٨٣) تِلْكَ الدَّارُ الْآخِرَةُ نَجْعَلُهَا لِلَّذِينَ لَا يُرِيدُونَ عُلُوًّا فِي الْأَرْضِ وَلَا فَسَادًا وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ ۞ بزدار آخرتى ير يوزنده تكبر وعدوان وظلم وفساد استميانلر ايچون قيلورز عاقبت محموده كه جنتدر اول متقيلر ايچوندر

(٨٤) مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِنْهَا وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَى الَّذِينَ عَمِلُوا السَّيِّئَاتِ إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۞ كيمكه دنياده ايشلديكى خصال جيده وطاعت وعبادتله كله آخرتده انلردن خيرلو وزياده مكافات اولنور كيمكه خصال ذميمه وكناهله كلور ايسه اول كيمسه انجق اشلديكى كناهى مقدار نجه جزا نور

(٨٥) إِنَّ الَّذِي فَرَضَ عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لَرَادُّكَ إِلَى مَعَادٍ قُلْ رَبِّي أَعْلَمُ مَنْ جَاءَ بِالْهُدَى وَمَنْ هُوَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ۞ اول الله تعالى كه سكا قرآنك تبليغنى وانكله عملى فرض ايتدى البته سنى معادك اولان مكه يه رد ايدجيدر ديكه ربم عز شانه هدايت وتوحيدله كلنه وضلالت ظاهره ده اولنه اعلمدر ۞ مرويدركه پيغمبر عليه السلام هجرتلرنده مكه دن چيقوب جحفه نام محله كلدكلرنده مكه دن افتراق واكا اشتياقلرى خطور ايتدكده اول محلده بو آيت كريمه نازل اولدى

(٨٦) وَمَا كُنْتَ تَرْجُو أَنْ يُلْقَى إِلَيْكَ الْكِتَابُ إِلَّا رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ ظَهِيرًا لِلْكَافِرِينَ ۞ يا محمد سن قرآن سكا كوندريلور اميدنده دكل ايدك انجق ربك تعالى رحمتندن انى سكا كوندردى سن كافرلره ظهير ومعين اولمه

(٨٧) وَلَا يَصُدُّنَّكَ عَنْ آيَاتِ اللَّهِ بَعْدَ إِذْ أُنْزِلَتْ إِلَيْكَ وَادْعُ إِلَى رَبِّكَ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ۞ قرآن سكا انزال اولندقدنصكره كافرلر انك قرائتندن وموجبيله عمل ايتمكدن سنى منع ايتمسونلر ناسى ربك تعالانك توحيد

وعبادتنه دعوت ايله وانلره مساعده ايله مشركلردن اولمه

(٨٨) وَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ لَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ۞ الله تعالى ايله آخر اله ادعا ايتمه اندن غيرى معبود بالحق يوقدر (بو خطابلر ظاهرده پيغمبر عليه السلامه اولوب مراد امتدر) جميع اشيا هلاك اولجى فانيدر انجق ذات خدا باقيدر حكم انكدر آخرتده جمله اكا رجوع اولنورسكز

— ٢٩ — (سورة العنكبوت وهى سبع وستون آية مكية)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حزب ٤

(١) الم ۞ بو حروفاتك حقايقنى تحقيقه يول يوقدر بعضيلر الف اسم الله لام لطف الله ميم مجد الله ديمش

(٢) أَحَسِبَ النَّاسُ أَنْ يُتْرَكُوا أَنْ يَقُولُوا آمَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ ۞ ناس مجرد بز ايمان كتوردك ديمهلريله ترك اولنديلرمى ظن ايتديلر تاكه نفس ومال ونعمت وجهاد وهجرت وعبادت وطاعت وانواع مشقتله امتحان اولنمديه

(٣) وَلَقَدْ فَتَنَّا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ صَدَقُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْكَاذِبِينَ ۞ انلردن مقدم كچن انبيا واوليايى بز انواع بلالرله امتحان ايتدك كيمى مقتول كيمى مضروب اولوب هيچ برى دينندن عدول ايتمدى الله تعالى يه جمله نك حالى معلوم ايكن امتحانله ايمانده صادقلرى كاذبلردن تمييز ايدوب صادقلره ثوابله كاذبلره عقابله جزا ايده

(٤) أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ أَنْ يَسْبِقُونَا سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ۞ اول كفر ومعاصى ايشليانلر ظن ايدرلرميكه بزانى فوتله ياخود عجز ايله كناهلرينك جزاسندن كچهلم انلرك حكملرى نه قبيح حكم اولور

(٥) مَنْ كَانَ يَرْجُو لِقَاءَ اللَّهِ فَإِنَّ أَجَلَ اللَّهِ لَآتٍ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ كيمكه جنتده الله تعالانك لقاسنى اميد ايدر يا ثواب الهى يه وصولى رجا ايدر الله تعالانك لقا وجزا ايچون تعيين ايلديكى وقت كلجيدر وقوللرينك كلامنى ايشديجى وضميرلرينى بيلجى اولدر

(٦) وَمَنْ جَاهَدَ فَإِنَّمَا يُجَاهِدُ لِنَفْسِهِ إِنَّ اللَّهَ لَغَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ ۞ كيمكه شهواتدن صبرله ومشقت طاعاتله جهاد ايده انجق كندو نفسيچون جهاد ايدركه نفعى كندويه عائددر الله تعالى عالملرك طاعات ومجاهداتندن غنى وبى نيازدر

(٧) وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَحْسَنَ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ ۞ انلركه مؤمن اولوب عمل صالح ايشلديلر بز انلرك معصيتلرينى ايمان وطاعتلريله ستر ومحو ايده‌رز واحسن اعماللريله جزا ايده‌رز

(٨) وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حُسْنًا وَإِنْ جَاهَدَاكَ لِتُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا إِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ فَأُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۞ بز انسانه امر ايتدككه اناسنه باباسنه حسن معامله ايده اكر انلر سكا سنك بيلمديكك شيئه الوهيتله عبادت وبكا تشريك ايتمكه تكليف وجهد ايدرلرسه انلره اطاعت ايتمه سزدن مؤمن وكافر ووالدينه بار وعاق جمله رجوعكز بنم طرفمه در وقت جزاده سزه عملكزى خبر ويررم * مرويدركه بو آيت كريمه ولقمان واحقافده‌كى ايات سعد بن ابى وقاص واناسى حمنه بنت سفيان حقنده نازل اولمشدركه سعد اسلامه كلدكده اناسى حمنه يمين ايتديكه تا اول مرتد اولمينجه كونشدن كولكه يه وارميه واكل وشرب ايتميه بو حال اوزره اوچكون اكلندى سعد اكا ديديكه اكر سنك يوز جانك اولسه و بر بر چيقسه بن دينمى ترك ايدر و بو بابده سكا اطاعت ايدر دكلم حمنه انك اطاعتندن مأيوس اولدقده كولكه يه كلوب اكل وشرب ايتدى

(٩) وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُدْخِلَنَّهُمْ فِي الصَّالِحِينَ ۞ شونلركه ايمان ايتديلر وعمل صالح ايشلديلر بز انلرى صالحلر زمره سنه ادخال ايده‌رزكه انلرك مدخلى جنتدر

(١٠) وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَقُولُ آمَنَّا بِاللَّهِ فَإِذَا أُوذِيَ فِي اللَّهِ جَعَلَ فِتْنَةَ النَّاسِ كَعَذَابِ اللَّهِ وَلَئِنْ جَاءَ نَصْرٌ مِنْ رَبِّكَ لَيَقُولُنَّ إِنَّا كُنَّا مَعَكُمْ أَوَلَيْسَ اللَّهُ بِأَعْلَمَ بِمَا فِي صُدُورِ الْعَالَمِينَ ۞ ناسدن بعضيسى بز الله تعالايه ايمان ايتدك ديرلر قچان انلره الله يولنده كفره‌دن عذاب اولنسه ناسك رنج وعذابنى الله تعالانك عذابى كبى عد ايدرلر يعنى كافرلرك عذابى خوفندن ترك ايمان ايدرلر واكر ربك تعالادن مؤمنلره نصرت واقع اولسه بز دينده سزكله برابرز غنيمته بزى شريك ايدك ديرلر الله تعالى عالملرك قلبنده اولان ايمان ونفاقه اعلم دكلميدر

(١١) وَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْمُنَافِقِينَ ۞ الله تعالى حقيقتده مؤمنلرى وايمانلرنده منافقلرى بيلور وتمييز ايدر وجزالرينى ويرد

(١٢) وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا اتَّبِعُوا سَبِيلَنَا وَلْنَحْمِلْ خَطَايَاكُمْ وَمَا هُمْ بِحَامِلِينَ مِنْ خَطَايَاهُمْ مِنْ شَيْءٍ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ۞ مكه كافرلرى ايمانه كلنلره ديديلركه بزم دينمزه و بابالرمزك ملتنه تابع اولك اكر بوسزه كناه اولورسه بز سزك خطالركزى قيامتده يوكلنورز حالبوكه اول كافرلر انلرك خطالرندن برشى يوكلنور دكللردر انلر اول زعملرنده كاذبلردر

(١٣) وَلَيَحْمِلُنَّ أَثْقَالَهُمْ وَأَثْقَالًا مَعَ أَثْقَالِهِمْ وَلَيُسْأَلُنَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَمَّا كَانُوا يَفْتَرُونَ ۞ اول كافرلر قيامتده البته كندو كناهلرينى يوكلنورلر واضلال ايتدكلرينك وزرلرينى دخى كندو وزرلريله برابر يوكلنورلر مع هذا اول اضلال ايتدكلرى تبعه لرينك كناهلرندن برشى نقصان اولمز واول تابع ومتبوع وضال ومضل دنياده ايشلدكلرى حيله وباطللردن سؤال اولنورلر

(١٤) وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَى قَوْمِهِ فَلَبِثَ فِيهِمْ أَلْفَ سَنَةٍ إِلَّا خَمْسِينَ عَامًا فَأَخَذَهُمُ الطُّوفَانُ وَهُمْ ظَالِمُونَ ۞ بز نوح عليه السلامى ايمانه دعوت ايچون قومنه ارسال ايلدك انلرك بيننده بيك يلدن اللى يل نقصان اكلندى انلرى طوفان اخذ ايتدى انلر كفرله ظالملر ايدى * مرويدركه نوح عليه السلام قرق ياشنده بعث اولندى طقوزيوز اللى سنه قومنى ايمانه دعوت ايلدى وطوفاندنصكر آلتمش سنه دخى معمر اولديكه بيك اللى سنه اولور على قول بيك درتيوز سنه معمر اولدى * منقولدركه ملك الموت روحنى قبضه كلدكده ديديكه يا نجى الله دنيايى نيجه بولدك ايكى قپولو برخانه كوردم برندن كيردم برندن چيقارلر يوردى * دينلديكه بوقصه‌دن مراد يعنى نوح عليه السلامك بو مدت مديده‌ده دعوتى وقومندن چكديكى اذا وجفاسى وينه تكذيبلريله طوفان اخذ ايتمسى بيانى پيغمبرمز عليه السلامه تسليه ايدى

(١٥) فَأَنْجَيْنَاهُ وَأَصْحَابَ السَّفِينَةِ وَجَعَلْنَاهَا آيَةً لِلْعَالَمِينَ ۞ نوح عليه السلامه وسفينه‌ده اولانلره بز نجات ويردك وانى عالملره عبرت قيلدق

(١٦) وَإِبْرَاهِيمَ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاتَّقُوهُ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ۞ وابراهيم عليه السلامى قومنه كوندردك اول انلره ديديكه الله تعالايه عبادت ايدوب اندن قورقك كه كفر ومعصيتده اولمكزدن اول سزه خيرلودر اكر خير وشرى بيلورسكز

(١٧) انما تعبدون من دون الله اوثانا وتخلقون افكا ان الذين تعبدون من دون الله لا يملكون لكم رزقا فابتغوا عند الله الرزق واعبدوه واشكروا له اليه ترجعون ☼ سز انجق الله تعالادن غيرى بتلره عبادت ايدرسز وشريك ديو يلان دوزرسز شول بتلركه الله تعالادن غيرى انلره عبادت ايدرسز انلر سزه رزق ويرمكه قادر دكلردر رزقى الله تعالادن طلب ايدك واكا عبادت ايدك ورزقكزى اول ويرمكله اكا شكر ايدك زيرا آخرتده اكا رجوع ايدرسكز اعمالكزه كوره جزاكزى ايدر

(١٨) وان تكذبوا فقد كذب امم من قبلكم وما على الرسول الا البلاغ المبين ☼ اكر پيغمبرى تكذيب ايدرسكز سزدن مقدم كلن امتلر دخى پيغمبرلرينى تكذيب ايتديلردى انلرك تكذيبلرى دنيا وآخرتده كندولرينه ضرر ايتدى پيغمبرلر انجق توحيد دعوت وآشكار امر ونهيى تبليغه مأمورلردر

(١٩) اولم يروا كيف يبدئ الله الخلق ثم يعيده ان ذلك على الله يسير ☼ كافرلر كورمزلرميكه الله تعالى انلرى نيجه يوقدن وار ايلدى صكره قيامتده تكرار احيا ايدر بوير اتمق وديرلتمك حق تعالايه آساندر

(٢٠) قل سيروا فى الارض فانظروا كيف بدأ الخلق ثم الله ينشئ النشأة الآخرة ان الله على كل شئ قدير ☼ يا محمد اول منكر بعثلره ديكه يريوزنده كزوب عبرتله نظر ايدككه الله تعالى بو مخلوقاتى اختلاف اجناس واحوال اوزره نيجه خلق ايتمشدر بوندنصكره بعث واعاده يه قدرتنى فهم ايدرسز زيرا ابدادن اعاده آساندر الله تعالى هرشيئه قادردر

(٢١) يعذب من يشاء ويرحم من يشاء واليه تقلبون ☼ ديلديكنه عذاب ديلديكنه رحمت ايدر روز جزاده مجازات ايچون اكا رد اولنورسكز

(٢٢) وما انتم بمعجزين فى الارض ولا فى السماء وما لكم من دون الله من ولى ولا نصير ☼ يرده وكوكده فرار وخفاده اولسكز سزه عذاب ايتكدن الله تعالايى عاجز ايديجيلردن دكلسكز وسزچون عذابدن تخليصه الله تعالادن غيرى نكهدار ومددكار يوقدر

(٢٣) والذين كفروا بآيات الله ولقائه اولئك يئسوا من رحمتى واولئك لهم عذاب اليم ☼ شونلركه الله تعالانك وحدانيتنه وكتابلرينه وآخرتده لقاسنه كافر اولديلر انلر بنم رحمتمدن مأيوس اولديلر وانلر ايچون اللو عذاب واردر

(٢٤) فما كان جواب قومه الا ان قالوا اقتلوه او حرقوه فانجيه الله من النار ان فى ذلك لآيات لقوم يؤمنون ☼ ابراهيم عليه السلام بتلرينى قيردقدنصكره قومنك جوابى انجق ابراهيمى قتل يا خود آتشه ياقك ديمك اولمغله انى ناره القا ايتدكلرنده الله تعالى ناردن نجات ويروب نار اكا برد وسلام اولدى انك ناردن نجاتنده مؤمنلره قدرت وعبرت نشانلرى واردر

(٢٥) وقال انما اتخذتم من دون الله اوثانا مودة بينكم فى الحيوة الدنيا ثم يوم القيمة يكفر بعضكم ببعض ويلعن بعضكم بعضا ومأويكم النار وما لكم من ناصرين ☼ ابراهيم عليه السلام ديديكه انجق الله تعالادن غيرى بتلرى اله اتخاذ ايتديككز دنياده كچنمك ايچون جمعيت وبربرلريكز بيننده مودتدر صكره قيامتده بعضكز بعضكزى انكار وتكفير وبعضكز بعضكزه لعن وشتم ايدرسكز سزلك يريكز جهنمدر انده سزه مددكار يوقدر

(٢٦) فآمن له لوط وقال انى مهاجر الى ربى انه هو العزيز الحكيم ☼ ابراهيم عليه السلامه (قرنداشى اوغلى اولان) لوط عليه السلام اولا ايمان كتوروب بن ربم تعالانك امر ايتديكى محله قومدن هجرت ايده رم ديدى اول الله تعالى غالبدر دشمنلرمى بندن منع ايدر بكا صالح اولان شيئى حكم ايدر * مرويدركه ابراهيم ولوط عليه السلام وبنت عمى اولان زوجه سى ساره سواد كوفه دن كوثى نام قريه دن حران نام قريه يه اندن شامه كلديلر ابراهيم عليه السلام فلسطينه نزول ايدوب لوط عليه السلام مؤتفكه يه كتدى * دينلديكه ابراهيم عليه السلام هجرتنده يتمش بش ياشنده ايدى حق تعالى اول سنه هاجر جاريه دن اكا اسماعيل عليه السلامى ويردى ويوز اون ايكى ياشنده ساره دن اسحق عليه السلامى ويردى

(٢٧) ووهبنا له اسحق ويعقوب وجعلنا فى ذريته النبوة والكتاب وآتيناه اجره فى الدنيا وانه فى الآخرة لمن الصالحين ☼ وبز اكا اوغلى اسحق ونبيره سى يعقوب عليه السلامى اعطا ايتدك وانك ذريتنه نبوت وكتابلر ويردك واختيار لغنده دنياده اولاد وذريتنه نبوت وكتابلر وجمله دن ثناء احسن واخر دهره دك صلوة وسلام ويرلمكله هجرتى اجرنى ويردك وآخرتده جمله صالحين زمره سنده در

(٢٨) ولوطا اذ قال لقومه انكم لتأتون الفاحشة ما سبقكم بها من احد من العالمين ☼ لوط عليه السلام قومنه ديديكه سز بر فاحش عمل

ايشلرسكزكه سزدن مقدم بو عملى عالمده كيمسه ايشلممشدر

(٢٩) ائنكم لتأتون الرجال وتقطعون السبيل وتأتون فى ناديكم المنكر فما كان جواب قومه الا ان قالوا ائتنا بعذاب الله ان كنت من الصادقين ☼ آيا سز رجاله مباشرت ايدرسز ويول قطع ايدرسزكه يولجيلرك مالنى الورسكز وغريبلره بو عملكزى ايدرسكز ومجلسلريكزده فحشيات ودشنام وصفير وشرب خمر وبربريكزله جماع ويولجيلره طاش آتمق واستهزا ايتمك كبى فعل قبيح ايشلرسكز لوط عليه السلامه قومنك جوابى استهزا يوزندن انجق بو اولديكه اللهك عذابنى بزه كتور اكر صادقلردن ايسك ديديلر

(٣٠) قال رب انصرنى على القوم المفسدين ☼ لوط عليه السلام انلرك صلاحندن نوميذ اولوب مناجات وجهيله يارب بو قوم مفسدين اوزره انزال عذاب ايله بكا نصرت ويرديدى

(٣١) ولما جاءت رسلنا ابراهيم بالبشرى قالوا انا مهلكوا اهل هذه القرية ان اهلها كانوا ظالمين ☼ وقتاكه رسوللرمز ملكلر ابراهيم عليه السلامه اولاد مژده سيله كلدكده ديديلركه بو قريهٔ سدوم اهاليسنى هلاك ايده جكز كه انلر انواع منكراتله كفر وظلم ايدیجيلردن اولديلر

(٣٢) قال ان فيها لوطا قالوا نحن اعلم بمن فيها لننجينه واهله الا امرأته كانت من الغابرين ☼ ابراهيم عليه السلام ملكلره ديديكه انده لوط واردر اول ظالملردن دكلدر ملكلر ديديلركه بز انده اولان مؤمن وكافرى بيلورز بز لوطه واهلى تبعه سى مؤمنلره نجات ويررز انجق زوجه سى عذابه داخل اولانلردندر

(٣٣) ولما ان جاءت رسلنا لوطا سيء بهم وضاق بهم ذرعا وقالوا لا تخف ولا تحزن انا منجوك واهلك الا امرأتك كانت من الغابرين ☼ وقتاكه رسوللرمز ملكلر لوط عليه السلامه كلديلر اول انلرى بيلمكله قومى انلره تعرض ايدرلر خوفيله غايت مغموم وتاب وطاقتى ضيق اولدى ملكلر انك پيچ وتابنى كوردكده تسلى ايدوب ديديلركه قورقمه وحزن ايتمه بزسنى وسكا تابع مؤمن اهل بيتكى قورتاريرز انجق زوجه‌ك عذابده باقى وهلاك اولنلردندر

(٣٤) انا منزلون على اهل هذه القرية رجزا من السماء بما كانوا يفسقون ☼ بز بو قريه اهاليسى اوزرينه فسقلرى سببيله كوكدن طاش ياغديره جغز

(٣٥) ولقد تركنا منها آية بينة لقوم يعقلون ☼ بز اول قريه‌نك خرابلق آثارينى وكوكدن ياغان طاشلرك بقيه‌لرينى وانده ظهور ايدن سياه صويى نشانهٔ ظاهره ترك ايتدككه تعقل ايدن قوم ايچون عبرت اوله

(٣٦) والى مدين اخاهم شعيبا فقال يا قوم اعبدوا الله وارجوا اليوم الآخر ولا تعثوا فى الارض مفسدين ☼ ومدين اهلنه نسبده قرداشلرى شعيبى كوندردك اول انلره ديديكه ياقوم الله تعالايه عبادت ايدك وآخرتده ثوابى اميد اولنور عملى ايشليك وكيل ووزنده نقصله يريوزنده فساد ايتميك

(٣٧) فكذبوه فاخذتهم الرجفة فاصبحوا فى دارهم جاثمين ☼ انلر شعيب عليه السلامى تكذيب ايتديلر انلرى زلزله ياصيحهٔ جبريل عليه السلام اخذ ايدوب خانه‌لرنده ديزلرى اوزره چوكش مبتلر اوله‌رق صباحلديلر

(٣٨) وعادا وثمود وقد تبين لكم من مساكنهم وزين لهم الشيطان اعمالهم فصدهم عن السبيل وكانوا مستبصرين ☼ وعاد وثمود قوملرينى دخى هلاك ايتدك حجاز ويمنده انلرك مسكنلرندن كچدكجه انلرك عذاب اثرلرى سزه ظاهر اولور وشيطان انلره كفر ومعاصيدن اعمال سيئه‌لرينى تزيين ايتدى وطوغرى يولدن منع ايتدى حالبوكه انلر بصيرت وعقل صاحبلريكن كند وظنلريله پيغمبرلرينك كلاملرينى معقول كورميوب هلاكه اوغراديلر

(٣٩) وقارون وفرعون وهامان ولقد جاءهم موسى بالبينات فاستكبروا فى الارض وما كانوا سابقين ☼ وقارون وفرعون وهامانى دخى هلاك ايتدك موسى انلره معجزه وعلامات ظاهره ايله كلدكده انلر تكبر ايدوب ارض مصرده فساد ايتديلر عذابلرمز انلره ايريشوب قورتيله مديلر

(٤٠) فكلا اخذنا بذنبه فمنهم من ارسلنا عليه حاصبا ومنهم من اخذته الصيحة ومنهم من خسفنا به الارض ومنهم من اغرقنا وما كان الله ليظلمهم ولكن كانوا انفسهم يظلمون ☼ بونلرك هربرينى كند وكناهيله مؤاخذه ايتدك انلردن بعضى اوزره روزكار كوندردككه اول طاش ياغدردى (انلر قوم لوطدر) وبعضى صيحه اخذ ايتديكه (انلر اهل مدين وثمود در) وبعضنى يره كچوردككه (اول قاروندر) وبعضنى غرق ايتدككه (قوم نوح وفرعون وقوميدر) الله تعالى انلره ظلم ايدر اولمدى لكن انلر جهل وعنادله نفسلرينه ظلم ايتديلر

(٤١) مثل الذين اتخذوا من دون الله اولياء كمثل العنكبوت اتخذت بيتا

وان اوهن البيوت لبيت العنكبوت لو كانوا يعلمون ۞ شونلركه الله تعالادن غیری دوستلر اتخاذ ایدرلر انلرك مثالی اورمجك مثاليدر خانه پيدا ایدرخانه لرك زياده كوشك وضعيفلری اورمجك خانه سيدركه نه سقفی ونه ديواری واركه قيش وياز ده كندويی محافظه ايده مشركلرك دخی اصنامه عبادت واعتمادلری بونك كبيدركه دنياده وآخرتده نفع وضرره قدرتلری يوقدر اكر بيلورلرسه

(٤٢) ان الله يعلم ما يدعون من دونه من شیء وهو العزيز الحكيم ۞ الله تعالی كندندن غیری هرنه شيئه طپارلرسه بيلور وجزالرينی ایدركه اول هرشيئه غالب وقاهر وهر فعلنده حكيمدر

(٤٣) وتلك الامثال نضربها للناس وما يعقلها الا العالمون ۞ بو مثللريكه بز ناسه بيان ايده رز انلری تعقل ايدوب تفعلمزلر مكركه اشيانك حقايقنه واقف عالملر اوله لر

(٤٤) خلق الله السموات والارض بالحق ان فی ذلك لاية للمؤمنين ۞ الله تعالی سموات وارضی اظهار حق ایچون خلق ایتدی بونلرك يارەدلمسندن مؤمنلر ایچون علامت وعبرت واردر

(٤٥) اتل ما اوحی اليك من الكتاب واقم الصلوة ان الصلوة تنهی عن الفحشاء والمنكر ولذكر الله اكبر والله يعلم ما تصنعون ۞ سكا وحی اولنان قرآنی تلاوت ايله ونمازه قيام ومداومت ايله تحقيق نماز انسانی عقلا وشرعا مذموم وممنوع ومحذوراتدن نهی ایدر وذكر الله طاعاتك اكبر وافضليدر على قول الله تعالانك قوللرينی ذكر ايتمسی عبدك ذكرندن اكبر وافضلدر الله تعالی خير وطاعاتدن عملكزی بيلور اكا كوره احسن جزا ایدر ۞ مرويدركه انصاردن بريكت بش وقتی پيغمبرمز عليه السلام ايله قيلردی مع ذلك فواحشدن برشيئی ترك ايتمز ايشلردی انك حالی پيغمبر عليه السلامه وصف اولندقده انك نمازی انی فواحشدن منع ايدجكدر بيوردیلر فی الواقع آز وقتده توبه ايدوب كامل زهاددن اولدی

(٤٦) ولا تجادلوا اهل الكتاب الا بالتی هی احسن الا الذين ظلموا منهم وقولوا امنا بالذی انزل الينا وانزل اليكم والهنا والهكم واحد ونحن له مسلمون ۞ اهل كتابله مجادله ايتميك مكركه خصلت حسن ايله يعنی خشونتلرينه لين كلام وغضبلرينه حلم ايله مقابله ايده سز انجق عهدلرينی

قيروب جزيه ويرمكدن امتناع وحربه تصدی ايدنلره سيفله مقابله ايده سز واول اهل كتابه ديه سزكه بزه وسزه انزال اولنان كتابلره ايمان ايتدك وبزم الهمز وسزك الهكز بر الله تعالادر اكا مطيعلردنز

(٤٧) وكذلك انزلنا اليك الكتاب فالذين اتيناهم الكتاب يؤمنون به ومن هؤلاء من يؤمن به وما يجحد باياتنا الا الكافرون ۞ مقدم انبيايه كوندرديكمز كتابلر كبی اصول دينده انلره موافق سكا قرآنی كوندردك شونلره كه بز كتب متقدمه نك علمنی ويردك (ابن سلام واصحابی كبی) انلر قرآنه ايمان ايدرلر وعربدن دخی كيمسه لر واردركه اكا ايمان ايدرلر بزم آيتلرمزی انجق كافرلر انكار ايدرلر (كعب بن اشرف وابو جهل كبی)

(٤٨) وما كنت تتلوا من قبله من كتاب ولا تخطه بيمينك اذا لارتاب المبطلون ۞ سن بو قرآن نزولندن مقدم كتب منزله دن هيچ بريني اوقومش دكل ايدك وصاغ الكله يازمش دخی دكل ايدك اكر سن قرائت ياكتابت ايتمش اوليدك مشركلر قرآنی تعليم ايتمش ياكتب متقدمه دن اخذ ايتمش ويهودلر بز تورية ده انك نعتنی امی بولدق بواسه امی دكل دبوشك ايدرلردی

(٤٩) بل هو ايات بينات فی صدور الذين اوتوا العلم وما يجحد باياتنا الا الظالمون ۞ بلكه اول قرآن قلبلرينه علم ويرلمش كيمسه لرك حفظ وضبطنده آيات بينادر (كه اهل كتاب مؤمنلرك يا صحابهٔ كرامك ازبرلرنده اولوب تحريفدن مبرادر زيرا كتب متقدمه ورقدن اوقنوب حافظی بولنمزدی) بزم آيتلرمزی انجق ظلمده مكابره ايدنلر انكار ايدرلر

(٥٠) وقالوا لولا انزل عليه ايات من ربه قل انما الايات عند الله وانما انا نذير مبين ۞ مشركلر ديديلركه نولايدی محمده ربندن (ناقهٔ صالح وعصای موسی ومائدهٔ عيسی كبی) علامتلر نازل اولسه ايدی سن انلره ديكه آيتلرك نزولی الله تعالانك قدرتنه متعلقدر نزمان ايسترسه ونه كيفيله مراد ايدرسه كوندرر بنم قدرتمده دكلدر بن انجق انك عذابنی سزه آشكار تبليغله تخويفه مأمورم

(٥١) اولم يكفهم انا انزلنا عليك الكتاب يتلی عليهم ان فی ذلك لرحمة وذكری لقوم يؤمنون ۞ انلره كفايت ايتمدیمی كه بز سكا قرآنی انزال ايتدك اول قرآن انلره اوقنور اطوار فصاحت واسرار بلاغتی انلره معلومدركه بر آيتك مثلنی كتورمكه قادر اولمدیلر بوقدر آنده اكا ايمان كتورمه

قوم ایچون رحمت ونعمت ونصیحت عظیمه واردر* دینلدیکه مسلمیندن بر طائفه پیغمبر علیه السلامه بر صحیفه کتوردیلر که انده یهودك بعض اقوالی یازلمشیدی پیغمبر علیه السلام بیوردیلر که بر قومه ضلالت یتر که پیغمبرلر کتور دیکندن اعراضله غیرك كلامنه اقبال ایده لر

(٥١) قُلْ كَفٰى بِاللّٰهِ بَيْنِى وَبَيْنَكُمْ شَهِيدًا يَعْلَمُ مَا فِى السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَالَّذِينَ اٰمَنُوا بِالْبَاطِلِ وَكَفَرُوا بِاللّٰهِ اُولٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ❋ دیکه الله تعالی بنمله سزك بیکزه شاهد یتر که اول بنی معجزاتله تصدیق ایتدی اول كوكده و یرده اولانی بیلور بزم حالمزدخی اكا معلومدر انلر که باطل معبوده ایمان ایدوب حق الله تعالایه کافر اولدیلر انلر کفری ایمانه تبدیل ایله زیانکار اولدیلر

(٥٢) وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَلَوْلَا اَجَلٌ مُسَمًّى لَجَاءَهُمُ الْعَذَابُ وَلَيَاْتِيَنَّهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ❋ کافرلر سندن عذاب نزولنی عجله ایسترلر اکر عذابلرینه لوح محفوظده وقت معین اولمسه البته عذابلری کلوردی وقتی کلدکده انلره فجأة کلور که خبر وشعورلری اولمز

(٥٣) يَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَاِنَّ جَهَنَّمَ لَمُحِيطَةٌ بِالْكَافِرِينَ ❋ انلر سندن عذابك نزولنی عجله طلب ایدرلر وقتی کلدیکی کبی انلری جهنم احاطه ایدر

(٥٤) يَوْمَ يَغْشٰيهُمُ الْعَذَابُ مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ اَرْجُلِهِمْ وَيَقُولُ ذُوقُوا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ❋ شول كونده انلری اوستلرندن والتلرندن عذاب قاپلار وانلره ملائکه دیر که اعمال سیئه کزك عقوبتنی دادیك

(٥٥) يَا عِبَادِىَ الَّذِينَ اٰمَنُوا اِنَّ اَرْضِى وَاسِعَةٌ فَاِيَّاىَ فَاعْبُدُونِ ❋ ای بنم مؤمن قوللرم اکر سزه آشکار عبادت آسان اولمسه بنم ارضم واسعه در نره ده سز عبادته آسان محل بولور سکز او لطرفه هجرت ایدوب خلوص له بکا عبادت ایدك* دینلدیکه بو آیت کریمه مکه ده مقیم ضعفاء مسلمین شاننده نازل اولدیکه اکر مکه ده ایمانکزی اظهاردن مضایقه ده ایسکز مدینه یه هجرت ایدککه اول ارض واسعهٔ آمنه در

(٥٦) كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ ثُمَّ اِلَيْنَا تُرْجَعُونَ ❋ هر بر نفس موتی دادیجیدر صکره بزم طرفمزه رجوع اولنورسکز

(٥٧) وَالَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُبَوِّئَنَّهُمْ مِنَ الْجَنَّةِ غُرَفًا تَجْرِى مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا نِعْمَ اَجْرُ الْعَامِلِينَ ❋ شونلر که مؤمن اولوب عمل صالح اشلدیلر البته بز انلری جنتدن بلند مقاملره قوندررز که انلرك

التندن نهرلر اقار وانلر انده دائملردر اعمال صالحه ایشلینلرك اجری نه كوزل اولور

(٥٨) اَلَّذِينَ صَبَرُوا وَعَلٰى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ❋ انلر شونلردر که اذای مشرکانه وهجرت اوطانه صبر ایتدیلر ورزقلری امرنده ربلرینه توکل ایدرلر

(٥٩) وَكَاَيِّنْ مِنْ دَابَّةٍ لَا تَحْمِلُ رِزْقَهَا اللّٰهُ يَرْزُقُهَا وَاِيَّاكُمْ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ❋ حیواناتك اکثری کندو رزقنی یوکلنوب طاشیمز بویله ایکن اول حیواناته وسزه رزقی ویرن الله تعالادر بناء علیه هجرتله غربتده معاشکز ایچون اندیشه وخوف ایتمیك الله تعالی رزقکزی نره دن ویریلور دیدیککزی ایشیدر ورزقکزی نره دن ویره جکنی بیلور* دینلدیکه وقتاکه صحابه هجرتله امر اولندیلر بعضیلری بز بر بلده یه کتدیکمزده انده معیشتمز بو قدر نیجه ایده رز دیدیلر بو آیت کریمه نازل اولدی

(٦٠) وَلَئِنْ سَاَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ لَيَقُولُنَّ اللّٰهُ فَاَنّٰى يُؤْفَكُونَ ❋ اکر سن اهل مکه یه سؤال ایتسك که سموات وارضی کیم خلق ایتدی وشمس وقمری کیم تسخیر ایتدی انلر البته الله تعالی ایتدی دیرلر بو نصکره انلر توحید وطاعتدن نیجه اعراض ایدرلر

(٦١) اَللّٰهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَهُ اِنَّ اللّٰهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ❋ الله تعالی قوللرندن دیلدیکی کیمسه یه رزقی کاه توسیع کاه تضییق ایدر الله تعالی هر شیئی علیمدر قوللرینك مصالحنی بیلور

(٦٢) وَلَئِنْ سَاَلْتَهُمْ مَنْ نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَاَحْيَا بِهِ الْاَرْضَ مِنْ بَعْدِ مَوْتِهَا لَيَقُولُنَّ اللّٰهُ قُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ❋ اکر سن انلردن سؤال ایلسك كوكدن صویی کیم انزال ایدوب انکله یری موتندن صکره احیا ایتدی الله تعالی ایتدی دیرلر دیکه بنی وبکا تابع اولنلری بو ضلالتدن حفظ ایدن الله تعالایه حمد اولسون بلکه کافرلرك اکثری دیدکلرینی عقل ایتموب بنه وحدانیتنی انکار ایدرلر

(٦٣) وَمَا هٰذِهِ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا اِلَّا لَهْوٌ وَلَعِبٌ وَاِنَّ الدَّارَ الْاٰخِرَةَ لَهِىَ الْحَيَوَانُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ❋ بو حیات دنیا انجق بیهوده شغل وچوجق اویونیدر که چوجقلر آز مدت جمع اولوب طاغیلورلر آخرت سرایی ایسه خانهٔ حیات ابدیدر اکر بیلسه لر فانی یی باقی یه بدل ایتمزلر

(٦٤) فَاِذَا رَكِبُوا فِى الْفُلْكِ دَعَوُا اللّٰهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ (٦٥) فَلَمَّا نَجّٰيهُمْ اِلَى الْبَرِّ اِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ ❋ نجان کافرلر سفینه یه بنوب غرق خوفنی

ايتديلر ديديلر مخلصلر كبى الله تعالى يه بلوا درلر كه اندن غيرى نجات ويرر اولمديغنى بيلورلر وقتا كه انلرى قره يه ايصال له نجات ويرر ينه شركه عودت ايدرلر

(٦٦) لِيَكْفُرُوا بِمَا آتَيْنَاهُمْ وَلِيَتَمَتَّعُوا فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ❋ تا كه انلره ويرديكمز نعمت نجاته كافر اوله لر وعبادت اصنامه جمع اولوب تعيش ايده لر عاقبتى عذاب نزواننده بيلورلر

(٦٧) اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّا جَعَلْنَا حَرَمًا آمِنًا وَيُتَخَطَّفُ النَّاسُ مِنْ حَوْلِهِمْ اَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ وَبِنِعْمَةِ اللّٰهِ يَكْفُرُونَ ❋ اهل مكه كورمديلرميكه بز انلرك شهرى اهاليسنى قتل وغارتدن امين قلدق مع هذا انلرك اطرافنده اولان ناس قتل واسير اولنورلر بوندنصكره بتلره يا شيطانه اينانوب نعمة اللهه كافرمى اولورلر

(٦٨) وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا اَوْ كَذَّبَ بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُ اَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِلْكَافِرِينَ ❋ اول كيمسه دن اظلم وارميدر كه شريكى واردر ديو الله تعالى يه كذب وافترا ايده ياخود الله تعالادن رسول وكتاب كلديكنده انلرى تكذيب ايده بو كافرلر ايچون جهنمده بر يوقيدر كه انلر بو جسارتى ايدرلر

(٦٩) وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَاِنَّ اللّٰهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ ❋ شونلر كه بزم رضامز طلبيله ظاهرى وباطنى دشمنلره جهاد ايده لر البته بز انلره جنتلر بزه وصول يوللرينى هدايت ايده رز الله تعالى (دنياده مدد ونصرت وآخرتده عفو ومغفرتله) محسنلر ايله در

— ٣٠ — (سورة الروم مكية وهى ستون آيات)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

(١) الٓمٓ (٢) غُلِبَتِ الرُّومُ (٣) فِي اَدْنَى الْاَرْضِ وَهُمْ مِنْ بَعْدِ غَلَبِهِمْ سَيَغْلِبُونَ (٤) فِي بِضْعِ سِنِينَ لِلّٰهِ الْاَمْرُ مِنْ قَبْلُ وَمِنْ بَعْدُ وَيَوْمَئِذٍ يَفْرَحُ الْمُؤْمِنُونَ ❋ روم اقرب محلى اولان يرده (كه اطراف شام اوله اولمواضعده) مغلوب اولدى ومغلوبيتدنصكره اوچ ييل ايله طقوزنجى ييله وارنجه يه وارالقده خصملرينه غلبه ايده جكلردر مقدم وصكره غالبيت ومغلوبيت امرى الله تعالانك حكم ومشيتنده در رومك فارسه غالب اولديغى كونده مؤمنلر فرحلنورلر

نصف

(٥) بِنَصْرِ اللّٰهِ يَنْصُرُ مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ (٦) وَعْدَ اللّٰهِ لَا يُخْلِفُ اللّٰهُ وَعْدَهُ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ❋ الله تعالانك نصرتى كتابسز

قوم اوزره اهل كتابه در اول الله تعالى ديلديكنه نصرت ايدر غالبدر بر كروهدن انتقام آلور بر كروهه رحمت ايدر الله تعالى بونى وعد ايتدى وعدينه خلف ايتمز لكن ناسك اكثرى انك صحت وعدينى بيلمزلر

(٧) يَعْلَمُونَ ظَاهِرًا مِنَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَهُمْ عَنِ الْاٰخِرَةِ هُمْ غَافِلُونَ ❋ حيات دنيادن آشكار اولان كسب وتجارت واكين نوقتى اكيلور ونزمان بيچيلور وسائرى بيلورلر لكن امور آخرتدن غافللردر ❋ منقولدر كه ملك كسرى اولان خسرو پرويز شهريار وفرخان نام ايكى قرنداشلرى سرعسكر ايدوب لشكر كرانله رومه كوندروب رومك بعض ولايتلرينى اخذ وروميه غالب اولديلر كه بعثتك طقوزنجى سنه سى ايدى بو خبر مكه مشركلرينه واصل اولدقده مسرور اولوب مؤمنلره ديديلر كه سز ورومييلر اهل كتابسز بز وفارسيلر كتابسز اميلرز بوفارسيلرك روميلره غلبه سندن تفأل ايدركه بزده سزه غالب اوله جغز صكره بضع سنين ايچنده روميلر غالب اوله جقلرينه آيت كريمه نازل اولمغله ابو بكر صديق رضى الله تعالى عنه بو آيت كريمه ايله مشركلره سز فرحلنميك روميلر فارسه غالب اوله جقلردر ديدى ابى بن خلف صديق رضى الله عنه يى تكذيبله ديديكه مدت واوكدل تعيينله سنكله بحث ايدهلم اول وقت قمار هنوز حرام اولمشيدى نه ايسه اوچ سنه مدتله اون عدد دوه كه دوه يه بحث ايديلر صديق رضى الله تعالى عنه بو مباحثه لرينى حضور نبويه افاده ايلدكده بضع لفظى اوچدن طقوزه دكدر وارهم مدتى واوكدلى آرتور بيوردى صديق رضى تعالى عنه ابى بن خلف ايله طقوز سنه يه دك مدتى ودوه لرى يوز عدد ايدوب بربريله عهد وقرار ايتديلر على قول يدنجى سنه ده روم فارسه غلبه ايتديكى خبرى حديبيه ده كلكله اندن مقدم ابى بن خلف احد غزاسنده افندمز عليه السلامك ضربندن مجروحا فوت اولمغله صديق رضى الله عنه ابى بن خلفك وارثلرندن مقاوله لرى اوزره دوه لرى اخذ ايلدى وپيغمبر عليه السلامك امريله انلرى تصدق ايلدى ❋ ديلديكه مقدم كسرى طرفندن سرعسكر اولان شهريار وفرخان نام ايكى قرنداشلره بعض ارباب غرضك غمزيله خسرو منفعل اولوب بربرلرينك قتلنه امر ويردى انلر بو حاله واقف اولدقلرنده قيصر رومه خبر كوندروب دين عيسايى اختيار ايتديلر قيصر انلرى لشكر رومه سرعسكر ايدوب فارسيلره غالب اولديلر

(٨) اَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوا فِي اَنْفُسِهِمْ مَا خَلَقَ اللّٰهُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ

وما بينهما الا بالحق واجل مسمى وان كثيرا من الناس بلقاء ربهم لكافرون ❊ آيا انلر نفسلرنده تفكر ايتزلرميكه الله تعالى سموات وارضى وبينلرنده اولانى انجق حق وحكمتله وتسميه اولنان وقتى ايله خلق ايتدى اول وقت وزمانك نهايتى روز قيامتدر (زيرا نفس بر آيينه دركه جميع ممكناتده اولان اشيا اهل بصيرته منعكسدر بو مخلوقاته بصيرتله نظر ايدوب بونلرى بدايةً خلقه قدرتى اولان اعادهسنه دخى قادردر) ناسك اكثرى اجل مسمانك انقضاسيله قيامتده رب تعالانك جزاسى لقاسنه منكرلردر

(٩) اولم يسيروا فى الارض فينظروا كيف كان عاقبة الذين من قبلهم كانوا اشد منهم قوة واثاروا الارض وعمروها اكثر مما عمروها وجاءتهم رسلهم بالبينات فما كان الله ليظلمهم ولكن كانوا انفسهم يظلمون ❊

آيا اهل مكه يربوزنده كزمزلرميكه انلردن مقدم كچن امتلرك عاقبتى نيجه اولدى كوردلر انلر قوت جهتيله بونلردن قوى وانلر يرلرى سوروب حبوبات واشجار يتشدرديلر ومعمور ايتديلر مع هذا مكه وادئ غيرذى زرع اولمغله ضعيفلر ايكن ينه دنياله نيجه افتخار واغترار ايدرلر اول كچنلره پيغمبرلرى معجزات ظاهره ايله كلمشلر ايكن انلر پيغمبرلرينى تكذيب ايتمكله الله تعالى انلرى هلاك ايتدى الله تعالى انلره ظلم ايدر اولمدى ولكن انلر هلاكلرينى مقتضى افعالده بولنمغله نفسلرينه ظلم ايتديلر

(١٠) ثم كان عاقبة الذين اساؤا السوأى ان كذبوا بايات الله وكانوا بها يستهزؤن ❊ بوندنصكره عصيان ايدنلرك عاقبتى عقوبت قبيحه اولديكه جهنمدر انلر الله تعالانك آيتلرينى تكذيب ايدوب وآيتلرله استهزا ايدرلردى

(١١) الله يبدؤا الخلق ثم يعيده ثم اليه ترجعون ❊ الله تعالى بو خلقى ابتدا انشا ايدر وموتدنصكره بعث ايدر بعده جزا ايچون اكا رجوع اولنورسكز

(١٢) ويوم تقوم الساعة يبلس المجرمون ولم يكن لهم من شركائهم شفعاء وكانوا بشركائهم كافرين ❊ قيامت قائم اولديغى كونده مشركلر متحير ومأيوس اولدقلرى حالده مسكوت ايدرلر انلر ايچون شريك طوتدقلرندن شفاعت وعذاب اللهدن خلاصه چاره بوله مدقلرندن شركالرندن دخى روكردان اولوب انلره دخى كافر اولهلر

(١٣) ويوم تقوم الساعة يومئذ يتفرقون ❊ قيامت قائم اولديغى كونده مؤمنلر كافرلردن آيريلوب تميز اولورلر

(١٤) فاما الذين امنوا وعملوا الصالحات فهم فى روضة يحبرون ❊ انلركه ايمانله عمل صالحى جمع ايتديلر انلر ازهار وانهارله مزين مرغزارلرده شاد ومسرور اولورلر

(١٥) واما الذين كفروا وكذبوا باياتنا ولقاء الاخرة فاولئك فى العذاب محضرون ❊ اما شونلركه كافر اولوب بزم آيتلرمزى وحشر ونشرى تكذيب ايتديلر انلر دائما عذابده حاضر اولوب تعذيب اولنمقده درلر

(١٦) فسبحان الله حين تمسون وحين تصبحون ❊ احشام وبنسو وصباح نمازلرينى قلديغكز وقتلرده الله تعالايى تنزيه ايله تسبيح ايدك

(١٧) وله الحمد فى السموات والارض وعشيا وحين تظهرون ❊ سموات وارضده اولنلرك جملهسنك حمد وصلاتى الله تعالى ايچوندر وايكندى واوبله نمازلرينى قلديغكز وقتده دخى حمد وتسبيح وتقديس ايدك

(١٨) يخرج الحى من الميت ويخرج الميت من الحى ويحيى الارض بعد موتها وكذلك تخرجون ❊ اول الله تعالا ميتدن ديرى چيقارر (نطفهدن انسانى ويمورطهدن قوشى وغيرىنى چيقارديغى كبى) وبالعكس حيدن ميتى اخراج ايدر (انساندن نطفهيى وطيردن بيضهيى وسائرى اخراجى كبى) وارض قورىدقدنصكره بارانله انى احيا ايدوب نباتات بتورر وبونك كبى سزدخى قبرلريكزدن اخراج اولنورسكز

(١٩) ومن اياته ان خلقكم من تراب ثم اذا انتم بشر تنتشرون ❊ الله تعالانك قدرتلرى علامتندندركه اصلكز آدم عليه السلامى ترابدن خلق ايتدى صكره بشر اولوب يربوزينه طاغلديكز

(٢٠) ومن اياته ان خلق لكم من انفسكم ازواجا لتسكنوا اليها وجعل بينكم مودة ورحمة ان فى ذلك لايات لقوم يتفكرون ❊ انك قدرتى دليللرندندركه سزكچون جنسكزدن نسوان زوجهلر خلق ايتديكه جنسيت حسبيله انلره ميل ايله الفت ايدهسز وبينكزده محبت ومرحمت قيلدى بونده انلرى تفكر ايدوب حكمتنه مطلع اولان قوم ايچون عبرت وعلامتلر واردر

(٢١) ومن اياته خلق السموات والارض واختلاف السنتكم والوانكم ان فى ذلك لايات للعالمين ❊ وينه اول دلائلدندركه سموات وارضى خلق ايتمسى ولغت وصوت جهتيله لسانلركزك وبياض وسياه وسائر صورتله رنكلركزك مختلف اولمسى خصوصلرنده قدرت وحكمت الهيه نشانلر اولديغى ملك

وانس وجندن هر عاقله خفی دکلدر

(٢٣) وَمِنْ آيَاتِهِ مَنَامُكُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَابْتِغَاؤُكُمْ مِنْ فَضْلِهِ اِنَّ فِي ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ لِقَوْمٍ يَسْمَعُونَ ❋ انك قدرتی علامتلرندندر که کیجه ده و کوندزده استراحت قوای نفسانی وطبعی ایچون اویورسز ووقتیله الله تعالانك فضلندن معاشکزی طلب ایدرسز بونده بصیرت قولاغیله ایشیدنلر ایچون عبرت واردر

(٢٤) وَمِنْ آيَاتِهِ يُرِيكُمُ الْبَرْقَ خَوْفًا وَطَمَعًا وَيُنَزِّلُ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَيُحْيِي بِهِ الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا اِنَّ فِي ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ❋ ینه اول دلائلندندر که سزه شمشك کوسترر یلدیرمدن خوف ویغمور طمع ایدر اولدیغکز حالده کوکدن یغمور انزال ایله زمینی یوسندنصکره نباتات ایله احیا ایدر بونده صانعك قدرت وحکمتنی تعقل ایدن قوم ایچون قدرتنه علامتلر واردر

(٢٥) وَمِنْ آيَاتِهِ اَنْ تَقُومَ السَّمَاءُ وَالْاَرْضُ بِاَمْرِهِ ثُمَّ اِذَا دَعَاكُمْ دَعْوَةً مِنَ الْاَرْضِ اِذَا اَنْتُمْ تَخْرُجُونَ ❋ ینه قدرتی نشانلرندندر که انك امریله کوك دیرکسز وزمین صو اوزره طورر بعده سزی قبرلریکزدن اسرافیل نفخه سیله ای موتالر ردن چقك دیو دعوت ایتدکده درعقب سرعتله چیقارسز

(٢٦) وَلَهُ مَنْ فِي السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ كُلٌّ لَهُ قَانِتُونَ ❋ سموات وارضده اولان مخلوقاتك موجدی ورئیسی اولدر جملهسی اکا مطیع ومنقادلردر

(٢٧) وَهُوَ الَّذِي يَبْدَؤُا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ وَهُوَ اَهْوَنُ عَلَيْهِ وَلَهُ الْمَثَلُ الْاَعْلٰى فِي السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ❋ اول الله تعالی خلقی ابتدا یوقدن وار ایلدی انلری اماته دنصکره قیامتده بعث واحیا ایدر سزك عقلکز مقتضاسنجه یکیدن خلق ایتمکدن تکرار اعاده اکا آساندر اکرانك قدرتنده ایکیسی دخی مساوی ایسه ده انك انشا واعادهده قدرت کامله سی اولدیغی سموات وارض وما فیهماده علو درجه ایله موصوف ومبیندر الله تعالی ابدا واعادهیه قادر وغالبدر وافعالنده حکیمدر

(٢٨) ضَرَبَ لَكُمْ مَثَلًا مِنْ اَنْفُسِكُمْ هَلْ لَكُمْ مِنْ مَا مَلَكَتْ اَيْمَانُكُمْ مِنْ شُرَكَاءَ فِي مَا رَزَقْنَاكُمْ فَاَنْتُمْ فِيهِ سَوَاءٌ تَخَافُونَهُمْ كَخِيفَتِكُمْ اَنْفُسَكُمْ كَذٰلِكَ نُفَصِّلُ الْاٰيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ❋ الله تعالی سزه کندو نفسکزدن مثل ضرب ایدر که سزه ویردیکمز مال وغیریده سزك کوله لریکز سزه شریك اولمغه راضی اولورمیسکز که بینکزده افندی وعبد فرق اولنیوب فضلیت وتصرف مساوی اوله واول کوله لریکزدن سائر احرار رفقالریکز کبی قورقق امترمیسکز

یا معبودلریکز اولان بزم قوللرمزی بکا شریکا قیلمغه نیجه راضی اولورسکز عقلاری امثال تدبرنده استعمال ایدن قوم ایچون بو تمثیل آیتلریمزی تفصیل ایدهرز

(٢٩) بَلِ اتَّبَعَ الَّذِينَ ظَلَمُوا اَهْوَاءَهُمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ فَمَنْ يَهْدِي مَنْ اَضَلَّ اللّٰهُ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ❋ بلکه انلر علمسز هوالرینه تبعیتله نفسلرینه ظلم ایتدیلر کیمدر که الله تعالانك اضلال ایتدیکنی ارشاد ایده وانلر ایچون یاردم وعذابدن خلاص ایدر اولمز

(٣٠) فَاَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا فِطْرَتَ اللّٰهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا لَا تَبْدِيلَ لِخَلْقِ اللّٰهِ ذٰلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ❋ یا محمد وجهکی حنیف اولان دین اسلامه قائم ومتوجه ایله ناس انلر ایچون خلق اولنان دین اللّهه اتباع والتزام وروز الستده بلی دیدکلری عهد اوزره ثابت اولسونلر الله تعالانك خلق ایتدیکی دینده تبدیل وتغییر یوقدر دین مستقیم بودر که انده اکریلك یوقدر ولکن ناسك اکثری تدبیرلرنده اعوجاجدن ناشی بودینك استقامتنی بیلمزلر

(٣١) مُنِيبِينَ اِلَيْهِ وَاتَّقُوهُ وَاَقِيمُوا الصَّلٰوةَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ❋ الله تعالایه رجوع ایدیجی اولدیغکز حالده اندن قورقك ونمازه اقامت ایدك ومشرکلردن اولمیك

(٣٢) مِنَ الَّذِينَ فَرَّقُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا شِيَعًا كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ ❋ شول دینلرینی تفریق ایدنلردن دخی اولمیك که انلر طوائف مختلفه اولدیلر مشرکلر کیمی بتلره وکیمی شمس کیمی کوکبه وسائره طاپدیلر ویهود یتمش برفرقه ونصاری یتمش ایکی فرقه ومسلمون یتمش اوچ فرقه اولدیلر هر برفرقهٔ ضاله دین باطلی حق ظنیله فرحلندیلر

حزب ٢

(٣٣) وَاِذَا مَسَّ النَّاسَ ضُرٌّ دَعَوْا رَبَّهُمْ مُنِيبِينَ اِلَيْهِ ثُمَّ اِذَا اَذَاقَهُمْ مِنْهُ رَحْمَةً اِذَا فَرِيقٌ مِنْهُمْ بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُونَ ❋ انسانه (مرض یافقر وسائر کبی) ضرر اصابت ایتسه الله تعالی طرفنه رجوعله انك دفعیچون دعا ایدرلر صکره رحمتله اول ضرردن تخلیصه نعمتنی دادترسه انلردن برفرقه سی ربلرینه شرکله مقابله ایدرلر

(٣٤) لِيَكْفُرُوا بِمَا اٰتَيْنَاهُمْ فَتَمَتَّعُوا فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ❋ تاکه ویردیکمز نعمته کفران سببیله بر قاچ کون دنیاده کچنوب آخرتده جزاسنی بیلورسز

(٣٥) اَمْ اَنْزَلْنَا عَلَيْهِمْ سُلْطَانًا فَهُوَ يَتَكَلَّمُ بِمَا كَانُوا بِهِ يُشْرِكُونَ ❋

بزانلره كوكدن حجت يا كتابمى انزال ايتدككه اول انلره الله تعالايه اشراكارى سببنى سويليه

(٣٦) وَاِذَا اَذَقْنَا النَّاسَ رَحْمَةً فَرِحُوا بِهَا وَاِنْ تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ اَيْدِيهِمْ اِذَا هُمْ يَقْنَطُونَ ☼ كفاره صحت ووسعت ويرسك انك سببيله فرح ايدرلر اكر تقديم ايتدكلرى اعمال خبيثه لرى سببيله انلره مضايقه وشدت اصابت ايدرسه الله تعالانك رحمتندن نااميد اولوب جزع ايدرلر

(٣٧) اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّ اللّٰهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ اِنَّ فِي ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ☼ انلر كورمزلرميكه الله تعالى ديلديكنه رزقنى وسعتلو وطار ويرر بو وسعت وضيقده مؤمنلر ايچون دلائل وعبرتلر واردر

(٣٨) فَاٰتِ ذَا الْقُرْبٰى حَقَّهُ وَالْمِسْكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ ذٰلِكَ خَيْرٌ لِلَّذِينَ يُرِيدُونَ وَجْهَ اللّٰهِ وَاُولٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ☼ اقرباكه حقنى وير ومحتاج فقرايه ومحتاج غربا يولجيلره زكاتدن مقرر وظيفه لرينى وير الله تعالايه تقرب جهتنى ورضاسنى مراد ايدنلر ايچون بونلرى ويرمك امساكدن خيراودر وآخرتده انلر دخول جنتله مقصودلرينه فائزلردر

(٣٩) وَمَا اٰتَيْتُمْ مِنْ رِبًا لِيَرْبُوَا فِي اَمْوَالِ النَّاسِ فَلَا يَرْبُوا عِنْدَ اللّٰهِ وَمَا اٰتَيْتُمْ مِنْ زَكٰوةٍ تُرِيدُونَ وَجْهَ اللّٰهِ فَاُولٰئِكَ هُمُ الْمُضْعِفُونَ ☼ عطيه وسائر جهتله نمادار وزياده اولمق اميديله ناسه ويرديككز مالك عندالله نما وبركتى اولمز واول ماليكه رضاءالله قصديله بلاريا زكوة وصدقه يه ويررسز انك مكافاتى اضعاف مضاعف اولور

(٤٠) اَللّٰهُ الَّذِي خَلَقَكُمْ ثُمَّ رَزَقَكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ هَلْ مِنْ شُرَكَائِكُمْ مَنْ يَفْعَلُ مِنْ ذٰلِكُمْ مِنْ شَيْءٍ سُبْحَانَهُ وَتَعَالٰى عَمَّا يُشْرِكُونَ ☼ الله تعالى سزى هيچدن خلق ايتدى وحياتده اولدقجه رزقكزى ويردى صكره سزى اماته ايدر بعده حساب وجزا ايچون قيامتده احيا ايدر سزك شريك اتخاذ ايتديككزدن هيچ برى وارميدركه بوفعللرى ايشلمكه قادر اوله الله تعالى انلرك اشتراكندن عالى ومنزهدر

(٤١) ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ اَيْدِي النَّاسِ لِيُذِيقَهُمْ بَعْضَ الَّذِي عَمِلُوا لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ☼ ناسك كسب ايتدكارى معاصينك شئامتيله قره ده قورا قلق وحيواناتك آفتى وانسانده طاعون كبى ودكزده طوفانله خلقك هلاكى وفورتنه ايله سفاينك غرقى كبى فسادلر ظاهر اولدى

تاكه ايشلدكارى خبيثه نك بعضنى دنياده دادتره لم تمامى آخرتده اولورشايدكه شرك ومعاصيدن توحيد وطاعته رجوع ايده لر * دينلديكه تكون فساد اكثريا يغمورك قطعيدر زيرا يغمور اولمديغى حالده يرده نباتات وحبوبات بتمز قحط ظهور ايدر وبحرده اينجو اولمز معاملاتده تدنى ظهور ايدرنه ايسه دنيانك فسادينه ناسك طغيانلرى سبب اولور

(٤٢) قُلْ سِيرُوا فِي الْاَرْضِ فَانْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلُ كَانَ اَكْثَرُهُمْ مُشْرِكِينَ ☼ مشركاره ديكه يريوزنده كزوب نظرايدككه سزدن مقدم كچن امتلرك حالى نيجه اولدى كندولرى هلاك ومسكنلرى خراب اولدى انلرك اكثرى سزك كبى مشركلر ايدى

(٤٣) فَاَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ الْقَيِّمِ مِنْ قَبْلِ اَنْ يَاْتِيَ يَوْمٌ لَا مَرَدَّ لَهُ مِنَ اللّٰهِ يَوْمَئِذٍ يَصَّدَّعُونَ ☼ اول مستقيم اولان دين اسلامه وجهكى قائم ومتوجه ايله اولكون كلمزدن مقدم كه انك كلمسنه الله تعالانك ارادهٔ قديمه سى اولمغله انكچون رد يوقدر اولكونده ناس آريلوب برفرقه سى جنته وبرفرقه جهنمه كيدرلر

(٤٤) مَنْ كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهُ وَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِاَنْفُسِهِمْ يَمْهَدُونَ ☼ كيمكه كافر اولدى كفرنك وبالى كندو اوزره اولوب جهنمده مؤبددر كيمكه عمل صالح ايشلدى انلر كندولر يچون جنتده مكان حاضرلدى

(٤٥) لِيَجْزِيَ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْ فَضْلِهِ اِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْكَافِرِينَ ☼ تاكه الله تعالى مؤمن اولوب عمل صالح ايشليانلره ثوابدن مستحق اولدقلرى مجازاتدنصكره كندوفضلندن دخى زياده ثواب احسان ايدر اول الله تعالى كافرلرى سومز

(٤٦) وَمِنْ اٰيَاتِهِ اَنْ يُرْسِلَ الرِّيَاحَ مُبَشِّرَاتٍ وَلِيُذِيقَكُمْ مِنْ رَحْمَتِهِ وَلِتَجْرِيَ الْفُلْكُ بِاَمْرِهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ☼ الله تعالانك قدرتنه دلالت ايدر علامتلردندركه شمال وصبا وجنوب روزكارلرينى يغموره مژده جى كوندرر تاكه اول روزكارله رحمتندن سزه اوجوزلق نعمتنى دادتره وامريله دكزده كميلر يوريوب تجارت بحرى انك فضلندن استيه سز واول روزكاردن حاصل اولان نعمتلره شايد شكر ايده سز

(٤٧) وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ رُسُلًا اِلٰى قَوْمِهِمْ فَجَاؤُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَانْتَقَمْنَا مِنَ الَّذِينَ اَجْرَمُوا وَكَانَ حَقًّا عَلَيْنَا نَصْرُ الْمُؤْمِنِينَ ☼ يا محمد بزسندن

مقدم قوملرینه رسوللر یمزی کوندردك اول رسوللر انلره حلال وحرام احکامیله کلدکلرنده قوملری انلری تکذیب ایتدیلر انلردن کافر اولنلری عذابله انتقام ایتدك وعهده مزده حق اولدیکه مؤمنلره نصرت ایده لم

(٤٨) اللّه الذی یرسل الریاح فتثیر سحابًا فیبسطه فی السماء کیف یشاء ویجعله کسفًا فتری الودق یخرج من خلاله فاذا اصاب به من یشاء من عباده اذا هم یستبشرون ۞ اللّه تعالی روزکاری کوندروب بلوتی قالدیرر انی کوکده دیلدیکی کیفیتده کاهی بسط وکاه انی قطعه قطعه ایدر انی کوررسنکه حکم الهیله یغمور اول بلوتلرك ارالغندن چیقار چونکه اللّه تعالی اول یغموری دیلدیکی قوللرینك بلاد واراضیسنه اصابت ایتدیرر انلر بوللق ایله مسرور اولورلر

(٤٩) وان کانوا من قبل ان ینزل علیهم من قبله لمبلسین ۞ اکرچه سحاب ظهور ایمزدن مقدم انلر باران نزولندن ناامید ایدیلر

(٥٠) فانظر الی آثار رحمت اللّه کیف یحیی الارض بعد موتها ان ذلك لمحیی الموتی وهو علی کل شیء قدیر ۞ اللّه تعالانك رحمتنه نظر ایله که اول یغمور ایله قوریمش ارضی نیجه احیا ایدوب اشجار واثمار وحبوبات ونباتات بتورر اکا قادر اولان رب تعالی انلری موتلرندنصکره قیامتده بعث واحیایه قادردر اللّه تعالی کل شیئه قادر در انك قدرتی جمیع مکوناته یکساندر

(٥١) ولئن ارسلنا ریحًا فرأوه مصفرًّا لظلوا من بعده یکفرون ۞ اکر بزمزروعاتی صراردر روزکار کوندرسك انلری صرارمش کورسه لر بوندنصکره اللّه تعالانك نعمتنه کافر اولورلر ۞ کرك ایدیکه ینه حقه التجا ایده لر ورحمتندن امیدی قطع ایتمیه لر

(٥٢) فانك لاتسمع الموتی ولاتسمع الصم الدعاء اذا ولوا مدبرین ۞ یامحمد سن قلبی میتلره وصاغرلره دعوتکی ایشتدیره مزسك چونکه سنك دعوتکدن یوز چویره لر

(٥٣) وما انت بهاد العمی عن ضلالتهم ان تسمع الا من یؤمن بآیاتنا فهم مسلمون ۞ وسن قلبی کورلری ضلالتلرندن ایمانه هدایت ایده مزسك سکا لازم اولان انجق دعوتدر سن انجق آیتلریمزه ایمان ایدوب امرونهیه اطاعت وخلوصله تسلیم اولنلره دعوتی ایشتدیررسن

(٥٤) اللّه الذی خلقکم من ضعف ثم جعل من بعد ضعف قوة

ثم جعل من بعد قوة ضعفًا وشیبة یخلق مایشاء وهو العلیم القدیر ۞ اللّه تعالی سزی ابتداده ضعیف منیدن خلق ایدوب بعده ضعیف چوجقلقدنصکره جوان ویکت قیلدی بعده اول جوان ویکتلکدنصکره ینه ضعیف وپیر قلدی ضعف وقوة وشباب وپیرلکدن دیلدیکنی خلق ایدر اول اللّه تعالی قوللرینك احوالنه علیم وصفتلرینك تغییرینه قادردر

(٥٥) ویوم تقوم الساعة یقسم المجرمون مالبثوا غیر ساعة کذلك کانوا یؤفکون ۞ قیامت قائم اولدیغی کونده کافرلر یمین ایده لرکه بز دنیاده برساعتدن زیاده اکلنمدك دنیاده حشر ونشری انکارله کذب ایتدکلری کبی آخرتده دخی طوغری یولدن منصرف اولورلر

(٥٦) وقال الذین اوتوا العلم والایمان لقد لبثتم فی کتاب اللّه الی یوم البعث فهذا یوم البعث ولکنکم کنتم لاتعلمون ۞ ملائکه وانساندن علم وایمان ویرلمشلر انلرك یمینلرینی تکذیبله دیه لرکه اللّه تعالانك قرآننده ذکر ایتدیکی اوزره دنیاده وقبورده بعث کوننه دك اکلندیکز اشته انکار ایتدیککز یوم بعث بودر لکن سز فرط جهلکزدن بعثك حق ایدوکنی بیلمزدیکز

(٥٧) فیومئذ لاینفع الذین ظلموا معذرتهم ولاهم یستعتبون ۞ اولکونده شرك وعصیانله نفسلرینه ظلم ایدنلره اعتذارلری نفع ایتمز وانلردن توبه وطاعتله رب تعالایی راضی ایتملری طلب اولنمز

(٥٨) ولقد ضربنا للناس فی هذا القرآن من کل مثل ولئن جئتهم بآیة لیقولن الذین کفروا ان انتم الا مبطلون ۞ بو قرآنده بز ناسه توحید وبعث وصدق رسوله ارشاد ایدر هرمثل وقصه لردن بیان ایلدك اکرسن انلره آیات قرآندن برآیتله کلسك فرط عنادلرندن اول کافرلر دیرلرکه پیغمبر ومؤمنلر انجق کاذبلردر

(٥٩) کذلك یطبع اللّه علی قلوب الذین لایعلمون ۞ بونك کبی بیلمینلر وبیلمیه طالب اولمینلرك قلبلری اوزره اللّه تعالی مهر اورر

(٦٠) فاصبر ان وعد اللّه حق ولایستخفنك الذین لایوقنون ۞ انلرك اذالرینه صبر ایتکه اللّه تعالانك سکا نصرتله وعدی ودینکك غلبه سی حقدر وانلر امر معادی تیقن ایتموب تکذیب وسکا اذالری سکا خفت ویرمسون

(سورة لقمان اربع وثلثون آیة مکیة) — ٣١ —

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

(١) الٓمٓ (٢) تِلْكَ اٰيَاتُ الْكِتَابِ الْحَكِيمِ ❊ بو آيتلر قرآنك حلال وحرامى حكم ايديجى آيتلريدر

(٣) هُدًى وَرَحْمَةً لِلْمُحْسِنِينَ ❊ نيت خالصه ايله عمل حسن ايشليانلر ايچون رهنما والله تعالادن رحمت وعطادر

(٤) اَلَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلٰوةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكٰوةَ وَهُمْ بِالْاٰخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ❊ انلركه نمازلرينى وقتيله قيلارلر وزكاتلرينى ويررلر وانلر آخرته شبهه ايتميوب ايمان ايدرلر

(٥) اُولٰئِكَ عَلٰى هُدًى مِنْ رَبِّهِمْ وَاُولٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ❊ انلر ربلرى جل شانه دن هدايت وتوفيقده درلر وانلر فلاح بولمشلردندر

(٦) وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَشْتَرِي لَهْوَ الْحَدِيثِ لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَيَتَّخِذَهَا هُزُوًا اُولٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُهِينٌ ❊ ناسدن بعضيلرى افسانه وما لا يعنى كلامى صاتورلر تاكه علمسز و برهانسز ناسى سبيل اللهدن وقرأن استماعندن منع ايده لر وآيات اللهى استهزا ايده لر انلر ايچون ذليل ايديجى عذاب واردر * دينلديكه بو آيت كريمه نضر بن حارث حقنده نازل اولديكه اول فارس طرفنه كتمش وانده اسفنديار ورستم قصه لرينى آلمشيدى قريشك جمعيتنده انلرى سويليوب وجيتى فريفته ايدوب دير ايديكه محمد عاد وثمود قصه سنى سويلرسه بن سزه اسفنديار ورستم حكايه لرينى سويلرم ديمكله قريش انك كلامنى مدح وقرأن استماعنى ترك ايدرلر دى

(٧) وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِ اٰيَاتُنَا وَلّٰى مُسْتَكْبِرًا كَاَنْ لَمْ يَسْمَعْهَا كَاَنَّ فِي اُذُنَيْهِ وَقْرًا فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ اَلِيمٍ ❊ اول لهو حديث ايدنكمسنه يه بزم آيتلرمز اوقونديغى زمان كبر ايدر اولديغى حالده يوز چويرر كويا قولقلرى صاغر درده ايشتمز سن اكا المللو عذابله مژده ايله

(٨) اِنَّ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ جَنَّاتُ النَّعِيمِ ❊ شونلركه ايمان وعمل صالحى جمع ايتديلر انلر ايچون جنات نعيم واردر

(٩) خَالِدِينَ فِيهَا وَعْدَ اللّٰهِ حَقًّا وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ❊ انلر اول جنتده دائملردركه انلره موعود ايدى الله تعالانك وعدى حق وصادقدر غالبدر هيچ كمسنه انك وعدينه مانع اولمز هر فعلى حكمت طريقيله در

(١٠) خَلَقَ السَّمٰوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا وَاَلْقٰى فِي الْاَرْضِ رَوَاسِيَ اَنْ

تَمِيدَ بِكُمْ وَبَثَّ فِيهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ وَاَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَاَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ ❊ الله تعالى سمواتى كورديككز هيئتله ديركسز خلق ايتدى وارضه بلند طاغلر وضع ايتدى تاكه ارض سزكله ميل وحركت ايتميه وانده هر حيوانادن طاغتدى وكوكدن يغمور اينديروب اول يرده هر صنف منفعتلو اوتلر بتوردك

(١١) هٰذَا خَلْقُ اللّٰهِ فَاَرُونِي مَاذَا خَلَقَ الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ بَلِ الظَّالِمُونَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ❊ بو جمله اشيا الله تعالانك مخلوقيدر اى مشركلر بكا كوسترك كه سزك شريك طوتديغكز بتلر يكز نه خلق ايتدى بلكه مشركلر آشكار ضلالتده درلر

(١٢) وَلَقَدْ اٰتَيْنَا لُقْمٰنَ الْحِكْمَةَ اَنِ اشْكُرْ لِلّٰهِ وَمَنْ يَشْكُرْ فَاِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ وَمَنْ كَفَرَ فَاِنَّ اللّٰهَ غَنِيٌّ حَمِيدٌ ❊ بز لقمانه عقل وعلم وعمل وامورده اصابت ويردك وسكا ويريلن حكمت نعمتنه شكر ايت ديدك كيمكه شكر ايدرسه كندو نفسيچون شكر ايدر زيرا نفعى اكا عائددركه اول شكر نعمتك دوام وازديادينه باعثدر كيمكه كفران نعمت ايدرسه الله تعالى خلقك شكرندن غنيدر حمده سزادر اكرچه حمد اولنمزسه ده * مرويدركه لقمان ايوب عليه السلامك قز قرنداشى ياخود تيزه سى اوغليدر داود عليه السلامك سلطنتنك اونجى سنه سى طوغمشدر بعضيلر حبشى كوله ايدى چوبانلق يادرزيلك يا دولكرلك ايدردى ديدى بعضلر دودا قلرى قالين سياه نوبه عربلرندندر ديدى علمانك بعضى نبيدر ديديلر واكثرى نبوتى اوليوب حكيملكنه ذاهب اولديلر * دينلديكه برظهر وقتى اويقوده ايكن اكا برندا كلديكه يالقمان ايسترميسنكه الله تعالى سنى خليفه ايدوب ناس بيننده حق اوزره حكم ايده سين اول ندايه جوابنده اكر ربم بنى مخير ايدرسه عافيتى قبول ايدرم بلايى قبول ايتمم اكر مطلق امر ايدرسه سمعا وطاعة ديرمكه البته بكا صكره اعانت ايدر بناء عليه حق تعالى اكا حكمتى ويردى * منقولدركه برمدت داود عليه السلامك صحبتنده اولوب داود عليه السلام زره ياپردى نه اولديغنى بيليوب وندر ديو سوءال ايتمدى وقتاكه زره تكميل اولوب داود عليه السلام كيدكده نه كوزل جنك لباسى اولدى ديمكله اولوقتده لقمان صبر وسكوت حكمتدر انك فاعلى قليلدر ديدى بركون داود عليه السلام اكا يالقمان نيجه صباحلدك ديدكده غيرينك النده صباحلدم ديدى داود عليه السلام بو كلامى تفكرله بيهوش اولدى ومحكيدركه لقمانك افنديسى

بركون سائر كوله لريله لقمانى دخى باغه ميوه كتورمكه كوندردى غلاملر ميوه يى يولده اكل ايتديلر لقمان ييدى ديديلر افندى لقمانه غضب ايتدى لقمان بن ييدم انلر ييدى ديدكده افنديلرى قباحت كيمك اولد يغنى نيجه بيلوب تأديب ايتملو ديدى لقمان ديديكه جمله مزه سيجاق صو ايچروب صحراده بزى سكرتدير سين البته قى كلوب ميوه يى اكل ايدن معلوم اولور فى الواقع اويله ايديلوب لقمانك صداقت وحكمتى معلوم وآشكار اولدى

(١٣) واذ قال لقمان لابنه وهو يعظه يا بنى لا تشرك بالله ان الشرك لظلم عظيم ❋ لقمانك كنيه سى ابو الانعم اولمغله اوغلى انعمه وعظ ايدركن ديديكه اى اوغلجغم الله تعالايه اشراك ايتمه تحقيق شرك كتورمك ظلم عظيمدر

(١٤) ووصينا الانسان بوالديه حملته امه وهنا على وهن وفصاله فى عامين ان اشكر لى ولوالديك الى المصير ❋ بز انسانه باباسنه واناسنه احسان ايتمكى وصيت ايتدككه اناسى انى ضعف اوزر ضعفله حامل اولدى وايكى سنه امزردكد نصكره سوددن كسدى ودخى وصيتمز بكا و پدر ومادريكه شكر ايتمكدر زيرا رجوعك بكادر (شكر وكفرك اوزره مجازاتنى ايده رم)

(١٥) وان جاهداك على ان تشرك بى ما ليس لك به علم فلا تطعهما وصاحبهما فى الدنيا معروفا واتبع سبيل من اناب الى ثم الى مرجعكم فانبئكم بما كنتم تعملون ❋ اكر والدينك سنك بيلمديكك شيئى سن بكا شريك ايده سين ديو سكا جد وجهد ايدرلرسه سن انلره اطاعت ايتمه انلرك دنياده كچنملرى ايچون استصحاب ايله ودينده بنم توحيد وطاعتم يولنه كيدنلره اتباع ايله كه اول پيغمبر عليه السلام واصحابيدر صكره سنك ووالدينكك رجوعى بكادر سكا ايمانك وانلره كفرلرى اوزره جزا ايده رم * بو ايكى آيت سورهء عنكبوتده قصه سى كچن سعيد بن ابى وقاص شاننده در

(١٦) يا بنى انها ان تك مثقال حبة من خردل فتكن فى صخرة او فى السموات او فى الارض يأت بها الله ان الله لطيف خبير ❋ لقمان اوغلنه تكرار وصيت ايدوب ديديكه اى اوغلجغم اكر سن كوكده و يرده و برقيا ايچنده كزلنوب خير وشردن خردل دانه سى قدر برشيء ايشله سك وقت حسابده الله تعالى انى حاضر ايلر اكا برشى خفى دكلدر الله تعالى هرشيدن خبيردر

(١٧) يا بنى اقم الصلوة وأمر بالمعروف وانه عن المنكر واصبر على ما اصابك ان ذلك من عزم الامور ❋ اى اوغلجغم نمازه قائم اول كه

نفسك كمال بولسون وناسى خيره امر وشردن نهى ايتكه انلره كمال ويره سين وسكا اصابت ايدن شدائده خصوصا امر ونهيده اولان وقوعاته صبر ايت بو مذكور امرلر الله تعالانك عزم والزام ايتديكى واجبات اموردندر

(١٨) ولا تصعر خدك للناس ولا تمش فى الارض مرحا ان الله لا يحب كل مختال فخور ❋ ناسه تكبر ايدوب يوزيكى انلردن چويرمه ويريوزنده فضوللق ايله صالنه رق يوريمه الله تعالى متكبرانه صالنانلرى وفخر ايدنلرى سومز

(١٩) واقصد فى مشيك واغضض من صوتك ان انكر الاصوات لصوت الحمير ❋ يوريدككده خفيفلك صورتنده عجله ايتمه وتكبر اداسنده اغرلق ايتمه متواضعانه متوسطانه يورى وكلام وخطابكده پك چاغرمه زيرا صوتلرك اوحش واقبحى حمارك صداسيدر (كه بالطبع منفوردر)

(٢٠) الم تروا ان الله سخر لكم ما فى السموات وما فى الارض واسبغ عليكم نعمه ظاهرة وباطنة ومن الناس من يجادل فى الله بغير علم ولا هدى ولا كتاب منير ❋ كورمز ميسكز كه الله تعالى سزه سمواتده اولان شمس وقمر ونجوم وسحاب وسائرى وارضده اولان بحار وانهار وحيوانات وسائرى منافعكز تحصيلنه اسباب ايچون تسخير ايتدى وآشكار وكزلو يعنى بيلديككز و بيلمديككز نعمتلرينى سزك اوزريكزه تمام ايلدى ناسدن بعضيسى الله تعالانك توحيد وصفاتنده دليل وعلمسز ويولسز وبر معلوم ومنور كتابسز محض تقليد ايله جدال ايدرلر

(٢١) واذا قيل لهم اتبعوا ما انزل الله قالوا بل نتبع ما وجدنا عليه اباءنا اولو كان الشيطان يدعوهم الى عذاب السعير ❋ قچان انلره الله تعالانك انزال ايتديكى قرآنه تابع اولك دينلسه انلر بلكه بز بابالرمزدن بولديغمز طريقه تابع اولورز ديرلر شيطان انلرى بو بابالرينه تبعيت ووسوسه ايله جهنمك عذابنه دعوت ايدرسه ده

حزب ٣

(٢٢) ومن يسلم وجهه الى الله وهو محسن فقد استمسك بالعروة الوثقى والى الله عاقبة الامور ❋ كيمكه دينده خالص وعملنده تسليم وهر حالنده محسن وموحد اولديغى حالده الله تعالايه توجه ايلسه تحقيق امين ومحكم اولان قرآن كريمى تمسك ايتمشدر جميع امورك عاقبتى الله تعالايه رجوع ايدر

(٢٣) ومن كفر فلا يحزنك كفره الينا مرجعهم فننبئهم بما عملوا ان الله عليم بذات الصدور ❋ كيمكه عروهء وثقى يى طوتميوب كفر ايدرسه

انك كفرى سنى محزون ايتمسونكه انلرك رجوعلرى بزه در دنياده اشلدكلرى كفر ومعاصى يى بز انلره خبر ويررز اول الله تعالى قوللرينك قلبلرنده خير وشردن اولان نيتلرينى بيلور (واكا كوره جزالرينى ويرر)

(٢٤) نُمَتِّعُهُمْ قَلِيلًا ثُمَّ نَضْطَرُّهُمْ اِلَى عَذَابٍ غَلِيظٍ ☼ بز انلره دنياده آزاجق نعمت وسرور ويررز صكره آخرتده چارهسز آغر قالين عذابه القا ايدرز

(٢٥) وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ لَيَقُولُنَّ اللّٰهُ قُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ☼ اكر كافرلره سموات وارضى كيم خلق ايتدى ديو سؤال ايتسك انلر البته الله تعالى خلق ايتدى ديرلر الله تعالايه حمد ايله (كه انلرك اعتقادلرى باطل ايدوكنى كندو اعترافلريله الزام ايتدى) بلكه انلرك اكثرى ملزم اولدقلرينى بيلمزلر

(٢٦) لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ اِنَّ اللّٰهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ☼ آسمان وزمينده اولان اشيانك جملهسى الله تعالينك مخلوقيدر الله تعالى حمد ايديجيلرك حمدندن غنيدر وحمده اول مستحقدر

(٢٧) وَلَوْ اَنَّ مَا فِي الْاَرْضِ مِنْ شَجَرَةٍ اَقْلَامٌ وَالْبَحْرُ يَمُدُّهُ مِنْ بَعْدِهِ سَبْعَةُ اَبْحُرٍ مَا نَفِدَتْ كَلِمَاتُ اللّٰهِ اِنَّ اللّٰهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ☼ اكر يرده اولان جميع اغاچلردن قلملر اولسه وبحر محيط دنصكره يدى دريا دخى اكا امداد ايدوب مداد يعنى مركب اولسه لر الله تعالانك كلام وصنع ونعمتلرينى يازمقدن دوكنوب كلمات الله دوكنمزدى تحقيق الله تعالى عزيز وغالبدر انى هيچ برشى عاجز ايتمز حكيمدر علم وحكمتندن هيچ برامر خارج اولمز * بو آية كريمه سورهٔ كهفك آخرندهكى قل لوكان البحر مدادا آيتنى تأكيددر

(٢٨) مَا خَلْقُكُمْ وَلَا بَعْثُكُمْ اِلَّا كَنَفْسٍ وَاحِدَةٍ اِنَّ اللّٰهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ☼ سزك جملهكزك خلق وبعثكز الله تعالى عندنده يالكز برنفس خلق وبعث ايتمك كبيدر زيرا آز وچوق خلق برامر كن ايله وبعث برنفخهٔ اسرافيل عليه السلام ايله اولور الله عظيم الشان هر مسموعاتى ايشيدر وهر مبصراتى كورر

(٢٩) اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي اِلَى اَجَلٍ مُسَمًّى وَاَنَّ اللّٰهَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ☼ كورمزميسنكه الله تعالى كيجه يى كوندزه ادخال وكوندزى كيجه يه ادخال ايدر ومقدارلرينى كاه ارتورر كاه اكسلدر وشمس وقمرى خلقه منافعيچون تسخير ايتدى هر برى وقت مقدره دك جريان ايدر الله عظيم الشان اعمالكزه خبيردر

(٣٠) ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْحَقُّ وَاَنَّ مَا يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ الْبَاطِلُ وَاَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ☼ بو علم وقدرت اول الله تعالايه مخصوصدر كه ذاتنده ثابت ووجودنده واجبدر والله تعالادن غيرى انلرك اتخاذ ايتدكلرى آلهه لر باطلدر وهر سبيلرله الله تعالى هرشى اوزرينه غالب ومتسلط وعالى وكبيردر

(٣١) اَلَمْ تَرَ اَنَّ الْفُلْكَ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِنِعْمَتِ اللّٰهِ لِيُرِيَكُمْ مِنْ آيَاتِهِ اِنَّ فِي ذٰلِكَ لَآيَاتٍ لِكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ☼ كورمزميسنكه الله تعالانك نعمت واحسانيله سفينه دكزده جريان ايدرتا كه سزه قدرت ووحدانيتنك بعض نشانلرينى كوستره اشته بو كيمنك درياده يوريمسى دخى هر بر بلايه صبر ايديجى ونعم الهى يه شكر ايديجيلر ايچون كمال قدرت وحكمتنه علامتلردر

(٣٢) وَاِذَا غَشِيَهُمْ مَوْجٌ كَالظُّلَلِ دَعَوُا اللّٰهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ فَلَمَّا نَجّٰيهُمْ اِلَى الْبَرِّ فَمِنْهُمْ مُقْتَصِدٌ وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا اِلَّا كُلُّ خَتَّارٍ كَفُورٍ ☼ حقان انلرى سايبانلر كبى موج دريا قاپلسه الله تعالايه دينلرينى خالص ايدهرك دعا وتضرع ايدرلر وقتا كه اندن نجات بولوب قره يه چيقسه لر انلردن مؤمنلر طريق عدل وتوحيد اوزره ثابت اولورلر ومشركلر ينه انكار اوزره اولورلر بزم قدرتلرمز نشانلرينى انجق نقض عهد له غدر ايدنلر ونعمتلره شكر ايتمينلر انكار ايدر

(٣٣) يَا اَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمْ وَاخْشَوْا يَوْمًا لَا يَجْزِي وَالِدٌ عَنْ وَلَدِهِ وَلَا مَوْلُودٌ هُوَ جَازٍ عَنْ وَالِدِهِ شَيْئًا اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا وَلَا يَغُرَّنَّكُمْ بِاللّٰهِ الْغَرُورُ ☼ اى ناس ربكز جل شانه يه مخالفتدن صاقنك دخى شول كوندن قورقك كه اول كونده بابا اوغلندن واوغل باباسندن هيچ برشئ عذاب وعقابى دفع ايدهمز (دينلديكه بو كفاره مخصوصدر زيرا مؤمنلر بربرلرينه شفاعت ايده بيلورلر) الله تعالانك ثواب وعقاب وعدى حقدر سزى دنيانك حيات وزينتى مغرور ايتمسون وشيطانك صكره توبه ايدرسكز الله تعالى عفو ايدر ديو معصيته سوق ايتمسنه الدانوب غرور ايتمك

(٣٤) اِنَّ اللّٰهَ عِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ وَيُنَزِّلُ الْغَيْثَ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْاَرْحَامِ وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ مَاذَا تَكْسِبُ غَدًا وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ بِاَيِّ اَرْضٍ تَمُوتُ اِنَّ اللّٰهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ☼ تحقيق قيامتك نوقت قوپه جغى علمى الله تعالانك عندنده در ويغمورى ديلديكى زمان ديلديكى مكانه كوندرر وانالرى قارننده اولان چوجق ارككميدر ديشيميدر تام يا ناقصميدر انجق اول بيلور برنفس يارين خير وشر

نه ایشلیه جکنی بیلمز اول بیلور وهیچ برنفس قنغی یرده فوت اوله جقدر بیلمز اول بیلور الله عظیم الشان جمله غیبلری آشکارکبی بیلور وستر ایتدیکی شیئك حکمتندن خبیردر * بو آیهٔ کریمه‌نك سبب نزولنده بویله روایت اولنورکه حارث ابن عمرو پیغمبر علیه السلامه کلوب بکا خبر ویرکه قیامت نزمان قوپار واکین اکدم یغمور نزمان یاغر وزوجه‌م حامله‌در قارننده ارکك یادیشیمیدر و بوکون ایشلدیکمی بیلورم یارین نه ایشلیه جکم وطوغدیغم محلی بیلورم نرده فوت اوله جغم دیو بو مغیبات خمسه‌دن سؤال ایتمکله بو آیت نازل اولدی * دینلدیکه سلیمان علیه السلام بررجل ایله اوتورر کن ملك الموت اوغرایوب اول رجله دقتله باقدی رجله دهشت کلوب سلیمان علیه السلامه سؤال ایلدکده ملك الموتدر دیدی رجل اول بنی ایستر کرم ایدوب روزکاره امر ایله بنی هنده براقسون دیو رجاسنه مبنی هنده براقدردی ملك عقبنده سلیمان علیه السلامه کلوب دیدیکه عجب اول رجلی شمدی یانکزده کوردمیدی بکا هندده روحنی قبض ایله دیو امر اولنمشیدی اول انده واروب هندده قبض ایلدم

— ٣٢ — (سورة السجدة مكية وهى ثلثون آية)

بسم الله الرحمن الرحيم

(١) الم (٢) تنزيل الكتاب لا ريب فيه من رب العالمين * انده شك یوقدرکه اول رب العالمیندن منزل قرآن کریمدر

(٣) ام يقولون افتريه بل هو الحق من ربك لتنذر قوما ما اتيهم من نذير من قبلك لعلهم يهتدون * اکا ایمان ایدرلرمی یوخسه محمد انی کندیدن یاپدی دیرلرمی بلکه اول ربك تعالادن منزل ایدوکی ثابت وحقدر تا که انکله برقومی عذاب الهیله قورقوده سن که سندن مقدم انلره قورقودیجی کلمشدر شاید انلرسنك اخافکله راه حقی بوله‌لر ان شاء الله تعالی

(٤) الله الذى خلق السموات والارض وما بينهما فى ستة ايام ثم استوى على العرش ما لكم من دونه من ولى ولا شفيع افلا تتذكرون * اول الله تعالی سموات وارضی وانلرك بینلرنده اولانی التی کونده خلق ایتدی بعده انك حکمی عرش اوزره مستوی ومستولی اولدی الله تعالادن غیری سزکچون نصرت وشفاعت ایدر یوقدر آیا سزهیچ نصایح قرآنله متنصح اولمزمیسکز

(٥) يدبر الامر من السماء الى الارض ثم يعرج اليه فى يوم كان مقداره الف سنة مما تعدون * اول الله تعالی امر دنیایی ملائکه وسائر اسباب

سماویه ایله تدبیر ایدوب آثاری ارضه نزول ایدر صکره آسمان طرفنه بر کونده صعود ایدرکه انك مقداری سزك حسابکزجه بیك ییلدر (که بشیوز ییل نزولی بشیوز ییل صعودی اولوراکر بنی آدم مسافه‌سی اولورسه)

(٦) ذلك عالم الغيب والشهادة العزيز الرحيم * بوتدبیر اول الله تعالانکدرکه غائب وحاضری بیلور امرینه غالب تدبیرنده قوللرینه رحیمدر

(٧) الذى احسن كل شىء خلقه وبدأ خلق الانسان من طين * که اول هرشیئی حکمتی مقتضاسنجه احسن خلق ایلدی وآدم علیه السلامك خلقتنی چاموردن بدأ ایلدی

(٨) ثم جعل نسله من سلالة من ماء مهين * صکره انك ذریتنی ماء ضعیف منیدن قیلدی

(٩) ثم سويه ونفخ فيه من روحه وجعل لكم السمع والابصار والافئدة قليلا ما تشكرون * صکره قالبنی تسویه وتصویر ایدوب علمنه مخصوص روحی اکا نفخ ایلدی وسزکچون قولق وکوز وقلبلر قیلدی بونعمتلره آز شکر ایدرسز

(١٠) وقالوا ائذا ضللنا فى الارض ائنا لفى خلق جديد بل هم بلقاء ربهم كافرون * (ابی بن خلف وامثالی کبی بعثی انکار ایدنلر) دیدیلرکه بزموتله تراب اولوب یرده غائب اولدقدنصکره یکیدن خلق اولنورمیز بلکه انلر ربلرینك محل لقاسی اولان آخرته کافرلردر

(١١) قل يتوفيكم ملك الموت الذى وكل بكم ثم الى ربكم ترجعون * دی که سزك ارواحکزك قبضنه وکیل قلنان ملك الموت فرد واحد براقیوب جمله کزك ارواحنی قبض ایدر بعده حساب وجزا ایچون ربکز طرفنه رجوع اولنورسکز

(١٢) ولو ترى اذ المجرمون ناكسوا رؤسهم عند ربهم ربنا ابصرنا وسمعنا فارجعنا نعمل صالحا انا موقنون * یامحمد اکرسن کورسیدك شولوقده مشرکلر قیامتده ربلری عندنده خجالت وندامتدن باشلرینی اکوب دیه‌لرکه یارینا وعد ایتدکك عذابی کوردك و پیغمبرلرك صدقنی ایشتدك بزی کیرو دنیایه کوندرکه عمل صالح ایشلیه لم زیرا انکار ایتدیکمز بعث وقیامتی جمله مشاهده وحقیقتنی تیقن ایتدك (لکن اول کلاملری انلره هیچ نفع ایتمیه)

(١٣) وَلَوْ شِئْنَا لَآتَيْنَا كُلَّ نَفْسٍ هُدٰيهَا وَلٰكِنْ حَقَّ الْقَوْلُ مِنّى لَاَمْلَاَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ اَجْمَعِينَ ☼ اكر بزم مراد ايديدك هر نفسه ايمان طرفنه هدايتى ويردك ولكن بو حكم بزدن ثابت اولمشدر كه جن وانساندن كفارك جميعيله جهنمى طولديره يم

(١٤) فَذُوقُوا بِمَا نَسِيتُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هٰذَا اِنَّا نَسِينَاكُمْ وَذُوقُوا عَذَابَ الْخُلْدِ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ☼ سز بوكونه ملاقى اولمكزى اونودوب ايمان ايتمديككز سببيله عذابى دادك سز اول بعثه ايمانى ترك ايتديككز ايچون بزده سزى جهنمده ترك ايتدك اول كفر وعصيان عمللركز سببيله عذاب دائمى يى دادك

سجده

(١٥) اِنَّمَا يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا الَّذِينَ اِذَا ذُكِّرُوا بِهَا خَرُّوا سُجَّدًا وَسَبَّحُوا بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ ☼ بزم آيتلرمزه انجق اول كمسنه لر ايمان ايدرلر كه انلره اول آيتلرله وعظ اولندقده عذاب اللهدن خوفله سجده يه واررلر اسلامده اولدقلرينه حمد ايده رك ربلرينى لايق كبرياسى اولميان صفاتدن تنزيه ايدرلر وهرحال اكا ايمان واطاعتدن استكبار ايتمزلر

(١٦) تَتَجَافٰى جُنُوبُهُمْ عَنِ الْمَضَاجِعِ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ خَوْفًا وَطَمَعًا وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ☼ وجودلرينى ياتاقلرندن آيروب ربلرينك عذابندن خوف ورحمتنى طمعله دعا ايدرلر وانلره ويرديكمز مالدن وجوه خيره انفاق ايدرلر

(١٧) فَلَا تَعْلَمُ نَفْسٌ مَا اُخْفِىَ لَهُمْ مِنْ قُرَّةِ اَعْيُنٍ جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ☼ هيچ برملك ونبى بيلمزكه اول ياتاقلرينى تركله عبادت ايدنلر ايچون كزلونه نعمتلر واردركه انكله كوزلر روشن اولور تاكه انلره اول ايشلدكلرى اعمال صالحه يه مجازات اوله * دينلديكه انصاردن بعضيلرينك خانه لرى مسجد نبوى يه بعيد اولمغله اخشام نمازينى افندمز عليه السلامله ادا ايدوب ياتسويه دك مسجدده عبادتله متوقف بعده عشايى دخى ادا ايدرلردى بو آيت كريمه لر انلرك حقنده نازل اولمشدر على قول ياتسو يى قيلوب صباحه دك مسجدده عبادت وتهجد ايله خانه سنه كتمزدن صباح نمازينى ادا ايدنلر شاننده در دينلدى

(١٨) اَفَمَنْ كَانَ مُؤْمِنًا كَمَنْ كَانَ فَاسِقًا لَا يَسْتَوُونَ (١٩) اَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ جَنَّاتُ الْمَأْوٰى نُزُلًا بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ☼ مؤمن اولان كمسنه ايماندن خارج فاسق كبيدر بونلر برابر اولمز انلركه ايمان وعمل صالحى جمع ايتديلر انلر ايچون اول عمللرى سببيله منزل وقرارگاه جنتدر

(٢٠) وَاَمَّا الَّذِينَ فَسَقُوا فَمَأْوٰيهُمُ النَّارُ كُلَّمَا اَرَادُوا اَنْ يَخْرُجُوا مِنْهَا اُعِيدُوا فِيهَا وَقِيلَ لَهُمْ ذُوقُوا عَذَابَ النَّارِ الَّذِى كُنْتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ ☼ اما شونلركه دين يولندن خروجله فسق ايتديلر انلرك قرارگاهى جهنمدر هر باراندن چيقمق ايسترلر زبانيلر انلرى آتشدن كرزلر ايله قعر جهنمه چويررلر وانلره دينوركه شول دنياده تكذيب ايتديككز جهنمك عذابنى دادك

(٢١) وَلَنُذِيقَنَّهُمْ مِنَ الْعَذَابِ الْاَدْنٰى دُونَ الْعَذَابِ الْاَكْبَرِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ☼ بز انلره دنياده قتل واسر كبى يقين عذابدن دادررز اول دنياده كى آخرتده اولان عذاب اكبردن اشاغيدر شايدكه كفردن توبه ايدوب راه حقه رجوع ايدرلر

(٢٢) وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِآيَاتِ رَبِّهِ ثُمَّ اَعْرَضَ عَنْهَا اِنَّا مِنَ الْمُجْرِمِينَ مُنْتَقِمُونَ ☼ اول كمسنه دن اظلم كيمدركه رب تعالانك آيتلريله وعظ اولندقدنصكره اندن يوز چويره وتفكر ايتميه كه بز مشركلردن عذابله انتقام الورز

(٢٣) وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَلَا تَكُنْ فِى مِرْيَةٍ مِنْ لِقَائِهِ وَجَعَلْنَاهُ هُدًى لِبَنِى اِسْرَائِيلَ (٢٤) وَجَعَلْنَا مِنْهُمْ اَئِمَّةً يَهْدُونَ بِاَمْرِنَا لَمَّا صَبَرُوا وَكَانُوا بِآيَاتِنَا يُوقِنُونَ ☼ بز موسايه توريتى ويردك سكا قرآنى ويرديكمز كبى سن موسايه ملاقى اولمقده شك ايتمه (معراجده لقا ايدر) اول موسايه ويرديكمز كتابى بنى اسرائيل ايچون هدايت قيلدق وبنى اسرائيلدن امامل قيلدقكه طاعته صبر ايدنلرى بزم امر وهدايتمزله اول كتابده اولان احكامه دعوت ايده لر وموسايه ويرديكمز علامتلرى تيقن ايده لر

(٢٥) اِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ☼ ربك تعالى قيامتده امر ديندن بينلرنده اختلاف ايتدكلرى شيده حقى باطلدن فصل وتميز ايدر

(٢٦) اَوَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ اَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْقُرُونِ يَمْشُونَ فِى مَسَاكِنِهِمْ اِنَّ فِى ذٰلِكَ لَآيَاتٍ اَفَلَا يَسْمَعُونَ ☼ آيا محمد عليه السلام اهل مكه يه راه حق كوستروب انلردن مقدم پيغمبرلرينى تكذيب ايدن قوملردن نيجه لرينى هلاك ايتديكمزى بيان ايتديمى مع هذا انلر اول قوملرك مسكنلرنده كزرلر بو قرون ماضيه نك هلاكلرى بو امتلره عبرتدر آيا بونى ايشيدوب متعظ اولمزلرمى

(٢٧) اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّا نَسُوقُ الْمَاءَ اِلَى الْاَرْضِ الْجُرُزِ فَنُخْرِجُ بِهِ زَرْعًا تَاْكُلُ مِنْهُ اَنْعَامُهُمْ وَاَنْفُسُهُمْ اَفَلَا يُبْصِرُونَ ☼ كورمزلرميكه بز نباتى زائل

اولمش ارضه ابر یا نهر ایله صوینی سوروب اندن اکین بتوریرز انك یپراقلرینی حیوانلری وحبوب واثمارینی کندولر اکل ایدرلر انی کورمزلرمیکه الله تعالانك کمال قدرت وفضلنه دلالت بیلوب وحدانیتنه ایمان ایده‌لر

(٢٨) وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا الْفَتْحُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ✻ کافرلر مؤمنلره دیرلر که قیامت زمان فتح اولور که بیننمزفصل اوله خبرویرك اکر صادقلردن ایسه‌کز

(٢٩) قُلْ يَوْمَ الْفَتْحِ لَا يَنْفَعُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِيمَانُهُمْ وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ ✻ دیکه یوم فتحده یعنی قیامتده یاروز بدرده یافتح مکه ده کافرلره ایمانلری نفع ایتمز وانلره نظر وامهال دخی اولنمزکه توبه ایده‌لر

(٣٠) فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَانْتَظِرْ إِنَّهُمْ مُنْتَظِرُونَ ✻ (آیة سیف نزولنه دك اهانت طریقیله) انلردن اعراض ایله ونصرت الهی یه منتظر اول انلرسکا غلبه یه منتظرلردر (حق تعالی البته سنی غالب ایدر)

— ٣٣ — (سورة الاحزاب مدنية وهی ثلث وسبعون آية)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

حزب ٤

(١) يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ اتَّقِ اللَّهَ وَلَا تُطِعِ الْكَافِرِينَ وَالْمُنَافِقِينَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ✻ ای پیغمبر تقویده ثابت اول یاخود نقض عهددن حذرایت ورأی ومشورتده کافرله ومنافقلره اویمه تحقیق الله عظیم الشان انلرك مقاله‌لرینه علیم ووفای عهده حکیمدر * روایت اولندیکه ابوسفیان وعکرمه وابو الاعور احد وقعه‌سندنصکره مدینه یه کلوب ابن ابی منافقك خانه‌سنه قوندیلر فرداسی منافقلرله حضور نبوی یه کلوب دیدیلرکه سن بزم بتلرمزك ذکرینی ترك ایدوب بلکه انلرك عابدلرینه شفاعتی اولوردیو سویله بزدخی سنك ربکك ذکرینی ترك ایده‌لم سن اکا عبادت ایله بوکلام پیغمبر علیه السلامه کران کلوب روی مبارکلری درهم اولدی فاروق رضی الله عنه انده حاضر اولمغله بونلرك قتلنه قصد ایلدی افندمز علیه السلام یاعمر بن انلره امان ویرمشم نقض عهد روا دکلدر بیوردی بوآیت کریمه نازل اولدی

(٢) وَاتَّبِعْ مَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ✻ ربك تعالی طرفندن سکا وحی اولنانه تابع اول الله تعالی سزلك اعمالکزه خبیر اولوب اعمالکزی اصلاح ایدرشیئی وحی وکفره‌نك قولنی استماعدن نهی ایلدی

(٣) وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ وَكِيلًا ✻ امورکی الله تعالایه تفویض ایله توکل ایله امورکه وکالته الله تعالی کافیدر

(٤) مَا جَعَلَ اللَّهُ لِرَجُلٍ مِنْ قَلْبَيْنِ فِي جَوْفِهِ وَمَا جَعَلَ أَزْوَاجَكُمُ اللَّائِي تُظَاهِرُونَ مِنْهُنَّ أُمَّهَاتِكُمْ وَمَا جَعَلَ أَدْعِيَاءَكُمْ أَبْنَاءَكُمْ ذَٰلِكُمْ قَوْلُكُمْ بِأَفْوَاهِكُمْ وَاللَّهُ يَقُولُ الْحَقَّ وَهُوَ يَهْدِي السَّبِيلَ ✻ (کفار محمدك ایکی قلبی وار بری بزمله بری اصحابیله دیرلردی بناء علیه بیورلدیکه) الله تعالی بررجلك جوفنده ایکی قلبی جمع ایتمدی وزوجه‌لریکزدن مظاهره ایتدیککزی سزه انا کزقیلمدی (مظاهره دیمك زوجه سنك برعضوینی انا سنك عضوینه بکزتمکدر بونکاه اناسی اولمز لکن کفارت لازم کلور کتب فقهده مسطوردر) واوغل ایتدیککز کیمسه‌لری سزه اوغل قیلمدی بوذکر اولنانلر سزك لسانکزله قوللکزدر یوخسه حقیقتده اناواوغل اولمز الله تعالی ظاهرده و باطنده حق اولانی سویلر وخلقی راه حقه هدایت ایدر * دینلدیکه بو وماجعل ادعیاءکم ابناءکم کلام شریفی زیدبن حارثه حقنده نازل اولمشدرکه اول زید خدیجة الکبری رضی الله تعالی عنهانك کوله سی اولوب پیغمبر علیه السلامه بخش ایتمشیدی پیغمبرمز علیه السلام دخی انی اوغلاق ایتمکله زیدبن محمد دیرلردی وقتاکه زیدك مقدم تزوج ایتدیکی زینب بنت جحشی صکره افندمز علیه السلام تزوج ایتمکله منافقلر محمد اوغلنك مرأه‌سنی تزوج ایتدی مع هذا ناسی اندن نهی ایدردی دیدیلر ایله حقیقی اوغلی اولمدیغی بیان اولندی

(٥) ادْعُوهُمْ لِآبَائِهِمْ هُوَ أَقْسَطُ عِنْدَ اللَّهِ فَإِنْ لَمْ تَعْلَمُوا آبَاءَهُمْ فَإِخْوَانُكُمْ فِي الدِّينِ وَمَوَالِيكُمْ وَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ فِيمَا أَخْطَأْتُمْ بِهِ وَلَٰكِنْ مَا تَعَمَّدَتْ قُلُوبُكُمْ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ✻ اوغوللق ایتدیککز کمسنه‌لری اصل باباسنی بیلورسکز اکا نسبت ایدوب انك اسمیله ابن فلان دیك که اول عندالله عدالتدر اکر باباسنی بیلمزسکز سزك دینده قرداشکز اولمغله قرداشم دوستم دیك اکر خطایا نسیانله (بابالغنك اسمنه مضافله مثلا زیدبن محمد) دیرسکز اوزریکزه کناه یوقدر ولکن قلبکزله قصدیله دیرسکز کناهدر الله تعالی غفور ورحیمدرکه مخطئی عفو ایدر

(٦) النَّبِيُّ أَوْلَىٰ بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنْفُسِهِمْ وَأَزْوَاجُهُ أُمَّهَاتُهُمْ وَأُولُو الْأَرْحَامِ بَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُهَاجِرِينَ إِلَّا أَنْ تَفْعَلُوا إِلَىٰ أَوْلِيَائِكُمْ مَعْرُوفًا كَانَ ذَٰلِكَ فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا ✻ پیغمبر علیه السلام مؤمنلره جمیع امورلرنده نفسلرندن اولادر (زیرا پیغمبر علیه السلام انلری صلاح وفلاح طرفنه امر ایدر نفسلری ایسه شقاوت

وغوايته جلب ايدر) وپيغمبر عليه السلامك زوجه لرى تعظيم وتحريم جهتيله مؤمنلرك والده لريدر مؤمنلردن ومهاجرلردن اقربالرى ورائتنده قرآنده اولديغى اوزره بعضلرى بعضلرندن اولى واقربدر مكر كه مؤمنلر ومهاجرلر حياتنده دوستلرينه مالندن وصيت معروفه ايتمش اوله اشبو مذكورلر قرآنده يالوح محفوظده مسطور ومثبتدر * مرويدر كه پيغمبريمز عليه السلام تبوك غزاسنه عزيمتلرنده مسلمانلره خروج امر ايتد كده بعضلرى بابامزدن انامزدن اذن الهلم ديملريله النبى اولى بالمؤمنين كلام شريفى نازل اولدى

(٧) وَإِذْ أَخَذْنَا مِنَ النَّبِيِّينَ مِيثَاقَهُمْ وَمِنْكَ وَمِنْ نُوحٍ وَإِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ وَأَخَذْنَا مِنْهُمْ مِيثَاقًا غَلِيظًا * ياد ايله شونيكه پيغمبرلردن عهد الدق (كه امتلرينه رسالتى تبليغ وانلرى دينه دعوت ايده لر) وعلى الخصوص مشهور واولوا العزملرى سندن ونوحدن وابراهيم وموسى وعيسى ابن مريمدن اول عهدى الدق وانلردن محكم ويمين ايله مؤكد عهد وپيمان اخذ ايتدك

(٨) لِيَسْأَلَ الصَّادِقِينَ عَنْ صِدْقِهِمْ وَأَعَدَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا أَلِيمًا * تا كه اول صادق پيغمبرلره رسالتى تبليغ ايتدكلرينى وانلرى تصديق ايدنلرى سؤال ايده وتكذيب ايدن كافرلر ايچون عذاب اليمى آماده ايده

(٩) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ جَاءَتْكُمْ جُنُودٌ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا وَجُنُودًا لَمْ تَرَوْهَا وَكَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا * اى مؤمنلر يوم احزابده دشمنلرك كلى عسكرى كلدكده الله تعالى انلرى اوزريكزدن دفع ايلديكى نعمتى ذكر ايدك بزاول كافرلر اوزره شديد روزكار وملائكه عسكرى كوندردككه (انلر) ياسز اول ملائكه يى كورمز ايدى الله تعالى سزك خندق قازمه كزى ومشركلرك هجوم ومحاربه سنى كوريجيدر * مرويدر كه وقتا قريش وغطفان ويهود وقريظه ونضيردن اون بيك قدر كافر قتال ايچون مدينه يه كلوب غابه نام محله قونديلر پيغمبر عليه السلام مسلمون اوج بيك مقدارى ايديلر پيغمبر عليه السلام مدينه نك اطرافنه خندق قازدروب ايچ بوزنده قرار ايلدى برماهه قريب ايكى فرقه اوق وطاشله بربريله جنك ايتديلر حق تعالى مؤمنلر طرفنه بيك ملائك كوندروب عسكرك اطرافنده تكبير ايدرلر دى كفار انلرى كوروب صدالرينى ايشيدرلر دى اول اثناده بر روزكار خلق اولنوب بوزلرينه طپراق صاوروب آتشلرينى سوندردى

وخيمه لرينى يقوب دابه لرينى بربرينه قاتدى اولحالده طليحة بن خويلد الاسدى نام كافرندا ايدوب ديديكه آكاه اولك كه محمد سزه سحره باشلدى شمدنصكره جانكزى استرسكز سلامت طرفنه سعى ايدك ديدكله اين المفر كيرولرينه دونديلر

(١٠) إِذْ جَاءُوكُمْ مِنْ فَوْقِكُمْ وَمِنْ أَسْفَلَ مِنْكُمْ وَإِذْ زَاغَتِ الْأَبْصَارُ وَبَلَغَتِ الْقُلُوبُ الْحَنَاجِرَ وَتَظُنُّونَ بِاللَّهِ الظُّنُونَا (١١) هُنَالِكَ ابْتُلِيَ الْمُؤْمِنُونَ وَزُلْزِلُوا زِلْزَالًا شَدِيدًا * وذكر ايله شونيكه (بنو غطفان) واديك فوقى اولان شرق طرفندن و(قريش) اسفلى اولان غرب طرفندن كلديلر (بريره جمع اولوب محمدى ارادن قالديره لم ديديلر) مسلمانلرك كثرت اعدادن كوزلرى خيره لنوب قلبلرى حلقومه بالغ اولدى والله تعالايه انواع ظنلر ايتديكز (مخلصلر حق تعالى مؤمنلره نصرت وير ديديلر منافقلر لشكر اسلام طاقت كتوره ميوب منهزم اولورلر ديديلر) بومحلده تجربه ايله مؤمن وثابت قدملر اهل تزلزلدن تميز اولنوب بى ثباتلر شدت حركتله يرلرندن قوپارلديلر

(١٢) وَإِذْ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ مَا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ إِلَّا غُرُورًا * منافقلردن (ابن قشير وسائر كبى) وقلبلرنده ضعف اعتقاد مرضى اولانلر ديديلر كه الله تعالى ورسولنك بزه (فتح شام ويمن وسائر) وعدى انجق وعد باطل وغروردر

(١٣) وَإِذْ قَالَتْ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ يَا أَهْلَ يَثْرِبَ لَا مُقَامَ لَكُمْ فَارْجِعُوا وَيَسْتَأْذِنُ فَرِيقٌ مِنْهُمُ النَّبِيَّ يَقُولُونَ إِنَّ بُيُوتَنَا عَوْرَةٌ وَمَا هِيَ بِعَوْرَةٍ إِنْ يُرِيدُونَ إِلَّا فِرَارًا * وآنى دخى ياد ايله كه منافقلردن (اوس بن قيظى وابو عرابه وابن ابى كبى) برطائفه ديديلر كه اى اهل يثرب يعنى اهل مدينه سزكچون بواقامت محلى دكلدر همان يرلركزه فرار ورجوع ايدك وانلردن برفرقه سى دخى (انلر بنو حارثه وبنو سلمه در) پيغمبر عليه السلامدن اذن استديلر كه بزم خانه لرمز خالى واستحكامسز اولمغله دشمن وسارقدن قورقيلور ديديلر حالبوكه انلرك خانه لرى تمام مستحكم اولوب مرادلرى انجق جنكدن فرار ايدى

(١٤) وَلَوْ دُخِلَتْ عَلَيْهِمْ مِنْ أَقْطَارِهَا ثُمَّ سُئِلُوا الْفِتْنَةَ لَآتَوْهَا وَمَا تَلَبَّثُوا بِهَا إِلَّا يَسِيرًا * اكر اول كفار مدينه نك اطرافندن منافقلرك اوزرلرينه داخل اولنسه لر صكره اول منافقلر شركه ومسلمانلرله مقاتله يه دعوت اولنسه لر البته اجابت ايدوب مشرك اولورلردى واكلنميوب آزوقتده اجابت ايدرلردى

(١٥) وَلَقَدْ كَانُوا عَاهَدُوا اللّٰهَ مِنْ قَبْلُ لَا يُوَلُّونَ الْأَدْبَارَ وَكَانَ عَهْدُ اللّٰهِ مَسْؤُلاً ❋ بنو حارثه وبنو سلمه بوندن مقدم احد غزاسنده جنكدن يوز چويرمك اوزره الله تعالايه عهد ايتمشلرايدى قيامتده اول عهدالله انلردن سؤال اولنوب مجازات اولنورلر

(١٦) قُلْ لَنْ يَنْفَعَكُمُ الْفِرَارُ إِنْ فَرَرْتُمْ مِنَ الْمَوْتِ أَوِ الْقَتْلِ وَإِذًا لَا تُمَتَّعُونَ إِلَّا قَلِيلاً ❋ يا محمد انلره ديكه اكر سز موت يا قتلدن فرار ايدرسكز اول فرار سزه نفع ايتمز (لابد هرشخصه حكم قضا موجبنجه وقت معيننده موت كلور) اكر زعمكز اوزره سزه فرار نفع ايدرسه دخى بنه كچنمكز آز زمان اولوب موت كلور

(١٧) قُلْ مَنْ ذَا الَّذِي يَعْصِمُكُمْ مِنَ اللّٰهِ إِنْ أَرَادَ بِكُمْ سُوءًا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ رَحْمَةً وَلَا يَجِدُونَ لَهُمْ مِنْ دُونِ اللّٰهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ❋ ديكه الله تعالانك قضاسندن سزى كيم حفظ ايدر اكر اول شر وهزيمت مراد ايدرسه ياخود خير ونصرت مراد ايدرسه كيمدر كه انى منع ايده وانلر كنديلريچون الله تعالادن غيرى نافع دوست وضررى دافع ناصر بولمزلر

(١٨) قَدْ يَعْلَمُ اللّٰهُ الْمُعَوِّقِينَ مِنْكُمْ وَالْقَائِلِينَ لِإِخْوَانِهِمْ هَلُمَّ إِلَيْنَا وَلَا يَأْتُونَ الْبَأْسَ إِلَّا قَلِيلاً ❋ سزدن خلقى نصرت پيغمبردن تعويق ايدنلرى وقرنداشلرينه بزم يانمزه كلك محمدى ترك ايدك بيهوده كندوكزى هلاك ايتميك دينلرى الله تعالى بيلور بواجلدن جنكه منافقلردن رياايله انجق آزكمسنه كلوردى

(١٩) أَشِحَّةً عَلَيْكُمْ فَإِذَا جَاءَ الْخَوْفُ رَأَيْتَهُمْ يَنْظُرُونَ إِلَيْكَ تَدُورُ أَعْيُنُهُمْ كَالَّذِي يُغْشَى عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ فَإِذَا ذَهَبَ الْخَوْفُ سَلَقُوكُمْ بِأَلْسِنَةٍ حِدَادٍ أَشِحَّةً عَلَى الْخَيْرِ أُولٰئِكَ لَمْ يُؤْمِنُوا فَأَحْبَطَ اللّٰهُ أَعْمَالَهُمْ وَكَانَ ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيرًا ❋ انلر سزك ظفر وغنيمتكزده بخيللك ايدرلر چقان دشمندن خوف كلدكده انلرى كوررسنكه سكا نظر ايدرلر شويله كه سكرات موتدن كوزلرى مغشوش اولمش كيمسه كبى كوزلرى دونه يور چقان اول خوف كتسه كسكين لسانلرله سزى رنجيده ايدرلر قسمت غنائم خصوصنده بخل ومنا قشه ايدرلر انلر خلوصله ايمانه كلمامشلردر الله تعالى انلرك رياوغرضله ايتدكلرى جهاد عملرينى باطل ايلدى بوابطال عمل الله تعالايه آسان اولدى

(٢٠) يَحْسَبُونَ الْأَحْزَابَ لَمْ يَذْهَبُوا وَإِنْ يَأْتِ الْأَحْزَابُ يَوَدُّوا لَوْ أَنَّهُمْ بَادُونَ فِي الْأَعْرَابِ يَسْأَلُونَ عَنْ أَنْبَائِكُمْ وَلَوْ كَانُوا فِيكُمْ مَا قَاتَلُوا إِلَّا قَلِيلاً ❋

منافقلر خوفلرندن دشمن عسكرى هنوز كتميوب مدينه اطرافنده درظن ايدرلر اكر اول عسكر تكرار كلبدى منافقلر قورقولرندن ايسترلر ديكه مدينه يى تركله صحرا نشين عربلرله باديه ده اوله لر دى كلان كيدندن سؤال ايدرلر ديكه سزك دشمنله حالكز نيجه اولديغى خبرينى بيله لردى اكر انلر مدينه ده مقاتلهٔ اعدا ده سزكله اولسه لر جنك ايتمزلر مكر تعييبدن خوف وريا ايله آزايده لر

نصف

(٢١) لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللّٰهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِمَنْ كَانَ يَرْجُو اللّٰهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللّٰهَ كَثِيرًا ❋ سزكچون رسول الله عليه السلامك نفسنده كوزل يار وغمكساراق واردر كركدر كه جنكده ثباتده ومحنته صبرده اكا اقتدا ايده سز بوخصلت الله تعالانك ثواب ولقاسنى وآخرتك نعيمنى اميد ايدن والله تعالايى چوق ذكر ايدن كمسنه ايچوندر

(٢٢) وَلَمَّا رَأَى الْمُؤْمِنُونَ الْأَحْزَابَ قَالُوا هٰذَا مَا وَعَدَنَا اللّٰهُ وَرَسُولُهُ وَصَدَقَ اللّٰهُ وَرَسُولُهُ وَمَا زَادَهُمْ إِلَّا إِيمَانًا وَتَسْلِيمًا ❋ وقتا كه مؤمنلر خندق غزاسنده احزابى كورديلر ديديلر كه الله تعالى ورسولنك بزه نصرتله وعد ايتديكى بودر الله تعالى ورسولى خبرينك صدقى ظاهر اولدى مؤمنلرك اول عسكرى كورملرى انجق مواعيد الهى يه ايمانلرينى ورسولك امرينه اطاعتلرينى آرتروب سعادت دارينه نائل اولديلر

(٢٣) مِنَ الْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللّٰهَ عَلَيْهِ فَمِنْهُمْ مَنْ قَضَى نَحْبَهُ وَمِنْهُمْ مَنْ يَنْتَظِرُ وَمَا بَدَّلُوا تَبْدِيلاً ❋ مؤمنلردن رجال واردر كه الله تعالايه ايتدكلرى عهده وفا ايله قتالده ثبات ايتديلر انلردن بعضيسى نذرينه وفا ايله قتال ايدوب (حمزه ومصعب وانس بن النضر رضى الله عنهم كبى) شهيد اولديلر وبعضيسى شهادته منتظر اولوب (عثمان وطلحه رضى الله عنهما كبى) عهدلرينى برشيئله تبديل ايتديلر ❋ مرويدر كه اصحابدن حمزه ومصعب وانس وعثمان وطلحه وامثالى نذر ايلدلركه جنك وقتنده حضرت پيغمبر عليه السلامه ملازم اولوب تاشربت شهادتى نوش ايدنجيه دك مقاتلهده ثبات وسعى ايده لر بوآيت كريمه انلرك حاللرينى بياندر

(٢٤) لِيَجْزِيَ اللّٰهُ الصَّادِقِينَ بِصِدْقِهِمْ وَيُعَذِّبَ الْمُنَافِقِينَ إِنْ شَاءَ أَوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ إِنَّ اللّٰهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ❋ الله تعالى صادقلره صدقيله يعنى عهده وفالريله جزا ايدر ومنافقلره ديلرسه عذاب ايدر (اكر توبه ايتمزلرسه) ياخود انلره توبه يى توفيق ايدر كفر ونفاقدن توبه ايدنه الله تعالى مغفرت

ورحمت ايدر اولدى

(٢٥) وَرَدَّ اللّٰهُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِغَيْظِهِمْ لَمْ يَنَالُوا خَيْرًا وَكَفَى اللّٰهُ الْمُؤْمِنِينَ الْقِتَالَ وَكَانَ اللّٰهُ قَوِيًّا عَزِيزًا ❊ اول احزاب كفاردينى برخير ونصرته نائل اولمقسزين غضبلريله الله تعالى كيرولرينه رد ايلدى الله تعالى مؤمنلره روزكار وملائكه ايله قتاله كفايت ايلدى الله تعالى ديلديكى شيئى احداثه قادر وجمله اشيا اوزره غالب اولدى

(٢٦) وَأَنْزَلَ الَّذِينَ ظَاهَرُوهُمْ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مِنْ صَيَاصِيهِمْ وَقَذَفَ فِي قُلُوبِهِمُ الرُّعْبَ فَرِيقًا تَقْتُلُونَ وَتَأْسِرُونَ فَرِيقًا (٢٧) وَأَوْرَثَكُمْ أَرْضَهُمْ وَدِيَارَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ وَأَرْضًا لَمْ تَطَؤُهَا وَكَانَ اللّٰهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرًا ❊ اهل كتابدن يعنى يهوددن بنى قريظه يى احزابه اعانت ايتدكلريچون الله تعالى قلعه لرندن انزال واخراج ايتدى وانلرك قلوبنه مسلمانلردن خوف القا ايتدى انلردن برفرقه سنى (كه اركك‌لريدر) قتل ايدرسكز وبرفرقه سى (كه نسا وصبيانلريدر) اسير ايدرسكز وانلرك يرلرينى يعنى تارلا وباغچه لرينى وخانه وقلعه لرينى ونقود وامتعه وحيوانلرينى سزه ميراث ويردك وسزك اياق باصمديغكز يرلرى دخى سزه ميراث ويردك (اول يا خيبر ياخود فارس وروم اوله ياخود الى يوم القيام فتح اولنه جق يرلر اوله) الله تعالى هرشيئه قادر اولدى ❊ ديلديكه احزابك فراريندنصكره عهدى قيروب احزابه معاونت ايدن بنوقريظه ايله محاربه يه امر بيورلدى بلرعسكر اسلام انلرى اون بش كون محاصره ايدوب ناچار تسليمه مجبور اولدقلرنده پيغمبر عليه السلامك حكمنه راضى اولميوب سعد بن معاذك حكمنى ايستديلر سعد انلرك اركك‌لرينى قتل ونسوان وصبيانلرينى اسير ومالرينى مسلمانلره تقسيم ايتمكى حكم ايلدى افندمز بيوردبلركه ياسعد الله تعالانك حكميله حكم ايلدك ديو بو آيت كريمه يى بيان ايلدى ❊ ديلديكه التى يديوز قدر رجاللرى قتل واولمقدار نسا وصبيانى اسير ايتديلر

(٢٨) يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِأَزْوَاجِكَ إِنْ كُنْتُنَّ تُرِدْنَ الْحَيَوٰةَ الدُّنْيَا وَزِينَتَهَا فَتَعَالَيْنَ أُمَتِّعْكُنَّ وَأُسَرِّحْكُنَّ سَرَاحًا جَمِيلًا ❊ اى پيغمبر زوجه لريكه ديكه اكر سز دنيانك حيات ونعمتنى وثياب فاخره وپيرايه زينتنى استرسكز كلك سزه طلاق متاعنى ويره يم وسزى رغبت واكرام خلاصيله تخليص ايده يم

(٢٩) وَإِنْ كُنْتُنَّ تُرِدْنَ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ وَالدَّارَ الْآخِرَةَ فَإِنَّ اللّٰهَ أَعَدَّ لِلْمُحْسِنَاتِ مِنْكُنَّ أَجْرًا عَظِيمًا ❊ اكر سز الله تعالانك ورسولنك رضاسنى

ودار آخرتك نعمتلرينى طلب ايدرسكز سزلردن فعل حسن واطاعت ايدنلره الله تعالى جنتده اجر عظيم آماده ايلمشدر ❊ منقولدركه پيغمبر عليه السلامدن زوجه لرى مقدورندن زياده بعض نفقه وكسوه مطالبه لرينه مبنى برماه انلرله مخالطه ايلمك اوزره يمين ايدوب عزلت بيورمشلرايدى يكرمى طقوز كوندنصكره جبريل عليه السلام تخيير ايله بو آيتلرى انزال ايلدى ازواج طاهراتدن ابتدا رضاء الله ورسولى اختيار ايدن عايشهٔ صديقه رضى الله عنها اولوب باقيلرى اكا تابع اولديلر

(٣٠) يَا نِسَاءَ النَّبِيِّ مَنْ يَأْتِ مِنْكُنَّ بِفَاحِشَةٍ مُبَيِّنَةٍ يُضَاعَفْ لَهَا الْعَذَابُ ضِعْفَيْنِ وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيرًا ❊ اى پيغمبر زوجه لرى سزدن كيمكه پيغمبر عليه السلامك اطاعتندن خارج برعمل ايشلرسه آخرتده انك عذابى زنان سائره نك عذابنك ايكى قاتى اولور بو تضعيف عذاب الله تعالى عندنده آسان اولدى

حزب ٤٢

(٣١) وَمَنْ يَقْنُتْ مِنْكُنَّ لِلّٰهِ وَرَسُولِهِ وَتَعْمَلْ صَالِحًا نُؤْتِهَا أَجْرَهَا مَرَّتَيْنِ وَأَعْتَدْنَا لَهَا رِزْقًا كَرِيمًا ❊ وسزدن كيمكه الله تعالانك ورسولنك امرينه اطاعت واعمال صالحه يه مداومت ايده بزاكا غيريه ويرديكمز اجرك ايكى مثلنى ويريرز برى طاعتيچون برى دخى قناعت وحسن معاشرتيله پيغمبر عليه السلامك رضاسنى طلبيچون ويريلوب جنتده اول اجرندن زائد رزق كريم آماده ايده رز

(٣٢) يَا نِسَاءَ النَّبِيِّ لَسْتُنَّ كَأَحَدٍ مِنَ النِّسَاءِ إِنِ اتَّقَيْتُنَّ فَلَا تَخْضَعْنَ بِالْقَوْلِ فَيَطْمَعَ الَّذِي فِي قَلْبِهِ مَرَضٌ وَقُلْنَ قَوْلًا مَعْرُوفًا ❊ اى پيغمبرك زوجه لرى سز سائر نسواندن برى كبى دكلسكز اكر الله تعالادن قورقارسكز (سزك سائر نسوان اوزره فضلكز چوقدر) امدى اركك‌لرله يومشاق وتواضعانه تكلم ايتميك كه قلبنده نفاق وفجور مرضى اولنلر طمع ايدرلر انلره خضوعسز دين ايجاب ايدن قول معروفى سويلكز

(٣٣) وَقَرْنَ فِي بُيُوتِكُنَّ وَلَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ الْأُولَى وَأَقِمْنَ الصَّلَوٰةَ وَآتِينَ الزَّكَوٰةَ وَأَطِعْنَ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ إِنَّمَا يُرِيدُ اللّٰهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا ❊ وخانه لركزده قرار ايدك وكندوكزى زينتليوب زوقاقده صالنميك جاهليهٔ اولانك ايتدكارى كبى (جاهليهٔ اولى ابراهيم عليه السلامك ولادتلرى وقتى اولمغله اوزمان نسوان لباسلرينى اينجو ايله دونادوب رجال بيننده كزرلردى جاهليهٔ اخرى عيسى ومحمد عليهما السلام

بيدلر بدر) وعـزه قائم اولك ومالكزك زكاتنى و يركز والله تعالانك ورسولنك امر ونهيـنه
اطاعت ايدك اى اهل بيت الله تعالى انجق سزدن كناهى كيدروب كمال اوزره
سزى تطهير اتمك مراديدر * بو محلده نساء نبى دخى اهل بيت اولمسى فهم اولنور

(٣٤) وَاذْكُرْنَ مَا يُتْلَى فِي بُيُوتِكُنَّ مِنْ آيَاتِ اللّٰهِ وَالْحِكْمَةِ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ لَطِيفًا خَبِيرًا ❋ وخانه لر كزده تلاوت اولنان الله تعالانك آيتلرينى
وپيغمبر عليه السلامك محض حكمت اولان كلامنى ذكر ايدك الله تعالى لطيف
وخبير اولدى بيلور وتدبير ايدر

(٣٥) اِنَّ الْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْقَانِتِينَ وَالْقَانِتَاتِ وَالصَّادِقِينَ وَالصَّادِقَاتِ وَالصَّابِرِينَ وَالصَّابِرَاتِ وَالْخَاشِعِينَ وَالْخَاشِعَاتِ وَالْمُتَصَدِّقِينَ وَالْمُتَصَدِّقَاتِ وَالصَّائِمِينَ وَالصَّائِمَاتِ وَالْحَافِظِينَ فُرُوجَهُمْ وَالْحَافِظَاتِ وَالذَّاكِرِينَ اللّٰهَ كَثِيرًا وَالذَّاكِرَاتِ اَعَدَّ اللّٰهُ لَهُمْ مَغْفِرَةً وَاَجْرًا عَظِيمًا ❋ ذكور واناثدن حكم الهيه منقادلر وايمان ايدن
رجال ونسا وطاعته مداومت ايدن مردان وزنان واركك وديشيدن صادقلر
وانلردن صابرلر وانلردن متواضعلر وانلردن صدقه ويرنلر ورجال ونسواندن
صائملر وانلردن فرجلرينى حفظ ايدنلر وانلردن الله تعالايى چوق ذكر ايدنلر
انلر ايچون الله تعالى صغائرلرينه مغفرت وطاعتلرينه اجر عظيم آماده ايلدى
* ديلديكه ازواج رسول الله عليه السلام حقنده ذكر اولنان آيات كريمه لر نازل
اولدقده سائر نساء مؤمنين ديديلركه بزم حقمزده هيچ بر آيت كريمه نازل
اولمامشدر بناء عليه بو آيت كريمه نازل اولدى

(٣٦) وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا مُؤْمِنَةٍ اِذَا قَضَى اللّٰهُ وَرَسُولُهُ اَمْرًا اَنْ يَكُونَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ اَمْرِهِمْ وَمَنْ يَعْصِ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا مُبِينًا ❋ هيچ
بر مؤمن ومؤمنه يه لايق دكلدر كه الله تعالى ورسولى بر امرى قضا ايتدكده
انلر كندو امرلرندن ايستدكلرينى اختيار ايده لر بلكه واجب اولان كندو
اختيارلرينى الله تعالى ورسولنك اختيارينه تابع ايده لر كيمكه الله تعالى ورسولنك
اختيارينه مخالفت ايدرسه ضلالت ظاهره يه دوچار اولور

(٣٧) وَاِذْ تَقُولُ لِلَّذِي اَنْعَمَ اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاَنْعَمْتَ عَلَيْهِ اَمْسِكْ عَلَيْكَ زَوْجَكَ وَاتَّقِ اللّٰهَ وَتُخْفِي فِي نَفْسِكَ مَا اللّٰهُ مُبْدِيهِ وَتَخْشَى النَّاسَ وَاللّٰهُ اَحَقُّ اَنْ تَخْشَيهُ فَلَمَّا قَضَى زَيْدٌ مِنْهَا وَطَرًا زَوَّجْنَاكَهَا لِكَيْ لَا يَكُونَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ حَرَجٌ فِي اَزْوَاجِ اَدْعِيَائِهِمْ اِذَا قَضَوْا مِنْهُنَّ وَطَرًا وَكَانَ اَمْرُ اللّٰهِ مَفْعُولًا ❋

يا محمد ياد ايله شونيكه الله تعالانك اسلام وسنك خدمتكله انعام ايتديكى وسندخى
انى تربيه وآزاد ايدوب اوغلق رتبه سينه انعام ايتديكك كمسنه كه زيد درسن
اكا زوجه كى خوش طوت وضرر ايله تطليق ايتمه اللهدن قورق ديدك ايدى
مع هذا زينب سنك ازواج طاهره كك عدادينه داخل اوله جغى سكا اعلام اولنمشيكن
سن انى نفسكده اخفا ايلدك كه الله تعالى انى اظهار ايديجيدر وناسك طعنندن
خوف ايدرسن اكر خوف اولنمق لازم كلسه خوف اولنمغه الله تعالى احقدر
وقتاكه زيد زينبدن حاجتى اولان طلاقى قضا واتمام ايلدى بز انى سكا تزويج
ايتدك تاكه مؤمنلر اوغللقلرينك زوجه لرينى طلاق وعدتلرندنصكره تزويجده
وبال اولميه الله تعالانك اولمسنى مراد ايتديكى ايش البته اولمشلردن اولور
* روايت اولنديكه حضرت رسالتپناه عليه السلام خاله سى قزى زينبى اوغللغى
زيد بن حارثه يه تزوجه طلب ايتدكده پيغمبر عليه السلام كنديچون طلب ايدر
ظنيله زينب بنت جحش رضاداده اولوب صكره زيد ايچون اولديغى معلومى
اولدقده كندوسى وقرنداشى عبد الله بن جحش آزادلو كوله يه تزويجدن ابا ايلديلر
اولبابده بوندن مقدمكى آيت كريمه نك نزوليله راضيلر اولوب عقد اولندى كيده رك
كويا عدم كفويت سببيله زيدله زينب خوشجه كچنه ميوب برقاچ كره زيد تطليقه
عزيمت ايتدكجه پيغمبرمز عليه السلام منع بيورمشلر ايدى صكره بر موجب آيت
كريمه كندولرى دخى منعدن منع بيورلمغله زيد زينبى تطليق وبعد انقضاء العده
حضرت رسول اكرم عليه السلام ينه زيدى كوندروب زينبى كندويه تزويجه
طلبكار ايدوكنى افاده ايتدردكده زينب كمال سرورله سجدهٔ شكر ايدوب يارب
سنك رسولك بنى ايستمش اكر اكا لايق ايسم قسمت ايله ديو دعا ايتدكده
اجابتله بو آيت كريمه نازل ومن طرف الله نكاح اولنمغله زينب سائر ازواج طاهره يه
بنى الله تعالى نكاح ايتدى ديو افتخار ايدردى

(٣٨) مَا كَانَ عَلَى النَّبِيِّ مِنْ حَرَجٍ فِيمَا فَرَضَ اللّٰهُ لَهُ سُنَّةَ اللّٰهِ فِي الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلُ وَكَانَ اَمْرُ اللّٰهِ قَدَرًا مَقْدُورًا ❋ الله تعالانك پيغمبر
عليه السلام ايچون فرض وقسمت ايتديكنده اوزرينه وبال يوقدر الله تعالى
سندن مقدم كچن انبيايه وبال ومؤاخذه سز نكاح توسيعنى مباح وسنت قيلديكه
انلرك نسالرى سندن اكثر ايدى (وداود عليه السلامك يوز منكوحه واوچيوز
جاريه وسليمان عليه السلامك اوچيوز مرأه ويديوز جاريه سى وار ايدى)
الله تعالانك امرى تقدير اولنمش حكم قطعى اولدى

﴿٣٩﴾ الَّذِينَ يُبَلِّغُونَ رِسَالَاتِ اللّٰهِ وَيَخْشَوْنَهُ وَلَا يَخْشَوْنَ اَحَدًا اِلَّا اللّٰهَ وَكَفٰى بِاللّٰهِ حَسِيبًا ❊ انلر الله تعالانك رسالتنى ناسه تبليغ ايدرلر واندن قورقارلر غيرى بركمسنه دن قورقمزلر الله تعالى كبائر وصغائرك حسابلرينى كورمكه كافيدر

﴿٤٠﴾ مَا كَانَ مُحَمَّدٌ اَبَا اَحَدٍ مِنْ رِجَالِكُمْ وَلٰكِنْ رَسُولَ اللّٰهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ وَكَانَ اللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ❊ محمد صلى الله عليه وسلم سزك رجالكزدن بركمسنه نك باباسى اولمدى ولكن الله تعالانك كوندرديكى پيغمبردر وانبيانك آخرى اولوب باب نبوت انكله تمهير اولنمشدر الله تعالى هر شيئه عالمدر نبوته كيم لايق ايدوكنى بيلور * دينلديكه كرچه طاهر وقاسم وابراهيمه پدر اولدى لكن انلر كوچك وفات ايتملريله رجال عددينه كيرمشلر ايدى اكر رجال عددينه كيرسه لر پيغمبر اولملق اقتضا ايدردى * مرويدركه بو زينب وقعه سندنصكره كافرلر پيغمبر اوغللرينك زوجه لرينى آلمق حرامدر ديركن كندوسى اوغلنك زوجه سنى آلدى ديو طعن ايتملريله اول حرمت صلبى اوغلى زوجه سى حقنده اولوب اوغلق مطلقا كندو اوغلى اولميوب سائر ناس كبى اولديغى بيان ضمننده بو آيت كريمه نازل اولدى

﴿٤١﴾ يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا اذْكُرُوا اللّٰهَ ذِكْرًا كَثِيرًا ﴿٤٢﴾ وَسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَاَصِيلًا ❊ اى مؤمنلر الله تعالى يى انواع ذكرله دائم الاوقات ذكر ايدك وصباح واخشام اكا تسبيح ايدك ونماز قيلك وعلى قول (سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله والله اكبر ولا حول ولا قوة الا بالله) ديك

﴿٤٣﴾ هُوَ الَّذِي يُصَلِّي عَلَيْكُمْ وَمَلَائِكَتُهُ لِيُخْرِجَكُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ اِلَى النُّورِ وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا ❊ اول الله تعالى سزه رحمت ايدر وملكلرى سزكچون الله تعالادن مغفرت رجا ايدرلر تا كه سزى معصيت ظلماتندن ايمان وطاعت نورينه اخراج ايده الله تعالى ملكلرينه مؤمنلر ايچون استغفار امر ايتمكله رحمت ايديجى اولدى

﴿٤٤﴾ تَحِيَّتُهُمْ يَوْمَ يَلْقَوْنَهُ سَلَامٌ وَاَعَدَّ لَهُمْ اَجْرًا كَرِيمًا ❊ مؤمنلر قيامتده الله تعالايه ملاقاتلرنده حق تعالانك انلره تحيتى سلامدر يعنى سلامت مژده سيدر ومؤمنلر ايچون اجر كريم آماده ايتديكى جنتدر

﴿٤٥﴾ يَا اَيُّهَا النَّبِيُّ اِنَّا اَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿٤٦﴾ وَدَاعِيًا اِلَى اللّٰهِ بِاِذْنِهِ وَسِرَاجًا مُنِيرًا ❊ يا محمد بز سنى امتلرك تصديق وتكذيبنه شاهد ورحمته مژده جى وعذابمزدن قورقوديجى والله تعالانك اذن وامريله اكا عبادت ووحدانيتنى اقراره دعوت ايديجى وسراج منير اولان قرآنله كوندردك

ياخود ناسى ظلمات جهالتدن اخراج ايچون سنى نورانى سراج كوندردك

﴿٤٧﴾ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ بِاَنَّ لَهُمْ مِنَ اللّٰهِ فَضْلًا كَبِيرًا ❊ ومؤمنلره مژده ايتكه انلر ايچون الله تعالادن بيوك فضل وعنايت واردر اول دولت لقادركه اعظم عطا واشرف نعمدر

﴿٤٨﴾ وَلَا تُطِعِ الْكَافِرِينَ وَالْمُنَافِقِينَ وَدَعْ اَذٰيهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ وَكَفٰى بِاللّٰهِ وَكِيلًا ❊ دعوتكده ثابت اولوب شريعتكه مخالف اموردە كافرلره ومنافقلره اطاعت ايتمه واذالرينه صبرله مجازاتى ترك ايله والله تعالايه توكل ايله انلردن اخذ انتقامه الله تعالى سكا كافى ووكيلدر

﴿٤٩﴾ يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا اِذَا نَكَحْتُمُ الْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ طَلَّقْتُمُوهُنَّ مِنْ قَبْلِ اَنْ تَمَسُّوهُنَّ فَمَا لَكُمْ عَلَيْهِنَّ مِنْ عِدَّةٍ تَعْتَدُّونَهَا فَمَتِّعُوهُنَّ وَسَرِّحُوهُنَّ سَرَاحًا جَمِيلًا ❊ اى مؤمنلر سز مؤمنه لرى نكاح ايدوب انلرله خلوت صحيحه اولمزدن مقدم تطليق ايدرسكز سزكچون اول مطلقه لر اوزره عدت يوقدركه تعداد ايده سز اكر انلره نكاح تقدير اولنمامش ايسه قدرتكز مقدار اعطا ايدك (اكر مهر تقدير اولنمش ايسه نصفنى ويرمك واجب اولور) وانلرى اضرار ايتمكسزين سبيللرينى تخليه ايدك

﴿٥٠﴾ يَا اَيُّهَا النَّبِيُّ اِنَّا اَحْلَلْنَا لَكَ اَزْوَاجَكَ اللَّاتِي اٰتَيْتَ اُجُورَهُنَّ وَمَا مَلَكَتْ يَمِينُكَ مِمَّا اَفَاءَ اللّٰهُ عَلَيْكَ وَبَنَاتِ عَمِّكَ وَبَنَاتِ عَمَّاتِكَ وَبَنَاتِ خَالِكَ وَبَنَاتِ خَالَاتِكَ اللَّاتِي هَاجَرْنَ مَعَكَ وَامْرَاَةً مُؤْمِنَةً اِنْ وَهَبَتْ نَفْسَهَا لِلنَّبِيِّ اِنْ اَرَادَ النَّبِيُّ اَنْ يَسْتَنْكِحَهَا خَالِصَةً لَكَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ قَدْ عَلِمْنَا مَا فَرَضْنَا عَلَيْهِمْ فِي اَزْوَاجِهِمْ وَمَا مَلَكَتْ اَيْمَانُهُمْ لِكَيْلَا يَكُونَ عَلَيْكَ حَرَجٌ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُورًا رَحِيمًا ❊ اى پيغمبر ذيشان بز سكا مهرلرينى ويرديكك ياخود مهرلرينى تقدير ايتديكك زوجه لريكى حلال ايتدك والله تعالانك غنيمتدن سكا ويروب ملك يمينك اولان (صفيه وجويريه كبى) جاريه لرى دخى سكا حلال ايتدك وعمك وخاله لك قزلرينى ودايك وتيزه لك قزلرينى كه سنكله مدينه يه هجرت ايتديلر انلرى دخى حلال ايتدك (زيرا سكا فتحدن مقدم بونلردن هجرت ايتمينلر حلال دكلدى صكره هجرت شرطى نسخ اولدى) ونفسنى پيغمبر عليه السلامه هبه ايدن مرأه مؤمنه يى دخى حلال ايتدك اكر پيغمبر انى نكاح ايتمك استرسه واول مرأه نك نفسنى سكا مهرسز حلال ايتمسى يالكز سكا مخصوص خصلت اولمغله سائر مؤمنلره حلال قيلمدى تحقيق مؤمنلرك زوجه لرنده نكاح اولديغى زمان مهر وشاهدلر ونفقه ووجوب

قسم ونهايت درت عدد زوجه اولوب زياده اولمامغى) انلرك اوزرلرينه شرائط عقددن ايلديكمزى ومالك اولدقلرى جاريه لرنى توسيامردن حلال ايتديكمزى بيلورز بو (هبه ودرتدن زياده زوجه اولمق مؤمنلره رخصت وتعميم اولنميوب يالكز سكا مخصوص اولديغى) سكا مضايقه اولمامق ايچوندر الله تعالى احترازنده عسرت اولانى مغفرت ايديجى وسكا كوچلك اولان شيده رحمت ايديجيدر

(٥١) تُرْجِي مَنْ تَشَاءُ مِنْهُنَّ وَتُؤْوِي إِلَيْكَ مَنْ تَشَاءُ وَمَنِ ابْتَغَيْتَ مِمَّنْ عَزَلْتَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكَ ذَٰلِكَ أَدْنَىٰ أَنْ تَقَرَّ أَعْيُنُهُنَّ وَلَا يَحْزَنَّ وَيَرْضَيْنَ بِمَا آتَيْتَهُنَّ كُلُّهُنَّ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا فِي قُلُوبِكُمْ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَلِيمًا ۞

زوجه لركدن ديلديككى ياتاغكدن تأخير ايدرسن ديلديككى ياتاغكه الورسن اول تأخير ايتديكك زوجه كى ينه ياتاغكه آلورسك سكا وبال يوقدر بو تبعيد وتقريبده سنك رأيكه حواله اولنان انلرك كوزلرينك روشنلكنه وقلت حزنلرينه ورضالرينه يقيندر اكر بيتلرينى برابر طوترسك اول فضلى سندن بيلورلر اكر بعضلرينى ترجيح ايدرسك انى الله تعالانك حكميله بيلورلر الله تعالى سزك قلبكزده اولان رغبت ونفرتى بيلور الله تعالى قوللرينك قلبلرنده اولانى عليم وعقوبتده عجله ايتمامكله حليمدر

(٥٢) لَا يَحِلُّ لَكَ النِّسَاءُ مِنْ بَعْدُ وَلَا أَنْ تَبَدَّلَ بِهِنَّ مِنْ أَزْوَاجٍ وَلَوْ أَعْجَبَكَ حُسْنُهُنَّ إِلَّا مَا مَلَكَتْ يَمِينُكَ وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ رَقِيبًا ۞ بو عقدكده اولان (طقوز) زوجه كدنصكره سكا زوجه آلمق حلال اولمز و بونلرك برينى تطليق ايله برغيريسنى آلمق دخى حلال اولمز اول غيرينك حسنى سنى نقدر تعجب ايتديررسه دخى مكر كه ملك يمينك اولان جاريه اوله اول حلالدر الله تعالى هر شيئه ناظر ونكهبان اولدى

(٥٣) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتَ النَّبِيِّ إِلَّا أَنْ يُؤْذَنَ لَكُمْ إِلَىٰ طَعَامٍ غَيْرَ نَاظِرِينَ إِنَاهُ وَلَٰكِنْ إِذَا دُعِيتُمْ فَادْخُلُوا فَإِذَا طَعِمْتُمْ فَانْتَشِرُوا وَلَا مُسْتَأْنِسِينَ لِحَدِيثٍ إِنَّ ذَٰلِكُمْ كَانَ يُؤْذِي النَّبِيَّ فَيَسْتَحْيِي مِنْكُمْ وَاللَّهُ لَا يَسْتَحْيِي مِنَ الْحَقِّ وَإِذَا سَأَلْتُمُوهُنَّ مَتَاعًا فَاسْأَلُوهُنَّ مِنْ وَرَاءِ حِجَابٍ ذَٰلِكُمْ أَطْهَرُ لِقُلُوبِكُمْ وَقُلُوبِهِنَّ وَمَا كَانَ لَكُمْ أَنْ تُؤْذُوا رَسُولَ اللَّهِ وَلَا أَنْ تَنْكِحُوا أَزْوَاجَهُ مِنْ بَعْدِهِ أَبَدًا إِنَّ ذَٰلِكُمْ كَانَ عِنْدَ اللَّهِ عَظِيمًا ۞ اى مؤمنلر پيغمبر عليه السلامك خانه سنه داخل اولميك مكركه سزكچون طعامه اذن ويريله كه طعام وقتنه انتظار ايله كيرميه سز لكن دعوت اولنديغكز وقتده كيرك طعام

ايتديككزدنصكره طاغلك صحبته انسبتله مكث ايلميك بو سزك اذنسز كيرمكز وطعامدنصكره مكثكز پيغمبره اذيت اولور اول سزه كيدك ديمكه حيا ايدر الله تعالى حقى تعريفدن اوتانمز سزه ازواج طاهراتدن محتاج اولديغكز برشى سؤال ايتمك اقتضا ايدرسه پرده ارقه سندن يعنى كيرميوب طشره دن استيك كه بو تنبيهات سزك و انلرك قلبلرينه هواجس نفسانيه دن تميزلكدر و سزه جائز دكلدر كه رسول الله عليه السلامه اذا ايده سز وانك زوجه لرندن وفاتندن مقدم وصكره ابدى نكاحلمكز جائز اولمز تحقيق اكا اذا ايتمكز وزوجه لرندن نكاحلمكز سزه عند الله كناه عظيم اولدى

(٥٤) إِنْ تُبْدُوا شَيْئًا أَوْ تُخْفُوهُ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ۞

اكر سز پيغمبر عليه السلامه اذيت ويرر شيئى كرك اظهار ايدرسكز كرك قلبكزده اخفا ايدرسكز الله تعالى جمله سنه عليم اولدى

(٥٥) لَا جُنَاحَ عَلَيْهِنَّ فِي آبَائِهِنَّ وَلَا أَبْنَائِهِنَّ وَلَا إِخْوَانِهِنَّ وَلَا أَبْنَاءِ إِخْوَانِهِنَّ وَلَا أَبْنَاءِ أَخَوَاتِهِنَّ وَلَا نِسَائِهِنَّ وَلَا مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ وَاتَّقِينَ اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدًا ۞ پيغمبر عليه السلام وسائر مؤمنلرك زوجه لرى بابالرينه واوغللرينه وقرنداشلرينه وقرنداشلرى وقز قرنداشلرى اوغللرينه ومسلمان نسالرينه وملك يمينلرى اولان جاريه لرينه كورنمكده كناه يوقدر اى مؤمنلرك زوجه لرى الله تعالادن قورقك حجاب پرده سنى قالدرميك الله تعالى هر افعال واقوالكزه شاهددر * ديلديكه وقتا كه آيت حجاب نازل اولدى نسوانك بابالرى واوغللرى واقربالرى آيا بز دخى وراء پرده دنمى سويلشرز ديملريله بو آيت كريمه نازل اولدى

(٥٦) إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا ۞ الله تعالى وملكلرى نبى الله عليه السلامه صلوة ايدرلر اى مؤمنلر سز دخى اكا صلوة وسلام ايدك * ديلديكه صلوة الله تعالادن رحمت وملكلردن استغفار ومؤمنلردن دعادر وكندولردن سكا نيجه صلوة ايده لم ديو سؤال اولندقده (اللهم صل على محمد وعلى آل محمد) ديك بيوردى

حزب ٢

(٥٧) إِنَّ الَّذِينَ يُؤْذُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ لَعَنَهُمُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا مُهِينًا ۞ شونلركه الله تعالى يى كفر وشرك ارتكابيله ورسولنى شعر وسحر امثالى طعنله متأذى ايدرلر الله تعالى انلره دنيا وآخرتده لعنت ايدوب انلر ايچون عقباده عذاب مهين آماده ايلدى

(٥٨) وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بِغَيْرِ مَا اكْتَسَبُوا فَقَدِ احْتَمَلُوا بُهْتَانًا وَاِثْمًا مُبِينًا ❊ شونلركه (صفوان كبى) مؤمنلرى و(عايشه رضى الله عنها كبى) مؤمنه لرى اكتساب ايتمدكلرى شيئك غيرى بى اسناد له ايذا ايدرلر تحقيق انلر بهتان ووبال ظاهره يى يوكلنوب عقوبته مستحق اولديلر

(٥٩) يَا اَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِاَزْوَاجِكَ وَبَنَاتِكَ وَنِسَاءِ الْمُؤْمِنِينَ يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلَابِيبِهِنَّ ذٰلِكَ اَدْنٰى اَنْ يُعْرَفْنَ فَلَا يُؤْذَيْنَ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُورًا رَحِيمًا ❊ يا محمد زوجه لريكه وقزلريكه ومؤمنلرك زوجه لريكه سويله كه زوقاغه چيقدقلرنده جارلرينى يعنى فراجه لرينى اوزرلرينه كيسونلر بونكله سترا اولنمق حر اولان خاتونلر جاريه لردن فرق اولنمغله زانيلرك اذا وتسلطندن امين اولمغه قريبدر الله تعالى توبه ايدنلرك كناهلرينى مغفرت ورحمت ايدبجيدر ❊ دينلديكه اوائل اسلامده اصيل خاتونلر جارسز طشره چيقمغله بعض اركلكلر تعرضا نه كلام سويليوب توبيخ اولنند قده بزانى جاريه ظن ايتدك ديو اعتذار ايتملريله بوآيت كريمه نازل اولدى

(٦٠) لَئِنْ لَمْ يَنْتَهِ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ وَالْمُرْجِفُونَ فِي الْمَدِينَةِ لَنُغْرِيَنَّكَ بِهِمْ ثُمَّ لَا يُجَاوِرُونَكَ فِيهَا اِلَّا قَلِيلًا ❊ اكر منافقلر نفاقلرندن وقلبلرنده فجور مرضى اولنلر فجورلرندن ومدينه ده اراجيف اظهار ايدنلر بوفعللرندن فارغ اولمزلرسه انلرك قتل واجلاسنى سكا امر وسپارش ايده رز اندنصكره انلر انجق آز زمان سكا قوكشولق ايدوب شهردن چيقارلر

(٦١) مَلْعُونِينَ اَيْنَمَا ثُقِفُوا اُخِذُوا وَقُتِّلُوا تَقْتِيلًا ❊ انلر ملعون ومطرودلردر قنده بولنورلرسه اخذ وخوارلقله قتل اولنورلر

(٦٢) سُنَّةَ اللّٰهِ فِي الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلُ وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّةِ اللّٰهِ تَبْدِيلًا ❊ مقدم كچنلردن بوفعللرده اولنلرك قتل اولنملرينى الله تعالى سنت ايلمشدر سن الله تعالانك سنتنى تبديل وتغير اولور بولمزسن

(٦٣) يَسْئَلُكَ النَّاسُ عَنِ السَّاعَةِ قُلْ اِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ اللّٰهِ وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّ السَّاعَةَ تَكُونُ قَرِيبًا ❊ كافرلر استهزا يوزندن سندن قيامت نوقت قوپار ديو سؤال ايدرلر سن ديكه انى انجق الله تعالى بيلور انى بر پيغمبره بيلدرممشدر نه بيلورسن شايدكه يقين اوله

(٦٤) اِنَّ اللّٰهَ لَعَنَ الْكَافِرِينَ وَاَعَدَّ لَهُمْ سَعِيرًا ❊ الله تعالى بعث وحشرى انكار ايدن كافرلره لعنت ايلدى وانلر ايچون يالكلنمش آتش حاضرلدى

(٦٥) خَالِدِينَ فِيهَا اَبَدًا لَا يَجِدُونَ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ❊ اول آتشده ابدى قالدقلرى حالده هيچ بردوست ومعين بولمزلركه انلرى اول آتشدن اخراجه معاونت ايده

(٦٦) يَوْمَ تُقَلَّبُ وُجُوهُهُمْ فِي النَّارِ يَقُولُونَ يَا لَيْتَنَا اَطَعْنَا اللّٰهَ وَاَطَعْنَا الرَّسُولَا ❊ اولكونده آتشده انلرك يوزلرى برطرفدن برطرفه دوندكجه ديه لركه نوليدى بزدنياده الله تعالايه ورسولنه اطاعت ايديدك

(٦٧) وَقَالُوا رَبَّنَا اِنَّا اَطَعْنَا سَادَتَنَا وَكُبَرَاءَنَا فَاَضَلُّونَا السَّبِيلَا ❊ انلرك اتباع واسافللرى ديه لركه ياربنا بز اولولريمزه وبيوكلريمزه اطاعت ايتدكده بزى راه حقدن چيقاروب اضلال ايتديلر

(٦٨) رَبَّنَا آتِهِمْ ضِعْفَيْنِ مِنَ الْعَذَابِ وَالْعَنْهُمْ لَعْنًا كَبِيرًا ❊ ياربنا انلره بزم عذابمزك ايكى قاتنى ايله وانلره لعنتك اشد واكبرينى ايله

(٦٩) يَا اَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ آذَوْا مُوسٰى فَبَرَّاَهُ اللّٰهُ مِمَّا قَالُوا وَكَانَ عِنْدَ اللّٰهِ وَجِيهًا ❊ اى مؤمنلر موسايه ايذا ايدنلر كبى اولميك الله تعالى موسايى انلرك زنا وسائر اسناد ايله ديدكلرى شيلردن پاك وبرى ايلدى وموسى عليه السلام عند الله مقبول وجاه وقدر صاحبى اولدى

(٧٠) يَا اَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا ❊ اى مؤمنلر الله تعالادن خوفله ارتكاب معاصيدن حذر ايدك ولسانكزى حفظله طوغرى كلام سويليك

(٧١) يُصْلِحْ لَكُمْ اَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَمَنْ يُطِعِ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا ❊ تاكه اول الله تعالى سزى اعمال صالحه يه توفيق ايدوب انك اوزره ثابت ايليه وكناهلركزى مغفرت ايليه كيمكه اوامر ونواهيده الله تعالايه ورسولنه اطاعت ايده انك عندنده كلى مطلوبنه نائل اولوب دنيا وآخرتده سعيد اولور

(٧٢) اِنَّا عَرَضْنَا الْاَمَانَةَ عَلَى السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَالْجِبَالِ فَاَبَيْنَ اَنْ يَحْمِلْنَهَا وَاَشْفَقْنَ مِنْهَا وَحَمَلَهَا الْاِنْسَانُ اِنَّهُ كَانَ ظَلُومًا جَهُولًا ❊ بز امانتى سموات وارضه وطاغلره عرض ايتدك انلر اول امانتى يرينه كتوره ميه جكلرى خوفيله انى يوكلنمكدن ابا ايدوب دفعنى رجا ايتديلر اول امانتى انسان يوكلنمكله نفسلرينه ظلم ايدوب عاقبتندن جاهل اولديلر

(٧٣) لِيُعَذِّبَ اللّٰهُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ وَيَتُوبَ اللّٰهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُوراً رَحِيماً ☼ تاكه الله تعالى اول امانته خيانت ايدوب وفا ايتمين منافق و منافقه لرى ومشرك ومشركه لرى جهنمه طولديروب عذاب ايده ومؤمن ومؤمنه لرك اول امانته وفالريله ايمانلرى نمايان وبعضلرى طاعتده تقصيراتلرى وقوعيله توبه ايدوب مظهر غفران اولمغله فضل رحمت رحمانله داخل جنان اوله لر الله تعالى تائبلره غفور ومطيعلره اثابه ايله رحيم اولدى * بوايت كريمه نك معناى لطيفنى مفسرين تفصيل اوزره بيان ايتمشلر ايسه ده اجمالسى بو وجهله دركه بو اماندن مراد الله اعلم نماز وصوم وحج وجهاد والحاصل اوامره كما هو حقه انقياد واجرا ونواهيدن كمال اوزره اجتناب واحترازاوله و كوكلر ويرلر وطاغلر اول امانتى تحميلدن امتناعلرى نه آنكه حق تعالى يه مخالفت جهتيله اوله مجرد مخافت يوزندن اداده عجزلرينى ادراكله يا ربنا بزسنك امره مسخرز نه ثواب ونه عقاب استرز ديمش اوله لركه حين خلقتلرنده بو امانت عرض اولنوب اطاعت ايدرسكز ثوابله مكافات اولنورسكز عصيان ايدرسكز عذابله مجازات اولنورسكز بيورلمش بناء عليه خوفلرندننا شى ابا ايتمشلر بو تقديرجه جناب حق انلره فهم ويروب عرض ايتمش اوله * على قول بو صورت تمثيل اولوب اكر بو امانت اول اجرام ثقيله لره تحميل اولنمق تكليف اولنسه بو قوت وعظمتلريله انى تحميلدن ابا ايدرلردى ديمك اوله انسان بو امانتى بويله ضعيف بنيه ورخاوت قدرتله يوكلندى انسانك يوكلنمسى دخى قوت جهتيله اولميوب مجرد همت يوزندن ايدى

— ٣٤ — (سورهٔ سبأ مكية وهى اربع وخمسون آية)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

(١) اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِى لَهُ مَا فِى السَّمٰوَاتِ وَمَا فِى الْاَرْضِ وَلَهُ الْحَمْدُ فِى الْاٰخِرَةِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ ☼ حمد اول الله تعالى ايچوندركه سموات وارضده اولان اشيا ونعم انك خلق وملكيدر دنياده انك كمال قدرتيله خلق ايتديكى نعمتلره حمد ايتمك واجبدر وآخرتده دخى انك قدرت ونعمتنه حمد اولنور (تكليف جهتيله اولميوب مجرد الحمد لله الذى صدقنا وعده ديوسرورله در) اول الله تعالى دنيا وآخرت امورينى حكم ايدر وبواطن اشيايى بيلور

(٢) يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِى الْاَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا وَهُوَ الرَّحِيمُ الْغَفُورُ ☼ زمينه داخل اولنلرى (ماء مطر وحيوان كبى) كه

وكنوز كبى) وزميندن چيقانلرى (ماء عيون ونبات ومعادن كبى) وكوكدن نزول ايدنلرى (مطر وملائكه كبى) وكوكه چيقانلرى (ملائكه واعمال عباد وبخار كبيلرى) جمله سنى بيلور اول الله تعالى نعمتله رحيم وكناهلرى عفوله غفور در

(٣) وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَأْتِينَا السَّاعَةُ قُلْ بَلَى وَرَبِّى لَتَأْتِيَنَّكُمْ عَالِمِ الْغَيْبِ لَا يَعْزُبُ عَنْهُ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ فِى السَّمٰوَاتِ وَلَا فِى الْاَرْضِ وَلَا اَصْغَرُ مِنْ ذٰلِكَ وَلَا اَكْبَرُ اِلَّا فِى كِتَابٍ مُبِينٍ ☼ كافرلر استهزا يوزندن قيامت كلمز ديديلر سن ديكه بلى عالم الغيب اولان ربم جل شانه حقيچون البته قيامت سزه كله جكدر كوكده ويرده ذره وزنى قدر شى انك علمندن دور وخفى اولمز ذره دن كوچك وبيوك نه وار ايسه انجق لوح محفوظده مسطور ومثبتدر

(٤) لِيَجْزِىَ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ اُولٰئِكَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ☼ اول قيامتك كلمسيله مؤمن اولوب عمل صالح ايشليانلره جزاء خير ومغفرت وجنتده رزق كريم واردر

(٥) وَالَّذِينَ سَعَوْا فِى اٰيَاتِنَا مُعَاجِزِينَ اُولٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مِنْ رِجْزٍ اَلِيمٌ ☼ شونلركه بزم آيتلرمزك ابطالنه وناسى اندن تنفيره سعى ايدوب عذابمز انلردن فوت اولور ظن ايدرلر انلر ايچون الم ويريجى سوء عذاب واردر

(٦) وَيَرَى الَّذِينَ اُوتُوا الْعِلْمَ الَّذِى اُنْزِلَ اِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ هُوَ الْحَقَّ وَيَهْدِى اِلَى صِرَاطِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ ☼ تاكه صحابه وتابعين ومؤمنلردن علم ويريلنلر بيلهلركه ربك تعالى طرفندن سكا انزال اولنان قرآن حقدر اول افعالنده محمود عزيز منتقم اولان الله تعالانك صراطنه هدايت ايدر

نصف

(٧) وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا هَلْ نَدُلُّكُمْ عَلَى رَجُلٍ يُنَبِّئُكُمْ اِذَا مُزِّقْتُمْ كُلَّ مُمَزَّقٍ اِنَّكُمْ لَفِى خَلْقٍ جَدِيدٍ ☼ يعنى انكار ايدن كافرلر استهزا طريقيله بربرلرينه ديديلركه سزه بر رجل يعنى محمدى دلالت ايده لمى كه اول سزه جسدلريكز چوريوب پارچه پارچه طپراق اولدقدنصكره يكيدن خلق اولنورسكز ديو خبر ويرر

(٨) اَفْتَرَى عَلَى اللّٰهِ كَذِباً اَمْ بِهِ جِنَّةٌ بَلِ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْاٰخِرَةِ فِى الْعَذَابِ وَالضَّلَالِ الْبَعِيدِ ☼ آيا اول كذبله الله تعالى يه افترامى ايدر ياخود انده جنونمى واركه لسانه كلن كلامى سويلر انلرك ديديكى كبى دكلدر بلكه انلر آخرتده ايمان ايتمدكلرندن اوليجهانده عذابده بو جهانده نهايتسز ضلالده درلر

(٩) أَفَلَمْ يَرَوْا إِلَىٰ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنْ نَشَأْ نَخْسِفْ بِهِمُ الْأَرْضَ أَوْ نُسْقِطْ عَلَيْهِمْ كِسَفًا مِنَ السَّمَاءِ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِكُلِّ عَبْدٍ مُنِيبٍ ۞ انلر اوكلرینه وآردلرینه نظر ایتمزلر میكه سما وارض انلری احاطه ایتمشدر اكر بز مراد ایدسك آیتلرمزی تكذیبلری ایچون انلری یره كچورردك یاخود سمادن اوزرلرینه نار قطعه‌لری یاغدرردق الله تعالایه راجع عبد ایچون بو آسمان وزمینه نظر وقدرت خسف واسقاطی تأمل ایله البته دلائل وعبرت واردر

(١٠) وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُودَ مِنَّا فَضْلًا يَا جِبَالُ أَوِّبِي مَعَهُ وَالطَّيْرَ وَأَلَنَّا لَهُ الْحَدِيدَ ۞ بز عندمزدن داوده سائر ناس وانبیا اوزره فضل ویردك وطاغلره وقوشلره دیدككه سزده داود علیه السلامك تسبیح ونغمه سنه صدا كزله رجوع ایدك وبزاكا تیموری النده شمع كبی یوموشاتدق * دینلدیكه انك سائر اوزره فضلی نبوت وزبور وپادشاهلق وصوت حسن وتلیین حدیددر داود علیه السلام زبوری اوقومغه باشلدقده طاغلر برابر تسبیح ایدردی وقوشلر هوادن اغاجلره اینوب برابر نغمه‌لرله اكا امداد ایدرلردی وتیموری آتش وآلاتسزین النده بال مومی كبی یوغروب استدیكی شیئی یپاردی بنی اسرائیله پادشاه اولدقده ناس بیننده تبدیل كزوب داود نیجه كیمسه‌دردیو سؤال ایدردی هركس ثنا ایدردی بركون آدمی صورتنده برملكه راست كلوب عادتی اوزره سؤال ایتدكده ملك دیدیكه داود كوزل آدم ایدی اكر تعیشی بیت المالدن اولمسه ایدی علیه الله تعالادن كسب نیاز ایتمكله زره اعمالی اعطا اولندی دینلدیكه داود علیه السلام كونده بر زره یاپوب التی بیك درهمه صاتردی ایكی بیك درهمنی اهل وعیالیله معاشنه صرف ودرت بیك درهمنی تصدق ایدردی

(١١) أَنِ اعْمَلْ سَابِغَاتٍ وَقَدِّرْ فِي السَّرْدِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ۞ وداود علیه السلامه امر ایتدككه زرهلری كنكیش واتكلو ایله وحلقه‌لرینی وسط حالده بردوزبه هموار تقدیر ایله واهل بیتكه عمل صالح ایشلیك بن سزك اعمالكزی كوروب اكا كوره مكافات ایده‌رم

(١٢) وَلِسُلَيْمَانَ الرِّيحَ غُدُوُّهَا شَهْرٌ وَرَوَاحُهَا شَهْرٌ وَأَسَلْنَا لَهُ عَيْنَ الْقِطْرِ وَمِنَ الْجِنِّ مَنْ يَعْمَلُ بَيْنَ يَدَيْهِ بِإِذْنِ رَبِّهِ وَمَنْ يَزِغْ مِنْهُمْ عَنْ أَمْرِنَا نُذِقْهُ مِنْ عَذَابِ السَّعِيرِ ۞ بز سلیمانه روزكاری تسخیر ایتدككه صباحدن اویله‌دك برآیلق واخشامه دك دخی برآیلق یول كیدردی وبزاكا اریمش باقری صویكاری كبی آقتدق (بلاد یمنده اولوب آیده اوچكون آقاردی) وجندن

برطائفه‌یی سلیمان ایچون تسخیر ایتدككه رب تعالانك امریله انك اوكنده ایشلرلردی اول جنلردن كیمكه امر ایتدیكمز سلیمان علیه السلامك اطاعتندن عدول ایدرسه بزاكا یالكلی آتشدن دادتدیرز * دینلدیكه دنیاده النده آتشدن تازیانه ایله برملك تعیین اولنمشیدی جنلردن سلیمان علیه السلامك اطاعتندن عدول ایده‌نه اول قامچی ایله اوروب احراق ایدردی

(١٣) يَعْمَلُونَ لَهُ مَا يَشَاءُ مِنْ مَحَارِيبَ وَتَمَاثِيلَ وَجِفَانٍ كَالْجَوَابِ وَقُدُورٍ رَاسِيَاتٍ اعْمَلُوا آلَ دَاوُودَ شُكْرًا وَقَلِيلٌ مِنْ عِبَادِيَ الشَّكُورُ ۞ اول جنلر سلیمان علیه السلام ایچون استدیكی كبی كوشكلر وقلعه‌لر ومسجدلر وعبادت ایدركبی ملائكه وانبیا صورتلری وبیوك حوضلر كبی طعام ایچون لنكر وصحن وطاسلر وطاغ كبی قازغانلر یاپارلردی بز انلره دیدككه ای آل داود بو نعمتلره شكر ایدك قوللرمدن آز كیمسه واردركه لسان وقلبله شكر ایده * دینلدیكه بیت المقدسی داود علیه السلام برآدم بوینی چیقارمغله سلیمان علیه السلام اتمام ایتدی واول زمان تصویر حرام اولمامغله ناس عبادته خواهشكر اولسون دیو عبادت ایدرلر حالده كوستره‌رك ملائكه وانبیا صورتلری یاپشلردی وتختنك اشاغیسنه ایكی ارسلان واوستنه ایكی كركس تصویر ایتمشلردی تختنه چیقمق مراد ایتدكده ارسلانلر قوللرینی اباغی التنه ویروب چیقاررلردی وكركسلر دخی اوتوردغنده قنادلرینی آچوب كولكه ایدرلردی واول طاغ كبی قازغانلر تملاوسه‌پایه‌لر اوزرینه وضع اولنوب نردبانلر ایله چیقارلردی

(١٤) فَلَمَّا قَضَيْنَا عَلَيْهِ الْمَوْتَ مَا دَلَّهُمْ عَلَىٰ مَوْتِهِ إِلَّا دَابَّةُ الْأَرْضِ تَأْكُلُ مِنْسَأَتَهُ فَلَمَّا خَرَّ تَبَيَّنَتِ الْجِنُّ أَنْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ الْغَيْبَ مَا لَبِثُوا فِي الْعَذَابِ الْمُهِينِ ۞ وقتاكه سلیمانه بز موتی قضا ایتدك (اول عصاسنه طیانوب وفات ویرسنه اول حالده متوفی قالدیكه جنلرك انك موتندن خبری اولیوب بیت المقدسی تمام ایتدیلر معلوم اولدیكه جنیلر غیبی بیلمزلر ایمش) انجق اغاج قوردی عصاسنی اكل ایتمكله یره دوشدكده جنلره موتی ظاهر اولوب فرار ایتدیلر اكر ناسك زعملرنجه جن غیبی بیلورلر اولسه‌لر سلیمان علیه السلامك موتی وقوعی آنده فرار ایدوب برسنه بو تكالیف شاقه عذابنده اكلنمزلردی

(١٥) لَقَدْ كَانَ لِسَبَإٍ فِي مَسْكَنِهِمْ آيَةٌ جَنَّتَانِ عَنْ يَمِينٍ وَشِمَالٍ كُلُوا مِنْ رِزْقِ رَبِّكُمْ وَاشْكُرُوا لَهُ بَلْدَةٌ طَيِّبَةٌ وَرَبٌّ غَفُورٌ ۞ سبا بن یشجب بن یعرب بن قحطان اولادیچون مسكنلرنده صانعك وجود وقدرتنه دلالت ایدر

علامت وارايديكه صاغ وصوللرنده يكپاره باغ و بوستانلر بر برينه اتصال اوزره ايدی پيغمبرلری انلره ديديكه ربكز جل شانه بوسزه و يرديكی رزقلردن اكل ايدك بويله آب وهواسی خوش مثمر شهری الله تعالى سزه احسان ايتمشدر اكا شكر ايدك بو شكر وتوبه كزله رب تعالى سزی مغفرت ايدر

(١٦) فَأَعْرَضُوا فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ سَيْلَ الْعَرِمِ وَبَدَّلْنَاهُمْ بِجَنَّتَيْهِمْ جَنَّتَيْنِ ذَوَاتَيْ أُكُلٍ خَمْطٍ وَأَثْلٍ وَشَيْءٍ مِنْ سِدْرٍ قَلِيلٍ * انلر شكردن اعراض ايتديلر بز انلره صوسدنك سيلنی كوندردك وانلرك ايكی ميوه دار بوستانلرينه بدل آجی نبق وآجی ايلغون اغاجلری كبی آز ميوه لو بوستانلر ويردك

(١٧) ذٰلِكَ جَزَيْنَاهُمْ بِمَا كَفَرُوا وَهَلْ نُجَازِي إِلَّا الْكَفُورَ * بو نعمته كفرلری سببيله ايديكه بز انلره جزا ايتدك بز انجق كفران نعم او لنلره جزا ايده رز * منقولدركه بو اولاد سبا عنده مأرب حواليسنده ايكی طاغ اراسنده بر بلده ده ساكن اولورلر ايديكه منبت محل ايدی صولری وافر اولمغله بعضا شجر ولايتنك صولری اكادخی ضم اولندقده بلده لرينه ضرر ايدردی بلقيس بر سد ياپوب اوچ كوز ترتيب ايدوب اقتضاسنه كوره صالبو يررلردی ميوه لرينك كثرتی اول درجه ده ايديكه بر كسه بر زنبيل ايله اغاجلرك التندن كچسه دوكيلن ميوه فی الحال زنبيلی طولديرردی چونكه پيغمبرلرينی تكذيب وشكردن اعراض ايتديلر الله تعالى بر كوستبكنه امر ايدوب اول سدی دلدكه بر كيجه خبرلری يوغيكن سد بوشانوب انسان وحيوان تلف ومشهور بوستانلری خراب اولدی

(١٨) وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ الْقُرَى الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا قُرًى ظَاهِرَةً وَقَدَّرْنَا فِيهَا السَّيْرَ سِيرُوا فِيهَا لَيَالِيَ وَأَيَّامًا آمِنِينَ * وسبا شهريله بركت ويردكز شام بيننی متصل قريه ظاهره لرله معموره قلدق (كه سبا ايله شام بيننده درت بيك يديوز قريه وار ايدی دينلدی) وكيدوب كلنلرك سيرلرينی تقدير ايتدك (كه اويله يه دك بر كويه واندن اخشامه دك بر كويه كيديلوردی) بز انلره ديدككه اول قريه لرده دشمن وآچلق وصوسزلقدن امين اوله رق كيجه وكوندز كزك * چونكه بو بركت وراحت سببيله فقرا دخی كويدن كويه بلا زاد كيدوب كلمكده اولدقلرينه اغنيا تجارلر حسد ايدوب

(١٩) فَقَالُوا رَبَّنَا بَاعِدْ بَيْنَ أَسْفَارِنَا وَظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ فَجَعَلْنَاهُمْ أَحَادِيثَ وَمَزَّقْنَاهُمْ كُلَّ مُمَزَّقٍ إِنَّ فِي ذٰلِكَ لَآيَاتٍ لِكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ * ديديلركه يا ربنا بو شهرمزله شام بيننده چول پيدا ايله كه زاد وذخيره بولنيوب سفرلر عز

بعيد اولسون تا كه هر كس كيدوب كلمكه قادر اولمسون ديو دعا ايتملريله نفسلرينه ظلم ايتديلر امدی بز انلردن صكره كلنلره حكايه واحواللری مقاله تعجب اولسون ديو هر قبيله لرينی بر مرتبه پراكنده وتفريق ايتدككه (تفرقوا ايدی سبا) ديو ضرب مثل اولدی اشبو مذكورلرده محنتلره صبر ايد يجيلره ونعمتلره شكر ايد يجيلره علامت وعبرتلر واردر

(٢٠) وَلَقَدْ صَدَّقَ عَلَيْهِمْ إِبْلِيسُ ظَنَّهُ فَاتَّبَعُوهُ إِلَّا فَرِيقًا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ * ابليس انلرك حقنده (فبعزتك لاغوينهم اجمعين ولا تجد اكثرهم شاكرين) ديديكی ظننی تحقيق ايتديكه اكا تابع اولديلر انجق مؤمنلردن اولان فرقه تابع اولمديلر

(٢١) وَمَا كَانَ لَهُ عَلَيْهِمْ مِنْ سُلْطَانٍ إِلَّا لِنَعْلَمَ مَنْ يُؤْمِنُ بِالْآخِرَةِ مِمَّنْ هُوَ مِنْهَا فِي شَكٍّ وَرَبُّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ حَفِيظٌ * ابليسك انلر اوزره تسلطی انجق بزم علممز تعلق ايتديكی وجهله آخرته ايمان ايدن كيمسه ايله انك وقوعنه شكده اولان كيمسه بی فرق ايچوندر ربك تعالى هر شيئه رقيب ونكهباندر

(٢٢) قُلِ ادْعُوا الَّذِينَ زَعَمْتُمْ مِنْ دُونِ اللّٰهِ لَا يَمْلِكُونَ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ فِي السَّمٰوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ وَمَا لَهُمْ فِيهِمَا مِنْ شِرْكٍ وَمَا لَهُ مِنْهُمْ مِنْ ظَهِيرٍ * يا محمد مشركلره ديكه اول الله تعالى دن غيری اصنام وملكلردن آلهه زعم ايدوب عبادت ايتدكلريكزه دعا ايدك كه استديككز شيئی سزه ويرسون وضرريكز وقوعنده دفع ايتسون اول آلهه زعم ايتدكلريكز ايسه نه كوكده ونه يرده خير وشردن ذره اغرلغنجه بر شيئه مالك دكللردر وانلرك نه يراتمقده ونه تصرفده شركتلری يوقدر والله تعالى ايچون انلردن هيچ بر معاونت اولمز بلكه انلر هر شيدن عاجزلر اولوب قطعا ربوبيته صالح دكللردر

(٢٣) وَلَا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ عِنْدَهُ إِلَّا لِمَنْ أَذِنَ لَهُ حَتَّىٰ إِذَا فُزِّعَ عَنْ قُلُوبِهِمْ قَالُوا مَاذَا قَالَ رَبُّكُمْ قَالُوا الْحَقَّ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ * عند الله شفاعت نفع ايتمز مكر كه الله تعالى شفاعت ايدنه وشفاعت اولننه اذن ويره بر مدت شافع ومشفوع له انتظار وخوفده اولوب تا كه اذن احسانيله انلرك قلبلرندن فزع رفع اولنه بر برلرينه ديه لر كه ربكز تعالى شفاعت حقنده نه بيوردی حقله مؤمنلره شفاعته اذن احسان بيوردی ديه لر اول الله تعالى عالی وبيوكدر كه اندن اذنسز كيمسه شفاعت ايده مز

حزب ٣

(٢٤) قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلِ اللّٰهُ وَإِنَّا أَوْ إِيَّاكُمْ لَعَلَىٰ هُدًى أَوْ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ * يا محمد ديكه سمادن باران وزميندن نباتله

سزی کیم رزقلندیرر (کافرلر الزام خوفندن جواب ویرمیه جکلری مقرر اولمغله)
بنه سن دیکه الله تعالی رزقلندیرر بزرزق ویرن بر الله تعالی‌یی بیلورز سزا کا جهاد
وساٸری شرك قوشارسز کیم هدایتده کیم ضلالت ظاهره‌ده‌در

(٢٥) قل لا تسألون عما اجرمنا ولا نسأل عما تعملون ❋ انلره دیکه
بزم جرمزدن سز سؤال اولنمز سکز وسزك کفر وشرك عمللریکزدن بز سؤال
اولنمه‌یز هر کس کندو عملنك جزاسنی بولور

(٢٦) قل يجمع بيننا ربنا ثم يفتح بيننا بالحق وهو الفتاح العليم ❋
دیکه ربمز جل شانه قیامتده بزی وسزی جمع ایدوب بیمزده عدله قضا ایدر
محقی جنته مبطلی جهنمه ادخال ایدر اول الله تعالی مشکل قضالری فتح وعدله
حکم ایدیجیدر

(٢٧) قل اروني الذين الحقتم به شركاء كلا بل هو الله العزيز الحكيم ❋
دیکه بکا کوسترك نه صفتله بتلریکزی عبادتده الله تعالی‌یه شریك طوترسکز
حاشا که بتلریکز اکا شریك اوله بلکه غلبه وکمال قدرت وحکمتله موصوف
وعبادته لایق ومستحق انجق اول الله ذوالجلالدر

(٢٨) وما ارسلناك الا كافة للناس بشيرا ونذيرا ولكن اكثر الناس
لا يعلمون ❋ یا محمد بز سنی عامهٔ ناس ایچون اهل طاعته مژده‌جی واهل
مخالفته قورقودیجی اولدیغك حالده پیغمبر کوندردك لکن ناسك اکثری جهللرندن
ناشی سنك خصائل وکمالاتنی بیلمزلر

(٢٩) ويقولون متى هذا الوعد ان كنتم صادقين ❋ انلر فرط
جهالتلرندن بو وعد اولنان قیامت وعذاب نه وقت اولور اکر صادقلر ایسه کز بزه
خبر ویرك دیرلر

(٣٠) قل لكم ميعاد يوم لا تستأخرون عنه ساعة ولا تستقدمون ❋
انلره دیکه وعد اولنان کون کلدکده اولکوندن نه بر ساعت تأخیر ونه بر ساعت
تقدیم اولنور سکز

(٣١) وقال الذين كفروا لن نؤمن بهذا القرآن ولا بالذي بين يديه
ولو ترى اذ الظالمون موقوفون عند ربهم يرجع بعضهم الى بعض القول
يقول الذين استضعفوا للذين استكبروا لولا انتم لكنا مؤمنين ❋
کفار مکه دیدیلر که بز بو قرآنه ونه مقدم کلن کتابلره ایناننمیز اکر سن اول

مشرکلری ربلری عندنده موقف محاسبه‌ده کوریدك انلر بر برلرینه رجوعله تابع
ضعیفلری رؤسالرینه دیه‌لر که اکر سزك اضلالکز و بزی ایماندن منعکز اولمیدی
البته بز دخی مؤمنلردن اولوردق ❋ دینلدیکه کفار مکه اهل کتابدن پیغمبر
علیه السلامك احوالندن سؤال ایتدیلر اهل کتاب بزانك نعتنی کتابمزده بولشز
دیدیلر ابو جهل وامثالی بز سزك کتابکزه دخی ایناننمیز دیدیلر بو آیت
کریمه نازل اولدی

(٣٢) قال الذين استكبروا للذين استضعفوا انحن صددناكم عن الهدى
بعد اذ جاءكم بل كنتم مجرمين ❋ رؤسالری اتباع ضعفالرینه دیه‌لر که
آیا بز سزی هدایته کلدیککزدنصکره‌می ایماندن منع ایتدك بلکه سز کندوکز
مجرملردن اولدیکز

(٣٣) وقال الذين استضعفوا للذين استكبروا بل مكر الليل والنهار
اذ تأمروننا ان نكفر بالله ونجعل له اندادا واسروا الندامة لما رأوا العذاب
وجعلنا الاغلال في اعناق الذين كفروا هل يجزون الا ما كانوا يعملون ❋
ضعیف تابعلری رؤسالرینه دیه‌لر که بلکه سزك کیجه کوندز مکرکز بزی الله تعالی‌یه
کافر اولمغله واکا شریك قیلمزه امر ایدردیکز وقتا که انلر عذابی کوره‌لر هر برلری
کفتکولرندن نادم اولوب عمللرینی کزله‌لر واول کافرلرك بوینلرینه آتشدن بوور
لاله‌لر قیله‌رز انلر انجق دنیاده ایشلدکلری عمللریله جزا اولنورلر

(٣٤) وما ارسلنا في قرية من نذير الا قال مترفوها انا بما ارسلتم به
كافرون ❋ بز بر قریه وشهر اهلنه عذابله اخافه ایدیجی کوندردیکمز
پیغمبرلره اول شهر اهالیسنك رؤسا ومتنعملری بز سزك ارسال اولندیغکز شیلره
کافرلرز دیدیلر

(٣٥) وقالوا نحن اكثر اموالا واولادا وما نحن بمعذبين ❋ بزم
اموال واولادمز چوقدر قیامتده بزه عذاب اولنمز زیرا دنیاده‌کی احوالمزه قیاسله
آخرتده دخی مکرم اولورز دیدیلر

(٣٦) قل ان ربي يبسط الرزق لمن يشاء ويقدر ولكن اكثر الناس
لا يعلمون ❋ دیکه ربم تعالی رزقی نیجه دیلرسه کاه عاصیه زیاده ومطیعه
نقصان کاه عکسی اوزره ویرر بو کرم اولیوب انجق مشیتیدر لکن ناسك اکثری
انی بیلمزلر بلکه اموال واولاد کثرتنی شرف وکرم ظن ایدرلر

(٣٧) وما اموالكم ولا اولادكم بالتي تقربكم عندنا زلفى الا من آمن وعمل

صالحاً فاولئك لهم جزاء الضعف بما عملوا وهم في الغرفات آمنون ❊ سزك نه مالكزنه اولادكز سزى بزه يقين ايتمز مكر كه مؤمن اولوب مالنى خيره صرف واولادينى اموردين وصلاحه سوقله عمل صالح ايشليه انلرك خير عملارينه مكافاتلرى اضعاف مضاعف اولوب جنت غرفه لرنده امينلردر

(٣٨) والذين يسعون في آياتنا معاجزين اولئك في العذاب محضرون ❊ شونلر كه بزم آيتلرمزدن ناسى منعه سعى وناسى آيتلرمزه ايمان ايتمكدن عاجز ظن ايدرلر انلر عذاب جهنمده حاضر اولنمشلردندر

(٣٩) قل ان ربي يبسط الرزق لمن يشاء من عباده ويقدر له وما انفقتم من شيء فهو يخلفه وهو خير الرازقين ❊ ديكه ربم تعالى عبادندن ديلديكنك رزقنى قدرتيله بسط ايدر وديلديكنك حكمتى ضمننده ضيق ايدر شول شيئكه في سبيل الله انفاق ايدرسز الله تعالى انك عوضنى يا دنياده يا آخرتده اعطا ايدر اول رزق وير يجيلرك خيرلوسيدر غيريلر واسطه در رازق حقيقى اولدر

(٤٠) ويوم يحشرهم جميعا ثم يقول للملائكة اهؤلاء اياكم كانوا يعبدون ❊ شول كونده كه الله تعالى مشركلرى جميعا حشر ايدوب ملكلره ديركه بونلرميدر كه سزه عبادت ايدرلردى ❊ مشركلره سرزنش وملكلرك شفاعتندن قطع اميد ايچوندر

(٤١) قالوا سبحانك انت ولينا من دونهم بل كانوا يعبدون الجن اكثرهم بهم مؤمنون ❊ ملكلر ديه لركه يا ربنا بزسنى شركدن تنزيه ايدەرز بزم معبودمز سن سين هيچ عابد معبود اولورمى بزم انلرله علاقه مز يوقدر بلكه انلر شيطانه اطاعتلريله كويا اكا اينانورلر

(٤٢) فاليوم لا يملك بعضكم لبعض نفعا ولا ضرا ونقول للذين ظلموا ذوقوا عذاب النار التي كنتم بها تكذبون ❊ الله تعالى انلره ديه كه بوكونده بر بريكزه ايچون نفع وضره مالك اولمز سكز ودنياده شرك وعصيانله نفسلرينه ظلم ايدنلره ديرزكه عذاب نارى دادك كه سزانك حقيقتنى تكذيب ايدرديكز

(٤٣) واذا تتلى عليهم آياتنا بينات قالوا ما هذا الا رجل يريد ان يصدكم عما كان يعبد آباؤكم وقالوا ما هذا الا افك مفترى وقال الذين كفروا للحق لما جاءهم ان هذا الا سحر مبين ❊ چونكه بزم آيات ظاهره لريمز انلره تلاوت اولنسه محمد عليه السلام اشارت ايدوب ديرلركه بو بر رجلدركه بابالريمزك عبادت ايده كلديكى بتلر عبادتندن سزى منع ايتمك استرنا كه انك دينته كيره سز

وديرلركه اول قرآن ديديكى كلام كندو اختراعى اولوب الله تعالى يه كذب وافترا ايدر اول كافرلر قرآن انلره كلدكده بو ظاهر سحردر ديرلر

(٤٤) وما آتيناهم من كتب يدرسونها وما ارسلنا اليهم قبلك من نذير ❊ حال بوكه بز انلره كتابدن برشى ويرمامشدك كه انى اوقيوب شركلك باطل اولديغنى بيله لردى وسندن مقدم زمان فترتده بز انلره حقه دعوت ايدر عذابدن قورقوديجى بر پيغمبر كوندرمامشيدك

(٤٥) وكذب الذين من قبلهم وما بلغوا معشار ما آتيناهم فكذبوا رسلي فكيف كان نكير ❊ بونلردن مقدم كچن امتلر پيغمبرلرينى تكذيب ايتديلردى مع هذا اهل مكه كچن امتلره ويرديكمز مال وعمر وقوتك عشرينه مالك اولمامشلردى اول امتلر بنم پيغمبرلريمى تكذيب ايتملريله بو انكارلريله انلرى تدمير وعذابم نيجه اولدى (اهل مكه دخى بوحالاتدن حذر ايتسونلر

(٤٦) قل انما اعظكم بواحدة ان تقوموا لله مثنى وفرادى ثم تتفكروا ما بصاحبكم من جنة ان هو الا نذير لكم بين يدى عذاب شديد ❊ اهل مكه يه ديكه انجق سزى بر نصيحتله ارشاد ايده يمكه خالصا لوجه الله مجلسدن قالقوب ايكيشر ايكيشر بر بر ازدحام وجدال ايتميه رك تفكر ايده سزكه مصاحبكز محمد ايچون قطعا جنون اثرى اولميوب دائما قولنده صادق وانجق سزى اوكوكزده اولان عذاب جهنمدن اخافه ايديجيدر

نصف

(٤٧) قل ما سألتكم من اجر فهو لكم ان اجري الا على الله وهو على كل شيء شهيد ❊ ديكه تبليغ رسالت ايچون سزدن اجرت ايستەمشم اجرتكز سزك اولسون بنم اجرم انجق الله تعالانك وعد كريميدر اول هر شيئه مطلعدر بنم صدق وخلوصمى بيلور

(٤٨) قل ان ربي يقذف بالحق علام الغيوب ❊ ديكه ربم عزشانه مستحقنه وحى ورسالتى القا ايدر جمله غيوبى بيليجيدر اكا برشى مخفى دكلدر

(٤٩) قل جاء الحق وما يبدئ الباطل وما يعيد ❊ ديكه اسلام كلدى باطل اولان شرك ظهور واعاده ايتميوب محو اولور

(٥٠) قل ان ضللت فانما اضل على نفسي وان اهتديت فبما يوحي الى ربي انه سميع قريب ❊ ديكه اكر بن ضلالتده اولورسم انك وبالى انجق كندونفسمه در اكر هدايتده اولورسم اول ربم تعالانك وحى والهامى

وكرم وانعاميله درحق تعالى قوللرينك اهتدايه نيازلريني ايشيديجى واميدلرينه يقيندر

(۵۱) وَلَوْ تَرَى إِذْ فَزِعُوا فَلَا فَوْتَ وَأُخِذُوا مِنْ مَكَانٍ قَرِيبٍ ۞ اكر انلره قيامتده قورقولرندن دهشت وحيرت كلدكده سن انلرى كورسك عجايب كوررسنكه انلر ايچون قرار وپناه يوقدر وانلردن عذاب فوت اولمز انلر يقين يردن يعنى روى زميندن زير زمينه ياخود موقفدن ناره اخذ اولنورلر

(۵۲) وَقَالُوا آمَنَّا بِهِ وَأَنَّى لَهُمُ التَّنَاوُشُ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ ۞ وانلر عذاب حلولنده ديه لركه پيغمبره وبعثه ايمان ايتدك والحال انلره نيجه اولوركه بعيد اولان آخرتدن دنيايه كلوب ايمانى تناول ايده لر

(۵۳) وَقَدْ كَفَرُوا بِهِ مِنْ قَبْلُ وَيَقْذِفُونَ بِالْغَيْبِ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ ۞ انلر مقدم تكليف اولندقلرنده الله تعالايه وپيغمبره وبعثه كافر ايديلر وبو كفرلرينك حقيقتنى بيلمكسزين دور ودراز سويلرلردى

(۵۴) وَحِيلَ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ مَا يَشْتَهُونَ كَمَا فُعِلَ بِأَشْيَاعِهِمْ مِنْ قَبْلُ إِنَّهُمْ كَانُوا فِي شَكٍّ مُرِيبٍ ۞ انلر ايله اشتها ايتدكلرى توبه وايمان ودنيايه رجوع بيننه عدم قبول حائل اولوب مقدم كچن انلرك شبيهى كافرلره ايشلندكى كبى بونلره دخى واقع اوله زيرا انلر دنياده بعثدن وانلره نزول عذابدن شك وانكارده ايديلر

— ۳۵ — (سورهٔ فاطر مكيه وهى خمس واربعون آية)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

(۱) الْحَمْدُ لِلّٰهِ فَاطِرِ السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضِ جَاعِلِ الْمَلَائِكَةِ رُسُلًا أُولِي أَجْنِحَةٍ مَثْنَى وَثُلَاثَ وَرُبَاعَ يَزِيدُ فِي الْخَلْقِ مَا يَشَاءُ إِنَّ اللّٰهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۞ حمد اول الله تعالايه مخصوصدركه سموات وارضى يكيدن خلق وايجاد ايديجيدر ملكلرى انبيالرينه كوندرمكه ايكيشر واوچر ودردر قناد صاحبلرى قيلديكه انكله نزول وعروج ايدرلر ديلرسه قنادلرك وسائر اشيانك خلقتنى زياده ايدر الله تعالى هر شيئه قادردر

(۲) مَا يَفْتَحِ اللّٰهُ لِلنَّاسِ مِنْ رَحْمَةٍ فَلَا مُمْسِكَ لَهَا وَمَا يُمْسِكْ فَلَا مُرْسِلَ لَهُ مِنْ بَعْدِهِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۞ الله تعالى (نبوت وعلم وعافيت كبى) رحمتدن بر نعمتى فتح ايده انى امساك ايدر اولمز اول نعمتيكه اول امساك ايده انى ارسال ايدر اولمز الله تعالى جمله يه غالبدر هر فعلنده حكيمدر

(۳) يَا أَيُّهَا النَّاسُ اذْكُرُوا نِعْمَتَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ هَلْ مِنْ خَالِقٍ غَيْرُ اللّٰهِ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ فَأَنَّى تُؤْفَكُونَ ۞ اى ناس الله تعالانك سزه ويرديكى نعمتلرينى ياد ايليك الله تعالادن غيرى بر خالق واميدركه كوكدن يغمور ويردن نباتله سزك رزقكزى ويرهيچ عبادته مستحق كيمسه يوقدر انجق اول الله تعالادر بويله ايكن توحيددن نيجه منصرف اولورسكز

(۴) وَإِنْ يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كُذِّبَتْ رُسُلٌ مِنْ قَبْلِكَ وَإِلَى اللّٰهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ۞ اكر مشركلر سنى تكذيب ايدرلرسه سندن مقدم كچن پيغمبرلر دخى تكذيب اولنديلر انلر صبر ايتديلرسندخى صبرده انلره اقتدا ايله جمله امورك عاقبتى الله تعالايه رجوع ايدر (سنك صبركه انلرك تكذيبنه مجازات ايدر)

(۵) يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَلَا يَغُرَّنَّكُمْ بِاللّٰهِ الْغَرُورُ ۞ اى ناس الله تعالانك حشر وجزا وعدى حق وثابتدر انده خلف ممكن اولمز حيات دنيا سزى مغرور وفريفته ايتمسون (كه آخرتى فراموش ايتميه سز) وشيطان سزى صكره توبه ايدرسكز الله تعالى مغفرت ايدر ديوب الداوب معصيته سوق ايلمسون (اكرچه اول ممكندر لكن طبيعت انى دفع ايدر اميد بله زهر يمكه بكزر)

(۶) إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمْ عَدُوٌّ فَاتَّخِذُوهُ عَدُوًّا إِنَّمَا يَدْعُو حِزْبَهُ لِيَكُونُوا مِنْ أَصْحَابِ السَّعِيرِ ۞ شيطان سزكچون قديم دشمندر سز انى دشمن اخذ ايدوب اندن حذر ايده سز شيطان كندويه تابع اولنلرى اتباع هوا وميل دنيايه دعوت ايدركه جهنم ملازملرندن اوله لر

(۷) الَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ (۸) وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ۞ شونلركه كافر اولديلر انلر ايچون عذاب شديد واردر وانلركه مؤمن اولوب عمل صالح ايشلديلر انلره مغفرت واجر كبير واردر

(۹) أَفَمَنْ زُيِّنَ لَهُ سُوءُ عَمَلِهِ فَرَآهُ حَسَنًا فَإِنَّ اللّٰهَ يُضِلُّ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ فَلَا تَذْهَبْ نَفْسُكَ عَلَيْهِمْ حَسَرَاتٍ إِنَّ اللّٰهَ عَلِيمٌ بِمَا يَصْنَعُونَ ۞ اياشول كمسنه كه سوء عملى تزيين اولنوب هواسى عقلنه غالب اولمغله قبحنى حسن كوره (شول توفيق الهيله حقى بيلوب اعمالنك حسننى قبحندن تمييز ايدن كمسه كبيدر) الله تعالى ديلديكنى ضلالنده ابقا وديلديكنى هدايته القا ايدر سنك نفسك انلرك ضلالتى اوزره مغموم اولمسون الله تعالى انلرك سوء صنيعلرينه عليمدر قيامتده جزالرينى ايدر

(١٠) والله الذى ارسل الرياح فتثير سحابا فسقناه الى بلد ميت فاحيينا به الارض بعد موتها كذلك النشور * اول الله تعالى روزكارلرى كوندروب بونلرى يردن قوپارر واول بلوتلرى برقورمش ميت اولمش بلده يه سوقله مطر انزال ايدوب اول ارضى نباتله احيا ايده رز امدى سزى دخى احيا ايله قبرلركزدن اخراج اول نباتك احيا واخراجى كبيدر

(١١) من كان يريد العزة فلله العزة جميعا اليه يصعد الكلم الطيب والعمل الصالح يرفعه والذين يمكرون السيئات لهم عذاب شديد ومكر اولئك هو يبور * كيمكه عزت مراد ايدرسه الله تعالى يه اطاعت ايتسونكه جميع عزتلر الله تعالى ايچوندر طيب كلاملركه كلمهٔ شهادت وذكر اللهدر الله تعالانك دركاه قبولنه صعود ايدر واول كلام طيبه يى عمل صالح اول دركاهه قالديرر (زيرا عمل صالح اولميجه مجرد كلام مقبول ونافع اولمز) شونلركه قبيح وسوء مكرى نهانى ايشلرلر انلر ايچون عذاب شديد واردر اول كافرلرك مكرى فاسد اولور نافذ اولمز زيرا (امور مقدره ده تغيير اولمز) * دينلديكه بوندن مراد قريشك دار الندوه ده ايتدكلرى كزاوشوردركه پيغمبر عليه السلامى قتل ياحبس ياخود اجلا ايديكه سورهٔ انفالده كچدى

(١٢) والله خلقكم من تراب ثم من نطفة ثم جعلكم ازواجا وما تحمل من انثى ولا تضع الا بعلمه وما يعمر من معمر ولا ينقص من عمره الا فى كتاب ان ذلك على الله يسير * الله تعالى اصلكز آدم عليه السلامى تر ابدن صكره ذريتنى نطفه دن خلق ايتدى صكره اركك دیشى چفت قيلدى ونسوانك حملى ووضعى انجق انك علميله در بركسنه نك عمرندن زياده وناقص اولمز انجق لوح محفوظده زياده ونقصانلغى تقدير اولنديغيدر بو عمرلرك طول وقصرى الله تعالى يه آساندر

(١٣) وما يستوى البحران هذا عذب فرات سائغ شرابه وهذا ملح اجاج ومن كل تأكلون لحما طريا وتستخرجون حلية تلبسونها وترى الفلك فيه مواخر لتبتغوا من فضله ولعلكم تشكرون * طاتلو بحرله آجى دكز ايكيسى برابر اولمز طاتلو ايچيلور آجيسى بوغازى ياقر ايچلمز (مؤمنله كافره تشبيهدر) واول بحرلرك هر بردن تازه لحم يير سكزكه بالقدر وتوزلودكزدن (اينجو ومرجان كبى) حلى چيقاررسكزكه نسالر بكزانى كيرلر واول بحرلرده كميلر صويى يارق بوريدكنى كوررسن تاكه الله تعالانك فضلندن انده تجارت طلب ايدوب شايد شكر ايده سز

(١٤) يولج الليل فى النهار ويولج النهار فى الليل وسخر الشمس والقمر كل يجرى لاجل مسمى ذلكم الله ربكم له الملك والذين تدعون من دونه ما يملكون من قطمير * الله تعالى كيجه يى كوندزه ادخالله كوندزى اوزون ايدر وكوندزى كيجه يه ادخالله كيجه يى اوزون ايدر وشمس وقمرى تسخير ايتدى تاكه مأمور بتلرى وقته دك دور دجريان ايدرلر بوجمله نك خالق وفاعلى ربكز الله تعالى دركه پادشاهلق انكدر الله تعالادن غيرى شول اصنام لركه انلره عبادت ايدرسز خرما چكردككنك شق قدر نفع ايتمكه قادر اولمزلر

(١٥) ان تدعوهم لا يسمعوا دعاءكم ولو سمعوا ما استجابوا لكم ويوم القيامة يكفرون بشرككم ولا ينبئك مثل خبير * اكر اول اصنام لركزه جر نفع يادفع ضرر ايچون دعا ايتسه كز انلر جمادلر در دعاكزى ايشتمزلر اكر ايشيدر اولسه لر دخى نفعه قدرتلرى اولمامغله دعاكزه اجابت ايتمزلردى قيامتده اول بتلر يكز انلرى الله تعالى يه شريك طوتديغكز باطل اولديغنى اعتراف ايدرلر وكفريكزى اقرار ايدرلر اصنام وعبده لرينك حاللرينى سكا الله تعالى خبر ويرديكى كبى كيمسه خبر ويرمز

حزب ٤

(١٦) يا ايها الناس انتم الفقراء الى الله والله هو الغنى الحميد * اى ناس سز الله تعالانك رزق ومغفرت وجمله فضلنه محتاجلرسز الله تعالى جمله دن مستغنيدر جمله موجودات انك نعمتلرينه محتاج اولمغله اك احمد اولمسى حق اولدى

(١٧) ان يشأ يذهبكم ويأت بخلق جديد وما ذلك على الله بعزيز * اكر ديلرسه سزى كيدروب يريكزه مطيع برآخر قوم كتورر بو فعل الله تعالى يه امر عسير دكلدر

(١٨) ولا تزر وازرة وزر اخرى وان تدع مثقلة الى حملها لا يحمل منه شىء ولو كان ذا قربى انما تنذر الذين يخشون ربهم بالغيب واقاموا الصلوة ومن تزكى فانما يتزكى لنفسه والى الله المصير * بر كيمسه آخر كسنه نك كناهنى يوكلنمز اكر ثقيل كناهلو بركسنه كناهنى تحميله برينى دعوت ايتسه اول انك كناهندن برشى يوكلنمز اكر اقرباسى دخى اولورسه يا محمد سن انجق ربلرينى كورمشلر كن عذابندن قورقنلرى ونمازه قائم اولنلرى انذار ايدرسن كيمكه كناهدن صاقنوب پاك اوله اول انجق كندو نفسنى تطهير ايدر جمله نك رجوعى الله تعالى يه در (هر نفسى فعلى اوزره مجازات ايدر)

علامت وار ایدیكه صاغ وصوللرنده یكپاره باغ و بوستانلر بر برینه اتصال اوزره ایدی پیغمبرلری انلره دیدیكه ربكز جل شانه بو سزه و یردیكی رزقلردن اكل ایدك بویله آب وهواسی خوش مثمر شهری الله تعالی سزه احسان ایتمشدر اكا شكر ایدك بوشكر وتوبه كزله رب تعالی سزی مغفرت ایدر

(١٦) فَأَعْرَضُوا فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ سَيْلَ الْعَرِمِ وَبَدَّلْنَاهُمْ بِجَنَّتَيْهِمْ جَنَّتَيْنِ ذَوَاتَيْ أُكُلٍ خَمْطٍ وَأَثْلٍ وَشَيْءٍ مِنْ سِدْرٍ قَلِيلٍ ۞ انلر شكردن اعراض ایتدیلر بز انلره صوسدنك سیلنی كوندردك وانلرك ایكی میوه دار بوستانلرینه بدل آجی نبق وآجی ایلغون اغاجلری كبی آز میوه لو بوستانلر و یردك

(١٧) ذَلِكَ جَزَيْنَاهُمْ بِمَا كَفَرُوا وَهَلْ نُجَازِي إِلَّا الْكَفُورَ ۞ بو نعمته كفرلری سببیله ایدیكه بز انلره جزا ایتدك بز انجق كفران نعم او لنلره جزا ایده رز ۞ منقولدركه بو اولاد سبا یمنده مأرب حوالیسنده ایكی طاغ اراسنده بر بلده ده ساكن اولورلر ایدیكه منبت محل ایدی صولری وافر اولمغله بعضا شجر ولایتك صولری اكادخی ضم اولندقده بلده لرینه ضرر ایدردی بلقیس بر سد یاپوب اوچ كوز ترتیب ایدوب اقتضاسنه كوره صالیو یررلردی میوه لرینك كثرتی اول درجه ده ایدیكه بر كیسه بر زنبیل ایله اغاچلرك التندن كچسه دوكیلن میوه فی الحال زنبیلی طولدیرردی چونكه پیغمبرلرینی تكذیب وشكردن اعراض ایتدیلر الله تعالی بر كوستبكنه امر ایدوب اول سدی دلدكاه بر كیجه خبرلری یوغیكن سد بوشانوب انسان وحیوان تلف ومشهور بوستانلری خراب اولدی

(١٨) وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ الْقُرَى الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا قُرًى ظَاهِرَةً وَقَدَّرْنَا فِيهَا السَّيْرَ سِيرُوا فِيهَا لَيَالِيَ وَأَيَّامًا آمِنِينَ ۞ وسبا شهریله بركت ویردكمز شام بیننی متصل قریه ظاهره لرله معموره قلدق (كه سبا ایله شام بیننده دورت یك یدییوز قریه وار ایدی دینلدی) وكیدوب كلنلرك سیرلرینی تقدیر ایتدك (كه اویله یه دك بر كویه واندن اخشامه دك بر كویه كیدیلوردی) بز انلره دیدككه اول قریه لرده دشمن وآچلق وصوسزلقدن امین اوله رق كیجه وكوندز كزك ۞ چونكه بو بركت وراحت سببیله فقرا دخی كویدن كویه بلا زاد كیدوب كلمكده اولدقلرینه اغنیا تجارلر حسد ایدوب

(١٩) فَقَالُوا رَبَّنَا بَاعِدْ بَيْنَ أَسْفَارِنَا وَظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ فَجَعَلْنَاهُمْ أَحَادِيثَ وَمَزَّقْنَاهُمْ كُلَّ مُمَزَّقٍ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ۞ دیدیلركه یاربنا بو شهرمزله شام بیننده چول پیدا ایله كه زاد وذخیره بولنیوب سفرلرمز

بعید اولسون تاكه هر كس كیدوب كلمكه قادر اولمسون دیو دعا ایتملریله نفسلرینه ظلم ایتدیلر امدی بز انلردن صكره كلنلره حكایه واحواللری مقالهٔ تعجب اولسون دیو هر قبیله لرینی بر مرتبه پراكنده وتفریق ایتدككه (تفرقوا ایدی سبا) دیو ضرب مثل اولدی اشبو مذكورلرده محنتلره صبر ایدیجیلره ونعمتلره شكر ایدیجیلره علامت وعبرتلر واردر

(٢٠) وَلَقَدْ صَدَّقَ عَلَيْهِمْ إِبْلِيسُ ظَنَّهُ فَاتَّبَعُوهُ إِلَّا فَرِيقًا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ۞ ابلیس انلرك حقنده (فبعزتك لاغوینهم اجمعین ولا تجد اكثرهم شاكرین) دیدیكی ظنی تحقیق ایتدیكه اكا تابع اولدیلر انجق مؤمنلردن اولان فرقه تابع اولمدیلر

(٢١) وَمَا كَانَ لَهُ عَلَيْهِمْ مِنْ سُلْطَانٍ إِلَّا لِنَعْلَمَ مَنْ يُؤْمِنُ بِالْآخِرَةِ مِمَّنْ هُوَ مِنْهَا فِي شَكٍّ وَرَبُّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ حَفِيظٌ ۞ ابلیسك انلر اوزره تسلطی انجق بزم علممز تعلق ایتدیكی وجهله آخرته ایمان ایدن كیمسه ایله انك وقوعنه شكده اولان كیمسه‌یی فرق ایچوندر ربك تعالی هر شیئه رقیب ونكهباندر

(٢٢) قُلِ ادْعُوا الَّذِينَ زَعَمْتُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَا يَمْلِكُونَ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ فِي السَّمَوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ وَمَا لَهُمْ فِيهِمَا مِنْ شِرْكٍ وَمَا لَهُ مِنْهُمْ مِنْ ظَهِيرٍ یا محمد مشركلره دیكه اول الله تعالیدن غیری اصنام وملكلردن آلهه زعم ایدوب عبادت ایتدكلر یكزه دعا ایدككه استدیككز شیئی سزه ویرسون وضرركز وقوعنده دفع ایتسون اول آلهه زعم ایتدكلریكز ایسه نه كوكده ونه یرده خیر وشردن ذره اغرلغنجه بر شیئه مالك دكللردر وانلرك نه یراتمقده ونه تصرفده شركتلری یوقدر والله تعالی ایچون انلردن هیچ بر معاونت اولمز بلكه انلر هر شیدن عاجزلر اولوب قطعا ربوبیته صالح دكللردر

(٢٣) وَلَا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ عِنْدَهُ إِلَّا لِمَنْ أَذِنَ لَهُ حَتَّى إِذَا فُزِّعَ عَنْ قُلُوبِهِمْ قَالُوا مَاذَا قَالَ رَبُّكُمْ قَالُوا الْحَقَّ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ۞ عند الله شفاعت نفع ایتمز مكركه الله تعالی شفاعت ایدنه وشفاعت اولننه اذن ویره بر مدت شافع ومشفوع له انتظار وخوفده اولوب تاكه اذن احسانیله انلرك قلبلرندن فزع رفع اولنه بربرلرینه دیه لركه ربكز تعالی شفاعت حقنده نه بیوردی حقله مؤمنلره شفاعته اذن احسان بیوردی دیه لر اول الله تعالی عالی وبیوكدركه اندن اذنسز كیمسه شفاعت ایده مز

حزب ٣

(٢٤) قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلِ اللَّهُ وَإِنَّا أَوْ إِيَّاكُمْ لَعَلَى هُدًى أَوْ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ۞ یا محمد دیكه سمادن باران وزمیندن نباتله

ایدیجی و شاکرلره مکافات ایدیجیدر

(٣٣) الذی احلنا دار المقامة من فضله لا یمسنا فیها نصب ولا یمسنا فیها لغوب ۞ اول الله تعالی بزی فضل و کرمندن دار المقامه اولان جنته انزال ایلدیکه انده بزی رنج و تعب و کلفت و کلال مس ایتمز

(٣٤) والذین کفروا لهم نار جهنم لا یقضی علیهم فیموتوا ولا یخفف عنهم من عذابها کذلک نجزی کل کفور ۞ شونلر که کافر اولدیلر انلر ایچون نار جهنم واردر انلره موت حکم اولنمز که عذابدن قورتیله لر و انلردن عذاب خفیف اولمز کیمکه کفرده و کفران نعمتده اصرار ایدرسه بونک کبی جزا ایدرز

(٣٥) وهم یصطرخون فیها ربنا اخرجنا نعمل صالحا غیر الذی کنا نعمل اولم نعمرکم ما یتذکر فیه من تذکر وجاءکم النذیر فذوقوا فما للظالمین من نصیر ۞ اول کافرلر جهنمده فریاد ایدرلر که یاربنا بزی بو جهنمدن اخراج ایله کیرو دنیایه کوندر که مقدم ایشلدیکمز کفر و عصیان یرینه عمل صالح ایشلیه لم الله تعالی بیوره که بن سزه دنیاده دوشینوب ایله جک و نصیحت قبول ایده جک قدر عمر ویرمدیمیکه اول بلوغدر و سزی بو عذابله قورقودیجی کلدیمی (یعنی سزه پیغمبر و قرآن واقربا و دوستلر کرک موتی واختیار لغکز) نذیر کلدی ایدی امدی عذابی دادک ظالملردن عذابی دفعه نصرت ایدر یوقدر

(٣٦) ان الله عالم غیب السموات والارض انه علیم بذات الصدور ۞ الله تعالی کوکده و یرده کی غیبی بیلور زیرا اول قلبلرده مضمر اولانلری دخی بیلور

(٣٧) هو الذی جعلکم خلائف فی الارض فمن کفر فعلیه کفره ولا یزید الکافرین کفرهم عند ربهم الا مقتا ولا یزید الکافرین کفرهم الا خسارا ۞ اول الله تعالی سزی ریوزنده کچن امتلرک یرینه خلیفه و متمکن قلدیکه زمینک تصرفنی یدیکزه ویردی بودخی بیوک نعمتدر کیمکه بو نلره شکر ایتمیوب کفران نعمه اولورسه جزای کفری انک اوزرینه در کافرلره کفرلری ربلری عندنده انجق اشد بغض ربانی بی و آخرتده خسر انلرینی زیاده ایدر

(٣٨) قل ارأیتم شرکاءکم الذین تدعون من دون الله ارونی ماذا خلقوا من الارض ام لهم شرک فی السموات ام آتیناهم کتابا فهم علی بینة منه بل ان یعد الظالمون بعضهم بعضا الا غرورا ۞ یا محمد مشرکاره دیکه هیچ کوردیکمز میکه الله تعالادن غیری عبادت ایدوب اشراک ایتدیکمز

بتلریکز ارضدن برجزء خلق ایتدیلرمی بکا کوسترک یاخود کوکلرک خلقتنده برشرکتلری وارمی یاخود بزانلره کتاب ویروب اول کتابدن اصناملرینی بزه شریک ایتمکه حجتلری وارمی بلکه انلرک سلفلری خلفلرینه و رؤساسی اسافلنه بو اصنام سزه شفاعت ایدردیو وعدلری انجق مکر و فریب یوزندندر

نصف

(٣٩) ان الله یمسک السموات والارض ان تزولا (٤٠) ولئن زالتا ان امسکهما من احد من بعده انه کان حلیما غفورا ۞ الله تعالی سموات وارضی قدرتیله طوتارکه زائل اولمیه اکر انلر زائل اولسه لر اندنصکره انلری هیچ برکیمسه امساک ایدهمز الله تعالی حلیم و توبه ایدنلری مغفرت ایدیجیدر

(٤١) واقسموا بالله جهد ایمانهم لئن جاءهم نذیر لیکونن اهدی من احدی الامم فلما جاءهم نذیر ما زادهم الا نفورا (٤٢) استکبارا فی الارض ومکر السیئ ولا یحیق المکر السیئ الا باهله فهل ینظرون الا سنت الاولین فلن تجد لسنت الله تبدیلا (٤٣) ولن تجد لسنت الله تحویلا ۞ قریش یهود و نصارانک پیغمبرلرینی تکذیب ایتدکلرینی ایشتدکجه دیرلردیکه لعنت اول اهل کتابلره والله اکر بزه نذیر پیغمبر کلسه اول امتلرک هر برندن زیاده هدایتده اولوردق وقتاکه محمد علیه السلام انلره نذیر پیغمبر کلدکده انلرک حقدن تباعدینی آرتردی یریوزنده کبر و فعل قبیح ایدر اولدقلری حالده اول مکر قبیح ایسه انجق فاعلنه حلول ایدر انلر انجق الله تعالانک رسوللرینی تکذیب ایدن امم سالفه یه ایتدیکی تعذیب سنتنه منتظرلردر امدی سن الله تعالانک سنتیچون تبدیل و تحویل بولمزسن

(٤٤) اولم یسیروا فی الارض فینظروا کیف کان عاقبة الذین من قبلهم وکانوا اشد منهم قوة وما کان الله لیعجزه من شیء فی السموات ولا فی الارض انه کان علیما قدیرا ۞ اهل مکه ارض شام و یمنه کیدر کن یولده کورمزلرمیکه انلردن مقدم پیغمبرلرینی تکذیب ایدنلرک عاقبتلری نیجه اولدی مسکنلری خراب اولمش انلر ایسه بونلردن قوت جهتیله اشد ایدیلر الله تعالایی کوکده و یرده برشی عاجز ایتمزکه انک عذابندن خلاص اوله لر الله تعالی جمیع اشیایه علیم و قدیر اولدی

(٤٥) ولو یؤاخذ الله الناس بما کسبوا ما ترک علی ظهرها من دابة ولکن یؤخرهم الی اجل مسمی فاذا جاء اجلهم فان الله کان بعباده بصیرا ۞ اکر الله تعالی کسب ایتدکلری شرک و معصیت سببیله ناسی مؤاخذه ایتسه

بر بوزنده كزنلرك برينى ترك ايتميوب هلاك ايدردى (نوح عليه السلامك طوفاننده يكده اولنلردن غيريسنى هلاك ايتديكى كبى) ولكن انلرى تقدير اولنان وقته تأخير ايدر وقت مقدرلرى كلدكده الله تعالى قوللرينك اعمالنه بصيردر (جزالرينى ايدر)

- ٣٦ - (سورهٔ يس مكيه وهى اثنان وثمانون آية)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

(١) يٰسٓ ✵ دينلديكه بو لفظ قسمدر ياطى لغتنده يا انسان ديمكدر كه محمد عليه السلامدر ياخود ياسيد البشر ديمكدر ياخود اسم سوره ياسم قرآندر والله اعلم

(٢) وَالْقُرْآنِ الْحَكِيمِ ✵ حكمت صاحبى اولان قرآن حقيچون

(٣) إِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ (٤) عَلٰى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ✵ يا محمد تحقيق سن توحيد وصراط مستقيم اوزره اولان انبيا ومرسليندنسن

(٥) تَنْزِيلَ الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ✵ قرآن الله تعالى انك تنزيليدركه انى تصديق ايتميندن انتقام ايدر وتصديق ايدوب موجبنجه عمل ايدنه رحمت ايدر

(٦) لِتُنْذِرَ قَوْمًا مَا أُنْذِرَ آبَاؤُهُمْ فَهُمْ غَافِلُونَ ✵ تا برقومى انذار ايده سنكه مدت فترتده وفرت اولمغله انلرك بابالرى دخى عذاب الله ايله اخافه اولنمشلر يدى انلرغافللردر

(٧) لَقَدْ حَقَّ الْقَوْلُ عَلٰى أَكْثَرِهِمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ✵ انلرك اكثرينك اوزرينه (لأملأن جهنم) وعيد قولى موجبنجه عذاب حق اولدى انلر ايمانه كلمزلر (كه انلرك كفر وشركلرى اوزره فوت اوله جقلرى علم اللهده مقرردر ابوجهل وامثالى كبى)

(٨) إِنَّا جَعَلْنَا فِي أَعْنَاقِهِمْ أَغْلَالًا فَهِيَ إِلَى الْأَذْقَانِ فَهُمْ مُقْمَحُونَ ✵ بز انلرك بيونلرينه لالهلر قيلمشزدر كه چكه لرينه چيقوب باشلرينى قالدرمشلر وكوزلرينى قپامشلردر حقه بيونلرينى اكمزلر والتفات ونظر ايتمزلر

(٩) وَجَعَلْنَا مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ سَدًّا وَمِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا فَأَغْشَيْنَاهُمْ فَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ ✵ بز انلرك اوكلرينه (طول املى) وآردلرينه (كچمش كناهلرندن غفلتى) سد وكوزلرينى بند ايتدك كه دلائل قدرتى وراه هدايتى كورمزلر * دينلديكه بو ايكى آيت كريمه بنو مخزوم حقنده نازل اولديكه ابوجهل اكر پيغمبرى نمازده كورورسم باشنى قيره يم ديو يمين ايتدى بركون النه برطاش الوب پيغمبر عليه السلام نمازده ايكن واروب النده كى طاشى اورمق ايچون يوقارو قالدردقده طاش النه ياپشوب الى بوينده قالدى اوحال اوزره اصحابنه واروب ماجراينى نقل وانلرانى كوردكلرندنصكره طاش الندن دوشدى برمخزومى اول طاشى الوب بن بونكله

انى قتل ايده رم ديو اوحضرت عليه السلامه يقين وارد قده اعمى اولدى

(١٠) وَسَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أَأَنْذَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنْذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ✵ سن انلرى قورقودرميسن قورقودمزميسن انلرك عندنده برابردر ايمان ايتمزلر (زيرا مشيتده انلرك قتل وموتى كفر ايله اوله جغى حكم اولنمشدر)

(١١) إِنَّمَا تُنْذِرُ مَنِ اتَّبَعَ الذِّكْرَ وَخَشِيَ الرَّحْمٰنَ بِالْغَيْبِ فَبَشِّرْهُ بِمَغْفِرَةٍ وَأَجْرٍ كَرِيمٍ ✵ سن انجق قرآنه تابع وموجبيله عمل ايدن والله تعالى انك هنوز مستور اولان امور اخرويه سندن قورقان كمسنه يى انذار ايدرسن اول وصفلو كيمسه يى دنياده مغفرتله وآخرتده اجر كريم اولان جنتله مژده ايله

(١٢) إِنَّا نَحْنُ نُحْيِي الْمَوْتٰى وَنَكْتُبُ مَا قَدَّمُوا وَآثَارَهُمْ وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ فِي إِمَامٍ مُبِينٍ ✵ بز موتالرى بعثله وجاهللرى هدايتله احيا ايدرز وهركسك كوندردكلرى خير وشر عمللرينى يازارز واثر حسنه لرينى دخى يازارز (علم اوكرتمك وجامع ومدرسه ياپمق وكتاب تصنيف ايتمك وامثالى كبى على قول آثار ايز يعنى آدم معناسنه اولمغله جامعه كتدكلرى خطوه لرك دخى عدد ينى يازارز) حفظ وتعداد وبيان ايتديكمز شيئى جميعا لوح محفوظده در * دينلديكه بنو سلمه ديديلركه يارسول الله بزم خانه لرمز مسجده بعيد اولمغله يقين خانه تدارك ايتسك نيجه اولور بو آيت نزول ايله پيغمبر عليه السلام بيورديلركه اى بنى سلمه يريكزده اولك كه سزك آدملريكزسزه اجر يازيلور

(١٣) وَاضْرِبْ لَهُمْ مَثَلًا أَصْحَابَ الْقَرْيَةِ إِذْ جَاءَهَا الْمُرْسَلُونَ ✵ يا محمد كفار مكه يه انطاكيه اهاليسنك قصه سنى انلرك حالنه مثل ذكرايتكه اول انطاكيه اهاليسنه عيسى عليه السلامك رسوللرى كلدى

(١٤) إِذْ أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمُ اثْنَيْنِ فَكَذَّبُوهُمَا فَعَزَّزْنَا بِثَالِثٍ فَقَالُوا إِنَّا إِلَيْكُمْ مُرْسَلُونَ ✵ زيرا انلره عيسى عليه السلامك ايكى رسوللرينى كوندردك (دينلديكه انلر يوحنا ويا وليس ايديلر) اهل انطاكيه اول ايكيسنى تكذيب ايتمكله اول رسولله اوچنجى شمعونله تقويت ويردك اول اوچ رسوللر انطاكيه اهاليسنه بز سزى ايمانه دعوت ايچون ارسال اولندق ديديلر * منقولدركه عيسى عليه السلام ياخليفه سى شمعون حواريوندن ايكى كمسنه يى اهاليسنى ايمانه دعوت ايچون انطاكيه يه كوندردى انلر شهره يقين كلدكلرنده كورديلركه بر پير قيونلرينى اوتلادر اكا سلام ويرديلر پير انلردن كيملرسز ديو سؤال ايلدى انلرد يديلركه عيسى عليه السلامك رسوللرى يز كلدككه بو شهرك خلقنى اوثان عبادتندن منعله رحمن

عبادته دعوت ايده‌لم ديو ديديكه سزك بو دعواكزه برهانكز وارمی انلر بلى خسته‌لره شفا وابرص واكمه علتنه افاقت ويرورز ديديلر اول اختيار ديديكه بنم براوغلم وار برقاچ سنه خسته در اطباء علاجدن عاجز اولديلر اكر آنی قورتاررسكز بن سزك الهكزه ايمان ايده‌رم رسوللر خسته‌نك يانته واروب دعا ايتدكلرنده فى الحال صحت كامله بولدى اول پيرايمان كتورديكه اول (حبيب نجار) درصاحب يس ديديلور پيغمبر عليه السلامك بعثتندن التيوز سنه مقدم ايمانه كلمشدرالقصه بو ايكى رسولك خبرى انطاكيه‌ده شايع اولوب دعالرى بركاتيله چوق خسته‌لر افاقت بولدى عاقبت اول شهرك ملكى انلرك ناسى بت پرستلكدن منع ايتدكلرينى ايشتدكده آنلرى زندانه وضع ايلدى انلرك ارديجه شمعون تبديل هيئتله انطاكيه‌يه كلوب اول ملكك مقربلريله الفت وكيده‌رك علم وحكمتى سببيله ومقربلرك وساطتيله اول ملكه نديم ومصاحب اولدى شمعون ملكله بتخانه‌يه كيدوب خدايه سجده ايتدكجه كورنلر آنى بت پرست ظن ايدرلردى پادشاه اكا اعتماد تام ايدوب امورنده آنكله مشورت ايدردى بركون شمعون پادشاهدن سؤال ايتديكه اى ملك زندانده ايكى غريب كمسنه وارايمش اياحبسلرينه سبب ندر ديدى ملك انلر بنلردن غيرى الله وارد يو دعوى ايدرلرمش ديدى شمعون نه عجايب دعوالرى وارايمش شونلرى كتورتسه‌كز كورسك ديدى كتوردكلرنده شمعونى كوروب جسارته كلديلر شمعون انلره كيمه عبادت ايدرسز ديو سؤال ايلدى سموات وارضك خالقنه عبادت ايده‌رز ديديلر شمعون سزك الهكز نه يپار ديدى انلر اعمايى بينا ايدر ديديلر شمعون ملكدن برذاتى اعمى طلب ايلدى كتوردكلرنده شمعون انلره الهكزه سويليك بونى بينا ايلسون ديدى دعا ايتمكلريله فى الحال كوزلرى آچلدى شمعون پادشاهه اى ملك بزدخى آلهه‌لرمزه دعا ايتسه‌كده بويله ايشلر كورسه‌لرديدى ملك شمعونه بواشجه ديديكه بيلورسنكه بزم آلهه‌لرمز كورمز ايشتمز وبرشيئه قدرتلرى يوقدر شمعون بو صحبتدن اغماضله تكرار اول رسوللره اى جوانلر سزك الهكزك دخى نه قدرتى واردر ديدى انلر موتايى احيا ايدر ديديلر شمعون انلره اكر سزك الهكز بونى دخى يپارسه جمله مز سزك الهكزه ايمان ايده‌رز ديدى پادشاهك چندروزدن مقدم فوت اولمش برقزى اولمغله دعا ايتدكلرنده زنده اولوب اوحالده پادشاه وحاضر اتباعى ايمان ايتديلر

﴿١٤﴾ قالوا ما انتم الا بشر مثلنا وما انزل الرحمن من شیء ان انتم الا تكذبون ۞ انطاكيه اهاليسى ديديلركه سز دخى بزم كبى بشرسز بزم اوزريمزه فضيلتكز يوقدر الله تعالى بشره وحى ورسالتدن برشى كوندرمشدر بلكه سز دعواكزده كذب ايدرسز

﴿١٥﴾ قالوا ربنا يعلم انا اليكم لمرسلون ۞ رسوللر ديديلركه ربمز جل شانه بيلوركه بزانك امريله عيسى عليه السلامك سزى ايمانه دعوته رسوللريوز

﴿١٦﴾ وما علينا الا البلاغ المبين ۞ بزم مأموريتمز انجق آشكار تبليغ رسالتدر (اكر قبول ايتمزسه‌كز سزه عذاب كلور)

﴿١٧﴾ قالوا انا تطيرنا بكم لئن لم تنتهوا لنرجمنكم وليمسنكم منا عذاب اليم ۞ انلر ديديلركه (سز بوشهره كله‌لى يغمور ياغمه‌دى) سزكله تشأم ايتدك اكر بو دعواكزدن دونمزسه‌كز سزى رجم ايده‌رز وبزدن سزه عذاب اليم طوقنور

﴿١٨﴾ قالوا طائركم معكم ائن ذكرتم بل انتم قوم مسرفون ۞ رسوللر ديديلركه سزك تشأمكزه سبب اولان (سوء عقائدكز واعمال باطله‌كز) سزكله بيله‌در آيا سز نصيحت اولند يغكزى تشأم عدايدوب رجمله قورقودرميسكز بلكه سز عصيانده حدى تجاوز ايتمش برقوم سكز

﴿١٩﴾ وجاء من اقصا المدينة رجل يسعى قال يا قوم اتبعوا المرسلين

﴿٢٠﴾ اتبعوا من لا يسئلكم اجرا وهم مهتدون ۞ شهرك بعيدجه محلندن بررجل (كه حبيب نجاردر) سكرده‌رك كلوب ديديكه ياقوم اول رسوللره تابع اولك والله تعالى يه ايمان ايدك انلره تبعيت ايدك كه تبليغ رسالتلر ايچون سزدن اجرت استميورلر انلر دنيا وآخرت خيرينه دعوت وهدايت ايدرلر ۞ منقولدركه اهالئ شهر بو رسوللرك حالنى وبعضلرك ايمانه كلدكلرينى ايشتدكلرنده انلره قصد ايتدكلرينى حبيب نجار خبر آلمغله سرعتله كلوب آيت كريمه منطوقنجه نصيحت ايتدكده انلر حبيبه سن بزم آلهه‌لرمزى تركله انلرك اللهنه عبادت ايتمك استرسن ديو طعنلرنده ديديكه

﴿٢١﴾ ومالى لا اعبد الذى فطرنى واليه ترجعون ۞ بكا نوله‌ديكه بنى خلق ايدن الله تعالى يه عبادت ايتميم موتدنصكره جمله‌رجوعكز اكادر (سوء اعما لكزك جزاسنى انده معاينه ايدرسكز)

﴿٢٢﴾ ءاتخذ من دونه آلهة ان يردن الرحمن بضر لا تغن عنى شفاعتهم شيئا ولا ينقذون

﴿٢٣﴾ انى اذا لفى ضلال مبين ۞ بن الله تعالادن غيرى اصنامى آلهه اتخاذ ايدرميم اكر الله تعالى بكا ضرر مراد ايتسه زعمكز اوزره اول اصنامك شفاعتى بندن اول ضررى دفع ايدوب بنى قورتره مز

بو تقدیرجه بن ضلالت ظاهره ده اولمش اولورم

(٢٤) انی آمنت بربکم فاسمعون ❁ ربکز تعالی یه بن ایمان ایتدم بندن ایشیدك ❁ دینلدیکه اول قوم چونکه حبیبدن بو کلاملری ایشتدیلر جمله قالقوب انی قتل ایتدیلر

(٢٥) قیل ادخل الجنة قال یا لیت قومی یعلمون (٢٦) بما غفر لی ربی وجعلنی من المکرمین ❁ قتل اولندیغی آنده روحنه سائر شهدا ارواحی کبی جنته کیر دینلدی حبیب اوحینده دیدیکه نولیدی ربم عز شانه نك بنی مغفرت ایتدیکنی واکرام اولنمشلردن قیلدیغنی قومم بیلیدی (انکله کفردن توبه ایدوب ایمانه داخل اوله لردی)

(٢٧) وما انزلنا علی قومه من بعده من جند من السماء وما کنا منزلین ❁ حبیبك قتلندن صکره بزانك قومی اوزره سمادن هلاکلری ایچون ملائکه عسکری کوندرمدك (که خوار و بی مقدار قوم در زیرا لشکر ملائکه تعظیما پیغمبرانه کوندریلور بدر و خندق غزاسنده اولدیغی کبی)

(٢٨) ان کانت الا صیحة واحدة فاذا هم خامدون ❁ اول قوم جبریل علیه السلامك انجق بر صیحه سیله سونمش قور کبی میتلر اولدیلر

(٢٩) یا حسرة علی العباد ما یأتیهم من رسول الا کانوا به یستهزؤن ❁ ای دریغا شول قوللره که هربار انلره پیغمبر کلدکجه استهزا ایدرلردی

(٣٠) الم یروا کم اهلکنا قبلهم من القرون انهم الیهم لا یرجعون ❁ اهل مکه بیلمدیلرمیکه انلردن اول کلن قرونلردن نیجه لرینی هلاك ایتدك انلرك هیچ بری کیرو دنیایه رجوع ایتمزلر

(٣١) وان کل لما جمیع لدینا محضرون ❁ ناسك کلیسی قیامتده بزم درکاهمزه احضار اولنورلر

(٣٢) وآیة لهم الارض المیتة احییناها واخرجنا منها حبا فمنه یأکلون ❁ وحدانیت وقدرتمزه علامتدرکه انلر ایچون قورومش یری یغمورله احیا ایدوب اندن حبوبات چیقاروب اندن اکل ایدرلر

(٣٣) وجعلنا فیها جنات من نخیل واعناب وفجرنا فیها من العیون

(٣٤) لیأکلوا من ثمره وما عملته ایدیهم افلا یشکرون ❁ واول ارضده بز خرما اغاجلری واوزم چبوقلریله بوستانلر قیله رز و یردن عیونلر چیقاروب نهرلر آقیدیرزتاکه اول اغاجلرك میوه لرندن یه لر حالبوکه انلرك خلقنه انلرك اللری

عمل ایتمامشدر (بو محلده ما نافیه اولدقده مراد انهار در نافیه اولمزسه بوستانلر مراد اولور) آیا بو نعمتلره شکر ایدوب توحید ایتمزلرمی

(٣٥) سبحان الذی خلق الازواج کلها مما تنبت الارض ومن انفسهم ومما لا یعلمون ❁ الله تعالی شایان اولمین صفتدن منزه در و هر شیئك خلقنده قدرت کامله سی وارد رکه یردن بتوردیکی اشجار و حبوبات و نباتدن انواعنی ونفس انساندن رجال ونسایی خلق ایتدی وانلرك بیلدیکی ومطلع اولمدیغی جفتلری اشیادن دخی خلق ایتدی

(٣٦) وآیة لهم اللیل نسلخ منه النهار فاذا هم مظلمون ❁ وبزم وحدانیت وقدرتمزه دلیل آخر بیجه درکه بزاندن نهاری نزع ایده رز اول زمانده انلر ظلمته داخل اولورلر

(٣٧) والشمس تجری لمستقر لها ذلك تقدیر العزیز العلیم ❁ وبر دلالت دخی کونش دائما حد معینی اولان قرار کاهنه دك کیدوب صکره رجوع ایدر بو منوال اوزره شمسك جریانی الله تعالانك تقدیریدر که قدرتیله هر مقدوره غالب وعلمی هر معلومی محیطدر

(٣٨) والقمر قدرناه منازل حتی عاد کالعرجون القدیم ❁ وقمرك سیرینه دخی منزللر تقدیر وتعیین ایلدك (که یکرمی سکز منزلدر) حتی اول قمر عودتنده خرمانك دالی قوریوب انجه وصاری ویای شکلنده بوکلدیکی کبی اولور

(٣٩) لا الشمس ینبغی لها ان تدرك القمر ولا اللیل سابق النهار وکل فی فلك یسبحون ❁ سیرده شمسك قمره ایرشمسی اولمز (که قمر سریع السیر شمس بطیء السیردر) ولیل دخی نهاری سبقت ایتمز (بلکه اوقات معینه ایله بر برلرینی تعاقب ایدرلر) وهر بری یعنی شمس وقمر وکواکب خمسهٔ متحیره کندو فلکلرنده سیر ایدرلر

(٤٠) وآیة لهم انا حملنا ذریتهم فی الفلك المشحون (٤١) وخلقنا لهم من مثله ما یرکبون ❁ وانلره قدرتمزه بر نشانه دخی بابالرینی وسائر حیوانانی نوح علیه السلامك طولمش سفینه سنه تحمیل ایتدك یاخود انلرك اولادلرینی تجارت ایچون یار محله کتمکه قدرتلری اولمین صبیانلرینی کمیلره یوکلندك وانلره سوار اولمق ایچون کمی مثللو قایق و پیاده و درهلر خلق ایتدك

(٤٢) وان نشأ نغرقهم فلا صریخ لهم ولا هم ینقذون ❁ اکر دیلرسك انلری غرق ایدرز اول آنده انلر ایچون مدد وخلاص ایدر بو قدر

(٤٤) اِلَّا رَحْمَةً مِنَّا وَمَتَاعًا اِلَى حِينٍ ۞ انجق انلری رحتمزدن اجللری کلنجیه دك یشامه‌لری ایچون غرق ایتمیز

(٤٥) وَاِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّقُوا مَا بَيْنَ اَيْدِيكُمْ وَمَا خَلْفَكُمْ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ۞ اول کافرلره سزدن مقدم پیغمبرلری تکذیب ایدن امتلره دنیاده اولان عذابدن وآخرتده اوله جق عذاب جهنمدن قورقوب ایمانه کلك که شاید رحمت اولنه سکز دینلسه انلر اعراض ایدرلر

(٤٦) وَمَا تَأْتِيهِمْ مِنْ آيَةٍ مِنْ آيَاتِ رَبِّهِمْ اِلَّا كَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ ۞ ربلری جل شانه‌نك آیتلرندن انلره برآیت کلمدی الا عنادلرندن ناشی اندن اعراض ایدر اولدیلر

(٤٧) وَاِذَا قِيلَ لَهُمْ اَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللّٰهُ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا اَنُطْعِمُ مَنْ لَوْ يَشَاءُ اللّٰهُ اَطْعَمَهُ اِنْ اَنْتُمْ اِلَّا فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ۞ انلره الله تعالانك سزه ویردیکی رزقدن فقرایه انفاق ایدك دینلسه اول کافرمؤمنلره استهزا طریقیله دیرکه اول فقرایی بزمی اطعام ایده‌لم اکر الله تعالی مراد ایدیدی اکا رزق اعطاسیله اطعام ایدردی ای مؤمنلر سز مشیته مخالف امر ایتمکله ضلالت ظاهره ده سز (یعنی الله تعالی انلری اطعامه قادر ایکن ایتمیوب بز نیچون ایده‌لم) دیرلر

(٤٨) وَيَقُولُونَ مَتَى هٰذَا الْوَعْدُ اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۞ ودیرلرکه وعد ایتدیککز بعث نوقت اولور بزه خبر ویرك اکر صادقلردن ایسه کز

(٤٩) مَا يَنْظُرُونَ اِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً تَأْخُذُهُمْ وَهُمْ يَخِصِّمُونَ ۞ انلر انجق نفخهٔ اولی یه منتظرلردر که انلر تجارت ومخاصمه‌لرنده ایکن اول نفخه انلری اخذ ایدر

(٥٠) فَلَا يَسْتَطِيعُونَ تَوْصِيَةً وَلَا اِلَى اَهْلِهِمْ يَرْجِعُونَ ۞ انلر بازارده تجارتده ایکن وصیته واهلنه رجوعه وقت وقدرتلری اولمیوب دفعةً فوت اولورلر

(٥١) وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَاِذَا هُمْ مِنَ الْاَجْدَاثِ اِلَى رَبِّهِمْ يَنْسِلُونَ ۞ (قرق ییلدنصکره) نفخهٔ بعث صوری چالندقده ناس قبرلرندن قالقوب ربلری عزشانه طرفنه سرعتله کیدرلر

(٥٢) قَالُوا يَا وَيْلَنَا مَنْ بَعَثَنَا مِنْ مَرْقَدِنَا هٰذَا مَا وَعَدَ الرَّحْمٰنُ وَصَدَقَ الْمُرْسَلُونَ ۞ اولزمان دیرلرکه وای بزه بزی یتاغمزدن کیم اویاردی قالدردی ملکلر دیرلرکه بو الله تعالانك وعد ایتدیکی وپیغمبرلرك صدقله تبلیغ ایتدکلری قیامتدر

(٥٣) اِنْ كَانَتْ اِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً فَاِذَا هُمْ جَمِيعٌ لَدَيْنَا مُحْضَرُونَ ۞ اول نفخهٔ اخیره انجق برصیحه درکه انکله خلقك جمیعی حساب ایچون درکاهمزه حاضر اولنورلر

(٥٤) فَالْيَوْمَ لَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَلَا تُجْزَوْنَ اِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۞ اولکونده برنفس هیچ برشیئله ظلم اولنمز انجق دنیاده ایشلدیکی خیر وشر نه ایسه انکله جزا اولنورلر

(٥٥) اِنَّ اَصْحَابَ الْجَنَّةِ الْيَوْمَ فِي شُغُلٍ فَاكِهُونَ ۞ اول کونده اصحاب جنت صفادن نه که خاطرلرینه کلورسه اندن زیاده واثمار وانعام الهیله فرح وسرورده دیرلر

(٥٦) هُمْ وَاَزْوَاجُهُمْ فِي ظِلَالٍ عَلَى الْاَرَائِكِ مُتَّكِئُونَ ۞ انلر ومؤمنه ازواجلری وحوریلر ایله کولکه‌لرده سریر وتختلر اوزره اوتورلر

(٥٧) لَهُمْ فِيهَا فَاكِهَةٌ وَلَهُمْ مَا يَدَّعُونَ ۞ انلر ایچون جنتده هرنوع میوه‌لر وهر استدکلری وآرزو ایتدکلری حاضردر

(٥٨) سَلَامٌ قَوْلًا مِنْ رَبٍّ رَحِيمٍ ۞ انلرك مطالب اعلالری اولان الله تعالادن بلاواسطه سلامدر * جابر بن عبدالله نقل ایدرکه پیغمبر علیه السلام بیوردیلرکه اهل جنت جنتده نعیمه مستغرق صفاده ایکن اوزرلرینه برنور شعشعه‌سی پیدا اولوب باشلرینی قالدردقلرنده رب تعالی انلره سلام ویره اکا نظرلری حالنده نعیم جنتدن برشیئه التفات ایتمیه‌لر بعد الاحتجاب اول نورك برکتی دائما اوزرلرنده قاله

(٥٩) وَامْتَازُوا الْيَوْمَ اَيُّهَا الْمُجْرِمُونَ ۞ (ناس محشرده ایکن اولکونده ندا اولنورکه) ای مشرکلر موحدلردن وای منافقلر مخلصلردن آیریلك (دیو موحد ومخلص جنته مشرك ومنافق جهنمه سور یلور

(٦٠) اَلَمْ اَعْهَدْ اِلَيْكُمْ يَا بَنِي آدَمَ اَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ اِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ۞ (کفار جهنمه سوریلورکن انلره دینورکه) ای بنی آدم شیطانه اطاعت ایتمیك اول سزه آشکار دشمندر دیو سزه بیان ایتمدکمی

نصف

(٦١) وَاَنِ اعْبُدُونِي هٰذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ۞ وسزه امر ایلدمکه بکا اطاعت ایدوب بنی توحید ایده‌سزکه طوغری یول بودر

(٦٢) وَلَقَدْ اَضَلَّ مِنْكُمْ جِبِلًّا كَثِيرًا اَفَلَمْ تَكُونُوا تَعْقِلُونَ ۞ اول

شيطان سزدن چوق خلق ضلالته دوشردی آیا سز تعقل ایتمدیکزمی (کهانك دوزاغنه دوشدیکز)

(٦٣) هٰذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ❊ (انلر جهنمه یقین کلدکلرنده دنیله) اشته جهنم بودرکه دنیاده سزه وعد اولنمشیدی

(٦٤) اِصْلَوْهَا الْيَوْمَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ❊ الله تعالایی وانبیایی انکار ایتدیککز سببیله بو کون اکا کیرك

(٦٥) اَلْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلٰى اَفْوَاهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَا اَيْدِيهِمْ وَتَشْهَدُ اَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ❊ بو کونده بز انلرك اغزینه مهر وضعیله کلامدن منع ایدرز وانلرك دنیاده کسب ایتدکاری عملری یدلری بزه سویلر وآیاقلری شهادت ایدرلر ❊ مرویدرکه حق تعالی مؤمن قوللرینه دخی اعماللرندن سؤال نه کتوردکز بیوردقده جوابلرندن عبادت وخیراتلرینی لسانلریله سویلیه میوب اعضالری سویلیه حتی پارمقلری ایتدکاری تسبیحلری سویلیه‌لر

(٦٦) وَلَوْ نَشَاءُ لَطَمَسْنَا عَلٰى اَعْيُنِهِمْ فَاسْتَبَقُوا الصِّرَاطَ فَاَنّٰى يُبْصِرُونَ ❊ اکر دیلسك دنیاده انلرك کوزلری اوزره رقم محو چکردك یعنی کوز یرلری بلورسز اعمی ایدردك شویله که یالکز معتادلری اولان طریقه عباناکیده بیلورلردی آنی دخی نیجه کورلردی

(٦٧) وَلَوْ نَشَاءُ لَمَسَخْنَاهُمْ عَلٰى مَكَانَتِهِمْ فَمَا اسْتَطَاعُوا مُضِيًّا وَلَا يَرْجِعُونَ ❊ اکر دیلسك انلری جماداتدن برشیئه مسخ وتبدیل ایدردك نه ایلرو ونه کیرو کتمکه قادر اولمیه‌لردی

(٦٨) وَمَنْ نُعَمِّرْهُ نُنَكِّسْهُ فِي الْخَلْقِ اَفَلَا يَعْقِلُونَ ❊ اول کمسه‌یه‌که بز عمر طویل ویررز انك خلقتنی تبدیل ایله قوتنی ضعفه چویررز تعقل ایتمزلرمی) که اکا قادر اولان الله تعالی طمس ومسخه دخی قادر در)

(٦٩) وَمَا عَلَّمْنَاهُ الشِّعْرَ وَمَا يَنْبَغِي لَهُ اِنْ هُوَ اِلَّا ذِكْرٌ وَقُرْاٰنٌ مُبِينٌ ❊ بز محمد علیه السلامه شعری تعلیم ایتمدك اکا شاعر دیمك دخی لایق اولمزا کاوحی اولنان کلام انجق موعظه وفرائض وحدود واحکامی بیان ایدر قرآندر ❊ مرویدرکه اول حضرت علیه السلام نزمانکه بیته تمثیل برکلام بیورسه‌لر اسانلرینی نظم سمتندن انحراف ایدرلردی حتی بردفعه کلاملرنده (کفی الاسلام والشیب للمرء ناهیا) واقع اولمغله صدیق اکبر رضی الله تعالی عنه دیدیکه یارسول الله قائل بونی (کفی الشیب والاسلام للمرء ناهیا) دیمش بنه تکرار اولکی سویلدکاری کبی

بیوردیلر ابو بکر رضی الله تعالی عنه دیدیکه بن شهادت ایدرمکه الله تعالانك رسولیسین وسکا شعری تعلیم ایتمدی ولایق کورمدی (انا النبی لا کذب انا ابن عبد المطلب) کلامی قصد وتکلفسز واقع اولمشدر

(٧٠) لِيُنْذِرَ مَنْ كَانَ حَيًّا وَيَحِقَّ الْقَوْلُ عَلَى الْكَافِرِينَ ❊ تاکه اول قرآن (یا محمد علیه السلام دیری اولان یعنی عاقل وفهیم اولوب) قلبی دیری اولان کیمسه‌یی انذار ایده (زیرا غافل وجاهل میت کبیدر) قرآنی قبول ایتمین کافرلر اوزرینه کلمهٔ عذاب واجب اولور

(٧١) اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّا خَلَقْنَا لَهُمْ مِمَّا عَمِلَتْ اَيْدِينَا اَنْعَامًا فَهُمْ لَهَا مَالِكُونَ ❊ انلر کورمزلر بیلمزلرمیکه انلر ایچون کیمسه ایله مشارکتمسزین قدرتمزله ابل وبقر وغنم خلق ایتدککه انلرك ضبط وتصرفنه انلر مالك اولدیلر

(٧٢) وَذَلَّلْنَاهَا لَهُمْ فَمِنْهَا رَكُوبُهُمْ وَمِنْهَا يَاْكُلُونَ ❊ اول حیوانلری انلره رام ایلدککه انلره بنرلر ولحملرینی اکل ایدرلر

(٧٣) وَلَهُمْ فِيهَا مَنَافِعُ وَمَشَارِبُ اَفَلَا يَشْكُرُونَ ❊ واول حیوانلرده انلر ایچون یاغی وقیللرندن منفعت وسودندن ایچمك اولمغله آیا بو نعمتلره شکر ایتمزلرمی

(٧٤) وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللّٰهِ اٰلِهَةً لَعَلَّهُمْ يُنْصَرُونَ ❊ مشرکلری الله تعالادن غیری آلهه اتخاذ ایتدیلرکه امید ایدرلردیکه اصناملرندن انلره یاردم اوله

(٧٥) لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَهُمْ وَهُمْ لَهُمْ جُنْدٌ مُحْضَرُونَ ❊ انلرك اول اصناملری انلره یاردمه قدرتلری یوقدر همان مشرکلر اول بتلرینی حفظه حاضر عسکرلردر

(٧٦) فَلَا يَحْزُنْكَ قَوْلُهُمْ اِنَّا نَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ❊ انلرك (الله تعالایه شریك واولاد وسکا سحر وشعر اسنادلری) کلاملری سکا حزن ویرمسون بز انلرك اسرار واعلان ایتدکاری شیئی بیلورز (اکا کوره جزالرینی ویررز)

(٧٧) اَوَلَمْ يَرَ الْاِنْسَانُ اَنَّا خَلَقْنَاهُ مِنْ نُطْفَةٍ فَاِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُبِينٌ ❊ بز انلری منیدن خلق ایتدیکمزی انسان کوروب بیلمزمیکه اویله ایکن انلر آشکار خصم وجدال مقامنده اولور (انی نطفه‌دن خلق ایدن باری تعالی بعثه دخی قادردر

(٧٨) وَضَرَبَ لَنَا مَثَلًا وَنَسِيَ خَلْقَهُ قَالَ مَنْ يُحْيِي الْعِظَامَ وَهِيَ رَمِيمٌ ❊ بو کموکی اوفاتمغله بزه کویا عجب ضرب مثل ایدرمع هذا کموکی احیادن اغرب کندونك منیدن خلق اولندیغنی اونودر ودیرکه بو چورومش کموکاری کیم

يرلدر * روايت اولنديكه ابى بن خلف النده بر چوريمش كميكله حضور نبوى يه كلوب انى اليله اوفالدى يغفد نصكره ديديكه اعتقاد ايدرميسنكه بو كميكى بوندن نصكره كيم احيا ايده پيغمبر عليه السلام بيورديكه بلى الله تعالى بونى وسنى دخى قيامتده بعث ايدوب وجهنمه ادخال ايدر اول سببدن بو آيت كريمه لر نازل اولدى

﴿٧٨﴾ قل يحييها الذى انشأها اول مرة وهو بكل خلق عليم *

يا محمد سن ديكه اول كميكلرى انى هيچ يوقدن وار ايدوب خلق ايدن الله ذو الجلال كمال قدرتيله انى ديرلدر اول الله تعالى طاغلمش اجزالرى جمع ومجددا خلق اتمكه قادر وعالمدر

﴿٧٩﴾ الذى جعل لكم من الشجر الاخضر نارا فاذا انتم منه توقدون *

كه اول الله تعالى يشل اغاجدن آتش چيقارر كه سزاندن آتش ياقرسز * باديه عربده مرخ وعفار ديرلر ايكى اغاج اولور كه انلرى عربلر هنوز يشل آبدار ايكن دالالرندن كسوب بربرينه سورمكله آتش چيقار يعنى يشل آبدار اغاجدن آتش چيقارن الله تعالى قورمش شيئه طراوت ويرمكه قادردر

﴿٨٠﴾ او ليس الذى خلق السموات والارض بقادر على ان يخلق مثلهم بلى وهو الخلاق العليم * اجرام عظيمه دن اولان سموات وارضى خلق ايدن الله عظيم الشان قادر دكلميدر كه انلرك مثل صغيرى اولان اجسام حقيره يى خلق ايده بلى قادردر واول الله تعالى جميع مخلوقاتى خلق ايديجى وكيفيت احواللرينى بيليجيدر

﴿٨١﴾ انما امره اذا اراد شيئا ان يقول له كن فيكون * انك شانى برشيئك وجوده كلمسنى مراد ايتدكده همان اول شيئه اول ديو امر ايتمكدر در عقب اولور

﴿٨٢﴾ فسبحان الذى بيده ملكوت كل شىء واليه ترجعون *

اول الله تعالى نقايصدن منزه پاك وصاحب قدرتدر جميع اشيا يد قدرتنده در قيامتده اكا رجوعله اعماللكز اوزره جزا الورسكز

ـ ٣٧ ـ (سورة الصافات مكية وهى مائة واحدى وثمانون آية)

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ والصافات صفا ﴿٢﴾ فالزاجرات زجرا ﴿٣﴾ فالتاليات ذكرا

﴿٤﴾ ان الهكم لواحد * مقام عبوديتده صف صف طوروب وشياطينى سما كلامنى سرقتدن وناسه تعرضدن زجر وطرد ايدن وانبيا واوليايه آيات قدسيه والهام الهيه يى تلاوت وذكر ايدن ملكلر حقيچون تحقيق سزك

الهكز بردر * بو آيت كريمه لر جمله مفسرين قولنجه قسم اولمغله انجق بو قسملر ملائكه ايله ياخود جهادده غازيلر ايله ياخود علماء عاملين ايله ياطيور ايله يا ارواح ايله اوله العلم عند الله تعالى

﴿٥﴾ رب السموات والارض وما بينهما ورب المشارق * سموات وارضك وبينلرنده اولان مخلوقاتك ومشرقلرك ربيدر (زيرا كواكبك كون بكون مشرق ومغربلرى مختلفدر)

﴿٦﴾ انا زينا السماء الدنيا بزينة الكواكب * بز سماء دنيايى يلدزلرك زينتيله زينتلدك

﴿٧﴾ وحفظا من كل شيطان مارد * اول سمايى اطاعتدن خارج هر شيطاندن شهابلرله حفظ ايتدك

﴿٨﴾ لا يسمعون الى الملاء الاعلى ويقذفون من كل جانب ﴿٩﴾ دحورا ولهم عذاب واصب * اول شيطانلر ملاء اعلى (ملائكه) نك تكلملرينى ايشيده مزلر كه هر جانبدن (صعود مراد ايتدكلرنده) شهابله رمى اولنوب طرد وطرد اولنورلر وانلر ايچون عذاب دائمى واردر

﴿١٠﴾ الا من خطف الخطفة فاتبعه شهاب ثاقب * مكركه شيطانلردن برى ملكلردن بر كلام سرقه ايدوب قاپسه در عقب يلدز كبى پارلاق برشهاب اكا ايشوب قتل واحراق ايدر

﴿١١﴾ فاستفتهم اهم اشد خلقا ام من خلقنا انا خلقناهم من طين لازب * يا محمد مشركلردن سؤال ايله كه خلقت جهتيله انلرمى قوى واشددر يوخسه ذكر ايتديكمز ملائكه وكوكلر وارض وبينلرنده اولان مخلوقات وكواكب ومشارق وشهاب ثاقبمى قوى واشددر مع هذا بز انلرك اصلى اولان آدمى جزئى چاموردن خلق ايتدك (خلقتلرى بو صورتله ايدوكنى بيلورلركن بعث واعاده يى انكار ايدوب نيجه تكبر ايدرلر)

﴿١٢﴾ بل عجبت ويسخرون ﴿١٣﴾ واذا ذكروا لا يذكرون *

يا محمد بلكه سن انلرك قرآن وبعثى انكارلرينه تعجب ايدرسن انلر ايسه سنك تعجبكى وبعثى تقريريكى استهزا ايدرلر وانلر برشيئله وعظ اولنسه لر متعظ اولمزلر

﴿١٤﴾ واذا راوا آية يستسخرون * انلر صدقه دلالت ايدر (انشقاق قمر كبى) بر معجزه كورسه لر بينلرنده سخريه ايدرلر

﴿١٥﴾ وقالوا ان هذا الا سحر مبين * بو كورديكمز انجق سحر ظاهردر ديرلر

(١٦) ءَاِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا ءَاِنَّا لَمَبْعُوثُونَ (١٧) اَوَاٰبَاؤُنَا الْاَوَّلُونَ ❋ بز فوت اولوب طپراق وكمك اولدقدنصكره تكرار دير يلورميز بزدن مقدم اولان بابالريمز دخی بعث اولنورمی

(١٨) قُلْ نَعَمْ وَاَنْتُمْ دَاخِرُونَ ❋ يا محمد انلره ديكه بلی سز وبابالريكز خوار وذليل اوله‌رق بعث اولنورسكز

(١٩) فَاِنَّمَا هِيَ زَجْرَةٌ وَاحِدَةٌ فَاِذَا هُمْ يَنْظُرُونَ ❋ فيامتده نفخهٔ ثانيه انجق صيحهٔ واحده دركه صوراوفلندقده همان خلقك جميعی قبرلرندن قالقوب حاللری نه اوله جغنه منتظر اولورلر

(٢٠) وَقَالُوا يَا وَيْلَنَا هٰذَا يَوْمُ الدِّينِ ❋ وديه‌لركه وای بزه بو اول كوندركه اعماليمزله جزا لنورز

(٢١) هٰذَا يَوْمُ الْفَصْلِ الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ ❋ (ملكلر كافرلره ديه‌لركه) بلی مؤمنله كافرلر فرق اولنه جق بو كوندركه سزانی تكذيب ايدرديكز

حزب ٢

(٢٢) اُحْشُرُوا الَّذِينَ ظَلَمُوا وَاَزْوَاجَهُمْ وَمَا كَانُوا يَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ فَاهْدُوهُمْ اِلٰى صِرَاطِ الْجَحِيمِ ❋ شركله نفسنه ظلم ايدنلری والله تعالادن غيری يه عبادت ايدنلری صنف صنف (يعنی بت پرستلری بت پرستلرله ويلدزه طپانلری وآتشه طپانلری وساٸر مشركلری وعاصی وكافرلری) جنس جنسلريله جمع وحشر ايدك وجهنم يولنه سوق ايدك ديو ملائكه يه امر اولنور

(٢٣) وَقِفُوهُمْ اِنَّهُمْ مَسْؤُلُونَ ❋ وانلری محشرده جهنمه قريب محلده اليقويك كه انلر (انده عقائد وعملارندن) سؤال اولنه جقلردر

(٢٤) مَا لَكُمْ لَا تَنَاصَرُونَ ❋ سزه نوليكه بربريكزه (عذابدن تخليصه) ياردم ايتمزسكز دينور

(٢٥) بَلْ هُمُ الْيَوْمَ مُسْتَسْلِمُونَ ❋ بلكه انلر اول كونده منقاد وذليل وامداددن عاجزلردر

(٢٦) وَاَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلٰى بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ ❋ وانلر اول موقفده بربرلرينه طعن وتخاصم ايله مقابله وسؤال وجواب ايدرلر

(٢٧) قَالُوا اِنَّكُمْ كُنْتُمْ تَأْتُونَنَا عَنِ الْيَمِينِ ❋ اتباعلری رؤسالرينه ديه‌لركه سز نصيحت وقوت ويمين ايله كلوب حق دين بودر ديمكرله سزه تابع اولدق

(٢٨) قَالُوا بَلْ لَمْ تَكُونُوا مُؤْمِنِينَ ❋ رؤسالری اتباعنه ديه‌لركه سز ايمان اوزره دكل ايديكزكه بز سزی اضلال ايده‌لم

(٢٩) وَمَا كَانَ لَنَا عَلَيْكُمْ مِنْ سُلْطَانٍ بَلْ كُنْتُمْ قَوْمًا طَاغِينَ ❋ بزم سزك اوزريكزه جبرله ضلالته كتورمكه قدرتمز يوغيديكه اختيار كزی سلب ايده‌لم بلكه سز اختيار كزله ربكزك امرينه عاصی اولمش قوملردن ايديكز

(٣٠) فَحَقَّ عَلَيْنَا قَوْلُ رَبِّنَا اِنَّا لَذَائِقُونَ ❋ اتباع ورؤساجمله سی ديه‌لركه ربمزك كلمهٔ عذابی اوزريمزه حق اولدی بز اول عذابی داده رز

(٣١) فَاَغْوَيْنَاكُمْ اِنَّا كُنَّا غَاوِينَ ❋ چونكه بز آزغونلردن اولمشيدك (بزمله اوله سز ديو) سزی دخی اضلال ايتدك

(٣٢) فَاِنَّهُمْ يَوْمَئِذٍ فِي الْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ ❋ تابع ومتبوع اول كونده عذابده مشتركلردر

(٣٣) اِنَّا كَذٰلِكَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِينَ ❋ بز مشركلره بونك كبی ايش ايده‌رز

(٣٤) اِنَّهُمْ كَانُوا اِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ يَسْتَكْبِرُونَ ❋ انلره دنياده كلمهٔ توحيد تكليف اولنسه اعراض وتكليف ايدنه تكبر ايدرلردی

(٣٥) وَيَقُولُونَ اَئِنَّا لَتَارِكُوا اٰلِهَتِنَا لِشَاعِرٍ مَجْنُونٍ ❋ وديرلرديكه بز برشاعر مجنون كلامی ايچون اصناممز عبادتنی ترك ايدرميوز

(٣٦) بَلْ جَاءَ بِالْحَقِّ وَصَدَّقَ الْمُرْسَلِينَ ❋ (الله تعالی انلرك قولنی رد ايله بيورديكه) بلكه محمد عليه السلام قرأنله كلوب كچن پيغمبرلری تصديق ايلدی

(٣٧) اِنَّكُمْ لَذَائِقُوا الْعَذَابِ الْاَلِيمِ ❋ ای كافرلر البته سز عذاب اليمی داديجی سز

(٣٨) وَمَا تُجْزَوْنَ اِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ❋ سز انجق دنياده ايشلديككز كفر وشرك سببيله جزا لنورسكز

(٣٩) اِلَّا عِبَادَ اللّٰهِ الْمُخْلَصِينَ ❋ لكن الله تعالانك مخلص قوللرينه ثوابلری اضعاف مضاعف ويريلور

(٤٠) اُولٰئِكَ لَهُمْ رِزْقٌ مَعْلُومٌ (٤١) فَوَاكِهُ وَهُمْ مُكْرَمُونَ ❋ اول مخلص بنده‌لر ايچون اشتها ايتدكلری وقتده موجود ودوامی معلوم رزقلر وانواع ميوه‌لر واردر وانواع نعمله اكرام اولنورلر

(٤٢) فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ (٤٣) عَلٰى سُرُرٍ مُتَقَابِلِينَ ❋ جنات نعيمده

شاد وخرم بر برینه مقابل سریرلر اوزره درلر

(٤٤) يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِكَأْسٍ مِنْ مَعِينٍ (٤٥) بَيْضَاءَ لَذَّةٍ لِلشَّارِبِينَ * جنت ساقیلریله ایچنلره لذتلو غایت بیاض شرابله طولو کاسه لرله انلرك اطرافی طواف اولنور

(٤٦) لَا فِيهَا غَوْلٌ وَلَا هُمْ عَنْهَا يُنْزَفُونَ * اول شرابده (دنیا شرابی کبی) سکر وسرسام ووجع وصداع وقیٔ کبی غائله لر یوقدر وعقل وفهملرینه خلل کلز

(٤٧) وَعِنْدَهُمْ قَاصِرَاتُ الطَّرْفِ عِينٌ (٤٨) كَأَنَّهُنَّ بَيْضٌ مَكْنُونٌ * واو اهل جنت عندنده کوزلری کوزل زوجه لر واردرکه کوزلرینی غیری زوج نظرندن منع ایدرلر اول زوجه لرك بدنلرینك اونی احسن الوان اولان دوه قوشنك جزئی صاری یه مائل بیاض یمورطه سنده مشابهدر

(٤٩) فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ * اول خمری شربلری حالنده بربرینه اقبال ایدوب حال دنیا ومعارف وفضائلدن صحبت ایدرلر

(٥٠) قَالَ قَائِلٌ مِنْهُمْ إِنِّي كَانَ لِي قَرِينٌ * حین مصاحبتده انلرك برسی دیه که بنم دنیاده بعثی منکر بردوستم واریدی * دینلدیکه سورهٔ کهفده قصه لری ذکر اولنان ایکی برادر یا ایکی دوست بری مؤمن یهوذا که بو جنتده اولاندر دیکری منکر بعث فطروسدر

(٥١) يَقُولُ أَئِنَّكَ لَمِنَ الْمُصَدِّقِينَ * اول دوستم بکا دنیاده آیا بو محشره سن اینانیجیلر دنمیسین دیر ایدی

(٥٢) أَإِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا أَإِنَّا لَمَدِينُونَ * بز فوت اولوب تراب وعظام اولدیغمز دنصکره دیر یلوب حساب ومجازات اولنور دیر ایدی

(٥٣) قَالَ هَلْ أَنْتُمْ مُطَّلِعُونَ * بو قصه یی سویلین یهوذا جنت مصاحبلرینه دیه که عجب اول منکر بعث فطروس جهنمك نه یرده سنده در مطلع اولدیکزمی (انلرسن آنی طانورسن اشاغی جهنمه باق دیه لر)

(٥٤) فَاطَّلَعَ فَرَآهُ فِي سَوَاءِ الْجَحِيمِ * یهوذا نظر ایدوب فطروسی جهنمك اورته سنده کوره

(٥٥) قَالَ تَاللَّهِ إِنْ كِدْتَ لَتُرْدِينِ * اکا دیه که والله آز قالدیکه بنی اغوا اکله هلاك ایدیدك

(٥٦) وَلَوْلَا نِعْمَةُ رَبِّي لَكُنْتُ مِنَ الْمُحْضَرِينَ * اکر ربم تعالانك نعمت هدایتی اولمیدی بندخی سنکله جهنمده حاضر اولوردم

(٥٧) أَفَمَا نَحْنُ بِمَيِّتِينَ (٥٨) إِلَّا مَوْتَتَنَا الْأُولَى وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ * (اول اهل جنت ملکلره دیه که) انجق دنیاده اولان موتدن غیری جنتده موت اولیوب جاوید اوله جق دکلیز وعذاب دخی اولمیه جق دکلیز

(٥٩) إِنَّ هَذَا لَهُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ * (ملکلر دخی دیه که بلی سزکچون موت وعذاب اولمیوب) بو نعمت خلود وامنیت نجات عظیمدر

(٦٠) لِمِثْلِ هَذَا فَلْيَعْمَلِ الْعَامِلُونَ * عامللر بو مثللو نعمته نائل اولق ایچون عمل اتسونلر (حظوظ دنیویه ایچون عمل ایدنلر بوکا نائل اولمزلر)

(٦١) أَذَلِكَ خَيْرٌ نُزُلًا أَمْ شَجَرَةُ الزَّقُّومِ * اهل جنتك بو ضیافت ونعمتی خیرلودر یوخسه اهل ناره ویریلن شجرهٔ زقوممی (اول شجرهٔ زقومك میوه سی غایت آجی وبدرایحه اولمغله حق تعالی انی اهل ناره نزل ایدوب اکراها انی اکل ایدرلر)

(٦٢) إِنَّا جَعَلْنَاهَا فِتْنَةً لِلظَّالِمِينَ * بز اول شجرهٔ زقومی کافرلر ایچون آخرتده محنت وعذاب قیلدق یاخود دنیاده انکله ابتلا قیلدق (که انلر جهنمده زقوم اغاجی اولدیغنی ایشیدوب آتشده اغاج بترمی وآتش انی یاقرمی دیرلر بیلمدیلرکه الله تعالی قدرتیله انی احراقدن حفظ ایدوب جهنمده انلره معاش اوله جقدر

(٦٣) إِنَّهَا شَجَرَةٌ تَخْرُجُ فِي أَصْلِ الْجَحِيمِ * اول بر شجره درکه جهنمك قعرندن چیقوب داللری سائردرکاتنه ایریشور

(٦٤) طَلْعُهَا كَأَنَّهُ رُءُوسُ الشَّيَاطِينِ * انك میوه سی رؤس الشیاطین (دیدکاری بر نوع هولناك قبیح المنظرییلان) کبیدر * دینلدیکه مکهٔ مکرمه حوالیسنده بر نوع سیاه طاشلر وار در اکا رؤس الشیاطین دیرلر

(٦٥) فَإِنَّهُمْ لَآكِلُونَ مِنْهَا فَمَالِئُونَ مِنْهَا الْبُطُونَ * اهل نار اول شجره یا رؤس الشیاطیندن (غایت آجلقلرندن یا جبر اوکرها) قارنلرینی طولدیررلر

(٦٦) ثُمَّ إِنَّ لَهُمْ عَلَيْهَا لَشَوْبًا مِنْ حَمِيمٍ * اول زقومی ییدکدنصکره اوزرینه بدرایحه ایله قارشمش وقاینامش صو ایچریلور (که بغرسقلرینی پاره لر)

(٦٨) ثُمَّ إِنَّ مَرْجِعَهُمْ لَإِلَى الْجَحِيمِ * نزل اوله رق یعنی پیشین طعام اوله رق زقومی وحمیمی ویردکدنصکره انلرك مرجع ومکانلری جهنمدر

(٦٨) اِنَّهُمْ اَلْفَوْا اٰبَاۤءَهُمْ ضَاۤلّ۪ينَۙ (٦٩) فَهُمْ عَلٰۤى اٰثَارِهِمْ يُهْرَعُونَ ❋ انلر باالرینی ضلالتده بولمغله انلرك ایزینه كیدوب عذابه مستحق اولدیلر

(٧٠) وَلَقَدْ ضَلَّ قَبْلَهُمْ اَكْثَرُ الْاَوَّل۪ينَۙ ❋ سنك قومك قریشدن اول كچنلرك اكثری ضلالتده اولدیلر

(٧١) وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا ف۪يهِمْ مُنْذِر۪ينَ ❋ بز انلره عذاب اللهدن قورقودیجی پیغمبرلر كوندردك

(٧٢) فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُنْذَر۪ينَۙ ❋ نظر ایله كه اول انذار اولنوب تكذیب ایدنلرك عاقبتی نیجه اولدی

(١٣) اِلَّا عِبَادَ اللّٰهِ الْمُخْلَص۪ينَ ❋ انجق انذار له متنبه اولان الله تعالانك مخلص قوللری نجات بولدی

(٧٤) وَلَقَدْ نَادٰينَا نُوحٌ فَلَنِعْمَ الْمُج۪يبُونَۘ ❋ نوح علیه السلام (قومنك ایماندن مأیوس اولدقده) انلرك عذابنی دعا ایتمكله اجابت ایتدك نه كوزل اجابت ایدیجیبوز (كه انلری طوفانله غرق ایتدك)

(٧٠) وَنَجَّيْنَاهُ وَاَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظ۪يمِۘ ❋ بز نوحی واهلنی عظیم غمدن یعنی غرق وقومنك اذاسندن خلاص ایتدك

(٧٦) وَجَعَلْنَا ذُرِّيَّتَهُ هُمُ الْبَاق۪ينَۘ ❋ وانك ذریتنی قیامته دك باقی قیلدق * دینلدیكه نوح علیه السلامك اولادلرندن حام وسام ویافث وانلرك زوجه لرندن غیری كیمسه قالمیوب حام هند وحبش وزنكی وبربر پدری وسام عرب وفارس وروم پدری ویافث ترك وخزر وسقلاب پدریدر

(٧٧) وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْاٰخِر۪ينَۘ ❋ ونوح ایچون آخر كلن انبیا وامملدن ثنا وذكر جمیل براقدق

(٧٨) سَلَامٌ عَلٰى نُوحٍ فِي الْعَالَم۪ينَ ❋ جمله عالملر میاننده نوح علیه السلام اوزرینه سلام واردر

(٧٩) اِنَّا كَذٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِن۪ينَ ❋ احسان ایدیجیلره بز نوحه ایتدیكمز كبی حسن جزا ایدرز

نصف

(٨٠) اِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِن۪ينَ ❋ اول نوح بزم مؤمن قوللرمزدندر

(٨١) ثُمَّ اَغْرَقْنَا الْاٰخَر۪ينَ ❋ بعده انك قومی كافرلرینی غرق ایتدك

(٨٢) وَاِنَّ مِنْ ش۪يعَتِه۪ لَاِبْرٰه۪يمَۢ ❋ (اصول شرع وطریق توحیدده

نوح علیه السلامه پیرو) ابراهیم علیه السلامدر

(٨٣) اِذْ جَاۤءَ رَبَّهُ بِقَلْبٍ سَل۪يمٍ ❋ یاد ایله شونیكه ابراهیم علیه السلام ربسی عزشانه یه (علایقدن خالی ومحبت دنیادن فارغ) پاك قلبله كلدی

(٨) اِذْ قَالَ لِاَب۪يهِ وَقَوْمِه۪ مَاذَا تَعْبُدُونَ ❋ بو اجلدن باباسنه وقومنه دیدیكه بو اصنام كه نه شیدر كه سز اكا عبادت ایدرسز

(٨٥) اَئِفْكًا اٰلِهَةً دُونَ اللّٰهِ تُر۪يدُونَۜ ❋ افك وكذب محضله الله تعالادن غیری بی عبادت ایچون الهه می مراد ایدرسكز

(٦) فَمَا ظَنُّكُمْ بِرَبِّ الْعَالَم۪ينَ ❋ رب العالمین جل شانه یه ظنكز ندر

(٨٧) فَنَظَرَ نَظْرَةً فِي النُّجُومِۙ (٨٨) فَقَالَ اِنّ۪ي سَق۪يمٌ ❋ ابراهیم علیه السلام نجومك اتصالات وموافقنه باقوب بنده طاعون خسته لكی كبی برشی كوریورندیدی

(٨١) فَتَوَلَّوْا عَنْهُ مُدْبِر۪ينَ ❋ (سرایتی خوفیله) اندن یوز چویروب (عید كاهلرینه) كتدیلر * منقولدركه بركون قومی ابراهیم علیه السلامه دیدیلركه یارین بزم بیرامزدر صحرایه كیدرز وطعاملرپشروب بتلرمزك اطرافنه وضع ایدرز صكره صحرادن عودتمزده بتخانه یه كلوب بركت عدیله اول طعاملری تقسیم ایدوب اكل ایدرز سنده بزمله صحرایه كل وعودتده بتخانه ده بتلرمزك زینت وهیئتلرینی مشاهده ایدوب بر دخی طعن ایتمزسن ابراهیم علیه السلام انلره جواب ویرمدی فرداسی پدرویار انلری اكا ای ابراهیم بزمله صحرایه كیدملم دیدیلر اوقوم نجومه معتقد اولملریله انلره موافقت شكلنده بتلرینه ایش یاپمق ایچون اتصالات كواكبده بكا طاعون سقامتی كورینور دیو اعتذار ایلدی انلر ایسه طاعون سرایتندن خوفلری اولمغله آنی براغوب صحرایه كتدیلر

(٩٠) فَرَاغَ اِلٰۤى اٰلِهَتِهِمْ فَقَالَ اَلَا تَأْكُلُونَۚ (٩١) مَا لَكُمْ لَا تَنْطِقُونَ ❋ بعده ابراهیم علیه السلام كیزلو بتخانه یه كیروب بتلرینه (استهزا طریقیله) بو طعاملری نیچون ییه یورسكز سزه نولدیكه بكا جواب سویله میورسكز دیدی

(٩٢) فَرَاغَ عَلَيْهِمْ ضَرْبًا بِالْيَم۪ينِ ❋ خفیة اول بتلرینی یدینی ویاقوتیله یاخود (تالله لاكیدن اصنامكم) یمینی موجبنجه اوردی * القصه سوره انبیاده تفصیل اولندیغی كبی بتلری پاره ایوب براقدی نمرودیلر عید كاهلرندن عودتلرنده اصناملرینك بوحاللرینی كوروب ابراهیم علیه السلامك ایشی اولدیغنی بیلدیلر

(٩٣) فَاَقْبَلُوا اِلَيْهِ يَزِفُّونَ ٭ جمیعی سرعتله اكا كلوب اخذ ونمروده كوتوردیلر (مباحثهٔ وافره دنصكره)

(٩٤) قَالَ اَتَعْبُدُونَ مَا تَنْحِتُونَ ٭ ابراهیم علیه السلام آیا سز الیكزله طاش واغاجدن یاپدیغكز شیئه عبادتمی ایدرسز دیدی

(٩٥) وَاللّٰهُ خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُونَ ٭ حال بوكه سزی والیكزله یاپوب عبادت ایتدیككز شیلری الله تعالی خلق ایتمشدر

(٩٦) قَالُوا ابْنُوا لَهُ بُنْيَانًا فَاَلْقُوهُ فِي الْجَحِيمِ ٭ نمرود وخواصی دیدیلر كه ابراهیمی یاقق ایچون بر بنا یاپوب (ایچنی حطبله طولدروك واكا آتش اوروب) انی اول آتشك ایچنه آتك

(٩٧) فَاَرَادُوا بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْاَسْفَلِينَ ٭ وقتا كه نمرود یان ابراهیم علیه السلامه شر قصدیله یاقق مراد ایتدیلر بز (ابراهیم علیه السلامه اول آتشی كلستان ایدوب) نمرودیلرك شرلرینی ابطال له ذلیل وسفیل ایتدك

(٩٨) وَقَالَ اِنِّي ذَاهِبٌ اِلَى رَبِّي سَيَهْدِينِ ٭ ابراهیم علیه السلام (آتشدن سلامت بولدقده) دیدیكه بن ربم تعالی بكا امر ایتدیكی مكانه هجرت ایدرم ربم بنی یقینده (دنیا وآخرتمه صالح اولان شیئه) هدایت ایدر

(٩٩) رَبِّ هَبْ لِي مِنَ الصَّالِحِينَ ٭ یارب بكا صالحلردن بر ولد باغشله (كه دعوت وطاعتده معینم وغربتده مونسم اوله)

(١٠٠) فَبَشَّرْنَاهُ بِغُلَامٍ حَلِيمٍ ٭ بز انی (كوچكلكنده علیم بیوكلكنده) حلیم براوغل ایله مژده لدك

(١٠١) فَلَمَّا بَلَغَ مَعَهُ السَّعْيَ قَالَ يَا بُنَيَّ اِنِّي اَرَى فِي الْمَنَامِ اَنِّي اَذْبَحُكَ فَانْظُرْ مَاذَا تَرَى قَالَ يَا اَبَتِ افْعَلْ مَا تُؤْمَرُ سَتَجِدُنِي اِنْ شَاءَ اللّٰهُ مِنَ الصَّابِرِينَ ٭ وقتا كه اول غلام باباسی ابراهیم علیه السلامله یورییمكه بالغ اولدی ابراهیم علیه السلام اكا دیدیكه ای اوغلجغم بن رؤیامده كوردمكه سنی بوغازلرم نظر ایتكه سنك رأیك ندر اوغلی دیدیكه ای بابام اولندیغك شیئی ایشله ان شاء الله تعالی سن بنی حكم قضا اولان ذبحه صبر ایدیجیلردن بولورسن

(١٠٢) فَلَمَّا اَسْلَمَا وَتَلَّهُ لِلْجَبِينِ ٭ وقتا كه ایكیسی دخی حكم قضایه یعنی بابا فدای پسره وپسر فدای سره تسلیم اولدیلر ابراهیم علیه السلام انی آلنی اوزره یقوب ذبح قصد ایتدكده (بیچاق قطعا قطع ایتمدی)

(١٠٣) وَنَادَيْنَاهُ اَنْ يَا اِبْرَاهِيمُ (١٠٤) قَدْ صَدَّقْتَ الرُّؤْيَا اِنَّا كَذٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ٭ بز ابراهیمه ندا ایتدك كه یا ابراهیم رؤیاكی تصدیق ایتدك تحقیق بز احسان ایدیجیلره بو مثللو (شدتده فرحله) جزا ایدرز

(١٠٥) اِنَّ هٰذَا لَهُوَ الْبَلَاءُ الْمُبِينُ ٭ تحقیق بو ایش (مخلص ایله غیری بی فرق وتمییز ایدر) بر امتحان ظاهردر

(١٠٦) وَفَدَيْنَاهُ بِذِبْحٍ عَظِيمٍ ٭ بز اكا (اوغلنك یرینه ذبح ایتمكه) عظیم الجثه بر قوچ ویردك ٭ بو آیات كریمه لرك اجمال قصه سی بویله روایت اولندیكه ابراهیم علیه السلام اوغلنی ذبح خصوصنده ایكی كره رؤیا كوروب آیا رحمانیمیدر دیو تردده ایكن اوچنجی دفعه رحمانی اولدیغی جزمله مأمور بهنی ادایه قصد واوغلنه افادهٔ حال ایدوب اولد دخی رضا داده اولدقده ایكیسی دخی امر الٰهی اقامته عزیمت ایتدیلر اوغلی باباسنه دیدیكه ای باباسكا اوچ وصیت ایدرم بری بوكه الیمی اباغمی محكم باغله كه بوغازلركن اضطرابله سكا زحمت ویرمیم بری دخی بنی یوزم اوزره یاتور كه ذبح ایدركن یوزیمه باقوب مرحمتله امر الٰهیده تقصیرات ایتمیه سن بری دخی كوملكمی والده مه كوتور سلام ایله اكاه متسلی اولوب الله تعالانك امرینه صبر ایتسون بومنوال اوزره النی اباغنی باغلیوب ذبحه قصد ایتدكده بیچاق كسممكله اول آنده علی قول ها بیل قربان ایدوب قبولیله سمایه صعود ایدن قوچی جبرائیل علیه السلام كتوروب ابراهیم علیه السلام انی امر ایله ذبح ایدركن جبریل علیه السلام (الله اكبر الله اكبر) دیدی وذبح اولنه جق ولد (لا اله الا الله والله اكبر) دیدی وابراهیم علیه السلام (الله اكبر ولله الحمد) دیدی بناء علیه بو تكبیرلر بو امته سنت اولدی بو ذبح اولنه جق حقنده علما اسمعیل علیه السلام ایدی یا اسحق علیه السلام ایدی دیو اختلاف ایتدیلر وجهله سنك دلیللری واردر اغلب احتمال اسمعیل علیه السلام اوله العلم عند الله

(١٠٧) وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْاٰخِرِينَ (١٠٨) سَلَامٌ عَلَى اِبْرَاهِيمَ ٭ صكره كلن انبیا وامتلره ابراهیم علیه السلام اوزرینه ثناء جمیله ابقا ایتدككه اكا سلام ایدرلر

(١٠٩) كَذٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ٭ محسنلره بز بویله جزا ایدرز

(١١٠) اِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ٭ ابراهیم علیه السلام بزم وحدانیتمزی تصدیق ایدر قوللرمزدر

(١١١) وَبَشَّرْنَاهُ بِاِسْحٰقَ نَبِيًّا مِنَ الصَّالِحِينَ ٭ (انی اسمعیلدن صكره)

صالحلردن بر نبی اوله جق حالده اسحق نام ولدایله تبشیر ایتدك

(١١٢) وَبَارَكْنَا عَلَيْهِ وَعَلَى إِسْحَاقَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِهِمَا مُحْسِنٌ وَظَالِمٌ لِنَفْسِهِ مُبِينٌ ✱ وابراهيم عليه السلام واوغلی اسحق عليه السلامه بركت ویردك (كه انلرك صلبلرندن بنی اسرائیل انبیالری وسائر ایوب وشعیب علیهما السلام كبی انبیا ظهوره كتوردك) واول ایكیسنك ذریتندن بعضی ایمان وطاعتله احسان ایدیجیلردر وبعضیسی كفر ومعاصیله نفسلرینه ظلم ظاهر ایدیجیلردر

(١١٣) وَلَقَدْ مَنَنَّا عَلَى مُوسَى وَهَارُونَ ✱ موسی وهرون علیهما السلامه (نعمت نبوت ومنافع دینیه ونبویه ایله) منت ایتدك

(١١٤) وَنَجَّيْنَاهُمَا وَقَوْمَهُمَا مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ ✱ اول ایكیسنه وقوملری بنی اسرائیله) فرعونك غلبه سی وغرق كبی) بیوك محنتدن نجات ویردك

(١١٥) وَنَصَرْنَاهُمْ فَكَانُوا هُمُ الْغَالِبِينَ ✱ انلره وقوملرینه یاردم ایتدككه دشمنلرینه غالب اولدیلر

(١١٦) وَآتَيْنَاهُمَا الْكِتَابَ الْمُسْتَبِينَ ✱ وانلره حرام وحلالی بیان ایدر نورینی ویردك

(١١٧) وَهَدَيْنَاهُمَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ✱ واول ایكیسنی طوغری یوله هدایت ایلدك

(١١٨) وَتَرَكْنَا عَلَيْهِمَا فِي الْآخِرِينَ (١١٩) سَلَامٌ عَلَى مُوسَى وَهَارُونَ ✱ صكره كلنلره انلرك اوزرینه ثنای حسن براقدقكه موسی وهرونه سلام اولسون دیرلر

(١٢٠) إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ✱ احسان ایدیجیلره بز بویله جزا ایده رز

(١٢١) إِنَّهُمَا مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ✱ ایكیسی دخی بزم وحدانیتمزه ایمان ایدن قوللرمزدندر

(١٢٢) وَإِنَّ إِلْيَاسَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ✱ الیاس بن یاسین علیه السلام پیغمبرلردندر

(١٢٣) إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَلَا تَتَّقُونَ ✱ اول قومنه دیدیكه الله تعالانك عذابندن قورقمیسكز

(١٢٤) أَتَدْعُونَ بَعْلًا وَتَذَرُونَ أَحْسَنَ الْخَالِقِينَ ✱ سز بعله عبادت ایدوب احسن الخالقین اولان الله تعالایی ترك ایدرمیسز * دینلدیكه اول بعل طویل القامه درت یوزلو برصنم ایدی اولدیغی شهرك اسمی حالا بعلبك دیمكله مشهوردر

(١٢٥) اللَّهَ رَبَّكُمْ وَرَبَّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ ✱ الله تعالی سزك

واول كچمش بابالریكزك ربیدر

(١٢٦) فَكَذَّبُوهُ فَإِنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَ * انلر الیاس علیه السلامی تكذیب ایتدیلر اول سببدن ناره احضار اولنورلر

(١٢٧) إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ✱ انجق الله تعالانك مخلص قوللری ناره احضار اولنورلردكلدر

(١٢٨) وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ (١٢٩) سَلَامٌ عَلَى إِلْ يَاسِينَ ✱ صكره كلنلره الیاس اوزره ثنای حسن ترك ایتدككه الیاس اوزرینه سلام اولسون دیرلر * دینلدیكه ایكیسی بر اسمدر كه الیاس والیاسین دینیلور میكال ومیكائیل وطور سینا وسینین كبی

(١٣٠) إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ✱ طاعتده احسان ایدنلره بز بویله جزا ایده رز

(١٣١) إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ✱ الیاس بزم وحدانیتمزی تصدیق ایدن قوللرمزدندر * منقولدر كه بعلبك ملكی اجب نام كمسنه اول مؤمن ایكن زوجه سنك اغواسیله بته طاپدی حق تعالی الیاس علیه السلامی اهل بعلبكه كوندردی انلر انی تكذیب ایتدیلر یله دعا ایدوب اوچ سنه قحطه مبتلا اولدیلر نهایت الیاس علیه السلامدن چاره جو اولدیلر الیاس بیوردیكه تجربه ایچون سزبتلریكزه نیاز ایدك بندخی صكره ربم تعالایه دعا ایدرم حق قنغیسی ایدوكی معلوم مكز اولور انلرك بتلرینه نیازلری هیچ فائده ایتمیوب الیاس علیه السلام دعا ایتدكده یغمور ظهور ایتدی انلر ایسه انكاری آرتوردیلر الیاس علیه السلام ملول اولوب اول قومه عذاب نزولندن مقدم انلرك ایچندن چیقمسنی نیاز ایلدی فرمان الهی كلدیكه فلان كون فلان محله وار انده نه حیوان ظهور ایدرسه اكا سوار اول بیورلدی اول امرله اول كون اول محله واردقده آتشدن بر ارسلان كلوب اكا سوار اولدی والیسع علیه السلامی خلیفه براغوب كندی حق تعالی اكا ایكی قناد و یروب خضر دكزه موكل اولدیغی كبی بودخی بیابانه موكل اولمغله بو ایكیسی دائما عرفاتده ملاقی اولورلر

(١٣٢) وَإِنَّ لُوطًا لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ✱ (وسدوم اهالیسنه كوندریلان) لوط بن هاران پیغمبرلردندر

(١٣٣) إِذْ نَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ أَجْمَعِينَ (١٣٤) إِلَّا عَجُوزًا فِي الْغَابِرِينَ ✱ بز لوط واهلنه نجات ویردك انجق مرأه سنی هلاك ایچون قلانلردن قیلدق

(١٣٥) ثُمَّ دَمَّرْنَا الْاٰخَرِينَ ❋ بعده ماعداریني هلاك ایتدك

(١٣٦) وَاِنَّكُمْ لَتَمُرُّونَ عَلَيْهِمْ مُصْبِحِينَ (١٣٧) وَبِالَّيْلِ اَفَلَا تَعْقِلُونَ ❋
ای جماعت قریش سز (تجارتله شامه كیدركن) انلرك مسكنلرینه اوغرایوب صباحلرسكز وكیجه دخی اوغرارسكز مكذبلرك عاقبتلری نیجه اولدیغنی تعقل ایتمزمیسكز

(١٣٨) وَاِنَّ يُونُسَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ❋ یونس (بن متی علیه السلام) پیغمبرلردندر

(١٣٩) اِذْ اَبَقَ اِلَى الْفُلْكِ الْمَشْحُونِ ❋ اول قاچوب بریوكلو كمی یه كیردی

(١٤٠) فَسَاهَمَ فَكَانَ مِنَ الْمُدْحَضِينَ ❋ كمیجیلر قرعه آتوب قرعه یونسه كلكله دكزه آتدیلر

(١٤١) فَالْتَقَمَهُ الْحُوتُ وَهُوَ مُلِيمٌ ❋ همان انی بالق یوتدی حالبوكه اول نفسنه لوم ایدیجیدر

(١٤٢) فَلَوْلَا اَنَّهُ كَانَ مِنَ الْمُسَبِّحِينَ (١٤٣) لَلَبِثَ فِي بَطْنِهِ اِلٰى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ❋ اكر یونس بالق قارننده تسبیح ایدر اولمیدی یوم بعثه دك شكم ماهده حی یامیت قالوردی

(١٤٤) فَنَبَذْنَاهُ بِالْعَرَاءِ وَهُوَ سَقِيمٌ ❋ امرمزله بالق انی بركولكه سز ساحله براقدی حالبوكه اول (یكی طوغمش چوجوق كبی) بیمار ایدی

(١٤٥) وَاَنْبَتْنَا عَلَيْهِ شَجَرَةً مِنْ يَقْطِينٍ ❋ وانك اوزرینه كولكه اولمق ایچون قباق بیتوردك

(١٤٦) وَاَرْسَلْنَاهُ اِلٰى مِائَةِ اَلْفٍ اَوْ يَزِيدُونَ ❋ بز یونسی یوز بیك یادخی زیاده كیسه یه كوندردك

(١٤٧) فَاٰمَنُوا فَمَتَّعْنَاهُمْ اِلٰى حِينٍ ❋ اول كمسنه لر ایمانه كلدیلر بز انلری اجللری كلنجیه دك كچندردك ❋ اشبو یونس علیه السلامك قصه سندن برمقدار محله مناسب سورهٔ یونس وانبیاده تسطیر اولنمشدی بوسورهٔ شریفه ده بو محلده دخی مفسرین بووجهله بیان ایتمشلردر كه چونكه یونس علیه السلام موصلده نینوی اهالیسنه كوندرلمشیدی انلرانی تكذیبلرنده اخافه وعذابله وعدایدوب اول عذاب تأخیراولندقده امرالهی اولمقسزین ارالرندن كتمشیدی صكره اول قوم ایمانه كلوب دعا ونیازلرینه مبنی اول عذاب دفع اولمغله یونس علیه السلام اول كیدشله ساحل بحره واروب بركمی یه سوار اولدی دریاده اول سفینه یوریمز اولوب طوردقده كمیجیلرك عادتلری بوكیده قاچقون كوله

واردیبولوب دریایه آتلرایمش آیا كیدر دیو تفحص اولندقده یونس علیه السلام قاچقون كوله بن ایم دیو بیان ایتمكله كیده اولان تجار وملاحلر حاشاسنده بشرهٔ بندكی اولمیوب سیمای صلاح وشرافت واردیكلرنجه قاچقونلغی افاده ده مبالغه ایلدی اعتماد اولنمیوب اوچ دفعه قرعه آتدیلر اوچی دخی یونس علیه السلامك اوزرینه واقع اولمغله كندوطلبیله بحره القامراد ایتدكلرنجه بربالق اغزینی آچمش حاضر كوردلر ناچار القا اولنمغله بالق یودار اوچ بایدی یاقرق كون بالغك قارننده (لا اله الا انت سبحانك انی كنت من الظالمین) تسبیحله اكلنوب بركولكه سز محله چیقوب اوزرینه فی الحال قباق فدانی بتوب كولكه ایدر وبر طاغ كچیسی وقت وقت كلوب سود ویرر وقتاكه وجودی برینه كلوب قوت بولدقده قومی خبرآلوب پادشاهلری یوز بیك دخی زیاده كیسه لرله انی بولوب تعظیمله كتوردیلر وانك مواجهه سنده تجدید ایمان ایتدیلر

(١٤٨) فَاسْتَفْتِهِمْ اَلِرَبِّكَ الْبَنَاتُ وَلَهُمُ الْبَنُونَ ❋ یامحمد اهل مكه دن سؤال ایله كه بكمدكلری قز اولادی ربك جل شانه یه اسناد می ایدرلر واركك اولادی كندولرینه می استرلر

(١٤٩) اَمْ خَلَقْنَا الْمَلٰئِكَةَ اِنَاثًا وَهُمْ شَاهِدُونَ ❋ یاخود بز ملائكه یی نسا خلق ایتدیكمزه انلرشاهدلرمیدر

(١٥٠) اَلَا اِنَّهُمْ مِنْ اِفْكِهِمْ لَيَقُولُونَ (١٥١) وَلَدَ اللّٰهُ وَاِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ❋ اگاه اولك كه انلر كذب وافترالرندن ملائكه یی الله تعالانك قزلری دیرلر انلر كلاملرنده البته كاذبلردر

(١٥٢) اَصْطَفَى الْبَنَاتِ عَلَى الْبَنِينَ ❋ یوخسه الله تعالی قز اولادی اركك اولاد اوزرینه ترجیح می ایتدی

(١٥٣) مَالَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ (١٥٤) اَفَلَا تَذَكَّرُونَ ❋ سزه نوادی نیجه حكم ایدرسكز هیچ ملاحظه ایتمزمیسكز كه حق تعالی جسم وولددن منزهدر

(١٥٥) اَمْ لَكُمْ سُلْطَانٌ مُبِينٌ (١٥٦) فَاْتُوا بِكِتَابِكُمْ اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ❋ سزك بوكلاملریكزی اثباته حجت ظاهره كز یامنزل كتابكز وارمیدر اول كتابكزی كتورك اكر صادقلر ایسه كز

(١٥٧) وَجَعَلُوا بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْجِنَّةِ نَسَبًا وَلَقَدْ عَلِمَتِ الْجِنَّةُ اِنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَ ❋ مكه مشركلری الله تعالی ایله جن بیننده نسب مصاهرت قیلوب ملائكه اندن حاصل اولدی دیو اسناد ایتدیلر حال بوكه اول ملائكه

وانس وجن بيلديلر كه كفره اول كلاملرى سببيله ناره احضار اولنوب عذاب اولنه جقلردر

(١٥٨) سُبْحَانَ اللّٰهِ عَمَّا يَصِفُونَ ۞ الله تعالى انلرك انى ولدله وصفلرندن منزهدر

(١٥٩) اِلَّا عِبَادَ اللّٰهِ الْمُخْلَصِينَ ۞ انجق الله تعالانك بو كلاملردن مجتنب مخلص قوللرى ناردن ناجيلردر

(١٦٠) فَاِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ (١٦١) مَا اَنْتُمْ عَلَيْهِ بِفَاتِنِينَ (١٦٢) اِلَّا مَنْ هُوَ صَالِ الْجَحِيمِ ۞ اى اهل مكه سز ومعبودلريكز ناسى اغوا وفتنه كزله افساد ايده مزسكز مكر كه علم ازلى الهيده انلرك جهنمك اوليرى تقدير اولمش اوله

(١٦٣) وَمَا مِنَّا اِلَّا لَهُ مَقَامٌ مَعْلُومٌ ۞ بز معشر ملائكه يز بزم ايچون انجق هر بريمزه مقام معلوم واردر (كه انده عبادت وتدبير عالم ومأمور اولديغمز خدمته ايسه امر الهيله اكا مشغولز اندن بر آن انفكاك وتجاوزه قدرت وطاقتمز يوقدر)

(١٦٤) وَاِنَّا لَنَحْنُ الصَّافُّونَ (١٦٥) وَاِنَّا لَنَحْنُ الْمُسَبِّحُونَ ۞ بز خدمتلرمزده اياغ اوزره صف صف طوررز وتسبيح وذاتنه لايق اولميان شيدن تقديس ايده رز * بو ايكى آيت كريمه ملكاره طپانلرى رد ايچون ملكلرك كندو عبوديتلرينى اعتراف ايله ديدكلرينى حكايتدر * على قول اشاغيكى آيت كريمه نمازده صف صف طوررز والله تعالى يى نقايصدن تنزيه ايده رز كلامى پيغمبران ومؤمنلر كدر ديلدى

(١٦٦) وَاِنْ كَانُوا لَيَقُولُونَ (١٦٧) لَوْ اَنَّ عِنْدَنَا ذِكْرًا مِنَ الْاَوَّلِينَ (١٦٨) لَكُنَّا عِبَادَ اللّٰهِ الْمُخْلَصِينَ ۞ قريش كافرلرى بعثتدن مقدم اكر بزه دخى امم سالفه يه نازل اولان كتابلردن بر كتاب اوليدى بز دخى الله تعالانك مخلص قوللرندن اولوردق ديرلردى

(١٦٩) فَكَفَرُوا بِهِ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ۞ چونكه (انلره اشرف كتب سماوى اولان قرآن كلدى) اكا كافر اولديلر امدى كفر وتكذيبلرينك عاقبتنى يقينده بيلورلر

(١٧٠) وَلَقَدْ سَبَقَتْ كَلِمَتُنَا لِعِبَادِنَا الْمُرْسَلِينَ ۞ كوندرديكمز پيغمبر قوللرمز ايچون لوح محفوظده مثبت (لاغلبن انا ورسلى) كلامز اولان وعدهٔ نصرت سبقت ايتدى

(١٧١) اِنَّهُمْ لَهُمُ الْمَنْصُورُونَ (١٧٢) وَاِنَّ جُنْدَنَا لَهُمُ الْغَالِبُونَ ۞ انبيالر نصرت اولنورلر وعسكرمز مؤمنلر اكثر اوقات كفار اوزره غالبلردر

(١٧٣) فَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتّٰى حِينٍ ۞ يا محمد انلردن اعراض ايت سكا وعد اولنان نصرت وقتنه دك (كه اول يوم بدر يا فتح مكه در)

(١٧٤) وَاَبْصِرْهُمْ فَسَوْفَ يُبْصِرُونَ ۞ انلره كله جك مصيبتى كوستر انلر يقينده سنك ايچون دنياده حكم ايتديكمز نصرتى وآخرتده علو رتبتى كوررلر

(١٧٥) اَفَبِعَذَابِنَا يَسْتَعْجِلُونَ ۞ آيا انلر بزم عذابمزى ونه عجله مى ايدرلر * مرويدر كه كفار يقينده مصيبتى كوررلر كلامنى ايشيتدكلرنده يا محمدا نه وقت كوررز ديملريله بو آيت كريمه نازل اولدى

(١٧٦) فَاِذَا نَزَلَ بِسَاحَتِهِمْ فَسَاءَ صَبَاحُ الْمُنْذَرِينَ ۞ نچان عذابمز انلرك خانه لرى اوكنه نزول ايده اول انذار اولنانلرك نه چركين صباحى اولور (بو چركين صباح لفظى عادت قديم اولان صباح باصقونى اوله) * روايت اولنديكه پيغمبرمز عليه السلام عن اصل انذار اولنمش اهل خيبرك بر صباح وقتنده قلعه لرى اوكنه كلدكلرنده الله اكبر خيبر خراب اولدى انلرك صباحى نه قبيح صباح اولور بيوردى

(١٧٧) وَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتّٰى حِينٍ ۞ وعدهمز ظهورينه دك انلردن اعراض ايت

(١٧٨) وَاَبْصِرْ فَسَوْفَ يُبْصِرُونَ ۞ يا محمد سكا وعد اولنان نصرته سن نظر ايله انلر دخى يقينده دنيا وعقباده انواع عذاب وعقوبتى كوررلر

(١٧٩) سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ (١٨٠) وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ (١٨١) وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۞ غلبه وقوت صاحبى اولان ربك جل شانه مشركلرك انك شاننه لايق اولميان صفتله وصفلرندن منزهدر وپيغمبرلر اوزرينه سلام اولسون وعالملرك ربى اولان الله تعالى يه حمد اولسون (كه مرسلين ومؤمنينه نعم عاقبت احسان ايلدى) * على رضى الله تعالى عنهدن نقل اولنور كه هر كيم آخرتده كيله رله اولچيلور ثواب ايستر سه بو سوره آخرنده كى (سبحان ربك) دن اوچ آيتى هر مجلسنك آخرنده اوقوسونلر بيورمشلر

ــ ٣٨ ــ (سورهٔ ص مكية وهى خمس وثمانون آية)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

(١) صٓ ۞ ديلديكه اسم سوره ياقسمدر يا صمد وصادق القول اسملرينك

مقتاحيدر ياخود مصاداتدن عرض معناسنه امر اولمغله يعنى يا محمد عملكى قرآنه عرض ايت انك اوامريله عمل ونواهيسندن اجتناب ايله

(١) وَالْقُرْآنِ ذِي الذِّكْرِ ❋ قرآن حقيچونكه عزت وشرف وشهرت صاحبيدر ياخود دينده احتياج اولنان عقايد وشرايع ومواعيد ذكرينك محليدر

(٢) بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي عِزَّةٍ وَشِقَاقٍ ❋ حال كفارك ظنى كبى دكلدر بلكه كفار قريش قبول حقدن استكبارده والله تعالى ورسولنه مخالفت وعداوتده در

(٣) كَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ قَرْنٍ فَنَادَوْا وَلَاتَ حِينَ مَنَاصٍ ❋ كفار مكه دن مقدم كچمش امتلردن نيجه لرينى هلاك ايتدك انلر اول عذابك نزولنده اندن تخليص ايچون فرياد ايتديلر انلره دينلديكه بو وقت خلاص وفرار وقتى دكلدر

(٤) وَعَجِبُوا أَنْ جَاءَهُمْ مُنْذِرٌ مِنْهُمْ وَقَالَ الْكَافِرُونَ هَذَا سَاحِرٌ كَذَّابٌ ❋ اول كافرلر كندولرندن قورقوديجى پيغمبر كلديكنه تعجب ايدوب ديديلركه بوكسنه كوستردبكى معجزه سنده ساحر ودعواى نبوتنده كذابدر

(٥) أَجَعَلَ الْآلِهَةَ إِلَهًا وَاحِدًا إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ عُجَابٌ ❋ آيا محمد بو آلهه لرى ابطال ايله بر الله مى ايدرانك بو كلامى عجايب شيدر (بزم وبابالرمزك اتفاقيله طاپديغمز اوچيوز آلتمش آلهه مكه شهرينى هنوز اداره ايده مز ايكن برالله نيجه اداره ايده جك) * روايت اولنديكه عمر رضى الله تعالى عنه اسلامه كلدكده قريش مضطرب اولوب ابوطالبه ديديلر كه اى عبد مناف سن بزم بيوكز سين كوريورسنكه برادرزاده ك محمد قومزك سفهاسنى جلب ايده يور وقومزك بينه تفرقه براغيور كركه انكله بزم بيمزى فصل ايده سن ابوطالب دخى پيغمبر عليه السلامى دعوت ايدوب ديديكه يا محمد بو قوم سندن طلب ايدرلركه آلهه لرينه طعنى ترك ايده سنكه بنلر كزده انحراف واذا اولميه تأمل ايدوب انلرك رجالرينه مساعده ايله پيغمبر عليه السلام بيور ديلركه اكر بن سزك حاجتكزه اجابت ايتسم سزدخى بنم برحاجتمه اجابت ايدرمسكز انلر بلى ايده رز ديديلر امدى (لا اله الا الله) ديكز بيوردى همان جمله سى قالقوب كتديلر وبو آيت كريمه ده حكايت بيوريلن جوابى ويرديلر

(٦) وَانْطَلَقَ الْمَلَأُ مِنْهُمْ أَنِ امْشُوا وَاصْبِرُوا عَلَى آلِهَتِكُمْ إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ يُرَادُ ❋ (پيغمبر عليه السلامك بو كلمه يى تكليفى عقيبنده ابوطالبك مجلسندن چيقوب) بربرلرينه ديديلركه يورى كيدك آلهه لريكزه عبادت ايتمكله صبر

ايدك بو بزم محمد له مخالفتمز حوادث زماندن مراد اولنمش برشى اولمغله اكا چاره يوقدر

(٧) مَا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي الْمِلَّةِ الْآخِرَةِ إِنْ هَذَا إِلَّا اخْتِلَاقٌ ❋ بز محمدك قولنى بابالرمزك ايرشديكى ملتده ياخود آخر ملت اولان ملت عيسى ده ايشتمدك (كه انلر ثالث ثلثه ديرلر بوايسه برديريور) بو انجق كندودن دوزمه بر كذبدر ديديلر

(٨) أَأُنْزِلَ عَلَيْهِ الذِّكْرُ مِنْ بَيْنِنَا بَلْ هُمْ فِي شَكٍّ مِنْ ذِكْرِي بَلْ لَمَّا يَذُوقُوا عَذَابِ ❋ انلر حسد يوزندن بو نبوت وكتابدن بزم اشراف ورؤسامز محروم اولوب بيمزدن محمده انزال اولنورمى بلكه انلر بنم وحيمزدن شكده درلر بلكه هنوز عذابمى داديمديلر (داددقلرنده شكلرى زائل اولور)

(٩) أَمْ عِنْدَهُمْ خَزَائِنُ رَحْمَةِ رَبِّكَ الْعَزِيزِ الْوَهَّابِ ❋ نبوتى مستحقنه اعطا ايديجى امورنده غالب ربك تعالانك رحمت خزينه لرى انلرك عندنده ميدر (كه استدكارينه ويره لر)

(١٠) أَمْ لَهُمْ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَلْيَرْتَقُوا فِي الْأَسْبَابِ ❋ ياخود سموات وارض وبيننده اولنلر انلرك ملكيدر بو قدرتلرى وار ايسه سببلرينى تداركله آسمانه چيقوب تدبير اموره اشتغال ووحى كيمه استرلرسه ويرسونلر

(١١) جُنْدٌ مَا هُنَالِكَ مَهْزُومٌ مِنَ الْأَحْزَابِ ❋ انلر بر عسكرلردركه يقينده پيغمبرلريله جنكه جمعيت ايدوب محل مقتللرنده قيرلمشلردر (وقعهٔ بدردن مقدم انهزاملرى اشارت بيورلمشدر)

(١٢) كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ وَفِرْعَوْنُ ذُو الْأَوْتَادِ ❋ قريشدن مقدم نوح قومى نوح عليه السلامى وقوم عاد هود عليه السلامى وقازقلر صاحبى فرعون موسى عليه السلامى تكذيب ايتديلر * دينلديكه فرعون ملكنده ثباتنه تشبيهله طنابلرى قازقلرله مستحكم چادرى وار ايدى ياخود مؤمنلرك اللرينى واياقلرينى درت قازقله مخليوب تعذيب ايدردى

(١٣) وَثَمُودُ وَقَوْمُ لُوطٍ وَأَصْحَابُ الْأَيْكَةِ أُولَئِكَ الْأَحْزَابُ ❋ وقوم ثمود صالح عليه السلامى وقوم لوط لوط عليه السلامى واصحاب الايكه شعيب عليه السلامى تكذيب ايتديلر انلر اول رسوللرى اوزره هجوم ايدن كروهلردندر

(١٤) إِنْ كُلٌّ إِلَّا كَذَّبَ الرُّسُلَ فَحَقَّ عِقَابِ ❋ اول قوملرك هربرى رسوللرينى تكذيب ايتملريله عقابم انلره حق اولدى

(١٥) وَمَا يَنْظُرُ هَؤُلَاءِ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً مَا لَهَا مِنْ فَوَاقٍ ❋

كفارمكه نك انتظاری انجق نفخهٔ اولی اولان صیحهٔ واحدهیه درانك وقتی كلدكده انكچون هیچ رد ورجوع وتأخیر یوقدر

(١٥) وَقَالُوا رَبَّنَا عَجِّلْ لَنَا قِطَّنَا قَبْلَ يَوْمِ الْحِسَابِ ❊ اول كافرلر استهزا طریقیله دیدیلركه یاربنا حساب كونندن مقدم وعد ایتدیككـ عذابدن نصیبمزی یاخود صحیفهٔ اعمالمزی عجله ویركه كوره لم

(١٦) اِصْبِرْ عَلَى مَا يَقُولُونَ وَاذْكُرْ عَبْدَنَا دَاوُدَ ذَا الْأَيْدِ إِنَّهُ أَوَّابٌ ❊ یامحمد انلرك دیدكلرینه صبر ایت وقدرت ومملكت وعبادت صاحبی كولهمز داود علیه السلامی یاد ایله كه اول هر مكروه شیدن توبه ورجوع ایتدی * دینلدیكه داود علیه السلام قدرت صاحبی پادشاه وبركون صائم وبركون مفطر وكیجه نك ثلثنی تهجدله كچوركن برصغیره یی ارتكابله ملائكه انی تمثیل وتعریضله توبیخ ایتدیكه قصهسی یقینده كله جكدر

(١٧) إِنَّا سَخَّرْنَا الْجِبَالَ مَعَهُ يُسَبِّحْنَ بِالْعَشِيِّ وَالْإِشْرَاقِ ❊ بزطاغلری اكا تسخیر ایتدككه كیجه ده وطلوعده انكله بیله تسبیح ایدرلردی

(١٨) وَالطَّيْرَ مَحْشُورَةً كُلٌّ لَهُ أَوَّابٌ ❊ وقوشلری دخی تسخیر ایتدككه هر طرفدن جمع اولوب طاغلر وقوشلر هر بری انكله تسبیح ایدرلردی

(١٩) وَشَدَدْنَا مُلْكَهُ وَآتَيْنَاهُ الْحِكْمَةَ وَفَصْلَ الْخِطَابِ ❊ بز انك پادشاهلغنی قوی ایتدك واكا نبوت وعلمك تمام وكمالنی وخصملرك دعواسنی وحقی باطلدن فصله خطاب ویردك * دینلدیكه ملكده قوتی مظلوملرك دعاسی بركاتیله یاخود زره یاپوب اعداسنی اخافه ایله یاخود كثرت لشكر ووفرت پاسبان كه هر كیجه اوتوز التی بیك كیمسه سرایی بكلردی علی قول حق تعالی اكا برزنجیر كوندرمشیدی اول زنجیر محكمهیه معلق اولمغله ایكی خصمدن حق قنغیسنك ایسه اول زنجیر انك یدینه كلوردی اول برناحق اول زنجیره ایرشمكه قادر اولهمزدی بوجهتله حقی باطلدن تمییز ایتمكله ملكنده دخی قوت وشدتی اولدی

(٢٠) وَهَلْ أَتَاكَ نَبَأُ الْخَصْمِ إِذْ تَسَوَّرُوا الْمِحْرَابَ ❊ یامحمد سكا شول داودك چارداغنه چیقان خصملرك خبری كلدمی

نصف

(٢١) إِذْ دَخَلُوا عَلَى دَاوُدَ فَفَزِعَ مِنْهُمْ قَالُوا لَا تَخَفْ خَصْمَانِ بَغَى بَعْضُنَا عَلَى بَعْضٍ فَاحْكُمْ بَيْنَنَا بِالْحَقِّ وَلَا تُشْطِطْ وَاهْدِنَا إِلَى سَوَاءِ الصِّرَاطِ ❊ اول خصملر ملكلر ایدیكه داود علیه السلامك اوزرینه یوقارودن داخل اولدیلر داود علیه السلام قپو باغلو ایكن بونلرك فجأة دخوللرندن قورقدی انلر یاداود

قورقمه بزایكی دعواجیلرز بعضمزك بعضمزه ظلمی واقع اولمغله سكا كلدك ایمدی بزم بیننمزده عدلله حكم ایله ظلم ایتمه وبزه طوغری یولی كوستر دیدیلر

(٢٢) إِنَّ هَذَا أَخِي لَهُ تِسْعٌ وَتِسْعُونَ نَعْجَةً وَلِيَ نَعْجَةٌ وَاحِدَةٌ فَقَالَ أَكْفِلْنِيهَا وَعَزَّنِي فِي الْخِطَابِ ❊ (داود علیه السلام دعواكزی سویلیك دینجه دعواجی دیدیكه) بوبنم دین قرنداشمدر انك طقسان طقوز دیشی قیونی وار بنم یالكز برقیونم وار اول بكا دیدیكه اول برقیوننكی دخی بكا ویر بنم كفالتمده اولسون چونكه اول بندن قوتلو اولمغله خطاب وكلامده بكا غلبه ایتدی مخاصمه ایده مدم

سجده

(٢٣) قَالَ لَقَدْ ظَلَمَكَ بِسُؤَالِ نَعْجَتِكَ إِلَى نِعَاجِهِ وَإِنَّ كَثِيرًا مِنَ الْخُلَطَاءِ لَيَبْغِي بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَقَلِيلٌ مَا هُمْ وَظَنَّ دَاوُدُ أَنَّمَا فَتَنَّاهُ فَاسْتَغْفَرَ رَبَّهُ وَخَرَّ رَاكِعًا وَأَنَابَ ❊ داود علیه السلام دعواجییه دیدیكه بویله ایسه اول سنك برقیوننكی كندوقیونلرینه ضم ایتمكله سكا ظلم ایتمش وشریكلردن چوق كیمسه كه ماللرینی بربرینه قارشدیررلر انلرك بعضیسی بعضنه ظلم ایدر مكر كه انلر ایمان وعمل صالح صاحبلری اوله انلر ظلم ایتمزلر اویله كیمسلر ایسه قلیلدر (وقتا كه داود علیه السلام بو دعوایی بویله فصل ایدنجه اول ملكلر بربرینه باقوب كولهرك غائب اولدیلر) اوحالده داود علیه السلام تیقن ایتدیكه بز آنی بوملكلر له امتحان وخطاسنه آگاه ایتدك همان ربسی جل شانه دن خطاسنك مغفرتنی طلبله ركوع وسجود ایدوب جمع مخالفاتدن توبه ایتدی

(٢٤) فَغَفَرْنَا لَهُ ذَلِكَ وَإِنَّ لَهُ عِنْدَنَا لَزُلْفَى وَحُسْنَ مَآبٍ ❊ بز انك استغفار ایتدیكی خطاسنی مغفرت ایتدك اندنصكره انكچون آخرتده عندمزه تقرب وحسن رجوع واردر * داود علیه السلامك بوقصهسی خصوصنده اقاویل كثیره اولمغله حضرت علی رضی الله تعالی عنه بو داود علیه السلامك قصهسنی قصه خوانلر یلاور وبیلمز هر محلده حكایت ایدرلر سه یوز آلتمش دكنك اورردم بیورمشلر * بو محلده شرع وعقل قبول ایدر وجهله بعض مفسرینك قید ایتدیكی صورت اختصار اوزره تسطیر اولندیكه اوریا بن حنانا تشامع بنت شامع نام مرأهیی تزوج ایچون آدم كوندروب طلب ایلدكده طرفینك رضاسیله جواب قطع وعقد اولنمق اوزره ایكن مرأهنك یقین اقربالریله اوریا بینلرینه برودت طاری اولمغله اول ارالقده داود علیه السلامه عقد اولندی اوریایه جواب قطع اولنمشیكن داود علیه السلامك قبولنه بو قدرجه عتاب

الهی ظهور ایتدیکه داود علیه السلام کونلرینی تقسیم ایدوب بر کون عبادت بر کون حکومت بر کون وعظ ونصیحت وبر کون کندو اموریله خدمت ایله مشغول ایکن اول عبادت کوننده قپولر مسدود وبکجیلر محافظه ده ایکن آیت کریمه ده بیان اولنان وجهله علی قول جبرائیل ومیکائیل علیهما السلام انسان صورتنده دفعة ظهور وقیون دعواسنی ایدوب غائب اولدقلرنده داود علیه السلام خطاسنی بیلوب توبه ایتمکله عفو اولندی

(٢٥) یاداود انا جعلناك خلیفة فی الارض فاحکم بین الناس بالحق ولاتتبع الهوی فیضلك عن سبیل الله ان الذین یضلون عن سبیل الله لهم عذاب شدید بما نسوا یوم الحساب ❋ یاداود بز سنی یریوزنده خلیفه قیلدق یاخود کچن انبیایه خلف قیلدق ناس بیننده عدل ایله حکم ایله هوای نفسه تابع اولمه که سنی طریق حقدن اضلال ایدر شونلر که راه حقدن آزمشلردر انلر ایچون قیامتده روز حسابی اونوتدقلری سببیله عذاب شدید واردر

(٢٦) وماخلقنا السماء والارض ومابینهما باطلا ذلك ظن الذین کفروا فویل للذین کفروا من النار ❋ بز آسمان وزمینی وانلرك بیننده اولنلری باطل خلق ایتمدك (بلکه قدرت ووحدانیتمزه دلیل خلق ایتدك) بونلرك یرادلمسنی عبث ظن ایدنلر کافر اولدیلر ویل اول کافرلر ایچونکه بو ظنلری سببیله بعث وحشری انکار له ناره مستحق اولدیلر

(٢٧) ام نجعل الذین امنوا وعملوا الصالحات کالمفسدین فی الارض ام نجعل المتقین کالفجار ❋ اول ایمان ایله عمل صالحده اولنلری جزا وعطاده یریوزنده فساد ایدنلر کبی قیله رز یاخود فجوردن صاقننلری فاجرلر کبی قیله رز

(٢٨) کتاب انزلناه الیك مبارك لیدبروا آیاته ولیتذکر اولوا الالباب ❋ قرآن کریم کثیر الخیر دائم البرکه بر کتابدر که بزانی سکا کوندردك تاکه انك آیتلرینی ملاحظه وتدبر ومعانیسنی اندیشه وتفکر ایده لر وعقول تامه صاحبلری انکله متنصح اوله لر

(٢٩) ووهبنا لداود سلیمن نعم العبد انه اواب ❋ بز داوده سلیمانی ویردك اول سلیمان نه کوزل قولدر که جمیع حالنده الله تعالایه توبه ورجوع ایدر

(٣٠) اذ عرض علیه بالعشی الصافنات الجیاد ❋ یاد ایله شونیکه سلیمانه اویله دنصکره بر ایاغنی طرنغی اوزره دیکوب اوچ ایاغی اوزره طوران

مقبول ومشهور وسرعتله کیدر آتلر عرض اولندی

(٣١) فقال انی احببت حب الخیر عن ذکر ربی حتی توارت بالحجاب ❋ ودیدیکه بن بو اصیلرك محبتیله مشغول ایکن ربم تعالانك ذکرندن قالدم حتی کونش غروب ایتدی

(٣٢) ردوها علی فطفق مسحا بالسوق والاعناق ❋ اول آتلری کیرو ردایدك دیو امر ایلیوب قلیجله آیقلرینی وبوغازلرینی قطع ایلدی یاخود اکل ایچون تصدق قصدیله ذبح ایلدی ❋ منقولدر که سلیمان علیه السلام دمشق ونصیبینه غزا ایدوب انلردن بیك آته یاخود پدری داود علیه السلامدن قلان بیك آته باقق اوزره کرسیده اوتورر کن طقوز یوز فرسه باقدقده غروب شمس ایله ایکندونك وقتی کچدیکنی کوروب مغموم اولمغله اول عرض اولنان یعنی باقدیغی طقوز یوزینی ذبح باقی یوز عددی قالدی وبر روایتده (ردوها علی) نك معناسی سلیمان علیه السلام الله تعالانك امریله شمسه مؤکل ملائکه یه دیدیکه بکا شمسی کیرو دوندرکه صلوة عصری قیله یم ملائکه دخی انی دوندروب ایکندویی وقتنده قیلدی زیرا اول اصیلره نظرایتمسی حب مال ایچون اولمیوب مجرد جهاد ایچون اولمغله الله تعالی شمسك کیرو دونمسنه امر ایلدی

(٣٣) ولقد فتنا سلیمان والقینا علی کرسیه جسدا ثم اناب ❋ بز سلیمانك تختی اوزره بی روح بر جسد القاسیله ابتلا ایتدك اول خطاسنه نادم اولوب توبه ایلدی ❋ بو آیت کریمه ده سلیمان علیه السلامك کرك زله سنده وکرك اول زله نك جزاسنده مفسرین چوق حکایه لر بسط ایتمشلر اولاطول اولان قصه یی بو مختصر متحمل اولمغله همان بك اجمالجه کچه لم که تفصیلنی استین سائر تفاسیره نظر ایتسون بو تقدیرجه زله سی شوایدیکه کویا سلیمان علیه السلام بر غزاده بر ملکی قتل وقزی جراده یی اخذ ایدوب قز غایت حسنا اولمغله کمال تعشقندن قزك طلبیله باباسنك صورتنی جنلره تصویر ایتدیروب اکلنسون دیو قزه ویرمشدی سلیمان علیه السلامدن خبرسز قرق کون قز اول تصویره سجده ایلدی صکره سلیمان علیه السلام خبر آلدقده تصویری قیروب قزی تکدیر ایلدی اول کرسی اوزره القا اولنان بی روح جسد بو تصویر اوله ❋ وبوکا کوره بو زله نك جزاسی دخی بو اولدیکه مهرینی خلایه چیقدقده عادتی اوزره مرأه سی امینه یه ویرمشیکن صخر نام جنی سلیمان علیه السلام صورتنه کیروب مهری امینه دن اخذ وتختنه اوتوروب حکم ایلدی سلیمان علیه السلام خلادن چیقوب امینه دن مهرینی استدکده

مهری سلیمان الدی سن کیمسین دیو طرد ایلدی قرق کون تختنده بت پرستلك وقوعی خطاسنه مقابل سلیمان علیه السلام قرق کون آواره وساحل بحرده بالقجیلره خدمتکار اولدی قرق کوندنصکره صخرجنی قاچوب مهری بحره براقمغله آنی بر بالق یودوب وصید اولنوب سلیمان علیه السلام مهری انك قرننده بولوب اخذیله ینه حکومتنده اولدی ایشته اول قصهٔ اطولك بواجمالیسیدر * لکن تفسیر خازنده قاضی عیاض وسائر محققیندن روایة دیرکه شیطانك بومثللو کمسنه لره تمثل وتشبیهی وملکنده تسلطی وخانه سنه تصرفی وعلی الخصوص انبیایه بوکونه تسلطی صحیح اولمز بوماده بویله درکه ابوهریره رضی الله تعالی عنه دن روایة صحیحیندن اخراج اولنان حدیث شریفده پیغمبرمز علیه السلام بیورد یلرکه (سلیمان علیه السلام بن بو کیجه طقسان مرأیه یقینلق ایده رم وهر برندن برغازی مجاهد فی سبیل الله ولد کلور دیدی لکن ان شاء الله دیمدی اکر ان شاء الله دیدی اولمقدار مجاهد وجوده کلوردی) حدیث شریفی وارد اولدی واقع الحال انلرك جمله سنی طواف ایتمکله انجق بریسندن بارکاك ولد کلوب اولدخی فوت اولوب تختنك اوزرینه بی روح القا اولنمغله زله سی ان شاء الله دیمدیکی وجزاسی تختی اوزرینه میت براقلدیغی اوله یاخود علی روایة اول برولدك طوغدیغنی جنیلر بیلدکده اکر بویاشرسه بزه بلادن خلاص یوقدر بونك قتلنه سعی ایده لم دیدیلرانی سلیمان علیه السلام ایشتدکده انك تربیه سنی سحابه اصمرلدی صکره انی میت تختی اوزره بولوب استغفار ایلدی بوصورتده زله سی الله تعالایه توکل ایله اصمرلیوب بولوته اصمرلمسی اوله العلم عندالله

(٣٤) قال رب اغفرلی وهب لی ملکا لاینبغی لاحد من بعدی انك انت الوهاب ۞ سلیمان علیه السلام دیدیکه یارب بنی مغفرت ایت وبکا بر پادشاهلق باغشله که بندنصکره اول هیچ کمسنه یه اولمیه تحقیق سن جمله نك مرادینی ویریجیسن * دینلدیکه سلیمان علیه السلامك بووجهله دعاسی نبوتله بویله عظیم پادشاهلق جمعنه کیمسه تحمل ایده مزکه فتنهٔ عظیمه دن امین اوله مز وبرنبی طالب اولمز والهام الهیله بیلوردیکه پیغمبرمز علیه السلام دنیا پادشاهلغنه التفات ایتمیه جك ایدی بناء علیه دعایه جسارت ایلدی

(٣٥) فسخرنا له الریح تجری بامره رخاء حیث اصاب (٣٦) والشیاطین کل بناء وغواص وآخرین مقرنین فی الاصفاد ۞ (سلیمان علیه السلامك بودعاسنه اجابتله بیورلدیکه) بز انکچون روزکاری تسخیر

ایتدککه انك امریله نرم وخوش اوله رق استدیکی محله جاری اولوردی وشیطانلری رام وتذلیل ایتدککه برفرقه سی انکچون عجیب بنالر وعمارتلر یپارلردی وبرفرقه سی دکزه طالوب انکچون اینجو وجواهرلر چیقاررلردی وتمرد وطغیانده ثابت آخر بر فرقه سنی ناسدن ضرر وفسادلرینی دفع ایچون بربرلرینه زنجیرلرله بند وضبط ایدردی

(٣٧) هذا عطاؤنا فامنن او امسك بغیر حساب ۞ یاسلیمان علیه السلام بو پادشاهلق سکا بزم عطامز درسکا ویریلن مالدن دیلدیککه ویرو دیلدیککدن منع ایله اعطا وامساك حسابسز سکا مفوضدر

(٣٨) وان له عندنا لزلفی وحسن مآب ۞ سلیمان علیه السلام ایچون دنیاده ویریلن ملك عظیم ایله آخرتده دخی مقربلك وحسن مرجع واردر

(٣٩) واذکر عبدنا ایوب اذ نادی ربه انی مسنی الشیطان بنصب وعذاب ۞ یامحمد بنده مز ایوب علیه السلامی ذکر ایتکه اول ربی عزشانه یه یارب شیطان بکا رنج والمله طوقندی دیو دعا وندا ایتدی * ایوب علیه السلام ادبه رعایتله دعاسنده شیطان مس ایتدی دیدی مع هذا بیلوردیکه هرشی الله تعالی عندندندر لکن اول شیطان سبب اولمشیدیکه کثرت مال واولادینه حسد ایدوب حق تعالادن انك اوزره تسلطی طلب ایتمشیدی تفصیلی سورهٔ انبیاده کچدی

(٤٠) ارکض برجلك هذا مغتسل بارد وشراب ۞ (ایوب علیه السلامك بودعاسنه اجابتله بیورلدیکه) یاایوب اناغکله یره اورچیقان صودن غسل ایله وصوغندن ایچ * دینلدیکه اناغنی یره اوردقده ایکی چشمه ظهور ایتدی بری سیجاق بری صوغق ایسیجاغندن غسل ایتدکده آلام ظاهره سندن افاقت وصوغندن ایچدکده امراض باطنه سندن شفا بولدی

(٤١) ووهبنا له اهله ومثلهم معهم رحمة منا وذکری لاولی الالباب ۞ بز ایوبه جمع واحیا ایله اهل واولادینی ویردکدنصکره انلرکه بیله مثلی ضعفنی عندمزدن رحمتمزله ویردك تاکه عقول تامه صاحبلرینه تذکیر ونصح اوله (که مصائبه صبر والله تعالایه التجا ایله مصائبك فرجه تحویلنه منتظر اوله لر)

(٤٢) وخذ بیدك ضغثا فاضرب به ولا تحنث انا وجدناه صابرا نعم العبد انه اواب ۞ وایوبه بیورلدیکه الیکه یاش وقوری قاریشق بردمت اوت آل وانکله مرأه کاوورناکه یمینکده خلف ایتمیه سن بز ایوبی نفسنده واهل

واولادینه وماله ایریشن بلایه صبرایدیجی بولدق ایوب نه کوزل قولدرکه اول کلیا بزم درکاهمزه رجوع ایدیجیدر * مرویدرکه ایوب علیه السلام زوجه‌سی رحمه بنت افرایم بن یوسف علیه السلامی برمصلحته کوندرمشیدی برمقدار کج کلدکله بعنه تعالی صحت بولورسم اکا یوز دکنك اورهیم دیو یمین ایتمشیدی صحتله حالت جوانی کلدکده الله تعالی اول یمینی آسان وجهله ادا ایتمك ایچون یوز عدد اوت دمتیله برکره ضرب بوانی ارائه بیوردی

(٤٣) وَاذْكُرْ عِبَادَنَا إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحٰقَ وَيَعْقُوبَ أُولِي الْأَيْدِي وَالْأَبْصَارِ * قوللرمز ابراهیم واسحق ویعقوب علیهم السلامی دخی ذکر ایله که انلر اللر وکوزلر صاحبلریدر یعنی اعمالدن طاعت وعباداتده قوت وقدرت ومعارفده علوم وشریعت ودینده بصیرت صاحبلریدر

(٤٤) إِنَّا أَخْلَصْنَاهُمْ بِخَالِصَةٍ ذِكْرَى الدَّارِ (٤٥) وَإِنَّهُمْ عِنْدَنَا لَمِنَ الْمُصْطَفَيْنَ الْأَخْيَارِ * بز انلری معایبدن پاك برخصلتله خالص ایتدككه خلوصلری سببیله دائما آخرتی ذکر ایدرلر وانلر بزم عندمزده امثاللری ندن انتخابله اختیار اولنمشلر دندر

(٤٦) وَاذْكُرْ إِسْمٰعِيلَ وَالْيَسَعَ وَذَا الْكِفْلِ وَكُلٌّ مِنَ الْأَخْيَارِ * وذکر ایله اسمعیل بن ابراهیم علیه السلامی والیسع بن اخطوبی (که الیاس علیه السلامك بنی اسرائیله خلیفه ایدوب صکره نبوت ویرلمشیدی) وذو الکفلیکه (اول الیسع علیه السلامك عمی یاخود بشر بن ایوبدر بنی اسرائیلدن یوزنبی قتلدن اکا فرار ایدوب انلری حمایت وکفالتنه آلدی نبوتنده اختلاف واردر) انلرك هربری ناسك کزیده ومختارلریدر

(٤٧) هٰذَا ذِكْرٌ وَإِنَّ لِلْمُتَّقِينَ لَحُسْنَ مَآبٍ * بو خبر انبیا سکا وقومکه ذکره سببدر تحقیق متقیلر ایچون حسن مرجع واردر

(٤٨) جَنَّاتِ عَدْنٍ مُفَتَّحَةً لَهُمُ الْأَبْوَابُ * انلر ایچون اقامت جنتلرینك قپولری آچلمشدر

(٤٩) مُتَّكِئِينَ فِيهَا يَدْعُونَ فِيهَا بِفَاكِهَةٍ كَثِيرَةٍ وَشَرَابٍ * انلر اول جنتلرده تختلرنده اوتورركن انده میوه‌لرك وشرابك انواعندن طلب ایدرلر

(٥٠) وَعِنْدَهُمْ قَاصِرَاتُ الطَّرْفِ أَتْرَابٌ * وانلرك عندنده (مؤمنه زوجه‌لرندن غیری اوتوز اوچ یاشنده) همسن جنت حوریلری واردرکه نظرلرینی ازواجلرینه قصر ایدوب بینلرنده بغض ومغایرت اولمز

حزب ٤

(٥١) هٰذَا مَا تُوعَدُونَ لِيَوْمِ الْحِسَابِ * اول متقیلره دینورکه اشته دنیاده یوم حساب ایچون سزه وعد اولنان بو کرم ونعمتلردر

(٥٢) إِنَّ هٰذَا لَرِزْقُنَا مَا لَهُ مِنْ نَفَادٍ (٥٣) هٰذَا وَإِنَّ لِلطَّاغِينَ لَشَرَّ مَآبٍ * بو بزم متقیلر ایچون آماده ایتدیکمز رزقمزدرکه انکچون کسلمك واکسلمك یوقدر اشته اهل جنتکی بودر وکافرلر ایچون قبیح وشر مرجع واردر

(٥٤) جَهَنَّمَ يَصْلَوْنَهَا فَبِئْسَ الْمِهَادُ * اول مرجع جهنمدرکه انلر اکا واصل اولورلر نه چرکین موضعدر

(٥٥) هٰذَا فَلْيَذُوقُوهُ حَمِيمٌ وَغَسَّاقٌ * بو عذاب انلرهدر انلر بغرسقلرینی طوغرهیه جق قیننار صویی وانلردن اقان قان وایرینی داد سونلر

(٥٦) وَآخَرُ مِنْ شَكْلِهِ أَزْوَاجٌ (٥٧) هٰذَا فَوْجٌ مُقْتَحِمٌ مَعَكُمْ لَا مَرْحَبًا بِهِمْ إِنَّهُمْ صَالُوا النَّارِ * وانلره بو عذابك شکلندن آخر انواع عذابلر واردر ملکلر کفارك رؤساسنه اتباعلرینی کوستروب دیه‌لر بونلر کفرده سزه مقارنتله ناره داخل اولدیلر رؤسا اتباعلرینه دیه‌لرکه انلره مرحبا یعنی راحت اولمسونکه استحقاقلریله ناره واصل اولدیلر

(٥٨) قَالُوا بَلْ أَنْتُمْ لَا مَرْحَبًا بِكُمْ أَنْتُمْ قَدَّمْتُمُوهُ لَنَا فَبِئْسَ الْقَرَارُ * اتباع رؤسایه دیه‌لرکه بلکه اول بددعا سزه اولسون سز کفرده بزدن مقدم ایدیکز سزك اغوا کزله بزدخی اهل نار اولدق نارنه چرکین قرارکاه اولور

(٥٩) قَالُوا رَبَّنَا مَنْ قَدَّمَ لَنَا هٰذَا فَزِدْهُ عَذَابًا ضِعْفًا فِي النَّارِ * تکرار اتباع دیه‌لرکه یاربنا بزی اغوا ایله جهنمه تقدیم اولنمزه سبب اولانلره نار ایچره عذابی قات قات زیاده ایله

(٦٠) وَقَالُوا مَا لَنَا لَا نَرَىٰ رِجَالًا كُنَّا نَعُدُّهُمْ مِنَ الْأَشْرَارِ * صنادید قریش نارده دیه‌لرکه بزه نولدیکه دنیاده اشراردن عد ایتدیکمز رجالی کورمزز (مرادلری فقراء مسلمیندر)

(٦١) أَتَّخَذْنَاهُمْ سِخْرِيًّا أَمْ زَاغَتْ عَنْهُمُ الْأَبْصَارُ * دنیاده بز انلری استهزا ایدردك انلر نارده میدر یوخسه بزم کوزلرمز انلردن میل ایتمشمیدرکه کورمیورز

(٦٢) إِنَّ ذٰلِكَ لَحَقٌّ تَخَاصُمُ أَهْلِ النَّارِ * اهل جهنمك بوذکر اولنان حکایاتی طوغریدرکه انلرك برینه مجادله ومخاصمه‌لریدر

(٦٣) قُلْ إِنَّمَا أَنَا مُنْذِرٌ وَمَا مِنْ إِلٰهٍ إِلَّا اللّٰهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ * یا محمد مکه مشرکلرینه دیکه بن انجق الله تعالانك عذابیله سزی تخویفه مأمور رسولم

هیچ عبادته مستحق اله یوقدر انجق الوهیتله هر شیئی قاهر شرکت قبول ایتمز بر الله تعالی واردر

(٦٤) رب السموات والارض وما بينهما العزيز الغفار ❊ سموات وارض وبینلرنده اولانلرک خالقی وربسی که دیلدیکنه عذابله غالب دیلدیکنه مغفرتله منعمدر

(٦٥) قل هو نبؤا عظيم (٦٦) انتم عنه معرضون ❊ دیکه عقوبت قیامتدن قورقوتدیغم سزه بیوک خبردر حالبوکه غفلتکزله سز اندن اعراض ایدرسز

(٦٧) ما كان لي من علم بالملاء الاعلى اذ يختصمون ❊ ملاءاعلی یه یعنی ملائکه یه بنم علمم یوقدر که انلرنه کفتکوایدرلر (مکر که وحیله الله تعالی بیلدیره)

(٦٨) ان يوحى الي الا انما انا نذير مبين ❊ بکا انجق وحی اولنسان ناسی مخالفتدن انذار واوامر ونواهی یی اظهار ایدەرم

(٦٩) اذ قال ربك للملائكة اني خالق بشرا من طين ❊ شول وقتکه ربک عزشانه ملکلره بن چاموردن آدم خلق ایده جکم دیدی

(٧٠) فاذا سويته ونفخت فيه من روحي فقعوا له ساجدين ❊ قچانکه بن انک خلقتنی احسن تقویمله تمام وروحیمی نفخله احیا ایلدم اکرامله اکا سجده ایلدیلر

(٧١) فسجد الملائكة كلهم اجمعون (٧٢) الا ابليس استكبر وكان من الكافرين ❊ ملکلرک کلیسی سجده ایتدیلر انجق ابلیس کبر ایدوب سجده ایتمکله کافرلردن اولدی

(٧٣) قال يا ابليس ما منعك ان تسجد لما خلقت بيدي استكبرت ام كنت من العالين ❊ الله تعالی ابلیسه دیدیکه اول واسطه سز یدقدرتمله خلق ایتدیکم شیئه سجده دن سنی نه منع ایلدی یوخسه استحقاقسز تکبرمی ایتدک یاخود عالیلردن اولوب کندکده تفوقنی ظن ایدرسین

(٧٤) قال انا خير منه خلقتني من نار وخلقته من طين ❊ ابلیس دیدیکه بن اندن خیرلویم زیرا بنی لطیف ناردن انی کثیف طیندن خلق ایتدک (بونک بیانی سورهٔ اعرافده کچدی) صحیفه ٢٥٥

(٧٥) قال فاخرج منها فانك رجيم ❊ الله تعالی بیوردیکه جنتدن یاسمادن و یاصورت ملائکه دن چیق سن رحمت وکرمدن مطرودسین

(٧٦) وان عليك لعنتي الى يوم الدين ❊ وروز جزایه دک لعنتم سنک اوزریکه در

(٧٧) قال رب فانظرني الى يوم يبعثون ❊ ابلیس دیدیکه یارب یوم بعثه دک بکا مهلت ویر

(٧٨) قال فانك من المنظرين (٧٩) الى يوم الوقت المعلوم ❊ الله تعالی دیدیکه جمله نک دفعهٔ اماته سی اولان وقت معلوم که نفخهٔ اولی در اول وقته دک سکا مهلت ویرلشدر

(٨٠) قال فبعزتك لاغوينهم اجمعين (٨١) الا عبادك منهم المخلصين ❊ ابلیس دیدیکه یارب سنک غالبیت وقهرک حقیچون بنی آدمک جمیعنی اضلال ایدەرم انجق شرک وعصیاندن معصوم مخلص قوللریکی ایدمم

(٨٢) قال فالحق والحق اقول لاملئن جهنم منك وممن تبعك منهم اجمعين ❊ الله تعالی بیوردیکه بن احقاق حقله حقی سویلرمکه البته سندن وجنسکدن وسکا تابع اولان بنی آدمدن جمیعکزله جهنمی طولدررم

(٨٣) قل ما اسئلكم عليه من اجر وما انا من المتكلفين ❊ یا محمد دیکه تبلیغ رسالتم اوزره سزدن اجرت استمم و بر شیئی کندمدن ایجاد ایدوب انی سزه تکلیف ایدیجیلردن دخی دکلم

(٨٤) ان هو الا ذكر للعالمين (٨٥) ولتعلمن نبأه بعد حين ❊ بو قرآن انجق انس وجنه موعظه در انک صدق ووعد ووعیدینی ظهور اسلام یاموت یا قیام قیامتده نصکره البته بیلورسکز

(سورة الزمر مكيه وهي اثنان وسبعون آية) — ٣٩ —

بسم الله الرحمن الرحيم

(١) تنزيل الكتاب من الله العزيز الحكيم ❊ قرآنک محمد علیه السلامه انزالی امرنده غالب تدبیرنده حکیم الله تعالانک عندندندر

(٢) انا انزلنا اليك الكتاب بالحق فاعبد الله مخلصا له الدين (٣) الا لله الدين الخالص والذين اتخذوا من دونه اولياء ما نعبدهم الا ليقربونا الى الله زلفى ان الله يحكم بينهم في ما هم فيه يختلفون (٤) ان الله لا يهدي من هو كاذب كفار ❊ یا محمد بز سکا قرآنی بیان واثبات حق اوله رق انزال ایتدک دینی شرکدن ریادن خالص ایدەرک عبادت ایله اکاه اولک که الله تعالی ایچون اولان دین شک وشرکدن پاک وخالص اولاندر شونلرکه الله تعالادن غیری یی آلهه اتخاذ ایتدیلرکه بزم بونلره عبادتمز انجق شفاعتلریله

بزى الله تعالايه تقريب ايده الله تعالى انلرك بينلرنده اولان اختلافلرينى قيامتده حكم وفصل ايدوب دعوالرينك بطلانى ظاهر اولور الله تعالى آكهه من بزه شفاعت ايدر ديو كذب ايدوب نعمتلرينى انكار ايدن كافرلره هدايتى توفيق ايتمز

(٥) لو اراد الله ان يتخذ ولدا لاصطفى مما يخلق ما يشاء سبحانه هو الله الواحد القهار ❊ اكر كفرهنك زعمى كبى الله تعالى ولد اتخاذينى مراد ايديدى مخلوقاتدن ديلديكنى اختيار ايدردى الله تعالى ولد وشريكدن منزه وواحددر ولد وشريك اسناد ايدنلرى عظمتيله قهر ايديجيدر

(٦) خلق السموات والارض بالحق يكور الليل على النهار ويكور النهار على الليل وسخر الشمس والقمر كل يجرى لاجل مسمى الا هو العزيز الغفار ❊ سموات وارضى حق اوزره خلق ايتدى كيجهدن اكسلدوب كوندزه ارتر وكوندزدن اكسلدوب كيجه يه ارتر وشمس وقمرى تسخير ايتدى هر برى انك امريله قيامته دك دور ايدر آكاه اولك كه اول الله تعالى هرشيئه قادر وغالب وعقابنه عجله ايتمز غفاردر

(٧) خلقكم من نفس واحدة ثم جعل منها زوجها وانزل لكم من الانعام ثمانية ازواج يخلقكم فى بطون امهاتكم خلقا من بعد خلق فى ظلمات ثلث ذلكم الله ربكم له الملك لا اله الا هو فانى تصرفون ❊

اول سزى نفس واحده دن يعنى آدم عليه السلامدن خلق ايدوب صكره صول قابورغه سندن زوجه سى حوايى خلق ايتدى وسزكيچون دوه وبقر وغنم وكچيدن اركك وديشى سكز صنف كوندردى وسزى نطفه اوله رق انالركزك قارنى ورحمى وآش ديدكلرى ولدناغى اولان مشيمه كه بواوچ ظلماتك ايچنده علقه وعظام ولحم وجسد تام اولنجيه دك خلقدن خلق آخره تحويل ايتدى بونلرى خلق ايدن پادشاه عالم اولان ربكزدر اندن غيرى عبادته مستحق كيمسه يوقدر انك عبادتندن غيرك عبادتنه نيجه صرف اولنورسكز

(٨) ان تكفروا فان الله غنى عنكم ولا يرضى لعباده الكفر وان تشكروا يرضه لكم ولا تزر وازرة وزر اخرى ثم الى ربكم مرجعكم فينبئكم بما كنتم تعملون انه عليم بذات الصدور ❊ اكر سز كافر اولورسكز اول سزك ايمان وعبادتكزدن غنيدر ومجرد مرحمتندن قوللرينك كفرلرينه راضى اولمز اكر اسلام نعمتنه شكر ايدرسكز مجرد فلاح بوله جغكز سببيله سزدن راضى اولور قيامتده بركمسنه آخر كمسنه نك كناهنى يوكلنمز صكره رجوعكز ربكز تعالى

طرفنه در دنياده ايشلديككز عملى سزه خبر ويروب جزاكزى ويرر اول قلبكزده اولان عزم ونيتلرى بيلور

نصف

(٩) واذا مس الانسان ضر دعا ربه منيبا اليه ثم اذا خوله نعمة منه نسى ما كان يدعوا اليه من قبل وجعل لله اندادا ليضل عن سبيله قل تمتع بكفرك قليلا انك من اصحاب النار ❊ چونكه كافرلرك نفس واولاد وماللرينه برضرر اصابت ايتسه بتلرندن رجوع له ربنه دعا ايدر صكره الله تعالى اكا كرمندن اول ضرره بدل نعمت ويرسه اول مقدم ايتديكى دعايى اونيدوب ناسى اسلامدن منع ايچون الله تعالايه شريك اصنام قيلر يامحمد سن ديكه كفركله سن دنياده آززمان تعيش ايله تحقيق سن اهل نار دنسين

(١٠) امن هو قانت اناء الليل ساجدا وقائما يحذر الآخرة ويرجوا رحمة ربه قل هل يستوى الذين يعلمون والذين لا يعلمون انما يتذكر اولوا الالباب ❊ اوحالده اولان كافرلرمى خيرلودر يوخسه الله تعالايه مطيع ومنقاد اولنمى خيرلودر انلر كيجه نك ساعتلرنده ساجد وقائم اولدقلرى حالده آخرت عذابندن قورقار وربسنك رحمتنى رجا ايدر يامحمد ديكه عالملرله جاهللر برابر اولورمى (انلرك برابر اولمديغى كبى قاتلرله عاصيلر برابر اولمز) بوامثالله انجق عقول تامه صاحبلرى معتبر ومتعظ اولور

(١١) قل يا عباد الذين آمنوا اتقوا ربكم للذين احسنوا فى هذه الدنيا حسنة وارض الله واسعة انما يوفى الصابرون اجرهم بغير حساب ❊ مؤمن قوللرمه ديكه الله تعالايه مخالفتدن صاقنك دنياده طاعتله احسان ايدنلره آخرتده اجر حسن واردر (اول كيمسه كه اوالديغى مكاننده طاعت احسانى اكا متعسر اولورسه محل آخره هجرت ايتسونكه) الله تعالانك ارضى واسعه در وطنندن هجرته ومحنته ومشقت طاعته صبر ايدنلرك آخرتده اجرلرى حسابسزدر ❊ خبرده وارددركه قيامتده نماز وصدقه وحج ايدن اربابه ميزان قوريلوب اجرلرى وزن اولنور لكن بلا كشلر بلا وزن ولا حساب جنته كيتدكلرينى دنيالرى راحتله كچن مؤمنلر كوروب كاشكى دنياده وجودمز مقراضله پاره پاره اوليديدى بودرجه يى بوليدق ديه لر

(١٢) قل انى امرت ان اعبد الله مخلصا له الدين وامرت لان اكون اول المسلمين ❊ ديكه بن الله تعالى ايچون دينده مخلص وموحد اوله رق عبادت ايتمكه ومسلمانلرك اولى اولمغه امر اولندم

(١٣) قُلْ إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ * دیکه اکر بن شرك وريا ايله ربمه عاصى اولورسم قورقارمكه اول عظيم قيامت كوننده بكا عذاب اوله

(١٤) قُلِ اللَّهَ أَعْبُدُ مُخْلِصًا لَهُ دِينِي فَاعْبُدُوا مَا شِئْتُمْ مِنْ دُونِهِ قُلْ إِنَّ الْخَاسِرِينَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ وَأَهْلِيهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَلَا ذَلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ * دیکه بن الله تعالى يه دينمى شرك ورياءدن خالص ايده رك عبادت ايده رم سز اندن غيرى ديلديككزه عبادت ايدك دیکه خسران تامده انلردر كه جنتدن محروم ونار ه دخول ايله نفسلرينه واهلارينه ظلم وزيان ايتديلر آكاه اولك كه بونلرك بو شرك ومعصيتلرى غايتده خسران ظاهردر

(١٥) لَهُمْ مِنْ فَوْقِهِمْ ظُلَلٌ مِنَ النَّارِ وَمِنْ تَحْتِهِمْ ظُلَلٌ ذَلِكَ يُخَوِّفُ اللَّهُ بِهِ عِبَادَهُ يَا عِبَادِ فَاتَّقُونِ * اول خسرانده اولنلرك اوزرلرنده آتشدن سايبان وآلتلرنده كذلك ناردن فراش واردر بو مذكور اول عذابدر كه الله تعالى قوللرينى انكله تخويف ايدر كه شركدن اجتناب ايده لر اى بنم مؤمن قوللرم بندن قورقوب عذابمى موجب شيئه تعرض ايتميه سز

(١٦) وَالَّذِينَ اجْتَنَبُوا الطَّاغُوتَ أَنْ يَعْبُدُوهَا وَأَنَابُوا إِلَى اللَّهِ لَهُمُ الْبُشْرَى فَبَشِّرْ عِبَادِ (١٧) الَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ أَحْسَنَهُ أُولَئِكَ الَّذِينَ هَدَاهُمُ اللَّهُ وَأُولَئِكَ هُمْ أُولُو الْأَلْبَابِ * انلر كه هر نوع طاپيلان بتلردن اجتناب ايدوب الله تعالى نك عبادتنه رجوع ايتديلر انلر ايچون (موتى وقتلرنده و بعثلرنده ملكلر لسانيله) جنت مژده سى واردر يا محمد كلامى ايشيدوب انك احسننه تابع اولان قوللريمه مژده ايله الله تعالى انلرى منزل مقصوده هدايت ايتدى وانلر عقول تامه صاحبلريدر * دينلديكه اول ايشتدكلرى كلام قرآن كريمدن اولوب رخصتلو ومندوب اولاندن اغماضله محكم وواجب احسننه تابع اولمق ياخود مجالسده اولان كلاملك احسننه تابع اولورلر امثالدن (خذما صفا ودع ما كدر) موجبنجه على قول عشرهٔ مبشره دن التى كيمسه كه (عثمان وطلحه وزبير وسعد بن زيد وسعد بن وقاص وعبدالرحمن بن عوف رضى الله تعالى عنهم) شانلرنده اوله كه صديق رضى الله عنه تصديق حضرت رسالتپناه عليه السلام ايله سرفراز اولدقده بو التى كمسنه اكا ملاقى اولوب حقيقت اسلامدن سؤال ايتدكلرنده صديق رضى الله تعالى عنهك احسن كلاملرينى ايشتمكله دفعة تابع اولوب مسلمان اولديلر بو آيت كريمه نك نزولى اكا مبنى ديو بعض تفاسيرده مسطوردر

(١٨) أَفَمَنْ حَقَّ عَلَيْهِ كَلِمَةُ الْعَذَابِ أَفَأَنْتَ تُنْقِذُ مَنْ فِي النَّارِ * ايا اول كمسنه كه انك اوزرينه كلمهٔ عذاب واجب اوله سن انى ايمانه كتوروب عذابدن قورتارمغه قادرميسين

(١٩) لَكِنِ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ غُرَفٌ مِنْ فَوْقِهَا غُرَفٌ مَبْنِيَّةٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَعْدَ اللَّهِ لَا يُخْلِفُ اللَّهُ الْمِيعَادَ * لكن انلر كه ربلرندن قورقوب ايمان وطاعتده اولورلر انلر ايچون جنتده بربرى اوزره بنا اولنمش كوشكلر واردركه آلتلرندن نهرلر اقار اول انلره الله تعالى نك وعد كريميدر الله تعالى وعدينه خلف ايتمز

(٢٠) أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَلَكَهُ يَنَابِيعَ فِي الْأَرْضِ ثُمَّ يُخْرِجُ بِهِ زَرْعًا مُخْتَلِفًا أَلْوَانُهُ ثُمَّ يَهِيجُ فَتَرَاهُ مُصْفَرًّا ثُمَّ يَجْعَلُهُ حُطَامًا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرَى لِأُولِي الْأَلْبَابِ * آيا كورمدمميكه الله تعالى سمادن يغمور انزال ايدوب اندن يريوزنده چشمه لر كتوردى صكره انكله يردن رنكلرى درلودرلو بغداى وطارى وساٸر اكينلر چيقاردى بو يشلدكدن صكره قوروپوب سن انلرى صرارمش كورور سن بعده انى اوفانمش دانه قيلر بو ذكر اولناند عقول تامه صاحبلرينه تذكر وعبرت واردر (كه انى حيات دنيايه تمثيل ايده بيلور)

(٢١) أَفَمَنْ شَرَحَ اللَّهُ صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ فَهُوَ عَلَى نُورٍ مِنْ رَبِّهِ فَوَيْلٌ لِلْقَاسِيَةِ قُلُوبُهُمْ مِنْ ذِكْرِ اللَّهِ أُولَئِكَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ * آيا اول كمسنه كه قلبى اسلامى قبولله كشاده اولمشدر اول كشاده لك ربسى طرفندن انك اوزرينه بر معرفت نوريدر اول كمسنه شونلره بكزرميكه انلر الله تعالى نك ذكرندن اعراضله قسوت قلبلر ايچون شدت عذابده درلر انلر ضلالت ظاهره ده درلر * مرويدر كه بو آيت كريمه نك اولى على وحمزه رضى الله تعالى عنهما وآخرى ابولهب و ولدى حقنده نازل اولمشدر

(٢٢) اللَّهُ نَزَّلَ أَحْسَنَ الْحَدِيثِ كِتَابًا مُتَشَابِهًا مَثَانِيَ تَقْشَعِرُّ مِنْهُ جُلُودُ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ ثُمَّ تَلِينُ جُلُودُهُمْ وَقُلُوبُهُمْ إِلَى ذِكْرِ اللَّهِ ذَلِكَ هُدَى اللَّهِ يَهْدِي بِهِ مَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ * الله تعالى كلاملك احسنى اولان قرآنى متشابه كوندردى (يعنى انده تناقض واختلاف اولميوب بربرينى تصديق ايدر اعجاز وحسن نظم و صحت و حكمده بربرينه مشابهدركه وعد و وعيد و امر ونهى ورحمت وعذاب وجنت وجهنم وساٸر) ايكيشر تكرار ايدر اول كتابده اولان وعيدى استماعدن ربلرندن قورقنلرك

دریلری دیرر صکره الله تعالانك رحمت و مغفرتنی ذکر ایله دریلری و قلبلری نرم و مطمئن اولور بو قرآن الله تعالادن خلقی ارشاد در انکله دیلدیکنی دین اسلامه هدایت ایدر اول کمسه یکه الله تعالی مخذول ایده انی هدایت ایدر اولمز *روایت اولندیکه بر وقتده اصحاب رضی الله تعالی عنهم ملول اولوب یا رسول الله بزه تحدیث ایت دیدکلرنده بو آیت کریمه نازل اولدی

﴿٢٣﴾ اَفَمَنْ يَتَّقِى بِوَجْهِهِ سُوءَ الْعَذَابِ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَقِيلَ لِلظَّالِمِينَ ذُوقُوا مَا كُنْتُمْ تَكْسِبُونَ ۞ آیا اول کمسنه که قیامتده شدت عذابدن کندو یوزیله قوریه اول کمسنه کبیدر که عذابدن امین اوله کفر و عصیانله نفسلرینه ظلم ایدنلره دینلور که اول کسب ایتدکلرکزك جزاسنی دادك * دینلدیکه عذابدن یوزیله قورینماندن مراد ابو جهلدر که جهنمده اللری بوغازینه باغلو آتش کلورکن یوزیله قوریه

﴿٢٤﴾ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَاَتٰيهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ۞ اهل مکه دن مقدم رسوللرینی تکذیب ایدن کفاره عذاب بر حیثیتله کلدیکه بیلمزلر و مأمول ایتمزلر ایدی

﴿٢٥﴾ فَاَذَاقَهُمُ اللّٰهُ الْخِزْىَ فِى الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَلَعَذَابُ الْاٰخِرَةِ اَكْبَرُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ۞ الله تعالی انلره دنیاده (قتل و اسر و اجلا و مسخ و خسفله) ذل ورسوایلغی داد تردی انلر ایچون حاضرلنان عذاب آخرت اشد و دائم اولمغله اندن بیوکدر اکر انلر انی بیلسه لردی عبرت آلورلردی

﴿٢٦﴾ وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِى هٰذَا الْقُرْاٰنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ۞ بز ناس ایچون بو قرآنده هر مثلدن ضرب ایتدك شاید که انلر انله متعظ اوله لر

﴿٢٧﴾ قُرْاٰنًا عَرَبِيًّا غَيْرَ ذِى عِوَجٍ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ۞ اول قرآن عربی اولدیغی حالده انده اکریلك و تناقض یوقدر شاید که انکله شرکدن صاقنه لر

﴿٢٨﴾ ضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا رَجُلًا فِيهِ شُرَكَاءُ مُتَشَاكِسُونَ وَرَجُلًا سَلَمًا لِرَجُلٍ هَلْ يَسْتَوِيَانِ مَثَلًا اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ۞ الله تعالی شو وجهله بر مثل ضرب ایدر که مثلا بر کوله نك بدخوی بر قاچ مشترك افندیلری اولسه انلر اول کوله یه هر بری بر خدمت امر ایتسه لر اول کوله متحیر اولوب اول خدمتلرك بر بنی تمام ایده ممکله اول صاحبلری اندن راضی اولمزلر و بر کوله دخی او یله اورتاقلردن سالم یالکز بر افندیسی اولوب انك خدمتنه مداوم اولمغله افندیسی کندودن خوشنود اولسه آیا اول ایکی رجل یعنی اول ایکی کوله بر برینه مساوی

و تمثیل اولورمی (مشرکله موحدك تمثیلیدر) جمیع حمد الله تعالایه مخصوصدر بلکه ناسك اکثری رب واحده عبادت اصنامه عبادتدن خیر اولدیغنی بیلمزلر

﴿٢٩﴾ اِنَّكَ مَيِّتٌ وَاِنَّهُمْ مَيِّتُونَ ﴿٣٠﴾ ثُمَّ اِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ عِنْدَ رَبِّكُمْ تَخْتَصِمُونَ ۞ یا محمد سکا ده موت واردر و مشرکلر دخی مونی بولورلر صکره قیامتده ربکز جل شانه عندنده امر دینده خصومت ایدرسز * مرویدر که کفار مکه محمد وفات ایده ایدی ده بز دخی خلاص اولیدق دیو انتظارده اولملریله بو آیت کریمه نازل اولدی

﴿٣١﴾ فَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَبَ عَلَى اللّٰهِ وَكَذَّبَ بِالصِّدْقِ اِذْ جَاءَهُ اَلَيْسَ فِى جَهَنَّمَ مَثْوًى لِلْكَافِرِينَ ۞ الله تعالایه ولد و شریك نسبتیله کذب ایدندن اظلم کیم اولور و اکا صدقی مشتمل قرآن کلدکده بی تفکر انی تکذیب ایده آیا انی انکار ایدن کافرلر ایچون جهنمده مکان یوقیدر (انلره مجازاته جهنم کافیدر)

﴿٣٢﴾ وَالَّذِى جَاءَ بِالصِّدْقِ وَصَدَّقَ بِهِ اُولٰئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ ۞ اول قرآنله کلن محمد علیه السلام و انی تصدیق ایدنلر اول کروه شرك و عصیاندن اتقا ایدنلردر

﴿٣٣﴾ لَهُمْ مَا يَشَاؤُنَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ذٰلِكَ جَزَاءُ الْمُحْسِنِينَ ۞ انلر ایچون ربلری عندنده دیلدکلری نعمت و کرامت واردر بو نعمت طاعتلرنده احسان ایدنلرك جزاسیدر

﴿٣٤﴾ لِيُكَفِّرَ اللّٰهُ عَنْهُمْ اَسْوَاَ الَّذِى عَمِلُوا وَيَجْزِيَهُمْ اَجْرَهُمْ بِاَحْسَنِ الَّذِى كَانُوا يَعْمَلُونَ ۞ تا که الله تعالی انلرك اعمال قبیحه لرینی محو ایده که انلرك غیر یلرینی دخی عفو اولی اوله و انلرك عمللری ثوابنی احسنینه کوره اوفر اعطا ایدر

﴿٣٥﴾ اَلَيْسَ اللّٰهُ بِكَافٍ عَبْدَهُ وَيُخَوِّفُونَكَ بِالَّذِينَ مِنْ دُونِهِ وَمَنْ يُضْلِلِ اللّٰهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ۞ الله تعالی عبدی محمد علیه السلامه نصرتده کافی دکلمیدر یا محمد مشرکلر سنی الله تعالادن غیری طاپدقلری الهه لریله قورقودرلر بر کمسنه یکه الله تعالی مخذول ایده اول کمسنه ایچون هدایت ایدر یوقدر * دینلدیکه کفار قریش یا محمد بزم الهه لرمزه طعن ایتمه که انلردن سکا ضرر ایرشمیه دیملریله انلرك تخویفلرینی حق تعالی ردایله نصرتنی تبشیر بیوردی

﴿٣٦﴾ وَمَنْ يَهْدِ اللّٰهُ فَمَا لَهُ مِنْ مُضِلٍّ اَلَيْسَ اللّٰهُ بِعَزِيزٍ ذِى انْتِقَامٍ ۞ واول کمسنه یکه الله تعالی هدایت ایده انی منع ایدر اولمز الله تعالی ملکنده غالب و اعداسنه انتقام ایدر دکلمیدر

﴿٣٧﴾ وَلَئِنْ سَاَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ لَيَقُولُنَّ اللّٰهُ قُلْ اَفَرَاَيْتُمْ

ما تدعون من دون الله ان ارادنى الله بضر هل هن كاشفات ضره او ارادنى برحمة هل هن ممسكات رحمته قل حسبى الله عليه يتوكل المتوكلون ✵ اكر سن مشركلره سموات وارضى كيم خلق ايتدى ديو سؤال ايدرسك (خالقيتده تفرديه دليل واضح اولمغله) البته الله تعالى خلق ايتدى ديرلر انلره ديكه بكا خبرويرك شول الله تعالادن غيرى عبادت ايتديككز الهه كز اكر الله تعالى بكا ضرر مراد ايتسه اول ضررى بندن دفع وكشفه قادر اولورلرمى ياخود بكا برنفع مراد ايتسه الهه كز اول نفعى بندن دفعه قادر اولورلرمى ديكه بكا خير اصابتنه وبندن شر دفعنه الله تعالى بكا كافيدر هر توكل ايد يجيلرك توكلى الله تعالايه در

(٣٧) قل يا قوم اعملوا على مكانتكم انى عامل فسوف تعلمون من يأتيه عذاب يخزيه ويحل عليه عذاب مقيم ✵ ديكه اى قوم اولديغكز حال اوزره قدرتكز قدر عمل ايدك بندخى حالم اوزره توكل ايله عامل اولورم يقينده بيلور سكز كه الله تعالانك عذابى كيمه كلوب انى ذليل ورسواى ايدر وعذاب دائم كيمه نزول ايدر

(٣٨) انا انزلنا عليك الكتاب للناس بالحق فمن اهتدى فلنفسه ومن ضل فانما يضل عليها وما انت عليهم بوكيل ✵ يا محمد بز سكا قرآنى ناسك معاش ومعادلرينى حقله بيان ايچون انزال ايتدك اول كسنه كه قرآنله اهتدا ايده اول كندو نفسنك فائده سيچوندر كيمكه قرآندن اعراض ايده انك وبالى انجق كندو نفسنه در سن انلرى هدايته جبر ايتمكه وكيل اولمدك (سكا لازم اولان تبليغدر)

(٣٩) الله يتوفى الانفس حين موتها والتى لم تمت فى منامها فيمسك التى قضى عليها الموت ويرسل الاخرى الى اجل مسمى ان فى ذلك لآيات لقوم يتفكرون ✵ الله تعالى نفسلرك موتلرى وقتنده بدنلردن روحلرك ظاهر وباطن تعلقلرينى قطع ايدر ونوملرى حالنده انجق تعلق ظاهرينى قطع ايدوب انلر نائم ميت اولمزلر اول قبض اولنانلر اوزرينه موت قضا اولنانلرك روحنى امساك ايدوب بدننه رد ايتمز واوزرينه موت قضا اولميانلرك روحنى جسدينه ارسال ايدر تا اجل مسماسى كلنجيه دك بو قبض وامساك وارسالده تفكر ايدن قوم ايچون الله تعالانك كمال قدرت وحكمتنه وحشر وبعث وقوعنه علامت ونشانلر واردر

(٤٠) ام اتخذوا من دون الله شفعاء قل اولو كانوا لا يملكون شيئا ولا يعقلون ✵ انلر الله تعالانك غيرى الهه لرينى شفيعلرمى اخذ ايدرلر ديكه انلرك بو جمادات الهه لرى برشيئه مالك اولميوب حس وعقللرى يوغيكن انلره شفاعته قادرلرميدر

(٤١) قل لله الشفاعة جميعا له ملك السموات والارض ثم اليه ترجعون ✵ ديكه جميع شفاعت الله تعالانك اذننه متوقفدر سموات وارضك ملكى انكدر صكره قيامتده اكا رجوع ايدرسز

(٤٢) واذا ذكر الله وحده اشمأزت قلوب الذين لا يؤمنون بالآخرة واذا ذكر الذين من دونه اذا هم يستبشرون ✵ چون الله تعالانك وحدانيتى ذكر اولنسه آخرته ايمانى اولميانلرك قلبلرى اوركر الله تعالانك غيرى الهه لرى ذكر اولنسه قلبلرى سرورله طولوب يوزلرينه بشاشت كلور

(٤٣) قل اللهم فاطر السموات والارض عالم الغيب والشهادة انت تحكم بين عبادك فى ما كانوا فيه يختلفون ✵ يا محمد سن (انلرك كفرلرنده عناد وثباتلرينى كوروب متحير اولديغكده) ديكه يا الهى سموات وارضك خالقى سنسين غائب وظاهرى بيلور سين عبادكك اختلاف ايتدكلرى شيده بينلرنده انلرك بيننى فصل وحكمه قادرسين

(٤٤) ولو ان للذين ظلموا ما فى الارض جميعا ومثله معه لافتدوا به من سوء العذاب يوم القيمة وبدا لهم من الله ما لم يكونوا يحتسبون ✵ اكر يريوزنده اولان اشيانك جميعى وانكله انك مثلى دخى كافرلرك اولسه قيامتده شدت عذابدن خلاصلرى ايچون انلرى فدا ايدرلردى (لكن قبول اولنمز) دنياده ظن وحسابلرنده اولمين عذاب انلره ظاهر اولور

(٤٥) وبدا لهم سيئات ما كسبوا وحاق بهم ما كانوا به يستهزؤن ✵ ودنياده كسب ايتدكلرى اعمال سيئه لرى انلره ظاهر اولوب تخويف الهى يى استهزا ايتدكلرينك جزاسى انلرى احاطه ايده

(٤٦) فاذا مس الانسان ضر دعانا ثم اذا خولناه نعمة منا قال انما اوتيته على علم بل هى فتنة ولكن اكثرهم لا يعلمون ✵ چون انسانه ضرر طوقنسه بزه دعا ايدر صكره فضلمزدن بزا كا مال وثروت نعمتى ويرسك بو نعمتى كسب وتجارتى بيلديكمدن واستحقاقمدن ويرلدى ديربلكه اول نعمت

اكا اعتمادندر (كه شكران ويا كفران نعمتدر اول كندويه ظاهر اوله) لكن انلرك چوغى انى بيلمزلر

(٤٧) قد قالها الذين من قبلهم فما اغنى عنهم ما كانوا يكسبون ※ انلردن مقدم كچنلر بو كلامى ديمشلردى انلرك دنياده كسب ايتدكلرى ماللرى عذابلرى دفعنه مفيد اولمدى

(٤٨) فاصابهم سيئات ما كسبوا والذين ظلموا من هؤلاء سيصيبهم سيئات ما كسبوا وما هم بمعجزين ※ انلره كسب ايتدكلرى سيئه لرينك جزالرى اصابت ايتدى بو مشركاردن دخى نفسلرينه ظلم ايدنلرك كسب ايتدكلرى سيئه لرينك جزاسى يقينده اصابت ايدر انلر عذاب اللهدن خلاص اولمزلر

(٤٩) اولم يعلموا ان الله يبسط الرزق لمن يشاء ويقدر ان فى ذلك لآيات لقوم يؤمنون ※ بيلمزلرميكه الله تعالى رزقى ديلديكى كمسنه يه بسط وديلديكندن قبض ايدر بو بسط وقبضده مؤمنلر ايچون قدرة اللهيه علامتلر واردر

(٥٠) قل يا عبادى الذين اسرفوا على انفسهم لا تقنطوا من رحمة الله ان الله يغفر الذنوب جميعا انه هو الغفور الرحيم ※ يا محمد مؤمنلره بنم طرفمدن ديكه اى بنم معصيتده نفسلرى اوزره اسراف ايدن قوللرم الله تعالانك رحمتندن اميد كسميك الله تعالى كناهلرك جميعنى مغفرت ايدر تحقيق الله تعالى مبالغه ايله مغفرت ورحمت ايديجيدر * بو آيت كريمه حمزه رضى الله تعالى عنهك قاتلى وحشى ياخود عياش بن ابى ربيعه ياخود وليد بن وليد حقلرنده منزلدر ديو اقاويل وار ايسه دخى بونلرده داخل اولهرق اهل مكه دن بر جماعت عن اصل مشرك وقاتل اولملريله مغفرت وقبول اولنمزز عميله حاللرينى حضور نبوى يه عرض ايلدكلرنده بو آيت كريمه نازل اولوب اسلامله مشرف اولديلر خبرده واردر كه (دنيا وما فيها بو آيته عوض اولمز) بيورلمش ابن مسعود رضى الله تعالى عنهما بر مسجده دخولنده واعظ نار جهنمى وسلاسل واغلالى ذكر ايدر ايمش بيورمشكه اى واعظ ناسى نيچون نوميد ايدرسن مكر (قل يا عبادى الذين) آيت كريمه سنى اوقومامش سين

نصف

(٥١) وانيبوا الى ربكم واسلموا له من قبل ان يأتيكم العذاب ثم لا تنصرون ※ ربكز طرفنه توبه ورجوع وطاعت ايدك وسزه عذاب كلمزدن مقدم انى توحيد مخلصا نه امرينه تسليم اولك صكره اول عذابى دفع ايچون هيچ كمسنه طرفندن سزه ياردم اولنمز

(٥٢) واتبعوا احسن ما انزل اليكم من ربكم من قبل ان يأتيكم العذاب بغتة وانتم لا تشعرون ※ سز امور دنيا ايله مشغول اولوب خبريكز يوغيكن فجأة سزه عذاب كلمزدن مقدم ربكزدن انزال اولنان احسن فرائض واوامره اتباع ايدك

(٥٣) ان تقول نفس يا حسرتى على ما فرطت فى جنب الله وان كنت لمن الساخرين ※ صكره نفس قاصره نك ديمسى واردر كه اى يازق بكا الله تعالايه طاعتده تقصير ايتمشم وبن قرآن ومؤمنلرى استهزا ايدردم

(٥٤) او تقول لو ان الله هدينى لكنت من المتقين ※ ياخود ديه كه الله تعالى حقمه ارشاد له هدايت ايتسه متقيلردن اولوردم

(٥٥) او تقول حين ترى العذاب لو ان لى كرة فاكون من المحسنين ※ ياخود عذابى كوردكده ديه كه اكر بركره بنم ايچون دنيايه عودت اولسه طاعت وعملده احسان ايديجيلردن اولوردم

(٥٦) بلى قد جاءتك آياتى فكذبت بها واستكبرت وكنت من الكافرين ※ اكا ديديله كه بلى سكا بزم آيتلرمز كلمشيدى سن انلرى تكذيب وتكبرله ايماندن امتناع ايتمكله كافرلردن اولمشيدك

(٥٧) ويوم القيامة ترى الذين كذبوا على الله وجوههم مسودة أليس فى جهنم مثوى للمتكبرين ※ الله تعالايه كذب وافترا ايدنلرى قيامتده يوزلرى قرارمش كورورسن ايمان وطاعتدن تكبر ايدنلره جهنمده مكان يوقميدر واردر

(٥٨) وينجى الله الذين اتقوا بمفازتهم لا يمسهم السوء ولا هم يحزنون ※ شرك ومعاصيدن اتقا ايدنلره سبب فوز وفلاح اولان ايمانله الله تعالى جهنمدن نجات ويرر انلره هيچ ضرر طوقنمز وانلره حزن يوقدر

(٥٩) الله خالق كل شئ وهو على كل شئ وكيل ※ الله تعالى كل شيئك خالقيدر وهر شى اوزرينه متصرف وحفظيله قائمدر

(٦٠) له مقاليد السموات والارض والذين كفروا بآيات الله اولئك هم الخاسرون ※ سموات وارضك مفتاحلرى انكدر انلركه الله تعالانك آيتلرينه كافر اولديلر انلر رحمت وثوابدن خاسرلردر * واردر كه ذى النورين رضى الله تعالى عنه پيغمبر عليه السلامدن بو مفتاحلرى سؤال ايتدكده بيورديلركه

اول مفتاحلر (لا اله الا الله والله اكبر وسبحان الله وبحمده واستغفر الله ولا حول ولا قوة الا بالله هو الاول والاخر والظاهر والباطن يحيى ويميت بيده الخير وهو على كل شىء قدير) كلماتيدر كيمكه بو كلماته مداومت ايده اول خزينه لرك نقود فيضنه مالك اولور

(٦٤) قُلْ اَفَغَيْرَ اللّٰهِ تَأْمُرُونّٓى اَعْبُدُ اَيُّهَا الْجَاهِلُونَ ✵ ديكه بو دايلر دنصكره اى جاهللر بكا الله تعالادن غيرى يه عبادتله امرمى ايدرسز

(٦٥) وَلَقَدْ اُوحِىَ اِلَيْكَ وَاِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ لَئِنْ اَشْرَكْتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ ✵ سكا وسندن مقدم اولان پيغمبرلره وحى اولنديكه مثلا سن اشراك ايدرسك عملك حبط اولوب خاسرلردن اولورسين (بو خطاب على سبيل الفرض ايسه ده مراد امتدر)

(٦٦) بَلِ اللّٰهَ فَاعْبُدْ وَكُنْ مِنَ الشَّاكِرِينَ ✵ بلكه يالكز الله تعالايه عبادت ايت وسكا ويرديكى نعمتلرينه شكر ايديجيلردن اول

(٦٧) وَمَا قَدَرُوا اللّٰهَ حَقَّ قَدْرِهِ وَالْاَرْضُ جَمِيعًا قَبْضَتُهُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَالسَّمٰوَاتُ مَطْوِيَّاتٌ بِيَمِينِهِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالٰى عَمَّا يُشْرِكُونَ ✵ انلر الله تعالانك عظمتنى حق تعظيمله تقدير ايتمديلر (كه مخلوقى اولان جماداتى اكا اشراك ايتديلر) حال بوكه جميع يرلر قبضهٔ دستنده وكوكلر دخى قيامتده يد قدرتنده جمع اولور بو قدرت وعظمت صاحبى بارى تعالى مشركلرك اشراكندن منزه وعالى اولدى

(٦٨) وَنُفِخَ فِى الصُّورِ فَصَعِقَ مَنْ فِى السَّمٰوَاتِ وَمَنْ فِى الْاَرْضِ اِلَّا مَنْ شَاءَ اللّٰهُ ثُمَّ نُفِخَ فِيهِ اُخْرٰى فَاِذَا هُمْ قِيَامٌ يَنْظُرُونَ ✵ اولكى صور اوفلندقده كوكده ويرده اولان مخلوقات جمله بيهوش وميت اولورلر انجق الله تعالانك مراد ايتدكلرى قالور (ديلديكه انلر جبرائيل وميكائيل واسرافيل وعزرائيل ياحملهٔ عرش ياشهدا ياخود جنت ونارده مأمورلر اوله) صكره صور ايكنجى دفعه نفخ اولندقده اول آنده جمله موتادير يلوب قبرلرندن قالقوب كمال حيرتله بجبا نه اوله جق ديو انتظارده اوله لر

(٦٩) وَاَشْرَقَتِ الْاَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا وَوُضِعَ الْكِتَابُ وَجِيءَ بِالنَّبِيِّينَ وَالشُّهَدَاءِ وَقُضِىَ بَيْنَهُمْ بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ✵ عرصهٔ محشر ربسى عزشانه نك نوريله روشن اوله وهركسك عملرينك دفترى صاغ وصول طرفلرندن اللرينه ويريله وپيغمبرلر وانلرك تبليغ رسالت ايتدكلرينه امت مؤمنندن شاهدلر

كتوريله وپيغمبرلر ايله امتلرى بينى وظالملر ايله مظلوملر بينى عدلله قضا اولنه انلر ثوابلرينك نقصانى وعذابلرينك زياده سيله ظلم اولنمزلر

(٧٠) وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَا عَمِلَتْ وَهُوَ اَعْلَمُ بِمَا يَفْعَلُونَ ✵ وهر نفسه خير وشردن اشلديكنك جزاسى تمام ويريله اول الله تعالى انلرك افعالنى اعلمدر (مناسبيله جزاسنى ويرر)

(٧١) وَسِيقَ الَّذِينَ كَفَرُوا اِلٰى جَهَنَّمَ زُمَرًا حَتّٰى اِذَا جَاؤُهَا فُتِحَتْ اَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا اَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِنْكُمْ يَتْلُونَ عَلَيْكُمْ اٰيَاتِ رَبِّكُمْ وَيُنْذِرُونَكُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هٰذَا قَالُوا بَلٰى وَلٰكِنْ حَقَّتْ كَلِمَةُ الْعَذَابِ عَلَى الْكَافِرِينَ ✵ كافرلر جهنمه بلوك بلوك سوريله انلر جهنمه كلدكلرنده جهنمك يدى قپولرى آچيله زبانيلرى انلره ديه لركه سزه جنسكزدن پيغمبر كلوب ربكزك آيتلرينى اوقومديمى وبو كونه ملاقى اوله جغكزله سزى قورقوتمديمى انلر ديه لركه بلى كلدى وتلاوت وتخويف ايلدى ولكن (علم اللهده) كافرلر اوزرينه كلمهٔ عذاب واجب اولمشيدى

(٧٢) قِيلَ ادْخُلُوا اَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا فَبِئْسَ مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِينَ انلره ديليه كه ابواب جهنمه كيرك انده دائم اولد يغكز حالده اول جهنم متكبرلره نه چركين مكاندر

(٧٣) وَسِيقَ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ اِلَى الْجَنَّةِ زُمَرًا حَتّٰى اِذَا جَاؤُهَا وَفُتِحَتْ اَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا سَلَامٌ عَلَيْكُمْ طِبْتُمْ فَادْخُلُوهَا خَالِدِينَ ✵ ربلرى جل شانه دن خوفله شرك ومعاصيدن صاقننلر (راكبلر اولدقلرى حالده) كروه كروه جنته سوق اولنه لر انلر جنته كلدكلرى زماندن مقدم انلره قپولرى آچيله جنتك خازنلرى انلره ديه لركه سلامت وامنيت سزه كه دنياده معاصيدن پاك اولديكز ايدى همان جنته كيرك انده ابدى مخلدلرسز

(٧٤) وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِى صَدَقَنَا وَعْدَهُ وَاَوْرَثَنَا الْاَرْضَ نَتَبَوَّاُ مِنَ الْجَنَّةِ حَيْثُ نَشَاءُ فَنِعْمَ اَجْرُ الْعَامِلِينَ ✵ اول مؤمنلر ديه لركه الله تعالايه حمد اولسونكه پيغمبرلر اسانيله اولان وعدينى انجاز ايلدى وجنتدن مكانى بزه ميراث ويردى واندن ديلديكمز مكانه نزول ايدرز مؤمن اولوب عمل صالح ايشلينلره جنتده كوزل اجر اولدى

(٧٥) وَتَرَى الْمَلٰئِكَةَ حَافِّينَ مِنْ حَوْلِ الْعَرْشِ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَقُضِىَ بَيْنَهُمْ بِالْحَقِّ وَقِيلَ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ✵ ملائكه يى

كورر سنكه عرشك اطرافنى احاطه ايدوب طواف ايدرلر ربلرى جل شانه يه حمد ايده رك تسبيح ايدرلر وخلايق بيننده عدلله حكم اولنوب هر كروه مقاملرينه كيده (ملائكه ومؤمنلردن) دينيله كه عالملرى خلق ايدن رب تعالايه حمد اولسون

– ٤٠ – (سورة المؤمن مكية وهى اثنان وثمانون آية)

بسم الله الرحمن الرحيم

حزب ٢

(١) حمٓ ❋ بعض علما الر وحم ونون الرحمن اسمنك حروف مقطعه سيدر ديديلر وبعضلر حا حكم وميم ملك حقنده قسمدر ديديلر

(٢) تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللّٰهِ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ❋ قرآنك تنزيلى اول الله تعالادندر كه حكمنده غالب وقوللرينك مصالحنى عليمدر

(٣) غَافِرِ الذَّنْبِ وَقَابِلِ التَّوْبِ شَدِيدِ الْعِقَابِ ذِى الطَّوْلِ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ اِلَيْهِ الْمَصِيرُ ❋ (صدقله لا اله الا الله محمد رسول الله دينلرك) كناهلرينى مغفرت وتوبه لرينى قبول ايديجيدر بوكلمه دن اعراض ايدنلره عقابى شديددر موحدينه فضل وانعامده وسعت صاحبيدر عبادته مستحق اندن غيرى كيمسه يوقدر جميع خلقك رجوعى اكادر (عمللرينه كوره جزاسنى ايدر)

(٤) مَا يُجَادِلُ فِى اٰيَاتِ اللّٰهِ اِلَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَا يَغْرُرْكَ تَقَلُّبُهُمْ فِى الْبِلَادِ ❋ الله تعالانك آيتلرنده حقى يلمين جدال ايتمزانجق كافرلر حقى كتم ايله جدال ايدرلر كافرلرك شهرلره كيدوب كلوب تجارتلرى وانلره دنياده مهلت ويرلديكى سنى الدامسون (كه انلرك عاقبتلرى خسراندهدر)

(٥) كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَالْاَحْزَابُ مِنْ بَعْدِهِمْ وَهَمَّتْ كُلُّ اُمَّةٍ بِرَسُولِهِمْ لِيَأْخُذُوهُ وَجَادَلُوا بِالْبَاطِلِ لِيُدْحِضُوا بِهِ الْحَقَّ فَاَخَذْتُهُمْ فَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ ❋ انلردن مقدم قوم نوح نوح عليه السلامى وانلردنصكره عاد وثمود كبى كروه وافره رسوللرينى تكذيب ايتديلر وهر امتك كافرلرى پيغمبرلرينى قتل وتعذيبله اخذه قصد ايتديلر وحقى زائل ايتمك ايچون باطل كلاملرله پيغمبرلريله جدال ايتديلر انلرى اهلاكله اخذ ايتدم كورسونلركه بنم عقابم نيجه اولدى

(٦) وَكَذٰلِكَ حَقَّتْ كَلِمَةُ رَبِّكَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا اَنَّهُمْ اَصْحَابُ النَّارِ ❋ امم ماضيهٔ مكذبه يه عذاب واجب اولديغى كبى (سنك قومكدن) كافر اولنلر اوزرينه دخى كلمهٔ عذاب واجب اولديكه انلر اهل ناردر

(٧) اَلَّذِينَ يَحْمِلُونَ الْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ

وَيُؤْمِنُونَ بِهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ اٰمَنُوا رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَىْءٍ رَحْمَةً وَعِلْمًا فَاغْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا وَاتَّبَعُوا سَبِيلَكَ وَقِهِمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ ❋ شول اشراف ملائكه اولان حملهٔ عرش اعظم واول عرشك اطرافنده طواف ايدن كروبيان ملكلر ربلرينه حمدينه مقارن تسبيح و وحدانيتنى تصديق ايدرلر ومؤمنلر ايچون مغفرت طلب ايدرلر وديرلر كه يا ربنا سنك رحمت و علمك هر شيئه واسع اولدى توبه ايدنلرى وسنك سبيلك اولان دين اسلامه تابع اولنلرى مغفرت وعذاب جحيمدن حفظ ايله

(٨) رَبَّنَا وَاَدْخِلْهُمْ جَنَّاتِ عَدْنٍ الَّتِى وَعَدْتَهُمْ وَمَنْ صَلَحَ مِنْ اٰبَائِهِمْ وَاَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ اِنَّكَ اَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ❋ يا ربنا دخى اول تائب وسبيلكه تابع اولنلرى وعد ايتديكك اقامت جنتلرينه ادخال ايت ودخى انلرك بابالرى وزوجهلرى وذريتلرندن سنى توحيد ايدنلرى دخى جنته ادخال ايت زيراسن ملككده عزيز وغالب وامرككده حكيمسين

(٩) وَقِهِمُ السَّيِّئَاتِ وَمَنْ تَقِ السَّيِّئَاتِ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمْتَهُ وَذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ❋ انلرى دنياده معاصيدن حفظ ايت كيمى كه سن دنياده معاصيدن حفظ ايدهسين آخرتده اكا رحمت ايدرسين سنك انى حفظك نجات عظيمدر

(١٠) اِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يُنَادَوْنَ لَمَقْتُ اللّٰهِ اَكْبَرُ مِنْ مَقْتِكُمْ اَنْفُسَكُمْ اِذْ تُدْعَوْنَ اِلَى الْاِيمَانِ فَتَكْفُرُونَ ❋ كافرلر جهنمه كيردكلرنده (كندو نفسلرينه بغض وعداوتله نيچون ايمان ايتمدك ديو عتاب ايدرلر كن) ملائكه انلره ندا ايده كه البته الله تعالانك سزه عداوتى سزك نفس اماره كزه اولان عداوتدن اكبرواشددر زيرا دنياده سزانك رسوللرى لسانيله ايمانه دعوت اولندقكزده انى انكار ايدوب كفرده ثابت اولوردكز

(١١) قَالُوا رَبَّنَا اَمَتَّنَا اثْنَتَيْنِ وَاَحْيَيْتَنَا اثْنَتَيْنِ فَاعْتَرَفْنَا بِذُنُوبِنَا فَهَلْ اِلٰى خُرُوجٍ مِنْ سَبِيلٍ ❋ كافرلر ديه لركه يا ربنا بزى ايكى كره اولدردك ايكى كره ديرلتدك بز كناهمزى اعتراف ايتدك (كه اول بعثى انكارلرى كناهلريدر) بزه يول وارميدر كه ناردن چيقوب كيرو دنيايه كيدوب انده طاعت ايدهلم * ديلديكه ايكى موتك برى بابالرى صلبنده برى اجللرى كلدكده ايكى حياتك برى انالرى رحمنده روح كلديكى برى حشر ايچون احيالرى ياخود امانه نك برى اصل موت برى قبرده سؤال احياسندنصكره اولان موت احيالرك برى قبرده كى سؤال احياسى برى بعث احياسى اوله

(١١) ذٰلِكُمْ بِاَنَّهُ اِذَا دُعِيَ اللّٰهُ وَحْدَهُ كَفَرْتُمْ وَاِنْ يُشْرَكْ بِهِ تُؤْمِنُوا فَالْحُكْمُ لِلّٰهِ الْعَلِيِّ الْكَبِيرِ ❊ بو عذاب سزه اول سببدندر كه سزه الله تعالى بردر دينلسه انكار ايدر ديكز اكر اكا اشراك اولنسه ايمان ايدر ديكز امدى حكم الله تعالانكدر (كه سزه عذاب ابدله حكم ايتدى) اول عالى و كبيردر (كه اكا مساوى بولنمزو كمسنه شريك اولهمز)

(١٢) هُوَ الَّذِي يُرِيكُمْ اٰيَاتِهِ وَيُنَزِّلُ لَكُمْ مِنَ السَّمَاءِ رِزْقًا وَمَا يَتَذَكَّرُ اِلَّا مَنْ يُنِيبُ ❊ اول الله تعالادر كه سزه كمال قدرتيله وحدانيتنه دلالت ايدر آيتلرينى كوستررو كوكدن سزه بارانله رزق ايندرر بو آيتلرى و عبرتلرى انجق معصيتدن طاعته رجوع ايدنلر تفكر ايدر

(١٣) فَادْعُوا اللّٰهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ ❊ دينكزده مخلص اولد بغكز حالده الله تعالايه عبادت ايدك اكرچه كافرلر اندن كراهت ايدرلرسه ده

(١٤) رَفِيعُ الدَّرَجَاتِ ذُو الْعَرْشِ يُلْقِي الرُّوحَ مِنْ اَمْرِهِ عَلٰى مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ لِيُنْذِرَ يَوْمَ التَّلَاقِ ❊ (دنيا و عقباده تفاوت طبقاتله قوللرينك) درجه لرينى ترفيع ايديجى مالك الملك اولان عرش اعظم صاحبيدر كندو امريله قوللرندن ديلديكنه جبريل عليه السلام واسطه سيله وحيى القا ايدر تاكه ناسى ملاقات كليه كونيله اخافه ايده (يعنى ارواحله اجساد و اهل سمواتله اهل ارض واولين و آخرين ملاقى و حشر اولد قلرى يوم قيامتله)

(١٥) يَوْمَ هُمْ بَارِزُونَ لَا يَخْفٰى عَلَى اللّٰهِ مِنْهُمْ شَيْءٌ لِمَنِ الْمُلْكُ الْيَوْمَ لِلّٰهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ ❊ عباد ك اول كونده كه قبرلرندن ظاهر اولورلر انلرك اعمال و احواللرندن الله تعالايه برشى خفى اولمزجله نك فناسندن صكره دينيله كه بو كونده ملك كيمكدر (جواب ويرر كيمسه اولمغله ينه كندى) اول وحدانيتله موصوف خاتى اماته ايله قهر ايديجى الله تعالانكدر بيوره

(١٦) اَلْيَوْمَ تُجْزٰى كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ لَا ظُلْمَ الْيَوْمَ اِنَّ اللّٰهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ❊ بو كونده هر نفس كسب ايتديكيله جزا لنور بو كونده نقص ثواب يازياده عقابله كيمسه يه ظلم اولمز الله تعالى حسابده سريعدر

(١٧) وَاَنْذِرْهُمْ يَوْمَ الْاٰزِفَةِ اِذِ الْقُلُوبُ لَدَى الْحَنَاجِرِ كَاظِمِينَ (١٨) مَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ حَمِيمٍ وَلَا شَفِيعٍ يُطَاعُ (١٩) يَعْلَمُ خَائِنَةَ الْاَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ يا محمد مشركلرى همان كلجى قيامت كونيله انذار ايله كه اول كونده قلبلر غم

و حزنله طولوب فزعله حلقومه كلوب نه اغزلرندن چيقه بيلورونه كيرو مكانلرينه كيدر ظالملر ايچون برشفيق دوست و اقربا و برشفيع مقبول الشفاعه اولمز الله تعالى (نهى ايتديكى شيئه نظر ايدن) خائن كوزلرى و قلبلرده اخفا اولنان شيلرى بيلور

(٢٠) وَاللّٰهُ يَقْضِي بِالْحَقِّ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَقْضُونَ بِشَيْءٍ اِنَّ اللّٰهَ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ❊ الله تعالى عدلله حكم ايدر انلركه الله تعالانك غيريه عبادت ايدرلر اول عبادت ايتدكلرى برشيئه حكمه قدرتلرى يوقدر تحقيق الله ذو الجلال عبادنك جمله اقوالنى ايشيديجى و افعالنى كوريجيدر

(٢١) اَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْاَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ كَانُوا مِنْ قَبْلِهِمْ كَانُوا هُمْ اَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَاٰثَارًا فِي الْاَرْضِ فَاَخَذَهُمُ اللّٰهُ بِذُنُوبِهِمْ وَمَا كَانَ لَهُمْ مِنَ اللّٰهِ مِنْ وَاقٍ ❊ آيا اهل مكه يريوزنده كزوب انلردن مقدم كلوب پيغمبرلرينى تكذيب ايدنلرك عاقبتلرى نيجه اولديغنى كورمزلرميكه انلر اهل مكه دن قوتده اشد و عمرده اكثر و يرلرنده قلعه و شهرلرى قوى ايدى الله تعالى انلرى كناهلرى سببيله اخذ و عقاب ايتدى انلر ايچون الله تعالانك عذابندن انلرى حفظ و منع ايدر اولمدى

(٢٢) ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ كَانَتْ تَاْتِيهِمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَكَفَرُوا فَاَخَذَهُمُ اللّٰهُ اِنَّهُ قَوِيٌّ شَدِيدُ الْعِقَابِ ❊ بونلرك بو عقابله اخذ اولنملرينه سبب بو ايديكه پيغمبرلرى انلره معجزات ظاهره ايله كلمشلريكن كافر اولديلر الله تعالى انلرى اهلاكله مؤاخذه ايتدى اول ديلديكنى ايدر قوت صاحبى عقابى شديددر

نصف

(٢٣) وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا مُوسٰى بِاٰيَاتِنَا وَسُلْطَانٍ مُبِينٍ (٢٤) اِلٰى فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَقَارُونَ فَقَالُوا سَاحِرٌ كَذَّابٌ ❊ بز موسايى حجت ظاهره قاهره ايله فرعون و هامان و قارونه كوندردك انلر انى تصديق ايتميوب ساحر و كذابدر ديديلر

(٢٥) فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِالْحَقِّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا اقْتُلُوا اَبْنَاءَ الَّذِينَ اٰمَنُوا مَعَهُ وَاسْتَحْيُوا نِسَاءَهُمْ وَمَا كَيْدُ الْكَافِرِينَ اِلَّا فِي ضَلَالٍ ❊ وقتاكه موسى عليه السلام بزم عندمزدن رسالتله فرعون و قومنه كلدى انلر (مقدم ايتدكلرى كبى) ديديلر كه انكله برابر ايمانه كلنلرك اوغللرينى قتل ايدك و قزلرينى ديرى براغك كافرلرك حيله سى انجق ضايع و ضلالتدر

(٢٦) وَقَالَ فِرْعَوْنُ ذَرُونِي اَقْتُلْ مُوسٰى وَلْيَدْعُ رَبَّهُ اِنِّي اَخَافُ اَنْ يُبَدِّلَ دِينَكُمْ اَوْ اَنْ يُظْهِرَ فِي الْاَرْضِ الْفَسَادَ ❊ فرعون قومنه ديديكه براغك بنى

موسایی قتل ایده یم اول انی منع ایچون ربسنه دعا ایدسون زیرا قورقارمکه اول سزك دینکزی تبدیل ایده یاخود ارض مصرده فساد ظاهر ایدوب کثرت تبعه ایله سزکله محاربه ایده

(٢٧) وَقَالَ مُوسٰى اِنّ۪ي عُذْتُ بِرَبّ۪ي وَرَبِّكُمْ مِنْ كُلِّ مُتَكَبِّرٍ لَا يُؤْمِنُ بِيَوْمِ الْحِسَابِ ❋ موسی علیه السلام فرعونك تهدیدینی ایشتدکده حساب کوننه ایمان ایتمین هر متکبردن بنم وسزك ربکزه صغنورم دیدی

(٢٨) وَقَالَ رَجُلٌ مُؤْمِنٌ مِنْ اٰلِ فِرْعَوْنَ يَكْتُمُ ا۪يمَانَهُ اَتَقْتُلُونَ رَجُلًا اَنْ يَقُولَ رَبِّيَ اللّٰهُ وَقَدْ جَٓاءَكُمْ بِالْبَيِّنَاتِ مِنْ رَبِّكُمْ وَاِنْ يَكُ كَاذِبًا فَعَلَيْهِ كَذِبُهُ وَاِنْ يَكُ صَادِقًا يُصِبْكُمْ بَعْضُ الَّذ۪ي يَعِدُكُمْ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْد۪ي مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ كَذَّابٌ ❋ ال فرعوندن ایمانی کتم ایدر بررجل مؤمن (که فرعونك ابن عمی خربیل ایدی) دیدیکه بنم ربم یالکز برالله تعالادر دیدیکی برر جلی ظلما قتل ایدرمیسکز حال بوکه اول سزه ربکزدن معجزاتله کلدی اکر اول کاذب ایسه وبالی انك اوزرینه‌در (که کذبی انی هلاك ایدر) واکر قولنده صادق ایسه انك سزه وعد ایتدیکی عذاب دنیادن بعضیسی اصابت ایدر الله تعالی فعلنده حدینی تجاوز ایدن وکذبی عادت ایدن کمسنه‌لره هدایت ایتمز

(٢٩) يَا قَوْمِ لَكُمُ الْمُلْكُ الْيَوْمَ ظَاهِر۪ينَ فِي الْاَرْضِ فَمَنْ يَنْصُرُنَا مِنْ بَأْسِ اللّٰهِ اِنْ جَٓاءَنَا قَالَ فِرْعَوْنُ مَٓا اُر۪يكُمْ اِلَّا مَٓا اَرٰى وَمَٓا اَهْد۪يكُمْ اِلَّا سَب۪يلَ الرَّشَادِ ❋ ای قوم بوکونکی کونده ارض (مصر) ده ملك سزك وبنی اسرائیله غالب سکز (اکر موسایی قتل ایله) الله تعالانك بزه عذابی کلورسه بزی اندن کیم خلاص ایده یاور فرعون دیدیکه بنم انجق کوردیکم ویلدیکم انك قتلنی کوستررم وسزی طوغری فلاح یولنه دعوت ایده‌رم

(٣٠) وَقَالَ الَّذ۪ٓي اٰمَنَ يَا قَوْمِ اِنّ۪ٓي اَخَافُ عَلَيْكُمْ مِثْلَ يَوْمِ الْاَحْزَابِ ❋ واول مؤمن انلره دیدیکه ای قوم موسایی تکذیب واکا تعرض‌کز جهتیله امم ماضیه‌نك کونی کبی سزه دخی واقع اوله

(٣١) مِثْلَ دَأْبِ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ وَالَّذ۪ينَ مِنْ بَعْدِهِمْ وَمَا اللّٰهُ يُر۪يدُ ظُلْمًا لِلْعِبَادِ ❋ پیغمبرلرینی تکذیب عادتلری اولان قوم نوح وعاد وثمود وانلردنصکره اولانلره کلن عذاب سزه دخی کله الله تعالی بیکناه قوللرینه ظلم اراده ایتمز (سز بو ظلمله عذابه مستحق اولمیك)

(٣٢) وَيَا قَوْمِ اِنّ۪ٓي اَخَافُ عَلَيْكُمْ يَوْمَ التَّنَادِ ❋ وای قوم دخی

بن قورقارمکه شول ناس بربرندن نفرت ایتدیکی کونده یعنی قیامتده سزه عذاب اوله

(٣٣) يَوْمَ تُوَلُّونَ مُدْبِر۪ينَ مَا لَكُمْ مِنَ اللّٰهِ مِنْ عَاصِمٍ وَمَنْ يُضْلِلِ اللّٰهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ❋ شول کونده که موقفدن دونوب جهنمه کیدرسز اوحالده سزی الله تعالانك عذابندن قورتارر یوقدر کیمه که الله تعالی هدایت ایتمیه هیچ هدایت ایدر اولمز

(٣٤) وَلَقَدْ جَٓاءَكُمْ يُوسُفُ مِنْ قَبْلُ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا زِلْتُمْ ف۪ي شَكٍّ مِمَّا جَٓاءَكُمْ بِه۪ حَتّٰٓى اِذَا هَلَكَ قُلْتُمْ لَنْ يَبْعَثَ اللّٰهُ مِنْ بَعْدِه۪ رَسُولًا كَذٰلِكَ يُضِلُّ اللّٰهُ مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ مُرْتَابٌ ❋ یوسف علیه السلام سزه موسادن اول معجزاتله کلدی انك سزه کتوردیکی امر دیننده دائما شکده اولدیکز تا اول وفات ایتدکده دیدیکزکه الله تعالی اندنصکره رسول بعث ایتمز (یعنی انك رسالتنده شکدن صکره کله جك پیغمبرلری دخی تکذیب ایتدیلر) الله تعالی انکارده اسراف ومعجزاتده شك ایدنلری وادیء طغیانده مخذول وسرکردان ایدر * دینلدیکه بو فرعون یوسف علیه السلامك وقتندن قالوب تا زمان موسی علیه السلامه دك عمرسوردی اواوقت یوسف علیه السلامه ایمان ایدوب وفاتندنصکره رجوع ایتدی یاخود بو فرعون اول فرعونك اولادندن ایدی

(٣٥) اَلَّذ۪ينَ يُجَادِلُونَ ف۪ٓي اٰيَاتِ اللّٰهِ بِغَيْرِ سُلْطَانٍ اَتٰيهُمْ كَبُرَ مَقْتًا عِنْدَ اللّٰهِ وَعِنْدَ الَّذ۪ينَ اٰمَنُوا كَذٰلِكَ يَطْبَعُ اللّٰهُ عَلٰى كُلِّ قَلْبِ مُتَكَبِّرٍ جَبَّارٍ ❋ انلرکه کندولره کلمش برحجت یوغیکن آیات اللهده جدال ایدرلر انلره الله تعالی ومؤمنلر عندندن بغض کبیر اولدی بو بغضله الله تعالی هر متکبر جبارك قلبی اوزره مهر اوردی

(٣٦) وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَا هَامَانُ ابْنِ ل۪ي صَرْحًا لَعَلّ۪ٓي اَبْلُغُ الْاَسْبَابَ (٣٧) اَسْبَابَ السَّمٰوَاتِ فَاَطَّلِعَ اِلٰٓى اِلٰهِ مُوسٰى وَاِنّ۪ي لَاَظُنُّهُ كَاذِبًا وَكَذٰلِكَ زُيِّنَ لِفِرْعَوْنَ سُٓوءُ عَمَلِه۪ وَصُدَّ عَنِ السَّب۪يلِ وَمَا كَيْدُ فِرْعَوْنَ اِلَّا ف۪ي تَبَابٍ ❋ فرعون وزیری هامانه دیدیکه بنم ایچون برقصر رفیع بنا ایله که سمواتك قپو ویوللرینه بربرینه بالغ اوله رق موسانك الهنه مطلع اوله یم زیرا بن موسایی دعواسنده کاذب ظن ایده رم بونك کبی فرعونك عمل قبیحه سی تزیین اولنوب طوغری یولدن صرف اولندی فرعونك مکری انجق خسران دائمه‌ده در

(٣٨) وَقَالَ الَّذ۪ٓي اٰمَنَ يَا قَوْمِ اتَّبِعُونِ اَهْدِكُمْ سَب۪يلَ الرَّشَادِ ❋ اول مؤمن خربیل دیدیکه ای قوم بکا تابع اولك بن سزی طوغری یوله هدایت ایده‌یم

(٣٩) يَا قَوْمِ اِنَّمَا هٰذِهِ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا مَتَاعٌ وَاِنَّ الْاٰخِرَةَ هِيَ دَارُ الْقَرَارِ ❋

اى قوم بو حيات دنيا سريع الزوال بر آز كچمكدر آخرت بى زوال دار القراردر

(٤٠) مَنْ عَمِلَ سَيِّئَةً فَلَا يُجْزٰى اِلَّا مِثْلَهَا وَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِنْ ذَكَرٍ اَوْ اُنْثٰى وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَاُولٰئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ يُرْزَقُونَ فِيهَا بِغَيْرِ حِسَابٍ ❊ بر كناه ايشلين كيمسه انجق انك مثليله جزا اولنور رجال ونسادن بر كمسنه كه مؤمن اوله رق عمل صالح ايشلسه اول كمسنه لر جنته ادخال اولنوب انده حسابسز رزقلرله جزا اولنورلر

حزب ٣

(٤١) وَيَا قَوْمِ مَا لِي اَدْعُوكُمْ اِلَى النَّجٰوةِ وَتَدْعُونَنِي اِلَى النَّارِ (٤٢) تَدْعُونَنِي لِاَكْفُرَ بِاللّٰهِ وَاُشْرِكَ بِهِ مَا لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ وَاَنَا اَدْعُوكُمْ اِلَى الْعَزِيزِ الْغَفَّارِ ❊ اى قوم بونه حالدر كه بن سزى الله تعالايه ايمانله ناردن نجاته دعوت ايدرم سز بنى شره كه اول موجب ناردر سز بنى الله تعالايه كافر اولمقلغمه وربوبيتنى بيلمديكم شيئى الله تعالايه شريك ايتمكلكمه دعوت ايدرسز (كه الوهيته قطعا استحقاقلرى يوقدر) بن سزى صفات الوهيتى جامع جمله يه غالب تعذيب وغفرانه قادر الله تعالايه دعوت ايدرم

(٤٣) لَا جَرَمَ اَنَّمَا تَدْعُونَنِي اِلَيْهِ لَيْسَ لَهُ دَعْوَةٌ فِي الدُّنْيَا وَلَا فِي الْاٰخِرَةِ وَاَنَّ مَرَدَّنَا اِلَى اللّٰهِ وَاَنَّ الْمُسْرِفِينَ هُمْ اَصْحَابُ النَّارِ ❊ البته بنى انك عبادتنه دعوت ايتديككز آلهه كزك دنياده وآخرتده كمسه يى عبادتنه دعوتى يوقدر (كه جمادات ومخلوقدر) رجوعمز الله تعالى طرفنه‌در (كه مجازات ايدندر) ضلال وطغيانده حدينى تجاوز ايدنلر اصحاب ناردرلر

(٤٤) فَسَتَذْكُرُونَ مَا اَقُولُ لَكُمْ وَاُفَوِّضُ اَمْرِي اِلَى اللّٰهِ اِنَّ اللّٰهَ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ ❊ يقينده عذابى معاينه ايتديككزده بنم سزه ديديكمى ياد ايدرسز بن كندو امرمى الله تعالايه تفويض ايتدم اول بنى حفظ ايدر تحقيق الله عظيم الشان قوللرينك امورينه نكهباندر ❊ دينلديكه خربيلك بو كلاملريله فرعون انى قتله قصد ايتمكله فرار ايدوب طاغده نمازه مشغول اولدى اخذينه مأمورلر طاغده انى كورديلر كه اطرافنى برتيجى حيوانلر احاطه ايتمش نمازقيلاردست رس اوله ميوب عودت ايتديلر

(٤٥) فَوَقٰيهُ اللّٰهُ سَيِّئَاتِ مَا مَكَرُوا وَحَاقَ بِاٰلِ فِرْعَوْنَ سُوءُ الْعَذَابِ ❊ الله تعالى انى فرعونيانك مكرندن حفظ ايدوب آل فرعونى قتل وغرق عذابيله احاطه ايتدى

(٤٦) اَلنَّارُ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا غُدُوًّا وَعَشِيًّا وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ اَدْخِلُوا

اٰلَ فِرْعَوْنَ اَشَدَّ الْعَذَابِ ❊ (اول سوء عذاب آتشدركه) انلر صباح واخشام اول ناره عرض اولنور يوم قيامتده انلره ملكلر اى آل فرعون اشد عذابه كيرك ديه‌لر ❊ دينلديكه انلرك ارواحلرينه قيامته دك صباح واخشام نار عرض اولنور قيامتده بدنلرينه كيروب جهنمه داخل اولورلر

(٤٧) وَاِذْ يَتَحَاجُّونَ فِي النَّارِ فَيَقُولُ الضُّعَفٰؤُا لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا اِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا فَهَلْ اَنْتُمْ مُغْنُونَ عَنَّا نَصِيبًا مِنَ النَّارِ ❊ ياد ايله شونيكه اهل نار نارده مخاصمه ايدوب ضعفالرى متكبر رؤسالرينه ديه‌لركه بز دنياده سزه تابعلر ايدك سزك دعوتكزله شرك ايتدك شمدى بو عذابدن جزئنى بزدن دفع ايدرميسكز

(٤٨) قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا اِنَّا كُلٌّ فِيهَا اِنَّ اللّٰهَ قَدْ حَكَمَ بَيْنَ الْعِبَادِ ❊ اول متكبرلر ضعفالرينه ديه‌لركه جمله مز جهنمده يز (سزدن نيجه عذابى دفع ايده بيلورز) قدرتمز اولسه كنديمزدن دفع ايدردك) الله تعالى قوللرى بيننده حكم ايدوب هر كمسه‌يى لايق اولان محله كوندردى

(٤٩) وَقَالَ الَّذِينَ فِي النَّارِ لِخَزَنَةِ جَهَنَّمَ ادْعُوا رَبَّكُمْ يُخَفِّفْ عَنَّا يَوْمًا مِنَ الْعَذَابِ ❊ نارده اولنلر جهنم خازنلرينه ديه‌لركه ربكزه دعا ايدك كه بر كون قدر زمان بزدن عذابى تخفيف ايده

(٥٠) قَالُوا اَوَلَمْ تَكُ تَاْتِيكُمْ رُسُلُكُمْ بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا بَلٰى قَالُوا فَادْعُوا وَمَا دُعٰؤُا الْكَافِرِينَ اِلَّا فِي ضَلَالٍ ❊ جهنم خازنلرى انلره ديه‌لركه سزه پيغمبرلريكز حجت ظاهره ايله كلوب (عذاب جهنم ابدايدوكنى) خبرويرمديلرمى انلر بلى ويرديلر (لكن بز تكذيب ايتدك) ديه‌لر تكرار خازنلر ديه‌لركه اعدى سز كنديكز دعا ايدك (بزه سزكچون دعا ايتمكه اذن يوقدر) كافرلرك دعاسى انجق ضلالتدر (اجابت اولنمز)

(٥١) اِنَّا لَنَنْصُرُ رُسُلَنَا وَالَّذِينَ اٰمَنُوا فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ يَقُومُ الْاَشْهَادُ ❊ بز پيغمبرلرمزه ومؤمنلره دنياده اعدالرى اوزره ظفرله ياردم ايده رز وقيامتده ملكلر پيغمبر امتلرينه تبليغ رسالت ايتدكلرينه شهادت ايتمرله پيغمبرلره آخرتده دخى ياردم ايده رز

(٥٢) يَوْمَ لَا يَنْفَعُ الظَّالِمِينَ مَعْذِرَتُهُمْ وَلَهُمُ اللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوءُ الدَّارِ كافرلرك اول كونده اعتذار وتوبه لرى قبول اولنمز ونفع ايتمز انلر ايچون رحمتدن طرد وجهنمده شدت عذاب واردر

(٥٣) وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوسَى الْهُدٰى وَاَوْرَثْنَا بَنِي اِسْرَائِيلَ الْكِتَابَ

هدى وذكرى لاولى الالباب ❁ بز موسايه معجزات و يول كوستر صحف شرايع ويردك وتوريتى بنى اسرائيله ميراث ايتدك عقول سليمه صاحبلرينه اول پند ونصيحتدر

(٥٤) فاصبر ان وعد الله حق واستغفر لذنبك وسبح بحمد ربك بالعشى والابكار ❁ يا محمد مشركلرك اذاسنه صبر ايت الله تعالانك وعدى حقدر واولى بى ترك ايله واقع اولان افراطدن استغفار ايله ياخود امتكك كناهلرينه مغفرت طلب ايله واخشام وصباح ربك عزشانه يه حمده مقارن تسبيح ايله

(٥٥) ان الذين يجادلون فى آيات الله بغير سلطان اتيهم ان فى صدورهم الا كبر ما هم ببالغيه فاستعذ بالله انه هو السميع البصير ❁ شونلركه كندولره برحجت كلمشيكن الله تعالانك آيتلرنده جدال ايدرلر انلرك كبرلرندن ناشى قلبلرنده حق كلامى دكلمك ورياست ونبوت تمناسى اولمغله انلر اكا واصل اولمزلر انلرك شرندن الله تعالايه استعاذه ايله اول انلرك قوللرنى ايشيدر وقلبلرنده اولانى كورر

(٥٦) لخلق السموات والارض اكبر من خلق الناس ولكن اكثر الناس لا يعلمون ❁ اسمان وزمينى يراتمق ناسى يراتمقدن چوق بيوكدر (انلرى عدمدن خلق ايدن الله تعالى انسانك اصل ومادهسى وارايكن ايكنجى دفعه اعادهيه قدرتى اظهردر) لكن ناسك اكثرى غفلتلرندن ناشى بونى تأمل ايدوب بيلمزلر

(٥٧) وما يستوى الاعمى والبصير والذين آمنوا وعملوا الصالحات ولا المسئ قليلا ما تتذكرون ❁ كورن ايله كورمين مؤمن صالح ايله كنهكار كافر برابر اولمز قيامتده انلرك تفاوتلرى ظاهر اولور بو حالى آز كيمسهلر تفكر ايدرلر

(٥٨) ان الساعة لآتية لا ريب فيها ولكن اكثر الناس لا يؤمنون ❁ البته قيامت كله جكدر انك كلمسنده شك وشبهه يوقدر لكن ناسك اكثرى قصور حواسلرندن ناشى آنى تصديق ايتمزلر

(٥٩) وقال ربكم ادعونى استجب لكم ان الذين يستكبرون عن عبادتى سيدخلون جهنم داخرين ❁ ربكز جل شانه سزه بيور ديكه بكا عبادت ايدككه سزه اجر ويرهيم ياخود بكا دعا ايدك كه اجابت ايدهيم شونلر كه بنم عبادتمدن كبرله اعراض ايدرلر يقينده خوار وذليل اوله رق جهنمه داخل اولورلر

(٦٠) الله الذى جعل لكم الليل لتسكنوا فيه والنهار مبصرا ان الله لذو فضل على الناس ولكن اكثر الناس لا يشكرون ❁ الله تعالى سزه راحت ايچون كيجه ورزق طلبيچون كوندز خلق ايتدى تحقيق الله عظيم الشان

ناسك راحتى ورزقى اوزرينه فضل صاحبيدر لكن ناسك اكثرى جهللرندن ناشى شكر ايتمزلر

(٦١) ذلكم الله ربكم خالق كل شئ لا اله الا هو فانى تؤفكون ❁ بو نعمتلرى ويرن الله تعالى ربكزدر هر شيئك خالقيدر اندن غيرى اله يوقدر انك عبادتندن غيرينك عبادتنه نيجه منصرف اولورسكز

(٦٢) كذلك يؤفك الذين كانوا بآيات الله يجحدون ❁ بو قومك حقدن انصرافلرى كبى انلر دخى تعندلرندن حقدن اعراض ايدوب الله تعالانك آيتلرينى انكار ايتديلر

نصف

(٦٣) الله الذى جعل لكم الارض قرارا والسماء بناء وصوركم فاحسن صوركم ورزقكم من الطيبات ذلكم الله ربكم فتبارك الله رب العالمين ❁ الله تعالى ارضى سزه قرارگاه وسمايى فوقكزده بناى رفيعه قيلدى وسزى تناسب اعضا واحسن صورتله تصوير ايتدى وحلال ولذيذ ونفيس مأكولاتله سزى رزقلاندردى بو تصوير ورزقى خلق ايدن ربكز الله تعالادر جميع حركات وبركات اكا مخصوص وعالملرك ربيدر

(٦٤) هو الحى لا اله الا هو فادعوه مخلصين له الدين الحمد لله رب العالمين ❁ اول الله تعالى حيات ازلى ايله منفرددر اندن غيرى عبادته مستحق كمسنه يوقدر دين اسلامده خالص اوله رق اكا عبادت ودعا وحمد ايدككه اول جمله عالملرك ربيدر

(٦٥) قل انى نهيت ان اعبد الذين تدعون من دون الله لما جاءنى البينات من ربى وامرت ان اسلم لرب العالمين ❁ يا محمد مشركلره ديكه ادلهٔ عقليهدن ماعدا ربم جل شانهدن بكا حجت وآيتلر كلوب نهى اولندمكه الله تعالادن غيرى سزك عبادت ايتديككز اصنامه عبادت ايتميم وامر اولندمكه رب العالمين اولان يالكز الله تعالايه عبادت وطاعتى انقياد وخلوصله ايدم

(٦٦) هو الذى خلقكم من تراب ثم من نطفة ثم من علقة ثم يخرجكم طفلا ثم لتبلغوا اشدكم ثم لتكونوا شيوخا ومنكم من يتوفى من قبل ولتبلغوا اجلا مسمى ولعلكم تعقلون ❁ اول الله تعالا كه اصلكزى ترابدن صكره سزى نطفهدن خلق ايتدى صكره طوكمش قان ايدوب صكره انا كز رحمندن طفل اخراج ايدر بعده قوتلو يكيتلكه ابلاغ ايدر صكره سزه عمر احسانيله پير اولورسكز وسزدن بعضكز مقدم وفات ايدر سز كه هر كس

اجل مسماسنه بالغ اولور شايدكه انك واحد اولديغنى تعقل ايده سز

(٦٧) هُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ فَإِذَا قَضَى أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ۞ اول الله تعالى رحملرده اطفالى احيا واجللرى كلدكده اماته ايدر برشيئك ايجادينى مراد ايتديكى زمان يالكز اول ديديكى آنده اولور

(٦٨) أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ أَنَّى يُصْرَفُونَ ۞ كورمز ميسين انلريكه الله تعالانك آيتلرنده جدال ايدوب انكار ايدرلر انلرانى تصديقدن نيجه اعراض ايدرلر

(٦٩) الَّذِينَ كَذَّبُوا بِالْكِتَابِ وَبِمَا أَرْسَلْنَا بِهِ رُسُلَنَا فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ۞ شونلركه قرآنى وكتب سماويهيى وسائر پيغمبرلرمز له ارسال ايتديكمز احكام وشرايعى تكذيب ايتديلر انلر يقينده تكذيبلرى جزاسنى بيلورلر

(٧٠) إِذِ الْأَغْلَالُ فِي أَعْنَاقِهِمْ وَالسَّلَاسِلُ يُسْحَبُونَ فِي الْحَمِيمِ ثُمَّ فِي النَّارِ يُسْجَرُونَ ۞ شول وقتكه اللرى بيونلرينه دمور اولوروز بجيرلرله قينار صوده يوزلرى اوزره سوريديلور صكره آتشده انواع عذابله معذب اولنورلر

(٧١) ثُمَّ قِيلَ لَهُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ تُشْرِكُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ قَالُوا ضَلُّوا عَنَّا بَلْ لَمْ نَكُنْ نَدْعُو مِنْ قَبْلُ شَيْئًا كَذَلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ الْكَافِرِينَ ۞ بعده انلره الله تعالادن غيرى شريك اتخاذ ايتديككز اصنام نره ده در دينور انلر ديه لركه بزدن انلر غائب اولديلر بلكه بز انلرى دنياده برشى ظن ايدردك لكن شمدى بزه معلوم اولديكه انلر هيچ برشى دكلمش وبزم انلره عبادتمز دخى باطل وهبا ايمش اصناملرى انلردن غائب اولديغى كبى آخرتده كافرلردن نفع وهدايت غائب اولور

(٧٢) ذَلِكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَفْرَحُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَبِمَا كُنْتُمْ تَمْرَحُونَ ۞ بوعذاب سزه اول سببدندر كه سز دنياده ناحق شرك وطغيانله فرحلنوب وكبرله صالنوردكز

(٧٣) ادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا فَبِئْسَ مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِينَ ۞ ضلالتده رتبه كزدرجه سيله سزه قسمت اولنان جهنم قپولرندن دركاتنه تأييداوله رق كيرك متكبرلر ايچون جهنم نه قبيح مقام اولور

(٧٤) فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَإِمَّا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ الَّذِي نَعِدُهُمْ أَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَإِلَيْنَا يُرْجَعُونَ ۞ يا محمد كفارك اذاسنه صبرايتكه الله تعالانك كفارى هلاكه وعدى حقدر اكر انلر ايچون وعد ايتديكمز (قتل واسر كبى) بعضيسنى سكا

حياتكده كوسترسك فبها اكرسن انى كورمه دن سنى وفات ايتدررسك انلرك رجوعى قيامتده بزه در آخرتده انلره عذابله جزا ايده رز

(٧٥) وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِنْ قَبْلِكَ مِنْهُمْ مَنْ قَصَصْنَا عَلَيْكَ وَمِنْهُمْ مَنْ لَمْ نَقْصُصْ عَلَيْكَ وَمَا كَانَ لِرَسُولٍ أَنْ يَأْتِيَ بِآيَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ فَإِذَا جَاءَ أَمْرُ اللَّهِ قُضِيَ بِالْحَقِّ وَخَسِرَ هُنَالِكَ الْمُبْطِلُونَ ۞ بز سندن مقدم رسوللر كوندردك انلردن بعضيسنك قصه لرينى سكا خبر ويردك وبعضيسنك خبر ويرمدك هيچ بر رسولك بر معجزه كتورمكه قدرتى اولمدى مكركه الله تعالانك اذنيله اولدى دنياده وآخرتده الله تعالانك عذاب امرى كلديكى زمان پيغمبرلرله مكذبلر بيننده عدله حكم اولنوب معاند ومبطللر خسرانده اولورلر

(٧٦) اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَنْعَامَ لِتَرْكَبُوا مِنْهَا وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ۞ الله تعالى سزايچون ابل وبقر وغنم خلق ايتديكه انلرك بعضيسنه بينوب وبعضيسنى اكل ايده سز

(٧٧) وَلَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ وَلِتَبْلُغُوا عَلَيْهَا حَاجَةً فِي صُدُورِكُمْ وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ تُحْمَلُونَ ۞ وسزايچون (اول حيوانلرك سودندن وياغندن ودريسندن وسائر) منفعت واردر وانلرك اوزرينه ركوبله (تجارت وبرمحلدن برمحله نقل ايچون) قلبكزده اولان حاجتكزى ادا ايدرسز وقره ده انلره ودكزده سفينه لره حمل اولنورسكز

(٧٨) وَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ فَأَيَّ آيَاتِ اللَّهِ تُنْكِرُونَ ۞ الله تعالى سزه قدرتنك نشانلرينى كوستررانك آيتلرندن قنغى آيتنى انكار ايده بيلورسز

(٧٩) أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَانُوا أَكْثَرَ مِنْهُمْ وَأَشَدَّ قُوَّةً وَآثَارًا فِي الْأَرْضِ فَمَا أَغْنَى عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ۞ انلر يريوزنده كزمزلرميكه انلردن مقدم پيغمبرلرينى تكذيب ايدنلرك عاقبتلرى نيجه اولدى يعنى عبرت نظريله باقه لر انلر بونلردن عددده اكثر وقوتده اشد ويرلرده منزللرى وقلعه لرى متين ايدى انلره عذاب كلدكده عدد وقوت وقلعه لرى نفع ايتمدى

(٨٠) فَلَمَّا جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَرِحُوا بِمَا عِنْدَهُمْ مِنَ الْعِلْمِ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ۞ وقتاكه پيغمبرلرى انلره معجزات ودلالات باهره ايله كلدكلرنده انلر عندلرنده زعملرنجه علم (عدايتدكلرى كسب وتجارت وعقايد باطله) لريله فرحلنوب افتخار وپيغمبرلرينى استهزا ايدرلردى

اول استهزالری سببیله جزالری انلری احاطه ایتدی

(٨٤) فَلَمَّا رَأَوْا بَأْسَنَا قَالُوا آمَنَّا بِاللَّهِ وَحْدَهُ وَكَفَرْنَا بِمَا كُنَّا بِهِ مُشْرِكِينَ ۞ وقتا که دنیاده بزم شدت عذابمزی کوردکلرنده یالکز الله تعالایه ایمان ایتدك واکا اشراك ایتدیکمز بتلره کافر اولدق دیدیلر

(٨٥) فَلَمْ يَكُ يَنْفَعُهُمْ إِيمَانُهُمْ لَمَّا رَأَوْا بَأْسَنَا سُنَّتَ اللَّهِ الَّتِي قَدْ خَلَتْ فِي عِبَادِهِ وَخَسِرَ هُنَالِكَ الْكَافِرُونَ ۞ بزم عذابمزی کوردکلری وقتده ایتدکلری ایمانلری نفع ایدر اولمدی الله تعالی امم ماضیه ده دخی قوللرینه عذابك نزولی وقتده ایتدکلری ایمان نفع ایتمسنی سنت ایتمشیدی اول سنت دائمدر اول عذاب وقتده کافرلرك خسرانی ظاهر اولدی

— ٤١ — (سورة السجدة اوفصلت مكية وهى اثنان وخمسون آية)

حزب ٤

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

(١) حم (٢) تَنْزِيلٌ مِنَ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ ۞ یا محمد حم حقیچون قرآن کریم رحمن ورحیم اولان الله تعالادن نازل اولمشدر

(٣) كِتَابٌ فُصِّلَتْ آيَاتُهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ (٤) بَشِيرًا وَنَذِيرًا فَأَعْرَضَ أَكْثَرُهُمْ فَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ۞ بو بر کتابدرکه آیتلریله امر ونهی ووعد ووعید فصل وتمیز اولنمشدر لسان عربیله قرآندرکه من عند الله نازل اولدیغنی بیلان قوم ایچون جنتله تبشیر ایدیجی ومخالفت ایدنلری جهنمله تخویف ایدیجیدر مشرکلرك اکثری انی قبولدن اعراض ایدوب تأمل قولاغیله دکله مزلر

(٥) وَقَالُوا قُلُوبُنَا فِي أَكِنَّةٍ مِمَّا تَدْعُونَا إِلَيْهِ وَفِي آذَانِنَا وَقْرٌ وَمِنْ بَيْنِنَا وَبَيْنِكَ حِجَابٌ فَاعْمَلْ إِنَّنَا عَامِلُونَ ۞ مشرکلر دیدیلرکه یا محمد بزی دعوت ایتدیکك امر توحیده قلبلرمزده پرده واردر انی فهم ایتمزز وقولاقلرمزده اغرلق واردر انی ایشتمزز وبزمله سنك بینکزده حجاب واردر سکا واصل اولمیز امدی سن کندو دینك عملنده اول بز دخی کندو عملمزده اوله لم

(٦) قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَٰهُكُمْ إِلَٰهٌ وَاحِدٌ فَاسْتَقِيمُوا إِلَيْهِ وَاسْتَغْفِرُوهُ وَوَيْلٌ لِلْمُشْرِكِينَ (٧) الَّذِينَ لَا يُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ ۞ سن انلره دیکه بن دخی انجق سزك کبی انسانم بکا وحی اولندیکه الهکز اله واحد اولدیغی دعوت ایله سزه یاادیرم توحیده توجه ایدوب طاعتده مقیم اولك واعمال قبیحه دن استغفار ایدك مشرکلر ایچون اشد عذاب واردرکه نفسلرینی کلمهٔ توحید ایله تطهیر ایتمزلر یاخود اعماللرینی تزکیه ایتمزلر یاخود زکاتك وجوبنه اعتقاد ایتمزلر وانلر بو عمللریله آخرتی انکار ایدن کافرلردر

(٨) إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ۞ شونلرکه مؤمن اولوب عمل صالحی دخی اکا ضم ایتدیلر انلر ایچون (ضعف ومرضلری حالنده ادای عباداتده قصور ایدرلرسه دخی) اجرلری قطع اولنیوب کما کان ویریلور

(٩) قُلْ أَئِنَّكُمْ لَتَكْفُرُونَ بِالَّذِي خَلَقَ الْأَرْضَ فِي يَوْمَيْنِ وَتَجْعَلُونَ لَهُ أَنْدَادًا ذَٰلِكَ رَبُّ الْعَالَمِينَ ۞ سن انلره دیکه (پازار وپازار ایرتسی) ایکی کونده زمینی خلق ایدن الله تعالایه کافر اولورمیسز وانکچون شریکلر قیلارمیسز بویله ایکی کون قدر زمانده یرلری خلق ایدن جمیع عالملرك ربیدر

(١٠) وَجَعَلَ فِيهَا رَوَاسِيَ مِنْ فَوْقِهَا وَبَارَكَ فِيهَا وَقَدَّرَ فِيهَا أَقْوَاتَهَا فِي أَرْبَعَةِ أَيَّامٍ سَوَاءً لِلسَّائِلِينَ ۞ واول ارضك اوزرنده یوکسك طاغلری واندہ نبات وحیواناتدن خیر وبرکتلری وانده ناس وحیواناتك مقدر رزقلرینی (صالی وچارشنبه) تمام ایدوب بودرت کونده بونلری خلق وبسط وتنظیم ایتمکله سؤال ایدنلر ایچون بونلرك خلقی درت کونده تمام اولدی

(١١) ثُمَّ اسْتَوَىٰ إِلَى السَّمَاءِ وَهِيَ دُخَانٌ فَقَالَ لَهَا وَلِلْأَرْضِ ائْتِيَا طَوْعًا أَوْ كَرْهًا قَالَتَا أَتَيْنَا طَائِعِينَ ۞ صکره سمانك خلقنه قصد ایتدی حال بوکه اول دخان هیئتنده بخار ایدی (انی بخاردن یراتدی) وسماء وارضه دیدیکه کرك اختیار وکرك اضطرار کزله کلك (هر بریکز مخلوقاتمه مسکن سکز یاسما سن شمس وقمر ونجومکی ویاارض سن دخی نبات واثمارکی اخراج ایت اکر اختیار کزله اراده مه اطاعت ایدرسکز) اسمان وزمین دیدیلرکه یاربنا اختیارمزله سکا اطاعت ایدیجیلردنز

(١٢) فَقَضَاهُنَّ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ فِي يَوْمَيْنِ وَأَوْحَىٰ فِي كُلِّ سَمَاءٍ أَمْرَهَا وَزَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحَ وَحِفْظًا ذَٰلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ۞ ویدی کوکلری (پنجشنبه وجمعه) ایکی کون مقدارنده خلقنی اتمامله هر سمایه واهلنه مقاملرینی وعبادت وحرکتلرینی امر وتدبیر والهام ایتدی وسماء دنیایی کواکبله تزیین وانی (شیطانلرك استراق سمعندن) حفظ ایتدك بو صنایع عجیبه قدرت وعلم صاحبنك تقدیریدر

(١٢) فان اعرضوا فقل انذرتكم صاعقة مثل صاعقة عاد وثمود اذ جاءتهم الرسل من بين ايديهم ومن خلفهم الا تعبدوا الا الله قالوا لو شاء ربنا لانزل ملئكة فانا بما ارسلتم به كافرون ☼

بو بياندن صكره اكر كفار مكه ايماندن اعراض ايدرلرسه سن انلره ديكه بن سزى عاد وثمود قومنه كلن صاعقه كبى سزى دخى كله جك صاعقه دن تحذير ايدرم مكه انلره پيغمبرلرى (هود وصالح عليهما السلام) هر جانبلرندن كلوب عذاب اللهدن تحذير له الله تعالادن غيرى يه عبادت ايتمكدن منع ايتديلر انلر پيغمبرلرينه ديديلركه اكر ربمز مراد ايديدى رسالتله بزه ملائكه كوندرردى سزك ارسال اولنديغكز شيئه بز كافرلرز

(١٣) فاما عاد فاستكبروا فى الارض بغير الحق وقالوا من اشد منا قوة اولم يروا ان الله الذى خلقهم هو اشد منهم قوة وكانوا بآياتنا يجحدون ☼ اما قوم عاد زمين (احقاف و يمن) ده ناحق تكبر ايدوب ديديلركه قوتده بزدن شديد كيم واردر آيا انلر بيلمديلر ميكه انلرى خلق ايدن الله تعالى قوتده انلردن اشددر انلر بزم آيتلرمزى انكار ايدر اولديلر

(١٤) فارسلنا عليهم ريحا صرصرا فى ايام نحسات لنذيقهم عذاب الخزى فى الحيوة الدنيا ولعذاب الآخرة اخزى وهم لا ينصرون ☼

بز انلرك اوزرينه نحس كونلرده بارد روزكار كوندردك تا كه انلره دنياده ذل ورسوايلق عذابنى داد تره لم وعذاب آخرت بوندن اشددر انلر دنياده وآخرتده ياردم اولنمزلر * دينلديكه اول نحس كونلر شباطك آخر هفته سى چارشنبه دن ديكر چارشنبه يه دك بر هفته در

(١٥) واما ثمود فهديناهم فاستحبوا العمى على الهدى فاخذتهم صاعقة العذاب الهون بما كانوا يكسبون ☼ اما قوم ثموده بز خير وشر يولنى كوستردك انلر كورلكى يعنى جهل وضلالتى هدايت اوزرينه ترجيح واختيار ايتديلر بناء عليه انلرى دنياده كسب ايتدكلرى كفر ومعصيت سببيله صاعقهٔ عذاب (يعنى صيحهٔ جبرائيل عليه السلام) اخذ ايدوب ذليل وهلاك ايلدى

(١٦) ونجينا الذين آمنوا وكانوا يتقون ☼ (صالح عليه السلامه) ايمانه كلنلره بز نجات ويردك كه انلر عذابمزدن قورتارلردى

(١٧) ويوم يحشر اعداء الله الى النار فهم يوزعون ☼ شول كونده كه اعداء الله اولان مشرك ومنافقلر جمع اولنوب جمله سى بردن

جهنمه سوق اولنور

(١٨) حتى اذا ما جاؤها شهد عليهم سمعهم وابصارهم وجلودهم بما كانوا يعملون ☼ حتى انلر ناره كلدكلرنده قولقلرى ايشتدكلرينه وكوزلرى كوردكلرنه ودريلرى يا فرجلرى ايشلدكلرنه شهادت ايده لر

(١٩) وقالوا لجلودهم لم شهدتم علينا قالوا انطقنا الله الذى انطق كل شئ وهو خلقكم اول مرة واليه ترجعون ☼ كفار اول اعضالرينه نيچون بزم اوزريمزه شهادت ايتديكز (بز سزكچون كناه ايدوب سزك عذابكزى رفع ايچون كتم ايلمشيدك) ديه لر اول اعضالر ديه لركه هر شيئه لسان حالله نطق ايتديرن الله تعالى بزى سويلتديكه اول سزى عدمدن خلق ايتمشيدى ومجازات ايچون رجوعكز اكا ايدى

(٢٠) وما كنتم تستترون ان يشهد عليكم سمعكم ولا ابصاركم ولا جلودكم ولكن ظننتم ان الله لا يعلم كثيرا مما تعملون ☼ (سز معصيتى ارتكاب ايدركن خلقدن رذالت خوفيله ستر ايدرديكز) اعضاكزك شهادت ايده جكنى ملاحظه ايتمز ايديكز كه انلردن ستر ايده سكز لكن الله تعالى اول ايشلديككز معصيتلرك چوغنى بيلمز ظن ايدرديكز

(٢١) وذلكم ظنكم الذى ظننتم بربكم ارديكم فاصبحتم من الخاسرين ☼ سزك اول ظنكز كه دنياده كزلو ايشلديككز معصيتى ربكز بيلمز ظن ايدرديكز اول سببدن آخرتده عذاب وخسرانده اولديكز

(٢٢) فان يصبروا فالنار مثوى لهم وان يستعتبوا فما هم من المعتبين ☼ انلر اكر صبر اكر فرياد ايتسه لر انلرك مكانلرى جهنمدر اكر الله تعالى دن خشنودلق طلبله دنيايه رجوع استه سلر قبول اولنمز

(٢٣) وقيضنا لهم قرناء فزينوا لهم ما بين ايديهم وما خلفهم وحق عليهم القول فى امم قد خلت من قبلهم من الجن والانس انهم كانوا خاسرين ☼ دنياده انلرك قرينلرى اولان شيطان وهوالرينى انلره سبب ايتدككه هر طرفلرندن حب دنيا ايله انلرى تزيين ايتديلر بو كافرلردن مقدم اولان امتلره بو جهتله كلمهٔ عذاب واجب اولوب جن وانسدن جمع كثير خاسريندن اولديلر

نصف

(٢٤) وقال الذين كفروا لا تسمعوا لهذا القرآن والغوا فيه لعلكم تغلبون ☼ كفار عرب بربرلرينه ديديلركه محمدك اوقودیغى قرآنى

دكلمك همان اول اوقور كن سز كلام لغو وبيهوده فرياد وصفير ايدك شايدكه انك قرائتنه غلبه ايده سز

(٢٥) فلنذيقن الذين كفروا عذابا شديدا ولنجزينهم اسوأ الذى كانوا يعملون ※ البته بز اول كلامى سوبلينلره وجمله كافرلره عذاب شديدى داددررز وايشلدكلرى اعمال سيئه لريله جزالنديررز

(٢٦) ذلك جزاء اعداء الله النار لهم فيها دار الخلد جزاء بما كانوا بآياتنا يجحدون ※ بو عقوبت الله تعالانك دشمنلرينه آتش ايله مجازاتدر انلرايچون اول آتش خانهٔ ابددر بزم آيتلرمزى انكار ايتدكلرى سببيله جزالريدر

(٢٧) وقال الذين كفروا ربنا ارنا الذين اضلانا من الجن والانس نجعلهما تحت اقدامنا ليكونا من الاسفلين ※ كافرلر ديه لركه يا ربنا جن وانسدن اول ايكى بزى اضلال ايدنلرى بزه كوستركه انلرى اياغمزك آلتنه آلوب انتقام ايده لم تاكه جهنمك اسفلنده اوله لر * دينلديكه مبدأ اولان ابليس ايله قابل مراددر

(٢٨) ان الذين قالوا ربنا الله ثم استقاموا تتنزل عليهم الملائكة الا تخافوا ولا تحزنوا وابشروا بالجنة التى كنتم توعدون ※ شونلركه ربمز الله تعالادر ديو انك ربوبيتنه و وحدانيتنه اعتراف ايدوب صكره عملرنده اخلاص واستقامت ايتديلر انلره (موت وقبرو بعثده) ملكلر نازل اولوب كله جكدن قورقميك وكچنه حزن ايتميك وسزه وعد اولنان جنتله مژده لنديكز ديه لر

(٢٩) نحن اولياؤكم فى الحيوة الدنيا وفى الآخرة ولكم فيها ما تشتهى انفسكم ولكم فيها ما تدعون (٣٠) نزلا من غفور رحيم ※ اول ملكلر ديه لركه بز سزك دنياده (محافظه والهامله) وآخرتده (تعظيم واكرامله) دوستلريكزز وآخرتده نفسلريكز لذت وكرمدن آرزو ايدرسه ونه طلب ايدرسكز غفور ورحيم اولان الله تعالى طرفندن سزكيچون حاضر وآماده در * دينلديكه بو آيت كريمه ده بيوريلن استقامت معناسنى صديق رضى الله تعالى عنه شرك كتورمينلر فاروق رضى الله تعالى عنه امر ونهيده مستقيملر ذى النورين رضى الله تعالى عنه عملرينى خالص وتميز ايدنلر مرتضى رضى الله تعالى عنه فرائضى ادا ايدنلردر ديو بيان ايلمشلردر

(٣١) ومن احسن قولا ممن دعا الى الله وعمل صالحا وقال اننى من المسلمين ※ كلامده اندن احسن كيم اولور كه ناسى الله تعالايه

دعوت ايدوب وعمل صالح ايشليوب بنده خى الله تعالانك امرينه منقاد مسلمردنم ديه * دينلديكه بو آيت كريمه پيغمبرمز عليه السلام بو وجهله دعوته مأمور اولمغله انك حقنده ياخود مؤذنين اذان ايله دعوت ايتمكله انك حقنده اوله شايد بلال رضى الله تعالى عنه اوله

(٣٢) ولا تستوى الحسنة ولا السيئة ادفع بالتى هى احسن فاذا الذى بينك وبينه عداوة كانه ولى حميم ※ حسنه ايله سيئه مجازات ومكافاتده برابر اولمزسن سيئه يى احسن شيئله دفع ايت (يعنى غضبى صبرله وجهلى علمله واساءتى عفوله دفع ايله) اكرسن بو معامله يى ايدرسك سنكله انك بيننده عداوت اولان كمسنه سكا دوست صديق كبى اولور

(٣٣) وما يلقيها الا الذين صبروا وما يلقيها الا ذو حظ عظيم ※ بو خصلته انجق صبر ونفسلرينى انتقامدن منع ايدنلر وانجق ايمان وكمال نفس صاحبلرى مالك وملاقى اولوب بو اخلاق حسنه ايله اهل جنت اولورلر

(٣٤) واما ينزغنك من الشيطان نزغ فاستعذ بالله انه هو السميع العليم ※ اكرسنى (بو اسائه يه احسان ايله مقابله ايتمك اخلاق حميده سندن) صرفه شيطان وسوسه ويررسه انك شرندن الله تعالى يه استعاذه ايتكه اول سنك استعاذه كى ايشيديجى ونيتكى بيليجيدر

(٣٥) ومن آياته الليل والنهار والشمس والقمر لا تسجدوا للشمس ولا للقمر واسجدوا لله الذى خلقهن ان كنتم اياه تعبدون ※ سجده

ليل ونهار وشمس وقمر الله تعالانك وحدانيتنه علامتلردر وانك مخلوقلريدرانى ربكز بيلوب شمس وقمره سجده ايتميك انلرى خلق ايدن الله تعالايه عبادت وسجده ايدك يالكز اكا عبادت ايدك

(٣٦) فان استكبروا فالذين عند ربك يسبحون له بالليل والنهار وهم لا يسأمون ※ اكر مشركلر الله تعالايه سجده ايتمكه كبر ايدرلرسه نه ضرر ربك جل شانه عندنده ملكلر واردركه انلر كيچه وكوندز تسبيح ايدوب دائم طاعتده مشغوللر اولوب انلره هيچ فتور كلمز * امام اعظم رحمه الله تعالى قولنده سجده بو آيتده تمام اولور امام شافعى رحمه الله تعالى قولنده آيت اولى ده تكميل اولور

(٣٧) ومن آياته انك ترى الارض خاشعة فاذا انزلنا عليها الماء اهتزت وربت ان الذى احياها لمحى الموتى انه على كل شىء قدير ※

اول الله تعالانك وحدانيتى علامتلرندر كه سن زمينى قوريمش كورر سن چپان انك اوزرينه بر يغمورى كوندررز اول زمين حركت وجنبشه كلوب انده نباتات بتوب نما بولور اول الله تعالا كه ارضى يغمورله احيا ايتدى قيامتده موتايى دخى احيا ايدر تحقيق اول هر شيئه قادردر

(٣٨) إِنَّ الَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِي آيَاتِنَا لَا يَخْفَوْنَ عَلَيْنَا أَفَمَنْ يُلْقَى فِي النَّارِ خَيْرٌ أَمْ مَنْ يَأْتِي آمِنًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ اعْمَلُوا مَا شِئْتُمْ إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ❁ شونلركه بزم آيتلرمزه (طعن وتحريف وباطل تأويلله) طريق استقامتدن ميل ايدرلر انلر بزدن كزلو اولمز قيامتده ناره القا اولنان كمسنه مى خير لودر ياخود اولكونده خوفدن امين اولهرق كلن كمسنه مى خيرلودر امدى خير وشردن ديلديككزى ايشليك اول سزك اعمالكزى كورر اكا كوره جزاكزى ويرر

(٣٩) إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِالذِّكْرِ لَمَّا جَاءَهُمْ وَإِنَّهُ لَكِتَابٌ عَزِيزٌ ❁ انلركه انلره قرآن كلدكده اكا كافر اولديلر حال بوكه اول كتاب بى نظير نفعى كثير عزيز كتابدر

(٤٠) لَا يَأْتِيهِ الْبَاطِلُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَلَا مِنْ خَلْفِهِ تَنْزِيلٌ مِنْ حَكِيمٍ حَمِيدٍ ❁ اول قرآنه بر جهتدن خلل تطرق ايتمز زيرا اول امرنده حكيم فعلنده محموددن انزال اولنمشدر

(٤١) مَا يُقَالُ لَكَ إِلَّا مَا قَدْ قِيلَ لِلرُّسُلِ مِنْ قَبْلِكَ إِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرَةٍ وَذُو عِقَابٍ أَلِيمٍ ❁ يا محمد قومكك كفارى سكا ديدكلرى انجق مقدمكى پيغمبرلره قوملرينك كفارى ديدكلرى كبيدر ربك عز شانه انبيا وتابعلرينه مغفرت صاحبى ومشرك ومكذبلره عقاب اليم صاحبيدر

(٤٢) وَلَوْ جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا أَعْجَمِيًّا لَقَالُوا لَوْلَا فُصِّلَتْ آيَاتُهُ أَأَعْجَمِيٌّ وَعَرَبِيٌّ قُلْ هُوَ لِلَّذِينَ آمَنُوا هُدًى وَشِفَاءٌ وَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ فِي آذَانِهِمْ وَقْرٌ وَهُوَ عَلَيْهِمْ عَمًى أُولَئِكَ يُنَادَوْنَ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ ❁ اكر بز قرآنى عرب لغتندن غيرى ايله كوندرسيدك كفار عرب نوليدى انك آيتى بزم اسانمزجه بيان اولونيدى كلام عجمى كوندريلن كيمسه عربى اولورمى ديهلردى ديكه اول قرآن مؤمنلره هدايت وقلبلرنده اولان شكه شفادر واكا ايمان ايتميلرك قولقلرنده اغراق وقلبلرنده كورلك واردر يعنى انى ايشيدوب قبول ايتمزلر وكوروب فهم ايتمزلر انلره محل بعيددن ندا اولنوب نه منادى يى كورر ونه كلامنى فهم ايدر كبيدر

(٤٣) وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَاخْتُلِفَ فِيهِ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ وَإِنَّهُمْ لَفِي شَكٍّ مِنْهُ مُرِيبٍ ❁ بز موسايه توريتى ويردك (قرآنده اختلاف اولنديغى كبى) توريتده دخى اختلاف اولنوب كيمى تصديق كيمى تكذيب ايتدى اكر ربك جل شانه دن (قرآنى تكذيب ايدنلرك محشره دك تأخير عذابلرينه) كلمه سبقت ايتمش اولمسيدى (امم ماضيه يه اولنديغى كبى) بونلرك دخى بينلرنده عقوبت حكم اولنوردى حال بوكه (يهود وعرب مشركلرندن) ايمانه كلميانلر توريته ياقرآندن شكده درلر

(٤٤) مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا وَمَا رَبُّكَ بِظَلَّامٍ لِلْعَبِيدِ ❁ كيمكه عمل صالح ايشليه اجرى كندويه در كيمكه قبيح ايشليه وبالى كندويه در ربك جل شانه قوللرينه ظلم ايدر دكلدر

(٤٥) إِلَيْهِ يُرَدُّ عِلْمُ السَّاعَةِ وَمَا تَخْرُجُ مِنْ ثَمَرَاتٍ مِنْ أَكْمَامِهَا وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أُنْثَى وَلَا تَضَعُ إِلَّا بِعِلْمِهِ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ أَيْنَ شُرَكَائِي قَالُوا آذَنَّاكَ مَا مِنَّا مِنْ شَهِيدٍ ❁ قيامتك (وقتندن سؤال اولندقده انك) علمى الله تعالايه رد اولنوراندن غيرى انى كيمسه بيلمز ميوهلرك غلافندن چيقمسى ودبشى مخلوقاتك حامله اولمسى واول حملنى وضع ايتمسى ونه صورت اولمسى انجق الله تعالانك علميله در اول قيامت كوننده مشركلره ديه كه قنى بكا شريك زعم ايتديككز معبودلر كز انلر ديهلركه ياربنا بزسنى ايشتمك وديدككه سكا مشارك ومعادل اولديغنه بزدن شهادت ايدر كيمسه يوقدر (بز انلردن تبرا ايتمشز زيرا حال بزم زعممز كبى اولمديغنى بيلدك)

(٤٦) وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَدْعُونَ مِنْ قَبْلُ وَظَنُّوا مَا لَهُمْ مِنْ مَحِيصٍ ❁ مقدم دنياده عبادت ايتدكلرى معبودلرى اول كونده انلردن غائب اوله ويقينا بيلهلركه انلر ايچون بو عذاب وعقوبتدن هيچ خلاص وفراره چاره يوقدر

(٤٧) لَا يَسْأَمُ الْإِنْسَانُ مِنْ دُعَاءِ الْخَيْرِ وَإِنْ مَسَّهُ الشَّرُّ فَيَئُوسٌ قَنُوطٌ ❁ كافر وجودنده عافيت ورزقنده وسعت طلبنده ملول اولمز اكر اكا مرض وفقر كاسه عنايت اللهدن اميدينى قطعله رحمتدن مأيوس اولور

(٤٨) وَلَئِنْ أَذَقْنَاهُ رَحْمَةً مِنَّا مِنْ بَعْدِ ضَرَّاءَ مَسَّتْهُ لَيَقُولَنَّ هَذَا لِي وَمَا أَظُنُّ السَّاعَةَ قَائِمَةً وَلَئِنْ رُجِعْتُ إِلَى رَبِّي إِنَّ لِي عِنْدَهُ لَلْحُسْنَى فَلَنُنَبِّئَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِمَا عَمِلُوا وَلَنُذِيقَنَّهُمْ مِنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ ❁ اول كافره اول شدت اصابتندنصكره اكر بز اكا رحمتمزدن صحت ووسعتى داد ترسق اول ديركه

جزء ٢٥

البته بو بنم استحقاقمدر یاخود بو بکا دائمدر وبن قیامتك قوپه جغنی وحشر وبعث اوله جغنی ظن ایتمم واگر (مسلمانلرك دیدكلری وجهله قیامت قوپوب) ربم طرفنه رجوع ایدرسم دخی بنم ایچون انك عندنده استحقاقم جهتیله نعمت وكرم واردر بز اول كافرلره كفر وتكذیبدن ایشلدكلری عملاری خبر ویروب البته عذاب غلیظی دادررز

(٤٩) وَاِذَا اَنْعَمْنَا عَلَى الْاِنْسَانِ اَعْرَضَ وَنَأَ بِجَانِبِهِ وَاِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ فَذُو دُعَاءٍ عَرِيضٍ ❋ قچان بز كافره انعام ایتسك بزم طاعتمزدن اعراض ایدوب شكر ودعادن بعید اولور اگر اكا بلا ومحنت اصابت ایتسه چوق واوزون دعالر صاحبی اولور

(٥٠) قُلْ اَرَاَيْتُمْ اِنْ كَانَ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ ثُمَّ كَفَرْتُمْ بِهِ مَنْ اَضَلُّ مِمَّنْ هُوَ فِى شِقَاقٍ بَعِيدٍ ❋ یا محمد انلره دیكه بكا خبر ویرك اگر قرآن الله تعالی عندندن اولوب سز تأمل وتفكر ایتمدن اكا كافر اولسه كز سزدن زیاده ضلالتده كیم اولور كه دائما عناد وانكارله حقدن بعید خلافده سكز

(٥١) سَنُرِيهِمْ اٰيَاتِنَا فِى الْاٰفَاقِ وَفِى اَنْفُسِهِمْ حَتّٰى يَتَبَيَّنَ لَهُمْ اَنَّهُ الْحَقُّ اَوَلَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ اَنَّهُ عَلٰى كُلِّ شَىْءٍ شَهِيدٌ ❋ بز انلره قدرتمزه دلالت ایدر علامتلریمزی آفاق ارضده گوستررز (كه پیغمبریمز علیه السلام انلره حوادث ماضیه وآتیه‌دن خبر ویردی وخارق عاده وجهله ممالك شرق وغربك فتحنی تیسیر ایتدی) اول علامتلریمزی نفسلرنده دخی گوستررز (كه بدنلرنده‌كی صنایع عجیبه كمال قدرتمزه دلالت ایدر) تا كه قرآن یا رسول حق ایدوكی ظاهر اوله یا محمد سكا كفایت ایتزمیكه سنك ربك جل شانه هر شیئه حاضر وشاهد در (وعداوانی اظهار ایله امر یكی تحقیق ایدر) ❋ بو آیت كریمه نك معناسنده مفسرین رحمهم الله وجوه كثیره بیان ایتمشلردر امام ابو اللیث رحمه الله تعالی تفسیرنده ابو جهل پیغمبر علیه السلامدن معجزه طلبنده شق قمر اراءه بیورمشلردی ابو جهل وعونه‌سی محمد مكه‌ده بو سحری اراءه ایلدی بقالم اطرافده دخی گورمش وارمی دیو اطرافه آدملر گوندردیلر واقع حال هر طرفده رؤیت اولنمش اولمغله ابو جهل هذا سحر مستمر دیدی بناء علیه آیت كریمه‌نك معناسی شق قمر قدرتمزی اطراف جهانده ونفس مكه‌ده گوسترز دیو تفسیر ایتمشلر دخی وجوه كثیره ایله معنا ویرمشلردر انجق متصوفه‌نك دخی بو آیت كریمه‌ده مباحث وافره‌سی اولمغله تفسیر احقافده وارددر كه آفاق عالم كبیر وانفس عالم صغیر وهر نه كه دلائل

قدرتدن عالم كبیرده واردر عالم صغیرده گورینور بو تقدیرجه عالم كبیر مفصلك مجملی عالم صغیر انسان اولمغله عالم كبیر عالم صغیرده مندرج اولور بو مختصره گوره بو بیت كافیدر ❋ وتزعم انك جرم صغیر ❋ وفیك انطوی العالم الكبیر ❋

(٥٤) اَلَا اِنَّهُمْ فِى مِرْيَةٍ مِنْ لِقَاءِ رَبِّهِمْ اَلَا اِنَّهُ بِكُلِّ شَىْءٍ مُحِيطٌ ❋ آگاه اولك كه كافرلر بعث وحشر ایله ربلرینه لقادن شكده‌درلر آگاه اولك كه الله تعالی علم وقدرتیله هر شیئی محیطدر

— ٤٢ — (سورة الشورى مكية وهى ثلث وخمسون آية)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

(١) حٰمٓ (٢) عٓسٓقٓ ❋ اگرچه بو حروف مقطعه‌یه چوق معنالر ویرلمشدر العلم عند الله بعضلری حكیم ومجید وعلیم وسمیع وقدیر اسماء حسنی سنك اول حرفلری اولمغله انلرله قسمدر یاخود حلم ومجد وعلم وسنا وقدرت صفتلریله‌در

(٣) كَذٰلِكَ يُوحِى اِلَيْكَ وَاِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ اللّٰهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ❋ بو سوره‌ده اولان معانی كبی سكا وسندن مقدمكی پیغمبرلره وحی ایدر اول الله تعالی كه وحینی تصدیق ایتمینلره غالب ووحیه شایان اولنلری حكمتیله علیمدر

(٤) لَهُ مَا فِى السَّمٰوَاتِ وَمَا فِى الْاَرْضِ وَهُوَ الْعَلِىُّ الْعَظِيمُ ❋ سموات وارض وانلرده اولنلرك جمیعی انك خلق وملكیدر جمله‌دن اعلا اولدر كه عظمت وسلطنت انكدر

(٥) تَكَادُ السَّمٰوَاتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْ فَوْقِهِنَّ وَالْمَلٰئِكَةُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِمَنْ فِى الْاَرْضِ اَلَا اِنَّ اللّٰهَ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ❋ قریب اولور كه سموات الله تعالینك عظمتندن یا اكا ولد اسنادلرندن ارضلرك فوقندن منشق اوله وجمله ملكلر ربلری عزشانه‌یه خضوعله حمده مقارن تسبیح وتقدیس ایدرلر ویریوزنده اولان مؤمنلر ایچون استغفار ایدرلر آگاه اولك كه الله تعالی مؤمن قوللرینك ذنوبنی مغفرت وآخرتده اجر وجنتله رحمت ایدیجیدر

(٦) وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ اَوْلِيَاءَ اللّٰهُ حَفِيظٌ عَلَيْهِمْ وَمَا اَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ ❋ انلر كه الله تعالادن غیری یی دوست اتخاذیله اكا شریك طوتوب عبادت ایدرلر الله تعالی انلرك اعمال واحوالنه واقفدر جزالرینی ویرر یا محمد سن انلرك عملرینك محافظه سنه مؤكل دگلسن (بلكه سكا لازم اولان تبلیغ احكامدر)

(٧) وكذلك اوحينا اليك قرآنا عربيا لتنذر ام القرى ومن حولها وتنذر يوم الجمع لا ريب فيه فريق في الجنة وفريق في السعير ❊ هر پیغمبره قومنك لسانيله وحى ايتديكمز كبى سكا دخى قرآنى قومكك لسانى عربيله وحى ايتدك تا كه شهرلرك اناسى (اولان مكه يى) وجمله بلادى انكله انذار ايده سن دخى انده شك وشبهه اولمين جمع كونيله (كه قيامتدر انكله) انذار ايليه سن اولكونده برفرقه سى (مؤمنلر) جنتده و برفرقه سى (كافرلر) جهنمده درلر

(٨) ولو شاء الله لجعلهم امة واحدة ولكن يدخل من يشاء في رحمته والظالمون ما لهم من ولي ولا نصير ❊ اكر الله تعالى مراد ايديدى خلق هدايت يا ضلالتده دين واحد اوزره قيلاردى ولكن ديلديكى كمسنه يى هدايت رحمتيله جنته ادخال ايدر اول كونده كافرلره شفاعت ايدر دوست اولمز وعذابدن منع ايدر مددكار اولمز

(٩) ام اتخذوا من دونه اولياء فالله هو الولي وهو يحيي الموتى وهو على كل شيء قدير ❊ كافرلر الله تعالادن غيرى يى دوستمى اتخاذ ايتديلر دوست دستكير يالكز الله تعالادر وموتايى احيا ايدن يالكز اودر واول الله تعالى هر شيئه قادردر

(١٠) وما اختلفتم فيه من شيء فحكمه الى الله ذلكم الله ربي عليه توكلت واليه انيب ❊ دين ودنيا امورنده (كافرلرله) اختلاف ايتديككز شيئك حكمى الله تعالايه مفوضدر بو اختلاف بيننده حاكم ربم الله تعالادر جميع امورمده توكلم وآخر الامر رجوعم اكادر

(١١) فاطر السموات والارض جعل لكم من انفسكم ازواجا ومن الانعام ازواجا يذرؤكم فيه ليس كمثله شيء وهو السميع البصير ❊ آسمان وزمينى يوقدن ايجاد ايدن اولدر سزكچون كندو جنسكزدن نسا خلق ايتدى وانعامدن دخى جنسلرندن جفت خلق ايتدى اول تدبيرايله ناس وانعامى تكثير ايدر انك مثلى واكا مناسب برشى يوقدر واولمز وهر شيئى ايشيديجى وكوريجيدر

(١٢) له مقاليد السموات والارض يبسط الرزق لمن يشاء ويقدر انه بكل شيء عليم ❊ سموات وارضك مطر خزينه لرى انكدر رزقى ديلديكنه چوق ديلديكنه آز ويرر توسيع وتضييق وغيريده قوللرينه خيرلو نه ايدوكنى بيلور

(١٣) شرع لكم من الدين ما وصى به نوحا والذي اوحينا اليك وما وصينا به ابراهيم وموسى وعيسى ان اقيموا الدين ولا تتفرقوا فيه كبر

على المشركين ما تدعوهم اليه الله يجتبي اليه من يشاء ويهدي اليه من ينيب ❊ الله تعالى سزه ديندن توحيد واسلام يولنى بيان ايتدى وانى نوح عليه السلامه دخى امر ايتدى وانى سكا دخى وحى ايتدك وابراهيم وموسى وعيسايه دخى امر ايتدك اول اولدركه دينده قائم وثابت اولوب اكا غيراز فروع اصل واساس اولان توحيد وطاعتده تفرق واختلاف ايتميه سز مشركلرى توحيده دعوت ايتمكز انلره بيوك الم اولدى الله تعالى ديلديكى كيمسه يى انتخاب ايدر واكا متوجه ومنقادى توفيقيله هدايت ايدر

(١٤) وما تفرقوا الا من بعد ما جاءهم العلم بغيا بينهم ولولا كلمة سبقت من ربك الى اجل مسمى لقضي بينهم وان الذين اورثوا الكتاب من بعدهم لفي شك منه مريب ❊ اديان مختلفه نك امر توحيدده تفرقلرى انجق ضلالتده اولدقلرينى بيلدكلرندنصكره مجرد بينلرنده اولان عناد وجبارلق و پیغمبر عليه السلامه حسدلرندن ايدى اكر ربك تعالى بو كفارك اجللرى كلنجيه دك عذابلرينك تأخيرينه كلمهٔ وعدى سبقت ايتمش اوليدى هلاكلريله حكم اولنوردى انلر اهل كتابدنصكره قرآنه وارث قلنديلر انلر اول قرآندن شكده درلركه انلرى تهمته القا ايديجى برشكدر

(١٥) فلذلك فادع واستقم كما امرت ولا تتبع اهواءهم وقل آمنت بما انزل الله من كتاب وامرت لاعدل بينكم الله ربنا وربكم لنا اعمالنا ولكم اعمالكم لا حجة بيننا وبينكم الله يجمع بيننا واليه المصير ❊ انلردن واقع بو تفريق ايچون خلقى دين اسلامه دعوت وامر اولندوغك اوزره استقامت ايت وانلرك آرزولرينه تابع اولمه وديكه الله تعالينك كوندرديكى كتابلرك جمله سنه ايمان كتوردم وبينكزده شرايع وحكومتده عدالت ايتمكه امر اولندم الله تعالى بزم وسزك ربكزدر بزم اعمالمزك جزاسى بزه سزك اعمالكزك جزاسى سزه عائددر حق ظاهر اولمغله بزمله سزك بينكزده حجته حاجت قالممشدر الله تعالى قيامتده بزمله سزى جمع ايدر جمله مزك رجوعى اكادر

(١٦) والذين يحاجون في الله من بعد ما استجيب له حجتهم داحضة عند ربهم وعليهم غضب ولهم عذاب شديد ❊ شونلركه روز ميثاقده الله تعالانك سؤالنه اجابت ور بو بيتنى اقرار و پیغمبرنك دعاسنك اجابتيله اظهار معجزه لرينى كوردكلرندنصكره انك وحدانيتنده و پیغمبرينك رسالتنده جدال ايدرلر ربلرى عندنده انلرك حجتلرى باطله در وقيامتده انلرك اوزرينه غضب اولور

وانلر ایچون عذاب شدید واردر

(١٧) الله الذی انزل الکتاب بالحق والمیزان وما یدریك لعل الساعة قریب ❊ الله تعالی حقله قرآن کریمی ومیزان عدلی انزال ایتدیکه (انکله حق ظاهر اولوب شرایعله معاملات دخی وزن اولنوب عدالت اولنه) الله تعالی سکا بیلدیرمدی بلکه قیامت قریبدر (قرآنه اتباع وعدله مواظبت لازمدر)

(١٨) یستعجل بها الذین لا یؤمنون بها والذین آمنوا مشفقون منها ویعلمون انها الحق الا ان الذین یمارون فی الساعة لفی ضلال بعید ❊ قیامتك کلمسنه ایمان ایتمینلر استهزا طریقیله انك کلمسنی عجله استرلر انلر که انی تصدیق ایدرلر انك حق ایدوکنی بیلوب هول وشدتندن خوف ایدرلر آکاه اولك که قیامتك وقوعنده جدال ایدنلر حقدن بعید ضلالتده درلر

(١٩) الله لطیف بعباده یرزق من یشاء وهو القوی العزیز ❊ الله تعالی قوللرینه لطف واحسان ایدیجیدر (عیبلرینی ستر وجرملرینی عفو ایدر) ولطفیله دیلدیکنك رزقنی ویرر لطف ورحمتنده قوی حکم وارادتنده غالبدر

(٢٠) من کان یرید حرث الآخرة نزد له فی حرثه ومن کان یرید حرث الدنیا نؤته منها وماله فی الآخرة من نصیب ❊ کیمکه عملیله آخرت ثوابنی استرسه بز انك ثوابنی آرتروب (اقلی برینه اون تا ذره سنه طاغ قدر) ویررز کیمکه دنیا متاعنی استرسه بز آکا دنیادن ازلده قسمت ایتدیکمز شیئی ویررز حال بوکه انکچون آخرتده نصیب یوقدر (مراد کافرلردر که املنی دنیایه حصر ایتمشلردر)

(٢١) ام لهم شرکؤا شرعوا لهم من الدین ما لم یأذن به الله ولولا کلمة الفصل لقضی بینهم وان الظالمین لهم عذاب الیم ❊ دین اسلامدن غیری الله تعالانك اذن ویرمدیکی دینی انلره وضع ایتمك ایچون مشرکلرك الهه لریمی واردر بو امتك کفارینه تأخیر عذاب کلمه سی سبقت ایتمش اولمسه بینلرنده عذابله قضا اولنوردی تحقیق مشرکلر ایچون عذاب الیم واردر

(٢٢) تری الظالمین مشفقین مما کسبوا وهو واقع بهم والذین آمنوا وعملوا الصالحات فی روضات الجنات لهم ما یشاؤن عند ربهم ذلك هو الفضل الکبیر ❊ مشرکلری دنیاده کسب ایتدکلری قبایحدن خوف ایدر کورورسن حال بوکه اول کسبلرینك جزاسی انلره واقع اوله جقدر شونلر که مؤمن اولوب عمل صالح ایشلدیلر انلر جنان باغچه لرنده در انلر ایچون ربلری عندنده استدکلری (کرملر) واردر بو نعمتلر مؤمنلره بیوك فضلدر

(٢٣) ذلك الذی یبشر الله عباده الذین آمنوا وعملوا الصالحات قل لا اسئلکم علیه اجرا الا المودة فی القربی ومن یقترف حسنة نزد له فیها حسنا ان الله غفور شکور ❊ بو جنت نعمتلری اول شیدر که الله تعالی مؤمن وصالح عمللی قوللرینی انکله مژده لر دیکه سزه تبلیغ وبشارتم ایچون اجر استمم انجق سزه قرابتم ایچون بکا مودت ایده سز کیمکه بر طاعت یا مودتله ثواب کسب ایدرسه بز انك ثوابله حسنتی اضعاف مضاعف آرتررز تحقیق الله عظیم الشان توبه ایدن کناهکارلری غفور ومطیعلری اعمال حسنه ایله مجازاته شکوردر ❊ بو آیت کریمه ده اولان قرابتی بعضلر اعمال صالحه ایله الله تعالایه تقرب ایدنلردر دیمشلر ابن عباس رضی الله تعالی عنهمدن منقولدرکه بو آیت کریمه نزولنده صحابه سؤال ایتدیلر که یا رسول الله قرابته مودت بیورلمش بو قربی کیملردر دیدیلر علی وفاطمه وحسن وحسیندر بیورلمش

(٢٤) ام یقولون افتری علی الله کذبا فان یشاء الله یختم علی قلبك ویمح الله الباطل ویحق الحق بکلماته انه علیم بذات الصدور ❊ مشرکلر نبوتی یا قرآنی محمد الله تعالادندر دیو کذب وافترا ایتدی دیرلرمی اکر الله تعالی مراد ایتسه قلبك اوزره ختم ایدر دیکه افترایه جرأت ایدیدك یا خود قلبك اوزره صبر مهرینی اورر دیکه انلرك اذالری سکا مشقت ویرمیدی الله تعالی حکم وقضا کلماتیله باطلی محو وحقی اظهار ایدر زیرا (اول نبوت وقرآن افترا اولسه انی محو ایدردی) الله تعالی انلرك قلبنده اولان افترا مظنه سنی بیلور

(٢٥) وهو الذی یقبل التوبة عن عباده ویعفوا عن السیئات ویعلم ما تفعلون ❊ اول الله تعالی قوللرندن ایتدکلری کناهه ندامتله اولان توبه لرینی قبول ایدر و مراد ایتدیکی بعض جرملرینی عفو ایدر و خیر وشردن ایشلدکلرینی بیلوب (حکمتی مقتضاسنجه دیلدیکنه عقوبت ودیلدیکنی مغفرتله مجازات ایدر)

(٢٦) ویستجیب الذین آمنوا وعملوا الصالحات ویزیدهم من فضله والکافرون لهم عذاب شدید ❊ الله تعالی مؤمن اولوب عمل صالح ایشلینلرك دعالرینه اجابت ایدر وانلرك دعالریله استدکلرینی کندو فضلندن زیاده ایدر و کافرلر ایچون عذاب شدید دائمی واردر

(٢٧) ولو بسط الله الرزق لعباده لبغوا فی الارض ولکن ینزل بقدر ما یشاء انه بعباده خبیر بصیر ❊ اکر الله تعالی قوللرینه رزقی وسعتله ویریدی

يريوزنده تكبرو بربرلرينه استيلا واستعلا ايله بغى وفساد ايده لردى ولكن انلره رزقى ازلده تقدير ومراد ايتديكى قدر انزال ايدر تحقيق الله تعالى قوللرينك احوالنه خبير وبصيردر (مناسبى اوزره ويرر) * دينلديكه اصحاب صفه فقر وفاقه ده ايكن خاطرلرينه كلديكه بزدخى مالدار اوليدق كه مالمزى وجوه خيره صرف ايديدك خطورلريله بو آيت كريمه نازل اولدى

(٢٨) وَهُوَ الَّذِي يُنَزِّلُ الْغَيْثَ مِنْ بَعْدِ مَا قَنَطُوا وَيَنْشُرُ رَحْمَتَهُ وَهُوَ الْوَلِيُّ الْحَمِيدُ * اول الله تعالى قوللرى مأيوس اولدقدنصكره يغمورى انديروب جمله مخلوقاتنه رحمتنى طاغيدر واول احسان ورحمتيله قوللرينه متوللى وهر صنعنده محموددر

(٢٩) وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَثَّ فِيهِمَا مِنْ دَابَّةٍ وَهُوَ عَلَى جَمْعِهِمْ إِذَا يَشَاءُ قَدِيرٌ * الله تعالانك سموات وارضى وانلرده اولان ذى روحى خلق ايتديكى وحدانيتى علامتلرندندر واول انلرى ديلدكى زمان (اماته وبعده احيا و) عرصهٔ محشره جمعه قادردر

(٣٠) وَمَا أَصَابَكُمْ مِنْ مُصِيبَةٍ فَبِمَا كَسَبَتْ أَيْدِيكُمْ وَيَعْفُو عَنْ كَثِيرٍ * نفسلريكزه ومالريكزه اصابت ايدن مصيبت يدلريكزله كسب ايتديككز معاصى سببيله درلكن الله تعالى انلرك چوغنى عفو ايدر

(٣١) وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ * يريوزنده اوزريكزه قضا اولنان مصائبدن خلاص اولور دكلسكز وانى سزدن دفع ايدر الله تعالادن غيرى ولى وناصركز يوقدر

(٣٢) وَمِنْ آيَاتِهِ الْجَوَارِ فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَامِ (٣٣) إِنْ يَشَأْ يُسْكِنِ الرِّيحَ فَيَظْلَلْنَ رَوَاكِدَ عَلَى ظَهْرِهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ * الله تعالانك قدرتى علامتلرندندركه طاغلركبى كميلر درياده يورر اكر الله تعالى ديله سه روزكارى تسكين ايدوب كميلر دريا يوزنده قالورلردى بو خصوصده كيده صبر ايديجى وكيدن خروجنده شكر ايديجى مؤمنلر ايچون وحدانيت بارى يه دلالتلر واردر

(٣٤) أَوْ يُوبِقْهُنَّ بِمَا كَسَبُوا وَيَعْفُ عَنْ كَثِيرٍ (٣٥) وَيَعْلَمَ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِنَا مَا لَهُمْ مِنْ مَحِيصٍ * ويا الله تعالى ديلسه انلرك كسب ايتدكلرى معاصى سببيله اول كميلرينى غرق ايله انلرى هلاك ايدردى لكن انلرك كناهلرينك چوغنى عفو ايتمكله نجات ويرر تا كه بزم آيتلرمزده جدال ايدنلر

حزب ٢

بيله لركه انلر ايچون بزم عذابمزدن فرار وخلاص يوقدر

(٣٦) فَمَا أُوتِيتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَمَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَى لِلَّذِينَ آمَنُوا وَعَلَى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ * مال دنيادن سزه ويريلن شى يالكز حياتكزده انكله كچنمكدر شونلركه الله تعالانك وحدانيتنه ايمان ايدوب امورلرنده اكا توكل ايدرلر انلر ايچون آخرتده الله تعالى عندندن حطام دنيادن خيرلو ودائمى ثواب جزيل واردر

(٣٧) وَالَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَبَائِرَ الْإِثْمِ وَالْفَوَاحِشَ وَإِذَا مَا غَضِبُوا هُمْ يَغْفِرُونَ * وشونلر ايچوندركه شرك ونفاق وريا كبى كناه كبائردن واعمال فاحشه دن اجتناب ايدرلر وبركيمسه يه غضب ايتدكلرنده حلم وعفو له معامله ايدرلر

(٣٨) وَالَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَمْرُهُمْ شُورَى بَيْنَهُمْ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ * وانلر ايچوندركه ربلرينه دعوت اولندقلرنده اجابت ايدوب امرونهينده اطاعت ايدرلر ونمازه شرايط واركانيله مداومت ايدرلر وامرلرنده مشورت ايدرلر وويرديكمز رزقدن وجوه خيره انفاق ايدرلر

(٣٩) وَالَّذِينَ إِذَا أَصَابَهُمُ الْبَغْيُ هُمْ يَنْتَصِرُونَ * وانلر ايچوندركه كفاردن انلره ظلم اصابت ايتسه (امر اولندقلرى حد اوزره) اخذ انتقام ايدرلر

(٤٠) وَجَزَاءُ سَيِّئَةٍ سَيِّئَةٌ مِثْلُهَا فَمَنْ عَفَا وَأَصْلَحَ فَأَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ * ظالمدن صدور ايدن ظلمك جزاسى اول ظلمك مثلى قدردر عقوبتدر كيمكه كندويه ظلم ايدن مسلمانك ظلمنى عفوله ترك انتقام ايتسه واول ظالمله كندو بينى اصلاح ايتسه انك اجرى الله تعالانك عهده سنده در الله تعالى ظلمه ابتدا ايدنلرى وانتقامده حدى تجاوز ايدنلرى سومز * منقولدركه قيامتده الله تعالى عهده سنده اجرتى اولان قالقسون ديو ندا اولنه اول ندايه يالكز كندويه ظلم ايدنلرى عفو ايدنلر قالقوب اجرتى مقابلى جنته ادخال اولنه

(٤١) وَلَمَنِ انْتَصَرَ بَعْدَ ظُلْمِهِ فَأُولَئِكَ مَا عَلَيْهِمْ مِنْ سَبِيلٍ * اول كيمسه كه ظلم اولندوغندنصكره ظالمنه ظلمى مقابلى قصاص وانتقام ايدرسه اول كيمسه يه طريق عتاب وعقاب يوقدر

(٤٢) إِنَّمَا السَّبِيلُ عَلَى الَّذِينَ يَظْلِمُونَ النَّاسَ وَيَبْغُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ أُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ * عتاب وعقابه طريق انجق شونلر اوزره دركه ناسه ظلم ايدوب يريوزنده ناحق شى طلب ايدرلر انلر ايچون

آخرتده عذاب اليم واردر

(٤٣) ولمن صبر وغفر ان ذلك لمن عزم الامور ❊ كيمكه مسلمان ظالمك ظلمنه صبر وانتقامدن عفو ايده بو صبر وغفران بيوك امور و بيوك ذاتلرك كاريدر

(٤٤) ومن يضلل الله فما له من ولي من بعده وترى الظالمين لما راوا العذاب يقولون هل الى مرد من سبيل ❊ بر كمسنه يكه الله تعالى مخذول ايده اند نصكره انكچون بر دوست يوقدر كه انى انك عذابندن قورتره قيامتده ظالملرى كوره سنكه انلر عذابى كوردكلرنده عجبا دنيايه رجوعه بر چاره وطريق وارميدر ديه‌لر

(٤٥) وتريهم يعرضون عليها خاشعين من الذل ينظرون من طرف خفي وقال الذين امنوا ان الخاسرين الذين خسروا انفسهم واهليهم يوم القيمة الا ان الظالمين في عذاب مقيم ❊ قيامتده ظالملر ناره عرض اولندقلرنده كوره سنكه انلره لاحق اولان ذلدن خشوع ايله جهنمه يان كوز ايله نظر ايده‌لر ظلم اولنان مؤمنلر ديه‌لركه دنياده غيرى يه ظلم ايدن كيمسه‌لر بوكون كند و نفسلرينه واهللرينه ظلمله خسرانده درلر (اهللرى جهنمك ايسه‌لر برابر جنتلك ايسه‌لر افتراق خسرانيدر · الله تعالى انلرى تصديقله بيورر) اكاه اولك كه ظالملر عذاب مقيمده درلر

(٤٦) وما كان لهم من اولياء ينصرونهم من دون الله ومن يضلل الله فما له من سبيل ❊ قيامتده ظالملر ايچون دوستلر اولمزكه انلرى عذاب اللهدن قورتره كيمكه الله تعالى مخذول ايده انكچون راه هدايته چاره يوقدر

(٤٧) استجيبوا لربكم من قبل ان ياتي يوم لا مرد له من الله ما لكم من ملجإ يومئذ وما لكم من نكير ❊ ايمان وتوحيد ده ربكز تعالى طرفندن كلن امره اجابت وقبول ايدك اولكوندن مقدم كه الله تعالادن اولان حكمه رد يوقدر اولكونده سزه فرار ايده جك ملجأ بولنمز واعمال سيئه كزى دخى انكاره مجال يوقدر (كه صحايف اعمالكزده يازلمش واعضا كز شهادت ايدر)

(٤٨) فان اعرضوا فما ارسلناك عليهم حفيظا ان عليك الا البلاغ وانا اذا اذقنا الانسان منا رحمة فرح بها وان تصبهم سيئة بما قدمت ايديهم فان الانسان كفور ❊ اكر انلر دعوته اجابتدن اعراض ايدرلرسه بز سنى انلرك عمل قبيحلرينى حفظ ايدیجى كوندرمدك سنك اوزريكه لازم اولان انجق تبليغ رسالتدر قچان بز انسانه مال وصحتدن رحمتمزى دادترسق اكا فرحلنور

واكر انلره تقديم ايتدكلرى معصيت سببيله بر مصيبت اصابت ايدسه مقدم ويرلن نعمتلرى كليا انكار ايدرلر

نصف

(٤٩) لله ملك السموات والارض يخلق ما يشاء يهب لمن يشاء اناثا ويهب لمن يشاء الذكور ❊ سموات وارضك ملكى الله تعالانكدر نه ديلرسه انى خلق ايدر ديلدكنه قز اولاد ويرر (لوط عليه السلام كبى) وديلدكنه اوغل ويرر (ابراهيم عليه السلام كبى)

(٥٠) او يزوجهم ذكرانا واناثا ويجعل من يشاء عقيما انه عليم قدير ❊ ياخود ديلدكنه ذكور واناث اولادلرى اعطا ايدر (پيغمبرمز عليه السلام كبى) وديلدكنى دخى ولدى اولمز ايدر (يحيى وعيسى عليهما السلام كبى) الله تعالى قوللرينه نه ويره جكنى بيلور وهر شيئه قادردر

(٥١) وما كان لبشر ان يكلمه الله الا وحيا او من وراء حجاب او يرسل رسولا فيوحي باذنه ما يشاء انه علي حكيم ❊ بر آدمه الله تعالى ايله تكلم ايتمك اولمدى انجق وحى والهام ومناميله ياخود وراء حجابدن (موسى عليه السلام كبى بلا رؤيه) ياخود ديلدكنه ملائكه دن رسول كوندروب انى اذنيله اولكسنه‌يه وحى وافاده ايده الله تعالى مخلوقيت صفتندن عالى ومنزه اولمغله دنياده كورلمز وبشرله تكلمى مقتضاى حكمتيدر

(٥٢) وكذلك اوحينا اليك روحا من امرنا ما كنت تدري ما الكتاب ولا الايمان ولكن جعلناه نورا نهدي به من نشاء من عبادنا وانك لتهدي الى صراط مستقيم ❊ ساير پيغمبرلره وحى ايتديكمز كبى سكا دخى قرآنى امرمزدن جبرئيل واسطه‌سيله وحى وارسال ايتدك حال بوكه قبل الوحى قرآن وايمان شرعى نه ايدوكنى بيلمز ايدك لكن بز اول قرآن وايمانى نور قيلدقكه انكله قوللرمزدن ديلديكمزى طريق هدايته توفيق ايده‌لم و (يا محمد) سن ناسى قرآنله طريق مستقيمه دعوت ايدرسين

(٥٣) صراط الله الذي له ما في السموات وما في الارض الا الى الله تصير الامور ❊ شول صراط مستقيم اولان دينه كه سموات وارض وما فيهمانك خالقى اولان الله تعالانك مختاريدر اكاه اولك كه خلايقك جمله امورى قيامتده الله تعالايه راجعدر

(سورة الزخرف مكية وهى تسع وثمانون آية)

بسم الله الرحمن الرحيم

(١) حم والكتاب المبين ✲ حم ودلائل وبرهان ايله ظاهر كتاب حقيچون هدايتى ضلالتدن فرق وتمييز ايتدى

(٢) انا جعلناه قرآنا عربيا لعلكم تعقلون ✲ بز اول كتابى قرآن عربى قيلدق كه شايد معانيسنى تعقل وفهم ايده سز

(٣) وانه فى ام الكتاب لدينا لعلى حكيم ✲ اول قرآن كتب سماويه نك اصلى ولوح محفوظده ثابت عندمزده تغييردن محفوظ اولوب شانى عالى ومحكمدر

(٤) افنضرب عنكم الذكر صفحا ان كنتم قوما مسرفين ✲ اى اهل مكه سز حدى تجاوزايدن مشرك قوملر اولوب قرآنى تكذيب ايتمكزله بز قرآنى سزدن صرف وترك ايدرميز (بلكه پيدرپى كوندروب حجتله الزام ايده رز)

(٥) وكم ارسلنا من نبى فى الاولين ✲ (سنى قومكه ارسالمز كبى) مقدمكى امتلره دخى چوق نبى ارسال ايتدك (كه انلرك كفرى بزم نبى ارسالمزى منع ايتمدى)

(٦) وما يأتيهم من نبى الا كانوا به يستهزؤن ✲ قچان انلره برنبى كلسه انجق اول نبيلرينى استهزا ايدر اولديلر

(٧) فاهلكنا اشد منهم بطشا ومضى مثل الاولين ✲ وانلردن قوت جهتيله اقوى اولنلرى استهزالرى سببيله بز هلاك ايتدك (انلرك قصه لرى قرآنده مواضع وافره ده كچدى)

(٨) ولئن سألتهم من خلق السموات والارض ليقولن خلقهن العزيز العليم ✲ اكر آسمان وزمينى كيم خلق ايتدى ديو مشركلره سؤال ايدرسك البته حكم وفرماننده غالب واحوال عالمه عالم الله تعالى خلق ايتدى ديرلر

(٩) الذى جعل لكم الارض مهدا وجعل لكم فيها سبلا لعلكم تهتدون ✲ اول الله تعالى كه سزه زمينى قرار وراحت ايچون بساط قيلدى واول زمينده يوللر قيلديكه شايد اول طريقلر ايله استديككز بلادوقرايه سهولتله كيده سز

(١٠) والذى نزل من السماء ماء بقدر فانشرنا به بلدة ميتا كذلك تخرجون ✲ الله تعالى كوكدن (سزه مصلحت وزراعتكزه) كفايت مقدار يغمور كوندروب انكله قوريوب ميت اولمش بلده يى احيا ايدر زبو بلدهٔ ميته يى احيامز كبى سز دخى قبرلريكزدن زنده اولوب چيقاريلور سكز

(١١) والذى خلق الازواج كلها وجعل لكم من الفلك والانعام ما تركبون ✲ اول الله تعالى اجناس وانواع مخلوقاتى ياراتدى وسز كچون سوار وحوايجكزى تحميله بحر وبرده كمى وانعامدن ياراتدى

(١٢) لتستووا على ظهوره ثم تذكروا نعمة ربكم اذا استويتم عليه وتقولوا سبحان الذى سخر لنا هذا وما كنا له مقرنين (١٣) وانا الى ربنا لمنقلبون ✲ تا اول كمى يا حيوانك ارقه سنه بنرك ربكز تعالانك نعمتنى ذكر ايدوب بعد الركوب ديه سزكه اول نقايصدن منزه اولان الله تعالى بزه بونى تسخير ايتدى (سوار اولدق كه) بز بونى بر وجهله ضبطه قدرتمز يوغيدى وبز آخر عمرمزده تابوته سوار اولوب ربمز جل شانه يه رجوع ايديجيلردنز ✲ روايت اولنديكه پيغمبرمز عليه السلام اياغنى اوزنكويه قويدقلرنده (بسم الله) دير ايدى ودابه سى اوزرينه جلوسلرنده (الحمد لله على كل حال سبحان الذى سخر لنا هذا وما كنا له مقرنين وانا الى ربنا لمنقلبون) دير ايدى

(١٤) وجعلوا له من عباده جزءا ان الانسان لكفور مبين ✲ مشركلر (الله تعالانك سموات وارضك خالقى اولديغنى اعترافلرندنصكره) انك بعض عبادنى اكا اشراك ايدرلر تحقيق كافرلر الله تعالايه ولد اسناديله آشكاره كفرده درلر

(١٥) ام اتخذ مما يخلق بنات واصفيكم بالبنين ✲ آيا الله تعالى مخلوقاتندن سزك بغض ايتديككز قز اولادى اتخاذ ايدوب سزك مقبولكز اولان اوغل اولادى سزه مى اختيار ايتدى

(١٦) واذا بشر احدهم بما ضرب للرحمن مثلا ظل وجهه مسودا وهو كظيم ✲ الله تعالايه اسناد ومثل ايتدكلرى قز اولادله مشركلرك برينه قز اولادك اولدى ديو خبر وبرسه لر غم وكدرندن يوزى سياه اولوب نفرت ايدر ✲ امدى كندولرى نفرت ايتدكلرى قز اولادى الله تعالايه نيچه اسناد ايدرلر

(١٧) اومن ينشؤ فى الحلية وهو فى الخصام غير مبين ✲ الله تعالايه بنات نيچه نسبت اولنور كه انلر زينتله نشأت وتربيه اولنمش وحين مجادله ومخاصمه ده تقرير وحجتنى بيان ايده ميوب مغلوبه لردر

(١٨) وجعلوا الملئكة الذين هم عباد الرحمن اناثا اشهدوا خلقهم ستكتب شهادتهم ويسئلون ✲ مشركلر الله تعالانك مقبول ومرغوب قوللرى ملكلرى ناقصة العقل نسوان قيلمريله تحقير ايدرلر الله تعالى ملكلرى خلق ايتدكده مشركلر حاضرميديلر انلرك بو شهادتلرى يازيلوب قيامتده

اندن سؤال اولنورلر

(١٩) وقالوا لو شاء الرحمن ما عبدناهم ما لهم بذلك من علم ان هم الا يخرصون ✵ ودیرلر که اگر الله تعالی بزم ملائکه یه عبادتمزی دیله میدی بز انلره عبادت ایتمزدك انلر اول عملاربنی مشیته تعلیق ایتملری علمسز و حجتسز اولمغله انلر اول کلامی انجق ظن وتخمینله دیرلر

(٢٠) ام آتيناهم كتابا من قبله فهم به مستمسكون ✵ یوخسه بز انلره قراندن مقدم کلاملرینی تصدیق ایدر کتابمی ویردك که انی حجت وتمسك ایدەلر

(٢١) بل قالوا انا وجدنا اباءنا على امة وانا على آثارهم مهتدون ✵ بلکه انلر دیرلر که بز بابالریمزی بو طریق وبو ملت اوزره بولدیغمزدن انلرك آثارینه اویوب کتمشلرز

(٢٢) وكذلك ما ارسلنا من قبلك في قرية من نذير الا قال مترفوها انا وجدنا اباءنا على امة وانا على آثارهم مقتدون ✵ بونك کبی سندن مقدم قریه اهلنه بر انذار ایدیجی پیغمبر کوندردیکمزده انلرك جبارەلری رسوللرینه بز بابالریمزی بر دین وآیین اوزره بولدق بز دخی انلرك آثارینه اقتدا اولنمشز دیدیلر

(٢٣) قال اولو جئتكم باهدى مما وجدتم عليه اباءكم قالوا انا بما ارسلتم به كافرون ✵ پیغمبرلری انلره دیدیکه اگر بن سزه بابالریکزك دیننەدن طوغری ورشیددین کوسترسم ینه بابالریکزك دیننده اولورمیسکز انلر کمال عناد ومکارەلرندناشی سزك ارسال اولندیغکز شیئه بز کافرلرز دیدیلر

(٢٤) فانتقمنا منهم فانظر كيف كان عاقبة المكذبين ✵ بناء علیه بز دخی انلردن عذابمزله انتقام ایتدك نظر ایله که رسوللرینی تکذیب ایدنلرك عاقبتی نیجه اولدی

(٢٥) واذ قال ابراهيم لابيه وقومه انني براء مما تعبدون ✵ یاد ایله شونیکه ابراهیم علیه السلام (مغاره دن چیقدقده) باباسنه وقومنه تحقیق سزك عبادت ایتدیککز اصنامکزدن بن بری یم دیدی

(٢٦) الا الذي فطرني فانه سيهدين ✵ انجق بنی خلق ایدەنه عبادت ایدرمکه اول بنی هدایتده ثابت ایدر

(٢٧) وجعلها كلمة باقية في عقبه لعلهم يرجعون ✵ وابراهیم علیه السلام کلمهٔ توحیدی ذریتنده باقی قیلدی شاید که مشرکلر شرکدن رجوع ایدوب انك دیننه کلەلر

(٢٨) بل متعت هؤلاء واباءهم حتى جاءهم الحق ورسول مبين ✵ (پیغمبر علیه السلامك عصرنده بولنان) کفار قریشی وبابالرینی عمر ونعمتله کچیندردك تا که انلره کلام حق اولان قرآن ودین اسلام ودلائل ظاهره ایله بر پیغمبر کلدی

(٢٩) ولما جاءهم الحق قالوا هذا سحر وانا به كافرون ✵ وقتا که انلره حق اولان قرآن کریم کلدکده (بو نعمت عظمایه شکر ایده جکلر ایکن) انلر بو قرآن سحردر بز اکا کافرلرز دیدیلر

(٣٠) وقالوا لولا نزل هذا القرآن على رجل من القريتين عظيم ✵ دیدیلرکه نولیدی بو قرآن مکه وطائف شهرلرینك برنده اولان (ولید بن مغیرهٔ مکی یا عروة بن مسعود الثقفی الطائفی کبی) مال وجاه صاحبی بیوك کیمسه لره نزول ایدیدی (کویا رسالت مالدار کیمسه یه ویریلور ظن ایتدیلر بیلمدیلر که انك مستحقنی الله تعالی اعلمدر)

(٣١) اهم يقسمون رحمت ربك نحن قسمنا بينهم معيشتهم في الحيوة الدنيا ورفعنا بعضهم فوق بعض درجات ليتخذ بعضهم بعضا سخريا ورحمت ربك خير مما يجمعون ✵ ربك جل شانه نك رحمتی (اولان نبوت ورسالتی) انلرمی تقسیم ایدرلر یاخود رحمت خزینه سنك مفتاحلری انلرك یدنده میدر (که دیلدکلرینه نبوت ویرەلر) دنیاده کی معیشتلرینی بز انلرك بینلرنده تقسیم ایتدك (که بو نعمت صغیره وسریع الزوالدر انی دخی تدارکنده عاجزلردر نعمت کبیره اولان رسالت انلرك نیجه وسعنده اوله بیلور) دنیاده ناسك بعضنی غنا وفقر وریاست وخدمت ایله تفاوت درجه وتفوق اوزره بریرندن ترفیع ایتدك تا که بربرلرینه خدمت ایتمکله عالم نظام بوله ربك تعالانك (نبوت وسائر) رحمتی انلرك دنیاده جمع ایتدکلری قیمتلی مالارندن خیرلودر

(٣٢) ولولا ان يكون الناس امة واحدة لجعلنا لمن يكفر بالرحمن لبيوتهم سقفا من فضة ومعارج عليها يظهرون (٣٣) ولبيوتهم ابوابا وسررا عليها يتكئون ✵ اگر ناسك کلیسی بر طورده (حرص دنیا ایله کفاری تنعمده کوردکلرنده) کفره راغب اولمسەلر الله تعالایه کافر اولانلرك خانەلرنك سقفلرینی ویوقار وچیقوب ظاهر اوله جقلری نردبانلرینی وخانەلرینك قپولرینی واوتوروب یاتاجق سریرلرینی کمشدن قیلوردق

(٣٤) وزخرفا وان كل ذلك لما متاع الحيوة الدنيا والآخرة عند ربك للمتقين ✵ وانلرك اول اشیالرینی آلتون یالدیزلی وزینتلی وآلتوندن

قیلردق بونلرك كلیسی انجق بر بقاحیات دنیا متاعیدر وربك عزشانه عندنده آخرت (یعنی نعیم جنت) شرك ومعاصیدن صاقنلر ایچوندر

(٣٥) ومن یعش عن ذكر الرحمن نقیض له شیطانا فهو له قرین ۞

بركمسنه كه هواسنه تبعیتله الله تعالانك ذكرندن كورلك واعراض ایدر بز اكا دنیاده بر شیطان ضم وتسلیط ایدوب انك مصاحبی اولور یاخود جهنمده ایكیسی بر زنجیره اوریلوب مقارنی اولور

(٣٦) وانهم لیصدونهم عن السبیل ویحسبون انهم مهتدون ۞

شیطانلر انلری طوغری یولدن منع ایدر مع هذا انلر هدایتده بز ظن ایدرلر

(٣٧) حتی اذا جاءنا قال یالیت بینی وبینك بعد المشرقین فبئس القرین ۞

حتی اول قرینی ایله محشرده درگاهمزه كلدكده اول كیمسه قرینی شیطانه دیه كه نولیدی بنمله سنك بینمزده مشرق ایله مغرب قدر بعید اولیدی سن نه قبیح قرین ومصاحب اولدك

(٣٨) ولن ینفعكم الیوم اذ ظلمتم انكم فی العذاب مشتركون ۞

بوكون سزك ندامت واعتذارکز فائده ایتمز كه دنیاده كندیكز نفسكزه ظلم ایتدیكز (دنیاده مقارنتكز كبی) همان عذابده دخی مشترك سكز

(٣٩) افانت تسمع الصم او تهدی العمی ومن كان فی ضلال مبین ۞

یا محمد شونلر كه قلبی صاغر اوله سن اكا حقی ایشتدرمكه وانلر كه قلب كوزلری كور اوله سن اكا هدایتی كوسترمكه واول كه علم اللهده ضلالتی ظاهر اولوب اكا عذاب واجب اوله سن انی ارشاده قادر میسین (همان نفسكه بیهوده تعب در)

(٤٠) فاما نذهبن بك فانا منهم منتقمون ۞ اكر سكا قومكك عذابنی كوسترمدن) سنی جوار رحمته كتورر سك صكره دخی دنیا یا آخرتده انلره عذابمزله انتقام ایده رز

(٤١) او نرینك الذی وعدناهم فانا علیهم مقتدرون ۞

یاخود انلره وعد ایتدیكمز عذابی سكا كوسترمك استرسك بز انلری هلاك ایتمكله قادرز (بزی اندن منع ایدر اولمز)

(٤٢) فاستمسك بالذی اوحی الیك انك علی صراط مستقیم ۞

احكام شرایعدن سكا وحی اولننی تمسك ایله طوت تحقیق سن صراط مستقیمده ومنزل مقصودده سن

(٤٣) وانه لذكر لك ولقومك وسوف تسئلون ۞ اول قرآن

(لغت عربی اولمغله) سكا وقومكه شرف وعزتدر اول شرفك شكرندن وحقنی ادادن قیامتده سؤال اولنورسكز

(٤٤) وسئل من ارسلنا من قبلك من رسلنا اجعلنا من دون الرحمن الهة یعبدون ۞ یا محمد سندن مقدم كوندردیكمز پیغمبرلرك امم وعلماسندن یاخود ملائكه دن سؤال ایت كه هیچ كیمسه یه اللهدن غیری یه عبادت اولنمغه امر ایتدكمی

(٤٥) ولقد ارسلنا موسی بایاتنا الی فرعون وملائه فقال انی رسول رب العالمین ۞ بز موسایه معجزاتمزله فرعون وقومنك اشرافنه كوندردك موسی علیه السلام انلره بن عالملرك ربی تعالادن سزه رسولم دیدی

(٤٦) فلما جاءهم بایاتنا اذا هم منها یضحكون ۞ وقتا كه انلره معجزاتمزله كلدكده همان انجامنی تفكر ایتمكسزین اكا كولشدیلر

(٤٧) وما نریهم من ایة الا هی اكبر من اختها واخذناهم بالعذاب لعلهم یرجعون ۞ بز انلره كوستردیكمز معجزه لردن هربری دیكرندن اكبر ایدی (انلر بربنی تصدیق ایتمكله) بز انلری (قحط وچكركه وقورباغه كبی) عذابلرله اخذ ایتدك كه شاید آیین باطللرندن رجوع ایده لر

(٤٨) وقالوا یا ایه الساحر ادع لنا ربك بما عهد عندك اننا لمهتدون ۞

انلر دیدیلر كه ای ساحر (یعنی وقتلرینه كوره تعظیما) ای حاذق وعالم وكامل سنك عندكده اجابت دعا كه عهدی اولان ربكه دعا ایتكه بو عذابی بزدن دفع ایتسون اكر عذاب بزدن دفع اولورسه سنی تصدیق ایدوب هدایت بولورز

(٤٩) فلما كشفنا عنهم العذاب اذا هم ینكثون ۞ وقتا كه موسانك دعاسیله بز انلردن عذابی دفع ایتدك همان عهدلرینی بوزدیلر

(٥٠) ونادی فرعون فی قومه قال یا قوم الیس لی ملك مصر وهذه الانهار تجری من تحتی افلا تبصرون ۞ فرعون قومی بیننده ندا ایدوب دیدیكه یا قوم ملك مصر بنم دكلیدر بو نهرلر بنم قصرمك آلتندن آقار بنم عظمتمی كورمزمیسكز (موسی اوزره فضلمی بیلك موسی علیه السلامك دعاسیله انلردن عذاب كشف اولندوغنی كوردكلرنده فرعون قومنك ایمانه كلهلرندن خوفله قومنه بو عظمتله ندا ایتدی)

(٥١) ام انا خیر من هذا الذی هو مهین (٥٢) ولا یكاد یبین ۞

بلكه بن خیرلویم اول كیمسه دنكه (یعنی موسادن) اول حقیر وبیقدارو (لساننده لكنت اولمغله) كلامنی فصاحتله بیان ایده مز (اول حیثیتله ریاسته صالح اوله مز)

(٥٣) فَلَوْلَا أُلْقِيَ عَلَيْهِ أَسْوِرَةٌ مِنْ ذَهَبٍ أَوْ جَاءَ مَعَهُ الْمَلٰئِكَةُ مُقْتَرِنِينَ ❋ نیچون ربسی طرفندن اكا آلتون بله زك القا اولنمش یاخود انكله بیله ملكلر كلوب نبوتنه اعانه اولنمش * دیدیلركه اولوقتده بر بنی ریاسته مناسب كورسلر قوللرینه آلتون بله زكلر و بوینه آلتون طوق كیدوررلردی

(٥٤) فَاسْتَخَفَّ قَوْمَهُ فَأَطَاعُوهُ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ ❋ فرعون قومنی خفت عقللری سببیله الدایوب نقض عهدده اكا اطاعت ایتدیلر اول قوم فاسقلردن اولدیلر

(٥٥) فَلَمَّا آسَفُونَا انْتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَأَغْرَقْنَاهُمْ أَجْمَعِينَ ❋ وقتاكه نقض عهدله بزی اغضاب ایتدیلر انتقامله جمله سنی غرق ایتدك

(٥٦) فَجَعَلْنَاهُمْ سَلَفًا وَمَثَلًا لِلْآخِرِينَ ❋ صكره كلوب بویله عناد ایدن كافرلری انلره پیرو وانلری بونلره سلف قیلدق وانلره عبرت ومثل وقصهٔ عجیبه قیلدق

(٥٧) وَلَمَّا ضُرِبَ ابْنُ مَرْيَمَ مَثَلًا إِذَا قَوْمُكَ مِنْهُ يَصِدُّونَ ❋ وقتاكه عیسی ابن مریم مثلی ضرب اولندقده سنك قومك اول مثلدن فرحلنوب چاغرشدیلر* قصه سی اولدركه سورهٔ انبیاده مشركلره سز وطاپدیغكز جهنمده در بیورلمشیدی ابن زبعری دیدیكه عیسی وعزیر وملائكه یه دخی طپارلر وبوعیسی وعزیر وملائكه مقبول الهی ایدوكی مسلمدر بونلر نارده ایسه بز و بزم اصناممز دخی نارده اولهلم قریش بو كلامله محمدی الزام ایتدك دیو فرحلنوب چاغرشدیلر

(٥٨) وَقَالُوا أَآلِهَتُنَا خَيْرٌ أَمْ هُوَ مَا ضَرَبُوهُ لَكَ إِلَّا جَدَلًا بَلْ هُمْ قَوْمٌ خَصِمُونَ ❋ وپیغمبر علیه السلامه دیدیلركه بزم الههلرمز می خیراودر یوخسه عیسامی خیراودر (چونكه عیسا نارده اولورسه بزم الههلرمز دخی بیله اولسون) انلرك سكا بو مثلی ضرب ایتملری (حقله باطلی تمییز ایتملر ایچون اولمیوب) انجق جدال وخصومتدر بلكه انلر خصومت ولج وعناد ایدیجی برقومدرلر

(٥٩) إِنْ هُوَ إِلَّا عَبْدٌ أَنْعَمْنَا عَلَيْهِ وَجَعَلْنَاهُ مَثَلًا لِبَنِي إِسْرَائِيلَ (٦٠) وَلَوْ نَشَاءُ لَجَعَلْنَا مِنْكُمْ مَلٰئِكَةً فِي الْأَرْضِ يَخْلُفُونَ ❋ عیسی انجق بزم برقولمزدركه اكا نبوت انعام ایتدك وانی بنی اسرائیله (بی پدر ولادتنی) برمثل عجیب وامر غریب قیلدق اكرمراد ایتسك سزدن ملائكه تولد ایتدیرردك یاخود سزدن بدل ملائكه كتوررردك كه یر یوزنده سزه خلف اوله (بونلره الله تعالی قادردر)

(٦١) وَإِنَّهُ لَعِلْمٌ لِلسَّاعَةِ فَلَا تَمْتَرُنَّ بِهَا وَاتَّبِعُونِ هٰذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ❋ عیسی علیه السلامك حدوث یا نزولیله قیامتك قریب اولدیغی بیلنور قیامتك كلسنده شك ایتمیك بنم رسولمه وشریعتنه تابع اولك ایشته صراط مستقیم بودر

(٦٢) وَلَا يَصُدَّنَّكُمُ الشَّيْطَانُ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ❋ شیطان سزی اول صراط مستقیمدن منع ایتمسون زیرا اول سزه آشكار دشمندر

(٦٣) وَلَمَّا جَاءَ عِيسَى بِالْبَيِّنَاتِ قَالَ قَدْ جِئْتُكُمْ بِالْحِكْمَةِ وَلِأُبَيِّنَ لَكُمْ بَعْضَ الَّذِي تَخْتَلِفُونَ فِيهِ فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَأَطِيعُونِ ❋ وقتاكه عیسی علیه السلام حجت ظاهرهلرله كلدكده دیدیكه یاقوم بن سزه شریعتله كلدمكه امر دینده اختلاف ایتدیككز شیئك بعضنی سزه بیان ایدهیم الله تعالادن سزه تبلیغ ایتدیكم شیده الله تعالادن قورقوب بكا اطاعت ایدك

(٦٤) إِنَّ اللّٰهَ هُوَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ هٰذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ❋ الله تعالی بنم وسزك ربكزدر انك وحدانیتنه اقرار ایله عبادت ایدك كه اول صراط مستقیمدر

(٦٥) فَاخْتَلَفَ الْأَحْزَابُ مِنْ بَيْنِهِمْ فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ عَذَابِ يَوْمٍ أَلِيمٍ ❋ نصاری (یعقوبیه ونسطوریه ومرقوسیه وملكائیه نامیله) فرقه فرقه اولوب (عیسی علیه السلام حقنده) بینلرنده اختلاف ایتدیلر قیامتك المولكونی عذابندن وای اول كیمسهلره ایچونكه عیسی علیه السلامه افترا ایله نفسلرینه ظلم ایتدیلر

(٦٦) هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَنْ تَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ❋ اول كروه منتظر دكللرمیدركه قیامت انلره فجأة كلور انلر ایسه امور دنیایه اشتغاللرندن اندن خبرلری یوقدر

(٦٧) الْأَخِلَّاءُ يَوْمَئِذٍ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ إِلَّا الْمُتَّقِينَ ❋ اولكونده كفر اوزره اولان دوستلر بر برلرینه دشمندرلر انجق متقیلرك بر برلرینه لله فی الله اولان دوستلقلری باقی اولمغله باذن الله شفاعت ایدرلر

نصف

(٦٨) يَا عِبَادِ لَا خَوْفٌ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ وَلَا أَنْتُمْ تَحْزَنُونَ ❋ الله تعالی متقیلره بیوره كه ای بنم قوللرم بوكونده سزه عذابدن خوف یوقدر ودنیاده كی اعمالكزدن محزون دخی اولمزسكز

(٦٩) الَّذِينَ آمَنُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا مُسْلِمِينَ ❋ انلركه آیتلرمزه ایمان ایدوب امرمزه مطیع ومنقادلر ایدی

(٧٠) ادخلوا الجنة انتم وازواجكم تحبرون ✵ انلره دينور كه سز و مؤمنه زوجه لركز سرور و حبورله جنته كيرك

(٧١) يطاف عليهم بصحاف من ذهب واكواب وفيها ما تشتهيه الانفس وتلذ الاعين وانتم فيها خالدون ✵ اول جنتده اولان قوللره آلتوندن طباقلرله انواع طعام ودستيلرله اصناف شراب دور اولنور واونده نفسلرك اشتها ايتديكى وكوزلرك مشاهده سيله لذت آلنان اشيا ويريلور ومع هذا سز اول جنت ونعيمده ابدى دائملرسز

(٧٢) وتلك الجنة التي اورثتموها بما كنتم تعملون ✵ بو جنت سزه دنياده كى اعمال حسنه كز سببيله ميراث قلنمشدر

(٧٣) لكم فيها فاكهة كثيرة منها تاكلون ✵ انده سز ايچون چوق ميوه لر واردر آرزو ايتديككز انده حاضر كلوب اكل ايدرسز

(٧٤) ان المجرمين في عذاب جهنم خالدون ✵ كافرلر عذاب جهنمده دائملردر

(٧٥) لا يفتر عنهم وهم فيه مبلسون ✵ انلردن عذاب بر آن خفيفلنمز وانلر نجاتدن مأيوسلردر

(٧٦) وما ظلمناهم ولكن كانوا هم الظالمين ✵ بز انلره بى كناه عذابله ظلم ايتمدك لكن انلر شرك ومعاصيله نفسلرينه ظلم ايتديلر

(٧٧) ونادوا يا مالك ليقض علينا ربك قال انكم ماكثون ✵ (نجاتدن مأيوس اولملريله) خازن جهنمه ندا ايده لر كه يا مالك ربك جل شانه يه بزم ايچون نياز ايله كه بزه موتله حكم ايلسون مالك انلره (قرق يا بيك ييلدنصكره) سز عذابده دائملرسز ديو جواب ويره

(٧٨) لقد جئناكم بالحق ولكن اكثركم للحق كارهون ✵ انلره ديه كه پيغمبر اسانيله بز سزه حق كلامى كوندردك لكن اكثريكز انى كريه كورديكز

(٧٩) ام ابرموا امرا فانا مبرمون ✵ مشركلر حقى رد وابطال امرينى محكم ايتديلرسه بز دخى امرمزى محكم ايدوب حيله لرينى ابطال وانبيايه نصرت ايده رز

(٨٠) ام يحسبون انا لا نسمع سرهم ونجويهم بلى ورسلنا لديهم يكتبون ✵ يوخسه قلبلرينه كلن سرلرينى وكزلو مشورتلرينى بز ايشتمزمى ظن ايدرلر بلى جمله سنى ايشيدرز (وآشكار ونهانى عمللرينى تحريره مأمور ايتديكمز يانلرنده اولان حفظه ملكلرمز دخى يازرلر

(٨١) قل ان كان للرحمن ولد فانا اول العابدين ✵ يا محمد انلره ديكه زعمكز اوزره اكر الله تعالانك فرضا ولدى اولسه مقدم عبادت ايديجى بن اولوردم • ياخود (لفظ ان نافيه اولمغله) رحمن ايچون ولد اولمديكه بن موحدلرك اسبقى يم

(٨٢) سبحان رب السموات والارض رب العرش عما يصفون ✵ سموات وارض وعرشك ربى اولان الله تعالى مشركلرك ولدله وصف ايتدكلرندن منزهدر

(٨٣) فذرهم يخوضوا ويلعبوا حتى يلاقوا يومهم الذي يوعدون ✵ انلرى ترك ايله كه مشغول اولدقلرى باطل عمللره كرشسونلر ودنيالريله اويناسونلر تا كه وعد اولندقلرى قيامت كوننه ملاقى اوله لر

(٨٤) وهو الذي في السماء اله وفي الارض اله وهو الحكيم العليم ✵ اول الله تعالى كوكده ملكلرك ويرده انس وجنك معبوديدر خلقك تدبيرنده حكيم ومصالحنده عليمدر

(٨٥) وتبارك الذي له ملك السموات والارض وما بينهما وعنده علم الساعة واليه ترجعون ✵ الله ذو الجلال جمله مخلوقاتدن متعاليدر سموات وارض وبينلرنده اولنلر انك ملكيدر وقيامتك قائم اوله جق ساعتنك علمى انك عندنده در كه خلق انده اكا رجوع اولنورلر

(٨٦) ولا يملك الذين يدعون من دونه الشفاعة الا من شهد بالحق وهم يعلمون ✵ انلر الله تعالادن غيرى شفيع زعميله عبادت ايتدكلرى (ملائكه وعيسى وعزير عليهم السلام) دن شفاعته مالك اولمزلر اول ذاتلر انجق الله تعالانك وحدانيتنه شهادت ايدن كنهكار مؤمنلرى بيلوب انلر ايچون شفاعت ايدرلر

(٨٧) ولئن سألتهم من خلقهم ليقولن الله فانى يؤفكون ✵ اكر سن اول عابدلره ومعبودلره سزى كيم خلق ايتدى ديو سؤال ايتسك الله تعالى خلق ايتدى ديرلر (بو سؤالده عظمت باريدن مكابره وانكاره مجال يوقدر) امدى انك عبادتندن صرفله غيرى يه نيجه عبادت ايدرلر

(٨٨) وقيله يا رب ان هؤلاء قوم لا يؤمنون (٨٩) فاصفح عنهم وقل سلام فسوف يعلمون ✵ پيغمبر عليه السلامك ياربى بو معاند قوم قريش مكابره لرندن ناشى ايمانه كلمزلر كلامى نزد باريده معلوم اولمغله بيورلديكه امدى انلردن اعراض ايله وانلره شرلرندن تسلم ومتاركه ايچون سلام ايتكه عن قريب كفرلرك عاقبتى نه اوله جغنى بيلورلر

ـ ٤٤ ـ (سورة الدخان مكية وهى سبع وخمسون آية)

بسم الله الرحمن الرحيم

(١) حم والكتاب المبين ❋ يا محمد حى وقيوم حقيچون حق وباطل بيننى فرق ايديجى قرآن حقيچون

(٢) انا انزلناه فى ليلة مباركة انا كنا منذرين ❋ دين ودنيايه منفعتى اولان قرآنى بز (رحمت نزولى ودعوت اجابتى ونعمت تقسيمى وسائر) بركات كيجه سى (اولان ليلهٔ قدر وليلهٔ براتده لوح محفوظدن سماء دنيايه) انزال ايتدك كه انكله كفارى انذار ايده رز

(٣) فيها يفرق كل امر حكيم ❋ اول كيجه ده (كله جك سنه نك اول كيجه سنه دك) مجموع خير وشرور رزقلر واجللر فرق اولنوب حكم وفيصل ويريلور (ولوح محفوظه ثبت اولنور وهر امور مؤكل ملكاره تسليم اولنور)

(٤) امرا من عندنا انا كنا مرسلين (٥) رحمة من ربك انه هو السميع العليم ❋ (واول كيجه ده يا اول سنه ده) عندمزدن امر اوله رق ربك تعالادن مؤمنلره رحمت اولديغى حالده رسوللر كونده ررز اول الله تعالى قوللرينك اقوال ومناجاتنى ايشيديجى ونيتلرينى بيليجيدر ❋ دينلديكه نسخهٔ ارزاق ميكائيل ونسخهٔ حروب وزلازل وخسوف جبرائيل ونسخهٔ مصائب عزرائيل ونسخهٔ اعمال سماء دنيا صاحبى اسرافيل عليهم السلامه ويريلور

(٦) رب السموات والارض وما بينهما ان كنتم موقنين ❋ اول سموات وارض وانلرك بينلرنده اولانلرك ربيسيدر اگر سزشك وشبهه ايتميوب يقين طلب ايدنلردن ايسه كز

(٧) لا اله الا هو يحيى ويميت ربكم ورب آبائكم الاولين ❋ اندن غيرى معبود بالحق يوقدر خلقى احيا واماته ايدر سزك واولكى بابالركزك خالق ورازق وربيسيدر

(٨) بل هم فى شك يلعبون ❋ بلكه كافرلرك بو كلامه يقينلرى اولميوب قرآندن شكده اولملريله انى لعب واستهزا ايدرلر

(٩) فارتقب يوم تأتى السماء بدخان مبين ❋ سما دخانله كلديكى كونه منتظر اولكه مشركلرك حالنى كوره سين ❋ دينلديكه عرب شر غالبه دخان تسميه ايدرلر يعنى انلره شر غالب كلديكى كونه منتظر اول ديمك اوله ياخود علامات قيامتدن مقدم اول دخان ظهور ايدر وقرق كون مشرقله

مغرب بيننى احاطه ايدوب مؤمنلر زكام كافرلر سه سرخوش اولوب توتون اغزلرندن بورنلرندن كيروب دبرلرندن چيقه ❋ مفسرين بو دخانه بعض معنالر دخى ويرمشلردر العلم عند الله

(١٠) يغشى الناس هذا عذاب اليم ❋ اول دخان ناسى قاپلادقده ديه لركه بو بزه عذاب اليمدر

(١١) ربنا اكشف عنا العذاب انا مؤمنون ❋ يا ربنا بزدن بو عذابى كشف ايله كه بز ايمانه كله لم

(١٢) انى لهم الذكرى وقد جاءهم رسول مبين ❋ بو قدرجه علامت دخانله انلره تذكر وتفكر نيجه حاصل اوله جق انلره دخاندن اعظم آيات ومعجزات ظاهره ايله رسول كلمشيكن متذكر ومنتصح اولمديلر

(١٣) ثم تولوا عنه وقالوا معلم مجنون ❋ اول رسول بويله معجزاتله كلدكدنصكره اندن اعراض ايدوب (اول قرآنى جبر ويسار نام غلام اعجميدن) اوكرنمشدر مجنوندر ديديلر

(١٤) انا كاشفوا العذاب قليلا انكم عائدون ❋ بز سزدن اول عذابى كشف ايدوب آز وقت قالديررز سز ينه كفر وشركيكزه عودت ايدرسز ❋ على قول مشركاره قحط عظيم عذابى اصابت ايتمكله پيغمبرمز عليه السلامدن دعا نيازلرينه مبنى بعد الدعا اول عذاب دفع اولدى وعلى قول اول دخان عذابى قرق كوندنصكره دفع اولمغله باى وجه كان انلرينه اولكى فسق وشركلرينه عودت ايدرلر

(١٥) يوم نبطش البطشة الكبرى انا منتقمون ❋ يوم قيامتده ياخود بدرده بز انلرى كمال قدرت وعنفله اخذ ايدوب انلردن انتقام ايده رز

(١٦) ولقد فتنا قبلهم قوم فرعون وجاءهم رسول كريم ❋ قريشدن مقدم بز فرعون قومنى امهال وكثرت اموال ايله امتحان ايتدك وانلره بر رسول كريم كلدى (كه اول موسى عليه السلامدر)

(١٧) ان ادوا الى عباد الله انى لكم رسول امين ❋ انلره ديديكه الله تعالانك قوللرينى (يعنى بنى اسرائيلى) بكا ويرك بن سزكچون وحيله امين رسولم

(١٨) وان لا تعلوا على الله انى آتيكم بسلطان مبين ❋ والله تعالانك رسول ووحينه اهانتله كبر ايتميك بن سزه صدق دعوامى مبين حجتله كلدم

(١٩) وانى عذت بربى وربكم ان ترجمون ❋ وبن بنم وسزك

حزب ٤

ربكز تعالايه صغنورم كه سز بنى رجم وقتل ايتمكزدن اول بنى حفظ ايدر

(٢٠) وَاِنْ لَمْ تُؤْمِنُوا لِى فَاعْتَزِلُونِ ❊ اكر بكا ايمان ايتمزسه كز بندن برطرف اولوب بنى اينجتميك

(٢١) فَدَعَا رَبَّهُ اَنَّ هٰؤُلَاۤءِ قَوْمٌ مُجْرِمُونَ ❊ (انلر ايمانى قبول ايتمدكلرنده) موسى عليه السلام انلره بددعا ايدوب يارب بونلر كفر اوزره مصر برقومدر ديدى

(٢٢) فَاَسْرِ بِعِبَادِى لَيْلًا اِنَّكُمْ مُتَّبَعُونَ ❊ (دعاسى قبول اولوب الله تعالى بويورديكه) قوللرم بنى اسرائيلله كيجه (مصردن) چيقوب كيت فرعونيلر سزك چيقديغكزدن خبر الدقلرنده اردكزدن كلورلر

(٢٣) وَاتْرُكِ الْبَحْرَ رَهْوًا اِنَّهُمْ جُنْدٌ مُغْرَقُونَ ❊ سن قومكله بحرى كچدكدنصكره عصاكله اوروب دكزى قاپامه آچق براق زيرا فرعون وعسكرى اكا كيروب غرق اوله جقلردر

(٢٤) كَمْ تَرَكُوا مِنْ جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ (٢٥) وَزُرُوعٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ (٢٦) وَنَعْمَةٍ كَانُوا فِيهَا فَاكِهِينَ ❊ (فرعونيان اول بحره غرق اولدقلرنده مصرده) نقدر بوستانلرينى ونهرلرينى واكينلرينى وزينتلو مكرم منزل ومقاملرينى والفت وطبيعت ايتدكارى ميوه ونعمتلرينى ترك ايتديلر

(٢٧) كَذٰلِكَ وَاَوْرَثْنَاهَا قَوْمًا اٰخَرِينَ ❊ انلرى اول اموال ونعمدن اخراجمز كبى بزانى بنى اسرائيله ياغيرى قومه ميراث ويردك

(٢٨) فَمَا بَكَتْ عَلَيْهِمُ السَّمَاۤءُ وَالْاَرْضُ وَمَا كَانُوا مُنْظَرِينَ ❊ انلرك كفروشركلرى سببيله سما وارض انلرك هلاكنه اغلمدى وانلره عذاب كلدكده وقت آخره نظر ومهلت ويرلمديلر * زيرا دينلديكه برمؤمن فوت اولسه سما وارض قرق صباح انكچون اغلرلركه كوكده برمؤمن ايچون ايكى قپو اولوب بريندن رزقى اينرو بريندن عمل صالحى چيقاروزمين دخى انك ركوع وسجوديله محظوظ اولور سما وارض انلردن محروم اولدقلريچون بكا ايدرلر

(٢٩) وَلَقَدْ نَجَّيْنَا بَنِى اِسْرَاۤئِيلَ مِنَ الْعَذَابِ الْمُهِينِ (٣٠) مِنْ فِرْعَوْنَ اِنَّهُ كَانَ عَالِيًا مِنَ الْمُسْرِفِينَ ❊ بز بنى اسرائيلى فرعونك عذاب حقارتندن قورتاردقكه اول انلره غلبه ايله (اوغلرينى قتل وتكبرله) شرده حدى تجاوز ايدنلردن ايدى

(٣١) وَلَقَدِ اخْتَرْنَاهُمْ عَلٰى عِلْمٍ عَلَى الْعَالَمِينَ ❊ بز بنى اسرائيلى استحقاقلرينه علممز جهتيله زمانلرينك عالملرى اوزره اختيار ايتدك

(٣٢) وَاٰتَيْنَاهُمْ مِنَ الْاٰيَاتِ مَا فِيهِ بَلٰۤؤٌا مُبِينٌ ❊ بز انلره (بحرى يارمق وبلوتله كولكه ايتمك وقدرت حلواسى وبلدرجين ياغدرمق كبى) نعمتلر اظهار ايتدك

(٣٣) اِنَّ هٰؤُلَاۤءِ لَيَقُولُونَ اِنْ هِىَ اِلَّا مَوْتَتُنَا الْاُولٰى وَمَا نَحْنُ بِمُنْشَرِينَ ❊ بومكه كفارى ديرلركه عاقبت حال بزم موتمز انجق بودنياده كى موت اولايدر بوندنصكره بزه ديرلمك وبعث ونشر يوقدر

(٣٤) فَاْتُوا بِاٰبَاۤئِنَا اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ❊ اكر موتدنصكره بعث اولنور ديمكزده صادق ايسه كز بزم فوت اولان بابالرمزى احيا ايدوب كتورك

(٣٥) اَهُمْ خَيْرٌ اَمْ قَوْمُ تُبَّعٍ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ اَهْلَكْنَاهُمْ اِنَّهُمْ كَانُوا مُجْرِمِينَ ❊ قوت وشدتده قريشمى زيادهدر يوخسه قوم تبعمى وانلردن مقدمكى قوم (عاد وثمود) مى زيادهدر بز اهل قوملرى هلاك ايتدك زيرا انلر منكر بعث كافرلر ايدى * دينلديكه تبع مؤمن ايدى قومى كافر ايديلر حق تعالى انكچون قومنى ذم ايدوب تبعى ذم ايتمدى ابن عباس رضى الله تعالى عنهما تبعك پيغمبر اولديغى واولمديغى معلوم دكلدر ديدى عايشه رضى الله تعالى عنها درايديكه تبع بررجل صالح اولمغله انى سب ايتمكز * بو تبعك قصهسنى مواهبله خازن بو وجهله تحرير ايدركه بو كاتبع حميرى ديرلردى ملوك يمندن اولوب كثرت اتباع صاحبى اولمغله بويله تسميه اولنمش ياخود اولو قتده ملوك يمنه تبع دينوردى كنيهسى ابو كرب اسمى اسعد بن ملكا ايدى كلى عسكر صاحبى اولمغله عالمى كشت وكذار ايدوب حتى حيرهيى وسمرقندى اول بنا ايلدى ديرلر بروقتده مدينهٔ منورهده براوغلى مقتول اولمغله كلى لشكرله مدينهيه توجه ايدوب اهالبسنى استيصال ومدينهيى خراب ايتمك قصديله كلور كن بنى قريظه يهوديلرى علماسندن كعب واسد نامان عمزادهلر ايكى عالم اكا قارشو واروب ديديلركه اى ملك سن بوعزيمتكى ترك ايله بو مدينهيه آخرزمان پيغمبرى هجرت ايدهجك ديو پيغمبرمز عليه السلامك اوصاف واحوالنى تماما تعريف ايتمارله قتل وغارتدن اعراض ايدوب كندو آتش پرست اولمغله اول ايكى عالمك النده مسلمان اولدى واهل كتابدن وافر كيسهيى برابر الوب يمنه متوجه اولدى اثناى راهده هذيلدن بركيمسه اكا كلوب ديديكه بن سكا برخانه كوسترهيمكه التون وكمش واينجو وساير جواهرله طلودر ديدى قبيلهٔ هذيلك مرادلرى انك مكهيه قصديله من عند الله هلاك اولمسيدى تبع بومادهيى يانندهبرابر اولان اهل كتاب علماسنه خبر ويردى انلر ديديلركه اى ملك زنهار بو برشريف يتدركه بوكا كيم قصد ايتديسه هلاك

اولمشدر سز اکا تعظیم ایدوب قربانلر ذبح ایتمك کر کسز واقع حال تبع آلتی بیك دوه قربان ایدوب وبیت شریفه کسوه اورتدیکه بیت شریفه اول کسوه ایجادی بونکدر التی کون مکه ده اکلنوب اهالیسنی اطعام و بیتی طواف ایدوب یمنه عازم اولدی قومی اولان حمیره وارد قده سن بزم دینمزدن آیرلدك دیو قبول ایتمدیلر تبع وحدانیت خدایی انلره تکلیف ایتدیکجه عناد ومخالفت ایدوب آخر الامر آتش امتحانند قرار ویر دیلر انلرك بر طاغك اتکنده بر آتشکده لری وار ایدیکه ایکی دعوا جنك فیصل ویرلمز بردعو الری اولدقده اول آتشه کتوروب ادخال ایدرلر دی باطلی یقار حق اولانی یاقمزدی بوقول ایله اول آتشکده یه واروب علماء یهود تورتیلر یبونلرنده کیر دیلر یانمدیلر وحمیر بلر بتلر یله کیروب تماما یاندیلر * منقولدر که تبع رسالتپناه افندمز علیه السلام نامه یازوب سامول نام یهودی یه ویروب سپارش ایلدیکه اکر اول آخرزمان پیغمبرینه ایریشور سك ویریو خسه اولادلریکه وصیت ایله انك شرف حضوریله قنغیسی فیضیاب اولور سه بو امانتی ویر سون دینلمشکه یکرمی برنجی قرن اولادی ابی ایوب انصاری اولمغله امانت مذکوری اول عرض حضور نبوی ایلدکده اوچ کره مرحبا بالاخ الصالح بیور مشلر بعثتدن بدیوز سنه مقدم پیغمبرمز علیه السلامه ایمان کتورن ابو کرب اسعد حمیری که تبعدر دیو ریاشیدن منقولدر

(٣٦) وَمَا خَلَقْنَا السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ * بز سموات وارضی وانلرك بینلرنده اولنی لعب خلق ایتمدك (بلکه ناس وحد ایتمزی وثواب وعقابی بیلری حکمتنه مبنی خلق ایتدك)

(٣٧) مَا خَلَقْنَاهُمَا اِلَّا بِالْحَقِّ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ * واهل سما وارضی انجق سبب حقله خلق ایتدك (که طاعته ثواب ومعصیته عقاب اولدیغی بیلنه) لکن ناسك اکثری انی بیلمزلر

(٣٨) اِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ مِيقَاتُهُمْ اَجْمَعِينَ * حقله باطل فصل وفرق اولندیغی کونده ناسك جمع اوله جغی وقتدر

(٣٩) يَوْمَ لَا يُغْنِي مَوْلًى عَنْ مَوْلًى شَيْئًا وَلَا هُمْ يُنْصَرُونَ (٤٠) اِلَّا مَنْ رَحِمَ اللّٰهُ اِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ * اولکونده بردوست وبر اقربا ردوست براقربانك عذابندن برشی دفعنه ویارده نافع اولمز مکر که الله تعالانك رحمتندن واذن کرمندن برمؤمن برمؤمنه شفاعت ایده الله تعالی عزیزدر تعذیبنی اراده ایتدیکنه نصرت اولنمز رحیمدر رحمت اراده ایتدیکی کیمسه دن رحمتی منع اولنمز

(٤٣) اِنَّ شَجَرَتَ الزَّقُّومِ (٤٤) طَعَامُ الْاَثِيمِ * زقوم یمشی بیوك کناهکارلرك طعامیدر

(٤٥) كَالْمُهْلِ يَغْلِي فِي الْبُطُونِ (٤٦) كَغَلْيِ الْحَمِيمِ * اریمش باقر کبی قیندار صو مثللی قارنلرنده غلیان ایدر

(٤٧) خُذُوهُ فَاعْتِلُوهُ اِلٰى سَوَاءِ الْجَحِيمِ * (زبانیه یه دینورکه) انی اخذ وسوریه رك جهنمك اورته سنه کوترك

(٤٨) ثُمَّ صُبُّوا فَوْقَ رَأْسِهِ مِنْ عَذَابِ الْحَمِيمِ * بعده انك باشنه عذاب حمیمدن دوککز

(٤٩) ذُقْ اِنَّكَ اَنْتَ الْعَزِيزُ الْكَرِيمُ * (زبانیلر اکا استهزا یوزندن دیه لرکه) بو عذابی داد زیراسن (زعمکجه دنیاده) قومکك عزیز وکریمی ایدك *مرویدرکه ابو جهل دیرایدیکه بن بطحانك اعز واکرمیم زبانیلر دخی اول کلامی اکا استهزا وتوبیخله دیه لر

(٥٠) اِنَّ هٰذَا مَا كُنْتُمْ بِهِ تَمْتَرُونَ * بو اول عذابدرکه سز اندن دنیاده شك ایدردیکز

(٥١) اِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي مَقَامٍ اَمِينٍ * تحقیق متقیلر خوف وآفاتدن امین مقامده درلر

(٥٢) فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ (٥٣) يَلْبَسُونَ مِنْ سُنْدُسٍ وَاِسْتَبْرَقٍ مُتَقَابِلِينَ * جنتلرده وپیکارلرده نازك حریرلر وصرمه لو دیبالر کیوب سریرلریله بربرلرینه قارشو اوتوررلر

(٥٤) كَذٰلِكَ وَزَوَّجْنَاهُمْ بِحُورٍ عِينٍ * بو کرمله اکرام ایتدیکمز کبی حورعینی انلره قرین ایتمکله دخی اکرام ایده رز

(٥٥) يَدْعُونَ فِيهَا بِكُلِّ فَاكِهَةٍ اٰمِنِينَ * انلر جنتده هر آرزو ایتدکلری میوه نك احضارینی استرلر ضرر وانقطاعدن امین اولدقلری حالده

(٥٦) لَا يَذُوقُونَ فِيهَا الْمَوْتَ اِلَّا الْمَوْتَةَ الْاُولٰى وَوَقٰيهُمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ * انلر انده انجق دنیاده کی موتدن غیری موت دادمزلر والله تعالی انلردن عذاب جهنمی صرف ایدر

(٥٧) فَضْلًا مِنْ رَبِّكَ ذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ * انلره بو فضل وکرم ربك جل شانه دن واقعدر بو حیات ابدی ونعم انلره فوز عظیمدر

(٥٨) فَاِنَّمَا يَسَّرْنَاهُ بِلِسَانِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ۞ بز سکا قرآنی کندو لسانک اوزره آسان ایتدیککه قومکه قراءت ایتدککده شاید فهم ایدوب متعظ اوله لر

(٥٩) فَارْتَقِبْ اِنَّهُمْ مُرْتَقِبُونَ ۞ (اکر انلر انکله متعظ اولمزلرسه) انلره کله جک عذابه منتظر اولکه انلر سنک موتکه یا سوء حالکه منتظرلردر (اما انلره عذاب نامتناهی وسکا نصرت الهی واردر)

— ٤٥ — (سورة الجاثية مكية وهی سبع وثلثون آية)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

(١) حٰمٓ (٢) تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللّٰهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ۞ یا محمد حم حقیچون بو قرآنک سکا تنزیلی عزت وحکمتله موصوف الله تعالادندر

(٣) اِنَّ فِي السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ لَاٰيَاتٍ لِلْمُؤْمِنِينَ ۞ آسمانده اولان ملائکه ونجوم وسائرهده وارضده اولان جبال وانهار واشجار وحیوانات وسائرهده صانعک وحدت وقدرتنه مؤمنلر ایچون علامتلر واردر

(٤) وَفِي خَلْقِكُمْ وَمَا يَبُثُّ مِنْ دَابَّةٍ اٰيَاتٌ لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ ۞ وسزک خلقکزده وحالدن حاله تحویلکزده وحیواناتک شکل وصورتلرینک اختلاف ویریوزنه طاغلدقلرنده بعثه یقینا ایمان ایدن قومه علامتلر واردر

(٥) وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمَا اَنْزَلَ اللّٰهُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ رِزْقٍ فَاَحْيَا بِهِ الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَتَصْرِيفِ الرِّيَاحِ اٰيَاتٌ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ۞ وکیجه وکوندزک زیادهونقصانلغنده وقرانلق وآیدنلغنده والله تعالانک سمادن سبب رزق اولان یغموری انزال قوریوب میت اولمش ارضی نباتله احیاسنده وروزکارلرک هر طرفدن شدید ولین اسمه سنده قدرتنی تعقل ایدن قوم ایچون دلالتلر واردر

(٦) تِلْكَ اٰيَاتُ اللّٰهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ فَبِاَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَ اللّٰهِ وَاٰيَاتِهِ يُؤْمِنُونَ ۞ بو دلیللر الله تعالانک وحدانیتنه علامتلردر بز انی سکا حقله اوقورز الله تعالانک حدیثی قرآن وبو علامتلردنصکره قنغی کلامه اینانورلر

(٧) وَيْلٌ لِكُلِّ اَفَّاكٍ اَثِيمٍ ۞ شدت عذاب هر کذاب وکثیر کناهکار کیمسه یه اولسون

(٨) يَسْمَعُ اٰيَاتِ اللّٰهِ تُتْلٰى عَلَيْهِ ثُمَّ يُصِرُّ مُسْتَكْبِرًا كَاَنْ لَمْ يَسْمَعْهَا فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ اَلِيمٍ ۞ اول کمسنه تلاوت اولنان ایات الهی ایشتدکدنصکره

ایشتمدک کبی اولوب کفره اصرار ایله ایماندن استکبار ایدر اول کیمسه یی عذاب الیم ایله مژده ایله

(٩) وَاِذَا عَلِمَ مِنْ اٰيَاتِنَا شَيْئًا اتَّخَذَهَا هُزُوًا اُولٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُهِينٌ ۞ آیتلرمزدن برشیئی ایشیدوب وبزم آیتلرمزدن اولدیغنی بیلورکن حقدن بعید برصورتله انی استهزا ایدر اول کروه مستهزیلر ایچون آخرتده اهانتلو عذاب واردر

(١٠) مِنْ وَرَائِهِمْ جَهَنَّمُ وَلَا يُغْنِي عَنْهُمْ مَا كَسَبُوا شَيْئًا وَلَا مَا اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللّٰهِ اَوْلِيَاءَ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ۞ انلرک اکاتوجهلری جهتیله جهنم اوکلرندهدر واجللرندنصکره کیدهجکلری محل اولمغله آردلرندهدر دنیاده کسب ایتدکلری اموال واولاددن والله تعالادن غیری اتخاذ ایتدکلری دوست ومعبودلرندن هیچ کیمسه عذاب اللهدن برشیئی انلردن دفع ایدهمز وانلر ایچون آخرتده عذاب عظیم واردر

(١١) هٰذَا هُدًى وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِاٰيَاتِ رَبِّهِمْ لَهُمْ عَذَابٌ مِنْ رِجْزٍ اَلِيمٌ ۞ بو قرآن رهنمادر شونلر که ربلرنک قرآننی انکار ایتدیلر انلر ایچون آخرتده اشد واملو عذابدن عذاب واردر

(١٢) اَللّٰهُ الَّذِي سَخَّرَ لَكُمُ الْبَحْرَ لِتَجْرِيَ الْفُلْكُ فِيهِ بِاَمْرِهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ۞ الله تعالی سزکچون بحری تسخیر ایلدی تاکه انده سز راکب اولدیغکز سفینهلر انک امریله یوریه والله تعالانک فضل وکرمیله انده تجارت وصید وسائر منفعت طلب ایدهسز وشاید که بو نعمتلره شکر ایدهسز

(١٣) وَسَخَّرَ لَكُمْ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ جَمِيعًا مِنْهُ اِنَّ فِي ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ۞ سموات وارضده اولنلرک جمیعنی کندو فضل ورحمتنده صلاح ومنفعتکز ایچون سزه تسخیر صورتنده خلق ایتدی بونلرک تسخیری خصوصنده حکمت الهی یی تفکر ایدن قوم ایچون نشانلر واردر

(١٤) قُلْ لِلَّذِينَ اٰمَنُوا يَغْفِرُوا لِلَّذِينَ لَا يَرْجُونَ اَيَّامَ اللّٰهِ لِيَجْزِيَ قَوْمًا بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ۞ یا محمد مؤمنلره دیکه شول الله تعالانک عذابی کونلرینی تأمل واندن خوف ایتمینلری عفو وصفح ایتسونلر تاکه الله تعالی جملهیه دنیاده کسب ایتدکلری خیر وشر عمللرینک جزاسنی ویره * دینلدیکه بو آیت کریمه آیت قتالله نسخ اولندی

(١٥) مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ اَسَاءَ فَعَلَيْهَا ثُمَّ اِلَى رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ ☼ کیم عمل صالح ایدرسه ثوابی کندیچوندر کیم عمل سیٔ ایدرسه وبالی ینه کندواوزرینه درصکره جمله کز ربکز طرفنه رجوع ایدوب جزا النورسکز

(١٦) وَلَقَدْ اٰتَيْنَا بَنِى اِسْرَائِلَ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ ☼ بز بنی اسرائیله توریتی ودینده حکمی ونبوت ویردککه انلرده اولان کثرت انبیا غیریلرده اولمدی انلری من وسلوی کبی طیباتله رزقلندردق وزمانلرینك عالملری اوزره تفضیل ایتدك

(١٧) وَاٰتَيْنَاهُمْ بَيِّنَاتٍ مِنَ الْاَمْرِ فَمَا اخْتَلَفُوا اِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ اِنَّ رَبَّكَ يَقْضِى بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ☼ وانلره دین وملت امرندن وپیغمبر علیه السلامك بعثنی تحقیقه ادلهٔ ظاهره ویردك انلرانده حقیقت حالی بیلدکلرندنصکره انجق حسد وعداوتلرندن ناشی بینلرنده اختلاف ایتدیلر تحقیق ربك عزشانه قیامتده انلرك بینلرنده اختلاف ایتدکلری شیئی قضا ایدوب مؤاخذه ومجازات ایدر

(١٨) ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلَى شَرِيعَةٍ مِنَ الْاَمْرِ فَاتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ اَهْوَاءَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ☼ یا محمد بز سنی بنی اسرائیلدنصکره امر دیندن برشریعت اوزره قیلدقکه سن اکا متابعت ایت یوخسه حقیقت توحیدی بیلیوب هوالرینه متابعت ایدنلره تابع اولمه * انلر رؤساء قریشدرکه پیغمبرمز علیه السلامه بابالرینك دیننه تابع اول دیو تکلیف ایتمشلریدی

(١٩) اِنَّهُمْ لَنْ يُغْنُوا عَنْكَ مِنَ اللّٰهِ شَيْئًا وَاِنَّ الظَّالِمِينَ بَعْضُهُمْ اَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَاللّٰهُ وَلِىُّ الْمُتَّقِينَ ☼ اکرانلره متابعت ایدرسك انلر اللّٰه تعالینك عذابندن برشیئی سندن منعه قادر اولمزلر مشرکلر دین باطللرنده بربرلرینك دوستلریدر (سن انلرله امتزاج ایتمه) اللّٰه تعالی متقیلرك دوستی اولمغله انلرله موالات ایت

(٢٠) هٰذَا بَصَائِرُ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ ☼ بوشریعته متابعت ناسه فوز ونجاتی کوسترر وطالب سرمنزل یقین اولان کروهه محض هدایت ورحمتدر

(٢١) اَمْ حَسِبَ الَّذِينَ اجْتَرَحُوا السَّيِّئَاتِ اَنْ نَجْعَلَهُمْ كَالَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَوَاءً مَحْيَاهُمْ وَمَمَاتُهُمْ سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ☼ دنیاده اعمال سیئه کسب ایدنلر ظن ایدرلرمیکه انلری اعمال صالحه ایشلین مؤمنلر کبی قیله لم حیاتده ومماتده برابر اوله لر بونلر نه قبیح حکم ایدرلر (بلکه حیاتده برابر ایسه ده

مماتده کیمکه ایمانله وفات ایدر ایمانله احیا اولور کیمکه کفرله فوت اولور کفرله بعث اولور)

(٢٢) وَخَلَقَ اللّٰهُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ بِالْحَقِّ وَلِتُجْزٰى كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ☼ اللّٰه تعالی سموات وارضی حقله خلق ایتدی (مقتضای عدلدرکه محسن ومسیٔ موحد ومشرك دنیاده اولمزسه آخرتده البته فصل وتمییز اوله) وتاکه هرنفس خیر وشردن کسب ایتدکیله جزا اولنه انلر ثواب نقصانی یا عذاب تضعیفیله ظلم اولنمزلر

(٢٣) اَفَرَاَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ اِلٰهَهُ هَوَاهُ وَاَضَلَّهُ اللّٰهُ عَلَى عِلْمٍ وَخَتَمَ عَلَى سَمْعِهِ وَقَلْبِهِ وَجَعَلَ عَلَى بَصَرِهِ غِشَاوَةً فَمَنْ يَهْدِيهِ مِنْ بَعْدِ اللّٰهِ اَفَلَا تَذَكَّرُونَ ☼ نظر ایدرمیسین اول کمسنه یه که هواسنی کندویه اله اتخاذ ایتدی (عربلر بر بوتی بکنمسلر غیریسنی یاپوب طپارلردی) وبوحالله عاقبتی نار اوله جغنی بیلورکن اللّٰه تعالی انی خذلانه انداخته ایدوب قولاغنه وقلبنه مهر وضع ایدرکه کلام حقی ایشتمیه وکوزی اوزرینه پرده چکرکه نظر اعتبارله باقوب تعقل ایتمیه اویله اولنجه بوندنصکره انی طریق هدایته کیم ارشاد ایده بیلور ایا منتصح اولمزمیسکز

(٢٤) وَقَالُوا مَا هِىَ اِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا يُهْلِكُنَا اِلَّا الدَّهْرُ وَمَا لَهُمْ بِذٰلِكَ مِنْ عِلْمٍ اِنْ هُمْ اِلَّا يَظُنُّونَ ☼ بعث منکرلر دیرلرکه بوحیات دیدکلری انجق بودنیاده اولان حیاتدر بعضمز فوت اولوب بعضمز طوغر (دینلدیکه بونلر احتمالدرکه تناسخی قائل اولانلردر) وبزی انجق دهر هلاك ایدر یعنی زمان مروریله اجللرمز کلوب هلاك اولورز اول کافرلر ایچون بوکلاملرنده علمدن هیچ دلیللری یوقدر انجق ظن وتقلید ایله سویلرلر

(٢٥) وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ اٰيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ مَا كَانَ حُجَّتَهُمْ اِلَّا اَنْ قَالُوا ائْتُوا بِاٰبَائِنَا اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ☼ قچان انلره آیتلرمز تلاوت اولنسه انلرك اعتقادلرینك باطل اولدیغنی بیان ایدر انلرك حجت وبرهانلری اولمدیغندن انجق بعثده صادق ایسه کز فوت اولان بابالرمزی احیا ایدوب کتورك دیرلر

(٢٦) قُلِ اللّٰهُ يُحْيِيكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يَجْمَعُكُمْ اِلَى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ☼ یا محمد دیکه اللّٰه تعالی سزی دنیاده رحم مادرده احیا ایدرصکره اجلکز کلدکده اماته ایدرصکره نفخهٔ ثانیه ده بعثله محشره جمع ایدرکه انده شك یوقدر لکن ناسك اکثری قلت افکارلرندن انی بیلمزلر

(٢٧) وَلِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يَوْمَئِذٍ يَخْسَرُ الْمُبْطِلُونَ ۞ سموات وارضك ملكى الله تعالانكدر قيامت قائم اولديغى كونده كافرلرك خسرانى ظاهر اولوب جميعى ناره كوندريلور

(٢٨) وَتَرٰى كُلَّ اُمَّةٍ جَاثِيَةً كُلُّ اُمَّةٍ تُدْعٰى اِلٰى كِتَابِهَا اَلْيَوْمَ تُجْزَوْنَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۞ اولكونده كوررسنكه هر امت حكم وقضايه انتظارا ديزچوكرلر هر امت صحيفهٔ اعماللرينه چاغريلوب دينوركه بوكونده دنياده ايشلديككز عمللريكزله جزا نورسكز

(٢٩) هٰذَا كِتَابُنَا يَنْطِقُ عَلَيْكُمْ بِالْحَقِّ اِنَّا كُنَّا نَسْتَنْسِخُ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۞ بوصحايف اعمالكزكراما كاتبين ملكلرى امرمزله يازدغى كتابدر اول كتاب زياده ونقصانسز اعمالكزى حقله سزه ذكر ايدر ايشلديككز خير وشر اعمالكزى اول ملكلره يازدرمشيدك

(٣٠) فَاَمَّا الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيُدْخِلُهُمْ رَبُّهُمْ فِي رَحْمَتِهِ ذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْمُبِينُ ۞ اماشونلركه مؤمن اولوب عمل صالح ايشلديلر ربلرى تعالى انلرى جنته ادخال ايدر بورحمته داخل اولملرى انلره نجات ظاهره در

(٣١) وَاَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا اَفَلَمْ تَكُنْ اٰيَاتِي تُتْلٰى عَلَيْكُمْ فَاسْتَكْبَرْتُمْ وَكُنْتُمْ قَوْمًا مُجْرِمِينَ ۞ اماشونلركه كافر اولديلر انلره دينوركه دنياده سزه پيغمبرلرمز كلوب آيتلرمز تلاوت اولنمزميدى سزاكا تكبرله ايماندن ابا ايدوب مشرك كروهلرندن اولديكزدى

(٣٢) وَاِذَا قِيلَ اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ وَالسَّاعَةُ لَا رَيْبَ فِيهَا قُلْتُمْ مَا نَدْرِي مَا السَّاعَةُ اِنْ نَظُنُّ اِلَّا ظَنًّا وَمَا نَحْنُ بِمُسْتَيْقِنِينَ ۞ سزه الله تعالانك وعدى حقدر وقيامتك وقوعنده شك يوقدر دينلسه سز قيامتك نه ايدوكنى بيلمزز برظن ايدرزكه اول قيامت بروهمدركه سز دخى انك وقوعنده شكده سكز انك قائم اولمسنه يقينمز يوقدر ديرديكز

(٣٣) وَبَدَا لَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا عَمِلُوا وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِؤُنَ ۞ انلره اعمال سيئه لرينك قبحى ظاهر اولوب اول استهزالرى سببيله انلرى عذاب احاطه ايدر

(٣٤) وَقِيلَ الْيَوْمَ نَنْسٰيكُمْ كَمَا نَسِيتُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هٰذَا وَمَاْوٰيكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ۞ وانلره دينوركه بوكون بزسزى عذابده

جزء ٢٦

ترك ايدرزكه سز بوكونه ملاقى اوله جغكزى اونودوب واجب اولان عملى ترك ايتديكزدى سزك مكانكز جهنمدر انده سزه ياردم ايدوب ناردن تخليص ايدر يوقدر

(٣٥) ذٰلِكُمْ بِاَنَّكُمُ اتَّخَذْتُمْ اٰيَاتِ اللّٰهِ هُزُوًا وَغَرَّتْكُمُ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا فَالْيَوْمَ لَا يُخْرَجُونَ مِنْهَا وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ۞ بوعذاب سزه اول سببدندركه آيات اللهك حقيقتنى تفكر ايتميوب استهزا ايدرديكز وحيات دنيايه مغرور اولوب نعمت آخرتدن غافل اولديكز امدى انلر بوكون وابدى جهنمدن چيقارلمزلر وانلره الله تعالانك رضاسنى طلب دخى اولنمز (كه اعتذار وتوبه نك وقتى فوت اولمشدر)

(٣٦) فَلِلّٰهِ الْحَمْدُ رَبِّ السَّمٰوَاتِ وَرَبِّ الْاَرْضِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۞ اولوقتده مؤمنلر ديه لركه جمله حمد وثنا سموات وارضك وجميع عالمك ربسى اولان الله تعالايه مخصوصدر

(٣٧) وَلَهُ الْكِبْرِيَاءُ فِي السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۞ كبرياء وعظمت انكدركه آثارى سموات وارضده ظاهر اولدى اول الله تعالى جمله يه غالب وقدرتى هرشيئه شاملدر وجميع امورنده حكيم وعليمدر

— ٤٦ — (سورة الاحقاف مكية وهى خمس وثلثون آية)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

(١) حٰمٓ (٢) تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللّٰهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ۞ حم حقيچون بوقرآنك تنزيلى عزيز وحكيم اولان الله تعالادندر

(٣) مَا خَلَقْنَا السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا اِلَّا بِالْحَقِّ وَاَجَلٍ مُسَمًّى وَالَّذِينَ كَفَرُوا عَمَّا اُنْذِرُوا مُعْرِضُونَ ۞ بز سموات وارضى وبينلرنده اولنلرى وجمله اشيا اكا منتهى اولان قيامتى حكمت وحق عدلله خلق ايتدك شونلركه كافر اولديلر انذار اولندقلرى قيامت اهوالندن اعراض وانكارده اولديلر

(٤) قُلْ اَرَاَيْتُمْ مَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِ اَرُونِي مَاذَا خَلَقُوا مِنَ الْاَرْضِ اَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمٰوَاتِ اِئْتُونِي بِكِتَابٍ مِنْ قَبْلِ هٰذَا اَوْ اَثَارَةٍ مِنْ عِلْمٍ اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۞ ديكه خبرويرك الله تعاليدن غيرى عبادت ايتدكلريكز ير يوزنده برشى خلق ايتديلرمى ياخود سموات خلقنده الله تعالى ايله مشاركتلرى وارمى بكا كوسترك بوقرآندن مقدم سزه بركتاب نازل اولديسه بكا كتورك ياخود انبياى مقدمه لردن بوالهه لركزك عبادته استحقاقلرينه روايت وعلمدن براثر وار ايسه خبرويرك اكر دعواكزده صادقلردن ايسه كز

(٥) وَمَنْ اَضَلُّ مِمَّنْ يَدْعُوا مِنْ دُونِ اللّٰهِ مَنْ لَا يَسْتَجِيبُ لَهُ اِلٰى

يوم القيمة وهم عن دعائهم غافلون * اول كسنه دن كمراه كيم اولور كه قيامته دك الله تعالادن غيرى جماد ومخلوقه عبادت ودعا ايتسه اجابته قادر دكللردر انلره نيجه عبادت ايدرلركه انلر اول عابدلرك عبادت ودعالرندن غافللردر

(٦) واذا حشر الناس كانوا لهم اعداء وكانوا بعبادتهم كافرين * كافرلر حشر اولندقلرنده معبودلرى انلره دشمن اولوب انلرك عبادتلرينى انكار ايدهلر

(٧) واذا تتلى عليهم اياتنا بينات قال الذين كفروا للحق لما جاءهم هذا سحر مبين * بزم آيات بيناتمز (قرآن) انلره تلاوت اولندقده كافرلر انلره كلن اول كلام حقه ديديلركه بو سحر ظاهردر

(٨) ام يقولون افتريه قل ان افتريته فلا تملكون لى من الله شيئا هو اعلم بما تفيضون فيه كفى به شهيدا بينى وبينكم وهو الغفور الرحيم * يوخسه انلر محمد قرآنى كنديلكندن پيدا ايتدى ديرلرسن انلره ديكه اكر فرض محال انى بن پيدا ايتمش اولسم (بيوك معصيت اولوب الله تعالى بكا عقوبت ايدر) بنم ايچون اول عقوبتدن برشى دفعنه قادر دكلسكز (بن اكا نيجه جرأت ايدهرم) الله تعالى اعلمدركه سز قرآنه طعن ايدوب سحر وافترا ديرسز الله تعالى بنم صدقمه وقرآنى تبليغمه وسزك انى تكذيب وانكاركزه بتمله سزك بينكزده شهادته كافيدر الله تعالى توبه ايدهنه غفور ايمانده ثابت اولنه رحيمدر

(٩) قل ما كنت بدعا من الرسل وما ادرى ما يفعل بى ولا بكم ان اتبع الا ما يوحى الى وما انا الا نذير مبين * ديكه بن ابتدا كلمش پيغمبرلردن دكلم (كه بندن مقدم پيغمبرلر كلوب جملهسى امتنى توحيده دعوت ايتمشلردر) وبكا محنت وراحتدن وسزه خسف ورجفه وقتل واسر وسائردن نه اشلنور بيلمم بن انجق بكا وحى اولنان قرآنه اتباع ايدوب كنديلكمدن برشى پيدا ايتمم وانجق ناسى الله تعالانك عذابندن حجت ظاهره ايله قورقودیجيم * بو آيت كريمه نازل اولدقده مشركلر سرورله ديديلركه محمد دخى بزم كبى عاقبتى نه اولهجغنى بيلميور اكر الله تعالى طرفندن بعث اولنمش اولسه كركدر ربسى اكا حالنى خبر ويريدى صكره (ليغفر لك الله ما تقدم من ذنبك وما تأخر) آيت كريمهسى نازل اولدى

(١٠) قل ارايتم ان كان من عند الله وكفرتم به وشهد شاهد من بنى اسرائيل على مثله فامن واستكبرتم ان الله لا يهدى القوم الظالمين * انلره ديكه سز قرآنه كافر ايسهكز ده بيلزميسكز كه اول قرآن من عند اللهدر اكا بنى اسرائيلك علماسى وموسى عليه السلام انك مثلى تورية اوزره اكا شاهدلر

اولوب ايمان ايتديلر سز ايسه ايماندن استكبار ايله نفسلريكزه ظلم ايتديكز تحقيق الله ذو الجلال قوم ظالمينه هدايت ايتمز

(١٠) وقال الذين كفروا للذين امنوا لو كان خيرا ما سبقونا اليه واذ لم يهتدوا به فسيقولون هذا افك قديم * كافرلر مؤمنلره ديديلركه اكر محمدك كتورديكى دين خير اولايدى قبائلك اراذل وفقراسى بزى سبقت ايدوب انك طرفنه كتمزدى (رياست وشهرت بزده اولمغله بز سبقت ايدردك) چونكه انلر قرآنله اهتدا بولمديلر كه بو قديم كذبدر (كه بونى مقدمكيلرده سويلمديلردى)

(١١) ومن قبله كتاب موسى اماما ورحمة وهذا كتاب مصدق لسانا عربيا لينذر الذين ظلموا وبشرى للمحسنين * وقرآندن مقدم موسايه انزال اولنان تورية ناسدن اهل دينه امام وسبب رحمت ايدى وبو قرآن لسان عربيله موسانك كتابنى تصديق ايدر تا كه الله تعالى ورسولى اول قرآنله نفسلرينه معصيتله ظلم ايدنلرى نار جهنمله تخويف ايدوب ايمان وطاعتله احسان ايدنلرى جنتله تبشير ايده

(١٢) ان الذين قالوا ربنا الله ثم استقاموا فلا خوف عليهم ولا هم يحزنون * شونلركه ربمز الله تعالادر ديو الوهيت ووحدانيتنى اقرار ايتديلر (كه اول خلاصهٔ علمدر) بعده امور دينيهده استقامت ايتديلر (كه اول منتهاى عملدر) انلره اول جهانده هيچ الم وكدر خوفى يوقدر وبو جهانده هيچ ضايع وتالف حزنى يوقدر

(١٣) اولئك اصحاب الجنة خالدين فيها جزاء بما كانوا يعملون * اول اهل ايمان واستقامت انده دائمين اولدقلرى حالده اصحاب جنتدر تا كه فضائل علميه وعمليهدن كسب ايتدكلرى ايله جزالنهلر

(١٤) ووصينا الانسان بوالديه احسانا حملته امه كرها ووضعته كرها وحمله وفصاله ثلثون شهرا حتى اذا بلغ اشده وبلغ اربعين سنة قال رب اوزعنى ان اشكر نعمتك التى انعمت على وعلى والدى وان اعمل صالحا ترضيه واصلح لى فى ذريتى انى تبت اليك وانى من المسلمين * بز انسانه باباسنه اناسنه احسان ايتمكى امر ايتدك كه انك والدهسى انى رنج ومحنتله حامل اولوب مشقتله وضع ايتدى انى حامل اولمسى وسوددن كسمهسى اوتوز ماهدر (بو تقديرجه حواين كاملين كلام قديمى منطوقنجه يكرمى درت آى امزرمسى لازم كلوب مدت حمل اقلى التى ماه اولور اكر مدت حمل طقوز آى

اولورسه امزرمك يكرمى بر ماه اولور) حتى اول ولد كمال قوتى اولان اون سكز ياشندن قرق ياشنه بالغ اولدقده ديديكه يارب بكا الهام ايتكه بكا و والديمه انعام ايتديككهدايت واسلام نعمتنه شكر ايده يم وسنك راضى اولديغك اعمال صالحه يى ايشليم وبنم ذريتمده صلاحى جارى ايله وسنك راضى اولمديغك هرشيدن توبه ايله سنك امرك مطيعلردنم * ديلديكه بوآيت كريمه ابوبكر صديق رضى الله تعالى عنه حقنده دركه التى ماه شكم مادرده اولوب يكرمى درت ماه سود امدى وپيغمبرمز عليه السلام يكرمى بر ياشنده وابو بكر رضى الله تعالى عنه اون سكز ياشنده ايكن تجارتله معاشاه كتديلر پيغمبرمز عليه السلام قرق ياشنده رسالتله مبعوث اولدقده صديق رضى الله تعالى عنه انى تصديق ايتدى و باباسى ابو قحافه واناسى ام الخيره احسانله امر اولندى كه انلر اسلامه كلوب مهاجريندن بو خصلت كيمسه ده جمع اولمدى وبوآيت كريمه ده اولان دعا ابو بكر رضى الله تعالى عنهكدر كه جملهسى اجابت بارى يه كماليله مقارن اولدى اولا والدينك اسلامنه تشكر ثانيا رضاء الله اولان اعمال صالحه كه كفار يدنده معذب اولان مؤمنلردن طقوز كيمسه يى صاتون آلوب آزاد ايتدى انلردن برى بلال حبشيدر ودخى چوق خيره موفق اولدى اوچنجى ذريتنده صلاحكه قزى عايشه رضى الله تعالى عنها شرف فراش واوغلى عبد الرحمن وانك اوغلى ابو عتيق اسلام وخدمت سيد الانام ايله مشرف اولديلر

﴿١٥﴾ اولئك الذين نتقبل عنهم احسن ما عملوا ونتجاوز عن سيئاتهم فى اصحاب الجنة وعد الصدق الذى كانوا يوعدون ۞ ذكر اولنان كيمسه لرك اعمال حسنه لرينى بز قبول ايدوب وتوبه ايتملريله اعمال سيئه لرندن كچوب اصحاب جنت اولديلر كه انلره دنياده الله تعالادن وعد صدق اولنمشيدى

﴿١٦﴾ والذى قال لوالديه اف لكما اتعدانني ان اخرج وقد خلت القرون من قبلى وهما يستغيثان الله ويلك آمن ان وعد الله حق فيقول ما هذا الا اساطير الاولين ۞ شول كافركه باباسى واناسى انى ايمانه دعوت ايتدكلرنده اول نفرت ايدوب اف سزدن كه بكا موتمدنصكره دريلوب قبردن چيقا جغمى وعدمى ايدرسز بندن مقدم فوت اولنلردن كيمسه دريلمشيدر اول باسى واناسى الله تعالادن انك ايمانه كلسنى نياز ايدوب اكا ديرلركه واى سكا ايمانه كل كه الله تعالانك عذاب وعيدى حقدر اول ايسه انلره ديركه بو سزك ديديككز انجق مقدم كچنلرك يازدقلرى افسانه لردر

﴿١٧﴾ اولئك الذين حق عليهم القول فى امم قد خلت من قبلهم من الجن والانس انهم كانوا خاسرين ۞ ذكر اولنان كيمسه لر اوزرينه كلمهٔ عذاب حق اولمغله جن وانس كچن امتلردن بو صفتده اولنلرله بيله بونلر دخى خسران وعذابده درلر

﴿١٨﴾ ولكل درجات مما عملوا وليوفيهم اعمالهم وهم لا يظلمون ۞ (مؤمن وكافرلردن) هر فرقه ايچون ايشلدكلرى عمللرى جزاسى (كه مؤمنلرك جنت اعلا وكافرلرك اسفل جهنم) درجه لرى واردر تاكه مؤمن وكافره ثواب وعقابدن عمللرى جزاسى ويريلوب نقص ثواب يامزيد عقابله ظلم اولنمزلر

نصف

﴿١٩﴾ ويوم يعرض الذين كفروا على النار اذهبتم طيباتكم فى حياتكم الدنيا واستمتعتم بها فاليوم تجزون عذاب الهون بما كنتم تستكبرون فى الارض بغير الحق وبما كنتم تفسقون ۞ شول كونده كه كافرلر ناره عرض اولنوب اكا نظر ايده لر (وانلره دينيله كه) سز دنياده طيب ثوابكزى كيده روب يالكز حيات دنيا ايله تمتع ايتديكز بوكون ذل وحقارت عذابيله جزا اولنورسكز شول سببدنكه ير يوزنده استكبار باطل وطاعتدن خروج ايدر ديكز

﴿٢٠﴾ واذكر اخا عاد اذ انذر قومه بالاحقاف وقد خلت النذر من بين يديه ومن خلفه الا تعبدوا الا الله انى اخاف عليكم عذاب يوم عظيم ۞ عاد قبيله سندن اولان هود عليه السلامى ذكر ايله كه (يمنده عمان ايله شحر بيننده واقع) احقاف نام قوم سال موضعده قومنى الله تعالانك عذابيله قورقوتدى حال بوكه هود عليه السلامدن مقدم وصكره رسوللر كچوب انلر اول مكانده ايديلر (اول كچن رسوللر وهود عليه السلام انلره ديديلر كه وصكره كله جكلر ديه لركه) الله تعالادن غيرى يه عبادت ايتمك قورقارمكه شركككز سببيله سزه اول يوم عظيم عذابى كله

﴿٢١﴾ قالوا اجئتنا لتأفكنا عن آلهتنا فأتنا بما تعدنا ان كنت من الصادقين ۞ هود عليه السلامه قومى ديديلر كه سن بزى الهه مزه عبادتدن منع ايتمكه مى كلدك امدى قولكده صادق ايسك وعد ايتديكك عذابى بزه كتور

﴿٢٢﴾ قال انما العلم عند الله وابلغكم ما ارسلت به ولكنى اريكم قوما تجهلون ۞ هود عليه السلام ديديكه اول عذابك كله جك وقتنك علمى انجق الله تعالى عندنده در بن سزه ارسال وامر اولنديغم شيئى تبليغ ايده رم لكن بن سزى كورمكه (رسوللرك تبليغ وانذار ايچون كوندرلدكلرينى) بيلمز بر قومسز

﴿٢٣﴾ فلما رأوه عارضا مستقبل اوديتهم قالوا هذا عارض ممطرنا

بَلْ هُوَ مَا اسْتَعْجَلْتُمْ بِهِ رِيحٌ فِيهَا عَذَابٌ اَلِيمٌ ✵ وقتاكه انلر اول عذابى افق سماده عارض ووادیلرینه متوجه سحاب كوردیلر دیدیلركه بو بلوت بزه یغموراه كلور (هود علیه السلام دیدیكه) بلكه اول برروزكاردر كه سزك عجله استدیككز عذاب اليم انده در

(٢٤) تُدَمِّرُ كُلَّ شَيْءٍ بِاَمْرِ رَبِّهَا فَاَصْبَحُوا لَا يُرٰى اِلَّا مَسَاكِنُهُمْ كَذٰلِكَ نَجْزِى الْقَوْمَ الْمُجْرِمِينَ ✵ اول ریح الله تعالانك امریله انلرك نفسلرى ومالرندن هرشئ هلاك ایدوب انجق مسكنلرندن غیرى برشى كورلمز اولدى بوجزا وعقاب كبى مشركره بزجزا ایده رز ✵ دینلدیكه هود علیه السلام اول ریح عذاب ایدوكنى حس ایتدكده مؤمنلرله انلردن آیریلوب یدى كیجه وسكز كون كفارى روزكار قوم ایله باصدیروب بعده روزكار قومى قالدیروب كفارك جیفه لرینى دریایه براقدى

(٢٥) وَلَقَدْ مَكَّنَّاهُمْ فِيمَا اِنْ مَكَّنَّاكُمْ فِيهِ وَجَعَلْنَا لَهُمْ سَمْعًا وَاَبْصَارًا وَاَفْئِدَةً فَمَا اَغْنٰى عَنْهُمْ سَمْعُهُمْ وَلَا اَبْصَارُهُمْ وَلَا اَفْئِدَتُهُمْ مِنْ شَيْءٍ اِذْ كَانُوا يَجْحَدُونَ بِآيَاتِ اللّٰهِ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِؤُنَ ✵ اى قريش تحقيق بزقوم عاده ویردیكمز قوت ابدان وطول عمر وكثرت مالى سزه ویرمدك وانلره (وعظ ایشیده لرودلائله نظر ایده لر وصنع الهى یى تفكر ایده لردیو) قولاق وكوز وقلب ویردك انلرك قولقلرى وكوزلرى وقلبلرى بو مذكورلردن برشیئى مفید اولمدى زیرا انلر الله تعالانك دلائل وحدانیتى اولان علامتلرى انكار ایدرلردى بناء علیه استهزا ایتدكلرى عذاب انلرى احاطه ایتدى

(٢٦) وَلَقَدْ اَهْلَكْنَا مَا حَوْلَكُمْ مِنَ الْقُرٰى وَصَرَّفْنَا الْآيَاتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ✵ اى اهل مكه سزدن مقدم اطرافكزده اولان (حجر ثمود وارض سدوم كبى) قرالردن اهالیسنى هلاك وانلره آیتلرمزى تكرار ایله بیان ایتدك تاكه كفردن رجوع ایده لر (اول آیتلرمزله منتصح اولمدقلرندن اهلاكه جزا ایتدردك)

(٢٧) فَلَوْلَا نَصَرَهُمُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللّٰهِ قُرْبَانًا آلِهَةً بَلْ ضَلُّوا عَنْهُمْ وَذٰلِكَ اِفْكُهُمْ وَمَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ✵ (انلره اول عذاب كلدكده) انلر الله تعالادن غیرى تقرب زعمیله الهه اخذ ایتدكلرى بتلرى نیچون انلره یاردم ایدوب عذابدن قورترمدى بلكه انلردن غائب اولدى بوقول انلرك افك وكذبلرى والله تعالایه عاجز مخلوقلرى تشریكله افترالریدر

(٢٨) وَاِذْ صَرَفْنَا اِلَيْكَ نَفَرًا مِنَ الْجِنِّ يَسْتَمِعُونَ الْقُرْآنَ فَلَمَّا حَضَرُوهُ

قَالُوا اَنْصِتُوا فَلَمَّا قُضِىَ وَلَّوْا اِلٰى قَوْمِهِمْ مُنْذِرِينَ ✵ یاد ایله شونیكه (نصیبیندن) یدى نفر قدرجنى سكا حواله ایلدككه سنك قرآن اوقودیغكى ایشیده لروقتاكه انلر قرآنى استماعه حاضر اولدیلر برلرینه سكوت ایدك دكلیه لم دیدیلر انك قرآنى ایشیدوب تمام اولدقده قوملرینه رجوعله انلرى انذار ایدیجى اولدیلر

(٢٩) قَالُوا يَا قَوْمَنَا اِنَّا سَمِعْنَا كِتَابًا اُنْزِلَ مِنْ بَعْدِ مُوسٰى مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ يَهْدِى اِلَى الْحَقِّ وَاِلٰى طَرِيقٍ مُسْتَقِيمٍ ✵ قوملرینه رجوعلرنده انلره دیدیلركه بز بركتاب الهى ایشتدككه موسایه كلن توریتدنصكره نازل اولوب اكا موافقدركه عقاید حقه یه هدایت وطریق مستقیمه دلالت ایدر

(٣٠) يَا قَوْمَنَا اَجِيبُوا دَاعِىَ اللّٰهِ وَآمِنُوا بِهِ يَغْفِرْ لَكُمْ مِنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُجِرْكُمْ مِنْ عَذَابٍ اَلِيمٍ ✵ اى بزم قوممز الله تعالانك وحدانیتنه دعوت ایدیجى محمد علیه السلامه اجابت ایدك واكا ایمان ایدك الله تعالى بعض كناهكزى مغفرت ایدوب عذاب الیمدن سزى خلاص ایده

(٣١) وَمَنْ لَا يُجِبْ دَاعِىَ اللّٰهِ فَلَيْسَ بِمُعْجِزٍ فِى الْاَرْضِ وَلَيْسَ لَهُ مِنْ دُونِهِ اَوْلِيَاءُ اُولٰئِكَ فِى ضَلَالٍ مُبِينٍ ✵ كیمكه اول الله تعالایه دعوت ایدیجى پیغمبره اجابت واطاعت ایتمزسه اول كیمسه یریوزنده فرار وحذر ایدرسه الله تعالانك عذابندن خلاصه قادردكلدر وانكیچون الله تعالادن غیرى عذابدن قورتارر معین ودوست یوقدر اول داعى یه اجابت ایتمیلر ضلالات ظاهره ده در ✵ روایت اولندیكه پیغمبرمز علیه السلام طائفدن رجوعنده وادالنخله نام موضعده تهجدى سورهٔ رحمن قرائتیله قیلارکن اول جنیلر راست كلوب آیت كریمه منطوقنجه قوملرینه خبرویردكلرنده یتمش جنى انلرله برابر پیغمبر علیه السلامه كلوب بطحاده ملاقات ایتدیلر اول انلره قرآن اوقیوب امر ونهیى بیان ایتدى بوجنیلرك مؤمنلرى حقنده علما اختلاف ایتدیلر بعضلر انلرك ثوابلرى انجق ناردن نجاتدر دیدیلر بو ابو حنیفه قولیدر وبعضلر انلر دخى انسان كبى عملرینه كوره ثواب وعقابده اولور دیدیلر بوكا امام مالك ذاهبدر بعضلر جنتده اكل وشرب ذوقنى ایدر دیدیلر بعضلر جنتده تسبیح وتهلیله مشغول اولوب بنى آدم كبى جنتك لذتنى بولور دیدیلر بعضلر ناردن خلاص اولنلربهائم كبى تراب اولور دیدیلر علی قول جنتك اطرافنده وسعتلو محللرده اولورلر والله اعلم بحقیقته

(٣٢) اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّ اللّٰهَ الَّذِى خَلَقَ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ وَلَمْ يَعْىَ

بخلقهن بقادر على ان يحيى الموتى بلى انه على كل شئ قدير ❁ يعنى انكار ايدنلر كورمزلر بيلمزلرميكه الله تعالى تعبسزوزحمتسز سموات وارضى خلق ايتدى موتايى احيا ايتمكه قادر دكلميدر بلى بى عجز وتعب هرشيئه قادردر

(٣٣) ويوم يعرض الذين كفروا على النار اليس هذا بالحق قالوا بلى وربنا قال فذوقوا العذاب بما كنتم تكفرون ❁ كافرلر ناره عرض اولندقلرى كونده (انلره دينيله كه) تكذيب ايتديككز بو عذاب حق دكلمى ايمش انلر ديه‌لر كه بلى والله حق ايمش ديو اقرار ايده‌لر (اولوقتده اقرارلرى مفيد اولميوب الله تعالى ياخود خازنان جهنم انلره ديه كه) امدى دنياده انكار ايتديككز عذابى ذوق ايدك

(٣٤) فاصبر كما صبر اولوا العزم من الرسل ولاتستعجل لهم كانهم يوم يرون مايوعدون لم يلبثوا الا ساعة من نهار بلاغ فهل يهلك الا القوم الفاسقون ❁ (يا محمد قومكك جفا وتكذيبلرينه) پيغمبرلردن جدو ثبات صاحبلرينك صبرايتديكى كبى سندخى صبرايت (كه سنده انلردنسين) انلره عذاب نازل اولمسنه عجله ايتمه (البته وقتيله اولور) انلر اول وعد اولندقلرى عذابى كوردكلرى كورد كلرنده كويا (دنياده و برزخده) اكلندكلرى انجق نهار دنيانك برساعتى قدراولمدى ظن ايدرلر بو قرأن پيغمبرعليه السلامك الله تعالادن ناسه تبليغيدر (انده اولان انذار وموعظه كافيدر عذابك نزولى وقتنده) انجق دائرهٔ اطاعتدن چيقانلر هلاك اولورلر * دينلديكه اولو العزم پيغمبرلر انلردر كه منكرلرك اذاسنه ومعاندطاعنلرك جفاسنه صبر ايله احكام الهى يى تبليغده جدوسعى ايتديلر انلر نوح وابراهيم وموسى وعيسى عليهم السلامدر بعضلر ديديلر كه انلر نجباء رسلدر كه سورهٔ انعامده ذكر اولنان اون سكز پيغمبردر كه انلرك اسملرى ذكر اولندقدنصكره (اولئك الذين هديهم الله فبهديهم اقتده) بيورلدى بعضلرى پيغمبرانك جملسى اولو العزمدر انجق يونس عليه السلام كه اول صبر ايتميوب قومندن چيقدى ديدى

— ٤٧ — (سورة محمد صلى الله تعالى عليه وسلم مدنية وهى اربعون آية)

بسم الله الرحمن الرحيم

(١) الذين كفروا وصدوا عن سبيل الله اضل اعمالهم ❁ شونلر كه كافر اولديلر و (ابوجهل ونضروعتبه كبى ناسى) طريق اسلامه دخولدن منع ايتديلر (وصناديد عربدن اون ايكى كيمسه كيكه يوم بدرده

پيغمبر عليه السلامله محاربه يه كلن مشركلره اطعام طعام ايتديلر اول كيمسه‌لرك زعملرنجه كرمدن عد ايتدكلرى صلهٔ رحم وفك اسير وحفظ جوار واطعام طعام) عملرينى الله تعالى ابطال ومحو ايتدى

(٢) والذين آمنوا وعملوا الصالحات وآمنوا بما نزل على محمد وهو الحق من ربهم كفر عنهم سيئاتهم واصلح بالهم ❁ شونلر كه مؤمن اولوب (صلهٔ ارحام واطعام طعام وسائر مثللو) عمل صالح ايلديلر ومحمد عليه السلامه نازل اولان قرأنى ربلرندن اولوب حق ايدوكنى تصديق ايتديلر الله تعالى انلرك كناهلرينى ستر ايدوب دين ودنياده توفيقيله حاللرينى اصلاح ايتدى

(٣) ذلك بان الذين كفروا اتبعوا الباطل وان الذين آمنوا اتبعوا الحق من ربهم كذلك يضرب الله للناس امثالهم ❁ بوضلال وصلاح شول سببله دركه كافرلر باطل (شيطان ونفسلرينه) ومؤمنلر ربلرى تعالى طرفندن منزل قرأنه اتباع ايتديلر الله تعالى ناس ايچون بو مثللو ضرب امثال ايدوب احواللرينى بيان ايدر

(٤) فاذا لقيتم الذين كفروا فضرب الرقاب حتى اذا اثخنتموهم فشدوا الوثاق ❁ محاربه‌ده كفاره ملاقى اولديغكز زمان بيونلرينى اورك چونكه قتللرينى اكثارله قهر ايده‌سز انلرى (اسير ايدوب ضرر وفراردن امنيت ايچون) باغله كز

(٥) فاما منا بعد واما فداء حتى تضع الحرب اوزارها ذلك ولو يشاء الله لانتصر منهم ولكن ليبلوا بعضكم ببعض والذين قتلوا فى سبيل الله فلن يضل اعمالهم ❁ انلرى اسير ايتدكدنصكره ديلرسكز بى عوض ازادله امتنان ايدك ياخود مالليله نفسلرينى بدل ايدك كه مخيرسزتا كه اسلامك اهل حربى سلاحلرينى ومشركلرك اهل حربى شرك وعصيانلرينى ترك ايدنجيه دك (على قول عيسى عليه السلامك نزولنه دك) ايشته امر بودر اكر الله تعالى مراد ايتسه جنكسز انلره استيصالله انتقام ايدردى ولكن مؤمنلرى كافرلرله ابتلا ايتدى (كه مؤمنلر جهادله ثواب عظيم بوله‌لر وكافرلر مؤمنلريدله بعضلرى عذابه دوچار اوله‌لر وبعضلرى كفردن رجوع ايده‌لر) شول مؤمنلر كه جهادده فى سبيل الله قتل اولنديلر الله تعالى انلرك اعماللرينى ضايع ايتمز

(٦) سيهديهم ويصلح بالهم (٧) ويدخلهم الجنة عرفها لهم ❁ الله تعالى انلرى ثوابه هدايت ايدر وحياتلرنده حاللرينى

حزب ٢

اصلاح ايدر ودنياده تعريف ايتديكى جنته انلرى ادخال ايدر

(٨) يا ايها الذين آمنوا ان تنصروا الله ينصركم ويثبت اقدامكم ❊ اى مؤمنلر اكر سز الله تعالانك دينه ور سوله ياردم ايدر سكز اولدخى سزه اعدا اكز اوزره نصرت ايدر و قتالده اياقلر كزى ثابت ايدر

(٩) والذين كفروا فتعسا لهم واضل اعمالهم (١٠) ذلك بانهم كرهوا ما انزل الله فاحبط اعمالهم ❊ شونلركه كافر اولديلر انلر ايچون يوزى اوزره دوشوب هلاك اولمق وعملرى محو ونابود اولمق واردر بو هلاك ومحو اول سببدندركه انلر الله تعالى امر توحيد واحكام شرعدن پيغمبرينه كوندرديكى شيدن نفرت واعراض ايتديلر بناء عليه اول نفرت انلرك عملرينى ابطال ايلدى

(١١) افلم يسيروا في الارض فينظروا كيف كان عاقبة الذين من قبلهم دمر الله عليهم وللكافرين امثالها ❊ آيا كفار عرب ير يوزنده كزوب انلردن مقدم (شرك وتكذيب ايدن) قوملرك عاقبتلرى نيجه اولديغنى كورمزلرمى الله تعالى انلرك اوزرينه عذاب ايصال ايله هلاك ايتدى بو كافرلر ايچون دخى امثالى واردر

(١٢) ذلك بان الله مولى الذين آمنوا وان الكافرين لا مولى لهم ❊ بو مؤمنلره نصر كافرلره قهر اول سببدندركه الله تعالى مؤمنلرك دوستى اولمغله نصرت ايدر كافرلرك ناصرى يوقدر

(١٣) ان الله يدخل الذين آمنوا وعملوا الصالحات جنات تجرى من تحتها الانهار والذين كفروا يتمتعون ويأكلون كما تأكل الانعام والنار مثوى لهم ❊ الله تعالى مؤمن اولوب عمل صالح ايشليلرى اشجارى التندن نهرلر اقار جنتلره ادخال ايدر شونلركه كافر اولوب دنيا متاعيله نفعلنورلر وهمتلرينى حيوانلر كبى اكله صرف ايدرلر انلرك مكانلرى ناردر

(١٤) وكاين من قرية هى اشد قوة من قريتك التى اخرجتك اهلكناهم فلا ناصر لهم ❊ نيجه قريه اهاليسيكه انلر قوتده سنى چيقاردقلرى مكه اهاليسندن اشد ايدى بز انلرى هلاك ايتدك هيچ انلردن عذابى منع ايدر ناصرلرى اولمدى

(١٥) افمن كان على بينة من ربه كمن زين له سوء عمله واتبعوا اهواءهم ❊ شول كيمسه كه ربى تعالادن حجت واضحه اوزره اوله اول كمسه كبميدركه شرك ومعاصيله تزيين اولنان عملنى احسن كوروب هوالرينه تابع اوله

(١٦) مثل الجنة التى وعد المتقون فيها انهار من ماء غير آسن وانهار

من لبن لم يتغير طعمه وانهار من خمر لذة للشاربين (١٧) وانهار من عسل مصفى ولهم فيها من كل الثمرات ومغفرة من ربهم كمن هو خالد فى النار وسقوا ماء حميما فقطع امعاءهم ❊ بو انلره مثال ايدركه متقيلره وعد اولنان جنتده صو نهرلرى واردركه رايحه وطعمى متغير اولمش وانده سوددن ايرمقلر واردركه طعمنده اكشيلك وساير صورتله تغير كلمش وايچنلره سكر وخمارسز لذيذ خمر چايلرى واردر وشمع وفضلاتدن عارى صافى عسل نهرلرى واردر وانلر ايچون ميوه لرك هر نوعندن واردر وبو نعمتلر ايله ربلرى جل شانه طرفندن انلره رضا ومغفرت واردر بويله نعم وكرمده اولان متقيلر (كه ذكر اولندى) شول كمسنه كبميدركه اول عذاب نارده ابدى دائم ومخلد اوله واكا قاينمش صو ايچرولمكله بغرسقلرى پاره لنه

(١٨) ومنهم من يستمع اليك حتى اذا خرجوا من عندك قالوا للذين اوتوا العلم ماذا قال آنفا اولئك الذين طبع الله على قلوبهم واتبعوا اهواءهم ❊ يا محمد منافقلردن بعضيسى سنك مجلسكه كلوب كلامكى دكلرلر يانكدن چيقدقلرنده صحابه نك علماسنه استهزا طريقيله شمدى محمد نه سويلدى ايدى بز فهم ايتمدك ديرلر انلر شول قوملردركه نفاقلرى ايچون الله تعالى انلرك قلبلرى اوزره مهر وضع ايتمكله هوالرينه تابع اولوب من بعد ايمانه كلمزلر

(١٩) والذين اهتدوا زادهم هدى وآتاهم تقواهم ❊ انلركه هدايت بولوب كلام پيغمبرى يى استماع ايتديلر بصيرت ويقينلرى زياده اولدى الله تعالى انلرك تقوالرينه دوام ويردى

(٢٠) فهل ينظرون الا الساعة ان تأتيهم بغتة فقد جاء اشراطها فانى لهم اذا جاءتهم ذكراهم ❊ كفار قريشك انتظارى انجق قيامتدركه اول انلره فجأة كلور تحقيق انك علاماتى كلدى (كه اول محمد عليه السلامك بعثتى وشق قمردر) قيامت كلدكده انلره متعظ اولمق وتوبه ايتمك نيجه اولور ونه فائده ايدر

(٢١) فاعلم انه لا اله الا الله واستغفر لذنبك وللمؤمنين والمؤمنات والله يعلم متقلبكم ومثواكم ❊ يا محمد مؤمنلرك سعادتنى ومشرك ومنافقلرك شقاوتنى بيلوب معبود بالحق انجق الله تعالى ايدوكنى اقرار كده ثابت اول و (امتكه سنت اولسون ايچون) ذنبكك مغفرتنى طلب ايله واهل ايمانك رجال ونساسنك دخى كناهلرينك مغفرتلرينى طلب ايله الله تعالى شرك دنياده كيده جككز ودونه جككز محلى وآخرتده مقامكزى بيلور (اكا برشى خفى دكلدر

(٢٢) ويقول الذين آمنوا لولا نزلت سورة فاذا أنزلت سورة محكمة وذكر فيها القتال رأيت الذين في قلوبهم مرض ينظرون اليك نظر المغشي عليه من الموت فأولى لهم ❋ مؤمنلر ديديلركه نولايدى جهاد حقنده برسوره نازل اولايدى قچانكه انده قتال امرى ذكر اولنور برسورهٔ محكمه نازل اولسه (مؤمنلر مسرور اولوب) قلبلرنده مرض نفاق اولنلرى كوررسنكه خوفلرندن ناشى موتدن بيهوش اولمش كبى مغموم ومتحير سكا نظر ايدرلر انلر ايچون اول حيرت ونفرت ايتدكلرى شى قريب اوله

(٢٣) طاعة وقول معروف فاذا عزم الامر فلو صدقوا الله لكان خيرا لهم ❋ انلرك ايشلرى امره اطاعت وسمعنا واطعنا كلامى ايكن اصحابه جهاد لازم اولان امر قتاله عزيمتلرنده منافقلر اندن نفرت وكلاملرندن رجعت ايدرلر اكر جهادده حرص اظهاريله الله تعالى يه صدق ايتسهلر انلره خير اولايدى

(٢٤) فهل عسيتم ان توليتم ان تفسدوا في الارض وتقطعوا ارحامكم ❋ اى منافقان سزدن مأمول دكلميدركه اكر سز امور ناسه تولى ايدوب حاكم اولسه كز يريوزنده تكبر وتجبر ايدوب انواع فساد ايدهسز وزمان جاهليت كبى قطع ارحام وسفك دماء ايليهسز

(٢٥) اولئك الذين لعنهم الله فاصمهم واعمى ابصارهم ❋ اول حالده اولان كمسنهلرى الله تعالى رحمتندن طرد ايدوب كلام حقى ايشتمز صاغر ودلائل قدرتى كورمز كور ايتدى

(٢٦) افلا يتدبرون القرآن ام على قلوب اقفالها ❋ انلر قرآنى (ايشيدوب وعد ووعيدى) تفكر ايتمزلرمى يوخسه قلبلرى اوزره كيلدمى واردر

(٢٧) ان الذين ارتدوا على ادبارهم من بعد ما تبين لهم الهدى الشيطان سول لهم واملى لهم ❋ شونلركه انلره دلائل واضحه ايله هدايت بيان اولندقدنصكره كيرو كفره رجوع ايدهلر شيطان انلر ايچون عناد وانكارى آسان ايدوب طول عمر خياليله عقوبتى امهال ايدر

(٢٨) ذلك بانهم قالوا للذين كرهوا ما نزل الله سنطيعكم في بعض الامر والله يعلم اسرارهم ❋ بو خذلان اول سببدندركه اول مرتدلر الله تعالانك تنزيل ايتديكى شيدن كراهت ايدن منافقلره سر اديرلركه بعض امورده سزه اطاعت ايدهلم (محمدك عداوتنده بزه معاونت وانى جهاددن اليقومغه سعى ايدك) الله تعالى انلرك يكلرنده اولان اسرارى بيلور

(٢٩) فكيف اذا توفتهم الملئكة يضربون وجوههم وادبارهم ❋ انلرك حالى نيجه اولور قچان ملكلر انلرك ارواحنى قبض ايدركن (حقدن دونن) يوزلرينه و(اهل حقه دوندردكلرى) ارقهلرينه اوررلر

(٣٠) ذلك بانهم اتبعوا ما اسخط الله وكرهوا رضوانه فاحبط اعمالهم ❋ ارواحلرينك بو صورتله قبض اولنمسى اول سببدندركه انلر الله تعالانك غضبنى موجب (منافقلره اعانت وعصيان كبى) شيلره تابع اولوب رضاء الله اولان ايمان وطاعتدن كراهت ايتديلر امدى الله تعالى انلرك ثواب اعمالنى باطل ايلدى

(٣١) ام حسب الذين في قلوبهم مرض ان لن يخرج الله اضغانهم ❋ قلبلرنده مرض اولان منافقلر ظن ايدرلرميكه الله تعالى انلرك (پيغمبر عليه السلامه ومؤمنلره اولان) حقد وعداوتلرينى اظهار ايتميه

(٣٢) ولو نشاء لاريناكهم فلعرفتهم بسيميهم ولتعرفنهم في لحن القول والله يعلم اعمالكم ❋ اكر بز ديلرسك منافقلرك نشانلرينى سكا كوستروب سيمالرندن نفاق علامتنى بيلدير ردكسن انلرى كلاملرينك تعريض ورموزندن بيلورسين الله تعالى عبادينك اعمالنى بيلور (اكا كوره مجازات ايدر) ❋ ديلديكه بو آيت كريمه نزولندنصكره پيغمبر عليه السلام منافقلرى تكلم وسيمالرندن بيلوردى

(٣٣) ولنبلونكم حتى نعلم المجاهدين منكم والصابرين ونبلوا اخباركم ❋ بز سزه (امر جهاد وسائر تكاليف شاقهده) تجربه معاملهسنى ايدهرز تاكه سزدن مجاهدلرى وصابرلرى تمييز ايدهلم وايمانده صدق وكذب ايدنلرك خبرينى دخى آشكار ايدهلم

(٣٤) ان الذين كفروا وصدوا عن سبيل الله وشاقوا الرسول من بعد ما تبين لهم الهدى لن يضروا الله شيئا وسيحبط اعمالهم ❋ شونلركه كافر اولوب ناسى دين اسلامدن صرف ومنع ايتديلر وانلره هدايت ظهورندنصكره رسول اللهه مخالفت ايتديلر (انلرك كفرلرى وناسى سبيل اللهدن منعلرى ورسول اللهه مشاقهلرى) الله تعالانك ملكنه برشى ضرر ايتمز يالكز كندو عمللرينك ثوابنى ابطال ايدرلر

(٣٥) يا ايها الذين آمنوا اطيعوا الله واطيعوا الرسول ولا تبطلوا اعمالكم ❋ اى مؤمنلر الله تعالى يه ورسولنه اطاعت ايدك وعمللركزى

(عجب وريا وسمعه ايله) ابطال ايتميك

(٣٦) إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ ثُمَّ مَاتُوا وَهُمْ كُفَّارٌ فَلَنْ يَغْفِرَ اللّٰهُ لَهُمْ ۞ شونلركه كافر اولوب ناسى دين اسلامدن صرف ايتديكلرندنصكره كفار اوله‌رق حالده فوت اولديلر الله تعالى انلرى مغفرت ايتمز

(٣٧) فَلَا تَهِنُوا وَتَدْعُوا إِلَى السَّلْمِ وَأَنْتُمُ الْأَعْلَوْنَ وَاللّٰهُ مَعَكُمْ وَلَنْ يَتِرَكُمْ أَعْمَالَكُمْ ۞ كفاره ضعف اظهار ايتميك وسزمقدم صلحه طالب اولميك وبهرحال سزغالبلرسزكه الله تعالانك عون ونصرتى سزكله‌در سزك اعمالكز ثوابندن برشى نقص ايتمز

(٣٨) إِنَّمَا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَلَهْوٌ وَإِنْ تُؤْمِنُوا وَتَتَّقُوا يُؤْتِكُمْ أُجُورَكُمْ وَلَا يَسْئَلْكُمْ أَمْوَالَكُمْ ۞ حيات دنيا انجق اويون وبيهوده غرور باطلدر اكر مؤمن اولوب معاصيدن صاقنورسكز الله تعالى سزك اجرلكزى ويرر وسزه ثواب ويرسكيچون مالاركزى استمز (بلكه مالكزك ربع عشرينى صدقه وانفاقله حكم ايدر)

(٣٩) إِنْ يَسْئَلْكُمُوهَا فَيُحْفِكُمْ تَبْخَلُوا وَيُخْرِجْ أَضْغَانَكُمْ ۞ اكر اول سزدن مبالغه طلبيله مالكزك جميعنى نفقه ايدك ديسه سز بخل وامساك ايدوب طيب نفسكزله ويرمزدكز اول بخلكز سزك بغض وعداوتكزى اظهار ايدردى

(٤٠) هَا أَنْتُمْ هٰؤُلَاءِ تُدْعَوْنَ لِتُنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللّٰهِ فَمِنْكُمْ مَنْ يَبْخَلُ وَمَنْ يَبْخَلْ فَإِنَّمَا يَبْخَلُ عَنْ نَفْسِهِ وَاللّٰهُ الْغَنِيُّ وَأَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ وَإِنْ تَتَوَلَّوْا يَسْتَبْدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ ثُمَّ لَا يَكُونُوا أَمْثَالَكُمْ ۞ اى بونكله خطاب اولنان كيمسه‌لر آگاه اولك سز بر كروهسزكه مالاركزى الله تعالانك يولنده انفاق ايتمكه دعوت اولنورسكز سزدن بعضلرى اول انفاقدن بخل وامتناع ايدر اول كمسنه اول امساكله انجق كندو نفسندن انفاق ثوابنى بخل ومنع ايدر الله تعالى سزك انفاقكزدن غنيدر سز انك عندنده‌كى ثوابه ومغفرت ورحمته محتاجسز (اكر انفاق ايدرسكز آخرتده عوضنى الورسكز اكر امساك ايدرسكز وبالى نفسكزه‌در) اكر سز انك امر وطاعتندن اعراض ايدرسكز سزى هلاكله يريكزه آخر قوم كتورر كه سزدن خيرلو اولوب بخل وامساكده وعدم اطاعتده سزك مثلكز اولميه‌لر ۞ انلر اهل فرس يا انصار يا اهل يمن ياخود ملائكه اوله‌لر

—٤٨— (سورة الفتح مدنية وهى تسع وعشرون آية)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

نصف

(١) إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُبِينًا ۞ يا محمد برسنكيچون تحقيق ظاهر وآشكار

مكه فتحنه سبب ومقدمه اولان صلحى حكم ايتدك

(٢) لِيَغْفِرَ لَكَ اللّٰهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ وَيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكَ وَيَهْدِيَكَ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا (٣) وَيَنْصُرَكَ اللّٰهُ نَصْرًا عَزِيزًا ۞ تاكه الله تعالى زمان جاهليتده) تقدم ايدن و (بو آيت كريمه نزولنه دك) تأخر ايدن تفريطى مغفرت ايده واعلاى دين ايله ونبوتكه ملكى ضميله نعمتنى اتمام ايده وتبليغ رسالتده ومراسم رياستى اقامتده سنى صراط مستقيمه هدايت ايده والله تعالى اسلامى اظهار ايله اعداى دين اوزره سكا عزت وغلبه نصرتنى ويره

(٤) هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ السَّكِينَةَ فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ لِيَزْدَادُوا إِيمَانًا مَعَ إِيمَانِهِمْ وَلِلّٰهِ جُنُودُ السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضِ وَكَانَ اللّٰهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ۞ اول الله تعالى مؤمنلرك قلبنه سكون واطمينان انزال ايتدى تاكه اصل ايمانلرى اولان تصديق وتوحيدله بيله (شريعتك فروعى اولان صوم وصلوة وحج وزكوة وجهاد كبيلره اطاعتله) ايمانلرى زياده اوله سموات وارضده اولار (ملائكه وانس وجن وسائرى) الله تعالانك عسكريدر (اكر ديلسه دينته نصرتى سزدن غيريله ايدردى) الله تعالى خلقك مصالحنده عليم وتدبيرنده حكيمدر

(٥) لِيُدْخِلَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَيُكَفِّرَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَكَانَ ذٰلِكَ عِنْدَ اللّٰهِ فَوْزًا عَظِيمًا ۞ تاكه مؤمنلرك رجال ونساسنى (دين وشريعتده ثباتلرى بركاتيله) اشجارى آلتندن نهرلر جارى جنتلره ادخال ايده انده دائم اولدقلرى حالده وكناهلرينى ستر ومحو ايده بو ادخال جنات ومحو سيئات عندالله عظيم نجات اولدى

(٦) وَيُعَذِّبَ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ الظَّانِّينَ بِاللّٰهِ ظَنَّ السَّوْءِ عَلَيْهِمْ دَائِرَةُ السَّوْءِ وَغَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ وَلَعَنَهُمْ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَهَنَّمَ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ۞ يا محمد سكا نصرت انكيچوندركه (مدينه‌ده اولان) منافق ومنافقه‌لره و (مكه‌ده اولان) مشرك ومشركه‌لره الله تعالى عذاب ايدركه انلر الله تعالى رسولنه ومؤمنلره نصرت ايتمز ديو سوء ظن ايديجيلردر انلرك ايتدكلرى ظن كندو اوزرلرينه دونر الله تعالى انلره غضب ولعنت ايدوب انلر ايچون جهنم عذابنى آماده ايلدى اول جهنم نه قبيح مكان اولدى

(٧) وَلِلّٰهِ جُنُودُ السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضِ وَكَانَ اللّٰهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ۞ آسمان وزمينك ملك وسلطنت وعسكرى الله تعالانكدر اول اعداسنه غالب وصنعنده حكيم اولدى

(٨) انا ارسلناك شاهدا ومبشرا ونذيرا ❁ بزسنی اقوال وافعال امتكه شاهد ومؤمنلری جنتله تبشيره وكافرلری عذاب جهنمله تحذيره كوندردك

(٩) لتؤمنوا بالله ورسوله وتعزروه وتوقروه وتسبحوه بكرة واصيلا ❁ تاكه الله تعالانك وحدانيته ورسولك نبوتنه ايمان ايده سز ودیننه تقويت وامرينه تعظيم ايده سز وصباح واخشام يعنى دائما انى تقديس وتنزيه ايده سز

(١٠) ان الذين يبايعونك انما يبايعون الله يد الله فوق ايديهم فمن نكث فانما ينكث على نفسه ومن اوفى بما عاهد عليه الله فسيؤتيه اجرا عظيما ❁ شونلركه (حديبيه ده) سندن بيعت رضوان ايتديلر انلركانه الله تعالادن بيعت ايتمشلردر كه اصل مقصود اولدر الله تعالانك يد نصرتى انلرك يد اطاعتلرى فوقنده در كيمكه عهدو بيعتى بوزرسه انك ضررى كندو نفسنه راجعدر اولكه الله تعالى اوزرينه ايتديكى عهدو بيعته وفا ايدرسه يقينده اكا اجر عظيم ويررز (كه اول جنتدر)

(١١) سيقول لك المخلفون من الاعراب شغلتنا اموالنا واهلونا فاستغفر لنا يقولون بالسنتهم ماليس فى قلوبهم قل فمن يملك لكم من الله شيئا ان اراد بكم ضرا او اراد بكم نفعا بل كان الله بما تعملون خبيرا ❁ اعراب دن برطائفه سكا اتباعدن تخلف ايدوب ديرلركه بزى اموال وعيالمز سنكله كيتمكدن مشغول ايتديلر (زيرا انلرك امورينى اداره ايده جك كيمسه مز يوغيدى) بو تخلفمز ايچون بزه مغفرت طلب ايله انلر قلبلرنده اولمين شيئى لسانلريله سويلرلر (انلرك قلبلرينك اعتذار واستغفاردن خبرى يوقدر) سن انلره ديكه الله تعالانك حكمندن برشيئى سزدن كيم منع ايده بيلور اكر اول سزى (قتل وهزيمت يا اهل وما لكزده خلل يا تخلفكز ايچون) عقوبت ضررينى ياخود عكسى منفعتى مراد ايدرسه مانع يوقدر بلكه الله تعالى سزك تخلفدن قصدو عملكزى خبير وعليمدر * روايت اولنديكه حضرت رسالتپناه عليه السلام عمره نيتيله مكه يه متوجه اولدقده اسلم وجهينه ومزينه وغفار واشجع كبى قبائل عربه بو سفرده مرافقت ايچون خبر كوندرديلر انلر قريشك محاربه سندن خوفله اموال وعيال شغلنى علت ايدوب كيتمكده تخلف ايتديلر پيغمبر عليه السلام مدينه يى تشريفلرنده حق تعالى بو آيتله انلرك حالنى بيان بيوردى

(١٢) بل ظننتم ان لن ينقلب الرسول والمؤمنون الى اهليهم ابدا

وزين ذلك فى قلوبكم وظننتم ظن السوء وكنتم قوما بورا ❁ بلكه سز ظن ايتديككز كه رسول الله ومؤمنلرى مشركلر استيصال ايدوب ابدى مدينه يه اهاليسنه دونوب كلمه ميهلر وبو ظن قلبلركزده (شيطان اغواسيله) تزيين اولندى (ملت اسلام محو ورفع اولور) سوء ظنى تحسين ايدوب عند الله قوم هالكيندن اولديكز

(١٣) ومن لم يؤمن بالله ورسوله فانا اعتدنا للكافرين سعيرا ❁ كيمكه لسانا وقلبا الله تعالايه ورسولنه ايمان ايتميه بز اول كافرلر ايچون نار سعيرى آماده ايلمشزدر

(١٤) ولله ملك السموات والارض يغفر لمن يشاء ويعذب من يشاء وكان الله غفورا رحيما ❁ سموات وارضك پادشاهلغى الله تعالانكدر ديلديكنى (كناه كبير ايله) مغفرت ايدر وديلديكنى (جرم صغير ايله) عذاب ايدر توبه ايدن قوللرينه غفور ورحيمدر

(١٥) سيقول المخلفون اذا انطلقتم الى مغانم لتأخذوها ذرونا نتبعكم يريدون ان يبدلوا كلام الله قل لن تتبعونا كذلكم قال الله من قبل فسيقولون بل تحسدوننا بل كانوا لا يفقهون الا قليلا ❁ حديبيه دن تخلف ايدنلر مؤمنلره ديديلر كه سز حديبيه دن دونوب خيبر غنيمتنه عزيمتكزده براغك كه بز دخى سزه تابع اولوب كيده لم (مع هذا مؤمنلر حديبيه دن رجوعلرنده الله تعالى مكه غنائمندن عوض خيبر غنائمنى انلره تخصيص بيورمشيدى) اول حديبيه دن تخلف ايدنلر مراد ايتديلر كه الله تعالانك اهل حديبيه يه اولان وعدينى تغيير ايده لر يا محمد سن انلره ديكه سز خيبره كيتمكده بزه تابع اوله مزسكز زيرا سز خيبر سفرينه حاضر لنمزدن مقدم الله تعالى خيبر غنيمتى حديبيه ده بولنلركه وعد ايتمشيدى اول تخلف ايدنلر مؤمنلره ديديلر كه الله تعالى بزى خيبره كيتمكدن منع ايتمشدر بلكه سز غنائمه شريك اولمزه حسد ايدرسز اويله دكل بلكه انلر دينى فهم ايتمزلر مخلصلردن آز كيمسه واردر كه انى فهم ايده

(١٦) قل للمخلفين من الاعراب ستدعون الى قوم اولى بأس شديد تقاتلونهم او يسلمون فان تطيعوا يؤتكم الله اجرا حسنا وان تتولوا كما توليتم من قبل يعذبكم عذابا اليما ❁ يا محمد حديبيه دن تخلف ايدن اعرابه ديكه سز برشدتلو جنكجى قومله قتاله دعوت اولنورسكز كه تا انلر اسلامه كلنجيه دك مقاتله اولنور زيرا انلردن جزيه قبول اولنمغله انلر مشركون

ياخود پيغمبر عليه السلامدن صكره مرتد اولنلردر) اكرسز اول جنكده خلوصله قتال ايدرسكز الله تعالى سزه دنياده غنيمت وآخرتده جنت ورر واكر بوندن مقدم حديبيه ده اعراض ايتديككز كبى اول جنكده دخى اعراض ايدرسكز الله تعالى سزى عذاب اليمله تعذيب ايدر * اشبو اعراض حقنده اولان وعيد وعذابى مسلمانلرك ضعيف وعجزه سى ايشتدكده بزم حالمز نيجه اولور ديديلريله بو آيت آيه نازل اولديكه

(١٧) لَيْسَ عَلَى الْأَعْمٰى حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْأَعْرَجِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْمَرِيضِ حَرَجٌ وَمَنْ يُطِعِ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَمَنْ يَتَوَلَّ يُعَذِّبْهُ عَذَابًا أَلِيمًا * (جهاددن تخلف ايتمكده) اعمى وطوپال ومريض اوزره وبال يوقدر كيمكه الله تعالايه ورسولنه اطاعت ايده الله تعالى انى اشجارى التندن نهرلر جريان ايدر جنتلره ادخال ايدر كيمكه الله تعالانك طاعتندن اعراض ايده انى عذاب اليمله تعذيب ايدر

(١٨) لَقَدْ رَضِيَ اللّٰهُ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ إِذْ يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا فِي قُلُوبِهِمْ فَأَنْزَلَ السَّكِينَةَ عَلَيْهِمْ وَأَثَابَهُمْ فَتْحًا قَرِيبًا * شول وقتكه حديبيه ده سمره اغاجى التنده سندن بيعت ايدن مؤمنلردن الله تعالى راضى اولدى انلرك قلبلرندكى صدق ووفايى بيلوب قلبلرينه اطمينان وسكون انزال ايتدى وحديبيه دن رجوعلرنده قريبا خيبرى فتحله مكافات ايتدى * مرويدركه بو بيعتده اولنلر بيك بشيوز يكرمى كمسنه ايديلر قريشله مقاتله ده قطعا يوز چورمامك اوزره عهد وپيمان ايتديلر پيغمبر عليه السلام مكه يه خراش بن اميه يى ايلچى كوندرديكه بن جنك ايده جك دكلم مجرد عمره وذبح قربان ايدوب كيده جكم بيوردى انلر خراشى مكه يه قوميوب جواب دخى ويرمديلر افندمز عليه السلام تكرار ذى النورين رضى الله تعالى عنه يى كوندردى انى مكه يه اخذله اليقودبلر صحابه بيننده عثمان رضى الله تعالى عنه قتل اولدى ديو شيوع بولمغله پيغمبرمز عليه السلام عثمان الله تعالانك ورسولنك حاجتنده دردبو برالنى برالى اوزره قويوب بو عثمانك بيعتيدر بيوردى

(١٩) وَمَغَانِمَ كَثِيرَةً يَأْخُذُونَهَا وَكَانَ اللّٰهُ عَزِيزًا حَكِيمًا * وفضل وكرمندن خيبرك عقار واموال كثيره سنى حديبيه اهلنه اخذ ايتديروب غنيمت وقسمت ايتدى الله عظيم الشان غالب وحكمتنده مراعى اولدى

(٢٠) وَعَدَكُمُ اللّٰهُ مَغَانِمَ كَثِيرَةً تَأْخُذُونَهَا فَعَجَّلَ لَكُمْ هٰذِهِ وَكَفَّ

أَيْدِيَ النَّاسِ عَنْكُمْ وَلِتَكُونَ آيَةً لِلْمُؤْمِنِينَ وَيَهْدِيَكُمْ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا * الله تعالى سزه بوكوندنصكره الى يوم القيام غنيمت كثيره وعد ايلديكه اخذ واغتنام ايدرسز عجله ايتدى سزه بو خيبر غنيمتنى وسزدن اهل خيبرك وخليفلرى بنواسد وبنوغطفانك اللرينى كف ايتدى تاكه انلرك كف يدى ومأخوذ غنيمت مؤمنلر ايچون (وعد الله وصدق رسول اللهه) بر علامت اوله وسزه صراط مستقيمى هدايت ايدر

(٢١) وَأُخْرٰى لَمْ تَقْدِرُوا عَلَيْهَا قَدْ أَحَاطَ اللّٰهُ بِهَا وَكَانَ اللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرًا * الله تعالى سزه دخى مملكتلر فتحنى وغنيمتلر اخذينى وعد ايتديكه هنوز سز اكا مالك دكاسز انى علم الهى احاطه ايتمشدر (انلر هوازن وفارس وروم وسائر اوله) الله تعالى كل شيئه قادردر

(٢٢) وَلَوْ قَاتَلَكُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوَلَّوُا الْأَدْبَارَ ثُمَّ لَا يَجِدُونَ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا * اكر مكه كفارى سزكله صلح ايتميوب حديبيه ده مقاتله ايده لردى منهزما يوز چويروب فرار ايدرلردى صكره انلرى حفظ ايدر بر اقارب وامداد ايدر بر مددكار بولمزلردى

(٢٣) سُنَّةَ اللّٰهِ الَّتِي قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلُ وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّةِ اللّٰهِ تَبْدِيلًا * يا محمد سندن مقدمكى انبيايى اعدالرى اوزرينه غالب ايتمك الله تعالانك سنت موعوده سيدر سن الله تعالانك سنتنده تبديل وتغيير بوله مزسين لا محاله اول اولور

(٢٤) وَهُوَ الَّذِي كَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ عَنْهُمْ بِبَطْنِ مَكَّةَ مِنْ بَعْدِ أَنْ أَظْفَرَكُمْ عَلَيْهِمْ وَكَانَ اللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا * اول الله تعالى بطن مكه ده (يعنى حديبيه ده) كفارك يدينى سزدن وسزك يديكزى كفاردن صلحله كف ايلدى سزى انلرك اوزرينه غالب ايتدكدنصكره الله تعالى سزك كفارله مقاتله وامر پيغمبر عليه السلامه اطاعتله عمللكزى كوروب مكافاتنى ايدر * ديئلديكه بونده واقع اولان غلبه اول حضرت پيغمبر عليه السلام حديبيه ده ايكن اهالئ مكه دن سكسان كمسنه چيقوب صباح نمازى وقتنده صحابه يه شبخون وقتل ايچون جبل تنعيمدن اينوب هجوم ايتديلر ياران رسول عليه السلام انلره غلبه ايدوب اخذ واسير ايلديلر پيغمبرمز عليه السلام انلرى آزاد ايلدى

(٢٥) هُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَالْهَدْيَ مَعْكُوفًا أَنْ يَبْلُغَ مَحِلَّهُ وَلَوْلَا رِجَالٌ مُؤْمِنُونَ وَنِسَاءٌ مُؤْمِنَاتٌ لَمْ تَعْلَمُوهُمْ أَنْ تَطَؤُهُمْ فَتُصِيبَكُمْ مِنْهُمْ مَعَرَّةٌ بِغَيْرِ عِلْمٍ لِيُدْخِلَ اللّٰهُ فِي رَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ

لَوْ تَزَيَّلُوا لَعَذَّبْنَا الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ❋ انلر شول كافرلردر كه سزی مسجد حرامه دخول وبيت شريفی طوافدن وقربانلريكزی محلنه ابلاغله ذبحدن منع ايتديلر اكر مكه ده رجال ونسادن كفارله مختلط سزك بيلديكز مؤمنلر اولميدی كه سز انلری بيلميوب هلاك ايتديككز ده سزه اندن تأسف وكدر اصابت ايدردی تاكه انلردن واهل مكه دن الله تعالى ديلديكنی رحمت وتوفيقيله دين اسلامه ادخال ايتمك ايچون سزك اليكزی انلردن كف ايتدی اكر انلر مشركلردن تفريق وتميز اولميدی بز اول كفاری دنياده قتل واسر وآخرتده عذاب اليمله عذاب ايدردك ❋ دينلديكه پيغمبرمز عليه السلام تمش قربان كوترمشيديكه محل نحر اولان منا ده ذبح ايده جك ايدی مشيت الهيه صلح وعودت اقتضا ايتمكله انلری حديبيه ده ذبح ايتدی بعضلر حديبيه نك بعضی حرمدندر ديديلر

(٢٦) إِذْ جَعَلَ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْحَمِيَّةَ حَمِيَّةَ الْجَاهِلِيَّةِ فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَأَلْزَمَهُمْ كَلِمَةَ التَّقْوَى وَكَانُوا أَحَقَّ بِهَا وَأَهْلَهَا وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ❋ ياد ايله شونيكه كفار مكه قلبلرنده جاهليت حميتی اولان تعصب وتكبر وغيرتی ابراز ايدوب (محمد عليه السلامی يارانلريله مكه يه دخولدن منع وصلحه رغبت ايتملريله صلحنامه تحريرنده دخی بسملهٔ شريفی ومحمد رسول الله لفظنی تسطيره راضی اولمديلر) الله تعالى رسولنك ومؤمنلرك قلبلرينه وقار وسكونت اعطا ايدوب كلمهٔ تقوی (اولان شهادت وبسمله وصلوله) ده ثبات ويرديكه اول مؤمنلر اول كلمه يه احق واهل ايديلر الله تعالى هر شيئك اهل وارباينی عليمدر ❋ روايت اولنديكه اهل مكه مكه يی كله جك سنه اوچكون تخليه ايدوب پيغمبر عليه السلام ومؤمنلر كلوب زيارت وطواف ايتمك وبو سنه كيرو مدينه يه رجوع ايتمك شرطيله صلحه طالب اولملريله پيغمبر عليه السلام اكا راضی اولدقده بو منوال اوزره عهدنامه استديلر پيغمبر عليه السلام علی رضی الله تعالى عنه يه (بسم الله الرحمن الرحيم) ياز ديدی انلر بزانی بيلمزز بلكه (باسمك اللهم) ياز ديديلر بعده افندمز عليه السلام اشبو رسول اللهك اهل مكه ايله صلحنامه سيدر ديو ياز بيوردی انلر بز سنك رسول الله ايدوككی اقرار ايتمش اولسيدك سنی مكه يه دخولدن منع ومخاصمه ايتمز ايدك بلكه بو محمد بن عبد اللهك اهل مكه ايله صلحنامه سيدر ديو ياز ديديلر افندمز عليه السلام استدكاری كبی ياز بيورديلر مؤمنلر قصد ايتديلركه بو تكليفلردن ابا ايله اوزرلرينه هجوم ايده لر

الله تعالى انلره وقار وسكونت انزال ايتدی

(٢٧) لَقَدْ صَدَقَ اللَّهُ رَسُولَهُ الرُّؤْيَا بِالْحَقِّ لَتَدْخُلُنَّ الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ إِنْ شَاءَ اللَّهُ آمِنِينَ مُحَلِّقِينَ رُءُوسَكُمْ وَمُقَصِّرِينَ لَا تَخَافُونَ فَعَلِمَ مَا لَمْ تَعْلَمُوا فَجَعَلَ مِنْ دُونِ ذَلِكَ فَتْحًا قَرِيبًا ❋ الله تعالى رسولنه كوستر ديكی رؤيا حق اولدوغنی تصديق ايتدی ای مؤمنلر (الله تعالانك اراد تيله صاغ قلانكز سنهٔ آتيه ده) البته مسجد حرامه كيررسكز خوف فكرز اولميوب امين اولديغكز حالده بعضكز باشكزی تراش وبعضكز صاچكزی قيرقار سز الله تعالى (انك تأخيرنده اولان حكمتندن) سزك بيلمديككزی بيلوب اندن مقدمجه سزه صلح حديبيه يی وفتح خيبری تقريب ايتدی (تاكه مؤمنلر بو تأخيرندن بر مقدار آرام ايده لر) ❋ دينلديكه اول رؤيانك تعبيرينی اصحاب اول سنه ايچون جزم ايتملريله عدم وقوعنه مبنی بعضلرنده بيتی طواف ايده مدك كوبا رؤيا ظهور ايتمدی ديملريله بو آيت كريمه نازل اولدی

(٢٨) هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا ❋ اول الله تعالادركه رسولنی هدايت وتوحيد ودين اسلامله كوندردی اول دين اسلام سائر جميع اديان حقك احكامنی نسخ وباطلك فسادينی اظهار ايلدی انك رسولی اولديغنه الله تعالانك بو شهادتی كافيدر

(٢٩) مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ تَرَاهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا سِيمَاهُمْ فِي وُجُوهِهِمْ مِنْ أَثَرِ السُّجُودِ ذَلِكَ مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرَاةِ وَمَثَلُهُمْ فِي الْإِنْجِيلِ كَزَرْعٍ أَخْرَجَ شَطْأَهُ فَآزَرَهُ فَاسْتَغْلَظَ فَاسْتَوَى عَلَى سُوقِهِ يُعْجِبُ الزُّرَّاعَ لِيَغِيظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا ❋ محمد الله تعالانك رسوليدر وانكله اولان مؤمنلر كفار اوزره شدتلو وغليظلر وبينلرنده بربرلريله مرحمتلو وشفقتلودر سن انلری راكعلر وساجدلر كوررسن انلر الله تعالانك فضل ورضاسنی طالبلردر انلرك سيما وعلامتلرندن يوزلرنده سجده اثرلری ظاهردر انلرك وصفلری توريتده وانجيلده مسطوردركه مثاللری براكيندركه ابتدا تيغ كبی برفلیز چيقارر صكره اول شاخ قوتلنور صكره قالكشوب ساق اوزره طوغريلوركه اكيجيلری انك قوت وحسن منظره سی تعجب ايتديرر (كذلك مؤمنلر ابتدای اسلامده ضعيف كوستروب كتدكجه قوت بولوب عالملری اعجاب ايدر) الله تعالى كفاری اغضاب ايچون بو تمثيلی بسط ايتدی الله تعالى مؤمن اولوب عمل صالح ايشليلره كناهلرينی مغفرت واجر عظيمكه جنت

وعد ایتدی * موضحده بو آیت کریمه جمیع اصحاب حقنده ایسه ده ایماء خاصه واردر که (والذین معه) صدیق رضی الله تعالی عنه مدحنده (اشداء علی الکفار) فاروق رضی الله تعالی عنه شاننده (رحماء بینهم) ذی النورین رضی الله تعالی عنه حقنده (تریهم رکعا سجدا) حیدر کرار مدحنده دیمش

— ٤٩ — (سورة الحجرات مدنية وهی ثمان عشر آیات)

بسم الله الرحمن الرحيم

(١) يا أيها الذين آمنوا لا تقدموا بين يدي الله ورسوله واتقوا الله إن الله سميع عليم * ای مؤمنلر الله تعالانك ورسولنك كلامندن مقدم وبشقه امر ونهیه دائر کلام سویلمیك یاخود کتاب وسنتك خلافنی سویلمیك یاخود الله تعالی ورسولنك کلامی سویلنورکن آخر کلام سویلمیك وقولا وفعلا حکمه تقدیمده الله تعالادن قورقك تحقیق الله ذو الجلال سزك اقوالکزی ایشیدیجی وافعالکزی بیلیجیدر

(٢) يا أيها الذين آمنوا لا ترفعوا أصواتكم فوق صوت النبي ولا تجهروا له بالقول كجهر بعضكم لبعض أن تحبط أعمالكم وأنتم لا تشعرون * ای مؤمنلر پیغمبر علیه السلامله تکلمکزده صوتکزی انك صوتی اوزره قالدرمیك وبربریکزله چاغره رق سویلشدیککز کبی انکله اول مثللو جهر ایتمیك وآکا اسم وکنیه سیله خطاب ایتمیك ایشلدیککز حسنه کز حبط اولور حال بو که سزلر اندن شعور کز اولمز * مرویدر که ثابت بن قیسك قولاغنده اغرلق اولمغله سویلرکن صوتی زیاده جه ایدی بو آیت کریمه نك نزولنی خبر الدقده مجلس نبوی یه کلمز اولدی اندمز علیه السلام انی حضورینه جلبله یا ثابت نیچون بزه کلمز اولدك بیوردقده یا رسول الله بن جهور الصوتم قورقارمکه عملم حبط اولوب اهل ناردن اولم دیدی پیغمبر علیه السلام حیات ومماتك خیرا اولمقلغی ایسترمیسن بیوردیلر ثابت الله تعالی ورسولنك مژده سنه راضیم عمرم اولدقجه صوتمی صونکك فوقنه رفع ایتمیم دیدی

(٣) إن الذين يغضون أصواتهم عند رسول الله أولئك الذين امتحن الله قلوبهم للتقوى لهم مغفرة وأجر عظيم * شونلر که ادبه رعایتله رسول الله عندنده صوتلرینی اشاغی ایندیررلر انلر اول کمسه لردر که الله تعالی قلبلرینی تقوا ایچون اختیار وخالص ایتمشدر انلر ایچون مغفرت ذنوب وآخرتده ثواب جزیل واردر

(٤) إن الذين ينادونك من وراء الحجرات أكثرهم لا يعقلون * یا محمد شونلر که حجره لریکك وراسندن سکا ندا ایدرلر انلرك اکثری نبوت احترامنی تعقل ایتمزلر

(٥) ولو أنهم صبروا حتى تخرج إليهم لكان خيرا لهم والله غفور رحيم * اکر انلر سنك خروجکه دك صبر ایدوب ندا ایتمیه لر دی انلر ایچون خیرلو ایدی الله تعالا بی ادبلکدن توبه ایدنه غفور واهل ادبه رحیمدر * دینلدیکه پیغمبر علیه السلام بنی العنبر قبیله سنه سریه کوندردی انلر سریه دن خبر الوب رجاللری فرار ایتدیلر نسالرینی اسیر ایدوب کتوردیلر بعده انلرك بعض رجاللری عیاللرینی اشترا ایچون کلدکلرنده وراء حجراتدن پیغمبر علیه السلامه ندا ایدوب او یورکن چیقاردیلر عیاللرینی استدکلرنده بنه انلردن برینه حواله ایدوب بو بابده سن حکم ایله بیوردی اولدخی عیاللرك نصفنی بیع ایله نصفنی باغشله دیدی اویله اولسون بیوردی اکر ندا ایتمیوب صبر ایتسه لر دی جمله سنی باغشلیوب انلره خیرلو اوله جق ایدی بو آیتك نزولنه سبب اولدر دینلدی

(٦) يا أيها الذين آمنوا إن جاءكم فاسق بنبإ فتبينوا أن تصيبوا قوما بجهالة فتصبحوا على ما فعلتم نادمين * ای مؤمنلر اکر بر فاسق سزه برخبرله کلورسه انی دقتلو تفحص ایدك عجله وجهالتله برقومه ضرر وقتل اصابت ایتدیروب صکره اول افعالکزه نادم اولورسز * روایت اولندیکه هجرتك طقوزنجی سنه سی پیغمبر علیه السلام ولید بن عقبه یی اخذ زکوة ایچون بنو المصطلق قبیله سنه کوندردی قبیلهٔ مذکوره اکا احتراما قرشو چیقدیلر مکر ولیدك مقدما انلرله ماجرا وبرودتی وار ایمش کندونك قتلنه کلورلر ظنیله عودت ایدوب پیغمبر علیه السلامه انلر مرتد اولمشلردیدی بناء علیه پیغمبر علیه السلام انلره غزا قصدینی ایتدکده بو آیت کریمه نازل اولوب صکره انلره خالد بن الولیدی دقتلو تفحص ایله اکر ارتدادلری واقع ایسه قتال ایله دیو برمقدار عسکرله کوندردی خالد انلره واردقده اخشام ویتسو اذانی ایشیدوب زکاتلرینی الوب کلدی ولیدك خطاسی ظاهر اولدی

(٧) واعلموا أن فيكم رسول الله لو يطيعكم في كثير من الأمر لعنتم ولكن الله حبب إليكم الإيمان وزينه في قلوبكم وكره إليكم الكفر والفسوق والعصيان أولئك هم الراشدون (٨) فضلا من الله ونعمة والله عليم حكيم * بیلك که الله تعالانك رسولی سزك بینکزده در

(اكا بيهوده كلام وخبرى عرض ايتميك) اكر اول امورك كثيرنده سزه تبعيت ايتسه البته سز محنت وهلاكه دوشرسز لكن الله تعالى سزه ايمانى دوست ايدوب قلبكزى انكله تزيين ايتدى وكفر وفسوق وعصيانى سزه مكروه ايلدى انلر تزيين ايمان وتنزيه كفرله راه حقى بولنلردر اول الله تعالادن فضل ورحمتدر الله تعالى خبرك صدق وكذبنه عليم وقوللرينك امورينى تحقيقده حكيمدر

(٩) وَاِنْ طَائِفَتَانِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ اقْتَتَلُوا فَاَصْلِحُوا بَيْنَهُمَا فَاِنْ بَغَتْ اِحْدٰيهُمَا عَلَى الْاُخْرٰى فَقَاتِلُوا الَّتِي تَبْغِي حَتّٰى تَفِيءَ اِلٰى اَمْرِ اللّٰهِ فَاِنْ فَاءَتْ فَاَصْلِحُوا بَيْنَهُمَا بِالْعَدْلِ وَاَقْسِطُوا اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ۞ اكر مؤمنلردن ايكى طائفه بربرليله قتال ايتسلر انلرك بيننى نصيحت وحكم اللهه دعوتله اصلاح ايدك اكر اول طائفه نك برى طائفهٔ اخرى اوزره تعدى ايدرسه اول تعدى ايدن طائفه يه قتال ايدك تا كه الله تعالانك امرينه رجوع ايده لر اكر اول باغى طائفه بغيدن رجوعله احكام شرعه منقاد اولورسه انلرك بيننى عدلله اصلاح ايدك وجميع اموركزده عدالت ايدك الله تعالى عدل ايدنلرى سور * بو آيت كريمه نك سبب نزولنده مفسرينك وافر روايتلرى اولمغله انجق بيضاويده زمان پيغمبر عليه السلامده اوس ايله خزرج بيننده نعل وخرما دالیله ايتدكلرى قتال خصوصنده نازل اولمشدر ديو مسطوردر .

(١٠) اِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ اِخْوَةٌ فَاَصْلِحُوا بَيْنَ اَخَوَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ۞ مؤمنلر بربرليله قرداشلردر ايكى قرداشكزك بيننى اصلاح ايدك الله تعالادن قورقوب حكمنه مخالف شقاق ايتمكز كه رحمت اولنه سز

(١١) يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا لَا يَسْخَرْ قَوْمٌ مِنْ قَوْمٍ عَسٰى اَنْ يَكُونُوا خَيْرًا مِنْهُمْ وَلَا نِسَاءٌ مِنْ نِسَاءٍ عَسٰى اَنْ يَكُنَّ خَيْرًا مِنْهُنَّ وَلَا تَلْمِزُوا اَنْفُسَكُمْ وَلَا تَنَابَزُوا بِالْاَلْقَابِ بِئْسَ الْاِسْمُ الْفُسُوقُ بَعْدَ الْاِيمَانِ وَمَنْ لَمْ يَتُبْ فَاُولٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ۞ اى مؤمنلر سزدن اولان مؤمن ومؤمنه بربرلرينى ذوقلمسونكه ممكن كه عند الله ذوقلنيلن ذوقلندن خيرلو اوله وكندو نفسكز كبى اولان دين قرداشكزه عيب اسناد ايتميك وبربركزى فسق لقبيله چاغرميك بركيمسه ايمانه دخولدنصكره اكا فسوق اسمى نه چركين اولور كيمكه بو مناهيدن توبه ايتمزسه اول ظالملردن اولور * مرويدركه زوجات طاهره دن صفيه بنت حيى پيغمبر عليه السلامه يا رسول الله زوجاتك بكا يهودى قزى يهوديه ديو تعييب ايده يورلر ديدى پيغمبر عليه السلام سن انلره بابام هرون عمم موسى وزوجم محمد رسول اللهدر دى

بيوردى بو آيت كريمه نك سبب نزولى بودر دينلدى * ياخود ابو مالك عبد الله بن السلمى يه غضبلنوب يا اعرابى ديدى اولدخى ابو مالكه يا يهودى ديدى افندمز عليه السلام خبر اولدقده توبه لرى ظهورينه دك ايكيسنى دخى نزد دولتلرينه دخولدن منع ايلدى سبب نزول آيه بودر دخى دينلدى

حزب ٢

(١٢) يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِنَ الظَّنِّ اِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ اِثْمٌ وَلَا تَجَسَّسُوا وَلَا يَغْتَبْ بَعْضُكُمْ بَعْضًا اَيُحِبُّ اَحَدُكُمْ اَنْ يَاْكُلَ لَحْمَ اَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ وَاتَّقُوا اللّٰهَ اِنَّ اللّٰهَ تَوَّابٌ رَحِيمٌ ۞ اى مؤمنلر ظنك چوغندن اجتناب ايدك زيرا ظنك بعضيسى كناهى موجب اولور واحوال مسلمينى تجسس ايتميك وبربركزى غيبت ايتميك يعنى غائبانه سنده ذم ايتميك سزدن بريكز ميت قرنداشنك لحمنى اكل ايتمكى سورمى بلكه تكليف اولنسه اكراه ايدردى (اشته دين قرنداشنى غيبت ميت قرنداشنك لحمنى اكل ايتمك كبيدر) الله تعالادن قورقوب غيبت ايتميك الله ذو الجلال غيبتدن توبه ايدنلرك توبه لرينى قبول ورحمت ايديجيدر * روايت اولنديكه پيغمبر عليه السلام سفره كيدركن ايكى متمول صحابه يه بر محتاج كمسنه ويررايديكه انلره خدمت ايده وقوناق محلنه مقدمجه واروب انلرك مالزمه لرينى آماده ايده برسفرده سلمان رضى الله تعالى عنه يى ايكى كمسنه يه ويروب سلمان مقدم منزله واردقده نوم غلبه سيله رفيقلرينه برشى تهيئه ايده ممش انلر سلمانى اكل ايده جك شى طلبيله اسامه رضى الله تعالى عنه يه كوندرديلر اسامه بنم عندمده يه جك برشى قالممشدر ديدى بعده انى صحابه دن برقاچ كيمسه يه دخى كوندرديلر هيچ برنده برشى بولنمغله سلمانه بزسنى صوطلو قيويه كوندرسك صوسز كلورسن ديديلر واسامه عندنده برشى وارميدر ديو تجسسه مشغول اولديلر اسامه يه بخل وسلمانه اهمال ظن واسناد ايتديلر وقتا كه حضور نبوى يه كلدكلرنده پيغمبر عليه السلام انلره ديديكه ديشلريكزك اراسنده كى بو قرمزى لحم ندر انلر يا رسول الله بو كون لحمدن برشى تناول ايتمدك ديديلر پيغمبر عليه السلام بلكه سلمان واسامه نك لحملرينى اكل ايتديكز ديدى بو آيت كريمه نك سبب نزولى بودر دينلدى

(١٣) يَا اَيُّهَا النَّاسُ اِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَاُنْثٰى وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا اِنَّ اَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللّٰهِ اَتْقٰيكُمْ اِنَّ اللّٰهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ۞ اى ناس بز سزى بر رجل وبر نسادن خلق ايتدك (يعنى آدم وحوادن قبيله دن فخر ونسبه طعن ايتمك وجهى ندر) وسزى شعوب وقبائل قيلدقكه بربريكزى

بیلوب فرق اولنه سز الله تعالی عندنده سزك كبار واكرمكز زیاده تقوا كزدر تحقیق الله عظیم الشان سزك اصل ونسب ورتبه كزده علیم واحوالكزه خبیردر * معلوم اوله كه شعب جمع عظیمدر كه جمله سی اندن تفریق اولنمشدر مثلا شعبدن قبیله اندن عمائر اندن بطون اندن افخاذ اندن فصیل اخذ اولنور كه خزیمه شعب و كنانه قبیله وقریش عماره وقصی بطن وهاشم فخذ وعباس فصیلدر ودینلدیكه شعوب بطون عجم وقبائل بطون عربدر * بو آیت كریمه نك سبب نزولنده دینلدیكه فتح مكه كونی بلال رضی الله تعالی عنه مأمورا بام بیت شریفده اذان اوقورکن نسبنه طعن وجهیله بری دیدیكه محمد علیه السلام بو قارغه دن غیری اذان اوقویه جق كمسنه بوله مدیمی بو كلامی رد ایله قبائل فخری نهی اولدی

(١٤) قالت الاعراب آمنا قل لم تؤمنوا ولكن قولوا اسلمنا ولما يدخل الايمان في قلوبكم وان تطيعوا الله ورسوله لا يلتكم من اعمالكم شيئا ان الله غفور رحيم * بنی اسددن برطائفه قحط سببیله مدینه یه كلوب یا رسول الله بز سائر عرب كبی یالكز كلیوب اهل وعیالمزله سكا كلوب) ایمان ایتدك دیو امتنان ایتدیلر امدی یا محمد سن انلره دیكه سزك لسانكزده اقرار واردر اما قلبكزده تصدیق یوقدر (بیهوده ایمان ایتدك دیمیك) ولكن قتل واسردن امنیت ایچون اسلامه یعنی انقیاده داخل اولدق دییك زیرا سزك قلبكزه ایمان داخل اولمشدر اكر الله تعالی یه ورسولنه خلوصله اطاعت ایدرسكز الله تعالی عملریكزك اجرندن برشی نقص ایتمز الله تعالی مطیعلرك كناهنی مغفرت وانلره فضلیله رحمت ایدیجیدر

(١٥) انما المؤمنون الذين آمنوا بالله ورسوله ثم لم يرتابوا وجاهدوا باموالهم وانفسهم في سبيل الله اولئك هم الصادقون * مؤمنلر انجق انلردركه الله تعالی ورسولنه اخلاصله ایمان ایتدیلر ووحدانیتنده شك ایتمدیلر ومالّلری ونفسلریله فی سبیل الله جهاد ایتدیلر اول مؤمن ومجاهدلر ایمان ادعاسنده صادقلردر

(١٦) قل اتعلمون الله بدينكم والله يعلم ما في السموات وما في الارض والله بكل شيء عليم * یا محمد انلره دیكه قلبكزده اولان دینی الله تعالی یه خبرمی ویرسز الله تعالی سموات وارضده اولان مخلوقاتك اسرارینی بیلور اول هرشیئی علیمدر اكا برشی خفی اولمز

(١٧) يمنون عليك ان اسلموا قل لا تمنوا على اسلامكم بل الله يمن

عليكم ان هديكم للايمان ان كنتم صادقين * انلر سكا اسلاملریله امتنان ایدرلر سن انلره دیكه بكا اسلامكزله منت ایتمیك بلكه الله تعالی سزه امتنان ایدركه (زعمكزجه) سزه ایمان ایچون یول كوستردی اكر ایمان ادعاسنده صادقلر ایسه كز

(١٨) ان الله يعلم غيب السموات والارض والله بصير بما تعملون * تحقیق الله عظیم الشان سموات وارضده اولان مغیباتی بیلور والله تعالی ظاهرده كی ایمانكزی وباطنده كی نفاقكزی وجمیع اطوار واعمالكزی بیلور وكوریجیدر

— ٥٠ — (سورهٔ ق مكية وهی خمس واربعون آية)

حزب ٤

بسم الله الرحمن الرحيم

(١) ق * اسم سوره یاقسم یاقدیر وقادر وقاهر وقابض وقدوس وقوی وقیوم اسملرینك مفتاحیدر یاخود كوه قاف اسمیدر دیو اقوال كثیره واردر والقرآن المجيد * قرآن حقیچونكه اول مجد وشرف صاحبیدر

(٢) بل عجبوا ان جاءهم منذر منهم فقال الكافرون هذا شيء عجيب * بلكه كافرلر كندو جنسلرندن انذار ایدیجی كلدیكنه تعجب ایدوب الله تعالینك محمد علیه السلامی رسالته اختیارینی برعجیب شیدر دیدیلر

(٣) ءاذا متنا وكنا ترابا ذلك رجع بعيد * بز میت وتراب اولدقمزدن صكره كیرو حیاته رجوع ایدرمیز بو رجوع عادت وامكاندن بعیددر

(٤) قد علمنا ما تنقص الارض منهم وعندنا كتاب حفيظ * (الله تعالی بیوررركه) انلرك مونتدنصكره زمین جسدلرندن نه نقصان ایدر بز بیلورز بزم عندمزده جمیع اشیایی حفظ ایدر بر كتاب واردر

(٥) بل كذبوا بالحق لما جاءهم فهم في امر مريج * بلكه انلره حق وجهله ثابت قرآن و پیغمبر كلدكده انلرانی تكذیب ایتدیلر انلر مختلط برامرده درلر (كه پیغمبر علیه السلام حقنده كیمی شاعر وساحر وقرآن شاننده كیمی سحر وافترادر دیدیلر)

(٦) افلم ينظروا الى السماء فوقهم كيف بنيناها وزيناها وما لها من فروج * كافرلر اوزرلرنده اولان سمایه نظر ایتمزلرمیكه قدرتمزله انی دركسزنجه بنا ایتدك وكواكبله تزیین ایتدك كه انده شقوق وعلت وخلل یوقدر

(٧) والارض مددناها والقينا فيها رواسي وانبتنا فيها من كل

زوج بهيج ❋ وارضى دوشه يوب وانده ثابت طاغلر القا ايتدك وانده نباتاتدن انواعنى بتوردك كه حسنلرى نظاره بهجت وسرور ويرر

(٨) تبصرة وذكرى لكل عبد منيب ❋ بواشيانك خلقى جميع عباد عبرتله نظر وتفكر ايدوب توحيد وطاعته رجوع ايتمسى ايچوندر

(٩) ونزلنا من السماء ماء مباركا فانبتنا به جنات وحب الحصيد ❋ وبز سمادن منفعتلو صو ايندروب انكله بوستانلرده اشجار واثمار وتارلالرده اكيلور بيچيلور بغداى وسائر حبوبات بتوردك

(١٠) والنخل باسقات لها طلع نضيد ❋ ودخى عظيم وبلند خرما اغاچلرى بتوردككه كثرت ميوه سيچون طمرجقلرى بربرى اوزره در

(١١) رزقا للعباد واحيينا به بلدة ميتا كذلك الخروج ❋ بومذكورلر عباده رزق اولوب انكله تعيش ايدهلر واول صو ايله قورييوب ميت اولمش بلدهلرى احيا ايتدك اول احيامز كبى قيامتده سزى قبرلركزدن چيقاريرز

(١٢) كذبت قبلهم قوم نوح واصحاب الرس وثمود (١٣) وعاد وفرعون واخوان لوط (١٤) واصحاب الايكة وقوم تبع كل كذب الرسل فحق وعيد ❋ مكه كفارندن مقدم قوم نوح واصحاب رس وقوم ثمود وعاد وفرعون وقومى وقوم سدوم واصحاب ايكه وقوم تبع بونلرك كليسى پيغمبرلرينى تكذيب ايتمرلريله انلره عذابم واجب اولدى

(١٥) افعيينا بالخلق الاول بل هم فى لبس من خلق جديد ❋ مقدم عالمى هيچ يوقدن خلق ايتمكده عاجزمى اولدق (كه اهون اولان خلق ثانى كه اعاده در لاشى ايكن اندن عاجز اوله لم انلر اولكى خلقمزى انكار ايتمزلر) بلكه بو لاشى اولان خلق واعادهده (وساوس شيطانيه سببيله) شك وشبهه ايدرلر

(١٦) ولقد خلقنا الانسان ونعلم ما توسوس به نفسه ونحن اقرب اليه من حبل الوريد ❋ انسانى بز خلق ايتدك انلرك قلبنه خطور ايدن وسوسه يى بيلورز زيرا بزم علممز انسانه قريب اولان شاه طمرندن اقربدر (كه انسانك اجزاسى بربرينه حجاب اولمق واردر بزم علممزه هيچ برشى حجاب اولمز) ❋ بو قربيت خصوصنده متأوله ومتصوفه الطف لطيف واطول ونظيف معانى درج ايتمشلردر مانحن فيه ووسعمزدن بيرون اولمغله اربابى اولان ذوات محللرينه نظرله صفوتياب اوله

(١٧) اذ يتلقى المتلقيان عن اليمين وعن الشمال قعيد ❋ (الله تعالانك

علمى انسانه هر قريبدن اقرب وكتب وضبطدن مستغنى ايكن) مجرد قوللرى كندولره موكل ايكى ملك كاتب اولديغنى بيلوب صاقنده وصولنده خير وشر اعمالنى تحريره تعيين بيورلمغله بو سببله معصيتدن احتراز ايتسونلر ايچوندر

(١٨) ما يلفظ من قول الا لديه رقيب عتيد ❋ انسان بر كلامى تلفظ ايدركن اول ايكى ملك خير وشره اكا مترقب وتحريرينه حاضردرلر ❋ لكن دينلديكه حسناتى يازن ملك سيئاتى يازن ملك اوزره ناظردر واول آدمدن حسنات صدورنده درعقب برينه اون تحرير ايدر سيئات ظهورنده اكا مأمور صولنده كى ملكه شايد توبه ايدر ديو يدى ساعت تأخير ايتديرر

(١٩) وجاءت سكرة الموت بالحق ذلك ما كنت منه تحيد ❋ اجل كلدكده امر حق ايله اكا موت بيهوشلغى كلور (اولوقت اكا ملكلر ديركه) ايشته نفرت ايدوب قاچديغك موت بودر

(٢٠) ونفخ فى الصور ذلك يوم الوعيد ❋ صورده ايكنجى بعث نفخه سى اولوب (قبردن خروجده ملكلر نامه) ايشته بو (سزى) قورقيديلن كوندر

(٢١) وجاءت كل نفس معها سائق وشهيد ❋ اولكونده هر نفسك بيله سنجه محشره سوريجى واعمالنه شهادت ايديجى ملكلر كلور

(٢٢) لقد كنت فى غفلة من هذا فكشفنا عنك غطاءك فبصرك اليوم حديد ❋ واول نفسه دينوركه سن دنياده بو كوندن غافل ايدك شمدى سنك كوزكدن پردهٔ غفلتى كشف ايتدك بوكون سنك كوزك كسكين اولوب جمله سنى كوردر بيلورسين

(٢٣) وقال قرينه هذا ما لدى عتيد ❋ انسانه موكل قرينى اولان ملك ديه كه انك اعمالى بنم عندمده مكتوب وحاضردر

(٢٤) القيا فى جهنم كل كفار عنيد ❋ الله تعالى سائق وشهيده بيوره كه جهنمه براغك هر كافرى كه كفرنده عناد ايدردى

(٢٥) مناع للخير معتد مريب ❋ خير اولان دين اسلام ايچون ناسى وزكاتدن مالنى منع وغيره تعدى وظلم ووحدانيت الهيده شك ايدردى

(٢٦) الذى جعل مع الله الها آخر فالقياه فى العذاب الشديد ❋ اولكه الله تعالايه اله آخر شريك ايدردى امدى ايكيكز انى جهنمده عذاب شديده براغك

(٢٧) قال قرينه ربنا ما اطغيته ولكن كان فى ضلال بعيد ❋

(اول حالنده شیطان بنی اضلال ایتدی دیو بهانه ایتمکله شیطان دیه که) یاربنا انی بن اضلال ایتمدم بنم اکا جبره قدرتم یوغیدی اول دور ودراز ضلالتده اولوب حق استماع ایتمز ایدی

(٢٨) قَالَ لَا تَخْتَصِمُوا لَدَيَّ وَقَدْ قَدَّمْتُ اِلَيْكُمْ بِالْوَعِيدِ ✵ الله تعالی کافر وشیطانه دیه که بنم عندمده مخاصمه ایتمیك که بن سزه کتاب وپیغمبرمله عاصیلره وعیدمی تقدیم ایلمشیدم

(٢٩) مَا يُبَدَّلُ الْقَوْلُ لَدَيَّ وَمَا اَنَا بِظَلَّامٍ لِلْعَبِيدِ ✵ بنم عندمده کلام ووعد ووعیدم تبدیل وتغییر اولمز وبن قوللرمه ظلم اید یجیلردن دکلم

(٣٠) يَوْمَ نَقُولُ لِجَهَنَّمَ هَلِ امْتَلَاْتِ وَتَقُولُ هَلْ مِنْ مَزِيدٍ ✵ شول کونده که بز جهنمه طولدکمی دیو سؤال ایده رز جهنم وسعتم وار یارب دخی زیاده ایدر میسین دیه

(٣١) وَاُزْلِفَتِ الْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِينَ غَيْرَ بَعِيدٍ ✵ وجنت متقیلره بعید اولمیوب دخوللرندن مقدم انلره تقرب ایده

(٣٢) هٰذَا مَا تُوعَدُونَ لِكُلِّ اَوَّابٍ حَفِيظٍ ✵ وانلره دینیله که اشته بو جنت هرکسنه که معصیتدن طاعته وشرکدن توحیده رجوع ونفسنی هواسندن محافظه ایله شرعه رعایت ایده انلرایچون وعد اولنمش جنتدر

(٣٣) مَنْ خَشِيَ الرَّحْمٰنَ بِالْغَيْبِ وَجَاءَ بِقَلْبٍ مُنِيبٍ ✵ کیمکه الله تعالادن خوف ایده رك تنهاده خلوص قلبله طاعت ایده وطاعتنی حقه متوجه وخضوع درون ایله ایده

(٣٤) اُدْخُلُوهَا بِسَلَامٍ ذٰلِكَ يَوْمُ الْخُلُودِ ✵ اول کمسنه یه دینیله که الله تعالی وملکلرك سلامیله وامن وسلامتله جنته کیرك اشته بو کیرمکز سزه دائم اولوب اندن خروج یوقدر

(٣٥) لَهُمْ مَا يَشَاؤُنَ فِيهَا وَلَدَيْنَا مَزِيدٌ ✵ انلر ایچون اول جنتده استدکلری واردر ومع هذا عندمزده انلره خاطرلرینه خطور ایتمدك زیاده نعمت واردر * اول رؤیت جمال باکمالدر دینلدی

(٣٦) وَكَمْ اَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْنٍ هُمْ اَشَدُّ مِنْهُمْ بَطْشًا فَنَقَّبُوا فِي الْبِلَادِ هَلْ مِنْ مَحِيصٍ ✵ اهل مکه دن مقدم بز چوق قرنلر هلاك ایتدککه انلر اهل مکه دن قوت جهتیله چوق شدید ایدیلر انلر بلده لری طولاشوب تجارت ومال فراوان جمع ایتدیلر انلره حکم قضا نازل اولدقده هیچ برقاچوب

صغنه جق مکان بولدیلرمی

(٣٧) اِنَّ فِي ذٰلِكَ لَذِكْرٰى لِمَنْ كَانَ لَهُ قَلْبٌ اَوْ اَلْقَى السَّمْعَ وَهُوَ شَهِيدٌ ✵ تحقیق بو سوره ده اولان حقایقی تفکره قلبی ووقت استماعده انده مذکور مواعظی دقتله دیکلمکه قولغی اولان کیمسه ایچون پند ونصیحت واردر خصوصا حاضر اولوب دیکلرکن معانیسنی فهم ایده

(٣٨) وَلَقَدْ خَلَقْنَا السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ اَيَّامٍ وَمَا مَسَّنَا مِنْ لُغُوبٍ ✵ سموات وارضی وبینلرنده اولنی بز التی کونده خلق ایتدك حال بوکه اندن بزه رنج وتعب اصابت ایتمدی * بو آیت کریمه یهودك قولنی رد درکه انلر سبت کونی عرشه استلقا ایله راحت ایتدی دیدیلر

(٣٩) فَاصْبِرْ عَلٰى مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ الْغُرُوبِ (٤٠) وَمِنَ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَاَدْبَارَ السُّجُودِ ✵ یا محمد مشرکلرك (یعنی انکارلرینه ویهودیلرك حقکده ساحر وشاعر کبی) یاوه کولقلرینه صبر ایله وربك جل شانه یی تقدیس وتحمید له نماز قیل شمسك طلوعندن مقدم (صباح نمازینی) وغروبندن مقدم (ظهر وعصر نمازلرینی) وکیجه نك بعضنده (اخشام ویا تسو نمازلرینی) وصلوة مفروضه دنصکره (وتری) یاخود نوافلدن مغربدن صکره (اوابینی یاتهجدی) دخی قیل

(٤١) وَاسْتَمِعْ يَوْمَ يُنَادِ الْمُنَادِ مِنْ مَكَانٍ قَرِيبٍ ✵ ومکان قریبدن منادینك ندا ایتدیکی کونه القاء سمع ایت * دینلدیکه مکان قریب صخرهٔ بیت المقدسدر که ارضك هر محلندن سمایه اون سکز میل قریبدر اسرافیل علیه السلام بالای صخره دن ای پارچه لنمش کموکلر ومحو اولمش لحملر وپریشان اولمش قیللر جمع اولوب قضا وجزایه کلك دیو ندا ایده

(٤٢) يَوْمَ يَسْمَعُونَ الصَّيْحَةَ بِالْحَقِّ ذٰلِكَ يَوْمُ الْخُرُوجِ ✵ اولکون (که نفخهٔ ثانیه ده) حق اولان صیحه (یعنی) ایشیدیلور ایشته اولکون قبرلردن اخراج اوله جق کوندر

(٤٣) اِنَّا نَحْنُ نُحْيِي وَنُمِيتُ وَاِلَيْنَا الْمَصِيرُ ✵ بز دنیاده ناسی نطفه دن احیا واجلیله اماته ایده رز آخرتده جزا ایچون مرجعلری طرفزه در

(٤٤) يَوْمَ تَشَقَّقُ الْاَرْضُ عَنْهُمْ سِرَاعًا ذٰلِكَ حَشْرٌ عَلَيْنَا يَسِيرٌ ✵ اولکونده یریاریلوب ناس قبرلرندن سرعتله چیقارلر بونلرك بعث وحشرلری بزه آساندر

(٤٥) نَحْنُ اَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ وَمَا اَنْتَ عَلَيْهِمْ بِجَبَّارٍ فَذَكِّرْ بِالْقُرْاٰنِ

مَنْ يَخَافُ وَعِيدِ ❋ يا محمد كفار مكه نك سنى تكذيبده ديدكلرينى بز بيلورز سن انلره جبرايديجى دكلسن (انجق اسلامه دعوت ايدرسن) بنم وعيدمدن قورقانلره قرآنله پند و نصيحت ايت

— ٥١ — (سورة الذاريات مكية وهى ستون آية)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

﴿١﴾ وَالذَّارِيَاتِ ذَرْوًا ﴿٢﴾ فَالْحَامِلَاتِ وِقْرًا ﴿٣﴾ فَالْجَارِيَاتِ يُسْرًا ﴿٤﴾ فَالْمُقَسِّمَاتِ اَمْرًا ﴿٥﴾ اِنَّمَا تُوعَدُونَ لَصَادِقٌ ﴿٦﴾ وَاِنَّ الدِّينَ لَوَاقِعٌ ❋ شول روزكارلر حقيچونكه توز وصمانلرى صاورير وسحابلريا ملكلر حقيچونكه باركران باراني يوكلنيجيدرلر ودرياده سهولتله اقيجيلر حقيچون واعطار وارزاق وسائر امورى تقسيم ايديجى ملائكه حقيچون تحقيق سزك ثواب وعقابله وعد اولنديغكز صادق وحساب وجزا البته واقعدر

﴿٧﴾ وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْحُبُكِ ﴿٨﴾ اِنَّكُمْ لَفِى قَوْلٍ مُخْتَلِفٍ ❋ مدار وطريقلرنده سيرايدن كواكب صاحبى سما حقيچون اى اهل مكه تحقيق سز (پيغمبره كاه ساحر وشاعر كاه كاهن ومجنون وقرآنه كاه سحر وشعر كاه افترا واساطير الاولين ديو) قولكزده مختلفسز

﴿٩﴾ يُؤْفَكُ عَنْهُ مَنْ اُفِكَ ❋ كيمكه قضا وقدرده هدايتدن صرف اولنمش ايسه اول كيمسه پيغمبر عليه السلام وقرآندن صرف اولنور

﴿١٠﴾ قُتِلَ الْخَرَّاصُونَ ﴿١١﴾ اَلَّذِينَ هُمْ فِى غَمْرَةٍ سَاهُونَ ❋ اول قوللرى مختلف كاذبلره لعنت اولسونكه انلر جهالتده ايمان وطاعتدن غافللردر

﴿١٢﴾ يَسْئَلُونَ اَيَّانَ يَوْمُ الدِّينِ ❋ انلر يوم جزا زمان واقع اولور ديو (استهزا يوزندن) سؤال ايدرلر

﴿١٣﴾ يَوْمَ هُمْ عَلَى النَّارِ يُفْتَنُونَ ﴿١٤﴾ ذُوقُوا فِتْنَتَكُمْ هٰذَا الَّذِى كُنْتُمْ بِهِ تَسْتَعْجِلُونَ ❋ يوم جزا اولدركه انلر نارده احراق اولنوركن انلره دينوركه عذابكزى دادك ايشته بو اولدركه سزانى استهزاء سؤال وعجله ايدردكز

﴿١٥﴾ اِنَّ الْمُتَّقِينَ فِى جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿١٦﴾ آخِذِينَ مَا آتٰيهُمْ رَبُّهُمْ اِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذٰلِكَ مُحْسِنِينَ ❋ متقيلر آخرتده بوستان وپيكارلرده ربلرى عزشانه نك انلره فضلندن اعطا ايتديكى انعامى اخذ وقبول ايديجيلردركه انلر مقدما دنياده اعمال حسنه ده اولديلردى

﴿١٧﴾ كَانُوا قَلِيلًا مِنَ اللَّيْلِ مَا يَهْجَعُونَ ﴿١٨﴾ وَبِالْاَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ ❋ انلرك كيجه لرده اويقولرى آز اولوب اكثرى عبادات وطاعاته مشغوللر ايدى وسحرلرده يعنى على الصباح بو عبادت وطاعتده ايكن ينه بتون كيجه (كناه ايشلمشلر كبى) استغفار ايدرلردى

﴿١٩﴾ وَفِى اَمْوَالِهِمْ حَقٌّ لِلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ ❋ وانلرك ماللرنده سائللرك وسائل اولميوب غنا كوسترن فقرانك نصيب وقسمتلرى واريدى

﴿٢٠﴾ وَفِى الْاَرْضِ آيَاتٌ لِلْمُوقِنِينَ ❋ ايمانلرنده يقينلرى اولنلر ايچون يريوزنده (موجود بحار وانهار وجبال واشجار ومعادن ونباتات وحيواناتك هر برينك خواص ومنافعنده) الله تعالانك قدرت ووحدانيتنه دلائل وعلامات واردر

﴿٢١﴾ وَفِى اَنْفُسِكُمْ اَفَلَا تُبْصِرُونَ ❋ وكذلك كندو نفسكزده (هيئات حسنه وتركيبات عجيبه وافعال غريبه وصنايع مختلفه وكمالات متنوعه بولورسكز) كه جمله صانعك صنعنه وقدرت ووحدانيتنه دلالت وعبرتدر آيا امعان واعتبار نظريله تيقن ايتمزميسكز

﴿٢٢﴾ وَفِى السَّمَاءِ رِزْقُكُمْ وَمَا تُوعَدُونَ ❋ اسباب رزقكز اولان يغمور ووعد اولنديغكز ثواب سماده دركه جنتدر* دينلديكه جنت يدنجى كوكده سدرة المنتهى عندنده در

﴿٢٣﴾ فَوَرَبِّ السَّمَاءِ وَالْاَرْضِ اِنَّهُ لَحَقٌّ مِثْلَ مَا اَنَّكُمْ تَنْطِقُونَ ❋ سما وارضك ربى عزشانه حقيچون مذكور ايات ورزق ووعد حقدر شونك كبيكه سز سويلديككز كلامى سويلين كنديكز اولديغنه شبهه ايتمديككز مثللو بو موعودده دخى شك يوقدر

﴿٢٤﴾ هَلْ اَتٰيكَ حَدِيثُ ضَيْفِ اِبْرَاهِيمَ الْمُكْرَمِينَ ❋ يا محمد ابراهيم عليه السلامك خدمتيله اكرام اولنن مسافرلرينك كلام وخبرى سكا كلديمى * انلر اون ايكى ملك ياخود جبرائيل وميكائيل واسرافيل عليهم السلام اوچى ايديلر

﴿٢٥﴾ اِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا سَلَامًا قَالَ سَلَامٌ قَوْمٌ مُنْكَرُونَ ❋ اول مسافرلر ابراهيم عليه السلامه داخل اولدقلرنده سلام ويرديلر ابراهيم عليه السلام رد سلام ايدوب كندى كندينه بونلر بيلمديكم تبديل كيمسه لردر ديدى

﴿٢٦﴾ فَرَاغَ اِلٰى اَهْلِهِ فَجَاءَ بِعِجْلٍ سَمِينٍ ❋ ابراهيم عليه السلام ضيفلرندن خبرسز اهلنه كيدوب برسموز بوزاغو برياني‌له كلدى

﴿٢٧﴾ فَقَرَّبَهُ اِلَيْهِمْ قَالَ اَلَا تَاْكُلُونَ ❋ اول بريانى اوكلرينه

قويدقده انلراندن اكل ايتديلر ابراهيم عليه السلام اكل ايتمزميسكز ديدى

(٢٨) فَاَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً قَالُوا لَاتَخَفْ وَبَشَّرُوهُ بِغُلَامٍ عَلِيمٍ ❋ انلرك اكلدن اعراضنى كوردكده قلبنه خوف كلديكه بلكه دشمن اوله لر (زيرا دشمنلق داعيه سنده اولنلرخانه صاحبنك طعامنى اكل ايتمك عادتلريدى) ملكلر انك خوفنى فهم ايدوب قورقه ديديلر وانى بلوغنده علمده كامل اوله جق اسحق نام براوغل ايله تبشير ايتديلر ❋ بعده جبريل عليه السلام پريانى قناديله مسح ايتمكله فى الحال حيات بولوب اناسنك يانه كتدى

(٢٩) فَاَقْبَلَتِ امْرَاَتُهُ فِي صَرَّةٍ فَصَكَّتْ وَجْهَهَا وَقَالَتْ عَجُوزٌ عَقِيمٌ ❋ ابراهيم عليه السلامك زوجه سى (ساره) بواوغل تبشيرينى ايشتدكده واويلا ايله قالقوب (عادت زنان اوزره تعجبدن) اللريله يوزنه ضرب ايده رك اوطه سنه توجهله بن قصير اختياره ايكن طوغرر ميم ديدى

(٣٠) قَالُوا كَذٰلِكِ قَالَ رَبُّكِ اِنَّهُ هُوَ الْحَكِيمُ الْعَلِيمُ ❋ ملكلر ديديلركه بشارت ديديكمز كبيدركه ربك تعالى بيورمشدر اول حكيم وعليم هرشيئه قادردر

(٣١) قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ اَيُّهَا الْمُرْسَلُونَ ❋ ابراهيم عليه السلام انلره اى مرسللر امر عظيمكز ندر ديدى

(٣٢) قَالُوا اِنَّا اُرْسِلْنَا اِلٰى قَوْمٍ مُجْرِمِينَ ❋ انلر برقوم مجرمينك هلاكنه كوندرلدك ديديلر (كه قوم لوطدر)

(٣٣) لِنُرْسِلَ عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِنْ طِينٍ (٣٤) مُسَوَّمَةً عِنْدَ رَبِّكَ لِلْمُسْرِفِينَ ❋ تاكه بز انلرك اوزرينه چاموردن آتشده پشمش طاشلر ارسال ايده جكز ربك جل شانه عندنده اول حدى تجاوز ايدن مجرملر ايچون هر برطاشده هلاكى مقدر شخصك اسمى نقش اولنمشدر (كه اول شهرده بولنميوب سائر محلده اولنلره دخى اصابت ايده جكدر)

(٣٥) فَاَخْرَجْنَا مَنْ كَانَ فِيهَا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ❋ مؤمنلردن اول مؤتفكه قريه لرنده اولنلرى چيقاره جغز

(٣٦) فَمَا وَجَدْنَا فِيهَا غَيْرَ بَيْتٍ مِنَ الْمُسْلِمِينَ ❋ بز اول قريه ده برخانه دن غيرى مسلمانلردن بوله ميز (كه انلر لوط عليه السلامك اهل بيتى اون اوچ كيمسه ايدى)

(٣٧) وَتَرَكْنَا فِيهَا اٰيَةً لِلَّذِينَ يَخَافُونَ الْعَذَابَ الْاَلِيمَ ❋ واول شهرلرده عذابدن برعلامت ترك ايتدككه (اول شهرلرك التى اوستنه دونمسى وسياه صو

جزء ٢٧

چيقمه سيدر) اول علامت عذاب اليمدن قورقان كمسنه لر ايچون عبرتدر

(٣٨) وَفِي مُوسٰى اِذْ اَرْسَلْنَاهُ اِلٰى فِرْعَوْنَ بِسُلْطَانٍ مُبِينٍ ❋ وموسى عليه السلامك شان وخبرنده كذلك آيت وعبرت ترك ايتدككه بز انى فرعونه (عصا ويد بيضا كبى) حجت ظاهره ايله كوندردك

(٣٩) فَتَوَلّٰى بِرُكْنِهِ وَقَالَ سَاحِرٌ اَوْ مَجْنُونٌ ❋ فرعون جميع قوتيله ايماندن اعراض ايدوب موسى ساحر يا مجنوندر ديدى

(٤٠) فَاَخَذْنَاهُ وَجُنُودَهُ فَنَبَذْنَاهُمْ فِي الْيَمِّ وَهُوَ مُلِيمٌ ❋ بز فرعون وعسكرينى غضبمزله اخذ ايدوب دريايه غرق ايتدك حال بوكه فرعون كندويه نيچون ايمان ايتمدم ديواوم وطعن ايتدى

(٤١) وَفِي عَادٍ اِذْ اَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الرِّيحَ الْعَقِيمَ ❋ وعاد قومنى هلاكمزده دخى آيت وعبرت براقدقكه انلرك اوزرينه خير وبركتسز هلاك روزكارى ارسال ايتدك

(٤٢) مَا تَذَرُ مِنْ شَيْءٍ اَتَتْ عَلَيْهِ اِلَّا جَعَلَتْهُ كَالرَّمِيمِ ❋ اول ريح مال ونفسدن اوغره دغى شيئى ترك ايتمدى انجق اوفانمش اوتلوق يا كمرك كبى محو ايتدى

(٤٣) وَفِي ثَمُودَ اِذْ قِيلَ لَهُمْ تَمَتَّعُوا حَتّٰى حِينٍ ❋ وقوم ثمود قصه سنده دخى علامت وعبرت براقدقكه عقر ناقه دنصكره عذاب وقتى كلنجيه دك (اوچ كون) انلر ايچون كچنمكلك دينلدى

(٤٤) فَعَتَوْا عَنْ اَمْرِ رَبِّهِمْ فَاَخَذَتْهُمُ الصَّاعِقَةُ وَهُمْ يَنْظُرُونَ ❋ انلر ايسه ربلرينك امرينه امتثالدن روكردان اولوب تدارك حاله مشغول اولمديلر (اوچ كوندنصكره) انلر منتظرلر ايكن صاعقه عذابى انلرى اخذ ايتدى

(٤٥) فَمَا اسْتَطَاعُوا مِنْ قِيَامٍ وَمَا كَانُوا مُنْتَصِرِينَ ❋ اول عذابك نزولنده حركته وكسنه دن ياردم طلبنه دخى قادر اولميوب هلاك اولديلر

(٤٦) وَقَوْمَ نُوحٍ مِنْ قَبْلُ اِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ ❋ بوعاد وثمود قومندن مقدم نوح قومنى اهلاك ايتدككه انلر كفر وعصيانده حدى تجاوز ايدنلردن ايدى

(٤٧) وَالسَّمَاءَ بَنَيْنَاهَا بِاَيْدٍ وَاِنَّا لَمُوسِعُونَ ❋ بز سمايى قدرت وقوتمزله بنا ايتدك قادرزكه انلرك بيننده اولان مخلوقاتمزك رزقنى توسيع ايده رز

(٤٨) وَالْاَرْضَ فَرَشْنَاهَا فَنِعْمَ الْمَاهِدُونَ ❋ وزمينى دوشه دك نه كوزل بسط ايدنجيز

(٤٩) وَمِنْ كُلِّ شَيْءٍ خَلَقْنَا زَوْجَيْنِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ❊ هر شيدن جفت جفت خلق ايتدك (ذكر وانثى ونور وظلمت وانس وجن وشتا وصيف كبيكه) شايد تذكر ايدوب وحدانيت وفردانيت الحق واجب الذاته منحصر ايدوكنى بيله سيز

(٥٠) فَفِرُّوا إِلَى اللّٰهِ إِنِّي لَكُمْ مِنْهُ نَذِيرٌ مُبِينٌ ❊ كفر ومعصيتى تركله الله تعالانك توحيد وطاعتنه قاچك بن سزى اول شرك وعصيانه آماده اولان عذابدن آنك ايچون الله انذار ايده رم

(٥١) وَلَا تَجْعَلُوا مَعَ اللّٰهِ إِلٰهًا آخَرَ إِنِّي لَكُمْ مِنْهُ نَذِيرٌ مُبِينٌ ❊ الله تعالايه غير معبود اشراك ايتمك بن سزى غيرك عبادتندن ايجاب ايدن آفات وعقابله تحذير ايده رم

(٥٢) كَذٰلِكَ مَا أَتَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا قَالُوا سَاحِرٌ أَوْ مَجْنُونٌ ❊ يا محمد سنك قومك سكا سحر وجنون نسبت ايتدكارى كبى اول كچن امتلره كلن رسوللرينى انلر دخى تكذيب ايدوب ساحر ومجنون ديرلر دى

(٥٣) أَتَوَاصَوْا بِهِ بَلْ هُمْ قَوْمٌ طَاغُونَ ❊ آيا اولكيلر صكره كيلره وصيتمى ايتديلركه برقول اوزره اتفاق ايتديلر ارالرنده مدت وافره اولمغله او يله دكلدر بلكه جملهسى طغيانده مشتركلردر

(٥٤) فَتَوَلَّ عَنْهُمْ فَمَا أَنْتَ بِمَلُومٍ ❊ سن انلرله مجادلهدن اعراض ايت سن دعوت وتبليغده سعيكى بذل ايتدكدنصكره انلردن اعراضكله لوم اولنمزسن

(٥٥) وَذَكِّرْ فَإِنَّ الذِّكْرَىٰ تَنْفَعُ الْمُؤْمِنِينَ ❊ كافرلرك عنادى سببيله وعظى ترك ايتمه بند ونصيحت ايله كه اول مؤمنلره نفع ايدر

(٥٦) وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ❊ بن جن وانسى خلق ايتدمكه انجق بكا عبادت ايدوب بنى بيلهلر وخالقيتم ووحدانيتم انلرله معلوم اوله

(٥٧) مَا أُرِيدُ مِنْهُمْ مِنْ رِزْقٍ وَمَا أُرِيدُ أَنْ يُطْعِمُونِ ❊ بن انلرى خلق ايتمكدن مرادم رزق وطعام تحصيلنه قوللنمق دكلدر (يعنى كندولرينى ومخلوقاتمدن سائرينى ارزاق واطعام ايتملرى طلب اولنمز جملهنك رزق وطعامى بندندر ارزاق واطعام انجق بنم صفتمدندر)

(٥٨) إِنَّ اللّٰهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ ❊ مخلوقاته رزق ويريجى يالكز الله تعالادر قوت وقدرتنده متيندر

(٥٩) فَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذَنُوبًا مِثْلَ ذَنُوبِ أَصْحَابِهِمْ فَلَا يَسْتَعْجِلُونِ ❊

شرك وعصيانله نفسلرينه ظلم ايدنلر ايچون مقدم هلاك اولان يارانلرينه اولان عذاب مثللو عذاب وار در عجله ايتمسونلر

(٦٠) فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ يَوْمِهِمُ الَّذِي يُوعَدُونَ ❊ انلركه كافر اولديلر واى اولكو نلرندنكه انلره عذاب وعد اولنمشيدى اول دنياده استيصال ياقيامتده عذابدر

— ٥٢ — (سورة الطور مكية وهى ثمان واربعون آية)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

وَالطُّورِ (١) وَكِتَابٍ مَسْطُورٍ (٢) فِي رَقٍّ مَنْشُورٍ (٣) وَالْبَيْتِ الْمَعْمُورِ (٤) وَالسَّقْفِ الْمَرْفُوعِ (٥) وَالْبَحْرِ الْمَسْجُورِ (٦) إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ لَوَاقِعٌ (٧) مَا لَهُ مِنْ دَافِعٍ (٨) ❊ طورسينا حقيچون وصحيفهيه يازيلوب نشر اولنمش قرآن حقيچون وحجاج ومجاورينله معمور بيت مكرم حقيچون وعرش وسما حقيچون وطاشقون بحر محيط حقيچون ربك جل شانهنك عذابى البته واقعدر وانى هيچ دفع ايديجى يوقدر

يَوْمَ تَمُورُ السَّمَاءُ مَوْرًا (٩) وَتَسِيرُ الْجِبَالُ سَيْرًا (١٠) ❊ شول كونده كه آسمان بر دكرمن كبى دونه (كه اهاليسى خوفلرندن مضطرب اولوب قاريشه) وطاغلر هواده كزوب هبا اوله

(١١) فَوَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ❊ اولكونده شدت عذاب رسوللرينى تكذيب ايدنلر ايچوندر

(١٢) الَّذِينَ هُمْ فِي خَوْضٍ يَلْعَبُونَ ❊ كه انلر رسوللرى اقوال باطله ايله استهزا ايدرلردى

(١٣) يَوْمَ يُدَعُّونَ إِلَىٰ نَارِ جَهَنَّمَ دَعًّا هٰذِهِ النَّارُ الَّتِي كُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُونَ ❊ اولكونده انلرك اللرى بيونلرينه ونا صيهلرى اياقلرينه باغلو عنفله جهنمه سوق اولنوب انلره دينور كه ايشته بو اول نادر كه سزانى دنياده تكذيب ايدر ديكز

(١٤) أَفَسِحْرٌ هٰذَا أَمْ أَنْتُمْ لَا تُبْصِرُونَ ❊ بوكور ديككز عذاب سحرميدر ياخود سز انى كورمزميسز چونكه دنياده وحيه سحر وعذابه كذب ديرديكز

(١٥) اِصْلَوْهَا فَاصْبِرُوا أَوْ لَا تَصْبِرُوا سَوَاءٌ عَلَيْكُمْ إِنَّمَا تُجْزَوْنَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ❊ سز اول ناره كيرك كرك اول عذابه صبر ايدك كرك صبر ايتميوب فرياد ايدك كه مساويدر انده مؤبدسكز اول دنياده ايشلديككز شرك وتكذيبك جزاسيدر

(١٦) ان المتقين في جنات ونعيم ❁ تحقيق متقيلر جنتلرده ونعمتلرده در

(١٧) فاكهين بما آتيهم ربهم ووقيهم ربهم عذاب الجحيم ❁ انلر ربلرينك اعطا ايتديكى نعم جاودانيدن مسرور ومتلذذ درلر وانلرى ربلرى نار جهنمدن حفظ ايدوب انلردن خوفى دفع ايدر

(١٨) كلوا واشربوا هنيئا بما كنتم تعملون ❁ انلره دينور كه جنتك طعام وشرابندن اكل وشرب ايدك عافيت اولسون ايشته بو سزك دنياده ايشلديككز عمل صالحه سببيله در

(١٩) متكئين على سرر مصفوفة وزوجناهم بحور عين ❁ انلر صف اولمش سريرلر اوزره اوتوررلر وانلرى حور عين ايله جفت ايده رز

(٢٠) والذين آمنوا واتبعتهم ذريتهم بايمان الحقنا بهم ذريتهم وما التناهم من عملهم من شيء كل امرئ بما كسب رهين ❁ شونلر كه دنياده مؤمنلر اولوب اولادلرى دخى ايمانده اكا تابع اولديلر بز اول اولادلرينى جنته دخولده اول مؤمنلره الحاق ايده رز وبو الحاقله بابالرينك اعمالندن برشى نقص ايتمزز هركسنه كسبيله مرهوندر (اكر عملى صالح ايسه رهندن قورتيلوب جنته كيدر اكر عملى شرك وكفر ايسه كندوبى رهندن قورتره مز ناره كيدر)

(٢١) وامددناهم بفاكهة ولحم مما يشتهون ❁ اول متقيلره آرزو ايتدكلرى ميوه ولحمى زياده سيله ويررز

(٢٢) يتنازعون فيها كاسا لا لغو فيها ولا تأثيم ❁ جنتده انلر بربرلرينه خمرله طولو كاسه لر ويررلر انده لغو كلام ومخاصمه وكناه ايجاب ايدر فعل صدورى اولمز

(٢٣) ويطوف عليهم غلمان لهم كانهم لؤلؤ مكنون ❁ اول متقيلره خدمت ايچون دست مس ايتمش كويا صدفده بسلنمش اينجولر كبى غلمانلر طواف ايدرلر ✱ پيغمبر عليه السلامدن سؤال اولنمشكه خادملر بويله اولنجه مخدوملر نيجه اولور افندمز بيورمشلر كه اول غلاملر كواكب فرض اولنسه مخدوم متقيلر قمر فرض اولنور بربرلرينه فضلرى بورتبه در

(٢٤) واقبل بعضهم على بعض يتساءلون ❁ وبربرلرينه اقبال ايدوب دنياده كى احوال واعماللرندن سؤال ايده لر

نصف

(٢٥) قالوا انا كنا قبل في اهلنا مشفقين ❁ مقدم بز دنياده اهلمز بيننده ايكن آخرتده الله تعالينك عذابندن خوف ايدر ايدك ديه لر

(٢٦) فمن الله علينا ووقينا عذاب السموم ❁ الله تعالى بزم اوزرمزه توفيقيله منت ومرحمت ايدوب سموم كبى مسامه نافذ عذابدن بزى حفظ ووقايه ايلدى

(٢٧) انا كنا من قبل ندعوه انه هو البر الرحيم ❁ بز مقدم دنياده الله تعالايه عبادت ايدك ونادرن وقايه طلب ايدك ايدى اول قوللرينه احسان ومرحمت ايديجيدر

(٢٨) فذكر فما انت بنعمت ربك بكاهن ولا مجنون ❁ يا محمد قرآنله نصيحتده ثابت اول مشركلرك كلاميله ملول اولمه سن ربك تعالانك حمد ونعمتيله كاهن ومجنون دكلسن

(٢٩) ام يقولون شاعر نتربص به ريب المنون ❁ بلكه انلر ديرلر كه اول شاعردر كردش دهره منتظر اوله لم (كه سائر شاعرلر كبى بلكه وفات ايدر)

(٣٠) قل تربصوا فاني معكم من المتربصين ❁ انلره ديكه سز بنم هلاكمه منتظر اولك بن دخى سزك هلاككزه منتظرم

(٣١) ام تأمرهم احلامهم بهذا ام هم قوم طاغون ❁ انلرك عقللرى انلره بويله تناقضله مى امر ايدر كه كاهن اولان آدم عقللو ودقيق اولمق لازمدر مجنون ايله ضد وتناقضى آشكار ايكن هم كاهن هم مجنون ديرلر انلر مكابره وعناددده حدى تجاوز ايتمش قوملردر

(٣٢) ام يقولون تقوله بل لا يؤمنون ❁ يوخسه انلر محمد قرآنى كند ونفسندنمى دوزدى ديرلر اويله دكل بلكه حسدلرندن ناشى ايمانه كلمزلر

(٣٣) فليأتوا بحديث مثله ان كانوا صادقين ❁ اكر انلر قرآنى محمد كندندن ايجاد ايتدى ديرلرسه انلرك فصحا وبلغاسى دخى قرآن كبى بر كلام كتورسونلر اكر سوزلرنده صادقلر ايسه لر

(٣٤) ام خلقوا من غير شيء ام هم الخالقون ❁ يوخسه انلر بى خالقمى خلق اولنديلر ياخود عبادت ومجازاتدن برشى ايچون خلق اولنميوب بيهوده مى خلق اولنديلر انلر كندولرى كندولرينى خلق ايتديلر (كه اوزرلرينه برشى واجب اولمدى)

(٣٥) ام خلقوا السموات والارض بل لا يوقنون ❁ يوخسه سموات وارضى انلرمى خلق ايتديلر (كه خالقنه عبادت ايتمزلر) بلكه انلر تفكر ايدوب خالقنى ايقان ايتمزلر

(٣٦) ام عندهم خزائن ربك ام هم المصيطرون ❁ يوخسه ربك

جل شانه‌نك رزق وعلم خزينه‌لرى انلرك عندنده ميدر (كه استدكارينى الوهيت ونبوته اختيار ايده‌لر) ياخود غالب ومسلطلرميدر (كه ايستدكلرى كبى تدبير ايده‌لر)

(٣٨) أم لهم سلم يستمعون فيه فليأت مستمعهم بسلطان مبين ❋ عالم غيبدن وحى اوانى وملكلرك كلامنى استماعه انلر ايچون كوكه چيقه‌جق نردبانلريمى وار در اكر وار ايسه كلسونلر حجت ظاهره ايله ايشتدكلرينى خبر ويرسونلر

(٣٩) أم له البنات ولكم البنون ❋ يوخسه زعمكزجه نفرت ايتديككز قز اولاد الله تعالانك اولوب سزكچون اوغلار اوله

(٤٠) أم تسئلهم أجرا فهم من مغرم مثقلون ❋ يا محمد يوخسه سن انلردن تبليغ رسالتك ايچون اجرتمى استدك كه دين ثقيل سببيله سندن اعراض ايتديلر

(٤١) أم عندهم الغيب فهم يكتبون ❋ يوخسه لوح محفوظ انلرك عندنده ميدر كه مغيباتى يازوب زعملرنجه بعث وجزانك اصلى اولمديغنى بيلورلر

(٤٢) أم يريدون كيدا فالذين كفروا هم المكيدون ❋ سنكچون دار الندوه ده كيد ومكر قصدينى ايتديلردى اول مكر ايدن كافرلرك مكرلرى كندولره راجع اولوب يوم بدرده جزالرينى بولديلر

(٤٣) أم لهم إله غير الله سبحان الله عما يشركون ❋ آيا بو كندولره عائد مكرى انلردن دفع ايده‌جك الله تعالادن غيرى الهلريمى واردر الله تعالى اكا شريك ايتدكلرى شيلردن منزهدر

(٤٤) وإن يروا كسفا من السماء ساقطا يقولوا سحاب مركوم ❋ (انلر مقدم سمادن اوزرمزه پارچه دوشمينجه ايمانه كلمزز ديمشلردى) اكر تعذيب ايچون اوزرلرينه كوكدن قطعه دوشديكنى كورسه‌لر فرط عنادلرندن ديه‌لركه تراكم ايتمش بلوتدر كه بزه يغموروره‌جك ديو ينه ايمانه كلميه‌لردى

(٤٥) فذرهم حتى يلاقوا يومهم الذى فيه يصعقون ❋ امدى انلرى ترك ايله تا كه انلر اول كونه ملاقى اوله‌لركه نفخه اوليدر انده بيهوش وهلاك اولنورلر

(٤٦) يوم لا يغنى عنهم كيدهم شيئا ولا هم ينصرون ❋ اول كونده انلرك مكرلرى انلره هيچ برشى فائده ايتمز وانلردن عذابى منعه هيچ ياردم ايدر اولمز

(٤٧) وإن للذين ظلموا عذابا دون ذلك ولكن أكثرهم لا يعلمون ❋ واول شركله نفسلرينه ظلم ايدنلر ايچون عذاب آخرتدن بشقه دخى عذاب واردر اول عذاب قبر ياقتال بدر ياقحطدر لكن انلرك اكثرى اول عذابى بيلمزلر

(٤٨) واصبر لحكم ربك فانك بأعيننا وسبح بحمد ربك حين تقوم ❋ يا محمد ربك تعالانك انلره امهالى حكمنه وانلرك تكذيب واذالرينه صبر ايت كه سن بزم نظر حمايت والتفاتمزده سن ومجلسكدن قيامك وقتنده سبحانك اللهم وبحمدك دى ❋ دينلديكه بو تسبيح مجلسدن قالقدقده دينلسه اكر مجلس خير ايسه احسانى آرتر اكر لهو ولغو ايسه كفارت اولور

(٤٩) ومن الليل فسبحه وإدبار النجوم ❋ وكيجه‌نك بعض وقتنده نماز قيل كه ريادن خالى اوله ونجومك غيبوبتى (سحر) وقتنده صباح نمازندن مقدم ايكى ركعت سنت قيل

— ٥٣ — (سورة النجم مكية وهى احدى وستون آية)

بسم الله الرحمن الرحيم

(١) والنجم إذا هوى ❋ طلوع وغروب ايدن يلدزلر حقيچون ❋ بونده مفسرينك اقوال كثيره‌سى اولوب بعضلرى نجمدن مراد ثريا وبعضلرى قرآندر ديمش وهوى نزول معناسنه اولمغله يعنى نزول ايدن قرآن حقيچون

(٢) ما ضل صاحبكم وما غوى ❋ صاحبكز محمد عليه السلام اصلا ضلالت وخطاده اولمدى

(٣) وما ينطق عن الهوى ❋ واول هواى نفسندن كلام سويلمز انك نطقى قرآندر

(٤) إن هو إلا وحى يوحى ❋ انك دين امرنده كلامى انجق وحيدر كه الله تعالادن وحى اولنمشدر

(٥) علمه شديد القوى ❋ بو وحيى اكا كتوروب اوكره‌دن شديد القوه جبريل عليه السلامدر كه قناد وصيحه سيله نيجه شهر وقوملرى زير وزبر ايلمدى

(٦) ذو مرة فاستوى ❋ اول جبريل عليه السلام عقل تام صاحبى ومأمور بنده مسقيمدر

(٧) وهو بالأفق الأعلى ❋ واول افق شمسده ياسدرة المنتهاده ايدى

(٨) ثم دنا فتدلى ❋ بعده اول پيغمبر عليه السلامه اصل كندو صورتيله يقين كلوب تعلق ايتدى ❋ دينلديكه هيچ بر پيغمبر جبريل عليه السلامى اصل صورتيله كورمدى آدم صورتنده كوردى انجق ايكى كره افندمز عليه السلام صورتيله كورنديكه برى بودر

(٩) فكان قاب قوسين اودنى ❊ حتى پیغمبر علیه السلامله جبریل علیه السلامك یقینلغی ایكی قوس مقداری بلكه دخی اقرب اولدی

(١٠) فاوحى الى عبده ما اوحى ❊ الله تعالى عبدی محمده وحی ایتدوكنی جبرائیل علیه السلام اكا ایصال ایتدی

(١١) ما كذب الفؤاد ما رأى ❊ پیغمبر علیه السلامك كوردیكنی قلبی تكذیب ایتمدی * بعضلر بوقاردنبرو جبریل علیه السلامه راجع اولان ضمیرلری الله تعالى یه راجع ایتمشلر اولبابده معنى اهلنه معلوم كه مفسرلر رؤیتده اختلاف ایتمشلردر ابن عباس محمد علیه السلام الله تعالى یی فؤادیله ایكی كره كورمشدر دیدی وبعضلر كوزیله ایكی كره كورمشدر دیدیلر ودینلدیكه الله تعالى ابراهیم علیه السلامی خلتله وموسى علیه السلامی كلامله ومحمد علیه السلامی رؤیتله اختیار ایتدی * شیخ ابوالحسن نوریدن بوآیتلرك معناسنی سؤال ایتمشلر جوابنده بومكانكه اكا جبریل علیه السلام صیغمیه نوری كیمدر كه اندن كلام سویلمكه قادر اوله دیو كوزل سویلمشدر

(١٢) افتمارونه على ما یرى ❊ آیا محمد علیه السلامله لیلهٔ معراجده بیت المقدسی وخبر كاربانی سؤالكزده مجادله می ایدر سز

(١٣) ولقد رآه نزلة اخرى (١٤) عند سدرة المنتهى ❊ تحقیق محمد علیه السلام جبریل علیه السلامی سدرة المنتهى عندنده صورت حقیقیه سیله رؤیت اخریده كوردی

(١٥) عندها جنة المأوى ❊ جنت مأوى اول سدرة المنتهانك عندنده در متقی وشهدا ارواحلرینك مكان ومأویلریدر * اول سدرهٔ منتها شجرهٔ طوبادر دینلمش خلایقك علم واعمالی اكا منتهی اولور

(١٦) اذ یغشى السدرة ما یغشى ❊ اول سدره نور الهی وبیحد وعدد ملائكه ایله قاپلنمشدر * حب اللهله ملائكه پروانه كبی اطرافنده طیران و یپراقلرنده تسبیح وتهلیل ایدرلر

(١٧) ما زاغ البصر وما طغى ❊ محمد علیه السلامك كوزی كوردیكی شیئدن میل ایتمیوب صاغنه وصولنه تجاوز ایتمدی

(١٨) لقد رأى من آیات ربه الكبرى ❊ تحقیق محمد علیه السلام (شب معراجده) ربسی جل شانه نك ملكیه وملكوتیه سندن اعجب عجائب عظیم آیات وقدرتلرینی كوردی

(١٩) افرأیتم اللات والعزى (٢٠) ومنوة الثالثة الاخرى ❊ بكا خبر ویركه مشرك اولوب لات وعزى وآخر اوچنجیسی منات نام بتلره عبادت ایدرسز (بو جماداتك قدرتی ندر كه الله تعالادن اعراضله انلره طپارسز) * لات طائفهٔ ثقیفك یانخله ده قریشك آدم صورتنده بتلریدر كه انی طواف ایدرلردی وعزى برشجره ایدیكه غطفان اكا طپارلردی ومنوة برقیا ایدیكه هذیل وخزاعه انك اطرافنده طواف وقربانلرینی انده ذبح ایدرلردی

(٢١) الكم الذكر وله الانثى ❊ ای مشركلر سز كندیكز ایچون اوغل انتخاب ایدوب الله تعالى یه منفوركز اولان قزلر اسناد ایدرسكز (وملكلر قزلریدر دیو انلره عبادت وانلردن استشفاع ایدرسز)

(٢٢) تلك اذا قسمة ضیزى ❊ بوتقسیمكه منفوركزی الله تعالى یه اسناد ایدرسز بوقدر برجه بوقسمتكز ناسزا اویی اعتبار برتقسیمدر

(٢٣) ان هی الا اسماء سمیتموها انتم وآباؤكم ما انزل الله بها من سلطان ان یتبعون الا الظن وما تهوى الانفس ولقد جاءهم من ربهم الهدى ❊ اول طاپدیغكز بتلر انجق سز و بابالریكز آلهه دیو تسمیه ایتدكاریكزدر الله تعالادن انلرك الوهیتنه ازال اولمش برحجتكز یوقدر انلرك اول بتلره طبعهلری انجق ظن باطللرینه وهوای نفسلرینه تبعیت ایله در انلره ربلری طرفندن رسول وكتاب كلمشیكن انلردن اعراضله نفسلرینه تابع اولدیلر

(٢٤) ام للانسان ما تمنى (٢٥) فلله الآخرة والاولى ❊ انسان (كافرل)ك تمنی ایتدكاری آلههلرندن شفاعت واستدكاری كسهیه نبوت اولورمی ملك آخرت ودنیا الله تعالى نكدر نه كه دیلرسه انی ایدر انك اوزره كسنه نك حكمی یوقدر

حزب ٢

(٢٦) وكم من ملك فی السموات لا تغنی شفاعتهم شیئا الا من بعد ان یأذن الله لمن یشاء ویرضى ❊ سمواتده نیجه ملك واردر كه الله تعالى اذن ویرمینجه شفاعت ایدمز وشفاعتی مفید اولمزمكر كه الله تعالى اول كسنهیه شفاعت اولنمسنی دیلهیه وراضی اوله (اصنام نیجه شفاعت ایده بیلور)

(٢٧) ان الذین لا یؤمنون بالآخرة لیسمون الملائكة تسمیة الانثى ❊ انلر كه آخرته ایمان ایتمزلر ملكلره قزلر دیو تسمیه ایدرلر

(٢٨) وما لهم به من علم ان یتبعون الا الظن وان الظن لا یغنی من الحق شیئا ❊ انلرك بوملكلر حقنده اولان كلاملرنده هیچ علم وبصیرتلری

اولیوب انجق ظنه اتباع ایله در ظن ایسه برشیئك حقیقتنی بیلمکه فائده ایتمز

(٢٩) فَأَعْرِضْ عَنْ مَنْ تَوَلَّى عَنْ ذِكْرِنَا وَلَمْ يُرِدْ إِلَّا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا

(٣٠) ذَلِكَ مَبْلَغُهُمْ مِنَ الْعِلْمِ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَنِ اهْتَدَى ✲ یا محمد شول کمسنه دن اعراض ایله که اول بزم ذکرمز اولان قرآندن یوز چویرمشدر انك مرادی انجق دنیاده کچنمکدر انلرك بو حیات دنیا عملرینك نهایتیدر که اندن ایلرو کچمزلر تحقیق ربك تعالی راه حقدن بعید اولانی وطریق هدایتده اولانی اعلمدر

(٣١) وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ أَسَاءُوا بِمَا عَمِلُوا وَيَجْزِيَ الَّذِينَ أَحْسَنُوا بِالْحُسْنَى ✲ سموات وارضده اولان اشیانك جمیعی الله تعالانك خلق وملکیدر که جمله سنك احوال واعمالنه واقفدر عملرنده اسائت ایدنلره نار جهنمله جزا وطاعت وتوحیدله احسان ایدنلره نعم جنتله مکافات ایدر

(٣٢) الَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَبَائِرَ الْإِثْمِ وَالْفَوَاحِشَ إِلَّا اللَّمَمَ إِنَّ رَبَّكَ وَاسِعُ الْمَغْفِرَةِ هُوَ أَعْلَمُ بِكُمْ إِذْ أَنْشَأَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَإِذْ أَنْتُمْ أَجِنَّةٌ فِي بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ فَلَا تُزَكُّوا أَنْفُسَكُمْ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنِ اتَّقَى ✲ شونلرکه کناه کبائردن وفواحشدن اجتناب ایدوب انجق بعضا صغائرده واقع اولورلرسه دخی تحقیق ربك تعالی واسع المغفره در انلرك صغائرینی مغفرت ایدر (کرچه صاحب کبیره دخی انك رحمتندن مأیوس اولمز) اول الله تعالی احوالکزه سزدن اعلمدرکه اصلکزی ابتدا ترابدن خلق وایجاد ایلدی وسزی انالرکزك قارننده چوجوق تصویر ایتدی امدی نفسکزی زکاء عمل وفعل خیر یاخود معاصی ورذائلدن پاکلك ایله مدح ایتمك اول الله تعالی سزك اتقا وغیر اتقاکزی صلب آدمدن چیقارمزدن مقدم بیلمشدر

(٣٣) أَفَرَأَيْتَ الَّذِي تَوَلَّى (٣٤) وَأَعْطَى قَلِيلًا وَأَكْدَى ✲ کوردکمی شول کمسنه ییکه حقه تبعیتدن اعراض ایتدی وعذابنی تحمیل ایچون مالندن قلیل برشی ویروب باقیسنی امساك ایتدی* دینلدیکه ولید بن المغیره پیغمبر علیه السلامه کیدوب کلامنی دکلردی مشرکلر اکا سن باباڭ بکلك دیننی ترك وتقبیح ایدرسن دیدیلر اولدخی الله تعالانك عذابندن قورقارم دیدی مشرکلردن بریسی اکر سن بکا بومقدار مال ویررسك بن سنك عذابکی یوکلنورم دیدی ولید برمقداربنی ویروب بعضیسنی تأخیر ایتمکله بو آیت کریمه نازل اولدی

(٣٥) أَعِنْدَهُ عِلْمُ الْغَيْبِ فَهُوَ يَرَى ✲ علم غیب انك عندنده میدرکه دوستی انك عذابنی یوکلنه جکنی کوردی بیلدی

(٣٦) أَمْ لَمْ يُنَبَّأْ بِمَا فِي صُحُفِ مُوسَى (٣٧) وَإِبْرَاهِيمَ الَّذِي وَفَّى (٣٨) أَلَّا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَى ✲ اکا خبر ویرلمدیمیکه موسی علیه السلامه وفطرت اسلامله عهده وفا ایدن ابراهیم علیه السلامه ویریلن صحفلرده کیمسه کیمسه نك کناهنی یوکلنمیه جکی وهیچ برکیمسه آخرك کناهیله مؤاخذه اولنمیه جغی مسطور ومبین ایدی (ولید کندو کناهنی آخره نیجه تحمیل ایدر)

(٣٩) وَأَنْ لَيْسَ لِلْإِنْسَانِ إِلَّا مَا سَعَى ✲ وانسان ایچون انجق دنیاده سعی ایدوب اخلاصله ایشلدکی اعمال صالحه ونیتی فائده ایدر* دینلدیکه بو آیت کریمه بوندن مقدمکی سورۀ طورده الحقنا بهم ذریتهم کلام شریفیله منسوخدر زیرا مؤمن اوغللر بابالرینك صلاحیله جنته دخولی وبرینك وفاتندنصکره انکیچون دعا وصدقه نك نفعی اولدیغنده اقوال کثیره واردر

(٤٠) وَأَنَّ سَعْيَهُ سَوْفَ يُرَى ✲ وانك سعی ایتدکی عملی قیامتده میزاننده کوریلور

(٤١) ثُمَّ يُجْزَاهُ الْجَزَاءَ الْأَوْفَى ✲ صکره انك سعیی تمامیله جزالنور

(٤٢) وَأَنَّ إِلَى رَبِّكَ الْمُنْتَهَى ✲ وجمله خلایقك انتهاسی ورجوعلری ربك تعالی طرفنه در

(٤٣) وَأَنَّهُ هُوَ أَضْحَكَ وَأَبْكَى ✲ اول الله تعالی قوللریکی وعد ووعید وجنت وجهنمله کولدررر واغلدر

(٤٤) وَأَنَّهُ هُوَ أَمَاتَ وَأَحْيَا ✲ واول الله تعالی دنیاده اماته وآخرنده بعث ایچون احیا ایدر (بای حال اماته واحیا انك قدرت ومشیتیله اولور)

(٤٥) وَأَنَّهُ خَلَقَ الزَّوْجَيْنِ الذَّكَرَ وَالْأُنْثَى (٤٦) مِنْ نُطْفَةٍ إِذَا تُمْنَى ✲ اول الله تعالی دیشی رحمنه انزال اولنان برنطفه دن هرحیوانی ارکك ودیشی ایکی صنف خلق ایتدی

(٤٧) وَأَنَّ عَلَيْهِ النَّشْأَةَ الْأُخْرَى ✲ قیامتده (یکیدن) بعث وپیدا وخلق ایتمك اول الله تعالی اوزرینه در

(٤٨) وَأَنَّهُ هُوَ أَغْنَى وَأَقْنَى ✲ واول الله تعالی برفرقه یی مالله غنی وبرطائفه یی کسبله قانع ایدر

(٤٩) وَأَنَّهُ هُوَ رَبُّ الشِّعْرَى ✲ اول الله تعالی شعرای یمانی یلدزنك ربیدر

* دیدیلکه قریش اشرافندن ابو کبشه نام کسنه اکا عبادت ایدر دیکه صکره خزاعه اکا تابع اولدیلر

(٤٩) وانه اهلك عادا الاولى ※ واول الله تعالى هود علیه السلام قومی عاد اولی بی ریح صرصرله هلاك ایتدی (عاد اخری انلردن صکره قوم ارمدر)

(٥٠) و ثمود فما ابقى ※ وصالح علیه السلام قومی ثمودی صیحه ایله هلاك ایدوب کمسنه باقی قالمدی

(٥١) وقوم نوح من قبل انهم كانوا هم اظلم واطغى ※ وانلردن مقدم نوح علیه السلام قومنی غرقله هلاك ایتدیکه انلر ظلم وطغیانده اول ایکی قومدن اشد ایدیلر (که نوح علیه السلام انلری طقوزیوز اللی ییل دعوت ایتمکده ایکن انلر انی ضرب وایذا ایدرلردی)

(٥٢) والمؤتفكة اهوى (٥٣) فغشيها ما غشى ※ ولوط علیه السلام قومنك شهرلرینی جبریل علیه السلام قنادیله التنی اوستنه کتوروب نشانه‌لو طاشلرله ستر ومحو ایتدی

(٥٤) فباى آلاء ربك تتمارى ※ وربك جل شانه‌نك انبیایه اعدالرندن اخذ انتقامله ایتدیکی نعمتلرینك قنغیسنی انکار ایدرسن

(٥٥) هذا نذير من النذر الاولى ※ پیغمبر مقدم انذار ایدن پیغمبرلر جنسندن ناسی عذاب اللهدن قورقودیجی بر پیغمبردر

(٥٦) ازفت الآزفة (٥٧) ليس لها من دون الله كاشفة (٥٨) افمن هذا الحديث تعجبون (٥٩) وتضحكون ولا تبكون (٦٠) وانتم سامدون

(٦١) فاسجدوا لله واعبدوا ※ قریبی معلوم قیامت یقین کلدی انك وقتنی الله تعالادن غیری کشف ایدر یوقدر که کمسنه‌یه بیلدرمشدر آیا بو قرآنه تعجب واستهزا ایله کولرمیسکز وانده اولان وعیدی ایشیدوب آغله‌مزمیسکز وانی لعب ولهو عدیله ناسی استماعدن منع ایچون تغنی ایدرسز امدی الله تعالایه سجده ایدك والههٔ باطله‌کزه عبادتندن رجوع ایدوب الله تعالایه خضوعله عبادت ایدك

سجده

– ٥٤ – (سورة القمر مكية وهى خمس وخمسون آية)

بسم الله الرحمن الرحيم

(١) اقتربت الساعة وانشق القمر ※ قیامت یقین کلدی وقمر شق اولدیکه علامات قیامتندندر * روایت اولندیکه ابو جهل پیغمبرمز علیه السلامدن

قمری شق ایتمسنی معجزه طلب ایتمکله پارمغیله اشارت ییوروب باذن الله ایکی پارچه اولوب حتی جبل حرا ایکی شقك اراسنده کورندی

(٢) وان يروا آية يعرضوا ويقولوا سحر مستمر ※ اگر کفار مکه محمد علیه السلامك صحت نبوتنه دلیل معجزه کورسه‌لر انی تأملدن وایماندن اعراض ایدوب اول دوام اوزره کیدر سحردر دیه‌لر

(٣) وكذبوا واتبعوا اهواءهم وكل امر مستقر ※ انلر پیغمبر علیه السلامی تکذیب ایدوب شیطانك انلره تزیین ایتدیکی هوالرینه تابع اولورلر خیر وشر هر امر که مقدر ومقرردر سعادت مؤمنده وشقاوت کافرده قرار بولمشدر

(٤) ولقد جاءهم من الانباء ما فيه مزدجر ※ اهل مکه‌یه قرآنده مقدم کچن قوملرك خبرندن وامور آخرتك بیانندن انلری مناهی وتمرددن منع ایده‌جك شی کلدیدی

(٥) حكمة بالغة فما تغن النذر ※ قرآن کماله بالغ اولمش بر حکمتدر اکر انی تصدیق ایتمزلرسه عذاب زوالنده انلره رسول نذیرك نفعی اولمز

(٦) فتول عنهم يوم يدع الداع الى شئ نكر ※ تبلیغ رسالت ودعوتدن صکره انلردن اعراض ایدوب جزالرینه منتظر اول شول کونده که اسرافیل علیه السلام انلری بر انکار ونفرت اولنور شیئه دعوت ایدر (اول اهوال قیامتدر)

(٧) خشعا ابصارهم يخرجون من الاجداث كانهم جراد منتشر ※ هول قیامتدن کوزلری ذلیل ومتحیر اولدقلری حالده قبرلرندن چیقوب کویا پراکنده چکرکه‌لر کبی زه‌یه کیده‌جکلرینی بیلمزلر

(٨) مهطعين الى الداع يقول الكافرون هذا يوم عسر ※ دعوتجی اسرافیل علیه السلامه خوف وسرعتله کلوب کافرلر دیه‌لر که بو کون بزه نه عسرتلو شدید کون اولدی

(٩) كذبت قبلهم قوم نوح فكذبوا عبدنا وقالوا مجنون وازدجر ※ کفار مکه‌دن مقدم عبدمز نوحی قومی تکذیب ایدوب مجنوندر دیدیلر وانواع اذیتله تبلیغدن زجر ایتدیلر

(١٠) فدعا ربه انى مغلوب فانتصر ※ نوح علیه السلام ربی جل شانه‌یه دعا ایتدیکه الهی بن قومم یننده مغلوبم بنم ایچون انلردن انتقام ایت

(١١) ففتحنا ابواب السماء بماء منهمر ※ (انلره عذاب ایچون کوك قپولرینی

آچوب (فرق كون) متصل صودو كدك

(١٢) وفجرنا الارض عيونا فالتقى الماء على امر قد قدر ❁ وزمينك چشمه لرينى دخى كليا كشاد ايدوب سمانك صويله القا ايله ازلده تقدير اولنديغى امر اوزره انلرى طوفانله هلاك ايتدك

نصف

(١٣) وحملناه على ذات الواح ودسر ❁ ونوحى تخته ومسمارلرله ياپلمش سفينه يه تحميل ايتدك

(١٤) تجرى باعيننا جزاء لمن كان كفر ❁ اول كمى يى بزم حفظمزله جارى ايتدككه شول كافرلردن انكار اولنان نوح ودعوتنى تكذيبلرينك انتقامى اغراقلريله اخذ اولنه

(١٥) ولقد تركناها اية فهل من مدكر ❁ بز اول سفينه يى مدت مديده جبل جودى اوزره ترك ايتدككه انى تذكر ايدوب عبرت آله لر

(١٦) فكيف كان عذابى ونذر ❁ تأمل ايله كه رسوللرم انلرى اندازدن صكره ايمانه كلمينلره بنم عذاب واندارم نيجه اولدى

(١٧) ولقد يسرنا القرآن للذكر فهل من مدكر ❁ بز قرآنى كچن امتلرك احوالنى ياد وحفظ ايتمك ايچون آسان ايلدك انى قرائت وايقاظله متعظ اولنلر وارميدر

(١٨) كذبت عاد فكيف كان عذابى ونذر ❁ عاد قومى هود عليه السلامى تكذيب ايتديلردى ملاحظه ايتكه انلره عذاب وانذارم نيجه اولدى

(١٩) انا ارسلنا عليهم ريحا صرصرا فى يوم نحس مستمر ❁ بز انلر اوزره ريح صرصرى ارسال ايتدك بر كونده نحوستى مرور ايدوب جمله سى هلاك اولديلر

(٢٠) تنزع الناس كانهم اعجاز نخل منقعر ❁ اول روزكار انلرى يرلردن قوپاروب باش اشاغى آتردى كويا خرما اغاجى كوكندن قوپوب يقلور كبى بو بونلرى آتنده قالوردى

(٢١) فكيف كان عذابى ونذر ❁ بزم انلره عذاب وانذارمز نيجه اولدى

(٢٢) ولقد يسرنا القرآن للذكر فهل من مدكر ❁ بز قرآنى نصيحت ايچون تيسير ايتدك انلر متنصح اولورلرمى

(٢٣) كذبت ثمود بالنذر ❁ قوم ثمود نذيرلرى اولان صالح عليه السلامى تكذيب ايتديلر

(٢٤) فقالوا ابشرا منا واحدا نتبعه انا اذا لفى ضلال وسعر ❁ ديديلركه اولدخى بزدن برآدم دكلى اكا تابعمى اولورز اكر تابع اولورسق ضلالت وجنونده اولورز

(٢٥) ءالقى الذكر عليه من بيننا بل هو كذاب اشر ❁ بيمزده وحيه اليق وار ايكن اكا وحيمى القا اولندى بلكه اول كذاب ومتكبردر

(٢٦) سيعلمون غدا من الكذاب الاشر ❁ يارين قيامتده ياخود اوزرلرينه عذاب نازل اولدقده بيلورلركه كذاب ومتكبر كيمدر

(٢٧) انا مرسلوا الناقة فتنة لهم فارتقبهم واصطبر ❁ انلر ايچون عذابه سبب اولمغله بر ناقه كوندردك امدى يا صالح انلرك عذابنه ترقبله اذالرينه صبر ايت

(٢٨) ونبئهم ان الماء قسمة بينهم كل شرب محتضر ❁ وانلرك بيننده صويك تقسيمنى خبر ويركه صو بركون اول ناقه نك وبركون انلرك وحيوانلرينكدر هربريسى حاضر اولوب نوبتنده نصيبنى الور

(٢٩) فنادوا صاحبهم فتعاطى فعقر ❁ انلر دوستلرى قدار بن سالفى اولدوه يى سكرلمك ايچون چاغرديلر اولدخى قليجنى آلوب ناقه يى عقر وقتل ايلدى

(٣٠) فكيف كان عذابى ونذر ❁ صالح عليه السلام رسالتيله انلرى انذار وتعذيبم نيجه اولدى

(٣١) انا ارسلنا عليهم صيحة واحدة فكانوا كهشيم المحتظر ❁ جبريل عليه السلامك بر صيحه سنى انلره كوندردككه انلر حيوان آغيلنه قونه جق اوفق اوت كبى محو اولديلر

(٣٢) ولقد يسرنا القرآن للذكر فهل من مدكر ❁ بز قرآنك حفظنى قولاى ايتدك انلر انى قرائتله متعظ اولورلرمى

(٣٣) كذبت قوم لوط بالنذر ❁ لوط عليه السلام قومنى انذار ايتدكده انلر انى تكذيب ايتديلر

(٣٤) انا ارسلنا عليهم حاصبا الا آل لوط نجيناهم بسحر ❁ بز انلرك اوزرينه اوفق طاش ياغدرر بر روزكار كوندردك جمله سنى هلاك ايدوب انجق آل لوطى سحر وقتنده هلاكدن خلاص ايتدك

(٣٥) نعمة من عندنا كذلك نجزى من شكر ❁ اول نجات عندمزدن نعمتدر بزم نعمتلرمزه شكر ايده نه بز بويله جزا ايدرز

(٣٦) ولقد انذرهم بطشتنا فتماروا بالنذر ❊ لوط عليه السلام انلرى شدت عذابمزله تخويف ايتمشيدى انلر انك انذارنده شك ايدوب تكذيب ايتديلر

(٣٧) ولقد راودوه عن ضيفه فطمسنا اعينهم فذوقوا عذابى ونذر ❊ لوط عليه السلامدن قومى مسافر ملكلرى استديلر (ملكلر لوط عليه السلامه كندولرينى بيلديروب قپويى آچديلر انلر دخواننده جبريل عليه السلام قناديله چارپوب) انادن طوغمه كبى كور اولديلر (چيقمغه يول بوله ميوب لوط عليه السلام انلرى چيقاردى) امدى بنم عذاب وانذارمى دادك يو رلدى

(٣٨) ولقد صبحهم بكرة عذاب مستقر (٣٩) فذوقوا عذابى ونذر
برصباح انلرده برعذاب قرار بولديكه انلره بنم عذاب وانذارمى دادك يورلدى

(٤٠) ولقد يسرنا القرآن للذكر فهل من مدكر ❊ بزقرآنى اوقيوب تذكر ايدنلر ايچون آسان ايتدك اوقيوب متعظ اولور لرمى

(٤١) ولقد جاء آل فرعون النذر ❊ فرعون وقومنه انذار ايدجى رسوللر ومعجزه لر كلدى

(٤٢) كذبوا بآياتنا كلها فاخذناهم اخذ عزيز مقتدر ❊ انلربزم موسايه ويرديكمز آيتلرك كليسنى تكذيب ايتديلر بز انلرى غالبيت وقدرت عذابيله اخذ ايتدك

(٤٣) اكفاركم خير من اولئكم ام لكم براءة فى الزبر ❊ اى معشر عرب آباسزك كافرلرى بوذكر اولنان نوح وهود وصالح عليهم السلام قوملرندن وسائردن اشد واقواميدر (انلره عذابمز ايرشدى) يوخسه سزه عذاب اولميه جق ديو كتب سماويه دن برائتمى وار

(٤٤) ام يقولون نحن جميع منتصر ❊ ياخود انلر ديرلرميكه بز بر بريمزه ياردم ايدر وبلايى منع ايدر جميعز

(٤٥) سيهزم الجمع ويولون الدبر ❊ يقينده انلر منهزم اولوب جنكدن فرار ايله ارقه ويررلر (كه بعده روز بدرده واقع اولدى)

(٤٦) بل الساعة موعدهم والساعة ادهى وامر ❊ بلكه انلره وعد اولنان عذاب كلينك محلى قيامتدر وعذاب قيامت عذاب دنيادن اشد واجيدر

(٤٧) ان المجرمين فى ضلال وسعر ❊ مشركلر دنياده ضلالتده وآخرتده كسكين آتشده درلر

(٤٨) يوم يسحبون فى النار على وجوههم ذوقوا مس سقر ❊ شول كونده كه انلر يوزى اوزره سوريديلوب جهنمه القا اولندقده انلره نارك حر والمنى دادك دينور

(٤٩) انا كل شئ خلقناه بقدر ❊ بزهر شيئى مرتب تقدير ومقتضاى حكمتمز اوزره خلق ايتدك

(٥٠) وما امرنا الا واحدة كلمح بالبصر ❊ (برشيئك ايجادنده ياقيام قيامتده) بزم امرمز انجق بركلمه كن لفظيدر كوزك سرعتله حركتى قدر زمانده اول وجود بولور

(٥١) ولقد اهلكنا اشياعكم فهل من مدكر ❊ اى اهل مكه امم سالفه دن كفر وتكذيبده سزك اشباه وامثالكزى هلاك ايتدك انلرك حالندن عبرت الوب متنصح اولور ميسكز

(٥٢) وكل شئ فعلوه فى الزبر ❊ خير وشردن هر شيئيكه ايشلرلر كرام كاتبين دفترلرنده مرقومدر

(٥٣) وكل صغير وكبير مستطر ❊ اولدن آخره دك بيوك وكوچك اقوال وافعال لوح محفوظده مسطوردر

(٥٤) ان المتقين فى جنات ونهر ❊ متقيلر آخرتده جنتلرده وماء ولبن وعسل وخمر نهرلرى عندنده ياخود روشن انهارده درلر

(٥٥) فى مقعد صدق عند مليك مقتدر ❊ برمكان طيب ومستحسنده درلركه برمقتدر پادشاهك عندنده ورضا سنده درلر

(سوره الرحمن جل ذكره مكية وهى ست وسبعون آية) — ٥٥ —

بسم الله الرحمن الرحيم

جزب ٣

(١) الرحمن (٢) علم القرآن ❊ رحمانيتله متصف اولان الله تعالى حبيبى محمد عليه السلامه قرآنى تعليم ايلدى * مرويدركه پيغمبر عليه السلام كافرلره رحمن اسمنى خبر ويردكده انلر رحمن ندر بزبيلمز ديديلر ياخود قرآنى محمده فلان وفلان تعليم ايتدى ديديلر بوآيت كريمه نازل اولدى

(٣) خلق الانسان (٤) علمه البيان ❊ انسانى خلق ايدوب نطق وكتابت وفهم وافهام تعليم ايتدى ياخود آدم عليه السلامى خلق ايدوب اسماء كلى يى تعليم ايلدى ياخود محمد عليه السلامى خلق ايدوب احوال ماضيه ومستقبله يى تعليم ايلدى

(٤) اَلشَّمْسُ وَالْقَمَرُ بِحُسْبَانٍ ❋ شمس وقمر برجلرنده ومنزللرنده تقدير
اولنان حسابله جارى اولوب انكله وقتلر بيلنور

(٥) وَالنَّجْمُ وَالشَّجَرُ يَسْجُدَانِ ❋ ونجم كه ساقسز يراوزره بتر (قباق
وخيار كبى) نباتدر وساقى اوزره طورن (اغاج ور يحان وبادنجان كبى) بونلر دائما
الله تعالى يه سجده ايدرلر (تسبيح ايتدكارى كبيكه بز ايشتمز كورميز)

(٦) وَالسَّمَاءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَ (٧) اَلَّا تَطْغَوْا فِي الْمِيزَانِ ❋
الله تعالى سمايى ارض اوزره رفع ايتدى وناس بيننده عدلى وضع ايتدى تاكه
ميزان عدلده حدى تجاوز ايتميه لر (انكله امر عالم قيام ونظام بوله)

(٨) وَاَقِيمُوا الْوَزْنَ بِالْقِسْطِ وَلَا تُخْسِرُوا الْمِيزَانَ ❋ ووزنى عدلله
طوغرى وزن ايدك كه ناسك حقندن برشى نقصان ايتميك ❋ بو وزنده دقت قيامتده كى
ميزانده رز التدن تحذير در دينلدى

(٩) وَالْاَرْضَ وَضَعَهَا لِلْاَنَامِ ❋ وارضى صو اوزره بسط ايتديكه
جمله حيوانات قرار ايده

(١٠) فِيهَا فَاكِهَةٌ وَالنَّخْلُ ذَاتُ الْاَكْمَامِ ❋ اول ارضده انواع ميوه لر
وغلاف صاحبى خرما اغاجى واردر كه انك اغاجى وميوه سى وهر جزئى ايشه يرار
اولمغله سائره فضيلتى واردر

(١١) وَالْحَبُّ ذُو الْعَصْفِ وَالرَّيْحَانُ ❋ واول ارضده حنطه وشعير
وسائر اكل اولنور بقول وغيرى واردر وانلرده يپراق صاحبلرى واردر كه كوزل
رائحه لرى واردر

(١٢) فَبِاَيِّ اٰلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ❋ اى انس وجن ربكز جل شانه نك
قنغى نعمتلرينى تكذيب ايدرسز ❋ روايت اولنور كه بو سوره ده بو آيت كريمه
اوتوز بركره تكرر ايتمكله پيغمبرمز عليه السلام بو سوره يى قرائت ايدر كن
جنيلر بو مكرر آيتلر كلدكجه يا ربنا نعمتلركدن هيچ برشئى تكذيب ايتميز حمد مز
سكا در ديو جواب ويررلرمش صحابه ساكت استماع ايدرلرمش سوره تمامنده
افندمز عليه السلام صحابه يه سز سكوت ايتديكز جنيلر هر آيت اوقوندقجه
بو له جواب ويررلردى بيورمشلر

(١٣) خَلَقَ الْاِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ كَالْفَخَّارِ (١٤) وَخَلَقَ الْجَانَّ مِنْ
مَارِجٍ مِنْ نَارٍ ❋ الله تعالى انسانك باباسى اولان آدم عليه السلامى دستى كبى

صدا ويرر قورى چامور دن خلق ايتدى وجنك باباسى اولان جانى كسكين
آتشك توتونسز علوندن خلق ايتدى

(١٥) فَبِاَيِّ اٰلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ❋ اى انس وجن بريكزى قورى
چامور دن بريكزى آتش يالكندن خلق ايدن ربكز تعالانك قنغى نعمتلرينى
انكار ايدرسز

(١٦) رَبُّ الْمَشْرِقَيْنِ وَرَبُّ الْمَغْرِبَيْنِ (١٧) فَبِاَيِّ اٰلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ❋
الله تعالى شمسك ياز قيش ايكى مشرق ايكى مغربنك ربيدر اى انس وجن
ربكزك قنغى نعمتلرينى تكذيب وانكار ايدرسز

(١٨) مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ (١٩) بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَا يَبْغِيَانِ (٢٠) فَبِاَيِّ
اٰلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ❋ الله تعالى برى آجى برى طاتلى ايكى بحرى بربرينه مجاور
وملاقى ايلدى وبينلرينه قدرتندن برمانع پرده قيلديكه بريسى ديكرينى باصوب
خاصيت ومنفعتى باطل اولميوب ينه طاتلوسى طاتلو آجيسى آجى باقى قالور
اى انس وجن ربكزك بو نعمتلرندن قنغيسنى تكذيب ايدرسز

(٢١) يَخْرُجُ مِنْهُمَا اللُّؤْلُؤُ وَالْمَرْجَانُ (٢٢) فَبِاَيِّ اٰلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ❋
اول ايكى بحردن اينجو ومرجان چيقوب سز انلردن آرايش وآلش ويرش ايدرسز
بو نعمتلرك قنغيسنى انكار ايدرسز

(٢٣) وَلَهُ الْجَوَارِ الْمُنْشَئَاتُ فِي الْبَحْرِ كَالْاَعْلَامِ (٢٤) فَبِاَيِّ اٰلَاءِ رَبِّكُمَا
تُكَذِّبَانِ ❋ الله تعالى سزك تجارت ومنفعتكز ايچون اراده سيله دكزده بلند
طاغلر كبى اغاجدن سفينه لر انشا واجرا ايتدردى بو نعمتلرك قنغيسنى انكار ايدرسز

(٢٥) كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ (٢٦) وَيَبْقٰى وَجْهُ رَبِّكَ ذُو الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ
(٢٧) فَبِاَيِّ اٰلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ❋ روى ارضده ذى روح ومركبانك
جمله سى فانيدر وعظمت ومستحقنه اكرام صاحبى اولان ربك عزشانه نك ذاتى
باقيدر (ربكز تعالى سزك فنا كزى بيلور اكا كوره اعمال حسنه آماده ايلكزى
وذاتنك بقاسنى بيلور جزا ايچون اكا رجوع ايده جككزى سزه خبر ويردى)
بو نعمتلرك قنغيسنى تكذيب ايدرسز

نصف

(٢٨) يَسْئَلُهُ مَنْ فِي السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَاْنٍ (٢٩) فَبِاَيِّ
اٰلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ❋ سموات وارضده اولان مخلوقات جمله اكا محتاج اولمغله
حاجتلرينى اندن مطلوب ايدرلر الله تعالى هر آنده مشيتى موجبنجه قدرتنى

اجراده در (كه دنیاده امر ونهی واحیا واماته وعطا ومنعدر وآخرتده جزا وحساب وثواب وعقابدر) ای انس وجن ربكزك قنغی نعمتلرینی تكذیب ایدرسز

(٣٠) سَنَفْرُغُ لَكُمْ اَيُّهَ الثَّقَلَانِ (٣١) فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞ ای باركران التده اولان انس وجن یقینده سزك حساب وجزا كز قصدینی ایده جككز اول اعمال حسنه یه بجد كرملر واعمال سیئه یه استحقاقنه كوره عقاب اولنه جق بو نعمتلرك قنغیسنی انكار ایدرسز

(٣٢) يَا مَعْشَرَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ اِنِ اسْتَطَعْتُمْ اَنْ تَنْفُذُوا مِنْ اَقْطَارِ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ فَانْفُذُوا لَا تَنْفُذُونَ اِلَّا بِسُلْطَانٍ (٣٣) فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞ ای معشر جن وانس اكر سز قضا وموتدن خلاص ایچون سموات وارضك كنارندن چیقوب قاچمغه قادر ایسه كز چیقك سزاندن چیقه مز سكز مكر غلبه وقوتله چیقه سز) اول ایسه كمسنه یه ممكن دكلدر جمله یه موت وفنا ملازمدر) امدی ای انس وجن ربكزك نعمتلرینی كوروب دنیاده وآخرتده انك دركاهندن غیری ملجأ وملاذ اولمدیغنی بیلوب ینه انكار ایدرسز

(٣٤) يُرْسَلُ عَلَيْكُمَا شُوَاظٌ مِنْ نَارٍ وَنُحَاسٌ فَلَا تَنْتَصِرَانِ (٣٥) فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞ ای كفار انس وجن قیامتده اوزریكزه علولو آتش واریمش باقر دوكیلور اولزمان سزه كمسنه دن نصرت واول عذابی منع ایدر یوقدر امدی بو شواظ ونحاسله سزی تخویف ایتدیكی نعمتلرك قنغیسنی انكار ایدرسز

(٣٦) فَاِذَا انْشَقَّتِ السَّمَاۤءُ فَكَانَتْ وَرْدَةً كَالدِّهَانِ (٣٧) فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞ ملكلرك نزولیچون سما منشق اولدیغی زمان كل رنكنده قرمزی سختیان كبی یاخود روغن زیت كبی الوان رنكده اولور ای انس وجن ربكز سزه بو انشقاق سما ولونی بیان ومتضح اولمكری اعلان ایدركن نعمتلرینی نیجه تكذیب ایدرسز

(٣٨) فَيَوْمَئِذٍ لَا يُسْئَلُ عَنْ ذَنْبِهِ اِنْسٌ وَلَا جَاۤنٌّ (٣٩) فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞ اولكونده قبرلرندن خروجلرنده انس وجنك كناهكارلری سیمالرندن معلوم اولمغله كناهلرندن سؤال اولنمز ای انس وجن ربكز تعالی سبب نجاتكز اولان ایمان وتقویده اوله سكز دیو سزه اهوال قیامتی خبر ویردانك قنغی نعمتلرینی تكذیب ایدرسز

(٤٠) يُعْرَفُ الْمُجْرِمُونَ بِسِيمَاهُمْ فَيُؤْخَذُ بِالنَّوَاصِي وَالْاَقْدَامِ (٤١) فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞ مجرملر یوزلری سیاه وكوزلری ماٰی سیمالریله بیلنوب آلنلرندن واباقلرندن اخذله جهنمه سوق وباشی اشاغی آتیلور ای انس وجن كفردن پرهیز ایتمكز ایچون سزه جهنمه سرنكون القا اوانه جغكزی ربكز جل شانه خبر ویردی انك قنغی نعمتلرینی تكذیب ایدرسز

(٤٢) هٰذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي يُكَذِّبُ بِهَا الْمُجْرِمُونَ يَطُوفُونَ بَيْنَهَا وَبَيْنَ حَمِيمٍ اٰنٍ (٤٣) فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞ بو اول جهنمدر كه مجرملر انی تكذیب ایدرلردی انلر جحیم ایله حمیم بیننده سعی وطواف ایدرلر (جحیم حرارتندن صوصادجه اول قاینامش حمیم ایچریلوب امعا وجوفلری غلیان ایدر) ای انس وجن ایمانله متصف اولوب نجاتده اولمكز ایچون سزه جهنم عذابنی وصف ایتدی ربكزك قنغی نعمتلرینی تكذیب ایدرسز

(٤٤) وَلِمَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ جَنَّتَانِ (٤٥) فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞ قیامتده ربسی تعالانك حضورنده حساب ایچون قائم اوله جغندن خوف ایله دنیاده رضای باریده اولان كمسنه ایچون جنت عدن وجنت نعیم واردر یاخود اول خائف انس وجن ایچون ایكی جنت واردر امدی ربكز جل شانه نك بو ویردیكی نعمتلردن قنغیسنی تكذیب ایدرسز

(٤٦) ذَوَاتَا اَفْنَانٍ (٤٧) فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞ اول جنتلرده اشجار كثیره واردر كه هر داللری انواع میوه لر صاحبید ربو نعمتلرك قنغیسنی تكذیب ایده بیلورسكز

(٤٨) فِيهِمَا عَيْنَانِ تَجْرِيَانِ (٤٩) فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞ اول ایكی جنتده (بری تسنیم بری سلسبیل) ایكی جاری چشمه لر واردر ربكزك قنغی نعمتلرینی انكار ایدرسز

(٥٠) فِيهِمَا مِنْ كُلِّ فَاكِهَةٍ زَوْجَانِ (٥١) فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞ اول ایكی جنتده ایكی درلو میوه واردر (كه بری جمله دنیاده كوریلنلر بری هیچ كورلمشدر) سزكچون اولان بو نعم الهی یی نیجه تكذیب ایدرسز

(٥٢) مُتَّكِئِينَ عَلٰى فُرُشٍ بَطَاۤئِنُهَا مِنْ اِسْتَبْرَقٍ وَجَنَا الْجَنَّتَيْنِ دَانٍ (٥٣) فَبِاَيِّ اٰلَاۤءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞ اول الله تعالادن خوف ایدنلر استارلری محكم یشل دیبادن ویوزلری نوردن فراشلر اوزره اوتوروب اول جنتلرك استدكاری

میوه لردن قاعد وقائم ونائم بلا تعب اکل ایدرلر بو نعمتلرك قنغیسنی تکذیب ایدرسز * دینلدیکه فراشك ظاهری یعنی یوزی بیان اولنمدیغی دنیاده مثلی اولمیوب تعریفی ممکن اولمدیغندندر

(٥٤) فِيهِنَّ قَاصِرَاتُ الطَّرْفِ لَمْ يَطْمِثْهُنَّ اِنْسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَانٌّ (٥٥) فَبِاَيِّ اٰلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ * اول جنتك کوشکلرنده حوریلر واردر که کوزلرینی زوجه لری اوزره قصر ایتمشلردر مقدم انلره انس وجندن کمسنه طوقنمشدر ای انس وجن ربکز تعالانك بو نعمتلرندن قنغیسنی تکذیب ایدرسز

(٥٦) كَاَنَّهُنَّ الْيَاقُوتُ وَالْمَرْجَانُ (٥٧) فَبِاَيِّ اٰلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ * اول حوریله کویا بیاضلق وحمرتده یاقوت صافی ومرجان پاکیزه کبیدر بو نعمتلردن قنغیسنی انکار ایدرسز

(٥٨) هَلْ جَزَاءُ الْاِحْسَانِ اِلَّا الْاِحْسَانُ (٥٩) فَبِاَيِّ اٰلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ * عملده احسانك جزاسی انجق ثوابله احساندر بو احسان نعمتنی انکار ایدرمیسز

(٦٠) وَمِنْ دُونِهِمَا جَنَّتَانِ (٦١) فَبِاَيِّ اٰلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ * واول خائف مقربلرك جنتندن دون (اصحاب یمین ایچون) ایکی جنت دخی واردر بو قوللرینه ربکزك وعد ایتدیکی جنت ونعمتلرك قنغیسنی تکذیب ایدرسز

(٦٢) مُدْهَامَّتَانِ (٦٣) فَبِاَيِّ اٰلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ * اول ایکی جنتك یشللکنده شدت اولمغله سیاهه مائلدر (غالبا اصحاب یمینه مخصوص جنتده نبات وریحان چوق اوله) بو اربابنه کوره متعدد جنتلرك قنغیسنی انکار ایدرسز

(٦٤) فِيهِمَا عَيْنَانِ نَضَّاخَتَانِ (٦٥) فَبِاَيِّ اٰلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ * اول ایکی جنتده صولری جوش وفوران ایدر ایکی پیکار واردر ربکزك بو جنت ونعمتلرندن قنغیسنی تکذیب ایدرسز

(٦٦) فِيهِمَا فَاكِهَةٌ وَنَخْلٌ وَرُمَّانٌ (٦٧) فَبِاَيِّ اٰلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ * اول ایکی جنتده چوق میوه لر وخرما وانار اغاچلری واردر (دینلدیکه خرماده غدا واناردده دوا اولمغله میوه لردن نصکره تخصیص اولندی) ربکز عزشانه قوللرینه لایق کوردیکی نعمتلرك قنغیسنی تکذیب ایدرسز

(٦٨) فِيهِنَّ خَيْرَاتٌ حِسَانٌ (٦٩) فَبِاَيِّ اٰلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ * اول جنتلرده خویلری خوب یوزلری محبوب زوجه لر واردر ربکزك قوللرینه بربرندن احسن ویردیکی نعمتلرك قنغیسنی تکذیب ایدرسز

(٧٠) حُورٌ مَقْصُورَاتٌ فِي الْخِيَامِ (٧١) فَبِاَيِّ اٰلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ * مجوف اینجودن خیمه لر ایچنده مستوره حوریلر واردر بو بله خیمه لرده عروس حوریلر نعمتلرینی انکار ایدرمیسز

(٧٢) لَمْ يَطْمِثْهُنَّ اِنْسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَانٌّ (٧٣) فَبِاَيِّ اٰلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ * اول حوریلره صاحبلری اولان مؤمنلردن مقدم انس وجندن کیمسه طوقنمشدر بو مؤمنلره نامزد اولان ابکار حوریلر نعمتلرینی انکار ایدرمیسز

(٧٤) مُتَّكِئِينَ عَلٰى رَفْرَفٍ خُضْرٍ وَعَبْقَرِيٍّ حِسَانٍ (٧٥) فَبِاَيِّ اٰلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ * اول اصحاب یمین سریر اوزره موضوع یشل وساده وبالینه اتکا ونظیری اولمین نفیس بساطده اوتورلر ای انس وجن ربکز جل شانه نك کرم ونعمتلرندن قنغیسنی تکذیب ایدرسز

(٧٦) تَبَارَكَ اسْمُ رَبِّكَ ذِي الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ * اعظم الذات ربك تعالی مثیل وشبیهدن منزه وجلال وقهر ولطف صاحبیدر

— ٥٦ — (سورة الواقعة مكية وهى سبع وتسعون آية)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

(١) اِذَا وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ (٢) لَيْسَ لِوَقْعَتِهَا كَاذِبَةٌ (٣) خَافِضَةٌ رَافِعَةٌ (٤) اِذَا رُجَّتِ الْاَرْضُ رَجًّا (٥) وَبُسَّتِ الْجِبَالُ بَسًّا (٦) فَكَانَتْ هَبَاءً مُنْبَثًّا * ذکر ایت شول وقتکه قیامت واقع اولدقده انك وقوع وحدوثنده کذب یوقدر اولکونده الله تعالی عدله اعداسی اولان کروهی اسفل سافلینه ایندرر واولیاسنی اعلای علیینه چیقارر زمین حرکت شدیده ایله تحریك اولنوب اوزرنده اولان بنالر منهدم وطاغلر پاره پاره اولقلنوب ذره لر کبی پراکنده اولدقده

(٧) وَكُنْتُمْ اَزْوَاجًا ثَلٰثَةً * اولکونده سزلر اوچ صنف اولورسکز

(٨) فَاَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ (٩) مَا اَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ * اول اوچ صنفك بری اصحاب میمنه در اول اصحاب میمنه کیملردر (دفتر اعماللری صاغ اللرینه ویریلنلردر)

(١٠) وَاَصْحَابُ الْمَشْئَمَةِ (١١) مَا اَصْحَابُ الْمَشْئَمَةِ * اول اوچ صنفك بری دخی اصحاب مشأمه در که دفتر اعماللری صول طرفندن ویریلنلردر * یاخود آدم علیه السلامك صلبندن ذریتی اخراج اولندقده صاغ طرفنده اولنلره جنتلك صول طرفنده اولنلره جهنملکدر بیورلدی ایدی انلردر

(١٢) وَالسَّابِقُونَ السَّابِقُونَ (١٣) اُولٰئِكَ الْمُقَرَّبُونَ (١٤) فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ ❋ ورصنفی دخی سابقوندر که انلر تردد وشکسز دعوت پيغمبر عليه السلامه اجابتده تقدم وسبقت ايدنلردر انلر فضل وكرامته تقرب ايله جنات نعيمده درلر

(١٥) ثُلَّةٌ مِنَ الْاَوَّلِينَ (١٦) وَقَلِيلٌ مِنَ الْآخِرِينَ ❋ اول سابقلر (آدم عليه السلامدن محمد عليه السلامه دك) كچن امتلرده كثيردر وامت محمدده قليلدر

(١٧) عَلٰى سُرُرٍ مَوْضُونَةٍ مُتَّكِئِينَ عَلَيْهَا مُتَقَابِلِينَ ❋ اول سابقلر جنتده آلتون وانجو وياقوتله ايشلنمش سريرلر اوزره بربرينه مقابل اوتوردلر

(١٨) يَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ مُخَلَّدُونَ (١٩) بِاَكْوَابٍ وَاَبَارِيقَ وَكَاْسٍ مِنْ مَعِينٍ ❋ انلرك اطرافنده برهيئنده وبرياشده اطفال دائما دستيلر وابريقلر وكاسهلر ايچنده جنتدن جارى خمر صافى ايله طواف وخدمت ايدرلر

(٢٠) لَا يُصَدَّعُونَ عَنْهَا وَلَا يُنْزِفُونَ ❋ اول خمردن خمار وعقله خلل كلمز

(٢١) وَفَاكِهَةٍ مِمَّا يَتَخَيَّرُونَ ❋ وانلره بكندكارى ميوهلردن ويريلور

(٢٢) وَلَحْمِ طَيْرٍ مِمَّا يَشْتَهُونَ ❋ واشتها ايتدكارى قوش اتندن پشمش كباب ويريلور

(٢٣) وَحُورٌ عِينٌ كَاَمْثَالِ اللُّؤْلُؤِ الْمَكْنُونِ (٢٤) جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ❋ واول سابقلره دست اغيار طوقنمش وصدفنده مستتر اولمش اينجو مثالى اطيف چشم حوريلر ويريلور انلره بو احسان اعمال حسنه لرينك جزاسيدر

(٢٥) لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا تَاْثِيمًا (٢٦) اِلَّا قِيلًا سَلَامًا سَلَامًا انلر جنتده لغو باطل وموجب كناه اولور كلام ايشتمزلر انجق بربريله ياملكارله سلام ايدرلر

(٢٧) وَاَصْحَابُ الْيَمِينِ (٢٨) مَا اَصْحَابُ الْيَمِينِ (٢٩) فِي سِدْرٍ مَخْضُودٍ (٣٠) وَطَلْحٍ مَنْضُودٍ (٣١) وَظِلٍّ مَمْدُودٍ (٣٢) وَمَاءٍ مَسْكُوبٍ ❋ واصحاب يمين اول معزز ومكرم كسنهلردر كه جنتده ميوهلو دكنسز عربستان كرازى ديدكارى نبق اغاجى آلتنده وازهار ورايحهٔ طيبه واثمار كثيره لو وبربرينه چتلمش موز اغاجلرى آلتنده ومنبسط كولكهلرده وجنت عدندن جارى صو عندنده اوتوررلر

(٣٣) وَفَاكِهَةٍ كَثِيرَةٍ (٣٤) لَا مَقْطُوعَةٍ وَلَا مَمْنُوعَةٍ (٣٥) وَفُرُشٍ

مَرْفُوعَةٍ ❋ هيچ برآنده خزان وقطع اولمز واصلا اكلدن منع اولنمز ميوهٔ كثيرهدن تناول ايدرلر ومرتفع فراشلرده اوتوررلر

(٣٦) اِنَّا اَنْشَاْنَاهُنَّ اِنْشَاءً فَجَعَلْنَاهُنَّ اَبْكَارًا (٣٧) عُرُبًا اَتْرَابًا

(٣٨) لِاَصْحَابِ الْيَمِينِ ❋ بز نسوانى جنتده ولادتسز يكيدن خلق ودائما زوجلرينه تقربده بكر قيلارز وزوجلرينه عاشقهلر اولهرق زوجلرى اولان اصحاب يمين ايله ايكيسى برسنده اوتوز اوچ ياشنده ايدهرز

(٣٩) ثُلَّةٌ مِنَ الْاَوَّلِينَ (٤٠) وَثُلَّةٌ مِنَ الْآخِرِينَ ❋ اصحاب يمين امم سابقه وكرك بو امتده چوقدر ❋ منقولدر كه مقدمكى (ثلة من الاولين وقليل من الآخرين) نازل اولدقده فاروق رضى الله تعالى عنه بكا ايدوب يارسول الله بو نعمتلره نائل اوله جق امم سالفهدن كثير بزدن قليل ميبور لمش ديدى آز وقتدن صكره بو آيت كريمه نازل اولدقده حضرت عمره اوقيوب مژدهايلدى وبيورديكه عن قريب اهل جنت يوز يكرمى صف اولوب سكسان صفى بنم امتم اوله جقدر وبكا تابع اولان امتمدن هيچ كمسنه جهنمده ابدى قالمز

(١) وَاَصْحَابُ الشِّمَالِ (٤٢) مَا اَصْحَابُ الشِّمَالِ (٣) فِي سَمُومٍ وَحَمِيمٍ (٤٤) وَظِلٍّ مِنْ يَحْمُومٍ (٦) لَا بَارِدٍ وَلَا كَرِيمٍ ❋ واصحاب شمال اول خرار وبيقدار كيمسهلردر كه باد سموم انلرك دماغلرينه نفوذ ايتمكده وغايت قاينمش وحرارتى نهايته ايرمش صوده درلر وزياده حار سياه دخان كولكه سنده درلر كه قطعا برودت ونفعى يوقدر

(٤٥) اِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذٰلِكَ مُتْرَفِينَ ❋ انلر مقدما دنياده شهوتلرينه تابع ايديلر

(٤٧) وَكَانُوا يُصِرُّونَ عَلَى الْحِنْثِ الْعَظِيمِ ❋ وشركده وبعثى انكارده مصر ايديلر

(٤٨) وَكَانُوا يَقُولُونَ اَئِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا ءَاِنَّا لَمَبْعُوثُونَ

(٤٩) اَوَآبَاؤُنَا الْاَوَّلُونَ ❋ مقدمكى بابالرمزكبى بزدخى فوت اولوب لحوم وعظاممز تراب اولدقدنصكره بز وبابالرمز بعث اولنور ميز ديرلردى

(٥٠) قُلْ اِنَّ الْاَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ (٥٢) لَمَجْمُوعُونَ اِلٰى مِيقَاتِ يَوْمٍ مَعْلُومٍ ❋ يا محمد انلره ديكه بابالركز وسز وجميع ناس عند الله معلوم اولان كونده جمع اولنورلر

() ثُمَّ اِنَّكُمْ اَيُّهَا الضَّالُّونَ الْمُكَذِّبُونَ ❋ بوندنصكره اى ضلالت

وتكذيب بعثده اولنلر

(٥٣) لآكلون من شجر من زقوم ❊ سز بعث وحشر اولنوب زقوم اغاجندن اكل ايده جكلر سكز

(٥٤) فمالئون منها البطون ❊ اول شجرهٔ زقومدن قارنلريكزى طولدررسكز

(٥٥) فشاربون عليه من الحميم ❊ اول زقوم اوزره قاينمش صودن ايچرسكز

(٥٦) فشاربون شرب الهيم ❊ هيم علتله اوغرامش دوه كبى اول صودن ايچرسكز

(٥٧) هذا نزلهم يوم الدين ❊ اشته بو زقوم وحميم روز جزاده انلر ايچون حاضرلنمش ضيافتدر

(٥٨) نحن خلقناكم فلولا تصدقون ❊ اى كفار بز سزى هيچ يوقدن خلق ايتدك بعثى تصديق ايتمزمسز (اكر دقتله ملاحظه ايدەسه كز هيچ يوقدن خلق ايدن اعادەيه قادر ايدوكنى بيلورديكز)

(٥٩) افرأيتم ما تمنون (٦٠) ءانتم تخلقونه ام نحن الخالقون ❊ بكا خبر ويركه رحم نسايه دوكيلن منى يى اول رحمده ذكر وانثى خلق ايدن سز ميسز يوخسه بزميز (زيرا سزك اسنده بيله كز اولمز)

(٦١) نحن قدرنا بينكم الموت وما نحن بمسبوقين ❊ سزك بيكزده كوچك وبيوك كيكزك موتنى وقت معينى سبقت ايتمكسزين تقدير ايتدك

(٦٢) على ان نبدل امثالكم وننشئكم فى ما لا تعلمون ❊ سزى هلاك ايدوب يركزه غيرى مطيع خلقه ياخود سزى انسان صورتندن غيرى بيلمديككز (ميمون وخنزير) صورتنه تبديله قادرز

(٦٣) ولقد علمتم النشأة الاولى فلولا تذكرون ❊ نشأهٔ اولى كز (اولان نطفه وعلقه ونهايت بشريتكز)ى بيلورسكز اكا قادر اولان رب تعالى نشأت اخرايه دخى قادر ايدوكنى تفكر ايتمزميسكز

(٦٤) افرأيتم ما تحرثون (٦٥) ءانتم تزرعونه ام نحن الزارعون ❊ بكا خبر ويركه زمينه اكديككز تخمى سزمى بيتوررسز يوخسه بزمى بيتوررز

(٦٦) لو نشاء لجعلناه حطاما فظلتم تفكهون ❊ اكر بز مراد ايتسك اول سزك اكديككز دانه يى بيتمزدن مقدم محو ايدردك ياخود دانه سز صمان قيلاردق كه اول حالده تعجب ايدوب غم وغصه ايله سويلر كز نادم اولوردكز

(٦٦) انا لمغرمون (٦٧) بل نحن محرومون ❊ بو تخملرمزك هلاكيله بز دخى مهلك بلكه رزقدن محروملرز ديرديكز

(٦٨) افرأيتم الماء الذى تشربون (٦٩) ءانتم انزلتموه من المزن ام نحن المنزلون ❊ بكا خبر ويركه ايچديككز طاتلو صويى بياض بلوتدن سزمى ايندرديكز يوخسه قدرتمزله بزمى ايندررز

(٧٠) لو نشاء جعلناه اجاجا فلولا تشكرون ❊ اكر دلسك بز اول صويى آجى ايچلمز ايدردك بو نعمتلره شكر ايتمزميسكز

(٧١) افرأيتم النار التى تورون (٧٢) ءانتم انشأتم شجرتها ام نحن المنشئون ❊ بكا خبر ويركه آتشى شجره وچقمقدن چيقاررسز اول آتشى چيقارن مرخ وعفار اغاجلرينى سزمى خلق ايتديكز يوخسه بزمى خلق ايتدك

(٧٣) نحن جعلناها تذكرة ومتاعا للمقوين ❊ بز اول آتشى جهنمدن نمونه قيلدقكه اهل بصيرت انى كوروب جهنم آتشنى ذكر وياد ايليه ومسافر ومقيملره نفع ومتاع قيلدق (كه انكله صوغقدن حفظ وطعام واكمكلرينى پشوررلر وهر خصوصده منفعتلرى اولور)

(٧٤) فسبح باسم ربك العظيم ❊ امدى عظيم ربك جل عظمته نك اسميله تسبيح وتقديس ايله

(٧٥) فلا اقسم بمواقع النجوم ❊ كواكبك مواقع ومغاربنه قسم ايدرم (كه بو اثرله مؤثرينك وجودينه دلالت واردر ياخود نجومله مراد قرآندر كه مواقعى اوقات نزوليدر)

حزب ٤

(٧٦) وانه لقسم لو تعلمون عظيم ❊ اكر بيلورسكز بو قسم بيوك قسمدر

(٧٧) انه لقرآن كريم ❊ تحقيق اول قسم اولنان معاش ومعاد ونصح واحكامى مشتمل منفعتلو وكرا متلو قرآندر

(٧٨) فى كتاب مكنون ❊ اول لوح محفوظده مصون ومأمون بر كتابدر

(٧٩) لا يمسه الا المطهرون ❊ لوح محفوظده اول كتابه انجق كدورات جسمانيه دن طاهر ملكلر مطلع اولور ياخود اول مصحفه انجق حدثدن طاهر كيمسه لر طوقنور ❊ مالك وشافعى رحمهما الله تعالى قولنجه جنب وحائض وابدستسز كيمسه لر مصحفه طوقنمق جائز دكلدر امام اعظم رحمه الله تعالى قولنجه غلافى اولورسه جائزدر ديمش

(٨١) تنزيل من رب العالمين ❊ اول قرآن رب العالمين عندندن انزال اولنمشدر

(٨٢) أفبهذا الحديث أنتم مدهنون ❊ آيا بو قرآنه سز منكر و مداهنمی سکز

(٨٣) وتجعلون رزقكم أنكم تكذبون ❊ و قرآندن اولان رزق و نصيبكزی الله تعالادن ايدوكنی تكذيب (له كوكب و سائره نسبت) ايدر سز

(٨٤) فلولا إذا بلغت الحلقوم (٨٥) وأنتم حينئذ تنظرون ❊ پس محتضرك روحی حلقومه كلسه سزك اكا نفعكز اولميوب همان نظر ايدر سكز

(٨٦) ونحن أقرب إليه منكم ولكن لا تبصرون ❊ حال بو كه اول محتضره علم و قدرت جهتيله بز سزدن يقينز لكن سز قربيتمزی ادراك ايتمز سز

(٨٧) فلولا إن كنتم غير مدينين (٨٨) ترجعونها إن كنتم صادقين ❊ اكر سز خبر ويريلن قيامت و بعث و جزانك غير بسنده يعنی انلری انكار ده ايسه كز و اول زعمكزده صادقلر ايسه كز اول روحی حلقومه كلن كيسه نك روحنی كيرو دوندررسكز (چونكه اكا امكانكز يوقدر بيلك كه امور كز غيريكز يدنده در)

(٨٩) فأما إن كان من المقربين (٩٠) فروح وريحان وجنت نعيم ❊ اكر اول متوفی سابقين مقربيندن ايسه اكا قبر و قيامتده راحت و حيات طيبهٔ دائمه و تحيت ملائكه ايله شموم رائحهٔ نفيسه و جنت نعيم واردر

(٩١) وأما إن كان من أصحاب اليمين (٩٢) فسلام لك من أصحاب اليمين ❊ و اكر اول وفات ايدن اصحاب يميندن ايسه اكا ديور كه اخوانك اصحاب يمين سكا سلام ايدر (اول سلام اكا اهل جنت ايدوكنه مژده در)

(٩٣) وأما إن كان من المكذبين الضالين (٩٤) فنزل من حميم (٩٥) وتصلية جحيم ❊ اكر اول فوت اولان اهل ضلال و مكذب و اصحاب شمالدن ايسه اول كيمسه قبرده ضيافتی جهنمك دخانی و قاينمش صويی و قيامتده آتشه ايصالدر

(٩٦) إن هذا لهو حق اليقين ❊ بو اوچ فرقه حقنده ذكر اولنان البته شكسز حق و يقيندر

(٩٧) فسبح باسم ربك العظيم ❊ ربك جل شانه نك اسمنی لايق عظمت و كبرياسی اولميان شيدن تنزيه ايله ❊ بو آيت كريمه نازل اولدقده افندمز صلی الله عليه وسلم ركوعكزده سبحان ربی العظيم ديكز بيور دی

— ٥٧ — (سورة الحديد مدنية وهی تسع وعشرون آية)

بسم الله الرحمن الرحيم

(١) سبح لله ما في السموات والأرض وهو العزيز الحكيم ❊ سموات و ارضده اولان مخلوقاتك كليسی الله تعالايی ذات و صفاتنه شايان اولميان هر شيدن تنزيه ايله تسبيح ايتدی هر امورنده غالب و هر فعلنده حكيمدر

(٢) له ملك السموات والأرض يحيي ويميت وهو على كل شيء قدير ❊ سموات و ارضك پادشاه و متصرفی اولدر احيا و اماته ايدر و هر شيئه قادردر

(٣) هو الأول والآخر والظاهر والباطن وهو بكل شيء عليم ❊ اول الله تعالی قديم ازليدر اوليتنه بدايت يوقدر و باقی ابديدر آخريتنه نهايت يوقدر كثرت دلائل ايله وجودی ظاهردر و حقيقت ذاتی هر عاقلك عقلندن نهاندر و هر شيئك اول و آخرينه و ظاهر و باطننه عليمدر

(٤) هو الذي خلق السموات والأرض في ستة أيام ثم استوى على العرش يعلم ما يلج في الأرض وما يخرج منها وما ينزل من السماء وما يعرج فيها وهو معكم أين ما كنتم والله بما تعملون بصير ❊ اول الله تعالی سموات و ارضی آلتی كونده خلقندنصكره ارادتی اوزره تدبير عرش و اجرای امور متعلقه سنه قصد ايتدی زمينه داخل اولان (قطرهٔ باران و تخم و ميت و سائرلری) و اندن چيقان (نباتات و معادن و سائری و آخرنده قبردن چيقان موتايی بيلور) و سمادن نازل اولان (يغمور و قار و ملائكه و احكام و سائرلری) و اكا چيقان (ملائكه و ارواح و اعمال و دعوات عباد و سائری) بيلور و سز نره ده اولورسه كز علم و قدرتی سزكله در الله تعالی سزك خير و شر اعمالكزی كورر و آخرنده جزاسنی ويرر

(٥) له ملك السموات والأرض وإلى الله ترجع الأمور ❊ سموات و ارض انك خلق و ملكيدر و جمله امورك عاقبتی اكا راجعدر

(٦) يولج الليل في النهار ويولج النهار في الليل وهو عليم بذات الصدور ❊ الله تعالی كيجه يی كوندزه و كوندزی كيجه يه داخل ايدر فصوله كوره بربنی زياده بربنی نقصان ايدر اول قلوبده اولان ايمان و كفری بيلور

(٨) آمنوا بالله ورسوله وأنفقوا مما جعلكم مستخلفين فيه فالذين آمنوا منكم وأنفقوا لهم أجر كبير ❊ الله تعالايه و رسولنه ايمان ايدك و سزی كسبا و ميراثا خلف ايتديكی مالی انفاق ايدك سزدن شونلر كه ايمان ايدوب مالليرينی في سبيل الله انفاق ايتديلر انلر ايچون جنتده اجر كبير واردر

(٨) وَمَا لَكُمْ لَا تُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَالرَّسُولُ يَدْعُوكُمْ لِتُؤْمِنُوا بِرَبِّكُمْ وَقَدْ اَخَذَ مِيثَاقَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ☼ سزه نوالديكه الله تعالايه ايمان ايتمزسكز حال بوكه انك رسولى سزى ربكز جل شانه به ايمان ايتمكز ايچون دعوت ايدر تحقيق الله تعالى ربوبيتنه اقرار ايتمكز اوزره روز الستده سزدن عهد وميثاق اخذ ايتدى اكر سز ميثاق واقراركزده صادقلر ايسه كز

(٩) هُوَ الَّذِى يُنَزِّلُ عَلٰى عَبْدِهِ اٰيَاتٍ بَيِّنَاتٍ لِيُخْرِجَكُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ اِلَى النُّورِ وَاِنَّ اللّٰهَ بِكُمْ لَرَؤُفٌ رَحِيمٌ ☼ اول الله تعالى عبدى محمد عليه السلامه آيات بينات انزال ايدركه سزى ظلمات كفردن نور ايمانه اخراج ايده الله تعالى سزه رأفتلو ورحمتلودركه رسوللرينه سزى دعوته امر ايلدى

(١٠) وَمَا لَكُمْ اَلَّا تُنْفِقُوا فِى سَبِيلِ اللّٰهِ وَلِلّٰهِ مِيرَاثُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ لَا يَسْتَوِى مِنْكُمْ مَنْ اَنْفَقَ مِنْ قَبْلِ الْفَتْحِ وَقَاتَلَ اُولٰئِكَ اَعْظَمُ دَرَجَةً مِنَ الَّذِينَ اَنْفَقُوا مِنْ بَعْدُ وَقَاتَلُوا وَكُلًّا وَعَدَ اللّٰهُ الْحُسْنٰى وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ☼ سزه نوالديكه مالكزى فى سبيل الله انفاق ايتمزسكز سموات وارضك ميراثى الله تعالايه مخصوصدر (زعمكزجه بزمدر ديو تصرف ايتديككز اليكزدن چيقار بونى بيلوركن بارى امر خدايه امتثالا مناسبى اوزره انفاق وآخرته ذخيره پيدا ايده سز) مكه فتحندن مقدم انفاق وقتال ايدن فتحدن صكره ايدنلرله عندالله فضل وثوابده مساوى اولمز فتحدن مقدم انفاق وقتال ايدنلر درجه ومرتبه جهتيله صكره ايدنلردن اعظمدر مقدم وصكره انفاق وقتال ايدنلرك جميعى ايچون جنت وعد اولنمشدر اما درجه لرى متفاوتدر الله تعالى انفاق وقتالكزك اخلاص ورياسنه خبيردر * دينلديكه بوآيت كريمه ابتدا مالنى فى سبيل الله صديق رضى الله تعالى عنه انفاق ايتمكله انك شاننده نازل اولمشدر

(١١) مَنْ ذَا الَّذِى يُقْرِضُ اللّٰهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضَاعِفَهُ لَهُ وَلَهُ اَجْرٌ كَرِيمٌ ☼ كيمدر اولكه مالنى حسن رضا واخلاصله الله تعالى يه قرض ويره (يعنى آخرتده عوض اميديله ويره) الله تعالى انك مكافاتنى اضعاف مضاعف ايدر وانكچون كريم اجر واردركه جنتدر

(١٢) يَوْمَ تَرَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ يَسْعٰى نُورُهُمْ بَيْنَ اَيْدِيهِمْ وَبِاَيْمَانِهِمْ بُشْرٰيكُمُ الْيَوْمَ جَنَّاتٌ تَجْرِى مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ☼ قيامتده مؤمنين ومؤمناتى كورر سنكه صراط اوزره انلرك توحيد

نورلرى طريق جنته دليل اولهرق اوكلرنده وصاغلرنده سعى ايده ملكلر انلرى مژده لرلركه بوكون اشجارى تحتندن نهرلر آقار جنتلره كيرن واندهمؤبدلر سز اشته بوسزه عظيم نجاتدر

(١٣) يَوْمَ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالْمُنَافِقَاتُ لِلَّذِينَ اٰمَنُوا انْظُرُونَا نَقْتَبِسْ مِنْ نُورِكُمْ قِيلَ ارْجِعُوا وَرَاءَكُمْ فَالْتَمِسُوا نُورًا فَضُرِبَ بَيْنَهُمْ بِسُورٍ لَهُ بَابٌ بَاطِنُهُ فِيهِ الرَّحْمَةُ وَظَاهِرُهُ مِنْ قِبَلِهِ الْعَذَابُ يُنَادُونَهُمْ اَلَمْ نَكُنْ مَعَكُمْ قَالُوا بَلٰى وَلٰكِنَّكُمْ فَتَنْتُمْ اَنْفُسَكُمْ وَتَرَبَّصْتُمْ وَارْتَبْتُمْ وَغَرَّتْكُمُ الْاَمَانِىُّ حَتّٰى جَاءَ اَمْرُ اللّٰهِ وَغَرَّكُمْ بِاللّٰهِ الْغَرُورُ ☼ اول كونده منافقون ومنافقات مؤمنلره ديه لركه بزه نظر ايدك سزك نور كزله بزدخى ضيالنهلم اول منافقلره استهزا طريقيله دينوركه كيروكزه دنيايه دونوب نور طلب ايدك (زيرا بزنورى انده كسب ايتدك انلر كيرو دوندكارى حالده) مؤمنلرله منافقلر بيننه بر ديوار چكلوب برقپوسى اوله كه مؤمنلر اولديغى ايچ طرفى رحمت وطشره طرفى جهنم اولمغله منافقلر آتشى كوره لر اوحالده مؤمنلره ندا وزارى ايده لركه بزدنياده سزكله برابر نماز قيلوب اورج طوتمز ميدى مؤمنلر بلى ظاهرده بوعمالده ايديكز لكن نفسكز سزى فتنه يه براغوب نفاقكز سببيله عقوبته لايق اوليدكز ومؤمنلره نكبت اصابتنه منتظر ايديكز ونبوت پيغمبر عليه السلامده شك اوزره ايديكز وسزى باطل طول امل وارزوى نفسكز مغرور ايتدى تاكه الله تعالانك امريله روحكز قبض اولندى شيطان سزى الله تعالايه توبه ايتمكدن الداتدى

(١٤) فَالْيَوْمَ لَا يُؤْخَذُ مِنْكُمْ فِدْيَةٌ وَلَا مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا مَاْوٰيكُمُ النَّارُ هِىَ مَوْلٰيكُمْ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ☼ اى منافقلر بوكونده سزدن وكفاردن عذابدن خلاص ايچون فديه اخذ اولنمز سزك مكانكز جهنم ومتصرف ولايقكز آتشدر نه قبيح مكان وهمدمدر

(١٥) اَلَمْ يَاْنِ لِلَّذِينَ اٰمَنُوا اَنْ تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ اللّٰهِ وَمَا نَزَلَ مِنَ الْحَقِّ وَلَا يَكُونُوا كَالَّذِينَ اُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلُ فَطَالَ عَلَيْهِمُ الْاَمَدُ فَقَسَتْ قُلُوبُهُمْ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ فَاسِقُونَ ☼ مؤمنلرك قلبلرينه الله تعالانك ذكرى وحقله نازل اولان قرآنك تلاوتيله خشوع وملايمت وقتى كلمدى بومؤمنلر انلردن مقدم كتاب ويريلن امم كبى اولمسونلركه انلرله انبيالرى بيننده مدت طويل وقت كچدران ايتمكله هوا وعنادن اعراض ودنيا وشهوتلرينه تبعيتله قلبلرينه قسوت كلوب

نصف

انلردن چوغى دينلرندن چيقوب كتابلرنده اولان شبهه عملى ترك ايلديلر * ديلديكه مؤمنلر مكه ده ايكن طاعت وعبادته سعى تام ايدرلردى مع هذا فقر وقحطده ايديلر وقتاكه مدينه يه هجرت ايدوب رزق ونعمته واصل اولديلر اول وظيفه وعادتلرى اولان طاعات وعباداتده آثار قصور وفتورلرى نمايان اولمغله بو آيت كريمه نازل اولدى

(١٦) اِعْلَمُوا اَنَّ اللّٰهَ يُحْيِي الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ الْاٰيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ * بيلك كه الله تعالى يوسنله ارضى اماته دنصكره مطرله احيا ايدر بومثللو امواتى دخى احيا ايدر بو آيتلرى سزه بيان ايتدك شايد كه تعقل ايدوب استدلال ايده سز

(١٧) اِنَّ الْمُصَّدِّقِينَ وَالْمُصَّدِّقَاتِ وَاَقْرَضُوا اللّٰهَ قَرْضًا حَسَنًا يُضَاعَفُ لَهُمْ وَلَهُمْ اَجْرٌ كَرِيمٌ * رجال ونسادن الله تعالى ورسولنى تصديق ايدنلر ياخود ماللرينى تصدق ايدنلر واولوجهله الله تعالايه قرض حسن ويرنلر انلر ايچون (برينه اون عدددن يديوزه وارنجه) اضعاف اجر كريم ويريلور كه اول جنتدر

(١٨) وَالَّذِينَ اٰمَنُوا بِاللّٰهِ وَرُسُلِهِ اُولٰئِكَ هُمُ الصِّدِّيقُونَ وَالشُّهَدَاءُ عِنْدَ رَبِّهِمْ لَهُمْ اَجْرُهُمْ وَنُورُهُمْ وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِاٰيَاتِنَا اُولٰئِكَ اَصْحَابُ الْجَحِيمِ * شونلر كه الله تعالى يه ورسولنه ايمان كتورديلر انلر بلرى عندنده مبالغه صادقلر وقيامتك قيامنه شاهدلردر ياخود فى سبيل الله شهدالردر انلر ايچون اجر ونور موعوددر شونلر كه كافر اولوب آيتلرمزى تكذيب ايتديلر انلر جهنم ملازملريدر

(١٩) اِعْلَمُوا اَنَّمَا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَلَهْوٌ وَزِينَةٌ وَتَفَاخُرٌ بَيْنَكُمْ وَتَكَاثُرٌ فِي الْاَمْوَالِ وَالْاَوْلَادِ كَمَثَلِ غَيْثٍ اَعْجَبَ الْكُفَّارَ نَبَاتُهُ ثُمَّ يَهِيجُ فَتَرٰيهُ مُصْفَرًّا ثُمَّ يَكُونُ حُطَامًا وَفِي الْاٰخِرَةِ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَمَغْفِرَةٌ مِنَ اللّٰهِ وَرِضْوَانٌ وَمَا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا اِلَّا مَتَاعُ الْغُرُورِ * بيلك كه حيات دنيا انجق اويون ومال طلبيله بيهوده تعب والبسه ومنازل زينتى وبينكزده نسب ومنصب افتخارى ومال واولاد كثرتيله مباهاتدر بونلر شو كابكزر كه يغمور حبوب ونباتى بتوردكده اكينجيلر انى كوروب تعجب ومسرتده اولورلر صكره سن انى كورورسنكه آفات سماوى ياارضيدن صرارمش صكره اوفاقلنوب ريزه ريزه اولمش (اشته حيات دنيانك سرعت زوالى بومثللودر) حيات دنيا وزينتنى اختيار ايدنلره آخرتده

عذاب شديد واردر ودنيا زينتنى ترك ايدوب آخرتى اختيار ايدنلره الله تعالادن مغفرت ورضوان واردر حيات دنيا انجق ناسى الداديجى بى بقا متاعدر

(٢٠) سَابِقُوا اِلٰى مَغْفِرَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا كَعَرْضِ السَّمَاءِ وَالْاَرْضِ اُعِدَّتْ لِلَّذِينَ اٰمَنُوا بِاللّٰهِ وَرُسُلِهِ ذٰلِكَ فَضْلُ اللّٰهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ * ربكزدن موجب مغفرت اولان فرائض وتوبه يه وجنته كيرمكه عجله ايدك كه اول جنتك عرضى سموات وارضك عرضى قدردر واول جنت الله تعالايه وپيغمبرلرينه ايمان ايدنلر ايچون مهيادر بو توفيق وعنايت الله تعالانك فضل وكرميدر كه ديلديكنه اعطا ايدر الله تعالى اطاعت ايدنه فضل عظيم صاحبيدر

(٢١) مَا اَصَابَ مِنْ مُصِيبَةٍ فِي الْاَرْضِ وَلَا فِي اَنْفُسِكُمْ اِلَّا فِي كِتَابٍ مِنْ قَبْلِ اَنْ نَبْرَاَهَا اِنَّ ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيرٌ * يريوزنده وقوع بولان قحط وغلا وسائر ونفسكزده واقع مرض وفقر وموت وسائر مصيبتلر انجق ارض ونفسكزى خلق ايتمزدن مقدم لوح محفوظده يازلمشدر بومقدوراتك بوكثرتله لوحده ثبتى الله تعالايه آساندر

(٢٢) لِكَيْلَا تَاْسَوْا عَلٰى مَا فَاتَكُمْ وَلَا تَفْرَحُوا بِمَا اٰتٰيكُمْ وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ * تاكه لوحده ثبت اولنديغنى بيلوب سزدن فوت اولان مال واولاد وصحت وغيرى يه مغموم اوليه سز وانلردن سزه ويريلنه فرحلنميه سز الله تعالى نعمت دنيا ايله تكبر وفخر ايده نى سومز

(٢٣) اَلَّذِينَ يَبْخَلُونَ وَيَاْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبُخْلِ وَمَنْ يَتَوَلَّ فَاِنَّ اللّٰهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ * شونلر كه ماللرينى فى سبيل الله انفاقدن بخل وامساك ايدرلر وناسه دخى انفاقدن امساك ايله امر ايدرلر كيمكه مالنى مستحقنه انفاقدن اعراض ايده الله تعالى اندن وانك انفاقندن غنى وذاتنده محموددر (انك امساك واعراضندن اكا ضرر كلمز)

(٢٤) لَقَدْ اَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَاَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ وَاَنْزَلْنَا الْحَدِيدَ فِيهِ بَاْسٌ شَدِيدٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللّٰهُ مَنْ يَنْصُرُهُ وَرُسُلَهُ بِالْغَيْبِ اِنَّ اللّٰهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ * بز ملككلرمزى پيغمبرلره شريعت وواضح حجتله كوندردك وانلرله كتاب وميزان انزال ايتدككه ناسه كتابله مصالح دين ودنيوى وميزان عدلله حقوق تسويه سى قائم اوله ومعادندن تيمور اخراج ايتدككه اندن شديد آلتلر اولور (قليج ومزراق وسائر

وزره وجبه وجوشن وسائر كبيكه بريله دشمنه ضرب و بريله دفع وحفظ اولنور ديئلديكه آب وآتش ونمك وآهن درت شى كوكدن نازل اولدى) واول حديدده ناسه منفعتلر واردر (كه جمله صنعت صاحبلرى اكا محتاجدر) وتاكه اول آلاتله مؤمنلردن الله تعالانك دينئه وپيغمبرلرينه غيابده كيم نصرت ايدر بيلنه تحقيق الله ذو الجلال دشمنلرينك هلاكنه قادر وحكمنده غالبدر

(٢٥) وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا نُوحًا وَاِبْرٰهِيمَ وَجَعَلْنَا فِى ذُرِّيَّتِهِمَا النُّبُوَّةَ وَالْكِتَابَ فَمِنْهُمْ مُهْتَدٍ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ فَاسِقُونَ ❋ بز نوح وابراهيم عليهما السلامى قوملرينه رسالتله كوندردك وانلرك ذريتلرينه نبوت وكتاب وديعه قيلدق انلرك قوملرندن بعضيسى (پيغمبر وكتابلرينه ايمان كتوروب) هدايت بولديلر وانلردن اكثرى دخى فاسق اولوب نبيلرينه اطاعت وكتابله عملى ترك ايتديلر

(٢٦) ثُمَّ قَفَّيْنَا عَلٰى اٰثَارِهِمْ بِرُسُلِنَا وَقَفَّيْنَا بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ وَاٰتَيْنَاهُ الْاِنْجِيلَ (٢٧) وَجَعَلْنَا فِى قُلُوبِ الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ رَأْفَةً وَرَحْمَةً وَرَهْبَانِيَّةً ابْتَدَعُوهَا مَا كَتَبْنَاهَا عَلَيْهِمْ اِلَّا ابْتِغَاءَ رِضْوَانِ اللّٰهِ فَمَا رَعَوْهَا حَقَّ رِعَايَتِهَا فَاٰتَيْنَا الَّذِينَ اٰمَنُوا مِنْهُمْ اَجْرَهُمْ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ فَاسِقُونَ ❋ نوح وابراهيم عليهما السلامدن صكره رسوللرمزى انلرك اثرى اوزره پير وايتدك وانبياى بنى اسرائيل تمام اولدقدن صكره عيسى عليه السلامى انلره خلف ايتدك واكا انجيلى ويردك واكا تابع اولان مؤمنلرك قلبلرنده بربرلرينه شفقت ومرحمت وكندولرى اختراع ايتدكلرى ناسدن انقطاعله عبادت وراضت رهبانيتنى وديعه قيلدق بز انلرك اوزره اول رهبانيتى فرض ايتمشيدك انجق انلر الله تعالينك رضاسنى طلبله كندولر اختراع ايتمشلردى صكره اول رهبانيتده انلره اقتدا ايدنلر كمال اوزره اكا رعايت ايتميوب (كيمى انكار كيمى تثليث اوزره اولوب) متفرق اولديلر تمام متابعت دين عيساده اولنلر شرف اسلامه نائل اولديلر انلردن ايمان صحيح ايله حق رهبانيتى محافظه ايدنلره اجرلرينى ويردك وانلردن اكثرى ايمان ورهبانيتدن خارجلردر

(٢٨) يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَاٰمِنُوا بِرَسُولِهِ يُؤْتِكُمْ كِفْلَيْنِ مِنْ رَحْمَتِهِ وَيَجْعَلْ لَكُمْ نُورًا تَمْشُونَ بِهِ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللّٰهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ❋

اى رسل متقدمه يه ايمان كتورنلر الله تعالادن قورقك ورسولى محمد عليه السلامه دخى ايمان ايدك الله تعالى رحمتندن سزه ايكى نصيب ويره (كه برى محمد عليه السلامه ايمانكز وبرى سائر انبيا عليهم السلامه ايمانكزدر) وسز كچون صراط اوزره نورقيله كه انكله يوريوب صراطى كچه سز وكناهلركزى مغفرت

ايده الله تعالى توبه ايدنلره غفور واكا اطاعت ايدنلره رحيمدر

(٢٩) لِئَلَّا يَعْلَمَ اَهْلُ الْكِتَابِ اَلَّا يَقْدِرُونَ عَلٰى شَىْءٍ مِنْ فَضْلِ اللّٰهِ وَاَنَّ الْفَضْلَ بِيَدِ اللّٰهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ❋ تاكه حبيبم محمد عليه السلامه ايمان كتورمين اهل كتاب بيلهلر كه الله تعالانك فضلندن برشيئه قادر ونائل اولميهلر تحقيق فضل وكرم الله تعالانك يد قدرتنده در انى ديلديكنه اعطا ايدر الله تعالى فضل عظيم صاحبيدر نعمتى خواص وعوامه شاملدر

— ٥٨ — (سورة المجادلة مدنية وهى اثنا وعشرون آية)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

(١) قَدْ سَمِعَ اللّٰهُ قَوْلَ الَّتِى تُجَادِلُكَ فِى زَوْجِهَا وَتَشْتَكِى اِلَى اللّٰهِ وَاللّٰهُ يَسْمَعُ تَحَاوُرَكُمَا اِنَّ اللّٰهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ❋ تحقيق الله تعالى اول مرأه نك زوجى حقنده سنكله مجادله ايتديكنى ايشتدى واول مرأه الله تعالايه شكايت ايدر وايكيكزك دخى محاوره سنى ايشيدر الله تعالى جميع احوال واقوالى ايشيدر وكورر

(٢) اَلَّذِينَ يُظَاهِرُونَ مِنْكُمْ مِنْ نِسَائِهِمْ مَا هُنَّ اُمَّهَاتِهِمْ اِنْ اُمَّهَاتُهُمْ اِلَّا اللَّائِى وَلَدْنَهُمْ وَاِنَّهُمْ لَيَقُولُونَ مُنْكَرًا مِنَ الْقَوْلِ وَزُورًا وَاِنَّ اللّٰهَ لَعَفُوٌّ غَفُورٌ ❋ سزدن شونلر كه زوجهلرينه ظهار ايدهلر اول زوجهلرى انلرك حقيقتده انالرى دكلدر انلرك انالرى انجق انلرى طوغوردر اول ظهار ايدنلر كيمسهلر مناسبتسز وكذب كلام سويلرلر الله تعالى بو كلامدن توبه ايدهنى عفو وكفارتله كناهنى مغفرت ايدر ❋ بو ظهار لفظى كشى زوجهسنك آرقهسنى وسائر مستور عضونى بنم انامك عضوينه بكزه يور ديمكدر تفصيلى كتب فقهيهده مسطوردر

(٣) وَالَّذِينَ يُظَاهِرُونَ مِنْ نِسَائِهِمْ ثُمَّ يَعُودُونَ لِمَا قَالُوا فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مِنْ قَبْلِ اَنْ يَتَمَاسَّا ذٰلِكُمْ تُوعَظُونَ بِهِ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ❋ شونلر كه بو كلام ياوه ايله زوجهلرينه ظهار ايدوب صكره اول كلاملرندن عودت وينه زوجيتده ابقا مراد ايدنلر كفارت اولهرق اول زوجهسنه يقينلق ايتمزدن مقدم بر قول ازاد ايتمك اقتضا ايدر سزه بو كفارتله حكم بردخى بويله عبث كلامى تلفظ ايتمك ايچون نصيحتدر الله تعالى سزك ايشلديككز عمللردن اكاهدر انك عندنده خفى شى اولمز

(٤) فمن لم يجد فصيام شهرين متتابعين من قبل ان يتماسا فمن لم يستطع فاطعام ستين مسكينا ذلك لتؤمنوا بالله ورسوله وتلك حدود الله وللكافرين عذاب اليم ❊ اكر اول ظهار ايدن كمسنه ازاد ايتمكه قول بولمز ياخود قدرتی اولمز صورتلرنده بروجهله معذور اولسه اوحالده اكا كفارت زوجه سنه يقيناق ايتمزدن مقدم بلا فاصله متصل ايكی ماه صائم اولمقدر اكر اول كيمسه اختيار يامريض كبی عذر شرعی سی اولوب صومه قدرتی اولمزسه آلتمش فقرايی طويورمق واجب اولور (بو اطعامده دخی اقوال كثيره اولمغله ابو حنيفه رحمه الله تعالی عندنده بغدای ودقيقدن بشبوز يكرمي‌شر درهم وشعير وخرما وسائردن بيك فرقر درهم هر برفقيره ويرمكدر بو خصوصلر دخی كتب فقهيه يه مراجعته محتاجدر) اشبو بيان اولنان احكام الله تعالی يه ورسولنه ايمان ايدوب امر ونهی قبول ايدنلر ايچوندر بو مذكورلر الله تعالانك فرائض واحكامدركه اندن تجاوز اولنمز احكام الهی يی قبول ايتمين كافرلر ايچون آخرتده عذاب اليم واردر ❊ اشبو سوره نك اولندن برو بو درت آيت كريمه نك سبب نزولندن بو وجهله روايت اولنديكه زمان جاهليتده بو ذكر اولنان ظهار كلامی مطلقا طلاق ايدی اوس بن صامت رضی الله تعالی عنه زوجه سی خوله بنت ثعلبه انفعالله سن بكا انامك ارقه سی كبيسن ديدی خوله جناب نبوتمآب عليه السلامه كلوب اخبار واستفتا ايلدكده سن زوجكه حرام اولدك بيوردی خوله يا رسول الله اول بنی تطليق ايتمدی ديدی پيغمبر عليه السلام اكا تكرار سن البته اكا حرامسن بيوردی خوله كوچك چوجوقلرمز واربكا اندن مفارقت مشكل اولور ديدكده افندمز عليه السلام تكرار اولكی جوابلرينی بيور ديلر خوله روی نيازينی اسمانه طوتوب اللهم انی اشكو اليك يعنی يارب سكا حالمی شكايت ايده رم ديمكله بو آيات نازل اولدی

(٥) ان الذين يحادون الله ورسوله كبتوا كما كبت الذين من قبلهم وقد انزلنا آيات بينات وللكافرين عذاب مهين ❊ شونلر كه الله تعالا يه ورسولنه امر ونهيده مخالفت وعداوت ايدرلر انلر كندولردن مقدم كلوب خوار وذليل هلاك اولنلر كبی ذليل وهلاك اولورلر بز اول پيغمبرك صدقنه وكتورديكنك صحتنه دلالت ايدر آيات بينات انزال ايتدك بزم آيتلرمزی انكار ايدن كافرلره آخرتده اهانتلو عذابلر واردر

(٦) يوم يبعثهم الله جميعا فينبئهم بما عملوا احصيه الله ونسوه والله

على كل شیء شهيد ❊ اول كونده كه الله تعالی خلايقك جميعنی قبرلرندن بعث ايدوب دنياده خير وشردن ايشلدكلرينی خبر ويرر واونتدقلرينی دخی تعداد ايدر الله تعالی قوللرينك اعمال واقوالندن هرشيئی بيلور ومناسبيله جزا ومكافاتنی ايدر

(٧) الم تر ان الله يعلم ما فی السموات وما فی الارض ما يكون من نجوی ثلثة الا هو رابعهم ولا خمسة الا هو سادسهم ولا ادنی من ذلك ولا اكثر الا هو معهم اين ما كانوا ثم ينبئهم بما عملوا يوم القيمة ان الله بكل شیء عليم ❊ يا محمد بيلمزميسنكه الله تعالی كوكده ويرده اولان مخلوقاتك جميعنی بيلور شول اوچ كمسنه برابر كزلو كلاملرنده الله تعالی دردنجی اولور يعنی انلرنه سويلشورلرسه الله تعالی اكا مطلعدر وبش كمسنه كزلو تكلم ايدرلرسه اول التنجيدر كلام سری سويلشنلر عدد مذكوردن اقل ياخود اكثر اولسون ونه محلده اولورلرسه اول سرلرينه الله تعالانك علمی واقفدر انكچون سر وعلن وقريب وبعيد بردر صكره قيامتده انلری تذليل وجزالرينی تقرير ايچون ايشلدكلری اعمال سيئه لرينی انلره خبر ويرر تحقيق الله تعالی خفی وجلی هرشيئه عليمدر ❊ ديلديكه بر كون ربيعه بن عمرو وقرنداشی حبيب وصفوان ابن اميه اوچی كزلو صحبت ايدرلر ديكه بری عجبا بو بزم نه صحبت ايتديكمزی الله تعالی بيلورمی اول بری بعضيسنی بيلور بعضيسنی بيلمز ديدی اوچنجيسی اكر بعضيسنی بيلورسه جمله سنی بيلمك كرك ديدی بو آيت كريمه پيغمبر عليه السلامه انی بياندر

(٨) الم تر الی الذين نهوا عن النجوی ثم يعودون لما نهوا عنه ويتناجون بالاثم والعدوان ومعصيت الرسول واذا جاؤك حيوك بما لم يحيك به الله ويقولون فی انفسهم لولا يعذبنا الله بما نقول حسبهم جهنم يصلونها فبئس المصير ❊ نظر ايتمزميسن شول كمسنه لره كه بر بريله كزلو سويلشمكدن نهی اولندقلرندنصكره ينه اول فعللرينه عودت ايدوب مؤمنلرك غيبتی كبی هذه وانلره عداوته وپيغمبر عليه السلامه عصيانه كزلو مشورت ايدرلر وسكا كلدكلری زمان الله تعالانك سكا تحيت ايتديكی كلامك غيريله تحيت ايدرلر ويننلرنده ديرلر كه اكر محمد نبی اولسه بزم بو قولمز سببيله الله تعالی بزه عذاب ايتمزميدی انلره جهنم كافيدر اكا واصل اولورلر اول جهنم نه قبيح مكاندر ❊ مرويدر كه پيغمبر عليه السلام بر محله سريه عسكر كوندروب

حسب الاقتضا اول عسكرك خبری تأخير ايتدكده يهود ومنافقلر كزلو مشورت ايدوب مؤمنلره كوشهٔ چشم ورموز له اول عسكرك سوء حاللرینی ايما ومؤمنلری غمناك ايدرلردی افندمز عليه السلام انلرك بو حركتلرندن خبيراولدقده تناجيدن نهی بيورمشيدی ينه اول كزلو مشورتلرينه عودت ايتدكلرنده بوآيت كريمه نازل اولدی * ديندیكه بوآيت كريمه ده اولان غيری كلامله تحيت بوايديكه يهود حضورنبوی يه كلدكلرنده سلام عليكم يرينه موت معناسنه اولان سام عليكم ديرلردی افندمز عليه السلام دخی عليكم ديوردی بيوررلردی

(٩) يا ايها الذين آمنوا اذا تناجيتم فلا تتناجوا بالاثم والعدوان ومعصيت الرسول وتناجوا بالبر والتقوى واتقوا الله الذی اليه تحشرون ❊ ای مؤمنلر سز بربريكزله كيزلو مشورت ايتديككز زمان منافقلر كبی كناه وعداوت وپيغمبر عليه السلامه عصيانله تكلم ايتميك خير وتقوی مشورتی ايدك والله تعالادن قورقك كه موتكزدنصكره اكا حشر اولورسز

(١٠) انما النجوى من الشيطان ليحزن الذين آمنوا وليس بضارهم شيئا الا باذن الله وعلى الله فليتوكل المؤمنون ❊ بوانم وعدوانله كزلو مشورت مؤمنلر محزون اولسون ايچون انجق شيطاندندر حال بوكه اول مشورت الله تعالانك اذنی اولمينجه مؤمنلره برشی ضرر ايتمز مؤمنلر الله تعالايه توكل ايدوب انلرك مشورتنه اعتبار ايتمسونلر

(١١) يا ايها الذين آمنوا اذا قيل لكم تفسحوا فی المجالس فافسحوا يفسح الله لكم واذا قيل انشزوا فانشزوا يرفع الله الذين آمنوا منكم والذين اوتوا العلم درجات والله بما تعملون خبير ❊ ای مؤمنلر سزه نماز وذكر وتلاوت مجلسلرنده يرويرك دينلسه يرويرك كه الله تعالی قبرده وجنتده يريكزه وقلبكزه وسعت ويره واور دينيه ايچون قيام ايدك دينلسه انقياد ايدوب قالقك الله تعالی سزدن ايمان وطاعتده اولنك جنتده درجه سنی رفع ايدر وخاصة عمليله عامل اولان علمای مؤمنينك درجه لرينی انلردن بلند منزله رفع ايدر الله تعالی سزلك اعمالكزه خبيردر * خبرده وارددركه عالمك عابد اوزره فضلی قمرك ليلهٔ بدرده كواكب اوزره فضلی كبيدر

(١٢) يا ايها الذين آمنوا اذا ناجيتم الرسول فقدموا بين يدی نجويكم صدقة ذلك خير لكم واطهر فان لم تجدوا فان الله غفور رحيم ❊ ای مؤمنلر رسول الله له كلام وسؤال خفيه ايده جك اولسه كز مقدمجه فقرايه تصدق

ايدك كه بو سزه خيرلو وكناهكزك تطهيريدر اكر صدقه ايده جك شی بولمزسكز الله تعالی صدقه سز مغفرت ورحمت ايد يجيدر

(١٣) ءاشفقتم ان تقدموا بين يدی نجويكم صدقات فاذ لم تفعلوا وتاب الله عليكم فاقيموا الصلوة وآتوا الزكوة واطيعوا الله ورسوله والله خبير بما تعملون ❊ آيا اول مكالمه دن مقدم ويره جككز صدقه لر سزه خوف ومشقتمی ويردی چونكه انی ايشلمديكز الله تعالی انی ايشلمكزه سزه رخصت ويرديكه اكا مقابل اوله رق نماز فريضه يه اقامت ايدك وواجب اولان زكاتی ويرك والله تعالايه ورسولنه اوامر ونواهيده اطاعت ايدك الله تعالی سزلك خير وشروجلی وخفی اعمالكزه خبيردر * بوايكی آيت كريمه نك سبب نزولنده بويله روايت اولنديكه ناس كثرت سؤالله پيغمبر عليه السلامه ثقلت ويررلردی اول انواع سؤاللردن مقدم صدقه ويرملری اولكی آيتده امر اولندی اول امر موجبنجه صدقه يه قادر اولميان فقرا ينه اولدجه سؤالده واغنيا برمقدار چكلديلر وبو امری انجق يالكز حضرت علی رضی الله تعالی عنه تكميل ايتديكه برآلتونی وار ايدی انی اون درهمه بوزديروب اون كون بر درهم فقرايه تصدقله اون كون افندمز عليه السلامله صحبت اسرارده اولدی اندنصكره آيت ثانی نازل اولوب اول صدقه عفو اولندی

نصف

(١٤) الم تر الی الذين تولوا قوما غضب الله عليهم ما هم منكم ولا منهم ويحلفون على الكذب وهم يعلمون ❊ نظر ايتمزميسنكه شول منافقلر الله تعالانك غضب ايتديكی يهود قوميله دوستلق ايدوب اسرار مؤمنينی انلره سويلرلر اول منافقلر نه سزدن ونه يهودلردندر واسلام ادعاسنده كذبله يمين ايدرلر حال بوكه يمينلرنده كاذبلر ايدكلرينی بيلورلر * دينلديكه حضور نبوی يه كلوب اسلام ادعاسنده اولان منافقلر حقنده نازل اولمشدر پيغمبر عليه السلام انلره كندولرك نفاق حاللرينی اظهار ايتدكجه يمين بالله ايدرلردی

(١٥) اعد الله لهم عذابا شديدا انهم ساء ما كانوا يعملون ❊ الله تعالی آخرتده انلر ايچون عذاب شديد آماده ايتدی زيرا انلر سوء عمل اوزره عناد واصرار ايتديلر

(١٦) اتخذوا ايمانهم جنة فصدوا عن سبيل الله فلهم عذاب مهين ❊ انلر اسلام اظهاريله ايتدكلری يمينلرينی جان ومالرينه سپر ووقايه ايتديلر وناسی سبيل اللهدن منع ايتديلر انلر ايچون آخرتده خوار ورسوا ايلق عذابی واردر

(١٧) لن تغني عنهم اموالهم ولا اولادهم من الله شيئا اولئك اصحاب النار هم فيها خالدون ❋ انلر اموال واولادلری الله تعالانك عذابندن برشی دفع ایتمز انلر اصحاب ناردر انده دائملردر

(١٨) يوم يبعثهم الله جميعا فيحلفون له كما يحلفون لكم ويحسبون انهم على شيء الا انهم هم الكاذبون ❋ یوم قیامتده الله تعالی انلرك جمیعنی بعث ایدوب سزه یمین ایتدکاری کبی اکا دخی مسلمانلرز دیو یمین ایدرلر وظن ایدرلر که بو یمینلری برشیئه مفید اوله اکاه اولك که انلرك کذبلری نهایت درجه‌ده درکه الله تعالی‌یه دخی کذب ایدرلر

(١٩) استحوذ عليهم الشيطان فانسيهم ذكر الله اولئك حزب الشيطان الا ان حزب الشيطان هم الخاسرون ❋ شیطان انلرك اوزرینه غلبه ایدوب لسان وقلبلرنده ذکر اللهی اونتدردی انلر شیطانك عسکریدر اکاه اولك که شیطانك جنود وتوابعی نعیم مؤبدی ترکله عذاب مخلده دوشمش زیانکارلردر

(٢٠) ان الذين يحادون الله ورسوله اولئك في الاذلين ❋ انلرکه الله تعالی ورسولنك امرینه مخالفت ایدرلر انلر ذلیل ورسوای قوملرله نارك درکات اسفلنده درلر

(٢١) كتب الله لاغلبن انا ورسلي ان الله قوي عزيز ❋ الله تعالی لوح محفوظده کتب وحکم ایتدیکه بن و پیغمبرلرم هرحالده اعادی اوزره غالبلرز الله تعالی انبیاسنه نصرته قادر وقوی ودشمنلرینه غالبدر

(٢٢) لا تجد قوما يؤمنون بالله واليوم الآخر يوادون من حاد الله ورسوله ولو كانوا آباءهم او ابناءهم او اخوانهم او عشيرتهم اولئك كتب في قلوبهم الايمان وايدهم بروح منه ويدخلهم جنات تجري من تحتها الانهار خالدين فيها رضي الله عنهم ورضوا عنه اولئك حزب الله الا ان حزب الله هم المفلحون ❋ الله تعالی‌یه وآخرته ایمان کتورن قومی الله تعالی ورسولنك امرینه مخالفت ایدنلرله دوستلق ومودت ایدر بولمزسین بلکه عداوت ومقاتله ایدرلر اکر اول مخالفلر باباری دخی اولورسه (ابو عبیدهٔ جراح کبیکه یوم احدده باباسی عبدالله جراحی قتل ایتدی) یاخود اوغللری دخی اولورسه (صدیق رضی الله تعالی عنه کبیکه اوغلی عبدالرحمنله بدرده محاربه ایتمك اوزره ایکن پیغمبر علیه السلام منع بیوردی) یاخود قرداشلری دخی اولورسه (مصعب رضی الله تعالی عنه کبیکه قرداشی عبیدی احدده قتل ایلدی) ویاخود اقرباسی

دخی اولورسه (فاروق رضی الله تعالی عنه کبیکه بدرده دایسی عاصم بن هشامی وعلی وحمزه وعبیده رضی الله عنهم کبیکه بدرده اقرباری عتبه وشیبه وولیدی قتل ایتدیلر) اول (الله تعالانك دشمنلری اولان کافرلره اکرچه کندو اقرباری ایسه دخی مودت ایتمین) کیمسه‌لرك قلبلرنده الله تعالی ایمانی ثابت وعندنده رحمت ونصرت ونور هدایتیله تأیید ایدوب اشجاری تحتندن انهار آقار جنتلره مؤبد اوله‌رق ادخال ایدر الله تعالی انلرك طاعتندن راضی وانلر دخی الله تعالانك کرم واحساننندن راضی وخشنودلردر اشته اول کروه الله تعالانك ناصر دین عسکرلریدر اکاه اولك که اول جنود الله دارینده فلاح بولیجیلردر

— ٥٩ — (سورة الحشر مدنية وهي اربع وعشرون آية)

بسم الله الرحمن الرحيم

(١) سبح لله ما في السموات وما في الارض وهو العزيز الحكيم ❋ سموات وارضده اولان مخلوقاتك جمیعی الله تعالی‌یی تنزیه وتقدیس ایدرلر اول الله تعالی جمله حکمنده غالب وامورنده حکیمدر

(٢) هو الذي اخرج الذين كفروا من اهل الكتاب من ديارهم لاول الحشر ما ظننتم ان يخرجوا وظنوا انهم مانعتهم حصونهم من الله فاتيهم الله من حيث لم يحتسبوا وقذف في قلوبهم الرعب يخربون بيوتهم بايديهم وايدي المؤمنين فاعتبروا يا اولي الابصار ❋ الله تعالی اهل کتابی (بنی نضیری) دیارلرندن اول حشره اخراج ایتدی (زیرا انلر پیغمبر علیه السلامه نره‌یه چیقه‌لم دیدیلر ایدی جوابلرنده اول حشره بیورلدی بواجلا انلرك اول حشری اولدی ثانیسی قیامتدر) ای مؤمنلر سز ظن ایتمدیکز که انلر دیارلرندن چیقه‌لر (زیرا قوت ومتانتلری کمالده ایدی) بنی نضیر دخی ظن ایتدیلر که انلرك حصارلرینك استحکامی انلری قضاء اللهدن منع ایده انلر بیلمیوب ظن ایتمدکاری حیثیتدن عذاب اللهك کلسیله (وکعب بن اشرفك قتلیله) قلبلرینه خوف دوشوب نفیی قبول ایتدیلر وخانه‌لرینی کندو یدلریله ومؤمنلرك یدلریله خراب ایتدیلر ای بصیرت صاحبلری الله تعالانك امرینه عبرتله نظر ایدك (که بنو نضیرك حاللریله متعظ اوله‌سز)

(٣) ولولا ان كتب الله عليهم الجلاء لعذبهم في الدنيا ولهم في الآخرة عذاب النار ❋ اکر الله تعالی انلرك نفیینی تقدیر ایتمسه انلری دنیاده (قتل وسبیله) تعذیب ایدردی (اکرچه عذاب دنیادن نجات بولدیلر) لکن انلره

آخرتده عذاب نار واردر

(٤) ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ شَاقُّوا اللّٰهَ وَرَسُولَهُ وَمَنْ يُشَاقِّ اللّٰهَ فَاِنَّ اللّٰهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ❋ انلره بو عذاب الله تعالى يه ورسولنه عداوت ومخالفت ايتدكلرى سببيله در كيمكه الله تعالانك امرينه مخالفت ايده اول كمسنه لره انك عقابى شديددر

(٥) مَا قَطَعْتُمْ مِنْ لِينَةٍ اَوْ تَرَكْتُمُوهَا قَائِمَةً عَلٰى اُصُولِهَا فَبِاِذْنِ اللّٰهِ وَلِيُخْزِيَ الْفَاسِقِينَ ❋ خرما اغاجنك هرجنسندنكه سزانى قطع ايدرسز ياخود قطع ايتميوب اصلارى اوزره ترك ايدرسز اول الله تعالانك اذنيله دركه بو يهودلرك دخى قهر وذلتلرى نقض عهدلريله فسقلرى جزاسيدر

(٦) وَمَا اَفَاءَ اللّٰهُ عَلٰى رَسُولِهِ مِنْهُمْ فَمَا اَوْجَفْتُمْ عَلَيْهِ مِنْ خَيْلٍ وَلَا رِكَابٍ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ يُسَلِّطُ رُسُلَهُ عَلٰى مَنْ يَشَاءُ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ❋ انلرك مال وملكندن اول شيكه الله تعالى انى رسولنه رد ايتدى (انلرك قريه لرى مدينه دن ايكى ميل مسافه اولمغله) سزاسب وناقه ايله كتميوب پياده وبى تعب تحصيل اولندى لكن الله تعالى پيغمبرلرينى ديلديكى طائفه اوزرينه تسليط والقاء رعبله غالب ايدر الله تعالى هرشيئه قادردر * الله تعالى بنو نضير اموالنى خاصة پيغمبر عليه السلامه تعيين ايتدى اولدخى مهاجرينه تقسيم ايدوب انصاردن يالكز اوچ كمسه يه وردى * روايت اولنديكه پيغمبرمز عليه السلام مدينه يى تشريفلرنده بنو نضير انكله قتال ايتمك وقتال ايدنلره اعانت ايتمك شرطيله مصالحه ايتديلر وقتاكه يوم بدرده مشركين اوزره غلبه واقع اولدقده بنو نضير توريتده نصرتله نعت بيوريلن پيغمبر بودر ديو تحقيق ايتديلر صكره يوم احدده مسلمانلر منهزم اولدقده پيغمبر عليه السلامله ايتدكلرى صلحى بوزوب مشركلرله اتفاقه باشلديلر پيغمبر عليه السلام اوزرلرينه واروب جلاى وطن اوزره صلح اولديلر اكثرى شامه كيدوب برفرقه سى خيبره لاحق اولديلر بو سورهنك اولندن بو محله دك التى آيت كريمه انلرك حقنده واحواللرينى بيان ضمننده نازل اولدى

(٧) مَا اَفَاءَ اللّٰهُ عَلٰى رَسُولِهِ مِنْ اَهْلِ الْقُرٰى فَلِلّٰهِ وَلِلرَّسُولِ وَلِذِي الْقُرْبٰى وَالْيَتَامٰى وَالْمَسَاكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ كَيْ لَا يَكُونَ دُولَةً بَيْنَ الْاَغْنِيَاءِ مِنْكُمْ وَمَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا وَاتَّقُوا اللّٰهَ اِنَّ اللّٰهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ❋ بنو قريظه وبنو نضير واهل فدك كبيلرك بلا حرب

النان مالى الله تعالى رسولنه رد ايتدى انلر الله تعالى ورسولى وقرابت صاحبلرى ويتيملر وفقرالر وفقير يولجيلره تقسيم اولنور (بونك تقسيمنده علما بيننده اختلاف كثيره واردر) واول غنيمت (جاهليتده اولديغى كبى) سزدن اولان اغنيا بيننده الدن اله دور اولنور فقرايه آز ويرلمك ياخود محروم ايتمك اولمسون پيغمبر عليه السلام اول شيدن سزه ويرديكنى يا امر ايتديكنى اخذ ايدككه سزه حلالدر ونهى ايتديكندن اجتناب ايدك الله تعالادن قورقوب رسولنه مخالفتدن صاقنك اكا مخالفت ايدنه الله تعالانك عقابى شديددر

(٨) لِلْفُقَرَاءِ الْمُهَاجِرِينَ الَّذِينَ اُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَاَمْوَالِهِمْ يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللّٰهِ وَرِضْوَانًا وَيَنْصُرُونَ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ اُولٰئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ ❋ بنو نضيردن النان غنيمت فقراء مهاجرين ايچوندر كه انلر الله تعالادن فضل ورضا طلبيله والله تعالانك دينه ورسولنه نصرت ايله ديار واموالرندن اخراج اولنديلر اول مهاجرلر قولا وفعلا دين اسلامده صادقلردر

(٩) وَالَّذِينَ تَبَوَّؤُا الدَّارَ وَالْاِيمَانَ مِنْ قَبْلِهِمْ يُحِبُّونَ مَنْ هَاجَرَ اِلَيْهِمْ وَلَا يَجِدُونَ فِي صُدُورِهِمْ حَاجَةً مِمَّا اُوتُوا وَيُؤْثِرُونَ عَلٰى اَنْفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ وَمَنْ يُوقَ شُحَّ نَفْسِهِ فَاُولٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ❋ وشونلركه يعنى انصار پيغمبر عليه السلامك هجرتندن ايكى سنه مقدم مدينه يى دار هجرت ودار ايمان ايدوب انده مسجد بنا ايتديلر مؤمنلردن انلره هجرت ايدنلرى سورلر وانلر مهاجرينه غنيمت وسائر ويرياوب كندولره ويرلمديكندن قلبلرنده حسد وغبطه بولمزلر ومهاجرينى كندو نفسلرى اوزره تقديم ايدوب كندولرى محتاج اولدقلرى شيئى دخى انلره ايثار ايدرلر اول كمسنه كه نفسى حب مالدن وبخلدن منع اولنه اول حاللو كمسنه لر دنيا وآخرتده فلاح ونجات بولجيلردر * بو آيت كريمه نك سبب نزولنده چند روايات وار ايسه دخى مجموعى انصار شاننده اولمغله بنى نضيرك غنيمتى خصوصنده پيغمبر عليه السلام انصاره بيوردبلركه اگر ايسترسكز بو غنيمتى يالكز سزه تقسيم ايده يم مهاجرين كماكان سزك خانه لريكزده ساكن اولسونلر واگر مراد ايدرسكز بو مالى يالكز مهاجرينه تقسيم ايده يم كه انلر بر مسكنا تدارك ايدوب كندولرينه كفايت ايده جك امر معيشتلرينه مشغول اولسونلر انصار جوابلرنده يا رسول الله بزم خاطرمز انى استركه اول مالى مهاجرينه تقسيم بيوروب ينه بزم خانه لرمزده ساكن اولسونلركه محض بركتدر لر ديدلريله افندمز عليه السلام انلره دعا ايدوب بو آيت كريمه نازل اولدى

(١٠) وَالَّذِينَ جَاؤُ مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَؤُفٌ رَحِيمٌ ❁ شونلركه مهاجرين وانصار دنصكره كلديلر يعنى تابعين وجمله مؤمنلر ديرلركه يا ربنا بزى وايمانده بزدن مقدم اولان دين قرداشلرمزى مغفرت ايله وقلبلرمزده مؤمنلر ايچون كينه وحسد قيله يا ربنا سن دعامزه اجابت ايدر رأفتلو ورحمتلوسن * دينلديكه كيمك قلبنده صحابه دن برينه بغض وحسد اوله بو آيتله عنايت اولنلردن دكلدر

حزب ٢

(١١) أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ نَافَقُوا يَقُولُونَ لِإِخْوَانِهِمُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَئِنْ أُخْرِجْتُمْ لَنَخْرُجَنَّ مَعَكُمْ وَلَا نُطِيعُ فِيكُمْ أَحَدًا أَبَدًا وَإِنْ قُوتِلْتُمْ لَنَنْصُرَنَّكُمْ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ❁ نظر ايتمزميسن شول منافقلره كه اهل كتابدن كفرده اخوت ودوستلقلرى اولان بنو قريظه وبنو نضيره ديرلركه اكر سز دياركزدن چيقاريلورسكز بزده سزكله بيله چيقارز ونه محمد ونه مسلمانلره ابدى اطاعت ايتمزوسزكله قتال اولنورسه سزه اعانت ايده رز الله تعالى شهادت ايدر كه اول منافقلر كاذبلردر

(١٢) لَئِنْ أُخْرِجُوا لَا يَخْرُجُونَ مَعَهُمْ وَلَئِنْ قُوتِلُوا لَا يَنْصُرُونَهُمْ وَلَئِنْ نَصَرُوهُمْ لَيُوَلُّنَّ الْأَدْبَارَ ثُمَّ لَا يُنْصَرُونَ ❁ اكر اول يهودلر ديارلرندن چيقاريلورسه منافقلر انلركله چيقمزلر وانلر قتل اولنسه لر منافقلر انلره اعانت ايتمزلر اكر اعانت ايتسه لر دخى منهزما رجوع ايدرلر صكره بنو نضيره ياردم اولنمز قالورلر

(١٣) لَأَنْتُمْ أَشَدُّ رَهْبَةً فِي صُدُورِهِمْ مِنَ اللَّهِ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَفْقَهُونَ ❁ اى مؤمنلر منافقلرك قلبلرنده سزدن اولان خوفلرى الله تعالادن اولان خوفلرندن اشددر انلرك سزدن خوفى شول سببدندركه انلر عظمت خدايى بيلمز برقومدر (اكر بيله لر دى اندن قورقارلر دى)

(١٤) لَا يُقَاتِلُونَكُمْ جَمِيعًا إِلَّا فِي قُرًى مُحَصَّنَةٍ أَوْ مِنْ وَرَاءِ جُدُرٍ بَأْسُهُمْ بَيْنَهُمْ شَدِيدٌ تَحْسَبُهُمْ جَمِيعًا وَقُلُوبُهُمْ شَتَّى ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْقِلُونَ ❁ اول يهود ومنافقلر جمع اولوب سزكله مقاتله ايتمزلر انجق خوفلرندن ناشى خندق وبرجله مستحكم قريه لرده ياخود ديوار ارديده تحصن ايدرلر انلرك جنكلرى كندو بينلرنده شديددر (لكن سزكله قتاله طاقتلرى يوقدركه الله تعالى ورسوليله محاربه ايدن شجيع ايسه ده جبان اولور عزيز ايسه ده ذليل اولور) سن يهود ومنافقلرى رأى وتدبيرده مجتمع ومتفق ظن ايدرسن انلرك عقايدلرى مختلف

اولديغندن قلبلرى متفرق وپريشاندر انلرك بو اختلاف وتفرقه لرى اول سببدندركه حقلرنده صالح اولان شيئى تعقل ايتمزلر

(١٥) كَمَثَلِ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ قَرِيبًا ذَاقُوا وَبَالَ أَمْرِهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ❁ بنو نضيرك مثالى يقينده انلردن مقدمجه كچن (بنو قينقاع) كبيدر (كه يرلرندن اجلا اولنديلر ياخود اهل بدر كبيدركه هلاك اولديلر) وكفرلرينك وبالنى دنياده داتدقلرندنصكره آخرتده دخى انلر ايچون عذاب اليم واردر

(١٦) كَمَثَلِ الشَّيْطَانِ إِذْ قَالَ لِلْإِنْسَانِ اكْفُرْ فَلَمَّا كَفَرَ قَالَ إِنِّي بَرِيءٌ مِنْكَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ ❁ منافقلرك يهوديلره (سزكله خروج وقتالده برابر اولورز) اغوالرى شيطانك مثالى كبيدركه اول انسانه كافر اول ديو اغوا ايدر انسان انك اغواسيله كافر اولدقده اول انسانه بن سندن تبرى ايدرم بن رب العالمين اولان الله تعالادن قورقارم دير (كويا جهنمده انكله برابر اولمم ديو)

(١٧) فَكَانَ عَاقِبَتَهُمَا أَنَّهُمَا فِي النَّارِ خَالِدَيْنِ فِيهَا وَذَلِكَ جَزَاءُ الظَّالِمِينَ ❁ امدى اول شيطان وانسانك عاقبتلرى ابدى نارده اولمقدر كفر ونفاقله نفسلرينه ظلم ايدنلرك جزاسى بودر * دينلديكه بو انساندن مراد ابو جهلدركه شيطان انى يوم بدرده قتاله تحريص ايدوب صكره امداد ملائكه يى كوردكده تبرى وفرار ايتديكه قصه سى سورهٔ انفالده ذكر اولندى ياخود بو انساندن مراد برصيصا راهبدركه ابليسك اغوا ودسيسه سيله برمرأه يه زنا وحامله ايدوب صكره رسواى اولورم خوفيله مرأه يى قتل ايتمكله قصاص ايچون داره كتوردكلرنده ينه شيطان اكا كورينوب بكا سجده ايله سنى قورتاره يم ديمكله برصيصا سجودله كافر اولدقده بن الله تعالادن قورقارم ديو شيطان اندن تبرى ايلدى

(١٨) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَلْتَنْظُرْ نَفْسٌ مَا قَدَّمَتْ لِغَدٍ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ❁ اى مؤمنلر الله تعالادن قورقك وهر نفس نظر ايتسونكه يارين قيامت ايچون نه اعمال تقديم ايتمشدر امره اطاعت ونهيدن اجتنابله اتقا ايدك الله تعالى اعمالكزه خبيردر

(١٩) وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَسُوا اللَّهَ فَأَنْسَاهُمْ أَنْفُسَهُمْ أُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ❁ اى مؤمنلر يهود ومنافق كبى الله تعالانك امرينى اونودنلردن اولميك الله تعالى انلرك نفسلرينه كندولرينه منفعتلو شيئى اونتدردى اول كروه حدى تجاوز ايتمشلردندر

(٢٠) لا يستوي اصحاب النار واصحاب الجنة اصحاب الجنة هم الفائزون ✹ نفسلريني هوا لرينه تبعيتله اهل نار اولنلرله استكمال نفسه سعيله اهل جنت اولنلر عندالله برابر اولمزلر زيرا اصحاب جنت عذاب جحيمدن قورتلمش جنتك نعمتلريله مقيم ودائملردر

(٢١) لو انزلنا هذا القرآن على جبل لرأيته خاشعا متصدعا من خشية الله وتلك الامثال نضربها للناس لعلهم يتفكرون ✹ اكر بز بو قرآني بر طاغ اوزرينه انزال ايدوب اكا فهم وادراك ويريدك سن اول طاغي الله تعالانك خوفندن اخلقلنمش وطاغلوب پاره پاره اولمش كورردك ناس ايچون بز بو مثللي ضرب ايتدككه شايد تفكر ايده لر

(٢٢) هو الله الذي لا اله الا هو عالم الغيب والشهادة هو الرحمن الرحيم ✹ اول الله تعالى معبود بالحقدر الوهيتده مشاركي يوقدر موجود ومعدومي اولمش واوله جقي بيلور دنياده عامه يه مرحمت ايدوب رزقلريني ويرر آخرنده خاصة مؤمنلرك ذنوبني مغفرتله رحمت ايدر

(٢٣) هو الله الذي لا اله الا هو الملك القدوس السلام المؤمن المهيمن العزيز الجبار المتكبر سبحان الله عما يشركون ✹ اول الله تعالانك معبوديتده شريكي يوقدر برپادشاهدر كه هيچ ملكي زائل اولمز نقص ايجاب ايدرشيدن منزهدر عيوب وخللدن سالمدر مؤمنلري عذابدن امين ايديجدر هر شي اوزره رقيب وحافظدر حكمنده غالبدر اراده ايتديكي شي اوزره خلقي جبروحاللريني اصلاح ايدر كبريا وعظمته انجق اول مستحقدر اول الله تعالى مشركلرك اشراكلرندن منزهدر

(٢٤) هو الله الخالق البارئ المصور له الاسماء الحسنى يسبح له ما في السموات والارض وهو العزيز الحكيم ✹ اول الله تعالى مشيتي اوزره اشيايي تقدير وخلق ايدر اعياني اظهار وعدمدن وجوده كتورر مخلوقاتك هر برينه بر صورت ويروب بر برندن ممتاز ايدر انكيچون اسماء حسنى واردر كه شرع وعقلده معاني مستحسنه يه دلالت ايدر سموات وارضده كي مخلوقات جمله الله تعالى يي نقايصدن تنزيه ايدرلر اول ملكنده عزيز وغالب وامر وفعلنده حكيمدر * روايت اولنديكه پيغمبر عليه السلام جبريل عليه السلامه اسم اعظمدن سؤال ايتديلر (عليك باخر سورة الحشر) ديدى تكرار سؤال يته بو جواب اولدى اول آخرنده بواوچ آيتدر

— ٦٠ — (سورة الممتحنة مدنية وهى ثلث عشرة آية)

بسم الله الرحمن الرحيم

(١) يا ايها الذين امنوا لا تتخذوا عدوي وعدوكم اولياء تلقون اليهم بالمودة وقد كفروا بما جاءكم من الحق يخرجون الرسول واياكم ان تؤمنوا بالله ربكم ان كنتم خرجتم جهادا في سبيلي وابتغاء مرضاتي تسرون اليهم بالمودة وانا اعلم بما اخفيتم وما اعلنتم ومن يفعله منكم فقد ضل سواء السبيل ✹ اى مؤمنلر بنم وسزك دشمنلركزى دوست ايدنميك پيغمبر عليه السلامك اخبارينى انلره افاده ايله مودت القا ايدرسز انلر ايسه سزه كلن قرآنه كافر اولديلر ربكز جل شانه يه ايمانكز سببيله رسول اللهى وسزى ديار كز (مكه) دن چيقارديلر اكر ديار كزدن چيقمه كز بنم يولمده جهاد ورضامى طلب ايچون ايسه انلر بنم دشمنم ايكن نيچون انلرله سرا مودت ايدرسز مع هذا بن سزك اعدا ايله كزلو مودتكزى واسلامكزى اقرار واعتذار ظاهركزى بيلورم سزدن كيمكه بوند نصكره بودشمنلرله دوستلق ايدرسه طوغرى يولدن آزمشلر دندر * روايت اولنديكه هجرتك سكزنجى سنه سى پيغمبر عليه السلام اهل مكه يه غزا قصد يني ايتمشيدى حاطب بن ابى بلتعه بوندن آكاه اولدقده بو عزيمت نيوي يي افاده ضمننده مكه يه مكتوب يازوب ابو عمرو بن الصيفنك جاريه سى ساره نام مرأه ايله كوندردى جبريل عليه السلام انى پيغمبر عليه السلامه خبرويروب اولدخى على وعمار وطلحه وزبير ومقداد وابامرثد رضى الله تعالى عنهم نامون صحابه لرى كوندروب يور ديكه روضة خاخ نام محلده بر مرأه يه ملاقات ايدرسز انده حاطبك مكتوبى واردر انى الوب مرأه يى صالبويرك اكر امتناع ايدرسه بوينني اورك ديو تنبيه ايتدى اومحلده مرأه يى بولوب مكتوبى طلب ايتديلر انكار ايتمكله على رضى الله تعالى عنه سل سيف ايتدكده صاچى اراسندن چيقاروب ويردى نامه پيغمبر عليه السلامه كلدكده حاطبى احضارله نيچون بويله ايتدك ديدى حاطب ديديكه يارسول الله اسلامه كلدنبرو كافر اولمدم دين اسلامده ثبات اوزره يم لكن قريش بيننده بن بر رجل غريبم مكه ده اهلمى حمايت ايدر كيمسه م يوقدر بو وسيله ايله شايد اهل واولادمى صيانت ايدهلر اميديله يازدم مع هذا بيلورمكه بنم مكتوبم انلره برشئ فائده ايتمز پيغمبر عليه السلام انك قولنى تصديق وعذرينى قبول ايتدى وبو آيت كريمه انك حقنده نازل اولدى

(٢) ان يثقفوكم يكونوا لكم اعداء ويبسطوا اليكم ايديهم والسنتهم بالسوء وودوا لو تكفرون ✹ اكر انلر سزه ظفر بولسه لر عدا اولنلريني

اظهار ایدوب یدلرینی سزه ضرب وقتله واسانلرینی سب وشتمله بسط وسزك اسلامدن ارتداد کزی تمنی ایدرلردی

(٣) لن تنفعكم ارحامكم ولا اولادكم يوم القيمة يفصل بينكم والله بما تعملون بصير ❊ انلرك سببيله مشرکاره دوستلق ایتدیککز) اقربا واولادکزك سزه هیچ نفعلری اولمز الله تعالی قیامتده سزکله انلرك بینی فصل) ایدوب ایمانکزله سزی جنته کفرلریله انلری جهنمه ادخال) ایدر الله تعالی اعمالکزك خیر وشرینی کوروب جزالرینی ویرر

(٤) قد كانت لكم اسوة حسنة في ابراهيم والذين معه اذ قالوا لقومهم انا برءٰؤا منكم ومما تعبدون من دون الله كفرنا بكم وبدا بيننا وبينكم العداوة والبغضاء ابدا حتى تؤمنوا بالله وحده الا قول ابراهيم لابيه لاستغفرن لك وما املك لك من الله من شيء ربنا عليك توكلنا واليك انبنا واليك المصير ❊ ابراهیم علیه السلام وانکله برابر اولان مؤمنلرك کلامنده سزکچون سنت حسنه واردر (که اکا اقتدا ایدك) انلر کفاردن اولان قوملرینه دیدیلرکه بز سزدن والله تعالادن غیری عبادت ایتدیککز اصنامکزدن بریلر وسزك دینکزه منکرلز وبزمله سزك بینکزده اولان بغض وعداوت دائما اشکاردر تاشول وقته دککه الله تعالانك واحدانیتنه ایمان ایدوب شرکی ترك ایده سز انجق ابراهیم علیه السلامك اول کلامنه اقتدا ایتمیك که ابراهیم علیه السلام باباسی ایچون (مغفرت رجاسندن نهی اولنمزدن مقدم) باباسنه بن سنکچون الله تعالادن مغفرت طلب ایدرم واکر ایمانه کلمزسك عذاب اللهدن برشیی سندن دفعه مالك اولهمم دیمشیدی (یعنی ای مؤمنلر ابراهیم علیه السلامك اهل شرکدن تبراسنه اقتدا ایدك لکن انك باباسیچون مغفرت طلب ایتدیکی کبی مشرکاره موالاتله اول حاللرنده انلر ایچون مغفرت طلب ایتمیك) والله تعالا به التجا ایله دیکزکه یاربنا امورمزده سکا توکل ایتدك واطاعتله سکا توجه ایتدك وآخرتده مرجعمز سکادر

(٥) ربنا لا تجعلنا فتنة للذين كفروا واغفر لنا ربنا انك انت العزيز الحكيم ❊ یاربنا کافرلر ایچون بزی فتنه قیلمه (یعنی بزی باطل ظن ایدوب بزه مسلط اولمسونلر) وبزی مغفرت ایله که تحقیق سن ملککده عزیز امرکده حکیمسین

(٦) لقد كان لكم فيهم اسوة حسنة لمن كان يرجوا الله واليوم الآخر ومن يتول فان الله هو الغني الحميد ❊ ای مؤمنلر الله تعالانك رضاسنی

وآخرت نعمتنی رجا ایدن کمسه ایچون ابراهیم علیه السلام ومؤمن اتباعلرنده اولان خصلت حسنه یه اقتدا ایدسون کیمکه اکا اقتدادن اعراض ایده الله تعالی خلقندن وایمانلرندن غنیدر فعلنده وحکمنده حمیددر

(٧) عسى الله ان يجعل بينكم وبين الذين عاديتم منهم مودة والله قدير والله غفور رحيم ❊ قریب اولدیکه اهل مکه ایله بینکزده اولان عداوته الله تعالی مودت القا ایلیه (کهانلرك صنادیدندن ابوسفیان وسهیل بن عمرو وحکیم بن حزام کبی کمسنه لر عظیم دشمن ایکن اسلامه کلوب محبت تام پیدا اولدی) الله تعالی وعدینی ایجازه قادر وتائبلره غفورو اطاعت ایدنه رحیمدر

(٨) لا ينهيكم الله عن الذين لم يقاتلوكم في الدين ولم يخرجوكم من دياركم ان تبروهم وتقسطوا اليهم ان الله يحب المقسطين ❊ مشرکلر سزکله قتال ودیارکزدن چیقارمغه تصدی ایتمدکجه الله تعالی سزی انلردن اقرباکزه عدل واحسان ایلمکزدن نهی ایتمز الله تعالی عدل ایدنلری سور

❊ دینلدیکه قتیله بنت عبد العزی مشرکه اولدیغی حالده هدایا ایله قزی اسما بنت ابی بکر رضی الله تعالی عنهایه کلدکده دخولدن منع وهدایاسی رد اولندقده بو آیت کریمه نازل اولدی

(٩) انما ينهيكم الله عن الذين قاتلوكم في الدين واخرجوكم من دياركم وظاهروا على اخراجكم ان تولوهم ومن يتولهم فاولئك هم الظالمون ❊ الله تعالی انجق سزك شول کفار ایله دوستلغکزی نهی ایدرکه انلر سزکله قتال ایده لر وسزی دیارکزدن چیقاره لر وچقارمغه اعانت ایده لر انلرکه بو کفار ایله دوستلق ومودت ایده لر انلر دوستلقلرینی ناپجا محله صرف ایتدکلری چون نفسلرینه ظلم ایدیجیلردر

(١٠) يا ايها الذين آمنوا اذا جاءكم المؤمنات مهاجرات فامتحنوهن الله اعلم بايمانهن فان علمتموهن مؤمنات فلا ترجعوهن الى الكفار لا هن حل لهم ولا هم يحلون لهن وآتوهم ما انفقوا ولا جناح عليكم ان تنكحوهن اذا آتيتموهن اجورهن ولا تمسكوا بعصم الكوافر واسئلوا ما انفقتم وليسئلوا ما انفقوا ذلكم حكم الله يحكم بينكم والله عليم حكيم ❊ ای مؤمنلر دار الحربدن مؤمنه اوله رق هجرتله سزه نسوان کلسه انلری یمین وتجربه ایله امتحان ایدك (که هجرتلری مطلق اسلامه رغبتلریله میدر یوخسه زوجلندن کراهت یا بر غیری غرض دنیویه ایله میدر) انلرك ایمانته الله تعالی

سزدن اعلمدر اکر سز انلرك ايمانلرينى باخود سائر امارات ايله مؤمنه اولدقلرينى بيلورسكز انلرى كفاره رد ايتمكز زوجه لرينه دخى ويرمكز زيرا اول مؤمنه لر كفار ازواجه وازواج كفار انلره حلال اولمز وانك زوجنك اكا انفاق ايتديكى مهرى زوجنه ويرك وسزكچون مهرلرينى ويروب اول مهاجره نسوانى نكاح ايتمكده وبال يوقدر (زيرا اسلام انلركه زوجلرى بيننى تفريق ايتمشدر) وزوجه كز كافره ومرتده اولدبغى حالده نكاحكزده طوتميك (زيرا اندن عصمت زائل اولوب زوجندن منقطع اولور) واول مرتده لر مشركينه لاحق اولدقلرنده انلره ويرديككزى انلرى تزوج ايدنلردن استه يك ومشركلر دخى هجرت ايدن مؤمنه زوجلرينه مهردن انفاق ايتدكلرينى انى تزوج ايدن مؤمنلردن استه سون بو آيتده مذكور حكم الله تعالانكدركه بيكزده حكم ايدر الله تعالى سزك مصالحكزه عليم وامور كزده حكيمدر

(١١) وَاِنْ فَاتَكُمْ شَيْءٌ مِنْ اَزْوَاجِكُمْ اِلَى الْكُفَّارِ فَعَاقَبْتُمْ فَاٰتُوا الَّذِينَ ذَهَبَتْ اَزْوَاجُهُمْ مِثْلَ مَا اَنْفَقُوا وَاتَّقُوا اللّٰهَ الَّذِي اَنْتُمْ بِهِ مُؤْمِنُونَ ۞ اى مؤمنلر مرتده اولوب كفاره كيدن زوجه لركزك مهرندن ذمتلرينه كچمشكز اولوب كفار ويرمز ايسه صكره كفارى غزا ايله تعقيب ايدوب غنيمت اخذ كزده اول زوجه كزه كچمش مالكزى اول غنيمتدن اخذ ايدك سز ايمان ايلديككز الله تعالادن اتقا ايدوب حكمنه انقياد ايدك * روايت اولنديكه حديبيه صلحنده اهل مكه دن پيغمبر عليه السلامه كلنلرى اليقونيلوب مكه يه رد ايتمك ومدينه دن مكه يه فرار ايدنلرى اهل مكه رد ايتمك اوزره شرط اولنوب عهدنامه ويرلمشيدى اولحضرت عليه السلام هنوز حديبيه ده ايكن سبيعه بنت الحارث الاسلميه مسلمان اولدبغى حالده پيغمبر عليه السلامه كلدى عقبنجه زوجى مسافر المخزومى كلوب عهد موجبنجه زوجه سنى طلب ايلدى بو آيتدن مقدمكى آيت كريمه نازل اولمغله پيغمبر عليه السلام سبيعه يى رد ايتميوب زوجى مسافر مخزومى يى ويرديكى مهر ونفقه يى ويردى صكره فاروق رضى الله تعالى عنه اول سبيعه يى تزوج ايتدى ومن بعد پيغمبر عليه السلام اهل مكه نك رجالندن اكا كلنى رد ايدوب نسوانى امتحاندن صكره اليقوردى آيت كريمه نك حكمى موجبنجه مؤمنلر هجرت ايدن نسوانك مشرك زوجلرينه مهرلرندن كچمشلرينى ويرمكده ايكن مرتده اولوب مشركلره كيدن زنانك مهرلرينى مشركلر مؤمنلره ادادن امتناع ايتمكلريله بو آيت ثانيه نازل اولدى

(١٢) يَا اَيُّهَا النَّبِيُّ اِذَا جَاءَكَ الْمُؤْمِنَاتُ يُبَايِعْنَكَ عَلٰى اَنْ لَا يُشْرِكْنَ بِاللّٰهِ شَيْئًا وَلَا يَسْرِقْنَ وَلَا يَزْنِينَ وَلَا يَقْتُلْنَ اَوْلَادَهُنَّ وَلَا يَأْتِينَ بِبُهْتَانٍ يَفْتَرِينَهُ بَيْنَ اَيْدِيهِنَّ وَاَرْجُلِهِنَّ وَلَا يَعْصِينَكَ فِي مَعْرُوفٍ فَبَايِعْهُنَّ وَاسْتَغْفِرْ لَهُنَّ اللّٰهَ اِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۞ يا نبى الله نساء مؤمنات سكا بيعت نيتيله كلدكلرى زمان انلره الله تعالايه برشى اشراك ايتمك وسرقت وزنا ايتمك وفقر خوفيله قزاولادلرينى قتل ايتمك والارى واياقلرى بيننه برا قدقلرى ولد زنالرينى زوجلرينه نسبتله بهتان ايتمك وانلره امر ايتديككك اخلاق حسنه ده سكا مخالفت ايتمك شرطلريله انلرايله بيعت ايت وانلر ايچون الله تعالى دن مغفرت طلب ايله الله تعالى انابت ايدنه غفور وطاعت ايدنه رحيمدر * دينلديكه پيغمبر عليه السلامه نسوانك بيعتى يدا بيد اولميوب مجرد كلام ايله ايدى

(١٣) يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا لَا تَتَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ قَدْ يَئِسُوا مِنَ الْاٰخِرَةِ كَمَا يَئِسَ الْكُفَّارُ مِنْ اَصْحَابِ الْقُبُورِ ۞ اى مؤمنلر الله تعالانك غضب ايتديكى قومله دوستلق ايتميك كفار اصحاب قبورك بعثندن منكر ومأيوس اولدقلرى كبى آخرتك خيرندن دخى مأيوسلردر * دينلديكه بعض مسلمانلر يهود طائفه سنك اثمار وسائرندن جر ونفعلرى سببيله انلرله دوستلق ايتملريله انلرى منع ضمننده بو آيت كريمه نازل اولدى

— ٦١ — (سورة الصف مدنية وهى اربع عشر آية)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

(١) سَبَّحَ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۞ سموات وارضده اولان موجودات الله تعالى يى كمال صفاتنه لايق اولميان هرشيدن تنزيه ايدرلر اول ملكنده عزيز وامرنده حكيمدر

(٢) يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ (٣) كَبُرَ مَقْتًا عِنْدَ اللّٰهِ اَنْ تَقُولُوا مَا لَا تَفْعَلُونَ ۞ اى مؤمنلر اشلميه جككز شى نيچون سويلرسكز زيرا سزك اشلميه جككز شيئى سويلمكز عند الله خشم عظيم اولدى * دينلديكه مؤمنلر اعمالك عندالله مقبول اولنى بيلسيدك مالا ونفسا اكا سعى ايدردك ديديلر آيت متعدده ايله فضيلت جهاد معلوملرى اولدقده صكره احد غزاسنده برا كنده اولملريله انلره عتاب ضمننده بو آيت كريمه نازل اولدى

(٤) اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِهِ صَفًّا كَاَنَّهُمْ بُنْيَانٌ مَرْصُوصٌ ۞

الله تعالی کندو یولنده صف اولوب کویا بربرلرینه مربوط بنالر کبی ثباتله مقاتله ایدنلری سور

(٥) وَاِذْ قَالَ مُوسٰى لِقَوْمِهِ يَا قَوْمِ لِمَ تُؤْذُونَنِي وَقَدْ تَعْلَمُونَ اَنِّي رَسُولُ اللّٰهِ اِلَيْكُمْ فَلَمَّا زَاغُوا اَزَاغَ اللّٰهُ قُلُوبَهُمْ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ۞ یاد ایله شونیکه موسی علیه السلام قومی بنی اسرائیله دیدیکه یا قوم نیچون بکا اذیت ایدرسز مع هذا بیلورسزکه بن سزه الله تعالادن مرسل پیغمبرم وقتاکه انلر حقدن عدول ایتدیلر الله تعالی دخی انلرک قلبلرینی حق قبولدن وصوابه میلدن صرف ایتدی الله تعالی قوم فاسقینی راه حقه هدایت ایتمز

حزب ٣

(٦) وَاِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ يَا بَنِي اِسْرَائِيلَ اِنِّي رَسُولُ اللّٰهِ اِلَيْكُمْ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرٰيةِ وَمُبَشِّرًا بِرَسُولٍ يَأْتِي مِنْ بَعْدِي اسْمُهُ اَحْمَدُ فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا هٰذَا سِحْرٌ مُبِينٌ ۞ بونی دخی ذکر ایتکه عیسی علیه السلام بنی اسرائیله دیدیکه بندن مقدم نازل اولان توریتی تصدیق وبندن صکره دین کامل ایله احمد اسمنده کله جک پیغمبری سزه تبشیر ایدر اولدیغم حالده سزه حجت وبرهانله الله تعالادن کوندرلمش پیغمبرم وقتاکه عیسی علیه السلام انلره احیاء اموات وابراء اکمه وابرص معجزه لریله کلدی انلر بو سحر ظاهردر دیدیلر

(٧) وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ وَهُوَ يُدْعٰى اِلَى الْاِسْلَامِ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ۞ اندن اظلم کیم اولورکه حقیقی ظاهر ودنیا وآخرته نفعی باهر اولان اسلامه دعوت اولندقده اجابت ایده جک ایکن الله تعالانک رسولنی تکذیب وآیاتنه سحر دیو افترا ایدر الله تعالی قوم ظالمینی فوز وفلاحه هدایت ایتمز

(٨) يُرِيدُونَ لِيُطْفِؤُا نُورَ اللّٰهِ بِاَفْوَاهِهِمْ وَاللّٰهُ مُتِمُّ نُورِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ ۞ انلر قصد ایدرلرکه الله تعالانک نوری اولان دینی کفتار بی ادبانه لریله سوندره لر الله تعالی اول نوردین اسلامی اتمام ویوما فیوما اعلا واعلان ایده جکدر هرنه قدر کافرلر کریه کوردلرسه دخی (خفاشک کونشدن احترازی کبی)

(٩) هُوَ الَّذِي اَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدٰى وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ ۞ اول الله تعالی محمد علیه السلامی سبب هدایت اولان قرآن ودین حقله کوندردی تاکه انی جمیع ادیان اوزره غالب ایده اکر مشرکلر اندن کراهت ایدرلرسه ده (زیرا انده محض توحید واردر)

(١٠) يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا هَلْ اَدُلُّكُمْ عَلٰى تِجَارَةٍ تُنْجِيكُمْ مِنْ عَذَابٍ اَلِيمٍ ۞

ای مؤمنلر سزه بر تجارت دلالت ایده یمی که اول سزه عذاب الیمدن نجات ویره

(١١) تُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَرَسُولِهِ وَتُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللّٰهِ بِاَمْوَالِكُمْ وَاَنْفُسِكُمْ ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ۞ ایشته اول تجارت سزک الله تعالایه ورسولنه ایمان ایلمکز وفی سبیل الله مال ونفسلریکزله جهاد ایلمکزدر اکر بیلورسکز بونلر سزه خیرلودر

(١٢) يَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَيُدْخِلْكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ وَمَسَاكِنَ طَيِّبَةً فِي جَنَّاتِ عَدْنٍ ذٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ۞ الله تعالی ذنوبکزی مغفرت ایدر واشجاری تحتندن نهرلر جریان ایدن جنتلرینه ادخال ایدر واول جنتلرده مخلد ومؤبد انواع مسک وعنبر ایله تزیین وتطییب اولنمش مسکنلر احسان ایدر بو غفران وجنان فوز وظفر عظیمدر

(١٣) وَاُخْرٰى تُحِبُّونَهَا نَصْرٌ مِنَ اللّٰهِ وَفَتْحٌ قَرِيبٌ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ ۞ بو آخرتده کی نعمتلردن ماعدا دنیاده دخی سزک سودیککز شیکه الله تعالادن سزه قریش اوزره نصرت ویقینده فتح (مکه وفارس وروم) واردر یا محمد بونلری مؤمنلره مژده ایله

(١٤) يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا كُونُوا اَنْصَارَ اللّٰهِ كَمَا قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ لِلْحَوَارِيِّينَ مَنْ اَنْصَارِي اِلَى اللّٰهِ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ اَنْصَارُ اللّٰهِ فَاٰمَنَتْ طَائِفَةٌ مِنْ بَنِي اِسْرَائِيلَ وَكَفَرَتْ طَائِفَةٌ فَاَيَّدْنَا الَّذِينَ اٰمَنُوا عَلٰى عَدُوِّهِمْ فَاَصْبَحُوا ظَاهِرِينَ ۞ ای مؤمنلر دین الله ورسولنه نصرت ایدر اولک نته که عیسی علیه السلام خواصی اولان حواریونه دیدیکه دین اللهی اعلان وناسی دعوتده بکا یاردمجی واعوان کیمدر حواریون اول امرده بز سکا ناصر واعوانز دیدیلر (فی الواقع تبعیتله عیسانک رفعندن صکره خلقی دینه دعوت ایتدیلر) ناسدن بر طائفه (انلرک دعوتیله عیسی علیه السلامی الله تعالانک عبدی ورسولی بیلوب) ایمان ایتدیلر وبر طائفه (حاشا اول ابن اللهدر دیوب) کافر اولدیلر بز اول طائفهٔ مؤمنه یه عدولری اولان طائفهٔ کافره اوزره حجت وحربله تقویت ونصرت ایتدک که مؤمنلری کافرلری اوزره غالب اولدیلر

— ٦٢ — (سورة الجمعة مدنية وهي احدى عشر آية)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

(١) يُسَبِّحُ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ۞ کوکده ورده اولان موجودات جمله انی تنزیه ایدرلر اول

بر پادشاهدر که پادشاهلغنده شریك وزوال یوقدر هر عیبدن منزهدر ملکنده عزیز امر نده حکیمدر

(٢) هو الذی بعث فی الامیین رسولا منهم یتلوا علیهم آیاته ویزکیهم ویعلمهم الکتاب والحکمة وان کانوا من قبل لفی ضلال مبین ※ اول الله تعالی امت امیه‌لره (یعنی عربه که انلرك اکثری اوقق یازمق بیلمزلردی) انلردن برامی رسول کوندردیکه انلر کبی امی ایکن الله تعالانك آیاتنی انلره تلاوت ایدر وانلرك عقاید واخلاقلرینی خباثتدن تطهیر ایدر وانلره قرآن واحکام شریعتی تعلیم ایدر بوندن مقدم انلر جهالتله شرك وضلالت ظاهره ده ایدیلر

(٣) وآخرین منهم لما یلحقوا بهم وهو العزیز الحکیم ※ ومؤمنلردن سابق وصحابه وتابعینه لاحق اولمش الی یوم القیام آخرلره دخی بعث اولندی اول الله تعالی اول رسولی بووجهله بعثنده عزیزوانی اختیار وتعلیمنده حکیمدر

(٤) ذلك فضل الله یؤتیه من یشاء والله ذو الفضل العظیم ※ بو بعث ونبوتکه جمله دن ممتازدر الله تعالانك اکه فضل ایدر انی دیلدیکی کیسه‌یه احسان ایدر الله تعالی فضل عظیم صاحبیدر (که اکا نسبتله نعم دنیا وآخرت محقر ومختصردر)

(٥) مثل الذین حملوا التوریة ثم لم یحملوها کمثل الحمار یحمل اسفارا بئس مثل القوم الذین کذبوا بآیات الله والله لایهدی القوم الظالمین ※ شونلرکه توریتك احکامنی یوکلنمکله مأمورلر ایکن انی یوکلنمیوب مجرد اوقومه‌سیله قناعت ایتدیلر انلر حمارك علم کتابلرینی یوکلنوب بلا نفع زحمت چکدیکنه بکزر اول قوم یهودك مثلی نه قبیح اولور که محمد علیه السلامك نبوتنه دلیل اولان الله تعالانك آیتلرینی تکذیب ایتدیلر الله تعالی انبیا وآیتلرینی تکذیب ایدن ظالم قوملره هدایت ایتمز

(٦) قل یا ایها الذین هادوا ان زعمتم انکم اولیاء لله من دون الناس فتمنوا الموت ان کنتم صادقین ※ یا محمد یهود طائفه‌سنه دیکه اکر سز کندیکزی سائر امدن ممتاز الله تعالانك دوستلری زعم ایدر سکز موتی تمنی ایدك اکر زعمکزده صادقلر ایسه‌کز (زیرا اکا وصول موتله اولور)

(٧) ولا یتمنونه ابدا بما قدمت ایدیهم والله علیم بالظالمین ※ انلر تقدیم ایتدکلری کفر وعصیان سببیله ابدی موتی تمنی ایتمزلر الله تعالی ظالملرك حالنی بیلور واکا کوره جزالرینی ویرر

(٨) قل ان الموت الذی تفرون منه فانه ملاقیکم ثم تردون الی عالم الغیب والشهادة فینبئکم بما کنتم تعملون ※ سن انلره دیکه سزاول موتی تمنی ایتمك دکل مطلقا اندن نفرت ایدوب فرار ایدرسز مع هذا اول سزه ملاقیدر انی دادر سز صکره عالم الغیب والشهاده اولان الله تعالایه رد اولنورسز اول سزك اعمالکزی سزه خبر ویروب مناسبیله جزا ندرر

(٩) یا ایها الذین آمنوا اذا نودی للصلوة من یوم الجمعة فاسعوا الی ذکر الله وذروا البیع ذلکم خیر لکم ان کنتم تعلمون ※ ای مؤمنلر جمعه کونی نماز ایچون ندا اولندقده الله تعالانك ذکری اولان نمازه سعیله کیدك وآلش وویرشی ترك ایدك اول سعی وترك بیع سزه خیر اولوردر اکر خیر وشری بیلور سکز

(١٠) فاذا قضیت الصلوة فانتشروا فی الارض وابتغوا من فضل الله واذکروا الله کثیرا لعلکم تفلحون ※ چون صلوة جمعه ادا اولنه (تجارت وزیارت وعبادت وسائر محتاج اولدوغکز خصوصلری تمشیت ایچون) یربوزینه طاغیلك والله تعالانك فضلندن رزقکزی طلب ایدك نمازده وجمیع حالکزده الله تعالایی چوق ذکر ایدك شاید که دنیا وآخرتده فلاح بوله سز

(١١) واذا رأوا تجارة او لهوا انفضوا الیها وترکوك قائما قل ما عند الله خیر من اللهو ومن التجارة والله خیر الرازقین ※ چون انلر بر تجارت یالهوی کورسه‌لر سنی خطبه ده قائم براغوب طاغیلورلر سن انلره دیکه الله تعالی عندنده کی ثواب لهو وتجارتدن سزه خیر اولوردر الله تعالی رازقلرك خیر اولیدر ※ مرویدر که برجمعه کونی افندمز علیه السلام خطبه ده ایکن دحیهٔ کلبی رضی الله تعالی عنهك قافله‌سی ذخیره ایله کلدیکنی اخبار ضمننده عادتلری اوزره طبل بشارت چالندقده قحط سنه‌سی اولدیغندن جماعت ذخیرا خذینه قالقوب خلفاء راشدین وسائر اون ایکی صحابه دن غیری قالمغله بو آیت کریمه نازل اولدی

— ٦٣ — (سورة المنافقون مدنیة وهی احدی عشر آیة)

بسم الله الرحمن الرحیم

(١) اذا جاءك المنافقون قالوا نشهد انك لرسول الله والله یعلم انك لرسوله والله یشهد ان المنافقین لکاذبون ※ یا محمد منافقلر سکا کلدکلرنده قلبلرینه مخالف لسانلریله دیرلر که بز شهادت ایدرز که تحقیق سن الله تعالانك رسولیسن الله تعالی بیلور که سن انك رسولیسن والله تعالی شهادت ایدر که منافقلر کاذبلردر که شهادتلری قلبلریله دکلدر

(٢) اتخذوا ايمانهم جنة فصدوا عن سبيل الله انهم ساء ما كانوا يعملون ❋ انلر بوشها دتلرينى وكذب يمينلرينى كندولرينه قتل وسبيدن سپر ووقايه ايدرلر وانكله ناسى ايمان وجهاددن منع ايدرلر انلرك بو ايمانى اظهار وكفرى ستر ايتدكلرى عمللرى نه چركين وقبيح شى اولور

(٣) ذلك بانهم آمنوا ثم كفروا فطبع على قلوبهم فهم لا يفقهون ❋ انلرك عمللرى قبيح اولديغى شول سببدندر كه انلر اسانلريله ايمانى اظهارلرندن صكره قلبلرندن كفرى اسرار ايتديلر انلرك قلبلرى اوزره مهر اوريلوب حقيقت ايمان نه اولديغى بيلمزلر

(٤) واذا رأيتهم تعجبك اجسامهم وان يقولوا تسمع لقولهم كأنهم خشب مسندة يحسبون كل صيحة عليهم هم العدو فاحذرهم قاتلهم الله انى يؤفكون ❋ سن انلرى كوردىككده زمان انلرك جسامت وقدو قامتلرى سنى تعجب ايتدررر وسويلدكلرنده كلاملرينك فصاحت وحلاوتلرينى ديكلرسن اما انلر كويا ديواره طيانمش قالين كراسته لردر كه باطنلرى فاسد ومجوف ايشه يرامز هر قچان مدينه ده برصدا واقع اولسه بزم نفاقمز پيغمبره ومؤمنلره شايع اولدى ظن ايدوب قورقارلر انلر سكا ومؤمنلره دشمنلردر انلردن حذر ايدك الله تعالى انلرى هلاك ايتسون راه حقدن نيجه صرف اولنورلر ❋ ديلديكه عبد الله بن ابى منافقلرك اكابرندن جسيم وفصيح اولوب كندو مانندى منافقلرله حضور نبوى يه كلوب كلامى ديكلنوردى

(٥) واذا قيل لهم تعالوا يستغفر لكم رسول الله لووا رؤسهم ورأيتهم يصدون وهم مستكبرون ❋ منافقلره كلك اعتذار ايدك رسول الله سزكچون الله تعالادن مغفرت طلب ايتسون ديلنسه كورر سنكه باشلرينى اكوب استكبار ايله اعراض ايدرلر

(٦) سواء عليهم استغفرت لهم ام لم تستغفر لهم لن يغفر الله لهم ان الله لا يهدى القوم الفاسقين ❋ انلر ايچون استغفار ايتسك وايتمسك انلره مساويدر انلرك نفاقده ثباتلرى ايچون الله تعالى انلرى مغفرت ايتمز الله تعالى دائرهٔ صلاحدن خارج قومه هدايت ايتمز

(٧) هم الذين يقولون لا تنفقوا على من عند رسول الله حتى ينفضوا ولله خزائن السموات والارض ولكن المنافقين لا يفقهون ❋ اول منافقلر انصاره ديرلر كه رسول الله عندنده اولان فقراء مهاجرينه انفاق ايتميك كه

طاغيلوب كيده لر حال بوكه سموات وارضده رزق خزينه لرينك مفتاحى الله تعالينك يد قدرتنده در لكن منافقلر انى بيلمزلر ❋ روايت اولنديكه پيغمبر عليه السلام برغزايه كيدركن مريسيع نام بر قيو باشنه نزول بيوردقلرنده انده براعرابى برانصاريله غوغا ايدوب براغاجله اول انصارينك باشنى ياردى انصارى عبدالله بن ابى يه شكايت ايتدكده ابن ابى انصاردن قوملرينه ديديكه رسول الله عندنده اولانلره انفاق ايتميك كه يانندن طاغيلوب كيده لر مدينه يه وارد قمزده بزم اعزمز انلرك اذللرينى مدينه دن اخراج ايدرلر انك اعزله مرادى كندو واذلله رسول الله ايدى چونكه الله تعالى انك كلامنى بو آيتلر انزاليله خبر وردى حضرت فاروق رضى الله تعالى عنه يا رسول الله بكا اذن ويركه شو منافقك بوينى اوره يم ديدى افندمز عليه السلام انى ايستمه كه رسول الله اصحابنى قتله باشلدى ديو خلق حوادث ايدرلر بيوردى

نصف

(٨) يقولون لئن رجعنا الى المدينة ليخرجن الاعز منها الاذل ولله العزة ولرسوله وللمؤمنين ولكن المنافقين لا يعلمون ❋ اول منافقلر ديرلركه مدينه يه رجوعمزده مدينه نك اعز اهاليسى اذلنى مدينه دن چيقاررلر حال بوكه عزت قهر وغلبه جهتيله الله تعالينكدر ودينى اظهار ايله رسولنكدر كافرلر اوزره نصرت اولنملريله مؤمنلركدر لكن منافقلر حقيقت عزت نه ايدوكنى بيلمزلر

(٩) يا ايها الذين آمنوا لا تلهكم اموالكم ولا اولادكم عن ذكر الله ومن يفعل ذلك فاولئك هم الخاسرون ❋ اى مؤمنلر اموال واولادكزك امورلرى سزى ذكر الله اولان نماز وسائر عباداتدن اليقومه سن كيمكه ذكر الهى يى براغوب اموال واولاديله مشغول اولورسه عظيم باقى يى حقير فانى يه تبديل ايتمش زيانكارلردن اولور

(١٠) وانفقوا مما رزقناكم من قبل ان يأتى احدكم الموت فيقول رب لولا اخرتنى الى اجل قريب فاصدق واكن من الصالحين ❋ سزك بريكزه موت كلمزدن مقدم بزم سزه ويردكمز رزقدن حقوق واجبه يه انفاق ايدك اول موت كلدكده يا سله ديه كه يارب آز زمانه دك بنم مومى تأخير ايتسيدك تا كه تصدق ايدوب زكاتى ادا ايديدم وقصوروى تكميل ايله صالحلردن اوليدم

(١١) ولن يؤخر الله نفسا اذا جاء اجلها والله خبير بما تعملون ❋ الله تعالى برنفسك اجلى كلدكده موتنى تأخير ايتمز خير وشر اعماللكزه الله تعالى خبيردر

(سورة التغابن مدنية وهى ثمان عشر آية) — ٦٤ —

بسم الله الرحمن الرحيم

(١) يسبح لله ما في السموات وما في الارض له الملك وله الحمد وهو على كل شيء قدير ❊ سموات وارضده اولان جسمانيات وروحانيات جمله الله تعالايى تنزيه وتقديس ايدر جميع ملكك خالقى اولمغله پادشاهلغى اكا مخصوصدر ومنعم عالم اولمغله حمد اكا شاياندر اول الله تعالى كل شيئه قادردر

(٢) هو الذي خلقكم فمنكم كافر ومنكم مؤمن والله بما تعملون بصير ❊ اى ناس الله تعالى سزى خلق ايتدى سزدن بعضكز (دهريلر وطبيعيلر كبى) كافردر وبعضكز (اهل اسلام وايمان كبى) مؤمندر الله تعالى سزك عمللركزى كوروب اكا كوره مجازات ايدر

(٣) خلق السموات والارض بالحق وصوركم فاحسن صوركم واليه المصير ❊ الله تعالى سموات وارضى حكمت بالغه اوزره خلق ايتدى وسزى احسن صورتلرله تصوير ايتدى قالبكز احسن تقويم وقلبكز محل فهم وادراك اولوب عاقبة الامر رجوعكز اكا اولمغله سز دخى احسن طاعاتله نعم عقباتدار كنه سعى ايده سز

(٤) يعلم ما في السموات والارض ويعلم ما تسرون وما تعلنون والله عليم بذات الصدور ❊ الله تعالى سموات وارضده اولان اشيانك جلى وخفيسنى بيلور وسزك اسرار واعلان ايتديككز شيلرى بيلور الله تعالى قلبده اولان نيات وافكارى بيلور

(٥) الم يأتكم نبؤ الذين كفروا من قبل فذاقوا وبال امرهم ولهم عذاب اليم ❊ اى اهل مكه اول كچن امتلرك خبرى سزه كلمديمى كه انلر دنياده عمللرينك عقوبتنى دادديلر ومع هذا انلر ايچون آخرتده دخى عذاب اليم واردر

(٦) ذلك بانه كانت تأتيهم رسلهم بالبينات فقالوا ابشر يهدوننا فكفروا وتولوا واستغنى الله والله غني حميد ❊ بو عقاب وعذاب انلره شول سببله دركه رسوللرى انلره معجزات ظاهره ايله كلدكلرنده انلر انى انكار واندن اعراضله برآدم بزى غيرى دينه ارشاد مى ايده جك ديو تعجب ايدرلردى الله تعالى انلرك ايمان وطاعتلرندن مستغنيدر اول جمله مخلوقاتك عبادتلرندن غنيدر وهر فعلنده حمد اولنمغه شاياندر

(٧) زعم الذين كفروا ان لن يبعثوا قل بلى وربي لتبعثن ثم لتنبؤن بما عملتم وذلك على الله يسير ❊ كافرلر قيامتده بعث اولنمز زعم ايتديلر

يا محمد سن انلره ديكه بلى ربم جل شانه حقيچون البته بعث اولنورسكز ودنياده ايشلديككز اعمالى سزه خبر ويريلوب انك جزاسنى بولورسكز اشبو بعث وجزا الله تعالايه آساندر

(٨) فآمنوا بالله ورسوله والنور الذي انزلنا والله بما تعملون خبير ❊ الله تعالايه ورسولنه واكا انزال ايتدكز قرآنه ايمان ايدككه (اول سزى ظلمات جهلدن اخراج ايدر) الله تعالى سزك اقرار وانكاركزه خبيردر

(٩) يوم يجمعكم ليوم الجمع ذلك يوم التغابن ومن يؤمن بالله ويعمل صالحا يكفر عنه سيئاته ويدخله جنات تجري من تحتها الانهار خالدين فيها ابدا ذلك الفوز العظيم ❊ ياد ايله شول كونيكه الله تعالى اولكونده سزى (وملائكه وجمله انس وجن وسائرى) حساب وجزا ايچون جمع ايدر اول يوم التغابندركه خلق بربرلرينى الدادرلر (مؤمنلر ايمانلرى سببيله كافرلرك جنتده كى يرلرينى آلورلر وكافرلر مؤمنلرك جهنمده كى يرلرينى ضبط ايدرلر) كيمكه الله تعالايه ايمان ايدوب عمل صالح ايشليه الله تعالى انك كناهلرينى عفو ايدوب اغاجلرى آلتندن ايرمقلر آقار جنتلرينه ادخال ايدر كه انلر انده مخلد ودائملردر بو عفو وجنته ادخال نجات عظيمدر

(١٠) والذين كفروا وكذبوا باياتنا اولئك اصحاب النار خالدين فيها وبئس المصير ❊ انلركه كافر اولوب آيتلرمزى تكذيب ايتديلر انلر اصحاب نار اولوب انده مخلد ومؤبد درلر اول نار نه چركين محل اولور

(١١) ما اصاب من مصيبة الا باذن الله ومن يؤمن بالله يهد قلبه والله بكل شيء عليم ❊ (شدت ومرض وموت كبى) مصيبتلردن برشى اصابت ايتمز انجق الله تعالانك قدر ومشيتيله دركيمكه بو مصيبت الله تعالينك اراده سيله اولديغنه ايمان ايدرسه انك قلبى صبر وثبات ايله هدايتده اولور الله تعالى صابر وشاكرى وهر شيئى بيلور

(١٢) واطيعوا الله واطيعوا الرسول فان توليتم فانما على رسولنا البلاغ المبين ❊ الله تعالايه ورسولنه اطاعت ايدك اكر سز اول اطاعتدن يوز چويرر سكز بزم رسولمزه لازم اولان انجق آشكار تبليغدر

(١٣) الله لا اله الا هو وعلى الله فليتوكل المؤمنون ❊ الله تعالى دن غيرى عبادته مستحق اله يوقدر امدى مؤمنلر امورلرينى الله تعالايه تفويض ايدوب توكلده اولسونلر

(١٤) يا ايها الذين آمنوا ان من ازواجكم واولادكم عدوا لكم فاحذروهم وان تعفوا وتصفحوا وتغفروا فان الله غفور رحيم ۞ اى مؤمنلر ازواج واولادكزسزه دشمن اولانله انلردن حذر ايدك (كه ناله وبكا ايله سزى هجرتدن اليقورلر اكر صكره اول هجرته نائل اولورسكز) انلرى عفوو توبيخدن اغماض واعتذارلرينى قبولله ستر معامله سنى ايدرسكز الله تعالى غفور رحيمدر * روايت اولنديكه هجرت نبويدن صكره بر كروه مسلمانلر هجرت مراد ايتدكلرنده اهل واولادلرى تضرع ونيازو كريه يه باشليوب بزى ضايع ايده جكسكز ديه‌رك ايله شفقت ايدوب برمدت ترك هجرت ايتديلر بعده برتقريب مدينه يه كلوب مقدم هجرت ايدن اصحابى فقيه وعالم اولمش كوردكلرنده ازواج واولادلرينه هجرتدن برمدت كيرو قالمغه سبب اولدقلريچون عتاب مراد ايتدكلرنده بو آيت كريمه‌نك نزوليله عفو وصفح يولنه سالك اولديلر

(١٥) انما اموالكم واولادكم فتنة والله عنده اجر عظيم ۞ اموال واولادكز سزه بليه در (كه سزى الله تعالايه ذكر وطاعت ومحبتدن اشغال ايدرلر) الله تعالى يه طاعت ومحبتى جمله دن ازيد وغالب اولنلره اجر عظيم واردر

(١٦) فاتقوا الله ما استطعتم واسمعوا واطيعوا وانفقوا خيرا لانفسكم ومن يوق شح نفسه فاولئك هم المفلحون ۞ قدرتكز قدر الله تعالينك تقواسنده نهيندن اجتناب وامرينى كمال قبولله استماع ايدك والله تعالى يه ورسولنه اطاعت ايدك ونفسكز ايچون اوجه الله اموالكزدن انفاق ايدك كيمكه نفسنك بخل وامساكندن وقايه اولنه اول كمسه دارينده فلاح بولمشلر دندر

(١٧) ان تقرضوا الله قرضا حسنا يضاعفه لكم ويغفر لكم والله شكور حليم ۞ اكر اموالكزى خلوص وطيب قلبله امر اولنديغكز شيئه صرف ايدرسكز انلرك اجرينى الله تعالى بحساب مضاعف ايدر واول انفاق بركتنه كناهلركزى مغفرت ايدر الله تعالى شكور در كه سزدن قليلى قبول ايدوب اجر جزيل ويرر حليمدر كه كناهكزك عقوبتنه عجله ايتمز

(١٨) عالم الغيب والشهادة العزيز الحكيم ۞ ملك وملكوتده نهان وآشكار كان ومايكونى بيلور ملكنده عزيز وغالب وحكمنده مصيب وكريمدر

— ٦٥ — (سورة الطلاق مدنية وهى احدى عشر آية)

بسم الله الرحمن الرحيم

(١) يا ايها النبى اذا طلقتم النساء فطلقوهن لعدتهن واحصوا

حزب ٤

العدة واتقوا الله ربكم لا تخرجوهن من بيوتهن ولا يخرجن الا ان يأتين بفاحشة مبينة وتلك حدود الله ومن يتعد حدود الله فقد ظلم نفسه لا تدرى لعل الله يحدث بعد ذلك امرا ۞ يا نبى الله (امتكه سويله كه) مدخول بها نساكزى تطليق ايتديككز زمان عدتلرى وقتنده تطليق ايدك (اول تطهيرلرندن صكره جماع اولنمزدن مقدمدر كه اول طلاق سنيدر) واول نساكزك عدتنى سز تعداد ايدك (كه انلر تعداد وضبطدن عاجزلردر وسز دخى نفقه وسكنى ورجعتك وقتنى بيله‌سز) والله تعاليدن اتقا ايدوب انلره تطويل عدت واضرار ايتمكز وانلرك عدتلرى منقضيه اولنجيه دك اولدقلرى بيتدن چيقارميك انلردخى چيقمسونلر مكركه اهل خانه يه اذا وفحش وسفاهت ظهوريله شرعا اخراجى لازم كله اشبو احكام الله تعالانك حدوديدر كيمكه انك حدودينى تجاوز ايدرسه نفسنه ظلم ايدوب مستحق عقاب اولور بيلمزسنكه الله تعالى برامر مرغوب احداث (ايدوب اهلنه يا اولادينه محبتى سببيله نادم اولوب رجعت) ايده

(٢) فاذا بلغن اجلهن فامسكوهن بمعروف او فارقوهن بمعروف واشهدوا ذوى عدل منكم واقيموا الشهادة لله ذلكم يوعظ به من كان يؤمن بالله واليوم الآخر ومن يتق الله يجعل له مخرجا ويرزقه من حيث لا يحتسب ومن يتوكل على الله فهو حسبه ان الله بالغ امره قد جعل الله لكل شىء قدرا ۞ اول تطليق اولنان نساكزك عدتى منقضى اولدقده ديلرسه كز انلرى نكاح جديد يا رجعه وحسن معاشرتله امساك ايدك ياخود حق طلاق وصداقنى ادا واضراردن حذر ايله مفارقت ايدك ورجعت وفرقتكزاو زره منازعه‌دن صيانة سزدن ايكى شاهد عادل طوتك واول شهادتى لله اقامت ايدك بو اشهاد واقامت شهادت الله تعالى يه وآخرته ايمان ايدن كيمسه يه نصيحتدر كيمكه الله تعاليدن قورقوب مناهيدن وحدود اللهى تعديله اول نسوانى اضراردن اجتناب ايدرسه الله تعالى انى دنيا وآخرت محنتندن اخراج ايدر واكا خاطرينه خطور ومأمول ايتمدييكى رزقى احسان ايدر كيمكه الله تعالى يه توكل ايدر الله تعالى انك امورينه كافيدر الله تعالانك امرى نافذدركه اصلا فوت اولمز الله تعالى شدت ورخادن هر شى ايچون وقت تقدير ايتمشدر اوله تقدم ونه تأخر ايدر * پيغمبر من عليه السلامدن مرويدركه بن برآيت بيلورم اكرناس انكله عمل ايتسه‌لر انلره كافى ايدى ديوو من يتق الله يجعل له الى آخره قرائت بيوردى *روايت اولنديكه سالم بن عوف بن مالك الاشجعى مشركلره اسير اولمغله باباسى عوف پيغمبر عليه السلامه حالنى افاده واستمداد ايتدكده الله تعاليدن قورقوب

دائما لاحول ولاقوة الابالله ذكريني ايدك بيوردي بونكله مداوم ايكن زمان قليلده اوغلي سالم قيد مشركيندن خلاص ودرت بيك قيون سوروب سلامت مدينه يه كلدى وبو ومن يتق الله آيت كريمه سى انك شاننده نازل اولدى دينلدى

(٣) واللائي يئسن من المحيض من نسائكم ان ارتبتم فعدتهن ثلثة اشهر واللائي لم يحضن واولات الاحمال اجلهن ان يضعن حملهن ومن يتق الله يجعل له من امره يسرا ❋ حيضدن كسلمش نسالريكزك واصلا حيض كورمينلرك عدتلرنده شك ايدرسكز انلرك عدتلرى اوچ ماهدر وحامله اولان نسالرك نهايت عدتلرى حملنى وضع ايتدكارى وقتدر (كه اول مرأه كرك مطلقه كرك زوجى وفات ايتمش اولسون) كيمكه الله تعالادن قورقوب احكامى حقوقنه مراعات ايدرسه حق تعالى اكا دنيا واخرت امرينى آسان ايدر

(٤) ذلك امر الله انزله اليكم ومن يتق الله يكفر عنه سيئاته ويعظم له اجرا ❋ بو ذكر اولنلر الله تعالينك امريدر كه انى سزه (لوح محفوظدن) انزال ايتدى كيمكه الله تعاليدن قورقوب انك اوامر واحكاميله عمل ايده اول انك كناهلرينى ستر وعفو واجرينى تضعيفله عظيم ايدر

(٥) اسكنوهن من حيث سكنتم من وجدكم ولا تضاروهن لتضيقوا عليهن وان كن اولات حمل فانفقوا عليهن حتى يضعن حملهن فان ارضعن لكم فاتوهن اجورهن واتمروا بينكم بمعروف وان تعاسرتم فسترضع له اخرى ❋ اول تطليق ايتديككز نسايى عدتلرى تمامنه دك وسع وطاقتكز اولديغى مكانده اسكان ايدك وانلرك اخراجنى موجب تضيقله اضرار ايتميك اكر انلر حامله ايسه لر حملرينى وضع ايدنجه يه دك نفقه لرينى ويرك اكر انلر اولادكزى امزررلرسه امزرمه اجرتنى ويرك وبو امزرمه اجرتى خصوصنده بربريكزله بينكزده مشورت ايدوب مناسبنى ويرك اكر رضاع امرنده يعنى زوجنه امزرمه اجرتنى ويرمكده وزوجه يه امزرمكده عسرت ومضايقه ظهور ايدرسه اول (زوجى) رجله برسود اناطوتمق لازم كلور (زيرا اناسنه سن سود ويرديو جبر اولنمز)

(٦) لينفق ذو سعة من سعته ومن قدر عليه رزقه فلينفق مما آتيه الله لا يكلف الله نفسا الا ما آتيها سيجعل الله بعد عسر يسرا ❋ كركدركه غنى وقدرت صاحبى كيمسه لر مطلقه ومرضعه لرينه غنا وقدرتنجه نفقه ويرسون رزقى تنك ومضايقه اوزره اولان كمسنه الله تعالينك اكا ويرديكى قدر نفقه ويرسون برنفسه انجق اكا مالدن ويرلديكى قدر تكليف اولنور الله تعالى عسر

وفقردنصكره يسر وغنا احسان ايدر

(٧) وكاين من قرية عتت عن امر ربها ورسله فحاسبناها حسابا شديدا وعذبناها عذابا نكرا ❋ چوق قريه اهلى رب تعالانك ورسولنك امرنده جهل وعناد ايله اعراض ايتديلر بز انلره دنياده قحط وسيف وسائر بلا ايله شديد حساب ومناقشه ايتدك وآخرتده بيلنمز اليم عذابلرله عذاب ايدرز

(٨) فذاقت وبال امرها وكان عاقبة امرها خسرا ❋ انلر كفر وعصيانلرينك عقوبتنى دنياده داديلر وعاقبت امرلرى خسران اولدى

(٩) اعد الله لهم عذابا شديدا ❋ الله تعالى انلر ايچون عذاب شديد آماده ايلدى

فاتقوا الله يا اولى الالباب الذين آمنوا قد انزل الله اليكم ذكرا رسولا يتلوا عليكم آيات الله مبينات ليخرج الذين آمنوا وعملوا الصالحات من الظلمات الى النور ❋ اى الله تعالى يه ايمان ايدن عقول تامه صاحبلرى الله تعالادن اتقا ايدك حق جل وعلا سزه قرآنى انزال وپيغمبرينى ارسال ايتديكه اول رسول سزه ظاهر الاحكام اولان آيات قرآنيه سنى تلاوت ايدر تاكه مؤمن اولوب عمل صالح اشليانلرى ضلالت ظلماتدن نور هدايته اخراج ايده

(١٠) ومن يؤمن بالله ويعمل صالحا يدخله جنات تجرى من تحتها الانهار خالدين فيها ابدا قد احسن الله له رزقا ❋ كيمكه الله تعالى يه ايمان ايدوب عمل صالح ايشليه حق تعالى انى اشجارى تحتندن نهرلر جريان ايدر جنتلره ادخال ايدوب انده تأبيد ايدر واكا انده احسن واعظم نعم احسان ايدر

(١١) الله الذى خلق سبع سموات ومن الارض مثلهن يتنزل الامر بينهن لتعلموا ان الله على كل شيء قدير وان الله قد احاط بكل شيء علما ❋ الله تعالى يدى كوكلرى ويردن انك مثلنى خلق ايتدى انك امر وقضاسى انلرك بيننه نازل وجارى وحكمى نافذدر تاكه نور عقلله اى ناس بيله سزكه الله تعالى هرشيئ خلق ايتمكه وسموات وارضك بينلرنده حكمنى انفاذ واجرايه قادردر وانك علم وقدرتى هرشيئى احاطه ايتمشدر (دائرهٔ علم وقدرتندن خارج برشى يوقدر)

— ٦٦ — (سورة التحريم مدنية وهى اثنتا عشرة آية)

بسم الله الرحمن الرحيم

(١) يا ايها النبى لم تحرم ما احل الله لك تبتغى مرضات ازواجك

نصف

وَاللّٰهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ✲ يانبى الله ازواجكك رضاسنى طلب ايله الله تعالانك سكا حلال ايتديكى شيئى نيچون كنديكه حرام ايدرسن الله تعالى كفارت يمين ايله اول ذنبى مغفرت واكا رحمت ايديجيدر ✲ بو آيت كريمه‌نك سبب نزولنده ايكى روايت اولمغله برى بو كه حضرت رسالتپناه افندمز عليه السلام بال شربتنى سورلر ايدى زينب رضى الله تعالى عنها برمقدار عسل تدارك ايتمكله افندمز انك خانه سنى تشريفنده شربت ياپوب ويرردى بعض ازواج طاهرات بوكا واقف اولوب كران كلمكله عائشه وحفصه رضى الله تعالى عنهما اتفاق ايتديلركه شربتى ايچوب قنغمزك خانه سنه كلورسه يارسول الله اغزيكزده مغافير رايحه‌سى شم اولنيور ديه بومغافير غرفط نام اغاجدن صمغ كبى سيلان ايدر بدرايحه اوبرشى ايمش واقعا انلرك خانه لرينى تشريفلرنده متفقا بو كلامى سويلدكلرنده بن زينبك خانه سنده بال شربتى ايچدم ديدى انلر بلكه زنبور عسلى غرفط چيچكندن المشدر ديديلر بونى تكرار تكرار سويلدكلرنده والله عسلى كندو نفسم ايچون بوندنصكره حرام ايده‌يم ديدى بناء عليه بو آيت كريمه نازل اولدى ✲ وبر روايت دخى بو كه حفصه رضى الله تعالى عنهانك نوبتنده خانه سنى تشريفلرنده حفصه رضى الله تعالى عنها اذونا پدرينه كتمش بولنمغله ماريهٔ قبطيه‌يى چاغروب خدمتيله سرفراز ايتدى حفصه رضى الله عنها مطلع اولدقده ملول اولدى حضرت عليه السلام بيوردى‌كه ماريه‌يى كنديمه حرام ايدرسم راضى اولورميسن بيوردى حفصه بلى ديمكله پيغمبر عليه السلام بوخصوصى كيمسه‌يه سويلمه بيوردى حفصه رضى الله عنها فى الحال عائشه رضى الله تعالى عنهايه مژده ايدوب ماريه‌دن خلاص اولدق ديدى بناء عليه بو آيت كريمه نازل اولدى

(٢) قَدْ فَرَضَ اللّٰهُ لَكُمْ تَحِلَّةَ اَيْمَانِكُمْ وَاللّٰهُ مَوْلٰيكُمْ وَهُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ✲
الله تعالى سزك يمينلركزى كفارتله كشاد ايده جكنى بيان ومشروع قيلدى الله تعالى سزك فعل وصلاحكزك متوليسيدر واول قوللرينك مصالحنى عليم وهر امورنده حكيمدر

(٣) وَاِذْ اَسَرَّ النَّبِيُّ اِلٰى بَعْضِ اَزْوَاجِهِ حَدِيثًا فَلَمَّا نَبَّاَتْ بِهِ وَاَظْهَرَهُ اللّٰهُ عَلَيْهِ عَرَّفَ بَعْضَهُ وَاَعْرَضَ عَنْ بَعْضٍ فَلَمَّا نَبَّاَهَا بِهِ قَالَتْ مَنْ اَنْبَاَكَ هٰذَا قَالَ نَبَّاَنِيَ الْعَلِيمُ الْخَبِيرُ ✲ اول وقتكه پيغمبر عليه السلام ازواجنك بعضنه (يعنى حفصه رضى الله عنهايه) اسرار سويلدى (كه اول ماريه‌يى كندويه تحريميدر ياخود كندودنصكره شيخينك خلافتلريدر) وقتاكه حفصه رضى الله تعالى عنها اول

سرى عايشه رضى الله تعالى عنهايه خبرويردكده الله تعالى انك خبرويردكنى پيغمبر عليه السلامه (جبريل عليه السلامله) بيان ايتدى پيغمبر عليه السلام انك بعضنى حفصه‌يه نيچون اول سرى افشا ايتدك ديو افهام وسؤال ايتدى) كه اول ماريه ماده سيدر) وبعضنى يوزينه اورميوب سؤالدن اعراض ايتدى (اول شيخين ماده سيدر) وقتاكه پيغمبر عليه السلام حفصه‌يه بونلرى خبرويردكده حفصه رضى الله تعالى عنها بونلرى بنم افشا ايتديكمى سكا كيم خبرويردى ديدى پيغمبر عليه السلام هرشيئى بيلور وايشيدر الله تعالى خبرويردى ديدى

(٤) اِنْ تَتُوبَا اِلَى اللّٰهِ فَقَدْ صَغَتْ قُلُوبُكُمَا وَاِنْ تَظَاهَرَا عَلَيْهِ فَاِنَّ اللّٰهَ هُوَ مَوْلٰيهُ وَجِبْرِيلُ وَصَالِحُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمَلٰئِكَةُ بَعْدَ ذٰلِكَ ظَهِيرٌ ✲
اى حفصه واى عايشه سزك قلبكز صوابدن ميل ايله سز پيغمبر عليه السلامى محافظه ايتمكزدن سزه توبه ايتمك لازم كلدى اكر توبه ايدرسكز الله تعالى توبه كزى قبول ايدر واكر بربريكزه معاونت ومظاهرتده اولورسكز تحقيق الله تعالى انك ولى وناصريدر وجبريل عليه السلام انك رفيق ومددكاريدر ومؤمنلرك صلحاسى (يعنى اصحاب وسزك ايكيكزكده بابالركز) وجمله ملكلر انك معاون ومظاهريدر

(٥) عَسٰى رَبُّهُ اِنْ طَلَّقَكُنَّ اَنْ يُبْدِلَهُ اَزْوَاجًا خَيْرًا مِنْكُنَّ مُسْلِمَاتٍ مُؤْمِنَاتٍ قَانِتَاتٍ تَائِبَاتٍ عَابِدَاتٍ سَائِحَاتٍ ثَيِّبَاتٍ وَاَبْكَارًا ✲ اكر اول سزى تطليق ايدرسه شايد انك ربسى جل شانه اكا سزدن خيرلو مسلمه مؤمنه مطيعه تائبه عابده صائمه ثيبه وباكره زوجه‌لر تبديل ايده

(٦) يَا اَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا قُوا اَنْفُسَكُمْ وَاَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ عَلَيْهَا مَلٰئِكَةٌ غِلَاظٌ شِدَادٌ لَا يَعْصُونَ اللّٰهَ مَا اَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ ✲ اى مؤمنلر نفسكزى وپند ونصيحتله اهل واولادكزى آتشدن حفظ ايدك كه اول آتشك طوتشديره جغى كفار انس وجن وكبريت طاشلريدر اول نار اوزره مأمور (زبانيه دينور) خشين وشديد ملكلر واردركه الله تعالى انلره امر بيورديغى شيده اصلا عصيان ومخالفت ايتمزلر وامر اولندقلرى شيئى درعقب ادا ايدرلر (هيچ مرحمتلرى اولمغله برآن بردفعه‌ده يتمش بيك كمسه‌يى بردن آتشه القا ايدرلر)

(٧) يَا اَيُّهَا الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَعْتَذِرُوا الْيَوْمَ اِنَّمَا تُجْزَوْنَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ✲
اى كافرلر بوكون ناره دخولكزده اعتذار ايتميك (كه عذركز قبول اولنمز) انجق

دنياده‌كى اعمال سيئه‌كزله جزا الورسكز

(٨) يا ايها الذين آمنوا توبوا الى الله توبة نصوحا عسى ربكم ان يكفر عنكم سيئاتكم ويدخلكم جنات تجرى من تحتها الانهار يوم لا يخزى الله النبى والذين آمنوا معه نورهم يسعى بين ايديهم وبايمانهم يقولون ربنا اتمم لنا نورنا واغفر لنا انك على كل شئ قدير ۞ اى مؤمنلر الله تعالى‌يه كناهكزدن توبه ايدك شويله كه الى الموت بردخى كناهى اشلممك اوزره نفسنه نصيحت ايدن تائبلر كبى توبه ايدك شايدكه ربكز عز شانه كناهكزى ستر ايدوب اغاجلرى آلتندن ايرمقلر آقار جنتلره ادخال ايده اولكونده الله تعالى پيغمبر عليه السلامى وانكله اولان مؤمنلرى نار وظلمات ارائه‌سيله تخجيل ومغموم ايتمز انلره عطا اولنان نور وضيا اوكلرنده وصاغلرنده يورر (وانكله صراطى كچرلر منافقلرك نورى سيوندكارينى كوردكارنده) مؤمنلر (بشريت سبيله) ديرلركه يا ربنا نورمزى اطفادن حفظ وتمام وباقى ايله وبزى مغفرت ايله تحقيق سن نورى اتمام وابقا ومغفرته وهر شيئه قادرسين

(٩) يا ايها النبى جاهد الكفار والمنافقين واغلظ عليهم ومأويهم جهنم وبئس المصير ۞ يا نبى الله كافرلره سيفله ومنافقلره حجت ووعيدله وايكيسنه دخى غلظت وخشونتله جهاد ايت انلرك مكانلرى جهنمدر واول نه چركين مكاندر

(١٠) ضرب الله مثلا للذين كفروا امرأت نوح وامرأت لوط كانتا تحت عبدين من عبادنا صالحين فخانتاهما فلم يغنيا عنهما من الله شيئا وقيل ادخلا النار مع الداخلين ۞ الله تعالى كافرلره نوح عليه السلامك زوجه‌سى واعله ايله لوط عليه السلامك زوجه‌سى واهله‌يى ضرب مثل ايلدى بونلر ايكيسيده بزم ايكى صالح قوللرمزك تحت نكاحنده ايديلر (واعله نوح عليه السلامه مجنوندر ديمكله وواهله لوط عليه السلامك مسافرلرينى قوملرينه خبر ويرمكله) خيانت ايتديلر انلره زوجلرينك صلاح ونبوتى غرق وطاش عذابندن منعه هيچ فائده ايتمدى (كه حسب ونسبك نفعى اولمز) اول ايكى مرأه‌يه جهنمه كيرن كافرلرله سزده كيرك دينور

(١١) وضرب الله مثلا للذين آمنوا امرأت فرعون اذ قالت رب ابن لى عندك بيتا فى الجنة ونجنى من فرعون وعمله ونجنى من القوم الظالمين ۞ والله تعالى مؤمنلر ايچون فرعونك زوجه‌سى آسيه‌يى ضرب مثل ايتدى اول

آسيه دعا ايدوب ديديكه يا رب بنم ايچون جنتده رحمتك قربنده بر بيت بنا ايله وفرعونك نفس خبيثه‌سندن وعمل سيئه‌سندن وانكله اولان قوم ظالميندن بكا نجات وير * منقولدركه فرعون امر ايدوب بر عظيم قيا طاش كتورديلركه آسيه‌نك كوكسنه قويوب ازه‌لر الله تعالى اكا اول دعا ايدوب استديكى بيتى كوستردى واول صخره بدننه وضع اولنمزدن مقدم روحنى قبض ايتدى

(١٢) ومريم ابنت عمران التى احصنت فرجها فنفخنا فيه من روحنا وصدقت بكلمات ربها وكتبه وكانت من القانتين ۞ وزوجه‌سز نسوانه دخى مريم بنت عمرانى مثل ضرب ايتديكه اول دامن عصمتنى حرام وفحشدن حفظ ايتدى بزم مخلوقمز روحدن انك كريباننه روح عيسايى نفخ ايتدك واول مريم ربسنك لاهب لك غلاما كلماتنى ومنزل كتابلرى تصديق ايتدى وامر الهى‌يه مطيعلردن اولدى

— ٦٧ — (سورة الملك مكية وهى ثلثون آية)

بسم الله الرحمن الرحيم

(١) تبارك الذى بيده الملك وهو على كل شئ قدير ۞ جمله امور ملكك تصرفى قبضهٔ قدرتنده اولان الله تعالى مخلوقاتدن متعالى وجميع خيرات وبركات اكا مخصوصدر اول نفع وضرر وعز وذلدن هر شيئه قادردر

(٢) الذى خلق الموت والحيوة ليبلوكم ايكم احسن عملا وهو العزيز الغفور ۞ اول الله تعالى دنياده موتى آخرتده حياتى خلق ايتدى تاكه سزدن صدور ايده‌جك عملى بيلوركن سزه تجربه معناسنى ايتديكه سز دخى بيله سزكه قنغكز احسن عملده اولورسكز اول الله تعالى غالبدركه احسن عملدن اعراض ايده‌نه انتقام ايدر واحسن عمل ايشليه‌نلرك خطيئاتنى مغفرت ايدر

(٣) الذى خلق سبع سموات طباقا ما ترى فى خلق الرحمن من تفاوت فارجع البصر هل ترى من فطور ۞ اول الله تعالى‌كه سبع سمواتى بر برى اوزرينه طبقه طبقه خلق ايتدى سن انك خلقنده تفاوت وخلل كورمزسين امدى چشمكى سما طرفنه دوندركه انده شقوق ونقصان كوره بيلورميسين

(٤) ثم ارجع البصر كرتين ينقلب اليك البصر خاسئا وهو حسير ۞ صكره بصركى سمايه رجوعله كرة بعد كرة ديده‌كى چويره‌رك نظر ايله كه هيچ عيب بوله بيلورميسن اول سمايه هر نقدر مكررا نظر ايدرسك هيچ خلل بولنمغله بصركى اندن دوندررسن

(٥) وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحَ وَجَعَلْنَاهَا رُجُومًا لِلشَّيَاطِينِ وَاَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابَ السَّعِيرِ ❋ بز سماء دنیایی چراغلر مانندی کواکبله تزیین وشیطانلرك استراق سمع قصدلرنده انلره اول کوکبلرك شهابلرندن رجم قیلدق وانلر ایچون آخرتده عذاب سعیر تهیئه ایتدك

(٦) وَلِلَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ❋ شیطان وسائردن ربلرینه کافر اولنلر ایچون عذاب جهنم وارد که اول نه قبیح محل اولور

(٧) اِذَا اُلْقُوا فِيهَا سَمِعُوا لَهَا شَهِيقًا وَهِيَ تَفُورُ ❋ انلر جهنمه القا اولنورکن حمار صداسی کبی منکر ومهیب صدا ایشیدرلر حال بوکه اول جهنمك غلیانی صداسیدر (که آتش انلری اول صوتله جلب ایدر)

(٨) تَكَادُ تَمَيَّزُ مِنَ الْغَيْظِ كُلَّمَا اُلْقِيَ فِيهَا فَوْجٌ سَاَلَهُمْ خَزَنَتُهَا اَلَمْ يَاْتِكُمْ نَذِيرٌ ❋ آز قالور که جهنم کافرلره غضبندن پاره پاره اوله هر بار که کفار فوج فوج جهنمه القا اولندقجه خازن جهنم انلره توبیخ یوزندن سزی بو عذابدن اخافه ایدر پیغمبر کلمدیمی دیو سؤال ایدر

(٩) قَالُوا بَلَى قَدْ جَاءَنَا نَذِيرٌ فَكَذَّبْنَا وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ اللّٰهُ مِنْ شَيْءٍ اِنْ اَنْتُمْ اِلَّا فِي ضَلَالٍ كَبِيرٍ ❋ انلر جوابلرنده بلی بزه رسول نذیر کلدی بز آنی تکذیب ایدوب الله تعالی برشی انزال ایتمشدر انجق سز (بشر ایکن دعوای نبوت ایتمکزله) بیوك ضلالتده سکز دیدك

(١٠) وَقَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ اَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِي اَصْحَابِ السَّعِيرِ ❋ وینه انلر دیه لر که اکر بز دنیاده رسوللرك کلامنی ایشیدوب (بحث وتفتیش سز) یاخود تفکر وتعقل ایدوب قبول ایدیدك اهل جهنم اولمزدق

(١١) فَاعْتَرَفُوا بِذَنْبِهِمْ فَسُحْقًا لِاَصْحَابِ السَّعِيرِ ❋ بو وقتده کناهلرینه اعتراف ایده لر که هیچ فائده ایتمز الله تعالانك رحمتی اهل جهنمدن بعیددر

(١٢) اِنَّ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَيْبِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَاَجْرٌ كَبِيرٌ ❋ شونلر که ربلری تعالانك وعذابنك غیابنده انك خوفندن معاصیدن اجتناب ایدرلر انلر ایچون مغفرت واجر کبیر واردر

(١٣) وَاَسِرُّوا قَوْلَكُمْ اَوِ اجْهَرُوا بِهِ اِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ❋ محمد علیه السلام حقنده سویلدیککز کلامی کرك کزلو کرك اشکار ایدك اول الله تعالی قلبلرده اولان خیر وشره علیمدر *دینلدیکه مشرکلر محمدك تکریسی ایشتمسون دیو بربرلریله حق نبویده کزلو کلام یاوه سویلشورلردی حق تعالی بو آیت کریمه یی

انزال ایله انلرك حاللرینی خبر ویردی

(١٤) اَلَا يَعْلَمُ مَنْ خَلَقَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ ❋ قلبلری خلق ایدن الله تعالی قلبلرده نه اولدغنی بیلمزمی انك علمی لطیف اولمغله اشیانك باطن وحقایقنی وموجوداتك ظاهر ودقایقنی بیلیجیدر

(١٥) هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْاَرْضَ ذَلُولًا فَامْشُوا فِي مَنَاكِبِهَا وَكُلُوا مِنْ رِزْقِهِ وَاِلَيْهِ النُّشُورُ ❋ اول الله تعالی سزکچون ارضی یومشاق ومنقاد قیلدی که سزه انده کزمك اسان اوله امدی انك اطراف وجوانبنده کزك والله تعالادن تقدیر اولنان رزقی اکل ایدك ونهایت رجوعکز اکا اولمغله حمد وشکر ایتمکده اولك

(١٦) ءَاَمِنْتُمْ مَنْ فِي السَّمَاءِ اَنْ يَخْسِفَ بِكُمُ الْاَرْضَ فَاِذَا هِيَ تَمُورُ ❋ امر وقضاء الهی یه مؤکل سماده اولان ملائکه نك سزی یره کچوره جکندن امینمی اولدیکز صکره اول یر حرکت واضطراب ایتدکجه سز اسفله کتمکده سز

(١٧) اَمْ اَمِنْتُمْ مَنْ فِي السَّمَاءِ اَنْ يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا فَسَتَعْلَمُونَ كَيْفَ نَذِيرِ ❋ یاخود سماده امر وقضاسی اولان الله تعالانك عذابندن امینمی اولورسکز که لوط قومنه طاش یاغدردیغی کبی ایدرسه اول عذابی کوردیککزده بنم قورقوتمام نیجه اولدیغنی بیلورسز

(١٨) وَلَقَدْ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ❋ انلردن مقدم کلن امم رسوللرینی تکذیب ایتدیلردی انلره بنم عقللرندن خارج نکر وعذابم نیجه اولدی

(١٩) اَوَلَمْ يَرَوْا اِلَى الطَّيْرِ فَوْقَهُمْ صَافَّاتٍ وَيَقْبِضْنَ مَا يُمْسِكُهُنَّ اِلَّا الرَّحْمٰنُ اِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ بَصِيرٌ ❋ انلر قوشلری کورمزلرمیکه اوزرلرنده جو سماده صف اولمشلر قنادلرینی آچوب قپایه رق طورررلر بو انجق قدرة اللهله در الله تعالی هر شیئك تدبیرینی بیلوب کوره رك خلق ایدر

(٢٠) اَمَّنْ هٰذَا الَّذِي هُوَ جُنْدٌ لَكُمْ يَنْصُرُكُمْ مِنْ دُونِ الرَّحْمٰنِ اِنِ الْكَافِرُونَ اِلَّا فِي غُرُورٍ ❋ (الله تعالی خسف وحصا عذابنی ارسالده) سزکچون حق تعالادن غیری یاردم ایدر عسکر کیمدر که سزی اول عذابدن قورتره کافرلر انجق شیطانك خدعه سنه الدانمشلردر اعتمادلری باطلدر

(٢١) اَمَّنْ هٰذَا الَّذِي يَرْزُقُكُمْ اِنْ اَمْسَكَ رِزْقَهُ بَلْ لَجُّوا فِي عُتُوٍّ وَنُفُورٍ ❋ (اکر الله تعالی مطر وسائر اسباب رزقکزی امساك ایتسه) سزك رزقکزی ویرمکه کیم قادردر بلکه کافرلر بونی بیلورکن حقدن نفرت ایدوب عناده دوشمشلردر

(٢٢) أَفَمَنْ يَمْشِي مُكِبًّا عَلَى وَجْهِهِ أَهْدَى أَمَّنْ يَمْشِي سَوِيًّا عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ❊ آیا بركسنه كه صاغ وصولنی بیلمز یوزاوزره دوشه رك یوریه وبر كیمسه كه كوزینك وقلبنك نوریله طوغری وصاغ وصولنی مشاهده ایده رك صراط مستقیم اوزره یوریه بونلرك قنغیسی راه هدایته واصل اولور* ایشته بوكافرله مؤمن مثلیدر كافر یوزی اوزره جهنمه دوشر مؤمن طریق مستقیم اوزره كیدوب جنته واصل اولور

(٢٣) قُلْ هُوَ الَّذِي أَنْشَأَكُمْ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَا تَشْكُرُونَ ❊ یا محمد انلره دیكه الله تعالی سزی خلق ایدوب سزه وعظ ونصیحتی ایشتمكه قولق وانك صنایع وقدرتنی كورمكه كوز وحق وانك نعمتلرینی بیلمكه قلب ویردی بواعضالرك وبونعمتلرك تشكرنده اولمق لازم ایكن سزك بونلره شكركز قلیلدر

(٢٤) قُلْ هُوَ الَّذِي ذَرَأَكُمْ فِي الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ❊ دیكه اول الله تعالی سزی خلق ایدوب عبادت ایچون یریوزینه طاغتدی موتكزدنصكره انك طرفنه حشر اولنورسكز

(٢٥) وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ❊ پیغمبر علیه السلامه ومؤمنلره كافرلر دیرلركه وعد ایتدیككز حشر نوقت اولور بزه خبرویرك اكر صادقلر ایسه كز

(٢٦) قُلْ إِنَّمَا الْعِلْمُ عِنْدَ اللَّهِ وَإِنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُبِينٌ ❊ دیكه انك علمی انجق الله تعالی عندنده در بن انجق قیامتك كلمسیله ناسی آشكار انذاره مأمورم

(٢٧) فَلَمَّا رَأَوْهُ زُلْفَةً سِيئَتْ وُجُوهُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَقِيلَ هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تَدَّعُونَ ❊ وقتا كه انلر وعد اولنان قیامتی یقین كوردكلرنده اول كافرلرك یوزلری چركین اولور وانلره دینوركه اشته بوسزك عجله ایدوب مطلوبكز اولان عذابدر

(٢٨) قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَهْلَكَنِيَ اللَّهُ وَمَنْ مَعِيَ أَوْ رَحِمَنَا فَمَنْ يُجِيرُ الْكَافِرِينَ مِنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ ❊ دیكه بكا خبرویرك اكر الله تعالی بنی وبنمله اولان مؤمنلری اماته ایتسه یاخود رحمتیله اجللرمزی تأخیر ایتسه كافرلری عذاب الیمدن كیم قورتارر (یعنی بزم موت وحیاتمز سزك عذابكزك رفعنه فائده سی یوقدر سزی عذابدن قورتره جق انجق ایمان وتوحیددر)

(٢٩) قُلْ هُوَ الرَّحْمَنُ آمَنَّا بِهِ وَعَلَيْهِ تَوَكَّلْنَا فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ فِي ضَلَالٍ

مُبِينٍ ❊ دیكه جمله نعمتلری ویریجی اول الله تعالیدر بزاكا ایمان ایتمشز وجمیع امورمزده اكا توكل ایتمشز یقینده انك عذابنی كوردیككزده ضلال مبینده كیم ایدوكنی بیلورسز

(٣٠) قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَصْبَحَ مَاؤُكُمْ غَوْرًا فَمَنْ يَأْتِيكُمْ بِمَاءٍ مَعِينٍ ❊ دیكه بكا خبرویرك اكر صویكز یره باتوب قوغه یتشمز اولسه واكا وصوله قدرتكز اولمسه یا ظاهر یا جاری سزه برصو كتورمكه كیم قادردر

— ٦٨ — (سورة القلم مكية وهي اثنتان وخمسون آية)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(١) نٓ ❊ سائر حروف مقطعات كبی بونك حقنده دخی علما چوق معانی درج ایتمشلردر انلردن بعضیسی اسم سوره دردیمش یاخود اول بالقدركه یرانك ارقه سنده در یاخود الله تعالی ابتدا قلمی خلق ایتدكده نونی دوات خلق ایتدی یاخود بروجهله قسمدر والله اعلم

وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ ❊ لوح محفوظی یازان نوردن قلم ولوحده یازیلنلر حقیچون

(٢) مَا أَنْتَ بِنِعْمَةِ رَبِّكَ بِمَجْنُونٍ ❊ یا محمد سن ربك تعالانك نعمت وحفظ وعصمتیله مجنون دكلسین *پیغمبر علیه السلامه جبریل علیه السلام كلوب قرأن ونماز تعلیم ایتدكده كفار مكه محمده جنون عارض اولدی دیمكله بوآیت كریمه نازل اولدی

(٣) وَإِنَّ لَكَ لَأَجْرًا غَيْرَ مَمْنُونٍ ❊ وسنكچون بار نبوتی تحملكله منتسز وانقطاعسز اجر واردر

(٤) وَإِنَّكَ لَعَلَى خُلُقٍ عَظِيمٍ ❊ وسن اول اخلاق اوزره سنكه اول خلق عظیمی سكا قرأن تعلیم ایتدی* اول خصال حمیده كیمسه ده یوقدر

(٥) فَسَتُبْصِرُ وَيُبْصِرُونَ (٦) بِأَيِّكُمُ الْمَفْتُونُ ❊ یا محمد یقینده عذاب نازل اولدقده سن واهل مكه كوررسكز كه فتنه وبلا كیمه دروومجنون كیمدر

(٧) إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ❊ تحقیق ربك جل شانه انك یولندن آزمش مجنونلری ودین مستقیمه اهتدا ایدن اعقللری اعلمدر

(٨) فَلَا تُطِعِ الْمُكَذِّبِينَ (٩) وَدُّوا لَوْ تُدْهِنُ فَيُدْهِنُونَ ❊ قرأنی تكذیب ایدن اهل مكه یه سن اطاعت ایتمه انلرتمنی ایدرلركه اكر سن انلره

مداهنه ایدرسك انلر دخی سكا مداهنه ایده لر (وانلری شركدن نهیده ملایمت ایده سین دیرلر)

(١٠) وَلَا تُطِعْ كُلَّ حَلَّافٍ مَهِينٍ ۞ حق وباطلده چوق یمین ایدر خوار وبیمقدار كیمسه لره دخی اطاعت ایتمه

(١١) هَمَّازٍ مَشَّاءٍ بِنَمِيمٍ (١٢) مَنَّاعٍ لِلْخَيْرِ مُعْتَدٍ أَثِيمٍ (١٣) عُتُلٍّ بَعْدَ ذَلِكَ زَنِيمٍ ۞ اول بیمقدار كسه خلقی تعییب ایدیجی وفساد یوزندن خلقك كلامنی بربرینه نقل وغمز ایدیجی وناسی ایمان وانفاقدن منع ایدیجی وكناهی حددن زیاده ایشلیجی ونادان وغلیظ وشر ایشه سرعت ایدیجی اولوب بونلردن صكره اصلی وقومی نامعلوم فرومایه در * دینلدیكه اول صفت مذمومه ایله متصف ولید بن المغیره در كه اول والدی مغیره اون سكز ییلدن صكره بنم اوغلمدر دیو ادعا واقرار ایلدی

(١٤) أَنْ كَانَ ذَا مَالٍ وَبَنِينَ (١٥) إِذَا تُتْلَى عَلَيْهِ آيَاتُنَا قَالَ أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ۞ اول مال واولاد صاحبی اولدیغیچون اكا اطاعت ایدرمیسنكه اكا بزم آیتلرمز تلاوت اولندقده بونلر مقدمكیلرك افسانه لریدر دیر

(١٦) سَنَسِمُهُ عَلَى الْخُرْطُومِ (١٧) إِنَّا بَلَوْنَاهُمْ كَمَا بَلَوْنَا أَصْحَابَ الْجَنَّةِ إِذْ أَقْسَمُوا لَيَصْرِمُنَّهَا مُصْبِحِينَ ۞ یقینده بزانی بورنی اوزره داغ ایله علامتلیوب روسیاه ایده رز بز اهل مكه یی قحط وجوعه ابتلا ایده رز باغ (ضروان) صاحبلرینه زوال میوه ایله ایتدیكمز كبیكه بینلرنده اول باغك حاصلاتنی صباح وقتنده فقرانك خبری یوغیكن دوشررز دیو یمین ایتدیلردی * دینلدیكه یمنده صنعا ناحیه سنده بر صالح كمسنه نك بر باغی وار ایدی میوه كالنده ایكن اغاجلرك التنه بر بساط دوشیوب وفقرایی دعوت ایدردی روزكار یاخود داللرك اوجندن وسائر بهانه ایله اول بساطدن طشره دوشن میوه لری اول فقراره ویرمكله انلره وافر شی حاصل اولوردی اول صالح كمسنه وفات ایدوب باغه اوغللری وارث اولدقده انلر دیدیلركه اكر بز بابامزك عادتی اوزره حركت ایدرسك كثرت عیالمز سببیله مضایقه یه دوچار اولورز همان صباح اركن فقرانك خبری یوغیكن دوشره لم دیو قول ایتدیلر

(١٨) وَلَا يَسْتَثْنُونَ (١٩) فَطَافَ عَلَيْهَا طَائِفٌ مِنْ رَبِّكَ وَهُمْ نَائِمُونَ ۞ استثنا ایدوب ان شاء الله دیمدیلر انلر كیجه اویوركن اول بوستانه ربك تعالی طرفندن بر بلای طائف كلدیكه

(٢٠) فَأَصْبَحَتْ كَالصَّرِيمِ (٢١) فَتَنَادَوْا مُصْبِحِينَ ۞ اول باغ میوه دن بری بتمش كبی اولدی صباح بربرلرینه ندا ایتدیلركه

(٢٢) أَنِ اغْدُوا عَلَى حَرْثِكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَارِمِينَ ۞ صباحدر اكر میوه دوشره جكسكز فقرا كلمزدن دوشره لم

(٢٣) فَانْطَلَقُوا وَهُمْ يَتَخَافَتُونَ (٢٤) أَنْ لَا يَدْخُلَنَّهَا الْيَوْمَ عَلَيْكُمْ مِسْكِينٌ ۞ اركندن قالقوب بوستانه كیتدیلر وبربرلرینه كزلو دیرلر دیكه فقرادن هیچ بری بوستانه داخل ایتمیك

(٢٥) وَغَدَوْا عَلَى حَرْدٍ قَادِرِينَ ۞ وصباح بوستانه كیتدیلر زعملرنجه فقرایی دخولدن منع قصدیله كه كویا قادردرلر

(٢٦) فَلَمَّا رَأَوْهَا قَالُوا إِنَّا لَضَالُّونَ ۞ وقتا كه بوستانلرینی یانمش خراب كوردیلر بوستانمزك یولنی یاكلشمز دیدیلر * صكره بعضی نشان ودیوارلرندن بیلدكلرنده

(٢٧) بَلْ نَحْنُ مَحْرُومُونَ ۞ بلكه بز میوه دن محروملرز (كه فقرادن منعه قصد ایتدك وان شاء الله دیمدك)

(٢٨) قَالَ أَوْسَطُهُمْ أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ لَوْلَا تُسَبِّحُونَ ۞ انلرك افضل واعقلی دیدیكه بن سزه دیمدیمیكه سبحان الله وان شاء الله دیك نیچون دیمدیكز

(٢٩) قَالُوا سُبْحَانَ رَبِّنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ۞ ربمز جل شانه ظلمدن منزهدر بز فقرایی منعمزله كندومزه ظلم ایتدك دیو اعتراف ایتدیلر

(٣٠) فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ يَتَلَاوَمُونَ ۞ بربرلرینه مقابله ولوم ایتدیلر (كه سن راضی اولدك سن سكوت ایتدك دیه رك جمله سی نادم اولوب)

(٣١) قَالُوا يَا وَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا طَاغِينَ ۞ ای واه بزه (كه بابامزك فعل جمیلندن اعراضله) طغیان ایتدك دیدیلر

(٣٢) عَسَى رَبُّنَا أَنْ يُبْدِلَنَا خَيْرًا مِنْهَا إِنَّا إِلَى رَبِّنَا رَاغِبُونَ ۞ امیددركه خطامزه اعترافمز سببیله ربمز تعالی اول باغك یرینه اندن خیرلوسنی احسان ایده تحقیق توبه ایله ربمزه طاعته رغبت ایدیجیلردنز * دینلدیكه الله تعالی اكا بدل انلره بر باغ احسان ایتدیكه هر سالقم اوزم آدم بوینجه اولدیغی مشاهده اولنمشدر

(٣٣) كَذَلِكَ الْعَذَابُ وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَكْبَرُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ۞ دنیاده كی عذاب بویله آخرت عذابی ایسه كبیر وباقیدر اكر انی بیلسه لر عذاب ایجاب ایدن شیدن صاقنورلر

(٣٤) اِنَّ لِلْمُتَّقِينَ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتِ النَّعِيمِ ☼ متقيلر ايچون آخرتده باجوار قدسده نعمتلو جنتلر وار در

(٣٥) اَفَنَجْعَلُ الْمُسْلِمِينَ كَالْمُجْرِمِينَ (٣٦) مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ☼ بز آخرتده مسلمينى مجرملر كبى قيله رزاى كافرلر سزه نه اولدى طبيعتكزجه نيجه حكم ايدرسز * ديناديكه مشركلرك اكر بو جنت مسلمانلرك ديديكى كبى ايسه بزم دنياده كى فضل وشرفز موجبنجه بز اول كيره رز كلاملرى بو آيت كريمه ايله رد اولنمشدر

(٣٧) اَمْ لَكُمْ كِتَابٌ فِيهِ تَدْرُسُونَ ☼ آيا سزه كوكدن كتابمى نازل اولديكه بو شيلرى اندن اوقورسكز

(٣٨) اِنَّ لَكُمْ فِيهِ لَمَا تَخَيَّرُونَ ☼ كه اول كتابده سزك اختيار ايتديككز شى يازلمش اوله

(٣٩) اَمْ لَكُمْ اَيْمَانٌ عَلَيْنَا بَالِغَةٌ اِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ اِنَّ لَكُمْ لَمَا تَحْكُمُونَ ☼ يوخسه سزكچون بزم اوزريمزده قيامته دك ثابت عهد ويمينمى وار در كه انده كنديكزه خير وبركت حكم ايدرسز

(٤٠) سَلْهُمْ اَيُّهُمْ بِذَلِكَ زَعِيمٌ ☼ اول مشركاره سؤال ايتكه بو حكمه فنغيسى كفيل ورئيسدر

(٤١) اَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ فَلْيَاْتُوا بِشُرَكَائِهِمْ اِنْ كَانُوا صَادِقِينَ ☼ يوخسه انلر ايچون بو حكم زعملرنجه بكا اشراك ايتدكلرندن ايسه انلرى كتورسونلر كه حجتلرى ندر اكر صادقلر ايسه لر

(٤٢) يَوْمَ يُكْشَفُ عَنْ سَاقٍ وَيُدْعَوْنَ اِلَى السُّجُودِ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ (٤٣) خَاشِعَةً اَبْصَارُهُمْ تَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ وَقَدْ كَانُوا يُدْعَوْنَ اِلَى السُّجُودِ وَهُمْ سَالِمُونَ ☼ پرده كشف اولوب امر دشوار اولديغى كونده واولكونده انلره سجده امر اولندقده (وجودلرى تمور كبى) اولمغله سجده يه قادر اولميه لر خشوع وندامتدن كوزلرى قپانوب انلرى ذل وحقارت قاپليه حال بوكه انلر دنياده صحتده سالملر ايكن سجدهٔ خدايه دعوت اولنوب اجابت ايمزلردى

(٤٤) فَذَرْنِي وَمَنْ يُكَذِّبُ بِهَذَا الْحَدِيثِ سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ

(٤٥) وَاُمْلِي لَهُمْ اِنَّ كَيْدِي مَتِينٌ ☼ يا محمد بو قرآنى وبعثى تكذيب ايدنلرى سن بكا ترك ايله انلر دنياده خطا ايتدكجه بن انلره عطا ايدوب آخرتده درجه درجه

عذابلرينى زياده ايدرم برحيثيتله كه انلرانى بيليوب تفضل ظن ايدرلر وانلره دنياده مهلت ويررم تحقيق بنم عقوبتم محكمدر

(٤٦) اَمْ تَسْئَلُهُمْ اَجْرًا فَهُمْ مِنْ مَغْرَمٍ مُثْقَلُونَ ☼ يوخسه سن انلردن تبليغ رسالت ايچون اجرت استيوب انلر كران بورجه دوچار اولمريله اجابتدن امتناعمى ايتديلر

(٤٧) اَمْ عِنْدَهُمُ الْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُبُونَ ☼ ياخود انلرده علم غيبى واردركه ديدكلرى حكمى اندن يازارلر

(٤٨) فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تَكُنْ كَصَاحِبِ الْحُوتِ اِذْ نَادَى وَهُوَ مَكْظُومٌ ☼ ربك جل شانه نك حكمنه صبر واذالرينه تحمل ايله صاحب حوت يونس عليه السلام كبى اولمه كه (اول قومنه غضبله ارالرندن امرسز كيدوب بالق قارننده محبوس اولدى كه) غم وغصه ايله (لا اله الا انت سبحانك انى كنت من الظالمين ديو) ندا ودعا ايتدى

(٤٩) لَوْلَا اَنْ تَدَارَكَهُ نِعْمَةٌ مِنْ رَبِّهِ لَنُبِذَ بِالْعَرَاءِ وَهُوَ مَذْمُومٌ ☼ اكر توبه سى قبوليله اكا ربنك نعمتى ايرشمش اولميدى كيا هسز برصحراى خاليه به آتيلوب انده ملام اولوردى

(٥٠) فَاجْتَبَيهُ رَبُّهُ فَجَعَلَهُ مِنَ الصَّالِحِينَ ☼ ربسى تعالى انى نبوت والقاى وحيله انتخاب ايدوب صالح كامللردن قيلدى

(٥١) وَاِنْ يَكَادُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَيُزْلِقُونَكَ بِاَبْصَارِهِمْ لَمَّا سَمِعُوا الذِّكْرَ وَيَقُولُونَ اِنَّهُ لَمَجْنُونٌ (٥٢) وَمَا هُوَ اِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ☼ اول كافرلر سنى قرآن اوقوركن ايشتدكلرنده اصابت عينلريله يقين اولوركه سنى مكانكدن ازاله ايدهلر ومجنوندر ديوناسى سندن تنفير ايدهلر حال بوكه اول قرآن انجق عالمره موعظه در * ديناديكه عربده بركيمسه وار ايدى بدنظر واصابت عين ايله مشهور ايديكه ايكى اوچ كون اكل ايتميوب بركروه قيون يادوه يه بد نظر ايدوب بويله قيون يادوه كورمدم ديسه اول انده اول حيوانلاندن برقاچى دوشوب هلاك اولوردى كفار اول كيمسه يى بولوب پيغمبر عليه السلامه بو بد نظرى ايتدير ديلر الله تعالى پيغمبر عليه السلامى انك عينى اصابتندن حمايتله بو آيت كريمه يى انزال ايلدى * ديناديكه عين اصابت ايدن كمسه اوزرينه بو آيت كريمه اوقنسه افاقت بولور

حزب ٢

— ٦٩ — (سورة الحاقة مكية وهى احدى وخمسون آية)·

بسم الله الرحمن الرحيم

(١) الحاقة ما الحاقة (٢) وما ادريك ما الحاقة ❊ برحاتكه انك وقوعى حق واندن خوف ايتمك لايق والزمدر اول نيجه حالتدر وانك ماهيتنى سكانه شى بيلدردى

(٣) كذبت ثمود وعاد بالقارعة ❊ قوم ثمود وقوم عاد قيامتى تكذيب ايتديلر (كه اول قيامت ناس وجمله مخلوقاتى نظامندن چيقارر)

(٤) فاما ثمود فاهلكوا بالطاغية ❊ اما قوم ثمود طغيانلرى شدتده اولمغله حددن متجاوز برصيحه ايله اهلاك اولنديلر

(٥) واما عاد فاهلكوا بريح صرصر عاتية ❊ واما قوم عاد بركيل ووزنسز وخازنلرينك امر ووسعندن خارج فورتنه ايله اهلاك اولنديلر

(٦) سخرها عليهم سبع ليال وثمانية ايام حسوما فترى القوم فيها صرعى كانهم اعجاز نخل خاوية ❊ الله تعالى اول روزكارى يدى كيجه سكز كون على التوالى قوم عاد اوزره تسليط ايتدى اكرسن اولوقتده حاضر اولوب قوم عادى كوريدك انلر ميت اولوب دوشمشلرايديكه كوياكوكندن قوپوب دوشمش خرما اغاجيدر

(٧) فهل ترى لهم من باقية ❊ انلردن هيچ برنفس باقى قالمش كورمزايدك

(٨) وجاء فرعون ومن قبله والمؤتفكات بالخاطئة ❊ فرعون واندن مقدمكيلر وقوم لوط اولان مؤتفكه خطاء شركله كلدى

(٩) فعصوا رسول ربهم فاخذهم اخذة رابية ❊ انلر ربلرينك رسولنه عاصى اولملريله ربلرى انلرى سائرامتلرك عذابندن اشد عذابله اخذ ايتدى

(١٠) انا لما طغا الماء حملناكم فى الجارية ❊ وقتاكه (طوفانده) صوطغيان ايتدكده بزسزك باباركزى سفينه ده صو اوزره كوتردك

(١١) لنجعلها لكم تذكرة وتعيها اذن واعية ❊ تاكه اول مؤمنلرى خلاص وكافرلرى هلاك قدرتمز سزكچون پند وعبرت اولوب اول عبرت سزك حفظ ايدیجى قولاغكزده محفوظ اوله

(١٢) فاذا نفخ فى الصور نفخة واحدة ❊ قچان صورده نفخهٔ اولى نفخ اولندقده

(١٣) وحملت الارض والجبال فدكتا دكة واحدة ❊ ارض وجبال

اوزرلرنده اولان اشيالريله مكانلرندن رفع اولنوب بربرلرينه چارپه‌له رق پاره لنوب هبا اوله لر

(١٤) فيومئذ وقعت الواقعة (١٥) وانشقت السماء فهى يومئذ واهية اولوقتده واقعه لر وقوع بوله (يعنى قيامت قائم) وسما منشق اولوب اولكونده سمانك قوت واستحكامى قالميوب ضعيف اوله

(١٦) والملك على ارجائها ويحمل عرش ربك فوقهم يومئذ ثمانية ❊ وملكلر سمانك اطرافنده امر الهى يه منتظر ايكن سما منشق اولدقده ربك تعالينك ملكلرك فوقنده اولان عرشنى اولكونده سكز ملائكه تحميل ايده ❊ دينلديكه حالا حاملان عرش درت ملك اولوب اولوقتده سكز ملك اوله على رواية اول سكزاله مراد ملائكه نك صفلر يدر كه عددنى الله تعالى بيلور

(١٧) يومئذ تعرضون لاتخفى منكم خافية ❊ اولكونده حساب ايچون الله تعالى يه عرض اولنور سكز عملاركزدن الله تعالى يه برشى خفى اولمز

(١٨) فاما من اوتى كتابه بيمينه فيقول هاؤم اقرؤا كتابيه (١٩) انى ظننت انى ملاق حسابيه ❊ اول كيمسه كه كتاب اعمالى صاغ الندهو يريله سرورندن ديه كه باق اوقويك بوكتابمى (كه بن كناهكار ايكن بنم كناهلرم يازلمامش عجب غير يسنك كتابيدر) بن ظن ايدر ايدم كه بكا حساب ملاقى اوله جقدر

(٢٠) فهو فى عيشة راضية (٢١) فى جنة عالية (٢٢) قطوفها دانية ❊ اول كمسنه رضايه مقارن عيش وصفاده وقصرلرى بلند ومرتفع جنتده كه ميوه لرى يقين اولمغله قائم وقاعد ايريشور

(٢٣) كلوا واشربوا هنيئا بما اسلفتم فى الايام الخالية ❊ انلره دينوركه اول جنتك ميوه وشرابندن اكل وشرب ايدك عافيت اولسون اول سببدنكه دنياده اعمال صالحه ايشلدكز وسيجاق كونلرده صائم اولديكز ايدى

(٢٤) واما من اوتى كتابه بشماله فيقول ياليتنى لم اوت كتابيه (٢٥) ولم ادر ما حسابيه ❊ واما شول كمسنه كه كتابى صول طرفندن ويريله اول كمسنه ديركه نوليدى كتابم ويرلميدى وحسابم نه شى اولديغنى بيلميدم

(٢٦) ياليتها كانت القاضية ❊ كاشكى دنياده ميت اولمش ايكن ابدى موتا حكمنده قالوب حيات بولميدم

(٢٧) ما اغنى عنى ماليه (٢٨) هلك عنى سلطانيه ❊ بنم مالم عذابمدن

برشی دفع ایتمدی بنم ناس اوزره قدرت وتسلطم بندن زائل اولدی

(٢٩) خُذُوهُ فَغُلُّوهُ (٣٠) ثُمَّ الْجَحِيمَ صَلُّوهُ ❊ (الله تعالى جهنم زبانیلرینه امر ایدرکه) انلری اخذ ایدوب اللرینی بوینلرینه باغله یك صکره جهنمه ایصال ایدك

(٣١) ثُمَّ فِي سِلْسِلَةٍ ذَرْعُهَا سَبْعُونَ ذِرَاعاً فَاسْلُكُوهُ ❊ صکره انك یتمش ذراع طولنده بر زنجیر ایله بتون وجودنی طورطوب صاریك

(٣٢) اِنَّهُ كَانَ لَا يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ الْعَظِيمِ ❊ زیرا اول عظمتلو الله تعالى یه ایمان ایتمزدی

(٣٣) وَلَا يَحُضُّ عَلٰى طَعَامِ الْمِسْكِينِ ❊ وفقرایه طعام ویرمکه رغبت ایتمزدی

(٣٤) فَلَيْسَ لَهُ الْيَوْمَ هٰهُنَا حَمِيمٌ (٣٥) وَلَا طَعَامٌ اِلَّا مِنْ غِسْلِينٍ (٣٦) لَا يَأْكُلُهُ اِلَّا الْخَاطِؤُنَ ❊ اولکونده انکچون هیچ حمایت ایدر اولمز وطعام دخی اولمز انجق اهل نارك انشدن اریوب وجودلرندن آقان مزخرفدرکه انی انجق خطاء شرکده اولنلر اکل ایدرلر

(٣٧) فَلَا اُقْسِمُ بِمَا تُبْصِرُونَ (٣٨) وَمَا لَا تُبْصِرُونَ ❊ (اجسام واشباح که) سزانی مشاهده ایله کوردیکز اول شیئله و (ارواح وسائره که مغیباتدن اولمغله) سزانی کورمز سز اول شیئله (یعنی سزه حاضر وغائب هرشیئله) قسم ایدرمکه

(٣٩) اِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ ❊ اول قرأن عندالله مکرم بررسولك قرائتیدر (اول محمد یاجبریل علیه السلام اوله)

(٤٠) وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَاعِرٍ قَلِيلًا مَا تُؤْمِنُونَ ❊ اول قرأن شاعر قولی دکلدر قلیلکز دخی اکا ایمان ایتمز سکز

(٤١) وَلَا بِقَوْلِ كَاهِنٍ قَلِيلًا مَا تَذَكَّرُونَ ❊ کاهن قولی دخی دکلدر آزیکز دخی انی تفکر وتذکر ایتمز سکز

(٤٢) تَنْزِيلٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ❊ اول قرأن عالملرك ربی طرفندن جبریل علیه السلام لسانیله انزال اولمشدر

(٤٣) وَلَوْ تَقَوَّلَ عَلَيْنَا بَعْضَ الْاَقَاوِيلِ (٤٤) لَاَخَذْنَا مِنْهُ بِالْيَمِينِ (٤٥) ثُمَّ لَقَطَعْنَا مِنْهُ الْوَتِينَ ❊ اکر محمد علیه السلام بعض اقوالی کندندن دوزوب بزه اسناد ایتسه بزانی قدرت یمینمزله اخذ ایدوب صکره قلبنك طمرینی قطعله هلاك ایدردك

(٤٦) فَمَا مِنْكُمْ مِنْ اَحَدٍ عَنْهُ حَاجِزِينَ ❊ سزدن برکیمسنه یوقدرکه محمد علیه السلامدن عقوبتمزی منع ایده

(٤٧) وَاِنَّهُ لَتَذْكِرَةٌ لِلْمُتَّقِينَ ❊ واول قرأن متقیلره موعظه درکه اندن منتفع اولورلر

(٤٨) وَاِنَّا لَنَعْلَمُ اَنَّ مِنْكُمْ مُكَذِّبِينَ ❊ وبز بیلورزکه سزدن قرأنی تکذیب ایدر واردر

(٤٩) وَاِنَّهُ لَحَسْرَةٌ عَلَى الْكَافِرِينَ (٥٠) وَاِنَّهُ لَحَقُّ الْيَقِينِ ❊ واول قرأن کافرلره حسرتدر (که قیامتده مصدقلرك اجرودرجه لرینی کوردکلرنده تحسر ایدرلر) واول قرأن حق الیقین من طرف الله منزلدر

(٥١) فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ❊ ربك جل شانه نك اسمیله تسبیح وانی تقدیس وشکر وثنای عظیمله یاد ایله

— ٧٠ — سورة المعارج مکیة وهی اربع واربعون آیة

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

(١) سَاَلَ سَائِلٌ بِعَذَابٍ وَاقِعٍ (٢) لِلْكَافِرِينَ لَيْسَ لَهُ دَافِعٌ (٣) مِنَ اللّٰهِ ذِي الْمَعَارِجِ ❊ برکیمسنه نزول ایده جك عذابی استه دی اول عذاب کافرلرایچوندرکه انی انلردن دفع ایدر یوقدر اول عذاب انلره (جنتده دوستلرینه حاضر ایتدیکی) بلند درجه صاحبی الله تعالیدندر ❊ دینلدیکه اول عذابی استه ین نضربن الحارث ایدیکه مسجد شریف قپوسنه کلوب الهی اکر محمد حق سویلدکی سنك طرفکدن ایسه بنم باشمه طاش یاغدر دیدی یاخود ابوجهل ایدیکه (فاسقط علینا کسفا من السماء) دیمشیدی علی قول پیغمبر علیه السلام ایدیکه کفاره عذاب نزولنی استعجال ایتدی

(٤) تَعْرُجُ الْمَلٰئِكَةُ وَالرُّوحُ اِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ اَلْفَ سَنَةٍ (٥) فَاصْبِرْ صَبْراً جَمِيلاً ❊ منتهای امر اولان سدرة المنتهایا عرشه دك اولکونده ملائکه وجبریل علیه السلام یا ارواح فواضل صعود ایدرکه (یوریه رك کیدن آدمه کوره) انك مقداری دنیاسنه سیله اللی بیك ییلاق یولدر امدی یا محمد انلرك عذاب سؤالیله اولان استهزا واذالرینه اضطراب قلب ایتمیه رك صبر ایله

(٦) اِنَّهُمْ يَرَوْنَهُ بَعِيداً (٧) وَنَرٰيهُ قَرِيباً ❊ کافرلر قیامتی امکاندن

بعيد كوردكلرى زمانى يقين كوررز

﴿٧﴾ يَوْمَ تَكُونُ السَّمَاءُ كَالْمُهْلِ ﴿٨﴾ وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ ﴿٩﴾ وَلَا يَسْأَلُ حَمِيمٌ حَمِيمًا ❊ اولكونده كه سمازيت طور طوسى كبى ياخود اريمش كمش كبى اوله وجبال انواع رنكلو صوف كبى پارچه پارچه اوله واولكونده براقربا براقربانك حالندن سؤال ايتمز اولور

﴿١٠﴾ يُبَصَّرُونَهُمْ يَوَدُّ الْمُجْرِمُ لَوْ يَفْتَدِي مِنْ عَذَابِ يَوْمِئِذٍ بِبَنِيهِ ﴿١١﴾ وَصَاحِبَتِهِ وَأَخِيهِ ﴿١٢﴾ وَفَصِيلَتِهِ الَّتِي تُؤْوِيهِ ﴿١٣﴾ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ يُنْجِيهِ ❊ قيامتده اقربا بربرلرينى كوره لر (لكن هركس كندو عمللريله مؤاخذه اولنملريله نفسلريله مشغول اوله لر) اولكونك عذابنده مجرملر تمنى ايده لركه عندنده عزتلو اولان اولادينى وزوجه سنى وقرنداشنى وهمدمى اولان اقرباسنى وبلكه يريوزنده اولان جميع خلايقى عوض وفدا ايدوب كندو اول عذابدن نجات بوله يدى

﴿١٤﴾ كَلَّا إِنَّهَا لَظَىٰ ﴿١٥﴾ نَزَّاعَةً لِلشَّوَىٰ ❊ انك تمنى ايتديكى كبى اولمز نار جهنم يالكلودر كه انك جلدينى احراقله نزع ايدوب ينه كرارا ومرارا حالنه عودت ينه احراق اولنمق ابدى زائل اولمز

﴿١٦﴾ تَدْعُو مَنْ أَدْبَرَ وَتَوَلَّىٰ ❊ حقدن يوز چويرن وطاعتدن اعراض ايدن كمسه يى آتش دعوت ايدوب كندويه جذب ايده

﴿١٧﴾ وَجَمَعَ فَأَوْعَىٰ ❊ ومالى جمع ايدوب صندوغه حبسله حق اللهى منع ايده نى دخى آتش جذب ايدر

﴿١٨﴾ إِنَّ الْإِنْسَانَ خُلِقَ هَلُوعًا ❊ انسان مال جمعنه حريص واداى حقوقه بخيل خلق اولندى

﴿١٩﴾ إِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ جَزُوعًا ﴿٢٠﴾ وَإِذَا مَسَّهُ الْخَيْرُ مَنُوعًا ❊ يعنى اكا بروجهله فقر وضرر ايرشسه فرياد وجزع ايديجيدر ووسعت وخير واقع اولسه بخل وامساك ايديجيدر

﴿٢١﴾ إِلَّا الْمُصَلِّينَ ﴿٢٢﴾ الَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ دَائِمُونَ ❊ انجق اهل نماز اولوب نمازلرينه مداوم انسانلر بوحال اوزره دكللردر

﴿٢٣﴾ وَالَّذِينَ فِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ مَعْلُومٌ ﴿٢٤﴾ لِلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ ❊ وشونلر كه سائل فقرا وسائلك ايتموب غنى طورنده اولان فقرا ايچونماللرنده زكات وصدقات موظفه دن اولان حق معلوميدر

﴿٢٦﴾ وَالَّذِينَ يُصَدِّقُونَ بِيَوْمِ الدِّينِ ❊ وانلر كه روز جزانك وقوعنى تصديق ايدوب نشانهٔ تصديق اولان طاعت وعبادته قائم اولورلر

﴿٢٧﴾ وَالَّذِينَ هُمْ مِنْ عَذَابِ رَبِّهِمْ مُشْفِقُونَ ❊ وشونلر كه ربلرينك عذابندن خوف ايدرلر

﴿٢٨﴾ إِنَّ عَذَابَ رَبِّهِمْ غَيْرُ مَأْمُونٍ ❊ زيرا نقدر طاعت ايدرلرسه ده ربلرينك عذابندن امين اولنمز

﴿٢٩﴾ وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَافِظُونَ ﴿٣٠﴾ إِلَّا عَلَىٰ أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ ❊ شونلر كه زوجه لرينك ومالك اولدقلرى جاريه لرينك غيريدن فرجلرينى حفظ ايدرلر انلر زوجه وجاريه لرينه تقربده ملوم اولنمزلر

﴿٣١﴾ فَمَنِ ابْتَغَىٰ وَرَاءَ ذَٰلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْعَادُونَ ❊ كيمكه بوزوجه وجاريه دن ايلروسنى طلب ايده (يعنى لواطه واستمناع كبى) اول كمسه لر حلالدن حرامه متجاوزلردر

﴿٣٢﴾ وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمَانَاتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ ❊ وانلر كه انلر ايچون امانت اولنان مال واسرار حفظنه والله تعالى وناس ايله ايتدكلرى عهد ووعده مراعات ايديجيلردر

﴿٣٣﴾ وَالَّذِينَ هُمْ بِشَهَادَاتِهِمْ قَائِمُونَ ❊ وانلر كه شهادتلرينه حقله قائم اولورلر ياخود اقامت شهادت ايدرلر

﴿٣٤﴾ وَالَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ❊ وشونلر كه نمازلرينك سنن واركان واداسنده رعايتى محافظه ايدرلر

﴿٣٥﴾ أُولَٰئِكَ فِي جَنَّاتٍ مُكْرَمُونَ ❊ بوصفتلرله موصوف كمسه لر جنتلرده نعم لايحصى ايله مكرملردر

﴿٣٦﴾ فَمَالِ الَّذِينَ كَفَرُوا قِبَلَكَ مُهْطِعِينَ ﴿٣٧﴾ عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ عِزِينَ ❊ بو كافرلره نولديكه سنك طرفكه سرعتله كلوب يمين وشمالكده بلوك بلوك اوتورلر

﴿٣٨﴾ أَيَطْمَعُ كُلُّ امْرِئٍ مِنْهُمْ أَنْ يُدْخَلَ جَنَّةَ نَعِيمٍ ❊ اياطمعمى ايدرلركه انلردن هربرى مؤمنلر كبى جنت نعيمه داخل اوله لر

(٣٩) كَلَّا إِنَّا خَلَقْنَاهُمْ مِمَّا يَعْلَمُونَ ۞ انلرك زعم وطمعلرى كبى انلره جنته دخول بوقدر بزانلرى بيلدكلرى نطفهٔ الودهدن خلق ايتدك (كه انك عالم قدسه مناسبتى يوقدر بركمسه كه لوث كدورتدن صاف اولميوب اخلاق ملكيه ايله تخلق ايتميه اوكمسه جنته دخوله مستعد اولمز)

(٤٠) فَلَا أُقْسِمُ بِرَبِّ الْمَشَارِقِ وَالْمَغَارِبِ إِنَّا لَقَادِرُونَ (٤١) عَلَىٰ أَنْ نُبَدِّلَ خَيْرًا مِنْهُمْ وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ ۞ مشرق ومغربلرك ربسى جل شانه يه قسم ايدهرمكه بزقادرز انلرى هلاك ايدوب انلردن خيرلو خلق انلره بدل ايدهلم اراممزده بزه سبقت وغلبه ايدر اولمز

(٤٢) فَذَرْهُمْ يَخُوضُوا وَيَلْعَبُوا حَتَّىٰ يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي يُوعَدُونَ ۞ انلرى ترك ايله باطللريله مشغول اولوب دنيالريله اويناسونلرتا كه وعد اولندقلرى كونده عذابه ملاقى اوله لر

(٤٣) يَوْمَ يَخْرُجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ سِرَاعًا كَأَنَّهُمْ إِلَىٰ نُصُبٍ يُوفِضُونَ ۞ اول كونده (دعوت اسرافيل عليه السلامله) قبرلرندن سرعتله چيقوب كويا دنياده ديكلمش بتلرينه كيدر كبى سرعتله كيدهلر

(٤٤) خَاشِعَةً أَبْصَارُهُمْ تَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ ذَٰلِكَ الْيَوْمُ الَّذِي كَانُوا يُوعَدُونَ ۞ انلرك ندامت وحسرتدن كوزلرينى خشوع وكندولرينى ذل وحقارت استيعاب ايدهودنيلهكه اشته بو اول كوندر كه بوعذاب انلره وعد اولنمشيدى

— ٧١ — (سورة نوح عليه السلام مكية وهى تسع وعشرونه آية)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

(١) إِنَّا أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ أَنْ أَنْذِرْ قَوْمَكَ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۞ بز نوحى قومنه ارسال ايدوب ديديككه طوفان يا آخرتده عذاب اليم كلمزدن مقدم قومكى قورقود

(٢) قَالَ يَا قَوْمِ إِنِّي لَكُمْ نَذِيرٌ مُبِينٌ ۞ نوح عليه السلام انلره ياقوم بن سزكچون عذاب ظاهردن قورقودیجى يم ديدى

(٣) أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاتَّقُوهُ وَأَطِيعُونِ ۞ الله تعالى يه عبادت وعذابندن خوف وبنم امر ونهيمه اطاعت ايدهسز

(٤) يَغْفِرْ لَكُمْ مِنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُؤَخِّرْكُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُسَمًّى إِنَّ أَجَلَ اللَّهِ إِذَا جَاءَ لَا يُؤَخَّرُ لَوْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ۞ تاكه الله تعالى (اسلامكزدن مقدم

ايشلديككز بعض) كناهكزى مغفرت ايدوب اجل مسماكز وقتنه دك سزى وسعت رزقله تأخير ايده الله تعالينك تقدير ايتديكى وقت كلدكده اجلكز تأخير اولنمز اكر انى بيلوب ايمان ايدر سكز

(٥) قَالَ رَبِّ إِنِّي دَعَوْتُ قَوْمِي لَيْلًا وَنَهَارًا (٦) فَلَمْ يَزِدْهُمْ دُعَائِي إِلَّا فِرَارًا ۞ نوح عليه السلام ديديكه يارب بن قومى كيجه وكوندز طاعت وعبادته دعوت ايتدم بنم دعوتم انجق انلرك ايمان وطاعتدن فرارلرينى آرتردى

(٧) وَإِنِّي كُلَّمَا دَعَوْتُهُمْ لِتَغْفِرَ لَهُمْ جَعَلُوا أَصَابِعَهُمْ فِي آذَانِهِمْ وَاسْتَغْشَوْا ثِيَابَهُمْ وَأَصَرُّوا وَاسْتَكْبَرُوا اسْتِكْبَارًا ۞ هربار سن انلرى مغفرت ايتمك ايچون انلرى توحيد وطاعته دعوت ايتدمسه دعوتمى ايشتممك ايچون پارمقلرينى قولقلرينه طوتديلر وبنى كورممك ايچون ثيابلريله باشلرينى اورتديلر وكفرلرنده اصرار ايله بكا تبعيتدن استكبار ايتديلر

(٨) ثُمَّ إِنِّي دَعَوْتُهُمْ جِهَارًا (٩) ثُمَّ إِنِّي أَعْلَنْتُ لَهُمْ وَأَسْرَرْتُ لَهُمْ إِسْرَارًا ۞ بعده انلرى آشكار ايمانه دعوت ايتدم صكره انلرى اعلان صوتله دعوت ايتدم وبربر چاغروب اسرار اولهرق انلرى كزلو دعوت ايتدم

(١٠) فَقُلْتُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا ۞ انلره ديدمكه ربكز تعالیدن مغفرت طلب ايدك كه انك تائبلره مغفرتى بليغدر * دينلديكه الله تعالى قوم نوحدن يغمورى قطع ونسالرينى عقيم ايتدى انلر اول بليهدن تخليص ايچون نوح عليه السلام انلره استغفارله امر ايتدى * مرويدركه فاروق رضى الله تعالى عنه بوآيتى استدلال ايله استسقا بى استغفاره حصر ايتمشيدى

(١١) يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا (١٢) وَيُمْدِدْكُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَيَجْعَلْ لَكُمْ جَنَّاتٍ وَيَجْعَلْ لَكُمْ أَنْهَارًا ۞ تاكه اول الله تعالى سمادن سزه لزومى قدر يغمور كوندروب واموال واولاد ايله امداد ايده وسزكچون ميوهلو بوستانلر وايچنده نهرلر ويره

(١٣) مَا لَكُمْ لَا تَرْجُونَ لِلَّهِ وَقَارًا (١٤) وَقَدْ خَلَقَكُمْ أَطْوَارًا ۞ سزه نولديكه الله تعالينك عظمتنه اعتقاد وانك احسانى رجا وعقابندن خوف ايتمزسز حال بوكه اول سزى منيدن صكره علقه صكره مضغه ايله طورلرى تمام خلق ايتدى

(١٥) أَلَمْ تَرَوْا كَيْفَ خَلَقَ اللَّهُ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ طِبَاقًا (١٦) وَجَعَلَ الْقَمَرَ فِيهِنَّ نُورًا وَجَعَلَ الشَّمْسَ سِرَاجًا ۞ كورمزمیسكز كه الله تعالى يدى

كوكلری طبقه طبقه نيجه خلق ايتدی ودنيا ده وساٸر سمواتده قمری نور قيلدی وشمسی وجه ارضدن ظلمت ليلی ازاله ايدر ضيادار چراغ قيلدی

(١٧) والله انبتكم من الارض نباتا (١٨) ثم يعيدكم فيها ويخرجكم اخراجا ❋ والله تعالی سزك اصلكز آدم عليه السلامی نبات كبیترابدن خلق ايتدی بعده ينه موتكزله ترابه اعاده وقيامتده اندن اخراج ايدر

(١٩) والله جعل لكم الارض بساطا (٢٠) لتسلكوا منها سبلا فجاجا ❋ والله تعالی ارضی سزكچون بساط قيلدی تاكه اندن يوللر آچوب حاجتلر كزه كيدهسز

(٢١) قال نوح رب انهم عصونی واتبعوا من لم يزده ماله وولده الا خسارا ❋ نوح عليه السلام ديديكه يارب فقرای قومم دخی بكا عاصی اولوب آخرتده انجق خسرانلرينی آرتره جق مال وولدلری اولان كيمسه لره تابع اولديلر

(٢٢) ومكروا مكرا كبارا ❋ واول مال وولد صاحبلری رؤسا اسافلی جلب وبنی ايذايه تحريصله مكر كبير ايتديلر

(٢٣) وقالوا لا تذرن آلهتكم ولا تذرن ودا ولا سواعا (٢٤) ولا يغوث ويعوق ونسرا ❋ واول رؤسا اسافله ديديلركه الهه لركزه عبادتی ترك ايتميك خصوصا ودوسواع ويغوث ويعوق ونسر نام بش آلهه كزك عبادتنی ترك ايتميك ❋ دينلديكه آدم عليه السلامله نوح عليه السلام بيننده بش صالح كيمسه كلوب بوبش عدد بتلر انلرك اسمی ايدی انلرك وفاتنده اتباعلری تبركا انلرك صورتلرينی تصوير ايتديلر صكره مرور زمانله ناس انلره طاپمغه باشلديلر بعده اول صورتلر عربه انتقال ايتمكله هر قبيله انلرك برينی انتخاب ايدوب اله اتخاذ ايتديلر ودی قبيلهٔ بنی كلب وسواعی همدان ويغوثی مذحج ويعوقی مراد ونسری بنی حمير الهه اخذ ايدوب معبود ايدنديلر

وقد اضلوا كثيرا ولا تزد الظالمين الا ضلالا ❋ بورؤسا واصنام چوق كيمسه يی آزدرديلر يارب بوظالملرك هلاك وعذابنی زياده ايله

(٢٥) مما خطيئاتهم اغرقوا فادخلوا نارا (٢٦) فلم يجدوا لهم من دون الله انصارا ❋ اول قوم نوح كناهلری سببيله طوفانله غرق اولنوب ناره ادخال اولنديلر انلری عذاب اللهدن منع ايدر ناصر بولمديلر

(٢٧) وقال نوح رب لا تذر على الارض من الكافرين ديارا ❋

ونوح عليه السلام ديديكه يارب كافرلردن يريوزنده كلوب كيدوب دور ايدر كيمسه براقمه

(٢٨) انك ان تذرهم يضلوا عبادك ولا يلدوا الا فاجرا كفارا ❋ يارب اكرسن انلری ترك ايدرسك مؤمن قوللرينی دخی اضلال ايدرلر وانلردن انجق فاجر وكفرده بليغ اولاد تولد ايدر

(٢٩) رب اغفر لی ولوالدی ولمن دخل بيتی مؤمنا وللمؤمنين والمؤمنات ولا تزد الظالمين الا تبارا ❋ يارب بنی مغفرت ايت وبابام (لمك بن متوشلخ) وانام (شمخا بنت انوش) ومؤمن اولديغی حالده بنم بيتمه ومسجدمه وسفينه مه داخل اولان كيمسه لری والی يوم القيام ايمانه كلن رجال ونسايی مغفرت ايله وظالملرك هلاكنی زياده ايله

— ٧٢ — (سورة الجن مكية وهی ثمان وعشرون آية)

بسم الله الرحمن الرحيم

حزب ٣

(١) قل اوحی الی انه استمع نفر من الجن فقالوا انا سمعنا قرآنا عجبا (٢) يهدی الی الرشد فآمنا به ولن نشرك بربنا احدا ❋ يا محمد ديكه (تهامه ده بطن نخله ده نصيبيندن يدی ياطقوز) نفر جنيلر بنم صباح نمازنده قرآن اوقودغمی ايشتدكلری بكا وحی اولندی اول جنيلر محللرينه رجوع علرنده قوملرينه ديديلركه تحقيق بز كلام بشره بكزمز عجيب ودين ودنيانك صلاح وصوابنه هدايت ايدر بر قرآن ايشتدك اكا ايمان ايدوب من بعد ربمز عزشانه يه برشيئی شريك ايتمیز

(٣) وانه تعالی جد ربنا ما اتخذ صاحبة ولا ولدا ❋ وانی تصديق ايتدك كه بزم ربمزك عظمتی مجانستدن منزهدركه مشرك وكفارك زعم ايتدكلری زوجه وولد اتخاذ ايتمز

(٤) وانه كان يقول سفيهنا على الله شططا ❋ وبزم جاهل ونادان مرده مز الله تعالی يه زوجه وولد اسناديله افترا ايدرلر

(٥) وانا ظننا ان لن تقول الانس والجن على الله كذبا ❋ وبز ظن ايدردككه انس وجندن الله تعالی يه كيمسه كذب وافترا ايتمز (قرآنی ايشتديكمزده كاذب اولدقلرينی بيلدك)

(٦) وانه كان رجال من الانس يعوذون برجال من الجن فزادوهم

رهقا ۞ بعض مخوف مكانده رجال ناس جنيلرك رجالندن مدد طلب ايدرلردی بناء عليه جنيلر كبرلرينی آرتررلردی * منقولدر كه زمان جاهليتده عربدن بركسنه بر مخوف بيابانده قالسه اول وادينك جنيلری سفهاسندن رؤساسنه صغنورم دير ايدی كويا انكله امين اولوردی جنيلر انسانك اول استعاذه سنی ايشيدوب فخر وكبر ايدرلردی

(٧) وانهم ظنوا كما ظننتم ان لن يبعث الله احدا ۞ ای جنيلر سزك ظنكز كبی انسانك كافرلری دخی الله تعالی هيچ برموتايی جزا ايچون بعث ايتمز ظن ايتديلر

(٨) وانا لمسنا السماء فوجدناها ملئت حرسا شديدا وشهبا ۞ كلا ول بز سمايه استراق سمع ايچون كتدك استديكمزده بز سمايی قوی محافظه ومانع ملكلر له طولمش وجنيلری رجم ايچون معين آتشدن شهابلر بولدق

(٩) وانا كنا نقعد منها مقاعد للسمع فمن يستمع الآن يجد له شهابا رصدا ۞ محمد عليه السلامك بعثندن مقدم بز سماده ملكلرك كلامنی ايشتمك ايچون برمحلده اوتررايدك شمدی كيمكه استماع قصدنی ايدرسه كندوبی رجم واحراق ايچون حاضر شهابی بولور

(١٠) وانا لاندری اشر اريد بمن فی الارض ام اراد بهم ربهم رشدا ۞ بيلمزز كه سمانك استراق سمعدن محافظه اولنمسنده ارضده اولان انسانه شرمی اراده اولندی ياخود ربلری تعالی انلره خيرمی اراده ايتدی

(١١) وانا منا الصالحون ومنا دون ذلك كنا طرائق قددا ۞ وبزم جنسمزدن مؤمن صالحلر واردر وانلردن دون قوم واردر كه (انلر قدريه ومرجيه ورافضيه وسائر كبی) متفرق طريق ومذهبلرده اولمشزدر

(١٢) وانا ظننا ان لن نعجز الله فی الارض ولن نعجزه هربا ۞ وبز يقينا بيلدككه بريوزنده نجه اولسق يا سكون وثبات يا مقاومت يا فرار ايله الله تعالينك امرينك نفوذنی عاجز ايتمكه قادر دكلز

(١٣) وانا لما سمعنا الهدی آمنا به فمن يؤمن بربه فلا يخاف بخسا ولا رهقا ۞ وقتاكه بز سبب هدايت اولان قرآنی ايشديكمزده بزاكا ايمان ايتدك كيمكه ربسنك واحد اندينه ايمان ايده اول كمسنه عملی اجرنك نقصان اولمسندن ياخود عملی محوايله ظلم اولنمسندن خوف ايتمز

(١٤) وانا منا المسلمون ومنا القاسطون فمن اسلم فاولئك تحروا رشدا ۞ وبزم قومزده موحد مسلمانلر وتوحيددن اعراض ايدنلر دخی واردر اول كيمسه كه مسلم موحددر اول كروه راه رشده طالبلر اولمغله مقصدلرينه نائل اولورلر

(١٥) واما القاسطون فكانوا لجهنم حطبا ۞ اما اول طريق حق وتوحيددن عدول ايدنلر جهنمی يارلتمغه چبرا حطب اولديلر

(١٦) وان لو استقاموا علی الطريقة لاسقيناهم ماء غدقا ۞ وبكا وحی اولندی يكه اكر جن وانس طريق حق وايمان اوزره مستقيم اولسه لر بز انلری وسعت معيشت له سرفراز ايدرز

(١٧) لنفتنهم فيه ومن يعرض عن ذكر ربه يسلكه عذابا صعدا ۞ تاكه بز انلری تجربه ايده لم (كه وظائف شكری نيجه ادا ايدرلر) اول كمسه كه ربسنك نعمتنی ياد وشكرينی ادادن اعراض ايده اول انی عذاب شاقه يه اوغرادر (كه انك اكا طاقتی اولمز)

(١٨) وان المساجد لله فلا تدعوا مع الله احدا ۞ ومسجدلر الله تعالايه مخصوصدر الله تعاليدن غيری يه عبادت ايتمك * دينلديكه مساجدله مراد ارضك كليسيدر كه پيغمبر عليه السلامه جمله ارض مسجد اولمشدر

(١٩) وانه لما قام عبد الله يدعوه كادوا يكونون عليه لبدا ۞ وقتاكه عبد الله اولان محمد عليه السلام (بطن نخله ده) نمازه طوروب قرائت ايتدكده جنيلر انك قرائتنی استماعله جمع اولوب ازدحامه قريب اولديلر

(٢٠) قل انما ادعوا ربی ولا اشرك به احدا ۞ مشركاره ديكه بن انجق ربم تعالی يه عبادت ايدوب هيچ احدی اكا شريك ايتمم

(٢١) قل انی لا املك لكم ضرا ولا رشدا ۞ ديكه بن سزی خذلانه ياهدايته ايرشدرمكه مالك دكلم اكا انجق الله تعالی مالكدر

(٢٢) قل انی لن يجيرنی من الله احد ولن اجد من دونه ملتحدا ۞ ديكه اكربن خطا ايدرسم الله تعالينك عذابندن بنی قورتارر كيمسه اولمز وبن الله تعاليدن غيری صغنه جق كمسنه بيلمم وبولمم

(٢٣) الا بلاغا من الله ورسالاته ومن يعص الله ورسوله فان له نار جهنم خالدين فيها ابدا ۞ بنم وسعمده اولان انجق الله تعالی طرفندن مأمور اولديغم رسالاتی تبليغدر كيمكه الله تعالی يه ورسوله عاصی اولورسه

انكچون تأبيد انار جهنم وار در

(٢٤) حَتّٰى اِذَا رَاَوْا مَا يُوعَدُونَ فَسَيَعْلَمُونَ مَنْ اَضْعَفُ نَاصِرًا وَاَقَلُّ عَدَدًا ❊ چونكه وعد اولندقلرى عذابى كوره لر (وقعهٔ بدر كبى يا آخرتده) اولزمان بيلورلركه ياردمجيده ضعيف وعدده قليل كيمدر * ديلديكه مشركلر پيغمبر عليه السلامك مؤمنلردن ناصرنى ضعيف وعددلرينى قليل كوردكلرنده برلرينه محمدك معاونلرى اهمال ايتمش ديملريله بو آيت كريمه نازل اولدى

(٢٥) قُلْ اِنْ اَدْرٖى اَقَرٖيبٌ مَا تُوعَدُونَ اَمْ يَجْعَلُ لَهُ رَبّٖى اَمَدًا ❊ (مشركلرك وعد اولنان عذاب نوقت كلور ديو سؤاللرنده) سن ديكه اول موعود عذاب كله جكنى بيلورم لكن وقتنى بيلمم كه يقيندر ياخود ربم جل شانه انى تأخير مى ايدر

(٢٦) عَالِمُ الْغَيْبِ فَلَا يُظْهِرُ عَلٰى غَيْبِهٖ اَحَدًا ❊ غيبى بيلجى الله تعالادر علمى اكا مخصوص اولان غيبه بركسنه يى مطلع ايتمز

(٢٧) اِلَّا مَنِ ارْتَضٰى مِنْ رَسُولٍ فَاِنَّهُ يَسْلُكُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهٖ رَصَدًا ❊ مكر كه رسولدن اختيار ايتديكى كمسنه يه اول غيبك بعضنى بيلديره كه اكا معجزه اوله الله تعالى اول رسولك اوكنجه اردنجه انى محافظه ايدر ملكلر يوريدر

(٢٨) لِيَعْلَمَ اَنْ قَدْ اَبْلَغُوا رِسَالَاتِ رَبِّهِمْ وَاَحَاطَ بِمَا لَدَيْهِمْ وَاَحْصٰى كُلَّ شَیْءٍ عَدَدًا ❊ تاكه (جبرائيل عليه السلام وملكلر نزول وحى وقتنده) ربلرى تعالينك رسالتلرينى تغيير وتبديلسز تبليغ ايتدكلرينى اول رسول بيله واول رسول وملكلرك عندنده اولان شيئى الله تعالانك علمى محيطدر وخلق ايتديكى اشيانك (قطرهٔ يغمور وبيابان ريكى كبى وسائرك) عددينى بيلور

—— ٧٣ —— (سورة المزمل مكية وهى تسع عشرة آية)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحٖيمِ

(١) يَا اَيُّهَا الْمُزَّمِّلُ قُمِ الَّيْلَ اِلَّا قَلٖيلًا ❊ اى كليم بورنمش پيغمبر ياخود اى نبوت بارنى يوكلنمش نبى كيجه قالق نماز قيل مكر اول كيجه نك قليلنده اويو ياسن

(٢) نِصْفَهُ اَوِ انْقُصْ مِنْهُ قَلٖيلًا ❊ اول نمازى كيجه نك نصفنى ياخود اندن آز نقصانله كه اول ثلثى اولور

(٣) اَوْ زِدْ عَلَيْهِ وَرَتِّلِ الْقُرْاٰنَ تَرْتٖيلًا ❊ ياخود نصفك اوزرينه زياده

ايله كه انك نهايتى ثلثان اولور وقرآنى حروفنى بيان ايده رك قرائت ايله كه ايشيدنلره حروفنى تعداد ممكن اوله * ديلديكه كليم يا چارشبه صاريلوب نماز قيلاردى اول حالده وحى كلمكله بويله خطاب اولندى على رواية وحيله انسبت ايدنجه دك دهشتدن صاريلوردى وابتداى اسلامده كيجه نمازى فرض اولوب ثلثان ونصف وثلث ايله مخير قلنمشيدى

(٤) اِنَّا سَنُلْقٖى عَلَيْكَ قَوْلًا ثَقٖيلًا ❊ بز سنك اوزريكه تكليف شاقه يى مشتمل اعز كلامى وحى والقا ايده رز كه اول قرآندر * انده اولان امر ونهى ووعد ووعيد واخلاق واحكام وسائر تكليفات مأمور لره حمل كراندر .

(٥) اِنَّ نَاشِئَةَ الَّيْلِ هِیَ اَشَدُّ وَطْئًا وَاَقْوَمُ قٖيلًا ❊ كيجه ساعتنده نمازه قيامده اكرچه خواب وراحتى تركله رنج وكلفت وار ايسه ده قلوب وخواطرك تشويشدن فراغتيله متوجه محراب عبادت اولمق ولسان قلبه موافقتله قرآن اوقق نشاط واخلاصه اتم واكملدر

(٦) اِنَّ لَكَ فِى النَّهَارِ سَبْحًا طَوٖيلًا ❊ كوندزلرده سنكچون دور ودراز خلقك اموريله اشتغال اولمغله كيجه تهجدينه توجه اوليدر

(٧) وَاذْكُرِ اسْمَ رَبِّكَ وَتَبَتَّلْ اِلَيْهِ تَبْتٖيلًا ❊ ربك عزشانه نك اسمنى صلوة وقرائت وتسبيح وتهليل وسائرله ياد ايله وخلقدن انقطاع ايله اكا توجه ايله

(٨) رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ فَاتَّخِذْهُ وَكٖيلًا ❊ مشرق ومغربك ربسى اول الله تعاليدر كه اندن غيرى اله يوقدر جميع امورده انى وكيل اتخاذ ايله

(٩) وَاصْبِرْ عَلٰى مَا يَقُولُونَ وَاهْجُرْهُمْ هَجْرًا جَمٖيلًا ❊ ومشركلرك تكذيب واذاسنه صبر ايت وانلردن عزلت ايدوب جزالرينى الله تعالى يه تفويض ايت

(١٠) وَذَرْنٖى وَالْمُكَذِّبٖينَ اُولِى النَّعْمَةِ وَمَهِّلْهُمْ قَلٖيلًا ❊ سنى تكذيب ايدن غنا وتنعم صاحبلرى صناديدى بكا حواله ايله وانلره براز مهلت وير * بو منطوق آيت كريمه آز زمانده انلرك صناديدى بدرده هلاك اولديلر

(١١) اِنَّ لَدَيْنَا اَنْكَالًا وَجَحٖيمًا (١٢) وَطَعَامًا ذَا غُصَّةٍ وَعَذَابًا اَلٖيمًا ❊ انلر ايچون آخرتده بزم عندمزده آماده بندكران ونار محرقه وبوغازده قالور طعام زقوم وعذاب اليم وار در

نصف

(١٣) يَوْمَ تَرْجُفُ الْاَرْضُ وَالْجِبَالُ وَكَانَتِ الْجِبَالُ كَثِيبًا مَهِيلًا ۞ اولكونده كه ارض وجبال حركت وتزلزل ايدوب طاغلر پرا كنده اوله رق اقار قوم كبي سيلان ايدر

(١٤) اِنَّا اَرْسَلْنَا اِلَيْكُمْ رَسُولًا شَاهِدًا عَلَيْكُمْ كَمَا اَرْسَلْنَا اِلَى فِرْعَوْنَ رَسُولًا ۞ اى اهل مكه بز سزه محمد عليه السلامى رسول كوندردك كه قيامتده اول سزى بنم توحيدمه دعوتنده اجابت وامتناعكزه شهادت ايده‌جكه موسى عليه السلامى فرعون رسول كوندردك ايدى

(١٥) فَعَصَى فِرْعَوْنُ الرَّسُولَ فَاَخَذْنَاهُ اَخْذًا وَبِيلًا ۞ فرعون اول رسوله عاصى اولمغله بزانى شدتله اخذ ايدوب غرق ايلدك

(١٦) فَكَيْفَ تَتَّقُونَ اِنْ كَفَرْتُمْ يَوْمًا يَجْعَلُ الْوِلْدَانَ شِيبًا (١٧) اَلسَّمَاءُ مُنْفَطِرٌ بِهِ كَانَ وَعْدُهُ مَفْعُولًا ۞ اى مشركلر اكر كفراوزره قالورسكز كندكزى عذابدن نيجه قورتارر سكز اولكونده هيبت وشدتدن صبيانك صاچلرى آغارر آسمان منشق اولوب وعدالله اشانور

(١) اِنَّ هٰذِهِ تَذْكِرَةٌ فَمَنْ شَاءَ اتَّخَذَ اِلَى رَبِّهِ سَبِيلًا ۞ بو آيتلر ناسه پند وعبرتدر كيمكه بونلرله متعظ اولوب سبيل تقوايه سلوك ايدرسه ربنه تقرب ايدر

(١٩) اِنَّ رَبَّكَ يَعْلَمُ اَنَّكَ تَقُومُ اَدْنَى مِنْ ثُلُثَيِ اللَّيْلِ وَنِصْفَهُ وَثُلُثَهُ وَطَائِفَةٌ مِنَ الَّذِينَ مَعَكَ وَاللّٰهُ يُقَدِّرُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ عَلِمَ اَنْ لَنْ تُحْصُوهُ فَتَابَ عَلَيْكُمْ فَاقْرَؤُا مَا تَيَسَّرَ مِنَ الْقُرْاٰنِ عَلِمَ اَنْ سَيَكُونُ مِنْكُمْ مَرْضَى وَاٰخَرُونَ يَضْرِبُونَ فِي الْاَرْضِ يَبْتَغُونَ مِنْ فَضْلِ اللّٰهِ وَاٰخَرُونَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللّٰهِ فَاقْرَؤُا مَا تَيَسَّرَ مِنْهُ وَاَقِيمُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ وَاَقْرِضُوا اللّٰهَ قَرْضًا حَسَنًا وَمَا تُقَدِّمُوا لِاَنْفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِنْدَ اللّٰهِ هُوَ خَيْرًا وَاَعْظَمَ اَجْرًا وَاسْتَغْفِرُوا اللّٰهَ اِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۞ محمد سن واصحابكدن سنكله بيله اولان طائفه كيجه‌نك ثلثاندن اقلنى وكاهى نصفنى ياثلثنى قائم اولديغكزى ربك جل شانه بيلور الله تعالى ليل ونهارك ساعاتنى تقدير وتعداد ايدر وبيلرركه كيجه دن اوزريكزه فرض اولان واوليانك ساعاتنى تعداد وتميز ايده ميوب مشقت چكرسز بناء عليه الله تعالى سزه قيامى تركه رخصت وانى عفوه عودت ايتدى امدى كيجه ده سزه آسان اولانى اوقويك يعنى قولايكز قدر نماز قيلك الله تعالى بيلديكه سزدن بعضكز خسته اولوب قيام ليلدن عاجز اولور وآخر

برقوم دخى الله تعالينك فضلندن تجارت يا تحصيل علم ايچون بولحى اولور وبر آخر قوم دخى فى سبيل الله جهاد وقتال ايدر بونلر دخى كيجه نماز قيلمقدن عاجز اولورلر امدى وجوب طريقيله اولميه رق قولايكز رتبه كيجه نمازينى قيلك ياخود آيتلردن قولايكز قدر بر وايكى واوچ وزياده آيتلر اوقويك وفرض اولان نمازى قيلك وواجب اولان زكاتى ويرك وزكاتدن ماعدا اموالكزدن خيراته نيت خالصه ايله تصدق ايدك ونفسكز ايچون خيراتدن تقدم ايتديككز شيئى آخرتده عندالله بولورسكز اول شى اجر جهتيله خير اوزياده بيوكدر الله تعاليدن كناهكزك مغفرتنى طلب ايدك الله عظيم الشان تائب وطالب مغفرت اولانى عفو ورحمت ايديجيدر * ديلديكه مقدم تهجد فرض ايدى بعده صلوة خمسه ايله انك وجوبى نسخ اولدى

— ٧٤ — (سورة المدثر مكية وهى ستة وخمسون آية)

بسم الله الرحمن الرحيم

(١) يَا اَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ (٢) قُمْ فَاَنْذِرْ ۞ اى جامهٔ نبوت وكمالات نفسانيله بورنمش قالق كفارى عذاب اللهله اخافه ايله ياخود اى دثار ديديلن ثوبه بورنمش قالق كفارى انذار ايله * ديلديكه افندمز عليه السلام حرا طاغنده ايكن برصدا ايشيدوب نظر ايتديكه آسماله زمين بيننده هيئت عظمتله برملك كرسى اوزره اوترر خوفندن سعادتخانه سنه كلوب خديجه رضى الله تعالى عنهايه بنى چارشب ايله اورت بيوردى بو حالده ايكن جبريل عليه السلام كلوب (يا ايها المدثر) ايله خطاب ايلدى

(٣) وَرَبَّكَ فَكَبِّرْ ۞ وربك عزشانه‌يه تعظيم ايت * ديلديكه بو كلام شريفك نزولنده وحى ايدوكنى يقينا بيلوب تكبير ايتدى ز يرا شيطان بويله امر ايتمز

(٤) وَثِيَابَكَ فَطَهِّرْ ۞ وثيابكى الواثدن تطهير ايت ياخود ثيابكى كوتاه ايله (كه صناديد عرب مشابه اولمسون) ياخود نفسكى اخلاق ذميمه دن پاك ايله

(٥) وَالرُّجْزَ فَاهْجُرْ ۞ جمله ذنوبدن احترازايله اولديغك كبى تقواده اول

(٦) وَلَا تَمْنُنْ تَسْتَكْثِرُ ۞ عملكك كثرتيله الله تعالى يه امتنان ايتمه ياخود مالكى بركسه‌يه ويروب اندن زياده طلب ايده‌يم ديمه

(٧) وَلِرَبِّكَ فَاصْبِرْ ۞ ربك تعالينك رضاسيچون مشقت تكاليفه واذاى مشركينه صبر ايت

(٨) فَاِذَا نُقِرَ فِى النَّاقُورِ (٩) فَذٰلِكَ يَوْمَئِذٍ يَوْمٌ عَسِيرٌ (١٠) عَلَى الْكَافِرِينَ غَيْرُ يَسِيرٍ ✵ صور نفخ اولنديغى زمان اولكون كافرلره بر مجتنلو دشوار كوندر انلره آسانلق اولمز

(١١) ذَرْنِى وَمَنْ خَلَقْتُ وَحِيدًا (١٢) وَجَعَلْتُ لَهُ مَالًا مَمْدُودًا ✵ بنم يالكز خلق ايتديكم كمسه نك امرينى بكا ترك ايله كه بن اكا انتقامده كافى يم (اول وليد بن مغيره در) بن اكا كثير وممدود مال ويردم * ديرلديكه انك طقوز بيك مثقال كمشى وياز قيش ميوه ويرر طائفده بوستانى ومكه ايله طائف بيننده دوه واسب وقيون وعبيد وجوارىسى واريدى

(١٣) وَبَنِينَ شُهُودًا (١٤) وَمَهَّدْتُ لَهُ تَمْهِيدًا ✵ واكا اوغللر ويردمكه انكله مكه ده برابر متنعم ايدرلر وانك عمر وجاهنى بسط ايتدم (حتى ريحانهٔ قريش ديو ملقب ايدى * ديرلديكه انك اون يادخى زياده اوغللرى واريدى انلردن خالد وعماره وهشام نام اوچ اوغللرى اسلامه كلدى

(١٥) ثُمَّ يَطْمَعُ اَنْ اَزِيدَ (١٦) كَلَّا اِنَّهُ كَانَ لِاٰيَاتِنَا عَنِيدًا ✵ بوندن صكره اول وير يلندن زياده ايلمزى طمع ايدردى حاشا دخى زياده ايدر دكلم زيرا اول وليد آيتلرمزه معاند ومكذب اولدى * ديرلديكه بوآيت كريمه نزولندن صكره مال واولادى نقصان بوله رق هلاك اولدى

(١٧) سَاُرْهِقُهُ صَعُودًا ✵ اكا صعود عذابنى تكليف ايدهم * ديرلديكه صعود جهنمده برجبلدركه يتمش يلده چيقيلور اهل نارى زبانيلر تيمور زنجيرلرله اوكندن چكوب واردندن دمور چوماقلرله اوره رق انك اوزرينه چيقارورلر واشاغى يراغوب ينه بومنوال اوزره چيقاروب آتهرق عذاب ايدرلر

(١٨) اِنَّهُ فَكَّرَ وَقَدَّرَ (١٩) فَقُتِلَ كَيْفَ قَدَّرَ (٢٠) ثُمَّ قُتِلَ كَيْفَ قَدَّرَ ✵ اول وليد ايشتديكى قرآنى طعن ايچون بعض تفكر ايدوب كلام حاضرلادى اكا لعنت اولسونكه نيجه فكر وتقدير ايتدى تكرار تكرار لعنت اولسونكه نه كونه كلام ملاحظه ايتدى * مرويدركه وليد بن مغيره لعنه الله پيغمبر عليه السلامك سورهٔ مؤمن حميك اولندن اوقوديغنى ايشيدوب قومنه كلدكده ديديكه والله بن محمددن بر كلام ايشتدمكه انس وجن كلامى دكلدر انده اولان حلاوت وطراوت بر كلامده اولمز معلو مكه اول عالى وغالب اولور مغلوب اولمز ديو مبالغه مدح ايتدى قريش انك بومداحنى ايشتدكلرنده وليد

ايمانه كله جك ديو خوف ايتديلر قرداشى اوغلى ابو جهل اكا كيدوب حميت جاهليت اوزره كلام غيرت آميز بسطيله قرآنى سحردر ديدرمكله صناديد تحسينله طاغيلوب كتديلر

(٢١) ثُمَّ نَظَرَ (٢٢) ثُمَّ عَبَسَ وَبَسَرَ (٢٣) ثُمَّ اَدْبَرَ وَاسْتَكْبَرَ ✵ صكره تكرار امر قرآنه نظر ايدوب طعن ايده جك برشى بوله مديغندن چهره سنى اكشلدوب آلنى بورشدردى بعده حق وپيغمبر عليه السلامدن يوز چوروب متنا بعتدن استكبار ايتدى

(٢٤) فَقَالَ اِنْ هٰذَا اِلَّا سِحْرٌ يُؤْثَرُ (٢٥) اِنْ هٰذَا اِلَّا قَوْلُ الْبَشَرِ ✵ وديديكه محمدك بوسويلديكى انجق سحره دن تعليم اولنور كلامدر بو كلام انجق قول بشردر كلام الله دكلدر

(٢٦) سَاُصْلِيهِ سَقَرَ (٢٧) وَمَا اَدْرٰيكَ مَا سَقَرُ ✵ بزانى سقره آته رز اول سقرنه ايدوكنى سكا نه شى بيلدردى

(٢٨) لَا تُبْقِى وَلَا تَذَرُ (٢٩) لَوَّاحَةٌ لِلْبَشَرِ ✵ اول سقر برآتشدركه ابتدا اوزرنده اولان دريدن باشليوب صكره جمله بدنى ياقر باقى برشى براقزينه درعقب اولكى هيئتنه اعاده وينه افنا ايتمكده دائمدر

(٣٠) عَلَيْهَا تِسْعَةَ عَشَرَ ✵ اول جهنم اوزره مسلط خازن نار اون طقوز ملك واردر (كه رئيسلرى مالكدر اما زبانيلرك عددينى الله تعالیدن غيرى كيمسه بيلمز* منقولدركه يهوددن بر كروه خزانهٔ جهنمك عددينى پيغمبر عليه السلامدن سؤ ايتديلر ايكى كره پارمقلريله اشارت ايدوب ايكنجيده باش پارمغنى يومديلر بوآيت كريمه انى تصديق ايتمكله اول يهودلر دخى مطابق قول توريه ديو تسليم اولديلر

(٣١) وَمَا جَعَلْنَا اَصْحَابَ النَّارِ اِلَّا مَلٰئِكَةً وَمَا جَعَلْنَا عِدَّتَهُمْ اِلَّا فِتْنَةً لِلَّذِينَ كَفَرُوا لِيَسْتَيْقِنَ الَّذِينَ اُوتُوا الْكِتَابَ وَيَزْدَادَ الَّذِينَ اٰمَنُوا اِيمَانًا وَلَا يَرْتَابَ الَّذِينَ اُوتُوا الْكِتَابَ وَالْمُؤْمِنُونَ وَلِيَقُولَ الَّذِينَ فِى قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ وَالْكَافِرُونَ مَاذَا اَرَادَ اللّٰهُ بِهٰذَا مَثَلًا كَذٰلِكَ يُضِلُّ اللّٰهُ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِى مَنْ يَشَاءُ وَمَا يَعْلَمُ جُنُودَ رَبِّكَ اِلَّا هُوَ وَمَا هِىَ اِلَّا ذِكْرٰى لِلْبَشَرِ ✵ بز جهنم خازنلرينى اويله عظيم الجثه قوى البنيه ملكلر قيلدك (كه بريسى دفعه براليله يتمش بيك كيمسه يى جهنمده ديلديكى مكانه براقمغه قادردر) وانلرك عددينى اون طقوز قيلدقكه (انلر

اولقدرجن وانسك تعذيبنه قادر اولمزلر ديو) كفار الداهلر تا كه اهل كتاب قرآني توريته موافق بولوب يقينا تصديق ايدهلر واهل كتابك تصديقيله مؤمنلرك ايماني زياده اوله واهل كتاب ومؤمنلر انك عددنده شك ايتميهلر وقلبلرنده شك ونفاق اولنلرومكه مشركلري ديهلركه الله تعالى بوعدد غريب مثليله نه شي مراد ايتدى بونك كبي الله تعالى ديلديكني خذلانه القا وديلديكني راه راسته هدايت ايدر ربك جل شانه اهل ناري تعذيب ايچون خلق ايتديكي زبانيه ملكلرينك عددينى انجق كندي بيلور كه اني تعدا ده قادر اولمزو اول سقر انجق انسانلر ايچون تذكره وموعظهدر * روايت اولنديكه آيت سابقده اون طقوز خازن ذكريني ابوجهل ايشتدكده قريشه ديديكه محمد خازن جهنمي اون طقوز ديبور سز شجيع آدملر اولغله اول خزنه نك برينه سزدن اون كسه كفايت ايتمزمي ديدي ابواسود الجمحي بن انلرك اوني صاغ اوموزمه طقوزيني صول اوموزمه آلوب سزك اوكاريكزچه صرط اوزره كيدوب جنته كيره رزديدي بناء عليه بوآيت كريمه نازل اولدى

(٣٢) كَلَّا وَالْقَمَرِ (٣٣) وَاللَّيْلِ اِذْ اَدْبَرَ (٣٤) وَالصُّبْحِ اِذَا اَسْفَرَ (٣٥) اِنَّهَا لَاِحْدَى الْكُبَرِ (٣٦) نَذِيرًا لِلْبَشَرِ * اويله دكلدركه بركمسه اول سقري انكار ايده بيله قرونهارك عقبنجه كيدن ليل وعالمي روشن ايدن صبح حقيچون اول سقر جهنمك دركات كبيرندن بيدرناسي قورقوديجيدر

(٣٧) لِمَنْ شَاءَ مِنْكُمْ اَنْ يَتَقَدَّمَ اَوْ يَتَاَخَّرَ * اول سقر سزدن خيره تقدم مراد ايدنه وخيردن تأخر مراد ايدنه نذيردر

(٣٨) كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ رَهِينَةٌ (٣٩) اِلَّا اَصْحَابَ الْيَمِينِ * اصحاب يميندن ماعدا هرنفس كافره عمل سيئه سي سببيله نارده محبوسدر * زيرا اصحاب يمين كناهلريله محبوس دكلدر بلكه الله تعالى انلري مغفرت ايدر

(٤٠) فِي جَنَّاتٍ يَتَسَاءَلُونَ (٤١) عَنِ الْمُجْرِمِينَ (٤٢) مَا سَلَكَكُمْ فِي سَقَرَ * اول اصحاب يمين جنتلرده مشركلره سؤال ايدهلركه سزي نه شي سقره سلوك ايتدردي

(٤٣) قَالُوا لَمْ نَكُ مِنَ الْمُصَلِّينَ (٤٤) وَلَمْ نَكُ نُطْعِمُ الْمِسْكِينَ (٤٥) وَكُنَّا نَخُوضُ مَعَ الْخَائِضِينَ (٤٦) وَكُنَّا نُكَذِّبُ بِيَوْمِ الدِّينِ (٤٧) حَتَّى اَتَيْنَا الْيَقِينُ * اول مشركلر ديهلركه بزدنياده نماز قيلنلردن اولمدق وفقرايه

ويرلمسي واجب اولان اطعامي ايدر اولمدق وشان محمد عليه السلامده طعن وغيبته شروع ايدنلرله بيله اولدق وقيامتي تكذيب ايدردك تا بزه موت كلنجه يه دك

(٤٨) فَمَا تَنْفَعُهُمْ شَفَاعَةُ الشَّافِعِينَ * انلره شافعلرك شفاعتي نفع ايتمز محالدر

(٤٩) فَمَا لَهُمْ عَنِ التَّذْكِرَةِ مُعْرِضِينَ * انلره نوالديكه قرآن ونصيحتدن اعراض ايديجيلردر

(٥٠) كَاَنَّهُمْ حُمُرٌ مُسْتَنْفِرَةٌ (٥١) فَرَّتْ مِنْ قَسْوَرَةٍ * اول كفار كويا ارسلاندن خوف ونفرتله قچار يبان حماري كبي قرآن استماعندن نفرت وفرار ايدرلر

(٥٢) بَلْ يُرِيدُ كُلُّ امْرِئٍ مِنْهُمْ اَنْ يُؤْتَى صُحُفًا مُنَشَّرَةً * بلكه انلردن هربرينه مهرسز كشاده صحيفه لر ويرلمك استرلر (كه انده اي فلان محمد عليه السلامه تابع اول ديو يازلمش اوله)

(٥٣) كَلَّا بَلْ لَا يَخَافُونَ الْآخِرَةَ * انلرك استدكاري اولمزكه انلر آخرتدن خوف ايتمزلر وينه اينانمزلر

(٥٤) كَلَّا اِنَّهُ تَذْكِرَةٌ (٥٥) فَمَنْ شَاءَ ذَكَرَهُ * حقا كه اول قرآن انكله متعظ اولمق مراد ايدنه نه بربليغ پند ونصيحتدر

(٥٦) وَمَا يَذْكُرُونَ اِلَّا اَنْ يَشَاءَ اللّٰهُ هُوَ اَهْلُ التَّقْوَى وَاَهْلُ الْمَغْفِرَةِ * اول قرآنله انجق الله تعالينك مراد ايتديكي كسنه متعظ ومتذكر اولور اشته اول كسنه الله تعالى يه مخالفتدن اتقايه ومغفرته شايان واهلدر

— ٧٥ — (سورة القيمة مكية وهي تسع وثلثون آية)

حزب ٤

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

(١) لَا اُقْسِمُ بِيَوْمِ الْقِيٰمَةِ (٢) وَلَا اُقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ * يوم قيامتله قسم ايدهرم واول نفسله قسم ايدهرمكه اول طاعتدن نقدر اجتهاد ايتديسه ده ينه نفسنه دائما تقصير ايتدك ديولوم ايدر يا نفس مطمئنه دركه نفس اماره يي لوم ايدر

(٣) اَيَحْسَبُ الْاِنْسَانُ اَلَّنْ نَجْمَعَ عِظَامَهُ * آيا انسان ظن ايدرميكه بز انك بعدده كمكلريني جمع ايتميه لم * مرويدركه عدي بن ابي ربيعه ديديكه يا محمد قيامت نيجه اولور بكا خبروير پيغمبرمز عليه السلام خبرويردكده عدي اكر اول كوني كورسمده اينانمم كه بوطاغلمش كمكلر نيجه جمع اولور ديمكله بوآيت كريمه نازل اولدى

(٤) بلی قادرین علی ان نسوی بنانه ✲ بلی پارمقلرك اوجلرنده كی اوفق كوكلری دخی جمع وتسویه ایتمكه قادرز

(٥) بل یرید الانسان لیفجر امامه ✲ بلكه انسان اوكنده اولان بعث وحسابی تكذیب مراد ایدر

(٦) یسئل ایان یوم القیمة ✲ اول كیمسه استهزا طریقیله سؤال ایدر كه قیامت نوقت اولور

(٧) فاذا برق البصر (٨) وخسف القمر (٩) وجمع الشمس والقمر ✲ الله تعالی بیورر كه اول وقت كوز خیره لنوب وقمرك ضیاسی كیدوب وشمسله قمر جمع ومغربدن طوع وبحره ملاقی اولورلر

(١٠) یقول الانسان یومئذ این المفر ✲ اولكونده انسان نره یه قاچه لم دیرلر

(١١) كلا لا وزر (١٢) الی ربك یومئذ المستقر ✲ قاچه جق محل یوقدر اولكونده ناسك قرار كاهی نزد خدادر (كه جنت اربابی جنتده جهنم اصحابی جهنمده قرار ایدر)

(١٣) ینبؤا الانسان یومئذ بما قدم واخر ✲ اولكونه انسانه مقدم صاغلغنده اشلدكی خیر وشر وموتندنصكره براقدیغی مال وعمل خبر ویریلور

(١٤) بل الانسان علی نفسه بصیرة (١٥) ولو القی معاذیره ✲ بلكه انسان هرنقدر عذرالقا وكناهنی ستر ایده یم دیرسه دخی كندونفسی اوزرینه كندو بصیرتی وجوارحی وحالی اقوال وافعالنه شهادت ایدوب حساب وجزا اولنور

(١٦) لا تحرك به لسانك لتعجل به (١٧) ان علینا جمعه وقرانه ✲ یا محمد سكا قرآن وحی تمام اولمزدن مقدم انك اخذ وحفظیچون عجله ایدوب لسانكی تحریك ایتمه كه اول قرآنی قلبكده جمع وقرائتنی لسانكده اثبات ایتمك بزم عهده مزده در

(١٨) فاذا قرأناه فاتبع قرانه (١٩) ثم ان علینا بیانه ✲ بز سكا قرآنی جبریل لسانیله قرائت ایتدیكمزده سن اكا اتباعله تكرار ایله تا كه ذهنكده قرار بولسون صكره سكا مشكل اولانی بیان ایتمك بزم عهده مزده در

(٢٠) كلا بل تحبون العاجلة (٢١) وتذرون الآخرة ✲ ای انسان سزك ظنكز كبی دكلدر بلكه سز عجله ایله كیدیجی دنیایه محبت ایدرسز وآخرت باقی یی ترك ایدرسز

(٢٢) وجوه یومئذ ناضرة (٢٣) الی ربها ناظرة ✲ اول قیامت كوننده انبیا واولیا ومؤمنلرك یوزلری تابان وضیادار اولوب ربلری تعالی یه حجابسز نظر

ایدیجیلردر * علی روایة ادنی اهل الجنة دائما جنتك نعمت وحور وغلمانلرینه نظرله آرام وراحتده درلر واكرم اهل الجنة صباح واخشام رؤیت جمال ایله متلذذ ومسرورلردر اول اوتادك اورادی اللهم انی اسئلك النظر الی وجهك الكریم در * هر كس بهشت آرزویی داردوعاشق * جزآرزوی دیدن دیدارندارد

(٢٤) ووجوه یومئذ باسرة (٢٥) تظن ان یفعل بها فاقرة ✲ واولكونده عبوس ومظلم یوزلر واردر ظن ایدرسن كه داهیهٔ عظیمه حوله سندن كوكلری قیرلشدر

(٢٦) كلا اذا بلغت التراقی (٢٧) وقیل من راق ✲ آخرتدن غفلتله دنیایه كوكل ویرمك اولمز چونكه جان روح حلقومه یقین كلدكده حاضر اولنلره دینیله كه طبیب حاذق یا افسونجی كمسه وارمیدر

(٢٨) وظن انه الفراق ✲ اول محتضر ظن یقین ایده كه اكانازل اولان دنیادن فراقیدر

(٢٩) والتفت الساق بالساق ✲ وموت شدتندن محتضرك بالدیرلری بربرینه طولاشور

(٣٠) الی ربك یومئذ المساق ✲ اولكونده جزا ایچون سوق اولنه جق مكان ربك تعالینك طرفیدر

(٣١) فلا صدق ولا صلی (٣٢) ولكن كذب وتولی ✲ اول تصدیق ایدوب صدقهٔ زكاتی وفرض اولان نمازی ادا ایتمدی بلكه قرآنی تكذیب ایدوب راه حقدن یوز چویردی

(٣٣) ثم ذهب الی اهله یتمطی ✲ صكره تكذیب وتولی ایتدمدیو صالنه رق اهلنه كتدی

(٣٤) اولی لك فاولی (٣٥) ثم اولی لك فاولی ✲ شدت موت سكا سزادر (ای ابوجهل) والملو عذاب قبردخی لایقدر صكره هول قیامتده شایاندر بعده خاود جهنمده حقكدر مكررا ویل سكا

(٣٦) ایحسب الانسان ان یترك سدی ✲ منكر بعث اولان انسان ظن ایدرمیكه اویله مهمل ومعطل ترك اولنوب تكلیف وجزا اولنمیه

(٣٧) الم یك نطفة من منی یمنی ✲ اول انسان منیدن برقطره دكلمیدیكه رحمه دوكلدی

(٣٧) ثُمَّ كَانَ عَلَقَةً فَخَلَقَ فَسَوَّى ۞ صكره اول منى علقه اولوب الله تعالى اندن انسان خلق واعضاسنى تعديل ايتدى

(٣٨) فَجَعَلَ مِنْهُ الزَّوْجَيْنِ الذَّكَرَ وَالْأُنْثَى ۞ واول منيدن اركك وديشى ايكى صنف خلق ايتدى

(٣٩) أَلَيْسَ ذَلِكَ بِقَادِرٍ عَلَى أَنْ يُحْيِيَ الْمَوْتَى ۞ بونلرى خلق ايدن الله تعالى قيامتده موتايى احيايه قادر اولمزمى (بلى قادردر)

—٧٦— (سورة الدهر وسورة الانسان مكية وهى احدى وثلثون آية)

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

(١) هَلْ أَتَى عَلَى الْإِنْسَانِ حِينٌ مِنَ الدَّهْرِ لَمْ يَكُنْ شَيْئًا مَذْكُورًا ۞ آدم عليه السلام (مكه ايله طائف بيننده چاموردن ياپلمش) لاشئ برقالب اولوب قرق سنه زمان روح نفخ اولنميه رق بويله كلدى كچدى

(٢) إِنَّا خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ نُطْفَةٍ أَمْشَاجٍ نَبْتَلِيهِ فَجَعَلْنَاهُ سَمِيعًا بَصِيرًا ۞ بز بنى آدمى رجلك بياض مرأه نك صارى قاريشق نطفه دن خلق ايتدك ياخود نطفه وعلقه ومضغه ايله طوردن طوره تحويلله خلق ايتدك وانى اختبارمزله ايشيدبجى وكوربجى قيلدق (كه آيتلرمزى ايشتمكده ودليللرمزى كورمكده متمكن اوله)

(٣) إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا ۞ بز اول انسانه هدايت وضلالت يولنى كوستردك يا شاكر اولوب اهتدايه كله يا كفور اولوب ضلالتده قاله

(٤) إِنَّا أَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ سَلَاسِلَ وَأَغْلَالًا وَسَعِيرًا ۞ بز كافرلر ايچون زنجيرلر وبوينلرينه لاله لر وعذاب جهنم دائمى بى آماده ايلمشزدر

(٥) إِنَّ الْأَبْرَارَ يَشْرَبُونَ مِنْ كَأْسٍ كَانَ مِزَاجُهَا كَافُورًا ۞ آخرتده صادق ومطيع مؤمنلر كاسه دن كافور ايله مزج اولمش شراب ايچرلر

(٦) عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا عِبَادُ اللهِ يُفَجِّرُونَهَا تَفْجِيرًا ۞ اول كافور برچشمه در كه الله تعالينك خاص قوللرى انكله ممزوج شرابى ايچوب اول بيكارى ديلدكلرى محله آقيدرلر

(٧) يُوفُونَ بِالنَّذْرِ وَيَخَافُونَ يَوْمًا كَانَ شَرُّهُ مُسْتَطِيرًا ۞ انلر دنياده طاعتده اولان نذرلرينه وفا ايدرلردى كه قيامت كوننده اشكار وممتد اولان محنت وشدتدن قورقارلردى

(٨) وَيُطْعِمُونَ الطَّعَامَ عَلَى حُبِّهِ مِسْكِينًا وَيَتِيمًا وَأَسِيرًا ۞ وانلر

الله تعالى يه محبتلرندن طعامك قلتى واكا احتياجلرى وار ايكن فقرايى ويتيمى واسيرى اطعام ايدرلردى

(٩) إِنَّمَا نُطْعِمُكُمْ لِوَجْهِ اللهِ لَا نُرِيدُ مِنْكُمْ جَزَاءً وَلَا شُكُورًا ۞ (لسان حال يامقال ايله اول اطعام ايتدكلرينه ديرلرديكه) بو اطعاممز سزه انجق لوجه الله در سزدن انكچون مكافات وتشكر مراد ايتمزز

(١٠) إِنَّا نَخَافُ مِنْ رَبِّنَا يَوْمًا عَبُوسًا قَمْطَرِيرًا ۞ زيرا بز ربمز جل شانه نك عذابندن قورقارز اول كونده كه انك شدتندن يوزلر ترش وعبوس اولور ۞ روايت اولنديكه بو آيات كريمه لر حضرت على رضى الله تعالى عنه حقنده نازل اولديكه بركون افندمز عليه السلام انك خانه سنى تشريفلرنده حسن وحسين رضى الله تعالى عنهمايى خسته كوروب على وفاطمه رضى الله تعالى عنهمايه نذر ايليك كه بواوغللريكز شفا ياب اولسون على رضى الله تعالى عنه قرض ياعملى اجرتيله برمقدار شعير تدارك ايدوب اوچ كون صيامه نذر ايتديلر واقع حال سبطين مكرمين شفا بولمغله اول شعيرك ثلثنى افطار ايچون نان طبخ ايدوب والدينى صائم اولديلر اخشام افطاره قريب برفقير كلوب آچلغنى بيان ونان طلب ايتدكده نانى اكا ويروب اندن داد مقسزين آچ ياتديلر فرداسى كا لاول ثلث شعيرى دخى اكمك ياپوب افطار ايده جكلرى آنده بريتيم ظهور وحالنى افاده ايتمكله انى دخى اكا ويروب آچ قالديلر كذلك ثلث اخر شعيرك اككى دخى اوچنجى كون افطارنده براسيره بو وجهله اعطا واطعام اولنوب صو ايله افطار ايتديلر الله تعالى بونلرك حالنى بيان بيوردى

(١١) فَوَقَاهُمُ اللهُ شَرَّ ذَلِكَ الْيَوْمِ وَلَقَّاهُمْ نَضْرَةً وَسُرُورًا ۞ الله تعالى انلرى اول قيامت كوننك شر وشدتندن حفظ ايدوب وجهلرينه بشاشت وقلبلرينه سرور احسان ايده

(١٢) وَجَزَاهُمْ بِمَا صَبَرُوا جَنَّةً وَحَرِيرًا ۞ وانلرك طاعت وايثار طعامده صبرلرى سببيله جزالرى جنتك ميوه لرى وحرير لباسلريدر

(١٣) مُتَّكِئِينَ فِيهَا عَلَى الْأَرَائِكِ لَا يَرَوْنَ فِيهَا شَمْسًا وَلَا زَمْهَرِيرًا ۞ اول جنتده سريرلر اوزره متنعم اوتوره لر انك هواسى معتدل وروشن اولوب شمسه محتاج اولمغله انلر انده حرارت وبرودت كورمزلر

(١٤) وَدَانِيَةً عَلَيْهِمْ ظِلَالُهَا وَذُلِّلَتْ قُطُوفُهَا تَذْلِيلًا ۞ وجنت اشجارنك

کولکه‌لری اکا یقین اولوب میوه‌لری انلره رام اولوب قیاما وقعودا اکابر شورلر

(١٥) ويطاف عليهم بآنية من فضة واكواب كانت قواريرا (١٦) قوارير من فضة قدروها تقديرا ❁ وانلر (کوچك وبیوك) کمشدن بللور کبی ایچلری کورینور کاسه ودستیلرله طواف اولنورلر که ساقیلر انلرك استدکلری قدر ویرورلر

(١٧) ويسقون فيها كأسا كان مزاجها زنجبيلا ❁ وانلر جنتده طرب ویریجی زنجبیل ایله ممزوج شرابله سقی اولنورلر

(١٨) عينا فيها تسمى سلسبيلا ❁ اول جنتده بر پیکار دخی واردر که اسمی سلسبیلدر (اهل جنتك اطاعتده اولمغله نجحله استرلر سه اورایه کیدر)

نصف

(١٩) ويطوف عليهم ولدان مخلدون اذا رأيتهم حسبتهم لؤلؤا منثورا ❁ وانلری کنجلکده دائم متغیر اولمز ولدانلر طواف ایدرلر سن انلری کوردیکك زمان صدفدن صاچلمش براق اینجولر ظن ایدرسن

(٢٠) واذا رأيت ثم رأيت نعيما وملكا كبيرا ❁ جنتده قنغی طرفه نظر ایدرسك انده وصفه کلمز نعمتلر وملك واسع کورورسن

(٢١) عاليهم ثياب سندس خضر واستبرق وحلوا اساور من فضة وسقيهم ربهم شرابا طهورا ❁ اول اهل جنتك لباسی یشل دیبادن اینجه وقالین ثوبلردر وکمشدن بیلزکلر طاقنورلر و ربلری تعالی انلری غل وغشدن پاك شرابله سقی ایدر * دینلدیکه بو نوع آخر وجمله شرابلردن اعلا اولوب شاربنی ماسوی اللهدن اعراض وجمال باکمال مطالعه‌سی دولتنه میل ایتدرمکله صدقیه مخصوص وصدرنا علیه سقی الله تعالی یه اسناد وطهورایله وصف اولندی

(٢٢) ان هذا كان لكم جزاء وكان سعيكم مشكورا ❁ بو مذکور نعمتلر سزکچون اعماللکزه مکافات اولوب سعیکز مقبول اولدی

(٢٣) انا نحن نزلنا عليك القرآن تنزيلا ❁ یا محمد بز سکا قرآنی حکمت مقتضاسنجه سوره سوره آیة بآیة تنزیل ایتدك

(٢٤) فاصبر لحكم ربك ولا تطع منهم آثما او كفورا ❁ ربك تعالینك حکمی اوزره تبلیغ رسالتده سکا نصرت ثمره‌دك کفار اذاسنه صبر ایله وانلردن کناه وکفران ارتکابنه دعوت ایدنلره اطاعت ایتمه * دینلدیکه عتبة بن ربیعه پیغمبر علیه السلامه دیدیکه بو دعوتدن فراغت ایله سکا قزیمی بلا مهر ویره‌یم

وولید بن مغیره اولدیغك دیندن رجوع ایله سکا استدکك قدر مال ویره‌یم دیدکلریله بو آیت کریمه نازل اولدی

(٢٥) واذكر اسم ربك بكرة واصيلا ❁ ربك تعالینك اسمنی صباح واخشام متصل ذکر ایله

(٢٦) ومن الليل فاسجد له وسبحه ليلا طويلا ❁ وکیجه‌نك بعضنده اخشام ویاتسو نمازنی ادا ایدوب بعده زمان طویل لیلده تهجد نمازی قیل * دینلدیکه بو حکم پیغمبر علیه السلامه واجب واصحابنه مستحب اولدی

(٢٧) ان هؤلاء يحبون العاجلة ويذرون وراءهم يوما ثقيلا ❁ کافرلر عجله کچیجی دنیایی سورلر اول کران شدتلو قیامت کوننی ملاحظه ایتمیوب وراءلرینه ترك ایدرلر

(٢٨) نحن خلقناهم وشددنا اسرهم واذا شئنا بدلنا امثالهم تبديلا ❁ بز انلری خلق ایدوب مفصللرینی بربرینه بند وشدله محکم ایتدك اکر دیلرسك انلری اهلاکله یرلرینه انلر کبیلرینی بدل ایده‌رز یا انلره بدل بر اهل طاعت خلق ایده‌رز

(٢٩) ان هذه تذكرة فمن شاء اتخذ الى ربه سبيلا ❁ تحقیق بو سوره پند وموعظه‌در کیمکه دیلرسه بوننکله متعظ اولوب خیر وطاعتله ربنه تقرب طریقنی اخذ ایده

(٣٠) وما تشاؤن الا ان يشاء الله ان الله كان عليما حكيما ❁ سز انکله متنصح اولمزسز مکر که الله تعالی سزك متعظ اولمکزی مراد ایده الله تعالی هر شیئك ارباینی بیلور وحکمتنی اجرا ایدر

(٣١) يدخل من يشاء في رحمته والظالمين اعد لهم عذابا اليما ❁ الله تعالی دیلدیکنی رحمتیله جنته ادخال ایدر وکافرلر ایچون آخرتده عذاب الیم اماده ایلدی

— ٧٧ — (سورة المرسلات مكية وهى خمسون آية)

بسم الله الرحمن الرحيم

(١) والمرسلات عرفا (٢) فالعاصفات عصفا (٣) والناشرات نشرا (٤) فالفارقات فرقا (٥) فالملقيات ذكرا (٦) عذرا او نذرا ❁ (بو آیات کریمه‌لر قسم اولمغله مفسرین رحمهم الله تعالی بو بابده وجوهله معنالر ویرمشلر بو قسملر ملائکه یاریحه اولدیغی حالده) امر ونهی

كتابلر ايله كوندرلمش ملكلر يا ييدرپى اسن رياح حقيچون * وامتثال امر الهى وآيانله شدتلو كيدن ملكلر يا رقومك عذابنه شدتلو كيدن رياح حقيچون * وخاص وعامه يه كتب وشرايعى طاغيدن ملكلر يا راحت بخش ملايم اسن روزكارلر حقيچون * وحكم الهيله حق وباطلى وخير وشرى فرق ايدن ملكلر يابلوتلرى سورن روزكارلر حقيچون * وپيغمبران عليه السلامه كتب ووحى القا ايدن ملكلر يا اولى الابصاره موجب ذكر حق اولان رياح حقيچون * اول كتب ووحى القا ايدن ملكلر ويا موجب ذكر اولان رياح كناهلرندن توبه واعتذار ايدنلر ايچون رحمت ومعاندلر ايچون انذاردر

(٧) اِنَّمَا تُوعَدُونَ لَوَاقِعٌ * تحقيق قيامتك كلمسنه واندە وقوعنه وعد اولنان شيلر البته اوله جقدر

(٨) فَاِذَا النُّجُومُ طُمِسَتْ (٩) وَاِذَا السَّمَاءُ فُرِجَتْ (١٠) وَاِذَا الْجِبَالُ نُسِفَتْ (١١) وَاِذَا الرُّسُلُ اُقِّتَتْ * اول وعد اولزمان واقع اولوركه يلدزلرك نورى كيدوب محو اولور وسما منشق اولور وطاغلر يرلرندن پراكنده اولور وپيغمبرلر امتلرينه شهادته جمع اولنور

(١٢) لِاَىِّ يَوْمٍ اُجِّلَتْ * دينوركه بونلر قنغى كون ايچون تأخير اولنديلر

(١٣) لِيَوْمِ الْفَصْلِ (١٤) وَمَا اَدْرٰيكَ مَا يَوْمُ الْفَصْلِ * اولكون ايچونكه انده مؤمن وكافر بينى فصل اولنور اول فصل كوننك مثلى كورنمش اولمغله انك كنهنى نيجه بيلورسن

(١٥) وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ * واى اولكونده اولكونى تكذيب ايدنلره

(١٦) اَلَمْ نُهْلِكِ الْاَوَّلِينَ (١٧) ثُمَّ نُتْبِعُهُمُ الْاٰخِرِينَ * مقدمكى قوم نوح وعاد وثمودى بز هلاك ايتمدكمى وصكره كى كفار مكه يى دخى انلره تابع ايده رز

(١٨) كَذٰلِكَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِينَ (١٩) وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ * بز مجرملره بويله ايش ايده رز بووعيدى تكذيب ايدنلره اولكون غايت محنتدر

(٢٠) اَلَمْ نَخْلُقْكُمْ مِنْ مَاءٍ مَهِينٍ (٢١) فَجَعَلْنَاهُ فِى قَرَارٍ مَكِينٍ * بز سزى برذليل صودن خلق ايتمدكمى كه انى براستوار محلده يعنى رحمده قرار ايتدردك

(٢٢) اِلٰى قَدَرٍ مَعْلُومٍ (٢٣) فَقَدَرْنَا فَنِعْمَ الْقَادِرُونَ (٢٤) وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ * بز انى ولادته دك مقدار معلومه تقدير ايتدك بزا كاكمال قدرتله قادرلرز بوقدرته اينانميانلره اولكون بلاى عظيمه در

(٢٥) اَلَمْ نَجْعَلِ الْاَرْضَ كِفَاتًا (٢٦) اَحْيَاءً وَاَمْوَاتًا * بز ارضك ظهرينى ديريلره وبطننى موتايه مجمع قيلمدقمى

(٢٧) وَجَعَلْنَا فِيهَا رَوَاسِىَ شَامِخَاتٍ وَاَسْقَيْنَاكُمْ مَاءً فُرَاتًا (٢٨) وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ * اول ارضده محكم وبلند طاغلر قيلدق وسزه طاتلو صولر ايچوردك بونلرى بيلوب الله تعالينك نعمتنى تكذيب ايدنلر ايچون اولكونده وادئ جهنم واردر

(٢٩) اِنْطَلِقُوا اِلٰى مَا كُنْتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ * انلره اول دنياده تكذيب ايتديككز عذابه كيدك دينور

(٣٠) اِنْطَلِقُوا اِلٰى ظِلٍّ ذِى ثَلٰثِ شُعَبٍ (٣١) لَا ظَلِيلٍ وَلَا يُغْنِى مِنَ اللَّهَبِ (٣٢) اِنَّهَا تَرْمِى بِشَرَرٍ كَالْقَصْرِ (٣٣) كَاَنَّهُ جِمَالَتٌ صُفْرٌ * جهنمك اوچ شعبه صاحبى اولان دخانى كولكه سنه كيدك كه اول كولكه جهنمك حرارت وعلوندن برشى منع ودفع ايتمز كه جهنم عظيم بنا مثللو قغلجملر آتر كويا صارى دوه لردر * دينلديكه اول اوچ شعبه كافرلرك برى فوقنده برى صاغنده برى صولنده در

(٣٤) وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ * بو صفتده اولان جهنمى تكذيب ايدنلر ايچون اولكونده مشقت عظيمه واردر

(٣٥) هٰذَا يَوْمُ لَا يَنْطِقُونَ (٣٦) وَلَا يُؤْذَنُ لَهُمْ فَيَعْتَذِرُونَ (٣٧) وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ * بو اولكوندركه انلرى دهشت وحيرت احاطه ايدوب بعض محلده سويلمزلر واعتذاره اذن دخى اولمز بونلرى تكذيب ايده نك اولكونده واى حالنه

(٣٨) هٰذَا يَوْمُ الْفَصْلِ جَمَعْنَاكُمْ وَالْاَوَّلِينَ * بوكون محق ايله مبطل بينى فصل اولنه جق كوندركه سزى ومقدم كچن منكر بعثلرى جمع ايده رز

(٣٩) فَاِنْ كَانَ لَكُمْ كَيْدٌ فَكِيدُونِ (٤٠) وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ * اكر بنم عذابمدن قورتلمق ايچون سزك برحيله كز وار ايسه ايدك عذابى تكذيب ايدنلره حيله ايله عذابدن قورتلوب اولكونده ويل عذابى واردر

(٤١) اِنَّ الْمُتَّقِينَ فِى ظِلَالٍ وَعُيُونٍ (٤٢) وَفَوَاكِهَ مِمَّا يَشْتَهُونَ * متقيلر جنتده اغاجلرك كولكه سنده وكنار چشمه لرده آرزو ايتدكلرى ميوه لرله متنعملردر

(٤٣) كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ (٤٤) اِنَّا كَذٰلِكَ نَجْزِى

الْمُحْسِنِينَ (٤٥) وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ❊ وانلره دینور كه جنتك طعام وشرابندن اكل وشرب ایدك دنیاده ایشلدیككز اعمال صالحه سببیله انلر سزه هضم وعافیتدر مؤمنین محسنینه بزبوله جزا ایده رز بوجنت نعمتلرینی تكذیب ایدنلر ایچون نه قبیح كوندر اولكون

كُلُوا وَتَمَتَّعُوا قَلِيلًا إِنَّكُمْ مُجْرِمُونَ (٤٦) وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ (٤٧) ❊ ای بونعمتلری تكذیب ایدن كافرلر بهائم كبی مدتی قلیل دنیاده اكل وشربله چكنك كه سز مجرملر سزای وای اولكونده مكذبلره كه نفسلرینی عذاب الیمه آتدیلر

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ ارْكَعُوا لَا يَرْكَعُونَ (٤٨) وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ (٤٩) ❊ انلره مسلمان اولوب نماز قیلك دینلدكجه قبول اسلام ایدوب نماز قیلمازلردی نفرت اولكونده مكذبلر دنكه شرف اسلامه نائل اولمدیلر

فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَهُ يُؤْمِنُونَ (٥٠) ❊ انلر معانیء شریفه یی مشتمل بوقرآن كریم وكلام قدیمه ایمان ایتمدكلرندنصكره قنغی كتب سماویه نك كلامنه ایناننورلر * دینلدیكه بو محلده آمنا بالله دیمك كركدر

— ٧٨ — (سورة النبأ مكية وهی احدی وار بعون آیة)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

عَمَّ يَتَسَاءَلُونَ (١) عَنِ النَّبَإِ الْعَظِيمِ (٢) الَّذِي هُمْ فِيهِ مُخْتَلِفُونَ (٣) ❊ اهل مكه انكار اوزره اختلاف ایتدكاری خبر عظیمدن سؤال ایدرلر * اول خبر عظیم قرآن كریم اوله انده اختلافلری سحر وشعر وكهانت واساطیر یاخود خبر عظیم بعث اوله انده اختلافلری بعضیسی (ان هی الا حیاتنا الدنیا) دیوكلیا انكار ایتدیلر وبعضیسی (بل هم فی شك منها) دیو شكده اولدیلر وبعضیسی (هؤلاء شفعاؤنا عند الله) دیو اصناملرینك شفاعتنه مغرورا قرآن كریمه تابع اولمدیلر واول سؤال بربرلرینه یاپیغمبر علیه السلامه یاخود مؤمنلره اوله وسائل اهل مكه ایدوكی مشهور در یاسائر كفره اوله وازدیاد علم ایچون مؤمنلر در دیمش دخی وار وبو سؤال واختلاف افندمز علیه السلام قرآنی اوقیوب قیامتله انذار ودعوتی آشكار ایتدكاری وقتده اوله

كَلَّا سَيَعْلَمُونَ (٤) ثُمَّ كَلَّا سَيَعْلَمُونَ (٥) ❊ حقا كه انلر یقینده موتلری حالنده وقبرده وصكره قیامتده اختلاف وبطلانلرینی بیلورلر

أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ مِهَادًا (٦) وَالْجِبَالَ أَوْتَادًا (٧) وَخَلَقْنَاكُمْ

جزء ٣٠

أَزْوَاجًا (٨) ❊ بز ارضی سزه قرارگاه اولمق ایچون فراش مبسوطه وطاغلری ارضه استحكام ایچون میخلر قیلمدقمی وسزی نسل ایچون اركك ودیشی خلق ایتدك

وَجَعَلْنَا نَوْمَكُمْ سُبَاتًا (٩) وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ لِبَاسًا (١٠) وَجَعَلْنَا النَّهَارَ مَعَاشًا (١١) ❊ واویقوكزی بدنكزه آرام وقوای حیوانیه كزه راحت وكیجه یی سزه لباس قیلدق (یعنی ظلمتی ستر ایدوب خلوتده استعدادنه كوره عبادت وتوجه ایدرسز) وكوندزی وقت معاش قیلدق (انده معیشت تحصیلیچون كشت وكذار ایدرسز)

وَبَنَيْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعًا شِدَادًا (١٢) وَجَعَلْنَا سِرَاجًا وَهَّاجًا (١٣) ❊ واوزریكزه محكم واستوار خلل وفرجه سزیدی آسمان بنا ایتدك وانده پارلاق ومنیر چراغ یعنی آفتاب خلق ایتدك

وَأَنْزَلْنَا مِنَ الْمُعْصِرَاتِ مَاءً ثَجَّاجًا (١٤) ❊ وصیقوب یاغدریجی بلوتلردن آقیجی صولر انزال ایتدك

لِنُخْرِجَ بِهِ حَبًّا وَنَبَاتًا (١٥) وَجَنَّاتٍ أَلْفَافًا (١٦) ❊ تاكه اول صوایله معاشه شایان بغدای وشعیر وسائر حبوبات واوتلر وباغچه لرده بربرینه متصل اغاجلر بتره لم

إِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ كَانَ مِيقَاتًا (١٧) يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ فَتَأْتُونَ أَفْوَاجًا (١٨) ❊ تحقیق خلایق بیننی فصل ایدن قیامت كونی الله تعالینك حكمیله ناسك محاسبه ومجازاتی وقتی مقرر دراولكون نفخهٔ ثانیه نفخ اولندقده كروه كروه محشره كلورسكز * بوكروهلر حقنده دینلمشدركه بوامتدن اوله رق اون درلو اولورنمامل‌لر میمون صورتنده حرام ییلر خنزیر صورتنده مرابحه ییلر یوزلری اوزره سورینه‌رك وحكمنده ظلم ایدنلر اعمی وكندوبی وایشنی بكنوب كسه یی وانك ایشنی بكنمیوب عجب ایدنلر صاغر ودیلسز وعلمیله عامل اولمیوب قولی فعلنه مخالف اولان عالملر دیللری كوكسلرینه صارقوب ایرینلر آقه رق وقوكشولرینه اذیت ایدنلر اللری وایاقلری كسلمش وناسی سلطانه وحكامه قوغولینلر آتشدن بوداقلره اصلمش وشهواته تبعیتله حقدن عدول ایدنلر جیفه دن چركین قوقه رق وكبر ایدنلر لباسی قطران اوله رق حشر اولنوب دنیاده صلوات خمسی وقتنده ادایه مداومتله اعمال صالحه ده اولوب تائبین وفات ایدنلر صراطی شمشك كبی كچوب جنته داخل اولورلر

وَفُتِحَتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ أَبْوَابًا (١٩) وَسُيِّرَتِ الْجِبَالُ فَكَانَتْ سَرَابًا (٢٠) ❊

كوكلر آچيلوب فرجه لر اوله ياخود ملكلرك نزولیچون قپولر اوله وطاغلر هواده ذره لر كبی يورديلوب بعده سراب كبی اوله

(٢١) إِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتْ مِرْصَادًا (٢٢) لِلطَّاغِينَ مَآبًا (٢٣) لَابِثِينَ فِيهَا أَحْقَابًا ❊ تحقيق جهنم جنته كيدنلره دخی براوغرق يول اوله كه انی كوروب كچه لر ياخود زبانيلر كافرلری بكلدكلری بر رصدگاه اوله حدی تجاوز وطغيان ايدن كافرلره قرارگاه اولمغله انلر اول جهنمده ابد الاباد اكلنه لر

(٢٤) لَا يَذُوقُونَ فِيهَا بَرْدًا وَلَا شَرَابًا (٢٥) إِلَّا حَمِيمًا وَغَسَّاقًا (٢٦) جَزَاءً وِفَاقًا ❊ انلر اول جهنمده حرارته مدار اولور اويقو وراحت وصوغوق صو دادمزلر انجق قاينار صو واهل جهنمك بدنلرندن اقان قان وايرين ايچرلر اول انلرك اعماللرينه موافق جزادر

(٢٧) إِنَّهُمْ كَانُوا لَا يَرْجُونَ حِسَابًا (٢٨) وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كِذَّابًا ❊ انلرك بعثه ايمانلری اولمغله حساب اولنملرندن اميد وخوف ايتمزلردی وبزم آيتلرمزی تكذيب ايدرلردی

(٢٩) وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ كِتَابًا (٣٠) فَذُوقُوا فَلَنْ نَزِيدَكُمْ إِلَّا عَذَابًا ❊ خير وشر اعماللردن هر شيئی بز لوح محفوظده يازدق انلره انی تعداد ايده رز وكافرلره ديرز كه بو عذابی دادك البته سزك عذابكزی اوزره عذاب آرتررز

(٣١) إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازًا (٣٢) حَدَائِقَ وَأَعْنَابًا (٣٣) وَكَوَاعِبَ أَتْرَابًا (٣٤) وَكَأْسًا دِهَاقًا ❊ متقيلر ايچون محل فوز اولان جنت وناردن نجات واردرانده ميوه دار اغاجلرله بوستانلر باخصوص اوزم اصمه لری وممه لری اغر شقلنمش جمله سی بر ياشده علی قول اون بشر ياشنده قزلر وطلو و پيدر پی كلور شراب كاسه لری واردر

(٣٥) لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا كِذَّابًا (٣٦) جَزَاءً مِنْ رَبِّكَ عَطَاءً حِسَابًا ❊ اول شرابی ايچركن انده كلام باطل وكذب ايشتمزلر ربك تعاليدن وعدی مقتضاسنجه عمللرندن زياده عطا اوله

(٣٧) رَبِّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الرَّحْمَٰنِ لَا يَمْلِكُونَ مِنْهُ خِطَابًا ❊ سموات وارضك وانلرك بيننده اولنلرك ربسی وخالقی وكافهٔ خلقه رزق ويريجی اولان الله تعالی يه شفاعت وسائرله كلام وخطابه قادر اوله مزلر (مكر انك اذنيله اوله

(٣٨) يَوْمَ يَقُومُ الرُّوحُ وَالْمَلَائِكَةُ صَفًّا لَا يَتَكَلَّمُونَ إِلَّا مَنْ أَذِنَ لَهُ الرَّحْمَٰنُ

وَقَالَ صَوَابًا ❊ اولكونده روح وملئكه صف اولوب طوره لر جمله سی خوف ودهشتلرندن شفاعتله تكلم ايده ميوب انجق الله تعالينك اذنيله اول دنياده مؤمن اولوب كلمهٔ توحيدی ديمش كمسه يه شفاعت ايده بيله * بومحلده روحدن مراد جبريل عليه السلام يا ارواح اوزرينه مؤكل ملك اوله دينلمش

(٣٩) ذَٰلِكَ الْيَوْمُ الْحَقُّ فَمَنْ شَاءَ اتَّخَذَ إِلَىٰ رَبِّهِ مَآبًا ❊ اول قيامتك وقوعی حق وثابتدر كيمكه ربسی تعالی طرفنه ثواب اخذيله رجوع ديلرسه ايمان وطاعت ايدر

(٤٠) إِنَّا أَنْذَرْنَاكُمْ عَذَابًا قَرِيبًا ❊ بز سزی عذاب قريب ايله تخويف ايده رز

( ) يَوْمَ يَنْظُرُ الْمَرْءُ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ وَيَقُولُ الْكَافِرُ يَا لَيْتَنِي كُنْتُ تُرَابًا ❊ اولكونده هر بر كمسه خير وشردن تقديم ايتديكی عمله نظر ايدر كافر ديركه نوليدی دنياده طپراق اولوب خلق اولنميدم وبو حسابی كورميدم * الله تعالی قيامتده وحوش وطيوری بعد الاحقاق تراب ايتدكده كفار نوليدی بزدخی تراب اوليدق ديه لر ياخود ابليس مقدم ناردن خلق اولنديغنه افتخار ايتدكندن مؤمنلری كوروب كاشكی بندخیترابدن خلق اولونيدم ديه

— ٧٩ — (سورة النازعات مكية وهی ستة واربعون آية)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

(١) وَالنَّازِعَاتِ غَرْقًا (٢) وَالنَّاشِطَاتِ نَشْطًا (٣) وَالسَّابِحَاتِ سَبْحًا (٤) فَالسَّابِقَاتِ سَبْقًا (٥) فَالْمُدَبِّرَاتِ أَمْرًا ❊ كافرلرك جانلرينی شدتله نزع ايدن ملكلر حقيچون ومؤمنلرك ارواحنی ملايمت ونشاطله اخراج ايدن ملكلر حقيچون وانی اخراجده دالغيچلر بحردن اينجو چيقارر كبی طالن ملكلر حقيچون وامور مأموره لرنده اطاعته سبقت ايدن ملكلر حقيچون وكار دنيايی امر له تدبير ايديجی ملكلر (يعنی اسرافيل وجبرائيل وميكائيل وعزرائيل عليهم السلام) حقيچون سز بعث وحساب وجزا اولنورسكز * بو قسملره مفسرين رحمه الله تعالی معانیٔ ديكر بيان ايتمشلردر صفات نجومله كه فلكندن نزعله مشرقدن شدتله مغربه كيدن وبربرجدن بر برجه نشاطله خروج ايدن وفلكده سباحت ايدن وبعضيسی بعضيسنی سبقت ايدن واختلاف فصول ايله حكم الهی موجبنجه كند ويه عائد امری تدبير ايدن نجومه قسمدر دينلمش * ياخود صفات نفوس فاضله كه شهواتدن نزعله عالم قدسه نشاطله كيدن وترقیٔ مراتب ايله

سباحت ايدن وتحصيل كمالاتله سبقت ايدن وبو شرف وكمال ايله مدبريندن اولان نفوس فاضله يه قسمدر دينلمش * ياخود صفات غزاتدركه قوسلرى اغراق سهامله نزع ايدوب سهامى رميه ناشط اولان وبر وبحرده سباحتله جهاده سبقت ايدن واول امرده تدبير مجاهدلره قسمدر دينلمش

(٦) يَوْمَ تَرْجُفُ الرَّاجِفَةُ (٧) تَتْبَعُهَا الرَّادِفَةُ ❊ اول نفخهٔ اولى وقوعى كونده جمله اجرام ساكنه متحرك ومتزلزل اولوب خلقك كليسى اماته اولنور اكا نفخهٔ ثانيه مرادف وتابع اولوب جمله خلق احيا اولنور

(٨) قُلُوبٌ يَوْمَئِذٍ وَاجِفَةٌ (٩) اَبْصَارُهَا خَاشِعَةٌ ❊ اولكونده قلبلر مضطرب وخائف اولوب كوزلرى اهوالدن ذليله اولور

(١٠) يَقُولُونَ ءَاِنَّا لَمَرْدُودُونَ فِي الْحَافِرَةِ (١١) ءَاِذَا كُنَّا عِظَامًا نَخِرَةً ❊ انلر ديرلركه بز موتمزدنصكره ينه حياته رد اولورميز چوريمش كوكلر اولديغمزدن صكره بعث اولنورميز

(١٢) قَالُوا تِلْكَ اِذًا كَرَّةٌ خَاسِرَةٌ ❊ بويله ديرلوب حشره كتمك اولورسه بز زيان ايتمش اولورز ديديلر

(١٣) فَاِنَّمَا هِيَ زَجْرَةٌ وَاحِدَةٌ (١٤) فَاِذَا هُمْ بِالسَّاهِرَةِ ❊ حق تعالى بيورركه انده صعوبت يوقدر اول انجق بر صيحهٔ صور ثانيه دركه نفخ اولنديغى انده جمله خلايق ديرلوب دوز يره جمع اولورلر * دينلديكه ساهره بيت المقدس سمتنده بر محلدر الله تعالى انى توسيع ايده جكدر

(١٥) هَلْ اَتٰيكَ حَدِيثُ مُوسٰى (١٦) اِذْ نَادٰيهُ رَبُّهُ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى ❊ يا محمد سكا موسانك خبرى كلديميكه (انكله قومكك تكذيب واذاسنه صبر ايده سنكه) ربسى اكا طوى نام پاك واديده ندا ايتدى

(١٧) اِذْهَبْ اِلٰى فِرْعَوْنَ اِنَّهُ طَغٰى ❊ يا موسى فرعونه كيتكه اول كافر اولوب طغيان ايتمشدر ديدى

(١٨) فَقُلْ هَلْ لَكَ اِلٰى اَنْ تَزَكّٰى ❊ اكا ديكه اى طاغى ميل ورغبتك وارميدركه كفر وعصياندن پاك اوله سن

(١٩) وَاَهْدِيَكَ اِلٰى رَبِّكَ فَتَخْشٰى ❊ واسترميسنكه سنى ربك تعالى يى بيلمك طرفنه ارشاد ايده يمكه انك عقابندن حذر ايله طاعتده اوله سن

(٢٠) فَاَرٰيهُ الْاٰيَةَ الْكُبْرٰى ❊ موسى عليه السلام اكا عصاسنى حيه ايتمكله

معجزهٔ كبرى كوستردى

(٢١) فَكَذَّبَ وَعَصٰى (٢٢) ثُمَّ اَدْبَرَ يَسْعٰى ❊ موسايى تكذيب والله تعالى يه عصيان وطاعتدن يوز چويروب امرى ابطاله سعى ايتدى

(٢٣) فَحَشَرَ فَنَادٰى ❊ قومنى وساحرلرى جمع ايدوب ندا ايتدى

(٢٤) فَقَالَ اَنَا رَبُّكُمُ الْاَعْلٰى ❊ بن سزك اعلى ربكزم ديدى يعنى ربلريكز اولان اصناملريكزك وسزك دخى ربكز اولديغمدن بيوكم * دينلديكه ابليس بو كلامى ايشتدكده ديديكه بنم بو كلامى سويلمكه قدرتم يوقدر بن آدمدن خيرلويم دعواسنى ايتديكمدن بو بلايه اوغره دم عجب بو حريف بولافله نرده نهايت بوله جقدر

(٢٥) فَاَخَذَهُ اللّٰهُ نَكَالَ الْاٰخِرَةِ وَالْاُولٰى ❊ الله تعالى انى دنياده اغراق وآخرتده احراقله اخذ ايتدى

(٢٦) اِنَّ فِي ذٰلِكَ لَعِبْرَةً لِمَنْ يَخْشٰى ❊ بو فرعونك هلاكندن الله تعاليدن خوفى اولان كمسه يه عبرت واردر

(٢٧) ءَاَنْتُمْ اَشَدُّ خَلْقًا اَمِ السَّمَاءُ بَنٰيهَا ❊ اى منكران بعث سزى خلق ايتمكمى صعوبتليدر يوخسه اوزريكزه بنا ايتديكى سمايى خلق ايتمكميكه

(٢٨) رَفَعَ سَمْكَهَا فَسَوّٰيهَا (٢٩) وَاَغْطَشَ لَيْلَهَا وَاَخْرَجَ ضُحٰيهَا ❊ اول سمانك سقفنى رفع ايدوب انى بلا عيب تسويه ايتدى وانك كيجه سنى قراكولق ايدوب كوندزنى شمسك نوريله ايدنلق ايتدى

(٣٠) وَالْاَرْضَ بَعْدَ ذٰلِكَ دَحٰيهَا (٣١) اَخْرَجَ مِنْهَا مَاءَهَا وَمَرْعٰيهَا
(٣٢) وَالْجِبَالَ اَرْسٰيهَا ❊ الله تعالى ارضى دخى خلق ايدوب صكره سكنا ايچون بسط وتمهيد ايتدى واول ارضدن انهار وعيون ايله صولر چيقاروب اوتلر وچراكاهلرى بيتوردى وارضك استحكامى ايچون طاغلر خلق ايتدى

(٣٣) مَتَاعًا لَكُمْ وَلِاَنْعَامِكُمْ (٣٤) فَاِذَا جَاءَتِ الطَّامَّةُ الْكُبْرٰى ❊ بو عيون ونبات وسائر سزك وحيواناتكزك تعيشى ايچوندر رجحان بلالردن بيوك بليه وهول كلدكده كه اول قيامتدر

(٣٥) يَوْمَ يَتَذَكَّرُ الْاِنْسَانُ مَا سَعٰى (٣٦) وَبُرِّزَتِ الْجَحِيمُ لِمَنْ يَرٰى ❊ اولكونده انسان خير وشر اعمالنى صحيفه سنده يازلمش كوروب تفكر ايده وهر كوريجيلره جهنم اشكار اوله يعنى جمله سى كوره

(٣٧) فَاَمَّا مَنْ طَغٰى (٣٨) وَاٰثَرَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا (٣٩) فَاِنَّ الْجَحِيمَ هِىَ الْمَاْوٰى * اما اول كمسه كه طغيان ايدوب كافر اوله وشهواتنه اتباعله حيات دنيايى آخرته ترجيح ايده انك مكان ومأويسى جهنمدر

(٤٠) وَاَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ وَنَهَى النَّفْسَ عَنِ الْهَوٰى (٤١) فَاِنَّ الْجَنَّةَ هِىَ الْمَاْوٰى * واما اول كمسه كه موقف عتابده ربسنك عندنده حاضر اوله جغنى بيلوب واندن قورقوب نفسنى هوا وشهواتندن نهى ايده انك منزل وقرارگاهى جنتدر

(٤٢) يَسْئَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ اَيَّانَ مُرْسٰيهَا * سكا قيامتك ظهور وثبوتى وقتندن سؤال ايدرلر

(٤٣) فِيمَ اَنْتَ مِنْ ذِكْرٰيهَا (٤٤) اِلٰى رَبِّكَ مُنْتَهٰيهَا * سكا قيامتك وقتنى ذكر ايتمك يوقدر انك منتهاى علمى ربك تعالى طرفنه عائددر

(٤٥) اِنَّمَا اَنْتَ مُنْذِرُ مَنْ يَخْشٰيهَا * يا محمد سن انجق قيامتدن خوف ايدنلرى تخويف ايديجيسن

(٤٦) كَاَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَهَا لَمْ يَلْبَثُوا اِلَّا عَشِيَّةً اَوْ ضُحٰيهَا * اول قيامتك وقتنى سؤال ايدك اهل مكه قيامتى كوردكلرنده كويا انجق دنياده ياخود قبرلرنده بركونك قوشلغى ياخود اخشام وقتى قدر اكلندك ظن ايدرلر

— ٨٠ — (سورة عبس مكية وهى احدى واربعون آية)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

(١) عَبَسَ وَتَوَلّٰى (٢) اَنْ جَاءَهُ الْاَعْمٰى * اعمى اكا كلدكده يوزينى اكشلدوب دونديردى * روايت اولنديكه صناديد قريش نزد نبوى عليه السلامده اولوب انلرى اسلامه دعوت ايدركن عبد الله ابن ام مكتوم كلوب اعمى اولديغندن قريشى كورميوب افندمزك شغلندن خبرى اولمغله تكرار تكرار يا رسول الله حق تعالينك سكا تعليم ايتديكندن بكا تعليم ايله ديو كلام رسالتى قطع ايتمكله چهرهٔ پيغمبر عليه السلامه عبوست كلوب اعراض ايتمشيدى بناء عليه بو آيت كريمه نازل اولدى صكره افندمز عليه السلام اكا راست كلدكجه مرحبا يا عبد الله ربم سنكيچون بكا عتاب ايتدى ديو تطييب ونوازش ايدردى

(٣) وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّهُ يَزَّكّٰى (٤) اَوْ يَذَّكَّرُ فَتَنْفَعَهُ الذِّكْرٰى * سكا نه بيلدردى شايد ابن ام مكتوم سندن تعليم ايتديكى شيئله كناهدن پاك اوله ياخود وعظكله متنصح ومنتفع اوله

(٥) اَمَّا مَنِ اسْتَغْنٰى (٦) فَاَنْتَ لَهُ تَصَدّٰى (٧) وَمَا عَلَيْكَ اَلَّا يَزَّكّٰى * اما اول كمسه كه مال وغنا سيله سنك وعظكله ايمانه التفات ايتمز سن ايسه اول ايمانه كلسون ديو حرصله اكا توجه ايدرسن سكا لازم اولان انجق تبليغدر (اول غنينك اسلامله پاك اولمسنه حرص لازم دكلدر)

(٨) وَاَمَّا مَنْ جَاءَكَ يَسْعٰى (٩) وَهُوَ يَخْشٰى (١٠) فَاَنْتَ عَنْهُ تَلَهّٰى * اما اول كمسه كه نصيحت طلبيله سكا سرعتله كلور حال بوكه اول الله تعاليدن خوف ايدر سن اندن غفلت ايدرسن

(١١) كَلَّا اِنَّهَا تَذْكِرَةٌ (١٢) فَمَنْ شَاءَ ذَكَرَهُ (١٣) فِى صُحُفٍ مُكَرَّمَةٍ (١٤) مَرْفُوعَةٍ مُطَهَّرَةٍ (١٥) بِاَيْدِى سَفَرَةٍ (١٦) كِرَامٍ بَرَرَةٍ * بويله كمسه لره قرآنله وعظدن اعراض ايتمه اول قرآن موعظه دركيمكه استرسه انكله متعظ اولور اول قرآن صحيفه لرده ثابت وعند الله مكرم وقدرى بلند وجميع عيوبدن پاكدركه الله تعالينك امرينه مطيع وكريم كاتبلر يديله لوح محفوظدن استنساخ اولنمشدر

(١٧) قُتِلَ الْاِنْسَانُ مَا اَكْفَرَهُ * لعنت اولسون اول انسانه كه شدتلو كافر اولدى * دينلديكه عتبة بن ابى لهبك كفرده افراطنه تعجبله اكا اشنع بد دعادر

(١٨) مِنْ اَىِّ شَىْءٍ خَلَقَهُ (١٩) مِنْ نُطْفَةٍ خَلَقَهُ فَقَدَّرَهُ (٢٠) ثُمَّ السَّبِيلَ يَسَّرَهُ * اول دوشونمزكه الله تعالى انى نه شيدن خلق ايتدى انى نطفه دن خلق ايدوب رحم مادرده هيئتدن هيئته تحويل ايله حيات تقدير ايتدى صكره اكا تولد ونشو ونما طريقنى آسان ايتدى

(٢١) ثُمَّ اَمَاتَهُ فَاَقْبَرَهُ (٢٢) ثُمَّ اِذَا شَاءَ اَنْشَرَهُ * صكره انى عمرى تمامنده اماته وجانورلر اكل ايتمسون ديو قبره وضع اتدردى بعده زمان مراد ايدرسه انى احيا وانشا ايدر

(٢٣) كَلَّا لَمَّا يَقْضِ مَا اَمَرَهُ * حقا كه انسان رب تعالينك امر ايتدكى شيئى كما هو حقه ادا ايتمدى

(٢٤) فَلْيَنْظُرِ الْاِنْسَانُ اِلٰى طَعَامِهِ (٢٥) اَنَّا صَبَبْنَا الْمَاءَ صَبًّا (٢٦) ثُمَّ شَقَقْنَا الْاَرْضَ شَقًّا * انسان يدوكى طعامنه نظر ايتسونكه حياتيچون نيجه تدبير اولنمشدر بز يغمورى كوكدن يره دوكه رز صكره انبات ايچون يرى شق ايده رز

(٢٧) فَأَنْبَتْنَا فِيهَا حَبًّا (٢٨) وَعِنَبًا وَقَضْبًا (٢٩) وَزَيْتُونًا وَنَخْلًا (٣٠) وَحَدَائِقَ غُلْبًا ❊ واول يرده بغدای وآرپه مثلی حبوبات واوزم وخيار ويونجه مثللو اشيا وزيتون وخرما وبوستانلرده صيق وكبير اغاجلری بتوريرز (٣١) وَفَاكِهَةً وَأَبًّا (٣٢) مَتَاعًا لَكُمْ وَلِأَنْعَامِكُمْ فَإِذَا جَاءَتِ الصَّاخَّةُ ❊ والوان وانواع ميوه وبيان اوتلری ومرعی بتوريرز كه سزك وحيوانلركز ايچون معاش اوله قچان اول قولقلری صاغر ايدېجی نفخهٔ ثانيه كلدكی زمان

(٣٣) يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ (٣٤) وَأُمِّهِ وَأَبِيهِ (٣٥) وَصَاحِبَتِهِ وَبَنِيهِ ❊ اولكون انسان قرنداشندن واناسی وباباسندن وزوجه واولادندن حقوق تقصيری وشفقت ظهوری وسائر ايچون فرار ايدر

(٣٦) لِكُلِّ امْرِئٍ مِنْهُمْ يَوْمَئِذٍ شَأْنٌ يُغْنِيهِ ❊ اولكونده اهل قيامتدن هر كسه برشانده برشغلده اوله كه كسه كسه يی بيلميوب سن وبن اولميه

(٣٧) وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ مُسْفِرَةٌ (٣٨) ضَاحِكَةٌ مُسْتَبْشِرَةٌ ❊ اولكونده وصول جنان ايله تابان خندان وشادان يوزلر اوله

(٣٩) وَوُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ عَلَيْهَا غَبَرَةٌ (٤٠) تَرْهَقُهَا قَتَرَةٌ ❊ واولكونده اوزرلرينی غبار وظلمت قاپلمش يوزلر اوله

(٤١) أُولَئِكَ هُمُ الْكَفَرَةُ الْفَجَرَةُ ❊ اول يوزلری مغبر ومظلملر مكذب كافرلر وفاجرلردر

— ٨١ — (سورة التكوير مكية وهی تسع وعشرون آية)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(١) إِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ (٢) وَإِذَا النُّجُومُ انْكَدَرَتْ (٣) وَإِذَا الْجِبَالُ سُيِّرَتْ (٤) وَإِذَا الْعِشَارُ عُطِّلَتْ (٥) وَإِذَا الْوُحُوشُ حُشِرَتْ (٦) وَإِذَا الْبِحَارُ سُجِّرَتْ ❊ كونش طورطوب اولوب دوريلديكی زمان يعنی نوری زائل اولديغی زمان ويلدزلر قراروب يغمور كبی يره دوكلديكی زمان وطاغلر مكانلرندن قطعله هواده ذره كبی كزدكلری زمان وعربلرك مقبول حامله دوه‌لری اول هول سببيله معطل براغلديغی زمان ووحشی جانورلر جمع وبربريله اختلاط ايدوب بربرينه تعدی وضرره مجاللری اولمديغی زمان ودريالر طتلو وآجی بربرينه قاريشوب قايناديغی ياقوريدقلری زمان * ابی بن كعب ديركه ناس چارشوده الش ويرشده ايكن بوآلتی آيتده مذكور علامات دفعة ظهور ايدر

(٧) وَإِذَا النُّفُوسُ زُوِّجَتْ ❊ ونفسلر جفت اولديغی زمان يعنی احسن احسنله اقبح اقبحله يا ارواح اجساد ايله يا نفوس مؤمنين حوريلر ايله ونفوس كافرين شياطين ايله مقارنت ايتدكده

(٨) وَإِذَا الْمَوْءُودَةُ سُئِلَتْ (٩) بِأَيِّ ذَنْبٍ قُتِلَتْ ❊ زمان جاهليتده عادتلری اولان ديری دفن ايتدكلری قزلردن سز نه كناهله قتل اولنديكز ديو سؤال اولنديغی زمان

(١٠) وَإِذَا الصُّحُفُ نُشِرَتْ (١١) وَإِذَا السَّمَاءُ كُشِطَتْ (١٢) وَإِذَا الْجَحِيمُ سُعِّرَتْ (١٣) وَإِذَا الْجَنَّةُ أُزْلِفَتْ ❊ اعمال دفترلری آچلديغی زمان وكوكلر مكانلرندن قلع وازاله اولنديغی زمان وجهنم قيزدرلديغی زمان وجنت اربابنه تقرب ايتديكی زمان

(١٤) عَلِمَتْ نَفْسٌ مَا أَحْضَرَتْ ❊ اولزمان هر نفس خير وشردن اشلدكنی بيلور * ديندلديكه يوقاروده كی التی علامات زمين دنياده اشاغيده كی التی وقوعات زمين محشرده در

(١٥) فَلَا أُقْسِمُ بِالْخُنَّسِ (١٦) الْجَوَارِ الْكُنَّسِ (١٧) وَاللَّيْلِ إِذَا عَسْعَسَ (١٨) وَالصُّبْحِ إِذَا تَنَفَّسَ ❊ كوندزلرده شمسك ضوئی تحتنده اختفا وكيجه‌لرده ظهور ايله غروبه جاری اولان يلدزلره واخشاملری ظهور ايدوب جهانه ظلمت ويرن كيجه‌يه وسحری فجرك طلوعيله عالمه ضيابخش اولان صبحه قسم ايدرمكه

(١٩) إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ (٢٠) ذِي قُوَّةٍ عِنْدَ ذِي الْعَرْشِ مَكِينٍ (٢١) مُطَاعٍ ثَمَّ أَمِينٍ ❊ تحقيق اول قرآن الله تعالينك كريم رسولی جبريل عليه السلامك قرائتيدركه اول جبرائيل عرش عظيم صاحبی رب تعالی عندنده قوت ومنزلت ومكانت رفيعه صاحبی وسماده ملكلر اكا مطيع والله تعالينك تبليغ وحی ورسالتنه اميندر

(٢٢) وَمَا صَاحِبُكُمْ بِمَجْنُونٍ ❊ سزی قرآنله ايمانه دعوت ايدن صاحبكز محمد عليه السلام زعم ايتديككز كبی مجنون دكلدر

(٢٣) وَلَقَدْ رَآهُ بِالْأُفُقِ الْمُبِينِ ❊ محمد عليه السلام جبريل عليه السلامی صورت اصليه سيله (شرق طرفنده) افق اعلاده كوردی

(٢٤) وَمَا هُوَ عَلَى الْغَيْبِ بِضَنِينٍ ❊ اول محمد عليه السلام اكا كزلو وحی

اولنى تبليغده بخيل دكلدركه برشيئى كتم ايده

(٢٥) وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَيْطَانٍ رَجِيمٍ ۞ اول قرأن شهابله رجم اولنان شيطانك قولى دكلدر

(٢٦) فَأَيْنَ تَذْهَبُونَ (٢٧) إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ۞ اول قلبلره شفا اولان قرأندن اعراضله نره يه كيدرسكز اول قرأن انجق جمله انس وجنه موعظه در

(٢٨) لِمَنْ شَاءَ مِنْكُمْ أَنْ يَسْتَقِيمَ (٢٩) وَمَا تَشَاؤُنَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ۞ اول قرأن سزدن دين حقه دخول وانده استقامت مراد ايدن كمسنه ايچون موعظه در سز استقامتى استمزسكز مكر رب العالمين اولان الله تعالى مشيت وتوفيقيله سزك استقامتكزى مراد ايده * خبرده وارد دركه كيمكه قيامتى معاينه ايتمك ديلرسه بو سوره يى اوقوسون

— ٨٢ — (سورة الانفطار مكية وهى تسع عشر آية)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(١) إِذَا السَّمَاءُ انْفَطَرَتْ (٢) وَإِذَا الْكَوَاكِبُ انْتَثَرَتْ (٣) وَإِذَا الْبِحَارُ فُجِّرَتْ (٤) وَإِذَا الْقُبُورُ بُعْثِرَتْ ۞ سما منشق اولديغى زمان ويلدزلر دوكيلوب طاغيلديغى زمان ودكزلر بربرينه آقوب جمله سى بر اولديغى زمان وقبرلرك ترابى الت اوست اولوب موتالرى طشره براقديغى زمان

(٥) عَلِمَتْ نَفْسٌ مَا قَدَّمَتْ وَأَخَّرَتْ ۞ اولوقتده هر نفس خير ومعاصيدن تقديم ايتديكى وعمل وتوبه دن تأخير ايتديكى شيئى بيلور

(٦) يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ مَا غَرَّكَ بِرَبِّكَ الْكَرِيمِ (٧) الَّذِي خَلَقَكَ فَسَوَّاكَ فَعَدَلَكَ (٨) فِي أَيِّ صُورَةٍ مَا شَاءَ رَكَّبَكَ ۞ اى انسان سنى نه شى مغرور ايتديكه سنى هيچدن خلق ايدوب اعضاكى تسويه وتعديل وقنغى صورتده ديلديسه تركيب ايدن اول كريم ربك جل شانه يه كفر وعصيان ايلدك

(٩) كَلَّا بَلْ تُكَذِّبُونَ بِالدِّينِ ۞ سزك قيامت يوقدر ظنكز صحيح دكلدر بلكه روز جزايى تكذيبكز مجرد تبعيت هوا ايله عنادكزدندر * ياخود معنا اى انسان سنى نه شى الداديكه سنى هيچدن خلق وتسويه وتعديل وتركيب ايدن ربك تعالى يه كفر وعصيان ايلدك اكر كريمك كرمنه اغترار ايسه اكا مقابل كمال اقرار واطاعت اقتضا ايدر سزك بو انكار وعصيانكزله كرمه اغترار كز اولمز بلكه الله تعالى يه وبعثه ايمانكز اولميوب روز جزايى تكذيبده سكز

(١٠) وَإِنَّ عَلَيْكُمْ لَحَافِظِينَ (١١) كِرَامًا كَاتِبِينَ (١٢) يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ ۞ اوزريكزده اعمالكزى كتب وحفظ ايدر ملكلردن عند الله كرام كاتبلر واردركه خير وشردن اشلديككزى بيلورلر

(١٣) إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ ۞ صالح ومطيعلر جنتده نعمتلرده در

(١٤) وَإِنَّ الْفُجَّارَ لَفِي جَحِيمٍ (١٥) يَصْلَوْنَهَا يَوْمَ الدِّينِ (١٦) وَمَا هُمْ عَنْهَا بِغَائِبِينَ ۞ وفاجرلر جحيمده در انلر يوم جزاده اول ناره واصل اولوب اندن ابدى غائب وخارج اولمزلر

(١٧) وَمَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمُ الدِّينِ (١٨) ثُمَّ مَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمُ الدِّينِ ۞ روز جزانك هولنى سكا نه بيلدردى اول ادراك اولنور شى دكلدر انى كورمينجه بيله مزسن

(١٩) يَوْمَ لَا تَمْلِكُ نَفْسٌ لِنَفْسٍ شَيْئًا وَالْأَمْرُ يَوْمَئِذٍ لِلَّهِ ۞ اولكون برنفس برنفسه برشى نفع ايتمكه مالك وقادر اولمز اولكونده قهر وغلبه ايله امر وحكم الله تعالى يه مخصوصدر مكر شفاعته اذن ويره

— ٨٣ — (سورة المطففين مكية وهى ستة وثلثون آية)

حزب ٢

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(١) وَيْلٌ لِلْمُطَفِّفِينَ (٢) الَّذِينَ إِذَا اكْتَالُوا عَلَى النَّاسِ يَسْتَوْفُونَ (٣) وَإِذَا كَالُوهُمْ أَوْ وَزَنُوهُمْ يُخْسِرُونَ ۞ واى شونلره كه كيل ووزنده نقص ايدرلر انلركه ناسدن الدقلرينى تمام اولوب تمام چكرلر وناسه ويره جك اولدقلرنده اكسك كيله اكسك درهمله ويررلر * دينلديكه اهالئ مدينه نك مقدم بويله تمام آلوب نقصان ويرمك عادتلريدى صكره افندمز عليه السلامك هجرتلرنده اثناى طريقده بو آيت كريمه نازل اولدى بعده تنبيه پيغمبرى ايله مدينه ده غايت دقت وحق اوزره كيل ووزن ايدر اولديلر

(٤) أَلَا يَظُنُّ أُولَئِكَ أَنَّهُمْ مَبْعُوثُونَ (٥) لِيَوْمٍ عَظِيمٍ (٦) يَوْمَ يَقُومُ النَّاسُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ۞ اول مطففلر يقينا بيلمزلرميكه انلر يوم عظيم ايچون بعث اولنورلر اولكونده ناس رب العالمينك حكم وفرمانى ايچون قيامده طورەلر * دينلديكه كمسه ده كلامه مجال اولميه رق ناس اياق اوزره اوچيوز سنه طورەلر مؤمنلره زوال شمس قدر اولورتاكه حضرت عليه السلام شفاعت ايدوب مقام محاسبه يه كتوره كه اول شفاعت كبرادر

(٧) كَلَّا إِنَّ كِتَابَ الْفُجَّارِ لَفِي سِجِّينٍ (٨) وَمَا أَدْرَاكَ مَا سِجِّينٌ ❊ حقا كه فاجرلرك اعمالی یازیلان کتاب سجینده در سجینك نه ایدوکنی سکا نه شی بیلدردی * دینلدیکه سجین جهنمك التنده بر مجوف قیادر کافرلرك جان ودفتر اعمالی وابلیسك مکانی انده در

(٩) كِتَابٌ مَرْقُومٌ (١٠) وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ❊ اول بر یازلمش دفتردرکه کیم کورسه انده خیر اولمدیغنی بیلور وای اول مکذبینه که عذاب وعقاب وشدت ومحنت انلره در

(١١) الَّذِينَ يُكَذِّبُونَ بِيَوْمِ الدِّينِ (١٢) وَمَا يُكَذِّبُ بِهِ إِلَّا كُلُّ مُعْتَدٍ أَثِيمٍ ❊ انلرکه یوم جزایی تکذیب ایدرلر اولکونی انجق هر حددن تجاوز کنهکارلر تکذیب ایدر

(١٣) إِذَا تُتْلَى عَلَيْهِ آيَاتُنَا قَالَ أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ❊ اکا بزم آیتلرمز اوقوندقده بو مقدمکیلرك افسانه سیدر دیر

(١٤) كَلَّا بَلْ رَانَ عَلَى قُلُوبِهِمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ❊ دیدکلری کبی دکلدر بلکه انلرك کسب ایتدکلری کناه قلبلری اوزرینه پرده اولمشدرکه حقله باطلی تمیز ایده مزلر * دینلدیکه برکمسه برکناه ایتدکده قلبنده برسیاه نقطه پیدا اولوب کتدکجه بر بر جمله قلبی سیاه اولور

(١٥) كَلَّا إِنَّهُمْ عَنْ رَبِّهِمْ يَوْمَئِذٍ لَمَحْجُوبُونَ ❊ حقا که اولکونده انلر ربلری تعالانك رحمت ودیدارندن پرده لنمش محروم وممنوعلردر

(١٦) ثُمَّ إِنَّهُمْ لَصَالُو الْجَحِيمِ (١٧) ثُمَّ يُقَالُ هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ ❊ بعده انلر جهنمه ایصال اولنورلر صکره زبانیلر انلره دیرلرکه بو اول عذابدرکه سزانی دنیاده تکذیب ایدردکز

(١٨) كَلَّا إِنَّ كِتَابَ الْأَبْرَارِ لَفِي عِلِّيِّينَ (١٩) وَمَا أَدْرَاكَ مَا عِلِّيُّونَ ❊ حقا که صالحلرك اعمالی یازیلن کتاب علیینده در علیین نه شی ایدوکنی سکا نه بیلدردی * دینلدیکه اولیدنجی کوکده عرشك التنده یا صاغنده در یاخود سدرة المنتهاده در

(٢٠) كِتَابٌ مَرْقُومٌ (٢١) يَشْهَدُهُ الْمُقَرَّبُونَ ❊ اول صالحلرك اعمالی یازلمش بر دفتردر علیینده ساکن مقرب ملکلر انی حفظ ایدوب قیامتده حاضر ایدرلر

(٢٢) إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ (٢٣) عَلَى الْأَرَائِكِ يَنْظُرُونَ ❊ صالحلر جنتده

نعمتلرده سریرلر اوزره اوتوروب کافرلره اولان عذابه نظر ایدرلر

(٢٤) تَعْرِفُ فِي وُجُوهِهِمْ نَضْرَةَ النَّعِيمِ ❊ اول نعمتلرك سرورن یوزلرنده کی طراوتلرینی کورر بیلورسن

(٢٥) يُسْقَوْنَ مِنْ رَحِيقٍ مَخْتُومٍ (٢٦) خِتَامُهُ مِسْكٌ وَفِي ذَلِكَ فَلْيَتَنَافَسِ الْمُتَنَافِسُونَ ❊ واول ابراره شراب خالصدن ایچریلورکه اول شرابك صراحیسی مسکله مهرلو اولوب انك مهرینی اول ابرار کندو فك ایدرامدی راغبلر بویله نعمته نائل اولمغه رغبت ایتسونلر

(٢٧) وَمِزَاجُهُ مِنْ تَسْنِيمٍ (٢٨) عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا الْمُقَرَّبُونَ ❊ واول شراب خالصه تسنیم چشمه سندن قاریشدیریلور اول تسنیم بر چشمه درکه انی بلا مزج ساده بارکاه عنایتك مقربلری ایچرلرکه انلر دنیاده محبت اللهیدن غیرینی بیلمزلردی سائر اهل جنت ممزوج ایچرلر

(٢٩) إِنَّ الَّذِينَ أَجْرَمُوا كَانُوا مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا يَضْحَكُونَ ❊ شونلرکه مجرم مشرکلردر مؤمنلرك فقراسنی استهزا ایدوب کولرلردی

(٣٠) وَإِذَا مَرُّوا بِهِمْ يَتَغَامَزُونَ ❊ واول مؤمنلردن مرور ایتدکلرنده کوزلریله اشارت ایدوب غمز واستهزا ایدرلردی

(٣١) وَإِذَا انْقَلَبُوا إِلَى أَهْلِهِمُ انْقَلَبُوا فَكِهِينَ ❊ واهل ومنزللرینه دوندکلرنده بو ایتدکلری غمز واستهزالرینه فرح وعجب ایده رك رجوع ایدرلردی

(٣٢) وَإِذَا رَأَوْهُمْ قَالُوا إِنَّ هَؤُلَاءِ لَضَالُّونَ ❊ انلر مؤمنلری کوردکلرنده بربرینه دیرلرکه بونلر محمده تبعیته ضلالتده دوشمشلردر

(٣٣) وَمَا أُرْسِلُوا عَلَيْهِمْ حَافِظِينَ ❊ اول مشرکلر مؤمنلر اوزرینه حافظ ارسال اولنمدیلرکه انلرك ضلالت وهدایتنه شهادت ایده لر

(٣٤) فَالْيَوْمَ الَّذِينَ آمَنُوا مِنَ الْكُفَّارِ يَضْحَكُونَ (٣٥) عَلَى الْأَرَائِكِ يَنْظُرُونَ ❊ اولکونده مؤمنلر جنته کیروب مجوهر تختلر اوزره اوتوردقلرنده کفارك عذابلرینه نظر ایله کوله لر

(٣٦) هَلْ ثُوِّبَ الْكُفَّارُ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ❊ اول کافرلر دنیاده اشلدکلری سیئه لریله عجب جزا انورلر

— ٨٤ — (سورة الانشقاق مكية وهى خمس وعشرون آية)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(١) إِذَا السَّمَاءُ انْشَقَّتْ (٢) وَأَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ ❊ اسمان ربسنك

امرینی ایشیدوب حق ولایقیله انقیادا منشق اولد قده

وَاِذَا الْاَرْضُ مُدَّتْ (٣) وَاَلْقَتْ مَا فِيهَا وَتَخَلَّتْ (٤) وَاَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ (٥) ❋ وارض دخی ربسی تعالینك امرنی سزا وحق اوزره استماعله هموار ووسعتلنوب ایچنده اولان موتا وخزینه لری اخراجله تخلیه اولد قده انسان ثواب وعقابنی کورر

يَا اَيُّهَا الْاِنْسَانُ اِنَّكَ كَادِحٌ اِلَى رَبِّكَ كَدْحًا فَمُلَاقِيهِ (٦) ❋ ای انسان سن ربك تعالینك جزاسنی بیلوب دنیاده اکا کوره عمله جد وسعی ایدرسنکه البته اول عملكك جزاسنه ملاقی اولورسن

فَاَمَّا مَنْ اُوتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ (٧) فَسَوْفَ يُحَاسَبُ حِسَابًا يَسِيرًا (٨) ❋ اما اول کمسه که مؤمندر انك کتاب اعمالی صاغ النه ویریلوب وسهولتله بلا مناقشه حسابی کوریلور

وَيَنْقَلِبُ اِلَى اَهْلِهِ مَسْرُورًا (٩) ❋ واهل واقرباسنه یا مؤمن دوستلرینه یا حوریلره مسرورا رجوع ایدر

وَاَمَّا مَنْ اُوتِيَ كِتَابَهُ وَرَاءَ ظَهْرِهِ (١٠) فَسَوْفَ يَدْعُو ثُبُورًا (١١) وَيَصْلَى سَعِيرًا (١٢) اِنَّهُ كَانَ فِي اَهْلِهِ مَسْرُورًا (١٣) ❋ واما اول کمسه که صاغ الی بوینه زنجیرلو اولمغله کتاب اعمالی ارقه سندن صول النه ویریلور اول انی کوردکده واه کاشکی هلاك وهبا اولیدم دیو تمنی ایدر او حالده یالکلو آتشه براغیلور زیرا اول دنیاده آخرتی انکار ایدوب اهل وقبیله سی بیننده مال وجاهله مسرور ایدی

اِنَّهُ ظَنَّ اَنْ لَنْ يَحُورَ (١٤) بَلَى اِنَّ رَبَّهُ كَانَ بِهِ بَصِيرًا (١٥) ❋ اول ظن ایدردیکه موتدن صکره بعث وحشره رجوع ایتمیه بلی اول حشره رجوع ایدر تحقیق رب تعالی انك جمیع احوال واعمالنه عالم وبینا اولمغله فعلنك جزاسنی ایده جکدر

فَلَا اُقْسِمُ بِالشَّفَقِ (١٦) وَاللَّيْلِ وَمَا وَسَقَ (١٧) وَالْقَمَرِ اِذَا اتَّسَقَ (١٨) ❋ شمسك غروبندنصکره افق مغربده کورینن حمره یه وجمله یی قاپلایوب ستر ایدن کیجه یه وکامل ومنتظم اولمش قمره قسم ایدرمکه

لَتَرْكَبُنَّ طَبَقًا عَنْ طَبَقٍ (١٩) ❋ ای انسان سن شدتده بر برینه مطابق حالدن حاله تحویل اولنورسن (یعنی مرضدن موته موتدن حشره وهول قیامته یار تبه دن رتبه یه یاخود نطفه دن بدأ ایله حالدن حاله الی الجنة والنار تحویل اوله)

سجده

فَمَا لَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ (٢٠) وَاِذَا قُرِئَ عَلَيْهِمُ الْقُرْاٰنُ لَا يَسْجُدُونَ (٢١) ❋ انلره نولدیکه قیامته ایمان ایتمزلر وانلره قرآن اوقند قده خضوع وسجود ایتمزلر ❋ دینلدیکه پیغمبرمز علیه السلام سورهٔ علق اخرنده واسجد واقترب قرأت اولند قده انده بولنان قریش اولجاملریله بو آیت کریمه نازل اولدی

بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا يُكَذِّبُونَ (٢٢) وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا يُوعُونَ (٢٣) فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ اَلِيمٍ (٢٤) ❋ بلکه کافرلر قرآنی تکذیب ایدرلردی الله تعالی انلرك قلبلرنده کتم ایتدکلری کفر وکینلرینی بیلور امدی سن انلری اللو عذابله تبشیر ایله

اِلَّا الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ اَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ (٢٥) ❋ لکن مؤمن اولوب عمل صالح ایشلینلره قطع وزائل اولمز ثواب دائم واردر

— ٨٥ — (سورة البروج مكية وهى اثنان وعشرون آية)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْبُرُوجِ (١) وَالْيَوْمِ الْمَوْعُودِ (٢) وَشَاهِدٍ وَمَشْهُودٍ (٣) ❋ برجلر صاحبی اولان کوکلر حقیچون ووعد اولنمش قیامت کونی حقیچون وشاهد یوم جمعه ومشهود یوم نحر حقیچون ❋ بو شاهد ومشهودده اقوال کثیره اولمغله الله تعالی وپیغمبر علیه السلام یا پیغمبر ویوم قیامت یاخود پیغمبر علیه السلام وامتی یاخود شاهد اعضای انسان ومشهود انسان کندی اوله والحاصل دخی چوق روایت واردر العلم عند الله

قُتِلَ اَصْحَابُ الْاُخْدُودِ (٤) النَّارِ ذَاتِ الْوَقُودِ (٥) ❋ حطب یاناسله طوتشمش آتش خندقلرینك صاحبلرینه لعنت اولندی ❋ مرویدرکه بر پادشاهك وقتنده بعضلر کیزلو کیزلو ایمانه کلمکده اولملریله پادشاه خبرالد قده خندقلر قازدیروب ایچنه جسیم آتشلر یاقدیروب اول مؤمنلردن خبرالدیغی اول آتشلو خندقلره طولدیرردی اول پادشاهك کیم ایدوکنده واول مسلمان اولنلرك سبب ایمانلرنده دخی روایات اولمغله برمشهوری اجمالیجه قلمه النلدی اول پادشاه نجرانده ملوك حمیردن یوسف ذونواس اوله یاخود سائری اوله انك برساحری اولوب اختیار اولدقده پادشاه اکا برغلام شاکرد تعیین ایلدی اول غلام اکا تعلیمه کلوب کیدرکن دین عیسی علیه السلامده برراهبك صومعه سنه اوغراردی قلبی اول راهبه میل ایتمکله ایمانه کلدی ومستجاب الدعوه اولدی واو محلده اژدها وارسلان ظهور ایدوب خلقك یولنی کسمش ایکن انلری ووافرا اکه

وابرص وسائر مرضلری دفع ایتدی حتی پادشاهك ندیمنك بری اعمی اولمغله اول اعمایه ایمانی قبولدن صکره باذن الله شفا ویردی پادشاه اول ندیمندن سؤال وجبرله غلامی خبر الوب احضار وارتداده بعد الجبر قبول ایتمدکندن برقاچ صورتله قتلنه مراد ایتدکجه ممکن اولمیوب مباشرلرله بحره القایه کوندردکده مباشرلر غرق وغلام خلاص اولدی کذلك طاغدن اشاغی آتمغه کوندردی طاغ حرکتله مباشرلری آتوب هلاك ایتدی غلام خلاص اولدی آخر الامر غلامك تعریفیله غلامك ربنك اسمیله براوق آتوب شهید ایتدی ناس بو احوالی کوروب اکثری ایمانه کلدیلر اول پادشاه انلری تفحص و بولدقجه اول خندقلرده کی آتشه آردی حتی برمرأهٔ مؤمنه یی کتوروب آتشه اتەجق وقتده مرأه برمقدار خوفله تأخیر ایتمکله قوجاغنده اولان صبی چوجوغی لسانه کلوب ای والده قورقه کیره لم آتشه دیو صدا ایتمکله همان برابرجه آتشه برتاب ایتدیلر

(٦) اِذْهُمْ عَلَيْهَا قُعُودٌ (٧) وَهُمْ عَلٰى مَا يَفْعَلُونَ بِالْمُؤْمِنِينَ شُهُودٌ ✻ اول اصحاب اخدود آتشك کنارنده اوتوروب پادشاهلریله مؤمنلره ایتدکلری فعلی مشاهده ایدرلردی

(٨) وَمَا نَقَمُوا مِنْهُمْ اِلَّا اَنْ يُؤْمِنُوا بِاللّٰهِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ (٩) اَلَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ✻ اول اصحاب اخدود انلردن انجق حکمنده غالب ورحمتی رجا اولنور الله تعالی یه ایمان ایدنلری انکار واکراه ایتدیلر اول الله تعالیکه سموات وارضك پادشاهی وهرشیئی کورر وانعاللرینی بیلور وجزالرینی ویرر

(١٠) اِنَّ الَّذِينَ فَتَنُوا الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ لَمْ يَتُوبُوا فَلَهُمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ وَلَهُمْ عَذَابُ الْحَرِيقِ ✻ شونلرکه مؤمنین ومؤمناتی احراقله تعذیب ایلرندنصکره توبه ایتمدیلر انلر ایچون عذاب جهنم وعذاب حریق واردر ✻ دینلدیکه بوعذاب حریقدن مراد اول خندقلرده یاقدقلری آتش قرق ذراع مقداری قالقوب انلری احاطه وجمله سنی احراق ایلدی

(١١) اِنَّ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ ذٰلِكَ الْفَوْزُ الْكَبِيرُ ✻ انلرکه ایمان ایدوب عمل صالح اشلدیلر انلر ایچون اشجاری تحتندن انهار جریان ایدر جنتلر واردر بوبرفوز و نجات کبیردرکه دنیا ومافیها انك یاننده شیٔ صغیردر

(١٢) اِنَّ بَطْشَ رَبِّكَ لَشَدِيدٌ (١٣) اِنَّهُ هُوَ يُبْدِئُ وَيُعِيدُ ✻ تحقیق ربك جل شانه نك کافرلری عذابله اخذی شدیددر اول خلقی عدمدن وجوده کتوروب صکره قیامتده اعاده ایدر

(١٤) وَهُوَ الْغَفُورُ الْوَدُودُ (١٥) ذُو الْعَرْشِ الْمَجِيدُ (١٦) فَعَّالٌ لِمَا يُرِيدُ ✻ اول تائبی مغفرت ایدیجی واکا اطاعت ایدنی سویجیدر وعرشك صاحبی وخالق وذات وصفاتنده عالیدر مراد ایتدیکی شیئی اشلیجیدر

(١٧) هَلْ اَتٰيكَ حَدِيثُ الْجُنُودِ (١٨) فِرْعَوْنَ وَثَمُودَ ✻ یا محمد سکا فرعون وثمود قوملرینك قصه لری کلدیکه پیغمبرلرینی تکذیب سببیله نیجه هلاك اولدیلر انکله متسلی اولوب قومکك سنی تکذیبلرینه صبرایله

(١٩) بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي تَكْذِيبٍ (٢٠) وَاللّٰهُ مِنْ وَرَائِهِمْ مُحِيطٌ ✻ بلکه بوکافرلر انلرك هلاکلرینی ایشیدوب واثارینی کوررکن تکذیبده انلردن اشددرلر الله تعالینك علم وقدرتی انلری محیطدر وعذابی انلردن فوت اولمز

(٢١) بَلْ هُوَ قُرْاٰنٌ مَجِيدٌ (٢٢) فِي لَوْحٍ مَحْفُوظٍ ✻ قرآن انلرك ظنلری کبی سحر و شعر دکلدر بلکه اول قرآن لوح محفوظده مکتوب وثابت برشریف عظیم الشاندر

— ٨٦ — (سورة الطارق مكية وهى سبع عشر آية)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

(١) وَالسَّمَاءِ وَالطَّارِقِ (٢) وَمَا اَدْرٰيكَ مَا الطَّارِقُ (٣) اَلنَّجْمُ الثَّاقِبُ ✻ سماء وطارق حقیچون اول طارق نه شی ایدوکنی سکا نه بیلدردی اول برضیالو یلدزدر

(٤) اِنْ كُلُّ نَفْسٍ لَمَّا عَلَيْهَا حَافِظٌ ✻ هیچ برنفس یوقدر الا انك اعمالنی حفظه مؤکل ملك واردر

(٥) فَلْيَنْظُرِ الْاِنْسَانُ مِمَّ خُلِقَ (٦) خُلِقَ مِنْ مَاءٍ دَافِقٍ ✻ انسان نظر ایتسونکه نه شیدن خلق اولندی اول رحم مادره دوکلمش برصودن خلق اولنمشدر

(٧) يَخْرُجُ مِنْ بَيْنِ الصُّلْبِ وَالتَّرَائِبِ (٨) اِنَّهُ عَلٰى رَجْعِهِ لَقَادِرٌ ✻ اول صو رجلك آرقه سی اورته سندن ومرأه نك کوکسی کمرکلرندن چیقار اولمحلدن اخراجله خلق ایدن الله تعالی انی اماته دنصکره بعثه قادردر

(٩) يَوْمَ تُبْلَى السَّرَائِرُ (١٠) فَمَا لَهُ مِنْ قُوَّةٍ وَلَا نَاصِرٍ ✻ اول کونده

كزلولر اشكار اولور (يعنی دنياده صوم وغسل وانلر مثللو شيلر كه كمسه واقف اولماز اسراردن اولمغله اولكونده ايدن ايتين ظاهر اولور) اولكونده انسان ايچون قوت و ياردمجی اولمزكه عذابی دفع ايده

(١١) وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الرَّجْعِ (١٢) وَالْأَرْضِ ذَاتِ الصَّدْعِ ❋ هردورنده حركته بدأ ايتديكی موضعه رجوع ايدن سما حقيچون ونبات واثمار ايچون منشق اولان ارض حقيچون

(١٣) إِنَّهُ لَقَوْلٌ فَصْلٌ (١٤) وَمَا هُوَ بِالْهَزْلِ ❋ تحقيق اول قرآن حقله باطلك بيننی فصل ايدر كلامدر اول باطل وافسانه دكلدر

(١٥) إِنَّهُمْ يَكِيدُونَ كَيْدًا (١٦) وَأَكِيدُ كَيْدًا ❋ قريش قرآنی ابطال ايچون كيد ايدرلر انلرك كيدنه انتقامله مقابله ايدرم

(١٧) فَمَهِّلِ الْكَافِرِينَ أَمْهِلْهُمْ رُوَيْدًا ❋ اول كافرلرك هلاكلرينه استعجالی تركله برمقدار مهلت وير

— ٨٧ — (سورة الاعلى مكية وهی تسع عشر آية)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

(١) سَبِّحِ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى (٢) الَّذِي خَلَقَ فَسَوَّى ❋ اول قهر واقتدارايله عالی اولان ربك تعالينك اسمنی غيره اطلاقدن ولايق اولميان صفتدن تنزيه ايله كه اول جميع اشيايی خلق ايدوب انك لازم وانسب اولان حالاتنی تسويه ايتدی

(٣) وَالَّذِي قَدَّرَ فَهَدَى (٤) وَالَّذِي أَخْرَجَ الْمَرْعَى (٥) فَجَعَلَهُ غُثَاءً أَحْوَى ❋ اول الله تعاليكه قوللرينك رزقنی تقدير ايدوب انك كسبی طريقنی هدايت ايتدی و يردن حيواناتك غداسی اولان اوتلری چيقاروب بتدكدنصكره قوری وسياه ايلدی

(٦) سَنُقْرِئُكَ فَلَا تَنْسَى (٧) إِلَّا مَا شَاءَ اللّٰهُ إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ وَمَا يَخْفَى ❋ بز سكا قرآنی جبريل عليه السلام قرائتيله تعليم ايدرز سن امی ايكن سكا قوت حفظی ويرد ككه انی اونتمزسن مكر الله تعالی بعض آياتی نسخله انك تلاوتنی اونتمكی مراد ايده الله تعالی احوال خلقدن آشكار و كيزلويی بيلور

(٨) وَنُيَسِّرُكَ لِلْيُسْرَى (٩) فَذَكِّرْ إِنْ نَفَعَتِ الذِّكْرَى ❋ بز سكا حفظ وحی طريقنی آسان ايدرز ناسه قرآنله وعظ و پند ايت اول انلره كرك نفع ايتسون كرك ايتمسون

(١٠) سَيَذَّكَّرُ مَنْ يَخْشَى (١١) وَيَتَجَنَّبُهَا الْأَشْقَى (١٢) الَّذِي يَصْلَى النَّارَ الْكُبْرَى (١٣) ثُمَّ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيَى ❋ الله تعاليدن خوف ايدن كمسه اول قرآنله متعظ اولور وزياده فاسق وشقی اولان كمسه اول قرآنك وعظندن اجتناب ايدر اول كمسه نار جهنمك كبيرينه واصل اولور كه دنيا آتشی شدتده انك يتمش جزئندن بر جزئيدر بعده اول نارده اكا موت وحيات اولمزكه راحت بوله

(١٤) قَدْ أَفْلَحَ مَنْ تَزَكَّى (١٥) وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ فَصَلَّى ❋ كفر ومعصيتدن پاك اولان كمسه فلاح بولدی وقلب ولسانيله ربسی تعالانك اسمنی ذكر ايدوب نمازه مداومت ايتدی

(١٦) بَلْ تُؤْثِرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا (١٧) وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ وَأَبْقَى ❋ بلكه سز حيات دنيايی آخرت اوزرينه اختيار ايدرسز مع هذا آخرت خيرلو ونعيمی دائم و باقی اولوب انقطاعی يوقدر

(١٨) إِنَّ هَذَا لَفِي الصُّحُفِ الْأُولَى (١٩) صُحُفِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى ❋ بو قد افلحدن درت آيت قرآندن مقدم نازل اولان ابراهيم وموسى عليهما السلام صحفلرنده ثابت وكتب مقدمه‌نك خلاصه سيدر

— ٨٨ — (سورة الغاشية مكية وهی ست وعشرون آية)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

(١) هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ الْغَاشِيَةِ ❋ يا محمد سكا مستور اولان قيامت خبری كلديكه انك اهوال وهيبتندن خلايق غشی اولور

(٢) وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ خَاشِعَةٌ (٣) عَامِلَةٌ نَاصِبَةٌ (٤) تَصْلَى نَارًا حَامِيَةً (٥) تُسْقَى مِنْ عَيْنٍ آنِيَةٍ ❋ اولكونده يوزلر اولوركه خائف وذليل انلر دين اسلامك غيری باطل اديانله عمل ايدوب زحمت چكرلردی ياخود دنياده جهنم عملنی اشلرلردی اول سببله تيمور زنجيرله چكيلوب زحمتله جهنمه ايصال اولنور انلر حرارتی كمالده اولان ناره واصل اولورلر انلره برچشمه دن ايچريلور كه انك صويی حرارتك نهايتنده در

(٦) لَيْسَ لَهُمْ طَعَامٌ إِلَّا مِنْ ضَرِيعٍ (٧) لَا يُسْمِنُ وَلَا يُغْنِي مِنْ جُوعٍ ❋ انلر ايچون طعام انجق ضريعدر اول ضريع نه سمير درونه آچلغی دفع ايدر * دينلديكه ضريع كدی طرناغی كبی برچالی اوتدر آجی و يابسدر تازه سنه شبرق ديرلر قوريسنك يانته حيوان ياقلاشمز * بو كلام شريفك نزولنده ابوجهل بزم

دوه‌لرمز انك تازه‌سنی اكل ایله سمورورلر دیمكله لایسمن كلام شریفیله رد اولندی

(٨) وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَاعِمَةٌ (٩) لِسَعْيِهَا رَاضِيَةٌ (١٠) فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٍ ❊ اولكونده یوزلر واردر كه آثار نعمتله بشاشتده و دنیاده‌كی طاعتده سعیندن ومعصیتدن اجتنابندن راضیدر انلر جنتده درجات عالیه‌ده درلر

(١١) لَا تَسْمَعُ فِيهَا لَاغِيَةً (١٢) فِيهَا عَيْنٌ جَارِيَةٌ ❊ انلر انده بیهوده كلام ایشتمزلر زیرا انده اولان كلام ذكر و حكمتدر انده نفعلو اقیجی چشمه‌لر واردر

(١٣) فِيهَا سُرُرٌ مَرْفُوعَةٌ (١٤) وَأَكْوَابٌ مَوْضُوعَةٌ (١٥) وَنَمَارِقُ مَصْفُوفَةٌ (١٦) وَزَرَابِيُّ مَبْثُوثَةٌ ❊ انده مجوهر و مرتفع تختلر واردر كه صاحبی اكا جلوس مراد ایتدكده اینر ومطلوبی مقدار قالقر وانده اوكلرینه وضع اولنمش شراب صراحیلری واردر وانده طیانمق ایچون دیزلمش یصدوقلر واردر وانده فاخر دوشمه‌لر واردر كه مؤمنلر انك اوزرینه اوتوررلر

(١٧) أَفَلَا يَنْظُرُونَ إِلَى الْإِبِلِ كَيْفَ خُلِقَتْ ❊ انلر دوه‌یه نظر اعتبار ایله باقمزلرمیكه نیجه خلق اولندی * بو محلده دوه تخصیص بیورلدیغی عربده زیاده مقبول حیوان اولدیغندن اوله واقع حال مقبولیتی مسلمدر كه استعمال وانتفاع اولنان سائر حیواناتده دخی ركوب واثقال تحمیلی وسودیله انتفاع اولنور بونلر ابلده دخی اولدیغندن ماعدا هر جنس قبا نباتاته واولمدیغی محلده جزئی حیره قناعت ایدر واون كون دخی زیاده صوسزلغه تحمل ایدر كه بو حال سائر مستعمل حیوانلرده اولمز و برابر ابله بر كوچك چوجوغه یدیلوب امریله اوتورر قالقار * دینلدیكه الله تعالی آیت مقدمه‌ده جنت سریرلرینك ارتفاعنی ذكر ایتدكده كفار اكا نیجه چیقیلور دیملریله دوه‌نك صاحبی امریله چوكوب قالقمه‌سنی مثال بیوردی

(١٨) وَإِلَى السَّمَاءِ كَيْفَ رُفِعَتْ (١٩) وَإِلَى الْجِبَالِ كَيْفَ نُصِبَتْ (٢٠) وَإِلَى الْأَرْضِ كَيْفَ سُطِحَتْ ❊ انلر نظر ایتمزلرمیكه كوك دیركسز نیجه رفع اولندی وطاغلر یرك استحكامی ایچون نیجه نصب اولندی وارض خلقه راحت وكزمك ایچون نیجه بسط اولندی

(٢١) فَذَكِّرْ إِنَّمَا أَنْتَ مُذَكِّرٌ (٢٢) لَسْتَ عَلَيْهِمْ بِمُصَيْطِرٍ (٢٣) إِلَّا مَنْ تَوَلَّى وَكَفَرَ ❊ یا محمد سن انلره وعظ و نصیحت ایت و دلائل قدرتیله انلری جهنم عذابیله تخویف ایت سن انجق تبلیغ و انذاره مأمورسن انلرك ایمانه

كلملرینه جبر ایتمك اوزره مسلط دكلسن لكن كیمكه انلردن ایماندن اعراض وكفره اصرار ایدرسه

(٢٤) فَيُعَذِّبُهُ اللَّهُ الْعَذَابَ الْأَكْبَرَ ❊ الله تعالی انی آخرتده عذاب اكبر ایله تعذیب ایدر كه اول عذاب دائمیدر

(٢٥) إِنَّ إِلَيْنَا إِيَابَهُمْ (٢٦) ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا حِسَابَهُمْ ❊ تحقیق مولتلرندن صكره انلرك رجوعلری طرفمزه در بعده محشرده انلرك اعماللرینك حسابی بزم عهده‌مزده در

— ٩٨ — (سورة الفجر مكية وهي تسع وعشرون آية)

بسم الله الرحمن الرحيم

(١) وَالْفَجْرِ (٢) وَلَيَالٍ عَشْرٍ ❊ وقت مناجات اولان سحر وقتی حقیچون واون كیجه حقیچون * دینلدیكه اول فجر محرمك غره‌سی فجریدر واون كیجه دخی عاشورایه دك اولان كیجه‌لردر یاذی الحجه‌نك غره‌سی وعرفه‌یه دك انك كیجه‌لری یاخود رمضانك عشر اولی یاخود عشر اخیریدر

(٣) وَالشَّفْعِ وَالْوَتْرِ (٤) وَاللَّيْلِ إِذَا يَسْرِ ❊ وچفت وتك حقیچون وكیدوب كلور كیجه حقیچون * دینلدیكه چفت ایله مراد جمیع مخلوقاتكه چفت واضداد خلق اولنمشدر مثلا انس وجن موت وحیات كفر وایمان لیل ونهار سما وارض بر و بحر وسائر كبی ووتر قل هو الله احد مصداقیجه انجق الله تعالیدر

(٥) هَلْ فِي ذَلِكَ قَسَمٌ لِذِي حِجْرٍ ❊ بو ذكر اولنان شیلرده اولان یمین اصحاب عقول ایچون معتبر ومحقق یمیندر كه ربسنك عذابنی تذكر ایله حلال اولمیان شیدن كندوبی منع ایدر

(٦) أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِعَادٍ (٧) إِرَمَ ذَاتِ الْعِمَادِ (٨) الَّتِي لَمْ يُخْلَقْ مِثْلُهَا فِي الْبِلَادِ ❊ یا محمد سكا خبر ویرلدیمیكه ربك عز شانه ارم بن عاده نیجه عقاب ایتدی اول اهل ارم طول قد و بناء رفیعه صاحبلری ایدیكه انلر مثللو قد وقامت و بنای رفیعه هیچ شهرلرده خلق اولنمشیدی * عاد عوصك اوغلی وعوص ارمك وارم سامك وسام نوح علیه السلامك اوغلیدر بو ارم انلرك اجداد اسمی اوله یاخود شهرلرینك اسمی وضع اولنمش اوله * انك قصه‌سی بو وجهله منقولدر كه عادك ایكی اوغلی اولوب برینه شداد برینه شدید

دیوردی شدید فوت اولوب شداد پادشاه اولمغله طقوز یوز سنه معمر اولدی
بر وقتده جنتك وصفنی ایشتمكله بنده دخی انك مثلنی یاپه‌رم دیو عدن صحراسنده
اوچیوز ییلده بر بنا یاپدیكه كوشكلری التون وكمش وقپولری انواع یاقوت
والماسدن واصناف میوه اغاجلری ونهرلر ایله تزیین وتكمیل ایدوب وزرا وامرا
واتباع وانسابیله اكا عازم اولدیلر وصوله بر كون بر كیجه لك مسافه قالدقده
كوكدن بر صیحه كلوب دفعةً جمله سی هلاك اولدیلر اول جنتلری بامر الله كلیا
خلقك كوزندن غائب اولدی * ومرویدر كه عبدالله بن قلابه نام كمسه اول محللرده
دوه سنی ضایع ایدوب آرار كن صحرای عدنده برشهر كوردی دوه سندن
خبر الهیم دیو شهره توجه ایتدكده بیابان بر محل كمسه یی كورمیوب اول
شهره دخول اول التون وكمش وجواهرلردن متحیرا بر مقدار شی اخذیله سیر
وتماشادن صكره عودت ایلدی بونك خبری شامده معاویه رضی الله تعالی عنه یه
واصل اولوب عبداللهی احضار وسؤال وجوابدن صكره معاویه كعب الاخباری
چاغروب بویله شی مسموعكمی دیو استفسار ایلدكده بلی اول برشهر در كه
حق تعالی قرآن كریمده (لم یخلق مثلها فی البلاد) بیور دیغی بودر انی شداد
بنا ایلمشدر وبامر الله چشم مردمدن غائبدر واو قومشمكه سنك وقتكده اول شهره
بر قصیر القامه قرمزی یوزلو صاری كوزلو یوزنده وكردننده بر بك وار
بر آدم دوه طلبیله كیره جكدر وینه غائب اوله جقدر دیدی ابن قلابه یی كتوردیلر
كورنجه كعب والله بودر دیدی

(٩) وَثَمُودَ الَّذِينَ جَابُوا الصَّخْرَ بِالْوَادِ ۞ وواد القریده طاشدن طاغلری
اویوب كندولره خانه‌لر بیان ثمود قومنه نیجه عقاب ایتدی

(١٠) وَفِرْعَوْنَ ذِي الْأَوْتَادِ (١١) الَّذِينَ طَغَوْا فِي الْبِلَادِ ۞ وعسكر
كثیر وچادر قازقلری صاحبی یاخود ناسی قازقلرله تعذیب ایدر فرعونه نه كونه
عذاب ایتدی اول عاد وثمود وفرعون شهرلرده طغیان وتجبر ایتدیلر

(١٢) فَأَكْثَرُوا فِيهَا الْفَسَادَ (١٣) فَصَبَّ عَلَيْهِمْ رَبُّكَ سَوْطَ عَذَابٍ ۞
انلر اول شهرلرده خلقه ظلمله فسادلرینی آرتردیلر ربك جل شانه انلرك اوزرینه
تازیانهٔ عذابنی دوكدی

(١٤) إِنَّ رَبَّكَ لَبِالْمِرْصَادِ ۞ تحقیق ربك تعالی عاصی وظالملرك عقابنه
مترصددر اعمال عبادانك علمنده خفی اولمز

(١٥) فَأَمَّا الْإِنْسَانُ إِذَا مَا ابْتَلَاهُ رَبُّهُ فَأَكْرَمَهُ وَنَعَّمَهُ فَيَقُولُ رَبِّي أَكْرَمَنِ ۞

اما انسانكه ربسی تعالی انی غنا ووسعتله اختبار ایدوب مال واقتدار ویرسه
دیركه ربم بكا كرم وفضل ایتدی

(١٦) وَأَمَّا إِذَا مَا ابْتَلَاهُ فَقَدَرَ عَلَيْهِ رِزْقَهُ فَيَقُولُ رَبِّي أَهَانَنِ ۞
واما اول كمسه‌یی كه رب تعالی ضیق رزقله ابتلا ایتسه قلت فهمندن ناشی
دیركه بنی خوار ومهان ایلدی

(١٧) كَلَّا بَلْ لَا تُكْرِمُونَ الْيَتِيمَ (١٨) وَلَا تَحَاضُّونَ عَلَى طَعَامِ الْمِسْكِينِ ۞
حاشا انسانك زعم ایتدیكی كبی بنم غنا ایله اختیارم اكرام وضیق رزقله ابتلام اهانت
دكلدر بلكه كرامت طاعتده ومذلت معصیتده در زیرا سز یتیمه اكرام ایدوب
نفقه ویرمزسز وبر برلكزی فقرایه طعام ویرمكه سوق ایتمزسز

(١٩) وَتَأْكُلُونَ التُّرَاثَ أَكْلًا لَمًّا (٢٠) وَتُحِبُّونَ الْمَالَ حُبًّا جَمًّا ۞
وحلال وحرام یعنی جمله نسا وصبیانك میراثدن حصه‌لرینی ویرمیوب
اكل ایدرسز وماله حریص اولوب حب كثیره ایله محبت ایدرسز

(٢١) كَلَّا إِذَا دُكَّتِ الْأَرْضُ دَكًّا دَكًّا ۞ حقا كه ارض طاغلوب وذره كبی
هبا وپاره پاره اولدقده

(٢٢) وَجَاءَ رَبُّكَ وَالْمَلَكُ صَفًّا صَفًّا ۞ وربك جل شانه‌نك علامات
قدرت وآثار هیبتی ظاهر اولوب وملكلر عرصهٔ محشره صف صف كلدكلرنده

(٢٣) وَجِيءَ يَوْمَئِذٍ بِجَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ يَتَذَكَّرُ الْإِنْسَانُ وَأَنَّى لَهُ الذِّكْرَى ۞
وجهنم یتمش بیك یولار اوریلوب هر یولاری یتمش بیك ملك چكه‌رك خشم
وغضبله عرصاته كتوریله اولكونده انسان كناهنی یاد ایدوب اكاه اوله
لكن اول وقتده اكاه ومتعظ اولمق منفعتی نیجه اولور

(٢٤) يَقُولُ يَا لَيْتَنِي قَدَّمْتُ لِحَيَاتِي (٢٥) فَيَوْمَئِذٍ لَا يُعَذِّبُ عَذَابَهُ أَحَدٌ
(٢٦) وَلَا يُوثِقُ وَثَاقَهُ أَحَدٌ ۞ كافر دیركه نولیدی بو آخرنده حیاتم ایچون
عمل خیر تقدیم ایتمش اولیدم اولكونده الله تعالینك عذابی كبی عذاب ایتمكه
وزنجیر واغلال ایله بند ایتمكه بركمسه قادر اولمز زیرا جمیع امور وحكم اكا مخصوصدر

(٢٧) يَا أَيَّتُهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ (٢٨) ارْجِعِي إِلَى رَبِّكِ رَاضِيَةً مَرْضِيَّةً ۞
مؤمنه موتی حالنده دینور كه ای امین ومطمئنه نفس ربك تعالینك نعمتنه شاكر
وعبادت محنتنه صابر اولدیغك سببیله سن الله تعالینك ویردیكی نعمتدن راضی
اولدیغی سندن راضی اولدیغكز حالده ربك عزشانه طرفنه رجوع ایله

(٢٩) فَادْخُلِي فِي عِبَادِي وَادْخُلِي جَنَّتِي ✻ وقيامتده الله تعالى اول نفسه بيورر كه اى نفس بنم صالح قوللرم زمرهسنه داخل اول وانلر ايله جنتمه كير

— ٩٠ — (سورة البلد مكية وهى عشرون آية)

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

(١) لَا أُقْسِمُ بِهٰذَا الْبَلَدِ (٢) وَأَنْتَ حِلٌّ بِهٰذَا الْبَلَدِ ✻ بو شهر مكه ايله قسم ايدرم و (يا محمد) سن بو بلدهده مقيمسن بونده سائره ممنوع اولان سكا حلالدر حرمتك عظيم اولدیغیچون انده قتل وسائر سكا حلالدر * بو كلام شريف مكهنك فتحنه وعدهٔ الهى اولمغله واقعا فتح مكهده كوندز برساعت قدر وقتده كفاردن قتل اولنديلر

(٣) وَوَالِدٍ وَمَا وَلَدَ ✻ وآدم وذريتيله دخى قسم ايدهرمكه

(٤) لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي كَبَدٍ ✻ بز انسانى شدت ومشقتده خلق ايتدككه انك مبدأى رحم مضايقهسى ونهايتى موت وحشردر

(٥) أَيَحْسَبُ أَنْ لَنْ يَقْدِرَ عَلَيْهِ أَحَدٌ ✻ آيا ظن ايدرميكه اندن پيغمبرك انتقامنى المغه كمسه قادر اولميه * دينلديكه ابو الاشدين اول درجه قوتلو ايديكه آياغنك آلتنه قرى سختيانى قويوب اون قوتلو كمسهلر اول سختيانى چكرلردى سختيان پاره پاره اولوب اياغى حركت ايتمزدى اول ملعون پيغمبر عليه السلامه جفا ايدرومال ايله ايتدرردى

(٦) يَقُولُ أَهْلَكْتُ مَالًا لُبَدًا ✻ قيامتده اول ديه كه پيغمبره معادات وجفا ايچون چوق مال ضايع ايتدم شمدى بكا نفع ايتمدى

(٧) أَيَحْسَبُ أَنْ لَمْ يَرَهُ أَحَدٌ ✻ ظن ايدرميكه الله تعالى انى كوروب عمل سيئهسى اوزره عقاب ايتميه

(٨) أَلَمْ نَجْعَلْ لَهُ عَيْنَيْنِ (٩) وَلِسَانًا وَشَفَتَيْنِ (١٠) وَهَدَيْنَاهُ النَّجْدَيْنِ ✻ بز اكا كورمك ايچون ايكى كوز و برمدكى وسو يلمك ايچون لسان و برمدكى واغزنى ستر واكل وشربه مدار ايچون دوداقلر و برمدكى و بز اكا مرتفع ادلهٔ واضحه ايله حق و باطل يوللرينى كوستردك

(١١) فَلَا اقْتَحَمَ الْعَقَبَةَ (١٢) وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْعَقَبَةُ ✻ انسان قيامتده صراط كوپريسى عقبهلرى كچمكه سعى ايتميوب مالنى عداوت پيغمبر عليه السلامده صرف ايتدى اول عقبهنك نه شى ونصل كچيلور ايدوكنى سكا نه بيلدير دى

(١٣) فَكُّ رَقَبَةٍ (١٤) أَوْ إِطْعَامٌ فِي يَوْمٍ ذِي مَسْغَبَةٍ (١٥) يَتِيمًا ذَا مَقْرَبَةٍ (١٦) أَوْ مِسْكِينًا ذَا مَتْرَبَةٍ ✻ اول عقبهيى كچمك قول آزاد ايتمك ياخود زياده آچ ومحتاجلق كوننده اقرباكز اولان يتيمى طويورمق ياخود ايچنده قالمش غايت فقيرى اطعام ايتمك ايلهدر

(١٧) ثُمَّ كَانَ مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ وَتَوَاصَوْا بِالْمَرْحَمَةِ (١٨) أُولٰئِكَ أَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ ✻ بوندنصكره اول قول ازاد ايدن وفقرايى اطعام ايدن كمسه مؤمنلردن اولوب بربرلرينه طاعته صبر وناسه مرحمتله وصيت ايدر اربابدن اولمق شرطدركه انلر صاغ طرفده اولوب جنته كيدنلردر ياخود يمن و بركت صاحبلريدر

(١٩) وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا هُمْ أَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ (٢٠) عَلَيْهِمْ نَارٌ مُؤْصَدَةٌ ✻ انلركه حق اوزره كتاب وحجتله نصب ايتديكمز علامتلرمزه ياقرآنه كافر اولديلر انلر صول طرف ياخود شآمت ونكبت اصحابيدر انلرك اوزرينه آتش قاپانمشدركه انك ايچندنه روح كيرونه طشره توتون چيقار

— ٩١ — (سورة الشمس مكية وهى خمس عشر آية)

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

(١) وَالشَّمْسِ وَضُحَاهَا (٢) وَالْقَمَرِ إِذَا تَلَاهَا (٣) وَالنَّهَارِ إِذَا جَلَّاهَا (٤) وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَاهَا ✻ شمس وضحيدهده ضوء وحرارتى حقيچون وشمسه پيرو اولان قمر حقيچون وظلمتى دفعله جلا ويرن نهار حقيچون وافق ياشمسك ضياسنى ستر ايدن كيجه حقيچون

(٥) وَالسَّمَاءِ وَمَا بَنَاهَا (٦) وَالْأَرْضِ وَمَا طَحَاهَا (٧) وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا ✻ وسماء وانى بنا ايدن حقيچون وارض وانى دوشهين حقيچون ونفس آدم وانى اعضا واحساسله تسويه ايدن حقيچون

(٨) فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا ✻ اول نفسه فجور وتقوايى الهام ايتدى

(٩) قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا (١٠) وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّاهَا ✻ فلاح بولدى اول كمسه كه نفسنى پاك واصلاح ايدوب طاعته مشغول اولدى وخائب ومحروم اولدى اول كمسه كه نفسنى اضلال واهلاك ايدوب دفن ومحو اولدى

(١١) كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِطَغْوَاهَا (١٢) إِذِ انْبَعَثَ أَشْقَاهَا ✻ ثمود قومى طغيانلرى سببيله (پيغمبرلرى صالح عليه السلامى) تكذيب وا اولوقتده اشقيالرى

قالقوب دوه‌یی عقر ایتمکه مبادرت ایتدیلر

(١٣) فَقَالَ لَهُمْ رَسُولُ اللّٰهِ نَاقَةَ اللّٰهِ وَسُقْيَاهَا ❊ رسول الله (صالح علیه السلام) انلره دیدیکه ناقة اللهی عقردن وصوایچمسنه تعرضدن حذر ایدك

(١٤) فَكَذَّبُوهُ فَعَقَرُوهَا ❊ انلر صالح علیه السلامی تکذیب ایدوب دوه‌یی سکر ایدیلر

فَدَمْدَمَ عَلَيْهِمْ رَبُّهُمْ بِذَنْبِهِمْ فَسَوَّيهَا ❊ کناهلری سببیله رب تعالی انلرك اوزرینه قاپلیه عذاب کوندروب کوچکنی و بیوکنی علی السویه تماما هلاك ایلدی

(١٥) وَلَا يَخَافُ عُقْبَيهَا ❊ الله تعالی قوم ثمودك هلاکنك عاقبتندن و تبعه‌سندن خوف ایتمز

– ٩٢ – (سورة الليل مكية وهى احدى وعشرون آية)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

(١) وَاللَّيْلِ اِذَا يَغْشٰى (٢) وَالنَّهَارِ اِذَا تَجَلّٰى (٣) وَمَا خَلَقَ الذَّكَرَ وَالْاُنْثٰى ❊ عالمی ظلمتیله ستر ایدن کیجه حقیچون وظلمت لیلی زائل ایدوب عالمه ضیا ویرن کوندز حقیچون وارکك ودیشی‌یی خلق ایدن حقیچون

(٤) اِنَّ سَعْيَكُمْ لَشَتّٰى ❊ تحقیق دنیاده سزك سعی وعملکز مختلفدر که بعضکز ثواب وکرامته وبعضکز عقاب وملامته سعی ایدرسکز

(٥) فَاَمَّا مَنْ اَعْطٰى وَاتَّقٰى (٦) وَصَدَّقَ بِالْحُسْنٰى (٧) فَسَنُيَسِّرُهُ لِلْيُسْرٰى ❊ اما اول کمسه که مالندن حق اللهی ادا ایدوب شرك وعصیاندن صاقنه واحسن اولان کلمهٔ شهادتی یاخود انفاق ایتدیکی مالك مقابلی وعدهٔ الهی‌یی تصدیق ایده بز اکا آسان وراحته بادی ودخول جنته سبب اولور طریقی توفیق ایده‌رز

(٨) وَاَمَّا مَنْ بَخِلَ وَاسْتَغْنٰى (٩) وَكَذَّبَ بِالْحُسْنٰى (١٠) فَسَنُيَسِّرُهُ لِلْعُسْرٰى ❊ واما اول کمسه که مالنی بخلله انفاق ایتمیوب ثواب اللهدن استغنا وکلمهٔ شهادتی تکذیب ایده بز اکا عسر وشدته سبب اولور طریقی آسان ایده‌رز

(١١) وَمَا يُغْنِى عَنْهُ مَالُهُ اِذَا تَرَدّٰى ❊ اول کمسه هلاك وقبر وجهنمده واقع اولدقده اول امساکله حفظ ایتدیکی مال اکا نفع ایتمز

(١٢) اِنَّ عَلَيْنَا لَلْهُدٰى (١٣) وَاِنَّ لَنَا لَلْاٰخِرَةَ وَالْاُولٰى ❊ هدایتله

ضلالتی بیان ایتمك بزم عهده‌مزده‌در وآخرت ودنیا بزم ایچوندر (انلردن دیلدیکمز کمسه‌یه دیلدیکمز شیئی ویررز)

(١٤) فَاَنْذَرْتُكُمْ نَارًا تَلَظّٰى ❊ ای اهل مکه علولو آتشله سزی قورقودرم

(١٥) لَا يَصْلٰيهَا اِلَّا الْاَشْقَى (١٦) اَلَّذِى كَذَّبَ وَتَوَلّٰى ❊ لزوم ودوامله اول ناره داخل اولان انجق حقی تکذیب وایمان وطاعتدن اعراض ایدن بدبخت کافرلردر

(١٧) وَسَيُجَنَّبُهَا الْاَتْقَى (١٨) اَلَّذِى يُؤْتِى مَالَهُ يَتَزَكّٰى ❊ اول آتشدن (ابو بکر رضی الله تعالی عنه کبی زیاده) متقی اولان اجتناب ایدوب دور اولورکه عندالله پاك ووعدنه نائل اولمق ایچون مالنی فی سبیل الله خیراته صرف ایدر

(١٩) وَمَا لِاَحَدٍ عِنْدَهُ مِنْ نِعْمَةٍ تُجْزٰى (٢٠) اِلَّا ابْتِغَاءَ وَجْهِ رَبِّهِ الْاَعْلٰى (٢١) وَلَسَوْفَ يَرْضٰى ❊ اول متقینك ویردیکی شیئده برکمسه‌یه منتی وکمسه‌دن مکافات ومجازات قصدی یوقدر انجق اعلی ربسی عزشانه‌نك رضاسنی طلب ایچوندر یقینده قیامتده اکا ویریلان ثوابه اول راضی اولور * مرویدرکه وسیجنبها دن اشاغیسی ابو بکر الصدیق رضی الله تعالی عنه حال وشاننده نازل اولمشدرکه اول اسیرلردن مشرکلر یدنده متأذی اولنلری اشترا ایدوب ازاد ایدردی انلردن بری بلال بن ابی رباح رضی الله تعالی عنه درکه امیة بن خلفك اسیری ومسلم اولمغله امیه انی اسلامدن رجوع ایتدیروکونشده هرکون ارقه‌سی اوزره یاتروب کوکسنه برطاشله باصدرردی ابو بکر رضی الله تعالی عنه انی اوحالده کوردکده امیه‌یه دیدیکه بو حقیره نیچون بویله عذاب ایدرسن بنم اندن کوجلو وقوتلو وبهادر وسنك دیننکده اولان غلاممی سکا ویره‌یم دکیشه‌لم دیدی امیه راضی ومسرور اولوب ابو بکر رضی الله تعالی عنه کندو کوله‌سی نسطاسی ویروب بلال رضی الله تعالی عنه‌یی اخذ وفی الحال ازاد ایلدی

– ٩٣ – (سورة الضحى مكية وهى احدى عشر آية)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

(١) وَالضُّحٰى (٢) وَاللَّيْلِ اِذَا سَجٰى ❊ شمسك ارتفاع وقتی اولان ضحی حقیچون واشیایه سکون ویرن یاخود ظلمتی اشیانی قاپلایان کیجه حقیچون

(٣) مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلٰى ❊ ربك جل شانه سنی ترك وسندن نفرت ایتمدی * دینلدیکه یهود پیغمبر علیه السلامه ذوالقرنین واصحاب کهف وروحدن سؤال ایتدکلرنده یارین خبرویره‌یم دیوب ان شاء الله دیمه دیکیچون

برقاچ کون وحینك عدم نزولیله کافرلر یاخود ابی لهبك زوجه سی طعنه آغاز ایتملریله بو آیات کریمه نازل اولدی

(٤) وَلَلْآخِرَةُ خَيْرٌ لَكَ مِنَ الْأُولَى * یا محمد آخرت سکا دنیادن خیرلودر یاخود امورکك نهایتی بدایتندن خیرلودر ساعت بساعت درجهٔ رفعت وکمالك ترقی بولمه ده در

(٥) وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ فَتَرْضَى * ربك تعالی سکا دنیاده کمال نفس واعلاء دین وآخرتده ناسه شفاعت ایتمك نعمتنی احسان ایلدیکه سن اندن راضیسن

(٦) أَلَمْ يَجِدْكَ يَتِيمًا فَآوَى * ربك تعالی سنی یتیم بولوب عمك ابو طالبه ضمله مأوی قیلمدیمی یاخود سنی دریتیم بولوب صدف نبوتی سکا مقام ایتمدیمی

(٧) وَوَجَدَكَ ضَالًّا فَهَدَى * وسنی علم وحکمتدن خالی بولوب وحی والهام وتوفیقله سکا هدایت ایتدی * یاخود دایه‌ك حلیمه سنی کعبه ده غائب ایتدکده عمك واجدادکله سکا هدایت * یاخود شام بولنده سوار اولدیغك دوه یولدن آزدقده جبرائیل علیه السلام دوه‌نك یولارندن طوتوب یوله کتوردی

(٨) وَوَجَدَكَ عَائِلًا فَأَغْنَى * وسنی فقیر بولوب خدیجه‌نك مالیله تجارت ایتدیروب یاغنائم کفار ایله اغنا ایتدی * یاخود مشاهدهٔ خلقله فقیر ایکن مکاشفهٔ انوار جمال ایله اغنا ایتدی

(٩) فَأَمَّا الْيَتِيمَ فَلَا تَقْهَرْ * اما یتیمه تحقیر ایله قهر ایتمه (که یتیملك شربتنی ایچمکله قدرنی بیلورسن)

(١٠) وَأَمَّا السَّائِلَ فَلَا تَنْهَرْ * واما سائلی انفاق یا کلمهٔ طیبه دن محروم ردایتمه (که آنی دخی بیلورسن)

(١١) وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ * ربك تعالینك نعمتی اولان نبوتی یعنی احکام قرآنی ناسه تبلیغ ایتکه نعمتك شکریدر

— ٩٤ — (سورة الانشراح مكية وهى ثمان آيات)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

(١) أَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ * بزسنك صدرکی کشاده وتوسیع ایتمدکمی تاکه مناجات حقه ودعوت خلقه واسرار وحیه متحمل وقابل اولدی * روایت اولندیکه جبرائیل علیه السلام انك صباوتی حالنده یا معراج قیلنده صدرنی شق وقلبنی اخراج وغسل ایدیکه ایمان وحکمتله طولدردی

(٢) وَوَضَعْنَا عَنْكَ وِزْرَكَ (٣) الَّذِي أَنْقَضَ ظَهْرَكَ (٤) وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ * و بز سندن آرقه‌که ثقیل اولان بار کرانی ایندردك (اول بار کران امتك حاللری ایدیکه انکله مکدر ایدی انلرك حقنده شفاعتی قبول بیورلمغله اول یوك خفیفلندی یاخود مبدأ بعثده قومنك کفرده اصرارندن ثقلتده اولمغله صکره فوج فوج ایمانه کلملرندن خفیفلندی) وسنك ذکرکی (کلمهٔ شهادت واذان واقامت وسائرده بنم ذکرمه مقارنتله) ترفیع ایتدك

(٥) فَإِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا (٦) إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا * تحقیق دنیاده بو بارکرانك کوجنکیله آخرتده آسانلق واردر تحقیق مکه ده کوجلك اولدیسه مدینه ده قولایلق واردر یاخود مدینه ده صعوبت وار ایسه جنتده احتلاك واردر)

(٧) فَإِذَا فَرَغْتَ فَانْصَبْ (٨) وَإِلَى رَبِّكَ فَارْغَبْ * تبلیغ رسالتدن فارغ اولدیغکده مراسم عبادتله وامتکه مغفرت طلبیله زحمتده اول * یاخود نمازدن فارغ اولدیغکده دعایه قائم اول وربك جل شانه‌نك درکاه عزتنه جمیع اوقاتده دعایه رغبت ایله (که سنك دعوات طیباتك محل قبولده وکلامك درکاه قرب مقبولده در)

— ٩٥ — (سورة التين مكية وهى ثمان آيات)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

(١) وَالتِّينِ وَالزَّيْتُونِ * انجیر وزیتون حقیچون * انجیر بر پاك میوه‌درکه چکردك وقبوغندن طرداید‌ه‌جك برشی یوق در لطیف وملین وکثیر النفع اولمغله انکله قسم بیورلدی * وزیتون رأسا بر غدا اولوب ورغنی جمله یه الزم ونفعی اعم اولمغله انکله قسم بیورلدی * دینلدیکه انجیرله زیتونك قدیم اولدقلری ارض مقدسه ده ایکی طاغ اولمغله برینه طورزیتا برینه طورتینا دینلور معبر انبیا اولدیغندن انکله قسمدر

(٢) وَطُورِ سِينِينَ (٣) وَهَذَا الْبَلَدِ الْأَمِينِ * محل مناجات کلیم الله اولان طورسینا حقیچون واول شهر امین ومولد رسول رب العالمین اولان مکهٔ مکرمه حقیچون

(٤) لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ * بز انسانی انتصاب قامت وحسن صورت واعتدال مزاج وصاحب احساس واجتماع خواص مکونات ایله حامل امانت الهی خلق ایتدك

(٥) ثُمَّ رَدَدْنَاهُ اَسْفَلَ سَافِلِينَ * صكره بز اول انسانی اسفل سافلینه رد ایتدك * دینلدیکه اول اسفل ضعف وهرم وارذل عمردرکه اندن احسن تقویم وفهم وعقل زائل اولوب صبی کبی عملری کسیلر وحسنه یازلمقدن قالور) یاخود اول انسان کفر وفجور اوزره مصر اولوب بلا توبه فوت ایتدکده صکره اسفل ناره رد ایدەرز (٦) اِلَّا الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ اَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ * الا انلرکه مؤمن اولوب عمل صالح اشله دیلردی انلر ارذل عمره رد اولنمزلر یاخود توبه ایدوب ایمان وصالح عملده اولنلر ناره رد اولنمزلر * دینلدیکه قرآنی اوقیوب موجبیله عمل ایدنلر ارذل عمره رد اولنمزلر انلرك قوتلری کیدوب عقللرینه ضعف کلدکده اجرلری کسلمز بلکه کما کان حال شبابتلرنده وکمال قوتلرنده اشلیو کلدکلری اعمال صالحه‌نك اجری موتلرینه دك یازیلور اول انلره عملسز اجر اولور (٧) فَمَا يُكَذِّبُكَ بَعْدُ بِالدِّينِ (٨) اَلَيْسَ اللّٰهُ بِاَحْكَمِ الْحَاكِمِينَ * ای منکر بعث سنی نه شی تکذیب اوزره ثابت ایدرکه بو دلیللر ظهورندن صکره روز جزا وحسابی اقرار ایتمزسن یوخسه الله تعالی جمیع حاکملره حکم ایدیجی دکلیدر بلی حاکم مطلقدر * خبرده واردرکه بو سوره آخرنده (بلی وانا علی ذلکم من الشاهدین) دیمك اقتضا ایدر

— ٩٦ — (سورة العلق مكية وهي تسع عشر آية)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

(١) اِقْرَاْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ (٢) خَلَقَ الْاِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ * جمیع اشیایی خلق ایدن ربك تعالینك اسمیله باشلیوب قرآنی اوقو اول الله تعالی انسانی بر پارچه اویوشمش قاندن خلق ایتدی (٣) اِقْرَاْ وَرَبُّكَ الْاَكْرَمُ (٤) الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ (٥) عَلَّمَ الْاِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ * یا محمد قرآنی اوقو ربك تعالی جمله کریمانك اکرمیدرکه قلمله خط وکتابت تعلیم ایلدی انسانه بلمدیکنی بیلدردی * اکثر مفسرین قولنجه قرآندن ابتدا نازل اولان مالم یعلمه دك بو بش آیتدر * روایت اولندیکه حضرت رسالت پناه علیه السلام حرا طاغنده مغاره‌ده خلوتده ایکن ناگاه جبرائیل علیه السلام ظاهر اولوب یا محمد بن سکا کوندرلدم بو امتەسن پیغمبرسن اوقو دیدی پیغمبر علیه السلام بن اوقومق بیلمم دیدی ملك انی صیقوب بیطاقت ایلدی واوچ دفعه بو منوال اوزره اوقو دیوب بیلمم جوابیله صیقدی اوچنجی دفعه‌ده اقرا باسم

ربك دن مالم یعلمه دك اوقودی او حالاله دتره‌یه‌رك خدیجه رضی الله تعالی عنهانك خانه‌سنه کلوب بیهوش بنی اورتك دیدی

(٦) كَلَّا اِنَّ الْاِنْسَانَ لَيَطْغٰى (٧) اَنْ رَاٰهُ اسْتَغْنٰى (٨) اِنَّ اِلٰى رَبِّكَ الرُّجْعٰى * حقا که انسان کندویی غنی کوردکده حدینی تجاوز ایدوب ربنه طغیان وکبر ایدر ای انسان عاقبت رجوعك ربك تعالی طرفنه‌در * دینلدیکه بو آیت کریمه ابو جهل حقنده نازل اولمشدرکه اکا بر مال اصابت ایتسه ثیاب ومرکب وطعامنی آرتردی

(٩) اَرَاَيْتَ الَّذِي يَنْهٰى (١٠) عَبْدًا اِذَا صَلّٰى * کوردکمیسن اول کمسه‌یی که بر عبد خاصی نمازدن نهی ایدر * دینلدیکه بو آیت کریمه ابو جهل حقنده نازل اولمشدرکه اول اکر محمدی نماز قیلارکن کوررسم بوینینه باصه‌رم دیمشیدی نمازده ایدوکنی خبر ویردکلرنده سرعتله کیدوب یاقلشدقده کرو کرو کیتمکه باشلدی اکا نه چکیلورسن دیدکلرنده محمدله بیمزده آتشدن خندق واژدها وقناد قناده متصل قوشلر کوردم دیدی افندمز علیه السلامه انك بو نیتله کلدیکنی خبر ویردکلرنده اکر یکا یقین کلیدی ملکلر انی پاره پاره ایدردی بیوردی

(١١) اَرَاَيْتَ اِنْ كَانَ عَلَى الْهُدٰى (١٢) اَوْ اَمَرَ بِالتَّقْوٰى (١٣) اَرَاَيْتَ اِنْ كَذَّبَ وَتَوَلّٰى (١٤) اَلَمْ يَعْلَمْ بِاَنَّ اللّٰهَ يَرٰى * کوردکمیسنکه راه هدی اوزره اولان مصلی‌یی یاخود ناسه اتقا ایله امر ایدن کمسه‌یی نمازدن منع واتقایه اولان امرینی تکذیب وایماندن اعراض ایدن کمسه بیلمزمیکه الله تعالی انك بو افعال قبیحه لرینی کورر

(١٥) كَلَّا لَئِنْ لَمْ يَنْتَهِ لَنَسْفَعًا بِالنَّاصِيَةِ (١٦) نَاصِيَةٍ كَاذِبَةٍ خَاطِئَةٍ (١٧) فَلْيَدْعُ نَادِيَهُ (١٨) سَنَدْعُ الزَّبَانِيَةَ * حقا که ابو جهل محمد علیه السلامه اذیتدن فارغ اولسون اکر منتهی اولمزسه بز انك کذب وخطا ایله متصف آلنندن شدت وقهرله جهنمه چکدیررز اول ابو جهل قوم وعشیرتنی دعوت ایتسون بز دخی یقیننده جهنم زبانیلریله انی جهنمه کوندررز * وقتاکه ابو جهل پیغمبر علیه السلامی نمازدن نهی ایتدکده اول حضرت علیه السلام انی تهدید وزیاده زجر ایتمکله ابو جهل لعین سن بنی عذابله قورقودرمیسن والله بن سنك اوزریکه بو وادینك اشجع واکبر جانی حواله ایده‌رم دیمکله الله تعالی بو آیت کریمه ایله انك حالنی وعاقبتنی بیان ایلدی

سجده

(١٩) كلا لا تطعه واسجد واقترب ❋ انك سويله ديكى كبى دكلدر انك نهيينه اطاعت ايتمه اكا مخالفتده ثابت اول على الدوام الله تعالى يه سجده ايدوب تقرب ايله

— ٩٧ — (سورة القدر مكية وهى خمس آيات)

بسم الله الرحمن الرحيم

حزب ٤

(١) انا انزلناه فى ليلة القدر (٢) وما ادريك ما ليلة القدر ❋ بز قرآن كريمى قدر كيجه سى لوح محفوظدن سماء دنيايه انزال ايتدك (صكره جبرائيل عليه السلام حسب الاقتضا آيت آيت سوره سوره پيغمبر عليه السلامه يكرمى اوچ ييلده كتوردى) اول ليلهٔ قدرك كمال فضيلتنى سكا نه شى بيلدردى

(٣) ليلة القدر خير من الف شهر ❋ اول ليلهٔ قدرده بر كيجه عبادت ايتمك سائر كيجه لرده بيك ماه عبادت ايتمكدن خيرلودر

(٤) تنزل الملئكة والروح فيها باذن ربهم من كل امر ❋ اول ليلهٔ قدرده ربلرى تعالينك اذنيله ملكلر وروح يعنى جبريل عليه السلام اول سنه تقدير اولنان هر خير وبركت امر ايچون سماء دنيايه يا ارضه اينرلر

(٥) سلام هى حتى مطلع الفجر ❋ اول ليلهٔ قدر تا فجر طلوع ايدنه دك جميع آفاتدن سلامتدر (زيرا سائر كيجه لرده سلامت وار ايسه دخى بلا دخى نازل اولور اول كيجه بلا وقضا نازل اولمز وملكلر مؤمنلره سلام ايدرلر) ❋ ديندى كه اول ليلهٔ قدر سنه نك ايچنده بر كوندر الله تعالى انى بيان ايتمديكه قوللرم اكا بركره نائل اولمق طمعيله بتون سنه نك كيجه سنده قائم اوله لر لكن اكثر علما قرآنك رمضانده نزولى منصوص اولديغنه مبنى رمضانده ديو اتفاق ايتديلر انلر دخى قنغى كيجه سى اولديغنى فرق ايده مديلر اكثرى رمضانك عشر اخيرنك بر تك كيجه سى اولمق اغلبدر ديديلر اصحاب شافعى يكرمى برنجى ويكرمى اوچنجى كيجه سى اولمق مأمولدر ديديلر وحنفى رحمه الله يكرمى يدنجى كيجه سى اولمسنى اميد ايده رم ديدى ❋ ومروى در كه پيغمبرمز عليه السلام اصحابه خبر ويرديكه بنى اسرائيلدن بركمسه بيك ماه سلاحنى چيقارميوب فى سبيل الله جهاد ايلدى بيوردى اصحاب رضى الله تعالى عنهم بزم عمرمزك تحملى يوقكه بو ثوابه نائل اوله لم ديو مكدر اولمه لريله بو ليلهٔ قدرى بيك ماه جهاد مقابله سيله تبشير اولنديلر ❋ وديندى كه سموات وارض خلق اولنمزدن مقدم تقدير اولنان اجل ورزق وموت وسائر امور

احكام مكه سنهٔ آتيه ده اوله جقدر اول كيجه مقدار ووقت وسوق وتنفيذى تعيين وتقدير اولنور

— ٩٨ — (سورة البينة مدنية وهى ثمان آيات)

بسم الله الرحمن الرحيم

(١) لم يكن الذين كفروا من اهل الكتاب والمشركين منفكين حتى تاتيهم البينة ❋ انلر كه اهل كتابدن يهود ونصارى وعبدهٔ اصنامدن مشركلر انلره حجت ظاهره ايله حق وباطل بيننى فرق ايدر پيغمبر وقرآن كلدكده دخى كفر وشركلرندن زائل اولمزلر

(٢) رسول من الله يتلوا صحفا مطهرة (٣) فيها كتب قيمة ❋ اول محمد عليه السلام الله تعاليدن بر رسولدر كه امته تلاوت ايتديكى صحيفه لر يعنى قرآن كذب وبطلاندن پاك واندهٔ احكام ومواعظه دائر طوغرى يازلمشلر واردر

(٤) وما تفرق الذين اوتوا الكتاب الا من بعد ما جاءتهم البينة ❋ اول اهل كتابك محمد عليه السلام حقنده اختلاف وتفرقه لرى انجق بينه ايله بعثتندن صكره اولديكه انك بعثتندن مقدم تصديق ايتمكه متفقه لر ايدى صكره بعضيسى ايمان ايدوب بعضيسى كفرده قالديلر

(٥) وما امروا الا ليعبدوا الله مخلصين له الدين حنفاء ويقيموا الصلوة ويؤتوا الزكوة وذلك دين القيمة ❋ وانلر عقايد باطله دن دين اسلامه ميل ايله اول دينده خالص اوله رق انجق الله تعالى يه عبادت ايتمك ونماز مفروضه يى وقتنده وزكاتى محلنه ادا ايتمك ايچون امر اولنديلر وبو مأموريتلرى جميع كتب منزله ده دين وملت مستقيمه در

(٦) ان الذين كفروا من اهل الكتاب والمشركين فى نار جهنم خالدين فيها اولئك هم شر البرية ❋ اهل كتابدن كافرلر وانلرك غيرى مشركلر قيامتده نار جهنمده مؤبد وداعملردر اول كروه مخلوقاتك اشراريدرلر

(٧) ان الذين امنوا وعملوا الصالحات اولئك هم خير البرية ❋ انلر كه الله تعالى يه ورسولنه ايمان ايدوب صالح عمللرده اولديلر اول كروهلر مخلوقاتك خيرلوسيدر

(٨) جزاؤهم عند ربهم جنات عدن تجرى من تحتها الانهار خالدين فيها ابدا رضى الله عنهم ورضوا عنه ذلك لمن خشى ربه ❋ ربلرى جل شانه

عندنده انلرك جزالری اقامت جنتلریدر كه اشجاری آلتدن نهرلر جریان ایدر وانلر انده متنعما دائملردر الله تعالى طاعتلری سببیله انلردن راضى اوله وانلر دخی الله تعالینك ویردیكی نعمتلرندن راضى اوله لر اشبو جزا ومكافات وراضیلق اول كسه ایچوندر كه ربسی جل شانه دن خوف ایدوب امرینه اطاعت ونهیندن اجتناب ایده

— ٩٩ — (سورة الزلزال مدنية وهى ثمان آيات)

بسم الله الرحمن الرحيم

(١) اِذَا زُلْزِلَتِ الْاَرْضُ زِلْزَالَهَا (٢) وَاَخْرَجَتِ الْاَرْضُ اَثْقَالَهَا (٣) وَقَالَ الْاِنْسَانُ مَالَهَا ❊ قیامت علامتندن اولان ارض شدتله زلزله وحركت ایتدكده وارض ایچنده اولان خزینه وموتالری طشره چیقاردقده انسان بو ارض نولدیكه بویله حركتله ایچنده اولان اشیایی چیقاروب طشره براقدی دیه

(٤) يَوْمَئِذٍ تُحَدِّثُ اَخْبَارَهَا (٥) بِاَنَّ رَبَّكَ اَوْحَى لَهَا ❊ اولكونده الله تعالى ارضه لسان ویروب اوزرنده اشلنن خیر وشری خبر ویرر كه ربك جل شانه اول ارضه اوزرنده اشلننی خبر ویرمسنی امر والهام ایدر

(٦) يَوْمَئِذٍ يَصْدُرُ النَّاسُ اَشْتَاتًا لِيُرَوْا اَعْمَالَهُمْ ❊ اولكونده ناس اعماللرینك جزاسنی كورمك ایچون پراكنده كروه كروه موقف حسابه رجوع ایدرلر

(٧) فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ (٨) وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ ❊ كیمكه ذره مقداری خیر اشلمش ایسه انی كورر كیمكه ذره اغرنجه شر اشلمش اولسه اولدخی انی كورر * دینلدیكه مؤمن وكافردن هر كس قیامتده دنیاده اشلدكنی كورر مؤمنك شری عفو اولنوب خیرینه ثواب ویریلور كافرك خیری رد اولنوب شری ایچون عقاب اولنور * مرویدر كه بو ایكی آیت كریمه ایكی رجل حقنده نازل اولمشدر انك بریسی سائله بر خرما وجوز كبی آز شی تصدق ایتمیوب بونك ثوابندن نه اوله جق ویرنجه بزم رغبت ومحبت ایتدیكمز چوقچه شی ویرملودر ایدی واول بر رجل كناه صغائردن تحاشی ایتمیوب الله تعالى وعیدنی كناه كبائر حقنده بیورمشدر دیر ایدی بو آیتین ایله اشارت واردر كه خیرك قلیلنه رغبت ایله كه عند الله رجا ئله كثیر اوله وكناهك صغیرندن حذر ایله اصرار ایله كبیر اولمیه

— ١٠٠ — (سورة العاديات مكية وهى احدى عشر آية)

بسم الله الرحمن الرحيم

(١) وَالْعَادِيَاتِ ضَبْحًا (٢) فَالْمُورِيَاتِ قَدْحًا (٣) فَالْمُغِيرَاتِ صُبْحًا (٤) فَاَثَرْنَ بِهِ نَقْعًا (٥) فَوَسَطْنَ بِهِ جَمْعًا ❊ غازیلرك آتلری حقیچونكه دشمنه سكرتدكلرنده كوكسلرندن هارلتی پیدا اولور وطاشدن طرنقلریله آتش چیقاررلر وصباح وقتنده دشمنه غارت ایدن غازیلر حقیچون كه انلرك آتلری یوریدكلری مكانده قبیله كنارنده توزقوپاررلر واول غبار ایله دشمنلرینك جمعنه كیررلر

(٦) اِنَّ الْاِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنُودٌ (٧) وَاِنَّهُ عَلَى ذَلِكَ لَشَهِيدٌ ❊ انسان ربسنك عطالرینه كفران نعمدر تحقیق الله تعالى انك كافر النعمه ایدوكنه شاهددر یاخود انسان كندی اكا شاهددر

(٨) وَاِنَّهُ لِحُبِّ الْخَيْرِ لَشَدِيدٌ ❊ وانسان ماله محبتده شدید وجمعنه حریصدر

(٩) اَفَلَا يَعْلَمُ اِذَا بُعْثِرَ مَا فِي الْقُبُورِ (١٠) وَحُصِّلَ مَا فِي الصُّدُورِ (١١) اِنَّ رَبَّهُمْ بِهِمْ يَوْمَئِذٍ لَخَبِيرٌ ❊ انسان بیلمزمی شول وقتیكه قبرلرده كی بعث اولنوب ظاهر اولور وقلبلرده اولان خیر وشر تمییز اولنوب اورته یه كلور رب تعالى انلرك اعلان واخفا ایتدكلری شیئی بیلور واولكونده جزاسنی ویرر

— ١٠١ — (سورة القارعة مكية وهى احدى عشر آية)

بسم الله الرحمن الرحيم

(١) اَلْقَارِعَةُ (٢) مَا الْقَارِعَةُ (٣) وَمَا اَدْرَيكَ مَا الْقَارِعَةُ ❊ قلبلره زخم اوریجی كون اول نیجه كوندر اول نه شیدر وانی سكا نه بیلدردی اول قیامت كونیكه انك هیبتندن قلبلر اوریلور

(٤) يَوْمَ يَكُونُ النَّاسُ كَالْفَرَاشِ الْمَبْثُوثِ (٥) وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ الْمَنْفُوشِ ❊ اول بر كوندر كه ناس انك شدت واضطرابندن چكركه كبی بر برینه قاریشوب پامال اولورلر وطاغلر آتلمش پنبه كبی هوا یوزنده طاغیلوب طیران ایدرلر

(٦) فَاَمَّا مَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ (٧) فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَاضِيَةٍ ❊ اما اول كسه كه قیامتده حسناتی آغر كله اول جنتده راضى اولدیغی عیشده در

(٨) وَاَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ (٩) فَاُمُّهُ هَاوِيَةٌ (١٠) وَمَا اَدْرَيكَ مَاهِيَهْ (١١) نَارٌ حَامِيَةٌ ❊ اما اول كسه كه حسناتی خفیف اولوب سیئاتی

آغراوله انك مكانى اسفل ناردر اول هاويه نه ايدوكنى سكا نه بيلدردى اول
غايت ياقيجى آتشدر

— ١٠٢ — (سورة التكاثر مكية وهى ثمان آيات)

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ اَلْهٰيكُمُ التَّكَاثُرُ ﴿٢﴾ حَتّٰى زُرْتُمُ الْمَقَابِرَ ❋ قومكزك كثرتيله افتخار
ايتمك سزى مشغول ايتدى حتى مزارستانه كيدوب موتالركزى دخى تعداد
ايدوب مباهات ايتديكز ياخود اموال واولادكزك كثرتيله امور معيشته مشغول
اوله رق اهم اولان آخرته سعيى ترك ايدوب حتى فوت اولوب قبره كيرديكز
﴿٣﴾ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٤﴾ ثُمَّ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ ❋ اويله دكلدركه
عاقل اولان آدم همتنى دنيايه صرف ايدوب آخرته لايق اولانى اونوده يقينده
موتكزده تفاخرك عاقبتى نه ايدوكنى بيلورسز صكره حقا وقت نشورده خطاكز
نه ايدوكنى بيلورسز
﴿٥﴾ كَلَّا لَوْ تَعْلَمُونَ عِلْمَ الْيَقِينِ ﴿٦﴾ لَتَرَوُنَّ الْجَحِيمَ ﴿٧﴾ ثُمَّ لَتَرَوُنَّهَا
عَيْنَ الْيَقِينِ ﴿٨﴾ ثُمَّ لَتُسْئَلُنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِيمِ ❋ حقاكه اول افتخاركزك
عاقبتنى علم اليقين بيليدكز اول علم سزى مفاخرتدن رجوع ايتديرردى
خدا حقيچون سز نارى بعيددن كوررسكز صكره اكا دخولكزده عين اليقين
كوررسكز بعده اول سزى افتخارايله مشغول ايدن نعمتلرك اولكونده حسابندن
سؤال اولنورسكز ❋ مرويدركه بنى عبدمنافله بنى سهم كثرت قبيله ايله افتخارلرنده
عبدمناف غالب اولوب بنوسهم جاهليتده قتال بزى افنا ايتمشدر ديو موتالرينى
دخى تعداد ايتملريله بنوسهم غالب كلدى بو كلام شريف انلرك حالنى بيان اوله

— ١٠٣ — (سورة العصر مكية وهى ثلث آيات)

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ وَالْعَصْرِ ﴿٢﴾ اِنَّ الْاِنْسَانَ لَفِى خُسْرٍ ﴿٣﴾ اِلَّا الَّذِينَ اٰمَنُوا
وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ ❋ دهر ووقت وزمان
حقيچون ياخود ايكندى نمازى حقيچونكه صلوة وسطى اوله تحقيق انسان
عمرينى فانى دنيا مطالبه سنه صرف وحصر ايتديكيچون خسران وزيانده در
الا شونلر زيانده دكللردركه الله تعالايه ورسولنه ايمان ايدوب عمل صالح اشلديلر
وحق اولان قرآنله عمل ايتمكى ومعصيتدن صبرايله طاعته سعى ايتمكى غيريلره

وصيت ايتديلر ❋ بعضلر بوسورهٔ شريفه‌يى بووجهله بيان ايلمشدركه ابوالاشدين
حضرت ابوبكر رضى الله تعالى عنه‌يه سن پدريكك دينى ترك ايدوب زيان ايتدك
ديمكله صديق رضى الله تعالى عنه جوابنده زيانكار اولدركه دنيا مطالبه سيله
نفس وهواسنه تبعيتله بت پرست اوله ديمش بناء عليه بوسوره ايله صديق
رضى الله تعالى عنه تصديق اولنمش ❋ وديلمشدركه زيانكار ايله مراد ابوالاشدين
وابوجهل وايمان ايدنله مراد مؤمن اقدم اولديغيچون صديق رضى الله تعالى
عنه در وعمل صالح اشلينله مراد اعلان صلاح واظهار اسلامه سعى بليغ
ايتديكيچون فاروق رضى الله تعالى عنه در وحق خبرويرمكده اهتماميچون
ذى النورين رضى الله تعالى عنه در وصا بر وصبرله ناصح اولديغيچون
اسد الله رضى الله تعالى عنه در

— ١٠٤ — (سورة الهمزة مكية وهى تسع آيات)

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ وَيْلٌ لِكُلِّ هُمَزَةٍ لُمَزَةٍ ﴿٢﴾ اَلَّذِى جَمَعَ مَالًا وَعَدَّدَهُ ﴿٣﴾
يَحْسَبُ اَنَّ مَالَهُ اَخْلَدَهُ ❋ ناسى غيابنده فصل وغيبت ايدن ومواجهه سنده
مذمت واستهزا ايدن هركسه‌يه عذاب شديد واردركه مال دنيايى جمع ايدوب
تعداد وعدديله جمع ايدر ظن ايدركه اول جمع ايتديكى مال انى دنياده
موتدن منعله تأبيد ايدر
﴿٤﴾ كَلَّا لَيُنْبَذَنَّ فِى الْحُطَمَةِ ﴿٥﴾ وَمَا اَدْرٰيكَ مَا الْحُطَمَةُ ﴿٦﴾ نَارُ اللّٰهِ
الْمُوقَدَةُ ﴿٧﴾ اَلَّتِى تَطَّلِعُ عَلَى الْاَفْئِدَةِ ﴿٨﴾ اِنَّهَا عَلَيْهِمْ مُؤْصَدَةٌ ﴿٩﴾
فِى عَمَدٍ مُمَدَّدَةٍ ❋ اول باطل تأبيد ظنلرى كبى دكلدر انلر نار حطمه‌يه براغيلوب
اول حطمه‌نك ماهيتنى سكا نه شى بيلديردى اول حطمه الله تعالينك ياقديغى
بر آتشدركه سونمسى ممكن دكلدر اول آتش انلرك جلد ولحملرينى اكل ايتدكدنصكره
قلبلرينى احاطه ايدر وانلرك اوزرينه اول آتش اوزون تيموردركارله باغلنمش قاپودر

— ١٠٥ — (سورة الفيل مكية وهى خمس آيات)

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿١﴾ اَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِاَصْحَابِ الْفِيلِ ﴿٢﴾ اَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ
فِى تَضْلِيلٍ ﴿٣﴾ وَاَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا اَبَابِيلَ ﴿٤﴾ تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ
مِنْ سِجِّيلٍ ﴿٥﴾ فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَاْكُولٍ ❋ يا محمد ربك جل شانه‌نك

اصحاب فیله نیجه اشلدکنی تواتر اخبارله ایشتمدکمی انلرك کعبه یی تخریب
قصدنده اولان مکر وحیله لرینی ابطال ایدوب اوزرلرینه کروه ابابیل قوشی
کوندرمدیمی که اول قوشلرك هر بری انلره چامور دن پیشمش یاپیلوب آتشده
طاش آتارلردی الله تعالی انلری کووه یمش اوت یپراغی کبی نابود ایلدی * روایت
اولندیکه بو وقعه پیغمبرمز علیه السلامك ولادتی سنه سی واقع اولدی قصه سی
بودرکه حبشه پادشاهی اصحمة النجاشی طرفندن یمن والیسی اولان ابرهه بن
صباح الاشرم ناسك کعبهٔ شریفه زیارتیچون مکه یه اطراف واکنافدن
توجهلرینی کوردکده حسد ایدوب صنعاده کویا کعبه کبی برخانه بناسنه
عزیمت وتکمیل ودیوارلرینی جواهرله تزیین ایدوب اسمنی قلیس وضع ایلدی
وخلقی انك زیارت وطوافنه تکلیف ایتدی بو حالت قریشه کران کلمکله بنی
کنانه دن برکسه اول کنیسایه کیدوب کیجه لکله برتقریب ایچنه حدث ایدوب
نجاستی دیوارلرینه سوردی بو سببله خلق انك زیارتندن متنفر وابرهه زیاده
متألم ومتأثر اولمغله کعبهٔ مکرمه نك هدمنه قصد ویمین ایدوب عسکرینی جمع وهدم
ایچون اون ایکی قدر فیل ونجاشینك محمود نامنده عدیم المثل برمشهور کبیر فیلی
اولمغله انیدخی اندن طلب واخذ ایله جانب مکه یه عازم اولوب اهالیٔ مکه نك
حیواناتنی غارت ایده رك مکه قربنده برمحله نزول ایتدی اول وقتده عبد المطلب سید
قریش وخادم کعبه ایدی برقاطره سوار اولوب ابرهه یه واردی ابرهه عبد المطلبك
خاندان وناسی اطعام ایدر علو قدر ایدوکندن خبردار اولمغله اکرام ایدوب یاننه
اوتورتدی و بزدن حاجتك ندر دیو سؤال ایلدی عبد المطلب دیدیکه عسکرك بنم
دوه لرمدن ایکیوز مقداری دوه غارت ایتمشلر امر کله اول دوه لرمی بکا رد ایده سز
ابرهه دیدیکه بن بو بابده سکا تعجب ایتدم که بن دینکزك رکنی اولان کعبه یی هدمه
کلدم سن بندن انك عفونی رجا ایتمیوب دوه لریکی استرسن عبد المطلب دیدیکه
دوه لرك صاحبی بنم انکیچون بن دوه لریمی استرم کعبه نك صاحبی بشقه در اول
دیلرسه سزی اندن منع ایدر ابرهه امر ایدوب دوه لرینی عبد المطلبه رد ایتدیلر
چونکه ابرهه مرادم قطعا قتال دکلدر همان کعبه یی هدمدر دیو مقدم بیان ایتمش
اولمغله اهل مکه طاغلره چکیلوب سیرجی اولدیلر بو طرفده ابرهه فیل محمودی
کعبه اوزرینه یورتمکه امر ایدوب فیلبانلر زور ایتدکجه اول طرفه کتمیوب سائر
طرف کوسترلدکده سرعتله اطاعت ودیکر فیللر دخی فیل محموده تبعیت ایدوب
بروجهله کعبه طرفنه سوق اولنه مدیلر بو حالده ایکن دکز طرفندن قرلنقچ

هیئتنده جمع کثیر قوشلر پیدا اولوب هر برنده نخوددن کوچك مرجمکدن بیوك
بری اغزنده ایکیسی ایقلرنده اوچر طاشله کلوب ابرهه عسکرلرینك اوزرلرینه
بر ر طاش براقمغله باشندن کیروب اشاغیدن چیقوب فی الحال هلاك اولورلردی
یالکز ابرهه نك طاشی براغلیوب نجاشی یه خبر ویرمك ایچون واردقده ماجرایی
اکا بیان وتفصیل وقوشلرك کارینی سویلرکن بونلر نیجه قوشلرمش دیو سؤالنده
ابرهه اوزرنده کی قوشی کوروب اشته بونلر در دیمسیله برابر اول قوش طاشی
ابرهه یه براغوب انیدخی بتردی

— ١٠٦ — (سورة قریش مكية وهی اربع آیات)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

لِاِيلَافِ قُرَيْشٍ ﴿١﴾ اِيلَافِهِمْ رِحْلَةَ الشِّتَاءِ وَالصَّيْفِ ﴿٢﴾ *
الله تعالی قریشك احترام واطرافله الفتلریچون اصحاب فیلی هلاك ایلدی بناء
علیه قریش نره یه کتسه لر سکان بلدهٔ مکرمه دیو مکرم ایدیلر انلر قیش وقتنده
یمنه و یاز وقتنده شامه سیر ورحلت وتجارت ایدرلردی اویله ایکن تعجب اولنور که
بو نعمتلری بیلمیوب اصنامه عبادت ایدرلر

فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هٰذَا الْبَيْتِ ﴿٣﴾ اَلَّذِي اَطْعَمَهُمْ مِنْ جُوعٍ وَاٰمَنَهُمْ
مِنْ خَوْفٍ ﴿٤﴾ * امدی انلرك اطرافله الفتلرینه سبب اولان بو بیتك ربسی
جل شانه یه عبادت ایتسونلر که بو تجارت وجلب ذخائر ایله انلری آچلقدن
طویروب اطعام ایتدی و بو جهتله غارتدن وسائر خوفدن امین ایتدی * دینلدیکه
قریش نضر بن کنانه نك لقبی اولمغله عربدن نسب جهتیله اکا منتهی اولنلره
عنعنه ایله قریش دینیلور

— ١٠٧ — (سورة الماعون مكية وهی سبع آیات)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

اَرَاَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِالدِّينِ ﴿١﴾ فَذٰلِكَ الَّذِي يَدُعُّ الْيَتِيمَ ﴿٢﴾
وَلَا يَحُضُّ عَلٰى طَعَامِ الْمِسْكِينِ ﴿٣﴾ * یا محمد کوردك بیلدکمی اول کمسه یی که روز
جزایی تکذیب ایدر واول کمسه درکه یتیمی عنف وستمله دفع ایدر وفقرایه
نه کندی اطعام ایدر ونه غیرینی ترغیب ایدر

فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ ﴿٤﴾ اَلَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلٰوتِهِمْ سَاهُونَ ﴿٥﴾
اَلَّذِينَ هُمْ يُرَاؤُنَ ﴿٦﴾ وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ ﴿٧﴾ * شدت عذاب اول مصلیلر

ایچوندركه نمازلرینی غفلت ایله لاشی عد ایدرلر وانلر ایچوندركه نمازلرینی خلق یاننده نفاقانه وریا ایله قیلوب تنها ده ترك ایدرلر وانلر ایچوندركه زكاتی اهلندن منع ایدرلر * ماعون زكات وعطیه معناسنه اولدیغی كبی كشی بربرندن عاریت آلدیغی شیئه دخی دینور مثلا صحن وتنجره وقوغه وسائر كبی بونلری عاریت استین ضرورت صاحبی ایسه ویرمك حرامدر ضرورت صاحبی دكلسه حرام اولمز قبیح اولور بعضلر ماعون صو وآتش وطوز اوچ شیدرانی كیم استرسه ویرمك بخلدر دیدی * دینلدیكه بو سوره نك نصف اولی مشرك حقنده ونصف اخری منافق حقنده دركه ابوجهل یتیمه وصی اولوب یتیم عریان كندو مالندن اندن شی استدكده عنفله انی دفع ایتدی ودائما خلقی فقرایه اطعام وتصدقدن منع ایدرلردی یاخود ابوسفیان یا ولید بن مغیره كه بردوه قربان ایدوب اندن بر یتیم حصه طلب ایلدكده عصا ایله ضرب ودفع ایتدی نصف اخری منافق ابن ابی وسائر حقنده دركه نمازی ریا ایدی

— ١٠٨ — (سورة الكوثر مكية وهی ثلث آیات)

بسم الله الرحمن الرحیم

اِنَّا اَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ ﴿١﴾ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ ﴿٢﴾ اِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْاَبْتَرُ ﴿٣﴾ * یا محمد بز سكا علم وعمل وشرفدن خیر كثیر ویردك یاخود چوق امت یاخود كوكده ویرده سنكچون چوق ذكر وثنا ویردك یاخود قرآن ویردك یاخود كوثر نهری ویردككه اول جمله جنت نهرلرینك اعلاسی اولوب انده لذتلرك جیعی موجوددر اسدی ربك جل شانه نك رضاسیچون خلوصله نماز قیل ودوه قربان ایدوب محتاجلره تصدق ایله یاخود بیرام نمازینی قیلوب قربان كس تحقیق سكا بغض ایدن كمسه ذریت وهر خیردن منقطعدر عاقبتی یوقدر * دینلدیكه عاص بن وائل باب بنی سهمده پیغمبر علیه السلامه ملاقات ایدوب برمقدار صحبتدن صكره پیغمبر علیه السلام مسجددن چیقوب عاص مسجده كیردكده مسجدده اولان صنادید قریش اندن سؤال ایتدیلركه كیمكله صحبت ایده یوردك اولدخی ابتر ایله دیدی عادت عرب بوایدیكه كیمك اوغلی اولمزسه اكا ابتر دیرلردی اول اثناده خدیجه رضی الله تعالی عنهادن اولان طاهر رضی الله تعالی عنه وفات ایتمشیدی بو عاصك كلامی پیغمبر علیه السلامه واصل اولدقده قلب شریفلرینه غم طاری اولمغله حق تعالی بو سوره ایله تسلی بیوردی

—١٠٩— (سورة الكافرون مكية وهی ست آیات)

بسم الله الرحمن الرحیم

قُلْ يَا اَيُّهَا الْكَافِرُونَ ﴿١﴾ لَا اَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ ﴿٢﴾ وَلَا اَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا اَعْبُدُ ﴿٣﴾ * یا محمد دیكه ای كافرلر بن سزك عبادت ایتدیككز اصنامه عبادت ایتمم وسز علم اللهده ایمان نصیب اولمغله سز دخی بنم عبادت ایتدیكم الله تعالی یه عبادت ایتمزسز

وَلَا اَنَا عَابِدٌ مَا عَبَدْتُمْ ﴿٤﴾ وَلَا اَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا اَعْبُدُ ﴿٥﴾ لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ ﴿٦﴾ * و بن سزك عبادت ایتدیككز شیئه هیچ عبادت ایدر اولمدم وسز دخی جهل وتعنددن بنم عبادت ایتدیكمه حالا عبادت ایدر اولمدیكز سزك حالا شركك اوزره اولدیغكزدن باطل سزك ایچوندر و بن حالا اولدیغم دینده ثابتم وابدی اندن رجوع ایدردكلم * دینلدیكه بو آیت كریمه آیت قتال ایله منسوخدر * روایت اولندیكه قریشدن ابوجهل وعاص وولید واسودبن و بونلرك امثالی پیغمبر علیه السلامه عباس رضی الله تعالی عنهما ایله خبر كوندروب برسنه اول بزم الهه مزه عبادت ایتسون بز دخی بر ییل انك الهنه طاعت وعبادت اوزره اولهلم دیمه لر یله بو آیت كریمه نازل اولدی

— ١١٠ — (سورة النصر مدنية وهی ثلث آیات)

بسم الله الرحمن الرحیم

اِذَا جَاءَ نَصْرُ اللّٰهِ وَالْفَتْحُ ﴿١﴾ وَرَاَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللّٰهِ اَفْوَاجًا ﴿٢﴾ * یا محمد اعدا اوزره الله تعالینك سكا نصرتی ومكه نك وسائر بلاد كفارك امثالكه فتحی ظهور ایتسدكچه كوررسنكه ناس دین الله اولان اسلامه كروه كروه كلورلر (اهل مكه وطائف ویمن وهوازن وسائر قبائل وملتلر كبی)

فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ اِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا ﴿٣﴾ * ربك عز شانه نك بو نعمتلرینه ووعد صادقنه حمد ایدرك نماز قیل وصفات جلالیله ثنا ایت وكفارك قول فاسدندن تنزیه ایت وفرطاتكه وامتك ایچون مغفرت طلب ایله الله تعالی مغفرت طلب ایدنلرین توبه سنی قبول ایدیجیدر * اكثر علما دیدیلركه بو سوره ده پیغمبر علیه السلامك وفاتنه اشارت واردركه بونی تلاوتلرنده عباس رضی الله تعالی عنهما آغلدی اكا یا عم نه آغلرسین بیورمغله سزك وفاتكزه بونده اشارت واردر دیدی پیغمبر علیه السلام دیدیكك كبیدر بیوردی بوندنصكره ایكی سنه

معمر اولدیلر * دینلدیکه افندمز علیه السلام فاطمه رضی الله تعالی عنهایه بزم وفاتمز خبری و یرلدی بیوردی فاطمه بکا ایتدی بیوردیلر که اغلمه اهل بیتمدن بکا اول کله جک سن سین بناء علیه بو سوره یه سورة التودیع دخی دینلدی

ـ ١١١ ـ (سورة تبت مكية وهى خمس آيات)

بسم الله الرحمن الرحيم

تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ ﴿١﴾ مَا أَغْنَى عَنْهُ مَالُهُ وَمَا كَسَبَ ﴿٢﴾ * ابی لهبك پیغمبر علیه السلامه آتمق ایچون طاش اخذ ایدن اللری هلاك اولسون و کندو دخی نابود اولسون انك مالی و کسب ایتدیکی تجارت و اولادی اول هلاکی اندن دفعه مفید اولمز

سَيَصْلَى نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ ﴿٣﴾ وَامْرَأَتُهُ حَمَّالَةَ الْحَطَبِ ﴿٤﴾ فِي جِيدِهَا حَبْلٌ مِنْ مَسَدٍ ﴿٥﴾ * اول ابولهب وزوجه سی ام جمیل که دختر ابو سفیاندر انلر آخرتده شعله و حرارت صاحبی ناره داخل اوله جقلردر اول ام جمیل جهنم ایچون حطب حماله سیدر · یاخود فی الواقع کندیچون اودون طاشیجیدر اودون باغلمق ایچون انك بوغازنده خرمالیفندن بوکلمش ایپ واردر · یاخود پیغمبر علیه السلامه قوکشو اولمغله اول مرأه چالی و دیکنلری بوشروب ایپ ایله ارقه سنه تحمیل و کیجه لکده پیغمبر علیه السلامك یولنه دوکردی که اياغنه باتمق و اتكنه ایلشمك ایله اذیت اوله · یاخود اول ایپ جهنمده بوغازنده اورله جق زنجیر اوله * مرویدر که اوائل سوره نك نزولنه سبب پیغمبر علیه السلام وانذر عشيرتك الاقربين آیت کریمه سیله اقرباسنی دعوت و انذاره مأمور بیورلدقده اقرباسنی جمع ایدوب انذاری تبلیغ ایدرکن ابولهب قالقوب یا محمد هلاك وخسارته اوغرایه سن بزی بونکچونمی چاغردك دیدی علی قول النده طاشلر اولمغله آتوب کتدی صکره اکر قرنداشم اوغلی محمدك دیدیکی عذاب کرچك ایسه بن مال و اولادیمی فدا ایدوب انك دیدیکی عذابدن قورتیلورم دیدی انجامکار دنیاده بدر وقعه سندن برقاچ کون صکره طاعون نوعندن قره حصبه دینیلن علتدن هلاك اولوب میته سی اوچکون دفن اولنمیوب تعفن ایتمکله اجرتله زنکیلر طوتیلوب دفن ایدلدی زوجه سی دخی علی قول اودونی باغلیوب ایپك اوجی بوغازینه کچورمش و یوکنی بر دیوار اوزره وضع له قالدیریم دیرکن برملك یوکه باصمغله بوغیلوب هلاك اولدی واوغلی عتبه یی

شام یولنده قافله ایچندن بر ارسلان قاپوب کتدی

ـ ١١٢ ـ (سورة الاخلاص مكية وهى اربع آيات)

بسم الله الرحمن الرحيم

قُلْ هُوَ اللهُ أَحَدٌ ﴿١﴾ اللهُ الصَّمَدُ ﴿٢﴾ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ﴿٣﴾ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ﴿٤﴾ * یا محمد سکا الله تعالیدن سؤال ایدنلره سن دیکه اول الله تعالی بردر شریکی و نظیری یوقدر درکاهی ارباب حاجاته مقصد وجمله نك سیدی که یوکلك انده نهایت بولمشدر دائم و باقیدر انکیچون والد یوقدر و اولمدی و اولمز و والده و وارثه محتاج دکلدر و انکیچون انا و بابا اولمدی و کمسه دن طوغمدی و هیچ کمسه اکا اقران و مماثل اولمدی * روایت اولندیکه قریشدن بر کروه پیغمبر علیه السلامه یا محمد سنك عبادت ایتدیکك و بزی انك عبادتنه دعوت ایتدیکك الله تعالایی بزه وصف ایله دیدیلر ایله بو سورهٔ شریفه نازل اولدی بو سورهٔ شریفه بویله مختصر ایکن معارف الهیه نك جمیعنی مشتمل اولدیغیچون انی اوقومق ثلث قرآنی اوقمق کبیدر دینلدی

ـ ١١٣ ـ (سورة الفلق مدنية او مختلف فيها وهى خمس آيات)

بسم الله الرحمن الرحيم

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ﴿١﴾ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ﴿٢﴾ وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ﴿٣﴾ وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ ﴿٤﴾ وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ﴿٥﴾ * یا محمد دیکه الله تعالینك خلق ایتدیکی انس وجنك مضر و موذیلرندن و یرتیجی حیوانات و سائرك شرلرندن و قمرك طوتیلوب سیاه اولمسی یا کیجه نك ظلمانی یاخود امراض کبیره ایجاب ایدن ثریا یلدزنك سقوطی شرلرندن و ایپ افسونله دوکمجیلرك شرندن و حسدنی اظهار ایدوب مقتضاسیله عمل ایدر حاسدلر شرندن بن صباحك ربی جل شانه یه صغنورم * دینلدیکه پیغمبر علیه السلامه یهودن بر غلام خدمت ایدردی یهودیلرك التماسیله اول غلام افندمزك مبارك باشی قیللرندن طراقده قلان بولدیغنی آلوب لبید بن الاعصم نام یهودیه و یردی لبید یاخود قزلری سحرله اول قیللری بر ایپ ایله اون بر دوکم باغلیوب بر قیویه بر طاش ایله باصدیروب براقدیلر بو سببله افندمز علیه السلام مزاجسز اولدیلر بو ایکی قل اعوذ سوره لریله جبرائیل علیه السلام کلوب اول سحرك محلنی خبر و یردی پیغمبر صلی الله علیه وسلم حضرت علی کرم الله

وجهه‌یی کوندروب کتوردی بوایکی معوذتین سوره‌لری اون بر آیت اولمغله هر بر آیتی اوقودقجه دوکمك بری چوز یلوب وجودشریفلری صحت بولدی

ـ ١١٤ ـ (سورة الناس مدنية وهی ست آيات)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

قُلْ اَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ﴿١﴾ مَلِكِ النَّاسِ ﴿٢﴾ اِلٰهِ النَّاسِ ﴿٣﴾ مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ﴿٤﴾ اَلَّذِی يُوَسْوِسُ فِی صُدُورِ النَّاسِ ﴿٥﴾ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ ﴿٦﴾ * یا محمد دیکه انسانك قلبنه وسوسه ویرن جن وانسك وذکر الهیدن فرارایدن وسواس شیطانك شرندن آدملرك ربی جل شانه‌یه وانسانلرك پادشاهی الله تعالی یه وانسانلرك معبودی عز شانه‌یه صغنورم * مرویدر که شیطانك عادتی برکمسه ذکر الهی ایلدکده فرارایدوب ذکر اللهدن غافل اولدقده مسلط اولور * تفسیر لبابده دیرکه بو سوره‌ده واقع بش عدد ناس لفظی مکرر اولیوب هر بری بر صنف انسانه اشارتدر . اولکی ناسدن مراد اطفالدر که ربوبیت اولمغله انلرك تربیه‌سنه دلالت ایدر . ایکنجیدن مراد جوانلردر که ملك پادشاهلق اولمغله انلرك قهر وسیاستنه اشارتدر . اوچنجیدن مراد پیرلردر که اله طاعت وعبادته مبنی اولمغله پیرلره مناسبدر . دردنجیدن مراد صالحلردر که وسواس انلرك اغواسنه حریص اولمغله انلرك استعاذه‌سنه ایمادر . بشنجی معطوف اولدیغی جنه تبعیتله انسان شیطانی مفسدلردر ❊ کلام اللهك بدأی بسمله‌نك باسیله وختمی والناسك سینیله اولمغله بوندن بس لفظی اولور که عربیده بسك وحسبك لفظلرینك معناسی سکا کافیدر الیویردیمك اولور ولسان فارسیده یالکز بس لفظی کذلك کافیدر الیویرر معناسنه دریعنی بوایکی حرفك بیننده سنه ویردیکمز دنیاده وآخرتده الیویرر

❊اول وآخر قرآن زچه با آمد وسین ❊ یعنی اندرره دین رهبرتو قرآن بس❊

❊ حسبنا الله وکفی ❊سمع الله لمن دعا ❊لیس وراء الله منتهی ❊ فلله الحمد فی الآخرة والاولی ❊ والصلوة والسلام علی رسوله محمد المصطفی ❊وعلی آله مفاتیح اسرار العلی ❊واصحابه مصابیح انوار التقی ❊والسلام علی من اتبع الهدی❊

تم تسوید وتسطیر وترجمة هذا التفسیر عن ید فرخ اسمعیل الحقیر

لسنة ست واربعین ومأتین والف بعناية الله تعالی

م

(هذا دعاء ختم القران)

صدق الله العظيم . وبلغ رسوله الكريم . ونحن على ماقال ربنا وخالقنا ورازقنا ومولانا من الشاهدين . اللهم ربنا تقبل منا ختم القرأن العظيم . وتجاوز عنا ما كان فی تلاوته من نسيان . اوتحريف كلمة عن موضعها اوتغيير حرف اوتقديم اوتأخير اوزيادة اونقصان . اوتأويل على غير ما انزلته اوريب اوشك اوتعجيل عند تلاوته اوكسل اوسرعة اوزيغ اللسان . اووقوف بغير وقف اوادغام بغير مدغم اواظهار بغير بيان . اومد اوتشديد اوهمزة اوجزم اواعراب بغيرمكان . فاكتبه منا على التمام والكمال والتهذب من كل الحان . فاغفرلنا ياربااه وياسيداه لاتؤاخذنا يامولانا وارزقنا فضل من قرأه مؤديا حقه مع الاعضاء والقلب واللسان . وهب لنا به الخير والسعادة والبشارة والامان . ولاتختم لنا بالشر والشقاوة والضلالة والطغيان . ونبهنا قبل المنايا عن نوم الغفلة والكسلان . آمنا من عذاب القبر ومن سؤال المنكر والنكير ومن اكل الديدان . وبيض وجوهنا يوم البعث واعتق رقابنا من النيران . ويمن كتابنا ويسر حسابنا وثقل ميزاننا بالحسنات وثبت اقدامنا على الصراط واسكنا فی وسط الجنان . وارزقنا جوار محمد عليه الصلاة والسلام واكرمنا بلقائك ياديان . استجب دعاءنا بحق التورية والانجيل والزبور والفرقان . اعطنا جميع ماسألناك به فی السر والاعلان . وزدنا الواسع بجودك وكرمك يارحيم يارحمان . اللهم صل على محمد صاحب الشريعة والبرهان . برحمتك ياارحم الراحمين . اللهم انفعنا وارفعنا بالقرأن العظيم . وبارك لنا بالايات والذكر الحكيم * اللهم ربنا تقبل منا انك انت السميع العليم وتب علينا انك انت التواب الرحيم . واهدنا الى الحق والى طريق مستقيم . ببركة ختم القران العظيم . وبحرمة حبيبك ورسولك الكريم . واعف عنا ياكريم . واعف عنا يارحيم . واغفر لنا ذنوبنا بفضلك وكرمك ياكريم يارحيم . اللهم زينا بزينة القرأن واكرمنا بكرامة القرأن . وشرفنا بشرافة القرأن والبسنا بخلعة القرأن . وادخلنا الجنة بشفاعة القرأن . وعافنا من كل بلاء الدنيا وعذاب الآخرة بختم القرأن . وارحم جميع امة محمد بحرمة القرأن . اللهم اجعل القرأن لنا فی الدنيا قرينا وفی القبر مونسا وفی القيمة شفيعا وعلى الصراط نورا والى الجنة رفيقا ومن النار سترا وحجابا والى الخيرات كلها دليلا واماما بفضلك وجودك وكرمك يا اكرم الاكرمين . اللهم اهدنا بهداية القرأن . وعافنا بعناية القرأن . ونجنا من النيران بكرامة القرأن . وارفع درجاتنا بفضيلة القرأن . وكفر عنا سيئاتنا بتلاوة القرأن . ياذا الفضل

والاحسان • اللهم ارزقنا بكل حرف من القرأن حلاوة و بكل كلمة كرامة
وبكل آية سعادة • وبكل سورة سلامة • وبكل جزء جزاء • اللهم بلغ ثواب ماقرأناه
ونور ماتلوناه الى روح سيدنا ونبينا محمد صلى الله عليه وسلم والى ارواح آله واولاده
وازواجه واصحابه واتباعه رضوان الله تعالى عليهم اجمعين • والى ارواح سائر
الانبياء والمرسلين والى ارواح سائر الصحابة اجمعين والى ارواح آبائنا وامهاتنا
واخواننا واخواتنا واعمامنا وعماتنا واخوالنا وخالاتنا واجدادنا وجداتنا واقربائنا
واصدقائنا وتعلقاتنا وتعلقات تعلقاتنا واساتيذنا ومشايخنا خاصة والى
ارواح من له حق علينا ومن اوصانا بدعاء الخير والى ارواح جميع المؤمنين
والمؤمنات والمسلمين والمسلمات الاحياء منهم والاموات اجمعين عامة والى
ارواح جميع صاحب الخيرات من المسلمين وامام المتقين • اللهم اجعل آخر
كلامنا عند فراق الدنيا قول لا اله الا الله محمد رسول الله • واكرمنا برؤية
جمالك يارب العالمين • اللهم انصر من نصر الدين واخذل من خذل المسلمين •
اللهم انصر سلطاننا نصرا عزيزا وافتح له فتحا مبينا • اللهم انصر
جيوش المسلمين وعساكر الموحدين واكتب السلامة والعافية علينا وعلى
الحجاج والغزات والمسافرين و المقيمين فى البر والبحر من امة محمد عليهم اجمعين
آمين يارب العالمين • اللهم سلمنا وسلم ديننا ولا تسلب وقت النزع ايماننا
ولا تسلط علينا من لا يرحمنا وارزقنا خير الدنيا والآخرة انك على كل شئ قدير •
رب اجعلنى مقيم الصلاة ومن ذريتى ربنا وتقبل دعاء ربنا اغفرلى ولوالدى
وللمؤمنين يوم يقوم الحساب • ربنا آتنا فى الدنيا حسنة وفى الاخرة
حسنة وقنا عذاب النار برحمتك ياارحم الراحمين • جزى الله عنا
محمدا صلى الله عليه وسلم بما هواهله سبحان ربك رب العزة
عما يصفون وسلام على المرسلين والحمد لله رب العالمين

م

اشبو دفعهٔ ثانیه طبعنده عددایات سور قول بصریه‌نه توفیقا وضع اولنوب
صحیفه‌لرك بالا سنده هم اسم سوره وهم قنغی جزء اولدیغی تحریر قلنمش
وآیتك معناسی تکمیل اولدقده برچیك ایله مابعدندن فصل
وتفسیرده ایضاح ایچون علاوه قلنان الفاظ ایکی
قوس ایچنه النه‌رق تمییز قلنمشدر
(مطبعهٔ عامره‌ده طبع اولنمشدر)
شعبان فی ١٥ سنه ١٢٨٦